

Inum. 1734.

6W. 4282

B

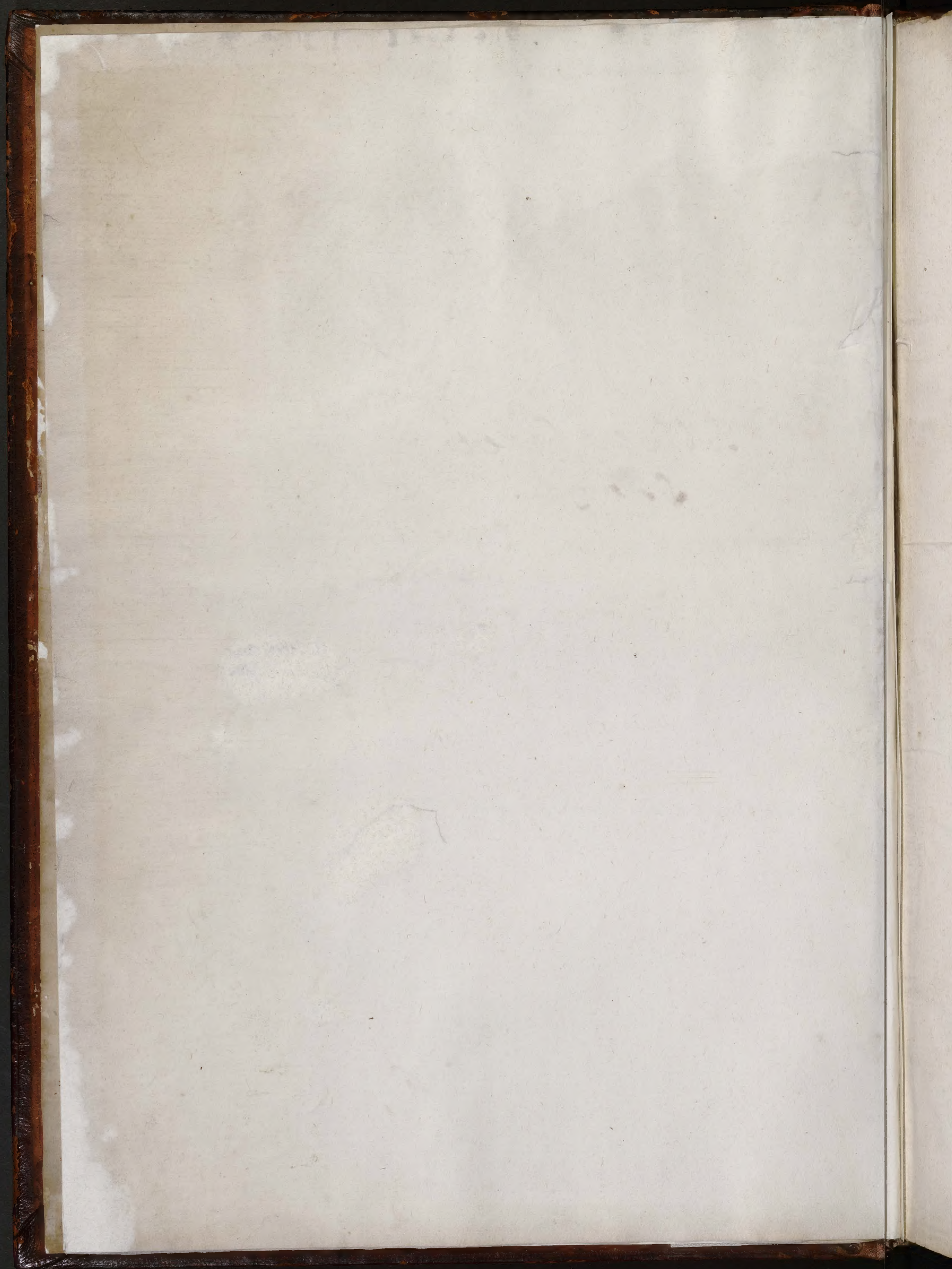
Biblia cum Commento

S. Hieronymi.

Colloca Ordinanda in Vetus testam^{to} pars prima B. Hieronymi.

Hain.

3173 I

BIBLIOTHECA
VNI^{ERSITATIS} CRACOV^{ENSIS}

Hic liber legatus est pro Libraria Theologorum Collegij Maioris Peruvien. Vixit nigrum
 petrum de Zambrey. Sacre theologie professorum Lectorem Ordinarius. ~~Ordinarius~~ Ord. p co

Epistola beati Hieronimi presbyteri ad
Paulinum presbyterum de omnibus diuine
hystorie libris incipit.

Kateram

brofius tua mihi
munuscula perfe
res: detulit simul
z suauissimas lit
teras: que a pnci
pio amicitiarum
fide pbate iam fi
dei: z veteris ami
cicie noua pteferebat. Vera eni illa necessitu
do est: z christi glutino copulata: qua no vti
litas rei familiaris: no psetia tm corpoz: no
subdola z palpsans adulatio: sed dei timor:
z diuinaru scripturaz studia cõciliant. Legi
mus i veteribus hystorijs quosda lustrasse
puincias: nouos adisse populos: maria tra
sisse: vt eos quos ex libris nouerat cora quo
qz viderent. Sic pithagoras memphiticus
vates: sic plato egyptu z architam tharetinu
eandem ora italie: que quonda magna gre
cia dicebat laboriosissime peragrauit: z vt q
athenis magister erat: z potens: cuius qz do
ctrinas achademie gimnasia personabant: sic
ret peregrinu atqz discipulus. malens aliena
verecunde discere: qz sua ipudenter igerere
Deniqz cu litteras quasi toto fugientes orbe
psequit: captus a piratis z venudatus: etiã
tiranno crudelissimo paruit captiuus: vin
ctus z seruus. Tame qz philosophus: maior
emente se fuit: Ad Titu liuiũ: lacteo eloque
tie fonte manante de vltimis hispanie gallia
ruqz finibus quosda venisse nobiles legim?
z quos ad cõtemplatione sui Roma no tra
xerat: vnius hominis fama pduxit. Dabit
illa etas inauditu omnibus seculis celebra
duqz miraculu: vt vrbẽ tantã ingressi aliud
extra vrbẽ querebat. Appoloni? siue ille ma
gus: vt vulgus loquit: siue philosophus: vt
pitagorici tradunt: intrauit perlas: perasuit
caucasu. albanos. scithas. massageras. opu
lentissima indie regna penetravit. z ad extre
mum latissimo physon amne transmissio pue
nit ad bragmanas: vt hiarca i throno sedere
aureo: z de tatali fonte potante: iter paucos
discipulos de nafa. d morib? ac d cursu diez
et siderum audiret docentem. Unde p Ela
miras. Babiloiol. Chaldeos. Medos. Assy
rios. Parthos. Sirof. Phenicis. Arabes
Palestinos reuersus ad Alexandria: prexit
ad ethiopiam: vt gimnosophistas z famosif
mam solis mensam videret in sabulo. Inue
nit ille vir vbiqz qd disceret: z semp pficiens
semper se melior fieret. Scripsit sup hoc ple
nissime octo voluminibus Philostratus.

Quid loquar de seculi hominibus
cu apostolus paulus vas electio
nis: z magister gentiu: qui de psci
entia. tati in se hospitis loquebat
dicens. An experimentuz quæritis eius qui

in me loquitur christus: post damascũ aras
biãqz lustrata ascenderit hierosolimã: vt vide
ret petrũ: z maserit apud euz diebus qndeci
Doc eni misterio hebdomadis z ogdoadis
futurus gentiu pdicator instruendus erat.
Rursusqz post anos quattuordecim assumpto
Barnaba z Aito: exposuerit cu aplis euage
lium: ne forte in vacuum curreret aut cucur
risset. Pabet nescio quid latentis energie vi
ua vox: z in aures discipuli de auctoris ore
transfusa fortius sonat. Unde z Eschines
cu rhodi erularet: z legeret illa Demostenis
oratio qua aduersus eu habuerat: miratib?
cuctis atqz laudatibus suspirans ait. Quid
si ipsam audissetis bestia sua vba resonare?

Nec hoc dico: qd sit aliqd i me tale:
qd vel possis a me audire: vel ve
lis discere: sed quo ardor tuus et
discendi studiũ etiã absqz nobis
p se pbari debeat. Ingeniũ docile: z sine do
ctore laudabile est. Mo quid inuenias: sed
quid queras cõsideramus. Mollis cera et
ad formandũ facilis: etiã si artificis et plaste
cessent manus: tamẽ virtute totũ est quiddq
esse potest. Paulus apostolus ad pedes ga
malieis legẽ moysi et pphetas didicisse se
gloriat: vt armatus spiritualibus telis postea
doceret cõfidenter. Arma eni nostre militie
no carnalia sunt: sed potetia deo: ad destru
ctione munitionum. z consilia destruentes
z omne altitudinẽ extollentẽ se aduersus sci
entia dei: z captiuantes omne intellectum ad
obediẽdu christo: z subiugare parati cucta
iobediẽtia. Ad Athimoteu scribit ab ifantia
sacris litteris eruditũ: z hortat ad studiũ le
ctionis: ne negligat gratia que data sit ei p
ipositione manus pbyteri. Aito pcepit: vt
inter ceteras virtutes episcopi: que breui ser
mone depinxit: scientiam quoqz non negli
gat scripturaru: obtinentẽ inquit eum qui se
cundũ doctrinã est fidelẽ sermonẽ: vt potes
sit exhortari in doctrina sana: z cõtradicetel
reiuincere.

Sancta qpper rusticitas solu sibi p
dest: z quantũ edificat ex vite me
rito ecclesiã christi: tm nocet si de
struẽtibus no resistat. Malachias
ppheta: imo per Malachia dñs interrogauit
sacerdotes leges: in tantũ sacerdotis officiu
est: interrogatu respondere de lege. Et in deu
teronomio legimus. Interroga patre tuum
z annũciabit tibi. maiores tuos z dicet tibi.
In psalmo quoqz. cxviii. Antabiles mihi
erat iustificationes tue: in loco peregrinatio
nis mee. Et in descriptione iusti viri cu eum
arbori vite dauid que est in paradiso: cõpa
ret: inter ceteras virtutes etiam hoc intulit.
In lege dñi voluntas eius: z in lege eius me
ditabimur die ac nocte. Daniel in fine sacra
tissime visiois ait Iustos fulgere qsi stellas
z intelligentes. id est. doctos quasi firmame
tum. Quides quantũ inter se distent iusta ru
sticitas: et docta iusticia. Alij stellis: alij celo
comparant. Quãqz iuxta hebraicã veritatem

Nelligimus in christo. **D**e doctus Plato nesciuit. hoc Demosthenes eloquens ignorauit. **P**erdā inquit sapientia sapientiū: et prudentia prudentiū reproboabo. **V**era sapientia perdet falsam sapientiam. et quāquā stulticia predicationis in cruce sit: tū Paulus sapientiā loquitur inter perfectos. **S**apientiā autē nō seculi huius: nec principū seculi istius? q̄ d̄struit. sed loq̄ dei sapientiā i mysterio absconditā: quā p̄destinuit deū aī secula. **D**ei sapientiā christus ē. **C**hristus enī dei virtus et dei sapientia. **P**ec sapientia in mysterio abscondita est. de qua et noni psalmi titulus p̄notat. **P**ro occultis filiis: i quo sunt omnes thesauri sapientiē et scientiē dei absconditi. **E**t qui in mysterio absconditus erat p̄destinatus est ante secula. **P**redestinatus autē et p̄figuratus i lege et p̄phetis. **U**nde et p̄phete appellabātur vidētes. q̄a videbāt eum quē ceteri nō videbāt. **A**brahā vidit diē eius: et letatus est. **A**periebātur celi **E**zechielis: qui populo peccatori clausi erat. **R**euela inquit Dauid. oculos meos: et considerabo mirabilia de lege tua. **L**ex enim spiritalis ē. et reuelatione opus est vt intelligatur. ac reuelata facie dei gloriā cōtemplemur. **L**iber i apocalipsi septe sigillis signatus ostendit: quē si dederis homini scienti litteras vt legat. respondēbit tibi. non possum. **S**ignatus est enim. **Q**uāti hodie putant se nōsse litteras: tenent signatū librū: nec aperire possūt nisi ille referauerit qui habet clauē **D**auid. q̄ aperit: et nemo claudit. claudit: et nēo aperit. **I**n actibus ap̄loz sanctus **E**unuchus imo sanctus vir. sic enim eum sancta scripta cognominat. cum legeret **E**saia. p̄phetam interrogatus a **P**hilippo. putas ne intelligis quē legis? **R**espondit quomodo possum? nisi

Quod in aurato sinagoge teplo repperit. Ecce me psitricta sunt beneiter: neque enim epistolaris angustia euagari longius patiebat. ut intelligeres te in scripturis sacris sine pretio et monstrante semita: non posse ingredi. Taceo et grammaticis. rhetoricis. philosophis. geometricis. dialecticis. musicis. astronomicis. astrologis. medicis. quorum scientia mortalibus factis: vel utilissima est. Et tres prescindit. in doctrina. ratione. et vsum. Ad minores artes venia: et que non tam lingua quam manu administratur. Agricole. cementarii. fabri metallorum lignorum ut cesores. Lanarii quoque et fullones. et ceteri qui variam suppellectilem: et vilia opuscula fabricant: absque doctore esse non possunt quod cupiunt. Quod medicorum est. permittunt medici tractant fabrilis fabri. Sola scripturarum ars est quam sibi passim omnes vendicant. Scribimus in doctis doctique poemata passim. Pance garrula anus. hanc delirus senex. hanc sophista verbosus. hanc vniuersi presumunt. lacerant: docent antequam discant. Alii abducto supercilio grandia verba trutinantes: inter mulierculas de sacris litteris philosophantur. Alii dicunt prob pudor a feminis: quod viros doceant. et ne pax hoc sit. quadam facilitate verborum. imo audacia edisserunt alijs: quod ipsi non intelligunt. Taceo de meis similibus: quod si forte ad scripturas sanctas post seculares litteras venerint: et sermone composito aures populi mulserit. quidquid dixerit: hoc legem dei putant. Nec scire dignatur: quid prophetę. quid apostoli fecerint. sed ad sensum suum incognita aptant testimonia. quasi grade sit: et non viciosissimum dicendi genus: deperauare sententias. et ad non luntatem suam sacram scripturam trahere repugnantem. Quasi non legimus homerocentonas et virgiliocentonas. ac non sic etiam et maronem sine christo possimus dicere christianum. quia scripserit. Ita redit et virgo: redeunt saturnia regna. Ita noua progenies celo demittitur alto. Et patrem loquentem ad filium. Nate mee vires. mea magna potentia solus. Et post verba saluatoris in cruce. Talia perstabat memorans: fixusque manebat. Puerilia sunt hec: et circulatorum ludio similia. docere quod ignores: imo ut cum stomacho loquar. nec hoc quidem scire quod nescias.

Tidelicet manifestissima ē genesis: i q̄ de creatura mūdi. de exordio generis hūani. de diuisione terre. de p̄fusione linguarū et gētiū. 8 descēsiōe vsq; ad egyptū scribitur hebreorū. **P**atet exodus cū decē plagis: cū decalogo. cū mysticis diuinisq; p̄ceptis. **I**n promptu est leuiticus liber: in quo singula sacrificia imo singule pene sillabę et vestes Aaron et totus ordo leuiticus spirat celestia sacramēta. **N**umeri vero nōne totius arithmetice et p̄phetie Balaam et q̄dragintaduaz mansionū p̄ heremū mysteria cōtinet. **D**euteronomiū vero secūda lex et euagelice legis p̄figuratio: nōne sic ea habz q̄ priora sunt. vt tñ noua sunt oia de veteribus. **M**ucosq; **M**oyse. hucusq; **P**entateucus: q̄bus quinq; verbis loqui se velle apls in ecclesia gloriat. **J**ob exemplar paciētie: q̄ nō mysteria suo sermōe cōplectit. **P**rosa incipit. versu labitur. pedestri sermone finitur: oēs leges dialectice. p̄positiōe. assumptiōe. cōfirmatione. p̄clusionē. determinat. **S**ingula i eo verba plena sunt sensibus. et vt de ceteris filea. resurrectionē corū pox sic p̄phetat: vt nullus de ea manifestius et cautius scripserit. **S**cio inq̄t q̄ redētor meus viuit. et in nouissimo die de terra surrecturus sum. et rursū circūdabor pelle mea et in carne mea videbo deū: quē visurū sum ego ipse et oculi mei p̄specturi sunt. et nō ali. **R**eposita ē hęc spes mea in sinu meo. **G**enua ad ibesum naue: qui typū dñi nō solū i gestis vep̄etia i noie p̄ferat. **T**rahit iordanē. hostium regna subuertit. diuidit terrā victori populo: et p̄ singulas vrbes. viculos. montes. flumina. torrentes atq; cōfinia ecclesie celestisq; hierlīm spiritualia regna describit. **I**n iudicū libro quot p̄cipes populi. tot figure sunt. **R**uth moabit. **E**saie explet vaticiniū dicētis: **E**mitte agnū dñe dñatorē terre: de petra deserti ad montē filię sion. **S**amuel i Meli mortuo. et in occisione Saul veterē legem abolitā mōstrat. porro in **S**adoch atq; **D**avid noui sacerdotij. nouiq; imperij sacra testatur. **M**alachim. i. tercius et quartus regū liber a **S**alomone vsq; ad **I**echoniā. et a **M**eroboa filio nabath vsq; ad **M**see q̄ ductus est in assyrios. regnū iuda et regnū isrl. **S**i hystoriā respicias. verba simplicia sunt. si in litteris sensum latentē inspexeris: ecclesie paucitas et hereticorū p̄tra ecclesiam bella narrant. **D**uodeciz. p̄phetę i vni voluminis angustias coartati. multo aliud q̄ sonāt in littera p̄figurant. **M**see crebro noiat ephraim. samariā. ioseph iezrahel et vxo rem fornicariā. et fornicationis filios. et adulteram cubiculo clausā mariti. multo tēpore sedere viduā. et sub veste lugubri mariti ad se reditū p̄stolari. **J**obel filius **S**amuel de scribit terrā duodeci tribuū eruca. bruce. locusta. rubigine vastante p̄sumpta: et p̄ euerisionē prioris populi effusum iri spiritūfactū sup seruos dei et ancillas. i. sup centūviginti credentiū noia. et effusum iri in cenaculo sio.

Qui centūviginti ab vno vsq; ad quindecim paulatim et p̄ incrementa surgentes: quindeciz graduū numerū efficiūt: qui in psalterio mystice cōtinent. **A**mos pastor et rusticus et ruhorū mora distringens paucis verbis explicari nō potest. **Q**uis eni digne exprimat tria et quattuor scelera damasci et gaze. tyri et idumeę et filiorū **A**mmō et **M**oab: et in septimo et octauo gradu inde et isrl. **D**ic loq̄t ad vacas pingues quę sunt in samarie mōte. et ruitura domū maiore minoreq; testatur. **I**psē cernit victorē locustę. et stantē dñm sup murum litū vel adamantinū. et viciuū pomorū attrahentē supplicia peccatorib. et famem i terra: nō famē panis. nec sitim aque: sed audiendi verbū dei. **A**bdias qui interpretatur seruus dñi pronat p̄tra Edom: et sanguineū terrenūq; hoiez. fratris quoq; **I**acob semp emulū hasta pcutit spiritali. **J**onas pulcerrima colūba. naufragio suo passionē dñi p̄figurās. mūdū ad penitentia reuocat: et sub noie niniue gētibz salutē nūciat. **M**icheas d moraschi cohēres christi vastationē annūciat filię latronis. et obsidionē ponit p̄tra eā: q̄ maxillā p̄cusserit iudicis isrl. **N**aum cōsolator orbis increpat ciuitatē sanguinū. et p̄ euerisionē illius loquit. **E**cce sup montes pedes euāgelisantis et annūciātis pacē. **A**bachuc lucrator fortis et rigidus stat sup custodiam suā. et figit gradum sup munitionē. vt christū in cruce contēplet. et dicat: operuit celos gloria eius. et laudis eius plena ē terra splendor eius vltur erit. coenua i manibus eius: ibi abscondita est fortitudo eius. **S**ophonias speculator et arcanorum dei cognitor. audit clamorē a porta pisciū. et eiulatū a secūda. et cōtritionē a collibus. **I**ndicit quoq; vlulatū habitatoribus pile. q̄ p̄ticuit ois pplus chanaan: dispersi sunt vniuersi q̄ iuolunt erāt argēto **A**ggeus festinus et letus. q̄ seminavit in lachrimis: vt i gaudio meteret. destructū templū edificat: deūq; patrē inducit loquentē: adhuc vñ modicūq; et ego cōmouebo celū et terrā et mare et aridā. et mouebo oēs gentes. et veniet desideratus cunctis gētib. **Z**acharias memor dñi sui. multiplet in p̄phetia. hiesu vestibus sordidis idutū. et lampadē oculorū septē. candelabrūq; aureū cū totidem lucernis quot oculis. duas quoq; oliuas a sinistris lampadis cernit et a dextris: vt post equos rufos. nigros. vari os et albos. et dissipatas quadrigas ex ephraim et equū de hierusalem. paupere regē vaticinetur: et p̄dicet sedentē sup pullū filius asine subiugalis. **M**alachias aperte et i fine oīz p̄phetaz de abiectiōe isrl et vocatione gentium. nō est mihi ait. voluntas in vobis dicit dñs exercitū. et munus nō suscipiā d manu vestra. **A**b ortu enim solis vsq; ad occasum magnū ē nomē meū in gentibus. et in omni loco sacrificatur et offertur nomini meo oblatio mūda. **E**saia. **D**ieremiā. **E**zechiel. et **D**aniel. quis potest vel itelligere vel exponere? **Q**uorū p̄m nō p̄phetia videt mihi texere

sed euāgelium. Secundus virgā nuceā et ollas
succesam a facie aqilonis et pardū spoliatus
suis colorib⁹ et quadruplex diuersis metris
nectit alphabetū. Tertius pncipia et fine: tā
tis habet obscuritatib⁹ inuoluta: ut ap⁹ he
breos ipse ptes cū exordio geneseos añ an
nos triginta nō legant. Quartus vero: q̄ et ex
tremus in⁹ quattuor pphetas. tēporū psc⁹.
et totius mūdi philohystoricus. lapidē p̄ci
sum de monte sine manib⁹. et regna oīa sub
uertentē. claro finone p̄nūciat. Dauid sumo
nides nr̄. pindarus et alcheus flaccus quoq̄
catullus atq̄ serenus. christū lyra psonat. et
in decachordo psalterio ab inferis excitat re
surgentē. Salomō pacificus et amabilis dñi
mores corrigit. naturā docet. ecclesiā iungit
et christū. sanctarūq̄ nuptiarū dulce canit epi
thalamū. Hester i ecclesiē typo populū libe
rat de periculo. et interfecto Aman q̄ in p̄se
rat iniquitas. ptes cōiuij et diem celebrē mir
tit i posteros. Paralipomenon liber. i. istru
mētū veteris epitome. tātis ac talis ē. ut abs
q̄ illo siq̄s sciētā scripturarū sibi voluerit ar
rogare. se ipsum irideat. Per singula q̄ppe
noia iūcturasq̄ verborū. et p̄termittit in regū
libris tāgunt hystorie. et innumerabiles ex
plicat euāgelij q̄stiones. Esdras et Neemi
as. adiutor videlicet et p̄solator a dño. i vno
volumine artantur. instaurat tēplū. muros
extruūt ciuitatis. oīsq̄ illa turba populi rede
untis i patriā. et descriptio sacerdotū. lenita
rum. israhelis. p̄filitorū. ac p̄ singulas fa
milias muros ac turriū opa diuisa. aliud in
cortice p̄ferūt. aliū i medulla retinet. Tercius
me scripturarū amore raptū. excessisse modū
eplē. et tñ nō ipse qd voluit. Andinim⁹ tñ
qd nosse. qd cupere debeam⁹. ut et nos quo
q̄ possimus dicere: cōcupiuit aia mea desi
derare iustificatiōes tuas i omni tpe. Heter
illud socraticū ipletur in nobis. Hoc tantū
scio q̄ nescio. Tāgā et nouū breuif testame
tum. Matheus. Marcus. Lucas. et Johā
nes. quadriga dñi. et verū Aberub. qd inter
pretat sciētīe plenitudo. p totū corp⁹ ocula
ti sunt. scintille emicāt. discurrūt fulgura. pe
des hñt rectos. et i sublime tēdētes: terga pē
nata et vbiq̄ volātia. tenēt se mutuo sibiq̄ p
plexi sunt. et quasi rota in rotā voluuntur. et
pergunt quocūq̄ eos flatus spūs sancti pdu
xerit. Paul⁹ apl⁹ ad septē scribit ecclesias.
Octaua enī ad hebreos. a plerisq̄ extra nu
merū ponitur. Timotheū instruit. ac Tym⁹
et Philemonē. p fugitiuo famulo deprecāt:
sup quo melius tacere puto: q̄ pauca scribe
re. Actus aploz nudā quidē vidētur sonare
hystoriā. et nascētis ecclesiē infantia terere: s̄
si nouerimus scriptorē eoz. Lucā esse medi
cum: cuius laus ē in euāgelio: aiaduertim⁹
pariter oīa verba illius aīe lāguētis esse me
dicinā. Iacobus. Petrus. Johannes. Ju
das septē eplās ediderunt. tam mysticas q̄
succictas. et breues parit ac lōgas: breues i
verbis. lōgas in sentētijs. ut rarus sit qui nō
in earū cecurrit lectiōe. Apocalypsis Johā

nis tot habet sacramēta quot verba. Parū
diri: et pro merito voluminis laus oīs infe
rior ē. In verbis singulis multiplices latet
itelligentie. Pro te frater charissime iter hec
vivere. ista meditari. nihil aliud nosse. nihil
q̄ aliud querere. nōne videt tibi iam hic in
terris regni celestis habitaculū. Nolo ut of
fendaris in scripturis sanctis simplicitate et
quasi vilitate verborū: quē vel vitio interper
tū. vel de industria sic prolatae sunt. ut rusti
cam concionē facilius instrueret. et in vna ea
dēq̄ sentētia aliter doctus. aliter sentiret ido
ctus. Non sum tam petulans et hebes. ut
hec me nosse pollicear. et eoz fructus cape i
terra. quoz radices in celo fixę sunt. sed vel
le fateor. sedeti me p̄fero. magistrū renuens.
comitē spondeo. Petēti datur: pulsanti ape
ritur: querens inuenit. Pīscamus in terris.
quoz sciētia nobis p̄seueret i celo. Obui⁹
te manibus excipia. et ut inepte aliquid ac d
hermagore tumiditate effundam. quidquid
q̄sieris. tecum scire conabor.

Habes hic amantissimū tui fratē Eu
sebiū. qui litterarū tuarū mihi gra
tiā duplicauit. referens honestatem
mōrū tuorū. contēptum seculi. fidē amicitie
amorem christi. Nam prudentiaz et eloquiū
venustatē: etiā absq̄ illo ipsa eplā p̄ferbat.
Festina q̄so te. et herenti in salo nauiculę fu
nem magis p̄cinde q̄ solue. Nemo renūcia
turū seculo bene potest vendere. q̄ cōtēptū
ut venderet. Quidquid in sumptus de tuo
tuleris. pro lucro p̄puta. Antiquū dictū est:
Avaro deest tam qd habet. q̄ qd nō habet.
Credenti totus mundus diuitiarū est. Infi
delis autē etiā obolo indiget. Sic viuamus
quasi nil habentes. et oīa possidentes. Uice⁹
atq̄ vestitus. diuitie christianorū sunt. Si
habes in potestate rem tuā. vende: si nō ha
bes. proijce. Tollenti tunicā. et palliū relin
quendū est. Nisi scilicet tu semper recrafti
nans. et diem de die trahens caute et pedetē
tim tuas possessiunculas vendideris: nō ha
bet christus vnde alat pauperes suos. For
tum deo dedit: qui se obtulit. Apostoli tanq̄
naue et retia reliquerunt: vidua duo gra mi
sit in gazophylatium. et p̄ferē cressi diuitijs.
Facile cōtēnit omnia. q̄ se semp cogitat esse
moriturum.

Epistola sancti Hieronimi p̄sbyteri ad
Paulinum p̄sbyterum explicat.

Prefatio sancti Hieronymi presbyteri in
pentateuchum incipit.

Desiderii mei de
sideratas accepi epistolas.
qui quodam prefatio suau-
rozū cum Daniele sortitus
ē nomen: oblectantis. vt trās-
latum in latinam linguam de hebreo sermo-
ne pentateuchi vestroz auribus traderē. De-
riculosum opus certe et obrectator meorum
lattribus patens. qui me asserūt in septua-
ginta interpretum suggillationez noua pro
veteribus cudere. et ita ingenius quasi vinū
probantes: cum ego sepiissime testatus sim
me. p virili portōe in tabernaculo dei offerre
que possim. nec opes alterius aliorum pau-
pertate fedari. Quod vt auderem Prigenis
me studium prouocauit. qui editioni antiq̃
translatione Theodotionis miscuit asterisco
et obelo. i. stella et verū omne op^{us} distinguēs.
dum aut illucescere facit que minus ante fu-
rant. aut superflua queq̃ uigilat et cōfodit:
et maxime que euangelistarū et apostolorū
auctoritas promulgauit. In quibus multa
de veteri testamento legimus: que in nostris
codicibus non habentur: vt est illud: Et egi-
pto vocauī filium meum. et qm̃ Nazareus
vocabitur. et videbunt in que cōpunterunt:
et flumina de ventre eius fluent aque viue.
et que nec ocul^{us} vidit. nec auris audiuit. nec
in cor hominis ascendit que preparauit de^{us}
diligentibus se. et multa alia que propriū
synagoga desiderant. Interrogemus ergo
eos vbi hec scripta sunt. et cum dicere nō po-
tuerint. de libris hebraicis proferam^{us}. Pri-
mum testimoniū est in Osee. Secundum in
Isaia. Tertium in zacharia. Quartum i pro-
uerbijs. Quintum eque in Isaia: quod mul-
ti ignorantes. apocriphorum deliramēta se-
ctantur. et hiberas nenas libris autenticis
preferunt. Causas erroris non est meum ex-
ponere. Iudei prudenti factum dicunt esse
cōsilio: ne Ptolemęus vnius dei cultor etiā
apud hebreos duplicem diuinitatē depre-
benderet. Quod maxime idcirco faciebant:
quia in Platonis dogma cadere videbāt.
Deniq̃ vbiq̃q̃ sacratum aliquid scriptura
testatur. de patre. et filio. et spiritu sancto. aut
aliter interpretati sunt. aut omnino tacuerūt
vt et regi satisfacerent. et arcanum fidei non
vulgarent. Et nescio quis primus auctor se-
ptuaginta cellulas alexandrie mendacio suo
extruxerit. quibus diuisi eadem scripturarit.
cum Aristęus eiusdem ptolomei hyperaspi-
stes. et non multo post tempore Iosephus
nihil tale retulerint: sed in vna basilica gre-
gatos contulisse scribant: non prophetasse.
Aliud est enim esse vatem: aliud esse inter-
pretem. Vbi spiritus ventura p̃dicat: hic
eruditio et verborum copia ea que intelligit
transfert. Nisi forte purandus est Tullius
economicum xenofontis. et Platonis py-

thagoram. et Demosthenis pro thesifonte:
affiat^{us} rhetorico spiritu transfuisse. Aut alie
de eisdem libris per septuaginta interpretes
aliter per apostolos spiritus sanctus testimo-
nia texuit. vt quod illi tacuerunt. hi scriptū
esse mentiti sint. Quid igitur? Panamus ve-
teres? Minime: sed post priorum studia in
domo domini quod possumus laboramus
Illi interpretati sunt ante aduentum christi
et quod nesciebant: dubijs prouolere senten-
tijs. nos post passionem et resurrectionē eius
non tam prophetiam q̃ hystoriam scribim^{us}.
Aliter enim audita: aliter visa narrantur.
Quod melius intelligimus: melius et profe-
rim^{us}. Audi igitur emule: obrectator auscul-
ta. Non dāno: non reprehendo septuaginta:
sed confidenter cunctis illis apostolos p̃e-
fero. Per istorum os mihi christus sonat
quos ante prophetas inter spiritalia charis-
mata positos lego: in quibus vltimū pene
gradum interpretes tenent. Quid liuore tor-
queris? Quid imperitorum animos contra
me concitas? Sicubi in translatione tibi vi-
deor errare. interroga hebreos. diuersarū
vrbium magistros consule. Quod illi ha-
bent de christo: tui codices non habent. Ali-
ud est si contra se postea ab apostolis vsur-
pata testimonia probauerunt. et emendatio-
ra sunt exemplaria latina q̃ greca: greca q̃
hebraica. Verum hec contra inuidos. Nūc
te deprecor desiderii charissime: vt quia me
tantum opus subire fecisti. et a geneli exor-
dium capere. orationibus iuues: quo possis
eodem spiritu quo scripti sunt libri in latinū
eos transferre sermonem.

Glosa ordinaria incipit.

In omnes diuinos libros legimus. tanta multitudine verborum intellectum qui d paucis verbis erunt. et sanitate catholice fidei mununt. potissimum id diligamus: quod certum apparuerit esse sensisse quem legimus. Si autem hoc latet: id certe quod circumstantia scripture non impedit: et cum sana fide concordat. Si autem scripte circumstantia tractari et discuti non potest: id solum. quod fides exigit sana vel prescribit. aliud est enim quid potissimum scriptor senserit non dinoscere: aliud a pietatis regula errare. si utriusque vitetur: perfecte se habet fructus legentis. Si vero utriusque vitari non potest: etiam si voluntas scriptoris incerta sit: sane fidei congrua non inutile est esse sententiam.

Augustinus. In rebus obscuris atque a nostris oculis remotissimis: siqua in scriptura etiam diuina legimus. que possunt salua fide alijs parere sententijs. in nulla earum nos propriam affirmatione ita precipiamus: ut si forte diligentius explorata veritas eam labefactauerit: coramamus. non per sententia diuinam scripturam. sed per nostra diuinitates: ita ut eam velimus scripturam esse. que nostra est: cum potius eam quam scripturam esse. nostram esse velle debeamus.

Potandum. quod hec scriptura ita allegoricis verbis tenet ut allegorice sensum contineat: et hystorice fidem rerum gestarum non amittat. Dicitur autem genesis a suo principio. secundum morem hebreorum. qui ex principiis maxime nomina libris imponunt: sicut Matheus euangelicam suam hystoriam librum generationis appellat. Cum multa utraque scriptura in se quibus contineat: in quibus nulla generationis mentio fiat. Introducit quippe hec hystoria primum hominem futurum formam. utpote de terra virgine conditum: per quem generandi terreni erant in vitam transitoria. sicut euangelium secundum nouum hominem inducit de matre virgine genitum: qui filios generaret in vitam eternam. In hac ergo scriptura figure sunt futuro. In euangelio vero manifestatio completorum.

Liber iste more hebreorum a principio genesis appellatur: quod eo de celi et terre generatione agit: licet alia multa se quatur. sicut euangelium. Mathei liber generationis iherusalem christi. Inducit enim Moyses primum hominem formam futurum: de terra virgine conditum: qui generaret terrenos in vitam transitoriam. sic et euangelium secundum hominem scilicet christum de matre virgine genitum: qui generaret celestes in vitam eternam. Sic ergo figura in euangelio veritas.

Hieronymus. In principio. c. d. c. r. t. Plerique autem narrant. sicut Tertullianus et Iulianus in hebreo haberi. In filio fecit deus. c. r. t. Lxx. vero. et Symachus et Theodotion. In principio transulerunt. et in hebreo dictum est bresith quod aquila interpretatur in capitulo. Magis igitur secundum sensum quam secundum verbi translationem de christo accipi potest qui in ipsa fronte geneseos (que caput omnium librorum est) et in principio Iohannis celi et terre conditor approbat. nam in capite libri scriptum est. de me. i. in principio geneseos. In principio scilicet creauit. d. c. r. t. et in principio Iohannis omnia per ipsum facta sunt. et. Apud hebreos quoque hic liber bresith appellatur: qui voluminibus et librorum principis nomina imponunt.

Quattuor sunt reges sacre scripture. i. hystoria: que res gestas loquitur. Allegoria. in qua a liud ex alio intelligitur. Tropologia. i. moralis locutio: in qua de moribus ordinatim tractatur. Anagoge. i. spiritualis intellectus: per quem de summis et celestibus tractatur ad superiora ducimur. his quattuor quasi quibusdam rotis: tota diuina scriptura voluit. verbi gratia. Hierusalem secundum hystoriam est ciuitas. Allegoria ecclesiam significat. Secundum tropologiam. i. moralitatem animam cuiuslibet fidelis: que ad pacem eternam anhelat. Secundum anagogem celestium omnium vitam: qui reuelata facie vident deum.

Diuina scriptura aliquando etiam itimatur: ut est. In principio erat verbum. aliquando facta narratur: ut cum venerit filius hominis. i. s. m. s. Aliqua que agenda sunt precipiunt. ut diliges proximum tuum. i. t. i. Et est bipertita diuina scriptura. quia

alia sunt que secundum figuram dicuntur: ut est. audiuimus ad vocem domini. et ambulantis in paradiso. Alia secundum rerum gestarum fidem. ut est quod populus exiens de egypto per mare pedibus ambulauit. Alia sunt que utroque dicta sunt modo. ut est transitus maris rubri: et miracula que dominus in euangelio fecit.

Quattuor modis significat hec scripta generationem seculi esse factam. Aut enim sola voluntate aliquid dicitur factum. ut. In principio. c. d. c. r. t. Aut voluntate simul et voce preceptum. ut fiat lux. Siue deliberativa. ut faciamus hominem ad imaginem et similitudinem nostram. Aut voluntate voce et diffinitione. ut. Crescite et multiplicamini. r. t. et germinet terra herbam. u. r. se. se. et. Et ea que sola voluntate et voce dicuntur: nouitate facta sunt. Quod vero per diffinitionem hec sunt similia illis que nouiter facta sunt. et hec sunt que post septimum diem usque in finem operatur deus: et illa diffinitione proueniunt.

Quidam tria principia posuerunt deum. exemplar. materiam et ea increata: et sine initio. deusque non tanquam creator materis. sed quasi artifices: ad exemplar de preexistenti materia mundum fecisse. Alii duo principia putauerunt. Materiam et speciem: et cum his tertium quod operatorum dicitur. Mundumque semper fuisse et futurum esse. His et huiusmodi erroribus obuians Moyses: in vno spiritu. in vno principio temporis mundum a creatore deo factum narrat tanta velocitate: ut effectum sensum temporis proueneret. ut videlicet deum cognoscere initium vniuersi per eternum intelligere dedit et omnipotentem. et tanta celeritate operis. ut nec dum primum nascetur mundi momentum transactum dicitur: quoniam mundus creatus dicitur. his verbis. In principio creauit deus celum et terram.

Strabus. In principio. c. d. c. r. t. Moyses in vno principio temporis a deo creatore mundum factum refert. ut sensum temporis proueneret effectum voluntatis. ut deum sciamus temporis initium: et ipsum esse initium omnium. Plato enim tria initia vel principia estimabat. deum. exemplar. et materiam. et ipsa increata sine principio. et deum quasi artificem non creatorem. Aristoteles duo. materiam et speciem: et tertium operatorum dicitur. Mundumque semper esse et fuisse. Contra hec ergo et huiusmodi di. In principio et.

Augustinus. Sicut paulus per reuelationem didicit euangelium. ita moyses docente spiritu sancto condidit mundi exordium.

Moyses in hoc libro de inferiori mundo. ad instructionem hominis agit. et quia homo preponendus erat mundo visibili. primum regnum paratum describit: postea rectorem inducit. cui seruiat plenitudo regni. Dicit ergo. In principio creauit. d. c. r. t. Celi et terre nomine. quidquid deus fecit. simul factum esse materialiter potest intelligi: sed informis. siue spirituale siue corporale sit. deinde prosequitur quomodo deus singulorum formas fecerit. et operum distinctiones. et quia nondum distincte forme: addit de terra. Terra autem erat inanis et vacua: his. s. que d ipsa erant. pellura et tenebre erant. s. f. a. Per abyssum cetera elementa possumt intelligi: que adhuc confusa et incerta erant quas formas essent habitura.

Quattuor modis operatur deus. Primo in verbo. Secundo in materia. unde. Qui vinit in eternum creauit omnia simul. Tercio per opera sex dierum. varias distinguit creaturas. Quarto ex primordialibus seminibus non incognite oriuntur nature. sed nosse sepius ne pereant reformant.

Isidorus et Beda mystice. Primordia generis humani. quibus in ista luce frui competit. bene comparatur primo diei: quo deus lucem fecit. et hec etas tanquam infantia deputanda est ipsius vniuersi seculi: quod tanquam unus homo etatem agit infantiam. Hec protenditur ab Adam usque ad Noe generationibus. x. Quasi vespere huius diei sit in diluuium: quia et infantia nostra tanquam oblivionis diluuium delet. Incipit mane secundi diei a temporibus Noe tanquam puericia: et tenditur hec etas usque ab Abrahā alijs generationibus. x. Et bene comparatur secundo diei quo factum est firmamentum inter aquam et aquam. quia et arca in qua erat Noe cum filiis. firmamentum erat inter aquas inferiores. in quibus natabat: et superiores quibus copulabatur. hec etas diluuium non deletur: quia et puericia nostra

nō obliuione tergatur de memoria. meminimus enī nos pueros fuisse; infantes nō meminimus. huius vesp̄a est confusio linguarū in eis qui turrem faciebant. et sic mane ab Abrahā. Sed nec ista etas secūda generauit populū dñi: quia nec puericia apta est ad generandum. Incipit mane diei tertij ab Abrahā: et succedit tertia etas similis adoleſcētis. Et bene comparatur diei tertio. i. quo ab aquis terra separata est. Ab omnibus enī gentibus. quoz etor instabilis: et vanis simulacroz doctrinis quasi ventis omnibus mobilis (qd bene significat maris noīe) fidelis populus pullat. ab hac ergo gentiū vanitate. et huius seculi fluctibus separatus est populus dei per Abrahā: tā q̄ terra. cum apparuit arida. i. sitiens umbrē diuinorū mā dator. Qui populus vñ dei colendo. tanq̄ irrigata terra. vt fructus vtilis posset afferre: sanctas scripturas. et pphetias accepit. Hec enim etas iam potuit generare filium deo: quia et tertia etas. i. adoleſcētia. iam filios habere potest. Et ideo ad Abrahā dictū est. Patre multaz gentiū posui te. vt augeā nimis valde. et ponā te i gentes. et reges ex te erunt: et ponā testamētū meū inter me et semē tuū post te: generationes eoz i testamētū eternū: vt sum tibi deus. et semini tuo post te. terram i qua habitas. oēs terrā chanaan in possessionē eternā: et ero illis deus. Hec etas ponit ab Abrahā vsq̄ ad Dauid quattuordecā generationibus. Huius vesp̄a est in peccatis populi. q̄ bus diuina mandata p̄teribāt. vsq̄ ad maliciā pessimi Saulis. Deinde mystice fit mane quarte diei regnū scz Dauid. Hec etas similis est iuuentuti: et reuera inter oēs etates regnat iuuentus: et ipsa est ipsum firmamētū oim etatis. ideo bene cōparat quatio diei. in quo facta sunt sidera celi in firmamento. Quid enī euidentius significat regis eminentiā q̄ splendor solis. et plebis obreperantiā lunę splendor ostēdit. tanq̄ synogogā ipsam: et stelle p̄ncipes eius. et omnia fundata in stabilitate regni tanq̄ in firmamento. Huius quasi vesp̄a est in peccatis regum. quibus illa gens meruit captiuiari. Fit deinde mane q̄nte diei transmigratione in babilonē: cum in captiuitate populus leniter in peregrino otio est collocat. Et ponit hęc etas vsq̄ ad aduentū christi ihesu dñi nostri. i. q̄nta etas scdm quā est declinatio a iuuentute in senectutē: nondūz quidē senectus. sed iam nec iuuentus: quia senioris etas est. quā greci p̄lbyten vocant: nam senex apud eos non senex. sed geron dicit. Et reuera sic ista etas a regni robore est inclinata et fracta i populo iudeoz. quēadmodum homo a iuuentute fit senior. Et bene cōparat illa diei q̄nto. quo facta sunt animalia i aquis. et volatilia celi: post q̄ celi homines inter gentes tanq̄ in aquis cēperunt viuere: et habere incertam sedem et instabilem. sicut aues volantes. Sed plane ibi erant cetę. i. magni hoīes: qui magis dñābāt fluctibus seculi q̄ seruīret in illa captiuitate. Non enim ad cultum idolorū aliquo terrore deprauati sūt. Vbi sane animaduertēdū. q̄ benedixit de⁹ illa animalia dicens. Crescite et multiplicamini. et replete aq̄s maris: et volatilia multiplicentur super terrā. Quia reuera gens iudeoz. ex quo dispersa est per gentes. valde multiplicata est. Huius diei. hoc est huius etatis quasi vesp̄a est multiplicatio peccatoz i populo iudeoz: quia sic excecati sunt: vt deū et dominū nostrū ihesum christū nō possunt cognoscere.

Mystice. Mane. vi. diei fit p̄dicatio euangelij per ihesum. et finito die quinto. id est. quinta etate. incipit. vi. scilicet senectus veteris hominis. in qua homo minus potens est. et quasi ad extremū vitę tendit. Et hoc etiā appareret: quia illud carnale regnum iam est vebemēter attritū: quādo et templū dei deiectū est. et sacrificia cessauerūt. Et nūc ea gēs. quantū ad regni vires attinet: quasi extremā vitam trahit. In ista tamē etate. tanq̄ in senectute veteris hominis. homo nouus nascitur: qui iam spiritualitē uiuit. Sexta enim etate siue die dictū est. Producat terra animā viuētē. Nam quinta die nō dictū erat. Producant aque animā viuētē: sed reptilia animarū viuā. Quomodo enim corpora sunt reptilia: sic tūc adhuc etiā corporali circūſione et sacrificijs. tanq̄ in mari gentium

populus ille seruiebat. Istam vero animā viuā dicit: q̄a vitam iam incipiunt eternā desiderare. Serpentes ergo et pecora quę terra producit: gentes significant iam stabili ter credituras euangelio. de quibus dicit et illud quod Petro demonstratū est in actibus apostolorū. Facta et manduca. et cum ille imunda diceret. responsum est illi: Quod deus mūdauit. tu cōmune ne dixeris. Tūc fit hō ad imaginē et similitudinē dei: sicut in ista etate sexta nascitur in carne dñs noster. et quo dictū est per p̄phetā. Et homo est: et quis cognoscat eū. Et quēadmodū i illa die masculus et femina coniuncti sunt. sic et in ista christus et ecclesia. Et p̄ponitur homo illa die pecoribus. serpentibus. et volatilibus celi: sic et i ista etate christus regit animas sibi obreperantes: quę ad ecclesiā eius partim et po pulo iudeoz. et partim ex gentibus uenerunt. vt ab eo domite māluerent: homines scilicet vel carnali cōcupiscentie dediti sicut pecora. vel tenebrosa curiositate obscurati quasi serpentes. vel elati superbia. quasi aues. Et sicut in illa die pascitur homo et animalia quę cum ipso sunt herbis seminalibus. et lignis fructiferis. et herbis viridibus: sic in ista etate homo quicūq̄ bonus est minister christi. et cum bene quantū potest imitat. cum ipso populo spiritu aliter pascitur sanctarū scripturarū alimentis. et lege dei partim ad cōcupiscendiū scēditatē rōnā atq̄ sermonum tanq̄ herbis seminalibus: partim ad vtilitatē morum. et conuersationis humane tanq̄ lignis fructiferis: partim ad vigorē fidei. spei. et charitatis in vitā eternā. tāq̄ herbis viridibus: quę nullo estu tribulationū possunt areſcere. sed spiritualis sic pascit istis alimentis. vt multa itelligat carnalis antē. i. paruulus in christo. tanq̄ pecus dei. vt multa credat. quę intelligere nondū potest. tamē eisdē cibos omnes habent. Huius autē etatis vesp̄a est. de qua dñs ait. Putas ueniens filius hominis inueniet fidē super terrā. Post illam vesp̄ā fiet mane: cum ipse dñs in claritate venturus est. Tūc requiescent cū christo ab omnibus operibus suis. hi quibus dictū est. Estote p̄fecti. sicut pater. vester qui est in celis. Tales enim faciunt opera bona valde. post talia enī opera spanda est requies in die septimo. quę vesp̄am nō habet. Nullo ergo modo potest dici quēadmodū fecerit deus celum et terram et omnē creaturā quā condidit: sed ista expositio per ordinem dierū sic indicat quasi hystorā rerum factaz: vt p̄dicationē futuroz maxime obseruet. Si autē aliquē mouet. q̄ in istis etatibus seculi duas etates primas denis generationibus aduertimus explicari. Tres autē cōsequētes singule quattuordecā generationibus conterunt. Sexta vero ista nullo generationū numero diffinita sit. facile est videre. etiā in vnoquoq̄ homine duas primas etates infantīa et puericiā corporis sensibus ibgere. q̄ sensus corporis quinq̄ sunt. visus. auditus. gustus. olfactus. et tactus. Quinarius autē numerus duplicatur (qm̄ duplex est sexus humanus. vnde generationes tales existūt masculin⁹ et feminin⁹) denariū numerū facit. Jam vero ab adoleſcentia et deinceps. vbi ratio incipit in homine p̄ualere: accedit quinq̄ sensibus. cognitio et ratio. quibus vita regitur et administratur: vt iam septenarius numer⁹ esse incipiat: qui similiter duplicatus. xiiij. generationibus eminet et apparet. Quas habent tres etates cōsequentes. adoleſcentis scilicet iuuenis et senioris. Senectutis vero etas. sicut in nobis nullo statuto anno et tempore diffinit sed post illas quę quātū q̄sq̄ vixerit. senectuti deputat. sic in ista etate seculi non apparent generationes diffinitę vt occultus sit vltimus dies: quem vtiliter dominus latere oportere demonstrat.

Mystice igitur perfecti sunt celi etc. Quia post illorū quasi. vi. dierum opera bona valde: speret homo quietē perpetuā. et intelliget quid sit. Requieuit deus septima die ab omni opere suo: quia et ipse i nobis hęc bona operatur. qui vt operamur iubet. Et recte ipse requiescere dicitur: quia post hęc omnia opera nostra requie nobis p̄estabit. Quomodo enim recte pater familias dicitur edificare domū: cuius vt edificent operarij sui iubet. et requiesce cum post perfectionem fabricę illis quibus imperabat.

permittit ut vacent: et quando ocio perfuantur.

Isidorus. Moralit. Habet unusquisque nostrum in his operibus et recta vita tanquam distinctos istos sex dies: post quos debeat quiete sperare. Primo die luce fidei: qui primum visibilibus credit: propter quam fidei dominus visibiliter apparere dignatus est. Secundo die factum est tanquam firma mentis disciplinam: quod discernit inter carnalia et spiritualia opera: sicut firmamentum inter inferiores aquas et superiores. Tercio die quo mentis suam ad proferendos bonorum operum fructus preparat et erigit: separata enim labe et fluctibus temptationum carnalium: tanquam aridam terram habet mentis videlicet tanquam a perturbationibus maris: ut iam possit dicere. Meum servo legi dei: carne autem servo legi peccati.

Idem mystice. In principio fecit deus: c. r. t. Spirituales: qui celestia meditantur: et terrenis: i. carnalibus: terrenis hominibus imitantes. Terra autem erat inanis et vacua: hoc est caro nostra: antequam doctrinam acciperet formam. Tenebre erant super faciem: a. quia peccati obscuritas: et ignorantie cecitas tegebat corda nostra. Spiritus domini ferebat super aquas: hoc est super cor tenebrosius et fluidum: ut in spiritu subsistentes requiesceremus: et statu eius vivificaremur: cuius vinda abluimur. Dixit quoque deus. Fiat lux: i. appareat illuminatio fidei. Primo enim die lucem fidei dedit: quia prima est in conversione fides: unde primum mandatum est. Dominus deus tuus unus est: propter hanc fidem christus visibiliter apparuit: presentie sue gratia dividens lucem: i. filios dei qui ex lucis: a tenebris: i. peccatoribus: hos appellavit diem: illos noctem: unde. Fuistis aliquando tenebre: nunc autem: i. d.

Die secunda posuit firmamentum: sanctas: i. scripturas in ecclesia: de quibus dicitur. Aelum sicut liber plicabitur: hoc firmamentum discernit aquas: i. populum angelorum: qui bus non est necesse ut in lectione audiant dei verbum. Sed illud firmamentum posuit in sublime super infirmitatem inferiorum populorum: ut suspicientes in eo cognoscant: qualiter discernant inter carnalia et spiritualia: quasi inter aquas superiores et inferiores.

Die tertia congregavit aquas inferiores et salvas: infidelis: i. concupiscentiarum: et temptationum fluctibus sese quatientes: et segregavit ab eis aridam: i. fideles: fontem fidei sitientes. Infideles vero coarctavit: ne iniquitatis sue fluctibus aridam: i. animam sitientem dei conturbent: sed liceat ei germinare fructus bonorum operum: et diligere primum: ut habeat in se semine secundum similitudinem suam: ut: i. ex sua infirmitate compatiatur alij indigenti: producat lignum forte et fructiferum: i. beneficium: eripiendo oppressum: et prebendo ei protectionis umbraculum.

Die quarta micaverunt luminaria in firmamento celi: i. legi doctores scripture sancte inherentes: et inferioribus luminem sapientie demonstrantes. Produxit quoque siderum turba: i. viros doctores: et legisperitorum numerositas: qui huius vite nocte fulgentes: dividant scripture sensibilia et intelligibilia: quasi iter lucem perfectorum et tenebras peccatorum: facientes signa virtutum et miraculorum: que sunt in tempora et annos: quia propriis temporibus vivunt et transiunt. Verbum autem domini in eternum manet. Bene autem terra germinavit primo: et postea facta sunt luminaria: quia post bona opera venit illuminatio: qua videtur species supernae vite.

Die quinta facta sunt in aquis reptilia animarum: viam: i. homines in vitam revocati per sacramentum baptismi: facta sunt volatilia: i. anime volantes ad superna.

Sexta die: produxit terra animam vivam: quia caro nostra ab operibus mortuis abstinentis: viam virtutum germinat: secundum genus suum: i. vitam imitando sanctorum: unde. Imitatores mei estote. Et. Secundum genus nostrum vivimus: quando sanctos quasi primos imitamus. Producit terra bestias: i. homines ferocitate superbientes: et per coram: i. simpliciter viventes: et serpentes astutos: i. bonum a malo discernentes: et quasi reptando scrutantes terrena per que intelligant celestia. Post hoc fecit deus hominem ad imaginem et similitudinem suam: qui ipsam veritatem contemplando operatur iustitiam. Hic accipit potestatem piscium maris et volatilium celi: pecorum: ferarum: atque reptantium: quia

spiritualis similis deo factus omnia indicat: et ipse a nemine indicatur. Masculum et feminam: c. e. quia sicut viri mulier: sic spirituali et perfecto viro minus perfectus obedire debet: dicit enim eis. Crescite et multiplicamini: et r. t. In spiritualibus: i. donis: ut ratio domineat carni: quasi ille nato animanti: et perturbationibus eius. Per herbam seminalem et lignum fructuosum in escam hominibus datum: intellegimus oblationes sanctorum. Unde Paulus. Seminavimus spiritualia vobis: magnum est si carnalia vestra metamus.

Augustinus. Num in divina scriptura de paucis verbis plures intellectus veri et catholici habentur: illi diligamus maxime: que constat scriptorem sensisse: vel que non impedit constantia scripture: si convenit cum sana fide: aut saltem quem sana fides prescribit.

Augustinus. Siqua obscura legimus: que possunt sane variis exponi sententiis: nullam precipitantur affirmemus: ne forte velimus eam esse scripture sententiam que nostra est: cum potius scripture sententiam debeamus facere nostram.

Augustinus. In narratione rerum gestarum: non omnia secundum figuralem tantum intellectum accipimus: sed quedam secundum fidem rerum gestarum asserenda et defendenda sunt. Quod ergo est: quomodo propter allegoricam significationem dictum sit. In principio creavit deus: c. r. t. In principio temporis: vel quia primo facta sunt: vel in principio: i. filio dei: qui ait. Ego principium: qui et loquor vobis. Et lum et terra spirituale corporaleque creaturam intelligunt: vel corporalem tantum: per celum superiorem: per terram inferiorem: vel utrumque in formis materia dicta est celi et terra. Spiritus enim vita sicut in se est: non conuersa ad creatorem informis est. Conuersa vero ad eum formata. Corporalis autem per privationem omnis corporis qualitatibus: que appareret in formata materia. Vel celum est creatura spiritualis que ab exordio quo facta est: et perfecta: et beata semper est. Terra vero corporalis materies adhuc imperfecta: quia terra inquit erat inuisibilis et incopulata etc. Vbi videtur informitatem significare corporalis substantie. Vtrumque tamen informitas hic significari potest: Corporalis in eo quod dictum est: terra autem erat inuisibilis et incopulata. Spiritus autem in hoc. Tenebre erant super faciem abyssi: ut abyssum tenebrosam naturam vite informem intelligamus: nisi ad creatorem conuertatur: in quo solo formatur et illuminatur ne sit tenebre vel abyssus.

Querendum est: quomodo deus cuncta simul condidit: dum idem Moyses ex diuersa mutatione variante distincte creata describit: Sed rerum simul materia creata est: simul vero formata per species non est: et quod simul extitit per substantiam materie: non simul apparuit per speciem forme. Num enim simul factum celi terraque dicitur: simul spiritualia et corporalia: et quiddam de terra producit: simul facta indicant. Sol: luna: et sidera quarto die in celo facta: probantur: sed quod quarto die processit in specie: primo die celi substantia extitit per conditionem. Primo die terra creata dicitur: tertio arbuta condita et cuncta terre virentia descripta sunt. Sed quod die tertio in speciem produxit: prima die in ipsa terre substantia conditum fuit: hinc moyses distincte per omnes vel singulos dies omnia condita retulit: et tamen omnia simul creata subiunxit dicens: Hec sunt generationes celi et terre: que create sunt in die quando deus fecit c. r. t. et omne virgultum agri antequam orietur in terra: omneque herba regionis. Qui enim diuersis diebus creatum celum: terram: virgultum: herbamque narrauerat: hic vno die facta manifestat: ut ostenderet: quod omnis creatura simul per substantiam extitit: que non simul per speciem processit: unde. Creauit deus hominem ad imaginem et similitudinem suam: Ad imaginem creauit illum: masculum et feminam: non dum facta: iam homo masculus et femina prohibetur: sed quia ex Adā latere erat processura: in illo iam computatur per substantiam: a quo fuerat producenda per formam. In minimis quoque licet hoc cōsiderare: herba enim cum producit et formatur: non dum in illa fructus necdum fructus sui semen ostenditur: inest tamen ei fructus et semen: quia simul sunt in radice substantie: que non simul producit per temporis incrementa.

In principio c. d. c. Non dicitur in principio dixit deus: fiat celum et terra. sed dicitur: fiat lux: et facta est lux. quoniam vniuersaliter nomine celi et terre comprehendendum erat quod fecit deus. Deinde per partes explicandum quomodo fecit. Unde sequitur: Dixit deus. Fiat. i. p. verbum suum fecit. vel quod cum primis fiebat informis materia spiritualis vel corporalis: non erat dicendum: dixit deus: fiat. incongruum enim erat a deo dici: fiat: quod forma verbi non imitatur imperfectio: nisi cum generis sui conuersione ad creatorem sit perfecta creatura. ut cum dicitur: dixit deus: fiat intelligamus? cum ad se imperfectionem creature reuocare. Cum ergo dicitur: In principio fecit deus celum et terram. commemoratio filii sit: quod principium est. Et cum dicitur: dixit deus fiat. commemoratur: quod verbum est. Per principium notat exordium creature existens ab illo. per verbum: perfectionem creature ab illo ad ipsum reuocare: ut formetur imitatio forma verbi incommutabilem.

Non enim habet vitam informem verbum dei: cui esse est quod viuere imo idem viuere quod beate viuere. Creatura vero spiritualis habet informem vitam: cui non est hoc esse quod viuere: nec viuere quod beate viuere. quia anima a sapientia dei: stulte et misere viuunt.

In principio c. d. c. r. t. Creationem mundi insinuat scriptura: primo verbo eternitatem et omnipotentiam dei ostendit. Quod enim in principio temporum mundum creasse: eundem ante tempus eternaliter significat extitisse. et quem in principio initio celum et terram creasse narrat: tanta celeritate operationis omnipotentem esse declarat: cui voluisse facere est. Bene ergo dicitur: In principio. c. d. c. r. t. Utique. simul. quoniam utrumque simul ab homine non dicitur. Unde prophetam: terram in initio factam ostendit dicens: Initio tu dñe. t. f. r.

In principio c. d. c. et t. Celum non visibile firmamentum. sed empirum. i. ignem. vel intellectuale: quod non ab ardore. sed a splendore dicitur. quod statim repletur est angelis. Unde in iob: ubi eras cum me laudarent astra matutina etc. Et nota tria huius commemorari elementa. Poie celi aerem intelligimus. Poie terre ipsam et ignem qui in ea latet. Quartum autem aquam et sequebatur fit meteo.

In prin. Alc. filio. quo humanato patuit qui esset celestis. et terreni.

Celum. Creatura spiritualis ab exordio perfecta et beata. Terra: corporalis materies adhuc imperfecta.

Celum. Informem materiam spirituales vite: sicut in se potest existere non conuersa ad creatorem in quo format. Terram corporalem. sine omni qualitate: que apparet in materia formata.

Scriptura ait: qui fecisti mundum de materia informi. Materia facta est de nichilo. Species mundi de materia informi.

Beda. Proinde duas res fecit deus ante omne tempus: angelicam creaturam. et materiam informem: quibus salomon dicit: Qui viuunt in eternum: creauit omnia simul. Secundum originem tamen informis materies antecedit formam speciem. Itaque mundum. et angelos. et animam. de nichilo fecit deus: hominem et creaturas ceteras de aliquo.

Beda. Septem sunt celi. quorum sunt nomina. aer. ether. olympus. spacia et ignem. firmamentum. celum angelorum. et trinitatis. Hec autem dicitur celum trinitatis primum. Secundum angelorum. Tercium firmamentum.

Distice. In principio c. d. c. r. t. eos. s. q. celestis imaginem portauerunt. et terram. i. eos. q. postea supbiendo terram. i. freni bois imaginem portantes se fecerunt deformes. Terra erat ianis. quod deposuerat formam bonam. et vacua boni operis fructus. et tenebre erant. veri. s. lumis puato. sup facie abyssi. corda. s. supbor.

Terra autem er. ina. et u. a. b. e. d. d. vel quale celum in principio cum terra factum est. ostendit. Hoc enim de terra subdit: quod de celo intelligi voluit. Hoc enim superius celus quod a volubilitate mundi secretum est. mox ut creatum est: sanctis angelis est impletum. quos in principio cum celo et terra conditos testatur dominus dicens: Ubi eras cum me laudaret astra matutina: et

inubilaret omnes filii dei: Astra matutina. eosdem angelos et filios dei vocat. de celo eis in quo posita sunt luminaria. quomodo vel quoniam facti sunt: postea dicit.

Stra. Ina. r. va. Inutilis. s. i. instructuosa et incopulata. Via enim elementa comixta et confusa. et totum hoc aeris spacium aquis plenum. non quales nunc sunt: sed sicut nebule tenues erant. quales adhuc supercelestes sunt.

Et tene. e. f. f. a. Ang. quia. s. non erat lux. si esset. etiam superesset et superfunderet. quod sit in creatura spirituali: cum puerit ad incommutabile lumen. quod deus est.

Be. Tenebre. e. f. f. a. R. o. sunt audientes. qui rephendendo dicitur deus prius creaturam se tenebras quam lucem: quia nullas in aqua vel aere fecit tenebras sed distincto ordine prudentie prius aquas cum celo creauit et terram: bas cum voluit lucis gratia reuoluit.

Et notandum. quod cum celo duo elementa mundi creata sunt: quibus alia duo inserta sunt. aqua. s. et terra: quibus insit ignis et aer. Ad autem totam superficiem terrae tanta altitudine tenegebatur. ut ad illos vel quod locos pertingeret: ubi nunc visus super firmamentum partim relictus est. Ipsa autem terra et aqua informis dicitur materia: quod omnia

quod videmus. vel ex istis sumptum exordium. vel ex nichilo. et priusquam in lucem repirent: non erat unde formam haberent.

Aug. Historice. Et spiritus domini ferebatur super aquas. Hinc tota corporalem materiam aquam appellauit. ut insinuaret unde facta et formata sunt omnia: que ex humida natura per species varias in terra formari videmus. Hinc spirituale vitam ante puerionis formam quasi fluitantem. Spiritus dei superferebatur: quod subiacebat bonae voluntati creatoris: quod formandum et perficiendum inchoauerat. Dicitur est enim: Spiritus domini. f. f. a. De faciendo opera potest per necessitate indigentis: quod per abundantiam beneficentiae deus amare putaret. comode enim prius insinuat aliquid inchoatum. cui superferretur: non loco. sed omnia superante potentia.

Et spiritus. d. f. f. a. d. i. e. In hebreo habet merphet. i. incubabat vel fouebat. more volucris oua calore animantis. Intelligimus ergo non de spiritu mundi dici. ut putant multi: sed de spiritus sancto. qui et ipse est omnium viuificator. Si autem viuificator: et conditor. si conditor: et deus. Emitte enim (ait) spiritum tuum et creabuntur.

Et spiritus. In quo subsistentes reueleremus: statu eius viuificati et vnda baptismi abluti.

Et spiritus. d. f. f. a. Sicut deus. s. r. p. ditor sperat fluitanti et phuse materia: ut distingueret quoniam vellet. Nota ergo trinitas hic operata intelligitur: deus. pater scilicet. Principium. filius. Spiritus dei. spiritus sanctus.

Et spiritus. Ii. Distice. Corda. s. fluctuantia. quod mentis quere amiserunt: quod cum spiritus in initio ab eis superferebatur: qui potes natus a phuse in meli reuocare. Deinde per totum huius scripturam textum lex quod a opolas etates videmus. licet quasi primis limitibus distinctas: ut in septima quies speret. et eas hinc similitudine lex dicitur: quibus ea facta sunt: quod deus fecisse scriptura memorat.

Primordium enim generis humani quo ista luce frui cepit: comparat primo diei quo luce deus fecit. Hec etas tanquam infantia est totius seculi. quod tanquam vni homines per portione magnitudinis sue cogitamus. homo enim cum primo nascitur in luce. infantia agit primam etatem: quod tendit ab adu vltimo ad noe generatibus deus. diluuium quasi vltima huius diei est: quod infantia nostra obliuiois diluuium telest.

Dixit. Alc. p. f. e. i. p. s. i. t. v. t. c. e. l. e. n. t. i. t. a. t. e. v. l. f. a. c. i. l. i. t. a. t. e. o. p. i. s. d. e. i. o. s. t. e. d. e. r. e. t.

Dixit. d. f. f. l. Lux primo die facta. spiritualis vel corporalis intelligitur. Si spiritualis. non illa patri coeterna: per quam facta sunt omnia. Sed de qua dicitur: prius omnia creata est sapientia. i. intellectualis et angelica vita. quod informiter fluctuat: nisi ad creatorem conuersa. que potest esse prima creatura et celum dicta. cum dicitur: In principio c. d. c. r. t. Sed ad creatorem conuersa. cum dicitur: Fiat lux: Et facta est lux. In qua luce spirituali forte

diuisio lucis a tenebris: distinctio rei intelligitur iam formate ab informi.
Appellatio diei ⁊ noctis: significatio distributiois: qua significat nihil de
um inordinatū relinquere: nec perfectus creaturaz sine supplemento vniūsi
reoris esse. Despera in triduo anteq̃ fierent luminaria: consumati opis
terminus. P̃ane futuri inchoatio. Si autē primo die corporalis lux fa-
cta est: congrue mundi ornatus a luce inchoat: vnde cetera quae creanda
erant videbant. Si autē querit̃: vbi est facta: cū abyssus omnem terrę alti-
tudinem tegeret: pa-
tet: q̃ in illis partib;
quas nūc illustrat vo-
lis diurna lux. Rec-
mirum lucem in aq̃s
posse lucere: cum etiā
nauatuz operatione
sepius illastrent: qui
in pfundis mēti mis-
so ex ore oleo: aquas
sibi illustrant. q̃ tunc
multo rariores q̃ sunt
modo. siuere in prin-
cipio: quia nondum
pgregate ī vno loco.

¶ **W**irgetz deus. f. Aug. hiftozice. non temporaliter. Si em tpaliter. z mutabiliter. Si mutabiliter: z per fubiectam creaturam. Si per fubie-
ctam creaturam: non eft lux prima creatura. Sed fofitit quia iam dictu
erat: In principio fecit deus celum zc. poterat p celeftem creaturam vox
ifta tpaliter fieri: fiat lux. **¶** Si ita. ifta corporalis lux facta eft p fubiecta
creaturam qua ante fecerat: dicente domino. fiat lux. Quomodo per fpiri-
tualis creature occultu motum dici potuit diuinitus. **¶** Quid em corporaliter
fonnit vox dei: ficut illa. Tu es filius meus zc. Qua em lingua fonaret?
cu linguaz diuerfitas nondu efferet. nec lingua erat vna z fola que loquere-
tur: nec erat que oporteret audire z intelligere. Bene ergo accipitur vox
dei verbu: qd in fono vocis intelligit. Ad naturam enim verbi. p qd om-
nia facta funt. B ipfum pertinere dicit. Eternu ergo eft. qd dixit zc. Fiat
lux. quia verbu dei patri coeternu. cu enim audimus. z dixit deus. fiat: in-
telligimus in verbo elle vt fieret. Tu vero addit. z factum eft ita: intelligi-
mus factam creaturam. no excefiffe fphos in verbo terminos generis fui.
Cum vero dicit: vidit deus qd efferet bonuz. intelligimus in benignitate fpi-
ritus eius no quali cognitu poftea factu eft placuiff: fed in eadem bonita-
te placuiff vt factu maneret: in qua placuit vt fieret. Ideo enim diligit
deus creaturam fua: vt fit: z vt maneat.

Fiat lux. Aug. Hystorice. ea conditione. s. qua cuncta subsistunt in temporaliter in dei sapientia. priusq. in se ipsis. Et facta est lux. i. angelica et celestis substantia. in se temporaliter. sicut erat in sapientia. quantum ad eius incommutabilitatem eternaliter. Vel notat huius creature informitas. s. i. imperfectio. anteq. formaretur in amore conditoris. **F**ormat enim. cum conuertitur ad incommutabile lumen verbi.

Ifiat lux. **A**ug. Si corporalis lux facta est: quænam illa est: quâ cū sol occidit: videre nō possumus: quia nec luna erat: nec erant stellæ. **S**z forsitan in ea parte celi est: in qua sol: nō solis lux: sed sic ei iuncta: vt discerni non possit. vel forte in ea parte lucem deus fecerat: in qua hominem facturus erat: vt cū ab illa parte lux discessisset: vespere diceret. **S**ed quæ re factus est sol in potestate dici: si lux illa faciendo dici sufficiebat: **S**z forte lux prior superiores tantū partes illustrabat: z ad illuminationē inferiorum solem fieri oportebat. **P**otest quoq; dici autū esse fulgorē dici sole addito. **E**missionē vero contractionēq; illius lucis: si noctem z diem intelligimus: quæ causa reddet. **R**ondus enim erant animalia: quibus b. viciissitudo exhiberetur.

Et vidit deus lucē. **Aug.** Non q̄si incognitā lucē laudauit: s̄ iā factam dignam laude declarauit. Sed quia nō totas mundi tenebras lucē expulsi: recte subdit. ⁊ diuisit. i. ac. t. diuisit em̄ non solum qualitatis: s̄ ⁊ locorum distantia: diffundendo lucem in superiori parte: inferiori in tenebris remanente. Appellauit lucem diem. **3.** Nulla lingua hec appellatio facta est: quia apud deū purus intellectus est sine strepitu lingue. **3.** Appellauit i. appellari fecit: q̄ sic distinguit. vt discerni possent ⁊ nominari. **Et diuisit. i. 2.** **Aug.** Hoc factū est ex quo lux facta est. Sed nō potuit ab homine simul dici: sicut a deo fieri. **Discretio** autē lucis ⁊ tenebris distinctio est inter perfectū cuiusq̄ rei statum. ⁊ quē habet ex se defectum. **Diem** quippe in specie rei conditē intelligimus: noctē vero in eius rei priuatione vel defectu. cui rebo temporaliter conditis ex se inest. etiā si desit effectus. **Vespera** in omnib⁹ perfectę conditionis terminus est. **Mane** exordium incipientis. **Omnis** em̄ creatura certis initijs ⁊ terminis continetur. **Rondū** enim erant solares dies: vt ortus solis dies: occasus vespere di-

ceretur. qđ quarta die factum est. cū luminaria primum in firmamento or-
dinata sunt.

Strabus. Lucē ⁊ tenebras fecit deus. Vnde benedicite lux ⁊ tene
brę domino. cū ois creatura ad benedicendū inuitatur.

Mi. Por aliter. Habet quique in operibus i recta vita distinctos sex dies post quos requiem speret. Primo die lucē fidei qñ primo inuisibili bus credit. ppter quā fidem dominus apparere dignatus est.

Factūq; est ue
spere Aug. Decide
te luce paulatim. et post
spacium diurne lon
gitudinis inferiores
partes subeunte. fa
ctum est vespere. si a
ut nunc visitato cir
cūto solis soler fieri.
Factum est autē ma
ne eadem super terrā
redeunte. et aliis diez
inchoante. et dies ex
pleatus est vnus vi
ginti quattuor horarū

† *Spēctate rei terminūs. Spēctatio boni opīs*
† *Exordium. Sinitium fidei.*

ctē. factuzq̃ ē vespere i mane

¶ Prima diuinoꝝ operuꝝ distinctio.

† Verbo domini celi firmati sunt ꝛc.
† Sic nunc dicitur quod deus

¶ Dies vnus. Dixit quoq; deus.
¶ Scilicet prima scriptura de qua dicitur colā sicut lā

¶ In divine scripture, de qua dicitur: celi sicut li-
ber plicabitur. Intransgressibilis terminus.

† Squarum superior pars in modum cristallini

lapidis cōgelatā est. inferior in matriā redacta.
 5 vaporahier suspensarum ⁊ p terrā labentiū.

Fiat firmamētū i medio i aquaz

quod excedit spacia nubilosu aeris. qui exalatoe terre aquas vaporatiter tra-
hit. et per subtiles minutias suspendit. et post corpulentu conglobatas plu-
uialiter refundit. Si vero potest aqua. sicut videmus ad tantas minutias
peruenire. ut ferantur vaporatiter sup aerem. aquis naturaliter leuioze. cur
non credamus. et sup illud leuius celum. minutioribus guttis et leuiozibus
immanare vaporibus. Sed quoquo modo ibi sunt. ibi esse non dubitamus.

Beda. Fiat firmamentum in medio. **Et** in quo fixa sunt sidera.
creatio describitur. quod
constat esse in medio
aquarum. Nam suppo-
sita sunt ei aquae in ae-
re et in terra. supposi-
tae. de quibus dicitur
Psal. regis aquas su-
periora eius. In me-
dio ergo firmamentu
est sidereum celus. quod
de aquis factum esse
credi potest. Aristoteli-
lus enim lapis. cuius ma-
gna firmitas. magna
perspicuitas. et aqua
factus est. Si quem
mouet. quomodo aqua
naturae fluidae et ima-
labiles sup celum pos-
sint persistere. cuius figu-
ra rotunda videtur esse.
de quo scriptum esse
meminerit. Qui ligat aquas in nubibus suis. Qui enim infra celum ligat aquas ad
tempus vaporibus nubibus retinetur. potest super celum sperare ne labantur non vaporali
tenuitate. sed glaciali soliditate aquas suspendere. qui etiam terrae molem ap-
pendit in nichilo. Quales autem et ad quid utiles. nouit ipse qui condidit.

Et fecit. d. f. **Aug.** Queritur quare cum dixisset fiat firmamentum
et factum est ita. postea addidit. et fecit deus firmamentum. cum in creatione
lucis additum non sit. In quo demonstratur primo die quo facta est lux.
conditio spiritualis creaturae. i. sanctos angelos per lucem significari. Ideo
non repetitur postquam dicitur facta est lux. quia non primo nouit rationalis cre-
atura formationem suam. et post formata est. sed in ipsa sua formatione co-
gnouit. Aditio enim lucis in eis est prius in sapientia. post in additione sua. il-
lic genita. hic facta. i. ex informi formata. Unde fiat lux. et facta est lux. ut
quod erat in verbo. esset in opere. Cetera prius sunt in sapientia. post in ange-
lorum cognitione. tandem in proprio genere. **Et** ergo audimur. dicit deus. Fi-
at lux. intelligimus ad sapientiam dei scripturas recurrere. Cum audimus.
factum est. intelligimus in creatura spirituali factam cognitionem facien-
de creaturae. Cum addit. et fecit deus. fieri intelligimus ipsam naturam in
genere suo. Nec totiens dicit deus. fiat. quotiens scriptura dicit. quia vni-
uersum genuit in quo omnia dicit. per quod singula facta. Sed scriptura co-
descendens parauit. in vno quoque genere creaturae respicit in verbo dei
eternam rationem dicens. dicit deus. fiat.

Aug. Sup aerem purus ignis dicitur esse celus. Unde sidera et lu-
minaria facta coniectant. illius. i. ignis lucis conglobata dispositaque natu-
ra in eas formas. quas in celo cernimus. Quidam etiam nostri. aquas non esse
super celum sydereum. qualitatibus et meatibus convincere volunt. asserentes
tamen stellam saturni esse frigidissimam. Queritur ergo ab eis. unde frigida
sit. quae tanto debet esse ardentior. quanto sublimior et celo propinquior. Cum
enim rotunda moles circumagitur. interiora tardius. et exteriora cius mouentur
celerius. et ideo feruentius. debuit ergo magis esse calida. quam frigida.
Facit ergo frigidam aquarum supercelestium vicinitas.

Aug. Notandum vero quod prima die cum facta est lux. dictum est tantum
fiat lux. et hoc in verbo. et facta est lux. in opere. statimque adhesit increate lu-
ci lux creata. ut viciniore et omni creatura capacioz. In secunda die quaedam
moza est. et verborum multiplicatio. fiat. et fecit deus. et factum est ita. ut intelli-
gamus istas naturas ad deficiendum prius. et ad obediendum minus aptas.

Die. Notandum etiam quod huius diei secundum opera secundum beatus non dicunt bona
cum bona sunt. sicut cetera. quod fit propter binarium principem alteritatis. qui
primus ab unitate discedit. et in figura bigamiae ponitur. et multorum rephren-
sibilium. Unde quae bina ingrediuntur in arcam. immunda sunt. impar nume-
rus mundus. Vel ideo bona non dicuntur. quia in hoc opere distinctio aquae
non fit perfecta. quae in primo fit. ubi dicit. Congregentur aquae. ut ibi dicitur.

Aug. Queritur solet cuius figure sit celus. Sed spiritus sanctus. quauis
auctores nostri sciant. per eos docere noluit. nisi quod posset saluti. Queritur
etiam si stet an moueat celus. Si moueat inquit. quomodo est firmamentum.

† Superiores. Spopulos angelorum qui non in di-
gent firmamento scripture. † Inferiores. **Et**
† populus hominum qui indigent.
† diuidat aquas ab aquis. **Et**
† scilicet. † in cognitione angelorum.
† scripture. † moraliter ut per ipsum firmame-
tum scripture scilicet inter carnalia et spiritualia quasi
† fecit deus firmamentum. diuisit
† inter superiores et inferiores aquas discernat.
† vaporatiter immanatas. † angelos.
† sidereum celum.
† aquas quae erant super firma-
† mentum. † hominibus.
† mentum. ab his quae erant sub fir-
† mameto. **Et** factum est ita. **Uoca-**
uitque deus firmamentum celum

Si stat. quomodo sidera in eo fixa circueunt. Sed firmamentum non propter
stationem. sed propter firmitatem. aut terminum aquarum intransgressibile
dici potest. Si autem stat. nichil impedit moneri et circue sidera.

Moraliter. Secundo die factum est tanquam firmamentum discipline. quod
discernit inter carnalia et spiritualia. sicut inter inferiores et superiores aquas.
Al. Die secunda posuit firmamentum sanctas. i. scripturas in ecclesia. de qua
bus dicit. Quia sicut litera plicabitur. Hoc firmamento discernit aquas superiores

Et factum est vespere et mane

† Augustinus. diuino opum secunda distinctio.
† verbo separauit.

Dies secundus. **Dixit vero deus**

† Secedant in vnam partem terre. Infideles
qui cupiditatem tempestate et tetationibus flu-
minum quatuntur.

Congregentur aquae quae sub celo sunt

† fontem fidei fidentes.

in locum vnum. et appareat arida.

factumque est ita. Et vocauit deus

aridam terram. congregationesque

† quod placuit in verbo placuit in opere.

agrus appellauit maria. Et vidit

† i. i. potens sit germinare.

deus quod esset bonum. et ait. Germinet

i. populi angelorum qui
bus non est necesse ut
in lectore audiant dei
verbum. Sed illud fir-
mamentum posuit sup
infirmitate inferiorum
populorum. ut suspicie-
tes in eo cognoscant
qualiter discernat in-
ter carnalia et spiritu-
alia. quasi inter aquas
superiores et inferiores
Et factum est ue-
sc. **Pillice.** Incipit
mane secundum die a
noe. tanquam a puericia
et tedit usque ad abra-
am. alijs generatibus
decem. Et bene com-
parat secundo diei. quo
fuit firmamentum in
aquas. Sicut arca

noe inter aquas inferiores. in quibus natabat. et superiores. quibus compluebat.
Nec etas non diluuium. talem. quia puericia nostra oblivione de memoria
non talem. meminimus. enim nos pueros fuisse. infantes non meminimus. Quibus
vespera est pfusio linguarum. in eis qui turre faciebant. et fit mane ab abra-
am. Sed nec etas secunda generauit populum dei. quia nec puericia apta est generandi
Dixit vero deus. **Aug.** In hoc die factum videtur. ut duo
in inferiora elementa secerentur. De aeris tamen formatione intelligi potest.
qui tunc primus notus nobis formam accepit. cum aqua quae aeris et terre spaciū oc-
cupabat. in vnam terrae partem secessit. Ita in secundo et tercio die quattuor
elementa in proprias formas videntur esse distincta. Et quoniam per enumerationem
onem dierum et informibus formata numeratur. et ex corporali materia iam fa-
ctum celum moyses dixerat. cuius multum a terrenis species distat. quod ex ea for-
mandum in infima parte restabat. noluit isolitis verbis inferere. ut diceret
fiat. quia infirmior et infirmiori. primam suscepturam erat specie. ut his verbis
congregentur aquae. et appareat arida. intelligamus huiusmodi duas proprias formas acce-
pisse nobis notas et tractabiles. aquas. i. mobile. terram. immobile. Unde
aqua congregatur. terra apparet. aqua enim labilis et fluxa. terra stabilis et fixa.

Congregentur aquae. **Beda.** Quae inter celum et terram vniuersa co-
pleuerat. in vnum locum congregantur. ut lux quae peritio biduo aqua clara luce lu-
strauerat. in puro aere clarior fulgeat. et appareat terra. quae latebat. et quae aquas
limosa erat. fiat arida. et germinibus apta. Si querat ubi congregatae sunt aquae
quae omnes partes terre usque ad celum tenebant. Potuit fieri. ut terra subsidens.
peccatas partes preberet. quibus fluiditates aquae reciperet. Potest etiam credi primarias
aquas rariiores fuisse. quae sicut nebula tegeret terras. et congregatio esse ipsarum.

Et vocauit. d. a. t. **Aug.** Prius ad distinctionem aquarum. totam soli-
dioris mundi partem terram appellauit dices. In principio. c. d. c. et t. Post
quam mundus iam formari incipit. et terrae facies apparet. recedentibus aquis ad
distinctionem partis quae adhuc premebat aquas. portio quae arida esse licebat.
terre nomen accepit. eo quod pedibus terat. congregationesque aquarum appellauit
maria. Sic enim appellantur apud hebreos omnes congregationes aquarum. si-
ne sale. siue dulces. Et quia per continuationem omnium aquarum quae in terris sunt.
dixit eas congregatas in vnum locum. nunc vocat pluraliter congregationes
aquarum. propter multos sinus earum.

Beda. Quia multa praestat esse maria. in vnum tamen locum dicit aquas congre-
gatas. quia cuncta magno mari iunguntur. Si quod lacus in semetipsis stricti vi-
dentur. occultis tamen meatibus in mare reuoluntur. fossiles quoque puteorum
hoc praebant. quia omnis tellus per inuisibiles venas aquis repleta est. quibus
et mari principium est.

Et vidit deus. **Beda.** Notandum terra germinabat. nec aqua animantia
vina produxerat. et tamen dicitur deus videre. quod esset bonum cedentibus aquis appa-
ruisse aridam. quia estimator vniuersitatis prouidens quae sunt futura. quasi iam
perfecta laudat. quae adhuc in primo operis exordio sunt. quia apud eum rerum
perfectio non in consumatione est operis. sed in praedestinatione voluntatis.

Germinet. t. c. **Aug.** Aduertendum est moderantem ordinatorem. quibus

distincta est creatura herbarum atque lignorum a specie terrarum et aquarum. ut in elementis numerari non possint. quia tamen fixa radicibus terre necesse est. ut ad eundem diem voluit pertinere.

¶ Berminet. t. zc. Beda. Patet in his verbis. quia verno tempore mundus perfectus est et ornatus. in quo solent herbe virentes apparere. et ligna pomis onusta. Simulque notandum quod non prima herbarum germina. vel arborum genera. de semine prodierunt. sed de terra. quia ad vnam iussione[m] proditoris apparuit arborum herbis compta. ne moribusque vestita. quod sui generis ex se poma produxerunt et semina. Oportebat enim ut forma rerum dei imperio primo perfecta prodiret. quomodo homo propter quem omnia. in uenili etate plasmat[ur] est.

¶ Augustinus. Queritur etiam de spinis et tribulis et quibusdam lignis infructuosis. cur. vel quando creata sint. cum deus dixerit. Berminet terra herbam. v. z. f. zc. Sed fructus nomine quodam utilitas signatur. Multe autem utilitates sunt manifeste. vel occulte. omniumque terra radicitus alit. Possimus autem abso-

lute respondere. spinas et tribulos post peccatum terram homini ad laborem peperisse. non quod alibi antea nascerentur. et post in agris quos homo coleret. et prius et postea in eisdem locis. prius tamen non homini. sed post. Unde pariet tibi. i. ut tibi nasci incipiat ad laborem. que ad pastum tantummodo alijs animalibus ante nascebantur.

¶ Facientem semen. Beda omnia creata sunt perfecta. et homo perfectus etate erat. et arbores cum folijs et fructu. Unde dicit hic lignum pomiferum.

¶ Et protulit. t. zc. Greg. Quod testatur hystoria. sic est veraciter factum. ut significaret aliud faciendum. Terra enim est ecclesia. que verbi pabulo nos reficit. et patrocinij umbraculo custodit. loquendo pascit. opitulando protegit. ut non solum herbarum refectionis pferat. sed etiam arborum pectoreis

¶ Lignumque zc. Greg. Lignum secundum speciem suam. semen producit. cum mens nostra ex sui consideratione quod in alterum faciat colligit. et recti operis germen parit. Hinc quidam sapiens ait. Quod tibi non vis fieri. alij non feceris. Et alibi. Quicunque vultis ut faciant vobis homines. et vos eadem illis facite. Quasi speciem vestram alterutrum respiciat. et ex vobismet ipsis cognoscite. quid oporteat vos alijs exhibere.

¶ Seminem. Arab. R. Seminis frugum et arborum. Semen hominum et animalium. Semini vel seminum cuiusque rei exordium.

¶ Moraliter. Tercio die. quo mentem suam ad ferendos bonorum operum fructus preparat homo. separata late ac fluctibus carnalium tentationum. tanquam aridam habet terram. tentationibus separatis. ut dicere possit. Deinde seruo legi dei zc.

¶ Et factum est vespere et mane. Ili. Distice. Vane tunc diei incipit ab abraam. et succedit tertia etas. similis adolescentie. et bene coparatur diei tercio. quo ab aquis terra separata est. Ab omnibus enim gentibus quare error instabilis. et vanis simulacrorum doctrinis. tanquam ventis omnibus mobilis (quod maris nomine bene significatur) populus dei per abraam separatus est. tanquam terra cum apparuit arida. i. sitiens imbre diuinorum mandatorum. qui vnum deum colendo. tanquam irrigata terra ut fructus afferat. sanctas scripturas accepit et prophetas. Hec etas iam potuit generare populum dei. quod et tertia etas. i. adolescentia. filios habere iam potest. Unde abrahe dictum est. Patrem multarum gentium posui te zc. Hec etas porrigitur ab abraam. usque ad dauid. generationibus quattuordecim. Vespere in peccatis populi. quibus diuina mandata preteribant usque ad saulis maliciam.

¶ Beda. Die tertia congregauit aquas inferiores et salvas infideles. i. concupiscentiarum et tentationum fluctibus sese quatientes. et segregauit ab eis aridam. i. fideles. fontem fidei sitientes. Infideles vero coercuit. ne iniquitatis sue fluctibus aridam. i. animam sitientem deum conturbent. sed liceat ei geminare fructus bonorum operum. et diligere proximum. ut habeat in se semen secundum similitudinem suam. ut scilicet ex sua infirmitate compatiatur alij

indigenti. et producat lignum forte fructiferum. i. beneficium. eripiendo oppressum. et prebendo ei protectionis umbraculum.

¶ Fiant luminaria. zc. Aug. Quia visibili mundo duo dies sunt attributi. suprema. i. et infima parti mundi. Visibilibus et mobilibus mundi partibus. que intra mundum creantur. tres reliqui deputati sunt. Et quod celum prius factum. prius erat ornandum. quarto sunt sidera. quibus illustretur inferior pars. ne esset habitantibus tenebrosa. Infirmitati quoque hominum prouisus est.

ut circumcunte sole. diei noctisque vicissitudine propter vigilandi et dormiendi vicissitudines potirentur. Et ne nox idecora remaneret. sed luna et sideribus consolarentur homines. quibus operandi nocturna necessitas incumberet. et quedam animalia sunt. que lucem ferre non possunt.

¶ Autem dictum est. Quia autem dictum est. et sunt insignia zc. Ita dictum videtur. quasi quarto die cepissent tempora. cum prius triduum sine tempore non fuerit. Nam si alius quis motus corporalis vel spiritalis conditionem luminarium

cessit. ut aliquid a futura expectatione per presens in preteritum transierit. sine tempore esse non potuit. Ideo tempora que sunt per sidera. non spacia morarum. sed vicissitudinem affectionum celi debemus accipere. quia dies et anni. quos vitate nouimus. motibus tantum siderum fiunt. Vel forte circa speciem facti rei dies est appellatus. et circa priuationem noctis materia nondum per speciem formata sit. nocte dicta. unde formanda erat cetera. Vel potius in ipsa re facta atque formata. mutabilitas. id est. reficiendi possibilitas nocte dicitur. Possunt enim res mutari. etiam si non mutantur. Vespere autem et mane intelligantur. non per temporis preteritionem et aduentum. sed per terminum. quo intelligitur usquequo sit naturae modus. et unde exordium. Nimis quod dicitur sint in signa et tempora. non signa dicit. que obseruare sit vanitatis. sed utilitatis. que. si nautae obseruat vel quilibet homines. ad preuidentias aeris qualitates. De sole quippe certum est. quod circuitum compleat trecentis. lxv. diebus et quadrante. qui est annus solaris. Sic reliqui planetarum annos suos compleunt breuiiores et proximiores. Est etiam sol ad distinctionem temporum. quia ab equinoctiali circulo vernali ad solstitium estiuum ascendens. et inde ad equinoctium autumnale transiens. atque inde ad solstitium brumale perueniens. tandemque ad equinoctium vernale rediens. quattuor anni tempora determinat. Luna post equinoctium vernale vespere plena procedens. paschalem terminum facit. que regula usque hodie viget. De qua cum queratur utrum plena an prima facta fuerit. respondendum est. deum quocumque fuerit. perfectam fecisse. quia (ut aiunt) non decebat deum illa die aliquid imperfectum facere. Alij dicunt. debuit luna prima fieri. non quarta decima. quod nemo sic incipit numerare. Si tamen aliquid imperfectum fecisse deum dicatur. reprehensibile non est. Quod enim ab illo inchoatum est. ab ipso non ab alio perfectum est. Creditur etiam ideo plena facta. quod verba sic habent. lxx. Lunam factam inchoatione noctis. quod fit. cum plena est.

¶ Fiant. l. zc. Beda. ea scilicet diuisione. ut sol diem. luna noctem illuminet. hoc enim factis sideribus ad augmentum primarie lucis accessit. ut etiam nox prodiret luminosa. lune vel stellarum splendore radiata. que hactenus tantum tenebras nouerat. Est enim nox tenebrosa videtur. ob securato aere qui terris proximus est. superiora tamen aeris spacia. semper siderum fulgore sunt lucida.

¶ Augustinus. Solet queri. utrum hec luminaria corpora sola sint. aut habeant rectores spiritus. et ab eis vitaliter inspirant. sicut per animas animalium carnes animantur. Sed de ista obscura re nichil temere credendum.

¶ Et sint in signa zc. Beda. Quia priusque sidera fierent. ordo temporum nullis notabatur indicijs. vel meridiana hora. vel quolibet alia. Sunt ergo luminaria in signa zc. non quod a positione horum tempora ceperint. vel dies vel anni. sed quod per eos vel transitus temporum diez annorumque signat ordo.

¶ Et luceant zc. Beda. Semper luminaria in firmamento lucent. sed

oportunitis temporibus terram illuminant. Aliquotiens enim nebulosus aer obfistit. ortus etiam sol maior lumine lunam. stellisque ne terram illuminent. impedit. Unde et sic vocatur: quia solus obfusa luna stellisque ceteris per diem fulgeat terris.

Fecitque deus d. m. l. Beda. Luminaria magna possumus accipere. non tam alioz comparatione: quod per se. ut celi dicitur magni. et magni mare. Sol enim magnus dicitur: quod complet orbem terre suo calore: sicut luna suo lumine. que in quacunque parte celi fuerint. totam terram illuminant: et a cunctis videntur. Magnitudinis eorum magnum est argumentum: quod omnibus hominibus idem orbis eorum videtur. Nam si longe positus minor. et prope maior: eriguntur in iudicio esset.

Luminare maius. et. p. Sole. l. nō solū corporis for- ma. sed luminis magnitudine: quia luminare minus et stellae illustrat. Maior est etiam in calore: quod mundum calefacit: cum praeteritis ante eius creationem diebus. nihil caloris habuisset. Quod autem equalis vniuersae magnitudinis luna cum sole cernitur. hinc esse aiunt: quod multo longinquior a terris atque altior quam luna incedit. idcirco magnitudo eius a nobis non posset dinosci. Omnia enim longius posita videntur huiusmodi.

Et luminare minus. et. p. Luna. l. Luna et stellae maiores in die aliquando videri pringant. non in die. sed nocti lucis solatium eas afferre possunt.

Aug. Lunc enim noctis in exordio videtur luna cum plena est. alias non. et p. die inapit videri ante plenitudinem et in progressu noctis. **Et lucerent. et. p. Beda.** De magnis luminariis intelligi possunt et stellae. ut quod dictum est. videntur dici. ad solem specialiter. quod subiunctum est. et nocti: ad lunam et stellae pertineat. Quod vero additur. ut diuiderent lucem ac tenebras. omnibus eque conueniat: quod quocumque incedunt. lucem circumferunt. Unde. Absunt: tenebrosa cuncta relinquunt. Si quicquam quale potuit esse lumen diurnum ante creationem syderum. Respondemus. quale videmus solis ortu proximante. nec dum apparente. quando scilicet lucet obtusis radiis stellae dies: sed minime sol ortus refulget.

Mist. Die quia micuerunt luminaria in firmamento celi. i. legis doctores scripturae sanctae inherentes. et inferioribus luminis sapientie demonstrantes. Pro- dicit quoque siderum turba. i. viros doctores scilicet et legislatores numerosissimos. qui in huius vite nocte fulgentes. diuidant scripturae sensibilia et intelligibilia. quasi inter lucem perfectorum. et tenebras peccatorum: facientes signa virtutum et miraculorum. Qui sunt in terra et annos: quod propriis temporibus viuunt et transeunt. Verbum autem domini in eternum manet. Bene autem terra genuit primum: et postea facta sunt luminaria: quia post bona opera venit illuminatio. qua videtur species supernae veritatis.

Moraliter. Quarto die quo in illo firmamento disciplinam mens spiri- tuales intelligentias operatur atque distinguit: videtur quod sit incommutabilis veritas: quod sicut sol fulgeat in anima. et quomodo anima ipsa participet fiat. et corporis ordinem et pulchritudinem tribuat: tanquam luna illuminans noctem. Et quomodo stelle omnes. i. intelligentie spirituales. in huius vite obscuritate: tanquam in nocte fulgeant.

Et factum est. v. et. ma. et. Beda. In hac vespere populus dei in egipto agni obtulit: et verus agnus sacramenta sui corporis inchoauit. In hoc mane. populus israel iugum seruitutis excussit: et christus nos suo sanguine redimens. a dyaboli seruitute liberauit. que dies lunae plenissime in creatione mundi quarta processit. Et in tempore dominice passionis. altioris gratia sacramenti in quinta sabbati incidit. ut dominus sexta sabbati crucifixeretur. sabbato in sepulcro quiesceret: et prima sabbati resurgeret. In qua nobis resurgendi. et lucem perpetuam intrandi spem atque fidem donaret.

Et factum est. v. et. p. Beda. Distice. Pene quare dici regni david. Nec tras similis est iuuentuti. que inter omnes regnat etates: et firmum est omnium etatum firmamentum. Unde comparat quarto diei: quo facta sunt sidera in firmamento celi. Splendor siquidem solis regni figurat excellentiam. plebem obtemperantem regi lunae splendor ostendit: tanquam sinagogam. Stelle vero principes eius sunt: et omnia fundata in regni stabilitate

tanquam in firmamento.

Dixit etiam deus. p. a. r. Post ornatum quarto die celi facie lumina- ribus: ornantur suis animalibus die quinto inferiores mundi partes: aquae scilicet et aer.

Aug. Dixit etiam. d. Produ. a. rep. et. Oportebat in creandis habi- tationibus inferioris partis: quae tota sepe terra vocatur: prius produci ex aquis animalia: postea de terra. eo quod ita sit aer aqua similis. ut eius exaltationi

[†] perfectiorum. [†] spauulorum. **cti: ut diuideret lucem ac tenebras** [†] quia quae facienda placebant ut fierent. facta placuerunt ut manerent **Et vidit deus quod esset bonum. Et factum est vespere et mane dies** [†] augustinus. quarta distinctio.

quartus. Dixit etiam deus. Pro- [†] quia vicinior est aqua celo quam terra. praeceduntur aquantia. saquaria dicuntur reptilia quia paucis repunt in terra. pedibus gradiuntur plura. [†] spices. [†] renatos per sacramentum baptismi. **ducant aquae reptile. aie viuētis**

bus pinguescat. et spiritum. pcelle et ventos faciat. et nubila contra bar: aues sufficit volantes. **Et ergo ordo seruatus: ut patet me-** morantur animalia a quarum quae terrarum **Rec putandus est** terminum esse aliquod elementum: quauis de aere tacere videatur **Et aer ad celum more** scripturae pertinere intelligitur: si qua sunt in eius superioribus pacatissima spacia. vel ad terram. propter turbulenta et caliginosum locum. qui humida

exaltatione pinguescit: quous et ipse aliquando celi nomine nuncupetur. Ideo non est dictum: producant aquae reptilia. et aer volatilia: sed utrunque et aquae productum esse narratur. Quidquid enim aquarum siue labiliter vidensum siue vaporaliter tennatum est: utrunque in humide naturae deputatur. Unde quidam elementa sic distinguunt. ut oculos ad ignem. aures ad aere pertinere dicant: olfactum et gustum tribuant humide naturae. Tactus autem congruit terre. Ignis in omnia penetrat: ut motum in eis faciat. Inchoat enim anima motum suum in omnibus sensibus a subtilitate ignis: sed non in omnibus ad idem peruenit. In visu enim peruenit represso calore usque ad eius lucem. In auditu. usque ad liquidiorum aerem calor ignis penetrat. In olfactu. transit aerem purum: et peruenit ad humidam exaltationem. unde crassior huiusmodi subsistit. In gustu vero etiam hanc transit: et peruenit ad humidam corpulentiorum. Quo trajecto. cum ad terrenam peruenit grauitatem: tangendo vltimum sensum agit. Punc ordinem non ignorabat. qui conditiones eorum quae intra mundum sunt inducens. prius celi lumina. post aquarum animalia: terrarum postrema narrauit. nec aerem praetermisit: sed quietissimam partem eius celo: turbulentam aquae vel terre deputauit. Unde et psalmista omnia superiora celum dicendo. Laudate dominum de celis. omnia inferiora terre nomine comprehendit. Laudate dominum de terra. ubi spiritus tempestatis et omnes abyssi nominantur. Et ignis iste qui vrit tangentem. qui de terris et humidis motibus ita exultat: ut vertatur in aliud elementum. Ac per hoc in superiorem tranquillitatem euadere non valens. in ista pinguiori parte turbulentis motibus agitatur: ad temperandum eius rigorem. et ad vltus terroresque mortalium. In summo autem aer tam tenuis esse dicitur. ut neque nubibus obumbratur. nec vento turbetur. nec aues sustineat. nec homines siqui forte ascenderint crassiori spiritu alant: sicut aer iste. Aer tamen est et in humidam naturam tpe diluuii conuersus creditur. Aereos etiam celos diluuii perisse in quadam canonica epistola legi. Quod intelligendum non est nisi in aquarum naturam pinguioris aeris qualitate conuersos.

Anime uiuentis. Aug. i. quae sunt in animabus uinis. sicut dicitur Ignobilia hominum. i. qui sunt in hominibus ignobiles. Quod quidam propter tarditatem sensus putant dictum esse. vel quia pisces nullius sunt memorie. sed certissimum est eos habere memoriam.

Aug. De conuersione elementorum questio est. Alij dicunt omnia posse conuertere in omnia. Alij aliquid proprium esse singulis: quod in alterius qualitatem nequeat conuertere. Dicit etiam nichil sine igne videri. nec sine terra tangi. et sic omnia omnibus inesse: sed vniquodque ex eo quod plus habet vocabulum accepisse. Inde autem caloris priuatione cum corpus nimium frige sciat: sensus obtunditur. quia motus pigrescit. qui ex calore inest corpori: dum ignis aerem. aer humidum. et humor terram afficit. subtilioribus crassiora penetrantibus. Aer ergo superior. quia ad celestem pertinet partem. vel quod nullum visibilem habet habitatores. neque praetermissus est celo nominato: nec annumeratus in creandis animalibus. Inferior vero non nisi ex aqua accipit animalia. Quod enim humidum est. aues sustinet. quae innuntantur peninis volantes: ut pisces quibusdam suis alis natantes. Unde ex aquis dicuntur producta volatilia. Aquarum enim natura bipertitum locum sortita est.

Inferiorem in vnda labili: Superiorem in antra stabili. Illi natantibus hunc volantibus. Ex hoc elemento duo sensus animalibus dant. Olfactus vaporibus: Gustus explorandis liquoribus. Quod enim tactu aquas ventosque sentimus: hinc est: quod solida terra omnibus elementis miscet: sed in his crassioribus sentitur amplius.

Sub firmamento. Et immenso interiacente spacio: volat tñ aues sub sidereo celo: que super terram volant: sicut homines qui in terra sunt: sub celo esse dicuntur. Alia trāslatō Pecus firmamentus celi: quia vicina sunt etheri spacia huius generis: que aues subuehit.

Augustinus.

Notandum quosdam philosophos ita suam cunctis elementis distribuere: ut terrena dicerent non tñ que in terra repūt aut gradiunt: sed etiam aues: que in terra requelescunt. Aeria animalia demones esse. Celestia: deos: quorum nos partem luminaria partem angelos dicimus. Idem tñ aq̃s pisces: et generis sui bestias distribuunt: ut animalibus suis nullis vacet elementum.

Augustinus. Demones aerea dicuntur animalia: quoniam corpora aereorum natura vigent. Nec per mortem dissoluntur: quod huiusmodi in eis elementum aptius ad faciendum: quam ad patiendum. Ad patiendum enim humor et humor ad faciendum aer et ignis. Transgressores vero angeli cum principe suo nunc dyabolo: tñ archangelo: si fuerint ante transgressionem suam in puriore aeris parte (Quidam enim nostri non putant eos celestes: vel supercelestes angelos fuisse) non mixti: sed post peccatum in hanc caliginem detrusi sunt: ubi tamē aer sit. Si saltem ante peccatum celestia opera gerebant. Neque hoc mixtum est: si cōuersi sunt ex pena in aereā qualitate: ut possint ab igne: et elemento superioris nature pati. Caliginosa tñ aeris loca tenere tñ permixti sunt: qui eis quia si carcer sit usque ad tempus iudicii.

Et omne a. u. Ad differentiam hominis qui faciendus ad imaginem dei: et si precepta seruaret: perpetua immutabilitate maneret. Aetera vero animalia sic facta sunt: ut alia alijs in alimonia cederent: vel senio rescicerent.

Arescite et m. Ad virtutis genus animantium de aquis factorum: i. pisces et aues pertinet. quod sicut omnes pisces non nisi aquis vivere possunt: ita plurimae aues que si in terris aliquā requiescunt: statimque faciunt non tñ in terra: sed de mari viuunt: et libentius mari quam terra viuunt. Quod vero subiungit: auesque multiplicentur super terram: ad virtutis genus animantium: que si de aquis: vel de terra viuunt respicit: quod etiam aues que sine aquis non viuunt: que etiam in profundo sepe sicut pisces latent: non nunquam super terram egredi solent: maxime cum ferunt facit: et nutrit.

Misce. Die quinta facta sunt in aquis reptilia animarum: i. homines in vitam renouati per sacramentum baptismi: facta sunt volatilia: i. anime volantes ad superna.

Moraliter. Incipit pueria mens quinto die in actionibus turbulenti seculi: tanquam in aquis maris operari: propter utilitatem fraternae societatis: et de corporali agnitione: quam ad mare: i. ad hanc vitam pertinent: producere animarum viuarum reptilia: i. opera que placent animis viuus: et cetos magnos: id est fortissimas agnitiones: quibus fluctus seculi dirumpunt: et continentur: et volatilia celi: i. voces celestia predicantes.

Et factum est u. et m. Misce. Mane transmigrationis in habitationem: cum ea captiuitate populus leniter in peregrino ocio est collocatus: et porrigitur hec etas: usque ad aduentum christi: id est quinta reclinatio: si de iuuentute usque ad senectutem: nondum senectus: nec iam iuuentus: sed senioris etas: quam greci p̃bitem vocant. Nam senex apud eos non p̃bitem: sed geron dicitur. Et reuera sic ista etas a regni robore est inclinata et fracta in populo iudeorum: ut homo a iuuentute senior sit. Que bene comparatur diei quinto: quo facta sunt animalia in aquis: et volatilia celi: postquam inter gentes tanquam in mari vivere ceperunt: sedem incertam et instabilem habentes: sicut aues volantes. Ubi ceti: i. homines magni: qui magis diuini fluctibus seculi: quam in captiuitate seruire poterunt: nullo enim terrore ad ydolatriam deperantati sunt.

Ubi aduertendum quod benedixit deus aialia dicens: Cresci: et mul. quod gens in deorum per gentes dispersa: valde multiplicata est. Huiusmodi dicitur: i. huiusmodi statis quibus vespere est multiplicatio peccatorum in populo iudeorum: quod sic exegit: ut nec possent christum cognoscere.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Ipsa enim cognatio habet cum aquis: sine quibus succo et irrigatio nec fructificare potest: nec subsistere. Subter ergo deus terram: producere iumenta et reptilia et b. et. In bestijs: quod dicitur ore senit vel vnguibus propter serpentes comprehenditur. In reptilibus etiam serpentes.

Romie iumentorum. Quia in usu hominis sunt aialia designant. Ad dicitur vero ceterorum quod dicitur dicitur: ut cernor et huiusmodi: per quod in domo feritate inter bestias numerantur. Iuxta antiquam translationem qua scriptum est: quadrupes via et reptilia et bestias terre. Romie quadrupedum omnia comprehenduntur: sicut bestias.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Producatur t. et. Post celum repletum sideribus et aerem volatilibus: qui propter viciniam celi nominantur: post impletas animalibus suis aquas: que aeri vicine sunt: sequens erat terra aialibus suis impleri.

Aug. Sic quis et hinc fiat quedam prudentibus admonitio. ut ita se commendent creatori omnia maxima et minima occulto nutu administrati. cui etiam nostri capilli numerati sunt. ne propter inanes curas exanimatoz suoz corporum vlla genera mortis perhorrescant. sed pie fortitudinis numeros ad omnia preparare non dubitent.

Aug. Queritur quare hic non sit additum. quod dictum est de animali bus aquarum. Benedixitque ei deus dicens. Crescite et multiplicamini. Forte quod de prima creatura ani me viuentis dictum erat. de secunda sub intelligendū reliquit maxime quia in huius diei operibus alia plura dicturus. Perbas autem atque ligna. quia non habent generandi affectum. huius bene dictionis forsitan in diu iudicant. Quod necessario repetitum est in hoc. ne quis putet in officio gignendi filios esse peccatum. sicut in fornicatione sine coniugio.

Bestias terre et

Beda. Ordinis mutatio. nichil curandum in nostra loquela. quod prius in creaturarum ordine nominemus. cum deus creauerit omnia simul.

Mist. Bed. Ii. Sexta die producit terra animam viuam. quando caro nostra ab operibus mortuis abstinentis riuā virtutū germina parit. secundum genus suum. id est. vitam imitando sanctorum. Unde. Similitudo mei efflore. et. Secundum genus nostrum viuimus. quando factos quasi proximos imitatur. Producit terra bestias. id est. homines ferocitate superbiētes. et pecora. id est. simpliciter viuentes. et serpentes astutos. et bonum a malo discernentes. et quasi reptando scrutantes terrena per que intelligant celestia.

Faciamus hominem ad. **Aug.** Insinuat pluralitas personarum. per. et. et. et. statim unitas deitatis cum dicitur. et fecit deus hominem ad imaginem dei. non pater ad imaginem tantum filij. non enim vere dicere. tur ad imaginem nostram. Sed ita dictum est. Fecit deus hominem ad imaginem dei. ac si diceretur ad imaginem suam. Cum autem dicitur ad imaginem dei. cum superius dictum sit ad imaginem nostram. significatur. quod non solum pluralitas personarum. ut plures deos credamus. sed et patrem et filium et spiritum sanctum unum deum accipiamus.

Beda. Faciamus hominem ad. **Aug.** Queritur quare dictum sit ut cetera fierent iuxta genus suum et species suas. erat enim homo creandus. qui non solum generi suo et speciei congrueret. sed ad imaginem creatoris fieret. cuius dignitatis magnitudo ostenditur. cum quasi consilio creaturarum. nec simpliciter dicitur sicut de ceteris. fiat homo. sed faciamus. b. a. i. r. s. n. In quo unitas trinitatis ostenditur et commendatur. Trinitas enim in precedentibus insinuat. cum dicitur. dixit deus fiat. et fecit deus. et vidit deus quod esset bonum. sed manifestius cum dicitur. Faciamus hominem ad. i. r. s. n. Dum enim qui doceretur non erat. occulta fuit predicationis trinitatis. Vbi creari cepit homo. fides et dogma veritatis emicuit. In eo enim quod dicitur faciamus. una operatio trium personarum ostenditur. In hoc vero ad imaginem et similitudinem nostram. una et equalis substantia trinitatis. Angelis enim a deo non dicitur. Faciamus. b. a. i. r. s. n. Dei enim et angelorum non est una et eadem imago vel similitudo. Quod autem secundum corpus. sed secundum intellectum mentis ad imaginem dei creatus est homo. quāquā in corpore quandā proprietatem habeat quod hoc indicet. quia est erecta statura. secundum quā corpus anime rationali congruit. quod in celis erectum est.

Querit quomodo immortalis factus sit homo propter alios animantibus et cum illis communē acceperit alimoniam. **Aug.** Sed alia est immortalitas carnis quā in adā accepimus. alia quā in resurrectione per christum speramus. Ille factus est homo immortalis. ut non posset mori. si non peccaret. Moreretur autem si peccaret. Filij vero resurrectionis equales angelis. nec poterunt vltra peccare. nec mori. Caro ergo nostra post resurrectionem non eget cibum refectione. quod nec fame. nec lassitudine. nec alia infirmitate adeest. delectatio. vel poterit corrumpi. Caro adeo ante peccatum ita immortalis creata est. ut per alimoniam adiuta esset mortis et doloris expers. donec corpora libus incrementis productus ad etatem que conditori placeret. multiplicata progenie ipso iubente sumeret etiam de ligno vite. quo perfecte immortalis

factus. ubi ulterius adiumenta non requireret. Sic ergo immortalis et incorruptibilis condita est caro hominis. ut suam immortalitatem et incorruptionem per custodiam mandatorum dei custodirent. In quibus et hoc erat. ut de illis lignis concessis manducaret. ab hoc interdicto abstinere. Per hoc edulium immortalitatis dona conservarent. illius tactu mortem inuenirent. Sic vero incorruptibilis et immortalis erit in fine caro nostra. ut sicut angelus in eodem statu semper maneat. et corporalibus cibis (qui ibi non erant) egere non possit.

et volatilibus celi. et bestiis terre.

Uniuersę creature. omnię repti
Aug. Spiritus quique effectus et deo similis li quod mouet in terra. **Aug.** creauit
omnia indicat. et ipse a nemine indicatur.
In ratione qua preimplande veritati inheret
deus hominem ad imaginem et si
reperit. ut confirmet et quales facti sumus
diligentius inculcet. et si suam non patris
non filij.

multitudine suā. Ad imaginem dei
spirituales doctores. et plebis nōdum
erat mulier formata. Sobedientes.
creauit illum. **Masculū et** **scias**

Aug. Et scilicet intelligamus in hoc factum hominem ad imaginem dei. in quo irrationabilibus antecellit. Id est aut ratio vel mens vel intelligentia vel si alio nomine commodius vocetur. in quo scilicet contemplande veritati inheret.

Aug. creauit. d. b. Qui non quemlibet sanctorum imitando. sed ipsam veritatem intuenso operatur iusticiam. ut ipsam veritatem intelligat et se quatur. b. accipit potestatem super omnia. quia spiritualis quique effectus et deo similis omnia indicat. et ipse a nemine indicatur.

Aug. **Aug.** Queritur quare sicut in creanda luce dicitur. fiat lux. et statim sequitur. et facta est lux. sic cum dicitur faciamus hominem. infertur. et fecit deus hominem ad imaginem dei. quia ista natura intellectua lis est. sicut illa lux. et hoc est ei fieri. quod agnoscere verbum per quod fit. Si enim diceretur. et factum est ita. et adderetur. et fecit deus. quasi prius intelli geretur factum in cognitione rationalis creature. et tandem in creatura quod rationalis non esset. Quomodo autem homo immortalis factus sit. et alimoniam vel escam cum alijs animalibus acceperit. herbam afferentem semen. et. difficile est dicere. Si enim mortalis peccato effectus est ante non indige bat his cibis. quia non posset fame corrumpi. Quod enim dictus est. Cre scite et multiplicamini. et. et. quis nisi per concubitum posse fieri non vide atur. Unde hinc quoque mortalium corporum extitit indicium. potuit ta men alius modus esse in corporibus immortalibus. ut charitatis affectu. nul la corruptionis concupiscentia filij nascerent. nec mortuis parentibus suc celluri. nec ipsi morituri. donec terra hominibus impleteret. et sic instripito san cto populo. qualē post resurrectionē futurę credimus. nascendi etiā modus fieret. Quidam suspicati sunt autem interiorē hominē factū. corpus autē cū ait. et finxit deus hominem de limo terre. nec attendunt masculū et feminā secundum corpus tū fieri potuisse. Re putaretur enim solū spiritū esse scām quā secundū eū solū ad imaginē dei sit factus. addit. **Masculū et** **f. c. e.** ut corpus factū intelligatur. Rursus ne in vno homine vterque sexus de putaret. sicut quos androgenos vocat. pluraliter subiecit. fecit eos. quāuis mulier nōdum esset a viro diuisa. sed materialiter preseminata.

Masculū et **f. c. e.** **Aug.** Postea plenius et vnde et quomodo homi nes facti sunt. exponitur. Sed nunc breuiter creati referuntur. ut sexui dici operatio. et septimę dedicatio cū ceteris explicetur. **Masculū vnum et** **f. c. e.** minam vnam in principio creauit deus. non ut cetera animantia. que in singulis generationibus creauit deus plura. ut humanum genus firmiori copula constringeret. cum se ex vno ortum meminisset. Vnde cum subiun geret. **Masculū et** **f. c. e.** feminam creauit eos. noluit addere ad imaginē dei. quod unitate coniunctionis etiā in femina intelligendum reliquit. Pene au tem in hoc loco creati dicantur. effi modus creationis non explicatur. ut congrue inducatur diuina benedictio. qua dicitur. **Crescite et multiplicamini.** Multiplicatio enim hominum. coniunctione maris et femine perficitur. Non igitur dammandę nuptię. quas ad propagationē suprema be nedictio instituit. effi virginitas preferatur.

Mistice. Bed. Ii. Post hoc fecit deus hominem ad imaginem et similitudinem suā. virum. id est. perfectū. qui ipsam veritatem contemplando.

et angelis cū pa triarchis māducauerunt. non indigentia sed benignitate factū est. ut hoibus fami liarius congruerent. Abstinere quoque post resurrectionem māducauit. non ut cibo indigeret. sed ut ve ram post mortem se carnem recepisse mōstraret.

operatur iusticiam. hic accipit potestatem piscium maris et volatilium celi pecorum ferarum atque reptantium: quia spiritualis similis deo factus omnia indicat: et ipse a nemine indicatur. Vasculum et feminam. c. e. q. sicut viro mulier: sic spirituali et perfecto viro minus perfectus obedire debet. dicitur enim eis. Crescite et multiplicamini. et r. t. In spiritualibus scilicet dominis. ut ratio dominetur carni quasi insensato animanti: et perturbatio nibus eius. Per herbam seminalem et lignum fructuosum in escam hominibus datum. intelligimus oblationes sanctorum. Unde panis. Seminauimus spiritualia vobis: ma gnum est si carnalia vestra metamus.

Et dominamini p. m. Quid prius quam silendo dixerat de eis: nunc dicit imperans: ut habeant se dominum omnium creaturarum in inferiore parte mundi. quod per singula exequitur.

Et dominamini p. m. Beda. Queritur qua utilitate homo dominatum inter cetera animalia percipit: et ad quos usus que utilitas sunt: si creata homini si non peccaret. Quod enim ad escam. sed herbe tamen et arborum fructus primo concessa sunt. Sed forte

quia peccatum presciebat deus hominem: et sic futurum mortale: que creauerat immortalem. ea primordialiter instituit: quibus se iam mortalibus posset tueri. habens scilicet ex his alimentum. et indumentum: et laboris adiumentum. Postquam autem conditori subiectus esse noluit: iure dominum perdidit. In testimonium vero prime creationis legimus quod viris sanctis servasse: et rictus bestiarum et serpentium venenum cessasse.

Ecce dedi v. o. b. Beda. Patet quod ante peccatum hominis terra nichil noxium protulit: non herbam venenatam: non arborum sterilem. Omnis enim herba et ligna data sunt hominibus: et volatilibus et animalibus terre in escam. Unde patet quod tunc animalia animalium esu non vivebant: sed concorditer herbis et fructibus vescerantur.

Et factum est ita. Aug. Notandum quod ubi datur potestas homini herbas et fructus edendi: subinfertur: et factum est ita. in quo significatur: quia hoc dicente deo: hoc sibi in esum concessa cognovit homo: non quod statim ederet. Si enim ad omnia supradicta referimus quod ait et factum est ita: consequens erit. ut dicamus eos iam multiplicatos sexta die: quod post multos factum est annos.

Uiditque deus. c. q. f. zc. Aug. Queritur cum singillatim cetera bona dicantur: cur homo ad imaginem dei factus cum ceteris hoc dicatur. Sed forte presciebat deus cum peccaturum: nec in perfectione imaginis mansurum. Qui enim singillatim bonus est: magis cum omnibus: sed non conuertitur. Tantum est ergo ut diceretur quod in presenti verum esset: et prescientia futuri significaret. deus autem sic omnia ordinavit: ut si qua singillatim fuerint delinquendo deformia: semper tamen cum eis universitas sit formosa.

Et factum est. v. et m. Distice. vii. Mane sexti diei fit predicatio evangelii per Christum. Finito vero quinto incipit sextus: in quo veteris hominis apparet senectus. Hac enim etate vehementer attritum est illud regnum: quando templum deiectum est et sacrificia cessauerunt. et nunc gens illa quantum ad vires regni: quasi vitam extremam trahit. In hac tamen etate tanquam in veteris hominis senectute nascitur novus homo: qui spiritualiter vivit. Sexto enim die dictum est: producat terra animam viventem. Quia in quinto die dictum erat: Producant aque non animam vivam sed reptilia animalium vivarum. Quomodo enim corpora sunt reptilia: sic corporali circumfusione et sacrificijs tanquam in mari gentium populus ille serviebat. Istam vero animam vivam dicit: quia vita iam incipit eterna desiderari. Serpentes vero et pecora que terra producit: gentes significant evangelio stabiliter credituras. de quibus dicitur petro: Macta et manduca. et cum illa immunda diceret: audire: Quia deus mundavit: tu immunda

da ne dixeris. Nunc fit homo ad imaginem et similitudinem dei: sic in sexta etate nascitur Christus. de quo dicitur: et homo est. et quis cognoscit eum? Et sicut in illa die masculus et femina: sic in ista etate Christus et ecclesia. In illa die preponitur homo pecoribus et serpentibus et volatilibus ceteris: et in hac etate Christus regit animas sibi obtemperantes. que partim de gentibus partim de iudeis venerunt: ut ab eo domum mansuellerent. carnali scilicet concupiscentie dedit: sicut pecora. vel tenebrosa curiositate ob

tenebatur: quasi serpentes. vel superbia elati: quasi aues. In illa die pascitur homo et animalia que cum ipso sunt. herbis seminalibus: lignis fructiferis: et viridibus herbis. In ista quoque etate homo spiritualiter quicunque bonus minister est Christi: et eius pro posse imitatur: cum ipso populo spiritualiter pascitur scripturarum alimentis et divinis legis. partim ad concupiscendam secunditatem rationum atque sermonum: tanquam herbis seminalibus. partim ad utilitatem morum et humane conversationis: tanquam lignis fructiferis. partim ad vigorem fidei: spei et charitatis in vitam eternam tanquam herbis viridibus. i. vigenibus. que nullo estu tribulationum arefcant. Quod spiritualis sic pascitur: ut multa intelligat. Carnalis autem. i. parvus: in Christo tanquam pecora: ut credat. et si non intelligat. eosdem tamen cibos omnes habent. Divinus gratias vespera est: de qua dominus ait: putas veniens filius hominis inveniet fidem super terram? Post illam vespeream fiet mane: cum Christus veniet in claritate: tunc requiescent cum Christo ab omnibus operibus suis: quibus dicit: estote perfecti: sicut et pater vester celestis perfectus est. Hic enim facit opera valde bona: post que requiescent in die septimo. qui vespere non habet.

Uigetur perfecti sunt celi et terra. et omnis ornatu eorum.

valde bona. Et factum est vespere et mane dies sextus.

Uigetur perfecti sunt celi et terra. et omnis ornatu eorum.

Uigetur perfecti sunt celi et terra. et omnis ornatu eorum.

Uigetur perfecti sunt celi et terra. et omnis ornatu eorum.

Uigetur perfecti sunt celi et terra. et omnis ornatu eorum.

¶ Illi. Moraliter. Habet unusquisque nostrum in nostris opibus et recta vi tanquam distinctos istos sex dies: post quos debeat quietem sperare. Primo die lucem fidei: quando primum visibiliter creditur: propter quam fidem dominus visibiliter apparere dignatus est. Secundo die factum est tanquam firmamentum discipline: quod discernit inter carnalia et spiritualia opera: sicut firmamentum inter inferiores aquas et superiores. Tercio die quo mentem suam ad proferendos bonorum operum fructus preparat et erigit: separata late et fluctibus temptationum carnalium: tanquam aridam terram habet mentem videlicet tanquam a perturbationibus maris: ut iam possit dicere: Venite servus legi dei: carne autem servo legi peccati.

¶ Complevitque deus. **¶ Aug.** Alia translatio. Consummavit deus die sexto opera que fecit: que nichil questionis affert: quia manifesta sunt quae in eo facta sunt. Sed secundum hebraicam veritatem querendum est quomodo dicatur deus septima die opus suum complevisse: in quo nichil novum creasse dicitur. nisi forte ipsum tunc fecisse: et in eius factura opus complevisse dicatur: quod eo facto mensura numerumque proficit diebus: quorum circuitus omnia secula voluntur. nam in revolutioe idem est octavus qui et primus. Compluit igitur die sexta opus suum: addito: vii. quae sabbatum dicitur et esse voluit et mystica per ceteris benedictione et sanctificatione donavit. Unde et dies iudicii: quia post septimam sabbati ventura est: octava in scripturis dicta est. quasi septem tantum processerint: dies quoque resurrectionis domini: cum post tot diebus milia ventura esset: octava dicta est. Potest dici complevisse deum die septima opus suum: quod ipsum benedixit et sanctificavit: opus enim est benedictio et sanctificatio: aliquid enim operis fecit salomon: cum templum dedicavit.

¶ Die. In hebreo habet die septima. Arabibus ergo iudaeos: qui de octavo sabbati gloriantur: quod iam tunc in principio sabbati solutum est: dum operatur in sabbato completis opera sua in eo.

¶ Complevitque deus. **¶ Aug.** Queritur utrum illi sex dies preterierint: et addito septimo nunc per volumina temporum non re sed nomine repetantur. In toto enim tempore multi veniunt preteritis similes: nullus idem. Unde dubitamus: utrum illi sex dies preterierint: an illis vilitatis quotidie transcurrentibus illi maneant in re: conditionibus: ut non solum in tribus ante lunam: sed etiam in reliquis tribus intelligamus diem in specie rei que creata est: nocte in defectu vel privatione. cum scilicet amittitur species aliquid mutatione quae inest omni creature siue possibilitate: cum desit effectus: sicut in celestibus corporibus: siue actu: ut in terrenis et mortalibus. Vespera autem in omnibus perfecte conditionis terminus sit. Vane incipientis exordia: Omnis enim creatura certis initiis et finibus continetur. Sed siue hoc: siue aliud: siue aliud: probabilius dicatur: perfectio numero diebus: et senario: perfectio operum sua: que mensura: et numero diebus: et pondere disposuit: in se: qui est mensura: omnique rei modum perficiens: et numeros perficiens et speciem: et pondus: quia omnia ad quietem et stabilitatem trahit: omnia enim terminat: format: ordinatque. Vel sic disposuit: omnia: ut haberent mensuram: numerum: et pondus: sicut dicitur: de corpora in coloribus disposuit: non ut colores in se prius habuerint: sed ut ipsa colores haberent. Nec senarius numerus id perfectus est: quia sex diebus deus opera fecit: sed ideo perfecit opera sex diebus: quia senarius est perfectus. Siue his ergo perfectus esset: qui nisi esset perfectus: secundum eum perfecta non fierent.

¶ Et requievit deus. **¶ Beda.** Non quasi operando lassus: sed ab universo opere requievit: quod nona creatura facere cessavit. Requiescere enim cessare dicitur: ut in apocalypsi. Requies non habebat dicentia: sanctus: sanctus: sanctus: dicere non cessabant. **¶ Beda.** Alius quoque intelligitur requievisse ab universo opere suo: id est non opus habuisse illis opibus: in quibus requiesceret: cuius requies in seipso vera est semper sine initio et fine: sed sola bonitatis causa fecisse opera: que in ipso requiescerent: humana vero indigentia quotidie laborat: ut in opibus suis requiescat: dicente deo: In sudore vultus tui: et per te. Deus autem non habuit necesse in creaturis suis requiescere: sed creaturis rationalibus in se requiem dedit.

¶ Aug. Et requievit deus. Non laboravit deus in operando: qui solo verbo fecit omnia: dicendo fiat. Nec homo dicendo fiat: laborat. Sed forte dicitur laborasse cogitando quid fieret. A qua cura perfectis rebus: quiescent se dicitur. Sed hoc sapere: desipere est. Unde ergo requievisse est creaturam rationali in se requiem prestasse: ut illuc: scilicet desiderio feramur: quo requiescamus: id est nichil amplius requiramus. Sicut enim facere dicitur: quod ipso in nobis operante facimus: et cognoscere: cum cognoscimus: sic requiescere: cum eius munere requiescamus.

¶ Aug. Non est mirum: si diem quo Christus erat in sepulchro quieturus: modo prenuuntians dicitur: die septimo requievit: deinceps operaturus omnibus seculorum.

¶ Aug. Potest autem intelligi: deum requievisse a faciendis generibus creaturam: quod ultra novum non condidit: usque nunc tamen operatur administrationem eorumdem generum: que tunc instituta sunt. Creatoris enim virtus causa sublevis est omnis creature. Quod enim dicitur: Pater meus usque modo operatur universam creaturam: continuam administrationem ostendit: die septimo requievit: ut novam creaturam ulterius non faceret: sed usque nunc operatur: ut quod condidit: continere et gubernare non cesset.

¶ Aug. Deus autem nec creando defessus: nec cessando refectus est. Si per scripturam suam ad quietis desiderium nos hortatur: dicendo se diem sanctificasse in quo requievit: ceteros enim non legitur sanctificasse: tanquam apud ipsum plus quies quam operatio valeat.

¶ Augustinus. Piam quoque animam est: ita suis operibus delectari: ut potius in ipsis quam in se requiescat ab eis: cum in ipsa vel anima vel ratione aliquid melius sit quo fecerit: quam ipsa sint que fecerit. Ideo ostendit deus cum dicitur requievisse: nullo opere sic delectatus: quasi faciendi eguerit. Vel minor: si non fecerit: vel beatorum: cum fecerit. Quod ex illo ita est: ut ei debeat quod est: ipse autem nullus: quod ex ipso est quod beatus est. Se ipsum rebus quas fecit: diligendo persequitur. Ideo non sanctificans diem quo ea facienda inchoavit: nec illum quo fecit ea: ne illis faciendis vel factis gaudium ei crevisse videretur: sed cum quo ab ipsis in se ipso requievit: qui nunquam requie caruit. Sed eam nobis per diem septimum ostendit: significans eam non dari nisi perfectis: cui deputavit diem: qui perfectionem rebus omnium sequebatur. Qui enim semper quietus est: tunc nobis requievit: cum se requievisse monstravit: et requiescit in nobis: cum in se requies tribuit. Requies ergo dei est qua nullus indiget bono: et ideo certa est nobis in illo: quia beatificamur bono quod ipse est: non ipse bono quod nos sumus: porro nec villo propter se alio bono eget: qui bono quod fecit non eget. Hec est enim requies eius ab omnibus operibus que fecit: quia bono quod fecit non eget: nec egeret si non fecisset. Nam sic potest dici: nullis egenis bonis: non a factis requiescedo: sed nulla faciendo. Sed facere si non posset: nulla potentia esset. Si posset et non faceret: magna esset invidia. Sed omnipotens et bonus: omnia valde bona fecit. Quia vero

in seipso ipso: quod post nichil novum fecit: suum. Et requievit de die septimo

se ipso bono perfecte beatus est: a bonis que fecit in se ipso requievit: ea requie: a qua nunquam recessit.

¶ Aug. Si autem diceretur requievisse a faciendis: intelligeret tantum non fecisse. Si a factis: forte ipsis factis egere videretur: nos autem non in nobis: sed in illo requiescamus: nec ita velimus similes esse deo: ut in nobis requiescamus: sicut ipse in se. Sed sicut non requievit nisi in se ipso: quia beatus est se ipso: ita in ipso nos quieturos speremus: qui non nostro bono: sed ipso beati sumus.

¶ Aug. In se autem requievit deus semper. In diebus vero quibus rerum consummatio narratur: in septimo tantum requievit: qui rerum sequitur perfectionem: a perfectis enim requievit: qui perfectis non eget: ut beatorum sit.

¶ Aug. Opera eius videmus bona: quietem vero eius post bona opera nostra videbimus. Quod quia significandus: unum diem sabbati precepit observari: quod in tempore gratie oblatum est: in qua perpetuum observat sabbatum: qui ipse futuri omnia bona operatur: nec in bonis operibus suis: quasi non acceperit: gloriatur.

¶ Aug. Apud illum quieti eius nec mane nec vespera est: quia nec aperitur initio: nec clauditur fine. In perfectis autem operibus mane habet: et non vesperam: quia perfecta creatura incipit converti ad quietem creatoris: sed illa non habet finem sue perfectionis: et sic requies dei non ipsi deo sed rerum perfectioni inchoatur: et habet in eo mane: quod ab ipso perficitur: sed in suo genere tanquam vespera terminatur: quod in deo vesperam non habet quod nichil erit perfectius ipsa perfectione.

¶ Aug. In illis autem diebus: quibus omnia creabantur: vespera est terminus condite creature: Mane initium alterius condende: et sic quinti diei vespera est terminus condite in eo creature: Mane post ipsam initium faciende sexta die: qua condita: terminus est vespera: et quia nichil condendum restabat: ita post illam mane factum est: ut non esset initium alterius creature condende: sed quietis omnis creature in creatoris requie. Intelligitur enim completo sexto die post eius vesperam mane: quo significat initium manendi: et quiescendi: que quies dei nec initium habet nec terminum. Creature habet initium: sed non finem. Ideo enim septimus dies cepit a mane: sed nullo terminatur vespere. Si autem in ceteris diebus vesperam et mane vices temporis

significat qualia quotidie peraguntur: nichil prohibet septimum diem vespera manere concludi. Et mane post vesperam septimi diei sit initium octavi. et quo sciendum fuit: quia idem primus ad quem reditur. Unde probabilius est: hos septem dies sub illorum nominibus sibi nec succedentes tempora peragere. Illos autem primos inusitata nobis specie in ipsis rerum conditionibus explicatos permanere. quod de tribus fateri cogimur: qui conditi ante luminaria memorantur.

Aug. Quiritur quomodo dicatur in die septimo in se ipso requiescere. et requiescere deus. et requiescere deus die septima quasi non in se ipso? Quid est ergo dies septimus? creatura. an temporale spacium? quod et ipsum creaturę temporali concreatum est. et sic creatura? Nulla enim tempora sunt: que a deo creata non sunt. Sed aut dies cum quibus et in quibus creaturis creati sunt: superius dictum est. Et septimus quoniam creaturę? In ipso enim nichil fecit: sed ab his quę fecerat requieuit. Quomodo ergo requieuit in die quę non creauit? Aut quomodo cum post sex dies creauit: cum sexto die omnia consummauerit: nec aliquid in septimo creauit? Forte vniuersum tantum diem creauit: quia illius repetitione multi preterirent. nec opus erat. ut septem crearet: quia illius quem creauerat septima repetitio hunc faciebat. Lucem enim disceruit a tenebris: diemque vocauit: et tenebras noctem. Huius diei repetitionem scriptura appellat secundum diem. deinde tertium. et deinceps usque ad sextum quo consummavit opera. Quis repetitio septimi diei nomen accepit vel contraxit. et ita dies septimus. nullus dies. nulla creatura: nisi illa quę prius condita. et dies vocata.

Aug. Sed quomodo circūire poterat lux. ad exhibendam diuinam nocturnamque vicissitudinem. non solum ante luminaria. sed ante factum firmamentum. immo ante speciem terre vel maris: quę circūitum lucis admitteret? Hac difficultate compulsi supradiximus lucem factam prius esse spiritualis creaturę consummationem vel confirmationem. Noctem vero adhuc formandam in ceteris operibus materiam. quę fuerat instituta: cum primo fecit deus celum et terram et omnia cetera.

Aug. Sed facilius est ut nos ignorare fateamur. quomodo lux. quę dies dicitur. circūitum suum si corporalis est. vicem diei noctisque egerit. Si spiritualis est. condendis omnibus presentata sit suisque presentia diem. absentia noctem. Vesperam initio absentię. Mane initio presentię suę fecerit. quę contra naturam diuine scripturę. conuenit. dicendo alium diem esse septimum. quę illius diei quā fecit deus. septimam repetitionem. Alioquin aut non creauit deus diem septimum: aut septimus post illos sex. fallimurque erit cum sexta die consummasse omnia opera sua.

Aug. Sed quoniam lux corporalis antequam fieret celum. quo circūitum noctem diemque exhibuerit: non inuenimus: sic questionem terminamus. Lux prius creata non corporalis. sed spiritualis. sicut post tenebras facta id est. a sua informitate conuersa ad creatorem. ita post vesperam habet mane. cum post cognitionem proprię naturę. quę non est quod deus. refert se ad laudandam lucem quę est deus: cuius visione formatur. et quia creaturę inferiores sine eius cognitione non fiunt: vnus dies vbiq; repetitur. cuius repetitione tot dies fiunt: quotiens distinguuntur rerum genera senarij perfectione terminanda. ut vespera primi diei sit sui cognitio: quę scit se non esse quod deus. Mane post vesperam quo clauditur dies vnus. et inchoatur secundus: conuersio eius. ut quę est creata ad laudem referat creatoris. et cognitionem creaturę percipiat de verbo dei: quę post ipsam sit. et firmamentum. quod in eius cognitione sit prius. cum dicitur. Et factus est ita. post in natura firmamenti. cum additur. et fecit deus firmamentum. Deinde vespera lucis huius. cum ipsum non in verbo dei sicut ante. sed in ipsius natura cognoscitur: quę cognitio tanq; minor vespera dicitur. Postea sit mane. quo clauditur dies secundus: et incipit tertius. in quo itidem est mane. conuersio huius lucis ad laudem dei. quia fecit firmamentum ad percipiendā de verbo dei cognitionem post firmamentum faciendę creaturę. Et sic cetera usque ad mane post vesperam sexti diei. Multum enim interest. inter cognitionem cuiusque rei in verbo: et in ipsius natura. Unde h ad diem illud pertinet ad vesperam. Delucet enim quę in verbo conspiciuntur cognitio: et illa quę creatura in se ipsa noscitur recte vespera dicitur.

Aug. Quia vero angeli creaturam in se ipsa sciunt: ut preponant quod eam in veritate sciunt: per quā facta sunt omnia. per sex dies non nominatur nox: sed post vesperam et mane dies vnus. et sic per cetera. Diei ergo cuius vespera et mane secundū predictam rationem accipi potest. senaria

ab vniuerso opere quod patrarat.

Et benedixit diei septimo. et sanctificauit illum: et in ipso cessauerat

ficauit illum: et in ipso cessauerat

repetitione: facta est omnis creatura. factumque est mane: quo finiretur dies sextus. et inciperet septimus sine vespera. quod dei requies non est creatura: quę per ceteros dies aliter in deo. aliter in se facta cognoscitur: cui cognitionis quali decolor species vesperam facit. Non ergo forma opis dicitur terminus vespera. et alterius operis initium mane debet intelligi. ne cogamur dicere preter sex dies septimi conditam creaturam: aut ipsum non esse creaturam. sed dies idem per omnia opera repetitur: non circūitum corporali. sed cogniti

one spirituali. cum angeli prius contemplatur creaturam in verbo dei. deinde in sua cognitione. et post in se ipsa: quod significat vespera facta. et hęc cognitionem ad ipsi veritatis laudem refert: quod mane significat.

Intelligitur etiam ut non creature. sed sibi requies dei diei septimi habuerit mane sine vespera. et initium sine termino. Si enim diceret. Requiesuit die septimo. nec adderet ab operibus suis: frustra initium quietis quereret. mus. non enim incipit requiescere. Requies autem ab operibus et ex operta est: ex quo illa perficit. Requies enim ab operibus suis eorum non egendo requieuit. priusque essent: quibus nec perfectis eguisset. et quę eis nunq; omnino eguit: nec beatitudo quę eis non eget tanq; perficienda perficietur. Ideo septima die nulla vespera accessit.

Aug. Recurrit quis quod de luce spirituali dictum est. et de die spirituali condito in spirituali et angelica creatura. de contemplatione quā habet in verbo dei. et de cognitione quā in se creatura cognoscit: cuiusque relatione ad laudem veritatis. non iam proprie. sed figuratę et allegorice conuenire ad intelligendū diem vesperam et mane. Sed aliter quę in consuetudine huius corporalis lucis. non tamen hic tanq; proprie ibi figuratę. Vbi enim certior lux: ibi verior dies. cur ergo non verior vespera. et verius mane?

Aug. Pies ergo ille primus angelica. et creatura est presentata omnibus operibus dei hoc ordine presentię quo scientię. quā in verbo faciendā presciscit: et in creatura facta sciret. non per interualla temporis: sed prius et posterius habens in cōtione creaturę. in efficiendā creatoris omnia simul cognouit. Sic enim fecit deus futura. ut non temporaliter temporalia: sed ab eo facta current per tempora. Lux enim creatura spiritualis omnibus operibus dei presentari potuit per senarij perfectionē. atq; inde septimi requiem diei mane habere. non vesperam: ut non sit deo hoc requieuisse septima die tanq; ipso eguisset ad requiem. sed quę in conspectu angelorū requieuerit ab omnibus operibus. non nisi in se ipso: cum non factus est. et creatura angelica. quę cognoscendis operibus in ipso et in illis tanq; dies cū vespera presentata est. nichil post omnia bona valde melius cognosceret. quę illum qui ab omnibus operibus in se ipso quiesceret: nullo eorum egentem quo sit beator. In quā cognitione non habente vesperam benedici et sanctificari ob hoc meruit.

Beda. Alii. Unde dicitur. Memento ut diem sabbati sanctifices. Et aut benedictio et sanctificatio maiorem benedictionē et sanctificationem significat. sicut enim crebris victimis sanguis christi semel fundendus significabatur: ita per requiem diei septimę post opera sex dierū sepe celebratam significabatur ille dies sabbati. quo christus semel in sepulcro quieuit. perfectis sexta die omnibus operibus. quibus mundū sex diebus perfectum restaurauit. In quā antiqui memor operis. saluationē mundi se perfecisse declarauit. Dixit enim consummatus est. et inclinato capite. et. Hęc sanctificatio et benedictio et requies post opera valde bona. significat nos post opera bona (quę in nobis operatur ipse) peruenituros ad requiem celestis vite. fructuosos cetera sanctificatōe et benedictione. Ideo hęc dies vesperā habere non scribitur.

Iste sunt generationes. Be. Eos tangit quod mundū sine initio dicunt semper fuisse. Vel qui a deo factum putant: sed ex materia quā non fecerit: sed cogiterna ei. In die quo fecit celum et terrā. Diem ponit pro omni tempore. quo primordialis creatura formata est. non enim in quolibet sex dierū celum factum vel sideribus illustratū. et terra ab aquis separata. arboribus herbisque conlita. Sic apostolus dicens. Ecce nunc dies salutis. significat totum tempus quo hic viuimus. Sed difficile est intelligere quomodo fecit deus in hac die. et. et omne virgultum: nisi dicamus. quod in materia informi pariter omnis creatura formata est. iuxta illud: Qui viuunt in eternum. creauit omnia simul. Si ergo in hoc die tempus intelligimus. quo ante omnem huius seculi diem facta sunt omnia simul. Patet quod herba et omnis arbor in vna substantia casualiter facta sunt: priusque visibiliter oriuntur et germinarent. Si vero hęc diem pro illo tempore accipimus. quo mundus per sex dies ornatus est. possumus intelligere. quia promittit terra

herbam virentem non sicut modo cum irrigatione pluviarum vel industria hominum multa procreantur. sed aliter prima herbarum et arborum facta est creatio: solo. s. dei imperio sine pluvia et ope humano. Unde sequitur. **N**on enim pluerat dominus deus super terram.

Distice. I. I. Iste sunt generatōes. c. r. t. Numerati sunt sex dies. quibus universitas seculi a capite usque ad finem. quasi brevis imago figurata est. Unde h. pars libri liber generatōis celi et terre dicta est. In hac vero cōclusionē vniū dies dicit. quo fecit de celum et t. r. In quo tempus significatur. Hic ergo paucis verbis insinuata est omnis creatura ante peccatū animę. In celo et in terra omnis visibilis creatura. Domine diei omne ipse: quia simul facta sunt tempus et temporalia. Domine virgultus et herba creatura invisibilis: propter vigorem vite immarcescibilem. si non peccasset. Antequam oriret in terra. i. prius

celi et terre quando create sunt.

† s. Be. in tempore. † s. Augu. omniū visibilium materiam.

In die quo fecit dominus celum

† s. omniū invisibilium propter vigorem vite

et terram et omne virgultus agri.

† s. Antequam homo terrena perciperet. † s. omne viride agri. qd. tercio die factum apparet. s. propter vitam immarcescibilem.

Antequam oriretur in terra: omnesque herbae regionis. priusque germinaret

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

ba regionis. priusque germinaret

quod peccaret. i. terrenis cupiditatibus se subderet. Unde sequitur. Non enim pluerat deus super terram. H. est. nondum prophetis vel euangelis nubibus imbrę verbi missio animā vivere fecerat. Et hō nō erat qui operaretur. t. q. post peccatum homo laborare cepit in terra. et necessarias habuit nubes illas: unde virgultus. i. anima vivebat. Irrigabat eam fons vite. i. inundatio veritatis loquens in intellectu eius: ut pluvia de nubibus non egeret antequam peccaret. Hic erat status hominis ante peccatum.

Augustinus. Aliq. translatio habet. hic est liber creaturę celi et terre. Cum factus est dies. fecit deus celum et terram et omne viride agri etc. Firmi or. sit sententia. qua dicit vniū diem fecisse deum: unde illi sex dies vel septem. huiusmodi repetitione numerari potuerunt. quando scriptura conclusit. deus cuncta que ab initio hucusque dixerat. ait. hic est liber creaturę celi et terre. cum factus est dies. Non enim memorata sunt celi et terre sicut in principio antequam fieret dies: cum tenebre erant super abyssum. sed quomodo factum est celum et terra. cum factus est dies. iam distinctis. s. re. generib. quibus ois creatura composita est in hanc speciem. que mundus vocatur. hic ergo celum memoratur qd. est firmamentum. cū omnibus que in eo sunt. et terra illa que cū abisso vniū obtinet locum cū omnibus que in ea sunt. Hic est dicit cū factus est dies. siue superioribus nectat. ut sit vna sententia: hic est liber creaturę celi et terre. cū factus est dies. siue inferioribus. ut sit plena sententia. Hic factus est dies. fecit deus celum et terram. cogit sic intelligi. celum et terram quomodo. i. facta sunt: cum factus est dies. Cum vero addit. et omne viride agri. qd. tercio die factum est: plane apparet. illum esse diem vniū que fecit deus. quo repetitio: factus est secundus et tertius dies. et ceteri usque ad septimū. Cum enim nomine celi et terre omnem creaturam vellet accipere: super posuit omne viride agri: ut hunc diem apertius significaret. Cū enim conditorum ordinem recolimus. inuenimus viride agri tercio die creatum: ante h. solis presentia dies quotidianus perageret. Quando etiā audimus. cum factus est dies. fecit deus omne viride agri. admonemur ipsius diei: que siue corporalem lucem nobis incognitam: siue spiritalem in societate angelica intelligimus. Item cū dicitur fecisse deum. c. r. t. etc. cum factus est dies: simul omnia fecisse signat. et cum sex diebus ordine creata memorantur. et nunc ad vnum reducuntur: hunc septies repetitum. et illā senariam vel septenariam repetitionē non intervallo temporis factam intelligimus. Scriptura enim altitudine superbos iridet: profunditate attentos tenet. magnos veritate: paruos nutrit affabilitate.

Augu. In prima mundi conditione cū deus omnia simul creauit. hō nō factus est. qui esset ratio creandi hominis: nō actio creati. Sed aliter hoc in verbo dei. vbi ista non facta sunt: sed eterna. aliter in elementis mundi. vbi omnia simul facta sunt futura. aliter in rebus que iam non simul: sed tempore suo queque creantur. aliter in seminibus in quibus rursus primordiales cause repetunt de rebus deductę. que secundā causas quas primū condidit extiterant: velut herba ex terra. semen ex herba.

Omne virgultus etc. Augu. Intelligit terra casualiter produxisse herbam et lignum. i. produciendi virtutē accepisse. In ea enim tanquā in radicibus facta erant. que per tempora futura erant. fecit ergo antequam essent super terram secundū formabilitatem materię. que formanda erāt verbo eius. pcedens

formationē non tempore: sed origine.

Non enim pluerat etc. Augu. Quasi non fecit deus sic tunc. sicut nunc cum pluit et homines operantur: et per moras temporis fiunt que non erant. cū fecit omnia simul. tempora enim nō fuerunt ante creaturam: sed cum creatura et ipsa creatura. Dominus enim si nullus esset vel corporalis vel spiritualis creature: quoque per presens preteritis futura succederent: tempus omnino non esset: nec creatura moueri posset.

Sed fons etc.

Bed. Quis fons qualiscunque irrigatio. iam tota herbis et lignis vestita supereminet. Fons vnus ascēdit dicit. per aliquam in terrę similitudinem vnica te. vel singularis positus est per pluralem.

Sed fons etc.

Augu. Hic intumescere videtur que fiant secundū tempus interualla: et prima conditione vbi sunt omnia simul. incipiens ab elemento. ex quo omnia nascuntur germina ani-

† s. quasi nō ex. puenti pluviarū nati sunt fructus aut herbe. nec vsq. ad diluuiū legitur pluisse. s. prophetica vel euangelica predicatione. s. mentem humanam.

† s. nō erat necesse corda hominū humano ope irrigari.

† s. sapientie diuisus in quatuor partes virtutū vite. s. fundatio veritatis.

† s. spirans corda vtilia et honesta.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

† s. mala concupiscentia coalesceret in mente.

† s. subendo. volendo.

monitum si nō peccasset. Sed quomō sine morte mortalis? Aut quomō si corpus animale non mortalit? Unde putant eū non corporis mortem: sed anime peccato meruisse. credentes ppter corpus animale exitum fuisse te hoc corpore ad requiem quā nunc habent sancti: et in fine seculi idem corpus immortale receptum. Contra qđ apostolus. Corp⁹ qđ mortuū est ppter peccatū. et sic non morietur etiā corpore si non peccasset. anima le tamē posset esse ante peccatū: et post vitam in paradiso iusticię: cū deus vellet fieri spirituale. Sed aiunt: Quomodo renouamur: si non recipim⁹ qđ perdidit homo primus? Recipimus qđ amimo do. et nō recipimus. Nō enim immortalitatem spiritus recipim⁹: quā nondū habuit homo: sed iusticiam. a qua p peccatū lapsus est homo. Renouabimur a vetustate peccati: non in corpus animale in quo fuit: sed in melius. i. spirituale. Renouamur mente secundū imaginē dei: quā peccando est perditā. Renouabimur carne: quā corruptibile et mortale induit incorruptionem et immortalitatem: in quā mutandus erat ad aq. nisi mortem corporis animalis peccando meruisset. Non ait apostolus. corpus mortale ppter peccatū sed mortuum. Illud em̄ ante peccatū mortale et immortale: quia poterat mori et nō mori. Aliud est aut nō posse mori: aliud posse non mori. Quodam modo creatus est homo immortalis: qđ erat ei de ligno vite: non de condicione nature. Mortalis erat condicione corporis animalis. Immortalis beneficio conditoris. Non em̄ immortale qđ mori omnino nō possit erit nisi spirituale. Ideo factū est per peccatū nō mortale qđ erat: sed mortuum: qđ non fieret: nisi peccasset. animale est enim hoc corpus: sicut primi hominis. Sed iam tēterius habet em̄ necessitatem moriendi.

Aug. Stola prima aucti iusticia ē. tē q lapsus ē. vel si corpālē immortalitātē
ligit hanc amittit. cū peccando ad eā puenire non potuit. Sic ergo adā cor
pus animale habuit. non modo ante paradysum fēd z in paradiso. qñs in
interioz homine fuerit spiritualis. qđ amittit peccando z meruit corpo
ris mortem: qñ non peccando mereretur in corpus spirituale mutari.

¶ **Aug.** Formauit &c. Didendū est vitrum recapitulatio sit. vt dicatur
quomodo homo fa-
ctus sit; quē sexta die
factum legimus? An
tunc cū fecit omnia si-
mul. & hominem ī his
fecit: vt accessu tēpo-
ris etiā h̄ modo fieret
quo in hac perspicua
forma vitam gerit; si
cū sēnum facium anteq̃
exortum est: vt super terram esset.

Aug. Secundum recapitulationem prius videamus: Forte fact? est homo die sexto. sicut ipse dies prius factus; sicut firmamentum terra et mare que non sunt dicenda ante in primordio; iam facta latuisse: et post in hac faciem quam mundus est instructus accessu temporum tanq[ue] exorta claruisse. Nec sidera in elementis prius facta et recodita accessu temporis in has formas emicuisse: sed fenario perfectionis creata simul omnia. cum fact? est dies. Sic forte sexta die hac visibili forma te limo factus est homo: sed tunc non comemoratur est. q[uo]d nunc recapitulando insinuat. Sed hoc scripturę congruere non videt[ur]. Scriptum est em[im] cum adhuc sexta diei opera narra- rentur: Faciamus b. a. i. z. f. n. Jam ergo te limo homo factus erat: z. mul- lier et ei? latere non em[im] sexta die factus masculus: et post accessu temporis femina. Inquit enim. Masculu[m] z. f. c. e. Quomodo ergo iam in paradiso homine constituto (sicut sequit[ur]) facta est mulier? Sed forte hoc p[er]termis- sum scriptura recolit: Nam secundu[m] hoc sexto die paradisu[m] plantat? est. ubi locutus homo. saporatus est: et formare? eua. qua formata. eu[an]gila- uit. nomenq[ue] imposuit. Verba vero hominis cu[m] animantib[us] vel cum mu- lieri nomen imposuit: vel cum dixit. p[ro]pter hoc relinquet. b. p. z. m. n[on] nisi temporali moza fieri poterunt. Non ergo hęc facta sunt. sicut creata sunt omnia simul. Aut igitur n[on] omnia opa sex die[rum] simul. sed per mozas tem- porum facta sunt. Aut si simul facta sunt. secundu[m] illud. Qui viuit in eter- num. creauit omnia simul: non est dubium q[uo]d homo te limo tertio formatus est: ei[us]q[ue] formata vxor ex latere: non ad conditionem qua simul facta sunt omnia pertinere: sed ad eam que fit per tempora. qua deus nunc vsq[ue] opaf. Ad his verbis innuit plantauit deus paradisu[m] in eden: et ciecit adibit te terra omne lignu[m] zc. Aut em[im] dixit adhuc apert. q[uo]d aliter nunc eueit: ali- ter tunc. cu[m] ligno tercio die. p[ro]duxit terra herbam viuentem zc. tunc. i. poten- tialiter et causaliter: sicut creantur omnia simul. nunc visibiliter temporis ac- cessu. Nisi dicat. n[on] omne genus ligni tercio die factum: sed aliq[uo]d pilatu[m] q[uo]d sexta die formare? et factus est homo: et in paradiso positus. Sed fru- stra per singulos dies distincta sunt opa omnia. si remaneret permixto vl- la. Masculus ergo z. femina aliter sexta die. aliter nunc creati: nec em[im] tuc. et non postea. aut postea. et n[on] tunc. nec aliq[uo]d postea. sed i[de]m ipsi aliter tuc.

aliter: postea. s. visibiliter. non. tamen. et parentho. sed ille. et limo. illa. et
costa. tunc. autem. invisibiliter. potentialiter. et causaliter: quomodo. fuit
futura. non. facta.

Beda. Formantur zc. Factura hominis. qui sexta die factus est. latius describit. q. factus sit corpore. s. z anima. z corpus de limo. anima vero de nichilo deo inspirante creata est: z femina de latere dormientis. S. ne carnaliter putemus deū corporeis manibz formasse corpus: vel faucibz inspirasse animā vel vitam. Qd enī dictum est. Datus tuz. d. f. z. plasmē tropica locutio est. Spiritus enī est deus: nec liniamentis membroz q. composuit. Formantur ergo de limo homines: i. verbo suo de limo fieri iussit. Inspirant in faciem eius spī. vi. Substantiam. s. animē z spiritus in qua uiueret. creauit:

Aug. Virginitas vtrū dens repente hominem in etate virili fecerit: an perficiendo et etates augendo. sicut nūc format in matris utero: **S**ed quiddā bonū fecerit. hoc fecit: qđ deū omnipotentē et sapientem decuit. **U**ta enim temporū leges generibz qualitatibzqz rez distribuit: vt voluntas sua suz per omnia sit. **P**otentia em̄ sua numeros creature dedit: non ipsam eis aligan. nec expectati sūt dies. vt virga moysi verteret in draconem. **R**ecallatua contra naturāz sunt. nisi nobis. quibz aliter nature cursus innotuit. **D**eō autē est natura qđ fecit. **S**ic adam in etate virili continuo factus est: quē tamē fecit secundū causalem rationem in qua prius factus est. aliōqn em̄ cum in sex diebꝫ opibz nō fecerat. **R**egz em̄ contra dispositionē suāz faceret: erat em̄ in prima casuz conditione. sic hominē fieri posse: sed non ibi erat necesse. **H**oc em̄ non erat in conditione creature: sed in beneplacito creatoris: cui⁹ voluntas necessitas est. **N**os autē in rebz temporaliter exortis. scimus quid cuiusqz natura sit: qđ experimento accipimus. sed vtrū futurū sit. ignoramus. **I**n natura iuuenis est vt flescatur: sed vtrum in deī voluntate sit. nescimus. hoc enim necessario futurū est: qđ vult et p̄gredit. **M**ulta vero secundū inferiores causas futura sunt: sed in p̄sentia dei futura non sunt. **S**i autem ibi aliter sunt: potius futura sunt: sicut ibi

† s totū quidē corpus animante. sed hec pars se
sibus ornata est ad utēdū supiora p q̄ rationa
lis aie naturaliter inditū ē. vī sapiat q̄ iūstū sūt.
ruit † in faciem eius spiraculum

didit. xv. ānos. qđ ante oīa se facturū esse p̄sicebat. **N**ō ergo fecit qđ futu-
rum non erat. **H**oc enim magis futurū erat: qđ p̄sicebat. **S**ecundū ergo
inferiores causas iam finierat vitam. sed secundū dei voluntatem ⁊ p̄sici-
entiam. qui ab eterno non erat qđ facturū erat: tunc finiturus erat quan-
do finiuit. **E**t si enim oranti concessū est: ⁊ iam orando meriturū ille p̄sice-
bat: ⁊ ideo necessario futurū erat.

Et inspiratur zc. Aug. Sine dubitatione flauit vel sufflauit dicendū est. non q̄ faucibz sufflauerit. vel hominis animā de sua substantia forma uerit vel creauerit. sed flauit. i. flauit hominis. s. animam fecit. **F**lare em̄ est flatum facere. flatum facere. est animā facere. **V**nde omnē flatum ego feci. **Q**ueritur aut̄ utrū animā ex nichilo fecerit. an ex re que iam facta erat. si anima non erat. **S**i em̄ dicimus deū aliquid ex nichilo nō creare. postq̄ om̄ia simul creauit. non credimus adhuc ex nichilo animas creare. **S**i si fuit materies vnde anima fieret. vel adhuc anime sunt. quid est ipsa. qd̄ nomen. quā specie. quē vsum in rebus conditis tenet. uiuit an non. **S**i uiuit. quid agit. **Q**uid in vniuersitate agit vel efficit. **B**eatam vitam gerit. an miserā an neutraz. **S**i uisitat aliquid. an non. **S**i nulla vita erat. quomodo erat future vite incorporea nec uiua materia. aut falsū est. aut latet nimis. **S**i uiuebat. nec beate. nec misere. quomodo rationalis erat. **S**i tunc rationalis facta est. cū et illa materia natura humana anime facta est. irrationalis vita materia erat anime rationalis. i. humane. **Q**uid ergo a pecoris anima distabat. **D**icendū est ergo deū in illis primis operibus que simul om̄ia creauit. animā etiā humanam creasse. quā suo tempore corpori inspiraret. **Q**d̄ em̄ dictum est ad imaginē suā. in anima. masculū z̄ femina in corpore intelligit. **T**redatur ergo hominem ita factū sexa die. vt corporis humani ratio causalis in elementis eandē. anima vero iam ipsa crearetur. sicut prius creatus est dies. donec eam suo tempore formato corpori insereret. **S**ed si iam facta erat anima. vbi ei melius esset q̄ ibi. **Q**uare ergo innocenter uiuens carni inserta est. in qua creatores offenderet. z̄ merito periret. **S**ed forsitan ad corpus regendū voluit incurrari. vbi z̄ iuste z̄ inique uiuere posset. z̄ qd̄ elegit. hoc habuit. vel de iusticia premii. vel de iniquitate supplicii. **C**ur ergo nō credas q̄ dei numi ad corpus uenerit. vbi si obedire uellet. vitam eternam acciperet. p̄nam si contemneret.

Aug. Picendum est animam non sic creatam: ut prescia esset opis futuri iusti vel iniusti. Non enim credibile est eam sponte inclinari ad corporis vitam: si se ita sciret peccaturam: ut supplicio puniretur perpetuo. hanc creaturam qui sic vult esse: contradicit dei bonitati. Qui vero non vult ea pro peccatis penam luere: inimicus est veritati.

Aug. Non sunt audiendi qui putant animam esse partem dei: Si enim esset: nec a se nec ab alio decipi posset: nec ad malum faciendum vel peccatum compelli: nec in melius vel deterius immutari. Flatus autem quo hominem animam vitæ factus est a deo: non de deo. Nec flat? hominis pars ipsius est: quæ facit non se ipso: sed aërio anhelitu assumpto et effuso.

Deus vero potuit de nichilo vitam et rationem habiles facere: quod non potest homo. Quidam tamen estimant non tunc animatum hominem quando deus insufflavit in eius faciem: et factus est in animam viventem: sed spiritum sanctum accepisse. Animam vero et nichilo factam dubitare fas non est.

Aug. Quæri solet: utrum si velit incorporari: compellatur? Sed melius traditur naturaliter velle: sic creati ut velint: sicut naturale nobis est vel le vivere. Male autem vivere non nature: sed voluntatis peruersio. Si quis autem non vult ea existimare factam: nisi cum formato corpore est inspirata: quod respondeat cum queritur unde facta sit: aut et nichilo dicit deum fecisse aliquid post illam consummationem operis: aut de iam existente factam: et laborabit querendo quæ illa natura sit. Quod si vitare voluerit: dicendo sexta die de limo terre factum esse hominem: sed recapitulando postea memoratum videat: quid de muliere dicat: quæ masculinum et feminam fecit eos.

Aug. Sed forte anime sexta die factæ: ubi imago dei relucet: ut postea corpora formarentur: sed hoc credere scriptura non permittit. cum propter sententiam perfectionis operis: tum quæ sexus masculini et feminei in corpore tantum latet. Si quis secundum intellectum et rationem utriusque sexum in anima una accipere putaverit: quid dicet de his quæ ad eam tempore illo data corporibus tantum congrua sunt. Si vero figurate accipit: recedet a proprietate gestæ rei: quæ præponenda est in humilimodi.

Plantauerat autem d. de. de. Ab illo principio plantavit paradisum: quo terra omni remota aquis herbas et ligna producere iussit. In quo hominem sexta die formatum posuit: qui si presens ecclesie vel future patrie typum tenet. Ad literam tamen intelligendum est esse locum amenissimum: fructuosis arboribus magnis: et magno fonte secundum. Quod dicimus a principio: antiqua translatio dicit ad orientem. Unde volunt in orientali parte esse paradisum: longo interiacente spacio: vel maris vel terre: a regionibus quas incolunt homines secretum. unde nec aque diluvij illuc pervenerunt. Qualiter plantat? sit: exponit dices: produxitque omnis deus te humo omne lignum: hoc eodem intelligit die facium: quo cuncta ligna fructifera deo iubente terra produxit. sed hic repetit: ut qualis sit locus paradisi non sequatur. et quæ de ligno vitæ et scientie boni et mali erat specialiter dicturus.

Aug. Et plantavit d. p. in eden ad orientem etc. Tres generales sententiae de paradiso sunt. Una eorum qui corporaliter tantum intelligi volunt. Alia eorum qui spiritualiter tantum. Tercia vero eorum qui utroque modo paradisum accipiunt. Tercia michi placere fateor: ut homo factus ex limo: quod corpus humanum est: in paradiso corporali locutus intelligatur quomodo adam. et si aliud significat: quia est forma futuri: in natura propria homo accipitur.

Aug. Plantavit autem dominus paradisum in eden: et in delicijs. Deinde hoc recapitulat: ut ostendat quomodo paradisum deus plantavit. Et eiecit deus de terra omne lignum etc. Jam enim tunc produxerat terra omne lignum: die. s. tercio. Sed cum ex his generibus sint ligna instituta in paradiso produxit in manifestum et in tempore suo: quæ iam casualiter tercio die terra produxerat.

Str. Quidam codices habent eden ad ortum. Ex quo possumus coniectere paradisum in oriente situm. ubi cum sit scimus cum terrenum esse: et interiecto oceano: et montibus oppositis: remotissimum a nostro orbe: in alto situm: pertingentem usque ad lunarem circulum: Unde aque diluvij illuc minime pervenerunt.

† Spiritus animalem: postea spirituales. vite. Et factus est homo in animam.

† Quasi ubi posuit eum deus.

viventem. † Plantauerat autem deus.

† Locum amenitatis. † Vitam beatam. † Forum delectationis: herbarum eden. † Ecclesiam. † De.

† Remotis aquis a superficie terre.

† Subito. † Tempus. † Hic: apparet quod paulus.

† Celi et terra faceret paradisum condiderat.

† Sicut intelligi non ibi fuisse hominem positum.

† Quod deus presciebat illam peccaturam: et inde pelle.

† Dum ad hanc terram ubi condidit eum.

† Principio in quo posuit hominem.

In quo posuit. Aug. Si quis putat animas corpore etatas locis corporalibus contineri: cum sint sine corpore: non decernunt qui faveant: et diuitem sitientem in loco corporali fuisse contendunt: ipsamque animam omnino corpoream propter arentem linguam et stillam de lazari digito cupit. Sed melius est dubitare de occultis: quam litigare de incertis: diuites in supplicio pauperem in refrigerio esse non dubito. Sed quomodo intelligat flama inferni sinus abrag et huiusmodi: vix a mansuetis: a contentiosis nunquam inuenitur.

Si autem corporali locis continetur anime etiam corporibus exte: potuit latro in paradisum induci: ubi fuit prius corpus primi hominis.

Sapientia vero non est corpus: et ideo nec lignum: sed potuit significari per lignum. Hoc quoque addo quantum corporalem talem trahum: illam arborem præstitisse: quo corpus hominis stabili firmitate firmaretur: non sicut et alio cibo: sed non.

que formauerat. Produxitque deus. † Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

† Sapientia que est in medio ordinata: ne visum per quod non est: vel deiciat quod est.

Si enim venenosam herbam phibitus tetigeris: pena sequitur: si nemo phibuisse: similiter sequeretur. Si vero phibetur res tangi: que non tangenti: sed phibenti obest: sicut aliena pecunia. Ideo phibitio est peccatum: quia phibenti est damnosum. Sed cum tangit: quod nec tangenti obest: si non phibetur: nec cuiuslibet si tangat: quare phibetur: nisi ut per se bonum obedientie: et malum inobedientie monstretur. A peccante autem tunc appetitum est: non esse sub dominatione dei: quando admissum est a quo debebat sola iussio dominantis dehortari. ut dei voluntas humane proponere tur: dominus iubet: quod iubet semper faciat. Magna est utilitas homini quod deo servit: qui iubendo utile facit. Grandi ruina patet voluntas propria: si dei voluntati se extollendo proponat. hoc expulso homo didicit quod sit inter bonum obedientie: et malum inobedientie.

† Quasi medietatem qua deo subest: et creature preces ne corrumpas. † Spontum arbitrii quod in medio positum est ad cognoscendum bonum et malum de quo qui relicta dei gratia gustaverit morte movetur privatus vita beata.

De ligno autem scientie boni et mali

ne comedas. In quocumque die comederis ex eo morte morieris.

Aug. Queritur si viro soli: vel etiam femine precepit. Scriptum est: Precepit dominus ad eum dicens: Non dicatur precepit eis. Et subditur: Ex omni ligno paradisi comedite: non comedite de ligno autem scientie boni et mali: ne comedas: non dixit ne comedatis. Postea pluraliter alloquitur: In quacumque die comederis ex eo: in quo facturus erat mulierem: sic precepit: ut per virum ad mulierem perveniret. Unde apostolus: Si quid discere voluerint: domini viros suos interrogent.

Preceptis ei dicens Ex omni ligno. Si querit quomodo ista locutionis sit: non proprie a nobis potest comprehendere. Certe est enim aut per suam substantiam loqui: aut per creaturam substantiam sibi. Sed per suam substantiam non loquitur nisi ad creandas omnes creaturas: et ad spirituales illuminandas. cum iam possumus capere locutionem que est in verbo dei. His autem qui capere non possunt: per creaturam loquitur: aut per spirituale sicut in extasi: vel in somnis: similitudine corporaliu rebus. aut etiam per corporale: dum sensibus corporis apparet aliqua specie vel insonante voce. Si ergo ad id poterat capere locutionem dei: quam substantiam suam habet angelus: mentem eius ad bonum movit miro modo et ineffabili. Si autem adhuc necessaria erat factionis creature auctoritas: qua cognosceret iussione dei: sicut nobis prophetarum et angelorum. Locutus est ei deus per aliquam creaturam vocis quas intelligeret. Postea vero audierunt voces dei in paradiso deambulantis: non per ipsam substantiam: sed per substantiam sibi creaturam.

Aug. Querit quomodo loqui potuerunt: vel loquentem intelligere: qui non didicerat inter loquentes crescendo: vel magisterio: Sed eos deus tales fecerat: qui possent loqui et discere ab alijs.

Aug. De ipso dicitur: Priusquam sciat puer bonum aut malum: contemnet malum: et eligat bonum: quomodo quod nescit: aut premitur: aut eligit: hoc duo aliter sciunt per prudentiam boni: aliter per experientiam mali: per prudentiam boni malum scit et non sentitur: tenet enim bonum ne sentiat malum. Per experientiam mali scit bonum: quid enim amiserit: sentit: cui amisso bono male fuerit. Puer ergo antequam sciret per experientiam bonum quo careret: aut malum quod bono amisso sentiret: contempsit malum: ut diligere bonum: non noluit amittere quod habebat: ne sentiret amittendo: quod amittere non debebat.

De ligno: a. s. b. et. m. Aug. Lignum ex quo secutum est nomen accepit. Mala enim nisi experimento non sentirentur: quia nullum esset nisi fecissemus. quia malum natura non est: sed amissio boni sic vocata est. Si autem obediens essent nec contra preceptum peccassent: lignum tamen scientie boni et mali: diceretur: quia si accideret: si usurparet. Sed inquitur quomodo intelligeret homo lignum esse scientie boni et mali: qui visum mali nesciebat omnino. Sed ex contrariis contraria noscuntur: ut ex plenitudine inanis: et auditu ex silentio iudicamus sic ex vita que inerat: potuit cognosci privatio vite: que mors modo vocatur. Vita autem dulcis erat: quam amittere deiebat: nec peccatum persuaderet nisi ex illo non essent morituri prius diceretur: quod amabant non amissuri.

In quocumque die. Non ait si comederis mortalis eris: sed morte morieris. Mortuus est enim homo in anima: cum peccavit: quia recessit ab illo deus: qui est vita anime: quam secuta est mors corporis: discedente ab illo anima que est vita corporis: que ad eum venit: cum presentem vitam finivit. Potest ita intelligi: quod qui peccaverit: statim morte illa puniti sunt: de qua dicitur: Infelix ego homo: quis me liberabit de corpore mortis huius: et alibi corpus mortuum est propter peccatum: non aut mortale: sed mortuum. Quis mortale: quod mortuum non credendum est ante peccatum ita fuisse illa corpora: sed licet animalia nondum spiritualia: non tamen mortua: que scilicet necesse est et

mori: quod in die resurrectionis factum est.

Morte. m. Duplex mors significat. Anime: deo discedente: qui est eius vita. Vel corporis quam in fine vite accepit. Sed statim necessitatem moriendi incurrit.

Dixit quoque d. d. et. Aug. Vel forte in mente ipsi? homo dicit: sicut loquitur quibusdam sanctis in ipsis. unde audiam quid loquatur in me: deus: aut alij ipsi homini per angelum facta est revelatio: aut in somnis: aut in extasi: aut aliter sicut propheta

† Aug. forte temporalibus vocibus: vel ratio ipsa memorata est: que in verbo dei principaliter erat.

Dixit quoque dominus deus: Non est

bonum esse hominem solum. Fa

† In homine suscepto ecclesia copulata est deo: semina ad procreandos filios.

ciamus ei adiutorium simile sibi.

Vel per corpalem creaturam vox sonuit: sicut de nube: hic est filius meus dilectus. Sed si modum nescimus: tamen dixisse non dubitamus. Si autem voce corporali: vel spiritualiter expressa similitudine corporis dixit: non per substantiam suam: sed per idem creaturam. Sicut vilis est alio capite sicut lana: et inferius

sicut auriscalcum. Intelligam? ergo quid dixerit: quia adiutorium homini simile fuisse faciendum eterna veritas habet: et in illa audit qui potest cognoscere: quid quare creatus sit. Erat autem faciendum adiutorium propter filios creandos: sicut adiutorium semini terra est: ut virgultum ex vitro nascatur. Unde creatus et multiplicatus: et r. et c. Hec ratio coniunctionis nec post peccatum penitus defecit. secundum quam terra hominibus plena est. Emitti quidem de paradiso pervenerunt et genuerunt. Sed potuerunt in paradiso esse nuptie honorabiles et thorus immaculatus sine ardore libidinis: sine labore parienti. non ut morientibus patribus succederet filij: sed in aliquo fortius statu manentibus: et de ligno vite vigorem sumentibus: et filij ad eundem producerent statum: donec impleto numero sine morte animalia corpora in aliam qualitatem transirent: in qua omnino regenti spiritui deferrentur: et solo spiritu vivificante: sine corporis alimentis viverent. Cur ergo non coierunt in paradiso: quia mulier creata: mox transgressio facta est: et electi sunt de paradiso. Quamvis enim fuerit inter eos factus et natus cayn: scriptura non exprimit. Unde creatus et nondum iusserat ut coirent: et poterat divina expectari auctoritas: ubi pauciscentia nonangebatur. De autem non iusserat: quia casu eorum placebat. unde ergo humanum mortale propagandum erat. Si autem pariter filijs cedere re oportebat: ut per successiones certus numerus expleretur: potuerunt genitis filijs: perfectusque humani officij iusticia: ad meliora transferri: non per mortem: sed per aliquam mutationem: aut per illam summam: qua receptis corporibus fierent sancti: sicut angeli in celis: aut per aliquam inferiorem: quam haberet meliorem statum quam habet corpus. Vel si prius facta sunt: viri ex limo terre: mulieris ex viri carne. Non enim putandum est: helias esse sicut sancti erant accepta retributione. Vel sicut homines: qui adhuc vivunt. Si quis autem putat: quod helias hoc mereri non possit: si vxorem duxisset: et filios procreasset. Quid enim non habuisset: quia scriptura non dicit: quis et de celibatu non dixerit aliquid. Quod genitis filijs deo placeas: non mortui: sed translatus est. Similiter adam et eva translatae possent. Quia si enoch et helias in adam mortui: et gestantes in carne per paginem mortis: unde credunt ad hanc vitam ut moriantur: redituri: nunc tamen in alia vita sunt: ubi ante resurrectionem carnis: antequam corpus animale fiat spirituale: nec morbo: nec senectute deficient. Quod magis primis hominibus daretur: si non peccassent: ut in meliorem statum filijs genitis cederet. unde de finito seculo cum omni posteritate in angelicam formam: non per mortem: sed per dei virtutem mutarentur: facta est ergo mulier generandi causa: que non est subtrahenda. Apud deum enim excellit virginitas: quia cum ad implendum numerum sanctorum largissima superat copia: libido sibi non vindicat: quod iam suscipiendi proles necessitudo non postulat. Infirmitas quoque prona in ruinam turpitudinis: excipitur honestate nuptiali: et quod sanis est officium: egrotis est remedium. Incontinentia quidem malum est: sed non ideo coniugium non bonum: quo incontinentes copulantur: nec propter illud malum culpabile est bonum: sed propter hoc bonum veniale illud malum. Bonum enim nuptiarum non potest esse peccatum: hoc est fides: ples: sacramentum. Fides: ne propter vinum coniugale cum altero vel altera coeatur. Proles: ut amater suscipiatur nutriatur: religiose educetur. Sacramentum: ut coniugium non sepe tur: et dimissus vel dimissa nec causa proles alteri coniugatur. Hec est regula nuptiarum: qua nature fecunditas decoratur: incontinentie pravitas regitur.

Aug. Qui sentiunt ad gignendos filios in paradiso misceri non licere forte putant omne coniugium peccatum esse: quod qui non faciunt: sed fecunditatem carnis propter successionem mortalitatis divinitus datam sentiunt: primos homines concubere potuisse non consentiunt nisi post peccatum.

Sed si recte possunt queri successores mortuis: rectius quoniam facti vi-
cturis. Illi autem animales quidem: sed non mortui: nisi peccassent: acceptus
n angelicam formam: celestemque qualitate. ubi peccaverunt: mori meritis
eorum egritudo letalis concepta est. et si enim nondum spirituale: sed animale
corpus erat: nondum huius mortis erat: de qua et cum qua nati sumus. Cur
ergo non credamus illos ante peccatum genitalibus membris ad procrea-
tionem impare potuisse sicut ceteris: que in quolibet ope anima sine mole-
stia ulla et pruritu vo-
luptatis habet. Cur
etiam incredibile vide-
atur deum fecisse talia
corpora: ut si non pec-
cassent: illis membris
sicut pedibus imparerent:
nec cum ardore semina-
rent: vel cum dolore pa-
rerent. Sed post pec-
catum motu legis illius
qui repugnat legi men-
tis: meruerunt: quam
nuptis ordinant: con-
tinentia prohibet: ut
sicut de peccato facti
est supplicium: sic de
supplicio fiat meritum.

**Formatis igitur dominus deus
de humo cunctis animantibus terre
et universis volatilibus celi: addu-
xit ea ad adam ut videret quid vo-
caret ea. Omne enim quod vocavit
adam anime viventes ipsum est**

Factam ergo viro feminam et viro in eo sexu in ea forma et ea distinctio-
ne membrorum qua femine note sunt: que peperit caym et abel: qui dabitur co-
git omnia mutare que credimus. Quid autem iustus: hac pena quod ut non
ad omnes natus servat corpus quasi famulus anime: sicut domino noluit
ipsa servire: Sive utriusque ex parentibus fiat corpus et corpore anima ex ani-
ma: sive alio modo fiat anima.

Adduxit ea. Non sicut venatores vel aucupes: nec iussione vox
deum facta est: qua rationales anime intelligere solent. hanc enim natura
liter non intelligunt bestie vel aves: sed per ministeria angelorum: qui capiunt
in verbo eius: quid quando fieri debeat. Omnis enim anima etiam irrationalis
monetur iussu. Sed rationalis voluntatis arbitrio consentit: vel non.

Irrationalis que hoc non habet pro suo genere iussu dei non solum ad homines
aut iussa per angelos ministrantur: pervenit iussio dei non solum ad homines
pecudes: aves: sed etiam ad pisces: sicut ad cetum qui glutit ionam: nec so-
lum ad ista maiora: sed etiam ad vermiculum. De piscibus non dicitur quod eis ada
imposuit nomina: sed credibile est parlatim cognitis pro diversitate geni-
um imposita esse. Notandum autem quod non dixit: **Formatis volatilibus** et aquis
sed de terra: secundum universalem appellationem terre: qua dicitur: **Deus qui fe-
cit celum et terram** et secundum qua: quecumque sunt de arida sive de aquis cre-
ata sunt: de terra esse creata intelligunt.

Die. Videtur prima lingua humano generi fuisse hebream: quod nomi-
na que usque ad divisionem linguarum in gentes legimus ostendit esse illius.

Appellavitque. Aug. Dicitur. Significans gentes que salve fierent
in ecclesia per christum: nomen christi accepturas quod prius non habebant. vi-
de: **Vocato servos meos** nomine alio.

Adam vero non i. a. Aug. Videndum est quomodo facta sit mulieris for-
matio: que mystice dicitur edificatio. Angeli nullam possunt creare naturam
ergo nec formare costam in mulierem: nec carnis supplementum in loco costae
non quod nichil agat ut aliquid creetur: sed non ideo creatores: sicut nec agri
colae segetum aut arborum. Solus enim deus: i. trinitas est creator. Facta est
ergo femina a deo: etiam si costa ministrata sit per angelos: sicut vir factus ex
femina nullo concubitu: cum semen ab ipso dispositum est per angelos in ma-
nu mediatoris. Sed queritur an ratio qua primis operibus deus concreavit
id haberet: ut secundum ipsam ex viro latere feminam fieri necesse esset: an
tantum ut fieri posset. Et autem ita fieri necesse esset: non ibi iam conditum
sed in deo absconditum erat. omnis naturae iustissimus cursus habet natu-
rales leges: secundum quas et spiritus vite qui creatus est: habet appetitus
suos quodammodo terminatos: quos etiam voluntas mala non possit excede-
re. et elementa mundi corporumque diffinitam vim qualitateque suam: quod quodque
valeat: vel non. quid de quo fieri: vel non. Super hunc naturalem cursum
creator habet apud se posse de omnibus facere aliud quam eorum naturalis ratio
habet. ut virga: si arida repente floreat: fructum gignat: et in iuventute ster-
ilis femina in senectute pariat: ut asina loquatur: et huiusmodi. dedit au-
tem naturis deus: ut etiam ex his hoc fieri possent: non ut in naturali motu
haberent. Habet autem in se absconditas quorundam futurorum vel factorum
causas: quas rebus conditis non inseruit: easque implet non opere providentis
quo nature subsistunt ut sint: sed quo illas administrat ut voluit: quas ut
voluit condidit. Omnia ergo que ad gratiam significandam: non naturali

motu rerum: sed mirabiliter facta sunt: eorum abscondite cause in deo fuerunt
Quorum unus erat: quod mulier facta est de latere viri dormientis: que per ipsum
firma facta: quod ex osse eius. Ille propter ipsam infirmus: quia non costa: sed
caro suppleta. Non habuit prima reus conditio: quando sexta die dictum est:
masculi et feminae: ut femina sic fieret: sed ut fieri posset: ne contra causas que
deus voluntarie instituit: mutabili voluntate aliquid faceret. Et talis er-
go recte intelligitur ad hoc immixta: ut mens ad participem angelice curie
et intrans sanctuarium
dei novissima intelli-
geret. Unde enigmata
apostolice spiritus enu-
ciavit: Hoc nunc os
ex ossibus meis: et co-
mune verba cum ad
scriptura fuisse dicat
ipsi in evangelio dei
dixisse: declaravit in-
telligamus per illam ex-
tremam adam divinitus
hanc dixisse.

Adenon inue-
Nullus fidelis iust
christo equari potest
Speciosus enim for-
ma pre-flo. Nemo
enim poterat genus humanum liberare: nisi ipse. Unde nemo invenit est vi-
gnus aperire librum et solvere eum.

Mistice. Ade vero et. Facta est mulier in adiutorium viri: quod ad
hunc erat quod fieret: ut non solum anima corpori dominaretur: sed etiam virilis
ratio subiugaret sibi animale partem suam: per quod adiutorium imparet cor-
pori. Ad huius exemplum femina facta: quia ratio viro subiugavit: ut quod in
duobus planis apparet: in masculo et femina: in uno consideretur: ut ap-
petitum anime per quem de membris corporis operamur: mens subiugatum
babeat: iuste regat adiutorem suum. Demonstratur etiam homini quanto
melior sit pecoribus: que adducta nominatim distinguit: et iudicio rationis
discernit. Sed hic intellectus facilis. Ille vero difficilior: quo intelligit ali-
ud esse rationale quod regit: aliud animale: quod regitur. In quo datum est ei
irrationalis motus discernere: et dominio rationis cooperante gratia subiugare.

Immisit d. et. H. Mistice. Non possunt hec corporis remota: que per soporem intelligitur
Sed quomodo quis a visibilibus ad secreta intelligentie quasi obdormiendo secess-
serit: melius et sincerius videt. Ipsa ergo cognitio qua cognoscit aliud esse
se rationem que imperet: aliud animalitatem que obtemperet: quasi effectio
mulieris est de costa viri propter coniunctionem significandam. Et huius par-
ti quisque dominetur: fiat quasi principalis in se ipso: perfecta sapientia indiget: cui
contemplatio secreta est: et a sensu corporis remota: que per soporem intelligitur
Lunc enim ordinatissime caput mulieris est vir: cuius viri caput christus est.
In loco costae carnem posuit: non ut caro carnalem concupiscentiam signifi-
cet: sed affectum dilectionis: qua quisque animam suam diligit: et non est du-
mus ut eam contemnat: quod diligit quisque cui preest. Vocavit ergo adam
virorem suam: tanquam potior inferiori: et dixit: hoc nunc os ex ossibus meis
et caro de carne: propter tempe-
rantiam. Hec due virtutes ad inferiorem animi partem pertinent: quia pau-
dencia rationalis regit. Unde hec pars anime virago dicta: tanquam a viro
derivata. Ad autem sequitur: propter hoc relinquet homo patrem et matrem et
propheta est: ad sacramentum christi et ecclesie referenda.

Aug. Qui putant animam ex anima: sicut carnem ex carne fieri: di-
cunt deum unam fecisse animam suscipiendo in faciem viri: ut ex illa cetera
crearentur: quam primo adam formatum est: deinde eam. Et unde corpus et
animam ille habuit: dictum est: sed non de illa quod flatu dei sit animata: tanquam
de viro utriusque ductum sit: qui iam fuerat animatus. Sed si propterea pu-
tant animam mulieris ex anima viri: quia scriptum non est: quod eam de sus-
cipiendo animaverit: cur ex viro animatam credunt: cum et hoc scriptum non
sit: Si vero deus omnes animas sicut primam fecit: ideo de alijs scriptu-
ra tacuit: quia quod in una factum est: de ceteris intelligi posset. Et si aliud
fiebatur in femina quam in viro: ut ex carne animata anima duceretur: non sicut
viri: aliunde corpus: aliunde anima: quod aliter fiebat: scriptura tacere non
debuit: ne ita factum putarem: sicut iam didiceramus: quod ergo non dixit
ex anima viri factam animam mulieris: innuit nichil aliud putandum quam
de viro fuerat dictum.

Aug. Si queratur unde accepit animam christus: mallem audire meliores
et doctiores: tamen pro meo capiti libentius respondeo non de adam quam de
adam. Si vero non secundum animam: sed tamen secundum carnem dicimus
leni fuisse in abraam: ibi erat christus: qui secundum carnem ex abraam: et

ipse ergo decimatus est. que est ergo differentia sacerdotij christi et leuitici? **¶** leui decimatus est a melchisedech: **¶** nisi quod necesse est aliquo modo non fuisse ibi christum. Nam secundum carnem ibi fuit: secundum animam non fuit. Non est ergo anima christi de traduce preuaricationis. Sed dicendum est: quia nullius anima sit in lumbis patris secundum carnem: tamen in lumbis abrahe decimatus leui: christum non decimatum. quod secundum rationem seminales ibi fuit leui: quia ratione per concubinum venturus erat in matrem: secundum quam non erat ibi christi caro. quoniam secundum ipsam fuerit marie caro. leui et de carne concupiscencia nascitur. christus secundum carnalem solam substantiam. In abraha decimabatur quod curabatur non illud unde curabatur. Sed si dicitur sic potuit esse secundum carnem. et non decimari ita secundum animam.

¶ Respondetur. Si potuit de anima fieri quod de carne dictum est: ita est de traduce anime christi. ut labem preuaricationis non contraxit. Si autem sine reatu non posset inde esse: non inde est. **¶** Tergo autem anime utrum de parentibus an de superiis: vincat qui poterunt: ego adhuc inter utroque moueor aliquando sic. aliquando autem sic. At omnia paria vel pene paria ex utroque latere munita rationum pronuntiam: nisi sententia eorum qui animas ex patribus creari putant: de baptismo paruulorum preponderaret. de quibus quid responderi possit: nondum michi occurrat.

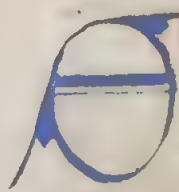
¶ Moraliter. **¶** Regi in mox. **¶** Immisit. **¶** do. **¶** so. **¶** zc. **¶** Culme con-templationis non attingimus: si non ab exterioris curge oppressione cessamus. nec nos ipsos intuemur. ut sciamus in nobis aliud esse rationale quod regit: aliud animale quod regitur: nisi ad secretum silentij recurrentes. ab exteriori perturbatione sopiamur. **¶** Qd tene adam dormiens figurauit: de cuius mox latere mulier processit. Qui enim ad interiora intelligenda rapitur: a rebus visibilibus oculos dandit. et tunc intelligit in se ipso aliud esse quod regere debeat: tanquam vir. aliud quod regatur: tanquam femina.

¶ Et edificauit zc. propter hoc relinquet. **¶** h. zc. **¶** Misit. **¶** Misit. **¶** Qd per historiam completum est in adam: per prophetiam significat christum. qui reliquit patrem. id est non sic apparuit hominibus. sicut apud patrem. **¶** Et matrem. id est sinagoge carnalem obseruantiam: de qua natus est secundum carnem. et adhefit uxori. id est ecclesie: ut sint duo in carne una est enim caput ecclesie: et ipsa corpus eius. qui soporatus somno passionis ut ei coniungat. id est ecclesia formaretur. Unde ego dor. et so. et zc. ergo formata est ecclesia de latere eius. id est fide passionis et baptismi. quia de latere eius exiit sanguis et aqua. Factus est autem ex semine dauid secundum carnem. tanquam de limo terre: cum homo non esset qui operaretur in terra. quia nemo in virgine operatus est: de qua natus est christus. Fons ascendebat et terra irrigabat faciem terre. Facies. id est dignitas terre. in domini. quia irrigant spiritus: ut de limo tali ille homo fieret: qui plantaret in paradiso. id est in voluntate patris ut operaretur. et custodiret. impleveret. et conservaret. preceptum enim nos accepimus in illo qui ait: **¶** Qd vni ex minimis meis. si michi feceritis. Lignum autem paradisi spirituales significat delicias. fructus spiritus est gaudium. patet et huiusmodi. Lignum scientie boni et mali non debemus tangere. id est de natura que nobis est media non debemus superbiere: ne decepti experiamur inter bonum et malum scilicet inter catholicam fidem et fallacias hereticorum. Ita enim peruenimus ad noticiam boni et mali. **¶** Oportet enim hereses esse: ut qui probati sunt manifesti fiant. Serpens enim hereticorum venena prefignat.

¶ Erat autem uterque nudus. **¶** Aug. Si dei verbis vel cuiuslibet prophetę aliquid dicitur: quod ad literam absurdum videtur: ideo figurate dictum. ob significationem tamen dictum esse non est dubitandum. Corpora vero duorum hominum in paradiso nuda erant. nec erubescabant: quia nullam legem in membris senserant legi mentis repugnantem. que inobedientiam secuta est. Nichil putabant velandum: quod nichil senserant refrenandum.

¶ Misit. **¶** Misit. **¶** Erat autem uterque nudus. **¶** Qd nudi erant nec erubescabant

simplicitatem anime et castitatem significat. **¶** Misit. **¶** Misit. **¶** Erat autem uterque nudus. **¶** Qd nudi erant nec erubescabant. **¶** Sicut caro facta est. **¶** Sicut forma semini accipi ens. **¶** Sicut a patre et veni in mundum. **¶** Sinagoge obseruantia: que est mater christi secundum carnem. **¶** Relinquet homo patrem et matrem et adheret uxori sue: et erunt duo. **¶** Sicut est ecclesia. **¶** Sicut corpus christi et ecclesia. **¶** Sicut una corpus christi et ecclesia. **¶** In carne una. **¶** Erat autem uterque nudus adam scilicet et uxor eius. **¶** Sicut nulla motu carnis sentiebant. **¶** Sicut sine macula et ruga nec erubescabant.

III. **¶** Ed et serpens. **¶** Sicut dyabolus vel hereticus error.

¶ Sicut plenus demonio. **¶** Sicut filii tenebrarum sapientiores sunt filius lucis in generatione sua. **¶** Sicut in hebreo habetur atom quod theodocio et aquila. nequa. vel versipellem interpretati sunt. **¶** erat callidior cunctis animantibus terre que fecerat dominus. **¶** Sicut ipse serpens fallit dyabolus vel hereticus deus. **¶** Qui dixit ad mulierem:

quis in peccato labitur. In serpente suggestio in muliere libido. **¶** Sensus rois in viro. **¶** Si cupiditas mota est: persuasum est mulieri. **¶** Si ratio consentit sua denti libidini: a beata vita tanquam a paradiso expellitur homo. et imputatur peccatum. etiam si non sequat factum. quod in consensu reus tenetur conscientia.

¶ Sed et serpens erat callidior zc. **¶** Aug. Alij prudentissimus: translatum dictum. **¶** Quidam codices habent sapientissimus. non proprie: sicut in bono solet accipi sapientia dei vel angelorum vel anime rationalis. **¶** Sicut apes vel formice dicimus sapientes: propter opera sapientiam imitantia. **¶** Quis serpens non rationali anima: sed spiritu dyabolico possit sapientissimus dici. quod mali angeli superbia deiecti. natura sunt excellentiores omnibus bestiis: propter eminentiam rationis. **¶** Qd ergo mirum. si dyabolus spiritu suo impleat serpentem. sicut vates implebat: sapientissimum reddiderat omnium bestiarum. secundum animam viam et irrationalem viuentium. Ita tamen sapientia dicitur in malo. sicut astutia in bono: cum latine sapientia proprie in bono accipiantur. astuti vero male cordati. nec putandum est quod dyabolus serpentem per quem tentaret eligeret: sed cum decipere cuperet. non potuit: nisi per quod animal posse permissus est. **¶** Nocendi enim voluntas inest cuius a se: sed potestas a deo.

¶ Strabus. **¶** Sed et serpens zc. **¶** Sic dyabolus loquebatur per serpentem ignorantem. sicut per energuminos vel fanaticos. quoniam enim arripit: intellectum et rationem tollit. **¶** Spiritus vero bonus quoscunque gratia repleuit: videtes et intelligetes facit. **¶** Vni spiritus prophetarum subiectus est prophetis. **¶** Qui dixit ad mulierem zc. **¶** Aug. Inexcusabilis est preuaricatio mulieris: quod memor erat precepti dei. **¶** Oblivio tamen minus precepti et tam necessarij culpa esset. negligentie dampnabilis. **¶** Unde aut maior transgressio quia memor precepti erat. et deus in illo tanquam presens contemnitur.

¶ Aalem inquit faceret hominem. qui nollet omnino peccare. **¶** Qd cedimus meliorem naturam esse quam omnino peccare nollet. **¶** Concedat non esse malum que talis facta est: que posset non peccare. si vellet. et iuste puniri: quam voluit. te non necessitate peccauit. **¶** Cum ergo hoc bona sit illa melior: cur non utrumque fecerat. ut verius laudaret de utrumque. **¶** Illa enim in sanctis angelis: hoc de sanctis hominibus est.

Quis autem sanus dicat: melius non crearetur quod presciebat ex altero iniquitate corrigi. quod presciebat pro sua iniquitate damnari: hoc est dicere: Melius est non esse qui alterius malo misericorditer bene utendo corripitur: quam esse malum qui pro suo malo iuste puniatur.

Aug. Sic autem mouent quidam quod deus adam tentari permiserit: quia si non videant omnes dyaboli insidias quotidie tentari. quod deus permittit: forte quod probatur et exercetur virtus. et est gloriosius non consensisse: quam tentari non potuisse. cum etiam consentientes presciebant exemplum iustis cupiditatem deuitant. et timorem superbiendi. frustra ergo dicitur. Non crearetur deus quos presciebat malos futuros. Sciebat enim bonis profuturos et iuste pro mala voluntate puniendos.

Alc. Quasi cur fugitis scientiam latentem: noua equitate malis bonis scientia penetrata. **Aur** precepit vobis deus. ut non comedereis de omni ligno paradisi. **Cui** respondit mulier. de fructu li-

Quidam aliquis. Si deus vellet: isti boni essent. Sed melius voluit. ut quod vellet: essent. Sed boni non in fructu esse. mali autem impune non essent: et eo ipso vitales essent. Sed presciebat quod eorum futura esset mala voluntas. presciebat sane: quod et falli non potest eius scientia: non ideo ipsi. Si illorum est. Aur ergo creauit quos tales futuros esse presciebat. Quia sciebat quid boni de malis eorum esset facturus. Sic enim fecit eos ut relinqueret eis unde aliquid facerent. et si culpa biliter aliquid facerent: illi de se laudabiliter operantem inuenirent. A se habent voluntatem malam: ab illo naturam bonam. et iustam penam: et libi debitorum locum. Alii exercitationis adminiculum: et timoris exemplum.

Possit inquit voluntatem eorum vertere in bonum: quod omnipotens potest. cur non fecit: quia noluit. cur noluit: ipse nouit. Non debemus plus sapere quam oportet. puto autem non parui boni esse rationalem creaturam: que malo rum comparatione cauet malum. quod genus bonae creaturae non esset: si deus omnes voluntates in bonum verteret: et nulli iniquitati penam infligeret. et esset solus genus quod nulla peccati et supplicij compactione perficeret. prouideret bonos: et malos futuros: et creat. se ipsum ad fruendum praestans bonis: multa etiam largiens malis.

Aur precepit. **S**erabo. Ideo callidus hostis: interrogat hoc: et man-

Oregio. In mox. li. xliij. Aur precepit. Idem quotidie agit hostis humani generis. verba dei de cordibus hominum molitur euellere. et minas leuiare: et ad credendum quod falso promittit: inuitat. Inuitat enim ad temporalia ut leuiet quod deus minatur: eterna supplicia. Respondens siquidem gloriam praesentis vite: dicit: gustate et eritis sicut dii. et temporalem concupiscentiam tangite et in hoc mundo sublimis apparete. et cum timore diuine sententiae conat amouere: quod ammodo dicit: Aur precepit vo. to.

Aug. Querit. Aur deus hominem tentari permiserit: quod de capiendum esse prescient. Sed non esset laudabile homini si bene viuere possit: quod neque male viuere suaderet. cum in natura posset: et in potestate haberet velle non consentire: deo inuante. Recte ergo tentari fuit permittit: qui factus erat propria voluntate aliquid per culpam. et ordinandus dei equitate per penam: ut ostenderet anime superbe ad emendationem futurorum: quod recte videretur animam malis voluntatibus: cum ille bonis naturis peruersis vteretur.

Quidam alienare conant naturam dyaboli a creatura dei: et aliter dare ei principium contra deum. qui non intelligit omne quod est bonum esse: et ab alio esse non posse. malam voluntatem inordinate moueri bona inferiora superioribus proponendo. quia potestate rationalis creaturae spiritus delectatur: et inuitat: et cecidit: et inuidia tatescit. In quo tamen bonum est quod viuunt et viuificant corpus: sine aereum. ut dyaboli: sine terrenum. ut hominis.

Aug. Nec putandum quod homo deiceretur. nisi processisset in eo quedam elatio comprimenda. ut per humilitatem peccati sciret quod falso de se presumpsisset. et quod non bene se habet natura: si a faciente recessit. Commendatur enim quale bonum deus sit: quando nulli bene est ab ipso recedere.

Hec questio de beata vita. vitrum habuit eam: cum incertum sit an sit per mansuetudinem: an succedat miseria: potest de primo homine fieri. Si enim peccati et per se prescient erat: beatus esse non poterat. ergo in paradiso beatus non erat. Si enim prescient non erat: per hanc ignorantiam eiusdem beatitudinis incertum quomodo vere beatus. Si falsa spe certus. Quomodo non stultus. Sed boni in animali corpore constituti cui obedientiam dandum erat consortium angelorum: et mutatio corporis et animalis in spirituale: possumus quodammodo intelligere beatam vitam: etiam si non erat prescient futuri peccati. sic nec illi de quibus dicit: vos qui spirituales estis: instruite homines in spiritu lenitatis. beati erant: quod spirituales erant: non corpore: sed iusticia. quanto magis autem beatus erat homo ante peccatum: quam incertus sui casus. Qui

gaudebat de premio future mutationis: sic ut nulla esset tribulatio: cui patientia militaret. Quamuis enim non vana presumptione de incerto certum. vel stultus: sed spe non infidelis: beatus esse poterat: minus quam in vita sanctorum angelorum.

Non frustra putari potest ab initio temporis dyabolum cecidisse. nec cum sanctis angelis pacatum aliquando visisse et beatum: sed mox apostatasse. Unde ille homicida erat ab initio. In veritate non stetit. ut intelligamus

gnorum que sunt in paradiso velle scimus: de fructu vero quod est in medio paradisi. precepit nobis ne comederemus: et ne tangeremus illud: ne

quod in veritate non stetit ex quo creatus est qui staret: si voluisset. Quomodo enim beatus inter angelos fuit: qui futuri peccati atque supplicij prescient non fuit. Querit autem cur non fuerit. Respondeo: quod sancti angeli beatitudinis sue eterne sunt insciz. neque eterne vi-

te sunt incerti. Forte de dyabolo reuelare noluit. quid factus vel passus esset. ceteris vero reuelare voluit: quod in veritate malum. Sed hic non equiter beatus. imo non plene beatus. quod plene beatus de beatitudine certi. Sed quiter di scernebat a ceteris. ut de ei que ad ipsum pertinerent non reuelaret: cum non prius videretur: quam peccator. Non enim damnat innocentem: an de alio genere angelorum sunt: quibus non dedit deus prescientiam de se ipsis. Quomodo autem beati esse possunt: quibus est incerta sua beatitudo. Quidam enim sentierunt non fuisse dyabolum in illa sublimi natura angelorum: que supercelestis est: sed eorum qui inferius in mundo facti sunt. per officia distributi. tales enim fortasse posset aliquid illicitum delectare: quam delectationem si peccare noluit sent. libero arbitrio cohiberent. Sicut homo. maxime primus: qui peccati penam nondum habebat in membris.

Quicquid querendum est. utrum ab initio sua potestate delectatus discesserit ab illa societate et charitate bonorum angelorum: an in sancto cetui fuerit: ali quando angelorum iustus et beatus. Dicit enim ideo cecidisse: quod inuidit homini facto ad imaginem dei: sed inuidia sequitur superbiam. Inuidendi enim causa est superbia: que est amor proprii excellentie. Inuidia vero odium felicitatis alienae. Qui enim amat excellentiam. vel paribus inuidet: qui equant. vel superioribus: quibus non equat. vel inferioribus: ne coequantur. Quando autem dyabolum superbia deiecit: ut naturam sibi bonam prauam voluntate peruerteret: scriptura non dicit. sed ex hac homini inuidisse ratio ostendit.

Picere autem de angelis quod in suo genere beati esse possunt: damnationis vel salutis incerti: quibus nec spes esset: quod aliquando in ipsa mutatione in melius certi futuri essent: nimia presumptio est. nisi forte dicatur: ita creatos mundanis ministerijs distributos: ut pro recte gestis accipiant vitam beatam de qua possent esse certissimi: et eius spe dici beati. de quibus si dyabolus cecidit: simile est ei quod cadunt homines a iusticia fidei superbia simili. Sed asserant duo genera angelorum qui possunt: vnum supercelestium: in quo nunquam fuit qui cecidit. Alter mundanorum: in quo fuit. Michi autem unde asserant: non occurrunt.

Aug. Sed non frustra putandum est ab ipso creaturae exordio. id est ab initio temporis vel conditionis sue cecidisse. et nunquam in veritate stetit. unde quidam in hanc maliciam libero arbitrio non esse flexum: sed in hac quibus a deo putant esse creatum. secundum illud. hoc est initium figmenti dei quod fecit deus: ut illudatur ei ab angelis eius. et alibi. Draco iste quem formasti ad illud. tanquam primo factus sit malus: inuidus: et dyabolus: non voluntate deprauatus. Sed fecit deus omnia bona valde. quibus non indocte contenti ostendunt: non tamen prima conditione. sed etiam nunc: deprauatis tot voluntatibus et auersis eque omnia creata in summa bona valde esse: non quod mali sunt boni: sed non efficiunt malicia. ut sub dei imperio ordo vniuersitatis in aliquo rumpatur. cum etiam malis voluntatibus sint certi limites potestatum. et pondera merito. Sed quod iniustum est. ut nullo merito hoc in aliquo deus damnet: quod creauit. non naturam. sed voluntatem malam puniendam esse credendum est. nec eius naturam significatam cum dicit: hoc est initium figmenti dei. Sed corpus aereum quod tali voluntati aptauit. vel ipsam ordinationem in qua etiam iniustum fecit vitem bonis. vel quod prescient malum voluntate futurum: fecit tamen cum prouidens. quanta de illo sua bonitate esset facturus. Initium autem figmenti dicitur. non quod primitus conditus. vel in principio malus conditus: sed cum sciret cum voluntate malum futurum. ut bonis noceret: creauit eum. ut de illo bonis proderet. Sic enim luditur cum sanctis proficit temperatio eius. Initium ad illudendum: quia et mali homines quos deus futuros presciuit vel prouidit: creauit tamen ad sanctorum utilitatem. Similiter luditur cum praestatur sanctis eorum comparatione cautela. et sub deo humilitas: et exercitatio ad tolerandos malos. et probatio ad diligendos

filij et spiritus sancti corporali sensibus locali et temporali motu appa-
uisse credatur.

Aug. Abscondit se. **zc.** Tu deus auertit intrinsecus facie. et homo
turbat. sunt similia amentie. nimio timore ac pudore occulto quoque insti-
ctu non quiescente. ut nescientes facerent. que aliquid posteris significaret.
propter quos hec scripta sunt.

Ad auram post meridiem. Unde hora nona xpus spm emisit. qui
lecta hora fuit crucifi-
xus. ut eadem hora re-
stitueret homo. q. de
paradiso est eiectus.

**In medio pa-
radisi.** abscondit se
qui auertit a precepto
creatoris. erroris sui et
arbitrij voluntate vi-
uit.

Aug. Vocauit
q. d. adam. In
crepando. s. non igno-
rando. et hoc ad signi-
ficandem punit. q. si
cui viro preceptum est
datum. p. que veni-
ret ad mulierem. ita vir
interrogat prius. pce-
ptum enim a dno p. vi-
ru vsq. ad feminam.
peccati autem a dya-
bolo per feminam vsq.
ad virum. et hec signifi-
cationibus plena sunt

non id agentibus in quibus facta sunt. sed de his id agente sapientia de i.
nunc autem non significata referimus. sed gesta defendimus.

Vocet tua a. zc. **Aug.** Dico. Probabile est p. congrua creatura sole
re humanam formam hominibus primis apparere. quos tunc non pmisit aduertere.
re nuditate in supna sustollens. nisi post peccatum. cuius pudendum in membris
motu penali lege sensissent. Sic ergo affectu sunt. ut solent homines sub
oculis hominum. quod erat pena peccati. eni. s. velle latere. quem nihil late-
re potest. et carne occultare. cui corda inspicit. Sed volentes esse sicut dii
euauenerunt in cogitationibus suis. et obscurati est cor eorum insipiens. Sed
deo auertente facie. stulti facti sunt. erubescunt quidem erga seipsos. et suc-
cinctoria faciebant. sed magis ab illo etiam succincti videri verebatur. qui
tanquam familiaris tempamento per creaturam visibilem afferebat ad videndum
velut humanos oculos. Sic enim apparebat. ut hominibus tanquam homo loq-
retur. sicut ab ipso ad quercum mambze. hac amicitia pudore onerabat post
peccatum. que ante dabat fiducia. Nec nuditate audebant ostendere talibus
oculis. que displicebat et suis. dñs ergo nolens peccatores punire nisi pe-
na qua cohebant erubescere. quis inquit indicauit tibi q. nudus esses.
nisi q. ex zc. Inde enim mors concepta ex dei sententia qui sic innotatus fue-
rat. fecit aduertere concupiscibiliter membra. ubi dicti sunt aperti oculi. et secun-
dum est quod puderet.

Aug. Vocet tua zc. Respondet voce eius audita se occultasse.
quia nudus erat. Jam stulte respondit. quasi deo nudus displiceret. que
nudum fecerat. Sed qd. cuius displicet. deo displicere arbitrat. Sublimi-
ter vero intelligendum est quod dicit. Quis enim indicauit tibi zc. Nudus
erat a simulatione. sed vestitus diuina luce. unde auertit. et ad seipsum con-
uersus (quod significat de illa arboris comedisse) nuditate sua vidit. et di-
splicuit. quia non habebat aliquid proprium. et more supbie se non accusat q.
mulieri consensit. sed in eam culpam refundit. et de astutia qua conceperat.
in deum retorquet q. peccauerat. unde addidit. Mulier quam dedi mihi. zc.
pprius est peccatibus. deo tribuere velle unde accusant. quod inde est. quia
sic peccauit homo ut vellet esse par deo. liber. s. ut ille ab omni dominio.
Quoniam ergo in maiestate illi par esse non potuit. in peccato enim sibi conten-
dit facere parem. imo enim vult ostendere nocentem. se autem innocentem. Mu-
lier autem culpam refert in serpentem. quasi obtemperare coegisset. aut ipsa po-
tuerit verba serpentis audire. et precepto non obedire.

Bregio. Vocauit deus adam. Quia vidit in culpa lapsum iam sub
peccato velut a veritatis oculis absconditum. quia tenebras erroris eius non
approbat. quasi ubi sit peccator. ignorat. eumque vocat ac requirit dicens.
Adam ubi es? dum vocat. significat quia ad penitentiam reuocat. dum re-
quirit insinuat. quia peccatores iure damnatos ignorat.

Dixitq. adam. M. q. d. zc. **Aug.** non dicit peccavi. Superbia enim

† Sauctes se a veritate. † Fratio. † Scrupi
scntia.

† Abscondit se adam et vxor eius

† Deu. s. deferentes. et qd. suu est amantes.

† Felicitas medietate in qua facti erant.

† La facie dñi dei in medio ligni pa-
radisi.

† Ut redeat p. penitentia. vocat. q. non vult mor-
tem peccatoris.

† Vocauitq. dominus deus

† Verba increpantis et ad confessionem cogentis
et non ignorantis. quasi in quata miseria.

† Ada et dixit ei. ada ubi es? qui ait

† Vocet tua audiu in paradiso. et ti

† Simile quasi displiceret nudus qui talis fuerat
factus. s. non abscondatur ut eius scelera domi-
nus non videret. sed ut se indignum eius aspectu
ostendat. Artabantur enim duplici verecundia
q. nunc prius obsceni motu in membris sentie-
bant. et q. propter transgressionem hoc contigit
sentiebant.

† Inui. eo q. nudus essem. et abscondi

baret confusiois deformitatem. non confessionis humilitatem. Ad h. autem
scriptum est. et interrogatōes ad hoc facit ut veraciter et vtiliter scriberetur
ut sciamus quando superbi laborant hodie conantes malum in creatore re-
ferre. et si quid boni faciunt sibi tribuere. Mulier quā. d. m. s. zc. quasi ad
hoc data sit. ut non ipsa obediret viro et ambo deo.

Bre. in moralibus li. iij. Mulier q. m. d. zc. Quattuor modis peccati
p. p. in corde. quattuor consumatur in opere. In corde suggestionem
lectatione. consensu.

et defensionis auda-
cia. Suggestio fit p.
aduersariū. Delecta-
tio fit per carnē. Con-
sensus p. spm. De-
fensionis audacia per
elationem. Culpa ex-
nim que terrere men-
tem debuit. extollit.

me. Qui dixit deus: Quis enim
indicauit tibi q. nudus esses. ni-
si q. ex ligno de quo tibi p. ce-
peram ne comederes. comedisti?

† Non humiliter p. tens. sed superbe se excusās
et in auctore mulieris culpam retorquens.

Dixitq. adam. Mulier quā dedi
mi michi sociam. dedit michi de li-
gno. et comedi. Et dixit dñs deus

ad mulierem: Quare hoc fecisti?
† Similiter superbe se excusāt. et in p. ditorum ser-
pentis iactat culpam.

Quare respondit. Serpens decepit

me. quia spūs peccādo a veritate disunctus. eo ipso in ruinge suę audaciā
nequius declinat. Adam p. timore seipm abscondit. fugerat. sed tamē ti-
mens tumebat. Tu ei ex peccato pena metuit. et amissa dei facies non ama-
tur. timor ex timore est non ex humilitate. Supbit enim qui peccat. in ope
impune non desit. Hic etiam quattuor modis peccati consumatur. in ope
prius latens culpa agit. Post etiam sine confusione apitur. De hinc in co-
suetudine ducit. Ad extremū fallē spei seductione. vel obstinatione misere
desperationis nutritur.

Aug. Et dixit d. d. ad mulie. Nec ista confiteri peccatum. sed refert in
alterū. in impari sexu. pari saltu. ex his tamē natus dauid dicit vsq. in fi-
nem seculi. Ego dixi domine miserere mei. sana aīaz meā q. peccavi tibi.
hoc ab istis dicendū fuit. sed nondū peccato p. cōcile ceruices restabat. La-
tores et dolores mortis. et cōtritio seculi. et gratia dei que in tempore sub-
uenit. docens afflictos non de se presumere. Serpens recepit zc. quasi cu-
i insubet p. uasio p. ualeat dei precepto.

Aug. Ser. rece. Quia his verbis. s. P. cit. em. deus q. in quocūq. zc. cre-
deret se a re bona et vtili prohibuisse. nisi inest menti eius amor ille. p.
prie potestatis. et de se supba presumptio. que per temptationē fuerat con-
uincenda aut p. imenda. Penig. non contenta suasionē serpentis asperit li-
gnum bonum elu. et decoris aspectu. nec credēs inde se posse mori. forte pu-
tauit deū alicuius significatōis causa h. dixisse. Si manducaueritis m. m.
Ideo manducauit et dedit viro suo. fortassis cū aliqua suasionē quā scri-
ptura intelligendā reliquit. Vel fortasse non fuit suaderi necesse cum eo ci-
bo. non videret eam mortuā esse.

Aug. Notandū q. non diabolus est p. missus scīaz tentare nisi p. serpentē
nec virum nisi per feminam. Serpente enim velut organo vsus est. mouens
naturam eius ad exprimendos sonos verborum et signa. quibus suam monstra-
ret voluntatem. In muliere vero que rationalis erat. non est ipse locutus
sed persuasio eius. quīs instinctu adiuuaret interius. qd. p. serpentem gere-
bat exterius. Serpens ergo nec verba intelligebat. nec rationalis est facta.

Aug. em. verbis marfor serpentes trahunt de latebris. dyabolica vis est.
qd. permittitur ad primi facti memoriam. ut sciatur. quia sit ei cum hoc ge-
nere familiaritas. Callidissimus dictus est serpens. ppter astutia dyaboli
Locutus est autem sicut asina balaam. Sed hoc dyabolicum. illud ange-
licum. Boni enim et mali angeli similiter operantur. sicut moyses et magi
pharaonis.

Aug. aut quendum est. vtrum ab initio sua potestate delectatus dis-
cessit ab illa societate et charitate bonorum angelorum. an in sancto cētu fue-
rit aliquādo angelorum iustus et beatus. Dicitur enim ideo cecidisse. q. inui-
dit homini facto ad imaginem dei. sed inuidia sequitur superbiam. Inui-
dendi enim causa est superbia. que est amor. p. p. excellētie. Inuidia vero

edum
equam
tur. Qu
na volu
rapio off
Alec
rabile
Btra
lige zc
culabili
cui licuit
teration
mia adu
Et ait
ta h. len
ta est
tamen
esse. S
terrog
cerit. q
pua vo
ma fec
dyabol
in illo
impia
eterno i
fuerat.
go refer
ti dicit
mano g
sic ostē
M
d. d. a
interro
cipit
cōfusi
ter q
peccat
dum a
Peccat
pes. q
guam
Lama
pit que
t. id est
bac em
ad rep
oniam
da et r
miciat
nisi pe
ne ostē
dyabol
fuit.
lame
le ere
Su
pecc
om
on p
gitar
bi fuit
S
In
ferre
cūp
prim
corru
toz
In
habet
goffi

odium felicitatis aliene. Qui enim amat excellentiam vel paribz invidet. qd equantur. vel superioribz quibus non equatur. vel inferioribz ne coguen-
tur. Quando aut dyabolus superbia deiecit: vt naturam sibi bonā pra-
ua voluntate peruerteret: scriptura non dicit. sed ex hac homini inuidisse
ratio ostendit.

Alc. Peccatum angeli tacitum: hominis patefactum. quia illud inco-
rabile: hoc curatum.

Strabus. Vidit
igitur. Aperte inco-
culabilis ostenditur:
cui licuit sub tali tes-
tatione dolosini-
mici advertere.

Et ait d. d. zc. Lo-
ta h sententia figura-
ta est. Vbi credendi
tamen omnia dicta
esse. Serpens nō in-
terrogatur quare fe-
cerit: qd non ipse pro-
pria voluntate z na-
tura fecit: sed de illo
dyabolus z per illum
z in illo. qui iam pro
impietate z superbia
gremio igni testina-
fuerat. Ad ipsum er-
go refertur qd serpen-
ti dicitur. z qualis hu-
mano generi futurus
sit ostenditur.

Mistice. Et ait
d. d. a. f. Serpens nō
interrogatur prior ex-
cipit pnam: qui nec
cōfiteri potest. nec ha-
bet qd se excus. Sup-
pectus t. g. zc. Secu-
dum aliā editionem.

Pectore z ventre re-
pes. qd in colubro aduertitur: z ex ipso ad inimicum inuisibilem locutio fi-
guratur. In pectore superbiā significat: in quo impetus animi dominat.
Carnale desiderium in ventre: qui mollior pars in corpore. z quia his ser-
pit quos vult decipere. dictum est: pectore z ventre repes. z t. co. cum. d. v.
t. id est. omibz quibus habes potestatem ante vltimam iudicii pnam. de
hac em vita gaudet z gloriatur. Et terram. c. dupliciter intelligitur. Vel
ad te pertinebunt. quos terrena cupiditate decipies. Vel terram tentati-
onis genus figuratur qd est curiositas. Qui em terram manducat. pfun-
da z tenebrosa penetrat: z tantū temporalia atqz terrena. Rō ponunt ini-
micie inter serpentem z virū. sed mulierem: qd a dyabolo nō tentatur.
nisi per animalem partē. que mulieris imaginem. z exemplū in vno homi-
ne ostendit. Inter semen dyaboli z mulieris inimicie ponunt. Semen
dyaboli. prana suggestio. Mulieris. fructus boni opis quo suggestioni re-
sistit. Ideo obseruat plantam mulieris: vt si in illicita labat: delectatio il-
lam capiat. Illa obseruat caput eius: vt ipsum initium suggestionis ma-
le excludat.

Supra pe. t. g. zc. Hie. Ventre. lxx. addiderunt: sed in heb. go habet
pectus tantū: vt calliditatem z versutiā cogitationū ei? apiret. id est. z qd
omnis gressus eius nequitie est z fraudis.

Dre. In mox. li. xx. Pectore z ventre re. Valū lūturie aut cogitati-
onis perperat: aut ope. Hostis em cū ab effectu operis expellit: secreta co-
gitationis pollueret. Ventre repit: dū lubricus p membra humana si-
bi subdita luxuriā exercet in ope. Serpit pectore: dū polluit in cogitatione.

Inimicicias ponā inter t. zc. Hie. go. in mox. Caput serpentis cō-
terere est initia suggestionis manu sollicitę cōsiderationis a cordis aditu
extirpare. qui cū ab initio deprehenditur: pcutere calcaneo molit. qd quem
prima tentatione nō pcutit: decipe in fine tendit. Si aut cor in tentatione
corruptū sequentis actionis medietas z terminus ab hoste possidetur. qd
totū sibi arborē fruct? ferre cōspicit: quā veneni dente in radice viciat.

Mie. Ipsa seruabit ea. t. z tu seruabis ei? calcaneū. Meli? in heb. go
habet. Ipsa conteret caput tuū: z tu conteres calcaneū eius. quia z nostri
gressus prepediuntur a colubro: z dominus conteret sathan sub pedibz ei?.

Mulier quoz zc. Aug. Histo. Hec figurate z propheticē melius
intelligunt. Sed quia dolor z gemitus parturientis de corpore mortis est: qd
transgressionē concepta est. refert? hęc pena ad ppietate litterę. Sz qd
dictum est: Sub viri potestate eris: z ip. d. t. Videndū est quomodo pro-
prie possit accipi. Sic em ante peccatū facta est: vt vir ei dominaretur. z
ad eum conuersa seruiret. Sed potest intelligi hanc seruitutē potius esse
condicionis qd dilectōis. vt etiā talis seruitus quā postea homines serui-

rent hominibz de pe-
na peccati orta repa-
tur. possunt igit cōi-
ges p charitate serui-
re inimicē. Sz mulier
in virum dominari nō
pmittit: qd nisi caue-
atur: repauiabit na-
tura. z augetur dpa.

Multiplicabo
erumnas zc. Pa-
nifetū est multiplica-
tos esse dolores muli-
eris atqz suspiria Sz
sacramentū magnū
est. Nemo em a vo-
luptate carnali absti-
net: qui nō patiat in-
exordio dolores: do-
nec cōsuetudo verta-
tur in melius. Sz cū
ad hoc puenit: na-
tus est quasi filius. i.
qd bonū patris affe-
ctus p cōsuetudinē
bonā: sed prius relin-
ctatum est cū dolore
cōsuetudini male.
Sub viri potestate
zc. Hoc est cū illa ps
anime que carnalibz
gaudet: malā consue-
tudinē volens vices

nas tuas. z conceptus tuos. In

difficultate vincende prauę pñitudinis.
dolore paries filios tuos. z sub
stratiōis. Sz per cōsuetudinē bonā. Sz spī-
ritus dominetur carnī. Sz victa cōsuetudine pra-
ua cautius obtpabis rationi. ne ad aliquā pernī-
ciosam cōsuetudinē defluas.

virī potestate eris: z ipse domina-

bitur tui. Adē vero dixit. qd au-

disti vocem vxoris tuę: z comedi-

sti deligno ex quo tibi pcepēra-

ne comederes. Maledicta terra

hiero. nō rurs colendi: sed peccato. sicut in be-
breo habetur. Sz inueniende veritatis.

in opere tuo. In laboribus co-

medes ex ea cunctis diebus vite

z viciōis. Sz punctiones tortuofarū questio-
num. et cogitationes de pñitione huius vite.

tuę. Spinās z tribulos germina-

bit tibi. z comedes herbas terre.

In sudore vultus tui vesceris

pane tuo: donec reuertaris i terrā

z i. donec finias hanc vitam.

rit. difficultatē z dolore passā. z bonā pepererit. cautius obtemperabit viro

z rationi. z libentius seruiet iustitiae: ne in perniciosam cōsuetudinē resu-
at. Sententiā vero in adam datam patet. qd nemo euadit. Maledicta. t.
in. o. t. Hoc em ipm qd quisqz in hac terra natus difficultatem patit inue-
niende veritatis: ex corruptibili corpore habet. Rozpus em qd corruptū
aggrauat animā. hinc dolores z tristitie. hęc profert homini terra. Sping
z tribuli. punctiones tortuofarū questio-
num. et cogitationes de pñitione hu-
ius vite. que nūc extirpata proiciant. suffocant verbū: ne in homine faci-
at fructum. hęc patit qui colit agrum suum: donec in terrā de qua sumpt?
est redeat. i. donec hanc vitam finiat.

Maledicta terra zc. Aug. Histo. Vos esse labores humani generis
in terra nemo ignorat. z qd nō esset: si felicitas q erat in paradiso teneret. in-
pubitanter constat.

Str. Terra maledicta nō adā. vt cuncti ppter quos h scripta sūt terre-
rent. ne similia facientes sili pena plecterent. Ipe vero cayn. qd pñm pua-
ricatōi fraticidiū addidit maledictū. cū dicit. Maledict? eris sup terrā zc.

Alc. Terre maledicta nō aquis. qd hō de fructu terre ptra vitū mandu-
cauit: hō de aqs bibit. z in aqs erat pñm abluendū de fructu terre pñm
Aialia quoz terrestria pl? maledictōis habet: qd aqtilia. qd pl? viuūt de
maledicta. t. In xps p? resurrectōez d pñce māducauit: nō d terrestri aiali

Dre. In mox. Maledicta. t. i. o. t. De? maledict? hōi peccatū: z hō ma-
ledicere phibet. Sz maledictū duobz modis dr: aliud pbat. aliud impba-
tur. aliud em ex iudicō iusticie: aliud ex linore vindicte. Maledon in iudi-
cio iusticie est: maledicta. t. in. o. t. z qd abraā dr: Maledicta maledictibz
tibi. De eo vero qd fit linore vindicte dr: Nolite maledicere: z alibi. ma-
reg. d. n. p. Viri quoz facti maledictū nō desiderio vindicte: Sz vltōe in-
sticie. In? em sublime dei iudiciū aspiciūt: z mala foris exurgētia q male-
dicto debeāt ferri pñoscūt. z nō peccatū: qd ab initio dei iudicio nō discor-
dant. Hinc pet? air. Pecunia. t. t. f. i. p. qd em nō air: est. h sit. nō indica-
tino h optatio mō se dūisse indicauit. hinc helias Si hō dei sū. descēdat
ig. te. c. z psumat vos. quoz tñ sūiaz rōe veritatis. platā exit? mōstrauit.
Sūmō em gerna dñatōe interijt: z duos quinqgenarios flama pūssit.

In laboribus zc. Sz Sping antea erant. sed non vt labore homini

inferrent. cui post peccatum fuerunt ad laborem et afflictionem. sicut serpentes. et quicunque noxia ante erant innoxia. Et notandum quod ad extrinsecam penam imponitur maledicta. et in o. t. mulieri vero intrinseca. cui dicitur. Multi plicato. et t. quia seducta. seduxit virum.

Pulvis es et cinis. Grego. Homo ita conditus fuit. ut manente illo. decederent tempora. nec cum temporibus transiret. Strabat ergo in momentis decur rentibus. nec ad vite terminum per diem incrementa tandeat. quia semper stanti inbrebat. ubi ventu contigit. offe so creatore. ire cepit cum tempore. **Ubi terra es. et in terra ibis.** Statu se in mortali tatis amissio. cursus cum mortalitatis ab sorbuit. et ad mortem transeundo didicit. stando quid fuit. cuius radices amaritu dine quasi in virgul to tenemus. quia ei cursus nascendo for timur. ut ipso momē to quo vivimus a vi ta transeamus. dum infantia ad puericiā puericia ad adolescen tiam. adolescentia ad iuventutem. iuvenis ad senectutem. senec tas transit ad mortē.

Et tu o. n. v. f. e. z. Aug. Verba primi hominis hec fuerunt quoniam hęc mater omni videntur. tanquam reddat causam nominis a se impositi. cur. f. e. u. a. vocaverit. **Multice.** Post peccatum et iudicis sententia vocavit adam uxores suas etiam. quod sit mater virorum. cum mortem et mortales fetus parere meruerit. Sed illos fetus scriptura attendit. quos in dolore cum peperit. ad virum convertitur. ut ei dominetur. Sic enim est vita et mater virorum. vita in peccatis mors dicitur. Recte ergo pars animalis cum per rationem de verbo vite affectum recte vivendi concepit. vita appellatur. et mater virorum. i. to mor. quoniam in dolore et gemitu male consuetudini resistens. bonā consuetu dinem ad recta facta peperit. quibus contraria sunt peccata. que mortua solent appellari. Mors autem que detinet naturam post peccatum in tunicis pelliceis figuratur. tandiu autem in paradiso fuerunt. quoniam sub sententia dā nantis dei. donec ad tunicas pelliceas ventum est. huius vite. i. mortalitatis. Bene autem mors quā in corpore sentimus. in pelliculo exprimitur. que mor tuis corporibus tetrahuntur.

Fecit quoque d. d. z. Aug. Hoc quoque significatio causa facti est. et in factis queritur. quid factum sit. et quid significet. et in dictis. quid di ctum sit. quid ne significet.

Str. Ipsi fecerunt sibi perizoniam. ut peccati suum absconderent. et vero tunicas pelliceas. quibus totum eorum corpus induit. quia et in corpore et in anima eos in se dampnavit. Stulta vero questio est. qualiter vel quo operante pelles ab animalibus deducuntur. querere qui enim de nichilo oia condidit. quomodo et qualiter voluit hec fecit.

Et ait Ecce a. f. e. q. z. Aug. Propter trinitatem pluralis nume ris ponitur. sicut et ibi facimus. h. o. z. Replicatur igitur in caput supbi ad que venerit exitum. quod a serpente est suggestu. eritis sicut dii. nec sunt verba insultantis dei. sed a supbia deterritis alios. videntes hominem non esse factum qualem voluit. sed amisisse quod factus sit. Videte ne forte sumat de ligno vite. Superiora verba dei sunt. hoc autem factum est pro pter verba dei secuti. alienatus est a vita. non solum quā cum angelis erat ac cepturus si persistisset. sed ab illa quā in paradiso habebat quasi excomu nicatus a ligno vite. quod erat ei pro sacramento. sicut in ecclesia solent homi nes a sacramentis visibilibus ecclesie disciplina removeri.

Aug. Virum est si adam spiritualis erat mente quoniam non corpore. quo modo credidit serpenti. dum diceret teum lignum prohibuisse. quia scie bat eos si comederent futuros ut eos propter scientiam h. o. z. ma. tanquam hoc solum. creator creature invideret. Sed nullo modo. credendum est. spi rituali mente predictum hoc credere potuisse. Unde adam non est seductus. et per mulierem scilicet vir pergaricaretur. secundum illud in similitu

de qua sumptus es. quia pulvis

es et in pulvere reverteris. Et vo

cavit adam nomen uxoris sue eua. **Fecit quoque dominus deus.** **Et ait.** Ecce adam factus est quasi unus ex nobis. **Nunc ergo**

ad custodiendam viam ligni vite.

dinem pergaricaretur. Seductus tamen non est. Unde non ait. Multi er seduxit me. Sed ipsa dedit michi. et comedi. Illa vero inquit. ser pens seduxit. Ita salomon vir quidem tante sapientie non in simula crozum cultu aliquid utilitatis credidit esse. sed muliens amori resistere non valuit. et quod sciebat non esse faciendum fecit. ne mortiferas delicias co tristaret. Si uxorem que iam seducta manducaverat. noluit adam cōtri stare. quā credebatur a se alienatam tatescere. et sine solatio interire. non qui dem carnis concupi

scientia. sed amabili benivolentia. qua se pe te offenditur. ne offendat amicum. Alio ergo modo deceptus est quod mulier. que fal sum verum putavit.

Multice. Ecce ada. f. e. q. v. z. Dupli ceter intelligi potest. Quasi unus ex no bis. id est. te. quod pertinet ad insultati onem. sicut dicitur. Unus ex senatoribus id est. senator. vel quod deus esset. non natu ra. sed creatoris sui beneficium. si sub eo manere voluisset. Scilicet bo. z. ma. quasi pote statem dei pena sua discet esse inveniabi lem. quam pati nolu it beatus et consentiel et habebit scientia p pnia. quā te habet

reter terram de qua sumptus est

Et cetero adam. et collocavit ante

paradisum voluptatis cherubin

et flammeum gladium atque versatile

ad custodiendam viam ligni vite.

Nunc ergo ne forte z. Simile dicit apostolus. Ne forte det il lis deus penitentiam ad cognoscendam veritatem. Videtur autem homo dimissus esse in labores huius vite. et aliquando porrigat manū ad arbor rem vite. id est. ad crucem. per quā vita reparatur eterna. Prohibitio quo que intelligi potest. ut iusta pena post peccatum interclusus sit ad sapientia aditus. donec dei misericordia reuiviscat. qui mortuus fuerat.

Emisit eum z. In locum sibi congruum. sicut plures malus cum in ter bonos vivere cepit. si in melius mutari noluerit. te bono congrega tione pellitur pondere prave consuetudinis sue.

Eiecitq. adam. Hiero. Lxx. Et eiecit. et habitare fecit contra para disum voluptatis. et statuit cherubin et flammeum rumphe. que vertitur ad custodiendam ligni vite viam. Alius sensus est in hebreo. Fit enim. et eie cit dominus adam. f. z. habitare fecit ante paradisi voluptatis. cherubin et flammeum gla. z. non quod adam habitare fecerit contra paradisum volu ptatis. sed illo eiecto ante fores paradisi. cherubin et flammeum posuit gladi um. ne quis posset intrare.

Aug. Disto. Et collocavit z. Hoc per celestes potestates etiam in paradiso visibili factum esse credendum est. ut per angelicum ministeriū ibi esset quedam ignea custodia. non tamen frustra. sed quia aliquid de paradiso significat spirituali.

Strabus. Collocavit z. Hoc est. per ministerium angelorum igne am custodiam constituit. Flammeus gladius tribulationes et dolores. et la bores huius vite. quibus nos exercemur. Vel sententia iuste damnatio nis. que homini est data. qui ita damnatus est. ut christi passione redimi posset. Unde gladius versatile dicitur. quia potest removeri. Remotus est enim Enoch et helig. et quotidie remouetur fidelibus de hac vita ad su pernam beatitudinem transeuntibus. nec dicit flammeum et gladium. sed fla meum gladium. qui enim ad paradisum redeunt. necesse est ut igne spiri tualis omnes concupiscentias huius vite exturant. et gladio verbi dei omnia noxia prædant.

Id. Multice. Et collocavit z. Cherubin plenitudo scientie. hec est charitas. que plenitudo legis est diuine. Gladius flammeus. pene tempora les. que versatiles sunt. quoniam tempora volubilia sunt. Ad arborē igitur vite. non reditur nisi per cherubin. id est. plenitudinem scientie. i. cha ritatem. et per gladium versatilem. i. tolerantiam temporalem.

Adam uero *z. Aug.* In paradiso uirginitas extra nuptias fuisse tam men in paradiso honestum coniugium: nisi prius inobedientia meruisset exilium: qd deus induxisset carnale consortium. Ideo in lumbis ad dam nata est morti tota posteritas: quia ante pignificationem non est in loco vite de massa separata sed post in exilio generata.

Concepit et peperit *z. Aug.* Cayn et abel de una matre geniti signa sunt

omnium hominum qui de radice peccati in hac vitam apagantur. et alij terrenarum ciuitate et mortiferas delicias sunt amaturi: et qm in se est ambitio pos sessuri. quos signifi cat cayn. qui interse tat possessio. Alij fu turam ciuitate ques tui. et de huius habi tationis miseris lu gentes: ad futura glo ria toto desiderio tra suture. quos significat abel: qui interpretatur lucus. Et est posterior qd non prius est qd spi ritualis: qd anima le. hinc cayn dicitur agricola. i. terrenis o peribus incutens. abel uero pastor: omni sim plicitate. i. et innoce tiam diligens.

Abel *z. Aug.* Duo filij ad q. duos populos exprimit. iudaicu. i. natu maiorem. et chri stianu minorem. Pa rioris sacrificij de ter renis opibus reprobatur. Quamuis enim iudei carnalia sacrificia re ce fecerunt: tempore tui noui testamenti a tem pore veteris non distin xerunt. Unde iuxta

lxix. Si recte offeras et recte non diuidas: peccasti. quiesce. Recte offerebat quia deo. sed non recte diuidebat: quia exteriora dabat: se in nequitia confirmabat. Junioris sacrificium appro batur. vel secundum theodocionem inflamat: qd dilectio qua chulius dicitur nos non exteriora: sed se ipsi patri obrulit. quem caput iunioris populi maior nati. i. iudaicus crucifixus in caluarie loco. sicut cayn minoris fratrem natu occidit in agro. In confusione vultus cayn inuitis iudeo notatur verecundia: qui reprobatus a deo carnalibus adhuc nituntur statuere ea. et blas phemantes nome chulianu qm in se est xpm interficiunt. m si respue rint: premia promittunt. alioquin pena predicatur. Nonne bene egeris zc quas aut contra primam suggestionem rano vires habere debeat: lig. asicac cu dicitur. Sub te erit appetitus ei. quasi non permittat ratio motu prauu ad effectum venire: sed studeat subiugare.

Fuit abel *p. o. zc.* In quo significant: qui de terrena habitatione lu gent. abel namq luctus interpretat. vel vapor: quia luctus fuit parentibus vel tanq vapor cito disparuit.

Factu est *zc.* Offert cayn de fructibus terre sacrificium: qd terrenor amato ribus cu de in multis offendat: largitione facultatum placari putant. co tra quos dicit. Si distribuo in cibos pauperum. o. f. m. d. ba. aut no ba. nichil michi prodest. Omne em qd dat. ex dantis mente pensat.

Abel quoq ob *zc.* Quia iustus in omnibus que agit per fidem et charitatem (de quibus ceteris virtutes oriuntur. et sine quibus nichil pro sunt) deo placere contendit. qd significat in adipib oblati. Unde sicut adipe et pignitudine repleat. a. meaz. sine charitate maculenta est anima et la gunda. et in nullo deo placitura.

Et respexit *d. a. zc.* Hic. Unde hoc potuit scire cayn. nisi vera ef

Adam uero

Dam uero

per deum. Rursumq peperit fra trem eius abel. Fuit autem abel

Factum est aut post multos dies

ut offerret cayn de fructibus terre

et offerret abel de primogenitis gregis sui

et respexit dominus ad abel et ad munera eius

set interpretatio theodocionis. et inflamat dominus super abel et super sa crificium ei. super cayn et sacrificium suum non inflamat. Hic aut de ce lo venire solitum ad sacrificium deuorand. et in dedicatione templi sub salomone legimus. et quando belias in monte carmelo construxit altare.

Dixitq. d. a. e. quare concidit uul. zc. Hic. Nonne si recte offe ras non autem recte diuidas: peccasti. Quiesce. ad te puerlio ei. et tu do minaberis illius. In hebreo alius sensus est. Quare irasceris: quare concidit uul. tu. Nonne si bene egeris: dimittetur tibi: et si male egeris: ante fores pec catum tuum sedebit. ad te societas eius. s. tu magis dominare eius: quasi quare iras ceris. et iudicia ciuita tus. vultu in terra de mittis: nonne si bene ege ris: dimittet tibi ome delictum. Vel secundum theodocionem ac ceptabile erit. hoc est munus tuum suscipi am: sicut suscepi mu nus fratris tui. De si male egeris: ilico peccatum tuum ante vestibulum tuum se debet: et tali ianitore comitaberis. Sed qd liberi arbitrij es. mo neo ut peccatum non tibi: s. tu peccato do mineris.

Nonne si bene egeris. Hic. In moralibus. i. xxiij. si recte offeras: recte au tem non diuidas: pec casti. recte offertur cu recta intentione agi tur. sed recte non di uiditur si non qd pie agitur: subtiliter di scernat. Oblata emz recte diuidere est bo na studia sollicite di scernendo pensare. qd

qui agere dissimulat et recte offerens peccat. Hic enim qd bono studio agimus: dum discernere caute negligim: quo iudicetur sine nescimus. et fit reatus criminis: quod putatur causa virtutis.

Abel *z. Aug.* Si recte offeras et non recte diuidas peccasti. quia et si antea iudei recte illa offerebant: in eo rei sunt: quia nouum testamentum a veteri non distinxerunt.

In foribus aderit *Alc.* Intrantem te et exeuntem peccatum comita bitur. nec dominus custodiet introitum tuum et exitum. t.

Dixitq. cayn *zc.* Hic. Subaudis que locutus est dominus. Sup flum est ergo qd in samaritanorum et nostrorum reperitur volumi. ibus transcamus in agrum.

Abel *z. Aug.* Dixitq. cayn zc. Non acquiescit domino dicenti: quiesce: sed se stinat ad fraticidium. Sic iudei agrestia et terrena cogitantes. si quicunq sent a perturbatione. et tempus gratie cognoscentes audissent. Si filius vos liberauerit vere liberi eritis et humilissimi ad se peccatum conuertisset in confessione dicentes domino. Pana aiam meaz: quia pecca. tibi. et sic peccato dominarentur. Hic vero ignorantes dei iusticiam. et querentes suam constituere. non humiliati de peccatis. sed gloriantes de operibus legis in lapide offensionis offenderunt: et medicu suu occiderunt. cui opa do mino placere videntes. ceca mente doluerunt. occiditur ergo chulius iu nioris populi caput a maiore natu.

Et ait d. a. c. Hic. Interrogat dñs cayn no ignarus ut discat: sed ut deret puniat. Hic hodie iudei cu per scripturas eos interrogamus de xpo. respondent se nescire que dicimus. Quidat cayn ignoratio iudeo est falsa negatio. essent vero xpi custodes: si corde crederet. et ore fateretur.

Et ait dñs ad cayn *ubi est abel*

Abel *z. Aug.* Si recte offeras et non recte diuidas peccasti. quia et si antea iudei recte illa offerebant: in eo rei sunt: quia nouum testamentum a veteri non distinxerunt.

In foribus aderit *Alc.* Intrantem te et exeuntem peccatum comita bitur. nec dominus custodiet introitum tuum et exitum. t.

Dixitq. cayn *zc.* Hic. Subaudis que locutus est dominus. Sup flum est ergo qd in samaritanorum et nostrorum reperitur volumi. ibus transcamus in agrum.

Abel *z. Aug.* Dixitq. cayn zc. Non acquiescit domino dicenti: quiesce: sed se stinat ad fraticidium. Sic iudei agrestia et terrena cogitantes. si quicunq sent a perturbatione. et tempus gratie cognoscentes audissent. Si filius vos liberauerit vere liberi eritis et humilissimi ad se peccatum conuertisset in confessione dicentes domino. Pana aiam meaz: quia pecca. tibi. et sic peccato dominarentur. Hic vero ignorantes dei iusticiam. et querentes suam constituere. non humiliati de peccatis. sed gloriantes de operibus legis in lapide offensionis offenderunt: et medicu suu occiderunt. cui opa do mino placere videntes. ceca mente doluerunt. occiditur ergo chulius iu nioris populi caput a maiore natu.

Et ait d. a. c. Hic. Interrogat dñs cayn no ignarus ut discat: sed ut deret puniat. Hic hodie iudei cu per scripturas eos interrogamus de xpo. respondent se nescire que dicimus. Quidat cayn ignoratio iudeo est falsa negatio. essent vero xpi custodes: si corde crederet. et ore fateretur.

Et ait dñs ad cayn *ubi est abel*

Abel *z. Aug.* Si recte offeras et non recte diuidas peccasti. quia et si antea iudei recte illa offerebant: in eo rei sunt: quia nouum testamentum a veteri non distinxerunt.

In foribus aderit *Alc.* Intrantem te et exeuntem peccatum comita bitur. nec dominus custodiet introitum tuum et exitum. t.

Dixitq. cayn *zc.* Hic. Subaudis que locutus est dominus. Sup flum est ergo qd in samaritanorum et nostrorum reperitur volumi. ibus transcamus in agrum.

Abel *z. Aug.* Dixitq. cayn zc. Non acquiescit domino dicenti: quiesce: sed se stinat ad fraticidium. Sic iudei agrestia et terrena cogitantes. si quicunq sent a perturbatione. et tempus gratie cognoscentes audissent. Si filius vos liberauerit vere liberi eritis et humilissimi ad se peccatum conuertisset in confessione dicentes domino. Pana aiam meaz: quia pecca. tibi. et sic peccato dominarentur. Hic vero ignorantes dei iusticiam. et querentes suam constituere. non humiliati de peccatis. sed gloriantes de operibus legis in lapide offensionis offenderunt: et medicu suu occiderunt. cui opa do mino placere videntes. ceca mente doluerunt. occiditur ergo chulius iu nioris populi caput a maiore natu.

Et ait d. a. c. Hic. Interrogat dñs cayn no ignarus ut discat: sed ut deret puniat. Hic hodie iudei cu per scripturas eos interrogamus de xpo. respondent se nescire que dicimus. Quidat cayn ignoratio iudeo est falsa negatio. essent vero xpi custodes: si corde crederet. et ore fateretur.

Et ait dñs ad cayn *ubi est abel*

Diritq; a. e. z. i. d. Sicq; argumt in scripturis iudei. habet magnā
vocem sanguis cūcti in terra. cū ipso accepto ab omib; gentib; respon
detur amen. hanc exprimit ipe sanguis ex ore fidelium: quos redemit
Vox sanguinis zc. Nūc igitur zc. Magna virt' iusticie. que vin
dictam exeat pro sanguine innocentis.
Nūc igitur m. e. zc. R. Notandū qz in peccato ad terrā maledi
ctū: qz sciens damnationē pūne: pūaricationis fraticidiū addidit.
I. d. Nūc igit
m. e. zc. Per locū q
in loco sunt significā
tur. quasi maledict'
eris ab his q; sūt sup
terrā. qui apuerūt os
suū in cōfessione pec
catoz accipe sangui
nem qui effusus in re
missione eoz te ma
nu psecutoris. qui no
luit esse sub gratia. s;
sub lege: vt esset ma
ledictus ab ecclesia. q;
intelligit z ostēdit eē
maledictū. qui cū ex
opibus legis sūt. sub
maledicto sunt.
Lū operatus. f.
zc. Ad vocem nō ad
intellectū fit relatio.
qz aliter hic terra. ali
ter supra accipit. ibi
p ecclesia: hic p opa
tione terrena quā ad
huc iudei exerceant. i.
carnalis circumcisio.
pascha. sabbatū. z si
milia. q; habēt oculū
tam virtutē intelligē
de gratiā dei. sed nō
dant iudeis fructum
nolentib; transire ad
xpm. Potest i terra
caro chisti intelligi:
in qua salutē nostrā
iudei crucifigēdo sūt
opati. Porro est
em ppter delicta nra
z surrexit ppter iustificationē nostrā. quē q; negauerunt. iustificati nō sūt
Uagus et profugus zc. Ii. Dispersus in gentib; profugus a hic
rūalem. Lxx. gemens z tremens. Gemens dolore amissi regni. Tremens
sub multitudine chistiāni populi: ne occideret. Maior est iniquitas mea
zc. Culpā exaggerat: sed supbe confitetur. nec veniā flagitat.
Maior est iniquitas mea. Ii. Peccata peccatis adijciens despe
rat: nec credit se veniāz posse adipisci. quē est blasphemā in spiritali sanctis
quē nō remittit in hoc seculo. nec in futuro. qz putat deū aut nolle dimitte
re. aut nō posse. tanq; omnia aut nō possit. aut inuideat salutē.
Non deū sibi iratū graue putat: s; timet ne inueniatur z occidatur.
Omnia igitur qui zc. Sra. Quia ex tremore corporis z agitatione
furiatē mentis: quicūq; inuenit me: cognoscat me reum mortis.
Nequaq; ita fiet. Nō morieris cito. sicut vis. pro remedio tui crucia
tus. sed pūiet impersonaliter. i. pūitio fiet de te septuplū. qz viues in cru
ciatu vsq; ad septimā generationē: in qua a lamech occideris. ergo ois
qui occiderit (sub audis) liberabit te ab illo cruciatu male consciēcie. hic se
sus euidenti' patet: secundū lxx. omnia qui occiderit cayn septēz vindictas
exoluet. i. quicūq; te in septimā generatione occiderit: exoluet te a crucia
tu p mortem. qui vsq; ad tempus illud resermandus es in vita. nū ad pē
nam. q; pēna cito finiret. si cito interfecisset. ita q; iudeos visibili morte
pūiret: septē vindictas ab eis auferret. quib; obligati sunt ppter reatum
peccati xpi. qz miseras z dispersiones eoz leuiaret. quas patiunt.
Omnia qui occi. ca. lxx. Septem vindictas exoluet. aquila septem
pliciter. simachus septuplū. i. reodocion p hebdomadē interpretat. in quo
significat. qz diu pfecte pūiet. ne quis homicidiū audeat iterare.
Die. Qui interfe. ca. l. p. Si quis te interfecerit: septuplū pūietur. i.
grauissima vltione pūiet. nō debuit homo occidere cū: cui deus reserua

[†] s; hodie quoz respondent iudei chisti se ne
scire.
frater m? Qui respondit. Inescio
[†] s; essent quoquo modo iudei cultores chisti.
si crederent et confiterentur.
nunquid iustos fratris mei sum
[†] s; qz confiteri noluit iusta increpatōe arguit.
ego: Diritq; ad eū: quid fecisti?
[†] s; que ore fidelū ipso sanguine redemptorum
exprimitur. s; amen. s; euidenti patratī sceleris
nō indiget clamore accusatoris. [†] s; ore redem
ptorum.
Vox sanguinis fratris tui: clamat
[†] s; quasi homicidiū reatus est in meo cōspectu.
[†] s; qui sciens reatū pūne pūaricationis fra
triciū addidit.
ad me de terra. Nūc igitur ma
[†] s; ecclesia. s; ab his qui sunt super terram.
[†] s; in confessione peccatorum.
ledictus eris sup terraz. q; apuit
[†] s; credendo. s; i. magne deuotionis desiderio
sanguinē chisti in salutē suscepit. [†] s; solum
in remissione.
os suum: z suscepit sanguinem
[†] s; persecutoris qui vult esse sub lege vt sic
maledictus. [†] s; terrenā operationē vt chisti in
carnationem vel chisti carnem.
fratris tui del manu tua. Lū opa
[†] s; intelligentiā spirituales vel iustificationē.
tus fueris eam: nō dabit fructus
[†] s; in gentibus. [†] s; ab hierusalem.
suos. I. vagus z profugus eris su
[†] s; condemnans se ipsum.
per terraz. Diritq; cayn ad dñm
[†] s; culpā aggerat. supbe putatur. nec veniā rogat
Maior est iniquitas mea. q; vt
[†] s; tanq; indignū tuo cōspectu.
veniā merear. Ecce eiciās me ho

uit vitam. vel ad pnam ipsius. vel ad correctionē alioz.
Ii. Sed omnia qui oc. ca. Per eclipsim legendū. qui occiderit cayn. hic
distinguentū. te hinc annectendū: Septuplū pūiet. non cayn. nec occi
sor. qz impersonaliter posuit. vt cundē sensum habeam? quē pūient verba
lxx. inter pūm. i. septem vindictas exoluet. Historialiter vsq; ad septē ge
nerationes in dispersione victurus erat. quē pna statim esset soluta: si tūc
interfecit. esset ita qui iudeos visibili morte pūiret. septem vindictas au
ferret: quib; sūt obli
gati pro morte chisti
Miseras em z disp
sionem eoz leuiaret
quam in hoc tempore
patiunt. qd septena
rio voluit. z implet il
lud: disperse illos in
virtute tua.
Diero. q. aquila
posuit septem pliciter
et simachus hebdo
mada sine septimus
vltis. maiores ita
intellegerūt: qz cayn
a lamech septima ge
neratione est interfe
ctus. Alij qz septem
plenus numer' z pfe
ctus est: ita dicunt qz
qd occiderit cayn. ab
ingenti pēna z omni
transenti supplicio li
berabit eū. Alij te se
ptē peccatis cayn va
ria suspicant: primū
peccatū dicit. qz non
recte diuiserit. Secū
dum qz fratri inuide
rit. Tercū: qz dolose
egerit. dices: transa
mus in agz. Quar
tū qz occiderit. Quī
tum qz prociatit ne
gauerit. Sextū qz se
dānauit. Maior em
est iniq. m. q. vt. v. m.
Septimus qz nec dā
natus penitentia ege
rit. Inde dicit illū a deo vsq; ad septimā generationem dilatum: vt sal
tem malis cōpulsus penitentia ageret. z abfolui mereretur.
Posuitq; d. f. zc. Ii. Lū omnes gentes a romanis subiugate transie
runt in rit' eoz. gens iudea sine sub gentib; sine sub chistiānis regib; nō
reliquit signū circūcisionis z carnalis obseruantie: quo distinguit a cete
ris gentib; z quicūq; eos in regno suo cū hoc signo inuenit: nō occidit. i.
nō efficit vt nō sint iudei ab oibus pprio signo discreti. Quicūq; vero eo
rum transierit ad xpm. iam non inuenit cayn. nec exit a facie domini. nec
habitat in terra naid. qd interpretatur cōmotio. vel instabilis z fluctuans z
incertē sedis. qd patiunt. quicūq; erunt a facie dñi. i. a misericordia dile
ctionis ei: z habitant in pūurbatione carnali contra eden: qd interpretatur
exulatio. vbi plantatus est paradysus.
Habitauit profugus. Dier. lxx. Habitat in terra naid. In he
bzo nō dicitur. i. instabilis z fluctuans z incertē sedis. nō est terra naid.
vt vulg' nōstz putat. s; explet lnia dñi. dñi hac atq; illuc vagus atq; pro
fugus aberrat.
Cognouit aut cayn. zc. Ii. Figurate progenies impioz. in ipa mū
di origine fundamentū querens in hac vita. ciuitatē extruxit: quā vocauit
enoch. qd interpretatur dedicatio. qz in primordijs se dedicant: dum in hac
vita q; ante est radicē cordis plantant: vt hic ad votū floreat. z a futura
gloria arefiant. Abrahā vero in casulis habitabat. quia sancti hospites
z peregrinos se esse cognoscunt. expectantes ciuitatem habentem fundamē
tum: cui artifex deus est.
Et edificauit zc. Au. g. Queritur quib; adiutorib; eam edificauerit. si
plures homines nō fuerint qz scriptura dicit. Sed sciendū est multo plu
res fuisse tunc. qz diu viuendo plures poterant generare. nec mirū cū filiū
israhel p qdringētos ānos sic multiplicati legūt. ut nō possit numerari exercit'

Porto
pūit
per am
minant
cui tres
tum si
per quo
carnis
In no
i. volup
progen
mus con
tra natu
miam a
milit.
Dem
Jabe
De bi
Jabe
tentio
lia. in
rum fig
ferunt
doctri
tubal
uictor
dicit
ra mul
pūiet
auriū
cayn.
conu
rum
terra
belli
ius
i. vo
cani
signa
qz de
partu
p non
ones
ma. f
actio
obma
rubal
Et i
Ra
seph
plisse
nis.
Alter
rum
ueret
nō d
que
ven
Lū
Qu
doct
Dir
oailo
erent
cayn
vini
z hū
vini
S
Gumi
comu

repositus est: & interpretatione nominis xpm significat. Sed om̃s prius por-
tant imaginem terreni hominis: q̃ celestis. licet multi ante aduentu ch̃risti
p̃ fidem eandem gratia habuerūt. qua saluant christiani.

Stra. Fenuit post
mortem abel uouisse
adam se vxore nō vi
tra cogniturū. nec fili
um generaturū. Sed
deo iubeite fregit vo
tum. vt de fili. de eo
nasceretur. ⁊ homo re
dimeretur. De stirpe
em cayn nasci nō te
buit. In ante gentib
nullū legiē sensisse
post eā vero dicit. qz
genuit filios ⁊ filias.

Hec computatio
genealogiarum quali
ramos spargit histo
riar. & quito suis lo
cis colliguntur fructus
mysterio. Et notan
dum qz in generatõe
seth nulla femina po
nitur nominatim. sic
in generatione cayn
Iusto em̃ est om̃ia
viriliter agere: nichil
feminei: nichil fragi
le usurpare. procedit
em̃ hęc generatio per
denarii vlsqz ad noe
in quo ðceptorum si
gnat̃ impletio: sicut
p̃ videnarii in gene
ratione cayn trālgres
sio.

In generatōe in iustoꝝ primus enoch ponitur: qui dedica- tio interpretatur: qꝫ re- probo in pſenti vita ſpei ſue radicem fi- gunt. ⁊ ab amore im- marceſcibilis heredi- tatis aſcunt: ⁊ qui bus dicit: vidi ſtultū firma radice: ⁊ male dixi pulcritudini ei⁹ ſtatim In generatōe iuſtoꝝ enoch ab adā ſeptim⁹ ponitur: qꝫ h manentē ciuitatem n̄ querūt: ſed expectati- onem vſqꝫ in finē tē- poris extendūt. qd ſe- ptenaria reuoluntione terminat: cū eternalis octaua ſuccederet. vñ iſte enoch qui ponit ſeptimus: ⁊ tranſlat⁹ eſt: qꝫ deo placuit ſe- ptimam requiē ſigni- ficat: ad quā p⁹ hāc vitā qui deo pſeuerat⁹ adheret ſine dilatōe tranſſert. Interpretatio quoqꝫ nominū hui⁹ generatōis idē ſiḡt. Adam interpretatur hō. ⁊ rubra terra. Seth poſitio ⁊ reſurrectio Enos homo. Caynan lamentatio. Malalebel laudās teū. Jared roborat⁹. Enoch dedicatio. Methuſalē moris emul- ſio. Lamech humiliatus. Noe requies. Procedēs ergo hō ⁊ ⁊ terra re- ſurgens a peccatis: enī homo innocens teū ⁊ tellens peccata priſtina ſic- qꝫ laudans teum: roboratus ſpiritu tei: dedicat⁹ in vitam ē. Atqꝫ victor mortis deo ſubiectus: requiem poſſidet ſempiternā: quā ſignificat noe: qui

requies interpretat. 7 decimo loco numeratur. q: p impletionem mandato
rum possidet regnū celoz.

omnes dies iared nōgentissexagin
raduo anni: et mortuus est. Por
ro enoch virix sexagintaquinqz an
nis. ⁊ genuit mathusalem. Et am
bulauit enoch cum deo. Et vixit
enoch postq̃ genuit mathusalem
trecentis annis. ⁊ genuit filios ⁊
filias. Et facti sunt omnes dies
enoch trecentissexagintaquinqz an
ni. Ambulauitqz cum deo ⁊ non
apparuit: quia tulit eum deus.
Vixitqz mathusalem centūoctua
gintaseptē annis. ⁊ genuit lamech
Et vixit mathusalē postq̃ genuit
lamech septingētis octuaginta du
obus annis. ⁊ genuit filios ⁊ fili
as. Et facti sunt omnes dies ma
thusalem nongentissexaginta
nem anni: ⁊ mortuus est. Vixit
autem lamech centūoctuaginta
duobus annis. ⁊ genuit filium:
vocauiqz nomen eius noe dicēs:
Iste consolabitur nos ab operi
bus ⁊ laboribus manuum nostra
rum in terra cui maledixit domi
nus. Vixitqz lamech postq̃ ge
nuit noe quingētis nonagintaqui
qz annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias.
Et facti sunt omnes dies lamech
septingentis septuaginta septē anni

is ab adā placens deo
qui ⁊ translatus est
septimam requie si-
gnificat. ad quā trā-
fertur qui tanq̃ sexta
die. i. sexta estate sc̃i
li p̃ xpi aduentū for-
matur. transactis au-
tem sex milibz annis
facto iudicio. ⁊ reno-
uato celo ⁊ terra. trā-
ferentur sancti in vi-
tam eternā. ¶ Aut p̃
serb ab adā vlcq̃ ad
uocē tēnariū nume-
rus insinuatur. com-
plementū mandato-
rum in ecclesia in opi-
bus figurat. cui nu-
mero si addātur vel
adjiunguntur duo filij
noe medio repbato:
duodenarij? si ūma-
tur. qui i patriarcha-
rum ⁊ aploz numero
insignis habet. ppter
partes septenarij al-
tera p alteram multi-
plicata. nam ter qua
terni ipm faciunt.

¶ Alc. Enoch tanto
tempore seruauit a mor-
te. in quo ostenditur
qz homo semp̃ vine-
ret. si nō peccasset.

¶ Tū itqz mathu-
salem x̃. Quis
quomodo mathusa-
lem secundū annoz
computationem post
diluuiū vinere potu-
erit. cū om̃s p̃ter eos
qui in arca ingressi sūt
perierunt. ¶ Sed hanc
questionē codicū mē-
dositas pepit. nō so-
lū em̃ in hebreis alijs
inuenit. vtz etiam in
lxx. interpretatōe pau-
cis ante diluuiū septē an-
nis eadē diluuiū ma-
thusalem defunctus
reperiū.

¶ Quid mathusale ius-
ta lxx. vitra diluuiū
tūm numeratur anni-
um est? qz significat
christū. cui⁹ vita nul-
lam sensit etatem: vt
in maioribz quoqz
nō fuisse diluuiū
videretur.

Et dicitur. Et fuerunt omnes dies mathusalem quos vixit anni non gentes
ragintanovem. et mortuus est. Iuxta diligentem supputationem. xiiij. an-
nis post diluvium vixisse refertur. Cum enim esset. clxxij. annorum. genuit la-
mech. rursus lamech cum esset. clxxij. annorum genuit noe. et sunt vsq. ad die
natiuitatis noe a mathusale. ccc. lv. Extremissimo autem anno vixit
diluvium factum est. non gentesimo. s. lvi. anno mathusales. qui aut supra non
gentesera gintanove annis vixisse dictus sit. patet eum quattuordecim an-
nis vixisse post diluvium. Sed octo animum tamen in arca saluati facti sunt. est

ergo error in numero. sicut in pluribus. In bebris enim et samaritanorum libris ita reperi. Et vixit Datbulsales. clxxxv. annis et genuit Lamech et vixit Datbulsalem postquam genuit Lamech septingentos. lxxxij. annos et genuit filios et filias. et fuerunt omnes dies Datbulsale anni nongenti. lxxix. et mortuus est. et vixit Lamech. clxxxij. annos. et genuit noe. a die autem natiuitatis Datbulsalem usque ad diem ortus noe. sunt anni. ccc. lxxix. his adde sexcentos annos noe. quia in sexcentesimo vite eius anno diluvium factum est. atque ita fit ut nongentesimo sexagesimo nono anno vite sue matbulsalem mortuus sit. eo anno. scilicet quo cepit esse diluvium.

Noe vero.

Noe vero. **Propter** requies. quia sub illo omnia retro opera: per diluvium quiescent.

Aug. c. h. m. f. t.

Noe vero. Verbum hebraicum. eloyim. vtrumque numeri est. deum enim et deos significat. ideo aquila. filios deorum dicere ausus est. deos sanctos vel angelos intelligens. quem sequens simachus ait. Videntes filij potentium filias hominum.

Videntes. f. d. zc.

Filij Seth. religiosi intelliguntur per filios dei. qui viti concupiscentia ex filiabus hominum. id est ex stirpe cayn uxores acceperunt et viros potentes genuerunt. immensos. scilicet corporibus. supertos viribus. incoditos moribus: qui gigantes appellantur. non est incredibile ab hominibus. non ab angelis vel quibusdam demonibus qui mulieribus sunt improbi. et modo homines esse percreatos. quia post diluvium corpora non solum virorum. sed et mulierum incredibili magnitudine creverunt.

Non permansit.

Non permansit. **Propter** m. zc. **Noe vero.**

Hebreum. non indicabit spiritus. m. homines in sempiternum. quoniam caro sunt. hoc est. quia fragilis est hominum conditio: non eos eterno cruciatui reservato. sed hic reddam quod meretur. Clementia ergo est: non severitas quod peccator hic pro scelere visitatur. Vnde iratus dicit. non visitabo filias eorum cum fornicatae fuerint. Et alibi visitabo in virga iniquitates eorum. Re autem videatur crudelis: quia locum penitentiae non dedit. adiungit. sed erunt dies illius. cxx. anni. non enim intelliguntur potestati esse anni vite humane. cum post inveniatur homo amplius vitis. sed intelligitur ante annos. xx. quia inciperet arca fieri. quia facta legitur. c. annis. tunc ad noe dicitur. precinendo diluvium. non vite humane terminus. sed future peribendo spatium: hoc est quos fuerat diluvio telenus.

Aug. d. i. zc. f. t.

Aug. d. i. zc. f. t. Ante diluvium. id est ad agenda penitentia. Quia quia in malicia perseveraverunt. ante preteritum terminum. centesimo anno deleti sunt.

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

et mortuus est. **Noe vero cum** quingentorum esset annorum. genuit Sem. cham. et iaphet.

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Aug. d. i. zc. f. t. **Aug. d. i. zc. f. t.** **Aug. d. i. zc. f. t.**

Videntes aut. d. zc. Non in dei penitentia cadit. aut dolor cordis: cui est de omnibus tam fixa sententia. quam certa conscientia. sed utitur scriptura veritatis rei bis coaptans se nostrae paritati. ut ex cognitis incognita cognoscamus. nam ira dei non est perturbatio animi: sed iudicium quod interrogatur peccatori. cogitatio vero cordis est: mutandaque res immutabilis ratio.

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Videntes aut. d. zc. Non in dei penitentia cadit. aut dolor cordis: cui est de omnibus tam fixa sententia. quam certa conscientia. sed utitur scriptura veritatis rei bis coaptans se nostrae paritati. ut ex cognitis incognita cognoscamus. nam ira dei non est perturbatio animi: sed iudicium quod interrogatur peccatori. cogitatio vero cordis est: mutandaque res immutabilis ratio.

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

turum. et tactus dolore cordis in

trifecus. delebo inquit hominem

queque creavi a facie terre: ab homine

usque ad animantia. a reptili usque

ad volucres celi. Penitet enim me

fecisse eos. **Noe vero invenit gra**

tiam coram domino. **De sunt generati**

ones noe. **Noe vir iustus atque**

perfectus fuit in generationibus

suis. cum deo ambulavit: et genu

it tres filios. Sem. Cham. et iaphet.

Corrupta est autem terra coram deo:

et repleta est iniquitate. Tunc vi

disset deus terram esse corruptam:

et ait. **Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.**

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Et ait. Et ait. Et ait. Et ait. Et ait.

Videntes aut. d. zc. Non in dei penitentia cadit. aut dolor cordis: cui est de omnibus tam fixa sententia. quam certa conscientia. sed utitur scriptura veritatis rei bis coaptans se nostrae paritati. ut ex cognitis incognita cognoscamus. nam ira dei non est perturbatio animi: sed iudicium quod interrogatur peccatori. cogitatio vero cordis est: mutandaque res immutabilis ratio.

Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v. **Penituit. e. q. h. f. Grego. in moralib. li. v.**

Penituit. e. q. h. f

id est: suprema hominum et animalium. ubi bicamerata et tricamerata iungebantur. inter apostolicam et bestiarum habitationem.

Aug. In prima habitatione in inferioribus seuel camerata erat arca. In secunda super inferiorem habitationem bicamerata. In tertia vero super secundam tricamerata.

Aug. Dicunt alij in inferioribus duas fuisse mansuiculas. et sic arcam fuisse bicameratam. harum inferior stercorea suscipiebat. secunda elcas. quae apostolica dicebat.

In superioribus tricamerata erat. ubi homines et animalia congrua distinctione continebantur.

III. Arcam constructam. hoc est lignis in putribilibus. et christus ecclesiam de victuris sempiternum hominum. quae sicut arca natat in fluctibus. Arca de lignis quadratis. ecclesia de sanctis. quorum stabilis vita ad omne opus bonum parata. sicut lignum quadratum ab omni parte firmum stat. Ex bitumine co-glutinantur ligna in trisecus et extrinsecus. et ex compage unitatis significet tolerantiam charitatis. ne cuncta ecclesia ab his qui intus sunt. vel ab his qui foris. cedat a fraterna iunctura.

Est enim bitumen feruentissimum et violentissimum gluten. et significat dilectionis feruorem. et magnitudinem ad tenendam societatem omnia tolerantem. Quae series longa ad latitudinem. et decies ad altitudinem humani corporis instar ostendit. in quo christus apparuit. Corporis longitudo a vertice usque ad vestigia sexies latitudinem continet. quae est ab uno latere usque ad alterum. et decies altitudinem. quae est a dorso ad ventrem. quod est cubitis latitudo expanditur. latitudinem significat cordis. quod fit charitate spirituali. In charitate. dicitur cor. et per se. quod est equalitudo. die post resurrectionem. christus spiritum multum. quo corda credentium dilatavit. Trecentorum cubitorum longitudo sexies quinquaginta continet. sicut sex gradibus omne tempus seculi extenditur. in quibus non cessavit predicari christus. in quibus prophetatus. in sexta evangelizatus.

Trecentorum cubitorum et. III. Potest in trecentis cubitis lignum crucis ostendi. huius enim numeri littera tau. crucis signum ostendit. quo foci passionis per baptismum effecti longitudines vite eterne adipiscuntur. Altitudo xxx cubitis surgit. quae numerus decies habet longitudo in eccubitis. quia christus est altitudo nostra. qui xxx. annos evangelium consecravit. contestans quod non venit legem solvere. sed adimplere. lex vero cum in decem preceptis agnoscitur. in decies tricenis cubitis arce longitudo perficitur. Unde et noe decem ab adam computat. Centenarius solidus quadratus denario in se ducto multiplicatus. significat electos per iustificationem preceptorum glorificandos. Unde homo qui habebat c. oves. una perditam reliquit. nonaginta nonne. et quae sunt eam quae perierat. et inuenta. ut centenarium reformaret. reposuit. qui triplicatus gratia immortalitatis. a patre per filium et spiritum sanctum suscipit apud eos. qui per gratiam trinitatis augentur. et qui ex centenario lapsi per agnitionem trinitatis eidem reformantur. latitudo quinquaginta cubitorum remissionem significat. quod quinquagesimus annus. i. iubileus. servos liberabat. possessiones restituebat. debitoribus indulgentiam dabat. exulibus patriam. christus ergo in ecclesia sua quinquagesimum numerum collocavit in latitudine. nisi enim peccatorum remissione non esset ecclesia per orbem dilatata non esset. tricenarius in altitudine numerus. simile tricentarius pertinet sacramentum. ad unum autem summa revocatur. quod unum de quo omnia. et una fides. et unum baptismum.

III. Arca quae trecentis cubitis fieri in longitudine iussa est. quinquaginta in latitudine. triginta in altitudine. uno cubito sumpta est. ecclesia namque significat. quae inferius ampla. superius angusta. quod ab ea latitudine qua adhuc in membris infirmantibus habet. pariter angustata. et in altum perficiens. ad unum tendit. Ratio enim erigit. ut in arce longitudine. omnes be-

et extrinsecus. et sic facies eaz. Trecentorum cubitorum erit longitudo arce. quinqueaginta cubitorum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

rum latitudo. et triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram facies in ea. et in cubito consuma-

sic quadripedia et reptilia in inferioribus fuerint. homo et volatilia insuperioribus. Juxta superiorem partem fenestra fuit in latere. de qua columba vel corvum dimisit homo. Homo ergo et volatilia iuxta unum cubitum fuerunt. In multis enim carnalibus suis ecclesia lata. in paucis spiritualibus angusta. et quod ad unum hominem qui sine peccato est. colligitur. quasi in uno cubito plumbatur. Videmus multos in ecclesia supbire. lascivire. et terrenis rebus inhiare. irasci. et irari. et proximos ledere. Sed quod ecclesia tolerat eos. ut convertantur. quasi arce latitudine bestiae fuisse dicunt. Videmus alios. aliena non rape illata iniuria equanimiter tolerare. rebus propriis contentos esse. humiliter vivere. Sed quod iam pauci sunt. angustatur arca. Alios videmus etiam possessa relinquere. terrenis rebus nullum studium dare. inimicos diligere. carne domare omnes motus ratione premere per celestem desiderium contemplationis pennatubercari. Sed quod valde rari sunt. iam arca iuxta cubitum ducit. ubi homines et volatilia pertinentur. Sed quod nullus sine peccato est. nisi ille qui conceptus est sine peccato. in uno cubito arca plumbatur. quod unum est auctor et redeptor. ecclesiae si-

terram. ut interficiat omnem carnem

in qua spiritus vite est subter ce-

lum. et universa quae in terra sunt

consumantur. **¶** Ponamque sedus meum tecum. et ingredieris arcam

tu et filij tui. vxores tuae et vxores fili-

orum tuorum tecum. **¶** Et ex cunctis

animantibus universae terrae bi na-

induces in arcam. ut vivant tecum

masculini sexus et feminini. **¶** De

volucris iuxta genus suum. et

de iumentis in genere suo. et ex

ne peccato. ad quem et per quem omnes perficiunt. qui se peccatores noverunt.

In cubito. c. l. e. Sic ecclesia in unitate collecta sublimatur atque perficitur. Unde qui non colligit mecum dispergit.

¶ Postquam autem a. p. zc. Remo enim intrat ecclesiam nisi per sacramentum remissionis peccatorum. quod de latere apto emanavit.

¶ Genacula et tritega. **¶** Arca. Bicamerata et tricamerata. ex omnibus enim gentibus vel baptizatum multitudinem congregat ecclesia. ex circumsione et per puritatem. vel tripertitam ex tribus filiis noe. quorum progenie replevit orbem. inferiora autem arce distincta sunt. quia in hac vita terrena est diversitas gentium. In summo autem omnes plumbantur in unum. quod omnia et in omnibus christus.

¶ Ale. Congue arca in summo velut tecto quodam angusto cacuminata est. ut imbrui minas diffunderet. et ima in aquis stabilitate quadrata plumbens. nec impulsu vento. nec impetu fluctuum. nec inquietudine animalium. quae intus erant. inclinari posset aut mergi.

¶ Brege. Arca in inferioribus ampla. in superioribus angusta. in summitate ad unum cubitum mensuram excrevit. Inferius enim quadripedia et reptilia. Superius vero aures et homines habuisse creditur. Ubi lata. ubi bestiae. Ubi angusta. ubi homines. quod in carnalibus ampla. in spiritualibus angusta.

Ubi enim bestiales tolerat. latius sinum laxat. ubi rationales habet. ad summum ducit. Lata est quippe vita. quae ducit ad perfectionem. et multi vadunt per eam. Angusta est porta. quae ducit ad vitam. et pauci veniunt ad eam. Arca in summis angustatur. usque ad unum cubitum. quod in ecclesia. quanto sanctiores tanto pauciores. qui in summo ad illum perveniunt. qui solus homo. sine operatione sanctae naturae est. sic passer unicus in edificatione. Tanto ergo magis mali tolerandi sunt. quanto plures sunt. quod in arce tritura. pauci sunt grana. quae in horreis servantur. grandes acervi palearum in ignibus comburunt.

¶ Bre. Porc. autem qui se ab amore mundi puerit in corde edificat arcam salutis. habens in se longitudinem. i. trinitatis fidem. ac longitudinem vite et immortalitatis. Latitudinem in charitate. quae potest benefacere etiam inimicis. altitudinem in spe. quae se erigat ad celestia et summam aeternam suorum ad unum referat.

¶ Et ex cunctis. **¶** Aug. Quenit de minutissimis animantibus. quales sunt mures et stelliones. quales et muscae et scabones. scarabei et pulices. si numerus servatur. Sed quae non de coitu generantur. sed de tergo humore vel cadaverum vel aliarum rerum corruptione nascuntur. non fuit necessesse in arca esse. quod innuitur cum dicitur de volucris iuxta genus suum. et de iumentis in genere suo. Illa quoque quae in domibus versantur sicut pulices

uertant. quasi arce latitudine bestiae fuisse dicunt. Videmus alios. aliena non rape illata iniuria equanimiter tolerare. rebus propriis contentos esse. humiliter vivere. Sed quod iam pauci sunt. angustatur arca. Alios videmus etiam possessa relinquere. terrenis rebus nullum studium dare. inimicos diligere. carne domare omnes motus ratione premere per celestem desiderium contemplationis pennatubercari. Sed quod valde rari sunt. iam arca iuxta cubitum ducit. ubi homines et volatilia pertinentur. Sed quod nullus sine peccato est. nisi ille qui conceptus est sine peccato. in uno cubito arca plumbatur. quod unum est auctor et redeptor. ecclesiae si-

mures. musce. nō fuit necesse secundū numerū esse. que intelligunt tunc in domibz plura fuisse. Que autē ex cōmitione diuersi generis nascunt. sicut muli. burdones. et hōi. nō est dicendū in arca fuisse. Que autē in aquis et in terris cōmuniter viuunt. sic luteri vituli marini extra arcā habebāt loculos pparatos. quibus se possent recipere velut in aridis. de quibz quoqz marinis et fluuialibz idem sentiendū. Quia cuncta animalium genera includuntur in arca. significat qd ex omnibz gentibz et nationibz congregatur ecclesia. sicut in dilco petri munda et immūda sunt animalia. sic in ecclesie sacramētis versant boni et mali.

Tolles igitur.

Solet queri de animalibz qm putant vsci carnibz vtz ppter numerū ibi fuerint sine trāgressione mādati q alioz alendorum necessitas coegisset includi. vqd magis credendū est ppter carnes alimēta eē potuerunt. q oibz conuenirent. Multa em animalia quibz caro ab ē. fructibz pomis. qz vscunt. matie fico et castaneis. Potuit ergo vir iustus et sapiens. et diuinitus admonitus. q cuiqz pgueret. alimoniam ppter carnes repere. et condere. et oibz vsci cogit fames. et nichil ē qd te suauē et salubre facere nō possit. qui etiā vt sine cibo viuēt. diuina facultate donaret.

Ex oibus a. m. t.

zc. **Non geminatum septenariū.** i. xij sed tm septem tetemus accipe. Similitudo duo et duo nō quadrat. sed tm duo. masculū et feminam. Et notandū q munda animalia impari numero. i. septenario introducunt. Immutanda vero pari. qz impar numerus virtutis speciem pterdit. par vero infirmitatē. plura sūt mūda. vt egressus noe de arca. haberet qd immolaret. et māducaret.

Et oibus a. m. t. zc.

Non q plures sint boni qz mali. sed qz boni seruiant vnitatem spiritus in vinculo pacis. qui septiformi opatione commendatur. Sapientie. intellectus. conscientie. fortitudinis. scientie. pietatis. et timoris domini. Pn quinquagenarius numerus ad aduentū spiritus sancti pertinet. in septies septē consumatur. qui sunt xlii. vno addito. Vnde solliciti seruare vnitatem spiritus in vinculo pacis. Mali vero in binario continentur. tanqz diuisibiles. et ad scismata faciles. Noe vero cū suis octauo numerat. qz in christo spes resurrectionis apparuit. qui octaua die. i. post sabbatū septimū resurrexit. qui dies a passione tercius. in iunio diez qui p omne tempus volunt. et primus. et octauus.

Aug.

Queritur vtz tam magna arca centum annis potuit fabricari a quattuor hominibz. i. noe et filiis eius tribus. Sed si non potuit. non erat magnū alios fabrios adhibere. qz is opis sui mercede adeptus. nō curauerunt vtrum noe sapienter. an inaniter faceret. et in eā non intrauerunt. qz non crediderunt qd ille credidit.

omni reptili terre secundū genus

et sponte nō hominis actu sed dei nutu

suum. bina de omnibz ingredientē

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

tecum. vt possint viuere. Tolles

Ego pluam zc. **¶** Quia omnis reatus cōtra decalogum cōmittitur per vniuersum orbem. qui partibz quattuor diuidit. Quater vero decem xl. sunt. sine reatus contrahatur ex prosperitate. qd pertinet ad dies. sine ex aduersitate. qd ad noctes. in baptismo abluitur.

¶ Eratqz sexcentorū annorū zc. **¶** Quingentorū annorū erat noe cū pcepit ei dominus vt arcam faceret. et sexcentorū cū iam ingressus esset. An colligitur p. c. annos arca fabricata. Centū vero anni significant singulas states seculi.

¶ Unde sexta cōpletis quingēis vtz ad sexcentos. significat i manifestatōe euāgelij ecclesie construi. Qui ergo vult vitā. sit li. gnum quadratū. paratus ad omne opus bonū. et intret in fabricam sanctā. Secūda quoqz mensis sexcete sumi anni. significat senariā etatem. duo em menses sexagena rio concludunt. A senario autē sexaginta nuncupant. et sexceti et sex milia et sexcenta milia. et tēnceps in maioribz summis. dū p eundem articulum numerus surgit. Qd vigesimus et septim⁹ dies memoratur. ad quadraturā pertinet de qua supra scriptū est. **¶** Et hic aptius dicendū. qz nos ad omne opus bonū paratos trinitas efficit. Memoria qua deus recolimus. intelligentia qua cognoscim⁹. et amore quo diligimus. tria enī ter et tert. sunt. xxvij. q est ternarius quadrat⁹.

¶ Ingressus est noe zc. et vxor zc. **¶** Rab. Notandū q sexcentorū ingreditur in arcā noe cū filiis suis et vxores eoz sexcentorū. Ideo distincte dicit. Ingressus est noe et filij eius. et distincte addit. vxor ei⁹ et vxores filioz eius. Dix. tim aut viri cū mulie

ribus egressi sunt. Sic em scriptum est. Egressus est noe et vxor eius. **¶** E. pus em amplectendi. et tempus abstinendi. **¶** Quqz transissent zc. **¶** Quia in spe future quietis. quā significat septimus dies. baptizamus. omnis caro extra arcam diluuii consumpta est. qz extra ecclesiā aqua baptismi quā eadem sit. non valet ad salutem sed ad perniciem.

¶ Anno sexcentesimo. **¶** Notandū q sexcentesimo anno inunda uerunt aque diluuij. quia sexta state mundi. primo commendatum est sacramentum baptismi. et hoc septima decima die secundi mensis. quia tēnarius decalogum significat. Septenarius propter sabbatum septimam requiem significat. et quia in decalogo renunciatio vicioz videtur. quicqz in baptismo iniiciatur propter eternam requiem. omnibus intus se abrenunciare proficitur.

¶ Catharactē. **¶** Fenestras. nubes. i. que sūt aperte. vt inde insolite et maiores pluuie funderent. Catharactē vero pprie hostia nūli. sed abusive p omnibz fenestris ponuntur.

magne. et catharactē celi apte sūt

magne. et catharactē celi apte sūt

magne. et catharactē celi apte sūt

magne. et catharactē celi apte sūt

magne. et catharactē celi apte sūt

magne. et catharactē celi apte sūt

magne. et catharactē celi apte sūt

magne. et catharactē celi apte sūt

De arca solet queri vtrū tanta capacitate quanta describitur anima
hā oia que ingressa dicuntur et eas eorum ferre potuerit. Quod cubito geome-
trico soluit origenes asserens nō frustra dictū esse moysen omni sapientia
egiptiorū fuisse eruditū: qui geometriā dilexerunt et cubitum geometricum
quantum sex nostros continere.

Bina et bina.

Aug. Precepit su-
perius septena et septe-
na de mundis duo et
duo tolli de immun-
dis. Quomodo ergo
nūc dicit duo et duo
intrasse. siue de mun-
dis: siue de immundis.
sed hoc refertur ad
numeri mundorum et
immundorum: s; ad
masculū et feminam.
In omnibus em duo
sunt: masculus et femina.
Notandum vero qd
dicitur. In qua erat
spiritus vite: nō solū
de hominibus sed et de pe-
coribus dictum. q; qui
dam de spiritulato
volūt intelligi: quod
scriptū est: insufflauit
in faciem eius spiritus
vite. Sed quidā co-
dices habent melius
flatum vite.

**Quadragesima
diebus.** **Alci.**
Quadragesimo nu-
mero pluuia inunda-
uit: qui tribulationē
phig ostendit. Post
xl. dies noe fenestras
aperuit: significās ie-
innantibus celis api-
ri. Vñ moyses belu-
as et ipse saluator q;
dragenario numero
ieiunia consecrauit:
tanq; tribus temporibus
necessaria ante leges
sub lege sub gratia.

Quindecim.

Alci. Si terra olimpi
montis (vt tradit bi-
storia) potuit inuade-
re spaciū tranquillū
aeris: vbi dicitur nec
nubes videri nec vē-
tus sentiri: cur non et
aque crescendo. Se-
ptima vero requies-
cum octaua resurre-
ctione iūgitur. Red-
dito em corpore san-
ctorum requies nō fi-
nitur: que post hanc
vitam datur. S; to-
tus homo non iā spe
sed ipsa re corpore et
spiritu pfecta et inor-
tali salute renouatus
in eternam vitā assu-
mitur. hoc ergo in sacramento regenerationis nostre i baptismo altū my-
sterium est: altum qd xv. cubitis excreuit aqua super omnem altitudinem
montium. Septem em et octo quindecim fiunt. Septenarius quietis: octo
narius significat resurrectionē. Hoc igitur sacramentum resurrectionis et

et facta est pluuia super terrā qua-
dragesima diebus et xl. noctibus.

In articulo illius diei ingressus
est noe et sem et cham et iaphet fi-
lij eius in arcam: et vxor eius: et
vxores filiorum eius cū eis. Ipi
et omne animal secundum genus
suum vniuersaq; iumenta in ge-
nere suo et omne qd mouetur sup
terraz in genere suo cunctūq; vo-
latile secundū genus suū vniuer-
se aues omnesq; volucres ingres-
se sūt ad noe in arcā bina et bina
ex omī carne in qua erat spiritus
vite. Et que ingressa sunt masculū

et femina introierunt: sicut pcepe-
rat ei deus. Et inclusit eū dominus
q; homo facere nō poterat: ne aque introirēt
deus exereus bituminauit.

deforis. Factumq; est diluuiū in
quadraginta diebus super terram
Et multiplicatę sunt aque et ele-
uauerunt arcam in sublimē a ter-
ra. vehementer em inundauerūt:
et omīa repleuerunt in superficie
terre. Porro ferebatur arca su-
per aquas: et aque preualuerūt
super terraz nimis. Pertię sūt
omnes montes excelsi sub vniuer-
so celo. Quindecim cubitis alti-
or fuit aqua super montes quos
operuerat. Consumptaq; est omīs
caro que mouebatur sup terram:

quietis transcendit omnem sapientiam supiorum: vt non possint indaga-
re sciētę sue altitudine resurrectionis quietem. et quia lxx. a. vij. et lxxx. ab
vij. nominatur conuincto vtroq; numero d. dieb; exaltata est aqua: cō-
mendans et confirmans eandem baptismi altitudinem in consecrando no-
uo homine ad tenendam quietem et fidem resurrectionis.

volucrum animantiū bestiarum
omniūq; reptiliū que reptant
sup terram vniuersi homines et
cuncta in quibus spiraculus vite
est in terra: mortua sūt et deleuit
omnem substantiam que erat su-
per terraz ab homine vsq; ad pe-
cus tam reptile q; volucres celi:
et deleta sunt de terra. Remansit
autem solus noe et qui cū eo erāt
in arca obtinuerūtq; aque terraz
centumquingenta diebus.

Recordatus ē
post inundationē xl. dierum.

antez dens noe cunctozq; ani-
mantium et omnium iumentozū
que cum eo erant in arca et addu-
xit spiritum super terram et immi-
nute sunt aque et clausi sunt fon-
tes abyssi et catharactę celi: et
prohibite sunt pluuie de celo.
Et videtur qd flumiozū et riuozū decursus p ve-
nas terre ad matriē abyssi redeant.

Reuerseque sūt aque de terra eun-
tes et redeuntes: et ceperūt minui
post c. l. dies. Requieuitq; arca
mense septimo: vicesima septima
die mensis sup montes armenie.
At vero aque ibāt et decresebat
vsq; ad decimum mensem. Deci-
mo enim mense prima die mēsis
apparuerunt cacumina montiū

altitudine nullo spiritu siccante. Aetera vero que dicta sunt non post c. l.
dies omīa facta sunt: sed cōmemorata q; ex fine xl. diez fieri ceperunt.

Decimo enim m. Notandū q; decimo mense apparuerunt cacumina
montium: que xv. cubitis excreuerant aque diluuii quia sacramēta eterne

Quindecim.
Punt qui putat nec
terre q̄litate nec
altitudine montium
tantam ante diluuiū
fuisse qualis et quan-
ta est hodie.

Deleta sūt de t.

Alci. Ideo magis ter-
rena animalia perie-
runt q; aquantia q;
d maledicta terra vi-
uunt.

Alci.

De illo spiritu intel-
ligi potest de quo vi-
ctum est. Spiritus dei
ferebatur sup aquas
tunc ferebatur vt cō-
gregatis in suū locū
terra appareret. nunc
adducit: vt ablati
aquis diluuii faciem
terre reuelaret. Po-
test per spiritū ventis
intelligi iuxta illud
et stetit spiritus pceli
q; cuius scilicet flatio
aqua recederet.

Reuerseque sūt.

Alci. Videtur q;
omīs flumiozū decur-
sus p occultos meatus
ad abyssum redeant
Iuxta illud ad locū
suū vnde exiit flumi-
na reuertentur.

Requieuit arca.

Alci. Septena
riā requie significat.
et q; pfecti requiescūt
ibi: supradictę quoq;
quadraginta numerus
iteratur. Nam vicesi-
ma septima die secū-
di mensis cōmendat
sacramentū et rursus
vicesima septima die
septimi mensis cōfir-
matur: cū arca requie-
uit qd em promittit
in spe exhibet in re.

Aug. Post

c. l. dies h facta sūt:
aut precipitantes
omīa memorata: que
post xl. dies pluuie
ceperunt fieri: vt hoc
solū ad c. l. dies per-
tineat: q; vsq; ad ip-
sos montes aqua ex-
altata aut de fontib;
abyssi iā cessante plu-
uia aut q; mansit in

quietis ⁊ gloria resurrectionis quā nesciuit sapientia supborum: intellexit
 eminentia sanctorū p̄ impletionē p̄ceptorū. Unde a mandatis tuis intel
 leri. Et alibi. Abscondisti hec a sapientibz ⁊ p̄uden. ⁊ reue. e. p.

Egre diebatur et nō re. **¶** *¶* post .xl. dies com⁹ nō redijt. aut aq^s interceptus. aut cadauere natante illectus. figurat immundicia cupidita. tis terribiliss. 7 ideo his quē foris sunt in mundo nimis inten. tos. aut rebaptizari aut ab his quos p̄ter arcam. i. ecclesiam. ba. ptismus occidit. se. duci 7 teneri.

Aug. Queritur
vnu corpus mortu
sit: an aliquo modo
vivere poterit? Si
enim fuit terra vbi re
quiesceret: similis co
lumba requiem inue
nisset. Vbi conijctur
q; ceteri potuit cor
pus insidere: qd na
turaliter refugit colu
ba.

Dimisit quoq; c.
An. Emilla coluba
nec inventa requie-
re uersa: significat p no
uum tē requiem san-
ctis in b mundo non
esse. pmittam. post xl-
enim dies emissa est:
quo numero vita q̄ i
mundo agit designa-
tur.

Strabus. Arca continet corum ⁊ columbam ⁊ ecclesia bonos ⁊ malos. **Q**uomodo enim si non reuerſi. quia reprobis illecebris legali inherentes pereunt. Columba rediit: portans ramum oliue uirgitem folijs in ore suo. quia sancti simplicitate gaudentes. nunquam pacis in ore portant: discipuli cum his qui odierunt pacem erant pacifici. c. i. i. c.

Reuersa est. a. e.
 Questio est. quomodo
 columba non inuenie-
 rit ubi resideret: cum
 iam nudata essent ca-
 cumina montium. secu-
 dum narrationis or-
 dinem quod recapitula-
 tione potest solui. ut
 posterius narrata in-
 telligantur quia facta sunt prius aut potius. nondum siccata fuerant.

Expectatis &c. Post septem dies alios dimittis columba. ppter septem
nariam opationē spiralem; olīne fructuosum succulū retulit. signans mul-
tos extra ecclēsiā baptizatos. si pinguedo charitatis nō defuerit. postero-
re tempe in ore columbe tanq̃ i osculo pacis ad vnitatis societatē reduci

Portans ramū. Alc. Columba ramū oliue expulso terrerimo alite:
ad noe post diluviū portat. qz columba spiritus sancti ad chrisitum post ba-
ptismū veniens ramo refectionis ⁊ luminis pacem enunciat.

Expectantq; nichilominus & .*Uti.* Post alios septem dies di-
missa columba. nec reuersa. significat finem seculi: quando requies sancto
erit. nō in sacramēto sp̄s. quo nūc ecclesia p̄sociat. q̄din bibit qd̄ de late-

re christi manauit. sed in pfectione salutis: cū traderet regnū deo ⁊ patri. ut
in illa pspicua p̄tēplatione veritatis: nullis egeam⁹ ministerijs.

Sercentesimo. p. **Kl.** Wit noe i pactis sexcentis annis. aperit arce
tectū; qz finita sexta etate seculi. reuelatur sacramentū. Vicelima a septima
die secūdi mensis. dicit siccata terra; itaq̃ finita sit baptizandi necessitas

Mense secūdo.

Strab. i. maio. Noe
annū fecit in arca: et
ipsa die qua ingres-
sus fuerat egressus ē
Ingressus est em. se-
ptimadecima die mē-
sis secundi. Nunc vi-
cit. qz egressus est se-
ptima ⁊ vicelima die
eiusdē mensis. Sed
sciendū est. qz si p̄en-
ti diei addā. xi. q̄lis
luna bodie est tal' erit
post annum ipsa die.
Nū ergo noe ingres-
sus ē septimadecima
luna. v. septimadeci-
ma dies mensis fecit
di fuit. Ideo post an-
num. xi. additis. fuit
vicelima septima. di-
es. ⁊ vicelima septima
luna.

Sexti. Mese secū
do zc. Sicut supra
dictū est decima septi
ma die septcentesimi
anni aq̃s diluuij ter
ra madefacta est: seu
vicima septima sc̃di
mensis arefacta ē. qū
p̃ceptū est. ut de arca
egredierent. ⁊ pacūz
acciperent: ne vltra
aq̃s diluuij perirent.
In q̃ intelligi potest
q̃ p. x. ⁊. vij. sicut su
pra statū indō annū
significari p̃t. qū vici
is abūmāciat. p. x.
vij. p̃motio p̃fectoꝝ
in p̃lāmātoe virtutū
Si em̃ decē ⁊ septēz
decē addas. fiunt vi
genti septē. Si em̃. x.
p̃ceptis quibz pecca
to renūciat. euāgeli
cā p̃fectionē adp̃sū
qua p̃cipit ne solū n̄
irasci. ⁊ etiā inimicos
diligere. ⁊ similia. ad
illā grātez p̃fectionis
p̃uenisti. in qua nec
sacramētis p̃dictis
egreas: ⁊ de arca et̃iel
id est. de spe ad spem

perueniens requiem in sacramentis promissam inuenies.

Egredere de arca. **zc.** **iii.** **¶** Functi erunt: qui disuncti intraerunt
q^d nūc caro concupiscit aduersus spiritū. 7 spiritus aduersus carnem. **¶** In
resurrectione iustoz pfecta pace spiritui corp⁹ adberbit: nulla mutabili-
tatis indigentia vel concupiscentia resistente.

Et tol. a. Aug. Ingredia sunt i arca munda z immunda aialia: b p' egressu
no offerit' deo nisi munda. **P.** vo ait: no pcutit oem aiam. v. sic feci. z ad
didit q largitate bonitas donat idignis. forte novi t. indulgentia figurata
est: vt pterita vltio ad legis pteat seueritate, hoc ad gratie bonitate.

Sensus enim &c. Prego. in moy. li. xxxviii. Nemo sibi attribuat. li
cogitationes vicerit. quia corruptionis malū qđ quisq; ab ortu carnaliz

virtus et dei sapientia. quia quod stultum est dei sapientia est hominibus. **Alc.** Post diluuium noe inebriatus est: quia forte nesciebat vino posse inebriari. nec enim ante diluuium leguntur homines vino vsti. Ideo de noe specialiter dicitur: quod plantauerit vineam. Rudatio femoris sequitur ebrietatem licet libido saneratem.

Quod cum vidisset etc. **Rf.** Iudei christi mortem videntes sublanna uerunt. Sem vero et iaphet duo populi ex spurio et circumsione credentes auersi operuerunt: nec viderunt. quodammodo passionem christi regimus: sacramentum bonorum. eiusque mysterij rationem reddentes: a iudeorum detractatione opimus. Vestimentum enim significat sacramentum: tota memoria preteritorum. Passio enim est transacta: non expectatur futura. Cham vidit: quod in nece domini consensit. Noe nunc clauit: quod per eum est manifestum: quod erat in prophetia secretum. Ideo fit seruus seruorum fratrum suorum: quod gens illa christianorum scriptura bannat legem et prophetas in testimonium ecclesie: ut bonorum sacramentum quod illa littera nunciat.

Quod cum etc. **Rf.** reitici i maledicta medietate reputant: quod nec in pariete qui et circumsione creditur agnoscuntur. de quo apostoli. Nec in illo qui ex spurio et quo gentes in unitate fidei tanquam in pace angelici concurrentes. **At vero sem etc.** **Rf.** in mox. Auerfari dicimur quod repbamur. Quid est ergo quod filij vereda patris superiectis dorso pallij auersi veniendo operuerunt: nisi quod bonis subditis sic perposito suorum mala displicent: ut ab alijs nota occultent. operimentum auersi deferunt. quod diuidentes factum et venerantes magistrum nolunt videre quod regunt. **Maledictus etc.** **Rf.** in mox. li. xxvi. Noe permittit deus multa peccata: sed ita iudicium in nostra correctione incipit: ut in reproborum damnatione quiescat. Incipit enim iudicium a domo dei. Quis ergo finis eorum qui non crediderunt: qui temporalia flagella non sentiunt. quod in eternum peribunt quorum nequitia cham peccante figurata est. Cui dicitur: Maledictus chanaan puer etc. Patre peccante filius sententiam accepit. quod reproborum nequitia bipartem proficit: sed perit in posterum. **Benedictus deus sem.** Cum deus sit omnium gentium. quasi proprio vocabulo etiam in ipsis gentibus dicitur deus israel. quod est ex benedictione iaphet. quod in populo gentium orbem terre occupauit ecclesia. quod pronuntiabatur cum diceretur: dilatat deus iaphet.

Chanaan. Strab. A quo chananei. qui hac maledictione prophetant expellendi de loco habitationis.

[†] Scalice passionis. spassus. [†] Scruicupus. [†] rbi infirmitas mortalitatis apparuit. **Inebriatus etc.** [†] et nudatus iacuit in [†] salu in domo. [†] in gente sua. [†] iudaea. **Tabernaculo suo.** [†] Quod cum vidisset [†] quod neci christi consensit [†] susabel secundum carnem [†] medius frater. [†] i. populus iudeorum. qui nec primatum apostolorum tenuit: nec vltimus in gentibus creditur. [†] [†] mortalitate patris nudata. **Cham pater chanaan vereda patris** [†] [†] per litteram legis et prophetie. **sui esse nudata:** [†] nunciat duobus [†] [†] duo filij. [†] maximus et minimus. duo populi sunt.

fratribus suis. **At vero sem etiam** [†] [†] sacramentum transactae passionis. **phet pallium imposuerunt humeris suis.** **et incedentes retrosum:** [†] [†] velam eto honorantes. [†] unde sint nati sciētes [†] operuerunt vereda patris sui: facta [†] [†] in nece christi non consenserunt. **cielsq eorum auersę erant:** [†] [†] prius

virilia non viderunt. **Euigilans** [†] [†] propheticus spiritu. **aut noe ex vino.** [†] cum didicisset quę

fecerat ei filius suus minor. ait: [†] [†] plebs iudaica quę dū christū crucifixū penaz in filios transiuit dicens. sanguis eius sup nos et super filios nostros. **Maledictus chanaan puer:** **Ser**

uus seruorum erit fratribus suis [†] [†] ser quo iudei. **Dixitq:** **Benedictus deus sem**

fit chanaan seruus eius. **Dilaret** [†] [†] ser quo gentes. [†] [†] s conuenientibus in ecclesia iudeis et gentibus. [†] [†] ecclesiis: quas pstruxerunt apostoli prophetarū filij. **deus iaphet.** **et habitet in taber**

naculis sem: **Sitq chanaan ser**

uus eius. **Dixit aut noe post dilu**

uium. ccc. l. annis: **et impleti sunt**

omnes dies eius nongentorum

Dilaret deus i. etc. **Rf.** De sem hebrei. de iaphet gentiles. Quia igitur lata est multitudo gentium. a latitudine quę iaphet dicitur. latitudo nominatur. quod autem ait habitet in tabernaculis sem. de nobis. prophetatur qui in eruditione et scientia scripturarum electo israel versamur.

Alc. Dilaret etc. Sem maior natus ipse est iudaicus populus. et quo patriarchę et prophetę et apostoli. Iaphet pater gentium est. qui latitudo interpretatur. Dilatus est enim gentilis populus. qui cum prophetis et apostolis

hereditatem accipit. Et in tabernaculo sem transijt habitatio iaphet. hoc est in domo legis et prophetarum ecclesiam illustrari. Minor est enim tempus gratie: sed maior est lege gratie. Iphaz vero quod interpretatur: uir callidus. tanquam melius est ab utroque discretus: nec in primis ijs israelitarum. nec in plenitudine gentium. significat non solum iudeos: sed etiam hereticos callidos. non spiritu sapientie. sed impatientie: quo solent primo feruere. et sanctos perturbare. Significat etiam omnes falsos christiani. nos. qui passionē christi annunciant. profitendo: sed inhonorat male viuendo. a fructibus eorum cognoscitis eos. Non in se: sed in filio suo maledictus est: tanquam in fructu. in opere. Chanaan namque interpretatur motus eorum. id est opus eorum.

quinquaginta annorum. et mortuus est.

De sunt genera

tiones filiorum noe Sem cham

et iaphet. **Matq sūt eis filij post**

diluuium. **Filij iaphet** [†] [†] galathe. **Homer** [†] [†] scite qui et massagete putantur. [†] [†] medij. [†] [†] iones qui et greci. a quibus ionij mare. et quinta lingua eorum ionica dicitur. [†] [†] hiberes vel hispani.

Imagog [†] [†] madai. [†] [†] iauan [†] [†] tu [†] [†] capadoces quorum metropolis hodie mathaca dicitur. [†] [†] a quo thraces. **bal.** [†] [†] mosoch [†] [†] thiras. **Dorro** [†] [†] quos greci regnos vocant. [†] [†] paslagones [†] [†] et frigies.

filij gomer. **asenech** [†] [†] riphath [†] [†] to [†] [†] a quo helisei. [†] [†] greci qui et colides. **gorima.** **Filij aut iauan.** **thelisa.** [†] [†] et [†] [†] clices. quorum ciuitas tharsus paulo apostolo nobilis. [†] [†] a quo cicci. quorum hodie ciuitas ciciam dicitur. [†] [†] hi sunt rhodi.

tharhis. [†] [†] cethim. [†] [†] dodanum.

Ab his diuise sunt insule gentium [†] [†] hic p proleptice. [†] [†] pro occupatione. [†] [†] necdum enim lingue diuise. **in regionibus suis:** **et vnusquisq**

secundū linguas et familias suas

in nationibus suis. **Filij aut cham** [†] [†] hec est ethiopia. [†] [†] segyptus [†] [†] sudia: vñ fluius mauritanie: phut et omnis regio phuten sita dicitur.

chus. [†] [†] mesraim. [†] [†] et phuth. [†] [†] et [†] [†] a quo chananei. [†] [†] a quo sabei. [†] [†] spars ethiopiae occidentalis. [†] [†] getuli in parte remotioris aethiæ deserto adherentes. **chanaa.** **Filij ch.** [†] [†] saba. [†] [†] euila [†] [†] a quo sabatheni: qui nunc astabari secundum hieronymum.

et sabatha. **et regina et sabathaca**

fricam. iaphet europam sortitus est.

Iaphet. Minoris filij. de quo nati sunt septem filij. qui tenuerunt se prentionalem regionem a thauro et amano. montibus cilicie et sirie. usque ad fluium thanaim. In europa vero usque ad gadira. Nomina vero locis et gentibus relinquentes. ex quibus plurima mutata. cetera permant.

Homer. Hi sunt galathe secundum iosephum qui latine gallogreci dicuntur.

Tubal. Hiberes qui et hispani. a quibus celtiberia. licet quidam itali eos suspicentur.

Chanaan. Hic obtinuit terram. quam iudei postea possiderunt. eiusque chananeis.

Regma et sabathaca etc. Hieroz. Paulatin antiqua nomina perdidit. et quę nunc pro veteribus habentur. ignoratur.

De sunt ge. Bene

dictis duobus filijs noe. **et medio maledictis:** **generationes eorum** **textuntur.** **ex quibus septuaginta duę generationes sunt orę.** **Quindecim de iaphet.** **triginta de cham.** **viginti septem de sem.** **Ad quas misit domini.** **lxx. duos discipulos.**

Sem. **Alc.** ut estimant asiam. cham a

Saba. Alia q̄ su-
perior. et differt i scri-
ptura. Illa em p sa-
mech. hęc per syn scri-
bit. vbi em dicitur re-
ges. a. z. s. d. a. in be-
bzo habet saba z sa-
ba.

Nemroth. Qui
vltra naturā celi pe-
netrare voluit. signi-
ficat dyabolū. qui
ait. ascēdā sup astra
celi.

Nemroth. secundū
iōsep̄m noua regna
cupidine z tyranni-
de arripuit. z fuit au-
ctor edificandę tūris
que tangeret celum.
Ipse cepit esse potēs.
vel gigas secundum
alios. Sed antea gi-
gantes natos scriptu-
ra cōmēmorat. Sed
forte post diluuiū no-
uitas generis huma-
ni reparandi memo-
ratur. q̄ ipse cepit ēē
gigas sup terrā.

**Robustus ue-
nator.** Al. i. hōim
oppressor z extirpator.
quos allexit. vt tūre
contra deū construe-
rent.

Babilon. Al. con-
fusio. q̄ ibi facta est
linguarū diuisio.

Assur. Imperiū as-
siriū. qd p̄mū fuit
sub nino. qui edifica-
uit ninuen. q̄ ppter
penitentiā pulcra ap-
pellatur.

At vero z. dicit.
Acceptis laabim a q̄
bus libes postea no-
minati sunt. qui p̄-
phathei vocabantur
z celluim. qui postea
philitim dicitur.
q̄s nos corrupte pa-
lestinos dicimus. ce-
tere sex gentes nobis
ignote sunt. q̄ bello
ethiopico luerse. pos-
sederunt aut terraz a
gaza. vsq̄ ad extre-
mos fines egipti.

Lu. a. n. phe. ca.
Hęc nota ignorant.
vel q̄ telez sunt ge-
tes bello ethiopico.
vel q̄ ignorat q̄ no-
mina nūc habeant.

De sem. De hoc
nomine loquitur. q̄
ei generationē z ge-
nerationis lineam. p
sequitur.

Heber. Qui tū-
quint a filio noe sex

Sarabia. z Sethiope ultima regio.
Fili regina saba. z **dadān.** **Doz**
ro chus genuit **nemroth.** Ipse
post diluuiū. s. vel gigas.
cepit esse potens in terra. z erat
animarū deceptor. q̄ cogebat homines igne
adorare. s. nō ignozante vel contra diuin.
robustus venator. corā domino

Fuit autem principium regni ei.
confusio. s. edifica mesopotamie ciuitas.
smilibi.
babilon. **arach.** et **achath.** et
Seleucia a seleuco rege alie nunc dicta.
Babilonia: vbi puri bituminis.
chalanne in terra sennaar. De
sennaar. s. secundū hebreos. quibz nūm
filius belli edificauit z ninuen appellauit
terra illa egressus est assur. z edi-

ficauit ninuen. z plateas ciuita-
tis. z **chale.** **Refen** quoq̄ inter ni-
nūen z **chale.** hęc est ciuitas ma-

gna. At vero **mesraim** genuit **lu-**
dim. z **ananim.** z **laabim.** **neptu-**
im. z **phetusin.** z **cheshuin** alias

celluim. de quibz egressi sunt phi-
litiim z capthurim. **chanaa** aut
genuit **sidonez** primogenitū suū
z hos populos expulit istē de terra philitim
terbeum. z **iebuscum.** z **amozreū**
z **hieru.** hic condidit archas opidū contra tri-
polum in radicibus lybani.

z gergefē. z **eueum.** z **aracheum**
z qui ciuitatem propinquā predicte noie cyn
edificauit. s. a quo aradi. qui aradi in sulam
tenuerunt. s. a quo samaria.
cyneū. z **aradiū.** **Samarithen**
a syris. vel hebreis anthiochia. sicut apud vete-
res emath vocatur.

z amatheum. z per hos diffemi-

nati sunt populi chanaanēoz. fa-

cti sunt termini chanaanēoz veni-

entibus a sidone iezaram vsq̄ ga-

zam. donec ingrediaris **sodomā**

z gomozram z adamam z seboim

vsq̄ iefā. **Pi** sunt filij **cham** in co-

gnationibus z linguis z genera-

tionibus terrisq̄ z gentibus suis

De sem quoq̄ nati sunt patres

omniū filiorum heber. fratre **ia-**

phet maiore. **Fili sem** **helam** et

assur z **arfaxat** z **lud** et **aram.**

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

z aram. s. a quo aram. s. a quo aram. s. a quo aram.

quasi dissonantia lingue ab invicem sepantur: quos armat contra. Tenem
perniciosa p[er]fensio: diuidit erroris repentina confusio. Hos damnat triui
tas et dissipat in qua
offenderunt. **U**n ve
nite igitur. d. r. c. i. l. e.
varietate. s. eroy vel
salimati: qm facta est
linguay diuisio. In
sola domo heter pri
stina lingua remansit
sicut in sola ecclesia q
est dom[us] xpi unitas
p[er]fessionis et fidei.

Venite igitur. d.
ad angelos dixisse i
telligit. Vel secundu
illud faciamus. b. ad
ima. et si no. Pa sin
gulari numero subiu
ctum est: et diuisit eos
et sicut ibi fecit te
b. ad ima. et si suam

Rego in mox
li. y. Venite et dicit
his qui teo adheret
Venite: q. a. diuina
contemplatio nunq
decretere: sed semper
acrescere: et nuq cor
de recedere stabili mo
tu est semper venire.
Ascendit angeli cre
atores p[er]spiciendo. et
scendunt creatura il
licite se erigente exa
mine distractionis p[er]
mendo. Dicere ergo
descendam? et p[er]fun
damus lig. e. est in se
met ipso qd recte aga
tur ostendere. et p[er] vim
interny visionis eoz
mentib[us] exhibenda iu
dicia. occultis moti
bus inspirare.

Diuisit eos. Ale.
In hac diuisione lin
guay nichil noui fe
cit deus: sed dicendi
modos et formas loq
tarum diuersis genit
bus diuisit. **U**n ead
dem sillabas. et eius
dem potestatis litte
ras aliter coniunctas
in diuersis linguis in
uenim[us]. et sepe eadez
nomina vel verba a
liud significatia. vbi
dicimus in psal. **U**n
uirga ferrea: in greco
bater enrado siede
ra. igitur in latino siede
ra non ferrea signifi
cat: vt i greco s. astru

Sem erat. c. a.
Bec. Magna que
stio nobis nascit[ur] fin
literam. quomodo sem
biennio post diluui
centu esse annos dicat: cu supra quingentesimo anno noe natus asseratur.
et sexcentesimo anno eiusdem noe diluuii venisse legatur. **U**t ergo nume
rus tempoz sibi inuenit ipsi non repugnet. intelligendū est. aut noe duos plus

edificauerant filij adam et dixit:

Ecce vnus est populus. et vnum

est labium omnibus. **A**eperuntq[ue]

boc facere: nec desistent a cogita

tionibus suis donec eas ope co

pleat. **V**enite igitur descendam[us]

et confundamus ibi lingua eozum:

ut non laudiat vnusquisq[ue] in voce

proximi sui. atq[ue] ita dimisit eos

domin[us]. ex eo loco in vniuersas

terras: et cessauerunt edificare ciui

ratem. **E**t idcirco vocatum est no

men loci illius babel: q[ui] ibi confu

sum est labium vniuersę terre. **E**t

inde dispersit eos dominus sup

faciem cunctarum regionu[rum]. **D**e

sunt generationes sem. **S**em erat

centum annos quando genuit ar

phaxat: biennio post diluuiū. **U**i

xitq[ue] sem postq[ue] genuit arphaxat

quingentis annis. et genuit filios

et filias. **P**orro arphaxat vixit

trigintaquinque annis. et genuit sa

le. **U**xit arphaxat postq[ue] genuit

sale. ccc. iij. annis. et genuit filios

et filias. **S**ale quoq[ue] vixit trigin

ta annis. et genuit beber. **U**xitq[ue]

sale postq[ue] genuit beber. cccc. iij.

annis. et genuit filios et filias. **U**i

xit aut beber trigintaquattuor an

nis. et genuit phalech. **E**t vixit be

ber postq[ue] genuit phalech. cccc.

xxx. annis. et genuit filios et filias

q[ui] quingentos annos habuisse: quādo natus est sem. aut duos minus ad
sexcentos annos quādo venit diluuiū. aut sem habuisse centū et duos an

Uxit quoq[ue] phalech triginta an

nis. et genuit reu. **U**xit quoq[ue]

phalech postq[ue] genuit reu ducent

isnouem annis. et genuit filios et

filias. **U**xit aut reu trigintaquin

q[ue] annis. et genuit saruch. **U**xit

quoq[ue] reu postq[ue] genuit saruch

ducentis septem annis. et genuit fi

lios et filias. **U**xit autem saruch

triginta annis. et genuit nachor.

Uxitq[ue] saruch postq[ue] genuit na

chor ducentis annis. et genuit fi

lios et filias. **U**xit autem nachor

vigintinouē annis. et genuit tha

re. **U**xitq[ue] nachor postq[ue] genuit

thare centus decem et nouem an

nis. et genuit filios et filias. **U**xit

q[ue] thare septuaginta annis. et ge

nuit abraz. et nachor. et araz. **D**e

sunt autem generationes thare.

Thare genuit abra nachor et ara

Porro aram genuit loth. **M**or

tuusq[ue] est aram ante thare patrē

suū in terra natiuitatis suę in vr

chaldeorum. **D**uxerunt autem

abram et nachor vxores. nomen

vxoris abram sarai. et nomē vxo

ris nachor melcha filia aram. pa

tris melche. et patris iesche. **E**rat

aut sarai sterilis nec habebat fili

os. **T**ulit itaq[ue] thare abram filiū

suū. et loth filium aram filij sui.

et sarai nurum suaz vxorē abram

nos quādo natus est arphaxat. **S**olet em
sic loqui scriptura nō
nunq[ue] ut et si modicu
suplit. v. dicit plena
rium tamē numez et
pfectū in compoto so
net. videt aut verili
mile ut mea fert suspit
tio. q. cū nar. cēt lem
duos sup quingēto
annos habuisse noc.
Req[ue] falsū dicit leri
ptura: q. quingēto
annos habuit. etiā li
quingēto et duos an
nos habuerit. q. ni
miz minor numerus
intra maiore p[er]tinet.
forte aut sancte leri
ptor hystorie diligen
tius h loco curauit ex
plicare. dicendo sem
biennio post diluuiū
centū fuisse annoz:
q. se meminit annum
natiuitatis ei. q. si ne
gligenti. annotasse.

Rusq[ue] i tota hac
serie generationū ad
didit mortuus est: sic
in etate q. p[er]cessit dilu
uiū: q. nemo erat i to
ta hac p[er]plexione na
scentiū. de quo et ce
teris excepto dici pos
set sicut ibi de enoch
Ambulauitq[ue] cū do
mino. et nō apparuit
q. tulit cū deus.

Thare genuit a
Aug. **N**ō simul sed
suistpib[us] ex quo gi
gnere p[er]pit. nec atten
dend[um] est in his ordo
natiuitatis: s. signifi
catio future dignita
tis in q. excellit abra.

In ur chal. **H**ier.

In hebreo in ur ce
lum. i. in igne chalde
ozū hic fabulant[ur] he
brei. q. abraz in igne
sit missus. q. igne no
luit adoraē. quē chal
dei colunt: et dei auxi
lio liberatus de ydo
latrie igne effugerit.
Un ad euz d[icitur] Ego
sū qui eduxi te de ur
chaldeorum.

Srai patris mel.

Hier. **I**de p[er] v[er]um
q. arā filius thare fr
abraz et nachor. dual
filias genuit melchā
et sarai cognomento
ieschaz. Melchā du

xit nachor. et sarai abram. nondū em inē patuos et nepes nuptie fuerant
phibite. q. in principio etiā inter fratres et sorores sunt celebratę.

Tulit itaq[ue] t. a. f. s. z. Aug. **U**sq[ue] facti sūt dies thare. cc. v. anni. et

mortuus in aran. prius dicitur qd cu esset thare lxxv. annor. genuit abram
z postea cum omnibus suis mansit in charram: z mortuus est. Et dictu est
abre vt exiret de charram: z exiit cu esset lxxv. annor. Sz p recapitula-
tionem ostendit vno patre dnm pcepisse z abram de charram exisse cu
esset lxxv. annor. z pater c. lxxv. Si dies vite eius cc. v. anni fuerit. Et
ideo scriptu sit: fuerit anni vite thare cc. v. anni in charram. qd ibi imple-
uit annos totius vite. Soluit ergo questio p recapitulatione que insolu-
bilis est. si post morte
thare dicerem dnm
dixisse abre. vt exiret
de terra. qd non erat
lxxv. annor. cu pa-
ter iam mortu esset.
qui cum anno etatis
lxx. ge. vt post morte
patris esset. c. xxxv.
annor. si omnes anni
patris. cc. v. fuerunt.
Sed qd quida voluit
annos abre compu-
tari ex quo liberatus
est de igne chaldeor
secundu beboz tra-
ditione. potest dici qd
scriptura qd ait. cu
esset thare annor. lxx. ge-
nuit abram z nachoz
z aram. non intelli-
gitur qd lxx. anno-
tres genuit. sed qd
generare cepit: memo-
rauit. fieri aut potest
vt posterior abram
genuit: sed priuile-
gio dignitatis prior
nominat. sit. sicut fa-
ctum est ibi. Jacob
dilexi. elan odio ha-
z in paralipomenon.
Judas ordine quar-
tus prior nominatus
est. a quo iudei dicti
poter regiam tribu.

Egrederet de t. zc
Aug. Consideranda
est narratio stepha-
ni de hac re. cui ma-
gis bax expositionu
no repugnet: z illud
quide contigit: ut no
sicut videtur narrari in
gen. post morte thare
locu sit deus abra-
ut exiret de terra z de
cognatoe sua. Sed
cu esset in mesopota-
mia. priusq habitaret in charra iam egressus de terra chaldeor. vt in illo
itinere intelligatur ei locutus de. Sz qd stephanus postea sic narrat: tunc
abraaz egressus de terra chaldeor habitauit in charra. z inde postq mor-
tuus est pater eius collocauit euz in terra hac. no paruas affert angustias
huic expositioni qd sit p recapitulatoe. Vider em habuisse impium domi-
ni qui ei locutus fuerat in itinere mesopotamie egresso de terra chaldeor
z eunti in aran. z post mortem patris sui implese. cu dicit habitauit i char-
ra. z inde postq mortuus est pater eius collocauit eu in terra hac. Ac per
hoc manet qstio si lxxv. annor. fuit. quando egressus est de charra. Quo-
modo possit hoc esse. nisi forte qd ait stephanus: tunc egressus abraaz de
terra chaldeor habitauit in charra. sic accipiat. tunc egressus est postq lo-
cutus est dominus. iam em erat in mesopotamia (sicut supradictu est) qn
audiuit illud a dno. Sed p regulam recapitulationis contexere voluit ste-
phanus z simul dicere vnde egressus: z vbi habitauit: cu ait: Tunc abram
egressus est de terra chaldeor. z habitauit in charra. In medio aut. i. int
egressum de terra chaldeor. z habitationem in charra locutus est ei de.
Vero adiungit stephanus: z inde postq mortuus est pater eius: collo-

filij sui. z eduxit eos de vr chalde-
orum: vt irent in terram chanaaz
vbi charram.
Veneruntq vsq aran. z habita-
uerunt ibi. Et facti sunt dies tha-
re ducentorūquinq annorum. z
mortuus est in aran.

O XII.
Aug. viuente patre. Spater.
Irit aut do-
minus ad abram. Egredere de
Sterreno homine. Si ualida. Si uicioru.
terra tua. z de cognatione tua z
Syaboli. Sobliuiscere po. tu. z. d. p. t.
genetum.

8 domo patris tui: z veni in ter-
ram qua monstrauero tibi. Faci-
amq te in gentem magnaz. z be-
nedicam tibi. z magnificabo no-
men tuum: erisq benedictus. Be-
nedicam benedicientibus tibi. et
maledicam maledicentibus tibi:

atq in te benedicens vnuerse
cognationes terre. Egressus est
itaq abram sicut pceperat ei do-
minus. z iuit cu eo loth. Septu-

canit cu deus in terra hac. Notandu qd non dixit. z postq mortu est pa-
ter eius egressus est de charra: sed inde collocauit eu deus in terra hac. vt
post habitatione in charra collocaret in terra chanaan. non post mortem
patris egressus. sed collocatus in terra chanaan. Et sit ordo verboru. ha-
bitauit in charra. z inde collocauit eu in terra hac postq mortuus est pa-
ter eius. tunc. i. locutus est. quado illic nepotem suscepit. cui omne semen
fuerat regnaturu: ex promisso dei hereditate donata. ex ipso em natus est
hylnael de agar. et
alii de cethura. et ex
ysaac elan: ad quos
non pntet hereditas
Et iacob autem filio
ysaac quotquot na-
ti sunt. i. vnuerfu se-
men ei. ad illam he-
reditatem pertinuit.
Sic igit locutus est
in terra illa abram:
qn ibi vixit vsq ad
natiuitate iacob.

Strabus. Notu
dum qd ia egressus fu-
erat de terra sua: sed
tunc egressus fuerat
corpe no mente z vo-
luntate. habebat em
animu forsan reuer-
tendi. qn dictu est ei.
Egredere zc.

Reliquit terra
ips cognationem in
deorū. z magnificat
est in populis gentiu
Robis quoq exeu-
dum est de terra nra
i. de facultatibus. z
opibus terrenis. z co-
gnatione. i. conuersa-
tione vicioru q nobis
a natiuitate coheren-
tia. qd affinitate con-
sanguinitatis sit co-
iuncta. z d domo pa-
tris. id e. de memoria
mundi. vt ei renunci-
antes. possim cu po-
pulo dei dilatare. et
in terram. pmissionis
celestis cu tempus ve-
nerit introduci.

Faci q te in g.
Ii. Duo pmitunt
abre. q. i. terra cha-
naan semen ei possi-
debit cu dicit. z veni
in terra qua mon. ti-

Aliud aut longe pstantius no de carnali. sed de spiritali semine quo
pater futurus est. no tm gentis iudae. sed omniu gentiu fidem sequenti-
um suam. qd ita pmitte. Et benedicens in te omnes gentes terre.
Septuagintaquinq. a. Dicit. Si thare p abrag in regione chal-
dea. lxx. annor. genuit abram. z in charra ducesimoquinquo anno mor-
tuus est. quomodo post morte thare abram exiens de charra. lxxv. anno-
rum memorat. cu a natiuitate ei. vsq ad morte patris. c. xxxv. anni fuisse
doceant. Vera est igit beboz traditio q egressus sit thare cu filijs suis
de igne chaldeor. z q abram vallatus babilonio incendio: qd illud ado-
rare nolebat: liberatus sit auxilio dei. z ex illo tpe reputet ei tempus etatis
ex quo confessus est deū. spemes ydola chaldeor. Potest aut fieri. vt qd
scriptura reliquit incertu: ante paucos annos thare de chalda. pfect. ve-
niet in aran qd morte obiret. vel statim post persecutionem: z ibi diutius
moratus sit.

Bethel. Rab. Interpretat dom. dei. q post bethanen vocata est. id est.
domus ydoli.
Dayn. Deul. vel fons interpretatur. Patriarcha ergo tendes ad terrā.

Aliud aut longe pstantius no de carnali. sed de spiritali semine quo
pater futurus est. no tm gentis iudae. sed omniu gentiu fidem sequenti-
um suam. qd ita pmitte. Et benedicens in te omnes gentes terre.
Septuagintaquinq. a. Dicit. Si thare p abrag in regione chal-
dea. lxx. annor. genuit abram. z in charra ducesimoquinquo anno mor-
tuus est. quomodo post morte thare abram exiens de charra. lxxv. anno-
rum memorat. cu a natiuitate ei. vsq ad morte patris. c. xxxv. anni fuisse
doceant. Vera est igit beboz traditio q egressus sit thare cu filijs suis
de igne chaldeor. z q abram vallatus babilonio incendio: qd illud ado-
rare nolebat: liberatus sit auxilio dei. z ex illo tpe reputet ei tempus etatis
ex quo confessus est deū. spemes ydola chaldeor. Potest aut fieri. vt qd
scriptura reliquit incertu: ante paucos annos thare de chalda. pfect. ve-
niet in aran qd morte obiret. vel statim post persecutionem: z ibi diutius
moratus sit.

Bethel. Rab. Interpretat dom. dei. q post bethanen vocata est. id est.
domus ydoli.
Dayn. Deul. vel fons interpretatur. Patriarcha ergo tendes ad terrā.

promissionis: tetendit tabernaculū inter bethel ⁊ hayn. qꝛ sancti fonte baptis-
mi regenerati in cursu hui⁹ vite circūspecti ad dei tabernaculum. i. cele-
stem properant civitatem.

Dic ergo obsecro tibi Aug. Querit cur patriarcha voluit mentiri. vt diceret sororem suam. et non potius deo comisit. qui si vellet ei pudiciam apud pharaonem conseruare posset. **S**ed veritatem voluit celari non tamen mendacium dici. Soror enim dicitur quia filia fratris. et in hoc ostenditur. quia nemo debet recitare deum suum dum habet quod faciat rationabili consilio. fecit enim pro vera sua quod potuit. quod autem non potuit. deo commisit. in quem sperauit. cui pudicitiam pius commendauit. nec eius fides aut spes fefellit. **R**espondeo ergo audeat deum tentare homo. dum habet quo rationabiliter quod cauere oportet. euadat. nec pauper de protectione dei de sperant. aut fide perdit. quoniam in ipsa lubus missus. inimicorum manus aufergit. Ipsi autem abraham si interrogatus in la. vxorem suam indicaret. duas res deo committeret. et vitam suam et vxoris pudiciam.

Sublata est. m.
Rab. Excusatur la-
ra. q̄ in domuz pha-
raonis transfertur in
uia. nō solum in hoc
q̄ non inquinat cor
pus. nec aīa nisi men-
tis consensu. sed etiā
in hoc q̄ conueniēte
et permittēte viro suo
factum est.

Aug. Apud pha/
raonem tandem potu
it esse intacta. quia in
bester legitur. q̄ puel
le nō statim ad reges
introducebātur. sed
vno anno custodie
bantur. ⁊ sex mensibꝫ
oleo mirrino unge
bantur. ⁊ alijs sex mē
sibꝫ in diuersis odo
ramentis erant. **P**o
tuit ergo p̄ has indu
cias temporis intacta
manere. ⁊ interim be
ne vsi sunt ab̄rā ggi
ptij. donec pharao a
deo flagellatus ⁊ co
gnoscēs q̄ esset vxor
ei. redderet intactā.
⁊ asine ⁊ cameli ⁊ serui ⁊ fa
milie. **F**lagellauitq; domin⁹ pha
raonem maximis plagis ⁊ domū
† s̄ qua intactam volebat seruare.
eius propter vxorem ab raam sa
rai. Vocauitq; pharao abram et
dixit ei: **Q**uid nam est hoc qđ fe
cisti michi? **Q**uare non indicasti
michi q̄ vxor tua esset? q̄ ob cau
sam dixisti sororem tuam esse ut
tollerem eam michi in vxorem?

C. XIII.

Ascendit ergo abram. &c. Hier. De egipto liberatus bene ascen
dite legitur. Sed quomodo potuit diues esse valde? Sed in hebraica ve
ritate habetur gravis vehementer egipti enim pondere grauebatur. Et li

cet videatur esse diuinitis aurum et argentum: si autem egipti sunt sancto viro gra-
 ues sunt. Nec ut in hoc legatur. sibi videbatur venerat in desertum usque bebel.
 Sed secundum hebreos. sibi in itinere suo per austrum usque bebel. Ne
 egipto enim profectus est. non ut desertum peteret. quod in egipto reliquerat
 sed ut per austrum qui aequiloni contrarius est: veniret ad domum dei: ubi

erat tabernaculū ei?
inter bethel ⁊ hayn.

In bethel zc **A**n
sit bethel ciuitascula
i duodecimo lapide
ab helia ad dexteraz.
euntibz neapolim. q
pn^a luzā i amigda
lus vocabat in tribu
beniamin. Hayn ve
ro in tribu iuda sepa
ta sacerdotibus. Be
thel domⁱ dei. Hayn
ocul⁹ vel fons. bene
ergo tabernaculum
inter bethel et hayn
figens : altare domi
no edificauit : qz san
cti a mūdi pncipe z
seculi voluptatibz re
cedentes abluti sācto
fonte baptismi cursū
psentis ritę psidera
te ducentes. z hostiā
laudis z boni operis
sup altare fidei deo
exhibentes. ad omū
dei i. ad celeste birz
sc̄ iter tendunt.

Mile queso sit ꝛ.

Ros quoq; nihil cō
 cordie: 7 charitati p̄
 ponam? s; p̄ dextraz
 p̄spiratis vel sinistrā
 aduersitatis in pace
 7 dilectōe p̄seuerem?
Rixa inter pastores
 loth 7 pastores abie
 controuerſiā s̄g̃t int̄
 pastores catholicos,
 7 subuersores hereti
 cos. **I**n 7 loth here
 siarchas s̄g̃t: qui de
 clinans interpretatur
 7 circa iordanē: i. de
 scensum regionē sibi
 elegit. **P**astores ei⁹
 hereticos 7 falsimati
 cos, q̄ pulcra 7 dedi
 uia petūt: nec in mon
 te cū moyse ascēdunt
 ad dñm, pacē 7 vni
 tatē cōfirmantes: 7
 optionē quo volunt
 eundi accipiūt, 7 gra
 tiam fugiētes: libero
 arbitrio se cōmittunt
Pastores x̄o abrag
 catholicos doctores
 significant: qui here
 ticos etiā localiter fi
 giunt, secundū illud
 hereticu⁹ hominē post
 primā 7 secundā cor
 rectionē deuota 7 b̄

in terra chananci et pherezci in terra. s. pmissionis. qz inter catholicos et
hereticos quoz sit regnū celoz solet esse contentio.

Fratres enim. s. Inbus modis dicunt fratres in sancta scriptura

Nunc igitur ecce coniunx tua:
accipe eam et vade. **D**ixcepitq;
pharao sup abram viris: et dedux-
erunt eum et uxorem eius: et oia
que habebat.

Bscendit er
go abram de egipto. ipse ⁊ yroꝝ

go abraham de egipto. ipse ⁊ vxor
eius ⁊ omnia quę habebat: ⁊ loth
cum eo ad australem plagā. **F**rat
autem diues valde in possessione
auri ⁊ argenti. **R**euerfusq; est per
⁊ scultoribus dei. licet nox miter ⁊ persecutio
nō refrigeret in diuini cultus intentio.
iter quo venerat a meridie in be
thel. vsq; ad locū vbi prius fixe
rat tabernaculum inter Bethel et
bayn. in loco altaris qđ fecerat
prius: ⁊ innouauit ibi nomē dñi.

*** * ***

Bed z loth qui erat cum abram
fuerunt greges ouium z armēta

et tabernacula: nec poterat eos
capere terra ut habitarent. Simul

capere terra vt habitarent simul
Erat quippe substantia eoz mul

ta: et nequibant habitare cōmuni
† scatholicos et hereticos.
ter. ¶ In facta est rixa inter† pasto-

res† gregum† abram ⁊ loth. ¶

antez tempore chanaanens et pbe
reze habitabasi terra illa. Dixit

rezeꝝ habitabat i terra illa. **Dixit**
† s Notandū q̃ta cura sit sancto viro conseruā
de pacis.
ergo q̃mā ad iorb † **Ne** queso sit

iurgium inter me ⁊ te ⁊ pastores
† sco. marce. loth em fuit filius arā fratris abze

¶ cognatoe loib em hui filius ara fratris abze
meos ⁊ pastores tuos: ¶ fratres

in terra chananci et pherezci in terra .s. pmi
heretici quon sit regnū celon solet affe con

hereticos quoz lit regni celoz solet esse cont
Fratres enim. s. Inbus modis dicu

persecutione patiuntur
et sepe superantur.

Percusseruntq;

Die. Alia editio ha-
bet et ceciderunt gigan-
tes i astaroth. carna-
im. et gentes fortes si-
mul cum eis. et hoies in
sabe ciuitate anq; so-
domam peruenirent.
Quattuor reges pfe-
cti de babilone inter-
fecerunt gigantes. hoc
est raphaim. Robu-
stos quoq; arabie et
zuzim et emin in ciui-
tate sabe que vsq; ho-
die sic vocat. **Z**uzim
aut et emin terribiles
et horrendi interpre-
tantur pro quo. lex ma-
gis sensum sequentes
gentes fortissimas po-
suerunt. et reuertentes
venerunt ad fontem
iudicij. hoc est. ca-
des p anticipatione
dicitur: quia postea
sic vocat. significat
aut locu apud petra
qui fons iudicij no-
minatur. qz ibi ppli
pens iudicant.

Raphaym in a-

z Romina locor et
gentiu significat car-
naliter viuentes. quos
facile vicia vincunt.
Debreo. **R**ex
transiunat. qz de
mesopotamia venies
transito fluuio eufrate.
sedem posuit in ter-
ra chanaan. **P**u ihs
naue. Quid vultis
seruire dijs patz ve-
stroz: qui sut tras flu-
men.

Quod cu audis.

Isi. Similiter fides
nostra cu firmata est
spiritu principali qui
qz sensus corporis qz
quinq; reges subicit
verbo dei triumphat
de hoie exteriori. **I**le
in trecentis decem
et octo aduersarios de-
bellauit: qz nos in sa-
cramento crucis. qua
thau littera signifi-
cat. que treceta signi-
ficat quinq; sensus car-
nales. nos antea va-
rijs vicis captiuates
supam? **P**ecce et octo
ex ternario et senario
multiplicatus: fidem
trinitatis et pfectoem
significat opib; quib;
virtutum contra vi-
cia plena victoria perficitur.

Strabus. **A**ll.

Meliu abrae cu quattuor regib; significat bellum vir-

et Reduente fragilitate quaternarii nuntius
recesserunt ab eo. **I**gitur anno quar-
ticia superare.
todecimo venit chodorlaomor et

reges qui erant cu eo. **P**ercusse-

runtq; raphaym in astaroth. et
scornua vel defensionem cōfendens fluctum
seu diuisio cōm otōis. **S**ternibiles. **S**hor
rendi.
carinaiz et zuzim. cu eis et emin
et securitas pfecta vocatio spēs vel abundas
in sabe cariarthaim. et chorreos i
In timore eozū qui moribus hyptidi.
montibus seyr vsq; ad campe-
et sterocitis eozum.
stria pharam que est in solitudine

Reuerisq; sunt et venerunt vsq;

Spetra. de qua moyses. pduxit aqua. **S**im-
petus aquarū. **S**ibi poica populus murmu-
rans iudicatus est. **S**udicium
ad fontem inephar: ipa est ca-
Interpretatur etia sancta. p antiphrasim.
deset percusserunt omnē regionē
sterrā iugentū. **S**amaritanem.
amalechitarū et amozreoz qui
S. i. m. vrbē palmarū vbi supbi reges victoriā
adepti sunt. hoc est. opidū engaddi. balsamū et
palmarum fertile. sed asafonthamar vrbis pal-
marum interpretatur.
habitabat in asafonthamar. **E**t
speculum silentium.
egressi sunt rex sodomorum. et rex
populi tumentis. **S**terrenorum.
gomorre. rexq; adame. et rex
Adrentium. **S**voratorum.
heboym. nec non et rex bale que

est segoz. et direrunt aciem con-

tra eos in valle siluestri. **A**duer-

sus chodorlaomor regem elami-

tarum. et thadal regem gentiu. et

amraphel regē sennaar. et arioch

reges ponti. **Q**uattuor reges ad-

quia in cultu mores in profundū malorum
pertinaces trahunt.
uersus quinq; **V**allis aut silue-

stis habebat puteos multos bi-

scantes muti: non valentes latrare. et elati ce-
dunt vicis.
tuminis. **I**taq; rex sodomorum

et rex gomorre terga verterunt ce-

cideruntq; ibi: et qui remanserāt fu-

virtutū eminentiam. **S** hoc fit cuz vicia
vincit rationem. et inuincit fāmen verbi quo
gerūt ad montem. **A**ulerūt aut

anima pasci debuit.
omnem substantiā sodomorum et

gomorreoz et vniuersa que ad ci-

uoculando infidias
bum pertinent: et abierunt. **N**ec

Ex societate maloru penas temporales susti-
nent aliquando iusti
non et loth et substantiā eius: filiū

fratris abram qui habitabat i lo-

domis. **E**t ecce vnus qui euaserat

In hebreo transitori.
nunciauit abram hebreo qui ha-

bitabat in coualle manbre amoz

rei fratris eschol et fratris aner.

bi em pepigerat sedus cu abram

Quod cuz audisset abram captū

videlicet loth fratrem suum: nu-

Inon uxoratos de quibus dicitur in sequenti
bus. excepas his que comederunt iuuenes.
merauit et expeditos vernaculos

suos trecentos decem et octo. et

Sibi vnus de fontib; iordanis oritur. qui
nunc dicitur dan. **S**hier. opidū phenicis. qd
nunc panes dicitur. **S**ocii abre. i. fidei-
sunt charitas et spes. que suis vicibus quasi se
psecutus est eos vsq; dan. et di-
paratim occulta inspiratōe viciōsas infundit
mentes. **S** fides cum spe et charitate vicia per
sequitur.
uisis socijs irruit super eos nocte

Percussitq; eos et persecutus est

S i. vsq; ad aduersitatem effundendi sangui-
nis. damascus em potus sanguinis interpretat.
eos vsq; soba et phenicem q est
A captiuitate victoriū liberat fides rationē
et intellectū. quasi fratrem et substantiaz fratris
cū viciis purgat animi.
ad leuam damasci. **R**eduxitq;

omnem substantiā: et loth fratrem

suum cu substantia illius: et mulie-

Somniū virtutū species. **S** frictis viciis
alias infidias moluntur. maxime luxuria que
res quoq; et populū. **A**gressus

sodomitis dominatur.
est autem rex sodomorum in oc-

cursum eius postq; reuersus est a

cede chodorlaomor et regum qui

cuz eo erant in valle sabe: que est

vallis regis. **E**t vero melchise-

S hec sacramenta nostrorum sacramentorum
figura fuerunt.
dech rex salem proferens panes

et vinū. erat em sacerdos dei su-

ti. **S**icut maior minorum. **S** Qua
si hec victoria deo excelso est assignada. et ei gra-
mi. **B**ndixit ei et ait. **B**enedictus

tiarum actio pro beneficiis exhibenda.
abram deo excelso qui creauit ce-

lum et terram. et benedictus deus

excelsus. quo protegente hostes

in manibus tuis sunt. **E**t dedit ei

Mora. decime datur cu bono opi. persecutā
tia additur. **S** In quo leui tanq; minor decima
tus est.
decimas ex omnibus. **D**ixit aut

Isi. Sciens ergo patriarcha: melius sacerdotium fuisse in populo gentiu

qz leuiticum qd de ipso erat nascitur. et a meliore benedicendum: decimas

tutum et vicioz. **P**a-

ter ergo fidei et prima

via credendi. p fratre

suo loth dimicauit et

vicit. nō in multitu-

dine exercitus: sed in

trecetis decem et octo

expeditis vernaculis

Sic quisq; p anima

sua ptra spūales ne-

quitas bellum gerat

cum trecetis decem et

octo vernaculis. i. cū

auxilio sancte crucis

Athau em littera. q

habet figuraz crucis

ccc. exprimit.

Dan. Aut vnus est

de fontib; iordanis.

Ater em ior vocat.

qd interpretatur riuus

duob; ergo fontib;

q nō. pcul a se distat

in vnu riuuū fidera-

tis. iordanis appellat.

At vero mel. **z**.

Dier. **H**ic aut lex

bici esse sem filiu noe

et computatōe anno-

rum ostendūt eū vsq;

ad ysaac uxile. et om-

nes primogenitos a

noe vsq; ad aarō pō-

stices fuisse. **S**alem

vero postea dicta est

hirlm. **A**plius memo-

rans melchisede. h. li-

ne patre et matre re-

fert ad xpm. et p eum

ad ecclesiā gentiu: qz

gloria capitis ad mē-

bra refert. **Q**u bene

dixit abrae circū alo-

z i co leui. sic et aaron

te quo postea sacer-

doriū. **E**t quo vult

colligere sacerdotiū

ecclesię habentis spū-

tium benedixisse cir-

cū alo sacerdotio si-

nagoge. **A**ntē ait.

Au es sacerdos ine-

ternū secundum ordi-

nem mel. ministeriū

nostrū verbo ordis li-

gnat. nō p aaron ir-

rationalib; victimis

immolandis. sed ob-

lato pane et vino. i.

corpe domini. et san-

guine consecrari.

Stra. **M**elchise-

dech. **Q**ui interpretat

rex iusticie et dicit rex

pacis xpm significat

p que reconciliati su-

mus. et qui in fine se-

culi iuste iudicaturus

est.

Dedit ei decimas.

pphetatur. nō q̄ egi-
ptijs annis quadrin-
gentis seruiert: s̄ q̄
hic numer⁹ in illa af-
flictione complet⁹ est
q̄ ab illo tempore cō-
putatur: q̄ ista abra-
g p̄mittuntur.

Aug. Sato p̄e-
nōscens zc. Non sic
accipiendū est tanq̄
in illa durissima ser-
uitute quadringen-
tos annos populus
dei fuerit. s̄ q̄ di-
ctum est in ysaac vo-
cabit tibi semen. Ab
initio natiuitatis ysa-
ac vsq̄ ad annum e-
gressus isrl ex egi-
pto computant anni
cccc. v. Cum ergo de-
cccc. xxx. detraxeris
xxv. qui sunt a. p̄mis-
sione vsq̄ ad natū
ysaac. nō mirum est
si quadringētos qui-
q̄ annos summa so-
lida voluit appellare
scriptura. q̄ solet ita
numerare tempora.
vt qd̄ summa numeri
pauculū exerceat aut
infra est: nō cōputet.

**Qd̄ ergo q̄ ait i ser-
uitutē redigent eos z
affligent. ad. cccc. an-
nos referendū est: tā-
q̄ p̄ tot annos in ser-
uitutē habuerint eos
s̄ referēdi sunt an-
ni. cccc. ad id qd̄ di-
ctum est: peregrinum
futur⁹ est semē tuū in
terra non sua. Hinc
em̄ in terra chanaan
siue in egipto p̄gri-
nuz erat anteq̄ h̄re-
ditatē haberet ex pro-
missione dei. qd̄ f̄m̄
est postq̄ ab egipto
liberati sunt. Ut per
hyperbaton sit ordo
verborū. Sciēdo sci-
as: q̄ peregrinuz erit
semē tuū in terra nō
sua quadringētis an-
nis. Illud aut̄ sit in-
terpositū. z subiciet
eos seruituti: z affli-
gent. ita vt ad qua-
dringētos annos s̄
interpositio nō p̄tine-
at. In extrema enim
parte sume hui⁹. id ē
post mortē ioseph po-
pulus dei in egipto du-
ra seruitute afflictus est.**

Generatione aut̄ quarta. zc. Hiero. Moyses vero alibi dicit qui
la progenie ascenderunt filij isrl de terra egipti. sed quarta generatōne
egressi sunt. Cui em̄ genuit chaath. chaath genuit amram. ille aaron. aa-
ron eleazar. z ille genuit phinees. chaath cū patre suo leni ingressus est in
egiptum. Eleazar vero cū aaron egressus est. A chaath vsq̄ ad eleazar.

peregrinum futur⁹ sit semen tuū

in terra non sua: z subiciet eos
seruituti z affligent quadringen-

tis annis. Verū tamen gentē cui

seruituri sūt ego iudicabo: z post

hec egredientur cū multa substā-
tia. Tu aut̄ tibi ad patres tuos

in pace sepultus i senectute bona

Generatione aut̄ quarta reuer-
tentur huc. necdū em̄ implete sūt

iniquitates amorreoz vsq̄ in p̄e-

sens tempus. Cum ergo occubu-

isset sol. facta est caligo tenebro-
sa. z apparuit clibanus fumans

et lampas ignis transiens inter

diuisiones illas. In die illo pepi-

git dominus sedus cū abram di-

cens: Gemini tuo dabo terram

hanc a fluuiō egipti: vsq̄ ad flu-

uium magnum eufraten: Aīneos

z cenezos. z cethin oncos. z ethē

os. z pherezos. raphaim quoq̄

z amorreos: eugos z chananeos

z gergeseos. z gebuseos.

Gen. XVI.

Genitur sarai

sed habens ancillam egiptiacam

nomie agar. dixit marito suo: Ecce

conclusit me dominus ne pare-

rem. Ingredere ad ancillam meā

si forte saltem ex illa suscipiam fi-

lios. Atq̄ ille acquiesceret de p̄-

canti. tulit agar egiptiam ancillā

suam. post annos decem q̄ habi-

tare ceperant in terra chanaan. z

dedit eam viro suo vxorem: qui

ingressus est ad eā. At illa conce-

pisse se videns: desperit dominā

suam. Dixitq̄ sarai ad abram: ini-

que agis contra me. Ego dedi an-

cillam meam in sinum tuū. que

videns q̄ ceperit: despectui me

habet. Iudicet domin⁹ inter me

et te. Cui respondit abram: Ecce

ait. ancilla tua in manu tua est:

utere ea ut liber. Affligente igi-

eam sarai. fugam inquit. Atq̄ in-

uenisset illam angelus domini

luxta fontem aque in solitudine

que est i via sur in deserto. dixit

ad eam: Agar ancilla sarai vnde

venis: et quo vadis? Que respō-

dit a facie sarai domine meę ego

fugio. Dixitq̄ ei angel⁹ domini:

Reuertere ad dominā tuā. z

humiliare sub manu ipsius. Et

rursū: Multiplicās inquit mul-

tiplicabo semen tuū: z non nu-

merabitur p̄e multitudiē. ac de-

inceps. Ecce ait concepisti z pari-

es filium: z vocabis nomen eius

hismack: eo q̄ audierit dominus

tiā noui testamenti diu in manifesto non fuit. z veteri testamēto quasi an-

cille generandi licentiam dedit. seruos scilicet timore nō amore seruientes:

tanq̄ de semine abraę filios generans. quos ad vnus dei culturā astrin-

geret. z ab ydolis quibus gentes similia sacrificia impendebāt renocaret.

Sed cum populus ille de operib⁹ carnis inflatus veniente christo gratiā

refutaret: z in seruitute incredulus p̄duraret. p̄ueniente gratia sic afflic-

generationes q̄tmor
Quidā tñ ab amrā
icipiūt. z ad phinees
pueniunt. Quidā ve-
ro generatione egres-
si sūt. q̄ iudas genu-
it phares. phares ge-
nuit eliom. eliom ge-
nuit aram. aram ge-
nuit amina dab. ami-
nabad genuit naasō
qui genuit salmon.
Phares cū iuda pa-
tre suo ingressus est
egiptū. Naasō p̄a-
ceps trib⁹ iude in te-
serto subscibit. cui⁹
filius salmon in ter-
ram p̄missionis intra-
uit. A phares vsq̄
naasō generationes
quinq̄. Quidā tñ
ab eliom incipiūt: et
ad salmon pueniūt.

Gen. XVI.

Genitur sarai u-

zc. Rab. Qd̄ ē adul-

ter abram. si viuentē

vxore ancillę iungit.

q̄ nondū promulga-

ta erat lex euangelij

vi⁹ vxoris. z genus

suū multiplicandū

audierat: sed p̄ quā

muli erē nesciebat. q̄

saram sterilem noue-

rat. nec fuit in coitu

libidinosa voluptas

s̄ prolis habēde pia

charitas. vxor quoq̄

hoc voluit z coegit q̄

filios habere nō pote-

rat. Ideo ex alia su-

scipere cupiebat: quē

in locū p̄prij adopta-

ret.

Ingredere ad ā

zc. Hiero. Nota di-

ligenter. q̄ p̄curatio

filioz in bebiēo edi-

ficatio dicta est. Le-

gitur em̄ ibi Ingre-

dere ad ancillā meā.

si quomodo edificet

ex ea. forte hoc est qd̄

in exodo dicit: Be-

nedixitq̄ deus obste-

triciabus z edificauit

unt sibi domos.

Diffice. Agar

terrenā hierusalem si

gnificat. in qua vet⁹

circumcisionis pactū datur in signū: qz significat naturā renouatā p ba-
ptismum post spoliatiōē veteris hominis per xpm qui resurrexit post sab-
batum. seruos vero vernaculos empticios etiā circūcidī pcepit: vt doce-
ret ad omnes pertinere redemptionis gratiam. Vbi z parentū mutantur no-
mina: mutant vt oia redonent nouitate. abram pater excelsus: abraam pa-
ter multarum gentium.

Masculus cuius preputii caro. **Isi.** Pugnatur quomodo pueri

in circūcisi qui pactū
dei irritū nō faciunt:
sed qui eos circūcide-
re neglexerunt: perire
debeant. Sed pactū
dei nō secundū opus
sed secundū origines
in primo homine irri-
tum fecerūt: in q oēs
peccauerūt. **R**alcau-
tur em̄ om̄s nō aprie
sed originaliter pecca-
tores. Ideo percutit
om̄s qui p regenera-
tiōē nō literant.

Sarai uxore. **t.**

Isi. Declarat pmi-
sio de vocatione gen-
tium in ysaac filio p-
missionis: i. gratie nō
nature. qz de senepa-
tre z sterili matre. et
qz hoc nō p generati-
onem sicut bismael:
sed p regenerationē
futurā: et ut imperata
est circūcisio: qñ sarg
filius promittit in ty-
po ecclesie: nō quādo
bismael: qui typus iu-
deorum.

Hiero. **Isi.** Erāt

qui putant pmiū sa-
ram p vniū r-scriptā
fuisse: z postea addi-
tum esse aliter r. z qz

r. apud grecos: c. si

gnificat: multas sup

hoc nomine suspican-
tur ineptias. cū z vt

cūqz velint vocabu-
lum cōmutatum: nō

grecā sed hebraicā
debet habere rationē

hebreū em̄ est Remo

em̄ altera ligūa quē

libet vocans et bimo

logiam vocabuli su-

mit ex altera. **S**arai

ergo pmiū vocata ē

p lin. res. iorh. Pub

lata ergo iorh. addi-

ta est e-littera q per a

legit: z vocata est sa-

ra. Antea em̄ diceba-

tur princeps mea. qñ

vniū familie mater. postea absolute princeps oim. f. gentium pnceps futu-

ra. Quidā pessime suspicant eā prius lepra fuisse vocatā: z postea princi-

peni: cum lepra sarat dicitur: qd in nostra lingua videtur habere aliquā si-

miludine: sed in hebreo penitus est diuersa. Scribitur em̄ p sade z gyn

z res z tan. quod a tribus superioribus: i. sin. res. z e. quibus scribitur sa-

ra manifeste distat.

Lecidit abraam in f. f. **Hiero.** Post paululū sequit: Et vocabit

nomē ei? ysaac qui risus interpretatur. de risu abra: nō de risu sarg. Post

q em̄ ex risu abra: vocatus est filius ei? ysaac: legit sarā risisse.

Nomen eius ysaac. **Hiero.** Scien dū q quattuor in veteri testamē

to nominibus suis aperte anteq nascerentur vocati sunt: bismael. ysaac.

Constituam pactum in i. zc. Pactum vero dñi cum ysaac populo
scilicet fideli: quem mater ecclesia per fidem z baptismum generauit: z fe-
dus sempiternum: quia eterne vite possessio ei soli promittitur: qui cum ca-
pite suo christo regnum celi semper possidebit.

Super bismael quoqz exau. t. zc. Bismael populi iudeorum si

gnificat: qui multipli-
catus est valde. duo
decim duces genera-
uit: cū multitudo car-

nalium iudeorum ex
duodecim patriar-
chis genita in duode-
cim tribus est diuisa

In anno altero
annus alter quo sa-
ra genuit ysaac: tpa
sunt regenerationis:

quibus fusus est san-
guis christi: z genus
humanum ad vitāz
restauratum.

Tulit aut abraā
zc. Non intendebat
deus: ut tantū ppeu-
tium carnis abra: et

sobolis eius circūcide-
retur: sed ei quē a cū-
ctis elegerat eterne te-
stamenti munera cō-

ferebat. **In paulus**
nos em̄ sumus cir-
cūcisio: qui spiritu
deo seruimus. Et ali-

bi. Non enim qui in
manifesto iudex est
neqz que in manife-

sto in carne est circū-
cisio. Circūcidamus
ergo dei verbo aures

labia: cor: ppeutius
z om̄ia membra car-
nis. De circūcisione

auiū dicit: Qui ha-
bet aures audiēdi au-
diat. In circūcisio au-

ribus verba sapiētie
z veritatis nō possu-
mus audire. Circūci-

damus labia: ne ali-
quid turpe vel malū
vel ociosum loqmur

Circūcidit carnem
ppeutij: qui sola cau-
sa posteritatis certis

z legitimis temporis
bus coniugio vitur
qui aliter agit: nō cir-

cūcidit. Ecclesia ve-
ro gratia xpi pro se
crucifixa roborata: nō

sola se ab illicitis tē-

perat: sed etiā a pcessis: z tanqz virgo spōsa xpi pudicis virginibus floret
in quibus vera circūcisio ppeutij seruatur in carne. Qui autem non

obscenis desiderijs vel sensibus hereticis z blasphemis assertionibus me-
chatur: sed fidei puritatem in conscientia custodit: corde circūcisus est.

et de eo dici potest: Beati mundo corde zc. Circūciantur manus: ne
mala faciant. Pedes: ne in malum currant. Vilius: ne illicita concupi-

scat. Vultus: vt ad gloriā dei manducet z bibat. Odoratus: vt christi
odorem capiat: z operibz misericordie odorē suauitatis spargat. Singula

quoqz membra: si in officijs deo fiant: circūcisā sūt. Si vltra pscriptaz
legem luxuriant: incircūcisā.

perat: sed etiā a pcessis: z tanqz virgo spōsa xpi pudicis virginibus floret
in quibus vera circūcisio ppeutij seruatur in carne. Qui autem non

obscenis desiderijs vel sensibus hereticis z blasphemis assertionibus me-
chatur: sed fidei puritatem in conscientia custodit: corde circūcisus est.

et de eo dici potest: Beati mundo corde zc. Circūciantur manus: ne
mala faciant. Pedes: ne in malum currant. Vilius: ne illicita concupi-

scat. Vultus: vt ad gloriā dei manducet z bibat. Odoratus: vt christi
odorem capiat: z operibz misericordie odorē suauitatis spargat. Singula

quoqz membra: si in officijs deo fiant: circūcisā sūt. Si vltra pscriptaz
legem luxuriant: incircūcisā.

perat: sed etiā a pcessis: z tanqz virgo spōsa xpi pudicis virginibus floret
in quibus vera circūcisio ppeutij seruatur in carne. Qui autem non

obscenis desiderijs vel sensibus hereticis z blasphemis assertionibus me-
chatur: sed fidei puritatem in conscientia custodit: corde circūcisus est.

et de eo dici potest: Beati mundo corde zc. Circūciantur manus: ne
mala faciant. Pedes: ne in malum currant. Vilius: ne illicita concupi-

scat. Vultus: vt ad gloriā dei manducet z bibat. Odoratus: vt christi
odorem capiat: z operibz misericordie odorē suauitatis spargat. Singula

quoqz membra: si in officijs deo fiant: circūcisā sūt. Si vltra pscriptaz
legem luxuriant: incircūcisā.

perat: sed etiā a pcessis: z tanqz virgo spōsa xpi pudicis virginibus floret
in quibus vera circūcisio ppeutij seruatur in carne. Qui autem non

obscenis desiderijs vel sensibus hereticis z blasphemis assertionibus me-
chatur: sed fidei puritatem in conscientia custodit: corde circūcisus est.

et de eo dici potest: Beati mundo corde zc. Circūciantur manus: ne
mala faciant. Pedes: ne in malum currant. Vilius: ne illicita concupi-

scat. Vultus: vt ad gloriā dei manducet z bibat. Odoratus: vt christi
odorem capiat: z operibz misericordie odorē suauitatis spargat. Singula

quoqz membra: si in officijs deo fiant: circūcisā sūt. Si vltra pscriptaz
legem luxuriant: incircūcisā.

perat: sed etiā a pcessis: z tanqz virgo spōsa xpi pudicis virginibus floret
in quibus vera circūcisio ppeutij seruatur in carne. Qui autem non

obscenis desiderijs vel sensibus hereticis z blasphemis assertionibus me-
chatur: sed fidei puritatem in conscientia custodit: corde circūcisus est.

et de eo dici potest: Beati mundo corde zc. Circūciantur manus: ne
mala faciant. Pedes: ne in malum currant. Vilius: ne illicita concupi-

Thie. Stra. Queri solet quomodo femine saluabantur q̄ nō circūcīde
bānt. Fide. 1. 7. hostiāz oblatōe. sicut ante circūcisionem viri lanci mūda
bantur. Vnde fide purificans corda eorū. **Th. XVIII.**

bantur. Unde hoc purificans tota ecclesia.
Apparuit aut ei. d. Ili. Abram triplicem figurā gerit. Primum sal
 uatoris. qui relicta cognatione. venit in mundus. Alterā patris. q. filium
 vnicū immolauit. Tercia (q̄ in hoc loco apparet) sanctorū. qui aduentum
 xp̄i cū gaudio susceperūt. **Tabernaculū** abraę. bethlēm significat. vbi p tem
 pore pphete et aposto
 li habitauerūt. et xp̄s
 adueniens. a creden
 tibus exceptus. ab incre
 dulis in ligno suspen
 sus est.

carnem preputij sui. et hismael fili
 i. s. nō pertinens. s. ad expletionē legis. et eua
 geli. que quaternarij numero figuratur.
 ut cū **tredecim annis imple**

Atres uiri. **Al**
tres uiri xpi. psum-
pant aduentū. quem
duo angeli comitan-
tur. Moyses secūdū
quosdā z belias. vñ
legislatoz. qui in lege
aduentū dñi indica-
uit. Alter qui in fine
uentur⁹ est secundū
aduentū christi nun-
ciaturus. z euāgeliū
ei⁹ p̄dicaturus. Mū-
tiā figurato domino
in monte cū eo viden-
tur.

Eres vidit ⁊ vni
ad oruit saluatores
scilicet ostendens: cu
labat. In abraa vi
dit die meum ⁊ gai
suz est. **P**roculdū enī
mysteriū futuri sacra
menti. **P**edes pedes
eorū lauit: vt in fine
mundi purificatōem
lauacri futurā mon
straret. **P**edes enim
nouissimiā significāt.

Quos cū uidis.
Pregi. Moz. Abra
am tribus angelis oc
currit. quia vir ⁊ dñs
dom⁹. s. spiritualis in
tellectus. debet in co
gnitōe trinitatis clau
stra carnis excedere:
⁊ quasi habitatiōnis
infimē ianuam exire.
Cura carnis quā la
ra ligat. foris ad la
tentiā nō appareat
sed post tergū viri
sub discretione spūs
solis necess. trīs intē
ta. nesciat procaciter
tegere: sed veraciter

Regre. Abraam nō potuisset angelos videre. hospitio suscipere. et alios
adhibere. nisi corpus et aere assumpsissent. Quod enim apparerent. non alios
sumerent. nisi solidū corpus et celestis elemento haberent. nec mixtū quod mo-
do angelis. modo dñs vocatur. quod angelī vocātur qui exterius ministrāt.
7 dominus ostenditur. qui interior imperat.

Sz afferā Ad hospitalitatis officia reuertit q̄ etiā angelis exhiberi pos-
sunt. cū ex deimentis corporeā formā assumāt qd̄ abraā intelligēs. reitātē
in exīte a dōrabat. ⁊ dispensatōi angelice in forma visibili ministrabat

Tria lata. Hec in typum ecclesie dicuntur. q̄ ex tribu mundi partibus in
vinitate fidei congregata. et quasi panis sine fermento igne spūs recocata est.
¶ Tria. Scilicet. Sata. Satum gen⁹ est mensura. tria lata. tres filios noe signi-
ficat. ex quibus omne genus disseminatū est. Significatur ergo ecclesia vel

carne[m] preputij sui. ⁊ hismael fili
† Sñō p[er]tingens. s[ci]l[icet] ad exple[re] o[mn]e[m] legis ⁊ euā
geli. que quaternarij numero figuratur.
us eius † tredecim annos imple

Adem die circūcisus est abraam
 ⁊ hismael filius eius. ⁊ om̃s viri
 domus illius. tā vernaculi q̃ em
 ptici. ⁊ alienigenę pariter circun
 cisi sunt.

Aparuit autē ei dominus in conuallē mambre
fide p̄ quā intratur in ecclesiā. que est taber
naclū: q̄ in ea deo militatur.
sedenti in ostio tabernaculi sui in
affectu boni desiderii.
ipso seruoze diei. Cumq; eleuasset
s̄ q̄ ita affectus. manifestatur fides trinitatis.
oculos. apparuerunt ei tres viri

euangelica doctrina. per totum mundum disseminanda. ⁊ in tribus mundi
partibus. asia. africa. ⁊ europa. multiplicanda.

Tria fara. De quibus fara subcinericos panes facit: tres hilos lignum
cant noe. et quibz omne genus hominum natum est: qui diuine trinitatis tes-
dentes aqua baptisnatis. p fara i. ecclesia conspiciunt. in vnu panem
corporis xpi redacti. **De** sunt tria fara faring. q mulier in euangelio ferme
tauit. Azimi sunt panes: qz sine fermento malicie 3 languore nequitie. 3 fer-
more puerle doctrine

¶ Svt hec officia vobis exhiberem.
tis. Idcirco enim declinastis ad
¶ Me charitatis vitare viderentur officia.
seruū vestrū ¶ Qui dixerūt: fac vt
¶ Me sener ministrare videretur tepide.

locus es. **†** festinavit abraham in
[†] svt mulier infidelis. p virū fidelē saluatur.
 tabernaculū ad **†** sara. **Dixitq; ei:**
[†] quasi dicatur ecclesie congregare de omnib;
 partibus. **†** sampthozas Idem mysteriū hic x
 i. mulier mulier tria fata fermentat.

Accelera. ⁊ tria i sata simile comi
 ⁊ s qz sancti spiritus igne decocti sunt deo cib
 acceptabilis. ⁊ s in pane veritas credentium
 significatur. qz panis ex multis granis pñcitur.
 ⁊ s fac i subcinericeos i panes.

Ipsē vero ad armentum cucurrit
† Iohannem de patriarchis natum. vii placebit
deo super vitulum novellū etc.

† Tulit inde vitulum tenerrimum
† Excelentem in genere humano † Com-
sit ordi prophetarū annunciandū.
† Optimus. † Deditq; puero. Qui
† Studiose predixit passione cōsummandū.

festinavit ⁊ corit illum. Tulitq
 † S Euāgelicā pinguedinē vel doctrinā † sp
 tum pariuolozū veterē s legem † xpm passu
 † butirum. ⁊ lac. ⁊ vitulum qu
 † S his sacramentis aluntur ministri chrisi.

cocerat. ⁊ posuit coram eis. **Ap**
† Sꝓz sacramentū cruceis intuebat ⁊ sꝓcruce
vero stabat iuxta eos sub arbo
ne. **¶** Et comedissent. dixerūt ad

eum: Ubi est sara vxor tua? **Bl.**
† s qz in ecclesia mulieri non pmittitur doceri
latet sara. s Quasi nō est mulieris in publico

respondit: † Ecce in tabernacul
† Spiritus refectionis et homines in unitate dei
cuius beneficio erant implenda ventura p
est. Qui dixit: † Reuertens veni

dicunt.
ad te tempore isto vita comite.
† S' hic sara sinagoga significat que in vmb
sacramentorum se abscondens christum veni
habebit filiū sara vxor tua. Qu

audito: sara[†] rñsit post ostiũ tabe

Habebit sara. f. **P**romittit deus sa-
pus veniam. nō tempus sed qualitatē su-
am. Et sicut in omni loco erat. nō

Quo audito ꝛc. Aug. Arguit sara
riferit. qꝫ illius risus admirationis fuit: h
potuit omi corda nouit. Regat sara se ri

forte homines putabat. abraā vero tēn-
cia p̄bendo. quē tantum infirmę carni-
nes prius arbitratus est. sed in quibus
signis diuinę maiestatis apparentibus.

hic sepe scriptura testatur, sed postea an

Erant autem et seniores etas minor est q̄ senū, et si senes appellentur seniores. Unde si secundū medicos senior vir de muliere seniore filios facere non potest: etiā si adhuc muliebria fluant secundum Abraham miratur potentia de pmissione filij et hoc miraculū posuisse aplm accipere possimus. Emortuū em corpus nō omnino ad generationē erat: si mulier iuuenilis etatis fuisset. Et de pfecta etate generare nō poterat. de cetera em postea generauit: q̄ inuencula fuit. Et dunt enīz medici q̄ senes de femina puerioris etatis (et si muliebria contingat ei) generare non possit: de inuencula autē possit. Rursus mulier p uetate etatis et si adhuc muliebria cōtinuant ei: de seniore parere nō potest: de iuuenē potest. Miraculum ergo fuit q̄ uir q̄ senex et p uetate etatis et de seniore parit: et de iuuenē potest. Miraculum ergo fuit q̄ uir q̄ senex et p uetate etatis et de seniore parit: et de iuuenē potest.

Uoluptati o. d. Regi. morali. Cure carnis. cū sepe dicitur de se minime psummat: et totam se in diuine spei fiducia trāferat. respicit et cessat studio adesse sibi vite subsidia diffidit. Quia sara promissiones dei audies ridet sed ridens corripitur correpta p̄tinus fecundatur. et q̄ in uentute rigens fecundari nō potuit: annis fracta senilibz cōcepit. quia cū cura carnis sui cōfidentia habere desistit: cōtra spem ex diuina pmissione accipit q̄d habitura se ex humana ratione dubitauit. Quia bene q̄ generat r̄las dicitur q̄ dū sup̄ spei fiducias p̄cipit: q̄d mens nostra aliud q̄ gaudio parit.

Num celare poterō abraham? que gesturus sum: cum futurus sit in gentē magnā et robustissimā. et benedicende sint in illo omēs nationes terre. Quasi ideo notifico ei iudicia mea. ut sequatibus suis nota faciat. Scio em q̄ p̄cepturus sit filiis suis et domui sue post se. ut cūsto filiorū eius p̄mittit deus abrahę. ut circa eos etiā p̄missa compleantur. et p̄cepta. et s̄ hęc dant a malo.

Num celare poterō abraham? que gesturus sum: cum futurus sit in gentē magnā et robustissimā. et benedicende sint in illo omēs nationes terre. Quasi ideo notifico ei iudicia mea. ut sequatibus suis nota faciat. Scio em q̄ p̄cepturus sit filiis suis et domui sue post se. ut cūsto filiorū eius p̄mittit deus abrahę. ut circa eos etiā p̄missa compleantur. et p̄cepta. et s̄ hęc dant a malo.

Num celare poterō abraham? que gesturus sum: cum futurus sit in gentē magnā et robustissimā. et benedicende sint in illo omēs nationes terre. Quasi ideo notifico ei iudicia mea. ut sequatibus suis nota faciat. Scio em q̄ p̄cepturus sit filiis suis et domui sue post se. ut cūsto filiorū eius p̄mittit deus abrahę. ut circa eos etiā p̄missa compleantur. et p̄cepta. et s̄ hęc dant a malo.

Num celare poterō abraham? que gesturus sum: cum futurus sit in gentē magnā et robustissimā. et benedicende sint in illo omēs nationes terre. Quasi ideo notifico ei iudicia mea. ut sequatibus suis nota faciat. Scio em q̄ p̄cepturus sit filiis suis et domui sue post se. ut cūsto filiorū eius p̄mittit deus abrahę. ut circa eos etiā p̄missa compleantur. et p̄cepta. et s̄ hęc dant a malo.

Num celare poterō abraham? que gesturus sum: cum futurus sit in gentē magnā et robustissimā. et benedicende sint in illo omēs nationes terre. Quasi ideo notifico ei iudicia mea. ut sequatibus suis nota faciat. Scio em q̄ p̄cepturus sit filiis suis et domui sue post se. ut cūsto filiorū eius p̄mittit deus abrahę. ut circa eos etiā p̄missa compleantur. et p̄cepta. et s̄ hęc dant a malo.

Erant autem ambo senes et quibus deficientibus mulier parere desinit. ut cōmendetur miraculū si sterilis pariat. **prouecteq̄ etatis. et desiderat sarg fieri muliebria.** Quę risit oculi. et dicens: **Postq̄ cōsensui. et do minus me vetulus est. volup tati operam dabo.** Dixit autē dñs ad abrahę: **Quare risit sara vxor tua?** dicens: **Nunquid paritura sū anus?** Nunqd deo est quicq̄ difficile. **Juxta conductū reuer** Annū futuri. q̄ p̄terito tpe ymbre succedet qui signabatur in ymbra. **tar ad te hoc eodē tempore.** vita tos. sicut cetera. **comite. et habebit sara filius.** Ne gaudet sara dicens: **Nō r̄ timore perterrita.** Dominus autē non est inquit ita: sed risisti. **Luz ergo sur** et q̄ cū abrahę tractauerat de futura miseri cordia. iam cōtra sodomā iudiciū intente. **rerissent viri inde.** direxerūt oculi. et cūstos futuri ignoras. sed dñs sicut uult pios scire premia iustorū. sic nō ignorare suppli los contra sodomā. et abrahę sic cia impiorum. **mul gradiebatur. de ducens eos**

Dixitq̄ dominus. Num celare poterō abrahę. que gesturus sum: cum futurus sit in gentē magnā et robustissimā. et benedicende sint in illo omēs nationes terre. Quasi ideo notifico ei iudicia mea. ut sequatibus suis nota faciat. Scio em q̄ p̄cepturus sit filiis suis et domui sue post se. ut cūsto filiorū eius p̄mittit deus abrahę. ut circa eos etiā p̄missa compleantur. et p̄cepta. et s̄ hęc dant a malo.

Dixitq̄ dominus. Num celare poterō abrahę. que gesturus sum: cum futurus sit in gentē magnā et robustissimā. et benedicende sint in illo omēs nationes terre. Quasi ideo notifico ei iudicia mea. ut sequatibus suis nota faciat. Scio em q̄ p̄cepturus sit filiis suis et domui sue post se. ut cūsto filiorū eius p̄mittit deus abrahę. ut circa eos etiā p̄missa compleantur. et p̄cepta. et s̄ hęc dant a malo.

Dixitq̄ dominus. Num celare poterō abrahę. que gesturus sum: cum futurus sit in gentē magnā et robustissimā. et benedicende sint in illo omēs nationes terre. Quasi ideo notifico ei iudicia mea. ut sequatibus suis nota faciat. Scio em q̄ p̄cepturus sit filiis suis et domui sue post se. ut cūsto filiorū eius p̄mittit deus abrahę. ut circa eos etiā p̄missa compleantur. et p̄cepta. et s̄ hęc dant a malo.

Dixitq̄ dominus. Num celare poterō abrahę. que gesturus sum: cum futurus sit in gentē magnā et robustissimā. et benedicende sint in illo omēs nationes terre. Quasi ideo notifico ei iudicia mea. ut sequatibus suis nota faciat. Scio em q̄ p̄cepturus sit filiis suis et domui sue post se. ut cūsto filiorū eius p̄mittit deus abrahę. ut circa eos etiā p̄missa compleantur. et p̄cepta. et s̄ hęc dant a malo.

Dixitq̄ dominus. Num celare poterō abrahę. que gesturus sum: cum futurus sit in gentē magnā et robustissimā. et benedicende sint in illo omēs nationes terre. Quasi ideo notifico ei iudicia mea. ut sequatibus suis nota faciat. Scio em q̄ p̄cepturus sit filiis suis et domui sue post se. ut cūsto filiorū eius p̄mittit deus abrahę. ut circa eos etiā p̄missa compleantur. et p̄cepta. et s̄ hęc dant a malo.

Sepe autē sic minando dicimus. Videamus si nō tibi facio. et si nō poterō tibi facere. vel sciam. i. experiar vtrū nō possis. Sed perturbatio nō cadit in teum. Pos autē humane locationis est. cui teus se coaptat: ut humane infirmitati conueniat.

Orego. Mor. Peccatū vero cū voce culpa est in actione. Peccatū vero cū clamore culpa cū libertate. Descendat et videbo. Mala hominū nō ante credam. q̄ probemus. Et ecce p angelos ad cognoscēda mala descendit. et tanto crimine inuolutos inueniens. quasi patientiā p̄termisit. et eos igne iudicij ante iudicij dies p̄uenit. q̄ cū tranquillitate indicat. ut maiora crimina tarde credant. et ueraciter agnita cū tunc puniantur.

Si fuerint. i. et Ibi. Quinquagena r̄us numerus a quo vsq̄ ad x. descendit penitentiā significat. Quia et quinquagena mus p̄sal. penitentiā lis est. Si ergo puer terent saluarent. et cū teus aspiciat delinquentes nolle ad penitentiam cōuerti. illi co ardore immoderate luxurie igne gehennę cōpelat. vsq̄ ad x. iustos nō perire sodomā dixit: q̄ si in quolibet per x. p̄ceproxi custodiā cōstiti nomē inueniatur: non peribit. Penarij em numeri figura et cruce xpi significat.

Loquar ad d. et Regi. mora. Sacti quāto magis diuinitatis interna prospiciunt: tanto magis se nichil esse perspicunt. Quisq̄ legē abrahę se cinere et puluerem professum esse: nisi cū meruit dei locationē habere. et ait: Loqr ad d. m. cum sim puluis et cinis. Fortasse enīz aliqd se esse crederet si uerā essentia q̄ sup ipm est non sensisset. Unde et dauid exclamauit. Memento dñe qm puluis sum. et c.

Ore. mora. Quosdam p̄ timorem census nō eleuat. sed per misericordie opera. Quidam dum se terrenis abundare conspiciunt. ueras diuitias nō requirunt. et eternum regnum nō amant: q̄ temporalia sufficere putant. Quod est ergo census in crimine. sed affectus. cuncta em que deus p̄didit bona sunt. Sed qui bonis male utitur: hic agit ut p̄ edacitatis ingluuiem eo quo uerere debuit pane moriat. Paup̄ ad requiem lazarus uenerat: superbuz diuitem cruciabant tormenta. Quies abrahę fuerat: qui lazarus i sinu

Ore. mora. Quosdam p̄ timorem census nō eleuat. sed per misericordie opera. Quidam dum se terrenis abundare conspiciunt. ueras diuitias nō requirunt. et eternum regnum nō amant: q̄ temporalia sufficere putant. Quod est ergo census in crimine. sed affectus. cuncta em que deus p̄didit bona sunt. Sed qui bonis male utitur: hic agit ut p̄ edacitatis ingluuiem eo quo uerere debuit pane moriat. Paup̄ ad requiem lazarus uenerat: superbuz diuitem cruciabant tormenta. Quies abrahę fuerat: qui lazarus i sinu

Ore. mora. Quosdam p̄ timorem census nō eleuat. sed per misericordie opera. Quidam dum se terrenis abundare conspiciunt. ueras diuitias nō requirunt. et eternum regnum nō amant: q̄ temporalia sufficere putant. Quod est ergo census in crimine. sed affectus. cuncta em que deus p̄didit bona sunt. Sed qui bonis male utitur: hic agit ut p̄ edacitatis ingluuiem eo quo uerere debuit pane moriat. Paup̄ ad requiem lazarus uenerat: superbuz diuitem cruciabant tormenta. Quies abrahę fuerat: qui lazarus i sinu

Ore. mora. Quosdam p̄ timorem census nō eleuat. sed per misericordie opera. Quidam dum se terrenis abundare conspiciunt. ueras diuitias nō requirunt. et eternum regnum nō amant: q̄ temporalia sufficere putant. Quod est ergo census in crimine. sed affectus. cuncta em que deus p̄didit bona sunt. Sed qui bonis male utitur: hic agit ut p̄ edacitatis ingluuiem eo quo uerere debuit pane moriat. Paup̄ ad requiem lazarus uenerat: superbuz diuitem cruciabant tormenta. Quies abrahę fuerat: qui lazarus i sinu

Egressus itaqz
et. dicitur. In sequē
tibus filie loth virgi
nes fuisse leguntur. et
ipse ad sodomitas di
xit. Ecce due filie mee
q̄ nō cognouerūt vi
rum. Et. Rūc autē di
atur habuisse gene
ros. Et. quidā arbi
trantur eas q̄ viros
habuerunt in sodo
mis perisse. et q̄ virgi
nes erāt cū patre exis
se. Sed hebraica ve
ritas habet. Egressus
est loth. et locutus est
ad sponsoz qui acce
pturi erāt filias eius.
Virgines ergo filie
necdū fuerant matri
monio copulate.

Tunc esset ma
ior. Et. Loth frater
abraham iustus et ho
spitalis in sodomis.
significat corpus chri
sti. qd̄ in omnibus sa
ctis inter impios ge
mit. quoz factis nō
consentit. et a quoz
permissione liberabi
tur in fine seculi. illis
dānatis supplicio igo
nis eterni.

In monte. s. f. f.
Strab. Mons alti
tudinem virtutum si
gnificat. ad quā an
gelus hortatur. scdm̄
illud. Si vis perfectus
esse. vade et vende oīa
que habes. et d. Quis
vero videt se nō po
se conscendere. meli
est ut i. segor. i. in par
uula remaneat. con
tentus laicali et cōmu
ni vita. q̄ montē vir
tutis arripit. et ad se
cularia redeat. Vir
ginitas alt. mons est
ad quā angelus horta
tur. Si quis videt se
nō posse conscendere.
maneat in segor. i. in
legittimo cōiugio. qz
meli. est mediocri bo
no uti. q̄ p̄ abrupta
libidinis precipitari.
An. ppter fornicati
onē vnusquisqz vxorem habeat.

Nec possum i monte. s. Perturbatus nō credebatur dño. quē in an
gelis agnoscebat. sicut perturbatus filias prostituēbat.

Est ciuitas hic. Et. Sodoma interpretatur cecitas. et exprimit mā
dana desideria. Altitudo montis speculatio pfectoz. Et. qz multi mundi
illecebras fugiunt. tñ in actione positi. cōtemplationis apice subire neque
unt. Exiit loth a sodomis. Et. ad montana non puenit. Vñ loth ait. Est
ciuitas h̄ iuxta dicit. et tñ ad salutē tuta. qz actiua vita nec a mudi
aris et toto disiecta. nec a gaudio eterne salutis est aliena.

Ad quā possum fugere. Qui ad contemplatiuā ascendere nō suffi
ciunt. ad actiua vitam confugiunt in qua saluentur.

Dre. Porz. Arentē sodomā fugere est incedia carnis declinare. Altum

⁵ Auidencia.

[†] cecitate a minimo vsqz ad maxi
[†] Ita vt i iusto nichil reprehensibile viderent
mum. Ita vt ostium inuenire nō
[†] cetera videbant.

possent. Dixerunt autem ad loth

Dabes tuorum quempias gene

[†] familiares loth. merito eius possent saluari
rum aut filios aut filias. [†] Om̄s
si voluissent cū eo a malis longe fieri.

qui tui sunt educ de vrbe hac. de
[†] Quasi plus valuit apud eos malū inolum
qz bonum insolitum.

lebimus em̄ locum istum. et eo qz

increuerit clamor eozū coram do

mino. qui misit nos vt perdam

illos. Egressus est itaqz loth. et lo

cutus est ad generos suos. qui ac

cepturi erant filias eius. et dixit:

Surgite et egredimini d loco isto

quia delebit dominus ciuitatem

[†] Quos p̄uue consuetudinis amor ligauerat
hac. Et visus est eis quasi ludēs
[†] qz opus lucis est a malis recedere.

loqui. Tūqz esset mane. cogebāt

eum dicentes: Surge tolle vxor

rem tuam et duas filias quas ha

bes. ne et tu pariter pereas in sce

[†] Qui aliquo affectu carnali malozū consorti
um exire dissimulant. crebra bonozū admonitio
ne cogendi sunt. ne bonos mores corumpāt. ex
lere ciuitatis. Dissimulante illo
empla malozū.

apprehenderunt manum eius. et

manum vxoris. ac duarum filia

rum eius. eo qz parceret domin

illi. eduxeruntqz eum. et posuerūt

extra ciuitatem. Vbi locuti sūt ad

[†] Ne redeas ad sodomā.
eum dicentes: Salua animā tuā
[†] qz nemo mētens manū in aratrum et respi
ciens retro. apt. est regno dei. [†] Sicut sodo
i. Noli respicere post tergus. nec
māica cetera fuge. vicia.

stes in omni circa regione. sed in

[†] Culmine virtutū.
monte saluus te fac. ne et tu simul

pereas. Dixitqz loth ad eos: Que

so domine mi: quia inuenit seru

tuus gratiam coram te. et magni

ficasti gloriā. et misericordiaz tu

am quā fecisti mecū. vt saluares

[†] Necdū se pfectōi virtutū ydoneū sentiebat.
animam meā. nec possum in mō
[†] Si cepero. qz que ferre non possum

te saluari. ne forte apprehendat

[†] Segor q̄ sic vocata ē. ex quo loth dixit est. c. p
me malum. et moriar. Est ciuitas

hic iuxta ad quam possum fugere

[†] p̄ hoc est.
parua. et saluabor in ea. [†] Nūqd
nō sufficit inbecillitati mee ad vitā
nō modica est. et viuet anima mea

[†] Quasi. Qui potest capere capiat.
Dixitqz ad eum: Ecce etiā in hoc

[†] acquiesco precibus tuis.
suscepi preces tuas. vt non sub

uertam vrbem pro qua locutus es

festina et saluare ibi: quia nō po

tero facere quicqz. donec ingredi

aris illuc. Idcirco vocatus est no

[†] s. i. parua. [†] qz corrupta ciuitas sub luce
dominata est.
men vrbis illi. Segor. [†] Sol egres
[†] fugiens incendia so dome.

sus est super terrā. et loth et ingres

sus est segor. Igitur dominus pluuit

[†] s. putozem.
super sodomā et gomozram. sul
[†] s. vt terra in eternū arefceret non sicut post as
lunium virefceret. [†] s. domino iudicio. qz puto
re et ardore luxurie cōputruerunt. [†] qz clamor

phur et igne a domino de celo

[†] p̄ccati eozū ascendit in celum.
et subuertit ciuitates has. et om̄es
[†] que similia faciebat.

circa regionem: vniuersos habi
[†] s. quibus delectati fuerant.

tatores vrbū. et cuncta terre vi

rentia. Respiciēsqz vxor ei post

[†] s. quasi mente reuerfa. vt fatuos hoc exemplo
condideret. [†] s. Ad condimentū fidelium. pena
se. vera est i statua. salis. Abzāa
[†] impu. et iudicio iusti.

aut consurgens mane vbi steterat

prius cum domino: intuitus est

sodomā et gomozrā. et vniu ersam

aqua diluuij exterminauit. q̄ similiter offenderat deū. paup̄sentia carnis
Sodomitę vero grauiori supplicio ignis. s. et sulphuris. diluuiio perierunt
Licet em̄ illi mensuram excederent. quasi naturaliter peccabant. Isti vero
contra naturam. Ideo grauius supplicij exemplo damnati sunt.

Vniuersos habitantes. Alc. Infantes cū parentibz in sodomis
cremati sūt. vt posset aduerti unp̄stūm facinus sodomitaz. ne de origine
eoz aliqd remaneret vestigiū. Et pronū est illis. ne diu vinctes sequant
exempla patz. et leui punirent. Parentes quoqz tam pro se qz p eis rei
sunt. Voz em̄ filioz. crimē est parentū. Ideo futuri sūt accusatores eoz
Est etiā qualesqz beneficiū non reum esse. qui gloriolus non est. prodeit
em̄ pauperem non esse. qui rex esse non potest.

Respiciens uxor eius. Vñ. Vxor eoz genus figurat qui gratia

do montis mudi con
temp. Vel in mōte
sūt q̄ carnali copule
inherēt. s. nisi cura su
sciipiēde plis. nulla
soluntur voluptate
carnis. Et. qz multi
carnis scelera deserūt
nec tñ in pūgio car
nis positi. vñ solū
modo rebū iura cō
seruat. Exijt loth de
sodomis. sed nō mor
ad montana puenit.
qz damnable vita
relinquit. sed adhuc
cellendo pūgalis cō
tinētis subtilis nō te
net. Est in medio se
gor q̄ fugientē infir
mū saluat. qz cū in
cōtinētā miscet pū
ges. lapsus scelex fu
giunt. et cū venia sal
uant. et q̄ parua ci
uitatē inueniūt. in q̄
ab ignibz defendunt
qz pūgalis vita non
virtutibz mira est. s.
tñ a supplicij secura
Vñ. est ciuitas h̄. Et
Vita sua pūges. q̄
in pua ciuitate custo
diūt. q̄ p se assiduis
oratiōibz intercedūt.
Vñ ad loth dicitur
Ecce in h̄ suscepi p. et
qz cū deo oratio fun
dit. talis vita pūgi
nō damnat. Vnde
Nolite fraudare in
vicem. Et.

Igitur d. p. f. Et.
Vñ. Sulphur. fe
tor carnis. Ignis ar
dor carnalis deside
rij. cū dñs carnis sce
lera punire decreuit.
set. qualitate vitiōis
innotuit macula cri
minis. Sulphur em̄
fyet. ignis ardet. qui
ergo ad puerfa des
deria carnis fūoz ar
ferant. iare sulphure
et igne perierūt. vt ex
iusta pena discerent.
qd̄ iniusto desiderio
fecissent.

Stra. Notanduz
qz primos peccatores

in posterioribus munere honorant: quā in prioribus corripere non valuit. Quod enim in uno rege prius et posterius figuratum est: hoc in isto regno uno prioribus et posterioribus regibus impletum est.

Quis vxor sit ecclesia occultat alieni genis: non cuius soror quod intellectu difficile est: quomodo anima humana verbo dei compulet. Tu ille sit deus. hec creatura: secundum hunc sponsus et sponsa. vel vir et uxor. Quod vero cognatione fratres sint christus et omnes sancti gratia diuina non consanguinitate terrena. hoc est: de patre non de matre. et affabulius dicitur: et capax audire. Inter se enim sancti omnes per eandem gratiam fratres. Sponsus autem ceterorum societate nullus illorum est.

Dicit ecclesia soror christi de patre non de matre: nec terrena generatio quod euacuatur gratia celestis que eterna est cognatio commendatur. quia accepta mortales non erimus sed filii dei. Neque enim hanc gratiam de sinagoga matre christi secundum carnem: sed de deo patre percipimus. Unde nolite vocare piez super terram. Vnus est enim pater vester qui in celis est.

Dirigit ad eum. Aug. Quod dicit abimelech per sara. Et peperci tibi ne peccares in me. aduertendum est deum fecisse. quod admonuit vxorem esse abrahe: quā putabat sororem. Et notandum quod in deum peccat: cum talia committunt quod putant homines: vel non esse peccata: vel leuia haberi: tanquam in carne peccata.

Alias autem uere. S. Hier. Quia in hebreo habet pterea vere soror mea est: filia patris mei sed non filia matris meae et sonat magis quod soror abrahe fuerit. In excusatione eius dicitur: non dū tales nuptias lege prohibitas.

Filia patris. Alia translatio apertius a patre et non ex matre: erat enim filia aran fratris abrahe: soror loth.

Tulit igitur. Al. Abraam significat christum. Sara ecclesia. Abraam honorat propter sara pulchritudinem: et christus propter ecclesiam. Unde mirabilis deus in sanctis suis. Dabatur sara virum: sed latebat. Dabatur ec-

Admonendo dicitur: ut canteat: non affirmando. En morieris propter mulieres quas

tulisti. Dabit enim virum. Abimelech vero non tetigerat eam. Et ait

Non putat se adulterium committere: volens sororem abrahe in coniugium ducere. domine: num gentem ignorantem

et iustam interficies? Nonne ipse dixit michi: Soror mea est: et ipsa

Ait: frater meus est? In simplici

tate cordis mei: et mundicia manuum mearum feci hoc. Dirigit ad

eum deus: Et ego scio quod simplici

corde feceris: et ideo custodiui te

ne peccares in me: et non dimisi

ut tangeres eam. Nunc igitur redde

vxorem viro suo: et orabit pro te

quod propheta est: et viues. Si autem

nolueris reddere: scito quod morte

morieris tu et omnia que tua sunt.

Statimque de nocte consurgens

abimelech: vocauit omnes seruos

suos: et locutus est vniuersa verba

hec in auribus eorum. Timueruntque omnes viri valde. Vocauit autem abimelech etiam abraam.

et dixit ei: Quid fecisti nobis?

Quid quid hoc facto commisit in eis reflectit: qui ventate suppessit: parum enim dilatat: virum facit

quid peccauimus in te: quod induci

sti super me et super regnum meum

peccatum grande. Que non debuisti

facere fecisti nobis. Rursusque

expostulans ait: Quid vidisti ut

hoc faceres? Respondit abraam

ecclesia christum: qui in seculo non videtur: in celo receptus.

Postquam autem. Postquam sermo dei repulsus est a iudeis: omnes fideles sorores christi et fratres. Unde: Quicumque fecerit voluntatem patris mei

qui in celis est ipse frater meus: et soror et mater.

Abimelech tibi placuerit. Qui aliquo terrore principum credere distulit: rante: eis deus intentibus ad ecclesiam quam christi soror et vxor: est se se committit: et per oculos mundi partes gloriam christi et ecclesie dilatauerunt.

Mille argenteos. Quasi iocando loquitur: quia illa dixit fratrem suum esse qui maritus erat: et hortatur ut in posterum hoc meminerit: ne deinceps simile improperius deprehensa incurrat.

Mille argentei dantur christo: cum eloquio doctores mundi de gentili conuersatione ad fidem christi tendant: et predicandam assumunt. Mil lenarius enim ex denario quadratus: stabilem et solidam designat euangelice predicationis doctrinam.

Drante autem a. Drante filio patrem sanatur infirmitas: mundano principum et subditorum populorum.

C. XXI.

Visitauit autem d. Circumcisionis figura multiformis est. Si gnaculum enim est secundum apostolum iusticie fidei abrahe et semini eius. Et indicium castigatorem qui ad hoc lementem et fidem pertineant. Et prophetia nascitur de hoc semine saluatoris: quod nos in presenti per baptismum ab omni peccato mundat: et in futuro post resurrectionem ab omni mortis corruptione liberaret. Octonarius autem resurrectionis glorie conuenit. Dominus enim octavo die: id est post septimam sabbati resurrexit: et nos post sex etates huius seculi: et septimam sabbati: id est quietem animarum: que interim in alia vita geritur: quasi octauo tempore resurgemus ab omnibus carnalibus concupiscentiis: corruptionibus et vicibus (in quibus luxuria maxime regnat) expoliati.

Quasi nolui tentare deum. Cogitavi mecum dicens: Forsitan

non est timor dei in loco isto. Et in christum occiderunt propter ecclesiam: que est soror christi: de patre celesti: non de matre terrestri.

terficient me propter vxorem meam.

alias autem vere soror mea est: filia

patris mei: et non filia matris meae

et duxi eam in vxorem. Postquam autem

eduxit me deus de domo patris

mei: dixi ad eam: Pone misericordiam facies mecum. In omni loco

ad quem ingrediemur: dices quod frater tuus sum. Tulit igitur abimelech oues et boues et seruos et de-

dit abraam. Reddiditque illi saram vxorem suam: et ait: Terra coram

vobis est: Abimelech tibi placuerit

habita. Sare autem dixit: Ecce mille argenteos dedi fratri tuo. Hoc

erit tibi in velamen oculorum: ad

omnes qui tecum sunt: et quocumque

perrexeris: memento te deprehensam. Drante autem abraam sa-

nauit deus abimelech: et vxorem

ancillarumque eius: et peperunt. Con-

cluserat enim deus omnem vuluam

domus abimelech: propter saram

vxorem abrahe.

Visitauit autem dominus saram sicut promiserat: et impleuit quod locutus est.

no die: id est post septimam sabbati resurrexit: et nos post sex etates huius seculi: et septimam sabbati: id est quietem animarum: que interim in alia vita geritur: quasi octauo tempore resurgemus ab omnibus carnalibus concupiscentiis: corruptionibus et vicibus (in quibus luxuria maxime regnat) expoliati.

dictu est in ysaac vocabitur tibi semen. tanq̃ si ille occideretur: tota spes promissionis frustraretur.

Vade i terram. *¶* Hiero. Aut hebraei huc montem esse in quo postea templu edificatu est in area orne iebusei. *¶* In paralipomeno. *¶* Apunt. edificare templu mense secundo. secunda die mensis in monte moria. qui idcirco illuminans interpretatur. *¶* Lucens: quia ibi est dabit. hoc est oraculus dei. *¶* Lex. *¶* spūs. qui homines docet veritatem. *¶* prophetas inspirat.

Asinum suu.

¶ Asinus. insensatam stulticia iudeorum significat. *¶* q̃ portabat omnia sacramenta. *¶* ne sciebat.

Die aut t. *¶* Hiero.

Notandū q̃ de gerarīs vsq̃ ad montē moria. i. sedes templi iter triū dierum sit. *¶* abraham illuc die tercio peruenisse dicitur. *¶* Vale ergo putant. abraham illo tempore habitasse apud queruz mambre. cū inde ad montē moria vix vnus diei plenū iter sit.

Aridus quo ve-

nerit ad locū sacrificij. tres etates significat ante legē ab abraham vsq̃ ad moysen. *¶* Ab lege a moysē vsq̃ ad iohannes. *¶* In de vsq̃ ad dominū. *¶* quidquid restat. tercio dies est gratie. in qua tertia etate sacrificij completū est xp̃i.

Expectate hic

¶ Ecce. ex parte contigit in israel. hoc est. cū asino. vt plenitudo gentiū intraret. hoc est. postq̃ adora-uerimus. *¶* Vbi sacrificij crucis per gentes fuerit predicatū. *¶* Est vbi plenitudo gentiū intrauerit reuertere mur ad vos. hoc est. *¶* sic ois israel saluus fiet.

Duo serui dimissi

nec p̃ducti ad locum sacrificij. indei sunt q̃ seruilitate viuētes. *¶* carnaliter sapiētes. nō intellexerūt humilitatē *¶* passionem xp̃i. *¶* Duo quidē. q̃ in duas ptes diuidendi. qd̃ factū est peccante salomone. qm̃ diuisus est populus loco regni nō errore impietatis. quibz dicitur aduersariis israel. *¶* p̃gnaricariis iuda.

Ego et puer. *¶* Hiero.

Indubitanti animo mactare filium volebat. *¶* Audandus in constantia offerendi. *¶* in fide suscitandi. *¶* Sciebat em̃ certissime deum fallere non posse. *¶* licet puer occideretur. promissionē tamen dei saluam permanere. *¶* Unde ap̃lus. *¶* Fide abraham nō hesitauit. cum vni cum offerret. in quo acceperat repromissionē. credens: quia *¶* a mortuis potens est suscitare deus.

Dixit autē abraham. *¶* Hiero.

Abraham vniciū filium ducens ad immolandum. deum patrem significat. *¶* Abraham senex filium suscepit. *¶* deus autē non senescit. sed promissio de christo qd̃ammodo seruauit. quando natus est. *¶* Inchoauit ab adam quando dictū est. *¶* Erunt duo in carne vna. *¶* cōpleta est sexta etate seculi. *¶* Senectus sere in plebe dei. hoc est in multitudine prophetarum. hoc idem significat: quia in fine temporum ex plebe sanctarum animarum natus est christus. *¶* Sterilitas eius significat. q̃ in hoc se-

¶ Vbi tibi reuelabitur quid hac immolatione *¶* et vade i in terra visionis. atq̃ ibi portendatur. *¶* Signū holocausti veri. *¶* offeres eum in holocaustum super vnum monū quē monstrauero

tibi. *¶* Ig̃itur abraham de nocte cōsurgens strauit asinum suum. *¶* du *¶* s̃ q̃ duo populi in morte christi consenserunt. *¶* et pater proprio filio nō peperit. *¶* cens secū duos iuuenes *¶* et ysaac *¶* s̃ q̃ duobus lignis cōpacta est crux christi. *¶* filiu suū. *¶* Quonq̃ concidisset ligna

in holocaustū: abiit ad locū quē *¶* s̃ feria quarta de prodicione cū iuda pactum est. quinta comprebensio est. tertia die i parate ue crucifixus est.

Preperat ei deus. *¶* Die autē tercio *¶* s̃ longe exultēs a malicia iudeorū. *¶* eleuatis oculis. vidit locum. pcul

Dixitq̃ ad pueros suos. *¶* Expecta *¶* s̃ q̃ uidei a summa tarditate nō intelligunt mysterium crucis.

te hic cūz asino. *¶* ego *¶* et puer illuc *¶* s̃ vel postq̃ *¶* s̃ hoc erit in fine mundi. cūz plenitudo gentiū intrauerit.

usq̃z properates. *¶* cum *¶* adoraue *¶* s̃ q̃ christi angustia est portare crucē. vnde rimus reuertemur ad vos. *¶* Tuler

quonq̃ ligna holocausti. *¶* et imposu

it super ysaac filium suum. *¶* Ipse *¶* s̃ opibz. *¶* s̃ bonū zelū. q̃separat patre *¶* s̃ vero portabat in manibus ignē

et gladium. *¶* Quonq̃z pergerent duo

simul. dixit ysaac patri suo. **Pa-**

ter mi. *¶* At ille respondit. **Quid vis**

¶ s̃ q̃m ad inuicem suā ignorare videtur christi *¶* fili. *¶* Ecce inq̃ ignis *¶* et ligna. *¶* vbi

cu lo spe salui facti sumus. *¶* et in christo tanq̃ in ysaac ois nati sumus. quē partū ecclesia in fine temporum. non natura. sed gratia procreauit. *¶* Sicut em̃ abraham vniciū *¶* et dilectum filium. victimam deo obtulit. sic deus pater vnigenitum filium pro nobis tradidit. *¶* et sicut ysaac ligna portabat. quibz imponendus erat. sic christus crucem. in qua figendus erat.

Quonq̃ alligasset. *¶* Ysaac ligatis pedibus altari superponitur. *¶* et xp̃s cruci affigitur. sed qd̃ figuratū est p ysaac. translatus est ad arietem: quia christi ois. *¶* Ipse em̃ filius quia natus. *¶* ariel *¶* q̃ immolatus. *¶* In re pulu hēret ariel. *¶* cruc cornua habet. *¶* Si cū duo ligna cōpingantur. crucis species red dunt. *¶* Vn cornua in manibz eius. *¶* Formis ergo hērens ariel. *¶* chalcus crucifixus est. *¶* Vepres autē sp̃ng. *¶* Sp̃ng iniqui. *¶* q̃ dominū suspenderit. *¶* Inter spinas em̃ peccatorū suspensus est. *¶* Vn hieremias. *¶* Sp̃nis peccatorū suoz circumdedit me populus hic. *¶* Alij hunc arietem in repulo ligatum. *¶* christū ante immolationē spinis coronatum intelligunt.

Non peperceris. *¶* Aug. *¶* Quonq̃ nō peperit abraham filio suo ppter angelum. *¶* Sed in angelo figuratus est dominus. *¶* q̃ deus est. *¶* et magni cōsiliū angelus. erat em̃ in angelo deus. *¶* et eius psona loquebatur. *¶* hoc magis in sequentibz apparet cū dicitur. *¶* et vocauit angelus domini abraham secūdo de celo dicens. *¶* Per memet ipsum iurauit dicit dominus. *¶* Non enim facile inuenitur. *¶* christum patrem dominum dices. *¶* re. tanq̃ suum dominum. *¶* presertim ante incarnationem. *¶* Nā secundum carnem h̃ congrue dicitur. secū-

Abraham. *¶* Qui respondit. **Assum.** *¶* s̃ q̃ caro potuit crucifigi. diuinitas nō potuit tangi.

Dixitq̃ ei. **Non extendas manū**

tuam super puerū. *¶* neq̃z facies il-

¶ s̃ cognoscere feci te. similiter. in sequentibus dicitur. *¶* vocauit nomē loci illius dominus videt id est videt. fecit. significans p̃ efficientē id qd̃ efficitur. *¶* vt frigus p̃grū. qd̃ p̃grus facit.

li quicq̃. **Nunc cognoui q̃ time**

as dominū. *¶* et nō peperceris filio tuo vnigenito propter me. **Leua**

uit abraham oculos suos. *¶* viditq̃ *¶* s̃ q̃ longe post veritas huius vmbre declarāda. *¶* s̃ tanq̃z ois ad occasionē ductus est. *¶* s̃ inter duo brachia crucis suspensus est.

post tergum arietē inter vepres

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

duos. *¶* s̃ q̃ obediētia mea.

Appellauitq;
nomen z. Hier.
¶ Pro eo qd hic habe
tur videt: in hebreo
videbit scriptu est. s
apud hebreos extitit
in puerbiu. vt in an
guistijs pstituit. x dei
opantes auxilio sub
leuari. dicant in mon
te dñs videbitur. si fi
cut abazac miser est:
miserebit nostri. ¶ In
z in signu dati ahes
tis: solent cornu clau
gere.

Peracto sacrificio dicit abraha. In semine tuo benedicere tui omnes gentes. **M**o factum est cum aries dixit. Foderunt manus meas et pedes meos etc. **P**eracto enim sacrificio dicit. Converterent ad dominum uniuersi fines terre. et adorabunt in conspectu tuo etc. **I**mmolato ergo ariete. vocauit abraha nomen loci illius dominus uidit. i. uideri fecit. per incarnationem. scilicet. **M**elcha. **H**iero.

herentem cornibus. Quem assu-
mens obtulit holocaustū p filio

Appellauitq; nomen loci illius
 ¶ Vbiq; dñs videt. sed vidit oīrt pro apparuit
 .i. videre fecit. vt illud. nunc cognoui q; timeas
 dñm. i. cognosci feci. p̄ efficiente em̄ significatur
dominus videt. vnde vsq; hodie
 id qđ efficitur. sicut pigrū frigus dīcunt: eo q
 pigrus facit.
dicitur in monte dominus vide
 † Replicat ppheta v̄tura de christo. † Sma
 gñr conside. vel ipse angelus in p̄sona dei loque
 batur. † Christus.
bit. ¶ Locauit autē angelus dñi

secundo abraam de celo dicens:
† S qz maiore nō habui. † S qz immutabiliter
a deo statutum est.
† Per memet ipsum † iuravi dicit
Quia pater filii tradidit dedit
ei nomen qd est sup omne nomen: vt in eius nō
dominus: qz fecisti rem hanc: et
mine omne genu flectatur.
non pepercisti vnigenito filio tuo

propter me: benedicā tibi. ⁊ mul
 † Spūales. pauciores. fulgentes. Israel dei
 tiplicabo semen tuū sicut †stellas
 † Israel secundū carnē. qz erant ⁊ degeneres
 futuri. ⁊ de bona olīua in oleastrū transiituri.
 † plures carnales. steriles.
 celi. ⁊ velut arenam q̄ est in litto
 † qz descendit chūsus infernū spoliaturus.
 re maris. Possidebit semen tuū
 † scatezabuntur. ⁊ baptizabuntur.
 portas inimicorū suorū. ⁊ benedi
 † christo. † † p̄cedentiati de oībus genib⁹
 centur in semine tuo. oēs gentes

terre: quia obedisti voci meo. **R**e
ne mundi fides de gentibus ad iudeos reuertetur
uersus est abraam ad pueros suos.
S Tunc concorditer viuent in ecclesia.
A bieruntq; bersabee simul. z habi

tauit ibi. His itaq; gestis nunci-
† Que soroꝝ sare. saram duxit abraaz. melchā
veto nachoz.
atum est abraam. q.† melcha quo

qꝫ genuisset filios nachor fratri
† ¶ vñ chus de cuius stirpe iob. vñde vir erat in
terra hus. nōnne iob. ¶ de quo dicitur terra
hus. secūdu illud vir erat in terra hus ē. ¶ SA
quo buizes dicitur. quē hebrei putant balaam
fuisse.
suo. ¶ hus primogenitum. ⁊ ⁊ buz
† ¶ hoc nō est referendū ad eū qui nunciabat.
sed qui longe post hoc scripsit
fratrem eius. ⁊ chamuel† patrem
† ¶ A quo casum. ⁊ chaldei postea vocati.
syroꝝ. ⁊ caseth ⁊ azau. pheldas

quoq; ⁊ iedlaf. ⁊ barubel de quo
† sꝑto qua rememorate est genealogia. quam
ducimus erat ysaac. nec mirū si non bec omnia
misticos sensus gerunt. qz nec omēs rami arbo
ris fructum ferunt.
Nata est ⁊ rebecca. ¶ Octo istos ge
nuit melcha nachoz ⁊ fratri abraā.
Concubina vero illius nomine
roma. pepit tabez. ⁊ gaon. ⁊ thaaf
⁊ maacha.

Trit autem
Centenarius et vigintisepte
solidi sunt et quadrati quibus
signat integritas vite sancto
rum ante huius vite exitum.

sara centumvigintiseptem annis

et mortua est in ciuitate arbec: que
est hebron in terra chanaan. **Ue**
nitq; abraam vt plangeret eam.

Tunc surrexisset ab officio fune-
ris. locutus est ad filios beth dicēs

Aduena sum ⁊ peregrinus apud
vos. **M**ate michi ius sepulcri vo
biscum: vt sepeliam mortuū me
um. **R**esponderūtq; filij beth di

centes: Audi nos domine. p^{ri}ncip^{is}
ceps dei es apud nos. in electis
sepulcris nostris sepeli mortuuz
uum. nullusq^{ue} te prohibere pote
rit: quin in monumēto eius sepe
lias mortuū tuū. Surrexit abraā
f^{Supplicando honorauit.}
z adorauit populum terre. filios

C. XXIII.

Et mortuus est
in c. a. **P**etro. Quæ
est in valle, hoc in au-
tenticiis libris nō ba-
teatur. **A**rboch pau-
latim a legentibꝫ ac-
scriptentibꝫ corruptus
est. Neqꝫ putandum
est, lxx. nomen ciuita-
tis hebraicę barbaræ
atqꝫ corrupte aliter
qꝫ in suo dicte trāslā-
tisse. **A**rboch enim ni-
hil omnino significat
sed dicte arbee, id est
quattuor. qꝫ ibi abra-
am ysaac ⁊ iacob cō-
ditus est ⁊ adam pri-
mus fuit i libro ihu
aperte demonstrat.

Surrexit abraā

2c. Aug. Queritur
quomodo abraam ado-
rauit populum terre:
cū scriptū sit dominū
teū tuū adorabis. et
illi soli seruiēs. Sed
nō est in precepto di-
ctum dñm teū tuum
adorabis soli: sicut
dictū est: illi soli ser-
uiēs. Talis em̃ serui-
tus soli teo debetur.
que grece latreosis vi-
citur. Vnde damna-
tur ydolatre hāc ser-
uitutem. s. ydolis ex-
hibentes. Nec mone-
at q̃ alibi prohibet
angelus hominem se
adorare: ⁊ admonet
ṽt teus potius ado-
retur. Talis em̃ appa-
ruerat: qui pro teo
adorari poterat: ⁊ nō
adorator corrigend⁹
erat.)

colligit que vel quibus
bus verba committat;
et quibus auditoribus
fiduciam certitudinis
assumant.

Agitur pu. c. d.

Agitur pu. c. d. **Agitur** est quid differat illi
te augurationes a pe
titione hac: qua petit
seruus ut sibi ostende
ret de ipam futuraz
vxoie ysaac: a q pe
tenti bibere diceretur
bibe: quin et camelis
tuis tri. **Agitur** aliud est
petere qd ipso mira
culo signu sit. Aliud
obseruare q ita fiunt
vt mira no sint: sed a
conectoribus supstici
osa vanitate interp
tentur. **Agitur** et hoc ipz
q mirz aliqd postulet
quo significet qd qd
qz vult nosse: vt au
diendu sit: no parua
questio est: Et naqz
pntet: quo dicuntur
qui h no recte faciunt
tentare dei. **Agitur** no
t. d. d. r. **Agitur** eba
tur em xpo tanqz ho
mini: ut aliquo signo
exploraret: qm apd
dei posset. qd vicio
se fit. Ab h aut discer
nit qd gedon fecit
imminete pugne peri
culo. **Agitur** etiam em
illa magis q tentato
rei fuit. **Agitur** acbaz
timet signu petere: ne
videat dei tentare:
cu h dñs p pphetam
moneret. forte est
mas q a ppha explo
raret: vt pcepti me
mor eet: quo tentare
dei prohibetur.

Inclina. Humi
lia seculari facundia
ad hauriendu apphe
ticu sermonem: vt vo
luntate tua puaioi
mee inclinem.

Paurillu. a. m.

Preg. All. Pds pdi
cator aiaz auditoris
sint: ideo seruus petit
rebecca potu tribuit.
q electoz ecclesia desi
derio picatorum et
virtute ing fidei satis
facit. **Agitur** em deum
que audit pferet: pze
dicatozi aqua refecti
onis et ifrigerij offert
Et notandum q hy
dria ab humero idi
nant posuit: qz illa co
fessio placida est: q a
bono ope pcedit. **Agitur**
aqua pbit: qz in eo

Agitur etate. **Agitur** et oportunitate qua videat
animos flexibiliores ad disciplinam accipiendā.
aque vespere eo tepore quo so

lent mulieres egredi ad haurien
t **Agitur** debet orare picator: vt sermo dei
currat et fructificet in auditoribus.

dam aquam orauit dominum di

cens: Domine deus domini mei

abraz occurre obsecro michi ho

die: et fac misericordiam cum dño

meo abraam. Ecce ego sto prope

fontem aque: et filie habitatoruz

hui? ciuitatis egrediuntur ad hau

riendam aqua. **Agitur** puella cui

dixero inclina hydriam tua vt bi

bam: et illa respoderit bibe: quin

et camelis tuis potum tribuam.

ipsa est qua preparasti seruo tuo

ysaac: et per hoc intelligam q fece

ris misericordia cu domino meo

abraam. **Agitur** etiam intra se verba

compleuerat: et ecce rebecca egre

diebatur filia batuel filij melche

vxois nachor fratris abraam.

habens hydriam in scapula sua

regi a deus: et

puella decora nimis: virgoq pul

beret pntes. **Agitur** etiam vos vni viro

vir: ca: exhibere christo. **Agitur** etiam humilauerat se

cerrima et incognita viro. **Agitur** etiam

derat aut ad fontem: et impleuerat

hydriam aqua: ac reuertebatur.

Agitur etiam tempus doctrine et tempus vocationis.

Agitur etiam sermo diuinus

Agitur etiam anime de salute sua meditant.

Agitur etiam vel bi

bandum.

Agitur etiam quasi spolia egip: fac vasa in domo dñi ac

comodando diuinas sententias humane sapie

tie verbis.

Agitur etiam quasi sensum meū tibi accommodo.

Agitur etiam humilauit facundiam suam ad credendum et

operandum qd dicitur.

deposuit hydriam super vlnā suā

et dedit ei potum. **Agitur** etiam ille bibis

set: adiecit: quin et camelis tuis

hauriam aqua: donec cuncti bi

bant. **Agitur** etiam effundensqz hydriam in ca

nalibus recurrit ad puteū vt hau

qz bonā voluntatē cordis pferēs doctores
spe refrigerant.

raret aqua: et hausta omib? came

lis dedit. **Agitur** etiam contempla ba

signu anime reuiscens: et ad coniugiu

tur eam tacitus: scire volēs vtz

se preparantis.

prospere fecisset iter suum domi

nus an non? **Agitur** etiam biberūt

hoc fit cu exoritate cathecumini dñi: effeta

qd est adaperire: cu informantur duobus pzece

camel: protulit vir in aures aure

pris charitatis: vt qd audiunt in verbo habeat

in opibus: explet: onē: et decē pceptozū.

as appendentes siclos duos: et

armillas totidem pondo siclozuz

decem. **Agitur** etiam dixitqz ad eam: Quis es

filia: indica michi. **Agitur** etiam i domo pa

tris tui locus ad manendu: **Agitur** etiam

respōdit: filia batuelis filij nachor

quem peperit ei melcha. **Agitur** etiam addi

qz picator auditozibus im

dit dicens: palearum quoqz et te

pendit spiritalia: a quibus accipit carnalia.

in plurimum est apud nos: et loc

deuononis affect? **Agitur** etiam nichil sibi tribuēs

spaciosus ad manendu. **Agitur** etiam

sed gratie dei.

nauit se homo: et adorauit domi

num dicens: Benedictus domi

nus deus domini mei abraam: q

non abstulit misericordiam et ve

ritatem suam a domino meo: et re

cto itinere me perduxit in domu

Simul etiam samaritana verba domini que

fratris domini mei. **Agitur** etiam currit ita

ad fontem audierat in ciuitate annūciat.

qz puella: et nunciabat in domo

matris sue omnia que audierat.

Habebat aut rebecca fratres no

mine laban: qui festinas egressus

est ad hominem vbi erat fons.

Quqz vidisset in aures et armil

las in manibus sororis sue: et au

disset cuncta verba referētis: hec

locutus est michi homo: venit ad

virum qui stabat iuxta camelos

et prope fontem aque: dixitqz ad

eum: Ingredere benedicte domi

ni: cur foris stas? preparavi do

num et locum camelis tuis. **Agitur** etiam

troduxitqz eum in hospitium: ac

q credidit: vacua no

remāsit. **Agitur** etiam p

dicauit qd audiuir: et

docedo multos ex se

pdicatores protulit.

Aqua em in hydria

sciētia pditionis in

mēlura. **Agitur** etiam em

no pl? sapere qz opo

ret lape. **Agitur** etiam i vi

na: mēlura p dicatione

nis in ope. **Agitur** etiam solu

oib? comitib? et. **Agitur** etiam b z

camelis potu pber: qz

verbū vite no solum

pudētib? b enā stul

ti p dicit. **Agitur** etiam sapiē

ti b z insipientib? te

bito: suz: vel aq enā

iunētis dat: cu cura

carnis quomō sit ha

tenda disponit: ut ex

voluptate n impeda

tur: et ex necessitate n

neget. **Agitur** etiam carnis cu

ram ne feceritis in de

siderijs. **Agitur** etiam alibi Re

mo carnem suā odio

habuit.

Agitur etiam ur zc.

Agitur etiam Bade qd b

p didragmate ponit

seminancia ē. **Agitur** etiam

vero: q latine ē cornu

pte siclus: d. vncia.

Agitur etiam All. **Agitur** etiam

p dicator audiuir ec

clesie p obedientia: et

man? p opatoz ex

ornat. **Agitur** etiam in aures pu

ozū sicloz sunt. **Agitur** etiam

armille tece: qz pma

virt? obediētis: i cha

ritate ē: q dilectō dei

z pxiū est: et bonum

op? decalogi cōpleti

one pfiat: vt cu bōa

agi cōperint: mala nō

la agantur.

Agitur etiam Daleaz quoqz

Agitur etiam Quia ecclesia

recipies spūalia: red

dit p dicatorib? terre

na stipendia. **Agitur** etiam si

vobis spūalia semia

unū? m. li. car. v. me.

Agitur etiam Locus spacio.

Agitur etiam All. **Agitur** etiam

ore iplo nature leges

se eccia nouisse mon

strauit: et p dicatorē

amplo charitatis gre

mio suscepit: doctoz

em spaciola mansio

est i corde auditoris

latitudo charitatis.

Agitur etiam nō angustiam

in nobis: b i viscerib?

vñs: qz suscipiēde do

ctrine locū mentis di

latate ad cogitanda

carnalia coartate.

Agitur etiam Habeba a. r. f.

Agitur etiam Grego. **Agitur** etiam

Quia

caruales fidelibus con
iuncti. dñi spūalia do
na conspiciunt: admi
ratione suspensi. si nō
vltz ad opa. tñ vltz
ad fides suscipiendā
p̄dicationē admittūt
dñi em bonos miracu
lis fulgere cōsiderāt.
quē de eternitate au
diunt. non recusant:
quīs ecclēsiā moribz
nō sequentes. in car
nali opatione rema
neant.

Habebat autē re
becca fratrem zē

Quia sunt caruales
fidelibus cōiuncti. quo
rum familiaritate ali
quādo ad audiendū
verbū prodeūt. z vi
dentes dona dñi col
lata fidelibus mirātur
z verbū corde percipi
unt. qd bonis moribz
implere nō satagunt

Nō comeda zē

Greg. Quia sūt qui
doctores ex tempora
libz stipendijs retine
re parati sunt. Sz il
li. nisi p̄ obtineant
eterna: recipere nolunt
Si em in animabus
fructū nō inueniunt:
sumere stipendia cor
poribz p̄temūt. pedes
nō lauant. qz laboris
desideriū nulla cōso
latione releuant.

Et adiurauit zē

Aug. Sentētia ē ea
dem. verba nō omnia
rei ipsa. vel ita dicta
sunt qd p̄pter eos di
cendū. qui euangeli
stis calumniant. p̄
aliquibz verbis non
omnino conueniunt
cū res z sententijs ee
dem. hunc em libz
vñs scripsit. qui ea
q̄ supradixit cū man
daret abraam. vel re
liqua ponere potuit.
si ad rem pertinere in
dicaret. cum veritas
narrationis nō erigit
nisi vt rez sententiā
rumqz veritas sit: qui
bus voluntas (p̄pter
quā intimandā ver
ba fiunt) satis appa
reat.

Veni ergo ad f.

Hier. In hebreo scri
ptū est. Ecce ego stās
sup fontem aq̄. z erit
adolescēntula q̄ egre
dictur ad hauriendū
zē. **Pro** adolescētu
la. in hebreo legitur

^{Verba ser}
destrauit camelos. deditqz pale
uicū hōim. ^{Officiū implet hospitalitatis}
ne non recepto verbo. excutiant puluis in te
as z senū z aquam ad lauandos
monium cassati labozis.
pedes camelorum: z virozum q̄

cum eo venerāt. Et appositus est

in conspectu eius panis. Qui ait
^{Non querit que sua sunt. nō vult merere car}
Non comeda. donec loquar ser
nalis. nisi p̄mētus seminauerit spūalia.
mones meos. Respondit ei: lo

^{Cōmendatio p̄sone: sicut}
allud. paul⁹ seru⁹ hiesu ch̄risti.
quere. At ille: Seru⁹ inquit abra
^{Cōmendatio mittentis. vt p̄pter mittentem}
am sum. z domin⁹ benedixit do
^{fidei eius subiecit causāqz generis homines.}
mino meo valde. **M**agnificatus

qz est. z dedit ei oues z boues.
^{Simplex. i. p̄pudentes.}
^{eloquētes. i. sapiētes. i. seruīlites}
argentum z aurum. ^{seruos et}
In tribulatione patētes.

ancillas. camelos z asinos. Et
^{gratia. qz filius bone voluntatis. qui factus}
est ei qz semine abraam.

peperit sara vxor domini mei fili

um domino meo in senectute sua

^{In vltima etate mundi.}
Peditqz ei omnia quē habuerat.

Et adiurauit me dominus meus

^{hec superius exposita sunt.}
dicens: Non accipies filio meo

vxorem de filiabus chananeoꝝ

in quozum terra habitos: sed per

ges ad domum patris mei. z de

cognatōe mea accipies filio meo

vxorem. Ego vero respondi dño

meo: Quid si noluerit venire me

cum mulier? dominus ait in cu

ijs conspectu ambulo. mittet an

gelum suum tecum. z diriget viā

tuam. accipiesqz vxorez filio meo

de cognatione mea z d domo pa

tris mei. Innocens eris a male

dictione mea. cum veneris ad p̄

pinquos meos: z non dederint ti

bi. Veni ergo hodie ad fontem

aque. z dixi: Domine deus domi

ni mei abraam si direxisti viā me

am in qua nunc ambulo. ecce sto

iuxta fontez aque. z virgo q̄ egre

dictur ad hauriendam aquā au

dierit a me. Pa michi paululum

aque ad bibendū ex hydria tua

z dixerit michi. z tu bibe. z came

lis tuis hauriam: ipsa est mulier

quā p̄parauit dominus filio do

^{miraculū narrat. vt qui nō credunt verbo}
mini mei. **A**ū hec tacitus mecum

voluerem: apparuit rebecca veni

ens cuz hydria quā portabat in

scapula: Descenditqz ad fontem z

hausit aquam. Et aio ad eaz: Pa

michi paululum bibere. **Q**uē fe

^{Eleuataz seculi faciendū. ad p̄phetiā sermo}
nem se inclinans quē seru⁹ significat.

stinans deposuit hydriam de hu

mero. z dixit michi: Et tu bibe: et

camelis tuis potus tribuā. Bibi:

z adaquauit camelos. Interroga

uiqz eam. z dixi: cuius es filia?

Quē respondit: filia baruelis suz

filij nachoz: quem peperit illi mel

cha. Suspendi itaqz in aures ad

ornandam faciem eius: z armil

las posui in manibus eius. **P**ro

nusqz adorauit dominum benedi

cens domino deo dñi mei abraā

qui perduxit me recto itinere: vt

sumerem filiam fratris dñi mei fi

lio eius. **Q**uamobrem si facitis

^{hec duo sepe iunguntur misericordia z veri}
tas. maxime in psalmis.

misericordiam z veritatem cum

domio meo indicate michi: Sin

autem aliud placet. hoc dicite mi

chi: vt vadam ad dextraz siue ad

sinistram. Responderunt laban z

^{Cognita dei dispositione: ecclēsiā de gentibz}
ad fidem ch̄risti venire permittitur. ita vt qui
nō vult imitari: nō presumat aduersari.

baruel: a domino egressus est ser

mo. **N**ō possumus extra placitū

eius quicqz aliud loqui tecum.

En rebecca coram te est. tolle eaz

z p̄ficiscere: z sit vxor filij domini

alma. sicut in esaiā.
vbi in nostris codi
cibus scriptū est. Ec
ce virgo concipiet zē
In hebreo legitur.
Ecce alma concipiet.
Rotandū ergo qz al
ma: temp virgine si
gnificat: z habet etbi
mologiaz apocripba
i. abscondita. Nam
in iob vbi scriptū est
de sapiētia. et absco
detur ab oculis om̄iū
vuentis. In hebreo
dicit: na alma. Ergo
alma: qd interpretatur
abscondita. i. virgo ni
mia diligentia custo
dita: maioris laudis
videtur esse qz virgo
Na virgo potest esse
corpore: z nō spūitu
line mente. qz vero ab
scōdita est: ep̄itelin
virginitatis habet.
vt z virgo z absco
dita sit. qz abscondita
est: iuxta ydionia be
brez lingue cōsequen
ter z virgo est. Quē
aut virgo. nō statim
abscondita. Hoc idē
verbum in exodo de
maria sorore moyli
adhuc virgine legi
mus. Ostendunt igi
iudei alicubi posuiz
alma: vbi adolescen
tulā z non virginem
sonet.

Responderūt la
ban zē. **Aug.** Sūt
abraam p̄phetam no
uerant. z p̄phetice
a dño dictum. qd p̄
illum dictum fuerat
agnoscebant. aut si
gnū vt qd seru⁹ nar
rauit: locutionez dñi
appellauerunt. S em
magis de rebecca di
ctum est. abraam em
nō de rebecca. sed de
aliqua ex tribu vt co
gnatōe sua dixerat
z hoc ad vtrūqz vt
immunis esset seruus
a iuramento: si nō im
petraffet. qd nō dicit
cum aliquid p̄p̄he
tatur: certam em esse
debet p̄phetiam.

Prolatusque uasis ar. **Greg. Alf.** Postquam coniugii causam puer obtinuit. **De** omnia rebecca dedit: quod doctores ecclesie tot ornamenta tribuunt: quot virtutum bona docuerunt. **Que** enim prius in aures et armillas accepit: iam vasa aurea et argentea et vestes accepit. quod ecclesia ante per fidem obedientiam et operationem percepit: excrevit ad spiritualia conualecit ut prophetie spiritu et virtutis gratia repleta amplius muneribus crescat. **Matri** et fratri dona offerunt: quod gentilitas ex quo ecclesia ad fides venit in gloria temporalis conualuit. **Ubi** enim christiani afflictione sentiunt: gentiles in terra rena virtute gloriantur. **Frater** enim dona percipit: qui enim ecclesia fide verbis tenent: sed in possessione sua moribus non sequitur a fidelibus honoratur: quia fideles vocatur. **Pater** ergo et fratres dona percipiunt sed ab hereditate alieni sunt: quod infideles vel carnales ad hereditatem eternam non perueniunt: sed superne largitatis gloria temporaliter persequuntur. **Dedit** ea rebecca. **Rebecca** non ornatur auro batuelis: quod non sunt digna ornamenta barbari et imperiti de domo abrahe accipit ornamenta: quod patientia de domo sapientie ornata. a puero abrahe suscipit inanes res: aurea in auribus verba et brachilia: aurea in manibus opera et alia ornamenta. qui bus figurantur diuersa virtutum genera. **Et nutrice illius** **P**onetur erat: ut ad nuptias absque parentibus virgo perficeretur nutritio solatio foueretur. **Igitur rebecca** **Greg. Alf.** Quia ecclesia habet secum minoris meriti aias: que ipsam moribus sequuntur. **Sed** ad contemplationis thorum non prouebunt: puer quoque quosdam habuit in comitatu: quod cum prophetis fuerunt qui bene viuerent: sed prophetie spiritum non haberent. **Qui festinus** **Greg.** Festinus puer ad dominum redit: quia predicatorum cum auditorum vitam obtinent: deo de cuius munere hoc habent non sibi prebent. **Eodem aut tempore** **Greg. Alf.** Vivens et videns dominus est: de quo scriptum est. **Viuo ego in eternum** dicit dominus. **Et** alibi oia nuda et aperta oculis eius. **P**otens sancte scripture profunditas: que irrogat mentes nostras. **Via** passionis christi humilitas: per quam nobis aperta sunt scripture fluentia. **Qui** enim christus incarnatus tentatus apprehensus: colaphizatus confusus: crucifixus: ac mortuus fuit: scripture profunditas non pateret. facta est ergo humilitas passionis: clavis apertionis ut aquam scientie de profundo bibamus. **De** enim prius audita: iam in

tui: sicut locutus est dominus. **Ad** cum audisset puer abraham: proci dens adorauit in terra dominum. **Prolatusque** vasis argenteis et aureis ac vestibus: dedit ea rebecca pro munere. **Fratribus** quoque ei et matri dona obtulit. **I**n quoque coniugio vefcentes pariter et bibentes **Greg.** Studiosus predicator: non vult diu inter carnales manere: quod a ias a gentilitate conuersas ad manserunt ibi. **Surgens** autem mater societate spiritualium vitam velocissime educere. **ne locutus** est puer: **Dimittite** me ut vadam ad dominum meum. **Re** sponderunt frater eius et mater: **M**aneat puella saltem decem dies apud nos: et postea perficetur. **M**orte ait me tenere: quod dominus dicitur viam meam. **Dimittite** me ut pergam ad dominum meum. **Et** dicitur: **Quia** fides est voluntatis: non necessitatis: et secundum leges sponsalia consensu contrahentium fieri oportet. **run:** **Docemus** puellam: et que ramus eius voluntatem. **Lunq** vocata venisset: sciscitanti sunt: vis ne cum homine isto ire? **Que** ait vadam. **Dimiserunt** ergo eam: et nutriticem illius seruumque abrahe

telligimus facta: que prius legebant: et non intelligebant. **Unde** vicit leo et triu. aperit: et sol. signacula ei. **P**otandum vero quod non dicit ambulabat: sed deambulabat. **Deambulabat** enim: qui via eundo vel redeundo conculat. **In** humilitate passionis christus deambulauit: quod modo vel bonorum costume lias: modo falsum testimonium: modo alapas: modo spura: modo spineas coronam: modo crucem sustinuit.

Mabitabat enim in ter. **Greg. mor.** Isaac rebecca veniente habi

z comites eius: imprecantes pro

spera sorori sue atque dicentes. **S**o

ro nostra es: crescas in mille mi

liarum: et possideat semen tuum portas

inimicorum suorum. **I**gitur rebecca

z puellę illius ascensis camelis se

cutę sunt virum: qui festinus re

uertebatur ad dominum suum. **E**o

aut tempore deambulabat ysaac

ad puteum cuius

nomē est vidētis et viuētis.

Habitabat enim in terra australi

z egressus fuerat ad meditandum

in agro inclinato iā die. **Lunq**

eleuasset oculos: vidit camelos

venientes procul. **Rebecca** quo

que de camelo et ait ad puerum:

quia vestra possidebitis animas vestras.

Inclinato iam die. **Q**uia passionis exercitū iuxta finem suscepit.

Descendit de camelo. **Greg.** Rebecca ad ysaac in camelo redi

cit: quia ecclesiam rebecca. camelus gentilem populum totum moribus et

onustum ydolorum cultu significat. **Qui** enim sibi ex se inuenerunt deos

quos colerent: ab ipsis onus in dorso increuit: quod portarent. **Ad** christum ergo

er gentilitate ecclesia properans in totis vite veteris conuersationibus in

uenitur. **V**iso ysaac de camelo descendit: quod redemptorem suum subtilius

agnoscens: carnalis vite studia humiliter deserit: et totitudinem sue ipsa co

tradidit: et ab elatione celsitudinis humilitatem petiit. **In** camelo sedens: p

sperit ysaac: quod adhuc vicis innixa necdum spiritualibus sed animalibus mo

tibus inherens ascendit. **R**ec mouere debet: quod puer cum camelis venit:

tabat in terra australi: quod christus veniente ad se ecclesia: in illorum mentibus mansit: quod non torporis frigus: sed feruor charitatis tenuit. qualis erat anima symeon: et alii de populo iudeorum.

Et egressus f. **Greg.** Per terram

australem gerat signi

ficat unde ad immo

landum adductus fue

rat. **E**gressus est: ut ex

erceret in campo. **I**n

hebreo legitur. **E**gres

sus est ysaac ut loq

ret in agro inclinato

iā vespere: ubi signi

ficat quod dominus sol ora

bat in monte: et ysaac

qui typus domini fuit ad

orationem quasi vix in

stium domo egressum

nona hora: vel ante so

lis occasum spuales vi

timas deo obtulisse

Grego. **A**ger mū

ditus est. **I**n quo christus

egressus est: quod visibi

lis apparere dignat

est. **U**n egressus es i

salute populi tui. **Y**saac

ad meditandum i agro

erit: quod christus formam

humilitatis habens ex

ercitum longanimitat

passionis et patientie

exempla monstrauit. sic

solent iuuenes exercita

ti annorum vlti medita

ri. **A**nnorum meditatio

est passionis frequen

tatio. **Q**ui enim verte

ra: spinta: lancea: cru

cemque percutit: passio

nem usque ad mortem

in se frequenter permi

sit. **P**assiones arma

dicimus: quod per ipsas

ab aduersario libera

mur. **U**nde in patie

ferens diuitias domini sui. q. cū p̄dicatores ad sup̄iora intelligēda ⁊ pro
ferenda scientia ⁊ vita emineant: adhuc contradictionem carnis tolerant
Videntes aliā legem in membris suis repugnantē legi mentis suę. Diui
tias in camelis portant: q. ne magnitudo reuelationū extollat: datus est
stimulus carnis. celestia ergo loquentes. ⁊ contradictionem carnis de vicio
sentientes. sup̄ tortuosa cameloꝝ torosa diuitias portant.

Quis est ille zc. Rebecca viso ysaac quis sit. requisito puero cognos

lat. q. ecclia p̄ p̄p̄e
tarum ⁊ ap̄loꝝ dicta
quid de xpo credere
debeat intelligit. Quę
se mor pallio coope
ruit: q. q̄to xpi my
steria penetrat: tanto
de anteacta vita p̄fū
dit. Vñ infirmitatē
suā pallio opire niti
tur: ⁊ q̄ p̄ in came
lo libere gestat: de se
dens verecūdia tegit.
Qui quasi verecūdia
ti dicit. Quē em fru
ctum habuisti tūc: in
quibz nūc erubescis.

At illa t. zc. Dicit.
Alia edicio testitur
q. d. nūc gen. est
arabici vestimēti. quo
mulieres puicigillū
velantur.

Introduxit eā
zc. Greg. Hanc ysa
ac i tabernaculo ma
tris suę introduxit: ⁊
vxoꝝ accepit: q. i lo
co sinagoge de qua
nat. est xps. ecclia
diligat: vt q̄ cognati
one. i. p̄destinatione
p̄xima fuerat: amore
piuncta uxoꝝ fiat.

Et intantū d. zc.
Greg. Quia ex la
cro ecclie xps mlti
ciā ex perditiōe sina
goge detersit. q. dñ
ecclia ex gentilitate
veniens vsq. ad tho
rum cōtemplationis
pducit: iudea p̄o ni
chilo habet. Ysaac
quoq. n̄sus. Rebec
ca vero patientia dici
tur. R̄sus vero ex le
ticia: patientia ex tri
bulatōe. Et q̄uis ec
clia iam sit celestia
gandij p̄emplatōe
suspensa: habet tñ in
se q. de carnis pon
dere doleat. Ysaac vero ⁊ rebecca iungunt. i. n̄sus ⁊ patientia. Secundum
illud: Spe gaudētes in tribulatōe patientes vt p̄spera iustificet. de contem
platione. aduersa de tribulatione perturbent.

Abraam uero zc. Vñ. Alf. Mortua sara duxit abraam cethurā. Nō
p̄pter incontinentiā. q. iā granden. nec p̄pter filioꝝ p̄curatōē: q. illi se
men quali stelle celi ex ysaac p̄missum erat: Sed sicut agar ⁊ b̄smael si
gurauerunt carnales veteris. Sic cethura ⁊ filij eius hereticos qui se ad
testamentū nouū existimant p̄tinere. Sed vtraq. p̄cubina. sola sara vxor
Vnde vna est columba mea zc.

Alle. Post assumptōē ecclie adheferūt xpo multę aīę heretica prau
tate deceptę. q̄ nō catholicos. s̄ scismaticos genuerūt: qui vnitatē ecclie
diuiserūt: quos significat filij cethurę qui inferius numerantur.

Alia duxit vxorē zc. Dicit. Cethura hebraice copulata aut piuncta.

Quis est ille homo qui venit per
i. Respōdet christū esse dñm. i. Scriptura
agrum in occursum nobis. i. Pi
inquisita respondet christū esse dñm suū.
ritq. ei ipse est dominus meus.

i. Cū ecclia christū cognoscit: seditionem suam
erubescit.

At illa tollens cito pallium suum
i. q. p̄dicator qui quid boni agit deo tribuit
operuit se. Seruus aut cuncta q̄

gesserat narravit domino suo ysa
i. habuit eā p̄o sinagoga: de qua nat. est chri
stus secundū carnē.

ac. Qui introduxit eā in taber

naculum sara matris suę ⁊ acce
archarū cōiugia christū ⁊ ecclia iungi signifi
cant. aut cōiunctionē anime cū verbo dei d qua
dicitur. Qui adheret deo vnus spūs cū deo est.
pit eam vxorem. ⁊ intantum dile
i. gentilitas assumpta dolorē qui sibi de sinago
ga venire potuit: mitigauit.

xit eam: vt dolorem qui ex morte

matris acciderat temperaret.

XXV.

Abraam uero

i. nō solū. p̄ multiplicatā. so
bole. s̄ i mltica significatōe.
aliam duxit vxorem

i. q. inuentula de sene concipere potest.

nomine cethuram: quę peperit ei

zamram. ⁊ iecsan. ⁊ madan. ⁊ ma

dian. ⁊ iesboch. ⁊ sue. Iecsa quo

q. genuit saba ⁊ dadan. filij da

dan fuerunt assurim ⁊ latbusim.

i. p̄phylarchos. i. principes tribuū.

⁊ laomim. At vero ex madian or

tus est epha ⁊ opher. ⁊ enoch. et

abida. ⁊ heldaa. omnes isti filij

i. p̄i populi hereticos figurates in sate ysaac
nō sunt collecti: q. heretici ⁊ scismatici nō possi
debant regnū dei.

cethurę. Deditq. abraam cuncta

Vnde hebrei suspicant mutato nomine eandē esse agar. quę sara mortua
de cōcubina trāsierit in vxorē. Et videt abraę excusari etas: ne senex no
uis nuptijs lasciuissē arguat. De cethura aut nati filij abraā iuxta hysto
ricos hebreoꝝ occupauerūt trogoditen ⁊ arabiam vsq. ad maris rubi ter
minā. Dicit aut aser ex posteris abraę exercitū aduersus libiam duxisse: ⁊
ibi victor confedisse. a quo africanam posteri ei nūcupauerūt.

Mora. Cethura ibi iuxta interpretatur. qd est incensum vel bon? odor

Hanc sortit abraam
in pinguē. qui dicere
poterat chulsi bonus
odor sum. peccatum
res fetida est. Si q̄s
ergo est in quo nō sit
odor peccati: s̄ iusti
cie suauitatis ⁊ mise
ricordię. ⁊ qui dicat:
Dirigat oratio mea
sicut inc. in c. t. zc. b̄
cethurā duxit vxorē

Ad tales nuptias ta
lemq. sobolē aptiores
sunt senes. q̄to enim
quis est carne fessus:
tāto spū robust? ⁊ sa
piētē p̄p̄lebo ap̄?

Fili dadan zc.

Hic. Assurim in ne
gociatores transferri
putant. Latbusim in
grifferris metalla cu
dentel. Laomim p̄bi
larchos. i. p̄p̄ces mlt
tarz tribuū ⁊ populo
rū Alij ab b̄ assurim
syros dici putāt. et a
plenisq. filijs abraę
et cethura occupatā
indie regiones.

Deditq. abraā.

zc. Ili. Quia dant

munera filijs cōcubi
narū. i. carnaliū. s̄ n̄
puenit ad regnū p̄
missus. heretici vel in
dei. q. carnalia lucta
sequunt. solus ysaac
est heres. quia nō filij
carnis extimant in se
mine: s̄ p̄missionis.

Et deficiēs m. e.

Hic. Pale in lxx.

additū est. Deficiēs
mort? est abraā: q. nō
cōuenit abraę de
ficere vel minui. Al
lud quoq. qd posui
mus in senectute to
na senex ⁊ plenus. in
greis codicibus po
nit plen? diez. qd cū

sensum videat exponere. eo q. luce ⁊ diei opibus plenus occubuerit: ma
gis tamē ad anagogen facit. si simpliciter ponatur plenus.

De sunt generatōes zc. Vñ. Populi ante filios ysaac cōputant. q. cū

sint de semine abraę. nō tñ cōputantur in semine: q. prius est qd animale
est. deinde qd spiritale. Vñ post computationē carnaliū ponitur genea
logia ysaac. de quo facta est p̄missio. ⁊ electoꝝ propaganda successio.

Et hec nomina f. zc. Hiero. Duodecim filij nascuntur b̄smaeli. p̄i

mogenitus nabaioth. a quo offus regio ab eufate vsq. ad mare rubium

nabathea dicitur. q. pars arabie est. Paz familie iploꝝ opida pagi ⁊ tri
bus horum appellatione celebratur. Ab vno ex his cedari in deserto. ⁊ du
ma alia regio ⁊ thema ad austrum. ⁊ chedma alias chetbma ad orientalem
plagam dicitur. Qd in extremo capituli iuxta lxx. legimus contra faciem
omniū fratrū suoz habitabat. Vñ? est qd posuim? corā omnibz fratribz

tis ⁊ videntis. De sunt generati

ones b̄smael filij abraę quę pe

perit ei agar egiptia famula sarg.

Et hec nomina filioꝝ eius in uo

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

cabulis ⁊ generationibus suis.

luis occubuit. in manibz filiorum suorum mortu⁹ est: superstitio adhuc
liberis. Fratres em filij appellantur. Unde iacob ponat coram fratribus
meis et fratribus tuis. et diuident inter nos. Non em credendum est q iac
cob exceptis liberis suis aliquos fratres secū habuerit.

Quoddecim principes. Quodenarius sicut sacratu est in apostolis
et in apostolicis viris: sic excreabilis est in reprobis contra fidem trinitatis
et euangelij p quattuor mundi partes dilatatis.

Ab euila usq

sur. Regio quā cir
cūit pōson ab euila
nepote noe sic voca
ta est. et solitudo cō
tra faciē egipti. Sur
quoqz est solitudo in
ter cades et barad. ex
tendens desertū usqz
ad mare rubrū et egi
pti cōfinia.

De mesopota

zē. Regio sterilis. q
sic grece vocat quia
media inter duo flu
mina tygrim et eufra
ten. Quā melos medi
us potamos fluminis
dicitur. hinc ypotha
mus. i. fluminis equ⁹

De precatusqz ē

zē. Dico. Pro mo
tione vel collisione.
Arx posuerūt inde
bant vel recalcitra
bant. Aquila cōstige
bant filij in vtero ei⁹
Simachus in simili
tudine nautis in sup
ficie ferebantur.

Brego. Que san

cti orando efficiunt.
ita pdestinata sunt.
ut pabus obtinean
tur. Quā ipsa quoqz
celestis regni pdesti
natio ita est dispensa
ta. ut ad hanc electi
ex labore pueniant: ut
postulando mereant
accipere. qd eis de⁹ an
te secula disposuerat
dare. Abraz nans
dñs ait. In ysaac vo
cabit tibi semē. cui eti
am dixerat: patrē mī
tarū gentiū pstitui te
Et rursum benedicā
tibi et multiplicabo se
men tuū sicut stel. ge.
zē. Pñ pstat. qd de⁹
semē abraz per ysaac
multiplicare pdesti
nauerat: et tñ scriptū
est: Depcatus est do
minum ysaac pro vxore sua zē. Si vero multiplicatio generis abraz per
ysaac pdestinata fuit: cur sterilē acceperit? Sed pdestinatio pabus imple
tur. Is em in quo deus multiplicare semē abraz pdestinauerat: oratio
ne obtinuit ut filios haberet.

Perritqz rebecca zē. Aug. Dignū quo ierit. cū nondū essent p

phete vel sacerdotes tabernaculi aut templi dñi: forsitan ad locū ubi arā
constituit abraz. Sed quomodo ibi respōsa darent? tacet scriptura: an
p aliquē sacerdotem. quē mīp est si erat nō fuisse nominatū: et nullā sacer
dotum factam mentionē esse. forsitan ibi cū orando allegassent cōsideria
sua dormiebant: ut p somnū moneretur. vel adhuc vinebat melchisedech
cui tanta fuit excellentia. ut dubitaret vtrū homo an angelus fuerit. Et

^{SA quo re}
primogenitus hismaclis naba
gio a mari rubro usqz ad eufatē nabathea dicit⁹
ioth. deinde cedar. et abdebel. et

mablan. masma quoqz et duma et

massa adad et thema et iachur et

naphis et chedma. Isti sunt filij

hismacl. et hęc nomina p castella

et opida eorum: duodecim pñci

pes tribuum suarum. Et facti sūt

anni vitę hismacl. centūtrigintase

ptem deficiēsqz mortu⁹ est. et ap

positus est ad populū suū. Dabi

tauit aut ab euila usqz sur: q respi

cit egiptū introeuntibus assirios

Coraz cunctis fratribz suis obiit

De quoqz sunt generationes ysa

ac filij abraz. abzaa genuit ysaac

Qui cū quadraginta esset anno

rum duxit vxorem rebecca filiā

batuel siri de mesopotamia foro

rem laban. Depcatusqz est ysaac

dñm pro vxore sua. eo q sterilis

esset. Qui exaudivit eum. et dedit

bernaculis. Ysaac amabat esau

eo q de venationibus illius ve

sceret. et rebecca diligebat iacob

interiora sua inculta relinquunt.

Vir simplex zē. Dico grece dicit aplastos. hoc latini simplicē interpra

tū sunt. Proprie aut aplastos non fictus. Vñ quidā sine dolo interpretati

sunt dicentes. Erat iacob sine dolo habitans in domo. ut magna sit que

stio. quomō per dolum acceperit benedictionē. qui erat sine dolo: sed ad fi

gurandū aliquid magnū hęc scriptura pmitit. hinc em maxime cogimur

intelligere ibi spūalia: q sine dolo erat. qui dolum fecit.

Vir simplex. Dico. Quia q caris exterioribz spargi refugiat: simplices

in cogitatione et cōsciētę habitatiōe consistunt. habitat em in tabernacu

lis. qui se intra mentis secreta confingit nec dum ad multa foris inhyat

a se ipso cogitatione alienatus recedit.

forte etiā illo tpe erant hoies dei in quibz deus posset interrogari. Quid
quid horum vel forte aliud fuerit: rebecca tñ secundū scripturā dominum
interrogavit: et responsum eius meruit.

Que gentes zē. Historica ppietate responsum invenitur completum.
cum ppter israel. i. iacob minor filius supavit ydumeos. i. gentē quā ppa
gavit esau. eosqz p david tributarios fecit q diu fuerunt. usqz ad regem
sub quo ydumei rebellauerūt. et iugum de ceruice excusserūt. sicut ppheta

uit ysaac: qñ minore
p maiore bñdixit. et
h idē dixit maiori. cū
ipsū postea benedixit

Ha tempus pa
zē. Dico. Vbi nos
pilosum posuimus in
bezo batet seir. vñ
esau. sicut alibi legi
mus. seir. i. pilosus di
ctus est.

Protinus alter
zē. Dico. Hoc figu
raliter factū etiā in
dēis nō credentibus
notū est: qualiter po
pulus ecclesie popu
lū sinagoge supavit
et plebs iudoz tem
pore maior seruivit
minori populo xpia
norum. Dicit. In
singulis quoqz h di
ci potest. Que gētes
et duo ppli intra nos
sunt. i. viciōz et virtu
tū. iste minor. ille ma
ior. plures em sūt ma
li q boni. et vicia plu
ra virtutibz. Sed tñ
populus populū su
perat. et maior seruiet
minori. caro. i. spū
tū. et vicia virtutibz
precedit esau rufus et
toms ut pellis hispī
dus. Deinde exit ia
cob tenēs plantā fra
tris. prior em popu
lū pphetarum et xpi san
guine pollutus. pec
cati et nequitie squa
lore circumdatus. cū
minor plantā tenuit
quia maiore populū
minor supavit.

Factus est esau
uir gnarus ue. zē.
Dico. eo q vitam li
gnificat. qui exteriori
bus voluptatibz fusi
carnē sequunt. Agri
cola quoqz dicit: qz
amatores seculi tāto
colunt exteriora: qto

interiora sua inculta relinquunt.

Vir simplex zē. Dico grece dicit aplastos. hoc latini simplicē interpra

tū sunt. Proprie aut aplastos non fictus. Vñ quidā sine dolo interpretati

sunt dicentes. Erat iacob sine dolo habitans in domo. ut magna sit que

stio. quomō per dolum acceperit benedictionē. qui erat sine dolo: sed ad fi

gurandū aliquid magnū hęc scriptura pmitit. hinc em maxime cogimur

intelligere ibi spūalia: q sine dolo erat. qui dolum fecit.

Vir simplex. Dico. Quia q caris exterioribz spargi refugiat: simplices

in cogitatione et cōsciētę habitatiōe consistunt. habitat em in tabernacu

lis. qui se intra mentis secreta confingit nec dum ad multa foris inhyat

a se ipso cogitatione alienatus recedit.

interiora sua inculta relinquunt.

Vir simplex zē. Dico grece dicit aplastos. hoc latini simplicē interpra

tū sunt. Proprie aut aplastos non fictus. Vñ quidā sine dolo interpretati

sunt dicentes. Erat iacob sine dolo habitans in domo. ut magna sit que

stio. quomō per dolum acceperit benedictionē. qui erat sine dolo: sed ad fi

gurandū aliquid magnū hęc scriptura pmitit. hinc em maxime cogimur

intelligere ibi spūalia: q sine dolo erat. qui dolum fecit.

Vir simplex. Dico. Quia q caris exterioribz spargi refugiat: simplices

in cogitatione et cōsciētę habitatiōe consistunt. habitat em in tabernacu

lis. qui se intra mentis secreta confingit nec dum ad multa foris inhyat

a se ipso cogitatione alienatus recedit.

Exit autem iacob et dicit Ruben et fulsum. hebraice edom dicitur ab eo autem quod rubens dicitur esau primogenita vendidit: fulsum i. edom nomen accepit. **Qui dicit iacob et dicit.** Esau primogenita propter esum fratri mino- ri vendidit: et postea paterna benedictione tibi promissa priuatus est: iuda- cum populum significat. qui in exodo primogenitus dei filius appellatur. et propter seculi lucra non solum primatus sui honorem amisit: sed et celestis regni premium preparatum in adipisci non meruit. Unde per exprobratio- nem dicitur auferet a v. reg. dei. et da. gen. fa. f. a. primogenita autem vestis erat sacer- dotalis. qua induti maiores natu cum be- nedictione patris vi- cimali deo velut pon- tifices offerebant. hoc dono terreni amoris desiderio caruerunt in- digni gloria futuri regni.

Iurauit ergo e. et dicit. Sciendum autem quod nos quique mo- dius gule viciu tentat Aliqui enim indigentis tempora puenit. Alii quando tempus non pre- uenit: sed cibos lauti- ores querit. Aliqui q- sumenda sunt parari accuratius appetit. Aliqui qualitate cibo- rum et temporis pgruit sed in quantitate su- mendis mensura exce- dit. Aliquando vero abiectum est quod desi- derat: et tamen ipso de- siderio estu detentur pec- cat. Jonathan mor- tis sententia meruit: quia in gustu mellis constitutus edendi te- pus antecessit. Do- pulus ex egipto du- ctus in heremo occu- buit: quod despecto ma- na carnes petiuit: quod lautiores putauit. Fi- liorum belli prima cul- pa est: quod ex voto eoz sacerdotis puer non de more vellet coctas carnes de sacrificio ac- cipere: sed coquendas querebat. quas accu- ratius exhiberet. Et cum dicitur: hoc fuit iniquitas sodomie: sup- bia et saturitas panis et abundantia ostendi- tur inde perisse: quod cum vicio superbie mensura refectiois excessit. hinc esau pri- mogenita amittit: quod magno estu despicabilem cibum i. lenticulas percipuit. ne- que cibum appetit i. vicio est. Unde lautiores cibos plerumque sine culpa sumunt et abiectiores cum reatu concupiscentie degustamus. Esau enim primatum pro lenticula perdidit. belias in heremo virtutem carnes edendo seruauit. hinc dyabolus quia non cibum sed concupiscentiam causam esse damna- tionis intelligit: primum sibi hominem non carne sed poma subdidit. et se- cundum pane tentauit. hinc est quod plerumque culpa ad committitur: etiam cum vicia sumuntur. Neque enim adam solus ut a poma abstineret: probi- bitionem accepit. Cum enim alimenta saluti nostre contraria reus indi- cat: ab his etiam quasi per sententiam vetat. et cum cupientes noxia tangunt verita gustamus. Ea vero sumenda sunt: que nature necessitas querit. et

Simplicitas non querit ollas carniu. **Exit autem iacob pulmentu. ad** quem cum venisset esau de agro las- sus. ait: Da michi de coctione hac. **Lenticula** esca est butiro animalium. signifi- cans animalis legis intellectum: quo populus in daicus illectus maluit primatu carere: quam ab eo recedere. quod etiam nunc studet a populo mino- re imperrare. temporalibus dedit: post mortem ni- hil speret boni.

rufa: quod opido lassus sum. Quaz ob causam vocatum est nomen eius edom. **Qui dicit iacob. vende mi** primogenita tua. **Ille respon-** dit: En morior: quod michi proderit

primogenita: Ait iacob: Jura er go michi. **Iurauit ergo ei esau: et** vendidit primogenita. Et sic acce-

pro pane et lentis edulio. comedit et bibit et abiit: paruipendens quod primogenita vendidisset.

XXVI. **Et** autem

fame super terram post eam ste- rilitatem que acciderat in diebus

Chabius ad gentes que per naturale rationem credebant verum conditorum quem significat abimelech: qui interpretatur pater meus rex. **Quod** interpretatur paries vel maceria: ut de- strueret parietem inimicitiarum. **regem palestinorum in gerara. Ap-** paruitque ei dominus et ait: Ne de-

non que edendi libido suggerit. **Et** autem fame. **Aug.** Queritur quando hoc factum fuerit quod ysaac abiit in gerara. vtrum postea quod esau primogenita vendidit: hoc enim continuis narratur. an ut fieri solet per recapitulationem narrato: reuer- sus sit ad ea cum progressus de filiis eius ad eum locum puenisset. qui de lenticula memoratus est: Inuenitur quippe abimelech. qui etiam saram concupuerat. Ipsius enim paranimphus et princeps militie: qui ibi memo-

descendit in egiptum. propter auxilium. **scendas in egiptum. sed quiesce in** terra quam dixero tibi. **et pegrina-** re ibi. **Ergo tecum et benedicam** tibi. **Tibi enim et semini tuo dabo** vniuersas regiones has. **coplent**

iuramentum quod sponendi abraam patri tuo. et multiplicabo semen tuum sicut stellas celi. **Daboque po-**

steris tuis vniuersas regiones has et benedicent in semine tuo omnes gentes terre. eo quod obedierit abra-

am voci meae: et custodierit prece- pta mea et mandata. et cerimonialia

rogaretur a viris loci illius sup vxo- re sua. **Respondit: Soror mea** est. timuerat enim confiteri quod sibi so-

pulcritudinem. Aunq- pertransi- sent dies plurimi. et ibidem mora- retur. prospiciens abimelech rex palestinorum per fenestram vidit eum iocantem cum rebecca vxore sua. et

Aug. Queritur quando hoc factum fuerit quod ysaac abiit in gerara. vtrum postea quod esau primogenita vendidit: hoc enim continuis narratur. an ut fieri solet per recapitulationem narrato: reuer- sus sit ad ea cum progressus de filiis eius ad eum locum puenisset. qui de lenticula memoratus est: Inuenitur quippe abimelech. qui etiam saram concupuerat. Ipsius enim paranimphus et princeps militie: qui ibi memo-

XXVI. **Et** autem fame. **Aug.** Queritur quando hoc factum fuerit quod ysaac abiit in gerara. vtrum postea quod esau primogenita vendidit: hoc enim continuis narratur. an ut fieri solet per recapitulationem narrato: reuer- sus sit ad ea cum progressus de filiis eius ad eum locum puenisset. qui de lenticula memoratus est: Inuenitur quippe abimelech. qui etiam saram concupuerat. Ipsius enim paranimphus et princeps militie: qui ibi memo- rati sunt etiam hic me- moratur. Monet au- tem vtrum viuere po- tuerint: quando enim factus fuit amic- abimelech non dum natus est ysaac: sed pmissus. Do- namus autem antequam sciret ysaac illud fa- ctum. deinde ysaac suscepit filios cum esset annorum sex. Ili- autem iuvenes erant quando esau vendi- dit primogenita. po- namus etiam circa xx- annos fuisse. et fiant anni ysaac vltis ad illud factum filiorum eius circa lxxx. adole- scentem quoque accipi- amus fuisse abime- lech. quando matrem eius percipuit. et abime- lech factus est. po- tuit ergo esse quasi ce- tenarius. si post illud factum filiorum pre- xit in gerara. Ex hoc ergo non cogit neces- sitas putare per recapitulationem narrato- esse ysaac pfectionem. Sed quod ibi scribitur diu fuisse. puteos fo- disse. et de his conten- disse. vitat esse pecu- niam. nimirum si recapitu- lando dictum est. quod ideo fuerat pmissum ut primum de filiis vltis quod ad lenticulam nar- ratio pueniret. Ideo quod scriptum est de ysaac benedixit eum et exaltatus est homo etc. secundum terrenas felicitates dictus esse sequetia docet. quan- tum ergo aliquid spiri- tuale ista significant secundum id tamen fin- quod contigerit finis sum est benedixit eum

Aug. Queritur quando hoc factum fuerit quod ysaac abiit in gerara. vtrum postea quod esau primogenita vendidit: hoc enim continuis narratur. an ut fieri solet per recapitulationem narrato: reuer- sus sit ad ea cum progressus de filiis eius ad eum locum puenisset. qui de lenticula memoratus est: Inuenitur quippe abimelech. qui etiam saram concupuerat. Ipsius enim paranimphus et princeps militie: qui ibi memo-

infirmas. eoq; modo se coniugi congruus aptaret. quid em absurdum
imo quid pronuntiationi futurorum incongruum: si ppheta carnale ali-
quid iussit. ut cum caperet affectus uxoris: cum verbum dei caro factu sit.
ut habitaret i nobis.

Seminavit autem

ysaac in terra zc.

Hier. Licet in alie-
na terra seminauerit
ysaac. nō puto q; tan-
ta ei ordei fertilitas
fuerit. Unde melius
arbitror qd habetur
in hebreo. qd aquis
la trāstulit. Inuenit
in illo anno centupliū
estimatum. tacēs au-
tem scriptura genus
frugum. qd centupli-
cauerit: videt cuncta
rum in illo ostendisse
virtutum multiplicati-
onem.

Ob hoc inuide-

tes zc. Hier. Isaac

christus. qui primum
vult fodere puteos.
quos foderant pueri
patris sui. Moyses
enim puteū legis fo-
dit. dauid salomon z
prophete libros scri-
pserunt veteris testa-
menti. quos terrena
z sordida impleue-
rat iudiciorum intelli-
gētia. quoz os cū vel-
let purgare: vt osten-
deret quęcūq; lex z
pphetę dixerūt de se
dicta esse: nati sunt
palestini. i. iudei a re-
gno dei alieni. z dis-
cessit ab eis. nō enim
potest esse cū eis. q in
puteis nolunt bāpe-
re aquā sed terrā. Et
dicit eis: Ecce relinq-
tur vobis d. u. d. fo-
dit ergo ysaac. imo
puer eius puteū no-
uum. i. apostoli z euā-
geliste. qui fodientes
puteū nouū testamē-
tum inuenerūt aquā
salientē in vitā eter-
nam. pro his quoq;
certāt qui terrena sa-
piunt: nec patiuntur
noua condi: nec vete-
ra purgari. Dicit er-
go ad eos quoniam
indignos vos exhi-
buitis gē dei: et h-
iam ad gentes ibū?

Puteos zc. ob-

struxerūt zc. Hier.

gonius moral. Expe-

cū verbis diuinis in-

tendimus demonum

insidias grāuiter toleramus: qui menti nostre terrenaz cogitationū pulue-

rem aspergūt. vt intentionis oculos a luce inting visionis obscurēt. Hos

cū puteos fodimus cū scripturę alta penetram⁹ quos occulte allophili re-

plent. q; terrenas cogitationes ingerunt. z diuine scientię aquam tollunt

accesito eo ait: **Perspicuū est qd**

habet inuectio est quasi predicādi facta pmissio

vroz tua sit. Sur mentitus es so-

rozem tuam esse. Respondit: Ti-

muī ne morerer propter eā. Dixit

z tam periculo sum onus. s. i. decepti. vnde

q; abimelech. Quare imposuisti

impositoies. s. Aliqua violentia simplici

tatem fidei corrumpere.

nobis: potuit coire quispiam de

populo cū vroz tua: z induxerāt

z data pace ecclesie decretum est a principib⁹

sup nos grande peccatū. Prece

vt nullus integritate fidei violaret.

pitq; omī populo dicens: Qui te

tigerit hominis hui⁹ mulierem.

s. vel seuit. s. publice

predicauit per suos.

morte morietur. Seminavit autē

z scribitur. s. In gentilitate.

ysaac in terra illa: z inuenit in

z tpe imperate pacis. s. Magnum celestis

patre lucrum.

ipso anno centuplū. Benedixit

z multiplicat⁹ est numer⁹ credentiū.

q; ei dñs. z locupletat⁹ est homo

z ibat proficiensq; atq; succrescēt

z multiplicatio ordei non magnificat. s. In

omnē terrā epūit so. e.

donec vehementer magnus esse

ctus est. Dabit quoq; possessio

z multos sibi familiariter obsequētes.

nes ouī. z armentoz. z familie

plurimum. Ob hoc inuidētes ei

z filii alieni. s. Omnes scripturas quas scri-

tati erant moyses. dauid. salomon. z alii.

ipalestini. omes puteos quos

z fodi quę significauit abraam.

foderant serui patris illi. abraaz

z tollentes spiritualem intellectum carnalez

illo tempore obstruxerūt implem-

tuantes. s. Hoc factū est aliqñ refrigescēte

tes humo. intantū vt ipse labime-

lech diceret ad ysaac: Recede a

nobis. quoniaz potentior nobis

z si vos persecuti fuerint in p. ci. su. in aliam

factus es valde. z ille discedens

z per cursum humane mortalitatis

vt veniret ad torentem gerare:

z nouū te

habituatq; ibi. Rursū fodit alios

stamentū qd in patriarchis z prophetis prefigu-

ratum erat.

puteos quos foderant serui pñs

z qd testamētū post passio

sui abraam: z quos illo mortuo

Unde declinate a me. q. z scri. in. d. m.

Et ille discedens. zc. Hier. Et abiit inde ysaac. z venit in gerarā val-

lem. z habitauit ibi. pro valle torentē habent in hebreo. Rursū em ysaac

postq; magnus fact⁹

est habitare potuit in

valle. sed in torente

de quo scriptū est: re-

tor. in via bi. zc. quo

belias in tempore fa-

mis bibit. sed q; non

erat perfectus vt xps

torens ei aruit. xps

vero etiā in torente

traditus est: dēdicas

regenerationē nostrā

z baptisimi sacramen-

tum.

Fodit alios pu-

teos zc. Hier. Isaac

apud alieni-

genam gentē puteos

fodit. in q; monemur

vt in hac pegrinatio-

ne cogitationū profū-

da penetrem⁹: z quo

usq; vere intelligēte

aqua redeat. iniqui-

tionis manus ad ex-

haurienda cordis ter-

rena nō torpescat. Al-

lophili insidiātes pu-

teos replēt: q; immū-

di spiritus cū nos stu-

diose fodere conspi-

ciunt: molestias ten-

ationum cogitatio-

nibus ingerunt.

Aduersus pasto-

res. Hier. Aquila

z simachus aduersū

z contrariū transiue-

runt. Sed in hebreo

habet sathana. Pū

patet sathanam con-

trariū interpretari.

Latitudo. In he-

breo rotooth. Pū. p

batur illud qd supra

dictū est. Pse. edifi-

cavit ninuen z robo-

oth. i. plateas eius.

Nūc dilatauit.

zc. Dilatus est ysa-

ac. z repleuit omnem

terrā scientia trinita-

tis. z in toto orbe lati-

tudinem ecclesie col-

locavit. pñ. tñ in iu-

dga notus. z in israel

nominatus. postea in

omnē terrā exi. so. e.

id est. apostolor. qui

p vniversum orbē fo-

derūt puteos. z aquā

omnibus ostenderunt

baptizantes omēs gē-

tes. in nomine p. z. f.

z. f. f. Puteos abra-

am quos aperuit: sic

vocauit sicut pater eius. Moyses em z pphete apud nos suis nominibus

appellatur: nec eorum mutant vocabula puteoz.

Ad quē locum zc. Hier. Abimelech nō semp pacem habet cū ysaac

Aliqñ dissidet. Aliqñ pacem requirit. Et significat studiosos z sapientes

b

tem. z habitauit ibi. pro valle torentē habent in hebreo. Rursū em ysaac

postq; magnus fact⁹

est habitare potuit in

valle. sed in torente

de quo scriptū est: re-

tor. in via bi. zc. quo

belias in tempore fa-

mis bibit. sed q; non

erat perfectus vt xps

torens ei aruit. xps

vero etiā in torente

traditus est: dēdicas

regenerationē nostrā

z baptisimi sacramen-

tum.

Fodit alios pu-

teos zc. Hier. Isaac

apud alieni-

genam gentē puteos

fodit. in q; monemur

vt in hac pegrinatio-

ne cogitationū profū-

da penetrem⁹: z quo

usq; vere intelligēte

aqua redeat. iniqui-

tionis manus ad ex-

haurienda cordis ter-

rena nō torpescat. Al-

lophili insidiātes pu-

teos replēt: q; immū-

di spiritus cū nos stu-

diose fodere conspi-

ciunt: molestias ten-

ationum cogitatio-

nibus ingerunt.

Aduersus pasto-

res. Hier. Aquila

z simachus aduersū

z contrariū transiue-

runt. Sed in hebreo

habet sathana. Pū

patet sathanam con-

trariū interpretari.

Latitudo. In he-

breo rotooth. Pū. p

batur illud qd supra

dictū est. Pse. edifi-

cavit ninuen z robo-

oth. i. plateas eius.

Nūc dilatauit.

zc. Dilatus est ysa-

ac. z repleuit omnem

terrā scientia trinita-

tis. z in toto orbe lati-

tudinem ecclesie col-

locavit. pñ. tñ in iu-

dga notus. z in israel

nominatus. postea in

omnē terrā exi. so. e.

id est. apostolor. qui

p vniversum orbē fo-

derūt puteos. z aquā

omnibus ostenderunt

baptizantes omēs gē-

tes. in nomine p. z. f.

z. f. f. Puteos abra-

am quos aperuit: sic

vocauit sicut pater eius. Moyses em z pphete apud nos suis nominibus

appellatur: nec eorum mutant vocabula puteoz.

Ad quē locum zc. Hier. Abimelech nō semp pacem habet cū ysaac

Aliqñ dissidet. Aliqñ pacem requirit. Et significat studiosos z sapientes

b

seculi qui per eruditionem philosophie multa de veritate comprehenderunt. Hic autem ysaac (qui verbum dei significat) nec semper in dissensione est; nec in pace. philosophia enim diuine legi nec in omnibus contraria est; nec in omnibus consonat. Multi enim philosophi per unum deum qui cuncta creauit scribunt. Aliqui vero etiam addiderunt quod per verbum suum cuncta fecerit et regat; et verbum dei sit quo cuncta mo-

derentur: in quo et eius genio personat. Porro philosophia pene omnia que nostra sunt sentit. dissidet vero cum dicit materiam esse coeternam deo. et negat deum curare mortalia. dicentem prudentiam eius supra lunaris globi spacia cohiberi. et quod vitas nascentium stellarum cur sibi pandat. et cum dicit mundum perpetuum et nullo fine claudendum. Et alia plura sunt in quibus nobiscum philosophi dissident vel concordant.

Hieronymus. Pro octo habet collegium amicorum eius ut tamen hominem significet qui amicorum turba quam cum rege venerat in quibus fuit philosophi princeps exercitus illius.

Abimelech et ochozat et phicol. Duo cum abimelech veniunt. ochozat gener eius et phicol dux exercitus. Ochozat tenens phicol interpretatur os omnium. Abimelech pater meus rex. hi tres imaginem philosophie totius tenent: qui in tres partes diuiditur logica philosophiam. ethicam. i. rationalem. naturalem. moralem. Rationalis est qui deum patrem omnium confitetur: ut est abimelech. Naturalis

que fixa est et tenet omnia velut nature ipsius viribus nitens. quam proficitur ochozat: qui dicitur tenens. Moralis que in ore est omnium ad omnes pertinet et pro communium similitudine preceptorum versatur in ore omnium quam significat phicol: qui interpretatur os omnium. hi ergo omnes his eruditioibus instructi veniunt ad legem dei dicentes. Vidimus deum esse tecum. Benedictionem postulant: non retributionem. Non loquitur. Fecit ergo eis conuiuium qui enim verbum ministrat sapientibus et insipientibus debitor est.

Ecce autem in ipso die. Hieronymus. Rescio quomodo in hoc habet et venerunt pueri ysaac nuntiantes ei de puteo quem foderunt et dixerunt ei non inuenimus aquam. et vocauit nomen eius iuramentum. Que enim ethimologia est propterea vocari iuramentum: quod non inueniunt aquam? Et contrarium in hebreo cui interpretationi aquila consentit et symachus. hoc significat quod inueniunt aquam: et propterea appellatus sit puteus ipse satietas. et cunctas berlabeg. i. putens satietatis. licet enim supra ex verbo iurationis. vel ex septenario omnium numero quod sate dicitur. asseruimus berlabeg appellatam. tamen nunc ex eo quod aqua inuenta est. ysaac ad nomen ciuitatis alludens. declinauit paululum litteram et pro stridulo hebreorum sin-a quo sateg incipit. greci lima. i. hebreorum lamech posuit. Iuxta allegoriam quoque post tantos puteos sine virtutibus non cognuit ut ysaac aquam non inueniret.

In hebreo sermone amicorum eius collegium. geraris abimelech et ochozat amici

cus illius. et phicol dux militum

locutus est eis ysaac. Quid venistis ad me hominem quem odistis

et expulistis a vobis. Qui respondit. Quidimus tecum esse dominum

et idcirco nos diximus.

Sic iuramentum inter nos. et in ea

mus fœdus: ut non facias nobis

quicquam mali. sicut et nos nichil tu

orum attigimus. nec fecimus quod

te lederet. sed cum pace dimissum

auctum benedictione domini. Fecit ergo

conuiuium eis: et post cibum et

potum surgentes mane iurauerunt

sibi mutuo: dimisitque eos ysaac

pacifice in locum suum. Ecce autem in

ipso die venerunt serui ysaac: annunciantes

ei de puteo quem foderant atque dicentes. Inuenimus

aquam. Unde appellauit eum abundantiam.

et nomen urbi imposuit est berlabeg usque in presentem diem.

Genuit autem ysaac. Ysaac pater. Ysaac portat imaginem dei patris. Rebecca sponsa sancti. Esau populi poris et sabuli. Jacob ecclesie et christi. Per necem ysaac consummator mundi. Oculi caligantes pisse fides de mundo et religionis lumen neglectum esse significat. Filius maior vocatur acceptio est legis iudeorum. Esau ei et captiua dilexit pater boies sunt ab errore saluati. quos per do-

Esau vero quadragenarius duxit uxores duas. Judith filia beeri ethei. et basemath filia elon eius loci: quem ambem offenderat animum ysaac et rebecca.

C. XXVII. Confirmatione orbis ostendit **Enuit autem**

Esau pater. Fides de mundo perit. et la ysaac et caligauerunt oculi eius

men religionis. Ad accipiendam legem et videre non poterat. Vocauitque

Esau filium suum maiorem et dixit ei. Fili mi.

Qui respondit. Assum.

Qui pater. Vides inquit quod senu

erim: et ignorem diem mortis mee

Sume arma tua pharethram et

arcum. et egredere foras. Cumque

venatu aliquid apprehenderis.

fac michi inde pulmentum sicut

velle me nosti: et affer ut comedam.

et benedicat tibi anima mea antequam

moriar. Quod cum audisset Rebecca

et ille abiisset in agrum ut iussione

patris expleret. dixit filio suo iacob: b. Audiuisti patrem tuum loquentem

Esau vero deum qui vultus populi illi per legem istum per fide sibi filios fecit. Esau agricola erat: quod inde per terrenis deo seruiebat. cui non est dictum ut esset pauper spiritu. mitis. pacificus. misericors. persecutorum patiens. ut copiosa mercede haberet in celis. Si cum studieris mandata mea. dabo vobis pluuia tempore suis: et cetera que pertinent ad carnis delicias. Fuit etiam venator: quod per effusione sanguinis arietis et ritu loquor et hircorum deum placabat. Jacob simplex habitabat in tabernaculis: quod electi de gentibus fide et voluntate deo placere studuerunt. Per tabernacula diuersas per orbem ecclesias. vel diuersos ordines intelligimus.

Sume arma. Esau diligebat elan: quod venator ei et rebebat. Rebecca diligebat iacob. Ysaac deum. Rebecca autem prescientiam dei figurat: quod diligebat deum populum iudeorum. eo quod assidue eorum oblationibus placabat. Per pharethram populum gentium multo meliorem futurum per prescientie sue gratiam amplius diligebat. Esau i venatore more ut ad agrestibus animalibus cibos prius exhiberet et benedicebat. mater iacob ad benedictionem percipiendam prius applicuit: quod adhuc iudei in legibus morantur et ad fide christi tarde occurrunt. mater gratia gentilis fide auide suscipientes ad percipiendam benedictionem iudeis rebus obtulit. Qualiter autem benedictiois donum promeruerint: testatur opera iacob. qui per benedictionem suscipienda gessit.

Dixit filio suo. Per duos hedos confessionem peccatorum gentilis

saluati. quos per doctum inuit quilibet venat. sermo dei repmissionis benedictio. et spes regni futuri in qua christo sunt regnaturi et rex sabbatum celebraturi. Rebecca plena spiritu sancto scilicet quod audisset antequam pareret. quod maior seruiet minori. hec forma generis spiritus sancti. quem quod futurum esse nouerat in christo: ante medietatem in iacob. loquitur ad filium maiorem. Vade ad grege et asser michi duos hedos optimos. figurans carnem saluatoris aduentum in quo eos liberaret: qui peccatis tenebantur obnoxii. Pedit enim ubique peccatores significant. Duo afferri iubent: ut duos populos assumptio significetur. Leni et boni. docibiles. et innocentes aie. Stola esau est fides id est scripturae hebreorum quod illis primo dante sunt: quod populi gentium postea induit. pelles circumdare brachia eius. peccata vtriusque populi. qui christus in extensio ne manuum cruci secum affixit. Ipe enim in corpore suo non sua. sed aliena peccata portabat.

Vocauitque esau. Esau venator et agricola. Jacob vero simplex habitabat in tabernaculo. Esau populum hebraicum. iacob gentilem populum significat. Ysaac vero deum qui vultus populi illi per legem istum per fide sibi filios fecit. Esau agricola erat: quod inde per terrenis deo seruiebat. cui non est dictum ut esset pauper spiritu. mitis. pacificus. misericors. persecutorum patiens. ut copiosa mercede haberet in celis. Si cum studieris mandata mea. dabo vobis pluuia tempore suis: et cetera que pertinent ad carnis delicias. Fuit etiam venator: quod per effusione sanguinis arietis et ritu loquor et hircorum deum placabat. Jacob simplex habitabat in tabernaculis: quod electi de gentibus fide et voluntate deo placere studuerunt. Per tabernacula diuersas per orbem ecclesias. vel diuersos ordines intelligimus.

Sume arma. Esau diligebat elan: quod venator ei et rebebat. Rebecca diligebat iacob. Ysaac deum. Rebecca autem prescientiam dei figurat: quod diligebat deum populum iudeorum. eo quod assidue eorum oblationibus placabat. Per pharethram populum gentium multo meliorem futurum per prescientie sue gratiam amplius diligebat. Esau i venatore more ut ad agrestibus animalibus cibos prius exhiberet et benedicebat. mater iacob ad benedictionem percipiendam prius applicuit: quod adhuc iudei in legibus morantur et ad fide christi tarde occurrunt. mater gratia gentilis fide auide suscipientes ad percipiendam benedictionem iudeis rebus obtulit. Qualiter autem benedictiois donum promeruerint: testatur opera iacob. qui per benedictionem suscipienda gessit.

Dixit filio suo. Per duos hedos confessionem peccatorum gentilis

saluati. quos per doctum inuit quilibet venat. sermo dei repmissionis benedictio. et spes regni futuri in qua christo sunt regnaturi et rex sabbatum celebraturi. Rebecca plena spiritu sancto scilicet quod audisset antequam pareret. quod maior seruiet minori. hec forma generis spiritus sancti. quem quod futurum esse nouerat in christo: ante medietatem in iacob. loquitur ad filium maiorem. Vade ad grege et asser michi duos hedos optimos. figurans carnem saluatoris aduentum in quo eos liberaret: qui peccatis tenebantur obnoxii. Pedit enim ubique peccatores significant. Duo afferri iubent: ut duos populos assumptio significetur. Leni et boni. docibiles. et innocentes aie. Stola esau est fides id est scripturae hebreorum quod illis primo dante sunt: quod populi gentium postea induit. pelles circumdare brachia eius. peccata vtriusque populi. qui christus in extensio ne manuum cruci secum affixit. Ipe enim in corpore suo non sua. sed aliena peccata portabat.

Vocauitque esau. Esau venator et agricola. Jacob vero simplex habitabat in tabernaculo. Esau populum hebraicum. iacob gentilem populum significat. Ysaac vero deum qui vultus populi illi per legem istum per fide sibi filios fecit. Esau agricola erat: quod inde per terrenis deo seruiebat. cui non est dictum ut esset pauper spiritu. mitis. pacificus. misericors. persecutorum patiens. ut copiosa mercede haberet in celis. Si cum studieris mandata mea. dabo vobis pluuia tempore suis: et cetera que pertinent ad carnis delicias. Fuit etiam venator: quod per effusione sanguinis arietis et ritu loquor et hircorum deum placabat. Jacob simplex habitabat in tabernaculis: quod electi de gentibus fide et voluntate deo placere studuerunt. Per tabernacula diuersas per orbem ecclesias. vel diuersos ordines intelligimus.

Sume arma. Esau diligebat elan: quod venator ei et rebebat. Rebecca diligebat iacob. Ysaac deum. Rebecca autem prescientiam dei figurat: quod diligebat deum populum iudeorum. eo quod assidue eorum oblationibus placabat. Per pharethram populum gentium multo meliorem futurum per prescientie sue gratiam amplius diligebat. Esau i venatore more ut ad agrestibus animalibus cibos prius exhiberet et benedicebat. mater iacob ad benedictionem percipiendam prius applicuit: quod adhuc iudei in legibus morantur et ad fide christi tarde occurrunt. mater gratia gentilis fide auide suscipientes ad percipiendam benedictionem iudeis rebus obtulit. Qualiter autem benedictiois donum promeruerint: testatur opera iacob. qui per benedictionem suscipienda gessit.

Dixit filio suo. Per duos hedos confessionem peccatorum gentilis

saluati. quos per doctum inuit quilibet venat. sermo dei repmissionis benedictio. et spes regni futuri in qua christo sunt regnaturi et rex sabbatum celebraturi. Rebecca plena spiritu sancto scilicet quod audisset antequam pareret. quod maior seruiet minori. hec forma generis spiritus sancti. quem quod futurum esse nouerat in christo: ante medietatem in iacob. loquitur ad filium maiorem. Vade ad grege et asser michi duos hedos optimos. figurans carnem saluatoris aduentum in quo eos liberaret: qui peccatis tenebantur obnoxii. Pedit enim ubique peccatores significant. Duo afferri iubent: ut duos populos assumptio significetur. Leni et boni. docibiles. et innocentes aie. Stola esau est fides id est scripturae hebreorum quod illis primo dante sunt: quod populi gentium postea induit. pelles circumdare brachia eius. peccata vtriusque populi. qui christus in extensio ne manuum cruci secum affixit. Ipe enim in corpore suo non sua. sed aliena peccata portabat.

Vocauitque esau. Esau venator et agricola. Jacob vero simplex habitabat in tabernaculo. Esau populum hebraicum. iacob gentilem populum significat. Ysaac vero deum qui vultus populi illi per legem istum per fide sibi filios fecit. Esau agricola erat: quod inde per terrenis deo seruiebat. cui non est dictum ut esset pauper spiritu. mitis. pacificus. misericors. persecutorum patiens. ut copiosa mercede haberet in celis. Si cum studieris mandata mea. dabo vobis pluuia tempore suis: et cetera que pertinent ad carnis delicias. Fuit etiam venator: quod per effusione sanguinis arietis et ritu loquor et hircorum deum placabat. Jacob simplex habitabat in tabernaculis: quod electi de gentibus fide et voluntate deo placere studuerunt. Per tabernacula diuersas per orbem ecclesias. vel diuersos ordines intelligimus.

Sume arma. Esau diligebat elan: quod venator ei et rebebat. Rebecca diligebat iacob. Ysaac deum. Rebecca autem prescientiam dei figurat: quod diligebat deum populum iudeorum. eo quod assidue eorum oblationibus placabat. Per pharethram populum gentium multo meliorem futurum per prescientie sue gratiam amplius diligebat. Esau i venatore more ut ad agrestibus animalibus cibos prius exhiberet et benedicebat. mater iacob ad benedictionem percipiendam prius applicuit: quod adhuc iudei in legibus morantur et ad fide christi tarde occurrunt. mater gratia gentilis fide auide suscipientes ad percipiendam benedictionem iudeis rebus obtulit. Qualiter autem benedictiois donum promeruerint: testatur opera iacob. qui per benedictionem suscipienda gessit.

Dixit filio suo. Per duos hedos confessionem peccatorum gentilis

saluati. quos per doctum inuit quilibet venat. sermo dei repmissionis benedictio. et spes regni futuri in qua christo sunt regnaturi et rex sabbatum celebraturi. Rebecca plena spiritu sancto scilicet quod audisset antequam pareret. quod maior seruiet minori. hec forma generis spiritus sancti. quem quod futurum esse nouerat in christo: ante medietatem in iacob. loquitur ad filium maiorem. Vade ad grege et asser michi duos hedos optimos. figurans carnem saluatoris aduentum in quo eos liberaret: qui peccatis tenebantur obnoxii. Pedit enim ubique peccatores significant. Duo afferri iubent: ut duos populos assumptio significetur. Leni et boni. docibiles. et innocentes aie. Stola esau est fides id est scripturae hebreorum quod illis primo dante sunt: quod populi gentium postea induit. pelles circumdare brachia eius. peccata vtriusque populi. qui christus in extensio ne manuum cruci secum affixit. Ipe enim in corpore suo non sua. sed aliena peccata portabat.

Vocauitque esau. Esau venator et agricola. Jacob vero simplex habitabat in tabernaculo. Esau populum hebraicum. iacob gentilem populum significat. Ysaac vero deum qui vultus populi illi per legem istum per fide sibi filios fecit. Esau agricola erat: quod inde per terrenis deo seruiebat. cui non est dictum ut esset pauper spiritu. mitis. pacificus. misericors. persecutorum patiens. ut copiosa mercede haberet in celis. Si cum studieris mandata mea. dabo vobis pluuia tempore suis: et cetera que pertinent ad carnis delicias. Fuit etiam venator: quod per effusione sanguinis arietis et ritu loquor et hircorum deum placabat. Jacob simplex habitabat in tabernaculis: quod electi de gentibus fide et voluntate deo placere studuerunt. Per tabernacula diuersas per orbem ecclesias. vel diuersos ordines intelligimus.

Sume arma. Esau diligebat elan: quod venator ei et rebebat. Rebecca diligebat iacob. Ysaac deum. Rebecca autem prescientiam dei figurat: quod diligebat deum populum iudeorum. eo quod assidue eorum oblationibus placabat. Per pharethram populum gentium multo meliorem futurum per prescientie sue gratiam amplius diligebat. Esau i venatore more ut ad agrestibus animalibus cibos prius exhiberet et benedicebat. mater iacob ad benedictionem percipiendam prius applicuit: quod adhuc iudei in legibus morantur et ad fide christi tarde occurrunt. mater gratia gentilis fide auide suscipientes ad percipiendam benedictionem iudeis rebus obtulit. Qualiter autem benedictiois donum promeruerint: testatur opera iacob. qui per benedictionem suscipienda gessit.

Dixit filio suo. Per duos hedos confessionem peccatorum gentilis

saluati. quos per doctum inuit quilibet venat. sermo dei repmissionis benedictio. et spes regni futuri in qua christo sunt regnaturi et rex sabbatum celebraturi. Rebecca plena spiritu sancto scilicet quod audisset antequam pareret. quod maior seruiet minori. hec forma generis spiritus sancti. quem quod futurum esse nouerat in christo: ante medietatem in iacob. loquitur ad filium maiorem. Vade ad grege et asser michi duos hedos optimos. figurans carnem saluatoris aduentum in quo eos liberaret: qui peccatis tenebantur obnoxii. Pedit enim ubique peccatores significant. Duo afferri iubent: ut duos populos assumptio significetur. Leni et boni. docibiles. et innocentes aie. Stola esau est fides id est scripturae hebreorum quod illis primo dante sunt: quod populi gentium postea induit. pelles circumdare brachia eius. peccata vtriusque populi. qui christus in extensio ne manuum cruci secum affixit. Ipe enim in corpore suo non sua. sed aliena peccata portabat.

Vocauitque esau. Esau venator et agricola. Jacob vero simplex habitabat in tabernaculo. Esau populum hebraicum. iacob gentilem populum significat. Ysaac vero deum qui vultus populi illi per legem istum per fide sibi filios fecit. Esau agricola erat: quod inde per terrenis deo seruiebat. cui non est dictum ut esset pauper spiritu. mitis. pacificus. misericors. persecutorum patiens. ut copiosa mercede haberet in celis. Si cum studieris mandata mea. dabo vobis pluuia tempore suis: et cetera que pertinent ad carnis delicias. Fuit etiam venator: quod per effusione sanguinis arietis et ritu loquor et hircorum deum placabat. Jacob simplex habitabat in tabernaculis: quod electi de gentibus fide et voluntate deo placere studuerunt. Per tabernacula diuersas per orbem ecclesias. vel diuersos ordines intelligimus.

Sume arma. Esau diligebat elan: quod venator ei et rebebat. Rebecca diligebat iacob. Ysaac deum. Rebecca autem prescientiam dei figurat: quod diligebat deum populum iudeorum. eo quod assidue eorum oblationibus placabat. Per pharethram populum gentium multo meliorem futurum per prescientie sue gratiam amplius diligebat. Esau i venatore more ut ad agrestibus animalibus cibos prius exhiberet et benedicebat. mater iacob ad benedictionem percipiendam prius applicuit: quod adhuc iudei in legibus morantur et ad fide christi tarde occurrunt. mater gratia gentilis fide auide suscipientes ad percipiendam benedictionem iudeis rebus obtulit. Qualiter autem benedictiois donum promeruerint: testatur opera iacob. qui per benedictionem suscipienda gessit.

Dixit filio suo. Per duos hedos confessionem peccatorum gentilis

saluati. quos per doctum inuit quilibet venat. sermo dei repmissionis benedictio. et spes regni futuri in qua christo sunt regnaturi et rex sabbatum celebraturi. Rebecca plena spiritu sancto scilicet quod audisset antequam pareret. quod maior seruiet minori. hec forma generis spiritus sancti. quem quod futurum esse nouerat in christo: ante medietatem in iacob. loquitur ad filium maiorem. Vade ad grege et asser michi duos hedos optimos. figurans carnem saluatoris aduentum in quo eos liberaret: qui peccatis tenebantur obnoxii. Pedit enim ubique peccatores significant. Duo afferri iubent: ut duos populos assumptio significetur. Leni et boni. docibiles. et innocentes aie. Stola esau est fides id est scripturae hebreorum quod illis primo dante sunt: quod populi gentium postea induit. pelles circumdare brachia eius. peccata vtriusque populi. qui christus in extensio ne manuum cruci secum affixit. Ipe enim in corpore suo non sua. sed aliena peccata portabat.

Vocauitque esau. Esau venator et agricola. Jacob vero simplex habitabat in tabernaculo. Esau populum hebraicum. iacob gentilem populum significat. Ysaac vero deum qui vultus populi illi per legem istum per fide sibi filios fecit. Esau agricola erat: quod inde per terrenis deo seruiebat. cui non est dictum ut esset pauper spiritu. mitis. pacificus. misericors. persecutorum patiens. ut copiosa mercede haberet in celis. Si cum studieris mandata mea. dabo vobis pluuia tempore suis: et cetera que pertinent ad carnis delicias. Fuit etiam venator: quod per effusione sanguinis arietis et ritu loquor et hircorum deum placabat. Jacob simplex habitabat in tabernaculis: quod electi de gentibus fide et voluntate deo placere studuerunt. Per tabernacula diuersas per orbem ecclesias. vel diuersos ordines intelligimus.

Sume arma. Esau diligebat elan: quod venator ei et rebebat. Rebecca diligebat iacob. Ysaac deum. Rebecca autem prescientiam dei figurat: quod diligebat deum populum iudeorum. eo quod assidue eorum oblationibus placabat. Per pharethram populum gentium multo meliorem futurum per prescientie sue gratiam amplius diligebat. Esau i venatore more ut ad agrestibus animalibus cibos prius exhiberet et benedicebat. mater iacob ad benedictionem percipiendam prius applicuit: quod adhuc iudei in legibus morantur et ad fide christi tarde occurrunt. mater gratia gentilis fide auide suscipientes ad percipiendam benedictionem iudeis rebus obtulit. Qualiter autem benedictiois donum promeruerint: testatur opera iacob. qui per benedictionem suscipienda gessit.

Dixit filio suo. Per duos hedos confessionem peccatorum gentilis

saluati. quos per doctum inuit quilibet venat. sermo dei repmissionis benedictio. et spes regni futuri in qua christo sunt regnaturi et rex sabbatum celebraturi. Rebecca plena spiritu sancto scilicet quod audisset antequam pareret. quod maior seruiet minori. hec forma generis spiritus sancti. quem quod futurum esse nouerat in christo: ante medietatem in iacob. loquitur ad filium maiorem. Vade ad grege et asser michi duos hedos optimos. figurans carnem saluatoris aduentum in quo eos liberaret: qui peccatis tenebantur obnoxii. Pedit enim ubique peccatores significant. Duo afferri iubent: ut duos populos assumptio significetur. Leni et boni. docibiles. et innocentes aie. Stola esau est fides id est scripturae hebreorum quod illis primo dante sunt: quod populi gentium postea induit. pelles circumdare brachia eius. peccata vtriusque populi. qui christus in extensio ne manuum cruci secum affixit. Ipe enim in corpore suo non sua. sed aliena peccata portabat.

Vocauitque esau. Esau venator et agricola. Jacob vero simplex habitabat in tabernaculo. Esau populum hebraicum. iacob gentilem populum significat. Ysaac vero deum qui vultus populi illi per legem istum per fide sibi filios fecit. Esau agricola erat: quod inde per terrenis deo seruiebat. cui non est dictum ut esset pauper spiritu. mitis. pacificus. misericors. persecutorum patiens. ut copiosa mercede haberet in celis. Si cum studieris mandata mea. dabo vobis pluuia tempore suis: et cetera que pertinent ad carnis delicias. Fuit etiam venator: quod per effusione sanguinis arietis et ritu loquor et hircorum deum placabat. Jacob simplex habitabat in tabernaculis: quod electi de gentibus fide et voluntate deo placere studuerunt. Per tabernacula diuersas per orbem ecclesias. vel diuersos ordines intelligimus.

Sume arma. Esau diligebat elan: quod venator ei et rebebat. Rebecca diligebat iacob. Ysaac deum. Rebecca autem prescientiam dei figurat: quod diligebat deum populum iudeorum. eo quod assidue eorum oblationibus placabat. Per pharethram populum gentium multo meliorem futurum per prescientie sue gratiam amplius diligebat. Esau i venatore more ut ad agrestibus animalibus cibos prius exhiberet et benedicebat. mater iacob ad benedictionem percipiendam prius applicuit: quod adhuc iudei in legibus morantur et ad fide christi tarde occurrunt. mater gratia gentilis fide auide suscipientes ad percipiendam benedictionem iudeis rebus obtulit. Qualiter autem benedictiois donum promeruerint: testatur opera iacob. qui per benedictionem suscipienda gessit.

Dixit filio suo. Per duos hedos confessionem peccatorum gentilis

saluati. quos per doctum inuit quilibet venat. sermo dei repmissionis benedictio. et spes regni futuri in qua christo sunt regnaturi et rex sabbatum celebraturi. Rebecca plena spiritu sancto scilicet quod audisset antequam pareret. quod maior seruiet minori. hec forma generis spiritus sancti. quem quod futurum esse nouerat in christo: ante medietatem in iacob. loquitur ad filium maiorem. Vade ad grege et asser michi duos hedos optimos. figurans carnem saluatoris aduentum in quo eos liberaret: qui peccatis tenebantur obnoxii. Pedit enim ubique peccatores significant. Duo afferri iubent: ut duos populos assumptio significetur. Leni et boni. docibiles. et innocentes aie. Stola esau est fides id est scripturae hebreorum quod illis primo dante sunt: quod populi gentium postea induit. pelles circumdare brachia eius. peccata vtriusque populi. qui christus in extensio ne manuum cruci secum affixit. Ipe enim in corpore suo non sua. sed aliena peccata portabat.

populi: et penitentia possimus accipere. **P**edi optimi: quia confessio peccatorum et penitentia valde est deo acceptabilis. **U**nde. **P**andiu erit in celo super vno peccatore p. a. zc. **P**er vnu peccatore. populi gentiu. per nona ginta noue iustos iudeos intelligit. qui sibi videbant iusti in obseruantia legis. **P**ri. vt qd in-
stificatis vos coram ho-
minibus zc. qui in im-
perfecto numero ponu-
tur: quia nulli ad perfe-
ctum adduxit lex.

Et vestibus esau

Pri. Et in hoc loco tradit hebrei. primo genitos sanctos offi-
cio sacerdotum. et ha-
buisse vestimenta sa-
cerdotale. quo indu-
ti victimas offerebant
anteq. aaron i sacer-
dotium eligeret.

Parauit illa ci-

Pri. **P**er delectabi-
les elcas q. de hedis
parant ysaac. intel-
ligim. penitentis opa
de quib. dicit. facite
fruct. dignos penite-
tie. vestel valde bonę
quas esau. i. iudei do-
mi filiquerat. optima
legis precepta (verbi
gratia) diliges dñz
deu tuu zc. et alia si-
ne quib. nemo potest
esse iust. **P**as iudei
domi. i. in veteri testa-
mento reliquerat. qz
seruare nolebāt. **P**is
gentilis ornatus. ad
deu patre cu cibis bo-
norum ope. prexit.
cum cibis aut panes
obtulit. p. panes sepe
verbu dei intelligimul.
Pene aut ad deu cu
cibis bonor. ope. per-
git: qui alios quoscū-
q. pot. ad bona opa
monere non desinit.

Pater hedinis pel-
lis. manus iacob et
colli nuda. p. terit. pel-
lis em cum ab hodo
suberabitur. remanet
caro. vnde cib. delect-
abilis conficit. et cu
a peccatore vicia de-
trahuntur. boni na-
ture cu ratione appa-
ret. que si fide coquā-
tur. delectabiles cibi
et bono nature deo
parantur. **P**er col-
lum in quo superbia
apparet. mentis ela-
tio signatur. **P**er manus opera. **C**ollu hedinis pellico circūdat. qui ad
elationem deponenda et humilitatis custodiā habenda. peccata preterita
ante oculos mentis sepe producit.

Quomodo inquit tam cito zc. **P**ri. **Q**uerit ysaac a iacob.
cur tam cito venerit. admirat. s. veloce credentium fidem. **C**ibi delecta-
biles offerunt. qz hostia deo placēs. salus peccator. **Q**z post esum sequitur
bñdictio. et ei. odor p. fruit. virtutē resurrectionis et regni aperte. p. nunci-
at. **E**cce odor filij mei sicut odor agri pleni. hec est benedictio. **P**odore

cum esau fratre tuo. et dicentem

ei: Affer michi de venatione tua.

et fac cibos vt comedā: et bñdicaz

tibi anteq. moriar. **N**ūc ergo fili

mi acquiesce p. filijs meis: et p. gens

ad grege. affer michi duos hedos

optimos. vt faciam ex eis escas

patri tuo quibus libenter vescit.

Quas cū intuleris et comederit:

benedicat tibi priusq. moriatur.

Cui ille respondit: **N**osti q. esau

frater meus? homo pilosus sit et

ego lenis? **S**i attrectauerit me

pat. me. et seferit. timeo ne putet

me sibi voluisse illudere: et iducat

sup. me maledictōez. p. bñdictōe.

Ad quez mater: **I**n me sit ait ista

maledictio fili mi. tantū audi vo-

cem meam. et pergens affer q. dixi

Abijt et attulit. deditq. matri **P**a-

rauit illa cibos sicut nouerat vel-

le patrem illius. et vestibus esau

valde bonis quas apud se habe-

bat domi. induit eū: pelliculasq.

hedorum circūdedit manibus. et

colli nuda proterit. **P**editq. pul-

mentum: et panes quos coxerat

tradidit. **Q**uibus illatis dixit:

Pater mi. **A**t ille respondit: au-

nominis xpi sicut ager mundus implet. **B**enedictio est d. rore celi. i. plu-
nia diuini verbi. et de pinguedine terrę. congregatōe populor. multitu-
dine frumenti et vini. hec est multitudo quā colligit de sacramento corporis
et sanguinis sui. **I**lli semiat populi. i. gentiles pueri. **I**pm adorant tribu populi
p. arcuacionē creden-
tes. **I**pse est dñs fra-
trū suor. i. iudeorum
Iplū adorāt filij ma-
tris ei. qz secundum
carnem nat. est ex ea
Ipsum q. maledice-
rit maledicet. et q. be-
nedixerit benedicetur
Eps ex ore populi pa-
trem ignorantis bene-
dicatur. i. veraciter di-
citur. **S**a iudeis aliis
benedici putatur qui
ab errantib. expectat
Quos cū obla-
tos zc. **P**ostq. ysa-
ac cibum sumpsit. ia-
cob obtulit ei vinum
Si p. cibū acting. vi-
te opa designantur.
p. vinum qd mentes
alienat. contemplati-
ua accipitur. que ab
amore sculi mentes
elector. alienas facit
Post cibū et potū ia-
cob benedicatur: qz il-
li benedictionem cele-
stem a deo p. ciunt.
qui eū vsq. in finem
bonis opib. placare
student.

dio. **Q**uis es tu fili mi? **P**i ritq.

iacob: **E**go sum esau primogenit.

tuus: feci sicut p. cepisti michi.

Surge sede et comede d. venatio

ne mea: vt bñdicat michi anima

tua. **R**ursum ysaac ad filium suū

Quomodo inquit tam cito inue-

nire potuisti fili mi? **Q**ui respon-

dit: **C**oluntas dei fuit. vt cito mi

chi occurreret qd volebas. **D**ixit

q. ysaac: **A**ccede huc vt tangam

te fili mi. et probem vtrū tu sis fili

us meus esau. an non. **A**ccessit il-

le ad patrem. et palpatō eo dixit

ysaac: **Q**uorū quidez vox iacob est

sed manus sunt esau. **E**t non co-

gnouit eum: quia pilose manus

similitudinē maioris exp. reserāt.

Benedicens ergo illi ait: tu es fili

us me. esau. **R**espondit: **E**go suz

At ille: **O**ffer inquit michi cibos

de venatione tua fili mi: vt bene-

dicat tibi anima mea. **Q**uos cuq.

oblatos comedisset. obtulit etiaz

vinum. **Q**uo hausto. dixit ad eū

Accede ad me. et da michi osculū

fili mi. **A**ccessit: et osculatus est eū

Statimq. vt sensit vestimentorū

illi. fragrantia. benedicēs illi ait:

patri cibum boni operis offerret. et benedictionē maioris acciperet. **C**ibum
et domesticis animalib. p. bñt: qz gentilis populus de exteriorib. sacrifi-
cijs placere non querens. dicit. **I**n me sunt deus vota tua. que reddā lau-
dationes tibi. **I**acob manus brachia et collum hedinis pellico terit: quia
hedus solet pro peccato offerri. et gentilis populus dum se peccatore confi-
teri non erubescit: carnis in se peccata mactauit. **V**estimentis maioris in-
duitur: qz sacre scripture p. ceptis (q. maiori populo data sunt) in bona opa-
tione vestitur: et eis minor in domo vtr. q. maior foras extēs reliquit int.

b 2

Brego. **A**ll. **I**saac caligantibus oculis iacob filium nesciens benedixit. q̄ ventura erant fuidit: et qui p̄sens assisteret: nesciuit. Constat enim q̄ iudei qui plene legem didicerunt: aduentu xpi cognouerunt. **I**n herodes a prin- cipibz sacerdotu inquit: vbi xps naceret: cui protinus responderunt: **I**n bethleem. **I**psi ergo nonerant: que passio nis tpe cu respiceret ignorabat: quoz no- ticia prior: et ignoran- tia posterior: ysaac ca- ligante signat: q̄ dñs iacob benedicens: qd in futuro ei eueniret p̄uidebat: sed q̄ p̄- sens assisteret nescie- bat. **S**ic iudeoz po- pulus p̄phetie myste- ria accepit: sed cecos oculos in p̄templati- one tenuit: q̄ p̄sentē nō vidit: de quo mul- ta in futuro fuidit. Ante se em̄ positi cer- nere nō valuit: cuius aduentu potētia lon- ge ante nunciavit.

Brego. **I**saac fili- um nescit: que bñdi- xit: scdm̄ illud: popu- lus que nō cognoui: seruiuit michi. **P**re- sentē nō vidit: et ven- tura ei fuidit: q̄ om̄i potens de⁹ cu p̄ p̄p̄e- tas p̄diceret gentili- tati p̄rogandā grati- am: in p̄senti p̄ grati- am nō vidit: quā tūc in errore reliquit: et tūc q̄ hanc p̄ gratiā bñ- dictionis collecturus erat fuidit. **I**n. **E**cce odor filij mei sicut odor agri pleni: cui benedixit dñs. **A**ger em̄ mund⁹ est: et q̄ electoz populus in to- to mūdo virtutibz re- dolet: odor filij odor est agri pleni. **A**lter em̄ olet flos v̄bz: q̄ magna est virtus et opinio p̄dicatoruz qui debiant mentes audietū. **A**lter flos oliu: quia suauis est op⁹ misericordie qd refouet et lucet. **A**lter flos rose: q̄ mira est fragrantia que ruti- lat et redolet et cruo- re maritū. **A**lter flos lili: q̄ cādida vita carnis: de incorruptōe virginita- tis. **A**lter flos violę: quia magna est virtus humilium: qui vitima loca te- nentes per humilitatem se a terra in altum non subleuant: et celestis regni purpuram in mente seruant. **A**lter redolet spica: cum ad maturitatem per- ducitur: quia bonorum operum perfectio ad satietatem eoz qui iusticiam eluriūt preparat. **Q**uia vero gentilis populus in electis per munduz spar- sus virtutibz suis omnes qui intelligant replet odore bone opinionis: re- cte dicit: odor filij mei sicut odor agri pleni: cui. **E**t q̄ virtutes ex se nō habet: recte additur: **C**ui benedixit dñs. **E**t q̄ p̄ quosdā in contemplatōz surgit: p̄ quosdā in actiue vite opa pinguedine: sequit. **P**er tibi de⁹ de ro- re celi. **R**os resup et subtiliter cadit: et toriens d rore celi accipim⁹: quo- tiens p̄ infusione p̄templationis intingit de supernis aliqd teniter videm⁹

† Sodore nominis christi mundus impletur.
† Sanctorū virtutibus mundus impletur.
Ecce odor filij mei: sic odor agri

pleni: cui benedixit domin⁹. **P**er
† Soluta diuini verbi. † Contemplatione.
† Congregatione populozū. † bonis opibus
tibi deus dei rore celi. et de pin-

guedine terre abundantia frumeti
† Scharitatis.
† Serosus in noua p̄sertatione. † misericor-
die. † gentiles conuerſi.
† vini. et olei. et seruāt tibi popu-

li: et adorent te tribus. **E**sto domi-
† Sacerdotum vel hereticorum: de quibus vi-
ditur: filii matris mee pugnaverūt cōtra me.
† Adorando.

nus fratrum tuoz: et incuruent
† Plebis iudaice. † Hoc fecerunt qui dixe-
runt: demoniū habet.
ante te filij matris tue. **Q**ui ma-

ledixerit tibi: sit ille maledictus.
† Qui corde et ore dixerit: Benedictus qui ve-
nit in nomine dñi. † Presentibz et futuris.
et qui benedixerit tibi: benedi-

ctionibus repleatur. **A**ll. **I**saac

sermonem impleuerat: et egresso

iacob foras: venit esau: coctozq̄

de venatione cibos intulit patri.

dicens: Surge pater mi: et come-

de de venatione filij tui: vt bene

dicat michi anima tua. **D**ixitq̄ il-

li ysaac: **Q**uis enim es tu? **Q**ui

respondit: **E**go sum fili⁹ tuus pri-

mogenitus esau. **E**xpauit ysaac

stupore vehementi: et vltra q̄ cre-

di potest admirans ait: **Q**uis igitur

ille est qui dudum capraz ve-

nationem attulit michi: et come-

Au vero bona opa p̄ corpus agim⁹: de terre pinguedine ditamur.
Abundantia fru. **E**cce est multitudo quā colligit de sacramen-
to corporis et sanguinis sui.
Venit esau. **E**ro esau ad patrem reuertē: quia prior populus
in fine conerit. **V**n
puerit ad vesp̄ā
et: p̄ n̄. **E**t alibi.
Apuerit ora sua: sic
comedes i abscondito
Expauit ysaac.

Bndictione r̄ p̄m̄
lam repetite maiore
filio expauit ysaac: et
aliū p̄ alio se bñdixit
se cognouit: nec indi-
gnat cognito facinō-
to: dices: et bñdixi ei
et benedict⁹ est. **E**cce
est p̄mia benedictio
ysaac: minor: i populo
xp̄iano: data. **P**ed
nec maior: filius oīno
respectus: q̄ cu intra-
uerit plenitudo genti-
um: tūc oīs israel sal-
uus erit. **Q**ui sed⁹ be-
nedictōis p̄p̄ia est.

In pinguedine terre
et in rore celi resup-
e. **I**n pinguedine
terre: i in secunditate
re: et potētia regni: q̄
in illo p̄lo fuit. et i ro-
re celi eloqui⁹ dei.
Ipsa eloquia dei ere-
dita sūt i legis testa-
mēta. **Q**ues gladio
q̄ sanguini p̄p̄alle
redit⁹: nec in xpo et
p̄p̄his exercuit. **E**t
seruies fratri tuo mi-
nori: i p̄lo xp̄iano.
tempusq̄ veniet cum
excutes et solues in-
gum ei⁹: de: et cū scz
p̄ cognitionē fidei et
gratiā xp̄i conuersus
repositus or⁹ legis
q̄ iā tunc nō seruies
minori: s̄ p̄ fidem fra-
ter vocaberis.

Expauit ysaac
Et quedā mētis ali-
enatio sequeret: q̄ ex
talis d̄: q̄ in magna
rum rez reuelatōibz
fieri solet. **V**n intelli-
genduz est: sp̄ualiter
admonitū esse ysaac:
ut cōfirmaret benedi-
ctionē i iacob: cui po-

di ex omibz priusq̄ tu venires:
† Reuelato sibi sacramento: benedictionem
p̄firmat. † Benedicenti me. † Simuliter
Benedixit ei: et erit benedict⁹

Auditis esau sermonibus patris
† Adhuc dolet prior popu-
p̄matū sibi esse
p̄ceptum.
irrugit clamore magno: et cōster-
† Et i nō eterna: vel p̄senti benedictione.
natus ait: **B**enedic etia⁹ et michi

pater mi. **Q**ui ait: **V**enit germa-

nus tuus fraudulenter: et accepit

benedictionem tuam. **A**t ille sub

iunxit: **I**uste vocatum est nomē

eius iacob: supplantauit em̄ me.

† Primogenita nostra sūt: fides: spes: charitas
in quibus dolet iudaicus popu-
christianū po-
en altera vice **P**rimogenita mea
p̄lū sibi esse p̄latū: et q̄ ei p̄emnet in altitu-
dine temporalium.

ante tulit: et nūc secundo surripuit

benedictionem meaz. **R**ursumq̄

ad patrem: **N**unquid nō reserua

sti ait et michi benedictionē? **R**e-

spondit ysaac: **D**ominum tuum

illum constitui: et omnes fratres

tuos seruituri illius subiugauī.

frumento et vino stabiliui eum: et

tibi fili mi post hęc vltra quid fa-

ciam? **Q**ui esau: **N**um vnā inquit

tantū benedictionem habes pa-

ter: michi quoq̄ obsecro vt bene

dicas. **A**unq̄ eiulatu magno fle-

ret: motus ysaac dixit ad eū: **I**n

† Sicut omnū copia. † Scrip̄turā sc̄e
tia: qua cōpluitur adhuc ille populus.
† pinguedine terre: et in rore celi

tius irascendū fuit: q̄ patrē fecellit. **I**n adā quoq̄ et extrasis p̄cessit anteq̄
diceret: **E**rit duo i carne vna: qd est magnū sacramētū in xpo et in ecclia.
Benedixit ei. **A**ll. **S**i iusti vni volūtas bona est: qd est q̄ ysaac
nō elan que voluit: s̄ iacob que noluit bñdixit. **I**usti hōis q̄tū ad p̄scien-
tiā volūtas bona est: de⁹ vero sol⁹ de futuris indicat. **I**saac humano mo-
re filii maiore bñdicendū putauit: s̄ de⁹ q̄ occultoz est cognitor: minores
dignū bñdictōe ostēdit. vt nō hōis ostēderet esse bñdictionē s̄ dei. **I**deo
in numeris ad moysen et aaron sacerdotes d̄: **P**onite nomē meū sup filios
israel: ego dominus benedicam eos. **S**acerdotis est benedicere: dei effectū
tribuere. **V**n aut̄ intellexit ysaac p̄ sp̄ritū p̄phetie benedictionē minori
destinatū ait: **B**enedixi: et erit benedictus.

Iuste vocatū est. **P**iero. **I**acob supplantator interpretatur. **A**b eo

igit⁹
capit
men-
cob v
in pla
p̄p̄er
Et
rarij
iacob
Ec
p̄p̄er
reclla
ne est
et. **S**
p̄p̄er
cati
vt d̄
tium
israel
Isaac
Am
elau
motu
se q̄
sunt
bece
q̄ q̄
p̄p̄er
le
e
i
S
A
tim
mel
mū
gro
mel
inte
inte
mo
I
I
dol
don
tibu
nem
acq̄
milli
rent
nez
i. h
nibi
bus
acq̄
secu
cato
plebe
et. **S**
tim
p̄p̄er
curfu
bus
centi
ues
quā

igitur qd fratre arte te-
ceperit. allusit ad no-
men. qui ideo ante ia-
cob vocat^r est. qd ior-
tu plantat fratris ap-
prehendit.

Et fratri tuo **z**
Quia ydumei tribu-
tarij fuerunt israel. qui
iacob vocatur.

Tempusq^{ue} ue-
ro completum est. qn
rebellauerunt ydumei
ne essent sub iuda.

Tempusq^{ue} venit
z. Quasi iudaicus
popul^{us} a seruitute pec-
cati in fine liberabit^{ur}.
vt cu plenitudo gen-
tium intrauerit: omnis
israel saluus fiet.

Dixitq^{ue} in corde
suum scriptura dicat
esau in corde suo de
morte fratris tractat^{ur}.
se. quomodo vel a quo
sunt hec nunciata re-
becca. **S**ed dar^{us} intelli-
gi. qd ei diuinitus oia
reuelabantur.

Propter insanabi-
le odium iudeoz p spi-
ritum consilij pceptu
e apostolis vt relicta
iudea. transirent ad
gentes.

C. XXVIII.

Vocauitq^{ue} z.
Aug^{ustinus}. Qd habet la-
tini codices vade in
mesopotamiam in to-
mū bathuel z cetera.
greci habet. Fuge in
mesopotamiam z. vt
intelligat etiā ysaac
intellexisse. qd esau de
morte fr^{atris} cogitauit.

Profectus ne-
q^{ue}. Ii. Jacob fugiens
dolos fratris. relicta
domo patria. z parē-
tib^{us} vadit in regio-
nem longinquam. vt
accipiat vxorem. Si
militer xps filictis pa-
rentib^{us} secundū car-
nez. i. iudeis. z patria
i. hierosolimā. z om-
nibus in deē regionib^{us}.
abijt in gētes vt
acciperet sibi ecclesiā
secundū illud: **V**o-
cabo nō plebem meā.
plebem meam z.

Igitur egressus
z. Greg^{orius}. mox. In
itinere dormire est. in
p^{re}sentis vite transitu a rez temporalij amore quiescere. z in diep labentij
cursu ab appetitu visibiliū mentis oculos claudere. quos primis parenti-
bus seductor aperuit. Culpa est oculos concupiscentie aperuit. quos inno-
centia clausos tenebat. Angelos descendētes z ascendentes cernere. est ci-
ues superne patrie contemplari. quanto amore auctori suo inhereant. vel
quāta compassione charitatis. nostris infirmitatib^{us} condescendant. Ro-

Uel crudeliter pphetas z aplos psequendo.
desuper erit benedictio tua. **U**el
Christiano populo.
in gladio. et fratri tuo seruias:

tempusq^{ue} veniet cum excutias et
soluas^{is} iugū eius de cervicibus
tuis. **P**derat ergo semper^r esau
iacob pro benedictione. qua be-

nedixerat ei pater. **D**ixitq^{ue} in cor-
de suo. **V**eniet dies luctus p^{re}is
mei. z occidam^{us} iacob fratre me

um. **N**unciata sunt hec rebecca.
Que mittens z vocans iacob fili-
um suum. dixit ad euz: Ecce esau
frater tuus minatur vt occidat te
Nunc ergo fili mi audi vocē meā
z confurgens fuge ad laban frēz
meus in aran. habitabilisq^{ue} cū eo
dies paucos. donec req^{ui}escat su-

ros fratris tui: z cesset indignatio
eius: obliuiscaturq^{ue} eozū que fe-
cisti in eum. **P**ostea mittam z ad
ducā te inde huc. **A**ur vtroq^{ue} oz-

baboz filio vna die: **D**ixit quoq^{ue}
rebecca ad ysaac: **L**edet me vite
meę propter filias beth. **S**i ac-
ceperit iacob vxorē d stirpe hui^{us}
terre. nolo viuere.

C. XXVIII.
Uocauit ita
q^{ue} ysaac iacob. z bñ
dixit eum. pcepitq^{ue} ei dicens: No-
li accipere vxorem de genere cha-
naan: sed vade z proficiscere i me-
sopotamiam syrię. ad domuz ba-

thuel patrem matris tuę. z accipe
inde tibi vxorē de filiabus laban
auunculi tui. **D**eus autem omni-
potens benedicat tibi. z crescere
te faciat atq^{ue} multiplicet. vt sis in
turbas populorum. z det tibi be-

nedictiones abraę. z semini tuo
post te: vt possideas terram pere-
grinationis tuę. quā pollicis^{us} est
auo tuo. **Q**uq^{ue} dimisisset eū ysaac
profectus venit in mesopotamiā

syrię ad laban filium bathuel syri
fratrē rebecca matris suę. **U**idēs
autem esau qd benedixisset pater
suus iacob. z dimisisset eū in me-
sopotamiam syrię. vt inde vxorē
duceret. z qd post benedictionem
pcepisset ei dicens: non accipi-

es coniugem de filiabus chana-
an. qdq^{ue} obediens iacob paren-
tibus isset in syriam: probās quo-
q^{ue} non libenter aspiceret filias
chanaan pater suus. iuit ad his-
maelem. z duxit vxorē absq^{ue} his
quas prius habebat. melech fili-
am hismael filij abraam sororem
nabaioth. **I**gitur egressus iacob
de bersabee pergebat aran. **U**q^{ue}
venisset ad quendam locuz. z vel-
let in eo requiescere post solis oc-

cubitum: tulit de lapidibus qui
iacebant: z supponens capiti suo
dormiuit in eodez loco. **U**iditq^{ue}
in somnis^r scalaz stantē sup^{er} terrā

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tandū aut qd ille do-
miens angelos cōspi-
cit. qui i lapide caput
ponit. **I**n lapide em
ab exteriorib^{us} cellās.
interna penetrat: qui
intenta mente imita-
tionem redemptoris
obseruat. qd caput po-
nit in lapide: qui xpo
inheret mente. **Q**ui
em a p^{re}sentis vite acti-
one remoti sunt. z ad
supna nō intendunt
dormire possunt. sed
videre angelos ne-
queunt: qd caput i la-
pide tenere p^{re}stunt.
z corpore non studio
dormiūt: qd caput nō
in lapide. sed in terra
posuerūt. **Q**ui plenū
q^{ue} quāto securius ab
externis cessant: tāto
latus immunde libi
cogitationis strepitū
cumulant. **V**n vide-
runt cā hostes. z veri
serunt sabbata eius.
Precepto em legis
ab exteriori opere in
sabbato cessat. **P**o-
stes ergo irridēt: cum
iplas vacationes ad
illicita p^{re}stāt. **S**ā-
cti glorioz^{ius} dormi-
unt: qn vigilat: quia
in eo qd actōes seculi
deserentes superant.
quotidie cōtra semet
ipos pugnat. ne mēs
per negligentia torpe-
at. ne sbacta ocio ad
supna desideria fri-
gescat. ne ip^{si}s plus
iusto deserviat. ne sb
discretionis specie si-
bi parcendo a p^{re}fecti-
one languescat. z cū
ab hui^{us} mundi inq^{ui}si-
tione se penit^{us} subtra-
hit: p^{er} quietis studiū
virtutib^{us} intenta vi-
gilans dormit. **V**n
Remo potest duob^{us}
dnis seruire **E**t alibi
Remo militās deo.
implicat se negocijs
secularib^{us} **E**t vacate
z videte quoniā sua
nis est dominus.

Tulit de lapide. **I**.
Dormitio iacob i^uti-
nere. mors xpi in cru-
ce. **L**apis capiti sup-
positus. christus est
secundum humanita-

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tandū aut qd ille do-
miens angelos cōspi-
cit. qui i lapide caput
ponit. **I**n lapide em
ab exteriorib^{us} cellās.
interna penetrat: qui
intenta mente imita-
tionem redemptoris
obseruat. qd caput po-
nit in lapide: qui xpo
inheret mente. **Q**ui
em a p^{re}sentis vite acti-
one remoti sunt. z ad
supna nō intendunt
dormire possunt. sed
videre angelos ne-
queunt: qd caput i la-
pide tenere p^{re}stunt.
z corpore non studio
dormiūt: qd caput nō
in lapide. sed in terra
posuerūt. **Q**ui plenū
q^{ue} quāto securius ab
externis cessant: tāto
latus immunde libi
cogitationis strepitū
cumulant. **V**n vide-
runt cā hostes. z veri
serunt sabbata eius.
Precepto em legis
ab exteriori opere in
sabbato cessat. **P**o-
stes ergo irridēt: cum
iplas vacationes ad
illicita p^{re}stāt. **S**ā-
cti glorioz^{ius} dormi-
unt: qn vigilat: quia
in eo qd actōes seculi
deserentes superant.
quotidie cōtra semet
ipos pugnat. ne mēs
per negligentia torpe-
at. ne sbacta ocio ad
supna desideria fri-
gescat. ne ip^{si}s plus
iusto deserviat. ne sb
discretionis specie si-
bi parcendo a p^{re}fecti-
one languescat. z cū
ab hui^{us} mundi inq^{ui}si-
tione se penit^{us} subtra-
hit: p^{er} quietis studiū
virtutib^{us} intenta vi-
gilans dormit. **V**n
Remo potest duob^{us}
dnis seruire **E**t alibi
Remo militās deo.
implicat se negocijs
secularib^{us} **E**t vacate
z videte quoniā sua
nis est dominus.

Tulit de lapide. **I**.
Dormitio iacob i^uti-
nere. mors xpi in cru-
ce. **L**apis capiti sup-
positus. christus est
secundum humanita-

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

tem. quē iacob vixit: ut christus significaret. **C**hristus enim grece vnctus
latine. **C**aput aut xpi de^{us}. **L**apis ergo capiti iacob suppositus. significat
humanitātē xpi coniunctā deo assumētī. caput em viri xps. caput xpi de^{us}
Uiditq^{ue} in somnis z. Greg^{orius}. **A**ll. **J**acob p^{re}dicatores significat. qui
non solum caput ecclesie. i. xpm p^{re}emplando appetunt: sed ad mēbra illi^{us}
miserando descendūt: qd angeli ascendentes descendentesq^{ue} demonstrāt

Hinc moyses crebro
tabernaculum intrat et
exit: et qui in eo ad co-
templationem rapitur:
foris infirmantium ne-
gocijs vigeat. Intus
arcana considerat: for-
tis onera carnalium
portat. Qui de dubi-
is semper ad taberna-
culum recurrit: coram te-
stamenti arca dominum
consultat: exemplum do-
ctorum spectat: ut cum
foris ambigat quid di-
spiciat: ad mentem
quasi ad tabernacu-
lum redeat: et velut
coram testamenti arca
domini consulet: te qui
bus dubitat: apud se-
intus sacri eloquij pa-
ginas requirentes.

Mora. In itinere
domini est in via hu-
ius seculi ab impedi-
mento actionum sequi
larium quiescere. Ja-
cob dormiens ange-
los vidit: quia illi divi-
na conspiciunt quae ab ap-
petitu temporalium re-
rum oculos claudunt.
quos bene clausos di-
abolus aperit dicens:
In quacumque die co-
mederitis: aperientur
oculi vestri etc.

Hi. Vidit som-
nis etc. Angeli per sca-
lam ascendentes et de-
scendentes: euangeli-
stae sunt: per predicationes
christi ascendentes ad in-
telligenda divinitatis
tem: omne creaturas
excedentes: ut inveni-
ant in principio ver-
bi apud deum: per quod
omnia facta sunt. De-
scendentes ut inveni-
ant eum factum ex mulie-
re: factum sub lege etc.
In illa enim scala a
terra usque ad celum:
a carne usque ad spiri-
tum: quia in illa cama-
les perficiendo: quasi
ascendendo spirituales
sunt. Ad quos lacte
nutriendos spirituales de-
scendunt: quia non possunt
eis loqui quasi spiri-
tuali: sed quasi carnali-
bus. Ipse est sursum
in capite: Ipse deor-
sum in corpore suo: i.
ecclesia. Ipse scala: qui
ait: Ego sum via. Ad ipsum ascenditur: ut in ecclesiis intelligatur: et resce-
ditur: ut in membris parulis nutriatur: per illum se erigunt: ut sublimemur
expectent: et humiliant: ut eum sublimiter et temperanter annuncient.

Ego sum d. d. a. p. r. Distice designat mandatum divinitatis ad hu-
manitatem christi directum: cui terra: ecclesia promittitur: et semini illius

Ipse est sursum in capite suo: qui deorsum in
corpore suo.

et cacumen eius tangens celum
et angelus: predicator. Ipse sursum om-
nem creaturam apud deum per quem omnia facta sunt.
Ipse inveniunt eum cui omnia tribuunt.

angelos quoque dei ascendentes
et descendentes per eam: et dominum

innixum scale dicentem sibi: Ego

sum dominus deus abraham pa-
tris tui: et deus ysaac. Terram in

qua dormis tibi dabo et semini

tuo. Et quia semine tuum quasi pulvis

terre. Dilataberis ad orientem et

ad occidentem: septentrionem et meri-

diem: et benedicent in te et in semi-

ne tuo cunctae tribus terre. Et ero

in te et in terra tua: et reducam te in terram hanc: nec

dimittam nisi complevero vivere

in terra tua. Tunc euigilasset ia-

cob de somno ait: Vere dominus

est in loco isto: et ego nesciebam.

Pervenit ergo iacob mane: tulit lapi-

dem quem supposuerat capiti suo

et erectum titulum: et fundens ole-

um desuper. Appellavitque nome-

nis locum hunc: Bethel: quia prius luza vo-

cabatur. Movit etiam votum dicens:

Si fuerit dominus mecum: et cu-

stodierit me in via per quam ambulo

et dederit michi panem ad vescen-

dam: et vestem ad induendum: re-

versusque fuero: prospere ad domum

patri mei erit michi dominus in

deum: et lapis iste quem erexi in ti-

tulum: vocabitur domus dei: cum

actorumque quae dederis michi de-

cimas offeram tibi.

Refectus er

go iacob venit ad ter-

ram orientalem: et vidit puteum

in agro: tres quoque greges ou-

um accubantes iuxta eum. Na-

ex illo adequabantur pecora: et

os eius grandi lapide clauderetur

et refectis gregibus rursum super

os putei ponerent. Dixitque ad

pastores: Fratres unde estis? et

responderunt de aran. Quos in-

terrogans nunquid ait vestris la-

ban filium nachor: Dixerunt: No-

uimus. Sanne est inquit: Ua-

let inquit: et ecce rachel filia ei

venit cum grege suo. Dixitque iacob

ad huc multum diei superest: nec

est tempus ut reducant ad caulas

greges. Date ante potum ouibus

et sic ad pasturas reducite. Qui

responderunt: Non possumus.

donec omnia pecora congregentur.

baptismus per agnum mundum exprimit: per tres greges iuxta puteum accubantes

signant illi qui ad fidem trinitatis capiendam pertinent: in humilitate ex-

petentes baptismi gratiam.

Lapide clauderetur. Duricia infidelitatis: qua abiecta percipitur

baptismus vite. Pastores autem sunt ecclesiae: qui amoto lapide: per iacob

id est: christiano po-
pulo. Unde postula-
a me: et dabo tibi gen-
tes hereditatem tuam
et per te terram.

Luz euigilasset
etc. Quis post tor-
porem inertie euigila-
verit: per exercitum
boni operis vere exsur-
gerit: in ecclesia su-
pereminente gratia:
dei introitus regni
caelestis intelliget.

Ergo:
Aug. Dicitur iacob
lapidem quem capiti
supposuerat in titulum
et supposit oleum: nihil
fecit ydolatrie simile
quod non vel tunc vel po-
stea frequentavit la-
pidem adorando: aut
et sacrificando: sed si-
gnum fuit et prophetia
prius ad vinctum
vnde christus dicit.

Appellavitque
nomen etc. Dicitur
Ab eo quod dicitur est:
quod terribilis est locus
iste etc. loco nomen im-
ponit bethel: domus
dei: quod ante luza vo-
cabatur: i. nux vel ami-
gdalum. In ridicula
quidam verbum hebraicum
cum vlam nomen vr-
bis esse putant: cum vlam
interpretatur pater. Prolo-
ergo iste est lectionis
vocat nomen loci il-
li? bethel: et prius luza:
vocabulum civitatis.

Antiqua vero scriptura
verbo vlam: vel etiam ple-
ne sit: quod nichil signifi-
cat: nisi pater: vel ante
vel vestibulum: vel supli-
minare vel postes etc.

Locabitur do-
m. Prophecia est domus
tibi futura. Ibi et
ipse rediens deo sacri-
ficavit.

XXIX.

Vidit puteum.

Aqua putei scientia
veteris testamenti: quam
lapis clauderetur: quia
littera legis spiritalem
sensum in eo claudat: et
veniente christo lapis re-
motus est: cum per predi-
cationem novi testamenti
vmbra legis exclusa:
et veritas evangelij pa-
tescitur.

Alle. Per puteum

baptismus per agnum mundum exprimit: per tres greges iuxta puteum accubantes

signant illi qui ad fidem trinitatis capiendam pertinent: in humilitate ex-

petentes baptismi gratiam.

Lapide clauderetur. Duricia infidelitatis: qua abiecta percipitur

baptismus vite. Pastores autem sunt ecclesiae: qui amoto lapide: per iacob

adaquare greges cupiunt. q. xpo auferente infidelitatem ab eoz cordibz quos predestinavit ad sacramentū baptismi: ablunt vnda purificatis.

Usculatus est ea. Aug. Consuetudinis fuit maxime in illa simplicitate antiquoz. vt p. p. iniquas oscularent: et hodie fit in multis locis. Sed queri potest quomodo illa ab ignoto osculū acceperit: si postea indicavit iacob p. p. iniquitatem: ergo intelligendū est. aut illū qui p. p. iniquitatem nouerat: fidenter in osculū intrasse. aut postea scripturā narrasse p. recapitulationē: cū primū iacob indicauerit qd esset.

Nomē maioris **lya**. minor ap. r. Victorinus martir. Rachel et lyam in similitudine ecclesie et synagoge interpretat. est. Lya maiorem natu synagoga significare existimat: quia prior populi dei genuit. que oculis lippa dicit. q. lex p. moysē data. coopata est et signata. Rachel minor. et pulchra p. sterilitis: post fecunda. ecclesiam significat: q. tempore posterior et laeta corpore et spiritu. Pauli eius decore: q. euangelii videre meruerit. S. diu sterili dum synagoga populum generauit. Pro Rachel iacob seruauit: et supponit ei lya. q. xps vt ecclesia sibi alumeret: prius sibi synagoga coniunxit.

Septem annis Seruit iacob septem annos p. duobz vxoribus pientis vite tē pus significat. qd septem dieb. voluit. in quo dominus formā serui accepit. obediens patri vt qd ad mortem. Iacob seruauit: q. filius hominis nō venit ministrari: sed ministrare. Ille oues p. p. et xps dicit. Ego sum pastor bonus. Ille p. mercede variū pecus sibi abstulit. christus diuersaz gentiū varietatē sibi congregauit. Ille tres virgas amputatis cornibus in aluis aquaz posuit: vt eaz contemplatione multiplicarent oues. et dominus noster in aqua baptismatis triū p. p. nomina. patris. et filij. et spūs sancti. populo fidei. posuit: vt qui h. pleno corde prosperent: efficiatur ouis dei.

Uidebantur illi pauci dies. Aug. Quomodo h. dictū sit. querendū est. cum et breue temp. longū videat amantibz. Dictū est ergo ppter laborē seruutis. quē faciem faciebat amor.

Aug. Pro ingenti crimine obijciunt iacob quattuor vxores. S. qm tunc mos erat: crimen nō erat: nūc autē crimen est: q. mos non est. Alia sūt peccata contra naturā. alia contra mores. alia contra pcepta. Sed iacob nō contra naturā h. fecit: qui nō lasciuendi. sed gignendi causa illis mulieribz vtebat. nec ptra morē: q. illo tempore in illis terris h. facitabat. Nec cōtra pceptū: q. nulla lege prohibebat. Nūc vero legibz et moribz h. nō licet. Que duo si quis contemplerit. etiā si tantūmodo causa generandi vtatur pluribz feminis: peccat tñ. et humanā violat societate: cui necessaria est pro pagatio filioz. S. q. hoies aliter se habentibz moribz. nō possunt delectari vxorū multitudine. nisi libidinis magnitudine. errantes nō putant haberi potuisse vxores multas. nisi concupiscentie carnalis flagrantia.

Bl. Que sunt ergo vxores iacob libere. ambe em filie remissionis peccatorū. et albarōis. qd est laban. vna amatur. altera tolerat. S. q. toleratur prius et vterius fecundat. vt si nō ppter se. ppter filios diligat. Labor em iustoz maximū fructum in eis habet quos deo generauit inter multas tribulationes p. d. cando. ppter quos sunt in laboribz. et in plagis. et in mortibz frequēter. ppter quos habent foris pignas. intus timores. ipos gaudium et coronam suā vocant. Nascunt autē facili et copiosius sermone fi-

et amoueamus lapidem de ore putei. vt adaquemus greges. Ad huc loquebatur. et ecce Rachel veniebat cū ouibus patris sui: Nā gregem ipsa pascebat. Quā cum vidisset iacob. et sciret p. sobrinam suam. ouesq. laban auunculi sui. amouit lapidem quo puteus claudebatur: et adaquato grege osculatus est eaz. Fleuitq. eleuata voce. et indicauit ei q. frater esset patris sui. et filius rebecca. At illa festinans nunciauit patri suo. Qui cū audisset venisse iacob filiū sororis sue. occurrit ei obuiaz. complexusq. eum. et in oscula ruens: duxit in domum suam. Auditis

dei quo predicant xpm crucifixū. et quidquid humana cogitatione citius percipit. et infirmos lye oculos nō p. uibat. Rachel autē clara facie mente excedit deo. et vidit in principio verbū apud deū. et vult parere. et nō p. q. generationem eius quis enarrabit.

Bl. Que libere vxores iacob: q. due vite nobis in corpore ihu xpi p. d. catur. Vna tpalis. in qua laboramus: altera eterna. in qua delectationem dei cōtemplabimur. Istā dñs passione illā resurrectione declarauit. Vñ

aut causis itineris. respōdit: Os meū es et caro mea. Et postq. impleti sunt dies mensis vni. dixit ei: Num q. frater me. es. gratis seruias michi. Dic quid mercedis accipies. Dabebat vero duas filias. Nomen maioris lya: minor appellabatur Rachel. S. lya lippis erat oculis. Rachel decora facie et venusto aspectu. Quā diligens iacob ait: Seruā tibi pro Rachel filia tua minore septem annis. Respondit laban: Meli. est vt tibi eā dem q. alteri viro. Dane apud me. Seruiuit igit iacob pro Rachel septem annis. et videbantur illi pauci dies p. amoris

lya interpretatur laborans. Rachel visum principii. vel verbi ex quo videt principium. Actio humane vite in qua vivimus et fide. multū laboriosa est in opibus et incerta quo exitu pueniat ad vtilitatem eoz quibz consulere volumus. Hec ē lya prior vxor iacob. et lippa oculis. Aogitationes em mortaliū timide. et incerte. pudentie sūt. Spes vero eterne ptemptionis certam habes intelligentiā veritatis. ipsa est Rachel bona facie et pulchra specie. hanc amat omnis pie studiosus: et propter hanc seruit gratie dei. in qua peccata nostra si fuerint sicut feniciū alias coccinū. quasi nix dealbabit. Laban de albarō em seruiuit iacob pro Rachel. Neq. em quisq. cōuertitur sub gratia remissionis peccatoz seruire iusticie: nisi vt quiete vivat in verbo. et quo

videtur principium. qd est deus. Ergo propter Rachel non propter lya seruatur. Remo em amat in opibz iusticie laborem actionis vel passionis nec eam vitam propter ipsam expetit: sicut nec iacob lya. S. tñ nocte suppositam in vltimū generandi amplexus fecunditatem et exptus est. et q. p. se nō poterat diligi dñs vt ad Rachel pueniret: fecit eā tolerari. deinde p. filios cōmendauit. Ita quisq. dei seruus sub dealbationis peccatoz gratia est constitutus. hoc solum amans in sua meditatū conuersatione. vt doctrinam sapientie p. cipiat quā pleriq. se cito pcepturos putant. cum se in septem pceptis exercuerint. que sunt de dilectione. primi. ne cuiq. noceatur. i. patrē suū honora et matrem. nō mechaaberis. nō occides. nō furaberis. nō falsum testimoniū dices. nō concupisces vxorē primi tui: nec rem. primi tui. quibz p. posse obseruatis. cū homini. p. concupita et sperata pulcherrima delectatione doctrine. p. tentationes varias quasi p. hui. seculi nocte. tolerancia laboris adhsere. velut p. Rachel lya inopinata coniungit. et hāc sustinet. vt ad illā pueniat. si pseueranter amat. acceptis alijs septem pceptis. ac si dicatur ei: Serui alios septem annos p. Rachel. vt sis paup. spiritui. mitis. lugens. eluens. et finiens iusticiā. misericors. mundi cordis. pacificus. Vellet em si posset sine vlla tolerantia laboris. q. in agendo patientia amplectenda est ad pulcre contemplationis delicias puenire. Sed h. non potest in terra morientū: qd his verbis significatur. Non est in loco nostro consuetudinis. S. maior appellatur. que tempore prior est. Prior est em in hominis eruditione labor operandi que iusta sunt. Vñ Concupisti sapientiā. serua mandata. que ad iusticiā p. nēt. Iusticia autē q. ex fide est. q. inter tentationū picula est. vt pie credendo qd nōdum intelligitur. etiā intelligentie meritū psequat. Vñ nisi credideritis: nō intelligetis. Iusticia em ad fidem. ad sapientiā intelligentia p. nēre monstrat. Non est tñ improbandū desiderii p. spiciendę veritatis: S. ad ordinē reponendū. vt a fide incipiat. et bonis opibus nitatur puenire quo tendit. In quo em versatur vir. laboriosa est. in eo qd appetit luminosa sapientia.

Quid opus est inquit credere quod michi non ostendit. Manifesta aliquid verbum quo videam omnium principum. Id enim est ad quod maxime et primum inardescit. Qui respondetur: Pulcrum est quod desideras et amari dignum: sed primum nubit lya quod Rachel. Ardeat iste ad hoc valeat: ut ordo non recusetur sed toleretur: sine quo non potest ad id perveniri quod diligit. Tum autem pueritium fuerit: si mul habebit in hocculo: speciosa intelligentia et laboriosa industria. Quamvis enim acute et sinceriter certatur: incommutabile bonum: adhuc corpus quod corrumpit aggruat animam: et deprimunt sensum multa cogitantia. Ad unum ergo tendendum: hoc propter multa ferenda.

Idem. Pro inde vita quod studio contemplationis concipitur: ut ea quod carnis sunt inuilibilia: non infirmis oculis mentis per ea quod facta sunt intellecta concipiat: et sempiterna dei virtute ac diuinitate ineffabiliter certat. vacare vult ab omni negotio: et ideo sterilis. Affectando enim otium quo studia contemplationis ignescunt: non compatitur infirmis tantum hominibus: qui in preliis sibi desiderant subueniri. Sed quod ipsa procreandi charitate inardescit: vult docere quod nonit. Videt fororem labore actionis filijs abundante et dolet potius currere homines ad virtutes qua eorum necessitatibus consulit: quod ad illam unde diuina incommutabile aliquid discitur. Unde zelabat Rachel fororem suam.

Idem. Pro inde quod purius intellectus de illa diuina substantia quod corpus non est: et ideo ad carnis sensum non pertinet: verbis carne editis exprimi non potest: eligit doctrinam sapientie: per quamlibet corporeas imagines:

magnitudine. Dixitque ad laban:

Da michi uxorem meam: quia iam

tempus est impletum ut ingredi

ar ad eam. Qui vocatis multis

amicorum turbis ad conuiuium

fecit nuptias: et vespere lya filiam

nam et exemplum bonorum operum.

am suam introduxit ad eum: dans

ancillam filie zelpham nomine.

Ad quam cum ex more iacob fuisset

ingressus: facto mane vidit lya

et dixit ad socerum suum: Quid

est quod facere voluisti: nonne pro

rachel seruiui tibi: quare imposuisti

michi: Respondit laban: Non

est in loco nostro consuetudinis

ut minores ante tradamus ad nuptias.

Imple hebdomadam die

rum huius copule: et hanc quoque

dabo tibi pro opere quo seruieris

es michi septem annis alijs.

Accepit placito: et hebdomada

transacta Rachel duxit uxorem.

Qui pater seruam balam tradiderat.

Tandemque potius optatis nuptijs

amorem sequentis prioris pre-

tulit seruans apud eum septem

annis alijs. Videns autem domi-

nus quod despiceret lya: aperuit

vulvam eius: forore sterili perma-

nente. Quod conceptum genuit fi-

lium: vocauitque nomen eius ruben

dicens: Vidit dominus humili-

tatem meam. Nunc amabit me

vir meus. Rursumque concepit: et pe-

perit filium: et ait: Quoniam vidit

me dominus haberi contemptui

dedit etiam istum michi. Vocauitque

nomen illi symeon. Concepitque

tercio: et genuit alium filium: di-

xitque: Nunc quoque copulabitur

michi maritus meus: eo quod pepe-

rim illi tres filios: et idcirco appel-

lauit nomen illius leui. Quarto

concepit et peperit filium: et ait: Mo-

do confitebor domino: et ob hoc

vocauit eum iudam. Aessauitque

parere.

Ermenis autem

rachel quod infecunda esset: inuidit

forori et ait marito suo: Da michi

liberos alioquin moriar. Cui iratus

respondit iacob: Num pro deo ego sum

qui priuauit te fructu ventris tui

At illa: Dabeo inquit famulam

balam: ingredi ad illam: ut pa-

riat super genua mea: et habeam

ex illa filios. Deditque illi balam in

coniugium. Quod ingressa ad se

viro: concepit et peperit filium. Di-

xitque Rachel: Iudicauit me dominus: et

exaudiuit vocem meam: dans mi-

chi filium. Et idcirco appellauit

nomen illius dan. Rursumque ba-

la concipiens peperit alterum: pro

quo ait Rachel: Comparauit me do-

minus cum forore mea: et inualui

vocauitque eum neptalim. Senti-

ens lya quod parere desisset: zelpha

ancillam suam marito tradidit.

Qua post conceptum edente fili-

um: dixit: feliciter. Et idcirco vo-

cavit nomen eius gad. Peperit

quoque zelpha alterum. Dixitque lya

Hoc pro beatitudine mea. Beata

quippe me dicent omnes mulieres

vtcumq; cogitando in sinuare diuina: quod ab officio talia docendi cessare: sicut eligit Rachel ex viro suo et ancilla suscipe filios quod sine liberis est. Ba la enim interpretatur inuenerata: quod ancilla Rachel. De veteri enim vita carnis sensibus dedita corpore cogitantur imagines: etiam cum in commutabili substantia diminitatis aliquid auditur: Suscepit et lya de ancilla sua filios numerosos: plus amorem succensa: cum ancilla zelpha interpretatur os hyans: quod illos significat: quod ad predicationem suscipienda os hyat: et cor non hyat. In plus hic labijs me honorat: cor autem eorum longe est a me. Et alibi: Qui predicas non furandus furaris. Sed ut etiam per hac conditionem litera viro iacob laborans filios regni suscipiat ait dominus: qui dicunt facite. In apostolo: Siue occasione siue veritate christus annuntietur et in hoc gaudeo sed et gaudeo tanquam et ancilla parere: et plus numerositate letatur. Ex vtero qui dem lya facta: sed ex beneficio Rachel edita. Quod virum suum debita nocte percubitor accepit a filio lye man: dragoribus malis cum forore cubare permittit.

sepe conseruato bene
se in exterioribus for
mant.

Alc. Cur iacob fran
te in hoc loco nō ar
guitur. B. sine dubio
vt propheta fecit nec
credendū est cū fecit
se sine spiritali reue
latione.

XXXI.

**Mutauit merce
dem.** Dico. Pro
eo qd poluimus muta
uit mercedem meā de
cem vicib. Lxx. posu
erunt decē annis. cū
verbū bebraicū moim
numez magis qd an
nos sonet. et sequē
tibi is sensus probat
q per singulos fctus
laban condicōez mu
tauerit. Si videbat
variū nasci pecus. di
cebat. Volo vt i fu
turo nascatur michi
variā. tūc iacob vir
gas in cānaly non
ponebat. ut fcti vni
color nasceretur. quo
facto. laban ea pe
cora suę parti fieri
debere dicebat. Sic
vsq ad decem vices
mutata est condicio.
et qd cūq pposuerat
laban vt sibi nascere
tur. i cōtrariū colorē
vertebat. Nūc autē
in sex annis decē pa
riendi vices incredi
biles viderent. sed le
ge virgilium in quo
dicitur. Nil grauidę
pecudes. Natura au
tem ytalica; ouium
et mesopotamię eadē
esse dicitur.

conciperent. Quando vero sero
tina admissura erat. et conceptus
extremus non ponebat eas. fa
ctaq sunt ea quę erāt serotina la
ban: et quę pīmi temporis iacob
ditatusq homo vltra modum. et
habuit greges multos: ancillas
et seruos camelos et asinos.

XXXI.

Est quā aut

Dixit autē verba filiorum laban di
centium: tulit iacob omnia q̄ fue
runt patris nostri. et de illius fa
cultate ditatus factus est inclit.
animaduertit quoq facies laban
q non esset circa se sicut heri et nu
diustercius. maxime dicente sibi
domino: Reuere in terram pa
trum tuorum et ad generationem
tuam. eroq tecū. misit et vocauit
rachel et lyam in agrum. vbi pa
scebat greges. dixitq eis: Quidē
faciem patris vestri q non sit er
ga me sicut heri et nudius tertius.
Deus autem patris mei fuit me
cum. et ipse nostis: q totis virib
meis seruiēim patri vestro. Et
pater vester circumuenit me. et
mutauit mercedem meam decem
vicibus. et tamen nō dimisit eum
deus vt noceret michi. Siquādo
dixit: varię erunt mercedes tue.
pariebant omnes oues varios
fctus. Quando vero econtrario
ait: alba quęq accipies pro mer
cede: omnes greges alba pepere
runt. Tulitq deus substantiam
patris vestri et dedit michi. Post
q̄ enim conceptus ouium temp

aduenerat: leuani oculos meos
et vidi in somnis ascendentes ma
res super feminas varios et ma
culosos et diuersorum colorum.
Dixitq angelus dei ad me i som
nis: Jacob. Et ego respondi: As
sum. Qui ait: Leua oculos tuos
et vide vnīversos masculos ascen
dentes sup feminas. varios. ma
culosos. atq respersos. Vidi em̄
omnia quę fecit tibi laban. Ego
sum deus bethel. vbi vnixisti la
pidez. et votū vouisti michi. Nūc
ergo surge et egredere d terra hac
reuertens in terrā natiuitatis tue
Respōderuntq rachel et lyā: Nū
quid habemus residui quicq in
facultatibus et hereditate domus
patris nostri. Nonne quasi alie
nas reputauit nos. et vendidit. co
meditq p̄cium nostrum. Sed
deus tulit opes patris nostri. et
nobis eas tradidit ac filiis nostris
Vnde omnia quę p̄cepit tibi do
minus fac. Surrexit autē iacob
et impositis liberis ac coniugibus
suis super camelos abiit: tulitq
omnem substantiam suam et gre
ges. et quidquid in mesopotamia
acquisierat pergens ad ysaac pa

trēm suum in terrā chanaan. Eo
tempore ierat laban ad tonden
das oues: et rachel furata est ydo
la patris sui. Noluitq iacob con
fiteri socero quod fugeret. Cumq
abisset tam ipse q̄ omnia quę sui
iuris erant: et amne trāsmisso per
geret cōtra montem galaad: nun
ciatū est labā die tercio q fugeret.

Vidi enim oia:
Et. Et b. discimus. q
iacob nullo malo vo
lo fecit: sed diuina di
spōitione. vel q om
nia in figura gerebā
tur. In angelica vi
sione meruit p̄fortari
Nūc ergo surge
Preg. Post longā
seruitutē p̄cepit dñs
iacob. vt reuertetur
in patriā. tūc ignorā
te socero cū vxoribus
et comitatu p̄perabat
Laban autē cōsecut
est eū in monte gala
ad. cum furore ydola
requirēs. nec reperit
Laban autē in hoc lo
co dyaboli typum ge
rit. Interpretatur enī
de albatio. Dyabol
vero cum tenebrosus
sit transfiguratur se in
angelū lucis.

**Furata est ydo
la patris et c.**
Vbi nos ydola legi
mus. in bebrico thera
fin scriptū est. qd aq
la figuras vel imagi
nes interpretatur. Hoc
autē ideo dico. vt scia
mus quid in iudiciū
libro therafin sonet.
Contra montē
Et. Et q eo tempo
re mons galaad dice
retur. sed p anticipa
tionē illo nomine vo
catur quo postea nū
cupatus est.

Qui assumptis.
 zc. Potest p laban
 mundus exprimi. qui
 cu furore iacob sequi
 tur: qz electos q sunt
 membra christi oppri
 mere conat. Filiam
 mundi vel dyaboli ia
 cob abstulit: cuq sibi
 xps ecclesia ex genti
 bus coniunct. cui per
 prophetam dicit. Obli
 uiscere populum tuu
 z d. p. t. In ydolis a
 uaricia signat: q est
 ydoloqz seruitus. La
 ban veniens apud ia
 cob ydola no reppit
 qz ostentis mundi di
 uitijs redemptori no
 stro dyabolus vestigia
 concupiscencie no rep
 perit. Sed q iacob n
 habuit: rachel seden
 do operuit. que inter
 pretatur ouis: z eccle
 siam significat. Se
 dere aut est humilita
 tem penitentie appete
 re. Unde surgite post
 qz sederitis. Rachel
 ergo ydola sedendo
 operit: qz ecclesia chri
 stum sequens vicia ter
 renz concupiscencie per
 humilitatem peniten
 tie cooperuit. Unde
 Beati quoz remissio
 sunt ini. z q. t. s. p. p.
 Ros igitur rachel si
 gnificat: qui ydola se
 tendo premittimus: si
 culpas auaricie peni
 tendo damnamus. q
 auaricie immundicia
 no viriliter currētes
 impedit: s effeminate
 gradientes p blandi
 metā seculi resoluūt
 qd his verbis signifi
 cat. Iuxta psumpti
 ne hāz accidit mibi
 Quasi em mulieria
 pati se inno tuit.

Ut oscularer zc.
 More scripture fili
 os ac filias suas ia
 cob appellat: q filios
 vel fratres cognatos
 appellat. Unde in se
 quentibus dicitq ia
 cob fratribus suis. Af
 ferte lapides. In euā
 gelio quoq filij ma
 rig matertere domini
 fratres ei vocantur.
Timui ne uiolē
ter zc. Quasi ideo
 me no tibi manifesta
 ui: ne acerbitate pfe
 ctionis supares ani
 mas infirmas nouit
 tibi ereptas.

iacob. Qui assumptis fratribus
 suis. persecutus est eum diebus
 septem: z comprehendit eum in
 monte galaad. Uiditq in somnis
 dicentes sibi dominuz: **Lae ne**
quicqz mali loquaris cōtra iacob
namq iacob extenderat in mō
te tabernaculū. Tuncq ille cōse
quitur chrisu. qui ait: postea sedem meā in mon
te testamenti zc.
 cutus fuisset eum cum fratribus

suis: in eodez monte galaad fixit
 tentoriū. Et dixit ad iacob: Qua
 re ita egisti. vt clam me abigeres
 filias meas: q captiuas gladio
 Cur ignorate me fugere voluisti
 nec indicare michi: vt proleque
 rer te cuq gaudio. z canticis z tim

panis z cytharis. **Nō es passus**
 vt oscularer filios meos ac filias
 Stulte operat es. Et nūc quidē
 valet manus mea reddere tibi
 malum. Sed deus patris tui be

ri dixit michi: **Lae ne loquaris**
 contra iacob quicqz durus. Esto
 ad tuos ire cupiebas: z deside

rio erat tibi domus patris tui.
 Cur furatus es deos meos: **Re**

spondit iacob: **Qd inscio te pfe**
 ctus sum. timui ne violenter au
 ferres filias tuas. **Qd autē furti**

me arguis: apud quencunq in
 ueneris deos tuos: **necet corā**

fratrib nostris. Scrutare liquid
 quid tuorum apud me inueneris
 z aufer. **Hec dicēs ignorabat q**

rachel furata esset ydola. Ingres
 sus itaqz laban tabernaculum ia
 cob z lve z vtriusqz famule. non

t fende. venit tñ princeps mundi huius z i. m.
 n. h. q. **Qd** no inuenit apud maiores inue
 nire molitur apud minores. Sed rachel. i. eccle
 sia. que laban reputat. lucra contemnit: vt stulto
 rum onera.
 inuenit. **Quqz intrasset tentori**
 um rachelis. illa festinans labscō
 litate penitentie regens.
 dit ydola subter stramenta came
 li. z sedit desuper. **Scrutantiqz**
 omne tentorium. **z nichil inueni**
 t. **Naturalis cōsuetudo est assurgere maioribus**
 tibi n assurgit: qz sectatoz auaricie n bonoro
 entū ait: **Ne irascatur domus mea**

q coram te assurgere nequeo: qz
 iuxta consuetudinem feminaruz
 nunc accidit michi. **Sic delusa**
 sollicitudo querentis est. **Tumē**
 qz iacob cum iurgio ait: **Quā ob**
 arguitur: qui omni genere tentationū aduersus
 christum se erigit: sed qd in eo reprehēderet nō
 culpam z ob qd peccatum meuz
 inuenit.
 sic exarsisti post me: z scrutat es

omnem suppellectilē meā: **Quid**
 inuenisti de cuncta substantia do

mus tue: **Pone hoc corā fribus**
 meis z fratribus tuis: **z indicēt**
 inter me z te. **Idcirco viginti an**
 nis fui tecum. **Tones tue z capre**
 steriles nō fuerunt. **arietes gre**
 ges tui nō comedi: **nec captuz a**
 bestia ostendi tibi. **Ego damnuz**

omne reddebam: **quidquid furto**
 delinquebatur michi imputabas qd nō sit pasto
 rib eccle. **z instātia quotidiana afflictebat**
 perierat a me exigebas. **Die nō**
 cuqz estu vrebam z gelu: **fugie**
 batqz somnus ab oculis meis.

Sic per viginti annos in domo
 tua seruiui tibi. **Quattuordeciz**
 pro filiabus. z **sex pro gregibus**
 tuis. **Immutasti quoqz mercede**
 meam decem vicibus. **Nisi deus**
 patris mei abraaz. z **timor ysaac**
 affuisset michi: **forlitā mō nudū**
 me dimisisses. **Afflictionem mea**
 z labore manu meaz **resperit**

Trebam. Vnus
 effectus est caloris et
 frigoris.

Afferte lapides.

Et. **Piero.** **Aceruus** lingua hebreica gal di-
citur. **Ad** vero testi-
oniū. **Lingua** syria
aceru⁹ ygar. testimo-
niū sedutha. **Jacob**
ergo aceruū testimo-
niū. i. galaad hebrai-
ce vocauit. **Laban**
aceruum testimonij.
ygar sedutha gentis
sue sermone. **Erat** ei
syrius. et parentū lin-
guam pronuntia in q̄
habebat sermone
mutauerat.

Et. **Distice** inter fi-
deles tam iudeos q̄
gentiles. testis est la-
pis eminens in simili-
tudine xpi. et aceruū
lapidū. q̄ est multitu-
do credentium.

Repressit anteq̄ nocere posses.
deus: et arguit te heri. **Respondit**
sqs nō fecit dei timore cōpressus. dicit se dūi-
fide causa carnis affectus.

ei laban: filij et filij et greges tui
et omnia q̄ cernis mea sunt. **Quid**

possum facere filiis et nepotibus
hic laban gentilis populi ad fidem venientis
typum gerit. **Jacob** vero iudaici fidei.
meis: **Veni** ergo et ineamus sed⁹

ut sit testimonium inter me et te
no ut pro deo coleret sed ut in eo aliquid si-
gnificaret. **Angulare** qui fecit vitag⁹ vnu.
Aulit itaq̄ iacob lapidem. et ere-
xit illum in titulu⁹. **Piriteq̄** fratri
bus suis: **Afferte** lapides. **Qui**
lapidum conuētus fidelium.
congregantes fecerunt tumulu⁹.
Significantes cōmunionē sacramētorum.
comederuntq̄ sup eum. **Quē** vo-

cavit laban tumulu⁹ testis. et ia-
cob aceruum testimonij. vterq̄
iuxta proprietatē lingue sue. **Di-**
xitq̄ laban: **Tumulus** iste testis

erit inter me et te hodie: et idcirco
appellatum est nomen eius gala-
ad. id est. tumulus testis. **Et** a die

cit laban: **Intueatur** et iudicet do-
minus inter nos. quādo recesseri-
mus a nobis: **Si** afflixeris filias
meas: et si introduxeris vxores

alias super eas. **Null⁹** sermonis
nostri testis est absq̄ deo q̄ p̄sens
respicit. **Dixitq̄** rursus ad iacob
En tumulus hic et lapis quē ere-

xi inter me et te testis erit. **Tumu-**
lus in quā iste et lapis sint in testi-
monium. **Si** aut ego transiero il-

lum pergens ad te: aut tu p̄terie-
ris malum michi cogitans: **Deus**
abraam et **deus** nachor iudicet in-

ter nos. **deus** patris eoz. **Bura-**
uit iacob per timorem patris sui
ysaac: **Immolatisq̄** victimis in

monte. vocauit fratres suos ut

Iurauit iacob

et. **Per** timorem. i.
quod timebat deū quē
cōmendauit supra di-
cens: et timor patris
mei etc.

Comestio panis. significatio unitatis est.
ederent panem. **Qui** cum comē-
t qui supra credēs nunc apostatas significat
dissent manserūt ibi. **Laban** ve-

ro de nocte consurgens osculat⁹
est filios et filias suas. et bñdixit
illis. reuertens in locum suum.

Abijt itinere quo ce-

perat. **Fueruntq̄** ei obuiam an-
geli dei. **Quos** cum vidisset ait:

Multiudo angeloz. que militia celi nomina-
tur: quibus confortatus. nō metueret fratrem se-
curus eozū auxilio.
Castra dei sūt hec. **Et** appellauit

nomen loci illius manaim. id est
superatis preteritis tentationibus tanq̄ ho-
stibus et tergo sequētibz. immūet future tāq̄
castra. **Misit** aut et nuncios ante
hostes obuiā veniētes: quos oportet p̄uenire
orando et bene opando ad qd̄ perficiendū pro
se ad esau fratrem suum in terras
sunt aliquando persuasibilia. humane sapiēcie
verba.
seyr in regionē edom. p̄cepitq̄

eis dicens: **Sic** loquimini domi-
no meo esau: **Hec** dicit frater tu⁹
iacob: **Apud** laban pegrinat⁹ suz
mundi toto tempore vite p̄sentis.
et fui vsq̄ in p̄sentem diē. **Habeo**
et sapiētes. et fatuos. et simplices et quo-
rum imbecillitati p̄uidendum. ne inducantur
in tentationē.
boves et **asinus** et **oues** et **ancil-**
las et **seruos.** mittoq̄ nūc legatio-

nem ad dominum meū. ut inueni-
am gratiam in conspectu tuo. **Re-**
uersi sunt nūcij ad iacob dicētes:

Venimus ad esau fratrem tuū:
et ecce properat in occursum tibi.

cum. ecce. viris. **Timuit** iacob val-
de. et perterritus diuisit populu⁹
qui secum erat. **Greges** quoq̄ et
oues et **boves** et **camelos** in duas
turmas dicens: **Si** venerit esau
ad vnam turmam et p̄cusserit eaz

alia turma q̄ reliqua est saluabit⁹.
Dixitq̄ iacob: **Deus** patris mei

Laban uero de

et. **Laban** et iacob
trans flumiū pertere-
runt: significare pōt
duos populos p̄ba-
ptismū ad ecclēiā ve-
nientes. **Sed** iacob
vltra p̄grediente: la-
ban reuersus est. q̄ si
lijs lucis in p̄fectā
virtutum post baptis-
mūz meantibz. repro-
bi de p̄cepta dignita-
te post sathānam in
ap̄stasiā redeunt.

Castra dei sunt.

Et **ubi** castra posita
sunt. in hebreo habet
manaim. ut sciam⁹ si
q̄ interpretatū in alio
loco ponit. quē locuz
significet. **Et** pulcre
ad fratē inimicū itū-
rus angeloz comitā-
tū et chorū excipitur

Timuit iacob.

et. **Aug.** **Aug.** **Aug.** po-
test. quomodo fidem
habuit promissis dei
q̄ b̄ dixit. **Sed** fieri
potuit. ut euerteret ca-
stra eius esau. et tunc
post illā afflictionem
adesset. et q̄ promissū
impleret. **Et** admone-
mur hoc exemplo: ut
q̄uis credamus i de-
um. faciamus tū que
facienda sunt in salu-
tis p̄sidiū. **Verba**
quoq̄ iacob confide-
randa sūt dicentis:
deus patris mei abra-
am etc. q̄ in his ver-
bis et humana infir-
mitas et fides pietatis
apparet.

Transiui iordanem. Per baptis-
mum coniunctus est
paries de gentibus ei
qui ex iudeis primiti-
us in ecclesie non desit
timor iudeorum quos si
gnificat elau.

Erue me de ma-
nu tua. Sic orat. ut
ipem timore moderet
et timore spe consolet
significat ut vite no-
stre et domesticorum ra-
tione consulam. et in
dei auxilium inuocem.

Placabo illum.
Hec interpolata
sunt a scriptore. Non
est enim prudentis arte
sua detegere. et sic eis
cum quibus agit suspe-
ctum se facere.

Et ecce vir. Regi. Distice. Ia-
cob cum ad parentes
proprios redit in uia
angelus inuenit. cum
quo magni certamine
in luctamine habuit.
Qui autem luctat ali-
quando se superiorem
aliqui inferiori inue-
nit. Significat ergo
angelus dei. et iacob
qui cum eo contendit
contemplari uiri ani-
mam exprimit. qui cum
deum contemplari niti-
tur. uelut in certamine
modo quasi superat
quod intelligendo et sen-
tendo de incircumpe-
cto lumine aliquid gu-
stat. modo uero suc-
cumbit. quod degustan-
do iterum deficit. Qua-
si ergo vincitur ange-
lus. quando intellectu
intimo apprehenditur
deus. Et notandum
quod idem uictus nemi-
sus tetigit. et marcescere
fecit. et tunc iacob
uno pede claudica-
uit. quod omnipotens de-
us cum per intellectum et
desiderium cognoscit.
voluptate carnis are-
facit. et qui prius quasi
duobus pedibus nitentes
enim videbamur quere-
re. et seculum tenere.
post agnitionem suauitatis
dei unus in no-
bis pes sanus perma-
net. alter claudicat.
quod debilitato amore
seculi. solus amor dei conualescit. Si ergo tenemus angelum.
uno claudica-
mus pede. quod dum crescit fortitudo in nobis amoris intimi. infirmat forti-
tudo carnis. Qui enim claudicat. tantum sano pedi innititur. cui enim desiderium
unum terrenum arfactum est. in solo pede amoris dei tota uirtute se sustinet
et in ipso stat. quod pedem amoris seculi quem in terra ponebat. iam suspensum

abraham. et deus patris mei ysaac

Domine qui dixisti michi: reuer-

tere in terram tuam et in locum nati-
uitatis meae. et benedici tibi. ^{Indignus.}
muno. ^{Indignus.}

sum cunctis miserationibus tuis:

et ueritate tua quam explesti seruo
^{Antequam diceretur baptizate omnes gentes lege}
tuo. In baculo meo transiui iorda-

nem istum: et nunc cum duabus

turmis regredior. Erue me de ma-

nu fratris mei esau. quia valde

eum timeo: ne forte ueniens pecu-

tat matres cum filiis. Tu locutus

es ut benefaceres michi. et dila-

tares semen meum sicut arenam

maris: quae propter multitudinem nu-

merari non potest. Cum dormis-

set ibi nocte illa. Separauit de his

quae habebat munera esau fratri

suo. capras ducentas: bircos vi-

ginti. oues ducentas. et arietes vi-

ginti. camelos septas cum pullis

suis triginta. vaccas quadragin-

ta. et thauros viginti. asinos vigi-

ti. et pullos earum decem. et misit

per manus seruorum suorum singulos

seorsum greges. Dixitque pueris

suis: Antecedite me: et sit spacium

inter gregem et gregem. Et precepit

priori dicens: Si obuiam habu-

eris esau fratrem meum: et interro-

gaue rit te cuius es: aut quo uo-

dis: et cuius sunt ista quae seque-

ris: Respondebis: Serui tui iac-

ob. Munera misit domino suo

esau. Ipse quoque post nos uenit

Similiter dedit mandata secundo

ac tercio et cunctis qui sequeban-

tur greges dicens: Iisdem uerbis

loquimini ad esau: cum inueneri-

tis eum. et addetis: Ipse quoque

seruus tuus iacob iter nostrum

insequitur. Dixit enim: Placabo il-

lum iacob. Placabo enim. et post hoc uidebo facies

lum muneribus quae praecedunt:

eius. et postea uidebo illum. Forstian

propiciabitur mihi. Precesserunt

itaque munera ante eum: ipse uero

mansit nocte illa in castris. Cum

mane surrexisset. tulit duas vxo-

res et totidem famulas cum unde-

cim filiis. et transiit vadum ia-

boch. Traductisque omnibus quae

ad se pertinebant remansit solus

Et ecce uir luctabatur cum eo us-

que mane. Qui cum uideret quod enim

esau. Ipse quoque post nos uenit

Similiter dedit mandata secundo

ac tercio et cunctis qui sequeban-

tur greges dicens: Iisdem uerbis

loquimini ad esau: cum inueneri-

tis eum. et addetis: Ipse quoque

seruus tuus iacob iter nostrum

insequitur. Dixit enim: Placabo il-

lum iacob. Placabo enim. et post hoc uidebo facies

lum muneribus quae praecedunt:

eius. et postea uidebo illum. Forstian

propiciabitur mihi. Precesserunt

itaque munera ante eum: ipse uero

mansit nocte illa in castris. Cum

mane surrexisset. tulit duas vxo-

res et totidem famulas cum unde-

cim filiis. et transiit vadum ia-

boch. Traductisque omnibus quae

ad se pertinebant remansit solus

Et ecce uir luctabatur cum eo us-

que mane. Qui cum uideret quod enim

superare non posset. tetigit neruum

femoris eius: et statim emarcuit.

Dixitque ad eum: Dimitte me. Ja-

enim ascendit auroza. Respondit

Non dimittam te nisi benedixe-

ris michi. At ergo. Quod nomen

est tibi? Respondit iacob. At ille

Nequaquam inquit iacob appellabi-

tur nomen tuum: sed israel. quonia-

si contra deum fortis fuisti: quanto

magis contra homines pualetis

Interrogauit eum iacob: Dic mi-

chi quo appellaris nomine? Respondit:

sed princeps cum deo. i. israel. Quomodo enim ego princeps sum sic et tu qui

mecum luctari potuisti princeps uocaberis. Si autem mecum qui deus sum uel

angelus. quod plerique uarie interpretantur. pugnare potuisti: quanto magis cum ho-

minibus. i. cum esau. quem formidare non debet. Quod autem in libro hebraeorum non

minus interpretatur israel uir uidens deum. uel mens uidens deum. non tam uere

portat. Nos ergo si
ad spirituales patres
redimus. angelum in
uia teneamus. ut sua
mitate intima deum ap-
prehendamus.

Et ecce uir. Et

in hoc principaliter

sacramentum dicitur una-

go figurata est. Vir

enim iste christum signifi-

cat. cui uolenti sua-

luit iacob. uel myleri-

um significaret passi-

onis. in qua uilus est

in corporis sui solibus

quali uidebo. et qua-

li cum infirmo. ita cum

carne eius luctamen-

inire et inualecere cum

diceret. crucifige. cru-

cifige. Et tunc iacob ab

angelo quem uiderat:

benedictionem impetra-

uit. Domini enim im-

positio benedictio fu-

it. Interpretatur autem

israel uidens deum: quod

erit in fine premium

omni sanctorum. tetigit

angelus latitudinem

femoris eius: et claudu-

fecit. Sicque erat bene-

dictus et claudus. in

fide dicitur benedictus. et

am in fide dicitur claudus

Femoris enim neruus

uel latitudo. generis

multitudo est. Plu-

res quippe a fide pa-

trum regenerantes.

et a preceptis sui au-

ctoizis remanentes. in er-

roris sui semitis clau-

dicant. Unde. Et clau-

dicauerunt a seminis

suis. Qui tamen populi

tactis uiribus non solum

claudicat: sed torpescit

Re uirtra iam gene-

rare possit.

Nequaquam inquit.

Et. Hiero. Josephus

in libro primo anti-

q. tati israel ideo uictum

putat. quod aduersus an-

gelum steterit. Ego

autem in hebraeo inue-

nire non potui: sed et hi-

mologia nominis an-

gelus posuit dicens:

quoniam si contra deum for-

tis fuisti. Et. Paruch

enim quod ab israel uoca-

bulo deriuatur: princi-

pe sonat. Quali. Non

uocabit nomen tuum

supplantaui. i. iacob

q̄ violēter interpreta-
tū videt. Sic em̄ istū
p̄ has litteras scribit
Ioth. sin. res. aleph
lamech. qd̄ interpreta-
tur princeps tē. vel
direct. tē. Vir ho
videns tē his litte-
ris scribit. vt vir tri-
bus litteris scribatur
Aleph ioth sin. et di-
catur his. Vidēs ex
tribus Ihesus aleph be. et
dicat. rab. Et ho ex
duabus. Aleph et la-
mech. et interpretat. tē
us vel fortis. Quis
igit. grandis autori-
tatis sint. et eloquētie
ipsoz. vmbra nos op-
primat. qui istū viz.
vel mentē videntem
tē trāstulerūt. nos
magis scripture et an-
geli. vel tē qui israel
ipm̄ vocauit autori-
tate ducimur. q̄ ca-
uillat eloquentie se-
cularis.

Mocauitq. ia-
cob zc. Illud quo-
q̄ qd̄ sequit. et tene-
dixit em̄ ibi. Mocauit
q̄ iacob nomē loci il-
lius facies tē zc. In
hebreo dicit. phanu-
el. vt sciam. ipsū esse
locū. qui i ceteris scri-
pturę voluminibz se-
cundū hebreos pha-
nuel legit.

Brego. Queritur
cū veritas dicat. ne-
mo videbit faciem
am. Et tē nemo vi-
dit vnq̄. quomō te-
stat iacob. Vidi tē
nim facie ad facie. hu-
mane em̄ mentes oculo
interiori purgato.
cū viciōz erugo mi-
bulatōis igne fuerit
cremata. leticiā pa-
trę celestis aspiciunt
vt purgem. lugendo
pri. q̄ fecimus. et post
contemblemur gau-
dia q̄ querim. Pri-
us em̄ exurente tristi-
cia caligo dētergitur
et sic resplendente ra-
ptim in circumscrip-
to lumine mens illustra-
tur. Quo in gaudio
cuiusdam securitatis
absorbetur. et q̄ post
defectū p̄sentis vi-
sūtra se rapta in qua-
dam nouitate recrea-
tur. Ibi mens et im-
mensio fonte visionis supno rore aspergit. Ibi n̄ se sufficere ad id qd̄
rapta est cōtemplatur. et veritatē sentiēdo videt. quia q̄ta est veritas ipsa
nō videt. et cui tanto se longe estimat. quanto appropinquat. quia nisi il-

Quali incōprehensibilis est deus.
Cur queris nomen meum qd̄ est
mirabile. et benedixit ei in eodem

loco. **Mocauitq. iacob nomē loci**
sol. postq. transgressus est phanu-
el. Ipse vero claudicabat pede.

Quā ob causam non comedunt
filij israel neruuz. qui emarcuit in
semore iacob vsq. in presentē di-
em. eo q. tetigerit neruū semoris
eius et obstupuerit.

Leuans aut
iacob oculos. vidit venientē esau

et cum eo quadringentos viros.
Diuisitq. filios lye et rachel am-
barumq. famularum. et posuit
in principio. Iam vero in secun-
do loco et filios eius. Rachel aut

et ioseph nouissimos. Et ipse pro-
grederens adorauit pronus in ter-
ram septies: donec appropinqua-
ret frater eius. Surrens itaq. esau
obuiam fratri suo. amplexat. est
eum. stringensq. collum eius. et
osculans fleuit. Leuatisq. oculis
vidit mulieres et paruulos earuz
et ait: Quid sibi volunt isti. et si ad-
te pertineant. Respondit: Par-
uuli sunt quos donauit michi de-
us seruo tuo. Et appropinquates

ancille et filij earum. incuruati sūt
Accessit quoq. lya cū pueris suis
et cū similiter adorassent: extremi
ioseph et rachel adorauerunt. Di-
xitq. esau: Quę nam sunt iste tur-
me. quas obuiam habui. Respō-
dit: Ut inuenirem gratiam coraz
domino meo. Et ille ait: Habeo
plurima frater mi: sint tua tibi. Di-
xit iacob: Noli ita obsecro: Sed
si inueni gratiam in oculis tuis:

accipe munusculuz de manibus
meis. Sic em̄ vidi faciem tuam:
quasi viderim vultum dei. Esto
michi propicius: et suscipe benedi-
ctionem quā attuli tibi. et quā do-
naui michi deus tribuens om̄ia

ait: Gradiamur simul. erog. soci-
us itineris tui. Dixit iacob: No-
sti domine mi q. paruulos habe-
am teneros. et oues ac boues se-
ras mecum: Quas si plus in am-
bulando fecero laborare. morien-
tur vna die cuncti greges. Pre-
cedat dominus meus ante seruū
suum. et ego sequar paulatim ve-
stigia eius. sicut video paruulos
meos posse. donec veniaz ad do-
minum meum in seyr. Respōdit
esau. Obsecro. vt de populo qui
mecum est saltem socij remaneāt
vię tuę. Non est inquit necesse:
Hoc vno tantum indigeo. vt in-
ueniam gratiaz in conspectu dñi
mei. Reuersus est itaq. illo die

lam vtiq. spiceret
non eam spicere se
posse sentiret. Bilis
ergo aie dñi intendit
immilitatis chorosca
tione reuerberat. Ip-
sa em̄ cūta implens
cuncta circūstat. et id
circo mens non se ad
comprehendēdā incir-
cumscriptā sbam di-
latat. quā inopia sue
circūscriptōis angu-
stat. Vñ. ad se citius
reabit. et p̄spectū qui
busdā varietatis ve-
stigijs. ad suā intima
reuocat. Hec ipsa cū
p̄templatōez facta
nō solida et pmanēs
visio. s̄ quali quedā
visionis imitatio dei
facies dñi. Quia cū p
faciē quelibet agno-
scim. cognitionē dei
faciē vocam. Jacob
ergo postq. cū ange-
lo luctat. est. ait: Vi-
di dñm facie ad faciē
Quali. Cognoui te
um. q. ipse me cogno-
scere dignus est. Hec
cognitio i sine plenit-
sime fiet. Vñ. Nunc
cognosca. sicut et co-
gnitus sum.

XXXIII.
Diuisitq. aquila
dimidiavit vt vnuz
cun em̄ faceret ancilla-
rum cū paruulis suis
et altez libarū cum fi-
lijz suis. Primasq.
mitteret ancillas. se-
cundas literas. Ipe
ante om̄s fratre ado-
ratur. occurreret.

Sic enim vidi
zc. Aug. Et p̄ pau-
tis et p̄turbati animi
verba usq. i hac adu-
lationē prouenerūt. an-
sine peccato potuerūt
dicti: fortassis em̄ qz
dicti sunt et gentium
dij. q. sunt demonia
nō p̄iudicatur ex his
verbis homini dei. qz
et si benigno aīo sunt
dicta s̄ verba fīna.
qz post bonā suscepti-
onē mel. transierat.
potuit sic dici. quēad-
modū moyses phara-
oni de. dict. est. Em̄
illud apli. et si sūt qui
dicuntur dij sine in ce-
lo sine in terra zc. ma-
xime qz sine articulo
dictū est i greco: quā

enidētissime solet veri dei significatio fieri. Nō em̄ dixit p sephon tuthen
p sephontben qd̄ facile intelligit q̄ greci audire et intelligere solent.
Et ego sequar zc. Aug. Queritur si mendaciū fratri p̄miserit. Hoc

eniz sic scriptura nar-
rat. nō fecit. s. co pre-
xit itinere qd virige-
bat ad suos. An for-
te veraci animo pmi-
sit. s. aliud postea co-
gitando telegit.
Sochot. Hiero.
Ubi nos tabernacu-
la habem? in hebreo
legitur sochot. est au-
tem vltz hodie ciui-
tas trās iordanem s.
vocabulo in parte sy-
chopoleos: te qua in
libro loco scriptum?
**Transiuitqz i sa-
lem. Hiero.** Erro-
rōrōr. quomodo sa-
lem sicheu ciuitas ap-
pellatur. cū hiernsalem
in qua regnauit mel-
chisedech. salem ante
dicta sit. aut igit vni-
us vtraz vrbis nois
est. qd de pluribz in-
diz locis inuenimus
vt idem vrbis z loci
nomen in alia z alia
tribu sit. aut ista salē
q. p. sicheu nunc no-
minat. dicemus inter-
pretari. s. summam
atqz pfectam. z illam
q. postea hiernsalem
dicta est pacificam.
Hic accēu pau-
lulā de dinato s. vo-
cabulum sonat. Tra-
dunt hebrei q. s. mur
claudicantis iacob ibi
sanatū sit. Ideoqz ci-
uitatem curati atqz p-
fecti vocabulum con-
secutam.

**Egressa est autē
Dina. Hiero.** Ubi vi-
deat. egredit: cum
mens sua studia
negligēs. actiones ali-
enas curans. extra or-
dinem p. p. z euaga-
tur. quā sicheu prin-
ceps terre opprimit:
qz inuentam in curis
exterioribz dyabolus
corruptit. z cogluti-
nata est anima ei? cū
ea: qz vnitā sibi p. ini-
quitatez respicit. z qz
mens a culpa relipi-
scens afficit. z admis-
sum flere conat: cor-
ruptor spem ac securi-
tatem vacuam ante
oculos vocat: quanti-
nus vtilitatem tristi-
cie subtrahat. Vnde
addit. Tristēqz blan-
dicij telini. Qd em

esau itinere quo venerat in seyr. z
iacob venit in sochot: **Ubi edifi-
cata domo. z fixis tentorijs appel-
lauit nomen loci illius sochot. i.
tabernacula. Transiuitqz in salez
vrbem sichimorum. quē est in ter-
ra chanaan. postqz regressus est
de mesopotamia syriē. Et habita-
uit iuxta oppidū. emitqz partem
agri: in qua fixerat tabernacula a
filijs emor patris sichem centum
agnis. Et erecto ibi altari: inuoca-
uit super illud fortissimum deum
israel.**

Egressa est au-

**tem dina filia iye vt videret mu-
lieres regionis illius. Quā cū vi-
disset sychem filiū emor euei prin-
ceps terre illius. adamauit eam
et rapuit. z dormiuit cum illa vi-
opprimens virginē. z cogluti-
nata est anima eius cum ea: tristē
qz delinuit blandicijs: z pergens
ad emor patrem suum. accipe mi-
chi inquit puellam hanc coniugē
Qd cū audisset iacob absentibus
filijs. z in pastu pecorum occupa-
tis: siluit donec redirent. Egresso
autem emor patre sychem. vt lo-
queretur ad iacob: ecce filij eius
veniebant de agro. Auditoqz qd
acciderat. irati sunt valde. eo qd se-
dam rem operatus esset in israel:
z violata filia iacob rem illicitam
ad eos: Sicheu filij mei adhesit**

anima filij vestre: date eā illi vxo-
rem: z iungamus vicissim cōnu-
bia. **Filias vestras tradite nobis
rum. z seducētū animarū. ad diuersa scissmata
prostitutio est.**
z filias nostras accipite. z habita-
te nobiscū. Terra in potestate ve-
stra ē: exercece. negociamini z pos-
sidete eam. Sed z sichem ad pa-
trem z fratres eius ait: Inueniā
gratiam coram vobis. z quēcūqz
statueritis dabo. **Augere dotem
carnalia munera. p. m. t. n. t. q. b. u. s. delectata
corrupta anima partus corruptioni iniat.**
z munera postulare. Libens tri-
buam qd petieritis: tantum date
michi puellam hanc vxorem. Re-
sponderūt filij iacob sichem z pa-
tri eius in dolo. seuiantes ob stu-
prum sororis: Non possum? sa-
cere qd petitis. nec dare sororem
nostram homini incircūciso: q. il-

licitum z nephariz est apud nos
S. non aliter alienigenē in societate ecclesie ad-
mittuntur. nisi dyabolo renuncient. z sacramen-
tum in hoc valebimus fēderari
tis ecclesie cōmunicent.
si esse volueritis nostri similes. et
circumcidatur in vobis omis ma-
sculini sexus. tunc dabimus z ac-
cipiemus mutuo filias nostras
ac vestras: z habitabimus vobi-
scum. erimusqz vnus populus.
Si autem circumcidi nolueritis:
tollemus filiam nostram z recede-
mus. **Placuit oblatio eoz emor
et sichem filio eius: nec distulit
adolescēs quin statim qd peteba-
tur expleret. Amabat em puellaz
valde: z ipse erat inclitus in omi
domo patris sui. Ingressiqz por-
tam vrbis. locuti sunt populo. Uti
ri isti pacifici sunt: z volunt habi-
tare nobiscū. Negocietur in terra**

alioz facta gūiora.
modo nichil esse qd
factū est. modo mille-
ricordem deū loquit:
z temp? ad penitenti-
am pollicet: vt dū p-
hec recepta mens du-
citur. penitentia disse-
ratur. vt tūc bona nō-
la p. cipiat: quā nunc
mala nulla p. stant
z tūc plen? absorbea-
tur supplicijs: q. nunc
gaudet in delicijs.
Dina. Hiero. Que inter-
pretatur iudiciū istud. s.
est em iudiciū. vt qz
sponte negligens. va-
gatur mor a dyabo-
lo corruptatur.
Dormiuit cū ea.
Aug. Et intēdit ani-
me dū filij iacob z
adamauit virginem
z locutus est secundū
sensū virginis. Quo
modo virgo dicitur
si iam dormiuit cū ea
nisi forte virgo nomē
statis est secundū he-
breum eloquium. an-
postius p. recapitulati-
onem. post cōmemo-
ratur qd ante factus
est. prius enim potuit
intendere anime ipsi-
us. z amare virginē
z loqui secundū sen-
sum virginis: teinde
dormire cū illa.

Pacifici vbi sūt.
interpretati sunt pacifi-
cos: aquila transfudit
consummatos atqz p-
fectos. pro quo in he-
breo legit salamm.
Ex quo apparet illd
esse ver. qd supra de
salem diximus.

Assensi sunt oēs

zc. Aug. Paulo ante iacob loquēs cum esau filios suos infantes esse significat. Quēri ergo p̄r. quomodo potuerunt tantā stragem facere: quā illis in circūcisionis dolo-
re p̄stitit: Sed in-
telligendū est diu hic habitasse iacob. do-
neq; filia ei? grandior fieret: et filij iuuenes. Scriptū est em̄: et ha-
bitauit intra populū emitq; partes agri in quā fixerat tabernacu-
la. a filiis emor pa-
tris siche centū agnū et erecto ibi altari in-
uocauit sup illud for-
tissimū deum israel. Egressa est autē dīna filia iacobi ut videret in-
regionis istius. zc. Ap-
paret ergo his verbis non transeuntem ibi māsisse iacob. s̄ agnū emisse tabernaculum et aram constituisse: et sic diutius habitasse. Filiā vero ei? cū iam amicas habere posset condiscere voluisse si-
lias ciuiū loci: et ita fa-
ctam esse pro illa ce-
dem et reprobationē. Multitudo em̄ non parua erat cū iacob plurimū ditato: sed filij eius in hoc facto nominant: quasi p̄ci-
pes et auctores.

Arreptis duo zc. **S**tra. Sic pastores ecclesie peccatū carnis vel anime vlcis de-
bent gladio spiritus qui est verbū dei. pa-
rati vlcis omnē ino-
bedientiam.

Nos enim pau-
ci zc. Aug. Hoc di-
cit: q̄ plurimū bella poterant surgere: nō q̄ multominus hate-
ret q̄ possent expu-
gnationi ciuitatis suf-
ficere.

Nūquid ut scor-
to zc. Aug. Zelus filiorū iacob in vltio-
nem fororis morali-
ter cōmonet pastores: fideliū curam habere animarū sibi cōmissa-
rum: ne violent cor-
porali relicto: aut for-
micatione spiritali. Paratūq; sint vici-
ci omnē inobedienti-

et exerceant eam: quē spaciola et
lata indiget cultoribus. filias
eorum accipiem? vxores: et n̄ras
illis dabim?. Unū est quo differē
tantum bonum: si circūcidamus
masculos nostros n̄rum gentis
imitantes. et substantia eorum et
pecora et cuncta quē possidet. no-
stra erunt. Tantū in hoc acquie-
scamus: vt habitātes simul vnūz
efficiamus populū. **A**ssensi sūt
quidā in primitia ecclesia: qui circūcisionem et
ritus iudeos: religioni christiane necessarios
esse dicerent. quibus dicitur: Si circūcidamini:
omēs circūcisis cunctis mari-
christus vobis nō proderit. hos paulus celebra-
to conuectu quasi in dolore circūcisionis occi-
bus. Et ecce die tercio. quando
dicitur: cum eos gladio spiritus a societate fidelium
sequestrauit.

grauissimus vulnere dolor est
arreptis duo filij iacob symeon et
leui fratres dūe gladiis. ingressi
sunt vrbem confidenter: interfe-
ciscq; om̄ibus masculis. emor et
sychem pariter necauerūt: tollen-
tes aīam heretica prauitate deceptas de socie-
te dyabol. factum tamē hoc p̄ se faciū ē: q̄
ciuiā iacob dupliciter: s̄ in ecclia. p̄pheta fuit.

res dūam de domo sychem foro-
rem suam. Quibus egressis irru-
erunt super occisos ceteri filij ia-
cob. et depopulati sunt vrbem in
vltionē stupri. oues eorum et ar-
menta et asinos cunctaq; vastan-
tes. quē in domib? et in agris erāt
Paruulos quoq; et vxores eorū
duxerunt captiuas. Quibus per-
petratis audacter iacob dixit ad
symeō et leui: Turbastis me. et odi-
osum fecistis chananis et phere-
zeis habitatoribus terrē huius.
Nos pauci sumus. illi congrega-
ti. percutient me: et deleboz ego et
domus mea. Responderūt: Nū-
quid vt scorto abuti debuerē so-
rore nostra?

In C. XXXV.

In C. XXXV.
In domo dei. ydola esse nō debent.
ascende bethel et habita ibi: fac
ibi fil? apparuit. et pater hoc dicit autē i aliquo
genere locutionis numeradum est.
q̄ altare deo q̄ apparuit tibi. quā-
do fugiebas esau fratrem tuum.

In C. XXXV.
In domo dei. ydola esse nō debent.
mo sua ait: Abijcite deos alienos
qui in medio vestri sūt. et munda-

mini: ac mutate vestimenta vestra
Surgite et ascendamus in bethel
vt faciamus ibi altare domino. q̄
exaudiuit me in die tribulatiōis
meę: et fuit socius itineris mei. De-
derunt ergo ei omnes deos alie-

nos quos habebant et in aures
quē erant in auribus eorum. At
ille infodit eos sub terebintum.
quē est post vrbem sychem. Nun-
q̄ profecti essent. terror dei inua-
lit omnes p̄ circuitum ciuitates.
et non sunt ausi persequi receden-
tes. Venit igitur iacob luzam quē
est in terra chanaan. cognomēto
bethel: ipse et omnis populus cū
eo. Edificauitq; ibi altare. et ap-
pellauit nomē loci illi? dom? dei
Ibi enim apparuit ei deus. cum
fugeret fratrem suum. Eodē tem-
pore mortua est delbora nutrit
rebecce. et sepulta ad radices be-
thel subter quercum. Vocatūq;
est nomē loci illi? quer? fletus.
Apparuit autem iterum deus ia-
cob quando reuersus est de meso-
potamia syrie. et venit in bethel.

Andirūq; ei dicens: Nō vltra vo-
caberis iacob: sed isrl erit nomē
am. et ex. omunicatio
nis gladio feriāt stu-
pratorē: ne impuni?
evadat.

In C. XXXV.
Et in aures quē
zc. Aug. Magnū
quare iures: quē si
ornamenta erant ad
ydolatriā non p̄ine-
bant. sed intelligēdū
est p̄bilacteria fuisse
eorū alienorū.

Venit igitur ia-
cob zc. Aug. nō tā-
dum tria nomina hu-
ius ciuitatis esse com-
memorata. ulābāus
q̄d pri? vocatū est cū
illuc venisset iacob p̄-
gens in mesopotami-
am. et bethel. q̄d ipse
iacob ipsoiuit. et luzā.
nec mīz multis em̄ ci-
uitatib? et fluminib?
sicut et ipsi hominib?
multis de causis ad-
duntur nomina. vel
mutantur.

Diero. Venit igit-
ur. Ecce manifestū
me cōprobat bethel.
nō vlam vt supradī-
ctum est. sed luzā. i-
amē gēlā antea esse
vocatam.

Non vocaberis
zc. Aug. Magnū cū
semel dictū sit. nō vo-
caberis vltra ia. zc.
Quare legat postea ia-
cob vocatus? Sed h
nomē ad illā pertinet
p̄missionē. in qua vi-
detur de? quomodo
nō est ante a patrib?
visus. vbi nō erit no-
men vetus: q̄ nichil
remanebit vel in ipso
corpore restitatis: et
visio dei summū p̄e-
mium erit.

Diero. Nō voca-
beris vltra. Nōdum
em̄ ab angelo nomē
ei imponitur. sed im-
ponendum a deo p̄e-
dicat. Qd igit illuc
fatur p̄mittitur: hic
expletum docetur.

Arescere et mul-

^{Ad pmissio ad spi-}
rituale semē iacob p-
tinet sicut iā ante de-
abraam dictum est.
Dñs em̄ qui supplā-
tāt vicia. r. veterē ho-
minē cū actibz suis de-
ponunt. r. mentis o-
culos ad deū intendūt
recte ad iacob p̄tinet
cū fides r. actus imi-
tantur. Regesq; de
lumbis ei⁹ egrediunt⁹
i. sancti qui secundū
voluntatē dei se r. sū-
ditos vere regunt de-
cū? semine spiritali
i. imitatione fidei in
bonis operibz sēcun-
dantur.

Ille vero erexit
zc. Aug. Factum est
iteruz hoc in loco qd
ante factum fuerat.
vel memoratū hic qd
ante fuerat factū. S. z
qdlibet horz sit super
lapide libavit iacob
nō lapidi. Qd ergo
sicut ydolatre solent
aras ante lapide con-
stituerē. r. tanq; deo
lapidi libare.

Effratam. Hier.
Effrata et bethleem
vnius vrbis vocabu-
lum est sub interpreta-
tione cōsimili. Inter-
pretat⁹ em̄ frugifera.
r. dom⁹ panis. ppter
panes qui de celo de-
scendit.

Egrediente autē
zc. Hier. Quid tibi
vult q; eundem ben-
noni rachel cuz pare-
ret vocavit filiuz do-
loris mei. nisi futurū
ex ea tribu paulū qui
affligeret filios eccle-
sie tempore p̄secutōis
sue. Aliter per benia-
min terrestriā hierusa-
lem figurat q; est in
tribu beniamin. cuius
popul⁹ grani dolore
matrem afficit fundē
do sanguinē p̄pheta-
rum. r. in necē christi
clamādo. sanguis ei⁹
sup nos r. sup f. n.

Hiero. Et factum
cū dimitteret animā
Siquidez moriebat⁹
vocavit nomen ei⁹ fi-
li⁹ doloris mei. Pa-
ter vero eius vocavit nomen eius beniamin. In hebreo similitudo nomi-
nis resonat. fili⁹ em̄ doloris mei. qd nomen moriens mater imposuit dicit⁹
benoni. Fili⁹ vero dextre. i. virtutis. qd iacob mutavit beniamin. Vnde
errāt qui putant beniamin filium dextre interpretari. Dextera enim dicit⁹
iamin r. finitur in n. Dies quidē appellatur iamin. r. terminatur in m.

Egrediente inde fuit zc. Hier. Hic locū volūt esse hebrei vbi postea

tuū. Et appellavit eū israel. Dixit

^{Successione tua vsq; ad excellentiā regni.}
q; ei. Ego deus omnipotēs. ^{Numero} ^{Secūdm carnē populi scdm fidē}
scere r. multiplicare. ^{Sancti se r. subdi}
getes r. po-
puli nationū ex te erunt. ^{tos bene regentes.} Reges
de lumbis tuis egredientur. ter-

ramq; quā dedi abraam r. ysaac
^{In spe.} ^{In re.}
dabo tibi r. semini tuo post te.

Et recessit ab eo. Ille vero erexit
^{In typum figure ecclesie.} ^{Memoratum est}
hic qd ante fuerat factū.
titulū lapideū in loco quo locut⁹
^{In illa sicut ydolatre.}
fuerat ei deus. Libans sup eū liba-
^{future ecclesie sacramēta p̄signans.}
mina. r. effundens oleū vocatq;

nomen loci illi betbel. Aggressus
^{quo fact⁹ ē mand⁹. r. novitatē vite significās}
aut inde venit verno tempore ad
^{Que interpretatur frugifera. q; vbi panis. vi}
terra quē ducit⁹ effratam. in qua

cuz parturiret rachel. ob difficul-

tates partus p̄clitari cepit. Dixit

q; ei obstetric. Noli timere. q; et

hunc habebis filiuz. Agrediente

autē anima p̄ dolore r. imminēte

iam morte. vocavit nomē filij sui

benoni. id ē. filius doloris mei.

^{Quia de sinistra in dexterā erat trāsferend⁹}
Pater vero appellavit eū benia-
^{id est de p̄secutore futuris apostolus.}
min. i. filius dextre. Morua est

ergo rachel. r. sepulta est in via q̄

ducit effratam. hoc est bethleem

Freritq; iacob titulū sup sepulcr-

eius. Dic est titulus monumenti

rachel vsq; in presentem diem.

<sup>Presentē ecclesiā significans. vbi angeli na-
to domino cecinerūt gloria in excelsis deo.</sup>
Aggressus inde fuit tabernaculū

trans turrem gregis. Quoz ba-

bitaret in illa regione abiit ruben

signatur. qui legē que i. scribitur generabat qua
r. dormiuit cū bala cōcubina pa-
tris sui. Qd illum minime latuit.

^{Apostolicū significātes numerum}

Erant autē filij iacob duodecim. fi-

lij lyē primogenitus ruben. r. sy-

meon. r. leui. r. iudas. r. ysachar.

zabulon. Filij rachel. ioseph. et

beniamin. Filij balē acille rache-

lis. dan. r. neptalim. Filij zelphē

ancille lyē. gad r. aser. Ipi filij ia-

cob qui nati sunt ei in mesopota-

mia syrie. Venit etiā ad ysaac pa-

trēm suū in mambze ciuitatem ar-

bee. Hec est hebron in qua pere-

grinatus est abraam r. ysaac. Et

completi sunt dies ysaac centum

octuaginta annoz. cōsumptusq;

etate mortuus est. r. appositus est

populo suo senex r. plen⁹ diez. r.

sepelierūt eū esau r. iacob filij sui.

Ne autē sunt

generationes esau. ipse est edom.

^{Recapitulatio. an̄ mōtē em̄ ysaac factū ē hoc.}
Esau accepit vxores de filiabus

chanaan. Ada filiam elom gēbei

zoolibama filiā ane filij sebeon

enci. Basemath quoq; filiā hyl-

mael sororez nabaioth. Peperit

autē ada eliphaz. Basemath ge-

nuit rahuel. Zoolibama genuit ie-

hus z ibelon z chore. Ipi filij esau

qui nati sunt ei in terra chanaan

Zulit autē esau vxores suas r. fili-

templū edificatū est.

z turrem ad turrem

gregis significari. i.

congregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

gregationis r. cō-

in seyr dicat habitas
se: Hic fieri potuit ut
iacob fugiente in me
sopotamia: esau dolo
re pzepte benedicti
onis a parente recel
serit: et habitauerit in
seyr. xx. annis. quibz
iacob ausuit. Qui re
uerso recedat rur
sus de seyr: reuersus
aut fratre suo: donec
pater viueret: qd mor
tuo a fratre cessit: qz
diuites erant et simul
habitare no poterat
Isti filii seyr zc.
Dico. Postqz enu
merauit filios esau.
altius repetit qui an
te esau in terra edom
principes extiterunt ex
genere horreorū. qui
liberi interpretant. In
deuteronio manife
stus scribit quomō
venerit filij esau et in
terfectis ho: reis terrā
eoz hereditauerunt.
Sic. Filij seyr zc.
Id est liberi q licet i
paralipomenon legit
primo habitauerunt
in monte seyr. quibz
expulsi ydumei ha
bitauerunt pro illis.
Erat aut foror.
Dico. Hec est thāna
de qua supradictum
est. et thāna erat co
cubina eliphaz pri
mogeniti esau zc. Hō
horreor recordat. qz
primogenitus filioz
esau et filiabus eoz
accepit concubina. Pr
aut dicit thēman et ce
nez et amalech. et reli
qua. Sciam? postea
regionibz et gentibus
ydumeoz et his vo
cabula imposita.
Iste est ana zc.
Dico. Quidā simpli
cit aqs calidas hūc i
deserto repisse dicūt.
qz vocant thēmas.
Dico. Iste ē ana
Qui inuenit ranum
in deserto cū pasceret
asinos sebeon patris
sui. Maria apud be
bzgos de h. capitulo
disputat. Apud gre
cos em et nostros silē
tiū est. Alij putant iā
nuz maria appellata
Hūc em scribitur
litteris. et volūt illum
pascētē asinos aqz
cōgregatōes repperit
se. q iuxta ydionia be
bzg linguz maria di

a fratre suo iacob. Diuites enim
erant valde: et simul habitare nō
poterant: nec sustinebat eos terra
peregrinationis eorum pze mul
titudine gregū. Habituauitqz esau
in monte seyr. ipse est edom. De
aut sūt generationes esau patris
edom in monte seyr: et hec nomi
na filioz eius. ^{Thēmanites.} Eliphaz filius ada
vxoꝝis esau. Rabel quozqz fili
basemath vxoꝝis ei. ^{Thēmanites.} Suerūqz fi
lij eliphaz thēman. Omar sephua
et gathan. et cenez. et chore. Erat
aut thāna concubina eliphaz filij
esau. quē peperit ei amalech. Ibi
sunt filij ada vxoꝝis esau. Filij au
tem rabel. naath. et zara. semma
et meza. Ibi filij basemath vxoꝝis
esau. Isti quoqz erāt filij ooliba
ma filię ane filij sebeon vxoꝝis
esau quos genuit ei: iehus et ihe
lon et chore. Ibi duces filioz esau
filij eliphaz primogeniti esau:
Dux thēman. dux Omar. dux se
phua. dux cenez. dux chore. dux
gathan. dux amalech. Ibi sunt fi
lij eliphaz in terra edom. et hi filij
ada. Ibi quoqz filij rabel filij
esau. dux naath. dux zara. dux se
ma. dux meza. Ibi aut duces ra
buel in terra edom. Isti filij base
math vxoꝝis esau. Ibi aut filij oo
libama vxoꝝis esau. Dux iehus.
dux ihelon. dux chore. Ibi duces
oolibama filię ane vxoꝝis esau.
Isti sunt filij esau. et hi duces eo
rum: ipse est edom. Isti filij seyr
horrei habitatoꝝis terre. Lothan
et sobal. et sebeon. et anan. dison. et

eser. et disan. Ibi duces horrei fi
lij seyr in terra edom. facti sūt au
tem filij lothan horrei et eman.
Erat autēz soror lothan thāna
Et isti filij sobal. aluban et mane
eth et ebal sephi et onan. Et hi filij
sebeon achia et anan. Iste est anā
qui inuenit aquas calidas in soli
tudine cum pasceret asinas sebe
on patris sui. Habuitqz filij di
san et filiam oolibama. Et isti filij
disan: abda. et iesban. et iethram
et charan. Ibi quoqz filij eser bala
annan. et zeuan et achan. Habuit
autem filios disan hus et aran.
Ibi duces horreorū: dux lothan
dux sobal. dux sebeon. dux ana
dux dison. dux eser. dux disan.
Isti duces horreorum qui impa
uerunt in terra seyr. Reges autē
qui regnauerunt in terra edom
anteqz haberent regem filij israel
Hō qui in libro numeroꝝu legitur cōduxisse
fuerunt hi. Balach filius beor:
balaam ariolū. ipse em rex moab: et filius sephoz
iste rex in seyr. et filius beor.
nomēqz vrbis ei denaba. Mor
tuus est autēz balach. et regnauit
pro eo iobab filius zare de bosra
Cūqz mortuus esset iobab regna
uit pro eo husan de terra thēma
norum. Hoc quoqz mortuo: re
gnauit pro eo adad: filius bada
di. qui percussit madian in regio
ne moab. et nomē vrbis ei auih
Cūqz mortuus esset adad. regna
uit pro eo semla de maserecha.
Hoc quoqz mortuo regnauit p
ro saul de flumio rooboth. Cūqz
et hic obiisset. successit in regnum
balaannan filius achobor. Isto
quoqz mortuo. regnauit pro eo

cūqz stagnū rppit
qd i heremo difficile
inuenit. Nō nulli pu
tāt aqs calidas lingua
punica qz bebzge pter
mina ē. h. noie signifi
cari. Sūt q arbitrat
onagros hūc a sinabo
admisisse: et hūc rep
pisse pcutitū ut velo
assumit nasceret asini
q vocat iamin. Alij
dicunt q equoz gre
ges ab alinis prim? fe
cit ascedi. ut muli cō
tra naturā nasceret.
Isti duces. De h
cedentibz aut. qui de
seyr. nō de his quos
h incipit numerare q
de esau sunt.
Reges autē Hic
dū q non omēs reges
cōmemorat q fuerūt
anteqz haberet reges
filij israel. quoz primus
saul. h. hos oēs tūq
regnauerūt anqz mo
reretur moyses.
Reges a. Scdm
temp? q vnebat scri
ptoz cōmemorat. cūz
aut seyr q istos genu
it ibi habitaret nōdū
venire esau in terrā
illā. ab eo vocabatur
terra edom.
Augu. Nō miz q
numerant ab abra
am p esau. prēm gen
tis edom. ad quē per
rabel filij esau. et za
ra filij rabel. et io
bab filij zara cui suc
cessit balach. q prim?
fuit rex in terra edom
vsqz ad vltimā regē
quē nominare potuit
moyses. ples genera
tiones inueniunt qz
numerant ab abraā.
p iacob vsqz ad moy
sen. Illic em inueniū
tur fere. vij. Hic autē
vsqz ad moyse ferme
vij. Fieri emz potuit
ut ideo ples ibi noīa
rent. qz cūq mortuo
ples aut alteri succeffe
rūt. sic cōtigit ut aliū
ordinē seqs mathe?
ab abraā vsqz ad io
seph. xl. duas genera
tiones numeret. Lu
cas alio ordie nō per
salomonē sic ille: h. p
nathan. lxxvi. In il
lo em ordie vbi plu
res numerant citius
mortui sūt qz hic ubi
pauciores.
Husan. Dico.
Quē quidā suspicāt
b2

esse iob. ut in fine voluminis ipsius additum est. Sed hebrei afferunt eum de stirpe nador generatum ut iam supradictum est. **C. XXXVII.**

Ioseph cum sedecis. Aug. Quomodo potuerit mors ysaac decem et septem annorum ioseph inuenire. sicut scriptura videtur ex ordine narrare. inuenire difficile est. Si enim post mortem aui sui ysaac decem et septem annorum fuit. quoniam cum frater in egipto vendiderunt. pater eius iacob. xvij. anno filij sui ioseph. c. xx. annorum fuit. Venit enim eum ysaac cum esset annorum. lx. sicut scriptum est. Dixit ergo ysaac postea. c. xx. annos. quia centesimo octogesimo anno mortuus est. Idcirco dimisit filios. c. xx. annos habentes. et ioseph. x. et vij. Ioseph autem xxx. annorum fuit quando apparuit in conspectu pharaonis. Scitum autem. vij. anni ubertatis. et duo famis donec ad eum pater cum fratribus venit. Triginta ergo novem annos habebat ioseph. quando iacob introiit in egiptum qui tunc sicut pharaoni dixit centesimum tricesimum annum agebat etatis. Centum autem. xx. annorum erat iacob. quoniam erat ioseph. x. et vij. quod verum esse non potest. Si enim decimoseptimo anno ioseph. iacob. c. xx. agebat. tricesimo nono anno ioseph. non. c. xxx. sed. c. xl. duos agebat annos. Si autem die mortis ysaac nondum erat ioseph. x. et vij. annorum. Si aliquanto post mortem aui. ad septimum decimum pervenit annum. Quo anno testante scriptura venditus est in egiptum. plusquam. c. xl. duorum annorum debuit esse pater eius. quando filius in egiptum secutus est. Scriptura enim postquam narravit ultimum annuum vite ysaac centesimum et octogesium. et eius mortem et sepulturam. deinde memoravit quomodo digressus est elau a fratre suo de terra chanaan in mortem seyr. et contexit memoratorem regum et principum gentis illius in qua se constituit. vel qua propagavit elau. postea de ioseph sic intulit. habitabat iacob in terra chanaan. hec autem procurat iacob. Ioseph decem et septem annorum erat pascens cum fratribus oves. Deinde narratur causa somniorum quomodo odiosus factus sit fratribus et venditus. Aut ergo eodem decimo et septimo anno. aut aliquanto maior venit in egiptum. et quolibet modo manet questio. Si enim. x. et vij. annorum fuerit post mortem aui. quando pater eius centum viginti annorum fuit. profecto anno eius. xxx. nono. quando iacob venit in egiptum. c. xlii. annum idem iacob debuit agere. Fuit autem centum triginta. Si ergo decem et septem annorum ioseph venditus est. ante duodecim annos quam moreretur auius eius venditus inuenitur. Decem enim et septem

adad. nomenque urbis eius pbon

Et appellabatur vxor illi mee

zabel filia mathreth filie mizaab

Hec ergo nomina ducum elau in

cognationibus et locis et vocabulis suis

is. Dux thana. dux aluba. dux ie

theth. dux oolibama dux ela dux

phynon. dux cenez. dux theman

dux mabsar. dux mabdibel. dux

biran. Hi duces edom habitantes

in terra impij sui. ipse est elau

pater ydumeorum. Habituavit autem

iacob in terra chanaan in qua pater

suus peregrinatus est. et hec sunt

generationes eius.

C. XXXVII.

Ioseph cum

ysaac. ^{f. perfecte. f. vice et doctrine} ^{f. euage}

lico pane. ^{f. sedecim esset annorum} ^{f. pascibat}

^{f. oves sibi a patre commissa.} ^{f. sapientia}

gregem cum fratribus suis ad

huc puer. Et erat cum filiis bal et

zelphę vxorum patris sui. accusa

uitque fratres suos apud patrem

^{f. qd est fraternum odium. vel qd cum peccatis} ^{f. m}

^{f. sciebantur. vel soli ruben accusauit. p. concubina} ^{f. patris ut p. synodothen parte a toto accipiam}

^{f. non enim omnes accusauit.} ^{f. deus pater.}

crimine pessimo. Israel autem dile

gebat ioseph ^{f. christum.} ^{f. p. humano genere.} super omnes filios suos

annorum esse non potuit nisi ante duodecim annos mortis ysaac. Centesimo et octauo anno vite patris sui iacob. his enim cum adiacerimus viginti duos annos quibus usque ad aduentum patris sui fuit in egipto sicut ante ioseph triginta et nouem. et iacob centum triginta. et nulla erit questio. Sed quia scriptura post mortem ysaac hec narrat. putat ioseph post mortem eius decem et septem annorum fuisse. Intelligamus ergo de vita ysaac tanquam multum recepit tacuisse scripturam. cum dicit iacob et eius filijs loqueretur vino tunc ysaac. et vij. annorum cepit esse ioseph.

^{f. mundi incarnari fecisset.}

os. eo quod in senectute genuisset eum

^{f. Alle. tunica polimita. f. varietate populorum}

^{f. ex omnibus gentibus. p. gregatam in christi corpore.}

^{f. adherentem sibi ecclesiam ex omnibus gentibus.}

^{f. per gratiam virtutum.}

^{f. fecitque ei tunicam polimita. Alii}

^{f. iudei secundum carnem.} ^{f. deo.}

identes autem fratres eius quod a patre

plus cunctis filiis amaretur. ode

rant eum. nec poterant ei quicquam

^{f. Non est hic homo a deo qui sabbatum non}

^{f. custodit.} pacifice loqui. Accidit quoque visum

somnium referret fratribus.

que causa maioris odij seminari

^{f. Alias dixit ioseph fratribus suis.}

um fuit. Dixitque ad eos. Audite

somnium meum quod vidi. Puta

bam colligare nos manipulos in

^{f. In resurrectione.} agro. et quasi confluere manipu

lum meum et stare. vestrosque circum

^{f. Christo sicutur omne gentes. et inferno.}

^{f. stantes adorare manipulum meum.}

^{f. quasi} Responderunt fratres eius. Num

^{f. dicant iudei non habemus regem nisi cesarem.}

quid rex noster eris aut subijcie

^{f. sibi sibi prophetas apertum} mur dicioni tue. Hec ergo causa

^{f. dicis moyses de me scripsit. et prophete.}

somniorum atque sermonum inuidie et

^{f. Reptura} odij fomitem ministravit. Aliud

^{f. est p. alias imagines futurorum confirmatio.}

quoque vidit somnium quod narras

^{f. Sanctorum excellentia.}

fratribus ait. Vidi quasi solem et

^{f. f. ecclie claritate.} ^{f. f. populorum multitudinem} lunam et stellas undecim adorare

me. Quod cum patri suo et fratribus

^{f. hec increpatio duricia significat iudeorum qui}

^{f. christum premerunt. quod ex se natum cognoscunt.}

retulisset. increpauit eum pater

offerri precepit. ut opus bonum quod incipimus

peruenire fine compleamus.

Adventus autem f. zc. Fratres christi secundum carnem iudei. de quorum co

gnatione carnem suscepit. Sed quia videbant quod gratia virtutum in eo fiebat.

quod testabat patris precipua dilectione. inuidebant nec poterant ei quicquam

pacifice loqui. et sepius insidias tendebat. et patremfamilias in tezelzebub

principem demoniorum demonia egere blasphemabant.

Putabam colligare te. Alii. Hoc spiritualiter in christo impletum.

Et erat cum f.

Ioseph vij. et duo

decim filijs iacob pre

teritis patri dilectis

xpm significavit. que

te. pater secundum

carnem natum ceteris fra

tribus ex abrahe stirpe

progenitis preiulit. Un

amabat enim iacob. eo

quod in senectute genui

set eum. Senescere enim

mundo filius dei de

virgine natus fuit tan

quam filius senectutis.

Et erat cum zc. In

primitiva ecclesia nec

abieciat sibi adhe

rentes per predicationem

pseudo apostolorum

quos significat anal

le iacob. quos et nolu

it phitieri cum in noie

eius miracula faceret.

Fecitque ei tunicam

^{f. Hiero. Pro tunica}

^{f. varia aquila interp}

^{f. tatus est astrologon}

^{f. i. talares. Pimach}

^{f. manicata. sive qd ad}

^{f. talos usque descende}

^{f. ret. et manibus artificis}

^{f. mira est varietate di}

^{f. stincta. sive qd habet}

^{f. ret manicas. Antiqui}

^{f. enim magis colobis. i.}

^{f. vestibus sine manicas}

^{f. utebantur.}

Brege. Quia

ioseph inter fratres

usque ad finem vite in

stus perseverasse descri

bitur. solus talare tu

nicam habuisse phi

betur. Quid est tala

ris tunica nisi actio

consimata. Quasi ei

ptensa tunica talum

Num ego zc.

Queri potest secundum litteram quando a patre adoratur sit qui pater solent et a matre qui pater luna designatur. Neque enim iacob qui descendit in egiptum legitur adorasse eum. Mater vero la relictus erat. Sed ad allegoriam recurramus qui in christo impletur.

Ergo fratres il-

lius zc. vbi remanet michi zc. Illi. Iacob mittit filium ut de fratribus curam gereret. et pater filium vni genitum: ut genus humanum peccatis languidum visitaret. Vnde mittit deus filium suum in similitudinem carnis. Pater enim ioseph ut videret si cuncta prospera essent erga oves. Et christus ait: Non veni nisi ad oves qui perierunt domus israel.

In dothaim.

Defectione. In gratia diuina defectione erat qui de fratribus cogitabant.

Ruben. Pie-

nidens hunc sermo prophetis quem ruben significat. (qui interpretatur visio filii) prophetis comminationibus terrebatur ut innocentes se servarent a sanguine christi fratris sui secundum carnem.

suus et dicit. Quid sibi vult hoc

vel nuncquid. Quasi sol.

Num ego

Quasi luna. Quasi stelle.

et mater tua et fratres tui adora-

bimus te super terram. Inuide-

bant igitur ei fratres sui. Pater

vero rem tacitus considerabat.

Tunc fratres illius in pascuis

gregibus patris morarentur in

scilicet interpretatur humus: quia pater onere legis. Deus pater. Sed quos visitandos

sychem. dicit ad eum israel. Fra-

milit pater filium qui curam eorum gereret. et presens onere legis.

tres tui pascunt oves in sicchimis

Incarnati. Visitandos.

veni mittam te ad eos. Quo re-

spondente ipso sum. Ait. Clade

intelligens aut re-

et vide si cuncta sint prospera erga

fratres tuos et pecora. et renun-

cia michi quid agatur. Missus est

valle hebron venit in sychem. In

prophetico sermo. Siquis quid te

venitque eum vir errantem in agro

et interrogavit quid quereretur. At

ille respondit: fratres meos quero

indica michi ubi pascant greges

Non inveniuntur iudeos quos querebat. Rndit sermo propheticus.

Dixitque ei vir: Reverserunt de loco

istis. Audivi autem eos dicentes: ea-

mus in dothaim. Perrexit ergo

ioseph post fratres suos et inveni-

nit eos in dothaim. Qui cum vidisset

eum procul antequam accederet

Sic iudei cogitauerunt christum occidere et

consilium statuerunt dicentes: cruce eum et alius

ad eos cogitauerunt eum occide-

re. et mutuo loquebantur: Ecce

et iudei verba christi somnia reputant. Sde

somniator venit. Venite occi-

damus eum. et mittamus in cister-

nam veterem. dicimusque: fera pes-

cia. vnde: Ecce ego mitto vos sicut ovis in medio

lupa deuorauit eum. et tunc appa-

rebit quid illi prosint somnia sua

Audiens hoc ruben nitebatur li-

berare eum de manibus eorum.

et dicebat: Non interficiam iacob

quia damnum est veritate negare. et tace-

re eius. nec effundamus sanguinem:

sed projicite eum in cisterna vete-

rem que est in solitudine: manus-

que vestras seruate innoxias. Hoc

autem dicebat volens eripere eum

de manibus eorum. et reddere pa-

tri suo. Non festigitur ut puenit

ad fratres suos. nudauerunt eum

Carne assumpta. que omni virtute perfecta.

tunica talari et polimita. miserunt

in cisternam veterem que non

habebat aqua. Et sedentes ut co-

mederent panem. viderunt bysma-

elitas viatores venire de galaad

fera mundo languenti supposituerunt malagmata

et camelos eorum portantes aro-

matam et resina et stactem in egiptum

Sicut credentes iudeos. significat qui nec mor-

te christi vultu consentire. nec faciendo supponere.

Dirigit ergo iudas fratribus suis:

Quid nobis prodest si occideri-

mus fratrem nostrum. et celaueri-

mus sanguinem ipsius. Melius

est ut vendatur bysmaelitis: et ma-

nus nostre non polluatur. frater

enim et caro nostra est. Acquieuerunt

fratres sermonibus eius: et ptere-

untibus madianitis negociatozi-

bus. extrahentes eum de cisterna

tanquam vile mancipium.

vendiderunt eum bysmaelitis tri-

ginta argenteis. Qui duxerunt eu-

um in egiptum. Reuersusque ruben ad

cisternam non inuenit puerum:

Sapientis sacramentis legis dicitur iudeis. quia

christus surrexit.

et scissis vestibus pergens ad fra-

tres ait: Puer non coparet et ego

verbo dei transibo ad gentes.

quo ibi. Tulerunt autem tunicam

in suspicionem peccati vitam et blasphemantes

eam. et in sanguinem hedi quem

occiderat tinxerunt: mittentes qui

infamabant apud patrem quod infamare vole-

bant dicentes. non esse filium dei.

ferrent ad patrem et dicerent hanc

inuenimus. vide vestram tunicam filij

tui sit an no. Quam cum agnouisset

Nudauerunt eu-

um. et iudei christum p morte expoli-

auerunt tunicam corpo-

rali. et polimita. et

corata omni virtute

diuersitate. Re-

spererunt autem tunicam

sanguine hedi qui falsis

testimoniis eum accusa-

tes in inuidia peccati

reducerunt. Ioseph

mittit in cisternam. in

lacum. et christus expoli-

atus carne humana

descendit ad infernum.

Viderunt bysma-

elitas. Aug. Que

ritur quare bysmaeli-

tas scriptura quibus

vendit ioseph

etiam madianitas vo-

cat. cum bysmael sit de

agar filius abrahę. de

cechura vero madiani-

ty. An quia scriptura

dixerat de abrahę quod

munera. et dederat si-

liis concubinarum sua-

rum. Agar. et cecbu-

re. diuisitque eos ab

ysaac filio suo in ter-

ram orientis. et ideo

vnā gentem fecisse in-

telligendi sunt. An ve-

ra est opinio hebreo-

rum qui dicunt agar et

cechuram vnā fuisse

Extrahentes e-

um. Ioseph de cister-

na leuatus. bysmaeli-

tis vendit. et christus ab

inferno regressus ab

omnibus gentibus fidei

comertio comparatur.

Ille p iudeis consilium

triginta argenteis di-

strahitur. et hic p con-

silium iudeis scarioth nu-

mero eodem vendat.

Et vendiderunt

et iudei. Hebraica

veritas habet argen-

teis. neque enim viliori

metallo dominus ven-

di debuit quam ioseph.

Scissisq; uestibus etc. **Jf.** Jacob posteritatis sue ploras dispendia quasi pater filium lugebat amissum. et quasi prophetam interitum iudeorum. Scidit vestimentum quod in passione domini fecit princeps sacerdotum. Sed et velum templi scissum est. ut prophetam et nudatum populum suum. et diuisum ostenderet regnum. **Descendit in infernum** etc. Querit quomodo hoc intelligat. verum mali tantum. an etiam boni in infernum descendunt. Si tantum mali. quomodo iste ad filium suum dicit se lugentem descendere velle. Non enim in penis inferni credibile est eum esse. An perturbati et dolentis verba sunt mala sua etiam hoc exag gerantis. an credibile est apud infernum quedam loca secreta. et minus penalia ante passionem domini fuisse. ad que etiam sancti descendebant. quod nullus paradisi ingredi poterat. donec christus rompemus igneam amoveret.

Die. Madianei aut vendiderunt ioseph in egipto pbuti pbuti eunuchus pbuti rationis archimachiro. Plerumque archimachiro. i. cocoz principis. p magistro exerceat scriptura ponit Machires quippe grece interpret occidere. Venditus est igitur ioseph principi exercitus et bellatorum. non petefre. ut in latino scriptum est. sed pbuti pbuti eunuchus. Vbi querit quomodo posita vxore habere dicatur. Tradit beo: ei emptum ab ioseph ob nimiam pulcritudinem in turpe ministerium. et a domino virilibus ei arefactis. postea creptum esse iuxta morem gerophanta. num. i. sacra loquendum in pontificatu diopseos. et huius filia esse asenes quam postea ioseph accepit vxorem.

Et tempore etc. **Aug.** Querit quomodo ista fieri potuerit. Si enim postea quam ioseph venit in egiptum. quomodo intra. xx. et duos annos. Nam post tantum temporis colligit in egipto ad ioseph eos venisse cum patre suo fieri potuit. ut filij iude et etatis possent omnes ducere vxores. Nam thamar nuru suam mortuo primogenito alteri filio dedit. quo etiam mortuo. expectavit ut crederet tercius. et cum creuisset. nec illi dedit. tumes ne et ipse moreretur. Vbi factum est ut eide focero se supponeret. Quomodo h oia infra ta paucos annos fieri potuerit. merito querit. nisi forte ut solet scriptura p recapitulatione aliquot annos ante venditum ioseph h fieri cepisse intelligi velit. Quia sic positum est ut diceret. Factum est aut in illo tpe. Vbi tñ querit. Si sedecim annos erat ioseph qui vendit. est: quor annos poterit esse iudas quartus filius iacob. qui ipse primogenitus ruten. ut plurimum fratre suo ioseph. v. aut. vi. annis potuit pcedere. Evidenter aut scriptura dicit. xxx. annos fuisse ioseph qui innotuit pharaoni. Quia ergo ipse anno septimodecimo venditus credat. xij. annos in egipto pegerat. ignot. pharaoni. Ad hos aut xij. accesserunt. vij. anni vbertatis. et facti sunt. xx. his addunt duo anni famis. quod secundo anno famis intravit iacob in egiptum. cum filiis suis. et sunt vigintiduo quibus auisit ioseph a patre et fratribus suis. Quo medio tempore quomodo fieri potuerit de vxore et filijs et nuni iude oia qui narrant inueniri difficile est. nisi forte credam. mor. ut adolescere cepit iudas. incivisse in amore ei. quam duxit vxore. nondum vendito ioseph.

Iudas a fratribus etc. **Vid.** sicut ceteri patriarche xpm significat

Innocentia. **S**ententia iudaica **pater ait. Tunicam filij mei est. f.** **J**uxta illud. zel domus tue comedit me. **De** **ra pessima comedit eum.** **B**estia **stialis populus.** **A**peritis sacramentis. **deuorauit ioseph.** **Scissisq; ve** **t** Singulis annis ex paterna traditione recortatur ecclesia tristicia apostolorum de morte christi. **Planctus iacob.** **ppheticus de morte christi** **filij filij plus luget iudeorum perditione quam filij** **stibus indutus est cilicio.** **luges** **sui passionem.** **filij suum multo tempore.** **Aggre**

gatis aut cunctis liberis eius. ut

lenirent dolore patris. noluit co

solationem recipere. sed ait. Descen

dam ad filium meum lugens in infer

num. Et illo pseuerante in fletu.

doctores ex gentibus accepto fidei precio christi

sum in vniuerso mundo predicauerunt.

madianei vendiderunt ioseph in

egypto pbuti pbuti eunuchus pbuti

rationis archimachiro. i. cocoz prin

cipes. p magistro exerceat scriptura ponit

Machires quippe grece interpret occidere.

Venditus est igitur ioseph principi exercitus

et bellatorum. non petefre. ut in latino

scriptum est. sed pbuti pbuti eunuchus.

Vbi querit quomodo posita vxore habere di

catur. Tradit beo: ei emptum ab ioseph

ob nimiam pulcritudinem in turpe ministe

rium. et a domino virilibus ei arefactis. po

stea creptum esse iuxta morem gerophanta.

num. i. sacra loquendum in pontificatu diopseos.

et huius filia esse asenes quam postea ioseph accepit vxorem.

Et tempore etc. **Aug.** Querit quomodo ista fieri potuerit. Si enim postea quam ioseph venit in egiptum. quomodo intra. xx. et duos annos. Nam post tantum temporis colligit in egipto ad ioseph eos venisse cum patre suo fieri potuit. ut filij iude et etatis possent omnes ducere vxores. Nam thamar nuru suam mortuo primogenito alteri filio dedit. quo etiam mortuo. expectavit ut crederet tercius. et cum creuisset. nec illi dedit. tumes ne et ipse moreretur. Vbi factum est ut eide focero se supponeret. Quomodo h oia infra ta paucos annos fieri potuerit. merito querit. nisi forte ut solet scriptura p recapitulatione aliquot annos ante venditum ioseph h fieri cepisse intelligi velit. Quia sic positum est ut diceret. Factum est aut in illo tpe. Vbi tñ querit. Si sedecim annos erat ioseph qui vendit. est: quor annos poterit esse iudas quartus filius iacob. qui ipse primogenitus ruten. ut plurimum fratre suo ioseph. v. aut. vi. annis potuit pcedere. Evidenter aut scriptura dicit. xxx. annos fuisse ioseph qui innotuit pharaoni. Quia ergo ipse anno septimodecimo venditus credat. xij. annos in egipto pegerat. ignot. pharaoni. Ad hos aut xij. accesserunt. vij. anni vbertatis. et facti sunt. xx. his addunt duo anni famis. quod secundo anno famis intravit iacob in egiptum. cum filiis suis. et sunt vigintiduo quibus auisit ioseph a patre et fratribus suis. Quo medio tempore quomodo fieri potuerit de vxore et filijs et nuni iude oia qui narrant inueniri difficile est. nisi forte credam. mor. ut adolescere cepit iudas. incivisse in amore ei. quam duxit vxore. nondum vendito ioseph.

Iudas a fratribus etc. **Vid.** sicut ceteri patriarche xpm significat

Innocentia. **S**ententia iudaica **pater ait. Tunicam filij mei est. f.** **J**uxta illud. zel domus tue comedit me. **De** **ra pessima comedit eum.** **B**estia **stialis populus.** **A**peritis sacramentis. **deuorauit ioseph.** **Scissisq; ve** **t** Singulis annis ex paterna traditione recortatur ecclesia tristicia apostolorum de morte christi. **Planctus iacob.** **ppheticus de morte christi** **filij filij plus luget iudeorum perditione quam filij** **stibus indutus est cilicio.** **luges** **sui passionem.** **filij suum multo tempore.** **Aggre**

gatis aut cunctis liberis eius. ut

lenirent dolore patris. noluit co

solationem recipere. sed ait. Descen

dam ad filium meum lugens in infer

num. Et illo pseuerante in fletu.

doctores ex gentibus accepto fidei precio christi

sum in vniuerso mundo predicauerunt.

madianei vendiderunt ioseph in

egypto pbuti pbuti eunuchus pbuti

rationis archimachiro. i. cocoz prin

cipes. p magistro exerceat scriptura ponit

Machires quippe grece interpret occidere.

Venditus est igitur ioseph principi exercitus

et bellatorum. non petefre. ut in latino

scriptum est. sed pbuti pbuti eunuchus.

Vbi querit quomodo posita vxore habere di

catur. Tradit beo: ei emptum ab ioseph

ob nimiam pulcritudinem in turpe ministe

rium. et a domino virilibus ei arefactis. po

stea creptum esse iuxta morem gerophanta.

num. i. sacra loquendum in pontificatu diopseos.

et huius filia esse asenes quam postea ioseph accepit vxorem.

qui descendit ad baptismum iohannis. **Pyras** enim interpretat videtur. **Odol** **lamites** testimonium in aqua. quod iohannes videtur xpm venientem ad baptismum **ait. Ecce agnus dei.** **Ad h** testimonium adhesit xpo synagoga. quam signifi **cat** **sue filia chanaan.** quod ei danda erat terra humilis. pfectionis. quod inter **pretat** **chanaan.** **Hec** ergo synagoga prius adhesit xpo. quam petrus et andreas et ceteri iohannis discipuli facti sunt discipuli xpi. quo ordine completa sunt. sequens significat hystoria. narrans quomodo iudas intravit ad thamar. quod idem significat quod hinc.

Que concepit etc. **Penit** synagoga **principes.** quod ei tanquam **mariti** pferunt. quorum **alij** fuerunt nocentes. quos significat ber. quod interpretat pellicus.

Pellus enim moris si **gnificat.** quod primi pa **rentes** pellibus induti **addicti** sunt morti.

Alij inuitiles. quos si **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

Tercium quos **gnificat** **onam.** quod inter **pratur** meror eorum. quod **bys.** non profuit.

iuda reges tanq̃ ma-
riti dabant: q̃ amari-
tudo interpretatur. q̃
dñs fellis poculuz de-
dit. Duo genera p̃i-
cipi nō recte opanti-
um i plebe. Unū qd̃
obest: alter qd̃ nō p̃-
dest: significant in fi-
liis iude. quoz vnus
malignus ante dñm.
alter fundebat semē
in terra: ne fecundaret
thamar. Nec sūt am-
plius q̃ duo genera
hominū in iudā. Ro-
centes: r p̃desse no-
lentes: r si quid boni
habent in hac vita:
pdunt tanq̃ in terra
fundentes: r q̃ i ma-
lo prior est qui nocet
q̃ qui nō pdest: ideo
maior dicit malignus
n̄ minor q̃ semē fide
bat. Der quoq̃ int̃-
pretat pellicus: qua-
libet tunicis iduti sūt
p̃imi homines: in pe-
na damnatōis. Dñā
meror: quibz s nō p̃-
dest: cū habeat vnde
psit. Mai⁹ vero ma-
lum est ablata vite
quā significat pellicus:
q̃ non adiungit qd̃ si-
gnificat meror: eoz
deus tñ vtrōq̃ occi-
dit: q̃ regnū a talibz
tollit.

Consolatio susce-
pit. Et consolatio in-
da ascendit ad eos: q̃
tondebāt oues: ipse
r byras pastor eius
odollamites. Pro
pastore i hebreo ami-
cus legitur: sed verbis
ambiguū: q̃ qd̃ lit-
teris vtrūq̃ scribit: s
amicus rem: pastor
room legitur.

Ad tonsorem o-
strab. Venit dñs
ad oues tondēdas: i-
peccatis exonerādas
de quibz dicitur: ten-
tes tui sicut grex ton-
saz: thamar habitū
mutat. Pā r cōmu-
tans interpretat. Mu-
rat habitū r nomē: r
fit de synagoga eccle-
sia. H̄z nomē amari-
tudinis manet: nō in
qua sel dñs ministra-
uit: sed in qua petrus
amare fleuit. Nam r iudas p̃fessio dicit. Confessione ergo amaritudo mi-
sceatur: vt vera p̃nitentia p̃signet. Hac p̃nitentia fecundat in omibz gē-
tibz ecclesia cōstituta. P̃ortebat em̄ pati ch̄stū r ieiungere: r p̃dicari in
nomine ei⁹ p̃nitentiā r remissionem peccatoz p̃ omnes gentes. Habitus
quoq̃ meretricis: cōfessio peccatoz est. Thamar quippe ecclesia de gē-
tibz vocatā significat: sedes cū h̄ habitū ad portā enām: qd̃ interpretatur

etū verba legis adulterantur: ne auditores corā
christiani fiant.

terram: ne liberi fratris nomine
nascerentur. Et idcirco percussit eū
dominus: eo q̃ rem detestabilez
faceret. Quāobrem dixit iudas
thamar nurui suę. Esto vidua in
domo patris tui: donec crescat se-
la filius meus: Timebat em̄ ne r

ipse moreretur sicut fratres eius.
Que abiit: r habitauit in domo
patris sui. Quolūtis autē multis
diebus mortua est sue vxor iude

Qui post luctum consolatioe su-
scepta: ascēdebat ad tonsores oui-
um suarum. Ipse r byras opilio
gregis odollamita in thannas.

Nunciatusq̃ est thamar: q̃ socer
illius ascenderet in thannas ad
tondendas oues. Que depositis
viduitatis vestibz: assumpsit teri-
strum: r mutato habitu sedit i bi-
uiō itineris qd̃ ducit thannā: eo

q̃ creuisset sela: r non eū accepis-
set maritū. Quā cū vidisset iudas
suspicit⁹ est esse meretricē. Dpe-
ruerat em̄ vultuz suū ne agnosce-
retur. Ingrediensq̃ ad eam ait:

Dimitte me vt coeam tecum. Ne
sciebat enim qd̃ nurus sua esset.

Qua respondente: Quid dabis
michi: vt fruāris cōcubitu meo?
Dixit: Mitte tibi hedū de gregi-
bus. Rursusq̃ illa dicente: Pa-
tiet qd̃ vis: si dederis michi arra-

bonem: donec mittas qd̃ pollice-

ris. Ait iudas: Quid vis tibi p-
arrabone dari? Respondit: Anu-
lum tuum r armillam r baculū
que manu tenes. Ad vnū igit coi-
tum concepit mulier: r surgens
abijt. Depositoq̃ habitu que as-
sumpserat: induta est viduitatis
vestibus. Misit autē iudas he-
dum p̃ pastorem suū odollami-
tem: vt reciperet pignus qd̃ dede-
rat mulieri. Qui cū nō vidisset eā
interrogauit homines loci illius

Ubi est mulier que sedebat in bi-
uiō? Respondentibus cunctis:
non fuit in loco isto meretrix. Re-
uersus est ad iudā: r dixit ei: Nō
inueni eam. Sed r homines loci

illius dixerunt michi: Nunq̃ ibi
sedisse scortuz. Ait iudas: Habe-
at sibi: Certe mendaciū nos argu-
ere non poterit. Ego misi hedum

que promiseram: r tu nō inueni-
sti eam. Ecce aut post tres mēses
abierint: r semē abraę se nō fuisse mōstrauerunt
nunciauerunt iude dicente s: For-

nicata est thamar nurus tua: r vi-
detur vterus eius intumescere.

Dixit iudas: Producite eam vt
comburatur. Que cum educeret
ad penam: misit ad socerum suū

dicēs: De viro cui⁹ hec sūt p̃cepi-
millia et baculus. Qui agnitis

agnosce cuius sit anulus r ar-
millā et baculus. Qui agnitis

agnosce cuius sit anulus r ar-
millā et baculus. Qui agnitis

agnosce cuius sit anulus r ar-
millā et baculus. Qui agnitis

fontes: q̃ currebat ve-
lut cernus ad fontes
aquaz: puenire ad se-
men abraę. Illo nō
cognoscere fecundat
secundū illud. Po-
pulus que nō cogno-
uit seruauit michi. Ac-
cepit in occulto anu-
lum: monile: r virgā
q̃ vocatione signat.
iustificatioe decorat.
glorificatioe exaltat.
Quos em̄ p̃destina-
uit: vocauit: iustifica-
uit: glorificauit: s in
oculto vbi cōceptio
sanctę vbertatis fit.

Que depositis.
Et notandū etiā in
tribz patriarcharū
certa r sua fuisse vesti-
menta viduarū: nec
qualia coniugaz.

Sedit in biuiō.
Dicit. Et sedit ad por-
tam enām: q̃ est i trā-
itu thāna. Sermo
hebraicus enā trāsser-
tur in oculos. Nō est
igit nomen loci: r est
sensus. Sedit in bi-
uiō: siue in compito:
vbi diligenti⁹ debet
riator aspicere: quo
gradiatur.

Misit aut iudas.
Dicitur p̃missus he-
dus: tanq̃ meretrici:
i exp̃ratio peccati.
p odollamite: tanq̃
increpationē. Benimi-
na viperaz. Sed
eā nō inuenit peccati
exp̃ratio: quā muta-
uit p̃fessionis amari-
tudo.

In hoc facto iude
nō iusticię cernit lin-
ceritas: s p̃missionis
fidelitas. Si em̄ ser-
uaret iusticiā: seruā-
do castitatē: nō intro-
isset vt opinabatur ad
meretricē. H̄z qd̃ p̃-
misit fideliter per pa-
storem transmisit.

Que cū educet.
H̄i. Postea hō pu-
blici signis anuli mo-
nili r virgę: vicit te-
mere iudicātes iude:
os: quos iam iudas
significabat: qui bo-
die quoq̃ dicit non
hūc esse populū ch̄i-
sti: nec abraę semē. s

platis documentis nostre vocationis: iustificatōis: r glorificatōis cōfun-
dunt: r nos magis q̃ se iustificatos esse p̃sentent. P̃ignora em̄ se habere re-
fert ecclesia: q̃ accusatur a iudeis quasi adultera legis: s ostendit virgā signū
passionis: r monile legitimā legis: r anulū pign⁹ immortalitatis.

Qui agnitis. P̃iero. Agnouit aut iudas. In hebreo habe-
tur: Iustificata est ex me: non q̃ iusta fuerit: sed q̃ comparatione illius.

minis male fecerit n
vaga turpitudine: s
requirere filios.

Istante autem
p^o p^o q^o dicitur
zara manuz emisit: z
obstetrix coccinū liga
uit: z ipso manum re
trahente: posterior q^o
vocat phares manū
porrexit: z uascen do
pessit: significauit q^o
israhel i ope legis ma
num extenderet: z p^o
phetaz z ipsi chisti
cruore polluta cōtra
heret. Popul^o vero
gentiū postea p^oum
peret: vt essent primi
nouissimi: z nouissi
mi primi.

Quare diuisa.
z. d^o d^o. Pro ma
teria aq^ola z simach^o
diuisione trāstulerūt
q^o bebraice d^o pba
res. Ab eo igit q^o di
uiserūt mēbranulā se
cundūq^o diuisionis
nomen accepit. Vn
z pharisi q^o se q^o iu
stos a p^olo sepauerūt
i diuili dicebantur.
Zara interpretatur
oriens: q^o p^oim^o appa
ruit. Vel q^o plurimi
iusti ex eo nati sunt. si
cut dicit in paralipo
menon.

C. XXXIX.
Gitur ioseph.
z. Aug^o. Ad ordinē
tendit scriptura vñd
recesserat eorum que
supra gesta sunt.

Fuit dominus
z. Greg^o. Multi bu
mana sapiētia inflati
dū desiderijs suis di
uina iudicia cōtraire
aspiciūt astute relu
ctari conantur: ut ad
voti sui superne di
spolitionis vim intor
queant: s inde volū
tatē dei pagant. vñ
mutare cōtendunt. z
cōsilio dei resistentes
obsequiuntur. q^o h ei^o
dispositioni militat.
q^o p humanū studi
um resultat. Vñ qui
cōprehendit sapientes in astutia eoz. Ioseph somnū viderat: q^o manipu
li fratru in manipulū suū adoraret: z se ipsum sol z luna cū ceteris stellis. Qū
q^o fratres subici ei^o dominio metuerent: in puteū reponūt: z bismaelitis
vendunt. Qui in egiptū duc^o seruituti subditus: luxurij accusatōe dam
natus: castitatis merito aditus: p^obetis iudicio erept^o. omi egipto p^oela
tus est. Per sup^onam vero sapiētiā puidus frumēta cōgessit: z futuro pe
riculo necessitatis obuiavit. Quq^o in orbe fames inborruit: iacob filios in
egiptum misit: qui frumentoz dispensationi ioseph ppositum inueniūt: quē
vt alimēta mererent cōpulsi sunt adorare. Ioseph ab eis venditus fuerat
ne adoraret: z adorāt est. q^o vendit^o z coacti sunt dei volūtatē pagare
q^o moliti sunt cōmutare. Iustus quoq^o z misericors de^o mortalium facta

Iaudatur fides ecclesie cognoscitur eniz re
gnum iudeorum defecisse.
munerib^o ait: Iustior me est: q^o

nō tradidi eā sēla filio meo. At tñ
s. i. carnales nō approbavit obseruācias.
vltra nō cognouit illaz. Istante
s. figura duozū populozū.
autem partu apparuerūt gemini
in ytero. Atq^o in ipsa effusione in.
s. i. iudaei qui manū in exterioribus exercuit:
pollutā sanguine sanctorū z ipsius christi.
s. figura sanguinis effundēdi.
santum vnus protulit manuz in
qua obstetrix ligauit coccinū di

cens: Iste egredietur p^oior. Mo
s. q^o carnalia chusto veniente exercere nō potu
erunt sacrificia.
vero retrahente manuz egressus
est alter. Dixitq^o mulier: Quare
s. q^o gentilem populū significat.
s. secundū mēbranulā quā rupit: cū in anū
emisit vt alter nasceretur: miratur ergo mater de
hac contentione q^o primus sit nouissimus z nō
diuisa est propter te maceria: Et
uisissimus primus.
ob hanc causam vocauit nomen
eius phares. Postea egressus est
frater eius in cui^o manu erat coc
cinnū: quē appellauit zaram.
s. i. orientem.

C. XXXIX.
Gitur duc^o
s. i. p^o predicat^o p mundū. s. p^o p^o fidei
est ioseph in egiptū: remittit^o euz
s. castus in fide popul^o qui aliquādo cogitur
mundanis seruire principibus.
phuriphar eunuchus pharaonis

princeps exercitus vir egiptius
s. q^o gentes gentibus christū annūciauerūt.
de manu bismaelitarū: a quib^o
s. pater.
perductus erat. fuitq^o dominus
cum eo: z erat vir in cunctis pro
s. ecclesia
spere agēs. Pabitauitq^o i domo
s. dei cui^o christus seruus secunda carē.
domini sui: qui optime nouerat
esse dominū cum eo: z omia que
s. q^o cūq^o faciet prosperabuntur.
gereret ab eo dirigi in manu illi^o.

Inuenitq^o ioseph gratiaz coram
domino suo: z ministrabat ei. A

quo p^opositus omib^o guber
nabat creditam sibi domū: z vñ
uersa que ei tradita vel credita fu
erant. Benedixitq^o dominus do
mū egiptij: ppter ioseph: z multi
plicauit tam in edibus q^o in agris
cunctam eius substantiam. Nec
quicq^o aliud nouerat: nisi panes
quo vescabatur. Erat aut ioseph
forma p^o filiis hoim in cui^o manu oia dirigūt
pulchra facie: z decorus aspectu.

Post multos itaq^o dies iniecit
s. i. synagoga. s. luxuria que pudiciā infen
stare tentat: sed vir castus: bona sibi collata ad
memoriā reducit: z tentationem qua pulsatur
euiat.
domina sua: oculos in ioseph: z
ait: Dormi mecum. Qui nequaq^o
acquiescens nephario operi dixit
ad eam: Ecce dominus me^o omi
bus michi traditis ignorat quid
habeat in domo sua: nec quicq^o
est q^o in mea non sit potestate: vl
non tra diderit michi p^oter te: q^o

vxor ei^o es. Quomodo ergo pos
sum malum hoc facere: z peccare
in dominū meū: Quisq^o modi
num frequēter impetunt castitatem.
verbis per singulos dies loque
batur: z mulier molesta erat ado
lescens: z illerecusa bat stuprum
Accidit autem quadam die: vt in
traret ioseph domū z opis quip
piam absq^o arbitris faceret: z illa
s. q^o solitudo sceleri oportuna videbatur.
apprehensa lacinia vestimenti ei^o
diceret dormi mecum. Qui relicto
i manu ei^o pallio fugit: z egressus

Iniecit domina sua. Vñ. Ait. Hec figura est synagoge: que sepe
mechata est post deos alienos: z volebat xpm in adulterij sui scelere ten
nere: vt negaret se deū esse: z pharisoz magis z scribarū q^o legis pcepta
seruaret. q^o illi velut marit^o erat. S^o nō acquiescens illicite doct^one syna
goge: manu veste corpis apphensus: carne se exuit: z lib in glū ascendit.
Calumniata est meretriz: vbi tenere nō potuit dicēs: q^o templum dei blas
phemaret: z legis transgressor esset. Illū aut carcer nō tenuit: nō inferna
tenuerunt. Vbi em veluti puniend^o descēderat: inde alios liberauit.
Qui relicto in manu z. Sic nos tentat carnis illecebre: z succuti
unt vestem carnis. Sed vir castus manul^o omia vincula dirumpere: q^o
se turpitudini subiugare.

disponēs: alia pcedit
pprius: alia pmitit
irac^o. z q^o pmitit ira
tus: sic tolerat vt i co
siliū vlū vertat. Vñ
fit: vt q^o sine volūta
te dei agit: volūtatē
dei contrariū nō sit. q^o
dū in bonū vlū mala
facta vertunt: a^o con
silio militat: etiā que
repugnat. Vñ: Ma
gna opa dñi exq^olita
in o u e. Sic ei opa
magna sūt: vt p omē
q^o agit ab hominib^o
ei^o volūtas exq^olatur
Rā sepe inde pficiē
vnde repelli putatur
Vñ: Omia quecūq^o
voluit de^o finit: vin
t. Vñ salomon ait
Nō est sapiētia non
est pūdentia: nō ē cō
siliū p^otra dñm. Vñ
cūctis ergo q^o agim^o.
vim sup^one volūtatē
inq^oram: cui cognite
debemus famulari: z
q^o dūcē itineris seq^o
ne etiā nolētes seruiā
mus ei. Vñ: Vñ enim
vis sup^oni p^oliū nō p^ot
ē magna uirtute hāc
temperat: q^o se sub ei^o
nutib^o ffrenat: eiusq^o
pondera leniat: q^o vo
ens portat.

Post multos
itaq^o z. d^o d^o. Qui
mundi succēssib^o ele
uat: luxuria se tenta
ri sēlit: ioseph ad me
moriā reuocet: z se in
arce castitatis seruet
q^o ait: Ecce dñs me^o.
oib^o michi traditis: i
q^o h i d. s. z. Vñ
pater: q^o oia q^o assecu
tus fuerat: repete ad
memoriā frulit: z ma
liū q^o pulsabat euiat
Qū em voluptas ten
tat in p^ospis ipsa sūt
opponēda tentationi
ut eo erubescam^o pra
ua cōmittere: quo a
deo meminim^o grā
tuta bona pcepisse.
q^o em voluptas ex p
spitate nascit^o: eui dē
p^olueratōe feriat.

Qui relicto in manu z. Sic nos tentat carnis illecebre: z succuti
unt vestem carnis. Sed vir castus manul^o omia vincula dirumpere: q^o
se turpitudini subiugare.

Grego. Alf. Qui relicto in manu. e. zc. Quia dñi synagoga xpm puri hominem credēs: adulterino cōplexu cōstringere voluit: ipse regimē litte-rg oculis ei⁹ obiect⁹: ad cognoscendā diuinitatis potentia cōspiciū se gentib⁹ p-eg- buit. Vñ. Vsq⁹ bo- die dñi legi⁹ moyses velamē est super ocu- los cordis eor⁹: qz sci- licet adultera palliū retinuit: qz male tenebat: nudū amittit

est foras. Tunc vidisset mulier
velamen litte-
vestem in manibus eius: et se esse
contemptam: vocauit homines
domus sue: et ait ad eos: En intro-
duxit virum hebreū vt illuderet
nobis. Ingressus ē ad me: vt coi-
ret mecum. Tunc ego succlamas-
sem: et audisset vocem meam: reli-

quit pallium qd tenebam et fugit
foras. In argumentum ergo fidei
retentum palliū ostendit marito
reuerenti domū et ait: Ingressus
est ad me seruus hebreus quem
adduxisti: vt illuderet michi. Tū-
qz vidisset me clamare: reliquit pal-
lium: et fugit foras. Dis auditis
dominus: et multū credulus ver-

bis coniugis. iratus est valde.

tradiditqz ioseph in carceres: vbi

vincti regis custodiebantur: et erat
ibi clausus. Fuit autē domin⁹ euz

ioseph: et misertus illius: dedit ei
gratiā in cōspectu principis carce-

ris. Qui tradidit in manu ipsius
vniuersos vinctos q in custodia
tenebantur: et quidquid fiebat sub
ipso erat: nec nouerat aliquid cun-
ctis ei creditis. Dominus em erat
cum illo: et omnia opera eius diri-
gebat.

Is ita gestis
accidit vt peccaret duo eunuchi
pincerna regis egipti: et pistoz do-
mino suo. Iratusqz ptra eos pha-
raon: nam alter pincernis p-gerat
alter pistozibus: Misit eos i car-

cerem principis militum: in quo
vinc⁹ erat et ioseph. At custos
carceris tradidit eos ioseph qui

et ministrabat eis. Aliquātem tem-
poris fluxerat: et illi in custodia te-
nebantur. Viderūtqz ambo som-
nium: sed vt ioseph qui latebat manifestare-
tur et magnificaretur.

onem congruā sibi. Ad quos cū
introisset ioseph mane: et vidisset
eos tristes: sciscitatus est dicēs:

Quar tristior est solito hodie facies

vestra? Qui responderūt: Som-
nium vidimus: et nō est qui inter-
pretetur nobis. Dixitqz ad eos

ioseph. Nunquid nō dei est inter-

pretatio? Referte michi quid vi-

distis. Narrauit prioz ppositus

pincernarum somnium suū. Mi-

erant tres ppropagines: crescere

paulatim in gemmas: et post flo-

res vuas maturefcere: calicemqz

pharaonis in manu mea. Tuli er-

go vuas: et expressi in calice quē

tenebam: et tradidi poculum pha-

raoni. Respōdit ioseph: Nec est

interpretatio somni. Tres ppa-

raoni vt educat me d isto carcere

quia furto sublat⁹ sum de terra

Videbā corā
zc. Dico. Et ecce vi-
tis in cōspectu meo: et
in vite tres fundi: et
ipsa germinans tres
undos: tria flagella.
tres ramos siue ppa-
gines hebre⁹ sermo si
gnificat: q ab illis vo-
cant syriacim.

Tria canistra

Aug. Vbi in latinis codicibus tria canistra farine scriptum est. greci habent codritbon. qd interpretat panes cibarios. Sed illud mouet quomodo panem cibarium potuerit pharao habere i egypto. Dicit enim supiore canistro omnia opa fuisse pistoria. e quibus pharao edebat. Et intelligendum est etiam pmi canistrum habuisse panes cibarios: qz dictum erat tria canistra codritbon. et ex omni genere pistorum opus in eodem canistro supiore.

Natalicius pharaonis.

Pharao et herodes die natiuitatis celebrauerunt: qz ex hora natiuitatis se reges fuisse putauerunt.

C. XLI.

Putabat se etc.

Aug. Sicut seruus abrahe dixit. Ecce ego sto sup fontem aque. Et locutus si intelligatur in psalmo ubi scriptum est. Qui fidauit terram sup aquas: non cogunt homines putare sicut nauem natare terraz sup aquas. Intelligit enim qd altius sit terra qd aqua. Altius quippe aquis iustollit: vbi habitant terrena animalia.

De quo ascen-

Dicit. Ecce de flumio ascendebant septem boues speciosos ad videndum. et electi comibus. et pascebantur in inachibis. et in genesi scriptum est in inachy. et nec grecus sermo est nec latinus. Hebreus quoque corruptus est. Dicitur et in inachy. i. in palude. Sed qd in littera apud hebreos. et y. similes sunt. et tñ magnitudie differunt. p habu habi. lxx translulerunt et secundum fluctudinem suam ad exprimendam duplicem aspirationem hebreorum. lxxbraice littere. ubi grecam copulauerunt.

hebreorum: et hic innocens in lacum

missus sum. Videns pistorum magister

qz prudenter somnium dissoluisset. ait. Et ego vidi somnium. qz

† Hiero. pro tribus canistris codritbon. tres copiosos farine habet in hebreo.

habuerem tria canistra farine sup

caput meum. et in vno canistro qd

erat excelsius. portare me omnes

cibos qui sunt arte pistoria: aues

qz comedere ex eo. Respondit ioseph:

Deus est interpretatio somnium.

Tria canistra tres adhuc dies

sunt: post quos auferet pharao ca-

put tuum. ac suspendet te in cruce:

et lacerabunt volucres carnes tuas.

Exinde dies tercius natalicius

pharaonis erat. Qui facies grande

de conuiuio pueris suis. recordatus

est inter epulas magistri pincernarum

et pistorum principis. Recordatus

est etiam qd vasa re ministratur poculum vite

† Qui in pane do porrigeret regi poculum. Altez su-

mini lignum misit. et uignu perit.

† Prosperitas stultorum perdet illos.

denibus prosperis: prepositus

pincernarum obliuiscens est interpre-

tris sui.

C. XLI.

Dixit duos an-

nos vidit pharao somnium. Puta-

† Qui significat cursu labiliu sup que stat qui amore temporalium calcit.

bat se stare sup flumini. de quo

† Gratie spirituales que pcellerunt ad nutricia

ascendebant septem boues pul-

dam infantia primitiue ecclesie.

cre et crasse nimis: et pascebantur

† Humilibus. vnde. Sap que r. f. m. n. f. b. et q.

et t. u. m.

in locis palustribus. Aliis quoque

† Spirituales nequie.

septem emergebat de flumine fe-

† Nulla nutrimento apte.

de. confectis macie. et pasceban-

tur in ipsa annis ripa in locis

† Tenellis mentibus. † Consumpsit om-

nem decorem virtutis in animabus que specierent.

† Virentibus: deuorauerunt eas.

habebant cultum virtutum.

quarum mira species et habitudo

corporum erat. Expergetur pharao

† Geminatio somni. confirmatio est presagii.

rao rursum dormiuit: et vidit aliud

somnium. Septem spice pullula-

bant in culmo vno plene atque for-

† Spicaru macie. verbi dei famel. cum refrige-

mo. Aliis quoque toride. spice te-

scere charitate. in fine seculi abundabit iniquitas.

nues et percussit vredine oriebatur:

deuorantes omnes priorum pulcri-

tudinem. Euigilans post quietem

et facto mane pauore perterritus mi-

sit ad omnes pectores egypti. cunctos

qz sapientes. et accersitis narrauit

somnium: nec erat qui interpretare

† qz mysterium qd absconditum in deo a seculis in-

tur. Tunc demum reminiscens pin-

deo apparere mediatore et predicatore maiestatis.

cernarum magister ait. Adhuc

peccatum meum. Iratus rex seruif-

icis me et magistrum pistorum re-

trudi iussit in carcerem principis

militum. Vbi vna nocte vterque vi-

dimus somnium presagium futu-

rorum. Erat ibi hebreus eiusdem

ducis militum famulus. cui nar-

rantes somnia: audiui quid

quid postea rei probauit euenire.

Ego enim redditus sum officio meo

et ille suspensus est in cruce. Pro-

† Christus re-

tinuus ad regis imperium educatum

† surgens a morte condetur. qz passibilis est et mor-

talitate quasi capillorum supfluitate excurrit. et

† velle immortalitatis induritur.

de carcere ioseph toronderunt: ac

veste mutata obtulerunt ei. Cui

ille ait. Vidi somnia. nec est qui

† vel sapientissime

edifferat qd vidi: et audiui te prude-

tissime conijcere. Respondit ioseph

Abisqz me deus respondebit pro

spera pharaoni. Narrauit ergo

† Alias pharao.

ille que viderat. Putaba me sta-

re super ripam fluminis. et septem

boues de amne pcedere pulcras

† Rorundis et plenis pinguedine.

nimis et obesis carnibus: que in

pastu paludis virecta carpebant

Et ecce has sequebantur alie septem

Tunc demum.

Quia gentilis plus tandem per exhibitionem pteritorum se intulit in ipsum futurorum.

Putabat me

stare super ripa

Septem anni qui se-

ptem spicis plenis. vel

septem vaccis pingui-

bus ostenduntur. spiri-

tualia dona signifi-

cant: quibus vteritas fi-

dei larga pietate re-

dundat. Septem vero

steriles et ieiuni. veri-

tatis et iusticie fames

in nouissimo tempore.

Mancergo ꝛ
 Hoc tempore gratie
 videmus impleti. qꝛ
 abundante doctrina
 apostolica septiformi
 spiritu ministrata. di
 uina dispositione per
 singulas vrbes epi ⁊
 doctores ordinati sūt
 qꝛ abundantia do
 ctrine diuinitus sibi
 collate libros sacros
 scripserūt. quibꝫ abū
 dante fame verbi. et
 resuscitante doctori
 bus in indigentia vestra
 reficeremus.

Et quinta parte
Potandū qđ egiptij
quintā partē fruguz
in horrea regis cōgre
gant: qđ filij tenebra
rum quinq; sensibus
rediti celestia nō cu
rant: sed veri israeli
e decimas dant: qđ ce
lestem patriā cui⁹ de
cima pars corrui: re
formare laborant.

Ps. Aggregauit
ioseph p̄ septē annos
omnē frugē abundā
tiam. i. frumētā fideli
sanctoꝝ hoīes con
tens p̄ septē charis
mata. quasi septē an
nos. ut cū. vñ. āni ino
pię egerint. i. cū iniq̄
tas occurrit septem
capitaliū criminū s̄
antixp̄o. qñ fames fi
dei fuit ⁊ salutis. tūc
sancti habetis copio
sam iusticię frugē. ne
fides eoz inopia ser
monis deficiat.

Qui spiritu zc.
Aug. Tercio nisi fal
lor insinuat nobis in
B libro spiritus sancti
Primo ubi dictum
est. Spiritus dei fere
batur super aquas. Pe
cundo ubi dixit deus
Rex permanebit spir
itus meus in hominibus
istis zc. Tercio cum
dixit pharaon in io
seph esse spiritum dei
Respondit ubi legimus
spiritus sanctum.

Dixitqz. Jf. Jo
seph qui typū xpī ge
rebat. curruū meruit
et p̄ceco p̄conauit an
te cū. et cōstituit eum
phargo sup vniuer
sam terrā egipti. et to
minus noster postqz
distractus est a iuda
sica ioseph a fratri
bus. et te inferni car
cere surrexit. ascendit

boues·instantuz deformes ⁊ ma
cillente·vt nunq̃ tales ī terra egi
pti viderim·**Que** deuoratis ⁊ cō
sumptis prioribus·nullum satu
ritatis dedere vestigi ũ·sed simili
macie ⁊ squalore torpebant·**Eui**
gilans rursus sopore depressus
vidi somniuz·**Septem** spice pul
lulabant in culmo vno plene at
q̃ pulcerrime·**Alię** quoq̃ septem
tenuēs ⁊ pcussę vredine oriebant
tur e stipula·que priorum pulcri
tudinez deuorauerunt·**Narraui**
conietoribus somnium·⁊ nemo
est qui edisserat·**Respōdit** ioseph
Somnium regis vnuz est·**Que**
facturus est deus ostendit phara
oni·**Septem** boues pulcre ⁊ se
ptem spice plene septē anni vber
tatis sunt·eandemq̃ vim somnij
<sup>¶ Sic somniū interpretatur·vt temporuz euen
comphendūt·</sup>**Septē** quoq̃ bo
^{tui ⁊ mistico intellectui feruiat·}
ues tenuēs atq̃ macilente q̃ ascē
derunt post eas·⁊ septem spice te
nues ⁊ vento vrente percussę se
ptem anni sunt vēture famis·qui
hoc ordine complebuntur·**Ecce**
septem anni venient fertilitatis
magne in vniuersa terra egipti·
quos sequentur septem anni alij
tante sterilitatis·vt obliuioni tra
datur cuncta retro abundantia·
Cōsumptura est em̃ fames omne
terram·⁊ vbertatis magnitudiez
perditura est inopię magnitudo·
Qd autē vidisti secundo·ad ean
dem rem pertinens somnium fir
mitatis indicium est·eo q̃ fiat ser
mo dei·⁊ velocius impleat·**Nūc**
ergo prouideat rex virū sapientē

et indultrium. et perficiat eum terre
 egypti. qui constituat prepositos
vel cunctas.
 per singulas regiones: et quintam
 partem fructuum per septem an-
 nos fertilitatis. qui iam nunc fu-
 turi sunt congreget in horrea: et
 omne frumentum sub pharaonis
 potestate condatur: serueturque in
 vrbibus. et preparetur futurę septem
 annorum fami. que pressura est
 egyptum: et non consumetur terra
 inopia. Placuit pharaoni consili-
 um: et cunctis ministris eius. Lo-
 cutusque est ad eos: Num inueni-
 re poterimus talem virum qui spi-
 ritu dei plenus sit? Dixit ergo ad
 ioseph: Quia ostendit tibi deus
 omnia que locutus es: nunquid
 sapientiozem et consimilem tui in-
 uenire potero? Tu eris super do-
 mum meam: et ad tui oris imperi-
 um cunctus populus obediet.
 Uno tantum regni folio te prece-
 dam. Dixitque rursus pharao ad
 ioseph: Ecce constitui te super vni-
 uersam terram egypti. Tulit anu-
 lum de manu sua. et dedit in ma-
 nu eius. vestiuitque eum stola bis
qđ pontificatum
fidei significat qđ est in potestate christi.
qđ celestem sapientia. que sicut circulus. nec inci-
piat nec fine clauditur.
 fima: et collo torquem aureum cir-
qđ christi munereb? decorat? diuinijs celo s
ascendit.
 cūposuit. fecitque eum ascendere su-
per currum suum secundum cla-
f? Jobāne baptista. qui ait. Parate viam domi-
no. vel tuba angelica que venientē ad iudiciū
manente precone: vt omnes coram
preueniet.
 eo genu flecterent. et prepositum
 esse scirent vniuersę terre egypti.
 Dixit quoque rex egypti ad ioseph
 Ego sum pharao: absque tuo impe-
 rio non mouebit quisque manum

curru celestis regni.
de quo dicit: currus
tui decē milibz multi
plex. ⁊ accepit potesta
tem p̄dicandi ⁊ iudici
candi a patre. Unde
Dedit ei nomen. qđ
est sup omē nomē ꝛc
Accipit quoq; annu
lum. i. pontificatū fi
dei: quo credentium
anime saluris signo
signant. frontibusq;
⁊ cordibz nostris p si
gnum crucis figura
eterni regis imprimit
Induit stolam byssina
i. carne sancta bysso
splendidiore ⁊ stola
immortalitatis. Acce
pit quoq; torquē au
ream. i. intellectū bo
num. ꝑ: ꝛco antee
dit eum. i. iohs bap
tista. qui ait: ꝑarate
viā domino. ꝑ: ate
bit ⁊ aliū preconem:
qđ veniet in t̄ba an
geli.

Ecce constitui te
z. Joseph te carce-
re eductus: super egi-
ptum constituit. xps
resurgens accepit no-
men qd est sup oīne
nomē. vt in nomine
hiesu omne genu fle-
ctatur.

Clamate prece-
ne zc. Et clamauit
ante eum prece: ⁊ cō-
stituit eū sup omnez
terrā egipti. pro quo
aquila tranſiuit. Et
clamauit in cōſpectu
eius adgemulatio-
nem Pimachꝝ ipſuz
hebreꝝ poſuit. Et cla-
mauit ante eū abireth
Vñ michi videt nō
tam prece vel adge-
miculatio. q̄m in ſalutē
do vel adozando io-
ſeph accipi poteſt in-
telligenda. q̄ qd be-
bigi tradunt dicētes
patres tenez ex b ser-
mone trāſſerim. ab q̄p
pe dicitur pater. rēth
delicatus vel tenerri-
mus. ſignificante ſcri-
pturā: q̄ iuxta prūdē-
tiam omnīꝝ pater fu-
it: ſed iuxta ſtatē te-
nerimus adoleſcens
⁊ puer.

egypto. Dicit et tunc
pater. et egipto voca
ui filium meum. Descen
dunt ecce pueri
i. iudges. s. decalago
pstituit. quos ipse co
gnoscens. non est agni
tus ab eis. Cognoscit
tur bebi a xpo. et ip
si non agnoscunt eum.
Pederunt illi pecunia
sed ioseph. i. xps triti
cu dedit. et argentum
reddidit. q. non pecu
nia. emit xps. s. gra.

Per salutem pha.

Aug. Quid est q. ioseph
vir sapiens. nec
solus inter homines. s.
etiam scriptura teste lau
datus. inuauit p. salu
tem pharaonis. n. exi
turos de egipto frs
suos. nisi frater iuni
or veniret. An etiam
bono et fideli vilis fu
erat sal. pharaonis?
Quanto est magis ip
si q. cu in tanto ho no
re locauerat. fide ser
uabat. si illi q. cu fuit
empticiu possidebat.
Ad si non curabat
pharaonis salutem. nu
quid piurum. p. cuiusli
bet hois salute vitare
no debuit. An no est
piurum? Tenet em
vnu eoz. donec veni
ret beniamin. et veni
sem est qd dixit no ex
ibitis. donec veniat fr
vester. Ad ois ei po
tuit pinere qd dictu
est. Nam quomo ille
ventur? esset. nisi ad
eu deducendu aliqui
redissent. S. qd seq
tur. magis vget qsti
one. vbi itez inuauit
dicēs. Mittite ex vo
bis vnus. et adducite
frēm vestrū et cetera.
vlsq. p. salutē phara
onis exploratores e
stis. Quic hūc in po
suit iuratores. q. si ve
ra no dixissent. explo
ratores essent. i. explo
ratorū pna digni es
sent. quos tū vera di
cere sciebat. neq. piu
rus est qstz. si ei quez
castissimū nouit di
cat. Si s. adulterius
de q. argueris comisi
sti. damnat te de. et
his verbis adhibeat
iurationē. Rex oī
no iurat. ibi em cōdi
cio est. quia dicit. Si
fecisti. quē tū no fecis
se certū habet. S. di

Qui dixerunt. Nō est ita domine

sed serui tui venerunt vt emerent

cibos. Omnes filij vnus viri su

m. Pacifice venim. nec quicq

samuli tui machinant mali. Qui

bus ille respondit. Aliter est. Im

minuta terrę huius cōsiderare ve

nistis. Et illi. Duodecim inquit

fratres serui tui sumus filij vnus

virī in terra chanaan. Minimus

cū patre nostro est. alius nō est su

per. Hoc est aut qd locutus sum.

Exploratores estis. Jam nūc ex

perimentū vestri capia. Per salu

tem pharaonis non egrediemini

in vinculis donec veniat frater vester

minim. Mittite ex vobis vnum

vt adducat eum. Hos aut critis

seueritas multa in corde tranquillitas. vt huc

docetur quāta his beniuolentia debeat. quos

in vinculis donec pbenitur que

dixistis vtrum falsa an vera sint.

Alioquin p salutē pharaonis ex

ploratores estis. Tradidit ergo

eos custodiē tribus diebus. Die

aut tercio eductis e carcere ait.

Facite que dixi. et vmetis. Deus

em timeo. Si pacifici estis. frater

vester vnus liget in carcere. Vos

aut abite. et ferte frumenta q emi

stis in domos vestras. et fratrem

vestrum minimum ad me adduci

te. vt possim vestros probare ser

mones. et non moriamini. Fecer

runt vt dixerat. et locuti sunt inui

lōco et gente. et apertis sacramentis que pui

cem. Merito hec patimur. qz pec

cauimus in fratrem nostrū. vidē

tes angustiam animę illius dum

deprecaretur nos. et non audiui

mus. idcirco venit super nos tri

^{t. hic significat nicodemū et ioseph qui nō cō}
bulatio ista. A quib. vn. i. ruben
^{senferunt p.ilio et actib. iudeozū i morte hiesu.}
ait. Nunquid non dixi vobis. no

lite peccare in puez. et nō audistis

^{s. i. vīdicta fili sanguinis sumitur.}
me. An sanguis eius exquiratur.

Nesciebāt autē q. intelligeret ioseph.

^{s. Quasi nō intelligens linguā eozū.}
eo q. p. interpretez loqretur

ad eos. Aueritq. se parumper et

fleuit. et reuersus est ad eos. Tol

lensq. symeon. et ligans eum illis

presentibus. iussitq. ministris vt

implerent saccos eorum tritico. et

reponerent pecunias singulorū

in saccis suis. datis supra cibariis

in via. Qui fecerūt ita. At illi por

tales frumenta in asinis suis p

fecti sunt. Apertoq. vnus sacco

vt daret iumento pabulum in di

uersorio. contemplatus pecuniā

in ore sacculi dixit fratribus suis

Reddita est michi pecunia. en ha

betur i sacco. Et obstupefacti tur

batiq. mutuo dixerūt. Quidnā

est hoc qd fecit nobis deus. Ne

neruntq. ad iacob patrem suum

in terra chanaan. et narrauerūt ei

omnia que accidissent sibi dicen

tes. Locutus est nobis dominus

terre dure. et putauit nos explora

tores esse prouincię. Cui respon

dimus pacifici sumus nec vllas

molimur insidias. Duodecim fra

tres vno patre geniti sumus. Quid

non est super. minimus cum pa

tre versatur i terra chanaan. Qui

ait nobis. Sic probabo q. paci

fici sitis. Fratrem vestrum vnum

dimittite apud me. et cibaria do

nibus vestris necessaria sumite

et abite. Fratresq. vestrū minimū

cit aliq. v. est. q. si
fecit adulterū. dam
nat illū dñs. Hoc aut
v. n. est. Si at v. n.
nō dicitis. explorato
res estis. cum etiam si
mentiant. nō sunt ex
ploratores. s. ita dñm
est. exploratores estis
tanq. si dictū esset. ex
ploratores pna digni
estis. Hoc est explo
ratores deputabimini
ni merito mēdaci v
stri. Atis aut potius
se dici. p. habebimini
et deputabimini. innu
merg. similes locutores
docēt. Hū. et illa lo
cutio helye. Quicun
q. exaudierit in igne
erit reus. nō em erit.
sed habebit.

Nesciebāt autē
Aug. Quid est q. cu
inter se pgnitētes loq
rent. de ioseph. q. cu
illo male egerant. et b
eis diuino iudicio id
deret. q. se periditari
videbāt. adiungit scri
ptura. Ipsi ignora
bant q. audiebat ioseph.
Interpres enī
inter illos erat. hoc. s.
intelligendū est. ideo
putasse eos q. ille nō
audiret. q. videbant
interpretē. q. inter il
los erat. nichil ei dice
re eoz. q. loquebant.
quē adhibiti puta
bant. q. eoz. nesciret
linguā. Rex cura erat
interpretis ea dicere il
li a quo posset fuerat
q. non ad illū. sed inf
le loquebantur.

Quent cur ioseph
vir mitissim. frs. tali
ter afficere voluit. in
ptelatione agnitōis
luz. cu posset eis se in
notescendo cito sub
uenire. Sed s. nō vl
tionis causa fecit. vt
vindicaret malū qd
sibi factū fuerat. s. vt
cognosceret vtrū eo
dem stimulo fratrem
vtrūq. pmerent. si
cur ipm in ceteras. p
uicias vendiderant

Apertoq. u. s.
Fratres ioseph. dat
argentū. q. iudges. cō
uersi dimittunt lram
occidentē. et accipiūt
spām viuificatē. rep
pit tñ argentū in ore
sacoz. q. p. p. fructū
spūalis intelligēte nō
dñs. nitor. eloqntē.

Singuli repperunt. Frates ioseph tederunt pecuniam in emptione frumenti: sed ea accepto frumento receperunt. q: noster ioseph non querit nostra: sed nos gratis eius dat sua munera. et in nostra emptione nos ditiores facit.

Iui respondit. Strab. Ruben ait. Duos filios meos interfice si non redirexero eum tibi. Trade eum in manu mea. et ego eum tibi restitui. At ille: Non descendet inquit filius meus vobiscum. Frater eius mortuus est: ipse solus remansit. Si quid ei aduersi acciderit i terra ad quam pergitis: deducetis canos meos cum merore ad inferos.

adducite ad me: ut sciam quod non sitis exploratores. et istius qui tenetur in vinculis recipere possitis. Ac deinceps que vultis emendi habeatis licentiam. His dictis cum frumenta effunderent: singuli reppererunt in eze saccorum ligatas pecunias. Exterritisque simul omnibus dixit pater iacob: Absque liberis me esse fecistis. Ioseph non est super. simeon tenetur in vinculis: et beniamin auferetis. In me hec omnia mala reciderunt. Cui respondit ruben: Duos filios meos interfice: si non redirexero eum tibi. Trade eum in manu mea. et ego eum tibi restitui. At ille: Non descendet inquit filius meus vobiscum. Frater eius mortuus est: ipse solus remansit. Si quid ei aduersi acciderit i terra ad quam pergitis: deducetis canos meos cum merore ad inferos.

Iterum fame vehementer omnem terram premebat. Consumptisque cibis quos ex egipto detulerant. dixit iacob ad filios suos: Reuertimini et emite paucillum esearum. Respondit iudas: Denunciauit nobis vir ille sub attestatione iurisiurandi dicens: Non videbitis faciem meam: nisi fratrem vestrum minimum adduxeritis vobiscum. Si ergo vis mittere eum nobiscum. pergemus pariter. et ememus necessaria tibi. Si autem non vis: non ibimus. Cui enim ut sepe diximus. denuncia-

uit nobis dicens: Non videbitis faciem meam absque fratre vestro minimo. Dixit eis israel: In mea hoc fecistis. miseriam: ut indicaretis ei et alium habere vos fratrem. At illi responderunt: Interrogauit nos homo per ordinem nostram progeniem. si pater viueret: si haberemus fratrem. Et nos respondimus ei consequenter iuxta id quod fuerat sciscitatus. Nunquid scire poteramus quod dicturus esset: adducite vobiscum fratrem vestrum. Iudas quoque dixit patri suo: Mitte puerum mecum ut proficiamus. et possimus vivere: ne moriamur nos et paruuli nostri. Ego suscipio puerum: de manu mea require illum. Nisi reduxero et reddidero eum tibi: ero peccati in te reus omni tempore. Si non intercessisset dilatio: iam vice altera venissemus. Igitur israel pater eorum dixit ad eos: Si sic necesse est facite quod vultis. Sumite de optimis terre frugibus in vasis vestris et deserte viro munera: modicum refine et mellis et storacis et stactes et therebinthi et amigdalorum. pecuniamque duplicem ferte vobiscum et illam quam inuenistis in sacculis reportate. ne forte errore factum sit. Sed et fratrem vestrum tollite et ite ad virum. Deus autem meus omnipotens faciat eum vobis placabilem. et remittat vobiscum fratrem vestrum quem tenet in vinculis: et hunc beniamin. Ego autem quasi orbatus absque liberis ero.

Modicum refine. Dico. Aliquod refine et mellis et thumiam et stactem et therebinthum et nucas. siue ut aqua et simachus transtulerunt amigdala. ubi nostris codicibus habetur thumiam. in hebreo est nechota. quod aquila storacem transtulit ex quo domus nechota in ysaia legitur: manifeste cella thumiamatis siue storacis intelligit eo quod in illa sunt aromata diuersa credita.

Deus Aug. p. dicitur. habere creare argentum et non minimum bati app. ind. forte dicit. Alio. in. eloqui. exp. p. de. bati p. f. c.

Aulerunt ergo viri munera: et pecuniam duplicem: et beniamin. Descenderuntque in egiptum: et steterunt coram ioseph. Quos cum ille vidisset: et beniamin simul: precepit dispensatori domus sue dicens. Introduc viros domum: et occide victimas: et instrue conuiuium: quonia hodie mecum sunt comesturi meridie. Fecit ille sicut fuerat impatum: et introduxerunt viros domum. Ibiq; exterriti dixerunt mutuo: Propter pecunias quam retulimus prius in saccis nostris introducti sumus: ut deuoluatur in nos calumniam: et violenter subiciat seruituti: et nos et asinos nostros. Quia obrem in ipsis foribus accedentes ad dispensatorem locuti sunt: Dramus dñe ut audias nos. Jam ante descendimus ut emeremus escas: quibus emptis cum venissemus ad diuersorium: apuimus sacculos nostros: et inuenimus pecuniam in ore saccorum: quam nunc eodem pondere reportamus. Sed et aliud attulimus argentum: ut emamus que necessaria sunt. Non est in nostra conscientia: quis eas posuerit in marsupijs nostris. At ille respondit: Pax vobiscum: nolite timere. Deus vester: et deus patris vestri: dedit vobis thesauros in sacculis vestris. ^{¶ Non mentitur sapiens dispensator: quia de pecunia verbi dei dicit.} Nam pecunias quam dedistis: probatam ego habeo. Eduxitque ad eos symeon. Et introductis domum attulit aquam: et lauerunt pedes suos: deditque pabu-

la asinis eorum. Illi vero parabant munera: donec ingrederetur ioseph meridie. Audierat enim quod ibi esset comesturi panem. Igitur ingressus est ioseph domum suam: Obtruleruntque ei munera: et tenentes in manibus adorauerunt proni in terra. At ille clementer resalutatis eis: interrogauit eos dicens: Saluus ne est pater vester senex de quo dixeratis michi? Adhuc viuit? Qui responderunt: Sospes est seruus tuus pater noster. Adhuc viuit. Et incuruati adorauerunt eum. Attollens autem oculos ioseph vidit beniamin fratrem suum vterinum: et ait: Iste est frater vester ^{¶ Alias paruulus.} minimus de quo dixeratis michi: et rursum: Deus inquit misereatur tui fili mi. Festinauitque in domum: quia commota sunt viscera ^{¶ vel eius.} sua super fratre suo: et erumpebant lacrimae: et introiens cubiculum fleuit. Rursumque lora facie egressus continuit se et ait: Donite panes. Quibus appositis: ^{¶ Quasi extraneis.} seorsum ioseph ^{¶ Quasi indigenis.} et seorsum fratribus: egiptijs quoque qui vesebantur seorsum. Illi autem enim est egiptijs comedere cum hebreis: et prophanus putant huiusmodi conuiuium: Sederunt coram eo primogenitus iuxta primogenita sua: et minimus iuxta etatem suam. Et mirabantur nimis sumptis partibus quas ab eo acciperat. Maiorque pars venit beniamin: ita ut quinq; partibus excederet. ^{¶ Satiati secundum ydionia hebraice lingue.} Bibseruntque et inebriati sunt cum eo.

¶ Vidit ioseph et

¶ Illi. Pauli qui lux circumfudit eum qui paruulus: quod nondum maturus fidei gratie gerebat. **¶ In enim adole-** scens legitur: dum lapidantem stephanum vestimenta suabat: sicut ioseph: cecitas pauli fletus est christi: lauit faciem christi: cum baptisat paulum: per quem a plurimis videndum est christus.

¶ Aug. Affectus boni animi semper procliuus est ad pietatem. **¶ In ioseph** virtutum possumus considerare copiam. Castus erat: cum spreuit impudiciam domine. Sapiens cum diligenti investigatione fratrum animos explorabat: qualiter sentiret de fratre suo vterino. Iustus erat in adhibendo discipline delinquentibus. **¶ Pius** in conversione penitentium.

¶ Quibus appo-

¶ sitis et. **¶ Scorsum** appositum sunt ubi ioseph: quasi aduens: et seorsum fratribus quasi exteris natione: egiptijs quoque seorsum: quasi indigenis: qui putabant prophetam esse cum peregrinis conuiuium.

¶ Bibseruntque et in-

¶ ebriati et. **¶ Aug.** Po-

lent ebriosi huius testimonium adhibere sibi in patrocinium propter ioseph: qui valde sapiens commendat. Sed **¶ Verbum** pro saturitate ponitur in scripturis. **¶ In.** visitasti terram et inebriasti eam: quia in laude benedictionis huius positum est: et donum dei commemorat: appareret hanc ebrietatem saturitatem significare. **¶ Quia** ita inebriari ut inebriant ebriosi: nec ipsi terre utile est: quam maiore humore quam sufficit: corrumpit: sicut vita ebriosi qui non satietate se replet: sed mergit diluuium.

¶ Deus vester et

¶ Aug. Pendacium videtur: si aliquid significare credendum est. **¶ Argentum** enim quod datur et non minuitur: quod et per batum appellatum est: illud forte est de quo dicitur: Alouquia domini: eloquia casta: a. i. ep. e. p. septuplum: i. p. batum perfectum.

Cyphum quē
zc. **Aug.** Quid sibi
vult qd inuentus est
cyphus ioseph i sac-
culo beniamin: nisi qd
in corde pauli celestis
doctrina iam pfulge-
bat eloquiū. dū esset
eruditus in lege. S; qd
subiectus nō erat
deo intra sacculū erat
cyphus: doctrina in-
tra legem lucerna in-
tra modū. Dissus-
tū ananias manū im-
posuit: marcupia sol-
uit: et argentū resplen-
dit: et decidentibus
squamis quasi sacci
vinculis soluto sacco
i. deposito legis ve-
lamine adeptus est gra-
tie libertate: et reuela-
ta facie sermonis euā-
gelii pdicat.

An ignoratis
zc. **Aug.** Quid hoc
sibi velit queri solet:
An qd nō serio sed io-
co dictū est: ut exitus
docet: non est habenda
mendaciū. De
dacia em a mendaci-
bus serio agunt: non
ioco. Qu autē q non
sunt tanq ioco dictū
tur: nō putant men-
dacia. Sed magis
mouet: quid sibi ve-
lit hęc actio ioseph: q
frēs suos donec eis
apiret: quis esset toti-
ens iustificauit: et tan-
ta expectatione susce-
pit: qd licet tanto sit
suauis: cū legi: quā-
to sit illis inopinatus:
cū quibz agit: tū sapi-
entie illius gravitate
nili magnū aliquid
isto quasi ludo signi-
ficaret: nec ab illo fie-
ret: nec scriptura dice-
ret: in qua sanctitas
tanta: et pphandū
intētio futurorū. Nō
negligenter ergo con-
siderandū puto tan-
tam miserā in pur-
batione fratū suorū
quā modo ioseph qd
diu voluit tenuit: et
qda voluit mora p-
duxit: et tanto eos fa-
cies calamitosos: qd
to ipsoz futurā letici-
am cogitabat: et qd
agebat ut eoz gaudi-
um differeret: ad hoc
agebat: ut dilatione
cumularet tanq nō
essent cōdignę passio-

Recepit autē
Joseph dispensatori domus sue di-
cens: Imple saccos eoz frumen-
to quātū capere possunt: et pone
pecuniam singulorū in summitate
sacci. cyphum autē meū argente-
um et precii qd dedit tritici pone
in ore sacci iunioris. factūq est
ita. Et orto mane dimissi sunt eoz
asinis suis. Namq vrbe exierant
et processerant paululum. Tunc
ioseph accersito dispensatore do-
mus ait: Surge inquit perse que-
re viros: et apprehensis dicito:
Quare reddidistis malū pro bo-
no: Cyphum quē furati estis ipe
est in quo bibit dominus me: et
in quo augurari solet: Pessimaz
rem fecistis. Fecit ille vt iusserat
et apprehensis per ordinem locu-
tus est. Qui respōderūt: Quare
sic loquitur dominus noster: vt
serui tui tantū flagitij cōmiserint
Pecuniam quā inuenimus in su-
mitate saccorum reportauimus
ad te de terra chanaā. Et quomō
consequens est: vt furati simus &
domo domini tui aurum vel ar-
gentum: Apud quencūq fuerit
inuentum seruoz tuorū qd que-
ris moriatur: et nos serui erimus
domini nostri. Qui dixit: Fiat iux-
ta vestram sententiā. Apud quē
cūq fuerit inuentum: ipse sit ser-
uus meus: Vos aut eritis inno-
xii. Itaqz festinato deponētes in
terram saccos aperuerunt singu-
li. Quos scrutatus incipiēs a ma-

iore vsq ad minimum inuenit cy-
phum in sacco beniamin. At illi
scissis vestibus oneratisqz rursuz
asinis reuersi sunt in oppidū. Pri-
musq iudas cum fratribz ingres-
sus est ad ioseph. Nec dum eniz
de loco abierat. Qmēsqz ante eū
in terra pariter corruerunt. Qui
verba pro verbis irrogat fratribz: ne re-
maneat unpunitū fratrum scelus.
bus ille ait: Cur sic agere volu-
istis: an ignoratis q non sit simi-
lis mei in augurandi sciētia: Qui
iudas: Quid respondebimus in-
quit domino meo: vel quid loq-
mur: aut iuste poterimus obtēde-
re: Deus inuenit iniquitatem ser-
uorum suorum. An omnes serui
sumus domini mei: et nos et apd
quē inuentus est cyphus. Respō-
dit ioseph: Absit a me vt sic agaz
Qui furatus est cyphum ipse sit
seruus meus: vos aut abite libe-
ri ad patrem vestrum. Accedens
autem propius iudas cōfidenter
ait: Pro domine audi me: loqua-
tur seruus tuus verbū in auribz
tuis: et ne irascaris famulo tuo.
Tu es enim post pharonez domi-
nus meus. Interrogasti prius ser-
uos tuos: habetis patres aut fra-
trem: et nos respōdimus tibi do-
mino meo: Est nobis pater senex
et puer paruulus qui in senectute
illius natus est. Qui? vterinus fra-
ter est mortuus: et ipsum solū ha-
bet mater sua: pater vero tenere
diligē eum. Dixisti quoqz seruis
tuis: Adducite eum ad me: et po-
nam oculos meos sup illū. Sug-
gessim tibi dño meo: Nō potest

nes tantilli temporis
ad futurā gloriā exul-
tationis future cogni-
to fratre quē a se per-
ditum extimabant.

Cui iudas zc.
Aug. Multa in nar-
ratione iude aliter di-
cta sunt qd cū illis ege-
rat ioseph: qm apd
eū loqueret: vt omni-
no de insimulatione
exploratoz nichil di-
ceret: qd vtrū consul-
to tacitū sit: an id fe-
cerit pcuratoris obli-
uio nō apparet. Nā
et illud qd dixerunt
se a ioseph interroga-
tos de patre et fratre
suo: se autē illi interro-
ganti indicasse mirū
est: si vel ad sententi-
am potest ipsa pueni-
re narratio: vt eā cō-
stet eē veracē. quāqz
et si aliqua falsa in ea
sunt: falli potius per
obliuionez potuit: qd
auderet mētiri. Apd
eū pserim cui nō sic
nescienti: sed q noue-
rat eū scire: vt eū fle-
terent ad misericor-
diam narrationi in-
seribat.

puer relinquere patrem suū. Si
em̄ illum dimiserit: morietur. Et
dixistis seruis tuis: Nisi venerit
frater vester minimus vobiscum
nō videbitis amplius faciē meā.
Cum ergo ascendissem⁹ ad famu
lum tuū patrem nostrum. narra
uimus ei om̄ia quę locutus est do
minus me⁹. Et dixit pater noster
Reuertimini ⁊ em̄ite vobis parū
tritici. Qui diximus: Pre nō possu
mus. Si frater noster minimus
descēderit nobiscū. proficiāmur
simul: Alioquin illo absente. nō
audemus videre faciē viri. Ad
quę ille respondit: Vos scitis qđ
duos genuerit michi vxor mea.
Aggressus est vnus. ⁊ dixistis: He
stia deuorauit eū. ⁊ hucusq; non
comparet. Si tuleritis ⁊ istum. ⁊
aliquid ei in via contigerit: dedu
cetis canos meos cuz merore ad
infernus. Igit si intrauero ad ser
uum tuum patrem nostrum. ⁊ pu
er defuerit cū anima illius ex hu
ius anima depēdeat. videritq; eū
non esse nobiscuz. morietur: ⁊ de
ducent famuli tui canos eius cū
dolore ad inferos. Ego proprie
seruus tuus sum. qui in meaz hūc
recepi fidem. ⁊ spopondi dicens:
Nisi reduxero eum. peccati reus
ero om̄i tempore in patrem meū
Manebo itaq; seruus tuus pro
puero in ministerio domini mei:
⁊ puer ascendat cū fratribus suis
Nō em̄ possum redire ad patrem
absente puero: ne calamitatis q̄
opp̄ssura ē p̄ez meū testis assista

Non se pote
rat vltra cohibere ioseph multis
corā astantib⁹. vñ p̄cepit vt egre
deretur cūcti foras. ⁊ null⁹ interel
set alienus agnitioni mutaq; Ele
uauitq; vocem cum fletu. quā au
die runt egīptij. ⁊ omnis domus
pharaonis. ⁊ dixit fratribus suis
⁹ Sic iudeis dū ch̄istū ignorantibus circa fi
nem mūdi innotescens exhibebit se eis placitū.
qui prius eū sēserāt iuste iratum.
Ego sum ioseph. Adhuc pater me
us viuit: Nō poterant responde
re fratres: nimio terrore p̄territi.
Ad quos ille clementer: Accedi
te inquit ad me. Et cū accessissent
prope: Ego sum ait ioseph frater
vester. quem vendidistis in egī
ptum. Nolite pauere: nec durum
vobis esse videatur qđ vendidi
stis me i his regionibus: Pro sa
lutē em̄ vestra misit me deus an
te vos in egīptum: Bienniu⁹ est
em̄ qđ fames cepit in terra esse: et
adhuc quinq; anni restāt: quibus
nec arari poterit nec meti. Pre
misitq; me de⁹. vt reseruemini su
per terram: ⁊ escas ad viuendum
habere possitis. Nō vestro consi
lio. sed dei voluntate. huc missus
sum. qui fecit me quasi patrē pha
raonis: ⁊ dominum vnūq; do
mus eius ac p̄ncipem in omni
terra egīpti. Festinate ⁊ ascendite
ad patrem meū. ⁊ dicetis ei. hec
mandat filius tuus ioseph: De⁹
me fecit dominum vnūq; terre
egīpti. Descende ad me ne moria
⁹ qđ interpretatur propinquitās. vnde patet
qđ ⁊ si in egīptio habuerit istū nō tū longe ē a deo
⁹ Alii iessen arabie. sed verius gesem dicitur.
ris: et habitabis in terra iessen.

Misit me deus

⁹ Aug. Quid ē qđ
iuxta alia exēplaria
ita legit: Misit enim
me deus ante vos. re
manere reliquias ve
stras sup̄ terrā. ⁊ emi
trire semē reliquiarū
vestraz magnā. hoc
em̄ non vsquequaq;
cōsonat. vt reliquias
iacob accipiam⁹ etiā
filios ei⁹: cū om̄s sint
incolumes. an forte il
lud significat secreto
mysterio qđ ap̄ls ait
Reliquie p̄ electōez
gratis salus factę sūt
ad hoc em̄ occisus est
xps a iudeis. ⁊ tradi
tus est gentib⁹. tanq;
ioseph egīptijs a fra
trib⁹. Vñ Pā ⁊ ego
israhelita sum. vt ⁊ ple
nundo gentiū intra
ret: ⁊ sic omnis israhel
saluus fiet.

**Et habitabis i
terra iessen ara.**

Additū est. Hicero.
In hebzo nō habet
Vnde error increuit
qđ terra gesen i ara
bia sit. Porro sicut
in nostris codicibus
est p̄ extremū m. scri
bitur iessen. qđ mibi
nequaquā placet terrā
significare cōplutam
iessen em̄ in ymbrem
vertitur. vbi ⁊ in ple
riq; gesem reperit.

Erisq; iuxta me tu z filij tui. z filij
filiorum tuorum: oues tue z armē
ta tua z vniuersa q̄ possides: ibi
q̄ te pascam. **A**dhuc em̄ quinq;
anni residui sunt famis: ne z tu
pereas z domus tua. z omnia q̄
possides. **E**n oculi vestri z oculi
fratris mei beniamin vidēt q̄ os
meū loquatur ad vos. **N**unciate
patri meo vniuersam gloriā meā:
z cuncta q̄ vidistis in egipto. **F**e
stinate z adducite eū ad me. **A**un
q; amplexatus recidisset in collū
beniamin fratris sui. **F**leuit. **I**llo
q; similiter flente simul super col
lum eius. **O**sculatus est ioseph
om̄es fratres suos z plorauit su
per singulos. **P**ost quē ausi sunt
loqui ad eum. **A**uditq; est z ce
lebrz sermone vulgatū in aula re

Et gauisus est.
Et. Hec verba pha
raonis q̄ ad ioseph
de iacob z filijs eius
locut⁹ est. significant
gaudia gentilis po
puli de cōuersione iu
deor. **P**agna enim
deuot⁹ est ecclesie gē
tium q̄ israelit⁹ po
pulus ad fidē veniat
quibz si cōuertantur
z fidei participes exi
terint. promittit spī
tuales opes virtutū
z gratiā spīritus. quā
qui accipit indigētia
boni nō laborabit.

gis. **V**enerūt fratres ioseph. **E**t ga
uisus est pharao atq; ois familia
eius. **D**ixitq; ad ioseph vt impa
ret fratribus dicens. **M**erantes
vobis omnia bona egipti. vt
comedatis medullam terre. **P**re
cipe etiā vt tollant plaustra d ter
ra egipti ad subuectionez paruu
lorum suorum z coniugū. **E**t di
cito. **T**ollite patrem vestrū. z pro
perate quātorius venientes. nec
dimittatis quicq; de suppellecti
le vestra: qz omnes opes egipti
vestre erunt. **F**ecerūt filij israel vt
eis mandatū fuerat. **Q**uibus de

dit ioseph plaustra secundū pha
raonis imperiū. z cibaria in itine
re. **S**ingulis quoq; pferri iussit
binas stolas. **B**eniamin vero de
dit trecentos argēteos cū quinq;
stolis optimis. tantundem pecu
nie z vestium mittens patri suo:
addens ei asinos decem qui sub
ueherent ex om̄ibus diuitijs egi
pti: z totidem asinas triticum in

itinere panesq; portantes. **P**rimi
sit ergo fratres suos. z proficiscē
tibz ait. **N**e irascamini in via.
Qui ascendentes ex egipto. vene
runt in terram chanaan ad patrē
suum iacob. z nunciauerūt ei di
centes. **I**oseph filius tuus viuit
z ipse dominatur in om̄i terra egi
pti. **Q**uo audito iacob: quasi d
gravi somno euigilans. tamē nō
credebat eis. **I**lli ecōtra referebāt
omnem ordinē rei. **A**unq; vidit
se plaustra z munera q̄ miserat:
reuxit spīritus eius z ait. **S**uffi
cit michi si adhuc ioseph fili⁹ me
us viuit. **N**adam z videbo illum
anteq; moriar.

Refectu sqz
israel cum om̄ibus quē habebat
venit ad puteum iuramenti: z ma
ctatis ibi victimis deo patris sui
ysaac. **A**udiuit eum per visionem
nocte vocante in se z dicente sibi:
Jacob iacob. **C**ui respōdit. **E**cce
assū. **A**it illi de⁹. **E**go sū fortissim⁹

Beniamin ue
ro dedit trecentos
argēteos dantē benia
min. quos a xpo acci
pit qui p̄dicat trini
tatem. vel xpi crucez
inducant me aliquid
scire iter vos nisi chri
stum ihesum z hunc
crucifixum. **Q**uinq;
stolas accepit. i. sapi
entiaz om̄iū sensuū
p̄cellit ergo pan
lus abundantia meri
torū: sed z fratres. i.
alij p̄dicatores ha
bent gratiā suā. i. bi
nas stolas: vt cōfite
antur xpm tēu z ho
minē. **N**ō om̄es co
mestici ei⁹ vestiti ou
plicibus. i. mystica et
moralia intelligentia.
Mittunt z patri mu
nera. z xps promissis
muneribz inuitat po
pulu suū. **M**unera
portāt asini. i. gētiles
inutiles z laboriosi:
nunc autē viles por
tant in typo xpi mu
nera. in euāgelio mu
nerum largitorem.

Quo audito i.
acob. i. plebs incredula.
la. s. postq; gesta xpi
cognouit: reuixit spī
ritus ei⁹. z qui mortu
us videbatur. fide re
surrectionis xpi uiui
ficat⁹. **N**ocat ergo a
filijs suis. id ē. a petro
paulo z iohāne. pp̄s
uideor ad gratiam.
Pecurrit illi iudas q̄
interpretat⁹ cōfessio.
qz p̄cedit cōfessio
quos ante pfidia pos
sidebat. z sic ioseph
i. xps occurrat. qui se
nem iam etate suscipi
at vltimo tpe popu
lum iudeor nō secun
dum electionē gratie
z imponat manū sup
oculos ei⁹: z cecitate
auferat. qd distulit:
vt postremus crede
ret. qui ante nō puta
uit esse credēdū. **N**ō
qz cecitas ex parte in
israel facta est: donec
plenitudo gentiū sub
intraret. z sic ois isrl
saluus fieret.

[¶] qui me habes adiutorē.
Deus patris tui. Noli timere: et
[¶] securus contra spūales nequitiās pugnatur.
[¶] Summatricem fidei tue.
descende in egiptum. qz in gentē
[¶] quasi tecū erit gloria mea.
magnā faciā te ibi. Ego descenda
[¶] In pāte mea.
tecum illuc: et ego inde adducam
[¶] ad terrā promissionis.
te reuertentes. Joseph quoqz po

net manus suas super oculos tu
os. Surrexit iacob a puteo iura
menti: tuleruntqz eum filij cū par
uulis et vxoribz suis in plaustis
que miserat pharao ad portandū
senem: et oia que possederat i ter
ra chanaan. Venitqz in egiptum

cum omī semine suo: filij ei et ne
[¶] plurales pro singulari. sicut pro plurali sin
[¶] gularis solet poni. vñā em tñ habebat filiā no
potes. filie et cuncte simul. pgeni
[¶] mine dinā. vel neptes filias vocauit.
es. Nec sunt aut nomina filiorū

israhel qui ingressi sunt in egiptū.
ipse cum liberis suis. Primoge
nitus ruben. filij ruben: enoch.

et phallu et esrom et charmi. filij
symeon: iamuel et iamin et iami et
abod et iachin et saber et saul filij

cananitidis. filij leui: gerson et
chaath et merari. filij iuda: her et
onan et sela et phares et zara. Mor

tui autem sunt her et onan in terra
chanaan. Matqz sunt filij phares

esrō et amul. filij ysachar thola et
phua et iobab et semron. filij za
bulon: sareth et chelon et iabelel.

¶ [¶] s qz patres eorū ibi geniti.
¶ [¶] s qz patres eorū ibi geniti.
¶ [¶] s qz patres eorū ibi geniti.
¶ [¶] s qz patres eorū ibi geniti.

¶ [¶] s qz patres eorū ibi geniti.
¶ [¶] s qz patres eorū ibi geniti.
¶ [¶] s qz patres eorū ibi geniti.
¶ [¶] s qz patres eorū ibi geniti.

¶ [¶] s qz patres eorū ibi geniti.
¶ [¶] s qz patres eorū ibi geniti.
¶ [¶] s qz patres eorū ibi geniti.
¶ [¶] s qz patres eorū ibi geniti.

¶ [¶] s qz patres eorū ibi geniti.
¶ [¶] s qz patres eorū ibi geniti.
¶ [¶] s qz patres eorū ibi geniti.
¶ [¶] s qz patres eorū ibi geniti.

lye filie sue et hos genuit iacob se
decim animas. filij rachel vxor
is iacob: ioseph et beniamin. Ma

tqz sunt ioseph filij i terra egipti
quos genuit ei assenez filia phuti
pharis sacerdotis eliopoleos: ma

nasses et ephraiz. filij beniamin
Bela et bechor et asbel et gera et
naaman et iechzi et iethros et rese

mophin et ophim et ared. ¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.

¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.

¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.

¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.

¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.

¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.

¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.

¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.

¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.

¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.

¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.

¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.

¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.

generaret. Vñ appa
 rer omīs animas q in
 gressi sunt in egiptū
 de femoribz iacob su
 isse. lxx. qz lxxvi. post
 eū ingressi sunt. et rep
 pererūt in egipto tres
 ioseph. l. cū duobz
 filiis. Septuagesim
 aut fuit iacob ne vi
 deamur aduersus au
 toritates scripture lo
 qui. Etā lxx. interp
 tres in deuteronio
 translulerūt q ingres
 sus est israel. in lxx.
 animas egiptū. Si
 quis igit nōstre kri
 pturę refragat: scri
 pturaz intra se cōtra
 riam faciet. Vñ em
 lxx. interpres q. lxxv.
 animas p. p. p. cū
 iacob et posteris eius
 ingressas esse dixerūt.
 In deuteronio lxx.
 tñ introisse memora
 runt. Si opponitur
 quomō in actibz apo
 stolorz dicatur. lxxv.
 animas ingressas esse
 in egiptum: facilis ex
 cusatio est. Nō enim
 debuit lucas ipsius
 scriptor hitorie i ge
 tes actū apostolorz
 volumen emittēs cō
 trariū scribere ei scri
 pturę q iā fuerat di
 uulgata in gentibus
 et maioris opinionis
 illo tpe erat. lxx. au
 toritas: qz lucas: qui
 ignotus et vilis. hoc
 aut generaliter obser
 uandū. qz vbiqz
 apostoli aut apostoli
 ci viri loquunt ad po
 pulos: his testimoni
 is abutunt q iā fue
 rant in gentibz diuul
 gata. licet pleriqz tra
 dant lucā vt p. p. lxx.
 hebreas litteras igno
 rasse.

¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.
¶ [¶] salas ofim.

Et sunt viri p. Aug. Comendat in patriarchis q. pecor. nutritores erat a puericia sua z a parentib. suis q. hec iusta est seruitus. i. iusta domi natio: cum pecora ho mini seruiant. i. ipe pe corib. dominat. In Faciam? homine ad imaginē z. i. n. z. ba. tebit potestate pisciū maris z volatiliū ce. li. z oim. pecor. q. sūt sup. terrā. vbi insinu atur rationes debere dominari irrationa. bili vite. Serui aut. hominem homini vel iniquitas vel aduer. sitas fecit. Iniquitas sicut dictū est. Male dictus chanaan. ser. uis erit fratrib. suis. Adversitas sicut io. seph a fratrib. vendi tus alienigenē factus est seru. Primos er go seruos quib. B no mē lingua latina de dit: bella fecerūt. Qui em. sup. patris iurē belli posset occidi: q. serua tus est. seruus appel. latus est. Inde z mā cipia: q. z mancipata sunt. Est etiam ordo naturalis in homini. bus: ut seruiāt fr̄e vi ris. filiū parentib. q. z illic hec iusticia est: ut infirmior ratione seruiat fortiori. Hec igit. in dominatōib. z seruitutib. clara ius ticia est: ut qui excel lunt ratione. excellāt dominatione. qd. cū in B. seculo p. iniqui. tem hominū perturba tur. vel p. naturarum carnaliū diuersitatē. ferūt iusti temporālē aduersitatē em. in fine habituri ordinatissi. mam z sempiternam felicitatem.

C. XLVII.
Dies peregr. zc. Aug. Quid ē q. dicit iacob pharaoni dies annor. vite meę quos incolō zc. Sic em. habent greci: qd. latini habent ago v. l. habeo. Vtrum ergo ideo dicit quos incolō: q. in terra nat. est quā nōdum populū diuina p. missione be reditate acceperat. z ibi vitā ducēs. vtiq.

ad me: z sunt viri pastores ouium curamq. habent alendorū gregū
Pecora sua z armenta z omnia q. habere potuerunt adduxerunt se cum. Luncq. vocauerit vos z dire rit: qd. est opus vestrum? respon. debitis: Viri pastores sumus ser ui tui ab infantia nostra vsq. in p. sens: z nos z patres nostri. **P**ec

aut dicetis: vt h. habitare possitis i. ^{Merito egipti in quibus est figura huius seculi: in quo abundat iniquitas abominantur pa} terra iessen: q. detestatur egipti stozes pecorum. abominatio est em. iniquo vit tuitus.

omnes pastores ouium.

C. XLVII.

Ingressus er go ioseph nunciaui t. pharaoni di cens: pater meus z fratres oues eorum z armenta z cuncta q. pos sident venerūt de terra chanaan: z ecce consistunt in terra iessen. Extremos quoq. fratrum suozuz quinq. viros statuit coram rege: Quos ille interrogauit: quid ha betis operis? Responderūt: Pa stozes ouium sumus serui tui: nos z patres nostri. Ad peregrinādū in terram tuam venimus: quoni. am non est herba gregibus seruo rum tuorum ingrauescente fame in regione chanaan. Petimusq. vt esse nos inbeas seruos tuos i. terra iessen. Dixit itaq. rex ad io seph: Pater tuus z fratres tui ve nerunt ad te. Terra egipti in con spectu tuo est. in optimo loco fac eos habitare: trade eis terram ief sen. q. si nosti in eis viros indu. strios: constitue illos magistros pecorum meorum. Post hec in. troduxit ioseph patrem suum ad

regem: z statuit eum coram eo.
Qui benedicens illi. z interroga tus ab eo: Quot sunt dies anno rum vite tue? Respondit: Dies pe ^{Sancti adue} regrinationis vite meę centum tri ginta annorum sunt parui z mali z non peruenerunt vsq. ad dies patrum meorum quibus peregri nati sunt. Et benedicto rege egres sus est foras. Ioseph vero patri z fratrib. suis dedit possessionē in egipto in optimo terre solo ra. ^{vel loco.} mesles vt p. ceperat pharao: et alebat eos omneq. domum p. ris sui. p. rebens cibaria singulis. In toto em. orbe panis deerat: z op. presserat fames terram maxime egipti z chanaan. Et quib. omne pecuniam cōgregauit pro vendi. tione frumenti: z intulit eam in grariū regis. Luncq. defecisset em ptozibus precium: venit cuncta egiptus ad ioseph dicēs: Da no bis panes: Quare morimur corā te deficiente pecunia? quibus ille ^{pecora pro frumento da} respondit: Adducite pecora v. ra: mus cū bestiales motus a nobis amputam. vt z dabo vobis pro eis cibos si p. cium non habetis. ^{verbo veritatis vberius vacemus.} Quę cum a d durissent. dedit eis alimēta pro equis z ouibus z bobus z asinis Sustētauitq. eos illo anno pro cōmutatione pecorum. Venerūt anno secundo z dixerūt ei: Mon ^{vel domino nostro.} celam? dominum nostruz q. defi ciente pecunia pecora simul defe cerūt: nec claz te est q. absq. peco ribus z terra nichil habeamus. ^{alias corporibus.} Cur ergo morimur te vidente? et nos z terra nostra tui erim? Ame

in aliena terra erat. nō solū q. peregrina. batur sicut in melopo tamia: sed etiā q. ibi erat vbi nat. est. An potius secundū illud apostoli accipienduz est: q. diu sumus i. cor pore peregrinamur a dño. Et illud Inqli nus sum ego in terra z peregrin. sicut oēs s. patres mei. Itē dicit de omib. diebus vite sue: nō puenit in dies annor. patrū meor. quos dies in. coluerūt. Qd. em. ali ud voluit intelligi q. qd. latini codices ha bent vixerūt. At p. b. significauit. hāc vitā esse incolatū. i. pegri nationis habitatōez. S. b. sanctis puenit quib. eterna patria p. mittit. Videnduz est ergo quomodo d. impis dictū est: inco lent z abscondēt. i. pi calcanē mē obler. uabunt. De his em. cōuenientius accipit: qui vt abscondāt in colunt. Qd. manent in domo in eternū. **I**oseph uero zc. ^{Augendū est vtrū terra ramesses ipsa sit iessen: hanc em. petie. rant. z pharao p. cepe. rat dari.} **Alf. Tradidit** ioseph patri z fratri. bus optimā terrā ief sen. p. bens eis cibaria q. fames terrā opp. lerat. sic z dñs parēti bus. i. patriarchis z p. phetis ex quib. est secundū carne. siue omib. sanctis de qui bus i. euāgelio dicit: Hi sunt fratres mei q. faciūt volūtātē pa tris mei. his dat ter. ram optimā de qua dicit. Credo videre bo. d. in t. v. **P**rebens ciba. ria singulis. **P**etebat fructū p. suo ioseph. nec tñ euz p. q. vidit. nec q. tñ euz accepit adorauit quomō ergo somnū impletū putam? nisi maioris rei cōtineat p. betiam. **A**dducite peco ra zc. ^{Aug. cū io. seph frumenta collige. ret vñ boēs vinerēt:}

pecora unde vinebat: cum tanta fames inuallisset: et fratres ioseph pharaonem dixerunt: Non sunt pascua pecoribus puerorum tuorum. Si ergo ea fame pascua defecerant in terra chanaan: cur in egipto non defecerant: cum eadem fames esset ubique? An sicut prohibetur ab eis qui loca sancta in multis egipti paludibus poterant pascua non desse: etiam cum fames esset frumentorum: quod solent nili inundatione puenire. dicitur ille paludes fecerat: pascua gignere quia aqua nili minus excreuit.

Emit igitur.

Non inultis vel iniquitatis arguit ioseph cum etiam fidelitas eius inde commendat. quia nullus pro se gratias suscepit. Sed iuxta emptoris precem equo libramine repensavit. Dicitur autem significat omnes qui in spiritali egipto sunt: et opera ambulant seruos esse. Nullus est enim liber egipti: qui carnalis est et uenudat sub peccato. pharaonem enim eos subiecit: unde fortasse dicit: Ego sum dominus tuus: quod eduxit te de domo seruitutis. Unde non regnet peccatum in uero mortali corpore. Et alibi: Serui estis ei: cui obedistis: siue peccati in morte: siue obediuntis ad iustitiam. Egipti autem uolenter in seruitutem redacti sunt: hebrei uero uolenter. Vendiderunt autem egipti semet ipsos: nec dispensatorum culpa est: ubi digna repensant pro meritis. Hoc et paulus fecit: cum illi qui indigni numero sanctorum uel confortio fuit: iacob tradidit. Remo ergo dicat paulus datus egisse: qui hominem ecclesia eiecit: ut et pulsus disceret non blasphemare. homines uoluntas est iniqua: cum amans terrena despicit celestia: et propter auariciam se subiecit dyabolo. Dei autem promissio est iusta: cum qui spernens meliora elegit peiora: dimittit arbitrio suo ut cadat.

Emit ergo ioseph. Emptio ioseph quod frugibus emit terram egipti significat christum doctrina et sanguinis precio redimere mundum. Quod autem dicit: accipite semina et serite agros: ut fruges habere possitis. Semine est uerbum dei: agri corpora: quod uerbum euangelico exarata: et semine spiritali seminata fructum uirtutum germinant. Quinta pars quod regi dabat: quinquagesimum censum qui christo regi soluendus. Quattuor relique in semine et cibos possessoribus proutunt: quod actualis uite usus unicuique preedit: ut seminet uirtutum opera: et fructus iusticie metat in uitam eternam: qui a christo nobis tribuit. Unde ioseph

nos in seruitutem regiam: et prebe

semina: ne pereunte cultore terra

redigatur in solitudinem. Emit er

go ioseph omnem terram egipti

uendentes singulis possessiones

suas pro magnitudine famis

Subiecitque eas pharaoni: et cum

ctos populos eius a nouissimis

terminis egipti usque ad extremos

finis eius: propter terram sacerdo

mancipate: et ideo in nullius bonis copulande

tum que a rege tradita fuerat eis:

Quibus et statuta cibaria ex hor

reis publicis prebebant: et idcir

co non sunt compulsi vendere pos

ssessiones suas. Dixit ergo ioseph

ad populos: An ut cernitis et uos

et terram uestram pharaonem possidet

Accipite semina et serite agros: ut

fruges habere possitis. Quinta

parte regi dabitis: quattuor reli

quas permitto uobis in sementem

et in cibum familiis et liberis uestris

Qui responderunt: Salus nostra

in manu tua est. Respiciat nos ta

tum dominus noster: et legi serui

mus regi. Et eo tempore usque in

presentem diem in uniuersa terra

dicit: Salus nostra in manu tua est: quod salus mundi in potestate christi. **Propter terram.** Hoc significat ecclesie terram in qua uerum sunt sacerdotibus libera esse a censu mundiali que uerbo diuino indefinenter pascitur nec damnum panis spiritualis sustinebit.

egipti regibus quinta pars solu

tur: et factum est quasi in lege absque

terra sacerdotali: quod libera ab hac

condicione fuit. Habitauit ergo

israel in egipto: id est in terra iessen: et

possedit eam: auctusque est et multi

plicatus nimis: et uixit in ea decem

et septem annis. Factique sunt om

nes dies uite illius centum quadra

ginta et septem annorum. Quoque ap

propinquare cerneret diem mortis

eius vocauit filium suum ioseph: et

dixit ad eum: Si inueni gratias

in conspectu tuo: pone manum tuam

sub femore meo: et facies mihi mi

sericordiam et ueritatem: ut non sepe

liam me in egipto: sed dormiam cum

patribus meis: et auferas me de

hac terra: condasque in sepulcro ma

iorum meorum. Qui respondit io

seph: ego faciam quod iussisti. Et ille:

Jura inquit ergo michi: Quo in

rante: adorauit israel dominum

conuersus ad lectuli caput.

Et itaque trans
actis nuntiatus est ioseph quod egro tarz

Cumque appropi
quare cerneret.

Aug. Et filium iura tione cōstringit: qua cōstringit abraham seruum. Ille mandans uero uxor ducat filio suo. Iste commendans sepulcrum corporis sui. In utraque causa nominata sunt duo quod magnipenda sunt in omnibus scripturis: misericordia et iusticia. uel misericordia et ueritas. quod scriptum est. Uniuersę uie domini misericordia et ueritas. Seruus autem abrahe dixit: facite in domino meum misericordiam et iusticiam. Et iste ut facias in me misericordiam et ueritatem. Quid autem tibi uelit tam sollicita corporis commendatio ut non in egipto sepeliatur: sed in terra chanaan iuxta patres suos: mirum uidetur: nec conueniens tante excellentię prophete ex hominum consuetudine metiamur. Si autem sacramenta gratiarum: maioris admirationis gaudium inueniamus. Kadaueribus enim mortuorum peccata significant: cum iacent homines post eorum contactum tanquam ab immundicia purificari. Unde quod baptizatur a mortuo: et iterum tangit illud: quod profuit lauatio eius. Sepultura ergo mortuorum: remissione peccatorum significat. Unde beati quorum remissio fuit iniquitates. Unde ergo sepelienda cadauera patriarcharum nisi in terra qua ille crucifixus est: cuius sanguine facta est remissio peccatorum: morti

bus enim eorum significant peccata hominum. Dicit autem a loco qui abraham iura uocat: ubi condita sunt eorum corpora: abesse locum ubi crucifixus est dominus fere triginta milibus passuum: ut ipso numero significet ihesus christus: qui in baptismo apparuit fere triginta annorum.

Quo iurante adorauit israel dominum. Aug. Quod habent latini codices adorauit super caput uirge ans. Nonnulli emendati habent Adorauit super caput uirge sue: uel in capite uirge sue: uel in cacumine: uel super cacumen uirge sue. Fallit enim eos grecum uerbum quod eisdem scribitur litteris siue eius siue sue significet. Et accensio dispares sunt: et ab eis qui ista nouerint: in codicibus non contemunt. Valent enim ad magnam discretioem

quis vnā plus habere possit lram si esset sup. vt nō aitōi s eai toi esset. Et id merito qrit qd sit qd dōm est. Nā facile intelli geret senē q virgam ferebat sicut solet illa etas ad deū adorā dū se inclinasse super caput virge sup. Nā sic ferebat: vt sup eā caput inclinādo adoraret deū. Quid ē ergo adorauit super caput vel cacumē vge ei? i. ioseph? An forte tulerat ab eo hga qñ ei iurabat: z dum eam tenet post verba iurantis nondū illa reddita adorauit deū. Non em pudebat en ferre tantisp in signe potestatis filij sui: vbi figura rei future psignabatur.

Die. Et adorauit israel cōtra summitatē virge ei? **H.** etiā in loco quidā frustra simulant adorasse iacob summitates sceptri ioseph. q. l. honorās filiū. potestātē illius adorauerit. cū in be bzo multo aliter legat. z adorauit israel ad caput lectuli. quia postqz iurauit ei fili? securus de petitione. adorauit deum puer sus ad caput lectuli. Factus em nū z do. ceditus. senectute op. pressus sic habebat lectulū positū: ut ipe iacentis habitus absqz vlla difficultate ad orōem esset paratus.

Qui assumptis. **Hier.** Et tulit duos filios secū manasse et ephraim. Et s apparet qd supra diximus qz ioseph ad id locorum duos tm filios habuit ephraim z manasse. Si autē post multos annos moriē te iacob duos tm duxit ad benedictionem illo vtiqz tempore cū filij ei? generare neqz erant paruli atqz latētes in ingressu patris z fratru nepotes ex his habere non potuit.

Qui cōfortatus **sed.** **Hier.** Et confortatus israel sedit super lectulū. Cur. lxx.

pater suus. Qui assumptis duobus filiis manasse et ephraim irreperxit. Dictumqz est seni: Ecce filius tu? ioseph venit ad te. Qui cōfortatus sedit in lectulo. Et ingressu ad se ait: Deus omnipotens apparuit michi in luza. quē est in terra chanaan. benedixitqz michi z ait: Ego augebo te z multiplicabo. z faciam in turbas populoz. Daboqz tibi terram hanc z semini tuo post te in possessionem sempiternā. Duo ergo filij tui qui nati sunt tibi i terra egypti anteqz venirem ad te mei erunt ephraim z manasses: sicut ruben et simeon ^{vocabuntur filij israel.} reputabuntur michi. Reliquos aut quos genueris post eos tui erunt: z nomine fratrum suorum vocabuntur in possessionib? suis. **Michi** em quādo veniebam de mesopotamia mortua est rachel in terra chanaan in ipso itinere. **Eratqz** verum tempus. **Et** ingre ^{vel ephraim.} diebar ephraim. z sepeliui eam iuxta viam ephraim quē alio nomine appellatur bethleem. **Quidens** autem filios eius. dixit ad eum: Qui sunt isti? **Rēspōdit:** Filij mei sunt: quos donauit michi deus in hoc loco. **Adduc** eos inquit ad me. vt benedicam illis. **Oculi** enim israel caligabant pze ^{Alias applicitos.} nimia senectute: z clare videre nō poterat. **Applicatosqz** ad se deosculatus z circūplexus eos dixit ad filium: Non sum fraudatus a cōspectu tuo. insup ostēdit michi **de** semen tuū. **Quqz** tulisset eos

ioseph d gremio patris: adorauit pronus in terrā. **Et** posuit ephraim ad dexteram suam. id est. ad sinistram israel. manassen vero in sinistra sua ad dextram. i. patris. **Applicuitqz** ambos ad eus. **Qui** extendens manum dexteram posuit super caput ephraim iunioris fratris. Sinistram autem super caput manasse. qui maior natu erat cōmutans manus. **Benedixitqz** iacob filios ioseph z ait: Deus in cui? cōspectu ambulauerunt patres mei abraham z ysaac: **de?** qui pascit me ab adolescentia mea vsqz in presentem diem: angel? qui eruit me de cunctis malis benedicat pueris istis: z inuocetur super eos nomen meū. noia quoqz patrum meoz abraham z ysaac: et crescant in multitudine sup terrā. **Quidens** autē ioseph qz posuisset pater suus manus dextram super caput ephraim: grauitē accepit.

Et apprehensam patris manum leuare conat? est de capite ephraim: z transferre sup caput manasse. **Dixitqz** ad patrem: Non ita cōuenit pater: quia hic primogenit? **Pone** dexteram tuam sup caput eius. **Qui** renuens ait: Scio fili mi scio. **Et** iste quidem erit in populos z multiplicabitur. **Sz** frater eius iunior maior illo erit: z semen illius crescat in gentes. **Benedixitqz** eis in tempore illo dicens: In te benedicetur israel atqz dicetur: faciat tibi deus sicut ephraim et sicut manasse. **Constitu** itqz ephraim ante manasse. **Et**

idem verbū aliter atqz aliter ediderint nescio. sed audacter dico qz idem verbū manasse hic in lectulo translulerūt: supra vbi dixit adorasse iacob virgā. nōmi nauerunt.

Duo ergo filij tui qui nati sūt. qñqz venirem ad te. in egipto mei sunt. **Hier.** **Pater** q. lxx. aning ingresse sunt in egiptum. z qz ioseph eo tpe nō nouit duos tm filios habuit. sic ipse iacob testat. **Quā** autē dicit ephraim et manasse. sicut rubē z symeon duos tribus erūt z ex suis vocabulis appellabunt. z duos populos procreabunt. z terrā pmissio nis hereditabūt. **Quā** autē dicit reliquos filios quos post mortē meā genueris: ostendit. necdū esse pcreatos. **De** vero addit. **Et** nomine fratrum suoz vocant in possessionib? suis: s. est n accipiet terrā sepatiz nec funiculos ppios sed in tribu ephraim z manasse quasi appendices miscbunt.

Et sepeliui eā ioseph quasi nesciēti indicat vbi z quādo matrē sepeliret. forte pphetice cōmemorans ibi sepultaz esse matrem ei? vbi erat xps nasciturus.

Quqz tulisset zc. **Hier.** Sicut factum est in elau z iacob. dicente dño: maior seruiet minori. ita z in filijs ioseph. maior ēz manasse. i. obliuio populū significat iudgōz. **Minor** vero xpianoz. **Hic** ē ephraim qui fecunditatem significat. qd puenit populo iuniori q est corp? xpi. qui fecundatus est in latitudine mundi. **Ioseph** q dem ephraim ad sinistram. manassen ad dextram pstituit. **At** ille cancellatis manibus crucis mysteriū pfigurans. trāslataz in minorē dextrā. in maiore sinistra figuratiter supposuit. vt

crucis similitudo sup capita eoz notata. indeis scandalū. christianis futu-
ram gloriā p̄signaret. et seniorē p crucis mysteriū sinistrū futurū de dextro
et iuniorē de sinistro dextrum.

Do tibi partē unā. Hier. Ego dedi tibi sicimā precipuā sup fra-
tres tuos. quā accepi d manibz amorzoz in gladio meo et sagitta. Sichi-
ma iuxta grēcā et latinā consuetudinē declinata est. hebraice em sicken di-
citur. iohs euangelista testat. Licet viciose sicbar legat. Quia igit sicben

trāssertur in humerū
pulcre allusit ad no-
mē dicēs. Ego dedi
tibi humerū vñū. pro
p̄cipuo em vñū scri-
bi ē in hebreo. Qd āt
se dicit in arcu et gla-
dio possedisse. arcū et
gladiū iusticiā uocat
p quā meruit pēgi-
nus et aduena interfe-
cto sicken et emor de
periculo liberari. Ai-
muit enim ne vicina
opida et castella ob
encursionē federate ve-
bis aduersū se cōsur-
gerent. Vel sic dato
tibi sicimā quā emi
in fortitudine mea. i.
pecunia quā mīto la-
boze acq̄sui sup frēs
tuos. i. abiqz sorte de
diebz tribui ioseph.
Vbi em sepult⁹ est io-
seph et mausoleū eius
ibi vīqz hodie cernit.

Dequit autē

iacob filios suos. et ait eis: Con-
gregamini et audite filij iacob.
audite israel patrē vestrū. **Rubē**
primogenitus me⁹ tu⁹ fortitudo
mea: et principium doloris mei.

Aug. De sicimāz
dicit iacob p̄cipuam
se dare filio suo io-
seph: et addidit qz pos-
sederit eā in gladio et
arcu: quērit quomō
ad litteram queni at.
Emit ei centū agnis
possessionē illā nō qz
pit iure belli. An qz
salem ciuitatem sichi-
moz filij ei⁹ expugna-
uerūt: et iure belli po-
tuit ei⁹ fieri. vt iustū
bellū cū eis videatur
qz priores fecerūt iniu-
riā cōtaminando ei⁹
filia: Quē ergo nō de-
dit eā maioribz filiis
suis: qui h fecerūt de
inde si modo de vi-

ctoria gloriāz dat eā ioseph: cur ei tūc displicuerūt filij qz hoc cōmiserūt:
Cur tēnqz cū eos benediceret: id expbando memorauit. Laret ergo hic
p̄phetici sacramentū: qz ioseph quadā p̄cipua significatōe xp̄m signifi-
cavit: et ei dat illa terra vbi obuiat iacob deos alienos. vt xp̄s intelligat
possessur⁹ gentes dijs patrū suoz renūciantes. et in xp̄m credentes.

Alc. In benedictionibz iacob hystoria tenenda. et allegoria innestigā-
da. hystoria de diuisione terre. p̄missionis. Alii. De xp̄o et ecclesia q̄ in no-
uissimis temporibz reuelanda. p̄t̄ tū hystorie fundamēta sunt ponenda.

Ruben. Hiero. Ruben primogenit⁹ me⁹. tu fortitudo mea et principi-
um filioz meoz. Durus ad ferendū. et durus peccatōe et iniuria sicut aqua
nō ebullias. ascendisti em sup lectū patris tui. tūc violasti stratum cū ascē-
disti. In hebreo ita: Ruben primogenitus me⁹. fortitudo mea. et capitū
liberis meis. Maior ad portā dūz. et maior robore. effusus es quasi aqua.
ne adiciās. ascendisti cubile patris tui. et cōtaminasti strātū in ascensu. Et
est sensus: Tu es primogenit⁹ me⁹ in liberis maior. et tebebas iuxta ordi-
nem natiuitatis me⁹. et hereditatē qz primogenitis debet. i. sacerdotiū et re-
gnum accipe. Hec em in portando onere et fualido robore demonstrat.
Sed qz peccasti: et quasi aqua qz vasculo non tenet. voluptate effusus es

impetu: p̄cipio vt vltra nō pecces. et in fratru numero p̄gnas peccati suas.
quo primogeniti ordinem p̄didisti.

Symeon et leui. Hier. Symeon et leui fratres consumauerūt
iniquitatē adinuentōis suę. In cōsiliū eoz nō veniat anima mea. et in cō-
gregatione eoz ne emulet iecur meū. qz in furore suo interfecerūt homines
et in desiderio subnauerūt thauz. In hebreo autē sic habet. Symeō et
leui fratres. vasa iniquitatis arma eoz. in archanū eoz ne intret anima mea

dicendo peccatozē samaritanū et demonium
tris tui. et maculasti stratum eius
habere.

Symeon et leui vasa iniquitatis
bellantia. In cōsiliū eoz nō ve-
niat anima mea: et in cētū illorūz

non sit gloria mea: quia in furore
suo occiderūt virū. et in volunta-

te sua suffoderūt murum. Ma-

ledictus furoz eoz. qz pertinax:
et indignatio illorū. quia dura.

Diuidā eos in iacob: et dispergā
eos in israel. **Juda te laudabūt**

fratres tui: Man⁹ tua in cerui
bunt te filij patris tui. **Catulus**

leonis iuda: Ad p̄dā fili mi ascē
disti: **Requiescens accubuiſti vt**

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

confitebunt. vel te laudabūt fratres tui. et adorabūt te filij tui patris. Ca-
tulus leonis iuda. ex germine fili mi ascendisti procumbēs vt leo et quasi
catul⁹ leonis. Quis suscitabit eū: Licet de xp̄o grande mysteriū sit: tū fm
lram significat. qz reges ex iuda p̄ dauid stirpē generent. et qz adorēt eum
om̄s tribz. Qd em ait. Filij matris tuę: s filij p̄ris tui. et qd lequit⁹ ex ger-
mine. f. m. a. In hebreo autē de captiuitate. f. m. a. vt ostēderet eū captiuos
populos esse auctoz. et iuxta intelligentiā sacranōzē ascēdisse in altum ca-
pitū dūcisse captiuitatē. Sine qz melius puro. captiuitas passionē. ascē-
sus resurrectionē significat. Alligās ad vitē pullū suū. et funiculo pullum
alinq. In hebreo ita habet. alligās ad vitē pullū suū. et in sozech fili mi as-
nā suā. qz. f. pullū alinq. cui supedit ihesus. gentiliū populū. vineę aploz
qui ex iudeis sunt. copulauerūt. et ad sozech. i. ad electā vitē alligauerūt ali-
nam cū supedit. i. ecclesiā ex gentibz cōgregatā. Qd autē dicit fili mi apo-
strophē facit ad ipm iudā. qz xp̄s sit vniuersa factur⁹. Qd autē legimus
ad vitē pullū suū in hebreo potest legi vrbem suam. Iuxta eundē sensum
alijs verbis ecclesia monstratur. de qua dicitur. Nō potest ciuitas absco-
di supra montem posita.

Requiescens accubuiſti. Ibi. Vel catulus leonis in somno

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

et in cōuentu eoz ne
desolet gloria mea.

qz in furore suo inter-
fecerūt vīz. et in libi-

dine sua suffoderunt
mur. Significat autē

nō fuisse sui cōsiliū. qz
sichem et emor federa-

tos viros interfecerūt.
et contra ius pacis et

amiciciāz sanguinez
fuderūt innocentē. et

crudelitate quasi fu-
rore rapti muros ho-

spite vrbis euerterūt
Vñ. Maledict⁹ fu-

roz eoz. qz p̄tinax et
indignatio illorū qz

dura. Diuidā eos in
iacob et d. e. in israel

Leui hereditatē pro-
p̄riā nō accepit. S3

in oibz sceptris pau-
cas vrbes ad habitā-

dum habuit. Nec sy-
meō. sicut in libro ihe-

su scribit⁹. s de tribu
iuda quiddā accepit

Quiddā p̄phetice in-
terfectos hoīes. apo-

stolos. et subnematū
thauz. a pharisieis

christum occisum in-
terpretantur.

Per hos scribe et
sacerdotes intelligat⁹

d symeone em scribe
de leui sacerdotes. qz

cōsiliū fecerunt. vt
ihesus monti traderet

Vñ addit. In cōsili-
um eorum nō veniat

anima mea.

Juda te lauda-
bunt. Hier. Qz

iuda cōfessio vñ laus
interpretat⁹. Qd sequē-

ter scribit. Juda tibi

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

leo: et q̄i leena. Quis suscitabit

requiemur: qz nō necessitate sed potestate. Unde Potestate habeo ponendi animā meā: nemo tollit eāz a me sed ego pono eā. Ad vero addit: et ut catulus leonis. Unde em mortuus unde nat? Auit pblis: qz catulus leonis cū fuerit nat: tribz diebz dormit et tribz noctibz. Deinde patris fructu tremefact? cubilis locus excitat dormientē. Xps quoqz in cubili sepulchri tribz diebz et tribz noctibz iacens somnū mortis implevit. Bene ergo xps ut leo requieuit: qui nō solū mortis acerbitatē sed et imperiū vicit: et ut catul? leonis: qz die tertia resurrexit. **Un** addit: Quis sciatabit eū: null? sub audis nisi ipse q ait: Soluite templū hoc et in triduo resuscitabo illud.

Nō auferetur. Tandū ei ex semine inde reges apud in deos fuerunt: donec xps ex virgine nasceret. **Prim** em in gēte indecorz rex alienigena fuit herodes: qn iā xps nat? ē. Qui ergo negat venisse christum: ostendat reges de tribu iuda in gēte indecorz.

Pallū suū zc. Dentes quas sibi sibi iunxit. **Und** Vino ego dicit domi? nūll hos omīs induā sicut vestimentū. Nos em xps in sanguine vult mūdauit: qn sicut bo trus ligno crucis pendit: et ex latere ei? aqua in ablutionē et sanguis exiuit in redemptionem.

Pulchiores sūt zc. **Un** Quia doctrina eoz austeritatem veteris legis erupat: et enāgelica precepta clarioz sunt qz legis mandata.

Lacte i doctrina legis q carnalē populum velut paruulū lacte alebat: sed candidiores ecclesie doctores qui fortē et validū verbi cibū mandant et distribuunt. **Un** pfectoz est solidus ci bus: q bñ candidiores lacte dicunt: qz cādidi puri et ab omī macula liberi.

Zabulon in littore. De credentibz refugū et peditantibz remonstret fidei portū. **Qōtra** omīs terminos secult solidata expectat naufragiūz indecorz et pcellas hereticorū qui circūferunt omī vento doctrinē. Unde etiā apostoli aliqui assumpti. **Ibi** sepe dñs docuit. **Pertingit** aut vsq ad sydonē: i vsq ad gentes puenit. **Un** terra zabulon et terra neptalim via maris transiordanē zc. Sydon venatio: et ex eis locis sumpti sunt venatores: de quibz dicit: Mittā venatores multos: et venabunt vos i omī mōte.

Yachar dicit. Domū desiderauit requiescens inter medios clericos: et videns requiē qz bona et terrā qz pinguis: supposuit humerz suū ad laborā dum: et factus est vir agricola. **Un** hebzgo ita. Yachar alinus offens: recūbens in terminos: et videns requiē qz bona est: et terrā qz pulchra: inclinauit humerz suū ad portandū: et factus est in tributū seruies. Quia de zabulō dixerat qz maris magni littora possideret: sydonēqz et reliquias phēnicę vrtes cōtingeret: ad mediterraneā puincia redit: et yachar qui iuxta neptalim pulcherrimā in galilea regione possessorus est: benedictione habitatozem facit. **Alinū** offcū vocat: et humerz ad portandū dedit: qz in labore terrę et vendendis mercibz ad mare q in suis finibz nascebant plurimū laboraret. Regibz quoqz tributa cōportans. **Aiunt** hebzgi p metaphorā significari qz scripturas sanctas die ac nocte meditantē studiū suūm dederit ad laborandū: et ideo ei omīs tribu seruiat: quasi magistro dona portantes.

Regnum.
eum: Non auferetur sceptruz de iuda: et dux de femore ei? donec

veniat qui mittendus est: et ipse

erit expectatō genitū. Ligās ad vineā pullū suū: et ad vitē o fili

mi asinā suā. Quabit in vino

stolam suā: et in sanguine vult pal

lium suū. Pulchiores sūt oculi

eius vino: et dentes eius lacte

candidiores. Zabulon in littore

maris habitabit: et in statione na

uium pertingens vsq ad sydonē

Yachar alinus fortis accubās

in terminis: vidit requiē q esset

Accu in termi. Accubare est: expectato mundi fine quiescere: nichil qz de mundanis querere: sed vltima desiderare. Fortis alinus requiē vidit et terrā optimā: cū simplex gentilitas ad robur operis se erexit: qd vi te patriam tendit.

Dan iudicabit p. s. f. m. Alij p hec verba putant pdici antixpm de tribu dan futurū. Alij de iuda pditore h pnuant. Equitē et equū dñm cū carne suscepta intelligit. Retrosus aut cadere: qz in terrā reuersus unde sumptus. Sed qz die tertia resurrexit ait: Salutare tuū expectabo dñe. **Un** alibi

Nō derelinques animā meā in inferno: nec dabis sanctū tuū videre corruptionē. Alij ad antixpm hec transferūt: quē de tribu dan venturū asserunt: qz dan et coluber et mordens dicit.

Unde dan ad aquilonem calstrametatur est: illū significās qui ait: **Sedebo in mōte testamēti in lateribz aquilonis zc.** Alii

bi: A dan audit? est fremitus equoz eius

Qui nō solū coluber sed cerastes vocatur

Cerasta ei grex cornua dicunt: et hic serpens cornut? esse pbi

letur: p quem dignē aduenit? antixpi asserunt: qui ptra factos

mozu pletifere pdicationis et cornu potestatis armabit. Pe

mita aut angustior ē qz via. Est ergo coluber in via: qz eos per

latitudinem vitę ambulare puocat: quibz quasi pendo blanditur: sed i via mordet:

quia tales erroris sui veneno cōsumit. Fit cerastes in semita: qz

quos fideles reperit

et se ad celestis itineris pcepta cōstringentes: nō solū callida pualione im

perit: sed etiā terroze potestatis pemit: et post beneficia sicte dulcedinis ex

erect cornua potestatis.

Die Dan iudicabit populū suū sicut vnū de sceptris israel. Fiat dan

coluber in via: regul? in semita: mordens vngulas equi: et cadet ascensor ei? retrosū. Saluatorē tuū expectabo. Danlon iudex israel d tribu dan

fuit. Hoc ergo dicit puidens in spiritu omnia: comā nutrire sanfonē nazareum et celis hostibz triumphare: q in similitudinē colubz reguliqz oblidētis vias: nullū p terrā israel transire pmitat. Si quis etiā temerarijs virtute sua quasi equi velocitate cōsilijs eā voluerit quasi pcedo populari: ef

fugere nō valebit. Loquit aut p metaphorā serpentis et equitis. Vidēs ergo q tam fortis nazareus ppter meretricem mortuus est: et morte mltos occidit inimicos: putauit ipsum esse xpm. Sed qz mortuus est: et nō resurrexit: et rursus israel captiuus ductus est. Aliū mundi saluatorē et generis sui pfolandū intelligit: vt veniat cui repositū ē: et ipe erit expectatio gentiū

Had Piero. Latrunculus latrocinauit ante eū: et ipe latrocinauit.

Iuxta hebzgū interpretati sumus: sicut vbinos latrunculū posuimus ibi scriptum est gadud. vt ad gad nomē alluderet qd significat? accinctus vel expeditus exprimi potest. Totū illud est qui ante raten et dimidiā tribum manasse ad filios quos transiordanē in possessione dimiserat: post

quattuordecim annos reuertens: pzelium aduersus eos vicināz gentiūz reppit: et victis hostibus fortiter dimicauit.

Un. Had accinctus pzelabitur ante eū. Abiustus ante et retro pziabit

contra antichristum ante oculo aduerti humilitatis post manifestata gloria maiestatis. Unde moyses: Benedictus in latitudine gad quasi leo requieuit cepitq; brachia et vertice et vidit principatu suum. Abissus enim in se pulcro quieuit virtute et supbiam excelsoz humiliavit et ei datus est principatus et honor et regnum.

Neptalim. Hiero. Virgultu dissolutu dans i natione pulcritudine In hebreo ita scriptu est. Neptalim ager irriguus significans q; aq; im mortalitatis in eade nascunt tribu. Siue q; sup lacu genesa / ret flum. o iordanis irrigua sit. Hebrei autem voluit ppter tyberiadim q; legis videtur habere noticiam agri irrigui et eloq; pulcritudinis pphetari. Ibi aut nos agnus irrigui et lx. virgultum resolutu posuerit hebrei ceru? emiss? ppter interpretari ppter temporaneas fruges et velocitate terz uite noz. Sed melius si ad doctrina saluatoris cuncta referamus quia ibi maxime docuit.

Hi. Neptalim ceruus emissus etc. Apostoli enim p predicationes velociter exilientes sicut cerui transcedunt impedimenta seculi et excelsa meditantes dant eloquia pulcritudinis p dicit doctrina saluatoris.

Filius auctus. etc. Hiero. Filius auctus sup fonte filie gradu composito incedentes sup muros et exacerba uerunt eum et contederunt et irascebant aduersus eum habentes sagittas. Sedit i forti arcu et i dirupta sunt vincula manuum eius a manib; fortis iacob. Inde pascet lapis israel a deo patris tui q; in plerisque lxx. dissoluit sicut i hebreo habetur expfilius. Et est sensus o ioseph q; ideo sic vocaris q; auxit te michi dñs. vel inter freres tuos maior futurus es et fortissimus. Tribus enim effraim fortissima fuit ut in libro regum legitur: o in qua fili ioseph qui tam pulcher es ut tota de muris et turribus ac fenestris puellarum egypti turba prospectet. Inuiderunt tibi et ad iracundiam pronocauerunt fratres tui habentes liuoris sagittas et te li iaculis vulnerati. Verum tu arcum tuum et arma pugnandi posuisti in domino qui fortis est pugnator et vincula tua quibus te fratres ligauerunt ab ipso soluta sunt: ut ex tuo semine nascatur tribus effraim fortis et stabilis et instar lapidis durioris inuicta imperans quoq; decem tribubus israel.

Beniamin lupus rapax etc. Hiero. Mane comedit adhuc et ad

vesperam diuidet escam. Quamquam de paulo manifesta prophetia sit q; in adolescentia persecutus ecclesiam in senectute ppredicator euangelij fuerit: tamen in hebreo sic legitur. Beniamin lupus rapax siue capiens in matutino comedit predam et ad vesperam diuidet spolia. Quod ita hebrei exponunt. Altare in quo immolabantur hostie et sanguis ad basim illi fidebatur in parte tribus beniamin fuit. Hoc ergo inquit significat q; sacerdotes mane immolabant hostias et ad vesperam diuidebant ea que sibi

Benedictiones patris tui confor

Omnes meritis patriarcharum et prophetarum ut nullas comparetur tibi.

ratę sunt benedictionibus patrū

Quia reges et pphete voluerunt videre que videtur etc.

cuius: donec veniret desiderium

Sancorum qui magno desiderio incarnationem christi expectauerunt qui colles dicti sunt p excellencia sanctitatis et eterni qui vitam coniequentur eternam.

collum eternoz. Fiant in capi

Christi. Sicut vnguentum in capite quod de

scendit in barbam barba etc. Sicut ipse est caput omnium sanctorum quos fratres vocat quoniam am nazareus vocabitur. Alias vertice

te ioseph et in ceruice nazareti

Saul significatur qui de beniamin qui in primordio fidelis psecutus respere diuisit spolia q; fidelis factus sacra eloquia dispensauit.

inter fratres suos. Beniamin lu

Ignis altaris hostia deuorabat.

pus rapax. Mane comedit predam:

quod sacerdotes parte sua diuidebant vesperę et vesperę diuidet spolia. Omnes

bi i tribub; israel duodecim. De

locutus est eis pater suus. Bene

dictis singulis benedictionibus

proprijis et precepit eis dicens:

Ego congregor ad populum me

um sepelire me cum patribus me

is in spelunca duplici que est in

agro ephron ethęi contra mabre

in terra chanaan quę emit abra

am cum agro ab ephron ethęo in

possessionem sepulcri. Ibi sepeli

erunt eum et saram vxorem eius.

Ibi sepultus est ysaac cum rebec

ca coniuge sua. Ibi et lya condita

autem viuificat.

Omnes bi i tribubus israel etc. Querit aut iacob oēs q; de li beris et ancillis genuit: q;li honore filios et heredes constituerent quia sicut xps oim qui p fide corpi ei pccant pari honore et gloria celestia premia largitur. Non est enim ibi discretio iude sit an grecus barbarus an scitba seruus an liber quia per omnia et in omnibus christus qui formam serui induit et pro litro et pro seruo seruauit ut omnibus equale donum largiatur. Quicunq; enim fidem domini promeretur nullis maculis carnalis natiuitatis obfuscat. Unde: Abundam de spiritu meo super omnem carnem.

Hi. Beniamin

lupus rapax etc. Qui

da doctor b ad hie

rusalem retulit. Be

niamin inquit filius

doctoz interpretatur.

Hic sorte heredita

tis cui locu accepit in

quo est terrena hie

rusalem q; ppter in

credulitate est repul

sa. Hec in filiis suis

p beniamin designat

qui vltimus benedi

ctione consequitur et il

le populus vltimus

saluandus: cui pleni

tudo gentiu intraue

rit. Hic em benia

min lupus: q; ille po

pulus sanguine pro

phetaru et iustoz fidi

dit. Rapax q; ex m

ta fame et auiditate

ad verbu dei cucur

rit et violenter diripu

it regnu dei. Hic ma

ne comedit predam

quando solus acce

pit legem. Tunc em

mundo prima lux sci

entie illuxit. Come

dit autem mane quia

legem quam mane ac

cepit comedit adhuc

et meditatatur. Sed se

quens legem incitig

in legem fidei non p

uenit. Ad vesperum

diuidet spolia. B est

tempus nouissimum

quo couertetur. Tunc

diuidet escam intelli

ges a spu littera esse

diuidenda: quia lit

tera occidit spiritus

Appositus est
zc. Strab. Augren
dum de quo populo
dicat. Na de patri
bus nulla qstio est.
Potu est em q abra
am 7 ysaac apposit
est sed populus mul
timido est. Illi autem
tam pauci non pote
rant populi dici. In
telligendu ergo h et
am de angelis dici ad
quor societate. d mu
do transientes appo
nuntur sancti. Und
Accessistis ad motez
syon. 7 ad biensales
elestem. 7 ad frequen
tiam angelor zc. L.

Transierunt xl.
Strab. Qui nume
rus penitentie 7 humi
litati couenit. Un in
lege 7 in euangelio a
pphetis 7 ab ipso do
mino obseruatus est.

Aug. Quadragi
ta dies sepulture qs
memorat scripta. for
te penitentie signifi
cant qua sepeliuntur
peccata. No em fru
stra xl. dies ieiunior
sunt pstituti. quibus
moyses 7 belias 7 ipe
dñs ieiunauit. 7 ecde
sia scipua obseruati
onem ieiunior qua
dragelimum vocat.
Un 7 in hebzo dñi
minis scriptu est xl.
dies 7 minime subuer
tetur. vt p tot dies ac
comodatos. h. humi
liationi penitentium
intelligant in ieiunijs
sua fleuisse peccata. 7
impetrasse misericor
diam. Rec tñ luctui
penitentie h numerus
couenit. El em dies
post resurrectione fe
cit dñs cū discipulis
suis intrans 7 exiens
manducans 7 bibēs
qui dies leticie fuerit
Rec. h. interpretēs
errasse credendi sunt
qui dixerūt. Triduū
7 minime subuertetur
Maioze em auctori
tate pñti q inter pñti
officijs est. ppheticō
spīritu (quo etiā ore
vno in suis interpretationibz qd magnum miraculum fuit. consonuisse fir
mantur. triduū posuerunt qñs nō ignorarent q xl. dies in hebzo lege
rentur. vt in xpī clarificatione intelligerent dissolui 7 aboleri peccata. qui
traditus est ppter delicta nostra. 7 resurrexit ppter iustit. nostra. Clarifi
catio aut dñi in resurrectione 7 ascensione cognoscit. Un bis qñs vnus
7 eundē spīritu redit. Primo postq resurrexit. Secūdo postq ascendit.
Et q post triduū resurrexit. Post xl. aut dies ascendit. vnum horz qd po
sterius factum est. p nūmex quadraginta diez hebzi significant. alterum

iacet. finitisq mandatis quibus
filios instruebat. collegit pedes
suos sup lectulum 7 obiit: apposi
tusq ad populum suum.
frequentia angelorum.

Quod cernēs

ioseph ruit sup faciez patris. flēs
7 deosculans eum: pcepitq ser
uis suis medicis vt aromatibus
condirent eum. Quibus iussa ex
pletoq planctus tempore. locu
tus est ioseph ad pharaonis fa
miliam: Si inueni gratiam in cō
spectu vestro. loquimini in auri
bus pharaonis. eo q pater meus
adiurauerit me dicens: En mori
or. In sepulcro meo qd fodi mi
chi in terra chanaan sepelies me.
Ascendam igitur 7 sepeliā pa
trem meum: ac reuertar. Dixitq
ei pharao: Ascēde 7 sepeli patres
tuū. sicut adiuratus es. Quo ascē
dente ierunt cum eo omēs senes
domus pharaonis. cunctiq ma
iores natu terre egipti. Dom⁹ io
seph cum fratrib⁹ suis. absq par
uulis 7 gregibus atqz armentis
que dereliquerunt in terra iessen.
Dabuitq in comitatu currus et
equites: 7 facta est turba non mo

Tibi murmurant postea populus. 7 diuino
signe psumptus est. **A**lias achad.
dica. Veneruntqz ad areā azad
que sita est trans iordanem. Vbi
celebrātes exequias. planctu ma
gn⁹ atqz vehementi impleuerūt
septem dies. **M**8 cū audissent ha
bitatores terre chanaan dixerūt
Planctus magn⁹ est iste egiptijs
Et idcirco appellauerunt nomen
loci illius planctus egipti. **F**ece
runt ergo filij iacob sicut pcepit
eis: 7 portantes eum in terrā cha
naan sepelierunt in spelunca du
plici. quā emerat abraaz cū agro
in possessionē sepulcri ab ephron
ethgo contra faciez mambre. Re
uersusqz est ioseph in egiptum cū
fratribus suis 7 omī comitatu se
pulto patre. Quo mortuo tim en
tes fratres ei⁹ 7 mutuo colloquē
tes. ne forte memor sit iurij quā
passus est. 7 reddat nobis maluz
qd fecimus. mandauerūt ei dicē
tes: Pater tuus pcepit anteqz
moreretur. vt hec tibi verbis illi
us diceremus: Obsecro vt obli
uiscaris sceleris fratrum tuorum
7 peccati atqz malicie quā exercu
erunt in te. Nos quoqz oramus
vt seruo dei patri tuo dimittas
iniquitatem hanc. Quib⁹ auditis
flevit ioseph: Venerūtqz ad eum
fratres sui. 7 proni adorantes in
terram dixerunt: Serui tui sum⁹

raoni nomine ei⁹. Pater me⁹ adiurauit me dicens: In monumento qd
ego feci michi in terra chanaan: ibi me sepelies. **A**ugurur quomō vix sit
cū hec verba patris ei⁹ cū de sepultura mandaret: nō legantur. **S**3 ad se
tentia verba sūt referēda. sicut supra alia similiter iterata. **V**oluntati em
enunciāde 7 in noticiā pferēde oportet verba seruire. Fodisse aut sibi ia
cob sepulcrū nūqz supius legitur: s forte nisi fodisset. nō modo diceretur
Venerūtqz ad areā zc. **H**ic locus trans iordanē est. 7 distat ab he
bron septuaginta milibz. **P**retergressi sunt ergo locum: in quo debebant

vero 8 triduo qd ad
eandē rem pñet. lxx
memorant. nō interp
tationis seruitute. s
propbetie autoritate.
Non ergo dicamus
vñ horz fallum esse:
7 p alijs interpñibus
cōtra alios litigem⁹.
cū illi q ex hebzo in
terpñantur. pñent scri
ptum esse qd interp
tantur. 7 lxx. autori
tas que tanto diuini
facto miraculo cō
mendat: tanta in ec
clesijs vetustate fir
metur.

Arr. diebus zc.
Strab. Libnia it.
diebus mortuos fle
bant. Un 7 nouen
dial. nona dies voca
bat. qñ sepeliebatur
dei cultores. **S**epiez
diebz exequias cele
brabant. Un luctus
mortui septē dies: lu
ctus aut fatui omē tē
pus vite eius. **S**epte
narius em requies si
gnificat. **V**nde septi
ma die sabbatū. re
quies dicit. **C**elebrāt
ergo septiman diem
mortuorū. optantes
illos cum dño requie
scere a laboribz. **S**en
tis vite. **S**ine ergo
dicitur flevit eum egi
ptus. lxx. diebz. q est
decuplatus septena
rius. **S**epties em te
ni. lxx. sunt.

Potest etiam dici
quia sicut tertia dies
mortui agitur a fide
libus vt anima q est
triplicis nature requi
escat. ita septimus di
es celebratur. vt aia
corpi reconcilietur q
carne illiciente pecca
uit. **I**n septenario ei
tria sunt 7 quattuor
ternarius pertinet ad
animā q irascibilis 7
pcepilabilis. 7 ratio
nalis est. **Q**uaterna
rius ad corp⁹. q quat
tuor pñat elementis

Expleto plactu
zc. **A**ug. **M** manda
uit ioseph potentes
egipti ut dicerēt pha
raoni nomine ei⁹. **P**ater me⁹ adiurauit me dicens: In monumento qd
ego feci michi in terra chanaan: ibi me sepelies. **A**ugurur quomō vix sit
cū hec verba patris ei⁹ cū de sepultura mandaret: nō legantur. **S**3 ad se
tentia verba sūt referēda. sicut supra alia similiter iterata. **V**oluntati em
enunciāde 7 in noticiā pferēde oportet verba seruire. Fodisse aut sibi ia
cob sepulcrū nūqz supius legitur: s forte nisi fodisset. nō modo diceretur
Venerūtqz ad areā zc. **H**ic locus trans iordanē est. 7 distat ab he
bron septuaginta milibz. **P**retergressi sunt ergo locum: in quo debebant

sepelire eum. et postea
transito iordane: redie
runt ad locum duplici
spelunçe. Unde que
ri potest quare hoc fe
cerit. Si dicit aliq:
quia bella timebat si
cut filij israel circūdu
cti per desertū. et an
nis. donec transim illo
iordane. venerūt ad
terrā. pmissionis. Et
maioris significantie
causa factū est h. In
loco em q̄ area azad
dicit. postea multitu
do filiorū israel mur
murās cōtra dñm. di
uino igne cōsumpta
est. Et ergo luctu
non tam mors iacob
q̄ ruina populi futu
ra legebatur.

Virgines centū

et. Aug. Quos fili
os filiorum. vel nepo
tes filiorū dicat scri
ptura ioseph viuen
do vidisse quomodo
iūgit eos. lxxv. animabz cum quibz iacob egiptūz diāt intrasse. cum ioseph
senescendo peruenit ut eos natos videret. Cum aut iacob ingressus est in
egiptum: inuenis erat ioseph. et eum pater moriens quinquagesimū sextūz
fere annum agentem reliquit. Unde constat mysterij causa. illū numerūz
i. lxxv. scripturam cōmendare. Secundum historie fidem iacob cū. lxxv
animabus intravit in egiptum. nō illo vno die quo venit: sed q̄ in filijs
suis plerūqz appellatur iacob. i. in posteris suis. et p ioseph constat eum in
trasse in egiptū. Introitus ei? accipiendus est q̄diu vixit ioseph. per quē
factū est ut intraret. Toto em illo tempore nasci et viuere potuerūt omnes
qui cōmemorant: vt. lxxv. anime compleantur vsqz ad nepotes beniamin
Sicut em dicit bi filij lxx quos peperit ipsi iacob in mesopotamia. syrie. lo
quens etiā de his qui nō erant nati. q̄ illic parētes eoz et quibz nati sunt

Quibz ille rñdit: Nolite timere:

Nūm dei possumus resistere vo

lūtati: Vos cogitastis de me ma

lum. et deus verit illud in bonū

ut exaltaret me. sicut in p̄sentia

rum cernitis: et saluos faceret ml

tos populos. Nolite timere. ego

pascam vos et paruulos vestros

Consolatusqz est eos. et blande ac

leniter est locutus: et habitauit in

egipto cuz omni domo patris sui

Virgines centū decem annis: et vi

dit filios effraim vsqz ad terciam

generationē. Filij quoqz machir

filij manasse nati sunt in genibus

ioseph. Quibus transactis locu

tus est fratribus suis: Post mor

tem meam deus visitabit vos. et

ascendere vos faciet de terra ista

ad terram qua iurauit abraham

ysaac et iacob. Quqz adiurasset

eos atqz dixisset: deus visitabit

vos: asportate vobiscū ossa mea

de loco isto. mortuus est expletis

centum decem vitē suę annis. et

conditus aromatibus repositus

est in loculo in egipto.

pepererat. ibi eos per
bitens natos: q̄ cau
sa qua nascerent ibi
nata est. i. parētes eo
rum quos lya ibi pe
perit. Ita qm̄ causaz
inrandi in egiptū ia
cob in ioseph habuit
totūz tempus quo in
egipto vixit ioseph.
ingressio erat iacob i
egiptū p suā. pgeniē
q̄ illo vno. p̄pagaba
tur p quē factū est ut
ingrederetur.

Asportate ossa

et. Strabo. Ioseph
sicut pater ei? terram
pmissionis tota men
te desiderabat: et in
colatū egipti detesta
bat. Ros quoqz mo
raliter instruit: vt q̄
diu sumus in b̄ mun
do terram promissio
nis. i. viuentiā semp
desideremus. et ibi re
quiescere optem. qd
bene fit: si numerum

annorum ioseph morbo imitemur. Centū em et decem vitē annis expletis
mortuus est. Ros quoqz studeam? p decalogi obseruantia ad eternam
beatitudinem quā centenarius significat puenire.

Conditus est aromatibus. Strabo. Por. Felix est anima que
aromatibus virtutum condita in loculo corporis regens quotidie profi
ciendo perbeni vitē reseruatur. Si quidem in fide spe et charitate custo
dita fuerit: per gratiam christi peruenire merebitur ad speciem diuine con
templationis cuius adoptio perfecta est leticia. Unde adimplebis me le
ticia cum vultu tuo.

In pentateuco et ceteris exodus in quo pene omnia sacramenta quibus ecclesia instruitur figuratim exprimitur. Per corporalem enim exitum filiorum israel de egipto corporali noster exitus de egipto spirituali signatur. Per mare rubrum et pharaonis submersionem atque egiptiorum baptismi mysterium et spiritualium hostium interitus. Per typicam agni immolationem et beatorum liberationem. Veri agni passio et nostra redemptio. De celo datur manna: et aqua de petra. hic est panis qui de celo descendit et doctrina christi. In monte dantur precepta atque indicia populo dei: ut super his subiiciamur disciplina. Tabernaculum et vasa eius construuntur: cultus et sacrificia impantur: quibus ecclesie ornatus et spiritualia sacrificia significatur. Mystica unctio et beatitudinaria confirmatio: quibus sanctificatio spiritus et orationis odoramenta commendantur. Hinc patet: Omnes eandem escam spirituales manducauerunt: et omnes eundem potum spirituales biberunt. Hinc quoque iohannes. Facta sunt hec inquit et scriptura impletur. Quod non comminueris et cetera.

Be. Hellestoth hebraice Exod. grece exitus vel egressus latine iodos est via. Hinc odoponon id est itinerarium. **Ruben Sy-le.** Undecim filii iacob qui cum eo in egiptum ingressi sunt: imo duodecim addito ioseph apostolos significat quibus verus iacob ait: Sicut misit me pater: et ego mitto vos in mundum. **Erant igitur et.** Septuaginta anime: i. septuaginta discipuli cum iacob christo ingrediuntur in egiptum: i. mundum missi: i. ad predicandum. Aliter. lxx. anime egipti ingressi: milite in numero remissionis accipiuntur: ut huiusmodi seculo quod per egiptum figuratur post tanta peccata deus remissio peccatorum.

Quo mor. 10. et. 35. Sic postquam verus ioseph pro omnibus gustavit mortem: et tunc est qui mortis imperium habebat: multiplicatus est populus fidelium: nisi enim in terra granum mortuum fuisset: solum mansisset. **Orig. Mor.** Si moriatur in te ioseph: i. si mortificatione christi in te suscipias: et mortifices membra tua peccato: multiplicatur in te filius israel: sensus boni et spirituales. Si enim sensus carnis mortificentur: sensus anime crescunt: et morientibus in te viciis: virtutes augentur: et terra te multiplicat in operibus bonis: que per officium corporis ministrantur. Paulum multiplicauerat terra qui dicebat: permanere autem in carne magis necessarium est propter vos. Dum enim manet in terra: i. in carne sua: multiplicatur credendo ecclesia acquirendo populum deo: et ab iherusalem usque ad ihericum euangelium predicando.

Surrexit interea. r. n. **Orig. All.** Hic est dyabolus: qui dicit in corde suo non est deus: qui genti sue: i. apostatis angelis dicit: Ecce populus filiorum israel. **Eoz.** i. qui possunt mente deum videre: potentior est nobis. Venite opprimam eum sapienter. Sentit dyabolus quod magnus sit populus israel: et fortior ipso: quia sepe congressus est: sepe superatur. Sicut iacob luctatum esse et adiutorio angeli obtinuisse contra aduersarium et inuicisse cum deo. Aliorum quoque sanctorum luctas sensit: spiritualia certamina pertulit: timet nequam eueniat bellum: et consentiant aduersarii eius: et tenebris eius: discedant de terra sua. Videt michi ex his qui patriarchis et apostolis te aduentu christi indicata fuerant: quod sentit venturum: qui emat prin-

cipat eius et potestates: et cum fiducia triumphet eos: et affligat in ligno crucis. **In** cronica ensebii et hieronimi legitur: quod post ingressum ioseph in egiptum: primus amosis regnavit annis. xx. post eum nebron annis. xii. De hinc amenophis annis. xxi. post hunc mephres annis. xii. post quem mulphar metufis annis. xxxvi. Deinde tithinosis. vii. post eum amenophis xxxi. sub quo amram genuit moysen: cum esset annorum septuaginta.

Omnes reges egiptiorum: pharaones prius appellabantur: sicut nunc ptholomei et arsacide reges persarum: glarei augusti romanorum habebant tamen propria vocabula sicut ille sub quo ioseph in egipto fuit: mephres vocatus fuit: a quo usque ad ceteros: qui filios israel affligit: et in mari rubro perijt: multi pharaones fuerunt.

Drige. Moral. Primum requirere volo quod est rex in egipto qui scilicet ioseph: et qui nescit. Dum enim ille regnaret: qui scilicet ioseph: non dicitur affligi filium israel: neque in luto et latere consumpti: neque masculi eorum necati: et femine vivificate: sed cum egipti regnare qui non noverat ioseph. Si dominus regit nos: sensus mentis vel anime nostre illuminatur a deo: memorans christum resurrexisse a mortuis in egipto: i. in carne nostra: spiritus nostre regnum cum iusticia tenet: et filios israel: id est: sensus rationabiles: vel virtutes in luto et latere non consumit: nec curis terrenis attendit. Si hoc memoriam sensus nostre perdidit christum nescit: tunc sapientia carnis que est inimica deo succedit in regnum. Al loquitur gentem suam: i. corporales voluptates et vicioque ducit ad consilium vocatis: deliberat contra filios israel quomodo circumveniantur: opprimantur luto: et latere affligant: mares exponant: feminas alant: edificent civitates egipti: et civitates munitas. Recutandus est divinos libros egiptiorum gesta narrare sine causa: sed que scripta sunt ad nostram doctrinam scripta sunt: ut qui hec audis si forsitan baptizatus es et annueris inter filios israel: et suscepisti in te dominum regem: et post hoc volueris declinare et opera seculi agere: actus terre et lutea explere ministeria: scias quod surrexit in te rex alius qui nescit ioseph: rex egipti: ipse te cogit ad opera sua et latere operari et lutum: ipse suppositis magistris et copuloribus ad opera terre: na flagellis agit: ut edifices illi civitates: per seculum discurre facis: mares et terre elementa pro cupiditate turbare: foris luto pulvere: et pro exiguo terree cespitis: proinque iurgis fatigare: castitati inlidari: decipe innocentiam domi feda: foris crudelia: intra conscientia flagitiosa committere: in huiusmodi scito te regi egipti militare: quod est mundi huius spiritum agi.

Preposuit itaque magistros et. **Orig. All.** Dyabolus convocat gentem suam: opprimere cupit rationabilem sensum: qui nunc figuratim dicitur israel: efficit magistros operum: qui cogant eos discere opera carnis: secundum illud. Commixti sunt inter gentes: et didicerunt opera eorum. Docet edificare civitates pharaoni: pbiton que significat os deflectionis: vel abyssi et ramesses que est commotio tinea: et on: i. heliopolis que dicitur civitas solis: testis est cum mendacium loquitur a veritate et probationibus. Ille ab initio mendax fuit: et ideo tales civitates vult sibi edificari: os abyssi: quod abyssi perditionis eius est locus. Alia eius civitas est commotio tinea. Qui enim eum sequitur ibi thesaurizat ubi tinea demolitur: et fures eius sunt. Civitate quoque solis edificat falso nomine: quod transfigurat se in angelum lucis. In

Ec sunt que nomina scripta sunt in celo. nomina filiorum israel: qui eam videntur. **I.** **Secunda illud.** In innocentia mea ingressus sum de. **Mundus.** Christus dicitur qui in te nobis egipti sanctos illuminat: unde dominus illuminatio mea et salus mea: quod tunc ingressi sunt egiptum cum iacob. **Imitatoribus** vel familia actu vel cogitationum vel virtutum. **Singuli cum domibus suis in-** **I.** per duodecim filios iacob: xii. apostoli designantur. **I.** **Sequentis filius.** **Auditio.** **Additus.** **troierunt.** **Ruben.** **Symeon.** **Levi.** **Iudas.** **isachar.** **zabulon.** **et** **dimis.** **I.** **filii depre.** **Judiciu.** **Coverito** vel comparatio. **beniamin.** **dan.** **et neptalim.** **I.** **in procieta** vel felicitas. **Beatus.** **Had.** **et aser.** **Erant igitur omnes anime eorum qui egressi sunt de fe-** **I.** **discipuli.** **christus.** **I.** **unde in mundo erat et mundus per ipsum factus.** **more iacob septuaginta.** **Ioseph** **est:** **I.** **sui eum non cognoverunt.** **I.** **In mundo.** **I.** **In cruce.** **aut in egipto erat: quo mortuo**

et tetratris indor sen
sibz fordebat oblita
vltquo ecclia veni
ret ex gentibz et assu
meret eas de luteis et
palustribz locis intra
sapietie aplas et rega
lia tecta. Infantiam
tm apud suos trasligit
apud illos em q cam
spiritualiter n intelli
gunt parvula est et in
fans et lactentiu ha
bens cibos: cu ad ec
clesia venit fortior e
moyses et validior.
amato em velamine
littere pfectus in lecti
one eius cibz inuenit
Mercedem nutritio
ri accipit a filia pha
raonis apud qua lex
nascit et nutrit: s qd
est qd synagoga acci
pit ab ecclia: puto il
lud qd moyses dicit
ego in no gentem in
emulatores vos indu
cam in gentem insipie
tem in ira vos pita
bo. Synagoga ergo
de ecclia hac merce
tem accipit: vt vltra
ydola n colat. videt
em gentiles ita ad de
um puerlos: ut vltra
ydola nesciat: erube
scit vltra ydola cole
re. Ros quoq si pha
raone habuim ptes
si nos in opibz malis
genuit: cu venerimus
ad aquas assumam?
legē dei: no nobis for
deat littere velut te
gmen oblituz: q pua
ei sunt et lactatia co
medam? q pfecta su
mam? et intra cordis
tectis regalia colloce
mus. grandē et vali
dū habem? moyses
nichil de eo paruum
nichil vile sentiamus
sed totū magnificum
totū egregiū: totū ele
gās: totū em magnū
est qd spirituale est et
sublimis intelligētē

Lernensq i ea

zc. **M.** Moyses i xps ad flumē lauacri et aqua baptismi a fidelibz inue
nit. Moyses plorabat et xps veteris hois que induerat peccata descebat.
In resuscitādo lazari fletit: indeoq deplorās perfidiā vltimā. Filia
pharaonis descendēs ad lauacri fluminis collegit infantē: qz de gentibz
ecclia lauacri salutaris sanctificationē desiderās excepit a synagoga ma
tre carnali xpm expulsum quasi infantē: q tūc parvulus videbat cū in bo
mine cerneret. Inuenit illa moysen clausum in vasculo multis agrestibus
qz virgultis cōtecto: et ecclia xpm reconditū in cordibz sanctorum q in
vnitate contexti ex multis psonis omēs in xpo vnū corpus efficiunt: et cū
religiosa obseruatione suscipiētes timentur.

Adultūq tradidit zc. Ra. Refert ioseph q filia pharaonis a
ductū moysen ad patrē suū adduxit: cui ille coronā suā imposuit: quā sta
tim moyses pcepit: qm ibi sculptū simulacrz vidit. Pn sacerdos q ibi ade

et baptisimū. et adolescentule dilexerunt te
nimis.
in flumie: et puellę ei gradiebāt

per crepidinē aluei. Quę cum
vidisset fiscellam in papirione. mi
sit vnam ex famulabus suis. et al

latam. apperrens cernensq in ea
parvulum vagientem. misera ei
ait. De infantibus hebreorum est

hic. Qui soror pueri: Mis inquit
vt vadam et vocem tibi hebream
mulierę quę nutrire possit infan
tulum. Respondit: vade. Perre
xit puella et vocauit matrem eius

Ad quā locuta filia pharaonis:

accipe ait puerum istum. et nutri
michi: ego tibi dabo mercedē tuā

Acceptit mulier et nutrit puer
et filiam perfectō sensu validos pascentem. In
pauitua ecclia: et expellendo a se et ecclie
de gentibus.
Adultūq tradidit filię phara
onis. Quę illa adoptauit in locū

filij. Vocauitq nomē ei moyses
dicens: qz de aqua tuli eū. In di
ebus illis postq creuerat moyses
egressus ē ad fratres suos: vidit
q afflictionem eoz: et virum egi
ptium percutientem quendaz de

hebreis: fratribz suis. Aunq
adesset vidisset percussū egiptiū
abscondit fabulo. Et egressus die

altero conspexit duos hebreos
ridentes. Dixitq ei qui faciebat
iniuriā: Quare percutis proxi
mum tuū? Qui respondit: Quis
constituit te principem et iudicem
super nos? Num me occidere tu
vis sicut heri occidisti egiptium.

Timuit moyses et ait: Quomodo
palam factum est verbum istud?

Audiuitq pharao verbum hoc:
et querebat occidere moysen.

Qui fugiens de cōspectu eius

moratus est in terra madian. et se
no interpretatur. gentes em prius cōtraxerūt
postea pie respondētes obedierunt. et dyabolo
dit iuxta puteum. Erant aut sacer
doti madian septem filię q vene
runt ad hauriendam aqua: et im
pletis canalibus adaquare cupi

ebant gregē patris sui. Supuene
re pastores et eiecerūt eas. Fur

reritq moyses et defensis puellis
adacquauit oues earū. Quę cū
reuerissent ad ietro patrē suū

dirixit ad eas: Fur velocius veni
stis solito. Responderunt: vir egi
ptius liberauit nos de manu pa
storū. Insuper et hausit aquam

nobiscum: potumq dedit ouibz

At ille: Ubi est inquit? Quare di
misistis homines? vocate eum vt

rat voluit interficere
eū dicens: qz egiptia
esset subuertēda p ip
sum. sic ex oraculo de
monū acceptat. Sed
pharaonis filia libe
rauit eū. Cū aut pfe
ctę esset etatis missus
est a pharaone cōtra
ethiopes. Quę sciret
p deserta serpentibz
plena se pfecturū: tu
lit ibices et ciconias
egiptiacas. Astra
ho metat? pferbat
eas vt serpentes de
uorarent et fugarent
sicq exercit? securus
transigebat noctem.
Qu ergo venisset ad
ciuitatem quā expu
gnatur? erat adama
uit eū ethiopiū regia
et fm conductū ciuita
tem ei tradidit et nu
psit. inde est q aarō
et maria iurgati sunt
aduersus moysen. p
pter ethiopiā uxore

Aug. De hoc facto
moysi satis disputa
uimus in illo ope qd
de vita patriarchaz
aduersus faustū scri
psim? vtrū indoles
in eo laudabilis fue
rit: qua h peccatū ad
miserit: sicut vber ter
ra ante vtilia semina
quadā herbaz inuti
liū feracitate laudat?
an ipsū factū iustū
candū sit? Qd ideo
nō videt? qz nullam
ad huc legitimā po
testatem gerebat: nec
diuinit? acceptā: nec
humana societate or
dinatā. et tū sicut sic
phan? ait in actibus
apostolorū putabat
intelligere fratres su
os q p eū de daret
salutē illis: vt p h
testimoniū videatur
moyses iam diuinit?
admonitus (qd scri
ptura eo loco tacet) h
audere potuisse.

Ysi. All. Moyses i xps egipti i dyabolū nobis in hac pegrinatōe
iniuriōsū nos defendēdo occidit: et in arena obruit occisus: latet em in eis
q stabile nō habet fundamentū. Ecclia ho in petrā edificat: et eos q ver
bum ei? audiūt et faciūt: prudētī viro cōparat: qui edificat domum suā in
supra firmam petram. Alios vero stulto comparat q supra arenā edificat
Et egressus die altero. In hoc moyses figuram christi gessit qui
duorum populorum discordiam in se angulari lapide pacificare studuit:
qui iniuriā facit et reconciliatorem contempsit iudaicus est: qui pzedica
tionem christi reconciliantis repulit: et credētis populū hostis persistit. Vn
discipulus illius sis nos discipuli moysi.

Timuit aut moyses zc. Aug. Si sic diuulgatū est verbum hoc:
Duo sunt in hac locutione attendenda: quia pender: sententia: et sic di
missa est. Deinde qz verbū pro facto posuit.

Que peperit *z. Al.* Christus ecclesia de gentibus sibi copulavit q̄ munere spiritus septiformis. vna est in fide catholica. In vna est columba mea q̄ gignit filium q̄ vocat aduena. z alter qui dei adiutorium adueniens sunt sancti sup̄ terrā. sed dei adiutorio nunq̄ carent.

Post multū uero *z. Al.* Postq̄ moyses in terra madian duxit uxore mortuū est rex egipti: q̄ cū xps in ore terrarū gentes ad fidē cōuertit: destructus est principatus dyaboli.

Ingemiscentes

Moz. Nili moriat

in te rex egipti nō cognoscit te opprimi seruitute egipti z opibz luti z lateris nec cor de ingemiscis nec vociferaris ad dñm vt liberet te. *C. III.*

Apparuitq̄ ei

Al. Erat flama in rubo z nō cremabatur. Rubus sp̄ne peccatoz iudgōz flama in rubo verbū dei. i. lex data illi populo. S. z flama rubū nō cōburnit: q̄ lex data peccata eoz nō cōsumit.

Al. in rubo flama. te ecclesia intelligunt q̄ p̄secutionibz inflamatur. q̄ loquēte i se dñs non cremat. P̄ dñs moysi i rubo apparuit. ostēdit: q̄ in ecclesia apparet fidelibus: nec alibi.

Al. in rubo flama. te ecclesia intelligunt q̄ p̄secutionibz inflamatur. q̄ loquēte i se dñs non cremat. P̄ dñs moysi i rubo apparuit. ostēdit: q̄ in ecclesia apparet fidelibus: nec alibi.

Greg. moz. Moyses admittit egiptiū quasi uigilabat mundo. ideo uocem dñi nō audiebat. S. z extincto egiptio postq̄ in desertū fugit. dñs illic. xl. annis regit. a terrenis tumultibz obdormiuit. z ideo diuinam uocē pcepit.

Al. cū mens ab exterioribus sopitur: uerbū dei penetrat ueracius. Aurez quippe cordis turba terrenarū cogitationū p̄strepens claudit. Non em̄ p̄fecte homo sufficit ad uirgū diuini. q̄ si exterius auditū aperit: interius obsurdescit.

Lernēs autē *z. Greg.* Angelus qui moysi apparuisse describit. modo dominus. modo angelus memoratur. Angelus q̄ exterius loquendo seruit. Dominus q̄ interius p̄sident. loquendi efficacā tribuit. Num enim loquens ab interiore regitur. z per obsequium angelus. z per inspirationem dominus memoratur.

Uocauit eū de medio *z. Greg.* Sere simul terrenis z celestibus substantiis per angelos loquitur deus: sicut hic cū ignem rubūq̄ sociauit atq̄ aliud superius. aliud inferius iunxit. Qd̄ tunc solum agitur. cum ali qd̄ magnum ex coniunctione signatur. Nam p̄ succensū rubum moysen alloquens ostendit: quia doctor populi fieret. qui z legis flammam perciperet z peccati spinam non uideret. vt qd̄ ex illo populo exiret. qui igne ueritatis

com edat panē. Iurauit ergo moyses q̄ habitaret euz eo. Accepit

z. Sephoram filiam eius uxorem

Que peperit ei filiū quē uocauit

gerfan dicens: Aduena fui in terra

aliena. Alterum uero peperit. quē uocauit elyezer dicens: Deus

enim patris mei adiutor meus: z eripuit me de manu pharaonis.

Post multū uero temporis moyses

est rex egipti. Et ingemiscetes

filij israel propter op̄a uociferati sunt. Ascenditq̄ clamor eoz ad deum

ab operibus: z audiuit gemitum eozum. ac recordat̄ est

federis qd̄ pepigerat cum abraā ysaac et iacob. Et respexit filios

israel: z liberauit eos.

C. III.

Moyses autē

pascebat oues ietro cognati sui

cerdotis madian. Tuncq̄ minassz gregez ad interiora deserti. uenit

ad montes dei oreb. Apparuitq̄ ei dominus in flama ignis s me-

dio rubi. z uidebat q̄ rubus ar-

camis nostrę peccata quasi rubi spinam acciperet. z inconsumptaz humanitatis substantiam in ipsa diuinitatis flama seruaret.

Solue calciamentū *z. Bli.* Quia nullus. s. digne consistere vt deū uidere potest: nisi cuncta terrena z mortalia uicia deponat. Aliter uerum consuetudo erat: vt si sponsus sponsam repudiaret: in signum repudiij discalciaret. Io

moyses discalciari uerē ad ecclesiā q̄ i rubo significat quasi sponsus accedat calciatus. hoc ē chriso seruandum. qui uerē est sponsus. De quo

est sponsus. De quo Johannes ait: Cui non sum dignus soluere corrigiā calciamenti ei.

Uidi afflictionem *z. Greg.* moraliter. S. parlis foris mentibus ad se ipsū redire cuiq̄ difficile est. Quia prana in-

nera semel captos tāto delectabiliter tenent: quanto qd̄ liber erit non licet. Quia cum disciplinam non obuiat: nulla retributionis p̄speretur p̄gna que terreat.

Sed clauis oculis cordis p̄cipit animā: z tanto securius mala temporalia penetrat: quāto diuina bona eterna desperat.

Sed ista reproborū nequitia. electorum uitam quasi grana a paleis separat. z dñs affligit expedit. quia dum uolenta ingreditur: festinare ad super-

na compellit. qd̄ in iudicio p̄lo moyse uocante z pharaone leniente signatur.

Moyses enī ad uocandum nullus est. cum pharaone duris op̄ibus urget: vt alius uocando traheret. alius leniendo impelleret. vt plebs in seruitio turpiter fixa uel uocata uel impulsamoueretur. S. quo

tidie agitur dum p̄dicatis celestibus p̄miis. seuire in electos reprobi permittuntur. vt quos egiptus. i. uita p̄sēns opprēssit blandiens. adiunget p̄mens. vt dñs deus p̄uocat cruciatum impellat.

Et educam de terra *z. Greg.* Rudi populo de p̄senti uita aliquid promittendum fuit: vt posset in futuro robustius solidari. Si em̄ parua non acciperet: magna non crederet. Deus ergo largiendo terrena suadet z celestia. ut percipiens qd̄ uidebat: speraret qd̄ nō uidebat.

In terram bonā et spaciōsam. Grego. P̄sēns prosperitas aliquando datur: vt ad meliorem uita pronocet. aliquando vt infernū plenius damnet. hinc israeliticis terra chanaā p̄mittit: vt q̄nc̄ ad eterna speranda pronocent. Quia rudis populus p̄missionibz nō crederet: nisi a p̄missore aliqd̄ in uicino perciperet. Nō ergo solū spe ad res: s. rebo q̄nc̄ ad spem trahit. Vnde dedit eis regiones gentiū z labores p̄lo z pol. vt cul-

lunt. e. et. le. ei. r.

am. de. ysaac. z deus iacob. Ab scondit moyses faciem suā. Nō em̄ audebat aspicere contra deū

Qui ait dominus: Uidi afflictionēz populi mei in egipto. z clamorem eius audiui. propter duriciā eoz

qui p̄sunt operibus. z sciēs dolorem eius descendi vt liberem eum de manibus egiptiorum. et

educas de terra illa in terrā bonā z spaciōsā. in terrā que fluit lacte

z melle: ad loca chananei. ethegi. z amorrei. pherezei. z eugi. z iebu-

sei. Clamor ergo filiorum israel

qui p̄sunt operibus. z sciēs dolorem eius descendi vt liberem eum de manibus egiptiorum. et

educas de terra illa in terrā bonā z spaciōsā. in terrā que fluit lacte z melle: ad loca chananei. ethegi. z amorrei. pherezei. z eugi. z iebu-

sei. Clamor ergo filiorum israel

qui p̄sunt operibus. z sciēs dolorem eius descendi vt liberem eum de manibus egiptiorum. et

educas de terra illa in terrā bonā z spaciōsā. in terrā que fluit lacte z melle: ad loca chananei. ethegi. z amorrei. pherezei. z eugi. z iebu-

sei. Clamor ergo filiorum israel

qui p̄sunt operibus. z sciēs dolorem eius descendi vt liberem eum de manibus egiptiorum. et

educas de terra illa in terrā bonā z spaciōsā. in terrā que fluit lacte z melle: ad loca chananei. ethegi. z amorrei. pherezei. z eugi. z iebu-

sei. Clamor ergo filiorum israel

qui p̄sunt operibus. z sciēs dolorem eius descendi vt liberem eum de manibus egiptiorum. et

educas de terra illa in terrā bonā z spaciōsā. in terrā que fluit lacte z melle: ad loca chananei. ethegi. z amorrei. pherezei. z eugi. z iebu-

sei. Clamor ergo filiorum israel

qui p̄sunt operibus. z sciēs dolorem eius descendi vt liberem eum de manibus egiptiorum. et

educas de terra illa in terrā bonā z spaciōsā. in terrā que fluit lacte z melle: ad loca chananei. ethegi. z amorrei. pherezei. z eugi. z iebu-

sei. Clamor ergo filiorum israel

qui p̄sunt operibus. z sciēs dolorem eius descendi vt liberem eum de manibus egiptiorum. et

educas de terra illa in terrā bonā z spaciōsā. in terrā que fluit lacte z melle: ad loca chananei. ethegi. z amorrei. pherezei. z eugi. z iebu-

Qui est misit

Mittitur moyses ad pharaonem puniendum et tandem occidendum. Missa est ad ophrah destruendum.

Diero. Scitis

ad marcellam de x. no minibus dei. sexto loco ponit nomen ieye qd i exodo legitur. Qui est misit me ad vos. Deus enim solus qd exordium non habet. vergete esse nomen tenet. qd p an gelu dictu est moysi nomen ei querebant. qz in ei comparat qd re re est. qz incomutabili est. quasi non sunt qm mutabilia sunt. qd em dicitur fuit. non est et qd dicitur erit. nodu est. qd aut tantu e qd non nonit fuisse vel futurum e. Solus aut pater cu filio et spiri tus sancto vere e. Au us essentia compati nostrum esse. no est.

Unde et dicam. Vi

uit de. qz essentia di uina vita uiuit. quia mors non habet.

Ad terram f. i. zc.

Aug. Vnu hoc spi ritualiter accipe. tebe mus. qz secudu pprie tate no hec erat ter ra qd data est hebreis.

An modus locutis est qua uertat et sua uitas terre landamr.

Non eribitis

zc. Aug. Qz manda uit dñs hebreis ut ac ciperent ab egiptijs vasa argentea et au rea et vestem atqz ad didit. et pxdabimini eos. mandatu huius no potest esse iniustu iudiciu. Mandatu est em. rei est de quo no iudicandum sed ob tempandū fuit. Ipe em nonit qz iuste mā dauit. ad seruū per tinet obediēter face re qd mandauit.

Vasa argētea.

zc. Argenti et aurū ab egiptijs petimus unde tabernaculum deo fabricemus. cum potat et philosophos legimus. ut diuina scriptura sapientius et facundius legam.

Qui est quod

tenes in manu. Greg. Moyses in

corporealem et spiritalem.

venit ad me: viditqz afflictionem

eorum. quia ab egiptijs opprimu

tur. sed veni et mittam te ad phara

onem: ut educares populum meum

filios israel de egipto. Dixit moy

ses ad deum. Quis ego sum ut

vado ad pharaonem. et educares fi

lios israel de egipto. Qui dixit ei:

Ego ero tecum: et hoc habebis si

gnum quod miserim te. Cum educa

ris populum de egipto: immolabis

deo super montem istum. At mo

yse ad deum: Ecce ego vadam ad

filios israel et dicam eis: Deus pa

trum vestrorum misit me ad vos

Si dixerint michi quod est nomen

eius: quid dicam eis? Dixit de

us ad moysen: Ego sum qui sum.

At: Sic dices ad filios israel:

Qui est misit me ad vos. Dixitqz

iterum deus ad moysen: Dices di

ces filijs israel: Dominus deus

patrum vestrorum. Deus abraa

deus ysaac. et deus iacob misit me

ad vos. Hoc nomen michi est in

eternum. et hoc memoriale meum

in generatione et generationem.

Uade congrega seniores israel. et

dices ad eos: Dominus deus pa

trum vestrorum apparuit michi

deus abraam. et deus ysaac. et de

us iacob dicens: Visitans visita

ui vos. et vidi omnia que accide

runt vobis in egipto. et dixi: vte du

cam vos de afflictione egipti. in

terram chananei. et ethi. et amor

rei. pherezei. et eugi. et iebusei. ad

terram fluentem lacte et melle:

obedientes.

et audient vocem tuam. Ingredi

erisqz tu et seniores israel ad regē

egipti. et dices ad eum: Dominus

deus hebreorum vocauit nos

et transitorū qui non habent hic manentē ciui

ritatem qui cupiūt exire d egipto. et tam interi

us qz exterius.

deus hebreorum vocauit nos

et transitorū qui non habent hic manentē ciui

ritatem qui cupiūt exire d egipto. et tam interi

us qz exterius.

deus hebreorum vocauit nos

et transitorū qui non habent hic manentē ciui

ritatem qui cupiūt exire d egipto. et tam interi

us qz exterius.

deus hebreorum vocauit nos

et transitorū qui non habent hic manentē ciui

ritatem qui cupiūt exire d egipto. et tam interi

us qz exterius.

deus hebreorum vocauit nos

et transitorū qui non habent hic manentē ciui

ritatem qui cupiūt exire d egipto. et tam interi

us qz exterius.

deus hebreorum vocauit nos

et transitorū qui non habent hic manentē ciui

ritatem qui cupiūt exire d egipto. et tam interi

us qz exterius.

deus hebreorum vocauit nos

et transitorū qui non habent hic manentē ciui

ritatem qui cupiūt exire d egipto. et tam interi

us qz exterius.

deus hebreorum vocauit nos

et transitorū qui non habent hic manentē ciui

ritatem qui cupiūt exire d egipto. et tam interi

us qz exterius.

deus hebreorum vocauit nos

et transitorū qui non habent hic manentē ciui

ritatem qui cupiūt exire d egipto. et tam interi

us qz exterius.

deus hebreorum vocauit nos

et transitorū qui non habent hic manentē ciui

ritatem qui cupiūt exire d egipto. et tam interi

us qz exterius.

deus hebreorum vocauit nos

et transitorū qui non habent hic manentē ciui

ritatem qui cupiūt exire d egipto. et tam interi

us qz exterius.

deus hebreorum vocauit nos

et transitorū qui non habent hic manentē ciui

ritatem qui cupiūt exire d egipto. et tam interi

us qz exterius.

deus hebreorum vocauit nos

et transitorū qui non habent hic manentē ciui

ritatem qui cupiūt exire d egipto. et tam interi

us qz exterius.

deus hebreorum vocauit nos

et transitorū qui non habent hic manentē ciui

ritatem qui cupiūt exire d egipto. et tam interi

us qz exterius.

deus hebreorum vocauit nos

et transitorū qui non habent hic manentē ciui

ritatem qui cupiūt exire d egipto. et tam interi

us qz exterius.

deus hebreorum vocauit nos

et transitorū qui non habent hic manentē ciui

ritatem qui cupiūt exire d egipto. et tam interi

us qz exterius.

deus hebreorum vocauit nos

et transitorū qui non habent hic manentē ciui

ritatem qui cupiūt exire d egipto. et tam interi

us qz exterius.

daic? populus. virga

diuinitatis potestas.

Serpēs chulsi mor

talitas. qz em per ser

pentem mors. per ser

pentem mortalitas si

gnatur. Del qz scri

ptum est. Estote. p. s.

l. et qz summa prude

tia. i. dei sapientia in

camata est. recte eius

mortalitas in serpen

te figurat. In sicut

eraltauit moyses ser

pentem in deserto tra

exal. opor. si. ho. Mo

yse virgā tenuit. qz

iudaicus popu? an

te redemptoris adue

tum in dei potestate

cōfilius est. In terrā

proiicit. qz p patriar

chas et pphetas deuz

incarnandū nuncia

uit. virga in colubū

uertit. qz chulsi? de?

in se permanens mor

talis est in domine fa

ctus. S. moyses co

lubrum. conspicies p

timuit et fugit. qz iu

daicus populus duz

chulsi? mortalem vi

dit. deū credere expa

uit. Qui iubet ut cau

dam teneat. qz popu

lus qui modo crede

re recusat. in extrema

corpi dominici par

te. i. posteriore tempo

re eccle. s. in fine mū

di sele ad fidem colli

get. colubū caudam

tenens. qz euz quem

mortalē ante despere

rat. in vltima parte

eccle. redemptores

suū confitebit. Por

serpens in virgam re

dit. qz ut iudaicus po

pulus in chulsi? cre

diderit. mor ad iudi

cium in potestate di

uinitatis sue appare

bit. ut iā serpens vir

ga sit. qz qui in terra

homo respectus est.

de celo veniens sup

angelos videbit de

Hi. At. Serpens

pluasit homini mor

tem. Por ergo a ser

pente. virga in serpe

te. chulsi? in morte.

Expauit moyses et fu

git. Mortuo em chul

sto expauerunt disci

puli a spe in qua fue

rant recedentes app

bendit caudam. i. po

steriora. et factus est

virga. qz primo. oca

lus. postea patris

omnibus ad id quod fuerat resurgendo reuersus est. ubi per vitam morte consumpta. nichil in eo serpentis apparuit. Et cauda serpentis finis seculi. quod sic mortalitas ecclesie per lubrica tempora voluit. Alii eunt. Alii veniunt per mortem tanquam per serpentem. per quem mors seminata est. sed in fine seculi tanquam cauda redimus ad manum dei. et appropinquamus repabimur. et nouissima inimi ca morte destructa. resurgentes in terra dei. virga regni erimus.

Mitte manum tuam etc. **Ps.** Manus alba. et immunda. alba enim in caritate lepra est. et candor.

Ipsa enim hereditas dei. et populus. foras ab eo missus. factus est immundus. Unde ut quid auertis manum tuam. o. m. s. t. i. f. etc. Et renocata est manus in sinu. et reuersa ad colorem suum. sic plebs iudaica alienata a sinu dei. foras immunda remansit. Et renocata redibit ad pristinum colorem cum agnouerit saluatorem. Rectas enim et parte contigit in israel.

Sume aquam etc.

Ps. Aqua populum significat. Unde aquas quas vidisti populi sunt et gentes. Populus ergo vertetur in sanguinem. in sanguinis christi fidem.

Obsecro domine etc. **Aug.** Moyses ad dominum precor. dominus non sum eloquens ante bestem. neque ante nudius tertium. diebus neque quo cepisti loqui famulo tuo. intelligit credere posse fieri dei voluntate subito eloquentem. cum dicit neque ex quo cepisti loqui famulo tuo. tanquam ostendens fieri potuisse. ut qui ante bestem et nudius tertium diem eloquens non fuisset. repente fieret. ex quo cum illo dominus loqui cepit.

Orig. **Al.** Dum esset moyses in egipto et eruditur omni sapientia egiptiorum. non erat gracili voce. nec tardus lingua. nec profitebatur se ineloquentem. Erat enim quantum ad egiptios sonore vocis et eloquentie incomparabilis. Vbi autem dei vocem audiuit et eloquia domini suscepit. sentit vocem suam gracilem et exilium tardum et impeditur lingua. et se pronunciat mutum. cum incipit cognoscere verba. quod erat in principio apud deum. Mutus enim animalibus quibus indocuit homo competit. eloquens videbitur. Si vero eruditus et eloquentibus stultus et mutus. At si quis dei verbum et diuinam respiciat sapientiam. multo amplius quam apud nos pecudes. apud deum mutus se animal profitebitur. Unde ut iumentum factus sum apud te. Quia igitur in id intelligentie profectus. ut se cognosceret. quod est magna pars sapientie. remunerat eum diuina dignatio. Propter apertam os tuum etc. Beati quorum os aperit. ut loquantur. Unde dilata os tuum et ego replebo illud. Similiter paulus dicit. ut tunc mihi sermo in apertione oris mei. Ego ergo qui verba dei loquuntur. os vena aperit. Ego qui loquuntur mendacium. factus sum testimonium. scurriliter. turpitudines. insurrectionum quoque et detractorum. et ego qui ociosa loquuntur. dyabolus aperit os. Deinde refert. quod introiit in illi sathanas. et misit in corde eius. ut traderet eum. Os ergo aperit. ut loqueretur cum pharisaeis quomodo eum traderet accepta pecunia. Quod est autem parum gratie discernere os quod aperit deus. et quod aperit dyabolus. Aperit enim deus aures sanctorum ad audienda verba diuina. Unde dominus aperit michi aurem. aperiet oculos sicut aperit oculos ager. et vidit puteum aque viue. Unde belisus. aperit domine oculos pueri tui. ut videat. quod plures sunt nobilius. Anis vero qui per eruditionem domini aperitur. aliquando apta est. aliquando clausa. Unde ne recipias auditum vanum si dicunt vana. profana turpia. Qui nouit eruditionem domini claudit au-

virgam. **Ut credant inquit quod apparuerit tibi dominus deus patrum tuorum. deus abraam. et deus ysaac. et deus iacob.** **Dixitque dominus**

rursum. mitte manum tuam in sinum tuum. **Quia cum misisset in sinum tuum protulit leprosam instar ni-**

uis. **Retrahe autem manum tuam in sinum tuum.** **Retrahit et protulit iterum. et erat similis carni relique.** **Si non crediderint inquit tibi. neque audierint sermonem signi prioris credent verbo signi sequentis.** **Quod si nec duobus quidem his signis crediderint. neque audierint vocem tuam. sume aquam fluminis et effunde eam super aridam. et quidquid**

hauserit de flumine vertetur in sanguinem. **Aut moyses. Obsecro domine.** **Qui compatiens. ut iumentum factus sum apud te. et iumentum instructus omni sapientia egiptiorum non sum eloquens ab heri et nunc.** **Et quo. si verum dei verbum noscere cepi quod erat in principio apud deum.** **diutius. et ex quo locutus es habuit. et necesse erat clamorosa voce. ut regio fastu propter accedere non permittebatur.** **ad seruum tuum impedimento et tardioris lingue sum.** **Dixit dominus ad eum. Quis fecit os hominis. aut quis fabricatus est mutum et surdum videntem et cecum.** **Non hec feci tibi. vnum horum dare possum. et scire cogitare. quid loquamini etc.** **ne ego. Perge igitur et ego ero in ore tuo.** **doceboque te quid loquaris.** **At ille. Obsecro inquit domine. ne mitte quem missurus es. Fratres domini in moysen ait. Aaron frater tuus leuites. scio quod eloquens sit**

rem et dicit. Ego autem sicut mutus qui non aperit os suum. et sicut surdus non audiebam. Si vero ad utilitatem anime pertinent quod dicunt. si de deo sermo est. si mores docet ad virtutes inuitat. vicia refecat. aures pateant. et tota anime ianua. Notandum autem quod summa moderatio vana est. ut diceret. non recipias auditum vanum. non dixit non audies. sed non recipias. Vana vana sepe audimus. Marcion enim et valentius et omnes contra creatorem disputantes. vana loquuntur. frequenter tamen audimus. ut contradicamus. sed non recipimus. quia illorum os dyabolus aperit. Dignetur dominus aperire os nostrum. ut possimus contradicentem reuincere et obturare os quod dyabolus aperit.

Quis fecit os. **Aug.** Sunt qui deo calumniantur. vel potius scripturam veteris testamenti. quod dixit deus quod fecerit mutum. Quid ergo dicunt de christo. apte dicente. Ego veni ut qui non vident videant. et qui vident credant. Quid autem nisi infidelis crediderit aliquid homini secundum vicia corporalia posse accidere quod deus nolit. Sed enim iuste totum vellet nemo ambigit.

Perge igitur. **Aug.** **Alia.** **Quod dicit dominus ad moysen. sed nunc uade tu et ego aperiam os tuum. et instruam te. que locuturus es. Apparet non tantum instructionem oris. sed etiam**

am ipsam apertionem ad dei gratiam pertinere. Non enim ait. aperio os tuum. et ego instruam te. sed vtrumque promittit aperiam et instruam. In psalmo autem dicit. Dilata os tuum. et ego adimplebo illud. Vbi significat in homine voluntatem accipienda. quod deus donat volenti. ut ad voluntatis exordium pertineat. Dilata os tuum. ad dei autem gratiam. et implebo illud.

Iratus dominus in moysen ait etc. **Aug.** Videtur tanquam diffidentia non dedisse plenissimam facultatem. quam daturus erat. et per vias agere voluisse. quod per vnum posset. si credidisset. Sed si diligenter consideres. non videtur dominus iratus pro vindicta dedisse aaron. Sic enim dicit. Domine ecce aaron frater tuus leuites. Scio quia loquens loquitur ipse. Quibus verbis ostenditur potius increpasse. quia timeret ire quasi minus ydoneus. cum haberet fratrem per quem posset loqui. ad populum quod vellet. Quia erat gracilis vocis et lingue tardioris. quoniam te deo totum dederet sperare. Denique etiam iratus dixit. que ante promiserat. Dixerat enim aperiam os tuum et instruam te. Nunc autem dicit. aperiam os tuum et os eius. et instruam vos que faciant. sed quia addidit. et loquetur ipse tibi ad populum. Videtur oris apertio prestita. quia dixit moyses. lingue se esse tardioris. De vocis autem gracilitate nichil ei prestare dominus voluit. sed propter hoc adiutorium fratris adiunxit. qui conuenienti voce sufficeret populum docere. Quod autem ait. et dabis verba mea in os eius. ostendit. quod ea loquendo esset daturus. Nam si tantum audiendo sicut populo in aures diceret. deinde quod postea ait. Et loquetur ipse tibi ad populum. et ipse erit os tuum. et hic subaudiatur ad populum. et cum dicit tibi loquetur ad populum. Indicat in moysen principatum. In aaron ministerium. Quod autem ait. Tu autem eris illi in his que ad teum. magnum forsitan querendum est sacramentum. cuius figuram gerat velut medius moyses inter teum et aaron. et aaron inter moysen et populum.

Aug. **Alia.** **Quod dicit dominus ad moysen. sed nunc uade tu et ego aperiam os tuum. et instruam te. que locuturus es. Apparet non tantum instructionem oris. sed etiam**

am ipsam apertionem ad dei gratiam pertinere. Non enim ait. aperio os tuum. et ego instruam te. sed vtrumque promittit aperiam et instruam. In psalmo autem dicit. Dilata os tuum. et ego adimplebo illud. Vbi significat in homine voluntatem accipienda. quod deus donat volenti. ut ad voluntatis exordium pertineat. Dilata os tuum. ad dei autem gratiam. et implebo illud.

Iratus dominus in moysen ait etc. **Aug.** Videtur tanquam diffidentia non dedisse plenissimam facultatem. quam daturus erat. et per vias agere voluisse. quod per vnum posset. si credidisset. Sed si diligenter consideres. non videtur dominus iratus pro vindicta dedisse aaron. Sic enim dicit. Domine ecce aaron frater tuus leuites. Scio quia loquens loquitur ipse. Quibus verbis ostenditur potius increpasse. quia timeret ire quasi minus ydoneus. cum haberet fratrem per quem posset loqui. ad populum quod vellet. Quia erat gracilis vocis et lingue tardioris. quoniam te deo totum dederet sperare. Denique etiam iratus dixit. que ante promiserat. Dixerat enim aperiam os tuum et instruam te. Nunc autem dicit. aperiam os tuum et os eius. et instruam vos que faciant. sed quia addidit. et loquetur ipse tibi ad populum. Videtur oris apertio prestita. quia dixit moyses. lingue se esse tardioris. De vocis autem gracilitate nichil ei prestare dominus voluit. sed propter hoc adiutorium fratris adiunxit. qui conuenienti voce sufficeret populum docere. Quod autem ait. et dabis verba mea in os eius. ostendit. quod ea loquendo esset daturus. Nam si tantum audiendo sicut populo in aures diceret. deinde quod postea ait. Et loquetur ipse tibi ad populum. et ipse erit os tuum. et hic subaudiatur ad populum. et cum dicit tibi loquetur ad populum. Indicat in moysen principatum. In aaron ministerium. Quod autem ait. Tu autem eris illi in his que ad teum. magnum forsitan querendum est sacramentum. cuius figuram gerat velut medius moyses inter teum et aaron. et aaron inter moysen et populum.

Aug. **Alia.** **Quod dicit dominus ad moysen. sed nunc uade tu et ego aperiam os tuum. et instruam te. que locuturus es. Apparet non tantum instructionem oris. sed etiam**

am ipsam apertionem ad dei gratiam pertinere. Non enim ait. aperio os tuum. et ego instruam te. sed vtrumque promittit aperiam et instruam. In psalmo autem dicit. Dilata os tuum. et ego adimplebo illud. Vbi significat in homine voluntatem accipienda. quod deus donat volenti. ut ad voluntatis exordium pertineat. Dilata os tuum. ad dei autem gratiam. et implebo illud.

Iratus dominus in moysen ait etc. **Aug.** Videtur tanquam diffidentia non dedisse plenissimam facultatem. quam daturus erat. et per vias agere voluisse. quod per vnum posset. si credidisset. Sed si diligenter consideres. non videtur dominus iratus pro vindicta dedisse aaron. Sic enim dicit. Domine ecce aaron frater tuus leuites. Scio quia loquens loquitur ipse. Quibus verbis ostenditur potius increpasse. quia timeret ire quasi minus ydoneus. cum haberet fratrem per quem posset loqui. ad populum quod vellet. Quia erat gracilis vocis et lingue tardioris. quoniam te deo totum dederet sperare. Denique etiam iratus dixit. que ante promiserat. Dixerat enim aperiam os tuum et instruam te. Nunc autem dicit. aperiam os tuum et os eius. et instruam vos que faciant. sed quia addidit. et loquetur ipse tibi ad populum. Videtur oris apertio prestita. quia dixit moyses. lingue se esse tardioris. De vocis autem gracilitate nichil ei prestare dominus voluit. sed propter hoc adiutorium fratris adiunxit. qui conuenienti voce sufficeret populum docere. Quod autem ait. et dabis verba mea in os eius. ostendit. quod ea loquendo esset daturus. Nam si tantum audiendo sicut populo in aures diceret. deinde quod postea ait. Et loquetur ipse tibi ad populum. et ipse erit os tuum. et hic subaudiatur ad populum. et cum dicit tibi loquetur ad populum. Indicat in moysen principatum. In aaron ministerium. Quod autem ait. Tu autem eris illi in his que ad teum. magnum forsitan querendum est sacramentum. cuius figuram gerat velut medius moyses inter teum et aaron. et aaron inter moysen et populum.

Aug. **Alia.** **Quod dicit dominus ad moysen. sed nunc uade tu et ego aperiam os tuum. et instruam te. que locuturus es. Apparet non tantum instructionem oris. sed etiam**

am ipsam apertionem ad dei gratiam pertinere. Non enim ait. aperio os tuum. et ego instruam te. sed vtrumque promittit aperiam et instruam. In psalmo autem dicit. Dilata os tuum. et ego adimplebo illud. Vbi significat in homine voluntatem accipienda. quod deus donat volenti. ut ad voluntatis exordium pertineat. Dilata os tuum. ad dei autem gratiam. et implebo illud.

Iratus dominus in moysen ait etc. **Aug.** Videtur tanquam diffidentia non dedisse plenissimam facultatem. quam daturus erat. et per vias agere voluisse. quod per vnum posset. si credidisset. Sed si diligenter consideres. non videtur dominus iratus pro vindicta dedisse aaron. Sic enim dicit. Domine ecce aaron frater tuus leuites. Scio quia loquens loquitur ipse. Quibus verbis ostenditur potius increpasse. quia timeret ire quasi minus ydoneus. cum haberet fratrem per quem posset loqui. ad populum quod vellet. Quia erat gracilis vocis et lingue tardioris. quoniam te deo totum dederet sperare. Denique etiam iratus dixit. que ante promiserat. Dixerat enim aperiam os tuum et instruam te. Nunc autem dicit. aperiam os tuum et os eius. et instruam vos que faciant. sed quia addidit. et loquetur ipse tibi ad populum. Videtur oris apertio prestita. quia dixit moyses. lingue se esse tardioris. De vocis autem gracilitate nichil ei prestare dominus voluit. sed propter hoc adiutorium fratris adiunxit. qui conuenienti voce sufficeret populum docere. Quod autem ait. et dabis verba mea in os eius. ostendit. quod ea loquendo esset daturus. Nam si tantum audiendo sicut populo in aures diceret. deinde quod postea ait. Et loquetur ipse tibi ad populum. et ipse erit os tuum. et hic subaudiatur ad populum. et cum dicit tibi loquetur ad populum. Indicat in moysen principatum. In aaron ministerium. Quod autem ait. Tu autem eris illi in his que ad teum. magnum forsitan querendum est sacramentum. cuius figuram gerat velut medius moyses inter teum et aaron. et aaron inter moysen et populum.

Aug. **Alia.** **Quod dicit dominus ad moysen. sed nunc uade tu et ego aperiam os tuum. et instruam te. que locuturus es. Apparet non tantum instructionem oris. sed etiam**

am ipsam apertionem ad dei gratiam pertinere. Non enim ait. aperio os tuum. et ego instruam te. sed vtrumque promittit aperiam et instruam. In psalmo autem dicit. Dilata os tuum. et ego adimplebo illud. Vbi significat in homine voluntatem accipienda. quod deus donat volenti. ut ad voluntatis exordium pertineat. Dilata os tuum. ad dei autem gratiam. et implebo illud.

Iratus dominus in moysen ait etc. **Aug.** Videtur tanquam diffidentia non dedisse plenissimam facultatem. quam daturus erat. et per vias agere voluisse. quod per vnum posset. si credidisset. Sed si diligenter consideres. non videtur dominus iratus pro vindicta dedisse aaron. Sic enim dicit. Domine ecce aaron frater tuus leuites. Scio quia loquens loquitur ipse. Quibus verbis ostenditur potius increpasse. quia timeret ire quasi minus ydoneus. cum haberet fratrem per quem posset loqui. ad populum quod vellet. Quia erat gracilis vocis et lingue tardioris. quoniam te deo totum dederet sperare. Denique etiam iratus dixit. que ante promiserat. Dixerat enim aperiam os tuum et instruam te. Nunc autem dicit. aperiam os tuum et os eius. et instruam vos que faciant. sed quia addidit. et loquetur ipse tibi ad populum. Videtur oris apertio prestita. quia dixit moyses. lingue se esse tardioris. De vocis autem gracilitate nichil ei prestare dominus voluit. sed propter hoc adiutorium fratris adiunxit. qui conuenienti voce sufficeret populum docere. Quod autem ait. et dabis verba mea in os eius. ostendit. quod ea loquendo esset daturus. Nam si tantum audiendo sicut populo in aures diceret. deinde quod postea ait. Et loquetur ipse tibi ad populum. et ipse erit os tuum. et hic subaudiatur ad populum. et cum dicit tibi loquetur ad populum. Indicat in moysen principatum. In aaron ministerium. Quod autem ait. Tu autem eris illi in his que ad teum. magnum forsitan querendum est sacramentum. cuius figuram gerat velut medius moyses inter teum et aaron. et aaron inter moysen et populum.

Aug. **Alia.** **Quod dicit dominus ad moysen. sed nunc uade tu et ego aperiam os tuum. et instruam te. que locuturus es. Apparet non tantum instructionem oris. sed etiam**

am ipsam apertionem ad dei gratiam pertinere. Non enim ait. aperio os tuum. et ego instruam te. sed vtrumque promittit aperiam et instruam. In psalmo autem dicit. Dilata os tuum. et ego adimplebo illud. Vbi significat in homine voluntatem accipienda. quod deus donat volenti. ut ad voluntatis exordium pertineat. Dilata os tuum. ad dei autem gratiam. et implebo illud.

Iratus dominus in moysen ait etc. **Aug.** Videtur tanquam diffidentia non dedisse plenissimam facultatem. quam daturus erat. et per vias agere voluisse. quod per vnum posset. si credidisset. Sed si diligenter consideres. non videtur dominus iratus pro vindicta dedisse aaron. Sic enim dicit. Domine ecce aaron frater tuus leuites. Scio quia loquens loquitur ipse. Quibus verbis ostenditur potius increpasse. quia timeret ire quasi minus ydoneus. cum haberet fratrem per quem posset loqui. ad populum quod vellet. Quia erat gracilis vocis et lingue tardioris. quoniam te deo totum dederet sperare. Denique etiam iratus dixit. que ante promiserat. Dixerat enim aperiam os tuum et instruam te. Nunc autem dicit. aperiam os tuum et os eius. et instruam vos que faciant. sed quia addidit. et loquetur ipse tibi ad populum. Videtur oris apertio prestita. quia dixit moyses. lingue se esse tardioris. De vocis autem gracilitate nichil ei prestare dominus voluit. sed propter hoc adiutorium fratris adiunxit. qui conuenienti voce sufficeret populum docere. Quod autem ait. et dabis verba mea in os eius. ostendit. quod ea loquendo esset daturus. Nam si tantum audiendo sicut populo in aures diceret. deinde quod postea ait. Et loquetur ipse tibi ad populum. et ipse erit os tuum. et hic subaudiatur ad populum. et cum dicit tibi loquetur ad populum. Indicat in moysen principatum. In aaron ministerium. Quod autem ait. Tu autem eris illi in his que ad teum. magnum forsitan querendum est sacramentum. cuius figuram gerat velut medius moyses inter teum et aaron. et aaron inter moysen et populum.

Aug. **Alia.** **Quod dicit dominus ad moysen. sed nunc uade tu et ego aperiam os tuum. et instruam te. que locuturus es. Apparet non tantum instructionem oris. sed etiam**

am ipsam apertionem ad dei gratiam pertinere. Non enim ait. aperio os tuum. et ego instruam te. sed vtrumque promittit aperiam et instruam. In psalmo autem dicit. Dilata os tuum. et ego adimplebo illud. Vbi significat in homine voluntatem accipienda. quod deus donat volenti. ut ad voluntatis exordium pertineat. Dilata os tuum. ad dei autem gratiam. et implebo illud.

Iratus dominus in moysen ait etc. **Aug.** Videtur tanquam diffidentia non dedisse plenissimam facultatem. quam daturus erat. et per vias agere voluisse. quod per vnum posset. si credidisset. Sed si diligenter consideres. non videtur dominus iratus pro vindicta dedisse aaron. Sic enim dicit. Domine ecce aaron frater tuus leuites. Scio quia loquens loquitur ipse. Quibus verbis ostenditur potius increpasse. quia timeret ire quasi minus ydoneus. cum haberet fratrem per quem posset loqui. ad populum quod vellet. Quia erat gracilis vocis et lingue tardioris. quoniam te deo totum dederet sperare. Denique etiam iratus dixit. que ante promiserat. Dixerat enim aperiam os tuum et instruam te. Nunc autem dicit. aperiam os tuum et os eius. et instruam vos que faciant. sed quia addidit. et loquetur ipse tibi ad populum. Videtur oris apertio prestita. quia dixit moyses. lingue se esse tardioris. De vocis autem gracilitate nichil ei prestare dominus voluit. sed propter hoc adiutorium fratris adiunxit. qui conuenienti voce sufficeret populum docere. Quod autem ait. et dabis verba mea in os eius. ostendit. quod ea loquendo esset daturus. Nam si tantum audiendo sicut populo in aures diceret. deinde quod postea ait. Et loquetur ipse tibi ad populum. et ipse erit os tuum. et hic subaudiatur ad populum. et cum dicit tibi loquetur ad populum. Indicat in moysen principatum. In aaron ministerium. Quod autem ait. Tu autem eris illi in his que ad teum. magnum forsitan querendum est sacramentum. cuius figuram gerat velut medius moyses inter teum et aaron. et aaron inter moysen et populum.

Aug. **Alia.** **Quod dicit dominus ad moysen. sed nunc uade tu et ego aperiam os tuum. et instruam te. que locuturus es. Apparet non tantum instructionem oris. sed etiam**

am ipsam apertionem ad dei gratiam pertinere. Non enim ait. aperio os tuum. et ego instruam te. sed vtrumque promittit aperiam et instruam. In psalmo autem dicit. Dilata os tuum. et ego adimplebo illud. Vbi significat in homine voluntatem accipienda. quod deus donat volenti. ut ad voluntatis exordium pertineat. Dilata os tuum. ad dei autem gratiam. et implebo illud.

Iratus dominus in moysen ait etc. **Aug.** Videtur tanquam diffidentia non dedisse plenissimam facultatem. quam daturus erat. et per vias agere voluisse. quod per vnum posset. si credidisset. Sed si diligenter consideres. non videtur dominus iratus pro vindicta dedisse aaron. Sic enim dicit. Domine ecce aaron frater tuus leuites. Scio quia loquens loquitur ipse. Quibus verbis ostenditur potius increpasse. quia timeret ire quasi minus ydoneus. cum haberet fratrem per quem posset loqui. ad populum quod vellet. Quia erat gracilis vocis et lingue tardioris. quoniam te deo totum dederet sperare. Denique etiam iratus dixit. que ante promiserat. Dixerat enim aperiam os tuum et instruam te. Nunc autem dicit. aperiam os tuum et os eius. et instruam vos que faciant. sed quia addidit. et loquetur ipse tibi ad populum. Videtur oris apertio prestita. quia dixit moyses. lingue se esse tardioris. De vocis autem gracilitate nichil ei prestare dominus voluit. sed propter hoc adiutorium fratris adiunxit. qui conuenienti voce sufficeret populum docere. Quod autem ait. et dabis verba mea in os eius. ostendit. quod ea loquendo esset daturus. Nam si tantum audiendo sicut populo in aures diceret. deinde quod postea ait. Et loquetur ipse tibi ad populum. et ipse erit os tuum. et hic subaudiatur ad populum. et cum dicit tibi loquetur ad populum. Indicat in moysen principatum. In aaron ministerium. Quod autem ait. Tu autem eris illi in his que ad teum. magnum forsitan querendum est sacramentum. cuius figuram gerat velut medius moyses inter teum et aaron. et aaron inter moysen et populum.

Aug. **Alia.** **Quod dicit dominus ad moysen. sed nunc uade tu et ego aperiam os tuum. et instruam te. que locuturus es. Apparet non tantum instructionem oris. sed etiam**

am ipsam apertionem ad dei gratiam pertinere. Non enim ait. aperio os tuum. et ego instruam te. sed vtrumque promittit aperiam et instruam. In psalmo autem dicit. Dilata os tuum. et ego adimplebo illud. Vbi significat in homine voluntatem accipienda. quod deus donat volenti. ut ad voluntatis exordium pertineat. Dilata os tuum. ad dei autem gratiam. et implebo illud.

Iratus dominus in moysen ait etc. **Aug.** Videtur tanquam diffidentia non dedisse plenissimam facultatem. quam daturus erat. et per vias agere voluisse. quod per vnum posset. si credidisset. Sed si diligenter consideres. non videtur dominus iratus pro vindicta dedisse aaron. Sic enim dicit. Domine ecce aaron frater tuus leuites. Scio quia loquens loquitur ipse. Quibus verbis ostenditur potius increpasse. quia timeret ire quasi minus ydoneus. cum haberet fratrem per quem posset loqui. ad populum quod vellet. Quia erat gracilis vocis et lingue tardioris. quoniam te deo totum dederet sperare. Denique etiam iratus dixit. que ante promiserat. Dixerat enim aperiam os tuum et instruam te. Nunc autem dicit. aperiam os tuum et os eius. et instruam vos que faciant. sed quia addidit. et loquetur ipse tibi ad populum. Videtur oris apertio prestita. quia dixit moyses. lingue se esse tardioris. De vocis autem gracilitate nichil ei prestare dominus voluit. sed propter hoc adiutorium fratris adiunxit. qui conuenienti voce sufficeret populum docere. Quod autem ait. et dabis verba mea in os eius. ostendit. quod ea loquendo esset daturus. Nam si tantum audiendo sicut populo in aures diceret. deinde quod postea ait. Et loquetur ipse tibi ad populum. et ipse erit os tuum. et hic subaudiatur ad populum. et cum dicit tibi loquetur ad populum. Indicat in moysen principatum. In aaron ministerium. Quod autem ait. Tu autem eris illi in his que ad teum. magnum forsitan querendum est sacramentum. cuius figuram gerat velut medius moyses inter teum et aaron. et aaron inter moysen et populum.

Aug. **Alia.** **Quod dicit dominus ad moysen. sed nunc uade tu et ego aperiam os tuum. et instruam te. que locuturus es. Apparet non tantum instructionem oris. sed etiam**

am ipsam apertionem ad dei gratiam pertinere. Non enim ait. aperio os tuum. et ego instruam te. sed vtrumque promittit aperiam et instruam. In psalmo autem dicit. Dilata os tuum. et ego adimplebo illud. Vbi significat in homine voluntatem accipienda. quod deus donat volenti. ut ad voluntatis exordium pertineat. Dilata os tuum. ad dei autem gratiam. et implebo illud.

Iratus dominus in moysen ait etc. **Aug.** Videtur tanquam diffidentia non dedisse plenissimam facultatem. quam daturus erat. et per vias agere voluisse. quod per vnum posset. si credidisset. Sed si diligenter consideres. non videtur dominus iratus pro vindicta dedisse aaron. Sic enim dicit. Domine ecce aaron frater tuus leuites. Scio quia loquens loquitur ipse. Quibus verbis ostenditur potius increpasse. quia timeret ire quasi minus ydoneus. cum haberet fratrem per quem posset loqui. ad populum quod vellet. Quia erat gracilis vocis et lingue tardioris. quoniam te deo totum dederet sperare. Denique etiam iratus dixit. que ante promiserat. Dixerat enim aperiam os tuum et instruam te. Nunc autem dicit. aperiam os tuum et os eius. et instruam vos que faciant. sed quia addidit. et loquetur ipse tibi ad populum. Videtur oris apertio prestita. quia dixit moyses. lingue se esse tardioris. De vocis autem gracilitate nichil ei prestare dominus voluit. sed propter hoc adiutorium fratris adiunxit. qui conuenienti voce sufficeret populum docere. Quod autem ait. et dabis verba mea in os eius. ostendit. quod ea loquendo esset daturus. Nam si tantum audiendo sicut populo in aures diceret. deinde quod postea ait. Et loquetur ipse tibi ad populum. et ipse erit os tuum. et hic subaudiatur ad populum. et cum dicit tibi loquetur ad populum. Indicat in moysen principatum. In aaron ministerium. Quod autem ait. Tu autem eris illi in his que ad teum. magnum forsitan querendum est sacramentum. cuius figuram gerat velut medius moyses inter teum et aaron. et aaron inter moysen et populum.

Aug. **Alia.** **Quod dicit dominus ad moysen. sed nunc uade tu et ego aperiam os tuum. et instruam te. que locuturus es. Apparet non tantum instructionem oris. sed etiam**

am ipsam apertionem ad dei gratiam pertinere. Non enim ait. aperio os tuum. et ego instruam te. sed vtrumque promittit aperiam et instruam. In psalmo autem dicit. Dilata os tuum. et ego adimplebo illud. Vbi significat in homine voluntatem accipienda. quod deus donat volenti. ut ad voluntatis exordium pertineat. Dilata os tuum. ad dei autem gratiam. et implebo illud.

Iratus dominus in moysen ait etc. **Aug.** Videtur tanquam diffidentia non dedisse plenissimam facultatem. quam daturus erat. et per vias agere voluisse. quod per vnum posset. si credidisset. Sed si diligenter consideres. non videtur dominus iratus pro vindicta dedisse aaron. Sic enim dicit. Domine ecce aaron frater tuus leuites. Scio quia loquens loquitur ipse. Quibus verbis ostenditur potius increpasse. quia timeret ire quasi minus ydoneus. cum haberet fratrem per quem posset loqui. ad populum quod vellet. Quia erat gracilis vocis et lingue tardioris. quoniam te deo totum dederet sperare. Denique etiam iratus dixit. que ante promiserat. Dixerat enim aperiam os tuum et instruam te. Nunc autem dicit. aperiam os tuum et os eius. et instruam vos que faciant. sed quia addidit. et loquetur ipse tibi ad populum. Videtur oris apertio prestita. quia dixit moyses. lingue se esse tardioris. De vocis autem gracilitate nichil ei prestare dominus voluit. sed propter hoc adiutorium fratris adiunxit. qui conuenienti voce sufficeret populum docere. Quod autem ait. et dabis verba mea in os eius. ostendit. quod ea loquendo esset daturus. Nam si tantum audiendo sicut populo in aures diceret. deinde quod postea ait. Et loquetur ipse tibi ad populum. et ipse erit os tuum. et hic subaudiatur ad populum. et cum dicit tibi loquetur ad populum. Indicat in moysen principatum. In aaron ministerium. Quod autem ait. Tu autem eris illi in his que ad teum. magnum forsitan querendum est sacramentum. cuius figuram gerat velut medius moyses inter teum et aaron. et aaron inter moysen et populum.

Aug. **Alia.** **Quod dicit dominus ad moysen. sed nunc uade tu et ego aperiam os tuum. et instruam te. que locuturus es. Apparet non tantum instructionem oris. sed etiam**

am ipsam apertionem ad dei gratiam pertinere. Non enim ait. aperio os tuum. et ego instruam te. sed vtrumque promittit aperiam et instruam. In psalmo autem dicit. Dilata os tuum. et ego adimplebo illud. Vbi significat in homine voluntatem accipienda. quod deus donat volenti. ut ad voluntatis exordium pertineat. Dilata os tuum. ad dei autem gratiam. et implebo illud.

Iratus dominus in moysen ait etc. **Aug.** Videtur tanquam diffidentia non dedisse plenissimam facultatem. quam daturus erat. et per vias agere voluisse. quod per vnum posset. si credidisset. Sed si diligenter consideres. non videtur dominus iratus pro vindicta dedisse aaron. Sic enim dicit. Domine ecce aaron frater tuus leuites. Scio quia loquens loquitur ipse. Quibus verbis ostenditur potius increpasse. quia timeret ire quasi minus ydoneus. cum haberet fratrem per quem posset loqui. ad populum quod vellet. Quia erat gracilis vocis et lingue tardioris. quoniam te deo totum dederet sperare. Denique etiam iratus dixit. que ante promiserat. Dixerat enim aperiam os tuum et instruam te. Nunc autem dicit. aperiam os tuum et os eius. et instruam vos que faciant. sed quia addidit. et loquetur ipse tibi ad populum. Videtur oris apertio prestita. quia dixit moyses. lingue se esse tardioris. De vocis autem gracilitate nichil ei prestare dominus voluit. sed propter hoc adiutorium fratris adiunxit. qui conuenienti voce sufficeret populum docere. Quod autem ait. et dabis verba mea in os eius. ostendit. quod ea loquendo esset daturus. Nam si tantum audiendo sicut populo in aures diceret. deinde quod postea ait. Et loquetur ipse tibi ad populum. et ipse erit os tuum. et hic subaudiatur ad populum. et cum dicit tibi loquetur ad populum. Indicat in moysen principatum. In aaron ministerium. Quod autem ait. Tu autem eris illi in his que ad teum. magnum forsitan querendum est sacramentum. cuius figuram gerat velut medius moyses inter teum et aaron. et aaron inter moysen et populum.

Aug. **Alia.** **Quod dicit dominus ad moysen. sed nunc uade tu et ego aperiam os tuum. et instruam te. que locuturus es. Apparet non tantum instructionem oris. sed etiam**

am ipsam apertionem ad dei gratiam pertinere. Non enim ait.

Et ego ero i ore

Aug. No. sola moy si pmititur apin os a dno sed et aaron. Dicit em ego aperi os tuu. et os illius. et instruat vos que fa ciatis.

Dixit ergo do-

Aug. In libro lo cutionu. Post dies aut multos mortuus est rex egipti. Dixit aut dñs ad moysen i madian. vade perge in egiptum. Multa in his verbis nota da sunt genera locu tionis. Primo enim inquit: vade perge in egiptu tanq non suf ficeret alteruz. Dein de mortui sunt omes qui querebat anima tua. cum sola regem egipti scriptura mor tuum dixerit. de quo solo antea dictu fue rat q moysen quere bat occidere. an ipse post alios inimicos ul tim? mortu? est. Qd si ita est. non locutio sed sensus est.

Tulit ergo moy

Aug. Qd dictu est. q moyses vxores et infantes su os imposuit vehicu lis vt in egiptum iret. Postea vero iero socr eius illic cu eis occurrit. cu eduxisset populu de egipto. in telligendu est. Post illam que ab angelo futura erat interfecti onem moysi vel infan tis vxore reuersaz fu ille cu parulis. Quidam putauerunt ppter hoc angeli ter ruisse. ne ad impedi mentuz ministerij di uinitas impositi femi neus secus comitaret

Occurrit ei an-

Aug. Alia littera Et factum est in via ad refectione obuia uit ei angelus. et grebat eu occidere. et assum pto sephora calculo circuncidit preputium filij sui. et procidit ad pedes ei. et dixit. Stetit sanguis circuncisionis infantis mei. Et recessit ab eo ppter h q dixit. Desijt sanguis circuncisionis. Primu querit que vo lebat angel? interficere. vtru moysen. q dictu est occurrit ei angelus. et grebat eu occidere. Quidam putat occurrisse nisi ei qui omib pferit. an pu erum grebat occidere. cui mater circuncidendo subuenit. vt intelligat occi dere voluisse infantem. qd non erat circuncisus. vt hac leueritate pceptu cir cumcisionis sancire. Qd si ita est. incertu est prius de quo dixerit. grebat eu occidere. sz ex consequentib apitur. Mira. sz inusitata locutio est. vt

^{sz sacerdos occurrit legi et collatur.}

Ecce ipse egredietur in occursum

^{sz non o.}

^{sz quasi mediator. sz quasi magister.}

Loquere ad eum. et pone verba

^{sz vt dicat populo quasi minister. sz no em vos estis qui loquimini.}

mea in ore ei. Et ego ero in ore

tuo et in ore illius. et ostendaz vo

bis quid agere debeatis. Et ipse

loquetur pro te ad populu. et erit

^{sz tanq maior.}

os tuum. Tu aut eris ei in his q

ad deuz pertinent. Virga quoq

hanc sume in manu tua. in qua fa

cturus es signa. Abijt moyses et

reuersus est ad iethro soceru suu.

Dixitq ei. Uadam et reuertar ad

fratres meos in egiptu. vt videaz

si adhuc viuaz. Qui ait iethro. Ua

de in pace. Dixit ergo dominus ad

moysen in madian. Uade et reuer

tere in egiptum. Mortui sunt em

^{sz tollere.}

omnes qui querebant anima tua.

^{sz ecclesiam.}

Tulit ergo moyses vxore suam et

^{sz et singulos sanctos.}

filios suos et imposuit eos super

^{sz vt stulticia et lasciuia carnis opprimerent.}

^{sz sup seipsum qui est alius fortis qui peccata nostra portauit.}

asinum. reuersusq est in egiptuz

portans virgam dei in manu sua

Dixitq ei dominus reuertenti in

egiptum. vide. vt omia ostenta q

^{sz in potestate.}

posui in manu tua facias coram

^{sz indurari permittam.}

pharaone. Ego indurabo cor ei

^{sz nisi coactus.}

et no dimittet populu. Dicetq ad

^{sz cuius tu seruus.}

eum. Hec dicit dominus. filius

^{sz qz primitiua ecclesia de iudeis. sz qz in patri archis primus electus est ad cultu vnus dei.}

primogenitus meus israel. Dixi

^{sz peccatis irremittum.}

tibi dimitte filiu meum vt seruiat

michi. et noluisi dimittere eum.

Ecce ego interficiam filium tuum

primogenitum. Cumq esset in iti

nere in diuersorio occurrit ei do

^{sz moysen vel infantem in circuncisum.}

minus. et volebat occidere eum.

^{sz quasi cognosces quare interficere vellet.}

Tulit igit ilico sephora accusati

^{sz petra aut erat christus.}

nam petram. et circuncidit prepu

^{sz angeli vel sanguis effluens pedes pueri.}

tium filij sui. tetigitq pedes eius

^{sz angelo hoc blandiendo dicit quasi sic vt car nali ter nuppi moysi. ita tibi effusione filij mei fa}

et ait. Sponsus sanguiniz tu mi

^{sz sitata. sz circunciso puero. reuerfa est in madian ad patre suu. vii postea legitur qd ie tro occurrit moysi in deserto dicens. en ego et vxor tua et pueri tui.}

^{sz parulu circuncisum.}

chi es. Et dimisit eu postq di

xerat sponsus sanguinu tu michi

^{sz facta. sz inspirando vel per aliquem exte ri monendo.}

et lob circuncisione. Dixitq dñs

^{sz quibuslibet sanctus qui sunt membra sumi sacerdotis. sz legi.}

ad aaro. Uade i occurru moysi

^{sz vt in solididine melius intelligat legis my sterium.}

in desertum. Qui prexit ei obuia

^{sz eminentia virentu et spiritualis intelligen tie. sz qz cu talibus lex pacem habet. eos qui morantur in humilitate lettere odit et horret.}

in monte dei. et osculatus est eu.

^{sz flex. sz vero montano. sz spirituali viro.}

Narravitq moyses aaron oia

^{sz flex. tanq que dei sunt loquitur.}

verba domini pro quib miserat

^{sz lex.}

eum. et signa q mandauerat. Ue

^{sz sacerdos.}

neruntq simul et cōgrega uerunt

^{sz vt maioris autoritatis esset. sz quoru viget consiliu et sapientia.}

cunctos seniores filiorum israel.

^{sz labia sacerdotis custodiunt scientiam.}

Locutusq est aaron omia verba

que dixerat dominus ad moysen

^{sz domino cooperante et sermonem cōfirmate sequentibus signis.}

et fecit signa coram populo. et cre

didit populus. Audieruntq q vi

sitasset dñs filios israel. et q respe

^{sz humiles corde et corpore.}

xisset afflictionem eoru. et proni

adorauerunt.

C. V.

D

Est hec in

gressi sunt moyses

os aperiendu est a domino. occurrit aut in monte dei. Merito os ei? apit qui occurrit in monte dei. petrus iacobus et iohanes in monte et transfigu ratu dñm ibm videre meruerunt. et moysen et helyam cu ipso in gloria. Tu quoq nisi ascenderis monte dei. et ibi occurreris moysi. nisi excelsum le gis sensum ascenderis. nisi spiritualis intelligentie cacumen. inuaseris non est ostium apertum a dño. Si in humili loco littere steteris. no occurreris moysi in montem dei. no os tuu aperuit. deus neq instruit q te oporteat loqui. nisi aarou moysi in monte occurrisset. nisi ei? sensus vidisset arduu

pau? diceret occurrit ei. et grebat eu occide re. de quo nichil an te dixerat. Simile e illud fundameta ei? in montib sanctis. d. p. zc. Potest aut intelligi fundameta domini vel syon. qz hpmomen qd est ei? omis generis est. In greco aut i feminino dicitur lites. in mascu lino et neutro litos et habet grecus codex lithu. qd non funda menta syon. sed dñi cogit intelligi. Sz il lud potius est queret du qd sibi velit. ideo recessisse angelaz ab interfectione cuiusli bet eoz. qz dixit muli er. stetit sanguis cir cumcisionis infantis no em ait recessit ab eo. qz circumcidit in fantem. sed qz stetit san guis circuncisionis. no qz circumit. sed qz ste tit magno nisi fallos sacramento.

Sponsus sagui

num tu zc. Secun

dum historia mater gentilis admiras no uitatem rei. potuit di cere moysi sponsus sa guinu tu michi es. qz rit? tu? gentis cogit mesidere sanguinez filij mei. qd alijs gen tibus no e moris. Dy stice autez sephora ec desia d gentibus signi ficat. qz hpmotum filij sui. i. gentilis populi acutissima petra. id e spiritus sancti doctri na. vel illa petra de qua dicit. petra aut e erat xps. expoliat. vt munder ab omi inq namento carnis et spi ritus. et exuat veteres homine cu actib suis Stat em sanguis cir cumcisionis qn cor ruptibile h induet in corruptionem.

Dixitq domus

Aug. Occurrit aaro

moysi et exiit de egi

pto. Sz interest vbi

occurrat moysi. cui?

non ei loqueretur verba dei neque virtutem signorum tradidisset: neque partem tanti mysterii concuisset.

Dimitte populū meū. **Orig.** **Alf.** **Mo.** vult moyses ut popul⁹ in egipto positus seruiat deo: sed exeat in desertū et ibi seruiat. dñi em quis in tenebris seculi actib⁹ manet: et in negotiorū obscuritate versatur: nō pōt seruire deo. **Mo.** em potest seruire domino et māmonē. Exeundum est ergo de egipto: relinquendus est mundus nō loco sed animo: si volum⁹ seruire dño. Inde iohannes ait: Filioli nolite diligere mundū neque ea q̄ in mundo sunt.

et aaron et dixerūt pharaoni: **Hec**

dicat dominus deus israel: **Dimitte**

te populū meum ut sacrificet mi-

Mo. in egipto. Nolite diligere mundū: neque ea que in mundo sunt.

chi in deserto. **At ille respondit:**

Mo. vult tenebrarū harū rector te abstrahi a tenebris suis: et ad scientie lūmē adduci. **Mo.** hoc respondet dñi in laborib⁹ hominū nō est: et cū hominibus nō flagellatur: ideo tenetur eū supbia: paulo post quasi emendatus flagellis dicit: ora te pro me ad domini.

Quis est dominus ut audia vo-

Mo. sic respondet cruda supbia. **Mo.** que cōuentio- cem ei⁹. et dimittit israel. **Mo.** Nescio

luci ad tenebras.

dñi: et israel nō dimittam. **Dixit:**

Mo. transitorū quorum vnus dicit: aduena sum a pud te: et p. f. o. p. m.

runt: Deus hebreorū vocauit nos

Mo. christi qui die tertia resurrexit. **Mo.** In fide tri- nitatis verū sacrificiū offertur.

ut eamus viam trium dierum in

Mo. In quiete et silēcio lex discitur. **Mo.** In imo- solitudinem. et sacrificemus do-

Mo. la deo sacrificiū laudis ēc.

mino deo nostro: ne forte accidat

nobis pestis aut gladius. **Ait ad**

Mo. princeps tenebrarū harū. **Mo.** propheticus eos rex egipti: **Quare moyses**

et aaron sollicitatis populū ab

Mo. in mundanis. **Mo.** sterren laborib⁹.

topibus suis: Ne ad onera ve-

Quis est do. x.

Superbia dyaboli

expulit q̄ subdi deo

ptemmens ait: Simi-

lis ero altissimo. Et

quali de domini na-

tuitate dubitans di-

xit: Si fili⁹ dei es: dic

ut lapides isti panes

fiant. Postea vō q̄

coacti demones cla-

mauerunt: quid veni

sti ante temp⁹ torq̄re

nos. Scim⁹ q̄ es fili⁹

us dei. Post tormē-

ta sciunt q̄ ante scire

noluerāt: pharao q̄z

verberatus p se suppli-

cari ad dñm rogat

Quis est dñs ut

audia vocem ei⁹. x.

Uide quid agit cru-

da supbia: videbis

paulo post q̄tum pfi-

cit in flagellis: q̄tum

melior verberat⁹ effi-

citur: qui modo dicit

nescio dñm: verbera-

tus dicit⁹ est: orate

pro me dñm. Remo-

ergo ita inrudit⁹ sit

diuine discipline: ut

flagella diuina pemi-

ciem putet et penales

interitum. Ecce etiā pharao durissimus pfiat

verberatus. ante em verbe-

ra domini nescit: verberatusq̄ p se rogat

supplicari: et proficiens in pnis

scit agnoscere cur puniatur. Nescio aut dñm. In euāgelio verberat⁹ emē-

dat hanc vocem: q̄ demones clamauerūt: Scimus te quis sis. Tu es fili⁹

us dei viui. Post flagella etiā israel dimittit⁹: et etiā vgebit exire. Nulla

ei solictas luci ad tenebras. Nulla pars fideli cū infideli:

Deus hebreorū u. n. x. Aug.

Querit quomodo populo dicatur

q̄ mandauit de⁹ eiectione se eos de egipto in terram chanaan. Pharao

ni aut dicit q̄ triū diez iter exire vellet in deserto imolare deo suo ex mā-

vato ei⁹. x. intelligendū est: q̄uis deus sciret quid esset factū? qm pfi-

ebat pharaonē non consensurū ad populū dimittendū. Illud primum di-

ctum esse: qd primo fieret si ille dimitteret. ut em sic fierent omnia: quomo-

do sequens scriptura testat⁹: pharaonis cōtumacia et suoz meruit. Neq̄ ei

mendacē de⁹ intet qd scit nūq̄ factūz cui inter: ut iustū iudiciū psequat⁹.

Orig. Mo.

Iter tridui de egipto pfiat⁹: si ita nos ab omi inq̄

namento anime et corporis ac spiritus cōseruamus: ut integer spiritus noster

et anima et corpus in diem chasti seruetur.

Orig. Tridui iter pfiat⁹: si rationabilē: moralē: natu-

ralem sapientiā de rebus mundialib⁹ auferentes ad instituta diuina cōuer-

timus. Tridui iter de egipto pfiat⁹: si purificantes in nobis dicta fa-

cta vel cogitata (Aria sunt enim b p que homines peccare possunt) efficia-

mur mundi corde: ut teū videre possim⁹. Princeps vō egipti vbi videt

se vehementius irgeri: ut dimittat populū dei: secundo loco capit impe-

trare: ut nō longius abeat: ne totū tridui pfiat⁹: Dicens nō lon-

ge abeat⁹: nō vult longe a se fieri populū dei. Vult em si non in facto

vel in sermone peccare: si non in sermone: vel in cogitatione. Non vult ut

totum tridui a se proficiat⁹: Vult in nobis vel vnum diem in alijs

duos. In alijs totum tridui possidere. Beati illi qui ab eo totum tridui un recedunt.

Quia triū dierū x. Alf. **Viam** trium dierum ambulamus exētes de egipto: ut ad locum perueniamus vbi immolare debem⁹ domino: hec via christus est: qui ait: Ego sum via x. Qui enim confessus fuerit chris- tum ore: et crediderit corde q̄ deus illum suscitauit tertia die: saluus erit: perueniens ad locū in quo immoletur sacrificiū laudis.

Strabus. **Via** trium dierū x. **Ter-** cia mansione: postq̄ transferunt mare ru- brum: perueniunt e- tham: qui locus etiā mara vocatur: ppter amaras aquas. Vel

trium dierum. id est: trium mensium: quia

de egipto exierūt per

uenerunt syna vbi sa-

crificauerunt et legez

acceperūt. vbi erectū

est et tabernacul⁹.

Orig. **Hic quo-**

q̄ moyses quem ha-

bemus nobiscum: ha-

bemus enim moysen

et prophetas: id est: dei vult te educere d

egypto: si audias euz

vult te longe facere a

pharaone: erueret de

opere luti et palearū

si tamen audias et spi-

ritaliter intelligas: nō

vult te in carnis et te-

nebrarum actib⁹ per-

manere: sed exire: ad

heremum: ad locum

scilicet perturbationi-

b⁹ et fluctibus secu-

li vacuum: et ad quie-

tem silentij. Verba

enim sapientie in silē-

tio et quiete discunt.

In hoc loco poteris

domino immolare: legem dei et virtutem diuine vocis agnoscere. Id eo

capit moyses te egipti de tenebris ignorati⁹: ut legē dei audias: et lucē scientie capias.

Quare moyses et aaron x. Orig. **Quā** secū est popul⁹ et lutum

aut laterem operatur: dñm in paleis est occupatus: non putat esse peruer-

sum: sed recte incedere. Si vero dicat volo ire dierum trium viam et serui-

re domino perueni populū dicit per moysen et aaron. Hodie quoq̄ si

moyses et aaron: id est: propheticus et sacerdotalis sermo: animam sollicitet

ad seruitutem dei: exire de seculo: renunciare omnibus que possidet: atten-

dere legē et verbo dei: continuo audies vnanimis et amicos pharaonis dicē-

tes: Videte quomodo seducuntur homines: et perueruntur: adolescentes

ne laborant: ne militent: ne agant aliquid qd profit. relictis rebus: necessa-

rijs ineprias sectantur et ocium. Quid est seruire deo: laborare nolunt et

ocij occasiones querunt: hec erant tunc verba pharaonis: hec et nunc ami-

ci eius loquuntur: nec solum verbis: sed et verberibus persequuntur. flagel-

lari iubet scribas hebreorū: paleas nō dari: opus exigi. hec passi sunt pa-

tres: et nunc dei populus patitur. Qui se ex integro principi huius mundi

tradiderunt: prospere agunt: omnia ut putant feliciter eueniunt. Seruis

autem dei: etiā victus paruus et humilis non succedit. hec sunt enim pate-

que dabantur a pharaone. Unde quidam fatigati dicunt ad pharaonē

quid tu affligis populū tuum? Superati enim verberibus a fide cadūt:

et confitentur se esse pharaonis populū. Non enim omnis qui ex israel

bi sunt israelite.

Opprimantur operibus x. At quo loq̄ cepit moyses ad pha-

raonē magis affligit popul⁹ dei: ex quo in aīam sermo dei puenit. dyabo-

lus acū inlurgit: et maiora vicia immitit. Pñ em q̄ fūio dei veniret q̄

argueret vicia: in pace durabāt. At vbi venit: turbatio magna p̄lurgit.

ant ea: ut nō acquiescant verbis

ant ea: ut nō acquiescant verbis

ant ea: ut nō acquiescant verbis

ant ea: ut nō acquiescant verbis

ant ea: ut nō acquiescant verbis

ant ea: ut nō acquiescant verbis

ant ea: ut nō acquiescant verbis

Flagellatiq; zc
Fili israel graui⁹ at
triti sunt. postq; de
egypto egredi statue
runt. quia qui mudo
z prauis opib; renū
ciare volunt senioni
bus tentationibus a
dyabolo impugnant^r

Uideat domi
nus zc. Regi. mo.
Aim lux diuina cor
humanum illustrat.
mor a dyabolo ptra
succrescit temptamē
ta. vt plus temptati
onib; se vgeri senti
at. q; cū lucis interne
radios nesciebat. vñ
israelite postq; voca
ti sunt cōtra moysen
de cretēte labore cō
queruntur dicentes:
Uideat. d. et. i. zc.

volentib; em ex egi
pto discedere paleas
pharao subtraxerat.
z eiusdē mēsurę opa
regebat. Quasi et
go contra legē mens
sbmurmurat. post cu
ius cognitionē tenta
tionis stimulos acri
ores portat. z in eo q
aduersario displicet
vidēs sibi crescere la
bores. quasi fere se i
oculis pharaois dolet

Quoniam fere
re zc. Orig. Venz di
cant q;uis nesciant.
Sicut cayphas qui
ait: Expedi vt vnus
moriatur pro populo
qd diceret nesciebat.
Sicut em apostolas
ait: Xpi bonus odor
sumus. alijs in vitaz
alijs in mortem. Ita
apbeticus sermo sua
uis odor est credenti
bus. dubijs vero z in
credulis. z qui fatent^r
se populum pharao
nis. odor execrabilis
efficitur. Ipse quoq;
moyses dicit domi
no: ex quo locut⁹ suz
cū pharaone afflicti
sti populi tuū. q; an
teq; sermo dei audia
tur nō est tribulatio
vel tentatio. s; vbi si
gnū telli tuba p dīca
tionis oūderit: tribu
lationū pugna pluri
git Ex quo ergo loq;
cepit moyses z aarō
ad pharaonē. affligi
tur populus dei. ex q
in animā tuaz sermo
dei. platus est: certamē intra te virtutib; ptra vicia suscitaf. q; pri⁹ intra te
in pace durabāt. s; vbi facere cepit fimo dei cuiusq; discrimen: turbatio

moyses ad pha
raonē. dyabo
lo dei veniet q
gna pūrgat.

† Sprinceps egipti quidquid contra se dicitur
mendacium dicit. † ad tentandū. † s; audā
tis preceptis magistri.
† mendacib; Igit; egressi pfecti
† s; demones vel iniqui homines.
operum et exatores ad popu
† s; Latenter suggerendo. † s; ipso nōte cōrēt
lū dixerunt: Sic dicit pharao:
† nō ingratū amplius beneficiam.

Non do vobis paleas. Hic z col
ligite sicubi inuenire potueritis:
† cū inuiti de more seruetis michi.

nec minuetur quicq; de operibus
vestris. Dispersusq; est populus
per omnem terram egipti ad col
ligendas paleas. Prefecti quoq;
operu instabant dicentes: Dom
† s; Quasi
ex debito vrgent pro cōsuetudine.
plete opus vestrum quotidie vt
† s; difficile est a cōsuetudine recedere.
prius facere solebatis quādo da
bantur vobis paleę. Flagellatiq;
† s; Quasi
z olum z nunc pcepti populi dei afflicti sunt.
sunt qui pperant operibus filio
† s; demonib; vel iniquis hoībus
rum israel ab exactoribus phara

onis dicentibus: quare nō imple
tis mensuram laterum sicut pri⁹
nec heri nec hodie? Veneruntq; p
positi filiorum israel. z vociferati
† s; vici ver
sunt ad pharaonem dicētes: Cur
beribus dicūt se esse populi pharaonis. qui ad
ita agis contra seruos tuos. Pa
tempus credūt. z in tpe recedūt tentationis.

leg non dantur nobis. z lateres
† s; famulos se fatentur ne torquancur.
similiter imperantur. En famuli
† s; quasi parte ppls tuis. † s; ab exactorib;
tui flagellu cedūt: z iniuste agit

contra populum tuum. Qui ait:
† tanq; dicat. beneficiū subtraho quia nō agno
Uacatis ocio. z idcirco dicitis ea
† s; scitis.
mus z sacrificemus domino. Hic
ergo z operamini. Paleę non da
buntur vobis: z reddetis consue
tum numerum laterū. Uidebātq;
se ppositi filiorum israel in ma
lum. eo q; diceretur eis: nō minu
† s; Continūc vult dyabolus z ministri ei opa
etur quicq; de lateribus p singu
mala fieri. vt vñ z cōsuetudine trahatur quicq;
los dies. Occurreruntq; moyli z
† s; Similes in tentatione s; quasi perari pūst
lanimitati eorum. † s; q; nōlūt esse cū phara
ne veri israelite.

aaroni qui stabant ex aduerso.
† s; Continūc vult dyabolus z ministri ei opa
etur quicq; de lateribus p singu
mala fieri. vt vñ z cōsuetudine trahatur quicq;
los dies. Occurreruntq; moyli z
† s; Similes in tentatione s; quasi perari pūst
lanimitati eorum. † s; q; nōlūt esse cū phara
ne veri israelite.

† s; Continūc vult dyabolus z ministri ei opa
etur quicq; de lateribus p singu
mala fieri. vt vñ z cōsuetudine trahatur quicq;
los dies. Occurreruntq; moyli z
† s; Similes in tentatione s; quasi perari pūst
lanimitati eorum. † s; q; nōlūt esse cū phara
ne veri israelite.

† s; Continūc vult dyabolus z ministri ei opa
etur quicq; de lateribus p singu
mala fieri. vt vñ z cōsuetudine trahatur quicq;
los dies. Occurreruntq; moyli z
† s; Similes in tentatione s; quasi perari pūst
lanimitati eorum. † s; q; nōlūt esse cū phara
ne veri israelite.

† s; Continūc vult dyabolus z ministri ei opa
etur quicq; de lateribus p singu
mala fieri. vt vñ z cōsuetudine trahatur quicq;
los dies. Occurreruntq; moyli z
† s; Similes in tentatione s; quasi perari pūst
lanimitati eorum. † s; q; nōlūt esse cū phara
ne veri israelite.

† s; Continūc vult dyabolus z ministri ei opa
etur quicq; de lateribus p singu
mala fieri. vt vñ z cōsuetudine trahatur quicq;
los dies. Occurreruntq; moyli z
† s; Similes in tentatione s; quasi perari pūst
lanimitati eorum. † s; q; nōlūt esse cū phara
ne veri israelite.

† s; Continūc vult dyabolus z ministri ei opa
etur quicq; de lateribus p singu
mala fieri. vt vñ z cōsuetudine trahatur quicq;
los dies. Occurreruntq; moyli z
† s; Similes in tentatione s; quasi perari pūst
lanimitati eorum. † s; q; nōlūt esse cū phara
ne veri israelite.

† s; Continūc vult dyabolus z ministri ei opa
etur quicq; de lateribus p singu
mala fieri. vt vñ z cōsuetudine trahatur quicq;
los dies. Occurreruntq; moyli z
† s; Similes in tentatione s; quasi perari pūst
lanimitati eorum. † s; q; nōlūt esse cū phara
ne veri israelite.

egrediētes a pharaone. z dixerūt

ad eos: Uideat dominus z iudi
† s; sermo propheticus z sacerdotalis incredulis
z qui sunt populus pharaonis odor execrabilis
efficitur s; odiosos nos fecistis.

cer. quoniam fere fecistis odorē
† s; causam occasionis.

nostrum corā pharaone z seruis
eius: z pēbuitis ei gladiū vt oc
cideret nos. Reuersusq; moyses

ad deū ait: Domine cur afflixisti
† s; vel istum.
populum tuū: z quare misisti me

† s; ex quo in animā tuam sermo dei perlatus est
certamē intra te virtutibus ptra vicia suscitaf.
Ex eo enī quo ingressus sum ad
pharaonem vt loquerer de nomi
ne tuo: afflixit populum tuū z nō

liberasti eos.

Uxit domin⁹
ad moysen: Nunc videbis que
† s; Mirabilia. † s; potentia diuinam. s; filius
† s; factur⁹ suz pharaoni. † s; Per ma
qui est virtus z sapientia patris.
num em fortem dimittet eos: z in
† s; q; nulla conuictio iusticie cū iniquitate.
† s; persequēdo de ciuitate in ciuitatem.
manu robusta eijcet illos de ter

ra sua. Locutusq; est domin⁹ ad
† s; sanctique promissionis facit mentionē canq;
moysen dicens: Ego domin⁹ qui
in proximo compleurus.

apparui abraam ysaac z iacob in
deo omipotentē: z nomen meum
† s; qd interpretatur generaliter dominus. z est
septimū in decz dei nominibus. † s; sicut tibi
† s; adonay non indicauit eis. De

pigiq; cū eis sedus vt darem illis
† s; terram viuentiū. s; quam si
terrā chanaa. terrā pegrinatōis
gnificat terra chanaan.
eorū: in qua fuerūt aduenē. Ego
† s; exaudui.

audiui gemitum filiorum israel.
† s; demones. † s; rectores tenebrarum harū vel
iniqui homines.
quo egiptij opprēsserunt eos: z re

cordatus suz pacti mei. Ideo dic
† s; promissionis.
† s; spiritualiter vel ad litterā.
filijs israel: Ego dñs qui educaz
† s; tentationibus mundi in quibus tribulantur
sancti. s; mundo vel corpore humano qd cuius
q; anime ergastulum est.

vos de ergastulo egiptiorum. et
† s; corporali vel spūali. † s; pccato sanguie
filii.

erum de seruitute. ac redimam
† s; potentia manifesta incarnato filio. † s; salu
as exilio.

in brachio i extento. et iudicijs
† s; Continūc vult dyabolus z ministri ei opa
etur quicq; de lateribus p singu
mala fieri. vt vñ z cōsuetudine trahatur quicq;
los dies. Occurreruntq; moyli z
† s; Similes in tentatione s; quasi perari pūst
lanimitati eorum. † s; q; nōlūt esse cū phara
ne veri israelite.

† s; Continūc vult dyabolus z ministri ei opa
etur quicq; de lateribus p singu
mala fieri. vt vñ z cōsuetudine trahatur quicq;
los dies. Occurreruntq; moyli z
† s; Similes in tentatione s; quasi perari pūst
lanimitati eorum. † s; q; nōlūt esse cū phara
ne veri israelite.

† s; Continūc vult dyabolus z ministri ei opa
etur quicq; de lateribus p singu
mala fieri. vt vñ z cōsuetudine trahatur quicq;
los dies. Occurreruntq; moyli z
† s; Similes in tentatione s; quasi perari pūst
lanimitati eorum. † s; q; nōlūt esse cū phara
ne veri israelite.

† s; Continūc vult dyabolus z ministri ei opa
etur quicq; de lateribus p singu
mala fieri. vt vñ z cōsuetudine trahatur quicq;
los dies. Occurreruntq; moyli z
† s; Similes in tentatione s; quasi perari pūst
lanimitati eorum. † s; q; nōlūt esse cū phara
ne veri israelite.

† s; Continūc vult dyabolus z ministri ei opa
etur quicq; de lateribus p singu
mala fieri. vt vñ z cōsuetudine trahatur quicq;
los dies. Occurreruntq; moyli z
† s; Similes in tentatione s; quasi perari pūst
lanimitati eorum. † s; q; nōlūt esse cū phara
ne veri israelite.

magna cōsurgit. et si
ne federe nascit bellū
q; iniusticia iusticie
nō cōuenit. nec sobri
etati ebrietas. vel ve
ritati mendaciū. s; nō
ētemur si videmur
odor execrabilis pha
raoni. Execratio em
vicij dicit vñ. s; sicut
stetit moyses an
te pharaonē item? z
nos. nō flectamur. suc
cincti lūtos in verita
te. z calciaui pedes in
pēparatōe enāgelij
pacijs. Stam? aut cō
fident si dñm de pca
mur: ut statuāt pedes
nros sup firmā petra
ne moueāt pedes nri
Stem? aut. i. obliu
mus fm illd. Qui re
sistite fortes in fide.
vt cito pterat sattha
nas sub pedib; nris.
quāto em nos pstan
ter z fortiter stam? ita
to pharao infirmus
Si aut infirmi vel du
bij cē cepim? validi
or fiet. An ei eleuaret
moyses man? vince
bat amalech. An qñ
lassas deijceret: inua
lescebat. Nos si vir
tute crucis xpi extol
lam? brachia: z leue
m? i. oīde scas man?
vt dei auxiliū merca
mur. hinc iacob ait:
Resistite dyabolo z
fugiet a vobis. Aga
mus ergo vt nō solū
fugiat: s; cōterat sub
pedib; nris. sic pho
extinct? est i. pfundo
abyssi. Nos aut si re
cedam? de egipto vi
cioz. fluit? seculi tan
q; iter solidum enadi
mus per ibm christū.

Domine cur a
Aug. Nō sūt s; ver
ba ptinacię vt indi
gnatōis: s; in qñtōis
z oīois. sic ex his ap
paret qd dñs respōdit
Non em arguit infi
delitatez ei? s; qd sit
factur? apuit.

Nō indicauit eis
Sicut tibi. p successi
ones em etatū creuit
diuine cognitōis au
gmentum. Apparuit
dñs abraę. locut⁹ ē fa
cie ad faciē cū moyse
Dauid xpo ait: s; se
nes itellecti. Apli dei
filij pñte cernebāt.

z qdqd volebāt itrogabāt. qd etiā dñs multi reges z. p. v. q. v. v. zc.
De ergastulo. Ergastulū z ergasteriū idē est. opatoriū. s; vbi rei ad
b 3

opera facienda reli-
gabatur.

Mo acquiene-
runt. **R**ota dei
clementia non credit
a filijs israel: et tamen
monere non cessat. Co-
temnitur a pharao:
ne: et loquimur ex-
pectat.

Ecce filij israel
Aug. lxx. Ecce ego
gracili voce sum: et
quomodo exaudiet me
pharao. Non videt
tamen propter multitudi-
nem populi excusare
se de vocis gracilita-
te: sed etiam propter vniu-
erbum hominum. Virum si-
taz gracilis vocis fuit: ut
nec ab imo posset au-
diri. An forte regius
fastus non permittebat
ego de primo loqui.

Isti sunt principes
Aug. Volens scri-
ptura origine moysi
demonstrare: quod ei
actio expebat: a pri-
mogenito iacob: i. ru-
ben cepit: inde ad sy-
meon: inde ad leui:
ultra progressa non
est: quia ex leui moyses
et aaron commemoran-
tur qui iam memorati
fuerant: in illis: lxxv
in quibus israel intra-
verit in egiptum. Non
enim primam vel secundam
sed terciam tribum: i. le-
uiticam voluit deus
esse sacerdotalem.

Primam
tribum vel secundam
sed terciam elegit deus
in sacerdotium: quia
in nomine sancte tri-
nitatis consecrati sunt
sacerdotes: ut fidem
trinitatis in se serva-
re: et alios studere do-
cere: et quia numero
deus impare gaudet

^{scato precio.}
magnis: et assumam vos michi in
^{et fidelem obedientem. et iustus et misericors.}
populum: et **E**ro vester deus.
^{Experimento cognoscetis.}

Scietis quod ego sum dominus de-
vester: qui eduxeris vos de erga-

stulo egiptiorum: et induxeris vos in

terram super quam **L**evavi manum
<sup>et furando patribus. et fideles abrahe imi-
tatores. et rectam spe tenentibus qua signifi-
cat ysaie.</sup>

mea: ut darem eam abraam: et ysa-

ac et iacob. **D**aboque vobis illam

possidendam: **E**go dominus. **N**arra-
<sup>et fideles inter deum et populum. et nichil s.
mandatis dei pretermittendum est.</sup>

nit ergo moyses omnia filijs isrl

qui non acquieverunt ei propter

angustiam spiritus et opus du-

rissimum. **L**ocutusque est dominus

ad moysen dicens: Ingredere et

loquere ad pharaonem regem egi-

pti: ut dimittat filios isrl de terra

sua. **R**espondit moyses coram domino

et ait: **E**cce filij israel non audiant me:

et quomodo audiet me pharao?

Prefertur cum sum incircumcisus la-

bis. **L**ocutusque est dominus ad

moysen et aaron: et dedit manda-

tum ad filios israel et ad pharaonem

regem egipti: ut educerent fi-

lios israel de terra egipti. **I**sti sunt

principes domorum per familias

suas. **F**ilij ruben primogeniti isrl:

elias: enoch: et phallu: esrom: et

charmi. **D**e cognationes ruben

filij symeon: iamubel: et iamin: et

aoch: et iachim: et isober: et saul fi-

lij chananitis. **D**e progenies

symeon. **E**t hec nomina filiorum

leui per cognationes suas: gerson:

et caath: et merari. **A**nni autem vite

leui fuerunt centum triginta septem.

Filij gerson: lobni: et semei per co-

gnationes suas. **F**ilij caath: am-

ram: et ysuar: et hebron: et ozibel.

Anni quoque vite caath centum tri-

gintatres. **F**ilij merari: mooli: et

masi. **D**e cognationes leui per fa-

milias suas. **A**ccipit autem amram

uxorem iochabeth patrualem suam

que peperit ei aaron et moysen et

mariam. **F**ueruntque anni vite am-

ram centum triginta septem. **F**ilii

quoque ysuar: chore: et napheg: et

zechzi. **F**ilij quoque oziel: misabel

et elisaphan: et sechzi. **A**ccipit autem

aaron uxorem elizabeth filiam ami-

nadab sororem naalon: que peperit

ei nadab: et abiu: et eleazar: et ytha-

mar. **F**ilij quoque chore: aser: et bel-

chana: et abiasab. **D**e sunt cogna-

tiones choreitarum. **A**t vero ele-

azar filius aaron accepit uxorem

de filiabus phutibel: que peperit

ei phinees. **I**sti sunt principes fa-

miliarum leuiticarum per genera-

tiones suas: **I**ste est aaron et mo-

yses: quibus precepit deus ut edu-

cerent filios israel de terra egipti

per turmas suas. **I**sti sunt qui lo-

quuntur ad pharaonem regem

egipti ut educant filios israel de

egypto. **I**ste est moyses et aaron

in die qua locutus est dominus

ad moysen in terra egipti. **E**t locu-

tus est dominus ad moysen dicens

ego loquor tibi. **E**t ait moyses co-

ram domino: **E**n incircumcisus la-

bis: cum quomodo audiet me pharao

Amram. **S**tra-

Amram interpretatur

pater excelsus: qui si-

gnificat christus. **J**ocha-

bet: dei gratia: que si-

gnificat ecclesia. **E**t

christo et ecclesia nascitur

moyses: i. lex spiritualis

et aaron: i. verum

sacerdotium.

Accipit autem am-

ram. **S**tra. **H**ec de tribu

inda fuit soror naa-

fon: qui fuit princeps

tribus in die de-
tel. nodum enim pice-

ptum erat: ut quisque

de tribu sua uxorem

acciperet. **I**deo autem

he tribus: i. leuitica et

regalis iam tunc con-

iungebatur: ut intel-

ligeretur christus rex et sa-

cerdos futurus et eis.

Filij quoque cho-

re. **S**tra. **Q**ue-

ritur cur chore quem

pro iniquitate terra vi-

num absorbit: in ge-

nealogia iustorum scri-

ptus sit. **S**ed hereti-

cos cum catholicis in

ecclesia significat fu-

turos.

Iste est moyses

Stra. **H**oc et suo

addit beatus: quod om-

nem bibliotheca post

captivitatem babiloni-

ca cunctis libris a na-

buchodonosor succē-

sis reparavit: vel ipse

moyses de se tanquam

de alio loquitur.

spectantū oculos deludebat. ut res in sua natura manentes aliud videretur. Vel secundū augi. demones quibus mali naturā suam non amiserunt. Ideo dñs p incantationē eoz malefici aliquid efficere conant. discuntur p mundū. et subito semina eoz de quibz hoc agit asserunt. Sicqz et illis p mittente teo novas rez species produunt.

Similiter. In prima plaga dicit cū aqua vertit in sanguinē. et in secunda cū ranę ebulliunt. et in tertia cū cynipēs ingruūt. in quarta cum cy nomia edacit. i. quin ta cū man? dñi sit su per pecora egiptiorū dicantur similia.

Dracones. Ap toy torce dicitur. i. videre. qz videt acu tins ceteris animalibz.

Sz denorant

z. Augi. Si dictum

esset. Absorbuit ora

eo aaron virgas eoz

Intelligitur verus

draco aaron fanta

stica figmenta nō ab

forbuille. sed virgas

Hoc em potuit absor

bere qd erant. nō qd

videbant. et nō erant

Sed qz dixit absor

buit virga aaron vir

gas illoz. draco po

tuit absorbere virgas

nō virga. sed eo noie

dicta ē res vnde ver

sa est. qz in id etiā re

uerfa est. Ideo b vo

cari debebat qd prin

cipaliter erat. Quid

ergo dicendū est de

virgis magorū. An

veri dracones facti

fuert. sed simili ra

tione virge dicantur

An potius videban

tur esse. qd non erāt

In dificatione veneti

ca. Cur ergo ex vira

qs parte virge dicun

tur z dracones. vt d

figmentis illis nichil

differat loquēdi mo

duz. Sed monstra

re difficile est. Quo

nam etiā si veri dra

cones facti sūt ex vir

gis magorū. non fuerunt tamen creatores draconum. nec magi. nec an

geli mali quibus ministris illa fiebat. Insunt em rebus corporeis p omia

elementa mundi quedā occulte seminare rationes. quibz cum data fuerit

oportunitas temporalis proumpunt in species debitas suis. s. modis z fi

nibus. Nec dicunt qui faciunt ista animalium creatores. sicut nec agricolę se

getum vel arborum vel huiusmodi. quibz prestant quasdā visibiles opor

tunitates z causas nascendi. P autem isti faciunt visibilibz. hoc angeli in

uisibilibz. Deus vero solus creator est verus. qui causas ipsas z rationes

seminarias rebus inseruit.

Induratus est z. Induravit deus cor pharaonis. quia dyabo

lum ita induravit post peccatum. vt penitentie compunctione nunqz emol

liatur. sicut in iob dicitur. Cor eius indurabitur quasi lapis.

Ecce egreditur z. Orig. Primo quidem non intrat moyses ad

pharaonem. sed occurrat ei exeunti ad aquas. postea vero intrat. post hęc

z maleficos. z fecerunt etiam ipsi

per incantationes egiptiacas et

arcana quedam similiter. Proie

ceruntqz singuli virgas suas. que

z astutias mundi. s. minores serpentes. specie

seclit pro specie posuit.

verse sunt in dracones. Sed de

z crux chisti qui est sacerdos in eternum s. sapi

entia mundi que inimica est deo.

uoravit virga aaron virgas eozū

Induratus est cor pharaonis. z

nō audiuit eos sicut pceperat do

min. Dixit dominus ad moysen:

z cui debuit emolliri. s. vnde cor eius indura

buit quasi lapis.

Ingrauatus ē cor pharaonis. z nō

vult dimittere populū. Clade ad

z studiose. z quasi primo mane aggrediendū

est dyabolus. s. s. populos decipiendos.

em mane. Ecce egredietur ad aquas

z resistes.

z stabis in occursum eius sup ri

pam fluminis. z virgam que cō

uerfa est in draconē tolles in ma

nu tua. dicetqz ad eum. Dominus

deus hebreorum misit me ad te

dicens. Dimitte populū meū. vt

z sinola deo sacrificiū laudis s. i quiete z silentio

sacrificet michi in deserto. z vsqz

z obedire. s. quasi in arbitrio tuo fuit vel tene

re vel dimittere.

ad presens audire noluit. Hęc

ora certaminis. Dicit em dominus. Nisi quis prius alligauerit fontē. nō potest intrare in domum eius z vasa eius diripere. Prius ergo ligandus est fontis. z questionum vinculis constringendus. z ita introitum ad di ripienda vasa. z liberādas animas. quas deceptione z fraude possederat. Qd cum sepins fecerimus z steterimus contra ipsum succincti scilicet lum bos in veritate. z stantes in domino z viriliter agentes. artifex antiquus z callidus vicum se simulabit z cedere. vt negligentiores nos faciat ad cer

igitur dicit dominus. In hoc scies

z cui resistere nemo potest.

q dominus sum. Ecce percutiam

z in qua enecauerunt paruulos hebreorum vt

virga que in manu mea est aqua

bibant sanguinē que fuderunt.

fluminis. z vertetur in sanguinez

Disces quoqz qui sunt in fluuio

moventur. z computrescēt aque:

z affligent egiptij bibentes aquā

fluminis. Dixit quoqz dominus

ad moysen. Dic ad aaron. Tolle

virgam tuam. z extende manum

super aquas egipti. z sup fluuios

eorum z riuos ac paludes z oēs

lacus aquarum. vt vertantur in

sanguinem. z sit cruor in omi ter

ra egipti taz in ligneis vasis qz in

saxeis. Feceruntqz ita moyses et

aaron sicut pceperat dominus

z crucem. s. philosophorū dogmata.

Et eleuas virgam pcussit aquā

z vnde omis sanguis qui effusus est sup terrā

requiritur a generatione hac.

fluminis. cora pharaone z seruīs

eius. Que versa est in sanguinez:

z pisces q erat in fluuio mortui

z homines. s. philosophico dogmate.

z pisces q erat in fluuio mortui

rat tēni pro hominibus mori. hinc ergo quicqz adhslerit viuere non

poterit.

Orig. Aqua fluminis vertitur in sanguinem. cui hebreorum pueros

tradiderant necandos. vt auctoribus sceleris poculum redderet sanguis

z cruorem polluti gurgitis quem parricidalī cede macularant porando

sentirent. Alla. quoqz aque egipti. erraticā z lubrica philosophorū do

gmata sunt. q paruulos lenia z intelligentia receperunt. at vbi crux chri

sti lumen veritatis ostendit. neci suorum in pgnas. z reatum sanguinis eri

guntur. Vnde. omnis sanguis qui effusus est super terram. requiritur a

generatione hac.

Que versa est z. Rab. Primum pceptum de colendo vno deo

non erunt tibi dii alij preter me. prima plaga aqua in sanguinē versa. Co

para primum pceptum prime plage. aqua de qua generantur omnia:

significat vnum deum ex quo omnia. Sanguis carnem mortalem. Aqua

ergo versa est in sanguinez. quia commutauerunt gloriam dei in corrupti

bilis in similitudinem ymaginis corruptibilis hominis. z hęc quidem cō

mutatio fit in corde impiorum.

In sanguinem z. Quia q in rerū causis carnaliter sentiunt. bu

inimodū correptionibus arguuntur. vt ex qualitate penarum agnoscant

suum errorem.

quaqz sumabit. te

precabitur nos disce

dere. sed non longe

vult nos aliqua par

te sibi ee niciof. Sz

nisi ab eo longius re

cedamus. z mare trā

seamus. z dicam. co

gitatione locutione z

ope. qstū distat or

tus ab occidente. tm

fecit a nobis iniqui

tates nostras. salui ei

se nō possumus. De

mus ergo misericor

diā dei. vt z nos eri

piat de terra egipti

te potestate tenebra

rum. z pharaonē cū

exercitu suo tāqz plū

būm demergat in aq

vehementissima. Nos

antez liberati cū gau

dio z exultatōe hym

num cantem. domi

no. gloriose em ho

nonificatus est z.

Ecce ego percu

tiam z. Illi. Pla

ge in egipto corpora

liter gēte sunt. sed in

nobis spūaliter gerū

tur. Egiptus enim se

culi forma est.

Aqua fluminis

et uertetur in z.

Sirab. Aqua i san

guinē versa munda

nam sapientiā signi

ficat. in qua omnis

qui mālerit necatur

sicut in sanguine pi

scis. Mundana em

sapientia stultum pu

ritatem de re

Qui em la

vacū de se

Veritate

rationabili

nitatē loq

Secundū

plum est

veritatis:

est dilectio

Loquitur

pit vana

traria est

ga rana

quap loq

nitatē sign

veritate in

recepti dec

Audi homi

qu. po. con

Hec

similis qui

Et sint cynipbes *z. Aug.* Hoc animal pennis suspenditur p aera volitans: sed ita subtile z minutum. vt oculi visum nisi acute cernentis effugiat. Corpus tñ cū infederit acerbillimo terebrat stimulo: vt quē volantem videre quis nō valet sentiat stimulantem. Hoc ergo animal arti dyalectice comparatur. q̄ minutis z subtilibz verborz stimulis animas terebrat. z tanta calliditate circumuenit: vt decipiat nec videat nec intelligat vñ decipiat.

Rab. Tercium preceptū. Memeto diem sabbati sanctificare. Quo in sinuatur vacatio z trā quillitas mentis quas bona conscientia facit. Vbi sanctificatio: q̄ ibi spiritus dei. Vñ sup quē requiescet spiritus meus nisi su. bu. z q̄. *z. Aug.* Inq̄ti ergo a spiritus sancto resiliunt p uocatores ritaz. amatores calumniarū. nec admittunt quietē sabbati spūalis. Esto ergo mansuetus non sit tumultus in corde tuo volitantibz p corrupti onem fantasmatis et pungentibus te. Audi deū dicentē. Vacate z uidete qm. e. f. o. Tu p inquietudinē vacare nō vis. z cecatus eris glis videre qd non potes. Attende em cōtrariam plagaz cynipbes nati sunt i terra egipti de limo. musce. f. minitillime in quietissimē in ordinate volantes. in oculos mentel. z negates hominibz requiem: dñ abigantur redeunt sic fantasmata inquit. totū. Preceptū tene plagam caue.

Erātqz cynipbes Sanguis est doctrina philosophorū. Ranz signa poeraz. Cynipbes sophismata dyalecticor: que omnia mundū receperūt.

Digitus dei *z. Aug.* In tercio signo magi deficiūt dicētes: digitus dei est. qui typum hereticor z animositatem habuerunt. Vnde si cur iamnes z mambres resistunt moysi: ita z bi resistunt veritati. homines mente corrupti. repbi circa fidem. *z. Aug.* Hi autē qui p mentis corruptionē inq̄ti fuerunt: in tercio signo defecerunt. fatentes sibi aduersum spiritū sanctum qui erat in moysi. Tercio em ponit loco spiritū. qui est digitus dei. qui sicut placatus requie pstat mitibz z humilibz corde: ita iratus immites z supbos p inquietudinē exagitat. quā musce grauissimē significauerūt: sub quibz magi defecerāt dicentes: digitus dei est. hic ne intelligant vnde decipiant.

Strabus. Notandū qz tercio signo victi sunt magi. qz omnis perfidia z mundana sapiētia vel philosophia fide trinitatis vincitur. Qu em phio sophiam inuenerint z de machina totius mundi disputauerint: ad cognitionem trinitatis puenire nequiverūt. p digitū spiritū sanctū intelligit. nō p minor sit patre z filio: sed qz in digito plurimę diuisiones sunt z p spiritum sanctū datur diuilio gratiarum.

Aug. P dixerunt magi ad pharaonem. Digitus dei est hic. Quia non potuerunt educere cynipbes senserunt (cū artū nephariaz scirent potentia) nō talibz artibz tanq̄ potentior: esset in eis moyses se fuisse frustratos: b digito dei qui opabatur p moysen. qui est spiritū sanctus. P em aliis enāge lita ait: In digito dei. alius expoluit dicens: in spiritu dei. Nam ergo magi faterentur (in quoqz potentia pharaō cōfidebat) digitū dei esse in moysi. in quo supantur eoz veneficia. indurātū est tñ cor pharaonis. Cur aut in ter

et percutere puluerem terre: et sint cynipbes in vniuersa terra egipti.

feceruntqz ita. Extendit aaron manum virgam tenens. pcutitqz puluerem terre: z facti sunt cynipbes in hominibus z iumentis. Omnis puluis terre versus est in cynipbes.

Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei.

Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei.

cia plaga magi defecerūt. sentire z explicare difficile est. Poterāt em in primo signo deficere. vbi virga versa est i serpentē. z in prima plaga vbi aqua versa in sanguine. z in secunda de ranis: si hoc voluisset digitus. i. spiritus dei. Quis em dixerit digito dei in hoc signo potuisse magos impediri. z nō in superioribz. Terta est ergo causa. quare huc vsqz facere pmissi sunt. Com mendat em fortasse trinitas. z qd vix est: summi philofophi gentiū quātū in eoz litteris indagat. sine spiritū sancto philofophati sunt: q̄nis de patre z filio nō tacerūt.

Nec dicit do. Rab. Quartū preceptum. Honora patres tuos z matrē tuā. Hūic contraria est quarta plaga. i. cinomia. i. canina musca. caninū est parentel nō agnoscere. Vñ catuli eozum cecinalescunt.

Omne genus. Vñ. Quarto loco egiptus muscis percussit. Musca aut insolens z inquietum animal est in qua insolentes curę carnaliū desideriorū figurant. Egiptū vero muscis percussit: qz cor da eoz qui seculū diligunt. desideriorū inq̄ tudinibz ferunt. Lx. cinomia i. musca. canina posuerūt. Per quam canini mores significat. in quibz humanę inētis voluptas z libido carnis arguit.

Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei.

Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei.

Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei.

Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei.

Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei.

Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei.

Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei.

Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei.

Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei.

Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei.

Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei. Et dicitur ad pharaonem. Quia tu non audisti vocem dei.

Augu. In heremū dicebat moyses se velle ire: vbi egiptij non viderent abominaciones suas. Hoc autē intelligendū est mystice significari. qđ de pa-
storibz dicitur qui erāt egiptijs abominabiles. ideo sepatam terram isra-
elise receperunt in egipto. sic enim sacrificia israelitarum abominaciones sunt
egiptijs. sicut iniquis vita iustorum.

Strā. Egiptij abominantur oues: ideo adorant ppter iouem hāmonē
qui cum capite arietino pingitur. Idem tonem colunt egiptij: qui consecra-
tus est api. sicut vacca
ysidi. Apis ē erat ma-
ximū numen egiptioz
qui senel in anno cer-
to tempore apparebat
sacerdotibz eorum. Il-
li vero cum hymnis et
laudibz eum proseque-
tes. quasi lymphatici
ppetabant.

Grego. Egiptus
multis pcutitur. Ni-
chil laboriosius qđ ter-
renis desiderijs est na-
re. Nichil quietius qđ
in seculo nichil appere-
re. Ideo israel custodi-
am sabbati accipit in
munere: egiptus pcuti-
tur muscarum multitu-
dine. Qui em tē seq-
tur: accipit sabbatum
id est. requiem mentis
vt nō fatigetur appeti-
tu carnalis desiderij.
Egiptus vero. id est.
mundus multis pcuti-
tur. id est. desiderioz
curis insolentibz. Un-
de muscæ morietes per-
dunt. s. v. qđ cogitatio-
nes superflue que assi-
dug in animo carnalia
cogitante nascuntur et
deficiunt. Inauitatem
qua quisqđ intus p spi-
ritum victus est. per-
dunt: qđ integritate ei-
frui non sinunt. Un-
de cum eiecta esset tur-
ba. intravit et tenuit ma-
num eius: et surrexit pu-
ella. Moras ergo turba
eiectur: vt puella susci-
tetur. qđ prius a secre-
tis cordis expellit mul-
titudine curarū: et sic ani-
ma que intrinsecus ta-
cet mortua: surget. dñ
enim se per innumeras
quibz desiderioz co-
gitationes spargit: ad
cognitionez sui nō col-
ligit se. nullus em sapi-
entiam que de est ple-
ne recipit: nisi qui ab omni se carnalium cogitationum fluctuatione retra-
hit. Unde sapientiam scribe in tempore ocij: et qui minoratur actu percipit
eam. Et rursum. Vacate et videte quoniam ego sum deus.

Ingrauatū est zc. Aug. Cum ablata esset locusta dictū est de pha-
raone. Alia littera: Ingrauatū pharao cor suum. et in hoc tempore. et no-
luit dimittere populum. Certe nunc non dictum est. ingrauatū est cor pha-
raonis: sed ingrauatū pharao cor suum. Sicut vtiqđ in omnibus plagis a
voluntate hominis est origo vicioz. Douentur ergo causas corda homi-
num. alia sic alia vero sic. etiam non diuersis causis. sepe diuerso modo fin-
ppias qualitates que ex voluntatibus veniunt.

Drig. Quinto loco animalium nece vel pecudum egiptus verberatur

In quo recordia vel stulticia mortalium arguitur. qui tanqđ irrationabilia
pecora cultum et vocabulum dei imposuerunt figuris. non solum hominum
sed pecudum ligno et lapidibus impressis. hāmonem iouem in ariete venerā-
tes. amulium in cane. apim in thauro et cetera portenta deoz. qđ egiptus imi-
tatur: vt quibus cultum credebant esse diuinum: in his viderent miserandū
supplicium.

Rab. Quintum preceptum est. Non mechaberis. Quinta plaga mors

in pecoribus. Compa-

remus hoc. Pa homi-

nem mechari volentē

coniugio nō contentū

Aspetū caris diuare

n vult nobis pecoribz

qđ cōmunē. Aoire ē et

generare etiā pecuduz

ē. Ratio cinari et intel-

ligere hominū est. Ra-

tio ergo qđ p̄sidet morē

inferiores tanqđ regina

frenare debet: non im-

moderate laxare. Bō

pecoribz in natura da-

tum est: ut certis tēpori-

bus tñ ad coitū moue-

antur: interim namqđ

motus ipse torpescat.

Homo autē semp mo-

ueri potest: qđ refrena-

re motum potest. Tibi

dominationē rationis

creator dedit: tibi p̄ce-

pta p̄tinentie tanqđ in-

bestias inferiores loza

cōcessit. Tenes qđ pe-

cus nō potest: et speras

qđ nō potest. Laboris

in cōtinendo nō pecus

gaudebis in eternita-

te nō pecus. Si opus

fatigat: merces cōsola-

tur. Petes interiorē

motū frenare. non tan-

qđ pecus in omnia laxa-

re. Si contempseris

et ymaginem dei qđ in

te est posthabuens vi-

ctus cupiditate tanqđ

dimisso homine pecus

eris. Cōtra illud. No-

lite fieri sicut equus et

mulus quibz nō est in-

tellectus. Sz forte eri-

gis libera libidine va-

gari. nulla lege ffrena-

ri. Attende plagam si

pecus es: saltem mori

time.

Ingrauatūqđ est

zc. Augu. Si pecora

israelitarum morerent

videret causa cōpetēs

quare cor eius grana-

retur ad p̄ceptum dei. tanqđ si magi eius pecora israelitarum occidissent. sed

unde debuit ad timendū vt credendū moueri. ingrauatū est. et illa ingraua-

tiō etiam huc vsqđ progressa est.

Tollite plenas zc. Aug. Alia littera. Sumite plenas manus vobis

faucibus de fornace. et aspergat moyses in celum zc. Supiora signa virga fie-

bant. quā nō moyses sed aaron extendebat sup aquā. vel ad terram percu-

tiebat. Nunc vero interpolitis duobz signis de cynomia. s. et mortibz pecorū

vbi nec aaron nec moyses aliquid manu opantur: dicitur vt moyses fau-

illam spargat in celum. ambo intēnt sumere. sed ille spargere: nō in terram. sz

in celum. tanqđ aaron (qui datus erat ad populum) terram percutere debe-

ret: vel in aquā vel in terram manū extendere. Moyses vero qui erat in his

rebus ad p̄ceptum dei. tanqđ si magi eius pecora israelitarum occidissent. sed

unde debuit ad timendū vt credendū moueri. ingrauatū est. et illa ingraua-

tiō etiam huc vsqđ progressa est.

Tollite plenas zc. Aug. Alia littera. Sumite plenas manus vobis

faucibus de fornace. et aspergat moyses in celum zc. Supiora signa virga fie-

bant. quā nō moyses sed aaron extendebat sup aquā. vel ad terram percu-

tiebat. Nunc vero interpolitis duobz signis de cynomia. s. et mortibz pecorū

vbi nec aaron nec moyses aliquid manu opantur: dicitur vt moyses fau-

illam spargat in celum. ambo intēnt sumere. sed ille spargere: nō in terram. sz

in celum. tanqđ aaron (qui datus erat ad populum) terram percutere debe-

ret: vel in aquā vel in terram manū extendere. Moyses vero qui erat in his

rebus ad p̄ceptum dei. tanqđ si magi eius pecora israelitarum occidissent. sed

unde debuit ad timendū vt credendū moueri. ingrauatū est. et illa ingraua-

tiō etiam huc vsqđ progressa est.

Tollite plenas zc. Aug. Alia littera. Sumite plenas manus vobis

faucibus de fornace. et aspergat moyses in celum zc. Supiora signa virga fie-

bant. quā nō moyses sed aaron extendebat sup aquā. vel ad terram percu-

tiebat. Nunc vero interpolitis duobz signis de cynomia. s. et mortibz pecorū

vbi nec aaron nec moyses aliquid manu opantur: dicitur vt moyses fau-

illam spargat in celum. ambo intēnt sumere. sed ille spargere: nō in terram. sz

in celum. tanqđ aaron (qui datus erat ad populum) terram percutere debe-

ret: vel in aquā vel in terram manū extendere. Moyses vero qui erat in his

rebus ad p̄ceptum dei. tanqđ si magi eius pecora israelitarum occidissent. sed

unde debuit ad timendū vt credendū moueri. ingrauatū est. et illa ingraua-

tiō etiam huc vsqđ progressa est.

Tollite plenas zc. Aug. Alia littera. Sumite plenas manus vobis

faucibus de fornace. et aspergat moyses in celum zc. Supiora signa virga fie-

bant. quā nō moyses sed aaron extendebat sup aquā. vel ad terram percu-

tiebat. Nunc vero interpolitis duobz signis de cynomia. s. et mortibz pecorū

vbi nec aaron nec moyses aliquid manu opantur: dicitur vt moyses fau-

illam spargat in celum. ambo intēnt sumere. sed ille spargere: nō in terram. sz

in celum. tanqđ aaron (qui datus erat ad populum) terram percutere debe-

que ad dominum intuentur. **Quid** duo illa superiora signa. ubi nec moyses nec aaron aliqd manu operant. qd sibi vult ipsa diuinitas. **Rab.** Sextu preceptu. no occides. Sexta plaga pustule in corpore. vesice bullientes et scatepentes. incendia vulnery. et fauile fornacis. ardent em lo micide ira. insania. Si posses videre animas homicidaz. pl⁹ plangeres eas qd putrefactia corpora vlcera torum.

Ulcera et vesice. **Aug.** Quia ferbura in sexto vertere. pducuntur. In vlcenbus dolosa purulentaq malicia arguitur i vesicis tumes et inflata superbia. In ferbaris ire et furoris insania.

Indurauitq.

d. c. x. Aug. Nota qd in sexta plaga n dicitur. Induratum est cor pharaonis. sed ali quid terribilius addit. Scriptu est em qd in durauit dñs cor pharaonis. Rursus in septima cuz grando et ignis egiptu vastat. in durat quide cor pharaonis. sed no a domino. In octaua xpo ubi locusta pducit. dicitur dñs indurare cor pharaonis. Et in nona cu tenebz palpabiles fiunt. tandẽ vero cuz ex tinctis pmo genitis israhelice discississent. ita dicit. Et indurauit dñs cor pharaonis regis egipti et seruoz eoz. et in secutus est eos. Et et cu moyses de terra madian ad egiptu mittit et pcepit ei facere prodigia. additur. facies eoz in conspectu pharaonis. Ego aut idurabo cor pharaonis. Hinc primu dictu est a dño Ego idurabo cor pharaonis. Secundo quoq enumeratis pñcipibz israhel dicit. Ego idurabo cor pharaonis. Qd frustra facta est ista varietas. ut nunc dicat dñs indurasse cor p. Qd spon te esse induratum. **Wi** deo paulu tanq intelligentẽ. quid differat induratus esse cor pharaonis. et indurasse dñm cor pharaonis dicere alibi. An diuinitas bonitatis eoz et patientie et longanimitatis cõtemnis. ignoras qm benignitas dei ad penitentia te adducit. hic sine dubio eoz qui sponte induratus est culpat. Alibi vero velut questione sup hoc ppones dicit. Ergo cui vult miseret. et que vult indurat. Addit etiã bis. Homo tu qd es qui respondeas deo. p qd te eo qui a dño dicitur induratus. no tam qñtionis solutione qd apostolica autoritate respõdit pro incapacitate auditoz. sicut alibi ait. et audiuit arcana verba. que no licet homini loqui. **Wi** in sequentibz eoz qui no tam studioz merito qd sciendi cupiditate secretionibz se qñtionibz curiosus immergit. teteret dicens. Homo tu quis es qui respondeas deo.

Rab. Septimu preceptum. No furaberis. Septima plaga grando in fructibz. Remo em habet iniustu lucrum sine iusto damno. dum furaris. acquiris vestem. amittis fidem. lucru visibile. damnu inuisibile. lucru te tua cecitate. damnu te dñi iube. Qui em malo desiderio forniculatur. furantur dei iudicio intrinsecus grandinantur. et ager co. dis eoz tenuatur.

Idcirco aut posui. **Aug.** Hec verba apls posuit. ubi et hzc ait. [†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

Si aut volens te ostendere ira et demonstrare potentia suam. sustinuit in multa patientia vasa ire. parcedo. s. bis quos malos futuros esse prescierat. que vasa dicit pfecta in perditionem. et vt nobis inquit notas faceret diuinitas glorie sue. in vasa misericordie. qui dicunt deus meus misericordia eius preueniet me. **Posuit** ergo deus bene vt malis. non tñ humanã naturã ad maliciã creat. sed pferit eos patienter quousq sicut oportere. no inaniter. b ad admonitionẽ vel exercitationẽ bonoũ. **Ece** em vt annuncietur nomen

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

[†] **Idcirco aut posui te vt ostenda**

vigilare intetur moyses mane et stare contra pharaonem procedentem ad aquas in cynomia replentur egyptiorum domus. In quinta cum pecora delentur ad pharaonem intrare iubet. In sexta contemnitur pharaon nec dicit quod intraverit moyses et aaron ad eum: quod facta sunt vicia et vesice cum seruoze etiam super maleficos et non poterat resistere moysi. In septima vigilare intetur valde mane et stare contra pharaonem.

Item: cum grandinem et ignem producit et voces. In octava intrare facit per ad eum cum locusta producit. In nona rursum premitur pharaon et moysi precipitur ad eum extendere manum ut fiant tenebre palpare: nec intrat sed vocatur ad pharaonem. Similiter in decima cum primitiva delentur et coartatur cum festinatione exire de egipto.

Et dedit docto-

Quis. Alii. Vnde tempanentum dicitur correctionis: non cum silentio verberat. Item dat voces et doctrinam celitus mittit: per quam possit mundus castigari: culpam suam agnoscere. Dat grandinem per quam tenera vastantur adhuc nascentia vicia. Dat et ignem sciens esse spinas et tribulos quos debet de pascuis de quo dicit dominus. Ignem veni mittere in terram. Per hunc ignem incensum voluntatis et libidinis consumuntur.

Drig. Sunt alia multa oblectanda quibus divina indicantur sapientia.

Primo enim non flectit pharaon cum aqua in sanguine vertitur. In secundo per molliorem videtur vocavit eum moysen et aaron dicens: Orate pro me domine. In tercio magi cedunt dicentes: Digne dei est hic. In quarto per cynomiam verberatus dicit: Eunt immolate domino deo. In quinto ubi nec pecudum cedunt: non cedit amplius induratus. Similiter in sexto super plaga vicerum. In septimo vero cum grandine vastatur et ignibus vocavit moysen et aaron dicens: Peccati etiam nunc domine iustus: ego autem et populi mei iniqui. In octava cum locustis virgeret: festinanter vocavit moysen et aaron: peccavi ante dominum deum vestrum et in vos. Suscipite peccatum meum etiam nunc orate ad dominum deum vestrum. In nona cum tenebris suffunditur vocat moysen et aaron dicens: Ite et servite domino deo vestro. In decima cum primitiva extinguitur vocat eos nocte et dicit: Surgite exite de populo meo vos et filii israel. Et adiu git: Benedicite autem et me. Item possunt hec explicari nisi eodem spiritu quo gesta sunt: quod secundum apostolum spiritus prophetarum prophetis subiectus est: non ergo quibuslibet ad explanandum dicta prophetarum: sed prophetis dicuntur esse subiecta

virgam in celum: et dominus dedit tonitruum et grandinem ac discurrentia fulgura super terras. Pluitque dominus grandinem super terram egypti: et grando et ignis mixta pariter ferebantur. Anteque fuit magnitudo

dimis. quanta ante nunquam apparuit in universa terra egypti: et quo gens illa condita est. Et percussit grando in omni terra egypti cuncta que fuerunt in agris ab homine usque ad iumentum: cunctam herbam agri percussit grando: et omne lignum regionis commisit.

Tantumque in terra gessit ubi erant filii israel grando non cecidit. Misitque pharaon et vocavit moysen et aaron dicens ad eos: Peccavi etiam nunc. Domine iustus: et ego et populus meus impij. Orate dominum ut desinant tonitrua dei et grando ut dimittam vos: et nequaquam hic ultra maneat. At moyses: Num egressus fuero de urbe: extendam palmas meas ad dominum: et cessabunt tonitrua et grando non erit: ut scias quia domini est terra. Non autem quod tu et servi tui necdum

timeatis dominum deum. Minus ergo et hordeum lesum est: eo quod hordeum esset virens: et linum iam folliculos germinaret. Arricum autem et far non sunt lesa: quia serotina erant. Egressus moyses a pharaone et ex urbe: extendit manus suas ad dominum: et cessaverunt tonitrua et grando: nec ultra stillavit pluvia et grando super terram. Videns autem pharaon quod cessaret pluvia et grando et tonitrua: auris peccatum: et ingratum est cor eius et servorum illius et induratum est nimis: nec dimisit filios israel sicut preceperat dominus per manum moysi.

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Moni autem quod et tu. Aug. In libro questionum super exodum. Frago re celi et grandine exterminis erat pharaon. Unde rogabat moysen ut oraret pro eo: confitens iniquitatem suam et populi sui. Sed moyses aliam timorem querebat: facile enim est penam timere: sed non est hoc deum timere: illo scilicet pietatis timore: de quo iacob dicit: Nisi deus patris mei abrahe et timor ysaac esset michi nunc me inane dimitteret. **IX.**

Ego enim indu-

raui. Aug. In eodem. Hic ita dicit tanquam opus habeat deus cumque malicia: sed sic intelligendum est ac si diceret: Ego patiens fui super eum et servos eius: et non eos auferrem: ut ordie superueniant signa mea super eos. quod enim patientia dei obstinatio: fiebat malus animus: pro eo quod patiens in eo fui: dicitur ingravi cor eius.

Plage egyptiorum. eruditio sunt filiorum israel: ne similiter induerentur: et similia patiantur. multato pestilentia sapientior: erit populus?

Drig. Possunt decem plage quibus egyptus per israelitas vertitur: ratur romani regni comminari temporibus: quia hec in figura nostri facta sunt. Abustianus et israelitis populus vnus dei est: vna vniuersa causa subdita fuit it synagoga egyptijs: ecclesia romanis. Persecuti sunt et egyptij: persecuti sunt et romani.

Ibi decem contradicunt moysi. Hic decem edicta contra christum. Dixerunt ibi plage egyptiorum diuersae huius calamitates romanorum. **Ibi primum sanguis de puteis et fluminibus manat:** hic prima sub nerone plaga: ut ubique morientium sanguis esset: vel morbis in urbe corrumperetur: vel bellis in orbe profusus.

Ibi secunda plaga ranarum in penetrabilibus inedia pene habitatores extinxit: hic sub domitiano satellites effrenati iussu cruciati principis et iopia pene omnes romanos ciues dispersit. **Ibi tertia plaga cynipides muscule seuissimae:** media estate per loca squalida gregatim volant: capillis hominum: setis pecudum vrentemorsu inferuntur. Hic tertia plaga sub traiano iudeos excidit: qui cum ante dispersi: quasi non essent quiescerent: repentino calore per motu grassati sunt. **Drig.** tertia plaga multae vites ipsdem temporibus corruerunt terre motu. **Ibi quarta plaga muscule canine: alumnus putredinis vermium matres:** hic sub marco antonio lues multis infusa: prouincias ytaliam et vitem romam exercitumque romanorum per diuersa bitermia dispersum: morte dissolutum putredini et vermibus redidit. **Ibi quinta plaga pecorum et iumentorum:** hic sub severo persecutore ciuilibus bellis propria viscera et adiumenta reipublice

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Ego enim indu-

raui. Aug. In eodem. Hic ita dicit tanquam opus habeat deus cumque malicia: sed sic intelligendum est ac si diceret: Ego patiens fui super eum et servos eius: et non eos auferrem: ut ordie superueniant signa mea super eos. quod enim patientia dei obstinatio: fiebat malus animus: pro eo quod patiens in eo fui: dicitur ingravi cor eius.

Plage egyptiorum. eruditio sunt filiorum israel: ne similiter induerentur: et similia patiantur. multato pestilentia sapientior: erit populus?

Drig. Possunt decem plage quibus egyptus per israelitas vertitur: ratur romani regni comminari temporibus: quia hec in figura nostri facta sunt. Abustianus et israelitis populus vnus dei est: vna vniuersa causa subdita fuit it synagoga egyptijs: ecclesia romanis. Persecuti sunt et egyptij: persecuti sunt et romani.

Ibi decem contradicunt moysi. Hic decem edicta contra christum. Dixerunt ibi plage egyptiorum diuersae huius calamitates romanorum. **Ibi primum sanguis de puteis et fluminibus manat:** hic prima sub nerone plaga: ut ubique morientium sanguis esset: vel morbis in urbe corrumperetur: vel bellis in orbe profusus.

Ibi secunda plaga ranarum in penetrabilibus inedia pene habitatores extinxit: hic sub domitiano satellites effrenati iussu cruciati principis et iopia pene omnes romanos ciues dispersit. **Ibi tertia plaga cynipides muscule seuissimae:** media estate per loca squalida gregatim volant: capillis hominum: setis pecudum vrentemorsu inferuntur. Hic tertia plaga sub traiano iudeos excidit: qui cum ante dispersi: quasi non essent quiescerent: repentino calore per motu grassati sunt. **Drig.** tertia plaga multae vites ipsdem temporibus corruerunt terre motu. **Ibi quarta plaga muscule canine: alumnus putredinis vermium matres:** hic sub marco antonio lues multis infusa: prouincias ytaliam et vitem romam exercitumque romanorum per diuersa bitermia dispersum: morte dissolutum putredini et vermibus redidit. **Ibi quinta plaga pecorum et iumentorum:** hic sub severo persecutore ciuilibus bellis propria viscera et adiumenta reipublice

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

Et dixit dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem: Ego enim induravi cor eius et servorum illius: ut faciam signa mea hec in eo: et narres in auribus filij tui et nepotum tuorum quotiens fecerim: et scias quod ego dominus. Introierunt ergo moyses et aaron ad pharaonem: et dixerunt ei: Nec dicit dominus deus hebreorum:

id est plebes provinciarum et legiones militum committuntur sunt. **I**bi sexta plaga velice turgentis viceris manantia: hanc plagam que post maximi perfectionem fuit qui specialiter episcopos et clericos obmissa turba populari ecclesiarum primates cruciari impauerat intumescens crebro ira et insidia non per vulgi cedem sed per vulnera morientium principum et potentum exaltata est. **I**bi septima plaga coacta in aere grandis que hominibus et iumentis fuit exitio: hic sibi gallo et volufiano qui decio prefecti successerunt peritis infusa est per omnia spacia romani regni: et omne prope genus humanum dedit neci.

Ibi octava correptio eratque vndique locustarum: hic eratque vndique gentes romanorum orbem cedibus et incendiis vastaverunt. **I**bi nona plaga tenebre tractabiles plus periculi comminantes quam facientes hanc aureliano persecutore decernenti: diris turbis terribile fulmen sub ipsius pedibus ruit: ostendens quid faceret tantus victor: nulli patiens esset: quam in tra sex menses tres interfecti sunt impatores Aurelianus: factus et Florianus. **I**bi decima et ultima plaga perimogenitorum interfectio: hanc omnium perditio ydolorum que primis facta in primis amabat: Ibi rex potentiam dei pharaonis et sensus et timoris et populi dei liberum dimisit: hic quoque hanc omnia fecit: et etiam credidit.

Idem. Ibi populus dei non est ad servitutem retractus: nec postea ad ydolatriam coactus. Ibi egiptiorum vasa preciosa hebreis tradita sunt: hic ecclesie christianorum preciosa paganorum templa cesserunt.

Idem. Egiptus post decem plagas dimissos hebreos persequens: nos quoque peregrinantes persecutio gentium manet: donec mare rubrum in ignem iudicij christo dux et iudice transeamus. Qui vero christi anos persequuntur cum rege suo antichristo in stagno ignis eterni submergentur.

Rab. Octavum preceptum. Falsum testimonium non dices. Octava plaga locustarum animalium: f. tante notum. Falsus enim testis nocet mordendo: et contumit mentiendo. Vnde si mordetis et presumitis: videte ne ab iniunctis presumamini

Usquequo non vis subijci michi: Dimitte populum meum ut sacrificet michi. Sin autem resistis: et non vis dimittere eum: Ecce ego inducam cras locustam in fines tuos: que operiet superficiem terre: ne quicquam appareat: sed comedatur quod residuum fuerit grandini. Corrodet enim omnia ligna que germinant in agris: et implebunt domos tuas et servorum tuorum et omnium egiptiorum: quanta non videntur patres tui et avi ex quo orti sunt super terram usque in presentem diem. Auertitque se et egressus est a pharaone. Dixerunt autem servi pharaonis ad eum: usquequo patiemur hoc scandalum? Dimitte homines: ut sacrificent domino deo suo. Nonne vides quod perierit egiptus? Renocaveruntque moysen et aaron ad pharaonem Qui dixit eis: Ite sacrificate domino deo vestro. Qui nam sunt qui iteri sunt? At moyses: cum parvulis nostris et senioribus pergemus cum filiis et filiabus cum ovibus et armetis. Est enim solennitas domini dei nostri. Et respondit pharaon: Sic dominus sit vobiscum: Quomodo ego dimittam vos et parvulos vestros: cui dubium est quod pessime cogitatis? Non fiat ita. Et ite tantum viri: et sacrificate domino: hoc enim et ipsi pe-

Ecce ego indurabo te. **O**rig. Puto per hoc genus plage dissidentis semper a se et discordantis humani generis inconstantiam confutari. Locusta enim cum regem non habeat secundum scripturam ordinatum ducit exercitum: homines vero cum rationales facti sunt: neque se regere ordinate poterunt: neque dei regentis patienter modamina pertulerunt.

Stra. Locusta que longiora retro circa habet: vocatur locusta: quasi longa hasta: grece vero haltago. Per locustam que regem non habet: significat temeritas illorum qui licet diversis penis multati semper in duricia sua manent: tanquam nullum habeant redorem. **A**d locustam. Locustae pro mobilitate levitatis accipiuntur: tanquam vagi et salientes animae per voluptate seculi tistis. Statimque electi sunt de conspectu pharaonis. Dixit item dominus ad moysen: Extende manum tuam super terram egipti ad locustam ut ascendant super terram: et devoret omnem herbam que residua fuit grandini. Extendit moyses virgam super terram egipti: et dominus induxit ventum vrentem tota illa die et nocte. Et mane facta est locusta: et operiet superficiem terre: et implebunt domos tuas et servorum tuorum et omnium egiptiorum: quanta non videntur patres tui et avi ex quo orti sunt super terram usque in presentem diem. Auertitque se et egressus est a pharaone. Dixerunt autem servi pharaonis ad eum: usquequo patiemur hoc scandalum? Dimitte homines: ut sacrificent domino deo suo. Nonne vides quod perierit egiptus? Renocaveruntque moysen et aaron ad pharaonem Qui dixit eis: Ite sacrificate domino deo vestro. Qui nam sunt qui iteri sunt? At moyses: cum parvulis nostris et senioribus pergemus cum filiis et filiabus cum ovibus et armetis. Est enim solennitas domini dei nostri. Et respondit pharaon: Sic dominus sit vobiscum: Quomodo ego dimittam vos et parvulos vestros: cui dubium est quod pessime cogitatis? Non fiat ita. Et ite tantum viri: et sacrificate domino: hoc enim et ipsi pe-

bona proferentes immoderatus laudando corrumpunt. Fructus enim egiptiorum opera cenodoxorum: que locustae exterminant: dum ad appetendas laudes transitorias cor operantis inclinant. Perbam locustae comedunt: quando adulatores verba loquentium sanonibus extollunt. Poma arborum devorant: cum vanis laudibus quorundam iam quasi fortium opera enervant.

Stra. Locusta que longiora retro circa habet: vocatur locusta: quasi longa hasta: grece vero haltago. Per locustam que regem non habet: significat temeritas illorum qui licet diversis penis multati semper in duricia sua manent: tanquam nullum habeant redorem.

Ad locustam. Locustae pro mobilitate levitatis accipiuntur: tanquam vagi et salientes animae per voluptate seculi

Extendit moyses virgam. Quodam prodigia sunt per moysen: quodam per aaron: quodam vero per ipsum dominum: ut cognoscamus in quibusdam per sacrificia sacerdotum et obsecrationes pontificum nos esse periclitandos: quos aaron persona designat. In quibusdam per scientiam legis emendandos: quod moysi designat officium. In difficultatibus autem ipsius domini virtute egimus.

Clentus urens levanit locustas. **B**reg. Exhibet egipti plagae: exigentibus meritis corporali ter illare sunt: sed que mala quotidie pravas mentes feriant: spiritum aliter signaverunt: quibus exteriorum percussione egiptus afflicta commota mens dolens quod perpendit: que vastationis damna interioris negligens toleraret. Per locustas enim quod plus quam cetera minuta animalia frugibus nocent: lingua adulantium figurantur: qui terrenorum metes aliqua bona proferentes immoderatus laudando corrumpunt. Fructus enim egiptiorum opera cenodoxorum: que locustae exterminant: dum ad appetendas laudes transitorias cor operantis inclinant. Perbam locustae comedunt: quando adulatores verba loquentium sanonibus extollunt. Poma arborum devorant: cum vanis laudibus quorundam iam quasi fortium opera enervant.

remanfi
locustas: et
no. et patientia: quod
la corda domini
extende ma
nam in egiptu
et extendere m
am super terram egipti
aliquid locustae
temus: credo id sig
caritatem minus pol
plas potest sed non
nem.
Orig. Pona
galeas: sunt: v
tis eorum: et egiptus arg
velut intelligit de
dispensationis: et
deus obliuiscim
rationes: posuit e
tenebras latibuli
quas illi audacter
mare percutit: et
ex aliis asserit i
fas et palatibiles
tenebras: et volu
Stra. P
bus in iudicio m
ostendit: qui offi
nit et ignorabam
que sunt eorum per
venirent. **I**bi ei
per tenebras arcan
um indicij signi
quo iustos mitem
et saluati impie
condemnat.
Questio
Spiritus habet
oues et boues re
re: et est in iudic
tio: nulli post dult
nem inferat: reliqu
et subaudiatur
et sit sententia: **I**
oues et boues: et
reita: solum emi
adipis fieri cre
cupitibus scrip
Rab. Pon
ceptum. **R**ab. com
vires: primi in
na plaga de se re
Est enim quod a
et in appetendo
aliena: quod cum
sufficit sua: etia
tetur. **D**ere de
tenebris. **R**ich
doler paties: m
nolit pati facies
hoc facit vere
Dices ergo
nec licet propin
et pati nec iust
aut cum minister
munda est: etia
bababant in d
quod a primo ve
mandat per moy
celanum secund
los hebreos hab
merito hebreos

Mo reman sit. Aug. Beneficium dei commemorat scriptura quo ab stultis locustas: et prolecuta dicit indurasse dominum cor pharaonis beneficio suo. et patientia qua illa fiebat oblationis: donec ei parceretur. Sicut omnia mala corda hominum patientia dei male utendo dure sunt.

Et tende manum tuam. Aug. Tercio dicitur ad moysen. Et tende manum tuam in celum. ut fieret etiam plaga tenebrarum. Quoniam autem dictum est ad aaron ut extendere manus in celum. Ergo dictum est ad moysen extendere manum tuam super terram egypti. et ascendat locusta super terram. credo id significari. etiam minus posse quam plus potest sed non converti.

Drig. Dona plagas tenebre sunt. ut metis eorum cecitas arguat velut intelligat diuine dispensationis et puritatis oblationis et rationes. posuit etiam de tenebris latibulum suum. quas illi audacter et temere perstrates. et alia ex alijs asserentes in cras et palpabiles errorum tenebras deuoluti sunt.

Et per tenebras insipientia iudiciorum ostendit. qui affligebatur et ignorabant ad quem finem eorum perire uenirent. In etiam vel per tenebras arcanum diuini iudicii significat. quo iustos misericorditer saluat. impios iuste condemnat.

Quos tantum. Aug. Gregorius habet. praeferat oues et boues relinquit. et est insitata locutio. nisi post distinctionem inferat. relinquit. et subaudiatur ista. ut sit sensus. Ite praeferat oues et boues. et relinquit ista. solet enim talis eclipsis fieri crebro in locutionibus scripturarum.

Rab. Nonne praeceptum. Ad concupiscentes uxores. primi tui. Nonna plaga deest tenebre. Est enim quedam mechia et in appetendo uxores alienas. quoniam cuius non sufficit sua. etiam aliena tetare. Vere tenebrae sunt tenebrae. Nichil enim tam dolet patiens. nichil tam nolit pati facies. Qui hoc facit vere cecatur furore horribili.

Dices ergo omni. Aug. Non debet hinc quisque exemplum sumere nec sic proximum spoliarum. hoc enim deus iussit qui nouerat quid quoniam oportet pati. nec israelite furtum fecerunt. sed deo iubente ministerium praebeuerunt. si cut cum minister iudicis occidit quem index precipit. Sed si id sponte faciat. homicida est. etiam si eum occidat. quem scit a iudice occidi debuisse. Sed si seorsum habitabant iudici in terra gesem ubi nec plagae fiebant. quomodo petit quisque a proximo vel prima aurum argentum veltem. Presertim quoniam ubi primum hoc mandatum per moysen sic positum est. et mulier a vicina sua. et concellaria vel cellanea secundum aliam litteram. Unde intelligendum est etiam in terra gesem non solos hebreos habitasse. sed aliquos egyptios cohabitasse. ad quos potuerunt merito hebreorum illa diuina beneficia peruenire. ut eos diligenter. et quod pete-

bant facile comodarent. nec tamen deus indicauit illos ita alienos fuisse ab israelitis et praeiudiciis quas populus dei pertulit. ut nec isto damno ferirentur qui alijs plagis percussi non erant.

Et postulet uir. Greg. Dentes vni vite carnalis inherentes enel li ab infimis non possunt. nisi gradatim ducta educatione. perficiant. Hinc est quoniam in egipto positus pio moderamine latenti concupiscentie condescenditur. et vicinoque vasis aurea et argenteis sublati discendere intentur. qui ad syna-

montem ducti accepta lege mori audiunt. non concupiscentes rez primi tui. Hinc etiam in lege. Oculum pro oculo. dentem pro dente precipit exigere. Quandoque tamen reuelante gratia pulsati maxilla altera intuentur habere. quoniam enim plus semper ira vindicta excigit quam iniuriam accipit dum discunt mala non multiplicius reddere. quandoque discernent ea et multiplicata sponte tolerare. hinc rudem populum a quibusdam prohibuit. quedam in vni pristino seruauit. et ipsa in melioris vite figura. Bruta namque animalia in egipto ydolis mactabant. Ideo animalium mactationes retinuit. sed ydolorum cultum vetuit. ut dum de vni aliquid amitteret. in consolatione etiam aliquid haberet. quoniam tamen mira dispensatione in figura spiritus conuer tit. Sacrificia enim illo rum animalium extincti onem nostrae carnalis vite significant. Unde ergo iteallitanti populi rudis condescenditur. inde ei per umbratas allegoriarum species maior fortitudo spiritus nunciatur.

Et coram egiptiis. Qui habitabant cum hebreis in terra gesem. et pro ipsis nouem plagis lesi non erant. ideoque eos diligebat. decima autem plaga afflicti sunt cum discississet hebrei ab eis.

Moriatur omne primogenitum. Aug. Ad ultimum pri-

minorum inferitur interitus. in quo fortassis est aliquid supra nostram intelligentiam. quod commissum ab egiptiis videat in ecclesia primitiuorum qui ascripta est in celis. Unde etiam exterminator angelus ad hoc ministerium mittitur. qui par cit illis tantum qui utrosque postes agni sanguine signatos habuerint. Delen tur iterum primogenita egiptiorum. siue eos principatus et potestates. et mundi huius rectores tenebrarum dicamus. quos aduentu suo christus traduxit. capti uos duxit et captiuauit. cum in gladio crucis triumphauit. sine auctores et inue tores falsa religionum quas christi veritas cum suis extinxit auctoribus.

Principatus et potestates et rectores tenebrarum. huius primogenita sunt egiptiorum. quoniam in ultima plaga. cum finis mundi aduenerit. cum separabit ones ab hebreis grana a paleis damnabunt amissa vagandi et tentandi licentia.

Drig. Vox. Anima dum in hoc mundo in erroribus uiuit. ignorantia

tim cum ignoremus quid debeat im molarum. donec ad ipsum locum pue niamus. Indurauit autem dominus cor pharaonis. et noluit dimittere eos. Dixitque pharao ad moysen: Recede a me. et caue ne ultra vide as faciem meam. Quocumque die apparueris michi morieris. Respo dit moyses: Ita fiat ut locutus es. Non videbo ultra faciem tuam.

C. XI.

Et dixit domi nus ad moysen. Adhuc una plaga tangam pharaonem. et post haec di mittet vos. et exire compellet. Dices ergo omni plebi ut postulet vir ab amico suo. et mulier a vicina sua va sa argentea et aurea. Dabit autem do minus gratiam populo coram egiptiis. Siquis moyses vir magnus valde in terra egipti coram seruis phara onis et omni populo. Et ait. hec di cit dominus: Media nocte egredi ar in egiptum. et morietur omne pri mogenitum in terra egiptiorum. a primogenito pharaonis qui sedet

veritatis in egipto posita est. Qui si appropinquare cepit lex dei. aquas in sanguine conuerit. i. fluida in lubrica inuenturis uita conuerit ad sanguine ueritatis uel noni testamenti. Deinde educit lex ex ea vanam et inanem loquacitatem aduersum dei prouidentiam. ranarum querele similes. purgat etiam malignas cogitationes eius. z cinipbarum mordacitati similes. calliditatis aculeos discit. Libidinum quoque morbus animonie speculis similes repellit. Multitudoque intellectuum precario similis. per quam homo cum in honore esset non intellexit. sed compatus est iumentis

Apud aut omnes zc. Augi. In libro locationu. Elegantiſſima locutio eſt. p. canem quippe extremū ſignificauit. vel hominū vel pecor. ita commendāo eſta in bebris qes futura eet. egiptijs a cerba orbitate clamātib.

Nō audiet uos zc. **Aug.** Tanq̃ opus fuerit pharaonis inotēdien
tia ut signa illa multiplicarentur. q̃ utiliter fiebant ad terrendū populū dei.
et ipsa discretione ad pietatem informandum. sed hoc fuit dei malicia illius
cordis tene vtentis. nō pharaonis patientia. s. male vtentis.

in folio eius vsq; ad primogenitū
ancille que est ad molas: et ad omnia
^{s velumentorum.} primogenita egiptiorum. Et erit cla-
mor magnus in vniuersa terra egi-
pti: qualis nec ante fuit: nec postea
futurus erat. Apud autē omnes fi-
lios israel: nō mutiet canis ab ho-
mine vsq; ad pec⁹. **Ut** sciatis q̃to
miraculo diuidat dñs egiptios et
israel. Descendentq; omnes serui
tui isti ad me: et adorabūt me dice-
tes: Egredere tu et omnis populus
qui subieci⁹ est tibi. Post hec egre-
diemur. **Et** exiit a pharaone ira⁹
<sup>s nō perturbacione mentis: sed pro duricia pha-
raonis: qui tacens tot penis nō reliquit starebat</sup>
nimis: Dixit autē dominus ad moy-
se et admirabatur.
sen: Non audiet vos pharao: vt
multa signa fiant in terra egipti.

Moyses aut̃ ⁊ aaron fecerunt oīa
signa ⁊ ostenta quę scripta sunt co
ram pharaone ⁊ indurauit domi
nus cor pharaonis: nec dimisit fili
os israel de terra sua.

D^{C.}^{XII}icit quoqz

Mensis iste ꝛc. **R.** Hic est aprilis qui apud hebreos nisan apud macedones sanctios dicitur et dicitur aprilis quasi apilis; quia tunc apit terra pferenda virgultis herbis ac floribus. **M**el aprilis a venere; quasi aphrodite. Venus enim grece aphrodite dicitur hanc hebrei primus habent. Quia et vixit ad eius primam diem seculi fuit. Eius vero dies scda. xij. tertia. xj. quarta qua sol a luna codita fuit; et tunc primus equinoxius fuit. Sol enim in oriente luna in occidentem speram mundi ex equo dividebant.

dominus ad moysen & aaron. Me
sis iste vobis principium mensi-
um: primus erit in mensibus anni
^{smarimus.}

Loquimini ad vniuersum cętum
filiorum israel. ⁊ dicite eis: Deci-
ma die mensis huius tollat vnus
quisq; agnum p familias ⁊ domos
suas. Sinaũt minor est numerus

vt sufficere possit ad vescendum
† Singulariter : qz cū vnusquisq tolleret omē
ramē cū significabant qui singulares hostia iu-
rus erat. † Singulariter. † vicinū f. singulare pio-
tagmum: aliumet. vicinuz suū qui
plurali. nō cū vnū sed quot sufficit vult intelligi
contineat? est domui sue iuxta nu-
† Sa parte totū intelligendū est. † predestinata
meram animarū que sufficere poi-
† schuisti. cui? corpus manducamus ⁊ sanguinē
bibimus. † Qui? tollit peccata mundi.
sint ad elum. agni. Erit aut agni
† Qui peccatū nō fecit. nec inuentus est dolus in
ore eius. † Fortis. † vnus annū de quo dici
absq macula masculū. anniculus
tur. Benedices corone anni benignitatis tue.

Iuxta quē ritum tolletis ⁊ bedum
[†] S^qartā decimā lānā qz iudci secundū cursū
lūne cōputant dies ⁊ menses.
⁊ seruabitis eū vsqz ad [†] quartā decimā
[†] S^qz a iudex i fine seculosi p nobis imolat? est
mam diē mensis huius. [†] Immolat
bitqz eū vniuersa multitudo filioꝝ
[†] S^qz i fine seculoz christ? imolat. ⁊ s^qbitur
israel ad [†] vesperā: ⁊ sumet de [†] san
ctis ⁊ cordis.
guine ei? ac ponēt sup vrunqz po
sintentionibus. [†] smentum.
stem ⁊ in superluminaribus domo
rum in quibus comedent illum.

agnum ab agnis vel bedis accipienda: nisi ille significaretur: cui caro et
fuit et peccatoribus assumpta est. Quāvis conentur in dei intelligere etiā bedi
accipiendū ad celebrandū pascha: tanq̃ si dicere: vel ab agnis agni-
ab bedis bedum si illud celis sumi oportere. Apparet tamē in xpo rebz cōpl
tis: quid illi p̃cepto figuratum sit.

Intra que ritu &c. Quia de istis & peccatoribus. xps carnem assump-
sit. ut nemo de venia desperet. vel qd xps iudis huius erat dicentibus. hi
homo peccator e nobis aut agn? absq; macula. Vel qd in similitudine ca-
nis peccati apparuit. & pro peccato mortuus est: cu peccati nō haberet.

Strab. Decima die aprilis hierosolimā venit. sequenti vero die ex-
ptus est a turbis cū ramis palmarū ⁊ diuinis laudib⁹. tñbo reliquis custod-
tus est a iudis vsq; ad quartā decimā diem. i. vsq; ad quintam feriā. quā
cum arosolis cenauit. ⁊ post traditus est.

Et tunc de s. a. p. s. u. Greg. Sanguis ponitur. qm̄ nō sōlū ore co
poris. sed etiā ore cordis haurit: et ad imitationē intentā mente cogitat. Qui
qui sic redemptoris sanguinē accipit: vt imitari passionē illius nec dū veli

Stra. Hic ē nisan
 fm hebr̃os in quo fcs
 est mundus cui⁹ pleni
 lūm̃ post equinoctiū
 vernale semp est attē
 tendū in quo popl⁹
 israel a fuitate egipti
 liberat⁹ ⁊ gen⁹ hūan⁹
 sanguine xp̃i a potesta
 te dyaboli eripitur.

Decima die mēsis
tollitur agnus. quarto
decimo immolat: qū
lege passio xpī figurat
euāgelij grā dōmīcā
te implet. **Denari**⁹ em
ppter decalogū: legez
significat. **Quaterna**
ri⁹ vero quattuor euā
gelia.

Agnus perfectus. **M**annu-
annicu' ent vob alia
littera. **Aug.** **D**onera-
pt illa locutio qd agnus
possit ee no masculu' ne-
sciete. quia nccitate ma-
sit translatu'. Quis em
trasseri debuit. qz gy-
cus phaton bati. qd
in gyro generis neutri
est. r potuerit oia qd
quint' couenire. Ali
diceret pec' pfectu' ma-
sculu' annicu' erit vo-
bis. Potuit eni dici
latine masculu' pec'-
mo d: masculatibura
neutro genere. Quis e
masculu' dici no posse

in vno poste sanguine posuit. qui et in supliminariu domo ponendus est. Domus enim mentes nostre sunt. in quibus per cogitationem habitamus. Supliminare vero intentio est. quod preminet actioni. Qui igitur intentionem cogitationis ad imitationem passionis christi dirigit. in supliminariu domus agni sanguine ponit. Vel domus nostre corpora sunt in quibus habitamus. dum vivimus et in supliminari domo agni sanguine ponimus. quod crucem passionis eius in fronte portamus.

Edent carnes etc.

Greg. Doce agnum comedimus: quod modo in sacramento domini cum corpus accipimus quando adhuc inuicem nostras passionis non videmus. quod tamen carnes affate sunt. quia si carnes aqua coquit dissolvitur. Sanguis vero sine aqua excoquendo roborat. Carnes vero agni ignis coctus: quod cum vis passionis ad resurrectionem valentior reddidit. atque ad incorruptionem roboravit.

Sola redemptoris sacramenta precepta ad veram solennitatem mentis non sufficiunt. nisi bona opera iungantur. Unde subdit et azimos panes cum lactucis agrestibus. Panes sine fermento comeditis: qui recta opera sine corruptione vane glorie facit. quod mandata misericordie exhibet. si ne admittit peccati. ne per se diripiat quod qui recte dispensat. Unde increpando dicit. Et sanctificate de fermento laudem. De fermento enim laudem immolat. quod deo sacrificium de rapina patitur.

Et lactucis etc.

Lactuce agrestes valde amare sunt. carnes vero agni cum lactucis agrestibus sunt edende. ut dum corpus redemptoris accipimus. per penitentiam affligamur. ut amaritudo penitentiae abstergat a mentis stomacho humor peruersae vite. Unde subdit. Non comedetis ex eo crudum. quod non est. Quia verba hyssopum sensum excludit. Quod si in egypto persuerunt comedere agnum crudum. ut lex dicat non comedetis ex eo crudum quod: et addit nec coctum aqua. Quia humana sapientia sicut aqua furtive dulcior est. Carnes agni crude inconsiderata et sine reverentia cognitionis relictis illius divinitate humanitas. Omne quod subtiliter cogitamus. quasi mente coquimus. Sed agni caro nec cruda edenda est. nec cocta aqua: quod redemptor noster nec purus homo extingendus est. nec per humanam sapientiam quod incarnari potuit cogitandum. Omnis enim qui purus hominem credit. carnem agni crudam comedit. quas coquere per divinitatis intelligentiam noluit. Qui incarnationis mysteria humana sapientia dilatat: carnem agni aqua coquit. et mysterium dispensationis per dissolutionem scientiam penetrare appetit. Affas ergo agni carnes comedit: ut dispensari omnia per spem sancti potentiam sciat.

Caput cum pedibus etc.

Greg. Caput christi. deus. Caput ergo agni vorare est. divinitatem illius fide percipere. Pedes vorare vestigia humanitatis amando et imitando perquirere. Intellectus verborum christi occulta et mystica mandata. quod voramus: cum aude lumini. In vorationis verbo pignora nostra respiciuntur: qui verba eius atque mysteria nec per nos ipsos requirimus: et dicta ab aliis inuicem audimus. Quod remanebit ex eo quicquid. v. m. q. d. dicta magna sunt. discutienda sollicitudine. ut antequam dies resurrectionis appareat in nocte presentis vite omnia mandata eius intelligendo penetrant. Sed quod valde difficile est. recte subditur. Si quid residuum fuerit igni comburetis.

† Sacramentum domini corporis. † Si huius seculi dum adhuc alterum conscientias non videmus. † Si roboratur.

† Et edent carnes nocte illa affas. † Si passionis. † Si sine corruptione vane glorie. † Si bona opera.

† Igni: et azimos panes cum lactucis et penitentia peccatorum.

† Agrestibus. Non comedetis ex eo. † Si purum hominem existimantes. † Si humana sapientia.

† Crudum quid. nec coctum aqua. sed. † Si spiritus sancti. † Si divinitatem. † Si vestigia.

† Allum tantum igni. Apud cum pedibus humanitatis. † Si verborum et mandatorum mysteria. † Si fidei fidentes.

† Bus eius et intestinis vorabitur. † Si inuicem.

† Nec remanebit ex eo quicquid usque in maius. † Si de quibus dicitur: os non commutetur ex eo. † Si ossa agni prohibetur frangi. quod non sunt fracta in cruce ossa domini. † Si quod non possit intelligi.

† Si spiritus sancto reservabitur. † Si quod non possit intelligi.

† Si quid residuum fuerit igni comburetis.

† Si carnis delectationem. † Si prius. Scingulo colum. † Renes vestros accingetis.

† Timentie. † Si exempla mortuorum patrum. † Si operibus. † Si calciamenta habebitis in pedibus.

† Si post. † Si pastoralem custodiam. † Si mandata dei et mysteria christi. † Si vel baculos.

† Vestris. Tenentes baculum in manibus. † Si qui nescitis quod diu liceat. † Si qui itinere erant.

† Est enim phase. i. transitus domini. † Si nota quod nocte percutiuntur primogenita egipti.

† Et transibit per terram egipti nocte illa percutiamus omne primogenitum.

† Si qui videtur rationalis. † In terra egipti ab homine usque ad

rimus quoniam si quod mysterio incarnationis eius intelligere et penetrare non possumus. potestati sancti. si humiliter reservamus. ut non superbe quis audeat vel preeminere vel denudare quod non intelligit. sed igni tradat. i. spiritui sancto relinquat. quod ergo qualiter edendum sit pascha agnouimus. a quolibet debeat edi prosequamur. Sic autem comedetis illud. Renes vestros accingetis etc. In renibus carnis delectatio accipitur. Unde renes meos etc. Et alibi dicitur. Dolo dicitur. Potestas eius in lumbis eius. Qui ergo pascha comedit: iure renes accingit: ut qui solennitatem resurrectionis et incorruptionis agit: corruptioni per vicem nulla subiaceat. voluptatem comet. luxuriam refrenet. hoc quidem dura sunt: sed angustia est porta quod ducit ad vitam. et habemus multa exemplum precedentium. Unde subdit. Calciamenta habebitis in pedibus. Pedes opera sunt. Calciamenta sunt pelles mortuorum animalium. Calciamenta pedes muniunt. Anima mortua ex quorum pellicibus nostri pedes muniunt. antiqui patres sunt. qui nos ad eternam patriam percellunt: quorum dum exempla perspicimus operis nostri pedes munimus. Calciamenta ergo in pedibus habere est mortuorum vitam conspiceret: et nostra vestigia a peccati vulnere custodire.

† Si simplicem. † Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Pecus: et in cunctis diebus egipti faciam iudicia. ego dominus. Erunt autem.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Sanguis vobis in signum in diebus in quibus eritis. et videbo sanguinem non percutiam.

† Nem et transibo vos. nec erit vobis plaga disperdens: quando percussero terram egipti. Dabebitis autem.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

† Si qui sanguinis christi memoria christianos ab exterminatio conservat. † Si mentibus vel corporibus.

id est. omni tempore
sentis vite: simplicitas
seruanda: malicia ca-
uenda.

Primo mense.
Et. Rab. Vespera q̄
ti decimi diei primi me-
sis in quo pascha cele-
bratur: et agni immola-
tio perficitur: depositio
nem veteris hominis si-
gnificat: et in initio noni-
q̄ in baptismo ebulli-
morum figurante in-
choatur. Unde quicū-
q̄ baptizati sumus in
christo ihesu: in morte
ipsius baptizati sumus.
Et. A vespera ergo q̄
todecimi diei primi me-
sis vsq̄ ad vesperā vi-
cesimū primū integram
scilicet septimanā azi-
ma iumentum comedere
q̄ a pceptione baptis-
mi vsq̄ ad finem vite
simpliciter et sine dolo
debemus vivere. In
de petrus. Deponen-
tes omnem maliciā et
omnem dolum et simu-
lationem sicut modo
geniti infantes etc.

Seniores. No-
ta q̄ nō pueris non in-
uenibus mandata dei
primo comunicat: sed
senioribus: q̄ in senio
est sapientia et in mltis
tempore prudentia.

Fasciculus hy-
sopi. Et. Strab. Hy-
sopus herba est humi-
lis: nascens in petris:
purgans pectus et pul-
monem. Et significat
veram humilitatē: cu-
ius exemplū christus: nō
bis in semet ipso p̄buit
Fasciculus q̄ hyssopi sa-
guine tingimus: quan-
to memores humilita-
tis christi: cum imitari
studemus.

Tingite sanguine.
Et. Aug. Quis quē
sanguinez dicat iuxta
hostiū: cū illi? sanguine
velit intelligi: cuius imo-
latōe pascha fit: an p̄-
cipit eo modo cōsequē-
ter fieri: q̄uis hoc tacu-
erit: vt idem agnus in
xta hostium occidatur
an qd est credibilis: ideo
dixit et sanguine
qui est iuxta hostiū: q̄
ille q̄ iunxitur est: vas
ipsius in quo sanguine
excipit: iuxta hostiū posuitur est: vt ad manum habeat dum tingit.

At non finet. Et. Strab. Vtrū percussor: bonus angelus: an malus? fu-
erit: nō necesse est inquiri: quicūq̄ em̄ fuit p̄cepto dñi obediuit. Sciendū
tñ q̄ tales pestes: mali angeli facere solent: p̄missione dei.

[†] s. i. studiis sanctarū scripturarū et bonorū op̄e
que parant refectiōē eternam. [†] s. pascha.

his que ad v̄scendum pertinent:

[†] sinceritatis et veritatis.

et obseruabitis azima. In eadem

[†] Ad terrā viuentiū. [†] exercitatos bonis opib⁹

em̄ ipsa die educam̄ exercitiū v̄m

[†] de mundo.

de terra egipti: et custodietis diem

[†] vel generatōes. [†] vestras.

istum in generationib⁹ vestris ritu

[†] s. q̄ eternā requiē significat. [†] s. quando christus

suus cū discipulis cenauit corpus et sanguinem de-

perpetuo. **Primo mense** q̄rtade

[†] dit. [†] vel vesp̄um.

cima mensis ad vesperam comede

tis azima vsq̄ ad diem vicesimam

primam eiusdem mensis ad vesp̄e

[†] s. tota p̄senti vita. [†] s. corruptio peccati.

ram. **Septē diebus** fermentatū

nō inueniatur in domibus vestris

[†] s. solo: errore doctrine. [†] s. meternum.

Qui comederit fermentatū: [†] pibit

[†] s. sanctorum. [†] s. qui extra ecclesiā nutriti et in

ipsa postea sunt recepti.

anima eius de cēu israel: tam de

[†] qui intra ecclesiā nutriti. [†] s. ecclesie que a deo

aduenis q̄ dei indigenis: terre:

[†] cōpluitur et colitur: vt fructificet.

Domne fermentatū non comeditis

[†] Ecclesias vel diuersis ordinib⁹

In cunctis habitaculis v̄ris ede-

tis azima. Vocauit autē moyses

om̄es seniores filiorū israel: et dixit

ad eos: **Ite tollentes animal per**

[†] Ecclesias vel diuersos gradus.

familias vestras immolate pascha.

[†] s. fidei: s. que comparatur grano sinapis: que humi-

li deuotione suscepta om̄is anime affectus purgat

Fasciculus hyssopi tingite sangui-

[†] s. q̄ sanguis iste est nobis ianua vite. [†] s. inten-

tionē mentis vel frontē corporis.

ne qui est in limine: et aspergite ex

[†] vt supra.

eo superliminare et vtrūq̄ postē.

[†] hoc postea obseruatū est: tūc em̄ nō poterant:

q̄ in transitu erant. [†] s. iuxta vel intra claustra

mentis debemus cōuersari dñi pascha celebrā:

ne foras sicut dina vagemur: et cū dyabolo fori-

Nullus vestrū egrediatur hosti-

[†] cēmur. [†] s. diem iudicii.

um domus sue vsq̄ mane. Transi-

bit em̄ domin⁹ percutiēs egiptios

[†] s. fidem passionis christi et munitionem.

Quis viderit sanguinem in supli-

[†] s. mentis et corporis. unde signatum est super nos

lu: pul: tui domine.

minari et in vtroq̄ poste transen-

der hostiū domus: et nō sinet per-

[†] cōtentes vel corpora.

cussorē ingredi domos vestras: et

ledere. Custodi verbum istud legit-

imum tibi et filiis tuis vsq̄ in eter-

num. **Quis** intuleritis terrā quā

dñs deus datur⁹ est vobis vt pol-

licitus est: obseruabitis cerimoni-

as istas. Et cum dixerint vobis fi-

lij vestri: que est ista religio: dicitis

eis: **Victima** transitus domini est

quando transiit super domos fi-

[†] s. mūdo. [†] s. corporaliter vel spiritualiter.

liorum israel in egipto: percutiēs

[†] s. ab exterminatore vel a seruante egipti.

egiptios: et domos nostras liberās

[†] s. humilitatis [†] s. gratias agens

Incuruatusq̄ populus adorauit

[†] A seruante.

Et egressi filij israel fecerūt sicut do-

minus p̄ceperat moysi et aaron.

Factum est autē in noctis medio:

percussit dominus omne primoge-

nitum in terra egipti a primogeni-

to pharaonis qui sedebat in solio

eius vsq̄ ad primogenitum capti-

[†] s. Ergastulo.

uē que erat in carcere: et omne pri-

mogenitum iumentorum. Surre-

xitq̄ pharao nocte et omnes serui

eius cunctaq̄ egiptus: ortusq̄ est

clamor magnus in egipto. **Neq̄**

em̄ erat domus in qua non iaceret

mortuus. Vocatisq̄ pharao moy-

se et aaron nocte ait: **Surgite** egre-

dimini a populo meo et vos et filij

israel: **Ite** et immolate domo sicut

dicitis: **Quē** vestras et armenta

assumite vt petieratis: et abeuntes

[†] s. gratias agite.

benedicite michi. **Urgebantq̄** egi-

ptij populum de terra exire veloci-

ter dicentes: omnes moriemur.

[†] s. expurgate vetus fermentū: u. s. n. e. etc.

Tulit igitur populus conspersam

farinam anteq̄ fermentaretur: et

[†] s. ne diffunderet. [†] s. op̄erum ornamentis: vel si

dei munimentis. [†] s. in exercitatione op̄erum

ligans in paleis posuit sup hu-

meros suos. **Feceruntq̄** filij israel

gis cum terra iessen fuisset aliena perueniebat beneficium ad egiptios: qui i-

ea cum hebreis morabantur: hac vero omnes percussi sunt.

Consperam farinam etc. Aug. Sine fermento proficiuntur filij

israel de egipto: vt excentes de hoc seculo abiciamus fermentum malicię et

Decimū p̄ceptū

est: **Nō** cōcupisces rez

primi tui etc. **Quic** p̄

ria est: x. plaga. **Moys**

primogenitor. **Allo** p̄

cepto furti p̄biter: et

rapina damnat. **Pe-**

ius em̄ est eripe violent-

ter: q̄ latenter. **Aufer-**

re ergo volēs apte vel

occulte p̄ceptū suum

habet: cōcupiscere autē

rem p̄imi: etiā si iuxta

successione querās: nō

licet. **Qui** em̄ volunt

res alienas tanq̄ iuste

possidere: heredes que-

rant morientibus esse

Qui laudas rez relictā

quali iure possidentem

et damnat iniuste cu-

pietē. **Qui** em̄ querit

ab aliquo heres fieri:

nō vis vt habeat here-

des. **In** quibus nichil

carius primogenitis ē

Iure ergo in primoge-

nitis tuis puniris: qui

cupiendo res alienas

quali iuris vmbiā per-

quiris: et que meliora

sunt cordis primogeni-

ta perdis. **Primoge-**

nita quidē fides ē. **Re-**

mo enim bona facit in

quo fides non p̄cepsit.

Omnia opera bo-

na sunt filij spiritalis

sed inter hos primoge-

nita fides. **Quisquis**

ergo rem occulte cupia

alienam: interius fidē

perdis. **Pernis** enim

non charitatem: s. fran-

te velut amans eum

quem mori desideras

vt succedas.

Neq̄ enim erat

domus etc. **Qui** p̄

primogeniti tantū mo-

rerentur: quomō nulla

erat domus in qua nō

esset mortuus. **An** et b̄

diuinitus fuerat pecu-

ratum: vt in omnibus

domib⁹ essent primoge-

niti: in quib⁹ p̄nteren-

tur egiptij etiā q̄ habi-

tabant in terra iessen.

Domini quippe erat

b̄: vt animalū non ter-

re: i. homines et anima-

lia primogenita morie-

bantur: occulto et an-

gelico percussu: non ali-

quid in terra vel in co-

lo factum erat: sicut ra-

na vel locusta vel tene-

brę. **At** talib⁹ enim pla-

nequitiis et repulsi in azimis sinceritatis et veritatis.

Et penerunt. *Aug.* Hoc factum fuerat ante mortes primogenitorum. Sed nunc per recapitulationem repetitur. non narratum est quando factum est. Dodo enim quomodo posset fieri. ut in tanto luctu ista accommodarent. nisi forte quis dicat etiam ista plaga non fuisse percussos egypcios. qui cum hebreis habitabant.

Vasa aurea et argentea. *Aug.* Hec doctrinas significant. quod ex ipsa consuetudine gentium non inuiti studio discuntur. vel animas preciosas ex gentibus tanquam vasa aurea et argentea cum vestibus et corporibus. quae se adiungunt populo dei. ut semel de hoc seculo tanquam de egipto liberentur.

Profecti sunt. *Aug.* Qui de egipto parat proficisci. qui curat obscuros modum actus et errorum tenebras relinquere. Primo ei ex ramasse proficiscendum est. quod interpretatur commotio tinea. Si vis venire hoc. ut de se sit tibi dux et praecedat in columna nubis. et sequat petram. quod est spirituale et potum tribuat. et de ramasse. ne thesaurizes ubi tinea exterminat et fures est. et f. Quasi si vis proficisci esse vade et vende omnia quae habes et da pauperibus. et habebis thesaurum in celo. et veni sequere me. hoc est proficisci de ramasse. et sequi christum.

De ramasse. *Aug.* Videamus quis sit castrorum locus ad quem venit de ramasse. venerunt in sochoth. quod interpretatur tabernacula. Cum ergo relinqueret egiptum disculserit tinea totius corruptionis et vicioz incitamenta reiecerit. habitabis in tabernaculis. quibus. si nolumus exsolari. sed superest. **Habitatio autem tabernaculorum expeditum indicat esse eum qui festinat ad deum.** *Aug.* Nec in istandis est. mouenda sunt etiam castra de sochoth. et festinandum est in othone. quod interpretatur signa eius. quod hic. si audies quod deus antecederet eos per diem in columna nubis. et per noctem in columna ignis. non habet in ramasse. nec in sochoth. quod se cuncta sunt castra. Tercia sunt in quibus sunt signa divina. hoc erat triduum ad quod festinabat moyses et aaron. et contradicebat pharao. dicens. Non erat longius. volebat ad locum signorum pervenire filios israel. ut possent terci diei frui mysterijs. Unde resuscitabit nos deus post biddum. et in die tercia resurgemus. et vivemus in conspectu eius. prima dies nobis christi passio. Secunda quia in infernum descendit. Tercia quia resurrexit. Ideo in tercia die antecederet eos per diem in columna nubis. per noctem vero in columna ignis. Necessarium est ergo ut qui baptizantur in christo. in morte ipsius baptizentur. et cum ipso sepeliantur. et die tercia resurgant. quos scilicet secum suscitavit. et fecit confedere in celestibus.

Per centum fere milia. *Aug.* Quod vult ad tantum numerum peruenire hebrei. per eos annos in egipto. quos offendere consideratus in scripturis numeris potest. qui quot fuerint non parva questio est. Dicit enim deus abraham antequam non solus ysaac sed et bysmael natus esset. Peregrinatus erit sem tuum in terra non sua. et in servitutem redigent eos. et nocebunt illis quadringentis annis. Si ergo quadringentos annos intelligamus eos fuisse cum egiptijs. non parum spatium fuit. quo ita populus multiplicaret. sed tot annos non fuisse scriptura aperte testatur. Quidam enim putant quadringentos triginta an-

nos accipi debere. et quo iacob intravit in egiptum. usquequo moyses populum liberavit. quod in exodo scriptum est. Incolatus filiorum israel quos incoluerunt in terra egipti. et in terra chanaan ipsi et patres eorum. anni quadringenti triginta. Servitutis autem eorum esse quadringentos annos. quod in genesi scriptum est. In servitutem redigent eos. et nocebunt illis quadringentis annis. Sed quia servitutis anni computantur post mortem ioseph. Illo enim viro non servierunt. Quod possunt quadringenti triginta anni in egipto computari. Ingressus est enim iacob anno filij sui

tricesimo nono. quod triginta annorum erat ioseph cum apparuit in conspectu pharaonis et regis egipti. Et illo. Transiit autem septem annis ubertatis. secundo anno famis venit iacob in egiptum cum filijs suis. tricesimo nono annu agebat ioseph. qui implevit vixit septuaginta et decem annis mortuus est. Vixit autem post aduentum patris. lxxi. quos si retraxeris a quadringentis triginta. remanebunt servitutis anni non quadringenti. sed tricesimi quinque. Si autem computaverimus ex quo ioseph sub pharaone regnare cepit. ut quodam modo dicat israel intrasse in egiptum. cum ibi filius suus sublimatus est. sic etiam tricesimi quinque annis erunt. quos si coniungas vult accipi quadringentos. ut a toto pars intelligatur. et a centenario quinquagenarius. Et probat hoc loquendi regula. solere uti scriptura. Si vero quod probabilis est dicamus israel intrasse in egiptum. quando illic ioseph vendit. esse cepit. tetrahimus adhuc annos tredecim. ut trecentos triginta septem annos. per quadringentis

nec pulmenti quicquam occurrerat.

Aug. Et quo abraham exiit de terra sua ut habitaret in terra chanaan usque ad exitum de egipto. quando facta est lex in monte syna.

Parare. Habitatio autem filiorum

israel qua manserant in egipto fuit

quadringentorum triginta annorum

Quibus expletis eadem die egres-

sus est omnis exercitus domini de

terra egipti. **Not** ista est observabi-

lis domini. quando eduxit eos de

terra egipti. **Hac** observare debet

omnes filij israel in generationibus

suis. **Dixitque** dominus ad moysen

et aaron. **Hec** est religio pharae. **Dis**

gentilis iudeus vel ab ecclesia excommunicatus

non debet communicare sacramentis dominici corporis

Qui ante servivit ydolis. sed redemptus est

alienigena non comedit ex eo. **Dis**

sanguine christi. **Ab** originalibus peccatis

autem servus emptitius. **Circumcidet**

baptismo. **Corpus** christi. **Servus** veteris ho-

minem. **Indutus** novum. **Qui** nuper venit

ad fidem. **Nec** adhuc firmus est. **Qui** pro lucris

temporalibus christo servit.

Sic comedit. **Advena** et mercen-

arius non edent ex eo. **In** vna do-

corum. **Sic** comeditur. **Quod** nec iudei nec

paganus nec hereticus nec omnino qui extra ecclesiam

sunt ad hanc communionem admittuntur.

Mo comeditis. **Nec** effertis de

accipiamus. Sed cum scriptura dicat caath filium levi auctorem moysi. cum auctore suo iacob intrasse in egiptum. et dicat etiam vixisse annis centum triginta. filium vero eius patrem moysi amram centum triginta septem. Moysen vero octoginta annorum fuisse dum de egipto populum liberavit. Etiam si genuisset caath patrem moysi quo anno mortuus est. Ille quoque ultimo vixit lxx anno genuisset moysen. computati anni centum triginta. et centum triginta septem. et octoginta. trecentos quadraginta septem annos faciunt. non quadringentos triginta. Quod si quis dicat extremo anno vixit ioseph natum fuisse caath filium levi. lxx. ferme anni possunt accedere illi summe. quod lxx. vni annu vixit ioseph in egipto post ingressum patris sui. Sunt etiam sic septuaginta anni vixit ioseph ab ingressu iacob in egiptum usque ad natum fuisse caath. si tunc natus asseratur. et centum triginta anni ipsi caath. et centum triginta septem filij eius amram patris moysi. et octoginta ipsius moysi quadringentos decem et septem annos faciunt. non quadringentos triginta. Vera ergo videtur computatio ensebii in cronica hystoria. ab illa enim promissione computat quadringentos et triginta annos. quia vocavit deus abraham. ut exiret de terra sua in terram chanaan. quod et apostolus cum fidem abraham commendaret. in ea promissione qua promisit ei deus quod benedicerent in eo omnes tribus terre. Hoc autem dico inquit. quod testamentum confirmatum a deo. quod post quadringentos et triginta annos facta est lex non irritum facit. In exodo quoque satis hoc significat. Quod enim dixit in colat. filiorum israel quos incoluerunt in terra egipti. anni quadringenti triginta. sed aperte dixit quos incoluerunt in terra egipti. et in terra chanaan. ipsi et patres

doz. Patet ergo etiam computandum esse tempus patriarcharum abraham ysaac et iacob ex quo peregrinari cepit abraham in terra chanaan id est ab illa promissione in qua fidei eius laudat apostolus. usque quo ingressus est israel in egiptum. toto enim illo tempore peregrinati sunt patres in terra chanaan et postea semen israel in egipto: et sic compleri sunt quadringenti triginta anni a promissione usque ad exitum israel de egipto. quando facta est lex in monte synagoga non facit irritum testamentum dei. Per septuagesimo quinto anno vite sue abraham secundum scripturam ingressus est in terram chanaan et genuit ysaac cum esset annorum centum. Fuit ergo annorum xxv. a promissione usque ad natum ysaac. his adduntur octo anni vite eius. id est centum octoginta. et fuit ducem quinquages. Tunc erat iacob annorum centum viginti. Nati sunt enim sexagenario patre gemini ipe et esau. Post decem vero annos intravit iacob in egiptum cum esset annorum centum triginta. Ioseph autem triginta novem fuit ergo anni a promissione usque ad ingressum iacob in egiptum ducenti. xv. Ioseph autem postea vixit lxxi. Omnes autem anni centum et decem. Quia ergo ad ducem totos et quindecim annos accesserit septuaginta annos: sunt anni ducem octoginta sex. Restat ergo celiij. vel quinquaginta quibus servavit israel in egipto post mortem ioseph. His annis quatuor multiplicari potuerunt si fecunditas hominum confideretur: adinuente vero: qui eos multiplicari voluit: reperit non esse mirum quod in sexcentis milibus peditum de egipto egressi sunt. Quod si dicitur de abraha in semine redigetur eos: et uoce bnt quadringentis annis non intelligendum est: quod in illa servitute dura quadringentos annos servauerunt: sed quod scriptum est i ysaac vocabitur tibi semine. Ab anno natiuitatis ysaac: usque ad annum egressionis: computantur anni quadringenti quinquages. Quia ergo de quadringentis triginta tetractis viginti quinquages sunt a promissione usque ad natum ysaac

et extra catholicam ecclesiam. ne impius et peccatoribus communicent: quia catholica ecclesia prauam et diuinitatem. propter humanitatem non manentis carnibus eius foras. nec os eius

confringentis. omnis cecus filiorum israel faciet illud. Quod si quis peregrinorum in vestras voluerit transire

regrinorum in vestras voluerit transire

fire coloniam. et facere phase domi

ni circumcidet prius omne masculinum eius. et tunc rite celebrabit

autem non circumcisus fuerit. non

vescetur ex eo. Eadem lex erit indigenis et colono qui peregrinat apud

vos. feceruntque omnes filii israel sicut preceperat dominus moysi et

aaron: et in eadem die eduxit dominus filios israel de terra egipti per

tummas suas.

L Decutusque est dominus ad moysen dicens: Sanctifica michi omne primogenitum quod aperit vuluam in

filios israel tam de hominibus quam de iumentis. Mea sunt enim omnia.

Et ait moyses ad populum: Me mentore diei huius in qua egressi

estis de egipto et de domo seruitutis. quoniam in manu forti eduxit vos dominus de loco isto. ut

non comedatis fermentatum panem

Hodie egrediemini mense nouo

rum frugum. Quoniam introduxerit te dominus in terram chanaan et ethiopi

et amorrei et euei et iebusei. quatuor

ranit patribus tuis. ut daret tibi

terram fluentem lacte et melle:

celebrabitis hunc morem sacrorum

mensis isto. Septem diebus videris septem diebus.

bit apud te aliquid fermentatum

nec in cunctis finibus tuis. Narabisque filio tuo in die illo dicens

Hoc est quod fecit michi dominus

quando egressus sum de egipto. et

erit quasi signum in manu tua. et

quasi monumentum ante oculos tuos

os: et videris dominum semper in ore

tuo. In manu enim forti eduxit te dominus de egipto.

custodies huius cernodi cultum statuto tempore a

diebus in dies. Quoniam introdu-

xit te dominus in terram chanaan

sicut iurauit tibi et patribus tuis. et

dedit eam tibi: separabis omne

quod aperit vuluam domino: et quod primitiuum est in pecoribus tuis. Quid

quid habueris masculini sexus co-

secrabis domino: primogenitum asini mutabis oue: quod si

ac non mix est si quadringentos et quinquaginta annos summa solida quadringentos dixit scriptura: quia ita solus computare ut quod de summa perfectis numerum paululum exerceat aut in fra est non computet.

Quod si quod ait in huiusmodi redigent eos: et non

cebunt illis ad quadringentos annos referen-

du est: tanquam per tot annos seruierint. Sed re-

ferendi sunt quadringenti anni ad id quod dictum est.

Peregrinatus erit semen tuum in terra non propria: quia vel

in terra chanaan. vel in egipto peregrinum

fuit semen tuum in terra non propria: quia vel

in terra chanaan. vel in egipto peregrinum

fuit semen tuum in terra non propria: quia vel

in terra chanaan. vel in egipto peregrinum

fuit semen tuum in terra non propria: quia vel

in terra chanaan. vel in egipto peregrinum

fuit semen tuum in terra non propria: quia vel

in terra chanaan. vel in egipto peregrinum

fuit semen tuum in terra non propria: quia vel

in terra chanaan. vel in egipto peregrinum

fuit semen tuum in terra non propria: quia vel

in terra chanaan. vel in egipto peregrinum

fuit semen tuum in terra non propria: quia vel

in terra chanaan. vel in egipto peregrinum

fuit semen tuum in terra non propria: quia vel

in terra chanaan. vel in egipto peregrinum

fuit semen tuum in terra non propria: quia vel

in terra chanaan. vel in egipto peregrinum

fuit semen tuum in terra non propria: quia vel

in terra chanaan. vel in egipto peregrinum

qui in opibus legis gloriantur. Vnde apostolus sic fide opibus anteponit. ut ex illa pendeat opera bona. et fruatur in ipsa meritis operum bonorum retribuat. Illa enim ad gratiam pertinet. Si autem gratia iam non est opibus. Alioquin gratia iam non est gratia.

Primogenitum asini. Regi. Asinus immundicia. omnis innocentia

significat. Alini ergo primogenitū oue mutare est inmundē vite primordia innocentie simplicitate conuere. vt postq̃ peccator illa egit: q̃ vt inmundā dñs respuit: ea iā agendo proferat: q̃ dei sacrificio imponat. Qm̃s em̃ in peccato nati sumus: et carnis delectatione concepti culpaz originalē nobis contraximus. Vñ etiā voluntate nostra peccatis implicamur: Sed et q̃ post maliciā carnis ad innocentia conuertit: cordis: primogenituz alini mutat oue: malicia: s. prioris vite. Qui em̃ qualis prius fuit delinit esse: et appropinquat carnis mundicia innocentia custodit: i oblationē dei primogenitū alini oue mutauit.

Et quasi appellū. Doc male intelligentes iudgi pictacia vel philacteria capitis circumligabant in quib⁹ decē verba scripta ante oculos habebāt. **Quā em̃ misisset.** Regi: mox. Repe cōuersi in ipso aditu sue cōuersionis tranquillitatez carnis: dona propbetie: p̃dicamentato cruce: signoz miracula vel gratiam curatio nuz accipiūt. Postea duris tentationib⁹ pbatib⁹ fatigant: a quibus lites se esse credebant: q̃ si in p̃ncipio tentationū amaritudo pulsaret: facile ad vicia redirent: a quibus non longe recesserunt. De egipto ergo exeunt: et viciā bella subtrahunt: q̃ relinquentibus sculini quedā p̃ tranquillitas ostendit: ne in ipsa teneritudine et inchoatōe turbati: ad q̃d reliquerāt redeāt. Prius ergo suauitate securitatis sentiūt: prius pacis quiete nutriūt. Post cognitā vero dulcedine tanto tolerabilius tentationū certamina sustinēt: q̃to in deo alti⁹ cognouerūt q̃ ament.

Nō eos duxit. Aug. Hic ostenditur omnia fieri debere q̃ cōsilio recte fieri possunt ad euitanda ea q̃ adūsa sunt: etiā cū de ap̃tissime adiutor est. **Et armati ascenderunt.** Hiero. Aquila qui nō contentiosus vt putant: sed studiosus verbū interpretatur ad verbū. Vbi. lxx. posuerūt quinta autē generatōe ascenderūt filij israel de terra egipti: trāstulit. Et armati ascenderūt filij israel de terra egipti. licet p̃ eo q̃ nos armati dicim⁹: secundū gregi sermonis ambiguitatē instructi vel muniti ppter sup̃ellectilem qua egiptios expoliauerūt possit intelligi. Sed vbi lxx. quinta generatione posuerūt qui beza: p̃ libros diligenter inspererunt: nō quinta: sed quinqz scriptū asserūt. vt sit sensus: quinqz autē ascenderūt filij israel de terra egipti: q̃d q̃ minus videbat̃ intelligi adiuncta generatio ē. Aquila vero et in ceteris et in hoc scipue loco ap̃p̃e trāstulisse dicit: sicut syriagogarum consonant vniuersa subfella.

Augu. Quinta autē p̃genie: a. s. i. d. zc. Vñ p̃geniem in centuz annis vult computari: et ideo quinta progenie: quia post quadringentos triginta annos egressus. an p̃ hominū generatōes hoc potius intelligendū est: ab ipso iacob qui intrauit in egiptum vsqz ad moysen: qui cum populo egressus est. Iacob em̃ primus. Secund⁹ leui. Tercius caath. Quartus amram. Quintus moyses inuenitur. Has autē dicit p̃genies latinus interpres: quas geneleas vocant gregi: q̃ in enāgelio generatōes appellant: et numerant p̃ successiones hominū: nō p̃ nūmerz annoz. Alij autē nō a iacob p̃ leui vsqz ad moysen: sed p̃ tribuz inde numerant q̃ regalis fuit: ita vt a phares filio inde qui cum iuda patre suo in egressus est in egiptum vsqz ad salomon qui in ipsa tribu iuda dux in terrā p̃missionis intrauit: sint quinqz generationes: phares em̃ genuit esrom. Esrom autē genuit aram. Aram genuit aminadab. Aminadab genuit naalon. Naalon genuit salomon.

Dominus autē. Dñs. Cū a te tergez di ei mysteriū fuerit receptum incipiet te deducere deus et via salutis ostendere.

Brego. In igne terro. In nube visionis lenē blandimentū. Dies vita iusti. Nox peccatoris. Vñ fuitis aliquādo tenebre: nunc autē lux in dño. In die p̃ nubem columna mōstrata est: et in nocte p̃ ignem: q̃ omnipotens deus et blandus iustis et terribilis apparebit impijs. Nos ad iudiciū veniens: p̃ lenitatis mansuetudinē mulcet: illos per iusticie di strictionē terret. Aliter columna nubis in heremo populuz p̃gibat et splendore ignis non in die sed in nocte radiabat: q̃ xps cōuersati om̃i sue exemplo ducatum sequentib⁹ p̃stans de iusticia sua cōfidentib⁹ nulla luce claruit: peccatorum vero tenebras agnoscentib⁹ igne sui amoris infulsit.

Abiss⁹. nubes et columna: q̃ rect⁹ et firm⁹ et fulciens infirmitatez nostrā: q̃ nocte lucēs p̃ diē nō lucēs: vt qui nō vident vident: et q̃

vidēt q̃d fāt: christi quoqz sacramētuz tanq̃ in die manifestū est in carne velut in nube. In iudicio x̃o tanq̃ in terrore nocturno: q̃ tunc erit magna tribulatio: tanq̃ ignis lucebit iustis et ardebit iniustis. **Phiaroth que est inter magdalū zc.** Dñs. Videamus q̃ via p̃cipitur eligenda de orthon inquit conuerſi iter facite inter epanleū et magdalū q̃d est cōtra beelſephon zc. Epanleū ascensio tortuosa. Magdalū turris. Beelſephon ascensio specule: vel habens speculam interpretatur. Credebas forsitan q̃ ostenderet te planū iter et molle: sed ascensio est et tortuosa. Ad em̃ peliue iter est quo tendit ad virtutes sed ascendit anguste et difficiliter. Arta est em̃ et angusta via q̃ ducit ad vitā. Est ergo iter quo inceditur ascensio tortuosa: et ascensio specule vel habens speculā. Ascensio ad act⁹ pertinet. Specula ad fidem. Ostendit ergo q̃ et in actib⁹ et in fide multa est

seculum q̃d adhuc vicinū et prope: s. qua si suauitate securitatis fouens. **retur in egiptū: s. i. circūdurit p̃ viā** s. Baptisimū sanguine christi cōsecratū: cui vicina est via deserti que est christi. **deserti q̃ est iuxta mare rubruz.** Et s. virtutib⁹. s. de valle egipti. **armati ascenderunt filij israel de**

terra egipti. Tulit quoqz moyses s. de quib⁹ dicit iherus fil⁹ ierach q̃ post mortē ossa ioseph secū: eo q̃ adiurasset si p̃phetauerūt q̃: s. ioseph q̃d post mortē suā filios israel dices: Visitabit vos de⁹ erat filius israel p̃phetatur. **efferte ossa mea hic vobiscū.** Profectiqz de sochor: castrametati sunt

s. i. Significat. s. In confinio egipti et deserti ubi solitudo post finitū egiptū incipit. **in terban in extremis finib⁹ solitudinis.** Dñs autē p̃cedebat eos ad s. celestis patrie. s. vitā iustorum. s. gloriā ostendendā: viā p̃ diē in columna blandimentū. s. vitā peccatorū. s. q̃ terribilis nobis: et p̃ noctē in columna ignis: lites iniustis.

vt dux esset itineris vtroqz tempe. s. tradit: hebrei q̃ p̃ quadraginta annos columna nubis in die p̃fecti sunt: ne calore solis virentur. s. obscuritas veteris testamenti. **Nūqz defuit columna nubis p̃ diem: nec columna ignis p̃ noctez** s. lux euangelii. **coram populo.**

De. XIII. **Scutusqz est** dñs ad moysen dicens: Loquere filijs israel reuerſi castrametentur e regione: p̃ phiaroth que est inter magdalū et mare p̃tra: beelſephō In conspectu eius castra ponetis

vidēt q̃d fāt: christi quoqz sacramētuz tanq̃ in die manifestū est in carne velut in nube. In iudicio x̃o tanq̃ in terrore nocturno: q̃ tunc erit magna tribulatio: tanq̃ ignis lucebit iustis et ardebit iniustis.

Phiaroth que est inter magdalū zc. Dñs. Videamus q̃ via p̃cipitur eligenda de orthon inquit conuerſi iter facite inter epanleū et magdalū q̃d est cōtra beelſephon zc. Epanleū ascensio tortuosa. Magdalū turris. Beelſephon ascensio specule: vel habens speculam interpretatur. Credebas forsitan q̃ ostenderet te planū iter et molle: sed ascensio est et tortuosa. Ad em̃ peliue iter est quo tendit ad virtutes sed ascendit anguste et difficiliter. Arta est em̃ et angusta via q̃ ducit ad vitā. Est ergo iter quo inceditur ascensio tortuosa: et ascensio specule vel habens speculā. Ascensio ad act⁹ pertinet. Specula ad fidem. Ostendit ergo q̃ et in actib⁹ et in fide multa est

ma et deuorauit eos terra. quasi vt deuorarent a terra causa fuerit qd terre ram extendit. Si consideres quomodo exaltat dñs in cruce tota die extendit manū ad populū nō credentē: sed p tradicentē et quomō infidelē populū q clamauit crucifige crucifige eū. mors iniquitatis oppōit inuenies quomō extendit dextera et deuorauit eos terra. nō tñ omīno respanduz. Si em q de uoratus est respiscat. p̄t enomi sicut ionas. Omnes nos aliqñ terra deuorabat: et i inferni penetralibz retinebat. Ideo xps descendit nō solū ad terrā s etia ad inferiōra terre et ibi inuenit nos deuoratos: et sedentes i vmbra mortis. Unde edu cens nos. nō solū terre ne itez deuoratur: sed regnū pparat celoz.

Deuorauit eos

Et dñs. Impios etiā hodie terra deuorat. q semp de terra cogitat: terrēna faciūt. de terra loquunt. litigāt. terrā reliderāt in ea spēs suā ponūt. ad celū non respiciūt. futura nō cogitant. iudiciū dei non metūt. nec pmissa ei reliderāt. tale cū vide ris dicit. qz deuorauit eū terra. et si quē vide ris luxuriz et volupta tibi corpis dedit in q nil animi valet. s totū libido possidet. dicit qz deuorauit eū terra.

Ascenderūt p. et. i.

Origi. Audierūt gēte et irate sunt dolores ap penderunt habitato res philistim. Et dñs. Quāntū ad hystorā nullū de his gentibus interfuisse mirabilibz cōstat. quomō ergo ter rore terrē vel irate philistim et moabite et edom et reliq quas enumerat na tiones. S. spūaliter inuenies qz philistim. i. cadentes poculo. et edom. i. ter renus trepidat. et eoz principes cursāt et panēt pstricti doloribz. cū vidēt re gna sua q in inferno sunt penetrata ab eo q descendit in inferiōra terre: vt eri peret eos q possidebant a morte. hinc timēt et tremēt: qz senserūt magnitudi nem brachij eius. hinc etiā tabuerūt habitatores chanaan. i. mutabiles et mobiles: cū viderūt moueri regna sua: et alligari forē. Veniat ergo sup eos timor et tremor. tremūt et timent demones crucē xpi in qua triumphati sunt et erati principat eoz et potestates. Timor ergo et tremor cadēt sup eos: cū in nobis signū crucis fideliter fixū viderint. et magnitudinē brachij quē dñs expandit in cruce sicut dicit. Tota die expandi manū meas ad populū nō cre dentē. Et de aliter timebūt. nec tremor tuū iruet sup eos: nisi viderint i te crucē xpi. vt dicas: michi aut ablit gloriani: nisi in cruce dñi nri ihu xpi.

Fiant immobiles. Et dñs.

Fieri tanqz lapidē nō est natura esse la pidē. Nō em fieret nisi qd non erat. Hoc ppter illos dixim: q male nature pharaonē vel egiptios dicit fuisse. nec ex libetate arbitrij in s eē deductos et q creatorē deū accusant. tanqz senū q hoies vertat in lapides. nō dixit fiat tanqz lapides et tacuit. s temp statuit et mensurā damnatōis. s. donec ptra seat populū tuū. Prior populū qui fuit ante nos fact est tanqz lapis durus et incredulus. nō vt lapidis natura maneat. s donec ptransseat populū quē dñs acqsiuit. Fecitas em ex parte pigit in israel: donec plenitudo gentium intraret. et tunc israel salu fieret: q in incredulitatē fact est tanqz lapis. Po tens est em de lapidē istis suscitare filios abrahe. S. cū creator sit omniū quomodo acqsiuit dicit qd suū esse dubiū nō est. Piat em in cantico de usonij. Nōne h ipe dñs de tu q fecit et creauit te et acqsiuit te. Videt em vnusqz illud acqre qd nō fuit suū. Pn heretici de saluatore dicunt qz nō erāt sui quos acqsiuit. dato em p̄cio mercat est hoies quos creator fecerat. et certū esse aūt vnūquenqz emere qd suū nō est. Ap̄s em ait p̄cio empti estis. S. audi ppham: peccatis vestris venūdati estis. et p iniquitatibz vestris dimisi matrē vram. Pei ergo creatura omis sumus: sed peccatis suis quibz vendit. et a creatore discedit. Pei ergo sumus secundū q ab eo crea

ti sumus. effecti vero serui dyaboli scdm q peccatis nostris venūdati sumus. Veniens aut xps redemit nos seruientes dyabolo. cui nos peccando vendi dimus. et ita videt suos recepisse quos creauit. et alienos acqsiuit: q alienū dñm peccando acqsiuerāt. S. recte nos redemisse dicit. q p p̄cio nostro sanguine suū. dedit. S. quid tale vt nos mercaret dyabolus dedit. homici dium pecunia dyaboli est. Ille em ab initio homicida est. fecisti homicidiū dyabolo pecuniā accepisti. Idem dicendū est de adulterio sacrilegio. furto

gnitudine brachij tui. Fiat immo

biles quasi lapis. donec ptransseat populus tuus domine: donec per

transseat populus tuus iste quem possedisti. Introducel eos et pla

tabis in monte hereditatis tue: hunc non moueatur. s. tu nō homo. s. ne opoteat eos milimo habitaculo tuo qd opat laborare. s. hūanitas chuti. s. vel sancti moniū tabernaculū. i. dei vel templū qd sanctificat acce es domine. Sanctuariū tuū dñe dentes. s. qz nō humano opere generata ei hū manitas. s. nō hominis. qd firmauerūt manū tuę: dominus

regnavit in eternū et vltima. Ingres sus est em eques pharao cū curri ros unguit curi in quibus sedet et pambulet oz bus et equitibus eius in mare: et re duxit sup eos dñs aquas maris.

Aut aut israel ambulauerunt per

humili deictos habere fuit: s. palmites sursum duci in alto locari. traduces fieri. et traduces nō in hūilibz arboribz: s. in excelsis et in altissimis cedris dei pphibz. et aplis quibz li nos adiungamur. vitis quā trāstulit de de egipto et p ramos eoz nri palmites diffundant. et ipsis innexi traduces efficiamur charitatis ad vnūcem vinculis nexi fructū plurimū afferemus. Nam omnis arbor quę nō facit fructū bonū. e. et in i mittetur.

Similimo habi. Et dñs. In pparata habitatioē quā pparasti dñe. Vide demens bonitatē dñi. nō vult te inducere ad laborē. nō vult vt ipse facias tibi habitaculū. i. te ad pparatam inducet habitationē. Unde aliq laborauerunt. et ros in labores eoz introiit.

Sanctuariū tuū. Et dñs. Sanctimoniū tuū. d. Et. Sanctimoniū di cū tabernaculū dei vel templū. eo q sanctificat accedētes. s. nō dicit manu hoim factū. s. manu dei. ppter te g de et plantat et edificat: agricola efficit et structor. ne tibi aliqd velit. Pn apls: Pei agricultura dei edificatio estis. Quid est g sanctimoniū nō manu hoim: s. dei pparatū. Papietia edifi cavit tibi domū. i. carnē xpi nō manu hois. i. nō ope humano templū carnis edificatur in virgine: s. lapis sine manibz excisus creuit et fact est mons ma gnus. s. est sanctimoniū carnis assumptę: et sine manibz: et sine ope hominūz de monte humane nature et substantia carnis excisum.

Dominus regnabit. Et dñs. Dñe q regnas in seculū et in seculū et adhuc. Quoties dñs i seculū lōgitudō qdē tps. s. esse aliqz finis indicat. et si in aliud seculū dicat. aliqd longi indicat. s. in finis ponitur. Et quoties secula seculoz nō aptur. fortasse licet ignot nobis. in a deo statutus aliqz terminus indicatur. P vero b addidit et adhuc. nullū sensū termini alicuius aut finē reliquit. qd cūqz em cogitaueris in quo finem putes cōsistere: semp dicit tibi sermo ppheticus et adhuc. velut si tibi dicat. putas in seculūz seculi dñm regnat. et adhuc. putas i secula seculoz et adhuc: et qd cūqz dixeris de regni eius spacijs. semp dicit tibi pphaz et adhuc.

Fili aut israel. Et dñs. Et tu si filius es israel. potes ambulare per sicum in medio maris. Si fueris in medio nationis prauę et peruersę. sicut lumen solis in medio peccatoz. incedens non te infundet humor peccati: et

falso testimonio et hu iusmodi. hac pecunia em emit et efficit sibi ser uos omis qui de hmoi censu eius qumcunqz susceperint.

Introduces et plantabis. Et dñs.

Non vult nos dñs in egipto plantare. nec in deictis et humilibz locis. sed in monte hereditatis sue: de hac plā tatione ppha dicit. vi neam de egipto trāstu listi. eieculi gētes et plā tati eā. dux itinēris fu isti i cōspectu ei. et plā tati radices eius. et re pleuit terrā. Operuit montes vmbra ei. et ar bul. et cedros dei. Ad uertis quomō plantat de et vbi. Nō plātat in vallibz s i montibz in excelsis et in sublimi bus locis. Quos eniz educit de egipto. i. se culo ad fidem. nō vult itez in humilibz loca re: s. cōuersationē eoz sublimē esse: et in mon tibz habitare. et in ipsis nō p terrā rege: nō vl tra vult vineaz suā in

per hunc mundum transeuntem nulla libidinis vnda resparget. nullas cupi-
ditatis flus verterabit. Qui egypti est et sequitur pharaonem. vicio et flu-
ctibus mergitur. Qui vero sequitur christum. et sicut ille ambulavit ambulat
aqua ei sit murus dextra leuatur. Ipse autem media via incedit. per sicum non
declinat ad dexteram neque ad sinistram. usquequo creant ad libertatem et hym-
num victorie domino canat. dicens cantemus domino etc.

Tympanum. ^{Secundum hieronymum est genus tube in summo}
habens stipulam vel si-
stulam. per quam vocem
reddit sonoram. Cho-
rus secundum eundem
pellis simplex cum dua-
bus cunctis. per alteram
inspiratur. per alteram
sonum reddit. per vtrum-
que ergo angusta intelli-
gentia veteris legis re-
signatur. quod enim breue
sit et minimi inde ostendit-
ur. quod manu mulie-
ris portat. Secundum
cassiodorum tympanum
est pellis extensa inter
duo ligna. per quod mace-
ratio carnis designatur.
Quomodo autem est multi-
tudo simul canentium
et dicitur chorus quasi
cognos cantus. Quia
ergo i chorus equaliter
omnes voces resonant
per eum charitas signifi-
catur. quia omnes in christo
vni sumus. Quicquid
ergo deo in iubilibus
laudes reddit. in cho-
ro hoc est in charitate
hoc agat et in tympano
in mortificatione
carnis. Unde lauda-
te eum etc.

Tulit autem moyses
etc. Baptizati per mun-
dum quasi per desertum
post transitum maris ru-
bri ducuntur. nondum
habentes promissam patriam. sed sperantes et expectantes per patientiam. dum
laboriosa et periculosa tentatione fatigantur. Sed ne reuertantur corde in
egyptum. nec ibi christus deserit. Nam et illa columna non recedit.
Et venerunt in marath. ^{Orig.} Post transitum maris rubri post cho-
ros et tympana. Post triumphales hymnos veniunt ad mazam aquam. i. ama-
ram. quam populus bibere non poterat. veniunt ad periculum suum. Sed cla-
mavit moyses ad dominum. et ostendit ei lignum quo dulcis facta est aqua
et ibi posuit deus illi iustitias et iudicium. ubi salicet amaritudo. ubi suis. et
quod gravior est in abundantia aquarum. alius non erat locus dignior et apti-
or. Propterea quod dicitur. ostendit illi lignum deus. et misit illud in aquam et fa-
cta est dulcis. quasi non posset sine ligno aquam facere dulcem deus. aut moy-
ses lignum nesciret. Sed si lex secundum litteram accipitur amara est. et ip-
sa mara. Quid enim tam amara quam ut puer octavo die circumcisionis vuln-
us accipiat. et rigorem ferri tenera patiatur infantia. Amarum est enim poculum
legis. ut populus dei non qui in moyse baptizatus est in nube et in mari. sed
qui in spiritu et aqua non possit bibere et gustare. nec hostiarum ferre amari-
tudinem. nec sabbati observantiam. Sed si deus ostendat lignum quod mit-
tat in hanc amaritudinem. dulcis sit aqua legis et potabilis. Sapiencia lignum
vite est omnibus amplectentibus eam. Si ergo lignum sapientie christi mis-
sum fuerit in lege ostendens quomodo debeat intelligi circumcisio sabbati
lex lepro et huiusmodi. amaritudo legis vertitur in dulcedinem intelligentie
spiritualis. ut populus bibere possit qui ydola reliquit et ad deum confugit.
Si audiat legem de sacrificijs docentem. continuo refugit et bibere non potest.
In hanc ergo amaritudinem. id est litteram legis posuit deus iustitias et re-
fugionia. velut scilicet in vasculo quodam sapientie sue et scientie thesaurum
concludit. Unde habemus thesaurum istum in vasis fictilibus. Et ergo
posuit hanc aquam bibi. ostendit deus lignum quod mittatur in eam. et qui biberit

non moriatur. non sentiat amaritudinem. Si quis ergo sine ligno vite. i. si
ne mysterio crucis. sine fide christi. sine intelligentia spirituali biberit. amari-
tudine morietur. Unde littera occidit. i. aqua mara si bibatur non mutata
et in dulcedinem versa.

Qui ostendit ei. ^{Aug.} Vetus ligni erat istam habens vim. An
quolibet ligno id facere poterat deus qui tanta mirabilia faciebat. Videret
in significare quod dictum est. ostendit ei. tanquam iam tale esset. Nisi forte locus

^{Sed fidem veniens}
nem. Et murmuravit populus con-

^{tra moysen dicens: Quid bibemus}

^{At ille clamavit ad dominum. qui ostendit ei lignum. quod cum misisset in aquam}

^{in dulcedinem versa sunt. Bbi constituit ei precepta atque iudicia. et ibi ten-}

^{tauit eum dicens: Si audieris vo-}

^{cem domini dei tui. et quod rectus est}

^{coram eo feceris. et obedieris man-}

^{dati eius. custodierisque omnia pre-}

^{cepta illius. cunctum languorem}

^{que posui in egipto non inducam}

^{sup te. Ego enim sum dominus sanator}

^{tuus. Venerunt autem in belim filij israel}

^{ubi erat duodecim fontes aquarum}

^{et septuaginta palme. et castrametum}

^{in iuxta aquas.}

^{invenit eis mandatum esse ad mortem. quod erat ad vitam. Idem enim}

^{li servetur vitam. si non servetur mortem generat. Quod servantibus ergo vi-}

^{cuntur mandata non bona et in quibus non vivunt. Sed admixto ligno cru-}

^{cis in dulcedinem versa et spiritualiter intellecta et servata sunt mandata vi-}

^{te. Cunctum languorem que posui in egipto non inducam sup te. Videretur}

^{dicere quod si quis sciret mandata. nullam egritudinem patiatur. i. nec febres}

^{nec alios dolores corporis. Sed omnino iob iustificatus et omni pietate plenus}

^{a capite usque ad pedes repleatur vicere pessimo. Sed iusti non habent illas}

^{infirmittates quas egipti. Egiptus enim mundus. Diligere ergo mundum et}

^{que in mundo sunt egiptius languor est. observare menses. tempora. stella-}

^{rum curibus adhaerere. servire carni. luxurie operam dare. et reliquias vaca-}

^{re. egiptius languor est.}

erat ubi ligna omnino
non inveniuntur. ni-
si hoc ipsum esse divini
adiutorij. quod ei dominus
lignum ostendit ubi nul-
lum erat. et per lignum
aqua dulces fecit. Hic
gurans gloriam et gra-
tiam crucis. Sed in ta-
li etiam ligno quis nisi
creator et demonstrator
laudandus est.

Ubi constituit ei.
etc. ^{Orig.} Quare ad-
didit. Postquam posuit
illi deus iustitias et iu-
dicia. ibi tentabat eum
dicens. Si audieris vo-
cem domini dei tui. et
quod rectus est coram
eo feceris. et obedieris man-

dati eius. custodierisque omnia pre-
cepta illius. cunctum languorem
que posui in egipto non inducam
sup te. Ego enim sum dominus sanator
tuus. Venerunt autem in belim filij israel
ubi erat duodecim fontes aquarum
et septuaginta palme. et castrametum
in iuxta aquas.

invenit eis mandatum esse ad mortem. quod erat ad vitam. Idem enim
li servetur vitam. si non servetur mortem generat. Quod servantibus ergo vi-
cuntur mandata non bona et in quibus non vivunt. Sed admixto ligno cru-
cis in dulcedinem versa et spiritualiter intellecta et servata sunt mandata vi-
te. Cunctum languorem que posui in egipto non inducam sup te. Videretur
dicere quod si quis sciret mandata. nullam egritudinem patiatur. i. nec febres
nec alios dolores corporis. Sed omnino iob iustificatus et omni pietate plenus
a capite usque ad pedes repleatur vicere pessimo. Sed iusti non habent illas
infirmittates quas egipti. Egiptus enim mundus. Diligere ergo mundum et
que in mundo sunt egiptius languor est. observare menses. tempora. stella-
rum curibus adhaerere. servire carni. luxurie operam dare. et reliquias vaca-
re. egiptius languor est.

Venerunt autem in belim. ^{Orig.} Non ante in belim ducit populus
ubi erat duodecim fontes aquarum. quibus nil inerat amaritudinis. sed ame-
nitas plurima ex densitate palmarum. Sed prius ductus est ad aquas salvas
et amaras. quibus per lignum a domino monstratum dulcoratis. venit ad fontes.
Si hystoriam sola sequamur. non multum nos edificat scire ad quem locum pri-
mo venerint. ad quem secundo. Primum autem ducitur populus ad litteram legis
aqua dum permanet in amaritudine sua recedere non potest. Quia ergo per li-
gnum vite fuerit indulcorata. et spiritualiter intellecta. de veteri testamento
transit ad novum. et ad duodecim apostolicos fontes. ubi repiuntur arbores
lxx. palmarum. Non enim soli duodecim apostoli fidem christi predicaverunt
sed et alij. lxx. per quos palmas victorie christi mundus agnovit. Non sufficit
ergo populo dei aquam marath bibere. quia in indulcoratam per lignum vite. so-
lum vetus testamentum non sufficit ad bibendum. veniendum est enim ad novum
de quo sine scrupulo et difficultate potatur. Iudici etiam nunc apud marath
sunt. i. ad aquas amaras. Rendum enim ostendit eis deus lignum de quo

invenit eis mandatum esse ad mortem. quod erat ad vitam. Idem enim
li servetur vitam. si non servetur mortem generat. Quod servantibus ergo vi-
cuntur mandata non bona et in quibus non vivunt. Sed admixto ligno cru-
cis in dulcedinem versa et spiritualiter intellecta et servata sunt mandata vi-
te. Cunctum languorem que posui in egipto non inducam sup te. Videretur
dicere quod si quis sciret mandata. nullam egritudinem patiatur. i. nec febres
nec alios dolores corporis. Sed omnino iob iustificatus et omni pietate plenus
a capite usque ad pedes repleatur vicere pessimo. Sed iusti non habent illas
infirmittates quas egipti. Egiptus enim mundus. Diligere ergo mundum et
que in mundo sunt egiptius languor est. observare menses. tempora. stella-
rum curibus adhaerere. servire carni. luxurie operam dare. et reliquias vaca-
re. egiptius languor est.

discedant quia nisi crediderint non intelligent.

C. XVI.

Quintodecimo die mensis. **Orig.** Ingratus populus desiderat egiptum. Qui egiptios videt extinctos: et carnes egipti: qui egiptiorum carnes videt et piscibus datas et volatilibus. Murmurat aduersus moysen immo dei: sed primo ignoscitur et secundo et fortassis tercio. Sed si non desinant sed persistant: audi quid sequitur. In libro numerorum refertur: Et idem apostolus reterit dicens: neque murmuraueritis sicut quidam eorum murmurauerunt et a. ser. p.

Scripta sunt hec propter nos in quos fines h. de. Sed si non desinimus murmurare et conqueri contra deum incurramus simile offensionis periculum vel exemplum. Cum enim de celesti intemperie fructuum infirmitate et ymbrius raritate et de prosperitate aliorum et aliorum improspereitate causamur: contra deum murmuramus. Sed si primo ignoscuntur: in plures grauius vindicantur: quia mittuntur in eos serpentes: immundis et veneficis spiritibus traduntur: qui occultis moribus penetralia cordis depascantur.

Orig. Propter correctionem legis indicatur populi peccatum: quia murmurauerunt in ingratum fuerit beneficiis diuinis: cum esset manna suscepit. Secundo mense quintodecima die mensis: quod non sine ratione scriptum est. Recordare de legibus pasce que dicta sunt: et inuenies ibi hoc esse tempus quod statuitur ad secundum pasca faciendum bis qui immundi in anima fuerint: vel occupati negociis peregrinis. Qui non fuerant immundi in anima: vel non longe peregrinabantur quartadecima die primi mensis fecerunt pasca: longe vero peregrini et immundi secundum pasca in hoc tempore faciunt: in quo et manna de celo descendit. In die quo primum pasca fit: non descendit manna: sed in quo secundum. Primum pasca populi iudaei est: secundum nostrum. Nos enim fuimus in anima immundi: qui colebamus ydola: et peregrini et longinqui: qui fuimus hospites et peregrini testamenti dei. Sed datur manna de celo: non in die quo primum pasca fit sed quo secundum. Panis enim qui de celo descendit: non venit ad illos qui primam solennitatem celebrabant: sed ad nos qui suscepimus secundam: etenim pasca nostrum immolatus est christus: qui verus homo panis de celo descendit. Videamus interim quid in hac die gestum monstratur quartadecima die mensis secundi murmurauit populus. **Sedebamus super ollas carnum.** Reges ouium habebant et armenta bouum de quibus comedere poterant: sed desiderio piscium et auum quibus egiptus abundat estuabant.

Ecce ego pluam vobis panes de celo. **Orig.** Vellem primum super hanc scripturam cum iudeis habere sermonem: quibus credita sunt eloquia dei: quid illis videatur de eo quod dicit: sex diebus continuis colligite: die autem sexta duplum. Apparet ergo sextum diem nominari qui ante sabbatum ponitur. Sabbatum autem septimus dies est. Quapropter ergo quarta die cecidit manna dari: et volo comparari dominicam nostram cum sabbato iudeorum. Ex scriptura enim apparet: quia die dominica primum datur manna sex diebus continuis collectum: septima que est sabbatum cessatur. Quia ergo in die dominica pluuit deus manna: et non in sabbato: intelligat iudei: iam tunc prelatam esse dominicam nostram suo sabbato: et indicatur est quod non in ipsa dei gratia ad eos descenderit de celo: et panis celestis qui est sermo dei ad eos non peruenit. Unde diebus multis sedebunt filii israel sine rege: sine principe: sine hostia: sine sacrificio: sine sacerdote. In nostra

sunt dominica semper dominus pluuit manna: i. celestia verba: que nobis letant. Illi infelices suspirant etiam manna: sicut patres eorum: et non merentur accipere: non enim possunt manducare quod est minutum sicut semine coriandri: et candidum sicut pruina. Nichil enim in verbo dei minutum subtile et spirituale sentiunt: sed totum pingue et crassum. In crassum est enim cor populi huius. Interpretatio quoque nominis huius hoc sonat. Manna enim interpretatur quid est hoc: Ipsa vis nominis ad discendum inuitat: ut cum audis legem dei recitari: inquiras semper et dicas doctoribus quod est hoc. Tu ergo si vis manducare manna et suscipere verbum dei: scito minutum esse et valde subtile sicut semine coriandri: habet enim aliquid oleris quo nutrire et recreare possit infirmos. Infirmitas enim olus manducatur. Patet enim aliquid et rigoris: et ideo ut panina: cadore autem et dulcedis plurimum. Quid est candidius: splendorus eruditione diuina. Quid dulcius: suauis eloquii dei: qui sunt super mel et fauam.

Panis. Manna

locutio est: quia panis alimentum ponit: amat autem scriptura pluraliter magis panes quam singuliter dicere panem.

Et tentem. Tentatio ista: probatio est: non ad peccatum seductio nec ideo: probantur ut deus non nouerit: sed ipsos ipsi ostendit: quo humiliores fiant ad petenda adiutoria: et ad noscendam dei gratiam.

Die autem sexta. **Orig.** In die sexto duplum colligat in repositum quantum sufficit etiam sabbato. Sexta dies hec vita in qua nunc sumus. In sex diebus fecit deus hunc mundum. In hac ergo die tunc reponere debemus: quantum sufficit in futuro. Si quid enim hic boni operis acquiras: si quid iusticie misericordie et pietatis recondas: hoc tibi in futuro erit alio. Qui enim acquirit hic decem talenta: ibi accipiet decem ciuitates: et qui seminauerit homo: hec et metet. Diuites huius seculi ea recondunt in hoc seculo: imo cum hoc seculo corrumpunt: bona autem recondita permanent usque in crastinum. Scriptum est autem: Qui infideles fuerint seruauerunt de manna et ebullierunt ex eo vermes et copuluerunt: quod autem die sabbati reponeretur: permansit integrum. At tu ergo si propter presentem vitam et amorem seculi thesaurizas: continuo vermes ebulliant: de quibus dicitur. Vermis eorum non morietur: bos generat auaricia: et diuitiarum ceca cupiditas: his qui habent pecuniam: et videntes in necessitate fratres suos claudunt viscera ab eis. Unde apostolus precepit diuitibus non sublimem sapientiam neque sperare in incerto diuitiarum: nec aliunde fieri vermes in nobis nisi ex manna: i. verbo dei. Unde nisi renissem et locutus es fuisset: peccatum non habere: post susceptum ergo verbum dei: si quis peccat: efficitur ipsum verbum vermis qui est conscientia semper fodiat: et arcana peccatoris rodant.

Vespere scietis. **Orig.** Ad vespem scietis quia ego dominus. Mane autem videbitis maiestatem domini. Respondeant michi iudei. Quomodo ad vespem cognoscitur dominus: et mane videatur maiestas eius. Vbi agnitus est ad vespem: et est maiestas visa est mane. Et non intelligit nisi in euangelio in quo vespere sabbati qui lucet in prima sabbati venit: in matutina altera maria ad sepulchrum: inuenerunt lapidem reuolutum a monumento terre motum factum: et monumenta apta esse: et centurione et custodes sepulchri dicentes: Vere hic filius dei erat. Agnitus est in virtute resurrectionis: et mane gloria eius visa est. Quia venissent alie mulieres prima sabbati valde mane: inuenerunt angelos cum ingenti claritate sedentes ad sepulchrum: et dicentes: Non est hic: sed resurrexit a mortuis. Venite et videte locum. Visa est ergo maiestas eius mane: quia et per angelos resurrectio nuntiata est.

† Seran ductam per mare rubrum: i. baptismum: et carnalium voluptatum.

† nemine multitudinem fame: Dixit autem dominus ad moysen: Ecce ego pluam vobis panes de celo. Egre dia tur populus et colligat quantum sufficiat per singulos dies: ut tentem eum utrum ambulet in lege mea an non. Die autem sexta parent quod inferat: et sit duplum quam colligere solebant per singulos dies. Dixeruntque moyses et aaron ad omnes filios israel: Vespere scietis quia dominus vos eduxerit de terra egipti: et mane videbitis gloriam domini. Audiuimus enim murmur vestrum contra dominum. Nos vero quid sumus quia musitastis

† quando: f. pa

† ne murmuratis sicut

† quidam eorum murmurauerunt etc.

† s. deo. † s. sacerdotes dei. † s. presentis vite

† s. in aduentu christi qui est in fine seculi. † s. Sab

† s. in futuro viuunt.

† s. reponant scilicet vnde

† s. ut sufficiat presentis vite et future.

† s. non contra me.

Non enim aduersus nos murmur uestrum est. Aug. Non ex hoc tantum se valere quantum deus voluerunt. dixerunt enim quid sumus nos: nec talis erat illa sententia: ubi petrus dixit ananias: ausus es mentiri spiritui sancto: non hominibus mentitus es: sed deo. Non enim ait ausus es mentiri michi. Non michi mentitus es: sed deo. Non si dixisset: simile fuisset: neque enim ita dixit. Ausus es mentiri spiritui sancto. Non spiritui sancto mentitus es: sed deo. Ita enim loquens negaret spiritum sanctum esse deum. Rursum vero cum ita dixisset ausus es mentiri spiritui sancto: cum illeputaret se hominibus esse mentitum. Ille spiritui sancto teum esse monstrauit: subiugens: non hominibus mentitus es: sed deo.

Et mane. Nouo die quando dicitur: sol iusticie aduentu suo erit: dentibus reparauit per dicit.

Vespere comedetis carnes. Quia moraliter. Intellege re possumus quod vnicuique nostrum mane est: initium diei: tempus quo primum illuminamur et ad lucem fidei accendimur. In hoc tempore carnes verbi non possumus edere: id est: perfecte doctrinam capaces nonduz sumus: sed post longa exercitia: post perfectum plurimum: cuius iam proximi sumus ad vespem: id est: perfectionis fidem: tunc solitudinis: ubi capaces efficiamur: festinemus ergo manna suscipere: quod pro ut vult quilibet sapienter reddat in ore. Vnde fiat tibi secundum fidem tuam. Et tu ergo si verbum dei quod in ecclesia predicatur tota fide et deuotione suscipias: fiat tibi quodcumque desideras. Si tribularis: solat te dicens: Cor contritum et humiliatum deus non spernit. Si letaris pro spe futura cumulat tibi gaudia dicens: Letamini in domino et exultate iusti. Si iracundus es: dicit: desine ad iram et derelinque indignationem. Si in doloribus sis: sanat te dicens: Dominus sanat languores tuos omnes. Si paupertate consumieris: consolando dicit: Dominus alienat te terra inopem: et de stercore erigit pauperem. Si quis tamen infideliter suscipit: nec comedit: sed abscondit: vermes et eo ebulliunt. Recurteris si ad hoc ducitur verbum dei: ut pute tur fieri vermis. Ipse enim ait: Ego sum vermis et non homo. Sicut enim ipse est qui fit alijs in ruinam: alijs autem in resurrectionem: ita et ipse est qui in manna fidelibus dulcedo mellis: infidelibus vermis efficitur. Ipse est enim sermo dei: qui iniquorum mentes arguit: et correctionum spiculis conscientiam terebrat. Ipse est enim qui efficitur eis quibus aperit scripturas ignis. Qui dicunt: Nonne cor nostrum arde in nobis? Alijs ignis est: quibus cremat spinas: de terra mala: id est: malignas cogitationes in corde consumit: et ideo peccatoribus neque vermis arguens: neque moritur: neque ignis extrens extinguitur. Iustis autem et fidelibus permanet dulcis et suavis. Vnde dicitur: Sustate et videte quoniam suavis est dominus.

Orig. Alia littera. Vespere manducabitis carnes: et mane replemini panibus: dicant iudei: que consequentia sit: ut vespere carnes sine panibus comedant: aut mane panes sine pulmento: quid in hoc diuini muneris: quod temperamenti gratie celestis ostenditur. Hoc est in quo agnoscere deum possunt: qui carnes in vespere sine panibus comedunt: et maiestatem dei apparent: qui carnes in vespere sine panibus comedunt: feruent sibi ista: his qui acquiescentes in coturnicibus putant agnoscere deum. Nos autem qui bus in fine ad vespem mundi verbum est caro factum. In illa tantum carne agnoscere dicimus deum: quam suscepit ex virgine: has enim verbi dei carnes

contra nos. Et ait moyses: Dabit

dominus vobis vespere carnes edere: et

mane panes in saturitate: eo quod

audierit murmuraciones vestras

quibus murmurati estis contra eum

Nos enim quid sumus: nec contra

nos est murmur vestrum: sed contra

dominum. Dixitque moyses ad aaron: dic

viuerse congregationi filiorum israel

Accedite coram domino: audiuit enim

murmur vestrum. Quia loquere

tur aaron ad omne ceterum filiorum israel

el: Respexerunt ad solitudinem. Et ecce

gloria domini apparuit in nube

Locutus est autem dominus ad moysen

dicens: Audiui murmuraciones filiorum

israel: Loquere ad eos: vespere

neque mane neque meridie quis manducabit: sed ad vespem. Vnde pueri non tulla ho. e. Mane inquit replemini panibus. Robis ergo panis verbum dei est: ipse est panis viuus qui de celo descendit: et dat vitam mundo. Sed quid dicit mane dari hunc panem: cum incarnatus sit ad vespem? Sic intelligendum est: quod ad vespem mundi et prope finem dominus venit: sed aduentu suo cum sit sol iusticie novum mane credentibus restaurauit: nouum scilicet scientie lumen: in quo replentur panibus qui susceperunt precepta eius

et comedetis carnes: et mane laborabimini panibus: scietis quod ego

sum dominus deus vester. Factum est

ergo vespere et ascendens coturnix

coopuit castra: mane quoque ros la

cuit per circuitum castrorum. Quia

operuisset superficiem terre: apparuit

in solitudine: inueneruntque quasi pi

lo tusum in similitudine pruinę su

per terram. Quia cum vidissent filii

israel dixerunt ad inuicem: Manbu

dominus significat: quid est hoc? Ignorabant enim quid esset. Quia moyses

ait: Iste est panis quem dedit vobis

dominus ad vescendum. Pic est sermo

queque precepit vobis dominus.

Colligat ex eo unusquisque quantum

speram: et mane panibus ille significatur: qui traditus est propter delicta nostra: et resurrexit propter iustificationem nostram: ad vespem quippe mortuus est: ex infirmitate: sepultus est: mane autem apparuit discipulis: quia resurrexit in virtute.

Coturnix operuit castra. Vnde per volucrum et cas figuratur predicatio diuinitus missa: que transiit per verba sonantia quasi per aerem volatilia pennata: quibus per fidem pascuntur: qui ad patriam celestem proficiunt. Vel veteris legis eloquia: que plectem carnalem tanquam carne alebat: per verba diuinitus missa quasi per volatilia. Vnde et vespere dantur: quia cuncta carnaliter illis concessa finem erant habitura. Vnde festo autem lumine fidei datur manna quod est christus: panis scilicet viuus qui de celo descendit: qui per nubes euangelicas vniuerso orbi pluitur: non iam murmuranti et tentanti synagoge: sed credenti et speranti ecclesie.

In simili pruinę. Pruinę que christum significat: Vnde enim dominico die pruinę datus est: et christus dominica die resurrexit.

Tusum. Id est: mundissimum. Sicut enim frumentum vel milium: vel aliud tale in mortuario pilo teritur: et folliculis exuitur: sic corpus christi per tribulationem passionis: et pilo crucis mortalitate exutum est. Vnde nutum manna subtilitas celestis doctrine: que pilo tunditur: et litteralis sensus exuitur.

Manbu. Greg. Quid per manna filijs israel desuper datus: nisi admiratio super dulcedinem designat: dulcis enim cibus qui de supernis accipit: manbu vocat: quod interpretatur quod est. Sed quid dicitur: quod cernimus quod nescientes admiramur. Supernum igitur manna aia precipit: cum per vocem compunctionis eleuata: non uam speciem eterne refectiois obstupescit: ut diuina dulcedine repleta iure respondet: quid est hoc? quod ab infima cogitatione suspensum: ea que de supernis conspiciat et insolite miratur. Et cum per hanc vocem torporis nostri larditas rumpitur: recteque vite vias mutat: et anima superno spiritu afflata

nec mireris quia verbus dicitur: et caro dei et panis et lac dicitur et holera: et pro mensura credentium et possibilitate sumentium diuerse nominatur: vel post resurrectionem mane factas credentes repleuit panibus: quod liberos legis et prophetarum prius ignotus ad instructionem ecclesie concessit: ut ipse sit panis in euangelio: ceteri vero libi legis et prophetarum vel hystoriarum plures panes dicitur: quibus repleantur credentes et gentes. Vnde ascendit in montem et bibent vinum: vnguentum vnguentum. Sic ergo competenter carnes ad vespem accipimus: et panibus mane replemur: quia nec poteramus mane carnes edere. Rursum enim erat tempus. Nec meridie vix enim angeli edant carnes meridie: et illi fortassis ordini meridia: num tempus concessit.

Hale quid in helya significatur: cum ei alimenta coturnis afferret. Forte carnis ad vespem

speram: et mane panibus ille significatur: qui traditus est propter delicta nostra: et resurrexit propter iustificationem nostram: ad vespem quippe mortuus est: ex infirmitate: sepultus est: mane autem apparuit discipulis: quia resurrexit in virtute.

Coturnix operuit castra. Vnde per volucrum et cas figuratur predicatio diuinitus missa: que transiit per verba sonantia quasi per aerem volatilia pennata: quibus per fidem pascuntur: qui ad patriam celestem proficiunt. Vel veteris legis eloquia: que plectem carnalem tanquam carne alebat: per verba diuinitus missa quasi per volatilia. Vnde et vespere dantur: quia cuncta carnaliter illis concessa finem erant habitura. Vnde festo autem lumine fidei datur manna quod est christus: panis scilicet viuus qui de celo descendit: qui per nubes euangelicas vniuerso orbi pluitur: non iam murmuranti et tentanti synagoge: sed credenti et speranti ecclesie.

In simili pruinę. Pruinę que christum significat: Vnde enim dominico die pruinę datus est: et christus dominica die resurrexit.

Tusum. Id est: mundissimum. Sicut enim frumentum vel milium: vel aliud tale in mortuario pilo teritur: et folliculis exuitur: sic corpus christi per tribulationem passionis: et pilo crucis mortalitate exutum est. Vnde nutum manna subtilitas celestis doctrine: que pilo tunditur: et litteralis sensus exuitur.

Manbu. Greg. Quid per manna filijs israel desuper datus: nisi admiratio super dulcedinem designat: dulcis enim cibus qui de supernis accipit: manbu vocat: quod interpretatur quod est. Sed quid dicitur: quod cernimus quod nescientes admiramur. Supernum igitur manna aia precipit: cum per vocem compunctionis eleuata: non uam speciem eterne refectiois obstupescit: ut diuina dulcedine repleta iure respondet: quid est hoc? quod ab infima cogitatione suspensum: ea que de supernis conspiciat et insolite miratur. Et cum per hanc vocem torporis nostri larditas rumpitur: recteque vite vias mutat: et anima superno spiritu afflata

et in supremis appetat
qd cōtempserat. et con
temnat in infimis qd
appetat.

Iuxta numerū
zc. An. Expe scriptu
ra hoies aias appellat
a parte totū: nō facile
aut carnes p hoibz sed
carne sicut ibi. Non ti
mebo quid faciat caro
qd aptius in psalmo
eodē ait. qd faciat mi
chi homo. nō aut dicit
scdm numez carum
vestraz. sicut dixit se
cundū numez anima
rum vestrarum.

Iuxta id quod
zc. Quia i presenti vi
ta qlibet debet discere
qum pōt. ne qd indi
cissū relinquat. ne cū
h possit discere sciat.

Mane. Principi
um alteri? vitz in qua
non licebit vacare do
ctrina. h māna compu
trelcet. et vermibus scate
bit. pena eis eternaz
generabit.

Aug incaluisse.
zc. Quia tunc ois scri
ptur intellectus pate
bit. quia nūc videmus
p speculū in enigmate
nūc aut videbim? facie
ad faciem.

Dubos duplices.
Recessaria. i. aning et
corpi. Paz in septima
q mortuoz etas intelli
git. i. nullus erit opan
di locus.

Requies sabbati
Audiendo verbū dei
et faciendo. vel tene vi
uendo. et alijs miseri
cordiā pstando. qd re
ponebat. p sabbato. nō
corrumpebat. qz bona
p futura requie facta.
in futura vita manēt
integra. alioquin ebul
liabant vermes. et com
putrescebat qd serua
batur. Qui em ppter
plentem vitā et amorē
seculi thesaurizat illis
ebullit vermis qui nō
moritur.

Et repones zc.
Aug. Quen pōt vbi
aaron reponeret ante
dñm. qñ nec vllum ta
bernaculū fuit. nec ar
ca testamenti iā fuerat
cōstituta. An forte de
futuro ideo dixit repo
nes. vt intelligat tūc ante dñm posse reponi qñ futura arca erat. an poti? an
te dñm dictum est qd fit ipsa deuotione offerendi. in quocūqz loco poneret
vbi est nō est deus. qd adiungit. et reposuit aaron ante testimoniu ad refer
uandū priore magis sensus asserit. Hoc em modo scriptura dixit per prole

^{Smensura quibz}
sufficit ad vescendum. gomoz p sin
fextarioz. quā iosephus assariū vocat.

gula capita iuxta numerum anima
rum vestrarum que habitant in ta

bernaculo. sic tolletis. feceruntqz

filij israel. et collegerunt alius plus

alius minus. et mensi sunt ad men

suram gomoz. Nec qui plus colle

gerat habuit amplius. nec qui mi

nus parauerat repperit minus. s3

inguli iuxta id qd edere poterat

gregauerunt. Dixitqz moyses ad

eos: Nullus relinquat ex eo i ma

ne. Qui non audierunt euz. sed di

miserunt quidā ex eis vsqz mane:

et scatere cepit vermibus atqz com

putruit. Et irat est contra eos mo

yfes. Collegebant aut mane singu

li quantum sufficere poterat ad ve

scendum. Cumqz incaluisse sol. li

quesiebat. In die vero sexta colle

gerunt cibos duplices. i. duo go

moz per singulos homines. Tene

runt aut oīs principes multitudi

nis. et narrauerunt moysi. Qui ait

eis: Hoc est qd locutus est domi

nus: Requies sabbati sanctificata

est domino. Aras qd cūqz operan

dum est facite. et quē coquenda sūt

coquite. Quidquid autē reliquū

fuerit. reponite vsqz mane. Fecer

untqz ita vt pceperat moyses.

et non computruit: neqz vermis in

uent? ē in eo. Dixitqz moyses. Co

medite illud hodie: quia sabbatus

^{vel no. s qz nō licebit post hāc vitā operari.}
est dñi: Nō inuenietur hodie in agro
^{s tota presenti vita.}

Sext diebus colligit: In die autē

septimo sabbatū est domini: idcir

co non inuenietur. Venitqz septi

ma dies. et egressi de populo vt col

ligerent. non inuenierunt. Dixit au

tem domin? ad moysen: Usqz quo

nō vultis custodire mandata mea

et legem meam? Quidete qz domini

dederit vobis sabbatum: et ppter

hoc tribuerit vobis die sexto cibos

duplices. Maneat vnusqz apd

semetipsum. et nullus egrediatur

de loco suo die septimo. Et sabba

tizauit populus die septimo. Ap

pellauitqz domus israel nomē ei?

man. qd erat quasi semen coriā dri

album: gustusqz eius quasi simile

cum melle. Dixit autem moyses:

Iste est sermo quem pceperit do

minus. Imple gomoz ex eo et cu

stodiatur in futuras retro generati

ones: vt nouerint panes quibus

alui vos in solitudine: quādo edu

cti estis de terra egipti. Dixitqz mo

yfes ad aaron: Sume vas vnum

et mitte ibi man quantum potest ca

pere gomoz: et repone coram domi

no ad conseruandum in generati

ones vestras. sicut pceperat do

minus moysi. Posuitqz aaron in

tabernaculo reseruandum. Filij

autem israel manducauerunt man

quadragenta annis donec veniret

in terram habitabilem. Hoc cibo

psim qd post factū ē cū
esse cepit tabernaculū
testimonij.

Filij aut israel

zc. Aug. Alia lra. Fi

lij autē israel ederunt

māna. xl. annis quoad

usqz veniret ad terraz

q habitabat. Signifi

cat autē scriptura in b

loco p. pleplim memo

rando qd postea factū

est. nō edisse filios isra

el māna nisi in beremo

hoc est em qz ait. vsqz

ad terrā q habitabat

. i. qz iā nō est beremus.

nō qz cōtinuo vt vene

runt ad terrā habitabi

lē testuerunt vsci mā

na: b3qz nō ante. Tra

iecto em iordane ligni

ficat māna cessasse ubi

manducauerūt panes

terre. Ingressi vero in

terrā habitabile anqz

trāsirent iordanē. vel

tantū māna vsci: vel

vtroqz cibo potuerūt.

hoc em intelligi pōt. qz

cessasse māna nō dicit

nisi iordanē traiceto.

Cur aut i beremo etiā

carnes desiderauerint

cū de egipto cū multis

pecoribus exierint. ma

gna qñtio est. nisi forte

dicat. qz in beremo nō

erāt pascua. et ideo mi

nor pecorū fecunditas

peperisse pecoribus ne

omibz deficientibz etiā

sacrificijs necessaria de

essent. vt si quid aliud

dicti potest vnde ista q

ñtio soluat. Agnū

tius tū credit. non eos

carnes desiderasse qz

de pecoribz habere po

terāt. b3qz deerant ex

aquis. i. quas in here

mo inueniebant. Vñ

illis ortogometra da

ta est. i. aues quas co

turnices multi latini in

terptantur. cū sit aliqd

gen? auum ortogome

tra. qñtis coturnicibz

nō vsqz quaqz dissimi

le. Ponerat em deus

qd desiderarent. et ex

quo genere carnis sati

aret eos.

Manna. Corpus

christi. i. verbū dei qd

percipim? nunc in eni

gmate. tūc autem facie

ad faciem.

Donec uenirent

in terrā zc. Aug. Alia littera. Quousqz uenirent in partem phenicis. p
repetitionē exponit quā terram dixit habitari. Sed tunc illam terrā creden
dū est sic appellatā non modo. Alia est enim que phenice dicit regio tyri et
sydonis. quā illos trāsisse nō legitur. quā scriptura fortasse potuerit terram

phoenicis appellare. vbi palmarum arborescē esse cgerant. post heremi vastita-
tem. q. palma grece sic vocat. In initio em pfectionis sue inuenerūt locum
vbi lxx. palmę erant z duodecim fontēs. Sed post excepit eos hgerē. vbi
nū tale fuit. quoniam venirēt ad loca q̄ colebant. Sed ille sensus est. p. b. bi-
lium: vt credam? sic appellatā fuisse tunc terrā. multa z em terrā loco z. flu-
miorum z vbiū nōia certis causis mutauit antiquitas.

Igitur profecta est. **¶** Dñi. Qñs qui voluit pie vivere in xpo pfecta
tione patiunt ab hosti
bus impugnati. agelqs
iter bus vite semp te
bet esse parat⁹ ⁊ stare ī
castris. **¶** Qñ pfecta est
omīs synagoga filioꝝ
israel te deserto syn se
cundū castra sua. per
verbū dei est vna qui
tūc synagoga dñi. **¶**

Syn. Hic species
liter syn vna māsio ac
cipit. ex his quinqz q̄
fuerunt a mari rubro
vsqz ad montē syna.
q̄s ioseph⁹ nōiatiz de
scribit. Generaliter ū
etiā desertuz illud syn.
vocatur. sicut ⁊ raphi

Raphidim. Hiero. Est locus in deserto iuxta montem oreb. Scien-
dum aut qd omnia Jeremias vsq ad montē synai syn vocatur. ⁊ ex tota pro-
uincia etiā locus vni⁹ mansionis nomen accepit. sicut ⁊ moab tam vbi⁹ qd
prouincię nomen est. in hac solitudine quinqs sunt mansiones. supb. ⁊ hyre-
mus syn. alius. tephca. raphidim. Vnde bene dicitur. qd pfecta est omnis
multitudo filiorū israel de heremo syn. per mansiones suas iuxta os domi-
ni. ⁊ uenerunt in raphidim. Vnde patet plures mansiones vnius regionis
vocabulo demonstrari.

Sinuuit ergo z. Drigi. Alia littera. Sinuuit inquit populus aquam. et murmurabat aduersus moysen. Sufficit dicere. quod sinuuit. quid opus fuerit addere aquam. Non est superflua adiectio. Sunt ergo diuerse lites. et quilibet habet propriam. Qui boni sunt clarum est sinuuit iusticiam. Alij quoque dicunt. Sinuuit anima mea ad te deus. Qui vero sunt peccatores. patiantur non sitim aque. non famem panis: sed audiendi verbum dei. Sinuuit ergo populus aquam quia debuit sitire iusticiam. Sed deus eruditor infantium. magister insipientium. corrigi culpas. et emendat errores dicens ad moysen: vt lumen virga percutiat petram. et educat aquas. Vult enim eos iam de petra bibere. et proficere. et ad interiora mysteria venire. Murmurauerunt enim aduersus moysen: ideo iubet dominus vt ostendat eis petram de qua bibent. Si quis enim est qui legens moysen murmurat aduersus eum. displicet ei lex secundum litteras. quod in multis non videtur habere consequentiam. offendit ei moyses petra quae est christus. vt inde bibat. et sitim reficiat. Sed hec petra non dat aquas nili per

† Superponit quā terraz dixerit, § lxx. quoadusq;
in partē phenicis venient.

alii sunt† vsqquo tangerēt fines

terre chanaā. **H**omo2 aut decima

pars est epi.

Ic. XVII.
Egitur profe

cta est omnis multitudo filiorum
israel de deserto syn p mansiones:

suas iuxta sermonē dñi. castrame-
rata est in raphadin: ybi non erat

aqua ad bibēdū populo. Qui iur-
flegem.

gatus pertra moysen ait: **P**anobis
 ⁊ ꝑ alias vt bibamus ⁊ ꝑ alias quibus reſpon
 aquaꝝ ad bibendu. **Q**uibꝫ iratus
 ait moyses.

moyses ait: Quid iurgamini contra
me? Tur tentatis dñm: Sitiuit et
qui debet esurire et sitiri iusticia:

go'populus ibi pꝛe aque pꝛenuria.
 ⁊ murmurauit ꝓ tra moysen dicēs

culsa. percussa deo fontes pducit. Percussus em̃ xp̃s. ⁊ i cruce mactat⁹ non te
flamēti fontes pducit. **¶** In p̃cūia pastozē ⁊ dispergent oues gregis. nili ei
fuisse percussus. ⁊ esset sanguis ⁊ aq̃ de latere ei⁹. oēs sūtūm verbi tūc parere
mur. **¶** Unde bibebant autē te sp̃ali cōsequēte eos petra. aut erat xp̃s.
¶ **¶** Si sitiens populus pro aqua marmuratū contra moysē. ideo inbet
teus ut ostendat eis petram et qua bibant. **¶** Si quis autē legens moysē
marmurat aduersus eum. ⁊ displicet ei littera legis. ostēdit ei moysēs petra
autē xp̃s. p̃cūia pducit.

ad dñm dicens: **Q**uid faciã popu
lo huic? ^{salus paupulũ.} **A**dhuc pusillũ ⁊ lapidabit

me. **¶** **A**it autē dñs ad moysen: **A**nte-

cede populū. ⁊ sūme tecū de senio-
† Sūp-in qua pzo de qua. celebrīma locutio in
scripturis.
ribus israel. ⁊ virgā in qua p̄cussū

sti fluvium tolle in manu tua. ⁊ va
de. **E**n ego stabo coram te sup pe.

tram ozeb. percutiesq; petram: et

Fecit moyses ita coram seniorib[us]
israel: Et vocavit nomē loci illius

tentatio . propter iurgiu3 filiozun
israel . ⁊ q2 tentauerunt dominum

dicentes: Est ne dominus i nobis
an non: Venit aut amalech ⁊ pu

gnauit. p̄tra israel in raphidim. **P**
xitq; moyses ad iosue: Elige viro

regrēssus pugna contra amalec
 ¶ sumus immobilis. Secundū illud. qui statit
 do. d. ¶ I tanq̃ vicin⁹ celo. ⁊ nō in valle. vi
 Leuati oculos meos ad eū qui habitat in celis

cras . Ego[†] stabo in[†] vertice colli

sunt sara ceni. Interpretatur aut bibens. v
cat dyabolium qui sanctos de egipto exeu
dentes semp impugnauit. ⁊ animarū sanguinē

Dñs. Et nonnulli dicunt quod amicum
et vicisse anteq̃ manducaret panem de cel
pugnasse populus sed dicit ad eñ: Domini
Est ergo qñ dñs pugnat p nobis nec pmi

nec impes virbo linit ad fortez venire con
tationis sue iā pfect⁹ implevit: z tu ergo ci
stem verbi dei: z bibere aquā de petra. **C**
acceseris. expecta pugnam: prepara te ad

Dixitq; moyses ꝛc. Aug. Aliq; li
ge tibi viros ꝛc. Quosq; beati nominis
primū vocauit moyses ihesus ꝛ dixit ei: ei
ihesum. let inuocat xpm. vt eligat tibi vi

moyses eligere sed solus ihesus qui ait: **U**
 vi. e. Ipse est elector dux. z potentium p
 Ipse em intrat in domū fortis. z alligat
Ego stabo in vertice collis **D**

vernice montis: sed in vertice collis. Gen-
ticem montis cum ascensur⁹ erat iherus⁹
formandus in gloria. ¶ Hunc ergo velut r-
euerfens non ascendit in vertice montis.

one full non-attendance in service months

moyses manus supabat israel. **M**oyes eleuat man? non extendit. **I**hesus qui totum mundum exaltatus in cruce amplexus est: dicit: **E**xendi manus ad populum non credentem. **E**leuare manus: hoc est actus leuare ad deum ut non habeat actus reiectos et humi iacentes: sed deo placitos et ad celum erectos. **E**leuat g man? q thesaurizat in celo. **U**bi em thesaur? ibi ocul? ibi manus. **E**leuat manus qui dicit: **E**levatio manuu mearum sa. res. **S**i ergo eleventur act? nostri vincit amalech. **U**nde. **R**emissas manus et genua debilia erigite. **S**i fuerit populus legem eleuat

moyses man² ⁊ aduer
sarius vincit. Si non
seruat legē immalefcit
amalech. Quia igitur
nobis pugna ē aduer
sus principes ⁊ potesta
tes ⁊ mundi huius re
ctores tenebraz: si vis
vincere. elena manus
i. actus. puerfatio ma
nō sit in terris sed in ce
lis. Elena ⁊ tu manus
in celuz ad tēū. imple
mandatum apli. Si
ne intermissione orate:
⁊ tunc fiet qd scriptum
est: qz sicut ablingit vi
tulus in campis herba
virentē. ita oblige po
pulus hic populū q̄ in
per terram est. vbi in
ducitur. qz populū tēi
nō tam manu ⁊ armis
q̄ voce ⁊ lingua pugna
bat. ⁊ oratō inimicos
profternebat. elena er
go actus. iusta oratio
ni. hęc xpiani pugna
qua superat inimicum
Oratio autē per hanc

figura duos populos
significari: quoz vn?
ex gentibz elciet man?
moysi: z in sublimē tol
lat ea q̄ scripsit z intel
ligentiā eoz: z sic vin
cat. Alius xpo v. iuda
icus popul? nō elciet
manus moysi a terra:
nec altum aliquid nec
sublimē in eo intelligit
z sic ab adūsarijs vin
ciat.

† s̄ quā dedit d̄s vt verberentur hostes. † s̄ po
testate vel opere.
habens **†** **virgas** **in** **†** **manu** **mea**. **Se**

cit iohue vt locutus erat moyses: ⁊
 † soyabolū. † s lex quā dedit deus.
 pugnavit contra amalech. † Moy-
 † Mons fortitudinis. s Christus. † signis
 ses aut ⁊ aaron ⁊ † hur ascenderūt
 spiritus sanctus. † s In specie crucis in qua trum-
 phavit inimici.
 super verticem collis. † Lūg eleva
 s cū oratione debemus orare si volum⁹ hostes
 vincere ⁊ p celesti penio nō p terreno lucto.
 ret moyses manus vincebat israel
 † s qz remissis operibus bonis i-ad eterna con-
 uertis hostis vicis insequitur.
 Sinaut paululū remississet supera

bat amalech. **M**anus autē moysi
erant graues. **S**umentes igitur
s. Ecclesia. vel christi. s. In quo sunt septē oculi
qui tū lapis adiuuati.
lapide[m] posuerunt subter eum : in
s. requieuit. s. q. lex in chri
quo sedit. **A**aron autē et hur susten
sio et spūs sancto spiritaliter implera est.
tabant manus eius ex virag par
te. **E**t factū est vt manus illi n̄ las
s. finem mundi

parentur vsq; ad occasum solis fu
 g. chail? . † syabolū. † demones vicia. v?
 gautit? toſue? amalech ⁊ populū
 quoslibet perſecutores. † ſlocutio eſt. † ſ ver
 bi dei. † ſ vel ergo.
 eius in ore? gladij. Dixit autē dñs
 ad moyſe? : Scribe hoc in libro ob
 monimentū. ⁊ trade in auribus io
 ſ. ſhic per ſanctos ⁊ omnino in iudicio perit me
 moria eoz q; ſonitu ⁊ populis bñ? vel lū
 ſ. Delebo enim memoria? ama
 gens ſanguinem.
 Job ſub ſole. ⁊ iſcariot.

venit mittere in terram. Aaron ergo ⁊ bar graves manus moysi sustinendo
leniores reddiit: qz mediator dei ⁊ hominū cū igne spū sancti adueniēs māda
ta legis grātia (q̄ dñi carnaliter teneantur portari nō poterant) tolerabilia no
bis p spūalem intelligentiā ostēdit. quasi em̄ manus moysi leues reddidit. q̄
pond⁹ mandatō legis ad veritatē confessionis retorci. scdm̄ illud: **Polu**
montē peccatoris: sed vi. c. ⁊ vi. **Hinc** peccatrici aīe dicit. Si reliquerit vir
uxorē suā. ⁊ illa recedens duxerit alter. nunq̄d reuertet⁹ ad eū ultra: Rūq̄d

Ec. **LXVIII.**
Unq3 audis

set ieruo sacerdos madian cognat⁹
moysi om̃ia q̃ fecerat dñs moysi. ⁊
israel populo suo eoq̃ eduxisset
† victo amalech. † seclesiam.
dominus israel d̃ egipto. † tulit i se
† schisti vel predicator. † † vt expeditior eēt
phozam vxorem moysi. quā remi
in opere domini. s vt rūs populū.
ferat ⁊ duos filios eius quoz vn⁹
sqz signifi
vocabat⁹ gersan dicente patre: Ad
rat eos qui dicūt aduena ego sum. apud te ⁊ pe
reginus sicut omnes patres mei.
uena fui in terra aliena. Alter vero
sqz significat
eliezer. de⁹ em̃ ait patris mei adiu
eos qui dicunt adiuutor meus ⁊ liberator in eo es
tu: domine ne morieris. s diaboli.
tu me⁹ eruit me de ala dio naba-
rath.

Delebo eiz zc.
Ra. In hoc significa
 tur qd omnipotens deus
 p lege3 (quã significat
 moyſeſ 7 te xpo pnun
 ciat) deleat memoria3
 ſpiritualium hoſtium.
¶ Unde perijt memoria
 corũ cõſortiu.

Edificauitq; mo
yles altare. **P**innel
dyaboli victores i cor
dib; suis debent aras
fidei edificare: in qua
spirituales hostias of
ferant.

Quoq audisset et
 p moyses liberatu
 rus filios israel dimisit
 vxores 7 filios quos po
 stea in deserto recepit.
 significat qz predicator
 res cu mittunt ad op
 pdicationis. debent se
 a solitudine tpali ex
 onustare: cu3 vero po
 stea ad epatus vel ad
 alia dignitate assumu
 tur. tunc p sibi subiectis
 solitudinē: itaz in spi

venit ergo ꝛc. **Unig.** Alia littera. Post hec venit ad montē rei mo-
des. ⁊ ietro sibi occurrenti cxiit obpam de castris. nec ducit eū ad montem
rei. sed ad tabernaculum suum. **Qd** eū poterat facerdos madian ascēdere
in montem dei. sed nec in egiptū descendere. nec vtor moysi. sed nūc ad eū
venit cū filiis. **Qd** eū poterat descendere in egiptū ⁊ subire agones egiptioꝝ
iū gladiis probabilis. ⁊ qui in agone contendens ab omnibꝫ se abstinet.

Moyſes quia magnus ⁊ potens athleta deſcendit in egiptum ad agones ⁊ exercitia virtutū ⁊ abraam. Iacob quoq; qui ipſo nomine athleta eſt. cū deſcendiſſet in egiptum factus eſt ſicut ſtellę cęli in multitudine. alijs in contrarium cedit deſcendiſſe in egiptum. Sꝑio microtām fugiente ꝑ ſalomonē deſcendiſſe in egiptum. ⁊ iadiſſe ꝑ corruptiſſe populi dei. quia deſcendēs in egipto accepit a ſuſachim rege vxorē tetbinenē vxoris eius ſozorem.

Benedit ietro ꝛc. *Aug.* Et sumpsit ietro socer moysi holocaustoma
ta ꝛ sacrificia domino
ꝛ. Sumpsit pro ob
milit posuit. an forte se
sus est non locutio. vt
ea sumpsisse intelliga
tar. que moyses intelli
gitur obtulisse. quāvis
moyses non legatur sa
crificasse nec aarō. nec
quisq; hebrꝝꝝ q̄ edu
cti sunt de terra egipti
sed tamen superius di
ctum est q̄ altare cōsti
tuit moyses. Ietro au
tem legimus sacerdotē
fuisse madian. i. gentis
madian. Dix est autē
si ad ei⁹ aduentū egipti
sacrificare moyses ꝛ n̄
poti⁹ ipe q̄ sacerdos erat

Teneruntq; aa
ron & dri. qualiz

¶ **U**bi ait iero cognat' moysi' ho
squado dicere videntur mudans
locustomat' z hostias domino.
¶ Sacerdotalis ordo. ¶ s' punitui populi.
¶ Teneruntq' aaron z oēs seniores
s' verb.
israel vt comederent panes cum eo
s' ad honorem domini.
coram domino. Altera autem die
s' quasi magister. s' doctores legis qui sedentes
s' quiescentes mente iudicant tamulē populi.
sedit moyses vt iudicaret populu
¶ s' quasi iudicandi. docēdi ¶ s' a principio mū
¶ q' assistebat moysi dei mane vsq
ad vesp' ad finem - nūq' em' desuit lex naturalis
vel scripta.
ad vesp' ram. Ad cum vidisset co-
gnatus ei' omia scilicet q' agebat
s' alias facis
in populo ait: Quid est qd' agis in

tuam: ⁊ abscondi me
quia eram nudus. **A**u-
tem exiit a facie domi-
ni: quia indignus erat conspectu dei: preterea qui pleniorē scientiā dei acci-
piunt: si malum faciunt corā deo faciunt. **Vñ:** Tibi soli pec- ⁊ ma- ⁊ co- te feci
Qui malū coram deo facit: continuo penitet ⁊ dicit peccavi. Qui discedit
a conspectu dei: nescit conuerti ⁊ peccatum penitendo purgare. hoc ergo in-
terest inter malum corā deo facere: ⁊ a conspectu dei discedere.
Priz. Rō frustra venit ietro ad moylen: nec frustra manducant panē
cū lenioribz populi in conspectu dei: dicit moyli consiliū probabile ⁊ vtile: vt
eligat viros ⁊ cōstituat principes populi: tñ colentes ⁊ potentes ⁊ odientes
supbiam. Tales cñ oportet esse q̄ supbi nō sūt ⁊ supbiam oderint ⁊ vt nō
sōlū ipsi abiqz vicio sint: s̄ in malis oderint vicia: nō hoies dico: sed vicia.
A coram domino ⁊. **Aug.** Pugnit vbi: quādoquidē nec tabernacu-
lum fuit: nec arca testamēti. q̄ postea sunt instituta: neqz hoc tē futuro dictū
accipere possumus: sicut dictū est tē manna qd posuit dñ in vase: ⁊ aureo. **Ergo**
qd ante deū debem⁹ accipere factū: qd in honorē dñi factū est.

Ostendam precepta x. Querit potest quomodo hic moyses dixit.
Cum lex dei adhuc nulla esset scripta. nisi q lex dei sempiterna est. quā con
sulunt omēs pie viuentes. vt qd in ea inueniant vel faciant vel iubeant vel
revertent. scdm q illa incommutabili veritate pcepit. Rurūq d em moyses quia
cum illo loqueret de p singula credendū ē illi q cōsuleret soleret dñm. si qd
esset in disceptationibz tante multitudinis. q illi in iudicandi negocio a ma
ior vltq ad vltimā retinebat. et tñ nisi p sidentē menti sag dñm cōsuleret. et
legem eternā attenderet iuste iudicare non posset.

Sed audi uerba **xx. Aug.** Prima questio est cur reus famulus su-
um cu quo tanta et talia loquebat: ab alienigena passus est admoneri: in q
scriptura nos admonet: p quemlibet detur cōsiliū. veritatis nō tēre con-
temni. **¶** Videndū etiā ne forte ibi uoluerit reus ab alienigena moneri: s: mo-
ysen. ubi posset tentari supbia. Sedebat in iudiciaria sublimitate. hunc cō-
sensum indubitate ipse ietro: qd iussit eos eligi ad iudicandū. qui odissent super-
biaz. teinde qd sit obseruandū qd alibi scriptura dicit: fili ne in multis sine

in plebe.
populo. **A**ur solus sedes: et omnis
populus prestolatur de mane usque
ad vespere. **Q**ui respondit moyses
Venit ad me populus querens dei
sententiam. **N**uncq; acciderit eis aliqua
disceptatio veniunt ad me. ut iudi-
cem inter eos: et ostendas precepta
dei atque leges eius. **A**t ille: **N**on bo-
nam inquit rem facis. **S**tulto labo-
re consumeris: et tu et populus iste
qui tecum est. **U**ltra vires tuas est
negocium. **S**olus illud non poteris
sustinere. **S**ed audi verba mea at-
que consilia: et erit dominus tecum. **E**sto tu
populo in his que ad deum pertinent:
ut referas que dicuntur ad eum. **D**iste-
ndasque populo ceremonias et ritum
colendi: viamque per quam ingredi de-
beant: et opus quod facere debeant.

Prouide aut̃ de omī plebe viros
ſvel ſapientes.
 potentes ⁊ timētes deū. In quibus

act? tui-satis hic appa
ret. Verba quoq; ie
tro consideranda sunt
dicit em: Pñc ergo ita
q; audi me collūi da
to tibi: 7 erit te: tecū.
Ibi mibi videt signi
ficari-nimis intentum
hūanis actionib; ani
mū deo qdammo eua
cuari: quo fit tanto ple
nior: q̄sto in superna 7
gierna liberi? extendit

Esto tu populo.

2c. Ide. **Q**uero adiu
git. **E**sto tu populo in
his q̄ ad teū p̄ninent.
z referas verba eorum
ad teū. z testaberis eis
p̄cepta dei z legem ei
z demonstrabis eis vi
as i quibz ambulabūt
in eis. z opa q̄ faciāt
cum populo vniuerso.
Hec agenda esse te
monstrat. **M**o em̄ ait:
Vniuscuiusq̄ verba
refer ad teū: sed vba
eorz. cuz supra dixisset
Esto tu populo in his
q̄ ad teū sunt. **P**ost
hec admonet. vt sin
guloz negotia q̄ inter
le habebant tolerānt
electis. s. potentibz vi
ris teū colentibz iustis
q̄ oderūt supbijs. mil
lōs cōtulerāt sup mille
nos. alios super cente
nos. alios super quin
quagenos. alios super
denos. sic a moysē re
monit periculosa oec
cupationes. **R**ecitot

grauavit: cū mille haberēt vñ sup se .r. sub illis alios .x. r. sub eis .xx. r. sub
eis alios .c. vt vit aliquid ad singulos spoliato pueniret. qd iudicari nec
le esset. Innuat etiā humilitatis exemplū q moyses cū quo tē loqueb
nō fastidiuit neq contempsit alienigenē consiliū. qñis r ipse ietro cū israheli
tū se fuisset: vtrū inter viros vñ tē colentes religioseq sapientes habē
tus sit licet Job merito querit immo credibilis habet. Ambigue em pater
ta sunt verba: vtrū sacrificauerit deo vero in populo ei? qñ vidit generum
suū. vel vtrū ei adozauerit ipse moyses: qñis de adozatione si episse pos
tum esset: honor: videre? socero redditus: sicut solet hominib honorificentia
causa exhiberi. Quos aut dicit grāmatoyslagogas: quos decuriones nō fa
cile fieri potest: qñ hoc nomē in nullo vñ habem? vel officio? vel magistro
rum. Quā quidā doctores interpretati sunt litterar. qui. f. introducāt in lras
sicut grecum vocabulū sonat. Hic sane significatur ante legem datam be
bzogs litteras habuisse: que qñ egerint nescio vtrū valeat indagari. Qui
dam putant eas a primis hominib episse: r pductas esse ad noe: atq in de
ad parentes abaz: teinde ad populū israhel. si vide b ubari possit ignoz.

Prouide autē qđ ad custodias humilitatis ab alienigena instruitur ne qui tot arcanā tēi ab ipso deo discēbat extolleretur : z putaret se humano consilio non egere. Prefigurabatur etiā qđ doctrina gentiū in dōz sēntiam z supbiām suparet : z que in lege tērant fideles ex gentibz cōplēda suggererent : z spiritualem intellectu ad legem tē afferret. Sciebat quoqz moyses quia hanc populū lex audiret z faceret quēcunqz diceret : legis

quoque diminutio suggerente euangelio fieret.

Et constitue ex eis. **Drig.** Quidam inquit eos tri. cen. zc. Et in dicabunt populi omni hora. veritatem quod grati fuerit referet ad te. audi. aut principes populi. zc. sibi plebis quod debent omni hora populum indicare semp. zc. sine intermissione sedere in iudicio. dirimere lites. zc. reconciliare dissidentes in gram reuocare discordes. **Drig.** vultusque ex scripturis sanctis officium suum. **Poyles** inquit ut sit in his qui ad te sunt. zc. verba dei edisserat populi.

Et ceteri. **Drig.** pro pates quos appellavit tribunos. quia tribui pre sunt. **Vel** centuriones vel quinquagenarii qui presunt minoribus iudicibus qui ad singulos pertinent dirimentes. **Quia** figura etiam in futuro seculo seruandam puto.

Drig. cum sederit fili. **Drig.** huiusmodi super thronum glorie sue. **Sederitis** zc. vos super duodecim sedes zc.

Vides ergo quod non solum dicitur iudicari. cui omne iudicium dedit pater. sed constituit principes qui iudicent de minoribus causis. **Verbum** autem quod grati fuerit referat ad ipsum. **Drig.** dicit dominus de quibus. quod erit consilio.

De alio autem re erit gehennae ignis. **Drig.** zc. de omni verbo ocioso dicitur reddere rationem. **Drig.** non dicitur est. quia deo parabimus rationem. **Drig.** de pueris. **Reddes** autem domino iuramenta tua.

Regina quoque austris surgit in iudicio cum viris generatibus huius. zc. pcedunt eos. **Ecce** alid genus iudicij. **Qui** habet aures. an. a. hec enim omnia vmbra sunt celestium zc. imago futuroz.

Drig. Sicut scriptum est. **Drig.** non solum oculis visu. nec auribus auditu. nec nos sanari possumus considerando scripta sunt quibus nos edificamus. **Drig.** nos modis instruat. **Drig.** enim conspicio quod moyses per pheta deo plenus. cui de facie ad faciem loquatur. consilium accepit a

ietro socero sacerdote iudaica. admiratoe nimia obstupesco. **Drig.** dicit ei moyses vocem soceri sui. zc. fecit quicquid dixit ei. **Drig.** dicit quod de michi loquitur quod agere debet. quod ab homine consilium accipiat. ab homine gentili alieno a populo dei. et non quod dicat. sed quod dicat auctoritate. **Drig.** nos ergo si inuenimus aliquid sapienter a gentilibus dictum. non cum auctoritate noie spernamus. zc. dicta. nec quod legem dei teneamus. conuenit nobis tumere supbia. zc. spernere prudentium verba. sed omnia perban tes quod bonum est teneamus. qui autem hodie populi sunt. non dico si ista eis aliquid a deo reuelata sunt. sed si in scientia legis aliquid meriti habent. **Drig.** psumunt tedi gnant inferioris. etiam sacerdotis. ne dum layci. ne dum gentilis. sed moyses qui erat in animum super omnia homines accepit consilium inferioris. ut principibus daret for ma humilitatis. zc. signaret imaginem futuri sacramenti. **Drig.** debet quicquid futurum. ut gentiles bonum psumunt. pferret. apud moysen bonum zc. spiritalem intellectum afferentes ad legem. zc. audiret eos lex. facies omnia qui dicerent. **Drig.** enim potest facere lex sicut iudex dicitur. quia infirmat lex in carne. in lege. zc. nichil potest secundum legem. **Drig.** enim ad perfectum adduxit lex. **Drig.** secundum autem consilium quod nos affe

rimus ad legem. possunt omnia spiritualiter fieri. zc. sacrificia offerri. quod modo carnaliter non possunt. potest lex legem spiritualiter seruari. **Drig.** ergo intelligimus sentimus. zc. consilium damus. **Drig.** omnia facit lex. secundum legem vero non omnia sed pauca.

Drig. moyses fecit zc. **Drig.** deo familiaris. sapientissimus. non erubescens a iunioribus zc. gentilibus doceri. forma doctoribus. **Drig.** ne a quibuslibet erubescat erudiri. **Drig.** quidquid autem zc. **Drig.** alij verbum. alij autem graue referebant super moysen. **Drig.** habet enim grecus sermo. quod latini interpretati sunt ad moysen. **Drig.** illa sane locutione. ipsa etiam consignata qua dictum est super moysen velut onus significat ei impositum. **Drig.** autem graue dicitur est. per questionem quoniam

Drig. moyses fecit zc. **Drig.** alia lra. **Drig.** moyses autem tercius exiit filio israel de terra egypti hac die venerunt in heremum syna. zc. pfecti sunt ex raphidiz. zc. venerunt in heremum syna. zc. applicuit ibi israel montem. zc. moyses ascendit in montem dei. zc. vocauit eum dominus de monte dicens. **Drig.** dices domui iacob. zc. annuntiabis filiis israel paulopoli. **Drig.** descende zc. cōtestare populo zc. puni cabis eos hodie zc. cras zc. lauēt vestimenta sua zc. sint pati die terciū

Drig. terciū ei die descendet dominus in montem syna coram omni populo. **Drig.** die repit tur dari lex. **Drig.** tabulis lapideis scripta ē digito dei. **Drig.** sic sequētia docent. **Drig.** autem iste ter cius apparet terciū mē sis ab exitu filiorū israel de egipto. **Drig.** quod die pa sca fecerūt. **Drig.** agnū imo lauērūt zc. ederūt. **Drig.** quod quinquagesimū primi mē sis. **Drig.** vltimū ad istū quod lex dāt. **Drig.** dies. **Drig.** numerant xviij. **Drig.** primi mē sis. **Drig.** reli quod ab ipso xviij. **Drig.** deinde oēs. **Drig.** xxi. **Drig.** scd mē sis quod finit. **Drig.** xlvij. **Drig.** terciū mē sis quod a solenitate oc cisi agni quinquagesimū ē. **Drig.** p hū ista vmbra futuri scdm agni imo lati die festū. quod quinquagesimo die lex data ē. **Drig.** scripta digito dei. ita ipsa veritate noui testamēti a festiuitate imolati agni ipso xpi. **Drig.** dies numerat ubi spū sanctus de altissimis dat. **Drig.** sit quod ē digito dei.

Drig. in die hac zc. **Drig.** quadragesima. **Drig.** septima die postquam egressi sunt de egipto prima die. **Drig.** iunij puerunt ad montem syna. **Drig.** ibique pactis duobus diebus quibus significati sunt terciū. i. quinquagesimo legē accepunt. zc. hū est pentecostes.

Drig. In syna vna māsio fuit. **Drig.** inf oēs maria. **Drig.** ibi ei lex accepta. **Drig.** taberna culū erectū. **Drig.** ibi erod. zc. maria plenitudo omnis libri legis pene scripti sunt.

Drig. moyses autem zc. **Drig.** alia lra. **Drig.** moyses autem ascendit in montem. zc. dominus descendit ad eum. **Drig.** mons altitudo contemplationis est. in qua ascendimus. ut ad ea quod ultra infirmitatē nostram sunt intiendo subleuemur. **Drig.** dominus de scendit. quia sanctis multū pficiētib. parum aliquid de se aperit.

Drig. alas aquilarū zc. **Drig.** alia. **Drig.** vocat doctrinas duoz testamētoz. quod nos ab infimis ad celestia portant.

Drig. regnū zc. **Drig.** debra. **Drig.** summi sacerdotis in regnū celoz venturi.

Drig. expoluit omnes zc. **Drig.** p. **Drig.** rotandū quod lex non incantis vel nescientibus

rimus ad legem. possunt omnia spiritualiter fieri. zc. sacrificia offerri. quod modo carnaliter non possunt. potest lex legem spiritualiter seruari. **Drig.** ergo intelligimus sentimus. zc. consilium damus. **Drig.** omnia facit lex. secundum legem vero non omnia sed pauca.

Drig. moyses fecit zc. **Drig.** deo familiaris. sapientissimus. non erubescens a iunioribus zc. gentilibus doceri. forma doctoribus. **Drig.** ne a quibuslibet erubescat erudiri. **Drig.** quidquid autem zc. **Drig.** alij verbum. alij autem graue referebant super moysen. **Drig.** habet enim grecus sermo. quod latini interpretati sunt ad moysen. **Drig.** illa sane locutione. ipsa etiam consignata qua dictum est super moysen velut onus significat ei impositum. **Drig.** autem graue dicitur est. per questionem quoniam

Drig. moyses fecit zc. **Drig.** alia lra. **Drig.** moyses autem tercius exiit filio israel de terra egypti hac die venerunt in heremum syna. zc. pfecti sunt ex raphidiz. zc. venerunt in heremum syna. zc. applicuit ibi israel montem. zc. moyses ascendit in montem dei. zc. vocauit eum dominus de monte dicens. **Drig.** dices domui iacob. zc. annuntiabis filiis israel paulopoli. **Drig.** descende zc. cōtestare populo zc. puni cabis eos hodie zc. cras zc. lauēt vestimenta sua zc. sint pati die terciū

Drig. terciū ei die descendet dominus in montem syna coram omni populo. **Drig.** die repit tur dari lex. **Drig.** tabulis lapideis scripta ē digito dei. **Drig.** sic sequētia docent. **Drig.** autem iste ter cius apparet terciū mē sis ab exitu filiorū israel de egipto. **Drig.** quod die pa sca fecerūt. **Drig.** agnū imo lauērūt zc. ederūt. **Drig.** quod quinquagesimū primi mē sis. **Drig.** vltimū ad istū quod lex dāt. **Drig.** dies. **Drig.** numerant xviij. **Drig.** primi mē sis. **Drig.** reli quod ab ipso xviij. **Drig.** deinde oēs. **Drig.** xxi. **Drig.** scd mē sis quod finit. **Drig.** xlvij. **Drig.** terciū mē sis quod a solenitate oc cisi agni quinquagesimū ē. **Drig.** p hū ista vmbra futuri scdm agni imo lati die festū. quod quinquagesimo die lex data ē. **Drig.** scripta digito dei. ita ipsa veritate noui testamēti a festiuitate imolati agni ipso xpi. **Drig.** dies numerat ubi spū sanctus de altissimis dat. **Drig.** sit quod ē digito dei.

Drig. in die hac zc. **Drig.** quadragesima. **Drig.** septima die postquam egressi sunt de egipto prima die. **Drig.** iunij puerunt ad montem syna. **Drig.** ibique pactis duobus diebus quibus significati sunt terciū. i. quinquagesimo legē accepunt. zc. hū est pentecostes.

Drig. In syna vna māsio fuit. **Drig.** inf oēs maria. **Drig.** ibi ei lex accepta. **Drig.** taberna culū erectū. **Drig.** ibi erod. zc. maria plenitudo omnis libri legis pene scripti sunt.

Drig. moyses autem zc. **Drig.** alia lra. **Drig.** moyses autem ascendit in montem. zc. dominus descendit ad eum. **Drig.** mons altitudo contemplationis est. in qua ascendimus. ut ad ea quod ultra infirmitatē nostram sunt intiendo subleuemur. **Drig.** dominus de scendit. quia sanctis multū pficiētib. parum aliquid de se aperit.

Drig. alas aquilarū zc. **Drig.** alia. **Drig.** vocat doctrinas duoz testamētoz. quod nos ab infimis ad celestia portant.

rimus ad legem. possunt omnia spiritualiter fieri. zc. sacrificia offerri. quod modo carnaliter non possunt. potest lex legem spiritualiter seruari. **Drig.** ergo intelligimus sentimus. zc. consilium damus. **Drig.** omnia facit lex. secundum legem vero non omnia sed pauca.

Drig. moyses fecit zc. **Drig.** deo familiaris. sapientissimus. non erubescens a iunioribus zc. gentilibus doceri. forma doctoribus. **Drig.** ne a quibuslibet erubescat erudiri. **Drig.** quidquid autem zc. **Drig.** alij verbum. alij autem graue referebant super moysen. **Drig.** habet enim grecus sermo. quod latini interpretati sunt ad moysen. **Drig.** illa sane locutione. ipsa etiam consignata qua dictum est super moysen velut onus significat ei impositum. **Drig.** autem graue dicitur est. per questionem quoniam

Ense tercio e

Junio.

gressionis israel de terra egypti in

die hac venerunt in solitudinē sy-

na. Nam profecti de raphidim. et

peruenientes vsq in desertū synai

castrametati sunt in eodē loco ibi-

que israel fixit tentoria eregione mō

is. Moyses autē ascendit in mon-

tem ad dñm. Vocauitq eum dñs

de monte z ait: Hec dices domui

iacob. zc. annuntiabis filiis israel

is: quomodo portauerim vos sup

talas aquilarū: zc. assumpserim mi

chi. Si ergo audieritis vocē me

am. zc. custodieritis pactum meū:

eritis michi in pēculū de cunctis

populis. Nea est em̄ omnis terra

z vos eritis michi regnum sacer-

dotale: zc. gens sancta. Hec sūt ver

ba que loqueris ad filios israel.

Venit moyses z conuocatis maio

ribus natu populi exposuit omēs

ē: scripta digito dei. ita ipsa veritate noui testamēti a festiuitate imolati agni ipso xpi. **Drig.** dies numerat ubi spū sanctus de altissimis dat. **Drig.** sit quod ē digito dei.

Drig. in die hac zc. **Drig.** quadragesima. **Drig.** septima die postquam egressi sunt de egipto prima die. **Drig.** iunij puerunt ad montem syna. **Drig.** ibique pactis duobus diebus quibus significati sunt terciū. i. quinquagesimo legē accepunt. zc. hū est pentecostes.

Drig. In syna vna māsio fuit. **Drig.** inf oēs maria. **Drig.** ibi ei lex accepta. **Drig.** taberna culū erectū. **Drig.** ibi erod. zc. maria plenitudo omnis libri legis pene scripti sunt.

Drig. moyses autem zc. **Drig.** alia lra. **Drig.** moyses autem ascendit in montem. zc. dominus descendit ad eum. **Drig.** mons altitudo contemplationis est. in qua ascendimus. ut ad ea quod ultra infirmitatē nostram sunt intiendo subleuemur. **Drig.** dominus de scendit. quia sanctis multū pficiētib. parum aliquid de se aperit.

Drig. alas aquilarū zc. **Drig.** alia. **Drig.** vocat doctrinas duoz testamētoz. quod nos ab infimis ad celestia portant.

Drig. regnū zc. **Drig.** debra. **Drig.** summi sacerdotis in regnū celoz venturi.

Drig. expoluit omnes zc. **Drig.** p. **Drig.** rotandū quod lex non incantis vel nescientibus

rimus ad legem. possunt omnia spiritualiter fieri. zc. sacrificia offerri. quod modo carnaliter non possunt. potest lex legem spiritualiter seruari. **Drig.** ergo intelligimus sentimus. zc. consilium damus. **Drig.** omnia facit lex. secundum legem vero non omnia sed pauca.

Drig. moyses fecit zc. **Drig.** deo familiaris. sapientissimus. non erubescens a iunioribus zc. gentilibus doceri. forma doctoribus. **Drig.** ne a quibuslibet erubescat erudiri. **Drig.** quidquid autem zc. **Drig.** alij verbum. alij autem graue referebant super moysen. **Drig.** habet enim grecus sermo. quod latini interpretati sunt ad moysen. **Drig.** illa sane locutione. ipsa etiam consignata qua dictum est super moysen velut onus significat ei impositum. **Drig.** autem graue dicitur est. per questionem quoniam

Drig. moyses fecit zc. **Drig.** alia lra. **Drig.** moyses autem tercius exiit filio israel de terra egypti hac die venerunt in heremum syna. zc. pfecti sunt ex raphidiz. zc. venerunt in heremum syna. zc. applicuit ibi israel montem. zc. moyses ascendit in montem dei. zc. vocauit eum dominus de monte dicens. **Drig.** dices domui iacob. zc. annuntiabis filiis israel paulopoli. **Drig.** descende zc. cōtestare populo zc. puni cabis eos hodie zc. cras zc. lauēt vestimenta sua zc. sint pati die terciū

Drig. terciū ei die descendet dominus in montem syna coram omni populo. **Drig.** die repit tur dari lex. **Drig.** tabulis lapideis scripta ē digito dei. **Drig.** sic sequētia docent. **Drig.** autem iste ter cius apparet terciū mē sis ab exitu filiorū israel de egipto. **Drig.** quod die pa sca fecerūt. **Drig.** agnū imo lauērūt zc. ederūt. **Drig.** quod quinquagesimū primi mē sis. **Drig.** vltimū ad istū quod lex dāt. **Drig.** dies. **Drig.** numerant xviij. **Drig.** primi mē sis. **Drig.** reli quod ab ipso xviij. **Drig.** deinde oēs. **Drig.** xxi. **Drig.** scd mē sis quod finit. **Drig.** xlvij. **Drig.** terciū mē sis quod a solenitate oc cisi agni quinquagesimū ē. **Drig.** p hū ista vmbra futuri scdm agni imo lati die festū. quod quinquagesimo die lex data ē. **Drig.** scripta digito dei. ita ipsa veritate noui testamēti a festiuitate imolati agni ipso xpi. **Drig.** dies numerat ubi spū sanctus de altissimis dat. **Drig.** sit quod ē digito dei.

A qualitate aeris: sicut cum predicante domino evangelista nullo ex iudea tunc credituros diceret: hinc autem erat. Scriptum est enim abundabit iniquitas: et refrigescet charitas multorum. Hyemis ergo curant tempus exprime re: ut in auditorum cordibus malicie frigus inesse indicaret. Regatur quoque petro humilitur: quia frigus erat: et stans ad prunas calefaciebat se. Iam enim a charitatis ardore torpuerat: et ad amoris plenitudinem vite quasi ad persecutorum prunas infirmitate glauque se calefaciebat. A qualitate temporis sicut non rediturus ad veniam: ad traditionis perfidiam non crendas esse phitex. Cum egrediente illo ab evangelista dicitur. Erat autem nox. Et iniquo die viti dicitur: hac nocte reperiunt animam tuam a te. Salomon quoque non peneraturus in somnis: et in nocte sapientia accepisse dicitur. hinc est quod angelus ad abraam meridie veniunt. puni tui autem sodomam respere venisse memorat.

Descenditque domus domini. Regi. Moyses ascendit in montem: et domus descendit. Vos contemplatione significat: in qua ascendimus: ut ad ea quae ultra infirmitate nostra sunt: deinde subleuemur. Et in hanc domum descendit: quia nobis multum proficiunt: ut se aliqd nostris sensibus aperit: si tamen in illo par vel ali quid dici potest: quod vult tempus et idem partialiter intelligi non potest: et tamen a suis fidelibus participari dicitur: cum in eius substantia pars nullatenus admittatur. Et quia hunc exprimere perfectio sermone non possumus: humanitatis, ne modo quasi infantie imbecillitate spediti: eum aliquatenus balbutiendo resonamus.

Ego sum dominus deus tuus. Orig. Qui contemnit presens seculum: et per verbum dei translat: quod ad futurum seculum ferti nat: de eo dicit deus: Ego sum dominus tuus. Non ad illos tamen qui de egipto profecti sunt: sed ad eos qui ultra egiptum non remittunt: de egipto educi de te mo servitutis. Regia seculi: acinis carnis: domus servitutis est. Sicut relinquare secularia: et secundum deum vivere: domus libertatis est. Unde si per manseritis in verbo meo: agnoscentis veritates: et veritas liberabit vos: ergo egiptus est domus servitutis. Iudea et hierusalem domus libertatis. Unde quod sursum est hierusalem libera est. Sicut ergo terrena egiptus filius israel domus servitutis ad compactionem iudee et hierusalem: quod eis est domus libertatis: ita ad compactionem celestis hierusalem: quod est mater libertatis: totus mundus et qui in eo sunt domus dicit servitutis: et quod de paradiso libertatis per peccatum vatum est ad servitutem mundi: primus sermo de calogi de libertate est: Ego sum dominus deus tuus: qui educi te de terra egipti. Hanc vocem in egipto audire non poteris. Et si tibi iniungatur ut facias pascha: accingas lumbos: accipias sandalia in pedibus: virgam teneas in manu: et azima cum amaritudine ne comedas. Sed nec in prima mansioni: nec in secunda: nec in tertia: nec cum transieris mare rubrum: etiam si ad mara veneris: et fuerit tibi amaritudo in dulcedinem versa: nec in helim: ubi erant duodecim fontes aquarum: et lxx. arbores palmarum: etiam si raphidim preterieris: ceterosque profectus ascenderis: nondum ydonens iudicaris: sed cum veneris ad montem synai. Vir ergo mereberis aliquando suscipere precepta libertatis et audire. Ego sum dominus deus tuus: quia et de te: et de domo servitutis: hic tamen non est sermo mandati: sed quod sit quod mandet ostendit: primum mandatum ergo. Non erunt tibi dii alii preter me.

Augu. Queritur quomodo decem precepta legis diuina sint. Primum

sunt quattuor: usque ad preceptum de sabbato quod ad deum pertinent. Sex autem reliqua quattuor: honora patrem tuum et matrem quod ad hominem pertinent. An potius illa tria sunt: et ista septem. Qui enim dicit illa quattuor esse: separat id quod dictum est. Non erunt tibi dii alii preter me: ut aliud preceptum sit: Non facies tibi ydolum. Et ubi figmenta colenda esse prohibentur. Unum autem volunt esse: Non concupisces uxorem proximi tui: non concupisces domum proximi tui: et omnia usque in finem. Qui vero illa tria esse dicit: et ista septem: unum

^{Sp debilitate intelligit}
dominum: Non poterit vulgus ascendere in montem synai. Tu enim testifi-

catus es et iussisti dicens: Pone terminos circa montem: et sanctifica illum. Cui ait dominus: Clade descende: Ascenditque tu et aaron tecum. Sacerdotes autem et populus nec transcant terminos: nec ascendant ad dominum: ne forte interficiat illos.

Descenditque moyses ad populum et omnia narravit eis.

Deus quo

est dominus cunctos sermones hos non est hoc mandatum: sed dicitur mandatum. Ego sum dominus deus tuus: qui educi te de terra egipti: de domo servitutis. Non habebis deos alienos.

cupisces uxorem proximi tui: Non concupisces domum proximi tui: et huiusmodi cetera. Non autem cum dixisset: Non concupisces uxorem proximi tui: huiusmodi cetera alia dicens: neque domum eius: neque agrum. Et omnia apparent hunc esse con iuncta quasi uno precepto contenta: et discreta ab illo quo uxor nominata est. Illud autem ubi dictum est: Non erunt tibi dii alii preter me: patet huius rei diligentem executionem esse in his quae subiecta sunt: quo enim pertinent. Non facies tibi ydolum: neque vllum simulacrum. Et nisi ad id quod dictum est. Non erunt tibi dii alii preter me.

31. Dat deus moysi legem innocentie nostre et agnitionis sue: quod in decem verbis consistit. Scriptam in tabulis lapideis digito dei.tria sunt quae pertinent ad dilectionem et cognitionem trinitatis. septem ad dilectionem proximi: quibus humana societas non legitur. Primum pertinet ad deum patrem. Dominus deus tuus unus est: ut hoc audiens unum deum colas patrem et in multis fictos deos fornicationem non effundas. Secundum ad filium. Non assumes nomen dei tui in vanum: non putes creaturam esse christum dei filium: quia omnis creatura vanitati subiecta est. Et qualem patrem deum de deo: lumen de lumine. **32.** Non habebis deos alienos. Orig. Primum mandatum est. Non erunt tibi dii alii preter me: et sequitur. Non facies tibi ydolum: neque vllum simulacrum. Et hanc omnia quidam simul putant esse unum mandatum quod si ita computetur non complebitur numerus decem mandatorum. Est ergo primum mandatum. Non erunt tibi dii alii preter me. Secundum: Non facies tibi ydolum: neque vllum simulacrum. Incipiamus ergo a primo mandato. Non erunt tibi dii alii preter me. Si dixisset non sunt absolutior sermo videretur. Sed quia dicit non erunt: non negavit quia sunt: sed ne illi sint cui haec precepta dantur inbibuit: hinc paulum sumpsisse puto. Si quidem sunt qui dicuntur dii: siue in celo: siue in terra. In aliis quoque

volunt esse: quidquid de uno deo colendo percipitur: ne aliquid preter illum pro deo colatur. haec autem extrema in duo diuiditur: ut aliud sit non concupisces uxorem proximi tui: aliud non concupisces domum proximi tui. Decem tamen esse precepta neutri am bigunt: quia scriptura testatur. Dichi autem congruentius videtur accipi illa tria: et ista septem. Quia et trinitatem videntur illa quae ad deum pertinent inlinuare: et quod dictum est. Non erunt tibi dii alii preter me: hoc ipsum perfectius explicatur: cum prohibentur colenda figmenta. Concupiscentia uxoris alienae et concupiscentia domus alienae: tamen in peccato differunt: ut illi quo dictum est. Non concupisces domum proximi tui: adiuncta fuerint alia dicente scriptura: neque agrum eius: neque seruus eius: neque ancilla eius: neque boues eius. Discreuisse autem videretur concupiscentia uxoris alienae et concupiscentia domus alienae: quia concupiscentia domus alienae: cuiuslibet rei alienae: quia vtriusque sic capit. Non concupisces uxorem proximi tui: Non concupisces domum proximi tui: et huiusmodi cetera. Non autem cum dixisset: Non concupisces uxorem proximi tui: huiusmodi cetera alia dicens: neque domum eius: neque agrum. Et omnia apparent hunc esse con iuncta quasi uno precepto contenta: et discreta ab illo quo uxor nominata est. Illud autem ubi dictum est: Non erunt tibi dii alii preter me: patet huius rei diligentem executionem esse in his quae subiecta sunt: quo enim pertinent. Non facies tibi ydolum: neque vllum simulacrum. Et nisi ad id quod dictum est. Non erunt tibi dii alii preter me.

lo cis iuenies eos noian sic ibi. Ret magis sup oēs deos: et te deos dñs
De dñs idē apls dicit: siue throni: siue dominatōes. Nationes vero
nō aliud sūt q̄ ordo quidam dñorū et multitudo. In q̄ videt sensum legis
apire apls. Ac si dicat. Licet sint dñi mlti q̄ alijs gentibz dñant: et dñi mlti
qui ab alijs colant: sed tamē vnus deus est nobis: et vnus est dominus. Vnde
cum videret excelsus gentes et disperderet filios adam. statuit termi-
nos gentium secundū nūm̄ angelorū dei. angelos ergo quibz gentes cōmi-
sit excelsus: dños vel

teos appellat scriptu-
ra. Teos q̄li a deo da-
tos: et dños q̄ dñio pote-
states sortitos. Vnde
eis dicit. Ego dixi dñi
estis: et filij excelsi om̄s
vos autē sicut boīes
moriemini: et sicut vnus
de principibz cadetis.
Imitantes: et dyabolū
qui princeps omnium
factus est ad ruinam.
Vnde constat qd̄ ex-
crabiles fecit eos sua
ricatio: nō natura. Tūc ergo o israel qui pars dei et funiculus eius: nō erūt
inquit tibi dñi alij p̄ter me: q̄ vere deus vnus est deus: et vere dñs vnus est
dominus. ceteris vero ab ipso creatis contulit hoc nomē nō natura sed gra-
tia. Nō hēc tantū dicunt ad israel secundū carnē: immo ad te qui israel esse
ctus es mente deum videndo: et circumcisus corde nō carne. Si tū ita agas
vt dignus sis esse pars dei. Et in funiculo hereditatis eius metiri. alioquin
exemplo tibi sint qui ad hoc vocati fuerant vt essent pars dei: et exigentibus
peccatis dispersi sunt p̄ om̄s gentes: et educi de domo seruitutis iam nō ggi
p̄gis solis. h̄ om̄ibz gentibz seruī. Qui em̄ peccat sem̄ est peccati.

Nō facies tibi sculptile. Orig. Nō facies tibi ipsi ydolum neqz
om̄ne similitudinē. Et aliud sunt ydola. aliud dñi. De dñis em̄ dicit apls
Siquide sunt dñi multi et dñi multi. De ydolis vero: q̄ nil est ydola in mū-
do. De similitudinibz autē nō addidit q̄ nil sunt: hic autē dicit: nō facies ti-
bi ydola neqz similitudinē om̄niū. Aliud est ergo facere ydola: aliud similitu-
dinē. verbi causa. Si quis in auro et argento ligno vel lapide faciat spe-
ciem quadrupedis vel serpentis vel auis: et statuam ad orandū: nō ydolum
sed similitudinē fecit. Qui vero facit qd̄ nō est: specie: et quā oculi nō vi-
dit: sed animus sibi fingit: vt si quis humanis membris caput canis aut arie-
tis formet: vel in vno hominis habitu duas facies: aut humano pectori pos-
trema partes equi aut piscis. qui hoc facit nō similitudinē sed ydola facit:
facit em̄ qd̄ nō est: nec habet aliqd̄ simile sui. Ideo dicit apls: q̄ ydola ni-
hil est in mdo. Nō em̄ aliqua ex rebz pstantibz assumit species: s̄ quā mēs
ociosa et curiosa reppit. Similitudo vero est cū aliquid ex his q̄ sūt vel i ce-
lo vel in terra vel in aquis format: sed nō sicut ex his que in terra sunt vel in
mari similitudinibz promptus est p̄nunciare. Ita etiā de celestibz: vbi quis
dicat de sole et luna et stellis hoc posse sentiri: quoz formas exprimit gētilitas.
Sed moyses eruditus om̄i sapientia egiptiorū: etiā q̄ apud illos erant in oc-
cultis p̄hibere cupiebat: sicut ecbatem: aliaqz demonū formas: q̄ apostolus
spiritualia nequitie in celestibz vocat: te quibz forte dicitur. Inebriatus est
gladius meus in celo. his em̄ formis et similitudinibz inuocabant demonia
ad repellenda vel viranda mala. Sciendūz tū q̄ cū decreueris hoc seruare
mandatū et habere vnū tm̄ deum et dñm: h̄ est bellum denūciare omnibus
alijs: quibz in baptismo renūciasti. solū deū confitens patrē et filiū et spūm
sanctū. Sed h̄ p̄fidentes nisi toto corde diligam? dñm deū nostrū: tota aīa
tota virtute ei adherentes: nō sum? effecti pars dñi: sed in confinio positi il-
los patimur offensos: quos fugim? et ad quē fugimus p̄piciū nō efficiū?
quibz p̄pheta dicit: Hec duplices anio. Et iter: Vsq̄quo claudicatis vero
q̄ pedet. Ab illis ergo quasi fugaces cedimur: et a dño nostro quasi instabi-
les nō defendimur. Vñ amatores tui inimici facti sunt tibi. Vultū sūt ani-
me amatores capti decore eius: cū quibz meretricata est: dicens: Post ama-
tores meos ito: q̄ dant michi vinū meū. Hos offendit reuerſa ad virū
priorē. Nisi ergo tota fide pmaneam cū viro tuo: pro sceleribz q̄ cōmisti: su-
spectus est: om̄s motus aspectus et incellus notat: nil vltra in te lasciuiz
videre: nil dissolutum vel p̄digoz potest. Si ergo acceptam gratiā negligis
etiā implicas te secularibz negocijs: cōtinuo immundus spiritus redit cum se
ptem nequioribz ne itez expelli possit: et fiat nouissima peiora prioribz. Rul-
la ergo societas templo dei cum ydolis. Si dei sum? tales esse debemus: in
quibz habitat et inambulet deus. Vñ qui portatis vasa dñi exire: et immū-
dū polite tangere: ego recipiā vos. dicit g. Nō erūt tibi dñi alij p̄ter me.

Nō adorabis. Aliud est colere: aliud adorare potest quis inmi-
tus adorare: vel adulando regibz ydolatriis: vel tormentis vicinis: cūz sciat

q̄ ydola nil est. Colere vero est toto his affectu et studio mancipari. Vñ
q̄ ergo reſecat: vt nec affectu colas: nec specie adoras.

Ego sum dominus. Vide benignitatē dei vt nō doceat et p̄fer-
ctos faciat: fragilitatē humanorū affectuū nō recusat: om̄ia agit et patitur: p̄-
pter nos: notis et vilitatis nobis loquit affectibz.

Orig. Om̄is mulier aut sub viro est et subiecta est legibus viri. Aut me-
remur est: et vltur libertate peccandi: qui ingrediet ad meretricē sūt q̄ ad pro-

adorabis ea neqz coles. Ego sum

et nō ferens aīam michi sponſatam aliqua suspi-
tione notari. Si post em̄ peccatū dicit: audi filia
et vide et i-a-t-cc. itaqz misericors pater et medicus
dñs deus tuus fortis zelotes. Vñ
et dyabolus et angelorū ei. Si nō in patres qui
correctione indigni. Feos. s. qui suggerit dyabo-
lans iniquitatem patruz in filios
lo et angelis eius peccauerūt
in terciā et quartā generationē

stima et cunctis paten-
tez ingressus est. Ideo
de alijs indignari nō
potest. Qui legitimo
vitur matrimonio nō
patit̄ vxorē peccare: s̄
accenditur zelo ad ser-
uandā castitatē matri-
monij: vt possit legiti-
mū fieri pater. Sic om̄
nis aīa: aut p̄stuta ē
est demōibz: et habet
plures amatores vt in-
trent ad eā: mō spiritus
fornicationis: mō ana-

ricis: post hunc veniet spiritus supbie: et alij plurimi. Alter tū alteri nō inuidet
nec de zelotipis mouet: sed se inuicem inuitant. Vñ adducit secum alios se-
ptem spiritus nequiores se. Sic nulla zelotipia amatoz suoz patit̄ aīa
q̄ demōibz est p̄stuta. Si vero cōiuncta fuerit viro legitimo: i-xpo: etiā
li aliqñ fuerit peccatit: vltra eā peccare nō patit̄: nec ferre potest vt alludat
adulteris: excitat sup eā zelus ei. et defendit coniugij castitatem. Si autē
viderit eā temerantem coniugij iura: et occasione querere peccandi: dat ei li-
bellū repudiij. Vñ p̄pter iniquitates vestras: dimisi matrē vestrā: hēc q̄ loqui-
tur et zelans est et zelo cōmōtus h̄ dicit. Et etiā nouū genus h̄ bonitatis ei:
vt etiā post adulteriū reuertente et toto corde p̄nitente suscipiat. Vñ num-
quid mulier si erit a viro et dormierit cū alio viro: reuertens reuertetur ad
virum suum. Et alibi et postqz fornicata es in his omnibz dixi: reuertere
et. hic ergo deus zelans si requirit et desiderat animā tuam sibi adhyrere: si
seruat corripit et indignatur velut zelotipia quadaqz erga te vñs. Ip̄m tibi
esse salutis agnosce. Si vero correptionē contemnis: discedit a te zelus ei.
Secundū illud: p̄pterea discedit zelus a te. vide misericordiam et pietatem
dei: quādo vult misereri: indignari se dicit et irasci: sicut p̄ hieremiam dicit.
Dolore et flagello castigaberis hierusalem: vt nō abſcedat anima mea a te
flagellat em̄ om̄ne filiū quē recipit. hoc autē terribile: hoc extremum: si nō cor-
ripimur p̄ peccatis. Num em̄ modū peccandi excedim? aufere a vobis etiā
zelus dei: nec vltra irascitur.

Visitans iniquitatem. Orig. Reddens peccata patrū in filios
et. Aūnt heretici q̄ nō boni dei sermo sit: qui pro peccatis alteri alterum
dicat plecti: deū tamē legis iustum dicit. Nec possunt ostendere quomodo
iniustus sit: si aliū alio peccante punit: Sed interior homo noster aut dicit
habere deū patrē: si secundū deū vivit. Aut dyabolū: si voluntatē illi facit.
Vnde vos de patre dyabolo estis: et desideria patris vestri facere vultis.
Sicut ergo semen dei in nobis est: cū verbū dei seruantes nō peccam? scēdū
dum illud: Qui ex deo est nō peccat: q̄ semē dei manet in eo: ita cū a dyabo-
lo suademur ad peccandū. Semē eius suscipim? cū facimus qd̄ suadet: iam
genuit nos. Nascimur em̄ ei? filij p̄ peccatū. Sed q̄ fere sine adiutorio nō
peccam? sicut adulteriū nemo solus cōmittit: necesse est adulterā confortes
fieri: et si nō plures: necesse est aliq̄ vel aliq̄ ministerio sceleris adiungi:
qui om̄es velut vnus ex altero secundū p̄ualionis ordinē generati ex dyabo-
lo p̄geniem ducunt: velut in traditione dñi dyabolus intrauit in cor iude: et
primum filium peccati genuit: qui solus hoc facere non potuit: abijt ergo ad
scribas et phariseos et p̄fices. Nascit̄ ergo ex iuda generatio terciā et quar-
ta peccati. Videam? ergo quomodo peccata patrū reddidit deus in filios in
terciā et quartā p̄geniem: et nō in ipsos. De patribz em̄ nichil dicitur. Dya-
bolus ergo q̄ iam peccādi modū excessit: tanqz vestimentū concretū sangui-
ne non erit mundus in hoc seculo: nō flagellatur p̄ peccato: om̄ia em̄ ei ser-
uantur in futuro. Vnde quid venisti ante tempus torquere nos? Reddū-
tur autē peccata in filios quos genuit p̄ peccatū: qui in carne positi flagellan-
tur: q̄ non vult deus mortem peccatoris: sed vt conuertatur et vivat. Vñ
ricors ergo reddidit peccata patrū in filios: q̄ dyabolus et angeli eius qui etiā
peccati patres efficiuntur: indigni sunt q̄ in p̄senti corripiantur: filij eorum
et qui p̄ ipsos ad societatez peccati adſciti sunt: recipiūt in p̄senti qd̄ gesserūt
vt purgati dyabolo in pena socij nō efficiantur. Vnde vultis in virga ini-
quitates eorum. Misericordiā autē meā nō auferā ab eis. Deus em̄ zelans
est: et animā quā sibi respondet in fide: non vult in contaminatione peccati
pmanere: sed cito purgari. Si autē noluerit purgari in interitu corz: ridebit.

dicam eis: Discedite a me maledicti in ignem eternū &c. Sciam⁹ ergo nos
in presenti corripi: vt in futuro quiescam⁹. Unde cum castigamur a domino
corripimur: ne cū hoc mōdo damnemur.

Png. In hoc sermone solēt nō heretici suggillari q̄ nō sit tōni dei ser-
mo quip̄ peccatis alterius alius iudicari. Sed qui dei legis mandantem
hec dicēt nō bonum. iustū tamen dicunt. Nec ipsi quidē possunt ostendere
quomodo iusticiā videat cōuenire si alio peccante alius puniatur.

Ali. Primum man
dātū prohibet surrepti
onem. Secundū erro
rem. Tercius interficit
seculū amorē. Quartū
impietates. Quintum
crudelitātē. Sextū for
nicationē. Septimum
rapacitatē. Octauum
punit falsitatē. Nonū
mūdī cupiditatē. Pe
cūm adulterij cogniti
onem. Et notandū si
cut decē plagis panti
untur egypti. Sic de
cem pceptis scribūtur
tabulæ; quibz populus
teī regat et demones
occidant. In duabus
enī tabulis scripta est
lex. ppter duo testamē
ta significanda. vel qz
sunt pcepta duo dile
ctionis teī et xpi. In q
bus tota lex pendet et
pphē. In vna enim
vna pcepta. q ad dile
ctionē teī puniunt. In
altera vero septē. q ad
societatē pximi. Lapi
deę vero fuerunt tabu
lę: qz cor indurū erat
lapideum. insensibile.
durum. stolidū. Gñ
aferaz cor lapideū. z
dabo eis cor carneum.
Et apłs ait: **N**ō in ta
bulis lapideis sed ī ta
bulis cordis carnalibz
qz sentiant scilicet et
intelligant.

¶ Adonora patrem x̄c. Hoc est primum septem mandatorum q̄ pertinet ad proximum. Bene aut̄ septem sunt. **S**eptenan⁹ em̄ ex ternario constitut⁹ & quaternario. Ternarius vero anime cōgruit. q̄ est irascibilis-concupiscibilis-rationalis. Quaternarius corpori.

Nō mechaberis. Aug. Queritur quoq; quo differat nō mechaberis ab eo qđ paulo post dicit. Rō cōcupisces vxorē proximi tui. In eo enī qđ dicitū est: nō mechaberis. poterat illud intelligi. nisi forte in illis duobus pceptis non mechandi et non furandi ipsa opera notata sint. In his vero extremis concupiscētia ipsa: qđ tm differunt vt aliquādo mechatur qui non concupiscit vxorē proximi: cū aliqua alia causa ipsi miscetur. Aliqñ vero concupiscit nec ei miscetur penam tamen: et hoc fortasse lex ostendere voluit: qđ vtrāq; peccata sint.

Nō mechaberis. Aug. Queritur quoq; quo differat nō mechaberis ab eo qđ paulo post dicit. Rō cōcupisces vxorē proximi tui. In eo enī qđ dicitū est: nō mechaberis. poterat illud intelligi. nisi forte in illis duobus pceptis non mechandi et non furandi ipsa opera notata sint. In his vero extremis concupiscētia ipsa: qđ tm differunt vt aliquādo mechatur qui non concupiscit vxorē proximi: cū aliqua alia causa ipsi miscetur. Aliqñ vero concupiscit nec ei miscetur penam tamen: et hoc fortasse lex ostendere voluit: qđ vtrāq; peccata sint.

Aug. Item quæri solet. vtrū mechie nomine etiā fornicatio teneat hoc
vtrū verbū grecū est. quo iam scriptura vtitur pro latino. Pectos enī gre
ce non nisi adulteros dicit. S; lex nō solū viris. s; etiā feminis data est. Ne
q; enī q; dicitur est. Nō concupisces vxorē proximi tui. nūl sibi hic pceptum se
mina putet. tanq; licite cōcupiscat virum proximi sui. Si ergo hic ex eo qd
dictum est. viro. nō concupisces vxorē proximi tui. intelligit etiā qd ad femi
nam pertinet. qm̄o magis ex eo qd dicitur est. Nō mecharis vterq; securus
astruuntur. qm̄o ipsū pceptū vtrūq; ad vtrūq; referri. sicut non occides
nō furaberis. q; similiter nō exp̄ssō vno sexu vtrūq; sonare vident. q; hono
rator; exprimit. i. mascul⁹. Ac p; si femina mecha est batēs viz concubendo

cum eo qui vir ei? nō est. etiā si ille nō habeat vxorē. Vir quoq; mechiū est concubendo cū ea q̄ vxor ei? nō est. etiā si illa nō habet viz. Sz vtrū si faci at vir qui vxorem nō habeat cū femina q̄ viz nō habet. pcepti hui? tñā gres sione teneat. merito querit. Si em̄ nō teneat. non est p̄bita in decalogo fornicatō. S; sola mechia. i. adulteriū. q̄uis om̄is mechia fornicatō sit. Unde quicūq; dimiserit vxorem iūā excepta causa fornicatōis facit eā mechari. Sic em̄ fornicatōē appellauit. si cū alio peccet q̄ viz habet. qd̄ est mechia

eis sunt: et requieuit in die septimo
 ¶ qz benedixit nobis perfecte: cū requie eternam
 ¶ Hecirco benedixit dñs diei sabbat
 dederit. † Sprum est hoc in altera tabula: vt
 filiū honorent patrem officio pietatis. Nam qui
 ti: et sanctificauit eū. † Honoza pa-
 parentib⁹ honore nō dētere: quibus parere potest
 trem tuū et matrem tuā: vt sis lon-
 guentū vel presētē.

geus sup̄ terram: quā dñs deus
† Manus vel mente vel subtrahēdo auxiliū vel
consiliū vite et cū potes vel debes dare. † Inder
nō occidit reū: sed lex quē iubet.
tus dabit tibi. † Non occides.
† s. n. cuiuslibet mīseris excepto federe matri
monii: per parē est cōtū vult intelligi. † s. quā
libet rei usurpatōne qđ viciū est rapacitatis.
† Nō mechaberis. † Nō furtū faci
s qđ est crimē mendacijs et falsitatē.
es. Nō loqueris cōtra proximum

rum falsum testimonium. **N**ō cō
cupisces domū prīmī tui. **N**ō de
siderabis uxorem eius. nō seruiz
abis mechabris: et nō cōcupisces uxōrē propin
quī tui. nō ancillam. nō bouē. nō asinū.

nec omnia que illius sunt. **Tunc?**
 ¶ spiritus q; primatu obiter in sensibus interni
 taceat omnib; sic em̄ dicim⁹ audi ⁊ vide-olasc ⁊
 vide-palpa ⁊ vide- f nos quosq; doctos ⁊ vocas au
 aur ppls ⁊ videbat voces ⁊ lapades
 dientes oculū mentis dirigere debemus.
 ⁊ sonitum buccinę montemq; su-
 migantem : ⁊ perterriti ac pauore

tur etiam illud qđ ad furtum pertinet contineri.

Non loqueris cōtra zc. Aug. In eo etiam qđ dictum est falsum testimonium non dices aduersus proximum tuum. queri solet vtrum probū sit omne mendaciū. ne forte nō sit hoc pceptum aduersus eos. qui dicunt tunc esse mentiendum. quando id mendaciū prodest alicui. et nil obest ei cui mentiris. Tale enim non est aduersus proximum tuum. vt ideo b. v. dequr addidisse scripta que posset breuiter dicere falsum testimonium non dices. sicut non occides. nō mechaaberis. nō furaberis. Sed magna questio est. nec cito explicari potest quomodo accipienda sit. perdes omnes q. loquūtur mendaciū. et noli velle mentiri omne mendaciū et huiusmodi.

Aunctus autē populus ē. Aug⁹. Solet queri quomodo populus videbat vocem. cum vox nō ad visum: sed ad auditum pertinere videatur. Sed videre solet pro generali sensu corporis & animę poni. Vñ cum vidisset iacob qz sunt efcę in egipto. vñ. s. absens erat. qñis nonnulli videre vocem nil aliud esse cōtelligere putauerūt. qui visus mentis est. Cū vero hic bre uiter dicendum esset qz populus audiebat vocē. & lampades. & vo cem tubę. & noctem fumantē. Questio maior orietur. qño audiebat lampades & mō em fumantē qđ p̄tinet ad sensū vidēdi. nisi qđ dicat nō tā breuiter dicendū fuisse. vt nō totū diceretur. audiebat vocē & videbat lampades. & audiebat vocē tubę. & videbat montē fumantē. Quo eīz genera vocis erāt. & de nu bībꝫ sic tonitrua & tuba. si tñ ipsam dixit vocē qđ de nubibꝫ edebat. ac p hoc meli⁹ in his qđ ad sensū auditiuē p̄nebāt. generalis sensus est posit⁹. i. vidē di. (Cū breuiter totū vellet scriptura cōplecti) qđ vt in his qđ p̄tinet ad sen sum videndi subintelligeret. audiū. quo more nos nō loqui soleamus. Rē vide quid sonet solem⁹ dicere. quā qđ luceat nō soleamus dicere.

Loqueretur nobis. Significatur ad vetus testamentum timorem potius pertinere. Sicut ad novum dilectionem. Quis in veteri nouum lateat. et in nouo vetus pateat. quomodo autem tali populo tribuatur videre vocem dei si hoc accipiendum est intelligere. cum sibi loqui deum timeant ne moriantur non satis elucet.

Nolite timere. Aug. Sic illi cobibendi erant a peccatis. timendo scilicet ne penas sensibiles paterentur. quod nondum poterant amare iustitiam. et tentabantur a domini. ut appareret cuius modi essent. non deo quod non latebat. sed in se et sibi in ipsis.

Stetitque populus.

Aug. In quibus daz locis scripturę hy stonia seruanda est. et allegoria. Et spe sola allegoria querenda est. Aliquando sola bystoria tenenda. ut tardiores pascantur per bystoria. et velociores ingenio per allegoria. Unde cum populus loquente deo lampades sonitu buccine. et montem fumantem cernebat. territus petijt. ut sibi per moysen loqueretur dominus. et stetit de longe. Moyses accessit ad caliginem in qua erat deus. quia populus non valet caliginem allegorie penetrare. valde enim paucorum est spirituales intellectus rimari. Quia enim mentes carnaliter sola spe bystoria pascuntur. loquente deo longe populus stetit. quod vero spirituales allegorie nuntij penetrant. ut spiritualiter verba dei cognoscant. Moyses accessit ad caliginem in qua erat deus.

Non facietis deos.

Reperitur quod in primo precepto dictum est. et per argentea et aurea omnia simulacra intelligunt sicut in psalmo. Simulacra gentium argentum et aurum opera manuum hominum.

Altare de terra. Ostendit ideo interdictis simulacris. altare de terra materia condidi. ut vni deo hostia et sacrificia in eo offerantur.

Aug. Altare de terra deo facere est incarnationem christi sperare. Tunc enim a deo nostrum munus accipit. cum in altari nostra humilitas. et super omnes in carnationis fide posuerit quiddam operatur. In altari ergo de terra oblatum munus ponitur. si autem nostros dominus incarnationis fide solidamus.

De sectis. Aug. Secti lapides sunt qui unitate scindunt et seipsum diuisi dunt a societate fratrum. eos in corpore suo non recipit christus. cuius corporis figuram altaris constructio significat. Lapides non secti et quibus altare constructum iubet sunt qui per fidem in unitate solidantur. de quibus dicit. Vos estis lapides vivi. coedificati in domo spirituali. his non est inuentum ferrum. quod in corrupti sunt. et iacula maligni ignita non recipiunt. Quia enim altare facit in unitate fidei et concordia charitatis.

Dee sunt in. Distinctio amodo explicat ea que ad primum pertinent. Notanda locutio cum dicta sit moysi. hec sunt iudicia que appones eis cetera ad populum dicantur. Si emeris seruus huius.

Aug. Repetuntur flagitare a dominis suis apostoli inbet dominos esse subditos. ne nomine domini et doctrina blasphemetur. Illud enim inde colligit in mysterio esse preceptum. quod primum subula eius aurem ad postem precepit. qui libertatem recusasset.

Aug. Alii. Sciendum quod cum actiua et contemplatiua vita et dei gratia sunt. vna nobis in necessitate est. altera in voluntate. Remo enim cognoscens

quasi indigni accedere. forma boni audito rit describitur. qui permittit se precepta magistri audire et implere.

conculsi. steterunt procul dicentes

quasi doce nos. et obediemus.

moysi. Loquere tu nobis et audiemus.

In die iudicii dices. Ite maledicti in rebus.

Mo loquatur nobis dominus ne forte in moriamur. Et ait moyses.

forte in moriamur. Et ait moyses.

ad populum. Nolite timere. Et eis

per signa et mirabilia. et inuicem sapientie et

probat vos. venit deus. et vultus terro-

ris domini. Si non amore saltem et

illius esset in vobis. et non peccare-

more coercit.

nis. Stetitque populus de longe. mo-

yses autem accessit ad caliginem in qua

habebat. quibus noscebat deus. Nam quomodo in ne-

bula erat cui ceteri colorum non sufficiebat.

erat deus. Dixitque preterea dominus

ad moysen. Nec dices filiis israel

Vos vidistis quod de celo locutus sum

vobis. Non facietis deos argenteos

nec deos aureos facietis vobis.

Aug. fide incarnationis filii mei habebitis. fide

humanitate christi.

Altare de terra facietis michi. et

offeretis super eo holocausta. et paci-

fica vestra. opes vestras et boues.

Aug. ecclesia. f. generalis. non in hereticorum puerculis

in omni loco in quo fuerit memoria

dei. ad eius regnum ingreditur. nisi prius bene operetur. Sine contemplatiua vero ingredi possunt. qui bona que possunt operari non negligunt. Unde per moysen dicit. Si emeris seruus hebreus. et hebreus transiens interpretatur. et seruus hebreus emit quod qui iam ab hoc seculo mente transiit. seruitio dei subdit. sic moyses transiit ut videret visum. et danid inquit transiit. et ecce non erat. Sic seruus emptus sex annis seruire precipitur. ita ut in septimo liber crearetur gratis. Penam enim perfecti onem. actus vite significat. Septenarii contemplationem. Sex annis ser-

uit in septimo libere egreditur. quod per actiua quam perfecte exhibuit ad contemplatiue vite libertatem transiit. Et notandum quod gratis liberi egrediantur. qui postquam omnia fecerint dicunt se inutiles seruos.

Aug. Si sic actiua fuit et munere. ita et gratia erit contemplatiua. Aug. qui veste intranierit. cum tali

creat. quod necesse est. ut quilibet in hoc quod incepit plenius usque ad finem

opis. in ea intentione quod inchoauit. Nunc enim ad

contemplatiua bene transiit quod in actiua intentionis

sue veste ad deteriora non mutauit. et sunt non nulli qui postquam dei seruitio sociantur operari dili-

gant. Alii postquam ad finem dei venerint bene operari discunt. quod prius bona opera studium habere

hebreus seruus. cum vxore emptus est. et plerumque per ad contemplatiua transiit. actiua tamen vita non

deserere. Unde subdit. Si huius vxore et vxor egredietur simul. Aug. eo

em ad libertatem egreditur vxor. quod actionem bonam que pluit alius non re-

linquit. Si autem dederit illi vxorem dominus. et peperit filios et filias. et mulier et

filia. Seruo empto dominus dat vxorem. cum predicator enim que deo macipauit bonam

actionem coniungit. predicatorum autem dominus vocant. Sicut beatus de predicatorum suo

bona actio fortis et teneros fructus generat. Et si mulier cum filiis domino remanet. et

fructus exit cum vestitu suo. quod bona actio et fructus. et predicatorum in mercede reputat.

Aug. deo in desiderij intentione predicatorum. per dei gratiam ad contemplatiue egreditur. et

si dixerit fructus diligo dominum meum. et seruus dominum suum diligit. quod predicatoris

verba sollicita mente custodit. Vxor est quod amas et liberos libere egredi reculat. quod

actiua vita cuiusque fructus diligens. transiit ad contemplatiua non vult. quod bona sui

ministerium opera se bene finitute considerat. ad libertatis quietem transire renuit. sed

offerat enim dominus dominus. et applicet ad hostium et postes. et pforat ante eum subula. ut

sit seruus in secula. Qui enim actiua disposuit vitam perdurare a domino dominus offert

quod a predicatorum suo antiquorum patrum dictis imbuit. quod nobis via dei sacerdo-

tes fuerunt. Ad ostium quoque et postes tabernaculi ducit. et ut de ingressu tabna

culi gremi aliquid audiat. et tremendi iudicii die. subtiliter agnoscat. ne per bona

opera que facit placere hominibus appetat. Sicque auribus eius subula pforat. mens tamen

monis dei stabilitate. ut ubi acuminis transiit. per omne quod agit nouerit ingressu

regni attendere. et qui ab ostio et postes tabernaculi pforat. aure portare. Et erit

huius in secula ut eum per seculum libere possit. quod et ipsa creatura libabit a finitute corruptio-

liberabit glorie filiorum dei tunc ei nobis via libras erit cum ad gloriam filiorum dei ado-

ptio nostra peruenit. Nunc deo non solum actiua est finitute. sed ipsa contemplatio que super

nos rapimur. libertatem mentis perfecte non obtinet sed imitatur. quia illa qui

est intima in enigmate videtur.

Sex annis. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

liberabitur. Aug. Alii. In sex gradibus huius seculi seruientes. septimo

z ille infirmat^r tristitia a feruore dilectionis languet. reus p^r confessionem
opa penitentis z impensam promissę emendaťis in medicos. i. doctores im
pendat. qui infirmũ baculo consolationis erigant. z fomentis p^rdicatiuũ
in pristinũ dilectionis statum restituat.

In correptione necessaria est discretio ne qui corrigere debet occidat vel in desperationem vel odium mittat.

Si rixati fuerint ꝛc. Rab. Si quis alicuius animā post conceptuꝝ

verbi per incurias vel
fraude lesent. vt vita
le germen boni operis
sanu pferre non possit
etia si ipse adduci fide
nians pstitit: vt da
num illatu p penitenti
am restituat: secundu
euangelij ministerium
necesse habebit. Si au
tem ipsa anima p erro
rem necata: post platu
abortiuu. hoc est opus
mortifex in infidelita
te perseverauerit. sine
dubio seductor illi q
uerus homicida eterna
morte reus erit.

Augu. Quid nō for-
matum puerperū no-
luit ad homicidiū per-
tinere: pfecto nec homi-
nem deputauit: hic te
anima q̄stio est. virū
q̄ formatum non est.
nec aiātū qdē possit in

disputantes ad subuersionē audiētiū.
illius est. Si rixati fuerint viri. et
sanitā infirmā verbū dei recipiēte ⁊ s̄ verbo
percuſſerit quis mulierē pregnā
dei ⁊ verbum conceptū perdiderit.

tem. ⁊ abortiuum quidem fecerit.
† Snō in fide omnino mortuus. † Sꝓ quos po-
tuit deo lucrari neglexit.
Sꝓ ipsa vixerit: subiacet damno

quantū expectent maritus mulie-
 Ecclesie peccati.
 ris. ⁊ arbitri iudicauerint. Sin au-
 tem post foras abierit
 tem mortis eius fuerit subsequen-
 ⁊ sin die iudicii puniendā. vel laborabit p̄is ad
 mozem. ut reparet eā ad fidem. ⁊ si intellectū
 Treddet anima p̄o anima. ⁊ oculo
 ⁊ si intellectū turbato ⁊ quo cōmuniatur ⁊ sub
 titiatur verbū dei. q̄ male cōmūtur ⁊ vuidit
 ⁊ si quo male operā
 p̄ oculo. dēte p̄o dēte. ⁊ manu

telligi: & ideo non fit homicidium: q̃ nec ex animati dici potest: si ad huc anima non habet. Sequitur em̃ & dicit. **¶** Si autem formatu fuerit dabitur animam pro anima: i. moietur. Secundū illud oculū pro oculo: & dentem pro dente: & similia: rationis: i. equitate que lex ideo cōstituit: vt monitaret quā vindicta debet. Aliter em̃ nesciretur quid venia relaxaret: vt dici possit dimitte nobis debita nostra: sicut & nos dimittit? & timoribz nostris. Debitores ergo lege monstrantur: vt quando ignoscitur: appareat quid dimittatur: aliter em̃ non dimitteremus. **¶** Si ergo illud informe puerperū iā quidam fuerit: sed ad huc q̃dammodo informiter animatū: quoniam magna ex anima questio: nō est precipitanda: ideo lex noluit ad homicidiūz pertinere: quia nondum dici potest anima viua in corpore: q̃d sensu caret: i. talis est in corpore: non dū formatu: & ideo nondum sensu predicta.

secundum formatam. 7 ideo nondum tantum formatam
¶ **Drig.** Si litigabunt duo viri. 7 percussit mulierem pregnantem.
 erit infans eius nondum formatus. tetrumtum patietur q̄tum iudice
 rit vir mulieris. 7 dabit pro anima sua. **¶** Si formatus fuerit. dabit animam
 pro anima. oculum pro oculo &c. Primum videamus de eo qui nondum
 formatus erit. quomodo intetur damno pecunie percui vix et litiga
 tibus. cum duo dicantur. Quid etiā hoc q̄ vir mulieris imponit ei. 7 nō ei
 7 dabit. 7 non potius dabit. **¶** Si infans iam formatus exierit. animam do
 re pro anima facile intelligimus. morte scilicet viri dicitur peccatum. que a
 tem sequuntur opere p̄ceptū est explicare. Nec enim videtur etiā infans for
 matus calce litigantis percussus. oculū in ventre perdidisse. dentes vero o
 mino non habuit. Si enī hoc ad matrem referamus. quomodo a abortiis mu
 lier oculum perdit. aut dentes tolet. Sed esto aut in oculo aut in tēte pe
 cussa abortiuit. limorem vel vulnus accepit. quid enī cōbusturam dicimur
 p̄ combustura. Nunquid litigantibus viris assitens mulier comburi pot
 rit. v̄ combustura pro combustura soluat. In deostroconio quoq̄ h̄c
 ile explicari non queunt. In scripturis tamen h̄s dēdē vocabulis 7 offici
 membra anime nominantur. quibus v̄rantur vel appellantur membra co
 poris. Unde vides vestucam in oculo fratris tui. 7 tratem que in oculo tu
 est non vides. Et alibi. Qui habet aures audiēdi audiāt. Et q̄ speciosi
 des evangelizantium pacem. Nos ergo vocabuloz similitudo cōturbat.
 Sunt ergo duo litigantes. duo disputantes de cognatibz vel questionibz
 legis. 7 rantes circa verborum pugnas. Unde apostolus. Nolite con
 dere verbis &c. Et alibi. Questiones legis tenuit. sciens q̄ generant lite
 Quia ergo isti in questione litigant ad subversionem audientium. percui
 unt mulierē pregnantem. 7 eijciunt infantem formatum. vel ad huc infor
 mulier pregnantem. 7 eijciunt infantem formatum. vel ad huc infor
 timore tuo domine in vtero concepimus 7 peperimus. qui ergo concipimur
 7 statim pariunt. non mulieres existimandę sunt. sed viri 7 perfecti. Unde

Qui a proximo ^{z. A proximo mutui} postulam? ^{cu p eterna remuneratione curam dñici gregis suscipim?} Sed si timorē tui qñ pecuniā exigētis semp ante oculos cordis po-
nimus: quasi i pñentia eius semp sumus. ^{Un scātes timorē dñi ho- minibz suademus. Et alibi: Quasi corā tēo in xpo loqm̃r. Dñs ergo aut debilitas pe- coris pastori nō impu- tatur: si eius curā stre- nue gessit. z quasi tēo pñente aliter damnum reddere cōpelleret. Un non exibat inde donec reddat nouissimū qua- drantem.}

Notabit eam. ^{Sensus sententię by- storias: de qua nascit oratio. Si ergo bysto- ricus sensus regnū cha- ritatis edificat: cupidi- tatis dissipat: nō ē ne- cesse allegorice exponi lector: tñ sententiā co- te recte fidei honora- re debet z intactaz sua expositione relinquere.} **Maleficos.** ^{Qui pñtigijs magicę artis z dyabolis figmētis a- gunt: vel hereticos: qz cōsortio fidelū qui ve- re viuūt ex cōmunicā- di sunt: donec malefici- um erroris in eis mori- atur.}

Aduenā nō cō- tristabis z. ^{Pile- ctionem pximi pro mi- lericordie compassiōe commendat: ne furo- ris aut auaricie stimu- lo cōmoti: ius nature negligam? Sz q vo- lumus vt faciāt nobis homines: eadē illis faci- amus. z q nolum? no- bis fieri: nō faciamus.} **Si pecuniā z.** ^{Predicatores enāge- liz monet: ne sup uita- tem appetāt. b habētes victū z vestitū bis con- tenti sint. secundū illd- gratis accepistis gra- tis date.}

Si pignus. ^{An- Ben? pro specie posuit licem dictū est: ac si de omi veste pign? rede- rit: cū de illo se specia- liter dicere ex cōsequē- tibus scriptura testatur: qui nō habet nisi eam- vestē vnde nocte ope-}

^{Christi? vel maior prelat?} **Primo suo.** ^{Si qz cōmendauerit} ^{T Sepiscopo vel sacerdoti: f mundū f mū- dum f f simplicē.} **Proximo suo** ^{asinū bouē tonem} ^{f brutū. f spirituales} **z omne iumentum ad custodiam.** ^{T Somnino a fide discesserit: f in aliquo scan- dalizari: f deceptū. f hereticis demonibus.} **z mortuum fuerit: aut debilitatū** ^{f quia latenter factum} **vel captum ab hostibus: nullus** ^{f pro suspitione purganda.} **qz hoc viderit: iusurandum erit i**

medio: q non extenderit manum ^{f qui cōmendauit.} **ad re proximi sui.** ^{f deuotionē sed z studiū bonū restituit eū in vi- minus iuramentum: z ille reddere tam eternā f qz innocens f dormire patre non cogetur.} **Q si furto ablatū** ^{f qz custodire debuit} **fuerit restituerit damnum domino.** ^{f dyabolo incorporatū: f ne totū deuotez f statim pecces p eo fundat: eūqz moneat z cura} **Si comestū a bestia: deferat ad** ^{f qz qd potuit fecit.} **re studet: f dominū.** ^{f qd qd potuit fecit.} **Teum qd occisus est: z nō restituet.** ^{f velut si episcop? alter? clericū vel parrochia- nūm vicarius fuerit} **Qui a primo suo quicqz horū mu-** ^{f In parte.} **tuo postulauerit: z debilitatū aut** ^{f In toto f qz qm̃tū suscepit f negligē- tē: f} **z mortuum fuerit: domino nō pñen-** ^{f qz diligentia adhibuit quā potuit} **te: reddere compellatur.** **Q si in p-** ^{f qz diligentia adhibuit quā potuit} **sentiarum dñs fuerit: nō restituet:**

z maxime si conductum fuerit pro ^{f iuxta sensum partū exponendo.} **mercede operis sui.** **Si seduxerit** ^{f Scientiā canonicā non dū ab alio expositam} **quis virginem necdum desponsa-** ^{f qz nūq p fidē catholicam acquiescent: copula- tam: dormieritqz cum ea: notabit} **eam: z habebit eam vxores.** **Si pa-** ^{f eius frui non licebit.}

ter virginis dare noluerit: reddet **pecuniam iuxta modū dotis quā** **virgines accipere consueuerunt.** ^{f fcooperatores z adiutores dyaboli f quasi viuos in ecclesia esse.} **Maleficos non patieris: viuere** ^{f f-viciis fultū z insensari mixtus fuerit: cuius societas a deo separat: z dyabolo sociat: que est fornicatio pessima f eterna.} **Qui coierit cum iumento: morte** ^{f f idolatra: f fcorporealiter vel spūaliter f f de- monibus: qz dñi gentiū demonia sunt. f f excom- muniatur. Qui immolat dñs oc-} **morietur.** ^{f f adora dominū deū mū z illi f f: f qui ad patrā celestē tendit f aduena ego sum apud te z peregrinus sicut omis patres mei.} **Aduenā** ^{f f cidentur: ppter dñō soli.} **aduenā**

non contristabis: neqz affliges eū **Aduenē enim z ipsi fuistis in terra** ^{f sin mūdo. f f que in die iudicii expectat chri- stum: quē modo nō habet presentem f f cui mor- tegipit. f f Quidū z pupillo non no- tuus est mund? pater: z babilonia mater f corde- cebitis. Si leseritis eos vocifera-} ^{f f qui sum defensor eoz f f iudicando.} **buntur ad me: z ego audiam cla-**

morem eoz: z indignabitur furoz ^{f gladio spūali vel materiali.} **meus: percutiamqz vos gladio: et** ^{f f actiones f f fructus vel ad literā} **erunt vxores vestre viduę: z filij** ^{f f materialē vel spūalem f Scientiā legis:} **vestri pupilli.** **Si pecuniā mutua** ^{f f fideli f gentili f f spiritu.} **dederis: populo meo paup: qui** ^{f f in eadē fide. f f immoderate fructū cōmissi vel diuini verbi exigendo} **habitat tecum: non vrgebis eū** ^{f f aliqua superabundātia: qz post perceptionē gratie ad obseruantia legis non debet retorqueri qz chritus finis est legis.} **qñ exactor: nec vsuris opprimes** ^{f f cōfessionē peccati f f qui ē re peccauit f f f.} **Si pignus a proximo tuo acce-** ^{f f quo operitur cōtra frig? impietatis f f ante peris f vestimentū: ante solis occa-} **sum reddes ei: f ipsum em est solū** ^{f occidat tibi per dolorē cordis sol iusticie.} **indumentū quo operit caro eius:** ^{f alias quo operitur indumentū carnis eius.} **nec habet aliud in quo dormiat.** ^{f Securū lapato peccato.} **Si clamauerit ad me: exaudia eū:** ^{f re nō condonante.} ^{f f volens vitā peccatoris nō morte f f Sacer- dotibus: doctoribz: qui ecclesie principant: cū em- ois detractio perniciosa sit: illos ē perniciōsior.} **Quia misericors sum: f dñs nō de-** ^{f f ad litteram: vel chritū cuius factus est pñci- patus super humeris eius.} **trahes: z principi populi tui non** ^{f f perfectiones operū. f f Initialē faciendi voluntatem f f hilarē datorē diligat deus.} **maledices: decimas tuas z pri-** ^{f f diuine gratie psecrare f f principū opz f.} **mitias nō tardabis offerre.** **Pri-**

mogenitum filiorum tuoz dabis ^{f fortibus operibus z simplicibus.} **michi.** **De bobus quoqz z ouibus** ^{f f tota presentī vita in qua genera- re debemus opera bona que offeramus domino i resurrectionis octaua.} **septem dieb? sit** ^{f f ecclesia f resurrectionis} **cum matre sua: die octauo reddet** ^{f f exigenti f f remoti ab omi actōe seculari.} **illum michi.** **Qui sancti eritis mi** ^{f f hereticis vel demonibus f hereticos libros demonis psecratos: vel quoslibet carnales: i-ido- latre: vel heretici viciatos vel humana puerfatioe.} **chi: carnem quē a bestiis fuerit** ^{f f nō est cōmunicandū mēse demonioz fidelibz} **pregustata: non comedetis: sed** ^{f f decepra f f mēbris chriti incorporando.} **proijcietis canibus.** ^{f f Societati immundoz cōtra ecclesiā latrantū vnde sit ubi sicut ethnicus z publicanus}

On suscipie ^{f f ostendit: f. vel loquendo} **tis vocem mendaciū: Non iunges** ^{f f te illi sociando} **manum tuam vt pro impio dicas** ^{f f opera} **z testis falsus nō erit impunitus: f quasi nō** ^{f f testis falsus nō erit impunitus f f quasi nō te defendas: qz cū plurib? peccas: vel ideo nō esse peccatum dicas:} **z salūz testimoniū: nō sequaris** ^{f f populi sed doctores: f qui pauciores licet sint sunt tamen sanioris cōsiliū} **turbam ad faciendū malum.** ^{f f dñi iudex resideas} **Nec** **in iudicio plurimozum acquiesces**

Grego. Pign? ^{peccati cōfessio. Pro- ximus em debitor no- ster efficitur: cū in nos aliqd peccat: qz pecca- ta debita vocant. fm illud: Omē debitu di- misi tibi: quoniam roga- sti me. Et dimitte nob- d. n. f. z. n. d. n. d. n. d. bitor ergo pignus ac- cipim? cū ab eo qui in nos peccauit pñi con- fessionē tenem? p quā relaxare peccati posu- lamur. Qui em pecca- tū fatet z veniā petit: iā qñ p debito pignus dedit: qd ante solis oc- casūz reddere iubemur qz pñisqz p. vltorē cordis nobis sol iusti- cie occidat: tētem? cō- fessionē venis reddere a quo cōfessionē acce- pimus culpe: vt qui se reliquisse in nos me- minit: a nobis mot re- laxatum sentiat qd de- liquit. Pñs nō de- Aug. Deos nō ma- ledi. Quigrit quos dixerit deos vt nō iudi- ces qz iudicat populum sicut dictū est moysi q- dat? fuerat de? pbara- oni: vt exponendo seq- tur. z princeps populi tui nō maledices: an se- cundū illud apli. Nā z si sunt q dicunt dñi si- ue in celo siue in terra sicut sunt dñi multi: et dñi multi: addendo cū sicut sunt: deos intelli- gi voluit: q digne etiā dicant: quibz tñ latia- i. seruū? q ad religio- nem pñnet: nō debet- b vni deo vero q nob- est de? Illi aut phibi- ti sunt maledici nō ius- si sacrificijs: vl vltis la- trię obsequijs honorari.} **Decimas tuas** ^{f f id. Per primitias frugū vel primogeni- torū primitia bonozū opum ostendunt: vel bona volūtas. q prior ē ope: quā pelagiani si- bi tribuendo offēdūt. De? aut dñi sibi a nob- illa iubet offerri: indi- cat ad gratiaz suā per- tinere. In decimis ve- ro tenarius perfectio: nem significat: qz vñqz ad ipsum numer? cre- scit. Ideoqz sicut pri- mitijs principia volū- tatum: ita in decimis}

consummationes nostrorum operum: ad Deum referre precipimur. a quo et boni operis initium et perfectionis donatur effectus.

Mauperis quoque non misereberis. De. s. contra iusticiam pauperum faueas causa misericordie. Bona est misericordia. sed non debet esse contra iudiciam. Iudiciū autem dicit scriptura quod iustus est. ne quis autem propter hanc sententiam Deum putet prohibere misericordiam. oportune sequitur. Si occurreris boui inimici tui. quasi fac misericordiam etiam erga inimicos tuos. cum potestas est a iudicio libera. Non enim cum reducis errantem bouem inimici et reddis inter aliquos in detestabilem.

Mendacium. Mendacium et iudicium amat dominus. et ad hoc exequenda populi sui hortatur. quod non est personarum acceptor.

Ser annis seminabis. Aug. Querit quid colligat pauperes si in septimo anno ita parciunt terre ut nec seminetur. Non enim ad vineam et oliuetum pertinet quod dictum est edent pauperes gentis tue. quod de terra non seminata nichil possunt sumere: ubi segetes nasci non possunt. De vinea enim et oliueto. postea dicit similiter esse faciendum. Ideo illud dicitur intelligitur. quod frumentis seruunt. An sic accipiendum. sex annis seminabis et colliges. septimo vero non colliges: ut intelligat seminabis. etiam si dictum non est. ut ad sex annos seminare et colligere pertineat: ad septimum vero dimittere quod fuerit seminata. Nam quid inde habebunt pauperes. quorum residuum etiam feris bestiarum deditur. eis. si que illis frugibus possunt vesci. i. apud ceruis et bubulmodi. Quod tamen non dicitur nisi significatio gratia. De bubus enim non est cura deo. Quod sic non intelligitur. nisi non pascat ea. quod non seminat neque metunt: sed quod ei curam non est excepto mouere hominem. quomodo boni suo consulat. Quod ergo minus cura est ei de feris bestiarum percipere cum eas ipse pascat diuinitus nature. quod etiam eas pascit per alios sex annorum colliguntur que seminantur.

Sex annis seminabis terram tuam. In senario perfectio operum. in septena requies animarum exprimitur. Bene ergo sex annis seminare terram nostram et congregare fruges eius precipimur. quod in presenti vita quod sex statibus constat: terram carnis nostre exercere et virtutum semina in ea ferere debemus. ut in futuro vitam eternam accipiamus. Quod autem populi pauperes et bestie agri comedere iubentur. que in septimo anno et nostro labore perito crescunt: significat quod elemosinarum et charitatis obsequium merces in futuro parat. quod etiam vinea

sententie: ut a vero denies. **Pau-**

peris quoque non misereberis in iudicio. Si occurreris boui inimi-

ci tui aut asino erranti: reduc ad eum.

Si videris asinum odientis te la-

centem sub onere: non transibis

sed subleuabis eum eo. Non declina-

bis in iudicium pauperis. **Menda-**

cium fugies. In fonte et iustum non

occides: quia aduersor impium.

Nec accipias munera. **Sex annis**

seminabis et colliges. septimo vero non

colliges: ut intelligat seminabis. etiam

si dictum non est. ut ad sex annos se-

minare et colligere pertineat: ad septimum

vero dimittere quod fuerit seminata.

Nam quid inde habebunt pauperes.

quorum residuum etiam feris bestiarum

deditur. eis. si que illis frugibus possunt

vesci. i. apud ceruis et bubulmodi.

Quod tamen non dicitur nisi significatio

gratia. De bubus enim non est cura deo.

Quod sic non intelligitur. nisi non pascat

ea. quod non seminat neque metunt: sed

quod ei curam non est excepto mouere

hominem. quomodo boni suo consulat.

Quod ergo minus cura est ei de feris

bestiarum percipere cum eas ipse pascat

diuinitus nature. quod etiam eas pascit

per alios sex annorum colliguntur que

seminantur.

Sex annis seminabis terram tuam.

In senario perfectio operum. in septena

requies animarum exprimitur. Bene ergo

sex annis seminare terram nostram et

congregare fruges eius precipimur. quod

in presenti vita quod sex statibus constat:

terram carnis nostre exercere et virtutum

semina in ea ferere debemus. ut in futuro

etiam vitam eternam accipiamus. Quod autem populi pauperes et bestie agri comedere iubentur. que in septimo anno et nostro labore perito crescunt: significat quod elemosinarum et charitatis obsequium merces in futuro parat. quod etiam vinea

etiam si dictum non est. ut ad sex annos seminare et colligere pertineat: ad septimum vero dimittere quod fuerit seminata.

Nam quid inde habebunt pauperes. quorum residuum etiam feris bestiarum deditur. eis. si que illis frugibus possunt vesci. i. apud ceruis et bubulmodi.

Quod tamen non dicitur nisi significatio gratia. De bubus enim non est cura deo. Quod sic non intelligitur. nisi non pascat ea. quod non seminat neque metunt: sed quod ei curam non est excepto mouere hominem. quomodo boni suo consulat.

Quod ergo minus cura est ei de feris bestiarum percipere cum eas ipse pascat diuinitus nature. quod etiam eas pascit per alios sex annorum colliguntur que seminantur.

Sex annis seminabis terram tuam. In senario perfectio operum. in septena requies animarum exprimitur. Bene ergo sex annis seminare terram nostram et congregare fruges eius precipimur. quod in presenti vita quod sex statibus constat: terram carnis nostre exercere et virtutum semina in ea ferere debemus. ut in futuro vitam eternam accipiamus. Quod autem populi pauperes et bestie agri comedere iubentur. que in septimo anno et nostro labore perito crescunt: significat quod elemosinarum et charitatis obsequium merces in futuro parat. quod etiam vinea

etiam si dictum non est. ut ad sex annos seminare et colligere pertineat: ad septimum vero dimittere quod fuerit seminata.

Nam quid inde habebunt pauperes. quorum residuum etiam feris bestiarum deditur. eis. si que illis frugibus possunt vesci. i. apud ceruis et bubulmodi.

Quod tamen non dicitur nisi significatio gratia. De bubus enim non est cura deo. Quod sic non intelligitur. nisi non pascat ea. quod non seminat neque metunt: sed quod ei curam non est excepto mouere hominem. quomodo boni suo consulat.

Quod ergo minus cura est ei de feris bestiarum percipere cum eas ipse pascat diuinitus nature. quod etiam eas pascit per alios sex annorum colliguntur que seminantur.

Sex annis seminabis terram tuam. In senario perfectio operum. in septena requies animarum exprimitur. Bene ergo sex annis seminare terram nostram et congregare fruges eius precipimur. quod in presenti vita quod sex statibus constat: terram carnis nostre exercere et virtutum semina in ea ferere debemus. ut in futuro vitam eternam accipiamus. Quod autem populi pauperes et bestie agri comedere iubentur. que in septimo anno et nostro labore perito crescunt: significat quod elemosinarum et charitatis obsequium merces in futuro parat. quod etiam vinea

etiam si dictum non est. ut ad sex annos seminare et colligere pertineat: ad septimum vero dimittere quod fuerit seminata.

Nam quid inde habebunt pauperes. quorum residuum etiam feris bestiarum deditur. eis. si que illis frugibus possunt vesci. i. apud ceruis et bubulmodi.

Quod tamen non dicitur nisi significatio gratia. De bubus enim non est cura deo. Quod sic non intelligitur. nisi non pascat ea. quod non seminat neque metunt: sed quod ei curam non est excepto mouere hominem. quomodo boni suo consulat.

Quod ergo minus cura est ei de feris bestiarum percipere cum eas ipse pascat diuinitus nature. quod etiam eas pascit per alios sex annorum colliguntur que seminantur.

Sex annis seminabis terram tuam. In senario perfectio operum. in septena requies animarum exprimitur. Bene ergo sex annis seminare terram nostram et congregare fruges eius precipimur. quod in presenti vita quod sex statibus constat: terram carnis nostre exercere et virtutum semina in ea ferere debemus. ut in futuro vitam eternam accipiamus. Quod autem populi pauperes et bestie agri comedere iubentur. que in septimo anno et nostro labore perito crescunt: significat quod elemosinarum et charitatis obsequium merces in futuro parat. quod etiam vinea

etiam si dictum non est. ut ad sex annos seminare et colligere pertineat: ad septimum vero dimittere quod fuerit seminata.

Nam quid inde habebunt pauperes. quorum residuum etiam feris bestiarum deditur. eis. si que illis frugibus possunt vesci. i. apud ceruis et bubulmodi.

Quod tamen non dicitur nisi significatio gratia. De bubus enim non est cura deo. Quod sic non intelligitur. nisi non pascat ea. quod non seminat neque metunt: sed quod ei curam non est excepto mouere hominem. quomodo boni suo consulat.

Quod ergo minus cura est ei de feris bestiarum percipere cum eas ipse pascat diuinitus nature. quod etiam eas pascit per alios sex annorum colliguntur que seminantur.

Sex annis seminabis terram tuam. In senario perfectio operum. in septena requies animarum exprimitur. Bene ergo sex annis seminare terram nostram et congregare fruges eius precipimur. quod in presenti vita quod sex statibus constat: terram carnis nostre exercere et virtutum semina in ea ferere debemus. ut in futuro vitam eternam accipiamus. Quod autem populi pauperes et bestie agri comedere iubentur. que in septimo anno et nostro labore perito crescunt: significat quod elemosinarum et charitatis obsequium merces in futuro parat. quod etiam vinea

etiam si dictum non est. ut ad sex annos seminare et colligere pertineat: ad septimum vero dimittere quod fuerit seminata.

Nam quid inde habebunt pauperes. quorum residuum etiam feris bestiarum deditur. eis. si que illis frugibus possunt vesci. i. apud ceruis et bubulmodi.

Quod tamen non dicitur nisi significatio gratia. De bubus enim non est cura deo. Quod sic non intelligitur. nisi non pascat ea. quod non seminat neque metunt: sed quod ei curam non est excepto mouere hominem. quomodo boni suo consulat.

Quod ergo minus cura est ei de feris bestiarum percipere cum eas ipse pascat diuinitus nature. quod etiam eas pascit per alios sex annorum colliguntur que seminantur.

Sex annis seminabis terram tuam. In senario perfectio operum. in septena requies animarum exprimitur. Bene ergo sex annis seminare terram nostram et congregare fruges eius precipimur. quod in presenti vita quod sex statibus constat: terram carnis nostre exercere et virtutum semina in ea ferere debemus. ut in futuro vitam eternam accipiamus. Quod autem populi pauperes et bestie agri comedere iubentur. que in septimo anno et nostro labore perito crescunt: significat quod elemosinarum et charitatis obsequium merces in futuro parat. quod etiam vinea

etiam si dictum non est. ut ad sex annos seminare et colligere pertineat: ad septimum vero dimittere quod fuerit seminata.

Nam quid inde habebunt pauperes. quorum residuum etiam feris bestiarum deditur. eis. si que illis frugibus possunt vesci. i. apud ceruis et bubulmodi.

Quod tamen non dicitur nisi significatio gratia. De bubus enim non est cura deo. Quod sic non intelligitur. nisi non pascat ea. quod non seminat neque metunt: sed quod ei curam non est excepto mouere hominem. quomodo boni suo consulat.

Quod ergo minus cura est ei de feris bestiarum percipere cum eas ipse pascat diuinitus nature. quod etiam eas pascit per alios sex annorum colliguntur que seminantur.

Sex annis seminabis terram tuam. In senario perfectio operum. in septena requies animarum exprimitur. Bene ergo sex annis seminare terram nostram et congregare fruges eius precipimur. quod in presenti vita quod sex statibus constat: terram carnis nostre exercere et virtutum semina in ea ferere debemus. ut in futuro vitam eternam accipiamus. Quod autem populi pauperes et bestie agri comedere iubentur. que in septimo anno et nostro labore perito crescunt: significat quod elemosinarum et charitatis obsequium merces in futuro parat. quod etiam vinea

etiam si dictum non est. ut ad sex annos seminare et colligere pertineat: ad septimum vero dimittere quod fuerit seminata.

Nam quid inde habebunt pauperes. quorum residuum etiam feris bestiarum deditur. eis. si que illis frugibus possunt vesci. i. apud ceruis et bubulmodi.

Quod tamen non dicitur nisi significatio gratia. De bubus enim non est cura deo. Quod sic non intelligitur. nisi non pascat ea. quod non seminat neque metunt: sed quod ei curam non est excepto mouere hominem. quomodo boni suo consulat.

Quod ergo minus cura est ei de feris bestiarum percipere cum eas ipse pascat diuinitus nature. quod etiam eas pascit per alios sex annorum colliguntur que seminantur.

Sex annis seminabis terram tuam. In senario perfectio operum. in septena requies animarum exprimitur. Bene ergo sex annis seminare terram nostram et congregare fruges eius precipimur. quod in presenti vita quod sex statibus constat: terram carnis nostre exercere et virtutum semina in ea ferere debemus. ut in futuro vitam eternam accipiamus. Quod autem populi pauperes et bestie agri comedere iubentur. que in septimo anno et nostro labore perito crescunt: significat quod elemosinarum et charitatis obsequium merces in futuro parat. quod etiam vinea

etiam si dictum non est. ut ad sex annos seminare et colligere pertineat: ad septimum vero dimittere quod fuerit seminata.

Nam quid inde habebunt pauperes. quorum residuum etiam feris bestiarum deditur. eis. si que illis frugibus possunt vesci. i. apud ceruis et bubulmodi.

Quod tamen non dicitur nisi significatio gratia. De bubus enim non est cura deo. Quod sic non intelligitur. nisi non pascat ea. quod non seminat neque metunt: sed quod ei curam non est excepto mouere hominem. quomodo boni suo consulat.

Quod ergo minus cura est ei de feris bestiarum percipere cum eas ipse pascat diuinitus nature. quod etiam eas pascit per alios sex annorum colliguntur que seminantur.

Sex annis seminabis terram tuam. In senario perfectio operum. in septena requies animarum exprimitur. Bene ergo sex annis seminare terram nostram et congregare fruges eius precipimur. quod in presenti vita quod sex statibus constat: terram carnis nostre exercere et virtutum semina in ea ferere debemus. ut in futuro vitam eternam accipiamus. Quod autem populi pauperes et bestie agri comedere iubentur. que in septimo anno et nostro labore perito crescunt: significat quod elemosinarum et charitatis obsequium merces in futuro parat. quod etiam vinea

etiam si dictum non est. ut ad sex annos seminare et colligere pertineat: ad septimum vero dimittere quod fuerit seminata.

Nam quid inde habebunt pauperes. quorum residuum etiam feris bestiarum deditur. eis. si que illis frugibus possunt vesci. i. apud ceruis et bubulmodi.

Tribus vicibus.

Fide sancte trinitatis

colentes. in pascha enim

immolatur fili. in pente-

costen dat spiritus in sce-

noplogia patrem ma-

iestatis potentia. decla-

ratur.

Tribus vicibus per sin-

gulos annos. **Sex annis**

seminabis et colliges. septimo

vero non colliges: ut intelli-

gat seminabis. etiam si dictum

non est. ut ad sex annos se-

minare et colligere pertineat:

ad septimum vero dimittere

quod fuerit seminata.

Nam quid inde habebunt

pauperes. quorum residuum

etiam feris bestiarum deditur.

eis. si que illis frugibus possunt

vesci. i. apud ceruis et bubul-

modi. Quod tamen non dicitur

nisi significatio gratia. De bu-

bis enim non est cura deo. Quod

sic non intelligitur. nisi non

pascat ea. quod non seminat

neque metunt: sed quod ei

curam non est excepto mouere

hominem. quomodo boni suo

consulat. Quod ergo minus

cura est ei de feris bestiarum

percipere cum eas ipse pascat

diuinitus nature. quod etiam

eas pascit per alios sex annorum

colliguntur que seminantur.

Sex annis seminabis terram

tuam. In senario perfectio

operum. in septena requies

animarum exprimitur. Bene

ergo sex annis seminare terram

gentilis de oleastro assumptus est. et bone olive

inferus. vel qui in mundo fuit quasi aduena et peregrinus.

advena. Omnia quod dixi vobis custodite. Et per nomen deorum externorum non iurabitis: neque audietur

in apuli. s. in iunio et in septembri.

ex ore vestro. Tribus vicibus per singulos annos michi festa celebrabitur.

Solennitatem quoque azimorum custodietis. Septem diebus comedetis

azima. sicut precepi tibi tempore mensis azima. sicut precepi tibi tempore mensis

quado secundum iosephum colligebat spicas et eas igne torrens et manibus conficantes offerebant

primicias domino. de quibus post imponebat sacrificio. reliquias erat sacerdotis quo facto. cuius mercedem habebat

lis nouorum: quando egressus es de egipto. Non apparebis in conspectu

bonis operibus. s. hec erat in iunio quando panes primitiarum offerebantur

crui meo. vacuus: et solennitatem mensis primitiarum operis tui quem

cumque seueris in agro. Solennitatem quoque in exitu anni: quando congregabis omnes fruges tuas de agro

et in anno apparebit omne masculinum coram domino deo tuo. Non immolabis super fermento sanguinem

et pinguedinem bonorum operum et securitas virtutum. vel spiritualis intelligenda

victimam tuam: nec remanebit ad pedes tuos iudicium. quod tunc non erit locus operandi. virtutum iudicium. vel scriptura perscrutanda. s. bonorum operum initia

solennitatis meae usque mane. Primitias frugum terre deferres in domum

veri sacrificii extra catholicam ecclesiam. s. iosephus dicit ante octauum diem non licere interficere. s. passione punias. s. o berodes et o iudei.

Christi qui est hedus iudeis. agnus nobis. s. et ipse agnus

manu domini dei tui. Non coques hedum

in diebus mensibus et pluribus offerunt. in quo dies expiationis. et dies scenopexie. et die que est solennitas tabernaculorum.

Non coques hedum. Aug. Quomodo intelligat ad verbum propriam etatem nescio. verum possit repiri. Si enim alicuius significatio causa prohibita accepimus agnum in lacte coqui. nullus usus est ita coquendi. Si autem in diebus quibus lactat. quis iudeorum hoc vniuersum seruauit. ut agnum non coqueret. nisi sugere desisteret. Quid est autem in lacte matris sugere. quasi possit etiam si hoc intelligeretur. sine huius precepti transgressione coqui. Si eo nato mortua

etiam si dictum non est. ut ad sex annos seminare et colligere pertineat: ad septimum vero dimittere quod fuerit seminata.

Nam quid inde habebunt pauperes. quorum residuum etiam feris bestiarum deditur. eis. si que illis frugibus possunt vesci. i. apud ceruis et bubulmodi.

Quod tamen non dicitur nisi significatio gratia. De bubus enim non est cura deo. Quod sic non intelligitur. nisi non pascat ea. quod non seminat neque metunt: sed quod ei curam non est excepto mouere hominem. quomodo boni suo consulat.

Quod ergo minus cura est ei de feris bestiarum percipere cum eas ipse pascat diuinitus nature. quod etiam eas pascit per alios sex annorum colliguntur que seminantur.

Sex annis seminabis terram tuam. In senario perfectio operum. in septena requies animarum exprimitur. Bene ergo sex annis seminare terram nostram et congregare fruges eius precipimur. quod in presenti vita quod sex statibus constat: terram carnis nostre exercere et virtutum semina in ea ferere debemus. ut in futuro vitam eternam accipiamus. Quod autem populi pauperes et bestie agri comedere iubentur. que in septimo anno et nostro labore perito crescunt: significat quod elemosinarum et charitatis obsequium merces in futuro parat. quod etiam vinea

etiam si dictum non est. ut ad sex annos seminare et colligere pertineat: ad septimum vero dimittere quod fuerit seminata.

Nam quid inde habebunt pauperes. quorum residuum etiam feris bestiarum deditur. eis. si que illis frugibus possunt vesci. i. apud ceruis et bubulmodi.

Quod tamen non dicitur nisi significatio gratia. De bubus enim non est cura deo. Quod sic non intelligitur. nisi non pascat ea. quod non seminat neque metunt: sed quod ei curam non est excepto mouere hominem. quomodo boni suo consulat.

Quod ergo minus cura est ei de feris bestiarum percipere cum eas ipse pascat diuinitus nature. quod etiam eas pascit per alios sex annorum colliguntur que seminantur.

Sex annis seminabis terram tuam. In senario perfectio operum. in septena requies animarum exprimitur. Bene ergo sex annis seminare terram nostram et congregare fruges eius precipimur. quod in presenti vita quod sex statibus constat: terram carnis nostre exercere et virtutum semina in ea ferere debemus. ut in futuro vitam eternam accipiamus. Quod autem populi pauperes et bestie agri comedere iubentur. que in septimo anno et nostro labore perito crescunt: significat quod elemosinarum et charitatis obsequium merces in futuro parat. quod etiam vinea

etiam si dictum non est. ut ad sex annos seminare et colligere pertineat: ad septimum vero dimittere quod fuerit seminata.

Nam quid inde habebunt pauperes. quorum residuum etiam feris bestiarum deditur. eis. si que illis frugibus possunt vesci. i. apud ceruis et bubulmodi.

Quod tamen non dicitur nisi significatio gratia. De bubus enim non est cura deo. Quod sic non intelligitur. nisi non pascat ea. quod non seminat neque metunt: sed quod ei curam non est excepto mouere hominem. quomodo boni suo consulat.

matre eius ab ome alia lactaretur. Cum alicuius ergo significantie causa ef-
se preceptum nemo ambigit. Sed etiā que possunt observantia facitari. nō
sine causa ita sunt precepta. Significant enim aliquid. hoc vero quomodo
observetur ad proprietatem verborum. aut non est. aut non elucet. Intellectū
tamen de christo approbo. qui hac prophetia predictus est: nō occidendus
a iudeis infans. quādo herodes querens eum occidere. nō invenit. ut coque-
ret. qd dictū est. prineat ad ignem passionis. i. tribulationē. Illud quoque for-
tan nō absurdū est. qd
aliq dicit id esse prece-
ptum per prophetiam.
ne se boni israelite soci-
arent iudeis malis. a
quibz christus passus
est. tanqz agnus in la-
cte matris sue. i. eo tpe
quo conceptus est. Si
cuntur emi femine ex q
conceperint. lac collige-
re. christus autē nono
mense cōpleto. decimo
inchoato nat⁹ est octa-
vo kalendas ianuari-
as. 7 primo mense con-
ceptus est. i. octavo ka-
lendas aprilis. qz tem-
pus 7 passionis ei⁹ fu-
it in lacte matris sue. i.
in die quo concept⁹ est.
vel parvulis adducet
lactentibz nō immittes
passionē tanqz christo
dictū sit qui talibz ad-
ducit discipulis peperit.
An. ait. Si ergo me
queritis similes vobis abi-
re. Unde addit enā ge-
lusa. ut sermo implere-
tur quem dixit. Quia
quos redisti michi nō
perdidi ex eis quēqz.
Unde apparet eos si
tunc paterent fuisse pe-
nituros. postea nō pas-
si sunt. non agni in la-
cte. sed arietes i grege.

**Bra. Morali-
ter.**

Benedicite panem
vobis. i. peccator. nō
est in lacte matris co-
quendus. i. blanditijs
dissolvendus. s. asperere
increpandus 7 redar-
guendus.
Ecce mitto te.
Ra. Josue significat
duces populi qui ideo
angelus dicitur. qz ad
voluntatē domini an-
nunciandā mittit an-
gelos enim grece nuncios dicimus.
Inimicus ero tibi. Greg. Radix cuncti mali supbia est. de qua dicit
Inimicus ois peccati supbia. Prima eius soboles septē principalia vicia. In-
anis gloria. Invidia. Ira. Tristitia. Avaricia. Ventris ingluvijs. Luxu-
ria. Et qz his septem supbijs vicijs nos captos voluit redemptor noster ad
spirituale liberatōis suū spū septiformis gratie plen⁹ venit.
Precedetqz te angelus tui. Ra. Josue pplm israeliticū in terrā pro-
missionis induxit septē gentes ejiciens ydoloz 7 aras eoz destruens. Dy-
scie ver⁹ de has gentes cū simulacris suis exterminat. cū septē principalia
vicia 7 ois ydoli inimici de cordibz nostris expellit. ut nature nostre terrā
secure possideamus.
Duos ego cōteram. Joānes crisostom⁹. Patet vni qdqz viciuz
in corde nostro ppiā mansionē quā sibi vendicat. in aie nostre recessu exter-
minat israelē. i. rez summa cōtemplationē. 7 adversari nō desinit. Non
enī possunt virtutes cū vicijs morari. s. cū ab israelitis. i. a vitijs fuerint vi-

In infantia vel tempore conceptionis.
in lacte mris sue **Ecce mitto ego an-**
gelū meū. qz pcedat te. 7 custodiat i-

via: 7 introducat ad locū quē para-
vi. Observa eum. 7 audi vocē ei⁹

Nec contemnendū putes. qz non

dimittet te cū peccaveris: 7 est no-
rum nec coles eos. nō facies opa-
eorum sed destrues 7 contringes

statuas eorum. Servietisqz domi-

no deo vestro vti benedicā pani-

bus tuis 7 aquis: 7 auferā infirmi-

tates de medio tui. Nō erit infecu-

da nec sterilis terra tua: Numere

22. 7 23. 7 24. 7 25. 7 26. 7 27. 7 28. 7 29. 7 30. 7 31. 7 32. 7 33. 7 34. 7 35. 7 36. 7 37. 7 38. 7 39. 7 40. 7 41. 7 42. 7 43. 7 44. 7 45. 7 46. 7 47. 7 48. 7 49. 7 50. 7 51. 7 52. 7 53. 7 54. 7 55. 7 56. 7 57. 7 58. 7 59. 7 60. 7 61. 7 62. 7 63. 7 64. 7 65. 7 66. 7 67. 7 68. 7 69. 7 70. 7 71. 7 72. 7 73. 7 74. 7 75. 7 76. 7 77. 7 78. 7 79. 7 80. 7 81. 7 82. 7 83. 7 84. 7 85. 7 86. 7 87. 7 88. 7 89. 7 90. 7 91. 7 92. 7 93. 7 94. 7 95. 7 96. 7 97. 7 98. 7 99. 7 100. 7 101. 7 102. 7 103. 7 104. 7 105. 7 106. 7 107. 7 108. 7 109. 7 110. 7 111. 7 112. 7 113. 7 114. 7 115. 7 116. 7 117. 7 118. 7 119. 7 120. 7 121. 7 122. 7 123. 7 124. 7 125. 7 126. 7 127. 7 128. 7 129. 7 130. 7 131. 7 132. 7 133. 7 134. 7 135. 7 136. 7 137. 7 138. 7 139. 7 140. 7 141. 7 142. 7 143. 7 144. 7 145. 7 146. 7 147. 7 148. 7 149. 7 150. 7 151. 7 152. 7 153. 7 154. 7 155. 7 156. 7 157. 7 158. 7 159. 7 160. 7 161. 7 162. 7 163. 7 164. 7 165. 7 166. 7 167. 7 168. 7 169. 7 170. 7 171. 7 172. 7 173. 7 174. 7 175. 7 176. 7 177. 7 178. 7 179. 7 180. 7 181. 7 182. 7 183. 7 184. 7 185. 7 186. 7 187. 7 188. 7 189. 7 190. 7 191. 7 192. 7 193. 7 194. 7 195. 7 196. 7 197. 7 198. 7 199. 7 200. 7 201. 7 202. 7 203. 7 204. 7 205. 7 206. 7 207. 7 208. 7 209. 7 210. 7 211. 7 212. 7 213. 7 214. 7 215. 7 216. 7 217. 7 218. 7 219. 7 220. 7 221. 7 222. 7 223. 7 224. 7 225. 7 226. 7 227. 7 228. 7 229. 7 230. 7 231. 7 232. 7 233. 7 234. 7 235. 7 236. 7 237. 7 238. 7 239. 7 240. 7 241. 7 242. 7 243. 7 244. 7 245. 7 246. 7 247. 7 248. 7 249. 7 250. 7 251. 7 252. 7 253. 7 254. 7 255. 7 256. 7 257. 7 258. 7 259. 7 260. 7 261. 7 262. 7 263. 7 264. 7 265. 7 266. 7 267. 7 268. 7 269. 7 270. 7 271. 7 272. 7 273. 7 274. 7 275. 7 276. 7 277. 7 278. 7 279. 7 280. 7 281. 7 282. 7 283. 7 284. 7 285. 7 286. 7 287. 7 288. 7 289. 7 290. 7 291. 7 292. 7 293. 7 294. 7 295. 7 296. 7 297. 7 298. 7 299. 7 300. 7 301. 7 302. 7 303. 7 304. 7 305. 7 306. 7 307. 7 308. 7 309. 7 310. 7 311. 7 312. 7 313. 7 314. 7 315. 7 316. 7 317. 7 318. 7 319. 7 320. 7 321. 7 322. 7 323. 7 324. 7 325. 7 326. 7 327. 7 328. 7 329. 7 330. 7 331. 7 332. 7 333. 7 334. 7 335. 7 336. 7 337. 7 338. 7 339. 7 340. 7 341. 7 342. 7 343. 7 344. 7 345. 7 346. 7 347. 7 348. 7 349. 7 350. 7 351. 7 352. 7 353. 7 354. 7 355. 7 356. 7 357. 7 358. 7 359. 7 360. 7 361. 7 362. 7 363. 7 364. 7 365. 7 366. 7 367. 7 368. 7 369. 7 370. 7 371. 7 372. 7 373. 7 374. 7 375. 7 376. 7 377. 7 378. 7 379. 7 380. 7 381. 7 382. 7 383. 7 384. 7 385. 7 386. 7 387. 7 388. 7 389. 7 390. 7 391. 7 392. 7 393. 7 394. 7 395. 7 396. 7 397. 7 398. 7 399. 7 400. 7 401. 7 402. 7 403. 7 404. 7 405. 7 406. 7 407. 7 408. 7 409. 7 410. 7 411. 7 412. 7 413. 7 414. 7 415. 7 416. 7 417. 7 418. 7 419. 7 420. 7 421. 7 422. 7 423. 7 424. 7 425. 7 426. 7 427. 7 428. 7 429. 7 430. 7 431. 7 432. 7 433. 7 434. 7 435. 7 436. 7 437. 7 438. 7 439. 7 440. 7 441. 7 442. 7 443. 7 444. 7 445. 7 446. 7 447. 7 448. 7 449. 7 450. 7 451. 7 452. 7 453. 7 454. 7 455. 7 456. 7 457. 7 458. 7 459. 7 460. 7 461. 7 462. 7 463. 7 464. 7 465. 7 466. 7 467. 7 468. 7 469. 7 470. 7 471. 7 472. 7 473. 7 474. 7 475. 7 476. 7 477. 7 478. 7 479. 7 480. 7 481. 7 482. 7 483. 7 484. 7 485. 7 486. 7 487. 7 488. 7 489. 7 490. 7 491. 7 492. 7 493. 7 494. 7 495. 7 496. 7 497. 7 498. 7 499. 7 500. 7 501. 7 502. 7 503. 7 504. 7 505. 7 506. 7 507. 7 508. 7 509. 7 510. 7 511. 7 512. 7 513. 7 514. 7 515. 7 516. 7 517. 7 518. 7 519. 7 520. 7 521. 7 522. 7 523. 7 524. 7 525. 7 526. 7 527. 7 528. 7 529. 7 530. 7 531. 7 532. 7 533. 7 534. 7 535. 7 536. 7 537. 7 538. 7 539. 7 540. 7 541. 7 542. 7 543. 7 544. 7 545. 7 546. 7 547. 7 548. 7 549. 7 550. 7 551. 7 552. 7 553. 7 554. 7 555. 7 556. 7 557. 7 558. 7 559. 7 560. 7 561. 7 562. 7 563. 7 564. 7 565. 7 566. 7 567. 7 568. 7 569. 7 570. 7 571. 7 572. 7 573. 7 574. 7 575. 7 576. 7 577. 7 578. 7 579. 7 580. 7 581. 7 582. 7 583. 7 584. 7 585. 7 586. 7 587. 7 588. 7 589. 7 590. 7 591. 7 592. 7 593. 7 594. 7 595. 7 596. 7 597. 7 598. 7 599. 7 600. 7 601. 7 602. 7 603. 7 604. 7 605. 7 606. 7 607. 7 608. 7 609. 7 610. 7 611. 7 612. 7 613. 7 614. 7 615. 7 616. 7 617. 7 618. 7 619. 7 620. 7 621. 7 622. 7 623. 7 624. 7 625. 7 626. 7 627. 7 628. 7 629. 7 630. 7 631. 7 632. 7 633. 7 634. 7 635. 7 636. 7 637. 7 638. 7 639. 7 640. 7 641. 7 642. 7 643. 7 644. 7 645. 7 646. 7 647. 7 648. 7 649. 7 650. 7 651. 7 652. 7 653. 7 654. 7 655. 7 656. 7 657. 7 658. 7 659. 7 660. 7 661. 7 662. 7 663. 7 664. 7 665. 7 666. 7 667. 7 668. 7 669. 7 670. 7 671. 7 672. 7 673. 7 674. 7 675. 7 676. 7 677. 7 678. 7 679. 7 680. 7 681. 7 682. 7 683. 7 684. 7 685. 7 686. 7 687. 7 688. 7 689. 7 690. 7 691. 7 692. 7 693. 7 694. 7 695. 7 696. 7 697. 7 698. 7 699. 7 700. 7 701. 7 702. 7 703. 7 704. 7 705. 7 706. 7 707. 7 708. 7 709. 7 710. 7 711. 7 712. 7 713. 7 714. 7 715. 7 716. 7 717. 7 718. 7 719. 7 720. 7 721. 7 722. 7 723. 7 724. 7 725. 7 726. 7 727. 7 728. 7 729. 7 730. 7 731. 7 732. 7 733. 7 734. 7 735. 7 736. 7 737. 7 738. 7 739. 7 740. 7 741. 7 742. 7 743. 7 744. 7 745. 7 746. 7 747. 7 748. 7 749. 7 750. 7 751. 7 752. 7 753. 7 754. 7 755. 7 756. 7 757. 7 758. 7 759. 7 760. 7 761. 7 762. 7 763. 7 764. 7 765. 7 766. 7 767. 7 768. 7 769. 7 770. 7 771. 7 772. 7 773. 7 774. 7 775. 7 776. 7 777. 7 778. 7 779. 7 780. 7 781. 7 782. 7 783. 7 784. 7 785. 7 786. 7 787. 7 788. 7 789. 7 790. 7 791. 7 792. 7 793. 7 794. 7 795. 7 796. 7 797. 7 798. 7 799. 7 800. 7 801. 7 802. 7 803. 7 804. 7 805. 7 806. 7 807. 7 808. 7 809. 7 810. 7 811. 7 812. 7 813. 7 814. 7 815. 7 816. 7 817. 7 818. 7 819. 7 820. 7 821. 7 822. 7 823. 7 824. 7 825. 7 826. 7 827. 7 828. 7 829. 7 830. 7 831. 7 832. 7 833. 7 834. 7 835. 7 836. 7 837. 7 838. 7 839. 7 840. 7 841. 7 842. 7 843. 7 844. 7 845. 7 846. 7 847. 7 848. 7 849. 7 850. 7 851. 7 852. 7 853. 7 854. 7 855. 7 856. 7 857. 7 858. 7 859. 7 860. 7 861. 7 862. 7 863. 7 864. 7 865. 7 866. 7 867. 7 868. 7 869. 7 870. 7 871. 7 872. 7 873. 7 874. 7 875. 7 876. 7 877. 7 878. 7 879. 7 880. 7 881. 7 882. 7 883. 7 884. 7 885. 7 886. 7 887. 7 888. 7 889. 7 890. 7 891. 7 892. 7 893. 7 894. 7 895. 7 896. 7 897. 7 898. 7 899. 7 900. 7 901. 7 902. 7 903. 7 904. 7 905. 7 906. 7 907. 7 908. 7 909. 7 910. 7 911. 7 912. 7 913. 7 914. 7 915. 7 916. 7 917. 7 918. 7 919. 7 920. 7 921. 7 922. 7 923. 7 924. 7 925. 7 926. 7 927. 7 928. 7 929. 7 930. 7 931. 7 932. 7 933. 7 934. 7 935. 7 936. 7 937. 7 938. 7 939. 7 940. 7 941. 7 942. 7 943. 7 944. 7 945. 7 946. 7 947. 7 948. 7 949. 7 950. 7 951. 7 952. 7 953. 7 954. 7 955. 7 956. 7 957. 7 958. 7 959. 7 960. 7 961. 7 962. 7 963. 7 964. 7 965. 7 966. 7 967. 7 968. 7 969. 7 970. 7 971. 7 972. 7 973. 7 974. 7 975. 7 976. 7 977. 7 978. 7 979. 7 980. 7 981. 7 982. 7 983. 7 984. 7 985. 7 986. 7 987. 7 988. 7 989. 7 990. 7 991. 7 992. 7 993. 7 994. 7 995. 7 996. 7 997. 7 998. 7 999. 7 1000.

dia supata. locum quē concupiscentie vel fornicationis spiritus possidebat
castitas obtinebit. Quem furor exerat: patientia vendicabit. Quē tristi-
cia mortem operans occupaverat: salutaris 7 plena gaudio leticia posside-
bit. Quem accidia vastavit: excolet fortitudo. Quem supbia cōculcabat:
humilitas honestabit. Itaqz singulis vicijs expulsi eorum loca. id est. effe-
ctus virtutes contrarię possidebunt. qz filij israelis. id est. animę cum vi-
tutes nuncupantur. qui cum vicijs cordis expulerint passionē. non

dierū. **In stabilitate eternitatis.**

dierū tuoz implebo. Terrore me

um mittam in pcursum tuū: 7 occi-

dam oēs pplm ad quē ingredieris

cunctozqz inimicoy tuoz coram

te terga vertaz emittes crabrones

prius qui fugabūt eugum 7 chana-

neum 7 eibegum anteqz introcas.

Nō eiciā eosa facie tua anno vno

ne terra in solitudine redigatur: et

crescant cōtra te bestię. Paulatim

expellam eas de conspectu tuo: do-

nec augearis 7 possideas terram.

Donam aut terminos tuos a ma-

re rubro vsqz ad mare palestinozū

7 a deserto vsqz ad flumiū. Tradā

in manibus vestris habitatores

terre: 7 eiciā eos de conspectu vro

Non inibis cum eis sedus: nec cū

dijs eoz. Nō habitent in terra

tua: ne forte te peccare faciāt in me

si serueris dijs eozuz: qd tibi certe

erit in scandalum.

Emittes crabro-

nes. Ra. Agi. Emit-

ram vespas. Ra. Hoc p-

mittit tens 7 liber sapiētie dicit esse impletū: vbi ait: emittit antecessores exer-

citus sui vespas. nō aut legim⁹ factū neqz moysi tpe. neqz sub iosue. neqz sub

indibz. neqz sub regibz. Ideo fortasse vespas aculei timoris intelligēdi sūt.

quibz agitabātur gentes. vt cederet filijs israel. De em loquitur. in cuius

sermone si figurate aliqd dicatur: qd ad proprietatem nō sit impletū. nō im-

pedit hystorie fidē. in qua pspicitur veritas narratoris. sicut nec enāgelista

rum narratio fm proprietatē impedit. si aliqd a xpo figurate dicatur.

Alia littera. Emittam vespas ante te. 7 eiciet amorzoz tui. A plu-

rali ad singulārē numerū se conuertit. Intelligitur aut eiciet amorzoz te

spas. sicut locusta. sicut ranā. nō qz vna sit. s. p singulārē intelligit plalis.

Nō eiciā eosa facie tui. Bra. Gentes iste vicia significāt qz nec

simul nec vno tpe in sanctis extinguntur. ne monstra terz multiplicentur.

id est. ne in supbiā erigant. 7 vanā gloriā 7 hmoi. Ra cū sancti ptra ma-

iōra vicia pugnāt 7 vincūt. relinquit mōra. 7 pmitit dñari. ne p elatōez

guinis corruāt. Vn paulo dat⁹ ē stimul⁹ carnis ad custodiāz humilitatis.

tam alienas possessio-

nes parauisse qz propi-

as recuperasse credēdi

sunt. quia secundū ve-

terem traditionem. ter-

ram chananorum filij

sem in dimissione oz-

bis fortitū sūt. quā cha-

nangi violenter posse-

derūt. Unde iusto in-

dicio dei expulsi sunt.

Voluntas quoqz do-

mini possessionem cor-

dis nostri non vicijs

sed virtutibus reputa-

uit. qz post pgnarica-

tionem adqz inolecen-

tibus vicijs. quasi cha-

nangis a propria regi-

one repulsi sunt. Quz

vero p dei gratiam. di-

ligentia nostra 7 labo-

re nostro restituntur.

non tam alienam ter-

Ascende ad do. tu z aaron zc. Aug. **W**sc respondit populus vna voce dicentes: Omnia verba domini que locutus es faciemus z audiemus. **V**s qd ad hunc locum scripture iustificationes intelliguntur que date sunt populo ad observandū. Incipiunt autem qdum ipsa verba scripture indicant unde hoc nomen iustificationum exorsum est a servo hebreo cui auris ad postem pertunditur in quibus omnibus iustificationibus considerandum est qd non ad agendam vitam z bonorum morum conversationem duci possūt.

Multa em in eis sunt sacramenta significan-
tia poti' aliquid qd vi-
tam nostram instruere
ro latini eas esse dicūt
q greci diocemata di-
cunt.

Tu z aaron zc.

Sirab. Moyses z aaron z nadab z abiu. p
hos quatuor viri euā-
gelici significatur qui
scilicet euangelica pre-
cepta sequuntur. Per
lex vero (qui cōstat ex
septenario decalogo) du-
cto vel ex denario se-
pties multiplicato) si-
gnificantur illi qui spi-
ritu sancti gratia adiu-
ti adimplentes dena-
rium legis tendunt ad
contemplationem con-
ditoris. Vel ad litte-
ram de quibus dicitur
Assume tibi septuagin-
ta viros zc. de quibus
eldad z melaad fue-
runt.

Solusq moyses

z Rab. Dius pre-
cipitur vt moyses z aaron nadab z abiu. et
septuaginta seniores a-
scendant ad dominum
Et statim subiungitur
q solus moyses ascen-
dat ad dominum. cete-
ri non appropinquent
sed adoret pcul. Vbi
moralit' instruitur vi-
res nostras perpende-
re nec vltra posse nrm
arcem contemplatio-
nis attingere sed quā-
tum diuina clementia
vocat z regula scriptu-
re prouocat.

Brego. Moyses

vt sublimia dei prece-
pta perciperet alta con-
scendit. z vt interna
penetret ab externis tu-
multibus occultatur
quia viri sancti qui exterioribus de seruire officijs necessitate coguntur: stu-
diose semper ad cordis secreta confugiunt. Vbiq cogitationis intime cacu-
men ascendunt: z legem quasi in monte percipiunt dum postpositis tumulti-
bus actionum temporalium in contemplationis sue vertice superne volun-
tatis sententiam perscrutantur.

Faciemus. Aug.

Rotandum q iterum populus respondit: Omnia
que locutus est nobis dominus faciemus z audiemus. Cum videatur ordo
postulare audiemus z faciemus. Sed mirum nisi aliquis sensus hic lateret.
Nam nisi audiemus pro eo positum est qd intelligimus: prius oportet ver-
bis dei reddere faciendi seruitutem vt ad intelligentiā eorū que ipso preci-
piente fiunt merito deuotionis perducatur. Sed videndū vtrum iste populus

C. XXIII.

Moyse quoqz

fnō dominus sed angelus qui
in figura dei cū moyse loque-
batur. q quatuor: f in quibus viri euangelici si-
gnificantur. f Qui gratia spiritū sancti adiu-
ti z aaron z nadab z abiu. z septu-
implent denariū legis: z ascendūt ad cōtemplatio-
nem conditoris

aginta seniores ex israel: z adora-
tū f q sola ecclesie vnitas oēi videre meretur.
f altitudinem contemplationis pscrutatur z
bitis pcul. Solusq moyses ascen-
sentia superne voluntatis.

der ad dñm. z illi nō appropinqua-
f infirmi auditores qui terrenis implicentur: ta-
bunt: nec populus ascendet cū eo
les em snias diuine legis nō possunt attingere.

Venit ergo moyses: z narravit ple-

bi omnia verba dñi atqz iudicia.
Responditq cunctus populus vna
voce: Omnia verba dñi que locut'
f lex faciemus z audiemus.

est faciemus. **S**cripsit aut moyses
f non deē precepta que in tabulis ei scripta tra-
vniuersos sermones dñi. z mane-
dita sunt sed alios. f Intelligitur ex duodecim
lapidib' altare edificatum significasse ipsam pplm
z surgēs edificauit altare dño ad
esse altare dei: sicut est templū dei f forte duo
decim altaria. in alia vero translatione legitur q
radices montis: z duodecim titu-
ex duodecim lapidib' vñū altare pstruētū sit.

los per duodecim tribus israel.
f qui vicerūt malignū f nō pueros: nō senes: quo-
rū alios leuitas: alios pcepit debilitas. f forte
nadab z abiu: qz nōdum electi erant sacerdotes o
Mistiqz iuuenes de filiis israel. et
leuitica tribu. f Se ex toto immolantes ideo
obulerunt holocausta: f immola-
omnino seculo renunciantes.

ueruntqz victimas pacificas dño
f Significantes duodecim apostolos qui orbem
mugitibus predicationis impleuerunt: vel vnum
vitulos duodecim. **A**ulit itaqz mo-
chusū qui fide trinitatis quatuor mundi partes
impleuit.

yfes dimidiā partem sanguinis: z

illi filio sit similis qui patri intenti dixit: ibo in vineam meā: z non inuit. Sē-
tes enim que deum penitus contempserunt: postea per vnus obedientiā iu-
stificat que non sectabantur iusticiā: apprehenderunt iusticiam.

Aulitqz zc. Aug. Rotandum est nunc primū sacrificasse moysen eni-
denter scripturam dicere: ex quo de egipto eductus est populus. Primo ei
de ietro dictum est: quis ambigue. Et aduertendum librum testamenti cū
sanguine hostie recitari in quo iustificationes scripte erant. Nam decalogū
in tabulis lapideis fu-
isse scriptum postea pa-
tet.

Arteras Crate
ra a cōnexionē dicitur
qz antiqui connexionē
virgarū sibi calices fa-
ciebant. cratin em gre-
ce connecti dicitur: cra-
teres autē sunt calices
ansas habentes.

Sub pedibus
Deus non loco conti-
net: nec situ corporis mē-
bra ponit. sicut est no-
stri corporis sedere ia-
cere stare: z bndi: que
tantum corporis sunt:
Deus autē spiritus est
ergo se ostendit spi-
ritualiter. vt signis cor-
poraliter expellit: non
substantia eius appa-
ret: que est qd ipse est:
sed assumptio formatū
visibilem eius omni-
potentiē subiacet.

Ascende ad me
in montem zc. Be-
Locutus de figura ta-
bernaculi vasoz z vte
filium. primum loci si-
tum. z circūstantias re-
tyz attente inspiciam?
Vñia em in figura cō-
tingebat illis zc. Scri-
pta sunt autē propinof
zc. Daturus ergo do-
minus legem moysi.
primum illum inuitat
in verticem montis vt
in alto secum moratus
liberius audiat que ad
inferiora rediens doce-
at: z ex altitudine loci
colligat qd excelsa. qd
re ab humanis doctri-
nis secreta sit lex quā
accipit: z ab illis tantū
intelligi vel custodiri
possit: qui se a terrenis
contagij sublimi? vi-
uendo leuauerūt Vñ
populū in inferiori ex-
pectare iubet. donec re-
deat: vt insinuet qz celestia sunt arcana legis: z tm capiēda pfectis. nec tm
infirmi despect: si maiorib' auscultauerint: secundū illud. Iusticia tua sicut
montes dei. In euangelio quoqz preconēs gratie dñs in montē cōuocauit
z instruxit: post resurrectionē eisdē in monte apparens. z ad pdicandū toti
mundo mittēs. Euntēs inquit docete. o. g. b. e. in. n. p. r. f. z. f. zc. Sed qz
lex tm vni ppo cōmittenda. euāgelij gratia oib' pdicanda. ad accipiendā
legē solus moyses ascendit: doctrinā vero euāgelij simul oīs apli in mon-
te cū dño positi auscultantib' etiā turbis audierūt. Aduentū quoqz spūsan-
cti quo nūc veritas euāgelij manifest' est data: nō solū apli. s plima turba
fidelium in cōgnaculo mōtis syon suscepit variāz diuisione linguaz. vt ecclia
p orbē cunctaz gentiū linguis locutura deū signaretur.

Arteras Crate
ra a cōnexionē dicitur
qz antiqui connexionē
virgarū sibi calices fa-
ciebant. cratin em gre-
ce connecti dicitur: cra-
teres autē sunt calices
ansas habentes.

Sub pedibus
Deus non loco conti-
net: nec situ corporis mē-
bra ponit. sicut est no-
stri corporis sedere ia-
cere stare: z bndi: que
tantum corporis sunt:
Deus autē spiritus est
ergo se ostendit spi-
ritualiter. vt signis cor-
poraliter expellit: non
substantia eius appa-
ret: que est qd ipse est:
sed assumptio formatū
visibilem eius omni-
potentiē subiacet.

Ascende ad me
in montem zc. Be-
Locutus de figura ta-
bernaculi vasoz z vte
filium. primum loci si-
tum. z circūstantias re-
tyz attente inspiciam?
Vñia em in figura cō-
tingebat illis zc. Scri-
pta sunt autē propinof
zc. Daturus ergo do-
minus legem moysi.
primum illum inuitat
in verticem montis vt
in alto secum moratus
liberius audiat que ad
inferiora rediens doce-
at: z ex altitudine loci
colligat qd excelsa. qd
re ab humanis doctri-
nis secreta sit lex quā
accipit: z ab illis tantū
intelligi vel custodiri
possit: qui se a terrenis
contagij sublimi? vi-
uendo leuauerūt Vñ
populū in inferiori ex-
pectare iubet. donec re-
deat: vt insinuet qz celestia sunt arcana legis: z tm capiēda pfectis. nec tm
infirmi despect: si maiorib' auscultauerint: secundū illud. Iusticia tua sicut
montes dei. In euangelio quoqz preconēs gratie dñs in montē cōuocauit
z instruxit: post resurrectionē eisdē in monte apparens. z ad pdicandū toti
mundo mittēs. Euntēs inquit docete. o. g. b. e. in. n. p. r. f. z. f. zc. Sed qz
lex tm vni ppo cōmittenda. euāgelij gratia oib' pdicanda. ad accipiendā
legē solus moyses ascendit: doctrinā vero euāgelij simul oīs apli in mon-
te cū dño positi auscultantib' etiā turbis audierūt. Aduentū quoqz spūsan-
cti quo nūc veritas euāgelij manifest' est data: nō solū apli. s plima turba
fidelium in cōgnaculo mōtis syon suscepit variāz diuisione linguaz. vt ecclia
p orbē cunctaz gentiū linguis locutura deū signaretur.

Arteras Crate
ra a cōnexionē dicitur
qz antiqui connexionē
virgarū sibi calices fa-
ciebant. cratin em gre-
ce connecti dicitur: cra-
teres autē sunt calices
ansas habentes.

Sub pedibus
Deus non loco conti-
net: nec situ corporis mē-
bra ponit. sicut est no-
stri corporis sedere ia-
cere stare: z bndi: que
tantum corporis sunt:
Deus autē spiritus est
ergo se ostendit spi-
ritualiter. vt signis cor-
poraliter expellit: non
substantia eius appa-
ret: que est qd ipse est:
sed assumptio formatū
visibilem eius omni-
potentiē subiacet.

Ascende ad me
in montem zc. Be-
Locutus de figura ta-
bernaculi vasoz z vte
filium. primum loci si-
tum. z circūstantias re-
tyz attente inspiciam?
Vñia em in figura cō-
tingebat illis zc. Scri-
pta sunt autē propinof
zc. Daturus ergo do-
minus legem moysi.
primum illum inuitat
in verticem montis vt
in alto secum moratus
liberius audiat que ad
inferiora rediens doce-
at: z ex altitudine loci
colligat qd excelsa. qd
re ab humanis doctri-
nis secreta sit lex quā
accipit: z ab illis tantū
intelligi vel custodiri
possit: qui se a terrenis
contagij sublimi? vi-
uendo leuauerūt Vñ
populū in inferiori ex-
pectare iubet. donec re-
deat: vt insinuet qz celestia sunt arcana legis: z tm capiēda pfectis. nec tm
infirmi despect: si maiorib' auscultauerint: secundū illud. Iusticia tua sicut
montes dei. In euangelio quoqz preconēs gratie dñs in montē cōuocauit
z instruxit: post resurrectionē eisdē in monte apparens. z ad pdicandū toti
mundo mittēs. Euntēs inquit docete. o. g. b. e. in. n. p. r. f. z. f. zc. Sed qz
lex tm vni ppo cōmittenda. euāgelij gratia oib' pdicanda. ad accipiendā
legē solus moyses ascendit: doctrinā vero euāgelij simul oīs apli in mon-
te cū dño positi auscultantib' etiā turbis audierūt. Aduentū quoqz spūsan-
cti quo nūc veritas euāgelij manifest' est data: nō solū apli. s plima turba
fidelium in cōgnaculo mōtis syon suscepit variāz diuisione linguaz. vt ecclia
p orbē cunctaz gentiū linguis locutura deū signaretur.

Arteras Crate
ra a cōnexionē dicitur
qz antiqui connexionē
virgarū sibi calices fa-
ciebant. cratin em gre-
ce connecti dicitur: cra-
teres autē sunt calices
ansas habentes.

Sub pedibus
Deus non loco conti-
net: nec situ corporis mē-
bra ponit. sicut est no-
stri corporis sedere ia-
cere stare: z bndi: que
tantum corporis sunt:
Deus autē spiritus est
ergo se ostendit spi-
ritualiter. vt signis cor-
poraliter expellit: non
substantia eius appa-
ret: que est qd ipse est:
sed assumptio formatū
visibilem eius omni-
potentiē subiacet.

Ascende ad me
in montem zc. Be-
Locutus de figura ta-
bernaculi vasoz z vte
filium. primum loci si-
tum. z circūstantias re-
tyz attente inspiciam?
Vñia em in figura cō-
tingebat illis zc. Scri-
pta sunt autē propinof
zc. Daturus ergo do-
minus legem moysi.
primum illum inuitat
in verticem montis vt
in alto secum moratus
liberius audiat que ad
inferiora rediens doce-
at: z ex altitudine loci
colligat qd excelsa. qd
re ab humanis doctri-
nis secreta sit lex quā
accipit: z ab illis tantū
intelligi vel custodiri
possit: qui se a terrenis
contagij sublimi? vi-
uendo leuauerūt Vñ
populū in inferiori ex-
pectare iubet. donec re-
deat: vt insinuet qz celestia sunt arcana legis: z tm capiēda pfectis. nec tm
infirmi despect: si maiorib' auscultauerint: secundū illud. Iusticia tua sicut
montes dei. In euangelio quoqz preconēs gratie dñs in montē cōuocauit
z instruxit: post resurrectionē eisdē in monte apparens. z ad pdicandū toti
mundo mittēs. Euntēs inquit docete. o. g. b. e. in. n. p. r. f. z. f. zc. Sed qz
lex tm vni ppo cōmittenda. euāgelij gratia oib' pdicanda. ad accipiendā
legē solus moyses ascendit: doctrinā vero euāgelij simul oīs apli in mon-
te cū dño positi auscultantib' etiā turbis audierūt. Aduentū quoqz spūsan-
cti quo nūc veritas euāgelij manifest' est data: nō solū apli. s plima turba
fidelium in cōgnaculo mōtis syon suscepit variāz diuisione linguaz. vt ecclia
p orbē cunctaz gentiū linguis locutura deū signaretur.

Arteras Crate
ra a cōnexionē dicitur
qz antiqui connexionē
virgarū sibi calices fa-
ciebant. cratin em gre-
ce connecti dicitur: cra-
teres autē sunt calices
ansas habentes.

Sub pedibus
Deus non loco conti-
net: nec situ corporis mē-
bra ponit. sicut est no-
stri corporis sedere ia-
cere stare: z bndi: que
tantum corporis sunt:
Deus autē spiritus est
ergo se ostendit spi-
ritualiter. vt signis cor-
poraliter expellit: non
substantia eius appa-
ret: que est qd ipse est:
sed assumptio formatū
visibilem eius omni-
potentiē subiacet.

Ascende ad me
in montem zc. Be-
Locutus de figura ta-
bernaculi vasoz z vte
filium. primum loci si-
tum. z circūstantias re-
tyz attente inspiciam?
Vñia em in figura cō-
tingebat illis zc. Scri-
pta sunt autē propinof
zc. Daturus ergo do-
minus legem moysi.
primum illum inuitat
in verticem montis vt
in alto secum moratus
liberius audiat que ad
inferiora rediens doce-
at: z ex altitudine loci
colligat qd excelsa. qd
re ab humanis doctri-
nis secreta sit lex quā
accipit: z ab illis tantū
intelligi vel custodiri
possit: qui se a terrenis
contagij sublimi? vi-
uendo leuauerūt Vñ
populū in inferiori ex-
pectare iubet. donec re-
deat: vt insinuet qz celestia sunt arcana legis: z tm capiēda pfectis. nec tm
infirmi despect: si maiorib' auscultauerint: secundū illud. Iusticia tua sicut
montes dei. In euangelio quoqz preconēs gratie dñs in montē cōuocauit
z instruxit: post resurrectionē eisdē in monte apparens. z ad pdicandū toti
mundo mittēs. Euntēs inquit docete. o. g. b. e. in. n. p. r. f. z. f. zc. Sed qz
lex tm vni ppo cōmittenda. euāgelij gratia oib' pdicanda. ad accipiendā
legē solus moyses ascendit: doctrinā vero euāgelij simul oīs apli in mon-
te cū dño positi auscultantib' etiā turbis audierūt. Aduentū quoqz spūsan-
cti quo nūc veritas euāgelij manifest' est data: nō solū apli. s plima turba
fidelium in cōgnaculo mōtis syon suscepit variāz diuisione linguaz. vt ecclia
p orbē cunctaz gentiū linguis locutura deū signaretur.

Arteras Crate
ra a cōnexionē dicitur
qz antiqui connexionē
virgarū sibi calices fa-
ciebant. cratin em gre-
ce connecti dicitur: cra-
teres autē sunt calices
ansas habentes.

Sub pedibus
Deus non loco conti-
net: nec situ corporis mē-
bra ponit. sicut est no-
stri corporis sedere ia-
cere stare: z bndi: que
tantum corporis sunt:
Deus autē spiritus est
ergo se ostendit spi-
ritualiter. vt signis cor-
poraliter expellit: non
substantia eius appa-
ret: que est qd ipse est:
sed assumptio formatū
visibilem eius omni-
potentiē subiacet.

Ascende ad me
in montem zc. Be-
Locutus de figura ta-
bernaculi vasoz z vte
filium. primum loci si-
tum. z circūstantias re-
tyz attente inspiciam?
Vñia em in figura cō-
tingebat illis zc. Scri-
pta sunt autē propinof
zc. Daturus ergo do-
minus legem moysi.
primum illum inuitat
in verticem montis vt
in alto secum moratus
liberius audiat que ad
inferiora rediens doce-
at: z ex altitudine loci
colligat qd excelsa. qd
re ab humanis doctri-
nis secreta sit lex quā
accipit: z ab illis tantū
intelligi vel custodiri
possit: qui se a terrenis
contagij sublimi? vi-
uendo leuauerūt Vñ
populū in inferiori ex-
pectare iubet. donec re-
deat: vt insinuet qz celestia sunt arcana legis: z tm capiēda pfectis. nec tm
infirmi despect: si maiorib' auscultauerint: secundū illud. Iusticia tua sicut
montes dei. In euangelio quoqz preconēs gratie dñs in montē cōuocauit
z instruxit: post resurrectionē eisdē in monte apparens. z ad pdicandū toti
mundo mittēs. Euntēs inquit docete. o. g. b. e. in. n. p. r. f. z. f. zc. Sed qz
lex tm vni ppo cōmittenda. euāgelij gratia oib' pdicanda. ad accipiendā
legē solus moyses ascendit: doctrinā vero euāgelij simul oīs apli in mon-
te cū dño positi auscultantib' etiā turbis audierūt. Aduentū quoqz spūsan-
cti quo nūc veritas euāgelij manifest' est data: nō solū apli. s plima turba
fidelium in cōgnaculo mōtis syon suscepit variāz diuisione linguaz. vt ecclia
p orbē cunctaz gentiū linguis locutura deū signaretur.

Arteras Crate
ra a cōnexionē dicitur
qz antiqui connexionē
virgarū sibi calices fa-
ciebant. cratin em gre-
ce connecti dicitur: cra-
teres autē sunt calices
ansas habentes.

Sub pedibus
Deus non loco conti-
net: nec situ corporis mē-
bra ponit. sicut est no-
stri corporis sedere ia-
cere stare: z bndi: que
tantum corporis sunt:
Deus autē spiritus est
ergo se ostendit spi-
ritualiter. vt signis cor-
poraliter expellit: non
substantia eius appa-
ret: que est qd ipse est:
sed assumptio formatū
visibilem eius omni-
potentiē subiacet.

Ascende ad me
in montem zc. Be-
Locutus de figura ta-
bernaculi vasoz z vte
filium. primum loci si-
tum. z circūstantias re-
tyz attente inspiciam?
Vñia em in figura cō-
tingebat illis zc. Scri-
pta sunt autē propinof
zc. Daturus ergo do-
minus legem moysi.
primum illum inuitat
in verticem montis vt
in alto secum moratus
liberius audiat que ad
inferiora rediens doce-
at: z ex altitudine loci
colligat qd excelsa. qd
re ab humanis doctri-
nis secreta sit lex quā
accipit: z ab illis tantū
intelligi vel custodiri
possit: qui se a terrenis
contagij sublimi? vi-
uendo leuauerūt Vñ
populū in inferiori ex-
pectare iubet. donec re-
deat: vt insinuet qz celestia sunt arcana legis: z tm capiēda pfectis. nec tm
infirmi despect: si maiorib' auscultauerint: secundū illud. Iusticia tua sicut
montes dei. In euangelio quoqz preconēs gratie dñs in montē cōuocauit
z instruxit: post resurrectionē eisdē in monte apparens. z ad pdicandū toti
mundo mittēs. Euntēs inquit docete. o. g. b. e. in. n. p. r. f. z. f. zc. Sed qz
lex tm vni ppo cōmittenda. euāgelij gratia oib' pdicanda. ad accipiendā
legē solus moyses ascendit: doctrinā vero euāgelij simul oīs apli in mon-
te cū dño positi auscultantib' etiā turbis audierūt. Aduentū quoqz spūsan-
cti quo nūc veritas euāgelij manifest' est data: nō solū apli. s plima turba
fidelium in cōgnaculo mōtis syon suscepit variāz diuisione linguaz. vt ecclia
p orbē cunctaz gentiū linguis locutura deū signaretur.

Arteras Crate
ra a cōnexionē dicitur
qz antiqui connexionē
virgarū sibi calices fa-
ciebant. cratin em gre-
ce connecti dicitur: cra-
teres autē sunt calices
ansas habentes.

Sub pedibus
Deus non loco conti-
net: nec situ corporis mē-
bra ponit. sicut est no-
stri corporis sedere ia-
cere stare: z bndi: que
tantum corporis sunt:
Deus autē spiritus est
ergo se ostendit spi-
ritualiter. vt signis cor-
poraliter expellit: non
substantia eius appa-
ret: que est qd ipse est:
sed assumptio formatū
visibilem eius omni-
potentiē subiacet.

Ascende ad me
in montem zc. Be-
Locutus de figura ta-
bernaculi vasoz z vte
filium. primum loci si-
tum. z circūstantias re-
tyz attente inspiciam?
Vñia em in figura cō-
tingebat illis zc. Scri-
pta sunt autē propinof
zc. Daturus ergo do-
minus legem moysi.
primum illum inuitat
in verticem montis vt
in alto secum moratus
liberius audiat que ad
inferiora rediens doce-
at: z ex altitudine loci
colligat qd excelsa. qd
re ab humanis doctri-
nis secreta sit lex quā
accipit: z ab illis tantū
intelligi vel custodiri
possit: qui se a terrenis
contagij sublimi? vi-
uendo leuauerūt Vñ
populū in inferiori ex-
pectare iubet. donec re-
deat: vt insinuet qz celestia sunt arcana legis: z tm capiēda pfectis. nec tm
infirmi despect: si maiorib' auscultauerint: secundū illud. Iusticia tua sicut
montes dei. In euangelio quoqz preconēs gratie dñs in montē cōuocauit
z instruxit: post resurrectionē eisdē in monte apparens. z ad pdicandū toti
mundo mittēs. Euntēs inquit docete. o. g. b. e. in. n. p. r. f. z. f. zc. Sed qz
lex tm vni ppo cōmittenda. euāgelij gratia oib' pdicanda. ad accipiendā
legē solus moyses ascendit: doctrinā vero euāgelij simul oīs apli in mon-
te cū dño positi auscultantib' etiā turbis audierūt. Aduentū quoqz spūsan-
cti quo nūc veritas euāgelij manifest' est data: nō solū apli. s plima turba
fidelium in cōgnaculo mōtis syon suscepit variāz diuisione linguaz. vt ecclia
p orbē cunctaz gentiū linguis locutura deū signaretur.

Arteras Crate
ra a cōnexionē dicitur
qz antiqui connexionē
virgarū sibi calices fa-
ciebant. cratin em gre-
ce connecti dicitur: cra-
teres autē sunt calices
ansas habentes.

Sub pedibus
Deus non loco conti-
net: nec situ corporis mē-
bra ponit. sicut est no-
stri corporis sedere ia-
cere stare: z bndi: que
tantum corporis sunt:
Deus autē spiritus est
ergo se ostendit spi-
ritualiter. vt signis cor-
poraliter expellit: non
substantia eius appa-
ret: que est qd ipse est:
sed assumptio formatū
visibilem eius omni-
potentiē subiacet.

Ascende ad me
in montem zc. Be-
Locutus de figura ta-
bernaculi vasoz z vte
filium. primum loci si-
tum. z circūstantias re-
tyz attente inspiciam?
Vñia em in figura cō-
tingebat illis zc. Scri-
pta sunt autē propinof
zc. Daturus ergo do-
minus legem moysi.
primum illum inuitat
in verticem montis vt
in alto secum moratus
liberius audiat que ad
inferiora rediens doce-
at: z ex altitudine loci
colligat qd excelsa. qd
re ab humanis doctri-
nis secreta sit lex quā
accipit: z ab illis tantū
intelligi vel custodiri
possit: qui se a terrenis
contagij sublimi? vi-
uendo leuauerūt Vñ
populū in inferiori ex-
pectare iubet. donec re-
deat: vt insinuet qz celestia sunt arcana legis: z tm capiēda pfectis. nec tm
infirmi despect: si maiorib' auscultauerint: secundū illud. Iusticia tua sicut
montes dei. In euangelio quoqz preconēs gratie dñs in montē cōuocauit
z instruxit: post resurrectionē eisdē in monte apparens. z ad pdicandū toti
mundo mittēs. Euntēs inquit docete. o. g. b. e. in. n. p. r. f. z. f. zc. Sed qz
lex tm vni ppo cōmittenda. euāgelij gratia oib' pdicanda. ad accipiendā
legē solus moyses ascendit: doctrinā vero euāgelij simul oīs apli in mon-
te cū dño positi auscultantib' etiā turbis audierūt. Aduentū quoqz spūsan-
cti quo nūc veritas euāgelij manifest' est data: nō solū apli. s plima turba
fidelium in cōgnaculo mōtis syon suscepit variāz diuisione linguaz. vt ecclia
p orbē cunctaz gentiū linguis locutura deū signaretur.

Arteras Crate
ra a cōnexionē dicitur
qz antiqui connexionē
virgarū sibi calices fa-
ciebant. cratin em gre-
ce connecti dicitur: cra-
teres autē sunt calices
ansas habentes.

Sub pedibus
Deus non loco conti-
net: nec situ corporis mē-
bra ponit. sicut est no-
stri corporis sedere ia-
cere stare: z bndi: que
tantum corporis sunt:
Deus autē spiritus est
ergo se ostendit spi-
ritualiter. vt signis cor-
poraliter expellit: non
substantia eius appa-
ret: que est qd ipse est:
sed assumptio formatū
visibilem eius omni-
potentiē subiacet.

Ascende ad me
in montem zc. Be-
Locutus de figura ta-
bernaculi vasoz z vte
filium. primum loci si-
tum. z circūstantias re-
tyz attente inspiciam?
Vñia em in figura cō-
tingebat illis zc. Scri-
pta sunt autē propinof
zc. Daturus ergo do-
minus legem moysi.
primum illum inuitat
in verticem montis vt
in alto secum moratus
liberius audiat que ad
inferiora rediens doce-
at: z ex altitudine loci
colligat qd excelsa. qd
re ab humanis doctri-
nis secreta sit lex quā
accipit: z ab illis tantū
intelligi vel custodiri
possit: qui se a terrenis
contagij sublimi? vi-
uendo leuauerūt Vñ
populū in inferiori ex-
pectare iubet. donec re-
deat: vt insinuet qz celestia sunt arcana legis: z tm capiēda pfectis. nec tm
infirmi despect: si maiorib' auscultauerint: secundū illud. Iusticia tua sicut
montes dei. In euangelio quoqz preconēs gratie dñs in montē cōuocauit
z instruxit: post resurrectionē eisdē in monte apparens. z ad pdicandū toti
mundo mittēs. Euntēs inquit docete. o. g. b. e. in. n. p. r. f. z. f. zc. Sed qz
lex tm vni ppo cōmittenda. euāgelij gratia oib' pdicanda. ad accipiendā
legē solus moyses ascendit: doctrinā vero euāgelij simul oīs apli in mon-

Proboq; tibi **zē. Be.** Hinc simile est illud docentes eos seruire omnia quęcūq; mandavi vobis. Nō ergo moyses. n̄ apostoli. vel quilibet alia debet docere. q̄ que dominus docuit. i. cōsilię decreto obseruanda p̄scripsit in quib; vitā eternā nō habere voluit. sicut de his p̄termitti quicq; nō oportet. sed omnia q̄ mandauit auditorib; committere necesse est.

¶ Surrexerunt moyses et ioseph. Ioseph non commemoratus in illis
quattuor: subito cum moyses apparetur et cum illo ascendit ad accipiedas tabulas
legis. et subito rursus
abscondit. i. tacetur. et
moyses accipit legem.
cum eo iter apparetur. for-
te significat nouum testa-
mentum absconditum esse
in lege. et aliqui intelli-
gentibus apparere. ¶
vero ihesus iam voca-
tur. ¶ in libro nume-

† se commorare s. v. metu moratus lib. erius audi-
as qd inferi doceas. † s. q. foris? fixa intenti-
one custodienda. quoz exempla cum nobis imi-
tanda proponuntur quasi scripta in lapide lex ostē-
ditur. hinc est qd daniel vidit lapide epulum sine
manibus. et petrus ait. vos tanq. lapides. v. s. d. s. et
et esto tibi. daboq. tibi. tabulas la-
tis eis.

Red. Vofite xpm
noie & actione lignifi-
cat. qui minifter moysi
diat. qz xps nō venit
legem foluere ſed adim-
plere. Moys religia
in omnibz fequit. qz in
cunctis q̄ ſcripfit moy-
ſes typice designatur.
quaſi comes in diuidu-
uſi ſepe querit inue-
nitur. Vbi ſi crederet
moysi. forſitan crederet

[illegible]

Montes ascendit moyses x. Mo. Sicut mons altitudinē p̄tectionis quē in lege scribenda erat designat ita nubes quā mons tegit gratiam diuine p̄tectionis insinuat quā tanto quisq; fruitur: q̄p̄o ad scrutanda mirabilia legis reuelatis oculis cordis ascendit. Nam nec montes solū quos moyses ascendit nubes operuit: s; 7 populum per desertā gradiētem quā ad altiora nō potuit ascendere obumbravit. Vñ expandit nubem in p̄tectionem e. x. Quia dominus omnes timentes se p̄p̄illos cum maioribus celestib; benedictione protegit.

Archabitant gloria &c. **Be.** Hec modo sublimitas & nomen motus in quo data legis perfectionem significat. **S**yna enim interpretatur mensura mea vel amplexus meus. **I**n iunioribus ergo procuratus est ut sic vocaretur ut ipso vocabulo significaret deus quod lex sua perfectam vivendi regulam omnibus promulgaret: 7 vnicuique secundum opera sua redderet. **I**uxta illud: **I**n qua mensura mensi fueritis revo. **P**ene autem dicitur quod moyses ascendente nubes et gloria domini super dicto monte operuit et septimo illum ad altiora montis vocavit.

† scōmzare s̄ v̄ meū moratus lib̄ eris audī
as qđ inferi doceas. † s̄ qđ fortib̄ sup̄a intēn
eō custodiēda quoz̄ exēpla cum nobis imi
tanda proponunt quasi scripti in lapide lex ostē
ditur hinc est qđ daniel vidit lapidē exēplum sine
manib̄ et per̄ ait vos tanq̄ lapides v̄ s̄ o s̄ c̄
† esto ibi daboq̄ tibi tabulas la
sin eis.

pīdeas ⁊ legē ac mandata q̄ scripti
 ⁊ per hoc certū est ioh̄s interfuisse illis qui mō
 vt doceas filios israel. † Surrexerunt
 ascenderūt ⁊ scripsit. ⁊ qui nō venit sol
 uere legē moysi sed adimplere. ⁊ legis.
 runt moyses ⁊ ioh̄s minister ⁊ ei⁹

Ascendensq; moyses in montē de
T s in campestrib⁹ qui non potestis in montem
senioribus ait: Expectate hic do-
ascendere.

nec reuertamur ad vos. **P**abetis
 ⁊ montē fortitudinis christi. ⁊ fidē incarnati
 nis christi. ⁊ cōsolatiōē spiritūs sancti ⁊ ignē
 relūmē ⁊ spūm sanctum ⁊ si quā aduersitas
 iagarōn ⁊ ibur vobiscū: sicut qd natū
 vel tentariō pulsauerit.

fuerit questionis. referetis ad eos

Aunq ascendisset moyses: operuit
 ¶ diuina protectio. illustratio.
 nubes montē. **E**t habitauit gloria
 ¶ samphora mea vel mensura mea. q. lex dei
 pfecta regula vniuersi. ¶ vincens scdm opa reddi
 ¶ si a tentatione dyaboli ¶ diuina ptectione.
 dei super synai. teges illa nube

rit. **S**exto die in lege operari. In septimo quiescere iubemur.

Regens illum x. Beo. Per diebo nute: z gloria dñi tegitur: qz qui
mādata domini iustis opibz erequit: diuina protectione dign⁹ batur. Po
minus etiā qui ascendere iussu nute sua z claritate circūdat: qz qui donuz
bene operandi tribuit: ipse bene opante ne deficiat illūstrat: z ne tātis
dyaboli quasi feruoribz solis exuratur: protegit. Septimo die vocatū ad
altiora: qz post opum pfectionē lex pmittit eternam requiem: vt qui in alti

† S qz in lege dei sex dieb⁹ opari iubetur ⁊ s qz post perfectionē opum. lex eternā requiē pmitit. S qz in septimo iubemur requiescere.

¶ **Sex diebus.** ¶ **Septima** autēz die
 ¶ qz moysi z ceteris mundo corde diuina referā
 te gratia obscuritas celestium sacramentoz est acces
 sibilis. vnde accedit ad eū z illuminamini.

vocauit eum dominus de medio
 ⁊ ꝑ obſcuritatibꝫ ſacramentorum ꝑ in deo nulle
 ſunt tenebre. ſed lucem habitat inaccessibilibꝫ quā
 nullus videre poeſt.

Caliginis. Erat aut species glorie
 qz mentes fidelu supemoz cognitione irradi

dn̄i quasi ignis ardens sup vertice
ar: dilectione accendit. † § qui deū videre deside
rantes in memoria claritatis cōmētis oculos figū
montis in conspectu filioꝝ† israel.

bule. † ascēdit in ↑ montē: z' fuit ibi
 ¶ q' illi soli decalogū implent quos euāgelu gra
 quodraginta diebus z quadragin

quadraginta diebus ⁊ quadragin-
tia noctibus.

L ^{c.} ^{xxv.} **Deutusqz est**
dominus ad moysen d
cens: **L**oquere filijs isrl. vt tollan

tudine recte actionis.
dño assitum? ad e? vi
sionē z colloquū ascē
damus. secundū illud
Ezēi bndicōne dā
bit legislator: ibunt te
virtute in virtutes: vi
debitur tuis teoz in
syon. In hac enim vi
ta post actū vitę per
fectionis - ad diuine
speculationis gratiam
quidaz ascēdūt. qua
lis z quantū ad bue
mortalitē dari potest.
¶ In te moysē dictum
est. qz locū? sit cū dño
facie ad facie. sicut bo
mo cum amico suo. in
illo ergo specialiter in
telligitur. qz sex dieb
in monte nūte z gloria
domini sit protect? le
primo altiora consen
dit ad colloquium te
mini vocatus: quia p
opera quā a teo acce
perat magis illustrari
z ab omnibus malis me
ruit obumbrari: vt ad
sublimiora diuine vī
onis z collocatōis to
na perueniret.

¶ Erat aut species
zc. Bed. Quasi ignis

ardens species glorie domini apparuit: quia corda electorum ⁊ bona sci-
entię celestis illustrat: ⁊ ardore lęe charitatis inflammat. In nube ergo ap-
paret gloria domini: qđ nos ab glęa tentationũ protegit. In caligine quia
potentia maiestatis eius a nullo potest integre comprehendēdi. **P**ar enīz tei
exuperat omne sensum. In igne ardente: qđ mentes fidelīū superuozum co-
gnitione irradiat: sꝑe ad dilectione incendit. **H**anc gloriã filij israel te lon-
ge ⁊ ab inferiobz aspiciūt. **M**oyſes accēdēdo penetrat: qđ mysteria diuina
perfecti subtiliter vident. **P**os vero nōſtre memozes fragilitatis ⁊ inertię si
intrare cōprehēdēdo nequim? credendo sperando ⁊ diligēdo in proximo
aſpectare curemus. filij enī israel a longe oculos ad montē dñi ⁊ ad cōſpec-
tũ glorię habent: cum infirmi teum videre teſiderantes oculos mentis fi-
gunt in memoziã eterne claritatis: quibz in vicinijs montis tei in quē moy-
ſes aſcēdiſſe nouerunt cōmorantes cū eo moderamine viuēdi ſe coercēt:
vt nūnc gressum operis ab imitatione ſummoz virozum abſtinebant: tam-
eſi plene illos ſequi non valeant.

Ingressusque moyses me. **xx.** **Red.** Moyſes medium nebule in-
gressus ascendit in montem: cum predicatorum diuine legis in quibus ipſe
eximius eſt: ad intuenda ſublimiter occulta ſapientie domino docente pen-
trant: fuit autem cum domino quadraginta diebus ⁊ noctibus: ⁊ hoc nu-
mero diſceret: ꝑ illi ſoli decalogus legis que cum populo ſuo acceperat: po-
ſſent implere quos euangelij grana quattuor libris ſcribenda inuaret: qua-
ter enim deni quadraginta faciunt: vel ꝑ quondam eadem ꝑcepta decalo-
gi in noticiam cunctarum gentium: que in quattuor partibus orbis cōtine-
tur: diuina gratia pandentur: ⁊ per eorum obſeruantiam ad ſalutem ve-
niant eternam. **ic.** **xxv.**

Locutusque est dominus ad moysen **z.** **Deo.** Primitias bonorum teo offerimus cum bonum quod agimus totum diuine gratie habentes **z.** toto corde proficientes **q.** nec inimum bonae actionis **vel** cogitationis nisi a domino possumus habere **¶** Mala vero semper a nobis dyabololo instigante **et** cepta **z.** consummata **nec** nisi domino donante laudanda.

supra ppiatoriū habet arca: qz angelica mysteria v' eloquia divina eo ve
rag? ecclesiā innat: quo ipsa in fundamēto summe veritatis stabilia p'stāt
Facies et mensa zc. Be. Mensa de lignis sethim scriptura est de
fortibz verbis patrū factis compacta: qz dñi eterna gaudia. z quomodo ad
ipsa pueniatur ostendit. cibū v'itē suggerit. Longitudine habet. cū p'seuerā
tiam cepte religionis insinuat. latitudine cū amplitudine charitatis. altitu
dinem cū spem resurrectionis. Longitudo duoz cubitoz: qz actiua conuer
satio duabus maxime
virtutibz consistit: mū
dicia. s. z innocentia.

Un religio munda et
immaculata apud de
um z patrē. hęc est vili
tare pupillos z vi-in-t
eo zc. In eo em qz ait
visitare pupillos z vi
duas zc. cuncta qz indi
gentibz primis miseri
corditer debem? ostē
dit. In eo vero qd ad
dit: immaculatum se
custodire ab h' seculo
omnia quibz caste vi
uere oportet exprimit.
Un sint lumbi vestri
precti z lu-ar-zc. P
vero sequit. z vos simi
les hoibz expectantibz
dñm suū zc. altitudi
nem mensę. i. spem fa
ture retributōis signifi
cat. Mensa vñ cū
bitis in latitudine ha
bet. unitatē charitatis
quā totum vñus z no
uum testamētum p'di
cat ostendit. Vñā em
est charitas z simplex
qua dñi z primū z ini
micos amare iubemur
qñis recta distātia de
um primo loco inimi
cos. vltimo pro differentia quoz meritoz primis dispar est modus impen
tendus amoris. Jacob namqz omīs filios: sed ioseph merito innocentis p'z
ceteris diligebat. Vnde introduxit meret in cellam vinariā z ordinavit
in me charitatem.

In altitudine cubiti zc. Be. Altitudo cubiti z semissem ha
bet. Cubitus sicut in altitudine unitatē spē celestis significat: qua expecta
mus dñi de celis remuneratū. Pā z si p' diuersitate meritoz multę mansi
ones in domo patris sint: vñā tñ est regnū celi in quo omēs recipiunt electi
Semis vero initū contemplatōis: quo quidā sanctorū etiam in carne positi
meruerūt frui: quibz nō solum sperare celestia: sed etiā videndo partem p'gi
stare tonatū est. in quibz mensa tabernaculi. i. divina scriptura. qua ecclesia
semp reficit. sup cubitū cōmunis spē semissem in altitudine adiūgit. qz gau
dia illis p'monstrata. anteqz reddita p'signat: qz qd raptim z in transitu fit.
p' dimidiū nō p' plenā cubitū figuratur.

Faciesqz illi labiū zc. Be. Labiū aureū fit in mensa p' circuitum
qz doctrina sacri eloqui p' munda predicatorū ora ministrat. neqz illoz lo
cutio qui diuina arcana tradiderūt humanę cōfabulationis sermonibz cō
taminari cōsentiebant: sed oclōsa verba grauitate ferebant z redarguebant.
Vñ labiū aureū fit mensę p' circuitum: qz sancta scriptura ex omni parte
sug locutionis cū recte intelligit. claritatē celestis sapiētis sonat. Labio coro
na additur: qz lingua p'dicantiū auditoribz gloriā v'itē eterne promittit.
Corona quattuor digitis alta fieri p'cipit: qz altitudo perennis corone p
quattuor euāgelia ostendit. Vñ qz p' custodiā euāgelicę fidei z opationis
ad coronā v'itē oportet puenire. Vñ aut p' digitos libri signantur. qz ta
bule legis digito dei scripte. z in euāgelio dñs distictionē legis temperatū
rus digito scribebat in terra dicens: qui sine peccato est: prim? in illā lapidē
mittat. Digtus dei spiritus domini. Vñ qz matheus in digito dei. Lucas
quali exponendo dixit in spiritu dei. Igitur labio mensę aureo corona au
rea quattuor digitis alta supponitur: qz purissima p'dicatorū eloquia spem
supemę beatitudinis expectant. quę in mysterio sancti spiritus in quattuor
euāgelij libris cōtinetur. Nec solum ipsi p'mium laboris in celis accipiunt

z obtempantibz sibi eandem v'itē coronā certa euāgelicę veritatis autori
tate promittunt. Corona vero interrasilis qz eternū regnū omnibz indifferē
ter datur: s' pro qualitate accipientū singulis distribuitur. Pā esset autem
intertrasilis: si claritas future retributōis equalis omnibz paderetur. s' stella
differet a stella in claritate: sic z resurrectio mortuoz corona distincta varijs
sculpturis s' cōpetenter ordinatis appositā est. Vñā em vita omnibz iustis
promittitur. vel multiformis pro diuersitate meritoz gloria singuloz.

**Corona zc. et su
per illa altera co.**

Be. Corona aurea
addit. cū p' euāgelij
his q' mandata custo
diant vita eterna pro
mittit. Vñ vis ad vitā
ingredi serua mādāta
Pā homicidiū facies
nō adulterab zc. huic
corona aureola suppo
nitur. cū dñi. Vñ vis p'
fectus esse vade z ven
te oia q' habes zc. ad
hanc coronā p'tinet cā
ticum nouū qd virgi
nes tñ corā agno con
tinunt. z qui sequuntur
quocūqz ierit. Vñ co
rona aurea labio men
se apponitur. cū in scri
ptura dñm? egrediē
tes de corpore aias in
celis eterna recipe p'z
mia. huic aureola sup
ponitur: cū in scriptura
dicitur: qd ei sublimi
or gloria in receptione
corpoz semetur.

Per singulos zc.

Be. Mensa taberna
culi qñtuor pedes ha
bet: quia verba celestis
oraculi v' hystorice v'
allegorice vel tropolo

gice. i. moraliter. vel anagogice accipiunt. Hystoria est cū res qñ secundū
litterā vel dicta vel facta sit plano sermone refert. Sicut p'ls ex egipto sal
uatus. vel tabernaculū in deserto factū. Allegoria cū verbis vel rebz mysti
cis p'sentia xpi z ecclesie sacramēta signant. Vbi ita: Egrediet virga d'ra
dice iel. z. f. d. r. e. al. qd est apte dicere. Pāscetur virgo maria de stirpe da
uid. z xps de stirpe eius. Rebo vt populus de egipto p' sanguinem agni sal
uatus. ecclesiā significat passionē xpi a dyaboli dominatione liberatā. Tro
pologia. i. moralis locutio ad institutionē z correctionē morū aptis vel fi
guratis verbis respicit. Apertis ita: Filii mei nō diligam? verbo nec lin
gua: s. o. z. v. Figuratis ita omi tpe sint vestimenta tua candida. z oleū de
capite tuo nō deficiet. Anagogia. i. ad supiora ducens locutio est. qz de p'z
mjs futuris. z de vita futura in celis mysticis vel apertis verbis dispurat.
Apertis sic. Beati mundo corde. q. ipi. d. vi. Mystice sic. Beati qui lanāt
stolas suas vt sit potestas illis in ligno v'itē. z p' portas intrent ciuitatē. ac
si patenter dicat. Beati mundāt cogitationes z opa vt possint dñi videre:
qui ait. Ego sum via veritas z vita. z per doctrinā z exēpla p'cedentium
intrent in regnū celozum.

Quattuor quoqz circulos aureos

preparabis: z pones in quattuor
angulis eiusdem mensę p' singu
los pedes. Subter coronā erūt
circuli aurei. vt mittantur vectes

ad eos: z possit mensa portari. Ip
sos quoqz vectes facies de lignis
sethim: z circūdabis auro ad sub

uebendam mensam. Parabis et
acetabula ac phialas. i. thuribu

la ac cyathos: in quibus offerēda

uebendam mensam. Parabis et
acetabula ac phialas. i. thuribu

la ac cyathos: in quibus offerēda

uebendam mensam. Parabis et

acetabula ac phialas. i. thuribu

la ac cyathos: in quibus offerēda

uebendam mensam. Parabis et

acetabula ac phialas. i. thuribu

la ac cyathos: in quibus offerēda

uebendam mensam. Parabis et

acetabula ac phialas. i. thuribu

la ac cyathos: in quibus offerēda

uebendam mensam. Parabis et

acetabula ac phialas. i. thuribu

la ac cyathos: in quibus offerēda

uebendam mensam. Parabis et

acetabula ac phialas. i. thuribu

la ac cyathos: in quibus offerēda

uebendam mensam. Parabis et

acetabula ac phialas. i. thuribu

la ac cyathos: in quibus offerēda

uebendam mensam. Parabis et

acetabula ac phialas. i. thuribu

la ac cyathos: in quibus offerēda

uebendam mensam. Parabis et

acetabula ac phialas. i. thuribu

la ac cyathos: in quibus offerēda

uebendam mensam. Parabis et

acetabula ac phialas. i. thuribu

la ac cyathos: in quibus offerēda

uebendam mensam. Parabis et

acetabula ac phialas. i. thuribu

la ac cyathos: in quibus offerēda

uebendam mensam. Parabis et

acetabula ac phialas. i. thuribu

la ac cyathos: in quibus offerēda

uebendam mensam. Parabis et

acetabula ac phialas. i. thuribu

la ac cyathos: in quibus offerēda

uebendam mensam. Parabis et

acetabula ac phialas. i. thuribu

la ac cyathos: in quibus offerēda

uebendam mensam. Parabis et

acetabula ac phialas. i. thuribu

la ac cyathos: in quibus offerēda

uebendam mensam. Parabis et

acetabula ac phialas. i. thuribu

la ac cyathos: in quibus offerēda

uebendam mensam. Parabis et

acetabula ac phialas. i. thuribu

la ac cyathos: in quibus offerēda

uebendam mensam. Parabis et

acetabula ac phialas. i. thuribu

la ac cyathos: in quibus offerēda

lilia. qz multi coniugati ante legem. sub lege. et sub prophetis erant: qui verbis domini audire. via eius currere. bonorum operum semina expectare gaudent.

¶ Bed. Item ex alio latere. primus calamus secundus et tertius cyphos et spherulas tria quoque habebat lilia. qz in vtroque testamento in doctoribus in continentibus et in coniugatis deo devotis. tres fuerunt ordines temporis distantia. In primitiva. scilicet ecclesia de israel. in nostra electione de gentibus. In ultima collectione reliquiarum israel: qui omnes suo tempore verbo vite teberi in via paratis sperare. candorem perpetue lucis videre desiderant.

¶ In ipso autem.

¶ Bed. Dixim. ipsum candelabrum. id est stipitem candelabrum medius de quo calami procedunt significare christum. de cuius gratia iusti quodque habent boni accipiunt. **¶ In** ego sum vitis vos palmites etc. Quasi ergo sum candelabrum vos calami. Sicut calamus non potest se erigere ad supportandum lucem nisi sit in candelabro: sic et vos nisi in me manseritis. lucem veritatis et fidei ferre non valebitis. In candelabro quatuor cyphos. qz in quatuor libris evangelii de domino scriptis gustu vini nominis. doctrinam invenimus quod non vites veteres. iterum adducimus. sed innouata per spiritum corda capiunt.

¶ Spheruleque per singulos etc. **¶ Bed.** Sunt per singulos cyphos spherule simul et lilia. qz idem dominus qui poculum sapientie spiritualis propinavit. cursum quoque operationis inoffensum ostendit. et ut habere possimus donavit. et ne in vacuum curramus claritate patris celestis promissit. et adiutus eius gratia sua nobis patefecit. vel quod sub duobus calamis per tria loca cyphi spherule et lilia fieri mandantur: possumus dicere quod tribus fidelium gradibus coniugatorum continentium. virginum. doctum veritatis apertum. cursum operationis impetravit. et hereditatis immarcescibilis benedictione promissit et donavit. apte quoque cyphi. spherule. et lilia. non super calamos. sed sub calamis esse debent. quod corda predicantium. immo electorum omnium ne ad infima labant. donis. mandatis. et promissionibus dominicis sustentant. et ad amanda celestia subleuant. **¶ In** lena eius sub capite meo. et dextra eius. am me.

¶ Be. Cyphi. spherule. et lilia sub duobus calamis sunt. qz in vtroque testamento fidelibus quibus ceremoniarum distantibus eadem domino servandi mandata. eadem regni celestis est conservata gloria. Quartus autem cyphus. spherula lili. que supra omnes calamos iuxta sublimitatem suam candelabrum proprie ad christum pertinent: qui non solum electis virtutis scientia et operatione et remunerationem tribuit. sed etiam in se ipso figuram cyphi ostendit: cum se plenam spiritu sancto esse ostendit. Et spherule cum exultavit ut gigas ad. c. vi. Lili quoque cum ascendens ad celos apud patrem clarificatus est. Bene hic cyphus spherula et lili. aliorum calamus eminet: quod dona que christo deus contulit omne transcendunt modum humane capacitatis. Unicusque enim data est gratia secundum mensuram donationis christi. In ipso autem habitat omnis plenitudo divinitatis corporalis.

¶ Et spherule igitur etc. **¶ Be.** Dime opus candelabri. id est stipites et calami ex ipso procedentes cum omni suo ornatu de auro sunt: quod ipse christus immunitis a peccato: et iusticie operibus clarus apparuit in mundo. cuius innocencie et iusticie membra eius in hac vita pro posse imitantur. In futuro ipsi ad herendum veraciter perficient. Ipse aurum ductile fuit. ductile enim feriendo produciuntur et redemptor noster ex conceptione et natiuitate perfectus deus et homo passionis ictus pertulit. et sic ad resurrectionis gloriam pervenit: et omnes qui volunt pie vivere in illo persecutionem patiuntur ictibus passionis ad immortalitatis gloriam dilatandi. **¶ In** in tribulatione dilatasti michi.

¶ Facies et lucernas etc. **¶ Bed.** Lucerne septem. septem sunt dona spiritus sancti. qui in christo tempore manserunt: et fidelibus secundum voluntatem eius

distributa sunt: hinc super candelabrum ponuntur: quod requirit super eum spiritus sapientie et intellectus.

¶ Et luceant ex adverso etc. **¶ Bed.** Unde ut mederer contritis corde et predicarem captivis indulgentiam etc. Lucerne candelabri ex adverso tater naculum illustrabant: cum christus plenus gratia et veritate omnibus tribuebat de sua plenitudine. Pauperibus et pauperibus verbum evangelii committens. pauperibus medellam indulgentie conferens. **¶ Runc** tempus esse parcedi

in futuro universalis iudicii tempore affirmas.

¶ Emunctoria etc.

¶ Bed. Verba quibus manifeste signatur plurimis non legis litterarum sed spirituales sensu esse servandam. **¶ In.** Si circi ad idem christus nihil vobis perdit.

¶ Bed. Emunctoria et vasa ubi quod emuncta sunt extinguuntur. sunt de auro purissimo: quod divina sunt verba quibus cessio ceremoniarum predicatur. et gratia dei sunt illustrata corda. in quibus legis umbra finem accepit: ut succedens evangelii veritas clari luceat. **¶ Constat** enim apostolos ante passionem soluisse sabbatum. et post ascensionem domini: et adventum spiritus sancti finem penitus imposuisse legalibus hostijs. In his ergo liliis emuncta extinguuntur.

et unde spiritus domini super me. et unde ut mederer contritis corde et predicarem.

¶ Teas super candelabrum: ut luceant

et mensa in septentrionali parte. vel plaga erat posita. candelabrum autem e regione in australi parte non recte sed oblique. et ad illustrandum tabernaculum. et forpices. quibus liliis emungebantur ut melius lucerent. et verba divina.

¶ Ex adverso. Emunctoria quoque

et vasa. que sunt corpora sanctorum et corda. et legibus observantia.

¶ et ubi ea quod emuncta sunt extinguuntur.

et quod tunc carnaliter agebatur que nunc spiritu aliter divinam claritatem habent. et quod verba divina et dei gratia illustrat corda sanctorum.

¶ fiat ex auro purissimo. Dime

et vel opus. schasti.

¶ pondus candelabri cum universis

et electis. et quod est maximum in ponderibus et significat perfectionem christi et ecclesie.

¶ vasis suis habebit talentum auri

et multiplicitas christi et ecclesie sacramenta.

angelica consuetudine et spontanea servitutis purissimi. Inspice et fac scilicet et exem

humilitatem.

¶ plar quod tibi in monte monstratum est

et. XXVI.

banet. In quibus litteralis observantia completa exordium gratie mundo clarius exhibuit. Ite finita mortali vita et succedenti immortalitati cessabit ex parte maxima opera vel dona lucis. quibus nunc vivimus ut sequantur semina eterne lucis in presentia divine visionis. scriptura que hinc futura testatur. Emunctoria sunt aurea spe future claritatis eximia vasa. in quibus quod emuncta sunt extinguuntur. corda et corda sanctorum immortalia. et ideo auro similata. in quibus hinc mutatio fiet: ut post temporalia dei beneficia perveniant ad eterna quasi emunctoria et vasa aurea preter apostolicos differentias presentium et futurorum bonorum dicere: hinc prophete evacuabuntur. sine lingua cessabunt etc.

¶ Bed. Emunctoria quoque etc. Sunt quedam in scripturis precepta. et in hac vita et in futura perpetuo observanda. (verbi gratia) Non habebis deos alienos. Diliges dominum. et e. et cor. et etc. Sunt alia que toto tempore huius vite observari intenduntur. ut in futuro merces retribuatur. Sicut illud. facite vobis amicos de mammona. etc. Sunt alia que in veteri testamento iubente domino servata. iam choruscante evangelio non iuxta litteram sed mysticum sensum observantur. sicut sabbatum. ritus hostiarum. et huiusmodi. que suo tempore custodita a populo dei quasi liliis in lucernis candelabri ardebant infusa oleo devotionis. in celsa igne verbi celestis. **¶ Quod** vero ab apostolis predicabatur hoc omnia esse finita. et spiritualiter tamen esse servanda. emungebantur liliis candelabri. ut repata melius lucerent. quod sublimi intellecta luce doctrinam salutaris presentis. de repatione lucernarum. et scripturarum intelligentia sublimiore dicit. Comeditis vetustissima vetez. et vetera nonis. supponentibus abijcietis. Et alibi. Ecce nova facio omnia.

¶ Dime pondus etc. **¶ Bed.** Hoc est omne corpus christi cum ipso. et omnes electi a summo usque ad infimum. quod omnes quibus in diversis gradibus. et statibus. sexibus. vni eademque auctoritate perpetue lucis tempore suo et loco quasi candelabro aureo fixa mente inherant. ut eiusdem lucis participes fiant. Talentum pondus plenus. et perfectum est. quod iustus dominus in omnibus vijs suis. et qui gratiam fidelibus suis ut bene operentur tribuit: et coronam iusticie reddit: reprobis quoque iuxta opera restituit. qui vero instar auri bonis operibus fulgent in candelabro domini. perficiunt. quod glorie conditoris participes fiunt. **¶ Qui** autem peccatis graves tanquam plumbum in iudicio apparent. merguntur tanquam plumbum in aquis recrementibus. qui merito scelex in abyssum gravantis pene decidunt.

¶ Inspice et fac etc. **¶ O**stensum est moysi in monte exemplar candelabri quod faceret. et in altitudine contemplationis vidit multiplicitatem christi. et ecclesie sacramenta. que non aperte rudi populo proferre volebat. sed in opere candelabri. et vasorum eius signabat. donec christus veniret. qui sensum figurarum

reuelaret. Unde moriendo velum templi scidit. et arcana sanctorum que tecta fuerant patefecit: discipulis quoque sensum aperuit: ut intelligeret scripturas. Omnis enim scriba doctus in regnum celorum cum ea que in litteris sanctis de fide catholica et actione pia didicerit ipse facere et alios docere precipitur: inspicere et facere secundum exemplar quod sibi in monte monstratum est iubetur. Inspicit enim diligenter exemplar. s. monstratum. et secundum hoc ad inferiora rediens facit. cum que per sublimitatem diuini sermonis intus cre-

XXVI.

Tabernaculum

ita fiet. **De Tabernaculo**

qđ fecit moyses in solitudine. et te-

plum qđ fecit salomō in hierusalem statum

uniuersalis ecclesie si-

gnant: que partim re-

gnat cum domino i ce-

lis: partim peregrinat

a domino i terris. **Tabernaculum** edificium ec-

clesie que in laboribus

erectur: templum fu-

tur: quietis significat:

qđ quotidie animabo

illuc migrantibus perfi-

citur. quia moyses ta-

bernaculum populo dei

dum iret ad terram promissionis condidit. Salomon vero templum in terra

promissionis regno potius construxit: moyses in solitudine salomon in hierusalem. que interpretatur visio pacis. quia hic ecclesia in labore labentis vi-

te in siti et elurie regni edificatur: illic in visione et perceptione vere pacis co-

summatur. Unde in constructione templi dictum est: qđ malleus et securis

et omne ferramentum non sunt audita: preparatis extra hierusalem lapidibus

et lignis et deceteris aptatis. que ibi facillime suo loco reddita aut cemento ne-

cterentur aut clavis. quia in pace beatitudinis non est fides tribulationibus ex-

aminanda. aut vita probanda: sed que hic castigata et sedibus celi aptata

est ibi glutino et vinculis mutue charitatis nunquam dissoluenda in conspectu

conditoris et regis ad inuicem copulanda. Nam cum in hac vita multitudine

nis credentium fiat cor unum et anima una. et sint illis omnia communia. qua

drantur lapides vini in edificium future domus domini. ut absque labore tar-

ditatis suis ordinibus inserantur. et copula diuine et proprie dilectionis iungantur.

De Potest figura vtriusque sanctuarii ita distingui: ut opus taberna-

culi tempus synagoge. opus templi ecclesiam que post incarnationem ad fi-

tem venit. significet. quia moyses tabernaculum cum sola hebreorum plebe

fecit. Salomon vero templum cum proselitorum multitudine fecit. adiun-

te cyro rege cum suis artificibus. qui nec natura. nec professione indigeni:

ori enim populo dei doctores tantum et sua gente fuerunt. ecclesie vero primū

de hebreis. postea crescenti et dilatate etiam de gentibus. sicut lucas. timotheus.

tythus. Veriusque vero domus edificatio totius presentis ecclesie statum que

ab initio mundi usque ad vltimum iusum edificari non desinit. et future glo-

riam vite. qua nunc ex parte fruitur. et post finem seculi in omnibus membris

suis fructura est in eternum mirabili figurarum varietate depingit.

De bisso. **De bisso.** In his quattuor cortinarum coloribus. quattuor

iustificationes exprimentur. In bisso rectoria castitate renitens caro. In bya-

cinto mens suprema cupiens. In purpura caro passionibus subiaccens. In

cocco bis tincto scilicet mens inter passionem dei et primi dilectōis p̄fulgens.

Bisus retorquetur in cortinas tabernaculi. quia lumbi carnis et mentis

refringendi sunt. ut caro a lasciuia motibus. et cor refrinetur a cogitationibus

Hyacinthus aerei et celestis coloris. mentes eorum qui toto desiderio ce-

lestia colunt significat. **Purpura** sanguinei coloris. et de concubiliis sangui-

ne tenota deo corda figurat. et pro deo mori parata.

Longitudo cortine. **De.** Si ab uno usque ad septem omnes in

ordine numeros pleno ordine numeraueris vigintiocto complebis. Unus

enim et duo et tria quattuor et quinque et sex et septem. fiunt vigintiocto. Quia

ergo in partibus septenarij numeri. vicelimum octauis inuenitur. merito in

eo cortinarum longitudo continetur. quia fides sanctorum et patientia vir-

tutum varietate distincta. in omnibus que agit aut patitur. non humani glo-

riam sanctorum. sed superne quietis beatitudinem expectat. hinc est quod viginti-

septem de consummatione tabernaculi scribitur: qui de perfectione ecclesie can-

tatur. Unde adorare dominum in atrio. s. eius. et in templo eius omnes dicunt

gloriam: quia in hoc perfectione est peregrinantis ecclesie. ut per fidem et opera

bona ad requiem tendat.

Unius mensure fiant uniuersa tentoria. **De.** Et si vari-

ante pictura cortine differant. una tamen erant omnes longitudinis et lati-

tudinis mensura tem-

perate. quia et si dona-

tionem habet electi dis-

ferentes. unus tamen

dominus. una fides.

unus baptisma. unus

deus et pater omnium

et filius et spiritus sanctus.

Quingz cortine

sibi iunguntur. **De.** Narrat ioseph

quod tabule testamenti

ita fuerint decalago le-

gis conscripte. ut vira-

que tabula contineret qui

na verba. Unde et cor-

tine decem que pulcri-

tudines tabernaculi in

te complebantur. ita te-

porum congruo dilinge-

bantur. ut quingz in

vtraque parte simul per-

manerent. ut hec inu-

entes ministri sanctorum

cum populo ad mone-

rentur semper obserua-

re legem. que decem ver-

ba in duabus tabulis comprehensa. sed quinario numero per vtraque distincta

De. Vel priores quingz que frontem et primas tabernaculi prece pro-

tegebant vel faciebant. antiquum dei populum signauerunt: qui decreta le-

gis in sacramento circum passionis hostiarum et carum carum secundum lit-

teram legis implebat. Sequentes vero quingz que posteriora tegebant. vel

faciebant nos designauerunt. qui post aduentum domini sacramenta legis

spiritaliter ipso reuelante seruamus. Quingz cortine vnius operis. et eiusdem

teporis coloribus. sed quingz sibi coniuncte. quia omnes vtriusque testamen-

ti cultores in unum deum credebant. et vnius pietatis et castitatis operibus

seruebant. sed in celebratione sacramentorum suas vtriusque populus partes

agebat. Nam passionis sacramentum. per quam vtriusque redempti sumus. il-

li in carne et sanguine victimarum. nos in oblatione panis et vini celebramus.

Illi venturam natiuitatem. passionem. resurrectionem credebant et confite-

bantur. Nos iam facta. nec ulterius facienda. Sed cum tabernaculum eri-

gebatur. omnes ad inuicem cortine neciebantur. quia cum vniuersa ecclesie

pulcritudo ab initio usque ad finem seculi pendit. quasi una decem cortina

rum conexione tabernaculum decoratur.

Ansulas hyacinthinas. **De.** Ansulas hyacinthinas cortine in-

licem copulantur. cum spes superne beatitudinis vniuersa omnium sanctorum

corda una deuotione coniungit. que ansule apte dicuntur. quia non solum

in lateribus. sed etiam in summis. id est. in extremis angulorum termi-

nis fiebant. quia non tantum vita et opera sanctorum comuni ad perfectio-

nem itinere recte intentionis properant. sed initium bonae conuersationis quod

per confessionem fidei et sacramentorum celestium perceptionem gerunt. non

ab inuicem diuersum. sed pari veritatis gratia omnes habent. connexus ter-

minum huius vite eiusdem spei. cum ita oculos in morte claudunt. ut per ce-

ptum prius viatico mysterij celestis citius ad veram vitam venturos. et in ea se perpetuo mansuros confidunt.

De. Preceptum est quoque fieri fimbrias per angulos palliorum et vit-

tas hyacinthinas. quia electi qui deum videre desiderant. ita se operibus

iusticie induunt. ut non ab hominibus. sed a deo mercedem requirant. In

de ibi additur. quas cum viderint recordentur mandatorum dei. ne sequa-

tur cogitationes suas. **Cortine** quoque hyacinthinis coniuncte ansulis.

ut qui viderint recordentur mandatorum celestium. et nos ita legentes no-

uerim. quod hic viuentes filij. promissionis eterne temporis et locis distam. si in ce-

lesti patria a quattuor ventis collecti. inuicem sibi societate coniungemur.

Quinquagenas ansas. **De.** In quinquagesimo anno. s. in

bilco. s. diuitiente vel iniuncto. secundum legem omnis populus ab omni labore

terre quiescebat. et omnia soluebantur. **In nouo** quoque testamento spi-

ritus sancti gratia die pentecostes in quinquagesimo dominice resurrectionis

et resurrectionis. **De.** Narrat ioseph

quod tabule testamenti

ita fuerint decalago le-

gis conscripte. ut vira-

que tabula contineret qui

na verba. Unde et cor-

tine decem que pulcri-

tudines tabernaculi in

te complebantur. ita te-

porum congruo dilinge-

bantur. ut quingz in

vtraque parte simul per-

manerent. ut hec inu-

entes ministri sanctorum

cum populo ad mone-

rentur semper obserua-

re legem. que decem ver-

ba in duabus tabulis comprehensa. sed quinario numero per vtraque distincta

De. Vel priores quingz que frontem et primas tabernaculi prece pro-

tegebant vel faciebant. antiquum dei populum signauerunt: qui decreta le-

gis in sacramento circum passionis hostiarum et carum carum secundum lit-

teram legis implebat. Sequentes vero quingz que posteriora tegebant. vel

faciebant nos designauerunt. qui post aduentum domini sacramenta legis

spiritaliter ipso reuelante seruamus. Quingz cortine vnius operis. et eiusdem

teporis coloribus. sed quingz sibi coniuncte. quia omnes vtriusque testamen-

ti cultores in unum deum credebant. et vnius pietatis et castitatis operibus

seruebant. sed in celebratione sacramentorum suas vtriusque populus partes

agebat. Nam passionis sacramentum. per quam vtriusque redempti sumus. il-

li in carne et sanguine victimarum. nos in oblatione panis et vini celebramus.

Illi venturam natiuitatem. passionem. resurrectionem credebant et confite-

bantur. Nos iam facta. nec ulterius facienda. Sed cum tabernaculum eri-

gebatur. omnes ad inuicem cortine neciebantur. quia cum vniuersa ecclesie

pulcritudo ab initio usque ad finem seculi pendit. quasi una decem cortina

rum conexione tabernaculum decoratur.

Ansulas hyacinthinas. **De.** Ansulas hyacinthinas cortine in-

licem copulantur. cum spes superne beatitudinis vniuersa omnium sanctorum

corda una deuotione coniungit. que ansule apte dicuntur. quia non solum

in lateribus. sed etiam in summis. id est. in extremis angulorum termi-

nis fiebant. quia non tantum vita et opera sanctorum comuni ad perfectio-

nem itinere recte intentionis properant. sed initium bonae conuersationis quod

per confessionem fidei et sacramentorum celestium perceptionem gerunt. non

ab inuicem diuersum. sed pari veritatis gratia omnes habent. connexus ter-

minum huius vite eiusdem spei. cum ita oculos in morte claudunt. ut per ce-

ptum prius viatico mysterij celestis citius ad veram vitam venturos. et in ea se perpetuo mansuros confidunt.

De. Preceptum est quoque fieri fimbrias per angulos palliorum et vit-

tas hyacinthinas. quia electi qui deum videre desiderant. ita se operibus

iusticie induunt. ut non ab hominibus. sed a deo mercedem requirant. In

de ibi additur. quas cum viderint recordentur mandatorum dei. ne sequa-

tur cogitationes suas. **Cortine** quoque hyacinthinis coniuncte ansulis.

ut qui viderint recordentur mandatorum celestium. et nos ita legentes no-

uerim. quod hic viuentes filij. promissionis eterne temporis et locis distam. si in ce-

lesti patria a quattuor ventis collecti. inuicem sibi societate coniungemur.

die in apostolos venit: et initia ecclesie suo adventu consecrauit. In h ergo numero vel gratia spū sancti vel future gaudiū beatitudinis ad quā p eun temp spiritū puenit: et in cui pceptōe veraciter q̄scit et gaudet recte figurat.

¶ Bed. Quinquaginta ansas habent cortine: q̄ dono spū sancti agit ut in societate pacis q̄ est vinculi pfectionis sibi inuicē copulēt electi futuri quoq̄ spes et memoria societatis et pacis q̄ in hac vita habet temporibus vel locis discretos vna facit pietate concordēs.

¶ Bed. Cortine in vtrāq̄ pte habent ansas. ut proximas sibi vtrūq̄ cortinas singule quasi extensis hinc inde brachijs amplectant: q̄ necesse est ut fideles q̄ nos in xpō p̄cellerūt et q̄ secuti sunt obnīs pietatis vniis amplectant: et qui nos erudiebāt in chris̄to et quos erudiūm? vno oēs in xpō veneremur affectu. Sic enī ad faciē creatoris debem? bene viuendo pperare ut currentē nobiscum nō teleram? primum s̄ vna puenire studeamus: q̄ et cortine singule ita p̄ adminicula tabulaz ad supiora asce debant: ita intus etia supioribz vario picture flore fulgebāt. ut non eas q̄ secum in altū ferebant. vel in alto positę fulgebant cortinas telerēt. Sic ergo proficientes nobiscū in omī seruitio fideles nō teleram? sed digna veneratione tractemus. Ansā ergo cōtra ansam venit. ut alii aptet altera. cū iusti concordī virtutū qualitate fēderantur.

¶ Facies et quinquaginta zc. Bed. Hoc pleni? explicat cū dicitur quinquaginta fudit circulos aureos zc. Quinquagenarius requiē in spiritali sancto designat. Circulus nec initū habet nec finē. Atq̄ ceteris metallis claritate preciosius. In quinquaginta ergo circulis aureis ppetua claritas et dara ppetuitas summe quietis exprimit. Videntur cortinaz ansas circuli ut vni ex omībz tabernaculū fiat. cū gloria supni regni fidelū mētibz se infudit. ut tali glorio inspirationis vna ex vtrōq̄ populo. immo ex omībz electis chris̄ti ecclesia perficiatur.

¶ Facies et saga zc. Bed. Hoc in sequentibz ita repit. fecit et saga. et de pilis capraz zc. Saga quibz opitū tabernaculū. rectores sunt quoz in dūstria et labore decus ecclesie protegit semp et munificē vita et fides sancto nam ab hereticis corrumpat. vel falsoz catholicoz improbitate fēdetur. vel vicioz sordē contaminetur. nec inopia temporalū contristat. Qui quanto attentius tentationū violentias sustinent et repellunt: tanto subditis domio libertatē seruiēdi tribuūt. et quasi intus fulgendi cortinis copiam p̄stānt. dum quasi saga foris tempestates tolerant.

¶ Saga cilicina. Proflas hominū mentes significant: q̄ occulto dei iudicio q̄uis dūre p̄feruntur: q̄ seruire curis temporalibz nō timent. ut tentatione ventos et pluuias porrent.

¶ Bed. Facies et saga zc. Cilicina penitentū est. Vn. Ego autē cum michi molesti essent induebar cilicio. Id ē. habui penitentię et humilitatis. quo furorē psequentiū aut leuius ferrem placidus aut mitigarem. Nam si capre pili vel pelles capraz semp significarēt fetores penitentium. nō ipm animal inter munda computaret. nec in laude sponsi diceret. Capilli tui sicut grex caprarum zc. Saga ergo q̄ sanctos p̄dicatores significant. cilicina sunt. et nō sunt. q̄ quo studiosius corda purificant: plura inueniunt quibz se ipsos reprebendant. Vnde humiliter fatentur: q̄ in multis offendimus omnes. et si dixerimus. q̄ peccatū nō habem? ipsi nos seducim? zc. quoz tamē corda quātē sint pfectōis declarāt. cū dicit. Longitudo sagi vni? zc.

¶ Bed. Saga ci. Vel de pilis capraz et vndecim sunt. p̄dicatores enim quo altiores merito. eo humiliores animo. Iuxta illud. q̄to maior es: humilia te in omībz. Vndecim enī qui tenariū transiit. nec ad dyodenariū puenit. i. apostolicū numer. transgressionē significat decalogi. In vndecimo quoq̄ psalmo p̄pheta cōqueritur dicens. Saluum me fac. d. q̄. defecit sanet? zc. Hoc numero tacite designans. q̄ hmoi homines duplicis lūguę et cordis. nec decalogi p̄cepta custodiāt. nec apostolicā gratiā percipiant.

¶ Augu. Vndecim sunt vela capillacea. i. cilicina. In peccatis enī trans-

gressio est. q̄ in vndenario significat. qui tenariū. i. legem transgredit. ideo vndecim p̄ septē multiplicata faciūt. lxxviij. in quo dominus significauit omnem remissionem dicens. Nō dico tibi septies. sed vsq̄ septuagesies septies quot generationes repiuntur cum lucas a baptismo dñi numerans sursum versus principiū ascendit. et adam vsq̄ ad tēū puenit. Ad hoc enī significatio peccatorū fit in his vestibz. ut p confessionē expriment. et p gratiā quę data est ecclesie aboleantur et tegantur. Vnde. Beati quozum remisse sunt iniquitates. et quozum tecta sunt peccata.

¶ Industria et labore. S. decus. S. ecclesie. **¶ Ad operiendū tectum tabernaculi.** Longitudo sagi vniū habet

S. q̄ decalogū legis in fide sancte trinitatis perficiunt. S. amplitudo sincere charitatis quę cōmendatur in quattuor euāgelis.

¶ bit triginta cubitos: et latitudo quattuor. Et qua erit mensura sago

S. q̄ fides vna qua saluatur ecclesia. et vna vita eterna ad quā festinat.

rum oim. et quibz quinqz iunges

S. doctores noui testamenti. qui omnia quę in sex etatibus mundi dicta vel facta sunt. in adiutorū p̄dicatōis allumit. vel in sexta etate positi oia spiritūaliter interpretantur.

seorsū: et sex sibi mutuo copulabis

perficiunt. qua perfectione in hac vita nulla potest esse sublimior. Latitudo quattuor cubitorum. quo amplitudo sincere charitatis quasi in signo commendatur exprimitur. Operiunt ergo tectū tabernaculi saga vndecim et de pilis capraz. Sic in longitudine triginta cubitos. in latitudine hnt quattuor. q̄ summi illi p̄dicatores qui vitam fidelū exhortādo. et intercedendo quoti diana sollicitudine. vigilijs. ieiunijs. et sua nuditate. p̄tegnunt. qui se contemplata supne puritatis excellentia peccatores cōfident. sed secundū humanę p̄fectionis modū inter hoīes sublimantur.

¶ Et qua erit m. zc. Bed. Quia vna est fides in qua saluatur ecclesia et vna vita eterna ad quā festinat. Vnde qui in vineam domini diuerso tēpore ad operandum intrauerunt. omnes vno tenario remunerantur. diuisio ergo sagorum in quinqz et sex intelligi potest. ut supra de cortinis in quibz et quinqz diuisis exposuimus: q̄ doctores vtriusq̄ testamenti significant.

¶ Quinqz. i. saga antiqui populi dei magistros. qui moysaice tantū legis sacramenta p̄dicabant. vel q̄ in quinqz etatibz mundi vitaz docebant. Sex ante magistros noui testamenti. q̄ omnia quę diuina scriptura in sex etatibz seculi facta vel dicta refert. in adiutorium et exemplum p̄dicatōis sue assumunt. et passionē chris̄ti p quā mundus sexta sabbati redemptus est. palatium esse testantur. Vn p̄cipitur in fronte tecti sextum sagum duplicari. p̄p̄ confessionem. i. et imitationē. i. dominice passionis. Non enim sufficit credere in confessionem mortis domini et resurrectionis baptizari et consecrari. nisi baptizatus quisq̄ studuerit similitudini mortis domini viuendo et patiēdo similari. ut fiat particeps resurrectionis. Si quidē ad litteram frontem tecti ingressam tabernaculi dicit. ubi nō tabulę. sed columnę et rectis ab angulo tabulaz vsq̄ ad angulum protentus ponebatur. q̄tum enī ad formā op̄is pertinet. ibi magis opus erat geminato sagorum munimento. vbi solidi parietis firmitas aletat.

¶ Bed. Intuere etiā mensurā cortinaz quibz tegitur domus: qualiter fatis possint cōuenire mēsuris. Decem erant cortine habentes singule longitudinis vigintiocto cubitos. latitudinis quattuor. quę simul iunctę. et i vna compositum tabernaculum implebant latitudine sua cubitos quadraginta. Suspende ergo cortinas q̄ habent singule longitudinis vigintiocto cubitos. et pone in domum cuius mensura est in transuerso triginta cubitorum. et videbis q̄ cortine habebunt in equalitate quę est inter parietes: cubitos decem. In ascensu autē vel descensu qui est iuxta parietes habebunt cubitos nouenos. Sicq̄ fit ut summitas cortinaz terram tangere non possit: s̄ mēsurā vniū cubiti a terra altior absit. Item videbis q̄ cortine habent in equalitate p longitudinē domus cubitos triginta. In ascensu autē vel descensu. qd est in orientali vel occidentali latere domus cubitos quinos. Ideoq̄ eadem lateralis summitas cortinarum non vsq̄ ad terram peringit. sed quinis cubitis adest a terra altior. Vnde necesse sit ut quini cubiti cortinarum

¶ Ad operiendū tecta. Salicet ne interiora tēra. clara. q̄ libet aduersitate turtetur. alioquin nec bisul fulget. nec coccus corruscat. nec byacinthus ceruleo colore decorat.

¶ Longitudo sagi. Bed. Longitudo habet tenariū numerum et hunc triplicatū. quo indicatur virtus eozū qui decalogū legis in fide sanctę trinitatis q̄ p dilectionē operatur

perficiunt. qua perfectione in hac vita nulla potest esse sublimior. Latitudo quattuor cubitorum. quo amplitudo sincere charitatis quasi in signo commendatur exprimitur. Operiunt ergo tectū tabernaculi saga vndecim et de pilis capraz. Sic in longitudine triginta cubitos. in latitudine hnt quattuor. q̄ summi illi p̄dicatores qui vitam fidelū exhortādo. et intercedendo quoti diana sollicitudine. vigilijs. ieiunijs. et sua nuditate. p̄tegnunt. qui se contemplata supne puritatis excellentia peccatores cōfident. sed secundū humanę p̄fectionis modū inter hoīes sublimantur.

¶ Et qua erit m. zc. Bed. Quia vna est fides in qua saluatur ecclesia et vna vita eterna ad quā festinat. Vnde qui in vineam domini diuerso tēpore ad operandum intrauerunt. omnes vno tenario remunerantur. diuisio ergo sagorum in quinqz et sex intelligi potest. ut supra de cortinis in quibz et quinqz diuisis exposuimus: q̄ doctores vtriusq̄ testamenti significant.

¶ Quinqz. i. saga antiqui populi dei magistros. qui moysaice tantū legis sacramenta p̄dicabant. vel q̄ in quinqz etatibz mundi vitaz docebant. Sex ante magistros noui testamenti. q̄ omnia quę diuina scriptura in sex etatibz seculi facta vel dicta refert. in adiutorium et exemplum p̄dicatōis sue assumunt. et passionē chris̄ti p quā mundus sexta sabbati redemptus est. palatium esse testantur. Vn p̄cipitur in fronte tecti sextum sagum duplicari. p̄p̄ confessionem. i. et imitationē. i. dominice passionis. Non enim sufficit credere in confessionem mortis domini et resurrectionis baptizari et consecrari. nisi baptizatus quisq̄ studuerit similitudini mortis domini viuendo et patiēdo similari. ut fiat particeps resurrectionis. Si quidē ad litteram frontem tecti ingressam tabernaculi dicit. ubi nō tabulę. sed columnę et rectis ab angulo tabulaz vsq̄ ad angulum protentus ponebatur. q̄tum enī ad formā op̄is pertinet. ibi magis opus erat geminato sagorum munimento. vbi solidi parietis firmitas aletat.

¶ Bed. Intuere etiā mensurā cortinaz quibz tegitur domus: qualiter fatis possint cōuenire mēsuris. Decem erant cortine habentes singule longitudinis vigintiocto cubitos. latitudinis quattuor. quę simul iunctę. et i vna compositum tabernaculum implebant latitudine sua cubitos quadraginta. Suspende ergo cortinas q̄ habent singule longitudinis vigintiocto cubitos. et pone in domum cuius mensura est in transuerso triginta cubitorum. et videbis q̄ cortine habebunt in equalitate quę est inter parietes: cubitos decem. In ascensu autē vel descensu qui est iuxta parietes habebunt cubitos nouenos. Sicq̄ fit ut summitas cortinaz terram tangere non possit: s̄ mēsurā vniū cubiti a terra altior absit. Item videbis q̄ cortine habent in equalitate p longitudinē domus cubitos triginta. In ascensu autē vel descensu. qd est in orientali vel occidentali latere domus cubitos quinos. Ideoq̄ eadem lateralis summitas cortinarum non vsq̄ ad terram peringit. sed quinis cubitis adest a terra altior. Vnde necesse sit ut quini cubiti cortinarum

qui cessantibus parietibus superfluit inducantur ad invicem in occidentali la-
tere ⁊ orientali sibiq; mutuo iungantur ⁊ sic fiat vt vndiq; totum contingat
excepto vno cubito intra terrā contegant. hec de continis.

Red. Saga tricenos habent cabitos longitudinis. quaternos latitudinis. 7 quia vnde cum erant. coniuncta in innice p latera. quadraginta quatuor cabitos implebant. pone ergo 7 hec in domo. 7 quia concordat longitudo sagorum cum funiculo quo domum metiebaris in trasuerfum. fit vt summitas eor. ad ter.

[illegible]

Sextum sagum ¶ Mystice vero in fronte tecti sextum sagum duplicatur. cum omnes qui sanctam intrant ecclesiam: ita fidei sacramento dominice passionis iniciantur. ut huius quoque imitatione semper sibi viuendum esse intelligant. quasi enim in ingressu sextum sagum duplicatur: ut dominice passionis sacramenta consequimur. et exemplis instruiamur. De sacramentis ait petrus Qui regenerauit nos in speciem viuam per resurrectionem ihesu christi

et mortuis. dicit et de imitatione passionis. xpo igitur passio in carne. et vos
eadem cogitatione affnamini.

Racies ⁊ quinquaginta ansas ꝛc. **Red.** Et hec supra in coti-
nis expositum est. etiā hic intelligi possunt qd. i. recordatio supne quietis que
quinquagenario solet exprimi. corda sanctorū adunat vinculo pacis. **Red.**
qd. saga humilitatem sublimium designat: qui magis suoz meminisſe delicto-
rum q̄ virtutes predicare cupiunt: ⁊ plus de eis quas nodum habent virtu-
tes componant. q̄ d. ba

T & medietas sagi in latitudine duo sunt cubiti. ex
qua medietate operiebantur posteriora tabernacu
lum qd̃ amplius est. ex¹ medietate
li. i. coronaz que pprie dicunt tabernaculi.
eius operiei posteriora tabernacu

li. 2 cubit⁹ ex vna parte pendeat.

z alter ex altera qui plus est in lago
rum longitudine. vtrūq; latus ta
bernaculi pregens. ^{Defensionē.} facies z opo
^{Ecclēsie.}

rimementum aliud tecto de pellibus
† § doctorū qui duces gregis, § unde asserit do-
mino si dei asserit de si an: § aries rubricatus
charis: sanguine passionis crucematus significat
etiā martīres quorū orationib: propiciatur de: pro
pccatis populī. † § martīrio. † § rubricatus super
ponuntur hyacinthine in quib: figuratur vici-
tarietum rubricatis. Et sup hoc

eterna
rursum aliud opimentū de hyaci-
norum cōuersatio in celis est: z mortificata carni
concupiscentia. † Et sicut tabularū ostendit.
thinis pellibus. † Facies z tabula

riatus esset: et non in auribus hominum. sed in pl
 eret. **D**ñe inquit exaudi orationē meā. et c.

Quod autem super fuerit x̄. Bed. **Q**uod
tabernaculi positione disputare necesse est

Quæ ex tabulis et columnis constabant: longi-
tudinem decem, altitudinē similiter de-

in altitudine cingere funiculo (veluti glau-
ris. vsq; ad basim tabule q̄ est e regione in
funiculū. rrr. cubitoꝝ longitudinis esse debe-

os rescelionis: in septentrionali pietate. Itē

funicul². i. a basib² columnaz lurlū .7 p² l²
talē ptē .7 deinde ad bases ei² deorsū: ba
minē gēte .x. f. cōfessionis iurta collūnas

Et cubito ex vna zc. Quia cortin

australi latere dom^o. altero a septentriona
triginta cubitos longitudinis ille duos n

Facies et operi. **Str.** Primum
purpura. et cocco. secundum lagon undecim. tercio
nigro. restrenum erat hyacinthinum et bellum.

ra descēderēt. ad terrā tū n̄ ptingerēt. **S**
ad terrā ptingebant. pelles vero rubricat

De pellib⁹ arietū ꝛc. Bed⁹. Arietes

¶ Un afferte. d. h. dei. al. d. h. an. quall o
te dño i celos imitatores aplox. hinc qu
si belim. i arietes no iatur. in qua erāt du

Rubricatis. De. Rubricantur pelles a

cū apli. 7 aplici viri vltq; ad martiriū de
tentationē piculis ptegāt. dñ psecutōez

tia: 7 opint tabernaculu pelles arietu sub.
 p̄dicatores exemplo passionis 7 patiētis
 deficient muniunt.

De hyacinthinis. pel. z. Be

mortui animalis pars et indicium per pelles ergo hyacinthinas exprimere virtus eorum qui mortificatis illecebris carnis celestem vitam gerunt in terra. et in ter homines positi angelicam puritatem imitantur. quia neque nubent. neque nubentur. hi sunt qui cum mulieribus non sunt. co. virgines. et. Perito ergo pelles hyacinthine suppremit tenent locum. et color celestis celo primum. ut virginales choros spirituali vicinia agnoscant. et hymnorum laudes ei designentur cantantur. Bene autem de velis cortinae et sagor dicitur. quia et si in alto posita ad terram remissa pendunt. quibus cortinae usque ad terram non puerint. Solumque quoque et tabule in altum erecte. bases in altum posita habebant. De rubricatis vero et hyacinthinis pellibus quod in alto rectum opiri dicitur. non quod ad terram de se. quia virtutis ceterae species cum his qui in terra sunt aliquid commune habent. certamen vero martirij et decus virginitatis a terrenis suspensum. cum ubi supernis est coniunctum. Partit enim in tot mentis positus. omnia mundana et ipsum mundum relinquere. et ad videndum mundi conditorem. et quae ultra mundum sunt gaudia peruenire desiderat. Celites quoque duos communem legem qua dicitur. Crescite et multiplicamini et re. ter. intuitu maioris premij transcendunt. altiores ceteris fidelibus et ipso mundo. sedem eligunt. dum biempii sunt ex omnibus primitiis deo et agno. qui latine recte virgines. quasi virtute insignes. vel celites quasi celo beati nominantur. i. celi vitam imitantes.

De lignis sethim. Bed. De tabule apostolorum et successores per quorum sermonem ecclesia dilatata est. Latitudo enim dilatatio fidei est et sacramentorum eius. quae per in iudicia nota. Quamvis in latitudine tabularum dilatatio cordis sanctorum possit intelligi. quia mundum respiciunt. ad celestia petenda accensi. et amicos in deo. et inimicos diligunt. propter deum. Unde nostrum patet ad vos corinthios. cor nostrum dilatatum est. De illa quoque dicit paulus. quia ad perfectum tabernaculum. i. ecclesie. ubi solebat. ita ut ab hierusalem per circuitum usque ad illicum impleverim evangelium christi. Facte autem sunt tabule de lignis sethim. i. spinarum quae curas seculi. delicias voluptates. vel etiam punitiones peccatorum significant. Unde spinae nascuntur in manu temulentium. i. peccata in opibus stulti. quia ergo predicatorum a punitionibus viciorum se expurgare. et omnino mundi curis ac delectationibus exuere studuerunt. ut liberam mentem in amorem dei et proximi dilatarent. et ad predicandum verbis longe lateque possent discurre. recte dicitur. quod de lignis spinarum tabule tabernaculi facte sunt. i. quae omnes aculeos spinosos exurant. et solo candore nitent. sancti enim in peccato primo purificationis concepti et nati sunt. ad quos etiam generalis damnatio illa pertinet. terra tua spinas et tribulos germinabit tibi. Sed christi gratia spinis peccatorum exuti digno virtutum exercitio instruantur. domus sunt aptati.

Quia imputribilia. candore erimia. senia. non multum ab alba spina nisi magnitudine distantia. quae difficile inveniuntur nisi in terris arabie. ubi factum est tabernaculum. nec translatum est nomen bebbegum. quia vix apud alios invenitur hoc lignum.

De singulis denos cubitos habebant in longitudine. in latitudine cubiti ac semissem. longitudo vero altitudo est. quae decem cubitos habebat. quia doctores per observantiam decalogi ad perfectionem tendunt. per denario diurno in vinea christi laborantes. ideo. doctrinae insistentes ut imaginem sui conditoris et regis. quam adam peccante perdidit. restituerent et nomen eius quod peccando amiserunt. recte vivendo recipiant. Solet enim in denario regis nomen et imago contineri. denarius quoque et eo dicitur. quod decem numis completur. et nostra beatitudo dilectione dei et proximi perficitur. deus enim ternario sepe numero propter eam quae ipse est trinitatem figurat. Homo septenario quoque corpus habet ex quatuor elementis. Animo vero substantia triplici solet in scriptura distantia comprehendere. hinc est quod deus diligere toto corde. tota anima. tota virtute precipimur. Decem ergo tabule cubitos habent altitudinis. quia rectores ecclesie hac intentione deo serviunt. ut ipsum in eternum videre mereantur. et ad hoc auditores verbo et ope prouocare. quasi suspendere con-

† et perseverantes. et sanctos exemplo et doctrina ecclesiam munientes.

stantes tabernaculi de lignis sethim: quae singulae denos cubitos in

longitudine habebant. et in latitudine et semissem.

† et perfectione boni. et in initium diuine cognitionis

† et in prosperis et in aduersis iura inuiolata charitatis. ut maiores et minores qui nos in christo praecesserunt. vel secuti sunt plenis et cistis charitatis

In lateribus tabule duae in castramentis brachii tenentes ad perfectionis fastigia tendamus.

tur fiant: quibus tabula alteri tabule connectatur. Atque in hunc modum cunctae tabulae parabuntur.

tendant. Tabulae singulos cubitos et semissem in latitudine habebant. plenus cubitus perfectione operis. dimidius inchoatione diuine cognitionis ostendit. quia iusti perfecte elemosinis orationibus et ieiuniis et bonis possunt opera dare. deus enim interim fide cognoscimus. sed plenam eius cognitionem in futuro speramus. Unde haec est vita eterna. ut cognoscatur te solus. vix deus. Et alibi per te enim cognoscimus. et ex parte pro. Non autem ex parte laboramus. et ex parte predicamus. Implebitur autem cubitus domini promittente. eripias enim et glorificabo eum. et ostendam illi salutare meum.

In lateribus. Bed. In castramentis in lateribus tabulae humilitate significant in mentibus iustorum. per quam maxime sibi fraternam charitate iungant. dum enim corde contrito et humiliato receptaculum in se proximorum dilectioni parant. et se diligendos pietate et deuotione et humilitate. quasi omnes tabulae tabernaculi in alterutrum per in castramentum ne xum copulant. Recte quidem tabernaculo et regulariter ordinata ante compage tabularum figura in castramentum non cernitur. sed quia virtute tabulas adunauit.

† et quater quini viginti sunt. lex autem quinquaginta. gratia noui testamenti quatuor euangelii continetur. et doctores miro veritatis consensu complera in euangelio legis arcana manifestant. et praefigura in lege euangelii sacramenta. et iudaei eo populo. quia notus in iudea deus.

Quatuor viginti erunt in latere meridiano quod vergit ad austrum: quibus

† et pro nitore celestis verbi. et eloquia domini eloquia. et ex-

quadraginta bases argenteas fundationis. et euangelice predicationis.

des: ut binae bases singulis tabulis per duos angulos subiiciantur.

† gentiles qui tenebris et frigore infidelitatis vel ad aduentum christi torpebant.

In latere quoque secundo tabernaculi

rit. parietis stabilitas ostendit. quia humilitas sanctorum qua sibi foris federantur videri non potest. sed ex statu ecclesie pacatissimo quid intus operetur. patet. per quam dispensationem diuine gratiae agit. ut nos eos qui in principio seculi fuerunt fideles. sincere diligant. sicut illos quos in presenti videmus. sine amoris suscipimus. et nos ab illis suscipi credimus.

Quatuor viginti. Bed. Quanta fuerit longitudo tabernaculi non exprimitur specialiter. sed ex eo inuenitur quod parietes viginti tabulis copati sunt. quae singulae singulos cubitos. et semissem latitudinis habent. viginti enim cubiti. et vices semis cubiti triginta faciunt. quam fuisse tabernaculi longitudinem iosephus scribit. Bene autem hoc numero tabernaculi longitudo comprehenditur. quia tres sunt virtutes in quibus principaliter ecclesie perfectio consistit. fides. spes. charitas. quae per decem multiplicantur. ut tricenarius impleatur. dum virtutibus mentis opera iungunt. quae decalogo continentur. ne quis sibi virtutes sine ope putet sufficere.

Quibus et bases. Bed. Bases quibus tabulae sustentabantur. verba sunt et libri legis et prophetarum. quibus apostoli et euangelistae quae scribere et predicare volebant. vera esse et diuina. probabant. unde tunc adimpletum est quod dictum est per prophetas et alibi. hoc autem totum factum est ut adimpleretur scripturae pro. et petrus ait. Habemus firmiter prophetarum sermonem.

Bed. Greg. Per tabulas bases argenteas ordo prophetarum significatur. qui dum primi de domini incarnatione locuti sunt quasi bases a fundamentis surrexerunt. et superpositae fabricae pondera sustinuerunt. et tabulas. i. apostolicam predicationem in mundo dilataram. quasi firmi et fulcres sustinent. quia apostolorum vita predicatione eorum instruitur. et autoritate solidatur. Unde bases binae coniunctae singulis tabulis supponuntur. quia dum prophetae in verbis suis de christi incarnatione concordant. sequentes predicatorum edificant. ut quo a se metipsis non discrepant. illos robustius figant. Ex argento fundi iubent. argenti enim claritas et vbi seruat. line vbi in nigredine vertitur. prophetarum vero dicta ante christi aduentum in vltus spiritualis intelligentie non erant dum conspici per obscuritatem non poterant. et ideo quasi nigra remanebant. sed postquam christus veniens ea ante oculos nostros incarnationis manu tergit. quod quid lucis in eis latebat claruit. sensusque patrum praecedentium in vltum dedit. quia verba rebus exposuit.

Bed. Bene singulis tabulis binae bases supponuntur. ut consensu prophetarum attestationis in omnibus quae apostoli dixere monstret. Vel binae per duos angulos subiunguntur. ut bene suffultis angulis tota recte possit consistere tabula. quia omnis apostolici et euangelici sermonis in prophetis libris initium praesignatur. et finis omnis apostolorum et successorum vita ab initio fidei usque ad finem vitae praesentis mysticis veteris. et inserta est tabulis.

In latere quoque. Bed. Latius meridianum quod vergit ad austrum antiqua dei plebem significat. quae dudum luce scientie legis accipiens. amore dei seruebat. Latius secundum quod vergit ad aquilonem gentes significat. quae

vsq; ad temp⁹ incarnationis tenebris. et frigore infidelitatis torpebat. de qua rum vocatione dicit: dicitur aquiloni da. et austro noli prohibere. Quasi di cam populo gentium diu sine fide argenti: da de filiis tuis qui veniant ad fides meę confessionis et amoris. et plebi israelitice que iam meę cognitionis lumie fruiat. noli prohibere gentes in sorte electionis recipi.

Viginti tabule. Bed. Vnius aut numeri et mensurę. et facturę ta bulas vtriusq; latus habuit: q; vna et eadem fides spes et charitas vtriusq; po pulo per aplos pdicat et ad terrę vterq; regni celestis pmissam voca tur: de vtroq; genera le pceptū accipiunt. Eū tes in mundū vniuer sum pte. enā omni cre i. pceptio et circūscio ni. et absq; vlla differē tia subinfert. Qui cre diderit et baptizatus fu erit. salus erit.

Bine bases. Ba sis est fundamentum a greco qd est basio. i. fundo. p bases ppte significat. quoz auto ritate apli et oēs docto res imitant. bine autē dicunt. ppter cōcordiā pphetarū q omis vnum sepeferunt.

Ad occidentale zc. Bed. Occidentalis plaga q ad vtriusq; pa rietē suscipiēs edificū tabernaculi consumat impletionē ecclesie in fine mundi significat.

quousq; fides et opa tio vtriusq; populi perseveratura. quasi gemini latitudo parietis pertingit. nūq; em vel ante incarnationē defuerit qui ex gentib; crederent. nec vñq; de populo iudeo q; qñis damnato aliqui defunt fideles. Si quis tñ hoc ne gare psumpserit. dicam q; spirituales vtriusq; testamēti doctores q; pro ferunt de thesauro suo noua et vetera vsq; ad finē scilicet sunt i ecclesia pmissuri.

Bed. Ad occidentale vero p. zc. Bene in occidentali plaga tabernacu lum consumatur. quo dies claudit. et astra occidunt. ppter obitum. i. cuiusq; electi. vel generale mundi terminū. Et em quasi sol occidit qui ab hac lu ce p tenebras transitorie mortis ad gaudia lucis et vite migrat eterne. Occi dit omni ecclesie sol in occidente: vt veri in oriente pteritis tenebris oriatur cum finita in aduentu domini vita pteritis seculi. mor dies vera eternita tis apparebit. et q; iustis cum domino regnantib; reprobi in eternum peunt. De hac plaga tabernaculi in sequentib; dicitur. q; mare respiciat. mare scz rubrum in quo demersus exercitus pharaonis. et israel saluatus ad montes syna vbi tabernaculum fecit ascendit. Respicit mare hec plaga. cuz ecclesia post bonoz pfectionem coronata. libere intuetur vicia vel impioz pgnas q; chris to iunante enasit. Vñ egredientur et videbunt cadauera viroz qui p uaricati sunt in me zc. Maris em fluctus profundis turbulenti amari pecca ta significant. quib; repbi male delectati in barat; perditionis merguntur. Nec pretereundū q; cum tabernaculum edificaretur in syna: mare rubz ha buit ad occasum. et introductum per ibelum in terram promissionis colloca tum in sylo: in eadem plaga mare magnum habuit: quia sancti in hac vita domino seruientes in se tabernaculum facientes. superbam impioz iactanti am quasi cito casuram fixa mente respiciunt. et in futura patria cum domo positi perpetuam eorum pgnam sine vlla felicitatis minutione respiciunt: vt maiores ei grates referant. non solum pro bonis que donauit. sed etiaz pro malis a quibus liberauit.

Bed. Bene plaga occidentalis que mare respicere dicta est sex tabulis constat. quia in senario boni operis consummatio notatur. quia in illo mun di ornatu; dñs consummavit. in illo hoiez in principio creauit. In illo gen⁹ humanum sua passione restaurauit. vel quia sex sunt etates seculi. quibus oportet nos bonis operibus perfici. vt ad requiem eternam et resurrectionis gloriam perueniamus.

Et rursum alias duas. Bed. Rursum alie duę tabule exceptis sex primis in angulum intuentur erigi post tergum tabernaculi. que venientē ab orientali plaga parietem excipiunt. et occidentalis plage parieti coniun

qd vergit ad aquilonez viginti ta bulę erunt quadraginta habentel

bases argenteas. Bine bases sin gulis tabulis supponent. Ad occi dentalem vero plagam tabernacu li facies sex tabulas. Et rursum

alias duas q in angulis erigantur post tergū tabernaculi. Fruntq; si

bi coniunctę a deorsum vsq; sursum eundem finem peruenit.

et vna omnes compago retinebit.

duab; quoq; tabulis q in angulis

guntur ad remunerationem future vite pertinet: que post labores et tempora buius vite secuta vel secutura est diuina in sabbatismo. i. requiem animarū post abolitionem corporis. et gloriā resurrectionis vtriusq; populo cōmunis nullo fine terminandam.

Fruntq; coniunctę zc. Bed. Quia omnis electorum vita vna fide et charitate ad celestia tendit. et in vnum finem visionis diuine peruenit. in vna voce recti dogmatis omnis sanctorum predicatorum sermo conuenit.

Recederet em ab inui cem compago tabula rum. si qd vnus ppte ta aut apostolus dixisset: alius negaret.

Duabus quoq;

tabulis zc. Bed. An

gulares tabule tabu

lis parietum per omia

sunt coniunctę: q; fu

turę quietis et immor

talitatis gloriā plenit

vite conuersationi per

fidem spem et charita

tem firmissime conne

ta est. immo stabilis et

inconcussa nra. cōuer

satio perdurat: q; futurā

conuersationem credit

sperat. et diligit: quia

crebro superioz quā

adiutorio ne statibus

turbulentis demouez

decidat cōtinetur. Ide

autem tabule que per

fectionem boni operis

vel futura pgnia testi

gnat: binis lingule ba

lib; sustentantur. quia

hec quoq; omnia ad

ponendę sunt: similis iunctura ser

uabitur. Et erūt simul tabule octo:

et q; hec oia ad cōfirmationē euāgelice. vel apo

bases earū argenteę sedecim: Du

stolice predicatoris cōsona voce futura esse predire

abus basibus p vna tabulā suppu

runt.

taris. Facies et vectes de lignis se

et q; quinq; libros moysi quib; mirabiliter muni

tur ecclesia. et q; ne vacillarent viuētorum.

thim quinq; ad continendas ta

bulas in vno latere tabernaculi. et

et q; ppter quinq; libros legis. quib; oib; idem

precipitur. et q; qd nō solū ptoze dei populum ad

fide et opera lex erudiebat. sed etiam nos in nouo

testamento spiritualiter intellecta. et q; qd ipsam

completionē boni opis quādo ad futura pgnia

de carne egredimur lex nobis bene intellecta pre

quinq; alios in altero. et eiusde;

dicat.

numeri ad occidentālē plagā: q mit

tentur p medias tabulas a summo

vsq; ad summū. Ipsasq; tabulas

confirmacionem euāgelice et apostolice predicationis ppte consona vo

ce futura esse pcederunt.

Bed. Dic non dicitur mensura basium. sed iosephus dicit q; quattuor digi

tis tabule distabant a terra. per qd intelligitur bases quattuor digitorum

fuisse.

Historic. Iosephus scribit q; tabernaculum decem cubitos habuit lati

tudinis. et tabule eius mensura quattuor digitorum a terra suspensę fuerint

ex quo velle videtur intelligi. q; tante altitudinis fuerint bases tabularum

Qui rursum de hoc qd pposuim⁹ capitulo. et de vectib; tabularum ait. poste

rioris autem parietis nonem cubitos sex tabule faciebant. quibus coniunctę

sunt duę alie tabule ex medio cubito septe. quas angulares pseruit ad in

star maiorem tabularum. singule vero tabule annulos habent aureos. p ex

teriorē frontē eminetes. velut quib; dā radiceb; p ordinē ad inuicē fixos

p circuitum respiciētes. et p eos teaurati vectes immisi vno quoq; habente

magnitudinē cubitoz quinq; et atq; ad cōstructionē tabularū. intra batq;

rectis caput vnius cuiusq; in alio vectis capite. velut in modū cocci. ppter

tergū parietū in longitudine positoz. vnus erat ordo p tabulas omnes va

tens. quo p vñctioz vtriusq; parietis latera cōtinēbant in castrationib; ad

inuicē factis. et immisiss ad inuicē. qd sic exquisitū est. vt nec a ventis moue

retur. neq; alia causa tabernaculum conturbaret. sed immobile secuta qui

ete seruaretur.

Facies et vectes zc. Bed. Quinq; vectes q tabulas tabernaculi

continent sunt quinq; libri legis. quoz munimine ecclesia ab omni impuls

one sustentatur. et hoc in vtroq; latere. q; nō solū ptoze dei populi littera

legis erudit ad fidē et opa bona. et nos in nouo. i. deo seruientes eadē

littera spūaliter intellecta maioris gra dulcedinis in pñti ad fidē et virtu

tū opationē instituit. et in futuro ad spem perpetue remunerationis accedit.

Eiusdē numeri vectes ad occidentālē plagā sunt. q; ipsam completionē bo

ni opis quādo ad futura pgnia de carne egredimur. lex nobis bene intelle

cta pdicat. vt interroganti diuini. magister quid boni faciā vt habeā vitam

eternam. Rndit magister bonus. Si vis ad vitam ingredi. serua manda

ta. nec alia q; legis mandata subdidit.

Ipsasq; tabulas zc. Bed. Tabule teauratę tabernaculi pfulget

cā omnis sermo predicatorū lumen celestis sapiētę et beatitudinē pmon

strat. que propter gloriā claritatis auro. propter gemitatē circulo compa

rat; vñ reposita est michi corona iusticię. Quinq; circulos singule habent

tabule non qu

me claritas reg

eadem in tem

tabernaculi fat

amorem in om

facere retribu

Quos o

mir. cum verbu

legis que iusta

fortia videntur

confirmandam

fidelium aperta

et intellectus cla

euangelica fulgi

esse monstratur.

em legimus vñ

impios reuelat

cum suis in arca

tum fuisse. paret

ne diligit iustici

odio habere iniqu

tem. pios de tent

ne eripit. et impio

sia vitione punit

q; lectio instar v

imputabili tate

culum domini. cō

opia mentes fide

ab incursu tentat

peccunite. et q; v

liquei lamine a

restituunt. cū sp

intelligentia myst

plena ostendunt.

Fruges tabu

lione monstrati

euangelice puritat

uationem quan

plo angelorum v

uitutibus in terr

lis sunt angelis et

gelice conuersatio

bas ostendit. quib;

quib; exemplum qu

tabernaculi et minis

aculum iuxta exere

angeli parit

Facies et v

gelice visionis he

ponam habuim

eruo sole colorez

lupturas notabie

Bed. Facies et

uolunt. dicit iosep

tem domum. ecce

lata salomonici ter

minis. viginti lati

ad interiorē dom

et longitudo et lati

culi pars interior. le

tebat cubitoz. De

quare in ptoze tabe

ra consummantes.

et se quine. Relu

per eam introib

lone. vbi sancti dom

in hoc vna esse non

mutab; quasi sacer

red in anno in sanc

thum intellige cui di

chileto. qui senel

ptum sanguine ce

Facies et velum

tabule: non quia quinq; partita est distinctio celestis patrie. sed quia perpetue claritas regni illius in genesi. in exodo. in leuitico. in libro numerorum. et eadem in deuteronomio scripta continentur. et quinq; anuli aurei singulis tabernaculi tabulis erant infixi: quia corda iustorum multum dilatata per amorem in omnibus libris legis non solum correptionem operum sed etiam superne retributionis lucem legunt.

Quos operies laminis et. Bed. Laminis aureis vices operis tur. cum verbis diuine legis que iuxta litteras fortia videntur. et ad confirmandam vitam fidelium aperta superior intellectus claritate et angelica fulgiditate inesse monstratur. Cum enim legimus diluuium impios deluisse. noe cum suis in arca seruatum fuisse: patet quod deus diligat iustitiam. et odio habeat iniquitatem. pios de tentatione eripit. et impios in ista vitione punit. talis quoque lectio instar vectis impurissimi tabernaculi domini continet quia mentes fidelium ab incuria tentationis pręmunt. **Et vices lignei laminis aureis vestiuntur:** cum spiritualis intelligentia mysterijs plena ostenditur.

Eriges tabernaculum iuxta et. Bed. Exemplum tabernaculi in monte monstratum est moysi: quod moratus in secreto cum domino vidit sublimem angelice puritatis et immortalitatis vitam: ad cuius instar humanam conuersationem quantum imitari possibile fuit. instituere iussus est: ut cum exemplo angelorum diuine laudationi unanimi paci sincere castitati ceterisque virtutibus in terra vacarent: confortes in celis esse mererentur. Unde equales sunt angelis et filij dei: cum sint filij resurrectionis. Exemplum ergo angelice conuersationis quam in monte contemplationis vidit: preceptis legalibus ostendit: quibus obseruatis ad angelorum consortium perueniamus in celis. exemplum quoque vite perfectionis et beate retributionis in figura tabernaculi et ministerij sacerdotalis ac leuitici prebuit. Erigitur autem tabernaculum iuxta exemplum in monte monstratum: quando electi ad imitationem angelice puritatis quam contemplari meruit: opus animarum componunt.

Facies et velum de et. Bed. Etiam iuxta litteram pulcritudini celestis visionis hoc congruit. **Et enim decorem flammisq; altorum multiphariam nubium speciem. et ipsam yrim consideras mille trahentem et varios auro sole colores. multo plures et pulchiores quā in velo tabernaculi in celo picturas notabis.** **Bed.** Facies et velum et. Velum hoc quo tabernaculum diuidebatur medium. dicit iosephus ita posita esse. ut viginti cubiti longitudinis ad priorem domum. decem vero pertinerent ad secundam. **Ad** per omnia mensuris salomonici templi conuenit: quod cum esset sexaginta cubitorum longitudinis. viginti latitudinis. et decem altitudinis. habebat separatam: ita ut longitudo et latitudo eiusdem domus interioris una esset. Sic tabernaculi pars interior longitudinem et latitudinem similem. id est. decem habebat cubitoz. De mystico autem sensu huius veli dicit apostolus. exponens quare in priori tabernaculo semper introirent sacerdotes sacrificiorum officia consummantes. In secundo autem semel in anno solus pontifex non sine sanguine. Velum hoc celum significat. In priori tabernaculo quotidie per annum introibant cum sacrificijs sacerdotes: quod huius vite etatem significat: ubi sancti domino semper famulantes quotidiana peccata sine quibus in hac vita esse non possunt. quotidianis operum victimis. et lacrimarum libaminibus quasi sacerdotes dei eripiant. Summum vero sacerdotem qui semel in anno in sancta sanctorum cum sanguine victimarum ingrediebatur illum intellige cui dicitur: tu es sacerdos in eternum secundum ordinem melchisedech. qui semel oblatas pro peccatis nostris: ipse sacerdos et hostia per proprium sanguinem celum intravit. ut appareat vultui dei pro nobis.

Facies et velum et. Bed. Quatenus de pariete meridiano septentrionali et oc-

cidentaliter expositum est. In sequentibus orientale latus qualiter compositum sit monstratur. sed prius de medio pariete quod sancta sanctorum a priore tabernaculo diuidit dicendum est. Quo. s. distinguitur sanctuarium. et sanctuarium sanctuarium. quod apostolus celum interpretatur dicens: quia post velamentum erat secundum tabernaculum. in quo semel in anno ingrediebatur solus pontifex. ferens sanguinem in manu. veli ergo celum. Summum pontifex christus. qui resurgens celum ascendit in sanguine passionis. Bene autem per hoc velum celum innuitur in quo similitudo colorum quibus distinguitur celum. Serenū ei hyacinthinū est. et syderum flamas continet. et diuinitatem planetarum: quorum alij ignei ut mars. alij candidi ut iupiter. alij cerulei ut saturnus. et yris mille trahit aures. lo sole colores.

Ad appendes quattuor et. Bed. Quattuor autem columnę ante quas appensum est velum. potestates celi sunt quattuor eximij virtutibus preclare. et fortitudine. temperantia. prudentia. iusticia que aliter in celis seruauerunt ab angelis et animabus sanctis. Ibi enim subditum esse deo iusticie est. nullus deo preponere bonum vel equare prudentie. deo fortissime coherere fortitudinis. nulla renoxia telecrari temperantia. Hic autem iusticia in subueniendo miseris. prudentia in preueniendo insidijs. fortitudo in agendo in perferendis molestijs. temperantia in coercendis delectationibus prauis. hoc ibi non erit. ubi nichil omnino mali.

Quę et ipse quidem deau. et. Bed. Deaurate sunt columnę ante quas appenditur velum: quia posite intra velum celi virtutes angelorum summe claritatis gratia vestite sunt. Capita habent aurea: quia mente que reguntur. presentia diuine cognitionis et visionis habent illustratam.

Bed et bases argenteas et. Greg. Bases argento vestite. quattuor columnas tabernaculi sustinent. quod predicatorum ecclesie diuino eloquio decorati. ut in cunctis se exemplum prebent quattuor euangelistarum dicta ore et opere portant. Pro interlinari legat.

Bed. Habent columnę bases argenteas. quod omnis natura eorum in se quasi fundamento subsistit: ut laudes decantent suo conditori. et voluntatem eius nobis adhuc peregrinantibus quasi extra velum positis concinibus narrent. Unde et ipsi gratulantes eorum in laudibus exhortando dicimus. Benedicite domino omnes angeli eius et. auro enim sapientie splendor. argento verborum nitore ostenditur.

Grego. Quattuor columnę bases inter esse argenteas. In argento enim claritas diuini verbi accipit. In eloquia domini deo. cal. ar. ig. et. Bases ergo argento vestite quattuor columnas sustinent: quod predicatorum ecclesie diuino eloquio decorati: ut in cunctis se exemplum prebent quattuor euangelistarum dicta ore et opere portant.

Inferet aut et. Bed. Quia in eterno consilio diuinitatis erat quoniam mundus crearet. In quo primum locum habet celestis natura. vel quod firmamentum celi ita factum est: ut nunquam dissoluatur. Quia quod dominus ait. Celi et terra transibunt. te aereo accipienda est. te quo hie. Milu? in celo cognouit tempus suum. Illud enim celum in iudicio igne peritum est: quod post in diluuium pisse. Unde petrus. Celi erant prius et terra et aqua. et per aquam consistens verbo dei. per quem tunc mundus aqua inundatus perijt. Celi autem qui nunc sunt eodem verbo repositi. sunt igne reseruati in die iudicii.

Intra quod pones arcam testimonij et. Bed. Intra hoc velum posita est arca testamenti: quia christus paternorum arcanorum conscius. post passionem et resurrectionem celos celorum ascendens sedet ad dexteram patris.

Diuidentur. Bed. Quia ecclesia quę ex angelis et hominibus constat partim peregrinat in infimis. partim regnat in supernis. adhuc ciues suos dirimente velo celi habet ab inimicis segregatos.

Mensamq; extra. Bed. Mensa et candelabrum tabernaculi tem-
peralia dei beneficia significant. quibus in presenti reficimur et illuminamur: ut
his confortati et adiuti crescente gratia merito ad panem angelorum in celis
manducandum et ad veram mundi lucem intrare valeamus. hec sunt ambo
extra velum: quia in hac vita in scripturis et doctoribus vel ceteris nostre redē-
ptionis sacramentis indigemus. In futuro autem ubi Christus palam patre annun-
ciabit nobis et videbimus sicut est non opus erit nobis externo adminiculo. cum
habitās in electis suis
deus sicut lux illustrat
et sicut panis vitesat
at: quos introducens
gaudium regni perpetua
beatitudine sublimat.

Proximamq; latius
meridianum tabernacu-
li antiquam dei plebem
significat: quae prior lu-
cem diuine cognitionis
et feruorem diuine dile-
ctionis accepit. per hoc
septentrionalis cōgre-
gatam de gentibus eccle-
siam quae sedebat in tene-
bris. Recta ergo disti-
ctione candelabrum quod
in parte australi locat
gratiam prioris populo
datam significat. Me-
sa vero quae stat in parte
aquilonis data nobis
dei beneficia. Et recte
candelabrum contra me-
sam ponitur: quia scripta
ra legis et prophetarum ad
euangelium respiciat testi-
monium phibens ei.

Facies et tentorium.

Exposita nar-
ratione de velo quod san-
ctuarii et sanctuarii sanctuarii diuidebat. redit exponere de orientali latere
sanctuarii quod intermisit. cum cetera latera eius australe et septentrionale et occi-
dentale describeret. Tentorium quod in introitu tabernaculi pulchra varietate cōte-
nit primitiuam signat ecclesiam: diuersis virtutum floribus cōtexta. In multitudine
nis credentium erat cor unum et anima una. Inerat ei hyacinthus: quia celestia co-
gitabat: celestem vitam in terris ducebat. Inerat purpura: quia per Christum mori
parata. Inerat coccyus bis tinctus: quia dei et proximi dilectione flagrabat. In
erat bisillus retorta: quia continentia carnis et animi gaudebat.

Bed. Erat ad istam tabernaculi domum deo psecrata. habens longitudinis cu-
bitos. lxx. latitudinis decem. et altitudinis quatuordecim. rectum habens eque per totum
quo in egipto et in palestina domum edificauit. cum quid tres parietes australe
lis septentrionalis et occidentalis pparati sunt de tabulis ligneis ab utroque la-
tere deauratis. Et orientali parte unius rectis erat. unius introitus fuit. qui per medias
tabulas ab angulo usque ad angulum pueniret. et a summitate vltima huius parietis
usque ad parietem alterum summitate cuius coring tabernaculi et tectum incubu-
ere. ubi et tentorium erat quinquaginta columnis suspensum. Tegebat autem domus velum
et vndique corinis mira varietate contextis. decemque appropinquabat tabernaculi voca-
bantur. Tegebat bis vndique sagis ciliatibus usque ad terram ptingentibus. Et aliud
operimentum tecto de arietum pellibus rubricatis factum est. et super hoc
aliud operimentum de hyacinthinis pellibus. Erat enim velum opere pluma-
rio variatum columnis quattuor appensum quo sanctuarium et sanctuarii
sanctuarium diuidebantur. intra quod posita erat arca testamenti. et contra ar-
cam extra velum altare thymiamatis. Ite in medio ipsius sanctuarii cande-
labrum. In parte australi altare holocausti. Foris ante ingressum sanctuarii
labium gremium inter hoc altare et tabernaculum. et circa omnia atrium taber-
naculi longitudinis habens cubitos centum. latitudinis quinquaginta.

Et quinq; co. Beda. Columnae quibus tentorium suspenditur sunt do-
ctores. quorum mensura robur ad superna erigitur. tanto firmitus do-
cendo alios ad amorem supernorum attollitur. Sicut enim apostoli et apostoli
lici viri per tabulas signantur propter latitudinem doctrine: quia in vniuer-
so mundo predicant euangelium omni creature. vel quia charitatem extendunt
etiam ad inimicos. ita propter inextinguibile meritis robur et intentio semper ad
celestia erectam vocabulo et factura columnarum figurant. Unde iacobus et
cephas et iohannes qui videbantur columnae esse etc.

super arcam testimonium in sancta san-
ctuarium. Temporalia dei beneficia. quibus in presenti refi-
cimur et illuminamur significant. quia in hac vita
tantum indigemus vt perueniamus ad panem an-
gelorum et veram mundi lucem.

etorum: mensamq; extra velum: et
tentorium in introitu tabernacu-
li antiquam dei plebem significat. quae prior lu-
cem diuine cognitionis et feruorem dilectionis acce-
pit diuine.

tabernaculi meridiano. Mensa ei

stabit in latere aquilonis. facies
sanctuarii. Primitiuam ecclesie decem quod omabant diuersis
virtutum floribus

et tentorium in introitu tabernacu-
li antiquam dei plebem significat. quae prior lu-
cem diuine cognitionis et feruorem dilectionis acce-
pit diuine.

li de hyacintho et purpura cocco
sanctuarii. Primitiuam ecclesie decem quod omabant diuersis
virtutum floribus

et bis tincto et bis retorta opere
sanctuarii. Primitiuam ecclesie decem quod omabant diuersis
virtutum floribus

plumarii. Et quinq; columnas de
sanctuarii. Primitiuam ecclesie decem quod omabant diuersis
virtutum floribus

aurabis lignorum sethim: ante quas

Colunt sunt quinq; propter quinq; libros moysi quibus doctores predicantem
suam mununt. maxime quia primitiuam instruere ecclesiam quae ex hebreis aggregata
solam legis auctoritatem nouerat nondum patefacta euangelica scriptura
Lignorum sethim. Beda. Colunt de lignis sethim intuentur fieri et
auro operiri. quia predicatorum firmitate cordis intus integri in nullo testi-
fientes operum claritate foris debent esse perspicui. Vel quia fortitudinem
sue actionis docent diuino adiutorio protegi. cum in omnibus gloriam pa-

ducentur tentorium. Quorum erunt

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

capita aurea et bases eque.

et ipso altari producantur. cum munimenta virtutum fideles non a d oculo
ostendunt. sed ex cordis radice deo teste generant. Cornua quattuor p quat
tuor angulos altaris. cum in omnibus mundi terminis ecclesia virtutum potetia.
spuali cunctis hostiis in sidibus inuolabilis immo fortior persistit

Faciesq in vsus etc. Bed. Vasa altaris diuersa diuersas fidelium
personas per multiphas actiones siue cogitationes in famulatu con
ditoris dispositas accipimus. primum lebetes ad suscipiendos cineres facere p
cipitur. Cinis aut lo
stia in magno myste
rio accipitur. sicut te
statur cinis vitale ruf
se aspersus. qui secun
du apm iniquitatos
sanctificat ad emunda
tionem carnis. in quo sa
cramentu dominice pas
sionis. vel perfectionis
virtutis in hostiis sacrifi
cia intelligunt. Per
to ergo cinis sacramen
torum in consummatio
nem dominice passio
nis vel pfectiois virtu
tis iusticie aspergat. cu
toti in seruitio dei per
igne spissant oblati
opera bona sume. et ad
picipiendos pmissa iustit
nam vitam rapi meru
erunt. **Moyses** h
e inq lex holocausti. Remabit altari tota nocte vsq ad mane. Vignis ex
eode altari erit. Vestiet sacerdos tunica et stola lineis tollens cinerem q
vorans ignis erit. et ponens iuxta altare spoliabitur priore vestimentis.
Indutusq alijs effret eos extra castra. et in loco mundissimo vsq ad fauill
lam consumi faciet. Ignis aut in altari semper ardebit. Holocaustum ergo
crematur in altari. cu in corde electi qui se totu in carne. et corde deo teno
nit opus bonu et feruente charitatis igne parat. qd fit tota nocte vsq mane
et toto tpe huius vite vsq ad mane futuri seculi. Vignis ex eo altari erit. qd ex
illa sola charitate qua ecclesie dñs p spiritu tribuit ardere debemus. Peni
qz huius aaron q ignem alienu deo offerre. et no cu qui de celo semel dat est
voluerunt. igne celesti perempti sunt. qz qui opa celestia no celestis intentio
nem mercedis. sed temporalis feruoris aut comodi faciunt. sententia ire celestis fe
riunt. Vestiet ergo sacerdos tunica et stola lineis. i. xps qui in nobis
ignem sue charitatis accendere. et p hunc hostias nostre actiois bone accepta
biles facere conuenit. Vestiet lineis. qz vt nos ad opa virtutum erit. et
pla sue incarnationis puritatis et mortis pponit. q per linum significat. Tol
lit sacerdos cineres quos ignis erit. et ponit iuxta altare. cu dñs sine labo
riosis opib imponit. neqz iustis de hac vita raptos vltra p eterna vita cer
tare. sed coronas iusticie in vita eterna iuxta accipere. Ponens cineres iuxta
altare spoliatur priore vestimentis. cu ad memoriā iustis bona q fecerunt re
ducens. no eis amplius habitū passionis imitandū ostendit. sed induit alijs
vestimentis. de quib dicit. ptinget se. et faciet illos discunt. i. ad eterna
retributione faciet illos in eterna quiete refoueri. Indutus ergo alijs vesti
mentis effret cineres extra castra. cum paratus ad remunerandus laborem
electorum quidquid boni gesserat in illa faciet vita videri hinc ablatu. Lo
cus extra castra vite perpetue ingressum significat. Unde per mesi quis in
troierit saluabit et ingreditur et egredietur de. et alibi dñs custodiat introi
tu et exitu. Introitum. i. in hanc ecclesie vitam. exitum in illam ubi pascha
inueniunt eterne satietatis. Locus ergo extra castra positus in illa vita in
telligitur. cum mundissimus esse dicatur. qui in hac vita non repit. Loc
ergo mundissimus extra castra animus est iustoz ex hac vita sublatoz et in
alia gaudendum. in quo holocausti cinis vsq ad fauillam consumitur. cu
ibi bonorum operum merces ita redditur. vt omnis labor ad integrū consum
matur. Nō absterget de omne lacrimam ab oculis iustoz. Desante labore
operum charitas p qua fiebat nūqz cessabit. sed flagrantior erit. cu eum
videbit in eternum que diligit recte subdit. Vignis aut in altari semper ar
debit. Et paulo post. Vignis est iste perpetu q nunqz deficiet de altari. Co
summato ergo vsq ad fauillam holocausti ignis deficiet de altari scilicet
quia absumpo omni genere laboradi. charitas nunqz extinguenda flagrabit

Forcipes. Beda. Forcipes sunt p dicatorum qui ignem charitatis in
nobis quasi in altari dei exhortando accendere solent. Et velut gemino ten
te vtuntur. cu nos cōsonis vtriusq testamēti paginis instruit. et verba cha
ritatis in corde quib ad eterna desideria inflamant collocant. Vel forcipe

duplici ferramento igne altaris emundant. cu gemine charitatis virtute
infundunt. et huius gratia nos ardere et lucere picipiunt.

Atqz fuscinas etc. Bed. Fuscinae q grece vocant creagre in mi
nisterio altaris habebant. vt carnes victimarum per eas de caldario coctę p
ferrentur. et ad eum reficiendos afferrentur. quaz vsus p dicatoribus con
gruit. quoz ministeriu est animas fidelium verbo reficere. rudibus lac simplicis
doctrinę adhibere. perfectionib solidū cibū ministrare. Qui enī sacramēta

ex ere fabricabis. **Graticulęq in**
modū retis eneaz. **p cu quattuor**
angulos erūt quattuor anuli gnei

gnū receptacula. Ad hoc deputata sunt. vt per hūgnis sancti ab
altari holocausti ad altare thimiamathis respere. et mane ad incensu pone
dum deferretur. qz doctores tanq igne de altari holocaustoz ad altare thi
miamath deferunt. cu auditores de virtute in virtutez puehant docendo. et
meritis crescentib ad altiora et diuine visionis arcana interiora. Qui etiam
feruentia pietate corda proximoz imitantur. receptacula ignū sunt. qz flama
celestis sacrificij quā in fraternis mētib cōspiciunt. in suis accendere satagūt

Graticulęq in etc. Bed. Altare totū concanū fieri pceptū est. sicut i se
quentib patet. Et i medio habes craticulā p totū in modū retis distinctaz
in q victimarum carnes cōburende ponebātur. et subter eā arulā in qua cōposi
tis lignis ignis arderet semper ad tenorāda holocausta parat. Erat autē
arulā hostiis in parte orientali altaris quo ligna ad alenduz igne mitti. et car
bones vel cineres possent egeri. sicut in pictura cassiodori senatoris cui ipse
in expositōe psalmoz meminit expsum vidim. qz etiā vtriq altari et holo
causti. i. et incensi quattuor pedes fecit. qd vtrūqz eū sicut tabernaculi et tēpli
positionē a iudeoz doctoz vidisse putamus.

Super arulam. Bed. Habet altare arulā sub craticulā. in qua ligna
et holocaustoz igne suscipiunt. qz ead electoz corda in se celestia verba susci
piunt. quibus calefacti et inflammati per donum spiritus sancti grata deo vo
ta piarum cogitationum reddunt. Ligna enim arule altaris sacerdos impo
nit. cum doctoz desiderantibus fidelium mentibus testimonia scripturarum
quibus in fide et dilectione confirmantur ingerit. Addit ignem lignis. cum
intellectum verbi et efficaciam operationis a deo querendam edicit. Ardēt
ligna in altari. cu charitas dei diffunditur in cordibus nostris. Et hoc igni
suppositus consumitur holocausti. cu oia q bene agere disponimus. donā
te gratia spiritus sancti per virtutem dilectionis acceptabilia redduntur. Nā
craticula que holocausta gerit tanq rete fieri pceptum. vt per crebras il
lius aperturas ignis suppositus ad consumendas omnino hostias libere pe
netret. Necesse est enim vt gratie dei aperiāmus corda nostra. et quasi pluri
mis patefactis ianuis sedulo tepeceamur. vt per singula que inchoamus bo
na quasi per singula victimarum eius frustra sua nos misericordia illustra
re et in amore suum accendere dignetur. Pelagiani enī qui sine gratia dei
se aliquid perficere presumunt. in altari cordis craticulam instar rixtis non
superponunt sacro igni. sed quasi parietem solidum inter se et ignem spiri
tus sancti ne charitate calefiant interponunt. Non solidum sed mane etc. vt
copiosum scilicet locum haberet. vt ignem sanctum. et ligna ad ignez vel ho
locausta igne cōsumēda reciperet. Tu quoqz si uis esse altare dei exnani te
ipsum ab omni contagio mundanoz. vt in te ligna verborum celestia. et hostie
virtutū locū habere spaciōs. capiasq flama spū sancti. quo ecclesie hostie
dño consecrantur. et ad finem perfectionis perducantur.

Bed. Si quē mouet iuxta litterā quomodo ligna altaris tanto igne vi
cipo incōbusta permanere poterunt. Accipiat hieronimi responsum. Altari
inquit ligna q de lignis paradisi sunt nō cremantur igne vicino. sed pariora.

In psalmo eiusdem numeri penitencia et confessio et remissio peccatorum describitur. Ita ut quod dicitur peccauerat et malum coram eo fecerat cognoscendo iniquitatem suam ab ipso sit abluta et super nunc dealbat. Rursusque leticia salutaris dei et christi quem offenderat recepit et spiritum illi principali ne ultra lateret confortatus fuit. Dabit ergo latitudo orientalis atrij quinquaginta cubitos cum prima fidei confessio remissione peccatorum et spe future quietis gaudet et pacis. In simbolo quoque apostolorum cōfitemur nos credere sanctam ecclesiam remissionem peccatorum et carnis resurrectionem quod postea universalis synodus plenius expressit dicens: Quod sit vni baptisma in remissione nemini peccatorum spero resurrectione mortuorum et vitæ futuri seculi.

Quinquaginta cubiti. Beatus.

Quinquaginta cubitis platea orientalis generaliter initia credentium signantur: quod in remissione peccatorum et spe future beatitudinis celebrantur quod specialis distinctio subinfertur. Quod ad eam finem bene considerata subinfertur. Sequitur enim. Quibus quinquaginta cubitorum tentoria sunt. Quinquaginta namque qui septenario et octonario consistunt eternæ vite gaudia designantur. Quia sabbatismo incipiens anima et perficitur in resurrectione corporum. Quia dominus septima sabbati in sepulcro quiescens octava die post septimam sabbati resurrexit. Quia autem latere vno quinquaginta cubitorum fuerunt tres columnæ cum totidem basibus figurat predicatorum fide spe et caritate firmantes. Ingressus ergo atrium tabernaculi habet ab utroque latere tentoria quinquaginta cubitorum terminis suspensa columnis: quod quicquid ingressus ecclesiam sacramenta fidei discere proposuerit siue ad ecclesiam gentium siue ad synagogas intuenti mentis cōuerterit in utraque parte fidelium doctores inueniet fidei fortis spe sublimis caritate fervens in timore dei fidentes auditoribus requiem animarum et resurrectionem corporum promittere: que velut tentoria de bisso retorta in se suspenduntur: cum eos exemplo suo docent quod sursum sunt gerere non quod super terram et integrum spiritum et animam et corpus sine greua in die domini custodire.

Et columnas habebit quattuor. Beatus. In introitu atrij quattuor sunt columnæ quod non nisi per fidem et sacramenta evangelij que in quattuor libris continentur: unitate ecclesie ingredimur. Unde cathezizandis quattuor evangeliorum principia recitantur et de figuris et ordine eorum in apertione aurium sollerter erudiuntur: quo sciant exinde rememinerint qui et quot sint libri quorum verbis maxime in fide trinitatis debeant erudiri. In quo introitu sunt tentoria viginti cubitorum qui est quaternarius quinquies ductus. Quicquid autem corporis sensus sunt. Bene ergo in introitu atrij tentoria viginti cubitorum in quattuor columnis suspenditur: quod omnes qui ecclesiam intrant ad regulam evangeliorum fidei pariter et actus componere debent: ut continentibus ab illecebris carnis omnes sensus corporis diuinis subigant impijs. Quod soli enim hoc tentorium quattuor columnis subleuatur: sed et ipsum in longitudine sua numerum quinarium multiplicatum habet cum quilibet humilis et pius auditor ad fidem venientes non solum evangelij verbis imbui sed etiam evangelicam vitam agere desiderantes omnes corporis sensus in obedientiam charitatis expendant.

Et hyacintho. Beatus. Recte in hoc introitu atrij tentorium non sicut in alio atrio fit de bisso retorta sed de quattuor nobilissimis coloribus hyacintho et purpura coccodraco bis tincto et bisso retorta. Opere plumarij quod bis qui cathezizantur ecclesie facies exterius fulget sed clarius viret et diuini apparuit bis qui eam per sacramenta baptismi ingreditur. Nemo enim repente fit summus sed gradatim a minoribus ad perfectiora tendimus. Hyacinthus speciem celestem bonorum purpura tolerantiam temporalium malo

rum coccodraco bis tinctus ardorem perfecte dilectionis bisso retorta significat continentiam carnis. Quia colores opere plumarij inuicem sunt variati: quod quicquid virtus fidelium vicinarum sibi virtutum societate velut consanguinitate crescit: quous singuli colores singulis possent conuenire electis. Qui enim altius celestia speculatur hyacinthus est qui plura propter infirmitatem patitur purpura est qui feruentiore in deum et proximum charitate flammam coccodraco bis tinctus qui spiritualiter virginali integritate carnis albescit bisso retorta et cum insti in eadem fide et pietate enigmatica de suis alternati virtutibus congaudent: quia si in introitu atrij domus tentorium decorat pulchra colorum varietate contextum.

Omnes columnæ. Beatus. Quod dicitur diligenter inculcat ut sedulo lectorum admoneat neminem inter doctores veritatis columnas et atrij celestis posse computari qui non instar grise inuincibilem inter aduersa patientiam habere videtur nisi sese celestium obseruatione et annunciatione verborum velut argenti laminis videri quod muniendo croma ueritatem se omni subiectione preceptis diuinis quasi argenteo capite suppositum et timore dei velut gnea basi stabilient.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

Et latitudo quinquaginta. Beatus. Quod requirit sperat in spiritu sancti gratia. Propter quod sensus corporis quod in corpore recipimus quod dicitur quinquaginta altitudo quinquaginta cubitorum erit. Fictus de bisso retorta et habebit bases gneas.

non aberret a patriarcharum meritis.

Inclusos auro *z. Beda.* Aperte lapides includi auro atq; circūda-
ri iubent. auro namq; intellectus vel charitas insinuat. q; sicut aurū metallis
ita charitas prestat virtutibus ceteris. Includuntur vero lapides preciosi z
circūdant auro cū opatio virtutū puro vndiq; intellectu circūspiciunt. vt
nichil viciōz latere nichil sordis pmittatur remanere. z ipse x̄p̄s ita vin-
culo charitatis continet. vt nulla rerū mutabilitate a statu suo recedere
vel de habitu sacerdo-
tis torpente custodia
mentis valeat plabi.

Mortabitq; aa-

ron nomia. *Quia*

sacerdos diligēt om-

ni hora pcedentiū fan-

ctoꝝ vitam pendens

in aduersis z prosperis

virtutum ornamento

debet muniri. vt p ar-

ma iusticie a tectis z

a sinistris gradiens in

nullo delectationis in

fine latere flectatur.

Bed. Tribus *z. cau-*

lis aaron nomina pa-

triarum inter sacrifi-

cia semper in humeris

sicut z in pectore porta-

bat. vt ipse. fidem vi-

ta mō patriarcharum

meminisset imitari. vt

duodecim tribuū. que

de his nate sunt i ora-

tionibus z sacrificijs me-

mor esset. vt populus scripta in veste pfulis patrum nomina videns sedu-

lo curaret. ne ab illorum meritis discedens ad errorum contagia recideret.

Unde z pones in vtroq; latere superhumeralis memoriale filiis israel. *Rūc*

quoq; pontifex in superhumerali nomina patriarcharum gestat. cum doctor

vel pful ecclesie in omnibus que agit pcedentiū patrum facta considerat.

atq; ad eorum imitationem dirigere vitam. z onus euangelice perfectionis

saturat ferre. Nomina vero patrum bene in lapidibus preciosis sculptuntur.

Lapides preciosi opera virtutum spiritualium sunt. Patetq; sacerdos in

humeris lapides preciosos. z in eis nomina patrum scripta. cur claritate bo-

norum operum cunctis mirandus extitit. eandem claritatem non a se noni-

ter inuentam. sed antiqua sibi patrum auctoritate tradita. z docuerit. Dupli-

ci autem ratione hec in humeris portat. vt z ipse pceptis dominis humiliter

subditus incedat. z auditoribus suis semp celestia siue sua siue patrum exem-

pla que sequantur proponat.

Facies z vncinos *z. Bed.* Vncini isti in supremis erant angulis

superhumeralis fabie affixi. catenule aut non in superhumerali. sed in ratio-

nali. i. in superioribus eius angulis per annulos aureos videntur fuisse annexe

vt dum indueretur pontifex catene que de rationali pendeabant possint etiā

vncinis superhumeralis annecti. vt vtraq; sibi firma positione cohererent.

Unde apertius in sequentibus fecerunt in rationali catenulas sibi inuicem

coherentes de auro purissimo. z duos vncinos totidemq; annulos aureos.

porro annulos aureos posuerunt in vtroq; latere rationalis e quibus pende-

runt due catene auree. quas inferuerunt vncinis qui in superhumeralis an-

gulis eminebant. de quoru figura melius in rationalis expositio tractabit.

Hi erant in ois superhumeralis quib; catene rationalis coniungeban-

tur superhumerali. q; bona opa z cogitatio munda ad inuicem per charita-

tem z bonam intentionem sunt necenda.

Rationale quoq; z. Bed. Precipitur vt in pectore aaron ratio-

nale iudicij vitiis lingantibus imprimatur. ne cor sacerdotale fluxu cogitatio-

nes possideant. sed ratio sola constringat. ne in discretum vel inutile cogitet

qui ad exemplum constitutus granitate vitę semp debet ostendere quantā

rationem possit in pectore. In rationali duodecim nomina patriarcharū

describuntur. patres pscriptos semp in pectore ferre est antiquoꝝ vitā sine

intermissione cogitare. Rā tunc sacerdos irreplexibiliter graditur. cum p-

cedentiū patrū exempla semp intuens cogitationes illicitas depimit. ne pe-

tem tendat extra limites ordinis. Rationale iudicij dicitur. q; debet rector

subtili examine bona malaq; discernere. z q; vel quib; q; z qualiter pgnat

celatura gemmarū sculpes eos no-

z. q; ois actio z intentio pontificis mundicia z

nitore sapientie debet vallari.

minibus filiorum israel inclusos

z intellectu sapientie z charitate.

auro atq; circūdatos: z pones in

z vt vi

vtroq; latere superhumeralis me-

morales patrum memores sunt.

moriale filiis israel. Mortabitq;

aaron noia eoz corā dño sup vtrū

z vt. s. eoz imitetur facta z exēpla. quoz potat

nomina z sit memor eoz inter pices sacras.

q; humez ob recordationē. faci-

es et vncinos ex auro z duas ca-

z in quib; charitas significatur.

tenulas auri purissimi sibi inuicē

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

coherentes: quas inferes vncinis.

cum subiectorum causas pro sola interni iudicij intentione discutit. vt ni-
chil humanitatis admisceat. in hoc qd divina positus vice dispensat. ne cor-
rectionem priuatus dolor exasperet. Cūq; ptra aliena vicia emulatoz ostē-
ditur. que sua sunt exequat. ne tranquillitate iudicij aut latens inuidia ma-
culat. aut pcepta ira perturbet. *z. dñi considerat terroꝝ ei? q sup oia p̄sident.*
iudicij intimi nō sine magno timore regant subiecti.

Bed. Rationale quoq; z. Bed. Sicut in superhumerali opere pfectio. ita in ra-

tionali iudicij quo pe-

cino sacerdotis tegitur

z ornat cordis z cogi-

tationum eius castital

expmunt. Et bene post

humerali rationale in

dici sequit. vt cum an-

te homines quis inno-

cens manib; appare-

rit. multo magis in cō-

spectu summi iudicis

mundus corde assilte-

re contendat. oia agēs

de industria. vt quid-

quid foris erga p̄o-

mos agit aut iudicat

ex regula interne rati-

onis probatum z suo

conditor placitū ful-

geat. *z. Bed.* Rationale in

dici sacerdos in pecto-

re ferre p̄cipitur. q;

debet rector subtili exa-

mine bona malaq; di-

scernere. z q; quib; q;

vel qualiter congruat

studiose cogitare.

Duplex. Beda. Factum rationale vt facilius pondus lapidum susti-

neret. Typice autem nos admonet vt rationem nostri examinis inuicibilis

arbitrari p̄bet. nec humana foris estimatio merito contemnat. vel duplex

ferimus in pectore rationale iudicij. quādo ea q; de fide veritatis z vita in-

uisibili loquimur aut cogitam? fixa ratione subsistunt. et que visibiliter agi-

mus aut agere disponimus iudicio discretionis librata sunt. *z. aut melius*

ram palmi habebat per quadrum. pie intentionis conatum infatigabilem

z perpetuum ostendit. Qui em palmo aliquid mentur. summo conamine

expansis digitis manum extendit. vt possit mensurā quā querit plene z cer-

te tenere. Vñ sicut per manum operatio. ita p palmm exprimitur inflexibi-

lis operationis intentio. z bene idem rationale tam in longitudine q; in la-

titudine habet mensuram palmi. q; siue in longitudine vitę eterne desider-

um mentis engat. siue in latitudine charitatis ad curam p̄mi inclinet affe-

ctum. necesse est p oia cor sacerdotale desiderium non esse. sed ardente desi-

derio extendi. vt comprehendat brauiū supne vocationis dei.

Donesq; in eo z. Bed. Hec positio diuersarū gemmarū in ratio-

nali multiplicem variā virtutum gratiam ostendit. que concordie serie in

corde sacerdotis debet apparere. Signi aut lapides singulis patrum nomi-

nibus inscribuntur. dñi sanctorum vitam rector inspiciens. qui maxime qui

bus virtutum operib; floruerint sollicitate scrutatur. z hec cuncta in secreto

pectoris colligit. z operando prodit. Magno em sacramento vtraq; vestit

lapidibus preciosis redimitur. z patrū nominib; insignib; insignitur. Ipsa

quoq; nomina in superhumerali duob; lapidib; eiusdē generis. In rationali

li vero duodecim diuersi generis sculpta sunt. *z. aut patres lapidib; p̄cio-*

sis sumis. z nō diuersi coloris sculpti sūt. significat q; vna fides in dei. z vna

charitas. z spes vitę celestis omnib; patrū corda repleuerit. z diuersi gene-

ris lapidib; scripti sunt. multiplex est varietas z gratia bonoz opum. quib;

saptoꝝ fides spes z charitas cōfirmata refulget.

In rationali quattuor erant ordines lapidum. z singuli habuerunt tres

lapides. vt. s. quattuor principalib; virtutib; fidem trinitatis nō fictā tene-

mus. Quattuor em ordines gemmarū habet in pectore sacerdos. cum oīe

qd cogitat. prudentia circūspici. fortitudine firmū. iusticia extimū. tempe-

rantia q̄malis omnib; sūt segregatū. Sed idem ordines ternas habet gem-

mas. cum prudentia fortitudo iusticia z tempania trinitatis fide z opera-

tione consistit. Ap̄te ergo sacerdos vt opere fulgeat. quattuor in pectore

versus gemmarū bainlat. vt vero cū opib; fidei sinceritate sit castus. ternas

in singulis versib; habet gemmas. vt omnib; verę fidei confessionē z imita-

dam actionem ostendat. vt z illi membra sumi sacerdotis mereant effici.

Bed. Possimus in vario rectore lapidū nō solū claritatē multipbariā

facerdotalis actionis et cognitionis. sed etiam spiritualium accipe dona virtutum et miracula sanitatum. de quibus dicitur. Infirmos curate etc. Et alibi. Signa autem eos qui crediderint. hęc sequentur. In nomine meo demonia efficiunt. Quidquid autem designent. recte duodenarius in rationali fieri precipitur. ut eorum actus et miracula qui apostolice fidei et charitatis virtutem sequuntur acceptos deo etiam noverimus. Si quis autem loquitur linguis angelorum et facultates suas distribuerit pauperibus. corpusque tradiderit ut ardeat. illi unitatem catholicę charitatis non habuerit. nihil illi prodest.

Unichinus. Be.

Recte autem duo lapides onichini in superhumerali eodem numero patrum insculpti sunt ut doctrinam fidei et apostolorum vtriusque populi in deorum et gentium profunditate designaret. Omnis rubri coloris circulos habens albis cingentibus zonis charitatis ardorem vel scientię lucem significat. comitatus et zonalis castitatis. huiusmodi lapidibus inscripta patrum vocabula gestat sacerdos cum precedentium iustorum imitandę charitatis castitati humilitati doctrinę ceterisque virtutum operibus iuge studio impendit. et hoc in vtroque populo. ut iudei et gentilis claritate veritatis et pietatis in deo ipse ad meliora proficiat.

Facies in rationali etc. Be. Ordo operis quantum nobis videtur hic fuit. Duo erant vincti supra in duobus superhumeralibus angulis positi. et duo per annulum in duobus rationalibus angulis sursum. et qui bus pendebant duo catenę aureę. quę in tempore induendi inferebantur vinctis qui in superhumeralibus angulis eminebant. ut in sequentibus aperius scriptum est. ut superhumeralis et rationalis mutuo necterentur. quorum superior connexio huc usque descripta est. Sequitur autem de inferiori quę erat subter ascillas scriptura ita subiicitur. Facies et duos annulos aureos. quos ponas in summitatibus rationalis et in oris quę regione sunt superhumeralis et posteriora eius aspiciunt. Quod dicit in oris quę regione sunt superhumeralis non significat in oris superhumeralis. sed in oris illis quę regione sunt superhumeralis. in oris rationalis quę regione superhumeralis sunt. annuli enim qui in vinctis et infimis erant angulis rationalis habebant contra se in vtroque latere superhumeralis eque annulos alios. quibus ipsi vinctis ligantibus iungerentur. de quibus sequitur. necnon alios duos annulos aureos qui ponendi sunt in vtroque latere superhumeralis deorsum. quod respicit contra faciem iuncturę inferioris. ut aptari possit cum superhumerali. quia de iunctura superiori quę erat super scapulas ante dixerat. Inter quas scilicet iuncturas hoc distabat quod superior catenulis inferior vinctis erat facta ligantibus. Unde subditur. et stringatur rationale annulis suis. cum annulis superhumeralis vitta hyacinthina. ut maneat iunctura fabricata. et a se invicem rationale et superhumeralis nequeant separari. Non autem putandum est vtrumque indumentum simul esse terminatum. Nam rationale quod mensuram palmi in altitudine et latitudine habuit. non multum amplius quam pectus texit. Superhumeralis vero usque ad cingulum pervenit. sicut in posterioribus plane ostenditur. cum dicitur. hęc et ante et retro ita consuebant sibi. ut superhumeralis et rationale necterentur mutuo ad baltheum stricta et annulis fortius copulata. quos iungat.

Si quatuor ordinibus tantum sunt termini lapides. in principalibus virtutibus trinitatis fides.

Qui ut ait rubie terre similis vulgo coineo. In primo versu erit lapis sardius dicitur. et topasius preciosissimus omni colorum et maxime aurei. unde topasius dicitur quia si topasium. omni colorum. et viridissimus.

et topasius et smaragdus. In secundo. Si qui nocte lucere dicitur. et circa se omnia illustrare. et sereno celo similis. et obtusi viros qui contra sanctam matrem dicitur optulati.

do carbunculus et saphirus et iaspis. Si qui hyacinthini coloris fertur. et inuenitur in renibus bouis. et ab achate fluuio sicile ubi inuenitur. et fertur esse nigri coloris habens candidos in superficie ramos.

In tercio. ligurius et achates et purpurei et violacei coloris. et totus aureus amethystus. In quarto. chrysolitus. Si onix grece vnguis latine. unde onichinus. lapis qui humani vnguis habet colore. et aqua huius coloris qui non potest sculpi. ut autem.

onichinus et berillus. Inclusi autem et ut sacerdos inspicit vitam lanceorum quibus ro erunt per ordines suos. habebunt florentes virtutibus medietate et operando iure.

et nomina filiorum israel. Quod de cunctis nominibus celabuntur. singuli lapides nominibus singulorum.

et quod cogitationum mundicia significat per duodecim tribus. Facies in trinitate. Industria mentis quę doctrinam intellectu et operatione coniungit. ne valeat separari.

tionali catenas sibi invicem cohe. Si iuge memoria perpetue claritatis in celis. rentes ex auro purissimo. et duos

annulos aureos quos ponas in vtra. Si angulo. Si sollicitudo dei et primi. et rationalis summitate. catenasque

gebat vitta hyacinthina. ne laxa fluerent et a se invicem mouerentur.

Be. Al. Superhumeralis consummatione bonorum operum. rationale significat mundiciam cogitationum. Connexio autem mentis industriam. quia doctorum intellectus et fides cum operatione iungitur. Manet enim iunctura fabricata. ut rationale et superhumeralis nequeant separari. quando tanta eruditione tanto operum studio summet rector. ut nichil ex his quę facienda cognouit imperfectum relinquat. et quod fecerit. virtute rectitudinis

aureas iunges annulis qui sunt in

marginibus eius. et ipsarum catenarum extrema duobus copulabis

et firme. Si intentionis deo placendi quę omnino apta sit suscipiende dilectioni dei et primi. siue in prosperis siue in aduersis. et bone actionis.

vincinis in vtroque latere superhumeralis quod rationale respicit. Facies et duos annulos aureos quos

pones in summitatibus rationalis et in oris quę regione sunt superhumeralis. et posteriora eius aspiciunt

necnon et alios duos annulos aureos. qui ponendi sunt in vtroque latere superhumeralis deorsum. quod respicit contra faciem iuncturę inferioris. ut aptari possit cum superhumerali. et stringatur rationale annulis suis cum annulis superhumeralis

vitta hyacinthina. ut maneat iunctura fabricata. et a se invicem rationale et superhumeralis nequeant separari

Portabitque aaron nomina filiorum israel. Quod de cunctis nominibus celabuntur. singuli lapides nominibus singulorum.

et quod cogitationum mundicia significat per duodecim tribus. Facies in trinitate. Industria mentis quę doctrinam intellectu et operatione coniungit. ne valeat separari.

tionali catenas sibi invicem cohe. Si iuge memoria perpetue claritatis in celis. rentes ex auro purissimo. et duos

annulos aureos quos ponas in vtra. Si angulo. Si sollicitudo dei et primi. et rationalis summitate. catenasque

Portabitque aaron nomina filiorum israel. Quod de cunctis nominibus celabuntur. singuli lapides nominibus singulorum.

et quod cogitationum mundicia significat per duodecim tribus. Facies in trinitate. Industria mentis quę doctrinam intellectu et operatione coniungit. ne valeat separari.

tionali catenas sibi invicem cohe. Si iuge memoria perpetue claritatis in celis. rentes ex auro purissimo. et duos

annulos aureos quos ponas in vtra. Si angulo. Si sollicitudo dei et primi. et rationalis summitate. catenasque

Portabitque aaron nomina filiorum israel. Quod de cunctis nominibus celabuntur. singuli lapides nominibus singulorum.

et quod cogitationum mundicia significat per duodecim tribus. Facies in trinitate. Industria mentis quę doctrinam intellectu et operatione coniungit. ne valeat separari.

tionali catenas sibi invicem cohe. Si iuge memoria perpetue claritatis in celis. rentes ex auro purissimo. et duos

annulos aureos quos ponas in vtra. Si angulo. Si sollicitudo dei et primi. et rationalis summitate. catenasque

Portabitque aaron nomina filiorum israel. Quod de cunctis nominibus celabuntur. singuli lapides nominibus singulorum.

et quod cogitationum mundicia significat per duodecim tribus. Facies in trinitate. Industria mentis quę doctrinam intellectu et operatione coniungit. ne valeat separari.

tionali catenas sibi invicem cohe. Si iuge memoria perpetue claritatis in celis. rentes ex auro purissimo. et duos

annulos aureos quos ponas in vtra. Si angulo. Si sollicitudo dei et primi. et rationalis summitate. catenasque

Portabitque aaron nomina filiorum israel. Quod de cunctis nominibus celabuntur. singuli lapides nominibus singulorum.

et quod cogitationum mundicia significat per duodecim tribus. Facies in trinitate. Industria mentis quę doctrinam intellectu et operatione coniungit. ne valeat separari.

tionali catenas sibi invicem cohe. Si iuge memoria perpetue claritatis in celis. rentes ex auro purissimo. et duos

annulos aureos quos ponas in vtra. Si angulo. Si sollicitudo dei et primi. et rationalis summitate. catenasque

non prius incuria. De

fluunt enim indumenta pontificis et ab innicez mouentur. si decus operis minor custodia cordis sordidat. vel castitatem cogitationis integritas non sequitur actionis. Sed ne dissoluantur habet sacerdos in rationali duas catenas ex auro purissimo. continuationem castitatis et non fictę dilectionis cordi firmiter asfixam. quę nunquam manum et linguam ab equitate puri sensus dissentire permittat. Et bene duas. ut etiam in his quę ad fratrem subsidium necessitatis pertinent. ornatus incedat. Bene autem opus charitatis per catenas aureas ligatur. quia sicut catenula ex plurimis auri virgulis contextitur. ita charitas ex multipharis virtutum operatione perficitur. Quas virgulas apostolus exponens ait. Charitas pateriens est benigna. et charitas non simulatur etc. habet sacerdos annulos aureos. et quibus catenę pendunt. id est iugem memoriam nunquam finiende claritatis in celis. ex qua solum memoria fit. ut maneat nobis continua vincula

la charitatis. Habet duos vinctos superhumeralis angulis eminebat. qui bus inferantur catenę. id est in exordio boni operis habeat firmam intentionem deo placendi. quę per omnia apta sit suscipiende et continende in se dilectioni dei et proximi. siue prospera siue aduersa occurrerint. nunquam saluberrima pie deuotionis retinacula laxet. Hoc est enim sacerdotem in vtroque humero vinctos qui catenas rationalis excipiant habere. in prosperis et in aduersis deo fixum placendi studium gerere. et huius intentione in dei et proximi amore firmari. Inferunt ergo se vinctis superhumeralis catenę aureę. quę de rationalis summitatibus efferuntur. Nunquam enim mens rationabiliter de interne luce claritatis degustat. mox alacritas bene operandi amplectendo suscipit. ne forte habitus rationalis pulcherrimus a pectore sacerdotis relabatur. si non eum accelerans bonę actionis vinctus contineat.

Be. Superhumeralis strictum erat baltheum. de quo in sequentibus dicitur. et superhumeralis imposuit. quod stringens baltheum aptauit rationali aperte ostendit. quia custos bonorum operum est continentia. de qua dicitur. Sicut lumbi vestri pręcincti et lucernę ardentes etc. Lumbi. si pręcincti continentiam. Lucernę ardentes per virtutum operationem.

Vitta hyacinthina etc. Be. Vitta hyacinthina quibus vtriusque sacerdotis habitus copulatur. ligaturę sunt desiderij celestis. quę annulis aureis innecte superhumeralis cum rationali stringunt. cum agnita luce per benedictionis patris in illam gloriam suspiramus. et ut intrare mereamur concordie fidei et vite et opere et professione in tabernaculo glęntis ecclesię seruire studemus.

Portabitque aaron etc. Be. Nomina filiorum israel aaron super

la charitatis. Habet duos vinctos superhumeralis angulis eminebat. qui bus inferantur catenę. id est in exordio boni operis habeat firmam intentionem deo placendi. quę per omnia apta sit suscipiende et continende in se dilectioni dei et proximi. siue prospera siue aduersa occurrerint. nunquam saluberrima pie deuotionis retinacula laxet. Hoc est enim sacerdotem in vtroque humero vinctos qui catenas rationalis excipiant habere. in prosperis et in aduersis deo fixum placendi studium gerere. et huius intentione in dei et proximi amore firmari. Inferunt ergo se vinctis superhumeralis catenę aureę. quę de rationalis summitatibus efferuntur. Nunquam enim mens rationabiliter de interne luce claritatis degustat. mox alacritas bene operandi amplectendo suscipit. ne forte habitus rationalis pulcherrimus a pectore sacerdotis relabatur. si non eum accelerans bonę actionis vinctus contineat.

Be. Superhumeralis strictum erat baltheum. de quo in sequentibus dicitur. et superhumeralis imposuit. quod stringens baltheum aptauit rationali aperte ostendit. quia custos bonorum operum est continentia. de qua dicitur. Sicut lumbi vestri pręcincti et lucernę ardentes etc. Lumbi. si pręcincti continentiam. Lucernę ardentes per virtutum operationem.

Vitta hyacinthina etc. Be. Vitta hyacinthina quibus vtriusque sacerdotis habitus copulatur. ligaturę sunt desiderij celestis. quę annulis aureis innecte superhumeralis cum rationali stringunt. cum agnita luce per benedictionis patris in illam gloriam suspiramus. et ut intrare mereamur concordie fidei et vite et opere et professione in tabernaculo glęntis ecclesię seruire studemus.

Portabitque aaron etc. Be. Nomina filiorum israel aaron super

la charitatis. Habet duos vinctos superhumeralis angulis eminebat. qui bus inferantur catenę. id est in exordio boni operis habeat firmam intentionem deo placendi. quę per omnia apta sit suscipiende et continende in se dilectioni dei et proximi. siue prospera siue aduersa occurrerint. nunquam saluberrima pie deuotionis retinacula laxet. Hoc est enim sacerdotem in vtroque humero vinctos qui catenas rationalis excipiant habere. in prosperis et in aduersis deo fixum placendi studium gerere. et huius intentione in dei et proximi amore firmari. Inferunt ergo se vinctis superhumeralis catenę aureę. quę de rationalis summitatibus efferuntur. Nunquam enim mens rationabiliter de interne luce claritatis degustat. mox alacritas bene operandi amplectendo suscipit. ne forte habitus rationalis pulcherrimus a pectore sacerdotis relabatur. si non eum accelerans bonę actionis vinctus contineat.

Be. Superhumeralis strictum erat baltheum. de quo in sequentibus dicitur. et superhumeralis imposuit. quod stringens baltheum aptauit rationali aperte ostendit. quia custos bonorum operum est continentia. de qua dicitur. Sicut lumbi vestri pręcincti et lucernę ardentes etc. Lumbi. si pręcincti continentiam. Lucernę ardentes per virtutum operationem.

Vitta hyacinthina etc. Be. Vitta hyacinthina quibus vtriusque sacerdotis habitus copulatur. ligaturę sunt desiderij celestis. quę annulis aureis innecte superhumeralis cum rationali stringunt. cum agnita luce per benedictionis patris in illam gloriam suspiramus. et ut intrare mereamur concordie fidei et vite et opere et professione in tabernaculo glęntis ecclesię seruire studemus.

Portabitque aaron etc. Be. Nomina filiorum israel aaron super

la charitatis. Habet duos vinctos superhumeralis angulis eminebat. qui bus inferantur catenę. id est in exordio boni operis habeat firmam intentionem deo placendi. quę per omnia apta sit suscipiende et continende in se dilectioni dei et proximi. siue prospera siue aduersa occurrerint. nunquam saluberrima pie deuotionis retinacula laxet. Hoc est enim sacerdotem in vtroque humero vinctos qui catenas rationalis excipiant habere. in prosperis et in aduersis deo fixum placendi studium gerere. et huius intentione in dei et proximi amore firmari. Inferunt ergo se vinctis superhumeralis catenę aureę. quę de rationalis summitatibus efferuntur. Nunquam enim mens rationabiliter de interne luce claritatis degustat. mox alacritas bene operandi amplectendo suscipit. ne forte habitus rationalis pulcherrimus a pectore sacerdotis relabatur. si non eum accelerans bonę actionis vinctus contineat.

Be. Superhumeralis strictum erat baltheum. de quo in sequentibus dicitur. et superhumeralis imposuit. quod stringens baltheum aptauit rationali aperte ostendit. quia custos bonorum operum est continentia. de qua dicitur. Sicut lumbi vestri pręcincti et lucernę ardentes etc. Lumbi. si pręcincti continentiam. Lucernę ardentes per virtutum operationem.

Vitta hyacinthina etc. Be. Vitta hyacinthina quibus vtriusque sacerdotis habitus copulatur. ligaturę sunt desiderij celestis. quę annulis aureis innecte superhumeralis cum rationali stringunt. cum agnita luce per benedictionis patris in illam gloriam suspiramus. et ut intrare mereamur concordie fidei et vite et opere et professione in tabernaculo glęntis ecclesię seruire studemus.

Portabitque aaron etc. Be. Nomina filiorum israel aaron super

la charitatis. Habet duos vinctos superhumeralis angulis eminebat. qui bus inferantur catenę. id est in exordio boni operis habeat firmam intentionem deo placendi. quę per omnia apta sit suscipiende et continende in se dilectioni dei et proximi. siue prospera siue aduersa occurrerint. nunquam saluberrima pie deuotionis retinacula laxet. Hoc est enim sacerdotem in vtroque humero vinctos qui catenas rationalis excipiant habere. in prosperis et in aduersis deo fixum placendi studium gerere. et huius intentione in dei et proximi amore firmari. Inferunt ergo se vinctis superhumeralis catenę aureę. quę de rationalis summitatibus efferuntur. Nunquam enim mens rationabiliter de interne luce claritatis degustat. mox alacritas bene operandi amplectendo suscipit. ne forte habitus rationalis pulcherrimus a pectore sacerdotis relabatur. si non eum accelerans bonę actionis vinctus contineat.

Be. Superhumeralis strictum erat baltheum. de quo in sequentibus dicitur. et superhumeralis imposuit. quod stringens baltheum aptauit rationali aperte ostendit. quia custos bonorum operum est continentia. de qua dicitur. Sicut lumbi vestri pręcincti et lucernę ardentes etc. Lumbi. si pręcincti continentiam. Lucernę ardentes per virtutum operationem.

Vitta hyacinthina etc. Be. Vitta hyacinthina quibus vtriusque sacerdotis habitus copulatur. ligaturę sunt desiderij celestis. quę annulis aureis innecte superhumeralis cum rationali stringunt. cum agnita luce per benedictionis patris in illam gloriam suspiramus. et ut intrare mereamur concordie fidei et vite et opere et professione in tabernaculo glęntis ecclesię seruire studemus.

Portabitque aaron etc. Be. Nomina filiorum israel aaron super

la charitatis. Habet duos vinctos superhumeralis angulis eminebat. qui bus inferantur catenę. id est in exordio boni operis habeat firmam intentionem deo placendi. quę per omnia apta sit suscipiende et continende in se dilectioni dei et proximi. siue prospera siue aduersa occurrerint. nunquam saluberrima pie deuotionis retinacula laxet. Hoc est enim sacerdotem in vtroque humero vinctos qui catenas rationalis excipiant habere. in prosperis et in aduersis deo fixum placendi studium gerere. et huius intentione in dei et proximi amore firmari. Inferunt ergo se vinctis superhumeralis catenę aureę. quę de rationalis summitatibus efferuntur. Nunquam enim mens rationabiliter de interne luce claritatis degustat. mox alacritas bene operandi amplectendo suscipit. ne forte habitus rationalis pulcherrimus a pectore sacerdotis relabatur. si non eum accelerans bonę actionis vinctus contineat.

Be. Superhumeralis strictum erat baltheum. de quo in sequentibus dicitur. et superhumeralis imposuit. quod stringens baltheum aptauit rationali aperte ostendit. quia custos bonorum operum est continentia. de qua dicitur. Sicut lumbi vestri pręcincti et lucernę ardentes etc. Lumbi. si pręcincti continentiam. Lucernę ardentes per virtutum operationem.

Vitta hyacinthina etc. Be. Vitta hyacinthina quibus vtriusque sacerdotis habitus copulatur. ligaturę sunt desiderij celestis. quę annulis aureis innecte superhumeralis cum rationali stringunt. cum agnita luce per benedictionis patris in illam gloriam suspiramus. et ut intrare mereamur concordie fidei et vite et opere et professione in tabernaculo glęntis ecclesię seruire studemus.

Portabitque aaron etc. Be. Nomina filiorum israel aaron super

la charitatis. Habet duos vinctos superhumeralis angulis eminebat. qui bus inferantur catenę. id est in exordio boni operis habeat firmam intentionem deo placendi. quę per omnia apta sit suscipiende et continende in se dilectioni dei et proximi. siue prospera siue aduersa occurrerint. nunquam saluberrima pie deuotionis retinacula laxet. Hoc est enim sacerdotem in vtroque humero vinctos qui catenas rationalis excipiant habere. in prosperis et in aduersis deo fixum placendi studium gerere. et huius intentione in dei et proximi amore firmari. Inferunt ergo se vinctis superhumeralis catenę aureę. quę de rationalis summitatibus efferuntur. Nunquam enim mens rationabiliter de interne luce claritatis degustat. mox alacritas bene operandi amplectendo suscipit. ne forte habitus rationalis pulcherrimus a pectore sacerdotis relabatur. si non eum accelerans bonę actionis vinctus contineat.

etiam ipsi sanctificarent
quomodo sit cum ponit
manus suas super vitu-
lum immolandum.

^f carnalia desideria. ^f hec in leuitico expōita
eius. **Sumes** et adipem totum qui
plene inuenies et pretermitim⁹ ad alia festinātes
operit intestina: et reticulū iecoris.

ac duos renes: et adipez qui super
eos est: et offeres incensum super al-
tare. **Carnes** vero vituli et coriuz et
finum combures ^f extra civitatē passus est
foris extra ca- ^f christum duces
stra: eo quod pro peccato sit. vñ quo
et pastorem ovium.
q arietem sumes. super caput cuius
^f qz christū mortū sacerdotes tradiderūt.
ponent aaron et filij eius manus.

Quēz cū mactaueris: tolles et san-
guine eius: et fundes circa altare.
Ipsū autē arietem secabis in fru-
sta: lotaqz intestina eius ac pedes
pones super occisas carnes et super
caput illius: et offeres totum arie-
tē in incensum super altare.

Oblatio est domino suauissimus odor
victimę dñi. **Tolles** quoqz arietes
alterum: super cuius caput aaron
et filij eius ponent manus. **Quem**
et ^f qz immolatione chusii purgatus est et innoua-
tus auditus iudaici populi.
cum imolaueris sumes de sangui-
ne illius: et pones super extremum

dextre auriculę aaron et filioz ei⁹.
^f in quo significantur opera purgata.
et super pollices manus eorum ac
^f ut incensus sint dextri et puri. ^f animalū.
pedis dextri: fundesqz sanguinem
super altare per circuitum. **Quqz**
tuleris de sanguine qui est super alta-
re: et de oleo vñctionis: asperges
aaron et vestes eius: filios et vesti-
menta eorum: cōsecratisqz ipsis et
vestibus tolles adipem de ariete.
^f ut cōsumatur et perficiatur sacrificiū.
et caudam et aruinam: quę opit vi-
talia: ac reticulū iecoris: et duos
renes: atqz adipem: qui super eos
est: armumqz dexterum eo quod sit a-
ries consecrationis: totamqz pa-
nis vñius: crustulam conspersam
oleo: laganū de canistro azimoz
quod positum est in conspectu domi-

ni ponesqz omnia super man⁹ aa-
ron et filioz eius: et sanctificabis
eos eleuans coram domino. **Su-**

scipiesqz vniuersa de manibus eo-
rum: et incendes super altare in ho-
locaustum: odorem suauissimū in
cōspectu domini: qz ei⁹ oblatio est
^f ut omnis ei⁹ sensus et cogitatio p̄teret oñio.
Sumes quoqz pectusculū de arie-
^f hoc enī p̄tinet ad summū sacerdotem.
te quo iniuat⁹ est aaron. **Pancusi-**
cabisqz illud eleuatum coram do-
mino: et cedit in partem suā. **San-**
ctificabis et pectusculum cōsecratū
^f vel tions
et armum quem de ariete separasti
quo iniatus est aaron et filij eius:
cedentqz in partem aaron et filioz
eius iure ppetuo a filiis israel: qz
p̄mitiua sunt et initia de victimis
eorum pacificis quę offeruntur do-
^f ut religione et sanctitate ei⁹ successores imitent⁹
mino. **Questem** autem sanctaz qua
vtetur aaron habebunt filij eius
post eum: vt vngantur in ea: et con-

secrentur manus eoz. **Septem** di-
^f opa. ^f cōmuniis: quibus
sacerdotium dedicatur. ^f summus: qui nō
ebus vtetur illa: qui ponit p̄ eo
^f poterat esse iust vñus.
fuerit cōstitutus de filiis eius. **Et**

qui ingreditur tabernaculū testi-
monij vt ministret in sanctuario.
Arietem autem consecrationis tol-
les: et coques carnes eius in loco
sancto: quibus vescetur aaron et
filij eius. **Manes** quoqz qui sunt
in canistro in vestibulo tabernacu-
li testimonij comedent: vt placabi-
le sit sacrificiū: et sanctificentur of-
^f gentilis vel hereticus.
ferentium manus. **Alienigena** nō
vescetur ex eis: quia sancti sunt. **Q**
si remanserit de carnib⁹ consecra-
tis siue de panibus vsqz mane:
^f si quid residuum fuerit igni comburetur.
cōbures reliqas igni: nō comedet⁹
^f spū sancti.
quia sanctificata sunt. **O**mnia quę

Et qui ingre. et.

Aug. Quomodo pro-
prium dicit hui⁹ vñ⁹
esse intrare in taberna-
culū testimonij. **De** ser-
uire in sanctis: cū illa
q̄ sunt extra velū quo
velatur sanctozum
sacra appellantur: et ta-
bernaculuz testimonij
etiam illud vocat⁹ vbi
sancta sunt: i. mensa et
candelabru. vbi cū de
seruiat lequētes sacer-
dotes ad mensaz et can-
delabru et ipsuz altare
quomodo dicit vñum
successorem aaron qui
intret in tabernaculuz
testimonij: deservire in
sanctis: **P**i enī dixerūt
deservire in sanctis: san-
ctoz: nulla questio est
Ad hē vbi est arca
testimonij solus intra-
bat summus sacerdos
nisi forte eo ipso quod v-
nus dicit intrare taber-
naculū testimonij: de-
servire in sanctis: non
vult intelligi in sanctis
sanctorū: qz et ipsa san-
cta dicunt⁹ nō enī oīa
q̄ sancta sunt et sancta
sanctoruz dici possunt
sed q̄ sancta sanctoruz
vtiqz sancta sunt. **De**
autē vñ⁹ q̄ semel in an-
no introbat in sancta
sanctorū xpm signifi-
cat. **De** autē p̄figura-
tum est i sancta sancto-
rum: vt super arcam q̄
leges habebat esse pro-
piciatoriū: vbi dei mi-
sericordia significata i
telligitur: qua p̄picius
fit peccatis eoz qui le-
gem nō implent. **De**
enī videt⁹ etiaz in ipsa
veste sacerdotis signi-
ficari: qz et ipsa sacramē-
ta ecclesie significat: q̄
in logio: i. rationali in-
pectore sacerdotis pos-
to iudicia p̄stuit. **I**n
lamina vero sanctifica-
tionem et abolitionem
peccatoz: tanqz ratio-
nale sit in pectore simi-
le arce: in qua lex erat.
et lamina i fronte: simi-
lis p̄piciatoria: qd su-
per arca erat: et ut utro-
biqz seruaretur qd scri-
ptum est. **S**uper altat
misericordia iudicium

Oblatio est dñi
suavis odor. **An.**
Odor suauitatis dñi
sepe dicit sacrificiū de
victimis pecoz: nō quod
delectet⁹ sumi odo-
re: sed quod his significat
spiritualiter delectat⁹
cū spiritualiter ex-
hibetur: sicut odor dei
spiritualiter intelligit⁹.
De enī sicut nos odo-
rem corporis nābus
ducit.

Facies q
aaron et filioz
quo aaron quoz
quo supra dicit
vñ⁹ crucifigūda
altare in adolen-
tiā: enī frustra in-
sed in illo figurat⁹
aliqui nō secun-
dis ambulant⁹ testi-
monij: sed quasi hęc vi-
molantes omēs co-
ris sensus p̄picius
reducit voluntatē
in illo autē figurat⁹
illi qui maiore m-
p̄piciōe extinguit⁹
et hui⁹ carnal⁹ solio-
mino orationuz
officiū: nichil tē c-
qz repugnet nichil
confitentia peccat
torbet mentes dñi
q̄ effusione lacrim
opantes venire
p̄picius ante facies
De hoc altare
in vicinia veli et
illud ante tabernac-
ulū positum est.
in cōspectu ecclesie
cū in exemplo vñ-
tum p̄figit⁹. **I**lli
nā ardore delectat⁹
templationi futuri
animaduersi etiā in
p̄piciis appropinquant.
Altare. **De** hoc
etiam altare tibi
malis quātum men-
fulgore p̄piciat⁹. **I**lli
to p̄piciat minus
q̄ enī sanctiores
to pauciores.
De lignis fer-
re. **De** apte de lig-
nibus albe p̄pici-
llo: et incorruptibi-
vñuz altare fieri
p̄picius: qz vñ⁹ est
fidei firmitas: qua
vñ corda electoz p̄-
minu ad suscipiē-
tē dilectionis et
reddā vñ virtutū
bonia debent p̄pici-
n. **De** hui⁹ enī gener-
ter dicit apostol⁹. **De**
vñ⁹ nos ab inq-
uāto carnis et sp-
p̄picius sanctific-
corp⁹ et illantia q̄
p̄picius p̄piciatōis
vñ⁹ et exteriori vñ-
lūctū hui⁹ vñ
vñ⁹ in illo tibi
vñ⁹ vñ⁹ vñ⁹
De adens cū
et laudat⁹ qz p̄pici-
tant⁹ p̄picius q̄ po-
ens est et benigna: p̄-
p̄picius etiā officiū
De quadrangul

Facies quoque altare. **Be.** Expletis mandatis consecrationis aaron et filiorum eius. redit scriptura precipere etiam de factura altaris incensi. in quo aaron quotidianum adoleret thymiamata. Si vero in altari holocausti quo supra dictum est. generaliter vita significat iustorum. qui carnem suam quoti-

die crucifigunt. vicia et concupiscentias. ac in hostiam viventem offerunt. quid hoc altare in adolendum thymiamata factum. nisi speciale vitam iustorum designat. Re-

que enim frustra in illo carnes animalium incendebant. in hoc incensum adolebat sed in illo figurabantur illi qui non secundum car-

nem ambulat desideria sed quasi hec domino immolantes omnia corporis sensus per ignem spiritus dedicat voluntati eius. In isto autem figuratur illi qui maiorem mentis perfectione extinctis ille-

cebris carnis. solida domino orationum vota offerunt. nichil de carne quod repugnet. nichil de conscientia peccati quod turbet mentes dulcibus effusione lacrimarum optantes venire et ap-

parere ante faciem domini. Unde hoc altare in vicinia veli et arce. illud ante tabernaculum foris positum est. quod illi in conspectu ecclesie. cum-

ctis in exemplo virtutum prefulget. Illi altaris ardore desiderii contemplationi future beatitudinis etiam in cor-

porum appropinquant. **Altare.** **Be.** Aperte etiam altare thymiamatis quantum metalli fulgore preellebat. tanto quietate minus erat

quanto enim sanctiores tanto pauciores. **De lignis setim.** **Be.** Aperte de lignis setim albe spinę simili- bus et incorruptilibus virtutes altare fieri precipitur. quod una est vere-

fidei firmitas. quia omni corda electorum pre-muniri ad suscipiendum ignem dilectionis et offerendum deo virtutum li-

bamina debent preparari. Quibus enim generali- ter dicit apostolus. Quia demus nos ab inquit-

nameto carnis et spiritus perficientes sanctificationem in timore dei. quasi auferam a nobis spineta vicia. et titillanti aculeos punitionum. quos terra corporis nostri ex peccato

precepi tibi facies aaron et filijs eius

Septem diebus consecrabis man-

eorum et vitulum pro peccato offeres

per singulos dies ad expiandum.

Mundabisque altare cum immolaue-

ris expiationis hostiam et vnges

illud in sanctificationem. Septem

diebus expiabis altare et sanctifi-

cabis et erit sanctus sanctorum. Omnis

qui tetigerit illud sanctificabitur.

Hoc est quod facies in altari agnos-

anniculos duos per singulos dies

iugiter. unum agnum mane et alterum

vespere. Pecuniam partem similem con-

sperse oleo tuso quod habeat mensu-

ram quartam partem hynt et vinum

ad libandum eiusdem mensure in

agno uno. Alterum vero agnum offe-

res ad vespere iuxta ritum matutine

oblationis. iuxta ea que dixi mus

in odore suavitatis. Sacrificium est

domino deo oblatione perpetua in genera-

tiones vestras. ad hostium taberna-

culi testimonium coram domino. ubi consti-

tuam ut loquar ad te. Ibi quoque precipi-

am filijs israel et sanctificabis alta-

tudine quadrangulum sit. quod perfectior anima federatis ad invicem virtutibus quantum diligere fratrem tuum et ferre sufficit. et quantum ferre tuum diligere. duos autem habet cubi-

tos in altitudine. quod duplex finis in futuro se accepturos electi sperant. unus animarum aliorum corporum. unde in terra sua possidebunt duplicia. gloria sempiterna erit eis

Cornua ex illo. **Be.** Cornua eminentia fidei et virtutis signifi-

cant. sicut ecclesia bella viciorum. Unde et omnia cornua per. cor. et cor. iusti. Unde in lege comuta tuum animalia munda esse et comestibilia decernunt. Quae enim ru-

minant. et vngula fin-

dit. constat esse cornu-

ta. quod illi tunc ecclesie dei spirituali coniunctione pos-

sunt incorporari. quod for-

titudine dei fidei et vir-

tutis contra bella vicio-

rum. phant. iuncti. Pro-

cedunt autem cornua ex ip-

so altari thymiamatis cum opa virtutis electi non ad faciem hominum spectent.

non ostendunt. sed ex interna mentis radice fixo et immobili exercent affe-

ctu. Et contra yperitiam comibus aliunde mutua-

tis. specie pietatis habentes virtutes ei ne-

gant. **De testibus illud.** **Be.** Aperte hoc illud gre-

ce vestiri auro precipitur. Et enim alijs metallis magis sonorum et dura-

bile. aux vero quantum so-

no vincit. tanto splen-

dore vincit cetera me-

talla. unde recte genus altare in quo carnes in-

cendebant et fundeba-

tur sanguis victimarum illos significat. quod edo-

mitis et velut deo immo-

latis voluptatibus car-

nis. pferantur viam quam inchoare pagant

et hac proximis incedere da crebro fmonem fidi catodis insonat. Por-

ro aux illos significat quod ampliori gratia superne claritatis illustrant. Et

min? alijs qui in secreto de interna sinceritate gustant apium. minus eructare sufficiunt. quod ta dulcedie dei in absco diro vult? reficiantur.

De craticula. **Be.** Bene craticula altaris parietes et cor-

nuia auro vestiunt. Cra-

ticula enim in medio altaris erat pata ad suscipienda thymiamata. Pari-

etes vero foris pebat. cornua quoque foris parietia speciali fastigio alni? emi-

nebant. Deaurat? hoc craticula. cum in interiori hinc per fidei christi gratia resplendet.

Deaurant parietes cum eadem gratia dñice dilectionis per bona opera exteri? dilatat.

Deaurant cornua cum fiducia fortitudinis iustorum quod aduersarios veritatis vel per patientiam fortiter ferre. vel per prudentiam sapienter repellere vel corrigere didicerit

interne lucis in oculo fulgore comiscat. et quod tales dicere possunt. bonum certamen cur. con. fi. fer. etc. recte sibi dicit. Faciesque coronam auream etc.

Faciesque coronam. **Be.** Altare incensi coronam habet per gyrum. in his quod minores sunt meritis. nec palam protestari audet boni certaminis et ser-

uitutis et fidei sibi repositam esse mercedem. cuncta tamen agunt intentione bene placendi deo. sed spe percipiende mercedis.

Et duos anulos. **Be.** Possunt in his anulis quattuor euangelij

iusticiam sanctorum quā intercessorem et patronum querimus nobis propi-
ciatur deus. Unde ezechie dicitur: civitatem hanc salvabo: et protegam eā
propter te: et propter david servum meum. sicut moyses pro populo interce-
dens patrum fecit memoriā: et quasi super cornu altaris deprecans dominū
placare curat dicens: **Esto placabilis super nequitiam populi tui: et recordare**
abraham ysaac et israel etc.

Locus est etc. Descriptio altaris incelsi restat descriptio labij gnei
in quo lauerēt manus
et pedes ingressuri tab-
ernaculum sacerdotes. s.
vnum mandatum pre-
mitur.

Quando tuleris.

Beda. Huius prece-

pti oblitus david quā

to populum numerā-

vit. Ideoque plagā nu-

merando ipsi populo

conciuit. **Dystice** autē

summa filiorum israel

summam omnium ele-

ctorum significat. quo-

rum nomina scripta sunt

in celo. et singuli dant

pro animabus precium

domino. cū sedulo ser-

uiunt ei in opibus bo-

nis. alioquin plagam

incurrunt numerati: quia

vitio perpetua manet

eos qui fidelium nume-

ro nominetenus socia-

ti non offerunt domio

perfecta opera fidei. De

talibus dicitur: nō da-

bit deo placationem:

nec precium redempti-

onis anime sue. redem-

ptio enim anime viri. p-

re dicitur.

Dimidium sicti.

Be. Id est. decem obo-

los observantia. s. de-

calogi et fidei iheru xpi

Qui enim hunc recte

intelligit. omnem in eo et fidei et operis multitudinem et future retributionis

promissiones inesse cognoscit. Denique in tribus primis dilectio dei in septē

sequentibus dilectio continetur proximi. et teste apostolo plenitudo legis est

dilectio. Nomen quoque iheru apud hebreos et grecos a iotha et iotha incipit

quod virtus nota est tenarij numeri. Decemque obolos in precium anime offerunt.

qui in iheru christum credentes signum nominis eius quod a tenario nume-

ro incipit in fronte et professione proferunt. Forte ideo dictum est. vni iotha

de lege non preterire posse: quia virtus decalogi qui ibi continetur. et fides no-

minis quod ibi signatur. nulla potest infidelij perturbatione corrumpi.

Qui habet in numero etc. Vicenarius virisq; testamēti coniu-

ctionem significat. legis. s. que in quinq; libris. et euangelij quod in quattuor

scriptum est. quater enim quini faciunt viginti. A viginti ergo annis habetur

quisq; in numero populi dei: quia ille tantū electorum consortio dignus est

qui decreta legis spiritaliter intellecta per gratiam adiutus euangelij pro-

messura sua et capacitate perficit: et eterna premia repromissa expectat in celis

Dives nō addet etc. Bed. Quia siue magnus est quis meritis et p-

fectus. seu parvus et in prospectu virtutum positus. cunctis eque lex decalo-

gi qua deum et proximi diligant imponitur.

Susceptamq; pecu. Bed. Hoc fit cum quidquid agimus boni in

eterna conditoris et iudicis nostri memoria custoditur. ut ex his que illi ob-

tulimus. bonorum fructibus fiat nobis propicius. Servatur eadem pecunia

in vltimo tabernaculi. cum ex iustorum operibus sequentium fidelium et mores

confirmantur et actus: et tales fieri minores pretendunt quales fuisse eos quos

cum domino regnare audiant agnoscunt. Notandum sane quod pecunia nō

iuxta vulgi estimationem. sed iuxta mensuram templi erat danda. Mensu-

ra templi dispositio est diuine legis. qm in ecclesia sua dñs seruare precepit

et obseruantib; eterna premia promittit. Si quis autem iuxta placitum hu-

mane voluntatis deo seruire nititur: quia iuxta mensuram templi pecunia et

deuotionis non obtulit. reprobata oblatione plaga districtę vitionis feriet
Locus est etc. Bed. Potest in hoc labio vel labro (vtriusq; eniz
dicitur) aqua baptismatis intelligi. cuius lauacro necesse est ut purgentur.
qui ecclesie ianuas ingrediuntur. Sed quia inter tabernaculū testimonij. et
altare holocausti positū est. et quod bis quotidie idem sacerdotes. i. mane et ve-
spere cum ingrederentur ad altare thimiamā oblaturi. in eo iubent lauari.
aqua aut baptismi semel tñ ablui. conuenienti? B labiū compunctōis ablu-

et quidquid boni agimus

Susceptamq; pecuniā q collata est

a filiis israel trades in vltus taber-

nauli testimonij. ut sit in monime-

tum eorum coram domino: et pro-

picietur animabus eorum. **Locu-**

tus est dominus ad moysen di-

ctus. **Hoc lauacrum posuit moyses. qz lex dei cunctis fi-**

delib; predicant gratia compunctionis. Flaua-

bo p sin. noc. le. me. l. m. Ablutione compunctio-

nis. et lacrimarum indeficientem. qua crebro sacer-

dotes et omnes sancti debent lauari.

cens: facies et labium eneam cum

et desiderio celestis vite. Flauabo p singulas

bas suas ad lauandū: ponesq; il-

las duo sunt genera compunctōis lacrimose pro

peccatis. s. desiderio patrie celestis. s. quia ne-

lud inter tabernaculū testimonij

et altare. Et missa aqua lauabūt in

ea aarō et filij eius et man⁹ suas ac

pedes: quando ingressuri sunt ta-

bernaculum testimonij. et qñ acces-

suri sunt ad altare ut offerat in eo

thimiamata dñs: ne forte moriantur

et immundi accesserint et eternaliter

et inuolantur me? ppe ē etc. Et alibi: Sititit aia m. ad. d. f. vi. etc. Et pau-

lo post. fuerunt lacrimę m. pa. di. ac. no. etc. Igit altare holocausti lacrimas

figit penitentia: altare incelsi gaudentiū de bonis q deo iunāte fecerūt. et pma

desiderantiū. q se pñdūt accepturos. q fiet? priorū pñellit qñt grameto auq

qñt semelantoz vbi erat arca dñi priorū tabnaculo in q candlabz erat et

mēsa dñi. Prope altare holocausti labz erat positū. in q lauarent q ad al-

tare incelsi intrabant: qz nemo repēte fit summus. s. pñcientib; meritis debet

qñt pmo vicioz bella deuincere: et sic a deo compunctōis lacrima et ppetrare

et pgressu regni dulces fūdat lacrimas q p timore pñaz fudit amaras.

Labz erat vas in q lauabant ingressuri templū dei. et sacrificaturi. et ve-

lles scas accepturi. et suas deposituri. similiter et egressuri factū de speculis

mulierz que exarababāt ad ingressus tabernaculi.

Labz sua. Be. Basiz in q labz erat positū. desiderij celestis vite si-

gnificat: cui cā tanta ē. ut pfecti viri se quotidianis diluāt lacrimis. et gau-

diū in tñq; qñt qd vidēdo nō valēt suspirādo degustāt. Quē hoc lauacro

(quod in tabnaculū et altare positū ē) lacrimę pfectoz figurent. s. xba testatē

et missa aq lauabūt i eo aarō et filij ei⁹ man⁹ suas etc. Remo de plebe ibi la-

uari pñcipit. s. pñtifer et filij ei⁹. i. sacerdotes minoris qñ. qz magnoz viroz

sicut vita pfectior. ita compunctio sblimior. Quō at solis ministris altaris hec

compunctio cōuenit. ait em petri cunctis fidelib; et ipi tanq; lapides viui su-

pedificamini domos spūales. sacerdotū sanctū offerre spūales hostias. Et

iohēs: Beas? q habet pñtē in resurrectione prima. In his scda mors nō habet

potestātē. Quas etiā victimas offerre debeat paul⁹ ostēdit dicens: Oblero

vos p misericordiā dei ut exhibeatis corpora vestra hostiā vi. etc.

Lauabūt in eo etc. Xps quoq; hui⁹ labz aqua est lotus. pñcipit ad al-

tare oblat⁹ intraret. et thimiamā sacri corporis pro salute nostra in ara cru-

cis incenderet. pro nō em amore lacrimas fudit sicut in resurrectione lauari.

Ne forte moriantur etc. Bed. Mors em timēda est eterna. si quis

tionē et lacrimarū acci-

pinus: qua semp indi-

gemus. maxime cū my-

sterijs celestibus mini-

stratur accedim⁹. Quē

em altare holocausti i

quo carnes victimarū

dñs incendebant. ex-

inctionē significat car-

naliū cōcupiscentiarū

p ignē spūsancti. alta-

re xpo thimiamatis pu-

ritatē eoz q sopitis om-

nino carnis illecebris.

sola expectatione et de-

siderio celestis introi-

tus lacrimas fundunt

amoris. Recte xpe al-

tare holocausti labz

ponit: in q abluti sacer-

dotes ingrediunt⁹ illud

tabernaculū. et thimia-

ma dñs incēdit. Qu-

oby em modis lacrima-

rū et compunctōis statul

distinguit: qz pmo qñ-

qz cōuersus p peccatis

lacrimādo veniā pñat

quod cū dignis pñe fru-

ctib; diu pñecit: secū-

r⁹ de venia desiderijs

hiantib; optat affore

tempus. quo ad vidē-

dā faciē creatoris igre-

diatur. nec absq; lacri-

mis hui⁹ vite longitū-

dinē. vñ illi⁹ tolerat di-

lationē dicens: Deu mi-

ad ministerium altaris electis thimiam orationum non reddit. sed sacrosancta mysteria sine ablutione compunctionis intrare. et sanctam domini mentem communibus manibus tractare presumit. lauent ergo manus et pedes in aqua labii gnei. et sic ad altare accedat abluant lacrimis actus et incessus. deinde manus ad contingenda dei mysteria proferant. et ingressum pedum in atrio domini ponant. illis quoque hoc precipit quod sacramenta participant. ut actus suos et cogitationes discutiunt. et compuncti operis lacrimis abluant.

Qui enim manducat et bibit in in-fim. et bi-

Sume tibi a. p. m.

z. Strab. S. mima

grece. latine dicitur mimbri-

ra que est arbor in ara-

bia quinq. cubitorum

cuius virgulta arabes

exutit. ut melius pullu-

lent et fructificent. Et

quoz nidoze incurabi-

les morboz contrabe-

rent. nullumq. foras

occurreret. Qui arbo-

ris gummi. prope stacte

vocatur. abusu etia

mibria. Annamio-

est virgulta. et in india

vel ethiopia nascit. du-

orum tantum cubitoz

dicatur ante cinnamo-

rum q. in modum can-

ne subtile et replicat

habet calamos. cinerei

vel nigri coloris. q. fra-

cti visibile spiramentum

reddunt. et stacte quide-

carum. grossius et vi-

le et respectu. Alam-

aromatica species in-

ta libanum.

Mirre cin. cala-

casie zc. Be. q. tuoz

species significat quat-

tuor principales virtu-

tes. quibus oleo vincti-

onis et gratia misericor-

die dei ecclesia dedica-

da est et sanctificanda.

Et erunt sancta

sanctorum zc. Au-

Am. scilicet vincta fu-

erint. Quid ergo di-

stabit inter illa interio-

ra q. velo tegantur.

Qui tetigerit ea

Similiter de altari sa-

crificiorum superius di-

ctum est. q. sic intellige-

dum est ut liceat po-

pulo tangere taberna-

culum. quando offerre-

bant hostias vel aquiliter dona.

et tangendo sanctificabantur propter illud

oleum quo cuncta peruncta sunt. non sicut sacerdotes qui etiam ut sacerdo-

tio fungerentur ungebantur ex illo.

Onicham. Onicha ostrea. fertur esse parvula suave redolens ma-

gnitudine humani vnguis. Unde et oniche grece dicitur. quia onix grece di-

citur vnguis.

Galbanum. Galbanus succus ferule esse dicitur. et nascitur in syria

optimum cartilaginolum est. et minus lignosum. cuius odore fugantur te-

triones.

Et thus. Thus grece libanum latine dicitur. a libano monte arabie ali-

destructum est labrum aaron. q. sacerdotum. s. signi-

ficatum manet in eternum. in vita fidelium manet alta-

re et incensum sicut alia plura que lex iussit perpe-

tuo celebranda.

Legittimum sempiternum erit ipsi et

s. i. omibus sanctis. q. christi non venit solvere

legem sed adimplere. s. i. credentibus in eu in quez

aaron credidit. hoc est enim semel cui benedixit omis

semini eius per successiones. A.

cutusq. est dominus ad moysen di-

ctum. s. precipue mortificationis. s. que pura intentione

cens. Sume tibi aromata. p. m.

p. deo tantum sit facta. unde man. mee. d. m. zc.

mibre et electe quingentos siclos

s. qd est cinerei coloris. et significat humilitatem

quo nos cinere esse. et in cinere reuerfos intelli-

z cinnamomi medius. i. ducentos

gimus.

quingenta siclos. calami simili-

ter. s. hec in aquis nascitur et in immensum crescit

et bonum odorem reddit. et significat fide que per ba-

ter ducentos quingenta casie

pulvis crescit. et iuxta sit et recta mensura. s. q.

quoz quingentos siclos in ponde-

re sanctuarii oleum de oliuetis in

mensuram bin. faciesq. vinctiois

vngitur. s. tabernaculi. i. fidelis populus ecclesie.

i. in quibus diuinitas tanq. in tabernaculo habi-

tac. possunt etia p. vnguentum intelligi virtutes san-

ctorum. vel odor iusticie longe lateq. diffusus.

oleum sanctum vnguentum compo-

s. vnguentum sunt apostoli et doctores qui vngen-

ta componunt quibus dedicatur ecclesia.

sic ut omnia

sunt opere vnguentum et vnges

ex eo tabernaculum testimonium et ar-

cam testamenti. mensamq. cum va-

sis suis. candelabrum et vtenilia ei.

altaria thimiamatis et holocausti.

et vniuersam suppellectilez que ad

culum eorum pertinet. Sanctifi-

cabisq. omnia. et erunt sancta sanctorum

Qui tetigerit ea sanctificabit. Aa-

ron et filios eius vnges. sanctifica-

bisq. illos ut sacerdotio fungatur

michi. filijs quoq. israel dices:

nam libanus est phoenicis in quo sunt cedri.

Thus optimum. s. qd masculinum dicitur. quia in modum humani te-

stis rotundum. cuius arbor nascitur in arabia. ad aceris qualitatem. perple-

to et intorto vimine. Mystice autem hec quattuor species significant sancto-

rum virtutum species.

Hoc oleum vunctionis sanctum erit

michi in generatōes vestras. Aaro

volu prate amantibus non conuenit ista

homini non vngetur ex eo. et iuxta

compositionem eius non facietis

aliud: quia sanctificatus est. et san-

ctum erit vobis. Homo quicumq.

talem composuerit. et dederit ex eo

et heretico. vel gentili vel iudeo. s. de cetis sa-

ctoiz cui iungi debebat.

Alieno: exterminabitur de popu-

lo suo. Dixitq. dñs ad moysen: Su-

me tibi aromata stactem et onichaz

galbanum boni odoris. et thus lu-

cidissimum. equalis ponderis erit

et virtutū orationum. s. varietate virtutū et

operū et orationum.

omnia. faciesq. thimiamatis compo-

s. christi et discipulorum et. s. oēs hec species

in vniū miscebantur et fiebat thimiam qd debet

et subtrahit dicitur.

tum ope vnguentum: mixtum dili-

s. sincere debet esse orationes sanctoiz. et nihil

coz pulentū remanere sed tantū celestia querere.

genter et purū. et sanctificatione di-

gnissimum. Quoz in tenuissimum

puluerem vniuersa contuderis: po-

nes ex eo coram tabernaculo testi-

monij in loco quo apparuerō tibi.

Sanctus sanctorum erit vobis thimi-

ama. Talem compositionem non

facietis in vsus vestros: q. sanctū

est domino. Homo quicumq. fece-

rit simile ut odore illius perfuatur

peribit de populis suis.

Et thius. Thus grece libanum latine dicitur. a libano monte arabie ali-

ter. s. hec in aquis nascitur et in immensum crescit

et bonum odorem reddit. et significat fide que per ba-

ter ducentos quingenta casie

pulvis crescit. et iuxta sit et recta mensura. s. q.

quoz quingentos siclos in ponde-

re sanctuarii oleum de oliuetis in

mensuram bin. faciesq. vinctiois

vngitur. s. tabernaculi. i. fidelis populus ecclesie.

i. in quibus diuinitas tanq. in tabernaculo habi-

tac. possunt etia p. vnguentum intelligi virtutes san-

ctorum. vel odor iusticie longe lateq. diffusus.

oleum sanctum vnguentum compo-

s. vnguentum sunt apostoli et doctores qui vngen-

ta componunt quibus dedicatur ecclesia.

sic ut omnia

sunt opere vnguentum et vnges

ex eo tabernaculum testimonium et ar-

cam testamenti. mensamq. cum va-

sis suis. candelabrum et vtenilia ei.

altaria thimiamatis et holocausti.

et vniuersam suppellectilez que ad

culum eorum pertinet. Sanctifi-

cabisq. omnia. et erunt sancta sanctorum

Qui tetigerit ea sanctificabit. Aa-

ron et filios eius vnges. sanctifica-

bisq. illos ut sacerdotio fungatur

michi. filijs quoq. israel dices:

galbanum boni odoris. et thus lu-

cidissimum. equalis ponderis erit

et virtutū orationum. s. varietate virtutū et

operū et orationum.

faciesq. thimi-

ama zc. Preg. Thim-

iam ex aromatibus

compositum facimus:

cum in altari boni ope-

ris virtutum multipli-

citatem redolamus. qd

mixtum et purum sit:

quia quantum virtuti

virtus iungitur. tantū

incensum boni odoris

sincerius exhibet. Un-

de bene sequitur. Fun-

q. in tenuissimum pulue-

rem vniuersa contude-

ris. pones ex eo coram

tabernaculo testimonij.

In tenuissimum pul-

uerem aromata conte-

rimus. cum bona opa

quasi in pila cordis oc-

culta discussione tun-

dimus. et ut veraciter

bona sint subtiliter re-

tractamus. Aromata

ergo in puluerem redi-

gere. est. virtutes reco-

gitando terere. et vng-

os occulit retrahere. Et

notandū q. te eodem

puluerem dicit. pones ex

eo coram tabernaculo

testimonij. quia tūc to-

na nostra veraciter in

conspicu iudicis pla-

cent. cum hec mēs sub-

tilius cogitatio perit:

et quasi de aromatibus

puluerem reddidit. ne gros-

sūm durumq. sit bo-

num qd agitur. qd ni-

si retracto comminuat

odorem te se subtilius

non aspergit.

Thi. Incensum qd

ex quattuor odoratissi-

mis generibus in ma-

ximam subtilitatem co-

minutis. i. stacte. oni-

cha. galbano. et thus

componitur. orationes

fidelium significat. quā-

uis quattuor elementa

hec quattuor videan-

tur significare. ut ibi

qd lucidum est acri co-

paretur. stactes aquis

et in terra et in aquis sunt placitum deo incensum sit.

Opere vnguentum zc. Aug. Non debemus putare vnguentū fie-

Beseleel. Qui interpretatur in umbra dei. quasi dicat. dominus illuminatio mea et salus mea quod est. ab is dicitur dauid duxisse oregines et polimarij nomem: qz beseleel ope polimito tabernaculu costruxit.

Et impleui eu. **Aug.** Viri spiritus sancti dono opa ista tribuenda sunt qz pertine vident ad opificum. an hoc etia significat dicitur est. vt ea pertineant ad diuinu spiritum sapientie et intellectus et scientie. qz his rebo significat. in etia hic cu spiritu repletus dicatur iste diuino sapientie et scientie. noduz legit spiritus sanctus.

Moliab. Qui interpretatur protectio mea tanqz noie dicat. dñs protector vite mee a qz trepidabo. Bene autem tabernaculu construit qui tam constanter in domino confidunt.

Et in constructione tabernaculi mysterium trinitatis ostendit. sicut i baptismo et in transfiguratione. In baptismo em in voce sonuit pater. et filius baptizatus est. In specie columbe spiritus apparuit. Moliab quoqz qui interpretatur protectio mea pater. patris psona. beseleel quoqz qui in umbra dei significat psona spiritus sancti. de quo dicitur: et virtus altissimi obumbrabit. Virtus em altissimi spiritus sanctus intelligitur. Unde dñs dicit. Ego noui virtute de me exisse. Iussio autem. i. verbum quo tabernaculu fieri iussum est. fili est p que pater in virtute spiritus sancti oia opa tur.

Uideate vt sabatum. **Aug.** Frustra gloriantur iudei de legali obseruatione. Apte em dicit. qz signus est future quietis. et beatitudinis. Vel quietis sanctorum in presenti. qua quiescit a tumultu mundi. opum et vicioz.

Locutusqz est

dñs ad moysen dicens:

Ecce vocaui ex noie beseleel filium

huri filij hur et tribu iuda: et impleui

eu spiritu dei et sapientia et intellige-

tia et scientia et in omni opere ad exco-

gitanduz qdqd fabre fieri poterit

ut fiat cuncta que precepi tibi. Ta-

bernaculum federis et arcam testi-

monij et propiciatorium qd super

eam est. et cuncta vasa tabernaculi

mensamqz et vasa ei. Candelastru

puriissimu cum vasis suis. et altaria

thimiamathis et holocausti. et

omnia vasa eorum. labium cu ba-

si sua. vestes sanctas in ministerio

aaron. sacerdoti et filijs ei. vt fun-

gantur officio suo in sacris: oleum

unctionis. et thimiam aromatum

in sanctuario. Omnia que precepi

tibi facient. Et locutus est dominus

ad moysen dicens: loquere filijs

israel et dices ad eos: Uideate vt sab-

batum meum custodiatis. quia si-

gnum est inter me et vos in genera-

tionibus vestris: vt sciatis qz ego

dominus qui sanctifico vos. Custo-

dite sabbatum meum: sanctus em

est vobis. Qui polluerit illud: mor-

te morietur. Qui fecerit in eo opus:

cerit opus in hac die: morietur. Cu-

stodiant filij israel sabbatum: et ce-

lebrent illud in generationibz suis

Pactum est sempiternuz inter me

et filios israel: signumqz perpetuu

est. Sex enim diebus dominus fecit

celum et terram: et in septimo ab omni ope

cessauit. deditqz moysi completis

hmoi sermonibus: in monte synai

duas tabulas testimonij lapideas

scriptas digito dei.

populus qd moram faceret moy-

ses descendere de monte. congre-

gatus aduersus aaron. ait: Sur-

ge et fac nobis deos qui nos prece-

dant. Moysi em huic viro qd nos

eduxit de terra egypti: ignoramus

quid acciderit. Dixitqz ad eos aa-

ron: Tollite in aures aureas de vr-

orum filiozumuqz et filiarum vestra-

rum auribus. et afferte ad me. Fe-

citqz populus qd iusserat: deferes

inaures aureas ad aaron. Quas

cum ille accepisset. formauit opere

fusorio: et fecit ex eis vitulum con-

flatilem. Dixeruntqz: hi sunt dii tui

israel qui te eduxerunt de terra egi-

pri. Qd cu vidisset aaron edifica-

uit altare coram eo: et preconis vo-

ce clamauit dicens: Cras sollenitas

duas tabulas
Cu multa locutus sit deus tui tabule datur moysi lapides que dicuntur tabule testimonij. qz cetera omnia qz cepit deus ex illis. et preceptis qz duabz scripta sunt tabulis pendere intelliguntur si diligenter querant et bene intelligantur. sicut ipsa. et ex duobz dilectione. et dei et proximi in quibus tota lex pendet et prophete.

Aug. Viri spiritus sancti dono opa ista tribuenda sunt qz pertine vident ad opificum. an hoc etia significat dicitur est. vt ea pertineant ad diuinu spiritum sapientie et intellectus et scientie. qz his rebo significat. in etia hic cu spiritu repletus dicatur iste diuino sapientie et scientie. noduz legit spiritus sanctus.

Moliab. Qui interpretatur protectio mea tanqz noie dicat. dñs protector vite mee a qz trepidabo. Bene autem tabernaculu construit qui tam constanter in domino confidunt.

Et in constructione tabernaculi mysterium trinitatis ostendit. sicut i baptismo et in transfiguratione. In baptismo em in voce sonuit pater. et filius baptizatus est. In specie columbe spiritus apparuit. Moliab quoqz qui interpretatur protectio mea pater. patris psona. beseleel quoqz qui in umbra dei significat psona spiritus sancti. de quo dicitur: et virtus altissimi obumbrabit. Virtus em altissimi spiritus sanctus intelligitur. Unde dñs dicit. Ego noui virtute de me exisse. Iussio autem. i. verbum quo tabernaculu fieri iussum est. fili est p que pater in virtute spiritus sancti oia opa tur.

Uideate vt sabatum. **Aug.** Frustra gloriantur iudei de legali obseruatione. Apte em dicit. qz signus est future quietis. et beatitudinis. Vel quietis sanctorum in presenti. qua quiescit a tumultu mundi. opum et vicioz.

Aug. Viri spiritus sancti dono opa ista tribuenda sunt qz pertine vident ad opificum. an hoc etia significat dicitur est. vt ea pertineant ad diuinu spiritum sapientie et intellectus et scientie. qz his rebo significat. in etia hic cu spiritu repletus dicatur iste diuino sapientie et scientie. noduz legit spiritus sanctus.

Moliab. Qui interpretatur protectio mea tanqz noie dicat. dñs protector vite mee a qz trepidabo. Bene autem tabernaculu construit qui tam constanter in domino confidunt.

Et in constructione tabernaculi mysterium trinitatis ostendit. sicut i baptismo et in transfiguratione. In baptismo em in voce sonuit pater. et filius baptizatus est. In specie columbe spiritus apparuit. Moliab quoqz qui interpretatur protectio mea pater. patris psona. beseleel quoqz qui in umbra dei significat psona spiritus sancti. de quo dicitur: et virtus altissimi obumbrabit. Virtus em altissimi spiritus sanctus intelligitur. Unde dñs dicit. Ego noui virtute de me exisse. Iussio autem. i. verbum quo tabernaculu fieri iussum est. fili est p que pater in virtute spiritus sancti oia opa tur.

Uideate vt sabatum. **Aug.** Frustra gloriantur iudei de legali obseruatione. Apte em dicit. qz signus est future quietis. et beatitudinis. Vel quietis sanctorum in presenti. qua quiescit a tumultu mundi. opum et vicioz.

Aug. Viri spiritus sancti dono opa ista tribuenda sunt qz pertine vident ad opificum. an hoc etia significat dicitur est. vt ea pertineant ad diuinu spiritum sapientie et intellectus et scientie. qz his rebo significat. in etia hic cu spiritu repletus dicatur iste diuino sapientie et scientie. noduz legit spiritus sanctus.

Moliab. Qui interpretatur protectio mea tanqz noie dicat. dñs protector vite mee a qz trepidabo. Bene autem tabernaculu construit qui tam constanter in domino confidunt.

Et in constructione tabernaculi mysterium trinitatis ostendit. sicut i baptismo et in transfiguratione. In baptismo em in voce sonuit pater. et filius baptizatus est. In specie columbe spiritus apparuit. Moliab quoqz qui interpretatur protectio mea pater. patris psona. beseleel quoqz qui in umbra dei significat psona spiritus sancti. de quo dicitur: et virtus altissimi obumbrabit. Virtus em altissimi spiritus sanctus intelligitur. Unde dñs dicit. Ego noui virtute de me exisse. Iussio autem. i. verbum quo tabernaculu fieri iussum est. fili est p que pater in virtute spiritus sancti oia opa tur.

Uideate vt sabatum. **Aug.** Frustra gloriantur iudei de legali obseruatione. Apte em dicit. qz signus est future quietis. et beatitudinis. Vel quietis sanctorum in presenti. qua quiescit a tumultu mundi. opum et vicioz.

Aug. Viri spiritus sancti dono opa ista tribuenda sunt qz pertine vident ad opificum. an hoc etia significat dicitur est. vt ea pertineant ad diuinu spiritum sapientie et intellectus et scientie. qz his rebo significat. in etia hic cu spiritu repletus dicatur iste diuino sapientie et scientie. noduz legit spiritus sanctus.

Moliab. Qui interpretatur protectio mea tanqz noie dicat. dñs protector vite mee a qz trepidabo. Bene autem tabernaculu construit qui tam constanter in domino confidunt.

Et in constructione tabernaculi mysterium trinitatis ostendit. sicut i baptismo et in transfiguratione. In baptismo em in voce sonuit pater. et filius baptizatus est. In specie columbe spiritus apparuit. Moliab quoqz qui interpretatur protectio mea pater. patris psona. beseleel quoqz qui in umbra dei significat psona spiritus sancti. de quo dicitur: et virtus altissimi obumbrabit. Virtus em altissimi spiritus sanctus intelligitur. Unde dñs dicit. Ego noui virtute de me exisse. Iussio autem. i. verbum quo tabernaculu fieri iussum est. fili est p que pater in virtute spiritus sancti oia opa tur.

Uideate vt sabatum. **Aug.** Frustra gloriantur iudei de legali obseruatione. Apte em dicit. qz signus est future quietis. et beatitudinis. Vel quietis sanctorum in presenti. qua quiescit a tumultu mundi. opum et vicioz.

Aug. Viri spiritus sancti dono opa ista tribuenda sunt qz pertine vident ad opificum. an hoc etia significat dicitur est. vt ea pertineant ad diuinu spiritum sapientie et intellectus et scientie. qz his rebo significat. in etia hic cu spiritu repletus dicatur iste diuino sapientie et scientie. noduz legit spiritus sanctus.

Moliab. Qui interpretatur protectio mea tanqz noie dicat. dñs protector vite mee a qz trepidabo. Bene autem tabernaculu construit qui tam constanter in domino confidunt.

Et in constructione tabernaculi mysterium trinitatis ostendit. sicut i baptismo et in transfiguratione. In baptismo em in voce sonuit pater. et filius baptizatus est. In specie columbe spiritus apparuit. Moliab quoqz qui interpretatur protectio mea pater. patris psona. beseleel quoqz qui in umbra dei significat psona spiritus sancti. de quo dicitur: et virtus altissimi obumbrabit. Virtus em altissimi spiritus sanctus intelligitur. Unde dñs dicit. Ego noui virtute de me exisse. Iussio autem. i. verbum quo tabernaculu fieri iussum est. fili est p que pater in virtute spiritus sancti oia opa tur.

Isti sunt dii tui. Aug. Dominus indicans moysi quid fecerit populus de vitulo et de ydolo quod ex auro fecerat. dicit eos dixisse hi sunt dii tui isti qui te eduxerunt de terra egypti. quod eos dixisse non legitur. Sed animam eorum hunc fuisse deum offendit. hoc quippe gerebant verborum in corde sententia. que deum latere non poterat.

Dimitte me vt. Greg. Quid est sermo dicere dimitte me nisi pre cuncti animum prebere. qui pensa quantum apud me valeas. et cognosce quod obtinere potens quiddam per ipso exoras. In iob tunc dicit. et cuius ire resistere nemo potest. cuius ire dei resistit moyses. qui super pugionis impetum mortis sue oblato ope resistit dicens. Dimitte hanc noxam alioquin dele me de libro tuo que scripsisti. Aaron quoque ignem diuine aduersationis in censu fumo tempavit. et phineas luxuriantes cum alienigenis cruci-

dans zelum suum diuine indignationi obtulit. et furore gladio placavit. David angelo ferenti se offerens placationis gratiam ante tempus propositum erexit. Sed resisti ire dei non potest. cum se se (vt ita dixerim) mendacitatis mouet. nec se utiliter alicuius deprecatio obicit. cum semel deus aliquid ab intimis irascendo disponit. Hic est enim quod moyses qui reatum totius populi peribus suis terit. et diuine iracundie vim placavit. ad petram ore veniens per aquas exhibitione diffidens. terram promissionis ingredi domino irascendo non potuit. et se hac de re affligit. et de fiderio turbatur. et disponit ultionis iracundiam repellere a se non valuit qui volente domino a populo amouit. Hic dauid prostratus plebs angelum gladium prece coepit. cum per plorans et eiulans nudis pedibus filium lugeret. et quousque pretrati facinoris ultione ad plenum recipere iram dei non valuit. per se ipso separe.

Greg. Adificare lectorem iuxta hystoriam potest. si perpendat quomodo bonis rectoribus mixta sit regendi auctoritas et consolandi benignitas. Disciplina enim vel misericordia multum destituit. si vna sine altera teneatur. Sed circa subditos debet inesse doctoribus vel rectoribus et iuste consolans misericordia. et pie leniens disciplina. vide enim moysen pie amantem. et districte lenientem. Cum ei diceret. descede peccauit populus tuus. quasi qui in tali peccato lapsus est. iam meus non est. et adderetur dimitte me vt irascatur furor meus contra eos. et.

Greg. se ire dei opponens ait. aut dimitte eis hanc noxam. aut dele me de libro tuo. Densemus quibus visceribus populum amauit. pro cuius vita se delere petiuit. et quanto zelo rectitudinis cum venia obtinisset ad populum veniens ait. ponat vir gladium super femur suum. Ecce quod vita omnium cum sua morte petiuit paucorum. vitam gladio extinxit. intus ignibus amoris. foris accensus est zelo seueritatis. sic amauit quibus preiuit. vt pro eis non parceret sibi. delinquentes sic

et si non meos. et cognatione carnis. vel affectu descendit. peccauit populus tuus sollicitudinis.

que eduxisti de terra egypti. Recel et si quasi lenes et instabiles. et si qua itur ad deum. et si qua itur ad deum. et si qua itur ad deum.

serunt cito dei via quam ostendisti eis. feceruntque sibi vitulum consilium et a dorauerunt. atque immolantes ei et si in corde suo. et si quasi beneficii meum ydolo impudenter.

hostias dixerunt. Isti sunt dii tui israel. qui te eduxerunt de terra egypti.

Rursumque ait dominus ad moysen. Terno quod populus iste dure cervicis sit. Dimitte me vt irascatur furor meus contra eos. et deleam eos.

Faciamque te in gentem magnam.

Moyses autem orabat dominum deum suum dicens. Cur domine irascitur ex disciplina seueri vindicet per deo et non meum furor tuus contra populum tuum.

que eduxisti de terra egypti in fortitudie magna. et in manu robusta.

Ne forte queso dicant egyptii. calide eduxit eos vt interficeret in montibus. et deleter eos de terra. Qui

escat ira tua. et esto placabilis super nequitia populi tui. Recordare abraham ysaac et israel seruatorum tuorum.

et si firmiter promissum non licet mutari. et si que bonum non audent peccare. et si quod maiorem non habuisti quibus iurasti per te metipsum dicere.

et si ante ydola. et si ante ydola. et si ante ydola.

cantantium ego audio. Nunquam propinquasset ad castra. vidit virulum et choros. Iratusque valde proiecit tabulas de manu sua. et contempsit eas ad radicem montis. Et arripens vitulum quem fecerant combussit. et primum usque ad puluerem

fregit cum dyabolo acquieuit. et se illa gratia indignum reddidit. Iubet ergo iterum tabulas tollere. i. latitudinem cordis preparare ad suscipienda mandata dei. et quod libere arbitrium ita violant. vt iam sine dei gratia bonum per se agere non possit. enitatur laborare ad virtutes. ad quam enim in deliciis victus fuit. Iob in sterquilino dyabolum vicit.

Et arripies vitulum. Ibi. Dyaboli corpus significatur in vitulo id est homines in omnibus gentibus quibus ad hoc sacrilegia caput. i. auctor est dyabolus. Aureus vitulus. quod videtur ydolatrie ritus instructi a sapientibus. et quibus dicitur. Dicentes se esse sapientes stulti facti sunt. et mutauerunt gloriam in corruptibilibus dei in similitudinem imaginis. et. et hac sapientia iste vitulus aureus quali solebant etiam egyptiorum sapientes adorare figmenta. In vitulo ergo significatur est omne dyaboli corpus. i. omnis societates gentium ydolatrie rectorum. hanc sacrilegam societatem christus combussit igne de quo ait. Ignem veni mittere in terram. et alibi. Non est qui se abscondat a calore eius. dum

persecutus est. vt etiam domino precente prostermeret. vtroque legat. fortis causam populi apud deum. causam dei apud populum gladiis allegauit. Intus amans diuine ire supplicando obstitit. foris leniens culpam feriendo consumpsit. Succurrit autem omnibus in offensa paucorum. Sed idcirco deus cum aut diuine agentis pro populo. quod vidit quod super populum acturus esset pro deo. In regimine ergo populi vtriusque moyses miscuit. vt nec disciplina decideret misericordie. nec misericordie disciplina.

Placatusque factus est dominus. ne faceret malum quod locutus fuerat aduersus populum suum. Et reuersus est moyses de monte perationis. et ope. et alias in manu sua. tans duas tabulas testimonij manu dei scriptas ex vtriusque parte. et factas ope domini. Scriptura quoque dei erat sculpta in tabulis. Audiens autem ioseph tumultum populi vociferantis dixit ad moysen. Illu-

latus pugne audis in castris. Qui respondit. Non est clamor adhortationis vel peccati. et si que monent vicia fugere se cunctum illud. fugite fornicationem.

tium ad pugnam. neque vociferatio compellenti ad fugam. sed voces cantantium ego audio. Nunquam propinquasset ad castra. vidit virulum et choros. Iratusque valde proiecit tabulas de manu sua. et contempsit eas ad radicem montis. Et arripens vitulum quem fecerant combussit. et primum usque ad puluerem

fregit cum dyabolo acquieuit. et se illa gratia indignum reddidit. Iubet ergo iterum tabulas tollere. i. latitudinem cordis preparare ad suscipienda mandata dei. et quod libere arbitrium ita violant. vt iam sine dei gratia bonum per se agere non possit. enitatur laborare ad virtutes. ad quam enim in deliciis victus fuit. Iob in sterquilino dyabolum vicit.

Et arripies vitulum. Ibi. Dyaboli corpus significatur in vitulo id est homines in omnibus gentibus quibus ad hoc sacrilegia caput. i. auctor est dyabolus. Aureus vitulus. quod videtur ydolatrie ritus instructi a sapientibus. et quibus dicitur. Dicentes se esse sapientes stulti facti sunt. et mutauerunt gloriam in corruptibilibus dei in similitudinem imaginis. et. et hac sapientia iste vitulus aureus quali solebant etiam egyptiorum sapientes adorare figmenta. In vitulo ergo significatur est omne dyaboli corpus. i. omnis societates gentium ydolatrie rectorum. hanc sacrilegam societatem christus combussit igne de quo ait. Ignem veni mittere in terram. et alibi. Non est qui se abscondat a calore eius. dum

persecutus est. vt etiam domino precente prostermeret. vtroque legat. fortis causam populi apud deum. causam dei apud populum gladiis allegauit. Intus amans diuine ire supplicando obstitit. foris leniens culpam feriendo consumpsit. Succurrit autem omnibus in offensa paucorum. Sed idcirco deus cum aut diuine agentis pro populo. quod vidit quod super populum acturus esset pro deo. In regimine ergo populi vtriusque moyses miscuit. vt nec disciplina decideret misericordie. nec misericordie disciplina.

Placatusque factus est dominus. ne faceret malum quod locutus fuerat aduersus populum suum. Et reuersus est moyses de monte perationis. et ope. et alias in manu sua. tans duas tabulas testimonij manu dei scriptas ex vtriusque parte. et factas ope domini. Scriptura quoque dei erat sculpta in tabulis. Audiens autem ioseph tumultum populi vociferantis dixit ad moysen. Illu-

latus pugne audis in castris. Qui respondit. Non est clamor adhortationis vel peccati. et si que monent vicia fugere se cunctum illud. fugite fornicationem.

tium ad pugnam. neque vociferatio compellenti ad fugam. sed voces cantantium ego audio. Nunquam propinquasset ad castra. vidit virulum et choros. Iratusque valde proiecit tabulas de manu sua. et contempsit eas ad radicem montis. Et arripens vitulum quem fecerant combussit. et primum usque ad puluerem

fregit cum dyabolo acquieuit. et se illa gratia indignum reddidit. Iubet ergo iterum tabulas tollere. i. latitudinem cordis preparare ad suscipienda mandata dei. et quod libere arbitrium ita violant. vt iam sine dei gratia bonum per se agere non possit. enitatur laborare ad virtutes. ad quam enim in deliciis victus fuit. Iob in sterquilino dyabolum vicit.

Et arripies vitulum. Ibi. Dyaboli corpus significatur in vitulo id est homines in omnibus gentibus quibus ad hoc sacrilegia caput. i. auctor est dyabolus. Aureus vitulus. quod videtur ydolatrie ritus instructi a sapientibus. et quibus dicitur. Dicentes se esse sapientes stulti facti sunt. et mutauerunt gloriam in corruptibilibus dei in similitudinem imaginis. et. et hac sapientia iste vitulus aureus quali solebant etiam egyptiorum sapientes adorare figmenta. In vitulo ergo significatur est omne dyaboli corpus. i. omnis societates gentium ydolatrie rectorum. hanc sacrilegam societatem christus combussit igne de quo ait. Ignem veni mittere in terram. et alibi. Non est qui se abscondat a calore eius. dum

persecutus est. vt etiam domino precente prostermeret. vtroque legat. fortis causam populi apud deum. causam dei apud populum gladiis allegauit. Intus amans diuine ire supplicando obstitit. foris leniens culpam feriendo consumpsit. Succurrit autem omnibus in offensa paucorum. Sed idcirco deus cum aut diuine agentis pro populo. quod vidit quod super populum acturus esset pro deo. In regimine ergo populi vtriusque moyses miscuit. vt nec disciplina decideret misericordie. nec misericordie disciplina.

Placatusque factus est dominus. ne faceret malum quod locutus fuerat aduersus populum suum. Et reuersus est moyses de monte perationis. et ope. et alias in manu sua. tans duas tabulas testimonij manu dei scriptas ex vtriusque parte. et factas ope domini. Scriptura quoque dei erat sculpta in tabulis. Audiens autem ioseph tumultum populi vociferantis dixit ad moysen. Illu-

latus pugne audis in castris. Qui respondit. Non est clamor adhortationis vel peccati. et si que monent vicia fugere se cunctum illud. fugite fornicationem.

tium ad pugnam. neque vociferatio compellenti ad fugam. sed voces cantantium ego audio. Nunquam propinquasset ad castra. vidit virulum et choros. Iratusque valde proiecit tabulas de manu sua. et contempsit eas ad radicem montis. Et arripens vitulum quem fecerant combussit. et primum usque ad puluerem

fregit cum dyabolo acquieuit. et se illa gratia indignum reddidit. Iubet ergo iterum tabulas tollere. i. latitudinem cordis preparare ad suscipienda mandata dei. et quod libere arbitrium ita violant. vt iam sine dei gratia bonum per se agere non possit. enitatur laborare ad virtutes. ad quam enim in deliciis victus fuit. Iob in sterquilino dyabolum vicit.

Et arripies vitulum. Ibi. Dyaboli corpus significatur in vitulo id est homines in omnibus gentibus quibus ad hoc sacrilegia caput. i. auctor est dyabolus. Aureus vitulus. quod videtur ydolatrie ritus instructi a sapientibus. et quibus dicitur. Dicentes se esse sapientes stulti facti sunt. et mutauerunt gloriam in corruptibilibus dei in similitudinem imaginis. et. et hac sapientia iste vitulus aureus quali solebant etiam egyptiorum sapientes adorare figmenta. In vitulo ergo significatur est omne dyaboli corpus. i. omnis societates gentium ydolatrie rectorum. hanc sacrilegam societatem christus combussit igne de quo ait. Ignem veni mittere in terram. et alibi. Non est qui se abscondat a calore eius. dum

persecutus est. vt etiam domino precente prostermeret. vtroque legat. fortis causam populi apud deum. causam dei apud populum gladiis allegauit. Intus amans diuine ire supplicando obstitit. foris leniens culpam feriendo consumpsit. Succurrit autem omnibus in offensa paucorum. Sed idcirco deus cum aut diuine agentis pro populo. quod vidit quod super populum acturus esset pro deo. In regimine ergo populi vtriusque moyses miscuit. vt nec disciplina decideret misericordie. nec misericordie disciplina.

Placatusque factus est dominus. ne faceret malum quod locutus fuerat aduersus populum suum. Et reuersus est moyses de monte perationis. et ope. et alias in manu sua. tans duas tabulas testimonij manu dei scriptas ex vtriusque parte. et factas ope domini. Scriptura quoque dei erat sculpta in tabulis. Audiens autem ioseph tumultum populi vociferantis dixit ad moysen. Illu-

latus pugne audis in castris. Qui respondit. Non est clamor adhortationis vel peccati. et si que monent vicia fugere se cunctum illud. fugite fornicationem.

persecutus est. vt etiam domino precente prostermeret. vtroque legat. fortis causam populi apud deum. causam dei apud populum gladiis allegauit. Intus amans diuine ire supplicando obstitit. foris leniens culpam feriendo consumpsit. Succurrit autem omnibus in offensa paucorum. Sed idcirco deus cum aut diuine agentis pro populo. quod vidit quod super populum acturus esset pro deo. In regimine ergo populi vtriusque moyses miscuit. vt nec disciplina decideret misericordie. nec misericordie disciplina.

Placatusque factus est dominus. ne faceret malum quod locutus fuerat aduersus populum suum. Et reuersus est moyses de monte perationis. et ope. et alias in manu sua. tans duas tabulas testimonij manu dei scriptas ex vtriusque parte. et factas ope domini. Scriptura quoque dei erat sculpta in tabulis. Audiens autem ioseph tumultum populi vociferantis dixit ad moysen. Illu-

latus pugne audis in castris. Qui respondit. Non est clamor adhortationis vel peccati. et si que monent vicia fugere se cunctum illud. fugite fornicationem.

tium ad pugnam. neque vociferatio compellenti ad fugam. sed voces cantantium ego audio. Nunquam propinquasset ad castra. vidit virulum et choros. Iratusque valde proiecit tabulas de manu sua. et contempsit eas ad radicem montis. Et arripens vitulum quem fecerant combussit. et primum usque ad puluerem

fregit cum dyabolo acquieuit. et se illa gratia indignum reddidit. Iubet ergo iterum tabulas tollere. i. latitudinem cordis preparare ad suscipienda mandata dei. et quod libere arbitrium ita violant. vt iam sine dei gratia bonum per se agere non possit. enitatur laborare ad virtutes. ad quam enim in deliciis victus fuit. Iob in sterquilino dyabolum vicit.

Et arripies vitulum. Ibi. Dyaboli corpus significatur in vitulo id est homines in omnibus gentibus quibus ad hoc sacrilegia caput. i. auctor est dyabolus. Aureus vitulus. quod videtur ydolatrie ritus instructi a sapientibus. et quibus dicitur. Dicentes se esse sapientes stulti facti sunt. et mutauerunt gloriam in corruptibilibus dei in similitudinem imaginis. et. et hac sapientia iste vitulus aureus quali solebant etiam egyptiorum sapientes adorare figmenta. In vitulo ergo significatur est omne dyaboli corpus. i. omnis societates gentium ydolatrie rectorum. hanc sacrilegam societatem christus combussit igne de quo ait. Ignem veni mittere in terram. et alibi. Non est qui se abscondat a calore eius. dum

persecutus est. vt etiam domino precente prostermeret. vtroque legat. fortis causam populi apud deum. causam dei apud populum gladiis allegauit. Intus amans diuine ire supplicando obstitit. foris leniens culpam feriendo consumpsit. Succurrit autem omnibus in offensa paucorum. Sed idcirco deus cum aut diuine agentis pro populo. quod vidit quod super populum acturus esset pro deo. In regimine ergo populi vtriusque moyses miscuit. vt nec disciplina decideret misericordie. nec misericordie disciplina.

Placatusque factus est dominus. ne faceret malum quod locutus fuerat aduersus populum suum. Et reuersus est moyses de monte perationis. et ope. et alias in manu sua. tans duas tabulas testimonij manu dei scriptas ex vtriusque parte. et factas ope domini. Scriptura quoque dei erat sculpta in tabulis. Audiens autem ioseph tumultum populi vociferantis dixit ad moysen. Illu-

latus pugne audis in castris. Qui respondit. Non est clamor adhortationis vel peccati. et si que monent vicia fugere se cunctum illud. fugite fornicationem.

tium ad pugnam. neque vociferatio compellenti ad fugam. sed voces cantantium ego audio. Nunquam propinquasset ad castra. vidit virulum et choros. Iratusque valde proiecit tabulas de manu sua. et contempsit eas ad radicem montis. Et arripens vitulum quem fecerant combussit. et primum usque ad puluerem

fregit cum dyabolo acquieuit. et se illa gratia indignum reddidit. Iubet ergo iterum tabulas tollere. i. latitudinem cordis preparare ad suscipienda mandata dei. et quod libere arbitrium ita violant. vt iam sine dei gratia bonum per se agere non possit. enitatur laborare ad virtutes. ad quam enim in deliciis victus fuit. Iob in sterquilino dyabolum vicit.

Et arripies vitulum. Ibi. Dyaboli corpus significatur in vitulo id est homines in omnibus gentibus quibus ad hoc sacrilegia caput. i. auctor est dyabolus. Aureus vitulus. quod videtur ydolatrie ritus instructi a sapientibus. et quibus dicitur. Dicentes se esse sapientes stulti facti sunt. et mutauerunt gloriam in corruptibilibus dei in similitudinem imaginis. et. et hac sapientia iste vitulus aureus quali solebant etiam egyptiorum sapientes adorare figmenta. In vitulo ergo significatur est omne dyaboli corpus. i. omnis societates gentium ydolatrie rectorum. hanc sacrilegam societatem christus combussit igne de quo ait. Ignem veni mittere in terram. et alibi. Non est qui se abscondat a calore eius. dum

persecutus est. vt etiam domino precente prostermeret. vtroque legat. fortis causam populi apud deum. causam dei apud populum gladiis allegauit. Intus amans diuine ire supplicando obstitit. foris leniens culpam feriendo consumpsit. Succurrit autem omnibus in offensa paucorum. Sed idcirco deus cum aut diuine agentis pro populo. quod vidit quod super populum acturus esset pro deo. In regimine ergo populi vtriusque moyses miscuit. vt nec disciplina decideret misericordie. nec misericordie disciplina.

Placatusque factus est dominus. ne faceret malum quod locutus fuerat aduersus populum suum. Et reuersus est moyses de monte perationis. et ope. et alias in manu sua. tans duas tabulas testimonij manu dei scriptas ex vtriusque parte. et factas ope domini. Scriptura quoque dei erat sculpta in tabulis. Audiens autem ioseph tumultum populi vociferantis dixit ad moysen. Illu-

latus pugne audis in castris. Qui respondit. Non est clamor adhortationis vel peccati. et si que monent vicia fugere se cunctum illud. fugite fornicationem.

tium ad pugnam. neque vociferatio compellenti ad fugam. sed voces cantantium ego audio. Nunquam propinquasset ad castra. vidit virulum et choros. Iratusque valde proiecit tabulas de manu sua. et contempsit eas ad radicem montis. Et arripens vitulum quem fecerant combussit. et primum usque ad puluerem

fregit cum dyabolo acquieuit. et se illa gratia indignum reddidit. Iubet ergo iterum tabulas tollere. i. latitudinem cordis preparare ad suscipienda mandata dei. et quod libere arbitrium ita violant. vt iam sine dei gratia bonum per se agere non possit. enitatur laborare ad virtutes. ad quam enim in deliciis victus fuit. Iob in sterquilino dyabolum vicit.

Et arripies vitulum. Ibi. Dyaboli corpus significatur in vitulo id est homines in omnibus gentibus quibus ad hoc sacrilegia caput. i. auctor est dyabolus. Aureus vitulus. quod videtur ydolatrie ritus instructi a sapientibus. et quibus dicitur. Dicentes se esse sapientes stulti facti sunt. et mutauerunt gloriam in corruptibilibus dei in similitudinem imaginis. et. et hac sapientia iste vitulus aureus quali solebant etiam egyptiorum sapientes adorare figmenta. In vitulo ergo significatur est omne dyaboli corpus. i. omnis societates gentium ydolatrie rectorum. hanc sacrilegam societatem christus combussit igne de quo ait. Ignem veni mittere in terram. et alibi. Non est qui se abscondat a calore eius. dum

persecutus est. vt etiam domino precente prostermeret. vtroque legat. fortis causam populi apud deum. causam dei apud populum gladiis allegauit. Intus amans diuine ire supplicando obstitit. foris leniens culpam feriendo consumpsit. Succurrit autem omnibus in offensa paucorum. Sed idcirco deus cum aut diuine agentis pro populo. quod vidit quod super populum acturus esset pro deo. In regimine ergo populi vtriusque moyses miscuit. vt nec disciplina decideret misericordie. nec misericordie disciplina.

Placatusque factus est dominus. ne faceret malum quod locutus fuerat aduersus populum suum. Et reuersus est moyses de monte perationis. et ope. et alias in manu sua. tans duas tabulas testimonij manu dei scriptas ex vtriusque parte. et factas ope domini. Scriptura quoque dei erat sculpta in tabulis. Audiens autem ioseph tumultum populi vociferantis dixit ad moysen. Illu-

latus pugne audis in castris. Qui respondit. Non est clamor adhortationis vel peccati. et si que monent vicia fugere se cunctum illud. fugite fornicationem.

tium ad pugnam. neque vociferatio compellenti ad fugam. sed voces cantantium ego audio. Nunquam propinquasset ad castra. vidit virulum et choros. Iratusque valde proiecit tabulas de manu sua. et contempsit eas ad radicem montis. Et arripens vitulum quem fecerant combussit. et primum usque ad puluerem

fregit cum dyabolo acquieuit. et se illa gratia indignum reddidit. Iubet ergo iterum tabulas tollere. i. latitudinem cordis preparare ad suscipienda mandata dei. et quod libere arbitrium ita violant. vt iam sine dei gratia bonum per se agere non possit. enitatur laborare ad virtutes. ad quam enim in deliciis victus fuit. Iob in sterquilino dyabolum vicit.

Et arripies vitulum. Ibi. Dyaboli corpus significatur in vitulo id est homines in omnibus gentibus quibus ad hoc sacrilegia caput. i. auctor est dyabolus. Aureus vitulus. quod videtur ydolatrie ritus instructi a sapientibus. et quibus dicitur. Dicentes se esse sapientes stulti facti sunt. et mutauerunt gloriam in corruptibilibus dei in similitudinem imaginis. et. et hac sapientia iste vitulus aureus quali solebant etiam egyptiorum sapientes adorare figmenta. In vitulo ergo significatur est omne dyaboli corpus. i. omnis societates gentium ydolatrie rectorum. hanc sacrilegam societatem christus combussit igne de quo ait. Ignem veni mittere in terram. et alibi. Non est qui se abscondat a calore eius. dum

persecutus est. vt etiam domino precente prostermeret. vtroque legat. fortis causam populi apud deum. causam dei apud populum gladiis allegauit. Intus amans diuine ire supplicando obstitit. foris leniens culpam feriendo consumpsit. Succurrit autem omnibus in offensa paucorum. Sed idcirco deus cum aut diuine agentis pro populo. quod vidit quod super populum acturus esset pro deo. In regimine ergo populi vtriusque moyses miscuit. vt nec disciplina decideret misericordie. nec misericordie disciplina.

Placatusque factus est dominus. ne faceret malum quod locutus fuerat aduersus populum suum. Et reuersus est moyses de monte perationis. et ope. et alias in manu sua. tans duas tabulas testimonij manu dei scriptas ex vtriusque parte. et factas ope domini. Scriptura quoque dei erat sculpta in tabulis. Audiens autem ioseph tumultum populi vociferantis dixit ad moysen. Illu-

latus pugne audis in castris. Qui respondit. Non est clamor adhortationis vel peccati. et si que monent vicia fugere se cunctum illud. fugite fornicationem.

tium ad pugnam. neque vociferatio compellenti ad fugam. sed voces cantantium ego audio. Nunquam propinquasset ad castra. vidit virulum et choros. Iratusque valde proiecit tabulas de manu sua. et contempsit eas ad radicem montis. Et arripens vitulum quem fecerant combussit. et primum usque ad puluerem

fregit cum dyabolo acquieuit. et se illa gratia indignum reddidit. Iubet ergo iterum tabulas tollere. i. latitudinem cordis preparare ad suscipienda mandata dei. et quod libere arbitrium ita violant. vt iam sine dei gratia bonum per se agere non possit. enitatur laborare ad virtutes. ad quam enim in deliciis victus fuit. Iob in sterquilino dyabolum vicit.

Et arripies vitulum. Ibi. Dyaboli corpus significatur in vitulo id est homines in omnibus gentibus quibus ad hoc sacrilegia caput. i. auctor est dyabolus. Aureus vitulus. quod videtur ydolatrie ritus instructi a sapientibus. et quibus dicitur. Dicentes se esse sapientes stulti facti sunt. et mutauerunt gloriam in corruptibilibus dei in similitudinem imaginis. et. et hac sapientia iste vitulus aureus quali solebant etiam egyptiorum sapientes adorare figmenta. In vitulo ergo significatur est omne dyaboli corpus. i. omnis societates gentium ydolatrie rectorum. hanc sacrilegam societatem christus combussit igne de quo ait. Ignem veni mittere in terram. et alibi. Non est qui se abscondat a calore eius. dum

persecutus est. vt etiam domino precente prostermeret. vtroque legat. fortis causam populi apud deum. causam dei apud populum gladiis allegauit. Intus amans diuine ire supplicando obstitit. foris leniens culpam feriendo consumpsit. Succurrit autem omnibus in offensa paucorum. Sed idcirco deus cum aut diuine agentis pro populo. quod vidit quod super populum acturus esset pro deo. In regimine ergo populi vtriusque moyses miscuit. vt nec disciplina decideret misericordie. nec misericordie disciplina.

Placatusque factus est dominus. ne faceret malum quod locutus fuerat aduersus populum suum. Et reuersus est moyses de monte perationis. et ope. et alias in manu sua. tans duas tabulas testimonij manu dei scriptas ex vtriusque parte. et factas ope domini. Scriptura quoque dei erat sculpta in tabulis. Audiens autem ioseph tumultum populi vociferantis dixit ad moysen. Illu-

latus pugne audis in castris. Qui respondit. Non est clamor adhortationis vel peccati. et si que monent vicia fugere se cunctum illud. fugite fornicationem.

tium ad pugnam. neque vociferatio compellenti ad fugam. sed voces cantantium ego audio. Nunquam propinquasset ad castra. vidit virulum et choros. Iratusque valde proiecit tabulas de manu sua. et contempsit eas ad radicem montis. Et arripens vitulum quem fecerant combussit. et primum usque ad puluerem

fregit cum dyabolo acquieuit. et se illa gratia indignum reddidit. Iubet ergo iterum tabulas tollere. i. latitudinem cordis preparare ad suscipienda mandata dei. et quod libere arbitrium ita violant. vt iam sine dei gratia bonum per se agere non possit. enitatur laborare ad virtutes. ad quam enim in deliciis victus fuit. Iob in sterquilino dyabolum vicit.

Et arripies vitulum. Ibi. Dyaboli corpus significatur in vitulo id est homines in omnibus gentibus quibus ad hoc sacrilegia caput. i. auctor est dyabolus. Aureus vitulus. quod videtur ydolatrie ritus instructi a sapientibus. et quibus dicitur. Dicentes se esse sapientes stulti facti sunt. et mutauerunt gloriam in corruptibilibus dei in similitudinem imaginis. et. et hac sapientia iste vitulus aureus quali solebant etiam egyptiorum sapientes adorare figmenta. In vitulo ergo significatur est omne dyaboli corpus. i. omnis societates gentium ydolatrie rectorum. hanc sacrilegam societatem christus combussit igne de quo ait. Ignem veni mittere in terram. et alibi. Non est qui se abscondat a calore eius. dum

persecutus est. vt etiam domino precente prostermeret. vtroque legat. fortis causam populi apud deum. causam dei apud populum gladiis allegauit. Intus amans diuine ire supplicando obstitit. foris leniens culpam feriendo consumpsit. Succurrit autem omnibus in offensa paucorum. Sed idcirco deus cum aut diuine agentis pro populo. quod vidit quod super populum acturus esset pro deo. In regimine ergo populi vtriusque moyses miscuit. vt nec disciplina decideret misericordie. nec misericordie disciplina.

Placatusque factus est dominus. ne faceret malum quod locutus fuerat aduersus populum suum. Et reuersus est moyses de monte perationis. et ope. et alias in manu sua. tans duas tabulas testimonij manu dei scriptas ex vtriusque parte. et factas ope domini. Scriptura quoque dei erat sculpta in tabulis. Audiens autem ioseph tumultum populi vociferantis dixit ad moysen. Illu-

latus pugne audis in castris. Qui respondit. Non est clamor adhortationis vel peccati. et si que monent vicia fugere se cunctum illud. fugite fornicationem.

in en credunt gentes igne virtutis ei? dyabolica forma soluit. deinde corpus
cominuit. i. ab illa male cōspirationis collatione discussum. verbo veritatis
humiliat. et cominuit in aqua mittit. vt eos israelite. i. euangelij p̄dicatores
ex baptismo i sua mēbra. i. dominici corp⁹ trāsserant. In petro dicit: Ma
cta et manduca. cū similiter dici potuit cōcide et bibe. ita vitul⁹ p ignē zeli et
aciē xbi. et aq̄ baptis
ab eis potius quos ab
sortere conabat. abso
ptus est.

Et dedit ex eo.

Tradit hēbgi q̄ filij
israel bibentes aquam
vituli pulvere infectas
q̄ cōmiserāt ydolatriā
in barbis puluerē au
ri p̄ferēbāt: quo signo
rei. vel imunes sceleris
apparebāt. et rei interfi
ciebantur.

Et dederūt mi

chi. Aug. Rōpē
dicitur locut⁹ est. nō di
cens q̄ ip̄e formauerit
vt exiret vitul⁹. fusilis
an excusationis causa
timēdo mentit⁹ est. tā
q̄ in ignē pitur aurū
piccerit. at ip̄o non id
agere forma vituli eti
erit. qd̄ ideo nō est cre
tendū. quia nec latere
moysen posset. rex aut
q̄ te loquebat. et fra
trem te mendacio nō
redarguit.

Spoliauerat eni

z. Morandū q̄ illud
totū malum qd̄ p̄p̄s fe
cit. ip̄i aaron tribuit.
q̄ p̄sensit ad faciendū
qd̄ male petiuit. Ma
gis enī dictū est nuda
uit eos aaron. q̄ cessit
eis. q̄ nudauerunt se
ip̄i qui tū malū flagi
tauerunt.

Dynamētis quibus

fabricatū fuerat ydola
vel malā voluntatem
p̄p̄ latentē ostēderat
vel auxiliū et p̄tectōem
dei prodiderat.

Donat vir gla

dū suū. Grego.
Gladiū sup̄ femur po
nere est p̄dicatōis stu
dium voluptatib⁹ car
nis anteferre. vt cū sā
cta quis findet dicere:
curet necesse est fugge
stiones edomare. De
porta vsq̄ ad portā ire
est a vicio vsq̄ ad vi
cium p̄ qd̄ ad mentem
culpa ingreditur. incre
pando discurre. Per mediū vero castroz trāsire est tanta equalitate in
tra ecclesiā vinere. vt q̄ delinquentium culpas redarguit. in nullius resideat
fauore. Unde subditur: occidat vir fratrē suū et amicū et proximū. Hos in
terfici: qui cū puniēda inuenit ab increpatōis gladio. nec eis quos per co
gnationē carnis diligit parcat. Si ergo ille dei dicit: qui ad feriēda vicia ze
lo diuini amoris excitat. p̄fecto esse se dei negat. qui q̄ntum sufficit vitā car
nalem increpare recusat.

feceruntq̄ sibi deos.

Aug. Plurale pro singulari posuit. sicut

^{Abaptis.}

quem sparsit in aquam: et dedit ex
eo potū filiis israel. Dixitq̄ moy
ses ad aaron: Quid tibi fecit hic

populus. vt induceres super eum

peccatum maximū. Qui ille respō

dīt: Ne indignetur dominus me?

Tu enī nosti populum istū: q̄ pro

nus sit ad malum. Dixerūt michi:

Fac nobis deos qui p̄cedant nos.

huic enī moysi qui nos eduxit de

terra egipti nescimus quid accide

rit. Quibus ego dixi: Quis vrm

habet aurū? Aulerūt et dederunt

michi. et proieci illud in ignē: egres

susq̄ hic ē vitul⁹. Vidēs ergo moy

ses populū q̄ nudatus esset. Spo

liauerat enī eum aaron in ignomi

niam sordis. et inter hostes nuduz

cōstituerat: et stans in porta castro

rum ait: Si quis est domini iun

gatur mecum. Congregatiq̄ sunt

ad eum omēs filij leui. Quib⁹ ait:

Hec dicit dominus deus israel:

Donat vir gladiū sup̄ femur suū

et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ta. et redire dicitur: porta vsq̄ ad por

ibi: Si sunt dii tui israel. q. t. e. d. t. egi. Et locutio nō repit nisi vbi etiā
de plurib⁹ dici vel intelligi potest. nō enī q̄ vitul⁹ vn⁹ erat. ideo plures fie
ri nō poterāt. aut ideo cū multis ydolis similis fuerat. hac locutione dictuz
est. latrones insultasse dño: cū vnū hoc fecisse scriptura testetur. sed nō sol⁹
fuerat latro. Quin etiā cū ista locutio sit p̄ pp̄ia noīa (qualiter eā in diuīs
scripturis nōduz factā
cōperimus) plures illic
intelliguntur sicut p̄be
dras et medeas quidā
dixerūt. cū fuerit vna
phedra et vna medea.
sed phedras et medeas
appellauerūt omnes si
miles phedre et mede
tra nō sine causa. nec
passim sicut ab imperi
tis viciose fit: sed certo
modo certisq̄ regulis
iste locutiones interpo
nuntur.

leui iuxta sermonem moysi: cecide

runq̄ in die illo quasi viginti tria

Omne enī peccatū aut facto aut verbo aut cogita
tione cōmittitur.

milia hominū. Et ait moyses: Non

secrastis manus vestras hodie do

mino vnusq̄q̄ in filio et fratre suo

vt detur vobis benedictio. facto

aūt die altero locutus est moyses

ad populum: Peccastis peccatuz

maximuz. Ascendā ad deū: si quo

modo quiuero euz dep̄ecari pro

scelere isto. Reuersusq̄ ad domi

nuz ait: Obsecro. Peccauit popu

lus iste peccatum maximū: fecerūt

q̄ sibi deos aureos. Aut dimitte

eis hanc noxam: aut si nō facis de

le me de libro tuo quem scripsisti.

Qui respondit dñs: Qui peccauit

rit in me delebo eum de libro meo

Tu aut vade et duc populuz istum

quo locutus sum tibi. Angel⁹ me⁹

p̄cedet te. Ego aut in die ultionis

visitabo hoc peccatū eoz. Percus

sit ergo dominus populum p̄ rea

tu vituli quē fecit aaron.

Deutusq̄ est

dominus ad moysen di

cens: Vade et ascende de loco isto

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

scripturis nōduz factā

cōperimus) plures illic

intelliguntur sicut p̄be

dras et medeas quidā

dixerūt. cū fuerit vna

phedra et vna medea.

sed phedras et medeas

appellauerūt omnes si

miles phedre et mede

tra nō sine causa. nec

passim sicut ab imperi

tis viciose fit: sed certo

modo certisq̄ regulis

iste locutiones interpo

nuntur.

Aut dimitte eis

Aug. Secur⁹ qui

tem hoc dixit. vt a cō

sequētib⁹ ratiocinatio

cōcludatur. i. vt q̄ de

us moysen nō teleret

de libro suo. p̄p̄o pec

catum illud remitteret

Aduertendū x̄o q̄ntū

malū i peccato p̄spexit

moyses. qd̄ tanta cede

credidit expiandū. qui

eos sic diligebat. vt p̄

eis illa verba deo fun

deret.

Quē fecit aaron

Aug. Duxit cū supe

rius populum nudasse

dictus sit aaron. cur in

ip̄o nō est vindicatus

neq̄ cū moyses interfi

ci omē qd̄ occurrisset ar

matas a porta vsq̄ ad

portā. neq̄ postea cū

p̄cussit dñs populum

p̄pter facturam vituli

quē fecit aaron. nec di

ctum est quē fecerūt. s̄

quem fecit aaron. et tñ

non est p̄cussus aaron

Quid etiā illud qd̄ de

sacerdotio ei ante pec

catū p̄cipiebat. de im

pletū est. sed iussit illū

et filios abluī. et sic or

dinati sunt i sacerdoti

o. Ita nouit ille cui p̄

cat vsq̄ ad cōmutati

onem in melius: et cui

parcat ad temp⁹ q̄uis

enī p̄scierit in meli⁹ nō

mutari. et cui n̄ parcat

vt mutetur in meli⁹. et

cui non parcat vt nec

mutationē ei⁹ expectet

Deutusq̄ est

dominus ad moysen di

cens: Vade et ascende de loco isto

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tuus quē eduxisti

et populus tu

audiri sic exhibebant assumpta sicut deus volebat specie quam volebat: ut non in eis ipsa nullo sensu corporis sentiret divina natura. Quia inuisibilis ubique tota est: et nullo continetur loco: et quod in duobus conceptis dilectiois. Dei et primi tota lex pendet: ideo moyses in utroque suum desiderium demonstrabat. in dilectione. s. dei ubi ait: Si inveni gratiam in conspectu tuo. ostende michi te ipsum. Et in dilectione autem proximi ubi ait: et ut sciam quod populus tuus est gens hec. Et.

Præmissum est inuenisti gratiam in conspectu meo. iteque postulat ut gratiam inueniat. Sanctis enim non sufficit una gratia. Est enim gratia quod prece dicit. ut deum cognoscant et diligant: Est quod sequitur ut se mundos et inuolatos custodiat et proficiant.

Et te ipsum noli. Aug. Quia scio te per oib. Et. Quia quod deus per aliquam scit et alia qua minus: an scdm quod in euangelio dicitur quibus dicit non noui vos: scdm aliam deus scientiam quod deus dicit scire quod illi placet: in scire quod displicent: non quod ignorat ea: sed quod non approbat. Sic ars recte dicit nescire vicia cum improbet: et per oib. moysen deus sciebat. quod deus per omnibus placebat. Notandum est quod ipse moyses per dixerat deo dixisti michi. Scio te per omnibus quod illi deus postea quod ipse dixit legit dixisse.

Ante autem non legitur: ut intelligam non omnia esse scripta quod cum illo deus locutus est. sed diligenti requirendum est in prioribus scripturis per an vere sit ita.

Ego ostendam. Et dixisset moyses ad dominum ostende michi gloriam tuam. Respondit: Ego transibo ante te in gloria mea. Et. Cum paulo ante dixisset ipse: antecede me: et requiem tibi dabo. quod moyses videtur sic accepisse antecede me tanquam non populo in itinere presens futurus esset. et ideo ait Si non tu ipse veneris nobiscum: ne me educares hinc. De autem neque si ei neque gaudet: dices: et hoc tibi verbum quod dixisti facias. Quomodo ergo cum dixisset ei moyses: ostende michi gloriam tuam: item tanquam precessit? et non simul cum eis futurus videri dicere. Ego transibo ante te: nisi quod hoc aliud est. Ille enim intelligit dicere: transibo ante te de quo dicitur. Tu enim venisset hora quod transiret iherusalem de hoc mundo ad patrem. Qui transitus pascha dicitur: ipse ante omnes sanctos transit ad patrem de hoc seculo parare mansiones: quas dabit eis in resurrectione mortuorum. quod transitus ante omnes primo genitus factus est a mortuis. Gratia vero sua valde commendat cum dicit: et vocabo nomen domini in conspectu tuo tanquam in conspectu populi israel. Moyses cum hoc audiret populo significabat. In conspectu enim illius gentis ubique dispersa vocatur dominus xps in omnibus gentibus.

Vocabo. Aug. Vocato autem dicitur non vocabor: actum verbum per passum ponens: genere locutionis inusitato in quo forte significare voluit se ipsum hoc facere: i. gratia sua fieri ut vocetur dominus in omnibus gentibus.

Et miserebor. Aug. Et addidit: Et miserebor cui misertus ero: et misericordia prestabo cui misericordia prestitero: Expressius ostendit vocationem qua vocauit nos in regnum suum et gloriam suam: non pro meritis nostris: sed pro misericordia sua: quoniam enim se gentes introducitur pollicebatur dicens: vocabo nomine domini in conspectu tuo: commendat hoc se misericorditer facere. Unde dico enim christum iherusalem ministrum fuisse circumsionis: propter veritatem dei. a. c. p. g. a. f. Et. hoc ergo predictum est. Miserebor cui misertus ero. Quibus verbis prohibuit hominem velut de propriarum virtutum meritis gloriarum: ut qui glorietur in domino glorietur. Non enim ait miserebor talibus vel talibus: sed cui misericors fuero: ut neminem preidentibus opibus vel meritis misericordiam tante vocationis meruisse demonstraret: et enim christus pro impijs mortuus est. Sed virum hoc idem repetere voluit cum addidit: misericordias prestabo cui misericordias prestitero: vel sicut alij interpretati sunt: cui misericors fuero: an aliquid interfit nescio: potest enim ista repetitione firmitatem misericordie sue deus monstrare: sicut dicitur: amen amen: et fiat fiat: et repetitio som-

ni pharaonis pluramque familia: aut in utrisque populis gentibus et hebreis: sic deus pronuntiavit misericordiam se esse facturum.

Non poteris videre. Aug. Post misericordie sue commendationem respondet ad hoc quod ei dictum fuerat: ostende michi gloriam tuam: vel ostende michi te ipsum. Non poteris inquit videre faciem meam. Non enim videbit homo faciem meam: et viuet: ostendens huic vite corruptibilis carnis deum sicut ei est apparere non posse: sicut est videri. In illa enim vita potest: ubi ut vi-

natur huic vite mori deum est.

Non enim videbit.

Aug. Johannes quoque ait: deus nemo vidit unquam. Quia diu enim hic mortaliter viuimus: videri per quasdam imagines deus potest: sed per ipsam naturam sue speciei non potest. Hinc est quod moyses quod cum deo facie ad faciem loquebatur sicut loqui solet homo cum amico suo: dicit Si inveni gratiam in conspectu tuo ostende michi te ipsum manifeste. Si enim deus non esset cum quo loquebatur: ostendit de michi deum diceret: non ostende te ipsum. Si autem deus erat cur petebat videre quem videbat. Sed cum staret per circumscriptionem nature claritate cernere: quare iam quod per quasdam imagines uidere. Vide runt ergo patres vete-

proprie et specialiter placuisse michi. ipsum noui ex nomine. Qui ait: Ostende mihi gloriam tuam. Respondit. Ego

frequentem eternam in qua est omne bonum in visione dei: sicut psalmista ait: Variabor cum appa-gla tua. Et per predicatorum et apostolorum meos inuocabor ostendam omne bonum tibi: et vocabo filium mei cum incarnatus predicabunt: et per plebs iudaica. Et gratuita et spontanea est oibus dei misericordia: cum enim miseretur gratia est: cum inducit promittit iustitiam iudicium est: quibus occultum.

noie domini coram te: et miserebor cui voluero: et clemens ero in quem mi-

chi placuerit. Rursumque ait: Non poteris videre faciem meam. Non enim

per se ipsam vim diuine essentie. Et per circumscriptionem essentie. Et per mortali carne. Et per secula. Et per sola catholica ecclesia veritas conspiciatur: apud se dicit esse locum de quo videtur: rum: Ecce inquit locus est: apud me

do ad patrem. Et stabis supra petram. Quia transibit

ris testamenti deus: et tamen deum nemo vidit unquam. quod in hac carne uiuentibus videri potuit: per circumscriptiones imagines: et videri non potuit per incircumscriptionem lumen eternitatis. Sin vero quibusdam in hac carne uiuentibus: sed inestimabili virtute crescentibus contemplationis acumine potest eterni dei claritas videri. Non tamen videbit enim homo et viuet: quod qui sapientiam quam deus est: videt: huic vite funditus moritur: ne ei amore teneatur. Fuerunt autem qui dicerent etiam in illa regione beatitudinis in claritate sua deum conspici: sed in natura non videri. Sed non est aliud claritas: aliud natura: sed ipsa natura claritas est. Ipse autem promittit dilectoribus suis dicens: Qui diligit me: diligetur a patre meo: et ego diligam eum: et manifestabo ei me ipsum. Quasi qui in vestra natura me cernitis: restat ut in mea natura me videatis. Et alibi: Beato mundo corde quoniam ipsi deum videbunt. Hinc paulus ait: Videmus nunc per speculum in enigmate: tunc autem facie ad faciem. Sed quia petrus ait: in quem desiderant angeli conspiciere. Sicut qui nec angelos deum videre suspicantur cum dominus dixit: angeli eorum vident semper faciem patris mei: sed angeli deum vident et videre desiderant: si enim sic videre desiderant: ut desiderio non fruuntur: desiderium sine fructu anxietatem habet: et anxietas pena est. Angeli ab omni pena alieni sunt: quod nunquam pena et beatitudo conueniunt. Rursum cum eos dicimus dei visione satiari: secundum illud: Variabor cum apparuerit gloria tua. Considerandum est: quod satietatem solet fastidii sequi. Penes deum est: qui nullus abest: sed ecclesia significans tanquam templum suum commendans. Et stabit inquit supra petram. Quia supra hanc petram ait dominus edificabo ecclesiam meam: statim ut transeat gloria mea: stabis. s. supra petram: quod post transitum christi: passionem et resurrectionem stetit populus fidelis supra petram.

Aug. Est locus apud me. Locus ecclesia: petra dominus. Moyses iudaica plebs: quod domino predicante in terra non credidit. Ipsa ergo in petra stetit terga domini transeuntis aspiciens: quod scilicet post passionem: ascensio: nemque domini intra ecclesiam reducta per fidem: christum percipere meruit: et cuius presentia non videt ei postea cognouit.

Aug. Est locus apud me. Ecclesia. s. de qua sola veritas conspici-

teus zelator est. i. nomē ipsūm qđ dñs deus dicit zelans est: qđ de? zelator est: qđ nō humanę perturbationis vicio facit de? semp z omnino incommutabilis z tranquillus: sed hoc verbo indicat nō impune plebem suam per alienos deos fornicaturam. Dicitur est enī hoc verbū tropice a zelo maritali qđ castitatem custodit vxoris: z pđit omnē qui fornicatur a se.

Primogenitū asini zc. **iii.** Per asinum immundicia: per ouē innocentia designatur. Alini ergo primogenita oue mutare est: immunde vitę primordia ad innocentie simplicitatē conuertere: vt postqđ illa peccator egit: qđ vt immundatōis respuit: ea iam agendo proferat qđ dei sacrificio munda imponat.

Die septimo zc. **Aug.** Tū de sabbato precipietur: quid est qđ adiunxit de ratione et melle? Videt enī dicere tempore rationis et melle: an forte ita ob seruandā requiem sabbati pcepit: vt nec illa tempora bateant exu sationē que agricolis valde sunt necessaria ppter victum z vitam sustum est etiā tempore rationis z melle: qđ multum vrget operatio: vt requiescat in sabbato: z sic post hęc tempora que op? plurimum flagitant significationem est omni tempore sabbati: tētere celari.

Muli? insidiabuntur terre zc. **Aug.** Qđ dicit nō concupiscet quisqđ de terra sua zc. Hoc vult intelligi vt secur? quisqđ ascendet: nec de terra sua sollicitus esset deo promittente custodias qđ nemo inde aliquid concupisceret: ppter illum qui ascendit: nec suam inde timeret absentia et hic satis ostēdit qđ supra dixerit: nō apparebis in conspectu dei tui inanis: qđ in illo loco dixit: vbi tabernaculum vel templum de? fuerat habiturus.

Non immolabis zc. **Aug.** Quid est qđ ait: nō occides sup fermentum sanguine? immolatorum meorum: an illa hoc loco dicit immolata sua que per pascha occiduntur: z pcepit ne tunc sit in domo fermentum: quādo sunt dies azimorum.

Non coques agnū zc. **Aug.** Ecce iterū quemadmodum intelligi possit ignoro. Pagna tamen est de christo prophetia: etiā si fieri ad literaz possit: qđo magis si non potest. In sermonibz enī dei non sunt ad proprietatē operum omnia reuocanda: sicut nec illud de petra z cauerna eius z manas superpositōe: sed plane de fide narrationis hoc exigendum est: vt que dicit facta esse vere facta sunt: z que dicit dicta esse vere dicta sint. qđ exigit etiā a narratoibz euangelij cum christum narrent quēdam dixisse: que in parabolis dixit: tamen hoc enī dixisse non parabola s̄ historica narratio est.

Quadragesima dies zc. **iii.** Moyses quadragesima diebus ieiunauit: z belias: i. ple dominus: pcepit enī nobis ex lege: ex prophetis: z enī gelio qđ testimoniū ex his habet. In monte inter vtrāqđ psonam medi?

vocet te quispiā vt comedas de im-

molatibz. Nec vxorem de filiabus

eorz accipias filiis tuis. Ne postqđ

ipse fuerint fornicatē: fornicari fa-

ciant z filios tuos i deos suos. De

os cōflatiles nō facies tibi. Sole-

nitatē azimoz custodies. Septes-

diebus vesceris azimis: sicut pcep-

pi tibi in tempore messis nouozuz

Mense enī verni tēporis egressus

es de egipto. Dñe qđ apit vulua

generis masculini meū erit. De cun-

ctis animantibz tam de bobus qđ

de ovibus meū erit. Primogeni-

tum asini redimes oue. Si autem

nec pceptū pro eo dederis: occide-

Primogenitum filiorum tuorum

redimes: nec apparebis in cōspe-

ctu meo vacuus. Sex diebz opa-

beris: die septimo cessa arare z me-

tere. Solennitatē hebdomadarū

facies tibi in primitijs frugū mes-

sis tuę triticeę: z solennitatem qđ

saluator: effulsit: vt ab omnibz mundi illecebris aueritatem nostrā tanqđ ieiunio tempantē refrenemus qđ diu pfectio decalogi p quattuor eiusdem mundi partes: id est: toto orbi predicatur: vt decem quater ducta quadragena-rium numerum signent.

Et scripsit in tabulis zc. **Aug.** De moyses dictū est qđ ipse scripsit tui z deus paulo ante dixit. Scribe tibi verba hęc. Cū vero primum legem accepit cū? tabulas abiecit z fregit: nec ipse exidisse dictus est: nec ei dictū est vt scriberet: nec eas scripsisse narrat: sicut modo dicit. Scripsit in tabulis verba testa-

menti zc. sed tunc dictum est: z dedit moy- si statim vt cessauit lo-

qui ad eū i monte synai duas tabulas testimo- nij: tabulas lapideas scriptas digito dei: et paulo post. Querens inquit moyses: descen-

dit de monte: z due ta- bulę lapideę: z tabulę opus dei erat: z scriptu- ra dei scripta in tabu-

lis. Pagna qđo orit quomodo illę tabulę quas erat moyses do- mino psciente factur?

nō hōis opus esse dicā- tur: s̄ dei: nec ab hōe scriptę sed digito dei: posteriores vero diu manserunt: z in taberna-

culo z in templo dei fu- ture intenteo ab ho- mine exale sunt z scri- pte. An in prioribz gra- tia dei significabatur:

non hōis opus qua in digni facti sunt reuer- tentes corde in egiptū z faciētes ydolū vnde illo bñficio priuari sūt

ppterea moyses tabu- las fregit. Dis xpo po- sterioribz significat qđ de suis opibz gloriā- tur. In apls: ignorā- tes dei iusticiā: z suam

volentes cōstituerē: i. d. non sunt sub: z ideo tabulę humano opere scriptę sunt: qđ cū ipsis manerent: significātes eodē suis opibz glori- aturos: non de digito dei: id ē: de spiritu dei

reducente anni tempore cuncta cō- s̄ qđ in fide trinitatis sancte oia bonā nostra of- ferre debemus. In vere: in estate: in autumnu- duntur. Tribus temporibz anni

apparebit omne masculinū tuū in conspectu omnipotentis dñi dei israel. Num enī tulero gentes a fa-

cie tua z dilatauero terminos tuos? hoc ad literā nunqđ contigit iudeis. Hoc i fu- tura vita cōplebitur quando nec visibilibz hostis: nullus insidiabitur terre tuę ascen-

dente z apparete te in cōspectu do- mini dei tui ter i anno. Nō imino bet esse. Salacie z nequitię labis sup fermento sanguineę ho-

minis. Nec residet mane de- cedem recipiendi. Vel pasche p pñcipia victimis solennitatis pasche. Pri- oim bonozū ascribendo nō tibi

mitias frugum terre tuę offeres in domo domini dei tui. Nō coques

hedum in lacte matris suę. Dixit tibi verba hęc: quibus z tecuz z cū israel pepigi fēd? Fuit ergo ibi cū

domino quadraginta dies z qua- draginta noctes. Ipanē nō comedit z aquā nō bibit. Et scripsit i tabulis

erte ergo repetitio legis noui testamenti significat. Illud autē vt? signi- ficabat: vnde cōfractum z abolitū est. Paxime qđ cū secūdo datur lex: nul-

lo terrore datur. Sicut illa in strepitu igniū: nubiu: z tubaz. Vnde treme- factus populus dicit: Qđ loquatur dñs ad nos ne moriamur. Vnde signifi- catur timor esse i veteri testa: in nouo dilectio. Quomodo igitur hęc soluit

qđo: quare ille op? dei: iste opus hōis: z ille scriptę digito dei: iste scriptę ab homine: an forte ideo magis in prioribz vt? significatur testamentum: quia deus ibi pcepit: s̄ homo nō fecit. Lex enī posita est in veteri testamento que conuinceret transgressores: qđ subintravit vt abundaret delictū. Qđ enī im-

plebat timore: qđ nō impletur nisi charitate. Et ideo dicitur opus dei: qđ de? legem cōstituit: de? scripsit: nō opus hominis: qđ homo deo nō obtempera- nit: z enī potius reū lex fecit. In secūdis autē tabulis homo p adiutorium dei

tabulas fecit. Vñ dicit dñs: Qđ veni soluere legē: sed adimplere. Et apls plenitudo legis charitas. Factū est ergo homini facile in nouo testamento qđ in veteri difficile fuit: habenti fidem qđ p dilectionē operatur: atqđ illo di- gito dei: i. spiritu dei intus cā in corde scribente: non foris in lapide. Vnde

nō in tabulis lapideis: sed in tabulis cordis carnalibus: quā charitas dei q̄
veraciter implet p̄ceptū: diffusa est in cordibus nostris p̄ sp̄m sanctū qui
datus est nobis. h̄c est ergo prima lex data: vbi significat vetus testamen-
tum: qd̄ est opus tm̄ dei: et scriptū digito dei. Unde apostolus dicit: Itaq̄
lex quidē sancta et mandata sancta et iusta et bona. **Lex** ergo sancta et bona
dei op̄ est: vbi homo nichil agit: q̄ nō obtemperat: sed reatu poti⁹ premittitur
lege minante et damnanter. **Beati** autē homo est cū hoc mandatu sanctum et
iustū et bonū est etiam
op̄ eius: s̄ per gratiā
dei.

Lūq̄ descendisset.

Itē. Ascendit moyses
tenno in montē iterū
q̄ dat ei legē deus in
alijs tabulis ad instar
priorū et alis. Sed q̄s
primū accepit sine mo-
ra cōfregit: q̄ imaginē
gerebat pulc̄ legis: q̄
nō post longo interval-
lo pro populi peccato
cessavit. Ille vero ad
instar priorū et alis no-
uum significabat testa-
mentū. q̄ n̄ sunt fracte
q̄ nouū testamentum
manet in eternū. vnde
merito deē verbis si-
gnantur: vbi p̄ ipm̄ nu-
merū figura crucis ex-
primit: quē significat
x̄ littera: q̄ in specie crucis format. **Itē** enim nō venit legē solvere: s̄ implere.
per passionem: s̄ crucis: cuius imago fuit in tabulis.

Itē. Descendēte moysē cū tabulis facies ei⁹ glorificata videt: s̄ tñ vela-
mine tegit: in quo significabat legē mystico velamine esse coopam: et inhi-
telibz occultam. **Sermo** em̄ legis habet scientiā glorię s̄ secretā: habet et cor-
nua duoz testamentoz quibz cōtra dogmata falsitatis incedit armata. **Cū**
em̄ moyses legit: velamē est positū sup cor eoz: et manifeste dñi legis et p̄p̄e-
tariā scripturā carnaliter accipiūt infideles: tota facies moysi quodā velami-
ne tegit: vt nō possint loquētis legis gloriā sustinere. s̄ si conuersi fuerint ad
deū: auferet velamē. occidēs littera moiet: viuificans sp̄s: viuificabit: do-
min⁹ em̄ sp̄s est: et lex sp̄alis est. **P̄:** reuelat o m̄: et cōsiderat mirabilia
de lege tua.

Videntes autē aaron et filij israel. **Aug.** Scriptū est q̄ vidit aaron et om̄s
filij israel moysen: et erat glorificata facies ei⁹: et color vult⁹ ei⁹. et timuerunt
accedere ad illū. **Et** post pauca ponebat moyses sup facie suā velamē. **Lūq̄**
autē introiret in cōspectu dñi vt loqueret ei: auferbat velamen. **Qd̄** edisse-
rens ap̄s ait: **Qd̄** si ministeriū mortis in litteris formatū in lapidibz fuit ad
gloriā: ita vt nō possint intendere filij israel in facie moysi p̄pter gloriā vult⁹
eius ei⁹ q̄ abolet: quomō nō magis ministratio sp̄s erit in gloria. **Et** paulo
post: **Et** nō sicut moyses ponebat velamē sup facie suā: vt nō intendere in
facie vult⁹ ei⁹ filij israel. **Obtuli** sunt em̄ sensus eoz. **Quia** nō primescat
notam obtuli cordis: **Glorificata** est facies moysi: s̄ non possunt intendere
filij israel in faciem eius. **Qd̄** potest populus synagoge intendere. **Si** quis
autē vitā habet eminentiorē q̄ vulgus ille. **Et** nūc em̄ velamē positū est i
lectione veteris: et moyses glorificato vultu loquit. **Sz** gloriā nō possum⁹
intueri: q̄ adhuc populus sumus: et nichil studij: nichil meriti: plusq̄ reliqua
plebs habem⁹. **Cū** autē quis cōuersus fuerit ad dñm: auferet velamē. cōuer-
sio ergo nostra causa est auferēdi velaminis. **Dñ** ergo legētes diuinas scri-
pturas nō intelligimus: dñ obsecro sunt et clausē: nondū cōuersi sum⁹. **Non**
uersi em̄ statim auferet velamen. **Om̄s** q̄ cū recitant verba legis cōmunibz
occupat fabulis: auersus est: et q̄ de negocijs secularibz de pecunia de lucris
de possessionibz caris et diuitijs cupiditate sollicit⁹ est: qui glorię seculi et mū-
di honoribz studet: auersus est. **Qui** etiā ab his videtur alienus: assistit autē
et audit verba legis vultu atq̄ oculis intent⁹: corde tñ et cogitatōe vagatur
auersus est. **Quid** ergo est cōuersi? **Si** his oibus terga vertamus: studio-
acutibz: mente et sollicitudine: verbo dei opamur. **In** lege em̄ die acno-
cte meditemur: om̄s oibz deo vacem⁹: et exerceamur in testimonijs eius.
hoc est quersum esse ad dñm. **Quis** autē nostrz tanto labore et studio diuinas
querit litteras: q̄to q̄sunt humanas: aliqui vt recitari audierint q̄ legūtur
statim discedunt. **Nulla** de his q̄ lecta sunt a diuicē inquisitio: nulla col-
latio. **Qd̄** interrogant patres suos vt dicant sibi: nec presbiteros vt annun-
cient. **Alij** nec patienter expectāt vsq̄ dñ lectiones in ecclesia recitentur: aliq̄

verba federis decem. **Lūq̄** descendit

disset de mōte synai: tenebat duas

tabulas testimoniū: et ignorabat q̄

facies moysi glorificata. **lex** diuinitis mysteris
illustrata. **q̄** quibz radus splendoris quos
humanus visus terre nō poterat. **q̄** q̄ cum do-
lornuta esset facies sua ex: confor-
mino: s̄ tamdū locutus fuerat.

tio sermonis dñi. **Videntes autē**

et filij israel. **cornutaz moysi**

faciem: timuerunt prope accedere

locutiq̄ ab eo reuersi sunt: tam

aaron q̄ principes synagoge. **Et**

nec si recitentur sciūt: s̄ in remotionibz ecclesie locis secularibz fabulis occu-
pantur: quibz nō iā velamē sup cor: sed paries et mur⁹ posuit est. **Si** em̄ qui
adest audit intendit: et q̄ audit retractat et discit percutatur et discit: vt
potest ad libertatē sciētie puenire: qui abscondit aures suas ne audiat: et ter-
ga in facie legentis obvertit: quomodo dicend⁹ est velamē habere superpo-
situm cordi: ad quē nec ipm̄ quidē velamē littere quo sensus velatur: qui est
son⁹: vocis accessit. **Gloriosa** ergo efficitur facies moysi: habent em̄ gloriā

ea q̄ loquit: s̄ tegitur et
occultatur: et om̄s glo-
ria eius intrinsecus.

Qui. **Illud** quoq̄

intuit⁹ q̄ in lege vult⁹

moysi glorificat: licet

velamē ptegat. **Da-**

nus intra sinū missa le-

profa facta ē. **In** quo

michi videt forma toti-

us legis plenissime de-

signari. **In** vultu em̄

sermo legis: in manu

opa signantur. **Quia**

ergo ex operibz legis et

null⁹ erat iustificand⁹

nec aliq̄ poterat dicere lex

ma-

nus lepra fit: et in sinū

receditur: tanq̄ nichil

perfecti opis habitura

Facies ergo glorifica-

tur: s̄ velamē tegitur:

q̄ sermo ei⁹ habet sciē-

postq̄ locutus est ad eos: venerūt

ad eum etiā om̄es filij israel. **Qui-**

bus p̄cepit cuncta quę audierat

a dño in monte synai. **Impleuq̄**

sermonibus: posuit velamen super

facies suā. **Qui** ingressus ad dñm

et loquēs cum eo: auferbat donec

exiret. **Et** tunc loquebat ad filios

israel om̄ia q̄ sibi fuerāt imperata.

Qui videbant faciem egredientis

et gloriā sed occultā. **Vñ** incerta et occultā sapiētie tūc ma-

moysi habet gloriā: man⁹ cōtūmēliā. **Peniq̄** solueret calcamentum

suū: sic nulla gloria erat in pedibz ei⁹: licet s̄ hieret nō sine mysterio. **Quoniam**

ma: em̄ p̄ hōis pedes sunt. **Qstendebatur** ergo q̄ nouissimis t̄pibz solueret

calcamentū suū moyses: vt alius accipet sponsam: et illa vocaretur domus

disfalcitati vsq̄ in p̄sens. **Nichil** ergo in lege gloriosum habet moyses nisi

solam facie. **In** enāgelio autē tot⁹ glorificatur. **Vñ** apparuerūt moyses et be-

lias in gloria loquētes cū eo. **Idē** nō dicitur: q̄ vult⁹ eius glificat⁹ est: s̄ q̄

totus apparuit in glia loquēs cū iesu: vbi cōpletur qd̄ ei p̄missū est in mō-

te syna posteriora mea videbis. **Vidit** em̄ q̄ in posterioribz diebz facta sunt

et ganilus est: q̄ nō solū vultu glorificat⁹ de monte descendit: s̄ tot⁹ glifica-

tus ascendit ex mōte: et cū de quo dixerat: p̄p̄etā suscitabit vobis te⁹: vltē

ex fratribz vris sicut me ēc. nunc addele cernebat et fidē facere sermonibz suis

Et ne cunctaretur in aliquo: audit p̄m dicentē. **Idē** est filius mē dilect⁹

in quo michi bene com- ip- au. **Moyses** dixit illū audietis: pater dicēs ipm̄

audite: p̄sentē ostēdit. **Et** audet etiā moyses: q̄ et ipē nūc qd̄amodo velamē

reponit cōuersus ad dñm: cū euideret q̄ p̄dixit implemur: vel cū temp⁹ ad-

uenit vt p̄ sp̄m q̄ obtulerat reue- etur. **Et** videam⁹ qd̄ dicat apl⁹. **P̄ns**

autē sp̄s est: vbi autē sp̄s dñi ibi libtas. **Puto** q̄ verbū dei p̄ eo q̄ audito

ribz interest: nūc via nunc veritas nunc vita nunc resurrectio notatur: nunc

etiā caro: nūc vero sp̄s. **Quāmis** em̄ vere ex virgine s̄bam carnis acceperit

in qua cruce p̄tulit: resurrectōem inuicauit: dicit tñ apl⁹: **Et** si cognouimus

xpm̄ fm̄ carnē: s̄ nūc iā nō nouim⁹. q̄ ergo nūc sermo eius ad subtiliorē in-

telligentiā p̄uocat: et vult nos nichil carnale in lege sentire: dicit: vt q̄ vult

auferre velamē cōuertatur ad dñm: nō quasi ad carnē: s̄ quasi ad spiritum

vt de carnalibz ad sp̄alia veniat: et de seruitute ad libertatem. vbi em̄ sp̄s

domini: ibi libtas. **Alibi** autē dicit: **Nichil** iudicauit me scire inter vos: nisi

iesum xpm̄ et hunc crucifixū. **Itis** nō dicebat: q̄ domin⁹ sp̄s est: et dei sa-

piētia: q̄ nō poterat agnoscere xpm̄ fm̄ q̄ sapiētia est. **S̄** fm̄ hoc q̄ cruci-

fixus est. **Alii** autē quibz dicebat: **Sapiētiā** loquimur inter p̄fectos: nō hu-

ius seculi: s̄ dei sapiētia in mysterio absconditam: nō indigebat verbo dei

fm̄ hoc q̄ verbū caro factū est: s̄ fm̄ hoc q̄ sapiētia in mysterio abscondita

est. **His** ergo qui ad spiritūalem intelligentiam pronocantur dicunt: domi-

nus autē sp̄s est: vbi autē sp̄s domini: ibi libtas: qua: s̄ cōuersi ad dominū

de seruitute seculi liberati libertatē sciētie requiramus.

Et tunc loquebatur. **Aug.** **Postq̄** descendit moyses de monte:

opa mandantur tabernaculi construendi: et vestis sacerdotalis: de quibus

faciendis anteq̄ aliquid p̄ciperet: locutus est ad populum de sabbati obser-

uatione. **Vbi** merito mouet: cū decem verba legis accepit in tabulis quas

ipse excidit et scripti: cur de solo sabbato postq̄ descendit populi monuit?

Si em̄ propter eadem legis p̄cepta sup̄fluz erat: vt populus iter audiret

cur nō et hoc sup̄fluum: cū in eisdē decē p̄ceptis legatur et an et hoc simile est

velamento quo faciem texit: quod splendorē vultus eius filij israel non poterant in
meri. Nam ex decem preceptis hoc solum populo precepit: quod ibi figurare
dicitur. alia enim nouem sicut ibi etiam in nouo testamento obseruanda non du
bitamus. Illud autē vnum de sabbato adeo velatum: et in mysteriū prece
ptum fuit: ut hodie a nobis seruetur. Sed solū significatū intueamur. In
illa autē requie ubi opera seruilia iubentur cessare: magna est altitudo gratie
et tunc enim sunt cum requie opera bona: cum fides per dilectionē operatur.

timor autē tormentum
habet: et in tormento
requies: unde timor non
est in charitate. Abari
tas autē diffusa est in
cordibus nostris per spi
ritum sanctum qui datus
est nobis. Ideo sabbatū
requies sancta do
mino: dei scilicet gratie
tribuenda: non nobis
velut et nobis: alioquin
nostra opera sic erunt:
ut sint aut peccata hu
mana: aut cum timore
non cum dilectione: et
ideo fructus sine requie
sempiterna sunt. Pos
tē frustra institutum est
sabbatum sabbatorum
superius quando pri
us locutus est deus de
tabernaculo vngedo:
dixit eadem vntione
sanctificari illa omnia
et fieri sancta sanctorum.

Altare autē holocaustorum eadem sanctificatū vntione dixerat fieri san
ctum sancti. Et hoc interesse videbatur quod nichil eorum dixerat sancta sanctorum:
nisi quod tantum velo separatur a sancto: ubi s. erat arca testamenti et altare in
censi. Pūc cum eadem repeteret dicit de tabernaculo vntio et his que in il
lo essent: quod ea vntione sanctificarentur: et fierent sancta. Altare vero holo
causti quod prius dixerat fieri sanctum sancti: eadem vntione nūc dicit fieri sancta
sanctorum. Unde intelligitur idem esse sanctum sancti et sancta sanctorum: ac
per hoc illa omnia vnta: totum tabernaculum et quicquid in eo essent: quod prius
appellauit sancta sanctorum tantum valere quod nunc ait sancta: nec minus quod
eorum dici tantummodo post illam vntionē sanctum sancti: et etiam sanctum
sanctorum: sicut altare holocausti: ut iam nichil inter sit quantum ad hanc ap
pellationem attinet: inter illa que intra velum fuerant: ubi scilicet erat arca tes
tamenti: et cetera que foris sunt: nisi quod illa ita dicebantur sancta sanctorum
vel sanctum sanctorum: ut etiam ante vntionem sic dicerent: cetera vero vnt
ione sanctificata sunt: ut hoc nomen acciperent.

Separate a vobis. Dicitur. Alia littera. Sumite a vobis ipsis re
ceptionē domino. Omnis qui concepit corde offerat initia domino. Non
vult moyses ut aliquid offeras deo quod extra te est. A vobis ipsis inquit su
mite: et initia offerte domino: prout vnusquisque corde concepit aurum argē
tum. Spiritus autē lex aurum requirit ad tabernaculum et alias materias que
intra nos habemur: et de nobis proferre possumus. Dicit enim scriptura: quia
prope est verbum in ore tuo et in corde tuo. Quia si confessus fueris domi
num ipsum: et credideris in corde tuo quod dominus illi suscitauit a mortuis saluus
eris. Si credideris in corde tuo: cor tuum et sensus tuus aurum optimum
est. Obtulisti ergo aurum ad tabernaculum fidem cordis tui. Si confessus
fueris sermonem confessionis: argentum. hec intra te sunt: hec etiam si nudus
sis habere potes. Sed et quod addit: vnusquisque sicut concepit corde: huc respi
cit. Non enim poteris aliquid de sensu tuo offerre deo vel de verbo: nisi prius
quod scripta sunt corde conceperis: nisi intentus fueris et diligenter audieris. non
potest aurum tuum probatum esse: nec argentum. Requiritur enim ut probatum sit.
Unde eloquia domini: e. c. a. i. e. p. t. p. s. Si ergo quod scripta sunt corde conceperis
erit aurum tuum: et sensus probatus: et argentum tuum: et sermo tuus probatus.

Qui fecerit opus in eo occidet. Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

Qui fecerit opus in eo occidet.

plenitudo huius sabbati erit eterna beatitudo
moysi cornutam esse: sed opiebat

ille rursum faciem suam si quoniam loque

batur ad eos.

xxxv.

Gitur cōgre

gata omni turba filiorum

israel. dixit ad eos: Hec sunt que

iussit dominus fieri. Sex diebus facie

tis opus. Septimus dies erit vobis

sanctus: sabbatum et requies domi

ni. Qui fecerit opus in eo occidet.

sui: ut reliqua consequenter agnoscat: hoc et sermo faciat. hec omnia que in
nobis sunt faciant.

Omnes voluntarii. Dicitur. Alia littera. Vnusquisque vestrum in
quit sicut corde concepit offerat initia domino. Quod quod sunt initia auri vel
primitie argenti. Quomodo autem de bisso coeco et purpura videntur cōserua
ri primitie: aut quomodo sicut corde concepit quisque offerri. Sunt qui con
cipiunt corde et lecta sunt. Sunt qui omnino non concipiunt intenti opib

Scupiditatis: vel libidinis: vel ire: et mensis

Non succenderis igne in omnibus

vel corporibus: vel quibuslibet cōuentibus.

habiraculis vestris per diē sabba

ti. Et ait moyses ad omnē cateruā

filiorum israel. Iste est sermo quē

dominus dixit: Separate

nos sunt. et cetera: sunt vobis. et si hilarē emi

datorē diligit deus.

apud vos primitias domino. Omnes

voluntarii: et pro aio offerat domino

et si fide: et si confessione: et si interpretatione de

lingua in lingua. et si qui referunt ad aerē: et nos

mensis: et offerre iubemur. qui de quatuor ele

mentis constemus.

aurum et argenti et hyacinthi

et que ad aquā et que ad ignē duplicis nature.

purpuram: coccumque bis tinctum

columnę sunt: illius est: et de quo annuli et labii et quedam columnarum factę

sunt: vel lapides humeralis et logi: vel purpura qua ornatur pontifex: et coc

cus illius est: et cetera que per singula. Et indecor quod misit: si dominus visitans

tabernaculū nichil muneris tui inueniat: nichil a te oblatū cognoscat. Sic

indenotus: sic infidelis vixisti: ut nichil memorie tue in templo domini po

fuisset. Sicut enim princeps huius mundi venit ad vnusquemque querens si in

ueniat quicquid de actibus suis in nobis: et si inuenierit nos vendicat sibi. Ita si

veniens dominus inueniat aliquid tuum in tabernaculo suo: sibi te vendidit

et sibi dicit.

Es. Dicitur. Pro fortitudine poni videtur: puto etiam pro voce accipi posse

Aliud est enim sermo: aliud vox. Sermo enim dicitur loquela ratione subnixa.

Vox vero est: si latine: si grece dicat: si elenat: si pñt. Vñ fact: si velut es

sonans: aut cymbali tinniens. Loq ergo linguis et interpretari et alia in ali

am linguā gr̄is oblatio est: necesse est enim habere omnia tabernaculū domi

ni: et nichil deesse in domo dei. Est igitur gr̄is oblatio vox que alteri sensum

in alteram linguam vertat. Sermo vero est: qui sensum apertum profert.

Omnia ergo offerantur deo: sensus: sermo: et vox.

Hyacinthi purpuram. Dicitur. Videamus cetera: hyacinthi

purpuram coccum duplicatum: et bissum retortam. hec quattuor elemento

rum ex quibus mundus constat: et corpus humanum tenent figuram: et aeris

ignis: aque: terre. Hyacinthus ad aerē refertur: quod indicat ipse color. Et

coccus ad ignē. Purpura ad aquā: quod aquis accipit succum. Bissus ad

terram: de qua oritur: habet ergo et nos omnia in nobis: quod et his domo

primitias iubemur offerre. Ideo dicit: Sumite ex vobis ipsis: et afferetis

primitias domino.

Coccus bis tinctus. Dicitur. Videamus quare coccus duplicat.

Voloz iste ignis indicat elementum: qui duplicē habet virtutē: vnam qua

illumina: alia qua incendit. Hec historie ratio est. Mystice quoque ignis

duplex est. Ignis enim in hoc seculo est et in futuro. Dicit dominus. Ignem veni

seculi: aut suppuratio
nibus lucet. Mulieres
enim garrunt: fabulis per
strepunt: nec sinunt eē
silentium: de infanabulo
suis: aut de lana: aut
de necessarijs cogitat:
discunt: circumire do
mos: non solū vertole
s curiosę loquentes
non oportet. Quomo
do concipiunt: Non
concepit corde: nisi qui
vacat corde: mēte liber
et totus intentus: aliter
non potest deo offerre. Pu
stus est aut ut in templo
domini inueniatur quisque
habere portionē suam
Non enim latet dominus quod
quod offerat. Et glo
riolum est tibi: si di
catur in templo domi
ni auxilium quo arca
testamenti tegit: illi est
Argentū quo bases et

columnę sunt: illius est: et de quo annuli et labii et quedam columnarum factę

sunt: vel lapides humeralis et logi: vel purpura qua ornatur pontifex: et coc

cus illius est: et cetera que per singula. Et indecor quod misit: si dominus visitans

tabernaculū nichil muneris tui inueniat: nichil a te oblatū cognoscat. Sic

indenotus: sic infidelis vixisti: ut nichil memorie tue in templo domini po

fuisset. Sicut enim princeps huius mundi venit ad vnusquemque querens si in

ueniat quicquid de actibus suis in nobis: et si inuenierit nos vendicat sibi. Ita si

veniens dominus inueniat aliquid tuum in tabernaculo suo: sibi te vendidit

et sibi dicit.

Es. Dicitur. Pro fortitudine poni videtur: puto etiam pro voce accipi posse

Aliud est enim sermo: aliud vox. Sermo enim dicitur loquela ratione subnixa.

Vox vero est: si latine: si grece dicat: si elenat: si pñt. Vñ fact: si velut es

sonans: aut cymbali tinniens. Loq ergo linguis et interpretari et alia in ali

am linguā gr̄is oblatio est: necesse est enim habere omnia tabernaculū domi

ni: et nichil deesse in domo dei. Est igitur gr̄is oblatio vox que alteri sensum

in alteram linguam vertat. Sermo vero est: qui sensum apertum profert.

Omnia ergo offerantur deo: sensus: sermo: et vox.

Hyacinthi purpuram. Dicitur. Videamus cetera: hyacinthi

purpuram coccum duplicatum: et bissum retortam. hec quattuor elemento

rum ex quibus mundus constat: et corpus humanum tenent figuram: et aeris

ignis: aque: terre. Hyacinthus ad aerē refertur: quod indicat ipse color. Et

coccus ad ignē. Purpura ad aquā: quod aquis accipit succum. Bissus ad

terram: de qua oritur: habet ergo et nos omnia in nobis: quod et his domo

primitias iubemur offerre. Ideo dicit: Sumite ex vobis ipsis: et afferetis

primitias domino.

Coccus bis tinctus. Dicitur. Videamus quare coccus duplicat.

Voloz iste ignis indicat elementum: qui duplicē habet virtutē: vnam qua

illumina: alia qua incendit. Hec historie ratio est. Mystice quoque ignis

duplex est. Ignis enim in hoc seculo est et in futuro. Dicit dominus. Ignem veni

seculi: aut suppuratio
nibus lucet. Mulieres
enim garrunt: fabulis per
strepunt: nec sinunt eē
silentium: de infanabulo
suis: aut de lana: aut
de necessarijs cogitat:
discunt: circumire do
mos: non solū vertole
s curiosę loquentes
non oportet. Quomo
do concipiunt: Non
concepit corde: nisi qui
vacat corde: mēte liber
et totus intentus: aliter
non potest deo offerre. Pu
stus est aut ut in templo
domini inueniatur quisque
habere portionē suam
Non enim latet dominus quod
quod offerat. Et glo
riolum est tibi: si di
catur in templo domi
ni auxilium quo arca
testamenti tegit: illi est
Argentū quo bases et

non illuminat. Itē si docens mysteria legis aperias: arcana discipulis: peccā-
tem vero nō arguas: negligentē non corripas: seneritate discipulis non te-
neas: cocenq; obtulisti sed nō duplicatū. Ignis enī tantū tuus illuminat nō
accendit: qui ergo recte offert et recte dividit cocum offert duplicatū. vt cū
scientie lumine igniculū seneritatis admisceat.

Ori. Si quis digne intelligat exitū hebreorū de egipto. et transitū ma-
ris rubri: omnē viā que agit p̄ desertū: et singulas mansiones castrorū: vt
etiā leges dei suscipiat scriptā nō attramēto. s̄
spiritu dei vini. et his

intelligat augmēta vir-
tutum. et singula in se
impleat: potest ad in-
telligentiā tabernacu-
li puenire: d quo dicit
apostolus: Tabernacu-
lum factū est p̄mū in
quo erat candelabū:
et ppositio panum: qd
dicit sancta: post vela-

que ad terrā refertur: qz de terra oritur. s̄ tor-
tam scilicet nō luxu et deliciis resolutā. vnde ma-
cero corpus meū: et in seruītute redigo. s̄ mor-
tificationē peccati. s̄ que ostendunt in offerente
furorē mortuū.

et bissum pilosq; caprarū et pelles

arietū rubricatas et hyacinthinās

mentū autē fm tabernaculū. qd sancta sanctorū: habens aureū s̄buribulū. et
arcā testamētī: et intra eā duas tabulas. et manna. et rōga aaron: qz fronde-
rat. s̄ qd addit: de quibz nō est mō dicendū p̄ singula. Quidā ad illud
temp̄ referunt qz hebreis scribat. Alij videt qz p magnitudine mysterio
rū omne temp̄ p̄sentis vitę ad h̄ neget esse ydoneū. s̄ more suo ap̄ pau-
ca de multis: vt clausum negligentibz sit: Inueniat autē quęrentibz. et ap̄at
pullantibz. H̄i rursū dicit: p̄dō enī in manifesta sancta ingressus est ibe-
sus exemplaria verorū: sed ipsū celū. vt appareat nunc vultū dei p̄ vela-
men. i. carnē suā. Qd ergo velamē interioris tabernaculi carnē chūsū inter-
pretatus est: sancta autē ipsa celum vel celos: chūsū vero pontificē quē
dicit introisse semel in sancta gēna redemptione inuenta. Ex his paucis si
quis intelligere nouit sensum pauli: magnū nobis intelligentie pelagus pa-
tescit. Quid quoq; ait: Ingrediar in locū tabernaculi admirabilis viqz
ad domū dei. Et alibi: Domine quis habitabit in tabernaculo tuo: aut qz
requiescat i. m. s. t. Qui ingreditur sine macula. et o. ius. Non est illud taberna-
culū qd p̄beta desiderat ex pellibz et cortinis et operimentis citicij ceterisq;
nostri vīus materijs. Quomō autē rex est qz nō habitat in hoc tabernaculo.
nisi innocens manu et mundo corde: cū in materiali tabernaculo sepe habi-
tauerunt sacerdotes pessimi: pessilenti filij. et arca testamētī ab aliophilis
capta sit et tentata: oportet ergo innocentem manu et mundo corde esse ba-
bitatorem tabernaculi qd fixit deus: et nō homo. H̄is quoq; non vni tabna-
culum sed plura: nec tpalia sed gēna memorat dicens: vt cū defecit re-
cipiant vos in gēna tabernacula. Et ap̄s: tabernaculū vestrū qd de celo
est supindui cupiētes. Sequere ḡ relicta terra p̄beticū et ap̄licū sensum. et
qd mai⁹ est xpi verbū: vt tota mente ascēdas in celū. ibiq; gēni habitacu-
li vel tabnaculi magnificētiā ḡras: cui figura p̄ moysen adumbratur in
terris. Qui dñs: vide inquit omnia facito fm figurā: qz ubi in monte ostensa
est. Iubet ergo vniuersos p̄p̄s quicq; p̄ vniū conferēs facere tabnaculum:
vt oēs qdāmodo vniū sint tabnaculū. collatio h̄o nō fit necessitate: s̄ sp̄te
facies inquit sanctificationē: et inde videbō vobis. vult ergo deus vt facia-
mus ei sanctificationē: promittit enī: Quia si fecerimus ei sanctificationē
videbimur nobis. Vñ ap̄s: pacē sequimur et sanctificationē: sine qua nemo
videbit deū. Qui autē sanctificat⁹ fuerit corpore et spiritu p̄ cordis et corpis
punitatem: videbit deū. Faciamus ergo sanctificationē dño. et omnes vnā. et
singuli vnā. Om̄s enī faciamus vnā. i. ecclesiā qz est sancta: nō habēs macu-
lam aut rugā: s̄ columnas. s̄ habeat doctores et ministros suos. de quibz vi-
ditur: Petrus et iacobus et iohānes qui videbant columnę esse tētras michi
dederunt. et barnabę societatis. In tabnaculo columnę feris interiectis iū-
guntur. In ecclesijs doctores dñs sibi tētris sociant. Sed columnę istę
in argentatę sunt et bales eaz. Hinc autē bales columnis singulis deputātur.
vna qz caput dicit: et supponit. alia qz vere bāsis dicitur: et colūne pro funda-
mento subijcit. In argentatę sunt columnę qz verbū dei p̄dicant: et accipiūt
p̄ sp̄m sanctū. Eloquia dñi e. ca. ar. i. ex. bi autē p̄dicatores bales habēt. p̄-
phetas. Sup fundamentū enī ap̄lo et p̄betarū ecclesiā collocat: quoz te-
stimonij rēntes fidē xpi confirmāt. Caput vero columnarū est de quo vi-
dit ap̄s: Caput viri xpi. Per tentoria qz ansulis infusa. et circulis suspensa
atq; inueta. fiant ad modū cortinarū. et viij. cubitis in longū. et in latum
quattuor cubitis distendunt: habet plebs credentiū qz b̄ret et pendet in fu-
mō fidei: funis enī triplē nō rumpitur. qz est fides trinitatis. et qua pendet
et sustinetur ecclesiā. et autē et viij. cubitis in longū distendit: et quattuor in
latū atq; vñ. mensura. in quo lex infusa quattuor: enī gētijs signat. septe-
narij enī legē significat: qui cū q̄ttuor sociat. quater septe. et viij. fiāt. Peccē
sunt hęc atria vt integz p̄fectis numerz tēat⁹ et legis tēalogū significet.

Jam vero hyacinthi et biffi et purpure speciei multa et diuersa opa explicat
Inde tentoria. Unde veli exteri et interi. Unde tota sacerdotalis et ponti-
ficalis vestis auro et gemmis cōfecta: p̄ qz species virtutū possum⁹ intelligere
quibz ornatur ecclesiā. Fides auro compar. sermo p̄dicationis argēto. et pa-
tientie lignis impuribilibz sciētia. qz p lignū venit. vel incorruptio castita-
tis qz nō veterascit. biffi virginitas: coco cōfessionis gloria. purpure casti-
tatis fulgor. Hyacinthi spes regni celoz. Quę vero sint vel qualia sacer-
dotū indumēta p̄beta pronūciat dicens: Sacerdotes tui induāt iusticiā
et. et ap̄s. Induite vos viscera misericordię: et nobilitate designat in-
dumēta. Induite vos dñm ibez xpm: et carnis curā ne feceritis.

Oreg. In constructione tabernaculi vt columnę argentę interius
stent: parilli grei fieri per circuitum exterius iussi sunt: in quibus religatum
tabernaculum teneretur. De quibus scriptum est: Facies parillos taberna-
culi. et atq; cum tunicis suis: patres veteris testamētī: qui ab incarnatione
christi p̄ interualla temporū longi cōstituerūt. foris esse vñ sunt. a sanguie
vero ap̄ passio cōpit ecclesię: et vna est ecclesiā electorū p̄cedentium et leque-
ntium. s̄ qz discipulis dicitur: Multi reges et p̄betę voluerūt videre quę
vos videtis: et nō viderūt: antiquis patribz quali foris stitisse est redemptio-
ris p̄sentia corporaliter nō vidisse. Exteri igitur b̄ nō diuisi ab ecclesiā fue-
runt: qz mente et ope p̄dicationis ecclesię celsitudinem tenuerunt: quā nol-
lunt p̄stolando sed habendo cōspicimus. Sicut nos enī in p̄tenta passione.
ita illi per fidem in eadem venturi saluati sunt. Illi ergo foris non extra my-
sterium sed extra tempus. Unde in constructione tabernaculi. vt columnę
argentę interius starent: parilli grei exterius per circuitum fixi sunt: in qui-
bus religatum teneretur tabernaculum. et in parillis funes ligati sunt: vt fi-
rum maneret tabernaculum: quia vt apostoli in luce sermonis sui solidi sta-
rent: et totum tabernaculum. id est. ecclesiā fidei integritate cōfisteret: tanq;
parilli patres veteris testamētī et prophete. exterius fixi sunt: vt vñ totum
inocensium maneret. Ante tēpus ergo hui⁹ ecclesię fuerūt: b̄ tū ligat eos qz in
ipsa sunt: qz dñi celestia mysteria ventura p̄dicant: postq; ostēsa sunt: credibi-
lia oibz fecerūt. Et ergo int⁹ colūne immobiles stent: foras parilli funes cō-
tinent. qz vt sancti ap̄i p̄fecte mysteriū vitę crediderūt: illorū p̄dicatio obui-
nit: qui hoc p̄nūciū fieret et videre et p̄dicare potuerunt. Columnę argentę
parilli grei facti sunt: qz qd ap̄i dare p̄dicant: hoc p̄betę sub mystico intel-
lectu obscure locuti sunt. Recte ergo p̄s signati sunt: qz clari in p̄dicatione
nō fuerūt. apostoli vero qz in mysterio redemptoris incem p̄dicationis ba-
buerunt: argenteis columnis exp̄ssi sunt. Et notandū qz argenti sonat et lu-
cet: qz vero sonat et nō lucet. qz p̄dicatores noui t. ap̄te locuti sūt. Quę enī
monstrare potuerūt. p̄dicatores h̄o veteris t. qz p allegoriaz vmbraz te qz
lesti mysterio obscura dixerunt: quasi sine luce sonitū dederunt.

Ori. Post hęc viri acceperunt a mulieribz suis. oēs quibz visum est sen-
su: et attulerūt gemmas et inanes et anulos et discriminatoria et tētralia. Hęc
quoq; illi offerūt dona: qz intellectū corde cōcipiūt. qz mentē deditā et in-
tentā habēt ad verba dei. Et offerūt viri a mulieribz suis inanes et gēmas
et tētralia. Mulier caro accipit vir rōalis sensus. Hęc sunt istę mulieres
qz obediūt viris: tona est caro qz iā spiritui nō repugnat b̄ obtemperat et p̄sent
nit. Ideo si duobz vel tribz i vobis puenit ex quacūq; re petieritis fiet vo-
bis dicit dñs. Offerūt ḡ inanes a mulieribz suis: cū dño offerūt audit⁹. et tē-
tralia opa. s̄ tētra opa bona qz p carnē geruntur: s̄ offert dño rationalis
sensus. Et discriminatoria. qz bñ lat discernere qd agendū sit. qd vitandū.
qd deo placeat. qd de displiceat. qd iustū sit. qd iniustū. hęc sunt discrimi-
lia. qz deo offerūt: qz sunt mulieres sapiētes. et fecerūt qz cūq; necessaria fuerūt
ad indumēta pontificis. Ille h̄o mulieres qz inanes suas obtulerūt vt fie-
ret vitul⁹: insipientes erāt. qz a veritate auditū auerterēt. ad fabulas autē et im-
pictatē puererēt. et ideo obtulerūt i aures suas vt fieret caput vituli. s̄ et
in indicā libro ydolum inueniunt⁹ ex mulieribz inauribz factū. Iste ergo bea-
tę mulieres. beata caro. qz dño offert inanes suas tētralia et anulos et oēs
opa manū suaz qz in mādatis dñi agit: et apud quē inuēta sunt ligna im-
puribilia obtulit dño. Si qz diligit xpm in incorruptionē lignum impu-
trabile offert deo. Beat⁹ ergo apud quē inuenitur sensus incorruptus. vel
corp⁹ incorruptū: et b̄ offert deo. Vñ et b̄ dicit ap̄d quē inuēta sunt ligna
impuribilia. nō enī apud oēs inueniuntur. De auro nō dicit neq; d argē-
to apud quē inuentū est. p̄t enī apud oēs inueniri sensus et sermo. s̄ nec
de quattuor coloribz. Vñ est ex q̄ttuor elemētis fm corpus cōstitare. ligna
autē incorruptibilia. i. incorruptōis et virginittis ḡra: apud raros inueniri
potest. Unde nō om̄s capiunt verbū istud: sed quibz datum est.

Pilosq; caprarū. Dñs. Pili caprarū offeruntur. Hoc genus p̄cu-
dis pro peccato in lege iubetur offerri. Pili vero species enortua ex anguis
et ex animis. hanc qz offert ostēdit in se iam mortuū sensum peccati. nec i mē
bris vltra viuere et regnare peccatum.

Pelles arietū. Dñs. Pelles quoq; offeruntur arietū: quas ante
nos quidāz pro furore posuerunt: qz pellis mortuū animālis indicium est

ostendit in se furore mortuum qui domino offert pelles arietum.

offendit in se furore mortuum qui domino offert pelles arietum.
Quidquid ad cultū *z. Gregi.* In ornamento tabernaculi viri et mulieribus dona offerunt. quia in explendo cultū sancte ecclesie fortitū facta sunt limina et infirmorum opera extrema numerant. **Quid autē** per armillas. quia laceratos astringunt. nisi propositorum valide laborantium opera demonstrantur. **Per** in aurem subdito. per obedientiam exprimit. **Per** anulos signaculū secretorum. plenius autē magistri signant quod ab auditoribus non posse capi considerant. **Per** dextralia prime operationis ornamenta. **Per** vas aureū in donaria domini separatim diuinitatis intelligentia. quia tunc ab inferiorum amore disiungit. quanto ad sola eterna amanda libenter. **Per** hyacinthum spes celestium. **Per** purpuram crucis tolerantia passio. num amore perpetui regni exhibita. **Quid** per bis tinctum coccum nisi charitas quia pro perfectione bis tingitur. quia dei et proximi dilectione decoratur. **Quid** per bissum nisi immaculata carnis incorruptio. **Quid** per pilos caprarum ex quibus canticorum asperitas teritur. nisi dura penitentium afflictio signatur. **Quia** igitur alij per armillas et anulos forte magisterium exercet. per in aurem dextralia alij deuotam obedientiam rectorum operationem exhibent. **Alij** per separatim vas aureum secretarum subtiliorum intelligentiam tenent. alij per hyacinthum purpuram et coccum audita celestia sperare et credere non desinunt. etiam quia adhuc subtiliori intellectu minime cognoscunt. **Alij** per bissum incorruptionem carnis offerunt. **Alij** per caprarum pilos deploratam asperam quod libenter commiserunt. quasi ex vno fignamento opificis coadunata donariorum mysteria in tabernaculo domini. ecclesia prout ipse dederit profertur.

Princes ob-
tulerūt & Prigenes
Principes obtulerūt
bona sua. gemmas-
lapides smaragdinos
lapides repletionis et
lapides ad humerale. Lapidēs repletionis dicuntur qui ponuntur in logio. i.
qui in pectore pontificis locantur inscriptis nominibus tribuum israel. Logi-
um vero & rationale quod in pectore pontificis locatur. forma habet rationa-
lis sensus qui in nobis est. In hoc positi sunt lapides repletionis. qui cobe-
rent & cōnecti sunt ad lapides humeralis. utq; ex his cōtinuetur astricti hu-
meralis ornatus. in quo indicium bonorum actuum. Factus ergo cum ratione. & ra-
tio est actio locatur. ut sit consonantia in utroq;. Qui fecerit & docuerit h
magnus vocabitur in regno celorum. Sit ergo in nobis sermo & actio pen-
tens. & sermonis actus exornet. & hic est etiam pontificis ornatus. sed ad hęc ex-
plenda principes requiruntur. Iste ornatus eorum est qui instantiū profecerunt.

ut preesse populiis mereatur.

Pri. Offerunt etiā principes olei lucernis ⁊ chrismati profuturi. debet
em lucerna eorū qui populis sūt nō abscondi. aut sub modio poni. s̄ sup
candelabꝝ. vt luceat om̄ibꝫ qui in domo sūt. Incensī quoqꝫ compositi dē
principes offerūt. q̄ rōponatur per moysen in odore suauitatis domino. vt
i ipsi dicatur. quia christi bonus odor sumus.

Orig. Porq. Potest in se ipso quisq; tabernaculū constituere. Si enī

vt ante nos quidā dixerunt. tabernaculū B totius mundi tenet figurā. 7 singuli imaginem mundi habere possunt: cur nō etiā tabernaculū? debet ergo q̄s q̄s sibi aptare cōlūnas virtutū. cōlūnas argenteas. i. patiētia 7 rationabile. videtur em̄ esse patiētia q̄ rationalis nō est. Qui em̄ nō sentit iniuriā. 7 ideo nō reddit. patiēs videtur. sed nō est rationalis. Ista patiētia habet cōlūnas: sed non argenteas. Qd̄ vero. ppter verbū dei fortior patitur cōlūnnis argenteis decoratur. Pōt in se atria distendere: cor suū dilatādo. B dilatamini 7 vos q̄ testē se scrip̄ munire dilectionis. s. vniūmitatestringere. Sup̄ balſe potest argenteas stare: cū sup̄ stabilitatē x̄bi dei verbi prophetici 7 apostolici collocatur. Pōtest habere in cōlūmna thesauratū caput. i. fidē christi. Vis em̄ viri caput x̄ps est. Pecem vero atria potest in se distendere. cū nō in vno tm̄ verbo legis dilatatur. neq̄ duobus aut tribus: B in toto decalogo legis spiritalis intelligēre dilatantē amplitudinē pōt. aut cū fructus sp̄salis cti gaudiū pacē patiētiā benignitatē bonitatem modestiā fidē continentia adiecta charitate q̄ oīm maior est. p̄rulerit.

Orig. Moz. Ba
beat in se defixum alta
re. in quo orationum
hostias. 7 misericordie
victimas offerat. in q

tificis ac filioꝝ eius: vt sacerdotio
fungantur michi. ¶ Egreſſaq; om̃is
multitudo filioꝝ iſrael de conſpe
ſu nō vult de coacta ſeruitute amozē ſeruiſſe ei: non
timore in mēte nō corpe ¶ In qua lūc hnt om̃ia
ctu moyſi. obtulit mente ꝑmptiſſi
ma atq; deuota pzimitias dño: ad
faciendum opus tabernaculi testi
monij. ¶ Quidquid ad cultū ⁊ veſtes

sanctas necessarium est vel erat.
 ¶ Sensus. s. rationalis cū carne obediēte ¶ forte
 ¶ infirmis s; nec talia opa vel vota oē despiciē
 viri cū mulieribus pzebuerunt
 ¶ s; que ab armo dicte astringunt enī brachia. ¶ si
 gnant. forte virtutū opa que sancti doctores offe
 runt. ¶ s; obediētia. s. subditozū ¶ auditi bonū
 ¶ s; arcana preceptozū que doctores signat. s. suo
 tempore proferenda reponunt cum minus eruditi
 capere nō sufficiunt.
 ¶ armillas z; inanes z; anulos etc
 ¶ bona opa que per carnem geruntur.
 ¶ boni etc.

deſtalla. ^{Amille vas aureūz i do}
^{Sab vltus terrenis.}
naria dñi ſeparatum eſt. Si quis ha
^{fci ſupra.}
bebat aurū hyacinthum purpura
coccūq; bis tinctum biſluſz z pilos
caprarū pelles arietuz rubricatas
^{Sermonis vocis}
z hyacinthinaz auri z argēti z erif
^{t ſincorruptionē ſz virginitatem.}
metalla obtulerūt dño: lignaq; ſe
^{t ſecro ſubdita anime.}
thim in variis vſus. Sz z mlieres
^{t Sūc enī indocite de quaz inauribz facti eſt vi}
^{tulz z ydolū in libro iudiciū t ſoga manuū.}
t docet q̄ venerāt dederūt hya

cinthum ⁊ purpuraz ⁊ vermiculū
† smotificationem peccati. † S nō ē tristitia
ac bilium ⁊ pilos capraz: † spon-
te aut ē necessitate. † S qui intantū p̄ccatū vt po-
proptia cuncta tribuētēs. † Princi-
pulis p̄cesse mercantur
pes vero obulerunt lapides oni-
sin quo bonū opus significat.
chinos ⁊ gēmas ad supphumale

continentie cultro sup biam quasi thauz immolet iracundia quasi arietem
ingulet luxuria z omnē libidine tanqz hircos z hedos liter. Sciat tñ ex his
sacerdos separare brachium dextrum. i. opa bona opa dextra. ne finisstrum
quid referetur. z pectusculum integrum correctum. z menie deuotaz z deo
sacratā. z maxillas ad verbum dei loquendum. sciat sibi in sanctorū candelā
bram luminis esse locanduz. vt sint et lucernę semp ardētes. z tumbi succin
cti. vt sit tanqz seruus qui expectat dñm suū redire a nuptijs. te his lucernis
officiat. lucerna corporis tui est oculus tuus.

Orig. Mor. Andelaby quoqz in austro collocet. vt ad aquilonē re
spiciat. accenso em lumine. i. uigilāti corde tētet semp ad aqilonē respicere.

a quo accenduntur mala vniuersę terre. Vigilas ergo et sollicitus et ardens intueatur semper contra astutias dyaboli: et vnde sit ventura tentatio. Vnde irruat hostis: vnde latenter obrepit quod tanquam leo rugiens circumit quiescentem. **Mora.** Habeat in penetralibus pectoris altare ieiunij et dicat christi bonum. **Alia.** Mora. Pensa quoque propositio habens duodecim panes locet in parte aquilonis respiciens ad austrum: panes apostoli sunt: quorum sermone inclinentur vbi debet et respicere ad austrum: vnde dominus venit.

Mora. Habeat arcam testamenti in qua sunt tabule legis: ut in lege dei meditemur die ac nocte: et memoria eius arca et bibliotheca efficiat librorum dei. Intra ipsas quoque sit vna manne repolita: intellectus. **Alia.** Mora. Subtilis et dulcis. Sit et virga aaron: id est doctrina sacerdotum: et florida senectas disciplinę. Super omnem vero gloriam sit ei pontificalis ornat. Potest enim intra se agere pontificatum pars illa quod est preciosior est omnium: quod quidam principale cordis dicitur. alij rationalem sensum aut intellectualem substantiam: vel quolibet modo dicat portio nostra per quam dei capaces sumus: velut quodam pontifex exornet in nobis indumentis et monilibus preciosis: potest bisulco: quod induit mentis: velut ad pedes ducit teges totius corporis in quo significatur ut primo omnino totus sit constitutus.

Mora. Post hec accipiat humerale gemmarum: in quo fulgor operum: ut videtur opera bona glorificent patrem vestrum qui in celis est.

Mora. Accipiat logium quod rationale dicitur: potest pectori suppositum quaternio lapidum ordine distinctum. Aurea quoque lamina in fronte resplendeat quod petalum dicitur: in quibus vtriusque veritas et manifestatio dicitur locata. Ego in his quod in pectore locantur sermonem euangelicum sentio: quod quadruplici ordine veritate fidei nobis et manifestatione exponit trinitatis cuncta referens ad caput: id est vniuersi dei naturam. In his ergo omnis veritas est: et omnis manifestatio veritatis. Igitur si vis recte pontificatum gerere: euangelice sermo et trinitatis fides semper tibi habeatur in pectore cui puenit apostolice sermo tam virtute quam numero tantum: ut nomen domini semper habeatur in capite: et ad vniuersam cuncta referantur.

Mora. Habeat etiam interius pontifex opimetum suum: habeat pudenda tecta: et corpe sit sanctus: et spiritu et cogitationibus et operibus purus.

Mora. Habeat etiam per indumentum circumstitum tintinnabula: ut ingredies in sancta sonet: nec est silentio iure. Et in extremo vestimenti posita: ut membris tribus et sine mundi nunquam sileat. Ideo sonet disputet et loquat: ut membris nonnullis suis non peccet. Sic ergo interior homo exornetur: ut non solum in sancta intret: sed in sancta sanctorum: ubi propiciationis et cherubin: vniuersis deus appareat. Sancta possunt esse ea quod in presenti seculo potest habere conuersatio sancta. Sancta vero sanctorum in quod semel tantum intrat: ad celum transitum esse puto: ubi est propiciationis et cherubin: ubi mundis corde apparet deus. Ego si cut intelligo abraham habitasse in tabernaculis ysaac et iacob: quod intra se constituerat deo: quod se tantis ac talibus virtutis splendoribus adornauerunt. Fulgebant eis regia purpura. Vnde abraham dicitur et a deo. In nobis rex est tuus. Plerumque

et in quo rationalis sensus: ut dicant christi bonum odor sumus deo rationale: aromataque et oleum ad seque lucerna eorum quos populi presunt non debet abscondi: sed super candelabrum poni: ut luceat omnibus qui in domo sunt.

luminaria concinnanda: et ad propinquantium vnguentum: ac thymiam odoris suauissimi deo componendum. Omnes viri et mulieres mete deuota obtulerunt donaria: ut fierent opera quod iusserat dominus per manum

sanctus est filius israel qui non aliquid offerat in tabernaculo: sed non suscipitur in hoc tabernaculo oblatio coacta. **Mora.** Filii israel voluntaria domino dedicauerunt. Dixitque moyses ad filios israel: Ecce vocauit dominus ex nomine beseleel filium huri filii huri de tribu iuda. Impleuitque eum spiritu sapientie et intelligentie et scientie: et omni doctrina ad excogitandum et faciendum opus in auro et argento et ere et ferro: sculpendisque lapidibus: et ope carpentario quiddam fabre inueniri potest: dedit in cor

debat coque domini prompta ad ingulandum deo ysaac vnicuius extra fuit. Et hyacinthus cum celum semper intrens celum sequebatur. In ceteris quoque similitudine ornabat. Sic mandatur in lege ut crearet populum: certa die anni: et faciat die festum tabernaculi habitas in tabernaculis: habes ramos palmarum et frondes salicis ac populi: et ramos frondosque arboris: id est myrti. Palma lignum est victorie belli: quod inter se caro et spiritus gerunt. Arbor autem populi et salix tam mutesque nocte agitata sunt casu: quia si integre plerumque habere potes ne morose et frondetis arboris ramos quod est eter na et beata vita: cui te dominus in loco viridi collocauerit super aquam refectionis.

de eis. **Mora.** Doliab quoque filium achisamech de tribu dan. Ambos erudit ut sapientia: ut faciant opera abiectionis polymitarum et plumarum de hyacintho et purpura coccoque bis tinctorio et bisso: et texant omnia: ac in noua queque reperiant.

Ecce ergo beseleel et ooliab et omnes viri sapientes quibus dedit dominus sapientiam et intellectum ut scirent fabre operari que in usus sanctuarum necessaria sunt: et que precepit dominus. Cumque vocasset eos moyses et omnes eruditum virum cui dederat dominus sapientiam et intellectum ut scirent fabre operari que in usus sanctuarum necessaria sunt: et que precepit dominus. Cumque vocasset eos moyses et omnes eruditum virum cui dederat dominus sapientiam et intellectum ut scirent fabre operari que in usus sanctuarum necessaria sunt: et que precepit dominus.

am et intellectum ut scirent fabre operari que in usus sanctuarum necessaria sunt: et que precepit dominus.

sunt: et que precepit dominus. Cumque vocasset eos moyses et omnes eruditum virum cui dederat dominus sapientiam et intellectum ut scirent fabre operari que in usus sanctuarum necessaria sunt: et que precepit dominus.

et qui sponte sua obtulerant se ad faciendum opus: tradidit eis vniuersa donaria filiorum israel. Qui cum instaret operi quotidie: mane po-

uerla donaria filiorum israel. Qui cum instaret operi quotidie: mane po-

uerla donaria filiorum israel. Qui cum instaret operi quotidie: mane po-

uerla donaria filiorum israel. Qui cum instaret operi quotidie: mane po-

uerla donaria filiorum israel. Qui cum instaret operi quotidie: mane po-

uerla donaria filiorum israel. Qui cum instaret operi quotidie: mane po-

uerla donaria filiorum israel. Qui cum instaret operi quotidie: mane po-

uerla donaria filiorum israel. Qui cum instaret operi quotidie: mane po-

uerla donaria filiorum israel. Qui cum instaret operi quotidie: mane po-

uerla donaria filiorum israel. Qui cum instaret operi quotidie: mane po-

uerla donaria filiorum israel. Qui cum instaret operi quotidie: mane po-

uerla donaria filiorum israel. Qui cum instaret operi quotidie: mane po-

uerla donaria filiorum israel. Qui cum instaret operi quotidie: mane po-

uerla donaria filiorum israel. Qui cum instaret operi quotidie: mane po-

uerla donaria filiorum israel. Qui cum instaret operi quotidie: mane po-

uerla donaria filiorum israel. Qui cum instaret operi quotidie: mane po-

uerla donaria filiorum israel. Qui cum instaret operi quotidie: mane po-

uerla donaria filiorum israel. Qui cum instaret operi quotidie: mane po-

Unde artifices
 Nota qd sapientes
 effectores opus sancti
 etiā moribz erant pote
 rant aut si vellent mul
 ta auferrent. Et mode
 stia prohibuit. vel reli
 gio tenuit.

pulus vota offerebat. **U**n artifices
 venire compulsi dixerunt moysi:
 plus offert populus q̄ necessariū
 est. **I**ussit ergo moyses p̄conis
 voce cantari. **N**ec vir nec mulier
 quicq̄ vltra offerat in ope sc̄uarij.
Sicq̄ cessatum est a muneribus
 offerendis: eo qd oblata sufficerēt
 et superabundaret. **F**ecerūtq̄ oēs
 corde sapientes ad explendū op̄
 tabernaculi cortinas decem & bis
 so rectora et hyacintho et purpura
 coccoq̄ bis tincto opere vario et ar
 te polimita. **Q**uarū vna habebat
 in longitudine vigintiocto cubitos
 et in latitudine quattuor. vna men
 sura erat omniū cortinarum. **C**on
 iunxitq̄ cortinas quinq̄ alterā al
 teri. et alias quinq̄ sibi inuicem co
 pulauit. **F**ecit et ansas hyacinthi
 nas i ora cortinę vni⁹ ex vtroq̄ la
 tere. et i ora cortinę alteri⁹ similiter
 vt contra se inuicem venirent anse
 et mutuo iungerētur. **U**nde et quin
 quaginta fudit circulos aureos. q̄
 morderent cortinarum ansas: et fie
 ret vnus tabernaculū. **F**ecit et saga
 vndecim de pilis caprarū ad ope
 riendum tectum tabernaculi. vnū
 sagum habebat in longitudine cu
 bitos triginta. in latitudine quattu
 or cubitos. **U**nus mensurę erant
 omnia saga. **Q**uorū quinq̄ iunxit
 seorsum. et sex alia separatim. **F**ecit
 ansas quinq̄aginta in ora sagi vni⁹
 et quinquaginta in ora sagi alteri⁹
 vt sibi inuicem necterentur: et fibu
 las gneas quinquaginta quib⁹ ne
 cteretur tectum: et vnum palliū ex
 omib⁹ sagis fieret. **F**ecit et opto

rium tabernaculi de pellibus arie
 rum rubricatis: aliudq̄ desup ve
 lamen de pellibus hyacinthinis.
Fecit et tabulas tabernaculi de li
 gnis sethim stantes. **P**ecē cubito
 rum erat longitudo tabulę vni⁹:
 et vnum ac semis cubitū latitudo
 retinebat. **V**inę incastrature erant
 p singulas tabulas: vt altera alte
 ri iungeretur. **S**ic fecit in omnib⁹
 tabulis tabernaculi. e quibus vi
 ginti ad plagam meridianam erāt
 contra austrum cum quadragin
 ta basibus argenteis. **Q**uę bases
 sub vna tabula ponebātur ex vtra
 q̄ angulorum parte. vbi incastra
 turę laterum in angulis terminantē
Ad plagā quoq̄ tabernaculi q̄ re
 spicit ad aquilonem. fecit viginti ta
 bulas cū quadraginta basibus ar
 genteis. duas bases per singulas
 tabulas. **C**ontra occidentālē vero
 id est. ad eam partem tabernaculi
 quę respicit mare. fecit sex tabulas
 et duas alias p singulos angulos
 tabernaculi retro quę iunctę erant
 a deorsum vsq̄ sursum. et in vnā cō
 pagem pariter ferebātur. **I**ta fecit
 ex vtraq̄ parte p angulos: vt octo
 essent simul tabulę. et haberent ba
 ses argēteas sedecim. binas scilicet
 bases sub singulis tabulis. **F**ecit
 et vectes de lignis sethim. quinq̄
 ad continendas tabulas vni⁹ late
 ris tabernaculi. et quinq̄ alios ad
 alterius lateris tabulas coaptan
 das. **E**t extra hos quinq̄ alios ve
 ctes ad occidentalem plagā taber
 naculi contra mare. **F**ecitq̄ vectē
 alius. qui per medias tabulas ab
 angulo usq̄ ad angulum pueniret
Ipsa aut tabulata deaurauit: fusi
 basibus earū argenteis. **E**t circu
 los eorū fecit aureos: p quos ve
 ctes induci possent: quos et ipsos
 laminis aureis opuit. **F**ecit et velū

de hyacintho ⁊ purpura Vermiculo
ac bisso retorta opere polimitario
varium atq; distinctum. ⁊ quattuor
colūnas de lignis sethim: quas
cū capitibus deaurauit: fuis basi
bus earum argenteis. **f**ecit ⁊ ten
torium in introitu tabernaculi ex
hyacintho et purpura vermiculo
bissoq; retorta ope plumarij: ⁊ co
lumnas quinq; cum capitib⁹ suis
quas operuit auro: basesq; eaz fu
dit eneas.

Ecit autez et

Hereseſia Sanctis
beseleel arcā de lignis
mente ⁊ torpe qui habent interius duas tabulas
testamēti. i. obseruantia legis ⁊ euāgelii.
sethim habentem duos ⁊ semis cu

bitos in longitudine: et cubitum
ac semissem in latitudine. **Altitu**
svel viii. svel ii.

do quoq; vno cubito fuit ⁊ dimi-
 ssel dii. T. S; ecclesia quasi aurum
 radiare debet tam interius vite splendore; q; exteri-
 us. Testiuitq; ea auro purissimo
 in sapientie ⁊ doctrine claritate.

intus ⁊ foris. Et fecit illi coronam.

auream per girum conflans quat-
tuor annulos aureos per quattuor
angulos circuli. Duos annulos in la-

angulos eius. **A**duos in altero. **D**ectes
quoz fecit de lignis sethim. quoz

vestiuit auro: 2 quos misit in an-
los qui erant in lateribus arce ad
christu.

portandū eam. Fecit ⁊ propiciato
 † ⁊ qz chus⁹ peccatū nō fecit qui est sapiētia pziē
 rium. id est. oraculum de † auro pu
 rissim⁹. ⁊ crucem cubiculū ⁊ dimi

duoꝝ in longitudine: et cubito ac semina
se in latitudine. **D**uos etiā cheru

bin. ex auro ductili: quos posuit ex
 cherub interpretatur plenitudo sciētie. dilecti
 vtraq3 pte propiciatorij. † cherub

vnum in summitate vnus partif
z cherub alterum in summitate a

terius partis. Quos cherubim in
singulis summitatibus propicia
† 5 qz vetus ⁊ nouū testamentū tam christi sacri
menta ā ecclesie misteria sub enigmatis figur

torū extendēs alas ⁊ regentes;
Sꝛ duo testamēta concorditer chꝛisti sacra-
ta predicant.

piciatorum: leges mutuo et illud
 in qua pascimur alimentis scripturarum.
 spectantes. Fecit et mensam de l

Arcam Hi. In ar
ca testamenti fuit vna
aurea tabule quog. z
virga aarō. Arca. scilicet
ecclēsia habet duas ta
bular lapideas. i. du
plices testamenti ppetu
am firmitatē. z vna z
aurea. i. carnez xpi pu
ram z sincerā. q̄ recon
ditum in se manna per
petue diuinitatis con
seruat. z āgelici panis
perbenem gerit dulce
vitę. z virgā aarou. i.
veri pontificis nostri.
veritellum salutare im
mortalis memorię sem
per viriditate florentē

Corona aurea
Et Quia in eo q̄ ecclē
sia p̄ quantitatē mundi
ptes dilatat. quattuor
sancti euangelij libris
accincta p̄dicat. q̄ tñ
intra vni⁹ coronę am
bitum. i. intra ei⁹ dem
fidei firmitatem. i. vni
tatem concluditur.

Allectes quoq;
 filii quia fortes ple
 neratēſq; doctores v
 lut impatribilia ligna
 quēdē ſunt : q̄ inſtru
 ctioni ſacroz volumi
 num ſemp ingrentes
 eccleſie vnitatē tenen
 cient : v̄ quaſi intromiſ
 ſis circulis arcē portēt
 qui auro quoq; iuben
 tur opiri : vt cū ſermo
 ne alijs inſonāt : ipſi eti
 am vitę ſplendore ful
 geſcant.

Fecit et propiciatorium
 sup arcam testamenti
 positu xps est: qui inter
 deū et hoīes medi⁹ pro
 picator influent. **P**ro
 que posuit te⁹ propicia
 tionem p fidem in san
 guine ipsius. hoc ppia
 torium arce superpo
 nitur: qz xps ē ecclesi
 caput.

gnis sethim in longitudine duorum cubitorum. et in latitudine unius cubiti: quæ habebat in altitudine cubitum ac semissem. **C**ircūdedit eam auro mundissimo: et fecit illi labium aureum per girum: Ipsiq; labio coronam auream interasilem quattuor digitorum: et super eandem alteram coronam auream. **F**udit et quattuor circulos aureos quos posuit in quattuor angulis per singulos pedes mensæ contra coronas. **M**isitq; in eos vectes: ut posset mensa portari. **I**psosq; vectes fecit de lignis sethim: et circūdedit eos auro. **E**t vasa ad diuersos usus mensæ: ac etia bula pbialas et cyathos et thuribula ex auro purissimo. in quibus offerenda sunt libamina. **F**ecit et candelabrum ductile de auro mundissimo. **D**e cuius vecte calami cyphi spherulæ procedebant ac lilia. sex in utroq; latere. **T**res calami ex pretervna: et tres ex altera. **T**res cyphi in nucis modum per calamos singulos spherulæq; simul ac lilia. **A**quum erat opus sex calamorum qui procedebant et stipite candelabri. **I**n ipso autem vecte erant quattuor cyphi in nucis modum spherulæq; per singulos et lilia. et spherulæ sub duobus calamis per tria loca. qui simul sex fiunt calami. pcedentes de vecte vno. **E**t spherulæ igitur calami ex ipso erant: vniuersa ductilia ex auro purissimo. **F**ecit et lucernas septem cum emunctorijs suis: et vasa ubi ea quæ emuncta sunt extinguantur de auro mundissimo. **T**alentum auri appendebat candelabrum cum **I**scorpus chusit vel quoslibet sanctos in quibus aromibus vasis suis. **F**ecit et altare det semper diuinum ignis: et semper caro consumitur. **T**himiamatis de lignis sethim: habens per quadruos singulos cubitos et in altitudine duos. **E**t cuius angulis procedebant cornua. **C**lestium

Et lucernas se
ptem .zē. spūmān/
ctum significat /
ptiformi grā illustrat
ecclesiā in unitate fidei
cōsistentes / vel christū
portantem ecclesias se
ptem in quibz septimor
mis spiritus splendor
emicat.

In emunctoriis.
Quæ in ysaiâ forçipes
appellantur: duo testa
menta. s. quibz peccata
purgantur: quæqz itra
se sancti spiritus unio
ne sociantur.

q3 illud auro purissimo cū craticu
la ac parietibus ⁊ cornibus. Fecit
q3 ei coronam aureolam p girum:
⁊ duos anulos aureos sub corona
per singula latera: vt mittantur in
eos vectes: ⁊ possit altare portari.
Ipsos autē vectes fecit de lignis
sethim: ⁊ operuit laminis aureis.
<sup>⁊ gratia spissanti habentem in se pacem ⁊ mise
ricordiam per saluatoris aduentū. vnde in cordib⁹
nostris lumen veritatis accenditur.</sup>
Composuit ⁊ oleum ad sanctifica
tionis vnguentum: ⁊ thimiama de
aromatibus mundissimis ope pi
gmentario.

C. XXXVIII.

Ecit et altare

holocausti de lignis se
thim quinq3 cubitorū p quadrum
⁊ trium in altitudine: cui⁹ cornua
de angulis procedebāt. Opuitq3
illud laminis eneīs. Et in vsus ei⁹
parauit ex ere vasa diuersa: lebetes
forceps fuscinulas vncinos ⁊ igni
um receptacula. Araticulamq3 ei⁹
in modum rhetis fecit eneā: ⁊ sub
eam in altaris medio arulam fuscis
quattuor anulis p totidē recepta
culi summitates: ad immittendos
vectes ad portandū. quos ⁊ ipos
fecit de lignis sethim: ⁊ opuit lami
nis eneīs. Induxitq3 in circulos q
in altaris laterib⁹ eminebāt. Hpm
autem altare non erat solidū: sed
cauum ex tabulis ⁊ intus vacuū.
^{⁊ compunctōz vehementē. Scinore dei.}
Fecit ⁊ labrum eneum cū basi sua
^{⁊ preceptis diuinis. ⁊ Sanctaz animarum.}
<sup>⁊ continuo amore ingressum regni eterni obser
uantes. Sincroitu. Non manufacti.</sup>
de speculis mulierū: quē excuba
bant in atrio tabernaculi. Fecit ⁊
atriū. in cuius australi plaga erāt
tentoria de bysso rectora cubitorū
centum. Columnę eneę viginti cū
basibus suis: capita columnaz: ⁊
tota opis celatura argentea. Eque
ad septentrionalem plagaz tentoria
columnę. basēq3 ⁊ capita colūna
rum eiusdē mensurę ⁊ opis ac me

talli erant. In ea vero plaga q̄ oc
cidentem respicit. fuere tentoria cu
bitoz quinquaginta. Columnę de
cem cū basibus suis eneę. ⁊ capita
columnarū: ⁊ tota opis celatura ar
gentea. Porro cōtra orientē quin
quaginta cubitorū pauit tentoria.
⁊ quibus quindecim cubitos co
lumnarum trium cū basibus suis
vnum tenebat latūs. Et in parte al
^{⁊ ecclesie que in heremo hui⁹ vite cōstruitur.}
tera. q3 inter vtrāq3 introitū taber
naculi fecit. quindecim eque cubi
torum erant tentoria. columnęq3
tres ⁊ bases totidem. Functa atriū
tentoria byssus rectora texuerat.
Bases columnaz fuere eneę: capi
ta aut earum cū cunctis celaturis
suis argentea. Sed ⁊ ipsas colum
nas atriū vestiuit argento. Et in in
troitu eius ope plumario fecit ren
torium ex hyacintho purpura ver
miculo ac bysso rectora. qd habe
bat viginti cubitos in lōgitudine:
altitudo vero quinq3 cubitorū erat
iuxta mensurā quā cuncta atriū ten
<sup>⁊ quattuor sūt euāgeliste firmitate
fidei solidati.</sup>
toria habebat. Columnę autē i ingres
^{⁊ charitate diuini eloqui.}
su fuere quattuor cū basib⁹ eneīs.
capitaq3 earū ⁊ celaturę argenteę.

Parillos quoq3 tabernaculi ⁊ a
triū per girū fecit eneos. Hęc sunt
instrumenta tabernaculi testimo
niū. q̄ enumerata sūt iuxta p̄ceptū
moysi in ceremonijs leuitaz p ma
num ythamar filij aaron sacerdo
tis. q̄ befeleel fili⁹ huri filij hur de
tribu iuda dño per moysen iubēte
cōpleuerat: iūcto sibi socio ooliab
filio achisamech de tribu dan. q̄ ⁊
ipse artifex lignoz egregius fuit ⁊
polimitarius atq3 plumarius ex
hyacintho ⁊ purpura ⁊ vermiculo ac

celesti viro placeat vel
displiceat agnoscunt.
que q̄dū in hac vita
sunt eternū tabernacu
lum ingredi nō possūt
⁊3 tñ ad hostiū taber
naculi mulieres excu
bant: q3 sanctę animę
etiā cū infirmitate car
nis grauantur. amore
tñ cōtinuo ingressum
interni introit⁹ obser
uant. Moyses ergo sa
cerdotib⁹ labz ⁊ spe
culis mulierū posuit vñ
fecit. q3 lex dei lauacriū
cōmpunctōis peccato
rū nostrorū maculis ex
hibet. p quę sanctę aīę
supno sponso displicu
erunt. Intueda nobis
celestia p̄cepta p̄bet:
quib⁹ si diligenter in
tendim⁹ interne nostrę
imaginis maculas vi
demus. Vidētes autē
maculas in p̄nē dolo
re cōpungimur. Com
puncti vero q̄si i labro
de speculis mulierū la
uamur. Tunc ergo de
nobis vere compungi
mur: si studiosę p̄ce
ptū patrū facta p̄
samus. vt p̄specta illa
gloria in oculis nostris
vita nostra sordescat.
Hęc de cōpungimur
cū p̄cepta dei studio
se p̄secutamur. vt p̄
proficere cōtendamus
p̄ q̄ proficisse cognoui
mus quos veneramur

Parillos quoq3
Strab. Parilli scdm
lram erāt in sūmitate
colūnaz fixi q̄b⁹ funes
religabāt q̄ cortinas a
terra sbleuabāt: firma
ti supiorib⁹ quibusdā
anulis inferi⁹ vero re
ligati ad p̄dictos pa
rillos cortinas extēde
bant. ne rugā p̄berent
Moyses vero funes si
gnificāt sanctā scriptu
rā. de qua salomō ait
Funicul⁹ triplex diffi
cile rumpit. q3 sancta
scriptura hystoria mo
ralitate ⁊ allegoria cō
stans nullis hereticorū
dogmatib⁹ p̄i dirūpi.
Parilli in modū lin
guz facti linguas do
ctorū significāt: qui scri
pturā p̄lis exponunt.
Cortinas etiā a terra
sbleuāt ⁊ extendūt: q3
subiectos docēt sequi.
⁊ imitari celestia. nul
lamq3 mali vñ fraudē
rugam cōtrahere.

Fecit et labrum
eneum. Bre. La
brum eneū moyses po
nit in quo sacerdotes
lauent sanctas sanctoz
ingressuri. quia lex dei
p̄i lauari nos p̄ com
punctionem p̄cipit: vt
nostra immūdia ad
penetrandā secretorū
dei iudiciā nō obli
stat. Fit aut labrum de
speculis mulierū q̄ ad
hostiū tabernaculi in
tesuēt excubāt. Spe
cula em mulierū sunt q̄
cepta dei. in quib⁹ san
ctę animę semp aspici
unt. ⁊ siq3 in eis sunt
feditatis macule dep̄
hendūt. cogitationū
vicia corrigūt. ⁊ quasi
renitentes vult⁹ et red
dita imagine cōponūt
Quia dum p̄ceptis
dominici solerter in
tendūt in eis quid i se

lucernas se
n. 3. spūmā
significat. quā
mi grā illūstrat
ā in unitate fidei
entes. vel dūctū
ntem ecclesiā
in quib⁹ se p̄p̄os
piritus splendor
t.
emuntorū.
in ysaia foras
lantur. duo testa
a. quib⁹ peccata
antur: quęq3 ira
cū spiritus vno
lantur.

byllo. Omne aurū qđ expensū est in ope sanctuarij. et qđ oblatū est i donarijs viginti et nouē talentorū fuit: et septingentorū triginta siclorum: ad mensurā sanctuarij. Oblatū est autē ab his qđ trāsierūt ad nūmē a viginti annis et supra: de sexcentis tribus milibus et quingentis quinquaginta armatorū. fuerūt p̄terea centū talēta argēti: e quibus cōflatē sunt bases sanctuarij. et introitus vbi velū pendet. Centū bases factē sunt de talentis centū singulis talentis p̄ bases singulas supputatis. De mille autē septingētis et septuagintaquinque siclis fecit capita columnarū: quas et ipsas vestiuit argento. His quoq; oblata sunt talenta septuaginta duo milia et quadringēti supra sicli: ex quibus fusc sunt bases in introitu tabernaculi testimonij. et altare gneū cum craticula sua. oiaq; vasa q̄ ad vsū eius p̄tinent: et bases atrij tā in circuitu q̄ in ingressu ei: et parilli tabernaculi atq; atrij p̄ girum.

Ehyacintho et purpura et byllo ac byllo fecit vestes. qđ induerēt aaron qm̄ ministrabat in sanctis. sicut p̄cepit dñs moysi. fecit igitur suphumeralē de auro hyacintho purpura coccoq; bis tincto et byllo retorta ope polymitorio. Inciditq; bracteas aureas et extenuauit in fila. vt possent torqueri cum priorum colorū subtegmine: duas quoq; oras sibi inuicē copulatas i vtroq; latere summatū: et baltheum ex eisde coloribus sicut p̄cepit dñs moysi. Parauit et duos lapides onichinos astrictos et inclusos auro: et sculptos arte gemmaria nominibus filiorū israel. Sex noia i lapide vno. et sex in altero: iuxta ordinem natiuitatis eorū. Posuitq;

eos in lateribus suphumeralis in monumentū filiorū israel: sicut p̄cepit dñs moysi. fecit et rationale opere polymito iuxta opus suphumeralis ex auro hyacintho purpura coccoq; bis tincto et byllo retorta. quadrangulū duplex. mensurę palmi: et posuit i eo gemmarū ordines quattuor. In primo vsu erat sardius topazius smaragdus. In secundo carbunculus saphir iaspis. In tercio ligurius achates amethystus. In q̄rto chrisolitus onichinus berillus. circūdati et inclusi auro per ordines suos. Ipsiq; lapides duodecim sculpti erāt nominibus duodecim tribuū israel: singuli per noia singulorū. fecerūt i rationali et catenulas sibi inuicem coherētes de auro purissimo. et duos vncinos: totidēq; anulos aureos. Porro anulos posuerunt in vtroq; latere rōalis: ex quibus pēderent due catenule aureę quas inseruerūt vncinis qđ in suphumeralis angulis eminebant. Hec et ante et retro ita cōueniebāt sibi: vt suphumeralē et rationale mutuo ne ceterentur stricta ad baltheū. et anulis forti copulata: quos iungebat vitta hyacinthina ne lara fluerent et a se inuicem mouerēt: sicut p̄cepit dñs moysi. fecerūtq; tunicam suphumeralis totā hyacinthinā et capitū in supiori pte cōtra mediū. oramq; per girū capitij textilē. Deorsus autē ad pedes mala punicea ex hyacintho purpura vermiculo ac byllo retorta. et tintinnabula d auro purissimo. qđ posuerūt inter malogranata in extrema pte tunice p̄ girū tintinnabulū aut aureū et malū punicū. quibus ornatus incedebat pontifex qm̄ ministerio fungebat: sicut p̄cepit dñs moysi. fecerūt et tunicas byssinas ope textili

Mense primo
zc. **Strab.** Primus
anni mensis ipse est ni
san. qui et aprilis in q
iudei pascha celebra
bant. et tabernaculum
erectum est. Allegorice
autem primus mensis sig
nitat gratiam: quia taber
naculum dei ecclesia
erecta est. cum xps. s. cru
cifixeretur de latere suo pro
duxit mysteria sangui
nis et aque. quibus eccle
sia dedicatur et consecratur.
Et notandum quod hic pri
mus mensis secundum an
ni fuit. primus enim annus
ante legem fuit. Secundus
annus sub gratia euan
gelij cui dominus benedixit
Unde benedices co
ronam anni benignitatis. s.
tue. Annus enim benigni
tatis fuit. quo salus hu
manitatem xpi apparuit.
hoc ergo anno taber
naculum dei erectum est. i.
ecclesia fundata et exal
tata.

Ab. Primus annus
omne tempus legis ante
incarnationem xpi. Se
cundus ab adventu ei
usque ad consummatio
nem seculi. Quasi pri
mo mense prima die me
sis tabernaculum erigitur:
cum in principio gratie sue
per xpm ecclesie ornat
construitur. et tunc no
nne hierusalem fidelibus
demonstratur. et sicut in
primo anno preparatus
est sumptus futuro opi
ta omnium electorum ab ini
tio mundi usque ad ad
uentum domini sermo vel
opus ad instructuram
ecclesie conveniens per
scriptores veteris testam
entis ut doctores enu
gelij his videretur in co
firmatione fidei.

**Unges taber
naculum.** **Strab.**
Tabernaculum cum vas
suis unctionis oleo co
secratur. quia sancta eccle
sia quodquid agit cum virtu
tibus suis debet dedi
care et consecrare gratie
spiritus sancti. oleum quippe
unctionis spirituali gra
tie comparatur: qua om
nium virtutum opera con
secrantur.

aaron et filijs eius et mitras cum co
ronulis suis ex bysso: scilicet quod
byssina. Singulum vero de bysso
retorta hyacintho purpura ac ver
miculo. distinctum arte plumaria si
cut precepit dominus moysi. fecerunt et la
minam sacre venerationis de auro pu
rissimo: scripseruntque in ea ope gem
marum sanctum domini: et strinxerunt eam
cum vitta hyacinthina: sicut precepat
dominus moysi. Perfectum est igitur omne
opus tabernaculi et tecti testimonij
feceruntque filij israel cuncta que prece
perat dominus moysi: et obtulerunt taberna
culum et tectum. et universam supelle
ctilem anulos tabulas vectes colum
nas ac bases. optorum de pellibus
arietum rubricatis. et aliud opimen
tum de hyacinthinis pellibus: velum
arcam vectes propiciatorum mensas
cum vasibus suis et propositionis panibus
candelabrum lucernas et utensilia
earum cum oleo. altare aureum et vngue
tum thymiam ex aromatibus. et te
ntorium in introitu tabernaculi. alta
re ignis. retiaculum. vectes et vasa ei
us omnia: labrum cum basi sua tentoria
atrij et columnas cumque basibus suis
tentorium in introitu atrij funiculos
que illius et parillos. Nichil ex vasibus
defuit que in ministerium tabernaculi
et in tectum sedis iussa sunt fieri.
Vestes quoque quibus sacerdotes
utuntur in sanctuario. aaron. s. et fi
lij eius. obtulerunt filij israel: sicut pre
ceperat dominus. Que postquam moyses
cuncta vidit completa: benedixit eis.

Decutusque est
dominus ad moysen di
ces: **Mense primo die prima men
sis eriges tabernaculum testimonij.**
et pones in eo arcam. dimittesque ante
illam velum. et illata mensa pones super

eamque rite precepta sunt. **Candelabrum**
stabit cum lucernis suis. et altare au
reum in quo adoleatur incensum co
ram arca testimonij. **Tentorium in in
troitu tabernaculi testimonij po
nes: et ante illud altare holocausti**
Labrum inter altare et tabernaculum:
quod implebis aqua. **Circumdabisque**
atrium tentorium et ingressum ei. **Et**
assumpto unctionis oleo unges ta
bernaculum et omnia que in honore vnde paulus vas electiois de
bernaculum cum vasibus suis ut sancti
ficentur: altare holocausti et omnia
vasa eius. labrum cum basi sua. **Dia**
unctionis oleo consecrabis. ut sint
sancti sanctorum. **Applicabisque aaron**
et filios eius ad fores tabernaculi
testimonij: et lotos aqua indues
sanctis vestibus ut ministrant mi
chis: et unctio eorum in sacerdotium
proficiat sempiternum. **Fecitque mo
yses omnia que preceperat dominus.** Igitur
mense primo anni secundi prima die
mensis collocatum est tabernacu
lum. **Exerxitque moyses illud. et po
suit tabulas ac bases et vectes: sta
ruitque columnas. et expandit tectum**
super tabernaculum. imposito desuper
opimento: sicut dominus imperauerat.
**Posuit et testamentum in arca. sub
ditis infra vectibus: et oraculum de
super.** **Quoniam intulisset arcam in taber
naculum testimonij. appendit ante
eam velum: ut expleret dominus iussionem.**
Posuit et mensam in tabernaculo
testimonij ad plagam septentrionalem
extra velum ordinatis coram propo
sitionis panibus: sicut preceperat do
minus moysi. **Posuit et candelabrum**
in tabernaculo testimonij et regione
mensam in parte australi: locatis per

Applicabisque aaron
et filios eius ad fores
tabernaculi. i. sancte ec
clesie sunt apostoli. per
quos debet aulam cele
stis ingredi. ad hos appli
candi sunt aaron et fi
lij eius. i. omnes sancti
rum. et maxime presposi
torum. ut eos imitentur
et eorum vestigia sequan
tur.

Decutusque est non solum pa
rietes nectit. sed et colum
nas introitus confirmat
ne corrumpantur: aut a recto
statu deflectant. quod do
minus et vtriusque populi
vna fide dilectionis soci
avit: et eorum doctores
ut in fide et amore et fi
dicatione perseverent
confirmat. **Decutusque** si et
per capita ipsa et per recte
capita ipsa continentem
xps accipitur: quia cuius
que electi regendo caput
est. **Ubi caput vni xpc**
est. **Et quod non solum** sin
gulos ad querenda ce
lestia erigit: sed etiam omnes
continet. et ne a recto sta
tu deflectant: nec ab inui
ces discordando possint
separari vinculo pacis
confirmat. **Cui simile est**
quod dominus dicitur agnus
et pastor et hostium. cum
pastor agnum pascit.
et ambo intrent per hosti
um. cum proprie sit ver
bum in principio. hoc
vero nullum sit proprie
figurative. **Pastor** quod
ducit ad pascua vite.
Hostium quod non nisi per
illum pervenitur ad patrem
agnus: quod ab egipto
saluat. **Sic et hic per ca
pita figuratur** propter
regnum quo singulis pre
est: et per rectes ob gene
ralem providentiam quod
omnes confirmat.

Decutusque est sic a pro
videntis actionibus diu
sa nota sortitur. dum vi
nificat corpus aia no
minatur. dum vult ani
mus est. dum scit mens
est. dum recolit memo
ria est. dum indicat ratio
est. dum spirat spiritus est.
dum sentit sensus est.

Escius. Querendum est quare liter iste leuiticus dicitur q. s. in hoc nomine totius libri argumentum manifestatur: *Libro leuitici* tabernaculi ministerium sortita est in quo sacrificia et primitias primogenitorum oblationes offerri preceptum est: quod omnia sicut ce-tera ad leuitas pertinent. A quo liber iste congruus sortitus est nomen: quibus hec omnia digerit per ordinem.

Maiera. alias vaigra hebraice: leuiticus grece et latine offertorius vel sacrificarius: quod de sacrificijs et ceremonijs agit. *Pic bene post exodum ponit* In eo enim tabernaculum ordinat: in hoc ea continentur que dominus moysi de tabernaculo loquebat: et tabernaculi ceremonie.

Efficius. Si quis querat quare libri legis diuisi sunt cum hystoria tempore diuisa sit: Respondendum est: ut fastidii. s. lectori auferret librorum diuisio: sicut et vis spacia diuidit viator: tanquam diuisus minuatur labor.

Silb. Rabbani ab esicio hierosolimo episcopo: (qui leuiticus satis plene exposuit) multa collegit ab alijs quoque patribus qui eius aliquas sententias exposuerunt: quodam opusculo apponit: et ex consilio sententiarum ordine quendam expositionis ordinem multorum doctorum sententias alternando composuit.

Efficius. Per omnia necesse est interpretationes legis ad anagogen transferri: et spirituale intelligentiam in littera perscrutari. Hoc enim non contradicit legi: sed ea defendit. Spirituale quippe intellectus diligenter esse intelligendum: etiam ipse christus ostendit: qui in parabolis suis agri mundum agricolam se seminem bonum iustos: zizania malignos: messores quoque angelos: et inimici supplantantem zizania dyabolus appellauit. Quis ergo verat bonum eum qui opus iustitiae appellat: reseruit ouem simplicem et innocentem columbam et turturem sublimis agentes et contemplationi vacantes: *Quoniam non ezechiel hierusalem leenam dixit: et catulum eius elachim qui ductus est in egiptum: et alium catulum iochim in babilone ductum.* Non solum que in parabolis dicta sunt: sed et secundum hystoriam sunt: ad sublimiorum ducenda esse intellectus paulus ostendit dicens: Scriptum est: quoniam abraha pater fidei: post que addidit que sunt per allegoriam dicta: hec enim sunt duo: et cetera. Fortassis autem noxia erit littera spoliata spirituali intelligentia: et varijs rebus obnoxia. Unde per ezechielem et bonam legem et non bonam dominus appellat dicens: tedi eis precepta mea et iudicia mea ostendi eis: que faciat homo et uiuat in eis. Et alibi. Pater eis mandata non bona: et iudicia in quibus non uiuat. Patet ergo bona esse et non bona: et in quibus uiuant: et quibus non uiuant. Qui enim custodit secundum spiritum: uiuit in eis. Qui autem secundum carnem: moritur: quia uita non agnoscit in eis. Deinde legislator non semper: sed certo tempore uoluit custodiri legem supradictam: ut reprimere duram iudeorum ceruicem. Unde: Scio quod populus iste durus ceruicis sit. Deceat autem vocat iudeos vitulos: contemnentes: quod nullo modo uoluit: Et alibi. *Astram vitula doctra diligere tritura: transiui super pulcritudinem colli eius in quo obediencia significat.* Iugum enim legis imposuit: ut humiliter libenter suscipere leue et suauem iugum euangelij.

Orig. Si secundum quosdam etiam nostrorum simplicem intellectum sequamur: et ab his uita (ut ipsi nos tendere solent) stropham uerbi et allegorie nubilo uocem legislatoris excipiam: ego ecclesiasticus sub fide christi uiuens: et in medio ecclesie positus: ad sacrificandum vitulos et agnos: et offerenda similia cum thure et oleo: diuini precepti auctoritate compello. Ipse ergo dominus ipse spiritus sanctus: deprecandus est: ut omnem nebulam peccati: que uisus cordis nostri obscurat: auferre dignetur: ut spirituale intelligentiam intueamur: secundum illud. *Reuela oculos meos et conspiciam.*

Alf. Omnis hostia et diuersitas: christi hostia figurabat. Unde ueritate oblata: cessauit umbra uera sacrificia ueri et eterni sacerdotis figurare. Ideo autem hostijs animalium propter emendationem oblati una uera hostia christi promittebat: in qua fieret remissio peccatorum: de carne et sanguine contractorum qui regnum dei non possidebant: quia substantia corporalis in celestem mutatam qualitate. Ab his in uitulo propter uirtutem crucis offerebat. In agno propter innocentiam. In arietem: propter principatum. In bircor propter similitudinem carnis peccati. In turturam et columbam: quod deus et homo. Mediator enim dei et hominum in duarum substantiarum coniunctione monstrabatur. In simi laginis conspersione credentium per aquam baptismi collecta esse ecclesia: et corpus christi ostendebatur. Nos autem moraliter offerimus: uitulo cum carnis superbia uicimus. Agnum cum irrationabilibus motibus corrigimus. Pedem: dum lasciuia superamus. Columbam: dum simplices sumus. Turturam: dum casti sumus. Panes azimos: cum non in fermento malicie: sed in azimis sinceritatis epulamur.

Rab. Hiero. Singula sacrificia immo singulas pene syllabas et uerbes aaron: et totum leuiticum ordinem: ecclesia dicit sperare sacramenta. Prigenes quoque ait. Quia sicut in nouissimis diebus uerbum dei et maria uirgine carne ueritatem processit in mundum: caro ab omnibus uidebat: diuinitas paucis et electis cognita tegebatur: sic uerbum dei per prophetas profertur ad homines ibi carnis: hic littere uelamine tectum. Littera tanquam caro aspicitur: spiritus uero sensus: tanquam diuinitas sentitur.

Deauit autem A. Esia. Per coniunctionem sequentia iungit preceptis: in initio. s. libri huius finis precedentis. Unde enim et eiusdem dicitur opus in utroque continetur. Liber quoque numeri: quod nichil habet medium inter se et leuiticum simile sortitur problemam: hoc est: locutusque est dominus ad moysen in deserto sinai etc. Nichil ergo post hystoriam leuiticam ante hystoriam numeri populus egit: neque enim locum mutauerat: quod nec dum tabernaculum dedicauerat: nec multum tempus pretererat. In primo quippe mense secundi anni eiusdem mensis initio agere cepit. In exodo autem et genesi: quod multum tempus medium mortis ioseph et egressiois filiorum israel fluxerat: coniunctio non obtinet principium: sed oportuna dispensatione eorum dispensatur exordium: hec sunt uicia filiorum israel qui ingressi sunt egiptum.

Alf. Voca-uit autem etc. Secundum etc. reuocauit. Sicut secundum eum col reuocauit deus beseleel ex nomine quando precepit fieri tabernaculum secundum figuram que ostensa est in monte: ergo et nunc quando sacrificiorum intelligentiam imaginem describere precepit: hec reuocatio quippe quandam dispensationem rerum vel uel hominum ad superiora respicientium innuit.

Orig. Vocaui autem etc. In principio leges sacrificiorum et munera promulgauit: *Si homo munus offert deo: offeret de bobo uel pecora: uel agnis et bedis.* Si uero ex animalibus turtures uel pullos columbarum. Si autem non homo sed anima offerat munus deo: ex si mila offerat azimos panes coctos in oleo: uel similia ex sartagine conspersam in oleo aut ex craticula. Deinde dicit: quod fermentatum non oportet offerri: neque mel sacrificijs admisceri: sed sale omne sacrificium uel munus saliri. Secundo primitiarum sacrificia recentia et purgata offerri iubet. Post hec sub eadem legis continentia de sacrificijs salutaribus adiungit: primo ex bobo: secundo ex ouibus in quibus liceat uel in agnis uel in bedis mares uel feminas offerri. Nichil autem preter hec in sacrificijs salutaribus offerendum decreuit. Videndum uero quid sit quod dixit. Homo ex uobis etc. tanquam possit non homo offerre: cum si quis ex uobis offerat sufficiens dicere. In sequentibus autem dicit. Si anima offerat munus. In posterio: ouibus cum secundo ad moysen loquitur deus de sacrificijs pro peccato offerendis adiungit. Si pontifex peccauerit offerat illud uel illud. Si autem omnis synagoga: si princeps: si anima una peccauerit mandatur quid offerat singuli. Non putemus hanc distinctionem personarum uel rerum inanes. Beati enim oculi qui abiecto uelamine littere: spiritum possunt uidere: et beati qui ad hec audienda interiores aures afferunt mundas.

Orig. Vocaui autem etc. Non diligit deus iudeorum sacrificia ysaia ostendit dicens: Quo michi multitudo victimarum uestrarum dicit dominus: Ple-nus sum: holocausta arietum et adipem pinguium et sanguinem uictorum et arietum et bircorum nolui. Quis assuit hec de manibus uestris: Quod ergo precepit: ab-nuit. Unde amos: Quod victimas et sacrificia obtulisti michi in deserto frequenter tibi obtulerant: sed que grata non habebat: quasi non oblata refutabat. Hinc hiero. *Comedit carnes quod non locutus sum patribus uestris: et non prece-pi eis de uerbo holocaustorum.* Sed negat idem qui mandauerat: quod inten-tionem datoris qui acceptant preterbant. Erat enim subtilis lex: et sub littere absconsa uelamine: ut ea perscrutantes et sese emendarent et futura intellige-rent. Rationabilius ergo et intelligibilius sacrificiorum imago describitur: et aperte hec uocatio dispensationem uerborum: uel rerum respicientium ad supe-riora innuit.

Homo qui obtulerit etc. *Allego.* Dominum quem primum ponit ad offerendum omnino genus humanum intelligit: quod uictulum offert saginatum. s. quem pater pro filio regresso: qui omne substantiam suam delapidauerat: ingu-lauit magnum conuiuium fecit et leticia habuit: ut letarentur in celo angeli super uno peccatore penitentem agente. Iste quod non habuit propriam substantiam quam offerret: quod omnia dissipauerat: obtulit uictulum celsus missum: de armen-to: id est patriarcharum generatione masculinam nichil femine fragilitatis habentem immaculatam: qui peccatum non fecit: nec inuenit: est totus in ore eius. Ad hostiam

De tabernaculo testimonij dices: *Si iudeis: s. carnalis uel spiritualis non enim qui manifestus uidetur: est in carne est circuncisio: s. que in occulto: cuius laus non ex hominibus: sed ex deo est.* Loquere filiis israel et dices ad genus humanum s. hominem: rationalis est deus offerendo placare: quod non placet hostia sine ratione. *Efficius.* Possibile est eundem hominem appellari: et que sunt iumentorum agere: unde homo cum in honore esset non intellexit: s. facit uice operibus de quibus hic agit: de contemplatione uero in sequentibus ubi de animalibus mandatur. *Voluntarie.*

De tabernaculo testimonij dices: *Si iudeis: s. carnalis uel spiritualis non enim qui manifestus uidetur: est in carne est circuncisio: s. que in occulto: cuius laus non ex hominibus: sed ex deo est.* Loquere filiis israel et dices ad genus humanum s. hominem: rationalis est deus offerendo placare: quod non placet hostia sine ratione. *Efficius.* Possibile est eundem hominem appellari: et que sunt iumentorum agere: unde homo cum in honore esset non intellexit: s. facit uice operibus de quibus hic agit: de contemplatione uero in sequentibus ubi de animalibus mandatur. *Voluntarie.*

De tabernaculo testimonij dices: *Si iudeis: s. carnalis uel spiritualis non enim qui manifestus uidetur: est in carne est circuncisio: s. que in occulto: cuius laus non ex hominibus: sed ex deo est.* Loquere filiis israel et dices ad genus humanum s. hominem: rationalis est deus offerendo placare: quod non placet hostia sine ratione. *Efficius.* Possibile est eundem hominem appellari: et que sunt iumentorum agere: unde homo cum in honore esset non intellexit: s. facit uice operibus de quibus hic agit: de contemplatione uero in sequentibus ubi de animalibus mandatur. *Voluntarie.*

De tabernaculo testimonij dices: *Si iudeis: s. carnalis uel spiritualis non enim qui manifestus uidetur: est in carne est circuncisio: s. que in occulto: cuius laus non ex hominibus: sed ex deo est.* Loquere filiis israel et dices ad genus humanum s. hominem: rationalis est deus offerendo placare: quod non placet hostia sine ratione. *Efficius.* Possibile est eundem hominem appellari: et que sunt iumentorum agere: unde homo cum in honore esset non intellexit: s. facit uice operibus de quibus hic agit: de contemplatione uero in sequentibus ubi de animalibus mandatur. *Voluntarie.*

De tabernaculo testimonij dices: *Si iudeis: s. carnalis uel spiritualis non enim qui manifestus uidetur: est in carne est circuncisio: s. que in occulto: cuius laus non ex hominibus: sed ex deo est.* Loquere filiis israel et dices ad genus humanum s. hominem: rationalis est deus offerendo placare: quod non placet hostia sine ratione. *Efficius.* Possibile est eundem hominem appellari: et que sunt iumentorum agere: unde homo cum in honore esset non intellexit: s. facit uice operibus de quibus hic agit: de contemplatione uero in sequentibus ubi de animalibus mandatur. *Voluntarie.*

De tabernaculo testimonij dices: *Si iudeis: s. carnalis uel spiritualis non enim qui manifestus uidetur: est in carne est circuncisio: s. que in occulto: cuius laus non ex hominibus: sed ex deo est.* Loquere filiis israel et dices ad genus humanum s. hominem: rationalis est deus offerendo placare: quod non placet hostia sine ratione. *Efficius.* Possibile est eundem hominem appellari: et que sunt iumentorum agere: unde homo cum in honore esset non intellexit: s. facit uice operibus de quibus hic agit: de contemplatione uero in sequentibus ubi de animalibus mandatur. *Voluntarie.*

De tabernaculo testimonij dices: *Si iudeis: s. carnalis uel spiritualis non enim qui manifestus uidetur: est in carne est circuncisio: s. que in occulto: cuius laus non ex hominibus: sed ex deo est.* Loquere filiis israel et dices ad genus humanum s. hominem: rationalis est deus offerendo placare: quod non placet hostia sine ratione. *Efficius.* Possibile est eundem hominem appellari: et que sunt iumentorum agere: unde homo cum in honore esset non intellexit: s. facit uice operibus de quibus hic agit: de contemplatione uero in sequentibus ubi de animalibus mandatur. *Voluntarie.*

De tabernaculo testimonij dices: *Si iudeis: s. carnalis uel spiritualis non enim qui manifestus uidetur: est in carne est circuncisio: s. que in occulto: cuius laus non ex hominibus: sed ex deo est.* Loquere filiis israel et dices ad genus humanum s. hominem: rationalis est deus offerendo placare: quod non placet hostia sine ratione. *Efficius.* Possibile est eundem hominem appellari: et que sunt iumentorum agere: unde homo cum in honore esset non intellexit: s. facit uice operibus de quibus hic agit: de contemplatione uero in sequentibus ubi de animalibus mandatur. *Voluntarie.*

De tabernaculo testimonij dices: *Si iudeis: s. carnalis uel spiritualis non enim qui manifestus uidetur: est in carne est circuncisio: s. que in occulto: cuius laus non ex hominibus: sed ex deo est.* Loquere filiis israel et dices ad genus humanum s. hominem: rationalis est deus offerendo placare: quod non placet hostia sine ratione. *Efficius.* Possibile est eundem hominem appellari: et que sunt iumentorum agere: unde homo cum in honore esset non intellexit: s. facit uice operibus de quibus hic agit: de contemplatione uero in sequentibus ubi de animalibus mandatur. *Voluntarie.*

De tabernaculo testimonij dices: *Si iudeis: s. carnalis uel spiritualis non enim qui manifestus uidetur: est in carne est circuncisio: s. que in occulto: cuius laus non ex hominibus: sed ex deo est.* Loquere filiis israel et dices ad genus humanum s. hominem: rationalis est deus offerendo placare: quod non placet hostia sine ratione. *Efficius.* Possibile est eundem hominem appellari: et que sunt iumentorum agere: unde homo cum in honore esset non intellexit: s. facit uice operibus de quibus hic agit: de contemplatione uero in sequentibus ubi de animalibus mandatur. *Voluntarie.*

De tabernaculo testimonij dices: *Si iudeis: s. carnalis uel spiritualis non enim qui manifestus uidetur: est in carne est circuncisio: s. que in occulto: cuius laus non ex hominibus: sed ex deo est.* Loquere filiis israel et dices ad genus humanum s. hominem: rationalis est deus offerendo placare: quod non placet hostia sine ratione. *Efficius.* Possibile est eundem hominem appellari: et que sunt iumentorum agere: unde homo cum in honore esset non intellexit: s. facit uice operibus de quibus hic agit: de contemplatione uero in sequentibus ubi de animalibus mandatur. *Voluntarie.*

De tabernaculo testimonij dices: *Si iudeis: s. carnalis uel spiritualis non enim qui manifestus uidetur: est in carne est circuncisio: s. que in occulto: cuius laus non ex hominibus: sed ex deo est.* Loquere filiis israel et dices ad genus humanum s. hominem: rationalis est deus offerendo placare: quod non placet hostia sine ratione. *Efficius.* Possibile est eundem hominem appellari: et que sunt iumentorum agere: unde homo cum in honore esset non intellexit: s. facit uice operibus de quibus hic agit: de contemplatione uero in sequentibus ubi de animalibus mandatur. *Voluntarie.*

De tabernaculo testimonij dices: *Si iudeis: s. carnalis uel spiritualis non enim qui manifestus uidetur: est in carne est circuncisio: s. que in occulto: cuius laus non ex hominibus: sed ex deo est.* Loquere filiis israel et dices ad genus humanum s. hominem: rationalis est deus offerendo placare: quod non placet hostia sine ratione. *Efficius.* Possibile est eundem hominem appellari: et que sunt iumentorum agere: unde homo cum in honore esset non intellexit: s. facit uice operibus de quibus hic agit: de contemplatione uero in sequentibus ubi de animalibus mandatur. *Voluntarie.*

tabernaculi: non intra. q. in ppria venit: et sui ei non receperunt. Ad hostiaz quoq. oblatas est: q. extra castra. i. extra ciuitate passus est. Mali em colo ni filii patrifamilias extra vinea eiecerunt et occiderunt. hic ergo offert ad ho stium tabernaculi testimonij. accept. contra dñm. Quid em tam acceptum deo q. hostia xpi qui se ipsum obtulit. Ponet manū suā sup caput. q. pec cata humani generis posuit sup corp. suū. Ipse est em caput corpis ecclesie. Fortassis vero nō sine causa sit qd supradictū est ad hostiū tabernaculi te.

Et infra ad altare qd est ad hostiū taberna culi testimonij. Quasi nō eundē locum semel designasse sufficiat: s. fortasse itelligi voluit. q. sanguis xpi nō solū in hierusalē effusus est vbi altare et basis eius et tabernaculū testimo nij: s. et supernū altare qd est in celis. vbi est ecclesia primitiuorum aspersit. secundū illud.

Pacificauit p sangui nem crucis q. in terra sunt et q. in celis. qd an te duplex hostia fuerit. Paul. ad heb. gos di cit. dñi p velamen. i. car nem suā. Et itez inte rius velamen celū in te pretat. qd penetravit ihesus. Si g duo vela mina velut pontifex in gressus est. Sacrificiū quoq. duplex est. qd et terrena et celestia saluet.

De ri. Alt. Homo qui obtulit. Homo qui ad imaginē dei et similitudi nem factus est rationabiliter vinit. Moraliter: offert vitulū. ouē. bēdū. par turturū. et duos pullos columbarū cū casti coningū seruauerit: et mysteriū intellexerit: quo oculi sponē sicut columbe dicunt ad plenitudinē aquarū: et collum eius sicut turturis.

De bob et ouib. Ali. Simplicē designat hominē qui nichil acu minis vel ad maliciā habet vel ad virtutē: s. ab alio trahit. s. em animalia mansueta: et trahentes facile sequentia. Pñ iudgōz tñ s. possunt esse munera qui si virtutis aliquid nō opant: sufficit mala nō facere. de quib. hoies et in menta sal. d. Pñm ordo hominib. dat. inmentis etiā sal. concedit.

Si holocaustū fuerit. Ali. Mo. Sacrificiū deo exigit vt no bis proficiat: nō sibi. Pñ oblecto vos vt exhibeatis corpa vestra hostiā vi uam sanctā deo placētē et rationabile obsequiū vestz. Placēs est er go sacrificiū deo: corpm nostrorū mortificatio: qua et a peccatis abstinemus: et virtutes acquirim. hoc aliq. plenissime: aliq. faciūt ex pte: qui se omīno mor tificant et seculo renūciāt. holocaustū fūit: dñi se totos p intelligibile ignez deo offerāt. nō iā terreni: s. celestes effecti. Si ergo talis iusticiā legis fecerit q. est secundū litterā: bos cōgrue nominat. qui ponat iugū tergenoz operuz legem sustinens: quasi iugū de quo peti. ait. Quid tentatis deū imponere iugū sup ceruices. Paul. quoq. ait. Nō alligabis os bouis triturātis. qd exponit sic. Quidq. de bob cura est deo: an ppter nos dicit: q. debet in spe qui arat arare. Masculū debet esse mun. ne opator legis vllaten. effe minet. Immaculatū: ne latem iniquitatis vel simulatōis admisceat: ad ho stium tabernaculi testimonij. in celo em debet esse nostra cōuersatio. In cō scientia quoq. cogitationes habitāt. q. tandē pro nobis aut cōtra nos testi moniū dicant. Ad placandū dñm: Iuxta septuaginta aut hoc acceptū di cit offerenti. s. Si em acceptū nobis vere sit: et cor nostrū recte iudicās: nulli q. adherens passioni: mun. ad suscipiendū dignū pbauerit: tunc orare in cōspectu domini. i. remissionē possum. obtinere. Pñ corā ipso suadebim. corda nostra: q. si respēderit nos cor nostrū: scim. q. maior est deus corde nostro. et cognoscit omnia. Ponetq. man. sup caput hostie. Qd nos hostiā dicim. grece carponia dicitur. in quo intelligibile holocaustū signifi catur. Spirituāliter em fructificat. q. p spirituale cōuersationē efficit. holo caustū. propter qd qui offert: manū in caput hostie ponit. qd significat initi um p dicitē cōuersationis. quā qui offert ipse sibi causa pmissionis est. Spō te em offert: q. donū est. et osie donū voluntariū est. Si em pmissionē suā trasgressus fuerit: seipsum acculat cū pgnas luerit. Sic aut acceptabilis erit et ad expiationē suā proficiēs: cū positione man. manifestauerit: quia spōte non necessitate obtulerit.

De armento masculū. Ali. Primū sacrificiū est vital. i. xps. de armento. i. de patriarchaz stirpe progenitus. qui aratro sug traxis terrā carnis nostre pdomuit. et spūllanti semē virtutū fruge ditauit.

Vitulus superbo caro nostra. hāc offerim. dñi castā custodimus. Ad ho stium tabernaculi: vbi diuinoz suscipiet auditū. Masculū sit mun. femine am nesciat cōcupiscentiā. fragilitatē dissolutionē. et mollicie fugiat. Ponit tur manus sup hostiā: vt dñō sit accepta. frenū. i. cōtinentie. et man. dñi. p. ling. secundum illud.

Macerō corp. meū: et fuitui subijcio ne euz alijs p dcauo: ipse rep bus efficiat. Iugulā cōtra dñm: dñi mortifi cantur membra. Filij aaron sacerdotis offer runt sanguinem. sacer dos in te est. et filij eius mens et sensus eius. qui soli intelligunt dñm. et capaces sciētē ei sunt.

Stie caput: et acceptabilis erit. atq. in expiatione ei p ficiēs. Immo carnis perulantia. i. qui alacer leticia significat spūalem hylarē em dñō diliget de. s. sanum imperio vbi de. videt.

labitq. vituluz coraz dñō: et offe rent filij aaron sacerdotis sanguinē. Electi sunt mēbra veri sacerdotis. i. christi. m de vos estis gen. electi re. la.

rent filij aaron sacerdotis sanguinē. Sic. sin hac fide mundātes corda. s. dñi. Quia nō caput pphetā perire extra hierusalē.

eius. fundetes p altariū circūiū. Sapostolica doctrina. s. a sacerdotibus qd est ante hostiū tabernaculi.

q. est ante hostiū tabernaculi. s. i. diuitis. p. chaffo dispersis svelamē tie.

Detrahaq. pelle hostie. et artus s. verbū dei. ostendēdo quid cuiq. pueniat quis singulorū pfectus. s. sōs sensus corpis dñi pcedēdo vel certa discretōe singula examinādo.

Detrahaq. pelle hostie. et artus non per sacerdotis ministerium. Qd em scienter nec fm legē q. est in ore sa cerdotis. corpe casti. animo incelsi. Aut enī concupiscentie gloria maculan tur. aut cupiditate. aut auaricia pollunt. aut alijs vicijs verant. Non est enī in eis piliū et prudentia q. sacerdotio fungunt apud deū: s. quasi stule virgines sunt. q. corpe castē fuerūt. oleū autē charitatis et pacis et aliaz vir tutum non habuerunt.

Immolabitq. vitulū. Ali. Nō solum enim propriā pscientiaz et cōuersationem deo offerre debemus: s. etiam sicut placet ei mortificando corpus non ad inferiora: s. ad supiora tendentes. hoc est enī. corā dñō filij aaron occidit. et sanguinē offerit. qui aut offerat nō designat et nomine. Oblatōes enī quilibet adducere. i. pmittere p. implere aut. p. m. s. a. quasi bo uem occidere et sanguinē effundere. filij aaron soli: pro dignitate sacerdotij.

Aaron vero arcanus vel montanus interpretat. Quisq. ergo templū dei et excessum virtutib. se edificauerit: filius aaron debet dici et sacerdos. Sacer dos enī vnctione efficitur: et oēs sacerdotes sumus qui mystice vnctōis di gnitatem fruamus. Unde iohs. Pos vnctionē habetis a san. to. Et peti.

vos aut gen. electum regale sacerdotij. Ali. s. sanguinē fundit. i. anime non parant. illud audientes. Qui p dicitur animā suā propter me inueni et eam. Sanguis namq. animā significat. secundū illud: Anima carnis in sanguine est. In circūiū altaris. i. dominici corpis: q. sicut sup altare sacri ficium ponitur: sic omne anime virtutē sup corpus xpi. i. ad imitationē ei opantur sacerdotes. Unde altare de terra fa. m. Abisti enī corpus de ter ra nostra est. Et alibi. Si altare lapideū feceris michi: nō edificabis illud de sectis lapidib. Si enim cultū sup illud leuaueris: polluetur. Abisti cū caro nec secta nec dolata manu humana ad hostiū tabernaculi in circūiū: vt in omnib. cū imitemur. Per hostiū autē tabernaculi apostolicā doctri nam intelligimus. p quā introimus in celeste tabernaculū. in quo habitat deus. Unde ysaias. Respice dñe de celo. Sicut xps hostiū appellatur: sic doctrina apostolica quā largitur.

Filij aaron. Ali. De genere aaron fuit anna et cayphas et alij qui xpm pronunciantur esse reū mortis. et effuderūt sanguinē ei. ad basiz altaris. ibi em est occisus. vbi altare erat et basis ei. Pñ nō capit ppham perire extra hierusalem.

Detrahaq. pelle. Ali. Sacerdos pelle detrahit qua tegun tur membra. qui velamen littere et verbo sepat. et interna spiritualis intelli gentie membra tenudat: nec ponit i loco humili: s. in altari. Indignis eis et terrenis mysteria nō pandit: s. big q. sunt altare dei. in quib. semp. ignis diuinus accendit. et caro cōsumit. Membratim vitulū diuidit. qui p ordi nem distincte explanat quis sit profectus. xpi fimbriam contigisse: pedes lacrimis laquise: et capillis exterrisse. et quanto poti. caput vnxisse. vel quid

habeat prerogative in pectore eius recubuisse horum causas differere. Alia incipientibus alia proficientibus in fide christi coaptare. Alia vero iam perfectis scientia et charitate: vituli dimembratio est. Qui etiam nouerit que sunt principia legis ostendere: quis profectus in prophetis: que perfectio in euangelis: quo lacte alantur paruuli: quo oleo foueant infirmi: quo solido cibo impinguentur athletae christi. Holocaustus vituli per discreta membra conuenienter disponit: ligna subiicit altari quo ardeat ignis: qui non solum virtutes corporales sed et aliquatenus diuinitatem ostendit.

Desursum est enim christi diuinitas: quo ignis iste festinat. Conuenienter ergo omnia que in corpore saluatoris gesta sunt: celestis ignis absumpsit: et ad diuinitatem eius naturam omnia restituit. Lignis tamen adhibitis ignis iste succendit: usque ad crucem usque passus est. ubi autem in ligno suspensus est: dispensatio carnis finita est. Resurgens enim a mortuis ascendit in celum: quod iter eius natura ignis ostendit. Unde si cognouimus christum secundum carnem: sed iam nunc non nouimus. Holocaustum namque carnis eius per lignum crucis oblatum: terrena celestibus et diuinis humana sociavit. Hoc in testina cum pedibus iubet aqua dilui in significationem baptismi. In

testina lauat: qui conscientiam purgat: pedes abluit: qui consummationem suscipit sacramenti. Qui enim mundus est: non indiget nisi ut pedes lauet: sed est mundus totus: nec quisquam potest habere partem cum ideo nisi lauerit pedes eius.

Aficius. Doz. Petactaqz zc. Pellis tetrabitur cum diuitijs et quibusque secularibus expoliatur. Vnde pelles pro pelle: et vniuersa que habet homo dabit pro anima sua. Membra conciduntur: dum singulorum conuersatio in augmentum corporis in mensura cuiusque membri edificat. Filij aaron ignem subiiciunt: dum spiritum accendunt: componentes struem lignorum: meditationes et doctrinas scripturarum: quibus spiritus dei nutritur et continue accenditur: ut nullis turbis extinguatur. Vnde spiritum nolite extinguere: prophetas nolite spernere. Concisiones vero animarum et corporum intelligimus. Quia enim vni sunt animalis inimicem aduersant sibi. Caro concupiscit aduersus spiritum: spiritus autem aduersus carnem. Caput autem mentem significat. Vnde ysaias: Omne caput languidum et omne cor merens: si enim sibi copati inuicem dicantur: et rationale nostrum in vitro et habitans: in vtriusque salute fouet. Caput non diuidit: quia mens per diuina non debet vagari: sed a pace dei custodiri: secundum illud: pax dei que erupit omnem sensum custodit et cetera. Ligna que adheret iecori: vel ad depressuram: hoc quoque desiderium appetit: mouent. Supiacet enim rembo et in quibusque sunt organa coit. Hec autem offerimus: cum desiderijs non corporaliter: sed spiritualiter vtimur. Super altare lignis suppositis imponimus: ut scripturis spiritualibus que de altari dominici corporis dicte sunt coaptentur. Intestinis: id est aditis cogitationibus lotis aqua baptismi vel per lacrimas et pedibus: id est actionibus. Super altare in hoc domino in suauem odorem. Sacrificium nostrum holocaustum sit domino et odor suauitatis: quoniam omnia super intelligibile altare offerimus christum imitantes sicut possumus.

Bre. Doz. Petactaqz zc. Pellem hostie tetrabimus: cum ab oculis mentis suppicie virtutis amouemus. An in frustra concidimus: cum distinguere subtiliter membratimque intima eius cogitemus. Si idcirco non nunquam ipsi illicite cogitationibus affligimur: quoniam in quibusdam terrenis cogitationibus actibusque licitis libenter occupamur: cumque vel in minimis terrena actio per desiderium tangitur: crescente dyaboli fortitudine mens nostra tentatione inquitatur. Unde membra hostie frustratim concisa: caput et que circa iecur sunt iubetur ignibus cremari. Pedes vero et intestina prius aqua dilui. Ros enim

iplos sacrificijs deo offerimus: dum vite nostre opera virtutibus distinguere immolamus. Caput et que circa iecur continentur incendimus: cum in sensu nostro quo omne corpus regitur: et in occultis desiderijs flama diuini amoris ardet. Et tunc precipitur ut pedes et intestina lauentur: pedibus enim terra tangitur: intestinis stercorea gestantur: quod plerumque iam ex desiderio in eternitate succenditur: toto sensu deuotionis ad appetitum nostre mortificationis inhiamus: sed quod adhuc aliquid terrenum per infirmitatem agimus: multa etiam que iam sub-

gimus illicita: in corde toleramus. Quia cogitationes nostras immunda tenetatio inquinat: intestina hostie stercore portant. Sed ut comburi debeat: lauantur: quoniam immundas cogitationes fletus diluit: quas in acceptioe sacrificij superius amor incendat: et quod mens vel in expro certamine vel de pristina conuersationis memoria patitur lauat: ut tanto suauius in conspectu dei ardeat: quanto magis assistere cepit: nichil terrenum: nichil lubricum in arca suorum orationis imponat.

Simplicibus. Sicut? innocetia et simplicitas significat. Sicut? peccatoribus. Sicut? permissis capraz pilis penitentie habet? significatur qui domi no offerendus est. Sicut? perfecti opus offerre debet ille qui penitet.

Touibus siue de capris holocaustus.

Schistum qui oblat? est in anno placabili domino. vnde benedices corone an. b. c. Et alibi: Erit autem agnus absque macula. m. a. in. zc. Sicut? vel absque? Sicut? stus. agnus anniculu et sine macula peccatu non fecit. Sicut? per directum.

la offeret: immolabitque ad latas

Schistum. Memoria diuice passionis in qua omne sacrificium offerendum et omne bonum peragendum. Sicut? hec ps vel res nebulosa. Sanctos timore frigidus: vtentur enim oia opera sua incerti ad quod sine perducantur: et quomodo apud deum pensentur.

altaris quod respicit ad aquilonem co

S. animas domino consecrabunt: sedes enim anime in sanguine est. Sanitatem. vnde aia carnis in sanguine est: huc non debemus parceret: sed per christum ponere ram domino. Sanguine vero illi? fu

S. christi. Sicut? oes actus suos memoria passionis consecrant. Sicut? montani vel arcani.

dent super altare filij aaron per

S. discernedo. Somnes sensus vel viz contemplationis certa discretionem componet. Sicut? mentem. circuitu. diuidetque membra caput

S. in quo desiderium

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

et omnia que adheret iecori: et imponet

Id si de pecoribus. Sicut? Panis immutatus eadem dicit. Et notandum quod non solum de lobus: sed et de ouibus precepit israelitam offerre. Holocaustum ergo efficitur non solum bos qui operatur mandata: sed

et ouis: id est simplex et sine malicia. Vnde hieremias: Ego quasi agnus mansuetus qui portatur ad victimam. De capris quoque oblatio sit: possibile est enim peccatorem operam dare simplicitati: et quasi ouem factum: holocaustum conuersationis sue deo offerre intenti: quibus hoc non putarent in dei: putantes filium hereditare peccatu patris. Vnde fili? non portabit iniquitatem patris zc.

Agnum anniculu et sine macula. Sicut? Alleg. Agnus oblatus christus innocens crucifixus. Vnde: ecce agnus dei: ecce qui tollis peccata mundi. Bene huius offertur: quia per mortem christi ingulatur dyabolus auctor peccati.

Immolabitque ad latas zc. Aficius. Hoc de lobus non precepit: sed coram domino immolari. Vnde verba contrarietatem et differentiam habere videntur: cum vtrumque sit holocaustum: sed habeant differentes locum. Secundum litteram ergo: vtriusque eundem locum dedit. Altare enim holocaustorum ante tabernaculum ex latere ianue erat constitutum: ut ministrantibus non obstrueretur sanctorum aditus. Sicut in exodo dicit. Et imposuit velum ianue tabernaculi testimonij: et aram holocaustorum posuit circa hostium tabernaculi. Quocumque ergo ad sacrificium offerre batur ex latere altaris ab aquilone stabant: et sic coram domino celebrabatur sacrificium: id est in conspectu sanctorum. facies enim dei sanctum sanctorum dicitur: quia in ipsis gloria dei habitabat. Vnde in ipsa semel in anno sacerdotem intrare iubebatur. Verborum ergo differentia: contemplationi fuit necessaria. Altare enim christus oues simplicitati studentes. Non absolute ergo oblatio ouium offertur in directum intelligibilis altaris sicut totum: sed ex latere. In directum enim offert: qui mandata perficit. Ex latere autem qui abstinet a malis: sicut in aulam regiam melius est per hostium rectum ingredi: bonum tamen etiam ex latere introire. Deo enim quolibet modo offerre bonum est. Ad aquilonem necessario addidit. Nebulosa enim fere semper hec pars est. Obscurantur siquidem nebula: id est ignorantia: qui se omnino innocentie tradunt: propterea holocaustum dicitur etiam si ne operatione iusticie.

Ad latas altaris quod respicit ad aquilonem. Id est gentilitatem altare respicit: quia pro gentibus celebrata est passio christi. Ros vero ad aquilonem partem altaris sacrificium offerimus: dum memoriter passionem christi pro gentibus factam credimus.

Omnia adolebit sacerdos s. a. z. h. p. o. n. i. a. s. u. p. a. l. t. a. r. e. o. f. f. e. r. e. n. t. e. m. p. o. n. e. r. e. i. n. t. e. r. v. t. o. m. n. e. n. o. s. t. r. o. h. o. m. i. n. e. m. s. p. i. r. i. t. u. a. l. i. b. u. s. s. c. r. i. p. t. u. r. i. s. q. u. e. d. e. i. n. t. e. l. l. i. g. i. b. i. l. i. a. l. t. a. r. i. d. o. m. i. n. i. c. i. c. o. r. p. o. r. i. s. d. i. c. t. e. s. u. n. t. c. o. a. p. t. e. m. u. s. z. a. d. i. m. i. t. a. t. i. o. n. e. s. e. i. u. s. v. i. u. e. r. e. s. t. u. d. e. a. m. u. s.

Et odor suauissimū ē. Quādo sacrificiū nostrū holocaustū sit. z offerimus omnia super intelligibile altare tanq̃ imitatores christi cōuersationem vite nostrę conformantes ei: tunc offert domino odor suauissimus.

Sin aut de a. z.

III. All. Turtur caro

christi. secundū illud

salomōis: Dulce sūt

genē me sicut turturis

Columba spiritalis

ctus significat. Unde

super quē videris spi-

ritū descendēte sic co-

lumbam. hic est filius

meus. Turtur ergo et

columba caro christi ē

spiritui sociata. s. tria

sacrificia offert homo

id est. christus. de bob-

is. pecoribus z aui-

bus. **Est.** Admirabilis

homo istius. nō so-

lum q̃ differentias cō-

uersationum describit

sed quas dā secundū

legem: quas dā signifi-

cat supra leges. Hecū-

dum legem enim sunt

bonū z onium oblati-

ones. q̃ uis spontaneę

dicantur: quia z si of-

ferre in potestate sit of-

ferentis: homo em̃ est

liberi arbitrij: nō tamē

quale opatur. Necel-

le est ergo aut bouem

offerre: aut ouem. id ē

aut iusticiam operari:

aut abstinere a malis

Unde supra: Homo

qui obtulerit ex vobis

hostiā dño d. pecoribz

id est. de bobz z ou-

bus offeret victimas. **Predictę** autem oblationi non sunt volatilia con-

numerata. Perfectius enim z maius est hoc sacrificiū z paucorum. Vo-

latilia enim sunt homines contemplationi vacantes. qui si necessitate ter-

renis negocijs se immisceant: mox ad celestia reuolant. Unde non sem-

nant neq̃ metunt: z pater cele. pa. illa. Talis de turturibus z columbis of-

ferat. id est. in scientia z mansuetudine spiritali. vt cognitio legis nō exce-

dat in panis occupata. turtur namq̃ cognitionem significat. Unde biere-

mias. Turtur z byrundo z ciconia custodierūt temp̃ aduentus sui: popu-

lus autē mens non cognouit iudiciū domini. Columba autem munda z

simplex spiritus sanctum significat z annūciat: quales esse debent qui scri-

pturis sanctis contemplandis student. Unde ezechias: Peditator vt co-

lumba. Vnus sacerdos offert. non multi: quia contemplatio paucorum est

Unde offert ad altare: cū cetera ad tabernaculū testimonij offerantur. Cō-

templatini enīz postponunt terrena. contemplantur z sapiunt celestia. vbi

christus est in dextera dei sedens.

Retorito ad collū ē. Vox. Caput ad collum retorquatur z non

absciditur. cū caro ita ieiunij maceratur z vigilijs: vt non penitus vita rē-

patur. Unde dicit apostolus: hostiā viuentem.

Ac rupto vulnere ē. Abrupta s. pelle quę superiacet collo nō val-

de separata a corpore. non precipit vt quis occidatur. sed abruptatur vel

refringatur. Paulatim enī caput. i. mens diuidenda est a pelle. id est. a car-

ne. Unde nō effunditur sanguis. sed decurrit.

Ad orientale plagā ē. Prīmę conditionis nostrę reminisci debet-

mus. primus enim pater ad orientalem plagam in solitudine paradisi factus

est: sed exigente peccato in miseriam huius virg. deuolutus: factus est vermis

z cinis. Om̃ hoc cogitamus z nos esse tales perpendimus: quasi vesiculam

z plumam in loco cinerū proijcimus. i. mentis discretionem quā nos faci-

z patrum exempla. s. vt fundamentū oīs boni

ligna quibz subijciendus est ignis

Latentes cogitationes que aliqui simo peccati

fordent. factōes que sepe terram contingunt

Intestina. v. o. et pedes lauabūt

Abapit vel compunctionis.

Deo patri. s. igne spū sancti.

aqua: z oblata oia adolebit sacer

dos sup altare in holocaustum. et

odores suauissimū dño. Sin aut

de auius holocausti oblatio fue-

rit domino: de turturibz z pullis

columbz: offeret ea sacerdos ad

altare: z retorito ad collū capite

ac rupto vulneri loco decurrere

totā suā aīz vult deo offerre. s. alii basij. i. euā-

gelij in quo oportet nos maxime despicere. presen-

faciat sanguinem sup crepidinem

tem vitam. s. christi. s. iustitiez. s. vt inflati

onē z supflūa omnino inquisitionem deponat. vñ

scientia inflat.

Altaris. vesiculā vero gutturis z

superbiā. s. leuitatē z instabilitatē. s. altiora

te ne quieris. s. sexta. s. quia nō necessaria

sed superflua.

plumas proijcet. s. ppe altare ad

tatem amississe z in cineres reddituros non dubitamus.

Et non secabit ē. Nō faciet autē sicut bouem aut onem per diuisione. Contemplatiui em̃ tñ celestibus inibret. nec caro eius concupiscit ad uersus spiritū. Unde: cor meum z caro mea exultauerūt in deū vñ. Ante ger em̃ super intelligibile altare. z super ligna quibus ignis subijcitur offert. Aliter sacrificiū non accipitur: nisi in meditatione legis condianr. Sic aut in holocaustum z odor suauissimus domino efficitur: quia sacrificiū no-

strum odoratur. si ex-
insp. vita z cōuersatio
secundū legem libi of-
feratur.

Al.

Anima cū ē. A

meliori parte totū ho-

minē significat. requi-

rit em̃ spiritalem z p-

fectum auditorē. quia

anima est sapientis ca-

par. non caro.

Al. Alleg. Anima

z. Quartū sacrificiū

offert anima. Similia

ecclesiam significat: q̃

te multis psonis qua

si granis est collecta. le-

gis z enāgelij mola in

ter litteram z spiritum

separata. per aquā ba-

ptismi adunata. chris-

mate peruncta. z soli-

data spiritali igne. p

humilitatē sit accepta

hostia.

Orig. Anima z.

Quę. nec vitulū ha-

bet. nec ouē. nec bēdūz

nec par turturum. aut

duos pullos columba-

rum. hic est animalis

homo: qui si peccatis nō

vrgetur. nec p. viciā q̃

capitur. non tamen

habet aliquid in se spi-

rituale: vel figuratiter

carnes verbi dei. Ani-

malis homo non perci-

pit quę sunt spiritus dei. Spiritus autem omnia diuīdicat. Hic ergo q̃ anima nominatur. non potest offerre omnia: quia nō potest examinare omnia. Sed solam simlam z panes azimos. id est. communem hanc vitam in agricultura. z in ceteris vitę vñbus: offert tamen simlam oleo conspersam. Omnis em̃ anima eget oleo diuine misericordię vel gratię.

Al. Anima cum obtulerit ē. Anima totum hominem significat. Sicut ibi. Lūctę anime quę ingressę sunt cum iacob in egiptum z. In cas autem ait: Eramus autem omnes anime in navi. col. xvi. forsitan per animam gentilem significat. Supra em̃ filijs israel pcepit vt sacrificia offerrent cum sanguine. Hic autem qui est sine lege offerre precipiens nō dicit homo sicut supra: sed anima. Animalis erat gentilis. non intelligens ea quę sunt dei: sed vocat ad oblationem misericordia dei. vt percipiat salutē cum pro peccatis sacrificia disponit. qui nec habet ouem nec capram: turtur rem vel columbam offerre precipit. qui nec habet illud. simlam. Non enī iam ex operibus. vt pauper virtutibus. sed sola cognitione dei saluatur. q̃ licet principium sit salutis: tamen thus z oleum superponendum vt gratia dei elemosinis z orationibus misceatur. Unde angelus ad corneliū ait: Oraciones tuę z elemosinę tuę ascenderunt ad dominum. In thure interi ores curantur passionēs: z fumo eius sanantur oculi ex infirmitate lacrimātes. Oratio quippe anime passionēs sanat. oculos interiores curat ab ignorantia: lacrimas ex egritudine peccati accedentes fugat.

Filios. Ministros ecclesię. Quia quidquid offerimus cum sanctis ecclesię doctoribus confere debemus. Unde paulus cum apostolis contulit euangelium ne in vacuum euagisset.

Quorum vnus ē. Vnitas ecclesię pugillum simlę tollit: quia pro capacitate sensus vnusquisq̃ fidelis scripture scientiā debet appetere. Vñ nō plus sapē q̃ oportet sapē. sed sapere ad sobrietatem.

Mora. Quorū unus ē. Notandū q̄ pugillus similis ē olei totū re-
robus offerri intetur quia sapientia q̄ in simila et charitas vel misericor-
dia que in oleo signat in hac vita non possunt esse plena. Unde videmus
nunc p̄ speculū in enigmate: et nunc cognosco ex parte ēē. Olei quoq; pars
offert: q̄ misericordia nuncq; implet: q̄ si miseraris q̄tum potes: plus tū
detes velle. Charitas etiā q̄ oleo figurat in presenti inchoat: et in futuro p̄fi-
ciatur. Ab aut totū cremat: q̄ semp orationi insinatur.

Simile. Sciētē
vel cognitōis dei. Ac-
cepta ē sciētia deo
quā fides comprehendit
dere potest. et sicut qui
pugillo vult plus com-
prehendere nichil p̄fi-
cit: totū quippe decur-
rit. Sic fides est men-
sura sciētē dei. Arede-
re est oportet acceden-
tem ad deū et qd non
est ex fide peccatus est.

Memoriale. ēē

Cognitōis dei p̄fe-

ctam sciētia: cuius me-

iores erimus. q̄ nun-

q̄ destruit: et ea q̄ nūc

est: nō vt contrariā de-

struit: s̄ p̄tem minimā

esse p̄ plenitudinē suā

ostendit. Nūc em̄ veni-

rit qd p̄fectum est: et u-

ciabitur qd ex pte est

De sacrificio ēē.

Est. De illa. s̄ p̄fecta

et in celis abscondita in

xpoq; reposita sciētia:

in quo sunt om̄es the-

saurs sapientie et sciētē

absconditi. Aaron.

Montanus interpretat

id est: altiora deo in-

telligens. Vel arcan?

quasi in se legem dei et

eloquia habens. hic ta-

le sacrificiū offerre p̄de-

Sanctū sanctoz est d̄

oblationib; dño. partile em̄ est qd reliquū est: om̄es tamē sciētias sugans.

et ad p̄fectionem exaltat.

U aut ēē. Est. All. Sacrificiū christus p̄ nobis immolatus. Locū

in clibano. Virginis. vtero. Aliban? em̄ panē suscipit et ignē. sic vter?

virginis panē vter. i. dei verbū. et ignē spiritus sancti de celo suscepit. Vñ

spiritus sancti? sup̄ueniet in te ēē. Si ergo offers mun? incarnationis christi

q̄ facta est in ventre virginis: nō est acceptū deo nisi de simila. i. de sciētia

vel noticiā dei fiat. De hac re liquidem locutionē ab apostolis et a p̄phetis

suscipimus. Verba apostolorū sunt panes: lagana p̄phetarū. Quāto enīz

panes lagana ad nutriendū aptiores: tū p̄cellunt verba apostolorū verbis

p̄phetarū. Vñ q̄z aut azimi sine fermento sciētē secularis. Vñ q̄z tū in

oleo sunt: concorditer em̄ ab illis de xpi miseratione scriptū est: q̄z aposto-

li et p̄phete scripserūt: sed apostoli plen? scripserūt: qui completi ostēderūt

qd illi nuntiabant futurum.

Lagana. Panis latus et tennis. qui p̄phetiā et legē significat. q̄tū

em̄ distat inter soliditatē panis: et tenuitatē lagani. tū inter euangelium et

verba legis et p̄phetarū. hęc tū oleo lita. q̄z lex et p̄phetia charitates christi

p̄dixerūt: quā in salute humani generis venit.

Si oblatio ēē. Est. All. Oblatio de sartagine: dispensatio passiois

de cruce. Sartago igne consumit: cibos suppositos aut statim aut non lon-

go intervallo ei redit aptos. crux quoq; sup̄ oīa fortis: om̄ne creaturaz

cruxifixo subiecit: et carnē que ante passionē ei non videbatur apta. post

aptā fecit. Si em̄ nō fuisset crucifix? sacrificiū corpis ei? nō comederemus:

qd modo in memoria passionis ei? facim? Vñ ad ezechielem dicat: Fume

tibi sartagine ferrea. et pones eā murū ferreū inter te et ciuitatē hierusalē. s̄

q̄ maxime in cruce dñi offendit: et ideo ab ei? sciētia recessit. Simile con-

spersio oleo. Quia mortu? est: et misert? nostri. Absq; fermento. Si-

ne macula. Diuides eā minutatim. Vñ sermōne passionū ei? q̄ per

ptes. p̄cesserunt. diuidamus alas. s̄. collapso sputa et vulnera diligēte
distinguant. Et fundes sup̄ eā oleū. vt quēadmodū misericorditer p̄ nob
mortu? nos quoq; p̄ fratrib; vsq; ad mortē misereamur.

De sartagine. Sicut em̄ sartago media inter ignē et cibū: sic qdāmo-
do crux inter impassibile diuinitatē et humanitatē q̄ igne passiois ē afflata.
Et sicut in sartagine mollia durelūt: dura mollescūt: sic in passione ciuis
lapidea corda mollia. mollia et fluxa solidata. De sartagine ergo sacrificiū
offerre. est de my-
sterio crucis cū venera-
ratione disputare.

Si aut ēē. Est. Si
aut in sartagine cruce
Sic in craticula mor-
tem et sepulturā accipi-
mus. Sartago em̄ su-
per ignē ardētē et accē-
sum. Craticula aut su-
per carbonēs ardētēs
et olim accensos ponit
sic mors christi nō fuit
initium passionis: s̄ sub-
sistentia. Hōc munus
et simila. i. ex dei cogni-
tione p̄ficitur. P̄p̄tēz
em̄ christū deū et imor-
talē p̄dicari: qui hū-
carnē mortuus est. In
oleo sit mun? q̄z opor-
tet disputantem et de
morte et de resurrectio-
ne misericordiā quoq;
addere: et mīa quippe
mortem sustinuit. et re-
surrectionē disp̄lauit.

Mora. Si autē
ēē. Simila offert q̄ in
aliquib; cōmunis uitę
vltis tene conuersari
studet. Hęc oleo p̄sper-
genda est: q̄z oīs anīa
oleo eget misericordię
nec vitā p̄sentem enū-
tere potest: nisi miseri-
cordia celestis affuerit.
Aliban? aut pondus

**tentationis exprimit. Sartago constantiam et robur animi. craticula mul-
ticiplem impugnationem.**

Om̄is oblatio que offert. Dicit aliquis. Vell? fere age
batur cū antiquis: quib; diuersis sacrificijs venia p̄stabitur: ap̄d nos vñ
tū venia peccatorū p̄ baptisimi lauacrū. nulla post peccati misericordia. De
cet. em̄ distinctionis disciplinē esse christianū: pro quo xps mortu? est. bonis
hyrci et ones iugulabant et aues. et simila oleo conspergebatur: p̄ te dei filius
iugulat? est: itē te peccare delectat. Mō tamē desperes: audisti q̄ta in le-
ge sacrificia pro peccatis: audi quante sunt remissiones in euāgelij. prima
est in baptismo. Secūda in martirio. Tercia p̄ elemosinā. Vñ date q̄ ha-
betis: et ecce om̄ia munda sunt vobis. Quarta q̄ fratrib; remittimus: Vñ
si remisistis fratrib; ex corde: et vobis remittet pater vester etc. Quinta q̄
conuertimus peccatōrē ab errore vīz suę: s̄m illud. Qui conuerti fecerit pecca-
tozem ab errore vīz suę etc. Sexta p̄ abundantia charitatis. Vñ dicit: Di-
mittuntur ei peccata multa. qm̄ dilexit multū. Et alibi: Charitas opit mul-
titudinē peccatorū. Septima p̄ p̄nitentiā durā et laboriosā cū peccator: la-
uat lacrimis lectū suū: et s̄m ei panes die ac nocte: nec em̄bit sacerdoti do-
mini peccatū suū cōfiteri: et medicinā querere: secundum illud qui ait: Dixi
confitebor aduersum me etc. P̄ncipaliter. Si quis infirmatur vocet p̄sbi-
teros ecclesie. Tu ergo cū venis ad gratiā baptisimi vitulum obtulisti: q̄ in
morte christi baptizaris. Tū ad martiriū duceris: hyrcū obtulisti: q̄z eucto-
rem peccati dyabolum iugulasti. Tū elemosinā feceris: et erga indigētes mi-
sericordię affectū impenderis: sacru altare hedis pinguib; bono: asti. Si fra-
tri tuo ex corde dimiseris: et iracundię immorē deosaueris: mitem et simplices
animū habueris: arietem vel agnū sacrificasti. Si diuinis lectionib; instru-
ctus: meditando vt columba. et in lege dñi vigilando conuertiens peccatōrē
ab errore vīz suę: et ad simplicitatē columbe renouaueris: et sanctis adiungē-
do societate iustis feceris imitari: par turturū aut duos pullos colūbarū

quā offerens dño: trades in mani
† christi per quē offerimus † saltari qd est in
bus sacerdotis. Qui cū obtulerit
celis. † abundantiam sciētē vel cognitōis
perfecte: cuius semper memores erimus. quando
tū capaces fuerimus.

eam: tollet memoriale de sacrificio
† sciētia apud te et in futuro in-
† sciētia apud nos et p̄scrutari p̄cepit aarō
et filiorum eius erit: eorum scilicet qui sublimia d̄
deo cogitare possunt vel sentire

z adolebit sup̄ altare in odorē sua-
† sciētia apud nos et p̄scrutari p̄cepit aarō
et filiorum eius erit: eorum scilicet qui sublimia d̄
deo cogitare possunt vel sentire

uitatis dño. Quidquid aut reli-
quum est: erit aaron et filiorū eius:
† Sancta enim est om̄is bona conscientia: vel
sanctas sanctorum que de dei sciētia sicut oportet
disputat.

sanctum sanctorū de oblationibus
dñi. Om̄is oblatio q̄ offert domi-
† corruptione heretica. † exterioris doctri-
ne attendit a fermento phariseorum.

no absq; fermento fiet: nec quicq;

no absq; fermento fiet: nec quicq;

no absq; fermento fiet: nec quicq;

no absq; fermento fiet: nec quicq;

no absq; fermento fiet: nec quicq;

no absq; fermento fiet: nec quicq;

no absq; fermento fiet: nec quicq;

no absq; fermento fiet: nec quicq;

no absq; fermento fiet: nec quicq;

no absq; fermento fiet: nec quicq;

no absq; fermento fiet: nec quicq;

no absq; fermento fiet: nec quicq;

no absq; fermento fiet: nec quicq;

no absq; fermento fiet: nec quicq;

no absq; fermento fiet: nec quicq;

no absq; fermento fiet: nec quicq;

Obtulisti. Si autem proximum tuum non tantum sicut teipsum dilexeris: sicut christus (qui ait) maiorem hac charitatem nemo habet. ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Panes azimos similitudinis charitatis oleo lubratos sine fermento malicie et nequitie. Et in azimis sinceritatis et veritatis te obtulisse cognosce. Si in amaritudine fletus fueris: si carnem tuam maceraveris: et multa abstinentia arefeceris: ut dicas sicut in frigore confrita sunt ossa mea: in sacrificio similitudinem a sartagine vel a craticula obtulisti. Hoc modo verius et perfectius secundum evangelium sacrificia offeris. quae iam secundum legem non potest offerre israel.

Fermentum ac mellis. Nichil voluptuosum nihil suave placet deo. Sed quod habet aliquid morositatis et severitatis. In pascha cum amaritudinibus manducat. **Ac mellis.** Penitus eloquentiae quae voce suavis est: in re. ut suavis distillas labia metreticis. Quod autem dicitur in canticis: Mel et lac sub lingua tua: presentibus non contradicit. Sub lingua enim dicitur non in lingua: ut ostendat paganorum sapientia et indoctorum littera lingue ecclesie. id est: doctrinae subiecta esse. Hoc non vult integrum doctrinam offerri. Unde ait: Non adolebit in sacrificiis holocaustum: primitias tamen eorum offeretis. Primitias enim illi? sapientie offerimus: non totam sicut paulus ad athenienses inquit: sed ut vester poeta dicit: Quis et genus sum? Quod enim invenit per gratiam scientie dei: non respuit: non tamen ultra testimonia multiplicavit: quod placuit deo per stulticiam per dicationis saluos facere credentes. Unde moyses ait: Super altare vero non imponentur: et cum liceret dici non ponent. Dixit: Quod imponentur in odorem suavitatis: significans: quod si tentaverim? de exterioribus divinitatis ad ipsam noticiam: tale sacrificium ad altare non ascendit: sed deprimuntur in terris: quia de terra est.

Sale condies. Apostolica sapientia. Unde vos estis sal terrae. Sicut omnis cibis sale conditus: ita applica doctrina sermo predicatio. Ideo incipit sal in omni sacrificio offerri: ut secundum apostolicam doctrinam et institutionem et imitationem operis vivamus. Unde paulus ait: Imitatores mei estote: sicut et ego christi. Et alibi: Superedificati super fundamentum apostolorum et prophetarum. Unde legislator non dicit simpliciter sal: sed sal fuderis tui. Sicut enim fons rationalis: sic etiam sal rationalis. Testamenti ergo evangelici et salis apostolici nos commonere voluit. Pleni in sacrificium offerri: si cum hilaritate offeramus: non ex tristitia aut ex necessitate: hilariter enim dator diligit deus.

Si autem obtulerit munus prius. Digni. Secundo in loco primitiarum: id est: in primitiis frugum mandatur oblatio: quod in die pentecostes lex dei iussit fieri. sed illis vmbra data est: nobis veritas refulgata est. In die autem pentecostes oblato sacrificio orationum: spiritus sancti primitias apostolorum suscepit ecclesia. Et vere hoc fuerit recentia: quod novum erat. Unde et multo pleni dicebant. Igne tosta. Igne namque lingue supra singulos confederunt.

Elucius. Si autem oblatio. Quod modo percipit eos dei noticiam siue scientiam offerre: qui in ea permanserunt. Sed et rudes. Unde apostolus: Hoc ut vocatus est predicavit. Primitivus deo est qui noviter credere cepit: quod dudum ei nullum scientie fructum obtulit. Tales quia nec dum subtiliter mysteria proferunt: ut farinam offerant aut similitudinem: necesse est ut virentia ac torrida atque contracta offerant. Quod admodum enim fructus humidos

philosophice eloquentie.

fermenti ac mellis adolebitur in

† Elementa litterarum et alia que philosophi reperiunt: que divinis eloquiis necessaria sunt: discunt de ergo artes: ut per eas divina scriptura quasi in sacrificio dñi. Primitias tamen eorum

strumento proferatur. † Quia terrena sunt.

offeretis ac munera: super altare

vero non imponent in odore suavi

tatis. Quidquid obtuleris sacrifici

† ut quidquid ad christum honorem offerimus: tale rationis et dulcedinis condiamus.

cij sale condies: nec auferes sal se

deris dei tui de sacrificio tuo. In

omni oblatione offeres sal. Si au

† Orig. de primitiis frugibus et similia: sic recens et nova. † Inuitis bonorum operum et doctrine.

tem obtuleris munus primitiarum

† vel fructuum.

frugum tuarum domino de spiciis adhuc

† fructibus. † sadurendo consecrare debes.

† virentibus: torrebis eas igni. et

† Separando litteram a spiritu.

confringes in more farinis: et sic of

feres primitias tuas domino: fundes

† misericordie. † elemosinam. † christi bonus odor sumus deo. † Orationes dirigatur oia

super ea oleum. et tibus imponens:

† tio mea sicut incensum in con-

quia oblatio domini est: de qua adole

† ut supra.

bit sacerdos in memoriam muneris

hec dum moles aptos ut fiant farina vel simila: igne confringentes paleas separamus: sic qui nondum solidam scientiam habent nec subtilem theologiam: igne spiritus sancti indigent: ut littere paleas separent: quo sufficiens dei scientiam possideant. Oportet autem nos oleum superfundere: et tibus ponere: per elemosinam quippe et orationem scientia divina nobis perficitur.

Quod si hostia. Digni. Transmissis ceteris de salutaribus sacrificiis

dicitur quod de animalibus

† i. bobus et capris et ovibus offerunt: et nichil

ultra ad immolandum substituitur. Nec autem

quidem quod in offerendis

muneribus substituitur

sunt supius. Qui enim

salutem offert hostias

salutis sue: iam consociatus

est. Necesse ergo habet

ut magna et perfecta of

ferat. Unde apostolus

perfectorum autem soli

dus cibis.

Elucius. Quod si ho

stia. Sicut secundum

leges diversae hominum

conversaciones sunt in

modum scalarum ordi

nate virtutes: ut aliis

quasdam: alius assequatur

omnes: ut quisque sub

leuetur a terra. Quod si

gnificat sacrificiorum dif

ferentia. Unde bicholo

causum: id est: totum offert

sicut paulus: qui christo

configitur cruci. Alius

sacrificium pacificorum: ut

salutare: qui salutem re

siderat nec potest ascen

dere ad solimiam. Qui

enim non potest esse homo

si in sancto conversatur

conjugio: vitam percipit a

domino: qui ait: Quod om

nes capiunt verbum istud

et inter salvatos neces

sario ordinatur. Hoc ipsum de contemptu regis: de iusticia: de cibo cum grati

arum actione percipiendos. Magna est enim qui magna: parum non minimus

qui salutem potest consequi: mediocritas. Ergo secundum duas conversaciones

species: duas sacrificiorum spontaneorum ponit diffinitiones. Aut enim in exodo

Altare de terra facietis michi: et immolabitis super illud holocaustum: et

pacifica vestra: oves et boves etc. Subinfert pacifica: tanquam secundi ordinis

et virtutis. Qui ergo sibi putat sufficere si salvetur: liquidum de bobus offert

boves autem sunt qui ea que legis sunt faciunt: masculum et feminam immacula

tum offert munus. Cui autem qui holocaustum offert: non percipit offerre feminam

non quod femina prius a conversatione: sed quod viro: id est: fortius est perfecta sapientia. Unde

Mulier forte quis inveniet: fortitudo enim viri in mulieribus invenit. Pacifi

corum sacrificium viro est et mulier: oportet enim eas digne conversari ut

perveniant ad salutem.

Quod si femina. Alii. Supius in holocaustum tantum mares

offeruntur. Per holocaustum ergo summe virtutes designant: virginem salu

tem esse: mundo renuciare: et similia: que paucorum sacrificia. Postquam vero pa

cificorum virtutes minores: et communia vota fidelium: quibus pacat de. Unde

femine offerunt cum maribus: id est: infirma opera cum fortioribus.

Adipem. Alii. Oportet intelligibilem adipem offerri: id est: desiderium: quod

grati epibus imiam dicunt: qui operit prius superiorem ventrem: deinde inferiorem

ut et cogitandi et faciendi desiderium offeramus. Precedit enim cogitatio: succedit

impletio. Hoc autem in ventre: id est: in corde facimus: in quo prius actiones pro

minimus tanquam appetamus: deinde perficere festinamus tanquam digeramus. Pi

bil ergo primum proponamus: nichil expleamus. Bene autem super ventrem su

periozem: id est: appetitum describit adipez qui operit ventrem: que maxima pars

desiderii circa appetitum est vel propositum. Inferiori ventri duos renies co

iungit: quod affinitas quedam est renis et cordis. Unde: vire renes meos et cor meum

Alibi quoque coniunguntur: qui probas renes et corda. Notum siquidem irascere: medici ponunt in corde: in renibus autem memoria huius rei dicunt iacere in quibus et seminis causa est. Unde etiam eis cum semoribus communio est. Vult ergo nuptiarum desiderium deo offerri: ut fiat causa prolis: non fornicationis: ut sit honorabile coniugium et thorus immaculatus. Ita quoque deo offeramus: ut contra peccatum irascamur. Vnde irascimini et nolite peccare. Hinc moyses iratus valde: proiecit tabulas et confregit. Quia vero in epate concupiscentia est: pinna: i. summitate precepit cum renibus auferri et offerri: ut primitiua cogitationum nostrarum deo offeramus: et per delubationem massam sanctificemus.

Vitalia. **Lxx.** **Be** trem: i. cor. **Lxx.** **Secun** do facit mentionem iuxta: **Lxx.** q. duplicem habet operationem secundum medicos: quia per viam partem alimentam trahit: quia vocat ventrem superiores. Per alteram purgationem discernit: quia vocant inferiores. Renes sunt genitalia seminum minorum: quia ventres et semoribus communicantes. Primum ergo adipem qui supra ventres est et duos renes et adipem qui super eos est: i. super semora qui renibus sunt vicina: iubet offerri: in medio enim semoris et ventris sunt positi.

Reticulum iecoris. Id est epatis: in quo delectatio vel concupiscentia. Vnde iuxta: **Lxx.** pinna epatis cum renibus auferatur. Iecur est in renibus vim operationis ministrat.

Si vero de omnibus. **Lxx.** **Quae** precepit offerre bonum: quod nullus omnino: et quod capram: superius diximus. Hoc enim est qui legis mandata operatur: quos simplices. Caprae quoque simplices ante peccatores: modo penitentes. Si ibi omnibus capras misit dicens: Quod si de pecoribus oblatio est de omnibus siue de capris.

Lxx. **Si** ab omnibus munus est: ab agnis et hedis: immaculatum offeret. Omnis enim et agnos et hedos genus esse videtur. Vnde amos: **Ep**opulis ego sum: Et sustulit me dominus de gregibus omnium: cum epopulis proprie dicit: quod capris vellet. Quia ergo let quidam agnos: quidam capras dicit. Agni autem tunc simplices sunt: qui nichil peccauerunt: caprae autem simplices: qui peccauerunt et conuersi sunt: recte quodammodo sacrificium in holocaustum vnum est. Qui enim post peccatum perfecta vult sapere: debet conuersari sicut qui non peccauerit ante. In sacrificio autem pacificorum cum in omnibus et capris et tibus cetera eadem custodisset: hoc vnum plus in omnibus posuit: quod non solum adipem reticulumque iecoris: vel secundum: **Lxx.** pinnam epatis et renes: sed et caudam: vel etiam secundum: **Lxx.** lumbum immaculatum cum renibus iussit offerri. Quia enim ut simplex multa que facere debuit omisit: virtute sua debet vti: in bonum facientem: non ut simplex in malum tunc vitandum: ut manifestum sit: quod quae sci-

re potest non omittit. Iure cuncti reddunt simplices: qui ex simplicitate facile possunt ad voluntatem trahi: ut non solum renes et adipem qui super ipsos est: sed et lumbum offerant qui in renibus est. Lumbus enim virtutem significat. Vnde roboam ait: **V**inum digitus meus grossior est lumbis patris mei. Et alibi: **L**umbos vestros percipietis. In lumbis quoque operatio generatiois.

Et caudam. **Lxx.** **L**umbum sine macula integrum: ne aliud offeratur deo: aliud aduersario. Sufficit enim huic ad veniam quod virtutis sunt non

agere: si autem mala operatur: veniam non consequitur. Vnde: **E**stote simplices sicut columbe. Columbe enim nimiam simplicitatem habent: malicia nulla. Qui de tibus sacrificium offert Lumbum deo offerre non eget: quod in bonis operibus constringit et exercet. Qui de capris immolat: non habet lumbum immaculatum quem offerat: quod enim olim peccato maculauit. Qui ergo non fuit in peccatis: immaculatum lumbum offerre potest: non qui peccator fuit. Hacc causa in sacrificio pacificorum ab agnis capras distinguit.

Nec adipem. **Lxx.** **Pro**pterea concupiscentiam: i. carnalem habere non debemus: quibus enim temptata concupiscentia sua abstracta: ille ctus. Sanguinem prohibet comedi: ne quemque interficiamus. Sanguinem enim edere bestiarum: crudeliter est. Ideo autem omnino addit: ut et primis parcamus et nobis. Deo autem debet anima immolari: unde iussit sanguines fundi circa holocaustaria.

Anima cum peccato. **Orig.** Recte animam dicit quam peccare de scribit: non enim spiritus vocaret: quod peccatum diceret: nec hominem in quo peccato interne niente imago dei non constaret. Quod est ergo spiritus qui peccat. Fructus enim spiritus: ut ait apostolus est caritas

Simplex qui ante peccauit et penituit. Quae habitum penitentie significat.

Si capra fuerit eius oblatio. et oblatio qui penitentia offert: in principio bonis operibus operam dedit.

tulerit ea domino: i. ponet manum suam super caput eius: immolabitque eam in introitu tabernaculi testimonij.

Et fundent filii aaron sanguinem eius per altaris circumitum: tollentque ex ea

in pastum ignis dominici adipem qui operit ventrem: et qui regit vniuersa

vitalia. duos renunculos cum reticulo quod est super eos iuxta ilia: et arui-

nam iecoris cum renunculis: adolebitque ea super altare sacerdos in alimonia

ignis et suauissimi odoris. **Si** vero de

omnibus fuerit eius oblatio: et pacificorum hostia: siue masculum siue

feminam obtulerit: immaculata erunt omnia. **Si** agnum obtulerit coram

domino: ponet manum suam super caput victimae suae: quae immolabit in vestibulo tabernaculi testimonij. **F**undentque filii aaron sanguinem eius per altaris circumitum. **E**t offeret de pacificorum hostia sacrificium domino.

Ad adipem qui est super renes et adipem qui est super eos: i. super semora: qui renibus sunt vicina: iubet offerri: in medio enim semoris et ventris sunt positi.

Reticulum iecoris. Id est epatis: in quo delectatio vel concupiscentia. Vnde iuxta: **Lxx.** pinna epatis cum renibus auferatur. Iecur est in renibus vim operationis ministrat.

Si vero de omnibus. **Lxx.** **Quae** precepit offerre bonum: quod nullus omnino: et quod capram: superius diximus. Hoc enim est qui legis mandata operatur: quos simplices. Caprae quoque simplices ante peccatores: modo penitentes. Si ibi omnibus capras misit dicens: Quod si de pecoribus oblatio est de omnibus siue de capris.

Lxx. **Si** ab omnibus munus est: ab agnis et hedis: immaculatum offeret. Omnis enim et agnos et hedos genus esse videtur. Vnde amos: **Ep**opulis ego sum: Et sustulit me dominus de gregibus omnium: cum epopulis proprie dicit: quod capris vellet. Quia ergo let quidam agnos: quidam capras dicit. Agni autem tunc simplices sunt: qui nichil peccauerunt: caprae autem simplices: qui peccauerunt et conuersi sunt: recte quodammodo sacrificium in holocaustum vnum est. Qui enim post peccatum perfecta vult sapere: debet conuersari sicut qui non peccauerit ante. In sacrificio autem pacificorum cum in omnibus et capris et tibus cetera eadem custodisset: hoc vnum plus in omnibus posuit: quod non solum adipem reticulumque iecoris: vel secundum: **Lxx.** pinnam epatis et renes: sed et caudam: vel etiam secundum: **Lxx.** lumbum immaculatum cum renibus iussit offerri. Quia enim ut simplex multa que facere debuit omisit: virtute sua debet vti: in bonum facientem: non ut simplex in malum tunc vitandum: ut manifestum sit: quod quae sci-

De cutusque est. **Lxx.** **D**ominus ad moysen dicens: **S**iquis hoc omnino precipitur: **S**iquis homo generatus vel prelati ecclesiae et perfecti in sequentibus: aut eripit dicens: Si sacerdos qui vinctus est: non enim corpus tantum causa peccati

Logre filius israel: **A**nima cum peccauerit per ignorantiam et de vniuersis mandatis domini quae precepit ut

gaudium par patientia et similia. Alibi dicit: **Q**ui seminat in carne de carne et metet corruptores: et qui seminat in spiritu de spiritu metet vitam eternam. quoniam am ergo alius est qui seminat: et aliud in quo seminat. Seminat enim in carne cum peccat: ut inde metat corruptio. Vel in spiritu cum secundum deum vivit: ut vita eterna metat. Astat animam esse: quod vel in carne: vel in spiritu seminat: et qui in peccata ruere possit: et ab eis auerti. Corpus enim est sequela eius: ad quodque delegerit: et spiritus dux ad virtutem: si eum sequi velit.

Si. **A**nima cum peccauerit. Nichil necessarium legislator omisit: differens conuersationem assignauit: et in oblatione sacrificiorum vias conuersationis: tandem christi sacrificium exponit: per quod nobis peccatorum remissio et redemptio data est. Et notandum quod peccatorum animae esse dixit contra eos qui accusant corpus quasi causam peccati. Sed si anima est immunis: nichil nocet ei luxuria carnis. Immo si anima bene regit: statim cessat et recedit. Si autem pec-

omnes carnes cum capite et pedibus. Hoc precipit ut christum non diuidas: sicut qui-
dam dicentes: qui de maria passus: qui de deo passus non est. Nobis autem
vnus est deus ihesus christus: per quem omnia. Caro enim in domino omnis hu-
manitas est: secundum quod dicitur: Verbum caro factum est. Unde ait: Carnes
eius cum capite et pedibus vel extremis secundum alios: ut per hec verba eius quod
pro nobis passus est: primum et nouissimum esse credamus. Ipse enim est ante
omnia: et in ipso constant omnia. Tu intestinis et fimo: id est: cum ventre et ieco-
re. Venter autem signifi-
cat mentem. Tu ergo
qui pro nobis passus
est: mentem humanam
habuisse minime du-
bitamus secundum quod
dam hereticos qui christum
alychen dixerunt: id est: sine
mente. Fimus peccati
humani generis quod cru-
cifixus in se suscepit. Fi-
mus cum sit immundus
gerentem non polluit:
neque naturae nostrae est
quoduis in nobis sit: sic
peccata nostra quod deus
portant aliena ab illo
fuerunt: nec eum pollu-
erunt.

Intestinis et fimo. Forte ad
compensationem celestium
corporum: corpus huma-
num iterum appellatur
Sed et copiosus ille
stercoris qui ad radi-
ces ficulneae mittitur: my-
sterium suscepit in cor-
pore dispensationis te-
statur: nec interiora de-
esse dicuntur. Quamuis
enim vitem serui forma
gesserit: in eo tamen fa-
it plenitudo diuinita-
tis. Eadem quoque de
synagoga vitulo intel-
ligenda sunt.

**Quia per singula fi-
gura dominice passio-
nis appareat: plenius
legislator in sequentibus
figurat eius mysterium.**

De omni turba. Idem
precipit i sacrificio tur-
be et sacerdotis vitulum
scilicet immolari: et ex-
tra castra incendi: et san-
guinem in tabernacu-
lo offerri. Unde aper-
tissime ostendit eadem
esse peccata sacerdotis
et plebis: quare idem sa-
crificium pro utrisque ob-
latum. Hoc quoque quod immutatum est ostendit: quia sacrificium vnum est.

In sacerdote enim non dicit: Si cognouerit peccatum suum. Non enim pec-
catum deus ignorauit: quod ut susceperit carnem suscepit. De turba autem: de
synagoga: vel de plebe adiunxit: et postea intellexerit peccatum suum. Pri-
us igitur ignorauit: sed postea cognouit. Unde nisi venissem et locutus eis
non fuisset: peccatum non haberent: tanquam ignorantes. Nunc autem excu-
sationem non habent de peccato suo: tanquam cognoscentes. Quando ergo
suum cognouerunt peccatum: ad sacrificium vniuersi se verterunt. In sacri-
ficio quoque sacerdotis ipse super caput vituli manum ponit: hic autem senio-
res. In christi enim sacrificio seniores populi et scribae et cayphas (qui ait: Ex-
pedit ut vnus moriatur homo pro populo) agebant: et christus qui seip-
sum pro nobis tradidit ad dispensandam remissionem nostram. Unde ait:

altare holocausti. Pellem vero et

omnes carnes cum capite et pedibus

et intestinis et cum fimo et reliquo

corpe efferet extra castra in locum

in loco effuso cinerem cremabuntur.

Si omnis turba filiorum israel

contra mandatum domini est: et

postea intellexerit peccatum suum:

offeret pro peccato suo vitulum:

et adducetque eum ad hostium taberna-

culi: et ponet seniores populi ma-

nus super caput eius coram domi-

no. Immolatusque vitulo in conspe-

ctu domini: inferet sacerdos qui vnus-

Sic facietis quomodo fecit et prius. Et rogante pro eo sacerdote: propitius
erit dominus. Christus enim factus est pro nobis propitiatio in sanguine suo.
pro ipsis enim crucifixoribus orauit. Pater ignosce illis quia nesciunt quid
faciunt.

Vitulum efferet. Etiam sufficit nobis conclusio legis ad ma-
nifestanda presentia: nichil enim precipitur hic mutari pro peccato multitu-
dinis. Manifestus est quod idem peccatum plebis et sacerdotis intelligit: ideo
in utroque idem sacrifi-
cium ordinauit.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

Si peccauerit princeps. Sicut i spontaneis sa-
crificiis secundum dis-
ferentias conuersatio-
num differentias ordi-
nauit sacrificiorum: ita
pro peccatis quocumque sa-
crificia ipsis iubet esse
equalia: quorum ma-
gnitudo non modo ex
peccato: sed ex persona
peccantium ponitur.

necessarii alioz auxilium. ut penitentia suscipiat. nec sacerdos occidere precipit aut enim. Quia immolauerit eum. nec addit qui immolare debeat. licet enim in sacrificio penitentia alterius uti adintorj. ut iacobus orate pro inimico ut saluemini.

Ubi solet. Quia similiter placent deo digna peccatorum penitentia et fortia iustorum opera.

Coruaz. Sup. crucem offerunt primitie sanguinis qui pro peccato offeruntur: quia opus crucis et effectus peccatorum non sunt perfecti remissio est.

Et reliquum fun-

Omne. Penitentiam euangelice predicationi tribuere. cuius intentio est ut se corrigat et saluet qui penitet. Unde in principio euangelij dominus inquit prouidet: penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorum.

Quod si peccauerit

Dei. Facies vnu ab omnibus mandatis dñi: quod non fiet. Dñi me in hoc sermone stupeat attonitum tenuit. Non enim consequenter dictum video. Quod si peccauerit anima. et fecerit vnum ex mandatis dñi: quod non fiet. Si autem mandatum dñi est. quo modo fieri non debuit: tunc mandata ut fiant sunt data. video tamen omnes interpretes similiter protulisse. Non est ergo error interpretatio nis sed sensus profundus. Mandata enim dñi quod data sunt ut fiat quedam ut non fiat: sed quod fieri debent necessitas poposcit humana. ut illis inserta essent quod fieri non debent. Agnoscere immolari in pascha iubet non ut agni hostiam per singulos annos requeret deus: sed ut designaret agni debere immolari: qui tollit peccata mundi. Hoc ergo voluit: illud noluit. Unde Quo michi multum. dinem sacrificiorum vestrorum. Mandatum in quomodo hoc fieri deberet. Qui hoc carnaliter obtulerit: anima est de populo terre: quia peccat nolens. faciendo vnu de mandatis dñi quod non fiet. Et cum notum sit ei peccatum. munus adducit ante dominum cum cognouerit quod non agnit tale sacrificium. quia sacrificium deo spiritus contri bulatus. et manuit deus misericordiam quod sacrificium. Adducit munus suum cum agnoscat immolare sacrificium laudis.

De populo terre. Dñi. Ad distinctionem eius qui non est de terra. Reus enim potest hoc conuenire illi qui dicebat: nostra conuersatio in celis est. Anima enim non est de populo terre: quia nihil habet cum terra. quia in celis conuersatur. ubi christus est in dextera dei sedes. qui cupit dissolui et esse cum christo: sed manere in carne propter nos necessarium dicit.

Si autem de populo. Oblationes capie quod offeruntur de populo sunt. oue coniungit. In populo enim possunt esse simplices aliqui. quibus conueniat sacrificium ouis. quod in holocausti sacrificijs et pacificorum demonstratur. Quod enim solus princeps. scientia sublimior. vel popularis. sed si quis est in

loco ubi solet mactari holocaustum

in conspectu domini peccatum necesse est confiteri unde delictum meum cognoui tibi feci.

coruaz domino. quia pro peccato est:

et opus passionis impletur per quam penitentia perficitur Christus.

tinget sacerdos digitum in sanguine

et schisti per nobis immolati. et crucem in cornua in manibus eius. vel angelicas virtutes humanis altioribus.

hostie pro peccato. tangens cornua

dominici corporis.

altaris holocausti. et reliquum fun-

et homines erpiandos. et ut omne desiderium penitentis sursum aspiciat. tunc enim penitentia offerentis in sacrificio pacificorum potest reputari et reliquum vero remanebit sacerdotibus ad edendum.

dens ad basim eius. et adipem ve-

et est. Quod in utroque sacrificio communia sunt communiter intelligenda sunt.

ro adolebit supra sicut in victimis

et sacerdos. et non enim sumus ydonei dimittere peccata nobismet ipsis. christus enim nobis propitiationem acquirit.

pacificorum fieri solet. Rogabitque

et finale cam. supponit eorum. et que supradicta sunt pro eo et pro peccato eius et dimittet

et vna. et que non occupat in meditatione legis testis ei. Quod si peccauerit anima pro igno-

et non dicit quod si peccauerit in vno omnium reorum rantiā de populo terre: ut faciat

efficitur vel sit.

quicquid de his que domini lege pro-

hibentur atque delinquat. et cognos-

uerit peccatum suum. offeret capraz

et mediocre penitentiam. et ut a peccato abstergeat dum peccatum mundat. et operatione ad

immaculatam: ponetque manum super

caput hostie que pro peccato est: et

et ut suscipiatur quasi in holocaustum

immolabit eam in loco holocausti

et tolletque sacerdos de sanguine in

digito suo. et tangens cornua alta-

ris holocausti: reliquum fundet ad

basim eius. Omne autem adipem aufe-

populo simplex. si forte peccauerit: penitere debet ad redemptionem peccati. Ideo autem non arietem. sed feminam offerri precepit: quia popularibus sacrificijs feminam reputant. In his euidenter contestans: ut princeps qui scientia feminat non solum exhibeat simplicitatem columbe. sed et serpentis astutiam. Qui vero in populo est quis simplex. si forte peccet: non ignorat ei nisi per oblationem penitentia peccatum diluerit. Cetera expositione non indigent. Cum enim pro peccato sacrificium sit: de capra et oue similia sapit.

rens sicut auferri solet de victimis

pacificorum: adolebit super altare in

et his oblationem penitentia nostra et oblatio non sufficit nisi sacerdos magnus oret pro nobis.

odore suauitatis domino. Rogabitque

pro eo: et dimittet ei. Si autem de pec-

ribus obtulerit victimam pro peccato

et qui simplex in populo est. et qui per simplicitatem peccat. et ut penitentia sit munda.

ouem scilicet immaculatam: ponet

et exposita ne exponat. grandis enim cibi restat via manum super caput eius: et immola-

bit eam in loco ubi solent cedi ho-

locaustorum hostie. Sumetque sa-

cerdos de sanguine eius digito suo

et tangens cornua altaris holocau-

sti: reliquum fundet ad basim eius

Omne quoque auferes adipem sicut

auferri solet ad eum qui immolatur pro

pacificis: cremabit super altare in

cenfum domini. Rogabitque pro eo et

pro peccato eius: et dimittet ei.

Si peccauerit

et quilibet non de populo terre

ut supra. hic pro peccato sacrificium non precipit offerri. sed salu-

anima. et audierit vocem iurantis

et qui iuratur.

testisque fuerit quod aut ipse vidit. aut

et sacerdos vel ei qui pro peccato oblat-

consciens est. nisi indicauerit: por-

tabit iniquitatem suam. Anima que

et imitando. et quod procedit de corde coniungit hominem. et peccatum alterius.

et tetigerit aliquid immundum. siue

debeant offerre faciens. Qui enim dixit: Si peccauerit anima de populo terre. et carnale israel ostendit: qui cognoscens mandata legis dei. non debuit quippiam transgredi. transgressus autem debuit penitere. Qui autem dicit: si peccauerit anima: non addit de populo terre. Aut enim de peccatis quibus sit necesse etiam gentes abstinere. idolorum suffocatis sanguine et fornicatione. sicut et in sequentibus inuenies. Supinus quoque peccatum per semetipsum delinquentis hic autem alienis peccatis contaminatum demonstrat. hoc enim inuit tactus immundi morticij et a testia capri. apertissime ostendens: quod alterius peccatis vel errorum non debemus consentire: sed arguere.

Anima que tetigerit. Et. Mor. Quod corpus: sed rei immundas actiones ostendit. Unde quod intrat in os non inquinat hominem: sed qui exeat a corde prauas cogitationes. scilicet homicidia. adulteria. et huiusmodi. hec sunt que coniungunt hominem. ideo immunda dicunt. Morticij enim et hominem in peccato mortui significat. Unde dimittite mortuos sepelire mortuos suos. Testia captus est: qui a dyabolo ad peccandum illectus est. Ad dederunt

Si peccauerit

anima. et. Aug. Vi-

ter dicere: peccare bo-

minem. qui audit aliquem

fallum iurare: et scit eum

fallum iurare. et tacet.

Tunc autem scit: si rei de

qua iuratur testis fuit

aut vidit. et aut posita

fuit. aliquo modo co-

gnouit. aut oculis con-

spexerit. aut qui iurat in

dicant illi. Ita enim co-

sciens esse potuit. Si in

ter timore huius peccati

et additionis non parua

erat plerique tentatio

possumus enim patry ad

pirum admonendo vel

prohibendo a tam gravi

peccato renouare. Sed

si non audierit. et coram

nobis fallum iurauerit

utrum. pendens sit etiam

si prodit. incurrat peri-

culum mortis. difficilli-

ma questio est. Sed quod

non expressit cui indi-

candum sit. aut qui iurat

an sacerdoti. an cuius-

am qui non solum non po-

test est. plequi irrogan-

do supplicium. sed pro illo

potest orare. Videtur

michi quod se a tali pec-

cato eruit. et talibus in-

dicat. qui magis pro-

ro. pedesse quod obesse pos-

sunt. corrigendo. et vel

orando. si ipse confessio-

nis sibi adhibeat medi-

cinam. Rotandum tamen

quod pro hoc peccato sa-

crificium non iniussit offerri

sed statim subiunxit.

anima que tetigerit ali-

quid immundum.

Si peccauerit.

et. Quod repetit quod supe-

rius dixit. generaliter de

omni peccato agens. et qui

immundi. nō em̃ dñis qui à bestia capir. om̃i modo occidit. vt petrus. sed
potest dicere cū dauid: anima nostra sicut passer crep. est de la. re.

go se aspiciat promissa
nō implere: seipm de-
bet vel innocētia boni
opis: vel i sublimē pa-
sitū cōtemplatōis ascē-
dere. Et notandū qz
agna d̄ gregibz capra
xero d̄ gregibz nō in-
betur offerri: qz actina
vita multoz est: contē
platina paucorū: x cz
agna? q̄ multos agere
cōspicim? quasi agnā

de gregibz dam? Sz
si offerentis virtus ad
agnā capiāq; nō suffi-
cit: in remedio peniten-
tię duo pulli columba-
rum vel duo turtures
offerunt. Pulli colū-
barum gemitū habēt
pro cantu. Ergo p du-
os pullos columbarū
aut duos turtures du-
plex penitentia gemit
designat. qz s recta ne-
glexim? praua fecim?
vnu turturē pro pecca-
to offerim? cū pro cal-
pa gemim? tē altero
holocaustū facim? cū
p bonis neglectis nos
metipfos fundit? suc-
cedentes igne doloris
ardemus.

Anima que iu-
rauerit ꝛ. **Auguſt.**
Quid eſt qđ pro tacto
periurio. vel tacto
morticino. vel aliquo
immundo nullũ ſacri-
ficium ꝑcipit. Pro eo
vero qđ quĩſq; fallum
neſciens iurat: agnam
vel capram offerri decernit: an pro omĩb; ſupra dictis hoc ſacrificiũ oportet
intelligi. **Dm̃i** em̃ enunciatũ intulit ſacrificiũ expiationis.
Intellererit delictũ ꝛ. **Eſi.** Rotandũ qđ delictũz aliqñ ſignificat
qđ cõtra ſolũ plũmĩt tẽũ. vt in ſanctis vel in iuramentis. Aliqñ omĩe pecca-
tum qđ ad ſcientiã puenit: legiſſator delictũ dicit. **U**bicunq; aut̃ cognitiũ
peccati. ſine ꝑſerat. ſine ſubinferat: delictũ vocat. **U**ñ em̃ delictũ cognouiſſe
in deũ delinquit. **N**õ em̃ ſimila legiſſator: hoc ſermone vtiť: nã quẽadmo-
dum differẽtes cõuerſationes hominũ in exordio ꝑ holocausta ⁊ ſacrificia
ſalutaria designauit: vt vias multas aſpiceret: ita nõ vnã ſed multas ſpecies
oblationũ pro peccato ſancinit: vt plures modos ꝑnitentĩe ꝑponeret. qm̃
nõ oĩa poſſum ꝑ omnes. nec oĩs ꝑnitentiã omni peccato cõuenit. **V**el ꝑgrua
ſacra nãq; ieiuniũ lacrimas orationẽ continuã ⁊ ſimilia. ſenex vel infir-
mus quomodo ſuſtinebit. ſed habet aliũ ꝑnitendi modũ. ſicut ſequentiã
oſtendunt: **S**in aut̃ nõ potuerit ꝛ.

Eficius. Hoc adiiciamus ut si quid horū princeps peccauerit: byrcuz offerat de capris: cōdignā. s. penitentiaꝝ sibi: qui nec peccare debuit: nec cōmunicare alijs: nec subditos ad peccandū pronocare. **Q**uod ergo enenire nō debuit: indiscussum reliquit.

Sin aut x. Eli. Qui nō potest affligere se continue cinerē yt panem manducare. potū cū fletu tempore ⁊ his similia. semet ipsum ad contemplā dum deū. ⁊ legis studiū penitendo offerat. totā mentē suā celesti cōuersatōi

consecrans terrena plenissime deuotans: unde sperat remissio peccatorum et
iustificatio. Ideo unū fit pro peccato. i. pro emundatione peccati. alterū in
hoc locustū. qz seipsum plenissime deo sanctificat.

Retorquebat caput zc. Greg. Alf. Moys xpi ad coniunctione sui
corpis. i. ecclesie. nō ad separatione valuit. Mediator enī est dei z hominum
z caput nostrū. z vere mundationis hostia. z dñi pro nobis hic morē pult
verius inbēgit. Post sectionē ergo caput turturis suo corpori inbēgit. ne

chultu ab ecclesia nec
mors diuidere valet.

† s agnā vel capram. † s contemplatiuā vitam.
‡ meditationē legis intensā. † s Seculum relin
quat. turur enī solitudo? solitudine significat.
offerret pecus: offerat duos i tur
† s mundiciā s simplicitatē. † s iugem gemituz ⁊
luctum mente ⁊ corpore.

tures. vel duos † pullos columba-
† sine emendatione peccati.

tum dñō. ¶ **Tū**p peccato: et altez
† Sq: tota cōversatio deo psecratur. Sqz nō offe-
rebatur sacrificiū pro peccato - cū autē de holocau-
sto loquebatur turtur z noianit z duos nō dixit.
† Schizito: que enī secundū ipsum sunt z eo medi-
ante offeruntur accepta signa.

¶ in holocaustū: dabitq3 eos ↑ sacer
 Enema offerēs potest holocaustū fieri: nisi prius

Grego. Mora-
Retorquebit. Et. In
sacrificio dei turtur ce-

to-retorquebit caput ei⁹ ad pennu
 f. lxx. Spondili. ton. f. compi. qz colli firmitas sa
 nitas z substantia corpis est
 las. ita vt collo adhercat z non pe
 detem⁹. vt caput no
 strum ad pennulas re
 torqueat. i. sensus ad
 minutas. i. der. cau

nitus abrumpatur : et asperget de
 s^uni ait: soluite templū hoc &c. scorpis christi
 sanguine parietem altaris. *Quid*

quid aut reliquum fuerit . faciet di

Stillari ad fundamentū eius: q2 p
mens nostra a carnis
delectatione est sermo

Somnino abrenunciatis seculo.
peccato est. Alterz vero adolebit i

holocaustū vt fieri solet. **R**ogabit

admirationis legiflator deus qui humane imbe-
cillitati candelam dedit & modum reppit per quē non

minora mereantur infirmi.

qꝫ pꝛo eo sacerdos ⁊ pꝫ peccato eiꝫ
† Ceterū nō inuenerit qꝫ sꝫ diuiniꝫ potentie abutē
⁊ partim collo ibꝛea
Abrumpatur ⁊

Vult nos nō seruī

¶ min⁹ ergo bedū vel ouē offerre potest.

forte quis dicat. discerni ista nominati ex p[er]p[et]ra ab illis q[ui] generaliter sunt memorata. q[uod] hic agna dixit: ubi ouem. ut etas aliqua faciat differentiam. D[omi]n[u]m tantu[m] intelligat p[er] pau[per]es subuentu[m]: ut si no[n] habeant illa quadrupedia. memoratas aues vel similitudin[em] offerat pro peccatis ignoranti[um]. Si aut[em] mo[n]et: quare cu[m] generaliter om[n]ia peccata ignoranti[um] co[n]dulerit. et sacrificia no[n] p[er] disticta peccato[rum]. quia no[n] fecerat: s[ed] pro disticta p[er]sona[rum] distinxerit: postea noluerit etia[m] peccata distinguere et sacrificia pro eor[um] varietate et diuersitate te p[er]cipere. Quasi si ad illa generalitate p[er]tineant om[n]ia. sic facta p[er] se exceptione op[or]tet intelligi: ut quaecunq[ue] remanserint his exceptionib[us] q[ui] specialiter memorata sunt in illa generalitate intelligam[us] qui modus locutionis in scripturis sanctis reperitur. Tale est illud. D[omi]ne peccatu[m] q[uod]cu[m]q[ue] fecerit homo extra corpus est. Nichil eni[m] peccati p[er]mississe videt[ur]. postea t[ame]n excipit: Qui aut[em] fornicat in corpus suu[m] peccat. q[uod] secundu[m] consuetudine[m] locutionis ita dicitur. D[omi]ne peccatu[m] q[uod]cu[m]q[ue] fecerit homo fornicatione excepta extra corpus est. Qui aut[em] fornicatur in corp[or]e suu[m] peccat. et hic cu[m] p[er] generaliter illa om[n]ia ignoranti[um] peccata dixerit q[ui] illis co[m]memorauit sacrificijs expianda: postea excipit illa quib[us] disticte positis certa sacrificio[rum] purgatione adhiberet ut cetera om[n]ia ab istis ad illam generalitatem p[er]tinerent.

Eph[raim]. Ali. Mensura est triu[m] mensura[rum]. i. tres modios continens. Abiit[ur] ergo est qui sacrificiu[m] offert. et ipe sacrificiu[m] est. Quia eph[raim] mensura triu[m] modio[rum] trinitate innuit[ur]: q[uod] vna mensura est. quia in ea vna veritas est. Tres vero habet mensuras. i. tres p[er]sonas p[er]fectas. et totide[m] substantias. ut no[n] peccet. si p[er] carne[m] d[omi]ni dicimus p[ro]pter inseparabile[m] incarnati verbi vni onem: pars aut[em] est trinitatis: q[uod] gloria eius et virtus est indiuisibilis. Unde apostolus. In ipso habitat om[n]is plenitudo diuinitatis corporaliter. Et iohannes. Qui negat filiu[m] nec patre[m] habet. Qui confitetur iherosolimam: et patre[m] habet. Abiit[ur] ergo est eph[raim] habens in se plenitudinem trinitatis. decima a[ut]em ca[us]a: in quo ostendit[ur] sublimitas diuinitatis eius humanitatis respectu. p[ro]pter q[uod] et pars dicit[ur]: et integro homini verbu[m] incarnatu[m] est. qui et legem impleat. Denarius p[er]fectus est. et decem legis continet mandata. Vnde et decem decem p[er]cipuas sacerdoti. i. christo lex deputant[ur]. quali[m]us masse nostre p[er]mitti as habenti. Qui ergo post p[er]uocatione[m] p[er]nitentia[m] vult agere in spe christi agat. qui ait: Q[uod] dico septies: s[ed] vlt[er]ius septuagies septies: in quo frequenter peccantib[us] spem p[er]nitentie non auferit. ideo implet pugillu[m] in memoria[m] et qui obstat. i. memor verbi sui quo ait: Q[uod] peribit in gemitu. et non rapiet eos quisq[ue] de manu mea. pugillu[m]. i. monimentu[m]. i. verbu[m] secundu[m] q[uod] promissu[m] sit no[n] p[er]ire eos qui sub manu eius fuerint.

No[n] immitte[m] in ea. Quasi no[n] est hic p[er]fecta p[er]nitentia. ideo oleu[m] no[n] habet. i. spirituale[m] leticia[m] hilaritatis. nec thuris: q[uod] nec confidendu[m] est ei in orationib[us]. Sed tradat qui offert oblatione[m] sacerdoti. i. spem salutis co[m]mittat diuine pietati.

Quia pro peccato e[st]. Quia nescit vtrius boni odor sit oratio eius qui frequenter p[er]uocatur. Vnde quis scit si co[n]uertat[ur] et ignoscat et re. p[er] se bened[ic]t[ur]. No[n] sunt ergo desperare. nec t[ame]n p[er]sumere ne ite[m] negligentes sint.

Pugillu[m]. In pugillo scriptura significat quo scribit. Scriptu[m] est aut[em] Q[uod] dico tibi septies: s[ed] vlt[er]ius septuagies septies. per pugillum ergo innuit[ur] deo exorandu[m] esse ut meminerit scripte misericordie sue. ut eam nobis donet sicut fratrib[us] donari iubet. hoc eni[m] orante mundabit sacerdos magn[us].

Anima si p[er]uocatur. Ali. Ab omni peccato abstinentu[m] est. **Et si perfecte credendo in sanctam trinitate.** Eph[raim] nanq[ue] tres modios continet. et denari[us] p[er]fectus est. peccato suo simile[m] parte[m] eph[raim] de[bet] **Et si timere debet ne forte no[n] suscipiatur ei.** p[er]nitentia[m] maculatur. quasi misericordia et co[m]passione indign[us]. **Et leticia[m] hilaritatis.** **cinam.** No[n] immitte[m] in ea oleu[m] **Et si nec spem salutis ponat in orationib[us].** **nec thuris aliquid imponet.** q[uod] pro peccato est. Tradet[ur] ea sacerdoti **Et si quo scripta significat misericordia** **qui plenu[m] ex toto pugillu[m] hauries** **Et si altare corp[or]is.** q[uod] omne suscepit peccatu[m] etia[m] q[uod] videbatur no[n] purgandu[m]. ideo addit[ur] q[uod] pro peccato est. ostendens q[uod] christ[us] o[mn]ia peccata suscipit. cremabit sup[er] altare in monimentu[m] **Et si q[uod] misericors et fidelis sacerdos est qui orat p[ro] peccatis populi.** **eius qui obulerit.** rog[us] pro illo **Et si solus** **et expians.** Reliqua vero p[re]m ipe **Et si i. gratia sua offerentem saluabit.** **Et si vbi in p[er]fectis capitulu[m] scriptu[m] inchoatur.** **habebit in munere.** Locutusq[ue] e[st] d[omi]n[u]s ad moysen dicens: Anima si p[er]uocatur cerimonias p[er]rorem **Et si p[er]uocauerit. i. q[uod] debetur sanctis vel sacerdoti. bus vel oblationib[us].** **in his q[ui] domino sunt sanctificata**

Sed maxime ab eo q[uod] co[n]tra sancta co[m]mittit. q[uod] tunc aut sit horrendu[m] oblatio testat[ur]. Pulsq[ue] eni[m] a principio hystorie. nisi hoc in loco aries offerri iubeat in quo necessitas et utilitas sacrificij p[ro]hibet. no[n] offert hic hyrcus. no[n] capra. non ouis. no[n] par turtur. aut duo pulli columbar[um].

Cerimonias per z. D[omi]n[u]s. Multe species sanctificationis sunt. Est oleu[m] quo unguit[ur] solu[m] tabernacu[u]l[u]m. Et thimiam a quo dicit[ur]. Quicunq[ue] tale[m] compositione[m] fecerit peribit de populo suo. Panes quoq[ue] p[ro]positionis soli mares comedu[n]t: qui sunt de stirpe aaron. Mystice aut[em] in his q[ui] sanctificati su[n]t peccat qui in sacro loco aliq[uod] irreuerenter usurpat: vel res diuinas indigne tractat.

Quobus fidelis. Duo sicut duo p[re]cepta charitatis sunt q[ui]bus peccator emit sibi confidentia[m] remissionis. Nichil eni[m] valet p[er]nitentia sine gratia remissionis. Vnde iuxta. lxx. aries quinquaginta siclis emit. q[uod] p[er] p[er]nitentiam et gemine[m] charitatis oblatione[m] p[er]fecta requies acquiritur. q[uod] remissio peccato[rum] dat[ur].

Ar. Argenti quinquaginta siclis. Sicut sancto. Remo eni[m] acquirit domini sacrificij nisi p[er] sp[iritu]m sanctu[m]. q[uod] nec p[ot]est dicere d[omi]n[u]s iherosolima nisi i sp[iritu] sancto. Quinquaginta pro sp[iritu] sancti aduentu[m] significat. q[uod] die pentecostes. id e[st] quinquagesima ad apostolos venit. lxx. siclo

Sancto. In siclo vel sancto: sp[iritu]s sancti virtute[m] et op[er]atione[m] significauit. Siclus. xx. obolo[rum] est. vicenarius obnoxius peccati no[n] est. Vnde qui d[omi]n[u]m p[ro]pter exierunt cu[m] essent viginti annor[um]. peccati populi p[er]nam no[n] susceperunt. Quidus quippe est ab omni peccato sp[iritu]alis homo.

Et quintam parte[m] z. Et si. Qui vult sancto vel cibo vel vngento abstinere in sancta peccare dicitur. ipsum quoq[ue] reddat. et quintam parte[m] ei[us] sacerdoti tradat. Quinq[ue] sensus habemus. si per quib[us] peccauerimus. si oculo in templo. i. et in loco sancto adulterando abusi fuerimus. lingua in detrahendo. aurib[us] male audiendo. odoratu[m] male odorando. tactu[m] male tangendo. prima[m] est ab illo peccato omnino abstinere. et p[er]nitentia[m] p[er] arietem offerre. i. xpm rogare. ut a peccato in se co[m]missio eripiat nos. Deinde quintaz parte[m]. i. quib[us]libet sensum quo peccatu[m] co[m]missu[m] est. offeramus xpo. ne ultra in malo sensum illu[m] exerceamus: s[ed] deo co[n]secremus. Sic eni[m] pro peccato nostro deprecabitur.

Anima que peccauerit z. Ali. Videtur oblitus q[uod] p[re]ceperat quib[us] eni[m] peccatis capta[m] vel onem offerri p[re]cepit. nunc arietem offerri p[re]cipere videtur: s[ed] nec oblitus anteriora. nec contraria p[re]cepit. Ibi eni[m] per ariem gentile significauit. h[ic] aut[em] eni[m] q[uod] p[er] ignorantia[m] transgredie[m]a data legis

Aug. Augeritur quomodo discernatur hoc delictu[m] ab eis q[ui] generaliter complexus est. certis eni[m] generib[us] peccato[rum] certa videntur adhibenda sacrificia expiationis. Sic aut[em] no[n] specialiter exprimit peccatu[m]. s[ed] videt[ur] in generalitate versari cui p[ro]stituit sacrificiu[m]. sacerdoti vitulu[m]. sicut et synagoga et p[ri]ncipi capram. et cuiq[ue] anime. i. homini vel capram vel oue[m]. et tantu[m] f[er]minu[m] pecus. deinde excipit quedam genera peccato[rum]. et nominatim exp[er]it quid p[er] quib[us] sit offerendu[m]. Sicut de auditu et tactu periu[m]io. de tactu morticino et immundo et iuratione falsa per ignorantia[m] agna[m] aut capram aut par turtur aut duos pullos columbar[um]. vel decima[m] parte[m] eph[raim] simila[m]. Pro eo aut[em] qui per obliuione[m] aliq[uod] sanctor[um] usurpauit arietem et eiusde[m] rei restitutionem et quinq[ue]as. Q[uod] vero non exp[er]ta specie peccati generaliter addens anima quaecunq[ue] deliquerit et fecerit ab omib[us] p[re]ceptis d[omi]ni. q[uod] no[n] op[or]tet fieri (sicut in illa generalitate dicebat) vnu[m] ex p[re]ceptis d[omi]ni q[uod] non fiet. et no[n] co[m]mouit et deliquerit. i. p[er] ignorantia[m] nolens peccauerit. arietem iubet offerri.

non capram aut onem feginā: sicut in tali peccator generalitate constituta erat. Quid sibi vult ergo ista pmissio: nisi quod hic dicit: deliquit enim delictor: delictum ante dominum: hoc quod ait ante dominum in his voluit delictum intelligi quod sunt ante dominum: in quibus domino in tabernaculo deservitur. In supra: peccavit ante sanctis: usurpavit aliquid sanctorum: que etiam restituta precepit: ac per hoc non sic tamen peccari potest in his. Multis enim alijs modis potest quis per ignorantiam delinquere in his que servituti domini exhibent: hoc voluit postea generaliter delictorum generaliter memorare: et ideo hic et illic arietem iussit offerri. Expe autem dicitur ante dominum: et intelligitur quod domino exhibetur sacrificium: vel primitivis: vel aliqua in sacris servitijs.

Offere arietem. **Al.** Super precepit: ut penitens capram offerret: hic arietem immolari iubet: quia nihil prodest asperitatem penitentis immolare: nisi si studueris Christi in molatione plenam conscientiam habere.

suā: offeret arietem immaculatū de
 Tunc pro qualitate et quantitate culpe mensuram gregibus sacerdoti iuxta mensuram estimationemque peccati. quod ora
 Tunc homine: anima enim pro homine posuit sicut solet. Tunc iuxta illud: veni consecratus sum: quia ignorans feci.

bis pro eo: quod nescies fecerit: et dimittet ei: quia per errorem deliquit domino.

Deutus est
 Dominus ad moysen dicens: Anima que peccaverit et pretem

cens: Anima que peccaverit et pretem
 gligit: vel non putat cum videret
 pro domo negaverit proximo suo
 Tunc Quilibet rem sibi commissam: vel animam et corpus a deo susceptum: vel imaginem et similitudinem dei: vel rationabilem sensum: vel quicumque motum depositum quod fidei eius creditum fuerit
 Tunc rapina: raptos regnum dei non possidebit.
 rat: vel in aliquid erroserit: aut abstineam a fallacia: cauam avariciā.
 calumniā fecerit: sine rem perditam inuenerit: et inficians insuper peiora uerit: et quodlibet aliud ex pluribus fecerit in quibus peccare solent homines: conuicta delicti reddet omnia que per fraudem voluit obtinere integra

Anima que peccaverit. Idem peccatum est quod in sancta et irreuerentia committitur. Quia eodem sacrificio id est: arietem expiatur. Peccatum autem iuramentum: et quod fit in sancta committitur: quia virtutis punitur ad dominum. Qui enim falso iurat: non solum proximo: sed ipsi deo quem mediator constituit iniuriam facit: nec est parui reatus in conspectu dei fraudulenter negare depositum: vel in aliquid ex torquere: aut calumniari: aut rem perditam cum inuenerit quis abire: Multi enim putant hoc sine peccato esse. Sed si quis inuentum non reddat: simile est rapinę.

Orig. Anima que peccaverit. Ego puto quod animam nostram et corpus depositum accepimus a deo: et quod est depositum maius anime tue imaginem et similitudinem suam commendauit: hoc tam integre restituendum est quod a te constitat esse susceptum. Si misericors sis: sicut et pater tuus misericors est: imago dei in te est: et integre seruas depositum: et si perfectus sis: sicut et pater tuus perfectus est: et similia que in deo sunt per naturam: tibi per imitationem assistant: depositum apud te diuine imaginis saluum est. Si contra rio fueris crudelis impius violentus et similia imagine dei abiecta: dyaboli imaginem suscepisti: et bonum depositum abnegasti. Unde o thimothee bonum depositum custodi. Ego quoque illud addo: quod christum depositum suscepimus et spiritum sanctum: videndum ergo ne sancto deposito non sancte utamur: et cum nos in consensum sui peccata sollicitant: iuremus non suscepisse depositum: quod si haberemus: peccato consentire non possemus. Sensus quoque rationalis qui in me est: commendatus michi est: ut utar ad intelligentiam diuinorum. Ingenium intelligentia memoria iudicium ratio et omnes qui intra me sunt motus: commendati michi videntur: ut in his utar his que lex precipit diuina. Si vero ad malas artes sollers et perspicax vertatur ingenium: et rebus dei abutatur in his que non vult: hoc est abire depositum et beneficia vertere in perfidiam. Raptores sunt boni et mali. Boni qui regnum dei diripiunt. Mali de quibus dicitur: rapina pauperum in domibus vestris. Unde raptos regnum dei non possidebunt. Aliqui etiam secundum spiritum intelligentiam culpabiliter rapiunt: sicut aliqui laudabiliter rapi

unt regnum celorum. Si quis a vicijs nondum purgatus: nec a sordidis actibus nondum segregatus velit se ceteri sanctorum latenter ingerere: et sermonem quoque perfectum et mystica tractant audire: secretorum et perfectorum scientiam non bene rapit. Remo enim mittit vinum novum in vases veteres.

Rem perditam. Orig. Lxx. perditionem. Laborat heretici in scripturis perditionem inuenire: unde possunt errorem astruere: si forte ecclesia scripta verba audientes relapsant: et quod inuenerat: perditionem esse intelligant

et reddunt: et errorem alienum auctori suo dimittunt.

Et quintam partem. Linguam scilicet in qua vnde de quinque sensibus: hoc offertur ut de cetero non peccet quia per ipsam vnum quodque predictorum commissum est.

et contra ipsam enim qui damnum passus est et contra et quinta insuper parte domino cuiusdam ipsum dei fallacia et pigritia actus est.

Pro peccato autem suo offeret arietem immaculatum de grege: et dabit eum sacerdoti iuxta estimationemque mensuramque delicti.

Qui rogabit pro eo coram domino: et dimittet illi pro singulis que faciendo peccauit.

Locutusque est dominus ad moysen dicens: pręcipe aaron et filiis eius

Hec est lex holocausti: Tremabit
 Tunc ignorantia huius vite qui holocaustum dei facit fumum: et accendamus: ut spiritualiter vinamus. Tunc presentis vite obscuritate: Tunc charitas omni re in nobis debet ferere: ut mane future vite quo orientur nobis sol iusticie. Tunc quod in die non incenderetur: secundo enim sicut singulis diebus holocaustum: sed diurnum ignem quasi manifestum tacuimus: nocturnum addidit.

in altari tota nocte usque mane.

Ignis ex eodez altari erit. Vestiet

tunica sacerdos et scialibz lineis
 Tunc holocaustum: Tunc consummationem ope virtutes
 Tunc holocaustum: cineres quos vorans
 Tunc spiritus sanctus: Tunc ut simile sacrificium offeratur: Nos quoque virtutes coagante spiritu altera tim ponamus: de virtute in virtute ascendamus: quod aliter ad diuinum non peruenimus. Unde consummatum igne holocaustum iuxta altare ponitur. Tunc christum qui reddet iustas iudex.

ignis exussit: et ponet iuxta altare

Locutusque est dominus ad moysen dicens: Elicius. Hic de ingi sacrificio loquitur: quod in exodo quotidie sacerdotes offerre precipiunt. Aut enim hoc est sacrificium quod facies in altari. Agnos anniculos duos: per singulos dies iugiter: et paulo post: oblatione perpetua in generationes vestras. Et addit: Facies holocaustum vnum agnum mane: et alium facies vespere: per hoc ergo intelligimus quod in eorum qui sunt de plebe voluntate est: si volunt offerre holocaustum: Unde sacrificium illud munus eorum quasi spontanea oblatio nominatur: neque enim ab omnibus perfecta sapientia exigitur. Sacerdos autem perfecte debet sapere: qui perpetuum sacrificium: id est: continuum holocaustum mane et vespere precipit offerre: ut a perfecta sapientia incipiat: et in eadem finiat: et totam vitam suam ad perfectionem componat.

Lineis. Non laneis tunicam et femoralia lineea vult esse non lanea. Vestis enim lineea habilis et mollis est et adherens corpori: lanea autem aspera: quia habiles multumque coherentes sunt anime iusticia et castitas. Linea quoque vestis facile potest haberi: sic et virtutes si quis voluerit ea consequi.

Colletz cineres. Cinis consummatio boni operis. Cineres extra castra efferet aaron: qui post hanc vitam bona opera per christum potestatem magnum deo patri presentant. Et ibi in fauillam rediguntur: dum assistit vultui dei pro nobis. Castra enim sunt presens vita: in qua semper contra spirituales nequicias pugnamus. Iuxta altare ponuntur: dum consummatio bonorum operum in arca cordis reconditur. Altare enim in hoc loco cor significat. Unde gloria vestra hoc est testimonium conscientie vestre.

Inductusque aliis. **Q**uod. **O**bservanda quod aliis inducitur utrumque sacerdos in sacrificio mystico: et aliis qui pcedit ad populum. **I**n paulus: Sapientia loquimur inter perfectos. Et alibi: Longe inferiori stola induit. Nichil indicant inquit me scire inter vos nisi ihesum xpm et huc crucifixum. **I**gnis in altari. **A**ug. **N**on vult igne proflus extingui: sed cum vltis mane arserit holocaustis: ablatis reliquijs iterum renouari: quo ardeat alia que imponuntur.

Que nutriet sa. **A**ug. **N**unc indica tus est xps. vltis cruci fixus: ignis ergo mane et vltis subijciat: quod charitas dei in nobis nutrit: dum xpm mane indicant: vltis crucifixum recolimus.

Brege. **T**ropologia. **A**ltare dei cor nostrum est: in quo inter ignis semp ardet: quod necesse est et illo charitatis flamma indefinenter ascendere. **Q**ui sacerdos subijciat ligna ne extingatur. **Q**uilibet. **S**edicator xpi membrum summi sacerdotis: et quod fidelis sanctorum exemplum et scripture testimonium in corde suo cogere non cessat: his igne forte languescere nutritur et excitare debet. **N**unc subijciuntur ligna: cum non ceciderit extinguit. **N**el quod mane prima pars diei est: postpositis terrenis cogitationibus hoc i principio quilibet fidelis cogitet: et imposito holocausto desuper adolebit adipem pacificorum. **Q**uilibet enim in se hunc igne charitatis accendit: semetipsum holocaustum desuper imponit: et omne vitium quod in se male vivebat excutit. **N**unc enim interna sua considerat: et vitam reprobam immolationis gladio mactat: cum se in ara cordis sui impoluerit: et igne charitatis accenderit. **D**e hostia pacificorum adolebit adipem pacificorum: quod nonne vite impingatio inter nos et dei pacem facit: et sua vltima reddit odorem. **A**nia vero eadem charitas in cordibus electorum inextinguibilis manet: bene subdit. **I**ste est ignis perpetuus. **I**gnis iste de altari non deficit: quod in futuro in mentibus sanctorum charitatis fervor accendit. **E**tterna quippe contemplatione hoc agit: ut quo magis videt deus: magis diligatur.

Et imposito holocausto. **A**ug. **V**idendum est utrum nullus dies permittat: quo non inueniret holocaustum et adeps salutaris: an non imponeret nisi mane quocumque die imponeret. **S**i enim quotidie intellexerimus: quod si nullus offerret. **S**i autem tanquam de publico vel de suo sacerdos quotidiana holocausta perarabat: super ipsa imponebantur ea que in illis dominus a populo oblata: pro peccatis super holocausta imponi: et non erat necesse offerri sacrificium pro peccato: etiam holocaustum offerre super quod illud imponebat: nisi ubi offerat per turbarum aut dono pulli columbarum. **I**bi enim diffinitur vltis pro peccato: et aliter in holocaustum offerri: et pro peccato: deinde in holocaustum. **Q**uoniam etiam vltis holocaustum quod mane in illis imponi: etiam pro tota nocte arderet vltis ad alterum mane: an quod aut tota nocte ardere debere holocaustum fiat vltis: et inde cepit de lege holocaustum dicere: ut a vltis holocaustum in daret. quod mirum est si taceret: nec admoneret talia vltis offerri.

Nec est lex. **V**idel legilator iterare quod vltis memoria renouas repetitione mandati: et ostendit vltis necessitate legis. **I**nterponit tamen alibi

Spoliabitur prioribus vestimentis. **I**n contenti pcedentibus bonis alia adiungi mus: si iusticia veritate et ceteris virtutibus. unde sacerdotes qui induant iusticia. **S** presentis scilicet induuntur alijs extra castra effe

S ante dei. **S** presentis ad futurum iudicium qui est locus mundus ab omni corruptione. **R**et eos: et in loco mundissimo vltis. **S** assitens vultui dei pro nobis. **S** qui pcedere sapientie operatione quasi holocaustum vult offerre igne spūs sancti non sinat pro negligentia deficere. **A**d fauilla consumi faciet. **I**gnis. **S** quod est corpus christi. **S** cordis. **S** igne spūs sancti aut in altari semp ardebit: que nunc

S chun. **S** vel quilibet predicator fidelis membrum veri sacerdotis. **S** sanctorum exempla: et scriptura testimonia. **S** quo iudicant. **S** fugata non triet sacerdos. **S** subijciat ligna manere cecitatis. **N**eper singulos dies. **E**t imposito. **S** seipso. **S** impingatio nonne vite pacem no bis cum deo facit: et odore suauissimi reddit. **H**olocausto desuper adolebit ad i

S qz post hanc vitam in mentibus sanctorum fervor charitatis ardet. **S** cordis. **T**uus: qui nunquam deficiet in altari. **N**ec est lex sacrificij et libamentorum. **S** soli. **S** sublimis in sapientia. **S** secundum dei voluntatem non supplet in diuino eloquio dei offerret filij aaron coram domino et imponentes. **S** chun. **C**ora altari: tollit sacerdos pugillum. **S** qz summa sciencie apud dei. **S** scilicet elemosina. **S** oratio quibus theologia compat nec excludit a summe que conspersa est oleo et totum veritate qui de celo loquitur. **C**hus quod super similia posuit est adolebit in altari in monumentum

quod noui in quo mandati necessarii et inextinguibile inuit. **S**icut ergo de holocaustis sacrificia iterant: promiscens eis assiduitate ut est illud. **I**gnis in altari semp ardeat et nunquam deficiat sic in sacrificio simile: et theologie addit quod oportet ea in loco tantum sancto et a masculis comedi. **E**t coram al. **S**ecundum quod xps reuelauerit quod est vltis altare. **I**n his et theologia colitur: quod nobis tradidit xps incarnatus: ut patre in eo: et ipsum in patre cogitem: et quod ipse est filij et a patre procedit.

Reliqua autem. **E**t non ex toto a theologia cessat: quod summa sciencie in futuro pnuat

In loco. **E**cclia. **E**t introit et vltis luy celi. **I**n ea oportet et diuinitate loq. **A**li in ecclesijs bndicite. **E**t quod libi domestici ecclesia: dum a terrenis negocijs cessat. **S** libi deo loq et theologia exercere p. **A**les sunt quibus ps sacrificij dat. **S** do. **S** meditari et loq. **S**icut pro peccato. **S**imile inuit b sacrificij ei quod est pro peccato atqz delicto. **S**ermo enim de deo maxime ad expiationem et emundationem agere habet. quod oleo et thuri et elemosine et orationi sacrificij verbi dei et theologie coniunguntur.

Mares tamen. **N**ec est oblatus aaron et filiorum eius quaz offerre debent domino. **S** i. incarnationis qua vixit cum spūs sancto et vltis: unde spūs sanctus superueniet in te. **S** qz in die vntionis sue: decima pars ebullitus post incarnationem perfectionem bonorum operum in fide trinitatis offerre docuit. **T**em ephij offerent simile in sacrificio. **S** lex sempiternum sacrificium est in quo spūs sanctus est enim in loco qui subuertitur: aut in tempore quo immutatur: sed id de offerentis et corde sacrificij cio sempiterno. **M**edium eius

ei et recipit. **S** xps in cuius typo h pcederit immolatus: huius carnem qui teti gerit: qui fidelis corde totam spem salutis in passione eius et resurrectione posuerit: continuo sanctificabitur. **E**t. **D**is qui. **D**is commemoratio dei sanctificatione pstat. **N**on sanctificat autem per verbum dei et orationem. **S** cū dicit tangente sacrificari: plane ostendit quod disputatio de deo et theologia sufficit nobis in tangere. **Q**ui ei vult ca lesari si manum igne miferit pro calefactione visionem sustinebit. **N**ec est ob. **A**u. **A**lia sunt sacrificia que commemorant i exodo quod per vij. dies sanctificat sacerdotes: ut fungat sacerdotio. **A**liud est quod commemorat quod offerat sum sacerdos quod pstatim: quod vltis. **N**on addit: **I**n die que vltis erit non eos: cū etiam sanctos sacerdotes vltis pstat. **N**ec sacrificia est sempiternum pro successionem sacerdotum. **N**el quod significat est sempiternum. **N**ec est. **A**u. **M**os fortitudinis. **I** xps. **F**ilij ei: oēs fideles. **D**ies vntionis: tempus incarnationis quod vltis est oleo leticie que participibus suis. **E**phij. **A**pi bñanitate. **E**phij quod tres modios capiens signat trinitatem. **S** i. ephij domini caro est. ut demonstret diuinitatis eternitatem: et dominice carnis cū ea inseparabilitatem: nichilominus in sacrificium ppetuū est. **N**ona enim oblatio presumant i sempiternum sanctificatos. **N**on i saluare impetum p. **I**n sacrificio. **O**rig. **L**ex moysi sacrificij est sacerdotis: qui i duas partes diuidit in littera et spiritu. **L**ittera offert mane primo: legis tempore: quo nona luce et noua pstat lux die. **V**espera datur spūs in xpi: aduentu spiritualis legis intellectus. **O**leum misericordie dicitur: quod debet in sacerdotio

abundare. **I**nductusque aliis. **Q**uod. **O**bservanda quod aliis inducitur utrumque sacerdos in sacrificio mystico: et aliis qui pcedit ad populum. **I**n paulus: Sapientia loquimur inter perfectos. Et alibi: Longe inferiori stola induit. Nichil indicant inquit me scire inter vos nisi ihesum xpm et huc crucifixum. **I**gnis in altari. **A**ug. **N**on vult igne proflus extingui: sed cum vltis mane arserit holocaustis: ablatis reliquijs iterum renouari: quo ardeat alia que imponuntur. **Q**ue nutriet sa. **A**ug. **N**unc indica tus est xps. vltis cruci fixus: ignis ergo mane et vltis subijciat: quod charitas dei in nobis nutrit: dum xpm mane indicant: vltis crucifixum recolimus. **B**rege. **T**ropologia. **A**ltare dei cor nostrum est: in quo inter ignis semp ardet: quod necesse est et illo charitatis flamma indefinenter ascendere. **Q**ui sacerdos subijciat ligna ne extingatur. **Q**uilibet. **S**edicator xpi membrum summi sacerdotis: et quod fidelis sanctorum exemplum et scripture testimonium in corde suo cogere non cessat: his igne forte languescere nutritur et excitare debet. **N**unc subijciuntur ligna: cum non ceciderit extinguit. **N**el quod mane prima pars diei est: postpositis terrenis cogitationibus hoc i principio quilibet fidelis cogitet: et imposito holocausto desuper adolebit adipem pacificorum. **Q**uilibet enim in se hunc igne charitatis accendit: semetipsum holocaustum desuper imponit: et omne vitium quod in se male vivebat excutit. **N**unc enim interna sua considerat: et vitam reprobam immolationis gladio mactat: cum se in ara cordis sui impoluerit: et igne charitatis accenderit. **D**e hostia pacificorum adolebit adipem pacificorum: quod nonne vite impingatio inter nos et dei pacem facit: et sua vltima reddit odorem. **A**nia vero eadem charitas in cordibus electorum inextinguibilis manet: bene subdit. **I**ste est ignis perpetuus. **I**gnis iste de altari non deficit: quod in futuro in mentibus sanctorum charitatis fervor accendit. **E**tterna quippe contemplatione hoc agit: ut quo magis videt deus: magis diligatur. **E**t imposito holocausto. **A**ug. **V**idendum est utrum nullus dies permittat: quo non inueniret holocaustum et adeps salutaris: an non imponeret nisi mane quocumque die imponeret. **S**i enim quotidie intellexerimus: quod si nullus offerret. **S**i autem tanquam de publico vel de suo sacerdos quotidiana holocausta perarabat: super ipsa imponebantur ea que in illis dominus a populo oblata: pro peccatis super holocausta imponi: et non erat necesse offerri sacrificium pro peccato: etiam holocaustum offerre super quod illud imponebat: nisi ubi offerat per turbarum aut dono pulli columbarum. **I**bi enim diffinitur vltis pro peccato: et aliter in holocaustum offerri: et pro peccato: deinde in holocaustum. **Q**uoniam etiam vltis holocaustum quod mane in illis imponi: etiam pro tota nocte arderet vltis ad alterum mane: an quod aut tota nocte ardere debere holocaustum fiat vltis: et inde cepit de lege holocaustum dicere: ut a vltis holocaustum in daret. quod mirum est si taceret: nec admoneret talia vltis offerri. **N**ec est lex. **V**idel legilator iterare quod vltis memoria renouas repetitione mandati: et ostendit vltis necessitate legis. **I**nterponit tamen alibi

abundare. In sartagine: quia multa continentia arida et torridum vult esse sacerdotem in quo nichil sit remissum: nichil luxuriosum.

Mane. Lepit passio dicitur: et quo in atrio capphalapis celsus est: et vespere ad vespem protelata est: tenebris enim ea interpolantibus a sexta hora usque ad horam nonam in mane et vespere diuiditur.

Quae in sartagine. Greg. Dixit. Nullum tale sacrificium est deo quod est zelus animarum. Vnde zelus domus tue comedit me. Ideo similia in sartagine oleo cōspersa frigitur.

Offert ei calida i odo rez suauissimum dno sacerdos qui patri succedit.

Similia in sartagine frigitur: cum munda mens iusti per zelum sancti odoris cremat.

Quae spargi oleo pici: quia oleos gracie misericordiae dicitur: quae in cōspectu dei ardet et lucet.

Distinctio sancti zeli: misericordiae dicitur: te ardeat et clarescat.

Amat enim etiam qui insequitur. Vnde calida in odore suauissimum dno offertur.

Si enim zelus amoris non habet: similia in sartagine calorem amittit. Sacerdos offert ea qui patri succedit: qui filii moribus ostendit: nec ab eius nobilitate degenerat.

In altari tota cremat ut holocaustum fiat. Holocaustum totum incensum est: et omne holocaustum sacrificium: si non conuertitur: sunt multa bona quae aguntur sacrificia: sed non holocausta.

Qui enim sic operantur quae sunt dei: ut non relinquantur sunt seculi: sacrificium offerunt non holocaustum. Qui vero omnia mundi sunt: tulerunt: et tota mente igne diuini amoris accendunt: deo sacrificium fuit et holocaustum.

Similia in sartagine: mens iusti in spiritalis zeli afflictione per sollicitudinem animarum frigitur: et holocaustum deo deputatur.

Sacerdos qui patri. Vnde. Sacerdos vnde pro eo et filius eius: faciat ea: christus enim pro aaron est: non in loco eius: quia transiit in se sacerdotium: et abstinuit aaron. Et filius eius: quia de iacob per manam descendit: et ex eadem tribu.

Qui patri. Vnde. dñs ihs xps pro quibus oia: dñs enim glorie crucifixus est: et incarnati verbi passio est: qui fuit in carne xpi et temetipsum totum exinanivit: formam serui accipiens: et obediens patri usque ad mortem crucis.

Omne enim sacrificium. Quaeque i sacrificio pacificorum i b qz iubet fieri. Nec quisque. De comeditur minuitur. Sacrificium christi minuitur: qui pro peccatis mortuus dicitur: cum peccatum non fecerit.

Pri. Rec. qd. c. Sacrificium in b loco: verbum ipsum accipiendum est et doctrina de qua nullus edicit: disputat vel retractat: b holocaustum est. Quidquid enim dicitur: quiddam statim: eterna cōsecratione perdurat.

Sacerdos qui offert comedit illud. Aug. Pro quod imponit: illud enim igne cōsumitur: b quod inde remanet. Dicit autem postea: Via qui pro peccato sunt ex quibus illatum fuit a sanguine eorum in tabernaculo testi: exorari in sancto non edet: b igni cremabit. Quod si ad sacerdotes pertinet manducanda qui remanet de sacrificijs pro peccatis. Quare intelligendum est b excepta esse de quorum sanguine tangit altare incensum. Hoc ei iussit fieri de vitulo: quod pro peccato suo offert sacerdos: et de vitulo pro peccato synagoga: ut carnes qui remanserint extra castra comburantur: hoc et modo benigne commemorat.

Pri. Quaedam hostiae sunt soli: rei: quaedam aaro et filio eius: quaedam ipsius et filio eius et filia eius: et etiam vxori sacerdotis edere liceat. Et his quaedam sunt sacerdotum et filiorum et filiarum eorum: b de quibus edere liceat etiam filios israel.

In illis autem quae edere licet filijs israel: picipiū habet sacerdotes et filij eorum: et tñ ex omni hostia quae edit sacerdos etiam filios israel edere licet. Prima ergo hostia holocaustum est. Pro eo enim debet esse pma: nisi qui omnipotenti deo offert. Secunda est qui a sacerdotibus edit. Tercia de qui filios israel qui offert edere licet munda et tñ. Soli enim mundi iubent edere de sacrificijs. Dystice has hostias

intra temetipsum regere habes intra temetipsum greges boni. qui benedicunt in abraha et greges ouium et caprarum: in quibus benedicti sunt et multiplicati patriarchae. Sicut intra te etiam aues celi. De miris: intellige te esse alium mundum: et intra temetipsum esse solē et lunā et stellas. Vnde abraha dicit. Aspice celum et vide stellas: si dinumerari possunt in multitudine. Sic erit semē tuū sicut stellas celi: illi: qui ex fide eius geniti rationabiliter viuunt: et diuinas leges et precepta custodiunt. Saluator quoque ait: Vos estis lux mundi. Pro ergo dubites intra te esse soles et lunas: audi aliquid maius ne vitā tuā tanquam vile negligas: habet b mundus gubernatorē suū qui in ipso habitat omni potentē deum. Vnde dicit: Prone celum et terram ego impleo. Audi quid de vobis dicat omnipotens: habitabo in eis et inambulabo. Addit etiam personā tuā aliquid plene. Pro eis in patre et ipsi erunt michi in filios et filias: ubi holocaustum in iugulari quod soli deo offertur: ubi etiam hostia pro peccato: ut si intelligat se qui peccauit et penitet et pñti spūs hostia offert: stare in loco sancto et his qui pñt ad deū associari. Foram dno offert: vel in cōspectu dñi: qui non erit a conspectu eius: sicut cayn: b huiusmodi statim aspectu eius peccati conscientia declinat. Ideo haec hostia dicit esse sanctissima: et pma. Audi aliquid maius. Quae est hostia qui

pro peccatis offert: et est sancta sanctorum nisi vnigenit? dei dñs me ihs christus ipse est hostia pro peccatis et sancta sanctorum. Sacerdos qui offert illud: edet. Vnde est sacerdos qui peccata populi comedit et cōsumit: qui est sacerdos in eternum. Et de nostro ignis plumes est peccata: b humana. Illa abluit: illa tenorat illa purgat. Vnde alibi dicit. Et purgato te igni ad patrem. Ipse enim peccata nostra suscepit: et in semetipso tanquam ignis comedit. Sacerdos qui obtulerit edet illud in loco sancto in atrio tabernaculi. Consequens enim est: ut si enim qui sacerdotum ecclesie de dicit: sacerdotes ecclesie accipiant peccata populi: et imitantes magistrum: tribuant remissionem peccatorum. Qui debet ita esse perfecti et in officiis erudit: ut in loco sancto ipsi non peccando cōsumant peccata populi. In locum sanctum venerat moyses: cui dictum est: Locum in quo stas terra sancta est: et in ecclesia locum factum est fides charitas cōscientia bona. Sacerdos edet carnes sacrificij in atrio tabernaculi testimonij: cum intelligere poterit qui sit ratio vel qui mysteria: in his quae scribuntur de atrijs tabernaculi testimonij: ad quod nullus accedet: nulli nisi sacerdotibus patet: qui scientia et mystico intellectu possunt eorum secreta penetrare. Sunt alia dogmata in ecclesia secretiora: qui nec adire sacerdotibus licet: ubi: b arca recedit et vna et tabule: b vni tñ pontifici: et huic semel in anno certis temporibus et mysticis purgationibus. Sunt alia ad quae possunt penetrare etiam laici. Sunt et alia ad quae possunt accedere filij israel: b laici: nec tñ alieni gentes nisi ascripti iam fuerint in ecclesia dñi. Agipit enim in tertia generatione intrabit in ecclesiam dei: in fide patris et filij et filij: qui credit oia qui pñt ecclesie dei. Sciendum est autem quod licet ex hostijs quaedam cedant sacerdotibus ad edendum: non tñ oia. Aliquae enim pars deo offert: et altaris ignibus traditur: qui si pñt tur nobis aliqui ex scripturis cognoscere: aliqui tamen deo refuant: qui supant nostros sensus: ne aliter a nobis qui veritas habet proferantur: melius igni ista referuamus.

Quidquid tñ. Quāuis oblatio sit alterius: i penitentis: sanctificabitur et si non peniteat. Similiter si paruulus baptizatus fuerit: qui per se non dum peccauit mundatur ab originali.

Si de sanguine. Id est: si substantia carnis peccatis fuerit immaculata. Vnde vestimentum mixtum sanguine erit in combustionem et ab ignis infernalis: b lauibit in loco sancto: i spem habebit in baptismo qui non solum praeterita abluit: sed instruit ut de futuris penitere possit.

Si cui placet quod secundum ipsum offert. Si deo alter non introduceret penitentem in sanctum sanctorum qui expulsi sunt a peccatis.

labitur coram dno. Sanctus sancto. Si christus qui peccata nostra suscepit: recte nostram offert penitentiam.

rum est. Sacerdos qui offert eas. Si ad sacerdotes pertinet manducandum. Si qui christus in se suscepit et cōuertit penitentiam nostram.

Si ecclesie in qua christus penitentium salutem operatur: qui eis dicit: mens inquit cibus est ut facia voluntatem patris qui misit me: i salutem humani generis.

comedet ea in loco sancto i atrio neris. tabernaculi. Quidquid tetigerit car

Si penitentem ieiunij vigilas cunctis lacrimis oratione elemosinis: ex his penitentia consistit: hec qui tangit recte sanctificatur. Si in baptismo: sicut

nes eius sanctificabit. Si de sanctis vita carnis sanguis est: ita penitentia vis baptismi est: sine quo penitentia non prodest.

Si caro que vestis anime. guine illius vestis fuerit aspersa

Si ipsa aspersio. Si ecclesia: gentium aspersio: extra sunt: ideo non abluunt: vel quicquid extra sunt. Si vnde in magna domo sunt lignea

lauabuntur in loco sancto. Si vnde in locis peccatorum: si vnde tanquam vas figuli cōfringit eos: qui bona male percepit. Si terrore iudicij.

aut fictile i quo cocta est pñtget.

in sartagine nec in craticula mittit. hec est theologia q̄ ad humanitatē x̄i nō refert: s̄ de p̄e est vel de sp̄sancto. vel de ip̄o filio fm̄ deitātē. Ideo s̄ filijs aaron p̄ meditationem scripturaz ad theologiā proficientibz depu-
tanit q̄luter: vt oēs idē de deo sentiāt. Hoc sacrificiū heretici nō gustāt: cū diuīa sapiāt. Est sacrificiū nō p̄p̄sum oleo de simila: qm̄ decima ps eph̄y absqz oleo et thure pro p̄cto offert: ab his. s̄ qui h̄yrcū aut ouē aut turtures aut columbas offerre nō possunt. Hoc 7 si sacrificiū saluatoris significat: qz nō theologie gr̄a: s̄ p̄ vtilitate offerētis p̄ce-
ptū filijs aaron depu-
tant.

Si pro gratiarū actione.

Ad litterā p̄ gr̄az actōe sit obla-
tio cū q̄s de magna tri-
bulatōe liberat. gr̄as
agit: sic moyses p̄ trā-
sū maris rubi. My-
stic quoqz q̄ maiora
crimia nō cōmilit dei
misericordie laudes p̄
soluit: q̄ se immunē ab
horredis criminibz co-
stoduit.

Et lagana. Panē

et tenuē et latū q̄liaz
p̄p̄bar significat. M̄tū
aut distat inter solidi-
tatē panis et tēneritū
dine lagani: tū inf̄sci-
entiā veteris et noui t-
panes q̄ sp̄gunt oleo
lagana vngunt: quia
mai est lumē et gr̄a no-
uit q̄ veteris.

Coctagz simila et

diuina. s̄ sapientiam
q̄ coquit igne charita-
tis. Rā x̄ps dei sapia
propter nimia charita-
tez se tradidit. s̄ morti.

Offert dñō et

lax. Et offert dñi omni-
bus muneribz suis lau-
dationē deo sacerdoti
profundēti sanguinez
salutaris illi erit. Rō
cū volentis neqz cur-
rentis. s̄ rei miserētis
est. Abūsto admistrā-
ti et p̄ficiēti sacrificiū m-
p̄mitig offerēde sunt.

Quis carnes

et. Q̄nq. Solid⁹ aie
cibus: est abo lactis: est abo h̄olez: est abo carnis. Vñ lacte vos potari non
eā. Et alibi: Qui infirm⁹ est hol⁹ manducet. Et alibi: perfectoz est solid⁹
abo. Carnes ergo sacrificij salutaris qd offert pro laudatione dñi intē el
se sacerdotis. Solid⁹ em̄ abo et perfecta sciētia sacerdotibz deputat: quia in
oibz debent esse perfecti: in doctrina: in moribz: in virtutibz: alioquin de sa-
crificioz nō edent carnibz. Caro q̄ ex sacrificijs sacerdotibz deputat verbū
dei est: qd in ecclesia dei docēt. Admonēt ergo ne besterna proferat: s̄ no-
ua per gratiā dei et sp̄alia semper inueniāt. Si ea que heri a iudeis didici-
sti: hodie in ecclesia proferas: besterna sacrificij carnez edisti. Supra quo-
qz in oblatione primitiaz sint inquit noua et vetera.

Uisqz mane et.

Futurū seculū ubi erit verus dies qui nocti hui⁹ secu-
li succedit: nō vult nostram vitā imperfectam relinquit: per quā nos oportet
saluari: in futuro em̄ non licebit operari.

Si voto vel sponte et.

Qm̄ sacrificiū pacifico: vel salutare spon-
tanē est. Vñ inter dona superi positiū est: s̄ gratiaz actionis vel laudis
sacrificiū q̄uis species eius sit: qz rationale est: voluntariū nō dicitur: qz
cum rationales sumus rebitum qdammodo p̄cipuz creatori debemus ra-
tionale sacrificiū.

Eadē die et.

Quia quidā post hui⁹ vitę finem aliā talē descripsit:

introducetes qdādam seculū mille annoz in quo hierusalem edificabitur
et templum ei⁹: et sancta sanctorū restaurabuntur: et sacrificia offerent. S̄ si
quis hoc credit: et qdammodo in mente comedit: sperās se eo tempore conie-
tere qd est impossibile: oblatio eius nō suscipitur: qz polluta. peccatū quoqz
contrahit. Vñ ait: quęcūqz aia se tali edulio cōtaminauerit.

Sed et si quid et. Q̄nq. Duos dies quibz licet vesci carnibz sacrifi-
cij: puto duo testamēta posse intelligi: in quibz liceat om̄e verbū qd ad deū

manserit: vesci licitū est. Quidqz

aut terci⁹ dies inuenerit: ignis ab

sumet. Si quis de carnibus victi-

me pacifico: die terci⁹ comede-

rit: irrita erit oblatio eius nec pro-

derit offerenti. Quinpotius que-

cunqz anima tali se edulio cōtami-

nauerit: p̄uaricatōis rea erit. Caro

q̄ aliquid malum fecerit. s̄ velut castitas habita

ad vanam gloriam.

q̄ aliquid tetigerit immundum non

comederit: s̄ cōburetur igni. Qui

fuerit immundus vescet ex ea. Ani-

ma polluta q̄ ederit de carnibus

hostie pacifico: q̄ oblata est dñō

probit de populis suis: et q̄ tetigerit

immundiciam: hois vel iumentū

siue om̄is rei q̄ pollueret potest: et

comederit de huiuscemōi carnibz:

interibit de populis suis. Locutus

est dñs ad moysen dicens: Loqz

re filiis isrl. Adipē ouis et bouis

et caprę non comedetis. Adipem

quenter carnis resurrectionē. Prim⁹ sermo ei⁹ solidus abo est: carnes sunt

sanctę. Qui vero carnis resurrectionē negat: qz aliē a fide est: superioribz

bus iunctū carnes suas polluit. P̄cipit ergo ne h̄mōi carnes manducet

quibz immundicia infidelitatis adiungit. Vñ epulemur in azimis sincerita-
tis et veritatis. Secundū immundicie gen⁹ est: ne qui carnes edit immundus
sit: et immundicia ei⁹ in ip̄o sit: vt si sit aliquis natura florentis et ardentis in
genij: nō cōtinuo aptus videbit ad suscipiendā dei verbi mysteria. Sepe-
randus est p̄: a prophanis et immūdis operibz: vt eruditionis capax sit: si
prius capax fuerit sanctitatis. Tercia species est immundicie: qua is qui
mundus aliquid contingit immundū: nec tam suo peccato q̄ aliena conta-
gione polluitur: vt si quis societ immūdo vel iracūdo vel adultero: et proprijs
actibz nō inferatur sceleribz eius: videat tñ em̄ fratres odisse: insidiari vxori
alię: et similia facere: nec discedat a p̄ortio eius: hic est q̄ cōtingit immū-
dū: vel aīam: vel auē: vel morticinū et aliena immundicia pollutus est.

Vel iumentū et. Humēta immūda sunt: qui immūdis et terrenis acti-

onibz intēti sunt. Vñ fornicatores equi emissarij dicti sunt.

Adipem ouis et. Id est: nec fortis: nec innocentis: nec p̄mitētis bo-

na intentio: vel desiderij sinistra interpretatōe deprauandū tanqz per ypocri-

sim sit factū: ne q̄s velit meritū alteri⁹ extirpare: et q̄i comedēdo imminuere

ptinet: hoc em̄ est sacri-
ficiū requiri et discuti
Si quid supfuerit qd
diuina scriptura non
decreuerit: terciā scri-
pturā nō debere susci-
pi: q̄ hic dies terci⁹ no-
minat: sed qd superest
igni tradam⁹: i. deo re-
seruem⁹: qz in p̄senti
vita de⁹ laire nos vo-
luit oīa q̄ nunc scimus
ex parte: cū autē vene-
rit qd perfectū est: de-
struentur que ex parte
sunt. Rō ergo assuma-
mus nobis cunctozū
scientiam.

Tercius dies fu-

tur seculū in quo ge-
neralis resurrectio: quā
x̄pi resurrectio signifi-
cauit. Vñ facto ter-
cij diei: tūc qd reliquū
est igne cōsumet. Qd
cunqz em̄ salutare im-
perfectū reliquerimus
aut malū fecerim: tāqz
ligna aut fenu. aut sti-
pulā igne cōsumetur.
Nos aut detrimentū
patiemur.

Caro que et. Qui-

carne sanctę diuina
verba intelligunt. Se-
pe aut accidit mundas
carnes contingi ab ali-
quo immūdo: vt si q̄s
de deo patre atqz eius
vngēto: et sp̄san-
cto dignū deitatis my-
sterio p̄rū faciat: sine
rumqz sermonem: et de
om̄ibz rationabilibus
creaturis tanqz a deo
factis: ut ip̄m intelli-
gent: nec asserat conle-

Augu. Dixit superius: Omnis adeps dñi: et queramus vtrum oia corporis mundi dñat: nam de immundis nulla questio est: et quid de adipi fieret que venit comedi: Nunc autem dixit quid fieret de adipi mortici ni: et a fera capti: ut sit scilicet in omne opus cui tale aliquid necessarium est: Unde remanet questio quid fieret de adipi eorum que munda sunt ad rescendū: Sed cū dicit omne animā perire de populo suo que ederit adipem eorum ex quibus offertur domino: videtur tantū prohibere adipem eorum ex quibus fit sacrificium.

Iudgi vero non inueniunt quid d adipi faciant: unde abstinent et quomodo proiciant: cum dictum sit omnis adeps domino: si non adipem sacrificiorū tātum: sed etiam eorum de quibus non sacrificatur: quibus mundorum hic volunt intelligi: quia per quasdam impudicias: vel cetera vicia sibi elegerunt mortem peccati.

In varios vsus.

Et non solum bonorum imitando opera: sed etiam malorum nobis in exemplum trabendo. Legimus enim herodem natalis sui diem celebrasse: et epulas sanguine fecisse: tale desiderium in vsum habemus ut caueamus: sed e contrario nostri natalis diem quo in paradiso fuimus cum luctu et afflictione memoremus. **Phariseus** super dies ait. **Gratias ago tibi:** quia non sum sicut ceteri hominum. **Et nos e contrario dicamus: Dñm misere mei:** quia non sum similis servis tuis: qui angelicā ducit vitam in terris.

Si quis adipem. **Aug.** Alii: Quasi nemo scandalizet vnum ex his minimis qui in me credunt. **Sanguis** comedi prohibetur: quasi ne gloriis aduersus fractos ramos: ne in excidatis: et illi si non permanerint in incredulitate: inferantur. **Sanguis** autē iudeorum populus recte intelligitur. **Non enim ex fide neque ex spiritu abrag:** sed tūc de sanguine eius recessit.

Qui offert victimam. **Aug.** Alia littera. **Qui offert sacrificiū salutaris sui domino:** offerat munus suum domino in sacrificio salutaris sui. **Manus eius offerent sacrificiū hostiam domino:** adipem qui super pectusculum est: et pinnam iecoris: offeret ea ita: ut ponatur donum contra donum: et imponet sacerdos adipem qui est super pectusculum salutare: et erit pectusculum aaron et filijs suis: et brachium dextrum debetis alias dabitis separationem sacerdoti a sacrificijs salutaribus vestris. **Qui offert sanguinem salutaris:** et adipem ex filijs aaron: ipsi erit brachium dextrum et pectusculum cuius impositionis et brachii temptationis accepti a filijs israel: a sacrificijs salutaribus vestris: et tedi ea aaron sacerdoti et filijs eius legitimum eternum a filijs israel. **Et sacrificiū quod dicitur salutare nemo offert domino nisi qui sanus est:** et salutis sue consens gratias dño refert.

Orig. Sacrificiū quod dicitur salutare: sanus tantum et salutis consens in gratias offert non eger animo: non languidus in operibus offerre potest. **Leprosus** ille angelicus non potuit offerre nisi curatus: sed ubi a domino mundatus est: iustus est offerre munera ad altare que precepit moyses in testimonium illis. **Pundus** ergo offerre potest. **Sed** quomodo manus eius offerent hostias domino: non homo: sed manus: id est opera eius. **Hec enim comendant hostiam domino.** Si enim contracta sit manus: tua ad dandum: adhuc leprosus es: et offerre non potes. **Ubi** habemus hostiam greci habent holocausta: quod significat omnem fructum: quem non potest in fructu offerre: qui non offert fructu iusticie et misericordie: et similia. **Quia** autem ait: adipem qui supra pectusculum sunt: pectusculum cor intelligit: de quo auferendū sunt omnes cogitationes malas. **Iude** enim procedit: ut possit cor mundum deū videre. **Primum** quoque iecoris precepit offerri: in quo iracundia vel cupiditas. **Offert** pinnam iecoris: quia et furores et se abscidit. **Adipem** qui sunt

super pectusculū imponunt altari: pectusculū aaron et filijs eius: brachia dextrā capit separari. **Quale** est pectusculū sacerdotis plenū sapia et diuina intelligentia: quæ et brachia quod ei offerunt filij israel pro salute sua. **Forme** sunt ista in ecclesia non gerunt: sed legunt. **Quod** cū legerent nisi ex his edificatio audire tibi preteret. **Si** ergo sacerdos per doctrinā: per multā sollicitudinē: per vigiliā: laborē: peccatorē puerit: meliora sequi doctus: si tale opus in quā fecerit: tibi et in ipsi labore saluat deo gratias agere: et offerre hostiā salutari: quia salutē psecutur sit. **Dicit** autem pectusculū appositionis: et brachia temptationis. **Quia** ei ablati sunt de corde tuo omne crassum et mundatū fuerit ab omni opimento quod igni tradendū est: restat ut apponat ei gratia spūsancti: et tūc fiet pectusculū appositionis. **Brachia** vero separationis erit. **Si** scias discernere quod sit opus lucis et tenebrarum: si separaueris opus a tenebris ut in lumine sint: brachia tuum efficiat separationis. **Quia** cū separas te ab omni se ambulante in te: **Vel** cū exierint de medio peccatorum quod portant vasa dñi.

Tenebit manus adipem. **Dicitur** ad fabiolā. **Qui** est super pectusculū et pinnas iecoris. **De** victimis salutaribus adipem offerunt sacerdotes: pectus et brachia dextrā in ablu accipiunt. **Sensus** est in corde: cor in pectore: voluptas in pectore: et per oculos fenestras erigunt. **Postquam** ergo pingue holocaustū fecerint: et cōcupiscentia libidinis igne spūsancti cremauerint: pectus et brachia accipiunt et pinnas. **In** pectore mundas cogitationes: legem noticiā: in brachio bona operatio: et pugna et abulū: et armata manus: ut quod mēte cōcepit opere pteat. **Infus** enim capit facere et docere. **Pectus** quoque appellat additamentū vel pinnam vel egregiū: labia enim sacerdotis custodiunt sciam et hoc debet esse pinnas: et additamentū spūalis gracie talē viz instituit quod possit cōtradictoribus resistere et in se nichil sinistri operis habere. **Dextrā** sit brachia et separati: ut opus sacerdotis comparat virtutū a cūctis separata sint. **Alia** tria exceptis primitijs hostiarum: quod dant sacerdoti de pinato macello et publico: ubi non religio sed virtus necessitatis est: brachia de quo iā dictus est: maxilla et venter. **Maxilla** eloquentē et eruditū significat: ut quod pectore capit ore pponat. **Venter** receptaculū ciborum in scorto madianitide sacerdotali pugione pfectus: ovis laboris et momentanea blādimēta gula stercore sine pōdemnat: ostendēs mētibus deo sacratis totū in secessu ppi quod voram. **Ubi** esca ventri: et venter esca: de autē hūc et hūc destruit: vituli puluerem quod adorauerūt filij israel in contemptum suppositionis: in potum accipit: ut discat contemnere que se videt in secessum projicere.

Qui offert sacrificiū salutare dño offeret munus suum dño de sacrificio salutaris eius. **Quod** ex omnes adiungit. **Tenebit** manus adipem hostie: vel iuxta litteram: et offeret ea dño. **Ipsam** enim oportet quod ad salutē suā ptingent operari: quod iusticia iusti super eū erit: et impietas impij super eū erit.

Pectusculū erit aaron. **Aug.** **Pectus** dicitur sacerdoti: ut cogitatem mundā et doctrine habeat noticiā. **Brachia** dextrā ut bona opa habeat: et ad pugnam contra dyabolū armata manu pcedat: et quod corde concepit opum: exemplo perficiat. **Maxilla** et de pinato maxilla: ut eloquentia polleat: datur et venter ut luxuria extinguat: et gulam contemnat.

Sacerdotis. **Aug.** **Ipsi** in sacerdote figurati. **Ubi** solus sacerdos per sacrificiū perficere. **Incipere** enim nūm bonū est: perficere et ad finē ducere diuine gracie est. **Quod** est volēns neque curat de miseris dirigere actiones. **Ubi** et brachia dei notat. **Ubi** recte armū: vel iuxta litteram: brachia accipit.

Qui obtulerit sanguinem. **Aug.** **Abstus** est qui venter sanguine pacificorum

tare: pectusculum autem erit aaron et filijs eius: brachia dextrā ut bona opa habeat: et ad pugnam contra dyabolū armata manu pcedat: et quod corde concepit opum: exemplo perficiat. **Maxilla** et de pinato maxilla: ut eloquentia polleat: datur et venter ut luxuria extinguat: et gulam contemnat.

Sacerdotis. **Aug.** **Ipsi** in sacerdote figurati. **Ubi** solus sacerdos per sacrificiū perficere. **Incipere** enim nūm bonū est: perficere et ad finē ducere diuine gracie est. **Quod** est volēns neque curat de miseris dirigere actiones. **Ubi** et brachia dei notat. **Ubi** recte armū: vel iuxta litteram: brachia accipit.

Qui obtulerit sanguinem. **Aug.** **Abstus** est qui venter sanguine pacificorum

tare: pectusculum autem erit aaron et filijs eius: brachia dextrā ut bona opa habeat: et ad pugnam contra dyabolū armata manu pcedat: et quod corde concepit opum: exemplo perficiat. **Maxilla** et de pinato maxilla: ut eloquentia polleat: datur et venter ut luxuria extinguat: et gulam contemnat.

Sacerdotis. **Aug.** **Ipsi** in sacerdote figurati. **Ubi** solus sacerdos per sacrificiū perficere. **Incipere** enim nūm bonū est: perficere et ad finē ducere diuine gracie est. **Quod** est volēns neque curat de miseris dirigere actiones. **Ubi** et brachia dei notat. **Ubi** recte armū: vel iuxta litteram: brachia accipit.

Qui obtulerit sanguinem. **Aug.** **Abstus** est qui venter sanguine pacificorum

tare: pectusculum autem erit aaron et filijs eius: brachia dextrā ut bona opa habeat: et ad pugnam contra dyabolū armata manu pcedat: et quod corde concepit opum: exemplo perficiat. **Maxilla** et de pinato maxilla: ut eloquentia polleat: datur et venter ut luxuria extinguat: et gulam contemnat.

Sacerdotis. **Aug.** **Ipsi** in sacerdote figurati. **Ubi** solus sacerdos per sacrificiū perficere. **Incipere** enim nūm bonū est: perficere et ad finē ducere diuine gracie est. **Quod** est volēns neque curat de miseris dirigere actiones. **Ubi** et brachia dei notat. **Ubi** recte armū: vel iuxta litteram: brachia accipit.

Qui obtulerit sanguinem. **Aug.** **Abstus** est qui venter sanguine pacificorum

tare: pectusculum autem erit aaron et filijs eius: brachia dextrā ut bona opa habeat: et ad pugnam contra dyabolū armata manu pcedat: et quod corde concepit opum: exemplo perficiat. **Maxilla** et de pinato maxilla: ut eloquentia polleat: datur et venter ut luxuria extinguat: et gulam contemnat.

Sacerdotis. **Aug.** **Ipsi** in sacerdote figurati. **Ubi** solus sacerdos per sacrificiū perficere. **Incipere** enim nūm bonū est: perficere et ad finē ducere diuine gracie est. **Quod** est volēns neque curat de miseris dirigere actiones. **Ubi** et brachia dei notat. **Ubi** recte armū: vel iuxta litteram: brachia accipit.

Qui obtulerit sanguinem. **Aug.** **Abstus** est qui venter sanguine pacificorum

tare: pectusculum autem erit aaron et filijs eius: brachia dextrā ut bona opa habeat: et ad pugnam contra dyabolū armata manu pcedat: et quod corde concepit opum: exemplo perficiat. **Maxilla** et de pinato maxilla: ut eloquentia polleat: datur et venter ut luxuria extinguat: et gulam contemnat.

Sacerdotis. **Aug.** **Ipsi** in sacerdote figurati. **Ubi** solus sacerdos per sacrificiū perficere. **Incipere** enim nūm bonū est: perficere et ad finē ducere diuine gracie est. **Quod** est volēns neque curat de miseris dirigere actiones. **Ubi** et brachia dei notat. **Ubi** recte armū: vel iuxta litteram: brachia accipit.

Qui obtulerit sanguinem. **Aug.** **Abstus** est qui venter sanguine pacificorum

tare: pectusculum autem erit aaron et filijs eius: brachia dextrā ut bona opa habeat: et ad pugnam contra dyabolū armata manu pcedat: et quod corde concepit opum: exemplo perficiat. **Maxilla** et de pinato maxilla: ut eloquentia polleat: datur et venter ut luxuria extinguat: et gulam contemnat.

Sacerdotis. **Aug.** **Ipsi** in sacerdote figurati. **Ubi** solus sacerdos per sacrificiū perficere. **Incipere** enim nūm bonū est: perficere et ad finē ducere diuine gracie est. **Quod** est volēns neque curat de miseris dirigere actiones. **Ubi** et brachia dei notat. **Ubi** recte armū: vel iuxta litteram: brachia accipit.

Qui obtulerit sanguinem. **Aug.** **Abstus** est qui venter sanguine pacificorum

tare: pectusculum autem erit aaron et filijs eius: brachia dextrā ut bona opa habeat: et ad pugnam contra dyabolū armata manu pcedat: et quod corde concepit opum: exemplo perficiat. **Maxilla** et de pinato maxilla: ut eloquentia polleat: datur et venter ut luxuria extinguat: et gulam contemnat.

Sacerdotis. **Aug.** **Ipsi** in sacerdote figurati. **Ubi** solus sacerdos per sacrificiū perficere. **Incipere** enim nūm bonū est: perficere et ad finē ducere diuine gracie est. **Quod** est volēns neque curat de miseris dirigere actiones. **Ubi** et brachia dei notat. **Ubi** recte armū: vel iuxta litteram: brachia accipit.

Qui obtulerit sanguinem. **Aug.** **Abstus** est qui venter sanguine pacificorum

tare: pectusculum autem erit aaron et filijs eius: brachia dextrā ut bona opa habeat: et ad pugnam contra dyabolū armata manu pcedat: et quod corde concepit opum: exemplo perficiat. **Maxilla** et de pinato maxilla: ut eloquentia polleat: datur et venter ut luxuria extinguat: et gulam contemnat.

Sacerdotis. **Aug.** **Ipsi** in sacerdote figurati. **Ubi** solus sacerdos per sacrificiū perficere. **Incipere** enim nūm bonū est: perficere et ad finē ducere diuine gracie est. **Quod** est volēns neque curat de miseris dirigere actiones. **Ubi** et brachia dei notat. **Ubi** recte armū: vel iuxta litteram: brachia accipit.

Qui obtulerit sanguinem. **Aug.** **Abstus** est qui venter sanguine pacificorum

tare: pectusculum autem erit aaron et filijs eius: brachia dextrā ut bona opa habeat: et ad pugnam contra dyabolū armata manu pcedat: et quod corde concepit opum: exemplo perficiat. **Maxilla** et de pinato maxilla: ut eloquentia polleat: datur et venter ut luxuria extinguat: et gulam contemnat.

Sacerdotis. **Aug.** **Ipsi** in sacerdote figurati. **Ubi** solus sacerdos per sacrificiū perficere. **Incipere** enim nūm bonū est: perficere et ad finē ducere diuine gracie est. **Quod** est volēns neque curat de miseris dirigere actiones. **Ubi** et brachia dei notat. **Ubi** recte armū: vel iuxta litteram: brachia accipit.

Qui obtulerit sanguinem. **Aug.** **Abstus** est qui venter sanguine pacificorum

Non solum indumentis opus est ad sacerdotales infulas. vix et cingulis
Tunicis pelliceis indur⁹ est adam et vixit eius talibus peccatozem indui oportebat: quae essent mortalitatis indicia: quia peccato pertraxerat et fragilitatis quae ex corruptione carnis veniebat. Sed si ab his purgat⁹ fueris per legem dei induet te moyses indumento incorruptionis: ut nullo appareat turpitudine tua: et absorbeat mortale hoc a vita. Videamus quoniam ordine pontifex astringatur.

Vestitum. Dico. Ad fabiolam.

Discamus prius communes sacerdotum vestes atque pontificum

Lineis feminalibus vsque ad genua verenda ce-

lant. quorum superior pars

sub umbilico rehemeter

astringitur: ne dum expediti

victimas mactant: onera

portant: casu se-

mota reuelentur: et pate-

at quod optus est. Inde

enim gradus altaris asce-

dere prohibent: ne ascen-

dentium verenda conspi-

ciat inferior populus.

Hec secundum iosephum

de bisso rectora propter

fortitudinem terebantur: et incisa

consuebantur: quoniam in tela non potest fieri huiusmodi opus.

Die. Secunda est ex lino poderis: i. talaris duplici syndone: quia iosephus

vocat bislinam: hec adhaeret corpori: ita arcta et strictis maniciis: ut nulla in ve-

ste ruga sit: et vsque ad crura descendat. Tales solent habere milites lineas quas

camillas vocant: aptas membris et astrictas: ut ad omnia expediti sint: hac

sacerdotes vtuntur tunica: habentes vestitus pulcritudinem: et nudorum cele-

ritatem: quae dicitur linea.

Tercia cingula serpentis pellicula: quia in estate exuit similitudo: ut longum mar-

supinum in rotunda textum: sub tegmine coactum: purpurea et hyacinthina: et bislini pro-

pter decorem et fortitudinem ita polimixta distinctum: ut diuersos flores et gemas

artificis manu non textas sed additas putes: hoc baltheo inter vmblicam et pe-

ctus linea tunica stringitur: qui quatuor digitorum habens latitudinem: et magis

ex parte ad crura descendens cum expeditione ad sacrificia opus est: in leuius

humero retorquetur.

Idem. Quartum est rotundum pilcolu: quod greci et nostri thyras: nonnulli ga-

lurum vocant: non habet acumen in summo: nec totum vsque ad comas caput te-

git: sed tertia pars a fronte nuda relinquitur: vitta ne labat constructum: byssinum:

et sic fabre lintheolo optum: ut nulla sint foris acies vestigia: his quatuor ta-

laris vtuntur quatuor pontifices. Quatuor reliqui proprie pontificum sunt. Pri-

mus quod hic quitum: tunica talaris tota hyacinthina eiusdem coloris habens

assutas manicas quae induunt aptura: quod vulgo capitum dicitur: oris firmisimis

ne rumpatur. In inferiori vero parte duo tintinnabula sunt: et totidem mala

punica iisdem pectus coloribus quibus cingulum: inter duo tintinnabula vnum ma-

lū: et inter duo mala vnum tintinnabulum: ut cum pontifex in sancta sanctorum in-

greditur sit vocalis totus: si hoc non fecerit statim moriturus.

Sextum hebraice ephoth: i. suphumerale: vbi quod est in exodo vel in leui-

nico suphumerale legitur: in hebreo ephoth habet. Samuel tamen leuita ad hac

pugnat: et david ante arcem ephoth portauit. Sed aliud est et hyacinthino bisso

cocco purpurea auroque pectus: aliud in similitudine sacerdotum simplex et line-

um. Huius laminae: bractee mira tenuitate tēdunt: ex quibus secta fila torquetur:

cū subtegmine triū colorum: hyacinthi: coci: purpureae: et flame byssini: vni

efficit palliolum vermiculatae pulcritudinis et miri fulgoris in modum caracal-

lae: sed sine cucullis: propter peccatum nichil tēdit: locum rationali relinquit: in vtroque hu-

mero singuli lapides clausi: auro astricti: quod hebraice dicunt soom: ab aqila et

symacho et theodotione onichini: a. lxx. smaragdi. Iosephus sardios vocat:

cū hebreo plentēs ut coloris lapidum vel priam demonstrat. In singulis sena

patriarcharum nomina quibus israelitis populus diuiditur. In tertio humero filij ia-

cob maiores: in leuo minores: ut pontifex sancta sanctorum ingrediens popu-

lum pro quo rogaturus est in humeris portet.

Septimum pauli est: sed omni sanctissimum est: hebraice lyosin: grece logion: la-

tiarum rōale dicitur: penni est breuis auro et quatuor textis coloribus quibus et suphume-

rale: habet palmi magnitudinem per quadrum: duplici ne rumpatur. Intexti sunt ei

xij. lapides mirae magnitudinis et huiusmodi quatuor ordines singulis viculis terni

lapides. In primo sardius topasius smaragdus. In secundo carbunculus saphirus ia-

spis. In tertio ligurius quod forsitan et hyacinthus: achates: et amethystus. In quarto

crisolitus onichinus berillus. In singulis sunt etates xij. tribus scripta sunt nomina.

De his lapidibus i. apochalipsi struitur hieronymus celestis: hoc nomen vel specie or-

do virtutum vel diuitiarum indicat. Per quatuor rationales angulos quatuor anu-

li aurei habentes se in suphumerali alios quatuor: ut anul⁹ et anul⁹ veniat.

et sibi vitiis copulent hyacinthinis. De autem magnitudo et pondus lapidum

et precedenti communia sunt aaron et filij eius

et christo et nobis: hec autem soli deo et vero sacerdo-

ti pueniunt vestitus potestatem: et vestitus immortalitatem

eos vestitus pontificis: subucula li-

et ut lumbi in veritate stringantur et turpitudine pec-

torum celetur.

ne accingens eum baltheo. At indu-

et hec est propria pontificis: et significat sublimi-

tem rationem patere perfectam: et hoc posuit super illu-

ppondit. In plerisque yponidem: alias ypoditum:

et cingit illi huiusmodi yponidis et astringit illuz

ens eum tunica hyacinthina desuper

flamina rumpat: auro ligati sunt et inclusi. Atene quod et auro sunt: quod ob pul-

critudinem fistulis aureis tegantur: et huiusmodi in rōali super duos annulos maiores quod

vincinis aureis suphumeralis necluntur: et deorsum duos alios. Huiusmodi per tergum in

suphumerali per pectus et stomachum ex utroque latere erant annuli aurei: quod cum rōa-

lis aureis annulis coniungebantur: ut rationale superhumerali coniungeretur: et

una textura videntibus putaretur.

Octava est lamina aurea in qua scriptum est nomen domini quatuor hebraicis literis

ioth-be-vau-eth: quod apud illos ineffabile dicitur

et per pileolum lineum omnium commune sacerdotum in

pontifice addit: ut vitta hyacinthina astringa-

tur in fronte: toramque pontificis pulcritudinem dei nomen coronet et per

regat.

Dala autem punica et tintinnabula in inferi-

oribus posita fulgura demonstrant et tonitrua: vel terram et aquam et omnia

elementa inter se personant.

et sic sibi perplexa ut sint in singulis omnia.

Dico. Hebraice quatuor colores ad quatuor elementa referuntur ex quibus vniuersa

habentur. Huiusmodi rōe deputantur: quod et tria gignit. Purpurea maris: quod eius coelestis

tingit. Hyacinthina aeri per similitudinem coloris. Locum quod hebraice thorach: i. xmi-

cul⁹ igni et aetheri. Peristum ei est commemoratio: ut pontifex creatoris non solum per

istum sed per toto mundo rogetur quod et terra et aqua et aere et igne consistat. Huiusmodi omni sunt

elementa. Huiusmodi primū lineum est vestimentum: terra significat. Secundum hyacinthi-

nū: aere demonstrat quod de terrenis paulatim ad excelsa suscitatur: et vestitus hya-

cinthina a capite vsque ad talos veniens indicat aere dicitur vsque ad terram susci-

pi supradicti colores auro intexti sunt id figurare uolunt quod vitalis calor: et

diuini sensus pronidentia penetrat vniuersa.

Orig. In exodo vbi de sacerdotibus mandata vestitus inuenio octo esse species

quod pontifici preparantur: huiusmodi in modo septem octaua est emissio est: quod est campestre:

vel ut alibi legitur: huiusmodi linea. Sed forte quod huiusmodi indumentum indicium est ca-

stitutis quod femora operiuntur: vel renes astringuntur: non semper in illis sacerdotibus

hebraeis erat astringitur: aliquid ei de posteritate generis indulget. Sed si sacerdo-

tibus ecclesie aliud video sacramentum. Possunt ei in ecclesia filios generare. Vni-

uersi mei quos iter parturio. Et alibi: Huiusmodi in christo ihesu per euangelium

ego vos genui. In huiusmodi generatibus aliquid huiusmodi vtuntur et abstinent cum se

videt in auditoribus fructus huiusmodi non posse in quibus semen paret: nec sobole face-

ret. Huiusmodi incapaces videtur: aut simulatos et hypocritas imponunt campestre

vtuntur huiusmodi: ne semper vtuntur canibus: et margaritis ponantur ante porcos.

Et induens eum tunicam. Induit tunica et pascit sonum et vestitum cum ypo-

ditis. Incarnatio christi requiritur. Potest ei huiusmodi suscepit corpus: et aiam: tani-

cam terrenam appellauit: quod et terra est ypoditis celestis: quod ypoditis poderis est.

Et hyacinthinas quod est color celestis: vti quod est suscepit: vti quod saluauit

Dico. In tunica hyacinthina mala punica et tintinnabula: quod tanta tēdit

et pontificis scilicet ut gressus eius et motus omnia uocalia sint: et vti quod mēte pce-

pit habitu resonet quod quod agit quod loquitur doctrina sit. Hinc tintinnabula

coloribus diuisis gemis floribus: huiusmodi nec ecclesie ingreditur nec pontifex est.

Humeralis imposuit. Imponit moyses pontifici suphumeralis quod est

humero et circumducit vestitus ornatus: humeri autem laboris et operis indicia

sunt. Vnde ergo pontificem esse in opibus ornatum. Non enim sufficit sola sci-

entia: sed qui fecerit et docuerit magnus vocabitur.

Dico. Suphumeralis et duos lapides smaragdinos vel onichinos quod

desuper humeros tegunt: interpretantur duo emulpi: quorum aliud super terram

aliud sub terra vel sole et luna qui desuper nituntur.

Dico. Duo lapides in suphumerali christi et ecclesie: duodecim apostolorum quod

ad predicandum missi sunt nomina pascit. Vel littera et spiritus in quibus omnia le-

gis mysteria: a dextris spiritus a sinistris littera. Per litteras ad verba: per ver-

ba venimus ad sensum. Pulcher ordo ipso habitu sacramenta significat: in hu-

meris opera: in pectore ratio. Vnde in pectusculum comedunt sacerdotes.

Et astringens cingulo. Dico. Cingit eum huiusmodi factura humeralis. Huius-

modi super dixerat autem eum zona super tunica: quod est illud duplex cingulum: astringit

in verbo sit in opere expeditur ad omnia: nichil habet remissum: nichil dissolu-

tu. Accinctus sit animi virtutibus: astringit sit a corporalibus vicibus: nullum aie lapsu

nulluz corporis timeat: vtroque cingulo spiritus vtiat. ut sit scilicet corpe et spiritu. Secundum

factura humeralis cingitur: quod huiusmodi opera sua cingulo virtutis vtiatur.

Aptauit rationale. Dico. Rationale in medio pectus terram

indicat quod in istar punctum cum omnia in se habeat et cunctis vallatur elementis.

nunc vitula pro peccatis populi immolare: et extra castra incedere. Sic enim factum christi sacrificium est ad ablutionem nostrorum peccatorum. Quia autem arietem in holocaustum: quod mundus et crucifixus est: et renuntiatio mundi conuersatio quod est holocaustum ipsum habet doctorem et exemplum: propter quod ait: Qui non accipit crucem et sequitur me non est meus dignus: qui sic non renuntiat mundo sicut ego doceo (hoc est enim sequi eum) non est meus dignus. Quare ergo holocaustum diuidatur per res et intestina vel per alios venter lauentur. Interpretatio holocausti: facta est in principio libri et facta expleuit sufficiens.

Ibi autem partes fieri oblationum dicitur: significans corpus et animam venter offerri: sed etiam in nobis sunt diuisiones: hoc est: caro concupiscit aduersus spiritum: spiritus autem aduersus carnem: sed non in christo. Ideo nec diuisionis mentionem lex fecit: in eo sacrificio offertur autem sacerdos vitula pro peccato: arietem in holocaustum: per quod significatur: quod perfecta conuersatio quod est holocaustum in arietem offertur: hic quippe ducatur per ovis ingrediens tibi et egredientibus: sicut christus est dux perfecte conuersationis: et ideo intrare per se et exire quibus precepit.

Obtulit arietem secundum. Hysteriorum traditionem: et pascha mysticum quod christus celebravit cum discipulis suis: significat aries. Secundum nominatur: quod post agnum in cena immolatum se ipsum obtulit. Unde aaron super caput arietis manus imposuit cum filiis suis: quia communem cenam cum discipulis suis christus celebravit: sed moyses specialiter hoc sacrificium obtulit: quod plus alijs figuram christi expressit qui maxime sacrificium suum fecit.

Tetigit extremum auricule. Si per aaron christum accipimus extremum auricule eius sanguine tactum fuit: quia patri usque ad mortem obdixit. Si sacerdotes ecclesie aures eorum tangende sunt pollicesque manuum et pedum: ut eminentia actionum et gressuum domino consecrentur.

Tetigit extremum. Quis sit huius sacrificii effectus: vinctio aurium et manuum pedumque demonstrat: propter obedientiam quippe nostram: actionesque bonas: et conuersationem celebrat: ut inobedientia ad se carentes: vniuersi obedientiam consequamur.

Manus dextre. Et in bona actione confortemur. Confortant enim qui vngunt: destruant qui non vngunt. Ibi enim vinctio non fuit sanguinis immolati: putiebat egiptus: sed per aaron: et postea filij eius vngebant sanguine: quod christus prius sanguine accepit in cena: deinde discipulis dedit.

Fudit super al. Cum enim bibit: et apostolis dedit bibere: intelligibilem sanguinem super altare: corpus suum fudit. Ecclesia autem est corpus christi. Unde marcus. Et sumens gratias agens benedixit eis: et biberunt et eo omnes: dixit eis: hic est sanguis meus novi testamenti: qui pro multis effundetur.

Adipem vero. Quid hoc significet in salutari sacrificio: vel pacifici totum dictum est: hoc vero pro cauda lumbum: pro intestinis ventriculorum: pro reticulo iecoris pinnam epatis ediderunt: non frustra autem etiam nunc in arietem commemorantur.

Canistro. Lex. Canistrum consummationis: quod est lingua domini

filij eius manus suas: immolauit eum: et fudit sanguinem eius per circuitum altaris. Ipsumque arietem in frustra concidens: caput eius et arripit: et adipem adoleuit igni: lotus prius intestinis et pedibus. Totumque simul

arietem incendit super altare: eo quod esset holocaustum suauissimi odoris domino: sicut preceperat ei. Obtulit

et arietem secundum in consecratione sacerdotum: posueruntque super caput eius aaron et filij eius manus suas. Quem

cum immolasset moyses: sumens de sanguine tetigit extremum auricule dextre aaron et pollicem manum eius

dextre: similiter et pedis. Obtulit et filios aaron. Unumque de sanguine arietis immolari tetigit extremum

auricule singulorum dextre: et pollices manus ac pedis dextri: reliqua fudit super altare per circuitum. Adipem vero et caudam omnemque

que preceptam perfectamque doctrinam introduxit. Non enim venit solvere legem: sed adimplere: hoc bene canistrum dicitur: propter textum doctrinam eius cum multa in parabolis dixerat. Erat autem et ferculum et mensa totius doctrinæ. Recte ergo de canistro consummationis mysticum panem proponit.

Panem. Apostolicam doctrinam legalemque et prophetiam. Lex enim et prophetæ et apostoli memoriam eius faciunt: lex enim dicit: Sic est panis quem dedit nobis dominus: propheta autem

et legalis doctrina ministerium autem quod apostolica. Unde paulus. Pro fuit deus in ecclesia primum apostolos: deinde prophetas: apostoli autem legis et prophetarum inducunt testimonium per quod eis collata et lagana sunt subiecta.

Et armum dextre. Regi. Sacerdos et precepto armum dextrum et separatim iubet accipere: ut non solum sit opatio eius utilis: sed etiam singularis: nec in maius timore recta faciat.

Et bene opantes subditos sicut ordinis honore: quod virtute transcendat. Qui rectu sculit quoque cum armu tribuitur: ut quod de sacrificio precepit sumere: de semetipso discat immolare: ut non solum pectore quod recta sunt cogitet: sed etiam operis ad sublimis operis armo inuitet. Nulla plentis vite prospera appetat: et nulla aduersa pertimescat: blandimenta inmundi respectu intimi terroris respiciat: terrores autem considerato in ternis dulcedinis blandimento preternat: quod in sequentibus moyses dicit.

Tulitque pectus. Aug. Superius quod generaliter preceperat. Si sacerdos peccasset ipsum sacerdotem vinctum et consummatum: i. summum ista in illis offerre. Quia autem moyses offert: et accipit pectusculum impositis dicitur: quod inde ponebat ad eum sicut memorantur de sacrificio salutaris. Cum ergo videat ab aaron summum precepisse sacerdotibus: sed moyses sacerdos non fuit. Quomodo ista fecit: si autem fuit: quomodo summum sacerdotum ab aaron incepit. Psalmus tamen in quo dictum est. Moyses et aaron in sacerdotibus eius: affirmat eum sacerdotem fuisse: vestem tamen sacerdotalem que magnum continet sacramentum: aaron iubetur accipere: et successores eius antequam aliquid de sanctificationis et ordinis sacerdotibus preceptum: quoniam moyses ascendente in montem inuentur non ascendere sacerdotem: filij aaron non qui iam erant: sed qui futuri erant. Ambo ergo tunc summum sacerdotem erat moyses et aaron: an potius moyses: aaron sub illo: an et ipse summus propter vestem pontificalem: ille vero propter excellentius ministerium. a principio enim dicit. Ipse tibi quod ad populum: tu illi quod ad deum.

Assumensque vnguentum. Aug. Queritur post mortem moysi quis vngent sacerdotem: qui defuncto tamen succedebat: an qui iam vinctus erat inter secundos sacerdotem. Idem enim oleum summum et secundum sacerdotem. Vestem sumebat tantum ille pontifex cuius summus apparbat: et ita est vtriusque ipse sumebat: an et alius induebat: sicut post mortem aaron moyses filium fratris sui. Si ergo ab illo vestiebatur: nunquid a secundo summus. Talis enim erat vestis: ut ab alio necesse fuit indui: an sic induebat prius: ut postea: aliquando eas ponebat et resumebat. Poterat quod secundum vestire obsequendo non excellendo.

Assumensque vnguentum. Aug. Queritur post mortem moysi quis vngent sacerdotem: qui defuncto tamen succedebat: an qui iam vinctus erat inter secundos sacerdotem. Idem enim oleum summum et secundum sacerdotem. Vestem sumebat tantum ille pontifex cuius summus apparbat: et ita est vtriusque ipse sumebat: an et alius induebat: sicut post mortem aaron moyses filium fratris sui. Si ergo ab illo vestiebatur: nunquid a secundo summus. Talis enim erat vestis: ut ab alio necesse fuit indui: an sic induebat prius: ut postea: aliquando eas ponebat et resumebat. Poterat quod secundum vestire obsequendo non excellendo.

Assumensque vnguentum. Aug. Queritur post mortem moysi quis vngent sacerdotem: qui defuncto tamen succedebat: an qui iam vinctus erat inter secundos sacerdotem. Idem enim oleum summum et secundum sacerdotem. Vestem sumebat tantum ille pontifex cuius summus apparbat: et ita est vtriusque ipse sumebat: an et alius induebat: sicut post mortem aaron moyses filium fratris sui. Si ergo ab illo vestiebatur: nunquid a secundo summus. Talis enim erat vestis: ut ab alio necesse fuit indui: an sic induebat prius: ut postea: aliquando eas ponebat et resumebat. Poterat quod secundum vestire obsequendo non excellendo.

Assumensque vnguentum. Aug. Queritur post mortem moysi quis vngent sacerdotem: qui defuncto tamen succedebat: an qui iam vinctus erat inter secundos sacerdotem. Idem enim oleum summum et secundum sacerdotem. Vestem sumebat tantum ille pontifex cuius summus apparbat: et ita est vtriusque ipse sumebat: an et alius induebat: sicut post mortem aaron moyses filium fratris sui. Si ergo ab illo vestiebatur: nunquid a secundo summus. Talis enim erat vestis: ut ab alio necesse fuit indui: an sic induebat prius: ut postea: aliquando eas ponebat et resumebat. Poterat quod secundum vestire obsequendo non excellendo.

Assumensque vnguentum. Aug. Queritur post mortem moysi quis vngent sacerdotem: qui defuncto tamen succedebat: an qui iam vinctus erat inter secundos sacerdotem. Idem enim oleum summum et secundum sacerdotem. Vestem sumebat tantum ille pontifex cuius summus apparbat: et ita est vtriusque ipse sumebat: an et alius induebat: sicut post mortem aaron moyses filium fratris sui. Si ergo ab illo vestiebatur: nunquid a secundo summus. Talis enim erat vestis: ut ab alio necesse fuit indui: an sic induebat prius: ut postea: aliquando eas ponebat et resumebat. Poterat quod secundum vestire obsequendo non excellendo.

Assumensque vnguentum. Aug. Queritur post mortem moysi quis vngent sacerdotem: qui defuncto tamen succedebat: an qui iam vinctus erat inter secundos sacerdotem. Idem enim oleum summum et secundum sacerdotem. Vestem sumebat tantum ille pontifex cuius summus apparbat: et ita est vtriusque ipse sumebat: an et alius induebat: sicut post mortem aaron moyses filium fratris sui. Si ergo ab illo vestiebatur: nunquid a secundo summus. Talis enim erat vestis: ut ab alio necesse fuit indui: an sic induebat prius: ut postea: aliquando eas ponebat et resumebat. Poterat quod secundum vestire obsequendo non excellendo.

Assumensque vnguentum. Aug. Queritur post mortem moysi quis vngent sacerdotem: qui defuncto tamen succedebat: an qui iam vinctus erat inter secundos sacerdotem. Idem enim oleum summum et secundum sacerdotem. Vestem sumebat tantum ille pontifex cuius summus apparbat: et ita est vtriusque ipse sumebat: an et alius induebat: sicut post mortem aaron moyses filium fratris sui. Si ergo ab illo vestiebatur: nunquid a secundo summus. Talis enim erat vestis: ut ab alio necesse fuit indui: an sic induebat prius: ut postea: aliquando eas ponebat et resumebat. Poterat quod secundum vestire obsequendo non excellendo.

Assumensque vnguentum. Aug. Queritur post mortem moysi quis vngent sacerdotem: qui defuncto tamen succedebat: an qui iam vinctus erat inter secundos sacerdotem. Idem enim oleum summum et secundum sacerdotem. Vestem sumebat tantum ille pontifex cuius summus apparbat: et ita est vtriusque ipse sumebat: an et alius induebat: sicut post mortem aaron moyses filium fratris sui. Si ergo ab illo vestiebatur: nunquid a secundo summus. Talis enim erat vestis: ut ab alio necesse fuit indui: an sic induebat prius: ut postea: aliquando eas ponebat et resumebat. Poterat quod secundum vestire obsequendo non excellendo.

Assumensque vnguentum. Aug. Queritur post mortem moysi quis vngent sacerdotem: qui defuncto tamen succedebat: an qui iam vinctus erat inter secundos sacerdotem. Idem enim oleum summum et secundum sacerdotem. Vestem sumebat tantum ille pontifex cuius summus apparbat: et ita est vtriusque ipse sumebat: an et alius induebat: sicut post mortem aaron moyses filium fratris sui. Si ergo ab illo vestiebatur: nunquid a secundo summus. Talis enim erat vestis: ut ab alio necesse fuit indui: an sic induebat prius: ut postea: aliquando eas ponebat et resumebat. Poterat quod secundum vestire obsequendo non excellendo.

Assumensque vnguentum. Aug. Queritur post mortem moysi quis vngent sacerdotem: qui defuncto tamen succedebat: an qui iam vinctus erat inter secundos sacerdotem. Idem enim oleum summum et secundum sacerdotem. Vestem sumebat tantum ille pontifex cuius summus apparbat: et ita est vtriusque ipse sumebat: an et alius induebat: sicut post mortem aaron moyses filium fratris sui. Si ergo ab illo vestiebatur: nunquid a secundo summus. Talis enim erat vestis: ut ab alio necesse fuit indui: an sic induebat prius: ut postea: aliquando eas ponebat et resumebat. Poterat quod secundum vestire obsequendo non excellendo.

Assumensque vnguentum. Aug. Queritur post mortem moysi quis vngent sacerdotem: qui defuncto tamen succedebat: an qui iam vinctus erat inter secundos sacerdotem. Idem enim oleum summum et secundum sacerdotem. Vestem sumebat tantum ille pontifex cuius summus apparbat: et ita est vtriusque ipse sumebat: an et alius induebat: sicut post mortem aaron moyses filium fratris sui. Si ergo ab illo vestiebatur: nunquid a secundo summus. Talis enim erat vestis: ut ab alio necesse fuit indui: an sic induebat prius: ut postea: aliquando eas ponebat et resumebat. Poterat quod secundum vestire obsequendo non excellendo.

Assumensque vnguentum. Aug. Queritur post mortem moysi quis vngent sacerdotem: qui defuncto tamen succedebat: an qui iam vinctus erat inter secundos sacerdotem. Idem enim oleum summum et secundum sacerdotem. Vestem sumebat tantum ille pontifex cuius summus apparbat: et ita est vtriusque ipse sumebat: an et alius induebat: sicut post mortem aaron moyses filium fratris sui. Si ergo ab illo vestiebatur: nunquid a secundo summus. Talis enim erat vestis: ut ab alio necesse fuit indui: an sic induebat prius: ut postea: aliquando eas ponebat et resumebat. Poterat quod secundum vestire obsequendo non excellendo.

Assumensque vnguentum. Aug. Queritur post mortem moysi quis vngent sacerdotem: qui defuncto tamen succedebat: an qui iam vinctus erat inter secundos sacerdotem. Idem enim oleum summum et secundum sacerdotem. Vestem sumebat tantum ille pontifex cuius summus apparbat: et ita est vtriusque ipse sumebat: an et alius induebat: sicut post mortem aaron moyses filium fratris sui. Si ergo ab illo vestiebatur: nunquid a secundo summus. Talis enim erat vestis: ut ab alio necesse fuit indui: an sic induebat prius: ut postea: aliquando eas ponebat et resumebat. Poterat quod secundum vestire obsequendo non excellendo.

Assumensque vnguentum. Aug. Queritur post mortem moysi quis vngent sacerdotem: qui defuncto tamen succedebat: an qui iam vinctus erat inter secundos sacerdotem. Idem enim oleum summum et secundum sacerdotem. Vestem sumebat tantum ille pontifex cuius summus apparbat: et ita est vtriusque ipse sumebat: an et alius induebat: sicut post mortem aaron moyses filium fratris sui. Si ergo ab illo vestiebatur: nunquid a secundo summus. Talis enim erat vestis: ut ab alio necesse fuit indui: an sic induebat prius: ut postea: aliquando eas ponebat et resumebat. Poterat quod secundum vestire obsequendo non excellendo.

Assumensque vnguentum. Aug. Queritur post mortem moysi quis vngent sacerdotem: qui defuncto tamen succedebat: an qui iam vinctus erat inter secundos sacerdotem. Idem enim oleum summum et secundum sacerdotem. Vestem sumebat tantum ille pontifex cuius summus apparbat: et ita est vtriusque ipse sumebat: an et alius induebat: sicut post mortem aaron moyses filium fratris sui. Si ergo ab illo vestiebatur: nunquid a secundo summus. Talis enim erat vestis: ut ab alio necesse fuit indui: an sic induebat prius: ut postea: aliquando eas ponebat et resumebat. Poterat quod secundum vestire obsequendo non excellendo.

Assumensque vnguentum. Aug. Queritur post mortem moysi quis vngent sacerdotem: qui defuncto tamen succedebat: an qui iam vinctus erat inter secundos sacerdotem. Idem enim oleum summum et secundum sacerdotem. Vestem sumebat tantum ille pontifex cuius summus apparbat: et ita est vtriusque ipse sumebat: an et alius induebat: sicut post mortem aaron moyses filium fratris sui. Si ergo ab illo vestiebatur: nunquid a secundo summus. Talis enim erat vestis: ut ab alio necesse fuit indui: an sic induebat prius: ut postea: aliquando eas ponebat et resumebat. Poterat quod secundum vestire obsequendo non excellendo.

Assumensque vnguentum. Aug. Queritur post mortem moysi quis vngent sacerdotem: qui defuncto tamen succedebat: an qui iam vinctus erat inter secundos sacerdotem. Idem enim oleum summum et secundum sacerdotem. Vestem sumebat tantum ille pontifex cuius summus apparbat: et ita est vtriusque ipse sumebat: an et alius induebat: sicut post mortem aaron moyses filium fratris sui. Si ergo ab illo vestiebatur: nunquid a secundo summus. Talis enim erat vestis: ut ab alio necesse fuit indui: an sic induebat prius: ut postea: aliquando eas ponebat et resumebat. Poterat quod secundum vestire obsequendo non excellendo.

Asperit super altare. Quoniam in nobis sunt bona ad eum tan-
quam caput nostrum reducenda sunt. Unde pro eis ego sanctifico meipsum: ut
sint et ipsi sanctificati in veritate. **Apte igitur sanctificatione** passionem suam di-
xit: quae sanctificatio datur nobis.

Et super filios. Aug. Non apparebat quis filiorum summo sa-
cerdoti succederet: non enim primogenitum vel maiorem diffinit scriptura: ni-
si aliquo diuino indicio fiebat. Quis ex contentione venisse videatur: ut
postea plures fieret sa-
cerdotes summi: quod co-
tendentibus excellentio-
ribus litiis finiendus cau-
sa pluribus honor ipse
tribuebatur.

Ibi comedite
eas panes. **Ar-**
nes cum panibus come-
di precepit: ut intelli-
gamus corpus christi
qui caro est et panis qui
de celo descendit hoc in
ecclesia tantum debere
celebrari.

Quidquid autem
est. Hoc videmus in ec-
clesia fieri: et quae in co-
sumpta remanserint ig-
nibus tradi. Quod dicit
autem quotquot die-
bus in consumpta re-
manerint: ut semper si
remanerint tradantur
igni: innuens ut si a co-
mestione sacrificii defi-
cimus: nec perferantur
valenimus: vitia ea quae
videmus ipsum corpus
domini sunt: non tamen
relinquamus: sed igni
tradamus ut comedat
spiritus sanctus quod non
possumus. Comedit au-
tem cum cogitamus ei
possibilia esse quae non
possumus.

De ostio. Mo-
significat quia toto
tempore presentis vite
non est de tabernaculo
recedendum: sed dei seruitio insistendum.

Aug. Ad ostium tabernaculi testimonij sedebitis septem diebus die ac
nocte ne moriamini. Rotanda est locutio scripturarum quae sessionem pro
habitatione et commoratione ponit. Non enim quia dictus est de semet ipso
sederet in hierusalem annos tres. Ideo putandum est per totum illud tem-
pus in sella sedisse et non surrexisse. hinc et sedes dicuntur ubi commoratio
neque habent homines: habitatio quippe hoc nomen accepit.

Septem enim diebus. **Esai.** Quinquagesima septenario in se mul-
tiplicato vno adiecto perficitur. Unde lucas ait: Quibus et prebuit seipsum
vnum post passionem suam in multis argumentis apprensus eis et loquens
de regno dei: et conuolens precepit eis ab hierosolymis ne discederent etc. vi-
de quomodo consecrabat vel perficiebat eos apprensus et docens de regno
dei et conuolens. Dicens autem ab hierosolymis non discedere: non permittit
ianuam tabernaculi egredi: non permittit predicare: donec accipiant promis-
sionem sancti spiritus quinquagesimo die. Quo impleto petrus mox predi-
cavit: et addantur fidei anime circiter tria milia. Illi autem per singula manda-
tum custodierunt: et quod sequitur complerunt observantes custodias domini etc.

Feceruntque aaron et filii etc. Aaron coniungitur filiis: nec exit de ia-
nuis tabernaculi. Ipse enim erat predicandus: et in eis predicaturus: sicut ipse
consecrat: et in membris consecratur.

Acto autem etc. Octava dies post dedicationem significat diem
pentecostes quo spiritus sanctus aduenit. Septem vero a dedicati-
one dies innuunt septies septem dies qui fuerunt a resurrectione
vltis ad pentecosten. scilicet addito quasi octavo ipso die pentecostes.

Pentecoste quae contigit die resurrectionis quae gerit figuram futuri et sum-

mationis seculi presentis: qui septem voluitur diebus oportebat enim ut eadem die
adueniret spiritus: quo resurrexit Christus: tunc ait vocari aaron et filios eius: et
maiores natu: tunc enim conuocatum est ecclesie spectaculum: in qua est aaron
et christus et filii eius qui aliter sunt conuersationis: et ideo sacerdotij ministri
et maiores natu: et plerique ex his enim corpus ecclesie consistit.

Tolle de armento vitulum etc. Accipit aaron vitulum in holocaustum
et arietem: et offert domino: tunc enim Christus sacrificium suum notificauit. cum spiritus adueni-

ens partibus medos et
lamitas et omni gentium
primitias ad apostolo-
rum cenaculum collegit.

Vitulum offert aar-
et arietem: quoniam doctores
ecclesie mysteria passi-
onis annunciant: et pro
salute humani generis
celebrata insinuant.

Tollite hyrcum.
Hyrcum obtulerunt apo-
stoli die pentecostes: quoniam
penitentiam annun-
tians inquit conuertit
mini et agite penitentiam.

Aug. Accipite hyr-
cum ex capris vnum: pro
peccato: et arietem et vi-
tulum et agnum anniculorum
in holocaustis sine ma-
cula: et vitulum a bobus
et arietem in sacrificium
salutaris ante dominum
et similia conspersam
oleo: quoniam hodie vi-
debitur dominus in vo-
bis. Quattuor genera
sacrificiorum de anima/
libus supra comenda-
uit: holocaustum: pro
peccato: salutaris: et co-
summationis: sed con-
summationis sacrifici-
um ad sanctificationem
sacerdotis pertinet: re-
liqua tria hic proprium
tur offerri. Et dicitur
senioribus israel: ut p-
tineant ad vniuersum
populum. Sed sacrifi-

maculo observantes custodias domi-
ni moriamini. Sic enim michi pre-
ceptum est. Fecerunt aaron et filii eius
cuncta quae locutus est dominus per ma-
num moysi.

Acto autem
octauo die vocauit mo-
yses aaron et filios eius ac maiores
natu israel: dixitque ad aaron: Tol-

le de armento vitulum: pro peccato
et arietem in holocaustis: et vitulum
et agnum anniculorum: et sine

macula in holocaustum: et arietem
pro pacificis: et immolate eos

cum pro peccato habet hic tria pecora: hircum: arietem: et vitulum. Ad ho-
locaustum pertinet agnus. Ad sacrificium salutaris vitulus et aries. Non
est igitur sic distinguendum: ut pro peccato non intelligatur nisi hyrcus.
Tria vero in holocaustum: aries: vitulus: et agnus: sed potius tria prima: pro
peccato: hircus: aries: vitulus: et agnus in holocaustum: quia superius: pro pec-
cato principis hyrcum iussit offerri: et pro peccato cuiusque proprio cum peccat
ante dominum faciendo vnum ex his quae non oportet fieri arietem: pro pec-
cato vniuersae synagoga vitulum. Oportet ergo ut cum senatui loquatur quod
vniuersus populus offerre debeat: et hyrcus intreatur offerri: propter princi-
pes: et aries propter proprium cuiusque peccatum: et vitulus propter peccatum
synagoga vniuersae: quod sit salicet communi voluntate omnium. Quod vero in sa-
crificio salutaris vitulum et arietem: offerri iubet quae precipua sunt. Pre-
cipua autem de sacrificijs salutaris unde libet iussit offerri: sine macula: si
ue fignam: dum tamen non nisi de omnibus et capris offerrentur. Si quoniam
quare duo precepit: vitulum et arietem: difficile est inuenire: nisi forte vitulum
voluit sacrificium salutaris vniuersi populi: arietem vero pro vno quoque:
tanquam per singulos quibusque. Videt superius duo genera salutaris sacrificij
cepisse: vnum quod velut vniuersorum nomine appellauit salutaris sacrificium.
Alterum ubi dixit: si quisque obtulerit sacrificium salutaris sui. Ibi differ-
entiam reperimus: quod in illo quod appellauit salutaris: non dixit adipez pectusculi
offerenda domino: pectusculum quoque et brachium dextrarum danda sacerdoti: sicut
in illo quod dixit salutaris sui: quod pro populo vniuerso obtulit sacrificium sa-
lutaris. Nec deum est salutaris sui: quod forte intelligit priuatum singulorum: non
publicum vniuersorum. Moyses enim obtulit sacrificium salutaris: nec dictum est sa-
lutaris sui: quod pro populo vniuerso obtulit. Ibi autem vniuersi: ibi et singuli: si non peruenit

edicabant. qz de ostio tabernaculi nō eribāt donec induerent virtute et al
toz in semetipfis hęc agebāt: qz doceret ecclesiā meditari nō cessabant.

Et tendens manū zc. Aug. Ad altare stans deserviebat. Inde ergo
descendit vbi stabat. Altare vero tribu cubitis altū erat. nec gradū habebat.
qz de veneratione ne reuelarent virilia. qd vtiqz fieret si pars altaris grad⁹ e
set. i. si cōpac⁹ ad haberet. Vñ em̄ esset altare cū gradu: s qz altaris altitu
do tanta est. qz nisi sacerdos sup aliquid stet. ministrare apte nō pōt. Intelli
gendū est qz ad horam
ministratōnis impone
bat z auferebat qd nō
erat ps altaris. nec cō
tra pceptū dñi erat. q
ibi gradus prohibuit
esse.

Sicqz cōpletis
zc. Ali. Evidet oēm
figurā ecclesię vult ex
ponere. Vñ dī qz bis
expletis descendit. qua
li expositis sacrificijs d
scēdit de cathedra ma
gisterij: sicut solent fa
cere sacerdotes. quibz
veri aaron figura cre
dita est. Et orādo ma
nus ad celum levavit.
Vñ paul⁹: Volo vi
ros orare in oīni loco
levantes puras manus.
Tendens ergo sine le
vans man⁹ benedixit
illos. qz p orationē sa
cerdotes populo bene
dicant: s vnde benedi
ctionem pstant. seque
tia demonstrant. In
gressi aut moyses z aa
ron zc. Quia de intel
ligibili tabernaculo. i.
de celo benedixit sacer
dotes. dicentes cū pau
lo: Benedict⁹ deus. z
pater dñi nostri ihesu
christi q benedixit nos
in benedictione. s. in celestibz in xpo. Pñs quoqz quinqz panes vel septem
benedices ad celū respexit. Notandū aut q nō solus aaron: s cū moyses te
nedicit. Sacerdotes em̄ nō pnia virtute benedicūt. s qz figurā xpi gerunt
z per eum qui in ipfis est benedictionis plenitudinē tribuūt. nec solū is qui
sacerdotiū sortitus est. s quicūqz xpm in se ipso habet. z ei⁹ genit figurā. per
cōfigurationē bonā quēadmodū moyses ydone⁹ est: vñ pster benedictionē.

Ingressi aut. Premisit ingressi. z subdidit egressi: qz sacerdos ingre
dit tabernaculū. qñ. p se z pro populo orat: vel diuine cōtemplationi vacat.
Egrede⁹ cū docet vel benedicit populo. cū ad conscientia redit persequēdo
sepe forte in predicatione offenderit.

Apparuitqz gloria dñi zc. In specie ignis sicut in die pentecostes
Vñ subdit: Et egressus est ignis a dño. Vnde lucas. Apparuerūt illis di
lignite lingue tanqz ignis.

Qui simile lucas ait: facta aut hac voce puenit
multitudo. z mente pfusa est. nō solū puenit: s expanit. Vnde hic sequitur
Obstupescunt aut z mirabant zc.

Qui erat super al. zc. Innuit qz necesse sit pdicta sacrificia z eorum
expositiones supponere intelligibili altari corporis xpi. vt illic suspiret nostra
imitatio. z tūc nutrimenta intelligibilibz ignis. i. spū sancti aderūt: z quo di
ctum est. domin⁹ deus noster ignis psumens est.

Arreptisqz nadab zc. Aug. Exiit a dño igne mortui sunt filij aa
ron: qz ausi sunt adhibito igne alieno incensum ponere dño. qd nō licebat.
qz igne diuinitus in altari accenso z deinceps custodito. oia erāt accenden
da. q in tabernaculo accendi oportebat. Mortui ergo illis ait moyses: hoc
est qd dixit dñs zc. Appropinquāt dño q in tabernaculo fungunt sacerdotio
Sacrificat aut in eis dñs z vindicādo. vt sciat qz min⁹ alijs pareat si illia
nō parit. fm̄ illud: Si iust⁹ vir salu⁹ erit. peccator z impi⁹ vbi parebunt.
Vel pot⁹ fm̄ illud: Qui pl⁹ dat pl⁹ ab eo exigit. Et illud seru⁹ qui cogno
uit voluntatē dñi sui. z nō facit: vapulabit multis. Et exiguū concedet mi

sercordia: potentes aut potentiora tormenta patientur.

Arreptisqz zc. Alieni ignē offerūt. qui traditione dei contempta. ali
enas doctrinas appetūt: z magisteria humane institutōis inducūt. Quibz
dicit: Reijcitis mandatū dei. ppter traditionē vestrā. Vñ quoqz alienus
accendit. qz corpore vel seculari cupiditatis ignē in sacrario cordis nutries
audet altari dñi appropinquare. q nō recipiūt accensionē. nisi illius ignis
quē dñs venit mittere in terram. qui semp nos accendit: vt sensibz illumine
mur: ne vicijz flagre
mus.

Ali. hic eos q alie

na docet. q in spiritibz
blasphemāt. q in inspira
tam ab eo scripturam
prauē interpretant. igne
inuisibili puniri intelli
git. Vñ filij aarō di
cunt: doctoz. s. habent
tes habitū: z mentien
tes spiritale magisteri
um. Vñ z linguz eoz
ignis dicitur: qz in
specie igneaz linguz
spūs aduenit. Vñ imia
ma arietē z thuribulis
vel ignibz linguz su
perponit. legalia. s. z p
phetica dogmata. de
quibz dicit: odor vi
gentoz tuoz sup oia
aromata. S ignē ali
enū offerūt. qz non fm̄
intentionē z virtutem
spūs interpretant. Hic
egredie⁹ ignis a dño
nō q sacrificia incēdat
q dicat dñi gloria: sed
pnalis. Vñ qz enim
habet ecclesia. hic ad
illuminationē insto: z
pfectionē sacrificioz
illū ad pñā impioz.
Quē blasphemātibz
sacerdotes inducūt s
ministratōne spiritus

(qui in eis requiescit) succedentes. sicut paul⁹ hymenēū punit z alexandraz
aliēna docēs. Coraz dño videt. s. taliter damnant. ne exemplo suo alijs
pbeant causam mortis. Corā domino. res miranda vbi debuerant vinere
ibi moriuntur. qz. s. male interpretantes diuinas scripturas inde subiacēt ma
ledictioni: vnde vitam poterāt promereri.

Doc est qd locut⁹ est d. Vñ dixit dñs moysi descendēs cōtestare
ipm. ne forte appropinquet ad deū. z cadat ex eis multitudo. Et sacerdotes
q appropinquāt dño. sanctificent. ne forte recedat ab eis. Popul⁹ nō app
pinquat: qz vim ptemplatōis nō portat. Sacerdotes appropinquātes san
ctificari intentur: vt digni fiāt videre z ptemplari. Vñ paul⁹: Sequimini
pacē cū oibz. z sanctimoniam sine qua nemo videbit deū.

Aug. Alia littera. Doc est qd dixit domin⁹. Vñ eis q michi appropin
quant sanctificatoz. q. i. in tabernaculo sacerdotio fungebant. Sanctificat⁹
etiā vindicādo. vt binc sciet qz min⁹ parcat alijs: si illis nō parat fm̄ illud:
Si vir iust⁹ saluabit. impi⁹ z peccator vbi parebūt. vel fm̄ illud: Qui plus
dat. plus exigitur ab eo. Senu⁹ q cognouit voluntatē domini z non facit
vapulabit multis. vbi aut dñs hoc supra dixit. nō inuenit sed in exodo dicit
moyses dño. tu dixisti. Scio te p oībz. qd inuenitur nō antea sed postea
dixisse. Sed qz mendaciter nunqz moyses hoc diceret. intelligitur etiā ante
dixisse: qñis scriptū nō fuerit. Vñ apparet nō oia scripta esse q dñs locut⁹
est eis. p quos nobis scripturam dedit.

Vocatis aut zc. Misabel dei attractatio. Elisaphan dei illuminatio
vel dei speculū. bis iure papiē vt tollāt nadab z abin extra castra. bi ei san
ctos significant. qui a deo illuminati ipm manibz fidei attractant: z deū pfe
cta fide contemplantur. Vñ bene filij oziel dicuntur. qui significant euāge
lium. Vñ patruelis aaron fuisse dicitur. qz magna cognatio est euāgelij et
legis. euāgelium namqz expositio est legis. filij aut euāgelij hereticos vere
mortuos a castris ecclesię retrudūt.

Vel misadai z elisaphan primus attractatio dei. i. misadai. Elisaphan

interpretatur specula dei mei. Quicunque scit attrahere deum et speculari christi faciem et diuinitatem sicut thomas qui manu contrectans carnem dicebat: deus meus et dominus meus. potest ignem alienigenae doctrine auferre a facie sanctorum. Tunc sacerdotum conuersatio et uita quam sacerdotum induunt habitu. Abscinditur ergo cum sacerdotio a consortio sacerdotum et etiam populi. Unde addit: extra tabernaculum. id est ecclesia populi. Filij patris aaron hunc faciunt Aaron. Id est danid. per quem prophetie intelliguntur. quod christum manifestum faciunt: et quodammodo ignorantibus parantur.

Frater autem prophetie euangelium est. quod enim in euangelio facta sunt a prophetis predicta sunt filij ergo fratris patris aaron. id est euangelij tales efficiunt. Unde iohannes. Si quis uenit ad uos et hanc doctrinam non affert: nolite recipere eum in domum.

Capitulum vestra. Ad litteram. Quia nup fuerant deo consecrati. precipit ut sancta uerimenta non deponant sed pati seruire deo assistant.

Alle. autem. De christo diuisionem personarum faciant. Caput eius christi deus est. Christus autem ex diuinitate constat et humanitate. capitis est. id est diuinitatis thyra humanitas est. qua te cetera facit uelut pilco diuinitas. hoc non est auferenda. nec diuinitas personarum in christo predicanda: sed duarum substantiarum una persona.

Aug. Capitulum vestra. De sanctis cydaries deponant. que sunt tegmina capitis faciebant enim lugentes contra ornatus consuetudinem. Sicut in nostra consuetudine caput quod apertum habetur in luctu operitur. prohibet ergo ne lugeant eos in quorum pena sanctificatus est dominus. commendatus est. id est mor eius. Lugere tamen illos alij permittit. sed hi nunc lugere non debent. non dum completis septem diebus quibus de tabernaculo exiit non erant. Pro test autem uideri. quod illo oleo sanctificati neminem debeat lugere. Unde addit: Fratres vestri et omnis domus israel plangent incendium.

Efficius. Non ignoramus quid cydaries significant. quia omnis uiri caput christus. caput christi deus est. Necessario cydaries christi humanitatem significat. Ostendit ergo que debeant custodire sacerdotes et doctores. id est diuinitatem christi negent. humanitatem non contradicant. quia deus est ex deo. et uerbum ex patre. Hoc est enim cydarium non auferri a capite: sed nec christi dispensationem renuant aut blasphemant. tanquam rumpentes stolam sacerdotalem. Omnes enim qui baptizati sumus: christum induimus. Precipue sacerdotes hoc agant ne moriantur. ne populo iram dei inducant. Micia enim prepositorum subiectis sunt offendiculum. Domus israel. id est omnem ecclesiam plangere iubet incendium. Si enim cuiuslibet perditio ecclesie damnum est: quanto magis sacerdotum. Vos autem non egredimini fores tabernaculi. Superius septem solos dies non egredi de tabernaculo precipit. his creptis octo dies aguntur. hic rursus interminatur ne egrediantur. Non est tamen sibi contrarius: quia alius est iste egressus. Unde addit: ut non moriamini. quod non superius. Quia enim ignem alienigenae doctrine offerentes perierunt. Dicit alij ne creant lannas scientie christi: sed per omnia preceptum eius sequi. ne moriantur. Hoc sacerdotibus precipit: quibus uerbi mysterium spiritus sancti dono creditum est. Unde sequitur: Plebem quippe uinctionis est super uos. de qua iohannes ait: Unctio eius docet nos de omnibus.

Unum et omne. Alii. Vobis nunc hanc legem ecclesia custodit. Regis

osiel patris aaron. ait ad eos: Ite

et tollite fratres uestros et aspectu

sanctuarij: et asportate extra castra.

Non festinamus pergere tulerunt eos

paratos. id est sacrificandi: qui solent heretici sanctuarii habitu ante ferre: sed eiciuntur extra castra ecclesie. cum tunicis lineis. id est simulatione et sicut iacebant uelut lineis tunicis: et eiecerunt foras ut sibi fuerat

impatu. Locutusque est moyses ad

aaron et ad eleazar et ythamar filios

ei. Capitula uestra nolite nudare. et

uestimenta nolite scindere. ne foras

egrediamini fores tabernaculi: alioquin peribitis. Plebem quippe

enim omnino a uino abstinere precepit. sed quando ad tabernaculum testimonij. uel ad altare ascendimus. id est. quando mysterium doctrine celestis cōtingimus. cuius altare figura est: sicut tabernaculum celestium rerum cōtrectationis. Unde paulus thimotheo: uino modico utere propter stomachum et frequentes infirmitates. Qui autem modico utitur tempore mysterij et doctrine a uinolentia et ebrietate abstinet. Sacerdotes quoque idem custodiunt. Unde filijs quoque aaron. id est. sublimiora adeptis traditur hunc man-

datum. Et paulus ephe-
sij similia scribit: No-
lite inebriari uino in quo
est luxuria. Ebrietas
quoque sobrietatem sub-
uertit. mentem peruer-
tit: ut non intelligat quod
agit. Unde ysaias: ve-
qui consurgitis mane
ad ebrietatem. et post
paucos addit: Vinum
in conuiuijs uestris. et
opus domini non re-
spiciatis. Qui autem ope-
ra domini non respici-
unt. quomodo inter san-
cta et prophana et im-
munda et immunda. Dis-
cernunt. uel quomodo ex
hortari et illuminare po-
pulum de scripturis pos-
sunt? cuius mandati au-
toritatem ostendere cu-
piens. dicit hoc teum
locutum fuisse. id est spi-
ritualiter inspirasse.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Unum et omne. Ab his qui statum mentis
deiciunt uel euerunt
abstinere iubetur. quia
do tabernaculi ingre-
diuntur. Nos autem
nunc inebriemur sed
semper mente et corpore
sobrii simus.

Tollite sacrificiū *z. q. pectusculū confidentiā offerentium. et fidem significat. z. brachiū promissē ab eis puerionis actionē z. correctionē cū de sacrificio pacifico seu salutari tractaremus monstratū est. Et quare deputetur aaron z. filijs suis sacrificiū qd remanet de oblatione. hoc est. qd supellex de simila absqz fermēto iuxta altare. Sacrificiū simile qd significat vbiqz doctrinā theologie. sine fermēto vult esse. ne admisceatur exteriori doctrine. Quidēdū quoqz qd partialis est nostra theologia: in celo quippe est plenitudo ei⁹. ideo qd remansit. i. qd superest comedi pcepit: vt ostēdat summā apud eaz esse atqz semari iuxta altare. i. corpus xpi. et eo em nobis ois theologia ministrat. Sed qd remansit de simila aaron erit z. filioz eius. Qd vero de sacrificiū pacifico aaron z. filioz eius. Qd vero de sacrificiū pacifico aaron z. filioz eius. Qd vero de sacrificiū pacifico aaron z. filioz eius.*

Tollite *z. Arcana. i. profunda scriptura. z. sacramēta. q. vulg. nō capūt retinenda ac commendata sunt perfectis iuxta altare. i. iuxta dominicę passionis fidē z. auctoritatem.*

Pectusculum *quod z. q. pectusculū segregationis z. brachiū oblationis comeditis in loco sancto.*

Quāvis *singula nomina data sint: vtrūqz tñ posset dici segregationis: qz sacerdoti segregat. z. vtrūqz oblationis z. de mitionis: qz temitur z. anfert eis pro quibz offert. vt sacerdoti datur. Pectusculū impositōis sane supra legim⁹. z. brachiū oblationis: qz de brachio nichil imponebatur altari. Addeps autē de pectusculo imponebatur altari.*

Inter hec hyrcū *z. q. oīe peccatū p penitentiā delet. z. qui pēdiciū peccatū alter⁹ doctrine z. blasphemie cōmiserūt: saluati non sunt. causam mortis eo z. legislator exponit. Inter hec hyrcū z. q. non comederūt filij israel z. aaron qd pro peccato erat in loco sancto. i. penitentiā peccati cōmissi in ecclesia pagi nō fecerunt. Quibz hoc pceptū est quos xps in ecclesia vicarios suos constituit. Ipse em oblationis sue sanguinem que pro nostro sanguine oblata est in sanctū. i. in celū. in aspectu patris obtulit. Debet autē comedi hoc sacrificiū in loco sancto. i. ecclesia in ppiationē peccatorū. Vnde addit: Quēadmodū pceptū est michi. i. sicut pcepti. Moy ses em gerit personā xpi. Erustū repperit: qz in spiritū sanctū peccauerāt. ab intelligibili igne spū sancti oblatio pro penitentiā ablata est. Voluntariē em peccatibz nō relinquitur hostia pro peccato. Nam sicut vera penitētia veniam promeretur. ita simulata deū irritat. Quia spū sanctus discipline effugiet fictum. hoc autē sancti patres irremissibile peccatum z. blasphemiam in spiritū sanctum dixerūt. in sceleribz vsqz ad finē vitę perseverare. de salute sua desperare. de potentia z. misericordia redemptoris diffidere.*

Adamantius *Inter hec hyrcū z. q. non peccare solius dei est. emendare sapientis: sed raro inuenies qui se corrigat. rara confessio peccati. rara penitētia. repugnat natura z. verecundia: qz obnoxia est culpe oīs caro. Et quisqz erubescit peccatū confiteri: dñ magis pscntia cogitat qz futura. Vult moyses peccati vacuum repire animā: vt extirpas erroris deponat. z. culpe munda sine sui pudore discedat. sed irrationabilis impetus preuenit: z. flama celerrimi motus animā depascitur: exurit eius innocentia. Depon terant em futuri pscntia. serijs iocunda. z. leta tristibz: z. prepropera tardioribz. velox em iniquitas. que ad nocendū occasione suggerit. lenta virt⁹ z. cunctatrix ante indicat qz incipit quid deorū. quid honestum. Iniquitas oīa precipitat. Digna vero z. verecunda penitētia. que pscntiā pudor*

repmittit: solis em intendit futuris: quoz spes sera. z. tardus fructus. Vnterim precurrat impudentia. z. spe pscntiā penitētia excludit: z. affectus ei⁹ exurit z. aboletur. Vnterim em lex. z. non inuenit. Erusta est enim fer uore z. fumo iniquitatis. Vnde irascit⁹ z. dicit: denorādā fuisse penitentiā in sanctis sanctorū. Sacerdotes quasi legnes increpat. Respondet aaron prouidum debere esse sacerdotale iudiciū. nec male sang cōscientie facile esse credendū id muneri. ne fiat nouissimus error prior priore. Vnter em fetido vel oleum

uauerint corā dño: z. pteineant ad te z. ad filios tuos lege perpetua si

cut pcepit dominus. **Inter hec** *z. oblationē. i. penitētiā. s. peccatorem. s. qn penitentiā iniuncta.*

Hyrcū qui oblatu fuerat p peccato *cu qugeret moyses ierustum. s. qz ea q pro peccato offeruntur a populo edenda erāt sacerdotibz. adhibē inde ablatis z. remibz. s. qz forte ad eos suggerēdi ministeriū pteinebat repperit. s. gratulqz cōtra. i. eleazar z.*

ythamar filios aaron q remaserāt *z. qz cur nō fecistis penitētiā celebrari com ait: Aur nō comedistis hostiaz pro peccato in loco sancto que sancta*

sanctorū est. z. data vobis vt potetis iniquitatem multitudinis: et

rogetis pro ea in conspectu domini *z. qz sanguis xpi illat⁹ est in conspectu patris pro ni: Dixerunt cū de sanguine illi⁹*

non sit illatū intra sancta. et comedere debueratis eam in factuario

laquem. **Indignus** autē remedio fuit: quia nō pura mēte penituit. Culpa vero eius nō auferūt sacerdotes. qui dolose offerūt. nec in eo possunt epulari: quoz ab est peccatoz remissio. Vnde verus sacerdos ait: **Deus** abus est vt faciā voluntatem patris mei. i. vt peccatores cōuersi z. penitentes saluentur. nō est acceptū deo sacrificiū nisi ver⁹ z. sincer⁹.

Aug. Hanc qm sex pecora picipiunt offerri pro populo. quoz prius qz tuos memorauit hyrcū arietem vitulū z. agnū anniculū. quoz manifestū est hyrcū pro peccato. manifestū z. agnū anniculū in holocaustū. duo vero media arietem z. vitulū ambigue posita videamus. vtrū ad sacrificiū pro peccato pnterent. z. hircō adiungeret⁹. an potius agnū. vt in holocaustū offerretur. Vnde quid nobis videret expositum? Postea vero vt sex animalia cōplerentur. vitulū z. arietem memorauit in sacrificiū salutari. nec tñ in sequētibz cū immolata sunt z. memorata sit mentio arietis vituliqz. q. inter caprā z. agnū posuerat. sed tñ ille vitulus z. ille aries memorantur. quos in sacrificiū salutari offerri iusserat. vt nō duo pecora s. quattuor fuisse credatur. Forstian illa duo q prius inter hyrcū z. agnū posuerat. itez nominauit. nec alius vitulus. z. alius aries in sacrificiū salutari: vt cū dixisset hyrcū pro peccato. z. arietem z. vitulū nō dicens in quā rem. agnū vero in holocaustū: postea dicere voluerit quid de vitulo faciendū esset z. ariete. i. nec pro peccato sicut hyrcus. nec in holocaustū sicut agnus: s. in sacrificiū salutari incens. si iubeat offerri. Sed manebit questio. quare pro peccato synagoge hyrcus oblatu sit: cū de sacrificijs q pro peccato offerēda erant ab initio dñs loquens vitulum offerri iusserit pro peccato synagoge. sicut pro peccato sacerdotis nō caprū: s. vitulū. cui⁹ vituli sanguine sicut pro pto sacerdotis tangebant cornua altaris inceli. q. causa fuerit vt pro peccato aaron z. moyses vitulū offerret: z. ipse aaron alter vitulū. sicut pro peccato sacerdotis se cundū pceptū dñi fieri oportebat. Pro peccato autē populi nō vitul⁹ sicut pceptum fuerat: s. hyrc⁹ offert. Vitulum est ergo nobis nō solus hyrcus pro peccato populi. s. z. aries z. vitulus offerri iussus est: vt ad ista tria subaudiatur pro peccato. qz z. principes erāt in populo pro quibz hyrcus fuerat offerendus. z. singuli habere ppria peccata potuerūt: pro quibz aries. z. vitulum aliqd peccatū omnes: pro quibz vitulū. sicut ab initio pceptū est pro peccato

universę synagoge vitulū offerre oportebat. Ideo autē qñ immolata sunt hircū tñ nominatū vel noianit: vt alia etiā intelligerentur a parte totuz. que omnia fuerant pro peccato.

Respondit aaron x. In plona ecclie cui? figurā gerit sicut xpi. videt aaron dicere h. Quasi qñ post aduentū saluatoris deputati sunt ministrare. et pro penitētia offerre. et prophetia vitā exponere. aliter docentes perierunt. et in eis hec ecclie acciderūt: vt sacerdoti et magistro p lugaret mortem. Vñ comedere hodie p peccato n potuit nec orare. dñō autē dīspicebat.

Aug. Respondit aaron x. Si hodie ob tulerūt qñ p peccato illoz sunt. et holocausta sua ante dñm: et contigerūt michi talia. et comēdā qd est. p peccato. Nunquid placitū est dñō x. Videt dicitur aaron. qñ pñmū ob tulerunt filiū israel pro peccato suo. nō debuit a sacerdotibz manducari: s totū incendi. non inde regulā faciēs ad cetera. Deinceps ei sacrificia p peccatis ipsi edebāt. Redendū est aut aaron hec diuina inspiratōe dixisse: qd tāqz diuinit? dicit moyses appbavit. Quid ergo de ceteris eiusdē diei sacrificijs. i. de arietē et vitulo. qñ dicitur etiā p peccato offerri. an de vitulo nulla qñstio est. qñ oportebat sic fieri: vt de ei? sāguine offerret in sacra. unde tangeret cornua altaris incēsi: et psequēs erat vt totus arderet.

Quid qñ de arietē. an qñ pñmū capz qñuit moyses. qd de capto mīsum est: etiā est d arietē intelligendum qñ ordine fuerat qñuit. nisi sacerdotis placuisset responsum. De vitulo autē qd qñeret: cū ea lege fieri poterit: qñ de vitulo. p pēto vniūse synagoge p cepat dñs. sic de vitulo p pēto sacerdotis. i. vt tot? arderet ex castro. Itaqz em moyses ait: Quare nō comeditis illud qd fuit p pēto i loco scto? Qñ ei sancta sanctorū sunt. s vobis edere licuit. vt auferatis pētum synagoz: et exoretis p ea ante dñm. Qd ei illatū est a sanguine ei? in sanctū an facit: imo edetis illd in loco scto. Cū dicit nō est illatū a sanguine ei? in sanctū ante fa. discernit illud qd fit p pēto sacerdotis vel synagoge n de byrco: de quo sanguis qñ nō erat iustus inferri ad tangēda cornua altaris incēsi. nō debuit totus incendi: s a sacerdotibz manducari. hoc autem quare sit factum. Respondit aaron: et placuit moysi.

Hodie. Quasi si ante remissionē saluatoris s peccasset forsitan ignoscere cū nondū mūdo sciētia manifestaret. Vñ si nō venissem et locut? eis fuisset. peccatū non haberet. Qñ autē exultatōez nō habet de peccato suo.

C. **XI.** **Q**uid qd a dō sūm ipa institutōis ante mundū est. In alio enīz mores pinguētoim et acc? et volūtates. ex quibz sūt mūdi vel immūdi.

Asi. Dixit ad noe: Dñe qd mouet et vinit erit vobis in cibū rē. In gen. qz dicitur est. Vidit de? cūcta q fecerat et erat valde bona. hic autē quedā. p biteret velut mala. et immūda decernunt. Qd sunt tñ ista pñia sibi nā. et in dōz castri margiam ad modicū dñs reprimit: et spūalis pceptoz expositio quales debet esse instruit. Lex em nutrimentū est aīe rationalis rationaliter intellecta. Sicut aut in supioribz p oblationes figurauit offerentes. sic vñ per ea que comedunt exprimit comedentes.

S. i. sicut precepti moyses em figura est christi. **S.** placide. qñ moyses iratū vidit.

Iscut pceptū michi est. **R**espon

ditqz aaron: Oblata est victima

et tempore gratie. S. de quo: hodie si vocē ei? au

dieritis nō ob. cor. re.

hodie pro peccato. et holocaustum

corā dñō: Michi autē accidit qd vi

des: quomodo potui comedere ea

aut placere deo in cerimonijs men

te lugebri: Qd cū audisset moyses

seclesiā scilicet doctrinā suā custodiēte.

recepit satisfactionem.

C. **XI.** **D**cutus est

dñs ad moysen et aa

ron dicens: Dicit filijs israel: hec

populi.

populi animalia que comedere debe

t. S. ad differentiā celestij. ibi em est leo vitulus et

aquila et homo. secundū visionē ezechielis. sed ibi

omnia munda et sancta.

tis de cunctis animalibus terre.

Omne qd habet diuisam vngulā

et ruminat in pecoribz comedetis.

S. In dē peccata. sed mores hoim discernit. hi autēz

mūdi sunt qui ruminant. i. semp pcepta dei in

oīz portant.

Quidquid autē i ruminat et habet

vngulam. sed non diuidit eā sicut

diuisam vngulā. Vngulā diuidit. qñ fm duo testamēta firmo se gra du innocētē et iusticię statuūt. Iudēi rumināt verba legis. s vngulam nō findūt: qñ duo testamēta nō recipiūt. nec in patrē et filiū et spūm sanctū cre dunt. fidei gressum diuidūt heretici. vngulā findūt in patrē et filiū credētes sed doctrinā veritatis nō ruminant.

Amel? Iude? supbia tumid? quibz dicit: Liquātes asilem camelā aut glutietes. Ibi rumināt: qñ in littera meditant: sed nō diuidūt vngulam qñ sram a spūitu nō distinguūt.

In camelo supbia

designat: qñ pñe stul

toz est. et sapiētē stul

icia pñia est. Lep? vt

timid? fortitudinē pñi

ē. Cyrogrill? vt rapax

iusticię. Sus vt fordi

bis castitati. Iboz car

nes nō comedam: qñ

vident hñe virtutes n

sequamur. p has autē

qñtuor generales vñ

tes oēs itelligē. Por

ticina cor n tangam?

i. pñis nō cōmunicem?

Cyrogrill? qui x

lepus x. In pñlo in

deoz vñtruz accipit.

Debilis ei dicit eē s

atalia. Vñ salomon:

lepuscul? plebs inuali

da. Et dauid: petra re

fugit erinacijs siue cy

rogrillis. vñ velox ē

et timidus. aliud quidē

debile s rapax. s monti

ferz dicit. i. cyrogrillū

qd puenit pñlo iudeo

rū. de quibz dicit: De

lozes pñes eo ad ef

funden dū sanguinē

De sūt qñ rē. Et.

Quēadmodū in spon

taneis sacrificijs. qñ

et dona vocant. opato

res legis et simplices vñ

ptemplatores p vari

as oblatōes significa

uit. et qñ saluant et gēti

buz. quibz sacrificiū s

simila. vt simpliciū deputat: qd innuit dices: Si aia obtulerit dñō: ad

vidit de pñlo terre sic in alijs sacrificijs. sic p ciboz abstinentiā qñs debent

esse q legē meditant? ondere cupiēs. p ruminare et vngulā diuidere indēum

ex pñit. q debet mandatū legis implere. et a spū sram diuidere: et legē spūali

intelligere. Per hñ autē qñ in pñenti capitulo dicunt. ostēdit se de gentibz lo

qui. Vñ nec pisciū noia posuit: qñ suoz noia scribi sup terrā nō cupit ecclē

sia. Vñ scribant hñc in generatione altera. hoc est. in celis.

Omne qd h. pin. Vñ. In piscibz qd qd pinulas et sēmas nō hēt abomina

bile ē. alia p mūdīs habet. s pisciū ei et hirsuti firmi et gñes hoim mores ap

phant. Qui sine his sūt imūdi dicūt. qñ leues et lubrici infirmi et effeminati

Pinulas quoqz pūngit et sēmas: Quicūqz (mores ad hñc iunt

em pñces pinnati: sunt et squamosi. Sic quibz ignorātia solubilis est: bis et

cognitio sblimis et vita celestis. Qui it tales nō sunt cū his nec cibū sumere

Bre. Mor. Pñces q pinulas hñt et sēmas. dare salū sup aqz solent.

In pinnatis q piscibz elects aīe figurant q solē in celestis ecclēis corp? tran

scūt. q pinnulis virtutū fulgē: p celeste desiderij salūtē ad ptemplationem.

qñis in se relabant p carnis fragilitatē. Soli qñ in electoz corp? quasi cibū

elect? transeūt. q dñi imis seruiūt. mentis saltibz supna pscendūt: ne semper

in pñandis curaz lateāt: vbi nullā amoris summi quasi liberi aeris curā ha

berent. Qui ergo rebo temporalibz occupant. tñc tene exteriora disponūt: cum

solicite ad interiora refugiant. nec pñurbationis strepitus diligūt: s apud

sempiternos int? in tranquillitatis sinu requiescunt.

Quidquid autē p. Sunt etiā pñces testā pro pelle habentes. qñ o

rum squama auferri nō pōt. qñ nec verbo dei squamas ignorātie deponūt.

nec cultu spiritus suscipiunt. et quis in mari baptismi inueniant. vel in pen-
tentis fluminibus abominabiles sunt tñ in his q̄ mouent et viuunt i aquis: qz
regeneratione et vitam quā in baptismo acceperunt: viuēdo male corrumpunt
Carnes eorum. Et si suum prohibet. vitā scēosam et sordidā gan-
dentem reprobant. Tñ vero leporem: viros effeminatos damnat. Quis mi-
scelam cibū facit: sed furtū notat. Quis lacertā: sed vitę odit inconstanti-
am. In stellione maculas mentis excreat. Accipitrem miluū. aquilā odit. i
raptores violentia vi-
uentes. Vulture abo-
minat. p̄dam. i. de ali-
ena morte quērentes.
Aquila p̄bitet. i. nigris
voluptates. Cū passe-
rem interdicit: intēpe-
rantia arguit. Tñ no-
ctua: lucifugas varie-
tates. Qñ caradion
linguę intempantiam
Qñ agnū p̄bitet: al-
te ceruicis supbia pro-
hibet. Quādo vesp̄-
tiones quēretes tene-
bras noctis.

Uocantur q̄ d. a.
Mug ad contemplati-
onem vitam p̄tinent
adūgit. Sicut em in
oblatione sacrificiorū
p̄p̄is capitulū eis de-
putant: sic et in cibis.
Bere em abominan-
dū. quēlibet cōtempla-
tioni vacantes sponte
tales habere maculas
quales in his anibz le-
gillatoz significat: ait
em aquilaz et griphem
et per hec raptores. et
cibum alienūz male fe-
ciantes. et inuictis quę
sibus gaudentes figu-
rat. Quēdam ex his
raptō viuunt. alia do-
mos penetrant et diri-
piunt quę reperit. his
similes sunt q̄ domos
penetrant et captiuas
ducit mulierculas pec-
catis oneratas.

Culturē. Qui bel-
lis gaudet. Unde le-
quitur exercitum expe-
ctans cadauera mor-
tuoꝝ. nō debet enīz
alieno lactu pasci. qui
dat operam contemplationi.

Strutionem. Strutio auis est. sed volare non potest: et semper circa
terram est. sicut quidam deo militantes et secularibz negociis se implicantes

Nocturnam. Hanc aiunt in nocte acute videre. et parum in die. tales
sunt qui legis gloriāntur contemplatione et enāgelij lucem cape nō valent.

Rectior in nocte tantū rapti: tales sunt gentes noctis operibz inbian-
tes quę sunt fornicatio. immundicia. impudicia.

Larum. Laris animal est tam in aqua q̄ in terra habitans. volat
em et natat. hinc assimilantur qui circūssionem et baptismū venerantur.

Accipitrem. Accipiter inter rapaces est auis. sed mansuetus et rapi-
nam cum hominibz operatur. hunc imitantur qui mansueti videntur. et cūz
potentibz et auaribz ac rapacibz rapere nituntur.

Mergulum et ibim. Hec longi colli sunt. et cibum et profunditate
terre vel aque vt dicat strabunt. nec imitanda sunt. Qui em p̄tentioni
vacat ad supiora debet tendere: nec de inferioribz sollicitus esse.

Upupam. Hec lugubris est et luctū amās. P̄culi aut tristitia mortem
opat. Qui aut tēa diligit debet gaudere. sine intermissione orare: in omni-
bus gratias agere.

Uocantur q̄ d. a.
Mug ad contemplati-
onem vitam p̄tinent
adūgit. Sicut em in
oblatione sacrificiorū
p̄p̄is capitulū eis de-
putant: sic et in cibis.
Bere em abominan-
dū. quēlibet cōtempla-
tioni vacantes sponte
tales habere maculas
quales in his anibz le-
gillatoz significat: ait
em aquilaz et griphem
et per hec raptores. et
cibum alienūz male fe-
ciantes. et inuictis quę
sibus gaudentes figu-
rat. Quēdam ex his
raptō viuunt. alia do-
mos penetrant et diri-
piunt quę reperit. his
similes sunt q̄ domos
penetrant et captiuas
ducit mulierculas pec-
catis oneratas.

Culturē. Qui bel-
lis gaudet. Unde le-
quitur exercitum expe-
ctans cadauera mor-
tuoꝝ. nō debet enīz
alieno lactu pasci. qui
dat operam contemplationi.

Strutionem. Strutio auis est. sed volare non potest: et semper circa
terram est. sicut quidam deo militantes et secularibz negociis se implicantes

Nocturnam. Hanc aiunt in nocte acute videre. et parum in die. tales
sunt qui legis gloriāntur contemplatione et enāgelij lucem cape nō valent.

Rectior in nocte tantū rapti: tales sunt gentes noctis operibz inbian-
tes quę sunt fornicatio. immundicia. impudicia.

Larum. Laris animal est tam in aqua q̄ in terra habitans. volat
em et natat. hinc assimilantur qui circūssionem et baptismū venerantur.

Accipitrem. Accipiter inter rapaces est auis. sed mansuetus et rapi-
nam cum hominibz operatur. hunc imitantur qui mansueti videntur. et cūz
potentibz et auaribz ac rapacibz rapere nituntur.

Vesperilio. Mug circa terram volat. pennis p̄o pedibus vitę: qd
alienū est ab eis qui p̄tēplānt. ne p̄tēplatio eoz in terrenis occupetur.
Omne de vo. qd. Qui contemplatiuis videntur esse similes: s̄ tan-
q̄ reptilia terrenis inherēt concupiscentijs. etiā si in quattuor pedibz am-
bulent. id est. si euāgelicam p̄dicationem simulent quę vocat ad p̄nitē-
tiam. quia non vere socialē amplectunt vitā voluptatibz seruientes abomi-
nabiles sunt.

Quidquid aut
et. Quia cū sint i car-
ne nō s̄m carnem am-
bulant. sed a sordidis
actionibus exiliunt: et
terrenis hominibus p̄-
miserantur vt instruant
et doceant sicut domi-
nus cū peccatoribus
et publicanis. Habere
nos oportet crura sub-
limiora pedibz ne clau-
dicemus vtroqz pede.
sicut iudei i lege et pro-
phetis: sed crura habe-
amus recta. sicut che-
rubim. de quibus dici-
tur: crura eozum recta
et pennati pedes eozū.

Quidquid aut ex volucibz quat-
tuoꝝ tantū habet pedes: execrabi-
le erit vobis. Et quicūqz morticia
eoz tetigerit polluet: et erit immu-
dus vsqz ad vesp̄rū. Et si necesse
fuerit vt portet quippiā hoꝝ moꝝ

Omne animal qd habet quidē vn-
guem: sed non diuidit eam. nec
ruminat: immundū erit. et quidq̄
tetigerit illud: contaminabit. Qd
ambulat super manus ex cunctis
animantibus quę incedunt qua-

Drupedia: immundū erit. Qui teti-
gerit morticina eozūz polluet vsqz
ad vesp̄rū: et qui portauerit huius
cemodi cadauera. lauabit vestimē-
tum suū. et immundus erit vsqz ad ve-
sp̄rū: qz oia hec imūda sūt vobis

De his q̄ mouent in terra mustela
et mus et crocodilus: singula iuxta
genus suum. Imigale camoleon et

Testium stet omne verbum: et in vtraqz lege laudes deum. et sicut prohibet fu-
gias malum.

Quod ambulat super manus ex cunctis animantibus
et. Qui ad euāgelicam doctrinam conuersionem se migrat. sed mani-
bus ambulat. turpis scilicet lucri causa manus imponens. hic recte omibz
bestijs comparatur: vt vel adulteriū dicas vel auarum vel homicidam et simi-
lia: omibz em p̄ prauā impositionē cōmunicat.

Qui portauerit hmōi et. Falsa dicendo testimonia dignū dicen-
do indignum. et mundum immundum.

Omnia hec imunda et. Non accusat animalium naturam. non
nature actionem animalibus conuenientem. sed quę per hec significantur
vobis omnino prohibentur: quozum contactu inquinantur. quibus datūz
est in celum respicere. rectos incedere. non repere. sed sordida et terrena re-
spicere.

Mus. Ingluuiē. Mus enī pro ventris ingluuiē nulla vitat picula.
Crocodilus. Qui dure cutis et maliciolus luto pascitur.

Camoleon. Dilarescet et p̄ infirmitate mansuetus fingit se cum cru-
dele sit.

Testium stet omne verbum: et in vtraqz lege laudes deum. et sicut prohibet fu-
gias malum.

Quod ambulat super manus ex cunctis animantibus
et. Qui ad euāgelicam doctrinam conuersionem se migrat. sed mani-
bus ambulat. turpis scilicet lucri causa manus imponens. hic recte omibz
bestijs comparatur: vt vel adulteriū dicas vel auarum vel homicidam et simi-
lia: omibz em p̄ prauā impositionē cōmunicat.

Qui portauerit hmōi et. Falsa dicendo testimonia dignū dicen-
do indignum. et mundum immundum.

Omnia hec imunda et. Non accusat animalium naturam. non
nature actionem animalibus conuenientem. sed quę per hec significantur
vobis omnino prohibentur: quozum contactu inquinantur. quibus datūz
est in celum respicere. rectos incedere. non repere. sed sordida et terrena re-
spicere.

Mus. Ingluuiē. Mus enī pro ventris ingluuiē nulla vitat picula.
Crocodilus. Qui dure cutis et maliciolus luto pascitur.

Camoleon. Dilarescet et p̄ infirmitate mansuetus fingit se cum cru-
dele sit.

Testium stet omne verbum: et in vtraqz lege laudes deum. et sicut prohibet fu-
gias malum.

Quod ambulat super manus ex cunctis animantibus
et. Qui ad euāgelicam doctrinam conuersionem se migrat. sed mani-
bus ambulat. turpis scilicet lucri causa manus imponens. hic recte omibz
bestijs comparatur: vt vel adulteriū dicas vel auarum vel homicidam et simi-
lia: omibz em p̄ prauā impositionē cōmunicat.

Qui portauerit hmōi et. Falsa dicendo testimonia dignū dicen-
do indignum. et mundum immundum.

Talpa. Animal ex
cum de terra genitum
Areat enim ut aint de
terra compluta et lura
lenta: sicut corrupta.
Qui tetigerit et
si naturaliter essent
immunda. immundus est
set uincta etiam qui tan
geret. Morticina tali
um actōes sunt. i. dol
fuit duplicitas et hu
iusmodi in quibus mori
fuit anime.

Et super quod ceci-
dit. Admirabili diui
sione utitur legillator
Alij enim peccat ex negli
gentia. alij studio. Vnde
Salomon: ve bis qui
studet vino et calicibus
vacant epotandis. qd
recte inter eos qui tan
gunt morticina posuit
Qui vero p negligē-
tiam et stupore aie de
fectus virtutū delin
quunt sicut danid vi
dens vxorē vrg se la
uantē specie renitente
incidit in adulterium.
Super eos morticina
cadūt. qd est ad pec
candū studuerūt: sicut
ciderunt: quasi desup
cadēs suscipiētes mor
ticiu. Qui aut omni
no suscepunt nec ressi
terūt: immundi sunt: et
vas ligneū qd vestime
ntum.

Omis cib et. Fi
bum et potū opa bona
intelligit. Ideo dixit:
cibū quē comeditis. et li
quens qd bibit et. qd
malaz actionū et cibū
et potū pibet: ne quis
participet. Si g bonis
actionibz qd sunt i omi
vase i in omi homine
qdlibet morticiū inci
derit: necessario immū
da actio erit. Si a bo
ne actōi. supbia. dol.
ypocrisis. vel qdlibet
morticiū. i. participā
ti mortifex incidit: et
hic immundus erit. bo
nam enim actionē mala
incidens intentio polluit.

Si fusa fuerit et. Aug. De vase. qd factū est immundū. de mor
ticiis immundis. si forte aquam habuit.

Aqua. Baptismi. Est enim sermo de baptizatis. de infidelibz aut men
tione nō facit. Vnde paulus. Scripsi vobis nō cōmiseri fornicarijs. nō uti
qz fornicarijs huius mundi et.

Siue cibani. Per hoc magistri designant in quibus cibi sacre doctri
ne coquantur operatione et igne spūali. Rec mirum. Noab enim leues
appellatur. Noab olla spei meę.

Citropedes. Quia qui docent nō furari furant: et qui pzdicant nō
mechari: mecha doctrina sū munda est. Vnde fontes et.

Si ceciderint et. Ali. Nichil indiscussum relinquit. Omnia discuti
ad perfectionem spūaliū legis. et si imperfecta eis videatur qui solam legis

stellio et lacerta et talpa: oia hec
immunda sunt. Qui tetigerit mor
ticina eorū: immundus erit vsqz ad
vesperū.

Et sup qd ceciderit qd
de morticinis eorum polluetur: tam
si vita leuis et mediocris. et qd sufficit ad re
gendū.

Vas ligneum et vestimentum qd
pelles et cilicia. et in quocunqz sit
opus tingent aqua. et polluta erit
vsqz ad vesperū: et sic postea mun
dabuntur.

Vas autē fictile in quo
horū quicqz incidit polluetur: et
minetur. et qz immundicia ei nō potest facile pur
gari. et labore multo et cōtione et quadam refoz
matione eget.

ideo frangendū est. Omis cibus
quē comeditis. si fusa fuerit super
eum aqua: immundus erit. et omne
liquēs qd bibitur de vniuerso va
se immundū erit.

Et quidquid de
morticinis huiusmodi ceciderit su
per illud. immundū erit. siue ciba
ni siue citropedes destruētur: et im
mundi erunt.

Fontes et cister
ne. et omis aquarū cōgregatio mu
da erit. Qui morticinum eorū teti
gerit: polluetur.

Si ceciderit sup
sementem: nō polluet eam. Si aut
quispiā aqua sementem pfuderit.
et postea morticinis tacta fuerit: illi
co polluetur.

Si mortuum fuerit
animal qd licet vobis comedere.
qz cadauer ei tetigerit: immundus

erit vsqz ad vesperū. Et qui come
derit ex eo quippiā siue portauerit
lauabit vestimenta sua: et immundus
erit vsqz ad vesperum.

Qmē qd re
ptat super terrā abominabile erit:
nec assumet in cibum.

Quidquid
sup pectus quadrupes graditur. et
multos habet pedes. siue p humū
trahitur. nō comedetis: qz abomi
nabile est.

Nolite et traminare aias
vestras. nec tangatis quicqz eorū:
ne immundi sitis.

Ego sum et dñs
facti estis ut celestia sapiatis
denis vester. Sacti estote quoniā
ego sanctus sum: ne polluatis ani
mas vestras in omni reptili qd mo
uetur sup terrā.

Ego em sum dñs
qui eduxi vos de terra egypti: ut es
sem vobis in deus. Sancti eritis:
qz ego sanctus sum.

Ista est lex ani
mantium ac volucrum et omis aie
viuentis quē mouet in aqua et re
ptat in terra. ut differentias noue
ritis mundi et immundi: et sciatis
qd comedere et respicere debeatis.

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

literā intuent. differē
tiam ergo infidelitū q
nondū baptizati sunt
exponit. Semen appel
lant quicqz p dicationē
ne suscipiūt. Vnde dñs
ait: Bonū semen sunt
filij regni. Semētis ē
que seminanda est. bi
sunt nōdum baptiza
ti qui baptizādi sunt.

Sup hos si ceciderit
morticinū. qz cautela
mysteriorū nondū acce
perunt: nec integrā rei
cognitionē. ut possint
sibi cauere a peccatis
mundi esse dicūt: qz
p ignorantia excusant

Sup quos fusa fuerit
aq baptismatis. si qd
libet morticinū super
eos ceciderit sunt im
mundi.

Quia cadauer
et. Vniūqz vitā de
benus abominari iu
stos imitari. Qui enī
vitāz maloz tetigerit.
immundus erit: donec
penituerit. Qui come
derit. i. quasi aduoca
tus defendit: et in se
auxiliando trāstulerit.
lauet vestimenta sua. i.
actōes prauas donec
penituerit

Qmē quod re
ptat et. Hoc super
legillator expoliit: sed
ad frequentationē me
ditandę legis monēdo
auditorē repetit.

Animas vestras
In quibus imago. que
pollutionē nō patitur
nec sociari i firmis ani
malibus: qz sup omnia
dominantur.

Et sciatis quid
come. Non hi cibi
nos mundāt vel pollu
unt. sed nos ipsi. vini
ficamus enim que come
duntur. et quemadmo
dū omis cibū bonus: et
nichil reiiciendum qd
cū gratia actione po
pitur: sic ea que come
duntur. i. que nutriūt
animā. bonas. i. actiones nos viuificamus si bene vtimur: si male mortifica
mus. Qui enī et rapina facit elemosinā mortificat eā: et aufert ei potentiam
et qui abstinet a cibis: fratribz vero tetrahūt mortificāt abstinentiā.

Mulier si suscepto semine. Ii. Septimana est pñs vitā: qz in
septimana diez consummat est mundus. in quo ad liquidū pari esse nō pos
sumus: sed in octauo die. i. futuri seculi tempore ille mundus erit: qui viriliter
egerit. Vnde enī efficit mater eius que genuit masculū. Qui vero nichil
virile habuerit. sed remissus et effeminatus permanferit: nec in pñs seculi.
hebdomada nec in futuro purgabitur.

Immunda erit et. Quia. i. sator immundus vt heres ade. qui per
transgressionē immundus: et ita vxori mixtus. Postqz ei erit de padiso. cogno
uit vxorē suā: et ita ppagat humanū gen. Septē diebus. qz adam et

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

Deus est
dñs ad moysē dicēs:
loquere filiis israel. et dices ad eos
Mulier si suscepto semine peperit
masculū. immunda erit septē dieb

semine cuius suscipit immundiciā polluit vitā nostrā septē diez numero reuoluentā. Polluit aut vitā inducens maledictionē et miseriam: auferens be-
atitudinē. **¶** Vnde: Maledicta terra in ope tuo etc. Vnde legislator addidit: se-
cundū diē separationis mēstruē. **¶** Lxx. diē separationis et purgationis mēstruē.
¶ Symach. **¶** Vnde diē separationis afflictionis. **¶** Aquila. separationis miserie. **¶** Theo-
dotion. separationis doloris eius. **¶** Miseria aut et afflictio et dolor esse cepit quā
adam separatus a paradiso in hanc miseriam cecidit.

¶ Die octauo etc.

¶ Dies octauo quā septi-
mo qui est imago pre-
sentis vite succedit: si-
gura est futuri seculi.
in quo carne spūitū dī
cūdemus. omnia opa
carnis deponētes non
amplius peccaturi. nec
manducaturi nec bibi-
turi aut nupturi: quia er-
imus sicut angeli dei.
¶ Quid em̄ seminat i cor-
ruptione: sargit in in-
corruptione. Seminat
corpus animale: sargit
aut spiritale. Incircūci-
sus peribit de populo
suo: quia sine circūcisio-
ne caro abominabilis et im-
munda. **¶** Dūdat ergo
circūcisio in qua presi-
gnatur resurrectio. **¶** Notandū vero quod lex circūcidit p̄cipiens immundiciā et
tacuit. **¶** Patre immundā dixit vsq; ad circūcisionē: forte quia inobediētie cau-
sa eius seducta fuit. **¶** Inobedientia autem immundiciam nobis sordemq;
contrahit.

¶ Triginta tribus diebus etc. **¶** Septē additis. xl. sūt. **¶** Quadraginta di-
ebus formati dicit masculus. **¶** Puer aut p̄ hęc pbant: quia substantia humani
generis est munda: quia a deo creata est. **¶** Ideo ait: in sanguine mūdo. sine pu-
rificationis sue muliere sedere: sicut p̄ successionē trāsgressionis ad se semē su-
scipit et concepit: omne sanctū nō tanget: et in sanctuariū nō ingredietur. donec
compleant dies purgationis. i. quadraginta quibus puer formati: dei quippe
imagine munda natura nostra quibus sordidata. **¶** Quid p̄cipimus ergo ingre-
di in sanctuariū. vel tangere sanctū: nisi quia imago dei semel data nostro ge-
neri sancto p̄ hūit ingressum. p̄pter quā saluandam dñs incarnatus est. quā
completis quadraginta diebus ad celū sustulit: sicut hominem in vulua forma-
uit cui eā donauit: tunc ad verū sanctuariū natura nostra ascendit. **¶** Aperte
hec probant p̄ ea que de genere femine sequuntur. quia em̄ octogesima die in
vtero formari femine dicunt. eundē numerū ad impletionē purgationis vel
purgationis ea quod semē suscipiunt p̄cepit. sic: Si femina peperit immunda
etc. **¶** Et notandū quod noluit dicere quattuordecim diebus. sed duabus hebdoma-
dibus: ut in septem diebus humanā vitā in fluxu mēstruo afflictionē ei⁹ do-
lore et miseriam intelligam. **¶** Quas et hebdomadas bene dixit: quia femine ge-
nus duplo mulctat habet em̄ totā ad maledictionē: et addit ei⁹ in dolore
paries filios tuos etc. **¶** Sexaginta et sex diebus in sanguine purgationis sedet.
vsq; dū cōpleantur lxx. **¶** Quattuor em̄ et sex sup. lxx. sex addita faciūt octa-
ginta. quibus formati femina. **¶** Maledictio ergo sordidatū nostrum genus nō
intrat in sancta: nisi p̄ imaginē dei. **¶** Propterea mulieres semen suscipiētes
diebus formationis paruulorū a sanctis arcēt. dñ modo in vtero habēt ar-
ceri nō debent. **¶** Incertū est em̄ an feminā an marē pariant.

¶ Aug. **¶** Quę differentia est inter septē dies quibus eā dicit immundam. et
triginta tres. quibus in sanguine mūdo sedebit. **¶** An hoc interest. quia adhuc in
sanguine est licet mūdo: ut hoc distet. quia cū immunda est: vbiq; in sede-
re immundū facit. **¶** Quā vero iam in sanguine mūdo sedet. tū qd sanctū est
nō licet ei tangere: et in sanctuariū intrare. **¶** Hoc est quod ait: secundū dies suc-
cessionis purgationis sue. quā dicit alibi immundiciā femine q̄ mēstruis
purgat septem diez esse. quādo omne sup qd sederit immundū erit. **¶** Necesse
ois aut sup dicit: quoniam secedebat aliquantulū. ne omnia inquinaret: cum
pargeret illos dies immundiciē ei⁹. **¶** Si feminā pareret lex duplicat. et quat-
tuordecim faciebat. reliquos quibus sedebat in sanguine mūdo etiā dupli-
ces faciebat. lxxvi. ut oēs essent in partu masculi. xl. in femine. lxx.

¶ Vnde sanctū etc. **¶** Quid sanctuariū vult intelligere: cū tabernaculum
nō nisi sacerdotes debeant ingredi et vsq; ad velū secūdi: vltra velū aut vbi
erat arca summus tñ sacerdos introibat. **¶** Forte ante tabernaculū vbi alta-
re sacrificiorū est potuit dici sanctuariū. **¶** Quā sepe sanctus locus appellat et iā
strū: cū dicit in loco sancto edent ea. **¶** Illuc forsitan intrabant mulieres to-

na sua offerentes q̄ altari imponentur.

¶ Lxx. expleti fuerint etc. **¶** Intentionē apit. quia si pollutionē natura-
les motus non faciūt. Sed peccatū de quo dicit dauid: Ecce enī i iiquitati
bus cōcepti sum etc. matrē naturā appellās. et immundiciā peccati ad eā et eng
in totum genus humanum descendisse significans. **¶** Ideo moyses comple-
tis diebus purificationis holocaustū pro peccato p̄cepit immolari. euiden-
ter ostendens. quia imago dei p̄fectionē tribuit generi nostro. **¶** Quā formatio-

nem dies mundationis
ostendūt: p̄fectionem
holocaustū.

bus iuxta ritum fluxus mēstrui:

et sexaginta sex diebus manebit in

sanguine purificationis sue. **¶** Aug.

expleti fuerint dies purificationis

sue pro filio siue pro filia. deferet

agnum anniculū in holocaustum:

et pullum columbę siue turturēz p̄

peccato ad ostium tabernaculi te-

stimonij. et tradet sacerdoti: qui of-

feret eam coram domino. et orabit

Aug. **¶** Quāqd pe-

perisse peccatū est: an-

hic ostendit illa p̄pa-

go et adam: de qua vi-

dit apls: Ex vno in cō-

deminationē. et quia p̄-

vniū hominem peccatū in-

trauit in mundum etc.

Aug. **¶** Ecce enī in iniq̄-

tates p̄ceptus sum etc.

Cur nō ergo id qd na-

tum est purgari dicit

scriptura: sicut qd pepit:

ad ipsam vnde origo

trahatur relata purga-

tio est p̄pter fontē san-

guinis: non poterat tñ

sine hęc purgatione

fieri: qui de sanguine

ortus est. **¶** Quo enim pertinet qd ait superius. super filio aut filia offeret a-
gnum anniculū etc. si nichil p̄ hoc sacrificiū fiebat pro eis qui nascebant.
¶ Si quis aut distinguere conat. ut dicat nō esse iugendū sup filio aut filia
offeret agnū anniculū etc. **¶** Sed potius ita legendū: Quā impleti fuerint dies
purgationis ei⁹ sup filio aut sup filia. ut sequat alio sensu: offeret agnū an-
niculū sine macula i holocaustū. et pullū columbāz p̄ peccato. i. pro peccato
suo. cū cōpleti fuerint dies purgationis sup filio aut sup filia. **¶** Qui ergo ita
distinguedū putauerit. ex euāgelio conuincet. vbi cū tale aliquid nato ex
virgine domino faceret magis pro cōsuetudine legis q̄ pro necessitate expi-
ati peccati. **¶** Sic legitur: ut faceret secundū cōsuetudinē legis pro eo. non est
dictum pro matre eius: sed pro eo quia ea fierent q̄ hic p̄cipiuntur de duobus
turturibus aut duobus pullis colūbāz. **¶** Sic enī et baptizatus est baptismo iohan-
nis qui erat baptizatus penitētie in remissione peccatorū: quibus nullū pecca-
tum haberet. **¶** Perito ergo hoc quidā ita interpretati sunt. nō ut diceret sup
filio aut sup filia: sed pro filio aut filia. **¶** Notandum aut qd pauper dñs nasci
voluerit: ut nō pro illo offerretur agnus et pullus columbinus aut turtur: sed
par turturum aut duo pulli columbāz secundū euāgelium. qd scriptura le-
uitici tunc iussit offerri: si non habuerit agnū manus offerentis. qd satis
est magnū.

¶ Bed. **¶** Dominus noster non solum homo. cum deus esset: sed etiā pau-
per. cum diues esset: pro nobis factus est: ut nos diuitiarum et diuinitatis
sue donaret esse participes. **¶** Libet autem intueri cur hęc maxime voluerit in
hostiam iubeantur offerri: **¶** Nam et abraham multo ante legem eas in holo-
caustum obtulit: et in plerisq; legis ceremonijs qui mundandus est per has
iubetur mundari. **¶** Columba ergo simplicitatem. turtur indicat castitatem.
¶ Si enim turtur coniugem casu perdidit: alium vltra non querit. **¶** Vnde
in canticis. Dulce sunt genē tū sicut turturis etc. **¶** Et alibi: Oculi tui colū-
barum. **¶** Vtraq; quis pro cantu gemitum habet. et sanctorum in hoc tristici-
am significat. quibus dicitur: Plorabitis et flebitis etc. flebitis vos. mun-
dus autem gaudebit. **¶** Simplex ergo et pudica fidelium conuersatio gratū
sacrificium est domino. **¶** Qui autem laborat in gemitu. qui lacrimis stratus
sanat: acceptam deo victimam mactat. **¶** Sed quia turtur solingus colum-
ba gregatim gemit. **¶** Iste secretas orationum lacrimas: illa ecclesie connen-
tus signat: **¶** Puer ihesus primo circūciditur: et interpolitis diebus dū
limam cum hostia refertur. quia iam iuuenis prius omnem carnis corrupti-
onem moriendo et resurgendo calcavit. **¶** Deinde interpolitis diebus dū
ipsa carne iam immortalī quā pro nobis hostiā fecit ad supernam hierusa-
lem ascendit: et vnusquisq; nostrum prius aqua baptismi a peccatis omni-
bus quasi vera circumcissione purgatur: et sic proficiente gratia nouelucis
ad altare sanctum hostia corporis et sanguinis christi consecrandus in-
greditur: que singulariter simplex et casta per immolationem columbę et tur-
turis figuratim exprimitur. **¶** Omnis quoq; in fine mundi ecclesia primum
cōmuni resurrectione latem mortalitatis et corruptionis eruet. et post in cele-
stem hierusalem bonorum operum victimis dño cōmendata perueniet.

A profluvio et
Tunc aliqui querat
unde mundabitur
a profluvio sanguinis
huius est inobediencia
unde immundicia et
pena profluvii p medi
tatione et contemplatio
nem legis cuius negli
gentia huius immundi
cia inuenit.

Le. XIII.

Locutus est dominus
Semel loquitur deus et
duo audiunt spiritus
audire moyses et subli
mior littera aaron et
inferior qui littera nu
ciat populo. Un ipse
loquitur ad populum et erit
os tuum tu autem eris in
bis quod deus ptinent
Homo aliqui ex
cellenter accipit qui dei
imaginem et nature ser
uat dignitates. Aliqui
peccator in quo digni
tas deformatur sicut hic

In cute car. et.
In carne et cute lepra
portat qui carnalia et
exteriora suadere cer
tat ut cohibeant qui pu
tant resurrectione fu
tura in voluptate car
nis et in fide manentibus
quibus carnaliter viuunt
non imputari peccata

Aut quasi lu. et.
Lepra alia nimis vel mo
derate obscura non dicitur
effluere passione qui ni
mia indiget deliberati
one. Alia nimis clara
et perspicua cuius aperta
cognitio.

Plaga lepre et.
Ista lepra falsa do
ctrina lepsi heretici qui
unitate vere fidei non
habentes varios do
ctrine profutur error
res vera falsis admi
scentes et ecclesia sicut
lepra corpora irradiando
comaculat.

In corpore lepram gerit qui ecclesie detrahit sic carprogratiani qui negant
resurrectionem carnis et nouitiani qui nuptias damnant et peccantibus aufe
runt penitentiam.

Uel ad unumquodlibet. Cognator secundum spiritum a quo habent sacer
dotum quibus inest perfecta et plena philosophia ut discernere possint subtilia
et anime motus absconditos.

Pilos. Cogitationes quibus anima ornatur mensque contegitur a qua genera
tur sicut caput capillos generat quibus ornatur et tegitur. Unde capilli capitis
vestri numerati sunt. Iude nazarei caput non tondent quia superfluas cogi
tationes non habent sanctas autem deponere sancti damnum est.

Humilior carne et. Humilior se ipso. Vnde recte venia non meretur. Un
cuius ab alio maiori portabile est bonum autem a deo acceptum non operari dimittit
eum dominus prout vult ut se ipso quisque deterior fiat hoc importabile est.

Recludet eum. Secundo recludet ut studiose inspicatur et duplici pro

pro ea et sic mundabitur a profluvio
sanguinis sui. Ista est lex parietis
masculi ac femina. Quod si non inue
nerit manus eius nec poverit of
ferre agnuz sumet duos turtures
aut duos pullos columbarum unum
in holocaustum et alter pro peccato
Quia bitque per ea sacerdos et sic mun
dabitur.

Le. XIII.

Locutus est
dominus ad moysen et aar
on dicens homo in cuius carne
et cute ortus fuerit diuersus color
sive pustula aut quasi lucēs quip
tunc est transgressio legis leprosus enim per par
te leprosa a tabernaculo eicitur sic qui in uno of
fendit omnium reus est.

Piam id est plaga lepre adducet
ad aaron sacerdotem vel ad unum
quemlibet filiorum eius. Qui cum vi
derit lepra in cute et pilos in albu
mutatos colorem ipsamque specie
lepre humiliorē cute et carne reliquā
plaga lepre est et ad arbitrium eius
separabitur. Sin autem lucens can
dor fuerit in cute nec humilior car
ne reliqua et pili coloris pristini
recludet eum sacerdos septem diebus
et considerabit die septimo. Et si qui
des lepra ultra non creuerit nec tra
sierit in cute priores terminos rur
sum includet eum septem diebus

alijs et die septimo contemplabit.
Si obscurior fuerit lepra et non cre
uerit in cute mundabit eum quod sca
bies est lauat homo vestimenta
sua et mundus erit. Quod si postquam a
sacerdote visus est et redditus mun
dici iterum lepra creuerit adducet
ad eum et immundicie et demnabit
plaga lepre si fuerit in homine
adducetur ad sacerdotem et videbit
eum. Tunc color albus in cute fu
erit et capillorum mutauerit aspe
ctum ipsa quoque caro viua appa
ruerit lepra vetustissima iudicabit
atque inolita curi. Et considerabit ita
que eum sacerdos et non recludet
quia perspicue immundicie est. Sin
autem efflouerit discurrens lepra in
littera enim exteriori coeret hominem animam non ledit
et ut omnino quis a legis littera recedat a capi
te viget ad pedes et a primo viget ad ultimum ma
tatum.

Capite usque ad pedes quidquid sub
aspectu oculorum cadit considerabit
eum sacerdos et teneri a lepra mun
dissima iudicabit eo quod omnis in
claritate euangelice conuersationis secundum il
lud luceat lux vestra coram hominibus.
candores versa sit et idcirco homo
mundus erit. Quod si caro viues
in eo apparuerit tunc sacerdotis
iudicio polluetur et inter imundos
reputabitur Caro enim viua si lepra
aspergitur immunda est. Quod si rursum

alba diuersa crimina designat. Quia cum mundialis vite voluptas qua
si candida estimatur et florens tunc graue uiciorum contagium grassatur
in corpore nam aut auaricie aut libidinis patefunt macule. Sed auar
icie crimen facile potest resecari. Unde date elemosinam et omnia mun
dabit. Libido quoque ieiunio et abstinentia mundatur. Sed omnino per sa
cerdotem medela adhibetur. Alia enim sacrificiorum oblationibus emun
datur. Alia est que facilius alia que extra castra posita mundatur alia qui
omnino non mundatur.

Caro viuens et. Iudaicum mandatum quod viuere dicitur quod ad
mandantem vel quod bene intellectum affert vitam.

Caro enim viua si lepra et. Isidorus. In carne viua lepram gerat
qui de anima que vita carnis est aliquid falsum estimat sicut luciferiani
qui dicunt animam de carnis substantia propagatam et arabici qui animam
cum corpore mori putant

batione transacta distri
ctum iudicium fiat. Dani
festum enim erat patrum sa
cerdotum. Et animum con
sentire passioni nescie
bat. Et coniebat ideo
iteque inspiciebat. Hinc
dominus post negatio
nem animam petri quo
modo se habeat tercio
interrogat ut non cito
iudicemus. Et frequenter
inquiramus. Septem
diebus recludatur. Se
ptenarius enim presen
tis vite plenitudinem
signat quod septem die
bus agitur quo com
pleto peccatum et serui
tium cessabit. Unde
septima in diuinis scri
pturis requies nomi
natur.

Mundabit enim
sic paulus eum qui
in corintho fornicatus
est quia manifesta erat
passio a sanctorum taber
naculo remouit et sa
thana tradidit que cum
inspexisset secundo et pe
nitere vidisset suscipi
iussit.

Tunc color al
bus et. Manifesta
transgressio littere le
gis que propria iude
is sicut in sacrificijs et
purgationibus et in hu
iusmodi. Est enim et
communis gentibus de
adulterio rapina auar
icia et similibus.

Sin autem efflo
uerit. Ostendit in da
cum populum partim
leprosum ut in parte
transgressorem legis.
unde eum sacerdos ex
pellit tanquam immundum
Sed toto corpore le
prosum gentilem qui
totas transgreditur le
gem sed eum mundum
iudicat quod legis ingo
subiectus non erat

Miero. Sin autem
efflouerit et. In hac
lepra quasi florenti et

Cicatrix zc. **¶** In cicatrice sanati vul-

neris lepra portat. qui post agnitione fidei. et medicinam dei qua in ipso suscipiunt. rursus aliqd indicium erroris aut pfidie veteris dogmatis ostendit.

Alba. Quia ex vulnere legalis transgressio. lex enim alba. et a sole iusticie non calefacta. **Subrufa**. Quia de purgatione euangelica. sicut ydolotum sanguine vel suffocatum comedere. vtriusque autem sit contra xpm cuius est lex et euangelium.

Contaminabit.

Quia in habitu est peccatum. et anime mala de passio p vlcus incubit. Vnde lepra ex vulnere efflorescit vocatur.

Laro aut zc. **¶** Praedicta videtur repetere. et partim eadem dicit partim adiungit. altera quippe passione. et eandem ponit indicatorem.

Egit enim de vlcere quod aliqua egritudine neglecte carnis generat et proficit. Quis ergo carnis nostrae est voluptas. ebrietas. castri. margia. et hmoi. qui luxuriant corpore in se metipso pruriente proueniunt. Rursum autem de plaga maiori. et exitu ignis. De quo dicitur. Ignis aduersari os consumet.

Quia plaga lepra in ci. In cicatrice exultionis lepra habent maniche. qui in abstinentie cruciatu corpora sua exurunt. et p in fidelitate non mundicia inde lepra gignunt.

Vir siue mulier. Qui se in diuinitate errat sicut heretici. qui non solum patre factores mundi negant. sed etiam actorem malorum affirmant. vt manicheus.

De barba. **¶** In barba lepram gerunt. qui de apostolis et discipulis peruersi sentiunt et falsa predicare conungunt. barba enim ornamentum est. et apostoli doctores corporis christi.

¶ Sex species lepre inuenimus legillatores posuisse. Prima est capitis et barbe. Secunda caluicie et recalcinationis. Tercia carnis et cutis. Quarta cutis et corporis et cicatricis alba cum rubore. Quinta vlcis et cicatricis. Sexta vlcis in capite. In capite lepram portat. qui in diuinitate patris. vel in capite ipso quod est christus peccat. Caput enim christi deus. caput viri christus. hanc portant iudei valentiniani. qui in caluaria quoque lepra gerunt. quod erroris sui perfidia aperta prauitate defendunt.

¶ Diversos colores lepre supponit. pallidam. rubeam et albam. limidam. nigram. et florentem. Pallida imbecilem et fragilem fidem notat. cum quis perdit colore integre sanitatis languet infirmitate erroris. Rubra merem ostendit infecta cruore homicidii. Alba hereticos qui se mundos

et in spūalem intellectū. **¶** Si nichil retineat versa fuerit in albo et totum hoies carnalis legis.

opuerit. considerabit eum sacerdos.

et mundum esse decernet. **¶** Caro autem

et cutis in qua vlcus natus est et sana.

et si actione vel pssilio quo peccatum geritur. et in loco vlcis cicatrix apparet.

et si secta peccati. et lucida et manifesta.

paruerit alba siue subrufa. ducet

homo ad sacerdotem. **¶** Qui cum viderit

et si mentis se ipsa humilior et vel interior.

et locū lepre humiliozem carne re-

liqua. et pilos verfos in candorem

contaminabit eum. **¶** Plaga enim lepre

orta est in vlcere. **¶** Si pilus coloris est pristini. et cicatrix subobscu-

ra et vicina carne non est humilior

recludet eum septem diebus. et si qui-

et si vel efflouerit. et si peccatum suū predicauerit et multiplicauerit. et si immundicie que creuit po-

deriori actione.

des. creuerit. adiudicabit eum lepre

et si nichil amplius pec-

et si super hoc quod penitet.

¶ Sin aut steterit in loco suo. vlc-

et si que ostendit quod passus est non quod patitur. vnde raab adhuc vocatur meretrix paulus persecutor.

ris est cicatrix. et homo mundus erit

et si inuidie.

¶ Caro aut et cutis quā ignis exusse-

et si penitentia. et si iracundia et homicidio.

erit. et sanata albam siue rufam habuerit cicatricem. considerabit eam

sacerdos. et ecce si versa est in albo

rem. et locus eius reliquus cute est hu-

milior. contaminabit eum. quod pla-

ga lepre in cicatrice orta est. **¶** Si

et si si non redierit ad iniquitatem.

pilorum color non fuerit immutatus

nec humilior plaga carne reliqua.

et ipsa lepre species fuerit subobscu-

ra. recludet eum septem diebus. et die

septimo contemplabitur. **¶** Si cre-

actione. **¶** Si contaminatus iudicabit

uerit interim lepra contaminabit eum

¶ Sin aut in loco suo candor stete-

rit non satis clarus. plaga combustio

nis est. et idcirco mundabitur. quia

et si semel et penitentia mandatus est.

cicatrix est combustio. **¶** Vir siue mu-

lier in cuius capite vel barba germi-

nauerit lepra. videbit eum sacerdos

et si quidem humilior fuerit locus

et si in modum ad blasphemiam animi intenderit

carne reliqua. et capillus flauus

et si pilus subtilis nec florescit sed flauescit.

solitoque subtilior. praminabit eos

et si sepe

quod lepra capitis ac barbe est. **¶** Sin

contingit contra voluntatem loqui impia. et si non

aurum viderit locum macule et equalem

exuberet temeraria impietas.

vicine carni. et capillum nigrum. reclu-

det eum septem diebus. et die septimo in-

tuebitur. si non creuerit macula. et

et si non per cognoscere cogitatio vtriusque spote an eod

capillus sui coloris est. et loci pla-

tra egerit impie.

et si alia verba cōsi-

ge carni relique equalis. radet ho-

derentur. et possit cognosci vtriusque surreptionem

mo absque loco macule. et includet

sicut tolerare an maligne et impie locutus sit.

septem diebus alijs. **¶** Si die septi-

mo visa fuerit sterisse plaga in loco

suo. nec humilior carne reliqua.

et si penitentia. et si quod sola baptismatis polluit

mundabit eum. **¶** Quod si vestibus

suis mundus erit. **¶** Sin autem post

emundationem rursus creuerit ma-

cula in cute. non queret amplius

et si quo animo impia sit locutus.

vtrum capillus in flauum sit coloris

et si redierit ad vtriusque.

cōmutatus. quod apte immundus est.

et si de mente creatur lucet sicut de capite et capilli

¶ **¶** Si steterit macula. et capilli

nigri fuerint. nouerit hoies esse sa-

natum. et confidenter eum pronunciet

mundum. **¶** Vir et mulier in cuius

sa. prout potuerit satisfacere non cesset. **¶** Est lepra que omnino mundari non

potest. et ideo extra castra pellenda. hoc est crime blasphemie quod in spūsan-

ctū committit. de quo dicit. qui peccauit in spūsanctū non remittet ei de.

¶ Capilli nigri. Id est. si luxerit impietate sua. et veram egerit peniten-

tiam. ingentes enim et penitentes nigro habitu deformant.

¶ Vir et mulier zc. In purgatione diuini dogmatis maxima distin-

ctione vltus tempantius agit loquens de iudaice legis dogmatibus. cuius trans-

gressionem subobscuro altorem dicit et lucentes. Sicut ergo transgressionem

legalis littere alba cicatrice dicim. sic et ignorantia subobscuro altorem

dicamus. non omnium. sed neque eorum qui communia sunt cum euangelica lege vel na-

turali. hec enim venialia non sunt. sed quorundam partialium paruorumque mandato

rū. velut de mundatōe menstrui. de oblatōe puerperę. hanc ergo ignoran-

tia quasi cicatrice parua subobscuro altore vocatur. qui talis ignorantie est

non habet mundari. hec enim non ad iusticiam ptinent. Vnde dedit eis xpus

cepta non bona. et iusticias in quibus non viuunt.

appellat. vlt qui de fal-

sis virtutibus gloriatur

¶ **¶** Aluida inuidiam. ¶

gra fumo ydolatrię de-

nigrata conscientiam.

¶ **¶** Florescens toto corpo-

re significat auaricię

que omne genus homi-

nium quasi corpus to-

tum commaculat. **¶** Est

aut et lepra qui habet ru-

bozem cum pallore. iracū-

diam. et furorem cum

mentis itecillitate. **¶** Qui

dam enim pusillanimes

leniter irascitur. pre-

rant. mentiuntur. **¶** Pal-

lor aut lingua menda-

cem significat et imbe-

cillitatem

¶ Recludet eum zc

¶ **¶** Non tam pro pena quod

districtę probationis

causa. tempus enim in

omnibus seruandū. di-

strictus in his quorum

lingua circa diuinita-

tem se effrenat.

¶ Si die septimo

¶ **¶** Quia verbum in quo

delinquitur si semel ne-

gat qui peccauit diuini

dicari non oportet. quis

enim reū indicat. qui quod

cōfessus est lingua vo-

luntate se. pntisse ne-

gat.

¶ Quod si vesti-

bis. zc. **¶** Vero. Alia

ante baptismum comi-

sa in baptismo dilu-

tur. Alia post baptis-

mum peccantur. que si

ue grauiora sine mino-

ra sint. vltus in emun-

dat sacerdotis. quod enim

modicum est a sacerdote

venia relaxari potest.

¶ **¶** Que grauiora sunt di-

sciplina ecclesiastica et

oratione sunt purgata

¶ **¶** Que insanabilia sunt

deo iudici referantur.

¶ **¶** Inde est quod vult quis-

que secundum quod habetur in

betur pro emundatōe

sua offerre. i. secundum

quod se deliquisse cogno-

Calu? ac mund? *Simplex non stultus nemo enim est cui salte pan-*
ci non remaneant capilli.

Quicunq; ergo *et. Hi. Heretici ab ecclesia eijciuntur donec purgentur.*
Dissolutis tunicis i manifestatis secretis sedere iubentur. Capite nudato vt
nuditas eoz a cunctis videat. Ore clauso ne vter? impia loquantur.

Habitabit extra *et. Sic iobanes intelligibilem leprosum ab intel-*
ligibili habitaculo excludit. qui hanc doctrinam non affert non recipiat
eum in domum: et que
ei no dixeritis.

Esti. Ridicula *sut*
hec sm littera interpre-

tata. vt quid em de ca-

stris eijci? leprosus q

magis solatio indiget

et misericordia: q mi-

ser? **Cur vestimenta ei?**

dissimulat. et caput nu-

dat: os velat? Sed le-

prosus peccator est. cu-

ius dissoluta vestimen-

ta virtutes anime si-

gnificant dissolutas. q

ea ab estu gelug pec-

cati custodire poterat.

Caput nudat qz gale

a salutis amittit. **Os**

contergit: ne loquendo

q dor horrend? diffun-

dat. nec docere alios

plumat. cuius apparet

stulticia. ne dicat ei. q

pdicas no furandum

furaris. peccatori dixit

teus: quare tu enarras

iusticias meas **et.**

Vestis lanea **et.**

Esti. Lanea piciola et

anima calefacientia. li-

nea uilia. et par calida

Lanea uirginitas. Li-

nea coniugal castitas

Lanea in udo abrenu-

ciare. in beremo philo-

sophari. p veritate vs

qz ad mortem certare.

f qz hec plaga no puenit ad anima.

cute candor apparuerit. ituebitur

eos sacerdos: si depbenderit sub-

obscurum albozem lucere in cute.

sciat no esse lepra: sed macula colo-

ris candidi. et hominez mundum.

Vir de cuius capite capilli fluunt.

caluus ac mund? est. Et si a fronte

virtutu prodiderit quas meli? sunt abscondi. tolera-

bilis passio est et proxima uenit. **et. si ex sin-**

cediderint pili: recaluaster et mun-

pus est **Sin aut in caluicio siue in**

recaluacione albus vel ruf? co-

lor fuerit exortus. et hoc sacerdos

videt: condemnabit eu. haud du-

bio lepra est que orta est i caluicio

Quicunq; ergo maculatus fuerit le-

pra. et sepatus ad arbitriu sacerdo-

tis. habebit vestimenta dissuta. et

caput nudum. et os veste ptectus:

et cotaminatum ac sordidum seclama-

bit. Qui tpe quo leprosus est et im-

mundus. et solus habitabit extra

castra. Vestis lanea siue linea q

lepra habuerit i stamine atq; sub

tegmene. aut certe pellis vel qdqd

ex pelle cofectu est. si alba vel rufa

macula fuerit infecta. lepra reputa-

bitur. ostendeturq; sacerdoti. Qui

considerata recludet septē diebus

et die septimo rursus aspiciēs si de-

penderit creuisse. lepra pfeuerās

erit. pollutū iudicabit vestimentū

et omē in quo fuerit inuēta: et idcir-

co comburet i flammis. Qui si ea vi-

derit no creuisse. papiet et lauabit

id in quo lepra est. et recludetur illd

septem diebus alijs. et cuq; viderit

faciē quidē pristinam no reuertam

nec tñ creuisse lepra. in mundū in-

dicabit et igne coburet: eo q infusa

sit in supficie vestimentū vel p totūq;

lepra. Sin aut obscurior fuerit lo-

cus lepre postq; vestis est lota: ab-

rumpet eu et a solido diuidet. Qui si

vltra apparuerit in his locis q pri-

us immaculata erant. lepra vola-

tilis et vaga: debet igne coburi. Si

cessauerit. lauabit ea q pura sunt

secundo: et munda erūt. Ita est lex.

lepre vestimentū lanei et linei stami-

nis atq; subtegmīnis oisq; suppel-

lectilis pellice: quomodo munda-

ri debeant vel cotaminari.

De cutis est

locus est. Quia maculas inter virtutes subonētes purificare to-

cuit. quo leprosus curet subiungit: vbi ostēdit qz de lepra aīe supius egit.

quasi per iusticiam sentunt: et peccatorem plus ad desperationem qz ad sani-

tatem trahunt. Lepa in veste lanea significat illos qui pro adulatione re-

linquentes corrigere nolunt: sed consentiunt: vel qui molliter viuūt. Lepa

in stamine. Sicut enim stamen tertrinum opus sic anima sustentat corpus

Lepa in subtegmīne peccata que per corpus committuntur. anima enī in

corpore. velut stamen in subtegmīne. Pellis exterior est carnalis conuersa-

tio. unde primis parentibus post peccatum tunicas pelliceas fecit dominus.

Lepa in pelle: malaz

exemplum in conuersa-

tione huius vite.

Pellis vel quid

quid? Tentatio in

bulationis que homi-

nem mortificat. sed si

ent ex pelle mortua fit

veniale aliquod. sic ex

mortificatis patientia

humilitas et probatio

conficiunt. Prohibet

ergo in perfecta virtu-

te (que est vestimentū)

magna vel mediocri-

(qd est laneū vel line-

um) maculam inueni-

ri albam aut rufam. in

stamine et in subtegmī-

ne. tentationē quoq;

sine his nos sustinere

desiderat. Si tale qd

piam contigerit. sacer-

dos inspiciat. nec mor

repellat. nec superbe ex

suspitione immunda. de

cernat. nec sicut mun-

da temere suscipiat.

Si alba et. Lepa

viridās atq; flama

scens. id est. superbia

que ad modicum flo-

ret. Unde: Sicut ole-

ra habarum. et aut

cenodoxia. vult enim

christus virtutē esse si

ne vana gloria.

Abumpet eu.

Per penitentiam ab

scidet passionem. sup-

bia abumpitur amo-

ta humilitate. vana glo-

ria amota adulatione

et vana laude.

Lepa volatilis

et vaga et. Aliquan-

to nos mala egisse co-

gnoscim? et vitamus.

Et ipsa culpa i alijs

actib; surrepit: q nos

in alijs tenuit. Sunt

enim qui carnali im-

mundicie subiecti ad

se redeunt. reatū agno-

scunt: et cum se corre-

rint. de bono castitatis

eluantur. et quos immundicia opis tenebat in corpore. immundicia elationis

tener in mēte. Lepa em volatilis no plene vestimentū deseruit: s locū mu-

tauit. Vestimentū vero ecclesie quisq; fidelis. Sic qui diuini supbit. cor-

rectus paupib; oia distribuit: s et inde in corde elationem sumit: et lepra vo-

latilis locū mutat. Ali? spe immoderatis verbis. et incepte leticie reditus

a pdicatore corripit: et vult esse grauis et immoderate a gaudio conftrin-

gitur. iracundus efficitur. Viciū ergo inepte leticie p immoderatam conti-

nentiā ad iracundie viciū transit.

Locutus est. Quia maculas inter virtutes subonētes purificare to-

cuit. quo leprosus curet subiungit: vbi ostēdit qz de lepra aīe supius egit.

Locutus est d. a. m. Nota qz soli moysi. nō etiā aaron qz te mun-
dationibz sunt loquit. hāpne em xpm significat qui omne leprā solus emū
dat. Dic em nō de speciali: s. de generali lepra agitur: unde simpliciter ait:
hic est ritus leprosi. ipse em omne peccatū curauit.

Duos passeres. Diuinitatē. s. z humanitatē xpi. Que munda: qz
peccatū nō habuit. Et vna: qz ex peccato nō fuit obnoxia morti.

Duos velsi. zc.

Quia verbū caro fcm
est. z nifi manducaue-
rim? carnē filij hois nō
habebim? vitā in nob.

Lignū cedrinū.

Crucē qz contra omnia
fortia: sicut cedrus for-
tis z impubilis.

Vermiculū. Lx.

Locinū tortū. passio
nez. qz coctū rubē
est. tortū passibilitate
z passibilitate pteitū.

Hyssopū. Fram

spūs qz nōstrē emūda-
noni cooperatur. Vn
asperges me hyssopo z
mundabor. zc.

Super aquas zc.

Baptismatis. Quicū
qz in xpo baptizati su-
mus. in morte ipsi ba-
ptizati sum.

Tinget in san. zc.

Quia comprehendunt
omnia in virtute baptis-
mi. Vicens passer in
sanguine occisi passeris
tingit: qz nō in homi-
nū passione: s. dei z ho-
minis baptizatur.

Septies. Pro

septiformi spiritu in q
omnis mundatio z re-
missio. Ad vt purget
a se septē remonibz.

Et dimittet pas-

serem qz dammodo te-
netur sub cōtemplatio-
ne humani intellectus.

Uestimēta. Ppa

z li quas virtutes ba-
buerit. qz z has pecca-
tum polluit.

Purificatusqz

De re supius tñ dictū
est leprā mundatā: s.
sic intelligendū est mū-
dari aptam.

Extra taberna-

culū. Confortia san-
ctorum a quo excludū-
tur peccatores. Vnde
cū bñissemodi nec ci-
bum sumere.

Capillos Logi-

tafōes qz ornātū hominē
vitā z multa disceptātū pteit
sūt capilli capiti.

Loti corporis zc. Etā

verendaz partū. vt nulla remaneat vete-
rum cogitationū: vt totū nōū
z qli modo genitus veterē hoīem exuat. nō
vnum induat. quomodo em rasis pilis succedūt noui. sic noue cogitationes
ad meliora pullulant veteribz rasis.

Et supercilia. Que hoīem

contemplatiū de sublimibz z diuiniōibz
pntant: qd supercilia in altioribus sita significant.

Die octauo. Quo dñs surrexit. quo leprosus ingredit castra que pa-

trarcha iacob vidit occurrētibz sibi angelis. Vn locū castra dei appellauit
Postqz prima die qua egredit sacerdos extra castra immolari ad emū-

^{Solum.} dominus ad moysen dicens: Dic

^{Simpliciter.} est ritus leprosi quando mundan-

^{Schistū.} dus est. Adducetur ad sacerdotes

^{Sps ad nos venit qui extra castra eramus.} Qui egressus de castris cum inue-

^{Snos. s. mundatos ab errore. i. patos mundari.} nerit lepram esse mundatam: pzei-

piet ei qui purificatur vt offerat. p

se duos passeres viuos quos ve-

^{Sincorruptā mentē z stabile fidē} sci licitum est: z lignum cedrinum

^{Solationē sanctoz} vermiculūqz z hyssopū. Et vnū ex

^{Sqd. s. passi bile est z occidi potest.} passeribus immolari iubebit in va-

^{Spro nobis qui de lito facti.} se ficili super aquas viuentes: ali-

^{Smaritio.} um aut viuum cum ligno cedrino

z cocco z hyssopo tinget in sangui-

ne passeris immolati. quo asperget

illum qui mundandus est septies.

^{Sdiuinitatem impassibilem.} vt iure purgetur: z dimittet pas-

^{Sstatuē cōtemplationis.} serem viuum vt in agrum auolet. Qu-

^{Spenitentia.} qz lauerit homo vestimenta sua. ra-

^{S cogitationes que oēs erant immunde.} det omnes pilos corporis. z laua-

^{Ssacramtū. vel baptismū.} bitur aqua. purificatusqz ingredi-

^{S qz parlatū ad meliora prouebitur.} etur castra: ita duraxat vt maneat

^{Sin quo cenat cum deo sicut sponsa cū sponso} extra tabernaculū suum septem di-

^{S ministeriorum adeptioem.} ebus: z die septimo radat capillos

^{Sque discretionē continet. barba enī inter virum} capitis barbamqz z supercilia ac to-

^{Spenitētia non ha pñmo. vnos enim dominus} tius corporis pilos. Et lotis rur-

^{Svna fides. vnum baptisma.} sum vestibibus z corpe. die octauo

^{Svñ. Et agnō absqz macula masculū annicū} assumet duos agnos imaculatos

z ouem anniculam absqz macula.

z tres decimas simile in sacrificiū

^{S qz misericorditer pro nobis passus est.} que conspersa sit oleo: et seorsum

^{S qz fides ex misericordia dei est z gratia} olei sextariū. Quqz sacerdos pu-

^{S s. x. coritum.} rificans hominem statuerit eum z

^{S qz ad ingressum sciētie dei qz mundat adducit} hęc omnia corā domino in hostio

^{SChristum.} tabernaculi testimonij. tollz agnā

^{Silli? cui? aures leprose.} z offeret euz pro delicto: olei sexta-

rium. Et oblatis ante dominū om-

nibus. immolabit agnū vbi immo-

lari solet hostia pro peccato. z ho-

locastum. i. in loco sancto. Sicut

eniz pro peccato. ita z pro delicto

ad sacerdotes pertinet hostia: que

sanctasancorum est. Assumensqz

sacerdos de sanguine hostie q im-

molata est. p delicto. ponet supra

extremū auriculę dextre eius qui

mundat: z sup pollices manus de-

xtrę z pedis: z de olei sextario mit-

tet in manum suā sinistram. tinget

qz digiti dextruz in eo: z asperget

septies zra dñm. Qd aut reliquū

^{S Sicut supradictum est.} est olei in leua manu. fundet super

extremū auriculę dextre eius qui

mundatur. z sup pollices man⁹ ac

pedis dextri. z sup sanguinē q fu-

^{S in capite totum corpus significat z xpm deū} sus est. p delicto: z sup caput eius

^{etū qui mundat? est hac vnctione ostentat} Rogabitqz pro eo coram domino

datiohē leprosi pcepit. octaua die alia sacrificia sstituit. Hęc em eandem
vini habent qz prima. qz omne temp⁹ in hebdomadibz terminat. Octaua er-
go. z prima est que subsequit. Et notandū qz leprā. i. peccatū summope vi-
tandum ostendit. qd tñ tam diligenter purgari pcepit.

Agnos imaculatos zc. Omnia hęc figurant sacrificia saluatoris
q pro nobis hostia fuit. Et vtroqz sexu sacrificiū fit. qz vtroqz sexu saluauit

Diero. In duobz

agnis duo aduentus
xpi quibz credendū est
a lepra peccatoz mun-
dari. primo eniz venit
z passus est. Secundo
in gloria ventur⁹ est.

Anniculū. Anni-

culū inbet esse sacrifici-
um tanqz pfectū. perfe-
cta em in pdictis aiali
bus annicula sūt. Vñ
z tunc generationi ap-
ta sunt.

Et tres deci. Qui

em mundat in sacrifi-
cio vnigeniti. debet fi-
de trinitatis signari.
tres decimas. s. i. trini-
tate. patrē z filiū z s. s.
habentē in vnaquaqz
psona pfectionē. terna-
rius em pfectus est.

Simile. Vni-

geniti. Quāvis em vni-
geniti passio fuit. op⁹
tñ est totius trinitatis
Vñ in noie patris. z
filij. z spāssanti bapti-
zamur. Vñ i morte xpi
baptizamur.

Et. Est lepra pāi

q sacrificioz obligatio-
nibz mundat. i. corde
cōrito z hūiliato. Est
ydolatrię q aq bāpmi
diuit. Est hereticorū
q septē diebz ex castra
arcent. vt p septiformi
spūs agnitoz purget⁹

Est lep q visu sacerdo-

tis auferē p doctrinā z
que vo oīno mūda-
ri nō pōt. eo. i. q in spi-
ritū sanctū peccat z no-
lunt penitere z cōsequi
remiam.

Olei sextariū.

Quia fide intelligit⁹ z
agit vñqz qd pdicto-
rū. Sextariū nāqz mē-
sura est. nec pl⁹ nec mi-
n⁹ capies. qd em plus
est effundit. si min⁹ est
nō est sextariū. Sic fi-
des ad mētis nre men-
surā dat. nec caput pl⁹

aut minus qz a deo distribuit. qd em pl⁹ est aut min⁹ ex fide est.

Olei sextariū. Pinguedinē dei misericordiā z gratiā. z si clarissimā
sanctimonie faciē pferre nō valuit lucernā fidei non extinguit.

Supra extremū. Vt auditū munit z cantū reddat. ne ampl⁹ vo-

ce serpentis audiat
dirigat. bis ei supdictis custoditis p sanguinē agni z fidē ei⁹ q nobis p mi-
sericordiā z cōpassionē ipsi donat. intelligibilis lepra fugatur.

Et asperget lep. Presumit talis sacerdos apd deū qm mūdare z di-

mittere potuerit: vñ septies aspergit. qz numer⁹ est remissionis z gratie.

Qd aut reliquū zc. Et fides sacerdotis in opibz ostendat. Qd em

discernit et quod dicitur
fulcatu est nonacula
pundicationis radit
Lapidesq; alios
Dogmata vitatis re
quib; dicitur lapides vi
ni volunt sup terraz
Et alibi Quicq; edi
ficauerit super funda
mentu aux et argenti
et lapides preciosos et
Reuerfam lepra
et pa. a. m. Id est si
electis prauis dogma
tib; et expositione sub
tili rursus impietatis
doctrina inueniatur a
spersa.

Ad introiēs
et dementio q; lege
ris in mundatōe lepro
si. Pauselle em appa
ret: q; ecclesiā heretico
rum exprimit: q; cōtra
dispensationem incar
nationis christi agit: et
ideo ad domū mādā
dā talia sacrificia adij
cit: in quib; mysteria
carnis et passionis xpi
possunt exprimi: et pec
cata in se commissa sa
pare.

Ista est lex. Quia
late leges lepro expoli
it: necessario recapitu
lant: pri⁹ gen⁹: deinde
reps exponit.

Lepre. Impie do
ctrine: q; ptingit etiam
laycis: ideo additū est
vir aut mulier in q; fue
rit plaga lepro et. Si
em sacerdotē tū intel
lexisset: mulierē nō ad
didisset. Post hecle
pram q; est in virtuti
bus poluit: hec ei sunt
anime vestimenta. In
de q; est: si in ecclesiā do
ctoib; q; sunt parietes
dom⁹. Tandē cicatri
cis et erumpentiū papu
larū memoriā facit: le
pra verā desolates eas
q; est in peccatis vel in
dubijs vel manifestis.

C. XV.

Vir qui patitur
et. Lx. Sic: viro vi
ro cui factus fuerit et.
Quoties aliqd legis
lator duplicat: q; tū in
desollicie sit mōstrat
vt nemo illud manda
tus p̄treat. Sicut ibi:
homo hō de filijs isra
el et. Rotandū aut q;
dicit: viro viro. nō ho
mini homini fortitudi
nem significat in eo q;
legē p̄cipit. Viri enim appellantur p̄fecti. Vnde salomon: virum aut p̄
fectū quis inueniet. Et paul⁹: Donec occurramus in vir p̄fectū et.

et sparticularem doctrinā. et reliquias vt nichil
omnino remaneat.

per circuitum. et spargit puluerem
et generalē ecclesiā. Sinter hereticos tāq;
rasure extra urbem in loco immuni

do: lapidesq; alios reponi pro bis
et expositione que leges
qui ablari fuerat. et luto alio liniri

domum. Sin aut postq; eruti sūt
lapides. et puluis elatus. et alia ter

ra lita ingressus sacerdos i viderit
et ministeriū ordinis.

reuerfam lepram. et parietes asper
sos maculis: lepra est perseveras

et immunda domus. Quaz statim
et si nō tū condemnabunt dogmata sed ipsos au
tērores. et quoz doctrina cōstitit ipsa ecclesiā.

et destruent: et lapides ei⁹ ac ligna
atq; vniuersum puluerem pūciēt

et scitratē sanctā hierusalē et hereticorū.
extra opidum in loco immundo

et immund⁹ erit vsq; ad vespum
et sin quib; cōmunicans et cōuenticulū here
ticorū et que pene subiecta est.

et qui intrauerit domū qn clausa
et ad vespū demorabit stetit. et penitentiam

et qui dormierit in ea et comedet
et spūia vel baptismo. Sopera

rit quippiam: lauabit vestimenta
sua. et si introiens sacerdos vide

rit leprā nō creuisse in domo post
q; denuo lita est: purificabit eam

reddita sanitate. et ad purificati
onem eius sumet duos passerēs li

gnūq; cedrinum. et vermiculum
atq; hyfopum. et immolato vno

passere in vase fictili super aquas
vīnas. tollet lignum cedrinum et

hyfopum et coccum et passerem vi
uum: et tinget omnia in sanguine

passeris immolati atq; in aquis vi
uentibus: et asperget domū septi

es. purificabitq; eam tam in san
guine passeris q; in aquis viuenti

bus. et in passere vīno. lignoq; ce
drino et hyfopo atq; vermiculo:

et dimiserit passerem auolare
in agrum libere. orabit pro domo

et iure mundabitur. Ista est lex ois
et preponit. Sumptū doctrine que peior est omnib;
et virtutum.

lepro et pūssure. lepro vestimento
et ecclesiā.

rum et domorū. cicatricis et erum
pentium papulaz. lucentis macu

le et in varias species colorib; im
et qn ignorāter peccatur. vnde si ceri

mutatis: vt possit scire quo tempo
et qn scietur peccatur

re mundū qd vel immundū sit.

Deutus est

dominus ad moy
sen et aaron dicens: Loquimini fi

lijs israel et dicite eis: vir qui patit
et supfluitatem verbi. et q; in multiloquio

fluxum seminis: immundus erit
et fluxum seminis: immundus erit

et tunc iudicabitur huic vicio sub
et cū fer quēer prauitatem sensus et ef

iacere: cum p momenta singula ad
et semen.

heserit carni illius atq; cōcreuerit
et discipuli. in quoz obediētia quiescit magistri

sedus humor. Omē strātū in quo
et sin cathedra p̄stūare et q; audierit discipu

q; sederit. et qui hōim⁹ tetigerit
et penitentiā.

lectū ei⁹. lauabit vestimenta sua: et
et sacrificiorum.

ipse lotus aqua immundus erit vs
et p̄suminationem p̄ue. et sin cathedra male do

q; ad vespum. et si sederit vbi il
et trine et penitentiā.

le sederat. et ipse lauabit vestimēta
et sacrificiorum.

sua: et lotus aqua immundus erit
et vsq; dū complectur penitentiā

vsq; ad vespum. et si tetigerit
et carnalē eius doctrinā.

carne eius. lauabit vestimenta sua
et fluxuē doctrinā

et ipse lotus aqua immundus erit
et vsq; ad vespum. et si saluaz hu

iuscemodi homo iecerit super eum
et sic ingerēdo.

qui mundus est. lauabit vestē suā
et stratura et discipuli doctrinē

et lotus aqua immundus erit vsq;
et tali subiecti.

ad vespum. et si saluaz hu
rit immundum erit: et omis qui te

tigerit quidquid sub eo fuerit. pol
et sub eius doctrinā

lutus erit vsq; ad vespum. et si
et sobediendo et sin semet

portauerit horū aliquid. lauabit
et ipso peccata suscipiens.

Si quis tetigerit lectū ei⁹. et si princeps fuit doctrine ei⁹ sequēs discipulos ipi⁹

Sagma. Lx. Alini: Per qd negligentior discipulus et molli corde

Bre. Vir q; patit
et. Quid est sermo ni
si semen Qui dū ordi
nate mittit. audientis
mens quasi cōcipietis
inter ad boni opis pro
lem fecundat. Si im
portune pollens emit
tentes generādi perdit
virtutē. Semē incōpe
tenter fluens corporis
membra inquinat: atq;
sermo p quē in audie
tibus nasci sciētia debui
t. si inordinate pdeat
etiā q; recte senserit fē
dat. Immund⁹ est ergo
q; hūc fluxum patit: q;
multiloquio inquinat
Vn paulus discipulo
dicitur impotune p̄
misit oportune dicēna
Iusta oportune ipor
tune. P̄t dicit: Tūc
iudicabit huic vicio
iacere et. sic. s. p̄babit
immundiciē flux⁹ semis
i. nocūte doctrine sub
iacere: cū frequē⁹ pra
uitatis sensus et super
flux verborū effusioni
opaz cederit: quo ma
gis spales gloriā grāt
q; perpetue mercedis
fructum.

Est. Quia multe spe
cies sunt pug doctrine
cū legislator alios i la
natione lepro. alios in
differētia ciborū signifi
casset. alios qui ex ipu
dentia docent: p b mā
datū exponit. Sunt q;
fm proprias passiones
fmone doctrine spant
et alijs quos ipsi dili
gunt cōmendāt. Qui
ergo sic docet. doctrinā
suaz corrūpit. nec deo
filios facit. ideo fluxus
seminis pati dicit. strā
tū in quo dormierit in
quina⁹. discipulus in
quo diligēter obediēte
requiescit magistri spi
rit⁹. Vn paulus de ty
tho dicit: Spūs ei⁹ re
quieuit in oībo vobis
Eox q; impudica do
cent. et filioz p̄reatio
nem. et legitimas nu
ptias spernūt. et sic for
nicationē introducūt.
et semine fluunt. Qui
dā obediendo stratus
fuit. qui intantū immū
di sunt: vt moyses nō
p̄cipiat mundationez
eorū: quos ita affectos
morbo nouit. vt p̄mi
tentia agere nō possunt

Tabernaculū. Interiorem hominem in quo imago dei. verbum quo caro factum est: et haec in nobis.

Ista est lex. Que sibi coherent. et communem intentionem habent. nece re coluerit: ut ostendat quomodo debeant intelligi. et quae cum quibus cogni- tione intellectus coniungantur.

Et qui pol. coi. Qui precepta iudaica docet. et male docet bona im- mundus est. dicitur ad litteram pertinent extra tempus profert. et sicut mundus vi- tur immundis. Unde oia munda mundis.

Et que men. tem.

Ipsi sunt qui impietate tem docent. cum gen- bu manum errore ydola- tris sit tentent in men- stris. i. in separatioe malicie.

C. XVI.

Locutusqz est do ad mo. Vnum corp legis facit. et co- hrentia in vnu redi- git. Et em contrarie do- ctrine multiplices dif- ferentia exsoluerit: nunc vna lege ea redarguit comune contra ea pre- ceptum subiiciens et causam mortis ipsius ostendens. Ignis enim alienus aliena doctri- na a deo. propterea diui- no igne consumpti sunt qui igne alieno obtule- runt. nam contra spiritus sancti agunt: qui inq- docent. Siue ergo qd ydolatriam doceat. si- ue diuina mandata pra- ne exponendo corrum- pat. siue iudaica do- ctina sic utat ut pol- luatur contra tempus. i. intentione ipsi. le- gis litteram sequens. ignem alienum deo of- fert. ideo igne spiritua- li consumptus celerem transgressionis penam non euadit. si cum hi mortui fuerint et defecerint: sanctior obtinebit q sequit.

C. XVI.

Locutusqz est

dn̄s ad moysen post mortē filiozū

duoz aaron: qñ offerentes ignem

alienū interfecit sunt. Et pcepit ei

dicēs: Loquere ad aaron fratrem

tuū. ne omni tempore ingrediat

coram domino in ostio tabernacu- li

testimonij. mittens super vtrūqz

sortem. vnam domino. et alterā ca-

pro emissario. Cuius exierit sortis

mus feminalia. ipsi nostra verenda tegam: ut nulli pateant. ne qñ intram

in sancta sanctorū si qua turpitudine apparuerit morte moriamur.

Adiero ad fabiolam. Secundū hebreos ratio feminū et generationis

ad carnē pertinentis terre p ea deputat. Unde: Terra es. et in terram ibis. et

causas huius rei quomodo de parulo semine. et fidelissimis initijs tanta vel

hominū vel diuersa rerum pulcritudo nascatur esse obuolutas. et humanis

oculis nō patere. Ideo lineis feminalibz femina vel femora velantur

Quā lotus fuerit. Aqua baptismi. prius em oportet ea aqua et spiritu

regenerari. et sic p dictis virtutibz indui: ut xpm induat. q immolat. est tan

qz aries in holocaustū. i. pfectionē virtutū. Ipe em est fm aplm vir pfect

et mensura etatis. his adeptis in sancta sanctorū ingredit. nō sūam dei vica-

riens: s. dispensationē xpi intelligere cupiens.

Suscipietqz ab vni. et. Cuius pro nobis immolat. est de filiis israel

fm carnē. In paul. ex quibz xps fm carnem. Duos byrcos pro peccato.

Ap̄s em oblat. est: ad exhaurienda peccata. Et vnu arietē in holocaustum

qz ad pfectionē virtutū. et vite pionem oblat. est. Unde paul. Mortifi-

cari estis per corp⁹ christi.

Duos byrcos et. Quia tam pro peccatoribz qz pro iustis xps obla-

tus est. recte hirc⁹ quasi pro peccatoribz. vitul⁹ aut. p iustis appellat. Unde

ait: Qui obtulerit vitulū orabit p domo sua. i. iustis q sunt dom⁹ dei.

Duos byrcos et. Quidā dicūt alterū byrcū dño sacrificandū. alterū z

dyabolo tanqz lex sumope nō prohibeat dicēs: Nō erūt tibi dii alieni.

Aug. Duos byrcos. Pyre immoland⁹ a quibz dā in bono accipit.

Emittendus in malo: qz qui in heremū mittit cū. lauat vestimenta sua cūz

redierit. et corp⁹ aqua: et sic ingreditur castra. Sed qui alter⁹ byrc⁹ carnes

vel qz et carne dominica percipimus.

Titulū pro pec. of. Mirandus ordo. Cum em dixisset quia nō est

semper ingrediendū in sancta. ne temere et circūspēcte accedere presumamus

quando et quomodo ingrediamur ostendit

Titulū of. pro pec. et. Initium predicationis vniū christi. est. et pas-

sio eius. si hēc non fuisset. et ab errore tam gentili qz iudaico homines non

liberasset. de diuinitate patris loqui non posset. Nemo em nouit patrē nisi

filius. et cui voluerit fi-

lius reuelare

Tunica li. et. fe. li.

et. 30. et. Qui de deo

locutus est. et ipsum

secundum possibili-

tem visurus omnibus

armet virtutibz. qua-

rum quattuor genera-

les sunt. iusticia. casti-

tas. fortitudo. sapien-

tia.

Feminalibus.

Ubi refertur quomo-

do moyses aaron fra-

trē suū induerit. de

feminalibz nichil dici-

tur. ad genitalia et ve-

renda nostra lex non

mittit manum. ipsi se-

cretioz nostra et cōsu-

sione digna tegere de-

beamus. et cōtinentiam

puritatis et feminum

deo iudici referuare. d-

ceteris virtutibz sapiē-

tia. i. fortitudine. iusti-

cia. humilitate. et hui⁹

modi possunt alijs indi-

care. pudiciam sola

nouit cōscientia. et hu-

mani oculi certi eē nō

possunt. Unde de vir-

ginibus ait dñi pcepe-

ptum non habeo. ac si

moyses loquatur: femi-

nalibz ego non vestio

nec impono alicui ne-

cessitatem: qui vult ef-

se sacerdos. ipse se ve-

stiet. Ipsi ergo assuma-

mus feminalia. ipsi nostra verenda tegam: ut nulli pateant. ne qñ intram

in sancta sanctorū si qua turpitudine apparuerit morte moriamur.

Adiero ad fabiolam. Secundū hebreos ratio feminū et generationis

ad carnē pertinentis terre p ea deputat. Unde: Terra es. et in terram ibis. et

causas huius rei quomodo de parulo semine. et fidelissimis initijs tanta vel

hominū vel diuersa rerum pulcritudo nascatur esse obuolutas. et humanis

oculis nō patere. Ideo lineis feminalibz femina vel femora velantur

Quā lotus fuerit. Aqua baptismi. prius em oportet ea aqua et spiritu

regenerari. et sic p dictis virtutibz indui: ut xpm induat. q immolat. est tan

qz aries in holocaustū. i. pfectionē virtutū. Ipe em est fm aplm vir pfect

et mensura etatis. his adeptis in sancta sanctorū ingredit. nō sūam dei vica-

riens: s. dispensationē xpi intelligere cupiens.

Suscipietqz ab vni. et. Cuius pro nobis immolat. est de filiis israel

fm carnē. In paul. ex quibz xps fm carnem. Duos byrcos pro peccato.

Ap̄s em oblat. est: ad exhaurienda peccata. Et vnu arietē in holocaustum

qz ad pfectionē virtutū. et vite pionem oblat. est. Unde paul. Mortifi-

cari estis per corp⁹ christi.

Duos byrcos et. Quia tam pro peccatoribz qz pro iustis xps obla-

tus est. recte hirc⁹ quasi pro peccatoribz. vitul⁹ aut. p iustis appellat. Unde

ait: Qui obtulerit vitulū orabit p domo sua. i. iustis q sunt dom⁹ dei.

Duos byrcos et. Quidā dicūt alterū byrcū dño sacrificandū. alterū z

dyabolo tanqz lex sumope nō prohibeat dicēs: Nō erūt tibi dii alieni.

Aug. Duos byrcos. Pyre immoland⁹ a quibz dā in bono accipit.

Emittendus in malo: qz qui in heremū mittit cū. lauat vestimenta sua cūz

redierit. et corp⁹ aqua: et sic ingreditur castra. Sed qui alter⁹ byrc⁹ carnes

extra castra comburitur abluunt. Districte g tangenda est allegorica significatio. **D**uos hircos sta. fa. Quia xps deus et homo fm humanitatem passus secundum diuinitatem impassibilis sumunt duo hyrci et statuunt coram dno in ostio tabernaculi. Ipe em est veru hostium qd ducit ad ostiu tabernaculi testimonij qd est in celis mittit aaron sup vtriusq sorte qua diuinitates et humanitates diuini intelligam? vt hec patiat illa confortet patientes. vna domino altera capro emissario christo salicet.

In solitudinem.

Id est in sinu patris. quo null? accedit nisi ipe et sps sanctus. abije ergo i opandi virtute cohibuit. et portauit iniquitates nras. no vt haberet. s vt plumerz. **D**e em ignis consumens est.

In solitudine d qua dr terra deserta inuita et iniquosa etc. Ibi hircis locu no habet vbi te? manet. In celu em diuinitas tpe passionis abijisse dicit. no locum mutans. s qdamodo virtute cohibes vt possent impij consummare passionem.

Vitulu. Quia xps in iudaeis plebis liberatione offert. vitul? dicitur. q legis iustificati onem obstrabat. **N**on veni legem solvere s adimplere. q factus est ex muliere. vt eos q b lege erat redimeret. Recte ergo dr vitul? quasi mandatis legis subiugatus.

Sacrificiu xpi esse quide carnis p virtutem diuinitatis. et beneplacito patris. et propiciationes pro peccatis nostris. et ad submiffionem sps pagi legislatoris manifestat.

De prunis altaris. Spiritu alio verbis q iobes egresso iuda in cena scripsit. quibz exponit quomodo ipe aqz sit in patre. et pater in ipso. spiritus mittat. quo pater agricola. ipse vitis. palmites apostoli. et alia multa q ad pietatem accendunt tanqz carbonem ignis.

Auribus manu. Lxi. Implebit manus suas thimiamate coppositi onis subtilis. subtilia. s spiritualia orans no terrena.

Thimiamata. Oratione. Dirigat oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. orauit em christus pro discipulis.

Ut possitis. Aaron pro dignitate sacerdotij xpm et alios sacerdotes significat. xps sup igne. doctrinam ponit aromatica. i. oratōez. et vapor nebulz. i. virtus oratōis opit oraculū. i. carnē et qua nobis propiciatio peccatorum in xpo q est testimoniu. Ponit aut et quisq sacerdos de xpo loquens in igne doctrine spūalis aromata oratōis cui? virtus opit oraculū qd est super testimoniu. nec permittit eum quere de passione christi que sunt supra virtutem querentis. et no moiet immoderatis. s. questionibz.

Et no moriatur. Caro eius no vidit corruptionē. qz vapor aromati opiebat virtute. s. orōis. de q dr. **N**o dabis sanctū tuū. vi. cor.

Contra propiciatoriū. Quia ad propiciationem nostram et illuminationem christus passus est. qui propiciatorium dicitur et oriens. Unde ecce vir oriens nomē eius. Et alibi. Visitauit nos oriens ex alto. Vel contra propiciatorium. id est in conspectu patris. septies. qz remissionem peccatorum. et spiritum sanctum nobis donauit.

Quia mactauerit. Quia de comuni massa hominum factus est

Offeret. **De** aaron sacerdos in eternum. s. o. m. s. patri. s. seipsum. s. humani generis.

Offeret illum pro peccato. s. Sup quē venit emissiois foras. in quo christi diuinitas significatur.

Cuius autem in caprum emissariū. s. Impassibile custodiens. vt deprecetur. nemo em potest dimittere peccata nisi solus deus.

Stamnet eum. vitium coraz domio. s. vel eu.

vt fundat preces super eo. et emit. cat illum in solitudinem. **H**is rite

celebratis offeret vitulum. et rogās

pro se et pro domo sua. immolabit

eu. Assumptioqz thuribulo qd de

prunis altaris impleuerit. et hauri

ens manu composuit. thimiamata

in incensum. vltra velū incrabit in

sancta. vt possitis sup ignē aromati

bus. nebula eorum et vapor operi

at oraculū. qd est supra testimoniu

um. et non moriatur. **T**olleqz de san

guine vituli. et asperget digito se

pties contra propiciatoriū. ad ori

entem. Quia mactauerit hyrcum

pro peccato populi. inferet sangui

christus. recte hyrcus vocatur. quia hoc animal pilis asperum et hirsutum. et pro peccato genus humanum. Unde conuenienter ait. Quia mactauerit hyrcum pro peccato populi. i. humani generis. qd quondam non populus. nunc autem populus. et quo eius primitias assumpsit christus. Per ergo monstraret de indigis principaliter. sed et omnis nature que in peccato ē primitias christum portare. vitulum et simul hyrcum assumpsit. et quia vna sacrificium et vnus effectus necessario cōmunia in hyrcō aguntur et vitulo

apud patrem.

nem eius intra velū sicut pceptū

est de sanguine vituli. vt aspergat

regione oraculi. et expiet sanctua

rium ab immundicijs filioz israel

et a purgationibus eoz cunctisqz

peccatis. Juxta hunc ritum faciet

in tabernaculo testimonij qd fixū

est inter eos in medio sortium ha

bitationis eoz. Nullus hominū

fit in tabernaculo qn pōtifer ingre

ditur sanctuariū vt roget pro se et

pro domo sua et pro vniuerso cetū isrl.

donec egrediaf tabernaculū. Cum

aut exierit ad altare qd corā dno

est oriet p se et sumptū sanguinē vi

tuli atqz hyrci fundat sup cornua

ei? p gyrū. aspergesqz digito septi

es expiet et sanctificet illud ab im

mundicijs filioz isrl. Postqz emū

dauerit sanctuariū et tabernaculū

et altare. tūc offerat hyrcū viuente

Aernis enim quia hyrcus occiditur ante deū

id ē patres et sanguis i

fertur in interiora ve

laminis. i. ad eundem

patrem. et expiatur san

ctuarium massa salicis

humani generis q. ab

initio sancta fuit. et ta

bernaculū spiritūsan

ctū.

In tabernaculo

superius sanctua

rium hic tabernaculū

testimonij vocat. Ea

tem em ratione et san

cta et tabernaculum te

stimonij dicitur massa

hūani generis. Si em

tabernaculum testimo

nij. celum est. recte san

cta nominatur. celestis

est homo noster. et q

paulus ait. Sicut por

tauimus imaginē ter

reni etc. hic recte sancta

nominatur qui est in

medio immundiciarū

quia passionibz carnis

oppugnat xps.

Sanctuariū. Ge

nus humanum carnē

assumendo. vt in pro

prie sanctuario carnis

rogaret per crucem

Donec egredia

tur. Humano. i. mo

re spm emittent. et car

nem in sepulcro relin

quens.

Et sumptū. etc.

Quia passioe sua cornua altaris id est quattuor principales virtutes sanctificauit.

Expiet. Christi sacrificio expiantur celestia. Vn ipsa aut celestia maius hostijs expiantur qz istis.

Ab immundicijs. Quantum ad celorum virtutes non indigent expiari que sunt in sanctificatione perfecti. Sed quia frequenter peccatorum nostrorum fumus ascendit. de quo dicitur. Ascendit fumus in ira eius. Et de niniue. Malicia eius ascendit coram me. Recte ab immundicijs nostris expiat supernos doctos. vt abominabilem auferat odorem. Ideo non simpliciter aspergit sed septies. quia venia peccatorum nostrorum celestia mundantur.

Postqz emundauerit. Moral. Ambz. quoz in epistola ad simplicianum ait. Sicut duo sunt in agro vnus assumitur. et alter relinquitur ita duo hyrci vnus sacrificatur. et alter in desertum emittitur. nulli vtilis necedendus a sacerdotum filijs. Sicut enim ex alimentis quod bonū est editur. quod malum est aut inutile proijcitur. ita et bona epulatoria dicimus que sunt elui apta. Non placebit ergo domino si manducaret sacerdos sacrificij in quo sit fraus oblationis no sedule confessionis sin cerital Ideo hyrcus iste in desertum dimittendus est. vbi errauerūt patres nostri nec peruenierunt ad terram promissionis. sed interijt a terra memoria eoz. Deniqz sunt epulatoria opera. Unde. Erunt sabbata terre vobis etc. Epulatoria enim opera et refectionis requies in teo.

Et posita vtraque manu. Manus impositio benedictionem ministrat in sacrificio. aut remissionem peccatorum. aut spiritus sanctum que esse non possunt in eo super quem cadit fors dyaboli. Multa quoque circumstantia sunt que illi sententie contradicunt.

Et posita. Ut ostendatur quia verbum impassibile immortale in carne pro nobis sufficiens sacrificium suscepit. hinc recte omnia peccata imponunt quia peccata nostra pertulit in corpore suo. **Lxx.** Imponet ea super caput bedi vni. In quo significatur spinea corona capiti eius impressa. In spinis enim significatur peccata.

Per hominem paratum. **Lxx.** **Epim.** qui est omnia sui sacrificij sacerdos. sacrificij et cultus et altare. **Paratum** secundum illud: **Ego** autem non contradico retrosum non abij. corpus meum tedi percutientibus. **Abij.** ergo seipsum per bedum vinum immolans: ipse per hominem paratum id est propria virtute mittit hyrcum vincem in solitudine. immortalem. impassibilemque diuinitatem ad inuicem nobis loca. et omni malicia dicit. **An** de iohannes. **Sciens** ihesus quia omnia de dicit ei pater in manus: et quia a deo exiit. et ad deum vadit.

Adamantius. In omelija super leuiticum hyrcum qui domino immolatur dicit significare eos qui ad sortem domini destinantur. si autem lazarus ille qui in sinum abrahe deportatus ab angelis. Hyrcum vero qui dimittitur in heremum. reprobos significare vel iudaicum populum. qui a facie domini pro peccatis suis abijciuntur: sicut diues purpuratus in inferno sepultus. **Homine** vero paratum. christum vel angelos ei? **Videre** capit vniuersum quod me reur.

Ille vero qui. **Dicit.** Ascendit in cor tuum concupiscentia. **Qui** bet cogitatio praua. abijce: fors est apompei. Abijcies autem si habueris tecum parati manu hominis. si lectio diuina sit in manibus tuis. et ante oculos precepta dei: tunc vere eris paratus. Similiter si cetera ritia ascenderunt in cor tuum. expelle: mitte in heremum. Si vero ascendant in cor tuum misericordia. instidia. et par. et huiusmodi. hinc de sorte domini sunt offeruntur ad altare. pontifex accipit. et reconciliat tecum tibi. **Es** ergo in quo est fors apompei. non est piger. nec est occupatus secularibus: si paratus promptus et vigilans. **Qui** si sordescere videtur. quod contingit immundum: lauant vestimenta sua. et erit mundus. **Hoc** moraliter ad vniuersum nostrum pertinet. **Homo** paratur. ipsa ratio que intra nos est. per quam nobis

et posita vtraque manu super caput eius

^{scilicet omnia peccata nostra portauit.}

confiteatur omnes iniquitates filio

rum israel. et vniuersa delicta atque

peccata eorum: que imprecans capi

ti eius. emittet illum per hominem pa

ratum in desertum. ^{Quia} portauit

rit hyrcus omnes iniquitates eorum

in terra solitaria. et dimissus fuerit

in deserto. reuertetur aaron in taber

naulum testimonij. et depositus

vestibus quibus prius indutus erat

cum intraret sanctuarii. relictisque

ibi. lauant carnem suam in loco san

cto: indueturque vestibus suis. **Et** post

quam egressus obtulerit holocaustum

pro seipso. et pro populo: et adipem qui ob

latus est pro peccatis. adolebit super

per altare. **Ille** vero qui dimiserit

caput emissarium. lauantur vestimenta

sua et corpus aqua: et sic in

gredietur castra. **Titulum** autem et

hyrcum qui pro peccato fuerat im

molatus. et quorum sanguis illatus est

in sanctuario ut expiatio complere

tur. asportabunt foras castra. et co

burent igni tam pelles quam carnes eo

rum ac simus: et quicunque combussit

boni malique discretio est. que si videtur sordescere. quia discit et pertractat que mala sunt: tamen si ea abijciat. tunc melioribus cogitationibus purificata ac diluta videbitur munda. **Abijciat** quoque lauare dicitur vestimenta sua et fieri mundus propter illud: vidi ihesum sacerdotem magnum indutum vestimenta sordida. quod si intelligitur de assumptione carnis: et hic in lauantibus vestibus potest eadem figura seruari.

Mense septimo. **Lxx.** **Dicit.** In qua solennitas repropiciationis. et in

rit ea. lauant vestimenta sua. et car

nem aqua: et sic ingreditur castra.

Eritque vobis hoc legitimum sempi

ternum. **Mense** septimo decima die

veniet dies cum auferetur ab eis sponsus: et tunc

mensis affligetis animas vestras:

nullumque facietis opus siue indi

gena siue advena qui peregrinan

tur inter vos. **In** hac die expiatio

erit vestri atque mundatio: ab omni

bus peccatis vestris coram domi

no mundabimini. **Sabbatum** enim

requietis est: et affligetis animas

vestras religione perpetua. **Ex** pia

bit autem sacerdos qui vinctus fu

erit. et cuius manus iniuncte sunt ut

sacerdotio fungatur pro patre suo

et pro sacerdotibus iudeorum qui hec consummare non

poterant. de quibus christus secundum carnem.

Induetque stola linea et vestibus san

ctis. et expiabit sanctuarii et taber

naulum testimonij atque altare: sa

cerdotes quoque et vniuersus popu

lum. **Eritque** hoc legitimum sempi

ternum. ut oretis pro filiis israel: et

pro cunctis peccatis eorum semel in

anno. **Fecit** igitur sicut preceperat

dominus moysi.

Et locutus est
dominus ad moysen di

cens: **Ac** quere aaron et filijs eius.

cia precepit offerri. intimando enim qui extra castra. siue foras tantum extra tabernaculum testimonij sacrificauerit. interire de populis suis. ut. si destructo tabernaculo et loco sacrificij finem habeant. Sanctas vero actiones et que edificiant humanam mentem. ut patrem et matrem honorare. et proximos diligere. et similia. loco non circumscribit. quia semper profunt: et cum euangelio conueniunt. Quicunque ergo nunc figuras agunt. destructi loci sanguines effundunt. et communem conuersationem maculant. in communi peccant sicut qui sanguinem fundunt. **Foras** quoque sanguinem fundunt: quos exemplo suo in errorem mittunt.

qua sola pontifex solus indutus omnibus pontificalibus vestibus et semel in anno ingreditur in sancta sanctorum. Populum enim dicitur inueniens. ingreditur ubi est repropiciatorium et super repropiciatorium cherubin. ubi est arca testimonij et altare incens. quo accessus soli est pontifici. Pontifex est christus qui per totum annum cum populo erat. de quo dicit: Euangeliza re pauperibus milit me. et vocare annum acceptum domini. et semel in isto die repropiciationis intrat in sancta sanctorum. id est impleta dispensatione penetrat celum. et intrat ad patrem: ut faciat expiationem. et exoret pro omnibus in se credentibus. Dies propiciationis manz nobis: donec occidat sol. i. mundus sine accipiat. **Stramus** enim pro foribus operientes pontifices nostrum comorantem intra sancta sanctorum. et orantem pro peccatis eorum qui se expectant super quos fors eius venit ut sint pars domini et electi: non per ea prece que per indignitatem suam spernitur et abijciuntur. **Unde** dicit hyrcus a pompeius. i. abiectus et refutatus.

Et locutus est

dominus ad moysen di

cens: **Ac** quere aaron et filijs eius.

dominus ad moysen di

cens: **Ac** quere aaron et filijs eius.

dominus ad moysen di

cens: **Ac** quere aaron et filijs eius.

dominus ad moysen di

cens: **Ac** quere aaron et filijs eius.

dominus ad moysen di

cens: **Ac** quere aaron et filijs eius.

dominus ad moysen di

cens: **Ac** quere aaron et filijs eius.

dominus ad moysen di

cens: **Ac** quere aaron et filijs eius.

dominus ad moysen di

tenantia. et per penitentiam mortificata. Quorum prohibitum est clamor ad celos ascendere: quo ascendebat clamor sodomorum qui volebant perire.

Anima que comedit. **Superius dictum est.** Qui tetigerit morticina a bestiis capta. et qui in talibus communicauerit. hic autem dicitur anima que comeditur totum. scilicet peccatum suum fecerit: et ex eo voluntatem suam expleuerit. **XVIII.**

Ego sum deus vester. Quasi cognoscite vestrum creatorem. diligenter seruare eius precepta.

Iuxta consuetudinem. **Intentio**

nam totius legis agit ut a malis. scilicet abstinere. et bona tenere.

Reg in legitimis. **De em solis**

a fornicatione. auaricia et superbia. et etiam a diuinationibus et auguriis. et omnium gentium superstitionibus precipit abstinere.

Qui in eis. **Quia in ipsis vera vita in christum credentibus**

qui videt filium et credit in eum: habet vitam eternam. hoc in prioribus iudiciis et preceptis non addidit. lex enim non uiuificat nisi euangelium suppleat.

Omnis homo. **Prohibet ne aliter**

ad peccantes in lege cognitionis occasione accedam. ut tandem turpia facta eorum prodam. Unde subdit:

Ego do. **Dis homo.** **Dis homo ad om**

nem domesticam carnis ipsius non accedet. Quoadmodum enim homo duplex. scilicet duplici

cepta interioris et exterioris hominem docentia lex exterioris sanguineis

miseri prohibet. licet gentes quaque hęreditates accepturas erat israel.

qui adeo dissolutus et reclusus carnis voluptatibus. ut in multis vxores accipiat. ut sic saltem ab alienigenis abstinerent. Hęrationes legislator exequitur per ordinem a quibus continere debent.

ne confundant generationes. et dispercant hęreditates. Alium coniunctionem turpitudinem appellat: ut abominandam horrendamque ostendat.

Notandumque quod cum in principio huius legis dixerit: Ego dominus deus vester. Iterum ego dominus significans quod nobis carne coniunctus est: et nostre cognationis princeps. tanta ergo cognationis offendere damnable est.

Ego dominus. Non manifestans peccata hominum: sed telens et legens quod fuerit confessione detectum.

Turpa et in turpe. Prohibet cum matre concubere. Vbi enim est turpitudine matris et patris. Nam postea prohibet ubi dicitur turpitudinem vxoris patris tui non reuelabis. turpitudine enim patris tui est. Vbi exposuit quomodo in matre vtriusque sit turpitudine. id est patris et matris. In nouerca enim tantum patris est.

Turpa et in turpe. Prohibet cum matre concubere. Vbi enim est turpitudine matris et patris. Nam postea prohibet ubi dicitur turpitudinem vxoris patris tui non reuelabis. turpitudine enim patris tui est. Vbi exposuit quomodo in matre vtriusque sit turpitudine. id est patris et matris. In nouerca enim tantum patris est.

Turpa et in turpe. Prohibet cum matre concubere. Vbi enim est turpitudine matris et patris. Nam postea prohibet ubi dicitur turpitudinem vxoris patris tui non reuelabis. turpitudine enim patris tui est. Vbi exposuit quomodo in matre vtriusque sit turpitudine. id est patris et matris. In nouerca enim tantum patris est.

Turpa et in turpe. Prohibet cum matre concubere. Vbi enim est turpitudine matris et patris. Nam postea prohibet ubi dicitur turpitudinem vxoris patris tui non reuelabis. turpitudine enim patris tui est. Vbi exposuit quomodo in matre vtriusque sit turpitudine. id est patris et matris. In nouerca enim tantum patris est.

Turpa et in turpe. Prohibet cum matre concubere. Vbi enim est turpitudine matris et patris. Nam postea prohibet ubi dicitur turpitudinem vxoris patris tui non reuelabis. turpitudine enim patris tui est. Vbi exposuit quomodo in matre vtriusque sit turpitudine. id est patris et matris. In nouerca enim tantum patris est.

Turpa et in turpe. Prohibet cum matre concubere. Vbi enim est turpitudine matris et patris. Nam postea prohibet ubi dicitur turpitudinem vxoris patris tui non reuelabis. turpitudine enim patris tui est. Vbi exposuit quomodo in matre vtriusque sit turpitudine. id est patris et matris. In nouerca enim tantum patris est.

Turpa et in turpe. Prohibet cum matre concubere. Vbi enim est turpitudine matris et patris. Nam postea prohibet ubi dicitur turpitudinem vxoris patris tui non reuelabis. turpitudine enim patris tui est. Vbi exposuit quomodo in matre vtriusque sit turpitudine. id est patris et matris. In nouerca enim tantum patris est.

Turpa et in turpe. Prohibet cum matre concubere. Vbi enim est turpitudine matris et patris. Nam postea prohibet ubi dicitur turpitudinem vxoris patris tui non reuelabis. turpitudine enim patris tui est. Vbi exposuit quomodo in matre vtriusque sit turpitudine. id est patris et matris. In nouerca enim tantum patris est.

Turpa et in turpe. Prohibet cum matre concubere. Vbi enim est turpitudine matris et patris. Nam postea prohibet ubi dicitur turpitudinem vxoris patris tui non reuelabis. turpitudine enim patris tui est. Vbi exposuit quomodo in matre vtriusque sit turpitudine. id est patris et matris. In nouerca enim tantum patris est.

Turpa et in turpe. Prohibet cum matre concubere. Vbi enim est turpitudine matris et patris. Nam postea prohibet ubi dicitur turpitudinem vxoris patris tui non reuelabis. turpitudine enim patris tui est. Vbi exposuit quomodo in matre vtriusque sit turpitudine. id est patris et matris. In nouerca enim tantum patris est.

Turpa et in turpe. Prohibet cum matre concubere. Vbi enim est turpitudine matris et patris. Nam postea prohibet ubi dicitur turpitudinem vxoris patris tui non reuelabis. turpitudine enim patris tui est. Vbi exposuit quomodo in matre vtriusque sit turpitudine. id est patris et matris. In nouerca enim tantum patris est.

Turpa et in turpe. Prohibet cum matre concubere. Vbi enim est turpitudine matris et patris. Nam postea prohibet ubi dicitur turpitudinem vxoris patris tui non reuelabis. turpitudine enim patris tui est. Vbi exposuit quomodo in matre vtriusque sit turpitudine. id est patris et matris. In nouerca enim tantum patris est.

Turpa et in turpe. Prohibet cum matre concubere. Vbi enim est turpitudine matris et patris. Nam postea prohibet ubi dicitur turpitudinem vxoris patris tui non reuelabis. turpitudine enim patris tui est. Vbi exposuit quomodo in matre vtriusque sit turpitudine. id est patris et matris. In nouerca enim tantum patris est.

Prohibet nos reuelare quęlibet peccata a cognatis vel amicis nobis creata: ne scilicet maledictos cham patiamur. quę prius nuditate fratribus patefecit.

Patres intelligimur de quibus paulus dicit. Seniores ne increpaueris: sed obsecra ut patre. fratres quę et mures et sorores de quibus addidit. Iuuenes ut fratres annos ut mures. iuueniles ut sorores. postremo cum omnibus fidelibus cognationem habeamus. Im illud: Multi vnum corpus sumus in christo. singuli autem alter alterius membra. iuxta. scilicet. decem gradus cognationis enumerat. cuius numeri sunt

omnia mandata legis ostendentes quę quęlibet turpitudinem spiritualium carnalium de cognatione reuelat: totius legis transgressor est. In charitate enim peccat quę plenitudo legis est.

Foris genita est. **Quia** **matre si dicitur**

ori viro suscepta cum matre in domum venit. sed cum huiusmodi sorore re hęc phibet. si non licet turpitudinem sororis reuelare ex quibet parente quito magis ex vtroque.

Quid autem est quę interposita phibet **scilicet** **etiam cum suis neptibus**

sine de filio siue de filia sequitur. Turpitudines vxoris patris tui non reuelabis. Si enim hucusque dixisset intelligeremus etiam cum filia nouerca. phibitum fuisse concubitus quę ex priore viro nouerca peperisset. nec huiusmodi phibet esset soror vel ex patre vel ex matre. cum vero addidit ex eodem patre soror tua est non reuelabis turpitudinem eius. Manifestat de sorore esse factam phibitionem. cum huiusmodi ex patre et ex nouerca de quę iam supra dixerat. si forte aptius voluit phibere quod superius dixit obscure.

filie vxoris patris. **Quia** **si filia nouerca ex priore viro videtur**

phibere concubitus. cum ei cui phibet tur soror non sit. vel ex patre vel ex matre addidit quę ex eodem patre.

Tur. fra. pa. **Quia** **utrumque si viro**

fre an mortuo phibitum sit. Si fre viro. hoc in generali continetur precepto quę phibet hō

ad alienam vxorem accedere. Quid est quę si diligenter domesticas personas. prius distinguit. phibitionibus. Quod est quę phibet de vxore patris. id est de nouerca viro prius accipiendū est. et non potest de mortuo. viro ei prius quis nesciebat esse phibitum. cum ois aliena vxor phibeatur. Quid ergo de his personis loquę possunt non habentes viros puenire in matrimonium. nisi sunt lege phibitū sic fertur esse phibitudo placet. Si si fre mortuo intelligatur esse phibitum. mortuo fratri non erit semel suscitandū. Sic ergo accipiendū est. Quod licet ducere vxorem fratris defuncti. si defunctus posteros reliquit. vel phibitū ē vxorē fratris duci cui datur ē libellus repudiij. posset ei aliquid putare quę talē liceret sibi ducere. et a dulterij non timere.

Nec accedes. **Et** **ad vxorem eius non introibis.** proinde hęc etiam turpitudinem dicitur fratris patris ei. id est patrii pudenda. scilicet vxoris.

turpitudinem eius. **Ego dominus**

et hac locutione cum his personis concubitus veniat

Turpitudinem patris tui et turpitudinem matris tue non discoopies

Water tua est. non reuelabis turpitudinem eius. Turpitudinem vxoris patris tui non discoopies: turpitudinem enim patris tui est. Turpitudinem sororis tue ex patre siue ex matre quę domi vel foris genita est:

non reuelabis. Turpitudinem filię filij tui vel neptis ex filia non reuelabis: quia turpitudine tua est. Turpitudinem filię vxoris patris tui quę peperit patri tuo. et est soror tua non reuelabis. Turpitudinem sororis patris tui non discoopies: quia caro est patris tui. Turpitudinem sororis matris tue non reuelabis eo quę sit caro matris tue. Turpitudinem fratris patris tui non reuelabis: nec accedes ad vxorem eius. quę tibi affinitate coniungit. Turpitudinem nurus tue non reuelabis quia vxor filij tui est: nec discoopies ignominiam eius. Et vxorem fratris sui nullus accipiat. Turpitudinem vxoris fratris tui non reuelabis: quia turpitudine fratris tui est.

turpitudinem eius. **Ego dominus**

et hac locutione cum his personis concubitus veniat

Turpitudinem patris tui et turpitudinem matris tue non discoopies

Water tua est. non reuelabis turpitudinem eius. Turpitudinem vxoris patris tui non discoopies: turpitudinem enim patris tui est. Turpitudinem sororis tue ex patre siue ex matre quę domi vel foris genita est:

non reuelabis. Turpitudinem filię filij tui vel neptis ex filia non reuelabis: quia turpitudine tua est. Turpitudinem filię vxoris patris tui quę peperit patri tuo. et est soror tua non reuelabis. Turpitudinem sororis patris tui non discoopies: quia caro est patris tui. Turpitudinem sororis matris tue non reuelabis eo quę sit caro matris tue. Turpitudinem fratris patris tui non reuelabis: nec accedes ad vxorem eius. quę tibi affinitate coniungit. Turpitudinem nurus tue non reuelabis quia vxor filij tui est: nec discoopies ignominiam eius. Et vxorem fratris sui nullus accipiat. Turpitudinem vxoris fratris tui non reuelabis: quia turpitudine fratris tui est.

turpitudinem eius. **Ego dominus**

et hac locutione cum his personis concubitus veniat

Turpitudinem patris tui et turpitudinem matris tue non discoopies

Water tua est. non reuelabis turpitudinem eius. Turpitudinem vxoris patris tui non discoopies: turpitudinem enim patris tui est. Turpitudinem sororis tue ex patre siue ex matre quę domi vel foris genita est:

non reuelabis. Turpitudinem filię filij tui vel neptis ex filia non reuelabis: quia turpitudine tua est. Turpitudinem filię vxoris patris tui quę peperit patri tuo. et est soror tua non reuelabis. Turpitudinem sororis patris tui non discoopies: quia caro est patris tui. Turpitudinem sororis matris tue non reuelabis eo quę sit caro matris tue. Turpitudinem fratris patris tui non reuelabis: nec accedes ad vxorem eius. quę tibi affinitate coniungit. Turpitudinem nurus tue non reuelabis quia vxor filij tui est: nec discoopies ignominiam eius. Et vxorem fratris sui nullus accipiat. Turpitudinem vxoris fratris tui non reuelabis: quia turpitudine fratris tui est.

turpitudinem eius. **Ego dominus**

et hac locutione cum his personis concubitus veniat

Turpitudinem patris tui et turpitudinem matris tue non discoopies

Water tua est. non reuelabis turpitudinem eius. Turpitudinem vxoris patris tui non discoopies: turpitudinem enim patris tui est. Turpitudinem sororis tue ex patre siue ex matre quę domi vel foris genita est:

Turpitudine vxoris tue. In matre concupiscentia actio intelligitur in filia in nepte mors. Concupiscentia enim parit peccatum peccatum mortem vel aliud peccatum sicut dauid ex concupiscentia adulterauit et per adulterio occidit. **Ut reueles ig. et.** Quasi familiare et cognatum est vobis peccatum. Vnde inuicem debemus condolare et onera nostra portare. ut adimpleamus legem christi quia peccata nostra portauit.

Sorore vxoris et. Non prohibet qualibet supducere quod licebat antiquis propter abundantiam propagationis: sed sorore. quod tunc fecit iacob: quod nondum prohibuitur lege fuerat. vel quod superpositionis fraude deceptus erat. quia vero postea acceptus et placatus veniebat: sed iniustus erat prioris dimitti ne faceret eam mechari.

In pellicatu. Lex in zelum illius. quasi si esset zelus inter sorores quasi non sit et inter non sorores. An potius ne hoc animo fiat: ut in zelum sororis soror superducatur. In pace nos vocauit deus. pacem cum omnibus habeamus maxime cum proximis. In iudaica quoque conversatione non debet ecclesiastica suscipere nec typicum pascha cum vero celebrare nec arcum gloriose cum baptismo. Vnde paulus. Si circuncidimus christus vobis nichil proderit. Pontificata ergo iudaica conuersatio ne ecclesie debet coniungi. quod est soror legis. eisdem habet doctores. eisdem prophetas. Sed in iudaica conuersatio emulatur. quod ad ecclesiam transierunt dimittit ei. Vnde paulus ait. emulantur vos non bene vxor nostra prior zelat: quod subintrat secunda. Vnde iheronimus ait. par ne tibi videatur quod superueneras maritum michi.

Ad mulierem. q. p. et. Quia hoc superius sufficienter prohibuisset. bic etiam repetit. forte ne in superioribus videretur figurate accipiendum. ubi talia prohibentur. quod remota observatione videntur in nouo testamento custodienda sunt. In ezechiele quoque inter illa quod non figurate. sed manifeste peccata sunt. accedere ad menstruatam interdicitur et insidie meriti esse si non accedat. quia in re non natura damnatur: sed concupiscentie proli notum prohibetur.

Quia vxore proximi et. Prohibet rursus adulterium. quod etiam in decalogo prohibetur. unde apparet illa ira esse prohibita: ut etiam mortuis viris non ducant vxores. quare prohibet turpitudinem reuelari.

De semine. et. Conuenienter hoc subiunguntur. Intendit enim legumator a libidine tam sensibili quam intelligibili legi subditum cohibere. unde et prohibetur et menstruatam. vxor quoque proximi. quod in tali commixtione adulterium est non coniugium. Unde subdit: nec seminis commixtione maculaberis. Coniugium autem honorabile est: et thorus immaculatus. Cum ergo de duplici fornicatione loqueretur. recte adiungit de semine tuo non dabis ydolo. mo. et. Semen autem non solum filios et consanguineos: sed omnes actionem et doctrinam intelligimus. quod ydolis consecrare non debemus. quod radix omnium malorum cupiditas quod est ydolorum seruus. Sed nec ea

Turpitudine vxoris tue et filie ei. In nepte vxoris de filio tuo. vel de filia prohibet non reuelabis. **Filia filie eius et filii duci vxorem.** am filij illius non sumes. ut reueles ignominiam eius: quod caro illius sunt et talis coitus incestus est. **Sorore vxoris tue in pellicatu illius non accipies:** nec reuelabis turpitudinem eius adhuc illa viuentem. **Ad mulierem quam patitur menstrua non accedes:** nec reuelabis secretum eius. **Quia vxor et.** gentilis qui primus in natura. et communis cado. et actionis doctrine rel. primi tui non coibis: nec seminis commixtione maculaberis. **De semine tuo non dabis ut consecratur** et hoc ad singula referat. **Idolo moloch:** nec pollues nominem dei tui. **Ego dominus. Tu masculo** non commiscearis coitu femineo quod abominatio est. **Et omni pecore non coibis:** nec maculaberis cum eo. **Mulier non succubet iumento:** nec miscebis ei: quod scelus est. **Nec pollutamini in omnibus his quibus contaminatae sunt gentes vniuersae:** quod ego eiciam ante conspectum vestrum et quibus polluta est terra cuius ego

docere debemus. quod ad ydolatriam pertinent. Sic enim ad mulierem mensuram atam non ingredimur: nec in errore gentilium misceamur. **Nec pollues et.** Non solum luxuriando. vel ydolis immolando: sed et gentilium philosophiam in ecclesiam introducendo. Quis enim consensit templo dei cum ydolis.

Mulier non succubet iumento. Non solum viris. sed et mulieribus lex posita est. Unde mulierem fortem quis inueniet: sicut enim masculus animam fortis et constantem in virtutibus significat: sic mulier dignitatem suam custodientem designat. facta est enim in adiutorium viri. quod talis est non debet iumentorum coitu maculari.

Ne polluamini et. Quarta pollutio sit in predictis pena pollutorum ostendit. Rec incaute pretereundum quia ea quod inuicem si bi pincta sunt in vnum colligit: ut ostendat. quia qui in vno pollutus fuerit: in omnibus offendit. **Contaminatae sunt gentes vniuersae.** Peccatores qui propter multitudinem dicuntur gentes vniuersae. Qui cum omni peccato gaudeat. precipue fornicatione et ydolatria. quia in his et corpus et anima maculatur. et tot homo qui terra dicitur. Sed visita uit de terra. i. hominum genus.

Omnes animae et. Qui enim polluti euangelicam predicationem talia committunt: talia malum medicinam non inueniunt. nec in sorte hominum sed reuocantur. **Custodite mandata mea et.** Quia mea sunt mandata non hominis. ad cuius imaginem facti estis. quod pollueri non debetis: quod templi dei estis. et spiritus dei habet in vobis.

Omnes animae et. Qui enim polluti euangelicam predicationem talia committunt: talia malum medicinam non inueniunt. nec in sorte hominum sed reuocantur. **Custodite mandata mea et.** Quia mea sunt mandata non hominis. ad cuius imaginem facti estis. quod pollueri non debetis: quod templi dei estis. et spiritus dei habet in vobis.

Loquere ad oem cetum filiorum israel et. Quod estis templi dei. et recte sanctificationem ponit: quod fundamentum virtutis est. et dices ad eos: **Sancti estote.** quod

Sancti estote et. Vnde. Quid significet hoc nomen quod est sanctus requirendum est: Sancta dicuntur vasa ministerij. et sancta vestimenta. loca quoque in urbibus vel suburbibus sacerdotibus deputata sancta dicuntur: et primogenita bouum vel pecorum. Si ergo intueamur quo sensu hec dicuntur sancta. aduertemus quomodo operamur deus ut sancti simus. **Quid est michi primogenitum?** hoc non licet ei occupare ad commune opus: quod domino sanctus. Nulli ergo quod sanctum est seruire debet nisi soli deo: ad vltimum communis debemus vti. **Qui ergo se deo vult separatus a negotijs seculi.** et ab his qui carnaliter viuunt. ut ei placeat cui se probauit: sanctus appellatur. **Qui enim vulgo miscetur:** non potest esse sanctus. **Sancti estote et.** Quasi sepamini etiam a fratre inordinate ambulante. et ab omnibus concupiscentijs seculi. Sic eritis primogeniti vituli. **Non operetur per vos peccatum:** nec iugum imponat malicia. deservite tantum sacerdotibus visibus quia ego sanctus sum. longe. et ab omnibus quod operantur et colunt siue in celo siue in terra. omnem excedo creaturam quam feci. vos ergo estote segregati ab his qui non sunt sancti. **Preces quoque sermo agros extra terram sonat:** ut. si in celo conuersationem habeatis.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

C. XIX.

Unusquisque *z* **Sup** fundamentū edificat. quasi estote sancti ut san-
ctus habitet i vobis: *z* naturę dignitatē impendite honorādo p̄rem *z* m̄res
Sabbata mea *z* **D**andata legis volens recapitulare. *i* non occi-
des. nō furaberis *z* **I**nquit sabbata mea custodite. *z* **U**ex em sabbatū est
ab omī malo cessare. *U*n moyses. *U*nne op^o seruire nō facietis in eo.

Sabbata mea *z* **V**olens nos *z* **U**ntelligibili requie docere. *z* **U**ntelligibili
di consummatione qm impossibile est ab us pare vel opari. nec circa aliquid
corpale occupari: ait
p moysen. Sabbata

hodie dño nō inuenie-
tis illd in agro *z* **R**o-
ta qz nō ait sabbatū
sabbata. qz intelli-
bilis reqes. nō ab uno
s ab oib^o carnalib^o qe
ta est *z* absoluta. ideo
in b loco p^o sabbato
rū nomē in diuina scri-
ptura positiū ē vt scias
qz sabbatū plena est *z*
pfecta quies.

Si immolaueri-
tis *z* **P**ia fere legis
capitalia reuerat vt co-
rū memoriā auditori-
bus infingat. s maxime
necessaria: sicut s man-
datū qd supius ppo-
suit cū d^o sacrificijs age-
ret. **S**acrificiū saluta-
re accepit: in quo q ad
salutē p̄tinent necesse
est opari: vt aut sit ac-
ceptabile oportet imo-
lari pietatē *z* pudici-
am. **H**oc cū fm aplm
bonū est *z* acceptū co-
ram saluatore nostro
deo. qui vult omīs sal-
uos fieri. **C**omedere at
in die immolatiois *z* al-
tero: est in vita p̄senti
quęqz ad salutē p̄ti-
nent opari. hodie enī
z cras pro p̄senti secu-
lo accipiunt. **U**nde iacobus: **Q**ui dicitis hodie *z* crastino ibimus in ciui-
tatem *z* **U**nde tertia. qz in ipā dñs a mortuis resurrexit: figuram gerit fu-
turi seculi *z* resurrectionis in quo nō licet opari: s opm suscipere retribu-
tionez. **Q**ui s hic vinit tanqz illic opatur: s itaqz die tertia sacrificiū m̄
datur. *z* a legislatoze hoc facere prohibetur. qz virtutem imperfectam relin-
quit tanqz ibi p̄ficere possit.

Cū messueris *z* **U**ntelligibile ad inuicē habeam^o. vt amatores et
misercores in paupes sim^o. **P**̄senti capitulo p̄cipit. **P**̄tem^o em egentib^o
dare. nec debita violenter exigere. *z* reliquias bonoz nostroz pcedere imi-
tando deū datorē oīm. **P**ropterea metentes vel vindemiātes vult aliqd
derelinquere paupi *z* p̄silito. ne datorē oīm videat ingrat^o. qui alijs diuiti-
as dedit. alios de alioz reliquijs viuere voluit. vt sic p̄bare dispensatoz
diuitiū *z* patientiā paupum. **P**auges em *z* p̄silitos nō abicit quib^o etiā
sic victū prouidit. **U**n s dicit: **E**go dñs *z* **U**ntelligibilis facio qd pro
vobis paup fio. qz ppter miserā inopū *z* gemitū paupum aliqū exurgam.

Alit **Cū messueris** *z* **A**pte ostendit qz doctores in dgoz tot^o legis inter-
pretationē nō capiūt. s quedā paupi *z* p̄silito derelinquūt gentib^o s quib^o
dicit: **P**ean paupes. *z* **Q**ui *z* p̄siliti sunt. qz cognatōi abraz se inge-
runt. **E**rgo dicitur. nō occides. nō mechaberis. metant iudgoz doctores.
Que aut sp̄alem habent interpretationē. sicut emundatōes. sacrificia. *z* si
milia pcedāt ecclesie doctozib^o. *z* q illis meritis recidunt. i q ipi nō intelligūt
Meg in vinea tua *z* **V**inea dñi sabbatō dom^o israel est qz debuit
facere vna *z* fecit spinas quondā tñ paucos racemos habuit. s sanctos di-
uersi tempis. quos iudē colligere *z* in diuitijs suis thesaurizare nō possunt
qz nō imitant vitā eoz. s paupi *z* p̄silito derelinquūt. **R**obiscū em sunt
quotquot iusti apud eos fuerūt. **U**n memorie eoz a nobis *z* non ab illis:
annis singulis celebrantur. vt experimento diuinū eloquiū cōprobetur.

Nō facietis furtū *z* **A**ug^o. **H**oc in decalogo positiū est qd dicit: **N**ō
mentiemini. nec calumniā facietis. **I**n hoc p̄cepto videt p̄tineri. neqz falsū
testimoniū dices. qz calumniā sine mendatio fieri nō p̄t. qd falso testimonio
p̄cludit. **S**z querit vtrū aliq cōpensatōne faciendā sint (sicut pene videtur
oib^o) p̄ mentiendū sit p salute vbi nemo ledit: an similiter s furandū. etiā
qn ei cui sit p̄sulit. **V**elut si qz volēt se occidere fure gladiū. **S**ic calūnia
ad mai^o gaudiū futurū fiebat quā ioseph fr̄ib^o de cypho inferebat. qz etiā
exploratois falsū crimen intenderat. **F**ortasse em furtū nō est nisi qn alieno
occulte ablato p̄xim^o
ledit. *z* calūnia. qn sli
crimis obiectōe p̄xim^o
ledit. **M**endaciū at nō
possum^o dicere tūc tūc
ē. **U**n ei a sciēte dicit.
mendaciū est. siue quis
siue nemo ledat. **A**blo
lute at dñs nō mētiemini.
nō sic illud. nō facies ti-
bi ydolū. nō mechate-
ris. nō furaberis. **Y**do-
latia at aut mechā *z*
furtū sic est diffinitū:
inistū ē nō p̄t. **E**t nō oc-
cides. qz cū hō iuste oc-
cidit. lex occidit: nō tu
Quid sili p̄t dicit: cū
hō iuste mentit^o. lex mē-
tit^o. **M**entite sūt obste-
trices. *z* bona *z* illis
retribuit. **M**entita ra-
ab: *z* liberata. **A**n ex q
dicit^o ē in lege. nō mē-
tiemini. ex illo nō licuit
in tali casu vel cā men-
tiri: s magis qz mīnistū
erat mendaciū. iō. p̄bi-
bitū. nō qz p̄bitū iō
inistū. **F**ortitan s sic
obstetices nō remune-
rate sunt: qz mēte sūt
s qz infātes libauerūt
z ppter hanc miam ve-
nale fuit peccatū. nō tñ
nullū. **S**ic raab liba-
ta ppter libatōz explo-
ratorū p q fuit venia/
le peccatū. **S**z ne putet qsq in ceteris peccatis si p̄t libatōz boīm fiat ita
posse pcedi veniā. mltā ei mala uoluerabilia *z* detestāda tale sequit^o erroz
Nō mentiemini. **C**ognatōes p̄toz ostidit. **U**ltā putam^o pua q sunt
maxia. vt mendaciū. p̄iurū. q furto sūt p̄iuncta. *z* recte qz s furto coopant^o
Nō periurabis *z* **U**ntelligibilis. **N**ō leuabis nomē meū i iniustū iusiurādū.
in iniusto est: nō solū qd p̄uaricat^o. s etiā qd iuste custodit. sicut iuramentū
herodis ad filiā herodiadis. talia iuramēta nō debet fieri. vel si fiat custodiri
Nec pollues *z* **M**alefaciedo. qz iusiurādū trāsgredi n̄ potes. **P**̄t^o eiz
p quē iuras intū. vult bona: vt si mala minet. nō tñ inferat si p̄nitentes vi-
deat vt pietatem impendat. **U**nde addit: **E**go domi^o. pius. s. misericors
p̄stabilis super malicia.

Nō facies calumniā *z* **A**ug^o. **D**ia q p̄bitent cōmitti in p̄ximū. ad hoc
vtrū referenda sunt qd dicit^o est. **N**ō nocebis p̄ximo. **Q**uā qd sequit^o. **N**on
rapies. nisi ad b referatur ne rapiendo noceat. enenit vt nō rapiendo quis
noceat. nam gladius infanti rapiendus est.

Nec vi oppri- *z* **P**aulatim auditorē erudit. qz vident^o pua magnū
p̄ngit. vt q diffinita maloz p̄ma terrent. abstineāt a minorib^o. **Q**ue ei so-
ciantur in mādato: *z* in p̄ma. **Q**ui ei in vno offederit: oīm reus erit. **U**deo
vint calūnię coniungit. **N**ec differt quomodo quis res suas perdat. vel
fraude vel potentia. vel quolibet alio modo

Nō morabitur opus *z* **M**erces. s. qua forsitā vini cū vxore
z filijs *z* parentib^o. **S**i differat deficiat vict^o etiā si in crastino recipiat vim
z calūniām p̄tali^o. qz iterum vnde viueret nō habuit.

Opus mercē *z* **M**erces p̄dicatois ex verbo est p̄dicatois qd non
debet apud nos morari. i. ociosam esse vsqz mane. i. futurū. s. seculū qui hūc
nocti succedit in quo est lux inextinguibilis *z* p̄rouentū em discipuli cre-
scit merces magistri.

Nō maledices sur- *z* **S**urdo maledicere est absenti *z* nō audiēti

mentiemini. nec calumniā facietis. **I**n hoc p̄cepto videt p̄tineri. neqz falsū
testimoniū dices. qz calumniā sine mendatio fieri nō p̄t. qd falso testimonio
p̄cludit. **S**z querit vtrū aliq cōpensatōne faciendā sint (sicut pene videtur
oib^o) p̄ mentiendū sit p salute vbi nemo ledit: an similiter s furandū. etiā
qn ei cui sit p̄sulit. **V**elut si qz volēt se occidere fure gladiū. **S**ic calūnia
ad mai^o gaudiū futurū fiebat quā ioseph fr̄ib^o de cypho inferebat. qz etiā
exploratois falsū crimen intenderat. **F**ortasse em furtū nō est nisi qn alieno
occulte ablato p̄xim^o
ledit. *z* calūnia. qn sli
crimis obiectōe p̄xim^o
ledit. **M**endaciū at nō
possum^o dicere tūc tūc
ē. **U**n ei a sciēte dicit.
mendaciū est. siue quis
siue nemo ledat. **A**blo
lute at dñs nō mētiemini.
nō sic illud. nō facies ti-
bi ydolū. nō mechate-
ris. nō furaberis. **Y**do-
latia at aut mechā *z*
furtū sic est diffinitū:
inistū ē nō p̄t. **E**t nō oc-
cides. qz cū hō iuste oc-
cidit. lex occidit: nō tu
Quid sili p̄t dicit: cū
hō iuste mentit^o. lex mē-
tit^o. **M**entite sūt obste-
trices. *z* bona *z* illis
retribuit. **M**entita ra-
ab: *z* liberata. **A**n ex q
dicit^o ē in lege. nō mē-
tiemini. ex illo nō licuit
in tali casu vel cā men-
tiri: s magis qz mīnistū
erat mendaciū. iō. p̄bi-
bitū. nō qz p̄bitū iō
inistū. **F**ortitan s sic
obstetices nō remune-
rate sunt: qz mēte sūt
s qz infātes libauerūt
z ppter hanc miam ve-
nale fuit peccatū. nō tñ
nullū. **S**ic raab liba-
ta ppter libatōz explo-
ratorū p q fuit venia/
le peccatū. **S**z ne putet qsq in ceteris peccatis si p̄t libatōz boīm fiat ita
posse pcedi veniā. mltā ei mala uoluerabilia *z* detestāda tale sequit^o erroz
Nō mentiemini. **C**ognatōes p̄toz ostidit. **U**ltā putam^o pua q sunt
maxia. vt mendaciū. p̄iurū. q furto sūt p̄iuncta. *z* recte qz s furto coopant^o
Nō periurabis *z* **U**ntelligibilis. **N**ō leuabis nomē meū i iniustū iusiurādū.
in iniusto est: nō solū qd p̄uaricat^o. s etiā qd iuste custodit. sicut iuramentū
herodis ad filiā herodiadis. talia iuramēta nō debet fieri. vel si fiat custodiri
Nec pollues *z* **M**alefaciedo. qz iusiurādū trāsgredi n̄ potes. **P**̄t^o eiz
p quē iuras intū. vult bona: vt si mala minet. nō tñ inferat si p̄nitentes vi-
deat vt pietatem impendat. **U**nde addit: **E**go domi^o. pius. s. misericors
p̄stabilis super malicia.

Nō facies calumniā *z* **A**ug^o. **D**ia q p̄bitent cōmitti in p̄ximū. ad hoc
vtrū referenda sunt qd dicit^o est. **N**ō nocebis p̄ximo. **Q**uā qd sequit^o. **N**on
rapies. nisi ad b referatur ne rapiendo noceat. enenit vt nō rapiendo quis
noceat. nam gladius infanti rapiendus est.

Nec vi oppri- *z* **P**aulatim auditorē erudit. qz vident^o pua magnū
p̄ngit. vt q diffinita maloz p̄ma terrent. abstineāt a minorib^o. **Q**ue ei so-
ciantur in mādato: *z* in p̄ma. **Q**ui ei in vno offederit: oīm reus erit. **U**deo
vint calūnię coniungit. **N**ec differt quomodo quis res suas perdat. vel
fraude vel potentia. vel quolibet alio modo

Nō morabitur opus *z* **M**erces. s. qua forsitā vini cū vxore
z filijs *z* parentib^o. **S**i differat deficiat vict^o etiā si in crastino recipiat vim
z calūniām p̄tali^o. qz iterum vnde viueret nō habuit.

Opus mercē *z* **M**erces p̄dicatois ex verbo est p̄dicatois qd non
debet apud nos morari. i. ociosam esse vsqz mane. i. futurū. s. seculū qui hūc
nocti succedit in quo est lux inextinguibilis *z* p̄rouentū em discipuli cre-
scit merces magistri.

Nō maledices sur- *z* **S**urdo maledicere est absenti *z* nō audiēti

mentiemini. nec calumniā facietis. **I**n hoc p̄cepto videt p̄tineri. neqz falsū
testimoniū dices. qz calumniā sine mendatio fieri nō p̄t. qd falso testimonio
p̄cludit. **S**z querit vtrū aliq cōpensatōne faciendā sint (sicut pene videtur
oib^o) p̄ mentiendū sit p salute vbi nemo ledit: an similiter s furandū. etiā
qn ei cui sit p̄sulit. **V**elut si qz volēt se occidere fure gladiū. **S**ic calūnia
ad mai^o gaudiū futurū fiebat quā ioseph fr̄ib^o de cypho inferebat. qz etiā
exploratois falsū crimen intenderat. **F**ortasse em furtū nō est nisi qn alieno
occulte ablato p̄xim^o
ledit. *z* calūnia. qn sli
crimis obiectōe p̄xim^o
ledit. **M**endaciū at nō
possum^o dicere tūc tūc
ē. **U**n ei a sciēte dicit.
mendaciū est. siue quis
siue nemo ledat. **A**blo
lute at dñs nō mētiemini.
nō sic illud. nō facies ti-
bi ydolū. nō mechate-
ris. nō furaberis. **Y**do-
latia at aut mechā *z*
furtū sic est diffinitū:
inistū ē nō p̄t. **E**t nō oc-
cides. qz cū hō iuste oc-
cidit. lex occidit: nō tu
Quid sili p̄t dicit: cū
hō iuste mentit^o. lex mē-
tit^o. **M**entite sūt obste-
trices. *z* bona *z* illis
retribuit. **M**entita ra-
ab: *z* liberata. **A**n ex q
dicit^o ē in lege. nō mē-
tiemini. ex illo nō licuit
in tali casu vel cā men-
tiri: s magis qz mīnistū
erat mendaciū. iō. p̄bi-
bitū. nō qz p̄bitū iō
inistū. **F**ortitan s sic
obstetices nō remune-
rate sunt: qz mēte sūt
s qz infātes libauerūt
z ppter hanc miam ve-
nale fuit peccatū. nō tñ
nullū. **S**ic raab liba-
ta ppter libatōz explo-
ratorū p q fuit venia/
le peccatū. **S**z ne putet qsq in ceteris peccatis si p̄t libatōz boīm fiat ita
posse pcedi veniā. mltā ei mala uoluerabilia *z* detestāda tale sequit^o erroz
Nō mentiemini. **C**ognatōes p̄toz ostidit. **U**ltā putam^o pua q sunt
maxia. vt mendaciū. p̄iurū. q furto sūt p̄iuncta. *z* recte qz s furto coopant^o
Nō periurabis *z* **U**ntelligibilis. **N**ō leuabis nomē meū i iniustū iusiurādū.
in iniusto est: nō solū qd p̄uaricat^o. s etiā qd iuste custodit. sicut iuramentū
herodis ad filiā herodiadis. talia iuramēta nō debet fieri. vel si fiat custodiri
Nec pollues *z* **M**alefaciedo. qz iusiurādū trāsgredi n̄ potes. **P**̄t^o eiz
p quē iuras intū. vult bona: vt si mala minet. nō tñ inferat si p̄nitentes vi-
deat vt pietatem impendat. **U**nde addit: **E**go domi^o. pius. s. misericors
p̄stabilis super malicia.

Nō facies calumniā *z* **A**ug^o. **D**ia q p̄bitent cōmitti in p̄ximū. ad hoc
vtrū referenda sunt qd dicit^o est. **N**ō nocebis p̄ximo. **Q**uā qd sequit^o. **N**on
rapies. nisi ad b referatur ne rapiendo noceat. enenit vt nō rapiendo quis
noceat. nam gladius infanti rapiendus est.

Nec vi oppri- *z* **P**aulatim auditorē erudit. qz vident^o pua magnū
p̄ngit. vt q diffinita maloz p̄ma terrent. abstineāt a minorib^o. **Q**ue ei so-
ciantur in mādato: *z* in p̄ma. **Q**ui ei in vno offederit: oīm reus erit. **U**deo
vint calūnię coniungit. **N**ec differt quomodo quis res suas perdat. vel
fraude vel potentia. vel quolibet alio modo

Nō morabitur opus *z* **M**erces. s. qua forsitā vini cū vxore
z filijs *z* parentib^o. **S**i differat deficiat vict^o etiā si in crastino recipiat vim
z calūniām p̄tali^o. qz iterum vnde viueret nō habuit.

Opus mercē *z* **M**erces p̄dicatois ex verbo est p̄dicatois qd non
debet apud nos morari. i. ociosam esse vsqz mane. i. futurū. s. seculū qui hūc
nocti succedit in quo est lux inextinguibilis *z* p̄rouentū em discipuli cre-
scit merces magistri.

Nō maledices sur- *z* **S**urdo maledicere est absenti *z* nō audiēti

mentiemini. nec calumniā facietis. **I**n hoc p̄cepto videt p̄tineri. neqz falsū
testimoniū dices. qz calumniā sine mendatio fieri nō p̄t. qd falso testimonio
p̄cludit. **S**z querit vtrū aliq cōpensatōne faciendā sint (sicut pene videtur
oib^o) p̄ mentiendū sit p salute vbi nemo ledit: an similiter s furandū. etiā
qn ei cui sit p̄sulit. **V**elut si qz volēt se occidere fure gladiū. **S**ic calūnia
ad mai^o gaudiū futurū fiebat quā ioseph fr̄ib^o de cypho inferebat. qz etiā
exploratois falsū crimen intenderat. **F**ortasse em furtū nō est nisi qn alieno
occulte ablato p̄xim^o
ledit. *z* calūnia. qn sli
crimis obiectōe p̄xim^o
ledit. **M**endaciū at nō
possum^o dicere tūc tūc
ē. **U**n ei a sciēte dicit.
mendaciū est. siue quis
siue nemo ledat. **A**blo
lute at dñs nō mētiemini.
nō sic illud. nō facies ti-
bi ydolū. nō mechate-
ris. nō furaberis. **Y**do-
latia at aut mechā *z*
furtū sic est diffinitū:
inistū ē nō p̄t. **E**t nō oc-
cides. qz cū hō iuste oc-
cidit. lex occidit: nō tu
Quid sili p̄t dicit: cū
hō iuste mentit^o. lex mē-
tit^o. **M**entite sūt obste-
trices. *z* bona *z* illis
retribuit. **M**entita ra-
ab: *z* liberata. **A**n ex q
dicit^o ē in lege. nō mē-
tiemini. ex illo nō licuit
in tali casu vel cā men-
tiri: s magis qz mīnistū
erat mendaciū. iō. p̄bi-
bitū. nō qz p̄bitū iō
inistū. **F**ortitan s sic
obstetices nō remune-
rate sunt: qz mēte sūt
s qz infātes libauerūt
z ppter hanc miam ve-
nale fuit peccatū. nō tñ
nullū. **S**ic raab liba-
ta ppter libatōz explo-
ratorū p q fuit venia/
le peccatū. **S**z ne putet qsq in ceteris peccatis si p̄t libatōz boīm fiat ita
posse pcedi veniā. mltā ei mala uoluerabilia *z* detestāda tale sequit^o erroz
Nō mentiemini. **C**ognatōes p̄toz ostidit. **U**ltā putam^o pua q sunt
maxia. vt mendaciū. p̄iurū. q furto sūt p̄iuncta. *z* recte qz s furto coopant^o
Nō periurabis *z* **U**ntelligibilis. **N**ō leuabis nomē meū i iniustū iusiurādū.
in iniusto est: nō solū qd p̄uaricat^o. s etiā qd iuste custodit. sicut iuramentū
herodis ad filiā herodiadis. talia iuramēta nō debet fieri. vel si fiat custodiri
Nec pollues *z* **M**alefaciedo. qz iusiurādū trāsgredi n̄ potes. **P**̄t^o eiz
p quē iuras intū. vult bona: vt si mala minet. nō tñ inferat si p̄nitentes vi-
deat vt pietatem impendat. **U**nde addit: **E**go domi^o. pius. s. misericors
p̄stabilis super malicia.

Nō facies calumniā *z* **A**ug^o. **D**ia q p̄bitent cōmitti in p̄ximū. ad hoc
vtrū referenda sunt qd dicit^o est. **N**ō nocebis p̄ximo. **Q**uā qd sequit^o. **N**on
rapies. nisi ad b referatur ne rapiendo noceat. enenit vt nō rapiendo quis
noceat. nam gladius infanti rapiendus est.

Nec vi oppri- *z* **P**aulatim auditorē erudit. qz vident^o pua magnū
p̄ngit. vt q diffinita maloz p̄ma terrent. abstineāt a minorib^o. **Q**ue ei so-
ciantur in mādato: *z* in p̄ma. **Q**ui ei in vno offederit: oīm reus erit. **U**deo
vint calūnię coniungit. **N**ec differt quomodo quis res suas perdat. vel
fraude vel potentia. vel quolibet alio modo

Nō morabitur opus *z* **M**erces. s. qua forsitā vini cū vxore
z filijs *z* parentib^o. **S**i differat deficiat vict^o etiā si in crastino recipiat vim
z calūniām p̄tali^o. qz iterum vnde viueret nō habuit.

Opus mercē *z* **M**erces p̄dicatois ex verbo est p̄dicatois qd non
debet apud nos morari. i. ociosam esse vsqz mane. i. futurū. s. seculū qui hūc
nocti succedit in quo est lux inextinguibilis *z* p̄rouentū em discipuli cre-
scit merces magistri.

Nō maledices sur- *z* **S**urdo maledicere est absenti *z* nō audiēti

mentiemini. nec calumniā facietis. **I**n hoc p̄cepto videt p̄tineri. neqz falsū
testimoniū dices. qz calumniā sine mendatio fieri nō p̄t. qd falso testimonio
p̄cludit. **S**z querit vtrū aliq cōpensatōne faciendā sint (sicut pene videtur
oib^o) p̄ mentiendū sit p salute vbi nemo ledit: an similiter s furandū. etiā
qn ei cui sit p̄sulit. **V**elut si qz volēt se occidere fure gladiū. **S**ic calūnia
ad mai^o gaudiū futurū fiebat quā ioseph fr̄ib^o de cypho inferebat. qz etiā
exploratois falsū crimen intenderat. **F**ortasse em furtū nō est nisi qn alieno
occulte ablato p̄xim^o
ledit. *z* calūnia. qn sli
crimis obiectōe p̄xim^o
ledit. **M**endaciū at nō
possum^o dicere tūc tūc
ē. **U**n ei a sciēte dicit.
mendaciū est. siue quis
siue nemo ledat. **A**blo
lute at dñs nō mētiemini.
nō sic illud. nō facies ti-
bi ydolū. nō mechate-
ris. nō furaberis. **Y**do-
latia at aut mechā *z*
furtū sic est diffinitū:
inistū ē nō p̄t. **E**t nō oc-
cides. qz cū hō iuste oc-
cidit. lex occidit: nō tu
Quid sili p̄t dicit: cū
hō iuste mentit^o. lex mē-
tit^o. **M**entite sūt obste-
trices. *z* bona *z* illis
retribuit. **M**entita ra-
ab: *z* liberata. **A**n ex q
dicit^o ē in lege. nō mē-
tiemini. ex illo nō licuit
in tali casu vel cā men-
tiri: s magis qz mīnistū
erat mendaciū. iō. p̄bi-
bitū. nō qz p̄bitū iō
inistū. **F**ortitan s sic
obstetices nō remune-
rate sunt: qz mēte sūt
s qz infātes libauerūt
z ppter hanc miam ve-
nale fuit peccatū. nō tñ
nullū. **S**ic raab liba-
ta ppter libatōz explo-
ratorū p q fuit venia/
le peccatū. **S**z ne putet qsq in ceteris peccatis si p̄t libatōz boīm fiat ita
posse pcedi veniā. mltā ei mala uoluerabilia *z* detestāda tale sequit^o erroz
Nō mentiemini. **C**ognatōes p̄toz ostidit. **U**ltā putam^o pua q sunt
maxia. vt mendaciū. p̄iurū. q furto sūt p̄iuncta. *z* recte qz s furto coopant^o
Nō periurabis *z* **U**ntelligibilis. **N**ō leuabis nomē meū i iniustū iusiurādū.
in iniusto est: nō solū qd

derogare. Nota ergo offendiculum ponere est discreti quid rem agere: si ei qui luppen discretionis non habet scandali occasionem prebere.

Nō facies quod ini. Summa et perfecta iusticia lex maxime in personis constituitur: recto itinere procedes. prout promittes pauperibus: deinde potentes et principes erudies. Quod enim non debere personam accipi: nec furtum vel calumniam facere nec perurere. si in divitiis et potentibus aliqui perungunt: propria in pauperum peccata sunt: quod ad hanc paupertatem videntur compelli. In salomō: aut egestate compellus fuerit et puer nomen dei mei. Si autem opprimere et mercedem privare et surdum ac cecum irridere: divitiis et potentibus sunt.

Nō eris criminator. Sic. x. Non ambulabis in dolo in gente tua. David quod coniungit dolo homicidium. In: Dixit sanguis noster dolum abo dolo.

Nō stabis. Quasi non te perunges bis quod proximis infideli: aut sicut multi alij sociati faciunt quod plene possunt.

Nō querās vltimū. Id est: ne vltimū libidinerapiaris dū arguis ut letari vel solari velis alieno malo. Si potius consolare illi quē arguis. In scdm lxx sequitur. Non irascere filiis populi tui. Sic enim recte ira diffinita ē.

Iumenta tua. Nota ergo ad litterā videntur esse ridicula: nec a prophetis et spiritualibus viris sunt observata. In dauid dicit: ponite filium meum salomonem in mulam meam. Opprobret autem secundum litterā ea quod ex tali conversatione nascebantur abominari. Plerumque foris inuenit lanā et linum: et operata est vtile manibus suis.

Domo si dormi. Quod prohibet iumenta misceri cum iumentis alienis generis: eos qui sunt sub iugo christi suscipe iugum legis: oportune si subdidit ostendens: quod et ante aduentum christi quicunque exteri misceretur iudeis: indigebat sacrificio veri arietis.

Domo si tor. Nota ergo differentia libertatis et seruitutis. In littera enim desponsata: mors adulterij pena est. In ancilla autem nobilis et fidei: custodia homini: desponsata: sacrificium habet offerri: non mortis inferi. Spiritu aliter tamen hec intelligenda sunt.

Nobilis. Custodita homini: in synagoga custodita legi quod christo non poterat respondere: priusque moreret littera legis. In mortui estis legi per corpus christi: ut sitis alterius: ancilla est synagoga: secundum illud: abraham duos filios habuit: unum de ancilla: et unum de libera.

Vapulabunt ambo. Visitatio erit eis: liberabunt a seruitute legis secundum quod filius israel de egipto liberandus dicitur. Visitas visitari vos.

Quado ingressi fueritis. Permanet in proposito ostendens fructus boni ante christi aduentum non habuisse iudeos: cum dicit fructum non esse edendum in triennio nec mundum: si quarto anno mundandum: nec dicitur

um tuū. quia ego sum dominus. Non facies quod iniquum est: nec iniu

ste iudicabis. Non consideres personam pauperis: nec honores vultus potentis. Iuste iudica primo tuo

Nō eris criminator. nec susurro in populis. Non stabis contra sanguinem primi tui. Ego dominus. Me odes

monij arietem: orabitque pro eo sacerdos et pro delicto eius coram domino: et repropiciabit ei: dimitteturque peccatum.

Quado ingressi fueritis terram et plantaueritis in ea ligna pomifera: bis: nec edetis ex eis. Quarto autem anno omnis fructus sanctificabitur

laudabilis domino. Quinto autem anno comedetis fructus: congregantes poma que proferunt. Ego dominus deus vester. Non comedetis cum sanguine.

Nō augurabimini: nec observabitis somnia: neque in rotundum atton-

tati ligni fructū ante tempus comedit. Unde: vanum est vobis ante lucem surgere: si postquam se ante lucem surgere est ante claritatem retributōis eterne in presentis vite nocte gaudere.

Nō comedetis. Totum iudeorum et gentilium radit fermentum unde nunc prohibet a legis seruitute: nunc a gentiliū errore.

Alle. Non comedere super montes est superbia cogitationibus non palatibus ysaia: Omnis mons et collis humiliabitur. Non augurari volucris non attendere que rapiunt semen pietatis. Romam in rotundum tondere est cogitationes demonibus consecrare. Barbam radere est virtutis perfectionem corrumpere: sicut operando. Carne non incidere est delectationes non suscipere: que et anime nocent et corpus corrumpunt. Stigmata: prava doctrina que anime infigitur et difficulter aboletur.

Non augurabimini. Per partem totum significat: omnes huiusmodi superstitiones condemnans. Per enim talia curat observare deus: videtur infamare: tanquam plura scientie ambulo quam hominibus contulerit.

Nec in rotundum attondebitis comam. Sicut barbari faciunt: debet quisque esse contentus naturalibus ornamentis: ne creatorem videatur accusare tanquam impotentem operis sui perficere nec in honore demonum cincinnos nutrire et vouere: sicut student pagani pueros capita de montibus offerre quod maxime hic videtur prohibere.

quid sit mundatio. Spiritu aliter autem intelligendum est quod dicitur.

Quando ingressi fueritis terram. Terram vocat diuinā scripturā quā primo indige suscepimus. In plantare ligna pomifera precepta sunt. Lignorum autem plantatio: meditatio legis est et predicatio secundum quod dicitur. Ego plantavi apostollo rigantem. Poma quidem mandata erant tanquam ligna pomifera. Si illi quod debeant non faciebant: tantum sequentes litteram. Fructus ergo: operatio legis triennio erat immunda: ab abraham usque ad dauid: a dauid usque ad

transmigrationem: in de usque ad christum. Sicut mattheus distinguit

Quarto anno fructus legis sancti commendat et laudabilem: non tamen adhuc esse iudicis

ambos et non morientur: quod non fuit libera. Pro delicto autem suo offeret domino ad hostium tabernaculi testi-

monij arietem: orabitque pro eo sacerdos et pro delicto eius coram domino: et repropiciabit ei: dimitteturque peccatum.

Quado ingressi fueritis terram et plantaueritis in ea ligna pomifera: bis: nec edetis ex eis. Quarto autem anno omnis fructus sanctificabitur

laudabilis domino. Quinto autem anno comedetis fructus: congregantes poma que proferunt. Ego dominus deus vester. Non comedetis cum sanguine.

Nō augurabimini: nec observabitis somnia: neque in rotundum atton-

tati ligni fructū ante tempus comedit. Unde: vanum est vobis ante lucem surgere: si postquam se ante lucem surgere est ante claritatem retributōis eterne in presentis vite nocte gaudere.

Nō comedetis. Totum iudeorum et gentilium radit fermentum unde nunc prohibet a legis seruitute: nunc a gentiliū errore.

Alle. Non comedere super montes est superbia cogitationibus non palatibus ysaia: Omnis mons et collis humiliabitur. Non augurari volucris non attendere que rapiunt semen pietatis. Romam in rotundum tondere est cogitationes demonibus consecrare. Barbam radere est virtutis perfectionem corrumpere: sicut operando. Carne non incidere est delectationes non suscipere: que et anime nocent et corpus corrumpunt. Stigmata: prava doctrina que anime infigitur et difficulter aboletur.

Non augurabimini. Per partem totum significat: omnes huiusmodi superstitiones condemnans. Per enim talia curat observare deus: videtur infamare: tanquam plura scientie ambulo quam hominibus contulerit.

Nec in rotundum attondebitis comam. Sicut barbari faciunt: debet quisque esse contentus naturalibus ornamentis: ne creatorem videatur accusare tanquam impotentem operis sui perficere nec in honore demonum cincinnos nutrire et vouere: sicut student pagani pueros capita de montibus offerre quod maxime hic videtur prohibere.

Nō augurabimini: nec observabitis somnia: neque in rotundum atton-

tati ligni fructū ante tempus comedit. Unde: vanum est vobis ante lucem surgere: si postquam se ante lucem surgere est ante claritatem retributōis eterne in presentis vite nocte gaudere.

Nō comedetis. Totum iudeorum et gentilium radit fermentum unde nunc prohibet a legis seruitute: nunc a gentiliū errore.

Alle. Non comedere super montes est superbia cogitationibus non palatibus ysaia: Omnis mons et collis humiliabitur. Non augurari volucris non attendere que rapiunt semen pietatis. Romam in rotundum tondere est cogitationes demonibus consecrare. Barbam radere est virtutis perfectionem corrumpere: sicut operando. Carne non incidere est delectationes non suscipere: que et anime nocent et corpus corrumpunt. Stigmata: prava doctrina que anime infigitur et difficulter aboletur.

Non augurabimini. Per partem totum significat: omnes huiusmodi superstitiones condemnans. Per enim talia curat observare deus: videtur infamare: tanquam plura scientie ambulo quam hominibus contulerit.

Nec in rotundum attondebitis comam. Sicut barbari faciunt: debet quisque esse contentus naturalibus ornamentis: ne creatorem videatur accusare tanquam impotentem operis sui perficere nec in honore demonum cincinnos nutrire et vouere: sicut student pagani pueros capita de montibus offerre quod maxime hic videtur prohibere.

Nō augurabimini: nec observabitis somnia: neque in rotundum atton-

tati ligni fructū ante tempus comedit. Unde: vanum est vobis ante lucem surgere: si postquam se ante lucem surgere est ante claritatem retributōis eterne in presentis vite nocte gaudere.

Nō comedetis. Totum iudeorum et gentilium radit fermentum unde nunc prohibet a legis seruitute: nunc a gentiliū errore.

Alle. Non comedere super montes est superbia cogitationibus non palatibus ysaia: Omnis mons et collis humiliabitur. Non augurari volucris non attendere que rapiunt semen pietatis. Romam in rotundum tondere est cogitationes demonibus consecrare. Barbam radere est virtutis perfectionem corrumpere: sicut operando. Carne non incidere est delectationes non suscipere: que et anime nocent et corpus corrumpunt. Stigmata: prava doctrina que anime infigitur et difficulter aboletur.

Non augurabimini. Per partem totum significat: omnes huiusmodi superstitiones condemnans. Per enim talia curat observare deus: videtur infamare: tanquam plura scientie ambulo quam hominibus contulerit.

Nec in rotundum attondebitis comam. Sicut barbari faciunt: debet quisque esse contentus naturalibus ornamentis: ne creatorem videatur accusare tanquam impotentem operis sui perficere nec in honore demonum cincinnos nutrire et vouere: sicut student pagani pueros capita de montibus offerre quod maxime hic videtur prohibere.

Nō augurabimini: nec observabitis somnia: neque in rotundum atton-

tati ligni fructū ante tempus comedit. Unde: vanum est vobis ante lucem surgere: si postquam se ante lucem surgere est ante claritatem retributōis eterne in presentis vite nocte gaudere.

Nō comedetis. Totum iudeorum et gentilium radit fermentum unde nunc prohibet a legis seruitute: nunc a gentiliū errore.

Alle. Non comedere super montes est superbia cogitationibus non palatibus ysaia: Omnis mons et collis humiliabitur. Non augurari volucris non attendere que rapiunt semen pietatis. Romam in rotundum tondere est cogitationes demonibus consecrare. Barbam radere est virtutis perfectionem corrumpere: sicut operando. Carne non incidere est delectationes non suscipere: que et anime nocent et corpus corrumpunt. Stigmata: prava doctrina que anime infigitur et difficulter aboletur.

Non augurabimini. Per partem totum significat: omnes huiusmodi superstitiones condemnans. Per enim talia curat observare deus: videtur infamare: tanquam plura scientie ambulo quam hominibus contulerit.

Nec in rotundum attondebitis comam. Sicut barbari faciunt: debet quisque esse contentus naturalibus ornamentis: ne creatorem videatur accusare tanquam impotentem operis sui perficere nec in honore demonum cincinnos nutrire et vouere: sicut student pagani pueros capita de montibus offerre quod maxime hic videtur prohibere.

Stigmata. Legillator etiā curā nostrī decoris gerit. ne carne abuta-
mur in his etiā que corpus deturpant.

Filiā tuā. Carnalē vel aīam. **Un.** Erue a framea de^o aīam meaz. z
de manu canis vnicam meā. **Hec** recedendo a deo fornicat cū demonibz.

Sabbata m. zc.

Ab uno sabbo omē le-
gitimū oīū sabbatū
appellat. Sic ab vna
generali abstinentia stu-
det legillator p singla
currere picipes nos ab
omni malo abstinere.
Un. addit: Sanctua-
riū meūz metuite. Sic
ei q digne accedūt scilicet
sic q inique pflu-
mūt z immūdi accedūt
qntū est in se pollutū. si
cut nadab z abia. vñ
apls. Inter vos mlti
infirmi z imbecilles zc.
Inde addit: ego dñs
sanct. s. z in scis habi-
tās. z sanctoz iudicās
ipīam.

Ad magos. Lxx.

Ventriculos i. phito-
nes. vel flos pphas q
de ventre cordis sui fa-
bulas qdā z fetentes
doctrinas proferūt.

Nec ab ariolis

zc. Lxx. Vñificis q

demonū. s. noīa inuo-

cant z aliqī corp^u cu-

rāt vt aīaz interficiāt

Fora capite zc.

In senibz est sapia z i

multo tpe prudentia.

binc panlus ait. Pre-

stiteri duplici honore

digni habeant. marie

qui laborant in verbo

z doctrina.

Si habitauerit

zc. Terra a deo nobis

data est virtutū. s. cul-

tura z bona doctrina.

Pis qd ad fidē nīaz

puerū voluerit. z ciuit

terre nīe ascribi. Non

affligam^u eū. nec impo-

nam^u graue iugū. sicut

pharisi de quibz dici-

tur. Alligāt onera gra-

uiā z importabilia. di-

gito aut suo nolunt ea

monere. Pit nobis sic

indigena. qui. s. nutri-

tus est in fide z creuit

in pietate. binc petrus

ad eos q credentes de

gentibz circūcidere vo-

lebant. ait Quid tēta-

tis deū imponere iugū

sup ceruices disciploz

Molite facere zc.

In pcedentibz pcepit i

iudicio iusticiam seruari. hic in ponderibz z abutatur ad iusti-

ciam iusticie terminis. hec em termini sunt vendentibz z emētibz sicut leges

iudicibz. vt ab omni iusticia contra proximū caneatur. Qd em diuiti agrozū

possessiones z pecunie thesauri. hoc em paupī mēsurā vini z tritici z hmoi.

Ori. Porast. Molite fa. zc. In iudicio mentis nō debem^u iniuste age

re. nec mensuras naturalis iusticie corrumpere. aliter nostra. aliter proximi
peccata iudicantes. In quo em iudicauerim^u. iudicabit^u z de nobis. z i qua
mensura mensi fuerim^u. remetiet nobis. Stateras quoqz diuinas z mensu-
ras diuinas iustas habeam^u. i. leges diuine scripture sancte z iuste custodi-

Ucut^u est do

minus ad moysen dicē

^{s naturalibz iudeis. s. hoc iā su-}
^{perius dixerat. s. hic penā addit.}

Nec loquere filiis israel. Pomo

^{s naturalibus} ^{s profetis.}

de filiis israel z de aduenis q habi-

tant in israel si quis de semine suo

dederit ydolo moloch: morte mo-

riatur. **Populus terre** lapidabit

eū z ego ponā faciē meā cōtra illū.

^{s sanctozum.}

Succidāz eū de medio populi sui.

^{s carnali: vel discipulū quē in docēdo genuerit}
^{s lxx. principi. s. principi huius seculi qui ope-}
^{ratur in filiis diffidentie.}

eo q dederit de semine suo ydolo

moloch: z cōtaminauerit sanctua-

rium meū ac polluerit nomen san-

ctum meū. **Q si negligēs i populū**

terre z quasi paruipendens impiū

meum. dimiserit hominem qui de

derit s semine suo moloch. nec vo-

luerit eū occidere: ponā faciē meaz

sup hominē illū z cognationē eius

^{s qui sibi nocet z alijs.}

succidāz ipm. z i omē qui cōfense

^{s lxx. principi.}

rint ei vt fornicaretur cūz moloch

de medio populi sui. **Animā q de**

^{s lxx. ventriculos. s. lxx. ventricos:}

clinauerit ad magos z ariolos. et

^{s recedendo a deo. s. vultus autē d. s. f. m.}

fornicata fuerit cū eis: ponā faciē

meam contra eam. z interficiā illū

^{s vt supra. s. q qua polluti sunt quicunqz hec}
^{faciunt.}

de i medio populi sui. Sanctifica

mini z estote sancti: qz ego sanctus

sum dominus deus vester. **Austo**

^{s que illi preuaricari suadent}

dite pcepta mea z facite ea: quia

^{s quasi illi polluant contra legem dicentes.}

ego suz dominus q sanctifico vos.

z adherere dyabolo. s. multo magis de medio ppli. s. est cū totū gregē lupi

cōcedere. Consentientes autē q. s. possunt accusare vel arguere vel mouere et

non faciūt. nō effugient iudiciū. Ponit deus faciem super illū. de qua dici-

tur. Vultus domini su. fa. ma. zc.

Animā que decli. zc. Grande peccatum est ad magos vel ariolos

amūs. nichil nostrū in-
ferentes. nichil suū au-
ferentes. ne nobis istū
dicat. Quare trāsgre-
dimini mandatis dei
ppter traditōes vīas.
/C. XX.

Locus est d.

zc. Frequēter lex eade

repetit vt eoz memori-

am infingat legēti. que

dam tñ noua interse-

rit ne supfluere videat-

tur. s. noua inquiredo

iā dicta studiōsi^u inq-

rant. Vñ sup^u qdaz

phibendo pgnā tacuit

vt quēretes q vel quis

sit in sequētibz diligen-

ter inuestigem^u. Qā ā

sup^u moloch prohibe-

ret sacrificari. id ipsūz

pgnā addendo repetit

ppls. s. terre lapidabit

eū. nō solū principes.

Nec his content^u ad-

dit: Ego ponā faciem

meā cōtra illum zc.

Cōtaminaue

rit. s. zc. Quicunqz se

mē suū ydolis pserat

sanctuariū dei polluit

z nomē ei^u. qz imaginē

dei quā habet demo-

nibz tenet. s. pīm qz

qntū in se est polluit. q

imaginē dedit z spūm

vite insufflauit. dū in

mundo spiritui imago

dei pstituit. Qui filiū

quoqz vel discipulum

auaricie afficiat q ē ido-

loz seruit. s. sūt sanctu-

arium z nomē dei pol-

luit. Eodē mō licet de

cesteris vicis rōcinari-

ne qd corp^u qd est tem-

plū xpi z habitaculūz

spūsancti quibzlibet

polluat immundicijs.

Alē em pcepit puniri

ab omibz. qz oīm ē ini-

micus z gloriē oīm ad-

uersatur.

Si negli. Pro

uocat alios ptra illū z

terret si neglexerint p-

nam tam studiōse pce-

ptā. deo ipō irascente

z ferente sententiā.

Nec voluerit eū

bc. zc. Elie. Vñ est

pmittere etiā eos q fo-

ris sunt fornicari a do

declinare hoc est em a deo recedere. Sunt aut magi intelligibiles qui i no mine domini falsa pphetant. Sunt anoli deceptores et adulatores qui ve nificis verbis audie multos corrumpit et a veritate auertunt.

Qui maledixerit. *De his supius pcepta dedit. h q pena inobediencie moneret non ascripta. eade ergo repetunt. et cuiuslibet pena de cernit. Ibi pcepta dant. hic iustificatōes dant et iudicia. quibz qd iustus est peccatori iudicat. Notanda aut qd nō cōtinuo penas cū primis pceptis statuit. qz amore nō tū more pcepta debet cu stodiri. Si pemptor nō tā bō qz pemptor punieris. Prouocat benigne filius ne puni at contemptore seruū.*

Qui maledi

xi. Romen patris vel

matri grāde mysteriū

est. pater tibi deus est

fm spūm celestis bie

rufale mater. primo ti

bi te pater est qui ge

nuit spūm tuū. Secū

do tibi pater est carnis

pater cuius misterio

in carne nat^{us} es. Qui

ergo maledixerit patri

vel mri mor. mo. opo

ter te parē grātia refer

re parentibz. Si cōm

meliosus fueris patri

caruali. eris et spūali.

de matre quoqz idem

est. Sicut sem^{per} corpa

li dño contumeliosus:

teu quoqz imbonorat

q carnali dño nomen

suū accomodat. Nō

ergo modo ptradicare

debem^{us} patri vel mri.

Dicāt faciūt q volunt

Quomodo possimus vicem grē illis reddere a quibus geniti sumus. nu

triti. eruditi quibz auctoribz deū agnouim^{us}. Quid igit expectandū est illis

qui negant deū esse auctore mundi. et qz celesti hierusalē dicuntur ad ali

quā terrenā ciuitatem inuertunt sensibz deprauatis.

Sanguis eius. *Quia ipse est sibi causa mortis si sic punit q carnali*

li patri maledixerit. qm punit q xpm blasphemauerit. nec obaudiuit di

centi. nisi quis renat^{us} fuit ex aq et spū sancto et morte. i. moriet. alienatus a

regno celoꝝ. re^{us} est. nichil ei fue. nec opusum aut laboriosum ei pceptū est.

Si mecharus. q. f. z. Aug. *Hic aliqd noluit distare inter quēlibet*

vix et pmiū. quia sepe p hōie ponat pmiū. et necessario sequit. si ab vxore

cuiuslibet abstinentiū est. multo magis ab vxore pmi. Si forte repetitio ē

ostendens quantū malū adulterare sit vxore cuiuslibet viri. hęc est a adul

terare vxorem proximi. nichil em proximus est qz homo homini

Si mechar. Est. z. Adulteriū corpale malū est. Spūale peius. h car

ni. illud spūi ptemeliā facit. h homini. illud deo. Spūaliter adulterat q le

gis dogmata corrūpit. adulterat mulierē viri q corrūpit ecclēsiā xpi. d qua

dicie. Respondi em vos vni viro. vir. ca. eri. xpo. adulterat aut doctrināz

prauā seminādo. nō xpi. Est etiā sacerdos vel quilibet doctor. vir ecclēsiā a

xpo sibi cōmissē. Quoz si quis maculauerit ecclēsiā proximo facit iniuriā

i. xpo qui ei cōmisit hanc curā.

Qui dor. cū nō. *Hec supius dicta et exposita sunt. vbi dictū est. nō*

reuelabit turpitudinē pns tui. Sed h apte tangit eū q idē qd proximus

agit. ne peccati societate erutescēs prodiit in quo mortis pgnā legislator san

xit. Ponere aut vix coniunxit qz qd in patrē a filio relinquit. hoc in filiū

a patre cōmittit. et similis vtrobiqz impietas.

Ori. Supradictū est. Turpitudinēz nō. nō re. Sz qz legis hui^{us}. vel

pcepti pena nō erat subscripta. idē repetit vt pgnā subscibat. ait apls. Ir

ritam faciens quis legem moysi sine vlla miseratōe. duobz aut tribz testibz

morit^{us} qzto maioribz supplicijs dign^{us} putabit. qui filiū dei cōculauerit. zc.

Un lege adulter vel adultera nō poterant dicere pñiam petim^{us}. veniā deq

camur. Dori necesse erat in criminibz singulis quibz erat pgnā mortis ascri

pta. apud xpianos vero cū nō erat pceptū vt corpaliter puniant. nec pote

stas data est epis. pñenti morte dammare quā habebāt pñbiteri i lege. Pñi

Ingatus nature beneficijs. et creatori qui oim

pater est.

Qui maledixerit patri suo aut ma

grauis pena qz grauis culpa rectā offendit esse

sententiā dum subdit patri matriqz zc.

tri morte moriatur. Qui pñi matri

qz maledixerit: sanguis eius sit su

per eū. Si mechar^{us} quis fuerit cū

vxore alterius. si adulteriū ppetra

Ecclēsiā s. Sacerdotis episcopi immo cōstiti

alias coniuge.

uerit cū vxore pmi sui: morte mo

qui doctrinā prauā seminat. s. qui e suscipit

rianur et mechar et adultera. Qui

Supra expositū est.

dormierit cū nouerca sua. et reuela

uerit ignominiaz patris sui: morte

morian^{us} ambo: sanguis eorum sit

qz simile peccatum.

sup eos. Si quis dormierit cū nu

ru sua. vterqz moriat^{us}: qz scelus opa

ei sunt. et sanguis eoz erit sup eos

In vtriusqz pfecto. i. s. verbis et exemplis

Qui dormierit cū masculo^{rum} coniu

mis ergo qd lex moysi crudelis. et euāgelii xpi in deter^{ius} soluit. absit. Sz

in vtroqz est rei benignitas diuersa dispensatione. in lege adulteriū morte

puniebatur. vt q hic puniebant. nō amplius puniretur. pleia ergo lex mi

sericordia qz pñenti pena purgari voluit. et futurā excludit. Pñe aut ad

purgationē non infertur pena corporalis. sed sacerdos pñiam iniungit. quā

vtrū quisqz gerat vt veniā mereat ipse prouideat. Qua em mensura men

sur fuerit remetiet ei. secundū illud: Pñe dabis nobis lacrimis in mensu

ra. Pñe ergo peccata

qz ducunt ad mortem

Ideo consequens est

vt quotiens quis com

misit. totiens moria

tur. Pñtas esse mor

tes significat apostol^{us}

dicēs. qz te tantis mor

tibz eripuit nos et eri

pit. hoc est. te morti

bns peccati. videbat

immortalit^{atem} esse hac cō

muni morte. qz ait. te

tantis mortibz eripuit

nos. Si em eripuit

et eripit. et eripiet. nūqz

erit qm moriat^{us}. quē te

us semper eripiet. Vi

dendum ergo ne forte

grau^{is} sit nobis q mor

te anime punimur. qz

illis q corpaliter puni

ebant. qz nobis in fu

turū restat pena. illos

absoluebāt soluta sup

plia. Qui ergo senel

cōmiserit. secūdo non

facit qui secūdo vltra

nō addat. est ei apud

rectū iudicē peng mo

deratio. nō solum pro

qualitate. sed etiā pro

quantitate.

Qui dor. cum mas. Hoc peccatū iniuria nature est. vnde et morte. s.

mulctari decretū est. Spūaliter em qui fortis animo. et mascul^{us}. Vir ei

in diuina scriptura pñetur in virtutibz notat. verbis prauis vel actionibz

effeminare caneamus. ne cū ipso dissoluamur. et simul moriamur.

Qui supra vxore. zc. Penam huic delicto penā decernit. Qui em

et matre sunt geniti his quos filia genuit cū vn^o pater sit incertū est verum

fratres sint. an auunculi. Caneatur ergo tam incerta cōmixtio. Sz qz ois

peccati cōcupiscentia mater est. Si qua nobis concupiscentia sit actionē non

coniungam^{us} ei. Qui em hoc facit igne incenditur. et concupiscentia. et actio

eius. Si em facta carnis spiritu mortificauerim^{us}. viuemus.

Qui cum iumento. zc. Pñia ptra eos exercetur districtio qz intm

iniqui. et libidini dediti. vt mandata scelera concupiscerent. vnde viris vel

mulieribz cōmixtis quadrupedibz mortis penā indicit. fidelibz quoqz non

erit hęc lex supflua. si quadrupedia voluntates prauas ad terrā pronas in

telligamus. qz manus sicut hoies nō habent. qz oim humana actōe carent.

vnde cognatōes nobiscū nō habent. Vir ergo vel mulier qui nō langore

nature. h deliberatōe eis coherent vel coierit reus est mortis. ipse quoqz mo

ri dicātur illis mortuis. neqz em p se subsistunt nec vlla peccati substantia est

sed in peccatoribus operatur.

Qui cū iumento. zc. Qzitur qm pecus reum sit. cū nec rationa

le nec legis capax sit. an quēadmodū trāsfertuntur verba a metaphorica ab

animali ad animale. sicut dicitur vent^{us} improb^{us} vel irat^{us} mare. ita et h trāf

latum a rationali ad irrationale. naz inde peccata iusta sunt interfici. qz tali

flagitio cōtaminata indignā refricant memoriā facti.

Qui acceperit so. f. Elie. Hoc tollerabile videbatur. qz abraaz de

sara dixit. Poroz mea est ex patre. et nō ex matre. h eos qui de thara patre

abraam geniti sunt moyses enumerās. nūqz sare fecit mentionē. Si lozo

ri sue abraam nupsit. ante tñ hoc qz deū cognosceret fecit. Bene ergo lex ta

lem coniunctionē prohibuit.

Qui accepit so. f. Tropol. Turpitudinē fororis ex patre et non ex matre

videt et accipit. qui turpez actionē a patre vel a matre. in qua. f. deliquerūt

admiratur. et imitatur nō solū pserutans q nō oportuit. sed coniungens se

parentū prauitati. que foroz ei^{us} dicitur qm ab eisde genita parentibz. Quia

vero filij publi
pali infligit p
coipante imit
Adulteri
boi. Rogauit
iniquitatem su
Qui coierit
more peccoz cū
bas continue
mar. h velut co
yam cōtinendū
im veniam. h
aut qd nūc tales
pulo suo dilper
qz sup^{er} ei
geni purgation
pñi. Contemp
ergo menstruat
lum sapientiaz
remotā de vola
am. et cursu lydet
mentis celi di
tem. cū hac domi
relectat. vel reu
et pferre. for
ton^{is} erroris expo
adire impiū est
alibz interficiet
rio populi sui. in
tur homo qz yma
rei et scipm igno
creator a se alien
ipia quoqz inte
tur ne sapientia
atur. qz sapientia
mundi stulticia
tem.
Turpitudi
ma. zc. Poroz
parentū filios m
prohibet. vt gene
es nō confundat
parentibz reuer
obediāt. Al. h
dom spm vero
rati peccata de
reuz. reoz qz ei
stant. quasi fr
forores. quibz
pñes latere no
sunt. hñ addit
minim carnis su
dicit.
Lū. Sine filijs
dicitur. i. sine vi
bos. qz est pessima
Lū.
Qui coierit
vxoꝝ. p. Elie. h
de qz causa filioꝝ
vxoꝝ loquitur. hū
geni data est. qz
non tantūqz abon
bilis prohibet. in
parentes sim
bet alteri. h accip
is aut causa talē
parentis similis e
Lū. h. Qui co
vxoꝝ cognatōis
mandata cognat
ni. Sicut intelli
quos dicit est h

matime domesticorum curā nō habet. fidē abnegauit. In his ergo peccantibus sacerdos necessario polluitur. utpote q̄ quotidie immo semper debet eis q̄ ad salutē sunt prouidere. et circa eos ne peccet q̄ morte digna sunt negligere. In patre quoq; et mīre h̄ idē intelligendū est. Sepe em̄ doctorē filiū sacerdotis dignitas facit. q̄ nō est nupta viro. Si em̄ cognati sacerdotum se metip̄os sepauerint. ut alia dom⁹ sit in eis peccantibus. nō pollunt. Quādiū em̄ eis adheret. p̄pinq̄uitatis et cognatōis legē custodiētes. cōtaminatiōis eorū recte sunt participes. cohabitatiō em̄ nō poterit ignorari peccatū.

Nisi tñ in cōsan-

dero. ad fabiolam. Sup̄ omnē aīaz que mortua est nō ingredi etur sacerdos. Nō accedet. s. vbi peccatū est et in peccato mors. aīa q̄ peccauerit ip̄a morietur. Quāuis sit potēs et diues. et multitudinē offerat victimaz. Si mortu⁹ est nō tangit a pontifice nō videtur. Si autē renūscit. et ad vocē saluatoris egredietur de sepulcro. et factis peccator solut⁹ incedit. intrat ad cū pontifex. cū eo manet. et cū eo resurgente prandet. Sup̄ matre sua et p̄re nō inquinabit. Puta nos cogit facere affectus. et dñi corporum p̄pinq̄tates respiciunt. corporis et aīe creatorem offendit. Qui autē

amat aut patrē aut matrē sup̄ xpm̄. nō est eo dign⁹. Multi monachoz dñi parentib; miserent. animas p̄diderūt. Sup̄ patrē aut mīre pollui non licet. q̄to min⁹ sup̄ fratrem. sorore. cōsobrinis familia ac seruis. Penus regale et sacerdotale sum⁹. illum attendam⁹ patrē qui nunq̄ morietur. aut qui pro nobis morietur. Qui teo viuens mortu⁹ est. ut nos mortuos viuificaret. si quid habemus de egipto. qd̄ princeps mundi suū possit agnoscere. tenenti egiptiē cū pallio relinquam⁹. Synagoga optus adolefēs vinctū dñm sequebatur. Incurruisset in laqueos nisi expedit⁹ et nudus p̄frequentia impet⁹ rediisset reddam⁹. penitib; q̄ parentū sunt. si tñ viuūt. si filios suos seruientes. teo p̄ferrē sibi gloriānt. Sed hoc de maximo pontifice intelligit. sicut in sequentib; ostenditur. Minorib; vero aliquid indulget.

Nō radent caput. Dicitur ad fabiolam. Summus autē pontifex nec discoopiet. Qui habet cydarium. et nomē dei portat in fronte. et diademate ornat⁹ est regis. et ad p̄fectū xpi p̄uenit etatem. et semp̄ ei⁹ gloria protegendus est. vestimēta sua nō scindet. q̄ candida. et impolluta. Thamar amīsa pudicitia scidit tunicā. cayphas p̄dito sacrificio rupit publice vestimēta sua. Sup̄ omnē animā q̄ mortua est nō ingredietur. et de sanctis nō egredietur. ne polluat sanctificatōes dei sui. pro otioso verbo quoq; rationē reddem⁹. Quid qd̄ nō edificat audientes in piculū vertit eloquentiū. Si aliqd̄ reprehensibile dicimus de sanctis egredimur. et vocabulū xpi polluiamus in quo nobis blandimur. Quāto ergo magis pontifex (quē oportet esse sine crimine. tantūq; virtutū et semp̄ moret in sanctis) parat⁹ victimas offerre p̄ populo. sequester hōim et dei et carnes agni. et sanguinē sacro ore conficiens. q̄ oleū sanctū xpi dei sui sup̄ eū est. nō polluat vestimēta. Quotquot em̄ in xpo baptizantur xpm̄ induunt. seruient tunicā quā accepimus. sanctūz custodiamus in sancto. Ille montan⁹ habitator q̄ de hierusalē descendit in iericho. nō prius vulnerat⁹ est q̄ nudat⁹. vxorē virginē accipiet. p̄ntifex cui hęc p̄cepta dant. xps a quib; daz intelligit. de quo dicit. Tu es sacerdos in eo. et m. Et in zacharia: Audi ihs sacerdos magne zc. hic est cui sordida peccatorū nostrorū vestimēta tollunt. ut recipiat gloriā quā habuit priusq̄ mund⁹ esset. Sed ne scripturę vim facere putemur. interpretemur i membris qd̄ refert ad caput. et sic disputemus de vero lumine. ut derinet ad eos quib; xps donauit ut lumen sint.

Nō redet ca. zc. Primis egre dolere sacerdotes de mortuis prohibet. sicut tñ q̄ qui spem futurę vitę habent et populū docēt. p̄pterea nō solū i p̄p̄is

peccatis vigilare. et sanam mentem habere. s. etiā in alienis q̄ supra taxata sunt. caput et barbā sapientiā et p̄fectōz significat. P̄n caput n̄m dicitur xps in quo solo recte sapimus. Perito barbā p̄fectionē. caput sapientiā significat. q̄ venientib; ad annos discretionis. et iuuenilis etatis: barbā nascitur. Peccatores dicuntur mortui. s. m̄ illud. Quā essemus mortui peccatis cōminificauit nos sibi xps. Nō ergo oportet sacerdotis caput aut barbā radi sup̄ mortuū. q̄ nō oportet cogitatōes q̄ sicut capilli caput. ita sapientiam ornant. alio peccante corrumpere. s. in regas plerūque ut possit extorari arguere i gregare.

Peccat⁹ est deo suo. et panes p̄po-

sitōis offerz. Sit ergo sanct⁹: sicut ego sanct⁹ sum dñs qui sanctifico vos. Sacerdotis filia si dephensa

fuerit in stupro. et violauerit nomē patris sui flammis eruret. Pontifex

et r̄nt p̄ participib; suis. et s. nūcabo fratri. i. sacerdos maxim⁹ inter fr̄es suus meīs nomē tuum. et s. xpianos. qui fecerit voluntatē patris mei ille meus frater zc. et v̄nt te de deo tuus. o. l. p. con. tuus.

os. sup̄ cuius caput fusu est vinctio et oleū. et cuius manus in sacer-

dotio cōsecrate sunt. vestitusq; est rem indut⁹ est indu. forti zc. et s. q̄ lugentes de trahēbant sibi ornāmēta.

sanctis vestibus: caput suū non discoopiet. vestimēta nō scindet. et

ad omnem mortuū nō ingredietur

tiam ornant. alio peccante corrumpere. s. in regas plerūque ut possit extorari arguere i gregare.

Polluent nomē eius. Nō est magnū in gentib; vos autē dicit malachias polluitis illud in eo qd̄ dicitis. Mensa dñi deserta est. In peccato enī sacrificij nomē dei polluant sacerdotes.

Scortū et vile zc. Sacerdos quilibet nā de summo postea dicit q̄ nō nisi virginē ducat vxorem.

Que repudiata zc. Quia culpabilis uenit hāc nō debz ducere sacerdos vxorē. ne p̄dicet eius absentiam litteralem.

Sit ergo sanctus Si sacerdotes datus iam sibi a deo sanctificationē custodiūt. sanctificant ip̄m deū. qui cū in natura sanct⁹ sit

et participibus glorię suę voluit sanctificari.

Sacerdotis filia. Graue cuiuslibet filiā fornicari. s. maxime sacerdotis qui debet habere filios subditos in omni castitate.

Sacerdotis si. Synagoga nō solū vxor. s. et filia appellat⁹. s. vtrūq; deprauians aliena facta est. Nō relinquet filia syon sicut vmbra culi in vinea zc. Et alibi: Fornicata est mater eorū qd̄ igne sit exusta. incendij mortis strant vestigia.

Pontifex zc. Abissus magnus dominus noster. et magna virt⁹ eius qui pro nobis factus est sacerdos et hostia.

Consecrate. Alij sacerdotes in sanguine vituli et arietis cōsecrabant. vel assumabāt. s. man⁹ suas. ipe xpo p̄prio sanguine crucifixis manibus.

Vestimēta nō scindet. Et. q̄ quo em̄ verbū caro factū est. totus carni suę inest. nec vnq; ab ea vel crucifixa vel sepulta sepatus est. de meliori bus eius indumentis dicit. amictus sum lu. si. ve. abyssus sicut vestimēta amictus eius. hic est pontificis habitus quo profunda sapientię et scientię luce indicatur vestitus. hęc vere sancta sunt indumenta.

Ad omnē mortuū zc. Lx. Animā mortuā. anima que peccauerit. ipsa morietur. hac morte maxime gentes perierunt que nec legem nec docēnam habuerunt. s. ipse peccata omnium tulit. et tamē impollutus mansit.

Aug. Ad omnē mortuū zc. Lx. Sup̄ omnē animā mortuā nō introibit. Quomodo dicat animā mortuā. corp⁹ mortuū difficile est intelligere. corpus tñ anima testitū rectri as suę nomen accepit. quoniam reddendū est illi sicut edificium qd̄ ecclesia dicit. cū hōies exierint tamē ecclesia vocatur.

Sed cū corpus viuētis anima nō dicat. quomodo anima cū mortuā fuerit dicatur. porro si animā mortuā intelligimus a corpore separatam. ut mortē dicamus ipsam separationem. sicut dicimus mortui peccato. q̄ peccato non vitimur. sic anima corpore mortua. q̄ ipso nō vitatur. Quomodo potest quis intrare super animā mortuā qd̄ sacerdos prohibetur. an vitam temporale animā que mortua est in corpore. anima migrante q̄ mori non potest. Nō q̄ illa vita anima fuerit. s. quia per p̄sentiam subsistebat nomen eius accepit. anima em̄ omnis carnis. sanguis eius est. qui mortuus est in corpore mortui. Non em̄ abscedente anima abscessit. Detuit ergo summū sacerdotem super patris vel matris funus intrare qd̄ secundā non prohibuit. De sanctis nō exibat dum. s. eorū funera celebrāt. De sanctis prohibitus est exire. sicut septem dieb; quib; sanctificabāt. de sanctis prohibitus est exire.

nō autē semp. Sane si vtores ducere filios gignere sacerdotes summi non
retant. Magna oritē qstio. cū hoīez pūgali pūbitū immundū dicat vsqz
ad vespē. z cū abluerit corp' suū. z iubeat sacerdos sum' ppter incensum
cōtinuātōis bis quotidie intrare intra velū vbi erat altare incēsi. nec quēqz
imundū ad sancta fas esset accedere. quomodo quotidie id sum' sacer
dos impleat si filios procreabat. z egritudine responderi pōt qd gratia dei
nō egrotabat. Consequit' g' vt aut pūiens esset. aut aliquibz diebz incensū
intermitteret. aut si il
lad intermitteri nō possz
qd nō nisi p summum
sacerdotē ipōni possit.
nō fieret immund' coi
tu pūgali. merito pū
pūg sanctificatōis suz
aut si etiā ad ipm pū
net. qd de omibz filiis
israel in seqntibz dicit
vt nō accedat ad san
cta. si cui accidit aliqd
immūdicū. illud p pec
cato restat accipe qd nō
nullis diebz non impo
nebat incensū.

Super pa. zc.
Adamantū. Dis hō
in pfe z mte pollut' est.
Sol' xps in hac gene
ratione mūdus ingrel
sus est. in matre pollut
us nō est. qz sine pū
pūctia genitus est. qz
iōseph mīsteriūz tū
pstitit. vnde pīs vo
cabulū promeruit. pte
rea verus p' oīm teul
Pater hierusalē cele
stis. Quicūqz ergo peccat in patre cōtaminant' ptra quē peccata cōmittunt
In matre cōtaminant' q postqz crediderūt in aliquo ledit' ecclesiā. vel cō
leptis matris libertatē indigna peccati seruitute maculant.

Aug. Querī pōt qre sup sun' pīs sui sacerdos prohibet intrare. Quō
em poterat esse sum' sacerdos nondū mortuo pte. cū eos lex iubeat pūbo
succedere. S' necesse erat nondū sepulto summo sacerdote pūno sūbitū
aliū ppter cōtaminatōis incensū. De egritudine aut' possū' dicere. forte
non solere sūmos sacerdotes nisi subito mori nō pcedente egritudine. sicut
de populo aaron scriptura testatur.

Aug. Ego dñs qui sanctifico. De moyse etiā dictū est. z sanctificabis
eū. S' moyses sanctificat visibilibz sacramētis p mysteriū. dñs aut inuisi
bili grā p spūm vbi etia visibilibz sacramētis. sine hac sancti
ficatione visibilia sacramēta nichil pūnt. Inuisibilis tñ sanctificatio sine
visibili prodest. Tollerabilis em qz dixerit sine illa istā nō esse. quā si fue
rit nō pesse. cū ista sit omīs illi' vilitas. Sine visibili quoqz inuisibilis cē
pōt. Symoni mago visibil' s' baptisū' n' pūnt qz inuisibil' n' affuit. S' quibz
inuisibil' affuit. pūnt. etiā si visibilia sacramēta n' pceperūt. n' tñ moyses qui
visibiliter sacerdotes sanctificat. vbi ipse fuerit sacrificiū vel oleo sanctifica
tus ostendit. Inuisibiliter xō sanctificatū nemo negat. idem de iohāne ba
ptista dici pōt q prius baptizator qz baptizatus apparuit. vnde sanctifica
tū esse daruit. qñis visibiliter factū non inuenit anteqz baptizaret. hoc de
latrone quoqz cui secū crucifixo dñs ait. hodie meū eris in paradiso. neqz em
sine sanctificatōe inuisibili tanta felicitate donatus est. Ex his collig' inui
sibilem sanctificatōez quibz dā affuisse z pūisse sine visibilibz sacramētis
q pro ptemptōz diuersitate mutata sunt. visibilem vero sanctificatōez q
fit p sacramēta visibilia sine inuisibili posse adesse. non posse pdesse. nec tñ
visibile sacramētū id ptemdā ē. Quā ptemptōz eius inuisibiliter sanctifica
ri nō potest. hinc cornelius z q cū eo erant. iā spūm sanctificati. baptizati
sunt. nec supflua indicata ē visibilis sanctificatio. qz inuisibilis pcessit.

Virgine ducet vx. Dixit ad fabiolā. Vidua est cui' marit' mor
tuis est. Eiecta q a viuo marito ei'at. Pererit q multoz patet libidini
Accipiet vxorē virgine de genere suo. nō alienigenā. ne in mala terra nobi
lū seminū frumēta degenerēt. Nō meretricē q multis exposita fuit. nō cie
tā q prioz pūgio indigna. nō viduā. ne pūstinaz meminerit volupstatū.
S' illā animā q nō habet maculā neqz rugā. q in xpo renata. innouat' d' die
in diē. Vñ respōdi em vos vni viro vir. ca. exi. christo. Polo discipulam
pūgēqz pontificis quicqz habere veteris hoīs. Si cōsurrexim' cū christo q

sursum sunt sapiam'. pteritoz obliti. futuroz anidi. Infelix symon q post
baptisū de antiquo matrimonio cogitauit. nec ad virginalē venerat pu
pitate petri pfortio indignus fuit.

Vidua z repu. zc. Adamant' Qui peccat abiect' est. etiā si qps tacet. vt
ignorātia. vel negligētia. nō pdest homini grā. aīam abiectā christ' nō du
cit vxorē. nec pollutā. q. s' tñ peccatū voluit z optauit. qz magn' pontifex
omnino purā requirit aīam quā sibi iungat. z vñ spūm efficiat q peccat
ad mortē abiect' est q
venialiter pollut' est.

Forididā atqz zc.
Quē vadit post ama
tores. s. demones qui
animaz pulcrā. i. ad
imaginē dei factā adl
terare cupiūt.

**Domo de semi
ne zc.** Hec fm litterā
accipe. nimis videt' ab
surdū esse. Tales ma
culę nō sunt in hoīz po
testate vel voluntate.
Per maculas g' cor.
pōtū. vicia animoz d
scribit. cūz em causam
populi pūl' suscipit
quasi ad egrū medic'.

accedit Qui si eger est
qua psumptione vult
mederi. Ille ergo ad
exemplū debet ptabi
q cunctis passionibus
mortu' spūaliter viuūt
cui' intentōi corp' nec
omnino p imbecillita
tem. nec valde per con
tumeliā refrangat.

Si cecus. Lūmē ptemplatōis ignotās pscntis vitz tenebris pūsus. q
dū venturā lucē diligenter nō cōspiciat. nescit quo porrigat operis gressum.
Si claudus. Qui scilicet videt quo pergere debeat. s' infirmitate men
tis pōtē facere qd desiderat.
Si par. vel gradi. n. Paruo naso est q ad tenendā mensurā discre
nomis ydone' nō est. naso em odores s'gtoresqz discernim'. nasus grandis
z tortus est discretionis immoderata subtilitas. quē plusqz oportet vel te
cet. exerceat. actionis confundit rectitudinē.

Fracto pede. Qui viā dei pergere nō pōt. z boni operis exors est. nō
vt claudus qui saltē cū infirmitate tenebat.

Si gibbus. Terrena sollicitudine pūssus. ad superna non respiciens
inferiora tantum inspiciens.

Vel lippus. Lippus cui' ingeniū ad cognitōez veritatis emicat. sed
operatio carnalis obfūrat. In lippis em pupille sane sunt. s' hūore deflue
tepalpebz grossescūt. cui' crebra infusione acies etiā pupille viciantur.

Si albuginē. Albuginē habet qui veritatis lucē videre non sinūt. qz
atrogātia lapientie vel iusticie cecat. pupilla em nigra videt. alba nō videt
qz sensus humane cogitationis. si stultū te vel peccatorē intelligit. cognitio
nem intūe claritatis apprehendit. si candore iusticie vel sapientie sibi attri
buit. a superna cognitōe se excludit.

Si iugem scabiē. Qui s' pculantia carnis sine cessatōe dñatur i mē
te. In scabiē nāqz feruor vltēz ad curē trahit. in quo luxuria signat'. qz si
militet cordis tentatio ad operationē proficit.

Si impetiginem. Impetiginē habet in corpore q auaricia vastat
in mente. q si in paruis nō cōpescat. sine mēsurā dilatat. Imperigo sine do
lore corp' occupat. z membror' decore fēdat. auaricia quoqz dū aīm tele
ctat exulcerat. qz dū acqzere nitit' ad inimiciā acceditur. dolore in vulnere
nō facit. qz estuātū aīo de culpa abundantia. pmittit. decore membror' fēda
tur. qz per eā aliāz virtutū pulcritudo deprauatur. qz totū corp' exasperat
qz per oīa vicia aīm supplantat. Radix em oīm maloz cupiditas.

Vel berniosus. Alij ponderosus. qz s' turpitudinē nō exercet i ope
re. s' adhuc pūna cogitatōe gñatur in mēte. q totis cogitatōibz ad lasciu
am defluit. tanqz in corde gestans pondus turpitudinis.

Omīs qui ha. Quisquis cūlibet horum vicio subijcitur. panes to
mino offerre prohibetur. ne aliena delicta diluere nō valeat. quem adhuc
pūpua delicta tenellant.

Aug. Ablata est oīs dubitatio. Remo summoz vel secūdoz sacerdotū

Et dabit sacerdoti in sanctuario. Sanctificationem mystici sacrificij. et a sensibilibus ad intelligibilia. translationem vero sacerdoti oportet dari. quia per eius virtutem et sermonem sanctificata sunt que videntur. ut omnes excedant sensus.

Filiorum israel. Fidelem populum significat. qui per hoc mysterium deum videt. et quicunque deo consecrat in dominici sacrificium sancta sanctorum sunt. quod ex eis conficitur corpus christi. Ipse enim est primitie nostre conspersio ideo recte et nostris libi sinit primitijs.

Locutus est d.

ad m. d. zc. Non solum sacerdotes mundos esse. sed oblationes populi mundas esse iubet. ut sciat fidelis quod oblatio est intelligibilis. quod debet vivere sancte et impollutus esse. sicut sacerdos christi. docete oes gentes baptizare eos. In nomine patris et filij et spiritus sancti. docentes eos custodire quicquid mandauimus vobis. Qui ergo holocaustum deo promittit. que est vita perfecta. videat ut talis oblatio sit impolluta. aliter enim non suscipietur.

Domus de domo israel zc.

Ad litteram quod si offerat bonum vel ouem aut capram aut aliquid huiusmodi. sacerdotibus primitias dando. vel pauperes pascendo. vel diuina edificia constituendo. vel aliquid quod pertineat ad ipsum deum faciendo. Ideo enim holocaustus dicitur. impolluta sit hec oblatio. non pollutione nominis. vel spirituali intelligamus pollutionem que est ex rapina. iniusticia. auaricia. et huiusmodi.

Domus qui obtulerit zc.

Precepit oblationem populi mundam esse. adiungit quales ministri debeant esse et offerre.

Pacificorum zc.

Quae valeant ad salutem et pacem. et si non possint scire philosophari. sicut qui omnia reliquit. qui studet virginitati et huiusmodi. Stella enim differt a stella in claritate.

Si cecum. Qui deum ignorat. et eius ministerium. nec alijs potest exponere. Unde circa se. et circa alios. et circa mysterium negligenter agit. Unde ysaia. Audete quoniam omnes nescierunt. vniuersi canes muti non valentes latrare.

Si fractum. Pede vel manu. cuius actio. vel voluntas debilis est. vel distorta. non est dignus salute et sacris altaribus.

Si cicatrice. Petractorem notat. pessimus enim hic morbus. et asperum vulnus non facile mitigatur.

Si papulas. Linguae incisam. qui propter sordidam vitam perdidit docendi fiduciam. peccatori dixit deus. Quare tu enarrasti iusticiam meam.

et dabit sacerdoti in sanctuario: nec

contaminabunt sanctificata filiorum

israel qui offerunt domino ne forte susci

piantur. **Et dicitur ad m. d. zc.** Non solum sacerdotes mundos esse. sed oblationes populi mundas esse iubet. ut sciat fidelis quod oblatio est intelligibilis. quod debet vivere sancte et impollutus esse. sicut sacerdos christi. docete oes gentes baptizare eos. In nomine patris et filij et spiritus sancti. docentes eos custodire quicquid mandauimus vobis. Qui ergo holocaustum deo promittit. que est vita perfecta. videat ut talis oblatio sit impolluta. aliter enim non suscipietur.

Domus de domo israel zc. Ad litteram quod si offerat bonum vel ouem aut capram aut aliquid huiusmodi. sacerdotibus primitias dando. vel pauperes pascendo. vel diuina edificia constituendo. vel aliquid quod pertineat ad ipsum deum faciendo. Ideo enim holocaustus dicitur. impolluta sit hec oblatio. non pollutione nominis. vel spirituali intelligamus pollutionem que est ex rapina. iniusticia. auaricia. et huiusmodi.

Domus qui obtulerit zc. Precepit oblationem populi mundam esse. adiungit quales ministri debeant esse et offerre.

Pacificorum zc. Quae valeant ad salutem et pacem. et si non possint scire philosophari. sicut qui omnia reliquit. qui studet virginitati et huiusmodi. Stella enim differt a stella in claritate.

Si cecum. Qui deum ignorat. et eius ministerium. nec alijs potest exponere. Unde circa se. et circa alios. et circa mysterium negligenter agit. Unde ysaia. Audete quoniam omnes nescierunt. vniuersi canes muti non valentes latrare.

Si fractum. Pede vel manu. cuius actio. vel voluntas debilis est. vel distorta. non est dignus salute et sacris altaribus.

Si cicatrice. Petractorem notat. pessimus enim hic morbus. et asperum vulnus non facile mitigatur.

Si papulas. Linguae incisam. qui propter sordidam vitam perdidit docendi fiduciam. peccatori dixit deus. Quare tu enarrasti iusticiam meam.

Et dicitur ad m. d. zc. Non solum sacerdotes mundos esse. sed oblationes populi mundas esse iubet. ut sciat fidelis quod oblatio est intelligibilis. quod debet vivere sancte et impollutus esse. sicut sacerdos christi. docete oes gentes baptizare eos. In nomine patris et filij et spiritus sancti. docentes eos custodire quicquid mandauimus vobis. Qui ergo holocaustum deo promittit. que est vita perfecta. videat ut talis oblatio sit impolluta. aliter enim non suscipietur.

Domus de domo israel zc. Ad litteram quod si offerat bonum vel ouem aut capram aut aliquid huiusmodi. sacerdotibus primitias dando. vel pauperes pascendo. vel diuina edificia constituendo. vel aliquid quod pertineat ad ipsum deum faciendo. Ideo enim holocaustus dicitur. impolluta sit hec oblatio. non pollutione nominis. vel spirituali intelligamus pollutionem que est ex rapina. iniusticia. auaricia. et huiusmodi.

Domus qui obtulerit zc. Precepit oblationem populi mundam esse. adiungit quales ministri debeant esse et offerre.

Pacificorum zc. Quae valeant ad salutem et pacem. et si non possint scire philosophari. sicut qui omnia reliquit. qui studet virginitati et huiusmodi. Stella enim differt a stella in claritate.

Si cecum. Qui deum ignorat. et eius ministerium. nec alijs potest exponere. Unde circa se. et circa alios. et circa mysterium negligenter agit. Unde ysaia. Audete quoniam omnes nescierunt. vniuersi canes muti non valentes latrare.

Si fractum. Pede vel manu. cuius actio. vel voluntas debilis est. vel distorta. non est dignus salute et sacris altaribus.

Si cicatrice. Petractorem notat. pessimus enim hic morbus. et asperum vulnus non facile mitigatur.

Si papulas. Linguae incisam. qui propter sordidam vitam perdidit docendi fiduciam. peccatori dixit deus. Quare tu enarrasti iusticiam meam.

Et dicitur ad m. d. zc. Non solum sacerdotes mundos esse. sed oblationes populi mundas esse iubet. ut sciat fidelis quod oblatio est intelligibilis. quod debet vivere sancte et impollutus esse. sicut sacerdos christi. docete oes gentes baptizare eos. In nomine patris et filij et spiritus sancti. docentes eos custodire quicquid mandauimus vobis. Qui ergo holocaustum deo promittit. que est vita perfecta. videat ut talis oblatio sit impolluta. aliter enim non suscipietur.

Domus de domo israel zc. Ad litteram quod si offerat bonum vel ouem aut capram aut aliquid huiusmodi. sacerdotibus primitias dando. vel pauperes pascendo. vel diuina edificia constituendo. vel aliquid quod pertineat ad ipsum deum faciendo. Ideo enim holocaustus dicitur. impolluta sit hec oblatio. non pollutione nominis. vel spirituali intelligamus pollutionem que est ex rapina. iniusticia. auaricia. et huiusmodi.

Domus qui obtulerit zc. Precepit oblationem populi mundam esse. adiungit quales ministri debeant esse et offerre.

Pacificorum zc. Quae valeant ad salutem et pacem. et si non possint scire philosophari. sicut qui omnia reliquit. qui studet virginitati et huiusmodi. Stella enim differt a stella in claritate.

Si cecum. Qui deum ignorat. et eius ministerium. nec alijs potest exponere. Unde circa se. et circa alios. et circa mysterium negligenter agit. Unde ysaia. Audete quoniam omnes nescierunt. vniuersi canes muti non valentes latrare.

Si fractum. Pede vel manu. cuius actio. vel voluntas debilis est. vel distorta. non est dignus salute et sacris altaribus.

Si cicatrice. Petractorem notat. pessimus enim hic morbus. et asperum vulnus non facile mitigatur.

Si papulas. Linguae incisam. qui propter sordidam vitam perdidit docendi fiduciam. peccatori dixit deus. Quare tu enarrasti iusticiam meam.

Et dicitur ad m. d. zc. Non solum sacerdotes mundos esse. sed oblationes populi mundas esse iubet. ut sciat fidelis quod oblatio est intelligibilis. quod debet vivere sancte et impollutus esse. sicut sacerdos christi. docete oes gentes baptizare eos. In nomine patris et filij et spiritus sancti. docentes eos custodire quicquid mandauimus vobis. Qui ergo holocaustum deo promittit. que est vita perfecta. videat ut talis oblatio sit impolluta. aliter enim non suscipietur.

Domus de domo israel zc. Ad litteram quod si offerat bonum vel ouem aut capram aut aliquid huiusmodi. sacerdotibus primitias dando. vel pauperes pascendo. vel diuina edificia constituendo. vel aliquid quod pertineat ad ipsum deum faciendo. Ideo enim holocaustus dicitur. impolluta sit hec oblatio. non pollutione nominis. vel spirituali intelligamus pollutionem que est ex rapina. iniusticia. auaricia. et huiusmodi.

Domus qui obtulerit zc. Precepit oblationem populi mundam esse. adiungit quales ministri debeant esse et offerre.

Pacificorum zc. Quae valeant ad salutem et pacem. et si non possint scire philosophari. sicut qui omnia reliquit. qui studet virginitati et huiusmodi. Stella enim differt a stella in claritate.

Si cecum. Qui deum ignorat. et eius ministerium. nec alijs potest exponere. Unde circa se. et circa alios. et circa mysterium negligenter agit. Unde ysaia. Audete quoniam omnes nescierunt. vniuersi canes muti non valentes latrare.

Si fractum. Pede vel manu. cuius actio. vel voluntas debilis est. vel distorta. non est dignus salute et sacris altaribus.

Si cicatrice. Petractorem notat. pessimus enim hic morbus. et asperum vulnus non facile mitigatur.

Si papulas. Linguae incisam. qui propter sordidam vitam perdidit docendi fiduciam. peccatori dixit deus. Quare tu enarrasti iusticiam meam.

Scabiem vel impem. Fornicator significatur qui maculat corpus suum qui enim fornicatur in corpore suo peccat.

Non offeretis ea domino zc. Non offerent hec domino. tales enim in ministerio altaris non sunt offerendi. sacrificium pacificorum non addit sicut superius. ut de ministris altaris hoc dici intelligamus. qui holocaustum debent esse. et vitam perfectam et consummatam agere.

Aure et cauda zc. Aure amputat est. qui inobediens est. qui verbis turpibus delectatur. bona aduersatur.

impetiginem non offeretis ea domino.

neque adolebitis super altare domini

et curat est cauda qui non nouissimis non cogitat

Bouem et ouem aure et cauda am

putatis voluntarie offerre potest

ad ministerium tales offerri non possunt si in

penituerint suscipiendi sunt.

votum autem ex his solui non potest

qui crescentem malicia prolem sibi virtutem con

terit. et quibus vir possit cognosci.

Omne animal quod vel contritis. vel

tunis vel sectis ablatisque testiculis

terra nostra conuersatio bona quam a deo excolere percipimus.

est non offeretis domino in terra vestra

hoc omnino non facietis. De manu

qui ab extraneis ad ecclesiam venit extra doctos.

alienigenae non offeretis panes

incorruptibiles.

deo vestro. et quicquid aliud dare

voluerit quod corrupta et maculata

quia vos incorrupto deo et ecclesie quod est summa cula deseruistis.

sunt omnia non suscipietis ea. Locu

tus est dominus ad moysen dicens. Bos

Euangelica gratia. Unde paulus. per euangelium ego vos genui.

ouis et capra cum generata fuerint

cota praesenti vita que sepe diebus voluitur.

et nutritur lacte doctrine.

septem diebus erunt sub vbere

ecclesie. et resurrectionis quod tunc anima et corpus sanctus sacrificium erunt.

matris suae. Die autem octauo. et dein

ceps offerri poterunt domino. Siue il

figure pascha.

la bos. siue ouis non immolabunt

vero paschate quod fetus dicitur per tempus nouitate. et quod figura tandem peperit veritatem.

vna die cum fetibus suis. Si imola

Euangelica conuersationem que domino gratiarum actiones agit. Unde luceat lux vestra coram hominibus et deo.

ueritis hostiam pro gratia et actione

suscipibilis.

domino ut possit esse placabilis eodem

buntur. De gale pascha significat. quia hec moyses in die paschatis tra

didit immolanda iudeis dicens. Immolabis pascha domino deo tuo oves et boves zc. hoc pascha celebrare non possunt qui verum susceperunt.

Una die cum fetibus zc. Quia vetus pascha tempus suum habuit

tempore suo nouum successit. christus autem figurale pascha in cena celebrauit. post aliam horam quasi alia die verum pascha substituit. vel vere

alia die. quia quarta decima die ad vespertum agebatur pascha iudeorum

Quidquid autem post vespertum est. alterius diei est. forsitan vero in his

fetibus christus significatur. de quo dicitur. Puer natus est nobis. et fili

datus est nobis. hic non eadem die qua vitulus et ovis occisus est. nam quarta decima die pascha celebrauerunt. In crastino christum crucifixerunt.

et curat est cauda qui non nouissimis non cogitat

Bouem et ouem aure et cauda am

putatis voluntarie offerre potest

ad ministerium tales offerri non possunt si in

penituerint suscipiendi sunt.

votum autem ex his solui non potest

qui crescentem malicia prolem sibi virtutem con

terit. et quibus vir possit cognosci.

Omne animal quod vel contritis. vel

tunis vel sectis ablatisque testiculis

terra nostra conuersatio bona quam a deo excolere percipimus.

est non offeretis domino in terra vestra

hoc omnino non facietis. De manu

qui ab extraneis ad ecclesiam venit extra doctos.

voluntarie zc.

Talis enim vel man

data operatur. et dicitur

bos. vel simplex est

et ovis appellatur. Non

non omnino aduersa

mur. aut in parte ini

mici deputamus. Non

docemur et exhortamur.

Vel tunis zc.

Qui illatis tentationi

bus cedit. et anime for

titudinem perdit. Non

enim oportet hec pati

nec credere hosti affli

genti. Unde. Et quod

tristis incedo dum affli

git me inimicus.

Ablatisque. Qui

vita actione praua qui

cultro seipsius occidit

a coniunctione dei pri

uatus. prole virtutis

et signis virilitatis. al

ter enim qui paulatim

conteritur.

Bos ovis et ca

pra zc. Mater omni

um natura est. Sub

hac omne genus homi

num. peccatorum scilicet

et iustorum septem

diebus est. Si quis cum

mandata operetur. vel

simplex sit vel peccator

septem diebus id est

praesentis vite seculo o

portet eum sustinere iu

ra naturae. sed octaua

die resurrectionis sub

hac matre non erit. sed

perfecta hostia domi

ni quod in hac vita esse

non poterit. ubi omnia

incerta et mutabilia.

Unde salomon ante

mortem non laudes ho

minem.

Non immola

buntur. De gale pascha significat. quia hec moyses in die paschatis tra

didit immolanda iudeis dicens. Immolabis pascha domino deo tuo oves

et boves zc. hoc pascha celebrare non possunt qui verum susceperunt.

Una die cum fetibus zc. Quia vetus pascha tempus suum habuit

tempore suo nouum successit. christus autem figurale pascha in cena celebrauit.

post aliam horam quasi alia die verum pascha substituit. vel vere

alia die. quia quarta decima die ad vespertum agebatur pascha iudeorum

Quidquid autem post vespertum est. alterius diei est. forsitan vero in his

fetibus christus significatur. de quo dicitur. Puer natus est nobis. et fili

datus est nobis. hic non eadem die qua vitulus et ovis occisus est. nam quarta

decima die pascha celebrauerunt. In crastino christum crucifixerunt.

et curat est cauda qui non nouissimis non cogitat

De. XXII.

De sunt ferie do-
mini. **Si** subtili-
ter attendas presentia
inuenies legillatorem
etiā in littera spiritua-
lia interponentem. ait
enim he sunt ferie do-
mini. quas vocabitis
sanctas. Et addidit.
Per diebus facietis o-
pus in quo ostēdit. qz
prime ferie sunt in ope-
ribus bonis. bona enī
valde fecit deus in sex
diebus. Secunda festi-
uitas septimi diei req-
es est quam nemo cele-
brare poterit. nisi opa
bona. et deo digna fece-
rit. Rō em frustra pze-
missum est. Per diebus
facietis opus. Si qz
enim ad imitationem
dei bona egerit. qd est
sex diebus operari. rede-
scit sabbato intelligi-
bili.

De sunt. f. f. zc.

Rō domino sicut ali-
quod. sed domini pro-
prie. quibz hoste tenu-
cto genus humanum
saluauit. et a captiuita-
te reduxit.

Tempore domini-
ce passionis. vnde mē-
sis iste principii mensi-
um primus erit in men-
sibus anni. principius
enim noue vite. et con-
uersationis sancte. ve-
l spera qua domini pas-
sus ē. Vnde filioli no-
uissima hora est.

Quartadecima

die zc. Interrogem-
iudeos quare quarta
decima die festiuitatē
agere nō iussit. in qua
figurale pascha consti-
tuit. sed memoriā ei-
faciens prima die azi-
morum. q post illas erat
fieri definit. Vult ei-
sciri quid sit inter figu-
ram et veritatem. De-
morat ergo quartade-
cimam. que figurā ha-
bebat. sed festum age-
re precipit quartadecima. in qua pascha nostrā immolat⁹ est christus.

Phase domini est. Quia passus est dominus nō mox tpa finit.
sed reliquias nouissime hore. et vespertine reliquit. vt in omnē terrā exeat so-
nus eoz apostolor. et in fines orbis terre verba eoz. Ad vespertus quoqz vel
in vespere medio. pascha propiū pueniens crucē suā celebrauit. qz sup my-
sticum verū pascha discipulis tradidit. Rō ergo erat iam quando iudas
accepta bucella ad prodendū exiuit. Sequenti die pascha compleuit. Vn-
de quartadecima die legillator hanc festiuitatem constituit. et solennitates
azimorum pzedicauit.

Septem diebus zc. Si vere pascha celebrare volumus. septē die-
bus. i. semp ab omni malicia azimi esse debemus. et maxime a iudaico erro-
re. Vnde ait apostolus. Rō in fermento veteri neqz in fermento malicie et
nequicie. S in azimis sinceritatis et veritatis.

[†] opando. contemplan-
do die quo immolatur comedetis eā
[†] saliquid incozrectū vel incozsummatū. [†] In
principio [†] futuri seculi quo nō licet operari.
nec remanebit quicqz i mane diei

[†] qui hie legē cōstituit. ibi iudico. hic ta-
lenta cōmitto. ibi rationē exigo.

Ego dñs. custodite mani-
data mea et facite ea. **Ego dñs. ne**
polluat nomen meum sanctum
[†] in futuris nō in presentibz. [†] verorum.
vt sanctificer in medio filioz israel

[†] sine redeat⁹

Ego dñs q sanctifico vos. et eduxi

vos de terra egipti. vt essem vobis
[†] vt cognosceretis me deū. qd erit cū ipse erit om-
nia in omnibus.
in deum. **Ego dñs.**

De. XXIII.

Locutusqz est

dominus ad moysen dē

cens. **Loquere filiis israel et dices**

ad eos. **De sunt ferie domini. qz**

[†] ad imitandz domini. vt in sabbato quiescat⁹
vocabitis sanctas. **Septē dieb⁹**

facietis opus. dies septimus. quia

sabbati requies est. vocabitur san-

ctus. **Omne opus non facietis in**

[†] in quo nō est opandū. s. mercede opey fruendū
eo. **Sabbatū domini est in cūctis**

[†] pferens vita pegrinatio est. ibi ppetua et vera ha-
bitatio est. qz in domo patris mei man. mul. sunt.
habitationibus vestris. he sunt fe-

[†] triumphans.

rie domini sancte quas celebrare

[†] nō dicit hoc de festiuitatibz iudeoz qui figu-
debetis temporibz suis. **Mense**

[†] ris seruunt sed fidelitū.

primo quartadecima die mēsis ad

vesperū phase domini est. et quin-

tadecima die huius solennitas do-

mini est azimoz. **Septē dieb⁹ azi-**

ma comedetis. dies primus erit

vobis celeberrim⁹ sanctusqz. **Om-**

ne opus seruile non facietis in eo

sed offeretis sacrificiū in igne dño

septime id est quinquaginta dies.

[†] s. rāz qz vetera excludit sacrificia. legis cū ageliū
introducitur.

et offeretis nouū sacrificiū domio

septē diebus. **Dies autē septimus**

erit celebrior et sanctior. nullumqz

opus seruile facietis in eo. locutus

qz est dominus ad moysen dicens

Loquere filiis israel et dices ad eos

[†] s. euangelicam vitam vel doctrinā. cui fructus
primi et purissimi. [†] s. non alius.

Cū ingressi fueritis terrā quā ego

[†] proprio die annuciādo s. docendo. cōuertēdo
ad fidem colligendo [†] s. verbū suscipietes. vnde
messis quidē multa. oparij autem pauci.

dabo vobis. et messueritis segetes

[†] Corp⁹ xpi qui summa et primitie messis
feretisqz manipulos spicaz primi

[†] s. predicationis. [†] s. xpm qui seipsum immola-
uit et sacrificauit

Et mēsis vestre ad sacerdotem

[†] s. a mortuis suscitādo. [†] s. Corp⁹ propiū. xps
qui lauabit fasciculuz corā dño.

Et acceptabilis sit pro nobis. alte-

[†] resurrectionis. qz prima dies est tūce passionis
ra die sabbati et sanctificabit illum

atqz in eodem die quo manipulus

[†] mystice. s. mysticus agnus immoletur.

consecratur. cēdet agnus immacu-

latus anniculus in holocaustū do-

mini. et libamenta offerent cum eo

duē decimę simile pperse oleo in

incensum domini odorēqz suauissi-

mum. liba quoqz vini quarta pars

byn. **Panem et polentaz et pulces**

nō comedetis ex segete vsqz ad diē

qua offeretis ex ea domio deo ve-

[†] Nec locus nec tempus mutat xpi mysteriū.

stro. **Preceptum est sempiternum**

in generationibus vestris cunctis

qz habitaculis vestris. **Numerā-**

[†] s. dominico. hic est em altera dies sabbati i qua
bitis ergo ab altera die in quo ob-
resurrectio. [†] s. quibz

tulistis manipulos primitiarū se-

mitis sancti spiritus aduentum meruimus.

prē hebdomodas plenas vsqz ad

alterā diē expletionis hebdomade

septime id est quinquaginta dies.

[†] s. rāz qz vetera excludit sacrificia. legis cū ageliū
introducitur.

et offeretis nouū sacrificiū domio

tem euāgelica doctrina significet. p libationē vero sermo domini. qui ait.

Hic est mē sanguis qui pro multis effundet in remissionē peccatorz

Panem. Oblatio pntiū donorum que est christi mysterium reconci-

liat nos deo. et cibum pparauit nouum.

Polentam. Fricta citrea nō māducabit. pcepta em xpi noua

solum noua. s. citrea. i. mollia. Vnde. Hūgū menz suauē est. et. vel manibz

contrita et emundata. sic em citrea aliq interpretantur. quia xpi pcepta acti-

onem et correctionem querunt.

Quinquaginta dies. Hec dies dominica est. in quo pentecostes fe-

stuitatem celebramus. quā iudei. nec secundū litterā. nec secundū spiritum

celebrant. qui nec dies secundū legem numerant.

Offeretis nouū sacrificiū zc. Nouū. nō vetus nō seculare. Adu-

eniens siquidē spūs. totam vitā humanā renouauit. quia xpi institutionez

Omne opus zc.

Qui facit peccati ser-

uus est peccati. nō de-

temus seruire peccato

cū pascha celebrā⁹

in quo a peccato nos

liberauit xps.

Seruile nō faci-

etis zc. Non pmittit

agere seruilia alijs die-

bus quibz nos probi-

buit. Vnde subdit. s.

offeretis sacrificiū in

igne domini.

Sacrificiū in

igne zc. **Liba.** Dolo-

caustomata vbi innu-

tur qd ab omibz cella-

re iubet seruilibz. pte-

rea non solum primaz

sed et septimā nomina-

uit. vt totam compz-

henderet vitaz huma-

nam. qz illa initiū. hec

finis in quo oia potest

compendi.

Alterā die zc. Po-

tuit dicere secūda azi-

morū. sed ne ad sequē-

tem diem nostrā duce-

ret intentionē. s. in crā-

stinum primę dixit. al-

tera die significans re-

surrectionē s. succellit

passio. sicut dies diei.

Atqz in eodem

die zc. **Resurrectio**

i. eleuatiō. manipu-

li. quando resurrecti-

onem celebramus. do-

mini sacrificij obliui-

sci nō telemus. ex quo

oblatas est manipulus

Oleo zc. Pfectam

em pfectam humani-

tatem. et pfectam diui-

nitatem in vñ conne-

nire. in oleo. i. per eam

quā circa nos habuit

misericordiā. sic em sa-

cificiū odor suauita-

tis domino inuenitur.

si que de eo digna sit

intelligimus

Liba quoqz vini

zc. **Ecce intelligibilis**

oblatio melchisedech

q in pane et vino pfi-

tur. inde qzta ps hyn

offeret vt p quartā par-

tem euāgelica doctrina significet. p libationē vero sermo domini. qui ait.

Hic est mē sanguis qui pro multis effundet in remissionē peccatorz

Panem. Oblatio pntiū donorum que est christi mysterium reconci-

liat nos deo. et cibum pparauit nouum.

Polentam. Fricta citrea nō māducabit. pcepta em xpi noua

solum noua. s. citrea. i. mollia. Vnde. Hūgū menz suauē est. et. vel manibz

contrita et emundata. sic em citrea aliq interpretantur. quia xpi pcepta acti-

onem et correctionem querunt.

Quinquaginta dies. Hec dies dominica est. in quo pentecostes fe-

stuitatem celebramus. quā iudei. nec secundū litterā. nec secundū spiritum

celebrant. qui nec dies secundū legem numerant.

Offeretis nouū sacrificiū zc. Nouū. nō vetus nō seculare. Adu-

eniens siquidē spūs. totam vitā humanā renouauit. quia xpi institutionez

confirmavit: et vite confirmatione in illis pfect. Unde de meo accipiet et annuntiabit vobis. Ideo non in alia die aduenit: sed in qua resurrectio fuit: et oblati manipuli intelligibiles ut ostendat quod noua conuersatio resurrectionis christi: et aduentu spiritus sancti pfecta est.

Habitaculis vestris. Quia est habitaculum spiritus sancti de quo dicitur. Beati qui habitant in domo tua domine. Et alibi. Quia perit a domino hanc requira ut inhabitem etc.

Panes primiti

as etc. Primiti enim do-

minus euangelizans cum

lege pfectus et docuit: au-

distis quod dictum est anti-

quas. Non occides. Ego

autem dico vobis: omnis

qui irascitur fratri suo re-

us erit iudicio: hic enim

legem conuincit euangelio

Hinc lucas ait: Quae

cepit ihesus facere et docere

De duabus de-

cimis etc. De doctrina

na: quae per diuinitatem

et pfectam humanita-

tem docet: nec aliter pos-

sunt coqui nisi per tales

doctrinas.

Septem agnos

Pro septem donis spi-

ritus sancti quae vocat

agnos: quod spiritus sanctus

vnus est cum christo de quo

scriptum est. Ecce agnus

dei: ecce qui tollit pec-

mundi: ideo nemo potest

dicere dominus ihesus nisi

in spiritu sancto.

Et arietes duos

Quia in immitte ven-

tilatur: haec sunt superi-

ora mandata: et virtutes

quas alie sequuntur

ut oues (verbi gratia)

Uade et vende omnia

quae habes: et da pau-

peribus.

Libamentis

Quia sunt scientia

et correctio. Unde: deo

ante gratias ago quod o-

rem scientie suae mani-

festat per nos: quia christi

si bonus odor sumus etc.

Duosque agnos:

Quia data pacis et

sanctimonie. Unde:

pacem sequimini cum

omnibus et sanctimo-

niam etc. haec quia apo-

stolico sermone dicta

sunt praecipit: offerri cum

panibus primitiis qui doctrina christi significant. Unde in sequentibus cum

eleuauerit eos sacerdos cum panibus primitiis.

Edet in vsum etc. In vsum eius sacerdotis: id est christi qui est sa-

cerdos noster: et dominus noster: ipsius sunt panes primitiarum: et agni ma-

datorum: ipse in paulo loquebatur: ipse omnia quae dicta sunt obtulit: pri-

mus pacem discipulis annuntiavit: et sanctimoniam custodivit sicut san-

ctus sanctorum.

Celeberrimum. In quo gentium vocatio non modo praedicata est: sed

impleta: quando pariter et medi et elamite: et ceterae gentes audierunt aposto-

los loquentes variis linguis magnalia dei.

Postquam etc. Eadem superioris dixisse videtur: sed ibi: non complebitis

missionem vestram: hic autem ait: Non secabitis eam usque ad solam: et dis-

ferentiam innuit ipsa mutatio verborum.

Ex omnibus habitaculis vestris.

et sicut. Separati quod omni sapientia praecipui: et a secula-

ri separati. et sicut. et euangelium quod cibum continent aia-

panes primitias: et duos de dua-

bus decimis similem fermetatem quod

coquetis in primitiis domino. Et

feretisque cum panibus septem agnos

immaculatos anniculos: et vitulum

de armento unum: et arietes duos: et

erunt in holocausto cum libamentis

suis in odorem suauissimum domo

et sicut. spiritus sancti: sicut utas est: qui consumat omnia: et per eam vult esse sacrificia omnia. et sicut. penitentiae

sermonem inducit.

Facietis et hyrcum pro peccato.

duosque agnos anniculos hostias

pacificorum. Quoniam eleuauerit eos

sacerdos cum panibus primitiarum

coram domino: cedent in vsum eius:

et vocabitis hunc celeberrimum atque sanctissimum. Omne

quod seruauit peccato: et sicut. In quo spiritus aduenit

quod ubi spiritus: ibi libertas.

opus seruile non facietis in eo. Legittimum sempiternum erit in cunctis

habitaculis et generationibus vestris. Postquam autem messueritis segetem

terre vestrae: non secabitis eam

et sicut. signum fidei quae nobis ad plenam et pfectam

scientiam defunt. et sicut. quae nostra fugiunt scientiam: quasi de cunctis de manu messiorum colligere

usque ad solam nec remanentes: spicas

non tenebitis. et sicut. qui pauper et peregrinus

pro nobis factus est.

colligetis sed pauperibus et pere-

grinis dimitteritis eas. Ego domi-

Segetem terre etc. Conuersationis cuius messio post resurrectionem christi: et aduentum spiritus sancti: non in omnem scientiam quam in futuro sumus habituri tradit verbum praedicationis. Sunt enim quae nunc non possunt nobis releuari. Unde in praedictis festiuitatibus haec legem interposuit.

Pauperibus et peregrinis etc. Lxx. Pauper et profeluto: id est christi: qui non habuit ubi caput reclineret: et in propria venit: et sui cum non receperunt: hic solus intelligit qui remanent. Unde Quidam sapientie et scientie quam incomprehensibilis sunt: etc.

Mense septimo primo die men-

Septenarius consummationem vel spiritua-

lem vel generale signi-

ficat: hinc deus die se-

ptimo requieuit: et sua

requie nostram signifi-

cavit. Unde qui in gres-

sus est in illam requiem

requieuit ab operibus suis

sicut deus a suis. Vni-

tum vero consummati-

onis tempus: aduen-

tus domini est. Unde

Tholi nonissima hora

est. Hoc tempus appel-

lat primam septimi men-

sis sicut principium con-

summationis: nobis re-

quies etiam est: quos ab

operibus malis cessare

fecit: et a iugo grauili-

terauit. Unde: Veni-

te omnes qui laboratis

et onerati estis etc. Et

discite a me quia mitis

sum et humilis corde: et

inuenietis requiem ani-

mae vestrae.

Argentibus

tubis etc. Quia pre-

dicat saluatoris resur-

rectionem quae memo-

riale est generalis re-

surrectionis: quae secu-

dum apostolorum erit in

voce archangelorum: et in

tuba dei.

Omne opus ser-

uile etc. Quali non est

opus seruile agendi:

quae ante fecistis. Sed

sicut exhibuistis mem-

bra vestra iniquitati

ad iniquitatem: ita nunc

exhibete fuisse iusticie

in sanctificationem. Et

est enim verum holo-

caustum.

Decimo die etc.

Propiciationem et peccatis liberationem acquiri in humilitate anime et

afflictione ex his intelligimus. Hanc debemus agere a vespere: id est a pe-

nitentia incipere quam fecit christus initium praedicationis suae: penitentiae

superedificanda est vita bona: et virtutibus consummata. Unde adiecit: offe-

retis holocaustum domino.

Dies propiciationis etc. Duo significat: quia in hoc tempore pro-

piatione suscipiemus: et ideo in illo ab omni malo abstinere debemus.

Nihil ergo oderis etc. Semp a malis et superfluis significat esse ces-

sationem. Unde dominus nec causam dicere concedit: nec cogitare quod comedatur:

aut quid bibatur: aut induat: vespere enim et sabbatum sabbato annuntiavit.

Affligetis etc. Recapitulatio est humilitatis: quae est fundamentum:

et basis virtutum. Unde dominus ait: Qui se humiliauerit sicut par-

uulus iste: hic est maior in regno celorum.

Quintodecimo die zc. Hoc numero inchoatur festiuitas. qui et septem et octo compositus est. quorum vnus p[re]sens seculi. alter numerus significat futurum. ideo festiuitate septem diebus consummari p[re]cipiens. alterum die celebrari. atq[ue] sanctissimum commemorari. nec cu[m] septem annunciat. s[ed] separatim posuit. futurum namq[ue] seculi p[re]sens sequitur tanq[ua]m aliud. Septe ergo diebus festiuitate tabernaculoz indixit. Quicq[ue] enim p[re]senti mundo vti[bi]t[ur] ut tabernaculo i eo potest festiuitate habere. et letari spe futuri seculi. Si enim terrena domus dissoluit[ur]. edificatio n[on] manufacta in celis habetur.

Dies quoq[ue] zc. Rota eade[m] de primo et octauo dici. quia. s[ed] resurrectionis dies secunda est et initium futuri seculi. primus in xpo est conuersationis principiu[m]. et futurorum exordiu[m]. octauus vero p[re]senti succedit seculo. q[uo]d significat in septimo. p[re]terea sancti habent requie[m] suam. et vita[m] futuram in hac vita. In apostolis dictum est. Regnu[m] dei intra vos est.

Letus. L[et]us. egres sus. q[uia] hinc exiit. ibi habitatio. Unde. capio dissolui. et esse cum christo.

De sunt ferie dñi zc. Legillatoz con sol. nat paul[us] dicens. S[ed] per gaudete. sine intermissione orate. In omnibus gratias agite. Moyles quoq[ue] festiuitates celebrat. atq[ue] sanctissimas exponens quotidiana libamina et sacrificia p[re]misit. Ideo festiuitates illas nominib[us] exp[re]ssit. s[ed] statim subdidit. offeretisq[ue] i eis oblationes dño zc. Voluit enim nos semp[er] gaudere et festiuitate agere et orare. hec enim est quotidiana libatio et holocaustu[m]. que tunc offerimus cu[m] corpa nostra hostiam viuente[m] deo exhibemus. et cum apostolo dicimus. Ego etiam delibor. et tempore solutionis meę instat. ideo subiungit. exceptis sabbatis domini zc. Quia cum a malo declinauerimus etiā super inistitias quas secundu[m] tempus deo promittim[us]. aliquādo em[er]it ieiunium. aliquādo oblationem passionu[m]. vel in piculis. vel voluntarie promittimus.

Quintodecimo zc. Quintodecimus ex septem et octo compositus. euāgelicam p[re]dicationem significat. que consistit ex p[re]senti vita. et futura. hanc cōponit. illam p[re]parat.

Die primo. Qui est octauus. est et primus seculi. p[re]terea primus quo p[re]dicatione dispensatur. et a peccatis cessatur. in finem requiem p[er]petuam largi

vsq[ue] ad vesper[as] celebrabitis sabbata vestra. Et locutus est dominus ad moysen dicens. Loquere filiis

israel. **Quintodecimo die mensis** huius septimi erūt ferie tabernaculoz. **Quintodecimo die mensis** huius septimi erūt ferie tabernaculoz. **Quintodecimo die mensis** huius septimi erūt ferie tabernaculoz.

Primus vocabit[ur] celebratissim[us] atq[ue] sanctissimus. Omne opus seruile transitoria intelligunt. s[ed] omni tempore. nō facietis in eo. et septem diebus nō facietis in eo. et septem diebus nō facietis in eo.

Die primo et die octauo erit sabbatum id est requies. Sumetis vobis die primo fructus arboris pulcerime spatulasq[ue] palmarum et ramos

ligni densarum frondium. et fructus non facit. s[ed] in eo credendo. p[er] eo patiendo. **Malices de torrente** letabimini co ram domino deo vestro. celebrabit

Mense septimo festa celebrabitis et habitabitis in vmbraculis septem diebus. Omnis qui de genere israel

Discat posteri vestri q[uo]d in tabernaculo habitare fecerim filios israel de terrarum mudi. de seruitute pharaonis. Num educere eos de terra egypti.

Ego dñs deus vester. Locutusq[ue] est moyses super solennitatib[us] domini ad filios israel.

Et locutus est dñs ad moysen dicens et elemosina qua irrigantur cetera bona. **Præcipe filiis israel** ut offerant tibi oleum de oliu[is] purissim[is] ac lucid[is] ad p[re]tinandas lucernas in giter extra velu[m] testimonij in tabernaculo federis. ponetq[ue] eas i aarō

Die primo et die octauo erit sabbatum id est requies. Sumetis vobis die primo fructus arboris pulcerime spatulasq[ue] palmarum et ramos

Die primo et die octauo erit sabbatum id est requies. Sumetis vobis die primo fructus arboris pulcerime spatulasq[ue] palmarum et ramos

Die primo et die octauo erit sabbatum id est requies. Sumetis vobis die primo fructus arboris pulcerime spatulasq[ue] palmarum et ramos

Die primo et die octauo erit sabbatum id est requies. Sumetis vobis die primo fructus arboris pulcerime spatulasq[ue] palmarum et ramos

Die primo et die octauo erit sabbatum id est requies. Sumetis vobis die primo fructus arboris pulcerime spatulasq[ue] palmarum et ramos

Die primo et die octauo erit sabbatum id est requies. Sumetis vobis die primo fructus arboris pulcerime spatulasq[ue] palmarum et ramos

Die primo et die octauo erit sabbatum id est requies. Sumetis vobis die primo fructus arboris pulcerime spatulasq[ue] palmarum et ramos

Die primo et die octauo erit sabbatum id est requies. Sumetis vobis die primo fructus arboris pulcerime spatulasq[ue] palmarum et ramos

Die primo et die octauo erit sabbatum id est requies. Sumetis vobis die primo fructus arboris pulcerime spatulasq[ue] palmarum et ramos

Die primo et die octauo erit sabbatum id est requies. Sumetis vobis die primo fructus arboris pulcerime spatulasq[ue] palmarum et ramos

Die primo et die octauo erit sabbatum id est requies. Sumetis vobis die primo fructus arboris pulcerime spatulasq[ue] palmarum et ramos

Die primo et die octauo erit sabbatum id est requies. Sumetis vobis die primo fructus arboris pulcerime spatulasq[ue] palmarum et ramos

Die primo et die octauo erit sabbatum id est requies. Sumetis vobis die primo fructus arboris pulcerime spatulasq[ue] palmarum et ramos

Die primo et die octauo erit sabbatum id est requies. Sumetis vobis die primo fructus arboris pulcerime spatulasq[ue] palmarum et ramos

Die primo et die octauo erit sabbatum id est requies. Sumetis vobis die primo fructus arboris pulcerime spatulasq[ue] palmarum et ramos

tur. Deinde cum festiuitate septem diebus p[re]dicasset. primu[m] diem requie[m] appellauit. sequentes tacet. ut virtutu[m] opam danda[m] significet. trasset ad octauam diem requie[m]. q[uia] fidelib[us] lege facientib[us] reges in futuro seruiantur.

Die primo fructus zc. Fructus est christus. Unde. Egrediet[ur] virga de radice iesse zc. qui aptat virtutes suo tpe. Erunt tanq[ua]m lignu[m] q[uo]d plantatu[m] est sec[un]d[u]m decursus aquarum. q[uo]d fructu[m] suu[m] dabit in tpe suo.

Spatulasq[ue] palmarum zc. Rumenescet iusticie germina. q[uia] iustus ut palma florebit. q[uia] de palma nihil respuit. nec de his qui iuste viuunt. addit. et ramos ligni densarum frondiu[m] zc.

Et ramos ligni. Omnes. s[ed] virtutum fructus. s[ed] maxime misericordia qua[m] oportet esse p[er]tinuam et p[er]manentem. Unde. Plu[m] te capite tuo nō deficiet.

De torrente. De p[re]senti. s[ed] vita q[u]a[m] hinc tanq[ua]m torrens tentatiomb[us] et tribulationib[us] ebullit. Unde. De torrente in via bibit. p[ro]pterea exaltauit caput. in cruce. s[ed] pendens.

De torrente. De p[re]senti. s[ed] vita q[u]a[m] hinc tanq[ua]m torrens tentatiomb[us] et tribulationib[us] ebullit. Unde. De torrente in via bibit. p[ro]pterea exaltauit caput. in cruce. s[ed] pendens.

De torrente. De p[re]senti. s[ed] vita q[u]a[m] hinc tanq[ua]m torrens tentatiomb[us] et tribulationib[us] ebullit. Unde. De torrente in via bibit. p[ro]pterea exaltauit caput. in cruce. s[ed] pendens.

De torrente. De p[re]senti. s[ed] vita q[u]a[m] hinc tanq[ua]m torrens tentatiomb[us] et tribulationib[us] ebullit. Unde. De torrente in via bibit. p[ro]pterea exaltauit caput. in cruce. s[ed] pendens.

De torrente. De p[re]senti. s[ed] vita q[u]a[m] hinc tanq[ua]m torrens tentatiomb[us] et tribulationib[us] ebullit. Unde. De torrente in via bibit. p[ro]pterea exaltauit caput. in cruce. s[ed] pendens.

De torrente. De p[re]senti. s[ed] vita q[u]a[m] hinc tanq[ua]m torrens tentatiomb[us] et tribulationib[us] ebullit. Unde. De torrente in via bibit. p[ro]pterea exaltauit caput. in cruce. s[ed] pendens.

De torrente. De p[re]senti. s[ed] vita q[u]a[m] hinc tanq[ua]m torrens tentatiomb[us] et tribulationib[us] ebullit. Unde. De torrente in via bibit. p[ro]pterea exaltauit caput. in cruce. s[ed] pendens.

De torrente. De p[re]senti. s[ed] vita q[u]a[m] hinc tanq[ua]m torrens tentatiomb[us] et tribulationib[us] ebullit. Unde. De torrente in via bibit. p[ro]pterea exaltauit caput. in cruce. s[ed] pendens.

De torrente. De p[re]senti. s[ed] vita q[u]a[m] hinc tanq[ua]m torrens tentatiomb[us] et tribulationib[us] ebullit. Unde. De torrente in via bibit. p[ro]pterea exaltauit caput. in cruce. s[ed] pendens.

De torrente. De p[re]senti. s[ed] vita q[u]a[m] hinc tanq[ua]m torrens tentatiomb[us] et tribulationib[us] ebullit. Unde. De torrente in via bibit. p[ro]pterea exaltauit caput. in cruce. s[ed] pendens.

De torrente. De p[re]senti. s[ed] vita q[u]a[m] hinc tanq[ua]m torrens tentatiomb[us] et tribulationib[us] ebullit. Unde. De torrente in via bibit. p[ro]pterea exaltauit caput. in cruce. s[ed] pendens.

De torrente. De p[re]senti. s[ed] vita q[u]a[m] hinc tanq[ua]m torrens tentatiomb[us] et tribulationib[us] ebullit. Unde. De torrente in via bibit. p[ro]pterea exaltauit caput. in cruce. s[ed] pendens.

De torrente. De p[re]senti. s[ed] vita q[u]a[m] hinc tanq[ua]m torrens tentatiomb[us] et tribulationib[us] ebullit. Unde. De torrente in via bibit. p[ro]pterea exaltauit caput. in cruce. s[ed] pendens.

De torrente. De p[re]senti. s[ed] vita q[u]a[m] hinc tanq[ua]m torrens tentatiomb[us] et tribulationib[us] ebullit. Unde. De torrente in via bibit. p[ro]pterea exaltauit caput. in cruce. s[ed] pendens.

De torrente. De p[re]senti. s[ed] vita q[u]a[m] hinc tanq[ua]m torrens tentatiomb[us] et tribulationib[us] ebullit. Unde. De torrente in via bibit. p[ro]pterea exaltauit caput. in cruce. s[ed] pendens.

De torrente. De p[re]senti. s[ed] vita q[u]a[m] hinc tanq[ua]m torrens tentatiomb[us] et tribulationib[us] ebullit. Unde. De torrente in via bibit. p[ro]pterea exaltauit caput. in cruce. s[ed] pendens.

De torrente. De p[re]senti. s[ed] vita q[u]a[m] hinc tanq[ua]m torrens tentatiomb[us] et tribulationib[us] ebullit. Unde. De torrente in via bibit. p[ro]pterea exaltauit caput. in cruce. s[ed] pendens.

De torrente. De p[re]senti. s[ed] vita q[u]a[m] hinc tanq[ua]m torrens tentatiomb[us] et tribulationib[us] ebullit. Unde. De torrente in via bibit. p[ro]pterea exaltauit caput. in cruce. s[ed] pendens.

De torrente. De p[re]senti. s[ed] vita q[u]a[m] hinc tanq[ua]m torrens tentatiomb[us] et tribulationib[us] ebullit. Unde. De torrente in via bibit. p[ro]pterea exaltauit caput. in cruce. s[ed] pendens.

De torrente. De p[re]senti. s[ed] vita q[u]a[m] hinc tanq[ua]m torrens tentatiomb[us] et tribulationib[us] ebullit. Unde. De torrente in via bibit. p[ro]pterea exaltauit caput. in cruce. s[ed] pendens.

spem sancti. hec aut lucerna non accenditur: nisi p vitam & cōuersationem mundam: vel accensa cito extinguit. Unde spm nolite extinguere zc.

Accipies quoque simila zc. **Beo.** Duodecim panes in mensa tater facili: duodecim sunt apostoli: & omnes eoz doctrinam in ecclesia sequētes. Qui qm vsq ad cōsummationem seculi populi dei reficiūt panibz verbi: ideo duodecim panes ppositionis nūqz recedūt de mensa domini: bi nō de qualibet farina: s de simila intent fieri. Qui vero verbū vitę ministrāt: necesse est prius virtutū frugibz studere: vt q admonēt: facien-

do cōseruent vel cōmendant. **Et bene al-** trinsecus sup mensam statuunt ppter concor diam charitatis & loci etatis nā & domin? bi nos ad predican dūm misit: quia p dicationes sancti nūqz: vel in as sertione veritatis: vel i affectu dilectōis sunt diuisi. Abus lucidissi mum supponit in mo numentū oblatōis do mini: qz pie actioni do mini & doctrinę oratio pura supaddit: vt per hec vtrazqz rite socia ta: semper memoria sa cre oblationis in cōspe ctu dei appareat. Pa nes singulis sabbatis mutant: qui p septem dies opandi in mensa fuerint positi: qz docto res sanctę ecclesię com plecto laboris sui tem pte eterna in celis qui

ete remunerantur: alios in opus sui laboris sub eadem spe retributionis relinquant. **Loquebantur panes ante sabbatum:** secundum Iosephum: Duo & duo diuisi: & sabbato mane oblatis super mensam ponebantur: scilicet ad alterutrosqz conuersi duabz patenis aureis superpositis tunc plenis que permanebant vsqz ad aliud sabbatum: & tunc alij afferebant: illi sacer totibus dabantur: & tunc in censo in igne sacro in quo omnia holocausta fiebant: aliud tunc superponebatur: quia prius nobis tenore conuersatōis accipienda requies & vita eterna promittitur: sic tamen vt per labores & ope ra bone vitę ad eam pperemus.

Loques ex ea duodecim pa. zc. **Origi.** Sermo domini panis ē sed multiformis: alius in publico docet plebem de operibz misericordię & be neficentię qui cōmunis videt. Est alius secretus de fide vel rerum scientia differens: hic est mundus: & ex simila confectus: & in cōspectu domini super mensam mundam: pponendus: solis sacerdotibz sepandus. An ergo si ha bes scientiā secretorū: i. s. de fide dei: si de mysterio christi: d vnitatis spiritus sancti differere scienter potes. Panes ex simila deo offers: si cōmunibz mo nitis & moraliter populum instruis. Quomones panes obtulisti: de duabus decimis panis vnus sit: nō dicat cuius mensurę decimę sint. Quę ergo ista res est: cui? mensura & modus non nominat: nec comprehenditur. Denari? numerus vbiqz pfectus est: quia tota numeri ratio & origo surgit ex ipso. In hoc ergo ostenditur recte auctor: & origo omnium de? s. si in ecclesia de solo patre loquimur: vnus decimę panes facim? Si de solo filio similiter Si aut dixerō: quia pater in filio est: & filius in patre: & qz pater & filius vnū sunt: de duabz decimis simile munde vnū panem offero: qui dat vitā mun do: vt? quoqz & nouū testamentū & vnū vtriusqz dñi suscipiendo & p dican do vnū panem offero. Mensurę quidē ipsius: i. substantię nomen cōmpren dere vel inuenire nequeo: patre tñ & filiū vnū cōsistendo: panē vnū ex dua bus decimis offero: non vt vnus panis ex vna decima fiat: & alius ex alia: vt sint duę decimę separte: s duę decimę sint vna massa: & vnus panis: qz nō separe patrem a filio: nec filiū a patre. Proponuntur panes duobz po sitionibus: nec de patre & filio sermo sit permixtus. Nunc autem vnus est panis: quia vna substantia: duę positiones: i. psonarum ppietates. Illum em dicimus patrem qui nō sit filius: & illum filium qui nō sit pater: & sic du as decimas in vno pane seruamus: & ante deum duas positiones pfitemur. Sed magni pastoris est has mensuras seruare: & de patre & filio sermones

† s qz p dicationes prius debent virtutū frugibz cōspectu dñi. **Accipies quoque simi** studere. † s apostolos & sequaces eoz q ammini strant cibū verbi dei: vel panē verbi.

lam. & coques ex ea duodecim pa s vt omnes sint pfecti.

nes q singuli habebūt duas deci s ppter concordia charitatis

mas quorū senos altrinsecus sup s ecclesia. s sine macula & ruga.

mensam purissimā corā dño statu s orationem.

es: & pones sup eos thus lucidissi s s vt sacre oblatōis memoria in cōspectu dei sit

mū: vt sint panes in monumentis s qz alij in requiē assumptis

oblationis dñi: p singula sabbata s substituantur predicationes noni.

mutabunt corā dño suscepti a filiis s s non vbiqz.

isrl' sedere sempiterno: erūtqz aarō s s non vbiqz.

& filiorū ei? vt comedāt eos in loco s s ecclesia: vel corpibus sanctis: scdm illud: rem

sancto: qz sanctū sanctoz est de sa s plūm dei sanctū est qd estis nos.

crificijs dñi iure ppetuo. Ecce aut

sicut oportet coniungere vel disungere: vt panis vnus appareat. Et men surę duodecim panes fieri iubentur: iuxta numerū tribunz israel: in quo totius nature rationalis forma continetur. Duodecim namqz putant esse generales eius ordines: qui figurantur in duodecim tribubz: in quibz rega lis erat quidā ordo: qui iudas nominatur: alius cōsacerdotalis qui leui di citur: in quo ordine templū dei & altare collocatū est. Alius ordo ysachar & alij quorū rationē nō est huius tempis explanare: quę tamē tribz panem

egressus filius mulieris israelitis

quę pepat de viro egiptio inter fili

os israel iurgatus est in castris cu

viro israelita. Quę blasphemasset

nomē & maledixisset ei: adduct? est

ad moysen. Locabat aut mater ei?

salamuth filia dabri de tribu dan.

Miserūtqz eū in carcerem: donec

noissent quid iuberet domin? Qui

locutus est ad moysen dicēs. Educ

blasphemū extra castra: & ponant

omēs qui audierunt manus suas

sup caput eius & lapidet eū vnuer

sus ppl's. Et ad filios isrl' loqueris

† s p dñi dñi minorem patre: & huiusmodi.

† s retributio: vel pacifica.

† s Consonando legi.

† s in euangelio.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

† s qz ptra dñm qui caput est xpi blasphematur.

lyum habet ante deuz

Et licet aliquę tribus

de concubina descede

runt: & partim libere: &

partim seruales sunt:

pro omnibz tamen de

duabz decimis panis

sup mensam ponitur

s. munda: sup mentē

sanctam & puram.

Ecce aut egres

sus zc. Mulier israe

litis sapientia spūalis

nō debet coire cū egi

ptio: i. cū sapiētia exte

riori. Qui em nascitur

i. docetur d tali coitu

filius est egiptij: i. sapi

entis secularis q in ea

didicit: obtinere pten

dit: talis aliquādo in

castris ecclesię cū israe

lita nixat: qui totum se

sapiētie dei dedicauit

nō quęres sapientiam

huius mūdi: neqz pūm

apūm huius seculi: &

blasphematur filius isra

elitis nomē: nō men

tionem christi faciens

Notandū aut q non

determinat: qd vel cui? nomē: adhuc em nomen christi ignotū erat: de quo

ait gabriel. Et vocabit nomē eius ihsus: de quo nomine paulus ait: dedit

ei nomē qd est sup omne nomen zc. Cū vero qui in tali sapientia confidit:

blasphematur nomē christi: dicens eū iniqualem patri: extra ecclesiā pellitur:

qui audierunt ponent manū sup caput ei? qz caput viri christus: caput xpi

typus qui in christo blasphematur.

Ecce aut zc. Origi. Duo litigant: vnus ex integro israelita: qui litigat &

nō peccat: alter ex maiori pte: i. ex patre egiptius cuius peccatū designatur.

Israelita rationabiliter litigat. In exodo quoqz israelita lupat: egiptius

cadit: qui veritatem defendit & ecclesiasticam fidem: integer israelita litigat

cum egiptio: qui ex parte xpo credit: & scripturas recipit: s nō integre & fide

liter sensum capit: hic ex matre israelita est: sed ex patre egiptius. Qui vero

fidei crudelitate & nominis professione xpianus est & catholicus: ex vtrazqz par

te israelita est. Qui aut professione xpianus: intellectu fidei hereticus & per

uersus: matrem habet israelitam: & patre egiptiū. ppter ea cu quis scripu

ras legit: & sequitur litterā & intellectū repudiat spiritūalem: matrem habet

israelitam: i. litterā & carnalem sensum quē sequit: habet egiptium patrem:

ideo contra catholicū litigat: qui fm litterā & spiritum israeliticus est. Qui

de patre egiptio est: nominat nomen & maledicit: qz negat creatore esse mū

di: & patre xpi. Ros aut q isrlam & spūm sequimur dicim? neqz fm litteram

maledicendū: neqz fm spūm blasphemandū. Maledici em in deū & in pro

ximum: regnū dei nō possidebunt. Unde & p moysen tam asperē vindicat

deus in malediciū: ideo ante nō dixit: cui? nomē nominās maledixerit: vel

dei vel hominis: ne si de deo diceret: de hoibus dedisse licentiā aliqz eum

putaret. Qui em maledicit & si nō ex corde: non ex voto vel animo iniquo

immundiciā tñ labioz fm ysaię verbū: & inquinamenta oris incurrūt. Iste

aut licet matre israelitide de egiptio tñ progenit? erit & nominans nomen

maledixit: puto nisi exisset: nec litigasset: nec nominās maledixisset. Exijt ci

a veritate: exijt a timore dei: a fide: a charitate: p hec em quis erit de castris

ecclesię: etiā si epi voce minime abijciat: sicut ecōtrario aliqz nō recto indi

cio foras mittit: s si ante nō exijt: i. non egit vt meretur exire: nichil ledit: in

terdū em q foras mittit: intus est: & q foras est int? videtur retineri: s.

Miserūtqz eū in car. zc. Moyses nō ex auctoritate sua sententia

profert cōtra blasphemantē: s dei pcepto refermans: mittit in carcerē: lex

eū odit: cum qui blasphematur contra quem frequenter trinitates p dicit.

diuidit. **¶** Igitur hic numerus multiplicatus in semetipso fuerit. et tota cōple
ta etas seculi. et tempus diuolutū ad finē puerit succedet quinquagesimū.
quasi quadragesimo nono anno. in quo erit resurrectio. **¶** In subdit clau
gens buccina mense se
ptimo. **¶** An aplūs:
In tuba rei tēcedet
de celo et mortui qui in
xpo sunt resurgent in
corrupti oportet ei su
scitantes pcedere tubā:
ideo in quadragesimo
et nono anno i q cōmū
est cōsummatio tuba
canere pcepit.

¶ Mense septimo
Quia qñ septimo mē
se etatis mñdī xps ve
nit. prim⁹ mensis q in
padiso fuit. secundus
vlt⁹ ad diluuiū. terci⁹
vlt⁹ ad abraam. qñ
vlt⁹ quo tēscensū est
in egyptū. Quint⁹ vlt⁹
qñ ad transmigratōez
Hertus vlt⁹ ad adue
nū xpi. Septimus ipe
aduentus.

¶ Sanctificabit
qñ an. Quia si in san
ctimonia expectet et co
gitet. pacē cñ tētem
sequi et sanctimoniam
sine qua nemo uidebit
deū.

¶ Unusquisq. Pa
triarca et ppheta. **¶**
Est quedā familia ho
spitalis cui pñt abraā
Est et alia castitatis.
cui pñt ioseph. Est et
alia mansuetudis. cui
pñt moyses.

¶ Mñ vendes. **¶**
Quisq. vendere pōt
vel emere. **¶** In paulus
Omnia vestra sumus si
cū et vos nostra.

¶ Hoc fm litterā mo
raliter informat. vt in
cōtractib⁹ proximis cō
patiamur. ne qñ nūm
um molest⁹ de paup⁹
necessitatib⁹ negociet.
ne studeat possessiones
alioz acquirere. s in
digentib⁹ comodare.
et comodata paulatim
de fructib⁹ agroꝝ re
cipere.

¶ Iuxta numerū.
Id est secundū virtū
tem cuiusq. anni eniz
etates significant. in q
manifestat quid possit
quisq. fm corpus.

¶ Quāto plures
Id est si potest multū
opari multū fructum
eriget. si multū nō potest. parū rependet. feret em̄ hic tricesimū. iste sexagesi
mum. ille centesimū fructum.

¶ Facite precepta. m. **¶** De quis audita moderatione vendendi et
emendi legim⁹ fieret. et condēctio ipsa noceret. caute adiungit. facite pꝛe
cepta. **¶** Reminē siquidē vult vacare. s fm virtutē fructificare. Virtutes

septies septē q simul faciunt. xlix.
annos et clanges buccina mense se

¶ pfectionē significat. qñ denarius perfectus est
qñ qñ bonitate et clementia. genus humanū per
fecit a corruptione liberatur.

¶ primo. et decima die mensis. ppi
qñ om̄es a corruptione liberabuntur. quib⁹ in
ciationis tpe in vniuersa terra ve

adam dictū est. terra es et in terrā ibis.
stra. Sanctificabitq. annū quinq
qñ om̄ peccatōz. om̄ laboz. qñ qñ generalis
gesimū et vocabis remissione. cun
resurrectio s vel tuc.

ctis habitatorib⁹ terre vestre. Ipe
s Initiat⁹ vel remissus a

est em̄ iubilus. Reuertet homo ad
s lxx patriam. paradysum. s qui vera patria est.

possessionem suā. et vnusquisq. re
diet ad familiā suā pristinā. qñ iu
bileus est et quinquagesimus ann⁹

s vt supra. s qñ temp⁹ fruendi. nō opandi.

Nō seretis neq. metetis sponte in
agro nascencia et primitias vinder

s reponendo in rā pꝛopriū.

miq. nō colligetis ob sanctificatio
s qñ reddet vnicuiq. iuxta opa sua.

nem iubilē. sed statim ablata come
s a deo venim⁹ ad quē redcundū est

deris. Anno iubilē redient om̄es
s patriā celestē singuloz remunerationē. qñ in do
mo patris mei mansiones multe sunt. s docendo

ad possessiones suas. Quādo ven
t s aliqua doctrinā bonā. t s ecclesiastico t s di
scernendo.

des. quippiā. ciui tuo vel emes
s Supra virtutem doctrinā ingerēdo one
ra impossibilia imponendo.

ab eo ne cōtristes fratē tuū. sed iu
s vel laudis.

ra numez annoꝝ iubilē emes ab
s Secundū hoc qñ s iustificare pñt discipulus

eo. et iuxta supputationem frugum
vendet tibi. Quāto plures anni re
manserint post iubilē tāto crescet

et pꝛeciū. qñto minus tꝛis numera
s vel minoris. s vel emptio.

ueris. tanto minus emptori psta
bit. Tempus em̄ frugū vendet tibi

s gratis onus imponendo.

bi. Nolite affligere cōtribules ve
t s qui dicit. tollite iugū meū sup vos qñ suauē
est et onus meū leue.

stros. sed timeat vnusquisq. deus
t s qui dixit. Nō om̄es capiunt verbū istud. qui po
tēst capere capiat.

suū. qñ ego dñs deus vester. Faci
s in memoria.

te pꝛcepta mea et iudicia custodite et

quoq. pscientia tuusq. examinat.

¶ Et iudicia. **¶** Nō corruptentes intentionē vel operationē eoz velut
si quis elemosinā tribuit nō alij noceat vt alij prosit. pꝛceptū em̄ qñ elemosi
nam fieri iussit iustam
esse voluit.

¶ Si dixeritis.
z. Quia p duos an
nos terrā vacare pꝛe
perat ne cōturbarent
tanq. solliciti quid co
mederent aut qñ bite
rent ait. Dabo benedi
ctionem meam. **¶** Et
notandū qñ cū xps di
cat. nolite cogitare de
crastino lex iubet ne co
gitet de tñb⁹ anni.

¶ Dabo benedi
ctionē. **¶** Christum
An benedixim⁹ vobis
in nomine dñi. i. xpo
qui est nomen patris.

Qui patrē nobis no
minauit et manifesta
uit. hic in septimo āno
venit. i. in perfectione
quā significat senari⁹.

z vt homines reforma
ret quez formabat die
sexto. qñ ibi sex⁹ dies
ibi sextus dicit annus
quia inter formationē
nostrā et reformationē
multa tꝛa defluerūt.

¶ Terra quoq.
z. Aug. Alij codices
habent. terra nō venū
dabit in pꝛphanatōez
ne quis. i. terrā quā ac
cepit a deo audeat vē
tere. pꝛphanis. qñ in ea
impietatem exerceant.
et deos alienos colant

Alij in confirmationē
i. nō ita confirmet. vē
ditio. vt in tempore re
missionis non recipiat
eam venditor. qñ mea
est. **¶** Ideo secund⁹
pꝛceptū meū quisq.
habet vti debet.

¶ Si attenuat. **¶**
z. Qñ sit nostra sub
stantia quomodo eaz
alienamus. quomodo
eam recipimus. p ordi
nem docet. habet quis
qñ possessionē bonam.
conuersationē sanctā.
alius virginatē ha
bet. alius cōtinētia pol
let. hic gminet sacerdo
tio. ille pauperū parr
ocin. i. quisq. secund⁹
virtutē habet possessio
nem. s p tēdiciā cogi
tatōez nostrē infirmā
tur. et a pꝛia possessio

implete ea vt habitare possitis in
s i. diuina lege spūalis scripture et bona cōuersa
tione quā deus possidere et colere pꝛcepit.

terra absq. vllō pauore. et gignat
s vitam eternam.

vobis humus fructus suos quib⁹
t s dābator cū apparuerit. g. t. s vel dyaboli
vel cuiuslibet persecutoris.

vescamini vsq. ad saturitatē nulli
s in cuiusq. cōsummatōe.

us impetum formidantes. **¶** Si di
xeritis quid comedemus anno se
ptimo si nō seuerimus neq. colle
gerimus fruges nostras. dabo be
s quo reformat⁹ est hō.

nedictionem meam vobis anno se
s homo. t s quibus in eterna beatitudine
nutrimur. qui hic bñcto viuante virtut⁹ et ope
rum semina iecimus.

xto et faciet fructus triū annoꝝum
Seretisq. anno octauo. et comede
tis fruges veteres vsq. ad nonū
annum donec noua nascentē edetis

vetera. Terra quoq. nō venderur
t s nō vestra qui aduenē estis.

in perpetuū. quia mea est. et vos
t s nascendo t s viuendo qui cogimini migrare
moriendo. t s qui celum et terram impleo.

laduenē et coloni mei estis. Unde
cuncta regio possessiōis vestre sub
redemptionis conditione vendet.

t s pꝛdictis diuinit⁹ spūalibus. t s fidelis t s oꝛa
bolo. s cogitationē peccati suscipiens.

Si attenuatus frater tu⁹ vendi
Conuersationem.

derit possessiunculā suā. et voluerit
s Cognatione fidei.

propinquus eius. potest redimere
qñ ille vendiderat. Si aut nō ha
s qui sibi compatiat. s satisfactio.

buerit proximum. et ipse pꝛeciū ad
redimendū potuerit inuenire. com
s bone conuersationis.

putabuntur fructus ex eo tempo
t s peccatū. t s satisfactiōis et correctionis.

re quo vendidit. et qñ reliquū est
s opponet dyabolo. s satisfactiōe reddita

reddat emptori sicq. recipiet pos
sessionem suā. **¶** Qñ si nō inuenierit
t s operatio. t s vel p se vel p proximum. s vt
pꝛauam cogitationē ad actum.

manus ei⁹ vt reddat pꝛeciū hēbit
ne ex parte cadimus. docet quomodo restituatur.

¶ Potest redimere. **¶** Secundū illud. Si pꝛoccupatus fuerit ho
mo in aliquo delicto. vos qui spiritales estis hōmī instruite in spiritu leui
tatis. alter alterius onera portate. et sic liberare fratē possumus a paupꝛa
te. et redimere possessionem eius. vt quodammodo cōmunis sit

¶ Usus ad annu. Annus: qd omnes horas in se habet et dies et menses et circuli omnes perfectione significat: peccatu autem perfectu et diuturnu non nisi perfecta penitentia emendat in qua ieiunium oratio elemosina et lacrimae purgantur: per hec enim plena remissio acquiritur.

¶ Qui vendiderit domum. Et. Qd exprimit venditor: nec propinquu dicit non enim vnus est sed totus populus: nec de cognatione iudeorum sed de domo et gemitu.

¶ Qui vendiderit et

In superiori capitulo spiritalem cuiusque purificationem exposuit: hic generaliter de synagoga vel ecclesia tractare intendit: qd ecclesia gentium libertatem accipit: synagoga in perpetuum fuit exceptis leuitis: apostolis et qui adhibentur eis.

¶ Qui vendiderit et

De iacob scriptum est

Domus simplex et habitans domi et de ob-

stetricibus iudeorum vel

hebreorum: qd timebant

obstetricibus dei fecerunt

sibi domos. Timor ergo

obstetricibus causa

fuit domorum. Iacob

vero simplicitas et in-

nocentia domum inhabi-

tare fecit: vel dedit: hec

est domus non manufa-

cta in celis: quam nemo

edificare potest: nisi cum

timore domini: nemo ha-

bitare nisi cum simplici-

tate mentis: et puritate

cordis: si sepe qui bene

agendo et bene viuendo

et recte credendo hanc

domum construxerit incur-

rit peccatu alicuius de-

biti: et hanc crudelis

sumo fenerator cogit

venundare: et labores

suos in alios transfun-

dere: si clementia legis-

latoris occurrat: at infra

certum tempus redimi

possit: si enim manus eius

inuenit precium penite-

tie: lacrimis congrega-

tum et manibus labori-

bis boni operis inuen-

tum: annus autem est quo

venit dominus mittere

re coactos in remissi-

onem: et penitentibus

dare salutem. Domus

autem in celo est in ciuitate murata est. Purus celi firmamentum est: hanc pos-

sunt habere pauci: qui si peroratione habent in celis. Quibus dicit: dei edificatio estis: alij habent domos in viciis quibus non est murus: sed adiacet ager fructu-

osus: illi fortasse qd sibi preparent habitaculu in terra videntiu: de quibus dicit

Beati mites qm ipsi possidebunt terram. Istas domos si forte lapsus acade-

rit: semper est facultas recuperandi. Si enim nos aliqua culpa mortalis inuene-

rit: non in crimine mortali: non in blasphemia fidei: qd muro ecclesiasticu et apo-

stolici dogmatis cincta est: si vel in sermonis vel in moru vicio consistat: hoc

est vendidisse domu qd in agro est: vel in vico cui murus non est: hec ergo cul-

pa: hec venditio semper reparari potest: nec interdicitur aliqui de homini penitentia age-

re: si non de grauioribus criminibus qd est in infidelitate impenitentem pseruare

vsqz ad finem iniquitatis pcurare. In grauioribus criminibus autem semel tunc pec-

cat: punitur: coia qd frequenter incurrit: semper penitentia recipiunt: et sic redimunt

tempor: qd emerat vsqz ad annu

iubileu. In ipso enim omnis venditio

redibit ad dominu et possessores pristini

synagoga vendit ab his qd inhabitanda dabat

num. Qui vendiderit domum suam

legis pphetie. Hierusalem.

intra muros urbis: habebit licen-

tiā in vno tñ anno in quo christus omnibus re-

missionē dedit: et maxime iudeis: vñ vt pducere an-

num placibilem dño.

tiam redimendi donec vnus annus

impleatur. Si non redimerit et anni

circulus fuerit euolutus emptor

possidebit eam: et posterius eius in per-

petuum: et redimi non poterit eam

et si in vno tñ anno in quo christus omnibus re-

missionē dedit: et maxime iudeis: vñ vt pducere an-

num placibilem dño.

in iubileo. Sin autem in villa fuerit

gentilis ecclesia et patriarchas pphetas legem

domus qd muros non habet agro

iure vendet. Sin autem redempta non

fuerit: in iubileo reuertet ad dominu

et si quotquot eis sociantur. et si apostolorum qd he-

suu. Ades leuitarum qd i vrbibus sunt

semp possunt redimi. Si redempti

non fuerint: in iubileo reuertentur

ad dominos: qd domus vrbium leuitarum

sunt pro possessionibus inter filios

israel. Suburbana autem eorum non ve-

neant: qd possessio sempiterna est.

Si attenuatus fuerit frater iuu-

is et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

et infirmus manu et suscepit eum

¶ Agros iure vendetur. Quia euangelio primi sunt non legi. Ideo semper possunt redimi et qd rps venit vsqz ad finem aduentu p pres redimunt.

¶ Ad agros terrę estimabuntur. De quo dicitur: Simile est regnu celoz thesauro abscondito in agro: euangelio in q thesauru est: misteriu xpi.

¶ Edes leuitaru. Si sacerdotalis fuerit domus vel leuitica: vbi can-

q fuerit: sine in ciuitate: sine in agro semper habet redemptionem. Sacer-

dos mens consecrata deo dicitur: et vocatur leuita: quia semper assitit deo

et voluntati eius mini-

strat: pfecti g virtute

et ope in fide et actibus

sacerdos et leuita acci-

piend est. huius si ptingit domus celeste vende-

re sicut dauid qui aspe-

xit vtorē vrgit: statim re-

dit dicens: peccavi.

Si etiam scripturas di-

uinas legim: et sancto-

rum patru in his delicta

aliq recensemus: si fm

aplm dicim: qd h oia

in figura ptingebat il-

lis: et scripta sunt ad cor-

rectionem nram: h mo-

sp domus eoz redimif-

q semp p culpis eoz a

doctorib satisfactio

reddat ostendit: ex di-

uinis scripturis h for-

mas fuisse et ymagines

futuroz: non qd deli-

cta sanctorum arguerent

h quib peccatores i so-

cietate sanctorum veniu

ri ostenderent. Ita er-

go possessio sacerdotu

lis nunq a sacerdote

separat: etiaz si aliq di-

stricta fuerit semp redi-

mit: qd charitas oia pa-

triat: oia sperat: nunq

charitas cadit: pot aut

distrahi: i in peccatu

cidere: qd pot aliq su

pedificare: ligna feniu

stipula q sunt opa pec-

cati: qd hec edificat oy-

abolo totum vendit-

dat pccu peccati: satis-

factionem: et desiderij.

¶ Suburbana autem

et. Alij agros: puerla-

tionem: virtutes: et do-

ctrine: hec separat sunt a

ciuitatib eoz qd p ipos-

phit: et saluant: et non

vendunt: qd gratis ac-

cipiunt: gratis dantur.

¶ Si attenuatus

fuerit: et. Pirare

legislatoris sapientia et pietate in humilibus em sublimia exponit: secundum

litteram vero dat regulam pietatis.

¶ Qui eduxi vos de egypto. Quasi sicut de dominio egyptiorum vos libe-

rati: et abieci peccatores in terram chanaan: et iam mundatam induxi: ita nolo

vos lib dominio peccato et teneri: neq peccatores societate amplecti. Si aut

penitere voluerint: et cohabitatio et facultatis largitio sustentetis.

¶ Si paupertate compulsi. Multa pietate littera plena est: sed

spiritualis intellectus plenior.

¶ Sed quasi merce. Inter qd subdit: et si h lib e sic qd vos puer su

est subiectus quide est: sed dignitate gratis diuini frater est.

¶ Ne affligas eum. Quia in quo iudicas: iudicaberis: et ead mensu-

ra qua mensi fueris: remetietur vobis.

¶ Seruus et ancilla. Quidet qd distet inter eos quos ex infidelibus

legislatoris sapientia et pietate in humilibus em sublimia exponit: secundum

litteram vero dat regulam pietatis.

¶ Qui eduxi vos de egypto. Quasi sicut de dominio egyptiorum vos libe-

rati: et abieci peccatores in terram chanaan: et iam mundatam induxi: ita nolo

vos lib dominio peccato et teneri: neq peccatores societate amplecti. Si aut

penitere voluerint: et cohabitatio et facultatis largitio sustentetis.

¶ Si paupertate compulsi. Multa pietate littera plena est: sed

spiritualis intellectus plenior.

¶ Sed quasi merce. Inter qd subdit: et si h lib e sic qd vos puer su

est subiectus quide est: sed dignitate gratis diuini frater est.

¶ Ne affligas eum. Quia in quo iudicas: iudicaberis: et ead mensu-

ra qua mensi fueris: remetietur vobis.

¶ Seruus et ancilla. Quidet qd distet inter eos quos ex infidelibus

te salutem? quosq; iā fideles. et nobis similes vocatōis et cōuersationis di-
gnitate pro tempore virtutib; attenuatos corrigimus. hi em̄ vsq; ad iubile-
um apud nos opantur. Illi autē serui sunt perpetui.

Qui ex his nati sūt. Iudeorū cognati heretici. qui eadē nobiscū p̄di-
cant misteria quasi sint in terra vestra. s; nō recte et perfecte credūt.

Vos habebitis. Quos de gentib; aut de iudeis aut de hereticis
puerimus q̄li seruos et ancillas in perpetuū acquirimus. q; p̄ eis doctrinę
pecuniā expendimus. et
filij vestris. i. discipu-
lis docēdos tradere po-
sumus. sicut paulus tyro-
cretenses thimotheo e-
phesios docendos cō-
misit.

Frates autē. Quasi nō eadē digni-
tate apud vos erūt q̄s
de impijs pueritis. et
quos lapsos repastis.

Si inualuerit. Si est. si nouiter fidei
vestre p̄uincit. et genti-
lis vel iudeus vel hereti-
cus virtutib; claruerit
vt possit arguere et re-
bortari.

Si inualuerit. Secunda littera q̄m
diligat libertatē ostendit
Ideo em̄ israelitā ali-
enis nō p̄mittit seruire
s; p̄p̄it redimi.

Qui voluerit. Qui voluerit
ex fratrib; suis
hōiem in fide ab infā-
tia nutritū talis s; bre-
magisteriū. qui rep̄te
magistri facti sūt. P̄
biez. berī foro. bodie
in altari. berī socius bi-
strionū. bodie cōsecre-
tor virginitatis.

Pater et patru-
eles. Patruales sūt
q̄ nos in fide genuerūt
fratres eorū consimiles
p̄dicatores filij fratru
discipuli p̄similiū.

Quosanguineus. Qui remotior patruo
vel patrueli. s; remoti-
or affini. Qui ei suoz
et maxime domesticorū
aurā nō habet. fidē ab-
negauit.

Affinis. In cognā-
tione fidei incarnatio-
nis christi. qui de carne eius et ossibus sumus.

Sinaut. Pro libertate nostra et gloria sp̄s sanctus agit. et quemcūq;
seruū peccati virtutib; redimi p̄cipit.

At ipse et redimat. Qui pauper factus est in p̄cto. cū prius virtute et do-
cena diues eēt recte seipm liberat dū exhortādo p̄sulēdo ad virtutē suocat.

Supputatis. d. t. r. c. Id est. tractādo apud se qua virtute. qua cor-
rectione studiose p̄gnitētis remissionē peccatorū possit app̄hendere et p̄cede-
re. Sicut em̄ q̄ pecuniā reddit emptori annū remissionis nō expectat. sic qui
equales ad telendū peccatū exq̄rit virtutes. p̄gnitentiā anticipat. P̄curat
q̄ q̄ multa abstulerat ait. dimidiū bonorū meorū do pauperib; et si quē de
frandani reddo q̄druptū. Ideo dñs ait illi. bodie salū tuū domui facta est.

Reddet et precii. Id est. fm̄ ea q̄ peccauit oportet precium reddere.
q̄d quia peccauit. ieiunij corrigat. q̄d garrulitas admittit. silentiū deleat.
et similiter cōtrarijs contraria curāt.

Nō facietis. Quid ydolum et visibilib; q̄ inuisibilib; prohibet.

Sculptile. In edificijs domorū et possessionib; agrorū aliquam ve-

et iudeis qui nobiscū legunt legem et prophetas
circūitu vestro sunt. et de adueniē-
sed nō nobiscū intelligunt
qui peregrinantur apud vos vel q̄
ex his nati fuerint in terra vestra.

Vos habebitis famulos et here-
ditario iure transmittetis ad poste-
ros ac possidebitis in eternū. Frēs
autē vestros filios israel ne oppri-
matis p̄ potentiam. Si inualuerit
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

memoriam scilicet cupientes.

Memoriam signē. Cum lū auri et argenti aut p̄ciosorū lapidū in quib;
seducunt anari. sicut gentiles in ydolis.

Custodite. Ab omni malo abstinēdo. et omni bono vacādo. s; est em̄ vix
Si in preceptis. Quid fieri. qd vitari deberet (sabbatūz.

predixit. In fine quę obseruantib; premia. quę p̄uaricantib; supplicia de-
beantur enumerat.

cum eo iuxta annorū numerū et red-
det emptori qd reliquū est annorū

quibus ante seruiuit mercedibus
et si p̄sideratis. s; peccatis quit? sub peccato ve-
nundat? seruiuit. et si quasi cōpatiēdo quā totū
imputatis. nō affliget eū violen-
us succurrere. et si equalibus peccato virtuti
ter in cōspectu tuo. et si p̄p̄ec res
bus seipm redimere nō p̄t. s; p̄fecta et districta pe-
dimi nō potuerit. anno iubilēo egre-
nitentia. et si opibus bonis q̄ ante peccatū habuit
et si suspirantes ad libertatem.

diei cū liberis suis. Mei ei? serui
sunt filij israel quos eduxi de terra
egipti. Ego dñs deus vester.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si inualuerit. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si in preceptis. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si in preceptis. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si in preceptis. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si in preceptis. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si in preceptis. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si in preceptis. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si in preceptis. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si in preceptis. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si in preceptis. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si in preceptis. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si in preceptis. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si in preceptis. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si in preceptis. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus. frater tuus
s; pro verbo doctrine. et cōuersationē suā dan-
do. et discipulatu suo.

Si in preceptis. Si opatio fortitudo. et
apud vos manus aduenę atq; pe-
regri. nō habens exhortatōē vel p̄siliatōē.
olim fide eruditus. et tibi cōuersatōis forte equat
regredi. et attenuatus.

ſ. ſapientia de qua dicitur lignū vite eſt hiſ q̄ apprehenderunt eam.

Apprehendet m. t. zc. Anima q̄ germinat ex verbo dei celeſti plu-
dia rigata germen producit ad meſſem. Meſſis aut purganda in area. ſen-
ſus in medio proferend⁹. z cū ceteris doctorib⁹. vel diuinis voluminib⁹ cō-
ferendus. vt ſi quid inane aut palee. aut ariſte ſimile fuerit. ſpiritu diſcreti
onje excutiat. z ſolū triticū conſeruis in tpe diſpenſandū remaneat.

Apprehendet m. t. zc. Panis em̄ cor hoīs cōfirmat. vinū letificat. q̄ de
p̄ſentia. de obſeruan-
tijs. z de caſtodijs mā-
datoz dicunt. frumen-
tum videt ex quo cō-
ficitur panis. q̄ corda
cōfortat. Ea vero que
ad ſcientiaz p̄ſent. z
oculorum exploratio-
ne letificat mentem. vi-
no z vindemie compa-
rantur. Por enī letat
cum obſcura explanā-
tur.

Vindemia zc.

Fructum anime. Vin-
demia em̄ arbor eſt. ſi
aut ſimul habere. i. cor-
pore z anima fructifica-
re. magne benedictōis
eſt.

ſ. Congregans

em̄ anima virtutes lu-
as. mor diſſiderat alias
Vnde ſequit q̄ retro
ſunt obliuiſcēs. ad pri-
ora me extendo.

Vindemia oc.

Digi. Quali dicam⁹
ſeminari q̄ legis ſūt
poſtea orauit vt domi-
nus daret nobis pluui-
am in tempore. facta ē
meſſis. itez ſemio de p̄-
phetica ſcriptura. au-
ditoz noualia. poſt ſ
de euangelij ſemino.
Poſſumus p̄ totū an-
num ſeminare. poſſum⁹
z de apoſtolicis litteris
milta ſemina iacere. in
ſpiritu ſeminem⁹. vt d
ſpiritu metam⁹ vitam
eternam.

Panē veſtrū zc

Qui de celo deſcendit.
z dicit vitā mundo. nō
qui plus abundat malis q̄ bonis.

Absq̄ pauore zc. Si corpus ſtabile fuerit z anima fructificauerit.
ſecuri erimus in terra noſtra. q̄ caro nō concupiſcet aduerſus ſp̄m.

Et gladi⁹ nō tranſibit zc. Quia pax erit in finibus veſtris. mō ex
concupiſcentia ſunt bella z liſes.

Inimicos veſtros zc. Occiſi ieiunio. oratione. z ſimilib⁹. Vnde
bo. genus non eſcitur niſi cū oratione z ieiunio.

Corruet corā. v. zc. Lx. In conſpectu veſtro morte veſtra. ſcilicet
mōtificatis membris veſtris que ſunt ſuper terram. id eſt. fornicatione. im-
mundicia. z huiusmodi.

Perſequetur quinqs de. v. zc. Digi. Sicut quinquarius ſapientel
inducat z inſipientes. Ita centenarius. fideles z infideles. abraam centena-
rius credidiſſe z iuſtificatus eſſe deſcribitur. z peccator. centum annoz mā-
ledictus erit. hic quoqz centum infideles quinqs ſapientes perſequentur. et
centum fideles nō tam numero q̄ perfectione ſignati. multa infidelium mi-
lia. Hi ſunt doctores q̄ fugant innumeros demones ne credētes decipiāt.

Lx. Expellent quinquaginta centum. Quinquaginta ſpiritualem ho-
minem ſignificat. qui omnia diiudicat z a nemine diiudicatur. qui p̄fecta
z diſcreta vitur ſcientia. hic quāvis aſtutum z validum demonem qui ſu-
pra centum. vel qui legio appellatur propter inobediētiā ſibi aliorū mul-

replebunt. Apprehendet meſſum

ſ. Eſi. Bona corporis tritura em̄ eſt fructū terre.
tritura vindemiam. z vindemia oc
ſ. aliaz virtutū z actionū. ſ. operando.

cupabit ſementē. z comedetis pa-

nez veſtrū in ſaturitate. z abſq̄ pa-

uore habitabitis in terra veſtra.

ſ. in futuro. ſ. p̄fectā. ſ. non hui⁹ mundi. vi-
non veni mittere pacem zc. ſ. qui poſuit fines
tuos pacem zc.

Pabo pacem in finibus veſtris

ſ. a ſtrepitu mundi. ſ. moriemini. ſ. iuſtus vt
leo p̄ſidit. ſ. q̄ nō habebitis p̄ quo terreamini.

Idormietis z nō erit q̄ exterreat.

ſ. demones. ſ. nō has corporales. q̄ neqz bone ne
qz male. ſ. hoſtilis aſſictio.

Auferā malas beſtias. z gladius

ſ. corpus z animā.

non tranſibit terminos veſtros.

ſ. lege dei armati. ſ. occiſi ieiunio demones
ſ. Perſequemini inimicos veſtros

ſ. ſi caſ⁹ ſis excidit ante te libido ſi p̄ impietas
z corruet corā vobis. Perſequen-
ſ. qui ſp̄ualiter quinqs ſenſib⁹ vitur. ſ. aſtu-
tia p̄fectos.

tur quinqs de veſtris. centum alie

ſ. finitum pro infinito. ſ. p̄arias virtutes.
nos. z centū ex vobis. decez milia

ſ. ſp̄uales. ſ. ſp̄s q̄ eſt verbi dei.

Adent inimici veſtri gladio in

ſ. nō ſuſtinentes faciē veſtrā.

conſpectu veſtro. Reſpiciāz vos z

crescere faciā Multiplicabimini z

ſ. ope cōplebo ſ. p̄dictum.

firmabo pactum vobiscum. At co-

ſ. que p̄ leges z prophetas promiſſa
ſunt. z in benedictionibus patriarcharum.

mederis vetuſtiſſima veterum et

ſ. promiſſa legis z prophetaz. ſ. euāgelicis. p̄
miſſis ſ. tanq̄ maioribus.

vetera. nouis. ſuperuenientibus

tempus perſequi poteſt z vincere.

Et centū ex vobis zc. Qui non tantum ſubtilem ſcientiam. ſed et
vitam perfectam habent. qui ſpiritu aliter decuplantur. z ideo centum dicū-
tur. ſ. qui centenos afferunt fructus.

Reſpiciāz vos zc. Cuius reſpectus eſt ſalvus. Reſpexit dominus pe-
trum z leuit amare. Si ſol legetem non reſpiciat manet infructuoſa. Rege-
tem cordis noſtri reſpiciat. teus. z radijs verbi ſui illuminat. auget z multi-

plicat vt magni effici-
mur. ſicut magnus fa-
cius eſt yſaac et ma-
gnus moyses z magn⁹
iobannes.

Crescere faciā.

zc. In operibus bonis
vt parua fiant magna
Vnde qd vni ex mini-
mis meis feceritis mi-
hi feciſtis.

Multiplicabi-

mini zc. Vt pauca
fiant magna vel mul-
ta. Vnde ſi qd eſt ali-
ud mandatum in hoc
verbo reſtauratur. Di-
liges proximum tuum
ſicut teipſum.

Et comedetis

vetuſtiſſima vete-

rum zc. Vetus lex et
p̄phete. vetera veteruz
q̄ ante legē fuerunt ab
initio mundi. venerūt
euāgelia noua. z ap̄lis
bis ſuperuenientib⁹ vete-
ra p̄ſcienti. legē. ſ. ſe-
cundū ſcram. vt ſtatua
mus ſm ſp̄m. An eti-
am q̄ veniret homo d
celo z naceret homo
celeſtis. eram⁹ om̄es
terreni. ſecundūz yma-
ginē terreni. ſuperueni-
te nouo homine. depoli-
mus veterem. z indui-
mus nouū.

Donā ta. m. zc.

Si p̄dicta habemus
abiecto veteri homine
innouatū eſt cor noſtr⁹
Veni ad nos. teul. z
habitabit in nobis.

Nō abiiciet zc.

Digi. Audet z dico

q̄ anima dei cōſtitus eſt. ſicut z verbum dei ſapientia dei z virtus dei. Ta-
le eſt ergo ac ſi dicat. nō abiiciet vos filius meus.

Anima mea zc. Aug. Animā ſuā de⁹ vocat voluntatē ſuā. Mō em̄
eſt aīal habes corp⁹ z aīam. neqz ſubſtantia ei⁹. ſimilis eſt anime q̄ eſt crea-
tura eius. ſicut ipſe teſtat. Omne ſtatū ego feci. Sicut ergo cū oculos ſuos
z labia ſua. z cetera membroz vocabula dicit. nō accipimus euz ſorma cor-
poris deſinitū. p̄ hęc intelligim⁹ effectū opationū vel virtutū. ſ. cū dicit ani-
ma mea voluntatē eius deſem⁹ accipe. p̄fecta quippe z ſimplex illa natura
q̄ dicit. teus. nō conſtat ex anima z corpore z ſpiritu. nec ipſo ſpiritu mutabi-
lis eſt. ſicut anima. ſ. ſp̄rit⁹ eſt de⁹. z ſemp idēz eſt apud quē nō eſt trāſmuta-
tio. hinc aut accipunt apollinariste occaſione q̄ dicit aīaz nō habuiſſe ibm

Ambulabo inter vos. Homo factus. Vnde. hic eſt teus noſter.
z nō reputabitur ali⁹ ad eum. Poſt hęc. in terra viſus eſt z cum hominib⁹
conuerſatus eſt.

Si nō audieritis zc. Obedientiā bona p̄cedenti capitulo exp̄ſ
ſit. que autē ſunt p̄uaricatorū mala in p̄ſenti capitulo oſtendit. quozū que
dam ad litteram iudei paſſi ſunt. Omnia vero ſecundum ſp̄ritum.

In egeſtate. Verbi dei. Vn dicitur eſt hic ſermo. Quis p̄t eū audire
Quia intellectū legis trāſgrediebant. vt euāgelicū teſtamentū irritum fa-
cerent. obſcure loquebatur eis ne intelligerent.

q̄ anima dei cōſtitus eſt. ſicut z verbum dei ſapientia dei z virtus dei. Ta-
le eſt ergo ac ſi dicat. nō abiiciet vos filius meus.

Anima mea zc. Aug. Animā ſuā de⁹ vocat voluntatē ſuā. Mō em̄
eſt aīal habes corp⁹ z aīam. neqz ſubſtantia ei⁹. ſimilis eſt anime q̄ eſt crea-
tura eius. ſicut ipſe teſtat. Omne ſtatū ego feci. Sicut ergo cū oculos ſuos
z labia ſua. z cetera membroz vocabula dicit. nō accipimus euz ſorma cor-
poris deſinitū. p̄ hęc intelligim⁹ effectū opationū vel virtutū. ſ. cū dicit ani-
ma mea voluntatē eius deſem⁹ accipe. p̄fecta quippe z ſimplex illa natura
q̄ dicit. teus. nō conſtat ex anima z corpore z ſpiritu. nec ipſo ſpiritu mutabi-
lis eſt. ſicut anima. ſ. ſp̄rit⁹ eſt de⁹. z ſemp idēz eſt apud quē nō eſt trāſmuta-
tio. hinc aut accipunt apollinariste occaſione q̄ dicit aīaz nō habuiſſe ibm

Ambulabo inter vos. Homo factus. Vnde. hic eſt teus noſter.
z nō reputabitur ali⁹ ad eum. Poſt hęc. in terra viſus eſt z cum hominib⁹
conuerſatus eſt.

Si nō audieritis zc. Obedientiā bona p̄cedenti capitulo exp̄ſ
ſit. que autē ſunt p̄uaricatorū mala in p̄ſenti capitulo oſtendit. quozū que
dam ad litteram iudei paſſi ſunt. Omnia vero ſecundum ſp̄ritum.

In egeſtate. Verbi dei. Vn dicitur eſt hic ſermo. Quis p̄t eū audire
Quia intellectū legis trāſgrediebant. vt euāgelicū teſtamentū irritum fa-
cerent. obſcure loquebatur eis ne intelligerent.

q̄ anima dei cōſtitus eſt. ſicut z verbum dei ſapientia dei z virtus dei. Ta-
le eſt ergo ac ſi dicat. nō abiiciet vos filius meus.

Anima mea zc. Aug. Animā ſuā de⁹ vocat voluntatē ſuā. Mō em̄
eſt aīal habes corp⁹ z aīam. neqz ſubſtantia ei⁹. ſimilis eſt anime q̄ eſt crea-
tura eius. ſicut ipſe teſtat. Omne ſtatū ego feci. Sicut ergo cū oculos ſuos
z labia ſua. z cetera membroz vocabula dicit. nō accipimus euz ſorma cor-
poris deſinitū. p̄ hęc intelligim⁹ effectū opationū vel virtutū. ſ. cū dicit ani-
ma mea voluntatē eius deſem⁹ accipe. p̄fecta quippe z ſimplex illa natura
q̄ dicit. teus. nō conſtat ex anima z corpore z ſpiritu. nec ipſo ſpiritu mutabi-
lis eſt. ſicut anima. ſ. ſp̄rit⁹ eſt de⁹. z ſemp idēz eſt apud quē nō eſt trāſmuta-
tio. hinc aut accipunt apollinariste occaſione q̄ dicit aīaz nō habuiſſe ibm

Ambulabo inter vos. Homo factus. Vnde. hic eſt teus noſter.
z nō reputabitur ali⁹ ad eum. Poſt hęc. in terra viſus eſt z cum hominib⁹
conuerſatus eſt.

Si nō audieritis zc. Obedientiā bona p̄cedenti capitulo exp̄ſ
ſit. que autē ſunt p̄uaricatorū mala in p̄ſenti capitulo oſtendit. quozū que
dam ad litteram iudei paſſi ſunt. Omnia vero ſecundum ſp̄ritum.

In egeſtate. Verbi dei. Vn dicitur eſt hic ſermo. Quis p̄t eū audire
Quia intellectū legis trāſgrediebant. vt euāgelicū teſtamentū irritum fa-
cerent. obſcure loquebatur eis ne intelligerent.

Fugietis nemi-
ne. p. Quia gentiles
nō psequuntur ad expel-
lendū. s. festināt ad sa-
lutē eorū. s. illud se
quar aut si quomodo
comprehendam.

Sin autē. s. hu-
iustitiam distinctōibz
frequenter vitē. q. ihs
frequenter pōm iudicorū
pnertere voluit. illi at
noluerūt. Vñ: quoniam
volui cōgregare filios
mos. n. noluit. Hoc
autē maxime ē attendē-
dū. q. cū septē correcti-
ones cōmīnet. p. tritio-
nē sup. duriciē. z. da-
monem celi ferret. z. z.
ser tū nō septē enūat.
S. q. septenariū pfe-
ctus est numerus. p. sentis
vite. omimodā plenā
z. integrā iudiciā ligē

Addā cor. s. rē.
Et apponaz castigare
vos septies. z. etiā b
sup. huius est. Septies
autē p. omi numero est
accipiendū.

Et cōteram. s. rē.
Qua dicitis. Iemen a
bag. s. rē. z. nemi fer-
uimus vnq. Ideo
gentibz seruietis.

Bladiū. Spūs qd
est vbi. qd p. p. dī-
catōres iudicorū cōmī-
at. nec vetus. r. habere
cū euāgelio p. tradit
in vrbes. Pro-
phetas in quibz fideles
munitiones. z. salutē iue-
nim. inimici fugietes
capitunt. illic moriunt
apertis de xpo. p. p. hys
resistere nō valētes.

Ita vt decē. rē.
Panē doctrinā n. ba-
bent iudgi exceptis de
cē pceptis. q. verā pro-
phetaz expōitōez xps
in plerisq. p. p. hys
dicantē fugiūt. alia q.
sunt in lege nō sūt spūi-
tūaliter accipe. nec pos-
sunt ad lras stare. Lo-
cus em. destructus est in
quo sacrificia fiebāt. z.
oblationes. p. p. mē
ta sunt i eis ridēda. sic
lepra parietū. veltiū. z.
similia. S. decē man-
datoz etiā lram custo-
diri. z. impleri dignū ē.
nec mandatū sabbati
p. rariū est. Quis enī
decē mandatū infertū
sit. nō in eis est. Si
at speciale ponim. mā-
datum. Ego sum dñs
de. tū. q. eduxi te de

Sin salutem gentiū offendentes.
vos. z. corruetis corā hostibus ve-

stris. z. subijciemini his qui oderūt
vos. fugietis nemine psequente.

Sin autē nec sic obedieritis michi
addam correptōes vestras septu-

plum propter peccata vestra. z. con-
teram superbiā duriciē vestre. Pa-

boq. celum vobis desup. sicut fers
reum z. terram eneam. Gōsumetur

in cassus. labor vester. nō proferet
terram gērmē. nec arbores poma p-

ceptabiles. Si ambulaueritis. ex ad-
uerso michi. nec volueritis audire

me. addam plagas vestras vsq. in
septuplum propter peccata vestra

z. mittāq. in vos bestias agri que
consumant vos z. pecora vestra. et

ad paucitatem cuncta redigat. Deser-
tis solitudinis sue. eo q. nō. rēde

uerit in sabbatis vestris qñ. habi-
tabatis in ea. Et q. de vobis tremā-

serint. dabo pauorez in cordibus
eorū. z. in regionibus hostium. Aer

uolū. nō. rē. sed in son. eorū. s. ltrere lega-
lis quā vident ecclesiā negligere. z. ipm i ea q. rere

rebit eos. sonitus foli volantis. et
ita fugient quasi gladium. Adent

nullo persequēte. z. corruēt singuli
sup frēs suos quasi bella fugietes

Nemo vestrum audebit inimicis
resistere. peribitis inter gentes. et

hostilis vos terra consumet. Q. si
z. de his aliqui remanserint. tabe-

scient in iniquitatibus suis i terra
suas. z. maiorum suorum q. p. uari-

ta patrum suorum z. sua. affligen-
tur: donec confiteantur iniquitates

suas. z. maiorum suorum q. p. uari-
ta patrum suorum z. sua. affligen-

tur: donec confiteantur iniquitates
suas. z. maiorum suorum q. p. uari-

ta patrum suorum z. sua. affligen-
tur: donec confiteantur iniquitates

suas. z. maiorum suorum q. p. uari-
ta patrum suorum z. sua. affligen-

tur: donec confiteantur iniquitates
suas. z. maiorum suorum q. p. uari-

ta patrum suorum z. sua. affligen-
tur: donec confiteantur iniquitates

nes filioz vestroz. z. filiaz vestra-
rum. Destruā excelsa vestra z. simu-

lacia cōfringam. Qadent inter rui-
nas ydoloꝝ vestroz. z. abominabi-

tur anima mea in tantū vt vrbes
vestras redigam in solitudinem. z.

deserta faciam. sanctuaria vestra
sicut ante

nec recipiam vltra odorem suauis
simum: disperdāq. terrā vestram

z. stupebunt super ea inimici vestri
cū habitatores illius fuerint. Tof

taut. disperdam in gentes. z. euagi-
nabo post vos gladiū: eritq. terra

vestra deserta. z. ciuitates vestre di-
rute. Tūc placebūt terre sabbata

sua cunctis dieb. solitudinis sue.
Quando fueritis in terra hostili:

sabbauizabit z. requiescet in sabba-
tis solitudinis sue. eo q. nō. rēde

uerit in sabbatis vestris qñ. habi-
tabatis in ea. Et q. de vobis tremā-

serint. dabo pauorez in cordibus
eorū. z. in regionibus hostium. Aer

uolū. nō. rē. sed in son. eorū. s. ltrere lega-
lis quā vident ecclesiā negligere. z. ipm i ea q. rere

rebit eos. sonitus foli volantis. et
ita fugient quasi gladium. Adent

nullo persequēte. z. corruēt singuli
sup frēs suos quasi bella fugietes

Nemo vestrum audebit inimicis
resistere. peribitis inter gentes. et

hostilis vos terra consumet. Q. si
z. de his aliqui remanserint. tabe-

scient in iniquitatibus suis i terra
suas. z. maiorum suorum q. p. uari-

ta patrum suorum z. sua. affligen-
tur: donec confiteantur iniquitates

suas. z. maiorum suorum q. p. uari-
ta patrum suorum z. sua. affligen-

tur: donec confiteantur iniquitates
suas. z. maiorum suorum q. p. uari-

ta patrum suorum z. sua. affligen-
tur: donec confiteantur iniquitates

suas. z. maiorum suorum q. p. uari-
ta patrum suorum z. sua. affligen-

tur: donec confiteantur iniquitates
suas. z. maiorum suorum q. p. uari-

ta patrum suorum z. sua. affligen-
tur: donec confiteantur iniquitates

suas. z. maiorum suorum q. p. uari-
ta patrum suorum z. sua. affligen-

terra egipti. de domo
seruitutis. pfectū decē
mandatoꝝ numez in
uenim. Preterea spi-
rituale requiez ligē. in
q. nō licet opari nullia
p. sola panē faci-
unt in p. iudicorū. in
clibano vno legali. s. z.
reddūt ad pond. n. vi-
latādo. s. b. restringen-
do sensus. Celestis ve-
ro doctrina euāgelica
sensū dilatat. vt mulie-
rem videre ad cōcupi-
scēdū adulteriū dicat.
z. odiūz fratris homici-
diū. Ideo nō satiantē
q. his panibz nutriūt.

Sin autē. rē. p. so-
lū legislator ē moyses.
S. z. p. p. hys. ait. p. p. hys
suscitabit vobis dñs
de frīb. vris. ipm au-
dite. sic me. Qui cū in
alijs xpi figuraz gesse-
rit. In b. quoz cū ex-
p. sūt. Sic dñs de ex-
cidio vris. s. fine mū-
di p. dicit. sic i. p. p. hys.
q. b. dicunt ad vltimā
captiuitatē p. tū. quā
iudgi sustinuerūt. q. in
xpm manū mulerūt. n.
solū ad lram. s. etiam
spūaliter p. tū. q. q.
z. legē p. uariati sunt.
z. auctorem legis blas-
phemerunt.

Arnes filiorū.
Id ē. discipulos quos
vob. assumitis i filios
ad eandē doctrinā. vt
bis callidif. z. aīaz cor-
rumpentibz inducatis

Adent inter. r.
Adit eis p. p. hys. cū p. p. hys
rileis spūaliter cadēti-
bus. q. s. q. s. ydola ad-
mirabat. p. p. hys. traditōi-
bus eorū. intē.

Urbes vestras
Ad lram vel libros. p.
phetaz in q. b. sanctita-
tis fructū nō inueniūt

Tūc pla. t. s. Id est
requis. s. vobis feriant
bus. z. a lege imotis. cū
in lege. z. p. p. hys. volun-
tatē vram n. inueniat

Terrebit eos. rē.
Sicut foliū fructū. sic
lra abscondit spūz. Au-
fer foliū accipe fructū.

Sonitus foli
hyptole. Quia etiā
leuissima queq. formi-
dabunt.

Adet nullo. z.
p. p. hys. p. p. hys. eos
b. legimur vt fuocem.

Corruet sin. z.
Disputāto nobis cū

Omnis estimatio et. Ut omnis definitio sanctis fiat ponderibus. de sacra scriptura. venientibus. exteriora enim pondera ut philosophorum vel hereticorum. quibus vitas et perfectiones hominum pensant. nec sancta nec iusta sunt.

Siclus viginti et. Id est decem mandata. secundum litteram et secundum spiritum intellecta. Quicquid autem aut legem aut evangelium recipit non habet didragma. nec eius pondera sunt sancta.

Primogenita que et. Primogenita tanquam pecora nostra. sunt que nobis obediunt filii servi et discipuli. Et hoc primogenita que sic obediunt. ut alius prestant exemplum et magisterium. De quibus alibi dicitur. Domine masculinum ada perierit vulnus. et do. vo. Apit enim vulnus generandorum filiorum. qui secundum deum incipit obedire. Unde paulus de timotheo ait. qui est filius meus dilectus in domino ipse nos comouere faciat vias meas et.

Memo sancti

ficare p. et. Non quod

sanctificatio indigna sunt. sed quod sancta sunt nec egent sanctificari ut filius qui sic patrem et matrem honorat. ut etiam exemplum alius fiat tanquam deo offerens honorem qui hoc precepit. Perius quoque que etiam dominus carnalibus in simplicitate cordis non ad oculum seruit ipsi deo seruitutem impendit.

Si immundum

et. Peccator qui nec

legem suscipit. et sicut

oportet meditatur. nec

discernere conatur.

Quicquid ergo vehementer obediens est patri. domino. aut magistro. nec tamen legem

meditat. aut distinguit. primogenitus quidem in peccato et immundus est.

Addet quintam partem et. Doctrinam ei cum intellectu offerens. et sapienter regens. Insuper etiam patris domini aut magistri est. obediencia qui ad se

pertinent subditos non docere. et cor vitas ut opentur secundum legem non disponere. Addat igitur subiectioni et doctrinam intellectus. Ipse enim solus in presenti munus est. Ideo autem addet quintam partem precij. ideo non dixit extimabit eum sacerdos sicut supra.

Domine quod domino consecrat et. Anathematizare aliud est. aliud est sanctificare. Quod enim anathematizatum est in nullius humani usus nec sacerdos

quidem reuerti potest. Ideo qui de ieridus aliquid furatus est. quod anathematizatum erat perire. Quicquid autem ab inimicis iure belli cum quibus non debeant

amicicia iungi. filii israel rapuerunt. percipiente domino anathema fecerunt. Nos ergo si pugnantes a demonibus spolia belli acquisierimus consecrare deo debemus. ut nichil in eis proprie voluntatis habeamus. siue homo sit. siue bestia. et nobis conuersatione equalis. siue pecus. siue subiectus. siue ager. et conuersatio nostre sortis.

Quidquid semel et. Iure belli acquisitum non potest aliquis inimicum

exfoliare. nisi perfecte subiecerit. Alligato enim forti. vasa ei diripiunt. Pyatolo ergo alligato auferentes spolia eius consecramus domino. cum insidiis eius

preuenti. caput contrinuerimus serpentis. Mundi calcatis desiderijs virtutibus acquisitis. hac victoria dirati diripimus. recte deo offerimus. Sancta ergo sunt et perfecta. nec nostra. nec aliorum disciplina egentia. nec augmentum

nec profectum suscipiunt.

Domini sunt et. Eius. si qui mandata legis operatur. sed terrenam

remunerationem preestolat. ideo agit de frugibus terre. decima quidem. et operatio mandati sancta est. sed non multum valet. Sed ut valeat. quinta pars

addat. et intelligentiam. ut que sursum sunt sapiat et querat. ut sic sibi decima

proficiat. Eius enim qui terrena sapit. decima quidem sancta est. sed non ipsi. quod

quam retributionem expectare debeat nescit.

et vel didragma.

Omnis estimatio siclo sanctuarij

ponderabit. Siclo viginti obolos

habet. Primogenita que ad dominum per

tinent nemo sanctificare poterit et

si studiosus in operatione mandatorum dei.

si simplicitate placens.

vonere. siue bos. siue ovis fuerit

domini sunt. Si immundum animal e

redimet qui obtulerit iuxta estima

tionem suam. et addet quintam partem

precij. Si redimere noluerit ven

detur alteri. quantumcumque fuerit an

te estimatum. Domine quod domino conse

cratur siue homo fuerit siue animal

siue ager. non veniet nec redimi po

terit. Quidquid semel fuerit consecra

tum sanctum auctoritatem erit domino. Et

omnis consecratio que offertur ab

homine non redimetur sed morte

Si quis autem et. Secundum litteram multa obscura et insolubilia legislator interpoluit. ut de angustis litteris ad latitudinem spiritus curramus. quod tunc bona est cum accipit quasi instrumentum ad spirituale edificium. Differentiam ergo discipulorum ponit sicut in primogenitis mundis vel immundis. quidam cum obedientia legis meditationem et scientiam acquirunt. quidam solam obedientiam habent. Sic quidam operantes mandata sapientiam terrenam habent. et redemptione egent. Quidam nec redemptione egent. nec mutari de

bent tanquam perfecti et consummati. fuges quod quod melle de semine dicitur. et poma arborum secundum tempus suum.

Sub pastoris

virga et. Virga crucis. quibus fides et amicitia dei donat ut res

munerentur et amici dei inueniantur. Unde dicitur. Didit abraha deo. et re

putatus est ei ad iusticiam. et amicus dei appellatus est. de quibus scriptum est. Enumera

bo eos et super barenam mulierem terrenam non habent sapientiam. nec in

his que agunt corrupti bilem querant retribu

tionem. Ideo non spectale aliquid eorum. sed quod cum egerint sancti est

domino. nec eligeretur inter bonum et malum. et

reterius et melius. Quod enim facilius est eorum di

cretio. Quia et si alter utrum superant sicut stel

lam stella. omnes tamen in celo sunt. sicut qui cele

stia sequuntur. et ab illo solo qui sanctos discer

nit cognoscuntur.

Non eligitur et

quia nullus est qui respici possit. et quod magis eligendum est. vel sic non est

vestre discretionis.

Si quis mutauerit et. Esi. Paulus et barnabas aliquando dis

senlerunt. Barnabas enim dicebat assumendum marcum. paulus autem qui semel

recessisset non debere assumi. Paulus ergo assumpsit filium. quasi deteriore me

liorem. Sed utrumque sanctificatus est domino. Barnabas quippe assumpto

marco nauigauit cyprum. qui secum peruenit. Qui instanti claruit ut fieret

unus de quattuor euangelistis. Paulus retractans et cognoscens. quod nullus

sanctorum repudiandus est. nec facile discerni potest inter sanctos quis bo

nus quis melior. marcum renouauit. scribens ad thymotheum ait. assumens

marcum deduc tecum. est enim michi utilis in ministerium.

Sanctificabitur domino et. Cum omni cursu diuinus sit et altus

et superne conuersationi proximus frustra conaris hunc subducere. illius in

ducere. et deo quasi meliorem consecrare.

Nec sunt precepta et. Discipuli nostri qui sunt perfecti. nichil no

strum egent magisterij. ideo ait. immundorum primogenita esse redimenda. mu

ndorum vero nequaquam. sed nec domino consecrata. nec ea que nouissime sunt dicta. p

fecta enim demonstrata sunt. quod intentio deum celestemque gerunt.

solubilia legi
curamus. q
in. Difficili
et immunda
quidam solam
etiam terrenam
nec mutari de
q. p. et con
si. f.uges q. po
tu de semie di
ma artor. seu
opus suum.

De pastoris

¶ Virga cu
b. fides et ami
donat ut re
ne et amici rei
ne. H. de. de
ora. deo. et re
est ei ad iustia
mici. rei appd
re. de quib. sci
n. Innumera
et sup. barenam
terrenam no ba
pietia. nec ia
e. agut corrupti
querunt retribu
H. deo no spena
nid eoz. sed qd
gerunt. lantiu et
o. nec eligeretur
dnm et malu. i
s et melius. H. de
ille est eoz. di
Quia et si alter
perant sicut stel
ella. omnes in in
nt. sicut qui cele
unt. et ab illo so
i. sanctos. v. l. et
noscentur.

De eligetur et

et. x. lic non et
aliquando vil
aut et qui semd
ali. teteriore me
quippe assumptio
claruit ut fieret
posces. q. nullus
sanctos quis to
n ait. assumens

minus sit et alius
ducere. illuzin

perfecti. nichil ro
e redimenda. m
ime sunt via. p
erunt.

Pre

delectis: c
ant. Myst
lum depof
tia, per quo
orbem fide
garas qua
ria pfectio
ria. iij. et al
minis foris
euangelia.
tentiales p
humilitate
domini. iij
deus. sequi
quod libe
dum bi q
nr. Liber
tus q man
in figura o
rouz: ita l
Numerati
erant inter
ming: sed ta
a deo gent
chustiani p
bentes: int
ram in egi
columnam
manentes
baptismo
rito. et q
iordanem:
ascendere i
am descen
chustiani p
in celum: p
israel enim
ctus virtut
cea populi
quadrum c
sterium tab
catur: et mo
coputatur.
ledicendum
ordinantur
fugeret qui
iter tabern
per amram
sonitas ab
pielato: eo
li: quibus i
bus in spiri
aaron et be
cretiora: et
meris port
sunt em pre
tis: i. moysi
n liber euā
alys vero e
indigniore
palustris fi
me: me seq
tanto mai
z. Ab bo
uo dig

Prefatio in li. numeri

Liber iste et ordine hystorie: et mysterio quarto loco ponit in lege. Ordine hystorie: quia i leuitico qui tertius est agitur de vtenilibus tabernaculi. et de ordine leuitarum et sacrificij. Iste autem de dedicatione tabernaculi agitur. qui. s. de leuitis. quid de vtenilibus tabernaculi portare debeant. Mysterio hoc ostenditur. Arcubare circa tabernaculum depositum ut dicitur ternis tribubus in singulis quartis. per quod signantur. xij. apostoli per quadripartitum orbem fidem sancte trinitatis docuisse. Sed etiam inter figuras quadratura nichil firmi est: quaternarij quoque operis perfectio commendatur. Quarto die facta sunt luminaria. iij. etas sub dauid fuit robustissima. iij. etas etas hominis fortissima. quattuor autem recepti sunt qui scripserunt euangelia. Inter dona spiritus sancti fortitudo. et inter penitentiales psalms. miserere mei deus quartus est. in quo humilitate per quam sumus fortes agitur. Inter nomina domini. iij. est fortis. pcedunt admirabilis. consiliarius. deus. sequitur pater futuri seculi. princeps pacis et filia. In hoc quoque libro eorum qui numerantur fortitudo ostenditur. dum hi qui etate et virtute bello sunt apti numerari iubentur. Liber numeri. qz in eo numeratur israel. tunc inde. tuz qz mansiones a ramasse vsqz ad iordanem. Sed quia in figura omnia contingebant illis. et lex erat umbra futurorum: ita legenda est hystoria: ut non amittat allegoria. Numerati sunt israelitae soli: non plebs et alienigenae qui erant inter illos. non tamen omnes. quia nec pueri nec feminae: sed tantum viri qui apti bello erant. Item alieni a deo gentium spurcia: vel crudelitate iudaica. vel ecclesiastici puerilem leuitatem: vel molliem femineam habentes: inter filios dei non numerantur. Non sunt numerati in egipto: sed postquam transierunt mare rubrum. post columnam ignis. in mansionem iuxta montem syna. quia manentes in tenebris peccatorum non sunt dei: sed mandati baptismo et armati manus impositione. Mansiones merito. xlij. computantur a prima quae fuit in ramasse vsqz ad iordanem: ut per hoc signetur nos per tot gradus virtutum ascendere in celum: quot generationibus christus ab abraha descendit ad maria. Intentio moysi in hoc opere christiani populi: et eius profectum: et ascensum a terra in celum: per israel et per xlij. mansiones designare. Per israel enim christi populus. per pgressus mansionum profectus virtutum significatur. Quid libri talis est. primo duces populi et populum circa tabernaculum numeratos per quadrum collocat. Leuitas a numero exceptos ad ministerium tabernaculi destinat. deinde tabernaculum dedicatur. et modus oblationum. et cathalogus mansionum computatur. Deinde per betha balaaz a rege balach ad maledicendum populum dei inducitur. In fine sex ciuitates ordinantur: tres ultra. tres citra iordanem. ad quas confugeret qui nolens sanguinem proximi effunderet. Leuitae iter tabernaculum et ceteros filios israel excubantes. diuini per amramitas ab oriente: per caathitas ab austro: et gersonitas ab occidente: meraritas ab aquilone: significant pergelatos ecclesie qui sunt medij inter ministros tabernaculi: quibus in temporalibus prouident. et iter laycos: quibus in spiritualibus praeiungunt. Amramites id est moyses et aaron et eorum filij: inspicunt et innouunt tabernaculum se cretiora. et introducetes caathitas dant eis proprijs humeris portanda innoluta: ut videtes non moriantur. Non sunt enim propalanda ecclesie mysteria nisi summatis viris. i. moysi et aaron. quia infirmi inde scandalizant. Vnde et liber euangelij presbitero et dyacono portatur apertus. alijs vero clausus. Personae autem et merarites qui sunt indigniores caathitis: non proprijs humeris: sed bobus et palustris sua portant onera. Quia qui vult venire post me: me sequatur. q. p. mortem. Et quantomagis quis vult tanto maior plebs. Benedictis filijs israel: et dicitur. Ab hoc loco supra est benedictio quam facit episcopus. Duo digiti qui eleuantur iuncti legem significant et sacer-

dotum: quae per moysen et aaron intelliguntur. Tres filii qui sequuntur: continent illam trinam petitionem quae fit in verbis episcopi. Petitur gratia spiritus sancti: vera salus. pax eterna. Deinde sequitur distinctio personarum. semper his verbis. Quod ipse prestare dignetur: qui cum patre et spiritu sancto vivit etc. In tabernaculi dedicatione oblata sunt munera a pamaribus in usum eiusdem: et sustentationem leuitarum. quod hodie fit cum dedicatur ecclesia aliqua. Sicut et laycorum consuetudine mulieri cui desponsatur viro multa dona offeruntur. Et dominus filijs israel in egipto in die quo educeret: concessit argentea vasa. Et post mare rubrum non duxit eos statim recta via per hostes: ne territi retro abirent: sed per circuitum. deinde precepit ne temporis re. p. t. Ante omnia prouisa. Introeuntibus enim in ecclesiam primo decor ei ostendendus est: ut apperatur. non miseria: ut timeatur. Si militer et merarite.

Orige. Diuinis numeris non omnes digni sunt: sed certis prerogatiuis designati. Vnde in hoc libro neque mulieres educuntur ad numerum: pro feminea. s. infirmitate. neque serui tanquam vita moribulque degeneres. nec egiptij israelitis admitti. ut alienigenae et barbari. Soli israelitae numerantur. et non omnes. sed a. x. annis et supra. Rectatum etatis habetur observatio: sed et bellia roboris. Designatur enim per verbum dei ut numeretur omnis qui procedit in virtute israel. Puerilis etas non numeratur. nisi promogeniti. aut de sacerdotali: vel leuitica stirpe. Feminarum vero nulla numeratur. Possunt haec vacua esse mysterijs. Procurauit hoc solum spiritus sanctus qui haec dicitur: ut sciamus qui numerati sunt. et qui non. Quis dabitur ex hoc profectus his qui sacris voluminibus gestunt erudiri. Sed (quia secundum paulum lex spiritus est) si transcendere puerilis etatis imipientiam. vir factus de poluero quae sunt paruuli: et factus fuero iuuenis. qui vincam malignum: aptus videbor his qui pcedunt in virtute israel. et diuinis numeris dignus. Qui autem inest puerilis et lubricus sensus: vel feminea et resoluta segnicies vel egiptij vel barbari mores: apud deum in sancto numero non habetur. Innumerati autem apud salomonem dicuntur esse qui peunt. Numerati autem omnes qui saluati sunt. Et de stellis dicitur. Qui numerat multitudinem stellarum etc. Et dominus etiam capillos capitis discipulorum dicit esse numeratos. non qui tondentur: vel piciuntur: vel etate pereunt: sed qui in nazareis erant quibus inerat virtus spiritus sancti a d. p. sternedus alienigenas. Virtutes ergo animi et multitudinem sensuum de mente tanquam de capite apostolorum. p. deuantes: capillos capitis appellauit.

Idem. Illud quoque consideremus quod non statim ut egressus est de egipto populus numeratur. adhuc ei plequebatur pharao. Sed nec cum mare rubrum transiit venit in desertum. Nondum enim temptatus. nondum ab hoste fuerat impugnatus. configit contra amalech: et vincit. Nec numeratur adhuc. non enim sufficit ad perfectionem tendenti vna victoria. nec accepto manne cibo. et aquae de sequenti petra poculo. nondum enim ea quae numeris sunt apta adoluerant. Tabernaculum testimonij constructum. nec adhuc numerandi tempus. lex per moysen datur. mos sacrificiorum traditur. purificationum ritus docetur. sanctificationum leges et sacramenta conduntur. et tunc ad numerum iussu dei populus adducitur. Vnde de ergo quanta tibi transcendenda. quanta toleranda. quod profectibus. quot temptationibus. quot p. l. s. pugnam. dum. quot vincendum: ut pertineas ad diuinum numerum. et iter sanctas tribus numeris. et possis visitari. et per dei sacerdotes aaron et moysen numerorum censibus ascribi. Suscipienda est tibi primo lex dei. lex spiritus eius. offerenda sacrificia. explende purificationes. peragenda omnia quae lex spiritus docet.

Orige. Ratio quoque tribuum. distinctio ordinum. societates familiarum. et cuncta ordinatio castrorum. ingentium sacramentorum producit indicia. Certa enim expectatio nobis est resurrectionis mortuorum: cum hi qui viuunt

qui reliqui sunt: in aduentu christi non preueniunt eos qui dormierunt: sed simul rapiuntur cum illis in nubibus obuiam christo in aera: terreni: s. huius loci corruptela: et mortis habitacula deferentes: siue omnes in aere (sicut paulus pronunciat) permansuri: siue etiam ad paradysum vel ad alia ex multis mansionibus loca que apud patrem sunt transferendi. Diuersitas autem translationis et glorie prestabitur secundum merita cuiusque: unde. Quisquis autem in suo ordine. In resurrectione autem unusquisque aut in tribu ruben spiritalibus in diebus ascribitur: quia scilicet alii quid in actibus: vel in moribus simile et consanguineum habuit. Alius in tribu symeon: fortassis pro obedientia. Alius in tribu leui: credo qui presuit bene sacerdotio: vel qui bene ministrans: gradum sibi bonum acquisiuit. Alius in tribu iuda: qui scilicet regios spiritus gessit: et populum qui intra se est bene rexit: sensum: s. mentis: et cogitationes cordis. Singulis quoque tribubus unusquisque sociabitur per his que in actibus vel in moribus ipsis cognata habuerit. Et erunt huiusmodi ordines in resurrectione mortuorum qui in hoc libro figurantur.

Illud quoque quod quadam conexione tribuum castrorum positio: et metationis ordo describitur: significat aliquem statum in resurrectione mortuorum. Tres ad orientem collocantur: tres ad occidentem: tres ad mare: et tres ultimae ad aquilonem: qui dicitur ventus: quod etiam tribus iuda que regalis est ad orientem statuitur: ex qua dominus ortus est: non puto ociosum: et quod ysaachar huic iungitur: et zabulon: et quod in .iiij. partes trinus iste numerus ordinatur. Que quibus positionum suarum diuersas habent qualitates: omnes tamen intra trinitatis numerum continentur: et quod per totas has quattuor partes in unum numerum colligitur eadem trinitas semper: quia scilicet sub uno nomine patris: et filii: et spiritus sancti censent omnes qui ex .iiij. partibus orbis venientes inuocant nomen domini: recumbentes cum abraam: ysaac: et iacob: in regno dei. Hec generaliter diximus volentes huius libri continentiam mysticam breuiter comprehendere: ut suscepta occasione unusquisque in reliquis similem: aut si cui plus deus reuelat: superiorem sequatur ymaginem. Ego enim vere me imparem iudico ad enarranda mysteria libri numerorum: multo autem inferiorem ad illa que concludit deuteronomij volumen.

Raba. Numerorum libri multiplices mysteriorum ob scuritate involutum partes ostendunt. Ibi enim numerus filiorum israel mystice describitur: et singulaque tribuum castra circa tabernaculum testimonij ad formam ecclesie locantur: ibi leuitarum in ministerium distributio: et oblatio principum secundum conuenientiam sacramentorum. Tandem omnium mansionum ab egypto usque ad terram promissionis cathalogus numeratur: ut monstraret qualiter de egypto spirituali egressi: per mare rubrum et beremum presentis seculi properemus ad promissam patriam in celis.

Ra. Iuxta finem exodi scriptum est. Igitur mense primo anni secundi: in prima die mensis collocatus est tabernaculum etc. et nunc in capite numerorum. Locutusque est dominus ad moysen in deserto synai in tabernaculo federis: prima die mensis secundi: anno altero etc. Ibi notandum quod .xij. mansio: id est in solitudine synai ubi moyses ascendit: et dominus descendit in montem: ut daret legem: ibi fabricatur tabernaculum: ibi precipitur diuersitas hostiarum et vasorum: indumenta pontificis: leuitarum cerimonie: numerus populorum et leuitarum: et oblationes principum. Eodem quoque anno licet non eodem mense quo erectum est tabernaculum: numerus filiorum israel descriptus est. Annus vero vel mensis secundus tempus noui: significat: quod post christi aduentum: passionem: et resurrectionem usque ad finem mundi pertingit. Post baptismum enim in quo de spirituali egypto: submerso vero pharaone egredimur: in nouitate vite ambulamus: et ad terram promissionis tendentes: in deserto synai: id est in conflictu temptationum carnis in certamine superare nitimur. Synai enim interpretatur rubus: quo significatur ecclesia: in qua apostoli predicant: et spiritale pelyum gerit: ibi

loquitur dominus ad moysen: quia legem dat ad instructionem credentium: id est spiritualium israelitarum.

Isido. Liber numeri appellatur: quia multitudo israeliticorum perfectorum virorum computationem tenet et numerum: profectiones quoque mansionesque a finibus egypti usque ad mortem moysi. In quo dies dedicatiois tabernaculi: et oblationum modus: non sine numeri sacramento numeratus est. Cathalogus autem mansionum filiorum israel: que a prima usque ad ultimam numerate simul: .xlij. De quibus matheus. ab abraam usque ad dauid generationes: .xliij. et a dauid usque ad transmigracionem babilonis generationes: .xliij. et a transmigracione babilonis usque ad christum generationes: .xliij. Per has currit hebreus qui de terra festinat transire ad celum: et egypto huius seculi derelicta: terram promissionis ingreditur. Nec mirum si illo numeri sacramento puenitur ad celum quo christus a primo patriarcha venit ad virginem: qui ad iordanem: que pleno gurgite fluens spiritus sancti gratia redundauit.

Isido. Prima mansio est ramasse: ubi est extremis finibus egypti. In qua populus congregatus erit in desertum egypti: altera die post pascha in conspectu egypti: Quia quidam comotionem vel tonitruum interpretantur: quia commoti sumus ad euangelicam tubam: et excitati tonitruum gaudij eximus in mense primo: scilicet in mense hyeme: veris exordio cum omnia renouantur: erimus .xv. die mensis primi in crastino pasche: pleno mense lumine: post elum agni immaculati: calciamus pedes: de apostolo: et accitum liberos de pudicitia: et baculos in manibus tenemus.

Isido. Secunda mansio est locoth: in qua coquunt panes azimos: et primum tendunt tabernacula: unde et locus nomen accepit: quia locoth interpretatur tabernacula vel tentoria. Cum ergo exierimus de egypto: id est de seculo: primum tabernacula figimus: sciens nobis ad iteriora vel ulteriora pergendum: et ad sanctam terram viuentium accelerandum.

Isido. Tercia mansio est ethan: que est in extremo solitudinis: in qua primum videtur dominus pcedere populum in columna ignis. Ethan sane fortitudo vel perfectio. Preparemus nobis ergo fortitudinem: assumentes nobis perfectum robur: ut inter errorum tenebras et confusionum noctes scientie christi lumen appareat. Dies quoque noster nubem habeat protegentem: ut bis ducibus ad terram promissionis perueniamus.

Isido. Quarta mansio est phairoth que est contra beelsephon. Et interpretatur os nobilium: ut assumpta fortitudine nobilitemur in domino: contemnes beelsephon qui interpretatur dominus aquilonis: et eius superbiam declinantes. Ab hac mansionem: perfecti filij israel transierunt per medium mare in desertum: viderunt pharaonem cum exercitu peruenire: maria precipiente in tympanis.

Isido. Quinta mansio est mara: ad quam puenit transitu mari post triduum: et interpretatur amaritudo. Post hanc dicationem enim euangelij et tabernacula migrantium: post fidem assumptam: post baptismi victoriam rursus venit ad amaritudinem: ut voluptas et luxuria vite amaritudinem terminetur: et per crucis signum quasi per cruciatum iterum suauitas compensetur.

Isido. Sexta mansio belim: ubi erat .xij. fontes aquarum: et lxx. palme in figura .xij. apostolorum: et lxx. discipulorum secundi ordinis: de quorum fontibus doctrinam potum haurimus: et dulces fructus victorie capimus. Unde bene belim in arietes fortes vertitur. Ipsi enim sunt robusti principes gregis: duces omnium: doctores gentium.

Isido. Septima mansio est iterum ad mare rubrum. Sed queritur quomodo post transitum maris rubri: et fontes mara: et belim: rursus ad mare rubrum venerit: nisi forte in itinere pgentibus quidam sinus maris occurrerit: iuxta que castrametati sunt. Aliud est enim transire mare: aliud in primo figere tabernacula: ex quibus monemur etiam post euangelicam doctrinam: et cibos dulces triumphorum apparere nobis interdum mare: et preterita discrimina poni ante oculos.

Alido. Octava est in solitudine syn: in qua tenditur usque ad mortem synag. Syn aut rubus vel odium interpretat: q: cum venerimus in locum ecclesie: de quo nobis dñs locutus: grande odium meremur inimici.

Alid. Rona mansio est in defecha: que dicitur pulsatio. quasi pulsate et aperietur vobis. Sensus quoque est manifestus: q: postq: venerimus in locum ecclesie: incipimus in sacramenta pulsare.

Alido. Decima in balus: qd interpretat fermentum. qd tollēs mulier militat fange latit in bus donec fermenta retur totū. Ibi mur muras populus acce pit vesp coturnices: et mane alterius diei manna tribuitur. Et tene in decima mansione manna tribuit: q: post decalogi pfectionem angelor pa nis manducat.

Undecima mansio est i raphidim. q interpretat dissolutio fortium vel remissio manū. In hac liti enti poplo fons de pe tra orbi i similitudie xpi erupit. Ibi ihs i typo saluatoris ptra amalech militat: et in signo crucis demonū aduersum nos tepta mēta surgētia deuin cantur. Illuc venit ierbro ad moysē dās ei consiliū. lxx. sen orum in typo ecclesie ex gentibus cōgrega te: q: legis imminutio euangelio succedere ppter. Dulce dissolutio vel sanitas raphidim dicit: vel propter dissipatum amalech. v. ppter sanātū israel. Te

Omniū uirorū fortū ex x. Qñq. All. x. Vis q: pcedit vir tute israel x. Qui pcedit in virtute numeratur: et in virtute tantū isrl. Est em virtus animi quā grecorum philosophi docent: que nō pro deo: sed p gloria exercetur humana. Est et assirorum virtus: v. chaldeorum i astrologie studiis: sed nō israelitica: nec ad deum pertinens. Sola vero apud deū virtus israelitica numerat: que a deo docetur p scripturas di uinas dicitur: p fidem euangelicā et apostolicā traditur.

Principes. Aug. Quid est q singulos de singulis tribubus eligi iubet et principes eosq: vocat chiliarchos: quos quidā latini tribunos vo cant: vel appellauerūt: Chiliarchi aut a mille videntur dici. Sed cum cō silium daret ierbro moysi: quod etiā deus approbauit: de populo sub prin cipibus ordinando: ne omnes causē moysen onerarent: chiliarchos dicit cōstituendos sup millenos homines: hecaontarchos super centenos: pen tacontarchos sup quinquagenos: et decarchos sup tenos: ab ipsis nume ris quibus pgressent cognominatos. Quidā et hic sic accipiendi sunt chi liarchi q: singuli essent sup millenos: Non: neq: enim omnis ppls israel x. milia tunc fuerunt. Pngulos em elegit de singulis tribubus: que non millenos: sed multa milia continebant. Nomen ergo cōe est cum illis qui in exodo appellabant chylarchi: q: unusquisq: illor esset mille hominū princeps: istorū aut q: unusquisq: milliū princeps. Quia siue a mille: siue a milibus: eadē cōpositio nominis resonat vt vocentur chiliarchi.

De tribu ruben. Ra. Mo. Ruben primogenitus israelis qui in terpretat videns filios: vel videns in medio: primitiua ecclesiam significa re potest: que fuit in hierusalē: quā ipse dominus in apls primum funda uit: que significat elisur. i. pater meus fortis. Ipe em est de quo dicit: dñs fortis: dominus potens in plio. Hic ergo ruben sub tali principe videt fi lios. i. fideles ad se confluētes. Unde pdicante petro baptisati sunt vna die tria milia: et multitudinis credenti. erat cor vnum: et anima vna.

Ra. Mo. Princeps tribus ruben eos generaliter significat: q: bñ conuersantes i medio fratru subditoz curam gerunt: sermone et exemplo

C. I.

De cutus

q: est dominus sapientissimū be zeeorum. ad moysen in

deserto synai i tabernaculo fede ris. prima die mensis secundi:

anno altero egressionis eozuz ex

egypto dicens. Tollite summam

vnuerse congregatōnis filiozum

israel per cognatōes et domos su

as: et nomina singulorum. Quid

quid ē fer? masculini a. xx. anno

et as apta bello. Non sola etas: sed uirtus

requiritur israelite.

et supra. omnium i uirorū fortium

ex israel. et numerabitis eos p tur

instruunt: quos tanq: filios ad dei militiam nutriunt. In hac tribu prin ceps est elisur. id ē. pater me fortis: vel pater meus coangustans. filius se dem. id ē. absconditi. Qui em autoritate magisterij: et paterna disciplina subditos bene igit et corrigat: nec foris ad laudem humanam: sed i absco dito cordis ad dei gloriā: iure princeps ē tribuū et domoz. i. cōiugatorum. continentū. virginū. et uirulq: sex? curam gerens.

De tribu symeon. Ra. Symeo generalit omīs obediētes significat

quoz princeps ē sala miel. i. retribuēs mibi de. vel pax mea de? Filius sunladday. i. cōtinentis abiz. cum ille qui instam dei re tributōz cogitat cor: de pacifico tranquil lus et humilis in cctu filioz fidelium vene rāus apparet. Qui em se humiliat exal tabitur. Tales enim omne intentionē suā ad dei placitum con uertūt. et scdm qd in scripturis cōtinet: si ducialiter se obedire pmittūt dicētes. Ad te lenam oculos meos qui habitas in celis.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

De tribu iuda. Mo. Idem. Pol sunt significari in in da omnes qui recte i uocant nomen dñi: nec sensu nec verbo dissētiētē a norma fi dei quoz merito naa son pnceps fuit: q: scz nō solū alios pdicādo instruit: sed etiā virulen ta uicior iacta corp? suū castigādo i sanet ipso interficit. fm illud. Castigo corpus meum: et in seruitutē redigo x.

sunt obliuiscens: in anteriora se extendens ut accipiat coronam vite quā retribuet deus diligentibus se.

Gamaliel. Gamaliel: reddidit mihi deus: filius phadassur. i. redemptoris valide: princeps est in tribu manasse: qui interpretatur oblitus: vel obliuiscens: cui xps (quem ad uocandū pplm iudaicum pater in mundum misit) in regno suo gentē obliuiscam inuenit. Oblitus est em israel creatoris sui. Non tamen omnes pierunt: sed cū plenitudo gentium intrauerit omnis isrl salu fiet.

De tribu beniamin. Beniamin

hierusalem significat. quē est in tribu sua: cuius ppls fm pphetiam rachel benoni id est fili? doloris fuit: q? sui dolore matre affect. Sanguine em pphetarū fudit: et in xpi necem pspirās ait. Sanguis a? sup nos: et sup filios nros. In credentibus vero iuxta patris pphetiā filius tertiae. Beniamin quoq? gentilem pplm potest significare: qui filius doloris fuit christianos perfequendo. Filius etiā tertiae potest dici: q? in iudicio ad dexterā dei erit: ut q? tertia id ē bona opa facit. Huius ppli abidan id est pater meus iuxta: filius gedemonis: qui interpretatur tertia iniquitatis: ut hu militantis princeps ē. Quia xpus (quē hu miles iudeus spreuit et dyabol? inique tētanit) caput ē credentiu: et iudei ventur? riuor et mortuor.

Mora. Filius tertiae significat eos qui fortiter pugnant cōtra inimicos: et fortiter premunt temptationis stimulos: nec fignineum aliquid vel molle in se dominari pmittunt.

De tribu dan. Dan iudiciū vel iudicans. Ij sunt qui omnia discerte agunt: q? aiezer i. frater adiutorē sibi principem cōstituant: et scōz partem regulā oia faciunt: vel omnia bona sua deo tribuunt.

Ra. Dan iudiciū vel iudicans. Aiezer frater meus adiutor. Amisad dai: ppls meus sufficiens. In dan ergo accipimus gentiles qui de frigore infidelitatis ad gratiam xpi confugerunt. Unde in sequentibus ad aquilonem iuxta tabernacula dan primus castra metat. Aiezer ergo fili? amisad dai in hac tribu princeps est: cum ecclesie de gentibus apli christi qsi fratres: verbo et ope sufficientes principant: et fraternā dilectione ad societatem spiritualis gratie hortantur.

De tribu aser. Aser tratus: vel diuicias habens: fideles virtutibus locupletes significat: quibz principat pbeziel. i. occurso dei. Fili? ochran qui interpretatur turbauit eos: xps scz mediator dei et hominū qui humano generi picitanti occurrat: malignos spiritus repellendo turbauit: unde. Approprians alligauit vulnera eius: infundēs oleū et vinū zc.

Mora. In aser figurant qui cuncta consilio agunt: nec caducis rebus: sed virtutibus diuites esse volunt: substantiā suā paupibz tribuūt thesauros in celo condunt: unde beati erūt. Reimbuetur enim eis i resur rectione iustorum.

De tribu gad. Alf. vel Mo. Gad accinctus. Heliasaphan dei mei pfectio: vel accensio. Ducl agnosces deū. Sag ergo fidelū populū significat: qui semp lumbos mentis accingit iusticia: et armis spiritualibus instructus spiritales nequitiās debellat: cui presidet xps de stirpe patris progenitus: vere deū agnoscens et ei obediens: suos dirigēs et p regens.

Potest etiā gad doctores exprimere: qui in punctu constituti hostibus

† reddidit mihi deus. † redemptionis ualide.

manasse: † gamaliel fili? phadassur.

† pater meus iudei.

sur. De tribu beniamin abidan fi

† qui tentatio iniquitatis: vel humilitatis mee interpretatur.

lius gedemonis. De tribu dan: aie

zer fili? amisad dai. De tribu aser:

pbeziel filius ochran. De tribu

gad: heliasaphan filius ducl. De

tribu neptalim abira fili? benoni.

† virtutibus preclari doctrina epimū merito in ecclesia principantur. † fidelis: multitudine credentiu erat cor vnum et anima una.

† p nobilissimi principes multitudinis p tribus et cognationes

suas et capita exercitus israel.

† lex precedit: que sacerdotem docet et instruit. † sacerdotum.

quos tulerūt moyses et aar cū

omni vulgi multitudine: et cōgre

gaauerunt primo die mensis secū

di: recensentes eos p cognationes

ac domos ac familias et capita et

linguē. De filiis symeō p gene

rationes et familias ac domos co

gnationum suarū recensiti sunt

per noia et capita singulorū omne

quod sexus est masculini a vicefi

mo anno et supra procedentiū ad

domos suas: et nomina capitū

singulorū: omne quod sexus est ma

sculini a. xx. anno et supra. pcedē

die ne ibellis senectus cōputaretur. † nouū testamētū. † et vetus tenētes i veritate. † pfecta in operibus. † summe pfectionis.

† ad bellū. † qdraginta sex milia

† sancti spiritus cōfidentes auxilio qui in. l. die super discipulos venit.

† quingē. De filiis symeō p gene

rationes et familias ac domos co

gnationum suarū recensiti sunt

per noia et capita singulorū omne

quod sexus est masculini a vicefi

mo anno et supra procedentiū ad

domos suas: et nomina capitū

singulorū: omne quod sexus est ma

sculini a. xx. anno et supra. pcedē

die ne ibellis senectus cōputaretur. † nouū testamētū. † et vetus tenētes i veritate. † pfecta in operibus. † summe pfectionis.

† ad bellū. † qdraginta sex milia

† sancti spiritus cōfidentes auxilio qui in. l. die super discipulos venit.

† quingē. De filiis symeō p gene

rationes et familias ac domos co

gnationum suarū recensiti sunt

per noia et capita singulorū omne

quod sexus est masculini a vicefi

mo anno et supra procedentiū ad

domos suas: et nomina capitū

singulorū: omne quod sexus est ma

sculini a. xx. anno et supra. pcedē

die ne ibellis senectus cōputaretur. † nouū testamētū. † et vetus tenētes i veritate. † pfecta in operibus. † summe pfectionis.

† ad bellū. † qdraginta sex milia

† sancti spiritus cōfidentes auxilio qui in. l. die super discipulos venit.

† quingē. De filiis symeō p gene

rationes et familias ac domos co

gnationum suarū recensiti sunt

per noia et capita singulorū omne

quod sexus est masculini a vicefi

mo anno et supra procedentiū ad

domos suas: et nomina capitū

singulorū: omne quod sexus est ma

sculini a. xx. anno et supra. pcedē

die ne ibellis senectus cōputaretur. † nouū testamētū. † et vetus tenētes i veritate. † pfecta in operibus. † summe pfectionis.

† ad bellū. † qdraginta sex milia

† sancti spiritus cōfidentes auxilio qui in. l. die super discipulos venit.

† quingē. De filiis symeō p gene

rationes et familias ac domos co

gnationum suarū recensiti sunt

resistere parati sunt: inter quos excellit heliasaphan: qui scz cor leuat ad deum: unde petijt auxiliū. unde. Gallus accinctus: ut succinctus lumbos et apes: nec est rex qui resistat ei.

De tribu neptalim. Neptalim conuersus vel dilatatus. Hic est fidelis ppls qui ab errore cōuersus p mundi terminos fidei abundantia dilatatus est. Cui dicit elias. Dilata locum tentoriū tui zc. Abira. i. fratris mei amicus. Filius benoni. i. fontis tristitie: hūc pzelatus est: q? dei

filius qui fratribus. i. iudeis amic? fuit: qn per legē sui noticiam tribuit: ipse mō genti litati p pēnitentiā trīsticiam cōsulerit: ad fidem cōuertit: ut in exercitū suo aduocaret ipsius ducatu et regimine frueretur i plio spiritali.

Mora. In neptalim intelligunt sancti qui caritatem fratrum nitatis etiā ad inimicos dilatant: horum princeps est abira. i. ipse dñs qui eos sui amoris ducatu regie quos nō inter seruos sed inter amicos cōscribit: unde. Jam nō dicam vos seruos b amicos zc.

De cognatione zc. Aug. De iñto queritur quare p oēs tribus de scōz ppingtates eorū: fm populū eorū: scdm domos familiarū eorū: scdm capita: fm numerū nominū eorū: et hec quinqz si militer oīno repetunt: donec omnes tribus ppleant: quasi aliud sit scdm ppingtates

eorū: aliud fm populos: aliud scdm domos familiarū: aliud fm numerū nominū: aliud scdm capita: cū potius videantur alijs verbis idem significare hec omnia. Rurū ergo ipse numerus aliqd significat: ut hic idem quinqz varie repetat. Nam iste numerus. id ē. quinquarius sicut i quinqz libris moysi in veteri maxime cōmendat. Illa vero. iij. q? dñs cepit cōnectuntur. i. masculina. a. xx. annis et supra: omnis qui procedit in virtute: et recognitione eorū. quāuis et ipsa per omnes tribus eodē modo repetatur: habent necessariā differentiā. Et em ageretur de numero vni uerū multitudinis ad vnam tribum pinentis: discernendus erat sexus.

Ideo positum est: omnia masculina. Et ne paruuli etiā cōputaretur: additum est: omnis qui pcedit in virtute. Et omnia cōcluduntur verbo eius operis quod fiebat: ut dicat recognitione eorū. Recognitione em fiebat cum hec hominū vel nominū milia cōputaretur. Quinqz igit illa. ppingtates populi: dom? familiarū: et nūs hoim. et caput. et ista. iij. sexus: etas: etus: recognitione: fortassis in ipso numero aliquid significant. Si enim horū numero alter multiplicet ex altero ut quiquies quaterni aut quater quini ducantur viginti fiunt. Quorū numero etiā adolescentiū etas illa signat qui numerus memorat qn intratur ad terram. pmissionis: et dicit illa etas xx. anno: quē nō declinauerit in dexterā: aut in sinistram: ubi videntur mihi significari fideles et vtroq? testamento fidem veram tenentes. Quā vetus testamētū quinqz libris moysi maxime excellit: et nouum quattuor euangelis.

A vicefimo. Mdo. A vicefimo anno numeratur qui ad bellum eliguntur: quia ab hac etate contra vnumquēqz viciū bella nascunt. Ideoq? ad pugnam eliguntur: ut pugnent contra libidinem: ne luxuria superentur.

† duplici perfectiōe: historiali sensu legis: et spiritali.

† nomina singulorū a vicefimo an

no et supra: sicut pcepit dominus

moysi. Numerati sunt in deserto

synai. De ruben pmo genito israe

lis p generationes et familias ac

domos suas: et nomina capitū

singulorū: omne quod sexus est ma

sculini a. xx. anno et supra. pcedē

die ne ibellis senectus cōputaretur. † nouū testamētū. † et vetus tenētes i veritate. † pfecta in operibus. † summe pfectionis.

† ad bellū. † qdraginta sex milia

† sancti spiritus cōfidentes auxilio qui in. l. die super discipulos venit.

† quingē. De filiis symeō p gene

rationes et familias ac domos co

gnationum suarū recensiti sunt

per noia et capita singulorū omne

quod sexus est masculini a vicefi

mo anno et supra procedentiū ad

domos suas: et nomina capitū

singulorū: omne quod sexus est ma

sculini a. xx. anno et supra. pcedē

die ne ibellis senectus cōputaretur. † nouū testamētū. † et vetus tenētes i veritate. † pfecta in operibus. † summe pfectionis.

† ad bellū. † qdraginta sex milia

† sancti spiritus cōfidentes auxilio qui in. l. die super discipulos venit.

† quingē. De filiis symeō p gene

rationes et familias ac domos co

gnationum suarū recensiti sunt

per noia et capita singulorū omne

quod sexus est masculini a vicefi

mo anno et supra procedentiū ad

domos suas: et nomina capitū

singulorū: omne quod sexus est ma

sculini a. xx. anno et supra. pcedē

die ne ibellis senectus cōputaretur. † nouū testamētū. † et vetus tenētes i veritate. † pfecta in operibus. † summe pfectionis.

† ad bellū. † qdraginta sex milia

† sancti spiritus cōfidentes auxilio qui in. l. die super discipulos venit.

† quingē. De filiis symeō p gene

rationes et familias ac domos co

gnationum suarū recensiti sunt

per noia et capita singulorū omne

quod sexus est masculini a vicefi

mo anno et supra procedentiū ad

domos suas: et nomina capitū

singulorū: omne quod sexus est ma

sculini a. xx. anno et supra. pcedē

die ne ibellis senectus cōputaretur. † nouū testamētū. † et vetus tenētes i veritate. † pfecta in operibus. † summe pfectionis.

† ad bellū. † qdraginta sex milia

† sancti spiritus cōfidentes auxilio qui in. l. die super discipulos venit.

† quingē. De filiis symeō p gene

rationes et familias ac domos co

gnationum suarū recensiti sunt

^{¶ spiritale, ¶ gloria perfectorum est prin-}
belli quinquagintanove milia
 trecenti. **¶ De filiis gad** per genera-
 tiones et familias ac domos cogna-
 tionum suarum recensiti sunt per no-
 mina singulorum a .xx. annis et su-
 pra omnes qui ad bella procederent
^{¶ bene videntes sensibus corporis.}
 quadragintaquinque milia sexcen-
 ti. **¶ De filiis iuda** per generationes
 et familias ac domos cognationum
 suarum per nomina singulorum a
 vicesimo anno et supra omnes qui
^{¶ alii idigni numero.}
 poterant ad bella procedere recen-
^{¶ spiritalem intelligentiam legis habentes in}
 siti sunt quinquaginta quattuor
^{¶ septenario enim spiritus in denario lex significat}
 milia quadringenti. **¶ De filiis zabu-**
 lon per generationes et familias ac
^{¶ numerati.}
 domos cognationum suarum recensiti
 sunt per nomina singulorum a vi-
 cesimo anno et supra omnes qui po-
^{¶ spiritus}
 terant ad bella procedere quinque
^{¶ sancti gratia perfecti.}
 milia quadringenti. **¶ De filiis ioseph:** filiorum ephraim per
 generationes et familias ac domos
^{¶ i. numerati.}
 cognationum suarum recensiti sunt per
 nomina singulorum a .xx. anno et
 supra omnes qui poterant ad bel-
^{¶ in modestia corporalium sensuum perfecti.}
 la procedere quadraginta milia
 quingenti. Porro filiorum manasse
 per generationes et familias ac do-
 mos cognationum suarum recen-
 siti sunt per nomina singulorum a
 vicesimo anno et supra omnes qui
 poterant ad bella procedere tri-

^{¶ dilectione dei et proximi amplectentes.}
 ginta duo milia ducenti. **¶ De filiis**
 beniamin per generationes et fami-
 lias ac domos cognationum sua-
 rum recensiti sunt nominibus sin-
 gulorum a .xx. anno et supra om-
 nes qui ad bella poterant proce-
 dere trigintaquinque milia quadrin-
 genti. **¶ De filiis dan** per generatio-
 nes et familias ac domos cogna-
 tionum suarum recensiti sunt nomi-
 nibus singulorum a vicesimo anno
 et supra omnes qui poterant ad bel-
^{¶ spiritus ¶ purgati ¶ virgines corpe}
^{et spiritu ceterarius ei virginitate denarius perfectus}
 la procedere. **¶ Seragita duo milia**
^{¶ spiritualibus deus pueri et ad dexteram dei locadi}
 septingenti. **¶ De filiis aser** per ge-
 nerationes et familias ac domos
 cognationum suarum recensiti sunt
 per nomina singulorum a vicesimo
 anno et supra omnes qui poterant
 ad bella procedere quadraginta
 milia et mille quingenti. **¶ De filiis**
 neptalim per generationes et fami-
 lias ac domos cognationum suarum
 recensiti sunt nominibus singulo-
 rum a .xx. anno et supra omnes qui
 poterant ad bella procedere quin-
^{¶ fide trinitatis armati.}
^{¶ f. scuto fidei que}
 quaginta tria milia quadringenti.
^{¶ novit iustus animas iumentorum suorum.}
¶ Hi sunt quos numeraverunt moy-
^{¶ apoli et aplici viri.}
^{¶ supradicti viri.}
 ses et agaro et duodecim principes
 israel singulos per domos cogna-
^{¶ alias oes filii.}
 tionum suarum. **¶ Fueruntque simul fi-**
 liorum israel per domos et familias
 suas a vicesimo anno et supra qui
^{¶ p. perfectio operum.}
 poterant ad bella procedere sexcenta
^{¶ p. fide trinitatis.}
^{¶ fortitudo.}
 tria milia virorum quingenti. **¶ I.**
^{¶ quia sacerdotalis dignitas a plebeis multum}
^{digne remota est: ut in exemplum boni emineat.}
¶ Venite autem in tribu familiarum
 suarum non sunt numerati cum eis.
¶ Locutusque est dominus ad moysen di-
^{¶ sacerdotalis ordinis et ministros ecclesie.}
 ces. **¶ Tribum levi noli numerare.**

¶ Triginta et.
 Boni coniugati. quia
 ad significandum trice-
 narium index et pollex
 blando osculo com-
 munitur. Unde aliud
 tricesimum aliud sexa-
 gesimum aliud vero
 centesimum.
¶ Seragita duo
 et. **¶ Pub.** Non puto
 silentio pretereundum
 quod modo minores sunt
 me numerorum et mi-
 noris sacramenti pre-
 cedunt. Maiores vero
 et maioris dignitatis
 succedunt vel e converso.
 Honor enim sancti
 uicem militum christi pre-
 ueniunt et superiores
 invicem arbitrantur.
 Audacius quoque con-
 grediuntur coniugati quam
 continentes continentes
 quam agnoscunt et maioris
 sunt meriti. Aliquando
 vero intermiscetur sum-
 me candor virgi-
 nitatis abhorreat am-
 plectum coniugum et in-
 necessitatibus carnis
 virginitati et continen-
 tiis militat coniuga-
 ti: ut diuini exercitus
 sit cor virginitatis et aia una
¶ Septingenti
 spiritualibus domus
 pueri et ad dexteram
 dei locadi. Centena-
 rius enim numerus pri-
 mus in dextera corporis u-
 tatur pollice et indice
 coronam flexit. vii. **¶ I.**
 etia computat annos
¶ Tribum leui.
 Rapa. In tribu leui
 facit sacerdotalis ordo si-
 gnatur qui super ta-
 bernaculum testimonij
 constituitur: ut ecclesie
 scilicet in qua condita sunt
 dei testamenta curam
 gerant et omnia vasa
 id est fideles ad spiri-
 tale ministerium electi:
 sine errore et vicio-
 rum sordibus permanant. **¶ I.**
 enim ordo quidam ad
 ceremonias legis per-
 tinet: parare debet.
 Ipsi sunt enim populi
 docere quod secundum le-
 ges honeste et ordina-
 te in ecclesia vivant.
 Ipsi tabernaculum por-
 tant: et vasa eius
 Quia sacerdotes con-
 patiuntur infirmorum
 mores tolerando et co-
 solando: quasi hume-
 ris laboris et patientie
 ecclesiam portant.
 a 3

respondentem. In medio populi mei ego habito. Et de christo iohannes dicentem. medius vestrum stat quem vos nescitis. Puto ergo eum qui nunquam declinavit ad dexteram vel ad sinistram dici posse medium stare. qui peccatum non fecit. nec inuentus est dolus in ore eius. et quia semper stat. medius stare dicitur. Qui vero imitator eius est. sicut lunamitis. stare quidem non dicitur. quia aliquando aut ad dexteram inclinatur. aut ad sinistram. (De mo enim mundus a forde. nec si vnus dici fuerit vita eius) habitare tam dicitur in medio populi. Leuit ergo assumuntur de medio filiorum israel. Leuit enim sunt qui non cognouerunt dexteram et sinistram suam. sed sequentes moysen. i. legem dei. non pepererunt patri vel matri. Et tu ergo si veniente temptatone. et ira peccati non inclinaueris ad dexteram vel ad sinistram. nec prauari ceris legem dei. si stes medius fixus et stabilis. nec curues genua tua peccato. nec peccatis caput. i. stulticie sequaris ymaginem. assumens de medio filiorum israel et in primitiuorum numero collocaberis.

Aperit vuluam

Non quicumque aperit vuluam primatu dignus est. unde alii nan sunt peccatores a vulua. et a. v. lo. sunt fal. Quomodo enim quis errare potuit a via dei statim vt de ventre matris exiit. aut quomodo potuit falsa loqui nuper editus puer. Necessarium est ergo ventrem et vuluam talem requirere cui possit conuenire. Alienati sunt peccatores a vulua. Et illa erit vulua quam aperit omnis primitiuus qui sanctificatur domino. Aperit dominus vuluam lyse que erat clausa. et peperit patriarchas. Similiter et Rachel vt pareret etiam ipsa cuius visus erat perspicax. et decorus aspectus. In multis vero scripturę locis inuenies aperiri vuluas. quarum si singulas pro locis consideres. inuenies quomodo errant peccatores a vulua. et alij aperientes vuluam sanctificantur in ordine primitiuorum.

Ex quo percussit. Ori. Quia non prius sanctificati sunt primogeniti israel. quia penterentur primogeniti egyptiorum. et quasi causam sanctificationis horum interitum ponit eorum. unde et hic intelligendum est esse quosdam etiam primogenitos in egyptijs. i. contrarijs potestantibus quasi electos in malicia. et primos inter demones. qui nisi percussit fuerit et extirpatus israelitarum primogeniti sanctificari non possunt. Hos aut percussit dominus. et christus hiesus. qui est primogenitus omnis creature. qui principatus et potestates traxit triumphans eos in cruce. Aliter enim sanctificatio primitiualis ad nos venire non posset. Et aut nobis primogenitorum sanctificationes daret. effectus est primogenitus ex mortuis. vt sit primatus tenens in omnibus. et nos credentes resurrectioni sue pro primitiuis assumeret. et in primitiuorum ordine collocaret.

Numera filios etc. Ori. Recenseamus attentius quomodo distribuuntur duodecim tribus per quatuor partes. et per singulas celi plagas certa statim consistunt. et inueniemus iudam ab oriente cum ysachar et zabulon. Ruben ad occidentem cum symeone et gad. In meridie effrem cum beniamin et manasse. In aquilone vero dan cum neptalim et aser. Quibus quasi per quatuor cardines terre in circuitu locatis. in medio eorum (vt deo proximis) circa tabernaculum dei constituuntur leuitę. In castris quidem iuda. que sunt ab oriente moyses et aaron. In castris vero ruben. gerson. In castris vero beniamin. caath. Vbi dan castra constituit. locatus est merari. Et ita in medio filiorum israel ex omni parte per circuitum quasi inserti ceteris et innixi videntur esse filij leui. Quibus scire ergo paulisper ter

rena. et supra ipsum celum gressu mentis incede. Vbi require tabernaculum dei vbi p̄cursor p nobis introiit hiesus et assistit nunc vultui dei i terpellas pro nobis Vbi require q̄ternos ordines et statioes castror. Vbi israhelica agmina et excubias cerne sacror. Vbi primitiuor sacramenta rimare. Sed ego nō audeo illuc sol' ascēdere. p̄cedat paul' cur et mihi viam ostendat. Ipse vero apostolor maxim' sciens multas esse non solum in terris. sed et in celis ecclesias (ex quibus septem quasdam iohannes enumerat) volēs ostendere quandam p̄terea ecclesiam primitiuorum. dicit ad hebreos. Non enim accessistis ad ardētes et tractabile ignē. sed accessistis ad montes syon. et ciuitatem dei viuentis hierusalem celestem et multitudinem angelorum laudantium. et ecclesiā primitiuorū ascriptam i celis. Vides ergo p̄ quatuor castra populi dei diuisum scribit i terris. ap̄ls. iij. ordines sanctoꝝ in celis. ad quorum singulos vnumquēq; nostrorū dicit accedere. Non enim omnes ad omnes accedūt. sed alij ad montē syon. et paulo meliores ad ciuitates dei viuentis hierusalem celestem. Hęc ergo cminētiore accedūt ad multitudinem angelorum laudantium. Qui aut supra omnes istos sunt. accedūt ad ecclesiā primitiuorū.

caath. amram. et iessaar. hebron

et oziel. filij merari. moosi. et musij

De gerson fuerunt duę familie lob

nitica. et semeitica. quarū numeratus est populus sexus masculini

ab vno mense et supra. septem milia quingenti.

Hi post tabernaculum castrametabuntur ad occidentem sub p̄ncipe heliasaph.

filio lael. et habebunt excubias in tabernaculo federis. ipsum tabernaculum et operimentū eius tentorium quod trahitur ante fores tentimonij federis et cortinas atrij.

tentorium quoque quod appendit i introitu atrij tabernaculi. et quod quid

tutorū. Prepara ergo te. et enitere quantum vales. si forte actibus vita moribus fide et institutis p̄ficias vbi possis accedere ad ecclesiā primitiuorū. Si paulo inferior es. accede ad multitudines angelorū laudantium. vel ad ciuitatē dei viuentis celestem hierusalem. vel saltem ad montem syon. vt in monte salueris. Tantū est. ne i terra resideas. ne i vallibus maneas. ne in demeritis et hūilibus p̄serues. Ita assumunt primogeniti leui qui ministrant deo. et altari eius et tabernaculo excubias perpetuis diuina misteria celebrāt.

Leui. Leui additus. vel assumptus. Hic est ordo doctorū. qui p gratiam dei de mundo electus ad seruitiū diuinū. ceteribus angelorū vnitur. vñ ego vos elegi de mundo. et alibi. Sed sunt sicut angeli dei in celo.

Gerson et caath. Tres filij leui significant p̄dicatores sanctę trinitatis. confessione in lignes. fide. et spe. et caritate mirabiles. Interpretatur enim gerson aduenia. Caath pacia. vel molares dentes. Merari amara. vel amaritudo. Vniuerſi enī dei aduenam se et peregrinum in mundo cognoscit. et patiens est. Verbum dei dente discretionis molit. scdm auditorū capacitates. et scilicet sibi amarum ostendit. alios a voluptatibus reuocat. Hic ab vno mense nūantur. quia in initium vite deo debet p̄secrari. ne post multa scelera p̄moti faciāt blasphemari nomen dei. Vñ. P̄portz episcopus in reprobis habile esse etc.

Hi post etc. Filiorū leui ordo cōueniens ostendit. vbi. i. q. primi sunt in ordine. om̄is plagā oblenēt. Moyses et aaron cū filijs habentes custodiā sanctuarij i medio filiorū israel. Caathb. vñ moyses et aaron orti sūt. meridianā plagam obtineant. sub cura eleazari sacerdotis qui maior est in filijs aaron. Post hos gersonitę ad occidentāle plagā sub cura eleazari. Rousissimi merarite ad septentrionalē plagam sub custodia ythamar filij aaron minoris. In hijs x̄o moraliter exprimitur qd ministri ecclesie debet diligenter ordinē suū seruare. nec maiora appetere qd p̄pius loc' exposcit. **Ad occidentē.** Vbi dies dandū astra occidunt. In hijs significat. qd ministri tabernaculi debet concupiscentiā fugere. carnalia desideria dei adiutorio mortificare. diem vitium et finem laboris expectare. vt mortui mundo viuentes deo dicere possint. Vbi autem absit gloriari nisi in cruce domini nostri hiesus christi.

Ad meridianam plagā. Hec significat post lucem scientie perceptam predicatorum verbum patientie et solacii debere cum discretione proximi non impedere. Sub el eazaro. i. dei adiutorio. secundum illud. Nisi dominus edificauerit domum in vanum laborauerunt qui edificauerunt.

In plaga septentrionali. Hec meritis sub ythamar (qui interpretatur amarus. vel ubi palma) plagam aquilonis fortituti sunt: ubi glacial horror perdurat. In quo monent ecclesie ministri: ne securitate torpeant: quia licet per ianuam fidei iam in ecclesiam intrauerint lumen scientie perciperint: desideria carnis mortificauerint: et nondum tamen ad perfectam suauitatem. i. ad eternam beatitudinem preuenerint. Restat aliquid amarum. cum illo certandum est qui ad aquilonem dirigit solum suum: cuius duriciam molliiri impossibile est. Unde For eius indurabit quasi lapis etc. Num autem superabit ad eam palma exultans est et letandus.

Ad orientalem. Orientalis plaga ortum fidei significat. ubi moyses qui interpretatur assumptus de aq. et aaro mons fortitudinis: cum filiis suis castrametabuntur. Qui enim in ecclesia presunt: quibus clauis regni celestis commissae sunt: debent introitus ordinem cognoscere: et alios perducere. Quia oportet quod in lucem fidei per portam confessionis ad aquam baptismi intrare: ut de aqua assumptus: sit filius adoptionis: et robore constantis gignens filios boni operis. Introitus fidei per quem in ecclesiam ingressus est diligenter custodiatur: ne ociosus et inutiles abijciatur.

Viginti duo milia. Apte numero viginti. i. leuitice titulant. Hoc enim numero comprehenduntur hebrei elementa: et secundum quosdam libri veteris testamenti. Ministri dei hac prescriptione monentur secundum leges dei vivere et docere: nec villo modo excedere.

Numera primogenitos. Ori. Multe sunt numerorum differentie que

ad ritum altaris pertinet funes tabernaculi et omnia utensilia eius. Cognatio caath habebit populos amramitas. et iessaaritas. et hebronitas. et ozielitas. Per sunt familie caathitarum recessite per nomina sua. omnes generis masculini ab vno mense et supra octo milia sexcenti. Dabunt excubias sanctuarii. et castra metabuntur ad meridianam plagam. Princeps quoque eorum erit elisaphan filius oziel et custodiant arcam mensamque et candelabrum. altaria et vasa sanctuarii in quibus ministratur. et velum cunctarum huiusmodi suppellectilem. Princeps autem principum leuitarum eleazar filius aaron sacerdotis erit super excubitores custodie sanctuarii. At vero de merari erunt populi moolitae et musitae. recensiti per nomina sua omnes generis masculini ab vno mense et supra sex milia ducenti. Princeps eorum sariel filius abiabel. in plaga septentrionali castra metabuntur. eruntque sub custodia eorum tabule tabernaculi. et vectes et columnae ac bases earum. et omnia que ad cultum huiusmodi pertinent: columnaeque atrii per circuitum cum basibus suis et paxilli cum funibus.

scribuntur de filiis israel. sed post numerum filiorum israel: numerantur sexus sum leuitice. Non enim fuerant recensiti cum eis: et habetur eorum segregatus

castrametabuntur ante tabernaculum federis. i. ad orientalem plagam. moyses et aaron cum filiis suis habentes custodiam sanctuarii in medio filiorum israel. Quisquis alienus accesserit morietur. Omnes leuitice quos numerauerunt moyses et aaron iuxta preceptum domini per familias suas in genere masculino a mense vno et supra fuerunt viginti duo milia. Et ait dominus moysi. Numera primogenitos sexus masculini de filiis israel a mense vno et supra. et habebis summam eorum. Tollesque leuitas mihi pro omni primogenito filio israel. Ego sum dominus. et pecora eorum pro vniuersis primogenitis pecorum filiorum israel. Recensuit moyses sicut preceperat dominus primogenitos filiorum israel: et fuerunt masculi per nomina sua a mense vno et supra. viginti duo milia ducenti. lxx. tres. Locutusque est dominus ad moysen dicens. Tolle leuitas pro primogenitis filiorum israel. et pecora leuitarum pro pecoribus eorum: eruntque leuitice mei. Ego sum dominus. In pretio autem ducetorum lxx. trium quod excedunt numerum leuitarum de primogenitis filiorum israel accipies quinqz siclos pro singula

creaturarum rationibus mysticas summa colligit. In his vero que ex abundantia primogenitis israel inueniuntur: etiam misterium humane generationis exponitur.

Quinqz siclos. Mystice. Quisquis initium conuersationis voluntatis vel operationis vult deo consecrare: quinqz sensus corporis debet

et precipuus numerus quo referuntur omnes simul viginti duo milia repeti. nec plus. nec minus. Post hoc precepit dominus numerari etiam primogenitos filiorum israel eodem ordine: quo fuerant leuitice numerati. id est ab vno mense et supra. et inueniuntur viginti duo milia et ducenti. lxx. tres. Patet ne per hoc solum numeri byssonia docere voluit moyses: et nullum his diuersum. tanbus numerorum conclusit misterium. Viginti duo quidem numerus in scripturis diuinis principalibus causis ascriptus sepe reperitur. Nam viginti duo. prima quidem apud hebreos elementa traduntur esse litterarum. Ab ad vltimam ad iacob: ex cuius semine initium. xij. tribus assumunt viginti duo patres facillime memoratur. Ad dunt etiam omnium creaturarum di species itra. xij. numerum colligi. Propter hoc et go leuitice. id est qui te seruiunt deo et primo geniti filiorum israel hoc sacro numero intuluntur. Quia autem in filiis israel adduntur ducenti septuaginta tres non ocium videtur. humani enim generis in carne generationis (sicut asserunt periti talium) nouem mensibus in vltima continetur. Sed non prius ad partum moueri fertur: quod decimi mensis triduum transeat. Et ita ducenti. lxx. tres dies illos indicant: quod ex nouem mensibus et triduo decimi mensis colliguntur. et simul ducenti. lxx. tres dies isti quibus humano generi in hunc mundum prebetur ingressus. Et ita in viginti duobus omnium simul

diligenter custodire ne per lasciviam in errorem aut immunda desideria defluat. Sed iuxta solum sanctuarij qui est oboli. xx. id est. secundum decalogi doctrinam: que in duobus preceptis caritatis consistit: omnia opera sua referat in domum summi sacerdotis et filiorum eius.

Tolle. Pri. Cum in tres ordines dividatur filij levi: ex tribus nominibus principum singuli ordines censentur: etiam in ipsis diversitates quedam non sine mysterijs ascribuntur. Nam filiorum caath primus ordo

ponitur: quod ex ipso de-
scendit moyses et aaron
quibus summa sacer-
dotij committitur. Ex
ipso enim nascitur am-
ram ex quo nascitur
moyses et aaron. Se-
cundus ordo est ger-
son qui primus quidem
est natiuitate. Hic enim
scriptura filij autem le-
ui gerson caath et me-
rari. Sed ex filiis ca-
ath duo rursus ordi-
nes dirigitur: et hi
qui ex aaron descen-
dunt sacerdotio man-
cipantur: pars vero
reliqua ministrat sa-
cerdotibus: et ideo in
quattuor partes levi-
tarij dividuntur offi-
cia: ut sacerdotum fun-
guntur aaron et filij
eius. sancta sanctorum
portant in humeris suis
reliqui ex populo ca-
ath. Hic autem primus
ad tabernaculum testi-
monij: vel ad atria eius
et pelles eius: vel etiam
velamenta: et quicquid
min? dura: et ad on?
leuia percurat filij ger-
son. Columnas quoque
tabernaculi et bases
eius: et seras: portant
filij merari. Ideo
signanter scriptura
ait. Ut recensatur virtus merari. Virtute enim opus est ad huiusmodi
portandas sarcinas. Paulus vero libero iam et revelato oculo mentis hec
omnia aspiciens et veteris testamenti velamen abiciens ait. Quia prior
populus in huiusmodi constructionibus exemplarijs et vmbre celestium de-
serviuit. Considera ergo ne forte isti quattuor ordines castroz exemplz
sint et vmbra illoz quattuor ordinum quos ad hebreos scribens paulus
enumeravit in celis. Et rursus israeliticis quattuor castroz ordinibus qua-
ternos adijce leuitarij: que nos non tam explanamus quod contingimus pu-
rigibus sensibus et literis a secularibus indicemus.

Pri. Alia lit. Accipe numerum filiorum caath etc. Ecce alius ordo nume-
rum introducit. Numerati sunt iam filij levi ab vno mense et supra:
Nunc autem numerantur filij levi a vicessimo quinto anno: sed non ut ceteris
et supra: sed usque ad quinquagesimum annum: et sic iste precipuus numerus
et electus. Ad dicitur autem hijs predictis omnis qui procedit ad ministrandum
ad opera tabernaculi testimonij: isti sunt qui numerantur meliore et preci-
pua numero. Sicut enim in filiis israel dicebat: omnis qui procedit ad bel-
lum de filiis israel: ita hic omnis qui procedit ad ministerium ut faciat ope-
ra in tabernaculo testimonij.

In tabernaculo. Pri. Tabernaculum testimonij sunt omnes sancti
qui sub testimonio dei censentur. In hoc tabernaculo sunt quidam meri-
tis et gratia celsiores: et ex hijs aliqui candelabrum dicuntur: forte apostoli
qui illuminant accedentes ad deum: et alij qui in hoc tabernaculo dei in-
gredientibus lumen scientie et doctrine ostendunt: alij sunt mensa: qui pa-
ne dei pascunt animas esurientes et sitientes iusticiaz: alij altare incensz: quod
orationibus et ieiunijs vacant die ac nocte in templo dei. Hijs vero quibus
archana mysteria deus credidit: archana dicuntur testamenti dei. Qui
autem cum omni fiducia per preces et supplicationes deum hominibus re-

capita ad mensuram sanctuarij.

Siculus habet obolos viginti. Pa-
bisque pecuniam aaron et filijs eius
precijus eorum qui supra sunt. Tulit
ergo pecuniam eorum. moyses qui
fuerant amplius: et quos redeme-
rant a leuitis pro primogenitis fi-
liorum israel mille trecentoz. lx.
quinqz siclorum iuxta pondus san-
ctuarij: et dedit eam aaron et filijs
eius iuxta verbum quod preceperat
sibi dominus.

De cutusque est
dominus ad moysen
et aaron dicens: Tolle summam fi-
liorum caath de medio leuitarum

propiciant: et pro delictis populi interveniunt: propiciatorii sunt. Qui me-
runt multitudinem scientie: et abundantes divitias in agnitione dei:
cherubin possunt intelligi. Cherubin enim plenitudo scientie interpretatur
Sed hos omnes qui per hec singula designantur portari necesse est et in
humeris. Ut ego opinor: angeli qui ordinati sunt propter eos qui heredita-
tem capiunt salutis eos portant. Cum autem solutum fuerit tabernaculum hoc
et ceperimus ingredi ad illa sancta et pergere ad locum promissionis: hijs qui

per domos et familias suas a tri-
cesimo anno et supra: usque ad quin-

quagesimum annum: omnium qui
ingrediuntur vestient et ministrant

in tabernaculo federis. Hic est cul-
tus filiorum caath. Tabernaculum

federis et sanctum sanctorum ingre-

dientur aaron et filij eius quando

movenda sunt castra et deponenda velum

quod pendet ante fores inuolutumque

eo arcam testimonij: et operiet rur-

sus velamine iacintinarum pel-

lium extendentque desuper pallium

totum iacintinum: et inducet vectes

Mensam quoque propositiois in-

uoluet iacintino pallio: et ponet cum

ea thuribula et mortariola ciathos

Inuoluentque. De forte aliqui videant nudam et moriantur. Ex-
terminatur enim qui ineffabilia sacramenta contingit nisi meritis et scien-
tia in sacerdotij gradum promotus fuerit.

Pri. Septem quedam species numerantur que operari precipiuntur.
Primo autem ut omnia preciosior arca testamenti operantur velo: sed
et pelle desuper iacintina tegatur: additur etiam aliud velamen desuper
iacintinum. Secundo mensa operitur. Tercio candelabrum. Quarto al-
tare aureum. Quinto vasa ministerij. Sexto operimentum altaris cum qui-
busdam velamentis opponitur. Septimo operitur et labrum: et nihil horum
nudum relinquitur. Deinde additur. Nolite exterminare de tribu sua ple-
bem caath: ut. i. exterminados se faciant: si forte ad hec movenda manus
suas mitterent: nisi unumquodque eorum prius fuisset a sacerdotibus tectum
Redeamus ergo ad tabernaculum ecclesie dei vivetis: et videamus quo
modo oportet observari hec singula a sacerdotibus christi. Siquis vere
sacerdos est: cui sacra vasa: id est. misteriorum secreta sapientie commissa
sunt: discat quomodo hec oporteat intra velamen conscientie custodire:
nec facile in publicum proferre: aut si res possit proferre: et impioribus
tradere: ne nuda proferat: et ne aperta ostendat et penitus patentia: alio-
quin homicidium facit et exterminat plebem. Exterminatur enim omnis
qui secreta et ineffabilia sacramenta contigerit nondum meritis et scientia
in sacerdotij gradum translatus. Solis enim filij aaron: id est. sacerdoti-
bus arcam: et mensam: et candelabrum: et que supradicta sunt: nuda vi-
dere concessum est. Alij autem hec opera videant: immo velata in hume-
ris portant.

Et operient. Filij aaron sacerdotes: quibus omnia nuda et aperta
videre concessa sunt.

vere sunt sancti et in
sanctis sanctorum ha-
bentur: angelis por-
tantibus incedunt: et
usquequo requiescat
tabernaculum dei por-
tantur in humeris: et
extolluntur in ma-
nibus. Unde. Quo-
nia angelis suis man-
davit de te: ut in ma-
nibus tollant te etc.
Quod dyabolus de
salvatore intelligit
dum putavit: sed ex
cecatul malicia elo-
quia mystica non intel-
lexit. Neque enim salua-
tor angelis indigebat
ut non offenderet. An-
gelis autem suis man-
davit deus pro populo
suo ut non offenderet
pedem suum ad lapi-
dem. Hinc paulus
ait. Sed nos qui vi-
vimus qui reliqui su-
mus simul rapiemur
cum illis in nubibus
obviamus christo in ae-
ra. Rapiemur ergo
ab angelis qui penitus
purgati et leues a ter-
renis effecti sunt. Por-
tantur ergo et colunt
tabernaculum a quibus-
dam et atria et cetera
quod refert scriptura non
ab israelitis: sed a leuitis

Alij nulla curio. **zē.** In ecclesiasticis quoq; observationibus sunt que omnibus facere necesse est: non tamen ratio omnibus patet. **¶** enim genua flectimus orantes: et ex omnibus celi plagis ad solam orientis plagam vel partem conuersi oramus: nō facile patet cuiq;. Eucharistie quoq; capiende: vel eo ritu quo geritur explicande: vel eoz que geruntur in baptismo verborum gestoruz ordinum: interrogatorum: et responsionum: quis facile explicet rationem? **Hec** tamen (licet velata) humeris portamus: cum ita implemus vt a magno potestice et filijs eius tradita: et commendata suscepimus: nisi quis sit inter nos aaron aut filius aaron: qui bus cōceditur hec nuda perspicere: ita tñ vt sciāt sibi velāda esse: nisi ceteris dari et opus potestati ratio poposcerit.

A triginta. In cenarius qui cenario ter multiplicato componitur integritatem fidei et perfectione operis significat. sine qui bus nemo accedere poterit ad divina misteria. Ioseph triceptus egypti suscepit gubernacula. Et datus ei regnum. qd. lxx. annis. d. e. perpetua quiete cognatus coplevit. Et ezechiel pphetie doctor. p. mervit. Et quia per fidem adversa devent. lōganimites ferunt. et premia sublimiterari. arce vel templi altitudo. et tabernaculi lōgitud. xxx. cubitis mensurat.

Quinquaginta 7c. In hoc quoqz libro de hostium spoijs quidam offerunt dona dei quinquaginta unam portionē: qui non processerunt ad bellum. Quidā vō quingentesimaz. In genesi quoqz vbi de tractabat de indulgētia sodomoz: si forte cessent ad veniā peruenire: huiusmodi ministerioz confici? abraā a quinquagesimo nūo cepit pro indulgētia dño supplicare dicēs Si inuēti fuerint qn quaginta in ciuitate nō saluabis ppter l. ciuitatem? 7c. Pportet ergo operari leuitas in sanctis vsqz ad quinquaginta annos. Inferiores quidem opera: meliores vero opera operum. Vozum autē superiores spiritualibus officijs teseruare. 7 introire in sancta sanctorz. 7 ibi operire que operienda sunt. 7 tradere filijs eaqz portanda humeris 7 manibus cunctenda.

Intrabunt. ipsiq; disponent opera
singulorum. ⁊ diuident quid po-
tare quis debeat. Alij nulla curio-
sitate videant que sunt in sanctua-
rio priusq; inuoluatur: alioquin
morient. **A**ocutusq; est dominus
ad moysen dicens: **T**olle summā
etiam filioꝝ gerson per domos ac
familias ac cognationes suas. a
ly. x. a vicesimo quito anno et supra.
triginta annis ⁊ supra vsq; ad an-
nos quinquaginta. **N**umera om-
nes qui ingrediuntur ⁊ ministrāt
in tabernaculo fēderis. **H**oc ē of-
ficiū familię gersonitarū vt po-
tent cortinas tabernaculi ⁊ tectū
fēderis. operimentū aliud. ⁊ sup
omnia velamen iacintinum: tēto-
rium quoq; quod pendet i introi-
tu tabernaculi fēderis: cortinas
atrij ⁊ velum in introitu quod est
ante tabernaculum. **O**mnia que
ad altare pertinent funiculos et
pasa ministerij iubente aaron ⁊ fi-
lij eius: portabunt filij gerson. et
facient singuli cui debeāt oneri mā-
cipari. **P**ic est cultus familię ger-
sonitarum in tabernaculo fēderis
eruntq; sub manu ythamar filij
aaron sacerdotis. **F**ilios quoq;
numerari per familias ⁊ domos pa-
trum suorum recēsebis a triginta

Omnnes qui ingrediuntur. ꝛc. **Or.** Dicatur de leuiis qꝫ ope/
rentur a vicesimo quinto anno ꝛ lupra. vsqꝫ ad quinquagesimum annu
Omnis inquit qui procedit ad opus operum ꝛ ad opera que portatur ta
bernaculi testimonij ꝛc. Nota distinctionem sermonij. Vbi te operibu s
filiorum israel loquitur: non dixit opera operum sed sola opera. vbi ho

annis ⁊ supra. vsqꝫ ad annos. l. omnes qui ingrediuntur ad officium ministerij sui. ⁊ cultum federis testimonij. **H**ec sūt onera eorꝫ **P**ortabunt tabernaculi tabulas ⁊ vectes eius. columnas ⁊ bases earꝫ. columnas quoqꝫ atrij per circuitum cum basibus ⁊ parillis ⁊ funibus suis. Omnia vasa ⁊ suppellectilem ad numerū accipient. sicqꝫ portabunt. **H**oc est officij familie meritararū. ⁊ ministerium in tabernaculo federis. **F**runtqꝫ sub manu ythamar filij aaron sacerdotis. **R**ecēserūt igitur moyses ⁊ aarō. ⁊ principes synagoge filios caath per cognatiōes ⁊ domos patrū suorꝫ a triginta annis ⁊ supra. vsqꝫ ad quinquagesimū annum. omnes qui igrediuntur ad ministeriū tabernaculi federis ⁊ inuēti sunt duo milia septingenti. quinquaginta. **H**ic est numerꝫ populi caath qui intrat tabernaculū federis. **H**os numerauit moyses ⁊ aaron iuxta sermoneꝫ domini per manum moysi. **N**umerati sunt ⁊ filij gerson per cognatiōes ⁊ domos patrum suorꝫ a triginta annis ⁊ supra. vsqꝫ ad annum quinquagesimū. oēs q̄ igrediunt

plos. Quinquaginta autem et quingenti cognat⁹ est numerus. Decades enim quinquaginta faciunt quingentos.

Aliter quoq; hic numerus sacratuſ eſt. Septē enim ſeptimaniſ ſi ad-
datur vniuſ numeri perfectio. i. faciunt dies. Septuaginta quoq; ſepti-
manis ſi addatur vniuſ decade conſummatio ſunt quingenti.

de officijs leuitarum
dixit opera operum.
Sicut enim sunt san-
cta. et sancta sanctorum
sic sunt opera. et opa
operum. Unde mihi
videt qd moyses ubi
sensit ee quedam ope-
ra visibilia quibus i
esset multa intelligē-
tia: hec non solum ope-
ra: sed opera operum
dixit. Quę vero co-
munia et presentia tē
posui intellexit: hec tan-
tum opera nominavit.
Sunt ergo opa ope-
rum (sicut in presen-
tatione vel in exodo
et in ceteris locis sub
oculis precipitur mi-
nistrijs: et partim i pre-
senti. et partim i futu-
ro explendis) quę nō
cuiuslibet: sed solius leui-
tis tradenda mādān-
tur. s. a vicissim quin-
to anno: vsq; ad quin-
quagesimum. Quia
in viginti quinq; sen-
suum quinq; pfectio
declatur. vt quinq;
quies quina numerē-
tur. Qd indicat euz
vocari ad opera ope-
rum i ministerio per-
agēda: qui omni pte
multiplicatis et puri-
ficatis sensibus inue-
nitur perfectus.

Ad annos quin
quaginta. **Q**uin
quagelimus autē an
nus remissionem ⁊ in
dulgentiam significat.
Nam quinquagesi
mus ann⁹ est qui iu
biletur apud hebræos
dicitur: in quo posses
sionum seruitutis et
debiti sit remissio. **E**t
quingagesim⁹ dies
post pascha fest⁹ tra
ditur in lege. **E**t to
minus in euangelio
inducens debitorē
cum parabolam re
missionis ⁊ indulgen
tię doceret: vnum in
quingagesima ⁊ aliū
in quingentis dena
rijs fuisse dicit obno

plos. Quinquaginta autem et quingenti cognat⁹ est numerus. Decades enim quinquaginta faciunt quingentos.

nos patri per oblati
onem carnis sue reco
aliat. Jo illi munera
nostra offerim? quo
intercedente veniam
mereamur.

Ad sacerdotē.
Abraham. f. cui dicit
Tu es sacerdos i eter
num scdm ordinem
melchisedech. Et. f.
iudicio cuncta refer
uans: ne forte iudicet
rem incertaz. Unde
Nolite ante tempus
iudicare quoad dicit
veniat dñs zc.

Farine ordeacea.
Raba. Farina
ordeacea scientia ve
taris legis significat.
que tunc ordeo com
paratur. Quia sicut
ordeum magno labo
re a paleis purgatur
ad farinam perducit
ita littera legis cōtri
ta mola discretionis
farinam sensus spiri
talē emittit: et recte de
cima pars sari offert
quia lex decem prece
ptis consistit. cui de
cima pars quodlibet
mandatum est: cōtra
qđ praua vxor egisse
dicitur. Offert ergo
mulier sacerdoti cum
oblatioe decime par
tis: cuius christi iudicō
scdm legem diuinit?
data dampnāda aut
liberanda reformat.

Mo infundet
Rab. zc. Mo decet
oleo adulatōis: vti
discretē misericordie
nec thure superflue
laudis: vel inordina
te orationis impeni
tentes liniri: sed zelo
iusticie scđz preceptū
domini vicium istan
ter z ordinate perfe
qui.

Aqua sancta.
Quic aque misset sa
cerdos pau. ter. de
pa. ta: cū xpi decreto
comemoratio patri
archarum pphetarū
z apostolorum intro
missa reperitur.

Scribetqz sa
cerdos zc. Quia
scđz pena peccatorum
in scriptura sancta ex
planatur. Quicqz
autem eam pie z fide
liter hauserit: suppli
cia peccatorū que in
ea narrantur pime
scent z abstineas a pec

ad moysen dicens: Loquere filiis

israel z dices ad eos. Vir cuius

vxor errauerit: maritūqz contem
nens: dormierit cū altero viro.

z hoc maritus comprehendere ne

quiverit: sed latet adulterium. et

testibus argui non potest. quia

non est inuenta in stupro: si spiri

tus zelotipie concitauerit virū

contra vxorem suam. que vel pol

luta est: vel falsa suspitione appe

titur: adducet eam ad sacerdotē

z offeret oblatōes pro illa decimā

partem sari farine ordeaceę. Mo

fundet super eam oleum: nec ipo

net thus: quia sacrificiū zelotipie

est: z oblatio inuestigans adulte

rium. Pofferet igitur eaz sacerdos

z statueret coraz domino. Assumeret

qz aquam sanctam in vase fictili.

z pauxillū terre de pavimento ca

bernaculi mitteret i eam. Tunc ste

terit mulier in conspectu domini

discooperiet caput eius: z ponet

super manus illius sacrificiū re

cordatōis: z oblationē zelotipie.

Ipsē autēz tenebit i aqs amarissi

mas in quibus cum execratione

maledicta congeffit: adiurabitqz

eam. z dices: Si nō dormiuit vir

alienus tecum. z si nō es polluta

deserto mariti thoro: nō tenebūt

te aque istę amarissimę i quas ma

ledicta congeffi. Sin autē declina

sti a viro tuo atqz polluta es. z cō

cubuiſti cum altero viro: his ma

ledictionibus subiacebis. Det te

dominus in maledictōes z exem

plum cunctoz i populo suo. Pu

trescere faciat femur tuū. z tumēs

vterus tuus dirumpatur. Ingre

diantur aque maledictę in ventrē

tuū. z vtero tumefcente putrescat

femur tuum. Et respondebit mu

lier amen amen. Scribetqz sacer

dos in libello ista maledicta. z de

lebit ea aquis amarissimis in qz

maledicta congeffit. dabitqz ei bi

bere. Quas cū exhausserit: tollet

sacerdos de manu eius sacrificiū

zelotipie. z eleuabit illud coram

domino. imponentqz illud sup alta

re: ita dumtaxat vt prius pugillū

sacrificij tollat de eo quod offert.

z incēdat super altare. z sic potuz

det mulieri aquas amarissimas.

Quas cum biberit: si polluta est.

z contempto viro adulterij rea: p

transibūt eam aque maledictōis.

z iflato vtre cōputrescet femur.

Eritqz mulier in maledictionē z i

exemplum omni populo. qđ si pol

luta non fuerit: erit innoxia z faci

et liberos. Ista est lex zelotipie.

Si declinauerit mulier a viro suo

z si polluta fuerit: maritusqz zelo

tipie spiritu cōcitatus adduxerit

eam in cōspectu domini: z fecerit

ei sacerdos iuxta omnia que scri

pta sunt: marit? absqz culpa erit.

z illa recipiet iniquitatem suam.

Locusqz ē
domin? ad moysen di

cens: Loquere filiis israel z dices

ad eos. Vir siue mulier cū fecerit

vorū vt sanctificent. z se voluerit

catis: fiet ei aq ama
rissima i salutē. Qui
autem contempserit
inflato ventre cōpu
trescet femur eius. et
erit in maledictionēz
z in exemplum. quia
iusto dei iudicio pu
nietur: z erūt ei in ob
probriū videria sua
z agnus.

Dabitqz ei bi
bere. Et manifeste
tur peccatū illius. vel
hic ad correctionem.
vel i futuro ad dam
nationem. Nihil enī
occultum qđ nō reue
leatur. hinc dominus
ait. Sermo quē locu
tus sū vobis: ille vos
iudicabit in nouissi
mo die.

C. VI.

Locutusqz ē.

Ali. In duodecima
mansione id ē. synai
precipit nazareis vt
vinum z sicerā. z om
ne qđ iebiare potest
non bibant neqz co
medant. In prouer
bijs quoqz precipitur
vt potentes z iracūdi
vinum non bibant:
ne obliuiscantur sapi
entie. In nazareis cō
tinentium vita signa
tur. bis. vinū probi
betur. id est. luxuria.
Et sicerā. i. omis vo
luptas terrena. Pice
ra enīz ex diuerso cō
fict genere: sicut vo
luptas ex diuersa vi
cioruz passione. Illi
enim non bibunt vi
num: sed sicerā bibūt
qui ad decipiendos
homines vmbas qđ
dam z ymagies simu
lant virtutum. Quia
passa veltuntur: qui
ad humanos oculos
abstinentie pallore i
ficiuntur: vt gloriā
capiant ab hominibz
Acetum bibunt qui
post vitę sanctitatem
ad vetustatem pte
ritorum labuntur vi
ciorum: z corruptōne
veteris nequitię de
lectantur.

Nouacula non. Id est nec dolum nec maliciā in mente retinebit ne polluitur. I. c. anies capitis id est cogitatio mentis. Sed innocentia teneat vsq; ad finem vite. Alter enim non erit votum acceptabile. Qui autem perseuerauerit saluus erit.

Super mortuum non. Id est mortuum in peccatis non imitabitur nec iniquitatis eius viam ingreditur: ne perdat laborem suum. Non enim qui inchoat: sed qui consummat coronabitur.

Nec super pa-
tris. Id est nullus
carnalis retrahat af-
fectus. om̃s persona
om̃is dignitas. om̃is
consanguinitas
christi seruitio postpo-
nenda.

Consecratio
del. Id est spiritus
sancti gratia i corde
eius diffusa est. **Vñ**
Nolite cōmīstare spi
ritum sanctū i quo li
gnati estis omnes.

Omnis dies.
Id est. vltz in finem
perseueret sine conta-
minatione peccati at-
q; delicti.

Sin aut mor
tuis. Id est. si mor
tali peccato pollutus
imitari voluit. et vsq
ad consensum descen
deret. sciat necesse est
continentia esse pollu
tam et caput radedi
id est. merem purgan
dam a praua cogita
tione et noxia delecta
tione.

Radet ilico
Tempore scz cōpun
ctiois quo cognosce
re reliquisse: statiz
emendare studeat.
semper simplex ruin
timeat.

Iduos turtur
res. Turtares cal-
tates pulli columb-
rum simplicitatem
gnificant. Qui ergo
vult ad resurrectio-
nis peruenire: o-
rat pro sacerdote.
est. culto castitat-
e per quam ecclesi-
Ast deprecari
ci nos debet precari
inarrabilibus.

Ult dies pr
in sola rei gratia
Polluta et
sua: fecerunt iniqui

Bita est lex
mundetur: li eius
mst completum

post compression

domino cōsecrare: a vino ⁊ omni
 ⁊ s̄ mente. ⁊ s̄ qualibet voluptate terrena
 quod potest habere: abstinebunt
 ⁊ relabendo in voluptatem preteriti vicii.
 Acetum ex vino ⁊ ex qualibet alia

turus: mystice innuens continentis vitam cum oblatione operis: et mun-
dicia cordis in fine bono domino placitum.

Agnus anniculus. Hunc offert q tota spes sua in eius imolatioe ponit: ex quo dicitur. Ecce agnus tui: ecce q tollit peccata mundi. Hunc i holocaustum offert cum pro ei amore carnes mortificando totam vitam suam ardore caritatis incensam domino consecrat.

August. Alii littera. Et offert munus suum domino agnus.

caustus ⁊ deprecabitur pro eo: qz
peccauit super mortuo. Sanctifi
f mentem a carnali desiderio erutam.
cabitoꝝ caput eius in die illo. et
f vt omnes sint sancti et immaculati.
consecrabit domino dies sepatio
† vitam innocentem pro criminosa simplici
tatem pro relicita.
nis eius offerens agnū anniculū

pro peccato. ita tamē vt dies pri
ores irriti fiant: quoniam polluta
est sanctificatio eius. *Ista est lex*
consecrationis. Cum dies quos
ex voto decreuerat complebunt:

adducet eum ad holuiz tabernacu-
culi federis. ⁊ offeret oblationem
eius domino agnum anniculum
immaculatum in holocaustum. ⁊
ouem anniculaz immaculatam pzo
peccato. ⁊ arietem immaculatum

hostiam pacifica: canulrū quoq;
† s. spūalis alimonie. † s. euāgelice doctrine
† panum: azimoz qui cōspersi sūt
† s. leticie: gratia spūitus sancti. † s. malicie
et iniquicie.
Toleo. ⁊ lagana absq; fermento
mista oleo ac libamina singulorū

quę offeret sacerdos coram dño.
et faciet tam p peccato: q̃ in holo
caustu Arietē x̃o imolabit hostiā
pacificam domino: offerēs simul

tunc p[ri]ncip[al]e
 semita mandauit
 i[n]q[ui] carl[ist]atu
Bre. Qui
 continens p[re]p[ar]at
 completa nazari
 mli q[ui] t[em]p[or]e ad per
 omis; vt etiā co
 ones superflue
 mente relectemus
 igne sac[ri]ficij cre
 p[er]it diuini am
 flamma icendens
 totus co[n] in dei a
 ardcat: 7 cogit
 os sup[er]fluas cre
 p[er]it nazari cap
 teu otōnis p[er]i
 consumat.
Fortitudines
 tem[por]e coctam 7 p
 azam igne tribul
 nat facit summis
 rados sanctum su
 digne deo patri.
Et lagunum
 p[er]tentiam 7 leg
 bus spiritus sancti
 uauine in opere co
 firmare.
Abibabit. Pa
 q[ui] omnes operatu
 sp[irit]u p[er]ficientur: 7 p
 acta mercede faci
 meritarari.
Sacerdoti
 t[em]p[or]e. Quia ad
 gl[ori]am pertinet q[ui]
 mid nazareus ten
 uentur 7 opere co
 firmauit. Ipse en
 it q[ui] operatur i[n] no
 stris: 7 velle 7 p[er]fic
Post hec. V
 it post rectam inter
 ditionem: p[er]ficeret p[ro]
 p[ri]um em: op[er]is p[er]
 fectio em: mercedis r
 tributionem.
Bibere uinū
 Sane et libere hau
 ite fontale donum
 mte. Torrente vo
 cupatis tuq[ue] potabis
Locutus est
 7. Moyses legen
 tibus sacerdotum
 7. cuius ordinem ei
 uoluit ordinem q[ui]
 uerbi benedictio co
Raba. Moyses
 7. populi: dum ten
 uent ad fidem xp[ist]i
 admas. Chasiti p[ro]
 p[ri]um liberant. f.
 in tabernaculum c
Benedicti tibi
 7. in uincuntur: vt s
 p[er]uice bona sunt pet
 unt omnia.
 Et custodiat.

tanq[ue] principē suū vel aliorū dūcē optimum: qui se bene retit et duxit in semita mandator[um] dei: scōm doctrinam scripturarum: et gratiam spiritus alim carismatum.

De. Quid est q[uod] nazarei capillos nutriunt: nisi q[uod] per vitā magne continentie presumptionū cogitationes crescunt. Sed quid est q[uod] deuotōe completa nazareus caput radere: et capillos in igne sacrificij ponere inter nisi q[uod] tūc ad perfectōis summam pertingimus: cum sic exteriora vicia vincimus: vt etiā cogitationes superfluas a mente resecemus. q[uod]s igne sacrificij cremare: est diuini amoris flamma icendere: vt totus cor in dei amore ardeat: et cogitationes superfluas cremas quasi nazarei capillos deuotōis pfecti one consumat.

Et armum coctum. Fortitudines. s. operis: coctam et probatam igne tribulationis facit summus sacerdos sanctum suū offerre deo patri.

Et laganum. Scientiam scilicet legis dono spiritus sancti. iuuans in opere consummare.

Elevabit. Bona q[uod] p[er] omnes operantis ē p[er] p[re]sentabit: et p[er]petua mercede faciet remunerari.

Sacerdotis erunt. Quia ad a[ugmentum] gloriā pertinet q[uod]d quid nazareus bene voluerit et opere consummauit. Ipse enī est qui operatur in nobis et velle et perficere.

Post hec. Id est: post rectam intentionem: discretā provisionem: opis perfectionem: mercedis retributionem.

Bibere uinū. Plene et libere habere spiritale donum. unde. Forrente voluptatis tue potabis eo.

Locutusq[ue] est. Moyses legem aaron sacerdotum.

et filij eius ordinem ecclesie significant. Docet ergo dominus per leges sacerdotum ordinem quomodo populus p[re]dicatione edificetur: frequēti oratione et benedictione confirmetur.

Raba. Moyses multiplices habet significatōem. Figuram habet iudaici populi: dum tenet caudam serpentis. Significat enim iudeos i fine mundi ad fidem xpī venturos. Legem quoq[ue] significat sicut supra ostendimus. Christi p[er]sonam gerit: electos suos de spiritali egypto per aquas baptismi liberantis. s. dum populum de egypto per mare rubrum educit: dum tabernaculum complet: erigit et vngit.

Benedicat tibi. Notandum q[uod] in hac benedictione nomen domini tercio induitur: vt sancta trinitas intelligatur. a quo et per quem et in quo omnia bona sunt petenda et impetranda: quia ex ipso et per ipm et in ipso sunt omnia.

Et custodiat. Benedictionē quā percepisti sua conseruet gratia.

canistrum azimorum et libamēta que ex more debentur. Tunc radetur

mens. s. abstinentis a cogitationibus superfluis nazareus ante hostium tabernaculi foderis cesarie consecratiōis

sup[er] tollitq[ue] capillos ei[us]: et ponet sup[er] ignem qui ē suppositus sacrificio pacificorum et armum coctum

arietis toramq[ue] absq[ue] fermento vnam de canistro et laganum azimorum vnam. et tradet in manibus

nazarei postq[uam] rasū fuerit caput eius. Suscepra q[ue] rursum ab eo

elevabit in p[re]spectu domini. et sanctificata sacerdotis erūt: sic p[re]pectu scilicet quod separari iussum est et

semur. Post hec nazareus potest bibere vinum. Ista ē lex nazarei cum voverit oblationē suam domino

temp[or]e consecratiōis sue: et exceptis his que inuenerit manus eius.

Juxta q[uod] mente deuouerat ita faciet ad perfectionē sanctificatiōis sue. Locutusq[ue] est dominus ad moysen dicens: Loquere aaron

et filiis ei[us]: Sic benedicetis filiis israel et dicetis eis: Benedicat tibi dominus et custodiat te. ostēdat

dominus faciem suam tibi: et misereatur tui. Conuertat dominus vultum suum ad te: et det tibi pacē. Inuocabuntq[ue] nomē meū sup[er] filios israel: et ego benedicam eis.

Actū est autē. In die qua complerit moyses tabernaculū et erexit illud: et vixit et sanctificauit eum omnes vasis suis altare: similiter et omnia vasa ei[us]: obtulerunt principes israel et capita familiarū q[ue] erāt per singulas tribus. p[re]fecti eorum qui numerati fuerant in uera corā domino: Per plaustra

et tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces et unū bouem singuli: obtulerunt

et filij ei[us]: Sic benedicetis filiis israel et dicetis eis: Benedicat tibi dominus et custodiat te. ostēdat dominus faciem suam tibi: et misereatur tui. Conuertat dominus vultum suum ad te: et det tibi pacē. Inuocabuntq[ue] nomē meū sup[er] filios israel: et ego benedicam eis.

Actū est autē. In die qua complerit moyses tabernaculū et erexit illud: et vixit et sanctificauit eum omnes vasis suis altare: similiter et omnia vasa ei[us]: obtulerunt principes israel et capita familiarū q[ue] erāt per singulas tribus. p[re]fecti eorum qui numerati fuerant in uera corā domino: Per plaustra

et tecta cum duodecim bobus. Unū plaustrū obtulere duo duces et unū bouem singuli: obtulerunt

et filij ei[us]: Sic benedicetis filiis israel et dicetis eis: Benedicat tibi dominus et custodiat te. ostēdat dominus faciem suam tibi: et misereatur tui. Conuertat dominus vultum suum ad te: et det tibi pacē. Inuocabuntq[ue] nomē meū sup[er] filios israel: et ego benedicam eis.

Per plaustra. Plaustra que filij israel leuiter ad subiectionē tabernaculi obtulerunt: temporalia solacia significant: que deuoti populi p[re]dicatoribus cōpensant: vt sine cura et impedimento diuino vacent obsequio vt et qui euangelium annunciant: de euangelio uiuant. Si enim semināt spiritalia: non est magnum si metunt temporalia.

Plaustra tecta. fide et misericordie affectu ornata: vt deo sint accepta. Duodecim sunt boues. Qui enim i obsequio sanctorum laborant sub iugo apostolice doctrine: omnia honeste et ordinate faciunt. Vel boues doctores accipimus qui in agro domini digne operantur. De quibus dicitur. Non alligabis os bonis triturantis. Qui enim apostolicam normam viuendo et p[re]dicando conseruant: duplici honore honorandi sunt.

Unum bouem. Quia unitas fidei et simplicitas intentōis cū pio labore in doctoribus maxime placet. Neq[ue] silendū q[uod] duodecim vni queq[ue] bouem: et temporis plenitudinem: et situm orbis videtur completi.

nare dignetur: vt cū ab inimicis erues tribuat perpetuā pacē. **Inuocabunt.** Sacerdotum est nomen domini inuocare. domini autē q[uod] petit p[ro]ficere. Nemo ergo sibi tribuat: q[uod] sola trinitas cui vult p[ro]ficat.

C. VII. Tabernaculū. Alii. Ecclesiā. vel p[er]fectos in quibus aromata virtutum et orationū adolentur: vel humanitatem christi in qua hostiaz nostrę redemptionis patri exhibuit. Ipse enim sacerdos: ipse hostia et altare: quia i potestate mortē tenens pro nostra voluntate suscepit. P[er] hunc. Nemo tollit animā meā a me: sed ego pono eam: et iterum sumo eam.

Principes israel. p[ro]phete. ap[osto]li. qui doctrina exemplo et bono operando deo grata munera obtulerunt: et ad cōstructionē ecclesie quicquid boni potuerunt. Icto animo contulerunt. Possunt etiā tropologicē principes dici: qui applica doctrina instructi: tā corporis sensibus: q[uam] animi affectib[us] recte principantur. Quorū dona deo gratissima que unanimiter placita. P[er] hunc. Si cōsenserint duo ex vobis super terrā de omni re quācuq[ue] petierit fiet illis a patre meo.

Per plaustra. Plaustra que filij israel leuiter ad subiectionē tabernaculi obtulerunt: temporalia solacia significant: que deuoti populi p[re]dicatoribus cōpensant: vt sine cura et impedimento diuino vacent obsequio vt et qui euangelium annunciant: de euangelio uiuant. Si enim semināt spiritalia: non est magnum si metunt temporalia. **Plaustra tecta.** fide et misericordie affectu ornata: vt deo sint accepta. Duodecim sunt boues. Qui enim i obsequio sanctorum laborant sub iugo apostolice doctrine: omnia honeste et ordinate faciunt. Vel boues doctores accipimus qui in agro domini digne operantur. De quibus dicitur. Non alligabis os bonis triturantis. Qui enim apostolicam normam viuendo et p[re]dicando conseruant: duplici honore honorandi sunt. **Unum bouem.** Quia unitas fidei et simplicitas intentōis cū pio labore in doctoribus maxime placet. Neq[ue] silendū q[uod] duodecim vni queq[ue] bouem: et temporis plenitudinem: et situm orbis videtur completi.

Homo enim tribus in anima. et quattuor in corpore qualitatibus consistit. Si autem tria per quattuor. vel converso multiplices. duodenarius erit mundus quoque duodecim ventis terminatur. Et annus duodecim mensibus. et horis duodecim dies. Et his omnibus colligimus omnem hominem in omni loco in omni tempore ad tabernaculum dei cum debito obsequio properare debere.

Filius autem caath. Superius scriptum est quod filij caath portare huiusmodi debet tabernaculum federis sanctum factum. arcam altare mensam. can delabrum. et omnia vasa eorum pallij involuta. Personarum quoque officia esse portare totius tabernaculi. et tectum et operimentum aliud. et super omnia velamen iacintinum. tentoriumque quod pedet in introitu tabernaculi. cortinas atrij. et omnia que pertinent ad altare generum. funiculos et vasa ministerij. De raritarum quoque portare tabulas tabernaculi. rectes eius. columnas quoque atrij per circuitum cum basibus. parillis. et funibus suis. Nota ergo quod si sancta sunt non imponuntur portanda mutis animalibus. sed rationalibus. Quae ergo duriora sunt et graviora. mutis animalibus imponuntur. et in ipsis est differentia. Qui enim duriora et graviora observant ministeria. plura habent animalia. Quattuor enim plaustra dantur filijs merari. Filij vero gerson: qui filij caath proximi sunt. duo sufficiunt. Unde ostenditur quod operibus durioribus et gravioribus plures velut animalia inferunt. Ad ea vero quae rationalibus procurantur. pauci et minus eruditus accedunt. Mistica vero secreta solis sacerdotibus patent. nullus animalis accedit. nec ipsi qui habere aliquid exercitij et eruditionis videntur.

Obtrulerunt. Unusquisque pro posse suo. fidem. doctrinam. et operam bonam ad profectum et honorem ecclesie debet offerre.

Unctum est. Tempore incarnationis. quando post resurrectionem et ascensionem suscepit discipuli spiritus sancti effusionem.

Duces. Predicatores. recti itineris duces. Qui licet eandem fidei doctrinam. et boni operis eadem exempla offerant. pro diversitate tamen loci et temporis oblationes distribuunt.

Acetabulum. Hec habent os angustum. et augustiam litterarum legis et oblationem prophetarum significant.

et ea in conspectu tabernaculi. **Ait autem dominus ad moysen:** Suscipe ab eis ut serviant in misterio tabernaculi. et trades ea levitis iuxta ordinem ministerij sui. **Itaque cum suscepisset moyses plaustra et boues. tradidit ea levitis. Duo plaustra. et quattuor boues dedit filiis gerson iuxta id quod habebant necessarium. Quattuor alia plaustra et octo boues dedit filiis merari secundum officia et cultum suum sub manu ythamar filij aaron sacerdotis. Filiis autem caath non dedit plaustra et boues: quia in sanctuario serviant et onera propriis portant humeris. Igitur obtrulerunt duces in dedicationem altaris die qua vinctum est oblationem suam ante altare. Dixitque dominus ad moysen. Singuli duces per singulos dies offerant munera in dedicatione altaris. Primo autem die obtrulit oblationem suam naaason filius aminadab de tribu iuda. fueruntque in ea acetabulum argenteum pondo centum triginta siclo**

rum. phiala argentea habens. lxx. siclos iuxta pondus sanctuarii vtrumque plenum similia conspersa oleo in sacrificium. **Mortariolum** ex decem siclis aureis plenum incenso. **Bovem** de armeto et arietem et agnum anniculum in holocaustum. **hyrcumque** pro peccato. et in sacrificio pacificorum boues duos. arietes quinq. hyrcos quinq. agnos anniculos quinq. **Hec est oblatio naaason filij aminadab. Secundo die obtrulit nathanael filius suar**

dux de tribu ysachar acetabulum argenteum appendens centum triginta siclos. phialam argenteam habentem septuaginta siclos iuxta pondus sanctuarii. vtrumque plenum similia conspersa oleo in sacrificium. **Mortariolum aureum habens. x. siclos plenum incenso. Bovem** de armento et arietem. et agnum anniculum in holocaustum. **hyrcumque** pro peccato. et in sacrificio pacificorum. boues duos. arietes quinq. hyrcos. v. agnos anniculos quinq. **Hec fuit oblatio nathanael**

ter et condigne acta acceptissimi.

Tropologic. Bovem offert qui vilem in ecclesia dei proximis labori impendit. arietem qui se et alios in via iusticie dirigit. agnum anniculum qui simplex est et innocens. Hec omnia in holocaustum pro soli dei. amore. et desiderio eterne vite. **Hyrcum** pro peccato offert. qui pro peccatis suis penitere et orare non desistit. **In sacrificio pacificorum** offert duos boues. quia bonis operibus implet duo precepta caritatis. dei. scilicet dilectionis. custodiendo mandata eius. et proximi consulendo necessitatem. quibus tota lex pendet et propheta. Offert autem arietes. v. hyrcos. v. agnos anniculos. v. qui. v. sensus corporis in via veritatis fortiter ducit et a peccatis conservat. et simplicitatis exemplum apponit.

operis.

Phiala pro de viro facta. bya. lim enim grece vitum latine. et in lumine laetitia. lucet evangelij significat. quia omnia legis et prophetarum sunt explanata mysteria. **Apostolicam** quoque doctrinam qua omnia legis enigmata claruerunt. **Hec autem acetabula** sunt centum triginta siclorum argenti. propter decalogum legis. et statem legum totiusque centum triginti annorum fuit. **Phiala** le quoque septuaginta siclorum ubi tenari. numerus septies multiplicat. ostendit mandata spiritus sancti gratia esse complenda. quia nono testamento manifestus datus est. **Mortariolum.** Cor electorum divina sapientia plenum continens aromata virtutum. **Unde dicitur.** Quia multitudinis creditum erat cor vitum et aqua viva.

Et decem. Quia cum impletionem decem mandatorum odoris doctrine et orationis emittunt. ut tenarii eterne vite accipere mereantur.

Bovem de armento. Hec de universas personas preecedentium patrum significat. qui nobis in exempla sunt. Alij enim doctorum officiis functi. alij in ducatu et regnum subditorum prelati. alij simplicitate. et mansuetudine conversationis vel sanctissimi vel gratissimi alij penitentia et forti

filij suar. Tercio die princeps fili
orum zabulō heliab filius belon
obtulit acetabulū argēteū appen
dens centū triginta siclos. phia
lam argenteā habentē. lxx. siclos
ad pondus sanctuarij. vtrūq; ple
num simila conspersa oleo i sacri
ficiū. Mortariolū aureū appen
dens decē siclos plenum incēso.
Bouem de armento z arietē z ag
num anniculum in holocaustū.
hyrcūq; pro peccato. z i sacrificio
pacificoz; boues duos. arietes
quinq; hyrcos. v. agnos annicu
los quinq;. Dec ē oblatio heliab
filij belon. Die quarto princeps
filioz ruben helisur filius sedeur
obtulit acetabulū argenteum ap
pendens centum triginta siclos.
phialam argenteā habentē. lxx.
siclos ad pondus sanctuarij. vtrū
q; plenum simila cōspersa oleo i
sacrificiū. Mortariolū aureum
appendens decē siclos plenū in
censo. Bouem de armēto z arietē
z agnum anniculū in holocaustū
hyrcūq; pro peccato. z in hostias
pacificoz; boues duos. arietes. v.
hyrcos quinq; agnos anniculos
quinq;. Dec fuit oblatio helisur
filij sedeur. Die quinto princeps
filioz symeon salamiel filius suri
saddai obrulit acetabulum argē
teum appendens centū triginta si
clos. phialam argenteā habentē
septuaginta siclos ad pond⁹ san
ctuarij. vtrūq; plenum simila cō
spersa oleo in sacrificiū. Mortari
olum aureū appendens decem si

clos plenum incenso. Bouem de
armento. z arietē. z agnum anni
culum in holocaustū. hyrcūq;
pro peccato. z i sacrificio pacificoz;
boues duos. arietes quinq; hyr
cos. v. agnos anniculos quinq;. **Dec** fuit oblatio salamiel filij su
risaddai. Die sexto princeps filio
rum gad helisaphbat filius ^{al. helisaph.} duel ob
tulit acetabulū argenteū. appen
dens centū triginta siclos. phialā
argenteam habentē septuaginta
siclos ad pōdus sanctuarii. vtrū
q; plenū simila conspersa oleo in
sacrificiū. Mortariolū aureū
appendens decē siclos plenū in
censo. Bouem de armento z arie
tem z agnū anniculum i holocau
stum. hyrcūq; pro peccato. z in
hostias pacificoz; boues duos.
arietes. v. hyrcos quinq; agnos
anniculos quinq;. Dec fuit obla
tio helisaphbat filij duel. Die septi
mo princeps filioz ephraym he
lisama filius ammiud obrulit ace
tabulum argenteū appendens. c.
xxx. siclos. phialam argenteā ha
bentē septuaginta siclos ad pon
dus sanctuarii. vtrūq; plenū si
mila conspersa oleo in sacrificiū.
Mortariolū aureū appendens
decem siclos plenū incēso. Bouē
de armento. z arietē. z agnum an
niculum in holocaustū. hyrcūq;
pro peccato. z in hostias pacificoz;
boues duos. arietes quinq; hyr
cos. v. agnos anniculos quinq;
Dec fuit oblatio helisama filij am
miud. Die octauo princeps filioz

manasse gamaliel fili⁹ phadassur
obtulit acetabulū argenteum ap-
pendens centum triginta siclos.
phialam argenteā habentē septu-
aginta siclos ad pōdus sanctuarij
vtrunq³ plenum simila conspersa
oleo in sacrificium. Mortariolū
aureum appendens decem siclos
plenum incenso. Boues de armē-
to et arietem et agnum anniculum
in holocaustū. hyrcūq³ pro pecca-
to et in hostias pacificorū boues
duos arietes quinq³ hyrcos. v.
agnos anniculos q³q³. Hec fuit
oblato gamaliel filij phadassur.
Die nono princeps filiorū benia-
min abidan filius gedeonis obtu-
lit acetabulum argenteū appen-
dens centū triginta siclos. phia-
lam argenteā habentē septuagin-
ta siclos ad pondus sanctuarij.
vtrunq³ plenum simila conspersa
oleo in sacrificiū. Mortariolum
aureum appendens decem siclos
plenum incenso. bouem de armē-
to et arietē et agnum anniculū in
holocaustū. hyrcūq³ pro peccato
et in hostias pacificorū boues duos
arietes q³q³ hyrcos. v. agnos an-
niculos quinq³. Hec fuit oblatio
abidan filij gedeonis. Die decimo
princeps filiorū dan abiezer fili⁹
amisaddai obtulit acetabulū ar-
genteum appendens centū. xxx.
siclos. phialam argenteā habentē
septuaginta siclos ad pōdus san-
ctuarij vtrunq³ plenū simila con-
sperfa oleo in sacrificium. Morta-
riolum aureū appendens decem si-

clos plenum incenso. bouem de ar-
mento et arietem et agnū annicu-
lum in holocaustum. hyrcūq³ pro
peccato et in hostias pacificorum
boues duos arietes quinq³ hyr-
cos quinq³ agnos anniculos. v.
Hec fuit oblatio abiezer filij ami-
saddai. Die vndecimo princeps
filiorum aser phegiel fili⁹ ochzan
obtulit acetabulū argenteum ap-
pendens centū triginta siclos. phi-
alam argenteā septuaginta siclos
habentem ad pondus sanctuarij
vtrūq³ plenū simila cōsperfa oleo
in sacrificium. Mortariolū aureū
appendens decem siclos plenū in-
censo. boues de armento et arietē
et agnum anniculū in holocaustū
hyrcūq³ pro peccato et in hostias
pacificorum boues duos arietes
quinq³ hyrcos quinq³ agnos an-
niculos quinq³. Hec fuit oblatio
phegiel filij ochzan. Die duodeci-
mo princeps filiorum neptalim.
^{f. al. abira.} achira filius henon obtulit aceta-
bulum argenteū appendens cen-
tum. xxx. siclos. phialam argenteā
habentem septuaginta siclos ad
pondus sanctuarij. vtrūq³ plenū
simila conspersa oleo in sacrificiū
Mortariolū aureū appendens
decem siclos plenū incenso. Bouē
de armento et arietē et agnū anni-
culum in holocaustū. hyrcūq³ pro
peccato et in hostias pacificorum
duos boues arietes quinq³ hyr-
cos quinq³ agnos anniculos. v.
Hec fuit oblatio achira filij henō
Hec in dedicatōe altaris oblata

Duo milia quadringenti. Alf. In vasis argenteis que omnia duo milia et quadringentes fidos pondere sanctuarij habent: perfectam doctrinam verbi dei: que in duobus testamentis consistit accipimus: cui si recte obdierimus: quadringa virtutum: i. prudentia: iusticia: fortitudo: et temperantia: ad eternam beatitudinem nos perducit. Pellenarius enim duplicatus ostendit quod duo testamenta nobis ad beatitudinem viam demonstrent. Quadringenta vero quod cum perfectione bonorum operum in quadringa virtutum illuc perveniamus: nisi enim bonis actibus curamur illuc non pervenimus.

Mortariola.

Alf. Mortariola aurea duodecim: quorum singula denos fidos habet: et simul omnia auri centum viginti fidos: corda electorum significant scientiam legis in omnibus servare secundum apostolicam doctrinam. Duodecies enim deni: c. xx. faciunt: quo numero primitiva ecclesia in hierusalem spiritum paracletum accepit. Unde subditur potestatem sanctuarij. Sanctuarium enim ecclesia est: cui regulam fidei et intelligentie sequentes omnia que in lege et prophetis scripta sunt: nobis salubria esse credimus. Quidquid autem extra ecclesie unitatem sentitur et intelligitur aut servatur: aie damnationem parit.

Boues de ar.

Boues: arietes: et agni: duodenario numero comprehensum: illos significant qui vel in officio doctoris vel in principatu alicuius honoris: vel simpliciter viuentes omnia secundum doctrinam apostolicam et prophetiam agere student.

Hyrci duodecim.

Hyrci sunt qui per

nigritiam student secundum regulam apostolicam fidei perficere.

Boues: xliii. In his spiritualis scientia cum bonorum operum perfectione significatur. Quod xliii: quot bonis cursibus dici pagitur: lumen scientie et fidei omni christiano necessarium esse significant.

Seraginta. Seragenarius: i. series denarius perfectionem mandatorum monstrat. Necessarium est enim ut prelati subditi et penitentes omnia secundum ecclesie doctrinam faciant: quatinus oblatio eorum ritum et ordinem teneat pacificorum: ut dei gratiam mereant non offensam.

Lunqz ingrederetur. Preg. Quid est quod moyses crebro intrat et exit: nisi quod is qui intus in contemplationem rapitur: foris infirmitatum negotiis virgetur. Intus archana dei considerat: foris onera carnalium portat. Qui de rebus dubijs semper ad tabernaculum recurrit: coram testimonij arca dominum consulit: exemplum prebens doctoribus: ut cum foris ambigunt quid disponant: ad mentem quasi ad tabernaculum semper redeant: et velut coram arca testimonij deum consulant. Sed de his in quibus dubitant apud se: intus sacri eloquij paginas requirant. Unde. Christus in monte orationi inebet: miracula in urbibus exercet: imitationis viam bonis rectoribus sternens: ut si iam summa contemplando appetunt: necessitatibus tamen infirmitatum copatiendo misceantur. Quia tunc ad alta caritas

sunt a principibus israel in die qua consecratus est. Acetabula argentea duodecim. Phiale argenteae: xij. Mortariola aurea duodecim: ita ut centum triginta argenti fidos haberet unum acetabulum: et septuaginta fidos una phiala: i. i communis vasorum omnium ex argento fidei duo milia: quadringenti pondere sanctuarij. Mortariola aurea: xij. plena ienso: denos fidos appendentia pondere sanctuarij: id est: simul auri fidei centum viginti. Boves de armento in holocaustum duodecim. Arietes duodecim. Agni anniculi duodecim et libamenta eorum. Hyrci: xij. pro peccato. Hostie pacificorum. Boues viginti quattuor: arietes sexaginta: birci sexaginta: agni anniculi sexaginta. Hec oblata sunt in dedicatione altaris quando vinctum est. Lunqz

mirabiliter surgit: cum ad ima primorum misericorditer se attrahit. Et quoniam benigne descendit ad infima: valenter recurrit ad summa.

De propiciatorio. Quia per gratiam divine propiciationis post culpam prevaricationis aperuit nobis deus viam veritatis.

Inter duos cherubin. Quia per angelicam visionem non in sua sublimitate apparuit deus moysi. Unde. Lex ordinata per angelos in manu mediatoris. Vel quia per utrumque testamentum consona voce ad fi-

des veritatem nos evocavit. Vel quia per filium qui in medio duum testamentorum in carne apparuit: locutus est pater humano generi.

C. VIII.

Septem lucer.

nas. Septem dona spiritualia: que in christo semper manent: et in membris per voluntatem eius distributa sunt.

Ad mensam.

Beda. Mensa et candelabrum temporalia dei beneficia quibus reficimur et illuminamur: ut his confortati crescente gratia meritorum: ad panem angelorum in celis inducti: et videndam veram dei lucem perueniamus. Hec sunt extra velum: quia in hac vita scripturis et doctoribus: et ceteris sacramentis indigemus. In futuro autem dominus palam de patre nobis annuntiabit: i. palam patrem ostendet nobis. Patris tabernaculi meridianum antiquam dei plebem significat: que prior lucem divine cognitionis: et fervorem dilectionis accepit. Septentrionale vero congregatum de gentibus ecclesiam que diu in tenebris mansit. Recte ergo candelabrum quod est in

C. VIII.

Decorusque

dominus ad moysen

dicens: Loquere ad aaron et dices ad eum: Cum posueris septem lucernas candelabrum in australi parte erigatur. Hoc igitur precipue ut lucerne contra boream et regione respiciat ad mensam panum propositionis: contra eam partem quam candelabrum respicit lucere debebunt. Fecitque aaron et imposuit lucernas super candelabrum ut precepit dominus moysi. Hec autem erat factura candelabri ex auro ductili tam mediis stipes

parte australi gratiam priori populo datam significat. Mensa vero in parte aquilonis data nobis beneficia dei. Bene ergo candelabrum contra mensam positum: quia scriptura legis et prophetarum ad gratiam evangelij respicit: perhibens ei testimonium.

Super candelabrum. Christum: scilicet primo genitum de radice iesse: super quem requievit spiritus sapientie et intellectus: spiritus consilij et fortitudinis etc.

Ex auro. Quia christus specialiter immunis a peccato: et operibus iusticie preclaris et membris innocentiam que ut valent imitantur in futuro perficiuntur.

Ductili. Quia christus ex conceptione et natiuitate perfectus deus et homo: extus passionum dolores pertulit: et sic ad resurrectionis gloriam pervenit: et omnes qui pie vivere volunt in illo quasi metallum feriendo dilatatum per passionis contumelias ad immortalitatis gratiam perueniunt.

Stipes. Christus: scilicet de quo procedunt calami: quia ab ipso accipiunt insti quicquid habent boni. Unde. Sine me nichil potestis facere.

Tolle leuitas. *Diffice.* Ordinem ecclesiasticum instruit: quomodo rite prouebatur ad dignitatem sacerdotij.

Pilos carnis. *Breg.* Pili carnis sunt quibet supflua hūane carnis vt vite veteris cogitationes. Quas sic a mēte icidim: vt de amissione carū nullo dolore fatiganur. Leuita autē assumptus dicit. Oportet ergo leuitas omnes pilos carnis sue radere: qz qui in obsequijs dei assumitur: ante oculos dei a cunctis carnis cogitationibus mūdus dēt apparere: ne illi

tas cogitationes mens pferat et pulcrum anī specie quasi pilis fulcantibus reformem reddat. Sed quāuis virtus sancte cōuerfationis quēlibet enixerit: ad huc tamen ei de vetustate vite nascitur qd toleret: vñ et ipsi leuitarū pili radi precipiuntur non euelli. Rasi enī pilis i carne radices reuenerit et crescant vt iter recidatur. Quia magno studio superflue cogitationes amputandę sūt: sed amputari funditus nō possunt. Sēp ei generantur supflua: que spiritus ferro sollicitudinis recidat. S; is in nobis subtili agimus: cum speculatio nis alta penetramus.

Lauerint. *Mā.* dāuerunt scz opera: vt in cōspectu dei sit eorū cōuersatio munda: et corā hominibus irreprehensibilis.

Bouem. *De.* dlatorem dei et hominū cuius immolatioe peccata nra deleta sunt. In vtroqz boue icarnatio eius significat. Vna enī passio xpi: sed duo nobis imptatuit: expiationē. s; a peccatis: et sanctificationē. vt nos offerret deo sanctificatos quidem carne: viuificatos autem spiritu. Vnde paulus. S; abluti estis: sed sanctificati estis in nomine domini bñctis. Possunt p hos duos boues: quorum vnus pro peccato: alter offertur in holocaustū: due actionū spēs exprimi. qm vna q male gessim p pñitēte lauentum abluimus: altera bono operum et virtutum fructibus gratiam dei et premium beatitudinis promeremur.

Libamentum. Sacramentū passionis: quod spiritali scientia itellectum atqz tractatum fidelibus saluberrimū et deo gratissimū est. Pita men talibus misterijs percipendis minister dei intus forisqz se mundum et dignum prouenerit.

Et applicabis. Applicantur leuitae coram tabernaculo fēderis: euz electi ad officium altaris scdm apostolicaz doctrinā perducuntur: qua in verum tabernaculum intratur. si iuxta doctrinam et exempla sanctorum bene inceperint: et vsqz ad finem perseverauerint.

q cuncta que ex vtroqz calamo latere nascebantur. Iuxta exēplū qd dominus ostendit moysi ita operatus est candelabrum. Et locutus est dominus ad moysen dicens:

Tolle leuitas de medio filioz isrl et purificabis eos iuxta hunc ritū *s; baptisimū. s; vel lacrimarū quibus abluantur peccatorum macule.* Aspergantur aqua lustrationis *s; non euellat: quia remanent radices vnde iterū crescant. s; cogitationes veteris vite.* Tradant omnes pilos carnis sue.

Lungz lauerint vestimenta sua et mundati fuerint tollat boue de armentis: et libamentū eius similā

oleo conperfam. Bouem autem alterum de armento accipies pro peccato: et applicabis leuitas coram tabernaculo fēderis cōuocata omni multitudine filioz isrl.

Lungz leuitę fuerint corā dño: ponent filij isrl manū suas sup eoz: et offeret aaron leuitas munus i cōspectu domini a filiis isrl: vt seruiant in ministerio eius. Leuitę quoqz ponent manus suas super capita boum: e quib; vnū facies pro peccato: et alterum i holocaustum domini: vt depreceris p eis

Ponent. Quia electioni deuotionis sue debent assensum prebere: et ad imperium eorum bonis operibus instare.

A filiis isrl. Sub multorum scz testimonio et cognitione facienda electio: vt examinatio digna celebretur: vt nemo reprehendere possit. Debent enim testimonij habere bonum etiam ab hijs qui foris sunt.

Leuitę quoqz. Quia ministri domini proprio labore initia bonorum operum domino consecrare festinant: vt siue penitentia sit agenda: siue studia virtutum exercenda efficaciter pficiant.

Separabis. Non debet minister domini cōtentus esse populari disciplina. Donbus et doctri na separatus et speculabilis dēt esse. **Omne primogenitū i. Alt. Pri.** Primogenita egyptiorum vicioz putordia sunt: quibus humana vita corripitur. Omnis enī anima cū ad supplementum gratie peruenerit et velut quidaz naturalis lēxi ea sua iura defendere cōperit: primos motus scdm desideria carnis producit: quos concupiscentie carnis vel ire foamite vis icentia cōmouent. Vnde qli proprium et propriū de christo dicit. Mu

ritum et mel comedit priusqz faciat aut pferat maligna: eligit bonum. Quoniam priusqz sciat puer bonū aut malū redit malicid: vt eligat qd bonum est. Vnde aut de semetipso dicit. Pe licta iuuentutis meę et igitur me me. Quia ergo primi animę motus scdm carnē plati in peccatum ruunt: merito egyptiorū primitiua dicuntur que extinguuntur. Sed relique vite cōuersatio emendationem dñi gat cursum.

Extinctis vicijs: que sunt primogenita dyaboli: vel operibus carnis: quibus inquinatur natura:

boni mores substituendi sunt. Preterea minister dei debz perfectionibus moribus instrui. qz multitudo plebis. Ideo enim pro primogenitis egyptiorum primogenita israelitarum offeruntur: et pro primogenitis filioz isrl: leuitę in seruitium domini assumuntur: vt pro peccatrice vita iusta et pro iusta sancta et probata et pfecta exhibeatur: vt altaribus christi et diuinis misterijs verus leuita digne possit aptari.

Ut seruiant. Videat ministri domini qz necessariū sit eis officij sui iura custodire. Recerentis lucris: vel voluptatibus inhiare: quibus proprium est tabernaculo deferuire: et pro populo orare: ne sit eo plaga disperdens: alioquin et se et populum in perditionem precipitant: et dicit eis. Munus non suscipiam de manu vestra.

Viginti quinq[ue]. **III.** A vicesimo et quinto anno mandant leuitem tabernaculo seruire et a quinquagenario custodes vasorum sunt. Per vicesimum et quintum annum quo flos inuentus oritur contra vnumque q[ue] vicio et bella signantur. Per quinquagenarium iterna quies domito bello mentis signat. Per vala tabernaculi fidelium an[im]e. Leuit[is] ergo a vicesimo quinto anno tabernaculo seruiunt et a quinquagenario custodes vasorum sunt. vt qui adhuc impugnantium vicioz certamina per consensum telectatōis tolerant: alioz curam suscipere nō flumāt. Quam vero temptati omni bella subegerint cum apud se iam te intima tranquillitate sunt securi: animarū custodiam fortiant. Sed quis hec pfecte subigat cum paulus dicat. video aliam legem in membris meis repugnantē legi mentis meę. Et alius ad bella fortiter peti: aliud enerviter expugnari. In istis excitatur virtus ne extolli debeat: in illis omni modo extinguitur ne subsistant.

IX. **Be.** Faciant filij israel p[er] phasē in tēpore suo. xiiij. die in b. x. Quia i veteri testamento tribu indicij paschale tps obseruatur: vt post equinoctiū. s. i. mēse primo tertia eius se ptimana. i. a vespa q[ui]ntedecimę lune q[ui]d est initium quintedecimę vsq[ue] ad vesperam. id ē terminum. et. prime lune celebratur: quarta regula nobis est a resurrectione xpi imposita: vt cum equinoctio transenso lunam primi mensis decimo quarto oriri vespere viderimus: non statim pascha faciamus sed dominicū diem quo ipse pascha. i. transitum de morte ad vitam resurgendo celebravit: expectātes in ipso pascha: celebremus. Et si quis obiecit nō equinoctij memoriā: sed tantum primi mensis et tertię septimanę potuisse legisferum. sciat q[uod] est equinoctium nōmīnātū nō exprimitur hoc tñ q[uod] a plenilunio primi mensis pascha fieri scipit: equinoctij transensum depromit. Quia constat eam que prima transitu equinoctio plenū globū ostendit: primi mensis existere lunā. Quotiens ergo diem dominicū mox aduentate quindecima luna habemus: nihil nostrū tēps paschale dissonat a legali. quāvis alijs sacramentoz generibus pascha colim. Quotiens vero secūdo vel tertiō vel quarto vel quinto vel sexto vel septimo ab hinc die idē dñicus occurrit: nec tunc legē et pphetas solvimus. Nam sic tot paschaliū obseruantia ceremoniarum ita etiā tempus quo agi precepta est: sacra mysteria redolet. In primis enī equinoctiū transgredi iuxta legis decretū curamus: vt solennitas in qua xps destructa potestate tenebrarū mundo lucis iter apuit ipso tempis ordine foris ostendat q[uod] itus habeat. Et que nobis eterne beatitudinis lūmē pmittit: tunc maxime celebrat: cū sol annuo pficiens incremento. primā sumit de noctis umbra victoriam. Deinde primū mensem anni: q[uod] et nonoz vocatur: in quo pascha celebremus: attendim. In quo. s. mūdus iste formatus. et primus homo in paradisi sede locatus: q[uod] p hanc solennitatē primā stolā et primū regnū a quo in longinquā regionē discessim? nos recepturos speram? vñ peti? Reglos aut nonos et terrā nouā. et pmissa illi? expectamus. Et alibi. Ecce noua facio omnia.

Be. Deinde tertiā septimanā obseruamus: q[uod] dominicę resurrectioni cognuit: que tertiō die facta ē. et tertiō tpe seculi. i. cū gratie celestis aduentu tota eius in carne dispensatio per resurrectionis gloriam cōsummata mūdo apparuit. Prima enī seculi tempora lege naturali per patres. media

lege litterali: vel pphetis. extrema carismate spiritali p seipsū illustrauit. **Be.** Adā quoq[ue] lune cōuersio sacramentū celeste nobis significat. Luna enī rotundi scematis a sole lūmē accipit. Ideo semp dimidio orbe quē ad solem habet: lucida est. Altero vero dimidio semp obscura. A prima vsq[ue] ad quindādecimā lucis incrementū ad terras: resectum vero habet ad celos. Habet a quindādecimā vsq[ue] ad nouissimā ecōuersio. que ei cōuersio recte paschalis gaudij significat mysteria: quibus omne mentis

non faciāt. Sic dispones leuitat in custodijs suis.

IX. **Locutus est** dominus ad moysen in deserto synai anno scdo postq[ue] egressi sunt de terra egypti mense primo dicens: faciant filij israel phasē i tempe suo decima quarta die mensis hui[us] ad vesperā iuxta omnes cerimonias et iustificaciones eius. Precepitq[ue] moyses filijs israel vt facerent phasē. Qui fecerūt tempe suo. xiiij. die mēsis ad vesperam in monte synai. Iuxta omnia que mandauerat dñs

vigintum terre.

Be. Bene aut luna cuius ad nostros crescat oculos: paulatim a sole recedit: cum vero ad celos: paribus spacijs ad eum redit. Hoc est enim q[uod] ait. Exiit a patre et veni in mundū. et iterum relinquo mundū et vado ad patrem. Et dāuid ait. A summo celo egressio eius: et oc. e. vi. ad sum. e. Quia ergo luna lucis incremento q[uod] exiens a sole ad nostros renouit obitus xpi in carne vsq[ue] ad passionē doctrinā et virtutes significat. Et ait q[uod] ad solem rediens: paulatim ad inuisibile nobis celi faciem recolligit: resurrectionis et posterioris glorię miracula demonstrat. Merito quindecima paschali gaudio adaptatur.

Be. His quidē pasche vel phasē a lege assumptis indicij: hredes non in testamento etiam diem dominicam adnectimus: quia et conditōe primitiue lucis excellit. et triumpho dominicę resurrectionis.

Be. Septem quoq[ue] dies lune. i. a quindādecimā die vsq[ue] ad vicesimā prima p quos ea dominica naturali ordine decurrit: vniuersitatē ecclesię per totū mundū paschalibus mysterijs redemptę significat. Septenarius enim vniuersitatē significat. Unde. Septies in die laudem dixi tibi. hoc est. Semper laus eius in ore meo. Unde et iohānes septem ecclesijs ascribens: vniuersalis ecclesię mysteria demonstrat. vnde singulis hortamēta conscribens vigilanter repetit. Qui habet aures audiēdi audiat quid spiritus dicat ecclesijs. quasi. q[uod] vni dico. omnibus dico.

Be. In nomie quoq[ue] pasche vel phasē ammonemur moraliter: vt de vicijs ad virtutes transeamus. In mense autem nouoz (in quo adulti fructus aduentu suo pnuunciant veteri cessationem) vt exuamus veterem hominem cū actibus suis: et induamus nouum. et vegetati diuersarū vari etate virtutū: earūq[ue] folijs velut amene arboris adumbratōe velati: tāq[ue] letē et fructifere segetes pullulemus. In plenilunio: vt pfectū splendorē fidei et sensus gerentes a peccati tenebris segregemur. In reuerla luce ad celos: quod a quindādecimā luna incipit: vt quanto magni sumus humilie mur in omnibus dicētes: gratia dei sum id quod sum. Quę gratia supni

nostre gloriā a terrenis auertere: et ad solam gratie celestis lucem suspendere doce mur. Vel cresces ad humanos oculos lūmē lūne virtutū gratiam: quib[us] apparēs dominus i carne mūdo refulsit: insinuat. De quibus dicit. Et hiesus pficiebat etate et sapientia et gratia apud deum et hoies. Reuertens vero ad celos resurrectionis et ascensionis gloriā: q[uod] in se quidē mox pfecta puenit: sed i arto fidelium quibusdam lucis sue profectibus vsq[ue] ad finem seculi crescit. Resurgēs enī dominus: primo singulari postea binis. et inde pluribus. modo septem. modo vnde. cim. modo duodez. modo plusq[ue] quingē tis fratrib[us] simul. ad vltimū discipulis omnib[us] apparuit. Quibus videntibus i celum ascensur[us] precepit eos dispensatōis sue testes esse vsq[ue] ad

muneris qz tercio tpe est manifesti effusa ē: pulcherrime figure psequenti
stei lunc hebdomade lunc ipse qd eaten? ad terras creuerat: ad celestia
crece icboat. Pulchre hanc hebdomade i pascha obnuare sapimur: vt
acceptis gratiis memores p singulos gradus spiritualis transitus largitori
illius vicem rependamus.

¶ Vel in crescente ad homines luna: vita actiua in reuerfa ad celos: spe
culatiua ostenditur. Vel in hac conuersione dilatio proximis illa dei.

Vel huc puerfus lu
cis profectus ammo
net: vt bona foris ope
remur: illuc porro: vt
eadem opera solo su
per mercedis iutui
tu faciamus. Huc vt
luceat lux vestra co
ram hominibus: vt vi
deant opa vestra bo
na: illuc vt glorificet
patre vestrum qui in
celis est. In vna sab
bati q noni testamen
ti ppria solennitas ē:
instruimur vt spe fu
ture nostre in christo
resurrectōis patienter
omnia pro xpo z ipaz
mortem toleremus.
¶ Quia si spiritus a
qui suscitauit biesum
a mortuis habitat in
nobis: z vniificabit
mortalia corpora no
stra. Quis spiritus
(qz septiformis ē gra)
potest eodem septem
dierū lunari nune
ro: quo vna sabbati
dies dominica circū
fertur: conuenienter
intelligi.

¶ Ecce quidam
mundi su. a. bo.

¶ Aug. Lunc pal
che tempe quidam i
mundi essent sup ani
mam hominis: z que
rerent quomodo pas
cha facerent: qz opor
tebat eos ab immun
dicia septem diebus
purificari scdm le
gem: consulit dominum moyses. Et risum accepit vt cuiusqz hoc ac
cidisset: vel longe remotus occurrere non posset: alio mense pascha faceret
ppter diem mensis quartūdecimū vbi lunc numerus obseruabatur. Sed
si queratur quid facerent: si forte talis immundicia ad scdm etiam mensem
occurreret? Pnto quod dictum est de mense secundo tanqz regulariter
fuisse retinendū: vt tercio mense obseruarent. Aut forte si pascha non egis
sepe: ad culpam non pertineret.

¶ State ut cōsulam. Greg. Moyses crebro de rebus dubijs a d ta
bernaculum recurrit relictis turbis. Ad tabernaculū redire est postpositis
exteriorum tumultibus secretū mentis intrare. Ibi enim dominus cōsulit
tur: z quod foris agendum est publice: intus silenter auditur. Hoc quoqz
quotidie boni rectores faciunt: cum se res dubias discernere non posse co
gnoscent: z ad secretum mentis velut ad quoddā tabernaculū redeunt
diuina lege perspecta quasi coram posita arca dominum cōsulant. Et
quod prius intus tacentes audiunt: foris postmodum agentes inuolēcūt
vt enim exterioribus iōssense deserviant: ad secreta cordis recurrere in
cessabiliter curant: z sic vocem domini quasi per occultam inspiratōem au
diunt: dum in meditatioe mētis a carnalibus sensibus abstrahunt.

¶ Domo qui fuerit imundus. Ihs. Precipitur vt qui longi
habitabant: vel imundi in anima fuerant: in secundo mense pascha fa
ciant: quia gentiles cum omnibus demonibus fornicati imundi erant:
z a deo remoti. Sed salubri confessione mundati ad secundā natiuitatē:

moysi fecerūt filij israel. Ecce aut

quidam imundi sup animā hoīs

qui non poterant facere pascha i

die illo accedentes ad moysen z

garon dixerunt eis. Imundi su

mus super animaz homis: quare

fraudamur vt non valeam obla

tionem offerre domino i tempore

suo inter filios israel: Quibus re

spondit moyses. State: vt consu

lam quid precipiat dominus de

vobis. Locutusqz est dominus ad

moysen dicēs: Loquere filiis isrl

Mo qui fuerit imundus sup aiām.

sive in via i procul i gente vestra:

faciat pascha domino in mense se

cundo decimaquarta die mensis

ad vespē cum azimis z lactucis

agrestibus comedēt illud. Non

relinquent ex eo quippiam vsqz

quasi ad secundū mensem transire precipiuntur.

¶ Raba. Imundus est in anima: qui a dyabolica illusione per ydo
lorum culturam: z peccatoz enormitatē polluitur. In via: procul est: qui
verbum salutis audiens: ydola deserere: z fidem percipere elegit: sed non
dum ad baptisimū peruenit: quo intratur in ecclesiam i hierusalem vrbe
pacis: vbi domini templum: z sancta sanctorū. In vna enim domo carnel
agni iubent comedi: qz extra ecclesiam non licet edere corpus christi. Ben

tilis ergo populus? qz
pmū pascha vni legē
agere non potuit in

secundo mense i tem
pore gratiā pur
gatus ab omni immu

ditia peccatoz: domi
qz restitutus: vbi licet
facē pascha: ad vespē

ram mūdū cū azimis
z lactucis agrestibus
agni comedit.

¶ Almis. Asina
comedit q recta ope
ra sine corruptioe va

ne glorie facit: z man
data misericordie si
ne peccati admixtione

¶ Agrestibus.
Quia cū corpus xpi
accipimus: pro pecca

tis compigi debem?
vt amaritudo pgnitē
tie abstergat amarez
peruersę vię.

¶ Minem ritū
Quidquid i lege hy
storialiter preceptum

est in celebratioe pa
sche: ecclesia spiritualia
liter obseruat.

¶ Obseruabūt.
Quia eius dicta fo
licite sunt discutiēda
vt in presenti vita i
telligendo z operan
do penetrantur.

¶ Exterminabi
tur. Hos qui lub le
ge erant cōminando
istruunt: ne tps pasche
obseruare negligant

Hos quoqz amonet
vt spirituale pascha
suo tempore faciant: de quo paulus ait. Ecce nunc tempus acceptabile

¶ Aug. Quia quisqz redemptōem humani generis que veri agni immolatioe
facta est: fide digna nō celebrauerit: z vitam suam in meliora nō cōuerterit:
rit: z a vicis ad virtutes nō transierit: tempe huius mortalitatis: ad resur
rectionis gloriā in fine veris cultoribus christi tribuendam non ptimebit:
sed exterminabitur a consortio sanctorū.

¶ Peregrinus. Ostendit nullam distantia esse psonarū apud deū.
Quicūqz enim ad fidem catholicā cōuersus: z xpi baptisimato ablatus:
ecclesie vnitatē intraverit: ecclesiasticis poterit cōicere misterijs.

¶ Nubes. Ihs. Christus est columna: qui rectus z firmus: z fulciens
infirmitatē nrām p noctem lucens: per diē non lucens: vt qui nō vident
videant: z q vident exstiant. Christi quoqz sacramentū tanqz in die ma
nifestum est: in carne: velut in nube: in iudicio vero tanqz in terrore no
cturno. Quia tunc erit tribulatio magna tanquā ignis: z lucebit iustis:
z ardebit iniustis.

¶ Misti. Incarnatio xpi cui clementia tabernaculū ecclesie ptegit: bo
nitas itatim disponit: prudentia in via hui? seculi transitū dirigit.

¶ Bre. In igne terror: in nube lenē viliōis blandimentū. Dies vna
iusti: nox vero peccatoris. Unde. Fuitis aliquando tenebz: nunc autē
lux in domino. In die ergo per nubem columna monstratur: in nocte per
ignem: quia deus blandus iustis: terribilis apparet iniustis. Hos i i
udicio veniens per lenitatis mansuetudinem temulcet: illos per iusticiam

distinctionis terret. **Aliter.** Columna nubis in heremo populum praeibat splendore ignis nō in die: sed in nocte radians: quia christus lux cōuersationis exemplo ducitū sequentibus praeistans: de iusticia sua confidentibus nulla luce claruit: peccatorū suorum tenebras agnoscentibus igne sui amoris infudit.

Per uerbum
Significationem nubis: quae erat signū diuinae uolūtatē: sic uox loquentis.

C. .X.

Fac tibi duas
tubas. **Id.** 7 paulo post. Cum cōciliis clangor increpue- rit: mouebunt castra. **Per** duas tubas ceterū ducitur: qz per duo testamēta: uel duo caritatis praecepta ad prouincium fidei populus euocatur. Quae ideo argēteae fieri praecipiuntur ut predicatorū uerba eloquii nitore resplendant: et auditorū mentes nulla sui obscuritate confundant. **Id.** aut ductiles: quia necesse est ut qui uenturam uitam praedicant: per tribulationū praesentium tunctiones crescant. Bene autē dicitur. Cum conciliis clangor increpue- rit: mouebunt castra. Quia cum subtilior et minutior praedicatio tractatur: auditorū mentes ad temptationum certamina ardentius excitantur.

Si semel clangueris. **Rab. Se-** mel tubis clangere ē uerbum doctrinae fidei: et concordia sensus catholici praeferre. Ad hunc sonum principes et capita multitudinis debent conuenire: ut qz praesunt ceteris fidei et dilectione uniti de salute sua et suorum fideliter disputent: pacis et concordiae exemplum demonstrent. Ne sit i eis zelus et cōtentio sed idipsum dicat omnes in eodem sensu: et in eadē sententia.

Primi. Quibus lux fidei primum infuit. Ordinati ergo euangelij predicatoribus: primum eis dicitur. In uiam gentium ne abieritis: sed ite ad omnes quos perierunt domus israel: quibus ipse xps. praesentialiter euangelij praedicauit. Post resurrectionem uero discipulis apparens ait. Euntes docete omnes gentes. Tribus ergo iuda cum ceteris qui secum ad orientem habitabant primum castra mouebat: Deinde ceteri secundum ordinem suum. Quia primum in iudaea oportuit primum ecclesiam constitui: post de cunctis or-

bis nationibus gentes ad fidem conuocari. **Quando aut congregandus.** **Raba.** In conuocatione populi simplex tubarum clangor: et cōciliis esse iubetur: quia qui multitudinu uerbum fidei praedicat: simpliciter et apte debet loqui ut multi intelligant et edificentur. Ne si obicure et insolentē praedicauerit: auditor uel recedat uel cū. Unde paulus. Fratres si uenire ad uos linguis loquens quid prodero nisi loquar aut in reuelatione: aut i scientia: aut in prophetia: aut i doctrina. Et paulo post. Omnia ad edificationem fiant. Per uerbum enim ueris obscurum uel ambiguum uulgi more debet dici: ut intelligatur etiam ab idiotis. Quid autem prodest locutionis integritas: si audientes non edificat: pro nihilo enim loquimur si ab his propter quos loquimur non intelligimur. Qui ergo docet: uitet omnia haec quae non docent: et si pro eis quae intelligantur dicere potest intelligat: id magis eligat. Si uero nō sunt: uel in praesenti nō occurrunt: uel uerbis minus integris: dummodo res integre doceantur et discantur. Nec solum in prima collocautionibus: sed magis cum populus conuocatur. Et autem optimus discendi modus quo fit ut qui audit: ueritatem audiat et intelligat: bonique ingenij insignis indoles: uerba uerbi amare: non uerba. Quid enim prodest clauis aurea si nō aperiat: et quid obest liganea si aperiat. Nihil enim quærimus nisi ut pateat quod clausus ē.

Filii aaron. Predicatores. i. uerbum dei praedicant: et uiam iustitiae auditoribus demonstrant: ut in semita mandatorum dei boni operis gradum ponant: et iter in pietatem fugiant.

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

tabernaculū protegebat: tunc perficiscebant filij israel: et in loco ubi

steterisset nubes: ibi castrametabatur. **Ad imperiū domini perficiscebantur:** uel stare: uel moueri.

tabernaculū. Quinctis diebus qui bus stabat nubes super tabernaculum manebant in eodē loco: et si euenisset ut multo tempore maneret super illud: erant filij israel in excubijs domini: et nō perficiscebantur quorūque diebus fuisset nubes super tabernaculū. Ad imperium domini erigebant tentoria: et ad imperium illius deponebant. Si fuisset nubes a uespere usque ad matutinem: et statim diluculo tabernaculū reliquisset: perficiscebantur. Et si per dies et noctē recessisset: dissipabatur tentoria. Siue duobus siue uno mense uel longiori tempore fuisset super tabernaculū: manebant filij israel in eodem loco: et nō perficiscebantur. Statim autem ut recessisset mouebant castra. Per uerbum domini figebant tentoria: et per uerbum eius perficiscebantur: erantque in excubijs domini iuxta imperiū eius per manum moysi.

C. .X.

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Deutusqz ē
dominus ad moysen

dicens: Fac tibi duas tubas argenteas ductiles: quibus conuocare possis multitudinē quando mouenda sunt castra. Cumque increpaueris tubis cōgregabitur ad te omnis turba ad hostiū tabernaculi federis. Si semel clangueris: uenient ad te principes et capita multitudinis israel. Si autem proluxerit atque cōciliis clangor increpauerit mouebunt castra primi qui sunt ad orientalem plagā. In secundo autem soitu et pari uulatu tubae leuabunt tentoria qui habitant ad meridiem et iuxta hunc modum reliqui facient uulantibus tubis in praefectōem.

Quando autem congregandus est populus: simplex tubarum clangor erit et non concise uulabunt. Filij autem aaron sacerdotis clangent tubis

Et itaqz hoc legitimū sempiternū in generationibus uestris. Si exieritis ad bellū de terra uestra contra hostes qui dimicant aduersus uos clangentis uulantibus tubis: et erit recordatio uestrae coram domino deo uestro ut eruami de manibus inimicorum uestrorum. Si quā habebitis epulū

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Clangeris. Subditos. i. ad penitentiam et ad compunctionem lacrimarum excitando: et corda auditoz ad dei misericordiam implorandā prouocando. **Si quando ha. e. Raba.** Nota quia in aduersis et prosperis tubis clangere praecipit: qz omne tempus cōuenit uerbo dei. Modo enim legem dū est: modo teo cantandum ē. Modo orare: modo docere: modo exhortari: modo increpare cōuenit. Quia secundum qualitatem auditoris temperandus est sermo doctoris. Unde. Benedicam domum in omni tempe-

Ip laus ei⁹ in o. m. Et alibi. **P**redica verbi iusta oportune. i. oportune. **z**.
Anno secundo. mese secundo. ui. d. m. zc. **P**iero. **D**uodecimo
 mansionem venerunt fili
 lii israel in desertum
 synai die quadrage
 simo septimo. et quo
 de egypto exierunt.
In in exodo. **D**en
 tertia egressio filii
 liorum israel de egypto.
In hac die tran
 siverunt in solitudinem
 synai. profecti filii
 israel de raphidim.
 venerunt in desertum
 synai. et castrametati
 sunt in heremo. et moy
 ses ascendit ad deum.
Prophetis cum do
 minus de monte zc.
Et rursum. **P**adei
 quit ad populum tuum
 et sacrificia eos hodie
 et cras. et laudent vesti
 menta sua. sintque pa
 rati in diem tertium
 zc. **S**upplicem nu
 merum. et inveniemus
 quinquagesimo die
 egressio legis da
 ta in monte syna. vii
 et penthecostes solen
 nitas celebrat. et eua
 gelij sacramentum spi
 ritus sancti descensio
 ne completur. **I**n hac
 mansionem media ps
 exodi et totius leuitice
 et numerorum precepta
 non modica. et per su
 gulas populi tribus
 distributio. et oblatio
 principum descripta
 sunt. **I**nterpretatur
 autem synai rubi. non
 vni. ut supra in so
 litudine sin. s. plures
 ut ibi principum sit
 hic perfectio. **I**bi so
 litarium numerus. hic
 multiplex. aliud est en
 im. aliud omnes
 gratias possidere. **I**sra
 el igitur post familia
 rem cum domino ser
 monem iuxta monte
 synai commoratus. an
 no vii. et diebus q. t.
 tuor mira dispositio
 castrorum egressus est i
 solitudinem pharan. q.
 interpretatur onager
 vel feritas. ibique suc
 cubuit male bestie. fa
 stidians celestem pa
 nem. et egyptiorum car
 nes desiderans. quando
 multos subito tenu
 rant incendium. et intercedente moyse flamma vorax consumpsit humum.
Aunc accipiant coturnices. et vsq. ad nausam tenuerunt. **E**liguntur septua
 ginta p. biteri. et vadunt ad hostium tabernaculum. duo remanent heliad et me
 dad. non imperij negligentes. sed humilitate submissi. dum se honore arbitran
 tur indignos. unde et absentes prophetant. **S**aturatque populo. cum

et dies festos et kalendas. canentis
 tubis super holocaustis et pacifi
 cis victimis. ut sint vobis i reco
 ratione dei vestri. **A**go dominus
 deus vester. **A**nno secundo. mese
 secundo. vicesima die mensis ele
 uata est nubes de tabernaculo se
 deris. **P**rofecti sunt filii israel
 per turmas suas de deserto synai.
 et recubuit nubes in solitudine
 pharan. **P**roueruntque primi ca
 strum iuxta imperium domini in manu
 moysi. **F**ilii iuda per turmas suas
 quorum princeps erat naason filius
 aminadab. **I**n tribu filiorum ysach
 ar princeps erat nathanael filius
 suar. **I**n tribu zabulon erat prin
 ceptus heliab filius helon. **P**eposi
 tumque est tabernaculum. quod por
 tantes egressi sunt filii gerson et
 merari. **P**rofecti sunt et filii ru
 ben per turmas. et ordinem suum.
 quorum princeps erat helisur filius
 sedeur. **I**n tribu autem filiorum syme
 on princeps salamiel filius sari
 saddai. **P**orro in tribu gad erat
 princeps belisaphat filius duel.
Profecti sunt et caathite porta
 tes sanctuarium. **A**d iud taberna
 culum portabatur donec veniret
 ad erectionis locum. **P**rouerunt
 castra et filii ephraim per turmas
 suas in quorum exercitu princeps

erat elisama filius ammiud. **I**n tri
 bu autem filiorum manasse princeps
 fuit gamaliel filius phadassur. **E**t i
 tribu beniamin erat dux abidan
 filius gedeonis. **N**ouissimi castro
 rum omnium profecti sunt filii
 dan per turmas suas. **I**n quorum
 tribu princeps fuit aiezer filius
 amissaddai. **I**n tribu autem filiorum
 aser erat princeps pbeziel filius
 ochran. et in tribu filiorum nepta
 lim princeps fuit achira filius be
 non. **P**ec sunt castra et profectio
 filiorum israel per turmas suas. **q**n
 egrediebatur. **P**roxime moyses be
 lyab filio raguel madianite cog
 nato suo. **P**rofecti sunt ad locum
 quem dominus daturus est nobis. **A**le
 ni nobiscum ut benefaciamus tibi.
 quia dominus bona promissit isra
 eli. **Q**ui ille respondit. **N**on vadā
 tecum. sed reuertar i terram meam
 i qua natus sum. **E**t ille. **N**oli in
 quit nos relinquere. **T**u enim no
 sti in quibus locis per desertum
 castra ponere debeamus. et eris du
 ctor noster. **A**unq. nobiscum vene
 ris. quidquid optinuerit ex opi
 bus quas nobis daturus est dominus
 dabimus tibi. **P**rofecti sunt er
 go de monte domini via trium dierum.
 arcaque federis domini pcedebat eos

ad vitam. **E**git ergo ut superbus auditor. vocis ad meliora suadenti eoma
 gis fieret deuotus. quo putaret necessarius. et vii exhortatoris suum pce
 dere crederet. inde se verbis exhortantis inclinaret.
Arcaque federis. **R**aba. **A**rca federis domini pcedit filios israel
 per tres dies. puidens loca castrorum. q. incarnatio domini electis ab initio

munda iter
 vix pingu
 cati ad san
 veraciter m
 prius i fign
 veriter celat
 ebat. et m
 eae nam iul
 his remonit
 igetur dier
 trinitatis fide
 bus temporib
 legi. s. lege
 na callem veri
 iusticię sequen
 monstrat.
Nubes q
 Protectio di
 spiritus sancti
 electos ab init
 di defendit. et a
 tui quere cust
Lungis ele
 reur. **E**xplo
 firetorum p. b. b.
 nocantur. ut se
 solici consumm
 gregi i p. b. b.
 ris i in consum
 domo comen
 ut p. b. b. o. c. p.
 gat inimicos t
 lat.
C. XL
Murmur
 pulli. **R**aba. **A**
 murmur p. b. b.
 murmur p. b. b.
 domini accusat
 atq. q. ignis de
 nate vitionis in
 ro illos exm
 qui lingua illam
 ra gebena mur
 mur vel tetrabu
 unde p sapientia
 dicit. **S**ulro et
 ligis maledictu
 ignis temozat er
 um p. b. b. castror
 non p. b. b. a
 rum. **I**nde. **D**
 habet extrema
 q. qui aut vsq
 monti incorrupt
 haurientiam i a
 q. in corpore ven
 g. p. b. b.
Prophetis p
 nates pro amore
 ad vira quedā q.
 filium molia et tele
 mola terre parat
 sunt. **I**tem in hac
 t. mola app
 haurientiam i a
 mola a mundi labo
 ris imperat. quiet
 mola p. b. b.
 mola iusticia gaud
 p. b. b. iusticia
 mola iusticia gaud

mundi iter presentis
vite dirigat. atq; du-
catu ad sancta terra
veraciter tribuit. que
prius i figura patres
veteris testamenti du-
cebat. et nunc in veri-
tate viam iusticie no-
bis demonstrat. **H**ia
igitur triu dieru sancte
trinitatis fidelis. Tri-
bus temporibus ate-
legit. s; lege sub gra-
tia callem veritatis et
iusticie sequentibus de-
monstrat.

Nubes quoq;
Protectio diuina: q
spiritus sancti gratia
electos ab initio mu-
di defendit: et ad fu-
tura quiete custodit.
Aunq; eleua-
retur. Exemplo moy-
si rectores plebis pro-
uocantur: vt semper
soliciti commissum sibi
gregem i principio ope-
ris et in consummatione
domino comendent:
vt proprias oues prote-
gat: inimicos depel-
lat.

CC. XI.
Murmur po-
puli. Raba. Mur-
murante pplm ignis
domini accensus de-
uorat: q; ignis domi-
ni multe vltionis in fu-
turo illos exercuat:
qui lingua inflamma-
ta a gehena murmu-
rant vel retrahunt.
Unde p sapientiam
dicit. Sulcuro et bi-
linguis maledictus e
ignis deuorat extre-
mam pte castroz: si
nem s; presentiu acti-
onum. Unde. Dns
iudicabit extrema ter-
re. Qui aut vsq; ad
mortem incorrectus p
seuerauerit: tam i aia
q; in corpore vretur
pna perpetua.

Depones por-
riq;. Bre. Carnalium
mentes pro amore se-
culi dura quedam qsi
qdam mollia et tele-
ctabilia ferre parate
sunt. Dum in hac vi-
ta rem culmina appre-
hendere conant: cessa-
tione a mundi labore
dns imperat. quietis
dulcedine psuadet.

et in vesana iniquo-
rum mens plus assequi aspera carnaliter: q; tenere blan-
da spiritualiter gaudet. Plus acerbitate fatigatis: q; quietis dulcedine
pascitur. Sic israelite da refectione manne desuper pauperent: ab egypto
ollas carniu. pepones. porros. cepasq; cupiebant. Significat em manna

per dies tres prouidens castroz
locum. Nubes quoq; domini su-
per eos erat per diem cuq; incede-
rent. Aunq; eleuaretur arca dice-
bat moyses: Surge domie et dis-
sipentur inimici tui. et fugiant qui
oderunt te a facie tua. Cum autem
deponeret aiebat: Reuertere do-
mine ad multitudinem exercitus israel.

CC. XI.
Posterea ortu

Iest murmur populi: qsi
dolentium pro labore contra dñm
Qd cu audisset iratus est. et accen-
sus in eos ignis domini: deuora-
uit extremam castroz parte. Aun-
q; clamasset populus ad moysen
orauit moyses ad dominum et ab-
sorptus est ignis. vocauitq; nome
loci illius icensio. eo q succensus
fuisset contra eos ignis domini.
Vulgus quippe pmiscuus quod
ascenderat cum eis flagrauit desi-
derio carni sedens et flens iun-
ctis sibi pariter filiis israel. et ait:

Quis dabit nobis ad uescendum
carnalia opera viliu tribulationu laboribus
coquenda.
carnes: Recordamur pisciu quos
comedeuamus in egypto gratis

in mente nobis ueniunt cucume-
res et pepones: porriq; et cepae et
allia: aima nostra arida est. nihil
aliud respiciunt oculi nostri nisi
man. Erat autem man quasi semen
coriandri coloris bdellii. Circui-

batq; populus. et colligens illud
fragebat mola. siue terebat i mor-
tario. coquens i olla. et faciens ex
eo tortulas saporis quasi panis
oleati. Aunq; descenderet nocte
super castra ros descendeat pari-
ter et man. Audiuit ergo moyses
populum flentem p familias et sin-
gulos per hostia tentorii sui. Ira-
tusq; est furor domini valde: sed
et moysi intoleranda res visa est.
Et ait ad dominum: Cur afflixisti
seruu tuum: Quare non inuenio
gratia coraz te: Et cur imposuisti
pondus vniuersi populi huius sup
me: Numquid ego concepim omnes
hanc multitudinem. vel genui eas:
vt dicas michi: porta eos in sinu
tuo sicut portare solet nutrit ifan-
tulū. et defer i terras. p qua iurasti
patribus eoz: Unde michi carnes
vt dem tantę multitudini: Flent
coram me dicentes: Da nobis car-
nes vt comedamus. Non possuz
solus sustinere omnē hunc pplm:
quia grauis est michi. Sin aliter
tibi videtur obsecro vt interficias
me. et inuenia gratia i oculis tuis:
ne tantis afficiar mal. Et dixit do-
minus ad moysen. Congrega michi
septuaginta viros de senioribus
israel quos tu nosti q senes ppli
sint ac magri. et duces eos ad ho-
stiū tabernaculi federis. faciesq;
ibi stare tecum vt descenda et loqr

gratiaz suauissimi sa-
poris ad refectionem
vite interioris bñ va-
cantibus desuper data
Ole carniu carnalia
opera viliu tribulati-
onū laboribus quasi
ignibus excoquenda.
Depones: terrenas
dulcedines. Porri-
et cepae q cu lacrimis
comedunt: difficulta-
te presentis vite: que
non sine luctu agitur:
et cu lacrimis amatur
Manna igitur teleret
tes cu peponibus et car-
nibus porros cepasq;
quesierunt. q; puerse
mentes dulcia gratie
p quiete dona despi-
ciunt. pro carnalibus
voluptatibus laborio-
sa huius vite itinera
etiam lacrimis plena
coquunt. cōtemnūt
habere vbi spirituali-
ter gaudeat: et deside-
rantes appetunt vbi
carnaliter gemat.

Congrega mi-
hi. lxx. vi. de se. il.
zc. Bre. Sicut ple-
nus iuuenes dicunt
qui nulla cōsiliū gra-
uitate psumunt: ita
senes n eos scriptura
vocat qui sola graui-
tate temporū: s; mor-
grauitate maturi sūt
Unde senectus vene-
rabilis est nō dicitur
na: neq; numero an-
noꝝ computata. Ca-
ni aut sunt senes ho-
minis: et etas senectu-
tis vita immaculata.
Pinc ad moysen dñ.
Congrega michi. lxx.
viros de se. il. quos
tu nosti q senes ppli
sint. In quibus verbis
senectus cordis notat.
cum tales iuvente de-
gi senes qui sciuntur
Si enī corporis sene-
ctus quereret: a tantis
sciri poterant a qntis
videri. Quādo dicit
quos tu nosti q senes
ppli sint: patet quia
senectus mentis non
corporis eligatur.

Ut descendam

Isi. In tredecia mā-
sione descendit spūs
super septuaginta vi-
ros electos. et domi-
nus descendit de nube

et retraxit de spiritu q erat sup moysen. et imposuit sup. lxx. viros. Descenden-
te enī in nube carnis xpo: diffusa est per fidem spiritus sancti grā super po-
pulos. et septuaginta gentiu linguis electos. venitq; sup oēs donū illud
virtutis celestis que quondā fuerat in moyse et prophetis.

Et auferam de. Aug. Alia littera. Et auferam de spiritu qui in te est: et ponam super eos: et sustinebunt tecum impetum populi: et non portabis illos tu solus. **De. Aug.** Periculi latini non ut in greco est transliterunt: sed dixerunt. Auferam de spiritu tuo qui est in te: et ponam super eos: aut ponam in eis: et fecerunt sensum laboriosum ad intelligendum. Putari enim potest de spiritu ipsius hominis dictum: quo humana natura completur corpore adiuncto: quod constat ex corpore et spiritu: quod etiam anima dicunt. Unde paulus. Quis hominum scit que sunt hominibus: nisi spiritus hominibus qui in ipso est? Sic et que dei sunt ne ipse sciat nisi spiritus dei.

Et quod postea adiungit. Nos autem non spiritum huius mundi accipimus: sed spiritum qui ex deo est: ostendit alium esse spiritum dei cuius princeps fit spiritus hominis per gratiam dei. Quamvis possit etiam (sicut alij interpretati sunt) intelligi spiritus dei: cuius dicitur de spiritu tuo qui est in te: quod fit etiam noster qui dei est: cum accipimus enim: sicut de iob dictum est: in spiritu et virtute belis. Non enim anima belis in eum fuerat reuoluta. Quod si quidam heretici opinantur: quid dicunt in eo quod scriptum est. Spiritus belis requeuit super beliseus: cum iam ille haberet animam suam: nisi quod dicitur est de spiritu dei: ut etiam per illud operaretur talia: qualia per beliam operabatur: non ab illo recedens ut istud posset implere aut putius: minor esset in illo ut posset istud esse. Deus enim est qui possit esse in omnibus tantis vel totis: in quibus per illam gratiam esse voluit. Nunc autem cum scriptum sit. Et auferam de spiritu qui est super te: nec dicitur sit de spiritu tuo: facilius soluitur: quod intelligimus nihil aliud significare voluisse nisi ex eodem spiritu gratiam illis quoque habituros adiutorium ex quo habebat moyses: ut et isti haberent quantum deus vellet: non ut ideo moyses minus haberet.

Sexcenta milia. Aug. Alia littera. Sexcenta milia peditum qui bas sunt in ipsis: et tu dixisti: carnes dabo eis. Queritur utrum hoc moyses diffidendo dixerit: an querendo? Sed si putauerimus cum diffidendo dixisse: queritur cur hoc ei non exprobauerit dominus: sicut quod ad petram unde profudit aqua: videtur de domini potestate dubitasse. Si autem dixerim: eum modum quesivisse quo fieret: Responsio domini qua dicitur. Nunquid manus domini non sufficiat: quali redarguentis videtur quod illi non credidisset. Sed melius puto intelligi dominum ita respondisse: tanquam modum quem ille querebat dicere noluerit: sed potius opere ipso potentiam suam demonstrare. Poterat enim et marie dicenti: Quomodo fiet istud: quoniam virum non cognosco: et calumniatibus obijci: quod minus crediderit: cum illa modum quesierit: non de virtute dei dubitauerit. Quod autem responsum est illi. Spiritus sanctus superueniet in te: et viri alij obijci poterat etiam sic responderi: quomodo hic. Nunquid spiritus sanctus impossibile est: qui superueniet in te: ac si idem sensus conseruaretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur.

Sexcenta milia. Aug. Alia littera. Sexcenta milia peditum qui bas sunt in ipsis: et tu dixisti: carnes dabo eis. Queritur utrum hoc moyses diffidendo dixerit: an querendo? Sed si putauerimus cum diffidendo dixisse: queritur cur hoc ei non exprobauerit dominus: sicut quod ad petram unde profudit aqua: videtur de domini potestate dubitasse. Si autem dixerim: eum modum quesivisse quo fieret: Responsio domini qua dicitur. Nunquid manus domini non sufficiat: quali redarguentis videtur quod illi non credidisset. Sed melius puto intelligi dominum ita respondisse: tanquam modum quem ille querebat dicere noluerit: sed potius opere ipso potentiam suam demonstrare. Poterat enim et marie dicenti: Quomodo fiet istud: quoniam virum non cognosco: et calumniatibus obijci: quod minus crediderit: cum illa modum quesierit: non de virtute dei dubitauerit. Quod autem responsum est illi. Spiritus sanctus superueniet in te: et viri alij obijci poterat etiam sic responderi: quomodo hic. Nunquid spiritus sanctus impossibile est: qui superueniet in te: ac si idem sensus conseruaretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur.

bis aquam: deinde sequitur. Et elevata moyses manu sua: percussit petram virga bis. ad hoc illam virgam in qua tanta miracula fecerat sumplit eam petram percussit: atque inde solite virtutis est consecutus effectus. Verba ergo quibus ait: Nunquid ex hac petra educimus vobis aquam: possent accipi sic tanquam diceretur: Nempe ex hac petra secundum vestram incredulitatem aqua educi non potest: ut denique paucius ostenderetur diuinitus potuisse fieri: quod illi in infidelitate non crederet. Maxime quia dixerat. Audite me increduli. Sed deus qui inspector est cordis quo animo dictra fuerint indicauit ait enim: Quoniam non credidistis sanctificare me in conspectu filiorum israel. Et per hoc intelligit moyses ita dixisse tanquam ad certum percussit: veli non sequeretur effectus: hoc perdidisse putaretur: cum ait: Nunquid ex hac petra educimus vobis aquam: quod in animo eius domino latebat: nisi dei sententia perdidisset. Contrario ergo debemus hic intelligere verba moysi de promissis carnibus querentis quomodo fieret: non dissidentis fuisse quando sententia dei secuta non est: quod vin dicaret: sed potius quod doceret.

Et auferam de spiritu qui est in te. Queritur utrum hoc moyses diffidendo dixerit: an querendo? Sed si putauerimus cum diffidendo dixisse: queritur cur hoc ei non exprobauerit dominus: sicut quod ad petram unde profudit aqua: videtur de domini potestate dubitasse. Si autem dixerim: eum modum quesivisse quo fieret: Responsio domini qua dicitur. Nunquid manus domini non sufficiat: quali redarguentis videtur quod illi non credidisset. Sed melius puto intelligi dominum ita respondisse: tanquam modum quem ille querebat dicere noluerit: sed potius opere ipso potentiam suam demonstrare. Poterat enim et marie dicenti: Quomodo fiet istud: quoniam virum non cognosco: et calumniatibus obijci: quod minus crediderit: cum illa modum quesierit: non de virtute dei dubitauerit. Quod autem responsum est illi. Spiritus sanctus superueniet in te: et viri alij obijci poterat etiam sic responderi: quomodo hic. Nunquid spiritus sanctus impossibile est: qui superueniet in te: ac si idem sensus conseruaretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur.

Et auferam de spiritu qui est in te. Queritur utrum hoc moyses diffidendo dixerit: an querendo? Sed si putauerimus cum diffidendo dixisse: queritur cur hoc ei non exprobauerit dominus: sicut quod ad petram unde profudit aqua: videtur de domini potestate dubitasse. Si autem dixerim: eum modum quesivisse quo fieret: Responsio domini qua dicitur. Nunquid manus domini non sufficiat: quali redarguentis videtur quod illi non credidisset. Sed melius puto intelligi dominum ita respondisse: tanquam modum quem ille querebat dicere noluerit: sed potius opere ipso potentiam suam demonstrare. Poterat enim et marie dicenti: Quomodo fiet istud: quoniam virum non cognosco: et calumniatibus obijci: quod minus crediderit: cum illa modum quesierit: non de virtute dei dubitauerit. Quod autem responsum est illi. Spiritus sanctus superueniet in te: et viri alij obijci poterat etiam sic responderi: quomodo hic. Nunquid spiritus sanctus impossibile est: qui superueniet in te: ac si idem sensus conseruaretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur.

Et auferam de spiritu qui est in te. Queritur utrum hoc moyses diffidendo dixerit: an querendo? Sed si putauerimus cum diffidendo dixisse: queritur cur hoc ei non exprobauerit dominus: sicut quod ad petram unde profudit aqua: videtur de domini potestate dubitasse. Si autem dixerim: eum modum quesivisse quo fieret: Responsio domini qua dicitur. Nunquid manus domini non sufficiat: quali redarguentis videtur quod illi non credidisset. Sed melius puto intelligi dominum ita respondisse: tanquam modum quem ille querebat dicere noluerit: sed potius opere ipso potentiam suam demonstrare. Poterat enim et marie dicenti: Quomodo fiet istud: quoniam virum non cognosco: et calumniatibus obijci: quod minus crediderit: cum illa modum quesierit: non de virtute dei dubitauerit. Quod autem responsum est illi. Spiritus sanctus superueniet in te: et viri alij obijci poterat etiam sic responderi: quomodo hic. Nunquid spiritus sanctus impossibile est: qui superueniet in te: ac si idem sensus conseruaretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur.

Et auferam de spiritu qui est in te. Queritur utrum hoc moyses diffidendo dixerit: an querendo? Sed si putauerimus cum diffidendo dixisse: queritur cur hoc ei non exprobauerit dominus: sicut quod ad petram unde profudit aqua: videtur de domini potestate dubitasse. Si autem dixerim: eum modum quesivisse quo fieret: Responsio domini qua dicitur. Nunquid manus domini non sufficiat: quali redarguentis videtur quod illi non credidisset. Sed melius puto intelligi dominum ita respondisse: tanquam modum quem ille querebat dicere noluerit: sed potius opere ipso potentiam suam demonstrare. Poterat enim et marie dicenti: Quomodo fiet istud: quoniam virum non cognosco: et calumniatibus obijci: quod minus crediderit: cum illa modum quesierit: non de virtute dei dubitauerit. Quod autem responsum est illi. Spiritus sanctus superueniet in te: et viri alij obijci poterat etiam sic responderi: quomodo hic. Nunquid spiritus sanctus impossibile est: qui superueniet in te: ac si idem sensus conseruaretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur.

Et auferam de spiritu qui est in te. Queritur utrum hoc moyses diffidendo dixerit: an querendo? Sed si putauerimus cum diffidendo dixisse: queritur cur hoc ei non exprobauerit dominus: sicut quod ad petram unde profudit aqua: videtur de domini potestate dubitasse. Si autem dixerim: eum modum quesivisse quo fieret: Responsio domini qua dicitur. Nunquid manus domini non sufficiat: quali redarguentis videtur quod illi non credidisset. Sed melius puto intelligi dominum ita respondisse: tanquam modum quem ille querebat dicere noluerit: sed potius opere ipso potentiam suam demonstrare. Poterat enim et marie dicenti: Quomodo fiet istud: quoniam virum non cognosco: et calumniatibus obijci: quod minus crediderit: cum illa modum quesierit: non de virtute dei dubitauerit. Quod autem responsum est illi. Spiritus sanctus superueniet in te: et viri alij obijci poterat etiam sic responderi: quomodo hic. Nunquid spiritus sanctus impossibile est: qui superueniet in te: ac si idem sensus conseruaretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur.

Et auferam de spiritu qui est in te. Queritur utrum hoc moyses diffidendo dixerit: an querendo? Sed si putauerimus cum diffidendo dixisse: queritur cur hoc ei non exprobauerit dominus: sicut quod ad petram unde profudit aqua: videtur de domini potestate dubitasse. Si autem dixerim: eum modum quesivisse quo fieret: Responsio domini qua dicitur. Nunquid manus domini non sufficiat: quali redarguentis videtur quod illi non credidisset. Sed melius puto intelligi dominum ita respondisse: tanquam modum quem ille querebat dicere noluerit: sed potius opere ipso potentiam suam demonstrare. Poterat enim et marie dicenti: Quomodo fiet istud: quoniam virum non cognosco: et calumniatibus obijci: quod minus crediderit: cum illa modum quesierit: non de virtute dei dubitauerit. Quod autem responsum est illi. Spiritus sanctus superueniet in te: et viri alij obijci poterat etiam sic responderi: quomodo hic. Nunquid spiritus sanctus impossibile est: qui superueniet in te: ac si idem sensus conseruaretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur.

Et auferam de spiritu qui est in te. Queritur utrum hoc moyses diffidendo dixerit: an querendo? Sed si putauerimus cum diffidendo dixisse: queritur cur hoc ei non exprobauerit dominus: sicut quod ad petram unde profudit aqua: videtur de domini potestate dubitasse. Si autem dixerim: eum modum quesivisse quo fieret: Responsio domini qua dicitur. Nunquid manus domini non sufficiat: quali redarguentis videtur quod illi non credidisset. Sed melius puto intelligi dominum ita respondisse: tanquam modum quem ille querebat dicere noluerit: sed potius opere ipso potentiam suam demonstrare. Poterat enim et marie dicenti: Quomodo fiet istud: quoniam virum non cognosco: et calumniatibus obijci: quod minus crediderit: cum illa modum quesierit: non de virtute dei dubitauerit. Quod autem responsum est illi. Spiritus sanctus superueniet in te: et viri alij obijci poterat etiam sic responderi: quomodo hic. Nunquid spiritus sanctus impossibile est: qui superueniet in te: ac si idem sensus conseruaretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur.

Et auferam de spiritu qui est in te. Queritur utrum hoc moyses diffidendo dixerit: an querendo? Sed si putauerimus cum diffidendo dixisse: queritur cur hoc ei non exprobauerit dominus: sicut quod ad petram unde profudit aqua: videtur de domini potestate dubitasse. Si autem dixerim: eum modum quesivisse quo fieret: Responsio domini qua dicitur. Nunquid manus domini non sufficiat: quali redarguentis videtur quod illi non credidisset. Sed melius puto intelligi dominum ita respondisse: tanquam modum quem ille querebat dicere noluerit: sed potius opere ipso potentiam suam demonstrare. Poterat enim et marie dicenti: Quomodo fiet istud: quoniam virum non cognosco: et calumniatibus obijci: quod minus crediderit: cum illa modum quesierit: non de virtute dei dubitauerit. Quod autem responsum est illi. Spiritus sanctus superueniet in te: et viri alij obijci poterat etiam sic responderi: quomodo hic. Nunquid spiritus sanctus impossibile est: qui superueniet in te: ac si idem sensus conseruaretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur.

Et auferam de spiritu qui est in te. Queritur utrum hoc moyses diffidendo dixerit: an querendo? Sed si putauerimus cum diffidendo dixisse: queritur cur hoc ei non exprobauerit dominus: sicut quod ad petram unde profudit aqua: videtur de domini potestate dubitasse. Si autem dixerim: eum modum quesivisse quo fieret: Responsio domini qua dicitur. Nunquid manus domini non sufficiat: quali redarguentis videtur quod illi non credidisset. Sed melius puto intelligi dominum ita respondisse: tanquam modum quem ille querebat dicere noluerit: sed potius opere ipso potentiam suam demonstrare. Poterat enim et marie dicenti: Quomodo fiet istud: quoniam virum non cognosco: et calumniatibus obijci: quod minus crediderit: cum illa modum quesierit: non de virtute dei dubitauerit. Quod autem responsum est illi. Spiritus sanctus superueniet in te: et viri alij obijci poterat etiam sic responderi: quomodo hic. Nunquid spiritus sanctus impossibile est: qui superueniet in te: ac si idem sensus conseruaretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur.

Et auferam de spiritu qui est in te. Queritur utrum hoc moyses diffidendo dixerit: an querendo? Sed si putauerimus cum diffidendo dixisse: queritur cur hoc ei non exprobauerit dominus: sicut quod ad petram unde profudit aqua: videtur de domini potestate dubitasse. Si autem dixerim: eum modum quesivisse quo fieret: Responsio domini qua dicitur. Nunquid manus domini non sufficiat: quali redarguentis videtur quod illi non credidisset. Sed melius puto intelligi dominum ita respondisse: tanquam modum quem ille querebat dicere noluerit: sed potius opere ipso potentiam suam demonstrare. Poterat enim et marie dicenti: Quomodo fiet istud: quoniam virum non cognosco: et calumniatibus obijci: quod minus crediderit: cum illa modum quesierit: non de virtute dei dubitauerit. Quod autem responsum est illi. Spiritus sanctus superueniet in te: et viri alij obijci poterat etiam sic responderi: quomodo hic. Nunquid spiritus sanctus impossibile est: qui superueniet in te: ac si idem sensus conseruaretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur.

Et auferam de spiritu qui est in te. Queritur utrum hoc moyses diffidendo dixerit: an querendo? Sed si putauerimus cum diffidendo dixisse: queritur cur hoc ei non exprobauerit dominus: sicut quod ad petram unde profudit aqua: videtur de domini potestate dubitasse. Si autem dixerim: eum modum quesivisse quo fieret: Responsio domini qua dicitur. Nunquid manus domini non sufficiat: quali redarguentis videtur quod illi non credidisset. Sed melius puto intelligi dominum ita respondisse: tanquam modum quem ille querebat dicere noluerit: sed potius opere ipso potentiam suam demonstrare. Poterat enim et marie dicenti: Quomodo fiet istud: quoniam virum non cognosco: et calumniatibus obijci: quod minus crediderit: cum illa modum quesierit: non de virtute dei dubitauerit. Quod autem responsum est illi. Spiritus sanctus superueniet in te: et viri alij obijci poterat etiam sic responderi: quomodo hic. Nunquid spiritus sanctus impossibile est: qui superueniet in te: ac si idem sensus conseruaretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur. Sed zacharias talia dicens: incredulitatis arguit: et vocis oppressoretur.

operatur spiritus: nec oclum patitur: ubi operandi materia digna super-
ditat. In omnibus ergo qui pphetaverunt requieuit spiritus: sed non sicut
in saluatore: propter quod de eo dictum est. Exibit virga de radice iesse: et
flos de radice eius ascendet: et requieuit super eum spiritus domini. spiritus sa-
intel. Et vide enim quia super nullum alium spiritus domini requieuisse hac
septemplex virtute describitur: per quod divini spiritus substantia: quod uno
nomine non poterat diversis vocabulis explanatur: requiescere super eum
pphetat. Hinc quoque iohannes ait: Qui mihi
hic dixit mihi. Super quem videris spiritum
descendere et manen-
tem super eum: ipse est
Addidit enim et manentem
super eum: ut esset hoc signum in saluatore
re: quod in alio non posset ostendi. De illo enim
solo dictum est. Quia peccatum non fecit: nec
invenit est: do. in o. e.
Quia enim solus est qui peccatum non fecit:
ideo in illo solo mansit et permansit spiritus.
Constat ergo reliquos omnes fuisse sub peccato:
nec congruit ut ipse peccati dicamus spiritum mansisse eis.
Ipse enim moyses cum iam spiritum accepisset: seipsum peccasse testatur
cum diceret: Audi te me increduli. hunc quid de petra ista
pducemus aquam vobis? In his enim dictis sanctificavit
deum: non confusus est in virtute dei. Cum ergo hoc loqueretur non de spiritu
sancto: sed de spiritu peccati loquebatur.
Tertium est ergo alios pphetas aliquando habuisse spiritum dei:
aliquando non habuisse. Hinc et david ait. Et spiritum sanctum
tuum ne auferas a me: in quo ostendit quod potest auferri. In sequen-
tibus vero tanquam ablatum reposcit. Redde mihi leticiam salutaris tui
et spiritum principali confirma me. Salomonem quoque nemo dicit nisi in spiritu
sancto iudicia indicasse: vel templum domus construxisse: aut rursus in spiritu
sancto demonibus templum fecisse: aut impijs mulieribus latera flexisse: Pro-
pheta quippe etiam a domino abdo missus est in bethel: et in spiritu dei verba
domini locutus est: non tamen in eodem spiritu preceptum domini prevaricatus
est: quo prohibitus erat manducare panem in bethel: ideo oculus est a leone
Ego autem licet non viderem quicquam: pronunciam hoc puto esse etiam quodammodo
hominum gesta: quod quibus peccato careant: non tamen digna videntur quibus
inter sit spiritus sanctus: ut coniugia legitima carent quidem peccato: non
tamen quando actus coniugales geruntur: spiritus sanctus datur: etiam si
pphetas operatur. Alia enim plura sunt in quibus sola sufficit vis huma-
na: nec res indiget neque decet spiritus sancti adesse presentiam.

Remanserunt. Non negligentia precepti domini: sed devotione hu-
militatis indignos se indicantes preceptione tanti muneris: ideo iudex cor-
dium deus dignos eos iudicavit et ostendit.

Quid inquit emularis pro me etc. Greg. Dia mens pastor
quia non propriam gloriam: sed autoris querit: ab omnibus vult imitari quod
facit. Fidelis enim predicator optat si fieri valeat: ut veritatem quam solus
loqui non sufficit: ora cunctorum sonent. Unde cum iohannes duobus in castris
remanebantibus et pphetantibus vellet obsequere: ei per moysen dicitur. Quid

Remanserunt autem in castris duo viri
quorum unus vocabatur beldad: et
alter medad: super quos requieuit
spiritus. Nam et ipsi descripti fue-
runt: et non exierant ad tabernaculum
Unusque pphetarent in castris: cum
curreret puer et nuntiavit moysi di-
cens: beldad et medad pphetant
in castris. Stetit iohannes filius nun-
minister moysi et electus a pluribus
ait: Domine mi moyses prohibe
eos. At ille. Quid inquit emula-
ris pro me? Quis tribuat ut ois
populus pphetet et det eis deus
spiritus suum? Reversusque est moy-
ses et maiores natu israel in castra
Ventus autem egrediens arreptas
trans mare coturnices detulit: et
dimisit in castra: itinere quantum
vno die confici potest ex omni pre-

emularis pro me? Quis tribuat ut omnis populus pphetet: et det ei spiri-
tum suum: prophetare enim omnes voluit qui bonum quod habuit non invidit.

Coturnicum multitudinem. Raba. Carnalis populus iudaeorum
sumptus celestis cibis: carnes desideravit: sed deus ita iudicium contempe-
ravit ut puniret malos: nec fragilibus alimoniam denegaret: et in ipsa
concessione aliquid spiritale innueret. Non enim ferarum non quadrupedum:
nec terrestrium animalium esum tribuit: sed volucrum: ut discerent

castrorum per circumitum: volabantque
in aere duobus cubitis in altitu-
dine super terram. Surgens ergo
populus toto die illo et nocte: ac
die altero congregavit coturnicum
multitudinem: qui parum decem cho-
ros: et siccauerunt eas per gyrum
castrorum. Adhuc carnes erant in den-
tibus eorum nec defecerat huiusce-
modi cibus: et ecce furor domini
concitatus in populum percussit eum pla-
ga magna nimis. Vocatusque est lo-
cus ille sepulchra concupiscentie.
Ibi enim sepelierunt populum qui de-
siderauerat carnes. Egredi autem
de sepulchris concupiscentie vene-
runt in asseroth: et manserunt ibi.

C. XII.
Locutusque est
dominus ad moysen et aaron
in monte sinai dicens. Quid
emularis pro me etc.

his carnes egyptias: id est: carnales seculi voluptates: et concupiscentie
pristinus appetitus nauseam: statim igne domini torquemur: de-
sideriumque nostrum vertitur in tumulos: ut sumus sepulchra dealba-
ta: quae foris pariter speciosa: intus plena sunt ossibus mortuorum: et ois spurcicia.
Venerunt in asseroth etc. Hiero. Quartadecima mansio est in
solitudine pharan: quae in aeterna vertitur. In hac aaron et maria propter
ethiopissam contra moysen murmurant. Et hoc prudens lector attende: quod
post consummatam in duodenario virtutem (quia superbiuit israel et in se-
pulchris concupiscentie carnes egyptias desideravit) rursus fundamentum
iacit: et aeterna id est: vestibula virtutis ingreditur: ostendens nobis eos qui
stant posse cadere: et qui ceciderunt posse resurgere. Positus est enim ibi
in ruinam: et in resurrectionem multorum. Qui autem per pphetam. Nunquid
qui cadit non adjiciet ut resurgat?

Alia. Quartadecima mansio est in solitudine asseroth. In hac aaron
et maria offenderunt detrahentes fratri quod uxorem alienigenam accepisset
et ilico maria lepra percussa effloruit: quia sacerdotalis plebs christo sal-
uatori adversus ecclesiam de gentibus congregatam derogans: lepra pec-
cati perfunditur. Nec redit ad dei tabernaculum: donec plenitudo gentium
intrauerit. Tunc enim pristinam recipiet sanitatem: cum septiformis spiritus
agripio ad veniam reduxerit eam.

Locutusque est etc. Domini. Maria plebs iudaica: moyses lex domini est:
quae transiit ad connubium ethiopissae: ecclesiae scilicet de gentibus congregatae.

superna magis deli-
derare quam terrena: spi-
ritalia quam corporalia.
Huius enim natura ex
aere percussit: sed in aere
habitationem adqui-
sivit sibi. Qui ergo
volucres comedunt:
ab imis ad superna
cor levare momentum
ut licet in terrenis cor-
poribus degant: aio
semper celestia petant
secundum illud apostoli.
In carne ambulantes
non secundum carnem milita-
mus. Nostra autem co-
nversatio in celis est.

Sepulchra concupiscentie. Alii.

Terciadecima man-
sio est in sepulchris co-
cupiscentie: ubi populus
fastidians celestem pa-
nem: carnes egyptias
desideravit: multos
que subito voravit in-
cendium. Quibus do-
cemur ut qui conuer-
satorem seculi relinqui-
mus: et egyptias ollas
id est: carnalium desi-
deriorum feruores: non
murmuremus contra
celestem panem: nec vi-
sulentiam egyptiorum
qui sunt magnarum
carnium: sed simplicem
manne cibum: id est: puram
celestemque vitam aga-
mus. Si enim post pre-
ceptam angelicam man-
nam: quae est celestis
vita et doctrina: rur-

Ascendite ad meri. Aug. Alia lit. Et dixit ad eos. Ascendite de
ista heremo. et videbitis terram que sit. et populus qui insidet super eam: si

fortis est an infirmus
si pauci sunt an multi.
Exposuisse intelligit
eos quod dixerat. si po
sens est an infirmus.
thoc est. si pauci sunt
an multi. Quia enim
possent de more pspi
cietes sentire bñana
rñ viriū fortitudinē.
Potest et alius sen
sus multo esse congru
entior veritati. Quia ait
ascenditis in montē
in ipsam terrā dicit:
quā explorare vole
bant. Non enim pos
sent facile explorato
res intelligi: nisi pere
grinantes omnia per
quirebant. Quia si de
vertice montis eos pu
tauerimus cōspexisse
terram et explorasse:
quomodo possent ex
quirere omnia q̄ moi
ses pręcepit. Quia in
trare ciuitates quas
leguntur intrasse. et de
illa valle botrum tol
lere: ppter quē vallis
botri dicitur. In ipso
ergo explorat terra:
quia ipsa erat que ex
ploraretur. et ibi erat
quidā depressior lo
cus: de qua valle bo
trus ablatus est.

Quē portaque

runt. Id. Bo

trum in ligno de ter
ra pmissiois duo ad
uehant. quia xp̄us pen
dens in ligno crucis:
promissus gentibus:
de trā genetricis ma
rie scdm carnē nat⁹.
Quo bāniti: qui sub
onere botri iccedebāt:
vterq̄ populus est:
cuius prior iudaicus
est: et adūsus. igna
rus pendens gratie
et pressus onere suspē
si: cui subijciatur indi
canti. Un. Obscure
tur oculi eoz ne vi. et
tor. e. f. inaur. Qui
vero posterior venie
bat: populum gentiū
significabat: qui cre
dens et christum ante
oculos habens semp
quem portat videt: et
quali seruus domini
et discipul⁹ magistrū
sequit. Scdm illud.
Si quis vult post me
venire: tollat crucem
suam et sequatur me. Hic est botrus qui effusum in salutem nostrā vinū
sanguinis sui crucis cōtritione perfudit: et expressum passionis sue calicem

ad considerandā terrā chanaan.

et dixit ad eos: Ascendite ad meri

dianam plagam. Tunc veneritis

ad mōtes: considerate terrā quā sit

et populū qui habitator est ei⁹

utrum fortis sit an infirmus. pauci

numero an plures. ipsa terra bo

na an mala. vrbes quales. mura

te an absq̄ muris. hum⁹ pinguis

an sterilis. nemorosa an absq̄ ar

boribus. Nonfortamini. et afferte

nobis de fructibus terrę. Erat au

tem tempus q̄ndo iam p̄coque

vne vefci possunt. Tunc ascendis

sent explorauerūt terrā a deserto

sin: vsq̄ robob intrantib⁹ emath

Ascenderuntq̄ ad meridiē: et ve

nerunt in hebron. vbi erant achy

man et sifai et tolmā filij enach: nā

ebzon septem annis ante thanim

urbem egypti condita est. p̄gētes

q̄ vsq̄ ad torrem botri abscede

runt palmitem cum vua sua quē

portauerunt in vecte duo viri.

De mal quoq̄ granatū et de ficis

loci illius tulerunt qui appellatus

est nebelescol. i. torres botri eo q̄

botrū inde portassent filij israel.

Reuersiq̄ exploratores terrę p̄

quadraginta dies omni regione

circūita venerūt ad moysē et aarō

et ad omnem cetum filioz israel in

desertū p̄baran qd est in cades.

Locutiq̄ eis et omni multitudini

ppinavit ecclesie. Quē malogranato socia muneris gratia lecta ē ma
ter ecclesie: habens intra se per granorum numerum multitudinē populo

ostenderunt fructus terrę et narra

uerunt dicētes: Ctenimus in ter

ram ad quā misistis nos. quē re

fructibus cognosci potest. Et cul

tores fortissimos habet. et vrbes

grandes atq̄ muratas. Stirpez

enach vidimus ibi. Amalech ha

bitat i meridie. ethūs et iebus.

et amorreus in mōtanis. Abana

ne vero moratur iuxta mare. et

circa fluentia iordanis. Inter hęc

caleb compescens murmur popu

li qui oriebatur cōtra moysen ait.

Ascendam⁹ et possideamus ter

ram qm̄ poterimus obtinere eaz

Alij vero qui fuerant cum eo dice

bant: Nequaquē ad hunc populū

valemus ascendere: q̄ fortior no

bis est. Petraveruntq̄ terrę. quā

inspexerant apud filios israel di

centes: Terra quas lustrauimus

denorat habitatores suos. pplis

quem asperimus. p̄cere statūre ē.

Ibi vidimus monstra quēdam fi

lioz enach de genere giganteo.

quibus compati quasi locustę vi

debamur.

C. XIII.

Gitur uoci

feras omis turba fle

uit nocte illa. et murmurati sūt cō

tra moysen et aaron cuncti filij isrl

et octo mansiones cōstinet. In quarū vltima reuersi exploratores ad moy

sen renunciauerūt quę viderūt portantes botrū cū malis granatis et ficis.

rum. per ruborem. i.
sanguinis xpi signa
culum choruscantem
habentem etiā diuer
sa spiritus sancti caris
mata: quibus se indi
gnos increduli indi
cantes: terraz carnis
chasti fluentem lacte
et melle: accipere. non
memerunt. quā p̄ fi
tem eius semini. i. chri
stiani consecuti sunt.
de cuius doctrina di
citur. Dulcia fauci
bus meis eloquia tua
et. Ficum cūz botro
de terra. pmissiois at
tulerunt. i. ymagines
legis cū figura chasti
de quo eniz dicitur.
Frater me. ut botr⁹
cypri. q̄ nec xps sine
lege. nec lex sine xpo
esse potest.

De malis quo

q̄ gra. Quę legem

significat: q̄ nec xps

sine lege. nec lex sine

chrito.

Exploratores

terre. Id. Explo

ratores qui ad terrā

vberem missi tunc

runt p̄m̄ ne crederet

posse habere terram

p̄missā. scribas et p̄ba

ris eos significat. Dic

eniz illi p̄ moysē missi

sunt ut sol fecerūt

tem solite cōsidera

rent: sic isti per legem

et p̄phetas ut per scri

pturarum inueltiga

tiones tomā specula

rentur aduentum: in

quo erat terra. i. caro

sancta. in qua regnū

dei et vberitatez spū

tualis fructū et vitaz

eternam cōsequi pos

sunt. Et sicut illi de

speratōne tēruerunt

p̄m̄ ne crederet deo

p̄mittēti: sic isti sua

seriūt p̄p̄o iudgoz ne

xpo crederet. ad egyptum

huius seculi re

dire cupientes. māna

fidei repudiantes. et

querētes ollas pecca

toz nigras. et cypas

blasphemiarū repu

diatas. et p̄pones vi

ciōz et libidini coru

p̄one marcentes.

In desertum

p̄baran. Ra. Po

Et in sequentibus scriptum est. Profecti de asiongaber crastinamati sunt in deserto sin. Hec est cades que non sancta ut plerique estimant: sed inuata vel translata interpretatur. In hac mansionem moritur maria et sepelitur et propter aquas contradicte moyses et aaron offenderunt dominum: et prohibentur transire iordanem.

Terra qua circueimus valde bona est. Pri. **Quae** terra ista sancta quidem et bona: sed ab impijs habitata: Qui sunt hostes qui habi-

tant in terra sanctorum. Quomodo eiciendi ut succedant vel habitent sancti? Eua gelia permittunt sanctis regna celorum. Et apostolus dicit. Postquam autem conuersati in celis estis. In celis est ergo hereditas que permittitur sanctis. Putat ergo quia ibi nunc nullus habitator sit qui debeat expelli: a diebus iohis baptiste regnum celorum vim patitur. Quasi essent inde aliqui expellendi: nunquam diceret per vim esse diripiendum regnum celorum. Et nisi cum aliquibus nobis esset prelium: non diceret apostolus. Non est nobis colluctatio aduersus carnem et sanguinem. De his etiam dicitur. Inebriatus est gladius meus in celo. Necesse est ergo ut vincas spirituales nequicias que in celestibus esse dicuntur: qui sunt veri chauci. et expellas de celestibus locis ut habitas pro illis. Scito tamen esse gigantes. Pygas dicitur omnis qui deo resistit: quod illi principaliter faciunt. Tibi ergo dat ut eijcias gigantes. Qui quis accipiet a gigante spolia? Et alibi. Nemo potest introire in domum fortis et vasa eius diripere: nisi prius alligauerit fortem.

Compati de ergo humane nature et demoniacae nature nos locustae sumus. Precipue si dubia sit fides nostra: et nos pretereat infidelitas: illi vere gigantes erunt: nos locustae. Si vero sequimur huiusmodi: et verbis eius credimus: tanquam nihil erunt in conspectu nostro. Portatur enim nos: et dicit. Si amat nos deus introducet nos in terram hanc: quia bona est et fructus eius mirabilis. Figura ergo precessit in patribus: completur in nobis: eiecerunt illi gigantes: et consecuti sunt terram eorum: omnem terram iudee et hierusalem civitate: et montem syon. Ad nos autem dicitur. Non accessistis ad ea que visibilia sunt: sed ad inuisibilia. Accessistis enim ad montem dei viventis: et ad civitatem celestem hierusalem: et ad multitudinem angelorum. Et alibi. Hierusalem que sursum est: libera est: que est mater nostra. Hierusalem ergo celestem esse credimus: et ad typum huius terre: et que scripta sunt de hac terrena: ad illam celestem spiritualiter referimus. Et sicut illi de terrestri hierusalem eiecerunt chaucos et pherezcos et ceteras gentes: ita et nos qui accessimus ad montes dei: et ad celestia regna necesse est ut expellamus de his prarias potestates et spiritualia nequitia in celestibus. Et sicut illi eiecerunt iebuseum de hierusalem: et que vocabatur iebus: postea vocabatur hierusalem: ita nos oportet prius expellere iebuseum de hierusalem: et sic consequi eius hereditatem. Illi armis visibilibus

dicentes: Utinam mortui essem?

in egipto: et non in hac vasta solitudine

Utinam peamus: et non inducat

nos dominus in terram istam: ne

cadam? gladio: et vxores: ac liberi

nostri ducantur captivi. Nonne

melius est reuertere in egiptum? Di

xeruntque alter ad alterum: Constitu

amus nobis duces et reuertamur

in egiptum. Quo audito moyses

et aaron ceciderunt proni in terra

coram omni multitudine filiorum

israel. At vero iosue filius nun: et

caleph filius iephone qui et ipsi lu

strauerant terram: sciderunt vesti

menta sua: et ad omnem multitudinem

filiorum israel locuti sunt. Terra qua

circueimus valde bona est. Si

propicius fuerit dominus inducet nos in

eam: et tradet humum lacte et melle

manantem. Nolite rebelles esse contra

dominum: neque timeatis popu

lum terre huius: quia sicut panes

libus et corporalibus vincebant: nosque inuisibilibus et spiritualibus. Unde non est nobis colluctatio aduersus carnem et sanguinem. Induite vos lorcam caritatis: et galeam salutis: et assumite scutum fidei: et gladium spiritus: quod est verbum dei. Quia talibus armis sequens huiusmodi ducem: sicut patres calcauerunt cervice gentium: et tu calcabis cervice demonum. Ipse enim sequentibus se ait. Ecce dedi vobis potestatem calcandi super serpentes et scorpios: et cetera. Vult ergo huiusmodi semper res mirabiles facere: vult de locustis vince

ira possumus eos deuorare. Re

cessit ab illis omne presidium: do

minus nobiscum est: nolite metu

ere. Tunc clamaret omnis multi

tudo: et lapidibus vellet eos oppri

mere apparuit gloria domini super te

trum federis cunctis videntibus

filij israel. Et dixit dominus ad

moysen: usquequo detrahet michi

omnis populus iste: quousque non

credent michi in omnibus signis que

feci coram eis? Feriam igitur eos

pestilentia atque consuma: te autem

faciam principem super gentem ma

gnam: et fortiozem quam hec est. Et

ait moyses ad dominum: Ut audiant

egyptij de quorum medio eduxisti

populum istum: et habitatores terre

huius qui audierunt quoniam tu do

mine in populo isto sis: et facie vi

dearis ad faciem: et nubes map

tegar illos: et in columna nubis

precedas eos per dies: et in columna

re gigantes: et de his

que in terris sunt cele

stes superare nequicias

Hoc est fortasse quod di

citur: quia qui credit in

eum non solum faciet illa

que ipse fecit: sed et ma

iora. Quia enim mihi

videtur si homo in carne

positus fragilis et ca

uetus: fide tamen christi

et verbo eius armatus

super demonum legio

nes: quamvis ipse sit qui

vincit in nobis: plus

tamen esse dicit: quia per

nos vincit: tantum est

ut nos armis istis sp

simus pati et armati

et conuersatio nostra

semper in celis sit: omnis

motus noster: actus

cogitatio: et sermo ce

lestis sit. Quanto enim

illic ardentius ascen

demus: tanto illi pre

cipites descendunt: et qui

to nos superiores: ta

to illi inferiores. Si

vita nostra sancta et

secundum deum sit: morte

perferat illis. Si segnis

et luxuriosa: potentes

aduersum nos gyga

tes facit. Et quanto

nos dilatanur in ter

ris: tanto illis latiora

spacia concedimus in

celis. Angelicam ergo

ut illi minuantur: no

bis ingredientibus illi

pellantur: et ascendunt

in celum: et cadunt.

Nec timeatis

Aug. Caleph et hie

lus nane loquens ad

populum ne timeat igre

di terram: promissionis

dixerunt. Vos autem ne timeatis populum terre: quoniam abus nobis sunt: abcessit enim tempus ab eis: dominus autem in nobis: ne timeatis eos. Quoniam dictum est: abus nobis sunt: hoc est consumemus eos. Quod vero additum est. Abcessit enim tempus ab eis: dominus autem in nobis: diligenter non dixerunt abcessit ab eis dominus. Impii enim fuerunt. Sed quoniam etiam ipsi occulta dispensatione datur tempus florendi et regnandi: tempus ab eis discessit. Dominus autem in nobis non dixerunt tempus abcessit ab eis: et nostrum successit. Sed dominus autem in nobis: non tempus. Illi enim tempus habuerunt: isti dominum temporum creatorem et ordinatorem et omnium dispensatorem.

Feriam igitur. Pri. Cominatio hec non est iracunda: sed propheta. Assumendus enim erat populus nationum: sed non per moysen: excusauit ergo se moyses. Sciebat enim quod gens que permittitur non per se vocanda erat: sed per huiusmodi: nec mosaicus: sed christianus populus erat appellandus. Ideo plumbus exorat per populum suo.

Pri. Feriam igitur. Pri. Cominatio hec a domino: non ut diuina natura passibilis: et ideo subiecta ostendatur: sed ut moysi caritas quae erga populum habebat: et dei bonitas que supra omnem mentem appareret. Scribitur enim: deus irasci et cominari: ut sciat homo tantum sibi esse loci apud deum: tamen quod

vinum meri dicitur esse plenus mixto. Dilatetur enim unicuique et hic iudicium non solum ex malis que gessit: sed etiam ex bonis. Quia tamen utraq; misceantur: fer eius (qua ego puto pres malorum dici) non ad integrum exaniet.

Et hec in manu dei sunt nostrum aut citius e emedare et penitere preterita lugere: futura cauere. Quia ut conuersus ingenueris saluus eris. Dabem⁹ enim aduocatū qui interpellat p nob multo prestantiores moyses: qui tñ pro populo illo exauditus est. Et fortasse ppter ea moyses scribitur priori populo veniam impetrasse: ut multo magis cōfida mus q aduocat⁹ non ster bicus remā no bis impetrabit a patre.

Parati sumus.

Raba. Mira prer uitas humane metis et horrenda stulticia cecati cordis. Mandat deus pmissione bus suis credere: et de sua potentia cōfide re: sic terram intrare. humana stulticia dū fidit: et salutaria monita respuit: econtra rio suum negat auxi liū: illi contra dei voluntatem terrā inua dere volunt. Quibus similes sunt qui pro missionibus dei non credūt: et phibita faciunt. Sed spirituales amalechites et chana ne qui habitāt i mō tū supbie: percutiēt eos psequūt vltq; ad horam. Amalechites populus lingens san guinem: chananagi ne gociantes: vlt motus horum anathema in terpretatur. Perge ergo nequitie que nīm sanguinem sūunt: et terrenis negotijs im plicare nos volunt: si in peccatis pseruane rimus: et montē super bie ascenderimus: cō cidentes nos iaculis ignitis psequuntur vltq; ad perpetuū anathema. Non ergo d nobis presumamus: sed nostram infirmi tatē considerātes dei pceptū sequamur p oia. Sic enī omnes hostes supabimus: sic patrie celestis gaudia que nob pmissa sunt percipiemus.

Sacrificiū simile zc. Fidem incarnationis xpi que in lege plenissi me cōmendatur: vel obseruantia tecalogi.

Diero. Iosephus. Lex pcepit in priuatis publicisq; sacrificijs etiā

annis recipientis iniqtates vras.

et scietis ultionē meam. quoniam

sicut locutus sum ita facias omni

multitudini huic pessime que con

surrexit aduersū me. In solitudine

hac deficiet: et morietur. Igif oēs

viri quos miserat moyses ad con

templandam terrā: et qui reuersi

murmurare fecerant cōtra eū om

nem multitudinē detrahētes ter

re qd esset mala: mortui sunt atq;

perussi in conspectu domi. Josue

aut filius nun: et caleph filius ie

phone vixerūt ex omnib⁹ qui pre

xerant ad cōsiderandam terram.

Locutusq; ē moyses vniuersa ver

ba hec ad oēs filios israel: et luxit

populus nimis. Et ecce mane pri

mo surgentes ascenderūt verticē

mōtis atq; dixerūt. Parati sum⁹

ascēdere ad locū: de quo domin⁹

locutus est quia peccauim⁹. Qui

bus moyses: Tur inquit transgre

dimini verbum domini quod vo

bis nō cedit in pserum⁹. Nolite

ascendere: non enī est dñs vobis

cum: ne corruatis coraz inimicis

urīs. Amalechites et chanane⁹

ante vos sunt quorūz gladio cor

ructis eo q nolueritis acquiescere

domio: nec erit dominus vobiscū

At illi contenebrati ascenderunt i

farinam mundissimā adici: in agno quidē assarij mensuram: in arte dñi orum: in tauro triū: et super altare etiam oleum mixtum. Nam et oleū offe runt immolantes: in boue quidem hyn medietatē: in arietē bul⁹ mensurę

⁵ supbie. uerticem montis. Arca autē testa menti domini moysesq; non recel serūt de castris. Descēditq; ama lechites et chananeus qui habita bant in mōtib⁹: et percutiens eos atq; concidens psecutus est eos usq; horam.

Locutus est dominus ad moysen

dicens: Loquere filiis israel et di

ces ad eos: Cum ingressi fueritis

terram habitatiōis uestre quā ego

dabo vobis: et feceritis oblatiōez

domino i holocaustū aut uictimā

pacificam uota soluētes: uel spon

te offerentes munera: aut in solen

nitatibus uestris adolentes odo

rez suauitatis domio: de bobus

sive de ouibus: offeret quicunq;

imolauerit uictimaz. ⁵ spirituale scientiā in meditatione legis. ¹ Sacrificiū

simile decimā ptem ephy cōsper

sam oleo: quod mensurā habebit

quartā partem hyn: et uinum ad

liba fundenda eiusdē mensurę da

bit in holocaustū sive in uictimaz

per agnos singlos. Et arietis erit

sacrificiū simile duarū decimarū

que conspersa sit oleo tercię ptis

hyn: et uinuz ad libamentū tercię

ptis eiusdem mensurę offeret in

terciam ptem: et quar tam i agno. Hyn au tem mensura hebreo rum antiqua: fere cho rois antiquos duos ca piens scdm quā oleū offerebant: est autem (ut in rub. legitur) ephy mensura trium modioz: hyn autem (ut illi volūt: qui de ponderibus et mensu ris scripserūt) sextarij mensuram tenet: qui ita nominatur q; sexta pars est congij.

Diero. All. In

betur ergo per lingu las species animalū que offeruntur sacri ficiūz adhiberi. Quia nos in terrā ecclesie p domini gratiam itra binus p singlas spe cies bonoz operum: scientiam spiritale in meditatione legis ad bilitate debem⁹. De sira igitur ephy: que tres mensuras habet: significat fidē sanctę trinitatis: cuius deci mam debem⁹ offerre id ē: fidem incarnati onis xpi que in lege plenissime cōmendat⁹ vel obseruatia tecalogi. Subemur ergo offerre oleum: i. caritatem: et misericordiā et uinū ad libamentū: id est: gratiā spiritua lem et cōicationē pas siois xpi: et hec iuxta pitionē mensurę hyn id est: scdm distribu tiones perfecte deno tionis. Penarius ē quia perfectus est: p sectionem apusq; rei significat. Quid est ergo in agni oblatio ne decimam partem ephy offerre sile con sperse oleo iuxta qd tam partem bin: et uinum eiusdē mensurę ad liba fundenda: nisi simplicitatez morum cum legis scientia: et prudentia euāgelica exhibere? Non placet enim simplicitas sine prudentia: neq; pru dētia sine simplicita

te. Vñ. Estote ergo pri: si: ser: et sim: si: co. Et stulticia enī et versutia deo abominabilis est.

Et arietis erit. Aug. In oblatione arietis dñe decimę simile offe runtur olei et uini terciā pars bin. Quia aries rector ordinem significat: bene cum duabus decimis offertur: cum quilibet tecalogū legis intellectū

et operatione tenens: rectoris officio delegatur. Plei vero atq; vini terda pars bin exhibetur: qñ ab eo caritas et misericordia et gratia spiritali costringe circa subiectos impenditur.

Quando vero de bobus. Raba. In bonis oblatio: tres decime si milie: et medietas bin in oleo vel vino. Bos vero predicatoris significat qui agri dominici colunt et vomere evangelico extirpant vicioz spinas et multiplicant segetem virtutū. Ibi cū tribus decimis simile offeruntur: qñ decalogū legis sciētia doctrina et ope tenentes: fidei sancte trinitatis veri sunt asseriores. Ibi caritate debent habere: et prius p misericordiam consulendo exemplū pgetere: et gratia diuina quantū possunt pficere: ut ad vite pfectionē et sanctitatem perueniāt: scdm illud facti estote: qñ ego sanctus sum. De autē i hac via teest: in celesti beatitudine per dei gratiam in se pficiendū sperent.

Quum ueneritis. Ier. 22. Raba. Quum quilibet pferat ecclesiam p fidem intrat: necesse est ut terram carnis sue i corpale uitam diligēt et tei timore exerceat et frugem virtutū producat in refectione gemitu. Intemur ergo non solum de areis: sed et de pulmentis primitias consecrare: teo id ē non solū de predicationis officio laioris primordia dño psecrare: sed et de domesticis discipulis qñ in se quibz folleter bonę voluntatis domino dedicare. Hinc enī in seipso aliquis virtutibus studeat: sine alijs pium laborem ipendat: nō sibi sed diuine gratie imputet: ut ei consecret omnis boni initium: a quo speratur pfectio nra supplementū.

Si per ignorantiam. Aug. Si pceptū qñ peccata expiuntur qñ nō spōte committuntur: merito quęritur quę sint ipsa peccata nolentium? vtrū quę a nescientibus committuntur: an quę facere cōpelluntur? Nam et hęc contra voluntatem dici solent. Sed vult quis ppter quod facit: cum vult viuere si quis nisi fecerit mortem minet: vult ergo facere: qñ vult viuere. Et ideo non p seipsum appetendo ut falsum iuret: sed ut falsū iurando uiuat. Si ita est: nescio vtrū possint dici ista peccata nolentium: qualia hic dicuntur expianda. Nam si diligenter cōsideretur: forte ipm peccare nemo velit: sz ppter aliud fit qd vult qui peccat. Omnes enī qui scientes faciunt qd nō licet: vellent licere. vlsq; adeo ipsum peccare nemo appetit ppter hoc ipsuz: sed ppter illud qd ex eo cōsequitur. Si hęc ita se habent: nō sūt peccata nolentium nisi nescientia: quę discernunt a peccatis volentium.

odorem suauitatis domino. ^{f predicatoribus.} Nū vero de bob⁹ feceris holocaustus ^{f oblatiam.} aut victimam: ut impleas votum

vel pacificas victimas dabis per singulos boues ^{f legis sciām operationē et doctrinam.} simile tres decimas cōspersit oleo qd habeat medietas bin et vinū ad liba fundenda eiusdem mensurę i oblatione suauissimi odoris domino ^{f predicatoribus.}

Sic facietis per singulos boues ^{f ecclesie duces.} ^{f mites et simplices.} et arietes: et agnos: et bedos. ^{f i ecclesia nati.} ^{f de gētibz iudas venientes} et am indigenę qñ pegrini eodem

ritu offerent sacrificia. vñ pceptum erit atq; iudiciū tam vobis qñ aduenis terre. Locutus est dominus ad moysen dicens: Loque re filiis israel et dices ad eos: Quis veneritis in terram quā dabo vobis: et comederitis de panibus regionis illius: separabis primitias domino de cibis vestris. Sicut de areis primitias separabis: ita et de pulmentis dabis primitias domino. qñ si per ignorantiaz pterieritis quicq; horū quę locutus est dominus ad moysen et mada

Vitulum offeret. Raba. Distice. Filij israel vitulum de armento offerunt in holocaustū: cum fideles populi plena fide corpus chisti pro salute humani generis in ara crucis imolatum credunt et cōfidentur. Officiunt sacrificium eius ac liba ut cerimonie postulant: cum in sacramēto panem et vinum i memoriā passionis eius offerūt et ptiipantē corpus et sanguinem eius veraciter se pcepisse cōfident. Hycum vero p peccato: curz humanitatē et similitudinē carnis peccati eum suscepisse: et p peccatis obtulisse credunt. Roga

uit per euz ad vos a die qua cepit iubere et ultra: oblitaq; fuerit facere multitudi: vitulum offeret de armento holocaustus in odorem suauissimū dño. et sacrificia eius ac liba. ut cerimonie eius postulant

liba. ut cerimonie eius postulant ^{f christum in similitudine carnis peccati.} ^{f humani generis.} Hycumq; pro peccato et rogabit sacerdos pro omni multitudie filiorū israel et dimittetur eis qm non sponte peccauerūt. Nichilo minus offerentes incensū dño p se et pro peccato atq; errore suo et dimittetur vniuersę plebi filiorū israel et aduenis qui pegrinantur inter eos qm culpa est omnis populi p ignorantiam. qñ si ania vna nesciens peccauerit: offeret capraz anniculaz p peccato suo et deprecabitur pro ea sacerdos: qñ inscia peccauerit coraz dño: impetrabit qñ ei veniam et dimittetur illi. Et ad indigenis qñ aduenis vna lex erit omnium qñ peccauerint ignorantes. Anima vero quę per superbiam aliqd peccati cōmiserit: sine cuius sit ille siue pegrinus: qm aduersū

re multitudine: vitulum offeret de armento holocaustus in odorem suauissimū dño. et sacrificia eius ac liba. ut cerimonie eius postulant

liba. ut cerimonie eius postulant ^{f christum in similitudine carnis peccati.} ^{f humani generis.} Hycumq; pro peccato et rogabit sacerdos pro omni multitudie filiorū israel et dimittetur eis qm non sponte peccauerūt. Nichilo minus offerentes incensū dño p se et pro peccato atq; errore suo et dimittetur vniuersę plebi filiorū israel et aduenis qui pegrinantur inter eos qm culpa est omnis populi p ignorantiam. qñ si ania vna nesciens peccauerit: offeret capraz anniculaz p peccato suo et deprecabitur pro ea sacerdos: qñ inscia peccauerit coraz dño: impetrabit qñ ei veniam et dimittetur illi. Et ad indigenis qñ aduenis vna lex erit omnium qñ peccauerint ignorantes. Anima vero quę per superbiam aliqd peccati cōmiserit: sine cuius sit ille siue pegrinus: qm aduersū

re multitudine: vitulum offeret de armento holocaustus in odorem suauissimū dño. et sacrificia eius ac liba. ut cerimonie eius postulant

liba. ut cerimonie eius postulant ^{f christum in similitudine carnis peccati.} ^{f humani generis.} Hycumq; pro peccato et rogabit sacerdos pro omni multitudie filiorū israel et dimittetur eis qm non sponte peccauerūt. Nichilo minus offerentes incensū dño p se et pro peccato atq; errore suo et dimittetur vniuersę plebi filiorū israel et aduenis qui pegrinantur inter eos qm culpa est omnis populi p ignorantiam. qñ si ania vna nesciens peccauerit: offeret capraz anniculaz p peccato suo et deprecabitur pro ea sacerdos: qñ inscia peccauerit coraz dño: impetrabit qñ ei veniam et dimittetur illi. Et ad indigenis qñ aduenis vna lex erit omnium qñ peccauerint ignorantes. Anima vero quę per superbiam aliqd peccati cōmiserit: sine cuius sit ille siue pegrinus: qm aduersū

re multitudine: vitulum offeret de armento holocaustus in odorem suauissimū dño. et sacrificia eius ac liba. ut cerimonie eius postulant

liba. ut cerimonie eius postulant ^{f christum in similitudine carnis peccati.} ^{f humani generis.} Hycumq; pro peccato et rogabit sacerdos pro omni multitudie filiorū israel et dimittetur eis qm non sponte peccauerūt. Nichilo minus offerentes incensū dño p se et pro peccato atq; errore suo et dimittetur vniuersę plebi filiorū israel et aduenis qui pegrinantur inter eos qm culpa est omnis populi p ignorantiam. qñ si ania vna nesciens peccauerit: offeret capraz anniculaz p peccato suo et deprecabitur pro ea sacerdos: qñ inscia peccauerit coraz dño: impetrabit qñ ei veniam et dimittetur illi. Et ad indigenis qñ aduenis vna lex erit omnium qñ peccauerint ignorantes. Anima vero quę per superbiam aliqd peccati cōmiserit: sine cuius sit ille siue pegrinus: qm aduersū

re multitudine: vitulum offeret de armento holocaustus in odorem suauissimū dño. et sacrificia eius ac liba. ut cerimonie eius postulant

liba. ut cerimonie eius postulant ^{f christum in similitudine carnis peccati.} ^{f humani generis.} Hycumq; pro peccato et rogabit sacerdos pro omni multitudie filiorū israel et dimittetur eis qm non sponte peccauerūt. Nichilo minus offerentes incensū dño p se et pro peccato atq; errore suo et dimittetur vniuersę plebi filiorū israel et aduenis qui pegrinantur inter eos qm culpa est omnis populi p ignorantiam. qñ si ania vna nesciens peccauerit: offeret capraz anniculaz p peccato suo et deprecabitur pro ea sacerdos: qñ inscia peccauerit coraz dño: impetrabit qñ ei veniam et dimittetur illi. Et ad indigenis qñ aduenis vna lex erit omnium qñ peccauerint ignorantes. Anima vero quę per superbiam aliqd peccati cōmiserit: sine cuius sit ille siue pegrinus: qm aduersū

re multitudine: vitulum offeret de armento holocaustus in odorem suauissimū dño. et sacrificia eius ac liba. ut cerimonie eius postulant

liba. ut cerimonie eius postulant ^{f christum in similitudine carnis peccati.} ^{f humani generis.} Hycumq; pro peccato et rogabit sacerdos pro omni multitudie filiorū israel et dimittetur eis qm non sponte peccauerūt. Nichilo minus offerentes incensū dño p se et pro peccato atq; errore suo et dimittetur vniuersę plebi filiorū israel et aduenis qui pegrinantur inter eos qm culpa est omnis populi p ignorantiam. qñ si ania vna nesciens peccauerit: offeret capraz anniculaz p peccato suo et deprecabitur pro ea sacerdos: qñ inscia peccauerit coraz dño: impetrabit qñ ei veniam et dimittetur illi. Et ad indigenis qñ aduenis vna lex erit omnium qñ peccauerint ignorantes. Anima vero quę per superbiam aliqd peccati cōmiserit: sine cuius sit ille siue pegrinus: qm aduersū

re multitudine: vitulum offeret de armento holocaustus in odorem suauissimū dño. et sacrificia eius ac liba. ut cerimonie eius postulant

liba. ut cerimonie eius postulant ^{f christum in similitudine carnis peccati.} ^{f humani generis.} Hycumq; pro peccato et rogabit sacerdos pro omni multitudie filiorū israel et dimittetur eis qm non sponte peccauerūt. Nichilo minus offerentes incensū dño p se et pro peccato atq; errore suo et dimittetur vniuersę plebi filiorū israel et aduenis qui pegrinantur inter eos qm culpa est omnis populi p ignorantiam. qñ si ania vna nesciens peccauerit: offeret capraz anniculaz p peccato suo et deprecabitur pro ea sacerdos: qñ inscia peccauerit coraz dño: impetrabit qñ ei veniam et dimittetur illi. Et ad indigenis qñ aduenis vna lex erit omnium qñ peccauerint ignorantes. Anima vero quę per superbiam aliqd peccati cōmiserit: sine cuius sit ille siue pegrinus: qm aduersū

Sacerdos.

Abulus qui p primum sanguine iro

uit semel i facta eter na redemptione iuenta

Anima vero que Aug. Alia li

anima quęquq; peccauerit in manu sup

bie ex indigenis aut pletis deum exacer

bat exterminabit aia illa de populo suo: qm

verbum dei cōtēpfit et mandata eius disp

dit: cōtēpfit cōtēpfit anima illa: pccm ei in illa. Quę sunt pec

cata quę sunt in manu supbie expoliuit

dicens: Qm verbus dei cōtēpfit. Aliud est ergo pcepta dei

cōtēpnere aliud magis ppendere. Sz aut ignarū contra facere: aut inuituz: quę duo

fortasse pertinent ad peccata quę a nolentibus fiunt: de quibz supra qñ deo ppiato expiaretur admo

nuit. Peccatū subiecit peccatū superbie: quę quibz supbiendo: i pceptū cōtēpnēdo pperam facit: qd gē

nis peccati nō dicit vilo genere sacrificij purgari oportere: tan quā insanabile iudicium illa curatōe quę p illa sacrificia geritur: qualia illa hic faciēda precipiunt. Quę si p seipla attē

vantur nulli peccato possunt mederi. Si autē res quoz hęc sacramenta sunt inquirant: in eis inueniri potest purgatio peccator. Ergo scriptū est: Peccator cum venerit in pfundum maloz cōtēpnit: ille significatus est: quę scriptura hic dicit in manu supbie delinquere. Hoc ergo sine pena cōmittentis nō potest aboleri: et ideo nō potest esse impunitū: et pgnitēdo sanatur. Ipsa enī afflictio pgnitentis pena peccati est: quę medicinalis et salubris. Merito enī magnum iudicatur peccatū: cum supbia cōtēpnit pceptū. Sed e contrario ut sanari possit cor cōtēpnit et humiliatū deus non spernit: sed quia sine pena non fit: ita hic dicta sunt. Deum enī inquit hic exacerbat: qñ deus supbis resistit. Et exterminabit aia illa de populo suo: qñ talis oīno in numero eoz qui ad deum pñent non est: qñ verbum dñi cōtēpfit

et precepta ei fecit ir-
rita. Contritioe cōte-
retur. Adtingit autē
quare cōterat dices:
peccatū eius in illo. et
iō si tali peccato te-
bitam contritioez ad
hibeat penitēdo: cor
contritum deus non
spemet. Quis i greco
dictum non sit: cōtri-
tione cōteretur. quia
ita potest accipi: q̄li
omnimodo terendo
extinguatur: vel exte-
ratur: vt nō sit. Et
anima immortalis ē.
et si qd extētur oīno
efficeretur vt non sit:
non diceret de sapia
Gradus hostioz ei
exterat pes tuus. Et
illa discretio confide-
randa est: vtrū nemo
peccet nisi aut ignar⁹
aut victus aut ptem-
nēs. vnde nūc longū
est disputare.

Edurif
sentē. et. 31. **Q**uā-
niantur impij q̄ tam
atrociter iussu dei ab
omni populo trucidā-
tur. q̄ ligna collegit
in sabbato. Sed oīa
in figura cōtingebāt
illis. Scripta sūt autē
ad correctōz nostrā.
Qui enim diem sab-
bati violare ausus ē:
dum ligna colligeret
et ideo punitus est: si
gnificauit euz qui ho-
die in christo signat⁹
iuenitur agere carna-
le opus. i. contrahere
ligna. fenum. stipulā
in elcam ignis eterni
Qui si fuerit tepre-
bensus: lapidatur et
occiditur. quia a spi-
ritalibus indicat⁹.

Simbria per.
Subentur filij israel
in quattuor angulis
pallioz hiacinthas sim-
brias facere: vt q̄uo i
corporibus circūcisio
signū est iudaice gen-
tis: ita et vestis aliquā
babeat differentiaz.
et moneantur qui pre-
cepto di habitu a cē-
teris gentibus diffe-
rant: et religione dif-
ferre. Ros quoq̄ in
struimur quia mada-
ta q̄z videntur esse
minima in habitu le-
gis: si ppter vitā cele-
stē (quā vitta hia-
cina significat) fiant
multū pficiant. Qui

dominum rebellis fuit: peribit de
populo suo. verbum enim domini
contempsit. et preceptū illius fecit
irritum: idcirco delebitur. et porta-
bit iniquitatē suā. Factum est autē
cum essent filij israel i solitudine:
et inuenissent boīnem colligentē li-
gna i die sabbati: obtulerūt eum
moysi et aaron. et vniuersę multitu-
dini. Qui recluserunt eum in car-
cerem. nesciētes quid super eo fa-
cere deberent. Dixitq̄ domin⁹ ad
moysen: **P**orte moriatur homo
iste. **O**bruat eum lapidibus oīs
turba extra castra. **E**durif
sentē. et. 31. **Q**uā-
niantur impij q̄ tam
atrociter iussu dei ab
omni populo trucidā-
tur. q̄ ligna collegit
in sabbato. Sed oīa
in figura cōtingebāt
illis. Scripta sūt autē
ad correctōz nostrā.
Qui enim diem sab-
bati violare ausus ē:
dum ligna colligeret
et ideo punitus est: si
gnificauit euz qui ho-
die in christo signat⁹
iuenitur agere carna-
le opus. i. contrahere
ligna. fenum. stipulā
in elcam ignis eterni
Qui si fuerit tepre-
bensus: lapidatur et
occiditur. quia a spi-
ritalibus indicat⁹.

Ecce autem
choze filius isuar. fi-
lij caath filij leui. et dathan atz abi-
ron. filij beliab. bon quoq̄ filius
pheleph de filiis rubē. Surrexe-
runt contra moysen. alij quoq̄ fi-
lioz israel ducenti quinquaginta
viri procures synagoge. et qui tpe

concilij per nomina vocabantur.
Edurif
sentē. et. 31. **Q**uā-
niantur impij q̄ tam
atrociter iussu dei ab
omni populo trucidā-
tur. q̄ ligna collegit
in sabbato. Sed oīa
in figura cōtingebāt
illis. Scripta sūt autē
ad correctōz nostrā.
Qui enim diem sab-
bati violare ausus ē:
dum ligna colligeret
et ideo punitus est: si
gnificauit euz qui ho-
die in christo signat⁹
iuenitur agere carna-
le opus. i. contrahere
ligna. fenum. stipulā
in elcam ignis eterni
Qui si fuerit tepre-
bensus: lapidatur et
occiditur. quia a spi-
ritalibus indicat⁹.

enim spernit minima
paulatim defluit. Si
ue ergo manducem?
sive bibamus: sive qd
aliud agamus: omnia
in gloriam dei facia-
mus.

C. XVI.

Edurif
sentē. et. 31. **Q**uā-
niantur impij q̄ tam
atrociter iussu dei ab
omni populo trucidā-
tur. q̄ ligna collegit
in sabbato. Sed oīa
in figura cōtingebāt
illis. Scripta sūt autē
ad correctōz nostrā.
Qui enim diem sab-
bati violare ausus ē:
dum ligna colligeret
et ideo punitus est: si
gnificauit euz qui ho-
die in christo signat⁹
iuenitur agere carna-
le opus. i. contrahere
ligna. fenum. stipulā
in elcam ignis eterni
Qui si fuerit tepre-
bensus: lapidatur et
occiditur. quia a spi-
ritalibus indicat⁹.

Recedite a tabernaculis.

Alia littera. Ascendi te vos de medio sinagoge istius etc. Notandum est tunc iube re dominum corporale fieri separatim cum iam vindicta iminet malis. Sic noe cum domo sua a ceteris se paratur diluuiio pite ria. sic loth cum suis se paratur a sodomis igne celitus consumedis. sic populus ipse ab egyptiis marinis fluctibus obmendit. sic isti nunc a sinagoga chore dathan et abiron: qui se prius per seditionem ab rumpere voluerunt: cum quibus tamen sancti antea viuentes et conuersantes. et cum ceteris quos reprobos? contaminari minime ab eis potuerunt. Rec se separe iussit: quoniam vindictam dominus differebat. vel talem adhibebat quod innocentes picitari non possent. sicut serpentum moribus. vel strage momentum qua deus quem volebat sicut volebat alio peccabat intacto. non licet aqua diuini. aut ignea pluuia. aut aqua maris. aut hyatu terre: quo permixtos poterat pariter absumere. non quod deus ibi suos seruare non posset. Sed quod opus erat temptatio miraculi: ubi separatim posset fieri. ut vel aqua vel ignis. vel hyatus terre quos inuenisset auferret. et sic fine a zizanias sepabuntur frumenta. ut malos crenatibus flammis iusti fulgeat sicut sol in regno patris sui.

Dirupta est terra.

Id est. Per dathan et abiron et chore si gnificatur heretici et scismatici: qui multos secum trahentes decipiunt: contemnentes sacerdotes christi. et se a clero plebis societate segregantes: construere audet ecclesias: et aliud altare. precemque alteram illicitis vocibus faciunt: dominice hostie veritatem per falsa sacrificia perbantes. Et quod contra dei voluntatem et ordinatorem inueniuntur: ob te meritatis audaciam terre copagibus impiis viuentes abscinduntur. nec tamen duces sed omnes complices et fautores in eterno igne preparata ultione peribunt.

Descenderunt.

Aug. Alia littera. Et descenderunt ipsi et omnia quae cum

ruinis lactis et mellis: et dedisti nobis possessiones agros et vineas. An et oculos nostros vis erueret: non venimus. Fratresque moyses valde ait ad dominum: Ne respicias sacrificia eorum. Tu scis quod nec asellum quidem unquam acceperim ab eis. nec afflixeris quempiam eorum. Dixitque ad chore: Tu et omnis congregatio tua stete seorsum coram domino. et aaron die crastino separatim. Tollite singuli thuribula vestra. et ponite super ea incensum offerentes domino ducenta quinquaginta thuribula: aaron quoque teneat thuribulum suum. Quod cum fecissent stantibus moyses et aaron: et coadunassent aduersus eos omnem multitudinem ad hostium tabernaculi apparuit cunctis gloria domini. Locutusque dominus ad moysen et aaron ait: Sepamini de medio congregationis huius ut eos repente disperdam. Qui ceciderunt prout in faciem atque dixerunt: Fortissime deus spirituum vniuersae carnis: num vno peccante contra omnes ira tua deserviet. Et ait dominus ad moysen: Praeceptum vniuerso populo: ut sepeatur a tabernaculis chore et dathan et abiron. Surrexeruntque moyses et abiit ad dathan et abiron. et sequentibus eum senioribus israel dixit ad turbas. Recedite a taber

naculis hominum impiorum. et nolite tangere quae ad eos pertinent: ne inuoluamini peccatis eorum. Quia recessissent a tentoriis per circuitum eorum dathan et abiron egressi stabant in introitu papilionum suorum cum vxoribus et liberis. omniisque frequentia. Et ait moyses: In hoc scietis quod dominus miserit me ut facerem vniuersa quae cernitis et non ex proprio ea corde protulerim. Si prout hominum morte iterierint: et visitauerit eos plaga qua et ceteri visitari solent: non misit me dominus. Sin autem nouam rem fecerit dominus ut aperies terra os suum. deglutiat eos. et omnia quae ad illos pertinet in inferos partes terre. descenderintque viuentes in infernum scietis quod blasphemauerunt dominum. Quod festum igitur ut cessauit loqui dirupta est terra sub pedibus eorum. et aperiens os suum deuorauit illos cum tabernaculis suis. et vniuersa substantia. Descenderuntque viui in infernum aperti humo et perierunt de medio multitudinis. At vero omnis israel qui stabat per gyrum fugit a clamore percutium dicens: Ne forte et nos terra deglutiat. Et ignis egressus a domino interfecit ducentos quinquaginta viros qui offerebant incensum. Locutusque est dominus ad moysen dicens: Praeceptum eleazar filio

sunt eis viuentes ad inferos. Notandum secundum locum terrenum victos esse inferos in inferioribus terre partibus. sub vario enim intellectu nomen inferorum ponitur. et maxime in mortuis hoc accipi solet. Sed quoniam istos viuentes dicitur esse ad inferos descendisse: et ipsa narratione appareat: quid factum fuerat manifestum est. hic inferioris partes terre. inferorum vocabulo nominari: compassionem huius superioris terre in cuius facie viuunt. Sicut in comparatione superioris celi: ubi sanctorum deuotio est angelorum peccantes angelos in huius aeris detritos caligine scriptura dicit tanquam carceribus inferi puniendos referuari.

Praeceptum eleazar.

Aug. Alia littera. Et dixit dominus ad moysen et ad eleazarum filium aaron sacerdotem: Tollite thuribula graeca de medio exultorum. et ignes alienum hunc semina ibi quod sanctificauerunt thuribula peccatorum horum in animabus suis. et facies laminas ductiles circumpositas altari. quoniam oblata sunt ante dominum et sanctificata sunt. et facta sunt in signum filiis israel. Quoniam ad moysen et aaron sicut in superioribus dominus locutus est: sic ad moysen et ad eleazarum filium aaron: Praeceptum huius causae interit occurrat quoniam questio erat de per generatione sacerdotum. et de quo genere esse deberent: unde illi ex alio genere: quod sibi sacerdotum usurpari ausi sunt: mirabili supplicio perierunt. Quod ad aaron: qui iam summus sacerdos erat: sed ad eleazar voluit loqui deus: qui ei succedere debebat: sed iam

sacerdotioungebat: ut sic seriem generis commendaret quae in successionibus sacerdotum esse deberet. Unde in sequentibus addit. Et accepit eleazar filius aaron thuribula graeca quanta obtulerunt qui exulsi sunt: et addidit ea in circumpositionem altaris memoriale filiis israel: ut non accedat quilibet alienigena: qui non est de semine aaron imponere incensum ante dominum. et non erit sicut chore et sicut conspiratio eius etc. Hoc ergo modo voluit deus non sacerdotum quod iam erat in aaron: sed successionis per generationem commendare.

N vero ait alienis ignem semina ibi sparge intelligendū est. Et quod ad didit: quia sanctificauerunt thurbula peccatoꝝ hoꝝum in animabo suis. locutione inusitata sentētia expressa est. Sed notandū in nouo modo dicta sanctificata in p̃gna eoꝝ a quibꝫ hoc peccatuꝝ fūerat p̃petratuꝝ. qꝫ p̃ eos exemplum datum est ceteris qꝫ f̃termerent.

Tollat thuribula. **Oratio.** Choro figuram gerit eorum qui contra ecclesiam
afflicam fidem et doctrinam veritatis insurgunt. Sic cum eorum suorum in basilicis
fuerit alieni ignis. **Tu**
betur ergo a domino
dispergi ignis et de ba-
tillis quod sanctificata
sunt laminas fieri du-
ciles et ex eis altare
circumdari quod oblata
sunt oram domino et
sanctificata. Hoc autem
videtur figurari quod ba-
tilla greca divine scri-
pture figuram teneant
qui heretici alienum ig-
nem imponentes in in-
telligentiam a deo alie-
nam et veritati contra-
riam incensum deo non
suave sed execrabile
offerunt. Et ideo for-
ma nostris sacerdoti-
bus datur ut si ali-
quid tale fuerit eorum
tamen quod a veritate sunt
aliena ab ecclesia pe-
nitens excludant. Si
qua vero in ipsis he-
reticorum verbis et di-
vine scripture sensibus
inveniuntur non re-
sponantur sanctifica-
ta enim sunt et domino oblata.

Pri. Porret 7 alio modo itelligi qđ de batillis precipitur peccatoz vt locentur altari. Greca dicunt: quia vbi vera fides 7 integra verbi dei predicatio: aut argētea dicunt: aut aurea: vt fulgor auri cedaret fidei puritatem: 7 argentum igne pbatum: eloquia dñi igne examinata significet. **I**sta vero que dicuntur grea: in sono tñi vocis cōsistunt: sicut sunt vt gramē tum sonans: aut cymbalum tinniens. **I**sta vero batilla grea: i. hereticorū voces si adhibeamus ad altare dei vbi diuinus ignis: vbi vera fidei predicatio: melius ipsa veritas ex falsoz comparatōe fulgebit. **S**i enī dicta marcionis aut basilidis aut cuiuslibet heretici sermonibus veritatis 7 testimonijs scripturarū velut diuini altaris igne cōfitem: in me euidentior ex ipsa compatione apparebit eoz īpietas. **S**i enī doctrina ecclesiastica esset simplex: 7 nullis extrinsecus hereticoz dogmatibz assertionibus sciunderet: non tam clara 7 tam examinata videretur fides nostra. **I**deo doctrinam catholicam cōtradicientes oppugnant: vt fides nostra nō ocio to: pscat: sed exercitij elinetur. **U**nde. **P**orret hereses esse: vt qui pbatī sūt manifesti fiant: quasi oportet hereticoz batillis altare circūdari: vt fiat omnibz manifesta fidelium 7 infidelij differentia. **N**ū enī fides ecclesiastica velut aurī cperitē refulgere: 7 predicatio eius vt argenti igne pbatum resplenduit: turpi? hereticoz voces obscuri cris vilitate sordebunt. **B**ona enī ex deteriorz compatione magis noscuntur. **Q**uis sciret bonam esse lucem: nisi tenebras sentirem? **Q**uis nosset mellis dulcedinē: nisi gustasset amaritudinem? **I**psum tenijs dyabolū 7 cōtrarias potestates itī auferas: virtutes animi sine oblutatē nō poterunt emicere. **P**ic 7 sacerdotū fidelij gloriā nō potest resplendere: nisi eam infidelij reprobatio 7 pēna cōmēteret. **S**inguli quoqz iustoz magis ex cōparatōne ceteroz clari videntur apud deū. **D**e noe scriptū est qđ esset iustus 7 pfectus in generatione sua: in quo ostenditur qđ nō est perfectio perfectus: sed in generatōe sua: i. ad ceterozū comparatōe. **S**imiliter iohs quanto quotidiē deterioris fiebat sodomitiz: tanto iustior apparebat. **E**t cum regressi essent qui terrā inspexerant: 7 decē menticulosis sermonibus desperatōes pplo īcussissent: dno id est caleph 7 biesus bona nūc assent: 7 in pposito manere suaderent: imortale eis meritum contulit non tam sua confessio qđ formido sodalitū. **N**on enim tam magnificē eis virtus animi clauisset: nisi reliquoz igna viz formido patuisset.

Eo q oblatum. Aug. Archipositionē vero altari cur. f. et eis fieri voluit. addidit dicens. q oblata sunt in signū filiis israel. Non ergo i eis reprobare voluit q a talibus oblata sunt. sed hoc potius cogitari z attendi ante quē oblata sunt. i quia ante dñm. vt plus in eis valeret nomen dñi ante quē oblata sunt. q̄ pessimū meritum eorū a quibz oblata sunt. Hoc autē z in exodo cōmōtorū scriptura. quādo altare fabricatum dicit. Unde intelligitur genera rerū aſcariū tributa. q̄s perhibebant ad

israel quib⁹ cōmonerentur ne q̄s
accedat alienigena ⁊ qui nō ē de
semine aaron: ad offerendū icen-
sus domino: ne patiatur sicut pas-
sus est chore. ⁊ omnis multitudo
eius loquente domio ad moysen
Murmuravit autē omnis multi-
tudo filiorū israel sequenti die cō-
tra moysen ⁊ aaron dicens: **V**os
interfecistis populū domini. **L**ūq̄
oziretur seditio ⁊ tumultus incre-
skeret: moyses ⁊ aaron fugerunt
ad tabernaculum federis. **Q**uod
postq̄ ingressi sunt operuit nubes

qñ res gesta sit. vt
floreant. & germinant
electiōem facerdotij
eius diuinitas indica
ret. in hoc libro legi
t. tamē i exodo dicit.
vt in sanctis sanctoꝝ
qñ manna in arca po
neretur. qñ pꝑapit
de tabernaculo fabri
cando. qd lōge ante
pꝑceptū est. qñ ipsuꝝ
tabernaculū fabrica
tū. pꝑectumꝝ consi
deret. Pietate autē pi
mo mēse secūdi anni
ex quo de egypto e
gressi sunt. & liber iste
incipit a secundo mē
se eiusdem anni scđū.
eiusdē mensis primo
die. Vnde clarū est
istū. (si librorū ordinē
cōsideremus) pꝑoca
pulationē. & pꝑeteri
torum recordatiōem
cōmemorari. que pu
tant qñ minus dili
genter utendū. coꝝ

Dein facta ordine quo narrantur.

Iulit ergo eleazar. **On.** Apud deum nihil est ociosum: sed que putantur abiecienda aliquid operis necessarij habent. Refert ergo scriptura quia et accepto dei acceptit eleazar banilla gra que obtulerant q̄ cruci sunt. 7 fecerunt et eis circulos. 7 apposuerunt eos altari in cōmemoratioē filijs israel. vt non accedat alienigena imponere incensum coram domo.

Non enim sunt cõsilia diuina sicut cõsilia humana. si apud homines indi-
cetur hæc causa. et apud ecclesiã principes de his (verbi gratia) q̃ di-
uersa ab ecclesijs docentes diuine sententię vel vindictę pulcrunt vlti-
õne iudicaretur et q̃ locati sunt: q̃ docuerunt: q̃ scripserunt mu-
nisa cū vniuersorum cunctibus disperirent?

Sicut passus est. **Or.** Postea quoque datur exemplum: ne quis presumptioe superbi spiritus non sibi a deo datum munus pontificatus iudicaret. Sed illi cedat quod non ambitio humana; non fauor corruptus; nec largitio damnanda asseruit.

Moyses et aaron. **¶** In sodomis quidē admīnis decem requirēbantur: p quos vix saluarent qui habitabant pentapoli. Pūc autē si duo inueniant tales: qualis fuit moyses et aaron: sufficiunt vt tota gens israelitarū saluetur. Quid ergo amplius ē in his duobus: qnz tanta virtus: qd meriti? q sercenta milia et eo ampli? liberet? Ergo arbitrio q in moysē lex significatur: que docet boiem sciam et dei amorē. Vn aarō ho supplicandi deo et obsecrandi forma. **¶** Si qñ ergo nobis vñ vniuerso ppo deus in dignatur: et iam vltio pcedit: et redeunte lege dei i cor: nostrum q moneat et doceat nos cōuerti ad pgnitiā: et satisfacere p delictis: cōtinuo ira cessabit et ppiabitur dñs: quasi ipsoe et aaron, p nobis intercedētibz pro vniuerso ppo supplicantibus. **¶** Si autē inderunt corda nostra: nec cōuertamur nec humiliemur in conspectu dñi vt in cōfessione supplicacionum iram mitigemus: sed ecōtra dicamus: Nō est cura deo de vita mortalium: nec pertinent hec ad deum: reliquit nos olim: nec ūta nouit: non ē moyses et aaron in nobis: legis: s: scientia et fructus pgnitentie: per quos interitum possumus euadere.

¶ *Perurit nubes. Dñi.* Non enī legimus antea q̄ obtulerit nubes tabernaculū: ⁊ apparuerit maiestas dñi: ⁊ receperit intra nubem moysen ⁊ aaron: nisi cū populus in eos surrexerit ⁊ lapidare voluit. *Piscamus ex hoc* quanta sit utilitas in p̄secutione xp̄ianis. quomō p̄regat eos deus: ⁊

Infundatur spiritus sanctus. Tunc enim adest maxime gloria domini: cum hominū seculū cōstitatur. et tunc pacem habemus apud deū: cū ab hoibus propter iusticiā expugnāmur: ubi ei abundat peccatū: superabundat et grā. Puit ergo eos nubes tabernaculi: et iruit synagoga super moysen et aarō et apparuit gloria domini. Quāvis magni meriti sint: et virtutibz polleat: non apparet eis gloria dñi nisi in tribulatiōe et periculo: et pene in ipsa morte. Apostolus etiā in his gloriā domini cōsequi meruit: unde enumerat se super ceteros in tribulationibus fuisse: ter lapidatū esse: et naufragia pēnisse: et pericula maris ac fluminum.

Recedite de m.

Pri. Subenter ergo moyses et aaron exire de medio synagoge: ut intereat. Sed videmus quid faciūt. Sancti sunt et pfecti et magis euangelij q̄ legis discipuli: ideo diligunt etiā inimicos: et orant p̄ persecutoribz. Illis enī irruentibz: isti p̄cunt in faciem et aut moyses ad aarō assume batillum: et ipone super illud ignē: in hoc incensū ē. Videant ergo qui teuz p̄ter criminantur et legem: quomō moyses et aaron priores fecerūt: qd postmodū euāgelij docuit. Diligit moyses inimicos et orat p̄ persecutoribz. Inuenitur ergo euāgelij virtus in lege: et fundamento legis: niti euāgelij. Rec

vetus t. nomino legē. si eam spiritaliter intelligam. Illis tñ lex vetus est testamentum: qui eam carnaliter intelligūt. Illis vetus est et senit: quia vires suas obtinere nō potest. Robis aut qui eam spiritaliter exponimus semp noua est: et vtrūq nobis nouum testamentū est: non tempis etate: sed intelligentie nouitate. Unde iohes ait. Mandatū nouum do vobis ut diligatis inimicem: cū sciret datum esse mandatū dilectōis in lege. Sed qz caritas nunq cadit: nec mandatū veritatis veterascit: sp nouū ē pro muniat. Semper enī obseruantes nouos facit in spiritu: peccatori autem et caritatis federa non seruanti etiā euāgelia veterascunt. Rec potest ei nouū ē esse: qui non reponit veterē hōiem et induit nouum scdm tēū creatum. Portatur moyses pontificem magnum ut offerat in castris incensū: et orat p̄ populo. Jam enī cpat populū vastari. In spiritu videbat moyses quē gerebant. Intelligit ipm israel in castris p ordinem tribuum et familiā dispositum: virtutē vero quandā a deo missam: non passim: s; ex prima pte cepisse pplm vastare: et procedentem p ordinem mortis strages. Considera post hęc pontificem indutū veste pontificali: et portantē batillū atqz ignem cū incenso tendere ad locū quo p angelum vastantē mors perueniat: et stantem ubi mors finē tederat primis: et iminebat postremis. Intmere stantem pontificē: et obiectōe quadam vincentes a mortis viri: mentem: et virtutē repropiciatōis eius: et incensi mysteriū: erubuisse angelū vastatorē: et in hoc mortē finitam et vitā reparatā. Considerata hō bistoria: ascende ad verbi huius celsiora fastigia: et vide quō vetus pontifex bielus assumpto batillo carnis: et superposito igni altaris anima: s. magnifica: a dicto etiā incenso: qui est spiritus imaculatus: medius inter viuos et mortuos stetit: et mortē cōpescuit: destruens eum qui habebat mortis imperium: ut qui credit eum: nō moriatur sed uiuat in eternū. Hoc ergo misterium postea futurū iam tunc qui pplm vastabat expauit: agnoscebat si guram batilli ignis incensi: et qualis offerenda erat deo hostia ab eo qui medius viuos et mortuos cōstituit: prouidebat. Illos ymago saluauit: ad nos salutis veritas puenit. Non enim indumēta pontificis purpurea lauea bisso qz cōteret erubuisse ille angelus: sed futura magni pontificis

in tribulatiōe: s. nō enī dormienti et ocioso po et appuit gloriā domini. Dixitqz test apparet gloriā dñi. dominus ad moysen: Recedite de

medio multitudinis huius etiā

nunc delebo eos. Nunq iacerēt

in terra dixit moyses ad aaron

Tolle thuribulū et bausito igne

de altari mitte incensum desuper

pergens cito ad populū ut roges

pro eis. Jam enī egressa est ira a

domino: et plaga desuit. Quod

cum fecisset aaron: et cucurrisset

ad mediam multitudinē quā iam

vastabat incendiū obtulit thimi

ama et stans inter mortuos et vi

uentes pro poplo deprecatus ē.

indumēta intellexit: et cessit: quibus vniuersa creatura inferior est. Puto autē qz non solum primo aduentu dñi forma ista cōpleta sit: sed etiam in secundo cōplebitur: veniet iterū filius hoīs: et quosdam inueniet mortuos et quosdā vincentes. Et possumus intelligere qz nō nulli i hoc vtrūq itam inueniantur: cū multi p̄cesserint mortui. Vel mortuos corpa intelligam? viuentes autē q̄ntas: et tunc forte medius viuos et mortuos stabit chrisus? cū statuer oves a dextris: ledos autē a sinistris: et dicet his qui a dextris.

Venite bñdicti p̄f mei. Hic autē qui a sinistris. Ite male dicti in igne eternum. Sunt enī mortui q̄ ignem eternū mittuntur: viui autē qui mittunt ad regnū.

At stans inter.

Dixit aaron thuribulū

placaret: thuribulū

sumpsit atqz iter

viuentes et mortuos

stetit: qz sacerdotis ē

negotium deo oratōes

funderet: et p̄fultis nē

cadant: et p̄ peccatori

bus ut relinquit. Vñ.

Inter oratō mea sic

incensum in cōspectu

mo.

Al. Aaron thuribulū

accipiens: et

stans i medio viuos

et mortuos: etale pla

gam obiectu suo q̄i

qdā murus excludit

Iste sacerdos xps q̄

ruinā mortis i mūdo

aspiciens: occurrit a

summo celo: venitqz

obuius q̄i gysal ad

curredam viā. Ste

tinqz iter viuos et mor

tuos: qz natus et mortuus: sicqz thuribulū passionis accipiens: et i odorem

suauitatis p̄cedens: suspēdit ignis eterni puicē: et inimicā p̄mitit mortē.

Et plaga cessauit. Pri. Alia lit. Et cessauit vastatio: vel phactio

qd magis cōuenit. Confractio enī fit in fictilibz vasis quē sunt peccato

res. Vñ. Filij syon qui sunt honorabiliores: et in auro elati quō reputati

sunt in vasa fictilia: et in magna domo sunt lignea vasa et fictilia: et

alia ad honorē: alia ad cōtumeliā: quē confringi possunt. Vñ apls de

vasis fictilibz. Si qz emundauerit se ab his: erit vas ad honorē sanctifi

catum et vile dñō: et ad omne opus bonū paratum. In quo offēdit quia

vas qd fit: et p̄ quē fit: vnus et idē homo sit. Intelligit ergo ppositū hoīs

esse qd opatur: reliquā p̄t hoīs esse ipm vas qd fit ad honorē vel ad cō

tumeliā. Cum ergo sensus n̄r quē bona sunt elegit: et ad bonā cōuersatōz

trahit: facit nos vas vile. Vñ aut neglexerit: et ceciderit ppositum nostrū

a bonis: efficiamur vas in cōtumeliā. Si intellectus n̄r luteus sit: et de luto

semp et de terrenis cogitet: efficiamur vas fictile: et opus manuū figuli. Vñ

Quicquid figmentū dicit ei qui se finxit: quare sic me fecisti: luteus enī et

terrenus sensus non capit misteria.

Quid enī corpus n̄m vas fictile: vel litera legis: i eo qz apls ait.

Habētes thesaurū istū i vasis fictilibz. Quia in corpe politis thesaurū

gratię p sp̄m sanctum dñs largitur. Et i sermonibz legis qui cōtemnuntur:

qz nulla arte grāmatica expoliti vidētur: rēditus est thesaurus sapiētę

et sciētę dei.

C. XVII.

A cunctis principibus ē. Omnis princeps habet virgā: quia

sine ea pplm regere nō potest: unde paulus: quia princeps ppli erat: dice

bat: Quid vultis: in virga veniam ad vos: an in caritate?

Pri. Omnes principes tribuū necesse est vt habeant virgas. Vnus

solus est pontifex aaron cuius virga germinauit: hic est xps cuius virga

crucis nō solus germinauit: sed etiā floruit: et credentiū fructus attulit: nu

ces inquit: qui fructus primo indumento amarus: scdo munitur: tercio pa

scit. Alis ergo est in auditorio xpi legis et pphetarū doctrina. Prima fa

cies litterę amara est: quę circūfusiōe p̄cipit: et sacrificia et cetera quę oia

tanq̃ amaram nucis corticem pice. Secundo ad munimentū teste pne-
nies in quo etiā vel moralis doctrina: vel ratio cōtinentie significatur. q̃
necessaria sunt ad custodiā eoz que seruātur intrinsecus. Frangenda tñ
quandocq̃ z soluenda. abstinētia enim cibi z castigatio corporis corrupti-
bili corpori necessaria sunt. Cum autē contractum fuerit z resolutū: z relur-
rectōis tpe incorruptibile z spiritale: nō iam labore afflictōis nec abstinētie
castigatōis: sed qualitate sui nulla iam corporis corruptela dñabitur. Rñc
ergo necessaria est ab-
stinētia: sed postmo-
dum non querenda.

Tercio loco iuenies
absconditū misterioz
sapientie z sciētie dei
sensum. quo nutrian-
tur anie sanctorū etiā
i futuro. Hic est em̃
pontificalis fructus de
quo pmittitur his q̃
elurūt z sitiant iusti-
ciam qz saturabūtur
Hic ergo in omnibz
scripturis triplicis sa-
cramenti ratio pcur-
rit: sic z sapientia mo-
net vt describam⁹ eā
in corde nostro tripli-
citer. sic tres puteos
fodit ysaac: quorum
tercius latitudo: vel
amplitudo noiatur.
Quia vero sacerdo-
tale sacramētū ē vir-
ga nucis: puto hie
mam (qui erat de sa-
cerdotibus et ana-
thoth) vidisse virgā
nucēam: z pphetasse
que scripta sunt qdē
de xga nucēa vel de
lebe: vel de olla suc-
censa. q̃ p hęc osten-
deret in virga nucēa
esse vitam: z in lebe
succēso mortē. Vita
ei z mors pñt ante
faciem nostrā. Et est

vita xps in sacramēto nucis: mors autē dyabolus i figura lebetis. Si ergo
peccaueris: erit pars tua cū lebe accenso. Si bene egeris: in virga nucēa
cū pontifice magno. In cantici quozq̃ canticoz sponsa dicitur descēdere
in ortum nucis: z cum nucibus sacerdotium pomoz copā inuenisse.

Germinabit uirga. Pri. Vnum fructū pmitit deus in virga: et
redit plura. vt liberalitate dei largiorē pmissionibus attendamus. Srit
inquit homo quemcūq̃ elegero: virga ei⁹ germinabit. Vbi vero ad rem
venitur nō hoc tñ pmissus impletur: sed multa addūtur. ait enī: z pduxit
fructus: z pñt flores: z germinauit nucē: solū autē germē pmissum ē.

Sicut in his promissionē suaz deus in quadruplū dedit: z multa plu-
ra z preciosa largitus est q̃ pmissit: in omnibz locis scripturę vbi aliq̃
promissio cōtinetur: in futuro multipliciter preparabitur: z vere cōplebit
illud: qd oculus nō vidit: z auris nō audiuit: nec i cor hoīs ascēdit. Siue
ergo terrā siue celum dixeris: siue solem hunc z fulgorē visibilis luminis:
Omnia hęc oculus vidit: z auris audiuit. Transgredere ergo oia que vi-
des: que audis: quiddē etiā cogitari potest: z scito illud repositū esse dili-
gentibus dei: qd nec ad cogitatōem cordis tui potest ascendere. Vnde
puto nihil in his pmissionibus corporale cogitandū. Ratio enim materie
corporalis sensum cogitantis nō effugit: sed que in sola dei sapia cōtinent.

Inuenit germinasse uirga aaron. Bre. Cum aaron ad sacer-
dotium qui de tribu leui fuerat dēpiceret: dignusq̃ alius qui offerret ho-
locusta crederetur: duodecim virgē iuxta duodecim tribus i tabernaculo
poni iubentur: z virga leui viruit: z quid virtutis aarō in munere haberet
ostendit. In quo innuitur q̃ omnes qui vsq̃ ad finē mundi iacemus in
morte: quasi virgē relique in ariditate remanemus. Sed cunctis virgisi
ariditate remanētibz: virga leui ad florem rediit: qz corpus dñi i sa-
cerdotis in mortis ariditate positū in florem resurrectōis erupit: quo flore

aaron erit i tribu leui. z vna virga
cunctas eoz familias cōtinebit:
ponesq̃ eas in tabernaculo sede-
ris coram testimonio vbi loquar
ad te. Quē ex his elegero germi-
nabit virga eius: z cohibebo a me
querimonias filioz israel quibus
cōtra vos murmurant. Vocatus
q̃ est moyses ad filios israel: z de-
derunt ei omnes principes agas
p singlas tribus. Fuerūtq̃ virgē
xij. absq̃ virga aaron. Quas cuz
posuisset moyses corā domino in
tabernaculo testimonij sequēti die
regressus iuenit germinasse virgā
aaron in domo leui z turgentibus
gemmis erupant flores qui folijs
dilatati in amigdalas deformati

aaron recte sacerdos esse ostenditur: qz hac resurrectōis gloria redēptor q̃
de tribu iuda z leui ortus est: intercessor p nobis esse monstratur. Virgē
enī tribuum in ariditate pmanēt: quia corpus domini post mortē viuit:
sed nostra adhuc corpa vsq̃ in finē mudi differunt a gloria resurrectōis.

Pri. Virga andā germinat: cum corpus extinctū reuiuiscit: cui quat-
tuo: prestabunt: seminatū in corruptōe surgit in incorruptōe: seminatū in
infirmitate surgit in virtute: seminatū in ignominia: surgit in gloria. semi-

natum corpus aiale:
surgit spūale. Hęc
quattuor virga aridi
corporis i resurrectōe
germinabit.

Virgam. Bre.
Lamen xpi: que de
radice iesse succula et
mortificata cito reui-
xit: post ariditatem
mortis.

**Virga regnan-
tis potētia i flore pul-
critudo.** Vnd. Ego
flos campi z lilij cō-
uallū. Alij hanc vir-
gā que sine humore
floruit manā esse pu-
tant: q̃ sine coitu edi-
dit verbum dei. Vñ
Egredietur virga d
radice iesse: z de ra-
e: al xps scz qui futu-
re typū pferens pas-
lionis: candido fidei
lumie ac passiois san-
guine purpurabat:
flos virginū: corona
martirū: gratia cōti-
nentium.

**Et turgentibus
z. Pri. Hęc xpo ra-
tione qua promissio-
nuz bona maiora p
missionibus dantur:
pñt que peccatoribz
predicatur: multipli-
catis cruciatibus ise-
runtur. Vñ quis ter**

sunt. Protulit ergo moyses oēs
virgas de cōspectu dñi ad cūctos
filios isrl: viderūtq̃ z receperunt
singuli virgas suas. Dixitq̃ dñs
ad moysen. Refer virgam aaron
i tabernaculū testimonij vt seruet
ibi in signuz rebellium filioz isrl:
z quiescant querele eozuz a me ne
moriantur. Fecitq̃ moyses sicut
pcepserat dñs. Dixērūt autē filij
israel ad moysen: Ecce consumpti
sumus: omnes peribim⁹. Quicū
q̃ accedit ad tabernaculū domi-
morit. Num vsq̃ ad internitiōem
cuncti delendi sumus?

D. XVIII.
Virgē do-
minus ad aaron:

cium aliquid posse fieri cogitet: colligens aliqua solatia ex his que i cōmi-
natione dauid continentur: vbi triduo pñunciata est futura mortis va-
statio: z in sex horas breuiatū est tempus supplicij. Sed hęc ibi proficere
possunt: vbi pñitentie tempus z satisfactōis locus conceditur. Scribitur
tamen quia deus malis reddidit peccata in terciā z quartam progeniem: ho-
is autem faciens misericordiā nō solum in terciā z quartam: sed scdm
scripturam in mille generatōes.

**Pri. Possumus etiā sic intelligere eoz que in virga germinauerunt
differentias.** Qui in christo credit: primo moritur: z postea renascitur: et
sic virga andā germinat. Primum germē est prima in christo confessio.
Secundo frondeat: vbi renatus donū gracie z spiritus sanctificatiōem
recipit. Inde affert flores: vbi proficit z suauitate mox decoratur: z fra-
grantiā misericordie z benignitatis effundit. Tandē affert fructus iusticie
quibus nō solū ipse viuat: sed vitam alijs pteat: proferendo: s. ex se ver-
bum fidei z sciētie dei vt alios lucrificat. Sic ergo singuli fideles de vir-
ga aaron qui est xps germinant: quoz quattuor iste differentie alijs scri-
pturę locis velut etates q̃tuor designantur. Vnde iohes ait. Scripsi vo-
bis pueri: z scripsi vobis adolecētes: z scripsi vobis iuuenes: z scripsi vo-
bis patres. In quibus nō corporalis etatis: sed anime profectus differen-
tias ponit: sicut obseruamus in germine sacerdotalis virgē. Habent autē
hec omnia nō tam in virga aaron q̃ in ea que exiit de radice iesse: z flos
de radice eius ascēdet: sup que requiescet spiritus dñi. Nec videtur ocio-
sum q̃ virga dicitur exire z flos ascendere. Quāuis enī vnus sit christus
p substantiā: singulis tamen diuersus efficitur: put eget is in quo opatur.
Qui segnor est pro disciplina: sit ei virga: z in virga nō ascendere dicit:
sed exire. Arcundum est enī ei qui est segnis: z transcendū ad alium itatū
sicut virga i seueritate rigidioris doctrine cōpulso. In iusto vero q̃ sicut

palma floret: ascendere dicit xps. Siquis ergo vertenibus indiget: erit ad eum in virga. Qui autem proficit ad iusticiam: ascendit ei i flore usquequo afferat fructus spūs qui sunt caritas-gaudiū-pax-patiā-7 ceterę virtutes.

Tu et filii tui. *Alia lit. Tu 7 filij tui 7 domus patris tui accipietis peccata sanctorum 7 peccata sacerdotij vestri. Hec sunt peccata sanctorum: que appellatur sacrificia p peccatis. Peccata vero sanctorum dicta est: non que sancti committunt: sed ab eo q sunt sancta. Dicta est sanctorum: qz in sanctis offeruntur 7 peccata dicuntur sacrificia pro peccatis: id appellata sunt peccata sanctorum. Et peccata sacerdotij vestri: id ē eadem ipsa que offeruntur pro peccatis: sicut enā i leuitico declaratur: 7 pinere dicit ad sacerdotem.*

Ubi. Alia littera. *Tu 7 filij tui: 7 domus patris tui tecum sume peccata sanctorum 7 peccata sacerdotij vestri. Qui meliores sunt: inferiorum culpas suscipiunt. Vñ. Vos q fortiores estis infirmorum imbecillitates sustinete. Irlita si peccet: i laicus: ipe suus nō potest auferre peccatum: sed requirit leuitam: vel sacerdotem: vel pontificem ut peccatorum remissionem accipiat. Sacerdos autem aut pontifex si delinquat: ipe suus potest purgare peccatum: si tamē non peccet in tecum. De huiusmodi enī peccatis nō facile videmus in legis litteris remissionē peccatorum significari.*

Ubi. Hic pontifex noster qui penetravit celos cū filiis suis: i aplis 7 martiribus sumit peccata sanctorum. Venit enim ut peccata mundi tolleret morte sua. Filij quoque eorum auferunt peccata sanctorum. Unde paulus? Utenter impendat pro animabus vestris. Et alibi. Ego enim iam imolo. Hostia vero ad hoc imolatur: ut eorum pro quibus ingulatur: peccata purgentur. De martiribus iohannes in apocalypsi scribit. Quia anime eorum qui ingulati sunt propter nomen hiesu assunt altario. Qui autem assunt altario: ostendit sacerdotis fungi officio: i pro ipsi peccato supplicare. De reor ergo ne forte ex quo martires nō sunt: 7 hostie sanctorum nō offeruntur pro peccatis nostris: non fiat remissio: 7 accidat nobis: qd te se dicunt iudei. Quia nō habentes altare: neqz templū neqz sacerdotiū: 7 ideo nec hostias offerentes: peccata nostra inquit manent in nobis: ideo veni nō cōsequimur. Nos autē dicere debemus q: hostie martirū nō offeruntur pro nobis: ideo manent in nobis peccata nostra. Non meremur enim psecutores pati propter christū. Sciens enī dyabolus p passionē martirij remissionē peccatorum fieri: non vult nobis psecutionem gentium publicam mouere: quia innidet glorie nostrę: vel fortassis scit nos deus ydoneos non esse in martirio.

Ubi. Augendū est quomodo aliqui sancti dicant: 7 de peccatis eorum scribatur. Non enim (ut putant quidā) litatim qui sanctus esse cōperit: peccare nō potest 7 cōtinuo esse sine peccato. Dicitur enī p ezechielem: A sanctis meis incipietis. Si enī sancti sine peccato sunt: quomōdō primi succumbunt in supplicio peccatorum? 7 alibi. Iustus in principio sermonis sui ipse sui accusator fit. Apostolus quoque qui i principio epistolę scribit omnibus qui sunt romę dilectis dei vocatis sanctis postea eisdē dicit. Polite propter cibum soluere opus dei. Et ad corinthios. Paulus vocatus apls hiesu xpi ecclesię: dei que est corinthi sanctificatis in xpo hiesu vocatis sanctis postea eisdē dicit. Cum enī sint inter vos emulatiōes 7 cōtentiones: nōne carnales estis? 7 scdm hominem ambulatis? 7 paulo post. Omnino audiat inter vos fornicatio: q̄lis nec inter gentes: 7 vos inflati estis. In quo nullum imūnem relinquit: dum alijs fornicatiōnem: alijs inflationē superbię crimen ascribit: 7 multa huiusmodi: 7 peiora in sequentibus ponit. Sed sanctorum multe differentie sunt. Sancti enim dicuntur bi idēqz peccato

Tu 7 filij tui 7 domus patris tui *h. Sumetis peccata sanctorum qz per ea q offerit pontifex p peccato cuiusq purificat eū. tecū portabitis iniquitatē sanctu*

arij. 7 tu 7 filij tui simul sustinebitis *Sacrificia pro peccatis oblata que debentur sacerdotibus.*

tis peccata sacerdotij vestri. Sed

7 fratres tuos de tribu leui. 7 sce-

ptra patris tui sume tecū. p̄sto

q sunt 7 ministrent tibi. Tu autē et

filij tui ministrabitis i tabernaculo

testimoniij. Excubabuntqz leuitę

ad p̄cepta tua. 7 ad cuncta opa

tabernaculi: ita dūtaxat ut ad va-

sa sanctuarij. 7 altare non accedāt

ne 7 illi moriātur. 7 vos pereatis

res: qui se deo vouerunt: 7 sepauerunt a vulgo vitam suam: ut dño seruiant. Huiusmodi homo scdm hoc q ceteris actibus circūstis se dño mancipauit: sanctus dicit. Sed forte i hoc q dño seruit: nō ita gerit omia ut cōpetit: sed in aliquibus delinquit. Si enim qui se ab oibus actibus ut disciplinā medicinę vel philosophię cōsequatur: nō continuo ita pfectus est ut nō peccet in aliquo. Imo plurima delinquendo vitę ad pfectiōem puenit: 7 tamē ad huiusmodi scolas se tradidit: certū est enim inter me

simul. Sint autē tecum 7 excubent

in custodijs tabernaculi 7 in om-

nibus cerimonijs eius. Alienige-

na nō miscebitur vobis. Excubate

in custodijs sanctuarij. 7 in mini-

sterio altaris: ne oriatur indigna-

tio sup filios isrl. Ego dedi vobis

fratres vestros leuitas de medio

filiorū israhel. 7 tradidi donuz dño

ut seruiant in ministerijs taberna-

culi eius. Tu autē 7 filij tui custo-

dite sacerdotiū vestrū. 7 omnia q

ad cultum altaris p̄tinent 7 intra

eijs: sed sanctorum p̄cta sumit. Sēs enī est q peccatū suū p pontificē curat.

Tu autē et filij tui. *Alia littera. Tu autē 7 filij tui tecum i cōspectu tabernaculi testimoniū obsequate custodias vestras 7 altaris tabernaculi. Obsequare diligenter conuenit que scripta sunt: 7 eos precipue q in ordine sacerdotali gloriātur. Qui autē obsequat: 7 facit que sacerdotibus mandata sunt: 7 qui vitatur ordine 7 ore sacerdotali opa vero non obsequat: solus nosse potest qui scrutatur corda 7 renes. Mandantur autē obsequari nō solū ea que foris sunt: sed precipue que intra velum sunt: q̄ cura sit sacerdotibus euidētia 7 manifesta diuine legis mādātā implere 7 misteria abscondita omni pspiciā intueri. Si vero ad hōiem velit referre tabernaculū testimoniū (paulus enī corpus hōis tabernaculuz dicit) interiora velaminis ubi inaccessibilia reguntur: principale cordis dicem: qd solum recipere potest misteria veritatis. Duo xō altaria: i interior 7 exterior qm altare oratiōis iudiciū est illud puto significare qd dicit apls. Orato spiritui: orato 7 mente. Cū enī in corde oraueris: ad altare interioris ingredior. Vñ. Tu autē cum oraueris intra i cubiculū tuū: 7 claude hostiū 7 ora patrē tuū in abscondito. Qui ita orat: ingreditur ad altare incensi qd est iterius. Qui xō clara voce: 7 verbis cū sono platis ut edificet audientes: spiritu orat: 7 offert hostiam i altario qd est foris ad holocaustū populi cōstitutū. P̄tinet ergo sacerdotes ea precipue curare: que itra velum interioris reguntur: ne quid ibi pollutū inueniat: interiorē scz hōiem 7 cordis secreta: ut ibi imaculata pmaneat. Cherubin 7 p̄piciatorū s̄a est intelligenda trinitatis. Cherubin quidē multitudinē i pfectio scientię interpretatur: 7 que est alia pfectio scientię: nisi agnouisse patrē 7 filium 7 spiritū sanctū: Hec ergo curanda sunt a sacerdotibus: ut incōtaminata 7 illesa seruent. Vñ. Vero habens celestem cibum manę thesaurus dñi verbi est. Arca aurea in qua sunt tabule testamenti mens nostra ē in qua legem dei descriptam habere debemus: hęc debet esse aurea: i pura 7 p̄piciosa: in qua lex dei sit scripta: nō atramento: sed spū dei viui: non in tabulis lapideis: sed in tabulis cordis carnalibus. Vñ. Qui ostendunt opus legis scriptū in cordibz suis. Scripsit autē deus i cordibz eorum digito legē naturalē: quā dedit dñs humano generi: 7 in cunctoz mentibus scripsit: vñ initia sumimus: 7 semina quēdā ad p̄curandā veritatē: que si bene excolamus fructū vitę afferent nobis.*

Tu autē et filij tui. Al. *Perfectiones: i ecclesia 7 san. ti doctores*

quorum officium est sacramenta divina manibus contrectare: et vasa sancta id est scripturę mystica verba ventilare: et ad intellectum producere. *Ex*tera autē turba meditatur diligenter quę capere potest: et quę magistro discre- tio intet.

Siquis externus. Non de tribu leui. *P*ryas enī de tribu iuda: quia relapsus sacerdotum lepra percussus est.

Locutus ē dominus. *P*ri. *A*lia līt. *L*ocut⁹ ē dñs ad aaron

dicent: Ecce dedi vo- bis ad cōseruandum primitias. Alij tamē ad obseruandū: sed verius ad pseruadū. Augendū est autē quō scdm legem pri- mitię obseruent. *P*ri. enī ut custodiāt sa- cerdotes accipiunt: sicut vt consumant: hoc ē ad legem litterę non applicatur: sed ad le- gem spiritus. *S*piri- tales enī primitię cō- seruari possunt: litterales non possunt. *C*hrīstus primitię est: verę quę ad cōseruandū nobis date sunt. Beatū est enī vt anima quę cōseruata sit

velum sunt. per sacerdotes admi-
nistrabūtur. Siquis externus ac-
cesserit occidetur. Locutus ē do-
minus ad aarō: Ecce dedi tibi cu-
stodiā primitiarū mearū. Omnia

scēpti semp cōseruet: et semper habeat. *Q*uę autē offerbantur in lege con- sumebantur: et in ventre digerebantur in seculum. *H*as autē primitias q̄ mandauerunt: et gustauerunt panē qui de celo descendit: nō moriet in eter- num. *H*ic est enim panis qui cum semp comedatur sp̄s pmanet immo au- getur. *Q*uanto enim amplius verbū dei sumptis: tāto abundabit.

Primitiarum. Primitię litterales cōsumuntur: spirituales custo- diuntur. *Q*uanto enī verbū dei amplius sumptis: tāto abundabit. *O*mnia quę sanctificantur a fi-*liis*. *Q*ri. *A*lia littera. *Q*uoniam q̄ sanctificantur mibi a filiis israel. *N*on vult deus accipere primitias nisi a sanctificatis israel. *I*nueniunt enim apud gentes opa digna deo. *E*xcoluerunt enī aliqui virtutes animi: et pbia in nonnullis aliquid egit. *E*t illis vult deus benefacta suscipere quoz mens videt deī: et qui sancti sunt p fidem dei. *S*emilī autē etiā siquid bonetū habeat in morib⁹ (quia nō deo: sed sibi ascribit) nō sanctificatur: nec inter primitias recipitur.

Pri. *V*idetur autē scdm litterā p̄filitos excludere: solos autē sancti- ficatos et filios israel vult offerre primitias. *P*uto autē p̄filitum ex eo dici: q̄ nō licet ei ecclesiā ingredi. *S*criptū est enim. nō abominaberis ydu- meum: q̄ frater tuus est: nec egyptius: q̄ incolā fuisti in terra eius. *F*ilij si nati fuerint eis: tertia generatione intrabunt in ecclesiā dei. *P*onec ergo fructus nō affert egyptius vel ydumens: nec facit filios p̄m̄e: et secunde: et tercię generatōis: non ingreditur in ecclesiā: sed filioz generatio ingre- di facit. *R*otandū autē q̄ nō dicat nati fuerint eis filij vel filię: sed filij si nati fuerint eis. *S*oli filij sunt qui faciunt patres in ecclesiā intrare.

Pri. *E*t etiam in anno apparere iubetur omne masculinum noui se-
minum.

A filijs. *N*on a filiabus. *N*on enī ociose alibi nominat cū filijs etiā filias: alibi filiarū non facit mentionē. *Q*uę tamē specialiter nō ad sexū sed ad discretōem animarū referenda sunt.

Pri. *P*ossibile inuenies sanctos quibus deus eximium p̄beat testi- moniū filias genuisse. *A*braham ysaacq̄ nō genuerūt filias. *S*ol⁹ iacob vnam filiā genuit: et ipsa fratrib⁹ et parentib⁹ opprobriū fuit: et vindictę furorē fratrib⁹ incitauit.

Dec ergo accipies. *I*dem. *E*t hoc sit vobis ex his quę sancti- ficantur sanctis de sacrificijs. *S*piritus sanctus ita sanctus est vt nō sit sanctificatus. *N*on enī aliunde accedit ei sanctificatio: nec initiū sanctita- tis accepit. *I*dem de patre et filio intelligendū est. *S*ola enī trinitas sub- stantia est: quę nō extrinsecus: sed sui natura sancta est. *O*mnis enī creatu- ra vel sp̄s sancti dignatione vel meritorū ratōe sanctificata sancta dicit. *V*nde. *S*ancti estote q̄ ego sanctus sum. *N*on enī eadem sanctitas i- deo et homine ponenda. *D*e deo enī dicit: q̄ sanctus est: hominibus autē quasi qui nō semp fuerunt iubetur vt fiant sancti. *V*bi autē habem⁹ uos sancti estote: in greco habetur: sancti efficiamini. *S*ed nostri interpretes in- differenter estote: p̄ efficiamini posuerunt. *V*nusquisq̄ ergo nostrū ex quo se deo vero corde mancipauit: sanctus efficitur. *V*ere autē et semper sanct⁹ solus est deus. *V*nde. *Q*ui enī sanctificat et qui sanctificat⁹ ex vno oēs. *N*on autē putes esse cōtrariū quod de xp̄o legim⁹: quē pater sanctificauit et misit in hunc mundū. *Q*ui enī sanctificatur scdm carnē xp̄s est: nō scd⁹ spiritum. *S*ecundū sp̄m̄ pariter et scdm carnē dicit: *E*go sanctifico meip̄m pro eis: et qui sanctificat scdm spiritū intelligatur: qui autē sanctificat⁹ fm

carnē: vnus tamen et idem xp̄s. *A*b omnibus ergo fructibus sanctificatis sunt offerendę primitię: sed spirituali pontifici. *F*ructus autē spiritus est: ca- ritas: gaudiū: pax: paciētia. *E*t. *S*ūt autē primitię caritatis: vt diligat deū ex toto corde: et ex tota anima: et ex tota mēte. *E*t hoc caritatis fructu scdo habere debeo: vt diligam proximum sicut meip̄m. *A*le ergo primitię cari- tatis deo offeruntur p pontificē: quę scdo loco sunt: meis vlibus relinqua- tur: terciō autē loco ex hoc fructu diligere debeo etiā inimicos meos.

Pri. *P*rimitię omnium gregū sacer- dotibus lex mandat offerri: ita vt omnis qui possidet agrū vi- neam et oliuetū ortū: et siquid exercetur in terris: et q̄ peculia cu- iusq̄ pecoris nutrit: offerat deo omne qd primum est. *D*eō enī offerri dicit qd sacer- dotibus datur: hoc enim ex lege docetur q̄ nemo legitime vtiē

fructib⁹ vel pecorib⁹: nisi deo. i. sacerdotibus ex singulis primitiis offerant. *H*anc ergo legem scdm litteram sicut alia nōnulla necessario obseruandā puto. *S*unt enī aliqua mandata etiā in nouo testamēto necessario obser- uanda. *S*unt tñ qui dicant: *S*i aliqd obseruatur scdm litterā: cur non omnia? *S*i vero spiritualiter intelligenda: spiritualiter sunt omnia discuti- enda. *R*os autē vtriusq̄ assertionis insolentiā tempantes: quid in his ob- seruandum sit auctoritate scripturarū pferemus. *S*criptū est enī. *L*ex dñi irreprehensibilis conuertens anias: testi- do- si- sa- p̄s- par. *P*receptū dñi luci- il- o- timor domi castus p̄ma- i se- se. *I*usticię domini rectę leti- corda. *I*udicia domini vera. *E*t. *N*isi essent hęc singula diuersa: nō p̄prias diffe- rentias vnicuiq̄ scriptura dedisset: vt aliud de lege domini: aliud de mā- dato: aliud de iustificationib⁹: aliud de iudicijs diceret. *A*liud ergo lex: aliud p̄ceptum: aliud testimoniū: aliud iudiciū: aliud iustificatio. *V*n- alibi. *H*ec est lex et mandata: et iustificatōes: et p̄cepta: et testimonia: et iu- dicia quę p̄cepit dñs moysi. *P*iligemus ergo his quę recitantur i lege intendamus. *S*icubi enī scribitur esse mandatum: nō cōtinuo lex accipi- enda est. *I*ustificatōes quoq̄ non statim lex aut mandatū putandę sūt. *T*estimoniū enim aut iusticia non cōfute vñ ex ceteris: sed distincte acci- piendū est. *Q*um ergo dicitur q̄ lex habet vmbra futurorū: non iō man- datum vel iusticia vel iudicia vmbre sunt futurorū. *R*ec est enim scriptū hoc est mandatū pasche: sed hęc est lex pasche. *I*n oue ergo corpali debet intelligere vmbra esse futuri boni: et q̄ pascha nostrum immolatus est xp̄s. *S*imiliter etiam inuenies de azimis et de alijs festoz dicitū obseruan- tijs scriptū. *Q*uia ergo hęc omnia sub legis titulo scribuntur in lege: q̄re- re debeo quę sunt azima futurorū bonorum: et inuenio apostolū dicentem *N*on in fermento veteri neq̄ in fermento malicię et nequitie. *S*criptū est quoq̄. *H*ec est lex circūcisionis. *Q*uero ergo quid circūcisionis vmbra bonorum contineatur futurorū: ne mibi i vmbra circūcisionis dicat pau- lus. *S*i circūcidimini cōseruatis vobis nihil prodest. *H*ec ergo singula quę non scdm litteram obseruanda dicit apostolus: inuenies apud moy- sen legis titulo signari.

Pri. *V*bi vero dicit: *N*on occides: nō adu lītabis: et huiusmodi: le-
gis titulum non p̄emittit. *H*ec enim mandata sunt: et ideo nō eximantur
apud discipulos euangelij: sed implentur. *N*on enim mandata: sed lex
vmbra habere futurorū dicitur bonorū.

Pri. *R*otandū vero q̄ lex dupliciter dicitur. *G*eneraliter enī omnia hęc mandata: iustificatōes: p̄cepta: testimonia: iudicia: lex dicuntur. *S*pecialiter autē aliqua pars eorū quę in lege scripta sunt: vt supradicta. *G*eneraliter vero lex significatur cum dicitur: *N*on veni soluere legē: sed adimplere. *E*t alibi. *P*lenitudo legis est dilectio. *O*mnia enī quę in lege scripta sunt: legem nominant.

Pri. *A*libi quoq̄ in se inquit sectare qd iustū est. *E*t qd opus est etiā
in his allegoriā querere: cum edificet littera?

Pri. *Q*uero quoq̄ si aliqua quę scdm litteram sunt stare possunt:
necessario etiā allegorice intelligantur. *S*criptum est enim in lege. *P*ro-
pter hoc relinquet homo patrē et matrē: et adhebit vroni suę. *E*t hęc
allegorica mysteria cōtineant paulus p̄nūciat dicens: *M*ysterium hoc ma-
gnū est. *E*t. *Q*uā oportebat etiā fm litteram custodiri ipse dñs ostēdit
dicens: *S*criptum est: p̄pter hoc relinquet homo patrē et matrē: et adhe-
rebit vroni suę: et erunt duo in carne vna. *Q*uod ergo deus cōiunxit homo
non sepet. *Q*uā abraham duos filios habuit: vnu de ancilla: et vnum

fructib⁹ vel pecorib⁹: nisi deo. i. sacerdotibus ex singulis primitiis offerant.

*H*anc ergo legem scdm litteram sicut alia nōnulla necessario obseruandā puto.

*S*unt enī aliqua mandata etiā in nouo testamēto necessario obser- uanda.

*S*unt tñ qui dicant: *S*i aliqd obseruatur scdm litterā: cur non omnia?

*S*i vero spiritualiter intelligenda: spiritualiter sunt omnia discuti- enda.

*R*os autē vtriusq̄ assertionis insolentiā tempantes: quid in his ob- seruandum sit auctoritate scripturarū pferemus.

*S*criptū est enī. *L*ex dñi irreprehensibilis conuertens anias: testi- do- si- sa- p̄s- par.

*P*receptū dñi luci- il- o- timor domi castus p̄ma- i se- se. *I*usticię domini rectę leti- corda.

*I*udicia domini vera. *E*t. *N*isi essent hęc singula diuersa: nō p̄prias diffe- rentias vnicuiq̄ scriptura dedisset: vt aliud de lege domini: aliud de mā- dato: aliud de iustificationib⁹: aliud de iudicijs diceret.

*A*liud ergo lex: aliud p̄ceptum: aliud testimoniū: aliud iudiciū: aliud iustificatio. *V*n- alibi.

*H*ec est lex et mandata: et iustificatōes: et p̄cepta: et testimonia: et iu- dicia quę p̄cepit dñs moysi.

*P*iligemus ergo his quę recitantur i lege intendamus. *S*icubi enī scribitur esse mandatum: nō cōtinuo lex accipi- enda est.

*I*ustificatōes quoq̄ non statim lex aut mandatū putandę sūt. *T*estimoniū enim aut iusticia non cōfute vñ ex ceteris: sed distincte acci- piendū est.

*Q*um ergo dicitur q̄ lex habet vmbra futurorū: non iō man- datum vel iusticia vel iudicia vmbre sunt futurorū.

*R*ec est enim scriptū hoc est mandatū pasche: sed hęc est lex pasche. *I*n oue ergo corpali debet intelligere vmbra esse futuri boni: et q̄ pascha nostrum immolatus est xp̄s.

*S*imiliter etiam inuenies de azimis et de alijs festoz dicitū obseruan- tijs scriptū.

*Q*uia ergo hęc omnia sub legis titulo scribuntur in lege: q̄re- re debeo quę sunt azima futurorū bonorum: et inuenio apostolū dicentem

*N*on in fermento veteri neq̄ in fermento malicię et nequitie. *S*criptū est quoq̄. *H*ec est lex circūcisionis.

*Q*uero ergo quid circūcisionis vmbra bonorum contineatur futurorū: ne mibi i vmbra circūcisionis dicat pau- lus.

*S*i circūcidimini cōseruatis vobis nihil prodest. *H*ec ergo singula quę non scdm litteram obseruanda dicit apostolus: inuenies apud moy- sen legis titulo signari.

de libera. quis dubitat scdm litterā stare? Adiecit aut apostolus. hec aut sunt allegorica.

Omnis oblatio. **Dr.** Est aut sapiens scribe et docti de regno dei ut loat de his ibelantiis. pferre nona et vetera. et quo penit? litterā occidentem abijciat. et spiritū vivificantem requirat. ut consummet viliem et necessariam littere doctrinā. aut manente bystoria. etiā misticā sensum in epoducat. sicut in presenti loco.

Dr. Hic est enī sacerdotibz euāgelij offerre primitias. ut qui euāgelij annū ciant de euāgelio viuant. Impiū est enī ut qui ingreditur ecclēsiā dei qui scit sacerdotibz et ministris assistere altari et vbo dei. aut ministerio ecclēsiē deservire. nō offerat sacerdotibz primitias de fructibz terre quos dedit dñs. lolem suum pducendo et plurias ministrando. Qui enī sibi datos fructus a deo credit. sicut munerādo sacerdotibz honorare deū et de muneribus suis. Unde

Dr. vobis scribe et pharisai ypocritę qui decimatis mentem et cyminum et anetum. et pteritis que maiora sunt legis. ypocritę hec oportet fieri. et illa nō obmitti. Vult ergo dñs hec scdm litterā nō obmitti. Ad discipulos quoq; ait. Nisi abundaverit iusticia vestra plusq; scribarum et pharisęorum nō intrabitis in regnū celoz. Quod ergo vult a pharisęis. multo magis a discipulis. Ad aut a discipulis nō vult fieri. nec a pharisęis. Unde dictum est antiquis nō occides. hoc servavit pharisai. discipulis aut dicit. Qui irascitur fratri suo reus erit iudicio

Dr. Abitus nos redemit de maledicto legis. nō de maledicto mandati vel testimonij vel iudicio. ne. s. subiecti essemus circūcisioni carnis. et sabbatorum observatōi. et huiusmodi que continentur in lege. nō in mādatis. Abundat ergo iusticia nostra plusq; scribarum et pharisęorum. Si illi de fructibus terre gustare nō audient. primitias sacerdotibus offerant. et levitis decimas separent. Ego aut nihil horum faciens fructibus terre ita abutur. ut sacerdos et levita et dei altare nō sentiat.

Dr. Petrus quoq; et paulus p se primitias credentiu offerunt. Vñ paulus dicit. Quia ab hierusalē usq; ad illiricum repleverim euāgelij xpi. ubi nō nominat? est christus. ne sup alienum fundamentū edificaret. Omnes ergo quos docuit tanq; fructus suos offert. et quotidie querit nos agros quos excolat. et nona rura que seminet. Unde ait. Cupio venire ad vos ut aliquem fructū habeam in vobis sicut in ceteris gentibus. Et his omnibus electa queque signat. et singularum ecclesiarum eligit et offert primitias.

Dr. Quisquis etiā doctoz et doctę predicat et instruit auditores agrū ecclesię. i. credentiu corda videtur excolere. Habet quoq; culture sue fructū. et in fructu electum aliquē et precipuum quē quasi primitias offert et aliū p primogenitis. alium pro decimis.

Dr. Habet forte aliquis primogenitos et inferiores. quos neq; pro primitiis neq; p primogenitis. sed p decimis possit offerre.

Dr. Habet forte aliquis primogenitos et inferiores. quos neq; pro primitiis neq; p primogenitis. sed p decimis possit offerre. **Dr.** Habet forte aliquis primogenitos et inferiores. quos neq; pro primitiis neq; p primogenitis. sed p decimis possit offerre. **Dr.** Habet forte aliquis primogenitos et inferiores. quos neq; pro primitiis neq; p primogenitis. sed p decimis possit offerre.

Omnem medullam. **Dr.** Ostendimus mādātā de primitijs frugum vel pecor. rettere etiā scdm litterā stare. videamus quo spiritalit intelligatur. Hic enī ait. Omnes primitie olei. vini. et frumenti. horū omnium primitie que oblate fuerint dño tibi ea tradidi. Si aut omnes primitie ad pontificē pertinent. pontifex requirēdus est ad quē pertinere debent etiam ille primitie quas in alijs locis etiā invenimus. Per pō aut legim? qz sit primitie mortuorum. est ergo in aliqua parte primitie. Picit etiam apostolus de quibusdā qz sunt primitie asye. et alię achaię primitie. Cōsequens ergo est p singulas ecclesias aliquos primitias nominari. de quibz est cornelius qui celsariensis ecclesię cum bis qui cū eo spiritalitāntē susce-

Omnis oblatio et sacrificiū et quid quid pro peccato atq; delicto red datur mibi. et ceder i sancta sancto rum. tuū erit et filioz tuorum. In

sanctuario meo comedes illud. Mares tantum edent ex eo quia consecratum est dño. Primitias

perant primitie dicitur. et forte omniā gentium de quibus primus credidit et primus spiritum sanctū meruit. Ager aut mundus dicitur. Ager. autem nō terre solū sed corda humana. que angeli exceperunt excolendū. Cultu re ergo sue fructus ipsi possident. eos. s. qui sub pcuratoribus et autoribus agunt. et nondū ad summam etatis pfectōem pvenierunt. Perfectos xpo tanquā electos et pceptuos offerunt primitias pontifici magno. Invenim? ipsum corneliū anteq; doctrinam verbi vel gratiā baptisimi a petro susci-

aut quas vouerint et obtulerint si li israel tibi dedi et filijs tuis ac filiabus tuis iure perpetuo. Qui mundus est i domo tua vescetur eis. Omnem medullam olei et vini et frumenti quidquid offerent primitiarum domino tibi dedi.

patris qui in celis est. Et puto ibi inquirendū vtrū culture boim angel? defuerit. an culture angelicę nō digne bñana segnitates responderit. Erit ergo et in hoc iudiciū dei vtrū negligentia ministrorū qui i ministeriū et ad iutorium missi sunt ppter eos qui hereditates accipiunt salutis. an nostra ignavia tot lapsus nobis eueniant. Erit ergo etiā in homines et angelos iudiciū dei. Et forte iudicabitur aliqui cū paulo. et cōferentur laboribz et fructibus eius qui ex multitudine credentiu veniunt. et forte inueniet fortior aliquibz angelis. Vñ. In nescitis quoniam angelos iudicabimus. nō qz paulus iudicat angelos. sed opus pauli iudicabit aliquos. Hinc fortal is petrus aiebat. In quē cōcupiscit angeli etiam cōspicere. Quāvis etiā apostoli angelis vrantur adiutoribus ad predicatōis officium cōlūman dum. Unde in actibus apostolorū dicebat. qz angelus petri esset qui ad hostium pulsaret. Similiter ergo intelligitur esse angelus pauli et cuiuslibet apostoli. et singulorum p ordinē vel pro meritis. quos in laboribus et doctrina vel apostolorū et reliquorū doctoz necesse ē primas pres habere et animarū que p eos psecerunt fructum cū his per quos operati sunt ad aream dñi comportare. Erit ergo in congregatione fructuum. i. in electōe credentiu qui sunt illius ecclesię precipuus et cyminus primitie. Superior vero illius ecclesię primogenitus ab illo archangelo oblatus. Vñne ergo quod adumbratū est in lege qm lex umbram habet futurorū bonorū alio quodam modo p angelorū ministeria in futurorū bonorum veritate cōple bitur. ut que formata sunt in istis qui est scdm carnem. et veris israelitis im pleantur. Romē enī israelis ad angelos puenit qui verius israel appellā tur. quanto verius sunt mens vides deū. hoc enī israel interpretatur. Si cut enim quedā nomina gentiu vel principum ad angelos malos referuntur. ut pharao rex egypti. Nabuchodonosor rex babilonis. vel assiris. ita qz de sanctis viris et de gente religiosa scribuntur et ad sanctos angelos referuntur. vñ de ysaias de nabuch. Et inducam gladiū super gentem magnā et sup principem assyriorū. et alibi. quasi de principe cuiusdā gentis. Quomodo cecidit lucifer qui mane oriebatur? Quā in genesi legimus deū ad angelos loquentē. Venite confundamus linguā eoz. putandū est. qz diuersi angeli diuersas in hominibus linguas et loquelas operati sunt. Verbi gratia. Vñus vñi homini linguā impressit babiloniā. alius egyptiā. alius grecā. et sic fortasse diuersarū gentium ipsi principes fuerūt qui lingue et loquelas videbantur autores. Manserāt aut lingua p adam primitius data. i. hebreę in ea pte hominū. que non angeli vel principis sed dei portio est.

Dr. Offerunt et angeli ex nobis primitias. et excolit quicq; qd studiose ab erroribus gentiu conuerit ad deū. et est quicq; in portio vel cura illius vel illius angeli. Et sicut ab initio cum dispergeret deus filios adam. ita tuit fines gentiu iuxta numerū filiorum vel angelorū dei. et queque gens sub illo vel illo angelo facta est. israel aut pars domini et funiculus hereditatis eius. Ita credo in fine mundi huius. et i initio alterius seculi futurum. ut iterū diuidat excellus filios adam. et qui non poterunt tam mundi esse corde. ut ipsam videant deū. et esse portio dñi. vel sanctos angelos videant. et sint scdm numerum angelorū dei. Optabile est ergo ita proficere quēq; ut inter primitias vel primogenita eligatur. et deo offeratur tanq;

Locutusque est *Aug.* Et locutus est dominus ad moysen et aaron dicens: *Aug.* Ista est distinctio legis quaeque constituit dominus. Non est distinctio nisi inter duo vel plura. Distinctio est singularitas non recipit nec distinctio est cuiuslibet rei memorantur: sed addidit legis: nec cuiusque legis. Alidue enim in scriptura legitur de una quaque re: de qua legitime precepit hoc est lex istius: vel illius non universalis lex: quae continet omnia quae legitime preceptum sunt. *Aug.* Hic vero cum dicitur: *Aug.* Hic est distinctio legis: ad iunxit: quaeque constituit dominus: preceptum dicitur: non creando. Quidam enim quaeque precepit dominus: transiit. Si ergo hoc est distinctio legis quaeque precepit dominus: magna est ista distinctio: et recte intelligitur duo testamenta intelligere: vel distinctio quere. Adde sunt enim in veteri et in nouo testamento ibi obumbrata: hic reuelata. Non enim tantum sacramenta diuersa sunt: sed etiam promissa ibi videntur temporalia proposita: quibus spirituale primum occulte significatur: hic autem manifeste spiritus: primum et aeterna. Item porcium enim bonorum et carnalium: et spiritualium atque eternorum: quae certior distinctio est quam passio christi: in cuius morte claruit non transitoria felicitate: per magnum munere sperandam et optanda: cum unigenito filio (quae tanta pati voluit) id est aliud deus a seipso et expectari apta distinctio declarauit. Hanc ergo passionem velut distinctio duorum testamentorum: hoc quod dicitur in fine mactatorem dicitur: satis congrue figurat. Locutus est dominus ad moysen et aaron dicens: Ista est distinctio legis quaeque constituit dominus: deinde mandare incipit: hoc adiungens dicens: Loquere filiis israel. Potest etiam ita distinguere. Et locutus est dominus ad moysen et aaron dicens: Ista est distinctio legis quaeque constituit dominus dicens non quaeque constituit dominus creans: sicut celum et terram et maria et omnia quae in eis sunt: sed quaeque constituit dominus dicens in duobus: scilicet testamentis: ut deinde sequatur: Loquere filiis israel: et accipiant a te iuncenta rufam sine vicio. Iuncenta rufa carnem christi significat. Sertus faminus infirmitatez carnalem rufam passionem cruentam. Quae autem accipiant a te: in ipso moyse figuram ostendit legis: quia secundum legem visum sunt sibi occidere christum: quod soluebat sabbatum: et obseruantes legis prophanabat.

Uaccam. Per masculum fortitudo: per feminam infirmitas significatur. Per uaccam infirmitas dominice incarnationis ad sacrificium assumpta figuratur. Mortuus est enim ex infirmitate: sed uixit ex virtute dei. **Vaccam rufam.** rubram: scilicet sanguine passionis. unde. **Pileatus meus** candidus et rubicundus. Candidus: scilicet diuinitate. rubicundus: ex sanguine candidus etiam per iustitiam uite. **Bre. Vora.** Vaccam rufam mactamus: cum carnem a lasciuia uoluptatis extinguimus: quia cum hyssopo ligno cedrino et cocco offerimus: quia cum maceratione corporis sacrificium fidei spei et caritatis adolemus.

portantibus peccata populi legitimum sempiternum erit in generationibus vestris. Nihil aliud possidebunt: decimarum oblatione et tenti quas in usus eorum et necessaria separauit. Locutusque est dominus ad moysen dicens: Precipe leuitis atque denuncia. Cum acceperitis decimas a filiis israel quas dedi vobis primitias earum offerre domino: id est decimam partem decimarum: ut reputetur vobis in oblatione primitiuorum tam de areis quam de torcularibus: et vniuersis quorum accipitis primitias offerre domino: et date ea aaron sacerdoti. Omnia quae offeritis ex decimis: et in donaria domini sepabitis: optima et electa cuncta erunt. Dicesque ad eos: Si preclara et meliora quaeque obtuleritis ex decimis: reputabitur vobis quasi de

Nulla sit macula. *Aug.* Sine vicio. Hanc enim carnem eterge: boni et significabat: ubi similiter sine vicio pecora immolari iubebantur. Erant enim in similitudine carnis peccati: sed non caro peccati. Sed hic ubi continentis legis distinctioem voluit deus commendare: parum fuit dicere sine vicio: nisi diceretur quae non habet in se vicium. Quod si repetendi causa dictum est: forte non frustra est quod ea rem ipsa repetitio firmius commendauit: quoniam non haberet a vero: et ideo additum intelligatur: quae non habet in se vicium: cum iam dictum esset iuncenta sine vicio.

area et torculari dederitis primitias: et comederitis eas in omnibus locis vestris: tam vos quam familie vestre: quia precium est pro ministerio quo seruitis in tabernaculo testimonij: et non peccabitis super hoc: egregia vobis et pigra referantes: ne polluaris oblationes filiorum israel et moriamini.

Locutusque est dominus ad moysen et aaron dicens: Ista est religio iuncturae quam constituit dominus. Precipe filiis israel ut adducant ad te uaccam rufam etiam integram: in qua si qui peccati non fecerunt: nec iumentum est: et ovis est: nulla sit macula: nec portauerit iugum: tradesque eam eleazaro sacerdoti. Qui educat eam extra castra: immolabit in conspectu omnium: et tingens digitum in sanguine eius

ad tempus quod tunc erat: sed ad posteros huius sacerdotij passionem: totum perueniunt.

Qui educat eam. *Aug.* Quia extra portas passus est christus: ut nos a conuersatione praesentis vitae quasi a ciuitate educeret.

Aug. Et eiecit eam extra castra. Sic eiecit est dominus passurus extra ciuitatem.

Aug. In locum mundum: quia non habuit causam malam. Et occidit eam in conspectu eius: sic occisa est caro christi in conspectu eorum qui fuerant in bono testamento domini sacerdotes.

Immolabit. *Porat.* Vaccam rufam (cuius cinis est expiatio populi) immolare non poterit: nisi qui terrena opera non fecerit: iugumque relictum non trahent: et vinculis peccatorum ligatus non fuerit.

In conspectu omnium. *Bre.* Quia christus in conspectu omnium quasi extinctus est. In conspectu patris immolatus: quod ante oculos hominum per hoc ante oculos patris sacrificium fuit.

Tingens digitum. *Aug.* Alia via. Et accipiet eleazar sanguinem eius: et asperget contra faciem testimonij a sanguine eius septies. Quia christus secundum scripturas fudit sanguinem in remissionem peccatorum: ideo contra faciem tabernaculi testimonij: quod non aliter declaratum est quam fuerat domino testimonio praenuntiandum. Et ideo septies: quia ipse numerus ad mundationem pertinet spiritalem.

Quia in se non habuit viciu: caro christi: in alijs autem habuit quod membra eius sunt. Quae enim in hac vita caro sine peccato: nisi illa sola quae non habuit in se vicium?

Me portauit. Omnis qui peccat: seruus est peccati: quod ergo christus non peccauit: iugum non portauit.

Aug. Et non est super eum iugum: scilicet iugum. Non enim subiugata est ini

quitati: cui subiugatos inueniens liberauit: et vincula eorum dirupit. Unde. *Psalmus.* Pili vincti mea tibi sacrificato hostia laudis. Super illis enim carnem non est posuit iugum: qui potestate habuit potestatem animam suam: et iterum sumendi eam.

Tradensque. Vaccam ad immolandum sacerdoti traditur: quia dominus in carnatus pro redemptione nostra sacrificium semetipsum fecit: dat manibus iudaei populi.

Aug. Et dabis eam eleazarum sacerdotem. Cur non ad aaron? Forte prefiguratum est non

ad tempus quod tunc erat: sed ad posteros huius sacerdotij passionem: totum perueniunt.

Qui educat eam. *Aug.* Quia extra portas passus est christus: ut nos a conuersatione praesentis vitae quasi a ciuitate educeret.

Aug. Et eiecit eam extra castra. Sic eiecit est dominus passurus extra ciuitatem.

Aug. In locum mundum: quia non habuit causam malam. Et occidit eam in conspectu eius: sic occisa est caro christi in conspectu eorum qui fuerant in bono testamento domini sacerdotes.

Immolabit. *Porat.* Vaccam rufam (cuius cinis est expiatio populi) immolare non poterit: nisi qui terrena opera non fecerit: iugumque relictum non trahent: et vinculis peccatorum ligatus non fuerit.

In conspectu omnium. *Bre.* Quia christus in conspectu omnium quasi extinctus est. In conspectu patris immolatus: quod ante oculos hominum per hoc ante oculos patris sacrificium fuit.

Tingens digitum. *Aug.* Alia via. Et accipiet eleazar sanguinem eius: et asperget contra faciem testimonij a sanguine eius septies. Quia christus secundum scripturas fudit sanguinem in remissionem peccatorum: ideo contra faciem tabernaculi testimonij: quod non aliter declaratum est quam fuerat domino testimonio praenuntiandum. Et ideo septies: quia ipse numerus ad mundationem pertinet spiritalem.

Aug. Et accipiet eam eleazar: quia ipse numerus ad mundationem pertinet spiritalem.

Aug. Et accipiet eam eleazar: quia ipse numerus ad mundationem pertinet spiritalem.

Bre. In digito discretio operationis signatur. In sanguine vacce digitum tingere est in passione domini nostra opera consecrare. ut passionem eius quam cognoscimus imitemur. Passus est enim vobis relinquens exemplum ut sequamur vestigia eius.

Bre. Eleazar sacerdos imolat: et in sanguine digitum tingit. quia plebs in dea et reproborum parte humilitatem domini usque ad passionem persecuta est. In electis vero operatione humilitatis eius imitata. Et asperget contra fores tabernaculi.

Asperget. Bre. Tabernaculum synagogam significat. Qui ergo tingerit digitum contra fores tabernaculi aspergat. id est. quisquis passiois eius vias imitatur: synagoga non credenti et resistenti per exempla bona et predicationem rectam signum bene vendendi prestat.

Asperget. Bre. Id est. resistenti plebs per predicationem rectam et opera passionis christi exempla monstrabit.

Septem vicibus. Quia septem dona spiritus sancti: que per christi sanguinem super ecclesie populos distribuantur: in quo ab omni delicto purgantur.

Bre. Septem vicibus. In septenario perfectio significatur. vel accipitur. Unde et septem diebus uniuersum tempus impletur. et spiritus sanctus septiformis vocatur. Septem ergo vicibus in sanguine digitum intingere est perfecta operatione mysterium passionis imitari. Et septem vicibus contra synagogam aspergere est perfecta predicatione passionem infidelibus mundare.

Comburet eam cunctis. Bre. Per pellem et carnem et sanguinem et fumum sacrificia in veteri testamento habita: que infirmitates domini nuntiabant: significantur. Quia omnia postmodum spiritualiter a patribus intellecta iuxta exterius mysterium stercorea sunt vocata. Unde paulus. Omnia arbitror ut stercorea que traduntur flammę. Quamvis enim primum carnaliter sine exhibitura: postmodum per spiritum sanctum intelligentie igne super consumpta.

Aug. Et cremabunt eam in conspectu eius. Puto quia crematio ad sanguinem pertinet resurrectionis. Natura enim est ignis ut in laperna moueat: et in ipsum conuertitur quod crematur. Nam et ipsum cremare de greco in latinum ductum verbum est a suspensione. Quod vero additum est in conspectu eius: in conspectu sacerdotis significare videtur quia illis apparuit resurrectio christi qui futuri erant ad regale sacerdotium.

Tam pelle. Bre. Quod vero sequitur pellis eius? et carnes et sanguis eius cum stercore comburentur. Id expostum est quomodo cremabitur et significatum est quod non solum substantia mortalis corporis christi que commemoratione pellis et carni et sanguinis intimata est: sed etiam contumelia et abiectio plebis que in stercore significatur: conuertetur in gloriam quam combustionis flamma significat.

Bre. Per pellem et carnem exterior christi operatio significatur. Per sanguinem subtilis et interna virtus exteriora facta viuificans. Per fumum lassitudo. sitis. elurice. et timor mortis. et quecumque ex humanitate pati voluit. Quidquid enim defectu mortalitatis habuit: quasi fumus in eo abiectus erant: que omnia igni cremanda sunt: iuxta veritatem spiritus sancti intelligenda. ut que ab eo corporaliter gesta sunt per incorporeum diuinitatis spiritum disposita sentiantur.

Lignum quoque cedrinum. Cedrus lignum altum et impubescibile est. Hyssopus herba valde humilis: que in inflatione ammonet pulmonis. Per cedrum ergo alta preuerans contemplatio. per hyssopum mansueti cordis humilitas signatur. Qui enim contemplatione ad superna tollitur: per humilitatis compassionem debet descendere inferioribus: nec se ex eo quod habet erigat: sed bis qui illud non habent predicando libenter impendat.

Aug. Et accipiet sacerdos lignum cedrinum et hyssopum et cocinum et mittet in medium combustionis iuuenet. Lignum cedrinum spes est: que in supernis firmiter habitat. Hyssopus fides que humilis herba radicibus herens in petra. Cocinum caritas: quod feruore spiritus igneo colore testatur. Hec tria debemus mittere in resurrectionem christi tanquam in me

diu combustionis illius: ut cum illo sit abscondita vita nostra.

Bre. Potest intelligi per cedrum spes: que alta petit. Per hyssopum (que etiam odore stomachi imundiciam purgat) fides: que nimis aduersa equanimiter tolerat: et quidquid ex anteculis peccatis contractum fuerat mundat. Per cocinum vero caritas. Unusquisque igitur nostrum in flammam que vaccam vocat. cedrum. hyssopum. et cocinum bis tinctum mittat. id est. in sacrificio dominice passionis fidem. spem. et caritatem exhibeat: ne passionem

redemptoris sui sine causa audiat. Hinc paulus. Nunc autem manet fides. spes. caritas. Maior autem his est caritas. Unde et hic cocinus extremus ponitur: quia fide et spe completa: cum ad eternam patriam venerimus: sola in nobis caritas ad ultimum multiplicatur.

Bre. Mittatur in flammam. que vacca vocatur: cedrus. id est. perseverantia. et altitudo nostre contemplationis comburatur igne do-

que vacca vocatur. Et tunc demum

in vestibulo et in corpore suo:

ingredietur in castra: commaculatusque

erit usque ad vespere. Sed et ille

qui combusserit eam: lauabit vestimenta sua et corpus: immundusque

minime passionis. Mittatur hyssopus. id est. humilitas cordis nostri. veritate

manuetudinis trahat ex admixtione dominice passionis. Mittatur cocinus bis tinctus. id est. caritas que nos ad amandum deum et proximum excitat.

affidue nos contemplari passionem dominicam compellat: ut in ipsa discat opera recta que faciat.

Hyssopum. Id est. Baptismus. quia hyssopo tincto sanguine agni

aspergebantur.

Locumque bis tinctum. Id est. Locum bis tinctus: sanguis

christi: quo mente et corpore abluimur. Hec tria purgant. cedrus. id est. si

des crucis. hyssopus baptismus vel martirium. Cocinus sanguinis dominici

sacramentum.

Bre. In cocco bis tincto virtus caritatis exprimitur: que flamma sancti

amoris lucens: duobus preceptis exhiberi iubetur. dilectione. scilicet dei et proximi. Bis tinctus ergo coccus est: cum caritas duplici precepto formata: ut

sic diligatur deus: ne deservatur proximus. et sic proximus: ne contemnat

deus.

Sacerdos. Bre. Omnes qui in christo credimus sacerdotes sumus.

Unde. Vos autem estis gens electa: regale sacerdotium. Alta ergo

que per contemplationem sentimus: et quod ex mansuetudine humilitatis agitur

quod per ignem caritatis exhibemus: passionis christi sanguine tingere debemus. ut omne quod in nobis est: illum imitemur a quo est. quia extra unitatem

passionis non tam virtus quam vicium est.

Bre. Potest iste sacerdos qui vacce carnes. pellem. sanguinem. fumum

que comburit: ordinem iudaici sacerdotum cum plebe supposita in necem domini

consentientis significare. unde sequitur. et tunc demum lotis vestibus: et

corpore suo.

Et tunc demum. Idem. Potest intelligi quod iste sacerdos et lotus

est vestibus: et tamen usque ad vespere immundus. quia iudaicus populus

ex parte eorum qui crediderunt mundus: ex parte eorum qui non crediderunt usque

ad vespere permanet immundus. Lauat ergo vestimenta et corpus. quia

credendo exteriora opera et interioram mentem a pravis actionibus mundat

et plene tunc ad castra reuertitur: cum ad finem perfecte reuocatur. Sed quia

indea in infidelitate partim durante ad fidem gentilitatis ingreditur. et

mysteria diuine incarnationis intelligit. recte subdit. Tolliget autem cineres

vacce vir mundus.

Aug. Lauabit vestimenta sua sacerdos. et lauabit corpus suum aqua.

et postea introibit castra. et immundus erit sacerdos usque ad vespere. La

uatio vestimentorum et corporis mundatio est exteriorum et interiorum. hoc sa

cerdos. Deinde sequitur. qui comburet eam lauabit vestimenta sua. et la

uabit corpus suum aqua. et immundus erit usque ad vespere. In eo qui

comburit eos figuratos arbitror: qui christi carnem sepelierunt. resurrectioni

eam velut cremationi mandantes.

Usque ad vespere. Aug. Ad vespere sacerdos intrat. quia in

fideli populus qui usque ad vespere. id est. finem mundi extra mandata vite:

velut extra castra positus est: prauis operibus commaculatus: aqua ba

ptismi et penitentia lotus: ad cognitionem in fine mundi quasi in castra

reuertitur.

Colliget autem. Aug. Et congregabit homo mundus cineres in uence reliquias. I. interfectio. et combustionis. i. fama que secuta est passi onem et resurrectionem xpi. q. sunt reliquie homini pacifico. Finis erat xps q. velut mortuus ab infidelibus condemnabatur. et tamen mundabat q. resurrexisse ab fidelibus credebatur. Et quia hec fama in ceteris gentibus que non erant de consorcio iudeorum maxime clauit. dictum est congregabit homo mundus cinerem iuuent. Mundus. i. ab interfectioe christi que in deos fecit reos. et re ponet in locum mundum id e. honorabilem tra ctabit. tamen extra castra. q. extra celebra tionem iudaice consue tudinis euangelicas sermo clauit.

Pre. Vacca sa credos coburit. cine res vir mundus colli git. q. infirmitate dñi iudeus mactauit. sub tilia e. misteria gen tilis intelligit.

Mundi sunt qui passionem xpi gentibz predicant.

Effundet eos Quia gentilis sacra menta que agnoui t predicare non cessat. sed nescientibus ma nifestat.

Pre. Vir mun dus i loco purissimo vacce cineres fundit. dum quilibet doctus ex gentilitate assum ptus. munda p humi litate gentiliu corda requirit. et mysteria eis redemptoris tradere non desistit. Qd cum agitur fides gentium multiplicatur. diuina virtus agnoscitur. di sciplina preceptorum tenet. Unde subdit vt sint multitudini filioz israel i custodia Israel enim interpre tatur vir videns teum. Et bene conuersa gen tilis israel dicit. que teum iam fide contemplatur.

Extra castra. Quia omnis gentilitas extra legem. extra sacrificium. extra synagogam.

Purissimo. Quia prius ac pollutis mentibz non sunt secreta dñice incarnatois tradenda. sed his q. ad fidem venientes cor mundauerunt.

Multitudini filiorum. Aug. Alia littera. Et erit synagoga filioz israel in conseruationem. Aq. asperionis. purificatio est. Postea declarat plenius queadmodum ex hoc cinere fiebat aqua asperionis. unde munda bantur a contactu mortuorum. i. ab iniquitate huius moribande vel mor ticine vite. Sed mirum est quod sequitur. Et qui congregat inquit cine rem iuuent. lauabit vestimenta sua. et immundus erit vsq. ad vespem. Quomodo erit ex hoc immundus. qui mundus accesserat. nisi quia et hi q. sibi videntur mundi in fide xpiana agnoscunt quia omnes peccauerunt et egent gloria dei. iustificati gratis per sanguinem ipsius. Punc tamē vesti menta sua sanare dixit. non etiam corpus. credo q. illius cineris cōgrega tione et repositione in loco mundo (si hoc spiritaliter intelligantur) iam in trinsecus vult intelligi fuisse mundatum. Sic cornelius audiens et credēs qd predicauit petrus. ita mundatus est vt ante visibile baptismum cum suis qui aderant donum acciperet spiritus sancti. Sed nec visibile sacramē tū cōtēni potuit. vt ablut. etiā extrinsec. lauaret quodāmodo vestimenta sua.

In custodiam. Quia subtiliora sacramenta mundis gentiliu cor dibz tradita in mentis munitionem vertuntur. Quia dum secreta et subti

^{f. hinc mudi.} ^{f. agnoscendo.} erit vsq. ad vespem. Colliget aut ^{f. gentilis fide mundus. vii. hinc corda eorum} ^{f. subtilissima incarnatio sacramenta} vir mundus cineres vacce. et ef

fundet eos extra castra in loco pu rissimo: vt sint multitudini filioz israel in custodiam et i aqua asper sionis. q. pro peccato vacca com

busta est. Quis lauaret qui vacce ^{f. non etia corpus.} portauerit cineres vestimenta sua ^{f. contracta aliqua labe huius vite: etia post ple nam remissionem peccatorum.} immundus erit vsq. ad vespem.

^{f. p. s. gentilis.} Habebunt hoc filii israel et adueni ^{f. canes pinguedini radicis inserti.} qui habitant inter eos sanctum

iure perpetuo. Qui tetigerit cada uer hominis: et ppter hoc septem

diebus fuerit immundus: asperget ^{f. vt credatur chabitus die tertia a mortuis re surrexisse.} ex hac aqua die tercio et septimo:

et sic mundabitur. Si die tercio a ^{f. in regno. f. sancto ui} spersus non fuerit: septimo non po ^{f. adueniente dño.} terit emundari. Omnis qui tetige

rit humane anime morticinum: et

lia operationis illius per imitationem attendimus: per hoc nobis mundi. ciam prouidemus.

Propter operatōem in custodiam nostram sunt cineres: propter ba ptismum vero in aquam asperionis.

Quia cineres in nostram custodiā pvide custodimus: quia redemptorē nostrū p iniquitatibz nostris passū consideramus solite. Perpendim? eni qd retribuatur tonitru: qui voluit mori p malis. qd ad iusticiā fidei ad

^{f. huius. f. gradū fidei munus.} aspersus hac cōmixtione non fue rit: polluet tabernaculū domini. et peribit ex israel. Quia aqua erpi

ationis non est aspersus: immun dus erit: et manebit spurcicia eius super eū. Ista est lex hominis qui moritur in tabernaculo. Omnes

qui ingrediuntur tentoriū illius: et vniuersa uasa que ibi sunt: pol

luta erunt septem diebus. Quis qd ^{f. quilibet hō.} non habuerit opculum nec ligatu ^{f. velamē taciturnitatis. f. sentia ram discipline.} ram desuper: immundum erit. Si

quis in agro tetigerit cadaver oc cisi hominis aut p se mortui: siue

os illius: uel sepulcrū: immundus erit septem diebus. Tollentq. de

cineribus combustionis atq. pecca ti: et mittent aquas uiuas sup eos

in uas: in quibus eū hō mundus tinxerit hyssopuz: asperget ea omne

ducti eius q. tebea mus: qui i iniquitate positi in cellione mor tis eius accepimus.

Habebit hoc. Aug. Et erit filius il rael et pletis q. appo nunt legitimum gēnū. Quid aliud ostē dit q. baptismū xpi: quē signabat aq. asp sionis et iudicis et gen tibus p. futurū. i. filius isrl. et pletis tāq. na turalibz rariis et iter to pinguedi radicis oleastro. Quē autē n moueat qd post ab lutionē de singulis qbusq. dicit. et immu dus erit vsq. ad ves perā: nō hic tū: sed i oibz. vel pene oibus talibz mundationibz ubi nescio quid intel ligat. nisi q. omis hō post remissionē plenā

simā peccatorū pma nendo i hac vita con trahit aliquid vñ sit

immundus vsq. ad finē vite. ubi enī dies iste quodāmodo claudet qd significat vespē.

Qui tetigerit cadaver. Aug. ^{f. mundi. f.} Qui tetigerit mortu cinam. Et. Incipit di cere quō immūdi faci hoies: aq. illa aspi sionis purificat. Qui tetigerit inq. mortuū ois ania hois immu

da erit. Septē diebus

hic purificabit die tercio. et die septio et mundus erit. Et hic nihil aliud iel ligo nisi tactū mortui hois eē iniquitatē. Septē xō dierū immundiciā ppe aiam et corpus dicit. aniam in ternario corp. in q. ternario. Sed in hōm arbitrio. p. ppham. In tribz et quatuor iniquitatibz non aduersabor.

Si die tercio. Aug. Si aut purificat. nō fuerit die tercio. et die septio nō erit mundus. Vis q. tetigerit mortuū ab oī ania corpis. et mortu fuerit tacto mortuo anteq. sit: vel fuerit purificatus: tabernaculū dñi pol luit. exteret aia illa ex isrl. Notādū q. difficilime reperit i bis libris aliqd euident. de vita aīe p. mortē fuisse cōscriptū. Hic ergo cū dicit. Si fuit mortu ante purificatōē: manere i illo immundiciā. et exteri animā illam ex isrl. i. a cōsortio ppli dei. Quid aliud intelligi vult: nisi mauere anīe pñā etiā post mortē: li dñi vult mādātā nō fuerit hoc sacramento quo xpi ba ptismus figuratur. Qm aqua aspi sionis inquit nō est aspersa sup eū. im mundus est. adhuc immundicia eius in ipso ē. Adhuc. i. etiā post mortē.

Polluet taber. Quamū i se est. scdm illud. Spiritū nolite extin guere. cum extingui ille nō possit. Nam si ex hoc tabernaculuz immundū factum vellet intelligi: mundari interet.

Uas quod nō habuerit operculū. Pre. Regimē opculi: vñ gaturā: est censura disciplinē qua quisq. nō pñitur. qñ vas immundū pol lutūq. reprobatur. Quasi enī vas sine opculo vel ligatura polluit: qui per studiu ostentatōis patens nullo velamine taciturnitatis operitur.

Si quis in agro. Aug. Alia lī. Omnis qui tetigerit sup faciem

campi veli aut mortui si hois os aut mēti. Et. intelligi vult aut mortui. aliud voluit vulneratū. tum: cauendū putat. immūda erit qui tetige nentium vñ vñq. absurdū. Et q. polluit. mēti esse vulneratū. ipsos mortuos q. viderit. vulneratū m. intelligam. i. v. pemptū. aut n. sine vulnerē. Lauabit et. Et lauabit vñ ta lina: et lauabit i mundus erit ad vespem. Aq. asperionis. illa qua lauit v. mēti sua. Et bñtur aqua: qua to spiritalē intel dam p significat nō p. pphetatē. sine dubio vñm. erit: q. vñm. futurū. Sed q. crāmēto baptis mēte abluat. qd aspi sionis aqua rabat mundatū. rmaliter vt sit m. res corpe et spū. et hōlopo dicit. a. aspi sionis asperge. bñta. diximus si. facit fides. qd al. occurrat nīl qd f. mēti fide purificat. corda eoz. Non pōdest baptismum vñtē fidei. A vñtē mādō dicit hēc fi. vñtē significat n. fū pntantes pñt. dñi qui vere vñt. vñt. Nam de mōmōmō i sequent. dicit. Et quicūq. pñt. aq. aspi sionis lauabit vñtē mēti. i. e. obtemperabit. pñt. Et qui tetige aqua aspi sionis i mundus erit vsq. ad vespem. i. omne qu. tetigerit immūda erit. i. aia tetigerit immūda erit vsq. ad vespem.

campi vulneratum. aut mortuum aut occi- si hois os aut monu- mentum. **¶** Querit qd intelligit vulneratum? aut mortuum? Si enim aliud voluit intelligi vulneratum: aliud mor- tuum: cauendum e ne putetur imundus ee etia qui tetigerit vul- neratum vinum: qd vtiqz absurdum est. **¶** Sz qd possunt z mor- tui esse vulnerati. et ipsos mortuos intelli- git discernisse. vt aut vulneratum mortuum intelligam? i. vulnerare pemptu. aut mortuum sine vulnere.

Lauiabit et se.

Et lauiabit vestimen- ta sua: z lauiabit aq. z imundus erit vsqz ad vespem. Alia e aq aspersiois: z alia illa qua lauit vesti- menta sua. Et laui- bitur aqua: quaz pu- to spiritali intelligen- dam p significatōem nō p appietatē. **¶** Rā sine dubio visibilis erat: sicut oēs vmbre futuroz. **¶** Sed qui sa- cramento baptismi re- cte abluunt (qd illa aspsionis aqua figu- rabat) mandatur spi- ritualiter vt sit mun- dus corpe z spū. **¶** Ho hisopo dixit aqm aspsionis aspergi: q herba diximus signi- ficari fides: qd aliud occurrit nisi qd scrip- tum e fide purificas corda eoz. **¶** Non enī prodest baptismus: si desit fides. **¶** A viro at mūdo dixit hoc fieri: vbi significant mini- stri portantes psonā dñi: qui vere vir mū- dus est. **¶** Nam de his ministris i sequentibz dicit. **¶** Et qui cūqz as- perget aquā aspsiois lauiabit vestimenta sua id ē obferuabit z cor- pore. **¶** Et qui tetigerit aquā aspsionis im- mundus erit vsqz ad vespem. z omne quod cūqz tetigerit imūd: imundus erit: z aīa q tetigerit imunda erit vsqz ad vespem.

¶ Generunt filii.

¶ Tricesima tertia māsio ē in deserto syn- hēc ē cades. **¶** Sin aut interpretat sancta. p antisfratim: sic dicit lucas cū mi- nime luceat. vel bellū cū sit horridū. **¶** In hac mansione morit maria: z sepe

tentoriū. z cunctam supellectilem z hoies huiusmodi contagione pollutos. **¶** Atqz hoc mō mundus lustrabit imundū. terco z septimo die. **¶** Expiatusqz die septimo. laui- bit z se z vestimenta sua. z imun- dus erit vsqz ad vespem. **¶** Siqz hoc ritu non fuerit expiatus: peri- bit anima illi de medio ecclesie. quia factuariū domini polluit: et nō est aqua lustratōis aspersus. **¶** Erat hoc pceptū legitimū sem- piternū. **¶** Ipe quoqz qui asperget aqs lauiabit vestimenta sua. **¶** Om- nis qui tetigerit aquas expiatōis imundus erit vsqz ad vespem. **¶** Quidquid tetigerit imundus: im- mundus faciet. z anima que hoz quippiam tetigerit: imunda erit vsqz ad vespem.

C. XX.

Generuntqz

filij isrl z omnis mul-

tudo in desertum syn mense pri- mo. z mansit populus in cades. **¶** Mortuaz ē ibi maria z sepulta i eodē loco. **¶** Nunqz indigeret aqua populus. coierūt aduersum moy- sen z aaron. z uersi in seditōem di- xerunt. **¶** Quinam perissemus inter fratres nostros coram domino. **¶** Cur eduxistis ecclesiam domini i solitudinem: vt z nos z iumenta nostra moriamur. **¶** Quare nos se- cistis ascendere de egypto. z ad-

duxistis in locū istum pessimum. qui seri non potest. qui nec ficum gignit nec vineas. nec malagrana- ta: **¶** Insuper z aquā non habet ad bibendum. **¶** Ingressusqz moyses z aarō dimissa multitudine taber- naculz fcedis: corruerūt proni in terram. clamauerūtqz ad deū atqz dixerunt. **¶** Dñe deus audi cla- morem populi huius. z aperi eis thesaurū tuū. fontem aque viue: vt satiati cesset murmuratio eoz. **¶** Et apparuit gloria dñi super eos. **¶** Locutusqz est dñs ad moysen di- cens. **¶** Tolle virgam z cōgega po- puluz tu z aaron frater tuus. z lo- quimini ad petrā coram eis. z illa dabit aqs. **¶** Nunqz eduxeris aquā de petra: bibet omnis multitudo z iumenta eius. **¶** Tulit igitur moy- ses virgam que erat in conspectu dñi sicut pceperat ei: cōgregata multitudo ante petraz. **¶** Dixitqz eis. **¶** Audite rebelles z increduli. **¶** Num de petra hac vobis aquaz poterim? eijcere. **¶** Nunqz eleuasset moyses manum percuties virga **¶** his silicem egressē sūt aque lar- igsumē: ita ut populus biberet z iumenta. **¶** Dixitqz dñs ad moysen et aaron. **¶** Quia n credidistis mibi ut sanctificaretis me coram filiis isrl: non introducetis hos po- pulos in terram quam dabo eis. **¶** Hec est aqua contradicōnis ubi

lit. que significat pro- phetiam mortuā. sic moyses z aarō legis z sacerdotij finē: q n valent ad terrā. pmi- sionis peruenire: nec pplm de solitudine hu- ius mūdi reducere. qd facit solus xps. i. saluator dei filius.

¶ Percuties vir-

ga. **¶** Aug. **¶** Qd petra aqua educta est apls expoliuit dicens. **¶** Et omis eundē potū spi- ritalem biberūt. bibe- bant enī de spiritali cōsequē eos petra. petra aut erat chris. **¶** Significata ergo de xpo. pleniē grā spiri- talis: q iterior imiga- tur sitis. **¶** Sz qd xga petra pcutitur: crux xpi figurat. ligno em accedente ad petram gratia manuit. z q bis pcutitur euidentē significat crucē. **¶** Quo enī lingua sūt crux.

¶ Quia non cre-

didistis. **¶** Ali. **¶** Hic

moyses dñm offēdit z phibet iordanē trā- sire. turbat enī mur- mure ppli: dubitāter petrā xga pcutit. q nō possit de aquam de petra educere. qd fecerat ate. **¶** Hic moy- ses iudaicū pplm sub lege positū significat. **¶** Rā sic moyses petrā virga pcuties de dei virtute dubitauit: ita ille pplus sub lege per moysen data positus xpm ligno crucis af- fixit. sz enī dei virtutē esse n credidit. **¶** Sed sicut pcutta petra ma- nanit aqua sitientibz sic plaga dñice passi- onis effecta ē vita cre- dentibus. **¶** Hic ergo carnalē d dei diuini- tate dubitāz i ipi? xpi altitudie de mo- ri iubet. cū mortē car- nis moysi i mōte pēi- pit fieri. **¶** Sicut enim petra xps. ita z mons xps. petra hūilis for- titudo. mons eminēs magitudo. **¶** Prude- tia ei carnis vinit: cū tāqz petra pcutta xpi hūilitas i cruce ptem- nit. xps enī crucifū.

iudeis scandalū. genibus aut stulticia. **¶** Prudentia carnis morit: cū tanqz mōtis eminentia xpus excelsus agnoscat. **¶** Iplis enim vocatis iudeis z gre- cis xpus dei virtus z dei sapientia est.

¶ Hec est aqua. **¶** Aug. **¶** Quod de aqua illa dictū est que de petra

profuerit. hec ē aqua
paradictōis quia ma
ledixerunt filij israel
ante dominū. et facti
ficatus est in ipsis.
Prius maledixerunt
quādo locuti sunt cō
tra beneficiū dei: quo
educti erāt d' egypto
et postea sanctificat⁹
est in ipsis: cū in mira
culo ei⁹ sanctitas de
clarata est. An forte
duo genera hominū
demonstrant cōtradi
centium gratiā xpī: et
pceptū. ut illis sit
aqua cōtradictōis.
Istis sanctificationis.
De ipso enim dicit.
In signum cui con
tradictur.

In monte hor
Anselma q̄ta man
sio est in monte hor i
extremis finib⁹ edom
in quē ascendit aarō
iuxta pceptū dñi.
et mortuus est anno
q̄dragelimo egressio
nis israel de egypto.
scz quo nouus ppl⁹
terram promissionis
itratur⁹ erat. Et quā
quā in mōte sacerdo
tium eleazaro filio re
liquerit: et lex eos qui
eam implerint ad
summū pducit: ipsa
tanq̄ sublimitas non
est trās iordane: sed
in extremis terrenoz
operum finibus. Et
plangit eum popul⁹
triginta diebus. aarō
plangitur. bēlus dō
non plangitur. In le
ge descensus ad infe
ros. in euangelio ad
paradisū ascensus.

urgati sunt filij israel cōtra dñm.
et sanctificatus est in eis. Misit in
terea nuncios moyses de cades
ad regem edom qui dicerent hec
mandat frater tuus israel. Nosti
eni laborē qui apprehendit nos:
quomodo descenderūt patres nři
in egyptum. et habitauerimus ibi
multo tpe. Afflixeruntq; nos egypti
et patres nostros. et quomodo
clamauerimus ad dñm et exaudi
erit nos. miseritq; angelū q̄ eduxe
rit nos de egypto. Ecce i urbe ca
des. quē ē in extremis finib⁹ tuis
positi: obsecramus ut nobis tran
sire liceat p terrā tuā. non ibimus
per agros. nec p vineas. nec bibe
mus aq̄s de puteis tuis. sed gra
diamur via publica. nec ad dexte
ram nec ad sinistraz declinantes
donec transeam⁹ terminos tuos.
Qui respondit edom: Non transi
bis per me alioquin armatus oc
curram tibi. Dixerūtq; filij israel.
Per tritam gradiemur viam. et si
biberimus aquas tuas nos et pe
cora nostra: dabimus qd iustum
ē. Nulla erit in precio difficultas
tantū velociter trāseamus. At ille
respōdit: Nō transibitis. Statim
q; egressus est obuius cum infini
ta multitudine. et manu forti: nec
voluit acquiescere deprecanti ut
concederet transitū p fines suos.
Quāobrem diuertit ab eo israel.
Cumq; castra mouissent de cades
venerunt in montē hor qui est in
finibus terrē edom. vbi locutus
est dñs ad moysen dicens: Per

gat inquit aaron ad ppl⁹ suos.
Non enim intrabit terrā quā dedi
filij israel: eo q̄ incredulus fuerit
ori meo ad aquas cōtradictōis.
Tolle aaron et filium eius cum eo.
et duces eos i montē hor. Cumq;
nudaueris patre veste sua indues
ea eleazarū filiū eius. et aaron col
ligetur et morietur ibi. Fecit moy
ses ut pceperat dominus. et ascē
derunt in montē hor coraz omni
multitudine. Cumq; aarō spoliasset
vestibus suis: induit eis eleazarū
filiū eius. Illo mortuo in mōtis
supercilio descendit cū eleazaro.
Omnis aut multitudine vidēs oc
cubuisse aarō: fleuit sup eo trigin
ta dieb⁹ p cūctas familias suas.

Quod cū au
disset chananeus rex
arad qui habitabat ad meridiem
venisse scz israel: per exploratozū
viam pugnavit cōtra illum: et vi
ctor existens duxit ex eo pcedam
At israel voto se dño obligas ait:
Si tradideris pplm istuz i manu
mea delebo vrbes eius. Et audi
uitq; dñs preces israel. et tradidit
chananeuz quē ille interfecit sub
uersis urbibus eius. et uocauit no
men loci illius horma. i. anathe
ma. Profecti sunt aut et de mōte
hor p niam quē ducit ad mare ru
brum ut circūrent terram edom.
et tedere cepit pplm itineris ac la
boris. Locutusq; est contra dñm
et moysen. ait: Cur eduxisti nos de
egyptō ut moreremur i solitudine?

C. XXI.
Quod cum au
disset. Auduit cha
naneus q̄ venisset ist⁹
in locum exploratoz
vbi quondā offendit
ppl⁹: inuit pglum: et
captiuum duxit ist⁹.
Rursusq; in eodez
loco pugnat. et vo
to victor vincitur. vi
cti superant. In quo
intelligitur ut cū nos
di auxilio destitutos
inascant hostes et ca
ptiuauerint: nō despe
remus. pōt enim fieri
ut vincamus vbi vi
cti sumus.

Anathema.
An. Et anathema
tizauit eū et ciuitates
eius. et vocatum ē no
men loci illi⁹ anathe
ma. ut nihil in victor
in xpus suos auferret
sed totum i pñā vo
neret. Est cū anathe
matizare qd vulgo
dicit deuotare. Pri
go aut huius vrbi ē
i greca lingua ab his
rebus quē vōte et per
solute. i. pmiss⁹ et red
dit: iurū pōnē autē
i templis. apoteiana
thome. i. iurū pōne
re. vel figendo. vel su
spendendo.

Profecti sunt
zc. Anselma quita
mansio est i salmōna
Anselma sexta man
sio est i pbinou. Hg
duci ordine bistorie
nō inueniuntur. In
his mortuo aaron:
murmurat ist⁹ cōtra
dñm et moysen. Nā
na fastidit a serpenti
bus vulnerat. Pul
chre aut salmōna in
terpretatur ymagin
cula. q̄ ibi expressa ē
ymago chasti per ser
pentes enemi: qui in
ligno pepedit. Pbi
non vero interpretat
os. quia cū passionē
ei⁹ cognoscimus: qd
corde credim⁹ ore p
uiciam⁹. Corde enī
creditur ad iusticiam
ore autē confessio fit
ad salutem.

Fac serpentem gneum. *Id est. Porcus serpentium exaltato et inspecto gneo serpente sanabantur. Quia xps antiquum serpentem in patibulo triumphavit. et venena eius exclusit. ut qd vere expressit ymaginem filij dei. et passionem eius cōspiceret. sanetur. unde. Sicut exaltavit moyses serpentem in deserto. Et ens serpens i ligno suspenditur. quia ceteris metallis est durabilis. et xps p humanitatem i serpente mortuus. vivit per divinitatem quasi gneus.*

Profectiqz filij israel castra.

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

metati sunt. *Id est. Ari.*

Deest panis. non sunt aque. ania
nra iam nauseat super cibo isto le
uissimo. Quāobrem misit dñs in
poplm ignitos serpentes: ad quo
rum plagas et mortes plurimorū
venerunt ad moysen atqz dixerūt
Peccavimus: qz locuti sum⁹ con
tra dominū et te. Ora vt tollat a
nobis serpentes. Pravit moyses
pro populo: et locutus est domin⁹
ad eum. Fac serpentes gneum. et
pone eum pro signo. qui percussus
aspererit eū vivet. Fecit ergo moy
ses serpentem gneum et posuit eū
pro signo quē cū percussus aspiceret:
sanabatur. Profectiqz filij israel

binem que hebraice dicitur sinen. quia in virtutum culmine positi: totius mundi ruinas. et omnium peccatorum respiciunt vastitatem. Dibongad interpretatur fortiter intellecta temptatio. Post dibongad pugnatur contra leonem regem amorgorum. et regem basan. Cum autem venerimus ad summum et biberimus de fonte principum ascendentes montes pbalga. ne supbiamus: sed apostitam nobis solitudine timeamus.

In libro bellorum domini. Aug. Non dicit in quo libro scriptum sit. vel cuius prophete vel patriarche. neque negandum est fuisse istos libros. siue caldeos. unde egressus est abraham. siue egyptiorum. ubi didicerat moyses omnem illos lapidum vel cuiuslibet alterius gentis: in quorum libro aliquo posuit esse scriptum. Qui tamen non ideo lit assumentibus eas scripturas: quibus divina commendatur autoritas. Licet enim diuine autoritati unde voluit verum testimonium sumere: sed non ideo omnia que ibi scripta sunt. accipienda confirmat. Quia autem hoc loco istud commemoratum sit: non euidet apparet. nisi forte ut fines illic iter duas gentes constituere: bellum actum est. quod eiusdem loci homines propter magnitudinem bellum dñi esse dixerunt: ut scriberetur in aliquo eorum libro bellum dñi.

Ex eo loco apparuit pū. super

quo lo ē do. dñi. Quid est quod magnopere precipit dñs moyli populum congregare: ut det aquas de puteis bibere: quasi non sponte ad bibendum conueniret. Aut spiritus per salomonem in puerbis. Bibe aquam de tuis valis. et de puteis tuorum fonte. et ne superfundantur tibi aque extra tuum fontem. Quāvis in alijs exemplaribus legerimus. et effundantur tibi aque extra tuum puteum. Patet ergo quilibet in semetipso puteum. imo puteos multos et vasa aque multa. Vnde ait. De valis tuis: et de fonte puteorum tuorum. Habuit abraham puteos. et ysaac. In evangelio super puteum sedebat saluator requiescens post laborem: et dicens. Quia si quis biberit ex aquis quas puteus continet terrenus: sitiat rursum. Qui autem biberit ex illis quas dat hieus: fiat in eo fons aque viue. in vi. eter. Alibi autem dicitur. Qui credit in eum flumina de ventre eius fluent aque viue. Qui ergo credit in eum non puteum sed puteos: non solum fontes sed flumina habebit in se. Non que mortale solent conferre vitam: sed que cōferant eternā. Sed cum hec ergo que in puerbis legimus: ubi putei cum fonte numerantur: vel nominantur: accipiendum est verbum dei. Puteus vero: si profundum misterium tegit. fons autem: si ad populos effluit. Querendum est autem quomodo pluraliter puteos. et singulariter fontem in puerbis dicit sapientia. Bibe aquas de fonte puteorum tuorum: Videamus ergo quorum puteorum vnum dixerit fontem. Ego puto quod scientia ingenti patris vni possit intelligi puteus. et gloriā agnitio vniuenti filij: alius enim a patre filius: nec idem qui et pater. Vnde alius est qui testimonium de me dicit pater. Tercius puteus cognitio spiritus sancti. Alius enim est a patre et filio spiritus. Vnde. Mittet vobis pater alium paraclitum spiritum veritatis. Est ergo hec trium personarum distinctio in patre. et filio. et spiritus sancto: que ad plures puteos numerum renouat. quorum vnus est fons. quia vna est substantia et natura trinitatis.

Id est. Possunt et illi putei videri de quorum scia dicit qui repletus est sapientia dei. Ipse enim michi dedit eorum que sunt scientiam veram: ut sciret scientiam mundanā. et elementorum virtutem. et instum et finem et medietatem temporum. et vicissitudinem pmutatōis. et cōmutatōis tēporū. anni circulos.

et astrorum positio: naturas animalium et iras testium etc. Vides quanta sunt putei in rerum scientia. Puteus est scientia virgultorum et forte cuiusque virgulti natura habet proprium puteum. Item est puteus animalium scientia et forte quaeque species animalium proprium habet puteum et haec singula quae profundam habent scientiam merito putei esse dicuntur. Et dum absconditi sunt misterium christi a saeculis et generationibus recte hoc scientia putei dicuntur. Cum autem credentibus manifestantur deus per spiritum sanctum efficiuntur haec omnia fontes et flumina: ut iam non habeatur in occulto hoc scientia sed niger credentes et fatiet. Hoc credo saluator dicebat quod qui credit in eum et aqua doctrinae eius bibent: non iam puteus nec fons sed fient in eo flumina aquae vitae. Sicut enim unus puteus est sermo dei efficitur putei et fontes et flumina: ita anima hominis quae est ad ymaginem dei potest in se habere et producere puteos et fontes et flumina. Sed putei qui sunt in anima nostra indigent fodiente ut mundentur: et quod terrenum est auferatur: ut veniat ille rationabilium sensuum quas eis inseruit deus: pura et sincera fluenta producant. Dum enim terra tegit non potest pura laticis vnda pluuere. Ideo scriptum est: quia pueri abraam fodiebant puteos: sed operiebant eos terra philisti. Isaac quoque qui hereditatem patris susceperat: patris puteos fodit et terram remouit quam iniecerant philisti. Notandum autem quia dum viueret abraam non ausi sunt philisti replere puteos aut inuicere terram: sed eo mortuo inualuerunt: et insidiati sunt puteis eius: sed reparantur per isaac. Puer quoque abraam ad puteos inuenit rebecca: quae interpretatur patientia: haec efficitur uxor isaac. Sed apud puteos. Similiter iacob cum ad mesopotamiam venit habens preceptum patris: nec alienigenam duceret uxorem: apud puteos inuenit rachel et moyses sephoram. Si ergo intellexisti quae et quales sint sanctorum uxores: si vis patientiam et coniugium ducere: vel lumere: vel sapientiam et alias animi virtutes: et dicere quod de sapientia dictum est. Hanc quidem mihi ducere uxorem: esto assidue circa puteos istos: et ibi reperies binaidm coniugem: quod apud uiuentis uerbi fluenta certum est habitare virtutes. Sunt ergo multi putei intra animam: et alij plurimi in singulis scripturarum sermionibus et sensibus: est tamen hic eminentior quae foderunt: non quicunque boies: sed principes: et hoc sublimiores quos appellauit reges. Ideo in ymnis canitur deo apud hunc puteum: et scriptum est quomodo hic est puteus super quo locutus est dominus moysi: Congrega populum. Hic. Et conuocat te ad puteum christum. scilicet dei filium: propria quidem substantia subsistentem: uno tamen cum patre et spiritu deitatis fonte nominatum. Ad hunc ergo puteum: id est christi fidem conuocat te lex. Unde ipse dicit: quia moyses de me scripsit. Vocat autem ut bibamus aquas: et cantemus ei canticum: et corde credamus ad iusticiam: et ore confiteamur ad salutem.

Ascendat puteus. Vnde. Initiate illi puteum: id est initium omnium ponite puteum: quia ipse est principium et primogenitus omnis creaturae. Vel sic: ut uerba dirigantur ex persona moysi ad populum. Date initium cordi vestro: ut incipiat intelligere quid sit puteus: de quo spirituales aquae hauriende sunt: et reficiendus populus credentium. Initiate ergo ei: id est israeli hunc puteum: ut sensum mysticum siquis ex corde uidet deus: et profundis possit haurire. Ad hunc puteum moyses: id est lex congregat: ad quem uidetur aliquis peruenire: sed nisi per moysen congregetur: non est deo acceptus. Marcion uidetur sibi reuoluisse: et basilides: et valentinus: sed quia non uenerunt per moysen: nec acceperunt legem et prophetas: non possunt laudare deum de fontibus israel. Non ueniunt ergo ad puteum tales: quae foderunt principes et excuderunt reges. Est autem uallis salina: in qua sunt putei bituminis. Omnis autem heresis et omne peccatum in ualle est: et in ualle salina. Peccatum enim non ascendit sursum: sed semper ad ima: et ad inferiora descendit. Est ergo in ualle positus salinus et amarus omnis hereticus sensus: et omnis peccati actus. Quid enim dulcius: quid suauius potest habere peccatum? Si autem ueneris ad hereticam sententiam et amaritudinem peccati: uenisti ad puteos bituminis: quod est esca et nutrimentum ignis. Si gustaueris aquam de his puteis: id est hereticum sensum et peccati amaritudinem receperis: fomenta ignis et gebennae incendia in te preparabis. Talibus dicit. Incedite in lumine ignis vestri etc. Foderunt illum principes: et excuderunt reges: principes ergo foderunt: reges excuderunt: quod ab excidendo: non

excidendo dictum est. Excidi enim dicitur: quod in saxo ceditur vel format. Principes tanquam inferiores foderunt: id est quasi in terra molliciem altitudinem quandam temerunt. Hi uero quos reges appellant: quasi fortiores non solum terre profundum: sed saxi duriciam penetrant: ut perueniant ad profundiores aquas: et ipsas abyssi uenas percutiunt: scientes iudicia dei esse abyssum multum. Hi sunt apostoli quos aliquis dicit: Nobis autem reuelauit deus per spiritum sanctum. Spiritus enim omnia scrutatur etiam alta

foderunt principes et parauerunt alii reges. duces multitudinis in datore legis et in baculis suis. Profectus sunt de solitudine in mathana. De mathana in nabalibel. et nabalibel in bamoth.

omnibus patefecerunt scientiam christi: in quo sunt omnes thesauri sapientie et scientie absconditi. Impleuerunt enim mandatum dei: docentes omnes gentes: et baptizantes eos in nomine patris et filii et spiritus sancti. Et per hoc excuderunt: id est patefecerunt scientiam puta. Hoc quoque quae in manibus habemus: nobis puteus est: et omnis scriptura legis et prophetarum: euangelica quoque et apostolica simul unus puteus est: quem non possunt fodere vel excudere nisi reges et principes: qui possunt auferre terram: et amouere superficiem litterarum: et de inferiori petra ubi christus est: spirituales sensus velut aquam uiuam proficere. Reges dicuntur quia peccati regnum expulerunt: et iusti regnum in membris suis posuerunt. Decet enim eum docere ceteros qui prius fecerit quae docet. unde. Qui fecerit et docuit sic homines magnas vocabitur in regno celorum. Magnum autem in regno esse: est regere esse. **Principes.** Possunt idem uocari principes et reges. Hi principes prophetas intellegimus: ipsi enim sensum et prophetiam de illis dicitur. Hi occulte audierunt: plorabit anima uestra. et alibi. Magna multitudo dulcedinis tunc domine: quam abscondisti timentibus tuis. Reges sunt apostoli qui percutiunt alta dei: et ecclesias regunt. Vnde et christus dicitur rex regum. **Et parauerunt duces.** Vnde. Excuderunt inquit reges gentium in regno suo: dum dominarent eis. Non enim possunt fodere puteum istum: nec latentes aquae uiae uenas aperire: nisi prius domini sint gentium: barbararum. Quidquid in eis ferum fuit in actibus: quidquid barbarum in moribus domuerunt et subiecerunt regio sensui: ut non gentiliter sed legitime agant. Hi uere sunt reges: profunda putei rimantes: et uerbi dei arcana percutantes. **Profectus sunt.** Vnde. Profecti a puteo uenerunt in mathanam: quod interpretatur munera ipsorum. Fidem enim et affectum experit deus ab homine. unde. Et nunc israel. Quid dominus deus tuus posuit a te: nisi ut timeas deum: et incedas in uis eius et diligas eum? etc. Haec munera oportet a nobis domino dari: postquam agnitionem bonitatis eius de altitudine putei biberimus. Notandum autem quod propheta dicit: posuit a te: ut erubescant qui negant in arbitrio hominis esse ut saluentur. Quomodo enim posceret ab homine deus: nisi haberet homo in potestate sua quod poscenti debeat offerre? Sunt ergo quae dantur a deo: et quae ab homine. In homine fuit ut de una munda faceret quinquas. Et deo: ut unam haberet homo et quod posset facere decem minas. Cum autem obtulit ex se: accepit ex deo non tantam pecuniam: sed potestatem et regnum decem ciuitatum. Per quod deus ab abraam ut offerret ei filium suum: obtulit intrepidus: impoluit super aram: cultum eduxit ad iugulandum: sed continuo inbibetur et arces pro filio datur ad victimam. Vides ergo quod quae deo offeruntur: nobis manent: sed expectantur ut affectus noster et fides probetur. **Qui de hoc puteo bibit:** ad hoc proficit ut habeat munera quae deo offerat: de quibus in lege dicitur. Munera mea: data mea. Et his ergo quae deus dedit offertur deo: dedit autem agnitionem sui: et homo offert ei fidem suam et affectum. **Qui obtulerimus quae ex deo sunt:** consequimur quae ex deo sunt. Cum enim nostram fidem et affectum obtulerimus: tunc ipse largitur diuersa dona spiritus sancti: de quo dicitur. Omnia autem ex deo sunt. **In bamoth.** Bamoth aduentus mortis: quia si commorimur: ut commoriamur ei: et mortificamus membra nostra super terram. Consepulti enim sumus illi per baptismum in morte. Qui enim ordinem salutis uis tenet: det per haec singula iter agere: et post multa ad hunc locum uenire.

Ori. Idem et bamoth inquit in nemus: qd est in campo moab a vertice montis celi qui respicit ad desertum. Si hoc utinere incedamus: quod non tam locor vocabulis: qd aning pfectibus pstat: post omnia venimus in nemus: vel scdm alios in ranan: qd interpretatur ascensus: vel vertice montis. Per hec ergo venit ad illud famosum paradisi nemus: et amenas delicias antiquae habitationis: vel ad perfectiois et beatitudinis summatem: vt dicamus qd suscitauit nos cum eo: et sedere fecit in celestibus cu xpo. Videl quousqz peruenitur a puteo: quibus mansionibz: imo profectibus iter aning paratur ad celum.

Misit autem.

Idem. Misit israel legatos ad reges ammorreor. regem. i. su perbu: qui ait. Vir tute mea faciam: et sapientia intellectus mei auferam fines gentiu. Et ascendam i celum: et sup sidera celi ponam thronu meuz. Ille quoqz superbus et elatus qli vni genitus eius de quo scriptu est. Quia ex tolletur sup omne qd dicitur aut qd colitur. Omis ergo elatus filius elati huius est vel discipulus et imitator. vnde. Re forte elatus incidat i iudiciu dyaboli. In quo ostenditur qd omnis elatus sicut dyabolus condemnabitur. Nos ergo qui transire volumus per hunc mundum vt perueniamus ad sanctam terram sanctis promissam: mittimus verbis pacificis ad seon promittentes: quia non habitabimus in terra eius nec morabimur cum eo: sed transibimus tantum incedentes viam regiam: vel via regali. nusqua redinantes: nec in agrum: nec in vineas: nec de lacu eius bitentes. Cum enim ad aqua baptismi venimus: et pzing fidei signa cula suscipimus: dyabolo renunciamus et pompis eius: et omnibus operibus eius: et omnibus seruiciis eius: et voluptatibus: qd adumbratur cum dicitur. Quia non redinet israel in agrum: neqz in vineam eius: neqz bibit de lacu eius. Non enim vltra discipline dyabolice: non astrologice: non magice: vel illius doctrine qd contra dei pietatem sit: bibit fidelis. Habet enim fontes suos: et bibit de fontibus israel: de fontibus saluatoris: no de lacu seon. Nec relinquens fontem aque viue: congregat sibi lacus con fractos vel contritos.

Ad seon regem. Seon. Qui interpretatur arbor: fructuosa: vel elatus. Hic est rex amorreor: qui interpretatur in amaritudinem adducetes vel loquentes. Hic dyabolus elatus et infructuosus: de quo dicitur. Venit princeps mundi huius: et in me non habet quicqz. Et alibi. Ecce princeps huius mundi mittetur foras: non quia creauit mundum: sed quia in mundo peccatores sunt: et ipe peccati princeps est: scdm qd dicit. Quia ois mundus in maligno posuit est: et ipe mundi princeps est.

Via regia. Hic dicit. Ego su via veritas et vita. De quo dicit. Deus iudicium tuu regi da. Pac incedendum est: et nusqz redinandum: nec in agrum nec in vineam: i. nec ad opera nec ad sensus dyabolicos: volumus pacifice transire per mundu. Sed hoc magis incitat principem mu di qd dicimus nos nolle manere cum eo vel morari vel aliquid eius cotin gere. Inde irascitur: et mouet psecutores et pericula: cruciatus intentat. In dicit. Congregauit seon pplm suum.

Exercitu. Principibus: et iudicibus mundi: et omnibus nequitie militibus: qui semp impugnant pplm dei.

In iasa. In iasa: vel ysaar: qd interpretatur mandati impletio. Si enim veniamus ad impletionem mandator superamus superbium et elatum. Mandatu enim complere: i. dyabolum et exercitu eius superare. Quibz enim nobis poterit nocere: si veniamus in ysaar: i. si precepta do mini nostri hiesu christi seruemus.

In ore gladii. Vniuus est sermo dei: i. efficax: et penetrabilior omni

gladio. De quo dicit apostolus. Et gladium spiritus: qd est verbum dei. In huius ore cadit seon: id est dyabolus.

Terra eius. Omnis terrena regio terra seon dicit. Sed xps et eccle sia eius in omni terra seon dominatur.

Ab arnon usqz iebboc. Iebboc ciuitas finisqz regni seon: sicut arnon initium. Interpretatur aut arnon maledictioes eorum. Iebboc lu cimen. Necessario est enim vt qui vult exire de regno dyaboli luctetur cum

eius ministris. Si vicerit iam non erit iebboc ciuitas sed israhel. Hinc iacob cum venisset ad quen dam locum: para tum est ei certamen: et ibi tota nocte luctat: cum inualuisset vo catum est nomen ei israhel.

Tulit ergo israhel. Hic pol sedit israhel ciuitates amorreor: qual bello superauit: quia non eas anathematizauit. Si enim anathema tizasset: possidere no posset: nec in ad vltus suos aliquid usurpa ret. Notandum vero quomodo victa bel la gerebantur: inno xius enim transitus ne gabatur: qui iure hu mane societatis tebe bat: sed iam vt teus sua iussa vel promissa

compleret: adiunxit hic israhel: quibz amorreorum terram dari oportebat. Nam edom cu similiter transitum negaret: no pugnauerunt cum illa gen te israhel: id est filij iacob cum filiis edom: quia terram illam israhelitis non promiserat: sed declinauerunt ab eis.

Israel. Qui in xpo israhel est: non in carne: sed in manifesto videns habitat in omnibus ciuitatibus amorreorum: cum in toto orbe terrarum christi ecclesie ppagantur. Sed et quicqz nostrum prius fuit ciuitas regis seon: qui interpretatur elatus. Regnabat enim i nobis stulticia: superbia impietas: et omnia que sunt ex parte dyaboli. Sed vbi expugnatus e for tis: et vasa eius direpta: effecti sumus ciuitates israhel et hereditas sanctoru: si tamen exalta est in nobis penitus potestas que prius dominabatur: et ar bor infructuosa: et rex elatus: et sumus sub eo qui dicit. Discite a me quia mitis sum et humilis corde. In efebom et viculis eius. Singillatim ciui tates superbi et infructuosi regis enumerat: et precipuam regni eius urbem efebom nominat: que interpretatur cogitatioes. Merito ergo maxima ps regni dyabolici: et potestas eius plurima in cogitationibus regnat: qz de corde prodeunt cogitationes male: homicidia: adulteria: et huiusmodi: q coinquinant boiem. Necessario ergo ista ciuitas igne eturitur: que salua toz venit mittere in terram: et vult vt accendatur.

Isi. In tricesima nona mansione gentur bellum contra seon regem amorreorum: et og regem basan. Seon interpretatur temptatio oculoru. Hic est dyabolus qui transfiguratur se velut i angelum lucis: et per hereses et scil mata verisimilia mentitur: vt incantos fallat: hunc amorreus id est amari cantes habent regem. Nisi enim quedaz simulatio veritatis precedat: no sunt hereses amaricantes: nec scismata i ecclesia. Hunc regem quicqz oc cidit: cum damnat simulatione: et diligit veritatem. Og interpretatur co clusio. Basan autem confusio. Vd enim dyabolus agit vt concludat viam ad deum opponendo ydola ne credatur in christum. Conclusio h cedit vt rex: sequitur confusio tanqz plebs. Qui modo concluduntur ne credant in xpm: cum christus apparuerit cofundentur. Ideo mansio hec id est dibongad interpretatur fortiter intellecta temptatio: qz si superetur simulatio que per scisma vel heresim exacerbabat ecclesiam: et conclusio que per sacrilegiu claudit fidei via: temptatio intelligit: et intellecta fortie superat.

Seon regis. Seon: i. loquentis: qui enim sub dyabolo agunt: tm loqui norunt: sed inania loquunt: vtpote astrologi: et aliqui phi. Fidelis que regna qd a deo est: no in sermone: sed in virtute dei.

Moab. Rab. Moab qui interpretatur de patre vel aqua paterna: de

balaam diuina munera multa: et promittit maiora dicēs: **Veni** maledic-
populum: qui exiit de egypto. Balaam vero refert hoc ad deū: et venire
phibetur: rex item mittit legatos: et spem omnem ponit in balaam: ut i po-
pulum pro telis iaculetur maledicta. Si forte verbis superetur populus:
quem regis exercitus superare non poterat. Quid hec histozia consequen-
tie vel consilij habet? Quis regum aliquando imminente sibi perilio ob-
missis armis ad diuini et auspicii verba cofugit? Primo ergo fatendū
est in quibusdā plus

valere verba q̄ cor-
pora. Qd enī exerci-
tus nequit efficere: s̄
verbis efficit: nec di-
co sanctis verbis: vel
rei verbis: sed q̄bus
dam verbis que iter
homines habentur: q̄
quomodo nomen
nescio. Sunt tamen
inutili arte cōposita:
cuius vocabulum sit
quod cuius placuerit
Erāt i egypto incan-
tatores et magi. Quis
hominum potest for-
titudine corporis vir-
gam mutare i serpen-
tem: vel aquā in san-
guinē: qd illi fecerūt
Fecerat enī moyses
hoc primus. Sed qz
sciebat rex egypti hec
quada3 arte fieri ver-
borum: que habetur
iter homi el: putauit hoc moysen non dei virtute: s̄ magica arte fecisse: et
virtute dei factum simulasse. Conuocat continuo egyptioz incantatores
et magos: qui iter eum qui virtute dei operabatur: et eos qui demones in-
uocabant facit esse certamen: efficit similiter p̄traria virtus: sed serpens per
dei virtutem factus absorbit alios. Non enī potuit virtus demoniaca
malum quod ex bono fecerat restituere in bonum. Potuit ex virga facere
serpentem: sed non virgam reddere ex serpente. Iaco consumuntur om̄s
ab ea: que dei virtute conuersa fuerat in serpentem: et per virtutem diuinā
naturę sue redditur: ut naturę deus fateretur: reuerunt incantatores egyptio-
rum aquā in sanguinem: sed non potuerunt sanguinē vertere i aquā
Dei aut virtus nō aquā: sed totum fluminē vertit in sanguinem: et orāte
moyses naturę sue reddit. Prodeunt magi cinibes: sed nō potuerūt eas
repellere. Moyses aut produxit et restituit. Contraria aut virtus male ali-
quid facere potest: sed restituere in integrum nō potest. Sunt aut magos
differentē: alij enī plus valent: alij minus. Balaam famosus erat i arte
magica: et in cōmuni bus potens. Non enim habebat potestatem vel artes
verborū ad benedicendū: sed ad maledicendū. Demones enim ad male-
dicendū inuitantur: non ad benedicendū. Quasi ergo expertus in talibz
oriente erat opinatissimus. Alter enim nō presumplisset rex hoc posse fieri
sermonibus: quod ferro et acie vix completeret. Tertius ergo et frequēter ex-
pertus obmissis bellicis instrumentis: mittit ad eum dicens: Ecce populus
exiit de egypto: et cooperuit facies terrę. Videtur etiā rex audisse quia
filiū israel solent hostes vincere oratione: non armis: non tam ferro q̄ pre-
cibus. Nulla enim israel contra pharaonem arma cōmouit: sed dictū est
ei: Dñs pugnabit p̄ vobis: et vos tacebitis. Contra amalechitas quoqz
non tantū vis armorum: quantum moysi valuit oratio: hec audierat rex
moab. Scriptum est enim. Audierunt gentes et irate sunt: dolores cōpre-
benderūt habitatores phylistiim. Tunc festinauerūt duces edom: et prin-
cipes moabitariū. Cogitauit ergo apud semetipsum dicens: Quia ora-
tionibus huius populi arma nulla possunt conferri: ideo mihi preces re-
quirende sunt: que possunt superare oratōes istorū. Scriptum est ergo: et
dixit moab ad seniores madian. Nunc ablinget synagoga hec omnes q̄
in circuitu nostro sunt: sicut ablingit vitulus herbam campi. Quia sic vi-
tulus abruptis ore herbam campi: et lingua tanq̄ falcē secāt quicūqz in-
uenit: ita populus ore et labijs pugnat: et in verbis habet arma. Mittit er-
go balac ad balaam ut opponat verba verbis: et preces precibus: nec mi-
seris si est i arte magica tale quid. Esse enim hanc artem designat scriptu-
ra: ut eam prohibeat: sicut demones esse significat: sed colli vetat: qz mago-
rum magistri sunt spiritus maligni. Nullus enim sanctorū spiritū obtem-
perat mago: nō potest inuocare magus michael: vel raphael: vel gabriel.

nuncios ad balaam filiū beor ari-
olum qui habitabat super flumē
terre filiozū ammon: ut vocarent
eum et dicerent: Ecce egressus est
populus ex egypto qui operuit su-
perficiem terre sedens contra me
Veni ergo et maledic poplo huic
qui fortior me ē: si quo modo pos-
sim percutere et eicere eum de ter-
ra mea. **Noui** q̄ benedicet sit cui
benedixeris: et maledictus in quē

Pinus ergo potest inuocare patrē: vel filium: vel spiritum sanctū. Nos
soli accepimus potestatem hanc. Qui aut spiritus sancti princeps effectus est:
imundos spiritus inuocare non debet: ne fugiat ab eo spiritus sanctus. Na-
gi sunt qui inuocant beelzebub. Hoc sciebat populus qui contra dñm
mentis ait: In beelzebub principe demonioz eijcit demonia. Saluator
autē sciens verum esse q̄ beelzebub princeps sit demonioz: in hoc nō ar-
guit mendaciū: sed respondit. Si ego in beelzebub eijcio demonia: filij ve-

maledicta congesseris. **Perrexe-
rūt** seniores moab: et maiores na-
tu madian habētes diuinationis
precium in manibus. **Tunc** ve-
nissent ad balaam et narrauerunt ei
omnia verba balac: ille respondit
Manete hic nocte: et ego respōde-
bo quiddā mihi dixerit dominus.
Manentibus autē illis apud ba-
laam venit deus et dixit ad eum:
Quid sibi volunt hoies isti apud

stri in quo eijciunt?
Astat ergo quosdā
demonel esse malos:
qui inuocati a magis
assunt eis ad maluz:
non ad bonū: parati
sunt aut malefacere:
bene aut facere nesci-
unt. Si g arte qdam
et ppositione verborū
in amicitias cesserūt
balaam: de quoz ami-
cicis magnus fructus
apud hoies videba-
tur. Mittit ergo rex
ad eum dicēs: **Veni**
huc: et maledic michi
poplo huic. **Et**

**Si quo modo
possim.** Videtur
non ex integro confi-
dere i balaam: fama
virtutum que in po-
pulo dei factę sunt p-
teritis.

**Noui q̄ bene-
dictus.** Pri. Qd credo cum scire q̄ quibusdā benedixisset balaam: be-
nedicti essent: sed adulandi gratia hec dicere: ut arte eius extollens prom-
priez sibi faceret. Ars enī magica nescit benedicere: nec demones. Sicut
benedicere ysaac: et iacob: et omnes sancti. Impiorum nullus benedicere
nquit.

Diuinationis precium. Alij diuinaacula in artibus: quas curio-
sitas humana cōposuit. Sunt quedā que scriptura diuinaacula nomina-
uit. Pentilis aut cōsuetudo vel tripodas vel cortinas vel huiusmodi vo-
cabulis appellat: que quasi ad hoc consecrata moueri ab eis et contractari
solent. Sed diuina scriptura ephod vernaculo sermone nominatū pro-
phetis: qd tradunt esse indumentū pphetantiū. Aliud tamen in diuina
scriptura pphetia aliud diuination. Aut enim non erit auguratio in iacob
neqz diuination i israel. Abdicatur ergo penitus diuination. opere enī et mi-
nistrio demonum impletur. Igitur balaam acceptis diuinaculis: cū sole-
rent ad se demones venire fugatos videt: et tū adesse: quez ideo dicit se
interrogare: quia cōsuetos sibi parere nō videt. Venit ergo deus ad ba-
laam: non quia sit dignus: sed ut fugentur illi qui ad maledicendū et ma-
lefaciendū adesse cōsueuerant: binc enim providebat deus poplo suo.

Venit deus. Non dicitur vtrū in somnis hoc factum sit: quia
per noctem factum esse constat. Postea enī dicit scriptura: exurgens ba-
laam matutinus.

Remo gloriatur si sibi deus loquitur. Nonit enim quomodo loquen-
dum sit cum talibus: cum loquatur etiā cum reprobis. Qui et cum per an-
gelos loquitur: ipse loquitur.

Pri. Venit deus et ait ad eum. Potest obijci. Inuocet licet de-
mones balaam: maledicat poplo: inuocati demones faciāt quod possunt:
Quid nō potest deus defendere poplū a demonibus rimqz eoz cōpre-
scere? Quid opus erat ut veniret ad balaam: phiberet demones: ne vel
temptarent ledere poplū? Licet ergo nō omnia que possunt occurrere: pro-
ferenda sint: dicemus tamē qz nō vult eos ante tempus damnare. Sicut
enim et ipsi quia tempus eoz hoc p̄sens seculum continet. Vñ. Venisti
ante tēpus torquere nos. Ideo dyabolū non remouit a principatu huius
seculi: qz opera eius necessaria sunt ad p̄fectōez eozum qui coronandi sūt
Sic et reliquos demones nō vult ante tempus a p̄positi sui intentiōe vio-
lenter abstrahere. Ideo non p̄mittit eos p balaam inuocari: ne forte inu-
cati destruantur ante tēps: et deo defendente poplū: perimerent. Aliud ē enī
si expectat demon a deo aliquē temptandum: sicut iob: et certa distinctiōe
potestatem accipiat: et dicatur ei: do tibi omnia eius in potestate: sed ipm
nō cōtingas. Aliud si mago exigente: et adiuramentis q̄busdā extorquen-
te: demones sine vlla obseruatōe desuiant. In quo si cīs libertas seruet

arbitrij: populum dei perdetur: si auferatur: hoc erit deo damnaſſe creaturam rationalem: et ante ipſum ſintulſiſſe iudicium: et impendiſſe omnibus qui contra eos certantes poterant coronari. Si enim demonibus auferatur libertas arbitrij: nullus impugnabit arbitetias xpi: et nullum certamen erit: nullum premium: nulla victoria. Sic ergo agit deus: ut populus adhuc rudis: et qui nuper abſtrahi ceperat a cultu demonum: demonibus non tradatur: et inuocati mago reſponſa non deferantur: et genus demonum arbitrij poteſtate nudetur: id eſt: puenit deus: et balaam inuocare demonum: phibet: ſi tamen a cupiditate ceſſaſſet. Sed quia perſiſtit in deſiderio pecunie: in diligens poteſtati arbitrij ire pmiſſit: verbum tamen ſuum iniecit in os eius: phibens maledictioes fieri per demones: ut benedictionibus locum daret: et pro maledictis: proferre facit benedictiones: et prophetias: que edificat etiam reliquas gentes. Si enim prophetie eius a moſe ſcripte ſunt: quanto magis ab his qui cum eo habitabant in meſopotamia: apud quos tamquam diſcipulos huius artis magnificus habebatur. Et illo ſeruit magorum genus: et inſtitutio in partibus orientis regere. Qui ſcripta habentes omnia que balaam prophetauerat: hoc inter cetera habebant. Quia oriatur ſtella ex iacob: et exurge homo ex iſrael. Ideo magi nato domino: agnouerunt ſtellarum: et intellexerunt impleri prophetiam magis quam indi: qui ſanctorum prophetarum vaticinia conſpexerunt. Illi ergo agnoſcentes adſeſſe tempus: venerunt et adorauerunt. Et ad magne fidei argumentum paruum puerum: quali magnum regem venerati ſunt.

Sic dicit balaam. Balaam excluſio vel reuocatio. In quo ſignificatur mundi huius aliqua contraria poteſtas: que excludere et reuocare cupiditatem ſpiritualem: nec vritur miniſtris: niſi pontificibus et ſcribis et phariſeis. Ipſos inuitat mercede: pmiſſit illi: vero ſicut balaam cuncta ſimulant ſe ad dominum referre et zelo dei agere. Dicunt enim ſcrutare ſcripturas: et vide quod prophetia a galylea non ſurgit. Et nos legem habemus: et ſecundum legem debet mori quia filium dei ſecit.

Si dederit michi deus. Aug. Quid ait balaam iterum ad ſe miſſis honorationibus nuncijs. Si dederit michi balaam plenam domum ſuam auro et argento non potero preuicari verbis deus. Nullum habet omnino peccatum: ſed quod ſequitur grane eſt peccatum. Jam enim conſtans eſſe debuit: cum dominus diſceſſet. Non ibis cum eis deus. Nec eis ſpem dare quod poſſet dominus tanquam balaam muneribus et honoribus flexus contra populum quem benedictum dixerat ſua mutare ſententiam. Sed ſe victum cupiditate monſtrauit: ubi ſibi loqui dominum de hac re iterum voluit: de qua eius iam nouerat voluntatem. Quid enim opus erat adiungere. Et nunc ſuſtinete ibi nocte hac deus: Dominus autem videns cupiditatem tenacitatem muneribus pmiſſit ire: ut iumento quo rebebat eius auaricia coerceret: hoc ipſo eius confundens temeritatem quod phibitionem domini per angelum factam: aſina tranſgredi non auderet quam ille cupiditate tranſgredi conaretur. Quis cupiditate timore ſupprimerent. Venit enim deus ad balaam nocte: et ait illi. Si vocare te venerunt homines: exurge ſequere eos deus. Cur poſt ſtam pmiſſionem domini iterum non conſuluit: ſicut poſt illam phibitionem: niſi quod cupiditas eius apparebat: quibus timore premeretur. Denique ſcriptura dicit et iratus eſt ammiratio domini: quia ibat: et inſurrexit angelus domini: et cetera que ſequuntur donec aſina loqueretur. Nihil hic mirabilius videtur quam quod loquente aſina territus non eſt: ſed inſuper ei ut talibus miniſtris aſuetus ira pſenerat reſpondit. Poſtea illi angelus loquitur: arguens eius viam: quo tamen viſo exterritus.

te: Reſpondit. Balac filiſ ſephor rex moabitariu miſit ad me dicens: Ecce populus qui egreſſus eſt de egypto operuit ſupficie terre. Veni et maledic ei: ſi quo modo poſſim pugnans abigere eum. Dixitque dominus ad balaam: Noli ire cum eis: neque maledicas populo quia benedictus eſt. Qui mane conſurgens dixit ad principes: Ite in terram veſtram quod prohibuit me deus venire vobiscum. Reuerſi principes dixerunt ad balac: Nolu it balaam venire nobiſcum. Rurſus ille

adorauit. Deinde ire pmiſſus eſt ut per ipſum prophetia proferretur. Non enim omnino pmiſſus eſt dicere quod volebat: ſed quod ſpiritus cogebat. Ipſe autem reprobus manſit. unde. Secuti viam balaam filij beor qui mercede digni iniquitatis dilexerunt.

Venit ergo deus deus. Voleſtus eſt deo balaam: et prope extorquet pmiſſi ſibi ut erat maledicere filijs iſrael: et inuocet demones ad quem iam venerat deus.

multo plures et nobiliores quam ante miſerat miſit. Qui cum veniſſent ad balaam dixerunt: Sic dicit balaam filiſ ſephor. Me cunctis venire ad me paratum honorare te: et quidquid volueris dare: veni et maledic populo huic. Reſpondit balaam. Si dederit michi balac domum ſuam plenam argenti et auri non potero immutare verbum domini dei mei ut vel plius vel minus loquar. Obſecro ut hic maneat etiam hac nocte ut ſcire queam quid michi rurſus rideat dominus. Venit ergo deus

Dr. Difficile eſt explanare hiſtorie quomodo euiſ dicat veniſſe deus ad balaam noctu primo: et interrogaffe qui eſſent homines qui veniſſent ad eum: et reſpondiſſet miſſos eſſe a balac dicente: Veni et maledic michi populo. Reſpondit dominus: Non ibis cum eis deus. Secundo dicit nocturno iſſe et diſceſſe: ut iret cum eis deus. Et verbum quod daret deus in ore eius hoc loqueretur. Et tercio eunti occuſſe angelus dei deus. Qui tamen via eius ipſa opportuna videtur: ut eum etiam in terſice vellet niſi aſina declinaſſet: et tamen culpatus quod ire voluerit: ab ipſo ire pmiſſus: tantum ut verbum quod deus dederit ore eius ſolum proferat. Sed priuſque veniſſus ad rem dicendum quod in hebreorum litteris

nomen dei hoc: deus vel dominus diuerſe diſceſſi. Alter enim ſcribitur qui cumque deus: aliter deus de quo dicitur. Audi iſrael dominus deus tuus deus unus eſt. Iſte ergo deus iſrael deus unus et creator omnium certo litterarum ſigno ſcribitur: quod apud illos tetragramaton dicitur. Quando ſub ſigno ſcribitur nulla dubitatio eſt quin de deo vero dicat. Quando vero communibus litteris ſcriptum eſt: an de deo vero an de quolibet alio dicat. Sunt ergo qui hebreas litteras legunt: deum hic non ſub ſigno tetragrammati eſſe poſſunt: de quo qui poteſt requiratur. Quod autem deus dixit qui interrogans qui ſunt iſti homines: queritur cur ignorare videatur. Et iterum quod ait. Non maledices populo: eſt enim benedictus: quali ſi dixerit. Non maledices populum meum. Nos interim dicemus: ſapientia dei omnia ita eſſe diſpoſita: ut nihil oculum ſit apud deum vel bonum vel malum. Malicia non fecit deus: tamen cum ab alijs inuentum prohibere poſſit non prohibet: ſed cum ipſis vritur ea ad neceſſarias cauſas: per ipſos enim in quibus eſt phibet eos qui ad virtutum gloriam tendunt. Si enim perimeretur malicia: non eſſet qui contra iret virtutibus: virtus autem ſi contrarium non haberet: non claſceret: nec examinatio fieret: non phibita vero nec examinata nec virtus eſſet. Solle maliciam fratrum ioseph et inuidiam: ſimul pimes diſpenſationem dei: et que in egypto per ſalute omnium gentium geſta ſunt. Si ioseph non diſtribuit: ſomnium pharaonis non exponitur: nemo intelliget que deus reuelauit ei. Remo frumenta in egypto congregabit: peribit egyptus et finitime regiones: et ipſe iſrael et ſemen eius quereus panem. Egyptum enim non igitur dicitur: nec egredietur in mirabilibus dei: non ſient plage in egyptios: neque virtutes quas fecit deus per moſen et aaron. Remo mare rubrum ſicco per de tranſibit: non dabitur manna: nec aqua de petra: nec lex in monte ſynai: que in exodo: ſenitico: numeris: deuteronomio referuntur ad humani generis ſcientiam non venient: terra pmiſſionis nullas intrabit. Colle regis balac maliciam: quia maledictiſ deſiderat iſrael: et aſtutia qua inuitat balaam ad denotandum populum: et auferes diſpenſationem dei et puidencie eius fauorem: niſi erunt prophetie balaam. Aufer maliciam iude et perditionem: auferes panem et crucem xpi et paſſionem: nec erunt nunc principatus et poſteſtates: nec triumphus in ligno crucis. Si non fuiſſet mors xpi nec reſurrectio eius: nec aliquis primogenitus ex mortuis: nec ipſe nobis fuiſſet reſurrectio. Donamus dyabolum non peccaſſe vel poſſe peccatum malicie

voluntatem peditisse: auferetur a vobis certamen aduersus astutias dyabolici: nec erit corona iusticie et victorie legitime certanti. Si desint obliuiscite: non erunt agones nec victoriis munera ponentur. Non soli ergo bonis vititur deus ad opus bonum: sed etiam malis. Sunt vasa ad honores: sunt ad contumeliam: utraq; in necessaria. Sunt autem rationalia et liberi arbitrij neq; casu neq; fortuita vnusq; vas honoris efficitur. Qui vero pessime viuit fiet vas contumelie: non a conditore: sed a semetipso causis contumelie datus. Non ergo tales esse conditor fecit: sed eorum mentes sedis ppositum eorum puidetisque iusticia et ineffabili quadam ratione dispensat. Sic in magnis vrbibus terrarum vite homines vltima opa et laboriosa condemnant opere rari: que tamen necessaria sunt: aut formidibiles lauacri ad succendendos ignes de seminant: ut vltimo ditate vel delicijs pfruantur: aut amiculof purgant: aut huiusmodi faciunt: ut tibi fiat iusticia delectabilis habitatio. Ita de quide malicia non fecit: inuicem tam tam ex ppositi intentio eorum qui declinauerunt a via recta auferre penit no luit: puidens qd si eet illi inutilis qui ea vtebatur: faceret tamen vtilem his aduersus quos exercebatur. Ideo refugere omnino debemus ne vnq; malicia in nobis inueniatur. In alijs vero vincere: non eam pmerere studendū est: qd illi in quibus est aliquid necessarij operis conferunt vniuersitati. Nihil enim ociosum: nihil inane apud deum: si enim bona sit ppositio hominis: vititur ad bona: si mala: ad necessaria. Sed beatorum eris si et virtute que in te est aliquid boni huius vite vniuersitas consequatur: scdm illud: vt sitis sicut luminaria in hoc mundo verba vite continent ad gloriam. Sunt ergo necessaria luminaria huic mundo: et quid tam delectabile et tam magnificū qd opus solis et lune a quibus illuminatur mundus? Opus ē enim mūdo etiā angelis qui sunt sup bestias et pglunt animi malum natiuitati virgultorū plantationisq; et ceterorū incrementis et qui pglunt opibus sanctis qui eterne lucis intellectū et occultorum dei agnitionem et rerū diuinā scientiā doceant. Vide ergo ne inter angelos inuenias qd bestijs pglunt: si beluina duxeris vitas: aut inter eos qui terrenis operibus pglunt: si corporea et terrena dilexeris. Satage autē qno assumaris ad societate michaelis qui orationes sanctorū semper offert deo. Assumeris aut in hunc numerū vel in hoc officium: si instes semp orationi et vigiles in ea. Vel in officij et societate raphaelis qui medicinę pgest: vulneratū scz peccatis et sagittis dyaboli cum videris adhibere curationē sermonum et medicinā verbi dei: vt peccati vulnera p patientiā sanes. Qui talia in hū mundo agit pglit se vt in futuro vas electōis et vtile dno ad omne opus paratum a conditore formeit: qui contraria gerit vas ad contumeliā diuine dispensatōis se pgluit. Ideo puto in diuinis voluminibus scripta esse bonorū gesta et malorū et ex sinistris textisq; actib; scripturas ptextas: vt intelligamus quia apud deū ociosa non sunt nec malorum nec bonorum opera.

Si uocare zc. Balaā diuinus erat demoni: ministerio et arte magica nonnq; futura pgnosens. Rogatur a balac: vt maledicat israel. Legati veniunt: diuinacula in manibus ferunt: stant attonite gentes et obnixe expectantes qd respondeat balaam quē dignū diuinis credebant colloquijs. Vide qno sapientia dei val ad contumeliā preparatū pficere fecit non vni genti sed toti pene mūdo. Et huic cui solebant videri demoni phibens iter mali operis videtur deus. Simpescit balaam et miratur phibentis autoritatē. Non enī solebat malū demonib; displicere. Remittit legatos dicens: Nō se posse facere nisi verbum qd deus dederit in os eius. Rediunt legati: iterū requirit: iterū molestus est: iterū cupit audire.

ad balaam nocte: et ait ei: Si vo-
caſe te venerint hoies isti surge et
vade cū eis: ita dūmtaxat vt qd

tibi pcepto facias. Surrexit ba-
laam mane et strata asina pfectus
est cum eis et iratus est de. Ste-
titq; angelus dñi in via cōtra ba-
laam q̄ sedebat asine: et duos pue-
ros habebat secum. Terrēns asi-
na angelum stantem in via euagi-
nato gladio auertit se de itinere: et
ibat p agrum. Quā cū verberaret
balaā et uellet ad semitā reducere

stetit angelus in angustijs duarū
maceriarū quibus vineę cingebā-
tur. Quē uidens asina iūxit se pa-
rieti: et attriuit sedentis pedes. At
ille iterū uerberabateam: et nihilo-
minus angelus ad locū angustū
transiens ubi nec ad dexteraz nec
ad sinistrā poterat deuiari: obuius
stetit. Quinq; uidisset asina stantes
angelus cecidit sub pedibus sedē-
tis. Qui iratus uehementius ce-
debat fuisse latera ei. Aperuitq;
dñs os asine: et locuta est. Quid

Nō enī facile cupidus mercede caret. Quid ergo audit secūdo: Si te vo-
care venerint homines isti: Surge et vade cū eis. In quo voluntati cu-
piditatis eius cedit deus: scdm illud. Dimisit eos in delirio cordis eorum.
Nō filiū aut diuine dispensationis expletur: dicitur enī ad eū verbum
quodcūq; posuero in ore tuo hoc loquaris. Si nō indignus fuisset: verbū
suū dñs non in ore eius sed in corde posuisset. Sed qd i corde desiderū
mercedis erat et pecunie cupiditas: verbum dñi nō in corde sed in ore po-

nitur. Agebatur enī
mira dispensatōe vt
pphetariū xba q̄ itra
israeliticā aulā con-
tinebatur p balaam
ad gentes puenirent
cum ei omnes gentes
crederet: et nationib;
secreta de xpo myste-
ria et thesaurum mag-
num pferret: nō tam
corde et sensu qd ore et
sermone.

**Surrexit ba-
laam zc. On. All.**
Si videas cōtrariā
potestatē dei poplū
impugnantes intelli-
gel quis sit qui sedeat
super asinā. Et si vi-
deas homines qno a
demonib; pceptū
tur: intelliges quē sit
asina. Si enī intelli-
gis hielum mittentē
discipulos ad asinaz
alligatas et ad pullū
vt soluāt et adducāt
vt ipse sedeat sup eā:
forsitan hec asina: i-

ecclesia prius portabat blasphemiam: sed a discipulis soluta xpm portat:
vt cum ipsa ingreditur hierusalem celestem. Unde. Ecce rex tuus venit
tibi mitis: et sedens super subingalem credentes: et in deis et pullum no-
uellum: et ex gentibus credentes.

Stetitq; angelus domini. Qui aderat: filijs israel: de quo
scriptū est: angelus meus ibit tecum.

Terrēns asina angelū. Magnus demones videt: asina angelū.
non qd sit digna videre sicut nec loqui: sed vt confutetur balaam. Unde
mutum animal arguit pphetę dementiam.

Bre. Balaam puenire ad ppositum tendit: sed eius rotam animal
cui pglit pglit: qd angelū asina vidit quē humana mens nō videt.
Plerūq; caro p molestias tarda flagello suo menti indicat deū quē ipsa
carni pglit nō videbat. Ita vt anxietate spiritus pficeret in hoc mun-
do cupientes velociter rēdentes impediāt: donec inuisibilem qui sibi oby-
uiāt innotescat. Unde bene p petrum dicit: correctionem habuit sue vasa-
rie subiugale mutum: qd boīs voce loquens phibuit pphetę insipientiā
Insan? quippe homo subiugali muto corripit: qn elata mens hūilitatis
bonū qd tenere debeat ab afflictā carne memoratur: sed huius correctōis
bonū balaam non obtinuit: quia ad maledicendum pergens vocem nō in-
tem mutauit.

Parieti. Id est: macerie illius vineę in qua non erat angelus: qm
ab alia parte in sulcis vinearum iuxta septuaginta

Ad locum angustū. Nō iam in sulcis vinearū sed inter ipsas ma-
cerias: i. in via obstitit vt nō posset ad dexterā neq; ad sinistrā ire.

Cecidit sub pedibus. Quia lesa non inuit retro in ptem nō decli-
nauit: qd nō ab altera pte terrebat: s; in media via i angustio erat āgelus.

Aperuitq;. Et arguatur p eam balaam et mutę pecudis vocib; cō-
futeit: qui diuinus videbatur et sapiens.

Et locuta est. Nō. All. Asina cui balaam sedet: angelum videt et
loquit. Id est: bruta gentilitas quā quondā balaā i. seductor: ydolatrię
quali brutū animal et nulla ratio renitēs quo voluit errore substrauit: an-
gelum vidit quē homo videre nō potuit: et vidit et denlit: et locuta est vt
agnosceret sub aduentu magni angeli: illā gentile ptem mutata duri-
cie soliditatisq; natura solutis deo linguis locuturam.

Ori. All. Asina cui balaam sedebat (q; scriptura dicit: homines et in-
menta saluabis deo) pars credentiū pōt intelligi q. p. stulticia vel innocentia

animalibus comparatur. Unde. Non multi sapientes non multi potētes non multi nobiles; sed que stulta sunt mundi elegit deus ut confundat sapientes. Ibi ergo a pessimis dñs scribis et phariseis subiecti tenebantur et tripti: sed a dño solvuntur nō quidē per ipsos sed p discipulos eius. unde Ite in vicum qui est cōtra vos et inuenietis asinam alligatā &c. Sic ergo in euangelio nō ipse dñs et discipuli eius solvunt asinam: ita hic non ab ipso deo sed ab angelo aperitur os asine. Et sicut in euangelio qui nō vident arguunt loquē

vñd. **P**ater gra
 tibi ago qm̄ ab
 ondisti hęc a sapiē
 tibus 7 pñ-7 re-ep.
 scribe igitur 7 pba
 ei sedebant sup asi
 um 7 tenebant eam
 ctā. **X**psus ergo ira
 tur angelos 7 nisi
 nodā futurus 7 pspe
 u illos peremiss 7 asi
 um seruasset est vi
 rit 7 reuerita est euz
 ai 7 venit ad vineam
 stat iter ruinas. **C**o
 ncessit tamē pedes se
 entis sup se i mace
 am. **I**deo forte nō
 destit ambulare ille
 sitor antiqui. nec ve
 niet ad eum qui dicit
Venite ad me omnes
 qui laboratis 7 oner
 ati estis. **A**lina tamē
 genti ad ducta a di
 cipulis 7 cui tunc se
 debat balaam merce
 dis cupidus: nunc se
 det biefus. **Q**ue mire
 sis si eum quē dixim⁹
 scribas 7 doctores po
 puli significare: vide
 as de xpo pphetare.
 cayphas aut ait: **E**x
 pedit enim vobis vt
 pñ⁹ moriatur homo
 p ppo. Sed iquit qz
 pontifex anni illi? p
 pphetavit. **R**emo igit
 tollatur si pphetet. si
 pphetentia mereatur
 qz pphetie destruent⁹
 lingus cessabunt. scia
 destruetur. pmanens
 aut fides spes caritas
 maior aut his caritas
 que sola nūq cadit.

Respondit. **R**imirum tanta cupiditate plenus ferebatur ut nec tanti monstri miraculo terreret: et responderit quasi ad hominem loquens: cunctis. **S**ed quod illi plaudendum. **I**llud forte terret sapientes per spiritum

feci tibi: **Q**ur percutis me ecce iam
tercio: **R**espondit balaam: **Q**uia
cōmeruisti ⁊ illuisti mihi. **U**tinā
^{s at interficere} haberem gladiū vt te percuterem
Dixitq; asina: **N**onne anīal tuuz
sum cui sp sedere consueuisti vsq;
in p̄sentē diem: **P**ic quid simile
vnq; fecerim tibi: **A**t ille ait: **N**ū-
q; **D**roīn⁹ aperuit dñs oculos
balaam: ⁊ vidit angelū stantem ī
uīa euagīato gladiō: adorauitq;
eū pronus in terrā. **L**ui angelus:
^{⁊ fideles: s̄ multos innocentes.}
Qur inquit tercō verberasti asinā
tuā: **E**go veni vt aduersarer tibi:
q; peruersa est uīa tua mihiq; cō-
traria. **E**t nisi asina declinasset a
^{s de.} uīa dāns locū resistenti: te occidis-
sem: ⁊ illa uīneret. **D**ixitq; balaā:
Peccauī nesciens q; tu stares cō-
tra me. **E**t nunc si displicet tibi vt
vadā reuertar. **A**it āgelus: **N**ā
de cuz istis ⁊ caue ne aliud q; p̄-
cepero tibi loquaris. **I**nuit igit cū
p̄ncipibus. **Q**uōd cuz audisset ba-
lac egressus est in occursum eius
in opido moabitarū quod situm

de aduentu xp̄i mysteria futura p̄nunciat. cum pro maledictionibus po-
pulo benedicit. ⁊ nōm̄ israel sup̄ visibile gloriā mysticis extollat eloquijs
Difficile est ergo diffinire. p̄sonam eius statueret. cui nō solum pueniat ista
diuersitas. sed etiā illud qd̄ ipse de se velat. p̄betans dicit. **P**oenit̄ anima
mea inter animas iustorū. ⁊ h̄at semē meū sicut semē iustorū. **P**er micheā
quoq; dicitur. **P**opulus meus. **P**emēto quid cogitauerit aduersum te
balac rex moab. **E**t quid ei balac filius beor responderit. a funiculari vsq;
balac ad cognoscere

est i extremis finibus arnon. **P**er
xitq; ad balaam: **N**isi nuncios vt
uocarent te: **N**ur nō statim uenisti
ad me: **A**n q; mercedem aduētui
tuo reddere nequeo: **C**ui ille re-
spōdit: **E**cce adsum: nunqđ aliud
loqui potero nisi qđ de^o posuerit
i ore meo: **P**errexerūt ergo simul
z uenerunt in urbē quē i extremis
finibus regni eius erat. **C**unq; oc-
cidisset balac oues z boues misit
ad balaam z p̄ncipes qui cū eo
erāt munera. **M**ane aut factu du-
xit eum ad excelsa baal. z intuitus
est extremā partē populi.

Dixitq3 bala
am ad balac: edifica
mibi hic septem aras: z para toti
dem uitulof: eiusdēq3 numeri ari
etes. **Q**uq3 feciffet iuxta sermonē
balaam impofuerūt fimul uituluz
z arietes fup aram. **D**ixitq3 balaā
ad balac. **S**ta paulisper iuxta ho
locauftuz mū donec uadā fi forte
occurrat mibi dñs: z quodcunq3

ei bonus ⁊ discedebat ab eo spūs malignus. **¶** Medium ergo videri potest
quod scriptū est. Et factus est spiritus dñi sup eum. In pbanis eoꝝ ergo
⁊ scribarū psona eisq; similitum balaam explicare conabimur. Et melopo
tania inquit vocauit me balaac rex moab et montibus orientis ⁊c. **¶** Melo
potania dicit terram que inter flumina babilonie iacebat de quibz di
citur. Sup flumina ba il. fe. ⁊ f. d. r. syon. **¶** Siq; ergo inter flumina ba by
lonis fuerit. **¶** Si quis reumatibus libidinis iundatur ⁊ luxurie ektibus cir
cūlatur: nō dicitur stare: sed sedere. **¶** In. **¶** Sup flumina babilonis il. fe.
⁊ f. d. r. e. l. **¶** Sed nec flere possunt nisi prius recordari syon. **¶** Non ⁊ nāq;
recordatio maloz causas lamentabiles facit. **¶** Nisi enim qe recordet syon
nisi legem dei ⁊ scripturarū montes aspiciat: mala sua flere nō incipit. **¶** Et
his ergo fluminibus vocat balaam: ⁊ ab his montibus orientis inuitat.

in spiritali israel coplebatur et anima eius morietur cum animabus infortiorum. Suscipient enim in se fidem christi ut in morte ipsius baptizentur et cosepulti illi per baptismum in morte. Et fiat semen meum sicut semen iustorum. Non enim ipsi sed semen eorum sit sicut semen iustorum qui credentes de gentibus in christo iustificati sunt. Neque ergo circumsio est aliquid neque preputium sed fides que per dilectionem operatur.

Gre. Moriat anima mea morte in christo. Multi intra ecclesiam phariseas preces ad deum habent: vi-

tam precantium non habent et in oratione lacrimantur sed in temptationibus cum superbia pulsantur: casu intermiserunt. Similiter avaricie luxurie irae tempestati succumbunt: nec se per eterni regni desiderio firmasse meminerint. Quod de se balaam ostendens ait: Morietur anima mea morte iustorum. Et post compunctos contra eorum vitam quibus se similem fieri etiam moriendo poposcerat: consilium perhibuit: et occasione avaricie oblitus est quod de innocentia optavit. Plenus quod enim mali iustitiam compunguntur ad iustitiam: sicut boni in noxie temptantur ad culpam. Fuit enim dispensatio et divina ut illi de bono aliquid agant quod non perficerent: unde inter mala que plenius sine perpetrant confitentur: et isti qui temptantur nec consentiunt per infirmitatem: gressus cordis per humilitatem ad iustitiam verius figant. Alterum patet in balaam de altero paulus ait. Video aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis meae. Ille ergo compungitur nec iusticie propinquat. Iste temptatur et tamen culpa eum non inquinat: quia nec malos bona imperfecta adiuvant: nec bonos mala in consummata condemnant. Virtutis enim pondus oratio non habet quam perseverantia non tenet. Unde vultus eius non sunt amplius in diversa mutati.

Et fiant novissima. Hoc magis qui de oriente primi venerunt adorare christum potest intelligi: qui de semine balaam erant per generis successionem et per disciplinam traditionem. Constat enim eos agnovisse stellam quam predixerat balaam in israel orienturam.

Quid est hoc. Balaam contra spem benedictionis pro maledictionibus audiens et ultra non ferens: prophetantis verba interrupit.

Alle. Non vult amarus reus benedictionis: sed maledicta querit. Est enim de cognatione illius cui dicitur. Maledictus tu ab omnibus bestiis terre.

Dixit ergo balaam. Putat cum peritum israel multitudinem et ideo non ausum maledicere: et mutatoem loci sibi prodesse.

Videre non potest. Demens putavit israeliticam gratiam loci obiectioem posse celari: nesciens quod non potest abscondi civitas in monte.

Edificavit. Res prophetis sacrificijs agebatur et divinitio arte magica querebatur. Volens tamen deus abundare gratiam ubi abundavit delictum: adesse dignabatur: non sacrificijs sed in occursum venienti. Et ibi dat verbum suum et mysteria futura prænunciat: ubi maxime fides et operatio et annuntiatio gentilium pendet: ut qui nostris nolunt credere prophetis: credant divinis suis.

Eta hic iuxta. Ad holocaustum stabat in ydolatria sua positis. ideo magis cadebat. Surgere ergo videtur qui magis ceciderat cum ydolatria stare videretur.

Non est deus quasi. Ori. Non sicut homo frustratur deus neque sicut filius hominis terretur. Quasi putas deum sicut hominem frustrari in his que loquitur. Domines enim multis vicis impediuntur ne verum

et fiant novissima mea horum sumi

lia. Dixitque balaam ad balaam: Quid

est hoc quod agis: ut malediceretis ini-

micis meis. vocavi te et tu contra-

rio benedicis eis: Qui ille respondit

Num aliud possum loqui nisi quod

iussit dominus: Dixit ergo balaam ad

balaam: Veni mecum in alterum

locum: unde partem israelis vide-

as et totum videre non possis. Inde

maledicito ei. Quia durisset eum

in locum sublimem super verticem mon-

tis phasga: edificavit balaam septem

aras et ipositis supra vitulo atque

ariete. Dixit ad balaam: Sta hic in

sit quod loquuntur. Irati enim loquuntur aut metu aut cupiditate aut iactantie gratia: deus autem in quo nulla passio est: quicquid dixerit per can-

sarum meritis dicit. Et ideo non potest frustrari: quicquid ratione profer-

tur: non potest ratione carere. Quod est ergo qui frustra loquitur sicut homo

nec ut filius hominis terretur vel terret. In hominibus sententia mutat

terror: sed deus qui super omnia est a nullo terri potest: ut suam mutet.

Rec sicut filius hominis terret homines enim per iactantiam errores faciunt et mi-

nas etiam his quibus nocere non possunt.

Deus autem ratione ter-

ret ut corripiat homi-

nem in auditionis tri-

bulatione: ut verbo

cominationis terret

emendet: ne perveniat

ad eum vindicta ma-

lorum suorum.

Dixit ergo. Ori. Idem ipse cum

dixerit: non faciet: lo-

quetur et non permanet

tur: Cum homines non

faciant que dicunt vi-

cio humani fragilita-

tis mutabiles: deus

inmutabilis est. Sed

dicat aliquis: Cum de-

locutus sit de minime

que post triduum subver-

teretur: quare non per-

manit in verbo suo?

Et in his que locutus

est de david ubi tri-

bus diebus promissa fue-

rat mors ut vastaret

populum et intra vnam

diem: et usque ad horam

prandij cessavit. Mi-

debitur fortasse que

per interrogatorem di-

cuntur non diffinita

esse: sed medium aliquid ostendere. Et irremovibilis sententia non movetur

affectus: quod temperantius dictum hoc videtur. Ipse cum dixerit: nonne

faciet: Scriptum est in iona. Et ionas quidem predicavit et dixit: Nabuc-

tres dies vel quadraginta secundum bezyz et minime subvertetur. Observan-

dum ergo quod non invenitur in sermonibus dei quibus ad prophetam locutus

est: dictum: adhuc tres dies et minime subvertetur: ut sermo dictus et non fa-

ctus a iona potius quam a domino platus videatur. In libro quoque regum scri-

est verbum domini inquit ad gad prophetam dicens: Hec dicit dominus tria leuabo

super te: elige tibi unum et his quod faciam tibi. Et introiit gad ad david di-

cens: Aut veniet tribus annis tibi fames super terram tuam: aut tribus mensi-

bus ut fugias inimicos tuos: aut a triduo mors fiet in terra tua. Observa-

ergo quomodo nec in his tribus cominationibus deus invenitur de morte

trium dierum dixisse. In verbis enim gad positum est: non in mandatis domini

Et non semper que per prophetam dicuntur quasi a deo dicta accipiuntur. Per

moysen multa locutus est deus: aliqua tamen moysen propria autoritate manda-

vit. unde. Ad duriciam cordis vestri scripsit vobis hec moyses. Et usque: quod

ergo deus constituit hoc non separat. Videt ergo hic deum neque precepisse neque

fieri voluisse dinoscitur. Sed moysen propter duriciam iudeorum scripsisse dan-

dum esse repudiandum. Hinc paulus ait. Dominus dicit: non ego. Et alibi.

Hoc autem ego dico: non dominus. Et iterum. Preceptum domini non habeo: consilium

autem do. Et iterum. Que loquor: non loquor secundum deum. Similiter ergo in

ceteris prophetis. Alia dominus locutus est: et non propheta: alia prophetę et non dominus.

Videtur ergo obiectio dissoluta: cum non tam sua quam prophetica verba dominus re-

uocat et mutat in melius. Sed magis arbitror priorē absolutē totius

scripturę sensibus convenire. Et in illis precipue quibus patiens et multę mi-

sericordię et penitens super malicia dicit deus: vel in his maxime que gene-

raliter ab hieremia pronunciantur: in quibus ostendit per multis miserationi-

bus incōprehensibili bonitate sua deus dicere et non facere: loqui et non perma-

nere. sic. In finem loquar: et ex diffinito loquar super gentes et super regnum:

ut auferam eos et disperdam. Et si pervertatur illa gens a malicia suis per-

niteto de omnibus malis que cogitavi facere eis: et in finem loquar super gen-

tem et super regnum: ut edifice eos et plantem. Et si fecerint mala in conspectu

meo et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

tem et non au-

meo et non audierint vocem meam perirebit me de omnibus bonis que locutus fuero eis. Quomodo ergo possumus his que absolute per hieniam dicuntur preferre illa que suspense per balaam dicuntur: nisi quod negligentibus et contemptoribus illa confirmanda: hec vero a perfectioribus se cretius aduertenda sunt.

Non est ydolum. Alia translatio. Non erit labor iacob neque videbitur dolor in israel in futuro scilicet seculo.

Pri. Non erit labor in iacob neque videbitur dolor in israel. Future vite stat^{us} denunciat: hec enim vita sine labore et dolore non transcurrit. Paulus enim ter virgis cedidit: semel lapidatus: et innumera alia patitur: sed in futuro aufugiet dolor et tristitia et gemitus. Quod tamen non ad omnes sed ad eos tantum qui meritis iacob et israel fuerint refertur: ut pauper lazarus qui hanc vitam in labore et dolore transiegit: unde ubi dices cruciatur: ille quiescat. Ille in vero israel est: et in vero iacob in quem non venit labor et dolor. Dives autem ille erat secundum carnem israel: de cuius fratribus dixit: habent legem et prophetas: audiant illos.

Dominus deus eius est. Idem. Dominus deus suus cum ipso est: et preclara principum cum ipso sunt. Quoniam israel sunt deservit deus. Preclara principum potestas est principatus et regnum verum: quoniam sunt et alii principes qui de principatu suo vel pellendi vel iam forte pulsati sunt: et hi introducendi qui vere israel sunt. Post preclara illa omnia que habuere in celis illi principes qui non seruauerunt principatum: sed reliquerunt eterna domicilia: israel iste et iacob qui luctatus est et vicit accipiet.

Et clangor. Admonitio predicationis: quia in vobis rex christus dyabolum triumphat.

Deus eduxit. Idem. Deus qui eduxit ex egypto sicut gloria vniuersalis est. Eductus est ille israel de egypto ista terrena. Spiritus autem de egypto huius seculi et de potestate tenebrarum. Et est gloria eius quasi unicornis. Unicornis fertur esse animal secundum nomen suum formatus: in cuius virtute et potentia christus intelligitur. Cornu autem pro regno sepe ponitur. Quattuor autem cornua quattuor regna sunt. Sub nomine ergo vniuersalis videtur ostendi quod omne quod est vniuersalis cornu est: id est vniuersum regnum. Omnia enim pater subiecit sub pedibus eius: usquequo et inimicus nonnullum destruat moris: et tanquam unicornis vniuersum regnum omnium teneat: et regnum eius non erit finis. Erat ergo spirituali israeli gloria sicut gloria vniuersalis. Pater da illis ut sicut ego et tu vnum sumus ita et isti in nobis vnum sint: cum scilicet transformabit corpus humilitatis nostre conformem corpori glorie sue.

Cuius fortitudo. Cuius christi. Cui? quiddam est vniuersum cornu est: id est vniuersum regnum cuius gloria est spirituali israel. Ipse enim ait: Pater da illis ut sicut ego et tu vnum sumus ita et isti in nobis vnum sint.

Non est augurium in. Dicitur. Non est auguratio in iacob neque divinatio in israel. Videtur mihi prescientia futurorum quantum ad ipsam rem spectat: medium quiddam esse: id est neque proprie bonum neque proprie malum: cum possit interdum etiam a parte dyaboli ad bonum noticiam futurorum venire prescientia. Cum autem tempus et oportunitas et voluntas dei fuerit: datur etiam a deo per prophetas hominibus prescientia. Ideo proprie bonum dici non potest quod aliquando a malo est: neque proprie malum quod aliquando a deo. In libro regum scriptum est quod arca dei ab allophilibus capta est: et ducta in azotum et introduxerunt eam in domum dagon. Et inuentus est dagon prius cecidisse in terram ante arcam: et gravata est manus domini super azotos et percussit eos in natibus. Post hec ingressa est in acharon: et dixerunt acharonenses diuinis et sacerdotibus suis. Indicate nobis quomodo remittamus arcam in locum suum. Qui responderunt: Si remittitis nolite dimittere inanem: sed dabitur ei per delicto et sanabimini et ignoscet vobis: aliter non discedet manus eius a vobis: et post pauca. Facite carrum et duas vaccas fetas assumite quibus non est impositum iugum et iungite ad carrum recludentes in domo fetus earum et ponite arcam super carrum: et vasa aurea que obtulistis pro delicto: et omnia sancta eius et dimitte eam. Et videte si vadit per viam suam in bethsames: ipsa fecit nobis hec mala. Si non vadit sciemus quod manus eius non tetigit

nos fortitudo hec acciderunt. Videte ergo quomodo causa malorum: vtrum ex manu dei et pro arce iniuria venerit: an fortitudo acciderit: propositis contemplatur indicis. Sequitur: cum ipso essent arcam domini super carrum. Direxerunt boves in viam contra viam quam ducit bethsames: et non declinaverunt neque ad dexteram vel ad sinistram. Quis ergo in his diligenter inspicere prescientiam quam de bonum directio predicta est: vel fortitudo dicat vel arte compositam: et non a demonibus ministrata: qui timebant arce virtute: qua etiam cultus demonum destruebatur simulacris eorum et pluribus corrumpentibus.

Et ergo quedam opera. Non demonum in misterio prescientie quam artibus quam buldaz ab his qui se demonibus mancipauerunt colligunt: et nunc per fontes: ut per auguria: nunc et con-

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec divinatio in israel. Et temporibus suis dicitur iacob et israel quid operatur sit dominus. Ecce populus ut leena

Erigitur. Erigendum dicitur populum futurum. et eo enim quod videbat durisset erectus est.

Non accubabit. Ori. Non dormiet donec comedat pedem. et san-
guinem vulneratorum bibat. Hec ad litteras stare non possunt. Quomodo enim iste populus tam laudabilis tam magnificus sanguinem vulneratorum bibat? Cum etiam vocati et gentibus intendant abstinere a sanguine sicut ab his que ydolis imolantur. Sed nisi manducauerimus carnem filii hominis et bibe san- non habebimus vitam in nobis.

Aaro enim eius vere est
cibus. et sanguis eius
vere est potus in qui
bus est spiritus et vita
qui vulneratus est propter
peccata nostra. Sanguinem eius bibi-
mus non solum sacra-
mentorum ritum. sed etiam
cum sermones eius re-
cipimus in quibus est
spiritus et vita. Et si
ipse vulneratus est
nos sanguinem. et do-
cine verba suscipi-
mus. Et illi omnes vul-
nerati sunt qui nobis
verbum dei predicaverunt.
Ipse enim apostolorum
eius verba cum legimus et
vitas ex eis consequimur. vul-
neratorum sanguinem bi-
bimus. Unde sangui-
nem vultu bibent me-
racissimi. Illius scilicet
vultu de qua dicitur.
Ego sum vitis vera
discipuli vero palmi-
tes. pater agricola.
Tu ergo es verus israel.
quod scis sanguinem bi-
tere. et illius vultu est
te vera vite. et illius palminibus
quos pater pur-
gat. quorum fructus vulneratorum
sanguine merito dicitur quem ex
verbis eorum bibimus. Et tamen sumus
ut catuli leonis exurgentes et ut leo
et ultans.

Unus durisset. Ori. Et assumpsit balac ipsius balaam in vertice
montis phogor qui tendit in desertum. Quos deus vocat ponit in verti-
cem montis syna. Balac deo contrarius in vertice montis phogor qui iter
pretatur delectatio. In vertice ergo delectationis et libidinis ponit homines
balac. amator enim est voluptatis magis quam dei. et vult eos excludere a
deo. excludens enim et deuoratio dicitur vel interpretatur. Ideo in beremur
tendit phogor. id est ea que herema et deserta deo negocia.

Edifica mihi. Ideo. Que sacrificant gentes. demonibus et non deo
sacrificant. Quia tamen lex dei de sacrificiis precepit. et ritum sacrificandi
tradidit israeli. forte queritur cur hec cum demonibus dicata videantur et
deo offerri iubentur? et erit citra responsio. Quia sicut libellus repudiij dari
non dei voluntatis fuit. qui quod coniunxerat noluit separari. Sed moyses
hoc propter duriciam iudeorum scripsit ita et de hoc videri potest. Deus enim
non manducat carnes taurorum aut sanguinem hyrcorum potat. qui dicit non
mandavi tibi de sacrificiis et victimis in die qua eduxi te de terra egypti.
Sed moyses propter duriciam eorum per egyptiam consuetudinem tollenda. hec ma-
davit eis ut qui abstinere non possunt ab imolando. deo saltem non demo-
nibus imolarent. Et forte secretior ratio sacrificandi deo propter destructi-
onem sacrificiorum. id est que demonibus imolantur. ut quod per illa vulnerantur
animes. per ista sanentur. sicut confirmant qui medicinas peritiam gerunt. Ser-
pentium enim venena depelli medicamentis ex serpentibus coactis prohibent.
Sic ergo sacrificiorum demoniorum virus per sacrificia deo oblata depellitur.
Sic mors biefu mortis peccati credentibus non finit dominari. Sed dum
tempus patiebatur sacrificia sacrificiorum opponerentur. ubi venit perfecta ho-
stia que totius mundi tolleretur peccati sacrificia que singulatim offereban-
tur deo supflua visa sunt. cum una hostia omnis demonum cultura depulsa
sit. Balaam vero vel secundum cordis sui propositum quod non emendauerat. vel
secundum figuram qua personam doctorem et peritiorum plebis credulitate gerebat.

consurget. et quasi leo erigetur. Non
regnum celorum vim patitur. et violenti rapi-
unt illud.

accubabit leo donec deuoratus sit. Id est
Christus occisus est propter delicta nostra.
Sed alii vulneratorum. id est verba Christi et apostoli
loquuntur. unde verba que ego loquor vobis. spiritus
et occisorum sanguinem bibat.

Dixitque balac ad balaam. Nec ma-

ledicas ei nec benedicas ei. Et ille
tercia prophetia.

Nonne ait dixi quod quiddam michi

deus imparet hoc facerem. Et ait

balac ad eum. Pleni et ducam te ad
maledicendum loci operum. et voluntate.

alium locum si forte placeat domino

ut inde maledicas ei. Unusque dur-

isset eum super verticem montis

phogor qui respicit solitudinem.

Dixit ei balaam. Edifica mihi hic

septem aras. et para totidem vitu-

instaurat adhuc hostias in quibus homines spem ponunt qui fidem Christi
non recipiunt.

Unus uidisset balaam. Cum nullum demonum nullam contra-
nam potestate vidit allittere audiente victimis suis. et exclusos ministros
malicie quibus utebatur ad maledicendum. etiam potuit inde intelligere quod
bonum in conspectu domini esse benedicere israeli. Sed ille populus qui nunc va-
nus est. et doctores qui in Christo non credentes in vanitate populum detinent.

videbunt in nouissimis
diebus cum plenitudo
gentium introierit et omnes
israel. et venit ad
fidem Christi. qui nunc
oculos habent et non
vident tunc eleuabit
oculos ad altiores et
spirituales sensus. et vi-
debunt et intelligent
quod bonum est in con-
spectu domini benedicere
re israel dispositum per
tribus et domos et fa-
milias. et nunquam
in ordine suo relurre-
ctionis gloriarum adep-
tum.

los eiusdemque numeri arietes.

Fecitque balac ut balaam dixerat

imposuitque vitulos et arietes per

singulas aras.

XXIII.

Unus uidisset

set balaamque placeret

domino ut benediceret israeli ne

quaquam abiret ut ante perrexerat ut

augurium quereretur. Sed dirigens

contra desertum vultum suum. et ele-

uans oculos vidit israel in tento-

rijs commorantem per tribus suas

et irrudente in se spiritu dei assumpta

et quod velamen est positum super cor eorum. neque vident
neque intelligunt. et frangit populum per precipitias. eos
suppelletis. id est diaboli qui ad peccatum impellit.

Parabola ait dixit balaam fili beor

factus est spiritus dei super illam. id est super balaam.

Non factus est spiritus dei

tamquam factura sit. sed factus est super illum. id est factum est ut esset super illum.

Quomodo qui post me venit ante me factus est. id est factum est ut ante
me esset ut preponeretur michi. quod prior me erat. Sicut dominus factus est adiu-
tor meus. Non enim dominus factura est. sed factum est ut me adiuuaret. Et fa-
ctus est dominus refugium pauperum. id est factum est ut ad eum refugerent
pauperes. Et facta est super me manus domini. id est factum est ut super me esset
et multa similia.

Dixit balaam. Ori. Dixit balaam filius beor. Homo vere videtur

vidit audiens verba fortis quod visum dei vidit i somnium reuelati oculi.

Quomodo tam dignus habeatur balaam qui assumpta parabola hec de se
metipso pronuntiat. Quomodo enim videtur est. qui diuinationi et augurijs
seruit. qui magice studet. Quasi forte quod dei spiritus factus fuit in ipso. et ver-
bum dei positum in ore eius. tam magna de eo dicitur. nec moyses enim nec
aliquis prophetarum facile inuenitur tantis laudibus elatus. Unde magis
videtur hec illi populo conuenire eo tempore quo conuersus ad dominum deponit ve-
lamine quod erat super cor suum. Deus autem spiritus est. ideo dicit reuelati oculi
eius. quasi qui ante clausum spiritum dei qui super eum factus est. ablato ve-
lamine reuelentur. Hanc ergo est qui vere videt et vere audit verba fortis
et visum dei videt in somnium. id est ea tempora que in somniis danieli prophetę re-
uelata sunt. nidebit impleta. et visiones que in somniis illi delate sunt. intelli-
get reuelatis oculis. ut possit dicere. Nos autem omnes reuelata facie gloriarum
dei contemplantur. Forte bi sunt oculi qui alibi oculi terre appellantur
id est sensus carnis. de quibus dicit serpens ad eam. Quia sciebat dominus quod
in quocumque die manducaueritis ex eo aperientur oculi vestri. Et paulo post.
Aperi sunt oculi eorum. Alii enim sunt qui per pernaricationem aperiantur.
alii quibus adam et eua ante pernaricationem uidebant. quibus mulier uidit
lignum quod bonum est ad comedendum. Christus ergo in iudicium venit in hunc
mundum. ut non uidentes uideant. et uidentes cęci fiant. qui in peccatoribus
non uident oculi qui meliores sunt. sed qui sensus carnis dicunt. et qui con-
lilio serpentis aperti sunt. Opus ergo Christi fuit ut qui non uident melioribus
oculis que bona sunt. sed his qui consilio serpentis aperti que mala sunt. cęci

facti. et qui in
illis quos biefu
non patitur in-
videtur. id est
re ergo balaam
videtur et dicit
et. Sed si quis
uidit balaam
et in conspectu
benedicere isra-
el. sicut sunt oculi
facti. homo u
dicit. Hec a
que futura erant
et uel israeli.
ut verba fortis
uideret ad eum
et uel i somnium
tum quod rederet
uo oblerua ut
na. Et hoc erit
et. quod uidit in
na. ideo dicit
litos oculos et
quia potuit uide
re.

Mequaquam abiit
ut. Id est non stul-
tis sensibus sicut sole-
bat in mutis anima-
libus et pecudibus dei
considerat voluntate.
Sed agnosceret quia
neque de bobus cura
est deo. neque de ou-
bus neque de canibus.
aliquos animalibus
que scripta sunt pro-
phetis boies intelli-
gentia.

Irrudent in se

spiritu. Augur. Et

factus est spiritus dei super illam. id est super balaam.

Non factus est spiritus dei

tamquam factura sit. sed factus est super illum. id est factum est ut esset super illum.

Quomodo qui post me venit ante me factus est. id est factum est ut ante
me esset ut preponeretur michi. quod prior me erat. Sicut dominus factus est adiu-
tor meus. Non enim dominus factura est. sed factum est ut me adiuuaret. Et fa-
ctus est dominus refugium pauperum. id est factum est ut ad eum refugerent
pauperes. Et facta est super me manus domini. id est factum est ut super me esset
et multa similia.

Dixit balaam. Ori. Dixit balaam filius beor. Homo vere videtur

vidit audiens verba fortis quod visum dei vidit i somnium reuelati oculi.

Quomodo tam dignus habeatur balaam qui assumpta parabola hec de se
metipso pronuntiat. Quomodo enim videtur est. qui diuinationi et augurijs
seruit. qui magice studet. Quasi forte quod dei spiritus factus fuit in ipso. et ver-
bum dei positum in ore eius. tam magna de eo dicitur. nec moyses enim nec
aliquis prophetarum facile inuenitur tantis laudibus elatus. Unde magis
videtur hec illi populo conuenire eo tempore quo conuersus ad dominum deponit ve-
lamine quod erat super cor suum. Deus autem spiritus est. ideo dicit reuelati oculi
eius. quasi qui ante clausum spiritum dei qui super eum factus est. ablato ve-
lamine reuelentur. Hanc ergo est qui vere videt et vere audit verba fortis
et visum dei videt in somnium. id est ea tempora que in somniis danieli prophetę re-
uelata sunt. nidebit impleta. et visiones que in somniis illi delate sunt. intelli-
get reuelatis oculis. ut possit dicere. Nos autem omnes reuelata facie gloriarum
dei contemplantur. Forte bi sunt oculi qui alibi oculi terre appellantur
id est sensus carnis. de quibus dicit serpens ad eam. Quia sciebat dominus quod
in quocumque die manducaueritis ex eo aperientur oculi vestri. Et paulo post.
Aperi sunt oculi eorum. Alii enim sunt qui per pernaricationem aperiantur.
alii quibus adam et eua ante pernaricationem uidebant. quibus mulier uidit
lignum quod bonum est ad comedendum. Christus ergo in iudicium venit in hunc
mundum. ut non uidentes uideant. et uidentes cęci fiant. qui in peccatoribus
non uident oculi qui meliores sunt. sed qui sensus carnis dicunt. et qui con-
lilio serpentis aperti sunt. Opus ergo Christi fuit ut qui non uident melioribus
oculis que bona sunt. sed his qui consilio serpentis aperti que mala sunt. cęci

Dixit balaam. Ori. Dixit balaam filius beor. Homo vere videtur

vidit audiens verba fortis quod visum dei vidit i somnium reuelati oculi.

Quomodo tam dignus habeatur balaam qui assumpta parabola hec de se
metipso pronuntiat. Quomodo enim videtur est. qui diuinationi et augurijs
seruit. qui magice studet. Quasi forte quod dei spiritus factus fuit in ipso. et ver-
bum dei positum in ore eius. tam magna de eo dicitur. nec moyses enim nec
aliquis prophetarum facile inuenitur tantis laudibus elatus. Unde magis
videtur hec illi populo conuenire eo tempore quo conuersus ad dominum deponit ve-
lamine quod erat super cor suum. Deus autem spiritus est. ideo dicit reuelati oculi
eius. quasi qui ante clausum spiritum dei qui super eum factus est. ablato ve-
lamine reuelentur. Hanc ergo est qui vere videt et vere audit verba fortis
et visum dei videt in somnium. id est ea tempora que in somniis danieli prophetę re-
uelata sunt. nidebit impleta. et visiones que in somniis illi delate sunt. intelli-
get reuelatis oculis. ut possit dicere. Nos autem omnes reuelata facie gloriarum
dei contemplantur. Forte bi sunt oculi qui alibi oculi terre appellantur
id est sensus carnis. de quibus dicit serpens ad eam. Quia sciebat dominus quod
in quocumque die manducaueritis ex eo aperientur oculi vestri. Et paulo post.
Aperi sunt oculi eorum. Alii enim sunt qui per pernaricationem aperiantur.
alii quibus adam et eua ante pernaricationem uidebant. quibus mulier uidit
lignum quod bonum est ad comedendum. Christus ergo in iudicium venit in hunc
mundum. ut non uidentes uideant. et uidentes cęci fiant. qui in peccatoribus
non uident oculi qui meliores sunt. sed qui sensus carnis dicunt. et qui con-
lilio serpentis aperti sunt. Opus ergo Christi fuit ut qui non uident melioribus
oculis que bona sunt. sed his qui consilio serpentis aperti que mala sunt. cęci

Dixit balaam. Ori. Dixit balaam filius beor. Homo vere videtur

vidit audiens verba fortis quod visum dei vidit i somnium reuelati oculi.

Quomodo tam dignus habeatur balaam qui assumpta parabola hec de se
metipso pronuntiat. Quomodo enim videtur est. qui diuinationi et augurijs
seruit. qui magice studet. Quasi forte quod dei spiritus factus fuit in ipso. et ver-
bum dei positum in ore eius. tam magna de eo dicitur. nec moyses enim nec
aliquis prophetarum facile inuenitur tantis laudibus elatus. Unde magis
videtur hec illi populo conuenire eo tempore quo conuersus ad dominum deponit ve-
lamine quod erat super cor suum. Deus autem spiritus est. ideo dicit reuelati oculi
eius. quasi qui ante clausum spiritum dei qui super eum factus est. ablato ve-
lamine reuelentur. Hanc ergo est qui vere videt et vere audit verba fortis
et visum dei videt in somnium. id est ea tempora que in somniis danieli prophetę re-
uelata sunt. nidebit impleta. et visiones que in somniis illi delate sunt. intelli-
get reuelatis oculis. ut possit dicere. Nos autem omnes reuelata facie gloriarum
dei contemplantur. Forte bi sunt oculi qui alibi oculi terre appellantur
id est sensus carnis. de quibus dicit serpens ad eam. Quia sciebat dominus quod
in quocumque die manducaueritis ex eo aperientur oculi vestri. Et paulo post.
Aperi sunt oculi eorum. Alii enim sunt qui per pernaricationem aperiantur.
alii quibus adam et eua ante pernaricationem uidebant. quibus mulier uidit
lignum quod bonum est ad comedendum. Christus ergo in iudicium venit in hunc
mundum. ut non uidentes uideant. et uidentes cęci fiant. qui in peccatoribus
non uident oculi qui meliores sunt. sed qui sensus carnis dicunt. et qui con-
lilio serpentis aperti sunt. Opus ergo Christi fuit ut qui non uident melioribus
oculis que bona sunt. sed his qui consilio serpentis aperti que mala sunt. cęci

Dixit balaam. Ori. Dixit balaam filius beor. Homo vere videtur

vidit audiens verba fortis quod visum dei vidit i somnium reuelati oculi.

Quomodo tam dignus habeatur balaam qui assumpta parabola hec de se
metipso pronuntiat. Quomodo enim videtur est. qui diuinationi et augurijs
seruit. qui magice studet. Quasi forte quod dei spiritus factus fuit in ipso. et ver-
bum dei positum in ore eius. tam magna de eo dicitur. nec moyses enim nec
aliquis prophetarum facile inuenitur tantis laudibus elatus. Unde magis
videtur hec illi populo conuenire eo tempore quo conuersus ad dominum deponit ve-
lamine quod erat super cor suum. Deus autem spiritus est. ideo dicit reuelati oculi
eius. quasi qui ante clausum spiritum dei qui super eum factus est. ablato ve-
lamine reuelentur. Hanc ergo est qui vere videt et vere audit verba fortis
et visum dei videt in somnium. id est ea tempora que in somniis danieli prophetę re-
uelata sunt. nidebit impleta. et visiones que in somniis illi delate sunt. intelli-
get reuelatis oculis. ut possit dicere. Nos autem omnes reuelata facie gloriarum
dei contemplantur. Forte bi sunt oculi qui alibi oculi terre appellantur
id est sensus carnis. de quibus dicit serpens ad eam. Quia sciebat dominus quod
in quocumque die manducaueritis ex eo aperientur oculi vestri. Et paulo post.
Aperi sunt oculi eorum. Alii enim sunt qui per pernaricationem aperiantur.
alii quibus adam et eua ante pernaricationem uidebant. quibus mulier uidit
lignum quod bonum est ad comedendum. Christus ergo in iudicium venit in hunc
mundum. ut non uidentes uideant. et uidentes cęci fiant. qui in peccatoribus
non uident oculi qui meliores sunt. sed qui sensus carnis dicunt. et qui con-
lilio serpentis aperti sunt. Opus ergo Christi fuit ut qui non uident melioribus
oculis que bona sunt. sed his qui consilio serpentis aperti que mala sunt. cęci

Dixit balaam. Ori. Dixit balaam filius beor. Homo vere videtur

vidit audiens verba fortis quod visum dei vidit i somnium reuelati oculi.

Quomodo tam dignus habeatur balaam qui assumpta parabola hec de se
metipso pronuntiat. Quomodo enim videtur est. qui diuinationi et augurijs
seruit. qui magice studet. Quasi forte quod dei spiritus factus fuit in ipso. et ver-
bum dei positum in ore eius. tam magna de eo dicitur. nec moyses enim nec
aliquis prophetarum facile inuenitur tantis laudibus elatus. Unde magis
videtur hec illi populo conuenire eo tempore quo conuersus ad dominum deponit ve-
lamine quod erat super cor suum. Deus autem spiritus est. ideo dicit reuelati oculi
eius. quasi qui ante clausum spiritum dei qui super eum factus est. ablato ve-
lamine reuelentur. Hanc ergo est qui vere videt et vere audit verba fortis
et visum dei videt in somnium. id est ea tempora que in somniis danieli prophetę re-
uelata sunt. nidebit impleta. et visiones que in somniis illi delate sunt. intelli-
get reuelatis oculis. ut possit dicere. Nos autem omnes reuelata facie gloriarum
dei contemplantur. Forte bi sunt oculi qui alibi oculi terre appellantur
id est sensus carnis. de quibus dicit serpens ad eam. Quia sciebat dominus quod
in quocumque die manducaueritis ex eo aperientur oculi vestri. Et paulo post.
Aperi sunt oculi eorum. Alii enim sunt qui per pernaricationem aperiantur.
alii quibus adam et eua ante pernaricationem uidebant. quibus mulier uidit
lignum quod bonum est ad comedendum. Christus ergo in iudicium venit in hunc
mundum. ut non uidentes uideant. et uidentes cęci fiant. qui in peccatoribus
non uident oculi qui meliores sunt. sed qui sensus carnis dicunt. et qui con-
lilio serpentis aperti sunt. Opus ergo Christi fuit ut qui non uident melioribus
oculis que bona sunt. sed his qui consilio serpentis aperti que mala sunt. cęci

Dixit balaam. Ori. Dixit balaam filius beor. Homo vere videtur

vidit audiens verba fortis quod visum dei vidit i somnium reuelati oculi.

Quomodo tam dignus habeatur balaam qui assumpta parabola hec de se
metipso pronuntiat. Quomodo enim videtur est. qui diuinationi et augurijs
seruit. qui magice studet. Quasi forte quod dei spiritus factus fuit in ipso. et ver-
bum dei positum in ore eius. tam magna de eo dicitur. nec moyses enim nec
aliquis prophetarum facile inuenitur tantis laudibus elatus. Unde magis
videtur hec illi populo conuenire eo tempore quo conuersus ad dominum deponit ve-
lamine quod erat super cor suum. Deus autem spiritus est. ideo dicit reuelati oculi
eius. quasi qui ante clausum spiritum dei qui super eum factus est. ablato ve-
lamine reuelentur. Hanc ergo est qui vere videt et vere audit verba fortis
et visum dei videt in somnium. id est ea tempora que in somniis danieli prophetę re-
uelata sunt. nidebit impleta. et visiones que in somniis illi delate sunt. intelli-
get reuelatis oculis. ut possit dicere. Nos autem omnes reuelata facie gloriarum
dei contemplantur. Forte bi sunt oculi qui alibi oculi terre appellantur
id est sensus carnis. de quibus dicit serpens ad eam. Quia sciebat dominus quod
in quocumque die manducaueritis ex eo aperientur oculi vestri. Et paulo post.
Aperi sunt oculi eorum. Alii enim sunt qui per pernaricationem aperiantur.
alii quibus adam et eua ante pernaricationem uidebant. quibus mulier uidit
lignum quod bonum est ad comedendum. Christus ergo in iudicium venit in hunc
mundum. ut non uidentes uideant. et uidentes cęci fiant. qui in peccatoribus
non uident oculi qui meliores sunt. sed qui sensus carnis dicunt. et qui con-
lilio serpentis aperti sunt. Opus ergo Christi fuit ut qui non uident melioribus
oculis que bona sunt. sed his qui consilio serpentis aperti que mala sunt. cęci

Dixit balaam. Ori. Dixit balaam filius beor. Homo vere videtur

vidit audiens verba fortis quod visum dei vidit i somnium reuelati oculi.

Quomodo tam dignus habeatur balaam qui assumpta parabola hec de se
metipso pronuntiat. Quomodo enim videtur est. qui diuinationi et augurijs
seruit. qui magice studet. Quasi forte quod dei spiritus factus fuit in ipso. et ver-
bum dei positum in ore eius. tam magna de eo dicitur. nec moyses enim nec
aliquis prophetarum facile inuenitur tantis laudibus elatus. Unde magis
videtur hec illi populo conuenire eo tempore quo conuersus ad dominum deponit ve-
lamine quod erat super cor suum. Deus autem spiritus est. ideo dicit reuelati oculi
eius. quasi qui ante clausum spiritum dei qui super eum factus est. ablato ve-
lamine reuelentur. Hanc ergo est qui vere videt et vere audit verba fortis
et visum dei videt in somnium. id est ea tempora que in somniis danieli prophetę re-
uelata sunt. nidebit impleta. et visiones que in somniis illi delate sunt. intelli-
get reuelatis oculis. ut possit dicere. Nos autem omnes reuelata facie gloriarum
dei contemplantur. Forte bi sunt oculi qui alibi oculi terre appellantur
id est sensus carnis. de quibus dicit serpens ad eam. Quia sciebat dominus quod
in quocumque die manducaueritis ex eo aperientur oculi vestri. Et paulo post.
Aperi sunt oculi eorum. Alii enim sunt qui per pernaricationem aperiantur.
alii quibus adam et eua ante pernaricationem uidebant. quibus mulier uidit
lignum quod bonum est ad comedendum. Christus ergo in iudicium venit in hunc
mundum. ut non uidentes uideant. et uidentes cęci fiant. qui in peccatoribus
non uident oculi qui meliores sunt. sed qui sensus carnis dicunt. et qui con-
lilio serpentis aperti sunt. Opus ergo Christi fuit ut qui non uident melioribus
oculis que bona sunt. sed his qui consilio serpentis aperti que mala sunt. cęci

Dixit balaam. Ori. Dixit balaam filius beor. Homo vere videtur

vidit audiens verba fortis quod visum dei vidit i somnium reuelati oculi.

Quomodo tam dignus habeatur balaam qui assumpta parabola hec de se
metipso pronuntiat. Quomodo enim videtur est. qui diuinationi et augurijs
seruit. qui magice studet. Quasi forte quod dei spiritus factus fuit in ipso. et ver-
bum dei positum in ore eius. tam magna de eo dicitur. nec moyses enim nec
aliquis prophetarum facile inuenitur tantis laudibus elatus. Unde magis
videtur hec illi populo conuenire eo tempore quo conuersus ad dominum deponit ve-
lamine quod erat super cor suum. Deus autem spiritus est. ideo dicit reuelati oculi
eius. quasi qui ante clausum spiritum dei qui super eum factus est. ablato ve-
lamine reuelentur. Hanc ergo est qui vere videt et vere audit verba fortis
et visum dei videt in somnium. id est ea tempora que in somniis danieli prophetę re-
uelata sunt. nidebit impleta. et visiones que in somniis illi delate sunt. intelli-
get reuelatis oculis. ut possit dicere. Nos autem omnes reuelata facie gloriarum
dei contemplantur. Forte bi sunt oculi qui alibi oculi terre appellantur
id est sensus carnis. de quibus dicit serpens ad eam. Quia sciebat dominus quod
in quocumque die manducaueritis ex eo aperientur oculi vestri. Et paulo post.
Aperi sunt oculi eorum. Alii enim sunt qui per pernaricationem aperiantur.
alii quibus adam et eua ante pernaricationem uidebant. quibus mulier uidit
lignum quod bonum est ad comedendum. Christus ergo in iudicium venit in hunc
mundum. ut non uidentes uideant. et uidentes cęci fiant. qui in peccatoribus
non uident oculi qui meliores sunt. sed qui sensus carnis dicunt. et qui con-
lilio serpentis aperti sunt. Opus ergo Christi fuit ut qui non uident melioribus
oculis que bona sunt. sed his qui consilio serpentis aperti que mala sunt. cęci

Dixit balaam. Ori. Dixit balaam filius beor. Homo vere videtur

vidit audiens verba fortis quod visum dei vidit i somnium reuelati oculi.

Quomodo tam dignus habeatur balaam qui assumpta parabola hec de se
metipso pronuntiat. Quomodo enim videtur est. qui diuinationi et augurijs
seruit. qui magice studet. Quasi forte quod dei spiritus factus fuit in ipso. et ver-
bum dei positum in ore eius. tam magna de eo dicitur. nec moyses enim nec
aliquis prophetarum facile inuenitur tantis laudibus elatus. Unde magis
videtur hec illi populo conuenire eo tempore quo conuersus ad dominum deponit ve-
lamine quod erat super cor suum. Deus autem spiritus est. ideo dicit reuelati oculi
eius. quasi qui ante clausum spiritum dei qui super eum factus est. ablato ve-
lamine reuelentur. Hanc ergo est qui vere videt et vere audit verba fortis
et visum dei videt in somnium. id est ea tempora que in somniis danieli prophetę re-
uelata sunt. nidebit impleta. et visiones que in somniis illi delate sunt. intelli-
get reuelatis oculis. ut possit dicere. Nos autem omnes reuelata facie gloriarum
dei contemplantur. Forte bi sunt oculi qui alibi oculi terre appellantur
id est sensus carnis. de quibus dicit serpens ad eam. Quia sciebat dominus quod
in quocumque die manducaueritis ex eo aperientur oculi vestri. Et paulo post.
Aperi sunt oculi eorum. Alii enim sunt qui per pernaricationem aperiantur.
alii quibus adam et eua ante pernaricationem uidebant. quibus mulier uidit
lignum quod bonum est ad comedendum. Christus ergo in iudicium venit in hunc
mundum. ut non uidentes uideant. et uidentes cęci fiant. qui in peccatoribus
non uident oculi qui meliores sunt. sed qui sensus carnis dicunt. et qui con-
lilio serpentis aperti sunt. Opus ergo Christi fuit ut qui non uident melioribus
oculis que bona sunt. sed his qui consilio serpentis aperti que mala sunt. cęci

¶ Uti orti iuxta flumina. Idem. Et sicut paradisus sup flumina.
Inveniunt isti paradisos sup flumina similes illi in quo lignum vite est.

ut viam faceret eis qui de hoc mundo assensuri erant ad deum.

Quis fortitudo similis tibi. Omnia enim demonum regna ejiciens unum suum regnum quasi veni vincens fundavit in gloria cornu. cui res propriam significat.

Deuorabunt. Edet gentes inimicorum suorum: et crassitudines illorum medullabit. Bentes scilicet quas inimici sui possidebant ipse edet destructa virtute inimici: et crassitudines illorum medullabit cum de his sensum crassum et carnalem extenuabit

et conuertet ad intelligentiam spiritualem. Crassitudo autem in malo ponitur: secundum illud. Incrassatus est cor populi huius. Et alibi. Satiatus est et incrassatus est et recalcitrauit dilectus. Edet ergo gentes et cibum habet eos qui credunt in se. unde. Deus cibus est ut faciam voluntatem eius qui misit me: cuius scilicet voluntas erat ut gentes conuerterentur ad fidem. Subtilitas autem laudabilis est: quia et spiritus sapientie qui intelligibilis et sanctus est: et vnus et multiplex dicitur et subtilis.

Et perforabunt sagittis. **Lxx.** Et iaculatus sagittabit inimicum. Chastus enim verbis suis vicit diabolum: et omnes contra dicentes superat et confringit: omnis enim qui peccat inimicus eius est dum peccat. Si autem verbis dei confusus peccata sua agnoscat compungatur: et ad penitentiam conuersus iaculis eius confusus dicitur.

Accubans dormiuit. Si intellexisti quantam requiem habeat iter sapientie: quantum gratie: quantum dulcedinis: noli dissimulare: noli negligere: aggredere iter nec berem solitudinem phorreas: habitanti enim in huiusmodi taternaculis occurret manna celeste: et angelorum panem manducabis. Incipe tantum cito in consortium tuum: uenient angeli quos signi fiant cedere.

Quam suscitare. **Lxx.** Quis suscitabit eum? Nunc enim a patre suscitatus dicitur: nunc ipse templum corporis sui suscitare se dicit: ideo quasi percontantis significatur affectus.

Qui benedixerit. Qui benedixit christo benedixit in coniunctione patris: benedictionis assumpti. Qui autem maledixit: maledicti sunt. Iudei qui maledixerunt christo lacrimabiliter maledicti sunt. Quid enim posset illis euenire qui maledixit sapientie: veritati et vigenis: ut ab his omnibus exules iaceant? Hec enim omnia christus est.

Qui maledixerit tibi. **Vni.** Ego puto quod non solum maledixit christo qui sermonem aduersus eum profert maledictum: Sed etiam qui sub nomine christianiani male agit: turpiter uiuit: et in honestis verbis aut factis nomen eius facit blasphemari. Sicut non solum deum benedixit: quod sermonibus solis sed actibus vita et moribus facit nomen dei benedici.

Dominus priuauit. Ostendit dominus quia etiam balac intellexit non iam demonum ministerio decipi balaam: sed dei virtute ad meliora transferri.

Non potero preterire. Sciens balaam quod non sibi per ministros solitos responsa deferent: sed ab eo qui habet omnium potestate recte videtur prestatum se non posse preterire verbum domini: vel proferre aliquid boni vel mali ex ore suo. Qui enim loquitur non potest sacrificijs vel muneribus permutari: apud quem non est transmutatio: et ideo non potest sacerdos mercede mutari: ubi deus muneribus non monet. Discessurus tamen balaam incipit iterum prophetare. Et dicit consilium deo tibi.

de egypto: cuius fortitudo similis est rhinocerotis. Deuorabunt gentes hostes illius: ossa eorum confringent: et perforabunt sagittis.

^{scilicet etiam de passione christi prophetat balaam. scilicet cum in cruce posuit principatum et potestatem triumphauit. scilicet leo in pectore: capillus leonisi puerilis.} **Accubans dormiuit ut leo: et quasi** ^{scilicet christus cum se resurrexit a somno mortis.} **leena quam suscitare nullus audebit.** Qui benedixerit tibi erit et ipse benedictus. Qui maledixerit tibi in maledictione reputabitur. **Tras** ^{scilicet quarta prophetia.} **tusque balac contra balaam coplo** ^{scilicet similia in superiori prefatione premissa sunt} **sis manibus ait: Ad maledicendum**

inimicis meis vocaui te: quibus **eccontrario tercio benedixisti. Reuertere ad locum tuum. decreueram qui** **des magnifice honorare te: sed dominus priuauit te honore dispo**

Dabo tibi consilium. **Vni.** Veni consilium deo tibi quid faciat populus hic populo tuo in nouissimis diebus. Et assumpta pabola sua ait. **Ne** **lin** **requirere quis sit hic sensus vel ordo verborum: Consilium enim dare non videtur: sed ait quid facturus sit hic populus populo tuo in nouissimis diebus. Cum videret conueniens dici: veni propheta tibi quid facturus sit populus hic populo tuo: et essent consequentia ut videretur balaam prophetare de his que populus israel facturus esset populo balac vel exteris gentibus ut non res**

sito. Respondit balaam ad balac **Nonne nuncijs tuis quos misisti ad me dixi: Si dederit michi balac plenam domum suam argenti et auri non potero preterire sermonem domini dei mei: ut vel boni quid vel mali proferam ex ore meo: sed quidquid dominus dixerit hoc loquar.** **Meritamen pergens ad populum meum dabo tibi consilium quid populus tuus huic populo faciat extremum tempe.** **Sumpta igitur pabola** ^{scilicet non ait hec dicit dominus sicut mos est propheta} **rursum ait: Dixit balaam** ^{scilicet quod nescit ipse mala que facit} **fi** ^{scilicet nisi cum puniuntur.} **lius beor dixit homo cuius obturatus est oculus: dixit auditor sermonum dei qui nouit doctrinam altissimi: et visiones omnipotentis**

sum eius agnoscat. Filius ergo qui agnoscat sensum dei consiliarius eius est: non quia ignoranti quid agat consilium deit filius aut spiritus: sed consilij et voluntatis eius particeps et sciens est. Balaam ergo quod consilij quod reuelauerat ei deus pericrem faciebat balac ait: **Veni consilium deo tibi: tanquam qui vere videns sit et vere audierit.**

Dixit balaam. **Vni.** Dixit balaam filius beor. Homo vere videns et vere audiens sermones dei sciens scientiam excelli. Hoc non facile de quolibet prophetarum scriptum reperiri. Viros ergo quos de balaam scriptum est: cui nec hoc dicere concessum est quod in prophetis in vna est. Hec dicit dominus: sed ait. Dixit balaam. Quomodo scit scientiam excelli? Qui etiam balac docuit quomodo mitteret scandalum coram filiis israel ut manducarent immolata et fornicarentur. De apostolis enim vix inuenitur dictum quod scientiam excelli: quibus paulus dixerit se audisse arcana verba que non licet hominibus loqui: non est. profusus se habere scientiam excelli. In ecclesiastico dicitur. Omnis sapientia a domino deo est. Quod fortasse ita intelligere possumus quasi a deo sit etiam sapientia mundi que destruitur: et principum mundi: et liqua est per quam falsa scientia commendatur. Sed in sequentibus legitur non est sapientia malicie disciplina: ubi docetur quod omnis disciplina que falsum asserit etiam si veritatem videatur et verisimilis: tamen non debet sapientia dici. Sed omnis sapientia a deo est: omnis peritia que est erga aliquam artem vsui humano necessaria habetur: vel cuiuslibet rei scientia a deo data. Unde in iob dicitur. Quis dedit mulieribus sciendi sapientiam et varietatis disciplinam? Et de beelethel dicit dominus. Replemi eum spiritu sapientie et intellectus ut in omni ope intelligat: et sit architectus ad operandum argentum et aurum. **Doz** ergo scientia ab excelso est. Quomodo non geometrica ex qua scientia architectonica deriuatur? In zacharia quoque funiculus geometricus dicitur: in quo angelus hierusalem metitur. Quid de musica cuius patiam ita at tigit david: et melodie et richmoz disciplinam: ut ex his omnibus sonos inueniret quibus etiam regem uexatum a spiritu maligno mitigaret? De medicane vero scientia nec dubitandum puto. Que enim scientia magis est a deo quam

linqueret ex vrbibus moab illum saluum. Hec prophetia quoque qua de christo coniungit et dicit. Orietur stella ex iacob. et conuenienter posita videretur si diceret. veni et propheta tibi. Sic ergo intelligendum est consilium deo tibi diuinitus scilicet quod in nouissimis diebus implendum est: mihi nunc reuelatus aperio tibi et manifesto: ut scias quid populus hic faciat populo tuo: hoc est: consilium dei tibi manifestum. Si militer etiam intelligitur dicitur puto quod apostolus ait. Quis cognouit sensum domini aut quis consiliarius eius fuit: hic enim quis non p. nullo: sed pro raro et pro eximio habetur. Cognouit enim filius sensum dei qui dicit: Nemo nouit patrem nisi filius: et qui vult se re. Que scit ergo pater scit et filius: et consilium eius et sensum. Spiritus quoque qui scrutatur alta dei: sensum eius agnoscat.

sanitatis: in qua etiā herbarū vires ⁊ succorū qualitates ac differentie no-
scuntur: Scientia ergo balaā. p qua vocatus ē de mesopotamie montib⁹
ab oriente habet originē ab excelso. Unde nouit naturas animalū. vel
motus animū. vel differentias vocum. ⁊ qd accepit ad scientiam bonorū cō-
tulit ad usū malorū. velut si medicus venenarius fiat. ⁊ p remedijs mor-
bos p sanitatibus mories inferat. Et autē amplius sciāmus totius sapiē-
tiam a deo originem trahere: ab hoib⁹ autē mali ppositi vltiā a demo-

nibus corruptelas qd
dā sapientie dei mi-
serentib⁹ declinari ad
malum: Notandum
est qd dedit dñs da-
niel ⁊ socijs eius sciē-
tiam ⁊ intellectū ⁊ pru-
dentia⁹ in omni arte
grammatica. ⁊ danieli
dedit intellectū i omi-
verbo ⁊ visioe ⁊ som-
nijs. ⁊ inuenti sunt a
rege decuplo sapien-
tiores qd sophiste ⁊
philosophi ⁊ icanta-
tores ⁊ magi qui erāt
in omni regno eius.
Et his oib⁹ colligi-
tur quomodo balaā
dicit de semetipso. s-
ut intelligatur qd ori-
go totius scientie ab ipso cepit exordium: sed vicio humane malicie cōspi-
rantibus ⁊ supipientibus demonibus in pniem verſa. ſit que pro vili-
tate concessa ſunt.

Gre. Dixit homo cuius obturatus ē oculus. dixit auditor sermonū
dei: qui visione omnipotentis intuitus est: qui cadit. ⁊ sic aperit oculus
eius. Pedit impius mala q facit: nisi cū pro eis puniri cepit. Consilium
balaam cōtra israelitas pbnit. sed post in pena vidit quid prius ex culpa
cōmiserit. Plecti autē qd nec peccare debeat. pudent: oculi eorū ante casum
patent. Iniquus vero post casum oculos apert. qd post culpam iam in pe-
na cōspicit: qd malum debuit vitare quod fecit.

Qui cadens. Ege malus eterna iudicia admiratur: predicatōem
celestis patris cum audit diligit: ⁊ opera diuine dispositōis obſupescit.
Iacens ergo miracula considerat: quia dei potentia sciendo pensat: sed
vivendo nō amat.

Videbo eum sed. Alia littera. Ostendam ei: ⁊ nō modo. Per
atitico ⁊ nō appropinquat. Hec ad illos quorū psonam genit referunt.
Quia doctores legis ⁊ scribæ ostendunt xpm lege ⁊ pphetis pmissum: sed
non modo. i. quādo venit: sed cum plenitudo gentium introierit: tūc ostē-
dent: tunc beatificabūt quē modo blasphemāt. Sed tempus quo hec fu-
tura sunt longe est: ⁊ in fine seculi. Ideo ait ostendā illi. i. populo qui tūc
saluabitur: sed non modo.

Non modo. Cum ista loquor. Quia vbi venit plenitudo tempis
misit deus filium suum.

Prietur stella ex iacob. Pri. De hac stella i euangelio dicit
quā veniens stetit supra vbi erat puer. Sed si inde discesserit: vel euā-
erit: vel assumpta sit: vel quid omnino inde factū fuerit non dicitur. Sed
forte sicut in baptismo sup xpm spiritus quasi columba descendit ⁊ mansit
sup eum: ⁊ vox patris audita est. Sic est filius meus dilectus: ita ⁊ stella
que venit supra vbi erat puer ⁊ stetit in xpo pmanſit. Et sicut ibi venisse
spiritū dei super eum ⁊ mansisse in eo ita accipimus qd nunq ab eo recessit
spiritus dei: ita stella que venit ⁊ stetit sup eū nunq discessit. Ideo diui-
nitatis eius indicium illam stellā fuisse opinor. Ordo quoq pphetie idē
ostendit: eum de diuinitate dicit. Prietur stella ex iacob. De humanitate
vero: Exurgatq homo ex israel: vt vtrūq euidenter pphetatū appareat.

Et percutiet duces. Principatus ⁊ potestates affigēs cruci. Ali-
ter non potest saluare moabitas: nisi prius vastasset duces impietatis.

Vastabitq omnes. Idem. Et predabitur omēs filios seth. Iste
est seth filius adam: de quo dictus est. Pſicitant mibi deus semē aliud
pro abel quē occidit caym. Ab hoc enī omne humanū genus: qui enī de
caym fuerant diluuiū perierunt. Filij ergo seth omnes homines. Predaz
ergo accipit omnes filios seth victis demonibus: eos. i. qui sub eorū domi-
natione tenebant: quos xps quasi victorie pſedam ducit: ⁊ spolia salutis
reparat. Unde ascendens in altū captiua duxit captiuitatem. Captiui-
tatem. i. generis humani quā dyabolus ad pſidē cepit: xps captiuam
duxit: ⁊ de morte renouauit ad vitam.

Et erit ydumea. Idem. Et erit edom hereditas ei⁹. elau inimicus
eius ē. Edom idem est qui elau. Sic scdm hystoriam inimicus est israel
Sed in aduentu xpi ipse erit hereditas eius. i. ad fidē recipietur. Non
excludetur ab hereditate xpi. Spirituāliter ergo edo in caro itelligitur q
spiritui aduersatur. ⁊ est inimica eius. Sed in aduentu xpi cū subiecta ca-
ro fuerit spiritui p resurrectōis spem ipsa etiā ad hereditatem veniet: non
enim sola anima sed ⁊ caro que aliquādo fuerat inimica p obedientiam

spūs conſors future
hereditatis erit.

**Israel vero for-
titer ager.** Pri. Et
israel fecit in virtute.

Quia. i. tunc edom:
vel elau. i. carnis na-
tura i hereditatis so-
cietatē vocabitur: cū
israel. i. anima facta
fuerit i virtute decen-
ter virtutib⁹ repleta
Si enim aīa ad vir-
tutes non veniat: sed
pſemeret in ignavia:
nec caro ad heredita-
tem veniet: sed ad iu-
diciū illius qui po-
test animam ⁊ cor
pus perdere in gehē-
nam.

Et perdat reliquias. Idem. Perdet liberatum de ciuitate.
Videamus si forte hoc modo possit explanari. Ciuitatē hic mundum itel-
ligamus: sicut in euangelio de luxurioso filio dicitur. q dissipauit substan-
tiam patris. Accessit inquit ad quendā primariū ciuitatis in regione illa.
a quo receptus in agrum mittit porcos pascere. Hec ergo ciuitas cuius il-
le primarius erat mundus est. Hgitur de hac ciuitate liberatū. i. quem de
hoc mundo xps liberat: pſit eum dicens: Qui pſet aīam suam ppter
me saluam faciet eam. Salubriter ergo hieſus pſit quem de hoc mundo
eruit. Si volumus ergo ad salutē venire: ⁊ de mundo liberari: perdam⁹
animas nostras pſitione necessaria ⁊ vili. perdit enī aīam scdm xpm q
refideria eius refrenat: cupiditates refecat: luxuriā ⁊ reſolutōem caſtigat:
⁊ in nullo facit voluntatem suam: sed dei. Per hec dicitur perire anima.
perit enim vita eius prior: ⁊ incipit noua que est i xpo: cui si commorimur
etiam conuiuemus.

Principium gentium amalech. Nō hoc ad hystoriam ama-
lech referri potest. Non enī primus erat antiquitate: sed ad spiritalem qui
declinando pſos a deo ⁊ faciendo gentiles ex dei cultoribus amalech no-
minatur. Et initium gentiū dicit: quia initū dedit vt homines fierent gen-
tiles mutando gloriā incorruptibilis dei in ſimilitudinē ymaginis corru-
ptibilis hoīs. vt enī in ipſo dei xps est initium: sic in ipſo qui declinat a
deo ⁊ gentilis efficitur amalech.

Pri. Initium gentiū amalech: ⁊ semen eorū peribit. Scriptum est in
genesis. Et reges hi cōueniunt ad fontem iudicij. hic est cades: ⁊ interfece-
runt omnes principes amalech: ⁊ amorcos. Sed queritur vtrū sint due
gentes eiusdē nominis amalech: qd in cathalogo filiorū elau scriptum est.
Iste sunt generatōes elau patris edom in monte seyr. Et hec nomia filio
rū elau. elyphas filius adas vxoris elau. Fuerunt autē filij elyphas. emar
sophar. gothon. genes. tampna. Ana autem fuit concubina elyphas fi-
lij elau. ⁊ hec peperit amalech ipſi elyphas. Et isti sūt filij adas vxoris elau
Et post pauca. ⁊ hi sunt duces ex filijs elau. filijs elyphas qui fuit primo
genitus elau. Pux theman. dux gomor. dux sophar. dux cynes. dux cho-
re. dux gothon. dux amalech. Hic igitur amalech fuit filius elyphas pri-
mogeniti elau de concubina tampna. Redeamus autē ad primā cōmemo-
rationem de amalech: vbi hi qui reuerſi sunt ⁊ venerunt ad fontē iudicij
qui vocat cades: interficiunt omnes principes amalech. Cades enī inter-
pretatur ſanctificatio vel ſanctū. amalech vero ablingens pſm vel decli-
nans pſm. Qui ergo reuertunt ad ſanctū ⁊ cōuertunt ſe ad ſanctificatōē
interficiunt amalech. qui. i. ablingit pſm vel declinat. Hec est cōtraria
virtus ⁊ nequitie ſpirituales que declināt populum a deo. Hoz principes
sunt principatus cōtra quos ſanctis est colluctatio. quos tñ ſuperare non
poterunt niſi cōuertantur ad ſanctimoniam que est cades. ⁊ in ipſa est fons
iudicij. Omnis enī qui ſe ad ſanctimoniam vertit: habet ſemp ante oculos
fontem iudicij. proſpicit ei diem iudicij ⁊ purificato corde tam malorū pe-
nas qd piorū beatitudines cōtuetur. qd faciens amalechitarū principes. p-
ſtemit. Alij vero ſubijciunt principibus amalech. Hos enim ablingit ⁊

lech: assumens parabolam ait:
Principiū gentiū amalech. cui⁹

Et erit ydumea. Idem. Et erit edom hereditas ei⁹. elau inimicus
eius ē. Edom idem est qui elau. Sic scdm hystoriam inimicus est israel
Sed in aduentu xpi ipse erit hereditas eius. i. ad fidē recipietur. Non
excludetur ab hereditate xpi. Spirituāliter ergo edo in caro itelligitur q
spiritui aduersatur. ⁊ est inimica eius. Sed in aduentu xpi cū subiecta ca-
ro fuerit spiritui p resurrectōis spem ipsa etiā ad hereditatem veniet: non
enim sola anima sed ⁊ caro que aliquādo fuerat inimica p obedientiam

spūs conſors future
hereditatis erit.

**Israel vero for-
titer ager.** Pri. Et
israel fecit in virtute.

Quia. i. tunc edom:
vel elau. i. carnis na-
tura i hereditatis so-
cietatē vocabitur: cū
israel. i. anima facta
fuerit i virtute decen-
ter virtutib⁹ repleta
Si enim aīa ad vir-
tutes non veniat: sed
pſemeret in ignavia:
nec caro ad heredita-
tem veniet: sed ad iu-
diciū illius qui po-
test animam ⁊ cor
pus perdere in gehē-
nam.

Et perdat reliquias. Idem. Perdet liberatum de ciuitate.
Videamus si forte hoc modo possit explanari. Ciuitatē hic mundum itel-
ligamus: sicut in euangelio de luxurioso filio dicitur. q dissipauit substan-
tiam patris. Accessit inquit ad quendā primariū ciuitatis in regione illa.
a quo receptus in agrum mittit porcos pascere. Hec ergo ciuitas cuius il-
le primarius erat mundus est. Hgitur de hac ciuitate liberatū. i. quem de
hoc mundo xps liberat: pſit eum dicens: Qui pſet aīam suam ppter
me saluam faciet eam. Salubriter ergo hieſus pſit quem de hoc mundo
eruit. Si volumus ergo ad salutē venire: ⁊ de mundo liberari: perdam⁹
animas nostras pſitione necessaria ⁊ vili. perdit enī aīam scdm xpm q
refideria eius refrenat: cupiditates refecat: luxuriā ⁊ reſolutōem caſtigat:
⁊ in nullo facit voluntatem suam: sed dei. Per hec dicitur perire anima.
perit enim vita eius prior: ⁊ incipit noua que est i xpo: cui si commorimur
etiam conuiuemus.

Principium gentium amalech. Nō hoc ad hystoriam ama-
lech referri potest. Non enī primus erat antiquitate: sed ad spiritalem qui
declinando pſos a deo ⁊ faciendo gentiles ex dei cultoribus amalech no-
minatur. Et initium gentiū dicit: quia initū dedit vt homines fierent gen-
tiles mutando gloriā incorruptibilis dei in ſimilitudinē ymaginis corru-
ptibilis hoīs. vt enī in ipſo dei xps est initium: sic in ipſo qui declinat a
deo ⁊ gentilis efficitur amalech.

Pri. Initium gentiū amalech: ⁊ semen eorū peribit. Scriptum est in
genesis. Et reges hi cōueniunt ad fontem iudicij. hic est cades: ⁊ interfece-
runt omnes principes amalech: ⁊ amorcos. Sed queritur vtrū sint due
gentes eiusdē nominis amalech: qd in cathalogo filiorū elau scriptum est.
Iste sunt generatōes elau patris edom in monte seyr. Et hec nomia filio
rū elau. elyphas filius adas vxoris elau. Fuerunt autē filij elyphas. emar
sophar. gothon. genes. tampna. Ana autem fuit concubina elyphas fi-
lij elau. ⁊ hec peperit amalech ipſi elyphas. Et isti sūt filij adas vxoris elau
Et post pauca. ⁊ hi sunt duces ex filijs elau. filijs elyphas qui fuit primo
genitus elau. Pux theman. dux gomor. dux sophar. dux cynes. dux cho-
re. dux gothon. dux amalech. Hic igitur amalech fuit filius elyphas pri-
mogeniti elau de concubina tampna. Redeamus autē ad primā cōmemo-
rationem de amalech: vbi hi qui reuerſi sunt ⁊ venerunt ad fontē iudicij
qui vocat cades: interficiunt omnes principes amalech. Cades enī inter-
pretatur ſanctificatio vel ſanctū. amalech vero ablingens pſm vel decli-
nans pſm. Qui ergo reuertunt ad ſanctū ⁊ cōuertunt ſe ad ſanctificatōē
interficiunt amalech. qui. i. ablingit pſm vel declinat. Hec est cōtraria
virtus ⁊ nequitie ſpirituales que declināt populum a deo. Hoz principes
sunt principatus cōtra quos ſanctis est colluctatio. quos tñ ſuperare non
poterunt niſi cōuertantur ad ſanctimoniam que est cades. ⁊ in ipſa est fons
iudicij. Omnis enī qui ſe ad ſanctimoniam vertit: habet ſemp ante oculos
fontem iudicij. proſpicit ei diem iudicij ⁊ purificato corde tam malorū pe-
nas qd piorū beatitudines cōtuetur. qd faciens amalechitarū principes. p-
ſtemit. Alij vero ſubijciunt principibus amalech. Hos enim ablingit ⁊

lech: assumens parabolam ait:
Principiū gentiū amalech. cui⁹

Et erit ydumea. Idem. Et erit edom hereditas ei⁹. elau inimicus
eius ē. Edom idem est qui elau. Sic scdm hystoriam inimicus est israel
Sed in aduentu xpi ipse erit hereditas eius. i. ad fidē recipietur. Non
excludetur ab hereditate xpi. Spirituāliter ergo edo in caro itelligitur q
spiritui aduersatur. ⁊ est inimica eius. Sed in aduentu xpi cū subiecta ca-
ro fuerit spiritui p resurrectōis spem ipsa etiā ad hereditatem veniet: non
enim sola anima sed ⁊ caro que aliquādo fuerat inimica p obedientiam

spūs conſors future
hereditatis erit.

**Israel vero for-
titer ager.** Pri. Et
israel fecit in virtute.

Quia. i. tunc edom:
vel elau. i. carnis na-
tura i hereditatis so-
cietatē vocabitur: cū
israel. i. anima facta
fuerit i virtute decen-
ter virtutib⁹ repleta
Si enim aīa ad vir-
tutes non veniat: sed
pſemeret in ignavia:
nec caro ad heredita-
tem veniet: sed ad iu-
diciū illius qui po-
test animam ⁊ cor
pus perdere in gehē-
nam.

Et perdat reliquias. Idem. Perdet liberatum de ciuitate.
Videamus si forte hoc modo possit explanari. Ciuitatē hic mundum itel-
ligamus: sicut in euangelio de luxurioso filio dicitur. q dissipauit substan-
tiam patris. Accessit inquit ad quendā primariū ciuitatis in regione illa.
a quo receptus in agrum mittit porcos pascere. Hec ergo ciuitas cuius il-
le primarius erat mundus est. Hgitur de hac ciuitate liberatū. i. quem de
hoc mundo xps liberat: pſit eum dicens: Qui pſet aīam suam ppter
me saluam faciet eam. Salubriter ergo hieſus pſit quem de hoc mundo
eruit. Si volumus ergo ad salutē venire: ⁊ de mundo liberari: perdam⁹
animas nostras pſitione necessaria ⁊ vili. perdit enī aīam scdm xpm q
refideria eius refrenat: cupiditates refecat: luxuriā ⁊ reſolutōem caſtigat:
⁊ in nullo facit voluntatem suam: sed dei. Per hec dicitur perire anima.
perit enim vita eius prior: ⁊ incipit noua que est i xpo: cui si commorimur
etiam conuiuemus.

Principium gentium amalech. Nō hoc ad hystoriam ama-
lech referri potest. Non enī primus erat antiquitate: sed ad spiritalem qui
declinando pſos a deo ⁊ faciendo gentiles ex dei cultoribus amalech no-
minatur. Et initium gentiū dicit: quia initū dedit vt homines fierent gen-
tiles mutando gloriā incorruptibilis dei in ſimilitudinē ymaginis corru-
ptibilis hoīs. vt enī in ipſo dei xps est initium: sic in ipſo qui declinat a
deo ⁊ gentilis efficitur amalech.

Pri. Initium gentiū amalech: ⁊ semen eorū peribit. Scriptum est in
genesis. Et reges hi cōueniunt ad fontem iudicij. hic est cades: ⁊ interfece-
runt omnes principes amalech: ⁊ amorcos. Sed queritur vtrū sint due
gentes eiusdē nominis amalech: qd in cathalogo filiorū elau scriptum est.
Iste sunt generatōes elau patris edom in monte seyr. Et hec nomia filio
rū elau. elyphas filius adas vxoris elau. Fuerunt autē filij elyphas. emar
sophar. gothon. genes. tampna. Ana autem fuit concubina elyphas fi-
lij elau. ⁊ hec peperit amalech ipſi elyphas. Et isti sūt filij adas vxoris elau
Et post pauca. ⁊ hi sunt duces ex filijs elau. filijs elyphas qui fuit primo
genitus elau. Pux theman. dux gomor. dux sophar. dux cynes. dux cho-
re. dux gothon. dux amalech. Hic igitur amalech fuit filius elyphas pri-
mogeniti elau de concubina tampna. Redeamus autē ad primā cōmemo-
rationem de amalech: vbi hi qui reuerſi sunt ⁊ venerunt ad fontē iudicij
qui vocat cades: interficiunt omnes principes amalech. Cades enī inter-
pretatur ſanctificatio vel ſanctū. amalech vero ablingens pſm vel decli-
nans pſm. Qui ergo reuertunt ad ſanctū ⁊ cōuertunt ſe ad ſanctificatōē
interficiunt amalech. qui. i. ablingit pſm vel declinat. Hec est cōtraria
virtus ⁊ nequitie ſpirituales que declināt populum a deo. Hoz principes
sunt principatus cōtra quos ſanctis est colluctatio. quos tñ ſuperare non
poterunt niſi cōuertantur ad ſanctimoniam que est cades. ⁊ in ipſa est fons
iudicij. Omnis enī qui ſe ad ſanctimoniam vertit: habet ſemp ante oculos
fontem iudicij. proſpicit ei diem iudicij ⁊ purificato corde tam malorū pe-
nas qd piorū beatitudines cōtuetur. qd faciens amalechitarū principes. p-
ſtemit. Alij vero ſubijciunt principibus amalech. Hos enim ablingit ⁊

lech: assumens parabolam ait:
Principiū gentiū amalech. cui⁹

Et erit ydumea. Idem. Et erit edom hereditas ei⁹. elau inimicus
eius ē. Edom idem est qui elau. Sic scdm hystoriam inimicus est israel
Sed in aduentu xpi ipse erit hereditas eius. i. ad fidē recipietur. Non
excludetur ab hereditate xpi. Spirituāliter ergo edo in caro itelligitur q
spiritui aduersatur. ⁊ est inimica eius. Sed in aduentu xpi cū subiecta ca-
ro fuerit spiritui p resurrectōis spem ipsa etiā ad hereditatem veniet: non
enim sola anima sed ⁊ caro que aliquādo fuerat inimica p obedientiam

spūs conſors future
hereditatis erit.

**Israel vero for-
titer ager.** Pri. Et
israel fecit in virtute.

Quia. i. tunc edom:
vel elau. i. carnis na-
tura i hereditatis so-
cietatē vocabitur: cū
israel. i. anima facta
fuerit i virtute decen-
ter virtutib⁹ repleta
Si enim aīa ad vir-
tutes non veniat: sed
pſemeret in ignavia:
nec caro ad heredita-
tem veniet: sed ad iu-
diciū illius qui po-
test animam ⁊ cor
pus perdere in gehē-
nam.

Et perdat reliquias. Idem. Perdet liberatum de ciuitate.
Videamus si forte hoc modo possit explanari. Ciuitatē hic mundum itel-
ligamus: sicut in euangelio de luxurioso filio dicitur. q dissipauit substan-
tiam patris. Accessit inquit ad quendā primariū ciuitatis in regione illa.
a quo receptus in agrum mittit porcos pascere. Hec ergo ciuitas cuius il-
le primarius erat mundus est. Hgitur de hac ciuitate liberatū. i. quem de
hoc mundo xps liberat: pſit eum dicens: Qui pſet aīam suam ppter
me saluam faciet eam. Salubriter ergo hieſus pſit quem de hoc mundo
eruit. Si volumus ergo ad salutē venire: ⁊ de mundo liberari: perdam⁹
animas nostras pſitione necessaria ⁊ vili. perdit enī aīam scdm xpm q
refideria eius refrenat: cupiditates refecat: luxuriā ⁊ reſolutōem caſtigat:
⁊ in nullo facit voluntatem suam: sed dei. Per hec dicitur perire anima.
perit enim vita eius prior: ⁊ incipit noua que est i xpo: cui si commorimur
etiam conuiuemus.

Principium gentium amalech. Nō hoc ad hystoriam ama-
lech referri potest. Non enī primus erat antiquitate: sed ad spiritalem qui
declinando pſos a deo ⁊ faciendo gentiles ex dei cultoribus amalech no-
minatur. Et initium gentiū dicit: quia initū dedit vt homines fierent gen-
tiles mutando gloriā incorruptibilis dei in ſimilitudinē ymaginis corru-
ptibilis hoīs. vt enī in ipſo dei xps est initium: sic in ipſo qui declinat a
deo ⁊ gentilis efficitur amalech.

Pri. Initium gentiū amalech: ⁊ semen eorū peribit. Scriptum est in
genesis. Et reges hi cōueniunt ad fontem iudicij. hic est cades: ⁊ interfece-
runt omnes principes amalech: ⁊ amorcos. Sed queritur vtrū sint due
gentes eiusdē nominis amalech: qd in cathalogo filiorū elau scriptum est.
Iste sunt generatōes elau patris edom in monte seyr. Et hec nomia filio
rū elau. elyphas filius adas vxoris elau. Fuerunt autē filij elyphas. emar
sophar. gothon. genes. tampna. Ana autem fuit concubina elyphas fi-
lij elau. ⁊ hec peperit amalech ipſi elyphas. Et isti sūt filij adas vxoris elau
Et post pauca. ⁊ hi sunt duces ex filijs elau. filijs elyphas qui fuit primo
genitus elau. Pux theman. dux gomor. dux sophar. dux cynes. dux cho-
re. dux gothon. dux amalech. Hic igitur amalech fuit filius elyphas pri-
mogeniti elau de concubina tampna. Redeamus autē ad primā cōmemo-
rationem de amalech: vbi hi qui reuerſi sunt ⁊ venerunt ad fontē iudicij
qui vocat cades: interficiunt omnes principes amalech. Cades enī inter-
pretatur ſanctificatio vel ſanctū. amalech vero ablingens pſm vel decli-
nans pſm. Qui ergo reuertunt ad ſanctū ⁊ cōuertunt ſe ad ſanctificatōē
interficiunt amalech. qui. i. ablingit pſm vel declinat. Hec est cōtraria
virtus ⁊ nequitie ſpirituales que declināt populum a deo. Hoz principes
sunt principatus cōtra quos ſanctis est colluctatio. quos tñ ſuperare non
poterunt niſi cōuertantur ad ſanctimoniam que est cades. ⁊ in ipſa est fons
iudicij. Omnis enī qui ſe ad ſanctimoniam vertit: habet ſemp ante oculos
fontem iudicij. proſpicit ei diem iudicij ⁊ purificato corde tam malorū pe-
nas qd piorū beatitudines cōtuetur. qd faciens amalechitarū principes. p-
ſtemit. Alij vero ſubijciunt principibus amalech. Hos enim ablingit ⁊

lech: assumens parabolam ait:
Principiū gentiū amalech. cui⁹

Et erit ydumea. Idem. Et erit edom hereditas ei⁹. elau inimicus
eius ē. Edom idem est qui elau. Sic scdm hystoriam inimicus est israel
Sed in aduentu xpi ipse erit hereditas eius. i. ad fidē recipietur. Non
excludetur ab hereditate xpi. Spirituāliter ergo edo in caro itelligitur q
spiritui aduersatur. ⁊ est inimica eius. Sed in aduentu xpi cū subiecta ca-
ro fuerit spiritui p resurrectōis spem ipsa etiā ad hereditatem veniet: non
enim sola anima sed ⁊ caro que aliquādo fuerat inimica p obedientiam

spūs conſors future
hereditatis erit.

**Israel vero for-
titer ager.** Pri. Et
israel fecit in virtute.

Quia. i. tunc edom:
vel elau. i. carnis na-
tura i hereditatis so-
cietatē vocabitur: cū
israel. i. anima facta
fuerit i virtute decen-
ter virtutib⁹ repleta
Si enim aīa ad vir-
tutes non veniat: sed
pſemeret in ignavia:
nec caro ad heredita-
tem veniet: sed ad iu-
diciū illius qui po-
test animam ⁊ cor
pus perdere in gehē-
nam.

Et perdat reliquias. Idem. Perdet liberatum de ciuitate.
Videamus si forte hoc modo possit explanari. Ciuitatē hic mundum itel-
ligamus: sicut in euangelio de luxurioso filio dicitur. q dissipauit substan-
tiam patris. Accessit inquit ad quendā primariū ciuitatis in regione illa.
a quo receptus in agrum mittit porcos pascere. Hec ergo ciuitas cuius il-
le primarius erat mundus est. Hgitur de hac ciuitate liberatū. i. quem de
hoc mundo xps liberat: pſit eum dicens: Qui pſet aīam suam ppter
me saluam faciet eam. Salubriter ergo hieſus pſit quem de hoc mundo
eruit. Si volumus ergo ad salutē venire: ⁊ de mundo liberari: perdam⁹
animas nostras pſitione necessaria ⁊ vili. perdit enī aīam scdm xpm q
refideria eius refrenat: cupiditates refecat: luxuriā ⁊ reſolutōem caſtigat:
⁊ in nullo facit voluntatem suam: sed dei. Per hec dicitur perire anima.
perit enim vita eius prior: ⁊ incipit noua que est i xpo: cui si commorimur
etiam conuiuemus.

Principium gentium amalech. Nō hoc ad hystoriam ama-
lech referri potest. Non enī primus erat antiquitate: sed ad spiritalem qui
declinando pſos a deo ⁊ faciendo gentiles ex dei cultoribus amalech no-
minatur. Et initium gentiū dicit: quia initū dedit vt homines fierent gen-
tiles mutando gloriā incorruptibilis dei in ſimilitudinē ymaginis corru-
ptibilis hoīs. vt enī in ipſo dei xps est initium: sic in ipſo qui declinat a
deo ⁊ gentilis efficitur amalech.

Pri. Initium gentiū amalech: ⁊ semen eorū peribit. Scriptum est in
genesis. Et reges hi cōueniunt ad fontem iudicij. hic est cades: ⁊ interfece-
runt omnes principes amalech: ⁊ amorcos. Sed queritur vtrū sint due
gentes eiusdē nominis amalech: qd in cathalogo filiorū elau scriptum est.
Iste sunt generatōes elau patris edom in monte seyr. Et hec nomia filio
rū elau. elyphas filius adas vxoris elau. Fuerunt autē filij elyphas. emar
sophar. gothon. genes. tampna. Ana autem fuit concubina elyphas fi-
lij elau. ⁊ hec peperit amalech ipſi elyphas. Et isti sūt filij adas vxoris elau
Et post pauca. ⁊ hi sunt duces ex filijs elau. filijs elyphas qui fuit primo
genitus elau. Pux theman. dux gomor. dux sophar. dux cynes. dux cho-
re. dux gothon. dux amalech. Hic igitur amalech fuit filius elyphas pri-
mogeniti elau de concubina tampna. Redeamus autē ad primā cōmemo-
rationem de amalech: vbi hi qui reuerſi sunt ⁊ venerunt ad fontē iudicij
qui vocat cades: interficiunt omnes principes amalech. Cades enī inter-
pretatur ſanctificatio vel ſanctū. amalech vero ablingens pſm vel decli-
nans pſm. Qui ergo reuertunt ad ſanctū ⁊ cōuertunt ſe ad ſanctificatōē
interficiunt amalech. qui. i. ablingit pſm vel declinat. Hec est cōtraria
virtus ⁊ nequitie ſpirituales que declināt populum a deo. Hoz principes
sunt principatus cōtra quos ſanctis est colluctatio. quos tñ ſuperare non
poterunt niſi cōuertantur ad ſanctimoniam que est cades. ⁊ in ipſa est fons
iudicij. Omnis enī qui ſe ad ſanctimoniam vertit: habet ſemp ante oculos
fontem iudicij. proſpicit ei diem iudicij ⁊ purificato corde tam malorū pe-
nas qd piorū beatitudines cōtuetur. qd faciens amalechitarū principes. p-
ſtemit. Alij vero ſubijciunt principibus amalech. Hos enim ablingit ⁊

lech: assumens parabolam ait:
Principiū gentiū amalech. cui⁹

consumit. et talentum populum. decinat a deo. hęc ad illum primum referuntur amalech. Videamus et istum amalech. filium elyphas primogeniti elau quę peperit ei tam pna concubina. Cuius pater elyphas interpretatur: deus me dispersit. mater tam pna. primo quidē degner: deinde defectio cōmota. Necessario qui ab his gignitur hostis israel est. ablingens vel declinans populum. Primus enī hebreos egressos de egypto agressus est in rapbadim cum moyses dixit ad hielum. Elige tibi viros: et cōstige cum amalech etc.

Et p^o pauca scriptū est: quia fugauit ibi amalech: et populum eius gladio deiecit. cū dominus dixit ad moysen. Scribe hęc ad memoriā in libro et da in auribus hielum quia delens delecto memoriā amalech de sub glo. Et edificauit moyses altare et nominauit nomen eius domini refugium meum. et ait. Quia in manu occulta domini expugnat amalech a generatione in generatione. Vide quid debeat intelligi amalech que manu occulta. i. inuisibili expugnat deus a generatione in generationem.

In deuteronomio quoque scriptū est. Vemento quāta fecit tibi amalech cum exisses de egypto. quō obstitit tibi in via et exiecit caudā tuam. omnes qui laborant post te etc. Nota quō amalech obstitit populo dei in via nō tū potuit eius caput abscidere: sed caudā. i. eos qui retro ultimi sequebatur: nec ea quę retro erāt obliuiscētes extēdebant se ad anteriora. Vn. Remittēs manum suā ad aratrum et aspiciens retro aptus est regno dei. Qui enī retro inuentus fuerit in cauda abscidet eum amalech. In libro etiam regum ait samuel ad saul. Hęc dicit dominus deo virtutū: Recogitauit oīa que fecerit amalech aduersum israel. quē percussit eum in via cū ascenderet ex egypto: nunc ergo vade et percutite amalech: et anathematiza omnia quę hēt et nemini parcas etc. Paulo post. Penitet me quia vixi saul in regem. Et hic ergo obserua quō deus per prophetam precipit sauli: ut expugnaret amalech: et nō peccat cuiusque: et quę peperit: offensam occurrat terribilem: et cōtra naturam suā deus diceret: penitet me quia vixi saul in regem. Nō ergo parcamus illi qui declinat populum vel ablingit et deuorat. Inuisibilis amalech qui volentibus ascendere de egypto et de mundi tenebris conscendere ad terram promissionis resistit in uia et impugnat: et si inueniunt lassos defectos retro aspicientes: in ultimis et in cauda positos abscidet et pimet. Ideo tendendū est ad anteriora: et in verticem montis ascendendū et semper leuande manus in oratōe ad cælum: ut ita demū vincat amalech. Dauid cū multa bella gessisset: cōtra allophilos fuisset et acerrimi frequentesque cōfictus: non scribitur obtinuisse regnum: nisi prius domuisset amalech. Unde etiā regressus ē dauid postquē cecidisset amalech: et suscepit regnū saul: cum tū amalech scribatur multas prius strages fecisse in populo israel: et incendisse plurimas vrbes. Ante aduentū enim veri dauid: qui natus est ex semine dauid: spiritales amalechite: i. contrarie virtutes multas strages fecerūt in populo israel: et ipsius dauid captiuauerūt duas viros in egyptum: et gentilem populum. Omnes enī cōstat sub peccato fuisse. sed nō in his retrū exitus mansit. Adueniens autē dauid: inuenit dispersos amalechitas manducantes et bibentes et exultantes pceda: et cecidit eos: et post hanc cedem regressus suscepit regnū. De hoc ergo amalech: ait balaam. Initium gentium amalech: et semen eorum peribit. Semen eorum est psualio et doctrina qua docent homines declinare a deo. hoc ergo pibit: nō ipsi in q̄bo seminati est: ipsi enī cum conuersi ingenuerunt salui erunt. Hęc expositio illis obstitit qui deū legis duricię et crudelitatis accusant: qui nō solū gentem amalech: sed et semen eius puuiciant peritū cū gens ad spirituales nequitias referat. Semen vero doctrina gentium supstitutionis et caltus ydolorum: et omnis secta quę a deo populum declinat exponatur.

Vidit quoque cyncum. Idem. Et videns cyncum dixit: valida habitatio tua: et si posueris nidum tuū in petra. Et si fuerit tibi thesor nidus astutię assirij captiuū te ducet etc. Thesor pater est balaam: hereticos figurans. Et dicit quod saluus possit esse cyncus si ponet in petra. i. in christo nidū suū: sicut nec hereticorum circūdet eum et circūscribat astutia. Si enī fecerit: nichil perdit quod in petra locatus videtur: ab assyrijs enī captiuū ducet malignis. i. spiritibus a quibus heretici captiuant. Videt huius expositiois

extrema perdentur. Vidit quoque

cyncum. et assumpta parabola ait

Robustum quidē est habitaculū

tuū: sed si in petra posueris nidū

tuū et fueris electus de stirpe

cyn. quidū poteris permanere. Al

sur enī capiet te. Assumptaq; pa

rabola: iterū locutus ē. Deu quē

et coniunctio cōsturbare sensum. sed vernaculus est hebreę lingue in cōiunctione frequēter uti: ut iterū abundet. Habet enī vnacūque lingua alia quid proprietatis quod apud alias videt viciōsū. Hic ergo et cōiunctio abundat et pluplur. Aueat ergo cyncus qui interpretatur possessio: quę nō possideat istam gratiā ut in ecclesia christi sit: ne forte astutia teoz circūueniat eum: et declinans ad praua dogmata tradat assyrijs: qui enī blasphemāt in ecclesia positi tradunt sathane ut discant nō blasphemare. Tradunt autē assyrijs qui interpretantur dirigentes nō ut penitus pereant: sed dirigant et corrigant et discant nō blasphemare.

secundum deū nō cōmuni vita. victurus est quando ista faciet dominus

minus. Venient in trieribus de

italia: superabūt assyrios: valta

buntque hebreos: et ad extremum

etiam ipsi peribunt. Surrexitque

balaam et reuersus est in locū suū

Balac quoque via quę venerat rediit

Non videt cyncū valde culpabilē nō minare cui dixit saul. Pilede d medio amalech et non penitāte: quę fecisti misericordis israel etc. Qui robustus est habitaculū si ponat in petra que ē christus: nidū suū. Balaam. Balaam possessor. Qui plenius possident: qui ingenio pollent: quę ingenio

secularis sapiētię callent: quę vere sibi robustum habitaculū cōstruunt: si se infirmos sentiunt: et ex celsa humilitate christi fouendam mentis fiduciā ponunt: et omne quod fuerit cordis volam transcendunt.

Electus. Electi de numero sapiētiā: veritatis inquisitores vita vivunt perpetua. unde. Qui elucidant me vitam eterba.

Assur. Pyabolus. i. cui heretici tradunt dirigendi et corrigendi.

Parabola. Sepe parabolice loqui dicit: ne quid in his: nō quasi parabolam: sed sicut litteram accipiamus.

Quis uicturus. Nam sicut qui hęc videat: sentiat: intelligat: et etc. dat quę hęc ita fecerit deus.

Quando ista faciet dominus. Cum scilicet oriatur stella et iacob surget hō ex israel: et delebit amalech et semen eius pibit. Id est: cum veniet christus: et cuncti ydolorum destruet: et demonum potestatem subiciet.

Venient etc. Videtur significare quod iuxta incarnationem domini veniēt romani assyrios hebreos et omnes orientales superaturi: et tandem regnū pdituri sicut statuat danielis. Vel quod in aduentu christi in fine temporis quod pars occidentalis significat: omnia regna mundi gladio spiritus: i. verbo dei disperent: et in tpe antichristi cesset p̄dicatio euāgelij.

Viri. Et erunt de manibus atiorum et affligent assyrios. Viri interpresant plaga finis. Qui ergo cōuersi ad deū et a christo eruditi plagam quę in fine seculi ipsos veniet effugiant affligent assyrios. Id est: hi quibus in agone positis cōteret deus sathanam sub pedibus affligent assyrios: i. demones. Calcabunt enī sup serpentes et scorpiones et super omnem virtutem inimici.

Hebreos. Hebreus est qui de egypto transit ad terrā pro: de tenebris ad lucem: de morte ad vitam. Sed nō sine magno certamine potest obtinere. Affligit ergo et affligitur: cedit aduersarium et cedit affligunt assyrii hebreos: i. populum dei: sicut affligunt ab eis.

Etiam ipsi peribunt. Id est: ipsi peribunt. Nō cū hebreis: sed pariter et istam ut hebreos affligerint. Pariter enī grecus sermo pro statim ponit. Hic ergo erit finis omnium ut assur qui tradebant declinantes in populo dei: vel in intentu carnis ut spiritus saluus fieret: vel ut disceret non blasphemare: pereat etiā ipse ab eo qui potestatem habet: perire i gebennam qui dicit eis: Ite in ignem eternū: qui perit deus et eius. Perit vna omnis de centū: sed hanc bonus pastor relictis non agitantem in montibus descendens ad hanc vallem lacrimarū: et requirens inuenit: et imposita humeris reportauit. Iste autē assur qui in fine omnium dicitur periturus. Nescio si aliqui aut queri possit aut inueniri: perit ergo nō errore sed iudicio: nō lapsu motus: sed p̄seruantia obtutatus. Nō enī scriptū est: Ego occidā et ego viuere faciā: deducā in infernū et reducam: nescio si generaliter ad omnes aspiciat an ad eos tantum quos deceptio dyaboli duxit in mortem.

Surrexitque balaam. Quia balaam dei virtute p̄strictus nō potuit israel maledicere volens regi placere: ait. Veni cōsiliū do: ti sed cōsiliū nō apuit: quod tamē refertur in fine huius libri: sed plenius ubi iohes ait: Habes ibi doctrinā balaam: qui balac docuit ut mitteret scandalus

in conspectu
Quali populi
conferando
reore mulier
capinas: Vn
capitibus
dohogor
Et formu
populus
pa bilioia
fpat doct q
les nos milita
ratio. Sed si
rimos arma q
lauris tela nō
rent nobis. I
baleam? locu
ficio: galeam
gladiū spiritū
et verbū dei:
fidei: calidū p
dyabolo locum
nos irascitur: n
nos vincere pu
vna: luxuria: l
Idem ait ioh
balaam etc. Q
de doctrina i
erat que illa tr
capit: aut falli
Hic ergo qui p
dei puocat: vel
doctrinā bala
lat templum de
rabiliore gener
sum ania: i. c
necario eius q
et vir anime mu
viro virgine ca
et audit verbum
re salua sit p
p̄mis sicut enī
dei et cōpleta
iusticia patētia
faciet filios adul
norat filios ania
bam dei quod faci
de quibus dicit
quod agit: de cō
Anima semp pa
no spiritū. For
an fuisse aut
mūne et spiritū
vero et spiritū m
volantem per
conceptio. Ne
quę peccauerat pa
quę signaret: v
vide. Filia baby
Deus qui te: et
reus babylon?
obolis enim est
fomis in eo. Per
dyaboles. Hęc
ratis fornicatio
qui te tangit me
cōiuncta est aut
p̄nitiam virtute
fecit. Unde. Q
faci anolare co
nam corpus ma
p̄nitie iusticię p̄

in conspectu filiorum israel: ut manducarent ydolis imolata et fornicarent. Quasi populus hic non propriis viribus sed deum querendo vincit et pudiciam conservando. Deice pudiciam et sponte vincetur non virtute militum sed reore mulierum pugnandum est forma vincit armatos: ferrum pulcritudo captivat. Vbi senserint eos mulieres manus dedisse libidini: non se prius cupientibus preteant quod de sacrificijs ydolorum comederunt: et consecrantur beelphegor. Rex vero balac continuo consilio parit.

CC. XXV.
Et fornicatus est populus. Pri.

Spa historia nos edificat docet quod aduersus nos militat fornicatio. Sed si habuerimus arma apostoli luxurie tela non nocuerunt nobis. Id est si habeamus locum iusticie: galeam salutis gladium spiritus quod est verbum dei: et scutum fidei: calciamus pedes in preparatione euangelij pacis. Si hec arma perdytolo locum damus: et captivat nos omnis demonum chorus et deperit nos irascitur nec solum in presenti sed in futuro puniemur. Faciunt autem nos vincere pudiciam et iusticiam prudentia et eterge virtutes. Faciunt autem vincit luxuria libido avaricia impietas et omnis malicia.

Idem ait iohannes in apocalypsi. Dabes ibi quosdam tenentes doctrinam balaam etc. Qui facit quod facit balaam: doctrinam eius docere videtur. Sic de doctrina iezabel ibi memoratur: non quod aliquis ex discipulis iezabel doceat que illa tradiderit: sed qui prophetas plequitur sic illa: aut dolo aliquos capit: aut falsis criminibus perimit innocentes: iste tenet doctrinam iezabel. Sic ergo qui pravo consilio scandalum generat in populo: et offensionem et iram dei provocat: vel ydolorum sacrificijs communicando: vel libidini serviendo: doctrinam balaam tenet. Est ergo execrabilis etiam corporis fornicatio que violat templum dei: et tollit membra christi: et facit membra meretricis. Sed execrabilior generalis fornicatio in qua omne genus peccati pariter continetur. Cum anima et consortio verbi dei ascita: et matrimonio eius sociata ab adversario eius qui eam sibi in fide despondit corrumpitur. Est ergo sponsus et vir anime mundi verbum dei christus. Unde. Volo autem vos omnes vi viro virginem esse ex christo etc. Cum igitur anima adhaeret sponso: et copulatur et audit verbum eius: ab ipso suscipit semen verbi: et concipit et facit filios et salua sit per generationem filiorum. Si permanserit in fide et caritate etiam si prius sicut ena seducta fuit: ubi concubitus factus fuerit animam cum verbo dei et complexus adinmicem datus: nascitur generosa progenies pudiciam iusticiam patientiam et omnes virtutes. Si autem se dyabolo et demonibus perstruerit: facit filios adulterij: et omnia peccata. Per singula ergo que gerimus generat filios anima nostra sensus: et opera. Et siquidem secundum legem est et verbum dei quod facit: parit spiritum salutis: et saluabitur per generationem filiorum: de quibus dicit. Filij tui sicut nonelle o i c m t. Si vero contra legem est quod agit: de conceptione contrarij spiritus parit filios peccati et maledictionis. Anima semper parit semper generat: vel de verbo concipiens: vel de contrarij spiritu. Forte ad has generationes respicit quod dictum est. Cum enim nondum nati fuissent aut aliquid egissent boni aut mali etc. Iste enim generationes anime et spiritus sancto generate priusquam faciunt aliquid boni diligunt. Si vero ex spiritu maligno priusquam impleant aliquid mali: hoc ipso quod huius voluntatem peperit anima: digne odio habetur male voluntatis creatura conceptio. Ideo forsitan et chanaan puer antequam nasceretur maledictus: quod peccauerat pater eius: et prophetans noe quod unicus filiorum suorum optima quique signaret: ubi ad cham ventum est. Maledictus inquit chanaan puer. unde. Filia babilonis misera beat qui retribuit tibi retribu: quam tu refert. Beatus qui te et alii par su ad se. Et si nondum aliquid operis gessit in nobis babiloni conceptus: dum parvulus est non miserearis: statim interfice: odibilis enim est: elide eum ad petram ne crescat: ne angeantur opera confusionis in eo. Petra christus est: in conspectu tremendi iudicij eius posita pereat hec soboles. Hec dicta sunt de generali fornicatione: cuius spes est corporalis fornicatio. Hinc paulus ait. Qui se iungit deo unus spiritus est: et qui se iungit meretrici unus corpus est. Quasi omnis anima aut domino coniuncta est: aut meretrici: dum autem dixit virtutes que christus est: i. verbum sapientiam virtutem iusticiam et huiusmodi. Meretricem vero omnes malicie species. Unde. Mulier occurrat ei habes speciem meretricis: que iuvenem facit auolare corda. Hec meretricis malicia est: qui se iungit huic meretrici unum corpus malicie efficitur. Sicut ergo qui se iungit domino iungit se sapientie iusticie pietati et veritati: et cum omnibus virtutibus efficitur spiritus:

ita qui se iungit huic meretrici iungit se impudicie iniquitati maledicio et omnibus malis cum quibus unum corpus efficitur.

Comederunt. Quasi etiam de his immolata sunt ydolis comederunt que execrabilia sunt apud deum. Quis enim consensus dei cum ydolis?

Pri. Ait apostolus. Si quis viderit sciam habentem in ydolio recum: nonne scientia eius cum sit infirma edificabitur ad manducandum ydolica: ubi videtur non tam rem ipsam gravem pronunciare quam illius

offensam qui hec videns ad idem provocatur: cum non simili sententia muniat: ut non tam sui quam alterius sit reus. Forte studiosi litterarum grecarum homines: et amatores philosophie deside: rio studioz veterum te nebant: philosophorum dogmata quasi ydolis imolata edebant. Quis fortasse non

abus moab que vocaverunt eos ad sacrificia sua: at illi comederunt et adoraverunt deos earum. In

tiatusque est israel beelphegor. Et iratus dominus dixit ad moysen:

sedebant eos qui scientiam veritatis acceperant. Sed minus in christo eruditi si imitantes talia legerent vulnerari poterant. Quia ergo caritas non gerit quod vile est libi: sed quod multis talem rei ubi abut capiamus qui non solum nos edificat et delectat: sed etiam videntes non offendat. Est ergo non solum in abis ydolis imolatum: sed et in verbis. Omnis sermo qui pietatem iusticiam et veritatem docet deo imolatus est. Qui autem impudiciam iniusticiam impietatem ydolis: et qui eum recipit ydolis imolata manducat.

Et adoraverunt. Nota ordinem malos servos primo concupiscentia recipit: inde in glunies: postremo captivat impietas: cuius merces exolvitur fornicatio.

Pri. Salomon cum esset sapientissimus multis mulieribus inclinavit latera: ideo deceptus est. Ego tamen non puto quod multe mulieres multa dogmata non nominentur: que singula cum vir sapientissimus scrutari et agnoscere voluisset: intra legis divine regulam tenere se non potuit. Decepit enim moabitica philosophia: ut ydolo moabitico imolaret: et amonitarum et reliquarum gentium: quarum mulieres dicit recepisse: templa edificasse: ydolis imolasse. Grande opus est tot dogmatibus quasi mulieribus misceri: nec a veritate declinare: sed constanter dicere: Sexaginta sunt regine: et octoginta concubine: adolescentularum non est numerus: una tamen est columba mea.

Initiatusque est. Consecratus est: i. mysterijs ydoli: quod apud madianitas precipue a mulieribus colitur: et est species turpitudinis: sed scriptum est: repetitur que vel qualis sit vel cuius forme: forte ne auditor polluat. Cum ergo multe sint turpitudinis species: una beelphegor dicitur. Omnis ergo qui turpe aliquid committit in aliqua turpitudinis specie beelphegor consecratur.

Pri. Et initiatus est beelphegor etc. Per omnia peccata que committimus: maxime si non surreptimè aliqua sed studio peccamus: illi demoni cui cur est quid admittimus consecramur. Et forte tot demonibus consecramur quot peccata committimus: et mysterijs ydoli illius vel illius suscipimus. Unde. Jam enim mysterijs opatur iniquitatis. Circueuntes ergo quærunt quomodo unumquemque mysterijs suis consecrent. Si senseris maligni spiritum loqui in corde tuo: ut se ducat ad aliqd opus peccati: Intellige quod vult te obsecrare alicui demoni ut suscipias mysterijs dyaboli. Adest unicus nostrum angelus bonus qui regat moneat: qui per actibus nostris corriget: et miserationibus exprobandis quotidie videat faciem dei. Et secundum epocalypsim iohannis: unicus ecclesie generaliter angelus preest: qui vel collaudatur per benedictis populi: vel per delictis culpatur. In quo stupendi mysterijs admiratõe promoveor: quod tanta cura deo est de nobis: ut etiam angelos suos culpam pro nobis et confutari patiatur. Sicut enim cum pedagogo traditur puer. Si minus dignis ibutis appareat disciplinis: culpa ad pedagogum refertur: nec ita puer a patre ut pedagogus arguit: nisi durus et lascivus et peritus pedagogi salutaria monita spreverit. Quid autem illi anime fiat docet propheta dicens: Derelinquet filia syon sicut tabernaculum in vinea etc. Sui enim arbitrij est anima: et ideo iustum dei iudicium est: quod sponte sua vel bonis vel malis monitoribus pareat. Maior autem cura humane salutis deo est quam dyabolo perditionis. Quasi enim non sufficiat angelorum diligentia contra demonum: et eos qui ad peccandum trahunt insidias. Ipse vigilantius dei adest: defendit: custodit: et nos ad se trahit: unde robiscum sum usque ad summationem seculi. Nec sufficit esse nobiscum: vix nobis facit: et ad salutem trahit. Unde. Omnia traham ad meipsum. Vides quomodo non solum volentes: sed etiam cunctantes trahit. Unde volenti sepelire patrem suum: nec

spacium teporis dedit sed ait: sine mortuos sepelire mortuos suos etc. Pa-
ter etiam nos trahit. unde. Nemo venit ad me nisi pater me⁹ traxerit eu-
qui seruis suis dicit: Quoscuq; inueneritis copellite intrare. Sanct⁹ quoq;
spir⁹ ait. Sepate mihi paulu^m et barnaban^{em} etc. Prohibet eni^m paulu^m ire
in asyram. et cogit ire hierosolimam: predicans quia vincula et carceres mane-
ant cum ibi.

Tolle cunctos principes populi etc. Pri. Fortassis referunt

h^{oc} ad angelos. Ve-
nient eni^m ad iudiciu^m
nobiscum: et stabunt
ante solem iusticie ne
forte aliquid canse et
ipsi fuerit q^{uod} deliq-
mus ne forte minus
operis expederint ne
nos a peccatis reuoca-
rent. Unde i apoca-
lipsi. Dabo aliquid
aduersus te q^{uod} habes
ibi tenentes doctrina^m
balaam et huiusmodi
Si eni^m mercede spe-
rat angelus qui nos
designatos accepit a
deo pro his que bene
gessimus. timet et cul-
pari pro male gestis.
Et ideo ostentari vi-
cuntur contra solem
vt appareat quoru^m
culpa p^{er}missa sint pec-
cata p^{er} q^{uod} beelphegor
vel culibet ydolo. p^{er}
qualitate peccati con-
secramur. N^{on} si prin-
ceps. i. cuius angelus
designatus noⁿ defuit
sed de bonis commo-
nuit: et locutus est i cor-
de meo i eo duxerat
in quo me conscientia
reuocat a peccato. et
ego spretis ei^m moitis
et conscientie retinaculo
in peccatis prorupi:
duplicabit michi p^{er}
na p^{er} contemptu moni-
toris et facinoris com-
missi. ne mireris si an-
geli veniant cu^m homi-
nibus ad iudiciu^m. Ipse enim d^{ominus} ad iudiciu^m veniet cum principibus po-
puli sui. Ostendantur ergo principes: et si in illis culpa est: definit ira dei
a populo. D^{ominus} enim magis esse sollicitus: scientes q^{uod} non solu^m p^{er} actibus
nostris stabimus ante tribunal d^{ominus}: sed et angeli tanq^{uam} principes et duces
nostri. Unde. Obedite p^{ro}positis vestris: ipsi eni^m p^{ro}uigilant rationem red-
duri pro animabus vestris.

Pri. Populus peccat et principes ostentant contra solem ad exami-
nandum: vt arguant a luce. Non eni^m tantum p^{er} suis arguuntur delictis:
pro p^{ro}lo enim cogunt principes reddere ratione: ne forte noⁿ docuerit: noⁿ
monuerint: non solliciti arguerint eos qui p^{ri}mu^m peccauerunt ne contagio
dispergeret in p^{ro}plos. In ipsos eni^m couertetur ira dei: et cessabit a populo.
N^{on} ec li cogitarent boies: principatus noⁿ ambirent: sufficit eni^m p^{ro} pecca-
tis p^{ro}prijs argui et reddere ratioem. Quid necesse est p^{ro} peccatis p^{ro}prijs ostentari
contra solem ante que nihil potest abscondi: nihil obscurari?

Aug. Et dixit dominus ad moysen: Accipe duces p^{ro}p^{ri}os et ostenta eos
d^{ominus} contra solem: et auferetur ira animatois domini ab israel. Iratus d^{ominus}
de fornicationibus israel carnalibus: scz et spiritualibus. Pa^{ter} et filiabus moab
se miscuerant: et ydolis fuerant consecrati: moysi dixit vt ostentaret d^{ominus}
duces p^{ro}p^{ri}os contra solem. i. palam in conspectu huius lucis. Pa^{ter} greges ait:
paradigmatison: q^{uod} dici posset exempla: q^{uod} paradigma exemplum dicit.
Nam aquila dicit. Confige. vel potius sursum confige. symachus autem
suspende. Sed mirum est q^{uod} scriptura desit narrare vtru^m hoc fuerit ex p^{re}-
cepto d^{ominus} impletu^m: q^{uod} contemni potuisse non video: aut si contemptu^m est

Tolle cunctos principes popu-

li et suspende eos contra solem in

patibulis: vt auertat furoz me⁹

ab israel. Dixitq; moyses ad iudi-

ces israel. Occidat vnusq; p^{ro}xi-

mos suos: qui inuenerunt sunt beel-

phégor. Et ecce vnus de filiis isrl

intrauit coram fratribus suis ad

scorum madianiten. videte moy-

se et omni turba filiozuz israel. qui

flebant ante fores tabernaculi.

Quod cu^m vidisset phynees filius

eleazari filij aar^{on} sacerdotis: sur-

rexit de medio multitudinis: ar-

repto p^{ro}pugione ingressus est post

virum israelitem in lupanar et per-

fodit ambos simul viru^m et muli-

erem in locis genitalibus. Cessauit

q; plaga a filiis israel. Et occisi sunt

viginti quattuor milia hominum

impune contemni. Si aut factum est et taciturnum: cur et eo q^{uod} phynees transiit
adulteros placatu^m fuisse d^{ominus} scriptura dicit plagam cessasse? Quasi cru-
cifixis duobus sic preceperat d^{ominus}: adhuc indignatio perseverans alio mo-
placanda videret: cu^m fallum esse noⁿ posset q^{uod} p^{re}nu^{ci}auerat dicens. Auertetur ira animaduersionis d^{ominus} ab israel. Si ergo factu^m erat quis dubitet
ira fuisse auertam? Quid ergo opus erat: vt phynees ad placandu^m de^{um}
in adulteros vindicaret: et scriptura p^{ro}hiberet q^{uod} sic placauerit d^{ominus}? P^{ro}hi-

Dixitq; d^{ominus} ad moysen: P^{ro}hi-

nees filius eleazari filij aaron sa-

cerdotis auertit iram mea a filiis

israel q; zelo meo comotus est co-

tra eos: vt noⁿ ipse deletem filios

israel in zelo meo. Idcirco loq^{ue}r

ad eum: Ecce do tibi pacem fede-

ris mei. Et erit tam ipsi q^{uam} semini

illius pactum sacerdotij sempiter-

num. quia zelatus est pro deo suo.

et expiauit scelus filiozuz israel.

Erat aut nomen viri israelite qui

occisus est cu^m madianitide. zambri

filius salu. dux de cognatione et tri-

bu symeonis. Porro mulier ma-

dianitis que pariter interfecta est

vocabatur cobzi filia iⁿur principis

nobilissimi madianitaruz. Locu-

musq; est d^{ominus} ad moysen dicens:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

Postes vos sentiant madianite:

significat eos qui ab ecclesia per errorem vel pravam operationem separati: blasphemiam dei inter infideles ex citant. Quibus dicitur per vos blasphematur nomen dei in gentibus: quos nomen ista ostendit. R. et zabai iter pretatur psalmus vel canticum. Salus: temptatione respiciet. Si meon audiuit tristitiam: vel nomen habitaculi. Tobz: calic imensus: vel immola mihi. Sur: murus vel angustia. Padian: contradictio vel rursus. Ambri ergo fornicatorum copulæ vel spirituales significat: qui non canticum laudis sed psalmum irrisionis inter inimicos christi excitat. Vn. In me psalmus lebat qui bi. vi. Die ergo ad temptationem respiciens: et temptationi consentiens: sub nomine habitaculi: id est sub nomine ecclesiastici de casu suo igerit tristitia fidelibus: quia calic imensi amore repleti: gule defuies semetipsum diabolo immolavit: cum mēbra sua libidini tradidit. Hic contradictio responsum ab adulteris dei pravo ope efficiens: muris eterni carceris et angustie semetipsum immergit: ubi cruciabitur die ac nocte usque ad novissimum quod dicitur.

C. XXVI.

Postquam nori oritur. Quia illi qui primo a seculo fuerant per peccato ceciderunt: secundus nunc populus in eorum locum succedens vocatur ad numerum. Et quod de illis dictum non fuerat: de his dicitur. His distribuet terra in sortem ex nomine. Si de prioribus dictum fuisset falsum fuisset: quia ceciderunt in deserto per peccato suo: his autem cuncta que promittuntur impleta sunt.

Numerate omnem. Numerum populus numerantur et lenit: ut interfectis primis carnalibus no-

et percutite eos: quia et ipsi hostiliter egerunt contra vos et deceperunt infidels per ydolum phogor et cobzi filiam ducis madian sororem suam: que percussa est in die plagæ pro sacrilegio phogor.

C. XXVI. Postquam nori

orum sanguis effusus est: dixit dominus ad moysen et ad eleazarum filium aaron sacerdotem: Numerate omnem summam filiorum israel a viginti annis et supra per domos et cognationes suas cunctos qui possunt ad bella procedere. Locuti sunt itaque moyses et eleazar sacerdos in campis tribus moab super iordanem contra iericho ad eos qui erant a viginti annis et supra: sicut dominus imperat: quorum iste est numerus. Ruben primogenitus israel. Puius filius enoch: a quo familia enochitarum. Et phallu: a quo familia phalluitarum. Et esrom: a quo familia esromitarum. Et charmi: a quo familia charmitarum. Hæ sunt familie de stirpe ruben: quarum numerus inuentus est quadraginta tria milia et septingenti triginta. Filius phallu: helyab huius filii manuel et dathan et abyron. Isti sunt dathan et abyron principes populi qui surrexerunt contra moysen et aaron in seditione chore quando aduersum dominum rebellauerunt: et aperiens terra os suum deuorauit chore morientibus plurimis quam combussit ignis ducentos quinqua-

ginta viros. Et factus est grande miraculum ut chore pereunte filii eius non perirent. Filii symeon per cognationes suas. Mamuel: ab hoc familia namuelitarum. Jamin: ab hoc familia iaminitarum. Iachin: ab hoc familia iachinitarum. Jare: ab hoc familia zareitarum. Saul: ab hoc familia saulitarum. Hæ sunt familie de stirpe symeon: quarum omnis numerus fuit viginti duo milia ducenti. Filii gad per cognationes suas. Sephon: ab hoc familia sephonitarum. Aggi: ab hoc familia aggitarum. Sumi: ab hoc familia sumitarum. Ozni: ab hoc familia oznitarum. Per: ab hoc familia heritarum. Arod: ab hoc familia aroditarum. Ariel: ab hoc familia arielitarum. Istæ sunt familie gad: quarum omnis numerus fuit quadraginta milia quingenti. Filii iuda her et onan: qui ambo mortui sunt in terra chanaan. Fueruntque filii iuda per cognationes suas. Sela: a quo familia selaitarum. Phares: a quo familia pharesitarum. Jare: a quo familia zareitaz. Porro filii phares esrom: a quo familia esromitarum. Et amul: a quo familia amulitarum. Istæ sunt familie iuda: quarum omnis numerus fuit septuaginta sex milia quingenti. Filii ysachar per cognationes suas. Thola: a quo familia tholaitarum. Phau: a quo familia phauitarum. Basub: a quo familia iasubitarum. Semra: a quo familia semramitarum. Hæ sunt cognationes ysachar quarum

numerus populus dei censetur: qui per iordanis baptismum transeat: et celestis hereditatis re promissionem accipiat.

Istis diuide tur terra. **Q**ui. **R**e probatur prior populus qui est in circuncisione et inducitur scds de prepucio. qd paterna hereditate consequitur no a moyse sed a ihu. Moyses enim si dat aliquibus hereditate no itra iordanem que nec transit omnino: extra dat terram: no fluentem lac et mel: sz pecoribz aptam. multa animalia et irrationabilia melius qd homines nutriente. **I**hs mens scdo populo terram dat lacte et melle manante: imo que est fauus mellis pre omni terra. **E**t moyses quide hereditate non dat in clero: nec pot p plebes domos familias nomia et merita singulor diuina forte pensare. **H**oc facit solus bicus: cui omne iudiciz dedit pater. **I**psa scit etiaz quomodo vnuque qd digna mansione dispesit. **S**unt aliq tamē in istis qui sup eminet: et omnino no ducunt ad forte. omnes leuete: hoc ē omnes qui intente pmanent in misterio dei: puigiles i seruitio ei: excubias gerunt: fortiter inter ceteros no querunt vel accipiunt: sed nec terra est fors eorum: ipse dominus ē fors eis et hereditas. **I**bi sunt q nullis corpore nature obstraculis hebetati: omnium inuisibiliu gloria supgressi i sola dei sapia et vbo ei vinēdi vsu exercitiuqz posuerunt qui nihil corporeum requirunt: sed solā agnitōem secretoruz dei: et vbi est cor eorū ibi ē et thesaurus: spūs in domino et i verbo eius et in sapientia delectabunt. **H**ic eis cibis: hoc poculū: iste diuinitas: herit regnū. **Q**ui autē inferiores sunt: hereditate terre accipiunt: licet sublimioris alicui et potētoris. **T**erra enīz videntū pmittitur: que videntū dicit: qd necit morte. **E**t isti qui

numerus fuit sexagintaquattuor milia tricenti. **F**ilij zabulon per cognationes suas. **S**ared: a quo familia sareditarum. **M**elon: a quo familia melonitarum. **B**alel: a quo familia ialelitarum. **D**e sunt cognationes zabulon: quarū numerus fuit sexaginta milia quingenti. **F**ilij ioseph per cognationes suas manasses et ephraim. **D**e manasse ortus est machir: a quo familia machiritarum. **M**achir genuit galaad a quo familia galaaditarum. **B**alaad hūit filios. **D**yezer: a quo familia hyezeritarum. **E**t elech: a quo familia elechitarum. **E**t asriel a quo familia asrielitarum. **E**t seche a quo familia sechemitarum. **E**t semida: a quo familia semidaitarum. **E**t epher: a quo familia epheritarum. **F**uit autē epher pater salpha at qui filios non habebat: sed tū filias qrum ista sūt nomina maala et noha et eglā et melcha et therfa. **D**e sunt familie manasse et numerus eorū quingentaduo milia septingenti. **F**ilij autē ephraim per cognationes suas: fuerunt hi. **S**uthala: a quo familia suthalaitarum. **B**ether: a quo familia betheritarum. **T**heben: a quo familia thebenitarum. **P**orro filius suthala fuit heram: a quo familia heramitarum. **D**e sunt cognationes filiorum ephraim: quarum numerus fuit trigintaduo milia quingenti. **I**sti sunt filij ioseph per familias suas. **F**ilij beniamin in cognationibus suis. **B**ale: a quo familia ba

leitarum. **A**zbel: a quo familia azbeleitarum. **A**hiram: a quo familia ahramitarum. **S**uphan: a quo familia suphanitarum. **D**upham a quo familia huphamitarum. **F**ilij balhered et noeman. **D**e hered familia heredarum. **D**e noeman familia noemanitarum. **H**i sunt filij beniamin per cognationes suas quorum numerus quadragintaquingis milia sexcenti. **F**ilij dan per cognationes suas. **S**uban: a quo familia subanitarum. **D**e sunt cognationes dan per familias suas omnes fuerunt subanite: quorum numerus erat sexagintaquattuor milia quadringenti. **F**ilij aser per cognationes suas. **B**emna: a quo familia iemnaitarum. **J**e sui: a quo familia iesuitarum. **B**rie: a quo familia brieitarum. **F**ilij brie haber: a quo familia haberitarum. **E**t melchiel: a quo familia melchielitarum. **N**omen autē filie aser: fuit sara. **D**e cognationes filiorum aser et numerus eorū quinquaginta tria milia quadringenti. **F**ilij neptalim per cognationes suas. **I**esibel: a quo familia iesibelitarum. **S**uni: a quo familia gunitarum. **J**eser: a quo familia ieseritarum. **S**ellē a quo familia sellemitarum. **D**e sunt cognationes filiorum neptalim per familias suas quorum numerus quadragintaquingis milia quadringenti. **I**ta est summa filiorum israel qui recensiti sunt: sexcenta milia et mille septingenti triginta. **A**locutusqz est dominus ad moysen dicens: **I**stis diuidetur terra iuxta numerum

dem magni et beati: sed beatiore illi qui iam non per speculū et in enigmatē neqz in substantijs corporalibus: sz facie ad faciē dei videbunt se: pie lumine radiati: et mere diuinitatis capaces per puritatem effecti. **Q**ui. **A**terg huius diuinitas et hereditas formam celestis hereditatis tenet que sanctis diuidet. **S**unt ibi plures: sunt et pauci: sed pauci beatiore. **M**ulti enīz per latam viam qd ducit ad mortem eunt. **Q**ui vero per arctam viam qd ducit ad vitam tendunt pauci dicunt: et alibi dicitur. **P**auci sūt qui saluātur: et alibi. **I**bi multiplicat iniquitas: refragescit caritas multorū: non paucorum. **I**n arca noe (vbi mensura celitus datur) in inferioribus trecentorū cubitorū ponitur lōgitudō: et quinquaginta latitudo. **S**imilitas vero vni cubiti spacio consummatur. **I**n inferioribus enī bestie erāt et pecores. **I**n superioribus aues: in summis vero homo rationalis. **I**pe vertex in vni cubiti colligitur. **O**mnia cū ad monadem reducuntur. **P**one omne humani generis numerū elige fideles: pauciores erunt qd vniuersi de fidelibus: elige meliores: pauciores reperiēs. **D**e ipsis rursus elige perfectiores: pauciores erunt. **E**t quāto eligendo profeceris: tanto pauciores imenies: donec tādē venias ad vniū alique qui confidenter dicat qd plus omnibus laborauit. **Q**ui hoc modo plures sūt plus terre et corpore hereditatis accipiunt. **P**auci autē erigunt qd plus habēt i dño. **A**lij nihil omnino terrene hereditatis accipiunt qd digni sūt faceretores eē i mistri dei. **P**orum enīz ex integro ipse dominus hereditas est. **I**psi tam propter iumenta sua

babet. et non ipsam ymaginem rerum: nihil spirituale: nihil profundus intellectus sentire potest: sola umbra legis in ore eius est. sensus viuos et spirituales generare non potest. sed opera et actus que sunt simpliciora vite mysteria. Et ideo ostendit in his clementia domini quod innocentiores etiam si sensu deficiant. et bona opera habeant non excludantur ab hereditate sanctorum. Recte ergo locute sunt filie salpbaat.

Homo cum mortuus. Ori. Supponitur lex de successione ut primo filius. Filia se

cundo loco succedat. tertio frater. quarto patris frater. quintus gradus certum aliquem non designat: Sed quicunque propinquior ex omni familia fuerit succedat. In his integer et perfectus est hereditatis sensus: ut nihil requirere videatur. sed qui in spiritualibus legibus est eruditus potest intelligere diversos gradus successuum gradus: et quomodo primus sit consequens gradus hereditatis gradus doctrinae et scientie merito: qui est masculus filius. Secundus operis prerogativa que est filia. Tertius compassionis et imitationis. unde et frater nominatur. Sunt enim nonnulli qui sponte et proprio intellectu nihil agunt. sed positi inter fratres ex imitatione ea videntur agere quod illi agunt qui proprio intellectu mouentur. etiam istis tertius hereditatis gradus qui fratribus. Quartus quem frater patris nominat: potest intelligi ordo hominum qui audita a patribus conantur implere. non tam propriis sensibus moti nec presenti doctrina erantati quam veterum traditione: boni vero aliquid gerunt. Ultimus vero scribitur gradus qui quolibet pacto his proximis fuerit. quasi diceret. siue occasione siue veritate doctrine quis aliquid boni fecerit non perdet mercedem suam.

Ascende in montem istum. Ori. Vide quomodo qui perfectus est: beatus est. non in valle: non in planicie: non in colle: sed in monte: id est in alto et in arduo defungitur loco: quod vite eius consummatio habebatur in excelso. Sed oculis iubetur contueri omnem terram. promissionis: et diligenter ex alto cuncta perspicere. Oportebat enim summam perfectionis consecuturo nihil incognitum remanere: sed cunctorum que videntur et audiuntur habere noticiam. Ideo credo ut omnium que in carne positis corporaliter cepit aspectu: in spiritu effectus: et nuda mente ad auditoria et discipulatum sapientie asperans velociter eorum rationes assequatur et causas. Que enim utilitas recessuro de seculo ostendere terras et loca: quorum nec laborem persequitur nec gloria esset percipitur? Perterret me quod de moysi famulo et amico dei cui facie ad faciem locutus est dominus: per quem fecit signa et prodigia tam periculosa dicuntur. Apponeris inquit ad populum tuum. sicut appositus est aaron frater tuus in monte hor. Quamquam exponit dicens: propter quod transgressi estis verbum meum in deserto syn. non me sanctificastis in aqua coram eis. Ergo nec sine culpa est moyses. etiam ipse transgressus est. et factus sub peccato. Unde. Regnavit mors ab adam usque ad moysen. nec enim ipsi peccat. Conclusit enim deus sub peccato omnes ut omnium miseretur. Gratia autem christi qui nos liberavit de corpore mortis huius. Moyses enim liberare non potuit cum ipse transgressus sit. Ille ergo solus debet requiri qui peccatum non fecit.

Idem. Mors moysi finis legis que secundum litteram dicitur. sacrificiorum interruptio et ceterorum que similiter mandantur in lege. Hec ergo ubi finem accipiunt: christus accipit principatum. finis enim legis christus ad iustitiam

in plebe. et non in lenitis quibus solus deus est hereditas. et celestem.

Hereditates succedant. Ad filios

autem israel loqueris hec: **Homo cum mortuus fuerit absque filio ad filias** qui prerogativa operis viget. eius transibit hereditas: si filiam

non habuerit habebit successores

fratres suos. quod si et fratres non fuerint: dabitur hereditas fratribus

patriscius. Sin autem nec patruos

habuerit: hereditas dabitur his qui ei proximi sunt. **Fuit hoc quoque**

filii israel sanctum lege perpetua:

sicut precepit dominus moysi. **Dixit**

quoque dominus ad moysen: **Ascende**

in montem istum abarim. et con-

omni credenti. Et sicut de prioribus dictum est: quia omnes in moysi baptisati sunt in nube et in mari: ita et de hiesu dicatur. quia omnes in hiesu baptisati sunt in spiritu sancto et aqua. Ihs est enim qui transit aquas iordanis. et in ipsis quodammodo iam tunc populum baptizat. Ipse est qui terram sanctam partitur universis non priori populo: sed secundo. Prior enim pro peccato suo cecidit in deserto. Tempore ibi quieuit terra a bellis: non temporibus moysi. Sed de hiesu christo dictum est: non filio naue. Et uti

nam terra mea cesset a bellis: et cessaret si sub

ibum meo perciperet fide

liter militarem. caro mea non insurgeret

adversus spiritum meum: nec impugnaret terra mea a contrariis gentibus

diversis. sed concupiscentis stimulat. Premus ergo ut ibi

regnet super nos: et terra nostra cesset a bellis ab impugnationibus

diversis. et tunc requiescat unusquisque sub vite sua. et sic sua

et oliva sua. i. sub velamento patris et filii et spiritus sancti requiescat anima nostra.

Quia offendi

dominum. **Aug.** Ea causa mortis moysi dicitur dominus: quia et fratres eius. i. non sanctificaverunt eum

coram populo ad aquam contradictionis. id est dubitaverunt quod deus

no eius posset aqua de petra perficere. **Disce**

autem significatur quia nec verus sacerdotium cuius personam

aaron gerebat: nec ipsa lex cuius personam gerebat moyses: introducit populum dei in terram eterne hereditatis. Sed hiesus in quo significatur

christus. i. gratia per fidem. Et aaron quidem ante defunctus est quam israel et alique pretem terre promissionis intraret. Moyses autem adhuc vivente capta est terra amorreorum. i. possessa. sed iordanem cum eis non transiit. Et aliqua enim prelex observatur in fide christiana. Ibi enim sunt etiam precepta que usque hodie

observare christiani iubemur. Sacerdotium vero illud et sacrificia nullam pretem tenent hodie fidei christiane nisi quod in vmbis futurorum acta sunt. Num vero ambobus fratribus ut apponantur ad populum suum

dicuntur: manifestum est non esse in illos iram dei que separat a pace eterne societatis. unde patet. Non solum officia: sed et merces eorum signa fuisse futuro

rum: non supplicia indignationis dei.

Prouideat dominus. Nota non eligit filios: non nepotes: nec rogat ut constituentur duces: iudicio dei electores committit.

Ori. Prouideat dominus deus. Recessurus de hoc seculo. s. orat deum ut prouideat duces populo. Erant ei filii gerson. et eleazar. et filii fratris magni et egregii viri: non orat deum pro ipsis ut constituentur duces populi: ut discant ecclesiarum principes successores sibi non propinquitate

carnis testamenti signare. neque principatum ecclesie hereditarium tradere: nec eligere eum quem humanus commendat affectus: sed dei iudicio successoris electionem promittere.

Poterat recto iudicio principem eligere: cui dixerat deus. Elige presbiteros populo quos tu scis presbiteros. et elegit tales in quibus continuo dei spiritus quiesceret et prophetarent omnes: Sed non eligit: et non audet ne relinquat posteris presumptionis exemplum. sed ait: Prouideat dominus deus. Quis enim ergo ex plebe que sepe clamoribus ad gratiam vel precium excitationis moueri solet: vel etiam ex sacerdotibus qui se ad hoc ydoneum indicunt: nisi si cui oranti et petenti a domino reuelatur. sicut deo

dicat ad moysen. Assume ad te ipsum hiesum filium naue. Audis enim denter ordinatorem principis populi tam manifeste descriptam ut pene expositione non egeat. Nulla hic populi acclamatio: nulla propinquitate prelatio.

populus
illi tradatur
suo precepta
et scientia ut
et scientia
nullus erat qui
pesset polliceri
et dabis
capta. et
succedit moysi
que spiritus
offerre in ecclesia
genus. lex faciens
net gratia
primam quid
rebeat per sin
rebine quid
no ppter ipem
genus. quid in
viam inuouat
quid in pal
colpamur et
baptismi. qui a
mis transiunt
vite nouitate
perbeccaten
gratia spiritus
et remissione
num. et.
Et partem
re. Quasi. fac
locum glorie
enim res bui
quali pruliter
miamur. se
sunt omnia. te
quis qui car
locutem.
Et audiat
Ori. Si. sacri
instituta legali
in ptegens man
angelis fides
fuit. Et en
magnifica et re
et plena religi
suo aspectu
enim intente.
enim videns sa
num altare. fac
tes sacrificia. co
tes. omne illu
bons coleretur
te que magna
transiit. et a
agilant. et ocul
Dro hoc
notem in pte
autime comen
Dicit qu
israel. et di
en lauitatis
et nos. De su
fuit. domo. sed
mea data mea
quis offerre de
huiusmodi.
Ori. In de
magna fuit
qui conuenit

ergo nobis videntur rudimenta iudeorum qui primis imbuebantur elemē-
tis: cum primo audiunt. Vult enim quisque discere de his que ad salutem
pertinent: cum autē sacrificia arietū hyrcorum et vitulorum recitantur: nihil uti-
litas inesse putat. Sed si possit veteris testamēti velamen removere: vi-
debit quod magnifica sint que supflua et superficialia dicuntur: in pasche festi-
uitate agnus est qui purificat populum: in alijs hyrcus: in alijs vitulus:
aut aries vel capra vel vitula. Unus ergo ex his qui ad purificandū po-

pulum sumuntur: est
agnus: id est ipse xpus: qui
tollit peccata mundi.

Si agnus qui ad pu-
rificandum populum da-
tus est: xpm significat
consequenter etiā ce-
tera animalia purifi-
cationi deputata: re-
feruntur ad alias: pso-
nas que aliqd purifi-
cationis cōferant hu-
mano generi. Sicut
enim xps in sacrificiū
oblatus: peccatorum
remissionē in vniuer-
so mūdo pręstavit: ita
forte ceterorum sancto-
rum sanguis qui effu-
sus est: alterius sicut
vitule: alterius sicut
hyrci: aut capre: aut
alicuius horum fufus
est ad expiandum p
parte aliqua populū.

Sive hec ad iustorum
pphetarūq; psonas
qui in hoc mundo in-
gulati sunt: vel eorum
qui dicunt: Quoniam
pro te mortificamur
tota die estima: su-
re referenda sunt: sipe ad
superiores virtutes:
quibus pcuratio hu-
mani generis data ē
quis facile audeat af-
firmare. Neque enim
animalia hec p specie:
sed per figuram refe-
runtur ad illam: vel
ad illam personam.

Sicut ipse xps: nō is
agnus? dicitur q in agni
specie sit cōuersus: s;
quia voluntas et bonitas eius qua deū hominib; ppiciant: et peccata de-
leat: quasi agni hostia fuit imaculata et innocens: qua placari hoibus
diuina creduntur: sic ergo fortassis siquis angelorum vel iustorum hominū
enitius interueniat p peccatis hominū: pro repropiciatione diuina: velut
aries: aut hyrcus: aut vitulus oblatus sacrificium ad purificandum populum
accipi potest. An non videtur ut aries: vel hyrcus: holocaustum se obtu-
lisse: paulus pro ipso israel cū diceret: Optabam anathema esse a christo
pro fratribus meis etc. Et alibi. Ego enim iam imolor etc. Figuralliter autē
potest videri q alius p festiuitate sabbati: alius pro festiuitate nouorum:
alius pro festiuitate tabernaculorum: quasi hyrcus: vel vitulus: aut aries offe-
ratur ad reconciliandū hominibus deū. Dum enī sunt peccata: necesse ē
requiri hostiam p peccatis. Si enim non fuisset peccatū: non necesse er at
dei filium agnum fieri: et in carne positū iugulari. Sed quia introiuit pec-
catum in hunc mundum: cuius necessitas propiciationem requirit: que tamē
per hostiam fit: necessariū fuit pro peccato hostias pvideri: et quia peccati
diuersę qualitates fuerunt: pvidentur hostię diuersorum animalium. Sic
ergo alius angelorum vel sanctorum efficitur vitulus qui in illa festiuitate
interuenit pro delictis populi. Alius autē aries i alia festiuitate. Quod
si purificari potuerint homines a peccatis: minuantur hostię. Si enī pro
multitudine peccatorum multiplicantur hostię: et pro exiguitate minuantur.
Unde in festiuitate scenopbegie cum per octo dies intrentur hostię offer-

et peccatū: id est qui facit peccatū: seruus ē peccati.
opus seruale non facietis in ea.

Offeretis q; i incensum holocau-

stum dño: vitulos de armento du-

os: arietem vnum: agnos annicu-

los imaculatos septē: et sacrificia

singulorum ex similia que conspersa

sit oleo: tres decimas p singulos

vitulos: et duas decimas per arie-

tem: et decimam decimę p agnos

singulos: id est septē agnos: et hyrcū

pro peccato vni: ut expietur pro

vobis: ppter holocaustū maturi-

num: quod semp offeretis. Ita fa-

cietis per singulos dies septē die-

rum in fomitem ignis et in odorē

suauissimū dño qui surget de ho-

locausto et de libationibus singu-

lorum. Dies quoq; septimus ce-

lebrimus et sanctus erit vobis.

Omne opus seruale nō facietis i

eo. Dies etiā primitiuorum qñ of-

ri: prima die quasi adhuc in abundantia peccatorum quattuordecim vitu-
li intrentur offerri. Secundo quasi imminutis peccatis minuantur hostię: et
offeruntur tredecim vituli: tertia duodecim. post hec undecim: quasi puri-
ficationibus deficiente p dies multitudine peccatorum minuitur nūs hostia-
rum. Sic etiā p dispositōe totius mūdi ratōem purificatiōis itelligit. In-
digent enī purificatiōe nō solum que i terra sunt: sed etiā que in celis. Im-
minet enī celis p dñio: q; peribūt et omnes vt vestimentum veterascent: et
mutabunt. Intuere
ergo totius mūdi: id
est celestium: terrestriū:
et infernorum purificati-
ōne. Vide quantis i
digeant hec oia ho-
stię: quātos requirāt
vitulos: quātos arie-
tes: quātos hyrcos: s;
in his oibus vnus est
agnus qui toti mun-
di potuit auferre pec-
catum. Ideo ceterę
cessauerūt: q; hec vna
hostia sufficit p toti
mūdi salute: ceterę ei
scilicet peccata: hic lo-
lus potestate dimittit.
Dicebat enim fili re-
missa sūt tibi peccata
tua. Sic ergo imbui-
tur mūdus: primo p
diuersas hostias qre
re remissionē peccato-
rū: donec veniat ad
hostiā pfectā: agnus
annicuū pfectum q
tollit peccata mūdi:
p quę festiuitates a-
gat spirituales: nō ad
satiētē carnalē: s; ad
pfectum spūs sacrifi-
cij spirituales i puri-
ficatiōe mētis oblati-
s.

fructus: id est spiritus: gaudium: pacem: pa-
tientiam: et similia.

feretis nouas fruges domino ex-

pletis hebdomadibus: venerabi-

lis et sancta erit. Omne opus ser-

uale non facietis i ea. Offeretisq;

holocaustus in odorē suauissimū

domino. Vitulos de armento du-

os: arietem vnum: et agnos annicu-

los imaculatos septem: atq; in sa-

crificijs eorum simile oleo consperse

tres decimas p singulos vitulos

per arietes duas: per agnos deci-

mam decimę: qui simul sunt agni

septem: hyrcum quoq; qui macta-

tur pro expiatiōe ppter holocau-

stum sempiternū et liba eius. Im-

maculata offeretis omnia cum li-

bationibus suis.

CC. XXIX.
Mensis etiam
septimi prima dies

agetur. Si vis ergo nouorū diem festum agere cū deo: vide quō semines
aut vbi: vt possis tales metere fructus quib; letari facias deū: et agere diē
festum. Quod implere nō poteris: nisi i spiritu seminaueris vt de spū metas
vitam eternā: et vere agas festū nouorum: vnde. Innouate vobis noualia
et nolite seminare sup spinas. Qui cor suum innouat: inouat sibi noualia
et non seminat sup spinas: s; sup terrā bonā: que reddet ei fructū tricesimū
aut sexagesimū: aut centesimū. Iste ē ergo q in spiritu seminat et colligit fru-
ctum spūs. Fructus autē spiritus: primum omnīū est gaudiū: et merito diē
festum nouorum fructū agit: qui gaudium meret. Precipue autē si simul
metat pacem: patientiam: bonitatem: mansuetudinem et similia.

CC. XXIX.
Mensis etiam septimi. Vni. Sequitur festiuitas septimorum. Sicut
enim inter dies septimus quisq; obseruat sabbatū: et est festiuitas: ita iter
mensis septimus quisq; mensis sabbatū est mensium. Agitur ergo festiui-
tas que dicitur sabbata sabbatorū: et fit in die prima mensis memoria tu-
barum. Sed quis ē qui festiuitatē gerat memorię tubarū: nisi qui scriptu-
ras propheticas et apostolicas (que veluti celestis personant tuba) memorię
thesauro cōmendat: et in lege dei meditat die ac nocte: et q potest gratias
spiritus sancti pmereri: quibus inspirati sunt pphę: et psallens dicere. Ca-
nite in initio mensis tuba: Est et alia festiuitas cum affligūt animas suas
et humiliant festa celebrantes. Vnura festiuitas: dies festus vocat animę

afflictio. Sic enim inquit dies est ppiatio onis decima die mensis septimi. Vide ergo si diem festum vis agere: si vis ut letetur super te: afflige animam tuam: et humilia ne expleat desideria sua: ne lasciuat. Penique pasche festiuitas et azimorum panem afflictionis habere dicuntur: nec potest quod agere diem festum nisi afflictionis panem manducauit. Et pascha cum amaritudine manducat. Vides ergo quales sunt festiuitates dei: non recipiunt corporalem dulcedinem: nihil remissum: nihil voluptuosum voluit: sed afflictionem anime et amaritudinem humilitatemque depolant: quia qui se humiliat exaltabitur. Hoc ergo poscit dies ppiationis. Nam cum afflictus fuerit anima: et humiliata in conspectu domini ppiatur christus quem proposuit deus ppiationem in sanguine suo per fidem.

Quintadecima uero die. **Domini.** Vltimus dies festus de quo letatur in homine scenophegia est. Letatur ergo super te cum viderit in tabernaculis habitantem: non super terram fixum et

venerabilis et sancta erit vobis. Omne opus seruile non facietis in ea: quia dies clangoris est et tubarum. Offeretisq; holocaustum in odorem suauissimum domino: vitulum de armeto vnum: et arietes vnum: agnos anniculos immaculatos septem: et in sacrificijs eorum simile oleo consperse tres decimas per singulos vitulos: duas decimas per arietem: vnam decimam per agnum: qui simul sunt agni septem et hyrcum pro peccato: qui offertur in expiationem populi: preter holocaustum kalendarum cum sacrificijs suis: et sacrificium sempiternum cum libationibus solitis. ^{vel holocaustum.} Huiusmodi ceremonijs offeretis in odorem suauissimum incensum domino. Decima quoque dies mensis huius septimi erit vobis sancta atque venerabilis et affligetis animas vestras. Omne opus seruile non facietis in ea. Offeretisq; holocaustum domino in odorem suauissimum: vitulum de armeto vnum: arietem vnum: agnos anniculos immaculatos septem: et in sacrificijs eorum simile oleo consperse tres decimas per singulos vitulos: duas decimas per arietem: decimam decime per agnos singulos: qui sunt simul septem agni: et hyrcum pro peccato: absque his que offerri pro delicto solent in expiationem: et holocaustum sempiternum in sacrificio et libaminibus eorum. Quintadecima vero die mensis septimi que vobis erit sancta atque venerabilis. Omne opus seruile non facietis in ea: sed celebrabitis solennitates

dominio: vij. diebus offeretisq; holocaustum in odorem suauissimum domino: vitulos de armento tredecim: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quattuordecim: et in libamentis eorum simile oleo consperse tres decimas per singulos vitulos: qui sunt simul vituli tredecim: et duas decimas arietem vno: et in similibus duobus: et decimam decime agnis singulis qui sunt simul agni quattuordecim et hyrcum pro peccato: absque holocausto sempiterno: et sacrificio: et libamine eius. In die altero offeretis vitulos octo: armento duodecim: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quattuordecim: sacrificiaq; et libamina singulorum: per vitulos: et arietes: et agnos: rite celebrabitis: et hyrcum pro peccato: absque holocausto sempiterno: sacrificioq; et libamine eius. Die tercio offeretis vitulos vnde: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quattuordecim: sacrificiaq; et libamina singulorum: per vitulos: et arietes: et agnos: rite celebrabitis: et hyrcum pro peccato: absque holocausto sempiterno: sacrificioq; et libamine eius. Die quarto offeretis vitulos decem: arietes duos: agnos anniculos immaculatos: xiiij. et sacrificia eorum: et libamina singulorum per vitulos: et arietes: et agnos: rite celebrabitis: et hyrcum pro peccato: absque holocausto sempiterno: sacrificioq; eius: et libamine. Die quinto offeretis vitulos nouem: arietes duos: agnos anniculos immaculatos quattuordecim:

fundatum animi habentem: nec que terre na sunt: et quasi umbra per hereditate possidemus: sed in tranitu positum: et dicemus: Incola ego sum et peregrinus sicut omnes patrem. In tabernaculis enim habitauerunt abraham: ysaac: et iacob. Cum ergo paratus es credere: te ad aeterna: vis quoque peruenias ad terram fluentem lac et mel: letatur deus te: et diem festum agit super te: hoc quidem impleti. In futuro vero si vis considerare quomodo agantur dies festi: obliuiscere omnia mundana: describetur quomodo celum et terra transierit: transierit omnis habitus mundi. Celum vero novum et terra noua fundatur. Amoue solis huius lucem: et da illi mundum qui venturus est: solis huius septuaginta lumen: immo ipsum deum. Donec astantes angelos glorie: et omnes celorum virtutes. Considera quomodo ibi agi possunt dies festi domini: que ibi festiuitas: que ibi gaudia: que leticie magnitudo. Quamuis enim magne sunt: et vere festiuitates que spiritaliter geruntur in anima: ex parte tamen sunt: non ex integro: sicut ex parte scimus: et ex parte prophetaamus: vnde. Removetis iudicium abo autem potu: aut in parte dei festi: non dixit in die festo. Ex parte enim die festum in hoc mundo celebramus: corpus autem corruptibile aggruat animam: et comprimit sensum multa cogitationem. Cum autem venerit quod perfectum est: euacuabitur quod ex parte est.

Siquis uirorū ē. Anime quē imperfectū. uirum occurrit. nemo dicitur in uotis. sed libertatem suam habet in illis.

Origenes. Votozū lex ponitur. et nouo principio in hac lege moyses uirur. At enim: homo homo quicūq; uouerit dño. ē. Quali nō dī xisse suffecerit. homo qui uotum uouerit domino. Est enim alius interior homo qui renouatur de die in diem secundū ymaginē dei. alius uero exterior qui corūpitur. Num uero uenitur ad hunc profectum ut lex dei suscipiatur. et uota offerantur: quē offerre nō potest nisi qui habet aliquid in semetipso qd offerat deo: non sufficit exterior legem dei suscipere. et uota solus offerre: qz non potest aliquid dignū deo habere. Sed interior qui habet in se quid offerat deo. in quo est habitatio uirtutū. intellectus. scē. et diuine ymaginis in nouatio. Qui cū speciem suam quē ab initio a deo facta ē recuperauerit: et uirtutū redintegrationē pulcritudine prioris formę: potest uota offerre. et tunc non homo solum: sed homo hō dicitur. Nam qui interiorē hominē nō excolit: uirtutibus nō construit. moribz nō ornat. sapientiaz dei nō querit: et scripturā operā non impedit: nō potest homo hō dici: sed homo sām. et homo aīalī. Quia interior qui uerius et nobilius dicitur homo sopitus in eo est carnalibus uicijs. et mūdibz curis. Unde cuiq; agendum est. si interiorē hominem peccatozū sordibus ī se oppressū uidet: ut citius eruat eū ab oī inquinamento carnis et sām. cōuertat ad pām. reuocet ad se memoriā dei et spem salutis. Nō enī hec extrinsec? grenda sunt. Intra nos ē salutis occasio. vñ. Ecce regnū dei intra uos ē. Intra uos enī ē cōuersio facultas. Cum enim cōuersus ingenueris saluus eris. et poteris diuine altissimi reddere uota tua. et homo homo appellari. Votum autem est cum aliquid de nostris offerimus deo. Vult aliquid a nobis accipere deus: et ita nobis largiri ipse: ut dona sua nō ueritis largiatur. unde: Et nunc israel quid dominus deus tuus poscit a te. nisi ut tu timeas deum. Hec poscit deus a nobis. quē si prius non offeramus: nihil ab eo accipiemus. Si dederimus gloriā: recipiemus gloriā. ait enim. Glorificātes me glorificabo. Si offeramus iusticiā nostrā: accipiemus iusticiā dei. et si offeramus nostrā. i. corporis castitatem: accipiemus ab ipso spū castitatem. et si offeramus sensum nostrum: accipiemus sensum ipsius. vñ apostoli. Nos autem christi sensum habemus. Sic ergo non solū homo: sed homo homo dicemur. uterq; enim vocabuli sui perfectione ornatus est. Leguntur diuersa uota in scripturis. Anna uouit deo fructum uentris sui. et samueles consecrauit in templo. Iephte quodcūq; sibi post uictoriā occurrisset. et occurrente filia uota soluit lacrimanda. Alij uirulos. uel arietes. uel domos. uel alia ratione carentia. Ille uero qui apē-

sacrificiaq; et libamina singulorū per uirulos et arietes et agnos rite celebrabit. et hyrcus pro peccato. absq; holocausto sempiterno. sacrificiaq; eius et libamine. Die sexto offeretis uirulos octo. arietes duos. agnos anniculos immaculatos. xiiii. sacrificiaq; et libamina singulorum per uirulos et arietes et agnos rite celebrabit. et hyrcum pro peccato absq; holocausto sempiterno. sacrificiaq; ei et libamine. Die septimo offeretis uirulos septem. et arietes duos agnos anniculos immaculatos. quattuordecim. sacrificiaq; et libamina singulorū per uirulos et arietes et agnos rite celebrabit. et hyrcum pro peccato absq; holocausto sempiterno sacrificiaq; ei et libamine. Die octauo qui est celeberrimus. omne opus seruile nō

latit nazareus semetipsum. Hoc enim ē uotū nazarei quod est super oē uotum. Filius enim uel filia aut pecus. aut pēdium extra nos est. Semetipsum deo offerre. nec alieno labore. sed proprio placere perfectius et eminentius est in omnibus uotis. Quod qui facit imitator est christi. Ille enim dedit terram. mare. et omnia quē in eis sunt. Celum quoq; solem et lunam et stellas ministerio hominū. pluuias et uentos. et quidquid ī mūdo est hominibus largitur. et postea semetipsum. Sic enim dilexit deus mundum. ut filium suum unigenitū daret pro mundi uita. Quid enī magnū faciat homo si semetipsum offerat deo. Cū se deus obtulerit prior. Si ergo tollas ciuem tuam et sequaris christū. si dicas. Vīno autem iaz nō ego uiuit xō in me xps. Si desideret anima tua esse cum christo. et non delectetur in seculo: semetipsum. i. animam suam obtulisti deo. Qui in castitate uiuit: corpus suū uouit. vñ uirgo cogitat quomodo sancta sit corpore et spū. Sancti ergo dicuntur qui deo uouentur. Unde aries si deo uouetur: sanctus appellatur. nec licet ei cōderi ad cōes uisus. Similiter uirul? nec licet cum iungi in cōmune opus. Si ergo te uoueris deo. imitā dus est tibi uirulus: ut facias tantum qd pertinet ad diuinum cultum.

facietis. offeretis holocaustum in odorem suauissimū domino. uirulum unum. arietem unum. agnos anniculos immaculatos septem. sacrificiaq; et libamina singulorū. per uirulos et arietes et agnos rite celebrabit. et hyrcum pro peccato. absq; holocausto sempiterno. sacrificiaq; eius et libamine. Nec offeretis domino in solennitabus uestris. p̄ter uota et oblationes spontaneas. in holocausto. in sacrificio. in libamine. et ī hostiis pacificis.

C. XXX.

Dixitque moyses filiis israel omnia quē ei dominus imperarat. Et locutus est ad principes tribuū filiorū isrl. Iste ē sermo quē p̄cepit dñs. Si q̄s uiroz uotū dño uouerit aut se iuramento p̄strixerit

Idem. Anima rum quē ecclesia dei sunt curam habent angeli. quos et iaz ad iudiciū cum hominibus uenire ostendimus: ut constet uirū sui desiderio peccauerint homines. an cū studum negligentia. Videtur ergo mihi

q̄ alie sub eis degunt ut filie. alie ut uxores. Si qua ergo uouet aliqd p̄propere et minus apte: custodis est reprimere uouentis audaciam et retundere. Si non fecerit: anima liberabitur a culpa. ipse uero uoti erit reus. sed hoc de inferioribus. Perfectionibus uero adest ipse deus. sicut dicitur de populo israel. ipse dominus ducebat eos. Sed postq; deliquerūt et inferiores se ipsis facti sunt: angelo traduntur. Unde moyses dicebat. Nisi tu ipse ueneris nobiscum. non me educaz hinc. et de iusto dicit deus. Cum ipso sum in tribulatione. et alibi dicit. Ne timeas descendere in egyptum quoniā tecum ero. Iustis ergo et electis dominus adest: inferioribus uero angeli. Nos autem contendere debemus: ut occurramus in uirum perfectum. et utamur libertate uotozū. ut cum ipso domino unus spiritus simus: ut ipse in nobis maneat. et nos in ipso. nihil in nobis sēmineum: nihil paruulę gratiē habeatur. nec necesse sit nobis sub tutoribus et procuratoribus derelinqui a patre.

Iuramento constrinxerit non ē. Augustinus. Non hoc ad omnem iurationem pertinet: sed ad eam ubi quisq; uouet alicuius rei abstinentiam qua licebat uti per legem. sed per uotum ipse sibi efficit non licere.

Mulier si zc. Ad est. si femina z adhuc tenera fuerit aia: cui vir vel pater dominatur in votis: non semper in ipsa est culpa: sed interdum redit ad viros vel parentes.

Iuramentum quo zc. lxx. Et definitiones quas diffinit aduer sus animam suam. Non q talibus votis noceant anime sue: sed aduer sus animaz dicitur. aduersus animalem delectatione: sicut ibi. Affligetis animas vestras.

Aug. Verito qrit tur in hoc loco etiā de voto virginittis. Mulieres enim etiā virgines in scriptura solent appellari: z ui detur apostolus de patre loqui cū dicit: seruet virginē suam. z det nuptui virginē suam zc. et hoc mo do. vbi non nulli intel lerunt virginē suā i. virginittatem suā: nulla tamē hoc simi li scripturarū locutōe demonstrant: cū sit inusitatissima.

Mecobnorix lxx. Dominus mū dabit eā: quia abnu it pater eius. i. mun dam habebit z iudē cabit: sicut dicit: mū dant eam sacerdos. z mundatōe nō mū dabis reum. i. non di ces mundum cum q imundus est.

Si maritum. Ad est. si adulta z vi ripotens fuerit ad cō cipendū semen ver bi dei. z doctriū spi ritālī capiēda secre ta. vnde. Volo aut omnes vos vni viro virginem castam ex hibere christo.

Aug. Quia dñs mādauit femina sub patre esse anteq nū bar: z sub viro nū ptam: noluit ita lex aliquid vouere eam aduersus animā suā i. in rerum licitarum abstinentia: vt in eis dem votis feminea valeat autoritas: sed virilis. Ita vt si qd huc innupte iam con cesserit pater vota p soluere: si anteqā persoluerit nupserit: z viro eius hoc cognitum nō pla cuerit: non persoluat. z sit omnino sine peccato: quia dominus mūdauit eam sicut dicit. i. mūdā fieri iudicauit. Neq hoc contra deum fieri pu tandum est: cum ipse preceperit z voluerit.

Uxor in domo uiri zc. Aug. De illa prius dixit quē domo pa tris sui vouit: z anteq redderet nuplit. De ea ergo que in domo mariti vouit ita loquitur. Si in domo mariti eius votum eius. aut diffinitio q aduersus animam eius cum iureiurando. z audierit vir eius zc. Danse stum est ergo ita voluisse legem feminam esse sub viro: vt nulla vota ei que abstinentie causa vouerit reddant ab ea: nisi vir fuerit autor permit

non faciet irritum verbum suū: sed omne qd promisit implebit. **Mulier si quippiam vouerit z se constrinxerit iuramento que est in** Adhuc. i. paruula et tantū diuine studitionis habens initia **domo patris sui z in etate adhuc puellari: si cognouerit pater votū qd pollicita est: z iuramentū quo obligauit animā suam z tacuerit: voti rea erit. quicquid pollicita ē z iurauit opere cōplebit. Sin aut statim vt audierit cōtradixerit pa ter. z vota z iuramenta eius irri ta erunt nec obnoxia tenebit spō sioni. eo q cōtradixerit pater. Si maritus habuerit z vouerit aliqd z semel verbum de ore eius egre diens animam illius obligauerit iuramento. quo die audierit vir: z non contradixerit. voti rea erit. reddetq quodcumq promiserat. Sin autē audiens statim contra dixerit: z irritas fecerit pollicitati oēs ei: verbaq qbus obstrinxerat animā suam propicius erit ei dñs. Tūdua z repudiata quicquid vo uerint reddent. Uxor in domo vi ri cum se voto constrinxerit z iura**

tendo. Nam cum ad peccatum viri pertinere voluerit. si prius permiserit z postea prohibuerit: etiam hic (tamen non dixit vt faciat mulier: quod vouerat: quia permilla prius a viro fuerat) viri dixit esse peccatum qui abnu it qd prius concesserat: non tamen mulieri ideo permittit vt si vir po stea prohibuerit. contēnatur. Sed vtmm ista etiā ad vota continētie. z ad concubitus abstinentiam pertineant. merito queritur: ne forte ea intel ligantur tantū aduersus animam voueri que sunt in cibis z potibus. qd

meto: si audierit vir z tacuerit nec contradixerit spōsioni: reddet qd cūq promiserat. Sin autem extē plo contradixerit. nō tenebit pro missionis rea. quia maritus con tradixit. z dominus ei propicius erit. Si vouerit. z iuramento se cō strinxerit. vt per ieiunium. vel ce terarū rerū abstinentiam affligat animā suam: in arbitrio viri erit vt faciat siue non faciat. Qd si au diens vir tacuerit: z in alterā diez distulerit sententiā: quicquid vo uerat atq promiserat reddet. qd statim vt audiuit: tacuit. Si autē non contradixerit postq rescituit: portabit ipse iniquitatē eius. Istę sunt leges quas constituit domi nus moysi inter virum z vxorez. inter patrem z filiam. que in puel lari adhuc etate est: vt que manet in parentis domo.

C. XXXI.

Deut. 32. 1. Dominus ad moysen dicens: Alciscere prius filios isrl

ni pertindēda. z huiusmodi. Vnde etiā hic aliquid figurate dictū intel ligitur. vt qm sunt multe abstinentie ceremoniarū irrationabiles z iniūctę veritati. Hoc forte intelligi voluit tūc ratas esse. cū ratōbiles fuerint. i. cū eas rō approbauerit. que sicut vir debet regere omnē aīalem motionem. que sit nō tantū in appetendo: sed etiā in abstinento. vt si mente z ratiōe decernitur: tūc fiat. Si autē improbat: nō fiat. Si autē rō qd prius recte faciendū esse decreuerit post improbet: sit peccatū consiliū: etiā sic tū non nisi rationi mortio illa consentiat.

Alciscere. Orig. Scandala filijs isrl ad madianitarū tergiuersatōe acciderant: qui subornauerant mulieres que eos deciperent: vt peccarent.

etiam videtur ibi li z gnificari. Nonne ani ma plus ē q elca: Et cum de ieiunio pre cipitur: ita dicitur. Affligent animas ve stras. Nescio autem virū alicui legat ad uerlus aīam votū di ci qd de abstinentia concubitus fuerit. Maxime cum hic lex autoritatem viro tri buat nō mulieri que viro subdita est: tunc vota persolueret si vir vota approbauerit. Si autem renuerit: non deberi. Aposto lus cum de huiusmo di loqueretur: nō ma iorem autoritatē vi ro q femine dedit. Sed vxor iquit vir debitum reddat. si militer z vxor viro. Vxor non habet po testatem sui corporis sed vir. Similiter z vir non habet pote statem sui corporis: sed mulier. Cum er go parem vtriq tri buat potestatem: infi nuat de concubendo vel non concubendo regulam non pertine re ad ea vota vbi nō habent parem pote statem: sed vir maior rem. z prope eius so lus est. Non enī ait lex virū nō debere red dere vota sua si vxor phibuerit: sed vxorē si vir prohibuerit. Preterea iste iustifi cationes dicit z me minius in illis iusti ficationibus que in exodo sub hoc noīe memorantur multa p cipi que ad ppietate non possunt accipi. nec in nouo. t. obseruari: sicut de aure ser

Illi ergo pro peccato suo puniti sunt mediocriter tamē et parcius. Hi vero qui fuerant causa peccandi multo vehementius. Unde pater quia longe grauius est causam peccati prebere quam peccare. unde dicitur. Quia melius fuerat illi homini non nasci aut molam asinariam alligari circa collum eius et precipitari in profundum maris: quam ut scandalizaret unum de pusillis istis. Scandalum autem est: ubi recte ambulanti deceptio ad peccandum subiungitur.

Et sic colligeris

Rouissime inquit. Apponeris ad populum tuum. Hoc contra samaritanos qui negant resurrectionem mortuorum. nec fidem futuram recipiunt. Nemo enim apponitur ad eos qui non sunt. Constat ergo esse aliquem populum cui moyses dicit esse apponendum.

Mille viri.

Aduerte diuine virtutis magnificentiam. Filij israel. duz sexcenta milia fuerant armatorum: omnes victi sunt: quia erat in eis peccatum. Nunc vero. xij. milia victores vincunt. quia non in multitudine vicit israel: sed iusticia et pietas est in eis que vincit. unde. Unus persequitur mille: et duo decem milia. Fides ergo. quia plus valet unus sanctus oratio quam innumeri peccatores prelatio. Oratio enim sancti celum penetrat. Quomodo ergo in terra hostem non vincat: Quamuis ergo et custodiamus iusticiam. induamur loriceam iusticie accincti veritate. et accipiamus galeam salutis. et gladium spiritus. et ante omnia scutum fidei. in quo extinguamus ignea tela maligni.

Quibus enim armis instructi diabolica castra fugabimus.

Et reges. Origenes. Interficiuntur reges madianitarum. et qui prius a mulieribus victi sunt. nunc expiatione habita et acta penitentia reges vincunt. tantum valet conuersio ad deum et correctio peccatorum. Fuit autem cur diuine scripture nomina regum memorare cui et recem et sur et vrso. Propter hoc. Hi enim regnant apud madianitas. quos penitus debet extirpare omnis qui militat deo. Cui namque belinus vel ferinus interpretatur. Belinus ergo et ferinus mores debes omnino perimere: ut placeas ei qui te probauit. et peruenias ad beatitudinem mortificata totius iracundie feritate. Ego puto quod hec nomina scriptura diuina non narravit pro historia: sed pro causis et rebus aptauit. Quis enim stultus filio suo nomen belinus imponit: sed magis institutionem animarum prospexit sermo diuinus volens ostendere. quod aduersus huiusmodi vicia militare debemus: et istos reges fugare de corporis nostri regno: ne regnent peccatum in nostro mortali corpore. Nomina enim pro rebus aptantur. etiam apud gentiles et barbaros. Notum est cur abram abraham dictus est. et sarai sara. et iacob israel. Ioseph autem a pharaone barbara lingua phothanec cognominatus est. quod lingua sua de secretorum vel somniorum reuelatione composuit. Daniel quoque in babilonia baltasar nominatur.

de madianitis. et sic colligeris ad
Sacerdos ad superne ciuitatis ciues.
populum tuum. Statimque moyses.

Armatus inquit ex vobis viros ad pugnam. qui possint ultionem domini expetere de madianitis. Mille viri de singulis tribubus eligantur ex israel qui mittantur ad bellum. Dederuntque millenos de cunctis tribubus. i. xij. milia ex peditorum ad pugnam. quos misit moyses cum phynes filio eleazar sacerdotis. Vasa quoque sancta et tubas ad clangendum tradidit eis. Cunctique pugnant contra madianitas atque vicissent omnes viros occiderunt. et reges eorum. eui. et recem et sur et vrso. et beor quique principes gentis. Balaam quoque filium beor interfecerunt gladio. ceperuntque mulieres eorum et paruulos: omniaque pecora et cunctam suppellectilem quequid habere poterant de populo

Et ananias. et azarias. et misael. sidrac. misac. et abdenago. Madianitarum ergo regem moyses appellauit: prout gessit. Belinus inquit feritas est que regnat in madianitis. nec ipsa solum: alius est rex nomine recem. i. inanitas que ibi regnat. Multa enim inanitas et vanitas in hoc mundo quam dei miles superat et vincit: si nihil inaniter nihil superflue agit: memorans: quia etiam de oculis verbo reddent homines rationem in die iudicii. In hac vita hominis totum pene oculum et inane est quod dicitur vel agit.

lati sunt. tam vrbes quam viculos et castella flamma consumpsit. Etulerunt preda. et vniuersa que ceperant tam ex hominibus quam ex iumentis. et adduxerunt ad moysen. et ad eleazarum sacerdotem et ad omnem multitudinem filiorum israel. Reliqua autem utensilia portauerunt ad castra in campes tribus moab iuxta iordanem contra hiericho. Aggressi sunt autem moyses et eleazar sacerdos. et omnes principes synagoge in occursum eorum extra castra. Iratusque moyses principibus exercitus tribunum et centurionibus qui venerant de bello ait: Quis feminas reueraistis? Nonne istę sunt que deceperunt filios israel ad suggestionem balaam. et preuaricari fecerunt vos in domino super peccato phogor. unde et percussus est populus. Ergo cunctos interficite.

et contrectent de verbo vite. Et sic perceptis regibus madianitarum. regnet in nobis iusticia. i. xps qui factus est nobis a deo iusticia. et pax. et redemptio.

Balaam quoque. Patet consilio balaam subornatas esse mulieres madianitarum que deceperant israel. Unde hic velut auctor sceleris interficitur. Aug. Dicitur et superius. quod balaam rediit in locum suum. Sed forte reuersus est. quamuis scriptura non dixerit. Vel forte in locum suum rediit ab eo loco ubi sacrificia faciebat: in eum. i. locum ubi tanquam peregrinus habebat hospitium. Non enim dictum est in domum suam. aut in patriam suam. De balaam autem dictum est ad semetipsum: ubi tanquam dominus habitabat.

Quod feminas re. et. Rab. Mystice. Feminam in preda de bello reuertere seruat quod foras actus prauos cohibet. et zelo bono destruit. delectatione carnalis in abscondito pectoris celat. Sed hoc moyses. i. lex redarguit. Qui enim delectatione carnis in occulto corporis celat: facile in culpa prauę operantis exoritur. Iubet ergo omne masculinum. paruulus etiam. mulierem que non nouerit viros in generali. quod turpe appetit et delectatione carnis. quam concipit iniquitate et parit peccatum. penitus interficere debemus. Puellas autem et feminas virgines. i. prede delectationis quam non perdidit ad peccatum. et exardeat ad bonum plerumque: ut si deo placita sunt desideria et facere studeamus. Ad suggestionem balaam. Hic euidentius ostenditur balaam suggestionem

Inanis est ois actus et sermo in quo non est intrinsecus aliquid pro deo vel dei mandato.

Est et alius rex madian. vr. i. irritatio. Vides quales sunt que regnant apud madianitas. Qui. i. debet expugnari. imo perimmi. ab his qui deum sequuntur. Non enim tam regis quam vicio nomina que regnant in hominibus referuntur in lege: et non tam gentium bella quam concupiscentiarum carnalium que militat aduersus animam describuntur. Denique hi qui in vicijs regnant. v. reges esse dicuntur. ut pateat: quod omne viciu quod regnat in corpore et quicquid sensibus perdet. Hi ergo perimendi sunt de regno madianitarum: ut ultra vicia non regnent per eos sed iusticia. nec ad scandalum videant oculi: sed ad edificationem. Unde si oculus tuus scandalizat te: erue eum. Non tamē effodidum precipit oculum corporis nostri: nec manum aut pedem abscidendu: sed sensum carnalis sentientem. et concupiscentis lasciuientem: ut oculi recta videant. aures recta audiant. gustus noster verbum dei gustet. manus palpent

mulieres subornatas
fuisse.

Isidorus. *De*
dubitavit balaa ob-
lata copia feminarum
fornicatosi ruina isra-
elitas collapsuros:
quod concupiscentes aie
eorum partes sciebat
esse corruptas. Ita de-
mones unumquemque
pertemptant illis affe-
ctibus aie laqueos
tradentes: quibus nos
senserint egrotare.

Eleazar quoque

Nota quod eleazar non
ad omne populum: sed
ad viros virtutis lo-
quitur: qui reuerteban-
tur de prelio. Viri
autem virtutis sunt qui
ad bellum procedunt: qui
in agone contendunt:
et ab omnibus se absti-
nent: alij vero non vi-
ri sunt virtutis.

Aurum et argen-

tum etc. Tempus bel-
li est in hoc mundo con-
tra nequicias spirituales
et concupiscentias car-
nales. Spectat nos
angelorum chorus: et
virtutum celestium pia
erga nos pendet ex-
pectatio: quando vel quod
de prelio reuertamur.
quis plus afferat au-
ri: vel argenti: quis la-
pides preciosos: curio
se iudicetur. Requirit
etiam qui deferunt es: qui
ferunt: qui plumbum: vel
vas ligneum: vel fictile
aut aliquid huiusmodi
diuine domus vti-
bus necessarium. Se-
cundum ergo ea que
quisque detulerit man-
sionis ei meriti depu-
tabitur. Probatur
tamen hec omnia alia per
ignem: alia per aquam:
vniuersumque opus que
le sit ignis probabit.

Et lauabitis.

Aug. Vides quomodo
modo purgatione in-
diget omnis qui exit
de prelio huius vite
Qui pugnauerunt per
filios israel: madiani-
tal interfecerunt: in quo
placuerunt cuius volun-
tate implerunt: hoc tamen
ipso immundi dicuntur
effecti. unde iubentur lauare vestimenta sua et mundari: et sic intrare in castra.

Si ergo qui pugnant: quod immundos hostes contingunt: polluti sunt. Si ergo
diabolus vicerit: et cogitationes immundas quas suggerit: vel venietes re-
pulerit: vel ingressas intra se ne ad effectum veniant necauerit: concupiscens
caput draconis: hoc ipso tamen pollutus sum: quo pollutus calcare contem-
ni. Beatus tamen quia superauit: unde: Nemo mundus a forde. Des ergo

et quicquid est generis masculini
etiam in paruulis: et mulieres que
norunt viros in coitu ingulate. Pu-
ellas autem et omnes mulieres vir-
gines reseruate vobis: et manete
extra castra. vij. diebus. Qui oc-
ciderit hominem vel occisum tetige-
rit lustrabitur die. iij. et. vij. et de
omni preda siue vestimentum siue
rit siue vas: et aliquid in utensilia
preparatum: de pellibus caprarum
et pilis et ligno expiabit. Eleazar
quoque sacerdos ad viros exercitus
qui pugnauerunt sic locutus est:
Hoc est preceptum legis quod man-
dauit dominus moysi. Aurum et
argentum et es et ferrum et plumbum
et stannum et omne quod potest transire
per flamas igne purgabit. Quicquid
autem ignem non poterit su-
stinere: aqua expiationis sanctifi-
cabitur: et lauabitis vestimenta ve-
stra die septimo: et purificati postea
castra intrabitis. Dixitque domus
ad moysen Tollite summam eorum que
capta sunt ab homine usque ad pe-
cus: tu et eleazar sacerdos: et omnes
principes vulgi: diuidesque ex equo
predam inter eos qui pugnaue-
runt et egressi sunt ad bellum: et in-
ter omnem reliquam multitudinem.
Et separabis partem domino ab
his qui pugnauerunt et fuerunt in
bello. vnam animam de quingen-

tis tam ex hominibus quam ex bobus
et asinis: et ouibus: et dabis eam ele-
azaro sacerdoti: quia primitie do-
mini sunt. Ex media quoque parte
filiorum israel accipies quinquage-
simum caput hominum et bouum
et asinorum et omnium cunctorumque ani-
mantium et dabis ea leuitis que ex-
cubant in custodiis tabernaculi
domini. Feceruntque moyses et elea-
zar sicut preceperat dominus. Fu-
it autem preda quam exercitus cepe-
rat omnium sexcenta. lxxv. milia: bouum
lxx. duo milia: asinorum. lx. milia
et mille. Animarum hominum sexus fe-
minei que non cognouerant viros
xxx. duo milia. Parsque est media
pars his qui in prelio fuerant omnium
trecenta. xxxvii. milia quingente.
ex quibus in preteritis domini supputate
sunt oues sexcenta. lxxv. et de bo-
bus. xxxvi. milibus: boues. lxx. et
duo. De asinis. xxx. quingentis.
asini. lx. vnus. De aiabus hominum
xvi. milibus: cesserunt in partem
domini. xxx. duae aie. Tradiditque moy-
ses numerum primitiarum domini elea-
zaro sacerdoti sicut fuerat imperatum
ex media parte filiorum israel: quam
seperauerat his qui in prelio fuerant.
De media vero parte que contigerat
reliquis multitudini: id est. de omnium
trecentis. xxxvii. milibus quingentis
et de bobus. xxx. sex milibus: et de

et quedam per ignem transeunt: alij sufficit aque purificatio. Assumuntur
autem ex prelio boves et iumenta: cum captiuas omnes intellectus ad obediendum
christo per verbum dei. In quo pugnautes captiuant intellectus eorum: qui con-
traria sentiunt. Pauci sunt tamen qui pugnare possunt: et prelia ista con-
ficere. De sexcentis milibus armatorum qui videtur militare deo. sola. xij.
milia eliguntur: ceteri relinquuntur in castris. Intuere quantum sint in ecclesia

purificatione indige-
mus: imo purificatio-
bus. Multe enim et di-
uerse nos manent pu-
rificationes. Sed my-
stica hec sunt: et ineffa-
bilia. Quis enim enar-
rare poterit que sint
purificationes que pa-
rentur petro: et paulo:
et similibus qui tot bo-
stes prostrauerunt: tot
spolia ceperunt: qui cru-
entis manibus a cer-
deredunt: quorum pes-
tinctus est in sanguine:
et manus suas lauerunt
in sanguine peccato-
rum: interficientes in
matutino omnes pecca-
tores terre. Perone-
runt enim diuersas ve-
monum gentes: quas ni-
si vicerent captiuos
non liberassent: nec ad
obediendum christi per-
duxissent. Beatus qui
succedit in his preliis:
et interficit madiani-
tas: ut iustificetur ex
sanguine eorum. San-
guine demonum fudit
qui captiuos eripit.
Purificabit autem in
regno dei: ut mundus
ingrediarur ciuitate
dei: vel domini.

Qui pugnauerunt.

Alleg. Aug. Sicut quidam in populo
dei qui militat: qui si
obligat se secularibus
negociis. Si proce-
dit ad bellum contra
gentes multas et
spirituales nequicias:
pro his qui infirmos
resunt vel etate vel se-
xu: vel proposito. Pu-
gnant autem omnibus
iusticiis: iusticia: pie-
tate: mansuetudine: ca-
ritate: et omnibus con-
tinentie virtutibus. Et
regressis ad castra vi-
ctoribus fruuntur la-
boribus eorum etiam ibel-
les qui ad pugnam non
vocantur: vel etiam non
possunt. Sciendum
autem quod omnia que sumuntur
ex his gentibus mu-
tanda sunt: et forte que-
quid ex hoc seculo al-
sumitur: vel prelio ca-
pitur: et mundum est: et
purificatione indiget.

Qui accesserunt.

Aug. Sicut quidam in populo
dei qui militat: qui si
obligat se secularibus
negociis. Si proce-
dit ad bellum contra
gentes multas et
spirituales nequicias:
pro his qui infirmos
resunt vel etate vel se-
xu: vel proposito. Pu-
gnant autem omnibus
iusticiis: iusticia: pie-
tate: mansuetudine: ca-
ritate: et omnibus con-
tinentie virtutibus. Et
regressis ad castra vi-
ctoribus fruuntur la-
boribus eorum etiam ibel-
les qui ad pugnam non
vocantur: vel etiam non
possunt. Sciendum
autem quod omnia que sumuntur
ex his gentibus mu-
tanda sunt: et forte que-
quid ex hoc seculo al-
sumitur: vel prelio ca-
pitur: et mundum est: et
purificatione indiget.

qui possint pro veritate pugnare. et contradicentibus resistere. qui sciunt verbi bella tractare. Beati sunt qui pro populo dei possunt pugnare. et de hostibus spolia reportare. Reliqua tamen pars populi que videtur imbellis: si cum quiete resideat in castris: in silentio agat: amoyse non recedat: sed in lege dei permaneat: spoliis partem habebit. Fiet enim equa portio: non per numerum: sed quantum datur omni populo. tantum. xij. milibus qui spolia ceperunt. Quis hec audiens non auctur pro ecclesia pugnare: et inimicis veritatis resistere: qui dogmata ecclesie oppugnare. vel voluptati et luxurie docent operam dare? Qui ergo hos expugnat: vel in se. vel in proximis victoria punit: capiet spolia multa quinquages multiplicata que ceperit. In tantum enim numeri quantitas videtur augeri cum sexcentis milibus. xij. milia conferuntur. Offerte mihi vitra que pars iubetur deo: et illi quidem qui videntur vni ex quingentis. Qui autem domum federunt unum ex. l. Interque autem numerus sacratus est. Unde vnus debebat denarios quingentos. et alios. l. zc. Sed et septem septuaginta vno addito quinquagesimis diebus faciunt: que pentecostes festiuitas dicitur. Similiter. lxx. septuaginta addita vna decade quingentos reddunt. Et quanto plures sunt. lxx. septuaginta. xij. tanto prestantior est numerus quingentorum que quinquaginta.

Cum accessissent. *Orig.* Differentias esse et profectus meritorum in populo fidelium. et in alijs locis et hic colligimus de eo quod scriptum est. Et accesserunt ad moysen omnes qui constituti erant principes per tribus in exercitu tribuni et centuriones. et dixerunt ad moysen: Nos pueri tui collegimus summam. virosque bellatores nostros. et non dissensit ex nobis quisquam. et obtulimus manus domino. *z.* Loquitur ergo ad moysen electi principes qui constituti sunt super exercitum. et pro rebus bene gestis munera offerunt domino dicentes: Nos pueri tui sumus qui accepimus summam filiorum israel bellatorum. lxx. milia qui electi sunt ex omnibus tribubus: ut pugnarent contra madianitas. Sunt ergo in populo dei bellatores multi. et multi i. belles. et inter bellatores quidam qui appellantur summa bellatores: eminentiores. i. inter bellatores. et rursus his celsiores qui constituti sunt super eos principes et prelati singulis milibus electorum. Est ergo multa diuersitas in ordine bellatorum. Inter imbelles quoque est aliqua differentia. Quidam enim ita sunt imbelles ut nunquam possint fieri bellatores ut senes. s. gerentes. serui. Pueri vero ita sunt imbelles: ut sperent fieri bellatores cum occurrerint in virum perfectum. et in mensura etatis. etiam in summam bellatorum venire se sperant. et esse electi in. xij. milibus: vel esse principes electorum. Considera oia presentia seculi repleta bellis: et demonum inuisibilibus praelijs perurgere. In populo vero dei esse quosdam fide robustos. virtutibus armatos. qui huiusmodi bella conficiant. et semper in prociectu positi etiam eos qui pugnare non possunt ab hostibus tueantur verbo et exemplo: si tamen non de se eis fides. Impossibile est enim sine fide saluari. Inter ipsos bellatores sunt alij parati et expediti: ut nullis se implicent secularibus negocijs. meditates in lege dei die ac nocte. Hi summa bellatorum appellantur. Non est autem dictum de communi numero bellatorum quod nemo in eis dissensit: sed de his que summa bellatorum dicuntur. In talibus enim nulla dissensio. nulla discordia.

De his. n. dictum est. Multitudinis credentium erat cor. n. et a. n. zc. Hi sunt qui plurimum auri pugnando ceperunt. et omne aurum et ornamentum. s. capitis. sive brachiorum. vel digitorum. i. quicquid intellectibus vel operibus habent: deo offerunt. scientes quod munera eius data eis sunt. ideo nec vnus dissensit (dissentientes enim non possunt offerre. Unde. Si offerimus munus tuum ad altare: et memoratus fueris quod frater tuus habet a. aduersum te. re. i. m. t. zc.) ut leuent. s. manus suas ad deum sine ira et dissensione. In multis enim

Susceperuntque moyses et eleazar
virtutes animi et bona opera.
sacerdos omne aurum in diuersis speciebus pondere. xvi. milia septingentos. l. siclos a tribunis et centurionibus. Unusquisque enim quod in preda rapuerat suus erat. et susceptum intulerunt in tabernaculum testimonium in monumentum filiis israel coram domino.

C. XXXII.

Illi autem ruben

et gad habebant pecora multa. et erat eis in iumentis infinita substantia. Cum vidissent iazer et galaad aptas aialibus alendis venerunt ad moysen et ad eleazarum sacerdotem. et principes multitudinis atque dixerunt: Astaroth

Torques ornamentum sapientie est. In proverbijs enim de sapientia dicitur. Qui acquirit eam: torquem aureum ponat circa collum suum. Viriola et anulus ornamenta sunt manuum. in quibus signatur opera. Similiter et dextrale. Atheneque vero verbi et doctrine conneriones significat.

Depreceris pro nobis. *Orig.* Ad propiciam dei pro nobis. Si dicamus propter aurum dei propiciam fieri hominibus: absurdum et impiu indicatur. Hoc enim in viro bono notabile dicitur. Per aurum ergo virtutes et opera bona signantur: que sola deo digne offeruntur. pro quibus solis decet eum propitiari.

Susceperuntque. Et accepit moyses et eleazar sacerdos aurum ab omnibus tribunis et centurionibus: et intulit illud in tabernaculum testimonium memoriale filiis israel coram domino. Nota quod que dicitur non ad conspectum visibilem: sed ad mentis memoriam referuntur. Beatus enim est qui recordatur se aliquid boni operis fecisse coram domino. et obtulisse munera beneplacita deo. virtutes. s. animi: et ornamenta pietatis. **C. XXXII.**

Fili autem ruben. *Orig.* Dia que dicitur: non solum ex sermone que dicitur pensanda sunt: sed ex persona dicentis. Si puer loquitur: aias nra ad auditum eloquij puerilis aptamus: nec plus in his que dicuntur que puer sentire poterat expectamus. Si autem vir loquitur: continuo contemplanur. si viro digna sint que dicuntur. et si eruditus sit: pro eruditionis intuitu etiam dicta pensamus. Si autem imperitus et ydiorum: aliter que dicuntur accipimus. Si autem senior aut multum peritus ac probatus (ut qui in eruditione cōsuevit) longe in eo maior habebitur dictorum expectatio. Hec autem qui loquitur spiritus sanctus est. unde enim poterat moyses que ab origine mundi gesta sunt: vel in fine gerenda narrare: nisi spiritus dei inspiraret? Unde potuisset de christo prophetizare. Christus enim ait: si crederetis moysi: crederetis etiam mihi: deme. n. ille scripsit zc. Hoc ergo secundum maiestatem loquentis

si armonia cordarum consonanter aptatur: suauem sonum reddit. si aliqua sit dissolutio carminis dulcedo corrumpitur. Ita si dei milites dissensiant in grata sunt oia deo: etiam si bella multa conficiant: spolia multum deferant: et munera offerant. Pice enim vade prius reconciliari fratri tuo zc. Si enim in aliquo dissensit a mandatis dei: nec hostem vincere potes. In eo enim ipso ias vitus es a diabolo. in quo dissensit a deo. Si ergo vis vincere et summa bellatorum esse: adhere deo: cōcorda cum ipso dicens: Quis nos separebit a caritate christi: tribulatio: an angustia: zc. Qui talis est: potest vincere madianitas: et interficere omnes peccatores terre. i. carnis fornicatione. imundicia. passionem. concupiscentiam auariciam et huiusmodi. Et sic erit dignus offerre omne vas aurum torquem. aut viriolam. aut anulum. aut dextrale. aut cathenulam.

oportet intelligi. unde abrahā dicit. **H**abent moysen et prophetas: audiant eos: non homines in corpore positos significās: sed qui ab eis scripta sunt dicta te spiritum dei. **M**oysi ergo litteras remoto velamine ita intelligamus: ut singulis dici videatur: ut si intelligant auditores et obseruent: non eant in loca tormentorum sicut diues qui audire contemplit: sed in sinu abrahe ubi lazarus requiescit. **H**ec tamē ad liquidū scire ipsius puto esse spū sancti qui inspirauit: et ibelū christi qui ait. **P**ente enim ille scripsit: et patris: cuius cōfiliū antiquū hūano generi nō nuduz sed velatum litteris indicatur. **P**ed iam ad sensum eoz qui latere videntur veniamus. **Q**uobus modis de egypto exitur. **A**um enī quis de errorū te nebris ad agnitionis lumen adducatur: et de terrena cōuersatō ne ad spūalia instituta cōuertitur de egypto videtur exisse: et ad solitudinē venisse ad illū. s. vitz statum in quo per silentiū et quietē diuinis legibz exerceatur: et celestibz eloquijs imbuetur: per que institutus et directus cū iordanē transierit: prosperet vsqz ad terrā promissionis i. per gratiam baptis mi vsqz ad euangelicā instituta. **E**cce etiā aīa de egypto: cū relinquit huius mundi tenebras: et corpore nature cōtate et trāsfertur ad aliud scilum. qd sinu abrahe: ut in lazaro: vel paradisu vt in latrone indicat: vel si qua nouit de esse alia loca vel māsioel: p que transiens aīa deo credens: et perueniens vsqz ad flumen qd lctificat ciuitatem dei vltra ipsum fontē hereditatis promisse patribz accipiat. **A**uz ergo dupliciter designet egressus de egypto: et trāslus ad desertū: et inde egressus ad sancte terre hereditatē: videamus qd sibi velit rubē et gad et dimidiz tribus manasse hereditas: qui p moysen traditur: et extra iordanē decernit. **I**n. xij. tribubz filioz israel: mystice totius humani generis figurā cōplectitur: vel omniū q ad agnitionē dei venerunt. **M**oys pars extra iordanē hereditatē consequitur per moysen. **P**ars vero trans iordanē in terra promissionis per ibelū. **E**t quidem illi quibus extra iordanē hereditas datur: primitiuū sunt: licet minus nobiles: licet nō inculpati. **I**belū nāqz ē primogenitus iacob: licet ptaminauerit thoz patris: et gad licet ex ancilla. **M**anasses quoqz cuius dimidia tribus extra iordanē hereditatē consequitur: quāuis de egyptia natus: tamē primogenitus ē. **Q**ues ergo isti primogeniti sunt: et ideo significāt

et dibon et iazer et nemra ezebon et eleale et sabam et nebo et beon. **T**erra quā percussit dominus in conspectu filiorum israel regiōis vberime est ad pastum animalū ^{greg.} Quos multa mudi ipedimēta occupāt. **E**t nos serui tui habemus iumē ^{habitationē celestis patrie non desiderant.} ta plurima: precamurqz si inuenimus gratiam coram te ut des nobis famulis tuis eam in possessionem: nec facias nos transire iordanem. **Q**uibus respondit moyses: **N**unquid fratres vestri ibūt ad pugnam: et vos hic sedebitis? ^{Orig.} Nota qz volentes vltra iordanē remanere increpat moyses. i. lep. **I**srael ne transire audeant in locū quē eis daturus est dominus? **N**one ita egerunt patres vestri: quādo misi de cadesbarne ad explorandam terram. **A**unqz venissent vsqz ad vallē botri lustrata omni regione subuerterunt cor filioz israel vt non intrarent fines quos eis dominus dedit. **Q**ui iratus iurauit dicens: **S**i videbunt homines isti qui ascenderunt ex egypto: a. xx. annis et sup. a. terrā quā sub iuramento pollicitus sū abrahā. ysaac et iacob: et noluerunt

priorē populū qui nō per ibelū sed per moysen hereditatē extra iordanē accipiunt.

Terra quā per. **z. c. Gre.** **S**unt multi in ecclesia qui paruuli ēē de spūant: et in loco hūilitatis positi: imanes apud se esse nō desinūt: bi bonibus extollūt: voluptatibz perfrunt: et rez multiplicatē dilatant. **P**reesse appetit: et a multis timen: recte viuere negligūt: et famā bonē vite habere cupiunt: adulationes querūt: sanonibz intumescūt: et qz presentū copia delectātur: vētura gaudia nō requirunt. **A**uz eos multi plet actō occupat: et a semetipsis alienos demonstrat. **S**i quā tamē fidei temptatio exurgat: qz i ea specietus cōtinent: verbis eā et laboribz defendūt: et celestem patriā vēdicant: nec tū amāt. **Q**uos bñ rubē et gad et dimidia tribu manasse significāt: qz multa pecora et iumēta possidentes: dū circa iordanē cāpeltia cōcupiscūt: in terra promissionis hereditatē habere noluerunt: dicentes: **T**erra quā percussit. dō. i. cō. si. il. re. v. b. ē. ad. p. a. **z. c.** **Q**ui ergo iam tanta plurima possidet: iordanē trāslire refugit: qz quos multa mudi ipedimēta occupāt: habitationem celestis patrie nō requirunt: sed fides (quā spectemus tenent) increpat ne ociosi delectatione torpescāt: et alios exēplo suo a laboris tolerantia et studio longanimitatis frangāt. **U**nde eis p moysen dicit. **Q**uādo fratres vestri ibūt ad pugnam: et vos hic sedebitis? **P**ed quia erubescūt nō defendere qd cōfiteantur fidei ad certamē pperant: eāqz nō sibi: sed pxiis vendicant. **C**aulas omniū fabricam: et stabula iumentorum. **Q**ui mox fortes pro alijs veniūt: et reprobis missionis terrā ab hostibz liberant et redinquant: ad pacēda armenta extra iordanē redeunt: qz cōtra fides baptismi tota mente

et desiderio rebo perituris inferiunt: qz hereditatē terre promissionis. i. fructū fidei nō amāt. **S**icqz p illa pugnat: vt sua pignora extra illas deponāt: qz enī paruulos foris habet affectū i eius habitatione nō habet. **U**nde ad cāpeltia redeunt: qz ab altitudie montiū quasi a spe celestiu dilatantur vt extra terrā promissionis bunta aīalia nutriāt: irrōnabiles. i. motus aīa vniuersalis: qz eterne lucis claritatē nesciūt dū trāslitorijs exerceantur. **I**umenta plurima. **Q**uigi. **I**umēta et pecora multa sunt. **z. c.** **P**rius ipsi ad hereditatē illius terre q lacte fluit et melle: nō potuit peruenire:

nec verbum
bobat. **A**nim
calter dūdi
paratus est in
per moysen
moyses nō
multas peco
terram. **Q**uā
alia habear
cora: non tan
res excludant
dāne trāslant
ipia et mulier
famibus con
trouere: et ad
promissa per
illos aut hēc
morantur nec
iordanē tran
ad fidem chris
et terra prom
iugare.
Si transi
qz illa tra
fuerit filij rub
gad. v. i. i. c.
armati ad ppe
ram domino
meritis terrā
specta vestro:
is terrā gala
terra multis
accipitur: et
in qua habita
non ab initio
vocata ē: sed a
postea terra.
hoc celus vili
as firmamentū
ē postea celū.
diplo tamen et
qz terra fecit
tur dens: et post
dam: et firmam
hic aggrus aī
huc semel mon
lū et terram: et n
andam. **U**nde
modo aliud p
raz aliud aridū
multis quoqz
terra in bono a
tur arida vero
nam et adam
peccatū in locū
dicitur qui arida
tur: ante enī et
terra: paradisu
nō in arida sed
rā. **P**anluet
qz in euangelio
dicitur terra pro
tur. **R**ati man
qz ipsi heredit
nam trāslimā
anda ad terrā
cōmūmūsi sū
anda sumus. **S**
anda efficiunt:
terra etiā in reg
minat. **E**t terra
hereditas terrā
quā et quibz q

nec verbum caro factum agnoscere: quia multa iumenta et pecora habebat. Animalis enim non potest percipere que sunt spiritus dei: nec spiritaliter diiudicare: quia cum homo in honore esset non intellexit: sed comparatus est iumentis insipientibus. Accepit ergo ille populus hereditatem per moysen terram. I. duorum regum. non enim amplius potuit interficere. moyses nisi duos reges. quorum terram divideret populis multa animalia. multaque pecora haberent. Illis vero qui iordanem transierunt ibelus dividit terram. Quamvis enim animalia habeant et pecora: non tanta que eos excludant ne iordanem transierint: sed cum ipsis et mulieribus et infantibus contedunt transire. et ad patriam promissa pervenire.

Illos autem hec omnia remoramur nec possint iordanem transire nec ad fidem christi: que est terra promissionis intrare.

Si transierint.

Quia iam habemus possessionem vestram in orientali eius plaga. Quibus moyses ait: Si facitis quod promittitis. expediti pergite coram domino ad pugnam. et ois vir bellator armatus iordanem transiet donec subvertat dominus inimicos suos. et subiiciatur ei ois terra. Tunc eritis inculpabiles apud dominum et apud israel. et obtinebitis regiones quas vultis coram domino. Sin autem quod dicitis non feceritis. nulli dubium est quin peccetis in deum. Et scitote quoniam peccatum vestrum apprehendet vos. Edificate ergo urbes parvulis vestris. et caulas et stabula ovibus ac iumentis. et quod polliciti estis implete. Dixeruntque filii gad. et ruben ad moysen. Servi tui sumus: faciemus quod iubet dominus deus noster. Parvulos nostros et mulieres et pecora ac iumenta relinqueamus in urbibus galaad. Nos autem famuli tui expediti omnes pergemus ad bellum sicut tu domine loquaris. Precepit ergo moyses eleazar

et moyses filios gad et ruben et dimidie tribui manasse filios ioseph regnum seon regis amorrei. et regnum og regis basan. et terram eorum cum urbibus suis per circuitum. Igitur extruxerunt filii gad dibon et astaroth et aroer et roth sophan et iazer et iebaa et bethnemra. et betharan urbes munitas. et caulas pecoribus suis. Filii vero ruben edificaverunt

dispensati sunt. Qui tamen videtur primi et per moysen dispensati non consequuntur hereditatem nisi prius transierint cum his quos ibelus dispensat. et pugnent cum eis contra inimicos. et collocent eos in sedibus suis. et ita consequantur hereditatem quam moyses duce mernerunt. Unde paulus. Et hi omnes testimonio fidei suscepto non perceperunt repromissiones deo pro nobis aliquid melius providente: ne sine nobis consummaretur. Quasi diceret. ille non et semis tribus de illis duabus et semis tribubus. Ideo non acceperunt promissionem terre illius quam eis extra iordanem per moysen decreta est deo pro nobis aliquid melius providente. ne sine nobis consummaretur. et ideo transierunt nobiliter cum armati et iuvant expugnare inimicos. Sed transierunt tantum armati viri. scilicet fortis et potentes. Ignava manus et imbellis remanet extra iordanem. Fortes vero relictis animalibus et pecoribus et ovis impedimentis pugnant nobiliter donec vincantur inimici nostri usque quo hereditatem promissam terre capiamus. Patet enim patres omnibus iuvant. et exemplis hortantur et confirmant: et scriptis suis que ad memoriam reliquerunt: instrunt nos quomodo aduersus inimicas potestates pugnemus et certamina tolemus.

Pugnare ergo pro nobis. et incedunt primi armati. Ipse enim nobis proponit. et videtur fortis facta eorum ad pugnam spiritalem armatur et dimicamus. Sic denique qui sub duce ibelus militat. et eo amplius reges perimunt. et terras eorum forte accipiunt. Depulsis etiam spiritualibus nequitis: de celestibus hereditatem celi christo dimicant percipiunt. Potest adhuc tercia ex positionis modis esse ut in filiis israel. id est in populo ecclesie intelligatur esse quidam spirituales. et intra iordanem percipere hereditatem terre fluentis lac et mel. sapientie et scientie dulcedinem capientes. quorum terra flumine dei quod repletum est aquis divine intelligentie circumdatur et rigatur. Alii autem sunt carnales iumentis et pecudibus. id est crassis et stolidis sensibus abundantes. Quibus dicit apostolus. Ita insensati estis: ut cum spiritu ceperitis. non carne perficiamini. Et insensati galatharum. quis vos fascinavit veritati non obedire. Sed unusquisque nostrum nisi se armanerit. et abiectis brutis et beluinis sensibus ad spiritalem intelligentiam properaverit. remanebit extra iordanem. nec poterit per sapientie flumen incedere. quod significat civitatem dei. id est aiam dei capacitatem. Nec assequitur verbi dei interiora. que sunt dulciora super mel et fenum: sed illa tantum consequetur terram in qua duo reges occisi sunt. ubi

dicatur ei: nihil iudicari me scire inter vos: nisi ihesum christum: et hunc crucifixum. Qui autem potuerit transire iordanem: et ad interiora penetrare: sequens dominum ihesum christum: interficiet. xxx. et eo amplius reges. Illos fortiter de quibus dicitur: Assiterunt reges terre et prin. cōue. i. n. ad. d. zc. Quibus prostratis agnosces secretiora mysteria usquequo venias ad sedem dei et hierusalem civitatem dei viventis: non qui servit cum filijs suis: sed que sursum est et libera est et mater omnium nostrum est.

C. XXXIII.

Ne sunt mansiones zc. Viginti. Diverfas creavit deus ciborum differentialis pro diversitate animarum vel humani desiderij. Unde et animalia cognoscunt proprios cibos: et alij vti leo: alij ceruus. In hominibus quoque qui sanus est et validus forte cibum requirit conditum edere oia. Infirmitas delectatur oleribus: et fortiter cibum non patitur. Parvulus vero si non vocare in ipsa lactem requirit. Cibus autem rationalis nature verus sermo dei est. Sed et hic differentias habet. Non ois eodem verbo nutritur. Est alij in verbo dei cibis lactis aptior. s. doctrina: sicut moralis in rudibus solet preberi. In lectione in qua nihil est obscurum libenter accipiunt. verbi gratia: est et in dicitur: et obiam. et mada sapientie. Si legatur eis leviticus: offenditur continuo animus qui non sit cibis suis. Venit enim ut disceret deum colere: iusticie et pietatis precepta suscipere: et audit mada data sacrificiorum: et ritus immolationum. Alius evangelistas apostolus psalmos libenter amplectitur: velut remedia infirmitatis sue. Cui si legantur hec que habemus in manibus: nihil infirmitati sue aut saluti anime prodesse indicabit: sed refutabit tanquam graues et onerosos cibos. Sed si autem leo si habeat intellectum non abundantiam herbarum culpabit creatam: nec dicit superfluum: quia carnibus vitur: nec homo quia sibi aptis vitur alimonij culpam debet quia fecit deus serpentes in cibis cernorum. Ita in cibis rationabilibus non refutanda est scriptura que obscurior videtur: et inconueniens incipientibus parulis infirmis: et minus ad intelligendum validis. Quisquis quod sibi sanum sentit assumat. Aut ergo he mansiones filiorum israel ex quo exierunt de terra egypti cum virtute sua in manu moysi et aaron. Et scripsit moyses perfectiones eorum et mansiones eorum per verbum domini. Quis ergo audeat dicere quod hec que scribuntur per verbum domini nihil habeant utilitatem aut salutem: sed solum narrent historiam? Quobus modis potest quisque spiritaliter exire de egypto: vel relinquendo gentilem vitam: et ad cognitionem diuine legis accedere: vel cum anima de corpore habitura est: dicitur. In domo patris mei mansiones multe sunt. Sunt ergo multe mansiones que ad patrem ducunt. In quibus singulis quid utilitatis anime commoratio: quid ne eruditionis aut illuminationis accipiat: sicut solus pater futuri seculi qui ait. Ego sum hostium: ne mo venit ad patrem nisi per me. Qui forte in his singulis mansionibus vincit: animus anime hostium fiet: ut per ipsum intret et exeat: et pascua inueniat: usquequo ad ipsum perveniat patrem. Sed redeamus ad ea que inter nos et in nobis geruntur. In egypto erant filij israel in operibus pharaonis: luto et latere affligebantur: donec in gemiscentes clamaverunt ad dominum: et misit eis Moysen suum per moysen: et eduxit de egypto. Nos igitur cum essemus in egypto: i. in huius mundi erroribus: et ignorantie tenebris operantes opera diaboli in concupiscentijs et voluptatibus carnis misertus dominus misit verbum suum. i. vni genitum filium suum: qui nos de ignorantia erroris ad lumen diuine legis adduceret. Sed primo omnium intueretur mysterium rationem. In egressione enim filiorum israel de egypto sunt. xl. due mansiones: et adventus christi in mundum fit per. xl. duas generationes. Unde ab abraham usque ad david generationes. xliij. zc. Quadraginta ergo duas generationum mansiones quas christus fecit descendens in egyptum huius mundi: faciunt qui ascendunt de egypto. In. xl. ergo duabus mansionibus perveniunt filij israel ad principium capiende hereditatis: ubi ruben et gad et dimidia tribus manasse

elebon et eleale et carithiani et naboz et baalmeon versis nominibus. Sabama quoque imponentes vocabula urbibus quas extruxerant. Porro filium machir filium manasse perrexerunt in galaad et vastaverunt eam interfecto amorreo habitatore eius. Dedit ergo moyses terram galaad machyr filio manasse qui habitavit in ea. Hanc autem filius

accipiunt terram galaad: Sicut christus per. xl. duos patres quasi mansiones descendit usque ad nos: et filij israel per totidem mansiones ascendunt usque ad hereditatis promissum principium. Incipiamus ergo per ea que descendit ascendere: et primam mansionem facere quam ille fecit novissimam: qui natus est de virgine. Erat ergo prima mansio de egypto exentibus: relicto ydolorum cultu: ut credamus christum de virgine natum: et de spiritu sancto: et verbum carnem factum: venisse in mundum. Post hec ascende

manasse abiit et occupavit vicus eius: quos appellavit anothaiarum villas iair. Nobe quoque prexit et apprehendit carith cum vicis suis: vocavitque eam ex nomine suo nobe.

C. XXXIII.

Ne sunt mansiones filiorum israel qui

virtutum: concupiscit et deficit anima mea in atria domini. Et alibi multum peregrinata est anima mea. Intellige ergo que sunt he peregrinationes anime: in quibus se peregrinari diuinus dolet. Tunc autem verius intelliget que fuit ratio peregrinationis sue cum regressa fuerit in requiem suam: i. in paradysum. unde. Convertere anima mea in requiem tuam. Hec ergo sunt mansiones: quibus itur in celum. Sed quis ita diuinitatem conciliis secretorum qui possit huius ascensionis describere mansiones: et cuiusque loci labores vel requies? Quis enarrat quod post primam et secundam et tertiam mansionem adhuc insequatur pharao et egyptus: licet non comprehendat: licet submergi sint. Quomodo enunciet quod saluus effectus populus dei: post aliquot mansiones primum cantavit canticum dicens: Cantemus domino: gloriose enim magnificatus est. Quis hec egressioni anime singula possit: vel andeat adaptare? Et quomodo vetus populus cecidit: cui conuersatio et habitatio fuerat cum egyptijs: saluus autem novus pervenit ad regnum qui ignorabat egyptios: exceptis sacerdotibus et levitis. Qui enim in sacerdotibus vel levitarum ordine fuerit: et solum dum portionem habuerit in deserto non cadit: sed pervenit ad terram promissionis. Ponuntur nomina mansionum. Requiem enim conveniens videbatur: ut cetera oia suis viderentur nominibus: ascensio vero anime mansionum suarum nomina non haberet. Habet ergo nomina mystica: et deducunt se: non moysen qui quo iret ignorabat: sed columbam ignis: et nubem: filium. s. dei: et spiritum sanctum. Cum submergi fuerint omnes egyptij et amalechite: et omnes qui impugnaverunt eam: ut per singulas mansiones que dicantur esse apud patrem illuminentur amplius: donec affuecat illius luminis quod illuminat omnem hominem intuitu patris: et inire maiestatis fulgoris. Si ergo veros anime in hac vita posite per hec doceri intelligamus profectus: que conuersa a gentili vita non tam moysen quam legem dei: nec aaron: sed sacerdotem illum qui permanet in eternum sequitur: antequam ad perfectum veniat: in heremo habitat: ubi in preceptis domini exercet: ut fides eius probetur: et victa una temptatione veniat ad aliam: quasi de mansionem ad mansionem cum ea que acciderint fideliter tulerit. Ita enim per singula temptationa vitę et fidei profectus mansiones habere dicitur: secundum illud. Ibi de virtute in virtute: donec perveniat ad summum gradum virtutis: et transeat flumen dei: et promissa suscipiat hereditas. Hanc autem in deserto illo quod vocetur ille locus ubi applicuerint quod utilitatis affert legentibus: et legem dei die ac nocte meditantibus: cum secundo describant nomina: licet in non nullis mutata: et per verbum domini a moysen descripti ibi videntur. Quod ideo fit ut duas anime ostenderet vias: viam: qua i carne posita per legem dei virtutibus exercetur: et per quosdam gradus perficiens ascendit de virtute in virtutem: quasi de mansionem in mansionem. Aliam vero quam post resurrectionem ascensura ad celos: non subito nec in portune concessit: sed per multas mansiones ubique singulis luminis sapientie illustrata ad ipsum patrem luminum perveniat.

Per turmas suas. *Lex.* Num. virtute sua christo. s. qui ē dei vir-
tus et dei potentia. Num ipso ergo ascenditur qui ad nos descendit: ut as-
cenderemus. Qui enim descendit ipse est qui ascendit et qui ait: tecū descē-
dam in egyptum: ideo nō erat in tribubus eorū infirmus.

In manu moysi et aar. *Qui.* Non enim tantū scientiam legis et
fidei: sed etiam operum quibus deo placetur fructus habere debemus cū
de egypto eximus. Si enī exiens de egypto et conuersus ad deū abijciā

superbiā p man? aa
rō taur? deo sacrificia
ui. Si lasciuia pe-
renero: byrcum. Si
libidinem: vitulum.
Si stulticiā: onez.
Si ergo cum anime
vicia purgantur: ma-
nus aaron operatur
in nobis: et man? moy-
si: cum ad hēcintelli-
genda illuminamur
ex lege. Vtraq; ergo
manus necessaria est:
ut inueniatur in no-
bis nō solum fidei et
scētię: sed etiā actiū
operumq; perfectio.
Nec tamē dū sunt
manus: sed vna. In
manu enī dixit nō in
manibus. Vnū enī
opus vtriusq; man?
est: et vna perfectiōis
expletio.

Quas descri-
pserunt. Et scripsit moy-

ses profectiones eorum et mansiones per verbum domini. *Et. s. legentes*
quante nobis imminant profectiones et mansiones p̄ceptemus nos ad
hanc viam: nec segnitē tempus nostrum consumamus. Ne dum vanita-
tibus immoramur et singulis que ad visum: auditum: tactum: odoratum:
gustumq; veniunt delectemur: p̄tereat tempus nec spaciū vīę explea-
mus: sed in medio deficiamus. q. in deserto. Idcirco enī venimus in hūc
mundum ut transeamus de virtute in virtutem: neq; permaneamus pro-
teritis in terra: sicut ille qui dicebat. Anima habes multa bona. mādū
ca. bibe. et letare. ait enim illi dominus. Nūte auferetur a te hac nocte aīa
tua. Non dixit in hac nocte: nec in hac die: sed hac nocte. Nocte enī p̄ri-
mitur sicut primogenita egyptiorū: quia dilexit mundū et tenebras eius:
socius rectorum mundi hui? tenebrarū harum. Tenebrę autē et nō ille di-
atur mundus: pro his qui in ignorantia viuūt: ne lumen veritatis recipi-
ant: et de ramesse ad socoth nō trāseāt.

Profectiq; igitur. Filij israel adhuc in egypto positi quartade-
cima die fecerunt pascha: et initium quoddā festiuitatis. Sequenti ergo
die qui est primus azimorum: quinto decimo. s. primi mensis proficiētur
de ramesse: et veniunt in socoth: ut ibi faciant festiuitates azimorū vel diē
Quis hęc intelligat? Quis vel ex parte cognoscat: sicut apostolus dicit.
Ex parte scimus: et ex parte pphamus. Quis enim intelliget quō ex parte
dies festos agimus: ut nemo nos indicet in parte diei festi: aut neomenię
aut sabbati? Omnis enim dies festus qui hic agitur: in parte geritur: non
in integro. Sed cū exieris de egypto: tūc erit tibi perfecta festiuitas. Scito
tamen quia post illud pascha qd in egypto factum est semel: inuenitur in
deserto aliud curatum cum lex data est: et post hęc nūquā geri nisi in ter-
ra promissionis.

Die ordo et distinctio mansionum valde necessaria est: et obseruanda
his qui sequuntur deum et cogitant de profectionibus virtutum. Fit ergo pri-
ma profectio ex ramesse: siue de hoc mundo anima proficiat: et ad futu-
rum seculum pergens: siue ab erroribus vīę ad viam virtutis et agnitio-
nis dei. De ramesse proficiat: quę interpretatur: cōmotio turbida. v. cō-
motio tūc: quia in hoc mundo omnia in cōmōtione et p̄turbatione et cor-
ruptione posita sunt. In quibus nō oportet animā residere: sed proficiā
et venire in socoth. i. tabernacula. Primus ergo anime profectus est: ut
auferatur a cōmōtione terrena: et sciat sibi tanq; peregrinanti. et iter agēti
in tabernaculis habitandū. Quo velut in procinctu posita aduersus insi-
diantes expedita occurrere possit: et libera ideā ubi se sentit cē preparatā
proficiat ex socoth et applicat in buthan.

Anu excelsa. Vbi non est humanum opus neq; terrenum: sed

egressi sunt de egypto per turmas

et operatione. Non enim sufficit manus
moysi qui significat scientiam legis: queritur et
manus aaron: qui sacrificandi deo penitiā signi-
ficat.

suas in manu moysi et aaron q̄s
et legamus semper et videamus: quante no-
bis imminant profectiones et mansiones.

descripsit moyses iuxta castrorū

loca que domini iussione mutabā

Cōmōtione turbida: vel cōmōtione tūc. Oīa
enim que in mundo sunt in p̄turbatione et cor-
ruptione posita sunt.

tur. Profectiq; igit de ramesse
Quia quartadecima egerunt pascha in egypto:
et quoddam initium festiuitatis iugulantes
agnum p̄dicie q̄ proficiatentur.

in mense primo et quintadecima die

mensis primi: altera die phase si

lii israel in manu excelsa videntis

diuinum ibi excelsa man? nominatur. per manum enim opus intelligitur.

Et in diis eorum. Omnes dij gentium demonia: in quibus faciet
dominus vindictam in die iudicii: facit et nunc: cum quis ab illis deceptus
fuerat ut ydola coleret: per verbum domini conuersus verbum colit. i. deū
vel cū fornicator ad pudiciā conuertitur et se errasse deplorat: ipsius pe-
nitentię lacrimis vititur demon: vel de superbia ad humilitatē: de luxuria
ad parsimoniam. Quante eos putas agi tormentis si quem videant vē-

† Mortui sepeliebant mortuos suos. viuentes
sequebantur dominum suum.

bus cunctis egyptiis et sepeliēti

bus primogenitos quos percus

serat dominus. Nā et diis eorū

exercuerat vltionez: castrametati

sunt in socoth. De socoth venerūt

in ethan que est in extremis fini-

bus solitudinis. Inde egressi ve-

† Os nobilitum. fortitudine enim assumpta no-
bilitantur in domino: et despiciamus beelsephon
i. dominum: aquilonis et eius superbiam decli-
namus.

nerunt contra phiairoth que re

spicit beelsephon: et castrametati

dere omnia sua et da-
re pauperibus: et tol-
lere crucē suam. et se-
qui christū. vel cū vi-
dent fraudis suę ne-
bulas per agnitōē
diuinę legis referari.
Non enim sine ipsis
consumatur peccatū.
Nobis ergo sumope
agendum est: ne egypti-
priorū primogenita
vel deos eorū quos
dominus extinxit re-
suscitemus in nobis:
si dederimus eis locū
operandi in nobis q̄
dominus odit. Sic
enim dominus punit
et deos egyptiorum
de emendatione nra
et conuersione.

In socoth. Et

Tabernaculis. Vn-
enim peregrinamur i
corpore in taberna-

culis habitamus.

Num. exierimus de egypto. i. de seculo: primū tabernacula figimus sci-
entes: quia ad vltiora et ad terram sanctam celestem. i. properamus.

De socoth. *Qui.* Proficiantur ex socoth: et applicent i buthan: q̄
conuallis dicitur. Sunt enim in his profectus virtutis que exercitio et la-
bore acquiritur: nec tantum in prosperis quantum in aduersis probatur.
Venitur ergo ad conuallē: in conuallibus et in inferioribus certamen
habetur contra diabolum et aereas potestates. Abraham in valle salina-
rum pugnavit contra barbaros reges: et victoriam consecutus est. Descē-
dit ergo viator noster ad eos qui in profundis sunt et in imis: nō ut ibi mo-
reatur: sed ut victoriam consequatur.

In ethan. Ethan sana fortitudo: vel profectio: in qua fortitudinem
et robur assumimus: ne in via deficiamus.

Inde egressi. Idem. Profectiq; ex buthan applicuerūt airoth qd
interpretatur victus. Nondum enim ad civitatem venit: nec perfecta
iam tenetur: sed quedam parua. Sic est profectus: ut a parvis ad ma-
gna veniatur. Venitur ergo ad os. i. ad primū ingressum vici: quod est
iudicium conuersionis et abstinentię. Airoth autē posita est contra beel-
sephon: et contra magdalum: beelsephon interpretatur ascensio specule:
vel turris. A parvis ergo ascenditur ad magna. Nec dum anima in ipsa
specula: sed contra speculam. i. in cōspectu ecclesię posita est. speculari. n.
incipit et prospicere spem futuram et latitudinem profectionis. Et paulatim
credat dum plus spe nutritur: q̄ laboribus fatigatur. Quarta ergo man-
sio est contra magdalum: nondum in ipso quod magnificentia dicitur.
Habet ergo in conspectu ascensionē specule et magnificentiā rerū futura-
rum quib; pascitur et nutritur. In profectionibus enim est non in profectione
ope.

Viero. Quarta mansio est phiairoth quod interpretatur os nobi-
litum: que scribitur per litteram bet. Quidam patant male airoth villas
errorq; manifestus q̄ pro supradicto elemento: ain litteram legant. Be-
elsephon interpretatur domus aquilonis: vel ascensus specule: vel ha-
bens archana. magdalum magnitudo turris. Assumpta ergo fortitudine
nobilitamur: vel militamus in domino: et diaboli archana contēnimus: et
magnificentiam illius: et turritam superbiam declinamus. Non enim est
ab austro vnde dominus venit: et a meridie ubi sponsus recumbit in flo-
ribus: sed possessor aquilonis venti frigidissimi. vnde exardescunt mala:
qui cum sit frigidissimus nomine: dextri vocatur: falso sibi assumens vo-
cabulū virtutis et dextere cū totus sit in sinistra.

In mara. Hiero. Quinta mansio est mara. i. amantudo non poterant ad maris gurgites pervenire. et pharaonē cū exercitu videre percuti. tem. nisi habuissent in ore nobilitates. i. in domini confessione virtutes. Post predicationē euangelij. post tabernacula transmigrantiū. post assumptā fortitudinē. post confessionis nobilitatem. pericula rursus occurrunt. Semper ergo canendū insidig. innocanda dei misericordia: ut insequentes pharaonē possimus effugere. et nubes spiritualis baptismi suffocet. Egressis de mari rubro occurrunt heremus sur. que et solitudo et ethan dicitur. In qua tribus diebus egredientes non habuerunt aquā. et perveniunt ad marā ex amantudine sic dictam. Habebat fons aquā non dulces. Durum erat potare non sustinēs. Mara significat aquas occidentis litterę. quibus si imitatur confessio crucis. et sacramenta domice passionis: amantudo vertetur in dulcedinē. unde. Constituit dominus populo legem et iudicia. et tēperavit eū. Vbi. n. magnitudo gressu magnitudo discriminis. Ne tēperat si post victoriā venias ad amantudinem. quia verum pascha facientes cum amantudinibus comedunt. et tēperatio probationem. probatio spem spes parit salutem. Apud medicos quoque antidotū noxios humores temperans ex amantudine nominatur. quod dulce ostenditur restituens sanitatem. Sicut contrario voluptas atque luxuria amantudine temperatur. Unde. que ad tempus pingues facit fauces tuas. novissime vero amarus felle inuenies.

Post hęc profecti sunt de airoth. transierunt per medium maris rubri. et applicaverunt ad amantudines. Aepus enim profectū periculosum est. Molestissima temptatio est transire per medium mare. videre fluctus in tumultum crescere. audire vndarū insipientium fragorē. Si tū sequis moysen. i. legē dei. aque fient tibi murus dextra laeque. et sicum iter in medio mari inuenies. Illud quoque celeste iter quod agit anima potest offendere vndas. Est enim pars aquarū super celū. pars sub celo. Nos interim earum que sub celo sunt vndas et fluctus perferimus. deus viderit si ille quiete sunt. et semper placide. nec viliis fluctibus excitate. Cum autē venerimus ad transitū maris. etiam si videamus pharaonem et egyptios insequentes. nichil trepidemus. credamus in vnu verū deū. et que misit filius suum iherosolymum. credamus etiam moysi. i. legi dei. prophetis. et videamus egyptios iacentes ad litus maris. et cantabimus domino qui equū et ascensorum de miserit in mare. Applicaverunt ergo ad amantudines. sed ne paveas. Omnis enim eruditio ad presens non videtur dulcis esse. sed amara. postea vero fructū dulcissimū iusticie reddit exercitatio. Azima quoque cum amantudine comeduntur. Recipimus enim ad terram promissionis nisi per amantudines. Sicut enim medici quasdam amantudines medicamentis inserunt pro sanitate languentiu. ita medicus animarū voluit nos pati amantudines huius vite. quia finis amantudinis acquirit dulcedinē sanitatis. si cut amarum finem finis mandant dulcedinis. Ne refugas ergo applicare ad amantudinem.

In helim. Profecti de amantudine venerunt in helim: vbi sunt xij. fontes aquarū. et lxx. palme erant. Vides post amantudines et temptationū asperitates quod amena te suscipiat loca. Non venisses ad palmas nisi tēptationū amantudines pertulisses. Rec ad dulcedinē fontium: nisi si tristitia et aspera superasses. Non quod in his sit finis itineris et perfectio cunctorum. sed dispensator animarū deus interserit laboribus quendam refrigeria. quibus recreata anima proptior reddatur ad reliquos labores. Helim interpretatur arietes. Arietes sunt duces gregis. hi sunt apostoli duces gregis christi. qui sunt etiam xij. fontes. Sed quia non solum illos elegit christus. sed et alios. lxx. ideo. lxx. arbores scribuntur esse palmarū: et ipsi enim apostoli nominantur. unde paulus. Deinde apostolis omnibus. Hęc te amenitas post amantudinem. hęc requies post laborem. hęc gratia suscipiat post temptationem.

Sed et inde egressi. Quia post apostolicā doctrinā et dulces fru-

ctus triumphorum interdū apparent preterita discrimina.

Profecti de helim applicaverunt in mara rubrum. Nota quia non iam intrant in mare. sufficit semel intrasse. sed applicant iuxta. et mare quidem vident et vndas. sed motus eius et impetus non timent.

Mare rubrum. Hiero. hebraice. iamsuph. Pergentibus quidam sinus maris occurrat iuxta que fixere tentoria quod aliud est quod mare transire. Post evangelicā enim disciplinā. post dulces cibos triumphorum appa-

ret interdum mare et preterita discrimina.

Iamsuph et mari et rubro compoliti est. Suph enim rubrum et sarcus dicitur. For-

sitan ergo venerunt ad quandam paludē carecto et uncis plenam. Omnes autem congregationes aquarum dicuntur maria.

Hęc mansio in exodo non habetur. sed scriptum est quod de mari rubro venerunt in desertum sin. que est inter helim et sinai.

Inde egressi venerunt in depheca. Profecti de depheca castra-

ramesse.

In deserto sin. Hiero. Profecti de mari rubro castrametati sunt in deserto sin. Hęc octava mansio est. licet iuxta exodū. vii. Sed sciendum quod omnis heremus usque ad montem sinai. sin vocetur. et ex tota provincia locis illius mansionis nomen accepit. sicut moab tam vbi est provincia no-

men est. In hac solitudine mansiones quinq. sunt. iamsuph. et heremus sin. et defeca. et balus. et raphidim. Sin autem interpretatur rub. vel odium.

Qui enim venerimus ad locum illius mansionis de quo nobis loquitur dominus. odium inimici incurramus. et videmus ardere rubum. et non cōbu-

ri. ecclesiam persecutionibus inflammarī. et loquente in illa domino non pe-

rire. Et nota quod in hac mansione in qua nostra torcularia sunt. unde octa-

uus psalmus pignatur. desertum carpinus rubi. quia plures deserti si-

li quod eius que habet vinum.

Profecti de mari rubro applicaverunt in deserto sin. Sin. rubus in-

terpretatur. vel temptatio. Vbi iam incipit aridire bonorum spes: vnde rubo apparuit dominus. et responsa dedit moysi. et intuitu visitationis filijs israel. Soler enim in visionibus esse temptatio. Solet enim angelus iniquitatis transfigurare se in angelum lucis. et ideo sollicite agendum est ut di-

scernas visiones. Unde iherosolymus cum visiones videret. interrogat eum qui apparuit. noster es. an adversarius noster. Ita ergo proficiens anima cum adinvenit discretionē visionum probabitur spiritualis esse. Est enim inter dona spiritus sancti discretio spirituum.

In depheca. Hebraice phibai. i. pulsatio. Post responsa domini. post octavum numerum resurrectionis christi incipimus sacramenta pulsare.

Origenes. Profecti de deserto sin. venerunt in rapheca. quod interpre-

tatur sanitas. Nota ordinem profectuum. Vbi spiritualis efficitur anima et discretionem habet visionum: pervenit ad sanitatem ut merito dicat.

Benedic anima mea domino qui sanat omnes languores tuos. Vnde sunt languores anime. auaricia. superbia. iactantia. formido. inconstan-

tia. et similia.

Castrametati sunt. Hiero. Decima mansio i exodo non habet. et cre-

datur in heremo sin contineri. eodem narrante libro: profecta est omnis mul-

titudo israel de heremo sin. per mansiones suas per os domini. et venerunt in raphidim. Unde patet plures mansiones huius regionis vocabulo

demonstrari. In hac solitudine murmurat populus propter famem. et cō-

uersus respicit procul in nube gloriā dei. accipit vespere coturnicē. mane autē manna. Et nota in mansione decima fermentum ponti. post esum car-

nium manna tribui et impleri scripturam. et panem angelorum manducavit homo.

Profecti de rapheca venerunt in balus. i. labores. Rec mireris si sa-

nitatem sequitur labor. quia ideo sanatur anima ut delectabiliter labo-

ret et dicatur ei. Labores fructuum tuorum manducabis beatus es et bene ti-

bi erit.

In raph... mansio hęc... tur populus... prationis... amalech mil... nibus hosti... lopez oculor... avironi... manuz eius... bur. a. mont... eras sustine... do adversar... penit terro... sepboram et... filios. dat co... lxx. seniorum... puni ecclesie... bus congreg... natio legis... suggerere co... Bene dissol... sanitas forti... dim dicitur... dissipatione... vel sanatum... vel remissio... iuxta syros... feram popul... tra domini u... co murmurau... fermentum et... et massam eccl... domini temp... Origenes... iudicij. Hęc... laude anima... nia. et a nemin... In deserto... bi veniat in m... omnibus non... perveniunt di... egypto in die... Post per... quoniam supra... lecto est. appell... go laudabilis... tar ei lex a dec... nam.

In raphidim. Hiero. Castrametati sunt in raphidim. Undecima mansio hec in exodo dicitur post profectionem de beremo syn. In ea queritur populus ob ardorem sitis. et fons de petra ore erumpit. et profuit. teprationisq; nomen sortitur. Moyses ascendit in montem. hielus contra amalech militat. et crucis signo superatur inimicus. Remissis orantis manibus hostis victor insequitur. Sedet moyses super lapidem zacharie. q; septem oculos habet et i samuelis. volumine appellatur abnezer. i. lapis adiutorij. Strangus manus eius aaron. et bur. i. montanus. et lucidus sustinent. Deuico aduersario superuenit iero. adducit sephoram et virosq; filios. dat consilium lxx. seniorum. et in typum ecclesie de gentibus congregat imitatio legis euangelio suggerere completur Bene dissolutio vel sanitas fortis raphydim dicitur. propter dissipatum amalech. vel sanatum israhel. vel remissio manus. iuxta syros ppter offensam populi. q; contra dominum in hoc loco murmurauit. **P** fermentum ergo hal? et massam ecclesie solent demonum temptamenta consergere.

Origenes. Post hec venit in raphidim que interpretatur laus iudicij. Bene laus sequitur post labores. s; laus iudicij. Fit ergo digna laude anima que recte iudicat et discernit. que. s. spiritaliter diiudicat omnia. et a nemine diiudicatur.

In deserto sinai. Hiero. Synai duodecima mansio. Statim tibi veniat in mentem apostolorum numerus. Quia de pluribus. s; maior omnibus. non separatur in ordine. p;cellit in merito. Ad banc. x. vij. die perueniunt dicente scriptura. Mense tertio egressionis filio et israhel de egipto. in die hac transierunt in solitudine synai.

Post peruenit in desertum syna. Syna quidam locus deserti est quem supra syn nominauit. Sed hic magis locus montis qui in ipso deserto est. appellatur. qui et vocabulo deserti syna dicitur. Postquam ergo laudabilis iudicij facta est anima. et rectum cepit habere iudicium. datur ei lex a deo. quia capax est diuinorum secretorum. et celestium visio nym.

Ad sepulcra concupiscencie. Hiero. Terciadecima mansio sepulcra concupiscencie. Est antea sensus ille de euangelio q; dominus hielus baptizatus. statim a spiritu ductus est in desertum. et temptabatur a dyabolo. Itaq; israhel post familiarem cum deo sermonem postq; iuxta montem synai commoratus est. anno vno. et diebus. iij. mira dispositione castrorum egressus est in solitudinem pharan. que interpretatur onager. et feritas. Ibiq; succumbit male bestie fastidians celestem panem.

Origenes. Profecti de syna veniunt ad sepulcra concupiscencie. Ibi. s. sepulcra sunt et obruta concupiscencie. et extincta omnis cupiditas. ne ultra concupiscat caro aduersus spiritum. mortificata. s. morte christi.

In asseroth. Hiero. Quartadecima mansio in asseroth. que interpretatur atria. Ibi aaron et maria propter ethiopissam ptra moysen murmurant. et in typum murmurantis contra ecclesiam de gentibus congregatam populus iudeorum lepra perfunditur. nec redit ad tabernaculum cu pristina sanitate. donec statutum plenitudinis gentium tempus completur.

Origenes. Post hec venit in asseroth quod interpretatur atria perfecta. et beatitudo. Intuere viator diligentius quis sit ordo profectuum. postq; sepulcra et mortificaueris concupiscencias carnis. venies ad amplitudinem atriorum. venies ad beatitudines. Beata est enim anima que iam nullis vicijs carnis vgetur.

In rethma. Hiero. Castrametati sunt in rethma. Hec est. x. v. mansio. et notandum q; relique mansiones. x. vij. quarum breuiter catalogus describitur. a rethma vsq; ad alyongaber. i. tricesimam secundam mansionem sub pharan solitudinis nomine continentur. In quibus. xij. explo-

ratores missi sunt ad terram sanctam. et botrus in ligno relatus. populus gigantes formidans murmurat. et ptra amalech pugnat. et vincitur. In datan et abyron et filios chore vindicta dei profertur. virga aaron germi nat. vitula rufa in holocaustum crematur. Postq; sepulcra concupiscencie et vestibula transeundum est ad iuniperum que diu calorem seruat. et limus feruentes spiritu. et claro sonitu euangelium predicemus.

Origenes. Inde venit in rethma siue pharan. Rethma visio co summata interpretatur. Pharan vero visibile os. Quid vbi ita crescat anima ut carnis desideria molestis carnis vgeri visioes habeat consummatas. et rerum perfectas capi et intelligentias. causas. s. incarnationis verbi dei. et rationes dispensationum eius altius cognoscere.

In remonphares. Hiero. mul. Vbi punia diuisio. In quo significat ecclesia quasi multa grana vno cortice contegi. dum omnes turbam credentium i fidei unitatem cocludit. Varietas et consonantia virtutum. unde multitudinis creditus erat. c. v. et. a. vna. Sicq; diuisi sunt singuli gradus. et omnes ea dem compage teneantur.

Origenes. Inde venit in remonpha. vbi. s. diuinorum et celestium rerum a terrenis. et infimis discretio fit. Crescente enim intellectu anime notitia ei excelsum prebetur. et iudicium datur. quo sciat a temporalibus eterna et a perpetuis caduca separare.

In lempna. Latere. s. In hoc enim transitu nunc crescimus. nunc decelamus. et post multos profectus sepe ad laterem. i. carnalia opera redimus.

Post hec venit in lempna. quod interpretatur dealbatio. Scio in alijs dealbationem culpabiliter poni. ut cum dicitur paries dealbatus. et monumenta dealbata. Hic autem dealbatio est. de qua dicitur. lana big me. et super niuem dealbabor. Et si fuerint peccata vestra sicut feniculum ut niuem dealbabo. At alibi. Riuus dealbabitur in selimon. Et vestri diem capilli dicuntur esse candidi. i. albi sicut lana. Hec igitur dealbatio est splendoris vere lucis intelligitur prouenire. et ex visionum celestium claritate descendere.

In ressa. Frena. s. Si enim ad luxuriantia opera descendimus. infrenamur. et cursu vagi atq; p;uantes scripturarum retinaculis dirigendi.

Origenes. Post hec fit mansio in ressa. quod est visibilis vel laudabilis temptatio. Quamuis ei grades heat profectus anima. tñ temptationes non auferuntur ab ea. quia quasi custodia. et munimen sunt ei. Si cut enim caro si non sale aspergitur corrumpitur. ita anima si temptatio ne non salitur continuo resoluitur. Unde dictum est q; omne sacrificium sale salietur. Hinc paulus ait. De magnitudo reuelationum extollat me datus est mihi stimulus carnis mee. hec est ergo visibilis et laudabilis tepratio.

In mote sepher. Hiero. Pulcritudinis. Mons autem pulcritudinis est christus. Vicesima mansio in monte pulcritudinis constituta est. de qua dicit. Que quis habitabit in taberna. t. a. q. re. i. m. s. t. zc. Vide quid profint frena. A vicis nos retrahit ad virtutum iberos nos intro ducit. in christo monte pulcherrimo habitare faciunt.

Inde venit in monte sephar. qd tubicinatio dicit. Tuba signum belli est. vbi ei le tantis. ac talibus virtutibus armata sentit aia necessario pro cedit ad bellum quod est ptra principatus et potestates. et huius mundi rectores. Ut tuba canit in verbo dei. doctrine. s. et predicationis. ut qui audierit tubam preparare se possit ad bellum.

In arada. Hiero. Miraculi. Et nota ordinem. post frenos in ecclesia utromittimur. inde ad montem christi ascendimus. in quo positi miramur que nec oculi vidit. nec aures audiuit.

De mote sephar. venit in caradad. qd interpretatur idoneus effectus

vt. f. dicat idoneos nos fecit ministros novi testamenti.

Macheloth. *Leus.* Hec est ecclesia de qua dicitur. Hec est bona et iocunda ba. f. i. v. vel consonantia omnium virtutum.

Inde venit ad macheloth. quod interpretatur ab initio. Contem-
platur enim qui ad perfectionem tendit initium rerum. immo cuncta ad eum
refert qui erat in principio apud patrem. f. deum. nec ab isto vni recedit
initio.

Ex hac venit i
macheloth. quod est
principatus vel virge
viroque potestas indi-
catur. et quod eorum pro-
fecit. vt dominetur
corpori quasi tenens
virga pennis. immo
toti mundo cui dicit
Mibi mundus cruci-
fixus est. etc.

Thaat. Pavor
qui est custos beatitu-
dinis vt qui tantum
ascendit non superbi-
at. quasi venisti ad ec-
clesiam. ascendisti ad
montem pulcherrimum.
stupore et miraculo
christi magnitudine
confiteri. Hides ibi
multos virtutis loci

os. noli altum sapere. sed sapere ad sobrietatem. Timor virtutum custos
securitas labilis. vnde. Virga. t. baculus tuus ip. m. p. s. sunt. Hoc est
dum tormenta formido. gratiam acceptam seruo.

Origenes. Post hec fit mansio in thaar. quod est confirmatio vel
patientia. Recesse est enim cum qui vult alios prodelle multa pati. et con-
ta patienter ferre. vnde. Ego enim ostendam ei quanta oporteat eum pa-
ti pro nomine meo.

Castrametati sunt in thare. *Hiero.* Id est malicia. vel pastu-
ra. sed quoddam. Nec errarent si per alii litteras scriberetur. Sed quia
aspiratio duplex in extrema sillaba est. erroris causa manifesta est. eodem
vocabulo et eisdem litteris patrem abrahę scriptum inuenio. qui in apo-
criso parue geneleos volumine abactis coris que hominum frumenta
vastabant. abactoris. vel depulsois sortitus est nomen. Imitemur ergo
thare. et volucres iuxta viam triticum deuorantes prohibeamus. Nam
abraham patriarcha in typo istius sacrificia per membra diuisit et volu-
cres abegit. et contemptorem oculum effodiunt cornu de conuallibus. ve-
rusque moyses ducit ethiopiis. et belias a cornu pascitur.

Inde venit ad thara quod est contemplatio stuporis. i. extasis. cui
aliquis magis rei stupefact animus.

Hiero. Malicia. vel pastura quod ad prepositos ecclesie. vel ad cu-
stodiam anime refertur. vt sollicitus sit qui pascit. ne diabolus in caulas
onum. i. ecclesias aliquo viciorum foramine se ingerat.

Methca. *Hiero.* Pulcedo. Q. ascendisti in excessum montem pa-
tris. et miratus es virtutum choros. timuisti ruinam. abiecasti insidiatore
ideo dulcis te fructus laboris insequitur. vt dicas. Dulcia fauibus me
is eloquia tua. Samson qui abegerat a fructibus suis aues. et vulpes que
exterminant vineas colligauerat. leonem quoque interfecerat rugiente. fa-
uim inuenit in ore mortui.

Post hec venerunt ad methca quod interpretatur mors noua. Mors
autem noua est. quando christo commorimur. et consepelimur vt conui-
uamus ei.

Esmona. Que interpretatur festinatio. quia post dulces fructus la-
boris non debemus esse ociosi. sed obliui preteritorum in futura nos exte-
damus.

Origenes. Inde ad semā venit quod os vel ossa significare di-
citur. in quo virtus et robur patientie declaratur.

Moseroth. Vincula. vel disciplina. Vt magistrorum teram li-
mina. et precepta virtutum. ac mysteria scripturarum vincula putamus esse
eterna pira dyaboli potestate et vincula. Quibus disruptis vicit hostes
samson. de quibus dicitur. Disrupti vincula mea. Qui vinculo christi
fuerit ligatus dicit. Sinistra eius sub capite meo. et dextera eius amplex-
abitur me.

Origenes. Inde ad moseroth. quod est excludens. vt iam excludat
suggeriones contrarij spiritus de cogitationibus suis. Vnde si spiri-

castrametati sunt in macheloth.

Profectiq de macheloth vene-

runt in thaar. de thaar castrame-

tati sunt in thare. Unde egressi fi-

xere tentoria in methca. De me-

thca castrametati sunt in esmona

Profectiq de esmona venerunt

in moseroth. et moseroth castra-

metati sunt in beneiachan. profe-

tiopotestatem habentis descenderit super te. locum tuum ne dimittas.
Tenendus est ergo locus. et excludendus aduersarius est. ne inueniat lo-
cum in corde nostro. vnde. Nolite locum dare dyabolo.

Beneiachan. *Hiero.* Filij necessitatis. vel stridoris. xxviii. mansio
Nota numerum. quia si ab vno incipias. et paulatim addens ad septimum
vltis pervenies. vicissim octavus efficitur.

Hiero. Beneiachan interpretatur filij necessitatis vel stridoris. De

his filijs dicitur. Af-
ferte domino filios a-
rietum. Cum autem
divinis scripturis fue-
ris eruditus et leges
earum et testimonia scie-
ris esse vincula carita-
tis. et contendens cum
aduersariis ligabis
eos. et victos duces
in captivitatem. et de
hostibus et captivis
efficies liberos. etc.

Inde profecti ca-
strametati sunt in iethabatha et
iethabatha venerunt in ebzrona.

Egressiq de ebzrona castrametati

sunt in asyongaber. Inde profec-

ti venerunt in desertum syn. Hec

est cades. Egressique de cades

cat fontes vel excolatones. Vbi. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

vt. f. diuinorum verborum fontes haurit

per antifrasm. sicut patet dicuntur: quia minime parcat. et bellum: quia non est bonum. et lucus quia non lucet. In hac enim mansione moritur maria. et sepelitur. et propter aquas contradictionis moyses et aaron offendent dominum. et prohibentur transire trans iordanem. Missi sunt nuntii ad edom. transitus petitur et negatur. Quis timeret post tantos profectus murmur populi. et offensam magistrorum. et via transitus denegatos. Et nota quod post mortem prophetie. et aquas contradictionis idumcum carnem atque terrenum transire non possunt. Sed egrediatur edom aduersus eos in populo multo. et in forti manu. Interpretatio quod nominis mortis. et offensa. et negato transitu conuenit. ubi enim mandatum ubi peccatum. ubi peccatum. ubi offensa. ubi offensam. ubi mortis. De hac mansione dicitur. Com mouebit dominus de septem cades.

Origenes. Hic iterum lyn. i. temptatio. quia nec aliter expedit hoc iter agere. Aurifer enim vas necessarium facere volens. frequenter ad mouet igni. subdit malleis. rasorijs perfringit ut purgatus fiat. et ad speciem quam prospicit artifex perueniat.

Origenes. Post hec venerunt ad pharan cades quod est fructificatio sancta. Vides quo venit. vides: quia post temptationis sulcos fructificatio sancta subsequitur.

Hor. Hiero. Quidam interpretantur lumen. nec errarent si per aleph litteram scriberetur. alij pellem qui verum dicerent si ibi esset ain. Non nulli foramen quod posset accipi. si beth haberet elementum. Cum autem legatur per beth magis mons intelligitur. Et legi potest. ascendit aaron sacerdos in montis montem. i. in verticem eius. Et nota non in monte simpliciter. sed in montis monte moritur pontifex. ut dignus locus meritis illius monstraretur. Alius enim in valle. alius in capis. alius moritur in monte. alius in monte montis.

Inde applicatur in monte hor. quod interpretatur montanus. Venit enim ad montem dei. ut fiat mons vber. mons coagulatus. Vel ab eo quod semper in monte dei habitat dicitur montanus.

Aaron in mon. et. Hiero. Et anno mortuus est aaron. quo nouus populus terram promissionis intraturus erat. Et quancumque in monte eleazar sacerdos dereliquerit. et lex eos qui eam impleuerint perducatur ad summum. tamen ipsa sublimitas non est transiit iordanis. sed in extremis terrenorum opum finibus. Et plagit cum omnis populus. xxx. diebus. Aaron plangitur. abesus non plagitur. In lege descensus ad inferos. In eua gelio ad paradysum ascensio.

Auduit. Hiero. Auduit quod. cha. quod venisset israel in loco exploratorum ubi quondam populum offendisse nouerat. inijt prelium et captiuum duxit israel. Rursum i eodem loco expugnatur. et voto victor videtur. supant victi. Per quod intelligimus ut cum nos auxilio dei destitutos hostes captiuauerint. non desperemus salutem. sed iterum pugnemus. Potest fieri. ut vincamus ubi victi sumus. Appellaturque nomen loci illius hor. i. anathema.

In salmone. Hiero. Castrametati sunt in salmone. deinde in phynon. Hec duae mansiones. xxxv. et xxxvi. in ordine historie non habentur. sed scriptum est pro eis. Egressi de monte hor per viam maris rubri ut circuirent terram edom. Et quo ostendit in finibus et in circuitu terre edom eas positas. nec de monte legitur. Profecti de monte hor. castrametati sunt in sal. vel in phynon. Sed post ambitum terre idumcorum venit ad extremum et ait. Profecti filij israel castrametati sunt in oboth. Nec dixit profecti sunt de illo in illum locum. quia duas mansiones pretermiserat. quas cum in supputatione requirit reddit eas in summa. In his aaron mortuo populus murmurat contra dominum et moysen. manna fastidiunt. a serpente bps vulnerantur.

Origenes. Sequitur post hec mansio salmone. quod interpretatur vni-

bra portio. Hec puto est umbra. de qua dicit. Spiritus vultus nostri chrisi dominus. cui diximus. In umbra tua vivemus in gentibus. Illa quoque umbra similis est huic de qua dicitur. et spiritus domini obumbrabit te. Umbra ergo portio nostre que nobis opacitatem prestat. ab omni estu temptationum christus est. et spiritus sanctus.

Hiero. Salmone. Imaginula. quia ibi expressa est imago saluatoris per serpentem genus qui in ligno pependit.

israhel. Et profecti de monte hor

castrametati sunt in salmone. Et

inde egressi venerunt in phynon

Profecti de phynon castrame

tati sunt in oboth. et de oboth: ve-

nerunt i ieabarim. que est i finib'

moabitaz. Profecti de ieabari

fixere tectoria i dibogad. In egres

si castrametati sunt i elmodeblatai

Phynon. Ps quia cum passione filij dei cognoscimus. quod corde credimus. ore pronunciamus. sed il lud. Corde creditur ad iusticiam.

Origenes. Hic venit ad phynon quod putamus esse oas parsimonia. Qui si potuerit mysterium ci fti. et spiritus sancti intueri. et viderit vel audierit que non licet homini loqui. necessario habebit oas psimoni. am. sciens quibus. quoniam vel quomodo de mysterijs diuinis oportet loqui.

Oboth. Magi vel phitones. qui post imaginem dei qui in

corde ratione monstratur. et confessione fidei. que ore profertur. consurgunt serpentes. et maleficis artes ad bella nos pronocant. Sed omni custodia seruantes cor nostrum. obturemus aures nostras ne audiamus voces incantatum et carmina sirenarum.

Origenes. Post hec venit in oboth. cuius nominis quibus non indifferimus interpretationem non dubitamus. sicut in ceteris. et in hoc confessionem. perfectum conservari.

In finibus moabitarum. Significat secundum litteram quod bucalis fuerunt in finibus idumcorum. et nunc venit ad terminos moab.

Origenes. Sequitur post hec mansio gai. i. chaos. appropriat enim per hos effectus ad finem abrahe qui ait. Inter nos et vos magnus chaos firmatum est. ut cum lazaro requiescat.

In dibogad. Hiero. Dibogad. xxxix. mansio. Pro hac in ordine historie legitur. quia postquam castrametati sunt in ieabarim in finibus moab contra ortu solis. inde profecti sunt. et diuenerunt ad torrentem zared et inde profecti castrametati sunt trans arnon. que est i solitudine finium amorrei. eo quod arnon i terminis sit moabitarum et amorcorum. post dibogad bellum geritur contra seon regem amorcorum et og regem basan. Unde dicimus quia cum venerimus ad summum. non superbiamus. sed contrario solitudine nobis proposita nouerimus.

Origenes. Inde venit iterum ad dibogad. quod interpretatur apiarium temptationum. Mira prouidentie cautela diuina. Iaz viator celestis summe perfectioni proximis sit successione virtutum. tamen ei temptamenta non desunt. sed noni generis audio temptamenta. Apis laudabile aial in scripturis est. cuius laboribus et reges et mediocres ad sanitatem vtuntur. quod recte de verbis prophetarum et apostolorum. et omnium qui sacra volumina scripserunt accipitur. Et hoc est apiarium oem numerum. i. diuinorum scripturarum puto. Est ergo his qui ad perfectionem tendunt. etiam in hoc apiario temptatio. video in hoc apiario temptationem cum dicitur. vide ne aspiciens solem et lunam adores ea. que sequestrant dominus deus tuus gentibus. Et alibi. Deos non maledices. Et in nouo t. Quid me vultis occidere hominem qui veritatem locutus sum vobis. Et alibi. Propterea in parabolis loquar eis. ut videntes non videant. et audientes non intelligant. et. Apostolus quoque ait. In quibus deus huius seculi excecavit mentes infidelium. et multa hominibus temptamenta in diuino apiario inuenies. ad que necesse est euenire vnumquodque sanctorum. ut etiam per hec que perfecte et pie de deo sentiat cognoscatur.

Elmodeblatai. Quod interpretatur contemptus palatorum. vel obprobrium. Ut intelligamus omnia dulcia et illecebras voluptatum in hoc seculo contemnendas. et obprobria diligenda. Que si falso obiciantur beatitudinem pariunt. Vel non offertur in sacrificijs dei. et cetera que dulcia continent in tabernaculo non lucet. sed oleum purissimum

quod de olivæ profertur amaritudine. Mel enim distillat de labijs mere-
tricijs: de quo puto misce gustasse ionathan vir populi precibus libera-
tum.

Origenes. Post hæc venit in elmodablathaim: quod interpre-
tatur cōtemptus ficiū. i. vbi contemnitur penitus terrena. Nisi enim cō-
tempta fuerint quæ delectare videntur in terris: ad celestia transire non
possumus.

Venerunt ad
mon. ab. zc. Qua
dragelima pñā mā-
sio vertitur in mōtes
transēntium: et est cō-
tra faciē mōtis nabo.

Sequitur māsio a
barim qd ē transitus
cōtra naban: qd est
abscēssio. Vbi enim
per has oēs virtutes
aīa trāsierit: et sumā
pfectōis ascēderit:
trāsīt iam dī sculo et
abscēssit sicut enoch
qui nō inueniebatur
quia trāsulit illū de
us. Si videatur ad
huc in sculo eē: et in
carne habitare: nō
inuenietur in vilo se-
culari actu: quia trā-
sulit illū deus i regi-
onē virtutū.

Diero. Hic mo-
ritur moyses: terra p
missionis aīa conspec-
ta. Nabo interpreta-
tur cōclusio: i. qua fi-
nitur lex et nō inueni-
tur eius memoria: sed
gratia euangelij sine
fine pseruat. Et no-
tādum qd mansio trā-
sēntiū in mōtibz si-
ta est: et adhuc profe-
ctu indiget. Post montana enim ad campestria moab et iordanis fluen-
ta descendimus: qui interpretatur descensio. Nihil enim tam periculosum
q̄ glorie cupiditas et iactantia: et animus conscientia virtutum tumidus.

Ad campestria mo. Diero. In quadragelima secūda mansioe
quæ extrema ē residens populus benedicitur a balaam: et maledictio mu-
tatur in laudes: fornicatur cū filiabus madian: et phinees fornicantes cū
pugione transfigit: numerat rursus populus: numeratur et leuitæ: vt inter-
fectis pessimis nouus dei populus censeatur. Filie salphaat hereditatem
iudicio domini accipiunt inter fratres: nec femine sexus a possessione dñi
excluditur. Ihesus moysi in mōte succedit: et dicit a lege quæ spiritaliter
debeat offerre in ecclesia: quid per singulos dies: quid i sabbato: quid in
calendis: quid in pascha: quid in penthecoste: quid i neomenia mēsis sep-
timi: quid in ieiunio eiusdem mēsis die decimo: quid in scenophegia qñ
figitur tabernacula. Quintodecimo die mēsis eiusdem: vxor et filio: nō
rota sine auctoritate et patrū et virozum casta memorant. Bellū cōtra mā-
dianitas: mors balaaz. p̄cedē diuilio: oblatio et ea in tabernaculo dei.
Ruben et gad: et dimidia tribus manasse circa iordanē in heremo posses-
ionem accipiunt. Plurima enī habebāt iumenta: nec adhuc poterant ha-
bitare in tēplo: docetur populus vt in terra sancta ydola destruat: et nul-
lus de p̄ionibus habitatoribus seruetur. Describitur olim capita pūtia
et duarū: et senis tribuū hēreditas separat: numeratur tribuū principes q̄
terrā intrare debeat sanctā. xl. duas vrbes cū suburbanis suis vsq̄ ad
mille passus per circuitū leuitæ accipiunt: quot sunt. s. māssiones. Addunt
sex vrbes fugiuozū: tres intra iordanē: et tres vltra: vt sint. xlvij. q̄ fu-
gitiozū suscipi: qui interfici debeant: et vsq̄ ad mortē summi pontificis re-
seruari. Succedit deuteronomiū: secūda lex: meditatorū euangelij. Vbi
breuiter discim⁹ quæ iter pbaran et thophel et laban: et asseroth: et loca au-
rea: abiecto iuda infelicitissimo. xi. diebus: in via de choreb: per viā mōtis
seir vsq̄ ad esbarne moyses sit p̄plo locutus. Et extremū canat canticū
in quo synagoga projicitur: et ecclesia domino copulatur. Impinguatus

Aggressi d elmodablathai venerūt
ad mōtes abari p̄tra nabo. **Pro-**
fectiq̄ de mōtib⁹ abarim trāsierūt
ad cāpestria moab supra iordanē
p̄tra hiericho. **Ibiq̄** castrametati
sunt de bethsimon vsq̄ ad bella-
tim in planioribus locis moabita-
rum: vbi locutus est dominus ad
moysen. **Præcipe** filiis israhel et
dic ad eos: quādo transferitis ior-
danem intrātes terram chanaan
disperdite cunctos habitatores
regionis illius. **Confringite** viti-
los et statuas comminuite: atq̄
omnia excelsa vastate: mundātes
terraz et habitantes in ea. **Ego** ei

et incrassatus: ac dilatatus: et recalcitravit: et oblitus est dei saluatoris sui
zc. Benedicuntur filij israhel: et rursus in simone iudas miserandus ex-
cluditur. Ascendit moyses ad mōtem nabo i vertice phasga: qui est con-
tra hiericho: et ostēdit ei dominus omnē terrā galaad vsq̄ ad dan: et nep-
talim: effraim: et manassen: et vniuersam terrā iuda vsq̄ ad mare magnū:
contra austrū et regionem campestrem hierichōne civitatis palmarū vs-
q̄ p̄begor. Quis potest tanta mysteria explanare: qui in extremis legis

dedi vobis illam in possessionem
quaz diuideris vobis sorte. **Plu-**
ribus dabitur latiorē: et paucis
angustiorē. **Singulis** vt sorte
cecidit ita tribuetur hereditas
p̄tribus et familias possessio diui-
detur. **Sin** autem nolueritis iter
seruire: et nolueritis iocundari
in campestribus bel-
latum quod interpre-
tatur luctus spiritali
et fleuerit antiqua pec-
cata: et spūal quæ sus-
focauerit sementem
verbi dei: de quibus
dicitur. **Perfate** suz
i miseria dñi vbi cō-
figitur spūa.
Origenes. Vi-
tima mansio ē ab oc-
cidente moab iuxta
iordanem. Hic enim
cursus propterea agi-
tur vt perueniat ad
flumē dī sapientiæ. s.
et scientiæ: vt purifica-
ti terram promissiois
intremus. In litera
rio ludo: vbi pueri
elementa suscipiunt:
aliq̄ dicitur abeceda-
ri: aliq̄ sillabari: aliq̄
nominari: aliq̄ calca-
tores dicuntur. Et
cū audierim⁹ hæc oīa
puerorum profectus
agnoscimus. Simili-
ter in liberalibus stu-
dijs cū locū recitare:

C. XXXIII.
Locutus ē do-
min⁹ ad moysen dicens:

vel locutionem: vel landem: vel alias per ordinem materias audierimus
ex materij nomine profectum adolescentis aduertimus. Per hæc ergo lo-
corum quasi materiarum nomina in diuinis eruditionibus profectus in-
dicantur: et sicut illi in singulis imitantes: quasi mansiones faciunt: et
de vna ad aliam tendunt: ita hic mansionum nomina et profectioes ab
vna vsq̄ ad aliam profectum mentis indicant et incrementa virtutū.

Transferitis iordanem. Adest: cum baptisati fueritis. Q. cum
deposito veteri homine cum actib⁹ suis indueritis nouum qui renouatur
in agnitione dei.

Disperdite. Cū terram sanctam repromissionis ingredimur: simul
cū idolatria etiā oīa vicia extinguim⁹.

Habitatores. Malignos spiritus fatalis mātā vicioz cū suggestio-
nibus suis: vnde beatus qui tenebit et alli. par. s. ad petrā.

Pluribus dabitur latiorē. Quia qui habent copiam virtu-
tam latitudine sperant p̄miorū. Qui autem paucitate virtutū conten-
ti sunt: scdm meritū suū retributōe accipiunt. vnde. Qui parce seminat
parce et metet. zc.

Locutus ē dominus zc. Origenes. Diuinis numeris nō oēs dig-
ni sunt: sed certis p̄rogatiuis designantur: qui intra numerū dei compre-
henduntur. Vnde in hoc libro neq̄ mulieres nominantur: pro feminea. s. i.
firmitate: neq̄ serui vita et moribus degeneres: nec egiptij q̄ populo dei
erāt admixti qui alienigenæ et barbari: sed soli israhelites. Neq̄ illi oēs: s.
a. xx. aīas et supra. Nec sola etatis habetur oblatio: sed queritur si ha-
beant robur aptum bello. Præcipit enim vt numeretur omnis qui p̄e-
dit in virtute. Puerilis etas nō numerat: nisi forte primogeniti sint: aut
sacerdotali aut leuitica stirpe descendant. Si enim hæc ad litteram con-
siderentur: quis dabitur profectus bis qui sacris voluminibus gestiunt
erudiri: Docet autem p̄sēns lectio quid sit transcendere puerilem infi-
pientiaz. Si enim desiero paruul⁹ esse sensibus: et vir effectus deposuero
quæ sunt paruuli: et effectus iuuenis vincā malignum: procedā in virtute

israhel. et dignus diuinis numeris computabor. **¶** Vnu vero inest alicui nostrum puerilis vel lubricus sensus. vel feminea et resoluta segnicies. dñi egiptios et barbaros gerimus mores. in sacro numero eē non meremur. Innumerum enim sunt qui pereunt. numerati autem qui saluantur. vñ. Qui numerat multos. stel. 2c. Abrahā etiam capillos discipulorum dicit eē numeratos. capillo s. illius capitis. qui in nazareis erat. Quibus inerat virtus spiritus sancti ad prostermandos alienigenas virtutes. s. animi. et multitudines sensuum qui de principali mētis tanq. de capite a postulo. pcedebāt.

¶ Locutus est ergo dominus ad moysē in deserto syna. Illa. s. que superius benigiter cōprehēdū. vbi precipitur numerari. a. xx. annis et supra. omnis qui pcedit in virtute israhel 2c. Si quis ergo pcedit i virtute. ille numerat. Nec in qualicunq. virtute. vel egiptio. vel assyrio. vel greco. sed in virtute israhel. que a deo per scripturas dinas doctur. et per fidē apostolicam et euāgelicā traditur.

¶ Origenes. Ratio quoq. tribuum. distinctio ordinis. societates familiarum. ordinatio castrorum. ingentia prodia sacramenta. Certa expectatio est nobis resurrectionis mortuorum. cū hi qui viuunt qui relictī sūt non puenient in aduentu xpi eos q. dorauerūt. Sed cum illi rapiuntur in nubib. obuiam christo in aera. siue omnes i aere. (sicut paulus dicit) permansuri. siue etiā aliqui ad paradysū aut ad alia quelibet (et multis mansionib. que aquid p̄ez sunt) loca transferendi. Di

uersitas autem transmigrationis et gloria scdm merita cuiq. prestabitur. Et erit unusquisq. in ordine suo. Unusquisq. ergo in resurrectione. aut i tribu ruben ascribetur. quia in moribus. vel in actibus. vel in vita. ipsi ruben aliquid simile et consanguineum habuit. Alius in tribu symeon. forsitā pro obedientia. Alius in tribu leui. qui. s. bene p̄fuit sacerdotio. vel bene ministrans gradum sibi bonum adquisiuit. Alius in tribu iuda. qui regio spiritu populum suum. sensus. s. mentis. et cogitationes cordis bene rexit. Singulis quoq. tribub. sociabitur. qui eis aliquid cognati. vel in actibus. vel in moribus habuit. Illud etiam q. sociā p̄nexionē tribuum. castrorum positio. et metatōnis ordo describitur. pertinet ad aliquem statum in resurrectione mortuorum. Q. tres ad orientem dicuntur esse tribus. tres ad occidentem. tres ad mare. et tres vltimē ad aquilones (qui duntaxat dicuntur ventus) et q. tribus iuda que regalis est. ad orientem statuit de qua ortus est dominus noster. non puto ociosum. Et q. ysachar huic iungitur. et zabulon. et q. in. iij. partes trin. iste numer. ordinatur. Que q. uis positionum suarum diuersas habeant qualitates. oēs tamen i trinitatis numero cōtinentur. quia sub vno numero patris et filij. et spiritus sancti censentur omnes qui ex. iij. orbis partibus venientes inuocant nomen domini. recumbentes cū abrahā. ysac. et iacob in regno dei. Ego autē

¶ Precipe filiis israhel et dices ad eos. Cum ingressi fueritis terram chanaan. et in possessionem vobis forte ceciderit his finibus terminabitur. Pars meridiana incipiet a solitudine syn. que ē iuxta edō. et habebit terminos contra orientem mare salissimum: qui circuibunt australem plagam per ascensum scorpionis. ita vt transeant i sennam. et perueniant ad meridiē vsq. ab cades barne. Inde egredientur confinia ad villam nomine addar. et tendēt vsq. ad asemona.

¶ Ibitq. per gyrum terminus ab asemona vsq. ad torrentem egipti. et maris magni litore finietur.

¶ Plaga autem occidentalis a mari magno incipiet et ipso fine claudetur. Porro ad septentrionalē plagam a mari magno termini incipient peruenientes vsq. ad mō

imparem me iudico ad enarranda numerorum mysteria. Sed festinādus nobis est ad verum ibeluz. prius tñ pedagogo moysē vtentes. et apud eū multa rudimenta infantie deponentes. Tendamus ad perfectionem christi. Moyses enim non multa bella compressit. ibelus omnia bella cōpescuit. pacem omnibus dedit.

¶ Considerandum etiam q. egressus de egipto populus non statim numeratur. Adhuc enim persequabatur pharao. Nec cū mare rubrum trā

tem altissimum: a quo venient in

emath vsq. ad terminos sedada

¶ Ibitq. confinia vsq. ad i. zephro

na et villaz enan. Di erunt termi

ni in parte aquilonis. Inde me

tabuntur fines contra orientales

plagam de villa enan vsq. sephama. et de sephama descendēt ter

mini i reblatha contra fontem daphim. Inde peruenient cōtra ori

entem ad mare cenereth. et tendēt

vsq. ad iordanem. et ad vltimum

salissimum claudentur mari. Pāc

habebitis terram per fines suos

in circuitu. Precepitq. moyses fi

lius israhel dicens: Nec erit terra

quam possidebitis forte. et quam

iussit dominus dari nouem tribu

bus. et dimidiē tribui. Tribus ei

filiorum ruben per familias suas

et trib. filioz gad iuxta p̄gnationū

siens venit in desertū nondū enim fuerat tēptatū. nondū ab hoste impugnatus. Nō fligit aduersum amalech. et vincit. nec adhuc numeratur. non enī sufficit ad perfectionem tendenti vna victoria. Danna accipit et aqua de petra nec tunc numeratur. nōdū enim i his que numeris apta sūt adoleuerat. Tabernaculus constituitur. lex per moysen datur. sacrificioz et purificatio num ritus docet. sanctificationū leges et sacramenta cōducunt. et tunc ad numerum ex p̄cepto dei pplus adducit. P̄de quāta tibi transeūda sūt quanta tolerāda. q̄t p̄fectionibus. quot temptatōnib. quot p̄liis pugnandis et vincendis. vt possis pertinere ad diuinū numer. et inter sacral tribus numerari et iurari possis. et per di sacerdotes aaron et moysen numerorum censib. ascribi. Suscipienda ubi est lex di offerenda sacrificia. explende purificationes. et cuncta pagenda que lex spirit. docet. vt possis ad israheliticū numerum p̄tinere.

¶ Ad septentrionalē 2c. Dicit

bezei septentrionalē plagam incipere a mari magno quod palestine phoenicis et syrie (que appellatur coele cilicie) p̄tendit litoribus. et per egiptum tendit ad lybiam. Quātem dicitur puenientes vsq. ad montes altissimos. autumant significari montē armanū. vel tantum quod verus videtur.

¶ Ibitq. confinia 2c. A fine septentrionalis plage. i. atrio emanant dñt fines vsq. ad sephama. quam bezei apbamiāz vocant. et daphamia descendunt in reblatha que est antiochia syrie. vnde addit contra fontem. quez perspicuum eē est amnem. de quo antiochia abundantissimā s̄ruitur aquis.

¶ Decerit terra 2c. Origenes. In priori diuisione trans iordanem per moysen duabus tribub. ruben. et gad. et dimidiē tribui manasse terra diuisa est. Intra iordanem per iosue filium nūn. et eleazarū filium aaron. Iudas possedit ab austro. Effraim et dimidiā tribus manasse ab aquilone. Postea vero de sylo missis exploratoribus per singulas tribus et descriptione terre allata ad iosue et eleazarū. beniamin iuxta iudas et effraim et dimidiā tribus manasse. ab austro scdm sortem possessionez accepit. Secunda tribus symeon in tribu iuda. vt impleteret qd scriptū est de leui et symeon. Diuidam eos in iacob. et disperdā in israhel. Tercia

zabulo galileæ accepit i q̄ mōs thabor. Quarta ilachar ubi ē iezrael vsq; ad iordanē. Quinta aser vsq; ad mōtē carmelū q̄ iūmz mari magno tūmz i sydonē. Sexta neptalim i galileæ vsq; ad iordanē ubi est cyberias q̄ oli ap pellabat ceneret. Septima dan vsq; iopē ubi sunt turres achilaon z zebebi z emans q̄ nūc dī nicopolēz postea legerim⁹ q̄ cepint sibi trāscēsis alijs tribub⁹ vrbē iasē in tribu dā q̄ bodie dī paneas. Umbra ei sunt hęc futuorūz bonoz. z oīs hereditas terrē illi⁹ q̄ in iudea terra scā z terra bona dī. Dis i iudea loc⁹ mōs. ciuitas. et vicus certis noib⁹ designat. q̄b⁹. f. aut chanaangi i locis suis aut pherezgi amonzi. e. ugi. vel hebzgi noīa uerūt. Foris ḡ scōz paulū. q̄ vmbra celestia dicit eē terrena; in celestib⁹ regionib⁹ sunt differēz locoz. In celis aut eudēter ierusalē ciuitas z mōs syon ab aplo eē dicit. Mōsequēz ḡ est eē ibi alias ciuitates circa terrenā ierusalē sitas z vicos z regiones. i q̄bus p̄lus dei z verus israhel. p. verum biesū locadus ē z hereditatē sortis distributōe. i. meritoz contemplatōe captur⁹ verbi grā. Qui ira negligēter vixit. vt p̄ fi de qdē mereat hūi in ter filios israhel. p. negligētia vero vixit in tribu rubē. aut gad. v. dimidia tribu manasse nō intra iordanē s̄ extra sortē accipiet. Qui x̄o emēdatōne propositi talem se reddiderit. vt scōz (q̄s sol⁹ de nouit) rōnes. aut i tribu iuda aut i tribu beniamin (in q̄ ierusalē tēplū z altare p̄sistit) deat deputari. z alii i alia. atq; alii i alia. Hoc mō adumbratio qdā sit future sortis in celoz tūm q̄ p̄ ibz saluatorē nīm hereditatē capiet celoz. Ibi forte s̄ obfina hūi p̄uilegia sacerdotū. q̄b⁹ vicina q̄z vrbib⁹ loca z ip̄s mēib⁹ iuncta seggāt.

Origenes. Viderē q̄z q̄buldā q̄ singulorū q̄z syderū positio z sit⁹ dicit ciuitas. vel haberi possit in celo; qd̄ ego diffinire n̄ audeo. Video eū oēm creaturā in spe qdē p̄pter eū q̄ subiecit eē subiectā. expectare tū liberatē redēptōne filioz dei. sine dubio p̄clarus aliqd̄ z sublimis operiri. Qui ergo exēplari z im bz celestiu in lege deficiūt. z nūc p̄ speculū i enis

numerum: media quoq; tribus manasse. id est. dug z semis trib⁹ acceperunt partem suam trās iordanem contra hiericho ad oriētalem plagam. Et ait dominus ad moysen. **Pec** sunt nomina virorum qui terram vobis diuident. **Aleazar** sacerdos. z **iosue** fili⁹ nūn z singuli principes de singulis tribub⁹. quoz ista sunt vocabula. De tribu iuda caleph fili⁹ iephone. De tribu symeon samuel fili⁹ amiud. De tribu beniamin beliad filius calefon. De tribu filiozum dan bochi filius iogli. Filioz ioseph. De tribu manasse: anniel filius ephot. De tribu effraim: chaniel filius septban. De tribu zabulon elisaphan filius pharnat. De tribu ysachar dux saltiel fili⁹ ozan. De tribu aser: abiud filius salomi. De tribu neptalim: phedael filius amiud. hi sunt quibus p̄cepit dominus vt diuideret filius israhel terram chanaan.

Ec quoq; locutus est dominus ad moysen i campesribus moab super iordanē cōtra hiericho. **P**recipe filiis israhel vt dent leuitis possessionibus suis vrbes ad habitandum z suburbana earum p̄

circūitum vt ipsi in opidis maneant. z suburbana sint pecoribus ac iumentis que a muris ciuitatū forinsecus per circūitū mille passuum spacio tendētur. Cōtra orientem duo milia erunt cubiti. et contra meridiem similiter erunt duo milia. ad mare quoq; qd̄ respicit occidentem eadez mensura erit. z septentrionalis plaga equali termino finietur. Eruntq; vrbes in medio. z foris suburbana. De ipsis autez opidis que leuitis dabitur sex erunt in fugitiuorum auxilia separata vt fugiat ad ea qui fuderit sanguinem. z exceptis his alia. xl. duo opida. i. simul. xlviii. cum suburbanis suis. Ipsęq; vrbes que dabuntur de possessionibus filiozum israhel ab his qui plus habent plures auferentur. z qui minus pauciores. Singuli iuxta mensuram hereditatis sue dabunt opida leuitis. Ait dominus ad moysen: Loquere filiis israhel z dices ad eos: Quādo trāsgressi fueritis iordanem in terras chanaan decernite que vrbes eē debeant in p̄sidiā fugitiuorum qui nolētes sanguinē fuderit. In quibus si confugerit. pfugus cognat⁹ occisi eū nō poterit occidere

mate: tūc aut facie ad faciem fm merita conuersionem bebūt in celis illa. vel in illa pte. S; sicut multa ē differētia in terris habitare. f. in locis fecundis. z copiosis. vbi acrius tēpēs. liberalia instituta. aut in locis infecundis. estu torridis vbi nullę leges. z inanis z fera barbaries semp bella. nunq; requies. nec sine occultata dei dispēsatōne z iusto iudicio. Ita et illis in locis erit aliqd̄ tale: vt i nullo proflus inanis habeatur in terris vmbra celestiu. erit ḡ ibi aliqd̄ ciuitas refugij. z erit alia i deserto sicut bos i hereditate rubē. **Alia** q̄z p̄sequētia capiēda sūt. q̄ si de cū dispēget filios adā statuit filios gētiū iuxta nūm angeloz dī. (vt iuxta alios codices. fm numez filioz isrl) i iūio mūdi z ita dispēsi sūt sic illos merita vltip̄ ad p̄tēplātō po stulabat. Quid dicem⁹ futurū cū nouissimū adē (q̄ nō in aīaz rinētē. s; i spm vini ficatē facit) cepit filios n̄ dispēget s̄ dispē sare dīna dīctio. n̄ in initio: s; i fine mūdi. nec illos q̄ i adā oēs mortui sūt. s; q̄ i x̄po vniūcati sūt. erit sine dubio qdā distributio. q̄ n̄ solū meritis corū q̄ dispēlant. s; z p̄ nouissimū adē p̄tēplatione dispēcata sit. S; q̄ nīm tal ē vt ab hac distributōne ad illā celestis bēditatis sortēz venire mereatur. Quis ita bñs vt sol⁹ dī i ierlm veniat. vbi sit tēplū dei. imo ip̄s sit tēplū dī. Quis ita bñs vt dies festos ibi agat: vbi altare dīni p̄pē tūl⁹ adoleatur ignib⁹. Quis ita bñs vt sa

cificiū suū. z icēlū suauitatis. sup illū ignē ponat de q̄ dī: Ignē veni mittere i tēra zc. Quis ibi pagit pascha i loco quē elegerit dñs de⁹ su⁹. ibi p̄tecostē. festiuitatē p̄p̄tatiōis. z tabnaculoz solēnitatē. nō iā p̄ vmbraz s; per ipsā veritatē. Quis nostr⁹ dignus erit cū diuidere cepit de filios nouissimū adē. cui dicat. eris supra quinq; vel decē ciuitates. nō cui dicat intra i gaudiū dñi tui. sed sedete z vos mecū sup. xij. tronos iudicātes. xij. tribu isrl. z de q̄b⁹ dicat. volo p̄. vt vbi ego sū. z isti mecū sint. volo istos reges eē mecū vt ego sū tecū. volo eos hīc dñatōz. sic ego sū dñs dñantiūz. Ibi sūt x̄c sacri nūis apud deū nūati. imo q̄z oēs nūati sūt capilli.

Decernite que

urbes etc. August. Quid est qd ait. Et erit ciuitates vobis refugia a vindicante sanguinem. et non morietur is qui occidit. quo ad usq; stet i co- spectu synagoge i iudicio: cu de his loqr q nolentes occiderint. et alibi dicat. tuc vnu queq; i tali causa co- fugietur exire libe- ri de ciuitate q cofu- gerat cum sacerdos maximus fuerit defu- ctus. Quid hic dicit non morietur is q occi- dit q ad usq; stet i co- spectu synagoge i iudicio. Nisi qd i o in- dicat vt tuc ei liceat ee in ciuitate refugij. Si manifestu fuerit in iudicio q nolens occiderit.

De ipsa tame

ur. Raba n. si forte pro conscientia pcto- ri. ciuitates terre pro- missionis. i. ecclesie n. aude intrare: e bo- sor citra iordanem in solitudine. q inter- pretatur angustia. i. mo- nasterij cellula. Que- bñ est de tribu ruben eius. s. qd patris thoz maculauit. Est ra- moth de tribu gad q interpretatur excelsa mors vel visio mor- tis. Ne ei excelsa mor- pnia dicenda e: cum mortificatis mebus ducitur homo ad ex- celsa celi vñ cecidit. Vel quia nobilius e et rationabilis e per penitentia pctis mo- ri. qd coi morte dissol- ui. Penitentes quo- qd proponimus no- bis tormenta inferni videmus ipsam spe- ciem mortis de qua per penitentiam libe- ramur. In ciuitate vero filij anille pei- tentiaz agimus: qui a omnis qui peccat ser- uus peccati. et forma serui accipiens debet se humiliare vsq; ad mortem. Est gaulon in finibus manasse. q interpretatur voluta- tio vt memineris te in alio esse volutandum et hoc in finibus manasse qui interpretatur obliuio vt obliuiscaris que fecisti et ad meliora te exten- das. Sic ergo habita vt per angustiam mortis et volutationis iram per- secutoris euadas. et spem salutis inuenias. Si quid hic vtiliter egeris: ad cades in terram promissionis. et in galileam poteris peruenire. que inter-

donec stet i conspectu multitudinis

et ca illi iudicet. De ipis tn vrbibz

que ad fugitiuorum subsidia sepa-
s. bozor in capestri solitudine de tribu ruben. et ra-
moth galaad de tribu gad. et gaulon in basan de
tribu manasse.

rantur tres erunt trans iordanem

s. Cades in galilea montis neptalim. et sychen i
monte effraim. et chariatharbe ipsa: est ebron i
monte iuda.

et tres in terra chanaan tam filiis

israhel q aduenis atq; peregrinis

vt confugiat ad eas qui nolens sa-

guinem fuderit. Si quis ferro p-

cusserit et mortuus fuerit qui per-

cussus est: reus erit homicidij. et

ipse morietur. Si lapidem iecerit

et ictus occubuerit similiter punie-

tur. Si ligno percussus interierit

percussoris sanguine vindicabit.

Propinquus occisi homicidam

s. Non enim opus est eum ad iudicium educi cu
iam homicida iudicatus sit: et propterea de illis
ciuitatibus expulsi.

interficiet statim vt apprehende-

s. damnat maliciam et incurie consult.
s. Aliud e premunitate damni vel morte infer-
re aliud casu.

rit: eum interficiet. Si per odium

quis hominem impulerit vel iecit

s. malicie vel deceptionis.

rit quippiam in eum per insidias

aut cum esset inimicus manu per-

cusserit: et ille mortuus fuerit: per-

cussor homicidij reus erit. Cogni-

tus occisi. statim vt inuenerit euz

ingulabit. qd si fortuito et absq; o-

dio et inimicicia quicquaz horuz

fecerit: et hoc audiente populo fu-

erit comprobatum: atq; inter per-

cussorem et propinquum sangui-

nis questio ventilata: liberabitur

innocens et ultoris manu et redu-

cetur per sententiam in vrbem ad

quaz confugerat. Manebitq; ibi

donec sacerdos magnus qui oleo

pre cofozibz. s. s. a pte. s. i. cruce. s. i. mpe

sancto vinctus est moriatur. Si

interfecto extra fines vrbuz que

exulibus deputate sunt fuerit in-

uentus et percussus ab eo qui vl-

tor est sanguinis: absq; noxa erit

superni iudicis qui scdm carnem proximo noster

et absolutus qui eum percussit qui de salute sua

solicitus ee neglexerit.

qui eum occiderit. Debuerat eni

profugus vsq; ad mortem ponti-

ficis in vrbe residere. Postq; au-

tem ille obierit homicida reuertet

in terram suam. Nec sempiterna

erunt et legitima in cunctis habi-

tationibz vestris. Homicida sub

testibus punietur. Ad vnus testi-

monium nullus condemnabitur

Non accipietis precium ab eo qui

reus est sanguinis. statim et ipse mo-

rietur. Exules et profugi ante mor-

tem pontificis nullo modo in vr-

bes suas reuerti poterunt ne pol-

luatis terram habitatonis vestre

que in fontem cruore maculatur.

Nec aliter expiari potest nisi per

eius sanguinem qui alterius san-

guinem fuderit. Atq; ita emuda-

bitur vestra possessio me commo-

rante vobiscuz. Ego enim sum do-

minus q habito int filios israhel.

C. XXXVI.

Accesserunt

autem et principes

familiarum galaad filii machir:

spiritualit interficendo. Et nisi p pessione pctoz et pdignā pñiaz desideria

carnis occidant: terra corpis nullo mō mūdabit: nec creator oim in eius

qia habitabit vbi squalore sordide puerlatōis dominari videbit.

Accesserunt etc. Raba. Prouidere debet pie cogitāōes ne posse f

lio bonoz merito et alienoz transeat dñuz: sed legitimo heredi ppetuo

pretatur facta. et cu

in tribulatione opus

corruptionis abiece-

ris: ad sanctam tibi

ecclesia tribuatur ac

cessus vt in sorte nep-

talum que dicitur vi-

tis remissa. dominici

sanguinis participa-

re merearis. Debrō

quoq; tibi patebit q

interpretatur coniun-

ctio: vel coniugium

Reuertetur enim qui

ma tua ad sponsum

suum quem amiserat

per peccatum. Tan-

dem vero sichen in-

trabis quam ioseph

noster sibi in hcredi-

tatem elegit in qua et

sepultus est: que inter-

pretatur humerus vl-

labor: vt ostēdas te

per laborem peniten-

tie ab errore tuo hu-

meris christi repota-

tum. et non agnita no-

uem omnibus adiunc-

tum effectum esse cen-

tesimum. quia syche

ab alienigenis com-

paratus est. c. agnis.

Reus erit. Ad

est. qm morti obnox-

ius. vnde si quis scan-

dalizauerit vnuz et

pulsus istis qui i me

credunt etc. Et alibi

Dis qui oderit frēm

suuz homicida e. nec

habet vitam eternā.

Hic scdm exodum

ab altari iubet auel-

li. quia indignus sa-

cramentis dominical

a participatōe sacri

altaris remouet. nec

reuocatur ad veniaz

nisi per pdignā peni-

tentiam.

Postq; autē.

Orego. Post mor-

tem summi pontificis

homicida iubetur re-

uerti in terraz suam:

quia humanū genus

peccando sibi mortē

intulit. post mortem

venit sacerdotis. i. xpi

absolutōe reat ac-

cepit.

Ne polluatis

terra. Mor. Pol-

luit terrā habitatōis

sue qui cruenta et ne-

pharia facit opa. pri-

mos scādalizando et

maneat. et ob hoc moyses. i. let consulatur ut respondeat qualiter sui in-
ris perpetui possessores fiant quod ipsa expriment nomina. Interpretat
enim galaad aceruus testimonij machir vendens. Manasses oblitus. io-
seph auctus. Salphaat umbra formidinis. Loquuntur et go principes
familiarum galaad.
filij machir. filij ma-
nasse. de stirpe filioz
ioseph. p. filiabus sal-
phaat quando cogi-
tationes pie mentis
scdm scripturam te-
stimonia decetant por-
anima fideli que la-
borum presentis vite
pro futura vendidit
et oblitiscens q retro
fuit i anteriora se exte-
dit ut per augmentum
bonorum operum p
mia eterna consequatur.
Quinq enim fi-
lie salphaat. i. vmbre
formidinis exteriora
significant. que quin-
q corporis sensibus
expleantur. Necesse e
autem ut qui in vmbra
presentis vite bo-
nis operibus studet
in timore conseruent
ne perdant laborem
Merentur ergo prin-
cipes galaad ne pos-
sessio sua in alienam
tribum transferatur. et
quicq fidelis puidet
ut opera que agit ad
salutem proficiat sibi
ne si praua intentoe
gerantur ab immu-
dis spiritibus perua-
dantur. vii. Attendi
te ne iusticia vestraz
faciat cora hoibz.
**Nubant qui-
bus.** Simile dicit
apostolus, Qui vult.

^{f oblitus.}
filij manasse de stirpe filiozum io-
^{f auctus.}
seph locuti sunt moysi cora pzi-
cipibz israhel atq dixerunt: **Tibi**
domino nostro precepit dominus
ut terram forte diuideres filiis is-
rahel. et ut filiabus salphaat fra-
tris nostri dares possessionem de-
bitam patri. **Quas** si alterius tri-
bus homines vxores acceperint
sequeatur possessio sua. et translata
ad aliam tribum de nostra heredi-
tate minuetur. atq ita fiet ut cu-
iubeleus. id est. quinquagesim?
annus remissionis aduenerit. co-
fundatur sortium distributio. et ali-
orum possessio ad alios transeat.
Respondit moyses filiis israhel
et domino precipiente ait: **Recte**
tribus filiozum ioseph locuta est
et hec lex super filiabus salphaat
a domino promulgata e. **Nubant**

¶ Venit q quando luna. xiiij. est in equinoctio vernali aut quarto die
tercij mensis illius anni ee anni solarem. et iij. dies vsq ad vicemum die
secundi mensis anni secundi. ita q primus mensis vocetur vtriusq anni
ille cuius plenilunium post equinoctium vernale prius occurrit. et sic ce-
ditur fuisse in anno egressionis israhel de egipto.

¶ Iste vagedaber hebraice. Sed latine liber numeri dicitur
qui inter libros. v. legis quartum obtinet locum. In quo licet ordi-
ni historiz seruiat. multicus tamen intellectus innuitur. Ordini
historie seruitur: quia cum in leuitico qui est tercius de consecratione sa-
cerdotum et vsu sacrificiorum que in tabernaculo fiebant agatur in hoc de
eiusdem tabernaculi dedicatione et muneribus principum que in ipsa de-
dicatione obtulerunt scribitur. Et cu tabernaculum deponi et ad alium
locum transferri debeat. qui d tabernaculo et quid efferre debeant. i. quid
chaatit quid gersonite quid merarite deportaret assignatur. Qui etia
leuitiz. et scdm quam etatem ministrare debeant in tabernaculo docetur.
Conuenienter itaq post tercium leuiticum iste quartus ponitur. Myste-
rium etiam nobis q in quarto loco ponitur insinuat. Sicut enim iter
omnes figuras quadrata est perfectio: sic quaternarij perfectione huius
operis perfectio commendatur. Nam sicut quarto die facta sunt lumina
ria. Quarta etas sub dauid fuit robustissima. quarta etiam etas hois. i.
iuuentus inter alias fortissima. et alia multa sub quaternario constituta
perfectionis sunt indicia. Ita eorum qui hoc libro numerantur ostendit

nubat: tñ i dño. i. viro catholico. ne possessio. s. bonoz opoz et recte fidei
perdatur si gentili aut iudeo nupserit. Tropologicè vero mulieri. i. pig in-
tentioni per bonam actionem cui voluerit licet se coniungere labori. sic ta-
men ut pietatem et religionem in omnibus conseruet ne operis sui p quo
eius hereditatis po-
sessione sperat detri-
mentu patiat si alie
no. i. tereno se iunx-
erit.

quibus volunt: tantum ut sue tri-
bus hominibus ne comisceatur
possessio filiozum israhel de tribu
in tribum. Omnes enim viri du-
cent vxores de tribu et cognatio-
ne sua: et cuncte femine maritos de
eadem tribu accipient: ut heredi-
tas permaneat in familiis nec sibi
misceantur: sed ita maneant ut a
domino separate sunt. Fecerunt
q filie salphaat ut fuerat impati
et nupserunt maala et tersa et egla et
melcha et noa filijs patris sui de fa-
milia manasse qui fuit filius ioseph
et possessio que illis fuerat attribu-
ta. mansit i tribu et familia patris
earum. **Hec** sunt mandata atq
iudicia que precepit dominus p
manum moysi ad filios israhel in
campestribus moab super iordam
nem contra hiericho.

¶ Nupserunt maa-
la. et tersa. et egla. et melcha. et noa. filijs patris sui de fa-
milia manasse qui fuit filius ioseph. et possessio que illis fuerat attribu-
ta. mansit i tribu et familia patris earum. **Hec** sunt mandata atq
iudicia que precepit dominus p manum moysi ad filios israhel in
campestribus moab super iordam nem contra hiericho.

fortitudinis perfectio. dum hi tantum qui in virtute israhel proficiunt nu-
merantur. Excluduntur quippe ab hoc numero pueri femine egiptij serui
soli de pueris sacerdotum et leuitarum primogeniti numerantur. Diminui-
t quippe numeris est indignus puerilis et lubricus sensus. feminea laxa et
dissoluta segnicies. egiptij. i. seculares mores et seruilitate timentes. Solus
israhel numeratur. nec tamen omnis: sed tantum qui virtute procedit ad
bellum contra spiritualium nequitias potestatum. **¶** Notandum vero
q nec in egipto nec post exitum statim populus dei numeratur. prius quip-
pe egiptus deseritur. mare transitur. amalech superatur. manna mandu-
catur. et tabernaculum construitur. lex digito dei scripta suscipitur. et tunc
populus dei a. xx. annis et supra numero digno dignus computatur. In
quo significatur quia nisi quis egiptum. i. mundum et eius concupiscenti-
as reliquerit. mare rubrum. i. baptismum sanguine christi consecratu sus-
ceperit: et templum dei per inhabitantem spiritum sanctum facit fuerit. a
malech. i. lingens sanguine. i. dyabolum et vicia virtute dei superauerit
corpus et sanguinem domini perceperit. et eo quasi manna vsus fuerit. le-
gem quoq dei per omnia seruauerit. ad huius numeri dignitatem perue-
nire non poterit. Ratio quoq tribuum que quattuor locis circa taberna-
culum disponuntur per ternarium. ordo et numerus mansionum. societate
familiarum. et cuncta ordinatio castrorum mira spirant sacramenta. **¶**
enim per quattuor partes tring tribus collocantur. inquitur per quadri-
partita mundi climata sancte trinitatis fidem doctorum officio predicta da-
In ipsa quoq familiarum societate innuitur certa spes resurrectionis. s.

Deuteronomium

Prothema in deuteronomium.

Fasciculus mirre

dilectus michi. **P**irra arbor aromatica. v. cubitis tantum in altum excreuit. cuius cortex. et radix. et folia. et oia amara sunt. Pirra amara est et cadaueribus apponitur: ut arceat putredines vermium. Hec est lex vetus in. v. libris comprehensa. amara. i. nemini parcens. unde et marath designata est. Apposita cadaueribus. i. inuenta pro peccatoribus: ut corruptionem criminum ab eis arceret. huius fasciculus est deuteronomi. i. ramulculorum plurium in vna collectio. Terminata autem lege in quattuor voluminibus: iste quintus additus est: diffuse dicta in vnum breuiter colligens. quedam etiam pretermissa supplens. Additus autem est illis ut numero legali satisfaceret. Quinarius enim numerus est legis. quaternarius euangelij. Unde: et refectio quinque milium hominum in euangelio ad patres veteris. t. spectat. Refectio quattuor milium ad patres noui. Illis enim promissa sunt et data terrena: que quinque sensibus subsunt. Illis quadrata. i. soliditas terre viuientium. Deservit etiam liber iste euangelio in nomine. in explanationis serie. i. sui dignitate. Dicit enim hebraice eleadabarin. grece deuteronom. latine secunda lex. non ut quidam dixerunt: altera post predictam. unde in predictis dicebatur. locus est dominus. hic autem. locus est moyses. Sed secundum da. i. secundo iterata. hoc nomine prefigurans euangelium: quod successit legi: cui nullum succedet. Cum etiam multa breuiter colligit et supplet quedam: formam euangelij prefiguratur. Hoc est enim adbreuiatum verbum: quod fecit dominus super terram. et supplet imperfecta legis. unde. Non veni solvere legem: sed adimplere. Cum autem hoc opus dicitur adeo dignum: quod manibus regis gestari iubeatur: dignitatem euangelij aperit: quod ordinatum est in manu mediatoris. Cum ergo sic seruiat euangelio: merito est fasciculus dilectus christo. non tantum pro se: quantum quia ostendit rotam in medio rote. Intentio est recapitulare predicta triplici fine. Ut autem memorie commendent. Ut utilitas predictorum inculcetur. Quod enim vtile est sepe dicere nec pigrum esse debet. (ut ait apostolus) nec molestum audire. Et ut duricia iudeorum condemnentur: qui totiens dicta non intellexerunt. Modus agendi. Premitit quasi prologum: quo ostendit quis scripserit. et quid. Post memorat graue delictum pro quo perierunt in deserto: ut hoc timore excitet ad audiendum. Post separat ciuitates refugij. Post recapitulat dicta et facta bona: et mala supplet. Post iubet hunc librum poni in arca. et. vij. anno legi omni israeli in synagoga. Post subdit canticum. Audite celi. i. memoriam murmuris eorum et pene obedientie et premij. Et post benedictiones tribuum. Ultimo de morte moysi. **H**ec sunt verba. Premitit legislator titulum quasi prologum: in quo ostendit nomen auctoris. et quid fecerit. et ubi et quando. Sicut paulo post in glosa distinguetur. et terminatur: ut quibusdam videtur: ibi. Quia dragesimo. vel inferius. ibi. Deus noster. Et ad eorum euidentiam que in prologo: et eorum que sequuntur: tangenda est aliquantulum veritas historie. Ab exitu filiorum israel de egipto usque quo perueniunt ad campetria moab supra iordanem: fluxerunt. xlii. anni. in quibus diuersis temporibus. xlii. mansiones fecerunt. Quando nubes leuabatur: castra mouebantur. et cum stabat: figebantur. et manebant eodem loco quousque iterum leuabatur nubes. Prima mansio fuit in ramesse. ultima in campetribus moab. A ramesse usque ad montes syna. spacio. xl. vij. dierum. xij. mansiones fecerunt. et hoc primo anno. et ibi fere per totum annum steterunt. Ibi lex data est. ibi genesis scriptus. exodus. numeri scripti sunt. et magna pars huius. Inde pedes mouentes anno secundo perueniunt in cadesbame. et in spacio illo fecerunt

et in illa resurrectione illi tribui siue illi ordini angelorum unusquisque sociabitur quem in hac vita manendo imitari pro posse suo laborauerit. Cathalogus quoque mansionum quas a prima que fuit in ramesse usque ad ultimam que fuit iuxta iordanem. xlii. numeramus numerum mansionum per quas ad celum ascendimus (sicut in eorum dispositionibus dicemus) insinuat. Et eundem numerum in celsu nostre ascensionis habemus? que in enumeratione generationis christi descendens a primo patriarcha mattheus posuit. ut in eodem numero nos ascendere ad celum sciamus quod christum ad beatam virginem qui ad iordanem descendisse euangelista signauit. Que ergo bene iordanis dicitur: quod pleno gurgite fluens spiritus sancti gratia redidit. Patet igitur ex supra dictis hunc librum ideo dici librum numeri: quod in eo plus israel numeratur. vel cathalogus mansionum continetur. In quo iterum moyses per numerum filiorum israel qui ad iordanem descendisse dicuntur. et cathalogum mansionum quibus ab egipto usque ad terram promissionis perueniunt et quo itinere veniatur ad celum designare. per hoc etiam ostendit qui numeretur: ostendit qui. Per hoc vero quod mansiones numerantur: ostendit quo itinere veniatur. Prædictum talis est. primo duces populi et populus enumeratur circa tabernaculum per quem domus collocat. lenitas a numero aliorum exceptos ad ministerium tabernaculi designat. Deinde tabernaculum deditur: oblatio assignatur que in ipsa dedicatione offeruntur. Deinde balaam a rege balach ad maledicendum populum dei inducitur. postea cathalogus mansionum describitur. In fine sex ciuitates ordinantur: tres circa et tres ultra iordanem ad quas confugeret qui ignorans proximi sanguinem effunderet. Leuitate inter tabernaculum et ceteros filios israel excubantes diuisi per aaronitas ab oriente. et caathitas ab austro. et gersonitas ab occidente. et meraritas ab aquilone significant prelatos ecclesie qui sunt medio inter claustrales qui per tabernaculum. quibus et in temporalibus prouident. et laicos quibus in spiritualibus prouident. aaronites. i. et moyses et aaron et eorum filiorum filij prouident et in uolunt in tabernaculo secretiora. et introductores caathitas dant eis propriis humeris portanda inuoluta ne uideantur moriantur. Non enim propalanda mysteria ecclesie. nisi summatibus uiris. i. moysi et aaron. quia infirmi inde scandalizarentur. unde et liber presbitero et diacono apertus portatur. ceteris clausus. Personite et merarite qui sunt in digniores caathitis. non propriis humeris sed bobus et planstris portant sua onera. Quia qui uult mens esse discipulus me sequatur. quod per mortem. Et quanto quis magis uult accedere ad ipsum deum: tanto grauiores incurrit persecutiones. Benedicetis filiis israel. et dicetis eis. De hoc loco super ta est benedictio quam facit episcopus duobus digitis iunctis et eleuatis. Duo digitus iuncti et eleuati significant legem et sacerdotium qui per moysen et aaron intelliguntur. Tres uersiculi qui sequuntur continent illam trinam petitionem que fit in uerbis episcopi quæcumque sint: petis gratia spiritus sancti. uera salus. pax eterna. Deinde sequitur distinctio personarum semper his uerbis: quod iste prestare dignetur qui cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat in eternum.

et mansiones de cadelbarne miserunt exploratores: qui reuerentes nūcia uerūt terrā bonā sed robustos et gigantes homines inuenerūt. et terrā uolentes redire in terrā egipti: vñ irat⁹ domin⁹. Abierūt retro. et lustrauerūt in dētem seyr per xxxviii. annos: ibi mortui et prostrati sunt murmurantes. In xl. anno puenērūt ad cadelbarne: vñ retro abierūt per desertū. et in illo spacio. ix. māsioes iter fecerūt. Unde dicitur xxi. die moyses anq̃ veniret ad cadelbarne: lege solo verbo recapitulauit. et de cadelbarne vsq̃ ad cā pestria moab. et illo spacio. xi. diez scrip- to voluit p̃mendare. Hec de p̃mo anno xxi. de scdo. xxi. de xl. it. ita. xlii. māsioes.

Hec fuit causa h⁹ libri. vt. i. que scā fue- rāt breuiter collecta. artius tenerent in me- moria. facile ei retine- tur q̃ breuiter dicun- tur.

Dicero. Hec sunt ver. q̃ locutus ē mo. zc. Principiū deu- teronomij titul⁹ ēē vi- detur toti⁹ operis: qz personā indicat au- toris. et quid fecerit. et locum et tēpus. Ro- mē quoq̃ libri gram- demonstrat noui. te. Deuteronomi⁹ nan- qz scda lex interpretat⁹ et euāgelij significat qd̃ veteris. i. sacramē- ta spūaliter explanat. Sic liber deuterono- mij repetitio ē. iij. li- broz legis. Illi ei p̃prias cōtinent i se causas. iste replicat vniuersa. babz et ipse p̃pria sacramenta.

Hec sunt verba que lo. ē. mo. zc. Hoc de se tanq̃ de alio de more san- cte scripture dicit. Sicut et ibi. Erat moyses mitissim⁹ super oēs homines qui morabant in terra. Sic enī vitat arrogantiam: et demonstrat vitādā. Similiter et iob de se dicit. Vir erat in terra huius nomine iob zc. et ioban- nes. Hic ē discipulus ille q̃ testimoniū p̃hibet de his zc.

De se tanq̃ de alio loquitur. sicut iobānes de se ait. Discipul⁹ quem diligebat ihesus. Vel spūaliter p̃hibet ei testimoniū. vt nemo possz du- bitare moysen ista scripsisse.

Locutus ē dominus ad omnes israel zc. All. Moyses lex vetus est: que trās iordanē. i. ante baptismū israeliticū docuit populum. In iordanē enī significatur baptismus: in quo baptisatus est chris- tus. In solitudine cā pestri. i. in sterilitate carnalis populi: qui fructum virtutum non attulit.

In solitudine. Sterilitate plebis: cui dicitur. Relinquet vobis domus vestra deserta.

Contra mare ru. Quia generatio praua et peruersa abluōne pec- catorum in sanguine chris- ti credere noluit.

Inter pharan. Pharan auctus. topbel infusitas. laban dealba- tio. aseroth atria. Auctus est enim populus numero hominum. Doctrina legis et prophetarum: sed infusus fuit: quia sal sapientie non habuit. de albus vero legis ceremonijs varijsq̃ mundicijs: quas ex littera legis se habere credidit. Qui bene per atria significatur: tanq̃ per diuinas scrip- turas ad introitum fidei paratus. vnde multi in aduentu chris- ti facilius susceperunt quem ante predictum agnouerunt. Vnde philippus. Quēz scripsit moyses in lege: et prop̃ete: inuenimus ihesum filium ioseph a na- zareth.

Quattuor hi montes. quattuor euāgelia significāt: quib⁹ ecclesia cir- cundatur.

Undecim diebus. Per moysen undecim diebus explanata. iudaice plebis transgressionem in mandatis decalogi significat. Undecim dies sunt undecim apostoli per quos (iuda reprobato) euan- gelium christi predicatum est in mundo.

De oreb. Qui etiam choreb: incipiens per seyr. id est. pilosum. et loz didum. vicijs populum transiens venit ad cadelbarne: qui commutatus

Ec sunt

verba q̃ locut⁹

est moyses ad

omnes israel

trans iordanem in solitudine ca

pestria tra mare ru bāz: iter pha

ran et thophel et laban et aseroth

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

vel electus. vel nobilis interpretatur. significans litteralem legis sensum in spiritalem per euangelium commutatum. Omnia enim in figura con- tingebant illis: scripta ad correctionem nostram in quos fin. i. de. Lex enim non est soluta: sed adimpleta. nec vnum iota aut vnus aper p̃teri- bit: po nec omnia fiant.

Quadragesimo anno zc. Iudoms. Allego. Quadragesima an- ni quibus laboriose peractis. filij israel ad terram pro. transierunt: totum huius seculi tem- p⁹ significant: in quo ecclesia sub laborib⁹ et picul⁹ tēptatōib⁹ quod non videt spe- rando. per patienti- am expectat: donec veniat ad promissaz patriam. Ideo do- minus quadragesima diebus ieiunauit et quadragesima nocti- bus. temptatus est in heremo. Corpus enim chris- ti quod est ecclesia: temptatio- nes transmittit et la- bores: donec veniat ad consolationem.

Autem vestis isra- beata et p tot annos nulla vetustate corru- pta est: et pelles calci- amentorum sine labe durauerunt: signifi- cat incorruptibilita- tem corporum: que mō corruptibilia: in- ne corrupte mōcūbūt.

Quadragesima us ex denario. et quatermo significatur. vel constat. et legis et euāgelij im- pletionem significat: que fit in legem. decem nanqz ad ecclesiam perti- nent. quattuor vero ad euangelium.

Undecimo zc. Sicut in undecima expressa est legis transgressio: sic in prima die peruenit ad docendum legislatoris intentio. qui et quo in obediens populus legem transgredi non timuit: statim p̃dicando: et corrigendo voluntatem domini insinuare studuit. et eos ad meliora tra- here. vel provocare verbis et exemplis non cessauit.

Postq̃ percussit seon regem amorreorum zc. Notan- dum q̃ in undecima amorreorum regibus lex recapitulatur: et po- pulus instruitur: quia remotis scandalis et superatis viciorum turmis: competenter doctrine insinuitur: et fidei lumen digie desiderantibus ape- riunt.

De demus prius in nobis vicia occidere. et sic mandata diuina popu- lis tradere.

Seon regem amor. Iudoms. Allego. In his regibus licet res gesta cognoscatur: per nomen tamen interpretationes spirituales sig- nificatio intimatur. Seon nanqz germen inutile. vel temptatio oculorū: interpretatur. per quam dyabolus figuratur: qui transfiguratur se in ange- lum lucis: vt per scismata incautos decipiat. vel per heresim. hunc amor- rei id est. amaricantes regem habent. Nisi enim quedam simulatio p̃ce- dat: nec erunt hereses amaricantium: nec scismata exacerbantium. Sic in vnoquoqz occiditur. cum simulatio damnatur: veritas amatur. P̃g vero interpretatur conclusio. basan confusio. Id enim agit dyabolus vt viam ad deum p̃cludat obiecta ydolatria ne quis in christum ce- dat. Conclusio enim p̃cedit vt rex. confusio sequitur vt plebs. Quos enim a fide chris- ti et cludit: confundentur cum chris- tus apparuerit. Se- on autem habitauit in elebon: quia dyabolus rex viciorum humanis se immiscet cogitationibus et mentem cingit superfluis solitudinibus ne verba proferat veritatis vel exerceat opera pietatis. Interpretatur enim elebon cogitatio vel cingulum meroris. P̃g quoqz rex basan habitauit in aseroth et edrai. Aseroth quippe atria. edrai inundationem malorum sonant. infidelitatem scilicet cum operibus prauis. Ad hoc enim dyabo- lus certat: vt quos regit nunq̃ intrent ianuam fidei. sed foris manentes: semper operibus instant prauis.

In terra moab. Exter siquidem populus fuit: qui lege spūaliter

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

et edrai tra iordanē in tra moab

non babuit.

Dominus deus noster ꝛc. In libro numeri de pfectione filiorū
israhel de deserto synai narratur: sed preceptū domini ad moysen de eo
dē transitu nō dicitur: sed de nube que tabernaculum tegebat: ꝛ quando
proficiscendū erat: re

cedebat. ⁊ ad locū n̄
gendoz castrorū p̄e
cedebat. Sic ei scrip
tū est. āno sc̄do. mēse
sc̄do. xī. die. mēsis.
elevatora ē nubes de ta
bernaculo federis: et
recrebuit ī solitudine
pharan. Sed mani
festū est trāsitiū illum
dei p̄cepto eē dispo
sitiū. licet ibi nō sit cō
memoratiū. ¶ N̄ alibi
ī libro numeri ad im
periū dñi erigebant
tentoria. ⁊ ad imperi
um illi deponēbāt.

Sufficit vo-
bis &c. **P**recipitur
moysi vt recedat a
mōte in q̄ legē accep-
at: qz doctor n̄ sp̄ de-
bet instare cōtēplatiō-
nis: si aliqui descēdat
vt sui z primorū curā
gerat. **I**nde. Siue
mēte excedim⁹ deo: si
ue. so. s. v.

Silebertus. Qd oia q̄ sūt i citha
ra sonant: sed oia i u
nat: sic nō tota hist
ria spiritalē intelligē
tiā sonat: sed tota i u
nat. Risi ei cetera cir
cūstarent: q̄ sp̄alia
sonāt nō errant.

Dirige nobis
il·tem·z· De hac
omissione patrum in ex
odo anteq̃ venirent
ad montē synai scri
ptum est: q̃ petro sa
cerdos madian cog
natus moysi hoc ipsi
successoris. Unde

eggent. ⁊ dñs
mento queritur qñs
hac sibi. ⁊ mō zēpe
pueniat? ¶ 5 qđ hic
dicitur moyses in
il. tñ pos. fo. lu. vos
tñ. nō illud tps signi
ficat: qđ de ore pñci
fcebatur. s; totū tps
eggent. ⁊ dñs
dato ad hunc numerum multa mi
nime ⁊ merito. ⁊ qui nō mētur.
lia. ⁊ benedicat vobis sicut locu
tus est. **N**on valeo solus negocia
iportabile. ⁊ Minus
non sustinet discordiam vel rixam. tanq; sibi cō
trarium.
vestra sustinere. ⁊ pōd? ⁊ i iurgia
⁊ fortes robore et clare. ⁊ qui intelligēs ē gu
bernatore confidebat. ⁊ tñ dominus.

profecti de egipto
in solitudine morabā
tur. et moyses et ei suo
sed ex cognati sui cō
silio hec ppro suo p
fugit.

Domine deus patri ꝛc. Docet doctores de pfectu subditoꝝ
gaudere . gratias agere: ꝛ in melioꝝ optare.

Ad hunc numerum. Distincta apud deū nouē q sunt a³. q nu

merat multitudinem stellarum.

Non ualeo solus. Aug. Vide q̄ observādū sit: qđ alibi scriptu
ra dicit. Fili ne in multis sint actus tui. Verba qđ ietro p̄siliū dātis cōsi
dera. git cū. Audi me. ⁊ consiliū dabo tibi. ⁊ erit deus tecum. Vide figni

quos elegeritis.
nam eos vobis principes. Tunc

respōdistis mibi : bona res ē quā
 † vobis eligēb⁹ p⁹. † non alios.
 vis facere † Aliq⁹ de tribub⁹ ve
 † fortis. † .i. qui sapiēter agāt. † qui magis
 timeantur.

litris viros sapiētes et nobiles. et
constitui eos principes. et tribunos
† qui spū sancto perfusi laborāt vt perfudātur
ali.

2 centuriones: ⁊ quinquagenari
⁊ greci decanos: qui decē precepta leges docēt.
⁊ singuli:
os: ac decanos qui docerent vos
necessaria. † Nemo ⁊ indicādus nī
nequā. † preconi: qd dicitur. † An
stenat aut odent nī n
liquit bñe quē voluit
Tribunos.
Millenarios. grece
ciliarchos. qd de spe.

ingula. præcepti q̄ eis dices: Au
si paup̄ auditis. iuste iudicatis. liti boim.
dite illos. ⁊ quod iustum est iudi
quasi ne accipiatis personam.
cate. Siue ciuis sit ille siue pere,
f. eterni p̄m̄i docent
subiectos.
¶ At ceterationes
Aminōdes: gr̄ce hęc
cācōtarcos. q̄ celestia

grinus: nulla erit distantia perso
narum. **P**ra paruum audietis vt
magnum. nec accipietis cuiusq;

personam: quia dei iudicium est.
ad discernendum.
¶ si difficile vobis visum aliquid

fuerit: referte ad me. ⁊ ego audiaꝝ
nō tm̄ predicta.
pꝛæcepī qꝫ vobis omnia quę face
re deberetis. **P**rofecti autem de
racaratos: qꝫ opera
pūg̃ annuñcient.
Denaros. Qui
denarij perfectos: nō
nec denarij expectis

solitudinem.
ozeb transiimus per heremum
terribilem. ⁊ maximam solitudi-

nem quam vidistis per viam mō-
tis amorēi sicut p̄cep̄erat do-
minus deus noster nobis. **¶** Nunq̄

venissemus i cades barne dixi vobis venistis ad montem amorrei
quoniam dominus deus vester dicitur

dominus deus tuus dabit tibi.

Ascende et posside eam sicut locu
tus est dñs deus patribus tuis.
Noli timere: nec dñconā nauagea.

murmurauerūt contra moysen ⁊ aaron. ⁊ ideo longi iheris tedio ⁊ mortali-
tate affuerūt interitū. hic locus manifestum est de iheris. ⁊ de iheris.

statu auctu interuenit, hic locus manifestum dabit indicium. ubi notan-
dum q. xl. duae mansiones: quas ab egipto. vsq; ad iordanem habuerunt
trium tñ congruere videntur curculis annor. primi. s. scđi. qdragesimi

egressionis de egipto. Primus certa distinctione continet. xij. primaz ra
mese. x. v. die primi mensis ingressam. vltimā solitudinem synai p̄ia die
tercij mensis aditam. ⁊ per vñdecim continuos menses confirmendi taber
naculi ⁊ docendę legis gratia minime relictam. ¶ Quart. xij. mansionum
ix. tantum in exodo exprimūtur nominatim. tres in vocabulo selecti syn
quod dicitur eē inter helyn ⁊ synai in discrete significantur. Secundus
ānus plectit māiōes. xx. vnā. Quibz in ordie historie cūctis in differentē
sub noie solitudinis

Et accessistis ad me omnes . atq;
dixistis: **M**ittamus viros qui cō
siderent terram . ⁊ renuncient per
quod iter debeamus ascendere . ⁊
ad quas pergere ciuitates . **A**un
q; mihi sermo placuisset . **M**isi ex
vobis . xij . viros singulos de tri
bubus suis . **Q**ui cum perrexisset
⁊ ascendissent in montana vene
runt vsq; ad vallem botri . Et con
siderata terra sumentes de fructi
bus eius vt ostenderent vberta
tem: attulerunt ad nos atq; dixe
runt: **B**ona est terra quam domi
nus deus noster daturus est nos
bis . ⁊ nolulistis ascendere: sed in
creduli ad sermonem domini dei
nostri murmurastis in taberna
culis vestris . atq; dixistis . **Q**uid
nos dominus ⁊ idcirco eduxit nos

ad hoc. hec est aqua contradictionis &c. Notandū q̄ eadē cades ⁊ i des-
to pbaran ⁊ in deserto syn facta est. sicut scriptura refert. vii. conjicimus
ptem deserti pbaran vbi cades est: spāliter syn appellari. Syn autē nō est
ipsa cades quā mox transgresso mari rubro inter belym ⁊ synai petran-
sili sed alia pro? ⁊ alia apud hebreos scripta litteris. Et cōa vero eius
dē quadragesimi anni mansio est mōs bor: in q̄ occubuit aaron. p̄to die
q̄nti mēsis. vltia cāpetria moab. sup iordanē p̄tra hiericho. vbi deuterō
nomū meditātes mā

nomiū meditatēl mā
serūt: doue mortuo
moyses: iohue dūce pri
mo die decimi mēsis
iordanē trāsierūt. Fi
unt g̃ māšiones p̃mi
anni. xij. scđi. xxi. Al
tine. x. i ipsa vicellā
prima g̃ est cades. et
alig. ix. simul. scz. oēs
xl. dūc.

Et accessistis
ad me &c. In libro
nomen scriptum e dñi
diuise moysi vt nat
teret viros q̄ cōside
raret terrā. hic vero
plius diuise legitur.
Pittam? viros qui
cōsiderēt terrā. Sed
plius hoc pñ? moysi
suggessit. moyses cō
silij ad dñm remisit:
fm & pceptū postea
exploratores misit.

Missi er uobis
ru.ii.zc. **B**li. Du
odecim exploratores
missi ad explorandū
vberē terraz q̄ aplin
terrētū : scabaz et
p̄hicor spēm gerunt
Sicut ē illi p moīse
missi sūt vt vberē ter
rā solícite psiderarēt
sicuti p legē z ppbas
vt p scripturē iustif
gatorē chrisit specu
larētū adueniū . in q̄
erat terra . i . caro fca :
in qua dei regnū . z
vberat spālū fruct
uū . z vitā psequerēt
etnā. **\$** sic illi pty

peruerit despote ne pferat i dei pmissio: ita scribe 7 phanisi ppo p
luaserit ne crederet in xp̄s: ad egipti sc̄uli h̄ redentes māna fidei repudi
ātes gr̄etes ollas pccōz nigras: 7 cepas blasphemoz putidas 7 pepōes vi
ciōz 7 libidinū corruptioe marcētes. **B**on̄ at̄ quē duo attulerūt: chris̄
ē pedens ī crācis ligno: pmissus gentib⁹: allat⁹ de terra pmissionis: de re
tre x̄ginis. **Q**uo bauli q̄ incedit sub onere boni: duo lunt ppli. **P**rior
indat⁹ cecus 7 auerlus pendens ignis ignarus: 7 onere suspeli p̄silius:
cui subigitur indicanti fm̄ illud: obscurantur oculi eoz ne videāt: 7 dor.
e. sem. in. **P**osterior verō gentilis: christum credens semper ante oculos
habens: 7 quasi feruus domini: 7 discipulus magistrum sequens: 7 illud
enangelicū audiens. **Q**ui vult venire post me abneget semetipsum 7
tollat. c. f. 7 se. me. **H**ic est botrus qui sanguinis sui vinum ī salutem nr̄ā
tollat. c. f. 7 se. me. **H**ic est botrus qui sanguinis sui calicē ecclēsie xp̄ma
uit. **H**ic est botrus quem mala granata. i. mater ecclēsie secuta est. **N**ō
num̄erū granorū. i. multitudinem populorū: 7 ruborem sanguinis ch̄i
sti signaculo choruscantes: habet etiā distincta grana: v. i. r. i. e. l. a. f. ch̄i
mata. **H**is omnibus se indignos increduli indicantes: terrā carnis ch̄i
stī fluentem lacte 7 melle accipere noluerunt quam ferui c. i. ch̄iustiani con
secuti sunt: de cuius doctrina cantat ecclēsie. **Q**uam dulcia fauēb⁹ mea
secuti sunt a tua super mel. o. an. **F**icus autē legem significat: sicut botrus figu
ram salutis: quia nec ch̄iustus sine lege: nec lex sine ch̄iusto.

Duodecim viros. *Alt.* Hi doctores ecclē significāt. q̄z aliī p̄ua

docēdo pplm peruer-
tūt alij recta p̄dicā-
do p̄ficiūt.

Nocte osten-
des zc. Nox pecca-
toris dies: vita iusti.
In colūna ignis: ma-
lor dānatio: quib⁹
terribilis apparebit
domin⁹ i iudicio. In
colūna nubes leuis z
blanda visio: q̄ cōso-
labūt electi.

Die per colum-
nam nū. In stu-
b⁹ seculi obumbrās
z iustitias fortitudie
z p̄piciatōe sue carnis
durauit. Non
est de⁹ pallibilis: nec
vicio iracūdie subiec-
tus. Sed per hęc ca-
ritas moysi erga po-
pūlū manifestatur: z
dei bonitas q̄ oēm sē
sup̄supat.

Non videbit.
Simile q̄ de illis q̄
inuitati ad cōmā excu-
saueūt se: nemo viro
rū illoz q̄ vocati sūt
gustabit cenā meā.

Nelluna genera-
tio non possidet ter-
ram bonā: quia chri-
st⁹ credit carnatoz.

Nec miranda
zc. Hic dicit moyses
propter populū ira-
tum sibi dominum
dixisse q̄ in terram
promissionis non in-
gredietur: cum in li-
bro numeri legatur.

Dixit dominus ad
moysen z aaron: quia
non credidistis mihi
vt sanctificaretis me
coram filiis israel:
nō introducetis hos
populos in terram
quam dabo eis. Hic
sententia sequens vi-
det soluerē questio-
nem. Hec est inquit
aqua contradictio:
nis vbi iurgati sunt
filij israel cōtra do-
minum zc. Iurgiz
enim z rebellio po-
puli causa fuit ir̄et
vindictę tā in pplm
q̄ i moysē z aaron.

Nec tu ingre-
dieris. Hic. Vide-
tur in maria p̄phetia
mortua. In moysē z aaron: let z sacerdotiū iudeoz: qui non potuerunt
ad terram promissionis ascendere: nec credentem populum de solitudine
huius seculi educere: sed solus ihesus id est saluator verus dei filius. In
tricesima tertia mansione moyses dominum offendit. Perturbat enim
murmure populi dubitando petram percussit: quasi aquam non pos-
sit de⁹ dare de petra qd̄ aī non fecerat. Moyses i hoc loco figuraz genit
pplū sub lege positi. Sic ei populus christ⁹ ligno affixit crucis: nō credēs

In cecitate huius seculi prebet lūmē sp̄i-
ritu sancti. Hic vt qui nō vident videant.

figere deberetis: nocte ostendēs

vt qui vident cēci fiant.

vobis iter per ignem. z die per

columnam nubis. Nunq̄ audistis

dominus vocē sermonū vestroz

deus iratus dicitur: cū ea que sunt ira z vlti-
ne digna facimus.

iratus iurauit z ait: Non vide-

bit quispiam de hominibus gene-

rationis huius pessimę terraz bo-

nam quam sub iuramento polici-

non malis sed bonis. nihil ergo debeo mal-
tus sum patribus vestris: p̄ter

possidebit.

caleph filium iephone: ipse enim

mēte xpi carnē.

videbit ea. z ipsi dabo terrā quā

imitatoribus: obediē-

calcauit: z filius eius quia secutus

do credendo.

est dominum. Nec miranda indi-

gnatio in populum: cū mihi quo

iurgantes ad aquam conradictionis.

q̄ iratus dominus propter vos

legem nēmī ad perfectum duxit.

dixit: Nec tu ingredieris illuc: s̄

ihesus verus. xps nō venit legē solue-

ioſue filius nūn minister tuus ip-

re: sed adimplere.

se intrabit pro te: hunc exhortare

electōe gratie. In domo patris mei mā-

z roboraz: z ipse terraz forte diui-

m. f. gentiles pauperes spū quos

dar israeli. Paruuli vestri de q̄

desperatis. a dyabolo

bus diristis q̄ captiui ducerētur

non ferūt. dei. dyaboli f̄ f̄

z filii qui hodie boni ac mali igno-

stis aliqui tenebre: nūc autē lux in domino.

z ipsis dabo terrā z possidebūt

libero arbitrio

eam: vos autez reuertimini z abi-

te in solitudinez per viam maris

rubri. z respondistis mihi: pecca-

uimus domino. ascendemus et

pugnabimus sicut p̄cepit domi-

nus deus noster. Nunq̄ instructi

fidētes.

armis pergeretis in montem ait

mihi dominus: dic ad eos. Noli-

in mōte superbie ego hūilitas.

te ascendere neq̄ pugnētis. Non

qui superbi inobediētes. s̄ prostrati.

enim sum vobiscuz ne cadatis co-

s̄ demonibus s̄ qui tribulat me. exul. f. m. f.

ram inimicis vestris. locutus suz

s̄ aure cordis.

z non audistis. sed aduersantes

s̄ qui i me loquebatur s̄ qui se exaltat hu-

imperio domini. z tumētes super

s̄ p̄ficiēdo in peius: s̄ superbie.

bia ascendistis in montem. Itaq̄

s̄ de insidiis. s̄ amaricās. i. dyabolus

egressus amorzeus qui habitabat

s̄ superbie.

in montibus. z obuiam veniens

persecutus est vos sicut solent a-

s̄ ignitis iaculis. s̄ gladio spiritali. s̄ qua

lore viciozū que hispida z horrida-

pes persequi. z concidit de seyr vs

s̄ anathema. s̄ a superbia. s̄ q̄ penitentes.

q̄ horra. Nunq̄ reuerſi plorare

s̄ auditu idignos.

tis corā domino non audiuit vos

s̄ nō sue

nec vocē vestre noluit acquiescere

s̄ humilitati.

Sedistis ergo i cadesbarne mul-

to tempore.

Rofectiqz
inde venimus i so-

litudinem quę ducit ad mare ru-

brum sicut mihi dixerat domin⁹

z circūuimus montem seyr lon-

go tempore. Dixitqz domin⁹ ad

me. Sufficit vobis circūire mon-

tem istum. Ite contra aquilonem

z populo p̄cipe dicens: Transi-

bitis per terminos fratruz vestro-

rum filiozū esau qui habitant i

seir. z timebunt vos. videte ergo

diligenter ne moueamini contra

eos. Neq̄ enim dabo vobis de

terra eozum quantum potest vni-

us pedis calcare vestigium. quia

in possessionem esau dedi montez

seir. Libos emetis ab eis pecunia

gaudia. p̄missa p̄sequimur.

Quauendum est ne murmurantes contra dñm ascendam⁹ in montē su-

perbie: putantes nos p̄p̄ijs viribus saluari posse: ne continuo tradamur

amorzeis. i. demonibus.

Rofectiqz zc. Silb. In alijs libris exposita trāscurrunt: vt i his

q̄ exponēda sunt immoremur.

Montem seyr. Seyr est mons in terra edom: in q̄ habitauit esau

dei eē virtutem: sicut
moyses cum petram
percussit: de virtute
dei dubitauit. Sed
petra percussa mana-
uit aqua z plaga xpi
reddita est credenti-
bus vita. petra enī
erat christ⁹. Hanc
carnalem de christi
diuinitate desperati-
onez in ipsius christi
altitudine dominus
inbet mori: dum moi-
sen in monte mori q̄
cipit. Petra ei xpus
mons christ⁹. petra
humil fortitudo mōs
eminens magnitudo
De hoc monte dicit
non potest abscondi
cinitas supra montē
posita zc. Prudentia
carnis uiuit: cū tanq̄
petra percussa cōtem-
nit in cruce hūilitas
xpi. Prudentia car-
nis morit: cū tāq̄ mō-
tis eminētia xpus ex-
cell⁹ agnoscat.

Nunq̄ instru-
cti ar. zc. Hec lina
hūanā p̄uinit sup̄bia
q̄ de suis virib⁹ p̄su-
mit. nec i dei cōdit
potētia. Amorzei enī
i. amaricātes. hostes
sunt spiritales: q̄ ba-
bitāt i mōtib⁹ sup̄bie
z p̄sumptosol necāt
de seir vsq̄ horra. i.
aqualore viciozū vsq̄
ad dānatoz p̄gna-
rū. Seyr nāq̄ pilos⁹
horra interpret⁹ ana-
thema. Quisq̄ ei vi-
cioz⁹ sordibus nō me-
ruit pollui: hūc necē
ē p̄meritis ignib⁹ ge-
bēne tradi. P̄mōdes
nanq̄ volūt nos impli-
care cupiditatib⁹ ter-
renis. z si p̄ueram⁹
in peccatis: z i montē
sup̄bie ascendere nō
desistim⁹: ignitis ia-
culis p̄cidūt z perdu-
cūt ad anathema per-
petuū. Nō nō fm pe-
lagianitas de nra
p̄sumam⁹ potētia. s̄
i firmitatē nraz p̄side-
rātē. dño per oīa ob-
sequimur: vt superatis
hostib⁹ celestis parē

in regione gebalena ubi habitauit ante eborrens: quē interfe- cit chodorlaomor. q̄ ab esau piloso et bis- pido. seyr. i. pilosi no- men accepit. Chorgi sicut ceterę gentes q̄s supauerunt q̄ de pii archarum semine de- scenderūt: malignos spiritus vel vicia et- primunt: quę illi et- pare possunt. q̄ sanc- torum patrum vesti- gis et doctrinis insi- stunt. et spiritalē mili- tiam sub rege christo agunt. de qua dicit. Non est colluctatio vobis aduersus car- nem et sanguinem: s; aduersus principi et po- testates etc.

Filius loth tra-
didit ar in pos. etc.

Ar metropolis ē mo- abitarum. super ripā to- rē arnon. oli- possēda a gēte veter- rima emim. postea re- tenta a filiis loth. i. moabitibus subālis ac- colis. Hec ostēditur hodie in vertice mon- tis: torrens vero per- arrupta descendens: in mare mortuū fluit. **Al.** Ar interpretatur suscitauit. Emim. i. terribiles. Di sunt de- mones qui lites susci- tant. et contentōes. et tela nequitie parant contra fideles. Ena- chim quoq; de stirpe enach procreati: et gy- gātib; proceritate equati: fm nomen su- um significant ogmo- nes. Raz monile col- lo sublimi interpretā- tur. Superbie enim fastu elati. omnes mi- litie sue paraturam asseribūt proprię vir- tuti. Ideo illis facile cedunt: qui in virtu- te dei confidunt. et cum psalmista dicūt. Fortitudo mea: et laus mea dñs etc.

De cades bar-
ne. Hiero. Cades barne est locus in de- serto: qui coniungit ciuitati petre in ara- bia ubi occubuit ma- ria. et moyses rupe p- cussa aquam sitienti populo dedit. Non strā vsq; hodie ibi- dem sepulcrū marie

et comedetis. aquam emptaz hau- rietis et bibetis. Dominus deus tuus benedixit tibi in omni opere manuum tuarum. nouit iter tuus quomodo transieris solitudinem hanc magnam per quadraginta annos habitans tecum dominus deus tuus. et nihil tibi defuit. **Quā** ^{s. cōsanguineos.} **transissemus fratres nostros fi-** ^{s. fratris iacob.} **lios esau qui habitant in seyr: per** ^{s. i. terribiles.} **viam campestrē de elath. et de asyongaber venimus ad iter qd ducit in desertum moab. Dixitq;** ^{s. moabitibus.} **dominus ad me Non pugnes cō-** ^{s. foratū. s. monile collo sublimi.} **tra moabitas. nec ineas aduersū** **eos p̄lium. Non enim dabo ti-** ^{s. i. terribiles.} **bi quicq; de terra eoz quia filius** ^{s. i. terribiles.} **loth tradidi ar in possessionem.** **Emim priu fuerunt habitatores** ^{s. i. terribiles.} **eius populus magnus et validus** ^{s. foratū. s. monile collo sublimi.} **et tam excelsus: vt de enachim stir-** **pe quasi gigantes crederentur. et** **essent similes filiorum enachim.**

Deniq; **moabite appellāt eos emi** **In seyr autem prius habitauē-** ^{s. i. terribiles.} **runt. et horre; quib; expulsis atq;** ^{s. i. terribiles.} **deletis. habitauerunt filii esau si-** ^{s. i. terribiles.} **cut fecit israhel in terra possessio-** ^{s. i. terribiles.} **nis sue quam dedit illi dominus** **Surgentes ergo vt transiremus** **torrentem zareth venimus ad eū** **Tempus autem quo ambulau-** **mus de cades barne v. ad tran-** **situm zareth tri ginta octo annoz** **fuit. donec consumeretur omnis** **generatio hominum bellatorum** **de castris sicut iurauerat domin;** **cuius manus fuit aduersum eos** **vt interirent de castrorum medio**

Postq; **autē vnuerſi ceciderūt** **pugnatores locutus est dominus** **ad me dicens: Tu transibis ho-** **die terminos moab. vbez nomi-** **ne ar. et accedens in vicinia filioz** **ammon. caue ne pugnes contra** **eos. ne mouearis ad p̄liū. Nō** **enim dabo tibi de terra filiorum** **ammon. quia filijs loth dedi eam** **in possessionem. Terra giantiuz** **reputata est. et in ipsa olim habita-** **uerunt gygantes. quos ammoni-** **te vocant 303ommim popul; ma-** **gnus. et multus. et procerę longi-** **tudinis. sicut enachim quos dele-** **uit dominus a facie eoz. et fecit** **illos habitare pro eis. sicut fece-** **rat filiis esau qui habitant in seyr** **delens horreos et terram illorū** **eis tradens. quaz possident vsq;** **in p̄sens. Eūgos quoq; qui ha-** **bitabāt in aserim vsq; gazam. cap-** **padoces expulerunt. qui egressi** **de cappadocia deleuerunt eos. et** **habitauerunt pro illis. Surgite** **et transite torrentem arnon. Ecce** **tradidi in manu tua seon regem** **esebon amorreorum. et terram ei;** **incipere possidere. et committe ad-** **uersus eū p̄lium. Hodie incipi-** **am mittere terrores atq; formidi-** **nem tuam in populos qui habi-** **tant sub omni celo. vt audito no-** **mine tuo paueant. et in morem p-** **turientium contremiscant. et dolo-** **re teneantur. Misi ergo nuncios** ^{s. dyabolū.} **de solitudine cademoth: ad seon re-** ^{s. que dicitur in baptismo.} **gem esebon verbis pacificis di-** ^{s. quasi pegrini et aduenę. s. mūdū qui in ma-} **cens: Transibim; per terrā tuā**

sed et principes ama- lech ibi celi sūt a cho- dorlaomor.

Misi ergo nū- **cios etc.** **Al.** **Seon** **dyabolum significat** **quod est germen inna-** **tile. vel arbor infuc-** **tuosa. vel elatus. Is-** **rahel populum chri-** **stianum: qui per viā** **mundi huius cupit** **transire: et ad celestia** **regna peruenire. hic** **mittit ad seon x̄bis** **pacificis promittens** **le non habitaturum** **in terra eius: sed tan-** **tum transiturum et re-** **gali viā incessurum.** **Hoc quisq; promittit** **cum primū ad aquā** **baptismi peruenit: et** **prima fidei signacu-** **la suscipit. Abrenun-** **ciat enim dyabolo** **et pompis eius et ope-** **ribus eius. et oī serui-** **tio. et voluptatibus** **eius. Hoc est quod** **dicatur: quia israhel** **non declinabit in a-** **grum eius. vel in vi-** **neam eius. et aquam** **de lacu eius non po-** **tabit. i. disciplinā vī** **astrologie. vel magi-** **ce. vel cuiuslibet do-** **ctrine que contra pie-** **tates est: amplius nō** **seruiet. Sed bibet de** **fontibus saluatoris.** **non derelinquet fon-** **tem aque vię: vt bi-** **bat de fonte seon. sed** **icecet viā regia que** **est christus. qui dicit** **Ego suz viā veritas** **et vita et rex. fm illud** **Deus iudicium tuū** **re. da. Non declina-** **bit in agrum. neq; in** **vineam eius. ad ope-** **ra. s. vī ad prauos sen-** **sus eius. Amorq; lo-** **quentes interpretan-** **tur. vel amaricantes** **quia deum ad ama-** **ritudinem prouocāt:** **et in verbis tantū con-** **fidūt. vt poetę astro-** **logi. philosophi: qui** **inania loquunt. Re-** **gnum autem dei nō** **est in sermone: sed in** **virtute. Volūt fide-** **les cum pace transire** **et pacifici esse etiaz cū** **inimicis pacis. s; eo** **magis principēz mū-** **di offendunt: quo le-** **cum illo nolle mora-** **ri dicunt. nec aliquid**

eius contingere. In de exacerbat magis persequitur. pericula suscitatur. cruciatus intentat congregat populum. erigit p[er]stigare aduersus israhel. Populus eius sunt principes et iudices mundi cunctiq[ue] nequitie ministri: qui persequuntur populum dei. sed et ipse venit in iasa: q[uo]d interpretatur m[an]dati impletio. Qui ei ad explorationem m[an]dato eius dei venerit: leon vel exercitū eius seui entem non timebit. Mandata enim dei complere est dyabolus. et exercitum eius superare. Sic et contemnit deus satban sub pedib[us] nostris. et dat nobis potētiā calcā di sup[er] serpētes et scorpiōnes et super omnē virtutē inimici.

Quia indurauerat. Longa patientia: nō corrigendo unde in erodo. Ego induravi cor pharaonis. et in ps. Converterit cor eorum. ut odirent populum ei[us]. A vero induratio ad dicitur. ut traderet in manus tuas. i. ut cōtereretur a te. q[uo]d nō fieri nisi resisteret. nec resisteret nisi induratus e[ss]et. Quis rei iusticiam si quesierim? Inscrutabilia sunt iudicia eius. sed iniquitas nō est apud deū.

Percussimus q[uo]d e[st] filius. Qui sunt filii israhel. non carne iudici. sed sp[iritu]: habitāt in omnibus civitatibus amorreorum. cū in omni orbe terrarum christi ecclesie p[ro]pagantur. et unusquisq[ue] nostrū civitas fuit regis leon. quia regnabat in nobis stulticia. superbia. impietas. et oīa que dyabolus suggerit. Sed ubi victus est fortis: et vasa eius direpta: facti sumus civitates israhel hereditas sanctorum. et cetera p[ro]p[ri]a arbore infirmos: et delecto elato rege. et regnante in nobis mansueto: qui dicit. P[ro]p[ri]a a me q[uo]d

publica gradiemur via non declinabimus neq[ue] ad dexteram neq[ue] ad sinistram. ^{f. q[uo]d est christi p[ro]p[ri]a} ^{f. ut nimis iusti.}

Alimenta p[re]cio v[er]o de nobis ut vescamur. aquam pecunia tribue. et sic bibemus. Tan

tum est ut nobis concedas transitum sicut fecerunt filii esau qui habitāt in seyr. et moabites qui morantur in ar. donec veniamus ad iordanem et transeamus ad terrā quam dominus deus noster daturus est nobis. Noluī q[uo]d leon

rex esebon dare nobis transitum ^{f. indurari p[ro]miserat exigentibus peccatis.} quia indurauerat dominus deus ^{f. i. lxx. confortauerat q[uo]d et in malo accipitur.} ^{f. i. malo. f. cōvertit cor eor[um] ut odiret ei[us] populum. et do. fa. in. ser. e.}

tuus spiritum eius. et obfirmaverat cor illius ita ut traderetur in manus tuas sicut nunc vides. Di

xitq[ue] dominus ad me. Ecce cepi tradere tibi leon et terram eius: in

cipe possidere eam. Egressus q[uo]d ē ^{f. dyabolus.} ^{f. fidelib[us]} ^{f. demonib[us] vel ini} leon obviam nobis cū omni populo suo ad p[re]lium in iasa. et tradidit eum dominus deus noster

nobis. Percussimus q[uo]d eum cū ^{f. deonib[us]} ^{f. p[re]cipit[ur] h[ab]ere m[un]dum et q[uo]dlib[et] mal} filiis et omni populo suo. Cunctas

q[uo]d vrbes in tempore illo cepimus ^{f. in eo q[uo]d mali erāt et vere ip[s]i et nō crēt.} Interfectis habitatoribus earū

viris ac mulieribus et parvulis.

Non reliquimus in eis quicquā absq[ue] iumentis. que in partem venere p[re]dantium et spoliis vrbium

quas cepimus ab aroer que est super ripam torrentis arnon opido ^{f. q[uo]d ē subleuans.} ^{f. q[uo]d ē subleuans.}

quod in valle situm est. vsq[ue] galaad. Non fuit vicus et civitas que nostras effugeret man[us]. Omnes

tradidit dominus deus noster nobis absq[ue] terra filiorum amon. ad

quam non accessimus. et cunctis que adiacent torrenti ieboch et vrbibus montanis. vniuersis q[uo]d locis a quibus nos prohibuit dominus deus noster.

Et. III.

Itaq[ue] conuer

si ascendimus per iordanem. Egressus q[uo]d ē og rex basan i occursum nobis cum populo suo

ad bellandū in edrai. Dixitq[ue] dominus ad me. ne timeas cum q[uo]d in manu tua traditus est cum omni

populo ac terra sua. facies q[uo]d ei sicut fecisti leon regi amorreorum qui habitavit i esebon. Tradidit

ergo dominus deus noster i manibus nostris etiam og reges basan. et vniuersum populum eius.

percussimus q[uo]d eos vsq[ue] ad interitionem vastantes cunctas civitates illius vno tempore. Nō fuit opidum q[uo]d nos effugeret. Sex

raginta vrbes et omnes regiones argob regni og in basan. Cuncte

vrbes erant munitę muris altissimis. portis q[uo]d et vectib[us]. atq[ue] opidis innumeris que non habebāt

muros. et deleuimus eos sicut feceramus leon regi esebon. disperdentes omnem civitatem. viros

et mulieres ac parvulos. Iuravimus autem et spolia vrbium dirupimus. Tulim[us] q[uo]d illo i tempore

terram de manu duorum regū amorreorum qui erant trans iordanē a torrente arnon vsq[ue] ad montes

hermon que sydonij saron vocāt

mitis sum et humilis corde. Quia q[uo]d locorum cōueniunt. Aroer namq[ue] subleuans interpretatur. Arnon aceruus tritice. Basan aceruus testionij. Ab aroer q[uo]d que ē super ripam torrentis arnon. Quia oīs persona cuiuslib[et] dignitatis fastu supbia vel p[ro]p[ri]a confidens mundana: cū persecutoribus qui varijs tribulationibus christi anos angustāt. vsq[ue] ad hereticorum cōcilia bula: q[uo]d testionij scripturarū deprauatis p[ro]p[ri]a ecclesiā pugnāt sed resistere non p[ro]p[ri]a lent: traditur victi i manus sanctorum cum habitaculis suis.

Itaq[ue] conuer si al. et. ad og regē basan. nec legatos dignāt mittere: nec trāsire p[ro]p[ri]a ei[us] petere p[ro]p[ri]a cōfligit cum eo: supantes eū et populum suū. Basan interpretatur turpitudine. Merito igitur legati mittuntur ad gēte istā nec trāsire peti[n]t. nullo ei trāsitus dēt nobis eē vel ascēsus ad turpitudinē: q[uo]d statim expugnāda et oīno cauenda ē. Et og interpretatur cōfusio: carnalia significat: quorum delicta io aīa excluduntur et separat a deo. Aduersus h[oc] sic ē bel lādū: ut nullū relinq[ua]tur vicū. Nullū enī optet relinq[ua]re in regio turpitudinis. P[ro]p[ri]a ei turpia resecant: ut honesta et religiosa possint edificari. In regno leon vel moab h[oc] p[ro]p[ri]a. Forte ei ex illis aliqd nobis opus ē: quo mltiplex p[ro]p[ri]a vitę vsus egit alioquin deberemus exire de hoc mundo. De basan vero. i. de turpitudine nihil relinq[ua]mus. q[uo]d nihilo i digemus. Donetū ei esse nō p[ro]p[ri]a q[uo]d turpe est.

Heragita vrbes. Senariū p[ro]p[ri]a. Senariū quippe numerus sicut senarius p[ro]p[ri]a significat.

Bene aut. sc. vires
memorat vastata s i
regione og regis ba
san. i. dyaboli: qui e
rex turpitudinis: qz p
fecte oim vicioz dele
ctationem destruenda
eē significat. Argob
.i. maledicta sublimi
tas terrenā superbiā
significat: que i filijs
ire regnat. Destruc
tis viribus viros ac
mulieres ac puulos
dicit interfectos. in
menta z spolia direp
ta. quia munitōe dy
aboli supata qēquid
lasciuiz senserim? cū
puulis cogitatōibus
zelo dei est cōterēdū
Quicqd aut i simpli
citate puri sensus vel
mēbroz ornatu serui
tio dei aptū inuenie
m? referuare debem?

Terra qz pos.
i. i. i. Greg. Sūt mī
ti i ecclesia qz paruli
eē despiciunt. z in lo
co humilitatis pstitū
ti: immanes apud se
eē non desistunt. bi
honoribus extollun
tur. voluptatibus p
fruitur. rerum multi
plicitate dilatantur.
pzeesse z timere appe
tūt. recte viuere negli
gunt. z recte vite fa
mam habere cōcupi
scūt. Si qua tū fidei
tēptatio exurgat: ver
bis z clamoribus eaz
defendūt. z celestem
patriā vendicāt: nec
tamen amāt. Aales
filij ruben z gad. z di
midia tribus manaf
se exprimūt: qui mul
ta pecora z iumenta
possidentel: terraz cā
pestrem vltra iorda
nē cōcupiscūt. z i ter
ra. pmissionis hcredi
tatem habere nolūt:
dicētes terram quam
percussit dñs i cōspe
ctu filioz israhel regi
onis vberime ē zc.
Qui iumenta pluri
ma possident nolunt
transire iordanem.
Quia quos mīta mū
di impedimēta occu
pāt: celestē nō requi
rūt habitatōnez. s. fi
des quā tenēt spēre
nus crepat ipsos ne
ocio torpescant. ne ex
emplo suo a labore z
longanimitate alios retrahāt. Vñ eis per moysen dicit: Quidō z frēs
vestri ibunt ad pugnā? z vos hic sedebitis: cur subuertitis mentes filioz

z amorrei sanir. Omnes ciuitates
que sitz sunt in planicie z vniuer
sam terram galaad. z basan vsqz
ad selcha z esdrai ciuitates regni
og in basan. **Sol** quippe og rex
basan restiterat de stirpe gigantū
z monstratur lectus eius ferreus
qui est in rabath filioz ammon
nouem cubitos habens longitu
dinis. z quattuor latitudinis ad
mensuram cubiti virilis manus.
Terram qz possedimus in tempo
re illo ab aroer que est super ripā
torrentis arnon vsqz ad mediam
partem montis galaad. z ciuita
tes illius dedi ruben z gad. Reli
quam partem autez galaad z om
nez basan regni og tradidi medie
tribui manasse omnem regionem
argob. **Auncta** qz basan vocaba
tur terra gigantum. **Jair** fili⁹ ma
nasse possederat omnem regionē
argob vsqz ad terminos gessuri z
machati. **Tlocanit** qz ex nomine
suo basan auoth iair. i. villas iair
vsqz in presentem diem. **Dachir**
quoqz dedi galaad. z tribubus ru
ben et gad dedi de terra galaad
vsqz ad torrentem arnon. **Medi**
um torrentis z confiniaz vsqz ad
torrentem iebor qui est terminus
filioz ammon. z planiciem soli
tudinis atqz iordanē. z terminos
cenereth vsqz ad mare deserti qd
est falsissimum ad radicem mon
tis fassa contra orientem. **Prece**
pi qz vobis in tempore illo dicēs

Dominus deus vester dat vobis
terram hanc in hereditate. expe
diti pzeedite fratres vestros fili
os israhel. Omnes viri robusti
absqz vxoribus. z paruulis atqz
iumentis. Noui enim qz plura ha
beat pecora. z in viribus rema
nere debebunt quas tradidi vo
bis donec requiem tribuat domi
nus fratribus vestris. sicut vobis
tribuit. z possideant ipsi etiam ter
ram quam daturus est eis trans
iordanem. **Aunc** reuertetur vnus
quisqz in possessionem suam quā
dedi vobis. **Iosue** quoqz in tem
pore illo pzecepi dicens: **Oculi**
tui viderunt que fecit dominus
deus vester: duobus his regib⁹
sic faciet omnibus regnis ad que
transiturus es. **Ne timeas eos.**
Dominus enim deus vester pug
nabit pro vobis. **Precausqz** sū
dominum in tempore illo dicens
Domine deus tu cepisti ostende
re seruo tuo magnitudinem tuam
manumqz fortissimam. **Neqz eni**
est alius deus vel in celo vel i ter
ra qui possit facere opera tua. et
comparari fortitudini tue. **Trans**
ibo igitur z videbo terram hanc
optimam trans iordanem. z mon
tem istum egregium et libanum
fratris qz est dominus mihi pro
pter vos. nec exaudivit me: sed di
xit mihi. Sufficit tibi: nequaquā
vltra loquaris de hac re ad me.
Ascende cacumen fassa z oculos

mint iordanem. habentibus quidem pecora: sed non tanta que retineant
eos vltra iordanem. sed cum ipsis mulieribus z infantibus contendunt

israhel? Sed qz em
belcūt non defende
re fidem quam confi
tentur ad certamē p
perāt. eam qz nō sibi
sed proximis vendi
cant. Vñ ad moysē
dicit: **Canas** omiz
fabricabimus zc. ad
iungunt armati z acci
ti pergen⁹ ad filium
Dor ergo terraz p
missionis ab hostib⁹
liberant z relinquūt
z ad pascēda iumenta
vltra iordanē pgun
t. Quia contra fidem
baptismatis toto de
siderio penitus in
feriunt. Sic enim
pugnant vt pingno
ra sua extra terram. p
missionis deponant
in quibus habet affe
ctū. Ideo qz ad cam
pestria redeūt ab al
titudine montū: qñ
a spe celestiu. z extra
terraz pzo. bruta aīa
lia nutriunt. vana. s.
desideria z irrationa
biles animi motus.

Ruben et Aug.
Ruben primogeni
tus iacob licet contra
miquerit tho. z eius
Manasses quoqz cu
ius dimidia trib⁹ ex
tra iordanem rema
net. z quis de egipti
aca natus. primogeni
tus est. Itaqz pzo
pplm designāt: qui nō
per verum iheruz. s.
per moysen extra ior
danez fontē accipiūt
z pzo. z extra ior
danem. z sequestrati
a ceteris. Iumenta i
quint z pecora mīta
sunt nobis. **Hac cau**
sa pzo. populus ad
terrā fluentem lacte z
melle non potest vēi
re: nec verbuz factuz
carnem cognoscere.
Animalis ei nō per
cipit que sunt spiri⁹
dei: sed comparatur in
mentis insipientibus
pro quibus heredita
tem accipit extra ior
danem. terrā. scilicet
duorum regum. **Qd**
enim potuit moyses
nisi duos tantum in
ficere reges. quorum
terram habentibus
pecora multa diuide
ret. **Israhel** dimisit ter
ram his qui transie
runt iordanem. habentibus quidem pecora: sed non tanta que retineant
eos vltra iordanem. sed cum ipsis mulieribus z infantibus contendunt

transire: et ad patriā
peruenire.

Precipe io
sue ^{z. alleg.} Ma
gna dispensatōe dei
factum est: ne moy
ses qui ē typus legis
introducet populū
in terram promissio
nis: quia lex neminē
ad perfectum addu
xit. Josue autem ty
pus christi qui salua
tor interpretat. Abi
stus enim populū
suum saluauit: cōue
nienter dux et princeps
in terram promissio
nis introduxit.

Non adderis
ad uerbum. Do
cet normā equitatis
et omnē heresim pec
tit. Petat enī recte
doctrinā aliquid pra
ue intentōis addere
vel aliqd vitatū sub
trahere. Nā enī re
gia incedēdū est: nō
ad dexterā vel ad si
nistram. Quia recte
viē dñi: et iusti ambu
labunt in eis. Simi
liter ait iohānes. Si
quis apposuerit ad
hęc: apponet de^o su
per illum plagas scri
ptas in libro isto. Si
quis diminuerit: au
feret deus partē ei⁹
de libro vitę.

Nec est alia zē
Non est alia natio
tam grādis dignita

tuos circumfer ad occidentem et
ad aquilonem. austrum qz et orien
tem. et aspice. Nec enim transibis
iordanem istum. **P**recipe iosue.
et cor roborā eum: atqz conforta:
quā ipse p̄cedet populū istū
et diuidet eis terram quam visu
rus es. Mansimusqz in valle cō
tra sanum fozor.

C. III.

T nūc isra

hel audi p̄cepta et
iudicia quę ego doceo te. ut faci
ens ea uiuas. et ingrediens possi
deas terram quam dominus de⁹
patrum vestrorum daturus ē vo
bis. <sup>† Sicut scribe et pharisei: qui ppter traditōes
suas reliquerūt p̄ceptū dei. † † Nō phibet ve
ritatē ueritatē addere: s; falsitatē oīno remouet.</sup> **N**on adderis ad uerbum qd
uobis loquor. nec auferetis ex eo
Austodite mādata domini dei ue
stri quę ego p̄cipio uobis. oculi
uestri uiderunt omnia quę fecit
dominus contra beelphegor quo
modo contriuerit omnes cultō
res eius de medio uestri. ^{† ydolū animo itaz.} **N**os au
tem qui adheretis domino deo ue
stro uiuitis vniuersi vsqz in p̄sē
tem diem. ^{† uita eterna.} Scitis quia docuerim
uos p̄cepta atqz iusticias sicut
mandauit mihi dominus de⁹ me
us. sic facietis ea in terra quā pos
sessuri estis. et obseruabitis et im
plebitis opere. Hęc est enim ue
stra sapientia. et intellectus coraz
populis. ut audientes vniuersi p̄
cepta hęc dicant. En populus sa
piens. et intelligens. gens magna
nec est alia natio taz grandis quę

<sup>† Manifeste apparendo
per signa et p̄digia auxiliando</sup>
habeat deos appropinquantes
sibi sicut deus noster adest cūctis
obsecrationibus nostris. Quę ē
eniz alia gens. sic inclita: ut habe
at ceremonias iusta qz iudicia: et
vniuersam legem quam ego pro
ponā hodie ante oculos uestros.
Austodi igitur temetipsū. et ani
mam tuam solcite. ne obliuiscā
ris verborum quę uiderunt oculi
tui. et ne excidant de corde tuo cū
ctis diebus vitę tuę. Docebis ea
filios ac nepotes tuos. diē in quo
stetisti coram domino deo tuo in
oreb. quando dominus locutus
est mihi dicens. Congrega ad me
populū ut audiat sermones me
os. et discat timere me omni tem
pore quo uiuit in terra. doceat qz
filios suos. Et accessistis ad radi
ces montis qui ardebat vsqz ad
celum. erant qz in eo tenebrę et nu
bes et caligo. Locutus qz est domi
nus ad uos de medio ignis. vo
cem verborū eius audistis. et for
mā penitus non uidistis. Et ostē
dit uobis pactum suū quod p̄
cepit ut faceretis. et decem uerba
quę scripsit in duabus tabulis la
pideis. Mihi qz mandauit in illo
tempore ut docerem uos cerimo
nias. et iudicia quę facere debere
tis in terra quam possessuri estis.
Austodite igitur solcite animas
uestras. Non uidistis aliquam
similitudinē in die qua locutus
est dominus uobis in oreb de me
dio ignis. ne forte d̄cepti faciatis

te scilicet donoz: nō
multitudine populo
rum. Nec enim gens
indozū numero ui
cebat alias gentes:
aut potētia. S; pa
trū p̄rogatiua: et di
gnatione diuina.

Quę uiderūt
Vilius inter omnes
sensūs optinet princi
patum: ideo pro om
ni sensu ponitur.

Sculptam similitudinem autem imaginem. ^{Aug.} For sitan his duobus vocabulis una rem significauit. Vel similitudinem vocauit statuem: vel simulacrum non ex alio hominis liniaminis imitatio expressum. Quod enim tali expressio fit: imago dicitur nemo dubitauerit: ut sit omnis imago similitudo: sed non pueritur. In geminis enim similibus similitudo est cuiuslibet altero: non imago: sed si patri similis sit filius: recte imago dicitur: ut sit pater: p totipus. I. prima figura: unde illa imago expressa videat. Patrum imaginum alie sunt eiusdem substantie: ut filii: alie non: ut pictura. Unde illud quod scriptum est. Fecit deus hominem ad imaginem suam: sic intelligendum est: ut non sit eiusdem substantie imago: que facta est. Si enim eiusdem esset: non facta sed genita diceretur. Quod vero non addidit: et similitudinem: sicut superius: id factum videtur: quod ubi imago: et similitudo. Unde et hic moyses similitudinem et imaginem fieri prohibet. In decalogo autem nulla faciendum est similitudinem dicitur: nec imago memorat. Si enim non sit similitudo nec imago. Quia si imago: et similitudo. Denique ubi prohibuit similitudinem: et imaginem. Dominus intellegi voluit: ubi similitudo fieri potest: non habet aut illi? propter sed in insulis: et imago. I. habet propter vel illi? hominis. Qui vero de irrationabilibus animalibus diceretur: sola similitudinem dicitur. Nemo enim unum canem sibi constituit: vel hominem: quem intus imaginem pingat vel fingat: quod de hominibus visitum est.

Qui sub .i. m. in .a. .z. Aug. An aqua terram intelligi voluit: propter tractabilem compulsum: sicut

vobis sculptam similitudinem aut ^{hoc de hominibus.} imaginem masculi: vel femine: si ^{hoc de animalibus.} multitudinem omnium iumentorum que sunt super terram: vel auium sub celo volantium atque reptilium que mouentur in terra: siue piscium qui sub terra morantur in aquis. ^{hoc i celo vidisti similitudinem ne. .z.} ne forte oculis eleuatis ad celum videas solem et lunam: et omnia astra celi: et errore decepti adores ea et colas que creauit dominus ^{alii dicitur.} deus tuus in ministerium cunctis gentibus que sub celo sunt. Vos autem tulit dominus et eduxit de fornace ferrea egypti: ut haberet populum hereditarium sicut est in presenti die. Iratus est dominus contra me propter sermones vestros: et iurauit ut non transirem iordanem: nec ingrederer terram optimam quam daturus est vobis. Ecce morior in hac humo non transibo iordanem. Vos transibitis et possidebitis terram egregiam. Daue ne quando obliuiscaris pacti domini dei tui quod pepigit tecum: et facias tibi sculptas ^{vel fieri.} similitudinem eorum que facere dominus prohibuit: quia dominus ^{hoc peccatum fuit: et reprobos ignibus gehene tradit} deus tuus ignis consumens est: deus emulator. Si genueritis filios ac nepotes: et morati fueritis in terra: decepti quod feceritis vobis aliquam similitudinem patrum vestrorum malum coram domino deo vestro ut eum ad iracundiam prouocetis: testes inuoco hodie celum ^{angelos.} et terram cito perituros vos esse de terra quam transito iordane pos-

sessuri estis. Non habitabitis in ea longo tempore: sed delebit vos dominus atque disperget in omnes gentes: et remanebitis pauci in nationibus ad quas vos ducturus est dominus. Ibi quod seruietis diis qui hominum manu fabricati sunt ligno et lapidi: qui non vident: nec audiunt: non comedunt: non odorantur. Nunquam quesieris ibi dominum deum tuum inuenies eum: si tamen toto corde quesieris: et tota tribulatione anime tue postquam te inueneris omnia que predicta sunt. Nouissimo autem tempore reuerteris ad dominum deum tuum: et audies vocem eius quia deus misericors dominus deus tuus est: non dimittet te: nec omnino delebit: neque obliuiscetur pacti in quo iurauit patribus tuis. Interroga de diebus antiquis qui fuerunt ante te: ex die quo creauit dominus deus hominem suum ^{interrogare subaudi:} per terram. A summo celi usque ad summum eius: si facta est aliquid quando huiusmodi res: aut unquam cognitum est: ut audiret populus vocem domini loquentis de medio ignis: sicut tu audisti et vidisti: si fecit dominus ut ingrederetur et tolleretur sibi gentem de medio nationum: per temptationes signa et prodigia atque portenta: per pugnam et robustam manum: extentumque brachium: et horribiles visiones. Iuxta omnia que fecit pro vobis dominus deus vestester in egipto videntibus oculis

ibi. Fecit deus celum et terram: et ibi. Auxilium meum a domino: qui fecit. .z. .t. An ideo dictum est sub terra: quod nisi aqua terra superius esset: habitari ab hominibus: et animalia terra non posset habere.

Que creauit do. d. .z. Aug. Pro ita dictum est tanquam deus precepit ea a cunctis gentibus colita solo populo suo non colenda: sed quod perficeret gentes culturam exhibitorum: et tamen preclians creauerit: populum vero suum futurum esse qui ista non coleret. Vel intelligatur versus: qui commendatur in generali ut sint in signis et temporibus et diebus et annis que versus communem habet populum: de cunctis omnibus gentibus: sed non cultum quem habent alie gentes.

Sculptam similitudinem. Augustinus. Sic generaliter loquens similitudinem posuit: imaginem tacuit: quod si nulla similitudo: nec imago.

Celum et terram. Deuteronomios per id quod continet: id quod continetur significat.

Nouissimo autem. Conversione israel ad fidem christi prefiguratur: ut postquam plenitudo gentium intraverit: omnis israel saluus fiat.

A summo celi .z. Augustinus. Cur non dixerit similiter a summo terre usque ad summum terre: difficile est dinoscere: si cut in euangelio ubi dicitur: Congregabuntur electi a summis celorum usque ad terminos eorum. Pro forte hic intelligi voluit: nec in hominibus nec in angelis auditum esse: quod in populo factum est: sicut sequentia demonstrant. Sed quomodo intelligetur illud in euangelio a summis celorum usque ad terminos eorum: quod hoc de nouissima electione aggregatone dicatur.

tuis. vt scires quoniam dominus ipse est deus. et non est alius preter vnum. De celo te fecit audire vocem suam: vt doceret te. et in terra ostendit tibi ignem suum maximum. et audisti verba illius de medio ignis quia dilexit patres tuos et elegit semen eorum post eos.

Aduxit ergo te precedens in virtute sua magna ex egipto vt deleteret nationes maximas. et fortiores te in introitu tuo. et introduceret te daretque tibi terram earum in possessionem sicut cernis in presenti die. Scito ergo hodie et cogitato in corde tuo quod dominus ipse est deus in celo sursum. et in terra deorsum: et non sit alius. Custodi precepta eius atque mandata que ego precipio tibi. vt bene sit tibi et filiis tuis post te. et perman eas multo tempore super terram quam dominus deus tuus daturus est tibi. Tunc separauit moyses tres ciuitates trans iordanem ad orientalem plagam vt confugiat ad eas qui occiderit nolens proximum suum. nec fuerit inimicus ante vnum et alterum diem. vt ad harum aliquam urbium possit eua dere. Posuit in solitudine que sita est in terra campestri de tribu ruben. et ramoth in galaad: que est in tribu gad. et golan in basan que est in tribu manasse. Ista est lex quam proposuit moyses coram filiis israel. et hec testimonia. et cerimonie atque iudicia que locutus est ad filios israel. quando egres-

si sunt de egipto trans iordanem in valle contra phanum phogor in terra seon regis amorrei qui habitauit in esebon: quem percussit moyses. Filii quoque israel egressi ex egipto possederunt terram eius. et terram regis basan duorum quoque regum amorreorum qui erant trans iordanem ad solis ortum. Ab aroer que sita est super ripam torrentis arnon usque ad montem seon: qui est hermon omnem planiciem trans iordanem ad orientalem plagam usque ad mare solitudinis. et usque ad radices montis fassa.

Dixit quoque moyses omnes israel:

audite israel. et dixit ad eum. Audi israel cerimonias: atque iudicia que ego loquor in auribus vestris hodie. Discite ea. et opere complete. Dominus deus noster pepigit nobiscum ^{scriptura legis.} sedus in oreb. non cum patribus nostris inuit pactum. sed nobis qui impresentiarum sumus et viuimus. Facie ad faciem locutus est nobis in monte de medio ignis ^{non loco sed interpretandi officio. verba dei populo: et populi renouans deo.} Ego sequester et mediū fui inter deum et vos. in tempore illo vt annuntiarem vobis verba eius. et imitistis enim ignem et non ascendistis in montem. Et ait. Ego dominus deus tuus qui eduxi te de terra egipti de domo seruitutis. Non habebis deos alienos in conspectu meo. Non facies tibi sculptile. nec

sent q̄ facta et dicta sunt. videre. et audire. et memoria retinere.

Facie ad faciem lo. 2. Augusti.

Paulo an ammonere curauit quod nulla similitudinem viderit sed sola voce de medio ignis audierint. Sed forte propter repetitionem enuntiata: et quodammodo diuine maiestatis silentia: de qua dubitare nemoposset: his verbis vltus est.

Potest similiter intelligi quod dictum est moysi. Facie ad faciem locutus sum tui domino locutus: vt nec ipse preter ignem aliquid viderit. Sed si amplius aliquid. Scriptum est enim cum intrasset nebula: ubi erat deus non tamen mortalibus oculis vidit substantiam dei. Vnde postea ait. Ostende mihi te ipsius: vt sciret videam te. Ros autem qui nunc videmus per speculum in enigmate: in fine facie ad faciem videbimus. vii. Tunc autem cognoscas sicut et cognitus sum. vt. f. q. p. fecte nunc deus boies nouit: sed sicut deus ita tunc perfecte noscatur homo dei: sed sicut homo. Regem enim quod dictum est. Attote perfecti sicut pater vester celestis perfectus est. Ideo equalitate patris quam filius habet sperare debemus: quod uis aliqui hoc sperauerunt.

Inter uos et deum 2. Augusti.

Quia dominus esset in loco. i. in monte: unde illi voces audiebant qui ubique totius. nec per locorum interval la propinquat aut recedit. Sed demonstratio eius in creatura que non est quod ipse: non aliter humanis sensibus exhibetur. Non fuit ergo moyses medius loci intervallo: sed per eum placuit populo audire cetera dei verba: postquam territus est: audire de medio ignis vocem dei dicentis decalogum legis.

C. IV.

Dominus de-

noster 2. Augusti.

An ideo dictum est: quod illi non ingrediuntur terram promissionis: quia deus enim mortui sunt: nec perueniunt ad hoc testamentum quod tunc recognouit facta est. cum a. xx. annis et supra numerarentur usque ad. l. annos abiles ad bellum.

Quo ergo illis locutus est deus qui hodie uiuit: an quod. xx. vi. x. et. ix. annorum et infra potuerunt multi tunc esse: qui hoc meminissent alieni a pena quam dominus constituit illis qui numerati sunt. non intrare. s. terram promissionis. Sed hos ritus appellat. quod quauis. xx. annorum et supra non essent: cum deus in monte loquebatur vt numerari possent: potuerunt tamen esse. et. ix. et infra. usque ad puerilem etate: quod pos-

Reddens ini.
pa. 22. **Hi.** Sunt q
ita edisserant: vt ad
animā humanā sen/
tentia veritāt. **P**res
in nobis leuē punctū
sensuum. 2. in centina
vicioz ee dicentes. si
linz vero si cogitatio
peccatū concepit. ne
potē si conceptōnem
opere ppetraueris. p
nepotē si in perpetra
tis glorieris. fm illud
Ympt. cum in pfun/
dū maloz uenit. cō
temnit. **N**el sic pōt
teligi q tante mife/
ricordie sit. vt nō sta
tim puniat. sed sentē
tiā diu differat.

His qui ode
runt me 2c. **His**
i. qui hereditaria i/
pietate deum oderūt
Peruersum est enī
peccata patrū filijs nō
peccantibus imputa
ri. **E**am per ezechie/
lem dictum sit. **F**ili
non portabit iniqui
tatem patris 2c.

Non usurpa
bis no. d. d. t. 2c.
Primū mādatū
ad patres pertinet. q
dicitur in sequētibz
Audi israhel. domi
nus deus tuus deus
vnus est. vt hoc. f. au
diens vnū deum. pa
trem colas. non mul
tos deos suscipias.
Scdm pertinet ad fi
lium. de quo hic dici
tur. **N**ō assumes no
men dei tui in uanū
i. nō estimes creaturā
ee dei filij. **P**is enī
creatura subiecta est
vanitati. **S**3 credas
eū equalem patri. de
um deoz. deū apud
deum. per quē oīa fa
cta sunt. **T**ercius ad
spiritū. cuius dono
requies eterna pmit
titur. q. ei spūsanct
dicitur. iō septimū di
em sanctificauit deū.
In alijs ē dieb. ope
rum sanctificatio nō
notatur nisi in sabba
to. i. quo requieuit de
us. **R**ecte ergo h. mā
datum ptinet ad spi
ritum. in ppter sancti
catōis nomen. tū pp
ter eternā requiē ad
donum sancti spiritū
pertinentem. dicitur enī sic. **M**emento vt diem sabbati sanctifices. sex
diebus operaberis 2c. **I**n opere sex dierum videtur sex milium annorum
operatio signari. **I**n septimo tēpus eterne quietis. in quo post bona ope

similitudinem omnium que in ce
lo sunt desuper. 2. que in terra de

orsum. 2. que versantur in aquis
sub terra. non adorabis ea: et

non coles. **E**go enim sum domi
nus deus tuus. **d**eus emulatoz

reddens iniquitatem patrum su
per filios in tertiam 2. quartā ge
nerationem his qui oderūt me. 2
faciens misericordiā in multa mi
sericordia.

Non usur
pabis nomen domini dei tui fru
stra. quia non erit impunitus qui
super rem vana. nomen eius as
sumpserit. **O**bserva diem sabba
ti vt sanctifices eum sicut pzece
pit tibi dominus deus tuus.

Sex
diebus operaberis: 2. facies om
nia opera tua. septimus dies sab
bati est. i. requies domini dei tui.
non facies in eo quicquid operis tu
i. 2. filij. 2. filia. 2. seruus 2. ancilla 2
bos. 2. asinus. 2. omne iumentū
tuum. 2. peregrinus qui est intra
portas tuas: vt requiescat seruus
2. ancilla tua sicut 2. tu. **M**emento
to q. 2. ipse serueris in egipto. et
eduxerit te inde dominus deus
tuus i manu forti 2. brachio exte
ro. **I**dcirco pzecepit tibi vt obser
uares diem sabbati. **P**onora

patrem tuum 2. matrem sicut pze
cepit tibi dominus deus tuus: vt
longo viuas tempore. 2. benefi

tibi in terra quam dominus deus
tuus daturus est tibi. **N**ō occi
des ineq mehaberis. **f**urtum q
non facies. **N**ec loqueris contra
proximum tuum. **f**alsum testimo
nium. **N**on concupisces vxorez
proximi tui. non domum. non a
grum. non seruum. non ancillam
non bouem. non asinum. 2. vni
uersa que illius sunt. **H**ec verba
locutus est dominus ad omnem
multitudinem vestram in monte
de medio ignis 2. nubis 2. caligi
nis voce magna nihil addēs am
plus. 2. scripsit ea in duabus ta
bulis lapideis quā tradidit mibi

Nos autem postq. audistis vocē
de medio tenebrarum: 2. montem
ardere vidistis. **A**ccessistis ad me
omnes principes tribuum 2. ma
iores natu atq. dixistis. **A**cce ostē
dit nobis dominus deus noster
maiestatem 2. magnitudinem suā
Vocem enim eius audiuius de
medio ignis. 2. probauimus ho
die q. loquente deo cum homine
vixerit hō. **A**ur ergo moriemur. 2
deuorabit nos ignis hic maximus.
Si enim audierimus vltra voces
domini dei nri moriemur. **Q**uid

significatur in duabus tabulis. vel dilectio dei 2. proximi: in quibus tota
lex pendet 2. prophete. **I**n vna enim tabula tria pzecepta ad dilectionē
dei pertinet. in altera. vij. ad proximi societate. **L**apide tabule. lapidea

ra quies eterna pro
mittitur. **Q**uidquid
ergo agimus. si prop
ter futuram requiem
facimus. sabbatū ob
seruamus.

Donora pa.
t. 2c. **P**ost tria pcep
ta succedūt. vij. que
ad proximi pertinet
Inter. vij. primum:
3. i. ordine oīm quar
tū est. **D**onora pa.
t. 2c. **P**arentibus ei
homo oculos aperit
2. vita hē ab eoz di
lectione exordium su
mit. **N**ō hoc manda
tum maximū. 2. pmi
diatur i altera. i. ta
bula. **S**ubemur ergo
parētes hōare. 2. offi
ciū pietatis 2. reueren
tiā eis exhibere. **Q**ui
ei hoc pntib. nō facit
quō faciet alijs. **Q**ui
tū. **N**on mehaberis
i. ppter legitimā vx
orem nulli misceris
Sextū. **N**ō occides
Decidit etiam qui fa
me vel nuditate pri
mum mori videt. nec
subuenit inquantū
pōt. **S**eptimū. **N**ō
furtū facies. **I**n quo
oīm rapinā prohibz
Octauū. **N**ō falsum
testimoniū dices. **R**i
mē mēdaci 2. falsita
tis abominat. **N**onū
Non concupisces vx
ore proximi tui. **I**n q
etiā adulterinā cogi
tationē infidit. **D**e
cimū. **N**ō concupisces
rem proximi tui. **I**n
quo ambitionē 2. cou
cupiscentiā percutit.
Primū ergo probi
bet surreptionem.
Scdm erroz. **T**erci
um seculi amorem.
Quartū impietatez
Quintū fornicationē
Sextū crudelitatem
Septimū rapacita
te. **O**ctauū falsitatez
Nonū cogitatioz ad
ulteri. **D**ecimū cupi
ditatem mundi. **E**t
notandū q. sicut de
cem plagis percutiū
tur egiptij. sic decem
pzeceptis regitur po
pulus dei. 2. dēmonēs
occiduntur.

In duabus
tabulis 2c. **I**lido.
Duo testamenta si

gnificatur in duabus tabulis. vel dilectio dei 2. proximi: in quibus tota
lex pendet 2. prophete. **I**n vna enim tabula tria pzecepta ad dilectionē
dei pertinet. in altera. vij. ad proximi societate. **L**apide tabule. lapidea

indorum corda lig
nificant: de quib⁹ di
citur: Auferam a vo
bis cor lapideū: et da
bo vobis cor carneū
sensibile. s. et intelligi
bile.

Quis det ta
e. h. m. z. Mult de
us itelligi gratia sua
hoc beneficiū conce
di: ut in omnibus sit
iusticia dei et fide: nō
quasi ex lege propria
unde. Auferam eis
cor lapideū: et dabo
cor carneū. i. sensatū
caro enī sensum hēt
lapis vero non habet
Et alibi. Idoneos
nos fecit ministros
noui testamenti: non
littera sed spū.

Diliges domi
nu d. t. z. a. u. g. La
ntas non auferetur:
sed implebitur contē
plata qd̄ credebatur.
adepta qd̄ spabat in
ea plenitudine hoc p̄
ceptū implebit. Quia
enī inest aliquid car
nalis concupiscentie
quod vlt̄ p̄tinēdo fre
netur: nō omnino ex
tota aīa deus diligi
tur. Nō enī caro sine
anima cōcupiscit: q̄
uis caro cōcupiscere
dicatur: q̄ carnaliter
aīa concupiscit. Tūc
autē lex nulla erit in
membris que repug
net legi mentis. s. to
to corde: tota aīa: to
ta mente diligitur de
us. Debuit autē hōi
ista perfectio p̄cipi
quāuis in hac vita nō
possit haberi: non ei
recte curritur: si q̄ car
rendum est nesciatur
Quirimus autē spe
rādo: credēdo: et desi
derādo: elemosinas
dando: et orando: vt
currētes adiunemur
et sic p̄cepta p̄fectio
nis audiam⁹: nec ad
plenitudinē caritatis
currere negligamus.
Diligēs dō. de. t. ex
to. c. t. z. et proximus
tuū sicut teipsum. In
his tota lex pendet et
p̄p̄et: Finis ergo p̄cepti dilectō gemina dei. s. et proximi. P̄ si te totū
intelligas. i. animam et corpus: et proximum similiter totum. (Homo enim
et anima constat et corpore) nullum diligendū rerum genus i his duo
bus p̄termissum est. Cum enī p̄currat dilectio dei: eius modus p̄scri
ptus est: vt cetera in illum confluant. De dilectione tua nihil dictum vi
detur. Sed ubi dictum est tanq̄ teipsum: vt teipsum diligas: nō est p̄p̄
missus. Ille autē ordinate diligit: qui quod non est diligendū non diligit
et diligendū diligit: nec plus quod minus est diligendū: nec equalit̄ qd̄

est omnis caro vt audiat vocē dei
viuentis qui de medio ignis loq̄
tur sicut nos audiuius: et possit
vivere. Tu magis accede: et audi
cūcta que dixerit dominus deus
noster tibi: loqueris q̄ ad nos: et
nos audientes faciemus ea. Qd̄
cum audisset dominus: ait ad me
Audiui vocem verborum popu
li huīus que locuti sunt tibi. Be
ne omnia locuti sunt. ^{Enī ego.} Quis det
talem eos habere mentem vt ti
meat me: et custodiat vniuersa
mandata mea i omni tempore vt
bene sit eis et filiis eorum in sem
piternum. Glade et dic eis: Reuer
timini in tentoria vestra. Tu vero
hic sta mecum: et loquar tibi om
nia mandata: et ceremonias atq̄
iudicia que docebis eos vt faciāt
ea in terra quas dabo illis in pos
sessionem. Custodite igitur et faci
te que p̄cepit dominus de⁹ vo
bis. Nō declinabitis neq̄ ad de
xteram neq̄ ad sinistram: sed per
viam quam p̄cepit dominus de
us vester ambulabitis vt viuatis
et bene sit vobis: et protelentur di
es vestri i terra possessionis v̄r̄e.

C. VI.
Ec sūt pre
cepta et ceremonie
atq̄ iudicia que mandauit domi

nus deus vester vt docerem vos
et faciatis ea in terra ad quā trans
gredimini possidendam vt time
as dominum deum tuum: et custo
dias omnia mandata et p̄cepta
eius que ego p̄cipio tibi et filiis
ac nepotibus tuis cunctis dieb⁹
vitę tuę: vt prolongentur dies tui.
Audi israhel et observa vt facias:
et bene sit tibi: et multipliceris am
plius: sicut pollicans est domin⁹
deus patrum tuorum tibi terram
lacte et melle manantem. Audi is
rahel dominus deus tuus deus
tuus ex toto corde tuo: et ex tota
anima tua: et ex tota fortitudine
tua: erunt q̄ verba hec que ego p̄
cipio tibi hodie i corde tuo: et nar
rabis ea filiis tuis: et meditaberis
sedens in domo tua: et ambulans
in itinere: dormiens atq̄ consur
gens. Et ligabis ea quasi signum
in manu tua: erunt q̄ et monebū
tur inter oculos tuos: scribes q̄
ea in limine et ostiis domus tuę.
Quęq̄ introduxerit te dominus
deus tuus in terram pro qua iu
rauerat patribus tuis: abrahā
ysaac et iacob: et dederit tibi ciui
tates magnas et optimas quas
non edificasti: domos plenas cū
ctarum opum quas nō extruxisti

nos miseros i sequitur: q̄ felices sine compātōe venerātur. Tū autē q̄ in p
speritate diligit: vel diligitur: icertū est an p̄spicias: an p̄sona diligatur
In hōis ei nō agnoscatur amic⁹: et i mal non absconditur inimicus.
Triplicis nature ē aīa: iō iubetur diligere triplicē. Nō vult de⁹ amo
re suū p̄ari: vt simul diligam⁹ deū et aux: vel vxorē vel filios. Nemo pōt
duob⁹ dñis seruire: ipse sup oīa diligēd⁹: eius dilectio p̄ponitur.
Et ligabis ea zc. Hoc phanisci male interpretantes in membranu
lis decalogi. i. decēz verba scribebant: et ligata in fronte portabant. Qd̄

plus vel minus: nec
plus vel min⁹: quod
eque est diligēdum.
His peccator inquā
tum peccator est: dili
gendus nō est: s. oīs
homo iquātū hō est
p̄pter deū diligēdus
est: deus vero p̄pter
seipsum: et si de⁹ omni
hoīe plus diligēd⁹
est: plus debz quisq̄
diligere eum q̄ seipz.
Item amplius alius
homo diligendus ē
q̄ corpus nostrū: q̄
propter deū oīa ista
diligēda sunt: et pōt
nobiscum ali⁹ homo
deo p̄ferri: qd̄ non
potest corpus: q̄ per
animā viuit qua deo
fruiatur. Dēs autē
eque diligendi sunt.
Sed cum oībus pro
desse non possis: his
potissimum cōsulen
dum est: qui p̄ locoꝝ
et tempoꝝ: vel quarū
libet rez oportunita
te magis nobis con
iuncti sunt.

Greg. Diligē. d.
de. t. z. c. Per amorē
dei gignit amor p̄xi
mi: et p̄ amorē p̄xi
mi gignit amor dei. P̄
q̄ amare negligit deū
diligere p̄ximū nescit
Et plen⁹ i dei dilecti
one p̄ficiunt⁹: si in eius
dilectōis gremio p̄xi
mi caritate letantur.
Dicitur ergo dili
ge p̄ximū tuū: p̄xi
mū sit: diligēs dñm deū
tuū: vt p̄xi in nobis
radices hui amoris fi
gat: et postea frātina
dilectio ramos expā
dat. P̄ autē amor dei
p̄xi mi amore coales
cat: iohel oñdit dicē
Qui nō diligit frātē
suū quē videt: deum
quē nō videt. q. p. vi
li: Dilectō dei p̄ti
more nascit⁹: sed in af
fectu crescēdo mutat⁹
Et at oñdatur q̄ lo
ge quisq̄ sit a carita
te p̄xi mi vel in ea p̄fe
cerit alios flagell⁹ de⁹
deprimat: alios succel
lib⁹ fulat. Sepe enī

vsq; hodie faciūt ba-
bilonij: vt patēt re-
ligiosi. Vnde. Pila-
tant ei phylacteria sua
z magnificāt fibrias.

**¶ Per nomen
illius iura.** Per
mittūt iurare p no-
men dei: ne forte per
ydola iurantes: z assi-
due noīantes: ea co-
lere inciperent.

**¶ Non iurare in bz
sz p alteri dei nōmē**
iurare phibet. Meli-
us at omnino non iu-
rare: non q mala sit
iuratio vera: sz ne fa-
cilitate iurandi in p-
iurium cadas. Qui
epi iurat: piurare p̄t.
Qui aut oīno nō iu-
rat: lōge a piurio ē.

**¶ Non tempta-
bis zc.** Deuz temp-
tat: q bēne qd faciat
sine rōne se cōmittit
piculo experies vtrū
possit liberari a deo.

¶ C. VII.

**¶ Gētes mul-
tas.** Ii. Septē gē-
tes sunt septē p̄cipa-
lia vicia q p dei gra-
tiā spiritualis miles ex-
uperās exterminare
iubet. Maioris nūi
dicuntur: quia plura
sunt vicia q virtutes.
In cathologo dicitur
septē natōes. I ex
pugnatōe sine nume-
ro ponūtur. Sed cū
deleuerit gētes mul-
tas co. te. Numerosi
or: ei est q ilrabel po-
pulus carnalium: qui
multiplicatur de sep-
tenario fonte vicio-
rum. De castrimar-
gia comessatio: ebu-
tas. De fornicatōe
turpilōquia: scurili-
tas: ludicra: z stulti-
loq̄a. De phylargia
mendaciū: fraus: fur-
ta: periuria: turpis lu-
cri appetit: falsa testi-
monia: violentia: in-
humanitas: z rapaci-
tas. De ira: homici-
dium: clamor: z indi-
gnatio. De tristitia
rancor: pusillanimi-
tas: amaritudo: z de-
speratio: z pigritia.
De accidia ociositas
somnia: impotē-
tial: inquietudo mē-
tis z corporis: instabilitas: verbositas: z curiositas. De cenodoxia: contē-
tōnes: hereses: iactantia: z p̄sumptio nouitatis. De superbia: contemptus
invidia: inobedientia: blasphemia: murmuratio: detractio: z alia plura.
Hec cum maioris numeri sunt q virtutes: deuictis tamen principalibus

cisternas quas non effodisti: vi-
neta et oliueta quę non plantasti
z comederis z saturatus fueris:
caue diligenter ne obliuiscaris do-
mini dei tui: qui eduxit te de terra
egipti: de domo seruitutis. Domi-
num deum tuum timebis z illi so-
li seruiēs: ac per nomen illius iu-
rabis. Non ibitis post deos alie-
nos cunctarum gentium quę i cir-
cūtu vestro sunt: quoniam deus
emulator dominus deus tuus in
medio tui: ne quādo irascatur fu-
ror domini dei tui contra te: z au-
ferat te d superficie terre. ^{hoc dyabo} Nō tem-
lo chasium cēptanti obiectū est cum diceret: mit-
ptabis dominum deum tuum: si-
te te deorsum.
cut temptasti in loco temptatōis.

Custodi p̄cepta domini dei tui:
ac testimonia z ceremonias quas
p̄cepit tibi: z fac quod placitum
est z bonum in conspectu domini
vt bene sit tibi: z ingressus possi-
deas terram optimam: de qua iu-
rauit dominus patribus tuis vt
deleteret omnes inimicos tuos co-
ram te: sicut locutus est. Cum in-
terrogauerit te filius tuus cras di-
cens: quid sibi volunt testimonia
hec z ceremonię atq; iudicia: quę
p̄cepit dominus deus noster no-
bis? Dices ei: serui eramus pha-
raonis in egipto z eduxit nos do-
minus de egipto i manu forti: fe-
citq; signa atq; prodigia magna.
^{pro opinione sustinentium.} z pessima in egipto contra phara-
onem z omnem domum illius in

conspectu nostro: z eduxit nos in-
de: vt introductis daret terraz su-
per qua iurauit patribus nostris
P̄ceptiq; nobis dominus: vt
faciamus omnia legitima hec: et
timeamus dominuz deum nostz
vt bene sit nobis cunctis diebus
vitę nostrę sicut est hodie. Eritq;
nostri misericors: si custodierim?
z fecerimus omnia p̄cepta eius
coram domino deo nostro: sicut
mandauit nobis.

¶ C. VII.

¶ Vm vero

introduxerit te do-
minus deus tuus in terram quā
possessurus ingredieris: z deleue-
^{Septem principalia vicia: z eorum genuina} rit gentes multas coram te: gibe-
um: z gergezeum: z amozreum: z
chananeum: z pherezeum: z eue-
^{Septem principalia vicia: z eorum genuina} um: z iebulseum: z septem gentes
multo maioris numeri q tu es z
robustiores te: tradideritq; eas
dominus deus tuus tibi: percuti-
es eas vsq; ad interitionez. Nō
inibis cum eis sedus: nec misere-
beris earum: neq; sociabis cum
^{cogitationem tuam: i. viciis non sociabis.} eis coniugia. Filiaz tuam nō da-
^{vel suo} bis filio eius: nec filiam illius ac-
cipies filio tuo: quia seducet filiū
tuum: ne sequatur me: z vt magis
seruiat dis alienis. Irasceturq;
furoz dñi: z delebit te cito. Quin
^{astutias p̄nite.} potius hec faciens eis. Aras co-
rum subuerite z p̄frigate statuas

¶ Septē gētes. Abrahę pmissū ē q decē deleuerēt. Tūc ā decē erāt
Tz cū filij ilrabel trāsiret ad iordanē: iā tres deleuē erāt. filij ā loth deleuē
erāt gigātes: filij elau: bozgos: capadoces vero ptem eueorum.

¶ Et robustiores. Spiritales neq; subiliores sūt z pl⁹ valent ad

omnes quiescunt: et
perpetua nece delent
Q; autem hę pestes
robustiores sint: in
temptatione senti-
mus: fortius enim mi-
litat in membris no-
stris carnalium dele-
ctatio passionum: q;
studia virtutuz: quę
summa cordis et cor-
poris contritione ac-
quiruntur. Harum
gentiū regiones pos-
sidemus: cum ilrabe-
lis exercim: id est: vir-
tutibus vicia supera-
mus. vt in corde no-
stro locum fornicatio-
nis castitas obtineat
locū furoris paciētia
locum tristitie saluta-
ris leticia: accidia lo-
cum incolat fortitudo:
locum superbie
humilitas: sic singul'
vicijs expulsi: loco
eorum regnent filij il-
rabel: i. anime deum
videntes. Quz vero
abrahę de futuris lo-
queretur deus: non
septem: sed decē gen-
tes numerasse legitur
quorum terra semini
eius promittitur: ab-
iectis. i. ydolatrijs gē-
tium: blasphemia iu-
deorum: errore here-
ticorū: quibus ante
noticiam dei z grati-
am baptisimi: qui in
spirituali egipto pmo-
rantur: subiecti sunt.
Sed qui inde egre-
ditur: z per gratiam
dei ad herenum spi-
ritalem peruenit: ab
impugnatione trium
gentium liberabitur
contra septem cōgre-
ditur.

¶ Etheu et ger.
zc. Etheu: Etheu for-
midatem siue stupen-
tes. Gergezeu. i. colo-
niū applica: vt coloniū
eiciens: siue aduena
appropinquas. Amoz-
reu. i. amarus: vel lo-
quēte. Chananeum
possidēte: vel possesi-
onē: vt negotiatores
vt motabiles. Phe-
rezeum spantes: siue
dissemiatos. Eueu. i.
lapides colliges. Je-
bulseu. i. calcanti: siue
p̄lepe eorum.

deceptores:
mitas bolm a
nauis.

sterilis:
sanctiles ap-
p̄osuerit: i.
pauca: vt ad
nē fecidex vi-
nile.

decipiendus: q̄ infirmitas hoīm ad sustinendum.

lucos q̄ succidite. et sculptilia comburite: quia populus sanctus es domino deo tuo. **A**d elegit dominus deus tuus ut sis ei populus peculiaris de cunctis populis q̄ sunt super terram. **N**on quia cunctas gentes numero vincebatis: vobis iunctus est dominus et elegit vos. cum omnibus suis populis pauciores: s̄ quia dilexit vos dominus. et custodiuit testamentum quod iuravit patribus vris eduxitq̄ vos in manu forti. et redemit de domo servitutis. de manu pharaonis regis egypti. et scies quia dominus deus tuus ipse est deus fortis et fidelis: ^{Nullum in se sperantem decipit.} custodies pactum et misericordiam diligentibus se: et his qui custodiunt precepta eius in mille generationes et reddens odientibus se statim. ^{Omne tempus eternitati p̄paratū est quasi p̄cū} ita ut disperdat eos. et ultra non differat: pro tinus eis restituens quod merentur. **A**ustodi ergo precepta et ceremonias atq̄ iudicia q̄ ego mando tibi hodie ut facias. **S**i postq̄ audieris hec iudicia: custodieris ea et feceris: custodiet et dominus deus tuus tibi pactum et misericordiam quam iuravit patribus tuis. et diliget te. ac multiplicabit. benedicetq̄ fructui ventris tui. et fructui terre tue. frumento tuo atq̄ videmig. oleo. et armetis. gregibus ovium tuarum super terram pro qua iuravit patribus tuis ut daret eam tibi. **B**enedicetq̄ tibi inter omnes populos. non erit apud te sterilis viriusq̄ sex.

Sterilis. Que dam sterile apud iudeos fuerit: s̄ adeo pance: ut ad p̄pationē fecundatū viderent nullū.

tam in hominibus q̄ in gregibus tuis. **A**uferet dominus a te omnem languorem. et infirmitates egypti pessimas quas novisti. non inferet tibi. sed cunctis hostibus tuis **D**eozabis omnes p̄p̄os. quos dominus deus tuus daturus est tibi. **N**on parcat eis oculus tuus nec servies dis eorum: ne sint in ruinam tui. **S**i dixeris in corde tuo plures sunt gētes iste q̄ ego. quomodo potero delere eas? **N**oli metuere. sed recordare quē fecerit dominus deus tuus pharaoni et cunctis egyptiis plagas maximas quas viderunt oculi tui. et signa atq̄ portenta. manumq̄ robustam et brachium extensum: ut educeret te dominus deus tuus sic faciet cūctis p̄p̄is quos metuis **I**nsuper et scabrones mittet dominus deus tuus in eos: donec deleat omnes atq̄ disperdat qui te fugerint. et latere non poterint. **N**on timebis eos. quia dominus deus tuus in medio tui est: ^{Deus tuus liberatō tuos} **D**eus magnus et terribilis ipse confutabit nationes has in p̄spectu tuo paulatim atq̄ per partes. **N**ō poteris eas delere pariter: ne forte multiplicetur contra te bestia terre. **D**abitq̄ eos dominus deus tuus in conspectu tuo. et interficiet illos: donec penitus deleantur **T**radetq̄ reges eorum in manus tuas. et disperdes nomina eorum sub celo. nullus poterit resistere tibi: donec conteras eos. **S**culptilia eorum igne combures. **N**ō

Insuper et sca.

zc. Non legitur alibi historia q̄ scabrones vel vespas i hostes eorum deus p̄miserit. **S**z p̄ aialia aculeata. timoris p̄uictiones designat: q̄b̄ hostes terrore fugabat.

Non poteris

zc. Canedū ee ostendit ne forte expulsi peccatis a carne n̄ra insurgat spiritalis bestia. i. iactantia. superbia. vana gl̄ia. que difficiliter extirpantur q̄ carnalia vicia. **L**oth enī qui i sodo mis cōtinuit. in monte fornicatōe pollut⁹ ē. **E**xpulso vicio statim virtus plantat⁹: ne imund⁹ sp̄s redeat: et domū vacatē inueniat.

Prego. Quibusdā maiora bona dat de⁹: nec minora: ut sp̄ anim⁹ eorū beat

^{f. attribuendo tibi.}

dicere si corde tuo: fortitudo mea
 et robur meum ac manus mee hec
 mihi omnia prestiterunt. ^{f. cui attribuenda omnia.} Sed re-
 corderis domini dei tui qd ipse tibi ^{f. pmissione}
 vires prestauerit: vt impleat pactū ^{f. firmiter pmutēdo.}
 suum. super quo iurauit patribus
 tuis. sicut pñs indicat dies. Sin
 autē oblitus domini dei tui secu-
 tus fueris deos alienos: colueris
 quillos et adoraueris. Ecce nunc qd
 dico tibi qd omnino desperas. Si-
 cut gentes quas delebit dominus
 in introitu tuo: ita et vos peribitis
 si inobedientes fueritis voci domi-
 ni dei vestri.

C. IX.

Vbi israhel

tu transgredieris bo-
 die iordanem vt possideas natio-
 nes maximas et fortiores te. Ciui-
 tates ingentes et ad cælum vsqz mu-
 ratas. populum magnū atqz sub-
 limem. filios enachim quos ipse vi-
 disti et audisti: quibus nullus po-
 test ex aduerso resistere. Scies er-
 go hodie qd dominus deus tuus
 ipse transibit ante te. ignis deuorans
 atqz consumens: qui cōterat
 eos et debeat atqz disperdat ante fa-
 ciem tuam velociter: sicut locutus
 est tibi. Ne dicas in corde tuo cuz
 deleuerit eos dominus deus tuus
 in conspectu tuo. propter iusticias
 meas introduxit me dominus: vt
 terram hanc possiderem. Cum pro-
 pter impietates suas iste deleat sine
 nationes. Neqz enim propter iusti-
 cias tuas et equitatem cordis tui i-

gredieris vt possideas terram ea-
 rum: Sed quia ille egerunt impie
 introeunte te deleat sine. et vt com-
 pleret verbum suum dominus qd
 sub iuramento pollicitus est patri-
 bus tuis abraham ysaac et iacob
 Scito ergo qd non propter iustici-
 as tuas dominus deus tuus de-
 derit tibi terram hanc optimam in
 possessionem: cum durissime cerui-
 cis sis populus. Memento et ne
 obliuiscaris quomodo ad iracun-
 diam prouocaueris dominum de-
 uz tuū in solitudine. et ex eo die quo
 egressus es de egipto vsqz ad locū
 istum semper aduersum dominum
 contendisti. Nam et in oreb prouo-
 casti eum. et iratus delere te voluit
 quando ascendi in montem vt ac-
 ciperem tabulas lapideas. tabu-
 las pacti quod pepigit nobiscum
 deus. Et perseueraui in monte. xl.
 diebus ac noctibus. panem non
 comedens. et aquam non bibens.
 Dedit qz mihi dominus duas ta-
 bulas lapideas scriptas digito di-
 et continentes omnia verba que vo-
 bis locutus est in monte de medio
 ignis quando concio populi con-
 gregata est. Quas transissent. xl.
 dies et totidem noctes: dedit mihi
 dominus duas tabulas lapideas
 tabulas fēderis. Dixit qz mihi sur-
 ge et descende hinc cito. quia popu-
 lus tuus quem eduxisti de egipto
 deseruerunt velociter viam quas
 demonstrasti eis: fecerunt qz sibi
 conflatile. Rursum qz ait dñs ad
 me: Cerno qd ppls iste durē ciuis

to qz nesciunt dēterā
 aut finitā. Itā dñs du-
 ra ceruice dicitur. Vt
 lud ergo in sacramen-
 to dictū ē. nō istoz meri-
 ta pmedata: ne qd enī
 exisset subito vitupa-
 biles factos: qd merito
 fuissent ante laudati.
 paulo p^o eis dicit. De-
 mēto et ne. ob. et. Si
 autē quidam tales erāt
 quidā vero fideles et
 boni. etiā sic nō datur il-
 lis terra. p. qui nesciunt
 dēterā aut finitā vt
 hoc sic intelligam^o. qd
 non offenderunt dñm.
 Pā et pñs eoz qd mor-
 tui sunt: nec i terraz. p.
 intrauerūt: tales fuisse
 inueniuntur: vt in eis ef-
 sent aliqui boni. Vñ
 apłs quosdā eoz. non
 oēs dicit offendisse. et
 pccā eoz pmemorat. si
 miles ē pñtib^o suis. qd
 adiunctū est ostendit. et in
 oreb exacerbatus dñm
 vbi illi exacerbauerūt
 dñm qui merito suo i
 terrā pmissionis indu-
 cti nō sunt.

Dedit qz. An-
 gusti. In exodo legit
 qd tabulas moysi dñs
 dederit. Moyses vero
 eo dicente scripsit: cū
 domin^o facultatē scri-
 bēdi dederit. Potan-
 diū est qd tabulę quas
 dñs dedit: in quibus
 hō nō laborauit pfra-
 ctę sunt. ille vero que
 humano labore cōpo-
 site sunt: integre pma-
 serunt. Al. Quia lex
 quā dñs iudicis dedit
 illis nolentibus opari
 nō permansit. Quāge-
 lū vero qd gētib^o da-
 tum est: ipsis operāti-
 bus et spiritaliter exer-
 centibus. durat in seculū.

Neqz enī pro-
 pter iusticias tu-
 Aug^o. Isti sunt qd nō
 meruerunt pñi deser-

^{¶ quē p̄ceptis remozarē.}

lit. dimitte me: vt conteram eum: et

deleam nomen eius de sub celo. et
<sup>¶ si intellectū legis s̄ populū gēilem. ad fidem cō-
uerſum.</sup>

constituaz te super gentē quę hac

maior et fortior sit. Nunq̄ de mon-

te ardente descenderem: et duas ta-

^{¶ q̄ p̄cepta ope sunt tenēda vel cōplenda.}

bulas fēderis: vtrāq̄ tenerem ma-

nu: vidissem q̄ vos peccasse domi-

<sup>¶ si vitulum fecerunt: quia egiptios boues colere
no deo vestro: et fecisse vobis vitu-
viderūt.</sup>

lum conflatilem: ac deseruisse velo-

^{¶ per me.}

citer viam quāz vobis ostenderat

proieci tabulas de manibus meis

confregi q̄ eas in conspectu vestro

Et procidi ante dominum sicut pri-

us quadraginta diebus et quadra-

ginta noctibus: panem non come-

dens: et aquam non bibens prop-

ter omnia peccata vestra: quę egi-

stis contra dominum. et euz ad ira-

cundia prouocastis. Timui enim i-

dignationem et iram illius: qua ad-

uersum vos concitatus delere vos

voluit. et exaudiuit me dominus

etiam in hac vice. Aduersum aarō

quoq̄ vehementer iratus voluit

eū contere. et pro illo similiter de-

precatus sum. Peccatum autē ve-

strum quod feceratis. id est. vitu-

lum arripiens. igne combussit. et in-

frusta comminuens: omnino q̄ in-

puluerem redigens. proieci in tor-

rentem qui de monte descendit.

In incendio quoq̄ et in temptatio-

ne. et in sepulcris concupiscentię p-

rouocastis dominum. et quando mi-

sit vos de cadesbarne dicēs: Ascen-

dite et possidete terrā quā dedi vo-

bis et contēpistis imperiū domini

dei vestri: et non credidistis ei: neq̄

voce eius audire voluistis. Sed

semper fuistis rebelles a die qua

nosse vos cepi. Et iacui coram do-

mino quadraginta diebus et qua-

draginta noctibus. quibus eum

suppliciter deprecabar ne deleret

vos vt fuerat comminatus. Et o-

rans dixi. Domine deus ne disper-

das populum tuum et hereditatez

tuam quam redemisti in magnitu-

dine tua: quos eduxisti de egipto

in manu forti. Recordare seruoꝝ

tuorum abraham ysaac et iacob.

Ne aspicias duriciam populi hu-

ius et impietatem atq̄ peccatum:

ne forte dicant habitatores terre

de qua eduxisti nos. Non poterat

dominus introducere eos in terrā

quam pollicitus est eis. et oderat il-

los. Idcirco eduxit vt interficeret

eos in solitudine: qui sunt populus

tuus et hereditas tua: quos eduxi

sti in fortitudine tua magna et i bra-

chio tuo extento.

Item. **C. X.**

In tempore

illo dixit dominus ad

me. Dola tibi duas tabulas lapi-

^{¶ vel instar priorum.}

deas sicut priores fuerunt. et ascen-

de ad me in montem. facies q̄ ar-

cam ligneam. et scribam in tabulis

verba quę fuerunt in his quas an-

te confregisti. pones q̄ eas in ar-

ca. Feci igitur arcam de lignis se-

thim. Nunq̄ dolassem duas tabu-

las lapideas instar priorum: as-

cendi in montem habens eas in

manibus. Scripsit q̄ in tabulis

Scripsit. Au-
gusti. In exodo moy-
ses. x. verba legis i ta-
bulis scripsisse narrat.
In deuteronomio ipse
de. In exodo q̄ pri-
ores tabulas digito di-
scriptas et postea fra-
ctas: scdas aut in arca
et in tabernaculo custo-
ditas. duo. r. significa-
re dixim? vt in veteri

testamēto lex p̄menda
ref. tanq̄ op̄ dei: vbi
homo nihil fecit: q̄ lex
nō pōt impleri: q̄ cum
vere sit opus legis. ca
ritate fit: nō timore: 7
est gratia noui te. In
scōis vero tabulis hō
legitur scripsisse verba
dei: quia hō p̄t facere
opus legis per carita
tem iusticie: quod non
pōt p̄ timorē peng. **Ad**
ergo legitur ī deuterō
nomio. **Et scripsit de**
zē. s. in tabulis fm scri
pturā p̄iorē zē. vtrā
q̄ dens tabulas scrip
sisse legit: 7 nō homo.
In exodo q̄z dīc dñs
Scribas in tabulis q̄
erāt ī p̄iorē? zē. **So**
lus ergo exod? cōstione
facit: paulo post ei di
citur. **Scribe tibi ver**
ba hęc zē. 7 p̄ pauca
adiungit 7 scribit in ta
bulis xba. t. Si enim
sic intelligatur. scribe
tibi verba hęc: alia. s.
que non sunt scripta ī
tabulis: s: ī libro legis
certe qd̄ sequitur. **Erat**
ibi moyses ī conspectu
dñi. xl. diebus. 7 xl. no
ctib? pa. n. man. 7 scri
p̄sit in tabulis. t. x. ver
ba: manifestat moysē
in tabulis scripsisse nō
deum: nisi violent do
minum libaudiamus
non moysen. 7 sic non
erit differētia testamē
torum: cum p̄iores et
scōas tabulas sc̄pserit
dens. Non homo p̄i
ores: tamē sine dubio
deus fecit 7 scripsit. nō
enī tunc dictum est ad
moysē. Ecce dñi du
as tabulas: sed ita le
gitur. Descēdit moy
ses de monte: 7 dux ta
bulę ī manibus ei? et
tabulę opus dei erant
7 scriptura. supra quo
q̄ dictū erat. Pedit
moysi tabulas lapide
as scriptas digita dei
Scōas aut moyses iu
betur excidere: vt ope
humano intelligantur
exisse: p̄is deus scrip
sit. Io aut vtrūq̄ di
citur in secundis tabu
lis: quia deus per gratia
fidem gratias dei suscipi
perator est adiuvantis d
lex spiritalis 7 sancta est:
quia infideles non conter
volunt constitutere: 7 lex
tabularum. Ideo autem
teronomio non solum p̄i
in nobis velle. 7 operari

intra id quod prius scripserat verba decem que locutus est dominus ad vos in monte de medio ignis quando populus congregatus est et dedit eas mihi. **R**uerus quoque de monte descendit et posuit tabulas in arcam quam feceram: que hucusque ibi sunt sicut mihi precepit dominus. **F**ilii autem israel castra moverunt ex beroth filiorum iachan in mosera: ubi aaron mortuus ac sepultus est. pro quo sacerdotio ^{§ privilegio etatis.} factus est filius eius elcazar. **I**nde venerunt in gadgad de quo loco profecti: castrametati sunt in iethatha in terra aquarum atque torrentium eo tempore separavi tribus levi ut portaret arcam fœderis domini et staret coram eo in ministerio. ac benediceret in nomine illius usque in presentem diem. **Q**uamobrem non habuit levi partem neque possessionem cum fratribus suis. quia ipse dominus possessio eius est: sicut promissit ei dominus deus tuus. **A**go autem steti in monte sicut prius quadraginta diebus ac noctibus. exaudivit quoque me dominus etiam hac vice. et te perdere noluit. **D**ixit quoque mihi. **U**ade et precede populum ut ingrediatur et possideat terras quas iuravi patribus eorum ut traderem eis. **E**t nunc israel quid dominus deus tuus petit a te: nisi ut timeas

dominum deum tuum. ⁊ ambules
in viis eius. ⁊ diligas eum. ac ser-
uias domino deo tuo ⁊ in toto cor-
de tuo. ⁊ in tota anima tua. custo-
dias q̃ mandata domini ⁊ cerimo-
nias eius quas ego hodie præcipio
ut bene sit tibi: ^{f. quali ne putes cum} En domini dei tui
seruitio tuo egisse: ⁊ id talia præcepisse.
cælum est. ⁊ cælum cæli: terra ⁊ om-
nia quę in ea sunt: ⁊ cum patribus
tuis conglutinator est dominus:
⁊ amavit eos. elegit q̃ semen eorū
post eos. i. vos de cunctis gentib⁹
sicut hodie comprobatur. Circum-
cidite igitur ^{f. omni custodia seruā cor tuum.} præpucius cordis ve-
stri. ⁊ ceruicem vestram ne indure-
tis amplius. quia dominus deus
vester ipse est deus deorum ⁊ do-
minus dominantium. deus ma-
gnus ⁊ potens ⁊ terribilis qui glo-
riam non accipit nec munera: facit
iudiciū pupillo ⁊ viduę. Amat pe-
regri-
num ⁊ dat ei victum atq; ve-
stitum. <sup>f. Sicut ipse vt filius filii patris vestri qui in ce-
lis est.</sup> Et vos ergo amate peregri-
nos: quia ⁊ ipsi fuistis adueni-
entes in
terra egipti. Dominum deum tuū
timebis ⁊ ei soli serues. ^{f. filialiter ⁊ spūaliter ⁊ mihi atq; adherere deo} Ipsi q̃
bonum est. ^{f. permisso est.} adheretis: iurabis q̃ in nomine
illius. ^{f. non ydolozum: f. quę solum laudare debes} Ipse est laus tua. ⁊ deus tu-
us: qui fecit tibi hæc magnalia. ⁊
terribilia quę viderunt oculi tui.
In septuaginta animabus des-
cenderunt patres tui in egiptum. ⁊
ecce nunc multiplicauit te dominus

ne videat malū. q̄ nō delinqt in lingua. eoz n̄ grauatur crapula. z cberia
te. q̄ lauat inf̄ inocētes man⁹ sual. z ab oi ria malap̄hibz pedes suos. Qui
calligat corp⁹ suū z seruituri sb̄gat z oi custodia fuit cor suū. Bina q̄ cir
cūctio ē idigem⁹. ne ex his gram⁹ vanā glaz. ne foris mūdi z int̄ īmūdi si
mūti z silitatē sc̄ritatis p̄nas sustineam⁹. sic lichimite q̄ p̄iarchaz circūctio nē
imitari sc̄it. idē amere. s̄ ob cām luxurie. idē n̄bīl mercedis acq̄suefci. s̄ die
tercia itra c̄ritatis fuz ruinas pierit. Ales c̄ in tpe resurrectōis euangalis
quibus pfidebant x̄ntibus. in eternū moriūtur.

noſtram opamur. ipe
aut adiunat bonę vo
luntatis arbitriũ.

Verba decem
que Bill. **Q**uoniam
feri denario numero
terminant verba legi
Denari⁹ et octona-
rio constat **B**inario.
Pecto siquidē sunt bī
tudines: duo caritatis
mandata. **E**t septena-
rio q̄z ternario pstat
q̄ septē dona sp̄sālī
implēt fidē trinitatis.
Priuidē etiā in senari
um **q̄** ternariū. q̄ ex
plicās pfectōes opum
z impletōes quattuor
euangelioz.

In mosera. In
libro nui monte hor
morum scribitur. sz for
sitaz loc' e binomius.
Peroth eni filioz la
cha loc' e in defeto: sic
mosera rbi obijt aarō
sic in libris loco z legit'
Et oñditur vltz ho
die i. x. lapide vrbis pe
tre i montis vertice.

Tribum leui.

Pili p hanc significa
ret omne regale sacer
dotiū qđ pūz ad no
uū. t. nō auderz hō di
cere qđ de ea tñbu non
erat. **P**ars mea dñs.
z alibi. **D**ñs ps bñe
ditatis me.

Celum celi. ꝛc

Quidā dicūt tres esse
celos. aerē. et therē. ⁊
siderē. Nonnulli. viij.
p̄mū aerē. sc̄dm ethe
rē. terciū olimpiū. q̄
tum ignē. quātum fir
mamētū. sextū aqueū.
septimū angeloz.

Circūcidite x.

Spiritale circūcisiō
 significat i. mentis cu
 scōdiā z verā abstinē
 tiā. Quasi cū luxuriā
 carnis extiterint: etiā
 mētis supflua refecate
 Circūcidi sunt oēs
 cūsus. In moyses se
 circūcisi labijs con
 firmitur. Et stephan^{us} in
 lais. Incircūcisi inqt
 corde z anib^{us} &c. Ne
 ē circūcisi? ē: q̄ obitu
 rat aures ne audiat sū
 uinē z claudat oculos

tur crapula 7 ebrietas

ibz pedes suos. Qui
cor suū. **M**ina oꝝ cin

cor lūu. **A**ina q3 cir
mūdi 7 int^o īmūdi si

iarcbaz circūciōnē

redis acq̃suerit: s; die
surrectōis euangelio

infectoris euaccharis

descensus animi. In

10

serusaleꝝ ascenditur: qꝫ
arta ē via q̄ ducit ad
vitā. ⁊ tendit i ardua
viti.

^{Secundū fideles ecclesie.}
deus tuus sicut astra celi.

C. XI.

<sup>Omnia mandata legis dilecti
one dei consumantur.</sup>

Raitaqz do

minum deum tuum: ⁊

obserua pꝛcepta eius ⁊ cerimoni

as iudicia atqz mādata omni tem

pore. Agnoscite hodie quē igno

rant filii vestri: qui non viderunt

disciplinam domini dei vestri ma

gnalia eius. ⁊ robustā manū exten

tumqz brachiū. signa ⁊ opera quē

fecit in medio egipti pharaoni re

gi ⁊ vniuersę terre ei^s. <sup>quē dimerit in
mari rubro.</sup> Omni qz ex

ercitui egiptiorum ⁊ equis ac cur

ribus. quomodo operuerint eos a

quē rubri maris: cum vos perfeq̄

rentur. ⁊ deleuerit eos dominus

vsqz in presentem diem. Vobis qz

quē fecerit in solitudine: donec ve

niretis ad hunc locum. ⁊ dathan

atqz abyron filijs eliab: qui suūt fi

li⁹ ruben: quos aperto ore suo ter

ra absorbit cū domibus ⁊ taber

naculis suis ⁊ vniuersa substantia

eorum quam habebant in medio

israhel. Oculi vestri viderunt om

nia opera dei magna quē fecit: vt

custodiatis vniuersa mandata illi

us quē ego hodie pꝛcepto vobis.

⁊ possitis introire ⁊ possidere terrā

ad quam ingredimini: multo qz i

ea viuatis tempore quam sub iur

ramento pollicitus est domin⁹ pa

tribus vestris ⁊ semini eorūz lacte

⁊ melle manantem. Terra enim ad

quam ingredieris possidendā non

est sicut terra egipti de qua existi.

vbi iacto semine in ortorum morē

De qua existi ⁊c
Pente dicit moyle. l.
docente lege terrenas
voluptates despiciere.

^{altitudie vir}
aque ducuntur irrigue. sed montu

^{Adicia bonoz operum}
tutum. oia est ⁊ campestris. de celo expec

^{diuine gratie.}
tans pluuias: quam dominus de

^{celesti munere replet}
us tuus semper inuifit ⁊ oculi illi⁹

^{Adia ei⁹ subsequetur me oibus dieb⁹ vite mee.}
in ea sunt a principio anni vsqz ad

finē eius. Si ergo obedieritis mā

datis meis quē hodie pꝛcepto vo

bis vt diligatis dominum deū ve

strū: ⁊ seruiatis ei in toto corde ve

stro: ⁊ in tota anima vestra: Dabit

^{predicatiois. vii. Adadabonub⁹ meis ne pluāt}
pluuiam terre vestre⁹ temporaneā

^{in fine}
⁊ serotinam vt colligatis frumen

tum ⁊ vinūz. ⁊ oleum. fenum qz ex

agris ad pascenda iumenta vt ⁊ ip

si comedatis ⁊ saturemini. Caute

ne forte decipiatur cor vestrum et

recedatis a dño. seruiatis qz dis a

lienīs ⁊ adoretis eos. Iras⁹ qz do

minus claudat celum. ⁊ pluuię nō

descendant. nec terra det germen

suum. pereatis qz velociter de ter

ra optima quas dominus daturus

est vobis. Ponite hęc verba mea

in cordibus ⁊ in animis vestris. ⁊

suspendite ea pro signo i manibus

⁊ inter oculos vestros collocate.

Docete filios vestros vt illa medi

tentur. Quando sederis in domo

tua: ⁊ ambulaueris in via: ⁊ accu

bueris atqz surrexeris: scribe ea su

per postes ⁊ ianuas domus tue: vt

multiplicentur dies tui. ⁊ filiorum

tuorum in terra quas dominus pa

tribus tuis iurauit vt daret eis qz

diu imminet celum terre. Si enim

custodieritis mādata quē ego pꝛi

pio vobis. ⁊ feceritis ea vt diligatis

dominum deum vestrum: ⁊ ambu

letis in oibus viis eius adherētes

⁊ terram promissionis
duce ihesu intrare.

In or. mo. a. 2c.

Quia carnales cuiqz

presentem felicitatem et

copiā rex tpalium cer

tant sibi multiplicare.

A principio Ab

incho. l. bone volūta

tis vsqz ad pfectōnem

boni opis carūz vite

dirigit. **Pe** ei est qui

opa tur in nobis velle

⁊ perficere p bona vo

luntate.

Temporaneā

2c. Quia electis suis p

ore tpe legis intellectuz

contulit. Serotinam

pluuiam tribuit: qz vt

timo tpe incarnatōnis

sue misteriz patefecit

nobis.

Et serotinam.

Quia nouissā hora ē

cū pꝛdicatio ei⁹ ad nos

peruenit: q dicit. Ele

uatio manū mearūz

sacrificium vespūnū.

Scribe ea su.

Aug⁹ Doctōr lraz
nemo israhelitarū fecit
se memoratur. nec face
re potuit: nisi p mltas
partes dom⁹ sue forte
ea dimiserit. an ypbo
lica pꝛmendatio est sic
multa dicuntur

Mont
sim. Ban
tatur diuili
na Debal
Pterpāt.
vicio se lepa
nmas ⁊ pere
hocmūdo in
am pternā m
dictionem. E
rozaginē ve
se pꝛpant
delideris se
pterns maled
iacbunt.

ei. Disperdet dominus omnes gē-
tes istas ante faciem vestram: et pos-
sidebitis eas que maiores et forti-
ores vobis sunt. Omnis loc⁹ que
calcaverit pes vester: vester erit. a
^{s qd est i meridie. s in septentrione.}
deserto et a libano et flumine mag⁹
^{s qui in oriente. s tirrenū. hi sunt termini terre}
no eufrate vsq; ad mare occidenta-
^{promissionis.}
le erunt termini vestri. Nullus sta-
^{s vt noceat vobis.}
bit contra vos. Terrorem vestrum
et formidinem dabit dominus de⁹
^{s terrenitatem.}
vester super omnem terram quam
^{s ne superbiat. s qui nō mentitur.}
calcaturi estis: sicut locus est vo-
^{s vt eligatis quod vultis.}
bis. En propono in conspectu ve-
^{s gratie.}
stro hodie benedictionem et male-
^{s quod est li}
dictionem. Benedictionem: si obe-
^{beri arbitrii}
dieritis mandatis domini dei ve-
stri que ego hodie precipio vobis
Maledictionem: si non audieritis
mandata domini dei vestri: sed re-
cesseritis de via quā ego nunc ostē-
do vobis: et ambulaveritis post de-
os alienos quos ignoratis. Nun-
q; introduxerit et dominus deus
vester in terram ad quam pergis ha-
bitandam: pones benedictionem
super montem garizim. maledictio
^{s vorago vel interpretat.}
nem super montem hebal qui sunt
trans iordanem post vias que ver-
git ad solis occubitus: in terra cha-
nanei qui habitant in cāpestrib⁹ cō-
^{s que est collis prepucioz quia ibi a iohue circu-}
tra galgalam: que est iuxta vallem
tendentem et intransit procul. Vos
enim transibitis iordanem vt pos-
^{s baptismū.}
sideatis terrā quā dominus deus
^{s vultū.}
v⁹ daturus est vobis: vt habeatis
^{s ne pōtis terrā.}
et possideatis illam. Videte ergo
vt impleatis ceremonias atq; iudicia
que ego hodie ponam in con-

spectu vestro.

Ec sunt pre-
cepta atq; iudicia q̄
facere debetis in terra quam domi-
nus deus patrum tuorum daturus
est tibi: vt possideas eam cun-
ctis diebus quibus super humum
gradieris. Subuertite omnia loca
^{s phana et ydola q̄ coluntur in locis}
in quibus coluerunt gentes quas
possessuri estis: deos suos: sup mō-
tes excelsos et colles et subter om-
ne lignum frondosum. Dissipate a-
^{s vt nō remaneat memoria.}
ras earum: et confringite statuas.
lucos igne comburite: et ydola cō-
minuite. Disperdite nomina eorū
de locis illis. Non facietis ita do-
mino deo vestro: sed ad locū que
elegerit dominus deus vester de
cūctis tribub⁹ vestris vt ponat
nomen suum ibi et habitet in eo: ve-
nietis et offeretis in illo loco holo-
causta et victimas v⁹as. decimas
et primitias manuum vestrarum et
vota atq; donaria. p̄mogenita bo-
um et ouium. Et comedetis ibi i cō-
spectu domini dei vestri: ac letabi-
mini i cunctis ad que miseritis ma-
num vos et domus vestre: in qui-
bus benedixerit vobis domin⁹ de-
us vester. Nō facietis ibi que nos
hic facimus hodie. singuli quod si-
bi rect⁹ videtur. Neq; enim vsq;
in p̄sens tempus venistis ad re-
quiem et possessionem quam domi-
nus deus daturus est nobis. Trā-
sibitis iordanem et habitabitis in
terra quam dominus deus vester

Decimas et rē.
Querendum est quo
iubeat decimas oī
um fructuum et primiti-
as oīum pecorū nō man-
ducari nisi in ciuitate
vbi templū erit: cū eas
leuitis dari p̄cepit.

Montem gari-
zim. Partim interp̄-
tatur diuinitas vel adue-
na. Hebal vorago ve-
l interpretat. Qui enī a
vicinis se sepant: et se ad
uenas et peregrinos in
hoc mūdo indicat: et
am eternā merent bñ
dictōnem. Qui vero i
voraginē veteris rit⁹
se p̄cipitant carnalib⁹
delideriis seruientes.
eternę maledictōi sub-
iacebunt.

Scribe casu-
m. Docet qd si
no strabellat p̄
memoratur. neque
potuit: nisi p̄mittas
res dom⁹ sup fontē
dimiserit: an ypho
p̄mendatio est li-
ta dicuntur

daturus est vobis: vt requiescatī
a cunctis hostibus per circuitum
et absq; vllō timore habitetis in lo
co quem elegerit dominus deus
vester: vt sit nomen eius in eo. **Pl-**
luc omnia que p̄ceptio conferetis
holocausta et hostias: ac decimas
et primitias manuum vestrarum.
et quicquid p̄ceptum est in mune
ribus que vouistis domino. **Ibi**
epulabimini corā domino deo ve
stro: vos et filii ac filie vestre: famu
li et famule vestre: atq; leuitēs qui
in vestris vrbibus commorantur.
Necq; enim habet aliam partem et
possessionem inter vos. **Cave** ne of
feras holocausta tua in omni loco
quem videris: sed in eo quem ele
gerit dominus in vna tribuum tu
arum offeras hostias: et facies que
cunq; p̄ceptio tibi. **Sin** autem co
medere volueris: et te esus carniū
delectauerit: occide et comede iux
ta benedictionem domini dei tui
quam dedit tibi in vrbibus tuis.
siue immundum fuerit: hoc est ma
culatum et debile: siue mundum.
hoc est integrum et sine macula: qđ
offerri licet: sicut capream et ceruus
comedes: absq; esu duntaxat san
guinis: quem super terram quasi
aquam effundes. **Non** poteris co
medere i opidis tuis decimam fru
menti et vini et olei tui: primogeni
ta armentorum et pecorum et omnia
que voueris: et sponte offerre volu
eris: et primitias manuum tuarū
sed coram domino deo tuo come
des ea in loco quem elegerit domi

Cave rē. **Decōne**
attribuat ydolis sacri
ficandi. **Iō** enī p̄ceptio
pit in tēplo et ad altare
vni hostias offerri: vt
vbi integra est religio
ibi cultus cōgru⁹ et bi
beat. **Pistice** at inu
it nullum mun⁹ accep
tabile ēē deo extra ca
tholicam ecclesiā. **Pic**
enī est loc⁹ que de⁹ ele
git vt poneret nomen
suum ibi et habitet i eo.

Absq; esu rē.
Homicidii prohibet
Sanguis p̄ aīa poni
tur: qđ sedes aīe. i. bīa
ne vitē i sanguine est.
In opidis tuis
Id est meritis tuis nō
assignab qđ diuina lar
gitate p̄ceperis: nō vi
ribus tuis: sed deo e
munere hec habueris.

^{s generale ē hoc p̄ceptū vt oēs p̄seruent.}
nus deus tuus tu et filius tuus ac
filia seruus ac famula atq; leuitēs
qui manet in vrbibus tuis. ^{s super} et lēra
<sup>no gaudio. gaudere in vno semper. itez dico gau
dere. Qui gloriatur in domino gloriatur.</sup>
beris et reficeris corā domino deo
tuo in cunctis ad que extenderis
manum tuam. **Cave** ne dereliquas
leuitem in omni tempore quo ver
saris in terra: quando dilatauerit
dominus deus tuus terminos tu
os: sicut locus est tibi: et volueris
vesci carnibus quas desiderat ani
ma tua: locus autem quem elegerit
dominus deus tu⁹ vt sit nomen
eius ibi si p̄ocul fuerit: occides de
armentis et pecoribus que habue
ris sicut p̄cepit tibi et comedes in
opidis tuis vt tibi placet. **Sicut** co
meditur caprea et ceruus: ita vesse
ris eis: et mundus et immundus in
commune vescentur. **Hoc** solū ca
ue ne sanguinem comedas. **San**
guis enim eorum pro anima est: et
idcirco non debes animam come
dere cum carnibus: sed super terrā
^{s i. terrenitati deputans.}
funde quasi aquas: vt bene sit tibi
et filiis tuis post te cum feceris qđ
placeat in cōspectu domini dei tui
Que autem sanctificaueris et voue
ris domino: tolles et venies ad lo
cum quem elegerit dominus: et of
feres oblationes tuas carnem et sa
guinem super altare domini dei tui
Sanguinem hostiarum fundes in
altari: carnibus autem ipse vesse
ris. **Qbserua** et audi ōnia que ego
p̄ceptio tibi: vt bene sit tibi et filiis
tuis post te in sempiternum: cuz fe
ceris quod bonum est et placitum
in p̄spectu domini dei tui. **Quādo**

Cave ne. **Sicet**
is qui cathetizat ver
bo ei qui se cathetizat
in o. o. bo. **Qui** enim
euangelii annūciat:
de euangelio debent vi
uere.

Hoc solū caue
Ad litteras. **Ap̄li** hoc
p̄ceperūt. **Sed** i san
guine phibetur homi
cidii et odiū fratrum.
Qui ei odit frēm suū
homicida est.
Sanguis enim
eorum. **Quia** aliqđ
vitale est i sanguine: et
per ipm maxime i hac
carne vinitur qđ oēs
venas diffunditur: ip
sum aīaz vocat. i. cor
poris vitā: qđ morte fi
nitur. **Pistice** at inui
tur: vt carnales hoīes
a p̄stina p̄uersione
discedētes in vnitatem
fidei et bonorū operum
sociantes: eorū errores
in vsum nostrū non cō
uertant: sed effundant
i. per p̄fessionē. **plato**
terrene fragilitati de
putant: et qđ indignos
viris spūalib⁹ abijcia
mus.

disperdiderit dominus deus tuus ante faciem tuam gentes ad quas ingredieris possidendas: et possederis eas: atque habitaueris in terra earum: caue ne imiteris eas postquam te fuerint introeunte subuersę et requiras ceremonias earum dicēs: Sicut coluerunt gentes iste deos suos: ita et ego colam. Non facies similiter domino deo tuo. Omnes enim abominationes quas auersatur dominus: fecerunt diis suis offerentes filios et filias: et comburentes igni. Quod precipio tibi hoc tantum facito domino: nec addas quicquid nec minuas.

C. XIII.

Si surrexerit in medio tui propheta

aut qui somnium se vidisse dicat: et prædixerit signum atque portentum et euenerit quod locutus est: et dixerit tibi: eamus et sequamur deos alienos: quos ignoras: et seruiamus eis: non audies verba prophete illius aut somniatoris: quia temptat vos dominus deus vester ut palam fiat utrum diligatis eum an non in toto corde vestro: et in tota anima vestra. Dominum deum vestrum sequimini: et ipsum timeate: et mandata illius custodite: et audite vocem eius: ipsi seruietis: et ipsi adharebitis. Propheta autem ille aut fictor somniorum interficietur: quia locutus est ut vos auerteret a domino deo vestro qui eduxit vos de terra egypti et redemit de domo serui

tutis: ut errare te faceret de via quam tibi præcepit dominus deus tuus et auferes malum de medio tui. ^{Si locutus fuisset tui scandalis te: et tu: et proice abs te. Melius est tibi.} Si tibi voluerit persuadere frater tuus: filius matris tue aut filius tuus vel filia tua: siue vxor que est in sinu tuo aut amicus quem diligis: ut animam tuam clam dicens: Eamus et seruiamus diis alienis quos ignoras tu et patres tui cunctarum in circuitu gentium que iuxta vel percul sunt ab initio usque ad finem terre: non acquiescas ei nec audias: neque parcat ei oculus tuus ut miseraris: et occultes eum: sed statim interficies. Sit primum manus tua super eum: et post te omnis populus ^{Si dura obiurgatio et foris inuermittat manus: lapidibus obrutus} necabitur: quia voluit te abstrahere a domino deo tuo qui eduxit te de terra egypti de domo seruitutis ut omnis israel audiens timeat: et nequaquam ultra faciat quippiam huius rei simile. Si audieris in vno urbium tuarum quas dominus deus tuus dabit tibi ad habitandum dicentes aliquos: Egressi sunt filii belial de medio tui: et auerterunt habitatores urbis tue: atque dixerunt: Eamus et seruiamus diis alienis: quos ignoratis: quere sollicite: et diligenter rei veritate perspecta: si inueneris certum esse quod dicitur: et abominationem hanc opere perpetrata: statim percuties habitatores urbis illius in ore gladii: et delebis eam: omnia que in illa sunt usque ad pecora. Quicquid etiam

C. XIII.

Si surrexerit. Vult intelligi ea que a diuinis non sunt deum dicuntur: etiam si eueniant non est sic accipienda ut fiant que ab eis prædicuntur: nec præter præteritiam suam ostendit esse que ita contingunt. Sed que permittat supponit ad cognoscendum. I. quia tunc diligant deum: sed ipsis: non illi qui omnia nouit.

C. XIII.

Ut palam fiat. Vult scire an diligatis. Sed latini interpretes ita: ut sciat an diligatis: sed eadem sententia est quod enim dictum est: testat vos scire: hoc est: testando vos facit scire.

ene. Ricer
beizet ver
le cathetizat
po. Qui enim
lū annūciat:
glio debent vi

oc solū caue
teraz. Apū hoc
erūt. Sed i san
phibetur homi
odiu fratrum.
i odit frēm suū
da est.
āquis enim
m. Quia aliq
est i sanguine:
m maxime i bac
vinum qd p oēs
s diffunditur: ip
iaz vocat. i. cor
vū: qd morte su
Pūticat inui
et carnales hoīes
stina pueratione
dētes: in vnitatē
et bonoz operum
ntes: eoz errores
um nostrz non cō
m? sed effūdā
pfectionē platō
ne fragilitati de
m? et qd indignol
spūalib? abijciā

C. XIII.

Nō uos icide tis. **Q**uod hodie mul-
te gentes incidunt se in
funerib⁹ mortuorū.

Nō uos p̄stitemi ni sicut ceteri q̄ spem
nō habent. **N**ec autē fa-
cere eorū est q̄ desperāt
de resurrectione.

Nec facietis cal uiciū zc. **C**apilli
capitis vestri nume-
rati sunt. id ē. cogitatio-
nes quas nō oportet ab
honestate capitis au-
ferre: z dyabolo offer-
re sicut qdā corpales
capillos dyabolo offe-
runt.

Ne comedatis que zc. **N**on aialia i
munda sunt: sed que si-
gnificando expmunt
mores. s. boim z actus
z volūtates.

Camelopardu lum. **Q**ui albis ma-
culis respersus capite
camelo similis collo eq̄
no pedibus bubali ce-
tera pardo i ethiopia
nascitur.

Omne animal illud recipit ecclesia z
mēbris incorporat: qui
ingulam findit: q̄ dis-
cretionem boni z mali
habet sciūt: z q̄ ruminant
i. meditant in lege die
ac nocte.

Quod i duas **Q**ui. s. duo testamēta
suscipiēs firmo gradu
iusticie z innocentie se se
constituit.

Camelum. **I**n-
deus: q̄ liquat culicem.
z glutit camelū. q̄ litte-
rā ruminat: sed nō hēt
fissam ingulā. q̄ a spi-
ritu litterā nō diuidit
hi sunt scribē z pbari-
scī.

Leporez cyro-
Per cyrogrillū z lepo-
rem multitudinē signi-
ficat indeoz. **U**trūq̄
ei aīal debile z infirmū.

Quia ruminat
ruminant indēi ver-
ba legis: sed ingulam
nō diuidūt. q̄ in piez
z filium nō credūt. nec
duo testamēta recipi-
unt. quidā autē heretici
ingulā findūt: sed do-
ctrinā veritatis in ore
nō ruminant.

Nec comedetis
p̄ b̄ gentilez intelligūt q̄ i
q̄q̄ baptisimi renascūt

Que hēt pennulas zc. **M**editantes legē vīte sublimis. **Q**uia
ignorantia diuine legis dū in gēbus fuerat: pennulas squamas adiun-
git. **S**icut enim pisces squamati sunt z pinnati: sic quibus est ignoran-

studii.

suppellectilis fuerit: congregabis

in medio platearum eius. z cū ipsa
dyaboli: que ē babilon magna: cū qua fornica-
ti sunt oēs reges terre. **I**gne perpetuo.

ciuitate succedes: ita vt vniuersa

consumas domino deo tuo. z sit tu

mulus sempiternus. **N**on edificas

bitur amplius: z non adhibebit de

illo anathemate quicquam in ma-

nu tua: vt auertatur dominus ab

ira furoris sui z misereat tui. **M**ul-

tiplicet q̄ te sicut iurauit patribus

tuis: quando audieris vocem do-

mini dei tui: custodiens omnia p̄p̄-

cepta eius que ego p̄p̄cipio tibi ho-

die: vt facias quod placitum est in

conspectu domini dei tui.

C. XIII.

Alj estote do

mini dei vestri. Nō uos

facietis. **N**ec facietis caluiciū

super mortuo: quoniam populus

es factus domino deo tuo: z te ele-

git vt sis ei in populum peculiare

de cunctis gentibus que sunt sup

terram. **N**ec comedatis que immū-

da sunt. **N**ec est animal quod co-

medere debetis. **B**ouem z ouem

z capram ceruum capreas bubalū

tragelaphum pigargum ozigem ca-

melopardulum **O**mne animal q̄

in duas partes findit ingulam et

ruminat comedetis. **D**e his autē

que ruminant z ingulam non fin-

dunt hēc comedere non debetis.

Camelum leporem cyrogrillum.

Quia ruminat

ruminant indēi ver-
ba legis: sed ingulam
nō diuidūt. q̄ in piez
z filium nō credūt. nec
duo testamēta recipi-
unt. quidā autē heretici
ingulā findūt: sed do-
ctrinā veritatis in ore
nō ruminant.

Nec comedetis
p̄ b̄ gentilez intelligūt q̄ i
q̄q̄ baptisimi renascūt

Que hēt pennulas zc. **M**editantes legē vīte sublimis. **Q**uia
ignorantia diuine legis dū in gēbus fuerat: pennulas squamas adiun-
git. **S**icut enim pisces squamati sunt z pinnati: sic quibus est ignoran-

studii.

suppellectilis fuerit: congregabis

in medio platearum eius. z cū ipsa
dyaboli: que ē babilon magna: cū qua fornica-
ti sunt oēs reges terre. **I**gne perpetuo.

ciuitate succedes: ita vt vniuersa

consumas domino deo tuo. z sit tu

mulus sempiternus. **N**on edificas

bitur amplius: z non adhibebit de

illo anathemate quicquam in ma-

nu tua: vt auertatur dominus ab

ira furoris sui z misereat tui. **M**ul-

tiplicet q̄ te sicut iurauit patribus

tuis: quando audieris vocem do-

mini dei tui: custodiens omnia p̄p̄-

cepta eius que ego p̄p̄cipio tibi ho-

die: vt facias quod placitum est in

conspectu domini dei tui.

C. XIII.

Alj estote do

mini dei vestri. Nō uos

facietis. **N**ec facietis caluiciū

super mortuo: quoniam populus

es factus domino deo tuo: z te ele-

git vt sis ei in populum peculiare

de cunctis gentibus que sunt sup

terram. **N**ec comedatis que immū-

da sunt. **N**ec est animal quod co-

medere debetis. **B**ouem z ouem

z capram ceruum capreas bubalū

tragelaphum pigargum ozigem ca-

melopardulum **O**mne animal q̄

in duas partes findit ingulam et

ruminat comedetis. **D**e his autē

que ruminant z ingulam non fin-

dunt hēc comedere non debetis.

quia ruminant z non diuidunt vn-

gulā immunda erūt vobis. **S**us

quocq̄ quoniam diuidit ingulam

z non ruminat: immunda erit. **L**ar-

nibus eorum non vescemini. z ca-

dauera non tangeris. **N**ec come-

detis ex omnibus que morantur

in aquis. que habent pennulas et

squamas p̄medite. que absq̄ pen-

nulis z squamis sunt: non comedē-

tis: quia immunda sunt. **O**mnes

uis proprium capitulum ponit sicut in sacrificiis.

aves mundas comedite. immun-

das ne comedatis. **A**quilam scilicet

z grypem. z alietū. **I**xon. z vul-

bellis gaudet et mortibus.

torem ac miluum iuxta genus lu-

um. **E**t oñe coruini generis z stru-

tionem ac nocuam z laruz atq̄ ac-

cipitrem iuxta genus suum. **H**ero-

dum ac cignum. z ibin. ac mergu-

lum porphirionem. z nicticozacez

onocrotalum z caladrium. **I**ngula

in genere suo. **V**pupaz quocq̄ z ve-

spertilionem z omne quod reptat

z pennulas habet immundus erit

z non comedetur. **O**mne quod

mundus est comedite. **Q**uicquid

moritacinū ē ne vescamini ex eo. **P**e-

regrino qui intra portas tuas est

da vt comedat. aut vende ei. quia

tu populus sanctus domini dei tui

es. **N**ō coques. **H**edum in lacte

matris sue. **D**ecimam partem sepa-

rabis de cunctis fructibus tuis q̄

nascuntur in terra per annos sin-

gulos. z comedes in conspectu do-

mini dei tui in loco quem elegerit

In lacte. **M**ediorib⁹ disciplinis: s. austeriorib⁹ vt restaret amara

que perdidit dulcia.

Decima parte. **Q**uasi bona que facis scdm diuine legis p̄cepta

quia ruminant z non diuidunt vn-

gulā immunda erūt vobis. **S**us

quocq̄ quoniam diuidit ingulam

z non ruminat: immunda erit. **L**ar-

nibus eorum non vescemini. z ca-

dauera non tangeris. **N**ec come-

detis ex omnibus que morantur

in aquis. que habent pennulas et

squamas p̄medite. que absq̄ pen-

nulis z squamis sunt: non comedē-

tis: quia immunda sunt. **O**mnes

uis proprium capitulum ponit sicut in sacrificiis.

aves mundas comedite. immun-

das ne comedatis. **A**quilam scilicet

z grypem. z alietū. **I**xon. z vul-

bellis gaudet et mortibus.

torem ac miluum iuxta genus lu-

um. **E**t oñe coruini generis z stru-

tionem ac nocuam z laruz atq̄ ac-

cipitrem iuxta genus suum. **H**ero-

dum ac cignum. z ibin. ac mergu-

lum porphirionem. z nicticozacez

onocrotalum z caladrium. **I**ngula

in genere suo. **V**pupaz quocq̄ z ve-

spertilionem z omne quod reptat

z pennulas habet immundus erit

z non comedetur. **O**mne quod

mundus est comedite. **Q**uicquid

moritacinū ē ne vescamini ex eo. **P**e-

regrino qui intra portas tuas est

da vt comedat. aut vende ei. quia

tu populus sanctus domini dei tui

es. **N**ō coques. **H**edum in lacte

tia temporalis. cito
additur cognitio vite
sublimis celestis.

Et grypē. **Q**ue
est q̄dmpes capite z a-
lis aquilę similis. reliq̄
corpore leoni. z abun-
dat in yperbozeis mō-
tibus. equis maxime i-
fensa z hōibus.

Strutionem.
Qui a terra nō leuat
sed sc̄larib⁹ negocijs i-
plicatur.

Nocuiam. **Q**ue
in nocte acule videt: z
non in die. **S**icut qui
sc̄ia legis gloriatur: lu-
ce euāgelij nō capiūt.

Larum. **Q**ui vt
auis volat. vt aquati-
le natat. qui. s. circūci-
ones venerat z baptis-
ma. **A**libus paul⁹ ait
si circumcidimini x̄ps
vobis nō prodest.

Accipitrē. **Q**ui
maluēt videt: s. po-
tētib⁹ z auarīs sociat⁹

Signū et ibin.
Ad longi colli esse: et
cibū de profundis terre
trahere dicitur. **N**os
autē debemus querere
panem q̄ de celo deice-
dit. nec ēē solliciti quid
manducemus.

Nicticozacez.
Que nocte repit z ope-
ratur. significās eos q̄
noctis operib⁹ dedicā-
tur: q̄ sunt fornicatio.
immundicia. ydolozum
cultus z similia.

Vpupam. **Q**ue
lucū amat. **S**ciāt tri-
sticia mortem opatur.
Nos x̄o debem⁹ i do-
mino gaudere i oibus
gras agere.

Vespertilionēz.
Que circa terrā volat
z penīs ambulat. **N**o-
stra autē conuersatio i ce-
lis debet ēē.

Quicquid autē
Mistice p̄cipit eccle-
siastico viro: vt se i sc̄i-
tate seruet: z oēm pec-
cātū immundiciam deuict:
p̄grinū. i. gētile i suis
sordib⁹ remanere per-
mittat.

Peregrino qui
Quali paganus z he-
reticus imūda relinque
Hinc demōes in euā-
gelio p̄mittūt i gre-
gē porcorū. z dī. **S**ine
mortuos sepelire mor-
tuos suos zc.

In lacte. **M**ediorib⁹ disciplinis: s. austeriorib⁹ vt restaret amara
que perdidit dulcia.

Decima parte. **Q**uasi bona que facis scdm diuine legis p̄cepta

facias. et domino sepa-
res: ut ad eius laudes
omnia facias.

Primogenita
Id est boni operis ini-
tia: que decimada sūt
i. pmo consecrada.

Portare. Qua-
si qui longe sunt a per-
fectōe sanctorum: nec pos-
sunt ascendere culmen
virtutum: nec cōtēpla-
tioni vacare: qd pnt a-
gāt humiliter et deuo-
te. et faciāt sibi amicos
de māmōna iniquita-
tis. et thesauros i celis
ut recipiantur in gēna
tabernacula: vbi epu-
landū et letandū cum
amicis. i. sanctis et de-
ctis dei.

Et emes eadē
zc. Spūalit pceptū
ut semper bonis operi-
bus insistamus: qm
post hanc vitā ad do-
mum nostram. i. ad ce-
lestē patriā reuertamur.

Aliam. Extra illā
i. quā manducas cū
tuis et leuitis i loco quē
elegit dominus.

Leuiter. qd leui-
tes. Manifeste osten-
dit hanc decimā non
ēē ei qui offert cōcan-
dam: sed tñ illis qbus
pcepit erogari: i qui-
bus pcepit leuiter po-
sui.

Septimo ano
zc. In hoc capitulo pi-
etas et dilectō pmedat
ut primis misereamur
et premij a dño expec-
tem. Ape ei suo mete-
mus nō deficientes: si
dū tps habem ope-

ut in eo nomen illius inuocetur.
f. corporis christi vel predicationis. f. Sāgu-
nis xpi vel hilaritatis mentis. f. Operum mis-
ericordie vel carismatis

Decimā frumenti tui vini et olei
f. maioribus operibus. f. simplicitate
et primogenita de armētis et ouib⁹

tuis: ut discas timere dominū de-
um tuum in omni tempore. **Quā autē**
longior fuerit via et locus quez ele-
gerit dominus deus tuus: tibi qd
benedixerit. nec potueris ad eum
hec cuncta portare: vendes om-
nia et in precium rediges. portabis
q manu tua. et proficisceris ad lo-
cum quem elegerit dominus deus
tuus. et emes eadem pecunia quic-
quid tibi placuerit siue ex armētis
siue ex ouibus. vinum quoq et si
test excepto vino.

ceram et omne quod desiderat ani-
ma tua. et comedes coram domino
deo tuo. et epulaberis tu et domus
tua. et leuita qui intra portas tuas
est. **Caue** ne derelinquas eus: quia
non habet aliam partem in posses-
sione tua. Anno tercio separabis a
liam decimā ex omnibus que nas-
cuntur tibi eo tempore. et repones
intra ianuas tuas. veniet qd leui-
tes qui aliam non habet partē nec
possessionem tecum: et peregrinus
ac pupillus et vidua qui intra por-
tas tuas sunt: et comedent et satura-
buntur: ut benedicat tibi dominus
deus tuus in cunctis operib⁹ ma-
nuum tuarum que feceris.

Septimo ano
facies remissiones que
hoc ordine celebrabitur. Qui debe-
tur aliquid: ab amico vel proximo

f. pater noster qui es in celis vnus est christus
ac fratre suo repetere non poterit:

quia annus remissionis est domi-
ni. A peregrino et aduena eriges: ci-
uiem et propinquum repetendi non

habes potestatem. Et omnino in-
digens et mendicus non erit inter
vos: ut benedicat tibi dominus de-
us tuus in terra quam traditurus
est tibi in possessionem. si tamen au-

dieris vocem domini dei tui: et cu-
stodieris vniuersa que iussit et que
ego hodie precipio tibi: benedicet
tibi ut pollicitus est. f. honorabis verbum dei.
f. honorabis gē-
tibus multis. et ipse a nullo accipi-
es mutuum. Dominaberis natio-
nibus plurimis: et tui nemo domi-
nabitur. Si vnus de fratribus tu-
is qui morantur intra portas ciui-
tatis tue in terra quam dominus
deus tuus daturus est tibi ad pau-

peritatem venerit: non obdurabis
cor tuum nec contrahes manum:
sed aperies eam pauperi. et dabis
mutuum quo eum indigere perspe-
xeris. **Caue** ne forte subrepat tibi i-
pia cogitatio et dicas in corde tuo.
Appropinquit septimus annus
remissionis et auertas oculos tuos
a paupere fratre tuo nolens ei qd
postulat mutuum commodare: ne
clamet contra te ad dominum. et fi-
at tibi in peccatum: sed dabis ei.

Nec ages quippiam callide in ei⁹
necessitatibus subleuandis: ut be-
nedicat tibi dominus deus tuus
in omni tempore. et in cunctis ad q
manus miseris. Non deerunt pau-
peres in terra habitationis tue:

mir bonū ad oēs: ma-
xime at ad domesticos
fidi. vñ pmittere et di-
mittere vobis. Date et
dabitur vobis.

Septimo. Quia i
septiformi spū remissio
est. Pēs pene legis lo-
tematē in septenario
numero sunt. Sabba-
tū ē in die septima est
Et pentecostes finitis
septē hebdomadibus.
Septim⁹ qz ann⁹ cele-
bratur. Et iubile⁹ sep-
ties. vij. annis succedit
A peregrino et
Aduena. Quia dñor e-
st: maxie tñ illis mīa
ipendēda est: qd xpi sūt
nobiscus mēbra. Qui
enī bēt substantiāz mū-
di: et fratri indigēti nō
ipendit: qm in eo ma-
net caritas dei.

Honorabis gē-
nibus. Quia dñor e-
st omnibus gētib⁹.
Ecclesia quoq abun-
dat spiritalib⁹ donis
ipsa docet nec bēt ne-
cesse doceri.

Caue ne forte.
Aug⁹. lxx. Attēde tibi
ipso ne fiat dñi oculi
tū in corde tuo iniqui-
tates. Appropinquit
annus septim⁹ annus re-
missionis. et malignetur
oculus tu⁹ i frēm tuū
egenū. Magnifice oc-
cultū verbū hoc dixit:
qm nemo audet dī-
cere qd potuerit cogi-
tare. Jo nō ēē mutūū
dā dū indigēti: qm ap-
propinquit annus remis-
sionis: cū de ppter mi-
sericordiaz vtriusq pce-
perit. i. pmodari cū qd
qd indiget. et remitti an-
no remissiois. Quō mi-
sericorditer remissur⁹ ē
vlt remittēdum ē: si cru-
delit cogitat illo tpe
dā dū non ēē quo dā-
dum est.

Nū tibi nen. **z. xi.** Si hebreus puer in seruitute deuenit: precipi-
tur ut seruiat. vi. annis. vii. liberetur. Si noluerit propter uxorem et filios:
perforabitur auricula eius et erit seruus in seculum. Hoc de presenti seculo
non dicitur: sed de futuro. q. in sex etatibus huius seculi seruientes. septimo
die. i. eterno sabbato liberamur: si tamē liberi eē voluerim? dñi in seculo pec-
cato seruim? Si at noluerim? perforabitur nobis auricula in testimoniu
i obedientie: et cū uxore et filiis nris. q. s. p. uolimus libertati. i. cū carne et opib?
ei? s. peccatis i eternū
seruimus.

Nū tibi vē. **z. xi.** He-
breus transitor qui ad
eternā. s. patriā tendit
et de richis ad xntes
de terrenis ad celestia
transit: si talis se tibi
vendiderit. i. magiste-
rio tuo se addixerit:
docebis euz ut in pñti
vita studeat opari ut
ad regem puenire pos-
sit. Hoc ē. lex amī ser-
uiet tibi. Septimo di-
mittes euz liberuz nec
vacuū abire patieris.
q. eterna pñtia et verā
libertate pmittes ei in
alia vita. Si aut dixe-
rit: nolo egredi: eo q.
diligat te et domū tuā
.i. si bona q. fecit. nō p-
eterna mercede: sed p
humana laude. q. dili-
ges pñte vitā fecerit
perforabis aurez eius
subula. i. mentē ei ter-
rore iudicij ppinges i
ianna domi. q. iudici-
um erit in b? vite egres-
su et alteri ingressu. et
seruiet tibi vsq. in eter-
num. i. docebis eum si
seculuz plus amauerit
q. deū eternis suppli-
cijs macipandū

Gregori. **Auz**
actiua vita et contempla-
tiua sit nob. ex dei grā
vna est necessitate. al-
tera in voluntate. De
mo enim deum cognos-
cens regnum ingredi-
tur sine actiua vita: si
ne pteplatiua vero m-
ti. vñ. Si emeris fñū
hebreū et debet. i.
transiens emittit: quando vnusquisq. q. a seculo mente transiit. seruitio dei
subiicitur. Sex annis seruire precipitur: ut i. vij. gratis liberetur. In sena-
rio actiue vite perfectio. In septenario cōtemplatiua exprimitur. Sex an-
nis seruit. vij. liber egreditur: q. per actiua pfecte trāfactā. ad cōtempla-
tiue vite libertatem transit. Pratis: q. cū benefecerim? serui inutiles sumus
Sicut g. actiua est ex munere: ita et cōtemplatiua. Cum q. i. veste intrauerit:
cū tali creat: q. necesse ē ut in incepto quisq. perseveret. Bñ enī ad ptepla-
tiua vitā trāsit. q. in actiua intētois sue vestē nō mutauit. Quidā xpo pri-
usq. seruitio dei sociantur: bñ operari diligūt. aliq. postq. ad ei? puenierint
seruitiū. Qui g. bonam opatōnem prius habuerit: cū vxore emptus ē. Is
pōt ad cōtemplatiua vitā trāsire: et tamen actiua nō desinere. vii. vxor egre-
diatur simul. Ad pteplatiua ei trāsirens. affectōez boni operis qua alijs
prosit nō reliquit. Pulier et filij eius erūt dñi sui sermo empto. dat dñs vt
orem: cū predicator: eū quē dñs macipauit. bonē actōi cōiungit. Predica-
tores ei dñi vocātur. vii. Sais qm dñs tuus tollatur a te. Vxor filios et fi-
lias parit: cū bona actio fruct? fortes et teneros gignit. Hec mulier cū filijs
dño remanet seruus exit cū veste: q. bona actio et eius fructus p. dicatori im-
putantur. Ipse cum desiderij intentōe ad contemplatōez per grāz liber

idcirco ego precipio tibi ut aperias
manum fratri tuo egeno et pauperi
qui tecum versantur in terra. Cum

tibi venditus fuerit frater tuus he-
breus aut hebreus. et sex annis ser-
uierit tibi: in septimo anno dimi-
tes eum liberum. Et quem libera-
te donaueris: nequaquam vacuū

abire patieris: sed dabis viaticuz
de gregibus et de area et torculari
tuo: quibus dñs deus tuus bene
dixerit tibi. Memento q. et ipse ser-
uieris in terra egypti. et liberauerit
te dominus deus tuus. et idcirco

ego nunc precipio tibi. Si autem
dixerit: nolo egredi. eo q. diligat te
et domuz tuam et bene sibi apud te
esse sentiat: assumes subulam. et p-
forabis aurem eius in ianna do-
mus tue. et seruiet tibi vsq. in eter-
nū. Ancille quoq. similiter facies.
Non auertes ab eis oculos tuos

egreditur. Si dixerit seruus: diligo dñm meū **z. xi.** Seruus dñm diligit: qñ
p. dicatoris verba sollicita mente custodit. Vxorē amat et liberos. vitā. s.
actiua et fruct? eius. Dominus offert eum dñs: et applicat ad ostium et poliet
et perforabit aurem subula: ut sit seruus in seculū. q. p. dicator antiquorum
patrum dictis imbuat ad ostium et postes tabernaculi: ut de ingressu eterni
tabernaculi audiat: et iudicij terrorem agnoscat: ne de bonis operibus glo-
riam qñt ab hominibus. Auris subula perforatur: dum mens illius timo-

ris dei subtilitate per-
cutitur: ut ubi acumi-
ne transfixa. ingressuz
regni sp. attēdat quasi
ad ostiū et postē taber-
naculi perforata. Ser-
uus erit in seculū: ut li-
ber sit p. seculū. Ruc
g. non solū actiua i ser-
uitute ē: s. et cōtempla-
tio libertatē mētis nō
optinet: q. i. emigra-
tione infimā quietē videt.

quado dimiseris eos liberos: quo-
niam iuxta mercedem mercenarij
per sex annos seruiuit tibi: ut bene

dicat tibi dominus deus tuus in
cunctis operibus que agis. De pri-
mogenitis tuis que nascuntur i ar-

mentis et ouibus tuis: quicquid
serus masculini est scificabis dño
deus tuo. Non operaberis in pri-
mogenito bonis. et non tondebis
primogenita ouium. In conspectu
domini dei tui comedes ea. per an-

nos singulos in loco quez elegerit
dominus tu et domus tua. Sin au-
tem habuerit maculam vel claudū
fuerit vel cecum: aut in aliqua par-
te deforme vel debile: non immo-
latur domino deo tuo: sed intra

portas vrbis tue comedes illud.
Amundus q. immundus simi-
liter vescuntur eis quasi caprea et

creature. i. prototosos. Sin nouā creaturā pōt intelligi. de q. dñs. Si qua g. no-
ua in xpo creatura ex qua ille pmitiunt est: q. prim? ita surrexit. ut iā nō mo-
riatur: qd noue creature q. in illo ē futurū in fine promittitur. Nonz tñ qd
in prouerbijs dñs. Primogenite tibi dico fili. Si ei p. ad filiū loquitur: cū dē
dicit primogenitū: quē vnigenitū. Quia et nos filij dei sum? ille at vnigeni-
tus: q. solus est de substantia patris equalis et coeternus.

Sanctificabis do. d. t. Non tibi: sed omniū largitori. q. oē datū
optimū delirium ē. Qd autē tibi in nra cogitatōe: vel maculosuz in nra cō-
uersatōe: vel claudū in opoz progressiōe: vel cecū ignorātia mētis: aut aliq.
p. deforme vel debile: nō dēmus deo immolare. i. imputare: sed nobis.

Nō operaberis. **Greg.** In primogenito bonis arare ē bonē pueri-
tois primordia in exercitio actōis publicare. Primogenita omiū tondere ē
ab occulto rōis tēgnie ichoāna bona nudare. Si qd ē bonū robustū. q. i.
cipim? exercere. nō dēm? cito ostēdere. Si plex q. et inocuū nō dēt nudari suo
velamē. Ad sola sacrificia dñi ista p. ficiat: ut ad honorē intīmi iudicis in
ara cordis imolent: ne primordia adhuc carnali vitē p. mixta: cū inotescāt
et cū landantur bona: decept? animus nō deprehendat q. in eis sunt mala.

Sin autem habuerit **z. xi.** Sūt qdā opera que licet min? placeant

deo: profunt in prolio
z si deo offerri nō pnt
comedi pnt. Quā cū deo
minus placeat pro ful
cata intēde (quā de i
tuetur) proximis tū ex
emplo opitular. Qua
si caprea z ceruo. Quā
presaltatim incedit.
ceruus inimicus ē ser
penti z aspera z spino
sa trāsiliens montana
transcendit. z iō in bo
nam ptem accipiuntur.

C. XVI.

Observa me
sem. Quia in eo ma
nipuli spicarum. i. pri
micie per sacerdotē of
ferebantur dño.
Menfes primus. i.
hebdomada qui apd eos
nisan. apd grecos qz
xantiquos. apud lati
nos aprilis dñ: in quo
agnus paschalis occi
debat.

Edurit te z. Mi
stice. Nos qz de egip
to h' mudi liberati no
uū homines induti in
nouitate vite ambule
mus primicias bonoz
operz cōsecrātes z pha
se. i. transitū bonū cele
brantes: vt relicta egi
pto ad terrā promissio
nis veniam.

Et de bobus zc.
Boves addit: cum de
oue tū pcepit: quaz
iussit accipi ex omnibus
z hedis vel capris. ppe
chistū. qz scdm carnes
ex iussis fuit z peccato
ribus: nō cū ait ex omi
bus vel capris: sed ex
omnibus z capris: licz p
prie nō intelligat ouis
ex capris: ne iudei dice
rent subaudiendum ēē
caprum. quare g addi
ti sunt boves: an prop
ter alia sacrificia dieb
azimoz sūt imolada z

Panē fermēta
tum. Corruptā doct
nam. vel veterē cōuer
sationē. vñ: Epulemur
in azimis: nō in fermē
to veteri zc.

Septez dieb
z. Toto tpe pñtis vi
te. Sicut illi. vij. dieb
azima comedebāt: sic uos pure z simpliciter. vij. diebus h' vite cōuersemur
quibus quotidie agnus occiditur. z pascha celebratur: si inuati nihil ex ve
teri corruptione retinemus. Quid ei est aliud fermētū qz naturę corruptō?
Fermētātū ei recedit a naturali dulcedie: z corrupit adulterino ranore

Nō apparebit fer. zc. Epulemur nō in fermēto veteri: neqz i fermē
to ma. z ne. zc. Quasi relinquitē veterē hominem z induite nouum.

Nō remanebit zc. In hac vita oīa sacramēta dñice incarnatōis p
scrutanda: z cūcta pcepta ei iplēda sūt: anteqz mane. i. finis seculi adueniat.

Nō poteris immolare zc. In vna domo agnus paschalis editur

ceruo. Hoc solum obseruabis vt
sanguinem eorum non comedas:
sed effundas in terrā quasi aquā.

C. XVI.

Oserua me

sem nouarum frugū

z verni primū temporis vt faci

as phase domino deo tuo. quoniā

in isto mense eduxit te domin⁹ de⁹

tuus de egipto nocte. Immolabis

qz phase domino deo tuo de oib⁹

z de bobus in loco quē elegerit do

minus deus tu⁹ vt habitet nomen

eius ibi. Non comedes in eo panē

fermentatū. Septē diebus come

des absqz fermento afflictionis pa

nem: qm̄ in pauore egressus es de

egypto: vt memineris diei egressi

onis tuę de egipto oibus diebus

vite tuę. Non apparebit fermen

tum in omnibus terminis tuis se

ptem diebus. z non remanebit de

carnibus eius qd̄ imolatum est ves

pere. in die primo vsqz mane. Nō

poteris imolare phase in qualibet

vrbium tuarum quas domin⁹ de⁹

tuus daturus est tibi: sed i loco quē

elegerit dominus deus tuus vt ha

bitet nomen eius ibi. Immolabis

qz phase vespere ad solis occasum

quando egressus es de egipto. z

coques z comedes in loco quē ele

gerit dominus deus tuus: maneqz

confurgens vades in tabernacula

tua. Per diebus comedes lazima

z i die septima quia collecta est do

mini dei tui. non facies opus. Se

ptem hebdomadas numerabis ti

bi ab ea die qua falcem in segetem

miseris. z celebrabis diem festum

hebdomadz domino deo tuo ob

lationē spontaneā manus tuę qua

offerres iuxta benedictionē domini

dei tui. z epulaberis coram domio

deo tuo. tu z filius tuus z filia tua.

z seruus tuus z ancilla tua. z leui

tes qui est intra portas tuas. z ad

uena ac pupillus z vidua qui mo

rantur vobiscum in loco quem ele

gerit dominus deus tuus vt habi

tet nomen eius ibi. z recordaberis

quoniā seruus fueris in egipto: cu

stodieqz ac facies quę tibi pzece

pta sunt. Sollemnitate quoqz ta

bernaculoruz celebrabis per septē

dies quando collegeris de area z

torculari fruges tuas. z epulaberis

in festiuitate tua. tu z filius tuus z

filia z seruus tuus z ancilla: leuites

quoqz z aduena z pupill⁹ z vidua

qui intra portas tuas sunt. Septē

diebus domino deo tuo festa cele

brabis in loco quem elegerit dñs:

benedicetqz tibi domin⁹ deus tu⁹

in cunctis frugibus tuis. z in omni

z in vno loco phase i
molatur. i. i catholica
ecclesia: extra illā non
recte pascha celebrat.

Metat celebrare mi
sticia xpi in cōuentu
lis hereticorum.

Vespere. Non i
stima etate mudi: qñ ve
rus sol i passione occu
buit z egiptiā capti
uitatē soluit. cum pas
cha nrm̄ immolat⁹ est
christus.

Vades in tab.

Peracto qz seruitio
dñi mane resurrectōis
trāsibim⁹ in eterna ta
bernacula: vt quiesca
mus ab oī labore leti
tes de percepta bñdi
ctōe. alias retributiōe.

Die septimo. **A**
ha requie. quā septena
ri⁹ significat. ppe fab
batū vbi nullus labor
nulla opandi ratio.

Septez hebdo
madaz zc. In leuiti
co plen⁹. Numerabis
qz ab altero die sabba
ti. vij. hebdomadas
plenas vsqz ad alterā
diē expletōis hebdo
made septime.

Aug. Septē heb
domadas zc. Si ab
vniuerso populo hec
pentecoste iussa ē ob
uari nūquid oēs credē
dum est vno die falcē
iussos mittere in mes
sem? Si autē sibi quis
qz obseruat istam qui
quagesimam diuine
rans ab illo die quo
falcē mittit: non vna
est vniuerso populo.
Illa verovna est que
computatur ab immo
latione pasche vsqz in
diem datę legis in sy
na.

Ros quoqz celebra
mus pentecosten. id ē.
aduentum spiritus san
cti. qui est digitus dei
quo scripta est lex i ta
bulis.

Solēnitatem
zc. Qui vt tabernacu
lo presenti mundo vti

tur: festiuitatem agere z letari in eo potest propter futuri expectationem.
Quia si terrena domus huius habitationis dissoluatur: habebit domum
non manufactam in celis.

Quando collegeris zc. Consummata perfectione omnium bonorum
z multarum collectione virtutum: letandum z exultandum esse cum amicis
significat. Quia exultabit quisqz de percepta retributione qui hic largus fu
erit in munere: tunc vere tabernaculorum solennitas agetur. non mutabi
lium. scilicet sed eternorum. vnde: vt recipiant vos in eterna taberna
cula.

Masculinum

Non femininū. Nihil ei molle et fragile et infirmū in nra puerlatōne dēt ēē. fortia q̄q̄ a nobis exigit deus. Si autē i fide trinitatis p̄is et filij et sp̄s sancti. gēg mercedis respectu tpe p̄is vite bonis operibus iudam. masculinū in p̄spectu domini statimū.

Non apparebit

Aug. Q. d. Qui promerendē vite mercedē bñ agēdo nō pronidit in p̄spectu dñi vacuū apparebit. vii. Venietes autē veniet cū exultatōne. p. m. f. Ad examē quippe iudicij portates manipulos veniunt. q̄ in semetip̄is rēa opera q̄bus vitā meretur p̄dunt.

In oib⁹ portis

Et aduenientes vndiq̄ statū in introitu patos inueniant a q̄b⁹ in ista iudicia accipiant.

Oculos sapientium

Apud boies: nō apud deū: quibus dī: v̄q̄ sapientes estis in oculis vestris.

Iuste quod iustum est exie.

Pre. In iuste qd iustum est. exequit. q̄ ad defensionē iusticie nō v̄ntis emulatoe. sed amore p̄mij t̄p̄alis excitatur. et iusticia quā p̄tendit. v̄dere nō veretur. Iuste ḡ iustum exequit. ē in asseratōe iusticie ip̄az iusticiā q̄rere.

Sūt vie q̄ vident

hōib⁹ iuste rē. et alibi. Ne q̄ iustificatis ros corā hōib⁹.

Nō plantabis

Occationē ydolatrię amputat. Solebat cū gētes i lucis imolare. q̄n delubris statuas a dorare.

Lucum. It. De

ius frōdētes arbores infructuosos sola delectatōe v̄l plātate. gētiles rōnē suā verborū decore pponūt: vt nō auertant a vicij s̄ delectet. Rosāt circa altare dei. i. dñicā fidem nihil in verbis infructuosū. nihil illecebrōsū cōponimus: sed purā veritatis scāz p̄dicamus. vñ Nō indoctis hūanę sapientie verbis: sed in doctrina sp̄s et veritate.

Iuxta altare. Distice.

Iuxta altare fidei. phibet infructuositatē oculi sermonis vel prauorū opoz et obscuritatē ignorantię statuere: nec p̄mittit

ope manū tuarum: et iſq̄ i leticia.

^{f in fide trinitatis} ^{f placēs p bona opera}

Tribus vicib⁹ per annū apparebit

omne masculinū tuum in cōspectu

dñi dei tui i loco quē elegerit i solē

nitare azimoz et i solēnitare hebdo

madaz et i solēnitare tabernaculo

^{f in iudicio} ^{f in e man⁹ incidere est horrēdū}

rū. Nō apparebit ante dñm vacuū

^{f fructū laboris.}

sed offeret vniūquīq̄ secundū q̄

statū debet quantum potest. ^{f omne datum op}

habuerit iuxta benedictionem do

minum de iursum est.

mini dei sui quā dederit ei. Iudic

^{f ecclesie} ^{f immobiles} ^{f dñs ap o}

ces et magistros constitues in oib⁹

^{f stolorum et prophetarum.}

portis tuis quas dominus deus

tuus dederit tibi per singulas tri

^{f diuine legis.}

bus tuas vt iudicent populo iusto

iudicio: nec in alteram partē decli

^{f vel prece vel}

nent. Non accipies personam nec

munera: quia munera excecāt ocu

los sapientiz. et mutant verba ius

^{f non durus equo nec remissus. f alias p.}

torum. Iuste quod iustum est exie

^{f in elemū.} ^{f viuendum.}

queris vt viuas et possideas terrā

^{f in futuro} ^{f gratis. vii. grā autem dei vitā eter}

quā dominus deus tuus dederit

^{f pulcrā philoso}

tibi. Non plantabis lucz et omne

^{f phorū facundiam sed inanem.}

phorū facundiam sed inanem. ^{f q̄ dñm p̄mij}

arborē iuxta altare domini dei tui

nec facies tibi atq̄ constitues sta

tiam. quā odit dñs deus tuus.

C. XVII.

Non imolabis

^{f forziter operatē.}

domino deo tuo bouem

^{f stiplicē.} ^{f qdlibet pecū qd sedat cetera bona}

et ouem in quo est macula aut quip

piam vicij: quia abominatio est do

mino deo tuo. Quz reperti fuerint

^{f eccēz q̄ ducūt ad celū}

apud te intra vnam portarū tuarū

quas dominus deus tuus dabit

tibi. vir aut mulier qui faciunt ma

^{f et si homines lateat.}

lum in conspectu domini dei tui et

^{f legem.}

transgrediuntur pactum illius vt

^{f recedentes a deo.}

vadāt et seruiāt dñis alienis et ado

rent eos solem et lunam et omnem

^{f que militat creatori.}

militiā celi quē non p̄cepit et hoc

tibi fuerit nunciatū. audiensq̄ in

^{f nihil indiscrete agens.}

quisieris diligenter. et verum esse

repereris. et abominatio facta est in

israel: educes virum ac mulierem

qui rem sceleratissimam perpetrā

^{f vbi celebratur iudicia: ne sine iudicio quis}

runt. ad portas ciuitatis tue. et la

^{f districta sententia.}

pidibus obzuentur. In ore duoz

aut trium testium peribit qui inter

^{f vniū testimonij nec legib⁹ nec canonib⁹}

suscipitur. Nemo occidatur vno con

tra se dicente testimonij. Manus

^{f non testis.}

testium prima interficiet eum et ma

nus reliqui populi extrema mitte

^{f vt. i. terreantur ceteri.}

tur. vt auferas malū de medio tui.

^{f hoc quoq̄ in ecclesia seruandum est.}

Si difficile et ambigū apud te iu

diciū esse prospereris inter san

guinem et sanguinem. causaz et cau

sam. lepram et non lepraz. et iudiciū

^{f in ciuitate tua.}

intra portas tuas videris verba

^{f Nota appellatū tribuit facultatē. f ecclesiā.}

variari surge et ascende ad locum

^{f gratia sua}

quem elegerit dominus deus tu⁹:

^{f legitimos. f.}

veniesq̄ ad sacerdotes leuitici ge

^{f pontificem.}

neris et ad iudicem qui fuerit illo

^{f In partem non declinantes.}

tempore queresq̄ ab eis qui indi

^{f qd obediendo.}

cabunt tibi iudiciū veritatem. et fa

^{f Obedite p̄positis vestris}

cies quodcūq̄ dixerint qui p̄sūt

loco quē elegerit dominus et docue

rint te iuxta legem eius sequerisq̄

sententiam eorum. non declinabis

ad dextram neq̄ ad sinistraz. Qui

eternum secundum ordinem melchisedech: qui vicarios sibi substituit qui

bus ait. Qui vos audit me audit: et qui vos spernit me spernit. Iure

ergo da minationis sustinet sententiam: qui contemnit diuinitatis poten

tiam.

fictōne falsitatis vel er

rozis veritati catholi

ce sociare.

C. XVII.

Aug. reperti fu

erunt. et. Ex errore

et idolatrię maxime de

testatur. Maximū enī

scelus est bonoz crea

toris ip̄edere creaturę

qd faciūt gētilē v̄l ma

li catholici. q̄ licet ab ec

clesia non recedāt: ma

gis inueniuntur p̄ diu

la vicia seruire dyabo

lo q̄ p bona militare

deo. Hos lapidibus

iubet obrui: q̄s in reno

cabilis sententiā dam

nados ēē p̄gnidit.

In ore duoz

aut trium testium

Attestatione salicet le

gis. prophetarum. et

euangelij. secundum il

lud. Verbus quod lo

cutus sum ipse iudica

bit eum in nouissimo

die. In titulo quoq̄

crucis tres lingue testā

tur christum esse regē

iudeorum. hebreę. gre

ca. et latina.

Memo occida

tur. et. Tanta concor

dia est veteris ac noui

testamenti. vt neutrū

sine altero.

In omni iudicio

p̄mum diuine scrip

turę auctoritas requi

renda est.

Si difficile rē.

Sacerdotes ecclesie

dei instruit vt iudicia

ecclesiastica secundum

potestatem sibi a deo

datā reuerenter agāt.

et iuste discernant: non

ad libitū suū: sed se

cundum legis decretū

ne suscipiendo perso

nam mutant sententi

am.

Iuxta legem.

Nota. non dicuntur

bi vt obedias: nisi iux

ta leges docuerint. vñ

de. Supra cathedraz

moysi sederunt scribę

et phansci.

Sacerdotis im

perio qui rē. Abi

li qui est sacerdos in

ter et in nouo.

sim altaris p̄

de oblatibus

mis viueret: ne

possessioib⁹

vis p̄cellum ē

vnde. Polite

Ingressi f. r.

Aug. Qui pot cur
plus do displicuit: cū
regē desiderant: cum
hic inueniatur eē pmi
sus. Sed intelligēdū
est merito nō fuisse fm
volūtate dei q hoc fie
ri non pcepit: sed de
siderantibus permise
rit. Verū pcepit ne fi
eret alienus: sed frater
et eodem ppo. indige
na: nō alienigena. P
aut ait non potens in
telligēdū est nō debis
f. r. **Postitua. r.** Ut
bitaribz hie bitato
res terre pstituit sibi
regē ptra dei volūtate

Nō habebit. p.

Aug. Manifestū est
salomōne hoc pceptū
transisse: dauid at plu
res habuit: nec pceptū
pserit. permittit est enī
plures. non plurimas
hie que alliciat animā
multiplicare. Qu tū ad
ditur: vt non eleuetur
cor ei? alienigenas ha
bere. phibitū ē videt.
veruntū multiplicatio
vroz generaliter. pbi
bita est: permittit ē re
gi plures habere: sed nō
multiplicare: ne multi
plicando pueniat ad
alienigenas.

Meg. argē et
Polite thesaurizare
vobis thesauros i ter
ra

Legetis illud.
Nota quāta assidua
te legere debent sacer
dotes: cū assidue legāt
reges.

Actio ipsa lux est
et vita. vnde: Verba
q ego loquor vobis.
ipsa et vita sunt.

Super fratres
suos. Quasi sciat se
ē fratem. Vnū pīez
deū oēs habemus: cū
dicim. Pī nī qui es
in celis san. nō. tu.

Super israel
Benedictio ē regnare
super israel. i. regnā
do facere israel. i. de
um videntes.

C. XVIII.

Nō habebunt
sacerdotes. Et i re
teri et in nouo. i. mini
stros altaris pceptus ē
de oblatibus et deci
mis viuere: nec terreis
possessionibus acqren
dis pcessum ē inbiare:
vnde. Polite posside

autem superbiert nolens obedire
sacerdotis imperio qui eo tempore
ministrat domino deo tuo et decre
to iudicis morietur homo ille. et an

f. r. exemplū mali.
feres malū de medio israel: cūci? q
f. r. suam. f. r. inuēu sapie timor dñi.
populus audies timebit vt null?
f. r. illo punito.

deinceps intumescat superbia. f. r.
f. r. pmissionis.
ingressus fueris terram quā domi
nus deus tuus dabit tibi. et posse

deris eaz habitauerisq in illa et di
f. r. tu non ego. f. r. nō deū sed boiem.
xeris: constituam super me regem
f. r. i circuitu ipi a buloni

sicut habent omnes per circuitum
f. r. gentes q tū nate nō renate. f. r. pmitit nō pmit
at. f. r. magistram vel sacerdotem.

Inationes: eū constitues. que do
f. r. aliquo iudicio sicut saul. f. r. canonica electioe
minus deus tuus elegit de nu
f. r. nō de aliena secta. f. r. nō debetis
mero fratrum tuorum. Non pote

ris alterius gentis hominē regem
f. r. alienigenam
facere: qui non sit frater tuus. Qui

q fuerit constitutus. non multipli
f. r. pompan et ambitioz sculi. f. r. fallax equus ad
salutem. f. r. exeplo dominatioe: pfulatione. f. r. fra
rū et mutabilem.

cabit sibi equos. nec reduci po
f. r. mundi appetitum. f. r. multiplicit superbia et bu
mana potentia vel mundana
puls in egyptū equitat? numero
f. r. sicut pulvis quē pūcit ventus a facie terre
subleuatus: pferat cum domi

nus pcepit vobis vt nequaq
f. r. sed per aliam viam subardis reuerimur i re
regionem vestram.

amplius per eandem viam reuer
f. r. solitudines superfluas. f. r. si plures
tami. Nō habebit vroz pluri
f. r. alienigenas videtur tangere.

mas que alliciant animū eius: ne
f. r. sanaricā suggillat. f. r. vltra mensuram necessi
tatis non adiumenta. f. r. portantem in infernum
mergentis.

argenti et auri immēsa pōdera.
f. r. quies grauitas maturitas regū est

Postq autē sederit in solio regni
f. r. ne ad voluntatem suam faciat: sed scdm dñi
na pcepta.

sur: describet sibi deuteronomiū le
f. r. nō aliene
gis huius in volumine accipiens
f. r. vbi nihil fuscatur: nihil corruptū.

exemplar a sacerdotibus leuiticis tri
bus et habebit secum: legetq illud

f. r. vltus reddi et magistrus. f. r. flegendo f. r. casto timo
omnibus dieb vitę suę: vt discat
re timor domini sanct? permanet in seculū seculi
timere dominū deum suum. et cu

studire verba et ceremonias eius q
f. r. ne corde intumescat.

in lege pcepta sunt. Nec eleuetur
f. r. que sequitur potestē.

cor eius in superbiā super fratres

f. r. declinet amicitia vel odio vel qualibet occa
sione: sed regat in virga ferrea.
suos: neq declinet in partes dexte

ram vel sinistram. vt longo tempo
f. r. cor poraliter et spūaliter. f. r. carne vel imitatioe.
re regnet ipse et fili eius sup israel.

C. XVIII.

Nemo militas deo implicat se ne

On habebit
f. r. gociis secularibus.

sacerdotes et leuitę et oēs

qui de eadam tribu sunt partem et

hereditatē cū pplo reliquo israel qz
f. r. nō de victu vel relictis sūt cur. dñi f. r. quasi quis
querat vnde ergo viuunt.

sacrificia domini et oblationes eius

comedent: et nihil aliud accipiet de

possessione fratrum suorum. Domi

nus enim ipse est hereditas eorum
f. r. vt tanto sponsoze sint secuti.

sicut locutus est illis. Doc erit iu

dicium sacerdotum a populo et ab

his qui offerunt victimas siue bo

uem siue ouem immolauerint da

bunt sacerdoti armum ac ventricu

luz. primicias frumenti vini et olei

et lanarum partem ex omni consilio

ne. Ipsum enī elegit dominus de

tuus de cunctis tribubus tuis vt

f. r. firmus in domo dñi. i. atris domus dei nostri.

stet et ministret nomini domini dei

tui ipse et filii eius in sempiternuz.

Si exierit leuites ex vna vrbiū

tuarum ex omni israel in qua habi

tat et voluerit venire desideras lo

cum quem elegerit dominus mi ni

strabit in nomine domini dei sui si

f. r. consanguinei.

cut omnes fratres eius leuitę qui

f. r. firmiter. f. r. beneplacentes

stabit eo tempore corā domino.

f. r. qui altario seruiūt cum altario participant.

Partem ciborum eandē accipiet

quam et ceteri. excepto eo quod in

vrbe sua ex paterna ei successione

debetur. Quādo ingressus fueris

terram quam dominus deus tuus

dabit tibi caue ne imitari velis abo

minationes illarum gentium: nec

re aurū neq argentū
et post pauca. Dig
nus est enim opatius
cibo suo. et alibi. Qui
altario seruiūt cū alta
rio participant. Pō ei
oportet vt q sp altare
det officio diuino: ibi
et terreno lucro: cui de
us hreditas ē. Quid
ē deesse pōt illi q oia
habere habet?

Hereditas eorū

Pro operatōe bona

vt quod mēte concepe

rit ope pōbet. vñ. f. r.

pit ibi facere et docere

Dabunt sacer.

Quia i corporalibus

solaciis et spūalibz emo

lumentis deuote doc

toribz nris cōicare de

bcm? Vñ. Aicet is

q cathesizatur verbo

ei q cathesizat i om

ni ho. o.

Ventriculum.

Venter receptaculum

cibozū oēs boim labo

res et momētanea gulę

blādimenta sunt: quo

rū finē p demnat. et mē

tibus deo sacratis oñ

dit totū qd voramus

in fecellum pūci. vnde

Esca ventri. et venter

elcis. de aut et hunc et

hanc destruet.

Primicias Pri

micias frugū laboratē

agricolā oportet pmi

de fructibz accipere

Si exierit. Quasi

vrbe et domū deserit:

q gratis deo seruit et si

ne sūptu euāgelii po

nit.

Excepto eo q

Reg. Lx. Pict ve

ditione q fm familiā ē

quam dicat veditōne

inspici probibent: dis-
cernantur ab eis q̄ dīni-
tus datur: ut quid sig-
nificet dīci debeat. sic
miracula q̄ in scriptu-
ris reperitū significā-
tia qd ad regulā fidei
pertineat. velut vellus
in area cōpluta sicuz
aut in sicca cōplutum
aut virga aaron q̄ flo-
ruit: nūces protulit: z
bñoi. Sicut autē dī-
cernuntur dīuinationes
q̄s in sequētibz pro-
hibet a dīuinationibz
pphetarum: sic inspec-
tiones prodigiorū a sig-
nificatōibz miraculoz

Ariolos. Qui
circūit aras nefas
precibus: z dīuinationē
in extis aialū q̄runt.

Auguria. Quasi
ahigeria q̄ in vocabul-
auū geratur. Et aut
garrus ab auū garru

Phitones. Ne
in loquos. de quoz vē-
tre demones loquunt-
a phitio sic dictos. i.
apolline quē dīuī
natiois credebāt esse.

**Propheta sus-
citabo eis.** Licet hi
historialiter de pphīs ac-
cipi possit q̄ post moy-
sen i p̄lo israhel reple-
ti sunt spiritu dei. meli-
us tñ de dño pphetaz
accipit: de q̄ turbz ab
ipso faciatz dixerunt.
Hic ē vere ppheta q̄
vēturus ē in mundum
Et alibi: **Propheta**
magnus surrexit i nob

C. XIX.

Tres citates.
Fidei spem z caritatez
ad quas oēs penitetel
dēnt p̄fugere.

Tres ciuitates refu-
giū ultra iordanē cōsti-
tuit moyses homicidiū
q̄ nō spōte homicidiū
cōmiserūt. alias tres ci-
tra iordanē iubet sepa-
ri iusticie iustitias q̄ an-
pceptōez baptisimi q̄
vult a peccato saluari
z ab hostibz spiritualibz
liberari scē trinitatis fi-
de dēt sincera mēte cō-
fiteri. z post baptisimū
i fide spe z caritate vi-
riliter operari. Sic qz
religiose puerlas i mū-
do q̄ senario conditū
ē nūo: post pfectionem
bonoz opm requiet et
naz expectat in sabba-
tismo.

Et tres equal.

inueniatur in te qui lustrat filiū suū

aut filiam ducens per ignem aut q̄

ariolos sciscitetur. aut obseruet sō-

nia atqz auguria: ne sit maleficus.

nec incantator. neqz phitones con-

ulat nec dīuinos. z querat a mor-

tuis veritatem. Omnia enim hęc

abominatur dominus. z propter

istiusmodi scelera delebit eos in in-

troitu tuo. **Perfectus eris z absqz**

macula cum domino deo tuo. **He-**

tes iste quarum possidebis terrā.

augures z dīuinos audiunt: tu autē

a domino deo tuo aliter institutus

es. **Prophetaz de gente tua z de**

fratribz tuis sicut me suscitabit ti-

bi dominus deus tuus: ipsum au-

dies vt peristi a domino deo tuo in

oreb quando concio congregata ē

atqz dixisti. **Ultra non audiam vo-**

cem domini dei mei. z ignem hunc

maximum amplius non videbo ne

moziar. **Et ait dominus mibi. He-**

ne omnia sunt locuti. **Prophetaz**

suscitabo eis de medio fratrz suoz

similem tui. z ponaz verba mea in

ore eius. loqueturqz ad eos omia

que p̄ceperō illi. **Qui autem ver-**

ba eius q̄ loquetur in nomine meo

audire noluerit: ego ultor existam.

Propheta autem qui arrogantia

deprauatus voluerit loqui in noīe

meo que ego non p̄cepi illi vt di-

ceret. aut ex nomine aliorum deo-

rum interficietur. q̄ si tacita cogita-

tione responderis. quomodo pos-

sum intelligere verbum. quod do-

minus non est locutus. hoc habē-

bis signum: **Qd i nomine domini**

propheta ille p̄dixerit z non eue-

nerit. hoc dominus non est locut⁹:

sz p̄ timorem animi sui. ppheta cō-

finxit. z idcirco non timebis eum.

C. XIX.
Qm disperdi-

derit dominus deus tu⁹

gentes quarum tibi traditurus est

terram z possederis eā habitaueris

q̄ in vrbibus eius z in edibz: tres

ciuitates separabis tibi in medio

terre quā dominus deus tuus da-

bit tibi in possessionem sternens di-

ligenter viam. z in tres equaliter

partes totam terrē tuē p̄ouinciaz

diuides. vt habeat e vicino q̄ pro-

pter homicidium p̄ofugus est quo-

possit euadere. **Hec erit lex homici-**

de fugientis cuius vita seruanda

est. **Qui percusserit proximum suū**

nesciens. z qui heri z nudius terci⁹

nullum contra eum odium habuif

se comprobatur sed abisse cum eo

simpliciter in siluaz ad ligna cedē-

da. z in succisione lignozum securif

sp̄otatē vel operationē cedentif. s. duri⁹ sermo

fugerit manum: ferrūqz lapsum de

manubzio amicum eius percussit

rit z occiderit: hic ad vnaz sup̄ 2a

dictarū vrbium confugiet z viuet:

ne forsitan proxim⁹ eius cuius ef-

fusus est sanguis dolore stimulat⁹

persequatur z apprehendat eum si

longior via fuerit: z pertutiat aiaz

eius qui non est reus mortis: quia

nullum contra eū q̄ occisus ē odiū

p̄ius habuisse monstrat. **Idcirco**

p̄cipio tibi vt tres ciuitates equa-

les inter se spaci diuidas. **Qu autē**

Et qui saluandas ē
facilius euadat. **P̄-**
dicatores q̄s x̄bo z ex
ēplo dēt peccatibz cō-
sulere. z q̄lter in tota
terra ecclesie fidei trini-
tatis omnibz infusa-
re: vt vīa dīcipi z por-
tā fidei agnoscāt pate-
re sibi. z se merito dam-
nādos si itare nolue-
rint.

Gregorius. Ad
hanc cū amico vnus q̄
tens cū primo ad dī-
cūda delicta p̄uerti-
mur. **Explicit** ligna
succidim⁹ cū deliquen-
tium vicia pia intēōe
relecam⁹. **Securis** ma-
nū fugit: cū correctō in
asperitate sele p̄rabit
Fertū de manubzio p̄-
silit: cū de correctōe ser-
mo durior excedit. **A-**
micū percussit occidit
q̄ auditorē suū. plata
stumelia a spū dilecti-
onis interficit. correcti
cū mens ad odiū p̄ruit
Sed q̄ incaute lignū
percussit z proximū ex-
tigit: ad tres vrbes
fugiat vt viuat. q̄ si
ad p̄nam cōuert⁹ sub
spe fidei z caritate ab-
scōditur: re homicidū
nō tenetur. **Quz** exti-
cti. primus cū inuene-
rit: non occidet q̄ cūz
chritus reuerit qui se
se nobis p̄ nature n̄re
cōsoliūz iunxit: ab eo
videtam n̄ exigit quē
sub ei⁹ vīa fides sp̄el
caritas abscondit. **Qui**
us enī culpa dimittit
q̄ non maliciose perpe-
tratur.

Ambro. In libro
dī fuga lēuī. **Cogne-**
prosum liquet: q̄ le-
uite fugiātes sūt mun-
di b⁹ vt placeāt deo.
Hinc abrahā dicitur ē
Exi de terra tua z q̄
habebat i lābis suis le-
uitas. **Et dñs** leuitis
hoc est. aplis dicit. **Si**
q̄s vult post me venire
abne. seip. z tol. cru. su-
z se. me. **Hec** vera ē fu-
ga sacerdotis. abdica-
tio domesticorū: vt se
suis abneget q̄ se do ser-
uire gestit. **Recte** ḡ fu-
gaces fugacibus p̄mē-
dat eterne legis factio
vt q̄ hūc mūdū obliu-
sūt: eos recipiāt q̄ p̄cā

sua condēnant
na q̄q̄ ḡsterni
lūg: z iō ip̄lo
q̄ ip̄lo ius est
seruāt. **Quinc** ap-
carne: vt sp̄us
z viuat anima
Adde q̄
mes 22. In lib-
ro nate let ciuit-
fugit z cernit
bonicidū. **Ca-**
gallica mōtis m-
dū z ch̄ariatū
betoon. **Et** trā-
nem boloz de te
lē-ramorb i q̄
retribū gad. z
in balan. de m-
nāle.

Pro. Ambro.
in eodem. **Hec**
ciuitatū refu-
gīa sūt. ciuit-
natio vrbis z ad-
ginem eius form-
uendū. **Quinc**
cognitōe fuerit
sas: mūd⁹ est
fm quod z de
Iam vos mūdū
propter sermonē
p̄ri vobis. **Et**
Hec ē vīa p̄cā
cognoscant se
um verum z qu-
si. chritus. **Ha-**
tas velut metr-
cū labiāte aliq-
quitates i ciuita-
numero mūdū
tus est: eodē n̄
aduertis mūdū
da z lēuī. **Ha-**
fraga remediū
deatur. **Heda**
z lēuīz reme-
vt q̄ non pōt eo
non boni illius
re z tardior est v-
nio vel fidei con-
ne ad cognitōis
et bis que facta
sunt in cōstitū-
illud summum
q̄ gloria. **P̄dne**
catur: **Item** si p̄
bonus creatorē
nō videtur
vult: vt intellig-
creditis: vel ope-
tois reificanti-
qui tantam nob-
do est terzē ciui-
nū viffim⁹ metr-
qui est salutis in-
quirit grām p̄cā
re p̄buerat.
Hec tres ciui-
tates p̄mū cū
na enim creat-

sua condēnantes atq; opera obliuionem vite superioris expectant et secula-
ria que gesserunt abolere desiderant. Et etia; alia causa q; ministri dei sūt
leuige. et iō ipsorum ciuitates fugientibus homicidiis per leges deputantur
q; ipsi ius est diuina mandata exequi circa eos qui crimen mortale admi-
serunt. Hinc apostolus quasi leuita. Tradidi inq; hmoi sathangi interitū
carnis: vt spūs sal. sit. Percussus lenitico gladio moriatur sensus carnis:
vt uiuat anima uestra.

Adde q; tibi
tres. In libro ihe-
su naue sex ciuitates re-
fugij recemuntur talib;
homicidiis. Nades in
galilea mōtis neptali
Siche in mōte ephra-
im. et chariatarbe q; est
hebron. Et trās iorda-
nem bolor de tribu ru-
be. et ramoth i galaad
de tribu gad. et gaulō
in basan. de tribu ma-
nasse.

Itē. Ambrosius.
in eodem. Per autem
ciuitatum refugia sunt
vt pma sit ciuitas cog-
nitio uerbi et ad ima-
ginem eius forma vi-
uendi. Quicūq; ē eaz
cognitiōe fuerit igre-
sus: mundus est a pēna
fm quod et deus ait.
Iam vos mundi estis
propter sermonē quez
dixi uobis. Et alibi.
Hec ē uita eterna vt
cognoscant te solū de-
um uerum et quē mili-
sti. i. christu. Hec ciui-
tas uelut metropolis
cui subiacet aliq; quicūq;
ciuitates leuita: vt q;
numero mūdus forma-
tus est: eodē numero
aduersus mūdāna vi-
cia et seculi huius nau-
fragia remedium pui-
deatur. Secūda ciuitas
et secundū remedium ē
vt q; non pōt cognitō
nem boni illius pūba-
re et tardior est uel ige-
nio uel fidei comprehensioe (qm̄ veloci mentis vigore atq; ingenij acumi-
ne ad cognitōis summam cōtenditur) saltem opera domini cōsideret. atq;
ex his que facta sunt tāti cōtēpletur operis actorem. Nō ex his bonis q;
sunt in cōstitutōe istius creature (bona ei sunt ualde: sicut dñs dixit) bonū
illud summum atq; eternum cōprehendatur. Quis ordo rerū q; disciplina
q; gloria. Qdne his (quamuis tardū ingenij) diligere actorem suum. puo-
catur. Et enī si parētes q; nos genuerūt amamus: quātomagis diligere de-
benus creatore parentū actorem q; nostrum. Ergo operatoria uirtus dei
zli non uidetur: tñ ex operibus suis estimatur. operatorem q; sua opera p-
dunt: vt intelligatur q; non comprehenditur. Pñ et dominus. Si mihi non
creditis: uel operibus credite. Bonā igitur etiā hec ad refugium: q; edifica-
toris testificantur grām et affectū nostrū excitant: vt eius simus cupidores
qui tantam nobis fabricē h? uideatur cōtulisse pulcritudinem. Tercius or-
do est terciē ciuitatis: regalis potestatis cōtēplatio: vt subijciamur regi: si
nō differim? metu tāq; pñti. Petu ei pñsidentis plerūq; sit obediens pñti
qui est salutis ingratu: vt necessitatem sobrietatis agnoscat q; noliuit ac ne
quiuīt grām pietatis agnoscere. Corrigit g; necessitas: quē pietas promouet
re pebuerat.

Itē tres ciuitates trās iordanem perfectōri prudentie ad refugium da-
te: vt primū effugiamus culpam inductōe q; conformes ad imaginem dei.
Ita enim creati sumus dicente deo. Faciamus hominem ad imaginem in-

et similitudinē. n. hec g; pñia lex istius ciuitatis ē. Deinde si p fragilitatē carnis et
mundi illecebras ita formare mētem nostram non possumus: reuerētia pat-
ne generatōis et sedulitate proliis peccatū leuemus. Caritas multitudinem
operit peccatorū. Qui g; ad imaginem dei esse non pōnerit: sit ad plenitudi-
nem caritatis. Illa ciuitas culpam excludit: hec soluit. Hec deniq; lex secū-
de ciuitatis. Diliges dñm deum tuum ex. t. a. t. Sed si rursus angustiamini
ni: et munia sunt q; abundantiam caritatis et gratiaz recipere non possunt: ha-

Christi.
proximi cuius sanguis effusus est
et eterna morte.
et morietur. Nec misereberis ei. et
auferes innoxium sanguine d'isra-
el: vt bene sit tibi. Non assumes et
transferes terminos proximi tui
quos fixerunt priores in possessio-
ne tua quā dominus deus tuus da-
bit tibi in terra quā acceperis possi-
dendam. Non stabit testis vnus
contra aliquē: quidquid illud pec-
cati et facinoris fuerit: sed i ore duo-
rum aut trium testium stabit omne
verbum. Si steterit testis mēdar
contra hominem accusans euz pze-
uaricationis: stabunt ambo quo-
rum causa est ante dominū in con-
spectu sacerdotum et iudicum qui
fuerint in diebus illis. Quq; dili-
gentissime perscrutantes inuene-
rint falsum testē dixisse cōtra fratrē
suum mendacium: reddent ei sicut

lenitiam et monitorem eius prouidentiam. uel instauratorū obsequio
uel interdictorum declinatione reueremur.

Si quis autem et. Qui malicia aliq; percutit et in morte anime
ducit: reus est eternę mortis. unde. Si quis scandalizauerit vnum de pu-
illis qui in me credunt et. Et alibi. Qui odit fratrem suum homicida est:
et non habebit uitam eternam. Hic ab altari diuellitur: tanquam sacramē-
tis dominicis indignus: nec ueniam nisi per condignam penitentiam pro-
meretur. Qui autem non sponte occidit: habet vires refugij. ecclesiam. sci-
licet catholicam: ubi se angustia penitentis coercens per omne tempus pze-
sentis vite bonis operibus studeat. et si spem in morte summi pontifi-
cis. scilicet. redemptoris sui posuerit: tandem merebitur saluari.

Qui fratrum odium retinet in corde: non potest fructuosam peniten-
tiam agere: nec deum sibi placare.

Non assumes et transferes. Allegorice. Unde. De transgredia-
ris terminos antiquos quos poluerunt patres tui. id est. pcedentium pa-
trum regulas et diffinitiones uiuend.

Non stabit testis vnus. Hoc et historialiter seruare debemus.
Et contra impios uel hereticos cum testimonij scripturarum indigemus:
duos testes. id est. uetus et nouum testamentum adhibemus. uel tres. id ē.
euangelium. prophetas. apostolum. et sic stat uerbum.

bes terciā ciuitatez vt
diuine pñas formido-
te sobriū faciat et infiec-
tat met? et h ē lex terciā
dñm deū tuū adora-
bis. et illi so. ser. Hec igitur
tur pzeipue uirtutes:
et iō paucorū non pluri-
um supra iordanē po-
sue sunt: vt exprimas
q; imago archetipum
diligas quasi fili? pze-
adores quasi subditus
regem. Qui aut iorda-
nēz transierūt. Iorda-
nis at eoz descēlio dñ.
Qui descēdit g; ex ill
superiorib; uirtutibus
ad hec inferiora. i. in q;
bus integritas caritas
hūilitas uacillauerit:
habent pñia hois res
fugia q; petant. Et q;
obnoxij delictis et isle-
xi vicis sunt nō uolū-
tarijs: spēt dñm sibi
recōaliari posse. uenā
petāt sperent posse cor-
rigi: si pzecepta sequāt
celestium sacramento-
rum. quibus aut infor-
mamur ad innocentia
aut reuocamur a cul-
pa. Hec igitur itra ior-
danem ciuitates sequē-
tes sunt: vt propicie-
mus nobis deum. seq-
mur que iubet. uitem?
que prohibet. Sit er-
go propiciandę diuini-
tatis ambitio. sequē-
de pzeceptionis obedi-
tio. interdictę pzeuari-
cationis cautio: quib;
propiciatōiam dei mi-

Animam pro
Qui enim tales errare
fecit: venia dignus nō
est.

Dētes pro dēte
Verborum virtutem
Dētes enim verba si
gnificant. fm illd. Fi-
ly hoim dētes eorū ar-
ma. Et alibi. Dētes
eius lacte. i. lege candi-
diores

**Manū pro ma-
nu.** Operatōne. vt ea
sint ei vtilia aut no-
cua q̄ in alio peruerit

fratri suo facere cogitauit et auferet
malum de medio tui. vt audiente
ceteri timores habeant. et nequaquā
taliam audeant facere. Non misere-
beris eius. sed animas pro anima
^{s scientiam: qz fratri sciam abstulit.}
oculum pro oculo. dentem pro dēte
^{s gressum vel voluntatē.}
te. manū pro manu. pedem pro pe-
de exiges.

C. XX.

Exieris ad
^{gerendum vel hereticorum errores}
bellum contra hostes tuos.

et videris equitatus et currus et
maiores q̄ tu habeas aduersarii
exercitus multitudinem. non time-
bis eos: quia dominus deus tuus
tecum est. qui eduxit te de terra egi-

pti. Appropinquante autem iam
^{s spūali vel corporali. t s firmus interitus: qui}
debet confortare in spūali bello. s pūnus bel-
laturus pro se et pro aliis.

proelio. stabit sacerdos ante aciem:
^{s pbandum.}
et sic loquetur ad populum: Audi
^{s presenti vita. s viles et iustitias.}
israel. Vos hodie contra inimicos

vestros pugnam committitis: non p-
^{s nolite timere eos qui}
corpe occidit. animam autem non possunt occidere.
timeat cor vestrum. Nolite metu-

ere. nolite cedere. nec formidetis
^{s fortior illis.}

eos: quia dominus deus vester in
^{s cōis omnibus. s liberandis.}
medio vestri est. et pro vobis cōtra
^{s dōnes vel vicia. s virtutē et voluntatē dimi-}
candi dabit.

aduersarios dimicabit vt eruat vos
^{s maiores doctores.}

de periculo. Duces quoque per sin-
^{s subditum.}
gulas turmas audite exercitu pro-

clamabūt. Quis est homo qui edi-
^{s virtutē. s corpus.}
ficauit domum nouā. et non dedi-

cavit eas? Uadat et reuertatur in do-

rum suam: ne forte moriatur in bel-

lo. et alius dedicit eam. Quis est ho-

mo qui plantauit vineam. et necdū
^{s alius i exemplum producendo}

fecit eam esse communem et de qua

vesci omnibus liceat. Uadat et re-

uertatur in domum suam: ne forte

moriatur in bello et alius homo ei

fungatur officio. Quis est homo
^{s adhuc. s. de gentis seculi sollicitudinibus.}
qui despondit uxorem. et non acce-

pit eas? Uadat et reuertatur in do-

rum suam: ne forte moriatur in bel-

lo. et alius homo accipiat eam. Dis-

dictis addent reliqua. et loquentur
^{s vir duplex animo incon-}

ad populum. Quis est homo for-

midolosus et corde pauidus? Uadat
^{s a proposito pēplatis. s pūctudinē vite prioris}
et reuertatur in domum suam: ne pa-

ueret faciat corda fratrum suorum:

sicut ipse perterritus est timore. Tunc si

luerint duces exercitus et finem lo-

quendi fecerint: unusquisque suos ad

bellandum cuneos preparabit. Si

quando accesseris ad expugnandā
^{s Conuenticula hereticorum vel mundum vel ex-}
teritorem hominem qui aduersatur spiritui.

Si receperit et aperuerit tibi por-

tas. cunctus populus qui in ea est
^{s a morte. s. obediendo. s. predicant. s. bonorum ope-}
rum. et implētōne preceptorum.

saluabitur et seruiet tibi sub tribu-

to. Sin autem sedus inire nolue-

rint et ceperint contra te bellum: op-

pugnabis eā. Tunc tradiderit do-

minus deus tuus illam in manu

tua. percuties omne qd in ea gene-

ris masculini est in ore gladii absq̄

mulieribus et infantibus iumentis

et ceteris que in ciuitate sunt. Rem-

neque predam exercitus diuides. et come-

des despoliis hostium tuorum que

dominus deus tuus dederit tibi. Sic fa-

cies cunctis ciuitatibus que a te pro-

cul valde sunt: et nō sunt de his vi-

bibus quas in possessionem accep-

utrus es. De his autem ciuitatibus

at. Quātūq̄ ei ad fini-
nā p̄tinet: meli⁹ nūbit
alteri intacta q̄ vidua
sed hęc instituta sūt p̄p̄
āmos explorādos.

Quis est homo
for. et. Si. Docet nō

posse quēq̄ p̄fessionē
cōtemplatōis vel mili-
tie spūalis arripere:

q̄ adhuc nudari ter-
ris operibus p̄mēcat
ne infirmitate mētis reu-

tatur: suo q̄ exēplo a-

lios reuocet et timore suo

infirmit. Reuertatur i-

domū suā qui duplici

corde sūt: q̄ p̄glia dñi

gloriari nō p̄nt. vir enim

duplex aīo incōstās ē

in oībus vīs suis. Ta-

les nec incitū reuocati-

onis accipiant q̄b me-

lius ē vt in actiua vā

p̄stant: q̄ tepide p̄e-

platonem exequentes

maiori se p̄discrimina-

uolunt. Idē illi dicat

q̄ vroz duxit. q̄ vine

am plātauit. i. p̄agi-

nes filioz. non enī pōt

seruire p̄tēplatoī seu?

vrois. nec alioq̄ studi-

um p̄tēplatois: q̄ hęc

in delectatōne carnis.

Remo cī militās deo

iplicat se negotijs sca-

laribus: vt placeat cui

se probauit.

Delius est professi-

onem vel persecutōez

denitare: q̄ in ea suc-

cubere. Ad disputatō-

nem quoq̄ p̄tra here-

nicos venire non debz

nisi doctus et perfect⁹

ne scādalizet alios su-

C. XX.

Quia dñs de-

ueller in medio te.

Diffice. Aug. Lx.

Quia dñs de⁹ vester

qui p̄cedet vobiscū: si

mul debellabit vobis

cum inimicos vestros

et saluos faciet vos. Ec-

ce quēadmodū et i spī-

ritualibus cōflictibus

sp̄radum et petendūz

est adiutorū dei: non

vt nihil faciamus: sed

vt adiuti cooperemur

Aut enī. debellabit vo-

biscum: vt etiā ipsos a-

cturos cōderet.

Quis ē homo

qui edificauit do-

rum. Aug. Pro et

melior in bello q̄ ia edi-

ficia dedicauit: vt de

nouella bibit: aut spō-

sam duxit. Sed quia

his rebus hūan⁹ tene-

tur affectus: iō hęc di-

cūtur ad bellum proce-

dent. vt q̄ afficit his

appareat cum reuertat

ne p̄pter hęc min⁹ forti-

ter agat timēs ne ante

moriatur: q̄ illa exple

Nullum oīno
Nulli vicio in nostra
cōuersatōe parcēdum
ne corā ocul' dñi volu
ptatibus corrupti et ab
ominabiles appeam⁹
et exultantes inimici de
ruina nra dicant. Eni
ge euge aīe nre deno
rabimus eum.

que dābuntur tibi: nullū omnino
permittes viuere: sed interficies in
ore gladii. et hūm videlicet et am
morē et chananē. pherezē et
enē et iebuzē: sicut p̄cepit tibi
dominus deus tuus: ne forte do
ceant vos facere cunctas abomina
tiones quas ipsi operati sunt dñs
suis et peccetis in dominū deus ve
strum. Quando obsederis ciuita
tem multo tempore et munitionib⁹

circūdederis vt expugnes eam: nō
succides arbores de quibus vesci
de quibus multa vtilitas. et facumine: acronus in
potest: nec securibus per circuitus
debes vastare regionem. qm lignu

est et non homo: nec potest bellan
tium contra te augere numerū. Si
qua autem ligna non sunt pomife
ra sed agrestia et ceteros apta vsus
succi des et instrue machinas donec
capias ciuitatem que contra te di
micat.

C. XXI.

Quando inue

rum fuerit in terra quam
dominus deus tuus daturus est
tibi: hominis cadauer occisi et igno
rabitur cedis reus: egrediētur ma
iores natu et iudices tui. et merien
tur a loco cadaueris singularū per
circuitum spacia ciuitatum. et quas
viciniorem ceteris esse perspexerit.
seniores ciuitatis illius tollent vi
tulam de armento que non traxit
iugum: nec terram scidit vomere. et
ducent eam ad vallem asperā atq

Quia sanctis doctorib⁹ non perfecte
cessit. vnde. Ierusalem que occidis pphetas. et la
pidas eos qui ad te missi sunt.
Ierosam que nunq arata est nec se
mentem recepit. et cedent in ea cer
uices vitule. Accedentq sacerdo
et eoz sequaces: quib⁹ ordinem ecclesiasticū rege
re et predicare pmissū est. nō vos me elegistis
sed ego elegi vos. et predicando.
deus tuus vt ministrant ei et bene
dicant in nomine eius. et ad verbum

eorum omne negociū. et quidquid
mundum vel immundū est iudice
tur. Et venient maiores natu ciui
tatis illius ad interfectum. laua
buntq manus suas super vitulas
que in valle percussa est. et dicent.

Manus nostre non effuderunt
sanguinem hūc: nec oculi viderūt.

Propicius esto populo tuo israel
quem redemisti domine. et non re
putes sanguinem innocentē in me

dio populi tui israel. Et auferetur
ab eis reatus sanguinis. tu autem

alienus eris ab innocentis cruore
qui fusus est cum feceris quod p̄
cepit dominus. Si egressus fueris
ad pugnam contra inimicos tuos.

et tradiderit eos dominus de⁹ tu
us in manu tua. captiuosq duxeris
et videris in numero captiuoz
mulierem pulcrā et adamaueris
eam voluerisq habere vxorem: in
roduces eaz in domū tuā. Que

radet cesaries et circūcidet vngues
et deponet vestem in qua capta est
sedensq i domo tua flebit patrē
et matrem suam vno mēse. et postea

intrabis ad eam. dormiesq cū illa

gabunt opera per pas
sionis xpi p̄fidentiam
Ignorabitur ce
dis. et. dyabol⁹ q
milibilis: et is ignorari
bit. Sicut ei qz misit i
cor vt tradet eū iudas.

Maiores na
tu: Apostoli et docto
res: q scripturę attesta
tōe perceperūt nullam
natōnem sic p̄ptam
ad cedē vt iudgoz gē
tez: q et pphetaz. et do
mini sanguinē fuderūt.

Lauebuntq
manus su. et. Id ē
opera sua i passioe xpi
demonstrabūt eē mūda
Licet ei eiusdem passi
onis sacramēta quidie
imitentur: ab oī frau
de iudgoz corda et
opera bēnt mūdistima

Propicius esto
Pro officio suo bñdi
cū ipso: vt nō reddat
victoria pro scelere: sed
salus p redēptōne.

Si egressus fu
eris ad p. iud. Si
cant iudex qñ hoc ser
uent: quid causē lic mu
lierem decalari et vn
gues circūcidit: qd si si
ne capillis et vngibus
iuncta fuerit?

Mulierem pul
crā. Sicut paulus q
de menadro sumptit.
Corrumpunt bonos mo
res colloq̄a praua. Et
de arato. In ipso vi
uimus mouemur et su
mus. ipsi? et i genus
sumus.

Alij putāt hāc mu
lierē specie decoram li
gnificare rōnabile dī
ciplinam apud gētilē
inuentā. ab ea ei opor
tet recidi oēm supersti
tōis immūdiā: vt ad
studium veritatis assu
matur. Nihil ei mūdi
habēt disciplinē genti
liū: qz nulla apud eos
disciplina est: cui non
sit aliquid imūdiā vī
supstōis admixtum.

Uno mēse. Id ē
et. x. dieb⁹: vt post fi
de trinitatis et opus le
gis mereatur ecclesie
sociari. ter ei decē. x. efficiūt.

Et postea. Cum
nec i capite. i. sensibus
nec in manibus. i. opib⁹
bus aliqd supstū aut
imundum erit.

Si habuerit homo duas uxo-
res. **z.** Christus sibi duas uxores
populum. **z.** iudeorum **z** gentium coniugij copulauit nomine. odiosa ē syna-
goga sepe cōtentiosa dura cervice. in carnis corda dilecta gentilis ecclesia
sed nō potest filiū dile-

cte preferre filio odio.
se. i. ecclesia de gentibus
vel filios eius pferre a
pplis **z** alijs primitiuis
q sunt filij synagoge.
agnoscit odiose pmo
genitū. dat ei duplicia
q primitiuis synagoge
filijs dedit leges **z** pro-
phetas **z** noticiā nois
sui. **z** pmo eis euāgelij
pdicauit. Sic ei est pri-
mogenitus liberorū ei.

Unam dilectā
fidelitatem. q dulas vi-
det **z** delectabilis. oia
voluptuosa cupit **z** nō
lo merore afficit.

Alteram odio-
sam. **z** onalitates. q
nō idulz corponi. nec
seruit voluptati. **z** ab
dicat occulta dedeco-
ris.

Primogenitū
Appl **z** apli vni q lo-
cū pmo geniti optinet
qm ecclesia sequitur au-
toritatem.

Sed filiū odi-
ose. Hoc ad litteraz
faciendū est. ne sequitur
qs animi sui motū vel
amorem vel odiū. sed
naturam.

Cuncta dupli-
cia. Appl cuncta du-
plicia suscepit q do-
ctrina **z** operatōne p-
diti sunt.

Alij dabit vt vnat
non vt abidet. sicut a
brabaz filiū ancille su-
per natōes pferat. filio
sare nō solū tpalia sed
spūalia accumulauit.

Si genuerit
homo z. Melior ē
obediētia q victima.
z auscultare magis of-
ferre adipe arietū. qm
q peccatum ariolādi
est repugnare **z.** Ino-
bedientem q filiū **z** vi-
ciosum moyses obui-
lap idibus euāgelium
q duris increpatōibz
q ladidibz tales arguit.

Appensus. Cruciatum eius vidente populo. vñ. Peccatores coras
oibz argue. vt ceteri metum habeant.

Nō permanebit ead. e. z. Hoc ē. nō dēt relinqui in eadē dāna
tōle. sed renocari doctor exhortatōe. vt nulli dñ vinit reconciliatio neget
Non permanebit. Non est de die in diem differēda pmitētia. sed statū
agenda. vt per pmitētiā fructuosam. ab oculis dei abscondantur delicta.
vñ. beati quorum tecta sunt peccata.

Maledictus a z. Aug. Christus nos redemit de maledicto legis
factus p nobis maledictum. Adam nāq in ligno pparcatōis corruit. Io
sibi **z** posteris suis maledictōe meruit. de qua dñ. Maledictus ois qui pē-
det in ligno. Maledictū nāq. i. execrabile **z** turpissimū mortē suscepit.

z in societatem recepta
erit vxor tua. **Si** autem postea
non federit in animo tuo. dimittes
eam liberam. nec vendere poteris
pecunia. nec opprimere p potentia

quia humiliasti eam. **Si** habuerit
deus. **z** populum iudeorū **z** gentium.

homo uxores duas vñ dilectas **z**
Synagoga. que infidelis **z** ingrata.
alteram odiosam genueritq ex eis
fideles

liberos. **z** fuerit filius odiosus pri-
s sanctus. tanq sancte matris primitiuis. vñde.
Alienari sunt peccatores a vltima. egra. **z.**

mogenitus. volueritq substantia
voluptuose **z** remisse.

inter filios suos diuidere. non po-
terit filium dilectē facere primoge-
nitum **z** preferre filio odiose. sed si
fautere **z** tenere
f. i. habebit

lium odiose agnoscat primogenitū
dabitq ei de his que habuerit cū-

cta duplicia. **Iste** est enim princi-
pium liberorum eius. **z** huic debē
f. fide

tur primogenita. **Si** genuerit ho-
mo filium contumacez **z** proteruū
f. predicator.
f. dei vel predicatoris. f. ecclesie vel legis.

qui non audiat patris ac matris
imperium **z** coercitus obedire con-
f. vt corrigan

temperit. apprehendent euz **z** du-
cent ad seniores ciuitatis illius **z**
f. quoz auctoritati acquiescendum.
f. ecclesiam qua itur in celū **z** discretōis. f. sic
in ecclesia faciunt minores episcopi ad maiores
maiores causam referentes.

ad portam iudicii. dicēq ad eos
filius noster iste proteruus **z** con-
tumax est. monita nostra audire cō-

Aug. Maledēs a dō ē. q. p. z. Quidā bēti ad calūniā passiois xpi bāc
seretia trāserūt non intelligentes q mors ex pna peccati est. vñ et pecca-
tū dicta est (n q peccet hō dum moritur) sicut loqia per linguā formata lin-

gua dñ. **z** man? scriptu-
ra. vñ dicimus pbata
z electa ē manus eius.

Deccatū q nō tñ op?
malū qd pna dignū
ē. sed ipsa mors q pec-
cato facta ē appellatur
Illud q peccatū q re?
ēet mortis non cōmisse
christus. sed alteruz. i.
mortem q peccato isti
cta ē. suscepit pro nob

Hoc suspēdit i ligno.
B maledictū p moylen
i. mors dānata ē. ne re-
gnaret **z** maledicta vt
piret. Per christi tale
pcām dānatū ē nř vt
liberaremur. ne regnā-
te pco dānati remane-

remus. Quid q mirat
faul? maledictū ē pec-
catū. maledictū mortē
ē mortalitātē carnis.
sine pco xpi. **z** pco
tñ hoī etiā in christo
factū ē. adaz qpe cor-
p? assumptū. ex q ma-
ria q xps pepit. **z** xpi
ho de? Quia die teti
gentis. morte moriemini
ni. B est. maledictū qd
pepēdit in ligno. Ille
negat xpm maledictū
q negat mortuū. vñ a
plus. **z** hō nř siml
cū illo crucif? ē **z** hōis
ē p nobis maledictum
Maledictū hō est oē
pcām. siue ipsuz. p quo
sequitur. f. supplicium. si
ue ipm supplicij. **z** sus-
cepit ar xpo supplicij
nrm. nō erat caro xpi
pccā. q nō de traduce
mortalitatis i mariā p
masculū venerat. **z** q
de pco ē mors. qm
ex hōie mortat fuit ex
q similitudinē bebat. car-
nis pccā. vñ vt de pco
dānatz pccm in carne
Ar alibi. Eū qui nō
uerat peccatū pro nob
peccatum fecit. **z** maledictū
autem comes
peccati est. **z** maledictū
ergo omnis qui pēdet

in patibulo. non permanebit ca-
daver eius in ligno sed in eadē die
f. pco peccato punit. **z** Qui dicit. qua die teri
gentis. morte moriemini. qui peccatum **z** mor-
tem odit

sepelietur. quia maledictū a deo
f. p seculando f. fixus non vt iudas. si
ent quidam voluerunt. **z** peccato qd primum pec-
catum in ligno.
est qui pendet i ligno. **z** nequaq
f. i. habebit
f. i. habebit

contaminabis terram tuam quam
dominus deus tuus dederit tibi
in possessionem.

C. XXII.

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

On uidebis

et similia seruanda sunt.

Non indu. mu. z. Aug. Alia editio. Non erūt vasa viri sup mu lierem. Vasa bellica voluit intelligi. i. arma. Distice autē hoc exponit apo stolos. Non permitto mulieri docere in ecclesia. nec enim sacerdotium nec doctrina conceditur feminis in ecclesia: ne i duat veste virili. Sz nec vir debet idui ve ste feminea qui ei vir ē et picipatū gerit ecclie nō debet aliqd femine um vel molle in doctri na sua habere.

Mulier. Quis naturaliter diuers? co lor. motus. incessus. vi res: cui nō permittitur docere. nec dūari i vi rum. nec vsurpet officiu m pēdicandi.

Altera natura ē vi rum muliebria facere: comā crispare: torqre capillos. vii. Vir si co mam nutriet ignomi nia est illi. Mulieri dē capilli p velamine da ti sunt. nō g induet vir re. se. operatōe. i. fluxa et dissoluta.

Si amb. perui.

Oreg. Per viā im? dū pūez vitā trāsim? Ridet quis in arboze vel in terra verba bi stoz. aut in pēplati na: aut in actiua vita. Precepta actiue nō in terra. cōteplatiue in arboze. Dat pull vel ouis cubat: qū spirita le intellectu. fozz histo ria. et qdam pleno elo quio qū pullos pofert quēdā vero vt et eis le gēis animum ad alti ora perducit: et qū sub se on a continēs et qūo pullos pducit. Qna ei fontē vt et eis pul li nascātur. et sūt qdaz cōteplatiue vitē q per quasdam imagines vi dētur: vt p m sua xtu te z natura videantur vii. Videm? nūc p spe culū i enigmate zc. Qu xroz habenda non sit nisi filioz grā: paulus tñ ait ppter fornicatōz vnuquisqz vxorē suā habeat vii. i. ad meliora surgerēt. i. ad pūgū copulā legalem. Hinc qz pēdicatores timorem pēmittunt: et sic ad amorem pducūt. h perfecta caritas: foras mit tē timorē. et pulli viuere incipiunt cū timorē nō succubunt. Et qz oia ipo suit dicēs. Pulū pro oculo. dētē p dētē. pullos pducit: cuz dicit. De qras vltōnē. nec memor eris iniuriē cuius tuoz. Notādū āt qd dē. nō tenebit eā cū filij: h abire. p. a. cap. t. fi. qz aliqū pēmittēda ē historia: vt reficiat nos cū filij: h abire. p. a. cap. t. fi. qz aliqū pēmittēda ē historia: vt reficiat nos

spiritual intelligētia: nō bistoria vltus reficiat. Legim? aurum z argētū egi ptiōz ab israhelitis deceptoris petiōe surreptū z carnalia sacrificia dō ex bibita. Sz in hoc xboz nido mater dimitteda est filij tenēdi. Qu enī a se cularibz vigilātiā in genij ad defensionē veritatis trahim? et cox eloquiūz in vsū recitandis: auz z argētū tollim? ab egiptijs: vt nos diuites illi pau peres efficiātur. vii. In captiuitatē redigētes oēm intellectu in obsequium chisti. Et cū nra corpa p abstinentiā domamus: carnalia sacrificia offerē mus. h dīstōrie igitur exēpla dimittimus: sed ex ea allegoricū sensum i men

te retinēmus.

Domū nouam. i. ecclesiā: Dūz tecti. i. virtutū custodiā. Re ef. san. i. dō. i. hoc ē. ne alio peccate reus tenearis.

Ne effundatur. Per incuriā atqz desidā. vii. Qui virtutes sine hu militate pgregat: qua si puluerē in ventū por tat.

Alineam. Doctri nam. vel pibe docto rib? pmissā vbi vinum spūalis gratie abūda re debz.

Altero. i. heretico Semē bonū verbū dī semē neqz qd inimicus seminavit. Canēdū g ne immisceat aliqd er roris: et corrupat se men dei.

Non arabis Jñ dō. In bone z alio a rat q recipit euāgelijz cū iudgōz obseruātia: q pēssit i vmbra. In bone qz bñ operatiūz vita. i. alio stultoz le cordia. Quasi: fatuūz sapiēti i pēdicatōe non fides: ne p eū q rē im plere nō valet: ei obli stas q pūalet. Stul tus vero z sapiens bñ pūgūtur: vt vii pēpi at z alter obediāt. n vt eqli pteat xbz dei an nūciat.

Non indue. ue. Dōz. Lana simplici tas. linū subtilitas. ve stis q ex lana linoqz cō ficiunt: linū interius ce lat. in supficie lanā de mōstrat. Vt ex la na z lino iduit: q sub locutōe inocētiē celat subtilitatē maliciē. Al legorice. Alineis vesti bus lanā vel purpurā misce: q inordinate vi uit z pofessionibz diū si generis. vt si scimōi alis habuerit omamē ta vxoris. vel vxor ge rat spēs xginis. Hdoc āt figurabat i vestibz qd nunc declaratur in moribus.

Si dire. vir. z. Aug. Apparet qūo subditas viris femineas. et pe ne fānlas lex ēē voluerit vxorē: qz dicēs aduersus vxorē vir testioniū: vt la pider illa si verū pstat: ipse nō viallū lapidat si falsū inuenit: sed castigat z dānificat z eā perpetuo bñ iubet. In alijs autē causis q testimonio falso no cere voluit eadē pēna plectit qua fuerat alter plectendus.

Pater z mā. Doctores ecclesiē qui quasi pater z mater fontē ple bē. Patres auctoritate: matres pietate.

Et verberabūt. Rō miz si vir q falso accusat iubet cedi z multā red dere. pūcta hō si culpabilis sit lapidari: qz p fēminā iūtiū pēci: q virū sedu xit z dupliciter peccauit pā in deū. postea in virū. vir tantū in deum.

Funiculos. Ad differētiā. i. sicut signū circūcisōis israhelitas sepat a ceteris. Supplicatōsi pō magistri captatēs aurā ppli z lucē scilicet ex muliercul dilatabāt fibrias z eis alligabāt spinas: vt vel ambulātes vel sedētes pun gentur: z sic ad seruandū deo mouerētur: vnde. Dilatant p bilateria lina et ma. i. iū.

Si dire. vir. z. Aug. Apparet qūo subditas viris femineas. et pe ne fānlas lex ēē voluerit vxorē: qz dicēs aduersus vxorē vir testioniū: vt la pider illa si verū pstat: ipse nō viallū lapidat si falsū inuenit: sed castigat z dānificat z eā perpetuo bñ iubet. In alijs autē causis q testimonio falso no cere voluit eadē pēna plectit qua fuerat alter plectendus.

Pater z mā. Doctores ecclesiē qui quasi pater z mater fontē ple bē. Patres auctoritate: matres pietate.

Et verberabūt. Rō miz si vir q falso accusat iubet cedi z multā red dere. pūcta hō si culpabilis sit lapidari: qz p fēminā iūtiū pēci: q virū sedu xit z dupliciter peccauit pā in deū. postea in virū. vir tantū in deum.

Funiculos. Ad differētiā. i. sicut signū circūcisōis israhelitas sepat a ceteris. Supplicatōsi pō magistri captatēs aurā ppli z lucē scilicet ex muliercul dilatabāt fibrias z eis alligabāt spinas: vt vel ambulātes vel sedētes pun gentur: z sic ad seruandū deo mouerētur: vnde. Dilatant p bilateria lina et ma. i. iū.

Si dire. vir. z. Aug. Apparet qūo subditas viris femineas. et pe ne fānlas lex ēē voluerit vxorē: qz dicēs aduersus vxorē vir testioniū: vt la pider illa si verū pstat: ipse nō viallū lapidat si falsū inuenit: sed castigat z dānificat z eā perpetuo bñ iubet. In alijs autē causis q testimonio falso no cere voluit eadē pēna plectit qua fuerat alter plectendus.

Pater z mā. Doctores ecclesiē qui quasi pater z mater fontē ple bē. Patres auctoritate: matres pietate.

Et verberabūt. Rō miz si vir q falso accusat iubet cedi z multā red dere. pūcta hō si culpabilis sit lapidari: qz p fēminā iūtiū pēci: q virū sedu xit z dupliciter peccauit pā in deū. postea in virū. vir tantū in deum.

Funiculos. Ad differētiā. i. sicut signū circūcisōis israhelitas sepat a ceteris. Supplicatōsi pō magistri captatēs aurā ppli z lucē scilicet ex muliercul dilatabāt fibrias z eis alligabāt spinas: vt vel ambulātes vel sedētes pun gentur: z sic ad seruandū deo mouerētur: vnde. Dilatant p bilateria lina et ma. i. iū.

Si dire. vir. z. Aug. Apparet qūo subditas viris femineas. et pe ne fānlas lex ēē voluerit vxorē: qz dicēs aduersus vxorē vir testioniū: vt la pider illa si verū pstat: ipse nō viallū lapidat si falsū inuenit: sed castigat z dānificat z eā perpetuo bñ iubet. In alijs autē causis q testimonio falso no cere voluit eadē pēna plectit qua fuerat alter plectendus.

Pater z mā. Doctores ecclesiē qui quasi pater z mater fontē ple bē. Patres auctoritate: matres pietate.

Et verberabūt. Rō miz si vir q falso accusat iubet cedi z multā red dere. pūcta hō si culpabilis sit lapidari: qz p fēminā iūtiū pēci: q virū sedu xit z dupliciter peccauit pā in deū. postea in virū. vir tantū in deum.

Funiculos. Ad differētiā. i. sicut signū circūcisōis israhelitas sepat a ceteris. Supplicatōsi pō magistri captatēs aurā ppli z lucē scilicet ex muliercul dilatabāt fibrias z eis alligabāt spinas: vt vel ambulātes vel sedētes pun gentur: z sic ad seruandū deo mouerētur: vnde. Dilatant p bilateria lina et ma. i. iū.

Si dire. vir. z. Aug. Apparet qūo subditas viris femineas. et pe ne fānlas lex ēē voluerit vxorē: qz dicēs aduersus vxorē vir testioniū: vt la pider illa si verū pstat: ipse nō viallū lapidat si falsū inuenit: sed castigat z dānificat z eā perpetuo bñ iubet. In alijs autē causis q testimonio falso no cere voluit eadē pēna plectit qua fuerat alter plectendus.

Pater z mā. Doctores ecclesiē qui quasi pater z mater fontē ple bē. Patres auctoritate: matres pietate.

Et verberabūt. Rō miz si vir q falso accusat iubet cedi z multā red dere. pūcta hō si culpabilis sit lapidari: qz p fēminā iūtiū pēci: q virū sedu xit z dupliciter peccauit pā in deū. postea in virū. vir tantū in deum.

Funiculos. Ad differētiā. i. sicut signū circūcisōis israhelitas sepat a ceteris. Supplicatōsi pō magistri captatēs aurā ppli z lucē scilicet ex muliercul dilatabāt fibrias z eis alligabāt spinas: vt vel ambulātes vel sedētes pun gentur: z sic ad seruandū deo mouerētur: vnde. Dilatant p bilateria lina et ma. i. iū.

Si dire. vir. z. Aug. Apparet qūo subditas viris femineas. et pe ne fānlas lex ēē voluerit vxorē: qz dicēs aduersus vxorē vir testioniū: vt la pider illa si verū pstat: ipse nō viallū lapidat si falsū inuenit: sed castigat z dānificat z eā perpetuo bñ iubet. In alijs autē causis q testimonio falso no cere voluit eadē pēna plectit qua fuerat alter plectendus.

Pater z mā. Doctores ecclesiē qui quasi pater z mater fontē ple bē. Patres auctoritate: matres pietate.

Et verberabūt. Rō miz si vir q falso accusat iubet cedi z multā red dere. pūcta hō si culpabilis sit lapidari: qz p fēminā iūtiū pēci: q virū sedu xit z dupliciter peccauit pā in deū. postea in virū. vir tantū in deum.

Quia diligentibus deum omnia cooperantur in bonum.

Non abominaberis ydū. Idumens sanguineus vel terrenus carnis cuius est terrena materia significat. **Egypti.** i. tenebrosus corp⁹ morbidū. Carnem nostram non debemus abominari: sed fouere ⁊ necessaria ei prebere curam tamen eius in desiderijs nō facere. Frater inquit tuus ē: qz et carne sumus ⁊ anima. **Egypti.** i. corpus non abominemur in cui⁹ terra aduenit sumus: anima enim que celestem habet originem q̄i aduenit mox a tū in corpore. vñ apls. Dum sumus in corpore peregrinamur a domino. Qui nati fuerit ex eis zc. i. paulatim fi ent spiritales.

Non abominaberis ydū. Per ydūm q̄m ⁊ egyptiū significatur p̄sens vita: cui q̄uis renuncians egyptiam terram. i. p̄sensatōnem p̄sensatā ⁊ concupiscentiā mundi declinamus: dūz tñ huius mudi necessitatibus subdmur: nō oī nō egyptiā natōne extinguiamus: s̄ quodāmodo sepati quotidiano victu ⁊ p̄sensu p̄sens sumus. Tercia generatōne in ecclesiam intrabit: qz seculari potest sanctis iungi: cum p̄fecte in patrem ⁊ filium ⁊ sp̄m sanctum crediderit: vel cū spe fide et caritate ornatus fuerit.

Quando egressus. Spiritales christi milites instruit: q̄b alibi dicitur. Nis q̄ in agone cōtendit: ab oī bus se abstinet.

Si fuerit inter uos. Aug. Mita po nit lex in sacramētis et vmbrijs futurorū. Quēdam ē in semine materialis informitas: que formata corpus hominis redditura ē in significatiōe posita ē vitē informis ⁊ inrudite: a qua informitate oportet doctrinē forma ⁊ eruditōne mundari. Jō illa purificatio p̄cepta est post seminis effusionem. nec ē in somnis peccatū sit. Aut si hoc quis peccatū putat nō arbitras accidere nisi si hōmī desiderio: qd falsum est: nunqd ⁊ solita mensium peccata sunt seminarum: quas lex p̄cipit expiari nō nisi propter ipsam materialem informitatem: q̄ facto conceptu tanq̄ in edificatiōnem corporis additur. Ac per hoc cum informiter fuit significari lex voluit animum sine disciplinē forma ide center fluidum ac dissolutum. que formandum significat: cum fluxu purificari imparat. Postremo mori peccatū non est: ⁊ mortuū sepelire humanitatis officium est: ⁊ tamen purificatio mandata est: non quia corpus mortuum peccatum est: sed significat peccatum aīe a iusticia deserte.

Prego. Distice. Si fuerit inter uos homo zc. Nocturnum somniū temptatio occulta: qua tenebrosa cogitatione turpe aliquid concipitur: sed opere non expletur. Nocturno somnio pollutus extra castra egreditur: vt qui cogitatione polluitur: indignum se societate fidelium arbitretur: ⁊ bō norum se comparatione despiciat. Ad vespertinum lauatur aqua: cum defectum suum conspiciens ad lamenta penitentię conuertitur: vt s̄enbus delectat quod occulta inquinatio accusat. Sed post occasum solis redeat ad castra. id est: deferuescente caloris ardore fiduciam erga bonorum societates sumat: ⁊ ad fidelium merita reparatur p̄sumenda.

Dabebis locum. Corporalem enim mundiciam diligit deus. Jō p̄cepit nihil sedum remanere in castris.

cum eis pacem: nec querās eis bona cunctis diebus vitę tuę in sem-

piternum. **Non abominaberis idū.** Idūm vitam ⁊ sanguineum vel terrenū: hoc est caro nostra que de terra est. meum: quia frater tuus est: nec egi prius: quia adueni fuisti in terra nostra paradisi est.

Eius. Qui nati fuerint ex eis tertia generatione intrabunt in ecclesiam

domini. Quando egressus fueris aduersus hostes tuos in pugnam

custodies te ab omni re mala. Si fuerit inter uos homo qui in nocturno pollutus sit somnio: egredietur extra castra: ⁊ non reuertetur prius

q̄ ad vespertinum lauatur aqua: ⁊ post occasum solis regredietur in castra.

Dabebis locū extra castra ad quē egredieris ad requisita nature: ge-

rens paxillum in balthēo. Quis se deris fodies per circuitus: ⁊ egesta

Gregorius. Distice. Dabebis locum zc. Nature corruptib⁹ lis grauari a nostre mentis vtero quedam cogitationum superflua: quasi ventris grauiamen erumpunt. Sed portare sub balthēo paxillum debemus vt ad reprehendendos nosmetipsos semper accincti acutis circa nos stimulum compunctionis habeamus: qui terram nostre mentis penitentię dolo re confodiat: ⁊ quod a nobis fetidum erumpit abscondat.

In balthēo. Balthēo enim renes accinguntur: ideo per balthēum male voluntatis prius designat: vñ iob. Balthēum regū dissoluit: ⁊ p̄cēxit fune renes eorum.

ne appareat aī oculis dei humo operies quo releuatus es.

Dominus enim deus tuus ambulat in medio castrorum: vt eruat te

⁊ tradat tibi inimicos tuos: vt sint castra tua sancta: ⁊ nihil in eis ap-

pareat seditionis: ne derelinquat te.

Non trades seruum domino suo

qui ad te confugerit. Dabitur te

in loco qui ei placuerit ⁊ in vna urbiū tuarum requiescet: ne con-

tristes eus. Non erit meretrix de filiis israel: neqz fornicator de filiis

israel. Non offeres mercedem pro-

stibuli: nec precium canis in domo domini dei tui: quidquid illud est

quod voveris: quia abominatio ē vtqz apud dominum deum tuū.

Non fenerabis fratri tuo ad usurā

⁊ non fenerabis fratri tuo ad usurā

⁊ non fenerabis fratri tuo ad usurā

⁊ non fenerabis fratri tuo ad usurā

⁊ non fenerabis fratri tuo ad usurā

⁊ non fenerabis fratri tuo ad usurā

⁊ non fenerabis fratri tuo ad usurā

⁊ non fenerabis fratri tuo ad usurā

⁊ non fenerabis fratri tuo ad usurā

⁊ non fenerabis fratri tuo ad usurā

⁊ non fenerabis fratri tuo ad usurā

⁊ non fenerabis fratri tuo ad usurā

⁊ non fenerabis fratri tuo ad usurā

⁊ non fenerabis fratri tuo ad usurā

⁊ non fenerabis fratri tuo ad usurā

⁊ non fenerabis fratri tuo ad usurā

male voluntatis prius designat: vñ iob. Balthēum regū dissoluit: ⁊ p̄cēxit fune renes eorum.

Operies. Terre na fragilitate cōsiderata: sordes dēi opire.

Mon trades seruum. Aug. Lxx. Nō trades puerū do-

mino suo: q̄ appositus est tibi a dño suo. Nō q̄ dñs ei apposuerit. i. p̄mēdauit: qz depoli- tūz diceret: s̄ appositū dixit. i. adiunctū huic

cuz ab illo discessisset. Reddi ḡ prohibuit fu- gitiuos: non suscipi.

Quo hoc putari p̄mi- si genti ⁊ populo intel- ligamus ista dici: non vñ hōi: Ex alia vtiqz gente refugientem ad

hāc cui loq̄bat: a dño suo. i. a rege suo: reddi phibuit. qd alienigēa

achis rex gab seruauit qñ ad eū fugit dauid a facie dñi sui. i. regi sa- ul: hoc explanat dices

In vobis habitabit i omni loco vbi placue- rit ei.

Non erit me-

Aug. Lxx. Non erit

meretrix a filiis israel ⁊ non erit fornicans a filiis israel. Manifeste p- bibeat viros ⁊ feminas

fornicari: etiā cū nō ali- enis coniugib⁹: p̄cēti- eē demōstrans misceri

lis ē turpitudine. In decalogo at̄ noīe meretrix n̄ videt̄ apte p̄hibuisse: q̄ nō nisi adulteriū intelligi solet: vñ qd nobis videt̄ ibi tractauimus.

Spiritualiter innuit qz nō licet aīe christiane errorib⁹ hereticorū se misce- re: filium dei impudicē ⁊ libidini non licet se tradere.

Non offeres. Augustinus. Lxx. Non offeres mercedem meretricis neqz commutationem canis in domo domini dei tui ad omne votum quo- niam abominatio est domino deo tuo. Vtūqz scilicet. non vnum. de ca- ne enim vetat fieri commutationem primogenitorum: quam iubet fieri de

immundis animalibus. id est: equis asinis ⁊ que adiuvant hominem: vñ de iumenta dicuntur. De cane autem noluit ⁊ de porco: ⁊ quare noluit querendum est: ⁊ si de omnibus talibus noluit: quare hic solum canem ex- apit? Nam mercedem meretricis videtur repulisse: quia prohibuit esse me- reticem de filiabus israel: aut quenquam filiorum israel vti meretrice: ⁊ ne quis putaret posse hoc expiari si aliquid inde in templum offerret: dicen- dum fuit qz domino abominatio sit.

Precium canis: Canis rapax. Dona iniquorum non probat al- tissimus. Qui offert sacrificia ex substantia pauperum: quasi qui victimat filium in conspectu patris.

Non fenerabis. Usuram ⁊ auariciā remouet ⁊ charitatez impen- dere iubet.

Est pecunia que ad usuram dari prohibetur: quia viciū cupiditatis

est exigere velle quod cognoscis te non comodasse. Hanc dñs habuit 7 in de pauperibus erogandam tradidit. 7 nos ad liberalitatem largitatis invitauit. Altera est quam ad vsuram dare debemus. vnde. Nonne oportuit te pecuniam committere numularijs: vt ego veniens exigerem qd meū est cum vsura?

Sed alieno. Infideli vel iniquo cui pecuniam damus ad vsuram: cum pro verbo p̄dicatōis exigimus fidem penitentiam 7 operationem bonam.

Non tardabis.

Vnde salomon. Rina est hōi p̄ vota tractare vel tardare.

Ingressus vineam. In ecclesia al

terius episcopi potest alter aliquos corrigere vel cōsummare totaz plebem non licet ei regere: vel magna negotia tractare.

Foras. Extra ecclesiam gratiaz efferre non licet: q̄ in vna domo carnes agni eduntur.

Si intraueris in te a. zc. P̄nt qdā

scripturę q̄ b̄stōnalit̄ fidem imbuunt. qdaz moraliter sancta cōu satōne instruit. Que dam nō scdm b̄stōnā s̄ scdm allegoriā veni rāda mysteria oñdūt. Laute q̄ in legetem p̄ ximi intrandum est: vt discernēdo carpas cibum: non precipitando succise mellis incurras iudiciū.

C. XXIII.

Si acceperit homo. Gregorius.

Moraliter. Homo vt orez accipit: cū terrenę actionis curaz suscipit. Fecit agnoscat: cū polluta cē per peccata sentit. Dimittit eā de domo sua. i. amorē ei? q̄b̄iat a mente sua. Egressa alterz accipit q̄ terrenā actōne quā deferis: ali? p̄cipiscit. Ip̄i quoq̄ in odium

venit: 7 eam vtiliter dimittit. vnde bene sequitur. Si dimiserit eā aut mortuus fuerit. Quisq̄ terrenam curam aut dimittit: aut moritur. i. aut non ex aīo succumbit: aut per eum funditus in anīe vita succūbit. P̄ue ergo sequens maritus dimiserit siue mortuus fuerit: prior non recipiet eā si vxorem: quia polluta est. vt. s. qui semel terrenam curam reliquit ad eam vltra non redeat quam ip̄e p̄prio iudicio polluit: qui prius deseruit quia polluta cognouit.

Iustice. Si acceperit homo vxorē. Abiustus vxorem sibi accepit: cum synagogam sibi copulauit: quam leges tribuendo in iudicio 7 iusticia 7 misericordia desponsauit: sed illa non inuenit gratiā propter incredulitatem 7 idolatrię fedatatem. Scripsit enim libellum repudiij. i. euangelij in q̄ declaratur q̄ indigna fuerit spiritalis confortij: cum christum crucifigendū tradidit: barabam elegit. Datus est in manus eius libellus repudiij: cum potestas data est crucifigendi. Ideo de domo. i. ecclesia electa est. vnde. Multi veniunt ab oriente 7 occidente 7 recū. cum abrahā ysaac 7 iacob in reg. cē. filij autem regni exierunt in tenebras exteriores. q̄ autem sequitur. Cumq̄ egressa alterum maritum duxerit. significat q̄ licet apostoli post passionem 7 resurrectionem christi eam ad fidem 7 penitentiaz p̄uocō

Verbi dei.

pecuniam. nec fruges nec quālibet

aliam rem: sed alieno. Fratri autē

tuo absq̄ vsura id quo indiget cō

modabis: vt benedicat tibi domi

nus deus tuus in omni opere tuo

i terra ad quā igredieris possidedā

Cum votum voveris domino deo

tuo: non tardabis reddere. quia re

quiret illud dominus deus tuus.

Et si moratus fueris reputabitur

tibi in peccatum. Si nolueris pol

liceri. absq̄ peccato eris. Qd autē

semel egressum ē de labijs tuis ob

seruabis: 7 facies sic p̄misisti dño

So tno. 7 p̄p̄ia voluntate 7 ore tuo

locus es. Ingressus vineā proximī

tui p̄mede vvas q̄ tibi placuerit

foras at ne efferas tecū. Si irraue

ris i segetē amici tui frāges spicas

7 manu p̄teres. falcē at nō metes.

C. XXIII.

cauent: 7 spiritalibus nuptijs copulare voluerint: tanquam indigna 7 erro re polluta abominabilis permanlit. vnde. Nobis oportebat primum loq̄ verbum dei: sed quoniam repulisti illud.

Augu. Vult erant in lege. cause dimittendi vxores. chafus solam fornicationem exapit: ceteras molestias iubet pro fide 7 castitate coniugij sustineri. Et mecum dicit cum qui eam duxerit quę alligata est viro. i. q̄ diu vitius vixerit: quo mortuo soluta est. Vir quoq̄ si dimiserit: aliam non ducat. Si at nec illi nubere: nec huic li cet alteram ducere. vi na vxore quaz dimisit multo minus licet eaz qualibet scortari. Pe atiora sane cōingia q̄ sine filijs procreandis sine terrena prole cōte ta: pari consensu conti nentiam seruare p̄st.

Rec illud est cōtra q̄ dominus coniugē di mitti vetat. Qd em di mitit qui cum ea non carnaliter s̄ spūalit̄ vi uit: vt qui habet vxores sint quasi non ba bentes.

Acciperit homo vxorem 7 habu

erit ea: 7 nō inuenerit grāz aī ocu

los ei? propter aliquā fedatē: scri

bet libellum repudiij 7 dabit in ma

nu illius 7 dimittet eam de domo

sua. Quę egressa alterum marituz

duxerit: 7 ille quoq̄ oderit eam de

deritq̄ ei libellū repudiij 7 dimise

rit de domo sua: vel certe mortuus

fuerit: nō poterit p̄or maritū recipe

re eā in vxorem: quia polluta est et

abominabil facta ē corā dño. Ne

peccare facias terram tuam quam

dominus deus tuus tradiderit tibi

possidedā: Lū accepit hō nup vxorē

re: nō procedz ad bellū nec ei quip

piā necessitatis iniūget publice: s̄

vacabit absq̄ culpa domui suę: vt

vno anno letetur cū vxore sua. Nō

accipies loco pignoris i feriorem

banit. vnde. Remini cito manum imposueris.

Non accipies loco pignoris. Loco ergo pignoris mola superior aut inferior: non tollatur: quia qui p̄dicat peccatori tanta desponsatōne predicare debet: vt non relicta spe timorem subtrahat. nec subtracta spe timorem relin quat.

Iudo. Tollit molam superiorem: qui peccatum flenti dicit. Non ba bebis veniam de commissis. Tollit inferiorem: qui peccatum palando di cit: age malum quantum vis: deus pius est: 7 ad veniam paratus: vtiliter vtrazq̄ mola habetur: si spes sit cum emendante formidine 7 formido cum spe.

Brego. Non accipies loco pignoris. Accipere aliquando auferre dicimus. vnde 7 aues quę alias rapiunt accipitres vocamus. vnde. Si q̄s deuorat: si quis accipit. id est rapit. Pignus debitoris: confessio peccato ris: hoc accipitur: cum a peccatore peccati confessio tenetur. Superior 7 in ferior mola spes 7 timor. Spes ad alta subuehit. timor autem cor inferius premit. vna mola sine altera inutiliter habetur. Peccatoris ergo peccore se per debent spes 7 formido coniungi: quia incassum misericordiam sperat: si iusticiam non timeat: et incassum metuit: qui non confidit.

Augu. Vult erant in lege. cause dimittendi vxores. chafus solam fornicationem exapit: ceteras molestias iubet pro fide 7 castitate coniugij sustineri. Et mecum dicit cum qui eam duxerit quę alligata est viro. i. q̄ diu vitius vixerit: quo mortuo soluta est. Vir quoq̄ si dimiserit: aliam non ducat. Si at nec illi nubere: nec huic li cet alteram ducere. vi na vxore quaz dimisit multo minus licet eaz qualibet scortari. Pe atiora sane cōingia q̄ sine filijs procreandis sine terrena prole cōte ta: pari consensu conti nentiam seruare p̄st.

४ ३

Propter pedem calcia-
tus est. qui sibi et alijs
prodest.

**Et unus contra
alterum.** Catholicus
hereticus quod quorum per
petua pietas: quod dispar
intentio. Alter enim fal-
sitate alter defendit
veritatem. et resistere
oportet errori: ne sibi
suis sapiens videatur.
Miseritque. Per
fallam ignominiam vel
actionem abominandam
voluerit catholici con-
uersationem maculare
vel doctrinam diffama-
re.

Merenda. Iuxta
morem membra ecclesie.
s. volens bladiendo de-
cipere vel insultando
decedere.

Non habebis
In leuitico idem contra
dicitur. Salomon quoque
ait: Pondus magnū
et pulchrum. et inde me-
re duplices immunde
sunt apud deum.

Fidus. Non
habebis in lac. Spiritu-
aliter quoque studendum
est ne diuersa pondus
in corde habeamus. i.
districtis regulis no-
bis mollietates eos quibus
verbum dei predicamus
districtioribus precep-
tis quibus grauioribus po-
deribus obuiamus. quod
cum facimus diuerso po-
dere preceptorum domini mer-
cedem frugis quod appeti-
mus. vñ. Abominatio
domini pondus duplex.

Memento que
Tradunt heretici quod le-
prosus et semine fluen-
tes et alios extra castra
positos interfecerit a-
malech. et hoc dicunt
esse extremos agminis
domini.

Amalech lingens
sanguinem. Hi sunt de-
mones qui nobis per bap-
tismum de spiritali egi-
pto exiitibus aduersan-
tur. et in virtutibus ex-
tremos et inire huius
vite lassatos peccata sug-
gerendo student occi-
dere. Hos cum dominus sa-
cultatem dederit oino
debemus subuere: et
suggestiones eorum o-
modo subuere vel
delere. ne si aliquis reli-
quas sic sicut suauiter
qui inobediens cum eis
subuertatur.

et manifeste impioerabit. et contempni dignus
ostendet.
eius. et spuet quod in facie illius. et di-

ceret: sic fiet homini qui non edifi-
cat domum fratris sui. Et vocabit
nomen illius in israel domus dis-

calciati. Si habuerint inter se iur-
disputationem de fide.

gium viri. et unus contra alterum rixari
subiecti. et heretica prauitas
ceperit: volensque vix alterius eru-
ere virum suum de manu fortioris:

miseritque manum et apprehenderit ve-
renda eius: abscedens manum illius.

nec flecteris super ea vlla miseri-
cordia. Non habebis in sacculo di-

uersa pondus maius et minus: nec
erit in domo tua modius maior et
minor. Pondus habebis iustum

et verum. et modius equalis et ve-
rus erit tibi. ut multo viuas tem-

poze super terram quam dominus
deus tuus dederit tibi. Abomina-

tur enim dominus eum qui facit hec
et aduersatur omnem iniusticiam.

Memento que fecerit tibi amalech
in via quando egrediebaris ex egi-
pto: quomodo occurrerit tibi et ex-

tremos et agminis tui qui lassati reside-
bant ceciderunt: quando tu eras fa-

me et labore confectus. et non timu-
erit deum. Cum ergo dominus de-

us tuus dederit tibi requiem. et sub-
iecerit cunctas per circuitum nationes
in terra quam tibi pollicitus es

delebis nomen eius sub celo. La-
ue ne obliuiscaris

et non habebis in sacculo diuersa
pondus maius et minus: nec erit in
domo tua modius maior et minor.

Pondus habebis iustum et verum.
et modius equalis et verus erit tibi.

ut multo viuas tempo-
re super terram quam dominus deus
tuus dederit tibi.

Abominatur enim dominus
eum qui facit hec et aduersatur
omnem iniusticiam.

Memento que fecerit tibi
amalech in via quando egrediebaris
ex egipto: quomodo occurrerit tibi
et extremos et agminis tui qui lassati
residebant ceciderunt: quando tu
erans famem et laborem confectus
et non timebas deum.

Cum ergo dominus deus
tuus dederit tibi requiem. et subie-
cerit cunctas per circuitum nationes
in terra quam tibi pollicitus es
delebis nomen eius sub celo.

Laue ne obliuiscaris
et non habebis in sacculo diuersa
pondus maius et minus: nec erit in
domo tua modius maior et minor.

Pondus habebis iustum et verum.
et modius equalis et verus erit tibi.
ut multo viuas tempore super terram
quam dominus deus tuus dederit tibi.

Abominatur enim dominus
eum qui facit hec et aduersatur
omnem iniusticiam.

Memento que fecerit tibi
amalech in via quando egrediebaris
ex egipto: quomodo occurrerit tibi
et extremos et agminis tui qui lassati
residebant ceciderunt: quando tu
erans famem et laborem confectus
et non timebas deum.

Cum ergo dominus deus
tuus dederit tibi requiem. et subie-
cerit cunctas per circuitum nationes
in terra quam tibi pollicitus es
delebis nomen eius sub celo.

Laue ne obliuiscaris
et non habebis in sacculo diuersa
pondus maius et minus: nec erit in
domo tua modius maior et minor.

minus deus tuus tibi daturus est
possidendam. et obtinueris eam. ac

quod habitaueris in illa: tolles de cum-
ctis frugibus tuis primitias et po-

nes in cartallo. pergesque ad locum
quem dominus deus tuus elegerit

ut ibi inuocetur nomen eius: ac-
cedesque ad sacerdotem qui fuerit i-

diebus illis. et dices ad eum. Pro-
fiteor tibi hodie coram domino deo tuo

quod ingressus sum in terram. per qua-
m iurauit patribus nostris ut daret

eam nobis. Suscipiesque sacerdos
cartallum de manu eius. et ponet an-

te altare domini dei tui. et loqueris
in conspectu domini dei tui: Sy-

persequatur patrem meum: qui
descendit in egiptum. et ibi peregre-

natus est in paucissimo numero:
creuitque in gentem magnam ac ro-

bustam et infinitam multitudinis. Af-
fixeruntque nos egiptii et persecuti sunt

imponentes onera grauissima. et
clamauius ad dominum deum pa-

trum nostrorum qui exaudiuit nos
et respexit humilitatem nostram. et la-

bores atque angustias. et eduxit nos
de egipto in manu forti et brachio

extenso. in ingenti pauore. et signis
atque portentis et introduxit ad locum

istum et tradidit nobis terram lacte
et melle manantem. Et idcirco nunc

offerō primitias frugum terre quā
dominus deus dedit michi. Et

offerō primitias frugum terre quā
dominus deus dedit michi. Et

offerō primitias frugum terre quā
dominus deus dedit michi. Et

offerō primitias frugum terre quā
dominus deus dedit michi. Et

offerō primitias frugum terre quā
dominus deus dedit michi. Et

offerō primitias frugum terre quā
dominus deus dedit michi. Et

offerō primitias frugum terre quā
dominus deus dedit michi. Et

offerō primitias frugum terre quā
dominus deus dedit michi. Et

offerō primitias frugum terre quā
dominus deus dedit michi. Et

offerō primitias frugum terre quā
dominus deus dedit michi. Et

offerō primitias frugum terre quā
dominus deus dedit michi. Et

offerō primitias frugum terre quā
dominus deus dedit michi. Et

C. XXVI.

Unus intra

ueris in. Sicut ille

belige i terra. pmissio

sug pmitias iubent of

ferre p gratia actioe. qz

erepti sunt de egipto:

sic nos per spiritalem

iozdanē. id est baptis-

mū terrā ecclesie intrā-

tes: ponamus i cartal-

lo conuersationis nre p

micias operationis bo-

ne: et offeramus deo i

altari fidei catholice:

ut sacerdos noster chris-

tus suscipiat. ibi quod pitea

mur dno dicentes quod sy-

rus qui inter pteat subli-

mis vel humectans. i.

dyabolus psequatur

priez nrm. i. protopla-

stam: ut decepti p su-

pbiam. gulā. et auarici-

am paradisi possessio-

ne priuaret. vñ exul i egi-

pto huius mundi pere-

grinatus i puo nume-

ro: quod multi ydolatriā

secuti sunt et pauci fide-

les remanserunt. Sed

postquam lege data plu-

res surrexerunt: sciam et

fide vnius dei accipie-

tes afflixerunt eos egiptij

. i. demones onera pec-

catoz grauissima ipo-

netes. Et respexit de-

humani generis affli-

ctionem et labores. et mi-

sit filium suum qui manus

eius et brachia dei: ut

eriperet de pte tenebra-

rum et trāfferet i regnu-

lucis. Sic tradidit no-

bis terrā lacte et melle

manantē. i. pte eccle-

sie ubi lac innocentie et

facile doctrine. vñ nū-

antur puuli. et mel dul-

cis et multiplicis sapie-

vñ satient perfecti.

Quam domi-

nus dedit. Quā-

si nō offero nisi quod de-

dit. omne enim bonum

a deo est.

4

Domini. **Et** qui
quali sub oculis serua
bit. reddet in illa die
iustus iudex.

Epulaberis.
Spirituali communiō: d
quo dicitur: comedi
te amici. et inebriamini
charissimi.

Et leuites. Pe
rus dei minister assu
ptus ex hoibus: et con
stitutus pro hoibus in
his que ad deū sunt.

**Quando cōple
ueris.** Hoc legis im
pelle tobiā. Sed q
longe erant a tēplo ter
cio anno collectas triū
ānoꝝ decimas dabāt
pauperibz et leuitis q
secū morabant.

Et commēdabis seruandas s̄ beneplacito.
dimittes eas i p̄spectu domini dei
s̄ per talia sacrificia s̄ scdm illud dñm dñ
um tuum adorabis etc.

tui. et adorato domio deo tuo. epu
laberis in omnibus bonis que do

min us deus tu⁹ dederit tibi et do
s̄ imitatoribus tuis. s̄ Qui vere dicit ad
uena ego sum apud te. et peregrinus sicut. o. p. m.

mui tuę. tu et leuites et aduena qui
s̄ eiusdem voluntatis est in celo transit in terra
tecum est. Quando compleueris
s̄ perfectionem

decimam cunctarum frugum tua
s̄ in oīe trinitatis que

perfectionem dat nobis.
rum anno decimarū tercio: dabis
s̄ communicet his qui cathetizatur verbo. et qui
se ea in om. ho. s̄ qui non habz hic manentem ci
uitatem s̄ cui mortu⁹ est pater s̄ Cui de
dyabolus. s̄ Cui de
functus est mundus. Beatus qui intelligit super
egenum et pauperem. unde. Maxime autē ad dñ
mesticos fidei.

leuitę et adueng et pupillo et vidue

ut comedant intra portas tuas. et
s̄ Non te iactando: sed te non ingra
tum ostendendo.

saturentur: loquerisq in conspectu

domini dei tui. Attuli quod sancti

ficatum est de domo mea. et dedi il

lud leuitę et adueng pupillo et vi

due sicut iussisti mihi. Non p̄ter

itui mandata tua: nec sum obliuis

imperii tui. Non comedi ex eis in

luctu meo: nec separavi ea in quali

bet immundicia: nec expēdi ex his

quicq in re funebri. Obediui voci

domini dei mei. et feci omnia sicut

p̄cepisti mihi. Respice de sanctu

ario tuo. et de excelso celozum habi

taculo. et benedic populo tuo isra

bel. et terrę quā dedisti nobis sicut

iurasti patribz nostris: terrę lacte

et melle manāti. Hodie dominus

deus tuus p̄cepit tibi ut facias

mandata hęc atq iudicia: ut custo

dias et impleas ex toto corde tuo et

ex tota anima tua. Dominum elegi

sti hodie ut sit tibi deus et ambules

in viis eius et custodias ceremoni

as illius et mandata atq iudicia et

obedias eius imperio. Et domi

nus elegit te hodie ut sis ei popu

lus peculiaris sicut locutus est tibi

et custodias omnia p̄cepta eius

et faciet te excelsiorem cunctis gen

tibus quas creauit in laudes et no

men et gloriā suā. ut sis popu

sanctus dñi dei tui sicut locut⁹ est.

C. XXVII.

Recepit autē
s̄ illi. lxx. qui electi
sunt a moyse domino p̄cipiente.
moyses et seniores popu

lo israhel dicentes: Custodite om

ne mandatum quod p̄cipio vo

bis hodie. Cumq transieritis ior

danem in terram quam dominus

deus tuus dabit tibi: eriges ingen

tes lapides et calce lenigabis eos

ut possis in eis scribere omnia ver

ba legis huius iordane transmissio

ut introeas terram quam domin⁹

deus tuus dabit tibi: terram lacte

et melle manantes. sicut iurauit pa

tribus tuis. Quando ergo transie

ris iordanem erige lapides quos

ego hodie p̄cipio tibi i monte be

gis que sub maledicto erat dicente moyse. Male

dicus omnis qui non permanserit in sermonibz

legis huius etc. s̄ p̄cordia charitatis. s̄

bal. et lenigabis eos calce. et edificabis

ibi altare domino deo tuo et

lapidibus quos ferrum non teci

git. et de saxis informibus et im

politif. et offeres super eo holocau

sta domino deo tuo. et immolabis

hostias pacificas. comedetq ibi et

epulaberis coram domino deo tuo

et scribes super lapides omia ver

ba legis huius plane et lucide. Di

xitq moyses et sacerdotes leuitici

C. XXVII.

Lapides et cal.

Doctores debet oīm

asperitatem deponere

et deo splēdidi appare

re. hñtes legē scriptam

in cordibus suis.

Quando ergo

transieris ior. etc. hñd.

Quo hoc factū fuerit

in libro ioseph legiū.

Edificauit ibelus al

tare deo excelso et scri

psit in lapidibz deute

ronomii legis moysi

etc. Lapidēs ex quibz

edificat altare omnes

sunt qui credūt in chri

stū: de quibz dñ. Hos

estis lapides viui etc.

Adis nō est inieciū fer

rum: qz incorrupti et i

maculati carne et spū.

et iacula dyaboli igni

ta non receperunt. Ad

viñ altare faciūt. vñ

tate fidei et concordia

charitatis. In his deu

teronomiū. i. scdm

euāgelij legem dñs nř

ihesus rescripsit: qz dic

dictū est antiqz. Ad

mechaberis. Ego autē

dico vobis. Si qz vi

derit mulierē ad cōcu

piscendū eam: iam me

chatus est i. c. f. Adanc

legem vocat i cordibz

credentium qui altari

p̄structione digni sūt

Ni stabunt zc.

Qui iuxta montes garizim incedunt electi ad benedicendam: figurant eos qui non metu pene sed celestis promissionis amore succensi veniunt ad salutem. Qui iuxta montem hebal incedunt: in q̄ maledictiones prolatae sunt: hi sunt qui non amore benedictionum vel promissionum: sed suppliciorum timore legis precepta faciunt. P̄s autē circa arcam incedunt: q̄ ab ecclesiis sine nō recedunt. S̄ nobiliores qui ex charitate: q̄ qui pene timore ferunt. Solus vero iherusalem p̄t h̄mōi mētes cognoscere: et alios in monte garizim ad benedicendum: alios in monte hebal ad maledicendum statuere: nō ut maledictionē accipiant: sed ut maledictiones scriptas et peccatoribus p̄staturas caveant et timore supplicij p̄niteant.

Et pronuncia bunt.

Q̄ sacerdos ubi instanter et valenter p̄lis p̄dicare d̄z ut sciant si mandata dei p̄terierit q̄ p̄cula maneat: si obediētia sequantur b̄nficia. In p̄nti vita solatium: et futura p̄m̄ eternum. Maledicti autē s̄t et b̄n dicti historialit̄ p̄ntē ad eos q̄ felicitatē terrenā amāt vel infelicitatē formidant. S̄ maxie christiani caveant: ne p̄ inobediētiā sp̄ialiū patiātur penuriā. Perfecti ei viris terrenis s̄pe p̄tingit i digētia: cū sp̄ allit viri tū copiam. V̄n. V̄n. i h̄c hora esurim? et li tim? et nudi sumus zc.

Maledicti hō

Q̄ solā ydolatria si mulacrorū p̄hibet: sed oīs hereticorum error. Hi ei artifices vanitatis et sup̄stitiōis dogmatibus q̄ de corde suo q̄s volūt: figūt sibi deos.

Dis populus

Des dēnt laudare bona et detestari mala tā q̄ latā q̄ subditi.

Maledicti qui

traf. P̄dic q̄ nō p̄tē h̄d catholica et doctrina sup̄stitiōis et sectas iduē

generis ad omnem israhel: Atten-

de et audi israhel. Hodie scūs es

populus domini dei tui. Audies

vocem eius: et facies mandata at-

q̄ iusticias quas ego p̄cipio tibi

P̄cepitq̄ moyses populo i die

ad benedictionem tendentes: et nobiliores tribus illo dicens. Ni stabunt ad benedi-

cendum dominū super montē ga-

rizim: iordane transmissio. Symeon

leui: iudas: ysachar: ioseph: et beni-

amin. Et e regione isti stabunt ad ma-

ledicendum in monte hebal ruben

gad: et aser: zabulon: dan: et nepta-

lim. Et pronuntiabunt leui: et di-

centq̄ ad omnes viros israhel ex-

celsa voce. Maledicti homo qui

facit sculptile et conflatile abomi-

nationem domini opus manuum

artificum: ponetq̄ illud in abscon-

dito. Et respondebit omnis popu-

lus: et dicet amen. Maledictus q̄

honorat patrem suum: et matrem suam: et

non honorat patrem suum et ma-

trēm. Et dicet omnis populus: ame-

ni. Maledictus qui transfert termi-

nos proximorum suorum. Et dicet omnis po-

pulus amen. Maledictus qui er-

rare facit legem in itinere. Et dicet

omnis populus amen. Maledi-

ctus qui pervertit iudicium adue-

ne pupilli et vidue. Et dicet omnis

populus amen. Maledictus qui

dozmit cū vxore patris sui: et reue-

lat operimentum lectuli eius. Et di-

cet omnis populus amen. Maledi-

ctus qui dozmit cū omni iumē-

to. Et dicet omnis populus amen

Maledictus qui dozmit cum sozo-

re sua et filia patris sui vel matris

sue. Et dicet omnis populus ame-

Maledictus qui dozmit cum so-

cru sua. Et dicet omnis populus

amen. Maledictus qui clam per-

cussit proximum suum. Et dicet om-

nis populus amen. Maledictus

qui accipit mūera ut percutiat ani-

mam sanguinis innocentis. Et di-

cet omnis populus amen. Maledi-

ctus qui non permanet in fimo-

bus legis huius: nec eos opere

perficit. Et dicet omnis populus

amen

C. XXVIII.

In aut audi

eris vocem domini

dei tui ut facias atq̄ custodias oia

mandata eius que ego p̄cipio ti-

bi hodie: faciet te dominus deus

tuus excelliorem cunctis gentib⁹

que versantur in terra. Venientq̄

super te vniuersę benedictiones iste

et apprehendent te: si tamen p̄ce-

pta eius audieris. B̄ndicti eris tu

in ciuitate: et benedictus in agro:

in fructu terre tue: fructusq̄ iumen-

torum tuorum: et greges armen-

torum tuorum: et canes oium tu-

arum. Benedicta horrea tua: et

Maledicti qui

doz cum ux. Dist-

celtus abominatio est

Sed sp̄aliter hereti-

cos et schismaticos p̄cu-

tit q̄ sponsa christi (q̄

oium p̄r creator est)

errore corrūpūt. Ero-

pologice vero p̄hibet

ne q̄s actiōē prauam

p̄is sui imitādo diffu-

met et ignominiam ei⁹

repetet.

Maledicti qui

doz cum om. m.

Maledicti q̄ q̄ genitū

stulticiā sequūt. Vir

aut aut mulier nō per

fragilitatē sed p̄secutiōē

ter tali commixtione i-

herens re est mortis.

Dormit cū so.

Id est maculat prauē

docendo aut praua ex

ēpla demonstrādo: al-

teri aiam. P̄i cū n̄

vnus est de⁹: et mater

ecclesia: nō s̄t oīs fies

aut sozores sumus

Cum so. Focul

prauę actiōis p̄cupiscē

tiā: q̄ oīs p̄cā p̄cupis-

cētia m̄r est. Diligent

ḡ autēdam⁹ ut cōcupis-

cētię relinquant: ne cupi-

ta impleamus.

Maledicti qui

c. p. Quocūq̄ modo

boiez occidere p̄cā ē

M̄p̄ ḡ videt q̄re ma-

ledictū tū dixit q̄ claz

p̄cūsserit. S̄z sone clā

percutere ē corde odi-

se. V̄n. Qui odit frēm

sūū h̄cidā ē: et alibi.

Re oderis frēm tuum

in corde tuo.

Maledicti q. n. p.

Q̄ p̄cā generalit̄ et

p̄terita et p̄ntia et dicen-

da legimādata cōple-

ciūt: rāto ḡuior quāto

generalior. Quis cū p̄t

line trāgressiōē in oib⁹

sinonib⁹ legi p̄manere

cū et paul⁹ dicat. Qui

cūq̄ ex opib⁹ legi sunt

sed maledicti sūt. Re-

mo h̄c maledictiōez

doctoribus corporalia
prebent adiumenta.
aliq laborare pnt qd si
bi fuerit pceptū. aliq si
plicitate contēti p ino
cētiam vitę studēt do
placere. vnusquisq p
pau donū hēt ex deo.

**Benedicte reli
quie.** Bonę intēctōis
premiū. 7 si volūtas nō
habeat effectū. qz par
hōib⁹ bonę volūtatē.

Ingressus ē. In
greditur ille per hosti
um qui per fidē catho
licā iuxta volūtatē di
intus meditatatur 7 tra
ctat. Egreditur quan
do idem corā hōibus
ad laudē dei manife
stat.

In cōspectu tuo
De gaudeas. Et abi
tur cum viderit vindi
ctā iustus.

**Benedic qz. Bo
nis operib⁹ tribuens i
cremētū. 7 fidem suc
cessum.**

Relum. Prophe
tas 7 apostolos. de q
bus dicit. Reli enarrant
gloriā dei. quos dñs
aperit cū per eos docē
nam vel doctrinā abū
dāntiam tribuit. vt car
nalium corda hoc ym
bie irrigata pferāt ger
mina bonorū opm.

Generabis ē.
Id est. tāta erit abun
dantia tibi qz poteris
dare pecuniam gētib⁹
illis vero nō tāta. Et
de doctrina ecclesiasti
ca intelligitur.

Generabis gētib⁹
Generat ecclesia genti
b⁹ multis. qñ dīna ca
rismata expēdit natio
nibus. nec fignus acci
pit. qz nō pntem remu
neratōnem h futuram
inquirat. Excellet enim
oibus 7 caput ē orbis
non cāuda. Semper
supra est. 7 non infra.
Quia licet pressuras 7
persecutiōnes malorū
in mōdo patiat. 7
fortior tñ aduersarijs
est fide 7 virtute pmijs
vniuersis. vñ pstituet
te dñs i caput ē.

Non declina

Aug. Lxx. Non pterib⁹ ab omnibus verbis que ego mando tibi dexte
ra aut sinistra ire post deos alienos seruire illis. Dextera i laude ponitur.
qz autem reprehenditur in via vitę qz declinat ad dexteraz. ut ea repēbē
dntur que in dextera sunt. h qz declinat in ea. i. qui sibi qz dei sunt. arreat.
vñ non declines in dextera aut i sinistra. vias enim qz a dexteris sunt nouit
dñs ē. Bonę g sunt. qz nouit dominus viam iustorū. Declinare ē in dexte
ra est si dei grę h bonū sibi tribuē. Vñ addit. Ipse ei rectos faciet gress⁹ tu

7 si bonavolūtas qz remāet p pōpā. 7 i pceptōe pte
benedicte reliquie tue. **Bndictus**
mū. ^{f ecclesiā} ad fidem ^{f hostium} : de quo
dicitur. Ego sum hostium. per me si quis interio
rie saluabitur. ^{f de pfecti vna ad eternā}

eris ingrediens 7 egrediens. **Da**
^{f si custodieris mādāta} ^{f spirituales. demonea.}
^{hereticos gentiles.}

bit dominus inimicos tuos qz con
^{f quasi superbi} ^{f dñs pteret factā sub}
^{f pedibus tuis} ^{f adunati ad nocēdū.}
surgunt aduersum te corruentes i
conspetu tuo. **Per vnam via ve**
^{f terrore dissipati}

nient contra te. 7 per septem fugiet
a facie tua. **Emittet dominus be**
^{f gratiā spiritalem} ^{f cordis secreta}
nedictionem super cellaria tua 7 su

per omnia opera manuum tuarū
^{f grām donorū celestium multiplicado} ^{f ecclesiā.}
benedicetqz tibi in terra quam ac
^{f a morte anime}
ceperis. **Suscipiat te dominus si**

bi in populum sanctum sicut iura
uit tibi. si custodieris mandata do
mini dei tui. 7 ambulaueris i viis
^{f corporales 7 spirituales.}
eius. **Videbuntqz omnes terrarū**
^{f in p fide.}

populi qz nomen domini inuocari
^{f in opere radians}
sit super te 7 timebunt te. **Abunda**
^{f qui predica}
re te faciet dominus omnibus bo
^{f mentis}

nis fructu vteri tui 7 fructu iumen
^{f corporis vel eccle}
torum tuorū. fructu terę tuę quā
iurauit dominus patrib⁹ tuis vt
^{f placatus qui aliqñ claudie irat⁹.}
daret tibi. **Aperiet dominus the**

saurum suum optimum celum. vt
^{f doctrinā} ^{f cordib⁹ terrenorū}
tribuat pluuiam terę suę in tēpo
re suo. benedicetqz cunctis operi

b⁹ manuum tuarum. **Et fenera**
^{f doctrinā} ^{f cordib⁹ terrenorū}
bis gentibus multis. 7 ipse a nul
lo fenus accipies. **Constituet te do**
^{f participatū}

minus deus tuus in caput 7 non
^{f deiectionem.}
in caudam. 7 eris semper supra et
non subter. si tamen audieris man

data domini dei tui quę ego pꝛeci
pio tibi hodie. 7 custodieris 7 fece

ris. ac nō declinaueris ab eis. nec
^{f In recta moralitate vel ope}
ribus bonis 7 sibi attr. bñt ille declinat i dextera

ad dextram nec ad sinistra. nec se
cutus fueris deos alienos neqz co
^{f corde} ^{f cū pollis.}

lueris eos. **Si audire nolueris**
^{f qui audiend⁹ qz de⁹ dñs f dilectōe.}
vocem domini dei tui vt custodias
^{f opere.}
7 facias omnia mandata eius. 7 ce

rimonias quas ego pꝛecipio tibi
^{f opprimendū. et ap}
prehendent ne euadas
hodie. venient super te omnes ma

ledictiones istę 7 apprehendēt te
Maledictus eris in ciuitate. male

dictus in agro. **Maledictum hoz**
reum tuū. 7 maledicet reliquie tuę

Maledictus fructus ventris tui.
7 fructus terę tuę. armenta boum

tuorum 7 greges ouium tuarum.
Maledictus eris igrediens. 7 ma

ledictus egrediens. **Mittet domi**
^{f verbi dei} ^{f sterilitate vniuersi}
nus super te famem 7 esuriem 7 in

crepationem 7 omnia opera tua q
tu facies. donec conerit te et per

darvelo clter propter adinuentōes
tuas pessimas in quibus reliqui

sti me. **Adiungat tibi dominus pe**
^{f perturbatiōe vicioz} ^{f malignorū spiritū}
^{f in nouissimo}
stilitiam. donec consumat te de

terra tua ad quam ingrederis pos
sidendam. **Percutiat te dominus**
^{f veri patris} ^{f carnalium desideriorū ardore} ^{f fide}
^{lucis duricia}
egestate. febri 7 frigore. ardore et

estu 7 aere corrupto ac rubigine. et
^{f inuidia.}
persequatur donec pereas. **Sit ce**
^{f i. perire pmitat} ^{f predi}
catorez

lum quod supra te est eneum 7 ter
^{f durū nō roze doctrine}
^{f audior}
ra quas calcas ferrea. **Det domin⁹**

Aere cor. Vita
polluta ex carnali timi
dicia. Carnal vita p

aere expmit. qz aeris spiramie hūanū corp⁹ viuificat
Sit celū. Elemta qz fruct⁹ nutriunt ppar durissimis metall⁹. qz pēa
hōim pmutat ordine rez 7 qz ad solaciū p dita sūt hūano generi. vñ. Du
gnabit p eo orb⁹ trax ptra infelatos. All. Celū ē enēū pūaricatorib⁹ legi. cū
nullā a scīs doctozib⁹ meret clementiam h durissimā doctnā vt disciplinā
qm ipi n cor carnez molle aīnū h lapideū hnt 7 ferreū. Sic duro pplo lex
in lapide dābat vt ex mūne acceptoz figuraretur.

os ē. Dextera gant
sinistra ire post deos
alienos seruire illis. nō
iō dicitur est. qz dñs alie
ni possint in dextris ac
cipi. h terrena loca qz i
dextera aut sinistra ha
bebāt gentes alienos
deos colētes. Vñ ita
pō pterib⁹ ab oi
bus verbis ē. vt pte
reūdo qz mādāta sunt
eas post deos alienos
hoc ē post oia seculū
commēdare voluit vt
ne ppter felicitatē appe
tēdā aut infelicitatē
fugiedā auxiliū petas
ab alijs dñs. Aut sic
vt vt pālient vt plint
vel placentur ne noce
ant. fm illd. Dextera
eorū dextera iniquitatis
qz opinantur hōiem. f.
bis reb⁹ fieri beat⁹
qz 7 boni 7 mali bie
pnt. Et iō dextera ini
quitatis. qz inq sunt
qz dextera putat. nō
est ei vera dextera. sed
dextera cor qz beatum
dixerunt pñm cui hęc
sunt. cū beatus sit po
pulus cuius dñs deus
eius. hęc est vera dex
tera 7 equitatis. 7 non
iniquitatis. **Id est g**
eūdm post deos alie
nos nec in dextera. vt
estimet hō et ipis fie
ri beatum neqz in sini
stra existimādo ill ad
uersantib⁹ fieri mīse
Aut si dextera intelli
gimus eterna. sinistra
tpalia bona nec ppe h
nec ppe illa colēdi sūt.

Si audire. Hē
custodieris mādā
ta. pmitit bndictionē
sic negligētib⁹ pñm
dāt maledictionē.

Percutiat te. d.
Aug. Quis tā ipie de
siptat vt dicat deū ma
las hōim voluntates
qz voluerit qñ volue
rit vbi voluerit i bonū
nō posse pntere. Hē
cū fac. p mīaz fac. Qñ
nō facit. p iudiciū non
facit. qz cui vult mīse
7 quē vult obdurat.

Aere cor. Vita
polluta ex carnali timi
dicia. Carnal vita p

Aug. Quis tā ipie de
siptat vt dicat deū ma
las hōim voluntates
qz voluerit qñ volue
rit vbi voluerit i bonū
nō posse pntere. Hē
cū fac. p mīaz fac. Qñ
nō facit. p iudiciū non
facit. qz cui vult mīse
7 quē vult obdurat.

Aere cor. Vita
polluta ex carnali timi
dicia. Carnal vita p

Aug. Quis tā ipie de
siptat vt dicat deū ma
las hōim voluntates
qz voluerit qñ volue
rit vbi voluerit i bonū
nō posse pntere. Hē
cū fac. p mīaz fac. Qñ
nō facit. p iudiciū non
facit. qz cui vult mīse
7 quē vult obdurat.

Met do. ym. Qua

si sicut pulvis et cinis non faciunt fructum: sic doctrina tibi infusa non erit et cetera. **Met do. ym. Qua** si sicut pulvis et cinis non faciunt fructum: sic doctrina tibi infusa non erit et cetera.

Et dispergaris

Sicut indei captivati per laetitiam orbis dispersi sunt: quia contra deum collecti sunt: sic generatio malorum a spiritibus imundis dispersa. **Et dispergaris** Sicut indei captivati per laetitiam orbis dispersi sunt: quia contra deum collecti sunt: sic generatio malorum a spiritibus imundis dispersa.

Percutiat te d.

Ulcera dolosa et prurientia malicia. **Percutiat te d.** Ulcera dolosa et prurientia malicia. **Percutiat te d.** Ulcera dolosa et prurientia malicia.

Percutiat te d.

Heretici et schismatici clarescente evangelio in toto orbe erroris cecitate innotui amentia sua et cetera. **Percutiat te d.** Heretici et schismatici clarescente evangelio in toto orbe erroris cecitate innotui amentia sua et cetera.

Amentes et cetera

Amantes et cetera fuerunt in christi miracula videtes in beelzebub ea fieri dicebant: et christum deum esse negabant: nec veritatem videbant. **Amentes et cetera** Amantes et cetera fuerunt in christi miracula videtes in beelzebub ea fieri dicebant: et christum deum esse negabant: nec veritatem videbant.

Et palpes i.

Et palpes i. **Et palpes i.** Et palpes i.

Uxorē accipi.

In uxore plebs hereticis sociata accipitur: cum qua dyabolus fornicatur: dum in errore seducitur. **Uxorē accipi.** In uxore plebs hereticis sociata accipitur: cum qua dyabolus fornicatur: dum in errore seducitur.

imbrēm terrę tuę pulverem . et de

cęlo descendat super te cinis do-

nec conteraris. Tradat te dominus

corruentem ante hostes tuos: et p-

er septem fugias: et dispergaris

per omnia regna terre. Sitque ca-

dauer tuum in escam cunctis vola-

bus. Qui abigat. Percutiat te dominus

ut vlcere egypci: et partem corporis p-

er septem fugias: et dispergaris

per omnia regna terre. Sitque ca-

dauer tuum in escam cunctis vola-

bus. Qui abigat. Percutiat te dominus

ut vlcere egypci: et partem corporis p-

er septem fugias: et dispergaris

per omnia regna terre. Sitque ca-

dauer tuum in escam cunctis vola-

bus. Qui abigat. Percutiat te dominus

ut vlcere egypci: et partem corporis p-

er septem fugias: et dispergaris

per omnia regna terre. Sitque ca-

dauer tuum in escam cunctis vola-

bus. Qui abigat. Percutiat te dominus

ut vlcere egypci: et partem corporis p-

er septem fugias: et dispergaris

per omnia regna terre. Sitque ca-

dauer tuum in escam cunctis vola-

bus. Qui abigat. Percutiat te dominus

ut vlcere egypci: et partem corporis p-

er septem fugias: et dispergaris

per omnia regna terre. Sitque ca-

dauer tuum in escam cunctis vola-

bus. Qui abigat. Percutiat te dominus

ut vlcere egypci: et partem corporis p-

er septem fugias: et dispergaris

per omnia regna terre. Sitque ca-

dauer tuum in escam cunctis vola-

bus. Qui abigat. Percutiat te dominus

ut vlcere egypci: et partem corporis p-

er septem fugias: et dispergaris

per omnia regna terre. Sitque ca-

dauer tuum in escam cunctis vola-

bus. Qui abigat. Percutiat te dominus

ut vlcere egypci: et partem corporis p-

er septem fugias: et dispergaris

per omnia regna terre. Sitque ca-

dauer tuum in escam cunctis vola-

res tuos comedat. Populus quem

ignoras: et sis semper calūnias su-

stinens: et oppressus cunctis dieb;

et stupens ad terrorem eorum quem

videbunt oculi tui. Percutiat te do-

minus vlcere pessimo in genibus

et in suris: sanarique non possis a pla-

ta pedis usque ad verticem tuum. Du-

cetque te dominus et regem tuum

quem constitues super te in gentes

quam ignoras tu et patres tui: et

seruies ibi diis alienis ligno et la-

pidi: et eris perditus in puerbium

ac fabulam omnibus populis ad

quos te introduxerit dominus. Se-

mentem multam iacies in terram

et modicum congregabis: quia lo-

custe deuorabunt omnia. Vincas

plantabis et fodies: et vinum non

bibes: nec colliges ex ea quippias

quoniam vastabitur vermis. Oli-

uas habebis in omnibus terminis

tuis et non vngeris oleo: quia de-

fluent et deperibunt. Filios genera-

bis et filias et non frueris eis: quoni-

am ducentur in captiuitatem. Omnes

arbores tuas et fruges terre tue ru-

bigo consumet. Aduena qui tecum

versatur in terra: ascendet super te

eritque sublimior: tu autem descen-

des: et eris inferior. Ipse generabit

tibi: et tu non generabis ei. Ipse erit

in caput: et tu eris in cauda. Et ve-

nient super te omnes maledictio-

nes istę: et persequentes apprehē-

dent te donec intereas: quia non

audisti vocem domini dei tui: nec

seruasti mandata eius et ceremoni-

as quas precepit tibi. Et erunt in

fructus terre tue et omnes labo-

res tuas comedat. Populus quem

ignoras: et sis semper calūnias su-

stinens: et oppressus cunctis dieb;

et stupens ad terrorem eorum quem

videbunt oculi tui. Percutiat te do-

minus vlcere pessimo in genibus

et in suris: sanarique non possis a pla-

ta pedis usque ad verticem tuum. Du-

cetque te dominus et regem tuum

quem constitues super te in gentes

quam ignoras tu et patres tui: et

seruies ibi diis alienis ligno et la-

pidi: et eris perditus in puerbium

ac fabulam omnibus populis ad

quos te introduxerit dominus. Se-

mentem multam iacies in terram

et modicum congregabis: quia lo-

custe deuorabunt omnia. Vincas

plantabis et fodies: et vinum non

bibes: nec colliges ex ea quippias

quoniam vastabitur vermis. Oli-

uas habebis in omnibus terminis

tuis et non vngeris oleo: quia de-

scribendo figuraliter

prospauerit: ecclesia sibi

conuertit in vsum.

Fructus terre. To

ta ceremonia et utilitas

ad ecclesiam transacta est

hec abudantia fructus

Judei egestate penunt

ui per ysaia dicit. Per

ui mei comedet: et vos

esurietis.

In genibus. For

titudinē. I. et stabilita

tem auferat. Vel i ge

nibus percutiat: et no

uissima opera dānant

Et planta p. Si

cut ab initio prauē vo

lūtatis usque ad perfe

ctionē operis maliciaz

exercuit. Vñ. A pla

ta pedis usque ad hunc

non est in eo sanitas. S

in vltima captiuitate

completum est.

Ducit te. He

retici vel mali catholi

ci qui pēnēt hęcpta dei

a demonibus et vicijs

varijs captiuant. Sic

fu ita et dñs rex sicut

pplis magister sicut di

scipulus.

Et regem. Nec

regē samana salmana

far rex assirioz cū decē

tribub duxit i captiui

tatē. Nabuch. ioachi

et sedechia regem iuda

cū poplo captiuant.

Sementē mul

tam. Rob qz cauē

du est ne perdam? pa

ne qd confirmat cor hōis

et vinū qd lenificat: et

oleum qd exilarat fa

ciem.

Aduena qui.

Aperte significat abie

ctō iudęoz et electō gē

tiū vñ. Auferet a vob

regniū dei: et dabit gen

ti. fa. f. e. et alibi. Sic

erūt nouissimi pmi: et

pri. noui.

Prego. Aduena

q tecū statut. Et re

ator oim per incarna

tionis sue mysteriū in

deā visitare dignat? E

t ipsa n cognouit tps

visitatōis sue. Iō gen

tibus frequēter in pē

monitur quanto dete-
riora meret supplicia q̄
filium dei conculcaue-
rit. et sanguine testame-
ti pollutum duxerit.

te signa atq; prodigia et in semine
tuo usq; in sempiternū: eo q̄ non ser-
uieris domino deo tuo in gaudio
cordisq; leticia propter rez omnium
abundantiam. **Servies** inimico
tuo quem imittet tibi deus in sa-
me et siti et nuditate et oim p̄gria. et
ponet iugum ferreū super ceruices
tuas: donec te conterat. **Adducet**
dominus super te gentem de lon-
^{et chaldeos. vel romanos.}
ginq; et de extremis terre finib;
in similitudinem aquile volantis
cum impetu. cuius linguam intel-
ligere non possis gentem procacis-
^{et honorem.}
simam que non deferat seni nec mi-
sereatur paruuli et deuoret fructus
iumentorum tuorum ac fruges ter-
re tue donec intereas: et non relin-
quat tibi triticum. vinum. et oleum
armenta bouum et greges ouium:
donec te disperdat et conterat in cun-
ctis vrbibus tuis. et destruantur
muri tui firmi atq; sublimes in qui-
bus habebas fiduciam in omni ter-
ra tua. **Obsideberis** intra portas
tuas in omni terra tua quas dabit
tibi dominus deus tuus et come-
<sup>et filios: sicut in libro regum legitur. et in
des fructum vteri tui et carnes filii
excidio iherusalem.</sup>
des fructum vteri tui et carnes fili-
orum et filiarum tuarum quas de-
derit tibi dominus deus tuus in an-
gustia et vastitate qua opprimit te
hostis tuus. **Homo** delicatus in
te et luxuriosus valde inuidebit fra-
tri suo et vxori que cubat in sinu
suo ne det eis de carnibus filiorū
suorum quas comedit: eo q̄ nihil
aliud habeat in obsidione. et p̄gria
qua vastauerint te inimici tui in-
tra omnes portas tuas. **Tenera**

mulier et delicata que sup tertiam i-
gredi non valebat. nec pedis vesti-
gium figere propter molliciem et
teneritudinem nimiam: inuidebit
viro suo qui cubat in sinu eius su-
^{et pelliculam que}
per filii et filie carnibus et illuue se
<sup>et rigat puerum in ventre matris etiam comede-
bant</sup>
cundinarum que egrediunt de me-
dio feminum eius. et super liberis
qui eadem hora nati sunt. **Comen-**
dent enim eos clam. p̄pter rerum
omnium p̄griam: in obsidione et
vastitate qua opprimit te inimicus
tuus intra portas tuas. **Nisi cu-**
stodieris et feceris omnia verba le-
gis huius que scripta sunt in hoc
volumine. et timueris nomen eius
gloriosum et terribile hoc est domi-
num deum tuum. augebit dominus
plagas suas et plagas seminis tui
plagas magnas et persequentes.
infirmities pessimas et perpetuas
et conuertet in te omnes afflictiones
egypti quas timuisti et adhibebunt
tibi. **Insuper** et vniuersos languores
et plagas que non sunt scripte in vo-
lumine legis huius: inducet domi-
nus super te. donec te conterat.
Et remanebitis pauci numero qui
prius eratis sicut astra celi p̄ mul-
titudine: quoniam nō audisti vo-
cem domini dei tui. **Et sicut** ante le-
tatus est dominus super vos. be-
ne vobis facies vosq; multiplicat
sic letabitur disperdens vos atq;
subuertens vt auferamini de terra
ad quam ingredieris possidendam
^{et vel det.}
Disperget te dominus in omnes po-
pulos a summitate terre usq; ad ter-
minos eius. et fuies ibi diis alienis

quos et tu ignoras et patres tui. lignis et lapidibus. In gentibus quoque illis non quiesces: neque erit requies vestigio pedis tui. Dabit enim

^{timor} tibi dominus ibi cor pauidum et desicientibus oculis et animam consumat. ^{ibi trepidauerunt ubi non erat obscurum}

ptam in grege. et erit vita tua quasi pendens ante te. Timebis nocte et die et non credes vitę tue. Mane

dices. quis mihi det vespere? et vespere quis mihi det mane? propter

cordis tui formidinem qua terreberis. et propter ea que tuis videbis oculis. Reducet te dominus clas-

sibus in egiptum per vias de qua dixit tibi ut eam amplius non videres. Ibi venderis inimicis tuis in

seruos et ancillas: et non erit qui emat

C. XXIX.

Ec sunt uerba

testamenti. ^{testamenti.} fedus quod precepit dominus moysi ut ferretur filiis israel in terra moab: preter illud fedus quod cum eis pepigit in oreb

Uocauitque moyses omnes israel et dixit ad eos. Quos vidistis vni-

uersa que fecit dominus coram vobis in terra egypti pharaoni et omnibus

seruis eius vniuersisque terre illius temptationes magnas quas viderunt oculi tui: signa illa portentaque

ingentia. et non dedit vobis dominus cor intelligens et oculos videntes et aures que possunt audire v-

triginta annis per desertum non sunt attrita vestimenta vestra: nec calciamenta pedum vestrorum

et non dedit dominus vobis cor scire et aures audire. Quia ait superius. Vos vidistis temptationes et non dedit dominus oculos videre et non corde. Non simi-

lit. Non dedit dominus vobis cor scire. ad hoc pertinent duo que sequuntur. oculos videre et aures audire. i. intelligere.

et non dedit dominus vobis cor scire et aures audire. Quia ait superius. Vos vidistis temptationes et non dedit dominus oculos videre et non corde. Non simi-

lit. Non dedit dominus vobis cor scire. ad hoc pertinent duo que sequuntur. oculos videre et aures audire. i. intelligere.

et non dedit dominus vobis cor scire et aures audire. Quia ait superius. Vos vidistis temptationes et non dedit dominus oculos videre et non corde. Non simi-

lit. Non dedit dominus vobis cor scire. ad hoc pertinent duo que sequuntur. oculos videre et aures audire. i. intelligere.

vetustate consumpta sunt. ^{et homines} Panes angelorum. i. manna officio angelorum preparatum. non comedistis. vinum et siceram

non bibistis ut sciretis quia ipse est dominus deus vester. Et venistis

ad hunc locum egressusque est seon rex esebon et og rex basan occurrerunt

nobis ad pugnam. et percussimus eos. et tulimus terram eorum: ac tradidimus possidendam ruben et gad

et dimidie tribui manasse. Custodite ergo verba pacti huius et implete ea ut intelligatis vniuersa que faci-

tis. Quos statim hodie cuncti coram domino deo vestro. principes vestri et tribus ac maiores natu atque

doctores omnis populus israel. liberi et uxores vestre et aduenę que tecum morantur in castris. exceptis

lignorumque ceteris et his qui comportant aquas: ut transeas in federe domini dei tui. et in iureiurando

quod hodie dominus deus tuus percussit tecum ut suscitet te sibi in populum et ipse sit dominus deus tuus sicut locutus est tibi. et sicut iuravit

patribus tuis abraham ysaac et iacob. Nec vobis solis ego hoc sedus. seruo et hęc iuramenta confirmo. sed cunctis presentibus et ab-

sentibus. Quos enim nostis quomodo habitauerimus in terra egypti. et quomodo transferimus per medium nationum quas transeuntes videristis abominaciones et sordes. id est

ydola earum lignum et lapidem argentum et aurum que colebant. Me forte sit iter vos vir aut mulier familia aut tribus cuius cor auersum

est hodie a domino deo vestro ut

re. et obedire. Quia non dedit dominus vobis cor increpare et arguere. non diceret nisi ad eorum culpam pertineret: ne quisque se ex hoc excusabilem putaret. Simul et ostendit sine adiutorio dei eos itel-

ligere et obedire non posse oculis et auribus cordis. Et tamen si ad adiutorium dei desit. non ideo esse excusabile hominis vicium: quoniam iudicia dei quis oculis

ta iusta sunt. **Panes non comedistis.** Hinc apparet israelitas tantum vini potasse cum de egipto exiret quod cito consumere possent. Nam si omnino nihil tulissent: unde diceret. Dedit populus manducare et bibere: et surrexit ludere?

Non enim hoc de aqua diceretur: cum et moyses dicat non fuisse illam vocem principum belli: sed principum vini.

et non dedit dominus vobis cor scire et aures audire. Quia ait superius. Vos vidistis temptationes et non dedit dominus oculos videre et non corde. Non simi-

lit. Non dedit dominus vobis cor scire. ad hoc pertinent duo que sequuntur. oculos videre et aures audire. i. intelligere.

et non dedit dominus vobis cor scire et aures audire. Quia ait superius. Vos vidistis temptationes et non dedit dominus oculos videre et non corde. Non simi-

lit. Non dedit dominus vobis cor scire. ad hoc pertinent duo que sequuntur. oculos videre et aures audire. i. intelligere.

et non dedit dominus vobis cor scire et aures audire. Quia ait superius. Vos vidistis temptationes et non dedit dominus oculos videre et non corde. Non simi-

lit. Non dedit dominus vobis cor scire. ad hoc pertinent duo que sequuntur. oculos videre et aures audire. i. intelligere.

et non dedit dominus vobis cor scire et aures audire. Quia ait superius. Vos vidistis temptationes et non dedit dominus oculos videre et non corde. Non simi-

lit. Non dedit dominus vobis cor scire. ad hoc pertinent duo que sequuntur. oculos videre et aures audire. i. intelligere.

et non dedit dominus vobis cor scire et aures audire. Quia ait superius. Vos vidistis temptationes et non dedit dominus oculos videre et non corde. Non simi-

lit. Non dedit dominus vobis cor scire. ad hoc pertinent duo que sequuntur. oculos videre et aures audire. i. intelligere.

et non dedit dominus vobis cor scire et aures audire. Quia ait superius. Vos vidistis temptationes et non dedit dominus oculos videre et non corde. Non simi-

lit. Non dedit dominus vobis cor scire. ad hoc pertinent duo que sequuntur. oculos videre et aures audire. i. intelligere.

et non dedit dominus vobis cor scire et aures audire. Quia ait superius. Vos vidistis temptationes et non dedit dominus oculos videre et non corde. Non simi-

lit. Non dedit dominus vobis cor scire. ad hoc pertinent duo que sequuntur. oculos videre et aures audire. i. intelligere.

et non dedit dominus vobis cor scire et aures audire. Quia ait superius. Vos vidistis temptationes et non dedit dominus oculos videre et non corde. Non simi-

lit. Non dedit dominus vobis cor scire. ad hoc pertinent duo que sequuntur. oculos videre et aures audire. i. intelligere.

et non dedit dominus vobis cor scire et aures audire. Quia ait superius. Vos vidistis temptationes et non dedit dominus oculos videre et non corde. Non simi-

lit. Non dedit dominus vobis cor scire. ad hoc pertinent duo que sequuntur. oculos videre et aures audire. i. intelligere.

et non dedit dominus vobis cor scire et aures audire. Quia ait superius. Vos vidistis temptationes et non dedit dominus oculos videre et non corde. Non simi-

lit. Non dedit dominus vobis cor scire. ad hoc pertinent duo que sequuntur. oculos videre et aures audire. i. intelligere.

et non dedit dominus vobis cor scire et aures audire. Quia ait superius. Vos vidistis temptationes et non dedit dominus oculos videre et non corde. Non simi-

lit. Non dedit dominus vobis cor scire. ad hoc pertinent duo que sequuntur. oculos videre et aures audire. i. intelligere.

et non dedit dominus vobis cor scire et aures audire. Quia ait superius. Vos vidistis temptationes et non dedit dominus oculos videre et non corde. Non simi-

lit. Non dedit dominus vobis cor scire. ad hoc pertinent duo que sequuntur. oculos videre et aures audire. i. intelligere.

et non dedit dominus vobis cor scire et aures audire. Quia ait superius. Vos vidistis temptationes et non dedit dominus oculos videre et non corde. Non simi-

alienis gentiū illarū:
 Non est equa in eo ra-
 dix sursum germinās
 in felle et amaritudine.
 et erit cū audierit vba
 maledictōis b^o et opi-
 nabitur i corde suo di-
 cens: Sancta mihi si-
 at zc. Quid dicit. Quid
 aliquis est inter vos
 requirit ne forte sit. Si
 aut esset terrā vebemē-
 ter: ne audies maledi-
 cta dicat: Sancta mihi
 sunt. i. n sunt mihi ma-
 la: b sancta. i. ppicia et
 innoxia. Nō perdat si-
 mul peccator eū qui si-
 ne peccato ē. talia. f. p
 suadēdo q̄tia cogitat.
 nō q̄ ex toto sit ille cui
 persuadēz sine peccato
 b q̄ sine illo. Simili-
 t dictum est. **Si nō**
 venissem et locutus eis
 fuisset: peccatū nō ha-
 beret. hoc. f. q̄ nō cre-
 diderūt in eum. Dicit
 etiā deus abymelech
 d vxore abrahę Scio
 q̄ mundo corde fecisti
 hoc. nō manduz cor il-
 lius ita voluit itelligi
 vt similis esset de qui-
 bus dicit: Beati mundo
 corde qm̄ ipsi deuz vi-
 debunt: s ab illo pec-
 cato de quo agebatur
 q̄ quātum ad ipsuz p-
 tinebat n̄ pūgere sibi
 cupierat alienam.
Ebria. Id ē. Pe-
 quis plenus malicia et
 ydolatria seducat euz
 qui sitit discere et scire
 veritatē: sicut faciunt
 heretici.

vadat et seruiat diis illarum genti-
 um. et sit inter vos radix germinās
 fel et amaritudinem. **Auc̄ audie**
 rit verba iuramenti huius. ^{f. bladi} benedi-
 cat sibi in corde suo dicens: pax erit
 mihi. et ambulabo i prauitate cor-
 dis mei. et assumat ebria sitientem
 et dominus non ignoscat ei. ^{f. curiosā aiaz} s. tūc
 q̄maxime furor eius fumer. et ze-
 lus contra hominem illum. et sede-
 ant sup eū oia maledicta que scri-
 pta sunt in hoc volumine. et deleat
 et deleat super omne nomen eius zc.
 dominus nomen eius sub celo et
 consumat eum in perditionē ex om-
 nibus tribubus israel: iuxta ma-
 ledictiones que in libro legis huius
 ac federis continentur. Dicitq̄ se-
 quens generatō et filii qui nascent̄
 deinceps et peregrini qui de lōge
 venerint videntes plagas terre il-
 lius et infirmitates quibus eam af-
 fligerit dominus ^{f. sicut sodomā et gomorrā} sulphure et solis ar-
 doze comburens ita vt vltima non
 seratur. nec virens quippiam ger-
 minet in exemplū subuersionis so-
 domę et gomorre. adamę et seboim
 quas subuertit dominus in ira et
 in furore suo. et dicent omnes gen-
 tes: Quare sic fecit dominus ter-
 re huic: Que est hec ira furoris ei?
 immensa: Et respondebunt Quia
 dereliquerunt pactum domini qd̄
 pepigit cum patribus eoz quādo
 eduxit eos de terra egypti. et serui-
 runt diis alienis et adorauerūt eos
 quos nesciebant et quibus non fu-
 erunt attributi: idcirco iratus ē fu-
 roz domini contra terram istam vt
 induceret super eam omnia male-

dicta que in hoc volumine scripta
 sunt. et eiecit eos de terra sua in ira
 et in furore et indignatōne maxima
 proiecitq̄ in terram alienam sicut
 hodie p̄probatur. Abscōdita a do-
 mino deo nostro q̄ manifesta sunt
 nobis et filiis nostris vsq̄ in sem-
 piternum vt faciamus vniuersa le-
 gis huius

C. XXX.
Quoniam ergo ve-
 nerint super te omēs ser-
 mones isti benedictō sine maledi-
 ctio quam p̄posui in cōspectu tuo
 et ductus penitūdine cordis tui in
 vniuersis gentibus in quas disp-
 serit te dominus deus tuus. et re-
 uersus fueris ad eum. et obedieris
 eius imperiis sicut ego hodie p̄re-
 cipio tibi cum filiis tuis i toto cor-
 de tuo et i tota anima tua: et redu-
 ce te dominus deus tuus de captiui-
 tate tua ac miserebitur tibi. et rursum
 congregabit te de cunctis populis
 i quos te ante dispersit. Si ad car-
 dines celi fueris dissipatus. inde
 te retrahet dominus deus tuus. et
 assumet atq̄ introducet in terram
 quam possederunt patres tui et ob-
 tinebis eam. et benedicens tibi ma-
 ioris numeri te esse faciet q̄ fuerit
 patres tui. ^{f. euidentis promissio gratie. p} Circumcidet dominus
 deus tuus cor tuum et cor seminis
 tui: vt diligas dominum deū tuū
 in toto corde tuo et in tota anima
 et possis viuere. Omnes aut ma-
 ledictiones has conuerter super in-
 imicos tuos. et eos qui oderūt te.
 persequent. Tu autē reuerteris et

Mandatu
 Aug. l. ii. q. i. p. i.
 datu hoc qd̄ ego
 do tibi hodie. n̄ e-
 pa modum. neq̄
 ge abs te ē. nō i-
 est dicens. i. vt
 neg trās mare ē
 i. vt dicit zc. f.
 ē hoc verbū val-
 ore tuo et in corde
 et in manibus tuis
 re illud. Ap̄s dicit
 ē verbū fidei. q̄
 nouit. et p̄tinet. f.
 g scripta sunt i lib-
 ris huius i figura
 sunt. p̄tinentia a
 uū. i. hoc vero o-
 scriptum est neq̄
 mare ē vt dicit. f.
 transiret e n̄
 mare et accipiet n̄
 Ap̄s dicit. Aut
 dēcedet in abissi-
 erpolat. hoc ē ch-
 a mortis deducit
 Sed mare appell-
 totū vitā in hoc s-
 q̄ morte trāsur
 dammodo mare
 tur. Et trās mare
 ip̄a appeller velut
 vitā q̄ mare
 Quod additū est
 i manibus tuis. n̄
 ap̄s n̄ i ore tuo
 in corde tuo. et bo-
 q̄ in finē p̄secut
 f. unde creditur ac-
 tūq̄ ore at. cōf. f.
 la. Sed i beigo

audies vocem domini dei tui. faci
esq; vniuersa mandata que ego p
cipio tibi hodie. et abundare te fa
ciet dominus deus tuus in cunctis
operibus manuum tuarum in sobo
le vteri tui et in fructu iumentorum
tuorum. in vbertate terre tue. et in
rerum omnium largitate. Reuer
tetur enim dominus vt gaudeat su
per te in omnibus bonis sicut ga
uisus est in patribus tuis: si tamē
audieris vocem domini dei tui et
custodieris precepta eius et cerimo
nias que in hac lege conscripta sunt
et reuertaris ad dominum deum tu
um in toto corde tuo et in tota ani
ma tua. Mandatum hoc quod ego
precipio tibi hodie non supra te ē.
neq; procul positum nec in celo si
tum: vt possis dicere quis nostrum
valet ad celum ascendere vt defe
rat illud ad nos et audiamus atq;
opere compleamur. Neq; trans ma
re positum vt causeris et dicas. qd
e nobis poterit mare transire et
illud ad nos vsq; deferre vt possi
mus audire et facere quod preceptū
est. Si iuxta te est sermo valde in
ore tuo et in corde tuo vt facias il
lum. Considera quod hodie pposue
rit in conspectu tuo vitam et bonū
et contrario mortem et malū vt di
ligas dominum deum tuum et am
bules in viis eius et custodias mā
data illius ac ceremonias atq; iu
dicia. et viuas. atq; multiplicz te. be
nedicatq; tibi in terra ad quam in
gredieris possidendam. Sin autē
auersum fuerit cor tuum et audi

re nolueris atq; errore deceptus ado
raveris deos alienos et serueris
eis: predico tibi hodie quod pereas et
paruo tempore moreris in terra ad
quam iordane transmissio ingredie
ris possidendā. Testes inuoco ho
die celum et terram quod proposueris
vobis vitam et bonum: benedictio
nem et maledictionem. Elige ergo
vitam vt tu viuas et semen tuum et
diligas dominum deum tuum atq;
obedias voci eius. et illi adhereas
Ipe enim est vita tua et longitudo
dierum tuorum. vt habites in ter
ra pro qua iurauit dominus patri
bus tuis abraam ysaac et iacob vt
daret eam illis

habetur in manibus tuis
nō tū hoc frustra. lxx.
addiderūt. qz man. i.
opa in corde intelligi
voluerunt. vbi ē fides
q̄ per dilectionem ope
ratur. Sine qua si fo
ris manibus fiant: et in
corde nō fiant: pcepta
dei nō implentur.
Curta te est. Id
est. mādata dei mode
rata et cōtempata sunt
hūanis viribus. p̄dōt
hoc de incarnatōe xp̄i
accipi: q̄ assumpta hu
manitate super terras
visus est et inter hoīes
conuersatus est.

Mandatum hoc
Aug. lxx. Quia mā
datum hoc quod ego man
do tibi hodie. nō est su
pra modum. neq; lon
ge abs te ē. nō in celo
est dicens. i. vt dicas.
neq; trās mare ē dicens.
i. vt dicas. zc. Prope
ē hoc verbū valde. in
ore tuo et in corde tuo.
et in manibus tuis face
re illud. Ap̄ls dicit hoc
ē verbū fidei: qd ad
nouū. t. pertinet. Que
q̄ scripta sunt in libro le
gis huius figura dēa
sunt. p̄tinentia ad no
uū. t. Hoc vero quod
scriptum est neq; trās
mare ē vt dicas. Quis
transiret mare et nobis
mare et accipiet nobis?
Ap̄ls dicit. Aut quis
descenderet in abissum: et
exposuit. hoc ē ch̄istū
a mortuis deducere.
Sed mare appellauit
totā vitā in hoc seculo
q̄ morte trāsitur vt q̄
dammodo mare finia
tur. Et trās mare mors
ipsa appelleret velut trās
istā vitā q̄ mare dicit
Quod additū est. Et
in manibus tuis. nō autē
ap̄ls nisi in ore tuo. et
in corde tuo. et hoc vs
q; in finē prosecutus ait:
Corde creditur ad iu
sticiā. ore autē cōf. fit ad
sa. Sed i. hebreo non

C. XXXI.

Hic itaq; mo

yses et locutus est omnia
verba hec ad vniuersum israel: et
dixit ad eos: Centum viginti āno
rum sum hodie: non possum vltra
egredi et ingredi. p̄sertim cum et do
minus dixerit mihi. non transibis
iordanem istum. Dominus ergo de
us tuus transibit ante te. Ipe de
lebit omnes gentes has in conspe
ctu tuo. et possidebis eas. Et iosue
iste transibit ante te: sicut locutus
est dominus. Facietq; dominus eis
sicut fecit seon et og regibus amor
reorum et terre eorum: delebitq; eos
Cum ergo et hos tradiderit vobis
similiter facietis eis sicut p̄cepi vo
bis. Viriliter agite et confortamini
Nolite timere nec paueatis ad cō
spectum eorum. quia dominus deus

Locavitq; mo-
yses. *Verba moysi*
ad iosue. significat qd
christus terram viventiū
singulis fm propria di-
stribuit merita. et oia p
missa dei impleat. Ipse
enī introducit pplm in
terraz promissam. Et
nāq; duce celesti igre
dimur patriam q ait:
Veni ad prem
nisi per me. et nemo as-
cendit in celū: nisi qui
descendit de celo filius
hōis q ē in celo. Qui
enī vivit ei per ipsū
ascendit.

Post septē an.
In quib; preles vita
signatur q septenario
nūo voluitur. vel tem-
pus veteris legis pro-
pter sabbatū. *Post* sep-
tez ergo annos i anno
remissionis lex i conue-
tu legi precipitur: qd cō-
pleta legis observātia
lex spiritalis succedit.
vñ. Vbi venit pleni-
tudo tps misit deus
filium suum natū ex.
mu. 27.

tuus ipse est ductor tuus. et nō di-
mittet nec derelinquet te. Locavit
q; moyses iosue. et dixit ei corā om-
ni multitudine israhel. Confortare
et esto robustus. *Thesaurus verus.*
Tu enim introdu-
ces populū istum in terram quam
daturum se patribus eorum iura-
vit dominus. et tu eam dividet for-
te. *Thesaurus verus.* Et dominus qui ductor est ve-
ster. *Thesaurus verus.* ipse erit tecum. nō dimittet nec
derelinquet te. Noli timere nec pa-
neas. Scripsit itaq; moyses legē
hanc et tradidit eam sacerdotibus
filiiis levi qui portabant arcam fe-
deris domini. et cunctis seniorib;
israhel. Precepitq; eis dicens: *Thesaurus verus.* Post
septem annos anno remissionis i
sollemnitate tabernaculorum cōue-
nientibus cunctis ex israhel ut ap-
pareant in cōspectu domini dei tui
in loco quem elegerit dominus. le-
ges verba legis huius coram om-
ni israhel: audientibus eis et i vñū
omni populo congregato tam vi-
ris q; mulieribus. parvulis et ad-
venis qui sunt intra portas tuas
ut audientes discant. et timeāt do-
minum deum vestrum. et custodiāt
impleantq; omnes sermones legis
h⁹. Filii quoq; eoz qui nunc igno-
rant ut audire possint et timeāt do-
minum deum suum cunctis dieb;
quibus versantur in terra: ad quā
vos iordane transmisso pgitis ob-
tinendam. Et ait dominus ad mo-
ysen: Ecce prope sunt dies mortis
tue. Loca iosue. et stas in taberna-

culo testimonii ut precipias ei. Ab-
ierunt ergo moyses et iosue et ste-
terunt in tabernaculo testimonii ap-
paruitq; dominus ibi in columna
nubis que stetit in introitu taber-
naculi: dixitq; dominus ad moy-
sen. Ecce tu dormies cum patrib;
tuis. et populus iste consurgēs for-
nicabitur post deos alienos i terra
ad quam ingredietur et habitabit i
ea ibi derelinquet me. et irritum fa-
ciet fēdus quod pepigi cum eo. Et
irascetur furor meus contra eum i
die illo. et derelinquam eum et ab-
scondam faciem meā ab eo. et erit i
deuotionem. Invenient eū om-
nia mala et afflictiones. ita ut dicat
in illo die. Vere quia non est deus
mecum: inveniunt me hec mala.
Ego autem abscondas et celabo fa-
ciem meam in die illo propter om-
nia mala que fecit: quia secutus ē
deos alienos. Nunc itaq; scribite
vobis canticum istud et docete fili-
os israhel ut memoriter teneant et
ore decantēt. et sit mihi carmē istud
pro testimonio inter filios israhel.
Introducā enim eum in terram
pro qua iuravi patrib; eius et lacte
melle manantem. Cūq; pmede-
rit et saturati crassatiq; fuerit auer-
tentur ad deos alienos et seruiant
eis: detrahentq; mihi et irritum fa-
cient pactum meum. Postq; inue-
nerint eum mala multa et afflictio-
nes: respondebit ei canticus istud
p testimonio quod nulla delebit ob-
livio ex ore seminis tui. Scio enī
cogitationes eius que facturū sit

Postq̄ ergo ^{Deuteronomiū cōmē} ^{dat leuitis. quia enī} ^{geliū christi p̄ verop} ^{sacerdotū ministeriū} ^{in memoria recondit} ^{ecclēsię q̄ est archa do} ^{mini. vbi celestes the} ^{sauri recondunt.} ^{Ibi} ^{duę tabule testamenti} ^{libri. legis et euāgelij} ^{Ibi vna cōtinet mā} ^{na. i. caro christi qua} ^{abus vitę eterne.} ^{Ibi} ^{virga aaron quę frō} ^{duerat. q̄ ibi sacerdo} ^{tium christi qd̄ manet} ^{in eternū vel in ppetu} ^{um: vt sit ibi oīa te in} ^{testimoniū.} ^{Verba le} ^{gis custodiētibus sunt} ^{ad salutē: p̄ceptoib⁹} ^{in testimoniū p̄tina} ^{cie et inobediētē. vñ} ^{est q̄ accusat vos mo} ^{yses in quo speratis.} ^{Si enī crederetis mo} ^{yli: crederetis et mihi} ^{forisitan. de me enī ille} ^{scripsit. et alibi.} ^{Ser} ^{mo quē ego locut⁹ suz} ^{ipse iudicabit.}

Locutus est er ^{go moyses.} ^{Ver} ^{ba moysi nō simplici} ^{ter sunt accipiēda: q̄} ^{scdm̄ historiā israeli} ^{tis sagitori deo ingra} ^{tis exprobat p̄fidiam} ^{et allegorice sanctā in} ^{struit ecclēsiā. et ad mo} ^{ruz bonitātē puocat} ^{p̄ tropologiā.} ^{Peruā} ^{da est ergo in historia} ^{veritas. i. allegoria my} ^{steria.} ^{In tropologia} ^{discipline vtilitas. vt} ^{sic ad celestē theoricā} ^{prouebamur.} ^{Notan} ^{dum quoq̄ qd̄ dicit.} ^{Locutus est moyses} ^{verba carminis b⁹ et} ^{vt q̄ deū ore laudat:} ^{ope nō p̄dicat. nō} ^{ē enī speciosa laus i ore} ^{p̄p̄ris.}

C. XXXII.

Audite celi et.

In principio maxima

elementa in testimonium

vocat. ut si mandata neglexerint eorum in testimo

niū conuictos puniat.

Debraice fama. i. celi qd̄ est plurale et masculini generis. sed voluit sin

gularit̄ intelligi: sicut singulas ciuitates thebas et athenas dicimus.

August. Audite celi et. ^{Audiāt celi allegoriā. tertia historiā. Quidā} ^{celum et terrā quasi animata ad audiēdū. puocari putāt. scdm̄ illud.} ^{Qui} ^{respiciat terrā et facit eā tremere. cū hoc dei potestatis sit. nō eoz itelligētię}

Locrescat. et. ^{Doctrinaz legis plurię et rori p̄pat: quia a fideiū cor} ^{diibus germina spiritalis fructus erigit.} ^{Deceit sunt ager et vinea dei. La} ^{le est illud ysaie.} ^{Quomō descendit imber et nix de celo et illuc vltra nō re} ^{neritur: sed inebriat terrā et irri. facit eius. et ger. eam facit et.}

Nomen domini inuo. ^{Demōstrat quē sit pluuia. Quā enī do} ^{mini inuocare est euāgelij p̄dicare. qd̄ q̄ audit et facit fructū vitę possidebit}

Dei perfecta opera. ^{Dei Perfecti sunt celi et terra. et oīs ornat⁹} ^{eoz. et cōpleuit⁹ deus die septimo opus suū qd̄ est redemptō hūani gene}

hodie anteq̄ introducam eum in
terram quas ei pollicitus sū. Scri
psit ergo moyses canticum. et do
cuit filios israel. Precepitq̄ do
minus ioseph filio nū et ait. Lōfoz
tare et esto robustus. Tu enim in
troduces filios israel i terrā quā
pollicitus sum. et ego ero tecum.

Postq̄ ergo ^{scripsit moyses ver} ^{ba legis hui⁹ in volumine atq̄ cō} ^{per quos intelliguntur ve} ^{ri sacerdotes archam. id est. ecclēsiā sustinentes} ^{pleuit: p̄cepit leuitis qui porta}

bāt arcam federis domini dicēs:

Tollite librum istum et ponite euz

i latere arcę federis domini dei ve

stri: vt sit ibi contra te in testimoni

um. ^{Ego enim scio contentione tu} ^{am et cervicem tuam durissimam.} ^{Abhuc viuente me et ingrediente}

vobiscum semper contentiose egis

stis contra dominum: q̄nto magis

cum mortuus fuero. Congregate

ad me omnes maiores natu p̄ tri

bus vestras atq̄ doctores: et lo

quar audietib⁹ eis sermones istos

et inuocabo contra eos celum et

terram. ^{Novi enim qd̄ post mortez} ^{meam inique agētis et declinabi} ^{tis cito de via quā p̄cepī vobis.}

et occurrent vobis mala in extre

mo tempore quando feceritis ma

lum in conspectu domini vt irritē

tis eum: per opera manuuꝝ vestra

rum. ^{Locutus est ergo moyses au} ^{diente vnīuerso cētū israel verba} ^{carminis hui⁹. et ad finem vsq̄} ^{cōpleuit.}

C. XXXII.

Audite celi que

loquar. audiat terra verba

mea: et crescat in pluuiaz do

ctrina mea: sicut vt ros eloquium

meū. Quasi imber super herbā et q̄

stille super gramina: q̄ nomen do

mini inuocabo. Date magnificen

tiaz deo nostro: dei perfecta sunt

opera: et omnes vie eius iudicia.

Deus fidelis et absq̄ vlla iniqui

tate iustus et rectus peccauerunt

ei: et nō filij eius in sordibus. Ne

neratō praua atq̄ pueria hec cene

et occurrent vobis mala in extre

mo tempore quando feceritis ma

lum in conspectu domini vt irritē

tis eum: per opera manuuꝝ vestra

rum. Locutus est ergo moyses au

diente vnīuerso cētū israel verba

carminis hui⁹. et ad finem vsq̄

cōpleuit.

C. XXXII.

Audite celi que

loquar. audiat terra verba

mea: et crescat in pluuiaz do

ctrina mea: sicut vt ros eloquium

meū. Quasi imber super herbā et q̄

stille super gramina: q̄ nomen do

mini inuocabo. Date magnificen

tiaz deo nostro: dei perfecta sunt

opera: et omnes vie eius iudicia.

Deus fidelis et absq̄ vlla iniqui

tate iustus et rectus peccauerunt

ei: et nō filij eius in sordibus. Ne

neratō praua atq̄ pueria hec cene

ris quā oñdit nob̄ qñ

pficiēs spūale sabba

tum in sepulcro requi

euit.

Peccauerūt ei

Augu. lxx. Peccane

runt nō ei filij vitupa

biles. Qui enī peccat

nō deo peccat. i. nocet

sed sibi. Et si hoc ge

neralit̄ dictū est. quo

mō legitur. Tibi soli

peccati et malū corā te

feci. Et illū dierem

Tibi peccati? patia

israel dñe. et alibi. Sa

na animā meā q̄ pec

cavi tibi. Quēdūz ē

q̄z vtz idē sit peccare

deo qd̄ peccare i deū?

vñ. Et si in deū pecca

uerit vir q̄s orabit pro

eo? Pica qd̄ mibi p̄

senti videat. aut alio

tpe q̄ntū deus adiune

rit. Peccare i deū est

in his q̄ ad cultū dei

pinēt peccare. sic pec

cabāt filij hely. Sic ex

istimandū est peccare

etiā in hoies q̄ pinēt

ad deū. Vñ dicit aby

melech de fara. Pro

pterea peperci tibi ne

peccares in me. Pec

casse dñō illi dicit. q̄

peccati sui p̄nāz agūt

vt glificet ignoscens.

Id cū dicitur dauid.

Tibi soli peccati et

malū corā te feci: subie

cit. vt iustificeris in ser

u. et vin. c. iij. Sine euz

dñs de dicit. Iudica

te inter me et vineā me

am. Sine de xpo itel

ligatur q̄ sol⁹ vere ait:

Veni enī p̄cepī mū

di b⁹ et in me nō habz

quicquā. i. peccati qd̄

morte dignum sit: vt

agnoscat mund⁹ qd̄ di

ligo p̄m et. Quasi et

si leuissā peccata mor

tis supplicio p̄sequatur

p̄cepī mūdi b⁹: i me

nō hēt quicq̄: b⁹ surgi

te eam? hinc. i. vt pati

ar. q̄ patiens impleo volūtātē p̄is mei: non p̄nā solūo peccati mei. Et ait

bieremias. Tibi peccati? patia isrl dñe. simplr d̄: in p̄nitēte cū spe salu

tis et venia. Et cū d̄. Sana aīam meā q̄ peccati tibi. hoc ait vt glorificet

deus ignoscēdo. q̄ magna mīa ei? lup confitētes et redeūtes q̄ nō vult mor

tē peccatoris. Hinc dauid cum argueretur p̄ nathā r̄ndit: Peccati dñō.

Deico enī qd̄ ammō videt vulneratus qui se subdit ei vt l̄anet: vt in co

medicinz opus impleatur. In hoc aut cātico h̄uidebat p̄pheta quosdam

sic peccaturos vt nec p̄nitentiā agere. nec ad dñm vellēt redire vt sanarē

tur. De quibus dicitur. Quia caro sunt spūs vadēs et nō rediens. P̄d̄t

etiā sic intelligi. Peccauerūt: nō ei. scdm̄ id qd̄ ei nocuerunt peccato suo:

sed sibi.

Et nō filij eius. Quia nō ex fide. Dedit enī eis potestātē filios dei

fieri his qui credunt in nomine eius. Infidelibus autem dicitur. Vos ex

patre dyabolo estis.

Generatio p̄. De qua in euāgelio. Generatō praua atq̄ pueria

signis querit et alibi: Benimina viperarum quis ostendet vobis fugere a ventura ira?

Nunquid non et. Qui omnium creator et conditor vnus deus: a quo ipso et per ipsum et in ipso sunt omnia.

De posteris ordo. primo enim creauit deus disponendo vt esset securus: deo fecit formādo: tercio dñando possedit.

Creauit te. Creauit dñi materiaz vñ fecimari possit cōdidit. Stultus

et insipiens qui creatorem et factorem suum digna veneratione nō colit: immemor eius beneficij quo eum deus de manu inimicorum eruit et possedit: p̄ mare rubrum duxit: manna de celo dedit: ipse gratia ydola coluit: deus: hi sunt dñi tui israel qui eduxerunt te de terra egypti.

Patrem. Doctorem legis et p̄dicatorum euangelij cuius doctrina et exēplo instruaris.

Quando diuide. Quali cū multitudo hoīm innumerabilis sit filios tñ israel in hēre ditatem suam domi? elegit: quibus potenti am suaz: et secreta sua per legis et p̄phetarum manifestabat indicia.

Constituit. Precepit terminos gentium iuxta numerū angelorum dei. Vbi videtur ministeria angelorum super gentes singulas vel etiam homines ordinata significare: quibus regantur et defendantur. vnde. Angeli eorum semper vident facies patris mei. Dei enim ciuitas ex angelis et hominibus constat: ad quam tanti cōscendunt hoīm quanti illi remanserunt angelorum: quod ex hoc p̄t haberi. Statuit terminos gentium scdm numerum angelorum dei. Debem? ergo ex imitatione eorum ad vsum nostrę conuersationis aliquid trahere et emulatione bonis studiis nos inflamare: vt similes simus illis ad quos debemus ascendere. Distincte em cōuersatione s hoīm distinctis cōgruunt ordinibus angelorum: et in eorū sortem per cōuersationis similitudinē ascēdunt.

Pars autem. Cum deus vniuersas gentes creauit: solus israelitas elegit: quos sua cognitione signis et miraculis glorificauit.

Inuenit eum. Quia in syna p̄ actū cū eo inijt māna dedit: et aquā de petra produxit: columines ministravit: et in eadem heremo. xl. ānis eos circumducendo p̄cepta sua docuit.

Circūdūxit eum. Al. Ecclesiam per orbem terrarum dilatando: in viam mandatorum suorum dirigēdo.

Custodiuit. Multi in deserto prostrati sunt: sed postq̄ mādāta dei transgressi sunt.

Sicut aquila. Aquila scdm p̄blicos ab acumine oculorum vocata tam acute videt: vt cum super maria immobili penna feratur: nec humanis visibus pateat: pilculos in mari natāre videat: ad tormenti instar de

reddis domino popule stulte et insipiens: Nunquid nō ipse ē pater tuus?

qui possedit te: et fecit et creauit te: Memento dierum antiquorum:

cogita generationes singulas. Interroga patrem tuum et annūciabit tibi: maiores tuos et dicent tibi.

Quando diuidebat altissimus gentes: quando separabat filios adāz:

constituit terminos populorum iuxta numerum filiorum israel. Pars pulvis veteri prelatas: sicut iacob esau. f. ecclesia sinagoge prelatas

autem domini populus eius: iacob aures ceciderunt tibi in preclariis tē.

funiculus hereditatis eius. Inuenit eum in terra deserta: i loco horrois et vastę solitudinis. Circūdūxit eum et docuit: et custodiuit quā si pupillam oculi sui. Sicut aquila

la prouocans ad volandum pul-

los suos: et super eos volitans: eripuit alas suas: et assumpsit eum

atq; portauit in humeris suis. Dominus enim ydola egyptiorum: illis exentibus de egypto: nobis de mundo incarnato filio minus solus dux eius fuit: et non

erat cum eo deus alienus. Constituit eum super excelsum terram: vt comederet fructus agrozum. Ut suggeret mel et petra: oleū q̄ de lacte de onibus: cū adipe agnoz

biberent meracissimum. In crassa tus est dilectus et recalcitrauit: in crassatus impinguitur dilatatus

dereliquit deum factorem suum:

legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

scendens raptam pennis prędam ad litus pertrahit. Pullos quoq; plumescētes: alis verberat et ad volandū prouocat. Sic christus nos dicitis et exemplis exhortans ad alta prouocat: vt sequamur quo p̄cessit. vnde vbi fuerit corpus ibi congregabuntur et aquile. Super celos quoq; exaltatus: et humanis subtractus aspectibus in mari huius mundi natantes oculis misericordię videt: et pennis amoris pertrahit ad litus eterne securitatis. vnde. Ego si exaltatus fuero a terra oīa trahā ad meipm.

Sicut aquila et. Aquila (vt aunt) cum plumescere pullos suos videt: ad solē conuertit: et illū nutrit: q̄ ir reuerberata acie aspiciat radios solis: si lūa deflectit: quasi degenere negligit. Pullosq; ad volandū prouocat: et lassos alis sustentat: sic deus ad verum solē nos inuitat: infirmitatibus nostris p̄parat: et alē gē sustinet.

Prouocans. Ad terram chanaan possidendam dominus populum suum prouocauit: adiunxit: et ab inimicis protexit.

Dominus solus. Pater et filius et sp̄s sanctus vnus est deus. nō dicit solus p̄ ne excludat filium. vt sp̄s sanctus: s̄ dñs solus. i. deus.

Excelsa terra. Palestina: q̄ motio. la egypti plana et p̄ssa. Etiam que virtute et scientia sublimis.

In qua comedit fructus agrozum: quia ibi germinat semen bonū. i. dei verbus. Vbi fructus tricesimus: sexagesimus: et centesimus: vt quisq; p̄ capacitatem suā sufficiat p̄medat.

Ut suggeret. Gregorius. Ut suggeret mel de petra: et oleū de firma petra: i. iuxta hystoriam factū: nūq; legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt.

Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

Legitur: sed de petra. i. xpo mel suserunt: qui eius facta. i. miracula viderunt. Aleum vero de firma petra: quia post resurrectionē eius sp̄s sancti vñ cōtōne mernerunt. Infirma petra mel dedit: qñ ad huc mortalis miraculo- rum dulcedinem ostendit. Firma petra oleū fudit: quia post resurrectionē impassibilis per afflationem sp̄s sancti donum sanctę vñctōis donauit.

fic quidā christiani ac
ceptū mysteriū corporis et
sanguinis dñi in per
ditionem sibi puerunt.

Prouocauerunt
Alij sunt heretici. alij
ydolatres: q de corde
ydola et abominatōes
sibi fingūt.

Novi recentef
Recedentes a cultura
dei inueniunt sibi de
os quos p̄res eoz non
coluerunt.

Et ait abscondā
Nihil grātū est q̄ vi
sione dei p̄uari. vñ.
Re p̄rogas me a fa
cie tua. Itē. Re auer
tag faciem tuam zc.

Ipsi me prou.
Quali sicut irritauerunt
me multitudinē falso
rum deoz colendo et
me reprobandō: sic irri
tabo eos in multitudine
gentium assumē
do illos reprobandō.

Ego prouoc.
Tradēdo eos gentibz
qui aliqñ non populū
nunc aut populū dei.
Similiter christiani q̄
deserta veritate ad er
rores declinant mali
gnis spiritibz tradunt
qui dignitatem angeli
cam perdidērūt. Qui
bene gens stulta dicū
tur: iusticiā odientes
iniquitatem amantes.

Ignis suc. ē in
Ergo. De his quos
damnant flagella et nō
liberant scriptum est.
Percussisti eos nec
dolerunt zc. His fla
gella in hac vita icho
ant et in eternā perma
nebūt. vnde moyses.
Ignis exarsit ab ira
sua et ardebit vsqz ad
inferos et deorsūz. De
p̄nti ei percussione dr.
Ignis exarsit ab ira
mea. De eterna sequit̄
et ardebit vsqz ad infe
ros et deorsūz. Non
tamen iudicat de his
ia idipsum. vñ est ei
flagellum qd t̄paliter
incipit et in eternis sup
plicijz p̄summat.

Denorabit. Alij
comedet terrā et nascē
tia eius. i. carnē ppter
opera libidinis eterna
flama p̄burit. nascētia
ei carnis opa concupi
scentie carnalis q̄ sūt fornicatio immundicia. et huiusmodi.

Aues mor. Quē iuxta viā comedere sementem.
Bestes bel. Trahunt bestie et serpentes dētibz furiosis reprobos
sup terrā qñ qd p̄ blādēdo carnalibz p̄sualet vt seconderet: furiose a p̄co

Sequendo idola.

et recessit a deo salutari suo. **Prou.**
idolis vel heresibz. i.
uocauerunt eum in diis alienis: et
expolicio. i. idolis

in abominationibus ad iracundi
am concitauerunt. Immolauerūt
demoniis et non deo: diis quos ig
norabant. Noui recentefqz vene
runt: quos non coluerunt patres
apostoli. i. per legem et circū
cisionem iudeum: per baptismum christianum.
i. formauit

eorum. Deum qui te genuit dereli
quisti: et oblitus es domini creato
ris tui. Vidit dominus et ad iracū
diam concitatus est: quia prouoca
uerunt euz filii sui et filie. Et ait: ab
scindam faciem meam ab eis: et cō
siderabo nouissima eorum. Bene
dixit enim peruersa est. et infideles
filii. Ipsi me prouocauerunt in eo
qui non erat deus: et irritauerunt i
vanitatibus suis. Et ego prouoca
bo eos in eo qui non est populus:
et i gēte stulta irritabo illos. Ignis
succensus est in furore meo: et arde
bit vsqz ad inferni nouissima. De
uorabitqz terrā cum germine suo:
et montium fundamenta combur
z congregabo super eos mala. et sa
gittas meas complebo in eis. Ad
sumentur fame et denorabūt eos
aues: morsu amarissimo. Dentes
bestiarum immittam in eos: euz fu
rore trahentium super terram atqz

serpētium. Foris vastabit eos gla
dius et intus pauor: iuuenem sum
ac virginem lactentem cum homi
ne fene. Et dixi: vbi nā sunt: ces
sare faciam ex hominibus memo
riam eorum. Sed propter iram
inimicorum distuli: ne forte super
birent hostes eorum: et dicerent.
Man⁹ nostra excelsa: et non domi
nus fecit hec omnia. Gens absqz
consilio est et sine prudentia: vtinā
saperent et intelligerent: ac nouissi
ma prouiderent. Quomodo perse
quebatur vnus mille: et duo fuga
rent decem milia. Nonne ideo qz
deus suus vendidit eos: et do
minus conclusit illos: Non enī
est deus noster vt dii eorum: et ini
mici nostri sunt iudices. De vinea
sodomorum vinea eorum: et de sub
urbanis gomorre. Quia eorum
vua fellis: et botrus amarissim⁹.

serpētium. Foris vastabit eos gla
dius et intus pauor: iuuenem sum
ac virginem lactentem cum homi
ne fene. Et dixi: vbi nā sunt: ces
sare faciam ex hominibus memo
riam eorum. Sed propter iram
inimicorum distuli: ne forte super
birent hostes eorum: et dicerent.
Man⁹ nostra excelsa: et non domi
nus fecit hec omnia. Gens absqz
consilio est et sine prudentia: vtinā
saperent et intelligerent: ac nouissi
ma prouiderent. Quomodo perse
quebatur vnus mille: et duo fuga
rent decem milia. Nonne ideo qz
deus suus vendidit eos: et do
minus conclusit illos: Non enī
est deus noster vt dii eorum: et ini
mici nostri sunt iudices. De vinea
sodomorum vinea eorum: et de sub
urbanis gomorre. Quia eorum
vua fellis: et botrus amarissim⁹.

serpētium. Foris vastabit eos gla
dius et intus pauor: iuuenem sum
ac virginem lactentem cum homi
ne fene. Et dixi: vbi nā sunt: ces
sare faciam ex hominibus memo
riam eorum. Sed propter iram
inimicorum distuli: ne forte super
birent hostes eorum: et dicerent.
Man⁹ nostra excelsa: et non domi
nus fecit hec omnia. Gens absqz
consilio est et sine prudentia: vtinā
saperent et intelligerent: ac nouissi
ma prouiderent. Quomodo perse
quebatur vnus mille: et duo fuga
rent decem milia. Nonne ideo qz
deus suus vendidit eos: et do
minus conclusit illos: Non enī
est deus noster vt dii eorum: et ini
mici nostri sunt iudices. De vinea
sodomorum vinea eorum: et de sub
urbanis gomorre. Quia eorum
vua fellis: et botrus amarissim⁹.

serpētium. Foris vastabit eos gla
dius et intus pauor: iuuenem sum
ac virginem lactentem cum homi
ne fene. Et dixi: vbi nā sunt: ces
sare faciam ex hominibus memo
riam eorum. Sed propter iram
inimicorum distuli: ne forte super
birent hostes eorum: et dicerent.
Man⁹ nostra excelsa: et non domi
nus fecit hec omnia. Gens absqz
consilio est et sine prudentia: vtinā
saperent et intelligerent: ac nouissi
ma prouiderent. Quomodo perse
quebatur vnus mille: et duo fuga
rent decem milia. Nonne ideo qz
deus suus vendidit eos: et do
minus conclusit illos: Non enī
est deus noster vt dii eorum: et ini
mici nostri sunt iudices. De vinea
sodomorum vinea eorum: et de sub
urbanis gomorre. Quia eorum
vua fellis: et botrus amarissim⁹.

serpētium. Foris vastabit eos gla
dius et intus pauor: iuuenem sum
ac virginem lactentem cum homi
ne fene. Et dixi: vbi nā sunt: ces
sare faciam ex hominibus memo
riam eorum. Sed propter iram
inimicorum distuli: ne forte super
birent hostes eorum: et dicerent.
Man⁹ nostra excelsa: et non domi
nus fecit hec omnia. Gens absqz
consilio est et sine prudentia: vtinā
saperent et intelligerent: ac nouissi
ma prouiderent. Quomodo perse
quebatur vnus mille: et duo fuga
rent decem milia. Nonne ideo qz
deus suus vendidit eos: et do
minus conclusit illos: Non enī
est deus noster vt dii eorum: et ini
mici nostri sunt iudices. De vinea
sodomorum vinea eorum: et de sub
urbanis gomorre. Quia eorum
vua fellis: et botrus amarissim⁹.

serpētium. Foris vastabit eos gla
dius et intus pauor: iuuenem sum
ac virginem lactentem cum homi
ne fene. Et dixi: vbi nā sunt: ces
sare faciam ex hominibus memo
riam eorum. Sed propter iram
inimicorum distuli: ne forte super
birent hostes eorum: et dicerent.
Man⁹ nostra excelsa: et non domi
nus fecit hec omnia. Gens absqz
consilio est et sine prudentia: vtinā
saperent et intelligerent: ac nouissi
ma prouiderent. Quomodo perse
quebatur vnus mille: et duo fuga
rent decem milia. Nonne ideo qz
deus suus vendidit eos: et do
minus conclusit illos: Non enī
est deus noster vt dii eorum: et ini
mici nostri sunt iudices. De vinea
sodomorum vinea eorum: et de sub
urbanis gomorre. Quia eorum
vua fellis: et botrus amarissim⁹.

serpētium. Foris vastabit eos gla
dius et intus pauor: iuuenem sum
ac virginem lactentem cum homi
ne fene. Et dixi: vbi nā sunt: ces
sare faciam ex hominibus memo
riam eorum. Sed propter iram
inimicorum distuli: ne forte super
birent hostes eorum: et dicerent.
Man⁹ nostra excelsa: et non domi
nus fecit hec omnia. Gens absqz
consilio est et sine prudentia: vtinā
saperent et intelligerent: ac nouissi
ma prouiderent. Quomodo perse
quebatur vnus mille: et duo fuga
rent decem milia. Nonne ideo qz
deus suus vendidit eos: et do
minus conclusit illos: Non enī
est deus noster vt dii eorum: et ini
mici nostri sunt iudices. De vinea
sodomorum vinea eorum: et de sub
urbanis gomorre. Quia eorum
vua fellis: et botrus amarissim⁹.

serpētium. Foris vastabit eos gla
dius et intus pauor: iuuenem sum
ac virginem lactentem cum homi
ne fene. Et dixi: vbi nā sunt: ces
sare faciam ex hominibus memo
riam eorum. Sed propter iram
inimicorum distuli: ne forte super
birent hostes eorum: et dicerent.
Man⁹ nostra excelsa: et non domi
nus fecit hec omnia. Gens absqz
consilio est et sine prudentia: vtinā
saperent et intelligerent: ac nouissi
ma prouiderent. Quomodo perse
quebatur vnus mille: et duo fuga
rent decem milia. Nonne ideo qz
deus suus vendidit eos: et do
minus conclusit illos: Non enī
est deus noster vt dii eorum: et ini
mici nostri sunt iudices. De vinea
sodomorum vinea eorum: et de sub
urbanis gomorre. Quia eorum
vua fellis: et botrus amarissim⁹.

serpētium. Foris vastabit eos gla
dius et intus pauor: iuuenem sum
ac virginem lactentem cum homi
ne fene. Et dixi: vbi nā sunt: ces
sare faciam ex hominibus memo
riam eorum. Sed propter iram
inimicorum distuli: ne forte super
birent hostes eorum: et dicerent.
Man⁹ nostra excelsa: et non domi
nus fecit hec omnia. Gens absqz
consilio est et sine prudentia: vtinā
saperent et intelligerent: ac nouissi
ma prouiderent. Quomodo perse
quebatur vnus mille: et duo fuga
rent decem milia. Nonne ideo qz
deus suus vendidit eos: et do
minus conclusit illos: Non enī
est deus noster vt dii eorum: et ini
mici nostri sunt iudices. De vinea
sodomorum vinea eorum: et de sub
urbanis gomorre. Quia eorum
vua fellis: et botrus amarissim⁹.

serpētium. Foris vastabit eos gla
dius et intus pauor: iuuenem sum
ac virginem lactentem cum homi
ne fene. Et dixi: vbi nā sunt: ces
sare faciam ex hominibus memo
riam eorum. Sed propter iram
inimicorum distuli: ne forte super
birent hostes eorum: et dicerent.
Man⁹ nostra excelsa: et non domi
nus fecit hec omnia. Gens absqz
consilio est et sine prudentia: vtinā
saperent et intelligerent: ac nouissi
ma prouiderent. Quomodo perse
quebatur vnus mille: et duo fuga
rent decem milia. Nonne ideo qz
deus suus vendidit eos: et do
minus conclusit illos: Non enī
est deus noster vt dii eorum: et ini
mici nostri sunt iudices. De vinea
sodomorum vinea eorum: et de sub
urbanis gomorre. Quia eorum
vua fellis: et botrus amarissim⁹.

serpētium. Foris vastabit eos gla
dius et intus pauor: iuuenem sum
ac virginem lactentem cum homi
ne fene. Et dixi: vbi nā sunt: ces
sare faciam ex hominibus memo
riam eorum. Sed propter iram
inimicorum distuli: ne forte super
birent hostes eorum: et dicerent.
Man⁹ nostra excelsa: et non domi
nus fecit hec omnia. Gens absqz
consilio est et sine prudentia: vtinā
saperent et intelligerent: ac nouissi
ma prouiderent. Quomodo perse
quebatur vnus mille: et duo fuga
rent decem milia. Nonne ideo qz
deus suus vendidit eos: et do
minus conclusit illos: Non enī
est deus noster vt dii eorum: et ini
mici nostri sunt iudices. De vinea
sodomorum vinea eorum: et de sub
urbanis gomorre. Quia eorum
vua fellis: et botrus amarissim⁹.

serpētium. Foris vastabit eos gla
dius et intus pauor: iuuenem sum
ac virginem lactentem cum homi
ne fene. Et dixi: vbi nā sunt: ces
sare faciam ex hominibus memo
riam eorum. Sed propter iram
inimicorum distuli: ne forte super
birent hostes eorum: et dicerent.
Man⁹ nostra excelsa: et non domi
nus fecit hec omnia. Gens absqz
consilio est et sine prudentia: vtinā
saperent et intelligerent: ac nouissi
ma prouiderent. Quomodo perse
quebatur vnus mille: et duo fuga
rent decem milia. Nonne ideo qz
deus suus vendidit eos: et do
minus conclusit illos: Non enī
est deus noster vt dii eorum: et ini
mici nostri sunt iudices. De vinea
sodomorum vinea eorum: et de sub
urbanis gomorre. Quia eorum
vua fellis: et botrus amarissim⁹.

serpētium. Foris vastabit eos gla
dius et intus pauor: iuuenem sum
ac virginem lactentem cum homi
ne fene. Et dixi: vbi nā sunt: ces
sare faciam ex hominibus memo
riam eorum. Sed propter iram
inimicorum distuli: ne forte super
birent hostes eorum: et dicerent.
Man⁹ nostra excelsa: et non domi
nus fecit hec omnia. Gens absqz
consilio est et sine prudentia: vtinā
saperent et intelligerent: ac nouissi
ma prouiderent. Quomodo perse
quebatur vnus mille: et duo fuga
rent decem milia. Nonne ideo qz
deus suus vendidit eos: et do
minus conclusit illos: Non enī
est deus noster vt dii eorum: et ini
mici nostri sunt iudices. De vinea
sodomorum vinea eorum: et de sub
urbanis gomorre. Quia eorum
vua fellis: et botrus amarissim⁹.

serpētium. Foris vastabit eos gla
dius et intus pauor: iuuenem sum
ac virginem lactentem cum homi
ne fene. Et dixi: vbi nā sunt: ces
sare faciam ex hominibus memo
riam eorum. Sed propter iram
inimicorum distuli: ne forte super
birent hostes eorum: et dicerent.
Man⁹ nostra excelsa: et non domi
nus fecit hec omnia. Gens absqz
consilio est et sine prudentia: vtinā
saperent et intelligerent: ac nouissi
ma prouiderent. Quomodo perse
quebatur vnus mille: et duo fuga
rent decem milia. Nonne ideo qz
deus suus vendidit eos: et do
minus conclusit illos: Non enī
est deus noster vt dii eorum: et ini
mici nostri sunt iudices. De vinea
sodomorum vinea eorum: et de sub
urbanis gomorre. Quia eorum
vua fellis: et botrus amarissim⁹.

serpētium. Foris vastabit eos gla
dius et intus pauor: iuuenem sum
ac virginem lactentem cum homi
ne fene. Et dixi: vbi nā sunt: ces
sare faciam ex hominibus memo
riam eorum. Sed propter iram
inimicorum distuli: ne forte super
birent hostes eorum: et dicerent.
Man⁹ nostra excelsa: et non domi
nus fecit hec omnia. Gens absqz
consilio est et sine prudentia: vtinā
saperent et intelligerent: ac nouissi
ma prouiderent. Quomodo perse
quebatur vnus mille: et duo fuga
rent decem milia. Nonne ideo qz
deus suus vendidit eos: et do
minus conclusit illos: Non enī
est deus noster vt dii eorum: et ini
mici nostri sunt iudices. De vinea
sodomorum vinea eorum: et de sub
urbanis gomorre. Quia eorum
vua fellis: et botrus amarissim⁹.

ribus expetit vt cruci
ent.

Foris vastabit
Corpus ignis eterni
torquebit extusio et me
tem angustie magnitu
do. vñ. Permis eoz nō
moietur: et ignis eozū
nō extinguetur.

Iuuenes si. ac
Nulli. etan parceret.
qz oēs ydolatria ma
culauit.

Essare faciam
A terra sua electi et per
totū orbē dispersi sunt
Generalit̄ ho p̄cores
tollētur de tra scōp. et
memoria eorum. vñ.
Prophea de destrū
et tei finē: enellz et edu
cet te d tra vinētū zc.

Distuli. De blas
phemaret nomē meūz
nec tñ abstuli vidictā.

Quo perse. Im
ondit uox iudaice ge
tis postqz dño pecca
uerūt: vt vñ hostium
mille de eis. et duo fu
garēt. x. milia. hoc est
pauci plurimos

Qui dei magnitu
dine agnoscit nō ex iur
mitate digne potētis: s
iusti iudicij p̄missione
h iuuenire intelligit.

Iudices. Apro
batores. Enā q ydola
colūt vñ deū eē itelli
gūt q fecit celū et terrā

De vinea zc. He
reticorū neq̄tia signifi
cat q a scīs doctoribz
spiritalē doctrinā purā
acceperūt: et veneno suo
corruerūt: et i fellz abili
thij amaritudinē p̄te
runt.

Sepe ierlm sodomē
et gomorre p̄pat. vñd
Iudite hū dñi p̄cia
pes sodo. et gomor. zc
Bot⁹ amarif.
Fruct⁹. i. opa amarif
hā sūt vñi enī cū felle
mixtū obtulerunt.

Fel draconū.
Quali itra se retinent
venenū malicie: ne sa
lutis et correctōis medi
cinā suscipiant.

Medici sic sp̄tes a
maritudinē et venū oc
culat vt i cautos ledāt

Medi est ultio.
Paul⁹ de B loco sup
lit Dibi vidictā et ego
retribuā. fm merita. i.

In tempore. Quali cū
accepero tēp⁹ ego iusticias iudicabo. Dic
moys. p p̄lo orāri dixit. In die ultōis visitabo hoc peccatū eorum.

Iuxta est dies. Vnicuiqz.
Quicqd ei finitur breuissim⁹ est si eter
nitati comparatur.

Sedm historiam in
degor videtur festinat
qz locū et gentē et oēm
pſperitatem in breui p
viderūt: qz pphetas et
ſalpatorem occiderūt.
Judicabit dñs
ceſſando a malis ſedm
illud. **J**udica me dñs
diſcerne cām meam.

Quidebit qd
cūqz poteſt manū ſua
ſtanter operare: qz nec
opus nec rō nec ſapia
eſt apud inferos.

Ubi ſunt dñi.
Quali nihil proſunt
ydola in quibus cōſi
debant: vel opes: vel
honores: vel ſeculi vo
luptates: nihil ei ſecus
ferunt de vniuerſo la
boze.

Videte qd. **E**x
neralis admonitio: qz
reſecta ydolatria vel
hereti et oibus ſpētiſi
mundicijs: ad verum
deum conuertimini.

Ego occidam.
Ergo. Decidit vt vi
niſicet: percutit vt ſa
net: exteriora verberat
vt interiora trāſfigat.
Quia mētis noſtre du
riciam ſuo percutit de
ſiderio et percutiendo
ſanat: qz terroris iacu
lo tranſfixos ad ſenſū
rectitudinis nos reuo
cat. Corda enī noſtra
male ſana ſunt cū nul
lo dei amore ſanciant
cum peregrinatōis erū
nam non ſentiunt: et in
firmanti proſio nullo
affectu ppatiuntur. **E**x
amoris ſui ſpiculis in
ſenſibiles de percutit:
et ſenſibiles per ardore
charitatis facit.

Leuabo. Alia
editio. Tollam in cē
lum manum meā: et iu
rabo per dexterā meā
et dicam: vni ego in
eternum. In celū ma
num dei leuare: vel at
tollere eſt potētia eter
nitatis ſue ſup omnia
excellētem oſtendere.
Iurare per dexteram
i. per filiū qui eſt dex
tera patris: pmiſſa ip
ſius in cōſpectu hoīm
confirmare: et eternita
tem ſuā credentibz ſibi
per enāgelii reuelare:
quia poteſtas ei⁹ po
teſtas eterna.

Sagittas. Demones: de quibus ait iob. Sagitte dñi in me ſūt: qñ
tātam exercebo videtā qd demonibus quoqz poſſet ſufficere.
De captiuitate. Capitiuoz capita radebantur qui diſtrahabantur

Judicabit dominus po
tempora. **J**udicabit dominus po
pulum ſuum: et in ſeruis ſuis miſe
rebitur. **Q**uidebit qd infirmata ſit
et clauſi quoqz defecerūt
reſiduiqz conſumpti ſunt. **E**t dicet:

Vbi ſunt dñi eorum in quibus ha
bebant fiduciam? **D**e quorum vi
ctimis comedebant adipēs: et bi
bebant vinum libaminū. **S**urgat
et opitulentur vobis: et in neceſſita
te vſos protegant: videte qd ego ſum
ſolus: et non ſit alius deus ppter
et vſos protegant: videte qd ego ſum
ſolus: et non ſit alius deus ppter

Est qui de manu mea poſſit eruere
Leuabo ad celum manum meam
et dicam: vni ego in eternum. **S**i
eracuero vt fulgur gladium meū
et arripuerit iudicium manus mea.
Reddam vltionem hoſtibus meiſ

et hiſ qui oderunt me retribuam.
Inebriabo ſagittas meas ſanguine:
et i gladius meus deuorabit
carnes. **D**e cruore occiſorum: et de
captiuitate nudati inimicorum ca
pitibus. **L**audate gentes populū ei⁹
quia ſanguinem ſeruatorum ſuozū

viſceſcet. **E**t vindictam retribuet
in hoſtes eorum: et propicius erit
terre populi ſui. **C**lenit ergo moy

ſes et locutus eſt omnia verba can
tici huius in auribus populi ipſe et
ioſue filius nun. **C**ompleuit qz om
nes ſermones iſtos loquēs ad vni
uerſum iſrahel: et dixit ad eos: **P**o
nite corda veſtra in omnia verba
mea quę ego teſtificor vobis hodie
vt mandetis ea filiis veſtris: cuſto
dire et facere: et implere vniuerſa q
ſcripta ſunt in volumine legis hu
ius: quia nō in caſſum pcepta ſūt
vobis: ſed vt ſinguli in eis viuerēt
quę facientes longo perſeueretis
tempore in terra ad quam iordanē
tranſmiſſo ingredimini poſſidendā

Locutus qz eſt dominus ad moy
ſen in eadem die dicens: **A**ſcende
in montem iſru abarim: id eſt: trā
ſitum in montes nebo qui eſt in ter
ra moab contra iericho: et vide ter
ram chanaan quam ego tradam ſi
liis iſrahel obtinendam et morere
in monte: quem conſcendens iun
geris populis tuis ſicut mortuus
eſt aaron frater tuus in monte hoz
et appoſitus populis ſuis: quia pze
uaricati eſtis contra me in medio
filiorum iſrahel ad aquas contra
dictionis in cades deſerti ſyn: et
non ſanctificatiſtis me inter filios iſ
rahel: et contra videbis eam et non
ingredieris in eam quāz ego dabo
filiiſ iſrahel.

Ec eſt bene

dicio qua benedixit

Benedictio datur: qz legi vmbra moriēte: celeſtiū donoz vitas aperitur. **P**re
uidēs qz moyses ſaluatoris aduētū et grām noui. t. qz pſeritam explicās vo
ce punitus eccleſie letabit⁹ exultat: dices: **D**omin⁹ de ſyna venit et.
Aug⁹. **B**ene eſt benedictio qua be. mo. **D**omo dei filiſ iſrahel priuſqz

et ſub corona vendi de
cebantur.

De captiuitate et.
Capitiuoz capita radebantur: qñ cōſiliū iniqui
mentis vanum eſt pro
batur: quo ſe impune
peccare arbitrabatur.
Capitiuoz quoqz inimi
corum ſunt magiſtri: i
quos vltio nouiſſima
redndabit. vñ. **E**x. uit
ſanguis de lacu vſqz
ad frenos equoz. i. vñ
tio tormentoz vſqz ad
regozes populozum.

Quia ſagittas.
In iudicio pplus dei
laudabitur cū appare
bit glorioſus. et inimi
ci iuſta retributōe pu
nientur.

Aſcende i mō.
Abarim interpretatur
trāſitus: nebo i cōcluſi
one. **D**icit nebo mōs
eē in terra moab pira
iericho: ſupra iordanē
in ſupercilio ſaſga iux
ta montē phogor: a q
circa eū regio vſqz nūc
phaſga appellat. **M**o
yses g in abarim et in
mōte nebo contra ier
icho vtra iordanē mo
ritur: qz lex et circūſio
vſqz ad chuiſū et bap
tiſmū ſacramentū pcel
ſit. **V**bi qz concludit eſt
qz finis legis: chuiſus
vidit moyses terram
promiſſionis: ſed non
ingreſſus ē: qz in ſpū g
uidit et in lege pcedit
chuiſi gratiam futurā
ſ pſentem non vidit
eum. vñ. **P**ulti inſi
et prophete voluerunt
videre qz vos vi. et nō
videt. **C. XXXIII.**

Bene eſt bene.

Bene in fine deuterō
nomij benedictionem
poſuit: quia chuiſus
poſt completōnē enā
gelij aſcendit i celū
eſenatis manibz vſqz
pulos ſuos benedixit.
Benedictio qz filiū iſrahel
in deuteronomio (qz
eſt ſecla lex) bñdicunt
ad grām pmet noui
et in q pſe legis my
ſteria reſerant et veri iſ
rahelite bñdictionem
per moyses hoiez dei
pdictā per hoiez xpm
cōſequuntur. **B**ñ autē
immine nte morte moyſi

deſungretur
nam et mon
cas eo et ppe
te ſunt. **E**t acc
hereditatem
no pſcipibz
terenda eſt iſta
nate quę ch
ſuante et cu
na hoc dicunt
ſe nō ex perſi
vſqz in ſequi
apparet. **E**t en
vñ eſt: don
ſyna venit iō
te ſua lex dat
eſt qd ſequit⁹
nobis ex ſep⁹
mons ydameg
regnavit elau
de cum moyſe
iſrahel benedi
idem dicit et a
verbi iſt⁹ legē
dant moyses
pheta eſt ergo
populū chuiſi
cificatum per
Jo ſub noie h
rahel: qñ ſem
be. i. filiū prom
et interpretatio
dens deus. **P**
tentatio: veni
ſep⁹ quod inte
tas eſt elan od
tis lux orta eſt
ſignificatur pe
populo iſrahel
ei ipſi miſericō
ſtinavit ex m
tis milibus ca
ergo multa m
belitas poſtea
tōe non indige
de ad iplū pu
ſupientes. i. ſi
pū chuiſi. **S**
ge quā manda
i mbi. **Q**d ei
ut de vobis ei⁹
ditatē pgrega
mit in dilecto
gregatis pſcipi
tes cū ppo ei⁹.
intravit et ſic
Moyſes h
ſignetur pſcipi
Domin⁹
māſura: vel m
vel fragifer. **S**
iuxta decalogū
berat: ſ timore
tūc generas et
tūc. **I**nde ei v
moyses et oibus
bat. **D**e ſep⁹ or
rimis: nonqz lu
cū ſol iuſtici
Alt. **D**is et
cū nōſtram
De ſep⁹
qui gale dñi

desungeretur. et dixit: Dominus de syna venit. et alluxit ex seyr nobis festi-
navit ex monte pharan cum multis milibus cades ad dexteram eius. angeli
eius eo. et peperit populo suo. et omnes sanctificati sub manus tuas. et hi sub
te sunt. Et accepit de verbis ipsius legem quam mandavit vobis moyses
hereditatem congregationibus iacob. et erit in dilecto princeps congrega-
tis principibus populorum simul cum tribubus israel. Quod negligenter pre-
tereunda est ista prophetia. apparet ei hec benedictio ad novum populum p-

finere que christi facti
ficavit. et cuius perso-
na hec dicuntur a mo-
yse. non ex persona mo-
ysi. quod in sequentibus
apparet. Si enim hoc
dictum est: dominus ex
syna venit id quod in mo-
te sina lex data est: quod
est quod sequitur. et alluxit
nobis ex seyr: cuius seyr
mons ydumeus sit. ubi
regnavit esau. Dein
de cum moyses filios
israel benedicit: quod
idem dixit. et accepit de
verbis ipsius legem quam man-
davit moyses. Pro-
phetia est ergo novus
populus christi gratia san-
ctificatum preueniens
Iosub nomine filioz is-
rael: qui semel est abra-
he. i. filij promissionis
et interpretatio eius vi-
dens deus. Dominus ergo ex syna venit. i. christus: quod syna interpretatur
tentatio. venit ergo ex temptatione passionis crucis mortis. Et alluxit ex
seyr: quod interpretatur pilosus. quod significat peccatorem. Sic enim na-
tus est esau odio habitus. Sed qui qui ledebatur in tenebris et umbra mor-
tis lux orta est eis: ideo alluxit ex seyr. Intelligitur etiam de gentibus: quod
significatur per nomen seyr. qui mos est pertinens ad esau veteris christi gratia
populo israel. unde apostolus. Ita et hi nunc non crediderunt via misericordia. ut
et ipsi misericordiam consequantur. Idem ergo dicit alluxit ex seyr nobis se-
stinavit ex monte pharan. i. fructifero. quo significatur ecclesia. Cum mul-
tis milibus cades. et mutata interpretatur cades et sanctitudo. Putata sunt
ergo multa milia. et sanctificata per gratiam. cum quibus venit christus ad isra-
helitas postea colligendos ad dexteram eius. Et angeli cum eo. hoc exponi-
tione non indiget. Et peperit populo suo. donas. i. remissionem peccatorum. In-
de ad ipsius pervenit sermonem. Et sanctificati sub manus tuas et hi sub te non
supbientes. i. sed agnoscetes gratiam. Et accepit de verbis ipsius legem. po-
pulus christi. Quia mandavit nobis moyses. quod de doctrina eius intellexit le-
gem quam mandavit nobis moyses. unde. Si crederetis moysi. crederetis forsitum
et mihi. Quod et accepit ille populus legem quam non intellexit: sed tunc accepit quam intel-
xit. de verbis eius. carens velamine veteri conversus ad dominum. Hanc dicit here-
ditatem congregationibus iacob: qui non est terrena sed celestis. non temporalis sed eterna. Et
erit in dilecto princeps ipse utique in dilecto populo erit princeps dominus. Con-
gregatis principibus populorum. i. gentium simul cum tribubus israel. unde. Et agmini ge-
tes cum populo eius. quod eccitas contigit ex parte in israel: donec plenitudo gentium
intraverit. et sic. o. i. sal. si. x.

Moyse homo. Moyse significat legem que ante mortem. i. ante in christo
figetur per dicitur ecclesiam in christo benedicendam.
Dominus de syna venit. Syna interpretatur amphora mea. vel
mensura. vel madatu. Seyr pilosus. vel hispidus. Pharan ferocitas eorum
vel frugifer. Syna igitur figurat vetus. i. quod certa mensuram mandatorum
iuxta decalogi decretum tenes. phibere novum non innovare. nec spiritum dilectionis lu-
berat. sed timore per se subditos ligat. unde. Unde quid in monte syna in servi-
tute generas. unde. Dominus venit de syna. i. ex lege et prophetis credentibus inno-
tuit. Inde et venit: cum ibi legenti et intelligenti innotescit. unde. Ipse incipiens a
moyses et oibus prophetis discipulis exponebat. ad quod corda venire cupie-
bat. De seyr ortus finem carnem. i. de indeis malicie et perfidie spineto asper-
rimis. non lucis ortu tanquam sol iusticie fideles illuminavit. unde. Roborati
sunt sol iusticie. et alibi. Orietur stella ex iacob. et surgit bos de israel.
Al. Dominus. Syna interpretatur tentatio. Dominus ergo de syna venit: quod
carnem nostram in qua tentaretur accepit.
De seyr ortus finem. Qui ex edom. vel esau. Hic est populus iudeorum
qui gula dilectio et per lentis edulio perimatus glia et perdidit benedictionem gratiam

moyses homo dei filius israel an-

te mortem suam et ait. Dominus de-

syna venit et de seyr ortus est no-

rum vel frugifer.

bis. Apparuit de monte pharan. et

cum eo sanctorum milia. In dexte-

ra eius ignea. lex. dilexit populos

Omnes sancti in manu illius sunt

fidei iunioris populi supplantatus amittit.

De seyr ortus est nobis. Hunc montem longo tempore circumstant
qui in eo aliqua precepta acceperunt. Seyr. id est. hispidus vel pilosus.
gentilitatem significat que peccatis erat horrenda. de qua ortus est domi-
nus: quia in fine de ecclesia gentium iudeis predicabit. quia reliquie salus
fient.

Apparuit de monte pharan. Qui frugifer interpretatur: quod de ecclesia ge-

tium virtutibus frugifera
fides christi predicat
iudeis.

De monte pharan.

Pharan ferocitas eorum. vel frugifer. Christus

de phara apparuit:

quod quanto pira cum ferro

citius infidelium exaruit:

tanto altius divinitatis

et notitia crevit. Quia

to enim inter passionis co-

tumelias latuit: tanto

per virtutem resurrectionis

effulsit. et quod prius incre-

ditatis ferocitate per-

secuti sunt: postmo-

dum ei charitatis ardore

adheserunt. de quibus ad-

ditur. et cum eo sancto

rum milia.

In dextera eius

Tabula. i. in quibus lex

purgat et vit pecca-

ta. Dextera quod patris

est filius qui attulit legem charitatis dicens: Ignem veni mittere in terram.

In dextera eius. i. dextera evangelii: per quod eterna beatitudo promittitur: quod

dextera dei. non temporalis sed in lege quod dei lex. unde dextera illius amplectabitur

me. In hac dextera lex ignea. i. charitas spiritus sancti in electorum cordibus infusa.

ta. unde dei plenitudo legi dilectio. et alibi. Mandatum novum do vobis ut diligatis

ininvicem. hec ignis linguis spiritus sancti apostolis infusa. omnis legis plenitudo dicitur

tanquam digito dei descripta. et spiritus servantes et operantes lucet fecit. Et quod non

populo ut lex moysi. sed oibus data est. adiungit dilexit populos.

Dilexit. Maiorem hac dilectionem nemo habet ut animam suam. per. x.

Omnes. Sine personarum acceptione. Qui timet eum et operatur iustitiam

acceptus est illi.

Omnes sancti in manu illius sunt. Sanctificati. i. in nomine eius: qui audi-

erunt. Sancti estote quoniam ego sum sanctus. In manu. i. potentia: qui protegentur

unde. Non rapit quisque de manu mea. Hi per charitatem sunt unum regnum

in manu domini. unde ysaia. Et eris corona glorie in manu domini dei ad eam regnum in

manu dei tui.

Et qui appropinquat per. e. Quasi non perissetur qui christum in carne

docere non audierunt: qui ab hominibus decipiantur. Per os scilicet loquitur christus

per pedes doctrina capitis auditur. Unde qui vos audit me audit. unde. Illi

appropinquat pedibus eius ad accipiendam doctrinam qui spirituali desiderio

flagrantes evangelicis et apostolicis scripturis die noctuque in vigilantiis. Et

quod hec de novo. i. scripta sunt: sequitur quod voce moyses loquitur de veteri le-

ge dicens: Legem precepit nobis. x.

Hereditatem. Quasi hec est utilitas legis hereditas ab abraha promissa

si volueritis et audieritis me. ut. ter. comedetis.

Et erit apud rectos. Jacob ab angelo benedictus israel vocatus

est. i. rectus dei et videns ad fidem pervenit ab eo post resurrectionem benedictus

cui in passione prevaluit: ob iusticie perfectionem rectissimus appellatur. unde

Audi iacob serve meus: et rectissime quem elegi.

Rex. Christus. Ego autem constitutus sum rex ab eo. ut. faciat regnum

et potestatem qui est rex et potestas prima.

Et cum tribubus. De quibus primitiva ecclesia. Unde prius principes:

deinde tribus congregande dicuntur: quia primi apostoli postea per eos credide-

rupt alij.

Vivat ruben et non mo. Predicta salute promittuntur ecclesie singulis

tribubus. Quia benedictiones tribuit. veros israelitas de utroque populo promittit

nunc de christo. nunc de apostolis: nunc de primitiva. nunc de tota ecclesia vaticinat.

Vivat tu. et non mo. Quasi licet ruben cubile patris violaverit et primo-

geniti dignitate amiserit: vivat tamen. et agens primas non moriatur. Filij ruben. i. in

dogma ruben significati lecti patris violaverunt. i. christi filij eius spiritus im-

Ruben visionis filius q̄ mater ait. **Didit de** humilitate meam. **Hic** est primogenitus significans electos ex iudeis q̄ christū negando et crucifi-
gendo mortui. **Edicatio** apostolorum et conuersi ex fide christi sunt uiuificati.
bi visionis filij q̄ respectu dñe m̄e salui.

Hec est iude benedictio. **Judas** qui interpretat confessio et gr̄a actio
vniuersale significat ecclesiā in qua dñe laudis p̄fessio et gr̄a actio. **De q̄**
mater ait. **Do** confitebor dño. **Hec est vera sponsa** christi q̄ virtutū moni-
libus adornata nō su-
perbit s̄ gr̄as agit. p̄
hac orat ut audiat.

Jude benedictio. **Re**
gū. i. q̄ de iuda q̄ ip̄m
desiderabant. et ipsius
christi qui ait. **Confite-**
bor tibi rex pater celi et
terre etc.

Manus eius
pugn. **Manus** enim
pro iuda: cui nūc dñi
p̄mittit auxilia. q̄. nō
p̄sumat de virib⁹ suis
iudas: s̄ illo cōfidat
q̄ ait. **Confide** ego vi-
ci mundum. cui manus
in cruce p̄tra spiritales
neq̄cias pugnauerunt
ut p̄ morte destrueret
eū qui habebat mortis
imperium.

Adiutor. **Et vi-**
cat et dicit. **Super** ex-
cella mea deducet me
victor. **Ipsē** ei in nob̄
vinat. et p̄ victoria sua
coronat nos in m̄ia et
miserationibus.

Perfectio tua.
Quali q̄ sis perfect⁹.
et q̄ s̄cta doct̄ia tua
per moysen declarasti
Pl a sancto viro tuo
i. leuitis est p̄fectio tua
et doct̄ia tua. **Illi** ei
debent legem custodi
re facere et docere.

Perfectio tua etc. **Choro** angelorum et martirum et oīm perfectōrū ista
dicuntur. qui perfectōnem charitatis moriendo p̄o dño impleuerūt. et mū-
do renunciātes culmen ecclesiasticę doct̄inę asseuerunt tanq̄ veri leuitę
in terra partē non habentes: s̄ cum p̄pheta dicētes. **Dñs** pars hereditatis
meę. s̄m illud. **Si** quis vult post me venire abne. se. etc. et alibi. **Qui** perdi-
derit aīam suam p̄pter me etc. **Christus** autē verus leui. q̄ hęc oīa fecit et do-
cuit. **Ipsi** leuitę adherēt imitātes illū vsq̄ ad sanguinem. de cuius passio-
ne subditur. quem probasti i tentatōne etc.

Ad aquas contradic. **Locus** ē vbi moysi et aaron ingressum terre. p̄
missionis contradixit.

Ad aquas contra. **Legem** significat q̄ male vinētibus introitum regni
celestis contradic.

Aque populi qui contradicentes clamauerunt: **Crucifige** eum. **San-**
guis eius super nos et filios nostros. **Ad** cumulum perfectōnis leui adiun-
git. qui dixit patri suo. et matri sue etc.

Qui dixit patri. **Quādo** fecerunt vitulum aureum. iubente moy-
se leuitę accincti gladijs de porta vsq̄ ad portam ydolatrias interfecerūt.

In ydolatrię quasi suos non cognoscebant: quia sine differen-
tia occidebant.

Qui reliquerit p̄m et m̄em et vxores et filios p̄pter me nō ē me dign⁹.

Qui dixit patri suo etc. **Debemus** et tp̄aliter his cuj quibus vicinūs cō-
iungimur plus prodesse. debemus copulam terreñę cognatōnis agnoscere
s̄ si cursum mentis p̄cedit ignorare: vt affectus mentis viscera repleat
s̄ a spiritali proposito non auertat. **Hoc** bñ vacce inuunt q̄ sub arca do-
mini ad montana tendentes affectu et rigido sensu gradiuntur. pro vitulis p̄-
gentes mugiebant s̄ accepto itinere gressus non deflectebant.

Ponent thimiam. **Sicut** aaron stans inter mortuos et viuentes
pro populo deprecatus est.

Respectu infidelium: sed fide ma-
gnus et gloriosus.

paruus in numero. **Hec est iude**
et desiderii sancti. de qua. voce mea ad dominū
clamauit.

benedictio. **Audi domine** vocem
christi et ecclesie laudantis et gentilem scilicet
saluandū. s̄ patriarchas prophetas apostolos et
quos ecclesia genita. s̄ vt audiat itra in gau. d. r.

Multū ab oriente et occidente venient. et recum-
bent cum abrahā ysaac et iacob in regno celoz.

iude: et ad populum suū introduc
et v̄t operatio et christi. s̄ in cruce cō-
tra aērias potestates.

eius **Manus** eius pugnabūt pro
iuda vel populo s̄ demōes vel quos
eo. et adiutor illius contra aduersa
libet s̄ christo et choro perfectōrum.

rios eius erit. **Leui** quoq̄ ait. **Per**
de qua. Si vis perfectus esse vade et vende etc.
cepit ibet facere et docere. s̄ euāgelizā.

fectio tua et doctrina tua a viro s̄
et corpus christi. i. ecclesiam. s̄ o pater. s̄ q̄
probatus est per omnia. s̄ tribulationis. et cuj
temporetur a dyabolo in deserto et in passione.

cto tuo quem probasti in temptati-
ōne et iudicasti ad aquas contra
s̄m s̄ iudicari p̄missisti s̄ differuisti.

one et iudicasti ad aquas contra
et cursum mentis impediētib⁹.

dictionis. **Qui** dixit patri suo. et
et vim diuine charitatis minueret
matri sue nescio vos. et fratrib⁹ su-
is ignoro illos. et nescierunt filios

is ignoro illos. et nescierunt filios
volentes esse filii dei.

Mistice. **Ponent thimiam.** **Sanctorū** oratio suauissimū iēctus do-
mino. quo peccati populo domini furor mitigatur: quia ab oī terrena sor-
de defecata. i. celesti desiderio ignita. q̄si thimiam i conspectu dei flagrat
et quasi holocaustum ab ara p̄ cordis flāma deuotōnis i celum subuolat.
Hoc p̄cipue apostolis et martiribus congruit de quibus dicitur. **Tanq̄**
aurum in fornace probauit illos et quasi holocausti hostiam accepit.

Suscipe. **Quali** grata: vt remuneres dantur nunc singul albe stole
s̄. aīarum leticia. et i in-
dicio scdm corpus re-
cepta immortalitate ful-
gebunt sicut sol. et tan-
q̄ sanctille i aridūtero
discurrent extirpō. s̄.
vacuos. et infructuosos
aduersarios de quoz
pena subditur.

Percute dorso.
Mistice. **Quali** vide-
bantur ip̄m martiris
sanguinem fundere: s̄
q̄ post dōsum pena i
p̄uila pabat. i. eterna
dānatō in quam nuen-
tes surgere non vale-
bunt. vii Virga i dor-
so p̄pudentis.

Et beniamini. **Vi-**
detur historię allude-
re: quia beniamī patri
archa et p̄pheta iacob
sp̄i plenus vnice ama-
bat. et dispensatōe dei
locus dño cultui man-
cipatus et t̄m̄i custo-
diendus decem. vii
addit. **Quali** i thalamo
mo tota die etc.

Amatissimus
do. **Alleg.** **Christi** ē
amatissimus dei p̄is
qui de seipso ait. hic ē
filius meus dilectus.
Hic habitat i dextera
patris confidenter. cui
dicitur. **Sede a dex-**

trameis.
Aliter. **Beniamī** de filio doloris filius dextre dicitur exp̄mit paulus de
persecutore aplm et vas electōnis factum. ipse ē de hac tribu fuit. **Dignū**
autē erat vt sicut domini p̄curator p̄phetai oraculo p̄dicat: est: ita magister
gētium vniuerso mundo profuturus iter magna ecclesie mysteria p̄dicare
retur. **In** cuius mente christi fiducialiter habitauit: cum iter innumera pe-
ricula coram gentibus et regibus eum constanter p̄dicauit. de cui⁹ aīa di-
cit. **Quali** in thalamo tota die mo. vel spiritali cōiubio mira oblectatōne
perfruens et virtutum prole secundans. nullis q̄ vicij inquietudine secretuz
placidissimi pectoris derelinquens. vel i ea quasi i thalamo residens tanq̄
sponsus speciosus virgineas credentium mentes per p̄dicatōnem eius su-
is iungit amplexibus. vnde adducētur regi x̄gines post eam. **Ipsē** q̄ ait.
Despōdi cū vos vni. vi. vir. ca. e. christo.

Minuitas q̄ in humanitate christi habitat confidenter. **In** thalamo
morabitur. significat q̄ i vtero virginis celesti sponso iuncta est ecclesia:
que in fortitudine potentis christi et in operibus fiducialiter requiescit.

Inter humeros. **Humero** onera portantur: ideo in eis robusta
patientia designatur. **Tanto** autē libentius christus in illo requieuit. quā-
to pro ipso durissimos labores tollerauit. tanto artius āplexus est quanto
ab illius amplexu nullo terrore auulsus est. vnde ait. **Quis** nos separa-
bit a charitate christi?

Joseph quoq̄. **Allegorice.** **Joseph** auctus interpretatur. **Hic** est
christus q̄ a iudeis fratrib⁹ suis abiectus. i. egipto huius sculi p̄nceps fact⁹
ē. et genus hūanū a famis iopia euāgelici fructu dispensatōne liberauit q̄
est vere saluator mundi.

De benedictōe do. **Ad** frām fertilitatē significat: quā dūc tribu et
iōseph. i. effraim et manasses. habuerūt i vbertate frugum pomoz et pa-
stu pecoruz. **Hec** ē basan fertilissima regio. vii pinguedo interpretat

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄cedere neglexerūt
sa inimicorum eius. et qui oderunt
eum non confurgant. **Et** beniamī
diligebat christus. s̄ patris vel dei fide
ait. **Amatissimus** domini habita-
bit confidenter in eo quasi in tha-
mo i tota die morabitur. et inter
humeros illius requiescet. **Joseph**
quoq̄ ait. **De benedictōe domini**

quoz ait. **De benedictōe domini**
qui p̄ced

Temperie celi. et rore fructus et fontium et fluminū abundantia homines delectantur qui in abisso significantur.

Benedictio dñe ter. et ecclesiam. f. q. non propria virtute sed virtutū benedictio diuinitus impletur. vii. Benedictus deus qui benedixit nos in omni benedictione spiritali in christo.

Celi. Quidam dicuntur propter unitates fidei et doctrine apli et euange listę de quibus alibi pluraliter dicitur. Celi enarrant gloriam dei. In ipsa enim vita et contemplatio ne fulgentibus tanq. in celo habitat de. into nās terrorē. pluens cō solationem. conuulsans miraculis.

Rore. Celesti s. dicitur. q. mirę subli litatis et grę: quia ptra estus temeritatis corda rigantur et vt sp. vire scant p. v. vii. De tibi de. de rore celi. zc. **Abisso sub.** De

f. pinguior fiat de fō te ascendente irrorata q. paradisi dei. vii. Fōs ascēdebat de ter ra irrigans superficies terre. et alibi. A mari abundauit sensus eius. et cogitatus illi. de ab isso magna frustra ei exterius irrigat sermo doctoris: nisi riger in terius gra conditoris. vnde subdit. de pomis coll. zc.

Solis. Abissi: qui est sol iusticie q. ait Fulgebunt iusti sicut sol in reg. pa. cor. q. si miles ei erimus.

Ac lune. Ecclesie: q. accipit bos fructus a sole. i. a christo. Sep. igitur solem plena deuotio respiciat ne aliquando auersa lumē perdāt.

De pomis col. Colles eterni fideles veteris t. q. hñiles filij imobili firmitate in fide prophetar. et patriarchar. fundati (vñ. Dñs domus domi ni eleuabitur sup. colles) quoz pomis terra ioseph benedictur: cuius ecclesia christi doctrina pphetie exemplo virtutis in fide fructificat. Et notandum q. supra in pomis et rore celi doctrina euangelica: hic i. vertice antiquoz mō tium et pomis collium eternoz legalis et prophetica signatur. et vtriusq. ter ra ioseph locupletatur: q. sancta ecclesia vtriusq. paginis et nouoz et ve ter. p. m. exēplis informatur. vii. Pia poma dilecte mi. i. noua et vetera sua ni tibi. Et ois scriba et doctus profert de thesauro suo noua et vetera. Ma nichei ergo et iudei (q. illi vetus illi nouum testamētū non recipiūt) in hac terra opulenta hereditare nequeunt.

Et de frugibus ter. Ecclesia in toto orbe iusticie fruge fecunda et ca nismatum largitate de plenitudine sui ioseph accepit. vnde sequitur. Be nedictio illius zc.

Benedictio illius. Totus ioseph. i. caput et corpus bñdictioe plen?: sed benedictiois plenitudo precipue in capite. vnde. Sicut vnguentū in ca pite quod des. in bar. bar. a. zc. Sic privilegio grę fratrib. i. fidelib. p. gmi nens septiformi spū tanq. verus samson ex vtero agnis nazareus. i. dō cō segatus. q. i. vñ. cūmbus intactis effulsit.

Ioseph. Christi qui est caput ecclesie in q. bñdicuntur oēs gentes. de cui. passione et resurrectione subditur. Quasi primogeniti tauri zc.

Quasi primogeniti. t. Aug. Primogenitus. tauri pulcritudo ei? Non est ita legendum vt dicatur primogenitus tauri: s. cum sit primogeni tus: pulcritudo eius tauri ē propter cornua crucis.

Abissus vitalis saginatus quē de armēto patz primogenitū regresso filio pater immolauit. qui die tertia suscitatus gloriosus apparuit. qui ē pri mogenitus mortuoz et princeps regum terre: post resurrectionis gliaz de viri tute passionis adiungit cornua.

Cornua. Ioseph compar. cornib. rinocerotis: significās effraim ha bitorum principatum inter x. trib. in quibus regnauit ieroboam de tribu effraim in tpe roboam filij salomonis.

Odoriferis virtutū fructibus et fructum affe.

terra eius de pomis celi. et rore at. q. quos nutrit calor sol. et hñor lune. f. spiritali q. abisso subiacente. s. pomis. fru um bonoz. f. patriarchar. prophetarum: qui vt ta et contemplatione a li sunt.

cuū sol ac lune d. vertice antiquo rum montium de pomis collium

eternorum. et de frugibus terre. et de plenitudine eius. Benedictio il

lius qui apparuit in rubo veniat su

per caput ioseph. et super verticem nazarei. Inter fratres suos quasi

primogeniti tauri pulcritudo eius

cornua rinocerotis. cornua illius

Cornua rinocerotis cor. il. zc. Cornua crucis significat de quib. aba cuth ait. Ibi abscondita ē fortitudo eius. Per infirmitatem namq. carnis quasi aries illusoriz spinis coronatur. bis cornibus hñit: s. passionis in cō parabili fortitudine rinocerotis extitit mortis victor et eius qui habebat mor tis imperiū. vii. Qd infirmū est dei fortius est hominibus.

Effraim. Predicatione crucis discernens paleas a frumento. ver bum enī crucis perennibus stulticia.

In ipsis ventilabit gentes vsq. ad terminos terre. f. vñ dilatat ecclesia ad terminos terre

De sunt multitudi nes effraim. et hęc milia manasse

Et zabulon ait: Letare zabulon.

in exitu tuo. et ysachar in taberna culis tuis. f. in christo. f. in ecclesia. f. in montem

vocabunt. Ibi immolabunt victi mas iusticie. Qui inundationez

maris. q. lac suggestent et thesauros

maris. q. lac suggestent et thesauros

maris. q. lac suggestent et thesauros

maris. q. lac suggestent et thesauros

maris. q. lac suggestent et thesauros

maris. q. lac suggestent et thesauros

maris. q. lac suggestent et thesauros

maris. q. lac suggestent et thesauros

maris. q. lac suggestent et thesauros

maris. q. lac suggestent et thesauros

maris. q. lac suggestent et thesauros

maris. q. lac suggestent et thesauros

maris. q. lac suggestent et thesauros

maris. q. lac suggestent et thesauros

maris. q. lac suggestent et thesauros

maris. q. lac suggestent et thesauros

Gentes. Postu

la a me: et dabo tibi ge tes hereditatez tuam.

De hereditate ei. veri ioseph que ē terra idi ta hęc oia dicunt. de cui. cultorib. ex vtro q. p. lo cōgregatis seq tur. hęc sunt multitudi nes effraim.

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

De sunt mult. effraim. hęc due tribus ex ioseph nō in se b in pntē bñdicuntur. Fili os significāt vtriusq. populi q. in xpo bñdi cūtur fm illud. In se mine tuo bñdicet oēs gētes. Hos patriarcha iacob effraim et manas sen cācellatis manib. in modz crucis bñdi cēs et primogenito mi nozem p. ferens: in fi de crucis christi bñdi cendos eē signauit. in minore et gentibus si delē pplm in christi pa tria tpe minoz: s. fide maiorem. ad quē isra helitici ppli grā transi uit. de cuius iestimabi li multitudine d. De

trabit. Trabe me possit te: curremus in odorem vnguentorum tuorum.

Nubes. Apostoli qui pluuunt verbis: coruscant miraculis: quos ascē densi celum milite ad p̄dicandum. vñ. P̄oces dederūt nubes: quę. f. nullo remozante discuntur: non sua: s̄ christi virtute signa et p̄digia faciētes: et quasi coruscationibus corda mortalium terrentes. vñ. Bonum certamē certant: cursum consummaui.

Habitaculū. Corpus a mortuis suscitatum in patris dextera collo- catū: de quo dicit. Sol- uite templum hoc.

Brachia. Vir- tus. i. passionis: q̄ om- nel defecit: quā in cru- ce extensis brachijs ac- cepit.

Subter brachia. f. Hec brachia cōtra ve- rum amalech dimica- tes defecunt. nō sicut moysi lassitudine gra- uatur: s̄ indefessam- te subleuāt: donec ve- rā p̄sequatur victoriā. Veneremur ḡ in sup- nis p̄micias n̄re resur- rectionis: in infinis sa- cramentū n̄re redēptōis et ipsi debellato ad- uersario immortalita- tis gl̄iaz p̄sequimur. de quo vero israeli pro- mittitur. Eiciet a fa- cie tua inimicū.

Solus. Sui. f. more. et suis legib⁹ vi- uens. vñ. balaā. Po- pulus solus habitabit et inter gentes non re- putabitur.

Oculus iacob. Quib⁹ i vicijs lupia- tandis defudabat: ibi serenissimo mentis in- tuitu gl̄iam christi qui p̄pter nos terram vere carnis accepit: indefi- nenter cōtemplabitur et cuius hic corpore et sanguine p̄ sacramētū frumenti et vini pasce- batur: ibi diuinitatis ei⁹ p̄petua visione sagine- tur. vñ. Patiabor cū apparuerit gl̄ia tua. et alibi. Manifestabo ei meipsum. Tūc iacob i- p̄fectum israel conuersus. facie ad faciem deum videbit. tā larga tā subtili tam delectabili dei cognitōne: q̄ lenissimo rore repletus. et p̄dicatoz sc̄ia q̄ in presenti instrumur. caligare videatur. vñ. Sine sc̄ia destruetur. et ali- bi. Tenebrosa aqua in nubibus aeris p̄ ful. in con. e. ad quā cum peruētum fuerit ois hec doctrina cessabit. et erūt omnes docibiles di. vñ. merito ad- iungit. Beatus es tu israel etc.

Caligabunt rore. Quasi tam abundanter terre fecundandę ros i fundetur: ut boim tenebrascat obmutus. In quo significatur quia iudei cū terrenam opulentiam vltra modū diligerēt: caligauerūt. et christum cogno- scere non poterunt. vñ. Si dimittimus eū sic oēs credēt in eū etc.

Quis similis tui. Quasi ideo beatus: iō tibi similis nullus: quia nō de tua virtute: s̄ de christi gratia salutem speras. qui saluum facit populū suū a peccatis eorum.

Et gl̄a. glo. In futuro aduersarios irremocabili seueritate percutiens q̄ sanguinem seniorum suoz vlciscetur. Gladius modo hic in humilitate patientium occultatur: in gl̄ia resurgentium reuelabitur. ideo gladi⁹ glo- rie israel dicitur. Christ⁹ ergo quasi scūtū protegit p̄siliantem. et q̄ gladi⁹ gl̄iaz vlciscitur triūphantem. Ad eū quasi ad caput in fine vaticini⁹ refert

f. nō sua s̄ p̄dicando per mūdū. f. quozū con- uersatio est in celis.

eius discuntur nubes. habitacu- lū eius sursum. et subter brachia

f. in tenebras exteriores f. dya- bolum et corpus eius. f. deus pacis conteret sa- than sub pedibus vestris. f. faciet ut p̄teratur.

f. Separatis in ignem paleis f. In terra promiss.

micum. Dicet q̄ contere

f. electorum populus deum videns facie ad faci- em. f. Quia null⁹ cas⁹: null⁹ ibi insidie. f. Quo- modo ibi se habeat verus iacob ostendit.

tabit israel confidenter et so-

f. quia ille populus p̄p̄os terre domino ser- uiebat. f. Carne christi qua nunc pascitur in sa- cramento panis et vini.

lus oculus iacob in terra frumē-

f. apostoli f. doctrina p̄dicatoz f. p̄e sub- tili et lenissima dei cognitōne

ti et vini. celi q̄ caligabunt rore.

f. israel foris cum deo: qui vere beatus acce- pit potestate super omnem virtutem inimici.

Beatus es tu israel. Quis simi-

lis tui popule qui saluaris in do-

f. ipse est. f. protectio f. in p̄lio f. ab oī incur- sione defecit. f. virtus ad superandū dyabolum

mino. Scutum auxilii tui et gladi-

f. In resurrectione f. In p̄nti vita. f. No- lentes per euangelium credere vel reconciliari

us gl̄ie tue. Megabunt te inimi-

f. dyabolus et membra eius f. Qui es inuinci- bilis f. que superbe extendunt contra te f. et ex- nis penis.

ci tui. et tu eorum colla calcabis.

C. XXXIII.

Ascendit ergo

moyses de campstri-

bus moab super montem nebo in

gl̄ia corp⁹: cū dicit. Megabunt te inimi- ci tui etc.

Megabunt te. Abominabuntur et odient: sicut balac qui rogauit ba- laam ut israelitas maledicendo repelleret.

Calcabis. Subiungendo eos ecclesie quā abominantur et p̄sequuntur.

Rotadum. et tantū esse benedictōnes. Symeon nanq̄ in his b̄dictō- nibus non reperitur: in quo iudas ab apostolis excluditur: xi. tantūz rema- nentibus. Inde quoq̄. xi. mansionibus filij israel de oreb peruenerūt ad

locum in quo deuterō nomū acceperunt.

C. XXXIII.

Ascendit ergo.

Et moyses q̄ ceteri patres veteris. t. p̄ spi- ritum i altitudinē con- tēplationis leuati. p̄e- uidere potuerūt grām noui. t. q̄ in christo da- ta est. et virtutum colla- tione et celestis regni p̄- ceptōne: s̄ eam i carne expectare non potue- runt. in fide autē et spe mortui sunt.

Ascendit q̄ ei

Terra promissiois vi- dit moyses nec intra- uit: quia lex aduentus christi et doctrinā euā- gelij verbis et figuris p̄signauit: sed neminē ad perfectū duxit.

Omne terram

parte ois terre qua et altissimo monte po- tuit videre. Vel oīm terram ostēdit ei in spi- ritu.

Mortu⁹ q̄ est

ibi mo. et p̄p̄le de- cor parat. et minima quoq̄ peccata vlcisci- tur deus: etiā in ami- cis. vñ. Moyses et aa- ron in sacerdotib⁹ eius et addit. propicius fui illi eis: et vlciscens i om- nes adinuētōes etc.

Lege. f. finita q̄ ser-

uuit domino in tpe suo: vñs destructa et altare. nūq̄ sacrificia nūq̄ libamina. nūq̄ sacerdos vel p̄fiter.

In ualle. In mo-

te mortuus est. i. valle

sepultus est: q̄ lex tempore suo gl̄iosa fuit: s̄ cōparata euangelio abcon- dita videtur et humilis. vñ. Dedi eis p̄cepta non bona.

Et non cognouit homo. Iudei autem hoc factum: ne iudei sp̄ ad ydolatriam proni mortuum colerent tanq̄ deum. Sed scdm allego- riam tempus et modum finiendę legis in sola dei p̄sentiā significat eē ab- scondita. nec profunditatem sapientie dei. vel secretum concilij alicui pate- re: quia incomprehensibilia iudicia eius et inuestigabiles vię illius.

Moyses. c. et. xx. an. Si ab vno per naturalem ordinem vsq̄ ad xv. singuloz numeroz lūmas coniunxeris. vñ. f. et duo et tria. et deiceps. c. xx. fiunt. Quindenarius vero ex. vij. et octo conficitur. vij. ad sabbatum refertur. octo ad circumcissionem: q̄ octana die circūcidebatur puer. Si ve- ro ad nouum testamētum respicias habes. vij. dona sp̄s sancti et in octa- uo resurrectionem christi. c. xx. ergo eos significant q̄ vel i veteri. vel i nouo. t. legis et euangelij p̄cepta implere student.

Moyses. c. et. xx. an. etc. Hoc significat tā eū q̄ ceteros p̄ces veteris. t. p̄ perfectionem mandatoz dei q̄ est in duobus p̄ceptis charitatis per gra- tiam christi et sanguinis redemptionem eterne quieti et future vite aptos eē quoz oculus non caligauit. p̄e. f. intentionis intuitus nūlo malicie non

fuit obfcuratus nec dentes moti: quia non est perturbatus tempestate vi-
 ciorum ordo discretionis eorum. c. xx. sunt anni legislatoris quo numero cō
 firmata est altitudo salomonici templi. Primitiua quoque ecclesia post pas-
 sionem et resurrectionē
 domini et ascensionē
 hoc numero virorum
 gratiam spiritus sancti
 accepit. Quindecim
 namque qui ex. vij. et octo
 constāt: futuram vitam
 significant: quę nunc
 geritur in sabbato ani-
 marum perficitur in re-
 surrectione corporum.
 In trigonū quoque quin-
 denarius ducit. i. cum
 partibus suis adnu-
 meratus: efficit. c. xx.
 Aperte ergo cētenario
 et vicensario electorum
 beatitudo in futuro vi-
 ta signatur et tertium
 dominus dei cenaculus
 consummatur: quia per
 fidelium labores post
 requiem aīarum plena
 ecclesie felicitas in re-
 surrectionis gloria cō-
 plebitur.

Fleuerunt quia regnabit mors etiam in eos qui non peccave-
 runt ab adam usque ad moysen. ideo lacrimę persequuntur ad inferos des-
 cendentem.

Hieronymus. Non mirum si moyses et aaron plangunt et tribentur: quia etiam
 in nostro. i. super stephanum fit plangunt magnus. De iacob quoque dicitur
 Plangerunt cum plangit magno et forti nimis. Hic nunc sepultus re-
 fertur non defunctus sub veteri namque lege omnes sub peccato tenebantur et
 quęque ad inferos descendentes lacrimę persequuntur. unde. Regna-
 vit mors ab adam usque ad moysen. In hiesu vero id est. in evangelio:
 per quem paradysus aperitur: mortem gaudia persequuntur. Flentes usque
 hodie iudę nudis pedibus in cinere voluntati sacco induti ex superstitione
 pharisęorum prius cibum lentis accipiunt: signantes quali edulio primo-
 genita perdiderunt. et merito: quia resurrectionem domini non credentes
 antichristi parantur adventui. Nos vero qui christum indimus et regale
 sacerdotium et genus electum sumus: non debemus super mortuos contri-
 stari: immo de resurrectione futura letari: quę completi sunt dies lugentium

mori sunt. **Fleuerunt quia** eum filii
 israel in campes tribus moab tri-
 ginta diebus. **Et completi sunt di-**

es plangunt lugentium moysen.

*Christus hiesus qui succedit moysi quasi finis
 legis. unde requiescet super eum spiritus sa-
 pientie et intellectus spiritus consilii et fortitudi-
 nis etc.*

Iosue vero filius nūc repletus ē

spiritu sapientie: quia moyses po-

suit super eum manus suas: et obe-

*et predestinati ad vitam. Quia crediderunt in
 illum quem dominus per moysen populo suo pro-
 misit.*

dierunt ei filii israel. feceruntque

*Non apostolis eum prefert quibus dicitur: mul-
 ti reges et prophete voluerunt videre que vos vi-
 derunt.*

sicut precepit dominus moysi. Et

moysen. et dies domini appropinquit de quo dicit. **Melior est dies una**
 in atrijs tuis super milia. Unde moyses ad aaron et ad filios eius qui reli-
 cti erāt. Caput vestrum nō denudabitis: et vestimenta vestra nō scindetis. Quasi

non surrexit propheta ultra in isra-
 hel sicut moyses quem nosset do-
 minus facie ad faciem in omnibus
 signis atque portentis quę per eum
 misit ut faceret in terra egypti: pha-
 raoni et omnibus servis eius. vni
 uersęque terre illius. et cunctam ma-
 num robustam magna quoque mirabi-
 lia quę fecit moyses coram vniuerso
 israel.

nolite lugere ne moria
 mini. Mors vestra pec-
 catum est. Sacerdos
 magnus etiam ad pa-
 trem mortuum probi-
 betur accedere: ne ani-
 ma sacrificijs dei man-
 cipata aliquo impedi-
 atur affectu. In euan-
 gelio quoque dicitur.
 Dimitte mortuos se-
 pelire mortuos suos.
 In leuitico quoque ad-
 dicitur. De sanctis non
 egredietur: et non con-
 taminabitur sanctifica-
 tio dei eius: quia san-
 ctum oleum vncionis
 super eum est. Post-
 quę enim in christum cre-
 didimus et vncionem
 eius accepimus: nō de-
 bemus exire de templo
 id est. proposito chris-
 tiano: ut incredulitati
 gentium miscamur: sed

intrinsicus esse i. voluntati domini ministrare.

Et completi. Hinc videtur orta consuetudo ut fidelibus mortuis
 xxx. diebus pietatis officia persolvantur.

Posuit super eum. In scripturis suis testimonij perhibuit ei di-
 cens. Prophetam deus suscitabit vobis etc. unde. Si crederetis moysi:
 crederetis forsitan et mihi.

Et non surrexit etc. Hoc (ut ferunt) helldas de suo adiecit: qui bibli-
 othecam a caldeis exstam diuino sensu reparauit. et litteras quibus iudę
 nunc vtuntur inuenit. unde et relox scriba appellatus est.

Et non surrexit. Quia moyses omnibus prophetis veteris. t. prestā-
 tior. unde iudę arroganter dicunt. Nos moysi discipuli sumus. Sed post
 quę dominus prophetarum venit incarnatus in mundum omnis illa prior
 dignitas et vmbra futurorum cessauit: quia lex et figura per moysen data ē
 gratia et veritas per hiesum christum qui est finis legis ad iusticiam omni
 credenti.

Incipit prologus beati hieronimi presbiteri in librum josue.

Quandem finito pentateuco moysi velut gradi fenore liberati ad hiesum filium naue manum mittimus: quez be bzei josue ben nun id est josue filium nun vocant

et ad iudicum librum quem sopthim appellant: ad ruth quoqz et bester quos huiusde nominibus efferunt. Monemus qz lectorem vt siluam bebzatozorum nominum et distinctiones per membra diuinas diligens scriptoz conseruet: ne et noster labor et illius studium pereat. Et vt imprimis quod sepe testatus sum sciat me non in reprehensione veterum noua cudere sicut amici mei cernuntur: sed pro virili parte offerre linguam meam hominibus quos tamen nostra delectant: vt pro grecorum heraplis que et sup ptu et labore maximo indigent editionem nostram habeant. Et sicubi in antiquoz voluminu lectione dubitarint: hec illis conferentes inueniant quod requirunt. Maxime cum apud latinos tot sint exemplaria quot codices: et vnusquisqz pro arbitrio suo vel addiderit vel subtraxerit quod ei visum est: et vtiqz non possit verum esse quod dissonat. Unde cesset arcuato vulnere contra nos insurgeret scorpis: et sanctum opus venenata car pere lingua desistat: vel suscipiens si placet: vt ptenes si displicet: memierit qz illoz versum. Os tuu abundauit malicia: et lingua tua pcinabat dolos. Sedes aduersus matris tuu loquebaris: et aduersus filium fratris tue ponebas scandalum: hec fecisti et tacui. Existimasti inique qd ero tui similis arguam te: et statuam illa contra faciem tua. Quis enim audientis vel legentis utilitas est nos laborando sudare: et alios derrahendo laborare: dolere iudeos qd calumniantur eis et irridendi christianos sit oblata occasio: et ecclesie homines id despiciere: imo lacerare vnde aduersarij torqueantur: qd si vetus eis tantuz interpretatio placet que et mihi non displicet: et nihil extra recipiendum putant: cur ea que sub astericis et obelis vel addita sunt vel amputata legunt et negligunt? Quare danieli iuxta theodoronis translatione ecclesie susceperunt: Cur originem mirantur et eusebiu pampbili: cunctas editiones similiter differentes? Aut que fuit stulticia: postqz vera dixerint proferre que falsa sunt? Unde autem in nouo testamento probare poterunt assumpta testimonia q in libris veteribus non habentur? Hec dicimus: ne omnino calumniantibus tacere videamur. Eterum post sancte pauli dormitionem cuius vita virtutis exemplum est: et hos libros quos eustochio virgini christi negare non potui: decreuimus dum spiritus

hos regit artus: prophetarum explanatio: ni incumbere: et omisum iam diu opus qsi quodam postliminio repetere: pzelertim cu et ammirabilis sanctus qz vir pammachius hoc idem litteris flagitet: et nos ad patriam festinantes mortiferos syrenarum cantus surda debeamus aure transire.

Explicit prologus. Incipit argumentum.

Jesus filius naue. ry pum domini non solum in gestis: verum etiam in nomine gerens: transit iordanem hostium regna subuertit: diuidit terram victori populo: et per singulas vrbes viculos: montes: flumina: torretes atqz confinia ecclesie celestis qz hierusalem spiritualia regna describit.

Adamatius. Donauit de nomen qd est super oem nomen hiesu christo: hoc aut est hiesus. Bo in noie ihu omne genu flectatur. cel. t. et inf. Et quia est super omne nomen: nullis retro generationibus nominatum est. In genesi multos iustos legimus: s nullus eorum nominat e hiesus. In exodo hoc nomen primum inuenio: vbi legitur: quia venit amalech et expugnat israhel. Et dixit moyses ad ihesum in raphidim. Elige tibi viros potentes ex oibus filiis isrl. Egredere et conflige cum amalech. Moyses confitetur se non posse exercitum ducere: non posse obtinere: quamuis cum eduxerit de egipto. Vides cui bellum cesserit gerere: aduersus amalech. Hic primo nomen amalech et hiesu discim? vbi videmus eu ducem exercitus: no cui moyses in dulsit principatum: sed cui cesserit. Non poterat eligere viros potentes: tu inquit elige tibi. Vbi ergo primuz discio nomen hiesu continuo mysterij video sacramentuz. Ducit enim hiesus exercitum: et cum extolleret moyses manus inualescebat israhel. Cum autem deiceret: inualescebat amalech. Tunc ergo inualescit hiesus et vincit quando moyses erigit manus. Victus est autem populus ille ab amalech: quia iam non erigebat manus moyses: sed erat demissus deorsum. Illi sunt enim de quibus dicitur. Si crederetis moysi crederetis et mihi: et ecce vultis me occidere: qui legem no facitis. Essante enim lege: et operibus legis apud illos qui suam iusticiam volentes statuere: in sticie dei non sunt subiecti: demissae sunt manus moysi: inualuit incredulitas: vincitur populus. Sed et nadab et abihud: et eleazar relinquuntur in castris: et iotboz cu eis: vt indicent populum. Hiesus sequitur moysen in montem cum quadam adiectione verbi mirabilis: dicitur ei quia assistebat moysi non vt scds vel inferior: s vt adiutor et protegens.

Illud autem quale est qd cum primo nominatur: non indicatur nomen patris eius: neqz secundo: neqz tertio. Cum vero pater nominatur: non hiesus sed osee dicitur. Inter exploratores enim nomen eius dicitur: et forte exploratoris officio: non hiesus sed osee dicitur et naue filius. Cum vero redit: et perterritis omnibus solus desperantem populum erigit hiesus dicitur: non nane filius: sed ille cui dictum erat. Educ exercitum: et conflige cum amalech.

Illud quoqz magnipendendum est qd cum in transfiguratione vultus moysi omnium bebzozum bebetaretur aspectus: nec possent intueri faciem eius: hiesus non tantum facies intuetur: s in interioribus tabernaculi mysteriorum conscius persenerat. Liber ergo hic no tam filij gesta naue: qz hiesu dei mei sacramenta significat. Ipe enim ducit exercitum: et configit contra amalech et quod ibi adumbrat manibz extensis affigit cruci sue triumphas

principatus et potestates in semetipso.

Defunctus est moyses. i. lex enim et prophetes usque ad iohannem. Unde habent moyses. i. leges et prophetas a. i. Defunctus est ergo moyses famulus dei. i. lex et legalia precepta unde. Mulier vinete viro: alligata est legi et adultera nominabitur si fuerit cum viro adultero etc. Mulier sine dubio animam nominavit. quia sub moysi lege tenebatur et vivente viro alligata erat legi. Si autem mortuus fuerit vir eius. i. lex absoluta dicitur ea. quae subiecta esse videbatur. Ideo necesse est legem mori. ut qui credunt hiesu: adulteri criminis non notentur. Ihesus ergo dominus meus suscipit principatum. Conferamus gesta moysi cum principatu ihesu. Cum moyses educeret populum de egipto: nullus ordo in populis. nulla in sacerdotibus observantia. trāseunt aqua maris salis. et nihil habet dulcedinis. Purus erat aqua: dextra et sinistra. Cum vero ihesus mens daret exercitum. sacerdotes praecedunt. archa testamenti in humeris portat sacerdos. non amara aqua. non salus fluctus occurrit. Venio ad iordanem non in perturbatione metus et fuge. sed cum sacerdotibus arcam domini portantibus in qua lex dei et divinae litterae servantur. Ingreddior iordanem non in furto. sed in tubarum cantibus. mysticum quiddam et divinum canentibus. ut ad praedicationem tubae celestis incedam. Ibi dictum est quod divisa est aqua in duas partes. et unusquisque murus erat a dextris alius a sinistris. hic vero qui venit solvere medium parietem. fecit utraq; unum. una enim parte erecta est aqua. alia vero pars defluxit in mare.

Hic quoque ait pater vobis cibos ad viam. Hodie idem dicit christus. Ibi enim opera sunt. quae nos ad futuram vitam velut fidele viaticum comitant. Sed unde iubet hos cibos parare. non habentes frumentum? Manna enim erat eis cibis. Sed cum transierimus fluminis huius ripas defluxit manna. Ideo si quis non paraverit sibi cibos non poterit sequi ihesum terram promissionis intrantem.

Videamus quos fructus primum capiat in terra promissionis. Manducaverunt inquit primum fructum de regione palmarum. et manducaverunt primum azima. Nobis enim mundi iter digressis. si recte sequamur ihesum. prima occurrit palme victoria. et abiecto fermento malicie et nequicie. azima vobis sinceritatis et veritatis parant.

Merit tamē ihesus noster exploratores ad hiericon tinum regem. et suscipiunt a meretrice. Sed ideo suscipit ne ultra sit meretrix. Quilibet anima meretrix fuit dum viveret in desiderijs carnis. Suscepit ergo exploratores ihesu. i. angelos. quos mittit ante faciem suam: ut praepararent viam. neque in omnibus locis. neque in inferioribus locis sed in excelsis. quia non in infimis et terrenis dominum ihesum suscipimus. sed a patre perfectum. et de celestibus venientem.

Recapitulā līni in qua latuerūt. abscis sacramentis accipio. Est enim līnū sacerdotale indumentum. per quod signifi cantur. quod mutandi erant ad sacerdotale fastigium. unde. Vos autē gens sancta. regale sacerdotium vel quod in sacramento legis ubi de sacerdotibus annotat. populi huius qui est ex gentibus latebat occulta vocatio.

Montano inimicis subdit meretrix adversus hiericon tinum regem. quia caro concupiscit adversus spiritum. et spiritus a. c. Unde odit vos mundus. quia me priorem vestrum odio habuit. Est ergo rex inimicus huius meretricis princeps. s. huius mundi. qui insequitur et occupare cupit exploratores ihesu. Sed non potest: quia per montem iter faciunt: non per humilia. nec in vallibus delectantur quia huius meretrix dicit. levavi oculos meos in montes. non in vallis. Non potest illuc ascendere princeps mundi nec per excelsum iter ad hiesum pervenire. quia si cum temporis in excelsis locaverit dicit ei. Mitte te deorsum. quia humilia semper eligit et caduca. In his sedet et regnat in quibus etiam usque ad infernum descendit.

Moyles non dicit. Stet sol. nec maximis impavit elementis. Ihesus vero ait. Stet sol super gabaon. et luna super vallem elom. et adiecit scriptura quod nunquam sic deus audivit hominem. Ihesus ergo mens solem stare fecit. nec tunc tantum. sed multo magis in adventu suo. dum pugnavit contra inimicos. et incedit contra principes et pote

states. sol nobis iusticie semper assistit. nec deserit. nec festinat occidere. Ait enim. Ego vobiscum sum omnibus diebus. Nec solū duplicato die nobiscum est. sed usque ad consummationem seculi: donec obtineamus inimicos.

Videamus etiam quid promittat ihesus militibus suis. Omnis inquit locus quemcumque subdideritis vestigijs pedum vestrorum vester erit. hoc dixit illis qui tunc erant de regionibus chananorum et ceterarum gentium. quas expulsis in dignis habitatoribus. hereditate possederunt. Sed sunt quedam diabolice gentes. contra quas est nobis spiritualis colluctatio. quantalibet ex his pedibus nostris subdiderimus. ipsarum regiones puincias et regna. ihesu meo distribuent capiemus. Fuerunt enim aliquando angeli. et in regno dei magnifici. unde. Quomodo cecidit lucifer qui mane oriebat? Si hunc vincere potuerim. si meruerim ut dominus meus ihesus conterat sathanam sub pedibus meis. consequenter accipiam locum eius in celis. Sed in hac hereditate non olitantes et dormitantes intrabimus. Ita sine gentis angelum habet. hac nisi viceris in semetipso. et abscideris a te omnes motus iracundie et furoris. locum quem habuit ille angelus in hereditate cape non poteris. quia desideria tua. eam de terra. promissionis non expuleris. Similiter superbie zeli avaricie et libidinis incentores sunt angelis. et instinctores hominum malorum: quorum nisi in semetipso vicia viceris. et de terra tua quae iam per gratiam baptismi sanctificata est. exterminaveris. nullo modo plenitudinem promissae hereditatis accipies.

Sub moise non est dictum. quod cessavit terra a preliis. Aertū est autē quod terra nostra in qua sustinemus certamina virtute solius ihesu cessabit a preliis. Intra nos enim sunt gentes vicio. quae animam ingerit oppugnat. Inter nos sunt chananici. pherezei. iebulsi. Laborandum est ergo et vigilandum. et multo tempore pleruerandum. ut his gentibus fugatis. terra nostra cesset a preliis. Meditemur ergo in lege domini die ac nocte. huius enim meditatio. quasi tuba animam tuam cōtat ad plium. ne adversario vigilante dormias. Ideo nec dies sufficit ad meditandum. sed et nox adiungit. Convertimini ergo in toto corde vestro ad deum. Orato et verbo dei vacate. Quid prodest. per peccatis ieiunare. et iterum peccare? Quid prodest lavari et iterum inquinari? Ieiunasti aliquāto tempore interim de egipto existi transisti mare rubrum. secutus es moysen. mandata legis sed iam te a moysi suscepit ihesus. qui secundo circumcidat in colle supposito. Circuidendus ergo tibi est non modo ydolorum cultus quem prius abiecasti. sed etiam avaricia quae est ydolorum subtilior cultus. Unde ihesus ait. hoc die abstuli a vobis opprobrium egipti. dum peccamus. et regnāt in vobis vicia passionum. quantum relictis ydolis de egipto exisse videamur. opprobrium tamē egipti. non est ablātū a nobis. Si vero secundo fueris circumcilius. abscideris a te omne vicium irae. superbie. invidie. libidinis. et huiusmodi. abstergent opprobria egipti. et translatus in terram promissionis. celestē hereditatem accipies. per ihesum christum dominum nostrum.

Ihesus
Adverte
nare destruat
indicoz festu
introire genti
christi langu
hircos sed v
ibelus optine
tus non filius
filii dei quia
filius molatus
et edim? lincer
zima et tritac
fructas terre
delia. tricesim
gessimus. cent
Paritate. l. u
gines et multu
semē illud de
non et langu
ex ro. car
ro. viti. et
lunt. et filij de
ipfi erant p
viti. Sabbat
palus dei no
latione commu
ope peccati. h
ergo moyses
domini. Per
bello quodā
non nō habet
rū tamē huius
describit. R
quod vno moys
bant. moys
spiritu. et alu
in coope. Aut
legis inanis
ab omnibz si
Moyses me
corpe. Intel
ro legis spū
legē qui viti
Surge
et argues trāsi
istum etc. V
modo minis
moysi ihesu
Cum venit
epus milie de
sui faciem et
factum sub le
fac? et sub le
facus est mil
Omnē
Omnē locū
ascenderitis
pedū vestrorū
dabo etc. Aut
legis sequit
citam quē a
gas formas
ledens. tūc il
eius erit. Si
virtute parit
dabit tibi d
Adesce
lunt quae a
ergo videas
intelligē fuisse
et dāt genti
peregata p

Moyles seruus. **Admantius.** Moyles famulus meus mortuus ē. **Aduerte** quomodo regnat ihesus. Si cōsideres hierusalem subuersam altare destructū nūq̃ esse sacrificia vel sacerdotes vel pōtīfices. vel quālibet in deo p̃ festiuitates dices. q̃ moyles famulus dei mortuus ē. Si cōsideres introire gentes ad fidē ecclesias extrui altaria nō cruore pecudū respici sed christi sanguine cōsecrari. Sacerdotes et leuitas nō sanguine taurorū aut hircorū sed verbū dei p̃ gratiā sanctis p̃s ministrantes dices. q̃ post moylen ihesus optinet p̃cipa tūz nō filius naue sed fili⁹ dei. q̃ pascha nō strū imolatus ē christ⁹ et edim⁹ sinceritatis a zima et vitatis. Et sūt fructus terre boni ecclēsia. tricesimus. sexagesimus. centesimus. Maritate. s. uidue virgines. et multiplicatur semē israel de his qui non ex sanguinib⁹ neq̃ ex ro. car. neq̃ ex ro. viri s. ex deo nati sunt. et filij dei qui dī sp̃s erant p̃gregant in vñ. Sabbatizat populus dei nō a cōuer satione cōmuni sed ab ope peccati. Defunct⁹ ē ergo moyles famulus domini. Deniq̃ in li bello quodā licet i ca none n̄ habeat. myste riū tamē huius figura describit. Refert enī q̃ dno moyles vide bant. vñs viuis in sp̃itu. et alius mort⁹ in corpe. Littera enim legis inanis. et vacua. ab omnib⁹ supradictis Moyles mortuus ē i corpe. Intellectus ve ro legis sp̃ualis moy ses ē qui vñt in sp̃u.

Surge et transi iordanē etc. Vide quomodo minister fuerit moyli ihesus fili⁹ dei. Cum venit plenitudo t̃pis misit deus filium suū factum ex muliere. factum sub lege. quia fact⁹ ē sub lege moyli factus ē mīster moyli.

Omne locum. Omne locū quēcūq̃ ascenderit vestigi⁹ pedū vestrorū vobis dabo etc. littera legis hūmī posita ē et deorsū. Non ergo ascendit qui litterā legis sequitur. Si ascenderit ad sp̃itum de littera ascendis locum ex celsū quē a deo in hereditatē accipies. Si enī in his que scripta sūt intelli gas formas esse celestī. et queras q̃ sursum sūt vbi christus ē in dextera dei sedens. tūc illum locum in hereditatē accipies. q̃ vbi christus ē ibi et mīster eius erit. Si ergo vsq̃ ad christū sedentē in dextera dei puenieris. fide vita virtute puritate et illis vestigi⁹ q̃ lauit ihesus christus. locū illū inueneris. dabit tibi deus. vt nō solū efficiaris h̃eres dei sed coh̃eres christi.

A deserto et p̃grema et ante libanū etc. Non dixit libanū sed ante li banū quē a deo accipit ihesus. Ante libanū autē dicit quasi p libano. Si ergo videas priore populū. i. israel secundū carnē qui erat oliua vera ipsuz intellige fuisse libanum verū. Sed q̃ p incredulitate sua aufert ab eo regnū et dat genti faciēti fructus eius. h̃ec gens ante libanū ē. i. ecclesia ex gentibus p̃gregata p̃ ihesum christum.

Factum ē post mortem moysi serui dei: vt loqueretur dominus ad ioseph filium suū nūc ministrum moysi. et diceret ei. Moyles seruus meus mortuus ē: surge et transi iordanē istum. tu et omnis populus tecum in terraz quā ego dabo filiis israel. Omne locum quē calcauerit vestigium pedis vestri: vobis tradam. sicut locutus sum moyli in deserto et libano vsq̃ ad fluuiū magnum eufraten. Omnis terra etheorū vsq̃ ad mare magnum contra solis occasum erit termin⁹ vester. Nullus poterit vobis resistere cunctis dieb⁹ vite vestre. Sicut fui cū moyse: ita ero tecū. Non dimittam nec derelinquā te. Confortare et esto robustus: tu enī forte diuides populo huic terrā p̃ro

Sicut fui cū moyse. ero et tecū etc. **Aug.** Et hoc testimonio. et alijs p̃batur moyles defunctus. vt dei famulus et deo placens. quīs in eo illa vindicta p̃pleta sit qd non in terrā p̃missionis intrauerit. ex quo dat̃ intelligi deū in bonis seruīs suis aliqua corporaliter vel sp̃aliter vindicare. et tamē eos inter vasa honesta et vilia habere.

Preceptiq̃ ioseph etc. **Aug.** Querit quomodo hoc p̃cepit. postq̃ dominus exhortat̃ e cum et p̃firmat̃ p̃mittens se cū illo futurum. cū post multos dies transiit iordanē. Cum cū h̃ec mādasset misit exploratores i hierico q̃ diuerterūt ad raab. et ab illa occultati. et a regē q̃siti. et nō inuenti. ipsa dimittēte p̃ fenestram illos et monente vt triduo i montanis manerent. Quattuor ergo dies vident̃ i his esse p̃sumpti. Cūq̃ nūc cū essent q̃ circa se gesta erāt p̃mouit ihesus cū omni populo de loco vbi erat diluculo. et veniēs ad iordanē diuer tit. Tunc populus ad monē rursus vt post tridū p̃pararet se trā sire iordanē. fuit ergo hūana dispositio qd p̃ fecit nūciari. Spe rauit enī sicut homo h̃ fieri posse si explorato res cito reuertissent. q̃ bus tardantib⁹ intelli gē. et si scriptura tace at. dei dispositione cetera ipleta vt iam inciperet ap̃d populū glo rificari ihesus. vñ flu uiō trāsito diceret flu uium trāsiturū. In die isto incipiam te exaltare corā filiis etc. Nam et illi cū quib⁹ deus dicit loqui aliquid hūana dispositione agere vo lunt in qua deū recto rem sibi esse cōfidunt. sed eorum p̃silio sepe ab illo mutant̃ cū p̃ uidentia reguntur. vñ moyles t̃q̃ homo pu tauit omēs causas po puli sibi esse audiēdas. Dispositio eius ietro suggerēte diuini⁹ mu tatur.

qua iuravi patribus tuis vt trade rem eā illis. Confortare igit̃ et esto robustus valde. vt custodias et facias omne legem quā p̃cepit tibi moyles seruus meus. Non declines ab ea ad dexterā neq̃ ad sinistram: vt intelligas cuncta que agis. Non recedat volumen legis hui⁹ ab ore tuo. sed meditaberis in eo diebus ac noctibus vt custodias et facias omnia que scripta sunt in eo. Tunc diriges viam tuā: et intelliges eā. Ecce p̃cipio tibi. Confortare et esto robustus. noli metuere et noli timere. quia tecū ē domin⁹ deus tuus i omnibus ad quecūq̃ p̃reueris. Preceptiq̃ ioseph p̃cipibus populi dicens. Transite p̃ medium castrorū: et impate populo et dicite. p̃parate vobis cibaria: quoniā post diē terciū transibitis iordanem et intrabitis ad possiden dam terrā quā dominus deus vester daturus ē vobis. Rubenitis

Rubenitis quo Adam. Considerem⁹ quā formā teneat dūc et semis trib⁹ q̃ p̃ moysen hereditatē accipiūt. et quā reliq̃ nonē et semis q̃ p̃ ihesū rep̃missionē sancte terre. qui p̃ moysen accipiūt portionē omnes primogeniti sūt. Ruben nāq̃ primogenitus ē ex lia. gad. et zelfa. Danasses ex filia sacerdotis eliopoleos vxore ioseph. In his ergo iam tūc adūbrabatur duoꝝ forma populorum. Vñs qui primogenit⁹ esset p̃ naturę ordinē. alter⁹ qui p̃ fidē et gratiā be n edictionē hereditatis accipet. Nec prius illis qui p̃ moysen accipiūt hereditatē. i. qui p̃ legem placuerūt deo: requies datur nisi adiunxerit fratres suos in filijs. Mulieres tamē et infantes accipiūt quietē. ceteri nō requiescēt. sed erunt ad auxiliū fratrū. Nobis certātib⁹ in hac vita p̃tra demones veniūt iū auxiliū qui ante aduentū christi i lege iustificati sunt. vñ ieremias. et alij p̃phetę quoz lectione armamur. et illuminamur. hi sunt qui viri fortes armati et p̃cincti lumbos in veritate exeunt ad auxiliū nostrū et pugnāt nobiscum. Infantes vero ac mulieres nō exeunt ad p̃siliū nostrū. Infans de

qui nō loquit. Quid me ergo iuuare potest nihil locutus ē qđ legam. cuius me sermo non instruit. Pulier infirmū vas ē. nec ad conflictū venit ne confringatur. vnde calamū quassatū nō cōfringet. Quia ergo mulieres a iuris suis domi doceri iubent. et magis discētes qđ docētes significant. ad auxiliū nostrū non veniūt. De enim nihil docere potest. cui? nihil inuenio qđ imitari debeam vel tenere.

Rec videt mibi oculos. qđ nō tres integre tribu sunt. qđ p moysen dispē

satur. nec ille integre

x. que p ibelum hēre

ditate potuerūt. s. d. ne

semis bic. et nouem se

mis ibi. Sed vna di

midit p quam nec ter

narius implet. nec de

nari. quia priores cō

tigerunt quidē scienti

am trinitatis. non ite

gre nec pfecte. quia nō

cognoscebant unigeni

ti incarnationē. licet e

nim aduentū eius cre

derent et reliquas eius

dispensationes et etiam

pdicarent. nō tamē vi

dere. et adipisci que cre

diderant potuerāt. vnde

demulti pphete et re

ges voluerunt videre

qđ vol vident. Et erat

enim fides illoz non i

tegra. quia nōdum fu

erat impleta dispensa

tio carnis. et qđ nos iā

factū credimus. illi cre

debant facturum. Ille

ergo tribus neqz due

sunt. nec patres extra fi

dem. et salutē trinitatis

sunt. neqz tres integre

et pfecte. ne trinitatis

sacramentū. in illis vi

deret impletum. Sed

pigerunt quidē terciū

num. qđ cupierūt

videre quē videmus.

et non potuerūt. fortas

se nec in aduentū ibeli

qđ pfectus ē et integrū

discimus. nec si ad cru

cem ducāt. et consum

metar in omnibz. nec si

a mortuis surrexerit.

omnia nobis qđ pfecta

sunt. per semetipsum

monstrabit. Vnde

multa habeo vobis

dicere. sed nō p. p. mo

do. Veniet autem spi

ritus veritatis. qui a patre. pcedit. Et. Vides quia nō solum apud moysen.

ternarius impletus ē. sed adhuc ibelus dicit discipulis suis. nō potestis au

dire modo. Insinuat spiritus veritatis. qđ scz p ipsum et in ipso adimpletur

pfectio trinitatis.

Regem semis tribu sunt. que sub ibelu agunt. non itegre decē qui nume

rus pfectus ē. vt qđ a domino ibelu referant. dicit. spiritus sancto semipleni

videat ac medium. Quāuis enim p christum penitētia pcedit. ac cōuersio

et detur peccatoz remissio. et omnia qđ ad pfectionem decadis videntur tende

re. tamen pfectio et summa ē cunctoz bonoz si post hec omnia quis spiritus

sacri gratiā mereat accipere.

Preterea in hoc libro scriptum ē. qđ verū altare erat in illa terra. quam

ibelus dispēsanit. Ruben vero et gad. et dimidia tribus manasse fecerunt si

bi altare non verū. sed qđ tūpūm verū altaris haberet. qđ erat apud ibelum

Quid ergo mirū. si nō acceperāt integrā trinitatis scientiā. qui nec integrū

nec verum altare pstruxerant. Ideo nec multi hostes. nec plures reges con

quos et gadditis et dimidia tribui

manasse ait. Memēote sermonis

quē pcepit vobis moyses famu

lus domini dicens. Dominus de

us vester dedit vobis requiem et

trāsa iūma nec ad pfectū apta. ne fragant et per

eant quibz nō pmittit docere. sed tantū doceri.

omnem terram. Propterea vestre. et

qui nesciūt loqui vel docere

filii vestri ac iumenta manebūt in

fructu. quā sub lege meruerūt

terra quā tradidit vobis moyses

transiordanē. Vos autē transite ar

maris fidei

maris ante fratres vestros omnes.

fortes manu. et pugnate. p eis do

nec det requiē dominus fratribus

vestris sicut et vobis dedit. et possi

deant ipsi quosqz terram quā domi

nus deus vester daturus est eis. et

sic reuertimini in terrā possessionis

vestre. et habitabitis in ea quā vo

bis dedit moyses famulus domi

ni transiordanē. contra solis ortus

Respondētqz ad iohē. et dixerūt

Omnia quē pcepisti nobis facie

mus. et quocūqz miseris ibimus.

Sicut obediuius i cunctis moy

trātax virtutū ab illis deieci sunt. Deon tantūmodo regem amorreorum et regem basan. et amalechitas deiecerūt transiordanē. Sed vbi ibelus duxit exercitū. nunc quinqz reges simul cadūt. qui pfugerant in speluncas. et suspendant in ligno. nunc. x. pariter iugulāt. et exterminant omnes qđ sanctam terrā i immūdia possident. qui terrā fluentem lac et mel. i amaritu dine malicię detinent.

Duos viros explo. Adān. Mittuntur a ibelu exploratores in bie

rico et suscipiūt a me

retrice raab. Explora

tores isti possunt ange

li putari. Im illud ecce

mitto angelū meū an

te faciē tuam. Et. Qđ

p alios inuisibiliter p

iohēz. et viliū pple

bat. de. et baptismo. et

qđ scribz et pharisei nō

crediderūt ei. Meretri

ces autē et publicani cre

dentes baptizati sunt.

sicut meretrix exploza

tores iohē suscipit. p

quos ab iteru inimic

ce gentis eripitur. Ra

ab interpretatur lati

tudo. hec ē ecclia chri

sti que ex peccatoribus

tanqz ex meretricatōe

collecta dicit. angust

ē mibi locus fac mibi

locus vbi habitē. hos

autē mibi quis enutri

uit. et ad quā dicitur

dilatā gēdes tuas. et ex

tende tentoria tua. hec

ē meretrix. cui salamō

qui pacē venit facere

eorum que in celis sūt

et que i terris. reddi vi

num iussit infantem.

Ulla vero que mori

um habebat infantem

prioris populi est. sinā

goga. vel eoz qui in

heredim declinauerūt.

hec autem meretrix. ex

ploratores ibeli susci

pit. susceptos in supe

rioribus collocat. excel

sis. f. fidei sacramentis

Remo enim missus a

ibeli. inuenitur deoz

sum et humi iacēs. sed

in superioribus per

manet. Recipit soluz

in superioribus pmanet

sed et meretrix que su

scipit ex meretrice fit p

phetes. dicit enim. Scio quia dominus tradit vobis terram hanc. Et. Vi

des quomodo olim meretrix impia et immunda. nunc spiritus sancto repleta

est. de pteritis cōfiteatur. de presentibus credit. de futuris prophetat. Sic

raab dilatatur et pficit. vsqz quo in omnē terrā exiit sonus eoz. Sed et ia

phet dilatatio interpretatur qui et ipse formā gētilis populi gerebat. et cbana

an puer seruus ei subicitur a pte. et fratri suo sem. i forma eoz. qđ ex circūcisio

ne saluāt. In quo mirāda benignitas. et puidētia dei. qui volens pecca

toz cbam prestare remediū et salutem. seruū fecit cum fratribus suis si

cut elau fratri suo iacob. non vi periret. sed vt salutem melioribus ob edi

endo acquireret. Prestatur enim plurimum malis qui se regere nesciūt.

cum sibi metipsis non cōmittunt. sed serui fiunt sanctorū. et lubiacent me

lioribus. Vides qđ multa benignitas domini. quam abscondit auribz vul

gi. et verbis aspioribz tegit. ne seruus malus et ingratus ptempoz efficiatur

si in misericordia domini sui itellexerit bonitatem.

Misit ergo io

hū fili? nun de sechim

duo testamēta. vt credentiū fidē. vel rebellium i

fideliatē. paret ante aduentū iudicii

duos viros exploratores i abscon

dito. et dixit eis. Ite et considerate

terram vrbemqz hierico. Qui per

gentes ingressi sūt domū mulieris

ecclēsię. f. de gentibus pgregate que ante in de

fideris carnis fornicabat cū idolis. vnde meretri

ces pcedēt vos in regno celoꝝ

meretricis nomine raab. et quicue

runt apud eam. Nunciatumqz est

diabolo vel mūdo qui maluit pclitari qđ pde

re exploratores christi.

regi hierico. et dictum. Ecce viri in

gressi huc p noctem de filiis israel:

vt explorent terram. Misitqz rex

hierico ad raab meretricem dicēs

Educ viros qui venerunt ad te. et

ingressi sunt domum tuam. Explo

ratores quippe sunt. et omnē terrā

considerare venerunt. Tollensq;
si fideliter apud se cōseruās
 mulier viros abscondit et ait. Fate
 or. venerunt ad me. et nesciebā vi-
 de essent. Quāq; porta clauderetur
 in tenebris: et illi pariter exierunt:
 nescio quo abierunt. Persequimī
si vel etis
 cito. et apprehendite eos. Ipsa autē
 fecit ascendere viros in solariū do-
si vel stappa vel si quilius
 mus sue: opuitq; eos in stipula lini
 que ibi erat. hi autē qui missi fuerāt
 secuti sunt eos per viam que ducit
 ad vadum iordanis. Illisq; egres-
 sis. statim porta clausa ē. Nec duz
 obdormierant qui latebant. et ecce
 mulier ascendit ad eos. et ait. No-
 ui q; tradiderit vobis dominus
 terrā. etenim irruit in nos terror ve-
 ster. et elanguerūt omnes habitato-
 res terrę. Audiuimus q; siccauerit
 dominus aquas maris rubri ad ve-
 strum introitū quādo egressi estis
 ex egipto. et que feceritis duobus
 amorreorū regibus. qui erant trās
 iordanem seon et og: quos interfe-
 cistis. et hec audiētes primuimus
 et elanguit cor nostrū. Nec reman-
 sit nobis spiritus ad introitum ve-
 strum. Dominus enī deus vester
 ipse deus in celo sursum et in terra
ipactū facit. p salute sua et suorū cū reffamīs dñi
 deorsum. Nunc ergo iurate mibi
 per dominiū. vt quomō ego feci vo-
 biscū misericordīa. ita et vos facia-
 tis cum domo patris mei: deniq;
 mibi signum verū et saluetis patrē
 meum et matrē. fratres ac sorores
 meas: et omnia que eorū sunt. et eru-
si vna seculi
 atis anias nostras a morte. Qui
 responderūt ei. Anima nostra sit. p
 vobis in mortē: si tantū nō p dide-

ris nos. Quāq; tradiderit nobis
 dñs terraz: faciemus in te misericōdiaz
 et veritatem. Demisit ergo eos per fu-
 nem de fenestra. domus enim ei⁹
 adhebat muro. Dixitq; ad eos:
si quasi humilia et delecta fugite. celestia predicare
 ad montana conscendite. ne forte
 occurrāt vobis reuertētes. Ibiq;
 latete diebus tribus: donec redeāt
 et sic ibitis per viam vestrā. Qui di-
 xerunt ad eam: innoxij erimus a
 iuramēto hoc quo adiurasti nos.
si redēptōis
 si ingredietibus nobis terrā: signū
si sanguis christi
 fuerit funiculus iste coccineus et
si incarnatione christi
 ligaueris eum in fenestra per quam
 nos demisisti et patrē tuum ac ma-
 trem. fratresq; et omnē cognationē
si in ecclesiā
 tuam cōgregaueris in domū tuaz
si nemo extra ecclesiā saluator
 Qui hostiū domus tue egressus
 fuerit reus sibi erit. sanguis ipsi⁹
 erit in caput eius et nos erimus a-
 lienī. Functoz autē sanguis qui te
 cum in domo fuerint. redundabit
 in caput nostrū. si eos quis tetige-
 rit. Et si nos prodere uolueris.
 et sermonem istū proferre in mediū.
 erimus mundi ab hoc iuramento
 quo adiurasti nos. et illa respōdit:
 Sicut locuti estis sic fiat. dimittēs
 q; eos vt pgerent. appendit funi-
 culum coccineū in fenestram eius.
 Illi vero ambulantes puenerunt
 ad montana. et manserunt ibi tres
 dies donec reuenterent qui fuerāt
 psecuti. Querentes enī per omnem
 viam non reperunt eos. Quibus
 urbem ingressis. reuersi sunt: et de-
 scenderūt exploratores de monte
 et iordane transmissi venerunt ad
 iosue filium nun. narraueruntq; ei
 omnia q; acciderāt sibi. atq; dixerūt

Ad montana cō-
scendite. Adam. 22.
 Dat sapiens meretricē
 pñitum mysticū. et cele-
 ste. nihil terrenum ha-
 bens. p montana inq;
 abite. nolite p valles i-
 cedere humilia et deie-
 cta refugite: que excel-
 sa sunt et sublimia pñi-
 cate. Ipsa autē pñitū
 coccineū ponit in domo
 sua. p qd saluet ab ex-
 cidio ciuitatis coccine-
 um. i. q sanguinis for-
 mā gerebat. Sciebat
 enim q nulli esset sal⁹.
 nisi in sanguine christi
 dat etia ei hoc manda-
 tum. Omnes qui inue-
 ti fuerint in domo tua
 saluabunt. Siquis er-
 go saluari vult. ueniat
 in hāc domum. in qua
 christi sanguis in signo
 est redēptionis. Nam
 apud eos qui dixerūt.
 Sanguis ei⁹ sup nos
 et super f. n. christi san-
 guis in dñationem.
 Positus ē enī ihesus
 in ruinā. et resurrectō
 nem multoz. Ideo cō-
 tradicentib; signo ei⁹
 efficit sanguis ad pñā
 credentib; ad salutem
 Nemo ergo extra ec-
 clesiā saluat. Qui fo-
 ras exit mortis sue re-
 sit. hoc ē sanguinis si-
 gnū. quia hec ē sancti-
 ficatio. q p sanguinem
 constat. Et in fenestra
 depēdet hoc signū. il-
 lud arbitroz iudicare q;
 fenestra domū illumi-
 nat. et p quā tantū lu-
 minis capimus. quātū
 sufficiat oculis nostris
 et visui. et incarnatio sal-
 uatoris. nō nobis inte-
 grū deitatis aspectū i-
 gessit. sed tanq; p fene-
 stram p incarnationē
 suā fecit nos lunē dei-
 tatis aspiciere. Vdo mi-
 bi videt signū salutis
 p fenestrā datum. quo
 salutē consequant om-
 nes qui in domo eius
 sunt. q aliquādo mere-
 trix erat: mūdāt in aq;
 et in spū sancto. et in san-
 guine christi.

Sacerdotes

qui ^{et} de sacerdotibus talis ordo et leviticus. archa domini assistit. i. qua lex dei portat. Ipse enim sunt qui illuminant populum de mandatis dei. **Un.** lucerna pedibus meis. i. et. i. l. m. b. lumen p. sacerdotibus et levitis accendit.

Populus inquit longe sit ab archa testamenti domini. duo milia cubitorum. Sacerdotes vero et levite p. ximi. et tam p. ximi ut in humeris eorum portetur. Beati qui merentur pro ximi esse deo. Sed scriptum est. Qui appropinquat mihi. appropinquat igni. Si autem et argenti fucis. et igni appropinquaveris. clavis per ignem effulgebis. Si sup. edificasti. ligna. fenum. stipulam. plumerium. Beati ergo qui p. ximi sunt. ut ignis eos illuminet. et adurat. Saluabitur tantum israel. si longe positus iter agit non sua virtute in ministerio sacerdotum.

In eternum. Aug. Quomodo in eternum cum celum et terra transeant. An qui eternum aliquid significat. cum ipsi eterni esse non possint. quod possit quod in greco est latine dici usque in seculum.

Festinauitque populus.

Adam. Qui mare rubrum transierunt baptizati sunt in moysi. in nube et in mari. de his vero qui iordanem transeunt. si milititer transeunt. postquam similiter dicere. quod omnes in ihesu baptizati sunt in iordane. Quod vero scriptum est et festinauit populus. et transiit iordanem. non puto esse otiosum. Pro his enim venientibus ad baptismum. et suscipientibus verbi dei sacramentum. non segnit agendum est. sed festinandum donec omnia transseamus. i. omnia mandata impleamus. ut pervenire ad p. missas beatitudinem mereamur.

Ad vero omnia transierimus. diligenter et caute incedendum est. ne de impulsu effundantur gressus nostri. vñ. Vene effusi sunt gressus mei. nec remissior sollicitudo debet esse in conservandis quam acquirendis virtutibus. quod designat cum dicit. quod. et. milia viro

nunc vocat mortuum descenderunt usquequo omnino deficeret. ^{et eterna morte p. r. e.} Popu

lus autem incedebat contra iordanem ^{qui docet populum de egipto egredere. i. de erroribus mundi. et trahere p. heremum. i. temptatione seculi} et sacerdotes qui portabant archam

federis domini stabant super siccas humum in medio iordanis accincti.

Quoniam namque populus per eam transibat.

III. Bibus trans

gressis. dixit dominus ad

iosue. Elige duodecim viros singulos per singulas tribus. et precipue eis

ut tollant de medio iordanis alveo ubi steterunt sacerdotum pedes duo-

decim durissimos lapides quos ponetis in loco castrorum ubi fixeritis

hac nocte tentoria. Locavitque iosue duodecim viros quos elegerat

de filiis israel singulos de singulis tribubus. et ait ad eos. Ite ante archam domini dei vestri ad iordanis medium. et portate inde singulos

singulos lapides in humeris vestris iuxta numerum filiorum israel

ut sit signum inter vos. et quando interrogaverint vos filii vestri cras

dicentes. Quid sibi volunt isti lapides. respondebitis eis. Defecerunt aque iordanis ante archam

federis domini cum transiret eum. Ad circo positi sunt lapides isti in monumentum filiorum israel usque in eternum.

Fecerunt ergo filii israel sicut eis precepit iosue: portantes de medio iordanis alveo duodecim lapides ut

ei dominus imperarat iuxta numerum filiorum israel usque ad locum in quo

castrametati sunt. ibique posuerunt eos. Alios quoque duodecim lapides posuit iosue in medio iordanis

alveo. ubi steterunt sacerdotes qui portabant archam federis domini.

et sunt ibi usque in presentem diem. Sacerdotes autem qui portabant archam. stabant in iordanis medio

donec omnia complerentur. que iosue ut loqueretur ad populum preceperat

dominus. et dixerat ei moyses. ^{et non otiose. non remisse nobis agendum est. sed omnia precepta domini festinater transenda et perficienda.} stinauitque populus et transiit. Tunc

transiissent omnes. transiit et archa domini. Sacerdotes quoque per

gebant ante populum. Filii quoque ruben et gad. et dimidie tribus ma-

nasse armati precedebant fratres suos filios israel: sicut eis preceperat

moyses. et quadraginta pugnatorum milia per turmas et cuneos incede-

bant per plana atque capestria vrbis hierico. In illo die magnificavit dominus iosue coram omni israel:

ut timerent eum sicut timerat moyses dum adhuc viveret. Dixitque ad eos. Precipite sacerdotibus qui portant archam federis domini ut ascendant de iordanem. Qui precepit eis dicens. Ascendit de iordanem: cumque ascenderent

de iordanem portantes archam federis domini. et siccas humum calcare cepissent reuerse sunt aqua in alveum suum et fluebant sicut antea consueverant. Populus autem

prophetas quod in rei veture testimonium datum fuit vetus testamentum.

Populus autem. Adam. Non sine causa signat. quando veniunt ad iordanem. decima inquit mensis primi. hec est ipsa dies in qua agni mysterium

in veritate accincti transierunt ad expugnandam hierico. accincti. scilicet cingulo veritatis. unde. Estote ergo accincti liberos vestros in veritate. nostrum etiam cingulum. debet esse veritatis. si tamen servauerimus militie huius. et cinguli sacramentum. Si falsum loquimur. discingimur balteo veritatis. Simus ergo in veritate accincti. sed in falsitate discincti. transierunt iordanem. ad bella transimus. pro spolia nequique in celestibus habemus omnia. propter nos scripta sunt. examus ergo ad bellum. ut expugnetur a nobis civitas prima. huius. i. mundi malicia. et superbia mentis. Intra te plium est. Intra te edificatio mala et subvertenda. hostis tuus de corde tuo pedet. de corde enim exeunt cogitationes male hominibus. adulteria. fornicationes etc. Vides quantus sit et qualis exercitus tuorum hostium. bi nobis prima strage fundendi sunt. ut nullum relinquamus. tunc nobis per ibidem dabit illa reges. ut unusquisque requiescat sub vite sua et sub sicca sua. iam non sit qui exterreat filios israel.

In illo. Semp. exaltatus est ihesus apud patrem. sed opus est ut in prospectu nostro exaltet illa. i. ut altitudinem divinitatis eius cognoscamus. hoc autem fit si iordanem transierimus. et variis sacramentorum munimentis ad futuram bella armemur.

Precipite sacerdotibus. Aug. mandata sacerdotum portantibus archam testamenti etc. Solus dicit archa testamenti vel archa testimonij. Precipit ergo de archa testimonij. ut non solum archa. sed etiam ipsi testimonij. appelletur testimonij. hic et dicit apostolus. Precipit autem sine lege iusticia dei manifestata est. testimonium habens per legem et

scripibatur in egipto. in eandē terrā pmissiōis intrant. ⁊ valde beatū est. ⁊ ipsa die qua errores quis subterfugit seculi terrā pro. ingreditur. i. in hac die. qua in hoc seculo vivimus. tota enim vita p̄sens. vno die signat. **P**er hoc ergo edocemur. ne opa iusticie in crastinuꝝ differamus. sed hodie. i. dñi vivimus. omnia q̄ ad p̄fectionē sunt. implere festinamus. ⁊ ita poterimus de cima die primi mensis terrā p̄missionis. i. beatitudinē p̄fectionis intrare. **N**otandū autē q̄ sepe ista dies repetit̄ q̄ licet generalis nob̄ sit vna p̄fectio. si tamē vnam virtutē speciem integre potuerimus implere ē ipsius virtutis lūa quęq̄ p̄fectō. Sic ergo p̄ singulas virtutes iuveniunt̄ multe p̄fectiones. Illa vero ē generalis q̄ omnū ī se p̄inet p̄fectionuꝝ summā. Ideo q̄ in hac die multa gesta recapitulantur. vt multis p̄fectiones ad vnu dies p̄dere significant.

Decimo die.

Quo. i. mileria agni
in egipto pceptum est
qz eodem die quo erro
res mudi fugimus ter
ram p. ingredimur. to
ta eni vita pfens vita
dies e. hodie g. i. dum
vinimus. ad pfectione
festinamus. nec i crasti
num differamus.

Quodeci quo

B. *Alido. Tranlenn*
tes filij ifrael iordanem
fufitulerit te medio flu
minis. xij. lapides quos
p teftimonio pofuerunt
in loco fecide circūdu
onis ad fignificandum
nobis. vt dñ te laus
cro p fignimus aposto
lice vite exēpla firmiffi
ma nobiscū portare te
beamus. quoz femp te
ftimoniū ad imitationē
te victuri intineamur.

C. V.

Fac tibi. Ang.

petra acutos. 7 sedens
circumdedit filios israel
iterū. Queris cur dixe
rit iterū. Non enī vn⁹
hō bis circumdendus
erat. Sed qz vn⁹ pop
dictū est iterū vt circū
dam te egipto exire
re potuit iherus illoz.
cūcadere. qz inotēdie
qui habent christiani
ti. Num nō vnus bon
dam circūcisus ē quis
vt teus hominē bis cir
zandos putat. ideo fi
at aliquibus heretici

Facti tibi cultros lapideos ⁊ c. s. f. i. Picant in dei. quomodo potest q̄s
secūdo circūcidi. circūcisione carnali. Semel ei circūcisus nō habet qd̄ secū

do possit auferri. **A** nobis vero quibus dicitur quia lex spiritualis est, digne et cō
ueniēter ista solunt. **Q**ui enim in lege per moysen eruditus est idolatrie erro
rem cultūque repositus, hęc est prima circūcisio per legem. **S**i vero ad euangeli
um pueniat secundam circūcisionem accipiet per petram, quē et christus, quē
retur ab eo obprobriū egipti. **N**isi enim quis per euangelium fuerit secūda cir

cunctatione purgatus
non deponit obprobrium
cuncti: & si enim omnia

debant magno mari loca: q̃ siccas-

set dominus fluēta iordanis corā

filijs israel donec transfiret. dissolu

tum e cor eoꝝ. ⁊ non remanlit i eis
Spiritus timentium introitum filio

C. v.

Estquã ergo

audierunt omnes reges
amorreorꝝ qui habitabāt trās ior
danē ad occidentalē plagā ⁊ cūcti
reges chanaan qui ꝑ pinqua possi

templū dei violauerit dispdet illū deus. p̄terea qui fornicat in corpū suū
peccat non illud solū corpū quidē audiēdo ⁊ in corde retinēdo verbum
dei factū ē templū dei ⁊ sed ⁊ illud de quo dicit̄ quia omnis ecclesia corpus
christi est: ⁊ in omni ecclesia videt̄ delinquere qui corpus suū maculaue
rit: q̄ p̄ vnum membrum macula in omne corpus diffundit̄.

Populus autē Adam. Qui nō obediētes fuerant mandatis domini. Incircumcisi dicuntur et quo intelligitur illos appellari. Incircumcisos. qui non obediunt mandatis dei. quia vero omnem animam diligit deus: misit ihesum filium dei qui z dignos z indignos circumcideret nō filium naue qui nō vere z pfecte circumcidit populum sed ihesum filium dei. q̄ vere corp⁹ z animā purgant ab omni inquinamēto peccati.

Postq̃ autē. Circūcisi v̄ro filij israel requieverūt in eodē loco sedē
tes in castris v̄q; dum sanarent; nō sufficit circūcidi. Recesse ē post circū-

difficile sanari. et cicatrice in vulnere obducere. Circūcidit ergo p̄ibezus ē. vicia et p̄suetudines prauas. et pessima instituta deponere. et quicquid ab honestatis regula discordat abscindere. sed hoc faciēs quādā difficultate p̄strin-
gimur. et cū quodā dolore animi p̄suetudinis culpā nouella institutione vi-
tamur. hoc ergo tēpore velut in dolore circūcisionis nostre dicimur residere
vsq̄quo cicatrice obducta. sanemur. i. noua instituta. absq̄ difficultate im-
pleamus. et in vsum vertatur. qd̄ prius insolitum et difficile videbatur et
tunc merito dicitur no-
bis hodie abstuli obp-
brium e. a. u.

Et fecerunt.

Hocq̄ ablatus est ob-
probrium ēgypti fecerūt si-
lii israel pascha. quar-
ta decima die mensis.
Pec enim ante circūci-
sionē. nec post anteq̄
sanarent poterant car-
nes agni comedere. vi-
des ergo. qz nemo im-
mundus facit pascha.
Nemo incircūcisus.
vnde pascha nostrū i-
molatus ē christus. ita
qz festū celebremus di-
em. nō in fermēto vete-
ri. neq̄ in fermēto ma-
licie et nequicie. sed in
azymis sū. et v.

Et fecit. Ihs.

gūangelij circumcilio-
nem. statim in loco re-
uelationis. pascha ce-
lebrat. et agnus immo-
latur q̄ tollit peccata
mundi. et deficiēte mā-
na tipice legis. primus
comedit p̄plus panem
corp̄is christi. quē i cor-
rupta rep̄missionis ter-
ra. i. virgo maria pro-
tulit. cuius granum in
terra cadēs. fructū plu-
rimū attulit. Hora
ordinem postq̄ ihesu
christo dūce. p̄ lauacri
fluente transimus. et p̄
fidē spirituali circūci-
sione signamur. tunc de-
mum pascha celebra-
mus. i. imolatum chri-
stum credimus p̄ salu-
te mūdi. et credētes sta-
tim pane dominici pa-
nis pascimur.

Et comederūt

Adam. Quādo vero

erūt populus de terra
ēgypti portauit p̄persū fermentū in vestimētis suis. Qd̄ cum defecisset. mā-
na datum ē eis. Cum autē venerūt ad terram sanctā. et fructus cep̄erunt. p̄-
uinitis palmarū. defecit eis manna. et edere cep̄erunt de fructibz terre. tres er-
go species ciboz generaliter describunt. vñ quo nescimur exentes de ter-
ra ēgypti. sed hoc ad parū tēpus sufficit. Post hēc autē manna succedit.
terciū vero de terra sancta capimus fructum quem de ēgypto portamus no-
bisq̄. p̄ua hēc eruditio scolari ē. vel forte liberaliū litterarū q̄ aliquid iura-
re possunt. In heremo vero. i. huius vite statu manna rescimur. dñm diu-
nē legis eruditione erudimur. Qui vero meruerūt terrā p̄missionis intrare
i. p̄missa christi p̄sequi. edent fructū et regione palmarū. vere enim fructum
palme inueniet. qui deuicto hoste ad p̄missa pueniet. Quātacūqz enim i
diuinis litteris intelligamus. multo sublimiora erūt. quē nō in enigmate sed
facie ad faciē videbimus. qz nec oculus vidit. nec a. a. q̄ p̄parauit deus d. f.
Si autē secundū litteram lex accipiat inueniunt filij israel. cū melioribz vie-
rentur (manna enī de celo accipiebāt ex rep̄missione) deteriora accepisse. q̄bz

autē omnes circūcisi sunt. māserūt

faciēs. que prius difficilia videbantur

in eodem castrorum loco donec sa-

narent. Dixitqz dominus ad iosue

Modie abstuli obprobriū ēgypti a

vobis. Locatūqz est nomē loci illi

um. Solue inquit calciamentū tu

um de pedibus tuis locus enim in

quo stas sanctus ē. fecitqz iosue

ut sibi fuerat imperatum.

Et.

Merico autem

clausa fuit atqz munita ti-

ra vel astructa

more filioz israel et nullus egredi

audebat vel ingredi. Dixitqz domi-

nus ad iosue. Ecce dedi in manus

tuas hierico et regem eius. Omnes

qz fortes viros. Circūte urbem cū

cri bellatores semel p̄ diem. Sic fa-

cietis sex diebus. Septimo autē

die sacerdotes tollent septem buc-

cinas. quaz vsus est in iubileo. et

p̄cedant archam fēderis. Septies

qz circūbitis ciuitatem. et sacerdo-

tes clangēt buccinis. Quz isonu

oruz. Qui respondit. Nequaquā

ēgypti deficientibz cibis. melior cibis successerat. i. manna. Quomō enī pu-
tatur meliore cibo cessante deteriorē successisse.

Et vidit virū. Adam. Factum ē cum esset ihesus in hierico respiciens
oculis vidit hominē stantem p̄tra se. et gladius euaginatū erat in manu ei⁹
et accedens ihesus dixit ei. Noster es an aduersari⁹. Respiciens oculis vi-
dit principē militie virtutis dei. tanq̄ prius nō respexerit. sed tūc cum princi-
pem militie domini visurus esset. quē nō velut p̄munem hominem vidit. sed

virtutē quādam esse
intellexit. Recedens cer-
tus ē virtutis diuina vir-
tus an p̄traria sit q̄ vi-
detur. ideo ait. noster
es an aduersari⁹. et at-
ille ait. Ego sum prin-
ceps militie virtutis do-
mini nūc adueni. Qd̄
cum audisset ihesus. a-
dortuit et dixit. domie
quid p̄cipis seruo tuo
Idez docet ihesus qd̄
apostolus. Nolite om-
ni spiritui credere. sed
p̄bate si ex deo ē. Et
gnouit ergo ihesus nō
lolum qz ex deo ē. sed
quia deus ē. Non enī
adorasset nisi deū co-
gnouisset. Quis enim
alius ē p̄nceps militie
virtutis. nisi christus.
Omnis enī celi militia
sive angeli sive archā-
geli. sive virtutes. sive
dominationes sp̄ oia
p̄ ipsum facta sunt. et
sub ipso principe mili-
tant. qui ē p̄nceps p̄ci-
pium. et principibus
principatū largit. qui
ait. Estō potestātē ba-
bes sup̄. x. ciuitates et
Qui accepto regno re-
gressus est.

Recidit. Queri-
potest. vtrū angelo se
p̄strauerit cumqz do-
minū dixerit. an pot⁹
qz intellexit deū esse iel-
ligēs a quo missus fue-
rit ipsum de dominū dixe-
rit ei⁹ se p̄strauerit.

Solue inquit.
Ihs. In hierico ē ihe-
sus. Adhuc hostes ob-
tinent ciuitatē et nō dū
captā. et tamē dicit ad
ihesum. Solue inquit
calciamentū tuū. locū

enī in q̄ stas terra scā ē. Quō hierico terra scā ē. q̄ ab hostibz detinet. Et
forte q̄cūqz venerit p̄nceps virtutis dñi. sanctificat locū. Ego āplus audeo et
dico. vbi stabat moyses p̄ seip̄m locus nō erat sanctus. b̄ p̄sentia dñi q̄ erat
cum eo sanctificauerat locū. ideo dicit ei locus i quo stas. ter. s. ē. et. Nos
vero si vita et meritis accedam⁹ ad deū. et digni efficiamur vt assistat nobis
deus. dicet nobis. vt soluamus a pedibz anime nostre si qd̄ i eis ē mortalis
vinculi. h̄j sunt enī pedes quos lauit ihesus. quos nisi lauerit. nō habebim⁹
ptem cū illo. Si ergo ab aīa nostra et sensibz omne vinculū mortaliū elipe
absoluimus. p̄tinno libenter adheret nobis. et assistit deus.

Merico autē. Idem. Circūdat hierico. et expugnari eam necesse ē.
Gladius nō educit aduersus eā. arcus vel anies nō dirigūt ad eam. nec tela
vibrantur. tube tantū sacerdotibz adhibentur. et his muri hierico subruun-
tur. Hierico hunc mundū significat. vnde. homo quidā descēdebat ab hie-
rusalē in hierico. et incidit in latrones. forma erat ade. qui de paradiso in hui⁹
mundi exiliū trusus ē. Acci quoqz qui erāt in hierico quos illuminauit deus

enī in q̄ stas terra scā ē. Quō hierico terra scā ē. q̄ ab hostibz detinet. Et
forte q̄cūqz venerit p̄nceps virtutis dñi. sanctificat locū. Ego āplus audeo et
dico. vbi stabat moyses p̄ seip̄m locus nō erat sanctus. b̄ p̄sentia dñi q̄ erat
cum eo sanctificauerat locū. ideo dicit ei locus i quo stas. ter. s. ē. et. Nos
vero si vita et meritis accedam⁹ ad deū. et digni efficiamur vt assistat nobis
deus. dicet nobis. vt soluamus a pedibz anime nostre si qd̄ i eis ē mortalis
vinculi. h̄j sunt enī pedes quos lauit ihesus. quos nisi lauerit. nō habebim⁹
ptem cū illo. Si ergo ab aīa nostra et sensibz omne vinculū mortaliū elipe
absoluimus. p̄tinno libenter adheret nobis. et assistit deus.

Merico autē. Idem. Circūdat hierico. et expugnari eam necesse ē.
Gladius nō educit aduersus eā. arcus vel anies nō dirigūt ad eam. nec tela
vibrantur. tube tantū sacerdotibz adhibentur. et his muri hierico subruun-
tur. Hierico hunc mundū significat. vnde. homo quidā descēdebat ab hie-
rusalē in hierico. et incidit in latrones. forma erat ade. qui de paradiso in hui⁹
mundi exiliū trusus ē. Acci quoqz qui erāt in hierico quos illuminauit deus

enī in q̄ stas terra scā ē. Quō hierico terra scā ē. q̄ ab hostibz detinet. Et
forte q̄cūqz venerit p̄nceps virtutis dñi. sanctificat locū. Ego āplus audeo et
dico. vbi stabat moyses p̄ seip̄m locus nō erat sanctus. b̄ p̄sentia dñi q̄ erat
cum eo sanctificauerat locū. ideo dicit ei locus i quo stas. ter. s. ē. et. Nos
vero si vita et meritis accedam⁹ ad deū. et digni efficiamur vt assistat nobis
deus. dicet nobis. vt soluamus a pedibz anime nostre si qd̄ i eis ē mortalis
vinculi. h̄j sunt enī pedes quos lauit ihesus. quos nisi lauerit. nō habebim⁹
ptem cū illo. Si ergo ab aīa nostra et sensibz omne vinculū mortaliū elipe
absoluimus. p̄tinno libenter adheret nobis. et assistit deus.

Merico autē. Idem. Circūdat hierico. et expugnari eam necesse ē.
Gladius nō educit aduersus eā. arcus vel anies nō dirigūt ad eam. nec tela
vibrantur. tube tantū sacerdotibz adhibentur. et his muri hierico subruun-
tur. Hierico hunc mundū significat. vnde. homo quidā descēdebat ab hie-
rusalē in hierico. et incidit in latrones. forma erat ade. qui de paradiso in hui⁹
mundi exiliū trusus ē. Acci quoqz qui erāt in hierico quos illuminauit deus

enī in q̄ stas terra scā ē. Quō hierico terra scā ē. q̄ ab hostibz detinet. Et
forte q̄cūqz venerit p̄nceps virtutis dñi. sanctificat locū. Ego āplus audeo et
dico. vbi stabat moyses p̄ seip̄m locus nō erat sanctus. b̄ p̄sentia dñi q̄ erat
cum eo sanctificauerat locū. ideo dicit ei locus i quo stas. ter. s. ē. et. Nos
vero si vita et meritis accedam⁹ ad deū. et digni efficiamur vt assistat nobis
deus. dicet nobis. vt soluamus a pedibz anime nostre si qd̄ i eis ē mortalis
vinculi. h̄j sunt enī pedes quos lauit ihesus. quos nisi lauerit. nō habebim⁹
ptem cū illo. Si ergo ab aīa nostra et sensibz omne vinculū mortaliū elipe
absoluimus. p̄tinno libenter adheret nobis. et assistit deus.

Merico autē. Idem. Circūdat hierico. et expugnari eam necesse ē.
Gladius nō educit aduersus eā. arcus vel anies nō dirigūt ad eam. nec tela
vibrantur. tube tantū sacerdotibz adhibentur. et his muri hierico subruun-
tur. Hierico hunc mundū significat. vnde. homo quidā descēdebat ab hie-
rusalē in hierico. et incidit in latrones. forma erat ade. qui de paradiso in hui⁹
mundi exiliū trusus ē. Acci quoqz qui erāt in hierico quos illuminauit deus

enī in q̄ stas terra scā ē. Quō hierico terra scā ē. q̄ ab hostibz detinet. Et
forte q̄cūqz venerit p̄nceps virtutis dñi. sanctificat locū. Ego āplus audeo et
dico. vbi stabat moyses p̄ seip̄m locus nō erat sanctus. b̄ p̄sentia dñi q̄ erat
cum eo sanctificauerat locū. ideo dicit ei locus i quo stas. ter. s. ē. et. Nos
vero si vita et meritis accedam⁹ ad deū. et digni efficiamur vt assistat nobis
deus. dicet nobis. vt soluamus a pedibz anime nostre si qd̄ i eis ē mortalis
vinculi. h̄j sunt enī pedes quos lauit ihesus. quos nisi lauerit. nō habebim⁹
ptem cū illo. Si ergo ab aīa nostra et sensibz omne vinculū mortaliū elipe
absoluimus. p̄tinno libenter adheret nobis. et assistit deus.

Merico autē. Idem. Circūdat hierico. et expugnari eam necesse ē.
Gladius nō educit aduersus eā. arcus vel anies nō dirigūt ad eam. nec tela
vibrantur. tube tantū sacerdotibz adhibentur. et his muri hierico subruun-
tur. Hierico hunc mundū significat. vnde. homo quidā descēdebat ab hie-
rusalē in hierico. et incidit in latrones. forma erat ade. qui de paradiso in hui⁹
mundi exiliū trusus ē. Acci quoqz qui erāt in hierico quos illuminauit deus

enī in q̄ stas terra scā ē. Quō hierico terra scā ē. q̄ ab hostibz detinet. Et
forte q̄cūqz venerit p̄nceps virtutis dñi. sanctificat locū. Ego āplus audeo et
dico. vbi stabat moyses p̄ seip̄m locus nō erat sanctus. b̄ p̄sentia dñi q̄ erat
cum eo sanctificauerat locū. ideo dicit ei locus i quo stas. ter. s. ē. et. Nos
vero si vita et meritis accedam⁹ ad deū. et digni efficiamur vt assistat nobis
deus. dicet nobis. vt soluamus a pedibz anime nostre si qd̄ i eis ē mortalis
vinculi. h̄j sunt enī pedes quos lauit ihesus. quos nisi lauerit. nō habebim⁹
ptem cū illo. Si ergo ab aīa nostra et sensibz omne vinculū mortaliū elipe
absoluimus. p̄tinno libenter adheret nobis. et assistit deus.

Merico autē. Idem. Circūdat hierico. et expugnari eam necesse ē.
Gladius nō educit aduersus eā. arcus vel anies nō dirigūt ad eam. nec tela
vibrantur. tube tantū sacerdotibz adhibentur. et his muri hierico subruun-
tur. Hierico hunc mundū significat. vnde. homo quidā descēdebat ab hie-
rusalē in hierico. et incidit in latrones. forma erat ade. qui de paradiso in hui⁹
mundi exiliū trusus ē. Acci quoqz qui erāt in hierico quos illuminauit deus

enī in q̄ stas terra scā ē. Quō hierico terra scā ē. q̄ ab hostibz detinet. Et
forte q̄cūqz venerit p̄nceps virtutis dñi. sanctificat locū. Ego āplus audeo et
dico. vbi stabat moyses p̄ seip̄m locus nō erat sanctus. b̄ p̄sentia dñi q̄ erat
cum eo sanctificauerat locū. ideo dicit ei locus i quo stas. ter. s. ē. et. Nos
vero si vita et meritis accedam⁹ ad deū. et digni efficiamur vt assistat nobis
deus. dicet nobis. vt soluamus a pedibz anime nostre si qd̄ i eis ē mortalis
vinculi. h̄j sunt enī pedes quos lauit ihesus. quos nisi lauerit. nō habebim⁹
ptem cū illo. Si ergo ab aīa nostra et sensibz omne vinculū mortaliū elipe
absoluimus. p̄tinno libenter adheret nobis. et assistit deus.

Merico autē. Idem. Circūdat hierico. et expugnari eam necesse ē.
Gladius nō educit aduersus eā. arcus vel anies nō dirigūt ad eam. nec tela
vibrantur. tube tantū sacerdotibz adhibentur. et his muri hierico subruun-
tur. Hierico hunc mundū significat. vnde. homo quidā descēdebat ab hie-
rusalē in hierico. et incidit in latrones. forma erat ade. qui de paradiso in hui⁹
mundi exiliū trusus ē. Acci quoqz qui erāt in hierico quos illuminauit deus

enī in q̄ stas terra scā ē. Quō hierico terra scā ē. q̄ ab hostibz detinet. Et
forte q̄cūqz venerit p̄nceps virtutis dñi. sanctificat locū. Ego āplus audeo et
dico. vbi stabat moyses p̄ seip̄m locus nō erat sanctus. b̄ p̄sentia dñi q̄ erat
cum eo sanctificauerat locū. ideo dicit ei locus i quo stas. ter. s. ē. et. Nos
vero si vita et meritis accedam⁹ ad deū. et digni efficiamur vt assistat nobis
deus. dicet nobis. vt soluamus a pedibz anime nostre si qd̄ i eis ē mortalis
vinculi. h̄j sunt enī pedes quos lauit ihesus. quos nisi lauerit. nō habebim⁹
ptem cū illo. Si ergo ab aīa nostra et sensibz omne vinculū mortaliū elipe
absoluimus. p̄tinno libenter adheret nobis. et assistit deus.

Merico autē. Idem. Circūdat hierico. et expugnari eam necesse ē.
Gladius nō educit aduersus eā. arcus vel anies nō dirigūt ad eam. nec tela
vibrantur. tube tantū sacerdotibz adhibentur. et his muri hierico subruun-
tur. Hierico hunc mundū significat. vnde. homo quidā descēdebat ab hie-
rusalē in hierico. et incidit in latrones. forma erat ade. qui de paradiso in hui⁹
mundi exiliū trusus ē. Acci quoqz qui erāt in hierico quos illuminauit deus

enī in q̄ stas terra scā ē. Quō hierico terra scā ē. q̄ ab hostibz detinet. Et
forte q̄cūqz venerit p̄nceps virtutis dñi. sanctificat locū. Ego āplus audeo et
dico. vbi stabat moyses p̄ seip̄m locus nō erat sanctus. b̄ p̄sentia dñi q̄ erat
cum eo sanctificauerat locū. ideo dicit ei locus i quo stas. ter. s. ē. et. Nos
vero si vita et meritis accedam⁹ ad deū. et digni efficiamur vt assistat nobis
deus. dicet nobis. vt soluamus a pedibz anime nostre si qd̄ i eis ē mortalis
vinculi. h̄j sunt enī pedes quos lauit ihesus. quos nisi lauerit. nō habebim⁹
ptem cū illo. Si ergo ab aīa nostra et sensibz omne vinculū mortaliū elipe
absoluimus. p̄tinno libenter adheret nobis. et assistit deus.

Merico autē. Idem. Circūdat hierico. et expugnari eam necesse ē.
Gladius nō educit aduersus eā. arcus vel anies nō dirigūt ad eam. nec tela
vibrantur. tube tantū sacerdotibz adhibentur. et his muri hierico subruun-
tur. Hierico hunc mundū significat. vnde. homo quidā descēdebat ab hie-
rusalē in hierico. et incidit in latrones. forma erat ade. qui de paradiso in hui⁹
mundi exiliū trusus ē. Acci quoqz qui erāt in hierico quos illuminauit deus

enī in q̄ stas terra scā ē. Quō hierico terra scā ē. q̄ ab hostibz detinet. Et
forte q̄cūqz venerit p̄nceps virtutis dñi. sanctificat locū. Ego āplus audeo et
dico. vbi stabat moyses p̄ seip̄m locus nō erat sanctus. b̄ p̄sentia dñi q̄ erat
cum eo sanctificauerat locū. ideo dicit ei locus i quo stas. ter. s. ē. et. Nos
vero si vita et meritis accedam⁹ ad deū. et digni efficiamur vt assistat nobis
deus. dicet nobis. vt soluamus a pedibz anime nostre si qd̄ i eis ē mortalis
vinculi. h̄j sunt enī pedes quos lauit ihesus. quos nisi lauerit. nō habebim⁹
ptem cū illo. Si ergo ab aīa nostra et sensibz omne vinculū mortaliū elipe
absoluimus. p̄tinno libenter adheret nobis. et assistit deus.

Merico autē. Idem. Circūdat hierico. et expugnari eam necesse ē.
Gladius nō educit aduersus eā. arcus vel anies nō dirigūt ad eam. nec tela
vibrantur. tube tantū sacerdotibz adhibentur. et his muri hierico subruun-
tur. Hierico hunc mundū significat. vnde. homo quidā descēdebat ab hie-
rusalē in hierico. et incidit in latrones. forma erat ade. qui de paradiso in hui⁹
mundi exiliū trusus ē. Acci quoqz qui erāt in hierico quos illuminauit deus

enī in q̄ stas terra scā ē. Quō hierico terra scā ē. q̄ ab hostibz detinet. Et
forte q̄cūqz venerit p̄nceps virtutis dñi. sanctificat locū. Ego āplus audeo et
dico. vbi stabat moyses p̄ seip̄m locus nō erat sanctus. b̄ p̄sentia dñi q̄ erat
cum eo sanctificauerat locū. ideo dicit ei locus i quo stas. ter. s. ē. et. Nos
vero si vita et meritis accedam⁹ ad deū. et digni efficiamur vt assistat nobis
deus. dicet nobis. vt soluamus a pedibz anime nostre si qd̄ i eis ē mortalis
vinculi. h̄j sunt enī pedes quos lauit ihesus. quos nisi lauerit. nō habebim⁹
ptem cū illo. Si ergo ab aīa nostra et sensibz omne vinculū mortaliū elipe
absoluimus. p̄tinno libenter adheret nobis. et assistit deus.

Merico autē. Idem. Circūdat hierico. et expugnari eam necesse ē.
Gladius nō educit aduersus eā. arcus vel anies nō dirigūt ad eam. nec tela
vibrantur. tube tantū sacerdotibz adhibentur. et his muri hierico subruun-
tur. Hierico hunc mundū significat. vnde. homo quidā descēdebat ab hie-
rusalē in hierico. et incidit in latrones. forma erat ade. qui de paradiso in hui⁹
mundi exiliū trusus ē. Acci quoqz qui erāt in hierico quos illuminauit deus

enī in q̄ stas terra scā ē. Quō hierico terra scā ē. q̄ ab hostibz detinet. Et
forte q̄cūqz venerit p̄nceps virtutis dñi. sanctificat locū. Ego āplus audeo et
dico. vbi stabat moyses p̄ seip̄m locus nō erat sanctus. b̄ p̄sentia dñi q̄ erat
cum eo sanctificauerat locū. ideo dicit ei locus i quo stas. ter. s. ē. et. Nos
vero si vita et meritis accedam⁹ ad deū. et digni efficiamur vt assistat nobis
deus. dicet nobis. vt soluamus a pedibz anime nostre si qd̄ i eis ē mortalis
vinculi. h̄j sunt enī pedes quos lauit ihesus. quos nisi lauerit. nō habebim⁹
ptem cū illo. Si ergo ab aīa nostra et sensibz omne vinculū mortaliū elipe
absoluimus. p̄tinno libenter adheret nobis. et assistit deus.

Merico autē. Idem. Circūdat hierico. et expugnari eam necesse ē.
Gladius nō educit aduersus eā. arcus vel anies nō dirigūt ad eam. nec tela
vibrantur. tube tantū sacerdotibz adhibentur. et his muri hierico subruun-
tur. Hierico hunc mundū significat. vnde. homo quidā descēdebat ab hie-
rusalē in hierico. et incidit in latrones. forma erat ade. qui de paradiso in hui⁹
mundi exiliū trusus ē. Acci quoqz qui erāt in hierico quos illuminauit deus

enī in q̄ stas terra scā ē. Quō hierico terra scā ē. q̄ ab hostibz detinet. Et
forte q̄cūqz venerit p̄nceps virtutis dñi. sanctificat locū. Ego āplus audeo et
dico. vbi stabat moyses p̄ seip̄m locus nō erat sanctus. b̄ p̄sentia dñi q̄ erat
cum eo sanctificauerat locū. ideo dicit ei locus i quo stas. ter. s. ē. et. Nos
vero si vita et meritis accedam⁹ ad deū. et digni efficiamur vt assistat nobis
deus. dicet nobis. vt soluamus a pedibz anime nostre si qd̄ i eis ē mortalis
vinculi. h̄j sunt enī pedes quos lauit ihesus. quos nisi lauerit. nō habebim⁹
ptem cū illo. Si ergo ab aīa nostra et sensibz omne vinculū mortaliū elipe
absoluimus. p̄tinno libenter adheret nobis. et assistit deus.

Merico autē. Idem. Circūdat hierico. et expugnari eam necesse ē.
Gladius nō educit aduersus eā. arcus vel anies nō dirigūt ad eam. nec tela
vibrantur. tube tantū sacerdotibz adhibentur. et his muri hierico subruun-
tur. Hierico hunc mundū significat. vnde. homo quidā descēdebat ab hie-
rusalē in hierico. et incidit in latrones. forma erat ade. qui de paradiso in hui⁹
mundi exiliū trusus ē. Acci quoqz qui erāt in hierico quos illuminauit deus

enī in q̄ stas terra scā ē. Quō hierico terra scā ē. q̄ ab hostibz detinet. Et
forte q̄cūqz venerit p̄nceps virtutis dñi. sanctificat locū. Ego āplus audeo et
dico. vbi stabat moyses p̄ seip̄m locus nō erat sanctus. b̄ p̄sentia dñi q̄ erat
cum eo sanctificauerat locū. ideo dicit ei locus i quo stas. ter. s. ē. et. Nos
vero si vita et meritis accedam⁹ ad deū. et digni efficiamur vt assistat nobis
deus. dicet nobis. vt soluamus a pedibz anime nostre si qd̄ i eis ē mortalis
vinculi. h̄j sunt enī pedes quos lauit ihesus. quos nisi lauerit. nō habebim⁹
ptem cū illo. Si ergo ab aīa nostra et sensibz omne vinculū mortaliū elipe
absoluimus. p̄tinno libenter adheret nobis. et assistit deus.

Merico autē. Idem. Circūdat hierico. et expugnari eam necesse ē.
Gladius nō educit aduersus eā. arcus vel anies nō dirigūt ad eam. nec tela
vibrantur. tube tantū sacerdotibz adhibentur. et his muri hierico subruun-
tur. Hierico hunc mundū significat. vnde. homo quidā descēdebat ab hie-
rusalē in hierico. et incidit in latrones. forma erat ade. qui de paradiso in hui⁹
mundi exiliū trusus ē. Acci quoqz qui erāt in hierico quos illuminauit deus

enī in q̄ stas terra scā ē. Quō hierico terra scā ē. q̄ ab hostibz detinet. Et
forte q̄cūqz venerit p̄nceps virtutis dñi. sanctificat locū. Ego āplus audeo et
dico. vbi stabat moyses p̄ seip̄m locus nō erat sanctus. b̄ p̄sentia dñi q̄ erat
cum eo sanctificauerat locū. ideo dicit ei locus i quo stas. ter. s. ē. et. Nos
vero si vita et meritis accedam⁹ ad deū. et digni efficiamur vt assistat nobis
deus. dicet nobis. vt soluamus a pedibz anime nostre si qd̄ i eis ē mortalis
vinculi. h̄j sunt enī pedes quos lauit ihesus. quos nisi lauerit. nō habebim⁹
ptem cū illo. Si ergo ab aīa nostra et sensibz omne vinculū mortaliū elipe
absoluimus. p̄tinno libenter adheret nobis. et assistit deus.

Merico autē. Idem. Circūdat hierico. et expugnari eam necesse ē.
Gladius nō educit aduersus eā. arcus vel anies nō dirigūt ad eam. nec tela
vibrantur. tube tantū sacerdotibz adhibentur. et his muri hierico subruun-
tur. Hierico hunc mundū significat. vnde. homo quidā descēdebat ab hie-
rusalē in hierico. et incidit in latrones. forma erat ade. qui de paradiso in hui⁹
mundi exiliū trusus ē. Acci quoqz qui erāt in hierico quos illuminauit deus

enī in q̄ stas terra scā ē. Quō hierico terra scā ē. q̄ ab hostibz detinet. Et
forte q̄cūqz venerit p̄nceps virtutis dñi. sanctificat locū. Ego āplus audeo et
dico. vbi stabat moyses p̄ seip̄m locus nō erat sanctus. b̄ p̄sentia dñi q̄ erat
cum eo sanctificauerat locū. ideo dicit ei locus i quo stas. ter. s. ē. et. Nos
vero si vita et meritis accedam⁹ ad deū. et digni efficiamur vt assistat nobis
deus. dicet nobis. vt soluamus a pedibz anime nostre si qd̄ i eis ē mortalis
vinculi. h̄j sunt enī pedes quos lauit ihesus. quos nisi lauerit. nō habebim⁹
ptem cū illo. Si ergo ab aīa nostra et sensibz omne vinculū mortaliū elipe
absoluimus. p̄tinno libenter adheret nobis. et assistit deus.

Merico autē. Idem. Circūdat hierico. et expugnari eam necesse ē.
Gladius nō educit aduersus eā. arcus vel anies nō dirigūt ad eam. nec tela
vibrantur. tube tantū sacerdotibz adhibentur. et his muri hierico subruun-
tur. Hierico hunc mundū significat. vnde. homo quidā descēdebat ab hie-

significabāt eos. qui i
hoc mundo cecitate ig
norantis p̄mebantur.
hierico ergo. i. mund⁹
calura est. p̄summatio
enim seculi. iam dudū
sanctis voluminibus
nulgata ē. p̄summatio
autē fiet tubarū vocī
bus. vnde apostolus.
Canet enī tuba. ⁊ mor
tui qui in christo sunt.
r. primi ⁊ ipse domin⁹
i iussu ⁊ in voce archā
geli. ⁊ i tuba dei descē
det de celo. Tunc ergo
ihesus cū tubis vincet
hierico. ⁊ p̄sternet eam
itā vt ex ea sola mere
trix saluet. ⁊ omnis do
mus eius. Veniet er
go ihesus ⁊ in vocem
barum. Sed iam nūc
oremus vt veniat ⁊ de
struat mundū eum q̄ i
maligno positus est. ⁊
omnia que in mundo
posita sunt. quia omne
qd in mūdo est p̄cupi
scentia carnis est. ⁊ cō
cupiscentia oculorum
⁊ supbia vite. Saluet
autem hanc solā. que
exploratores eius susce
pit. q̄ apostolos eius. i.
fide ⁊ obedientia rece
ptos. in supioribus col
locant ⁊ societ hanc
meretricē cum domo is
rael. Sed iam non re
putemus veterē culpā
aliquādo meretricis fuit
Nunc autēz vni viro
casta uirgo ē copulata
christo. Vnde respō
di vos vni viro virgi
nez castā exhibere chri
sto. Ut enī possit eua
dere. ne cū hierico iter
iret. validissimū ab ex
ploratoribus signum.
salutis accepit spartū
coccineū. p̄ christi enīz
sanguinem ecclesia sal
uatur.

Alido. Hierico.
luna interpretat. luna
vero mundū significat
quia sicut luna mēstru
is completionib⁹ defi
cit. ita hic mundus ad p̄summatōnē tempoz currens quotidianis defecti
bus cadit. In archa vero ecclesia figurat. fortes p̄dicatores in tubis enīz
hanc enim urbē hierico septē diebus ferentes archā israelite enīz tubis clā
gentibus circueunt. ⁊ muri eius p̄ archę p̄sentiam ⁊ tubarū sonitū cadunt.
quia in hoc tēpore. qd septēz dierū viciitudine voluit. dum archa fertur. i.
dum orbem terrarū circueiens ecclesia mouet. ad p̄dicatozū voces. quasi
ad tubarū sonū. muri hierico. i. elatio mūdi. ⁊ supbia infidelitatis obstacula
corrūt. donec in fine tempoz inimica mōz nouissima destruat ⁊ ab impio
rum p̄ditione. inimica domus raab. i. ecclesia litere mundā a turpitudine
fornicationis. p̄ fenestrā p̄fessionis. in sanguine remissionis. Ista enī mere
trix in hierico. i. in hoc mortali corpore. i. seculo moratur. que vt saluari possit
p̄ fenestram domus sue. tanq̄ p̄ os corporis sui. cocum mittit qd ē sanguinis
christi signū. p̄ remissione peccatoz p̄stiteri ad salutē. Qui inuenti sunt in do

^{sq̄ modo sonat mō taret}
erit vox tube longior atq; p̄cilioz.

⁊ in auribus vestris icrepuerit. cō

clamabit omnis populus vocifera

^{sq̄ in p̄summatōne mū}
tione maxima. ⁊ muri fundit⁹ cor
^{di canet tuba ⁊ morui qui i christo sunt resurgē}
p̄mū. ⁊ ipse dominus i tuba dei descēdet de celo
ruent ciuitatis. Ingredient⁹ sin

guli p̄ locum contra quem steterūt

Locauit ergo iosue filius nun sa

cerdotes ⁊ dixit ad eos. Tollite ar

cham federis. ⁊ septēz alij sacerdo

tes tollant septem iubileoz bucci

nas ⁊ incedant ante archā domini

Ad populū quoq; ait. Ite. ⁊ circūi

te ciuitatē armati. p̄cedētes archā

domini. Tunc iosue verba finisset

⁊ septem sacerdotes septem bucci

nas clangerent ante archam sede

ris domini. omnisq; populus p̄ce

cederet armati exercitus. reliquz

vulgus archam sequebat. ac bucci

nis omnia p̄crepabant. Precepe

rat autē iosue populo dicens. Nō

clamabitis. nec audiet vox vestra.

nec vllus sermo ex ore vestro egre

dictur donec veniat dies i quo di

cam vobis. Clamate ⁊ vociferami

ni. Circūiuit ergo archa domini ci

uitatem semel p̄ diem. ⁊ reuersa in

castra mansit ibi. Agitur iosue de

nocte surgente. tulerūt sacerdotes

archam domini. ⁊ septem ex eis. se

ptem buccinas quarum in iubileo

vsus ē. Precedebatq; archam do

mini ambulantes atq; clangerentes

⁊ armatus populus ibat ante eos

Vulgus autē reliquū sequebat ar

cham. ⁊ buccinis p̄sonabat. Circū

ieruntq; ciuitatē secūdo die semel.

⁊ reuersi sunt in castra. Sic fecerūt

sex diebus. die autē septimo dilu

culo consurgentes. circūierunt vr

bem sicut dispositum erat septies.

Tunc septimo circūitu clangerent

buccinis sacerdotes dixit iosue ad

omnē israel. vociferamini. Tradi

dit enim vobis dominus ciuitatez

Sitq; ciuitas hęc anathema. ⁊ om

nia que in ea sunt domino. Sola

raab meretrix viuat cūz vniuersis

que cum ea in domo sunt. abscon

dit enim nuncios quos direxim⁹

Tos autē caute ne de his que p̄

cepta sunt quippiā p̄tingatis. ⁊ si

ris p̄uaricationis rei. ⁊ omnia ea

stra israel sub peccato sunt atq; tur

bentur. Quidquid aut auri ⁊ argē

ti fuerit ⁊ vasoz gneozū ac ferri. do

mino p̄secretur repositū in thesau

ris eius. Agitur omni vociferante

populo ⁊ clāgentib⁹ tubis. postq̄

domini. Quasi. videte ne aliqd i vobis seculare habeatis nec de seculo vo

biscum deferatis ad ecclesiā. sed anathema sit vobis omnis cōuersatio secu

laris. nolite mūdāna miscere diuinis. quasi. nolite diligere mundū neq; ea q̄

in mūdo sunt. vnde. nolite cōformari huic seculo. Qui enī hęc faciunt.

de anathemate accipiūt. Alii quoq; christiani q̄ solēnitates gētiliū celebrāt

anathema in ecclesiā introducūt. ⁊ qui de astroz curisq; vitas hominū ⁊ ge

sta p̄quirūt. ⁊ q̄ auiū volat. ⁊ huiusmodi obseruāt. castra domini polluant

⁊ populū dei vinci faciūt. Modicū enī fermentū totā massam corrūpit.

Agitur omni vociferante. Idem. Dis populus dicitur vltasse violatu

māgno. vel secundum alios. in bilalle iubilo māgno. de hoc iubilo dicitur.

Jubilare do oīs terra. ⁊ alibi. Beatus populus qui scit iubilationē. Non

dixit qui opatur iusticiā. vel qui scit misteria. sed qui scit iubilationem. In

alio timor domini facit bonū vel beatū. sed vni tantū hominē. Beatus ei

mo illius. saluati sunt
ab interitu vrbis. ⁊ q̄
cunq; intra ecclesiā re
periunt saluantur. Ex
tra hanc domū. i. extra
ecclesiā. nemo saluat

Tunc iosue.

Adam. Hierico tubi

sacerdotū submūt. vt

enim tubarū clango. i.

crepuit. deiecti sūt mu

ri. Robur enī mundi.

⁊ munimēta. sacerdoz

talibus tubis videm⁹.

destruxit esse cultū. s.

idoloz. fallaciā diui

nationū. ministratā ar

te demonum. cōmenta

augurū. aurispiciū. ⁊

magoz. quib⁹ omnib⁹

velut muris ambiebat

mūdus. Insup diuer

sis philosophoz do

gmatib⁹ eminentissimis

ascriptionib⁹. ⁊ dispu

tationib⁹. velut p̄eris

⁊ robustis turrib⁹ fir

mabatur. Sed venies

ihesus christus misit sa

cerdotes. i. apostolos

suos. portātes tubas

ducit. i. p̄dicationis.

scz magnificā. celestes

qz doctrinā. Sacerdo

tali tuba p̄mū in gūā

gelio suo mathe⁹ incre

puit. Marcus quoq; ⁊

lucas. ⁊ iohes his tub

cecinerūt. P̄ter dūa

bus epistolaz suarum

p̄sonat tubis. iacobul

quoq; ⁊ iudas. ⁊ iohā

nes tuba canūt p̄ epi

stolas suas. ⁊ lucas a

postoloz gesta descri

bent. Nouissimus pau

lus quattuordecā epist

fulminās. quasi tubis

muros hierico subuer

tit. ⁊ omnes idolatrie

machinas. ⁊ philoso

phoz dogmata.

Sitq; ciuitas.

Adaman. Custodite

ab anathemate ne for

te p̄cupiscatis ⁊ tollā

tis ab anathemate ⁊ fa

ciatis castra filioz isrl

anathema ⁊ cōteratis

vos ⁊ omnē sinagogā

igitur vir qui timet dominum. alibi etiam plures sunt beati sicut pauper spiritum vel mansueti. vel pacifici. vel mundi corde. hec autem beatitudo perfusa vniuersi populi beatificat. s. qui scit iubilationem. unde videtur mihi ista iubilationis quendam concordie et vniuersitatis significare affectum. qui si incidat in duos vel tres christi discipulos. omnia quicquid petierint in nomine saluatoris fiet eis. Si autem tanta fuerit beatitudo. ut omnis populus vniuersis maneat. idem dicat eo dem sensu. eadem sententia. tali populo eleuante vniuersim voce. fiet quod in actibus apostolorum scriptum est: quod terre motus magnus factus est. ubi vniuersi nubes orabant apostoli cum mulieribus et maria matre ihesu. et hoc terre motu cadent omnia terrena. et mundus ipse subuertetur. ad hoc ihesus exhortatur dicens. Confi dite ego vici mundum. Illo ergo duce iam nobis victus est mundus. et muri eius collapsi sunt. quibus etiam homines seculi nitebantur.

Et clangentibus. Vnusquisque nostrum debet hec in semetipso implere. habes in te ibi sum duce per fides. Fac tibi tubas ductiles ex scripturis sanctis. inde duc sensus. inde sermones. ideo ei tube ductiles dicunt. In ipsis canent. in psalmis. in himnis in canticis spiritualibus. si in talibus cecineris tubis. et septies archam testamenti circumtulit. si legis mystica precepta ab euangelicis non separet tubis. si etiam iubilationis consensum de semetipso exigas. si cogitatio. num et sensum tuorum populus concordet semper et consonant. proferat voces et si non aliquando verum dicas. aliquando adulando metiaris. si non modo blandus remissione. modo truculentus iracundia. et si non intra te caro concupiscat aduersus spiritum. et spiritus aduersus carnem. voce iubilationis emitte. quia tibi victus est mundus. hinc paulus dicebat. Mihi autem absit gloriari nisi in cruce domini nostri ihesu christi per quem mihi mundus crucifixus est et ego mundo.

Aduri ilico cor. In aduentu ihesu mauri hierico subuersi sunt. et aduentu christi vincit mundus. unde paulus. quod erat perituri nobis tulit te medio affigens illud cruci. et etuens principatus et potestates traduxit libere triumphans eos in ligno crucis. ex his verbis intelligo. quod videntes pugnam ihesu. celestes virtutes. principatus et potestates. alligati sunt. et vasa eius diripi in creperunt celestibus tubis. quod alligato principe mundi victus est mundus. et voces iubilationis in triumpho regi celestis exercitus dedit. Vere ergo liberatus est populus gentium qui hanc iubilationem nouit. et mysteria agnoscit et credit.

Ingressusque. Adam. Raab meretricem. et omnem domum patris eius vniuersam iherusalem. et adiecta est ad israel usque in hodiernum diem. Quomodo usque in hodiernum diem adiecta est. hoc enim moris est sancte scripturę. dicere de his quod usque ad finem vite vel seculi permanet. ut hic est pater moabitum usque in hodiernum diem. i. usque in seculi finem. et diffamatus est sermo iste apud iudeos usque in hodiernum diem. i. quod diu stat seculum. Raab vero quomodo adiecta est domui israel. usque in hodiernum diem. an matri posteritas ascribitur. ut videatur in sobole seruari. an magis intelligendum est. quod vere israel sociata est usque in hodiernum diem. Ramus enim oleastri apponitur. i. inseritur in radicem olivę bonę. et adiungitur.

in aures multitudinis vox sonitus
scilicet idolorum fallacia diuina
trionis et huiusmodi

et increpuit. muri ilico corruerunt
et ascendit unusquisque per locum qui
contra se erat. Asperuntque ciuitates
et interfecerunt omnia que erant in ea
A viro usque ad mulierem. Ab infan
te usque ad senem. Boues quoque et
oues et asinos i ore gladii percussit.
Duobus autem viris qui exploratores
missi fuerant. dixit iosue. ingredimini
domum mulieris meretricis. et per
ducite eam et omnia que illius sunt si
cut illi iuramento confirmastis. In
gressusque iuuenes eduxerunt raab. et
pariter eius. fratres quoque et cum
ctam suppellectile ac cognationes
illius. et extra castra israel manere
fecerunt. urbem autem et omnia que inuen
ta sunt in ea succenderunt. absque au
ro et argento. et vasis eneas ac ferro
que in erarium domini consecrauerunt.

tur israel usque in hodiernum diem. quod in illorum radice nos ex gentibus assumpti. quod aliquando meretricabamur lignum et lapidem. per deo colentes facti sumus per fides christi sursum. ille autem populus per incredulitatem deorsum. Qui enim in se habet christum. qui est caput omnium. efficitur in caput. illi autem qui negauerunt eum. facti sunt in cauda. et qui erant primi. facti sunt nouissimi.

Fraterque. Adam. Non ociose transcurrendum est. quod vno peccante. ira super omne populum venit. hoc accidit quando sacerdotes qui populo prestant. et erga delinquentem benevolenti videri volunt. et verentes peccantium linguas. ne forte de eis male loquantur. sacerdos talis severitatis immemor. peccantes coram omnibus noluit publice arguere ut ceteri timore habeant. nec malum auferunt ex seipsis. Recitant huiusmodi salthane in interitum carnis ut spiritus saluus sit. et dum vni parcunt. vniuersę ecclesię moliantur interitum. Ex vna enim oue morbida. grex vniuersus inficit. Obseruamus ergo nos inuicem et vniuersumque presertim nota sit. maxime sacerdotibus ministris. Omnes enim vnum corpus sumus in christo. tu qui presides. huius corporis oculus es. ut omnia circumspicias. et omnia ventura prouideas. Pastores. ouiculas domini videri debent per precipitia. et per pręrupta pendere non occurrunt. non reuocas saltem. nec clamore deterres. hec non dicimus idcirco. per leui culpa aliquis abscidatur. sed si forte monitus vel correctus semel. iterum et tertio non emendat. vitamur media disciplina. Si o leo punxit. si emplastris mitigauimus. magmate molliuimus. nec tamen cedit medica

Raab vero meretricem et domum patris eius atque omnia que habebat fecit iosue viuere. et habitauerunt in medio israel usque in presentem diem eo quod absconderit nuncios quos miserat ut exploraret hierico. In tempore illo impetratus est iosue dicens. Maledictus vir coram domino. qui suscitauerit et edificauerit ciuitates hierico. in primogenito suo fundamenta illius iaciat. et in nouissimo liberoz ponat portas eius. Fuit ergo dominus cum iosue et nomine eius in omni terra vulgatum est.

Alij autem israel. rael preuaricati sunt mada tum et usurpauerunt de anathemate in paralipomenis achar. i. iosue acham vel achor Nam achab filius charmi. filius zabdi filius zare de tribu iuda tulit aliquod anathemate. Fratresque domini

mentis tumoris duricia. solum superest remedium refectum. unde. Si manus tua scandalizat te abscide eam. et prope abs te. hoc est quod dicit. ut ego qui videoz tibi manus esse dexteram. et presbiter nominor. et verbum domini predicare videoz. si aliquid contra euangelij regulam gesseris. ut scandalum ecclesię facias. in huius sensu vniuersa ecclesia conspirans. exadat me et precipiat a se. expedit enim tibi ecclesię absque me manu tua. que male agendo scandalum feci. introire in regnum celorum quod mecum ire in gebennam.

Augu. Querit solet quomodo iuste per peccatis alterius in alios vindicetur. cum i lege dictum sit nec patres per filios. nec filios per patres iniquitatis esse puniendos. an illud indicantibus hominibus est preceptum. ne quicquam per altero puniat dei aut iudicia non sunt eiusmodi qui alto et inuisibili consilio suo nouit quatinus extēdat. etiam hominum temporalem penam salubremque terrorem. Non enim aliquid diu. quantum attinet ad vniuersi mundi administrationem pertinet mortali bus cum moriuntur. quandoque moriuntur. et tamen apud eos qui talia merentur disciplina sancit. ut non se solum quisque curet in populo. sed inuicem sibi adhibeant diligentiam. et tanquam vnius corporis et vnius hominis alia per alios sint membra sollicita. nec tamen credendum est. et per penam quod post mortem irrogant. alij per alio posse danari. sed in his tantum rebus hanc irrogari penam. que finem fuerit habiturus. et si non eo modo finirent. Similiter et ostendit quantum conerit sit in populi societate ipsa vniuersitas. ut non in seipsis singuli. sed tanquam pres in toto existiment. Per vnius ergo peccatum. mortemque paucorum ammonitus est

populus vniversus tā
q̄ in corpe vniverso q̄
rere qd̄ amissum ē. Si
mul etiā ostensū ē quā
tū mali fieret. si vnuer
sa p̄gregatio peccasset
q̄n ne vnus quidē ita
potuit iudicari. vt ab
eo possent ceteri esse se
cū. at x̄o si achā. ab
aliquo inuentus ē cōp̄
hensus ē. et criminis reus.
ad iudiciū ibesū fuisse
adductus. nō putandū
ē hominē iudicē quēq̄
alīū q̄ societate facti ei
us nō teneret. iō p̄ illo
vel cū illo fuisse puni
turū. Non enī māda
tum legis licebat exce
dere qd̄ datū ē hoīb̄
ne iudicio suo qd̄ i ho
minē hominē vīlū vel
p̄missum ē alter p̄ alte
ro arbitrarē esse ple
tēdum. longe autē se
cretiori iudicio iudicat
deus q̄ potens ē. etiam
post mortē qd̄ hō non
potest. vel literare. vel
p̄dere. vībiles igit̄ af
flictiones hominū. vel
mortes. quoniam his q̄
bus ingerunt. et obesse
et p̄desse possunt. nouit
dñs in occulto. p̄uide
tie sue quēadmodum
iuste q̄busq̄ dispēset.
etiā cū alioz peccata i
alijs videtur. vīlaci p̄
nas inuisibiles q̄ nocēt
et nō p̄sunt. ita nullus
deo iudice p̄ alijs pec
catis sicut homine
iudice. luere nullus nisi
p̄ sua culpa istas vīl
biles debet. hoc ei p̄ce
pit hominē iudicē deus
vt i his q̄ ad humanū
iudiciū p̄tinent. iudicā
da qd̄ i suo iudicio fa
cit ipse quo potestas
hūana non aspirat.

contra filios israel. **L**ungq̄ mitteret
iosue de hierico viros contra bai
que ē iuxta bethauen ad orientālē
plagā opidi bethel. dixit eis. **A**scē
dite et explore terrā. Qui p̄cepta
complentes explorauerūt bai. et re
uersi dixerūt ei. **N**on ascēdat om
nis populus. sed duo vel tria milia
viroz p̄gant et deleant ciuitatem.
Quare omnis populus frustra ve
retur contra hostes paucissimos:
Ascenderūt ergo tria milia pugna
toz. Qui statim tergauertētes per
cussi sūt a viris vrbis bai. et corru
erunt ex eis. xxx. et vi. homines. per
secutiq̄ sunt eos aduersarij de por
ta vsq̄ ad sabarim. et ceciderunt p̄
p̄na fugiētes. **P**ertinuitq̄ cor po
puli et istar aque liquefactū est. **I**o
sue vero scidit vestimēta sua. et pro
nus cecidit in terram coram archa
domini vsq̄ ad vespērā: tam ipse
quā omnes senes israel. **M**iserūt
q̄ puluerem sup̄ capita sua. et dixit
iosue. **P**eu domine deus. Quid
voluisti transducere populū istum
iordanē fluiuium vt traderes nos
i manus amorrei et p̄deres. **V**ltimā
vt cepimus mansissemus transioz
danez. **M**i domine deus quid di
cam: videns israelē hostibus su
is tergauertentē? **A**udient chana
nei et omnes habitatores terrē ac
pariter conglobati circundabunt
nos. atq̄ delebunt nomen nostrū
de terra. et qd̄ facies magno nomi
no. **P**ixitq̄ dñs ad iosue. **S**urge
quid iaces. p̄nus in terra? **P**ecca
uit israel et p̄uaricatus ē pactum

meum. **T**uleruntq̄ de anathema
te et furati sunt atq̄ mētiti. et absco
derunt inter vasa sua. nec poterit is
rael stare contra hostes suos eosq̄
fugiet. quia pollutus ē anathema
te. **N**on ero vltra vobiscū: donec
conteratis eum qui huius sceleris
reus est. **S**urge sanctifica populū
et dic eis. **S**anctificamini in crasti
num. **H**ec enī dicit dominus de
israel. Anathema in medio tui ē is
rael. **N**on poteris stare coram ho
stibus tuis: donec deleat ex te: qui
hoc cōtaminatus ē scelere. **A**ccede
tisq̄ mane singuli p̄ tribus. vestras
et quācūq̄ tribum fors inuenerit.
accedet p̄ cognationes suas. et co
gnationes p̄ domos. domosq̄ per
viros. et quicūq̄ ille in hoc facino
re fuerit deprehensus comburetur
p̄ pena vchēmī quā significat ferrea fornax egypti
igni cum omni substantia sua: quo
niaz p̄uaricatus est pactū domini
et fecit nefas in israel. **S**urgēs ita
q̄ iosue mane: applicauit israel p̄
tribus suas: et inuenta ē tribus iu
da. **Q**ue cum iuxta familias suas
esset oblata: inuenta ē familia zare
Abā quoq̄ p̄ domos offerēs repe
rit zabdi. **L**uins domū in singulos
diuidens viros inuenit achā fili
um charmī. filij zabdi. et filij zare
de tribu iuda. et ait iosue ad achā:
fili mi da gloriā domino deo israel
et confitere atq̄ indica mihi quid
feceris ne abscondas. **R**espondit
q̄ achā iosue. et dixit ei. **V**ere e
go peccaui coram domino deo is
rael. et sic feci. **C**lidi enim inter spo
lia pallium coccineum valde bo
num et ducentos siclos argenti.

Regula
natio luo.
ram numero
reboz. vel p
te bierico. i.
culenti lermo
cipiat fulgor
ilectus anath
iustit omne au
bierico fuerit
Si p̄tā lege
ti carmīe. xco
terentē ne tele
loquētie lu au
gia aurea ē. et
stuleris et posu
ternaculo tuo
elaceris in cor
ab illis asseru
es omne ecede
ni. x. x. x. x. a
genter vīlute
dabat in rabe
lno biericū
guā abscondit
ijciamus mala
bia iplis. qua
cellamus argu
vt sponte cōfite
cat. **F**urati s
guam aurea
ria pura. pura
excuria sunt
bus nihil mīl
num. sed totū
bominē genit
stum. x. x. b
phitemur. **P**
nico furati ē p
line xco esse
furanti extitit
peccati.
Regula qu
Lingua h̄ere
to gmat. vīl
la seculariū lit
studia. h̄ec ē
aurea. in culē
ne aptata. ban
fopboz. lectam
dunt. et quasi a
diabolus qui
cū. et a popu
Pido
sup abscondit
manens solē
et augures inq
Lapidat
cū fuit p̄p
an ita eum mo
enim alius nō
pidationē igne
fili. **R**az qui
cienda obediē
nos te formace
non vt ambe si
crematus sit. **P**
atū nō puni
Raz ad h̄ic i
in eo quīq̄ ma
p̄tē verba dei
lapidationē ign
ne puniret in p

Regulam quoque. Furatus est autem linguam auream et posuit eam in tabernaculo suo. Non puto in illo furto parum auri tantam vim fuisse peccati. ut tam numerosam dei ecclesiam maculet. sed multum. quia in verbis multa in rebus. vel philosophorum sermonibus pulchritudo. qui omnes sunt de civitate hierico. id est de hoc mundo. Si ergo invenias apud philosophos pueris dogmata luculentis sermonis assertionibus decorata. ista est lingua aurea. sed inde ne te decipiat fulgor operis. ne te rapiat sermonis aurea pulchritudo. Memento quia ihesus anathema esse iussit omne aurum quod in hierico fuerit inventum. Si potest legeris fulgenti carmine deos. et alios terrent ne delectentur. loquente suavitatem. lingua aurea est. Si ea sustuleris et posueris in tabernaculo tuo. id est in corde tuo. quod ab illis asserunt pollui. es omne ecclesiam dominum. de temeris autem diligenter discutere ne quis habeat in tabernaculo suo hiericonitiam linguam absconditam. et abiciamus malum ex nobis ipsis. quia etiam si cessamus argui. deus ut sponte confiteatur et dicat. Furatus sum linguam auream et dextraria pura. pura autem dextraria sunt opera. quibus nihil miscetur diavolum. sed totum secundum hominem generis nos christum deum et homines ostenditur. Quod de hierico furatum est purum. id est sine deo esse dicit. quod furanti extitit causa peccati.

Regula quoque. Lingua hereticorum. id est dogmata. vel suppositio secularium litterarum studia. hec est lingua aurea. luculento sermone aptata. hanc furati sunt heretici de hierico quasi auream regulam. qui philosophorum sectam conati sunt inducere in ecclesiam. quorum anathemate multi perierunt. et quasi aceruo lapidum multitudine peccatorum extinguunt. quorum ductor diabolus qui pilorum impietate fidelium quosdam vicerat rursus superatus videtur. et a populo dei suspensus crucis virtute necatur.

Fido. Hierico mundum significat. de anathemate eius in tabernaculo suo abscondit. qui seculares mores ecclesie secretis inserit. qui sub cultu dei manens solennitates seculi. vel spectacula diligit. qui sortilegos auruspices et augures inquit vel cetera facit. qui in hierico. id est in seculo habebant.

Lapidavit eum. Aug. Queritur cum dominus eum qui furum fecerat cum fuisset perhibitus igni cremari iussit. cur ihesus potius lapidari fecerit. an ita eum mori oportuit. Quomodo ihesus verba intentis intellexerit. Sic enim alius non facile intelligere potuit. ideo magis querendum est cur dominus lapidatione ignem dixerit. quod credendum ihesum aliud fecisse. quod dominus iussisset. Quia quis ad intelligenda verba domini. sapientior esse potuit. vel ad faciendam obedientiam. sed nomine ignis potuit pena significari. sicut ibi. Eduxit nos de fornace ferrea. id est de tribulatione dura. Que mihi causae occurrunt non ut ambe sint. sed altera ex eis. cur non ille cum omnibus suis eundem igne crematus sit. Si enim peccatum eius dominus tale indicavit. quod supplicio illo expiandum non puniret in eternum. propter ipsam purgationem pena illa dicta est ignis. Neque ad hunc intellectum quilibet tendere movetur. si enim vilius ignis exurere et in eo quisque maneret quod apte impletum videret. neque ultra quereretur. Nunc vero propter verba dei et factum in suo quo suarum verba illa non possent recte dicitur lapidatione ignem fuisse. ut agnoscat illa pena hominem illum fuisse purgatum. ne puniret in posterum quod significat vasa in leuitico. qui in ventum igne purgari. Si

autem tale fuit illud peccatum. propter quod eum etiam post hanc vitam gehenne ignis suscipiet. ideo ihesus eum noluit lapidari. ut quod a domino dictum est igni cremabitur intelligeret. quod dominus faceret. non quod ab ipsis esset faciendum. Non enim dictum est igni cremabitur. Cum vero ita dictum est ut magis videatur deus quod ei futurum esset fecisse. quod ei ab homini fieret precepisse. non potuit melius facere ihesus. qui divina verba sicut propheta intellexit. qui hoc ipsum prophetice fecit. ut illi lapidibus magis quam flammis puniret. ne ullis ignibus verba domini impleta viderent. quod ob aliud dicta voluit intelligi. Nec mouere debet quod non ipsum tantum sed etiam omnia qui sunt eius. deus igni cremanda prederit. ait enim igni cremabitur. et omnia qui sunt eius. Omnia enim hec opera possunt intelligi. qui cum illo dixit esse cremanda. Ita sicut apostolus dicit de quibusdam operibus igne presumptis. ipse autem saluus erit. si huius peccatum ita intelligendum est ut etiam eteruo igne puniatur. Filios ergo eius et filias cum pecoribus et omnibus qui habebat populus cum puniret simul lapidibus obruit. non tamen hoc indicio humano. sed spiritum prophetico fecit. ihesus. hinc ita intelliges omnia qui sunt eius. ut nec filios censeret exceptos. lapidationis penam per ignem ingerens. licet opera ei qui post mortem eius in illo fuerat crematurus. non solum per cetera qui illi erant. sed etiam per filios significans nec ideo credendum est eos. pro peccato patris a quo innocentes erant. post mortem igne infer-

minus in die hac. Lapidavit eum omnis israel et cuncta que illius erant igne consumpta sunt. Congregaverunt quoque super eum acervum magnum lapidum. qui permanet usque in presentem diem. et auersus est furor domini ab eis. vocatumque est nomen loci illius vallis achor usque hodie.

VIII.
Irit autem dominus. Irit autem dominus ad iosue. ne timeas neque formides. Tolle tecum omnem multitudinem pugnatorem. et consurgens ascende in oppidum hai. Ecce tradidi in manum tuam regem eius et populum. urbemque et terram. faciesque urbi hai et regi eius. sicut fecisti hierico et regi eius. Præda vero et omnia aiantia diripietis vobis. Pone insidias urbi post eam. Surrexit

in esse cremandos. Mors enim qui omnes manet. quibus de primo peccato veniatur. quia ita nati sumus ut necessario moriamur. accelerata quibusdam est vitæ. vii. Raptus est ne malicia mutaret sensum illius. Quo ergo indicio dei vel misericordia fuerit irrogata filiis huius. vel illis. xxxvi. viris. cum omnes ab eius peccato fuerint alieni. latet apud eum apud quem non est iniquitas. Sed illud in promptum est quod populum terribiliter oportebat frangere quod amissum est et tanto timuerunt ceteri factum eius imitari quanta humana horreret infirmitas. ita magnum et tam iustum odium populi dari. et eis quos ad spem per agandi generis se relicturam putabat. peccato suo secum presumptis mori.

In oppidum hai. Adaman. Primo propter peccata victi sumus. et qui habitabant hai. multos interfecerunt. hai enim interpretatur chaos. quod est habitaculum demonum quorum rex diabolus est. per quem veniens ihesus in duas partes divinitur populum. alios in primis. alios in postremis statuit qui ex insperato post terga veniant inimicorum. primi autem sunt iudei de quibus dicit. Non veni nisi ad omnes perditas domus israel et alibi. Iudeo primis et greco. id est gentili posteriori. Iudaicus ergo populus est. qui primus statuitur. et quasi fugiens cum ihesu. posterior vero gentilis. quasi ex insperato veniens. Quis ei speraret gentes salvari. acriter post tergum adversarios cedit. et sic uterque populus media turba demonum percludit et vincit. Fugere autem visi sunt qui sequuntur ihesum ab onere legis. ob servatne sabbati. circumsione carnis. et huiusmodi. sed iterum non fugit qui sequitur christum perfectione legis et plenitudine.

Pone insidias. Aug. Cum quis iustum bellum suscipit. cui bellare fas est. Non enim fas est omnibus virum apta pugna. vel insidiis vincat. nihil ad iusticiam interest. Iusta autem bella testimur solent. qui videntur iniurias. si ea gens vel civitas. qui bello petenda est. vel vindicare neglexerit. quod a suis imple factum est.

vel reddere qđ pūni
as ablatū est. Sed 2
hoc genus belli iustus
ē qđ de^o impat apud
quē non ē iniquitas. 2
nouit quid cuiq; fieri
debeat. In quo bello
ductor exercit^{us}. vel ip-
se populus. nō tamen
auctor belli. q̄ mīster
iudicandus est.

Aug. Querendū
ē. vtrū omnis fallendi
volūtas pro mēdacio
putanda sit. 2 si ita est
vtrū possit esse iustum
mendaciū: quo ille fal-
litur qui dignus ē fal-
li. 2 si nō hoc quidē iu-
stum repit. restat vt se
cum dū aliquā signifi-
cationē hoc qđ de insi-
dijs factū ē ad verita-
tem referat.

q̄ iosue. 2 omnis exercitus bellato-
rum cum eo: vt ascenderent in hai.
2 electa triginta milia virozū forti-
um mi sit nocte p̄cepitq; eis dicēs.
Donite insidias post ciuitatē nec
longius recedatis 2 eritis omnes
parati. Ego autem 2 reliqua multi-
tudo quē mecū ē accedemus ex ad-
uerso cōtra vrbem. Tunc exierint
cōtra nos sicut ante fecimus fugie-
mus: 2 tergaueremur donec p̄se-
quētes ab vrbe longius p̄traban-
tur. Putabunt enim nos fugere si-
cut prius. Nobis ergo fugiētibz
2 illis p̄sequentibus consurgeris
de insidijs 2 vastabitis ciuitatem
traderetq; eam domin^{us} deus vester
i manus vestras. Tunc ceperitis
succendite eam. 2 sic omnia facietis
vt iussi. Dimisitq; eos 2 prexerunt
ad insidiarū locū: sederuntq; iter
bethel 2 hai ad occidentalem pla-
gam vrbis hai. Iosue autē nocte
illa in medio populi mansit. Sur-
gensq; diluculo recensuit socios. 2
ascendit cū senioribus in fronte ex-
ercitus: vallatus auxilio pugnato-
rum. Tunc venissent 2 ascēdissent
ex aduerso ciuitatis. steterūt ad se-
ptentrionalem vrbis plagā: inter
quā 2 eos vallis media erat. Qui-
q; milia autē viros elegerat. 2 po-
suerat in insidijs. inter bethauen 2
hai. ex occidentali parte eiusdem ci-
uitatis. Omnis vero reliquus exer-
citus ad aquilonez acie dirigebat.
ita vt nouissimi multitudinis. occi-
dentalem plagam vrbis attingerēt
Abijt ergo iosue nocte illa. 2 stetit

in vallis medio. Quod cū vidisset
rex hai. festinauit manē. 2 egressus
ē cum omni exercitu ciuitatis. Di-
xitq; aciem contra desertū: igno-
rans qđ post tergum laterēt insidie
Iosue vero 2 omnis israel cesserūt
loco: simulantes metum 2 fugiētes
p̄ viam solitudinis. At illi vocifera-
tes pariter 2 se mutuo cohortātes.
p̄secuti sunt eos. Tunc recessissent
a ciuitate. 2 ne vnus quidē in vrbe
hai 2 bethauen remansisset qui nō
p̄sequeretur israel sicut eruperant.
aperta oppida relinquentes: dixit
dominus ad iosue. leua clipeum q̄
in manu tua ē contra vrbem hai:
quoniam tibi tradaz eam. Tunc
lenasset clipeum ex aduerso ciuita-
tis insidie quē latebāt surrexerunt
p̄festim. 2 p̄gentes ad ciuitatem ce-
perunt 2 succenderūt eam. viri au-
tem ciuitatis qui persequēban-
tur iosue respicientes 2 videntes
fumū vrbis ad cēlum vsq; conscē-
dere: non potuerūt vltra buc illuc
q̄ diffugere: p̄sertim cū hi qui si-
mulauerāt fugam. 2 tendebant ad
solitudinē cōtra p̄sequentes: fortis-
sime restitissent. Vidensq; iosue et
omnis israel. qđ capta esset ciuitas.
2 fum^{us} vrbis ascenderet: reuersus
percussit viros hai. siquidem 2 illi
qui ceperant 2 succederāt ciuitatez
egressi ex vrbe cōtra suos. medios
hostium ferire ceperūt. Cum ergo
ex vtraz parte aduersarij cederen-
tur. ita vt nullus de tanta multitu-
dine saluaret. Regē quoq; vrbis
hai apprehenderunt viuētem et

Et fugientes.

Adam. Quid putas
ihesus fugies significet
Videamus si sit tale
aliquid qđ fugiēdo vi-
camus. qđ ē aliqua p̄se-
cta virtus i fuga pau-
lus indicat dicēs. fugi-
te fornicationē. vides
ergo esse quandā speci-
ē fornicatōis quā fuge-
re debemus si caste in
christo uiuere volum^{us}?
hec ergo fuga parit sa-
lutē. Simili mō fuge-
re debemus irā. auari-
ciā. inuidiā. liuorē. de-
tractionē 2 huiusmodi
hic ē exercitus hai quē
ihesus fugere docebat
vnde si vos p̄secuti fu-
erint in vna ciuitate f.
in a. Vult enī nos hu-
iusmodi hostes fugere
2 si fugiēdo euaserim^{us}?
horz maloz p̄tagia. ui-
dentes deuotionē no-
strā 2 p̄positū mentis.
angeli 2 nos insectatō-
nē demonum pati in-
surgunt. 2 eos post ter-
gū cedētes interimunt
ihesus enī ē cū his qui
fugiant. magis q̄ cū
his qui persequuntur
diliget enim. eos qui
fugiant fornicationem.
dolum. mendacium. 2
huiusmodi.

Regem

diabolus. i. i-
libiliter dei fili
patibus 2 po-
medio affigē-
phans eos in
in semetipso-
ce crucis. vna
crux illa trop
aut ablit glori-
m. Vides qu
cōtraria dicit
stum 2 diabol
nobis nō inu-
tas nō recipi-
tus ē quomō
quē tenoret?
filius speratu
vmbra eius d
ia vmbra tua
virtus altissim
umbrari. quor
scitauit nos cū
videmus. sed
mortuis opibz

per hec que loquimur: bleſus deuteronomium. Deſcripſit in cordibus eo-
rum qui integra fide et toto animo accipiunt quali tñt gr̃is lapidibus,

Augu. Quomodo potuit sup lapidestam magnū libru scribere. ⁊ pma
nentibus ibi filijs israel vt quisqo pscrīpserit. noster aut libellus non indiget
multa mora vt secūda legem in cordibz credentiū figat. qui ad altaris con
structionem digni sunt.

Omnis autē zc. Et omnis israel z psibiteri, z iudices, z scribe pcedebant hinc z illinc archam testamēti domini zc. archa testamēti domini ē in qua tabule legis manu dei scripte seruāt, z circa hāc q̄ vere israel ē incedit nec ē longe ab ea. leui tē vero z sacerdotes in humeris suis eā portabant.

Quicunque enim sacer
dotali religione ⁊ sanc
titate viuunt nō solū
bī qui sedēt. in fede sa
cerdotali. sed magis q̄
sacerdotaliter agūt q̄
rūm ps ē dominus. ip
si vero sacerdotes ⁊ le
uite domini qui legem
portant in humeris im
plēdo. s. ope q̄ scripta
sunt in lege.

Traduena zc.

Sed et plebibus et in di-
 gentia simul et erant
 dimidi in iuxta montem
 garizim et dimidi in iuxta
 monte hebal. Qui
 sunt qui dimidi incede-
 runt iuxta montem ga-
 rizim et qui sunt dimi-
 di qui licet saluentur non
 tamen potuerunt iuxta
 montem garizim incede-
 re: sed incedunt iuxta
 montem hebal. Mons
 garizim benedictionis
 habet. Mons hebal
 maledictionis: quia peccatoribus imminet. Statuerunt enim sicut scriptum est in deu-
 teronomio. vi. tribus ad benediciendum in monte garizim nobiliores et eximi-
 as. i. simeon. leui. iuda. isachar. ioseph. et beniamin. Sex vero ignobiliores
 ad maledicendum in quibus est ruben. qui alcedit cubile patris. et zabulon. qui
 est ultimus filius styen. Ego video duas esse species eorum qui per fidem properant
 ad salutem. Unam eorum qui promissionum celestium cupiditate succensi summo stu-
 dio nitantur ne vel minima eos beatitudo preterat. desiderantes non solum benedi-
 ctionem capiendum sed et effici in parte fortis sanctorum. sed semper assilire in conspectu
 dei. Alij vero si tendunt ad salutem non tam amore benedictionum vel promissio-
 num quam ne eant in gehennam quasi dicat. Sufficit mihi non ire in ignem eternum
 non expelli in tenebras exteriores. Dimidi ergo illi qui iuxta montem garizim
 incedunt. qui ad benedictionem electus est illos significat qui non metu pene sed
 benedictionis et promissionis desiderio veniunt ad salutem. Illi vero dimidi qui
 iuxta montem hebal incedunt in quo maledictiones plate sunt alios indicant
 qui metu pene et supplicij oplentes legem veniunt ad salutem. Nobiliores autem
 sunt illi qui ipsius boni et benedictionis desiderio bonum agunt. qui qui metu
 supplicij. Solus autem iherusalem est qui potest ex omni populo huiusmodi mentes
 discernere et alios statuere in monte garizim ad benedictiones alios in monte
 hebal ad maledictiones non vi maledictiones accipiat. sed vi memetipsi fieri
 veras maledictiones et penas peccatoribus constitutas. caveat eas incurrere.

Post hec legit. **Adā.** Refert quia legit ihesus omnia verba legis benedictiones et maledictiones etc. **Ego** arbitror. quod si quibus nobis legit in omnes et per gratiam domini velamur littere amoveat. et incipimus intelligere et diligere quia lex spiritualis est ihesus dominus. legit legem. et hoc in auribus populi recitat. precipiens ne sequamur occidentem litteram. sed teneamus spiritum vivificantem: legit ergo ihesus nobis legem cum legis archana revelat. unde. nos autem sancti christi habemus et scimus quod a deo donata sunt nobis.

pacificas victimas ⁊ scripsit sup la
scuangeluū. i. in cordib⁹ credentiu
pides deuteronomiuꝝ legis moysi
doādo fidei sacramēta ⁊ hi sunt celestes virtutes
angeli. i. ecclesie punituoz. qui in huiusmodi as
sistunt sꝑi temp videt facie paris
qđ ille ⁊ digesserat cora ⁊ filijs israel.

Dis aut ppl's z oēs maiores natu

ducesq; ac iudices stabāt ex vtra-
 q; parte archē in cōspectu† sacerdo-
 tis implēdo legē: q̄ in archa erat
 tum qui portabāt archam federis
 fidelibus
 sc̄thecumin⁹ vel qui iam sociari studet
 sc̄thecūanus

domini vt aduena ita ⁊ indigena
Squi amoze boni ⁊ pmissē benedictionis bene
operatur

operatur.
media ps eorum iuxta montē gari
Squi supplicii timore ⁊ maledictionis ca
uende beneficiūt

zīm ⁊ media iuxta montem bebal
sicut preceperat moyses famulus

domini et primū quidem benedixit
et tribuit. ne in lege habeamus foris christi

Mulier his. Non erat sermo ex his q̄ mādauit moyses. quē nō lege
ret iherus in auro totius ecclesie israel additū ē etiā mulieribz et infantibz et
p̄fēlitis. Nouit enim iherus noster aures esse p̄ter istas carnales. de quibz ait
Qui habet aures audiēdi audiat. In his ergo auro legi iherus legē. Si
ergo separati intelligamus mulieres et infantes et p̄fēlitos: et eos uelut leque
lam quā dā esse sentiamus ecclesie quomō in magna domo sūt etiā ligna et
fictilia uasa viciniam quidē uinis fontibz fontē tradi q̄b̄z de quibz dicit p̄fē

et quos dicit pie
 tor et quos solidus ci-
 bus et quibus ecclesia
 parat. q̄ nō habet ma-
 culā aut rugā. Hos ve-
 ro quos mulieres, infa-
 tes, p̄selitoloꝝ appellat
 intelligi q̄ eos ēē q̄ ad
 buclacte indigēt. vel
 etiā ifirmi vt mulieres
 holeribz refcunt. Si
 vero omīs simul ecclesia
 accipiat. viri intelligū-
 tur q̄ in omnibz p̄fe-
 cti ſtant armati contra
 aſtutias diaboli. mul-
 eres vero qui nōdum
 ex ſe. q̄ vtilia ſūt gerūt
 fed melioꝝ exempla
 erando. qui ſunt eis ca-
 put. Caput enī mulie-
 ris vir. Infantes vero
 erūt qui in p̄ fide ſuſce-
 pta. lacte euangelico
 nutriti. p̄ſeliti autem
 catholicamini vel q̄ iam
 ſociari fidelibz ſtudet.

Cōgregati sunt

Adaman. Ex his que
gesta sūt dñi ihesu bel
la z triūphos ptemple
mur. q̄uis etiā hec in
i pso visibiliter cerna
mus expleta. **T**onne
nerūt enī reges terrę se
natus populus z prin
cipes romani. vt expu
gnarēt nomē ihesu z is
rael simul. **D**eceuerūt

enim legibz suis vt nō sint christiani-omnis ciuitas-omīs ordo christianus
nomē ignat- sed sicut tūc omēs reges illi pueniētes- nihil ptra ibelsum face
re poterāt- ita etiā nunc nihil poterūt vel principes- vel potestates iste con
trarie- vt nō christianoz genus latius & profundius pparer. Scriptū ē enim
qz quātō magis eos humiliabāt- tātō plures fiebāt. Confidim? autē qz non
solū non poterūt nos obtrine- immo siles inimici fed velociter do mino nro
ihesu vincēte pteret satanas sub pedibz seruo eius.

Ad hi qui. Adam. In domo patris mei missiones multe sunt et multe differentie eorum qui ad salutem sunt vel veniunt. vnde et gabaonitas arborum portunculam quandam eorum esse qui saluandi sunt sed non sine nota alicuius infamie. Signi enim cefores et aque gestatores sunt ad obsequium populi et altaris quia cum dolece acceperunt ad filios israel pannis calamentisque veteribus induti ferentes cibum vetusti panis. **H**i ergo veniunt ad hiesum cum reutilitatibus suis petentes saluari tunc. Sunt enim in ecclesia credentes quod et accedentes diuino preceptis erga seruos dei religiosi et officiosi et ad ornatum ecclesie vel ministerium satis prompti sed in conuersatione propria obsem et vicis inuolunt nec omnino deponentes veterem hominem cum actibus suis nihil adhibent emendationis morum vel inuolutionis. **I**stis ergo christus hiesum salutem concedit quod quandam infamie notam non euadunt. Simile quod in libro pastoris de his dicitur quia est arbor que dam que vltius vocatur que fructum non affert potat tamen vitem fructiferam et licet necessaria est quia frugifera viti fernet. Sic gabaonite non deposuerunt veterem hominem cum actibus suis sed ministrant sanctis et seruiunt et aliqd utilitatis impendunt et sic ab ihesu salutem cum iuramenti interpositione suscipiunt. Potandus autem quod heretici quod vetus testamentum non recipiunt hoc loco dicunt. Vide quod nubi humanitatis habuit ihesus naue fili? vobis? qui ad se supplices venerat salutem credens nostra infamie et inquam seruilitutis

infingeret. Sed ihesus secundū infurā fidei ipsoz cōpetenter iudicauit. ³ Raab meretric quē fide integra credidit cū omni domo sua et exploratores plena deuotione suscepit integre in societate populi suscepta ē et appolita ad filios israel. ⁴ Iū uero qui nō tam israelitici q̄ plebis p̄fortia dilexerunt q̄ sūz p̄ditionis metu fraudulenter accesserunt ad ihesum. q̄ modo poterant libertatē vite et regni consortium uolīs seruilibus pmereri. p̄pterea cū dicerent. ⁵ Audiuim⁹ quāta fecit uobis domin⁹ p mare rubrū et i deserto. nihil tamē tante fidei dignū nihil tantarum virtutum admiratione dignū gesserunt. ⁶ Ihesus ergo uidēs angustiam in fide ppositum moderationē et ga eos iustissimam seruauit. ut salutē mereant qui parū fidei habent nec tamē summā regni vel libertatis accipiāt. q̄ fides eoz nullo operum nobilitatē accessit. ⁷ Fides autē sine operibus mortua ē. Nobis autē puidendū ē dum potestātē habemus. ut abijciantes antiq̄s sordes et pannos vitiōz veteres sociemur israelitice libertati. ⁸ In lege enim p̄cipit. ne liceat hebzgū puerū. si forte in seruitutē deuenit ampli⁹ seruire q̄ sex annis. in septimo uero liber⁹ dimittit. tanta apud israelitas libertatis cura. ⁹ Tu ergo si hebzgus puer es. et in seruitutē decidisti. puer ei est q̄ facilitate animi in seruitutē decidit. q̄ autem p̄ccat. seruus ē peccati. ¹⁰ In hoc seruitutē nō uirilis et p̄fectus animus decidit. sed puerilis et facilis. ¹¹ Tu ergo si hebzgus puer es. i. fidelis iam baptizatus. et post in peccatū lapsus sufficiat tibi. vi. annis seruasse. ¹² In septimo uide ne seruias. sed redi ad libertatē tuam. ¹³ Septenarius legē significat mandator. senari⁹ uero mūdū. dñs ergo quē mūdū sūt sapiēs et i his

¹⁴ Inō sincere nec integre. socii israelitarū fieri cupientes.

¹⁵ Iosue hierico. et hai. et callide cogitantes tulerunt sibi cibaria. saccos ¹⁶ sordes. et vitiōz pannos veteres ¹⁷ veteres. alius imponētes. et vtres ¹⁸ vinarios. scissos atq̄ psutos. ¹⁹ Calciamenta q̄z p̄ntiqua quē ad indi

cium vetustatis p̄tacijs confura

erant. ²⁰ Induti veteribus vestimentis. panes quoq̄ quos portabant

ob viaticum duri erant. et in frustra

pmiuit. ²¹ Perrexeruntq̄ ad iosue

²² Tego vobiscū sūm vsq̄ ad p̄sumationem seculi ²³ sanctis qui semp parati sunt pugnare contra aēti

as potestates ²⁴ qui tūc morabāt in castris in gal

gala. ²⁵ Et dixerūt ei atq̄ omni simul ²⁶ Reuelatione. i. de qua dicit. Reuela oculo meos etc.

israeli. ²⁷ De terra longinqua venim⁹

pacem vobiscū facere cupientes.

²⁸ Responderuntq̄ viri israelite ad

eos. atq̄ dixerunt. ²⁹ Ne forte in ter

ra quē nobis sorte debetur habite

tis. et non possimus inire fēdus vo

biscum. ³⁰ At illi ad iosue. ³¹ Serui in

quiunt tui sumus. ³² Quibus iosue

ait. ³³ Qui nam estis? aut vnde veni

tis? ³⁴ Responderunt de terra longi

qua valde venerunt serui tui. in no

mine domini dei tui. ³⁵ Audiuimus

³⁶ rabilia audisse et scire. nihil tamē dignū tantarum virtutū admiratione faciū

enim famam potentiē eius cuncta

quē fecit i egipto. et duobus amor

reorum regibus transiordanem. se

on regi esebon. et og regi basan qui

erat in astaroth. ³⁷ Dixeruntq̄ nobis

seniores et omnes habitatores ter

re nostrē. ³⁸ Tollite in manibus ve

stris cibaria. ob longissimam viāz

et occurrite eis ac dicite. ³⁹ Serui ve

stri sumus. fēdus inite nobiscum.

⁴⁰ En panes quādo egressi sumus de

domibus nostris ut venirem⁹ ad

vos. calidos sumpsim⁹. nunc sicci

facti sunt. et vetustate nimia commi

nuti. ⁴¹ Vires vini nouos impleuim⁹

nuncrupti sunt et soluti. ⁴² Vestes et

calciamenta quibus induimur. et

quē habemus in pedibus ob lon

gitudinem longioris viē. trite sunt

et pene consumpte. ⁴³ Susceperunt

igitur de cibarijs eorum. et os do

mini non interrogauerūt. ⁴⁴ Fecitq̄

iosue cum eis paces. et inito fēdere

pollicitus ē vt non occiderent. pri

cipes quoq̄ multitudinis iuraue

runt eis. ⁴⁵ Post dies autē tres. initi

fēderis. audierūt q̄ in vicino habi

tarēt. et inter eos futuri essent. ⁴⁶ Mo

uerūtq̄ castra filij isrl et venerūt in

ciuitates eorū die tercio. ⁴⁷ Quarum

hec vocabula sunt. ⁴⁸ Gabaon. et ca

phira. et beroth. et cariattharim. et

non p̄cusserunt eos. eo q̄ iurassent

eis principes multitudinis in no

mie domini dei israel. ⁴⁹ Murmura

uit itaq̄ omne vulgus contra prin

cipes. qui rñderunt eis. ⁵⁰ Iurauim⁹

eis in nomie domini dei isra

el. et idcirco nō possumus eos con

tingere. ⁵¹ Sed hoc faciem⁹ eis. ⁵² Re

seruentur quidē vt viuant. ne con

tra nos ira domini conciteē si peie

rauerim⁹. sed sic viuant. vt in vsus

vnuerse multitudinis ligna cedāt

aquasq̄ cōportent. ⁵³ Quibus hec

loquentibus vocauit gabaonitas

iosue et ait eis. ⁵⁴ Cur nos decipe vo

luistis? vt diceretis. p̄cul valde ha

bitamus a vobis. cū in medio no

stri sitis. ⁵⁵ Itaq̄ sub maledictione

eritis et nō deficiet de stirpe vestra

ligna cedens. aquasq̄ cōportās

exercetis et secundū car nem cogitas necesse ē te seruire peccato. ⁵⁶ Ergo ad septenarij. i. legis scientiā puenieris tūc require libertatem tuā. ne si p̄ueneris i peccatis defixa in au

re nota. q̄ si p̄monētis dei et ad libertatē pri

stinā renocātis verba nō audias fias peccati seruus in eternum.

⁵⁷ Iurauim⁹ eis.

⁵⁸ Aug. Querit. quo

mō iurationem quam seruandā crediderunt

hebzgi gabaonitis. qui bus ita iurauerāt. tan

q̄ te longinqua terra venientib⁹. sicut illi mē

tini fuerāt. ⁵⁹ Sciebāt ei se de bellādos si cogni

tum esset hebzgis in ea terra eos habitare quā

erāt recepturi. ⁶⁰ Venti entibus ergo qd te lō

ginqua terra venissent iurauerūt. postq̄z vero

cognouerūt habitare eos. vbi omnes quos i

uenirent secundū dei p̄ceptum de bellare debe

rēt. noluerūt tamē frāgere iurationē. et quā

uis eos mēitos didi

cissent. parcere malue

runt. cum possent dice

re. se tanq̄ illis iurasse quos esse crediderant.

⁶¹ i. de longinquo venie

tes. ⁶² Quā uero aliud co

gnouit. p̄ceptū domi

ni circa eos fuit imple

dum. vt sicut ceteri ex

pugnarent. deus autē hoc approbauit. nec

parentibus succensuit q̄uis eū nō iterogaf

sent. quinam illi essent et cum illos fallere ma

luisent. ⁶³ Vnd credēdi sūt. et si fallere p̄ sua sa

lute uoluerūt. nō tamē fallaciter deū timuisse

in p̄p̄o eius. ⁶⁴ Ideo autē nō succēssit domin⁹ iu

rantib⁹ aut parentib⁹ et postea gabaonitas

ip̄os tanq̄ populi sui homines de domo saul

vindicauit. sicut regno rum ostendit hystoria

⁶⁵ Et q̄ iuratio sic serua

ta ē q̄uis hominibus mēitis. vt ad clemētiā

sentētia flecteret. nō di

splicuit deo. ⁶⁶ Nam si e contrario iurassent ali

quos se interfectoros. quos gabaonitas in

terra. p̄. esse putassent. et postea didicissent eos

ab ea terra esse extrane
os. ⁊ te longinqꝫ ad se
venisse non arbitran
dū ē qꝫ n̄ essent ibella
turi eos. causa iuratio
nis implende: cū ppter
ipsam pendi clemen
tiā sanctus dauid post
qꝫ iurauit se interfecitꝫ
nabal. scies virgꝫ quē
fuerat interfecitꝫ. pu
cere maluit nec iure pu
riorē implere iuramen
to magis placere de
o exultimās si qd̄ ira
p̄batus iurauerat. nō fe
cisset. qꝫ si p̄fecisset.

Blido Babao
nile significat eos qui
credunt. erga suos te
deuoti. vñ ecclie cultus
vident habere nihil in
emendationis vñ deu
tois vñ inuotatis hñt
in moribus. tales tan
tūmodo quoddam sig
num salutis. itra ecclie
siam tpaliter pferunt.
Inter spirituales aut
inter sanctos dei re
rum generis. vel liber
tate nō consequunt.

Ascēdite ad me
 Cum se anima ver-
 tetur lo ciat statim patit
 inimicos. quos an ha-
 buerat amicos nec so-
 lus homines sed etiā
 pitrarias virtutes. Sci-
 at ergo qui ihesu expe-
 tit amicitias: multo-
 rum sibi inimicitias tolerā-
 tis. unde omnes qui
 pie volūt viuere i chri-
 sto p.p. zc. z alibi fili-
 accedēs ad seruitutem
 dei ppara animā maz
 ad temptationē. **O**p-
 pugnant etiā gabaon-
 ites propter amicitias
 ihesu quia ligni celo-
 res z aque gestatores
 a. licz vltm? meritis i
 ecclesia vltm? hoc ipso ta-
 me q pntes ad ihesu
 impugnaris a. v. regib.
Sed nec gabaonite
 relinquuntur vel sper-
 nunt a ihesu. vel a du-
 citur. z pbsisteris ifrae-
 titarum. led infirmis i-
 eti corū auxiliū fertur.
 hoc aut agir in nobis.
Unde cōsolamini pu-
 sillanimes. sustinete in-
 firmos. **J**te. Vos au-
 tē potētiores imbecilli-
 tates infirmo sustine-
 te. Sic ergo ihesus cū
 duobus z principibz
 adefz bis qui p nomine
 ihu bnta. pferat pntes

Congregati igitur ascende. Aug. Querit quomodo rex hierusalē

in domum dei mei. Qui respōde-
runt ei. **N**unciatum est nobis ser-
uis tuis. q̄ promississet dominus
deus tuus moysi seruo suo vt tra-
deret vobis omnem terram. et di-
sperderet cūctos habitatores ei⁹.
Timuius ergo valde: et proui-
dimus animabus nostris. vestro
terrore compulsi. et hoc consiliū
inīuimus. **N**unc autem in manu
tua sumus. **Q**uod tibi bonum et
rectum videtur. fac nobis. **F**ecit
ergo iosue vt dixerat. et liberauit
eos de manibus filiorū israel vt
non occiderentur. **D**ecreuitq; i il-
lo die esse eos in ministeriū. cū-
cti populi et altaris domini cedē-
tes ligna. et aquas comportātes
vsq; i presens tempus i loco quē
dominus elegeret.

We cu3 audis
set adonisedech rex hierusalem q3
scilicet cepisset iosue hai. ⁊ subuer
tisset eam. Sicut enim fecerat hic
rico et regi eius. sic fecit hai et re
rum patet inimicicias. vnde fili accedes ad seui
tate dei prepara a. r. a. t.
gi eius. ⁊ q3 transfugissent gaba o
nire ad israel et eēnt federati eorū
timuit valde. Vrbs enim magna
erat gabaon. et vna regaliū ciui
tatum. et maior opido hai. omnes
q3 bellatores eius fortissimi. Mi
sit ergo adonisedech rex hierusa
lem ad orham rgem hebron. ⁊ ad

pharan regem hierimoth. ad ia-
phie quoq; regez lachis. ⁊ ad da-
bir regem eglon. dicens. Ascendi
te ad me: ⁊ ferte presidium. vt ex-
pugnemus gabaon. quare trans-
fugerit ad iosue ⁊ filios israel. Ad-
gregati ergo ascenderunt quinq;
reges amorreorum. rex hierusalē.
rex hebzon. rex hierimoth. rex la-
chis. rex eglon: simul cum exerciti-
bus suis: et castrametati sunt cir-
ca gabaon oppugnantes eā. Pa-
bitatores autez gabaon vrbis ob-
fesse miserūt ad iosue qui tūc mo-
rabať in castris apud galgalis. et
dixerunt ei. Ne retrahas man⁹ tu-
as ab auxilio seruoꝝ tuozum.
ascende cito et libera nos: serq; p̄
sidium. Non uenerunt eniz aduer-
sus nos omnes reges amorreoz
qui habitant in montanis. Ascen-
ditq; iosue de galgalis: ⁊ ois exer-
citus bellatoꝝ cū eo viri fortissimi.
Dixitq; dominus ad iosue. Ne ti-
meas eos. In manus enim tuas
tradidi illos. Nullus enim ex eis
tibi resistere poterit. Irruitq; ita
iosue sup eos repente: tota nocte
ascendens de galgalis. Et contur-
bavit eos dñs a facie isrl: ⁊ turba-
uitq; plaga magna i gabaon. ac p-
secutus est eos per viam ascensus
bethozō. ⁊ percussit vsq; ad azecha
et maceda. Tūq; fugerent filios
israel: ⁊ essent i descēsu bethozon.
dominus misit super eos lapides

no q̄ subiectis peccare cogeret: crediderant enī deo quē audierāt populo suo
promississe: q̄ illas gentes subuerteret ⁊ earū terrā obtineret. ⁊ hanc goz fidez
quāmodo remuneranit, qz nō pdidit.

adonitzezib z ceteri
cum quibz obfedit ga
baonitas. secundum
lxx. primo reges ieſule
oz. cum ad eos obli
dendos conuenerunt.
Poſtea vero reges a
morreoꝝ dicant ab ip
ſis gabaonitis. quādo
nuncios miſerunt ad
ibelſum ut ſibi ſubueni
ret. Sicut autē inſpexi
mus ſecundū hebreꝝ
vtrōqꝫ amorreoꝝ
dicuntur cū conſtit i
buſum regē fuiſſe hie
ruſalē. q̄ dicta ē iebu
tanqꝫ i ſuis gentis me
tropoliſ. z. viij. gene
ſe ſcriptura p̄nemo
ret exterminādas. qua
rum vna p̄hibetur a
morreoꝝ. niſi forte hoc
nomen vniuerſale fue
rat omnium aut potꝫ
maioris partis vt non
vna. ſed plures in his
ſeptē. hoc nomine cen
ſerent. q̄uis eſſet vna
te. viij. q̄ amorreoꝝ p̄
prie vocaret. Sic ē q̄
dam p̄ q̄ pprie dicit
libia. q̄uis hoc nomē
vniuerſe africe p̄petat
z p̄s queda q̄ pprie di
cit aſia q̄uis aſia. aliꝫ
dimidiū obſe terrarū
aliꝫ terciāz p̄tem poſue
runt. chanaanē quoqꝫ
tanqꝫ vna gens in illi
ſeptē p̄nemoꝝzant. z ta
men vniuerſa terra il
la vniꝫaliter terra cha
naan vocat.

Ascēditqꝫ iohue
de gal. **Aug.** Ann
obelli gabaonite a re
gibus amorreorꝫ missi
sunt ad iherꝫ. vt sibi ibi
veniret ascendit iherꝫ
a galgala ipse ⁊ omnis
populus bellatorꝫ cuiꝫ
illo omnis potens ⁊ for
titudine ⁊ dixit domi
nus ad iherꝫ. noli ti
mere illos. **In** manus
enim tuas tradidi eos
nō subsister. et istis qꝫ
qꝫ zc. vbi neqꝫ consul
tus ē dominus vtrum
eundem ad eos esset.
Sed vltro suis recte
fuerunt volentes
futurā pꝫnunciare vi
ctoriam. **Hic** ergo pos
serunt inconsultus de ga
baonitis mouere qꝫ
essent qꝫ mentirent. ni
sī ei placuisset ista ira

12 **Psolom**
 quomodo co
 diem . vel p
 aduenit . hui
 cum regni g
 pater salutē
 bo tibi gen. h
 et plenitudo
 troat . vi tand
 tific salutē . di
 ciur . et differe
 nec viſi ſol co
 ſemp oris . dum
 tific cordib ſol
 lumen veritati
 dit . Cu . vero i
 fuerit meſura
 tium . et teterio
 color etas viti
 ratioſ adueni
 ſcite iniquitatē
 ſcet charitas mi
 nister paucis fide
 n . tunc ab
 bunt dies . Id
 dominus nouit
 dere diem cu ſa
 pius . et breuiare
 tribulationes . et
 ſi . et ſpaciū lu
 arſit in die l
 ambulenſ .

quibus Adam
 regno dicit. v. reg
 ferz bos in spei
 confugit. dupl
 gna e cristiani
 tibus quide qu
 paulus r ephel
 pte dicit. Ro
 gna aduersus
 z sanguine sed
 z su principatu
 stas r aduer
 ctorez tenebrarū
 rioribus vero p
 tem z sanguinē
 qui ad buc carn
 vicijs z fragilit
 pugnante qd
 hoc loco indicat
 qui impecti su
 tesse e cadere in p
 gnant. ¶ an
 qua spelunca
 tenuis acibus
 ad ministris co
 ipla regna qu
 ita veniunt in se
 salem vel lachri
 possit. cū p thesu
 co fuerit ipsi
 sit vir in bierusa
 potens vel salo
 bus maligne vir
 solliciti quas li
 bus interemptis
 regnum tē z ten
 aliquaod infestat
 vāz z hoc ē
 quas ciuitates su
 Adamant

Sol contra gabaon. Adaman. Voluimus si possumus ostendere quomodo dominus noster ihesus christus prelaucit lucē. et maiore fecerit diem. vel p salute hominū vel p iterū p̄rariū virtutū. Ex quo saluator aduenit finis erat seculi. deniqz ipse ait. **P̄nitiā agite.** Appropiquauit enim regnū celoꝝ. Sed retinuit et respicit diē p̄sumationis. videns enī de^o pater salutē gentiū p̄ ipsum solū posse cōstare. dicit ad eum. pete a me. et da tibi gen. b. t. zc. dum ergo paterna sollicitatio impleat et ecclesia crescat. et plenitudo gentiū in troeat. ut tandē omīs israel saluet. dies pdu citur. et differt occasus nec vnqz sol occidit. s̄ semp orit. dum credentiū cordibz sol iusticie lumen veritatis infundit. Cuz vero impleta fuerit mensura credentiū et terrior aut de color etas vltime generatōis aduenit et cre scete iniquitate refrige scet charitas multoꝝ et in paucis fides inuenietur tunc abbrevia bunt dies. Idem igit dominus nouit exten dere diem cū salutis tē pus ē et biennare in tpe tribulatōis et p̄ditōis dñi ḡspaciū lucis pdu cit sic ut in die honeste ambulemus.

Fugerant enī quinqz reges. Quid ē qd dicit. v. reges fuil se. et hos in speluncam confugisse. duplex pugna ē christianis. perfe ctis quidē qualis erat paulus et epheſij. sicut ipse dicit. Non ē pugna aduersus carnem et sanguinē. sed aduer sus principatus et pote states. et aduersus re ctōres tenebrarū. Infe rioribus vero p̄tra car nem et sanguinē bis. s̄. qui adhuc carnalibus vicij et fragilitatibus impugnant. qd etiā in hoc loco indicari puto. Gabaonitis enī bellum indicat. q. v. regibus his qui imperfecti sunt a. v. corporeis sensibz. p̄ aliquē enim hoꝝ vnūquēqz ne celsē cadere in peccatū. bi. v. reges gabaonitas. i. carnales homines impu gnant. **De autem dicit in speluncas confugisse.** potest hic forlitan indica ri. quia spelunca locus ē in pfundum terre defossus. Sensus ergo ē. cum se terrenis actibus in corpore positi tēmerferint. et nihil ad opus dei. sed totū ad ministeriū corporis egerūt. in speluncas pfugisse dicunt. Sciendū tamen q̄ ipsa regna quoꝝ reges nunc vincunt a ihesu et cōfugiant in speluncas. po stea veniunt in sortes sanctor et pars domini appellantur sicut regnū bieru salem vel lachis. vel hebron. In quibus hoc indicat q. v. sensus in corpore positi. cū p̄ ihesum fuerint deuicti. et infidelitas ab eis discesserit. et mortui pec cato fuerint ipsis postea ministris vtiur anima ad faciēda iusticie opa. Ita fit ut in hierusalem i qua regnabat rex pessimus. regnet postea dauid manu potens. vel salomon rex pacificus. Assident enī assunt enī corporeis sensi bus maligne virtutes q̄ ad cōcupiscentias et scda p̄benda ministeria anime sollicitēt quas si fides christi superauerit. et in ligno crucis eius suspense fuerit bis interemptis regnoꝝ repulsi. tūc efficitur anima in p̄tē dei. et bierusalē regnū dei et templum in ea domino p̄struitur. unde quia eramus et nos a liquādo insensati. increduli. errantes. et seruīetes desiderij et voluptatibus varijs zc. hoc ē enim hierusalem aliquādo fuisse sub rege adonibezeth. vel alias ciuitates sub alijs.

Adamantius. Ihesus interficit inimicos nō crudelitātē docēs. sicut

heretici putāt. sed futura in his sacramēta designans. ut cū pemerit reges q̄ regnū peccati tenēt in nobis. sicut exhibuimus membra nostra. seruire in i q̄tati ad iniquitatē. ita exhibeamus seruire iusticie in sanctificationē. hoc q̄ si crudele culpā qd ait ihesus. **Ponite pedes vestros sup colla eorum.** et in terficate eos. Sed hoc nō crudelitas sed humanitas et benignitas inuenitur. **Et tu ponas pedes tuos sup serpētes et scorpiones.** et supra omne vir tūte inimici et cōculces draconē et regulū. qui aliqñ in te regnauit. ut omnibz

interemptis qui regna bant in te ope peccati. solus in te regnet ihe sus christus.

Uos aut noli te stare. **Adam.**

Bella ihesu et regum. atqz hostium strages. celestium rerū ymbra sunt. eoꝝ. s̄. bellonū. q̄ ihesus christus cū exer citu suo. et maiestati. i. credentiū populis. et eoꝝ. ducibus contra zabolū. et eius ange los p̄liatur. Ipse ē enī qui in paulo et in ephe ſijs pugnat p̄tra recto res tenebrarū. Et vide o heretice quomō nō ua veteribz cōcordāt. p̄missum ē veteribz re gnū terre s̄cē et fluetis lac et mel. q̄ tunc a p̄s simis incolis. et regibz iolebat. Venit i hac terram ihesus cū exerci tu suo et israeliticis du cibus expugnat omēs interimit et obtinet. et p victorie merito. accipit eoꝝ regna. tibi p̄guan geliū nō p̄mittitur re gna terre sed celorum. nec vacua. Patent ē habitatores peccatores et demones cōtra quos apostolica tuba te hoz tatur ad p̄lium. et sicut ibi dicebat ihesus. q̄a bellum vobis non erit aduersum amōrēos. phariseos. cuicos. et ie buscos. ita et hic paul^o

et se abscondēt i spelūca vrbis maceda. **Nunciatumqz est ioseph q̄ in uenti essent quinqz reges latentes in spelunca vrbis maceda.** Qui p̄ cepit socijs. et ait. **Voluite sara in gentia ad os speluncę.** et ponite vi ros industriōs qui clausos custodi ant. **Uos autem nolite stare.** sed p ^{sc̄ptarias potestates q̄ sensibz assunt} seq̄mini hostes. et extremos quos q̄ fugiētūz cedite. **Ne dimittatis eos vrbium suarum intrare p̄fesi dia.** quos tradidit dominus deus v̄ in manus v̄ias. **Aclis ergo ad uersarijs plaga magna et v̄sqz ad i ternitionem pene consumptis.** hi qui israel effugere potuerunt. igres si sunt ciuitates munitas. **Reuer** ^{sc̄colomis} ^{qui enī sub ihesu militat. nō suscipit inimici igni ca iacula.} **susqz est omnis exercitus ad ioseph in maceda vbi tunc erāt castra sani**

dicat. Non ē nobis pugna aduer sus carnē et sanguinē. i. non sic pugnam^o ut antiqui. nec in terris nobis cū hominibz habenda sunt p̄lia. sed cōtra prin cipatus et potestates cōtra mūdi huius rectores tenebrarū harum. Jam in telligis in quibus locis hec tibi monēda sint certamina. vel si nō intelligis. manifestius audi p̄tra spiritualia nequitie in celestibz. Audisti qui tibi bello et inde celestibz expellēdi sunt ut possis loca regni celoꝝ hereditatis sorte p̄ci pere. Hoc quoqz in euangelio dominus ait. a dieb iohannis regnū celoꝝ vim patit. et violēti rapiunt illud. Potes ergo similiter saluatori nostro ca lumniā facere q̄ regnū celoꝝ qd fidelibz p̄misit. violēter diripi iutet. **Uim aut facere.** hoc ē possidentē violēter expellere et possessionē diripe. **Quid er go accusatis fecisse ihesum successorē moisi.** atqz vtiā apiret nobis ihesus thesaurū sapiētis sue. ut viderem^o cuius celestij spiritualiū hostium qui im pugnat israel figurā tenuit p̄iceps iste d maceda. et ille d lachis. et ille de leb na. aut cuius intra me vicij vel erroris. quibus anima implicat formā tenēt singuli quiqz eoꝝ. quos ihesu duce interfecit populus dei. bi. s̄. qui audiūt mā data eius. quibz tribuit facultatē calcādi sup serpētes et scorpiones et omne potestātē inimici. **Premus ergo ut pedes nostri tam speciosi sint.** et tam vali di q̄ possint calcare ceruices inimicoꝝ. et ita caput serpentis calcare ut cal canem nostrū non possit mordere. **Qui enī pugnat sub ihesu duce debet il lud p̄mereri qd de illis bellatozibz scriptū ē.** Et reuersus ē vnūuersus popu^o ad ihesū incolumis. et nō mutinū quicqz de filijs israel i lingua sua. **Qui cū sub ihesu militat incolumis debet redire de p̄lio.** nec v̄sqz et iaculis maligni

ignitis valnus accipe
nec corde. nec cogitati
one pollui.

Quoniam autem addidit qd nullus mutavit in lingua sua. videt dicit qd nemo de victoria se laetavit. nec sup virtuti ascripsit. Sicut enim quia ihesus victoriam tribuit. unde nō autē ego sed gratia dei. q̄ i me ē. et alibi. Quis autē feceritis hęc omnia. dicite. quia servi iustiles sumus. **U**tinā dominus meus ihesus cōcedat mihi calcare spiritum fornicationis et cernicē spiritus iracundie et furoris et auaricie demonē et ia cōstantiā. et pterere pedibus meis supbie spiritum. et cuq hęc fecero. gesti operis summam. nō mihi sed cruci eius appendere se cundū illud. p quē mihi mundus crucifixus ē. et c. non autē ego. sed gratia eius q̄ est in me. **Q**uod si fecero dicit mihi qd antiquus ihesus dicit. Viriliter agite et cōfortamini. ne timeatis nec vereamini a facie eorū qd dominus deus tradidit vobis omnes inimicos i manus.

Adām. Omnia hęc in figura cōtingebant illis. Scripta sūt autē ppter nos. Quę cum legit qui in manu festo indus ē. et in carne circūcisus putat tātum bella descripta et interitus hostium et israelitas duce ihesu viciisse et diripiisse regna gentiū. Qui vero i oculto indus ē. i. c. bri / strianus qui ihesum nō filiū naue. sed filiū dei sequit̄. intelligit hęc misteria esse regni celorū et dicit. quia etiā nunc pugnat ihesus contra virtutes p̄trarias. et eiecit de ciuitatibz possessis. i. a. anibus nostris et interficit reges qui regnabāt in animabus nostris ne vltra regnet peccatū in nobis. et ex-

clusa lege peccati. fiat anima nostra ciuitas dei. et regnet in ea deus. et dicat nobis. Ecce regnum dei intra vos ē. Est ergo misericordia qd hereticis videtur crudelitas. qd ihesus christus p singulas ciuitates. i. animas credentiū cōplet vel cōpleuit ut q possidebant a pessimis regibus expulsi his p pemptis. facere eas dignet̄ habitaculū dei. et templū spiritus sancti. et membra quę seruiēt iniquitati seruiāt iusticie. Sic ergo intellige qd interfecit ihesus regem hierico. et regem habi. et regem lebna. et regē lachis. et regem hebron. ut omnes anime quę sub pessimis regibus legem peccati colebant. nūc sub dei

sqz omēs scripti in libro vite et numerati apud illū qui numerat multitudinē stellarū.

Sic nullus mutavit in lingua sua. videt dicit qd nemo de victoria se laetavit. nec sup virtuti ascripsit. Sicut enim quia ihesus victoriam tribuit. unde nō autē ego sed gratia dei. q̄ i me ē. et alibi. Quis autē feceritis hęc omnia. dicite. quia servi iustiles sumus. **U**tinā dominus meus ihesus cōcedat mihi calcare spiritum fornicationis et cernicē spiritus iracundie et furoris et auaricie demonē et ia cōstantiā. et pterere pedibus meis supbie spiritum. et cuq hęc fecero. gesti operis summam. nō mihi sed cruci eius appendere se cundū illud. p quē mihi mundus crucifixus ē. et c. non autē ego. sed gratia eius q̄ est in me. **Q**uod si fecero dicit mihi qd antiquus ihesus dicit. Viriliter agite et cōfortamini. ne timeatis nec vereamini a facie eorū qd dominus deus tradidit vobis omnes inimicos i manus.

Quoniam autem addidit qd nullus mutavit in lingua sua. videt dicit qd nemo de victoria se laetavit. nec sup virtuti ascripsit. Sicut enim quia ihesus victoriam tribuit. unde nō autē ego sed gratia dei. q̄ i me ē. et alibi. Quis autē feceritis hęc omnia. dicite. quia servi iustiles sumus. **U**tinā dominus meus ihesus cōcedat mihi calcare spiritum fornicationis et cernicē spiritus iracundie et furoris et auaricie demonē et ia cōstantiā. et pterere pedibus meis supbie spiritum. et cuq hęc fecero. gesti operis summam. nō mihi sed cruci eius appendere se cundū illud. p quē mihi mundus crucifixus ē. et c. non autē ego. sed gratia eius q̄ est in me. **Q**uod si fecero dicit mihi qd antiquus ihesus dicit. Viriliter agite et cōfortamini. ne timeatis nec vereamini a facie eorū qd dominus deus tradidit vobis omnes inimicos i manus.

Quoniam autem addidit qd nullus mutavit in lingua sua. videt dicit qd nemo de victoria se laetavit. nec sup virtuti ascripsit. Sicut enim quia ihesus victoriam tribuit. unde nō autē ego sed gratia dei. q̄ i me ē. et alibi. Quis autē feceritis hęc omnia. dicite. quia servi iustiles sumus. **U**tinā dominus meus ihesus cōcedat mihi calcare spiritum fornicationis et cernicē spiritus iracundie et furoris et auaricie demonē et ia cōstantiā. et pterere pedibus meis supbie spiritum. et cuq hęc fecero. gesti operis summam. nō mihi sed cruci eius appendere se cundū illud. p quē mihi mundus crucifixus ē. et c. non autē ego. sed gratia eius q̄ est in me. **Q**uod si fecero dicit mihi qd antiquus ihesus dicit. Viriliter agite et cōfortamini. ne timeatis nec vereamini a facie eorū qd dominus deus tradidit vobis omnes inimicos i manus.

Quoniam autem addidit qd nullus mutavit in lingua sua. videt dicit qd nemo de victoria se laetavit. nec sup virtuti ascripsit. Sicut enim quia ihesus victoriam tribuit. unde nō autē ego sed gratia dei. q̄ i me ē. et alibi. Quis autē feceritis hęc omnia. dicite. quia servi iustiles sumus. **U**tinā dominus meus ihesus cōcedat mihi calcare spiritum fornicationis et cernicē spiritus iracundie et furoris et auaricie demonē et ia cōstantiā. et pterere pedibus meis supbie spiritum. et cuq hęc fecero. gesti operis summam. nō mihi sed cruci eius appendere se cundū illud. p quē mihi mundus crucifixus ē. et c. non autē ego. sed gratia eius q̄ est in me. **Q**uod si fecero dicit mihi qd antiquus ihesus dicit. Viriliter agite et cōfortamini. ne timeatis nec vereamini a facie eorū qd dominus deus tradidit vobis omnes inimicos i manus.

Quoniam autem addidit qd nullus mutavit in lingua sua. videt dicit qd nemo de victoria se laetavit. nec sup virtuti ascripsit. Sicut enim quia ihesus victoriam tribuit. unde nō autē ego sed gratia dei. q̄ i me ē. et alibi. Quis autē feceritis hęc omnia. dicite. quia servi iustiles sumus. **U**tinā dominus meus ihesus cōcedat mihi calcare spiritum fornicationis et cernicē spiritus iracundie et furoris et auaricie demonē et ia cōstantiā. et pterere pedibus meis supbie spiritum. et cuq hęc fecero. gesti operis summam. nō mihi sed cruci eius appendere se cundū illud. p quē mihi mundus crucifixus ē. et c. non autē ego. sed gratia eius q̄ est in me. **Q**uod si fecero dicit mihi qd antiquus ihesus dicit. Viriliter agite et cōfortamini. ne timeatis nec vereamini a facie eorū qd dominus deus tradidit vobis omnes inimicos i manus.

sit in ore gladii. regemqz illius interfecit. et omnes habitatores ei.

Non dimisit in ea saltez paruas reliquias. fecitqz regi maceda sicut fecerat regi hierico. Transiuit autē cum omni israel de maceda in lebna et pugnabat contra eam: quam tradidit dominus cum rege suo in manus israel. Percusseruntqz vrbem in ore gladii et omnes habitatores eius. Non dimiserunt in ea vllas reliquias. fecerūtqz regi lebna sicut fecerāt regi hierico. De lebna transiuit in lachis cum omni israel. et exercitu per girum disposito oppugnabat eaz: tradiditqz dominus lachis in manus filiorum israel. et cepit eam die altero. atqz percussit in ore gladii omnem animaz quę fuerat in ea sicut fecerat lebna. Eo tempore ascendit hiram rex gazer ut auxiliaretur lachis: quem percussit iosue cum omni populo eius vsqz ad internitionē. Transiuitqz de lachis in eglon. et circumdedit atqz expugnauit eaz in eadem die percussitqz in ore gladii omnes animas quę erant in ea iuxta oia quę fecerat lachis. Ascendit quoqz euz omni israel de eglon in hebron et pugnavit contra eam: cepitqz et percussit in ore gladii regē quoqz eius et omnia opida regionis illius vni

et plantare. Moyses dicit qd plātauit deus padisum. Sed et nunc plātat in animabz credentiū. In anima enī de qua excidit ira. plātat mansuetudinē de qua excidit supbia. plantat humilitatē. de qua eradicat lasciniā. plātat pudiciā. extirpata ignorātia inserit scientiā. talis dicit esse plātatō dei magis qm insensibiliū lignorū. ē enī in primis opus verbi dei destruere edificia sabolica. Ille enī turres supbie. et muros elationis i vnoquoqz extruit. q̄mo dei destruit. ut efficiamur dei cultura. et dei edificatio supra fundamēta apostolorum et p̄phetarum positi. et effici mereamur in hereditatem terrę

legibz agant. **L**ebna quoqz candor interpretatur. qd dicitur et intelligitur. Est enim candor lepro. et candor lucis. et candor quidē lepro habuit lebna sub regibz malis. sed cū ad israeliticū populū puenit. candorē lucis accepit. **L**achis etiā interpretatur iter qd et laudabile in scripturis ē. et culpabile. unde. Iter impiorum pibit. et alibi. Iter rectum facite pedibus vestris. Primo ergo iter impiorū fuit lachis ciuitas quo destructo postmodū israelitis regnantibz ad rectum iter peruenit.

Hebzon cōiunctio vel cōiugium. Cōiunctio vero anime nostre fuit primo cū viro primo sabulo. quo mortuo liberata est a lege prioris. et cōiuncta viro bono et legitimo. de quo paulus dicit. statui vos vni viro iurgenz castā exhibere christo. Sic ergo ipsorum nominū intelligentia. ad geminū p̄stat statū. Sic meli⁹ est intelligi bella israelitica. et subueriti vrbes et regna. sic religiosius apparet subueritū ihesū vrbes singulas. ut nihil i eis relinqueretur qd spiraret. neqz qui saluus fieret. neqz q̄ effugeret vel nullus. i. malicie sensus i anima vltra respiret. vel ire. vel concupiscētie saluet affectus. Null⁹ sit qui effugiat de ore sermo malus. Sic edificat ciuitates iude. et enim nunc cuiusqz animam destruit ihesus et edificat. Primo enī opus dei est eradicare mala. spinas et tribulos vicioz. dum enim occupāt terrā. hęc non potest semina sancta sūscipere. Necesse ē ergo p mus plantā eradicare peccati: quā nō plantauit pater celestis. ignis qz plūmi secundū op⁹

sancti in pie
Que cu
nō i eis itelli
lis ac lediōibz
par nra pace
et vicia p̄pell
conciamur ad
tiones. Amalas
falsa testimonia
inlodit. et null
quoniam qui sal
at. vel qui resp
enim victis vin
etiā aereas pote
et regno suo quo
nos supra victo
des locauerūt de
mias. Supp̄nos re
nialē p̄regauit
iij. reges cōtra
al. iohē. et cōtra
israel. Punc au
mus. iij. p̄reg
et sed multitudi
mā. unde. ut au
nec iabin rex alo
ad iobach reges
reorū. et. Vide
ta aduersus ihē
dei populū cont
rū virtutū potā
amina. bi ei ter
ante aduentū ch
eti i securi anim
fideles regnabā
vbi gratia et mil
dia saluatoris q
it et pie. et sancte
doct. et libere
am et imaginē
ma qz suscipi
de causa antiqu
fores ad pugnā
cantur. et si opp
p̄m. multo plū
surgit. et in malā
rant. et secundū
fuerint aliq neq
currunt et forte
magis auget p̄p
dei et multiplicā
to illi plures ad
grandū cōspiran
mus eim et aucto
qui ceteros ad p
onem inuitat. ipl
bis. rex. alor. et
autem interpret
sensu vel p̄uden
apē allitioz. qui
nes gentiū. et. H
testari. Et villi
tatur aula. Et i
guangelio scriptū
niet fortior. qui i
regem maron. et
ergo sabulos ad
omnes amaritud
Ribil enī amari
mon in nouissim
ra videt in fine n
ad iobach inimicu
interpretatur exan

sancte in pte israelitica extinctis hostibz nris.

Que cu au. Adam. **Has** scriptas an aduerti xpi cu legeret isrl fm car ne n eis itelliges nisi bella. z sanguis effusione. ad ferocitate acuebat. z bel lis ac sedulo pascibat. Sz postq pntia ihesu xpi scilicet lum ihudit cu ipse sit par nra pace docet. delectoz belloz par cu reddit aie li ab ea hostel peccata. sz vicia ppellat. ideo fm traditione ihesu christi legetes ista armamur. z concitatur ad plium sed cōtra hostes qui de corde nostro pcedunt cogita

tiones. f. malas. furta falsa testimonia z bu / infimodi. vt nullū relin quamus qui saluus fi / at. vel qui respiret. his enim victis vincemus etiā aereas potestates. z regno suo quod iter nos supra viciorum se des locauerat depelle mus. Pupius rex bie / rufale pgregauit fecit .iij. reges cōtra ibelum al. iohue. z cōtra filios israel. Runc autē non vnus. iij. pgregat. aut v. sed multitudinē ni / miā. vnde. ut aut audi uit iabin rex asor misit ad iobach reges amor reoz. zc. Vides quā ta aduersus ibelum z dei populū contraria / rū virtutū pātatur ex amina. hi cū demones ante aduentū christi q / eti z securi animas pol sidentes regnabāt. Sz vbi gratia z misericor dia saluatoris apparu it z pie. z sancte viuere docuit. vt libertatē su / am z imaginē dei. ani ma qz suscipiat hac de causa antiqui posses sores ad pugnam. puo cantur. z si opprimant primi. multo plures cō surgūt. z in malā pspi rant. z si secundi victi fuerint alij nequiores exurgunt z forte quāto magis auget populus dei z multiplicat. tan / to illi plures ad oppu gnandū cōspirant. pri mus oim z auctor belli qui ceteros ad pūratō nem inuitat ipse ē la bin. rex asor. Rabin autem interpretatur

sensus vel prudentia. de hoc sensu isaias. z inducā sup te sensum magnū pū cipē assirioz. qui dixit mea virtute faciam z sapiētia sensus mei auferam fi nes gentiū zc. Serpens quoqz in paradiso fuisse scribit prudentior omnibz bestiarū. Et villicis iniquitatis prudenter fecisse dicit. Asor vero interpz / tatur aula. Est ergo omnis terra aula huius regis qui est zabolus. vnde in euangelio scriptū est. quia ē fortis in aula sua securus dormiēs. vsqz quo ve niat fortior. qui ipsum alliget z auferat q possidet. Iste mittit ad iobac z ad regem maron. Iobac interpretatur iulimiciz. maron amaritudines. Pūtit ergo zabolus ad aliā virtutē inimicā. q amaritudinū rex ē. quo auctore. f. omnes amaritudines. miseris mortalibus infligunt. diuersa. f. genera peccati Ribil enī amariū peccato. z si quēdā dulcia videant in primis. vñ Salo mon in nouissimis felle amariū inuenies zc. Iusticia vero in primis ama / ra videt. in fine melle dulcior cū virtutis fructū attulerit. Misit ergo zabol⁹ ad iobac inimicum amaritudinis regē. Misit etiā ad regem simeon qui

interpretatur exauditiō. exauditiō vero duplex ē. vel cum exaudit deus homi

nem. vnde z simeon patriarcha nomē accepit. qz deus ptem matris eius ex / audiuit. vel cū pceptū zaboli homo exaudit dicitis. Si pcedens adoraueris me tibi dabo hec omnia. Sed qui ibelum sequit dicit ei. dominū tecum ado rabo. z illi soli ierniam. audiuit illum qui sunt ex pte eius. Sicut iste simeon illum audiēs venit ad pugnam contra ibelum. Pūtit z ad regem ziph qui interpretatur quomō fluit admiratiue. f. Mirandū enim ē quomodo fluant omnia q sunt huius mudi. q apud infideles magnentia putant. Qui autē cō siderat rerū rationē. z omniū mundanorum transitū. dicit quomo do fluit.

Vocat autē filios

israhel zabolus etiam eos qui contra sidonē magnā sūt Ego quidē in locis sidonis aliquo rēs moratus. Non cō peri duas esse sidones vnā parnā. z aliā ma gnā quantū ad terre / num pertinet locum. Sed sidon interpreta tur venatrix. vel vena tores z demonū quo rum multe differen / tiz sūt. quidā sūt ve natorez i magnis pecca tis. alij in paruis. Anz in deliciis carnis ania decipit in puo capta dicit. Num vero dei p uidentia negat. aut de mones quasi deū colit in magno decepta est.

Mittit etiā ad mō rā. hic ē omnis sen sus. qui extollit se. z eri git contra scientiā dei **Mittit etiam ad a** rabam. i. inlidias. In nuū enī virtutes inli / diatrices. q humanas animas non vi. nec ap te. s impulis insidijs decipiūt. Vnde insidi atur in abscondito qli .i. in spelunca sua in / sidiat vt rapiat pau / perē zc. de qlibet pau / lus dicit. Non ignora mys astutias eius.

Mittit etiā in cene roth. qd interpretatur quasi lucerne non lu / cerna. Aliud ē enim lu cerna. aliud quasi lu / cerna. Johannes erat lucerna ardēs. qz erat

ad locum castrorum in galgala.

C.

XI.

Ne cu audis

set iabi rex asor misit ad

iobab reges madan z ad regē seme ron atqz ad regem acsaph. ad reges

quoqz aquilonis qui habitabant i

montanis et in planicie contra me

ridiem ceneroth. in campestribus

quoqz et regionibus dor iuxta ma

re:chananeum quoqz ab oriente

et occidente. et ammoreum atqz

etheū ac pherezeum et iebuseū in

montanis. eueū quoqz qui habita

bat ad radices hermo in terra mas

phe. Egrediūz sunt omnes cū tur

mis suis: popul⁹ ml⁹ nimis. sic ha

rena quē ē i litore maris. equi quo

qz et currus immensē multitudinis

conueneruntqz omnes reges isti

in vñ ad aquas meron vt pugna

rēt cōtra israel. Dixitqz dñs ad io

angelus lucis. Quasi lucerna ē ille: qui trāfiguratur se in angelū lucis. Sūt etiā q i ecclesia fide catholica docēt. z plebē dei xpo xitatis illumināt lucer ne ardētes. Qui xō ad heretica dogmata scripte sancte testimonijs z assertio nibz falsis vñt. vident accēdere lucernas qz scriptas legūt. Sed qz falsis assertionibz vtunt. nō sūt lucerne. sed quasi lucerne. Misit etiā ad cāpo eos. f. qui in campis sūt. z humilia z terrena sapiūt. Misit etiā in nauen dor qd interpretatur cōuersio. Conuersio aut duplex itelligit. quā. f. quis ad deum conuertit. vel a deo ad bona. vel qua rex iabin. i. zabolus ad se cō uertit animas. Misit etiam ad eos q erāt in maritimis locis ad vicinos fluctuū chananeos qui interpretantur velut commoti. i. qui cōmotionibz z flu ctibus pmouēt cuncta. Et ad maritimos ammoreos. i. amarescentes. qui scz amaritudines infligūt. Talis ē cathalogus militē hostiū inuisibilium. qui cōgregant p regē iabin. vt expugnēt nos qui sequimur ihesum saluato rem nostrū. sed dominus ait. Re verearis a facie eoz zc.

Tras eniz hac eadē hora. Adaman. Video q̄ hodie omnes illos nō possumus opprimere. nec cūctos interficere. in crastino piment. i. post consumationē mūdi cū dixeris. Ite in ignē eternū quē pparauit deus zabulo 7 angelis eius. Tunc enī si vicerimus. sequētes ihesum dūcē. p̄cipiemus regnū qd̄ pparauit deus sanctis suis p̄ ihesum christum.

Adamantius. Risi hęc bella figurā sp̄aliū gererēt nūq̄ discipulis christi qui pacē venit docere. hęc apostoli legēda tradidissent. ait enī ihesus pacē meā do nobis. 7 apostolus. nō uol metiplos defendentes charissimi. Qui sciens carnalia bella non esse ampli⁹ nobis agēda. sed contra sp̄ituales nequitias. velut magister militie p̄cipit militib⁹ christi. Induite vos armaturā dei. ut possitis stare aduersus. i. d. sp̄ituales uero bellos. ex gestis veterū habemus exempla. ut sp̄ituales sumus. audientes q̄ lex sp̄itua lis ē. sp̄itua lib⁹ sp̄itua lia cōparemus cōsiderātes ex his gentib⁹ q̄q̄ carnalē iherosolē uisibilib⁹ oppugnant. quāte sint gētes cōtrariarū virtutū q̄ cōtra ecclesiā dei pugnat ut peccare faciant. Sicut ei corpus accepto vulnerē ferri mouē ita anima peccato vulnerata fecit ergo ihesus. sicut p̄cepit dominus.

Equos eorum subneruauit. Hoc ergo secundū mandatum dei ihesus impleuit. Sed si sup̄uissent aliqui ex hostib⁹ oportebat equos subneruari. nequis auferret ex eis. Sed cū nullus reliquus sit q̄ spiraret. cur equi subneruant q̄ poterāt vlti eē victorib⁹. Solent enī israelite de uictis hostib⁹ i. v. i. mēta refuare. sic depictis madianitis aliq̄t milia asinorū referuauerūt. Ne de asinis scriptū ē q̄ subneruati sint. nec madianitarū spolia v. animalia inuere p̄ta dicunt. sed v̄sibus referuata. Sed q̄ bi asinos non habebāt sed equos p̄cepit ipse dominus subneruari equos. putamus hęc fortuitu accidisse. ut equi occiderent asini referuarent. 7 p̄ceptis dei aliquid casu incidere. Dñiq̄ filij israel nūq̄ referuntur equis vli esse. Lex quoq̄ nihil de equis sed de asinis mandat. ut de animalib⁹ que ad labores 7 onera hominū portanda videntur existere. Equi vero magis ad p̄ditionem hominū. p̄ eos enim bella gerunt. Est enim equus lasciu motus animal. 7 superbe cernit. asini vero frequēter gētes significāt qd̄ ipse saluator supra asinū sedēs ostendit. q̄ nūq̄ equo sedisse refert. 7 mittens discipulos ad soluendā asinam 7 pullū. dicit dicite. q̄ dominus eo opus habet. 7 sedens sup̄ eū 7 ingredietur iherosalem. vñ. Ecce rex tuus mansuetus. sedens sup̄ subingalē 7 pullum asine nouellum 7 exterminat currus effrem. 7 equū de iherosalem. Qui ergo sup̄ asinū sedet exterminat currus effrem. 7 equū de iherosale. Equi vero qui exterminant 7 currus significāt eos qui p̄ supbiā 7 lasciuā de celo ceciderūt. quādo vel ad filias hominū cōcupiscendas. semetiplos incitatores p̄buerunt. vel secuti sunt illū qui ait. Pōnā sup̄ nubem sedē meam. 7 ero. i. a. Unde forsitan dicit. Fallax equus ad sal. 7 de his qui in demones phidebāt. bi in currib⁹ 7 bi in equis. nos. a. i. d. n. i. Non enī currus 7 equos deo cōpasset quantum ad inuocandū. sed demones quos inuocabāt gentes p̄tra israel pugnātes.

^{hō hodie sed post}
sue: Ne timeas eos. Tras enī hac
^{consumationē seculi}
eadem hora ego tradam oēs istos

vulnerandos in conspectu israel.

Equos eorum subneruabis. et cur

rus igne combures. Venitq̄ iosue

et omnis exercitus eius cū eo ad

uersus illos ad aquas meron sub

ito. et irruerunt super eos. tradidit

q̄ illos dominus in manus israel

Qui percusserunt eos et persecuti

sunt vsq̄ ad sidonem magnam et

aquas masserephor. capumq̄ mas

pbe qui est ad orientalem illius p

tem. Itaq̄ percussit omnes ut nul

las ex eis dimitteret reliquias. Fe

citq̄ sicut p̄ceperat ei dominus

^{demones superbos. lasciuos. unde fallax equus}
^{ad sal. et bi in currib⁹. 7 bi in equis.}

Equos eorum subneruauit. currus

q̄ combussit igni. Reuersusq̄ sta

tim cepit asor. et regez eius percus

gentes vero ad fidē veniētes merito referuātur. q̄ p̄ asinos significantur. p̄ equos vero 7 currus. demones. qui humanę salutis inimici merito p̄imū tur. Passiones quoq̄ corpis. i. libido. supbia. lasciuia. 7 leuitas. quibus infelix anima velut equitans fert ad p̄cipitiā. Per equos 7 currus possunt intelligi qui iubent subneruari. Subneruat enī equus. quādo abstinētia corpis humiliat. Et igni curr⁹ exurunt. cū illud impletur. Ignē veni mitte. e in terrā. 7c. q̄ d̄. Rōne cor n̄m ardēs ē. i. 7c. ideo ergo falsus dicit ad salutem. si mor⁹ corpis n̄ri ferantur infrenes. nec abstinētiā iugo rep̄i / manē. Sed 7 si q̄s ex his q̄ dicim⁹ verbis dei stimulat⁹ 7 p̄pungitur. 7 q̄ berit tanq̄ equ⁹ in libidine ferebat. hodie penitet p̄uertitur 7 publicā vitā amplectitur. videbimur gladio verbi dei subneruasse equos. Quoz aut subneruant equi iabin. i. q̄ prudentia vel sensus interficitur. illi. i. s. de q̄ d̄. q̄ prudentia carnis inimica ē deo. 7 ali bi. Inflati sensu carnis sue. Iabin. nō fuit rex asor. q̄ interficitur aulā. 7 omnū regnoz obtinere d̄ p̄cipitum. In hac aula regnat p̄ceps h̄ mūdi. i. sup̄ terrā. vel magis in vicijs carnis. Omniū enī am illoz regū quozum vim secundū nōia sua exposuim⁹ equi ab ihesu sunt intercepti quoz tetemus in nobis abscidere vicia. q̄ sub ihesu militam⁹ 7 subneruare sp̄ituali gladio omnē eq̄tatum vicioz currus q̄q̄ tetemus i cedere. i. omnē elatōis sp̄itū a nobis refecare.

Et omnes reges eorum cepit percussit atq̄ deleuit. sicut p̄ceperat ei. ^{signis eterni. 8 quo}
^{dicatur. ignē veni mittere in terram}
moyses famulus domini. Absq̄ vrbibus que erant in collibus et i tumulis sit. ceteras succendit israel. vnam tantum asor minutissimā flāma consumpsit. Omnemq̄ p̄cedam istarum vrbū 7 ac iumenta diuiserunt sibi filii israel cunctis ho

^{signis eterni. 8 quo}
^{dicatur. ignē veni mittere in terram}
it gladio. Asor enim antiquitus i ter omnia regna hec p̄ncipatum tenebat. Percussitq̄ omnes animas que ibidem morabantur. Nō dimisit in ea vllas reliq̄as. sed vsq̄ ad internitiōnez vniuersa vastauit. ^{signis eterni. 8 quo}
^{dicatur. ignē veni mittere in terram}
ipsamq̄ vrbē peremit incendio. 7 omnes per circumitum ciuitates

^{signis eterni. 8 quo}
^{dicatur. ignē veni mittere in terram}
Reges quoq̄ earum cepit percussit atq̄ deleuit. sicut p̄ceperat ei. moyses famulus domini. Absq̄ vrbibus que erant in collibus et i tumulis sit. ceteras succendit israel. vnam tantum asor minutissimā flāma consumpsit. Omnemq̄ p̄cedam istarum vrbū 7 ac iumenta diuiserunt sibi filii israel cunctis ho

^{signis eterni. 8 quo}
^{dicatur. ignē veni mittere in terram}
it gladio. Asor enim antiquitus i ter omnia regna hec p̄ncipatum tenebat. Percussitq̄ omnes animas que ibidem morabantur. Nō dimisit in ea vllas reliq̄as. sed vsq̄ ad internitiōnez vniuersa vastauit. ipsamq̄ vrbē peremit incendio. 7 omnes per circumitum ciuitates

^{signis eterni. 8 quo}
^{dicatur. ignē veni mittere in terram}
Reges quoq̄ earum cepit percussit atq̄ deleuit. sicut p̄ceperat ei. moyses famulus domini. Absq̄ vrbibus que erant in collibus et i tumulis sit. ceteras succendit israel. vnam tantum asor minutissimā flāma consumpsit. Omnemq̄ p̄cedam istarum vrbū 7 ac iumenta diuiserunt sibi filii israel cunctis ho

^{signis eterni. 8 quo}
^{dicatur. ignē veni mittere in terram}
it gladio. Asor enim antiquitus i ter omnia regna hec p̄ncipatum tenebat. Percussitq̄ omnes animas que ibidem morabantur. Nō dimisit in ea vllas reliq̄as. sed vsq̄ ad internitiōnez vniuersa vastauit. ipsamq̄ vrbē peremit incendio. 7 omnes per circumitum ciuitates

^{signis eterni. 8 quo}
^{dicatur. ignē veni mittere in terram}
Reges quoq̄ earum cepit percussit atq̄ deleuit. sicut p̄ceperat ei. moyses famulus domini. Absq̄ vrbibus que erant in collibus et i tumulis sit. ceteras succendit israel. vnam tantum asor minutissimā flāma consumpsit. Omnemq̄ p̄cedam istarum vrbū 7 ac iumenta diuiserunt sibi filii israel cunctis ho

^{signis eterni. 8 quo}
^{dicatur. ignē veni mittere in terram}
Reges quoq̄ earum cepit percussit atq̄ deleuit. sicut p̄ceperat ei. moyses famulus domini. Absq̄ vrbibus que erant in collibus et i tumulis sit. ceteras succendit israel. vnam tantum asor minutissimā flāma consumpsit. Omnemq̄ p̄cedam istarum vrbū 7 ac iumenta diuiserunt sibi filii israel cunctis ho

est. Ipse enim qui punit vicia in nobis et regna peccati. Ipse etiam christus omnia que precepit moyses in lege fecit. unde, militatus filius iustitiae ex m. f. l. l. zc. Omnia enim que lex mandauit implerent. ut nos redimeret a maledictio legis qui ait. Non veni soluere legem. sed adimplere.

Sicut precepit dominus moysi puero suo. et mo. f. p. ihe. Aug. Non putanda est crudelitas. quod nullum viciu in ciuitatibus sibi traditis dimisit ihesus. quod tunc hoc iusserat. Qui autem hic existimant ipsum deum fuisse crudelē. et ideo veteris testamenti verū tūc fuisse auctore credere volunt. tam puerse de operibus dei. quod de peccatis hominum iudicant. nec ceteris quousque digni sit. et magnum putantes malum cum casu dei. ciuitur. et mortales moriuntur.

Et non erat ciuitas que non esset tra. f. l. f. Aug. Queritur quomodo hoc verum sit. cum nec postea tempore iudicum nec regum. omnes omnino illarum septem gentium ciuitates capere potuerint hebrei. Sed autem sic intelligendum est. quod ad nullam ciuitatem bellando accessit ihesus quam non ceperit aut certe nulla earum capta est. sed earum que in regionibus supra memoratis fuerunt. Enumerate sunt enim regiones in quibus fuerunt ciuitates. de quibus facta est ista conclusio. et omnes cepit bello.

Adam. Et accipit ihesus omnes in bello quod exierat ad bellum. Supior enim omnibus est ihesus quia per deum factum est ut confortaretur cor eorum et occurreret contra israel in bellum. Non dixit quia aliquos accepit ihesus in bello. et aliquos non. sed cepit omnes et peremit. Omnes enim species peccati purgantur dominus. ihesus. omnesque destruxit. Omnes enim eramus insensati. increduli. errantes. seruientes variis desideriis. et quibuslibet peccatis. Omnes ergo occidit ihesus qui exierat ad bellum. Supior enim omnibus est ihesus dei verbum et sapientia patris. vñ. paulus ait. et hec quidem fuistis. sed abluti estis sed iustificati estis in nomine domini nostri ihesu christi. Sic ergo omnes cepit et pemit. quod per dominum factum est. ut inuaderet cor eorum et occurreret in prelium contra israel ut exterminarent. dum enim non veniunt inimice virtutes que peccata operantur in nobis. nec perueniunt ad pugnandum. vel ad dimicandum interfici non possunt nec exterminari. Ideo dicitur deus promittere immo incitare. prope modum aduersarias virtutes. ut veniant contra nos in bellum. ut vincamus. et ille peant. unde mihi videtur infinitus esse numerus earum. quod per singulos pene homines aliqui sunt spiritus. qui diuersa peccatorum genera molunt. Est spiritus fornicationis. est spiritus ire. est alius auaricie. est alius superbie. et si eueniat aliquem esse qui his omnibus malis vel etiam pluribus agitet. omnes hos vel etiam plures in se habere spiritus putandus est. unde et per singulos plures esse credendi sunt. quod non singula singuli homines habent vicia sed plura. **Reputandum est** quod vnus fornicationis spiritus seducat eum. qui in beatitudine fornicatur et illi qui in india. vel in alijs locis. Reque vnus esse ire spiritum qui diuersis in locis diuersos homines agitet. Sed puto magis spiritus fornicationis vnus esse et innumeratus. qui hoc officio ei parat. et per singulos homines diuersi spiritus sub ipso patre militantes qui ad huiusmodi peccata eos sollicitant. Similiter iracundie principem vnus esse arbitror. et innumeratos sub ipso. et idem de ceteris peccatis sentiendum. Ideo non vnus principat. dicitur ab apostolo. sed plures contra quos nobis pugna est. **Esse tamen reor omnium horum principem** in nequitia eminentiore. et in scelere fortiore. qui totum mundum quem isti speciatim sollicitant. velut omnium principem

minibus interfectis. **Sicut precepit dominus moysi seruo suo: ita precepit moyses iosue. et ille vniuersa copleuit.** Non preterijt de vniuersis mandatis. nec vnū quidem verbum quod iusserat dominus moysi. **Acepit itaque iosue omnem terram montanam et meridianam. terramque gosen et planiciem. et occidentalem planiciem. montesque israel et campestriam eius et partem montis que ascendit seyr usque baal gad. et planiciem libani. subter montes hermon.** Omnes reges eorum cepit. percussit et occidit. Multo tempore pugnavit iosue contra reges istos. Non fuit ciuitas que se non traderet filiis israel.

dux. et totius militie magister exagitet. qui per iabin significat. Puto autem quod sancti contra istos incentores peccatorum pugnetes. et vincetes vniqueque minuat exercitum demonum. et velut plurimos equos interimat. Verbi causa. vñ. nā is. qui pudice viuendo spiritus fornicationis superauerit. non ultra fas sit illi. lūm spiritus qui ab eo victus est alium hominem impugnare. sed sicut ille spiritus qui rogabat ihesum ne in abissum mitteretur. persequens videtur. quod singuli victi vel in abissum vel in exteriores tenebras. vel in locum sibi dignum abducant a iusto iudice christo. et inde non est quod plurius numero de monum iam devicto. ad fide gentes venire laxent. Si autem diffici. le alicui vel fabuloso videtur singulis peccantibus plurima inesse demonia: ad euangelij redeat auctoritate. et inueniet demoniacum. qui in sepulcris habitabat. cum interrogaret a christo quod tibi nomen est. respondisse legio. Quid ergo mirum si per singula genera peccatorum. singuli demones ascribantur. cum scriptum sit in vno homine integraz fuisse legione. Sunt ergo in manibus eorum gladij ancipites qui pumant peritias virtutes. hinc paulus ait. deus pacis cōteret sathanam sub pedes uestros velociter si enim vnus est sathanas quomodo potest contritus esse. et iterum operari. forte ergo tanti putandi sunt sathanas quanti sunt opera eius faciunt. unde et in sapientia dici videtur quod impius maledicens sathanam. ipse maledicit animam suam. In libello quoque qui appellatur

rael preter euem qui habitabat in gabaon omnes enim bellando cepit

Spmittuntur enim a domino vel potius excutuntur demones contra nos venire in prelium. ut nos vincamus et illi intereat

Domini enim sententia fuerat. ut in durarentur corda eorum et pugnaret contra eos. et caderent. et non mererentur ullam clementiam ac pirent sicut preceperat dominus moysi. In tempore illo venit iosue: et interfecit enachim de montanis hebron. et dabit. et anab. et de omni monte iuda et israel. Urbesque eorum deleuit. Non reliquit vllum de stirpe enachim in terra filiorum israel absque ciuitatibus gaza. et geth. et azoto. in quibus solis relictis sunt. Acepit

testamentum. xij. patriarcharum. qui non habet in canonem inueni quod per singulos peccantes. singuli sathanas intelligi debeat. Preterea sathanas aduersantur dicit. Omnes ergo qui aduersant voluntati dei. sathanas possunt dici. Beatus ergo qui spiritualē macteram tenens non aufert eam a ceruicibus horum hostium. unde hieronimus. Maledictus homo qui facit opera dei negligenter. et aufert mactram suam a sanguine iniquorum hoc si secundum litteram intelligamus. necesse est delinenter sanguinem fundere quod in dgi putantes ciueles fuit. et re loce ad effundendum sanguinem. Quos autem non auferamus gladii verbi dei a sanguine contrariarum virtutum que interificiunt. cum opera eorum non facimus.

Aug. Quia per dominum factum est confortari cor eorum. ut obuiam irent ad bellum israel ut exterminarent. ita ut non daret eis misericordia sed ut exterminaret sicut dixit dominus ad moysen. ita dicitur et per dominum confortari. i. obdurari cor eorum. sicut de pharaone. quod domino altoque iudicio fieri dubitandum non est cum dixerit deus. et prelidet inimic. quod sic accipiendum est sicut et ibi. Sed hic aliud mouet quomodo dictum sit. ad hoc confortatum cor ut exurgeret in bellum aduersus israel. et ideo non preberent eis misericordia. quasi prebenda esset. si non bellarent. cum deus precepit nulli esse parcendum. et ideo gabaonitis esse parcendum quod se de longinqua terra venire fingentes eorum iurationem tenuerant. Sed quomodo quibusdam vitro israelite prebuere misericordia. quibus contra dei mandatum ad hoc dictum esse intelligendum est. istos ita bellasse ut non eis parceret. nec ab ipsis israelite neglecto dei mandato ad misericordiam flecterent. Quod qui dem ducit ihesus qui dei precepta diligenter seruabat. non est credendum fieri potuisse. Sed nec ipse istos tam cito deleuit. nisi conspirantissime pretraheret. ita fieri posset ut eis ab illo non rebellatis. qui dei precepta implere curabant. remanissent ad illud tempus. quo eis posset parere post mortem ihesu. qui non tanta cura mandata dei faciebant. Nam et eo viuente quibusdam illi peperunt eos tantum ditioni sue subiungentes. quosdam vero nec vincere potuerunt. Sed hñ illo duce facta sunt. sed cum iam senex vacaret a bello. iam eis terras diuidens

ut ipsi iam cū illo non
bellāte diuisas sibi ter
ras p̄t̄z hoste vacuas
tenerēt. p̄t̄m pugnau/
do caperent.

Veniens terra
a pie. Non lubi belu
tulo nate: sub q nūq
fere cessant a bellis. s
lubi ibesu christo. rem
sti ei ad ihm z in bap
ptizōz remissioēs pecu
tus es. z iam in te non
pugnat caro aduersus
spiritum. z spiritus ad
uersus carnē. Cessant
ergo terra tua a bellis
li tamē mortē ibesu in
corpe tuo circumferas.
vt cessantibz in te om
nibz filijs verus pacifi
cus efficiaris z voceris
filius rei. Sz hoc fiet
cū bella transieris et
aduersarios subegeris
tunc requiesces sub vi
te tua quē ē christus z
sub ficu tua quē ē spiri
tus sanctus.

¶ Nō filius nane qui solā iudeā tenuit. sed
ihesus christ⁹ ad quē ex omni terra. ⁊ ex omni na
tione pcurrit multitudo credentiū

ergo iohue omne terra sicut locutus
ē domin⁹ ad moisen .z. tradidit eas
in possessionē filijs israel secundū
ptes .z. tribus suas . quicūq; terra
a prelijs .

L sunt reges
quos percusserunt filij is

ni vsqꝫ ad montē libani cuius ps
ascendit in seyr. Tradiditqꝫ eam io
sue in possessionē tribubus israhel .
singulis pres suas . tam in monta
nis qꝫ in planis atqꝫ campestribꝫ
In aseroth ⁊ i solitudine ac in me
ridie . ethēus fuit ⁊ amorreus . cha
naneus . ⁊ pherezeus . eueus . ⁊ ie
buseus . Rex hierico vnꝰ . Rex hay
que est ex latere bethel vnus . Rex
hierusalē vnus . Rex hebrō vnus
Rex hierimoth vnus . Rex lachis
vnus . Rex eglon vnꝰ . Rex gazer
vnus . Rex dahir vnus . Rex gader
vnus . Rex herma vnus . Rex be
reth vnus . Rex lebna vnus . Rex
odollam vnus . Rex maceda vnus
Rex bethel vnꝰ . Rex taphua vnꝰ .
Rex ofer vnus . Rex affec vnus .
Rex saron vnus . Rex madan vnꝰ
Rex asor vnus . Rex samerō vnus
Rex acsaph vnus . Rex thenach
vnus . Rex mageddo vnꝰ . Rex ce
des vnus . Rex iachanen carmeli
vnus . Rex doz ⁊ puinciē doz vnꝰ
Rex gentiū galgal vnus . Rex ther
sa vnꝰ . Minnes reges triginta vnꝰ

Sihesus christ⁹ principiu. ⁊ primogenit⁹
omnis creature ꝑ diebus

Blue sener pro
malis ⁊ paucis ad dies eternos. p̄morus
uecteq; etatis erat. ⁊ dixit do
minus ad eū. ^{frāscido ad dies eternos} Venuisti ⁊ lon
gatus es. ^{frāde donec ponā in} terraq; la tiffima
derelicta ē: que necdum forte
diuifa est: omnis videlicet galilea
philistiū ⁊ uniuersa gessuri. a flu
uio ē bido q̄ irrigat egiptū vsq; ad
terminos accaron ⁊ tra aquilone ⁊
terra chanaan que i quib; regulos
phistij diuidit. gazeos ⁊ azotios

ciantis ibesum p̄sibiteꝝ
 vel senioreꝝ ꝛ ꝓuectū in
 diebꝫ. qđ ꝛ ꝓecatori
 bus dici nō potest. q̄a
 ꝓecatori nō ē ꝓuectus
 dieꝝ. ¶ Non enī leꝛ eꝛē
 dit in anteriora. sed sp̄
 retro ꝓuertit ad vomi
 tum suū. ꝛ ideo nō est
 aptus ergo cglorum.
 ¶ Non ergo ꝛ gr̄ate se
 nili dicebat dominus
 ad ibesuz. qđ omēs vi
 debāt ꝛ nouerāt. sed ꝓ
 hoc dat magnū myste
 rij testimoniū filio na
 ue. Sicut enim sol iste
 dies facit buic mūdo.
 ita sol iusticie dies fa
 cit spirituales q̄ fulgo
 re veritatis ꝛ sciētie il
 lustrant. Si quicꝛ ergo
 in ꝓceptis tēi hanc vi
 taz ꝓlenet q̄a sicut ia
 cob dicit paucos ꝛ ꝛ ma
 loꝝ dieꝝ ē tꝛāfegēteꝝ
 ꝛ imaculatū se ab hoc
 mundo custodiērit. ꝛ
 omnes hostes suos spi
 rituales subegerit ab
 istis ꝓancis ꝛ malis di
 ebus ꝓuebit ad dies
 gternos. gterni solis lu
 ce signatos. Sic ergo
 ibelus diuino resp̄ecto
 ꝓuectus dieꝝ dicit.

Quia autem pater
ter et senior, pater dicitur
et ut ihesus christus
qui est principium et primo
genitus omnis creature.
Ideo forsitan ipse so-
lus vere pater dicitur
ante quem nemo est. Et si
sunt qui dicant pater
vel seniores. vel pater-
ces ipse tamen sicut in
pontificato pontificis pri-
nceps. ita in pateribus
vel senioribus princeps
pateritorum. et sicut in om-
nibus princeps. et quia
caput omnium est.

Terraque latiffi
ma derelicta. Alia
littera. Et terra relicta
ē valde multa. Sui
rius dictū ē quia cessa
uit terra a bellis. 2. quā
ihesus cepit omnē ter
raz. nō tamē putandū
ē cōtrariū sibi esse scri
pturam. In intelligen
tia enī spirituali nūbil
inuenies pratrium. In
tuere saluatoris nostrī
primū aduentū. cū ve
nit seminare semē vel
verbi sui. cepit enī
omnē terrā solo semina
ctu. 2. pratrias pōne
stare. q̄ gētiliū mētas
obsederant. effugauit

[illegible]

et verbū seminavit ecclesias ppagavit. hęc ē prima ei⁹ totius terre possessio. Vide quō etiā scdo capiat terrā. que nūc dicit multa esse derelicta. Paul⁹ enim de eo dicit. oportet eū regnare donec ponat inimicos scabellū p. zc. hęc ē terra q̄ nūc dicit derelicta esse donec omnes oīo subdant sub pedib⁹ eius.

Hęc ē terra q̄ derelicta ē. Omēs fines philistīm et alia q̄ sequunt. Multa lupunt q̄ videmus nōdum subiecta. q̄ necesse ē omnia subijci. Non enī finis esse poterit. nisi cūcta fuerint subiecta ei. Unde omēs gentes ieruent ei. In secūdo ergo aduē tu hanc multā terram obtinebit ihesus. Sed illi teati sunt. qui primo aduentu eius obrenti sunt. Isti enī vere in gratiā erunt. qui multis aduersariis resistētib⁹ bello et armis hereditatē terre pmissiōis accipiunt. Qui vero ex necessitate subijciēt. cū nonissim⁹ inimicus destruet mors non erit in gratia.

Uniuersiqz sidonij. Ego sum.

Adam. Cum plurias gentes enumerasset ihesus de solis sidonij dixit. et oēs sidonios ego exterminabo a facie filioꝝ israel. sidonij iter pstantur venatores. bi sūt demones de quib⁹ dicit ppheta. laqueos parauerūt pedib⁹ meis. Istos exterminat dominus. ut nō sit qui laqueos tēdat et retia ad decipiēdas animas. et requiescat vnusquisqz sub vite sua et sub ficu sua.

Et nūc diuide.

Hoc autē legitur qz moyses dedit hereditatē quib⁹dā. et postea ihesus secūdu pceptum domini distribuit hereditatē. Per moysen legē intellige qui secūdu legē vixerunt. primi hereditatē acceperūt. sed extra terrā pmissiōis. Nunqz eā acceperūt. nō eam possident neqz puiunt inter se. sed expectant vsqz quo eis p ihesum distribuat in sortem. Hinc apostolus ait. bi omnes testimoniū habentes p fidem nōdum cōsecuti sunt remissiones deo p nobis aliquid melius. pudente. ne sine nobis consummarentur. Habent igit iam pmissiōem suam et requierunt digni iudicati p moysen cape hereditatē suam. sed adhuc pugnat p his qui sub ihesu militant. Omnes enī patres. qui ante nos dormierūt pugnant nobiscum. et orationib⁹ adiunāt. unde. Ablūget sinagoga illa hanc sinagogā. sicut ablūgit vitulus herbam viridem de campo. Sinagoga enī domini q̄ nos pcellit ore et lingua psumet p trariam sinagogā. i. orationibus psumet aduersarios nostros. Orationib⁹ ergo et verbis dei meditatioe. et ope et sensu recto pugnant dū est.

Adamantius. Picut vmbz exemplari deserviūt celestia. et qui legē suscipiūt q̄ verē legis vmbra est. ita exemplar et vmbra sequunt diuisionis celestis. qui in iudga hereditatē terre diuidit. Veritas enim ē in celis. vmbra in terris dū hęc pstabat in terris erat hierusalē terrestris. et templū. et alta re et cultus visibilis erant pontifices et sacerdotes. ciuitates iudgē et vici et omnia q̄ in hoc libro scripta sunt. Num vero in aduentu christi veritas descendens de celis de terra orta est. et iusticia de celo prosperit. vmbz ceciderūt. cecidit altare et templum vt iam nec in monte garizim. nec in hierosolimis sit locus. vbi oporteat adorare. sed veri adoratores adorent patrem in spiritu et veritate. Descente ergo veritate vmbra cessauit. Et cū adesset templū

qđ per spiritum dei et virtutem altissimi in vtero virginis fabricatum est. dirutum est templū de lapidib⁹ ppositum. Adest pnter futurorū bonorū. et cessant pontifices tauroꝝ et bircoꝝ. Venit agnus qui tollit peccata mundi. et cessat agnus de pecudibus assumptis. et ne quicqz tot seculis iugulatus. Consequēs ergo erat. vt hereditate regni celoꝝ patefacta. hereditas terrena cessaret. et omnib⁹ cessantib⁹ omne os obstrueret. et subdit⁹ fieret omnis mundus deo. Ideo enī hęc omnia auferri diuina dispensauit pudentia. vt viā quādam recipiāt veritatis cessantib⁹ figuris. Subversa ē omnis terrena hierusalē. sed habem⁹ celestem q̄ ē mater omnium. Misericordia ergo dei. hereditas terrena nobis sublata ē. vt hereditatē queram⁹ in celis. Refert itaqz prima et secūda hereditas diuilio. prima qui dem p moysen. secūda que et potentior p iherusalem facta est. Moyses trans iordanē ruben et gad et dimidiē tribui manasse dedit possessiōem. Alij vero omnes p ihesum suscipiunt hereditatem.

vniversaqz capestria medaba vsqz

dibon. et cunctas ciuitates seon regis amorrei qui regnauit in esebō

vsqz ad terminos filioꝝ ammon. et

galaad ac terminū gessuri et machati. et omnē montē hermon et vnuer

sam basan vsqz salecha. omne regnum og in basan qui regnauit in

astaroth et edrai. ipse fuit derelict⁹

is raphaim. percussitqz eos moyses

atqz deleuit. Noluerūtqz dispdere

filij israel gessuri et machati. et habi

tauerunt in medio israel vsqz in p

sentē diem. Tribui autē leui nō de

dit possessiōem. sed sacrificia et vi

ctimē domini dei israel. ipsa ē eius

hereditas sicut locutus est illi. De

dit ergo moyses possessiōem tribui

filioꝝ ruben iuxta cognatōes suas

in his q̄ moyses distribuit. et in his q̄ ihesus. Moyses enim duab⁹ semis tri

bus hereditatē tribuens nō dedit leuitis portionē. Ihesus autē nō solum

in his tribub⁹ quib⁹ terrā diuisit. sed etiā in illis quib⁹ moyses diuiserat.

habitacla leuitis in singulis tribub⁹ decreuit. Prodo enī leuiticus vel sacer

dotalis. qui dei sapiētis et scientis operā impedit. nō potuit a moysē accipere

sortē habitacōis qui nō erat minister veritatis. sed vmbz et exemplaris. Ihesus vero noster qui ē sapiētia dei. habitacula sapiētis p̄bet. Nō potuit dicere

re moyses. vende omnia q̄ habes et da paupibus. et habebis thesaurū in celo. et veni s. m. hoc ē ptem dare leuitis. Nec potuit dicere. qui nō renūciauerit

omnib⁹ que possidet. nō potest mens esse d. nec aliud. Omnis q̄ nō oderit patrem et m. et fratres et so. zc. Ideo habitacula sacerdotū et leuitarū dispelare

nō potuit. Beatus ē ergo qui inuenit dignus vt ab ihesu sortē celestis mansionis accipiat. de qua dicit ihesus. Volo pater ut vbi ego sum et isti sint mecum. et sicut ego in te et tu in me vnum sumus. et isti in nobis vnū sint. Ita

men quib⁹ sapiētia. dei verbū. veritas. et iusticia esse hereditas dicit. habitatiōem interim cū illis accipiūt. quoz hereditas in terris. vt q̄ p se nō valent.

p illos efficiant p̄cipes sapiētis et scientis dei. ita ad minimos dispelatio diuina ptendit vt illud compleat. Qui multū nō abundauit. et qui minimūz

nō minoratus ē. Et qđ apostol⁹ ait. vt vestra abundantia fiat ad illoꝝ inopi

am zc. Ita ergo cohabitare inbēt sacerdotes et leuita. qui non habent terram

vt p̄cipiāt ab israelita sacerdos et leuita terrena. q̄ nō habent. et israelita a sacer

dote et leuita celestia et diuina q̄ nō habet. Lex enī dei sacerdotib⁹ pmissa

b 2

qđ per spiritum dei et virtutem altissimi in vtero virginis fabricatum est. dirutum est templū de lapidib⁹ ppositum. Adest pnter futurorū bonorū. et cessant pontifices tauroꝝ et bircoꝝ. Venit agnus qui tollit peccata mundi. et cessat agnus de pecudibus assumptis. et ne quicqz tot seculis iugulatus. Consequēs ergo erat. vt hereditate regni celoꝝ patefacta. hereditas terrena cessaret. et omnib⁹ cessantib⁹ omne os obstrueret. et subdit⁹ fieret omnis mundus deo. Ideo enī hęc omnia auferri diuina dispensauit pudentia. vt viā quādam recipiāt veritatis cessantib⁹ figuris. Subversa ē omnis terrena hierusalē. sed habem⁹ celestem q̄ ē mater omnium. Misericordia ergo dei. hereditas terrena nobis sublata ē. vt hereditatē queram⁹ in celis. Refert itaqz prima et secūda hereditas diuilio. prima qui dem p moysen. secūda que et potentior p iherusalem facta est. Moyses trans iordanē ruben et gad et dimidiē tribui manasse dedit possessiōem. Alij vero omnes p ihesum suscipiunt hereditatem.

Tribui autē leui

Leuitis autē neqz moyses dedit hereditatem nec ihesus. qz ipse tēul ē hereditas eoꝝ. bi sūt forte qui i ecclesia vntute animi et meritorū gratia alios pcedunt. bi sunt forte qui in populo saluando sapiētis et scientis opam tribuunt. et mentē suā parā custodiūt. et omnib⁹ pclaris virtutib⁹ excolunt. et simpliciores docent quomō veniāt ad sal. boꝝ hereditas ipe dominus ē q̄ ē sapiētia quā p ceteris omnib⁹ dilexerunt.

Tribui filioꝝ ruben zc.

Inuenio tamē aliquā differētiā

tamē aliquā differētiā

et scitis. ut hinc soli
opera tribuat. et verbo
dei absque ulla sollicitu
dine vacet. laicoz mi
nistrijs sustentati. Si
enim necessaria non p
buerint min⁹ legi dei va
cabunt occupati cor
poralibus curis. et pidi
tabunt laici. Obscura
hic enim lux sciencie que
in illis est non ministra
te oleum lucerne. et cul
pa tua cec⁹ ceco duc
tu p⁹bens. in fouea ca
det cum eo.

Hanc posses
sione. Adam. Dilca
mus ex lege. q⁹ necel
sario descripta e⁹ terre
diuisio. q⁹ primo p mo
ysen. secundo p iherum
dicta facta non ut vtra
q⁹ seruiamus. sed ut ra
tione vtriusq⁹ disceret
ill⁹ a solaz teneamus. q⁹
ab iheru christo nobis
tradit. Ilam ergo ter
ram q⁹ est tras iordanem
moyses distribuit. hac
vero q⁹ e⁹ i⁹ terra sancta
iherus p⁹iceps tribu
pides. q⁹ cum cepit
vera hereditas terre sa
cte distribui. assumit
principes tribu⁹ veri et
spiritualis israel. hi sunt
apostoli quib⁹ dicitur.
Sedebitis et vos sup
sedes iudicantes. xij. tri
bu israel assumit ena sa
cerdos. i. mysticus ser
mo dei. Sic eniz dicit
q⁹ pueniunt iherus et
eleazar simul ad diui
denda terra.

Sorte omnia
diuidentes. Ado
rus. P⁹clens gentib⁹ io
sue sorte diuidit popu
lis terraz p⁹missionis.
christus quoq⁹ a facie
fidelium suoz gentes. i.
gentiliu erroru spirit⁹
eiecit. et sorte diuisit ter
raz. vnicuiq⁹ ppria do

fuitq⁹ terminus eoz ab aroer que
lita est in ripa torrentis arnon. et in
valle eiusde⁹ torrentis media. vni
uersam planitie que ducit medaba
et efebou cunctosq⁹ viculos earuz
que sunt in capestribus: dibon quo
q⁹ et abamothaal et opidum baal
mao. et gessa et cedimoth et mephet
et carithaiz et sabama et sarathasar
in monte couallis bethphogor et a
seroth phasga et bethaisimoth oes
vrbes campetres. vniuersaq⁹ re
gna seon regis amorrei qui regna
uit in efebou. que percussit moyses
cum principibus madian: eneu et
recen et sur et yr et rebec duces seon
habitatores terre. et balaaz filium
beor ariolu occiderunt filij israel gla
dio cu ceteris interfectis: factusq⁹ e⁹
termin⁹ filioz ruben iordanis flu
uius. Hec e⁹ possessio rubenitaruz
p cognationes suas vrbium et vici
lorum. Deditq⁹ moyses tribui gad
et filijs eius p cognationes suas pos
sessione cuius hec diuisio e⁹. Termi
nus gazer et omnes ciuitates gala
ad. et dimidia ptem terre filioz am
mon vsq⁹ ad aroer que e⁹ ptra rab
ba. et ab efebou vsq⁹ ramoth. mas
phe et bethanim. et a manaim vsq⁹
ad terminos dabit. In valle quo
q⁹ betharaz et bethnenra et foccoth
et saphon reliqua ptem regni seon
regis efebou. Puius quoq⁹ finis
iordanis e⁹ vsq⁹ ad extremam partem
maris cenereth trans iordanem ad
orientalem plagam. Hec e⁹ posses
sio filioz gad p familias suas et ci
uitates et ville earu. Dedit et dimi
die tribui manasse filijsq⁹ eius iux

ta cognationes suas possessione.
cuius hoc principiu est. A manaim
vniuersam basan et cuncta regna og
regis basan. omnesq⁹ vicos iahir
qui sunt in basan sexaginta opida
et dimidia ptem galaad. et astaroth
et edrai vrbes regni og in basan fi
lij machir filij manasse dimidie p
ti filioz machir. iuxta cognationes
suas. Hanc possessione diuisit mo
yses in capestribus moab trans ior
danem ptra hierico ad orientalem
plaga. Tribui aut leui non dedit pos
sessione. quonia dominus deus is
rael ipse e⁹ possessio eius ut locutus
est illi.

Hec est quod
possederunt filij israel
in terra chanaan qua dederunt eis
archan⁹ sermo dei et mystic⁹ s⁹christus
eleazar sacerdos et iouehus nun
s⁹apostoli quibus dicit sedebitis et vos iudicantes
in tribus israel.
et principes familiaru p tribus isra
el sorte omnia diuidetes. sicut pce
perat dominus in manu moysi no
uem tribubus et dimidie tribui ma
nasse. Duabus enim tribubus et di
midie dederat moyses trans iorda
nem possessione absq⁹ leuitis qui
sue opibus occupati. minus celestis⁹ deseruere
nihil terre acceperunt inter fratres
suos: sed in eoru successerat locum
filij ioseph. in duas diuisi tribus
manasse et effraim. Nec acceperunt
leuite aliam in terra parte nisi vr
bes ad habitandu et suburbana ea
rum ad alenda iumenta et pecora sua
Sicut pceperat dominus moysi.
ita fecerunt filij israel et diuiserunt ter
ram. Accesserunt itaq⁹ filij iuda ad

na tribuens.
Duabus enim
tribubus. Ado
moyses trans iorda
nem duabus tantu tribu
bus et dimidie posses
sione dedit. ceteri ve
ro omnes p iherum su
scipiunt. q⁹ plures p fi
dem iheru christi. p⁹mis
sa celestia suscipiunt
q⁹ p legem. dug eni se
mis tribu figurabat pri
ore populu. qui habu
it quide trinitatis noti
cia. sed non pfecta. No
uem vero et semis tribu
q⁹ p iherum p⁹missionem
terre sancte suscipiunt
significant nouu popu
lu. q⁹ ab iheru christo p
fidem et gratiaz eterne
re p⁹missionis heredita
tez post lauacru quasi
post iordanis transitu
acceperunt. Sed ipsi q⁹
ad cenariu numeru q⁹
pfectus e⁹ non pueniunt
q⁹ nec in ipso aduentu
d⁹ni omnia nobis pfe
cte annuata sunt. vni
multa habeo vobis di
cere. s⁹ non p. p. m. sed
spiritus veritatis qui a
patre pcedit. annua
bit vobis omnia. Per
fectio ergo et summa om
niu bonoz in spirituali
cto est.

Absq⁹ leuitis
qui nihil. Ado
Leuite non accipiunt he
reditate terre. q⁹ iheru
christi e⁹ hereditas co
ru secundu illud. Ego
hereditas eoz et posses
sio non dabit eis in is
rael. Ego eni sum pos
sio eoz. Hiericoz ei
hereditas. et possessio
ideo dici voluit deus
q⁹ ministri altaris ipsi
us effecti sunt et foris. vni
et clerici. sors interpre
tat. Ergo dei in here
ditate possident meri
to qui ut sine impedime
to deo seruire valeant
paupes spiritu esse cu
piunt. ut possint dice
re d⁹ns ps hereditatis
me⁹ etc.

Nec acceperunt
leuite. Ado. Hec
cula leuitis p omes tri
bus decernit iherus. ut
q⁹ in ecclesia d⁹ni sciencie
opam dat et doctrine
gratiam administret.
ab his qbus diuina
dispensat terrena subsi
dia recipiat. vni. paul⁹
Si nos vobis sp⁹alia

seminauimus magnū ē vt carnalia vestra metamus. Et merito in omēs tribus diuiduntur qui dispensatione omnium viuunt.

Locutusq; ē caleph filius ^{Adām.} ^{Qaleph primus hereditatē} accipit a ihesu. qui interpretat quasi cor. ^{Hic ē qui in omnibus intellectu ope} ram tribuit. qui nō aliud membrū corpis ecclesie esse dicit q̄ cor qd ē p̄da rius in nobis. i. qui omnia cū ratione et prudētia agit. et ita cunctis dispēsat quasi nō sit aliud membrū nisi cor. Interpretat autē iephone cōuersio. ^{Qa} leb vero filius p̄uersio nis ē. cōuersus enī ad deum talē fructū ex se p̄fert. et cor filium gene rat. Est ergo omnis q̄ diuinitis sensib; vacat: et rōnabiliter agit om nia caleb. hic quidem primo traditus a moy se. scdo a ihesu. cui assi stebat dicit. Tu nosti x̄bū qd locut; ē dñs ad moysen. Quis a l; p̄t nosse x̄bū qd lo cut; ē dñs ad moysen nisi sol; ihs; Nemo ei sic intellexit legē. sic co cinit ihs;. Ipse enī oīa edocuit et apuit. Ipse reuelauit paulo. qz lex sp̄ualis est et.

Nosti quid lo cutus sit dominus ^{zc.} ^{Adām.} ^{Hoc ē qd dixit dñs.} Si credere tis moysi. credetis et mihi. de me ei ille scri psit. de me vero. i. ^{Qa} leb qui ē cor dixit. Ter tum ē enī qz de corde scripsit moyses. qz oīa sapiēter scripsit.

Sic valens zc. ^{Sanctus enī similiter} valet et in p̄sentibus et in p̄teritis et in nonis. et in veterib; in euāge liis et in lege. Hoc ergo ē qd nō dicit valere se sub ihesu. sicut tūc cūz moysē. qz i vtriusq; te stamenti mysterijs cor vigilās valet.

Da ergo mihi mō. i. Quid hūile ni hil deiciat lance; req; rit. ^{Hic montē excelsum.} in q̄ sūt ciuitates magne et munitē. qz ciuitates

munitas occupat sapiens. et destruit munitiones in quib; cōfidunt impij.

In quo enachim sunt et vrbes. ^{Adām.} ^{Ciuitates et muri sunt i} p̄iorum dogmata et filogisim; p̄bor. quib; astruūt impia quęq; et diuine le gi p̄traria. Illa quoq; sunt ciuitates munitē et in montib; collocatē. q̄ here tici scripturarū assertionib; velut i altis montib; locant. ^{Qas} ciuitates quib; sapiēs verbum veritatis p̄dicans destruit. et vrbes mēdaci; veritatis arie te subuertit. Ergo sapiētissimus caleb. assistēs ante ihesū p̄mittit se plus va lere ad p̄lium. et ideo p̄scit p̄mitti sibi facultatē disputādū. cū dialecticis sca li. qui p̄ veris falsā p̄firmant vt subuertāt omnia q̄ falsis assertionib; p̄stru unt. cuius alacritatē vidēs ihesus. benedicit enim qui talia p̄scit et audet.

In quoq; si vis opam dare studijs et legē dei prudēter meditari. et effici cor in lege dei. potes istas magnas et munitas vrbes. i. falsas assertiones sub uertere vt et tu merearis benedicti ab ihesu et accipe hebron q̄ interpretatur con iunctio vel p̄ingū. p̄ qd forsitan potest illud ostēdi. qz spelunca duplex com parata ab abraā patriarcha in ea ē in qua p̄ingia patrū et reliquę eoz ia cēt. i. abraā cū sara. ysaac cū rebecca. Iacob cū lia. Perit ergo caleb patz reliquias i hereditatē suscipe. qz p̄ sapiētiā quā vigeat sub moysē et ihesu

intellegerat cōiunctionis rationē. et quid causē esset qz cū abraā sola ibi sara iaceret. et neq; agar. neq; cetura ei meruisset adiūgi. vel quare cū iacob sola lia iaceret. et neq; rachel amplius dilecta. neq; ex p̄cubinis aliqua in sepul cro ei fuerat copulata. In memorijs ergo patrū hereditatē caput sapiens ca leb. Ipse ihesus enachim gentis metropolim tribuit hebron. et efficit ei fors vsq; in hodiernū diē. vtinā et mihi daret fors abraā. ysaac. et iacob. vt effice ret mens deus sicut effectus deus abraā. deus ysaac. et deus iacob in christo ihesu.

Et terra cessa

uit a. zc. ^{Adām.} ^{Hoc} ē hoc scriptū in distri butione moysi. sed in distributione ihesu. Si ergo vis dignus effici qui hereditatē p̄sequa ris a ihesu. P̄portet te prius omnia bella fini re. et in pace consistere. vt de carnis tue terra dicat. qz cessauit terra a bellis. Cum autē con suendo sit sanctę scri pturę q̄tuor p̄tes or bis. quas axes vel pla gas nominat appella re in descriptione finū tribu iude. due tantū nominant. Et facti sūt inquit fines filioz tri bus in da secundū ple tes eoz a finibus idu mee. a deserto sin. ad occidentē. Et cū descri pisset fines ab occide te ait. et ab orientē mare salsum. Septentriones vero et meridiē reticuit. Fines ergo iude p̄xi mi sunt idumee finib; q̄ terrena interpretatur. post terrena ergo stati sequuntur fines iude. s; a deserto inquit sin. i. tēptationū. post tēpta tiones ergo sequuntur fi nes hereditatis iude. Prius et occidēs no minantur vicina loca q̄ supra diximus. i. confi nia. Vallis quoq; egi pti vicina occidentali bus p̄tibus designat. que a deserto ē ab occi dēte. Ab orientē vero angustē fines mari sal so. Post hec a collib;

tudinē. hodie octogintaquinq; an

norū sum sic valens vt eo valebas

tēpore quādo ad explorandū mis

sus sum. illius in me t̄pis fortitudo

vsq; hodie p̄seuerat tam ad bellan

dum q̄ ad gradiendū. Da ergo mi

hi montē istuz quē pollicitus ē do

min; te quoq; audiēte in quo ena

chim sunt et vrbes magne atq; mu

nite. si forte sit dominus mecum et

potuero delere eos sicut p̄misit mi

hi. Benedixitq; ei ioseph. et tradidit

ei hebron in possessionē atq; ex eo

fuit hebrō caleph filio iephone ce

nezeo vsq; in p̄sentem diē. quia se

cutus ē dominū deum israel. Mo

men hebron antea vocabat caria

tharbe. Adam maximus ibi inter

enachim situs est. et terra cessauit a

prēlijs.

C.

XV.

inqt qui tendūt ad occidentē. et inde ascendit ab occidentē vsq; ad cadesbar ne. et sic tenditur ab occidentē ad cades. hi sunt fines eoz ab africo. et inde p̄ rexit vsq; ad vallē egipti. Vide quomō in occidentis p̄tibus affricā. egiptū et occasum nominat. vt sciat sibi quisq; hęc esse trāseunda. et ita de mō ad tri bum regiā puenire. de qua ortus ē dominus noster. A finib; autē idumee est desertū sin. Ideo necesse ē nos transire beremū tēptationū. vt possimus pue nire in hereditatē filioz iuda. Ascendere quoq; oportet. assensum colliz ac cabim. qui interpretatur scorpiones. qz transcendunt sunt a nobis et calcādi scor piones. de q̄b; dicit. Ecce dedi vobis p̄tē calcādi sup scorpiones et serpē tes zc. Qui ergo vult ingredi in hereditatem tribus iude. ascendat istas ascensiones. calcet et euadat hos scorpiones. Forē hoc iter agēt ezechieli dicebat dominus. fili hominis in medio scorpionū tu habitas. Et sunt inquit fines vsq; cadesbarne. cades interpretatur sanctū. vel sanctificatio. Fi nes ergo iude vsq; ad sanctificationē pueniunt. Dicit etiā ab orientē p̄ tibus tribu iude esse mare salsum. et post hec in p̄te eius nominat fons solis. et ciuitas solis. et in eadē tribu est etiā ciuitas litterarum. Oportet igit omnem qui vult introire in p̄tem filioz iuda transire prius mare salsum. i. mūdū b;

vndas et turbines supare. et omnia huius mundi enadere. q̄ pro sui incerto. et lubrico marinis fluctibus cōparant. vt possit ad iude terrā puenire. et ad fontem solis iusticie qui ē fons aque salietis in uitā eternam. et postea ciuitatem solis iusticie inuenire. ē et in egypto ciuitas solis. sed illa huius solis nomen accepit. quē pater celestis ordinat sup bonos et malos. Illa vero q̄ ē in iudea sanctorum tantū efficit. quia ciuitas dei est. et fons ille sapradictus fluminis effectus significat ciuitatē dei.

Indē p cognationes suas ista fuit: a termino edom vsq̄ ad desertum sin contra meridiē et vsq̄ ad extre^{ma pte australis plage.} Initiū ei^a a summitate maris salissimū. et a lingua eius que respicit meridiē: egre^{diēturq̄ cōtra ascensum scorpionis} et ptransit in sina. ascenditq̄ in ca^{desbarne} et puenit in esrom. ascendens ad darā et circūiens carithaa atq̄ inde ptransiens in asemona et pueniens ad torrentē egypti. erūt q̄ termini ei^{us} mare magnū. P̄c erit finis meridiane plage. Ab oriente vero erit initiū mare salissimū vsq̄ ad extrema iordanis. et ea que respiciūt ad aquilonē a lingua maris vsq̄ ad eundē iordanis fluuiū. Ascenditq̄ terminus in bethagla et transit ab aquilone i betharaba ascendens ad lapidē boem filiū ruben et tendēs vsq̄ ad terminos debera de valle achor cōtra aquilonem respiciens galgala q̄ est ex aduerso ascensionis adommim ab australi pte torrentis. transitq̄ aquas

Adamantius.

Non parū utilitatis confert. anīc cū ad aures nostras licet obsecra lectio diuini sermonis illabit. Si enī crederet a gēlibus q̄ per carmina quēdā q̄ p̄cantationes appellant. quibz istud artis ē susurratē noibus quibz dā compilat. et cū his q̄ nec illi q̄ inuocāt noūt ex solo tamē vocis sono sopiunt serpētes. vel etiā de cauernis trahunt. et sepe in corpibus humanis tumores vel feruores vel alia huiusmodi voce sola solue^{re} vel reprimere dicuntur. Interdū etiā anīc stupeorē quēdā sensus infligere. Si tamē christi non restiterit fides. quāto magis totius p̄cantationis et carminis validiorē ducē dā credim^{us}. quācumq̄ scripture sanctę vel sermonū vel nominū appellationē. Sicut enī apud iudeos p̄trarie virtutes audietes illa noīa assunt. etiā dant operā in hoc ad qd inuocari se ex illo. vel ex illo noīe sentiūt. officij sui rem cui se mancipauerint ipendentes multo magis celestes virtutes q̄ nobiscum sunt libenter accipiūt. si verba scripture et horum nominū appellationes. velut carmina quēdā p̄cantationes ex ore nostro p̄namus. Et si illa nō intellegimus. ille virtutes intelligūt. et velut carmine quodā inuitat. et adesse nobis. et ferre auxiliū delectant. Non solū enī circa nos. sed etiā intra nos diuine virtutes sunt. vnde. Benedic anīa mea domino. et omnia interiora mea nomen sanctū eius. i. omnia q̄ intra me sūt. Constat ergo multas esse virtutes intra nos. quibz aīarū nostrarū vel corporū cura cōmissa ē. Si sanctę sūt cū scripture legunt a nobis et delectant. et validiores erga nostrā diligentia fi-

unt. licet sensus noster sine fructu sit. Secūdū illud apostoli. Si linguis loquamur et spūs noster oret. sensus autē noster sine fructu sit ad itelligēdū. P̄mū mysteriū in hoc ptulit apostolus. aliquādo. f. fieri posse. vt spiritus q̄ in nobis ē oret. et sensus noster sine fructu sit. Ille enī virtutes q̄ animę nre in adiutorij datę sunt. reficiunt ex auditu sanctę scripture. velut diuinis et rationabilibus cibis. cū se^z diuina verba pferim^{us} ex ore. Ipse etiā christus si i huiusmodi studiis nos vacātes inueniat. nō solū reficiet et pasci dignat^{ur} in nobis. ē etiā si has epulas viderit apud nos patas patrē secū adducet. secundū illud. Ego et pater veniemus. et mansionē apud e. f. Sed sic h^{uius}modi meditatōibus diuinari erga nos virtutum consortia et officia puocamus. ita malignarū virtutū insidias et demonū incursio nes. huiusmodi sermōnis et nominū appellationibz effugamus. et bi gratia. vt linguis p̄loperet p̄cantationibz loquū serpentē in manibz portari. vel de cauernis extrahi. nichil nocere valēt venenis icatationū virtute torpentibus ita lectionis diuine virtute. si quis intra nos est contrarie virtutis spēs. si patient^{er} feras. i. si nō tedio auditum auertas. carminibus repellit. Si ergo legit tibi scriptura obsecra et quā nō intelligis hanc iterum utilitatem suscipe. observa tantū ne efficiaris sicut aspidē sūrdē. et obturātes aures suas. q̄ nō exaudiunt vocē incantantis et venefici qui incantatur a sapiente. ē enī carmē qd incantatur a sapiente ihesu name et ab omnibus p̄phetis. Ne ergo fastidiāmur audientes sanctas scripturas. etiā si non itelligamus. sed fiet nobis secundū fidem nostram credentibz. q̄ oīs scriptura diuinitus ē inspirata. et utilis etiā si nō sentiamus utilitatem

aque salientis in vitam eternam. Iusticie que vocant^{ur} fons solis. et erunt exitus eius ad fontē rogel. ascenditq̄ p conuallem filiū ennon ex latere iebusei ad meridiē. hęc ē hierusalem et inde se erigens ad verticē montis qui ē contra gehennon ad occidētem in summitate vallis raphaim contra aquilonē. ptransitq̄ a vertice montis vsq̄ ad fontē aque nepthoa. et puenit vsq̄ ad vicos montis ephron inclinaturq̄ in bala que ē carithiarim. i. vrbs siluarū. et circūit de bala contra occidentē vsq̄ ad montem seir. transitq̄ iuxta latūs montis iariam ad aquilonē in chel lon. et descendit in bethsames transitq̄ in thamna. et puenit cōtra aquilonē partis accaron ex latere. inclinaturq̄ secona et transit montem baala. puenitq̄ in gebneel. et magni maris cōtra occidentē fine concludit. P̄i sunt termini filiorū iuda p circuitū in cognationibus suis. Galeb vero filio iephone dedit partē in medio filiorum iuda. si cut p̄ceperat ei domin^{us}. carithar. be patris enach. ipsa est hebron. deleuitq̄ ex ea caleph tres filios

Debet aliquādo medici cibū vel potū. xbi gratia ad discutiedā caliginē oculorū. nec tamē in edēdo vel potādo sentimus q̄ p̄sit. sed cum trāsierit di es vna et altera et tertia. suo tempore p occultos meatus relata ad visum cibi vel poculi virtus paulatim purgat aspectū.

Caleb vero filio iephone dedit zē. Adām. Initiū distributio nra ihesu incipit a caleb. data ē enim huius portionis sue sors. p̄mūq̄ tribus sua. i. tribus iuda p̄ceperat. nec in extremis p̄nibus. sed in medio filiorū iuda nec p sortem sed p p̄ceptum domini datur ei ciuitas itēgra. Quem enī aliū dignum erat consequi talē hēreditatem nisi caleb qui solus saluatus ē cum ihesu de lecentis milibz amatoriū. qui exierāt de egypto. Et ipsū oportet

accipere met
et bebron in
P̄mū or
iter oēs i
manis. P̄
me q̄ mīa
mīamini sū
humilitatē
rorem sū
litas inanis
cato telcen
metropolim
cūte caleb
tres filios en
nis humilita
tante ciuitate
aut ē filius i
me. hoc ē ex
extra sanctū
us inanis bā
mo et extra
us achimaa
p̄p̄at frater
tra cōsiliū
catur frater
philo. Qm
tres qui de b
inani nalcun
stium sunt.
thalamini. q̄
tatur p̄cipit
sp̄sio. quā
itabilitatis
omnia et in p̄
tia. P̄i
ns accēdit in
ius nomē erat
uitas litterarū
anīc interpretat
la. Hic ciuit
rari intelligit
teris in iūm
menti. sicut
q̄ inuic expor
ptaram q̄ poss
dabit. i. loq̄
enim prius in
rat et secundū
telligebat. m
delis christi
facta ē. loque
ea et differenti
apostolis. et re
bus sapienter
p̄ferentibz in
lem loq̄glam
to cōtōibz sing
rarum singuli
lam et dispota
gelicā facienti
sunt aut tres fi
q̄s caleb iter
plonam et viri
gis acipimur
te diuinitate
Quid enī tan
nis humilitati
veritatē et extr
enim ē illis en
quā reliquer
Tercius error
ma huius erro
tis sensus tan

accipe metropolim. Ideo dedit ei ihesus ciuitate arbor metropolim enach q
e bebrou in qua erant memorie patru. z exterminauit inde tres filios enach.
Primo ergo discutiatur. quare metropolim accepit caleb. z illa que prima
iter oes i tra p metropolis dicit. z metropolis enach. q interpretat humilitas
inanis. Que autem humilitates sunt. vna laudabilis de qua dicit. Discite a
me qz mitis sum. z humilis corde. z. Qui se humiliat exaltabit. z. hu
miliamini sub potenti manu dei. Altera culpabilis de qua dicit. qz ammon
humiliavit thamar so
rorem sua. hec e humi
litas inanis que ex pec
cato descendit. huius
metropolim cepit. z ex
cidit caleb z interemit
tres filios enach. i. ina
nis humilitatis z habi
tauit ciuitate. primus
autem filius iusi. i. extra
me: hoc e extra sanctu
extra sanctu enim e. fili
us inanis humilitatis. i.
mo z extra deum. Est ali
us achimau. qui iter
pretafrater meus. ex
tra consilium velut si di
catur frater meus sine
consilio. Omnes enim fra
tres qui de humilitate
inani nascuntur extra co
nsilium sunt. Tercius e
thalamini. qd interpre
tatur precipitum. vel su
spensio. quia nihil i eo
stabilitatis. sed vaga
omnia z in pceptis men
tia. His extermina
tis accedit in dabit. cu
ius nome erat prius ci
uitas litterarum. dabit
autem interpretatur loque
la. Hic ciuitatem litte
raru intellige omne ve
teris instrumentu testa
menti. sicut hanc ipsa
qz nunc exponim. scri
pturam q post efficitur
dabit. i. loquela. Que
enim prius in litteris e
rat z secundum littera in
telligebat. modo in ec
clesijs christi loquela
facta e. loquentibus de
ea z differentibus primo
apostolis. z remouenti
bus sapientem littere. z
pferentibus in spiritua
lem loquelam. deinde
doctoribus singulis litte
rarum singulis loque
lam z disputatione an
gelica facientibus. Qui
sunt autem tres filij enach
qs caleb iterfecit i cui
psonam z virtutes le
gis ascripsimus i terrenis. Inanis humilitas e illa. qz poete vel philosophi
de diuinitate senserunt. humilis enim sunt z deo indigna sunt: q senserunt.
Quid enim tam inaniter humile. q ligna z lapides deos putare: huius ina
nis humilitatis. primus filius e qui dicit extra me. i. primus sensus eoz extra
veritate z extra deum e. Secundus achimau. i. frater sine consilio. Frater
enim e illius erroris qui sine consilio geritur. Quid enim tam sine consilio est
qua reliquere deum qui nos fecit. z sequi deos alienos quos nos fecimus.
Tercius erroris sensus e thalamini. qd e precipitum vel suspensio. qz nonissi
ma huius erroris tendunt in precipitum. z in profundum inferni. hos gentilita
tis sensus tanq filios enach venisti erroris abscondit lex que etia secundum lit

^f frater meus extra consilium
i. sine consilio. omnes enim filij inanis humilitatis
extra consilium sunt. ^f lxx. thalamini. i. pri
cipium vel suspensio. quasi uagus. i. z precepto
enach sesai z hayma z tholmai de

stirpe enach: atqz inde cōscendens
^f q interpretat loqela
venit ad habitatores dabit q pri?

vocabat cariatsepheer. i. ciuitas
^f vt nō carnaliter implet. uel intelligat sed spūaliter
litterarum. Dixitqz caleph. ^f Qui p
^f ciuitate hanc littera. i. ueteris testamēti
cussit cariatsepheer z ceperit eam:

^f legis. i. intelligentia
dabo ei aram filia meam vxorem.
^f gothoniel respōsio dei cui. s. deus responder z ar
chana reuelat

Lepitqz eam othoniel filius cenez
frater caleph iunior. deditqz ei arā
filia suam vxore. Qui cum pgeret
simul. suasa e a viro suo vt peteret
a patre suo agrum: suspirauitqz vt
^f gentili populo de quo dicit soluite
z adducite mibi
sedebat in asino. Qui caleph: quid
habes inquit? At illa respōdit: Da
mibi benedictionē. Terram austra
lem z arentē dedisti mibi: iuge z ir
riguam. Dedit itaqz ei caleph irri
guum superius z inferius. Nec est
possessio trib⁹ filioz iuda p cognā
tiones suas: erantqz ciuitates ab
extremis trib⁹ filioz iuda iuxta ter
mios edō a meridie. cabseel z eder
z iagur z cina z dimona z adada z
cedes z asor z iethanziphetelē et

terā verū deum creatore oim pdicat. **Sed nunc ascendit caleb ad istā ci**
uitatem litterarū z dixit. Quicumqz pecciderit ciuitatē litterarum z obti
nerit eam. dabo ei aram filia meam vxore. **Gothoniel** qui cepit ciuita
tem litterarū interpretat respōsio dei. **Respōsio autē dei dicit** is cui respon
det deus. i. cui archana reuelat. **Iste ergo** qui potest cape ciuitatem litterarū
veteris testamenti. z excidere litterā occidentem. frater caleb iunior. hic ego
sum qui excisa legis littera sensum in ea spiritua lē requiro. **Excido autē lit**

baloth asornoba z cariothiesrom
hec e assoromā same z meloda z a
sergadda z assemoth z bethfeleth
z asersual z bersabee z baziothia z
abala z humesem z helibolad z ex
ul z sarma z sicelech z medemena
z sensenna lebaoth z selim z abem
remon: omnes ciuitates viginino
uem z villę earū. **In** campatribus
vero estaol z sarca z asena z azone
z engannum z taphua z enaym et
ierimoth z adulamsocho z azecha
z sarim z adithaym z gedera z gi
derothaim: vrbes quattuordecim
z villę earū. **Sanan** z adasa z mag
dalgad delean z masepha z iectel
lachis z baschat z eglon tebbon z
leemas z cethis z gideroth z beth
dagon z neama z maceda: ciuita
tes sedecim z villę earum **Abana**
z ether z asan iepta z esna z nesib z
ceyla z achzib z maresa: ciuitates
nouem z villę earū. **Accaron** cum
vicis z villulis suis. **Ab accaron**
vsqz ad mare omnia q vergunt ad
azotum z viculos eius. **Azotus** cū

terā. cū n secundū car
nē circūcidor. neqz hū
carnes azima comedo
neqz pascha cū iudeis
obseruo vel hūmōi zc.
pmittitur enim mibi si
ciuitatē litterarum exci
dero filia fratris mei
maioris. Erat enim fi
lius cenez. qui interp
tatur sprecio. Quis ei
erat sprecio sic nos gen
tes alienati a cōuerla
tione israel. Nam pri
or frater me⁹ cuius ac
cipio filiam qz excidit
ciuitatē litterarum fuit
filius iephone. qui iter
pretatur puerlio. dat
ergo mibi mīori fratri
filiam suā. i. intelligen
tiam sui. lex. vnde. au
feret a vobis regnum
dei. z dabit genti faciē
ti. f. e. p. ciendū tamen
aliud esse legem. cuius
nunc psonam dedim⁹
caleb. aliud litterā ve
teris. i. i. ciuitatez litte
rarum. **Accepta ergo**
filia eius. ego frater ei⁹
iunior. adduco eaz. z
domo patris sui. Que
cū veniret mecū sedes
sup asinum. quem scz
soluerūt discipuli chri
sti dicit ad patrē suum
da mibi bñdictiōz tuā
p. z accepit gonech.
lam supiorē z gonech
lam inferiorē. i. pollici
tationez vite q nunc ē
z future z centupliū in
p. lenti sculo. z vitam
eternā in futuro.

Gothoniel fili
is zc. **Nota** qz caleb
dicit filius iephone. z
gothoniel. filius cepez q
ē caleb iunior. i. p. san
guineus.

At sedebat i asi
no. **Regl.** ara sup ali
num sedet: cum iratio
nabilibus carnis moti
bus ania p. fidet. Que

suspirans a patre terrā irriguā petit: qz a creatore cū magno gemitu querē
da ē lacrimarū gratia. **Sunt enim** qui iam pceperūt libere p iusticia loqui.
oppressos tueri. indigentibus tribuere. ardorem fidei batere: sed adhuc gra
uam lacrimarū nō habent bi terrā austrālē z arentē habent. sed adhuc iri
gua indigent: qz in bonis opibus positi. in quibus magni z fermentes sunt:
oportet vt tiorē supplicij vel amore regni celestis. mala etiā q an ppetrauerūt
replorent. **Compunctionis autē** duo principalia genera sunt: quia deū siti
ens anima prius timore p. p. ungitur post amore. Prius enim timore se lacri
mis afficit: qz dum maloz suorum recollit: p bis gerna supplicia p. mescit.
Cum vero longo merore fuerit formido p. sumpta: quēdā de p. sumptione

venit securitas nascit.
et in amorem celestium
gaudioz animus infla-
mat. Et que prius fle-
bat ne duceret ad sup-
plicium: post fletu inci-
pit: quod differt a regno.
Pat ergo ei pater irri-
gum supius: cum se i
lacrimis celestis regni
desiderio affligit. Irrig-
gum vero inferius ac-
cipit: cum inferni suppli-
cia flendo pertimescit.
Prius autem inferius.
et post irrigum supius
dat. sed quod copunctio
amore dignitatis fini-
net: necesse fuit ut pri-
us irrigum supius: et post i
ferius poneret.

Iebuseu autem habitatorem.

Adam. Intelligimus
spiritualiter habitasse ie-
buseos alias iebuseus
cum iudeis in hierusalē
usque in presentem diem
secundum parabolā quā
geliū q̄ de zizanij di-
cit. Unite utraqz cre-
scere: ne eradicetis si-
mul et triticū. Sic enī
in hierusalē. in eccle-
sia sunt iebusei. qui. s.
degenerē vitam ducūt
fide quidam et actibus
vel actione. et cōversa-
tione peccati peruersi.
Non potest enim ad li-
quidū ecclesia purgari
dum in terris. Sūt i
ea omnes sancti in qui-
bus peccati macula nō
est. Sed ne cū zizanij
eradicet et triticū. sunt
in ea aliqui in quibus
vel dubia vel occulta
peccata sunt. Qui enī
manifeste et evidenter
criminosi sunt de eccle-
sia expellēdi sunt. Ad
ergo potuerūt filij iu-
da displicere iebuseos.
sed habitauerunt cum
ipsis in hierusalē usque
in presentem diem. Je-
buseus interpretat cō-
culcatio: debet ergo no-
bis esse summa cautela
et studiū. ne quis scandalū faciat vel patiat. ne quis pollutus in hanc sancto-
rum cōgregationem introeat. Si tamē eos non possumus eijcere. qui nos cō-
culcant eos saltem quōs possumus quoz peccata manifesta sunt eijciamus.
Abi enim peccatū evidens nō est eijcere de ecclesia neminē possumus. Al-
li autem sunt in ecclesia cōculcantes de quibus dicit. Nolite mittere sanctū
canibus. neqz margaritas vestras ante porcos ne forte cōculcent ea. Ibi
ergo sunt iebusei qui indigni audiūt verbum dei: quo audito neqz discedūt
ut infideles. neqz permanent ut fideles. sed pcepta mysterioz noticia et fidei
nostre secretionibus pscrutatis. conuersi impugnant nos et ptraditionibus
dirumpunt corda nostra verbi dei margaritas pculcantes. et ornamenta fi-
dei maculantes hos non potuerūt eijcere filij iuda de hierusalē usque in p-
sentem diem.

viciis et villulis suis. Baza cum vi-
cis et villulis suis usque ad torrentē
egipti. et mare magnū terminus ei⁹
et i morte samir et iether et socchoth
et edēna cariathsenna. hec ē dabir:
anab et histemo et anim gosen et olō
et gyro. ciuitates vndecim et villę
earū. Arab et roma et elaan et ianu⁹
et bethasua et afeca athmatha et ca-
riatharbe. hec ē hebron et sior: ciui-
tates nouē et villę earum. Maon
et chermel et ziph et loche iezrachel
et iucadam et zanoē accaym gabaa
et thamina: ciuitates decē et villę ea-
rū. Alul et bethor et bethedoz mareth
et bethanoth et bethbecen: ciuitates
sex et villę earum. Cariathbaal. hec
ē cariathiarim vrbs siluarū et areb-
ba: ciuitates duę et villę earū. In
deserto betharaba meddin et sacha
et nebsan: ciuitates sal. et engaddi:
ciuitates sex et villę earum. ^{zizania. s.} ^{ne eradi-}
simul centūz quindēcim. ^{carent simul et triticū} Iebuseū
autē habitatorē hierusalem nō po-
tuerunt filij iuda delere: habitauit
qz iebuseus cū filiis iuda in hieru-
salē usque in presentē diem.

C. XVI.

Ecce quoz

sors filioz ioseph ab
iozdane contra hierico et ad aquas

eius ab oriente solitudo q̄ ascendit
de hierico ad montē bethel. et egre-
dit de bethel iuzā trāsitqz terminū
archiatharoth. et descendit ad occi-
dentē iuxta terminū iefleci usque ad
terminos bethoron inferioris et ga-
zer: finiunturqz regiones eius ma-
ri magno: possederūtqz filij ioseph
manasses et effraim. Et factus ē ter-
minus filioz effraim p cognatōes
suas. et possessio eoz cōtra orientē
astaroth addar usque bethoron su-
periozem: egrediuntqz confinia in
mare. Machmethath vero aqui-
lonem respicit et circūit terminos
contra orientē in thanatselo. et per-
transit a torrente ianoē. descenditqz
de ianoē in atharoth et noaratha et
puenit in hierico. egreditqz ad ioz-
danem de taphua. ptransitqz p tra-
mare in vallem harūdineti: suntqz
egressus eius in mare salissimum
Dec ē possessio tribus filioz effra-
im p familias suas: vrbesqz sepa-
ratę sunt filijs effraim i medio pos-
sessionis filioz manasse et villę eaz
^{qui in deo crescūt et fructificāt et temptationum}
Et nō interfecerūt filij effraim cha-
naneū qui habitabat in gazer: ha-
^{et pstructione}
bitauitqz chananeus in medio ef-
fraim usque in diem hanc tributari⁹

Usque in presen-
tem diem. Id ē.
seculi pternitate more
scripturę. s. hoc ad lit-
teram stare nō potest.
quomodo enī iebusei
habitāt cū filiis iuda i
hierusalē q̄ diu durat
hoc seculum cū nec fi-
lij iuda habitent ibi i
seculum?

Conculcationem
seculi scilicet facientes
in ecclesia et qui pcepta
mysterioz noticia ver-
bum dei margaritas i
pugnādo pculcant.

Hierusalem visio
pacis interpretat. s. q̄
in corde nostro edifica-
ta ē hierusalē. i. visio
pacis et christi qui sem-
per est pax nostra intue-
amur et seruamus i cor-
de: siquidē ita firi et sta-
biles sumus in hac vi-
sione pacis ut nulla co-
gitatio peccati ascēdat
in cor nostrū. possum⁹
dicere qz hierusalē su-
mus. et nullus nobiscū
ē nisi soli sancti. Nūc
vero etiā si ad grandē
pfectum veniamus. et
luminis nos studij ex-
colamus. nullus puto
tam purū esse qui non
aliqua cogitatione ma-
culet. Certum est ergo
habitare etiā iebuseos
cum filiis iuda i hieru-
salem. Laborandū ta-
men ē quotidie eijcere
eos de hierusalē. sed nō
omnes simul eijci pūt.

Habitauitqz chananeus Aug.

Et habitabat chana-
neus in effraim: usque in
diem istum donec ascē-
dit pharaō rex egipti.
et cepit ciuitatē et incen-
dit eam igni et chana-
neus et pherezcos qui
habitabāt i gazer tri-
cidauit. et dedit eam fi-
lie sue in dotem. Qd
de pharaone dictū est
miro: si pphetia sit. cū

hec historia illis tēpibus scripta credat quibus erāt illa gesta recētia. Quid
autē magnum eligi potuit qd pphetice diceret. cum pterita narrent et taceā-
tur futura maiora et magis necessaria. Magis ergo putandū ē. lxx. interpre-
tes qui auctoritate pphetica ex ipsa mirabili cōsensione interpretandi pbilen-
tur hec addidisse non tanqz futura pñantiantes. sed qz illo tēpore erāt quo
hec facta meminerant. et in libris regnoz legerant. Regum enim tēporibus
factū est qd ideo nobis credibilis visum ē. qz ex hac interpretatione que ē ex
hebreo nō inuenimus. sicut nec illud de hierico. qz qui eā suscitaret incurrē-
ret maledictū. qd dixerat ihesus. Sic enim scriptū ē. et adiurauit ihesus i die
illa. Maledictus homo qui resuscitabit ciuitatē illā. In primogenito suo
fundabit eam. et in nouissimo iponet portas eius. Qd autē sequit nō in lit-
tera nostra ē et ita fecit oza qui ex bethel. In abiron primogenito fundauit

quedam q̄ parit sensus
velut mater qui pce-
dit ex nobis. vii. Pal-
nabit aut mulier p fili-
orum generationem. si
pmanerit i fide. Iste
ergo matres. i. ista vir-
tus anime. illis in qui-
bus fortis ē. fortes ge-
nerat sensus. z qui supe-
rari a cōtradictōe non
possunt. In alijs autē
resoluta ē z remissa qd
indicat sensus. quos p-
fert languidos z inep-
tos. has matres de no-
bis expurgemus. i. for-
des z immundicias que
naturalibz anime mo-
tibus ex nostra negli-
gentia adueniunt pur-
gem? vt naturalis vi-
gor igenite virtutis ef-
fulgeat.

Non poterim?
ad montana. Ada-
mantius. Non sufficit
nobis mons z equus e-
lectus. z ferrum chana-
ngo est. qui habitat in
mō. zc. Nunq̄ inueni-
es q̄ equū habeat isra-
elita. sed chanang? ha-
bet equū. qui fallus est
ad salutē z ferrū belli-
cū. Sed respondit ibe-
sus. Si populus mul-
tus es. z virtutem ha-
bes non erit tibi fors
vna. qz salus ē tibi et
emūdabis cū zc. Emū-
demus ergo siluā que
in nobis ē. inutiles scz
z infructuosas arbores
z faciam? ibi noualia
q̄ sp̄ in nouemus. z fru-
ctū capiam? tricesimū.
sexagesimū z cetēsimū
vnde securis ad radicē
arboris posita est. Om-
nis ergo arbor q̄ nō fa-
cit fructum bonum exci-
det z in ignē mittetur.
Si emūdaueris in-
quit siluā z erit tibi cū
inde exterminaueris cha-
nangū. Nonemur ergo
chanangū q̄ nobiscum
ē citius subicere. z obediente facere. Post hec etiā exterminare. Si autē di-
mittimus eum. z negligimus. veniet pharao rex egipti. z incipiet locū nostrū
dare in totē filijs sue z captiuos nos tradere legi peccati. Obseruemus ergo
vt frualemus cōtra chanangos ne si inualuerint ptra nos de israelitis faci-
ant chanangos.

Mittam vobis hic sortem. Adm. In cōsuetudine hominū cū
aliquid forte diuidit. fortuitū videt forte illa ad illum. vel alia ad aliū cade-
re. In scriptura autē sancta nō est ita. Si enī de tanta re patres sortibus su-
merent iudiciū vel emisissent nihil mirū esset. si gentiles hoc facerēt. Sed vi-
deamus si in scripturis aliquid sit positū qd nobis qd virtutis sit in sortibus
manifestet. In leuitico scriptū est. Accipiat duas sortes. fors vna in domo
z fors vna in apompeio zc. Item ibi. Moyles forte diuise terrā tribui ru-
ben z gad z dimidiē tribui manasse. **P**edit etiā itesius secundū pceptum
domini caleb forte z tribui effraim z dimidiē tribui manasse. **E**t post hec
inquit. cōgregauit ecclesiā de filiis israel z dixit. Mittā forte z pferam in cō-

manasse has ciuitates subuertere:
sed cepit chanang? habitare in ter-
ra sua. Postq̄ autē cōualuerunt fi-
lij israel. subiecerūt chanangos z fe-
cerunt sibi tributarios. nec interfe-
cerūt eos. **L**ocutiq̄ sūt filij ioseph
ad iosue z dixerūt. **Q**uare dedisti
mibi terrā in possessionē sortis z su-
niculi vnius. cū sim tāte multitudi-
nis z bñdixerit mibi domin? **A**d
quos iosue ait. **S**i populus mult-
es. ascende in siluaz. z succide tibi
spacia in terra pherezgi z raphaim
quia angusta ē tibi possessio mōtis
effraim. **Q**ui respōderūt filij ioseph
Non poterimus ad montana con-
scendere. cū ferreis curribus vtan-
tur chanangi qui habitant in terra
campestri. i. qua sui sunt bersan cū
viculis suis. z iezeabel mediā possi-
dens vallem. **D**ixitq̄ iosue ad do-
mum ioseph z effraim z manasse.
Populus multus es z magnē for-
titudinis. nō habebis sortem vnā
sed transibis ad montē. z succides
tibi atq̄ purgabis ad habitandū
spacia z possis vltra pcedere cū sub-
uerteris chanangum quē dicis fer-
reos habere curi? z esse fortissimū

Jc. XVIII.

Congregatiq̄
sunt omnes filij israel in
sylo ibiq̄ fixerūt tabernaculū testi-
monij. z fuit eis ira subiecta. Remā-
serant aut filioz isrl septē tribus q̄
necdum acceperāt possessiones su-
as. **A**d quos iosue ait. **U**squo
marcetis ignauia. z nō intratis ad
possidendā terram quā dominus
deus patrū vestroz dedit vobis?
Eligite de singulis tribub? ternos
viros vt mittam eos. z p̄gant atq̄
circueant terram z describant eam
iuxta numerū vniuscuiusq̄ multi-
tudinis. referantq̄ ad me qd de-
scripserint. **D**iuidite vobis terram
in septē partes. **I**udas sit in termi-
nis suis ab australi plaga. z dom-
iuseph ab aquilone. mediam inter
hos terrā in septē partes describi-
te. z huc venietis ad me vt coram
domino deo vestro mittam vobis
hic sortē. quia nō est iter vos pars
leuitarū. sed sacerdotiū domini est
eorū hereditas. **A**d autē z ruben
z dimidiā tribus manasse. iaz acce-
perant possessiones suas trans ior-
danem ad orientalem plagā. quas
dedit eis moyses famulus domini
Cumq̄ surrexissent viri vt pergerēt

gens deo patri. qui ydoneos nos fecit in pte sortis eoz in lumie. **E**x his
omnib? hoc dixisse sufficit. qd nobis ab apostolis fors ducta designat. qz
vbi ex fide integra z oratione pmissa fors ducit. ea q̄ dei volūtas continet i
oculto fors hominibz declarat in manifesto. **S**ecundū vero interiorē intel-
lectū. sicut paul? videt? idicare dicens. in pte sortis sanctorū. z in sorte voca-
ti in christo. **V**idendū ē ne forte nō solum in hominibz sed in supnis virtu-
tibus fors agat. z p̄sident aliqua virtus huic officio. q̄ vbi causa. i. bñ fi-
lio nane. nunc forte hēreditatē distribuēt. nō ad aliquā gratiam. sed secun-
dum hoc qd sit deo placere ductū p̄beat sortis z illi faciat euenire q̄ prima
sūt quē scit apd deū priuū tenere locū. vt qd latet apud deū sortis guberna-
tione etiā hominibz demonstret. aliū vero facere secūdi loci. z aliū terciū qd
ita gestum nō solum i terris arbitroz. sed etiā i celestibus. z huiusmodi sortē
q̄ apud deum etiā meritoz p̄tentione distinguit etiā illo tēpore habitā-
cuz diuideret excelsus gentes secundū numerū angeloz dei. z facta ē portio
domini iacob. summi cūlus hēreditatis eius israel. hic enim ptem per sortem z

spectu domini sortē zc.
z post hec sortibz missis
sic hēditas poplo di-
stribuit? z agitat? fors
ita nō fortuitū. sed se-
cundū qd p̄destinatum
ē a deo. de nīq̄ tribus
beniamin prima ibi ac-
cepit sortē vbi erat hie-
rusalem. post hanc tri-
bus simēon. secūda post
ysachar. tēde zabu-
lon. tēde aser post ne-
ptalim. tēde dan in
q̄bz nouissime veniūt
tres ille tribz. q̄ ex p̄ci-
binis sūt. **I**nuenio
in scripturis etiā genti-
les sortem misisse cum
ionas nauigaret. z tē-
pestas virgeret. q̄li fors
p̄dere tēteret vel pos-
set. cuius causa piculū
immineret z q̄uis gen-
tiles essent a cognitiōe
dei alieni. nō hac opi-
nionē fallunt. **S**ors
enim rerum prodidit.
Salomo quoq̄ ait
Cōtradictiōes quoq̄
cōhibet fors zc. veluti
cessare ostēdens cōtra-
dictiones vbi fors mit-
tit. **I**n nouo quoq̄ te-
stamento cōuenientes
apostoli multo sapien-
tiores. q̄ qui nunc epi-
scops. vel p̄biteros.
vel diacones ordināt.
elegerūt duos. nec ta-
men de eis iudicauerūt
vt illū facerent aposto-
lū quē voluissent. sed
orātes miserūt sortē z
cecidit fors sup mathi-
am z annumeratus ē
cū. xi. apostolis z fact-
ē duodenarius. p̄cedē-
te enī oratione. nō ca-
sa. sed diuina puiden-
tia fors diuini iudiciū
p̄ferbat. **P**aulus q̄
qz de christo dicit. **I**n
quo sorte vocati sum?
p̄destinati secundū p-
positū eius qui omnia
opatur zc. z ad thesa-
lonicēses gratias a-

familia ista
alle sortitū. h
mūta putan
tes euenisse
egiptio p̄ gē
mōz. alij m
z similia. **S**
si secundū m
gēloz dei v
tes sortē licet
viam. qz de
occulū fors p
publicū. talis
le credēda ē
nō suo quisq̄
illam gentem
p̄et p̄ linguis
q̄ line sortē q̄
no v̄p̄sēdēt
dicendū ē vt
vel talē v̄tā
tate loquat? v
angeli assine
p̄tarij. vt illi
anime petri cū
sortitus sit. ali
alī? cuiuslibet
de ecclesia. **P**
clabitudinē
q̄ vel illoz di
vel anime nol
quidā respici
tē. cuiq̄ nō p
am dan quad
mythica christi
latē directa.
to etiā de hī v
q̄ mundi mini
leperūt. q̄ nō
illa virtus ter
torū germinat
p̄st. illa fontē
minū fluēta ex
alia imbū. ali
rum. alia mari
terrenis ania
singulis quibz
ra gignētibz p
in linguis sac
effabilia diuini
fationis. vt in
suo cūta p̄ v
qz virtutē v̄rini
competēt offic
de. **N**onne om
amīstratoz
in ministeriū m
pter eos qui h
tem caput salu
Ad hōz im
nem dicunt for
q̄ p̄ ibelū. z h
p̄ tribus diuini
latione tēcerm
fabilem dei pui
ac p̄sēntiā in h
tidus adūmbra
rs i bis hēdita
plaz. qz lex v̄m
fūoz. bonoz h
hinc paulus ait
filiis ad sion m
qd ciuitatē dei

funiculū isrl' tēz dicit
esse sortitū. Non g' for/
tutū putandū ē p' for/
tez euenisse illi angelo
egiptioz gēte. alij idu/
meoz. alij moabitāz
z lūmiliā. Sed ibi etiā
li secundū numerū an/
geloz dei diuidunt' gē/
tes sorte sicut in hoibz
diximus. qz dei iudiciū
occultū fors pandit in
publicū. talis fors fuit
le credēda ē: quā p' me/
rito suo quisqz illā vel
illam gentem suscepit.
Nec p' singulos quidē
q' sine sorte q' dei iudi/
cis dispēdit' euenire
dicendū ē vt ali' tales
vel talē vitā a natui/
tate sortiat'. vel q' boni
angeli assint hoibus z
p'rarij. vt ille angelus
anime petri custodiam
sortitus sit. alius pauli
ali' cuiuslibet infantis
te ecclesia. Non ē enī
dubitandū dei iudicio
q' vel illoz dignitates
vel anime nostz ad li/
quidū respicit qualita/
tē. cuiqz nostz custodi/
am dari quadaz sorte
mystica christi dispen/
satōe directā. **¶** Pu/
to etiā de his virtutibz
q' mundi ministeria su/
sciperūt. q' nō fortuitū
illa virtus terz vel ar/
borū germinationibus
fuit. illa fontū vel flu/
minū fluēta exhibeat.
alia imbriū. alia vēto/
rum. alia marinis. alia
terrenis animalibus vel
singulis quibzqz e ter/
ra gignentibz fuit. z eē
in singulis sacramēta i/
effabilia diuine dispē/
sationis. vt in ordine
suo cūcta p' vnamquā/
qz virtutē dirimant'. z
competētū officio. **¶** De/
de. Nonne omnes sūt
amīstratozj spirit' z
in ministeriū missi. pro/
pter eos qui h'gredita/
tem capiūt salutis?
¶ Ad hōz imitatio/
nem dicunt' sortes du/
ci p' ibelū. z hereditas
p' tribus diuina dispē/
satione decerni. z p' ief/
fabilem dei puidentiā
ac p'scientiā in his sor/
tibus adumbrari futu/
rē i his h'greditatis exē/
plar. qz lex vmbraz dē/
futūz bonoz habere:
hinc paulus ait. accel/
sistis ad sion. montē et
ad ciuitatē dei viuē/
tis hierusalē celestem.

ad describendā terram pcepit eis
iosue dicens: Circūite terram z de/
scribite eam. ac reuertimini ad me
vt hic corā domio deo vestro in sy/
lo mittā vobis sortem. Itaqz pre/
xerunt z lustrātes eam in septē par/
tes diuiserūt scribentes in volumi/
ne: reuersiqz sunt ad iosue in castra
sylo. Qui misit sortes corā domio
in sylo: diuisitqz terrā filijs israel i
septem partes. Et ascendit fors pri/
ma filioz beniamin p' familias su/
as vt possiderēt terram inter filios
iuda z filios ioseph. Fuitqz termi/
nus eoz cōtra aquilonem a iorda/
ne p'gens iuxta latus hierico septē/
trionalis plage. z inde p'ra occidē/
tem ad montana cōscendens z per/
ueniēs ad solitudinē bethauen at/
qz p'transiens iuxta luzam ad meri/
diem. ipsa ē bethel: descenditqz in
astaroib addar in montē qui ē ad
meridiē bethoron inferioris. z in/
clinat' circūiens p'ra mare ad meri/
diem mōtis qui respicit bethoron
cōtra africanum. Sūtqz exitus eius
in cariatbaal. q' vocat' z cariatbia/
rim vrbem filioz iuda. Hec ē pla/
ga cōtra mare ad occidentē. A me/
ridie autē ex pte cariatbiarim egre/
ditur terminus p'ra mare. z puenit
vsqz ad fontē aquarum neptboa.
Descenditqz in prem montis qui re/
spicit vallem filioz ennon. z est cō/
tra septētrionalem plagam in extre/
ma pte vallis raphaim. Descendit
qz in gebennon. i. vallis ennon iux/
tra latus iebusei ad austrū. z pue/
nit ad fontē rogel transiēs ad aqui/
lonem. z egrediens ad ensimes. i.
fontem solis. z ptransit vsqz ad tu/
mulos q' sunt e regione ascēsus ad
omnim: descenditqz habenboem
id ē lapidem boem filij ruben. z p/
transit ex latere aquilonis ad cam/
pestria descenditqz in planiciē. z p/
tergredit' cōtra aquilonē bethagla
suntqz exitus eius p'ra linguā ma/
ris salissimū ab aquilone i sine ior/
danis ad australem plagā qui ē ter/
minus illius ab oziente. Hec ē pos/
sessio filioz beniamin p' terminos
suos in circūitu z familias suas.
Fueruntqz ciuitates eius hierico
z bethagla z vallis casis bethara/
ba z samaraim z bethel z auim z af/
fara z offora villa hemona z offui
z gabee: ciuitates duodeci z villę
earū. Babaon z rama z beroth z
mesphe caphara z amosa z recē ia/
rephel z tharela z sela heleph z ie/
bus que ē hierusalē gabaad z cari/
ath: ciuitates quattuordecim z vil/
lę earū. Fuerūt omēs ciuitates vi/
ginti sex. Hec ē possessio filioz ben/
iamin iuxta familias suas.

Egreffa est
fors secunda filioz sy/
meon p' cognatōes suas: fuitqz hē/
reditas eoz in medio possessionis
filioz iuda. berfabee z sabee z mo/
lada z asersua baala z asem z bel/
tholad bethulanna z sicelech z be/
thmarchaboth z asersua z bethle/
paboth z sarobē: ciuitates tredecim
z villę earū. Aīm z rēmon z athar z
asan: ciuitates quattuor z villę earū
Dēs viculi p' circūitū vrbū istaz

tis hierusalē celestem.
Est ergo ciuitas in ce/
lis q' dicit' hierusalē et
mons sion. Non sine
causa beniamin accepit
in sorte sua hierusalē z
montē sion. sed qz cele/
stis hierusalē ratio exi/
gebat. vt nō ali' daret'
terrestribz q' ē figura ce/
lestis.

¶ Adam. Bethleē
quoz nō line certā ra/
tione in sorte iude de/
cernit' vel chebron. vel
singule ciuitates singu/
lis tribubz cōscribun/
tur. Sed celestia loca
in qbus hierusalē z si/
on nominantur. z cete/
ra que his vicina sunt
hoc in se rationis cōti/
nebant i celis qd sorte
gubernabat in terris.

¶ Hinc ergo ē q' di/
spensat' diuina sapiē/
tia noia quedā locozū
scribi. q' mysticā inter/
p'rationē cōtineant q/
bus indicat' qz hec cer/
tis rationibz nō casu fi/
eri dispensat'. Sicut ei
nō fortuitū ille angel'
michael. alius gabriel
alius vero raphael vo/
catur. z ille patriarcha
abraam. z ille ysaac. z
ali' iacob. Ille abraaz
ex abra. ille ysaac. z a/
lius israel. H'z z certa/
ratione illa sara ex sa/
rai. ille israel ex iacob.
vel ille abraā ex abraaz
z quisqz angelorū vel
hominū ex his q' sibi i/
iungunt' officiis z acti/
bus nomina sortunt'.
ita cōsequens ē loca q'
dam esse celestia z ciui/
tates sicut hierusalē ce/
lestis dicit' z mōs sion
esse etiā alias quarū fi/
gurā ille q' in terris sūt
cōtinent. q' hic nobis p'
ibxli naue mystice de/
signant. De ciuitatibz
dictū puto. Edificabū/
tur ciuitates iude. z ba/
bitabūt ibi. z in domo
patris mei mansiones
multę sunt. Et esto po/
testatē habens sup. x.
ciuitates. Hec ergo cū
fastidio hoc legatis. z
putetis vilē scripturaz
ex multis noibus cōte/
rtam. sed scitote i his
mysteria p'tineri maio/
ra. q' potest humanus
sermo p'ferre. vel audi/
tus mortalis audire.
Cognita sunt hec illi
iregre q' raptus ē vsqz

ad terciū celū. In celo
enī vidit celestia vidit
hierusalē celestē veraz
ciuitatē dei z sion mō
tem q̄cunq; loci ē. Mi
dit bethleēz z dēbion
z omīa q̄ scribunt hic
forte diuisa. Ratiōes
quoq; eoz ī spīritu cō
p̄hendit. Confiter enī
se audisse verba z ratiō
nes q̄ nō licet homī lo
qui quales. Illi erant
quibz dicebat. Rōne
hoīes estis. z secundūz
homīnē ambulatis. Di
cebat ea forsitan illis q̄
nō secundū carnē am
bulabāt thymotheo z
lucē z ceteris discipu
lis quos sciebat capa
ces esse ineffabilem sa
cramētōz. vii. thymo
theo ait. Demoz esto
verboz q̄ a me audisti
q̄ p̄menda fidelibz ho
minibz. z his q̄ ydonei
sunt alios docere.

vsq; ad balaad bercameth contra
australē plagam. Fuerūtq; omēs
ciuitates decē z septem. Hec ē hē
reditas filioz symeon iuxta p̄gna
tiones suas ī possessione z funicu
lo filioz iuda. quia maior erat. et
idcirco filij symeon possederunt in
medio hēreditatis eius. Ceciditq;
sors tertia filioz zabulon p̄ cogna
tiones suas. z factus ē terminus
possessionis filiorū zabulon vsq;
sarith. Ascenditq; de mari z meda
laa. z puenit in debbafeth vsq; ad
torrentē qui ē contra ieconan. z re
uertit de sarith contra orientē in fi
nem ceseleth thabor z egredit ad
dabereth ascēditq; contra iasie. et
inde p̄transit vsq; ad orientalem
plagam gethefer z tachasin. z egre
ditur in remmon amphar z noa. et
circūit ad aquilonem z nathon.
Suntq; egressus eius vallis iep
tabel z cathether naalol z semron
z iedaba z bethleēz. ciuitates duo
decim z villę earum. Hec est hēre
ditas tribus filioz zabulon p̄ co
gnationes suas. vrbes z viculi ea
rum. Ysachar egressa ē sors quar
ta p̄ cognationes suas. fuitq; eius
hēreditas iezeabel z casaloth z su
nem z affraim z senon z naaroth z
rabboth z cesien haemes z ramech
z enganni z benadada z bethfeses.
z peruenit termin⁹ eius vsq; t ha
bor z scesuma z bethseme. erantq;
eritus eius iordanis ciuitates se
decim z villę earū. Hec ē possessio
filiorum ysachar p̄ cognationes su
as. vrbes z viculi earū. Ceciditq;
sors quinta tribui filioz aser per

cognitiones suas. fuitq; termin⁹
eorū alchat z cali z bethen z arab
z elmeleth z amaad z messal. z pue
nit vsq; ad carmeluz maris z syoz
z labanath. ac reuertit contra oriē
tem bethdagon. z p̄transit vsq; za
bulon z vallez ieptael contra aqui
lonem in bethemeth z neiel. egre
diturq; ad leuā cabul z acran z ro
ob z amō z chana vsq; ad sidonez
magnaz reuertitq; in hozma vsq;
ad ciuitatē munitissimam tyrum z
vsq; osam. eruntq; eritus eius in
mare de funiculo acziba z amma z
afeg z roob. ciuitates viginiduz z
villę earum. Hec ē possessio filioz
aser p̄ cognationes suas. vrbesq;
z viculi earū. Filioz neptalim sex
ta pars cecidit p̄ familias suas. et
cepit termin⁹ de beleb z belon san
naim. z adamī que est neceb z ieb
nabel. vsq; lecun. z egressus eozū
vsq; ad iordanem. reuertitq; ter
minus cōtra occidentē z azauoth
thabor. atq; inde egredit in vcuca
z p̄transit in zabulon cōtra meridi
em. et in aser contra occidentē. et ī
iuda ad iordanē contra oriū solis
ciuitates munitissime. assedim ser
et ammad et rechath et cenereth z
edema et arama asor et cedez et e
drai nasor et ieron et magdibel ho
rez et bethanath et bethseme. ci
uitates decē z nouem z villę earū
Hec ē possessio tribus filioz nep
talim per cognationes suas vrbes
z viculi earum. Tribui filioz dan
per familias suas egressa ē sors se
ptima. z fuit termin⁹ possessionis

Filiorū nepta
lim. Aug. Et amor
reus p̄māit vt habita
ret in belon. z in sala
min. z īgrauata ē ma
nus effrem super eos. z
facti sunt tributarij il
li. Hoc iam p̄tra p̄cep
tū dñi fiebat. z adhuc
vivebat iherusalem. dur
in illis p̄p̄ia p̄ senectu
te n̄ erat. Ideo dictū ē
a dño sc̄m ē ut p̄forta
retur cor illoz. q̄ simul
p̄spirauerūt inire bellū
cōtra iherusalem. ne ista il
lis misericordia p̄beret
etiā cōtra p̄ceptū dei.
si remāssissent nō expu
gnati z senescēte iheru
salem defuncto relinque
rent expugnādi filij is
rael. qui eis cōtra p̄ce
ptum dñi possent p̄ce
re qd̄ ille n̄ faceret zc.
Adamantius.
Iuxta. lxx. p̄manit a
morzus habitare ī be
lon z in salamin. z gra
uis effecta ē manus ef
frez sup̄ eos. Amort⁹
interpretat⁹ amar⁹. vel
amaritudo. habitātes
ergo in belon. qd̄ īter
pretatur arietes. vel ī
salamin. q̄ interpretatur
pacifici amari z arie
tes sunt. q̄ in agone po
siti zabolicas structu
ras expugnare conant⁹
Pacifici vero qui car
nalibus desiderijs et
cōcupiscentijs sup̄patis
pacē animę gerūt. In
vtriq; tamē cōtendit
diabolus. i. amaritudo
p̄sistere. Si ergo inimi
ca virt⁹. i. demonis ex
amaritudinis turba re
niēs. obsideat alicui⁹
corpus. p̄turbet z sopi
at mentē. adhibeantur
autē multę orationes.
multa ieiunia. multę ex
orcistarij inuocationes

et ad hec omnia surdus
vgnon in oblesio cor
pore pstat. tolerabili
us exoristat pgnas
ferens et ex dei nominis i
uocatione tormeta: qd
discedere. Ita intelli
gendu e qd amorri p
stunt hntare in belon. et i
salamin et vt ostederet
scriptura. qd pferentes
pgnas et flagella perfi
stunt dicit. qd grauis ef
fecta e sup eos manus
effren. qd fit p exorci
staz manus impositio
ne velmcti. vel p bo
nos actus. et opa bona
Quanto eniz meliora
gerimus vel agim. et i
optimis puerfamur. ta
to illis hec grauiora ef
ficiunt. Pratus e illis
et acceptat qd in turpitu
dine et flagitijs vniit.
Qui vero i bonis acti
bus manu sup eos gra
uauerit. etia si penitus
expellere non potuerit
tributarios eos faciet
et subiectos. Et abierunt
filij effren pagrare ter
ram scdm fines suos.

**Quoqz compler
set terram di. 2c.**

Adam. Vide mase
tudine. et humilitatem
ibeli. qd digne ferebat
nomen veri saluatoris
ibeli. dederunt inquit fi
lij israel sortem ibeli fi
lio nane in semetipsis
p pceptu domini 2c.
Ipsa dedit hereditate
omnibz filiis iuda et ef
fraim. et dimidie tribui
manasse. et Caleb filio
iephone. ipse misit ter
nos viros per singu
las tribus qui totam
terram peragrarent et
reclerent in libro. et
redentes ostederent fi
bi. et se in nouissimis re
seruauit. et voluit esse
omniu nouissimus. vt
esset omniu primus. nec
sibi hereditate psumit
s a populo accipit cui
dedit. sed hec figurati
ter ptingebat illis no
bis. pposita. vt illud p
ceptu seruemus. qd iste
ope coplenit. Quato
magnus est tato magis
humilia te. et ante do
minu iuenies gratia. et
alibi. Si te duc ordi
nauerint ne extollaris
sed esto iter eos quasi
vni ex ipsis. Vide er
go quomodo erat dur po
puli. qui eos introduxit

et saraa et bestaol et hairsemes. i.
ciuitas sol: selebin et abialo et iethe
la belo et thena et achro helcheren
iebro et baaladiud et bane et barach
et ietbrimon atqz hiercon et arecho
cum termino qui respicit ioppen. et
ipso fine concludit. Ascenderuntqz
filij dan et pugnaverunt contra lesen
ceperuntqz eam. et percusserunt eam
in ore gladij. et possederunt et habita
uerunt in ea vocates nomen eius
lesen dan. ex nomie dan patris sui
Pec est possessio tribus filioz dan
p cognationes suas: vrbes et vicu
li earz. Quoqz pplestet sorte diuide

re terra singulis p tribus suas de
se presumpsit facere omniu nouissimus. vt esset
omniu primus. ^{si mudi cordis habuaret}
derunt filij israel possessione ioseue

filio nun in medio sui iuxta pceptu
domini. vrbem qua postulauit ta
nathsaraa in monte effraim. Et edi
ficauit ciuitatez habitauitqz in ea.

De sunt possessiones quas sorte di
uiserunt eleazar sacerdos et iosue fi
lius nun. et principes familiaru ac
tribuum filioz israel in sylo. coram
domino ad ostiu tabernaculi testi
monij. ptingunt sunt terram.

XX.

Locutus est

dominus ad iosue dicēs

Loquere filiis israel. et dic eis. Se
parate vrbes fugitiuoz de quibus
locutus sum ad vos p manu moy
si: vt cofugiat ad eas quicunqz ani
mam percusserit nescius. et possit eua
dere iram. pxiimi qui vltor e sangui
nis. cum ad vna harum pfugerit
ciuitatu: Stabitqz an porta ciuita
tis et loquet senioribus vrbis illi

ea que se pprobent innocentez: sic
qz suscipient eum. et dabunt ei locuz
ad habitandu. Quoqz vltor sangui
nis cum fuerit psecutus. no tradet
in manus eius. quia ignoras per
cussit proximu eius. nec ante bidu
dum triduū ve ei. pbat in inimic
Et habitabit in ciuitate illa donec
stet ante iudiciu causam reddes fa
cti sui. et moriaf sacerdos magnus
qui fuerit in illo tempore. Tunc re
uertet homicida. et ingrediet ciuita
tem et domu suam de qua fugerat.

Decreueruntqz cedes in galilea mo
tis neptalim. et sichem in monte ef
fraim et cariaharbe. ipsa e hebron
in monte iuda. et trans iordanē co
tra orientale plagam hierico statu
erunt bosoz que sita e in campestri
solitudine de tribu rubē. et ramoth
galaad de tribu gad. et gaulon i ba
san de tribu manasse. Ipe ciuitates
pstituit sunt cunctis filiis israel et
aduenis qui habitabant inter eos
vt fugeret ad eas qui animā nesci
percussisset. et non moreret in manu
proximi. effusum sanguinē vindi
care cupietis donec staret ante po
pulum expositurus causam suam.

XXI.

Accesseruntqz

principes familiaru leui
ad eleazarum sacerdotē et iosue fili
um nun. et ad duces cognationum
p singulas tribus filioz israel:
locutiqz sunt ad eos in sylo terre
chanaan. atqz dixerunt. Dominus
pcepit p manum moy si vt daretur
nobis vrbes ad habitandu et sub
urbana earuz ad alenda iumenta.

in terrā sanctā in terrā
pmissionis. Ipse erat
successor moy si. nec si
bi pmittit sumere sorte
terre. s. dur populi ex
pectat. vt a populo por
tuncula accipiat et edi
ficat locū que accipit et
extruit. vt vere faciat
dignum munere dei et
hereditate diuina.

Foris et ppls dat
aliquā ptem dno nro
ibeli et velut habitato
ni eius locū distribuit.
Qui eni bonus e dat
locū filio dei in se quez
locū acceptū in aia ibe
lus edificat et ornat. et
facit in eo muros inex
pugnabiles et turrex
cellas. vt edificet man
sionē dignā libi ador
nat quoz animā et ca
pacē sapiētē ac sciētē
sue et rationis et totius
sanctitatis facit vt faci
at patrē secū intrare et
mansionem facere. et ci
bos cōnare qd ipse do
nauerit. Qd vt conse
qui mereamur ppare
mus cor mundū. vt li
benter dñs ihesus intro
eat cordis nri hospitium

XXI.

Accesseruntqz

principes. Adam.
Omnes filij israel acce
perunt sortes suas i ter
ra. Leuitis in heredi
tate solus sufficit deus
Sed qd accipiunt deci
mas et primitias p p
ceptu domini: oportet
eos etia de terra et de
habitaculis decimas
accipe. hoc e a de om
nibus decimas accepit
se. Ideo accedentes pri
ncipes leuitaru ad elea
zarum sacerdotē. et ad
ibelum filiu nane. et ad
pncipes tribu dixerunt
dñs pcepit ciuitates
dari nob ad bitandu.

et suburbana earum aialibus nostris. **O**portet ergo de ciuitatibus et de subur-
nis forte fieri ne indilcrete et fornicu videat facta diuilio leuitis. **S**icut er-
go distributio in filiis israel habuit ratione qua quis prima forte dignus ha-
beret et alius secunda in quibus fuit ultimus dan ita necesse est hic esse aliquam
ratione. ut alij prima alij secunda alij vero tertia fors ducat. **D**icunt autem
esse filij leui. gerson. et caath. et merari. et ostendit primatus tenuisse bonore
caath. cuius filij fuerunt moyses. aaron. et maria. **I**gitur de caath. per quidem
plebis facta est sacerdo-
talis que est aaron et filij
ei. **M**oyses autem in sa-
cerdotali ordine. aut si
quid plus esse potest ha-
bendus est. **H**ic vero ra-
tio est de filiis israel. **E**rgo
terti autem ex filiis caath
secundum ordinem tene-
runt in tribu leui. qui
sunt ysachar et hebron
et ozziel. deinde accipi-
unt post hos pte. post
caath ex filiis leui ger-
son. **T**ercio loco nouis-
simus omnium merari.
hec est autem differentia
primi ordinis. secundi
tercij. vel qrti. quia pri-
mo omnium obseruauit
mus in numeris. **P**ost
qum enim ordinate sunt
xij. tribus per quattuor
orbis ptes circa arcam
testamenti domini exca-
bias agere. statuta sunt
tres quide ab oriente.
tres ab affrico. i. meri-
die. tres ad mare. i. ad
occidentem. tres vero ab
aquilone. **U**bi etiam isti
per quattuor orbis ptes
eodem ordine deputantur.
Et ab oriente quidem
ubi erat tribus iuda que
est inter ceteras prima
aaron et filij eius locan-
tur. **C**aath vero filij qui
erant reliqui arcam domini
portare. et tubis canere
statuuntur. ita ut cum pri-
ma tuba cecinisset mo-
ueret castra. qui erant
ab oriente. **A**uz vero se-
cunda que erant a meri-
die. tertia ab occidentem
quarta ab aquilone.
Vides quatuor ordines.

quanta in scripturis sanctis rerum preuentia custodit. nihil sine ratione gerit
et ordine. **P**iligentius vero que hic referunt aduerte. prima inquit exit fors ca-
ath. et facta est filijs aaron sacerdotibus qui erant in leuitis. **C**ui oportebat pri-
matum dari nisi aaron primo vel summo pontifici. **P**rimo in vite meritis
in honoribus. **I**n virtute non est ergo ista fors sortita. sed adest virtus supna
gubernans eam secundum diuine prudentie indicium et decernit hec fors filijs aa-
ron prima habitacula. **F**ilij aaron in tribu iuda. et in tribu symeon. et in tri-
bu beniamin per sorte. ciuitates. xij. **V**ides quomodo electis viris in electis tri-
bus habitacula dispensant. **Q**uos autem oportuit secundam sorte suscipere
filios inquit caath. qui reliqui erant post filios aaron. et quas tribus isti acci-
piunt. **I**n tribu inquit effrem. et in tribu dan. et in dimidia tribu manasse. ci-
uitates. x. per sortem. **Q**ui sunt autem terci filij gerson. et in quibus tribus
sortiuntur. **I**n ysachar inquit et i aser. **I**n neptalim et in dimidia tribu manaf-
se que est in basanidi. ciuitates. xij. **Q**ui sunt autem vltimi in leuitis. **F**ilij
inquit merari. **I**n quibus accipiunt tribus. **E**t in tribu inquit ruben transio-
dan. et gad. et in tribu zabulon qui vltimus est inter filios lig. accipiunt in sorte
ciuitates. xij. **A**uz quattuor ptes sunt orbis terre caath accipit sorte primus i-
ter filios leui a pte orientis cum illis tribus primatum omnium tenet. **V**ide que

Dederuntque filij israel de possessio-
nibus suis iuxta imperium domini
ciuitates et suburbana earum. **A**gres
sach et fors in familia caath filiorum
aaron sacerdotis de tribu iuda et
symeon et beniamin ciuitates trede-
cim. et reliquis filiorum caath. i. leui-
tis qui supfuerant de tribubus ef-
fraim et dan et dimidia tribu ma-
nasse. ciuitates decem. **P**orro filijs
gerson egressa est fors ut acciperent
de tribubus ysachar et aser et nepta-
lim. dimidiaque tribu manasse i ba-
san ciuitates numero tredecim. **E**t
filijs merari per cognationes suas
de tribubus ruben et gad et zabulon
urbes duo decim. **D**ederuntque filij
israel leuitis ciuitates et suburba-
na earum. sicut precepit dominus per
manum moysi. singulis forte tribue-
tes. **D**e tribubus filiorum iuda et sy-
meon dedit iosue ciuitates. quarum
ista sunt nomina. filijs aaron per fa-

modo omnia conueniunt quattuor pibus. **Q**uibus orientalis nobilior est in qua
nobilior omnium iude tribus habebat. **E**t filij caath sacerdotes primam du-
cunt in primis tribubus et orbis pibus sorte gerson et merari qui erant primi
inter filios leui. **S**ic ergo tres primi leui accipiunt orientem. occidentem vero v-
bi erat ruben et symeon et gad. sorte secunda sorte caath. et tribum symeonis
Derari vero primus sorte ruben et gad et iterum merari tertium in numeris
ab oriente accipit zabulon ut iusticia seruetur in sorte que secundum deum duci-

miliis caath leuitici generis. pri-
ma enim fors illis egressa est. caria-
tharbe patris enach. que vocatur
hebron in monte iuda. et suburba-
na eius per circuitum. **A**gnos vero et
villas eius dederat caleph filio ie-
phone ad possidendum. **D**edit ergo
filijs aaron sacerdotis hebron co-
fugum ciuitatem ac suburbana eius. et
lobnam cum suburbanis suis. et ie-
ther et islimon et helo et dabit et ain
et iethan et betfames cum suburba-
nis suis. ciuitates nouem de tribu-
bus ut dictum est duabus. **D**e tribu
autem filiorum beniamin. gabaon et ga-
bae et anathot et almon cum subur-
banis suis. ciuitates quatuor. om-
nes simul ciuitates filiorum aaron sacer-
dotis tredecim cum suburbanis suis.
Reliquis vero per familias filiorum
caath leuitici generis hec est data
possessio. **D**e tribu effraim urbes
per fugum sychem cum suburbanis suis

vel leuitico ordine. habenda sit distributio. ut in resurrectione non confuse
agant omnia. sed veniat unusquisque suo ordine. **I**nitium christus. deinde
qui sunt christi qui in aduentu eius resurgent cum tradiderit regnum deo patri
cum subiecerit ei omnem principatum et potestatem. **U**bi tales quedam castro-
rum observationes et sacerdotales descriptiones et ordines ac tubarum si-
gnificationes erunt. **F**ortassis etiam sicut ordinantur et stellas celi et mi-
randis rationibus collocant. alias in axe aquilonis. alias in pibus orien-
tis. alias in austro. et alias in occasu. ita eos qui ex resurrectione mortuorum
erunt sicut stelle celi in multitudine et claritate venientes. **E**t ex semine abrahe
ordinabit in regno celorum. secundum ordinem stellarum et partium celi. et dabit
alijs sortem ad orientem. alijs ad occidentem. alijs ad austrum. alijs vero quos
iple nonit ad aquilonem. quia multi veniunt ab oriente et occidentem. et quatuor
partibus orbis terre et recumbent cum abraha. cum ysac. et iacob in re-
gno celorum.

Ad amantius. **S**upra dictum est quia filij israel dederunt sorte iherosolymam in
monte effrem. et quia edificauit ciuitatem ibi et habitauit in ea. **S**ed in eadem
scriptura repetit ut addat quod macheras petras quibus circumcidit filios israel
in heremo abscondit ibi. **P**rimus autem quod iherosolyma petra quod nobis locum

tur et credentium mentes
ad mysteria futuri se-
culi dirigat conuenda.
Post hec ergo qui
ad mare erant. i. effrem
et beniamin et manasse
caath cum suscepisset se-
cunda sorte tribum be-
niamin ceteri ex familia
eius sortiti sunt effrem.
Post hec eos qui erant
ex dimidia tribu ma-
nasse qui fuit in terra sa-
cta sorte gerson. et ali-
am dimidia tribu ma-
nasse. **S**ed quod opor-
tebat etiam eos qui erant
in aquilone aliquid sa-
cerdotalis gratie cose
qui ne penitus nudati
celsitudo tonis videret
tur in his ergo quorum
nouissimus ordo erat i
aquilone. i. dan et nepta-
lim et aser. i. ius ca-
ath non inter sacerdotes
sed inter ceteros. primam tri-
accipit sorte in dan. le-
cunda vero gerson i aser
et tertia idem gerson in
neptalim. **Q**uis per hec
oia prebendat. **Q**uis
memille saltu ordinem
ipsum mysteriorum. **P**er si
erit ad litteram explica-
re difficile est permixtos
locos vel plonarij qui
in bystoria continentur.
Quid dicimus de sa-
cramentis qui per hec descri-
buntur. et in quibus distri-
butiones futurę here-
ditatis adumbrantur.
Quis castorum sedes
diuersas explicet. quo
modo hec in resurre-
ctione per singulos quosque
sanctorum sacerdotali

que edificauit
anima non
populo ca-
mul ecclesie
quo habit
Qui sunt
et patientia
faciunt in
bitans ibi
qua emittit
lucis lup co-
dum digni
neculo p
dicat. **E**rgo
ergo qui sunt
trug quib
ibis filios
ordis per no-
mo noster v
efficax. et ac-
omne mach-
bit et nobi
ibis christi
bam dei que
ad vos. circ
nes imundi
de auditori
tet omne q
nisi et efficac
obtegitur
bum dei que
petrina circ
a iherosolym
abstuli oppo-
pri hodie a
em. pdes ex
pto. i. te se
remi ambu
ram pulsin
vicio et imi
nere. **Q**por
digressione
bi auferri
teno plene
p iherosolym
tandem egi
mus opprob
Quoniam
cultri lapid
cundo circ
ibis in eo lo
tit iherosolym
possidet in a
ti. **E**t ei m
bi dei. qui p
cata de aud
fermo sapie
ragin ecclesie
Quoniam
dis fabricat
arte gmatic
cotibus elin
oltem terrę
Braque
cipiunt tem
pstat ex teco
vires habent
eo sensu am
Dedit ergo
diem mortis
temebat. q
dominus de
reditu erunt

que edificet in quo habitet. Et qz tales effici debemus mente et corpore ut in anima nostra locum dignetur accipere et edificare et habitare. Et quis est in omni populo tam acceptabilis qui ad hoc dignus sit. forte nec singuli sed tota simul ecclesia recipere potest in se iherusalem ut habitet in ea. Quis est ergo locus in quo habitare debet iherusalem. In monte inquit effrem. in monte fructifero. Qui sunt montes fructiferi? Illi. in quibus sunt fructus spiritus. pax gaudium et patientia charitas etc. Qui sunt mente et spiritu semper excelli. et quibus pauci fuerint in ipsis tamen habitans iherusalem quod est lux et a mittit radios sue lucis super eos quos non dum dignos suo habitaculo principaliter iudicat.

Videamus ergo qui sunt machere pertringe quibus circumcidit iherusalem filios israel. Si oretis pro nobis ut sermo noster vincat sit. et efficiat. et acutior super omne macheram persistat et nobis dominus iherusalem christus ut verbum dei quod loquimur ad vos circumcidat omnes inmundicias et vicia de auditoribus et amputet omne quo vis mentis et efficacia naturalis obtegatur. et sic per verbum dei quod est machera petrina circumcidemini a iherusalem et audietis: quia abstuli opprobrium egypti hodie a vobis. quid enim potest esse de egypto. id est de seculo. et per remanere ambulare. et morum pristinae sordes et vicia inmundicias retinere. Porro ergo per digressionem maris rubri auferri carnalia vicia per iherusalem christum. ut tandem egypti carea minus opprobrijs.

Domine vero illi autem lapidei quibus secundo circumcisi sumus a iherusalem in eo loco quod petre iherusalem accipit iherusalem possidet in anima. scilicet. Est et machera verbum dei quod purgant peccata de auditoribus animis. hoc est virtus verbi domini recondit in eo loco cui datus sermo sapientie et scientie: ut oportuno tempore anima illa proferat istas macheras ecclesie. et circumcidat secundo eos qui secunda indigent circumcissione.

Quod autem dicit petras macheras. id est saxo cultros non ex ferro ope artificis fabricatos illo ostendit. quod hic sermo dei quod inmundicias cordium circumcidit. non ex arte gymnastica. vel rethorica venit. neque doctorum malleis domat aut studioz cotibus elimat. sed ex illa petra descendit. quod de monte sine manibus ablata ortem terre implevit. et dona spiritualia credentibus tribuit.

Itaque civitates universae leuitarum etc. Illud. Quod. vij. vites accipiunt leuitice predicatio significat sanctorum. Ipsi enim possident doctrinas que prestat et decalogus legis. et quadriduo numero evangelij. quasi quaterdenas vites habentes quibus etiam adduntur vinee. quia cuncta que predicant morali et misti eo sensu annunciant.

Deditque dominus deus israel. Aug. Queris cum israel non solum usque ad diem mortis iherusalem. sed etiam post non eradica verit gentes que terram promissionis tenebant. quoniam ex parte illis debellatis ibi persistere. quomodo dictum sit. et dedit dominus deus israel omnem terram quam iurauerat dare patribus eorum et eam habere redierunt et requiem dedit illis dominus in circumcissione sicut iurauerat patribus

in monte effraim. et gazer et iebsam

et bethoron cum suburbanis suis civitates quattuor.

De tribu quoque dan helteco et gabathon et haialon

et iethremmon cum suburbanis suis

civitates quattuor. Porro de dimidia tribu manasse tanath et ieth

remmon cum suburbanis suis: civitates duae.

Omnes civitates decem. et suburbana earum datus sunt

filij caath inferioris gradus. Filij quoque

gerfon leuitici generis dedit de dimidia tribu manasse

fugum civitates. gaulon in basan et

bosram cum suburbanis suis: civitates duas.

Porro de tribu ysachar cession et dabereth et ieramoth et en

gannim cum suburbanis suis: civitates quattuor.

De tribu autem aser masia et zaddon et olrath et roob cum

suburbanis suis: civitates quattuor.

De tribu quoque neptalim civitates pfugum cedet in galilea et amor

et carthan cum suburbanis suis civitates tres.

Omnes vrbes familiarum gerfon tredecim cum suburbanis suis.

Filij autem merari leuitis inferioris gradus per familias suas datus est de tribu zabulon iecnal

et cartha et damna et naalol: civitates quattuor cum suburbanis suis.

De tribu gad civitates confugum ramoth in galaad et manaim et eschon

et iazer: civitates quattuor cum suburbanis suis.

Deinde ruben ultra iordanem contra hierico civitates refugum. bosor in solitudine. misor et iazer et iethson et maspha civitates quattuor cum suburbanis suis.

Omnes vrbes filiorum merari per familias et cognationes suas duodecim. Itaque civitates universae leuitarum in medio possessionis filiorum israel fuerunt quae draginta octo cum suburbanis suis. singulae per familias distributae. Deditque dominus deus israel omnem

eorum nec restitit quisque ante faciem illorum ab omnibus inimicis eorum. Omnes inimicos eorum tradidit dominus deus in manus eorum non recedit ex omnibus verbis. quae locutus est dominus filiis israel. omnia advenierunt. Diligenter omnia consideranda sunt. et prima quod cum omnium gentium terra promissa sit israelitis. vij. gentes videtur assidue memorari. unde in exodo legitur. Mitta ante faciem tuam angelum meum. et eijcet amorrhum. et heum. pherezum. gergesum. eugum. et iebusum et chananem. Nam ergo gentium terram videtur deus patribus promississe. In deuteronomio etiam scriptum est expressius. Si accesseritis ad civitatem expugnare eam et vos caueritis eos cum pace si pacifice ruerint tibi. et appa. ruerint tibi. omnis populus qui inveni fuerit in civitate. erunt tibi tributarii et obedientes. Si autem non obedierint tibi et fecerint ad te bellum et circumdederis eam et tradet eam deus in manus tuas iherificies omne masculinum eius et in nece gladii preter mulieres. Suppellectilem et omnia pecora. et quicquid fuerint in civitate. et omnia utensilia praedaberis tibi. et edes omnem praedationem inimicorum tuorum quos dominus tuus dabit tibi. Sic facies omnibus civitatibus quae longe sunt a te valde quod non sunt de civitatibus gentium istarum. Ecce autem ex civitatibus istis quas deus dabit tibi in hereditatem terram eorum. non vivificabis omne vivum. sed anathemam facies eos. et heum. et amorrhum. c. p. i. et g. quae admodum mandavit tibi dominus deus tuus. et hic istarum. vij. gentium terram esse promissam in hereditatem quam debellatis eis eisdem gentibus usque ad intermissionem israelite possideret manifestum est. Ageras enim gentes quae longinque essent voluit esse tributarias si non resisteret. Si autem

resisteret etiam ipsas interfici exceptis pecoribus et praedam. Item in deuteronomio. Et erit cum abstulerint dominus gentes multas et magnas a conspectu tuo et heum. gergesum amorrhum. pherezum. chananem. eugum. et iebusum exterminio percuties eos et exterminio exterminabis eos. Quod dispones ad eos testamentum nec miserearis eorum etc. bis ergo et alijs scripturarum locis ostendit. harum gentium terras ita accepisse in hereditatem filios israel. ut non cum eis qui eas tenebant. sed per eis illic habitarent. In genesi autem undecim gentes promittuntur semini abrahamae. scilicet. minit tuo dabo terram hanc. a flumine egypti usque ad flumen magni eufraten cingens. et cenezgos. et chelmongos. pherezgos. et heos. et raphaim. et amorrhos. et chanangos. et eugos. et gergesos. et iebusos. Quae ita soluitur. ut intelligamus hanc praedictam prophetiam. quod in eos fines regni erat correctus salomon. de quo ita scriptum est. et omne populum salomonis quod designaverat edificare in hierusalem et in libano. et in omni terra potestatis suae omnis populus qui derelictus est a cethgo. et amorrhgo. et pherezgo. eugo. et iebusgo. qui non erant ex israel. et filij eorum. qui residui erant in terra cum eis quos non possumauerant filij israel subiugavit eos salomon in tributum usque in diem hanc. Ecce residua populorum debellandorum et omnino ex dei precepto pendendorum. subiugavit salomon in tributum. quos viros secundum dei preceptum pendere debuit. sed tamen subiugati

tāq; tributarij possessi
sūt. Post aut ita le
git. Et erat dominas
omnibus regionibus a
flumine vsq; ad terrā
philistin. et vsq; ad fi
nes egipti. Ecce imple
tū ē qd in genesi abrahe
pmissum est. a flumine
enī hic intelligitur eu
fraten. Magnum enī
flumen in illis locis eti
am ppro nomine non
addito. potest intelli
gi. nō enī de iordane acci
pi p̄t cum et citra iorda
nez et ultra iam terras
isrlite obtinerent. et an
regnu salomonis. ergo
a flumine eufrate et p
tribus orientis vsq; ad
fines egipti. q̄ pars il
lis erat ab occidente re
gnū salomonis dicit.
liber regū fuisse porre
ctum. Tunc ergo plus
subiugati ē. q̄ tene
bant. vij. gentes. et tūc
in seruitutē redacte sūt
nō. vij. sed. xi. Qd enī
in libro regum scriptū
est. vsq; ad fines egi
pti a flumine. cum scri
ptura ab oriente vsq;
ad occidentē. quantū
porrectū esset regnum
vellet ostendere. idē i
genesi cū ab occidente
vsq; ad orientem p̄firi
ret. dictum ē a flumine
egipti. vsq; ad flumen
magnum eufraten. flu
men enim egipti qd di
sternat regnu isrl
ab egipto. nō est nullus
sed fluvius nō magn⁹
qui fluit p rinocorū
civitates. vnde iam ad
orientē versus. incipit
terra pmissionis. Sic
ergo fuerat p̄stitutum
filijs isrl. ut septē gē
tiū terras illis p̄ditis i
habitarēt. alijs autem
regnarēt subditis atq;
tributarijs vsq; ad flu
men eufraten. Et cum
in hoc non obedissent.
quia ex illis qual exte
minare debebāt. obedi
entes aliquos fecerant

teus tamē tpe salomonis fidē sue repmissionis implevit. Nunc ergo in li
bro ihesu naue qd consideramus quomodo erit verum. Et dedit deus isrl
el omnes terrā quā iurauerat dare patribus eorum et hereditauerunt eam.
Quomodo adhuc viuēte ihesu omne terram dedit. cū etiā reliquias septē
gentiū nō dū supauissent. Nam qd sequit̄ hereditauerunt eam. verum est
qz ambierant ibiq; p̄sederant. Deinde qd adiungitur. et requie dedit illis i
circūitu dominus. sicut iurauerat patribus eorum. verum ē. qz viuo adhuc ihesu
non eis quidē debebāt reliquie illarū gentiū. sed nulla earū audebat eos la
cessere. Ideo dictum ē etiā qd adiungit̄ nō restitit quisq; ante faciem illoz
ab omnibus inimicis eorum. Qd vero sequit̄ sed omēs inimicos eorum tra
didit dominus in manus eorum. illos scilicet intelligi voluit. qui obuiam ire in
bellis ausi sunt. Quod postea dicit. Non dedit ex omnibus verbis

terrā quā traditurū se patribus eo
rum iurauerat. et possederūt illam
atq; habitauerūt in ea. Dataq; est
ab eo pax in omnes p̄circūm na
tiones: nullusq; eis hostiū resiste
re ausus ē. sed cuncti in eorum ditio
nem redacti sunt. Ne vnū quidem
verbū qd illis p̄stiturū se esse. p
miserat. irritū fuit. sed rebus exple
ta sunt omnia.

C. XXII.

Eodem tēpore

vocauit iosue rubenitas
et gadditas. et dimidiā tribum ma
nasse. dixitq; ad eos. fecistis om
nia quę p̄cepit vobis moyses sa
mulus domini: mibi quoq; in om
nib⁹ obedistis: nec reliquistis fra
tres vestros longo tēpore vsq; in
p̄sentem diem: custodiētes impiū
domini dei vestri. Quia igit̄ dedit
dominus deus vester fratrib⁹ ve
stris quietē et pacem sicut pollicit⁹
est: reuertimini et ite i tabernacula
vestra et in terrā possessionis quam
tradidit vobis moyses famul⁹ do
mini trans iordanē: ita dūtaxat ut
custodiatis atq; ope cōpleatis
mandatum et legem quā p̄cepit vo
bis moyses famulus domini: et
ambuletis in omnibus vijs eius.

et obseruetis mādata illius: adhe
reatisq; ei: ac seruiatis in omni cor
de. et in omni anima vestra. Bene
dixitq; eis iosue et dimisit eos. Qui
reuerſi sunt in tabernacula sua. Pi
midie aut tribui manasse possessio
nem moyses dederat in basan. et
idcirco medie q̄ superfuit dedit io
sue sortem inter ceteros fratres su
os trans iordanē ad occidentales
eius plagā. Quęq; dimitteret eos
in tabernacula sua et benedixisset
eis. dixit ad eos. In multa substā
tia atq; diuitijs reuertimini ad se
des vestras cū argento et auro. gre
ac ferro et veste multiplici. Diuidi
te p̄cedam hostiū cū fratribus ve
stris. Reuerſiq; sunt et abierūt filij
ruben et filij gad et dimidia tribus
manasse a filijs isrl de sylo quę si
ta ē in chanaan: ut intrarēt galaad
terram possessionis suę. quā obtri
nuerant iuxta impiū domini in
manu moysi. Quęq; venissent ad
tumulos iordanis in terrā chana
an. edificauerūt iuxta iordanē alta
re infinite magnitudinis. Qd cū
audissent filij isrl. et ad eos certi
nūcij detulissent edificasse filios
ruben et gad et dimidię tribus ma
nasse altare in terra chanaan sup
iordanis tumulos p̄tra filios isrl

bonis q̄ locutus est do
minus filijs isrl om
nia adnērent ita vult
intelligi. qz cum iam il
li cōtra p̄ceptū domi
ni fecissent: quibuscūq;
p̄cendo. et eos obediē
tes faciēdo. adhuc tū
inter eos salui erāt. iō
cū dixisset ex oib⁹ ver
bis addidit bonis. qz nō
dum euenerāt maledi
cta p̄ceptoib⁹ et tras
gressoib⁹ cōstituta.
Restat ergo ut qd ait
dedit dñs deus isrl
oēm terrā quā iurau
erat dare patrib⁹ eorum
secundū hoc intelligat̄
qz adhuc erant ex illis
gentib⁹ reliquie cōterē
de et exterminande. vel
ex alijs vsq; ad flumē
eufraten aut subingan
de. si nō resisterēt. aut
p̄cedēde si resisterēt. tū
in vltim eorum relicte sūt
in quib⁹ exercebant ne
carnalib⁹ affectib⁹ et cu
piditatib⁹ infirmi repē
tinā p̄speritatē mode
ste et salubriter sustine
re nō possent. sed elati
citius iterirent. Quis
ergo illis terra data ē.
qz illa p̄ q̄ nondum
fuerat data i possessio
nē iam data fuerat in
quandā exercitacionis
utilitatem.

Nullusq; hostiū eis resistere.

Aug. Quod ait. non
restitit quisq; ante faci
em eorum ab oib⁹ inimic
is eorum. q̄ri potest quō
verū sit. cū de tribu dā
supius scriptum sit qd
eos hostes nō p̄miserūt
descendere in vallē. et p̄
ualuerūt eis i mōtib⁹ s
p̄ vniverso p̄lo. xi. tri
bus deputate sūt. Pi
midie aut cur hęc tribus
in sorte sua nō obtinu
erūt sufficiens terras. et
ab eis a quib⁹ tenebāt
afflicta sit i secreto dei
p̄silio ē. cū tū iacob fili
os bñdiceret. illa dixit
de isto dan. qd de illa

tribu existimet futur⁹ antichrist⁹. Sic et solui p̄t hęc q̄stio. qz nō restitit quisq;
an facit illoz cū. simul. sub unius dūcis impio pugnarent anteq; singulis
tribub⁹ sua loca defendenda diuiderent.

Eodem tēpore vo. c. Adam. Qdgregat ihesus filios ruben et gad. et di
midia tribui manasse q̄ secū militauerant. et dimittit eos i hereditatē suā. da
tis q̄busdā munerib⁹. In q̄ significat qz cū plenitudo gentiū intrauerit. et q̄
p̄missa sūt a dño ihesu p̄cepit illi q̄ p̄ moysen erudit. et iſtruci fuerāt. et nob
in certamine orōib⁹ et exēplis auxiliati sūt. qz nō dū p̄missiones p̄secuti sūt ex
pectātes ut etiā nra vocatio ipleret. tūc demū p̄fectionē p̄sequerent cū mune
rib⁹ q̄ accipiūt a ihesu. ut vnusq;q; habitet in pace omī iugnatoe cessante.

Quęq; venisset ad tum. c. Adam. Filij ruben et gad et dimidia
tribus manasse tras iordanē edificauerūt altare. filij vero isrl reliqui cām

ignorantes mittit pbi
neem filiū eleazari cu
x. nris de singulis tri
bub electis querebat
qre hoc fecissent. Illi
autem satis faciunt de
ara dicentes. Scimus
qz altare verū ē apud
uos vbi ihesus habi
tat. Sed videam?
huius facti sacramētū
prior populus circūci
sus in ruben primoge
nito figurat. z in gad
qui z ipse primogenit?
ē et zelphā. z manasse
primogenitus ē. Qd
autē dico primogenit?
secundū tēpus loquor
hec autē dicunt ne iter
nos z illos q ante ad
uentū christi fuerūt iu
sti diuisio aliqua vide
ret. sed vt ostenderent
se etiā fratres nostros
esse. licet enī tūc habue
rint altare sentiebant.
qz nō erat verū sed for
ma futuri z veri alta
ris. Rōnerāt illi qz ve
re hostie. z q possent
auferre peccata. nō i il
lo altari offerēbāt. qd
habebat primogenit?
populus. sed i isto vbi
erat ihesus. fiet ergo v
nus grex. z vnus pa
stor. illi iusti. z isti iusti
christiani.

Multiqz de po
pulo cor. Adebat
ergo aliqui populus in
deserto z moriebat. ve
nit aaron z stetit in me
dio eoz q moriebant.
z qui muebāt. ne vltra
vastatio mortis pfice
ret. Venit ergo z nūc
verus pōtifer dñs me
medius inter morietes
z viuos. i. iter eos qui
ex iudicis suā pēntiaz
susceperūt. z inter eos
q nō solū nō suscepit
sed se magis q illū oc
ciderūt dicētes. San
guis eius sup nos z s
f. n. vnde. Omnis san
guis iustus q effusus ē
sup terrā. requiret ab
hac generatione q hec
dixit. Sunt ergo isti
ps ppli mortui. qz neq
azima. neqz dies festos
ppetenter agūt. Sed
cōuersi sunt dies festi
eoz in luctū z cantica i
lamentū. Qui etiam si
vellent. poterant diem
festū celebrare. i eo lo
co quē elegit dñs de
Nos autē nō diximus
eis. Nō erit vobis ps

conuenerunt omnes in sylo vt a
scenderēt z dimicarent contra eos.
Et iterim miserūt ad illos in terrā
galaad phinees filiū eleazari sacer
dotis. z decem principes cū eo sin
gulos de singulis tribubus. Qui
venerūt ad filios ruben z gad z di
midie tribus manasse in terrā gala
ad. Dixēruntqz ad eos. Hec man
dat omnis populus domini. Que
ē ista transgressio? Cur reliquistis
dominū deum israel edificātes al
tare sacrilegum. z a cultu illius re
cedentes? An parū vobis ē q pec
castis in beelphegor z vsqz in prē
sentē diem macula huius sceleris.
in vobis pmanet. multiqz de po
pulo corruerūt. Et vos hodie reli
quistis dominū. z cras in vnuer
sum israel ira eius descendet. Q si
putatis immundam esse terrā pos
sessionis vestre. transite ad terram
in qua tabernaculū domini ē z ha
bitate inter nos: tūc vt a domino z
a nostro pfortio non recedatis. edi
ficato altari pter altare domini dei
nostri. Nonne achan filius zare p
terit mandātū domini. z sup om
nem populū israel ira eius incubu
it? Et ille erat vnus homo atqz vti
nam solus pisset in scelere suo. Re
sponderūtqz filij ruben z gad z di
midie tribus manasse principibus
legationis israel. Fortissimus dñs
deus israel ipse nouit. z israel si
mul intelliget si puaricationis ani
mo hoc altare pstruximus: non cu
stodiat nos sed puniat nos in prē
senti. Et si ea mente fecimus vt ho
locausta z sacrificiū z pacificas vi

ctimas sup eo imponerem? ipse q
rat z iudicet. z nō ea magis cogita
tione atqz tractatu vt diceremus
cras dicent filij vestri filijs nostris
Quid vobis z domino deo israel
Terminum posuit dominus inter
nos z vos o filij ruben z filij gad
ioordanē fluiū: z idcirco partē nō
habetis in domino. z p hanc occa
sionē auertent filij vestri filios no
stros a timore domini. Putauim?
itaqz meli? z diximus. Extruam?
nobis altare. nō in holocausta ne
qz ad victimas offerēdas. sed in te
stimoniū inter nos z vos. z sobolē
nostram. vestraqz pgeniem vt ser
uiamus domino. z iuris nostri sit
offerre z holocausta z victimas et
pacificas hostias. z nequaqz dicāt
cras filij vestri filijs nostris. nō est
vobis ps in domino. Q si volue
rint dicere. respondebūt eis. Acce
altare domini qd fecerunt patres
nostri. nō in holocausta. neqz in sa
crificiū. sed in testimoniū nostrum
ac vestrum. Absit a nobis hoc sce
lus vt recedamus a domino z ei?
vestigia relinquamus. extructo al
tari ad holocausta z sacrificia z vi
ctimas offerēdas: pter altare do
mini dei nostri qd extructū est an
te tabernaculū eius. Quibus audi
tis phinees sacerdos z principes
legationis israel qui erant cum eo
placati sunt. z verba filioz ruben z
gad z dimidie tribus manasse libē
rissime susceperūt. Dixitqz phinees
filius eleazari sacerdos ad eos:
Nunc scimus q vobiscū sit dñs:

in hoc altari. vel in he
reditate dñi. s. ipsi spō
te sua altare verū z eg
lestē pontificē refutau
erunt. Ideo etiā imagi
nem pdiderūt. vnde.
ecce reliquet vobis do
mus vā deserta transl
ata ē enī ad nos gra
tia spūsancti z solēni
tates qz trāst ad nos
pontifex ver? secundū
ordines melchisedech
z necesse ē cum veras
hostias. i. spūales of
ferre apud nos vbi edi
ficat templum dei. ex
lapidibus viuis q est
ecclesia dei viuentis et
vbi est verus israel in
christo ihesu dño nro.

Extructo alta
ri ad olocausta.
Aug. Et in sacrifi
cijs salutarū nostroz
qz pluraliter dicta sūt
sacrificia pluraliter eti
am salutaria. Vbi ad
uertendū ē quēdamo
dū singlanter dici so
leat sacrificiū salutare
qz si christum acceperi
mus q dictus ē saluta
re dei nō occurrit quē
admodū pōt possit iud
ligi vn? ei dñs noster
ihesus christus quāuis
multi dicant christi p
ei? grām p? eū. vii. no
lite tāgere christos me
os. vtrum aut salutare
possit dici v? salutaria
nō facile audendū est.
Solus enim saluator
est ipse.

quonia alieni estis a pugnacatiōe
hac. et liberastis filios israel de ma
nu domini. Reuersusq; ē cum prin
cipibus a filiis ruben et gad de ter
ra galaad finiu chanaan ad filios
israel. et retulit eis. Placuitq; ser
mo cunctis audientibus. Et lauda
uerunt deum filij israel. et nequaq;
vltra dixerūt vt ascenderēt contra
eos atq; pugnaret. et deleterēt terrā
possessionis eoz. Vocauerūtq; fi
lij ruben et filij gad altare qd extru
xerant: testimoniū nostrū. qd domi
nus ipse sit deus.

E XXIII.
Voluto autē

multo tēpore postq; pa
cem dederat dominus israeli sub
iectis in gyro nationibus vniver
sis. et iosue iam longeuo et pſenilis
etatis. postq; diuiserat terrā filiis
israel secundū qd dominus impera
uerat: vocauit iosue omnē israel
maioresq; natu et principes ac du
ces ac magistros. dixitq; ad eos:
Ego senui et pgressioris etatis suz
vosq; cernitis omnia q̄ fecerit do
minus deus vester cunctis p circū
itum nationibus quomō pro vo
bis ipse pugnauerit. Et nunc quia
vobis sorte diuisit omnē terram.
ab orientali pte iordanis vsq; ad
mare magnū multeq; adhuc super
sunt nationes: dominus deus ve
ster dispdet eas et auferet a facie ve
stra. et possidebitis terram sicut vo
bis pollicitus est. Tantū conforta
imini et estote solliciti vt custodiat
cuncta que scripta sunt in volumie

legis moysi. et nō declinetis ab eis
neq; ad dexterā neq; ad sinistram
ne postq; itraueritis ad gentes q̄
inter vos future sunt. iuretis in no
mine deoz earū et seruiatis eis et a
dozetis illos: sed adhreatis domi
no deo vestro qd fecistis vsq; i diē
hanc. Et tunc auferet dominus de
us in cōspectu vestro gentes ma
gnas et robustissimas et nullus vo
bis resistere poterit. Un⁹ e vobis
psequetur hostiū mille viros: quia
dominus deus vester pro vobis
ipse pugnabit sicut pollicitus est.
hoc tantū diligentissime p̄cauete.
vt diligatis dominū deum vestrū
Qd si volueritis gentiū harū que i
ter vos habitant erroribus adhe
rere. et cū eis miscere cōnubia atq;
amicicias copulare: iam tunc scito
te qd dominus deus vester nō eas
deleat ante faciē vestram: sed erūt
vobis in foueā ac laqueum et offen
diculum ex latere vestro. et sudes in
oculis vestris. donec vos auferat
atq; dispdat de terra hac optima
quā tradidit vobis. En ego hodie
ingrediar viam vniuersę terrę. et to
to animo cognos cetis qd de omni
bus verbis q̄ se dominus p̄stitū
rum vobis esse pollicitus ē. vnum
non p̄terierit in cassum. Sicut er
go impleuit ope qd promisit. et pro
spera cuncta venerūt. sic adducet
sup vos quicquid maloz p̄minat⁹
est. donec vos auferat atq; disper
dat de terra hac optima quā tradi
dit vobis: eo qd p̄terieritis pactus
dñi dei vestri qd pepigit vobiscuz

**En ego ingredi
ar hodie viam.**

Aug. Qd autē dicit
ibelus. Ego aut recur
ro viaz sicut et oēs qui
sunt sup terrā in inter
p̄tatione q̄ ē ex bebrgo
inuenimus ingredior
viam. Ita ergo accipi
endū ē. qd. lxx. dixerūt
recurro. sicut dicitur est
homini donec reuertar
ris in terrā. vnde sum
pt⁹ es vt secū dñi corp⁹
intelligat. Secundū
animā vero si volueri
mus accipe. sicut in ec
clesialte scriptū est. Et
spiritus reuertetur ad
eum q̄ dedit eū. cū nō
arbitroz de omnibus
posse dici. sed de his q̄
sic vixerūt vt ad deū
redire merent. tanq;
ad auctozē a quo crea
ti sunt. non enī hoc
illis intelligi potest. de
quibus dicitur. Spiri
tus ambulans et nō re
uertēs. Ihesus autē si
nō addidisset. sicut et
omnes qui sunt super
terrā nulla esset q̄stio.
Non enī aliud de illo
crederem⁹ qd de eo
dignū esse legim⁹. Cū
vero additū ē hoc mi
rū. si hoc qd latinus i
terpres recurro posuit.
nō magis p̄curro. vel
excurro dicendum est.
Omnes enī p̄curunt.
vel excurrūt huius vi
tę viā cū ad eius fines
puenerit. Sed qd hoc
verbū posuit ē vbi pa
rētes rebecca p̄cūit ad
seruū abraę. Ecce re
becca accipies recurrere.
et sit vxor domini tui.
Ideo et hic. ita s̄ ver
bum interpretatū ē.

et seruiertis dijs alienis et adozauertis eos. Tunc atque velociter consurgit in vos furor domini. et aufertur a vobis ab hac terra optima quam tradidit vobis.

XXIII.

Ingredauit

Iosue omnes tribus israel in sychem. et vocauit maiores natu ac principes et iudices et magistros. steteruntque in conspectu domini. et ad populum sic locutus est. **N**ec dicit dominus deus israel. **T**rans fluuium habitauerunt patres vestri ab initio: thare pater abraam et nachor. seruiertque dijs alienis. **A**uli ergo patrem vestrum abram de mesopotamia finibus. et adduxi eum in terram chanaan. multiplicauique semen eius. et dedi ei ysaac. illique russum dedi iacob et esau. **E**t quibus esau dedi montem seyr ad possidendum: iacob vero et filij eius descenderunt in egyptum. **M**isitque moysen et aaron. et percussit egyptum multis signis atque portentis: eduxique vos et patres vestros de egipto. et venistis ad mare: persecuti que sunt egyptij patres vestros cum curribus et equitatu usque ad mare rubrum. **C**lamauerunt autem ad dominum filij israel: quod posuit tenebras iter vos et egyptios. et adduxit super eos mare et operuit eos. **V**iderunt oculi vestri cuncta que in egipto fecerim. et habitastis in solitudine multo tempore. et introduxi vos in terram amorrei qui habitabat trans iordanem. **A**unc pugnarent contra vos. tradidi eos in manus

vestras. et possedistis terram eorum atque interfecistis eos. **S**urrexit autem balach filius sephor rex moab et pugnavit contra israel. **M**isitque et vocauit balaam filium beor ut malediceret vobis et ego nolui audire eum: sed econtrario illum benedixi vobis et liberaui vos de manu eius. **T**ransististis quoque iordanem et venistis ad hierico: pugnaveruntque contra vos viri civitatis eius. amorrei et pherezii et chanaan et ethii et gergesii et euieii et iebusii. et tradidi illos in manus vestras. **M**isitque ante vos scabrones. et eieci eos de locis suis duos reges amorreorum non in gladio et in arcu tuo: dedi que vobis terram in qua non laborastis. et urbes quas non edificastis ut habitaretis in eis: vineas et oliueta que non plantastis. **N**unc ergo timeate dominum et fuite ei perfecti corde atque verissimo. et auferte deos quibus seruiert patres vestri in mesopotamia et in egipto ac seruite domino. **S**in autem malum vobis videtur ut domino seruiatis. optio vobis datur. **E**ligite hodie quod placeat cui seruire potissimum debeatis: utrum dijs quibus seruiert patres vestri in mesopotamia. an dijs amorreorum in quorum terra habitatis. **A**go autem et domus mea seruiemus domino. **R**esponditque populus. et ait: Absit a nobis ut relinquamus dominum et seruiamus dijs alienis. **D**ominus deus noster ipse eduxit nos et patres nostros de terra egypti et de domo seruitutis: fecitque vi

Pugnaueruntque contra vos etc. **A**ug. **C**lausis portis. se muroz ambitu tuebant. sed claudere contra hostem portas potest ad bellum. **N**on enim miserunt legatos qui pacem posceret. **S**i autem dicitur esset pugnaverunt aduersum vos falsum esset quia bellum continuas pugnas non habet. sed aliquando crebris. aliquando nullas bellum tam est quam quoddammodo armata dissilio

Scabrones etc. **V**ix. **V**espas. i. forte translatum a ceruicibus timoris aculeos quibus quodammodo timoribus pungebant ut fugerent aut aerios aculeos spiritus quod in psalmo dicitur. per angelos malos nisi quis dicat non omnia que facta sunt esse scripta et velut veras res ipsas intelligi.

Auli ergo patrem vestrum Aug. **M**os. lxx. habet. **E**t alii sumpti patrem vestrum abram. de trans flumina et deduxi eum in omnem terram. **I**nterpretatio que est in bebrico habet. **E**t induxi eum in terram chanaan. **M**isit ergo si. lxx. pro terra chanaan. omnem terram ponere uoluerunt nisi intuentes prophetiam. ut magis ex promissione dei tanquam factum accipiat. quod certissime futurum in christo. et ecclesia. promissum. **E**t verum scire quod abrac-

**Non poteritis
seruire domino.**

Aug. Non poteritis
seruire dño qz sanctus
ē. An qz illi? sanctitati
pfecta finitudo qdāmo
do ppari hūane fra
gilitati impossibile ē? q
audito nō solū illi ei
eligere seruitutē sed ei
tā de adiutorio z mise
ricordia eius psumere
debuerit de qua dicit
Non itres i iudiciū cū
l. t. qz. nō. i. i. p. l. t. o. ni
uens. hū aut de se pot?
psumpserit qz sine vl
la offensione deo fui
rent. vt tā tūc incipent
qd dicit ē. Ignorātes
dei iusticiā z iustā volē
tes constituere iusticiā
dei nō sūt subiecti. Ita
eiam lex subtrahat
vt abūderet delictum
z postea supabūderet
gratia p iusticiā christi
qui ē finis legis.

**Auferte deos
alienos.**

Aug. quid
ē qd ait? Et nūc aufer
te deos alienos q sunt
in vobis z dirigite cor
da vestra ad deū isra
el. Non enī ad huc ba
tebāt simulacra gētiū
cū supius obedientia z
eorū predicauerit. Aut
vero si haberēt post tā
tas legis cōmonitiōes
illa eorū pspira nō se
querent cū sic vindica
tū sit in eos qz vnus de
anathemate furatus ē
Deiqz iacob dixit hoc
eis q cū illo de mesopo
tamiā exierant. vbi sic
ydola colebant. vt z
rachael paterna furaret
Sed post illā admoni
tiōē iacob redierunt
qz habebāt. vnde appa
ruit ei hoc dixisse: qz
sciebat eos hē. Post
hanc vero admonitiōē iheru. nullus tale aliquid p̄tulit. Non tñ putandū
ē hoc illū inaniter p̄cepisse. nō enī ait z nūc auferre deos alienos si qui sunt
vobis. sed omnino tanqz scīs esse q sunt inqz in vobis. Sancti ergo p̄pbe
ta in cordibz eorū cogitātes ceruebat de deo z alienas a deo z iplas animas
nebat auferri. Qui enī talē cogitat deū. qualis non ē alienū deum z fallum
in cogitatione portat. Quis ē aut qui sic cogitet deū vt ipse est? Relinque
tur ergo fidelibz qdū p̄grinant a dño auferre a corde suo fūctalmata q
se cogitationibz ingerūt. velut talis aut talis sit deus qualis nō ē z dirigere
cor ad illū fideliter. vt quēadmodū z quantū vobis expedire nouit. ipse se i
sinuet. donec absumat omne mendaciū. vñ dicit ē oīs bō mēdax z trāfacta
nō solū ipia fallitate. s; ipso speculo z enigmate facie ad facie p̄gnoscam? cū
Percussit itaqz iosue. **Aug.** Et disposuit iheru testamentum
ad pplm i die illo z dedit illi legē z iudiciū i sylo. corā tabernaculo dñi dei
israel z scripsit verba hęc i libro legis dei. z accepit lapidē magnū. z statuit il
luz iheru sub threbintho an dñm z dixit ad pplm. Ecce lapis iste erit vobis
in testimoniū. qz hic audiuit oia q dīca sūt a dño q cūqz locutus ē ad vos
hodie. z hic erit vobis i testimoniū i nouissimis diebz cū mēti fueritis dño
deo vro. hęc verba q alii p̄seruant nō tñ virū tā insipientē putāt. vt ver
ba dei q locut? ē populo lapidē audisse crediderit. q etiā si i hoīez effigiat?

dentibus nobis signa ingentia. et
custodiuit nos in omni via p quas
ambulauimus z in cunctis popu
lis p quos transiui. z eiecit vni
uersas gētes amorreorū habitato
rē terre quā nos itraui. Seruie
mus igif dño: qz ipse ē de? noster.
Dixitqz iosue ad populū: Nō pote
ritis seruire dño: deus enī sanctus
z fortis emulatur est: nec ignoscet
sceleribz vestris atqz peccatis. Si
dimiseritis dñm z serueritis dijs
alienis. pueret se z affliget vos at
qz subuertet: postqz vobis p̄stiterit
bona. Dixitqz populus ad iosue.
Nequaquā ita vt loqris erit. sed do
minio seruiem. Et iosue ad populū
testes inquit vos estis: qz ipsi ele
geritis vobis dñm vt seruiatis ei
Rñderuntqz. Testes. Nunc ergo
ait auferte deos alienos de medio
vestri. z inclinate corda vestra ad
dominū deū israel. Dixitqz pplus
ad iosue: Dño deo nro seruiem? et
obediētes erim? p̄ceptis ei? Per
cussit ergo iosue in die illo sēdus. z
pposuit pplo p̄cepta atqz iudicia
in sichē. Scripsit quoqz oia verba

hec in volumine legis dñi. z tulit la
pidē p grandē. posuitqz eū subter
querū q erat in sanctuario dñi et
dixit ad omnē pplm. En lapis iste
erit vobis in testimoniū q audie
ritis oia verba dñi q locutus ē vo
bis: ne forte postea negare velitis
z mentiri dño deo vro. Dimisitqz
populū singulos in possessionē su
am. Et post hęc mortu? ē iosue fili
us nūc seruus dñi centū decē an
noz: sepelierūtqz euz in finibz pos
sessionis suē in thamnathbare: q si
ta ē in monte effraim. a septemrio
nali pte mōtis gaas. Seruiuitqz is
rael dño cūctis diebus iosue z se
nioz q lōgo vixerat tpe post iosue
z q nouerāt oia opa dñi q fecerat i
isrl. Psa quoqz iosue q tulerāt fi
lij isrl de egipto sepelierūt i sychez
i pte agri quē emerat iacob a filijs
emoz p̄is syche centum nouellis
ouibz. z fuit i possessionē filioz io
seph. Eleazar quoqz fili? aarō mor
tuus ē. z sepelierūt eum in gabaad
phinees filij eius: quē data ē ei in
monte effraim.

sita ē alij xō querūm posuerunt. Mirum est qz saltem in his nouissimis
xibz qbz pplm allocut? ē. nō eos obiurgauit qz his gētibz p̄pcerunt qz dñs
oīo p̄dendas esse p̄cepit. Sic enī scriptū ē. Et factū ē postqz inualuerūt filij
isrl: z fecerūt chananeos obediētes. exterminio aut eos nō exterminauerūt. Nā
primo id eos nō potuisse scriptura testata ē. Sed nūc postqz p̄ualuerūt ita
vt facerēt eos obediētes qz nō etiā exterminauerūt. cōtra p̄ceptū dñi factum
ē qd nō ē cuiqz factū. cū iheru exierāt duceret. An forte qz pri? dixit eos scri
ptura nō potuisse an. s. qz p̄ualerēt etiā cū p̄ualuerūt timuisse credēdi sunt.
ne forte patos obedire si nō p̄cerent. acris ex desperatione pugnare cōtra se
cōpellerēt. z eos supare nō possent. hūc ergo eis humanū timorē dñs voluit
imputari. z sic apparet in eo qdam subdefectio fidei. quē si in eis fortis fuisset
ea sequebāt qz iheru bellantē secuta sunt qz vero i eis nō fuit tāta fides ēē
cū p̄ualuerūt pugnare vsqz ad iternicionem inimicorū ausi nō sunt. nō de
malicia vel supbia. vel cōtemptu dominici p̄cepti. sed de infirmitate animi.
vnde apls. Alexander erarius multa mala mihi ostēdit. reddet illi domin?
secundū opa ei? de illis aut q nō malicia sed timorē cū deferuerāt. ait in p
ma mea defensione nemo mihi affuit. sed omnes me dereliquerūt qd non il
lis imputetur.

esset. aures hēt z nō au
diret. s; p hūc lapidē
illū significauit q ē la
pis offensionis. nō cre
dentibz iudis z petra
scādali quē repbauerūt
edificātes. z f. e. i. c. a.
de q dī. P̄tebāt aut
de ip̄ali cōsequēti eos
petra. p. a. e. x. p. s. vñ pe
trinis cultis pplm cir
cūcidit. ductor egregi?
q cū illo ēē sepulchri sūt
ut. p̄fundū mīsteriū de
mōstraret posteris. p̄fu
turū. Sic qz hūc lapi
dē visibilis statū ē
mus spūaliter accipe i
testimoniū p̄futurū in
fidelibz iudis. i. mēti
entibz de qbz dī. P̄ni
mici dñi mēti sūt ei.
Neqz cū frustra cū mo
yles. vel potius deus p
eū disposuisset ad pplm
testamētū qd erat i ar
cha testamētū. z i libris
legis tāta sacramētoz.
z p̄ceptoz multiplicata
te cōscriptis dicit ē h.
disposuit iheru testamētū
in die illa. Repetitio
enim testamētū no
uum testm significat.
sic deuteronomiū. i. fal
et z scōde tabule. De
tis enī modis significa
tū ē qd vno mō iplen
dū fuit. Qd aut s; b
therebintho statū ē la
pis hic. significat qz
virga ad petraz vt aq
p̄flueret. z qz neqz hū
ligno statū ē lapis.
Ideo aut subter quia
non fuisset in cruce ex
altatus. nisi hūilitate
subiectus. Vel qz illo
tempore quo id facie
bat iheru nane adhuc
obūbrandū mīsteriū
fuit. Terebinth? ēē me
dicinale lacrimā exsu
dat. qz arbor a lex. h po

Post
Iudo. p
iudiciz nō
rioz idica
Post iosue
dunt iudic
christū apo
stolū recto
dos fideles
ad sp̄e pmi
ne p̄ducit.
aut in hoc v
clatū populū
seruatis da
z mīseratio
tur. Multū
p peccatis
z cōuersi lib
qz peccata nō
solū p̄ter
do malū fac
spectu domi
tānt aduer
id est. dñm
autē cōuert
tat. tēus in
uatores. i. p
doctores qz
anxilium eo
corde clam
Augu
bri iheru na
narratoz po
riam quon
el ad colēdo
enos redim
toz autē lib
nē redit? que
sequētia. qz
post mortē
Non ergo
incipit libe
lus ad colē
cra. testamē
ribus inter
bus quibz eo
post que ad
Iudas
z. Aug. q
aliqz bome
cabat. an ip
de more sic
Sed illi q
uerant dñm
quirebāt. v
vnus ex p̄p
nomē. P̄ce
let duces nō
ptura cū co
nisi memor
gine parent
post iheru
buisse popu
miz primus
filius cenez
ligitur notē
indaz fuisse
ab ipia enī
minus inci
chananeos
pulsus de
garet ad h
populo bell

Post mortem

Ido. Hystoria libri iudicis no pua myste-
rio indicat sacrameta.
Post iohue emi succe-
dunt iudices sicut post
christu apostoli. et ecclē-
siarū rectores ad regē-
dos fideles. quos ipse
ad spē pmissionis eter-
nē pducit. Per omnia
aut in hoc volumine in-
dici populi delicta. et
seruitus clamorū eorū
et miseria dei pūnen-
tur. Multis enī annis
p peccatis suis seruiert
et cōuersi literati sunt.
qz peccata nostra vires
hostibz pben. et quan-
do malū facimus in cō-
spectu domini confor-
tant aduersarij nostri.
id est. demones. Cum
autē cōuertimur susci-
tat deus iudices et sal-
uatores. i. principes et
doctores quos mittit i
auxilium eorū qui toto
corde clamāt ad deū.

Aug. In fine li-
bri iohis nane breuiter
narrator porrexit histo-
riam quousqz filij isra-
el ad colēdos deos ali-
enos declinauerūt. In
hoc autē libro. ad ordi-
nē redit quomodo cō-
sequētia gesta fuerint
post mortē ihesu nane.
Non ergo ab illo tpe
incipit liber quo popu-
lus ad colēda simula-
cra defluxit. sed a prio-
ribus interpositis tpi-
bus quibz ea gesta sūt.
post que ad illa puenit.

Judas ascendet
et. Aug. Querit vtz
aliqz homo iudas vo-
cabat. an ipsam tribū
de moze sic appellauit.
Sed illi q interrogā-
nerant dñm dūcem re-
quirebāt. vnde. putat
vnius expsum hominis
nomē. Sed qz non so-
let duces nomīare scri-
ptura cū constituunt.
nisi memorata etiā ori-
gine parentū et constat
post ihesum duces ha-
buisse populu israhel. q
nuz primus gothoniel
filius cenez recte intel-
ligitur noīe iude tribū
iudaz fuisse significatā
ab ipsa enī voluit do-
minus incipe conteri
chanangos. Et cū po-
pulus de duce interro-
garet. ad hoc valuit responsio domini. vt scirent deus noluisse ab vniuerso
populo bellari aduersum chanangos. dixit ergo iudas ascendet. et sequitur.

Liber sopthim quē nos Judi-
cum appellamus Incipit.

Est mor-

tem iohue. cōsu-
uerunt filij isra-
el dominū dice-
tes. Quis ascē-
det ante nos cō-

tra chananeū. et erit dux belli. ^{tribus iude} Pi-
xitqz dominus: Judas ascendet.

Acce tradidi terrā in manu ei. ^{tribus iude} Et

ait iudas simeoni fratri suo. Ascen-

de mecum in sortē meam. et pugna-

cōtra chananeū: vt ego pgam te

cum in sortē tuam. Et abiit cum eo

simeon. Ascenditqz iudas et tradi-

dit dominus chananeū ac phere-

zeum in manus eorū. et percusserunt

bezech decem milia viroz: inuene-

rūtqz adonibezech i bezech. et pu-

gnauerūt cōtra eum. ac percusserunt

chananeū et pherezeū. Fugit autēz

adonibezech. quē psecuti pprehen-

derunt celsis summitatibus manu-

um eius ac pedū. Dixitqz adonibe-

zech. Septuaginta reges amputa-

tis manuū ac pedū summitatibus

colligebāt sub mensa mea ciborūz

reliquias: sicut feci. ita reddidit mi-

hi deus. Adduxerūtqz eum in bie-

rusalē et ibi mortuū ē. Oppugnātes

ergo filij iuda hierusalē. ceperūt eā

et percusserunt in ore gladij tradētes

cunctam incendio ciuitatē. Et po-

stea descendētes pugnauerūt con-

tra chananeū qui habitabat in mō-

tanis. et ad meridiē in campestribz

Pergenqz iudas ptra chananeū

qui habitabat in hebron cuius no-

men fuit antiquitus cariatbarbe p-

cussit selsai et hayman et tholmai: at

qz inde pfectus abiit ad habitato-

res dabit. cuius nomē vetus erat

cariathezpher. i. ciuitas litterarūz

Dixitqz caleph. Qui percussit cari-

athepher et vastauerit eam dabo ei

aram filiā meam vxorē. Tunc ce-

pisset eam othoniel filius cenez fra-

ter caleph minor: dedit ei aram fili-

am suā p iugem. Quā pgentem in

itinere monuit vir suus vt peteret

a patre suo agrū. Quē cum suspi-

rasset sedēs i asino. dixit ei caleph:

Quid habes? At illa respōdit. Pa-

Aug. s. lxx. redemptionē aque. terrā. s. de cuius
f. uenit? aquā redimeret. cuius inopia erat in illis
regionibz ad quas nupta ducebāt.

mibi benedictionē: quia terraz arē

tem dedisti mihi: da et irriguā aqz.

Aug. lxx. redemptionē excelsoz et redemptio-
nem humilium fluuioz subaudi qz vel monta-
nis vel in campestribus fluunt.

Dedit ergo caleph irriguū superi-

et irriguum inferius. Filij autem

cinei cognati moysi ascenderūt de

ciuitate palmarū cum filijs iuda in

desertum sortis eius qd ē ad meri-

diem arath: et habitauerūt cum eo

Abiit autē iudas cum symeone fra-

tre suo. et percusserūt simul chananeū

qui habitabat in sephat. et interfe-

cerunt eum. Vocatumqz ē nomen

vrbis hozma. i. anathema. Cepit

qz iudas gazam cum finibus suis.

et ascalonem. atqz accharon cum

terminis suis. fuitqz dominus cū

iuda et montana possedit. Nec po-

tuit delere habitatores vallis: qā

et dixit iudas ad simeonem
fratrem suum. tribus. s. ad
tribum. Non enim
adhuc vinebat filij ia-
cob. qz sic appellati sūt.
Manifestum ē tribuz
iuda alterius sibi tribu
auxiliū postulasse. qd
redderet cū opus esset.

Dixitqz caleph
qui percussit.

Aug. Quicunqz percus-
serit ciuitatē litterarūz
et cepit eam. dabo ei fi-

liāz meā in vxorē. hoc
in libro ihesu memora-
tum ē. Sed vtrū ihesu
vixente sit factū. et nūc
recapitulātū. An post
ei mortē p qz dictū ē

Judas ascendet. et cepit
iudas bellare ptra cha-
nangos. In quo bello
omnia hec gesta nar-

rant merito queritur.
Sed credibilis ē p
mortē ihesu factū. Tūc
autem p. plebsim. i. p
occupationem memo-

ratū. sicut et alia. Nūc
enim cum res geste ad
uersus chanangos tri-

bus iudez exponerētur.
ita se narratōis ordo
pūnet iter cetera iudez

facta bellica. de q post
mortem ihesu dixit do-

minus. Judas ascen-

det. et post hec ascen-

derūt filij iuda pugna-

re aduersus chananeū

qui habitabat in mon-

tanis austrum et cam-

pestrem. et abiit iudas

ad chananeum. habi-

tantē i chebron. et exiit

chebron ex aduerso.

Romen autē chebron

erat cariatbarchoch et

sepher. et percussit selsai

et tholmai. fi-

lios enach. et ascende-

runt inde. ad ibabitā-

tes dabit. Qui ante fu-

it nomen ciuitas litte-

rarum. et dixit caleph

Quicunqz percussit

ciuitatē litterarūz. et.

Costat ergo et hoc or-

dine gestarum rerum

post mortem ihesu hoc

ē factum. Cum ergo

ciuitates date ipsi ca-

leph memorarent acce-

pta occasione narra-

rator q postea gestuz

est pꝛogocupauit. Nec

tamen hic frustra arbi-

tror. s. de filia caleph

data i victoris pmiuz

bis scriptam mēorasse

excessum. ut in usus eo-
rum conuertat inimici
cos nō solum quando
vincunt. sed etiā quā-
do metunt. Illud ad
cōmendandā suā lar-
gitatē. hoc ad reprimē-
daz eoz elationē. In-
micul enī sanctorū ē an-
gelus sathane quē sibi
datū colaphizantē di-
cit apostolus. ne magni-
tudine reuelationū ex-
tolleretur.

Iebuseum autē
habita. Aug. Su-
perius legit eadez ciui-
tas a iuda capta et ince-
sa et interfectis in ea ie-
buseis. Sed sciendū ē
hanc ciuitatē cōmunē
habuisse duas tribus
iudam et beniamin. sic
ostendit diuisio terra-
rū quā fecit ihesus. Ip-
sa ē enī iherusalem. hic
rusalem. ideo hęc due
tribus remanserūt ad
templū domini quā ceterę
receptę tribu leui q̄
sacerdotalis fuit. et tur-
ras in diuisione nō ac-
cepit. Sepauerūt se a re-
gno iuda cū ierotoam.
Sciendū est ergo a iu-
da ciuitatē captā esse et
incensam interfectis q̄
illuc repti fuerāt. sed nō
oēs iebuseos extirpos
vel q̄ extra ciuitatem
erāt. vel q̄ fugere pote-
rant. Quos iebuseos
admissos ēē a filiis ben-
iamin. quibz cū iuda ci-
uitas illa erat p̄m̄nis
in ea simul habitare.
Quod ergo dictū ē. Nō
hereditauerūt iebusei
filij beniamin. intelligē-
dum ē. q̄ tributarios
facere nō potuerūt. vel
noluerūt. aut nō hēre-
ditauerūt iebusei. q̄a
n̄ sine illo tenuerūt ter-
rā quā possidebant.

Manasses quo-
q̄ nō deleuit. Au-
gust. Et non heredita-
uit manasses bethsan :
q̄ est scitharum ciuitas
ipsa hodie phibetur ci-
tropolis dici. Potest
autē mouere quomō in
illis p̄ribus multum a
scitha diuisis potest
esse scitharū ciuitas.
Sed similiter potest
moueri. quomodo tam longe a macedonia. alexander macedo condiderit
alexandriā ciuitatē qd̄ fecit longe lateq̄ bellando. Sic etiā scite banc con-
dere potuerūt. Nam legit in historia gentiū vniuersā p̄ne aliam scithas ali-
quādo tenuisse.

Artauitq̄ amorreus. Aug. Et contribulauit amorreus fili-

falcatis curribus abundabāt. Pe-
Aug. hoc in libro ihesu dictū ē q̄ illo vno dictū
est sed hic recapitulādo memoratū est cū de tribu
iuda vnde fuit caleph loqueret scriptura

deruntq̄ caleph hebron sicut dixe-
rat moyses : qui deleuit ex ea tres
filios enach. Iebuseum autē habi-
tatozem hierusalē non deleuerunt
filij beniamin : habitauitq̄ iebuse-
us cum filiis beniamin in hierusa-
lem vsq̄ in pręsentē diem. Domus
quoq̄ ioseph ascendit in bethel : fu-
itq̄ dominus cū eis. Nam cū ob-
siderent vrbem q̄ prius luz voca-
batur. viderunt hominē egredien-
tem de ciuitate. dixeruntq̄ ad euz
Pstende nobis introitū ciuitatis.
et faciemus tecum misericordiam
Qui cum ostendisset eis. p̄cusserūt
vrbem in ore gladij. hominē autez
illum et omnem cognationem eius
dimiserūt. Qui dimissus abiit in
terram ethim et edificauit ibi ciuita-
tem vocauitq̄ eam luzam q̄ ita ap-

pellatur vsq̄ in pręsentem diem.
Ipsa nō hereditauit manasses bethsan que est
scitharū ciuitas neq̄ filias eius. ciuitates quas ip-
sa tanq̄ metropolis instruerat

Manasses quoq̄ nō deleuit beth-
san et chanath cū viculis suis. et ha-
bitatores doz et ieblaam et maged-
do cū viculis suis : cepitq̄ chana-
neus habitare cū eis. Postq̄ au-
tem iherusalem dicit aut hic p̄ p̄leptū dictū ē. aut hic re-
capitulādo. aut illic p̄occupādo
tem confortatus est israel fecit eos
tributarios et delere noluit. Effra-
im etiam nō interfecit chananēum
qui habitabat in gazer : sed habita-
uit cum eo. zabulon non deleuit
habitatores tethron et naalon : sed

habitauit chananeus in medio ei-
us. factusq̄ ē ei tributarius. Aser
quoq̄ nō deleuit hitatores accho
et sidonis alab et acharib et amma
et aphech et roob : habitauitq̄ i me-
dio chananēi habitatoris illi. ter-
re. nec interfecit eū. Neptalij quo-
q̄ nō deleuit habitatores bethsa-
mes et bethanath. et habitauit iter
chananēū habitatozē terre : fuerūt
q̄ ei bethsamitę et bethanitę tribu-
tarij. Artauitq̄ amorreus filios dā
in monte : nec dedit eis locū vt ad
planiora descenderēt : habitauitq̄
in monte hares qd̄ inuēpreat te-
statio in haylon et salabim. Et ag-
grauata ē manus domus ioseph :
factusq̄ ē ei tributarius. Fuit autē
terminus amorrei ab ascensu scor-
pionis et petra et supiora loca.

Ascenditq̄ an-
gelus domini de galga-
lis ad locū flentium. et ait : Eduxi
vos de egipto. et introduxi in terrā
p̄ qua iuravi p̄ribus vestris. et pol-
licitus sum vt nō facerē irritū pa-
ctum meū vobiscū in sempiternū.
ita dūtaxat vt non feriretis sedus
cū habitatoribus terre huius et a-
ras eoz subuerteretis. et noluitis
audire vocē meam. Nunc hoc fecistis
Quāobrem nolui delere eos a fa-
cie vestra : vt habeatis hostes et di-
corum sint vobis in ruinā. Cumq̄

vero memoratū ē in libro ihesu magis puto p̄occupatū q̄ post mortē suam
factum. vel futurū ipse nouerat. p̄phetico spiritu. si ab illo liber scriptus ē. q̄
appellat iherusalem naue. vel si ab illo iam factū esse sciebat post mortē ihesu qd̄
ibi p̄occupando memorauit.

Quāobrem nolui delere. Aug. Dūc intelligimus quedā ex ira

os dan in mōte quoni-
am nō p̄misit eos de-
scendere in vallē zc. B
aut in libro ihesu naue
p̄occupando mōratū
ē. aut hic recapitulādo.

Ascenditq̄ an-
gelus domini. Aug.
Et ascendit angelus do-
mini sup̄ clauum mō-
tem. Scriptoz hoc no-
mine appellauit locum
q̄ postea scripsit. Quā-
enī angelus dñi super
euz alēdit nō dum sic
vocabat. a p̄oratione
enī nomē accepit q̄ gre-
ce clauinos dicit. Ibi ē
populus sicut cum au-
disset ab angelo verba
domini vindicantē in
eos q̄ inobediētes fuiss-
sent. q̄ nō extermina-
uerūt populos scđm
p̄ceptū eius quibz p̄ua-
luerūt eligētes eos tri-
butarios facere q̄ per-
dere. sicut dñs iusserat
Qd̄ line p̄emptio dei
mandato. siue timore
fecerit. ne hostes p̄tra-
se acris pugnarent. p̄
salute obtinendā. q̄ p̄
tributo non dādo. si
ne dubio peccauerunt
vel spemēdo dei p̄ce-
ptū. vel nō p̄sumēdo
q̄ eos posset q̄ p̄ceptū
adiuuare. Qd̄ ideo p̄
ihesum noluit eis dice-
re. si tamē adhuc eo vi-
uente iam fieri p̄ceptū
et nō potius p̄occupan-
do memoratū fuerat.
q̄ illo mortuo fieri ce-
pit. q̄ hic omnibz vo-
luit exp̄bare p̄ ange-
lum. Quidā autē om-
nes id fecerant. viuēte
ihesu. et si aliq̄ forte iaz
experat. Credibilis ē
tamē nihil tale cepisse
viuēte ihesu tantumq̄
terrari sub illo tenuis-
se filios israel. quantū
eis ad p̄cedendū suffi-
ceret quibz in fortibus
suis haberēt. vnde. cre-
scēdo et conualecēdo
a duersarios extermina-
rent. p̄inde post mortē
ihesu. postq̄ p̄ualuerūt
maluerūt habere tribu-
tarios scđm volūtātē
suam q̄ p̄dere scđm
volūtātē dei. Ideo
ad illos corripēdos
angelus missus ē. Qd̄

rei veni-
bitare v-
eoz offer-
et p̄cca-
dūm
su nauē
tur expe-
pelli sunt
tur ad iud-
ab eo q̄
stipendū.
Ber-
dno. h-
ut p̄p̄ di-
ibu. et oibz
rum eoz.
dierū fuer-
Sciendū
q̄ sibi p̄st-
diebū sit a-
habeat dñ-
in istoz au-
enim intel-
mē xpi
omne bo-
tem in bu-
p̄reamus
stras ad d-
aut si ois
iusticię.
dum anim-
temus. dñ-
su dices sa-
vero recep-
tingit cō-
tan. et ab e-
tus fuerit.
es sed mal-
in diebus
diebus m-
regis p̄st-
excessum
aut dicit
vnde. ois
luna. Q-
erant iusti
qui cum en-
tium in di-
Quomō-
tatis et fun-
cia nec mu-
tione vitz
tibul nom-
impis aut
bre iniqui-
et non ē illi
li. vnde. lu-
quis intel-
et aliam q̄
nibus p̄m-
ro lumine
lumen p̄er-
in angelū
na esse q̄
dicunt. qu-
Sunt ergo
capitū ex
sed non bo-
domino or-
eniz potest
mine veni-
p̄ faciat in
los te q̄bo

dei venire peccata. ut enim dii gentium inter quas non exterminatas israelite habitare voluerunt essent eis in scandalum. i. facerent eos scandalizari in deo suo. eo quod offenso vivere indignas comminatus est deus. quod manifestum est magnum esse peccatum.

Dimisit ergo ioseph. Hoc per recapitulationem iterat. Nam et mors ihesu hanc in hoc libro memorat. ut tanquam ab exordio breviter cuncta insinuentur. ex quo dedit eis dominus terram. et quomodo sub iudicio vixerint. vel quod per peccata sunt. et iterum redierunt ad iudicium ordines ab eo quod primus est constitutus.

Servieruntque domino. Adam. Et tunc per illud dominum omnibus diebus ihesu. et omnibus diebus seniorum eorum. quod longiorum dierum fuerunt post ihesum. Sciendum est quia quisque sibi prestat ut in bonis diebus sit aut in malis et habeat dies ihesu vel iustorum aut impiorum. Si enim intelligamus lumen verum quod illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. et prebeamus ei animas nostras ad illuminandum aut si oriamur nobis sol iusticie. et illuminet mundum anime nostre habebimus dies ihesu christi dies salutis. Si quis vero recepit lucem que exstinguit contrariam veritatem. et ab ea illuminatus fuerit. habebit dies sed malos. et non erit in diebus ihesu. sed in diebus manasse vel pharaonis vel cuiuslibet pessimi. tamen in diebus achaz regis pessimi. non potuit ysaia videre dominum sabaoth sedentem super thronum excelsum. sed mortuo rege neque cuius erat dies mali. vidit visionem dei. Quia autem dicit in scripturis dies illius vel illius. non significat tempus vite ipsius. unde orietur in diebus eius iusticia. et multitudo pacis. vel usquequo extollat luna. Quod si accipimus quod in diebus quibus saluator morabatur in terris dies erant iusticie et pacis. quomodo probabimus dies iusticie et pacis ortos esse. his qui cum crucifixi erant et aduentum eius non receperunt. Aut quomodo multitudo gentium in diebus eius fuit apud eos qui cum in morte falsis criminibus tradiderunt. Quomodo hi dies pacis et iusticie habuerunt in quorum mentibus tenebre iniquitatis et furoris versabantur. Denique quod non sunt nunc dies illi. non oritur iusticia nec multitudo pacis christi apud fideles. Magis ergo quisque ex persequutione vite dies sibi iniquitatis et belli vel iusticie et pacis acquirit. unde timentibus nomen meum. orietur sol iusticie ut faciat eis. i. dies iusticie. dies ihesu. de impijs autem dicitur quod occidet eis sol iusticie. in quibus. i. iusticia dormit. et tenebre iniquitatis oriuntur. et alibi contrarium. Pax multa diligentibus nomen tuum et non est illis scandalum. habent et impij lucem suam. ex qua oriuntur eis dies mali. unde lux iustis semper. lux autem impijs extinguetur. Rescio si tam inepte quis intelligat. ut putet esse aliquod substantiale lucem. aliam quam impiorum dicatur et aliam quam iustorum. quod fieri non potest. Una enim lux mundi a deo facta quam omnibus communiter et equaliter lucet. Sed sciendum est quod anima nostra. aut vero lumine illuminatur quod non extinguatur. i. christus. aut si non habet in se hoc lumen eternum. et tunc per extinguibile illuminatur ab illo. i. qui transfiguratur. sed in angelis lucis et falsa salute illuminat cor peccatoris ut videant ei vera bona esse quam caduca sunt. hoc lumine illuminantur. qui summum bonum voluptate dicunt. qui divitias honores seculi et terrenam gloriam quasi eternam querunt. Sunt ergo isti in diebus lucis eius qui extinguuntur. Quicunque enim agunt. vel cupiunt extinguantur. hoc lumine marcion illuminatus deum legis iustum sed non bonum dicit. Sunt ergo dies ihesu de quibus dicit. Servivit populus domino omnibus diebus ihesu. Qui enim habet in se dies ihesu servit domino. Non enim potest servire zabulo. aut avaricie. Nec potest fieri ut qui illuminatur lumine veritatis serviat mendacio. Premus ergo ut christus qui est lux vera semper faciat in nobis dies bonos ne vivamus zabulo illuminati habeamus dies malos de quibus dicit. Redimetis tempus quoniam dies mali sunt. Etiam similiter seculum ma-

loqueretur angelus domini hec verba ad oes filios israel. elevarunt vocem suam et fleverunt. Et vocatum est nomen loci illius locus fletuum siue lachrimarum immolaveruntque ibi hostias domino. Dimisit ergo ioseph populum. et abierunt filii israel unusquisque in possessionem suam ut obtine-

^{et beatus qui servit domino in diebus ihesu qui verbo et sapientia et illuminat. qui precepit eis. et doctrina illuminat. Bene placet.}
nerent eam. servieruntque domino cunctis diebus eius et seniorum. qui ^{et virtutibus et apostolorum} longo post eum vixerunt tempore. et ^{et faciebant sopus. i. patientie iusticie et omnium virtutum} novaverunt omnia opera domini que

lum. secundum apostolum.

Servivit quoque domino. Servivit populus domino omnibus diebus ihesu. Non enim dixit unum diem fuisse ihesum. quia multi sunt dies eius. unus dies est iusticia. alii sanctificatio. alius prudentia. alius misericordia. et singula virtutum bona in quibus domino servitur. his autem virtutibus animi domino placetur. In his omnibus diebus ihesu domino servies. Non vult scriptura sancta ut aliquis virtutes habeas. et alias negligas. Sed ut omnibus his adornatus virtutibus. et in eorum

^{scilicet opera domini magna} fecerat cum israel. **Mortuus est autem ioseph filius nathan famulus domini centum et decem annorum. et sepe laceravit eum in finibus possessionis sue in thánathsare in morte effraim a septentrionali plaga montis gaas**

Omnisque illa generatio congregata ^{generatio malarum cogitationum que procedit ex corde. et facit oblivisci opus dei magni quod dicit apostolus ait. memor esto ihesu christi sum surrexisse a mortuis} **est ad patres suos. et surrexerunt a** ^{Aug. et} **lii qui non noverunt dominum. et opera** ^{ponit quomodo dixit non noverunt dominum in illis. i. claris operibus que facta sunt ante illos. ut israel non sciret dominum. et quod crucifixus est. i. p. peccatis nostris et surrexit propter iustificationem nostram} **que fecerat cum israel. feceruntque filii israel malum in conspectu domini**

malum. i. canebat. de christo quoque dictum est. quod non novit peccatum. i. non fecit opus peccati. Cognovit ergo opera domini qui facit. ignorat. qui non facit.

Cognoverunt inquit opera domini magna. que fecit israel. Quasi sint aliquid opera domini bona. Ergo arbitror quod opera domini magna est. per capacitatem eorum quod opera sunt si bi iure propter magna opera domini dicitur. vel per bona. verbi causa. Eduxit filios israel de egipto in manu forti. egipto prodigijs celestibus vel terata. Viam fecit in mari. manna in deserto dedit. de celo locutus est moysi. et dedit legem in tabulis lapideis. Nonne hec magna sunt opera dei. Sed si illud his compares. quod ita dilexit deus mundum. ut filium unigenitum daret. pro eo inuenies illa bona esse.

Et seniorum. Adam. Seniores qui cum ihesu vel post ihesum fuerant apostoli sunt. qui scripturas vel preceptis suis illuminant corda nostra. et faciunt in nobis quoddam dies ex vera luce quam participati sunt venientes in hunc mundum. Qui ergo preceptis eorum illuminatur. servit deo in diebus seniorum qui fuerunt post ihesum. Sicut autem christus erat lux vera qui illuminat omnem hominem. v. in. h. m. ut ipsi erant lux mundi. sed non illud. vos estis lux mundi. Illuminatur ergo nobis dies in quibus domino serviamus. Solius dei nosse est. post ihesum inter seniores quod longior diem fecerit. i. qui maiorem ex se lucem emisit. vtrum paulus an petrus. paulus bartholomeus an iohannes. sed tamen longior dierum dicitur sancti. Contraque scandalis mundus replebitur. quando crescit iniquitate refragescet charitas multorum. tunc non dicitur dies futuri longi sed abbreviati secundum illud. Nisi abbeniati fuerint dies illi. non fiet salva omnis caro. Mali ergo dies breviani dicuntur. longi autem et multi spacij dies boni. in quibus domino servimus. propter electos autem breviantur dies mali dies iniquitatis et scandalii et ut arbitror cum semel electis dies mali ceperint breviantur et minuantur usque in nihilum. et ad ultimum perunt. Quibus unus putato erat quod dicebat. peat dies in quo natus sum. dies vero seniorum sanctorum longi sunt et pluri.

Mortuus est autem. In paulo vivit ihesus. et in omnibus qui dicere possunt. vivo autem ias non ego. vivit vero in me christus. et mihi vivere christus est et mori lucrum. In illis moritur qui sepe penitendo. et iterum delinquendo. quasi insultant morti ihesu. unde. Rursus crucifigentes sibi metipsos filium dei. et o. h. Non solus ergo in peccantibus moritur. sed etiam crucifigitur et illuditur. Si enim de avaricia cogitas. vel de stupro si furore agitaris. vel quodlibet vicijs non vivit in te christus. Moritur ergo christus peccantibus. quia nihil est eis

in iusticia. nihil patiens. nihil veritas. ⁊ omnia illa q̃ christus ē opant. ¶ A sanctis vero q̃cunq; opa fiunt. christus ē qui ea opatur. vnde. omnia possum ⁊ eo qui me p̃fortat christus. vnde. qui me cōfessus fuerit corā hominibus et ego cōfitebor ei. c. p. m. qui ē in celis. qui autē negauerit me corā hoībus ⁊ ego negabo eū. c. p. m. ¶ Cōfiteētes in semetipso dixit p̃steri. qz in eis vixit ⁊ opatur christus. sed nō similiter autē te his q̃ negant. ¶ Qui enī negat extra ipsuz ē. ¶ Qui confiteet in ipso ē. d. ⁊ ergo qz mortuus ē itelus. ⁊ resurrexit generatio altera q̃ nesciebat ille. sum ꝛc.

Et serui erunt ba
alim. Adem, Serui

fcs quisq; sup omia diligit ⁊ colit hoc ille deus ē
 ⁊ fuisse baalim. ac dimiserūt dñm
 deum patrum suoz qui eduxerat
 eos de terra egipti. ⁊ secuti sunt de
 os alienos. deos quoq; populoz
 qui habitabāt in circumitu eorū: et
 adorauerunt eos. ⁊ ad iracundiaz
 unt peccata. deum in quo nullus ire affectus. nul
 lus passibilis motus ad iracundiā. puocare dicun
 tur. sed ille manet imutabilis. ego cū pecco irā mi
 cōcitauerunt dominū. dimittētes
 hi ascleo. vii thesaurizās tibi irā inbie ire ēc.
 eum. ⁊ seruientes baal ⁊ ashtaroth.

Pratusq; dominus cōtra israel tra
didit eos in manus diripientium.
qui ceperunt eos ⁊ vendiderūt ho
stibus qui habitabāt p̄ gyrum: nec
potuerūt resistere aduersarijs suis
s; quocūq; p̄gere voluissent: man⁹
domini sup̄ eos erat. sicut locutus
ē ⁊ iurauit eis. ⁊ vehemēter afflicti
sunt. **S**uscitauitq; dominus iudi
ces qui liberarēt eos de vastantiū
manibus: sed nec eos audire volu
erunt: fornicātes cum dijs alienis
⁊ adorantes eos. **E**t o deseruerūt
viam p̄ quam ingressi fuerāt p̄ses
eor⁹. ⁊ audiētes mandata domini
omnia fecere p̄traria. **T**uncq; domi
nus iudices suscitaret. in diebus

gentilitatis error cepit et ordiū. dum ea q̄ multa diligūt homines. deos esse volūt. ⁊ humanis vicij⁹ ⁊ cupiditatib⁹ diuinū nomē ascribūt. Pecunie enī cupidi ⁊ auaricie amore flagrātes. mammonā quidē apud syros teum cupi ditatis dicūt. libidī⁹ ⁊ voluptatis amatores venerem team sibi hui⁹ vicij⁹ quo agitantur ascribūt. Similiter in ceteris vicij⁹. ipsum quo virgetur affe ctum. teum sibi fecerūt. vnde apostolus. auaricia qđ ē ydolorū seruitus. **¶** Cum ergo aliq̄ vicia toto corde. tota aīa ⁊ totis virib⁹ diligunt. ydola adorant?

August. Et seru /

eorū flectebat misericordia ⁊ audie
bat afflictorū gemitus. ⁊ liberabat
eos de cede vastantiū. **P**ostq̃ au
tem mortu⁹ esset iudex reuerteban
tur. ⁊ multo faciebant maiora q̃ se
cerant patres eorū sequētes deos
alienos seruientes eis: ⁊ adorātes
illos. **N**on dimiserūt adinuentiones
suas. ⁊ viam durissimā p̃ qua
ambulare p̃sueuerant. **I**ratu⁹ ē
furoꝝ domini in israel. ⁊ ait: **Q**uia
irritum fecit gens ista pactū meum
qđ pepigeram cū patribus eorum
⁊ vocem meam audire p̃tempnit. ⁊

Aug. paret causa quare ihesus, nō p̄deuit omēs
gentes illas vt essent. si in quibz isti p̄parent pote
rant aut p̄desse. si ceptati in eis nō inuenirent rep
bi ⁊ tales inuenirēt quales domin⁹ esse precepit.
necferent enī gentēs ita uiuerēt. nec bella eis ne
cessaria essent.

ego nō delebo gentes quas dimis-
sit iſue. ⁊ mortuus ē vt in iſpis ex-
ſ verba ſcriptoris exponētis. quare
nō ſint delete gentes ille
periar iſrael vtrum. cuſtodiant viā

domini: et ambulant in ea. sicut cy-
 Aug. s. qui fuerūt. s. cū ihesu cū vi-
 uerūt. illis enim mortuis. surrexit generatio altera
 que cepit offendere dominū. p quibz phandis nō
 sunt delecte gentes s. quasi nō
 studierūt patres eoz. an nō. **P**imi
 viderat ihesus hūano cōsilio gētes illas reliquisse.
 sit ergo dñs omēs nationes has
 et cito subuertere noluit: nec tradi-
 dit in manus iohue.

Prige. Cum quis deo seruit nō traditur i man⁹ diuinitatis. sed cū deum derelinquit. ⁊ seruit passionib⁹ suis traditur passionib⁹ ignominie. ⁊ in reprobū sensum. vt faciat q̄ nō conueniunt q̄ repletus ē omī iniquitate. nequitia. fornicatione ⁊ huiusmōi. Si enī peccamus dño ⁊ voluptates nostras ⁊ desideria. velut teū colimus tradimur i manu dyaboli apostolica auctoritate vt ipse ait. tradidi huiusmodi sabbane in interitū carnis vt spirit⁹ saluus fiat. Non solū ergo p̄ angelos tradit deus. delinquentes in manus inimicorū sed etiā p̄ pilatos ecclesie qui potestate habent soluēdi ⁊ ligādi. Traduntur autē in interitū carnis cū p̄ delictis a christi coepe sepanitur. traduntur autē dupliciter cū delictis scz manifestū sit ecclesie ⁊ p̄ sacerdotes quis de ecclesia pellitur. vt notat⁹ ab hoibus erubescat ⁊ puero eniam qd sequitur in p̄sūsalu⁹ fiat in die domini. vel cū peccatū nō sit manifestū hominib⁹. deus autē

Fratusq; dñs.

diripientiū. sed cū deum

qui videt in occulto videns eius mentē vicijs et passionibus seruientē. et cor de eius nō se colit sed auariciā aut libidinē. aut huiusmodi talē ipse tradit sathane. auertit enī se et refugit a cogitationibus suis malis. et desiderijs in dignis. et reliquit domum cordis eius vacuā. Tunc mundus spiritus q̄ exierat ab hōie inueniens domū suā vacante et emundatā. assumit alios septē spiritus nequiores se. et ingressi habitant ibi. et sunt nonnulli hominis illius peiora prioribus. Sic intelligendū ē eum tradere quos tradit. nō q̄ ipse tradat aliquē sed indi gnos derelinquit. nec habitat in eis. Anima autē tradita dicitur et eo q̄ deo vacua inuenit. et a spiritu neq̄ inuaditur. Vigilemus ergo et nos a vicijs purge mus vt tēū intra nos teneamus ne dyabolo tradamur.

In medio chananei. Aug. In tēū tēronōmō dicitur tēū de his gentibus nō ē ciam illos i anno vno ne fiat terra deserta. et multiplicet in te bestie fere. Paulatim enī illas illos donec multiplice mini et crescat et hēre dicitur tēū. Dixerat hanc pmissionem suā dominus seruare et ga obediētes. vt exterminatio gentiū illarū crescentibus israelitis paribus fieret cū eorum multitudo terras vnde aduersarij exterminarent desertas esse nō sineret. Qd autē ait ne multiplicetur in te bestie fere. mirū si non bestiales cupiditates et libidines intelligi voluit. q̄ solent de repentinis successu terrenis felicitatis existere. Non enim tēū hōies exterminare poterat. et bestias nō poterat.

Tradidit eos i ma. Adam. Et tradidit eos domibus i man? cūsainrasathaim regis mesopotamie. Interpretat cūsainrasathaim humiliatio eorum. Traditi sunt ergo ei. vt humiliaret eos. et quia in excelsis montū impie agebāt cōtra altissimū ab ipso in humilitate traditi sunt. Rec solū olim diuina pudentia eos q̄ impie exaltabant. tradidit humiliādos vt salubri medicina p̄traria cōtrarijs curarent. sed et nunc idē agit in ecclesia sua. Et nūc cūsainrasathaim rex mesopotamie cui humiliāde et asilūgēde traduntur anīq̄ christiana humilitate cōtempta. se in supbia extulerunt q̄ in cōspectu dei valde ē odiosa. Initū enim discendū a deo supbia. de autē supbis resistit. et humilibus dat gratiam. Piquis ergo christi humilitate respecta (q̄ ppter nos cū deus esset hō factus ē humiliatus vsq̄ ad mortē) extollitur et vsq̄ ad potestates et dignitates seculi. p̄silit. et artes quibz assequitur. etiā si cōtra fidē et religionē sint nō refugit. euenit vt malū faciat in cōspectu dñi. et cū summas adeptus fuerit infulas potestatis. et ad ipsa supbie fastigia summa p̄scenderit. inde reiectus traditur cūsainrasathaim. vni. i. q̄

C. III.

E sunt gentes

quas dominus dereliquit

vt erudiret in eis israelē et omēs
Aug. Erat ergo ista cā in eoz tēpationem vt bel la dicerent. i. vt tanta pietate et obedientia legis dei bellaret quāta patres eoz qui deo etiā bellando placuerūt. non q̄ optabile sit bellū. sed q̄ pietas laudabilis etiā in bello

qui nō nouerant bella chananeoz
et postea dicerent filiū eorum certa

re cum hostibus. et habere consue
Aug. Sathapic di cuntur quasi pua regna quibz sathapic p̄erat qd nō ē in illis pibus cuiusdā honoris ē vel fuit.

tudinē p̄tlandi. quinqz sathapas
philistinoz. omnemqz chananeuz
et sidoniū. atqz euēum qui habita

bat i n mōte libano de monte baal
hermon vsqz ad introitū emath.

Aug. Non vt sciret deus oim p̄gnitor etiā futuroz. sed vt ipi sciret et cōficia sua vel gloriarent. vel cōuincerent

Dimisitqz eos vt in ipsis expiretur
israelē vt nō audiret mandata do
mini quē p̄ceperat patribus eozū

p manum moy si. an non. Itaqz fi
liū israel habitauerūt in medio cha

nanēi et ethēi et amorreī et pherezei
et euēi et icbusēi. et duxerūt vxores

filias eoz. ipsiqz filias suas filijs
eorum tradiderūt. et seruiērūt dñs

eorū. feceruntqz malū in conspe
ctu domini. et obliui sunt dei sui ser

rioz principū. sicut alibi pharaoni et alibi chiram. vt humiliet eum. q̄ nimis fuerat exaltatus et affligat donec respiciat. et grat dominū. q̄ cū esset in supbia ignorabat eum.

Potest quisqz etiā p̄nus vel minimus. etiā si nulla dignitate vsus supbie vicio laborare. et nihil tam fēdū. tam execrabile. q̄ paup supb. et diues mendax. Penetrat aliquādo morbus supbie ipsum sacerdotale et lenitiū ordinē. et in nobis q̄ ad exemplū humilitatis politi sumus. et in circulo alta

uientes baalim et astaroth. **Iratus**
runt sibi ipsis iram. **Iustus iudicio**
qz cōtra israel dñs. tradidit eos in

man? chusainrasathaim regis me
t quantū. i. seruierunt baalim. debet enī afflictio penitētie esse. secundū quantitātē culpe

opotamie seruierunt ei octo an
Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

nis. **Et clamauerūt ad dominū q̄**
Aug. Nota q̄ hominē saluatore dicit p̄ quē de? saluat. s. p̄terologia. s. p̄pbat

suscitauit eis saluatorem. et libera
Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

uit eos. othoniel videlicet filiū ce
Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

nez fratre caleph minorē. fuitqz in
Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

eo spiritus domini. et iudicauit is
Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

rael. Egrediusqz ē ad pugnā et tradi
Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

dit dñs i man? ei? chusainrasatha
Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

im regem sirie. et oppressit eū. Qui
Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

languis diuie clemencie octo annis seruierūt. p̄m eozum oelictis. xl. quenerūt p̄ vnus iusticia

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

Aug. clamauerūt ad dominū cū tribularetur et de necessitatibz eoz liberauit eos. et eduxit eos de tenebris etc. nisi clamauerūt non suscitaretur eis saluator. s. in tribulatione positi

ris velut specula q̄daz intuentibz arrogantie viciū fetet. et de altari domini qd debet incen si suauitate flagrare o dor tēterrimus supbie reuertet.

Vide benignū do
minum misericordiam cū seueritate miscentez et pene modum iusta et clemēti libratione pē

santem nō in p̄petuū tradit delinquentes. s. quanto inq̄ tpe serui

runt baalim. tanto ser uiunt cūsainrasathaim. i. viij. annis. vltice h̄ q̄

errasse te cognoscis et quāto tēpore peccasti

tanto humilia te ipsuz deo in confessione p̄

nitētie. nō expectes vt humiliet te cūsainrasa

thaim et inuito necessi tas extorquet penitē

tiam. P̄ueni torto ris manus. qz si te ipse

correxeris. p̄nus ē domi nus qui vindictā t̄pet

ei qui illā penitēdo p̄ uenit. Rotandū autē

quia dum seruierunt cūsainrasathaim. et nō cla

marent ad dominum. nemo suscitatus ē qui

saluare eos posset. Cū ergo clamauerūt susci

tauit eis saluatore go thoniel qui interpreta

tur tempus mibi dei. p̄ quē ille populus de

seruitute ereptus ē. et pax ipso reddita quā

supbia. et diuersa ple / bia facioza fugauerāt

Videtur autē mi
hi gothoniel vnus ēē

de militia celesti et ar / changelicis turmis q̄

ad auxilium eozū mit / tuntur. qui heredita

tem capiunt salutis. Sunt enim angeli sa / lutares. qui p̄ gotho

niem. vel ayot designantur.

Fuitqz in eo spiritus domini.

Magna laus ē primi iudicis q̄ spiritus domini factus ē super eum et per spiritum dei iudicauit populum. qd de alio dictum nō valde memini. Sūt hodie ecclesiarum iudices quibus datum est etiam iudiciū animarū. Sed nescio si quis dignus sit spiritu dei repleti.

Fuitqz in eo spi. Adam. Postqz. i. clamauerūt ad dñm. Quis in nobis raz validū. tam iustū clamore emittit ad dñm. vt mereat populus ac cipe iudicē. quē repleat spūs dei. vt possit rectū tenere iudiciū. Vñ liber ipse iudiciū dicit. qui scilicet iudicauerūt populū israel viros. i. mirabiles sicut io sue fuit. sic et liter regū in q̄ de quomō qsqz regū regnauerūt et qd egerit etiā malū vt ecclesie. p̄ncipes vel iudices bona eoz imitentur mala caueāt.

Bernierunt decem
et octo ann. **Adam.**

Post. x. et octo annos
iterum clamauerunt filij
rael ad dominum et susci-
tauit eis saluatorem.
aioth filij gera. filij ge-
mini. virum ambide-
xtrum. Qui suscitatur
ad saluandum israel ni-
hil habet in se sinistru
sed utraqz manu dexte-
ra dignus populi pri-
ceps dignus ecclesie iu-
dex. qui nihil agit sini-
strum. cuius nescit sini-
stra qd facit dextera.
In utraqz pte dexte-
ra est in fide. in actibus ni-
hil habet de illis q lo-
cantur a sinistris. quibz
dicitur. discedite a me o
perarij iniquitatis. ne-
scio uos. ite i igne eter-
num etc.

Adamantius.

Etiā melius pene i-
dicat diuina scriptura
supra octo annis. hic
decem et octo dicit. Per-
tum est autē quia secu-
dum modum peccati et
conuersionis moram eti-
am castigationis tēpo-
ra terminant. transierunt
enim et isti. x. et viij. an-
ni seruitutis. et nō dicitur
quia clamauerunt
ad dominū. vel pueri
sunt a malicia sua. sed
post.

Saluatorem.

Adam. Saluatores
vel iudices qui ad libe-
randos filios israel su-
scitant principes cele-
stis milicie significant.
quos emittit deus ad
subsidiū eorum. qui ad
se toto corde clamaue-
runt et diuinā clementi-
am erga se conuersione
penitentis flexerunt.
Scriptum est enim.
qz cum multo tempore
fuisent pharaoni pa-
tres nostri clamauerunt
ad dominū. ita ut ip-
se diceret. Quam fili-
orum israel ascēdit ad
me. et misit moysē vi-
sibiliter eduxit eos.

Angelus quoqz exterminator missus est qui omnia primogenita egipti va-
staret. israelitarū vero neminē tangeret. et sic patet virtutē celestē fuisse. que
vastatis egiptijs filios israel de seruitute eduxit. Sub rege etiā assirioz sen-
nacherib. angelus domini mittit. qui pstratis vna nocte. c. lxxxv. milibus
hostium et urbem ab obsidione. et populū ab iteritu liberauit. Similiter et
go quādo peccamus vel p peccatis in captiuitatē tradimur. clamemus ad do-
minum non ore sed mēte. ut dolor cordis fonte lacrimarū pducatur ex oculis.
Sicut ille qui ait. lauato p singulas noctes lectum meū. l. m. f. m. r. Si ita
conuertimur a malis ut ultra non contingamus ea. mittet nobis domi-
nus virtutem suam celestem per quam liberemur a virtute zabolica que
omnia pro nobis agat. dextera et prospera. que faciat nos relinquere viam

^{s. pessimos inimicos}
eius. Et copulauit ei filios ammo
qui cum ipso impugnarent israel
et amalech. abijt qz et percussit isrl. at-

qz possedit urbē palmarū. Peruie-
runtqz filij isrl eglon regi moab de-
cem et octo annis. et postea clamaue-
rūt ad dominū. **Qui suscitauit eis**
saluatore ^{s. qui interpretat. laus}
vocabulo aioth filij ge-
mini <sup>s. nihil sinistru habēs cur nescie-
bat sinistra quid faceret dextera</sup>
ra filij gemini. qui utraqz manu p
dextera utebatur. **Miseruntqz filij is-**
rael p illum munera eglon regi mo-
ab. **Qui fecit sibi gladiūz ancipitē**
habentē in medio capulum longi-
tudinis palmę manus. et accinctus

^{Adam. quicquid gerit}
aioth ambidexter dextrū ē. dextere ē manibz et pe-
dibus. in femore enī dextro gladiū portat. ut veni-
at ad regē moab et interficiat
est eo subter sagum in dextro femo-
re.

Obtulitqz munera eglon regi
moab. **Et ait autē eglon crassus ni-**
mis. **Quqz obtulisset ei munera p**
secutus ē socios qui cū eo venerāt
et reuersus de galgalis ubi erat ido-

^{Aug. Non montē factū}
enī verbū appellat. et secretū factū erat ei ad regē
la. dixit ad regez. **Verbum secretū**

habeo ad te o rex. **Et ille iperauit**
silentium. **Egressisqz omnibus qui**
circa eum erant. ingressus ē aioth
ad eum. **Sedebat autē in cistino cę-**

^{s. qz preceperat}
naculo solus. **Dixitqz. Verbu dei**
ei dominus hoc facere. que populo suo saluatore
exceperat
habeo ad te. **Qui statim surrexit**

de throno. **Extenditqz aioth sini-**
stram manū. et tulit sicā de dextro

^{s. sermonē euāgelicū}
vel ppheticū <sup>s. disputado. s. ut extingueret om-
nem prauū dogmatis. et crasse intelligēte sensum.</sup>
femore suo. infixitqz eam in ventrē

eius tam valide ut capulus seque-
ret ferrū in vulnere. ac pignissimo
adipe stringeret. **Nec eduxit gladi-**
um. sed ita ut percussit reliquit in
corpore. statimqz p secreta nature
alui stercorea prorupit. **Aioth autē**
clausis diligentissime ostijs cęnaculi
et obfirmatis sera p posticū egres-
sus est. **Peruigqz regis ingressi. vi-**
derūt clausas fores cęnaculi. atqz
dixerūt. **Forsitan purgat aluum in**
cistino cęnaculo. **Expectantesqz diu**
donec erubescerēt. et vidētes q nul-
lus apiret. tulerunt clauem. et ape-
rientes inuenerūt dominū summi-
terra iacentē mortuū. **Aioth autēz**
dum illi turbarent. effugit et ptran-
sit locuz ydoloꝝ vnde reuersus fu-
erat. **Venitqz in seyrath. et statim i-**
sonuit buccina in monte effraim.
Descenderuntqz cū eo filij israel ip-
so in fronte gradiēte. **Qui dixit ad**
eos. **Sequimini me. Tradidit enī**
dominus inimicos nostros moa-
bitas in manus nostras. **Descen-**
deruntqz post eum et occupauerūt
vada iordanis que transmittūt in
moab. et nō dimiserūt transire quē-
qz. sed percusserunt moabitas in tpe
illo circiter decem milia omnes ro-
bustos et fortes viros. **Nullus eoz**
evadere potuit. **Pumiliatusqz est**
moab in die illo sub manu israel.
et quicūqz terra octoginta annis a
prelijs. **Post hūc fuit sangar fili-**

sinistram que ducit in
perditionem. et reuocet
nos ad viam dextera
que dicit ego sum via
veritas et vita.

Qui utraqz etc.

Secundum spin-
talem intelligentiam
omnes sancti ambi-
dextri dicunt. dyabolus
et principes eius ambi-
sinistri. totū enim qd a-
gunt sinistri ē et puer-
lum. et eterno igni cum
his qui a sinistris sunt
deputati.

Ingressus est

aioth ad eū. **Ada-**
Aioth interpretat. laus
arte enim callida et lau-
dabili vltus deceptioe
interemit eglon qui in-
terpretat. rotatus vel
orbis. **Portet tales**
esse nostros populi iudi-
ces qualis fuit aioth q
interpretat. laus ut om-
nes volubiles motus.
et orbitas mali itineris
excident et piment ma-
dianitarū regem qui i-
terpretat. fluxus. vel ef-
fusio. fluxe ergo et dis-
solute gētis quis ē pri-
ceps vel dux. nisi fimo
illius philosophie que
summū bonū indicat
voluptatē. que interfi-
cit euāgelicū sermo et
ppheticus qui gladio
cōparatur qui in ven-
tre eoz et in imis pcor-
dijs ambidextri docto-
ris disputationibz cō-
cludit ut veritatis eos
assertione pcludens ex-
tinguat omnem prauū
dogmatis et crasse intel-
ligentię sensum q se ex-
tollit cōtra spirituales
scientiā christi. ut hoc
faciēs et dimicās i ver-
bo dei omnis ecclesie in-
dex fiat laudabilis a-
ioth. **Qui dicit a do-**
mino. **Euge serue. b. et**
f. qz s. p. f. m. t. cō.

Pignissimo

adipe strū. **Aug.**

Merito queritur quō

fuerit exilis valde rex

eglon et clausus adi-

pes vulnus quando percussus ē. sed intelligendum ē ea locutione dictū que
solent e contrario intelligi. sicut dicit lucas qz minime luceat. et abundare qd
nō ē et benedixit regi. i. maledixit. sicut i libro regnoꝝ de nabaioth dictum ē
Nam in ea interpretatione dictū que non secundū. lxx. sed ex hebreo ē. ita i
uenimus. erat autē eglon crassus nimis.

Tulerunt clauem. **Aug.** Quomodo pueri regis eglon clauē ape-
runt. qz aioth clauē non clauserat. Aut si ille clauē clauserat. quomodo
eum secum non tulerat. ut nec isti clauē aperire possent. Proinde aut alia
clauis allata est aut tale gen? clausura fuit. qd sine clauē posset claudi. nec si-
ne clauē apiri. Nam sunt qdā talia. sicut ea q verrudata dicuntur.

Post hūc fuit. **Adam.** lxx. Semegar. i. ibi adueni. oēs ei boīes

meū ito. et si nō ieris meū nō ito quoniam nescio diē in quo p̄sperat angelū dominus meū. Quali a p̄phetilla diē audire nō poterit. nec illa diē respōdit. sed p̄xit cum illo et quid ē qd̄ p̄sperat angelū dñs meū? an hic temō stratum ē. qz et angeloz actus p̄sperantur. i. adiuvant a domino vt feliciter cedant. an locutōnis ē. p̄sperat angelū meū. i. facit meū prospera p̄ angelū

Adamantius.

Non ascendaz nisi in ascēderis meū. vides quomō illis prioribus prophetia tetulit elo / qa dei. et illis dicit da / ta esse p̄cepta vt ascēdant in montē sed excu / sant et dicūt. Non ascēdam nisi tu ascēderis meū. et ex culatione quidē vix ē de promissione fallum. Non enī ascēdāt in montē do / mini. Qd̄ aut pollicen / tur se ascēdere cū pro / phetia fallum est. Qd̄ enī secuti sunt prophe / tiam. vt crederēt chri / sto. de quo oīs prophe / tia est. dicit ergo ei del / bora. Ibo tecū. sed nō erit p̄mat⁹ in hac vi / ce tuus. In manu mu / lieris trader dñs sifā / ram. et apte ostendit. qz nō erat apud popu / lum illū p̄mat⁹. nec victorie palma sed in manu mulieris cui no / mē iabel tradidit sifā / ram.

Egressa igitur iabel.

Adam. Iabel

mulier alienigena ec /

clesiam significat. q̄ et

alienis gentib⁹ congre /

gata ē. Interpretat ei

iabel ascensio qz nō est

alia ascensio ad celū

nisi p̄ ecclesiā multifo /

mis sapiētis dei. Ipsa

ergo dum a corpali

ad spūalia. et a terrenis

ascendit ad celestia in

terficit sifā. q̄ carna /

lium viciōz. et animalis

homis formam tenet.

Quia sifā visio eq̄ i

terpretat de quo dicit

Polite fieri sicut equ⁹

et mulus. q. non ē. int.

Palo ergo enī interfi

cit. i. ligni crucis acumi

ne et virtute et bene ma

xillas eius palo trans

uerberasse dicit. Os ei

qz de carnalib⁹ loque

bat. et doctrina q̄ car /

nis gloriā p̄ferebat. q̄

in delicijs et voluptate

vinendū sapiētib⁹ seculi

p̄suadebat. et luxurie adu

latione dēpat ligno crucis

p̄foditur. qz viā quā

p̄philosophia latā et spacio

sam p̄dicauerat voluptatis.

hanc christus artā et angustā

nobis salutis viā

ostēdit. Sic ergo iabel. i.

ecclesia viciōz principē

sifā tectū pellib⁹. i. men

b⁹ mortificatione sopitū

eterno tradidit somno.

Da mihi obsecro.

Adam. Sifā aqua petijt.

iabel vero lac tribuit

Lactis cib⁹ dicit in scripturis

sanctis doctrinā. q̄ incipientib⁹

velut p̄uulis

tradit. non enī statim

discipulis profunda et

secreta tradēda sunt. sacra

menta. sed morum correctio

et discipline emēdatio. religio

se p̄uersionis. et

delbora. Et congregauit nongen /
tos falcatos currus. et omnes exer /
citu de aroseth gentium ad torren /
tem cison. Dixitqz delbora ad ba /
rach: Surge: hec enī dies in q̄ /
tradidit dominus sifā in manus /
tuas. An ipse ductor est tuus. De /
scendit itaqz barach de monte tha /
bor et decē milia pugnatoz cum eo

Aug. Ecce quomō cōmendat scriptura agere deuz in cordib⁹ hominū vt det ep̄itū reb⁹ que p̄sunt p̄uulicet enī sifā vt traderet eum

Perterruitqz domin⁹ sifā et om

nes currus ei⁹. vnīuersamqz mul

titudinē in ore gladij ad cōspectu

barach intantū vt sifā de curru

desiliēs. pedib⁹ fugeret. et barach

psequerē fugientes currus et exer

cituz vsqz ad aroseth gentiū. et om

nis hostium multitudo vsqz ad in

ternitiōnē caderet. Sifā aut su

gient puenit ad tentoriū iabel vx

oris aber cinei. Erat autē pax inter

iabin regem asoz. et domū aber ci

nei. Agressa igit iabel in occursum

sifā. dixit ad eum. Intra ad me

domine mi. ne timeas. Qui ingres

sus tabernaculū eius. et optus ab

ea pallio. dixit ad eaz: Da mihi ob

secro paululū aque: quia sitio val

de. Quē apuit virem lactis. et de

dit ei bibere et operuit illū. Dixitqz

sifā ad eam: Sta ante ostiū ta

bernaculi. et cum venerit aliquis i

terrogans te et dicēs. nunquid hic

ē aliquis: respondebis. Nullus ē.

Tulit itaqz iabel vxor aber clauuz

ma. i. crucis lignū. cuius acumiē et virtute eccle

sia diaboli interfecit. qd̄ barach. i. p̄uor populus

p̄ legis p̄cepta facere nō potuit

tabernaculi assumes pariter et mal

leum. et ingressa abscondite et cum si

lentio. posuit supra tēpus capitis

eius clauuz: percussimqz malleo de

fixit in cerebrū vsqz ad terram: qui

soporem mortis socians defecit. et

mortuus ē. Et ecce barach sequēs

sifāram veniebat. egressaqz iabel i

de gubibus que p̄tereunte victoriā p̄ripuerat

occursum ei⁹. dixit ei. Veni et oste

dam tibi virum quē queris. Qui

nō esse p̄sequens cū scriptura dicit virū merare

ad aliquā mulierē q̄ cū ea mixtus sit quāuis ita

solcat loqui hic ergo p̄prie dictū ē. merauit ad eā

i. in domum eius

cum intrasset ad eā. vidit sifā i

centē mortuū et clauū infixū in tē

pore eius. Humiliauit ergo deus

in die illo iabin regē chanaan co

ram filiū israel: qui crescebat quo

tidie et forti manu opprimebat ia

bin regē chanaā donec deleret eū.

simplicis fidei p̄ma elemēta. Et eccle sac. hoc i. apientia p̄uoloz p̄ma elemē /
ta. Sed iste abus his qui ad bonū tendūt. vitā tribuit et salutē. his vero q̄ /
bus cōtraria placet. quib⁹ luxuria. libido. auaricia. et omis impietas cordi est /
necem. Ex eisdem ergo abis alunt boni. suffocant mali. et vbi p̄is vita. im /
p̄is mors. sicut vinū sanos iuuat. et cor hoīs sani dūtaxat letificat. Febrien

tibus vero p̄ntiam pa /
rit. sic intelligendū est /
sifā animalez homi /
nen. et viciōz principē /
p̄ doctrinā eccle quā /
nō ex fide suscepit. ex /
ctum.

Quē aperuit

vtres. Adam. P̄na

queqz amia hoc lacte

enāgelico et apostolico

sifā in se sopiat. et ex

tingnat. Si enim p̄ s

quis edoctus mortis /

canerit mēbra sua que

sūt sup̄ terrā. auariciā

fornicationem et huius

modi sifāz in se ipso

videbit p̄misse. Et

hec nō mō in p̄sona ec

clesie plummari. sed e

tiam in ania sua osten

dat q̄qz ipleri. Quia

ergo sifā icepit in se

ctari populus prior. Et

interempt⁹ ē a muliere

i. gentiū ecclesia. et in

manu eius data est vi

ctorie palma. in p̄sum

matione omnū. i. in fi

ne seculi cantici etiam

dñs cantabit p̄ delbo

ram i quo p̄mat⁹ da

bit iabel. i. ecclesie gen

tium. nec tamē delboze

laus silebit. Et vñ p̄i

mis et nouissimis victo

rie p̄mum dabitur.

Egressaqz iabel

in occur. Adam.

P̄currit iabel. i. ecclesia

p̄iori p̄lo. infectatū si

sifā. Infectabatur ei

israel legē iusticie. sed

in legē iusticie nō pue

nit. P̄currit ergo eccle

sia etiā ipsi ostendens

opus suū. et victoriā

cōsummatā. et in socie

tatē p̄strati hostis iui

tat. qz cum plenitudo

gentiū introierit. tunc

omīs israel saluus fiet

Fit ergo p̄mat⁹ i ma

nu mulieris alienigene

nō tamē excludit etiā

barach a cōsortio glo

rie qui prior quidē ce

perat. sed nouissimus puenit ad fidē. Immo dum ille puenit. iabel alieni

gena p̄tereunte quodāmodo victoriā rapit. Eadē forma p̄cessit in elau. et

iacob. dñ enī elau sequeerē aggressa et moraretur in saltib⁹ p̄ueniens iacob

et mulieris matris cōsilio cōp̄litos patri offerēs cibos benedictionē p̄mat⁹

accepit. In enāgelio quoqz p̄gente dño ad filiā p̄cipis sinagoge suscitā

dā. p̄ueniēs mulier sanguinaria fidei tactu prior cōsequitur sanitatē.

Ecineruntqz delbora. Adam. Si meminerimus q̄ in supioribus

dicta sunt qd̄ significet. delbora qd̄ barach qd̄ itē iabel. q̄ aduersarium sola

deiecit. quid ne sifā. qui a muliere alienigene ligni virtute prostratus est

spiritu. s. prophetie perfe-
cti enim doctores del-
torum prouocant. ut ex-
pugnet spiritus prophetie.
et laudis.

Diuisio contra
se. **Hor** tellore iere-
pantis ruben qui impe-
rio domini non obtem-
perauit cum fratribus suis ut
debellaret inimicos. s. p-
teritis et verbis do-
mini incredulus. diui-
sit se ab eis. et ideo ma-
gnanimo. i. superbus re-
ptus est. unde in spiritu
prophetie increpat sic.
Quare habitas inter
duos terminos. In
hebreo autem non habetur
duos.

Traxit cadaue-
ra. In mare rubrum
quod est cadumim. quod iter
pretat antiquorum. eo quod
antiqua miracula ibi
sunt facta. transiuntibus
filiis israel. et peccantibus
egyptiis. ut per cadaueri-
bus egyptiorum habeat
piscis et bestie maris ru-
bi cadauera. chanaan-
orum.

Forcenderunt. s.
zabulon qui exercitum duceret ad
bellandum. **Duces** isachar fuere cu-
m quibus quedam pars illorum cum delboza ad
laudandum dei remansit. ps autem secuti sunt barach.
ad populum exhortandum et sifara debellandum
delboza. et barach vestigia sunt se-

cuti: qui quasi in preceps ac baranum
se discrimini dedit. **Diuisio** contra se
ruben. magnanimoque repta est con-
tentio. **Quare habitas inter duos**
terminos: ut audias sibilos gregum.

Diuisio contra se ruben: magnani-
moque repta est contentio. **Had**
trans iordanem quiescebat. et dan
ruben et gad fratribus suis deesse nauibus fugam
vacabat nauibus. **Aster habitabat i**

litoris maris. et in portibus moza
litoris maris. et in portibus moza
litoris maris. et in portibus moza
litoris maris. et in portibus moza

geddo: et tamen nihil tulere per dan-
tes. De celo dimicauit et contra eos
stellę manentes in ordine et cursu
suo aduersus sifara pugnaverunt.

Torrentis cison traxit cadauera co-
rum. torrentis cadumim. torrentis ci-
son. Nonculca anima mea robustos
lingule equorum ceciderunt: fugienti-
bus impetu. et per preceps ruentibus

fortissimis hostium. Maledicite ter-
ram maledicite moribus. i. corarie potestati. que
preerat chananeis. Aderoth enim interpretatur archa-
num. ceteris enim angelis dimicantibus per israel apo-
stare angelis non solum non pugnaverunt sed etiam aduer-
re meros. dixit angelus domini:
maledicite habitatoribus eius: quia
non venerunt ad auxilium domini. in
adiutorium fortissimorum eius. Bene-

dicta inter mulieres iabel vxor a-
ber cinei: et benedixit in tabernacu-
lo suo. Aqua petenti lac dedit. et in
phiala principum obtulit butyrum.

Sinistram manum misit ad clauum
et dextram ad fabrorum malleos: per-
cussitque sifara queres in capite vul-
neri locum. et tempus valide prostrans
inter pedes eius ruit: defecit et mor-
tuus est. Voluebat ante pedes eius
et iacebat exanimis et miserabilis.

Per fenestram respiciens vultabat
mater eius. et de cenaculo loquebat

Cur moza regredi currus eius. quod
re tardauerunt pedes quadrigarum
illius. Una sapientior ceteris vxori-
bus eius hec socrui verba respondit

Forisitan nunc diuidit spolia. et pul-
ceri ima seminarum eliget ei. Vestes

diuersorum colorum sifara tradunt i
predas. et suppellex varia ad ornanda

colla congerit. Sic preceant om-
nes inimici tui domine: qui autem di-

ligunt te: sicut sol in ortu suo splen-
det. ita rutilent. Qui euertit terra per
quadraginta annos.

fecerunt autem

Adam. Non dicunt
in aluisse madianite su-
p. populum dei. dum fecer-
pta custodit. Quis si

negligere cepit. mor in
uoluit hostis. Aduer-
sus nos quoque quod israel
sem spiritum dicimus.

spiritus hostis insurgit
cum negligimus manda-
ta dei. et inimicis tradi-
mur cum a gratia dei de-

serimur.

fecerunt autem

filii israel malum in conspectu domi-
ni: qui tradidit illos in manu madi-
an septem annis. et oppressi sunt val-

de ab eis. feceruntque sibi anara et
speluncas in montibus. et munitissi-
ma ad repugnandum loca. Quis se

uult israel. ascendebat madian et
amalech ceterique orientaliu natio-
num et apud eos figentes tentoria.

sicut erant in herbis cuncta vasta

fecerunt autem

Adam. Non dicunt
in aluisse madianite su-
p. populum dei. dum fecer-
pta custodit. Quis si
negligere cepit. mor in
uoluit hostis. Aduer-
sus nos quoque quod israel
sem spiritum dicimus.
spiritus hostis insurgit
cum negligimus manda-
ta dei. et inimicis tradi-
mur cum a gratia dei de-

serimur.

fecerunt autem

filii israel malum in conspectu domi-
ni: qui tradidit illos in manu madi-
an septem annis. et oppressi sunt val-

de ab eis. feceruntque sibi anara et
speluncas in montibus. et munitissi-
ma ad repugnandum loca. Quis se

uult israel. ascendebat madian et
amalech ceterique orientaliu natio-
num et apud eos figentes tentoria.

sicut erant in herbis cuncta vasta

fecerunt autem

filii israel malum in conspectu domi-
ni: qui tradidit illos in manu madi-
an septem annis. et oppressi sunt val-

de ab eis. feceruntque sibi anara et
speluncas in montibus. et munitissi-
ma ad repugnandum loca. Quis se

uult israel. ascendebat madian et
amalech ceterique orientaliu natio-
num et apud eos figentes tentoria.

sicut erant in herbis cuncta vasta

fecerunt autem

filii israel malum in conspectu domi-
ni: qui tradidit illos in manu madi-
an septem annis. et oppressi sunt val-

de ab eis. feceruntque sibi anara et
speluncas in montibus. et munitissi-
ma ad repugnandum loca. Quis se

uult israel. ascendebat madian et
amalech ceterique orientaliu natio-
num et apud eos figentes tentoria.

sicut erant in herbis cuncta vasta

et eorum fructus exterminant et perunt. **Quæ** vero in spiritu seminant non possunt madianite corrumpere. Non enim possunt demones ascendere ad spirituales campos et non alia spiritus temerare eorum. I. qui non seminant super spinas sed innotant sibi non alia. **Frequenter** etiam accidit ut qui in spiritali opere multum de sudans plurimos fructus fecerit et repleverit horrea sua fruge iusticie et multa bona opera contulerit nichilominus conscientie sue sed si negligat et post labores perclinat ad voluptatem vergat omnia illa bona et semina dominat libidine corrumpent. Ideo dictum est omni custodia serva cor tuum. Custodiendum est igitur cor ab omni peccato. precipue in tempore persecutionis. Si quis enim tunc tenet fidem omnes iusticie fructus amittit nudus repente factus et ignis et diu quiescit et multo vix labore collectus subito omnis labor effundit secundum illud. Omnes iusticie eius quas fecerat non recordabitur. Premo ergo ut persecutionem sustinere possimus quod tribulatio patientiam operatur patientia probationem probatio spem. Perterit enim probatio nostra non solum vires ad verba sed usque ad sanguinis perfusionem quod christi quem sequimur per redemptionem nostram effudit sanguinem suum ut inde exeamus loti in sanguine novo baptisimus enim sanguis solus est quod nos puriores reddat. Quod autem baptisimus de quo dicitur baptisimus habeo baptizari quod vos nescitis perfusione ergo sui sanguinis baptisima nominavit et si non ista doctores offendit vereor ne baptisima istud eminetius sit illo baptisimate quod per aquam traditur. Illud enim acceptum valde pauci immaculati vires ad exitum vite custodiunt hoc vero qui baptizatus est ultra peccare non potest et si temerarium non est in rebus talibus audire aliquid possumus dicere quod per illud baptisima peccata preterita purgant per istud etiam futura puniunt et enim princeps huius mundi ad tale animam non inuenit quicquam immo sanguis perfusione sopit nec audet aliquo criminari animam morte sua clarificat sanguine lotam.

Qui misit ad eos. Aug. Cur non dicat nomen habet prophetæ latens cum est non tamen nullam esse arbitror. Sed quod post verba quibus exprimitur in obedientiam populo sequitur scriptura dicens et venit angelus domini et sedit sub quercu qui erat in effra non absurde intelligitur iste angelus nomine viri significatus ut postea quod hec verba dixit venerit ad quercum et ibi sederit. Romie enim viros sepe dicunt angelos prophetas dici non occurrunt quibus enim qui prophetæ sepe occurrat angelum dici. Sed si angelorum dicta prophetica nota sunt in quibus futura pronuntiantur cur non possit angelus prophetæ dici.

Et cum gedeon. Vido. Gedeon christum significat qui sub umbra sacre crucis per designatum incarnationis future mysterio constitutus rectitudine in

dicti quasi virga electionis sanctorum a vitiis paleis sequestrabat.

Da mihi signum. Adam. Vir eruditus et habens ibi predecessoris exemplum cautus agit. Sciebat enim posse angelos tenebrarum transfigurare se in angelos lucis ideo examinat spiritum si a deo sit. Spiritus enim omnia examinat. Sic predecessor eius ihesus naue cum principe celestis militie vidisset inquirere si noster es an adversarius. Ideo gedeon discit angelicam visionem divinitate et mutatione signorum.

torculari ut fugeret madian: apparuit ei angelus domini et ait. Dominus tecum viros fortissime. Dixitque ei gedeon. Obsecro mi domine si dominus nobiscum est cur ergo apprehenderunt nos hec omnia? Ubi sunt mirabilia eius que enarrauerunt patres nostri atque dixerunt de egipto eduxit nos dominus. Nunc autem dereliquit nos dominus et tradidit in manu madian. Responderitque ei dominus et ait. Clade in hac fortitudine tua et liberabis israel de manu madian. Aug. auctoritate domini loquitur a quo missus est. Scito quod miserim te.

Qui respondens ait. Obsecro mi domine in quo liberabo israel? Ecce familia mea infima est in manasse et ego minimus in domo patris mei. Dixitque ei dominus. Ego ero tecum et percuties madian quasi unum virum. Et ille si inveni inquit gratiam coram te da mihi signum quod tu sis qui loqueris ad me. Nec recedas hinc donec revertar ad te portans sacrificium et offerens tibi. Qui respondit. Ego prestolabor adventum tuum. **Ingressus est itaque gedeon et corit** Aug. in umbra crucis i. crucis per vicia virtutes **bedum et de farinae modio azimos**

virtutum grana separare hec agentibus angelis apparet quod tanto magis dominus interiora denunciat quanto se studiosius homines ad exterioribus purgant. Qui occidi bedum precipit. I. omnem appetitum nostre carnis immolari carnesque supra petram poni et ius carnis supponi. Petra significat christum de quo dicitur petra autem erat christus. Carnes supra petram ponimus cum corpus nostrum christi imitatione cruciamus. Ius etiam carnis supponit qui in conversatione christi ipsas etiam cogitationes carnales exinanivit quasi enim ius ex carne liquidum in petra fundit quoniam mens a cogitationum carnalium fluxu vacuatur. Angelus virga tangit quod invenione nostra potestas divini adiutorij non desinit de petra ignis exit et ius carnesque consumit quod affatus a redeptore spiritus tanta cor nostrum flama compunctionis cremat ut omne quod in eo est illicitum opus et cogitationis exurat perfecta enim mens solenter inuigilat ut non solum pueris agere renuat sed omne etiam quod in se per cogitationes turpiter liquat tergat.

Portans sacrificium. Aug. Aduertendum est quod gedeon non ait angelum offerat tibi sacrificium sed offerat tibi sacrificium meum et ponat in conspectu tuo unde intellegendum est non eum angelum sed per angelum sacrificium obrulisse. Quod angelus ostendit qui non ab eo tanquam sibi suppositum sed ait illi. Accipe carnes et azimos panes et pone ad petram illam et ius effunde. Et cum hoc fecisset extendit angelus domini summam virga quam in manu eius erat et tetigit carnes et azimos etc.

Ita ipse angelus in sacrificio officium ministrantis implevit. Ignem enim homo mittit ut homo sine miraculo subiacet sed quem mirabiliter ut angelus ipse subiecit. Denique tunc cognovit gedeon quod angelus domini esset hoc enim scriptura pronuntio subdidit et vidit gedeon quoniam angelus domini est. Prius ergo tamen quod cum hominem loquebatur quem tamen hominem dei credidit ut coram ipso sacrificium vellet offerre velut adinundans plenitiam sanctitatis eius.

Ingressus itaque gedeon. Regi.

Gedeon cum a paleis frumenta discerneret angelum vidit ad cuius imperium corit bedum supra petram posuit et ius carnis supponit. Quæ angelus virga tetigit et ea ignis exies de petra consumpsit frumentum virga cedere est rectitudine iudicij a vitiis paleis

ad aqua. et ibi eos probato tibi. **¶** Et video qui primū reprobati sunt. nec in aq̃ descendunt. sed adhuc se cathecuminos designabant. et tantū formidinis vicio deterriti sunt. ut nec ad lauacrum salutare descenderent. Ideo reprobati sunt. bi vero secūdi veniūt ad aqua. ut probent ibi. et dicit dominus ad gedon. Omnis quicūq̃ lambet aqua in lingua sua. sicut lambit canis statim es cum reorū. **¶** In omnib; pene veterū gestis. mysteria designant in gētia. sicut hic. Qui enī descendūt ad aqua. i. ad baptismi gratia. non debent

procedere i terrā. nec flectere genua. et cedere tēptationib; futuris. sed stare p̃stanter. et remissas manus. et dissoluta genua erigē. et gressus rectos facere pedib; suis. Venisti ad aquam baptismi. hoc ē tibi initium pugne spiritualis. Si remissior fueris. si flecti facile poteris. q̃ nō pugnabis. Quo modo stabis p̃tra astutias diaboli. Ideo clamat apostolus. Stare et nolite inغو servitutis iterū berere. Ille ergo probabilis. ille electus ē qui postq̃ ad aquas baptismi venit. ad necessitates corporeas et terrenas flecti nescit. qui vicijs non indulget. nec propter peccati sitim sternit. p̃nus

¶ Qui manu et li.

Manu et lingua dicit eos aqua lambere. q̃a manu et lingua debet opari milites christi. i. ope et verbo. Qui enī docet et facit. magnus vocabit in regno celorum. **¶** Similitudinem quoq̃ canis lambentis inducit. q̃ supra omnia cetera animalia. amorē dicit. p̃prio domino suare. nec terrorenec iniurijs oblitescere in eo ferē affectus. Trecēti ergo sūt soli. q̃ sacramēti huius imāginem ferūt. Isti electi. probati. et ad victoriā consecrati. qui etiā ipso numeri sacramento. obtinere adiutores possūt. Trecēti enim sunt. qui

tercio cetero multiplicant. et p̃fecte trinitatis numerū ferūt. **¶** Fuit itaq̃ numerus. Aug. Et factus ē numerus eorū qui lambuerant manu sua lingua sua. trecēti viri. Pleriq̃ latini codices nō habēt manu sua. sed tantū lingua sua. q̃ sic intellexerūt q̃ supra dictū ē tanq̃ canes. Precus aut virūq̃ habet. manu sua lingua sua. ut intelligat q̃ manu aq̃ raptam in os proficiēbat. sicut canes qui nō ore apposito sicut homines aqua ducunt quā bibūt. sed lingua in os rapiūt. sicut etiā isti fecerūt. Sed cū manu aqua in os proficiēbat quā lingua erigēbat. Interpretatio vero ex bebrico id planius habet. fuit itaq̃ numerus eorū. qui manu in os proficiēte aquas lambuerant trecēti viri. Non enim ita habunt homines ut sine ope manus lingua aqua hauriāt sicut canes. hauri vero istis p̃ceptum fuerat ut hoc facerēt. sed cū ad bibēduz descēderent ad aqua. multi genua flectu biberūt. qd̃ facilius et minore labore fieret. Pauci vero nō flecto genua. sed in curruaueūt. sed ut canes biberūt. aqua manu in os iactam. Quorū numerus. q̃ trecēti erāt cruce significat. p̃pter litterā t̃han grecā. Per qd̃ etiā gētes magis i crucifixū xpm creduntur. figuratū ē. q̃ littera grecā ē. unde. grecorū nomine

quo dixero tibi ut tecum vadat ipse p̃gat. quē ire prohibuero reuertatur. **¶** Cumq̃ descēderet populus ad aquas dicit dominus ad gedon.

¶ Qui manu et lingua lambuerint a

quas sicut solent canes lambere.

sepabis eos seorsum: qui aut cur

uantis genibus biberint in altera p

te erunt. fuit itaq̃ numerus eorū

qui manu ad os proficiēte aquas

lambuerāt trecēti viri: omnis aut

reliqua multitudo flecto poplice bi

berat. Et ait dominus ad gedon:

In trecētis viris qui lambuerūt

aquas liberabo vos et tradā in ma

nu tua madian: omis aut reliqua

multitudo reuertat in locū suum.

Sumptis itaq̃ p numero cibarijs

et tubis: omnē reliquā multitudi

nem abire p̃cepit ad tabernacula

sua. et ipse cū trecētis viris se certa

mini dedit. Castra aut madiā erāt

subter in valle. Eadem nocte dixit

dominus ad cū. Surge et descēde

apostolus omnes gentes significat. dicens. Iudeo primū et greco. q̃ in lin / guis gentiū greca ita excellit. ut p̃ hanc oēs deceter significant. hic numerus / etiā in uerna culis abrae aduertēdus ē. p̃ quos fratres ab hostib; liberant. / quādo cū melchisedech magno mysterio bñdixit. Qd̃ enī exuerāt decem / et octo videt significari q̃ tpe fieret. i. tercio qd̃ futurū erat sub gratia. P̃az / primū ē ante legē. secundū sub legē. terciū sub gratia. Singula vero tēpora / lenario significata sunt numero p̃pter p̃fectionē. ter enī senī. x. et viij. sunt.

viij. et mulier. x. et viij. annos habebat in infirmitate quā curuā saluator erexit. Nam q̃ isti ita probati sunt. ut li miles in bibendo canibus diceret. significat q̃ p̃temptibilia et ignobilia elegit reus. p̃ cōtemptu enī habetur canis. unde. nō ē bonum sumere panem filiorū et mittere canib; dauid quoq̃ tanq̃ p̃cept. bi lem se canē appellat.

¶ Percussit illud atq̃ subuertit.

Regi. De hoc bello p̃ prophetā dicit. P̃nam gam oneris eius. et virgam humeri eius. et septrū exactoris eius superasti sicut in die madian. Tripiēs enī gentilitatem dñs superauit iugū oneris eius cū eā aduētū suo a dyaboli fuitate liberauit. Superauit virgā humeri eius cū p̃uisione illi. q̃ ex p̃uisione ope grauit ter deprimebat. humana genere redēpto cōpescuit. Superauit septrū exactoris eius. cū regnū dyaboli qui pro peccatis debita p̃gnat tributa erigebat. de corde fidelū testitū. aduētū ergo redēptoris huius pugne victorie cōpar. q̃ in illa gedonis victoria testignat. Hedeon namq̃ significat redēptoris aduentū. de quo dicit. Tollite portas p̃ncipes vestras et e. p. e. et i. r. g. dominus fortis et potens dñs potens i p̃lio

Aug. q̃ p̃ p̃ceptibilia madi tal uator inimicos p̃uicit

bordeo volui. et in castra madian descendere: cumq̃ puenisset ad tabernaculum. percussit illud atq̃ subuertit. et terrē funditus coequauit.

Respondit is cui loquebat. Non ē hoc aliud nisi gladius gedonis filij ioas viri israelite. Tradidit enī dominus in manus eius madian

hoc gedonope et nomie prophetauit Hedeon. namq̃ interpretat circūiens i vtero. christus enī p̃ maiestatis potentiā omnia circūiuit. sed p̃ dispēlationis gratiā in vterū virginis venit. qui sua dispēlatione nos redimēs diuinitate. cuncta p̃fectēs et bñauitatē intra vterū sumens in vtero incarnat. est. et clausus nō est. q̃ intra vterū fuit p̃ infirmitatis substantiā et extra mūdi p̃ maiestatis potentiā. Madian x̃o interpretat de iudicio. hostes ē ei repulsi sunt non de iudicio repellētis. sed de iudicio iuste iudicantis ideo de iudicio vocantur q̃ alieni a gratia redēptoris iuste damnationis meritum etiā in noie trahūt. Contra hos gedon cū trecētis p̃git ad p̃lium. Solē in ceterario plenitudo p̃fectionis intelligi. Quid ergo in trecētis nisi p̃fecta cognitio trinitatis. Cum his enī dominus aduersarios fidei destruit cū his ad p̃dicationis bella descēdit. qui possunt diuina cognoscere. et trinitate q̃ reus ē p̃fecte sentire. Notandū vero ē q̃ trecētorū numerus i t̃han littera p̃tinet et p̃ spēm crucis designat q̃ crucis speciē tenet. cui. si p̃ trāslueris lineā id qd̃ in cruce eminet adderet. nō iā crucis speciēs s̃ ipsa crux ē. quia ergo hic numerus in t̃han littera p̃tinet et p̃ eam speciēs crucis ostēdit.

merito in his trecentis
gedeonē sequentibus
illi designant quibz di-
citur. Qui vult venire
post me abneget semet
ipsum. et t. c. l. z. f. m.
Qui sequētes dominū
tanto vnius crucē tol-
lunt. quāto acius et se-
edomāt. et erga prios
caritatis compassione
cruciant. vñ. Signa
thau sup frontes viro-
rū gementiū et dolenti-
um. vel in trecentis hoc
significat. qd ferrū ho-
stis crucis ligno superet.

Dixitqz trece-
to. s. Qui lūt ad flu-
uiūz vt aquas biberēt
et qui eas flexis genibz
bauerūt. a belli intentō
ne remoti sunt. Aquis
enī doctrina sapientie
stante aut genu: recta
opatio dñgnat. Qui
ergo dñ aquas bibūt
genua flectūt a bello p-
hibent. qz cū istis chri-
stus cōtra hostes fidei
pergit ad pñā. qui cū
doctrinā hauriunt. re-
ctitudinē operū nō fle-
ctunt. Omnis enī tunc
bibisse aquā. s. nō om-
nes recto genua flectisse
narrati sunt et repbatū
sūt qui bibēdo genua
flecterāt. qz nō audito-
res legis iusti sunt apd
deum: sed factores qz
enim dissolutio operū
genuū curnatione si-
gnatur. recte dicit re-
missas manus. et dissol-
uta genua erigite. et
gressus rectos facite pe-
dibus vestris. Igitur
christo duce ad bellūz
pdeunt. qui qd ore an-
nūciāt ope ostēdunt
qui sūnta doctrinē spi-
ritualiter hauriūt. nec
tamē in pranis opibz
carnaliter inflectunt.
In tubis clamor pñ-
cationū. In lampadi-
bus claritas miraculo-
rum. In lagenis fragi-
litas corporū. tales enīz
dux noster. secū ad pñ-
dicationis pñā duxit
qui respecta salute cor-
porum. hostes moriēdo pñmerent. eorūqz gladios non armis sed patientia
superet. Armati enī venerūt sub duce suo ad pñā martires nostri. scz tubis
lagenis et lampadibz. tubis sonāt dñm pñdicant. confringunt lagenas dñm
soluēda i passione corpora hostilibz gladiis opponūt. fulgēt lāpadibz. dñ post
solutionē corporū miraculis choniscāt. Dorqz hostes in fugā pueri sunt.
qz dum mortuoz martirū corpora miraculis corniscare cōspiciunt luce veri-
tatis fracti. qd impugnabāt crediderūt. Ceciderūt ergo in bis vt lagene frā-
gerētur. lagene fracte sunt vt lāpades apparerēt. Apparuerūt lampades. ut
hostes i fugā verterent. i. pñdicauerūt martires. donec eoz corpora soluerent
q soluta sunt vt miraculis corniscaret. Corniscauerūt. vt hostes ex diuina lu-

et omnia castra eius. **Q**uoniam audis-
set gedeon somniū et interpretatio-
nē eius adorauit. et reuersus ē ad
castra israel. et ait. **S**urgite: tradi-
dit enim dñs in manus nostras ca-
stra madian. **D**ixitqz trecentos vi-
ros in tres ptes et dedit ^{s. predicationis} tubas in
manibz eoz. ^{s. corpora} lagenasqz vacuas ac
lampades in medio lagenarū. **E**t
dixit ad eos: **N**ō me facere videri
tis hoc facite. **I**ngrediar ptem ca-
stroz. et qd fecero sectamini. **Q**uā-
do psonuerit tuba in manu mea. ^{s. predicatoris. s. ope qz opus non}
vos quoqz p castroz circūitum clā-
gite. et cōclamate domino et gedeo-
ni. **I**ngressusqz ē gedeon et trecenti
viri qui erant cū eo in ptem castro-
rum incipientibus vigilis noctis
medie. et custodibus suscitatis ce-
perunt buccinis clangere. et cōplo-
dere iter se lagenas. **Q**uoniam p gyrū
castroz in tribus psonaret locis. et
hydrias cōfregissent: tenuerunt si-
nistris manibus lampades et dex-
tris sonantes tubas clamauerunt
qz gladius domini et gedeonis. stā-
tes singuli in loco suo p circūitum
castroz hostiliū. **O**mnia itaqz ca-
stra turbata sunt et vociferates vlu-
lantesqz fugerūt. **E**t nihilominus i-
stibat trecenti viri buccinis perso-
nantes. **I**mmisitqz dominus gla-
diū in omnibus castris. et mutua se-
cede truncabant. fugietes vsqz ad

bethseca et crepidinē abelmen lai-
thebath. **N**on clamantes autē viri
israel de neptalim et aser et omi ma-
nasse persequēbant madian. **E**t de-
dit dñs victoriam populo israel in
die illa. **D**ixitqz gedeon nuncios
in omnē montē effraim dicēs. **D**e-
scendite in occursum madian. et oc-
cupate aquas vsqz bethbera atqz
iordanē. **C**lamauitqz ois effrai et p-
occupauit aquas atqz iordanē vsqz
bethbera. **A**pprehēsoqz duos vi-
ros madiā. oreb. et zeb. interfecit o-
reb in petra oreb: zeb vero i torcu-
lari zeb. **E**t persecuti sunt madian:
capita oreb et zeb portantes ad ge-
deon trans fluentia iordanis.

O **I**eruntqz ad
eum viri effraim: **Q**uid ē
hoc qd facere voluisti vt nos non
vocares cū ad pugnā pergeres cō-
tra madian. **I**urgātes fortiter. et p-
pe vim inferentes. **Q**uibus ille re-
spōdit: **Q**uid enī tale facere potui
quale vos fecistis? **N**onne melior
ē racemus effraim vindemijs abie-
zer? **I**n manus vestras dominus
tradidit principes madian. oreb et
zeb. **Q**uid tale facere potui. quale
vos fecistis? **Q**d cū locutus esset.
requieuit spūs eoz quo tumebant
ptra eum. **Q**uoniam venisset gedeon
ad iordanē trāsiuit enīz cū trecentis
viris qui secum erāt. et p lassitudine
fugietes psequi nō poterāt. **D**ixitqz

ce pñmerēt ne erecti
deo resisterēt. sed eum
subditi formidarent.
Et notandū. qd steterūt
hostes ante lagenas
fulgerūt aut lāpades.
qz pñcutores fidei pñ-
dicatozibus. adhuc in
corpore positis resisterēt.
Post solutionē vero
corpoz. apparerēt mi-
raculis in fugā pueri
sūt qz pauore territi a
pñcutione fidelium ces-
lauērūt. pñdicatione. s.
tubarū. fractis lagenis
corpoz timuerunt vi-
lis lampadibz miracu-
loz. Notandū etiā qd
ibi scriptū ē. qz i dexte-
ra tubas. in sinistra au-
tē lagenas tenuerūt. p
textio enī habere dici-
mur. quicquid pro ma-
gno pñsamus. pro lini-
stro xō qd pro nihilo
Bene autē in dextera
tubas. in sinistra tenue-
runt lagenas. qz chri-
sti martires p magno
habēt pñdicationis glo-
riam. corpus vero vili-
tates pro mīmo. Quis
quis xō plus facit vt
litate corporis qd gratiā
pñdicationis in sinistra
tubā. in dextera tenet
lagenam.

Et hydrias cō-
fregērunt. **A**dām.
Hydrias portāt et lā-
pades et buccinā corne-
am in manibz et sic ve-
niunt ad illā innume-
rabile hostiū multitu-
dinē. **I**n quibz erat ca-
meli sicut harena ma-
ris. et cum venissent ad
bellum. buccinis corne-
is insouerūt. et dimise-
runt hydrias de mani-
bus et pñte sunt. **T**ūc
vero arreptis lāpadi-
bus et prunū in aduer-
sarios et simul buccinis
pñcepāt. vide quomō
electi milites dei cū lā-
padibz pugnant. **S**ic
enī christus eos arma-
uerat dices. **S**int lum-
bi vestri pñcti. et lucer-
ne ardētes in manibz
vris. et sic fulgeat lux

vra corā hoibz vt videāt opa vra bona etc. **T**alibz glāpadibz accēsis debet
pugnare xpi milites luce opm refulgētes. **B**uccina xō caput qd de celestibz
loquit. de spūalibz dissent. et mystēria regni celoz reuelat. **N**ile de tuba loq-
tur. qui de magnis et maximis qui scientiā christi humanis auribz pandit.
Cornea autē dicit buccina. qz de sancto dicit. cornu eius exaltabit in gloria
Ideo cuiusqz buccina dicit cornea. qz multiplicē scientiā christi. et crucis ei?
q in cornu significat. dissēnt sacramēta. hac ergo buccina militātes et pugnā-
tes alienigenas vincimus. et hostes in fugā vertim. etiā si fuerit multitudo
eoz sicut locuste. locustis enī ppatur demoniū multitudo quibz neqz in celo
neqz i terris sedes ē. **P**rocedat qz i bello opm lux et sciētię virtus. diuini

verbi p̄dicatio. **P**u-
gnemus et nos in him-
nis et psalmis et canticis
sp̄alibus p̄cinentes et
clamantes ad dñm. ut
ab ipso victoria p̄seq̄
mereamur.

Fecitq̄ ex eo
gedeo. **A**ug. **Q**ueri-
tur quid sit ephud vel
ephot. **Q**uidē si sa-
cerdotale ē indumentū
qđ pleriq̄ dicūt vñ po-
tius sup̄indumentū qđ
gr̄ec̄ ephodima dicit̄.
vel epomis. qđ magis
sup̄humeralē intelligi
potest. merito mouet qđ
modo de isto auro ge-
deon id fecerit. qđ scri-
ptum ē. et factū ē pon-
dus inauriū aurearū.
quas petierat sicut mil-
le septingenti auri p̄ge-
ter b̄zachilia et torques
et opimēta purpurea.
q̄ erant sup̄ reges ma-
dian p̄ter torques que
erāt in cameloz cerui-
culis. et fecit illud gede-
on in ephud. et statuit
illud in ciuitate sua. et
fornicatus ē om̄is israhel
post illud. **Q**uōd
h̄ ista vestis de tanto
auro fieri potuit. **R**es-
pondet mater samuelis fecit
illi ephud bath qđ qui
dē interpretati sūt ephud
lineū. quādo enī dedit
dñs in tēplo nutrien-
dū vbi euidentius ap-
paret hoc genus esse i-
dumēti. **A**n idō dictū
ē. statuit illud in ciui-
tate sua. ut intelligeret
aureū fuisse factū. **Q**uōd
enī dictū ē posuit. sed
statuit. qđ ita erat soli-
dum. ut statui posset. i.
positū staret. hoc ergo
illicitū cū fecisset gede-
on fornicatus ē post il-
lud oīs israhel. i. sequen-
do illud p̄tra legē dei.

Quādo nō frustra q̄-
ritur. cū ydoli nō fue-
rit. i. cuiusq̄ falsi dei si-
mulacrū. sed ephud. i.
vñ de sacramētis ta-
bernaculi. qđ ad vestē
sacerdotale p̄tineret.
quō scripta dicit for-
nicationes populi ista
venerātis. ideo. i. qđ p̄-
ter tabernaculum dei
vbi erat ista. q̄ ibi fieri
iussit. et extra sumi-
le aliqd fieri fas non ē
rat. ideo factū ē gedeo-
ni et domni ei. i. scāda-
lū. i. ut ab offēso deo
discederet. qđ et b̄q d.

ad viros soccoth. **D**ate obsecro pa-
nes populo qui mecū est. qđ valde
defecerūt. ut possim p̄sequi zebee
et salmana reges madian. **R**espon-
derūt p̄cipes soccoth. **F**orsitā pal-
mę manuum zebee et salmana i ma-
nu tua sūt et idcirco postulas ut de-
mus exercitui tuo panes. **Q**uibus
ille ait. **C**um ergo tradiderit domi-
nus zebee et salmana in manū me-
as. et cū reuersus fuero victor i pa-
ce. p̄terā carnes vestras cū spinis
tribulisq̄ deserti. **E**t inde conscen-
dens venit in phanuel. locutusq̄
ē ad viros loci illius similia. **C**ui et
illi responderūt sicut rñderant viri
soccoth. **D**ixit itaq̄ eis. **A**uz reuer-
sus fuero victor in pace. destruam
turrim hanc. zebee autē et salmana
requiescebāt cū omni exercitu suo.
Quindēcim enī milia viri remāse-
rant ex omibus turmis orientaliū
populor. cecis centū viginti mili-
bus beilatoz et educenū gladiū.
Ascendensq̄ gedeon p̄ viam eoz q̄
in tabernaculis morabant ad oriē
talē partē nobe et iecbaa. p̄cussit ca-
stra hostiū qui securi erant. et nihil
aduersi suspicabant. fugerūtq̄ ze-
bee et salmana quos p̄sequēs gedeo-
n p̄p̄hēdit turbato omni exerci-
tu eoz. **R**enerterq̄ de bello añ so-
lis ortū. app̄hēdit puerū de viris
soccoth. interrogauitq̄ eū noia p̄ci-
pū et senioz soccoth. et descripsit
septuaginta septē viros. **C**lenitq̄
ad soccoth. et dixit eis. **E**n zebee et
salmana sup̄ quib⁹ exp̄bastis mi-
hi dicētes. forsitan manus zebee et
salmana in manib⁹ vris sunt. et id-
circo postulas ut demus vris qui-
lasi sunt et defecerūt panes. **T**ulit
ergo seniores ciuitatis. et spinas de-
serti ac tribulos. et contriuit cū eis

atq̄ cōminuit viros soccoth. **T**ur-
rim quoq̄ phanuel subuertit. occi-
sis habitatoribus ciuitatis. **D**ixit
qđ ad zebee et salmana. **Q**uales fu-
erunt viri quos occidistis in tha-
bor. **Q**ui rñderunt. **S**imiles tui:
et vñ ex eis quasi fili⁹ regis. **Q**ui-
bus ille rñdit. **F**ratres mei fuerūt.
fili⁹ matris meę. **Q**uiuit dñs. qđ si
seruassetis eos nō vos occiderem.
Dixitq̄ iether primogenito suo:
Surge et interfice eos. **Q**ui nō e-
duxit gladiū. **T**imebat enī qđ ad-
huc puer erat. **D**ixeruntq̄ zebee et
salmana. **C**u surge et irrue in nos:
qđ iuxta etatē robur est hoīs. **S**ur-
xit gedeon et interfecit zebee et sal-
mana. et tulit ornāmēta ac bullas
quibus colla regalū cameloz de-
corari solēt. **D**ixeruntq̄ omēs viri
israhel ad gedeon. **D**ominare nostri-
tu et filius tuus et filius filij tui. qđ
liberasti nos de manu madiani.
Quibus ille ait. **N**on dñabor ve-
stri. nec dñabit in vos filius me⁹.
sed dñabit vobis dñs. **D**ixitq̄ ad
eos. **D**ate mihi innaures ex p̄gda
vestra. **I**naures enim aureas his-
maclitę habere p̄sueuerāt. **Q**ui re-
sponderūt. **L**ibētissime dabimus.
Expandētesq̄ super terrā pallium
proiecerūt in eo innaures de p̄gda
et fuit pōdus postulatariū inauriū
mille septingenti auri sicli absq̄ or-
namētis et monilibus et veste pur-
purea quibus reges madian vñ so-
liti erant. et p̄ter torques aureas
camelozum. **F**ecitq̄ ex eo gedeon
ephot. et posuit illud in ciuitate sua
ephra. **F**ornicatorq̄ est omnis is-
rahel in eo et factum ē gedeon i et om-
ni domui eius in ruinā. **I**dumilia-
tus ē autē madian corā filiis israhel
nec potuit ultra ceruices eleuare

dam ydoli gentis erat
qđ extra dei taberna-
culū qđlibet manu fa-
ctum. p̄ deo coleret. cū
illa ipsa q̄ iussa sunt i
tabernaculo fieri. ad
dei potius cultū referre-
tur qđ p̄ deo aut dei
simulacro colerent.

Quāq̄ p̄ ephud
ea locutione q̄ signifi-
cat a p̄tē totū oia pos-
sunt intelligi. qđ p̄stitu-
it gedeon in sua ciuita-
te. veluti ad colendū
deū. similia tabernacu-
lo dei. **E**t idō p̄ ephod-
qđ hęc ē sacerdotalis i
signe honoris ut h̄ sit
peccatū gedeon. qđ ex-
tra dei tabernaculū fe-
cerit aliqd simile: vbi
coleret deus. nō qđ so-
lido auro velut ado-
rādū p̄stituerit ephud
s̄ qđ ex auro illo fece-
rit ea q̄ p̄tineret ad or-
namēta vel instrumen-
ta sacrarij. qđ omnia p̄
ephud significata sūt.

Ipsū quoq̄ ephud
nō ex solo auro fieri p̄-
ceptū ē sed hoc ē super-
humeralē sacerdotalis
vestis. sed aliqd auri
habet. **N**am ex auro et
iacincto. et purpura. et
coccino. et bisso fieri ius-
sum ē. **S**ed qđ hęc ita
posuerūt. lxx. ut memo-
ratis omnibus que de
spolijs accepit gedeo:
inferret. et fecit illud ge-
deon in ephud. **V**ide-
tur ex illo toto hoc fa-
ctū esse cū ea locutione
q̄ significat a toto p̄tē
ita possit intelligi. fecit il-
lud in ephud. quasi in
defecit ephud. vel ex
eo fecit ephud. nō illud
totū. s̄ in ephud cōsu-
mens. sed ex illo quan-
tū sufficiebat impēdes
Nam in illa interpreta-
tione q̄ ex hebreo ē sic
legit. **F**ecitq̄ ex eo ge-
deon ephod. **Q**uōd enī
apud lxx. ephud. hoc ē
hebreo ephod legit. nō
aut omnes sacerdotes
tali vtebant sup̄hu-
merali. qđ esset ex auro
iacincto. purpura. coc-
cino. et bisso. sed solus
summus sacerdos. nō
erat ergo tale qđ datū
ē samueli a matre. cū
adhuc puer esset. vñ.
ephud bath d. i. line-
um. **S**ed gedeon est
mo illud fecisse. qđ erat
p̄cipuum indumentū

sacerdotis p qd z cete
ra significata sūt opa
sacrarū qd i sua ciuita
te pter dei tabernacu
lū pstituit. ideo factū
ē illi z domui ei in scā
dalū vt sic iteriret filio
ruz ples numerosa. sic
postea testat scriptura

Augu. Intelligen
dū ē p plectis dictū ei
se qd fecerit gedeon e
photh ptra legez dei: ex
auro qd tenuit hosti
bus erat ablatū. vt si
mul diceret. unde erat
aurū z qd de illo sit fa
ctū. factū ē enī hoc pec
catū in fine dierū gede
on. qn psecuta sūt ma
la q annectit scriptura
postq dixit qd annis i
dieb gedeon tra qenit.

Postq autē
mior. Aug. Et factū
ē cū mortuū esset gede
on. z aucti sunt filij is
rael. z fornicati sūt p
baalim. z posuerūt ipsi
sibi baalberith testam
tum. vt esset eis in deū
zē. Et baalim z baal
berith ydola intelligen
da sunt. Maior g trās
gressio z fornicatio ē a
populo post mortē ge
deon. qd illo viuo pte
ter ephut. Qd z i illi
cite factū erat. tū de sa
cramentis tabernaculi
erat. hēc xō idolatria
nō habet vel falsaz pa
ternę religionis defen
sionē. vñ. etiā si in fine
tpis gedeon ephut fa
ctū ē. sed añ ita de pa
tēter tulit. vt pax i ter
ra pseueraret. qz licet
factū erat. qd pibue
rat. nō tñ longe recess
rat ab illo. qui tale ali
qd i tabernaculo suo i
honorē suū fieri iusse
rat. Punc xō grauior
ra pmissa. z aptā post
ydola fornicationē po
puli noluit ee ipunitā.

Remasitq. **Ido.** Filii iunior q fu
gitado. gladiū inimici
enadit. significat reliq
as israel in extremo tē
pore credituras. z anti
christi gladium enasu
ras hic ascedit in verti
cē mōtis garizim. quia
nec ppetare. nec pse
cutionē antichristi p
qssitet enadere nisi pri
us in montē bndictionis. i. in sublimitatē fidei ac virtutū ascederit. hic ē enī
mons garizim. qui a moyse i benedictionem deputat.

Ierunt ligna. **Ido.** Si hoc factū mysticum non esset qd op erat

sed quieuit terra p quadragita an
nos qbus gedeon p fuit. **Abijt ita**
qz ierobaal filius ioas z habitauit
in domo sua habuitq septuaginta
filios qui egressi sunt de femore ei
eo q plures haberet vxores. Con
cubina aut illi quā habebat in si
chē genuit ei filiū noie abimelech.
Mortuusq ē gedeon filius ioas
in senectute bona. z sepultus ē in
sepulcro ioas patris sui i ephra de
familia ezri. Postq autē mortuus
est gedeon. aucti sunt filij israel. z
fornicati sunt in baalim. Percusse
runtq cū baal sedus vt esset eis in
deū. nec recordati sunt dñi dei sui
qui eruit eos de manib inimicorū
suorū omniū p circūitum: nec fecer
unt misericordiā cū domo hiero
baal gedeon iuxta omia bona que
fecerat israeli.

ix.
Abijt autē abi
melech filius hierobaal

in sychem ad fratres matris sue. z
locutus ē ad eos z ad omnē cogn
tionē domus patris matrisq sue
dicēs. Loquimini ad omēs viros
sychez. Quid vobis ē meli. vt do
minēt vestri septuaginta viri oēs
filij ierobaal. an vt dominef vobis
vnus vir. Simulq pssiderate. qā
os vestrū z caro vestra sum. Locu
tiq sunt fratres matris eius de eo
ad oēs viros sychē vniuersos ser
mones istos. z inclinauerūt cor eo
rū post abimelech dicēs. Frater
noster ē. Pederūtq illi septuaginta
pondera argēti de phano baalbe
rith. Qui cōdixit sibi ex eo viros

inopes z vagos. secutiq sunt eum

Et venit in domū patris sui i eph
ra. z occidit fratres suos filios hie

robaal septuaginta viros sup lapi

pidem vnū. Remasitq ioathan fi

lius hierobaal minim. z abscondi

tus ē. Congregati sūt aut omēs vi

ri sychem z vniuersę familie vrbis

mello: abierūtq z pstituerūt regē

abimelech iuxta quercum que sta

bat in sychē. Qd cū nunciatū esset

ioathan iuit z stetit in vertice mon

tis garizim: eleuataq voce clama

uit z dixit. Audite me viri sychem

ita vt audiat vos dñs. Jerūt ligna

infructuosi. eterno incēdio preparati

vt vngerēt sup se regē. Dixeruntq

oliue. Impera nobis. Quę respō

dit. Nunqd possum deserere pin

guedinē meā qua z dñi vniēt z ho

mines z venire vt inter ligna pmo

uear. Dixeruntq ligna ad arborē

ficū: Veni z sup nos regnū accipe.

Quę respōdit eis. Nunqd possuz

deserere dulcedinē meā fructusq

suauissimos. z ire vt inter cetera li

gna promouear. Locutq sunt li

gna ad vitē: Veni z ipera nobis.

Quę respōdit eis: Nunqd possuz

deserere vinū meū qd letificat deū

z homines. z inter ligna cetera pro

moueri. Dixerūtq omia ligna ad

rhannū: Veni z impera sup nos.

Quę respōdit eis: Si vere me re

gem vobis pstituitis. venite z sub

umbra mea requiescite. Si autem

etioris cōmationis ē z quodāmodo efficacie pre

sentiois si quis dicat. si n vis facere qd volo. leu

at in te ira mea. i. iaz seuiat. vt quid eā teneo qua

si dicat seuiet. pmissio mō penā futurā itentans

nō vultis. egrediat ignis de rham

no. z deuoret cedros libani. Nūc

igif si recte z absq peccato pstitui

z a ficū. i. diuine legis dulcedine rephatur.

Dixerūtq omia. Idō. Rhannus ē gen^o rubi. quē vulgo senticem

vrinā appellat. asperū nimis z spinosum. p qd antichristus significat cum

vrinā appellat. asperū nimis z spinosum. p qd antichristus significat cum

vrinā appellat. asperū nimis z spinosum. p qd antichristus significat cum

scire gedeon. lxx. filios
z multas vxores habu
isse. sed z pcubinā. de
qua vnū z malū suscep
isset. Gedeon g chri
stū significauit. vxores
nationes q p fidē chri
sto adheserūt. Septua
ginta filij. lxx. linguas
mūdi. in qbus p fidem
sibi dñs filios genera
uit. pcubina sinagogā
in nouissimis antichri
sto crediturā. de q dñs
qui se dicit indgos eē
z tamē nō sunt. sed sūt
synagoga sathane. de
qua in nouissimis fili
nequā. i. antichristus
generā dus ē fili^o ancil
le. i. synagoge peccatri
cis. Qui ei facit pctm
seruus ē peccati hic cō
gregatis sibi ipis sicut
abimelech regnū imp
be vsurpabit. interfe
ctis nobilib filijs fide
libi. f. ex diuersis natio
nibus z linguis iducet
psecutiones. vt omnes
sanctos iterficiat.

Dixerūtq oli.

impera. Idō. Lin

gna silue. sunt hoies i

fructuosi. vni. vagi.

eterno icēdio pparati

Sup hos nec oliua.

nec fic. nec vitis. reg

nare dignē. qz n merēt

Olina enī. gratiā spiri

tus sancti. z vnctionem

pacis significat. ficus

xō legē. qz pfamilias

plātauit in vinea sua.

teus. f. q familie. i. om

niū credentiū pater ē.

q plātauit vineā. i. po

pulū iudcorū. z in hac

vineā ficū. i. legē q pri

mitinū pplm sicut ficus

grossos aridos. z intū

les deciet in terrā. z po

stea alios fruct^o gene

rauit. i. pplm christia

nū quē ad debitā guā

gelice discipline matu

ritatē. z suauissimā pi

guedinē christi. cū glo

ria z honore p dūrit.

Idem. Vitis au

tem christus ē q dixit

Ego sum vitis vera.

Quia ergo pplis q an

trichristo seruit in rep

bum sensū dat vt cre

dat mēdacio. i. antichri

sto. q veritatē. i. christo

credere noluit a regno

vitis. i. christi z ab oli

ua. i. pplm sancti gratia

populo et pugnauit contra abimelech qui persequens est eum fugientem et in urbem propulit. Cecideruntque ex parte eius plurimi usque ad portam ciuitatis. et abimelech sedit in ruma. zebul autem gaal et socios eius expulit de urbe. nec in ea passus est commorari. Sequenti ergo die egressus est populus in campum: quod cum nuntiatum esset abimelech. tulit exercitum suum et diuisit in tres turmas: tendens in insidias in agris. Quidensque quod egredere populus de ciuitate surrexit et irruit in eo cum cuneo suo oppugnans et obsides ciuitatem. duae autem turmae palantes per campum aduersarios persequabantur. Porro abimelech omni die illo oppugnabat urbem: quam cepit interfectis habitatoribus eius: ipsa quoque destructa. ita ut sal in ea dispergeret. Quod cum audissent qui habitabant in turresichimorum ingressi sunt phanum dei sui berith ubi sedus cum eo pepigerant. et ex eo locus nomen accepit quod erat munitus valde. Abimelech quoque audientes viros turris sychemorum pariter congregatos. ascendit in montem selmon cum omni populo suo. et arrepta securi percudit arboris rami: impositumque ferens humero. dixit ad socios: Quod me vidistis facere. cito facite. Igitur certatim ramos de arboribus percidentes sequebantur ducem. Qui circumdantes presidium succenderunt. atque ita factum est ut fumo et igne mille hominum necarentur viri pueri et mulieres habitatorum turris sychem. Abimelech autem inde proficiscens venit ad oppidum thebes: quod circumdatus obsidebat exercitu. Erant autem turris excelsa in media ciuitate: ad quam profugerant simul viri ac mulieres et omnes

principes ciuitatis clausa firmissime ianua. et super turris tectum stantes per propugnacula. Accedensque abimelech iuxta turrim pugnabat fortiter. et appropinquans ostio ignem superponere nitens. Et ecce una mulier fragmen mole desuper iaciens illisit capiti abimelech et perfregit cerebrum eius. Qui vocauit cito armigerum suum. et ait ad eum: Euagina gladium tuum et percutite me: ne forte dicatur quod a femina interfectus sum. Qui iussu perficiens. interfecit eum. Illo quoque mortuo omnes qui cum eo erant de israel. reuersi sunt in sedes suas. et reddidit deus malum quod fecerat abimelech contra patrem suum interfectis septuaginta fratribus suis. Sychemitis quoque quod operati erant retributum est. et venit super eos maledictio ioatham filii hierobaal.

Post abimelech
surrexit dur in israel thola filius phua patrum abimelech vir de ysachar qui habitauit in sanir montis effraim. et iudicauit israel viginti et tribus annis: mortuusque est ac sepultus in sanir. Huic successit iair galaadites qui iudicauit israel per viginti et duos annos: habens triginta filios sedentes super triginta pullos asinarum. et principes triginta ciuitatum quae ex nomine eius sunt appellatae anothiair. id est oppida iair usque in praesentem diem in terra galaad. Mortuusque est iair ac sepultus in loco cui est vocabulum camon. Filii autem israel peccatis veteribus iungentes noua. fecerunt malum in conspectu domini et seruerunt ydolis baali et astaroth et diis syriae ac sydonis et moab et filiorum ammon et philistinum: dimiseruntque dominum et non coluerunt eum. Contra quos dominus iratus. tradidit eos

Post abimelech. Aug. Quomodo fuit pater abimelech vir de tribu ysachar. cum abimelech patrem habuerit gedem. de tribu manasse. Quomodo ergo phua et gedem fratres fuerunt. ut posset esse phua pater abimelech. cuius filius thola ipsi abimelech succederet. potuerunt ergo gedem et phua una habere matrem. ex qua diuersi patribus nascerentur. et fratres essent. vnius matris filii. non vnius patris. Solebat enim nutrire semine. de alijs tribubus in alias. unde et saul cum esset de tribu beniamin: dedit filiam suam dauid homini de tribu iuda. et sacerdos de tribu leui duxit filiam iorai regis bois de tribu iuda. hinc elizabet et maria: cognate in euangelio leguntur. cum fuerit elizabet filia bus aaron. ex qua intelligitur de tribu leui aliquis nupsisse in tribu iuda. unde fieret inter ambas illa cognatio. ut domini caro. non solum de regibus. sed etiam de sacerdotali stirpe propagaretur.

Fuit in illo tē-
pore iephthe. Aug.

Iephthe interpretat ap-
riens qui christū signi-
ficat. Ipse enī discipu-
lis suis apertū sensum.
ut intelligeret scriptu-
ras. hūc iephthe. frēs de
domo patris expulsi.
tanq̃ legitimus vxoris
filiū fornicarie filium.
hoc p̃tra christū fecerūt
principes sacerdotum.
scribe et pharisai. q̃ de
legis obseruatione glo-
riari videbant tanq̃
legē solueret. et ideo le-
gitimus filius nō cēt.
et quantū ad gentē ma-
ter eius sinagoga in-
deorū dici potest. q̃ se-
pe cū ydolis fornicata
est. Sed illi quasi ob-
seruatores legis vide-
bant legitimū. hic autē
p̃tra legē facere vide-
batur. Ideo tanq̃ le-
gitimū. nō legitimū. iu-
re tibi visi sunt eiecisse
secundū hoc enī. plebs
illa dicta ē fornicari.
q̃ legis p̃cepta nō ser-
uans et tanq̃ viro nō
exhibebat fidem.

Dabiturq̃ i
terra tob. Aug. ha-
bitauit in terra tob in
terra. s. bona. vel poti⁹
optima. Qd ei grece
agaton. hoc latine op-
timū dicit. Id autem
interpretat tob. ubi vi-
det intelligēda resurre-
ctio. Quē enī magis
terra optima q̃ terre-
num corpus excellētia
imortalitatis. et incor-
ruptionis indutū.

Congregatiq̃
sunt. Aug. Ante
passionē cū publicani
et peccatoribz māduca-
uit dicēs. Non ē opus
sanis medic⁹ sed egro-
tis. Inter latrones q̃
q̃ crucifixus vnum de
cruce in padisum trās-
tulit. postq̃ vero surre-
xit. et cepit esse in terra
tob. collecti sūt ad eū
scelerati homines. p̃ remis-
sione peccatorū. q̃ cum
illo ambulabāt. q̃ se-
cundū p̃cepta eius vi-
uebant. hoc etiā quotidiē fit. dñi p̃fugit ad eū impij. ut iustificent. et discat
vias eius.

In illis diebus pu. Aug. Qui abiecerāt christū ad eū rursus con-
uerſi in ipso receperūt salutē. unde. in actibz apostolorū petro hortāte ut ad
eum verterent. quē fuerāt p̃secuti. multi sunt p̃puncti corde ab ipso quē alie
nauerūt desiderātes salutē. Quid enī liberari ab inimicis nisi a peccatis sal-
uari. Sic enī ait. agite penitentia et baptizet. unusquisq̃ vestrū in nomine
domini nostri ihesu christi. et remittent vobis peccata vestra. vel illa potius
significat vocatio iudeorū q̃ in fine sperat qd videt notari cū dicit. et factū ē

in manus philistū et filiorū am-
mon. afflictiq̃ sunt et vehementer
oppressi pannos decē et octo om-
nes qui habitabāt trans iordanē
in terra amorrei quē ē in galaad. i
tantū ut filij ammō iordanē trans-
misso vastaret iudā et beniamin et ef-
fram. Afflictusq̃ ē israel nimis. Et
clamātes ad dñm dixerūt. Pecca-
uimus tibi. q̃ dereliquimus domi-
nū deū nostrū et seruauim⁹ baalim.
Quibus locutus ē dñs. Nunqd
nō egyptij et amorrei filijq̃ ammō
et philistū. sidonij quoq̃ et ama-
lech et chanaan opprēsserūt vos. et
clamastis ad me et erui vos de ma-
nu eorū. At tamē reliquistis me et
coluistis deos alienos. Idcirco nū
addā ut ultra vos liberē. Ite et in-
uocate deos quos elegistis. Ipsi
vos liberēt in tpe angustie. Dixē-
runtq̃ filij israel ad dominū. Dec-
cauimus: redde iū nobis quicqd
tibi placet: tantū nunc libera nos.
Quē dicētes omia de sinibus suis
alienorū deorū idola p̃iecerūt. et ser-
uierunt domino deo: q̃ doluit sup
miserijs eorū. Itaq̃ filij ammō cō-
clamātes in galaad fixere tētozia:
p̃tra quos p̃gregati filij israel. in
maspha castrametati sunt. Dixē-
tq̃ principes galaad singuli ad pri-
mos suos. Qui primus ex nobis
p̃tra filios ammon cepit dimicare
erit dux populi galaad.

Et itaq̃ illo

in tpe iephthe galaadites

vir fortissimus atq̃ pugnator. fili-
us mulieris meretricis qui natus

ē de galaad. Habet autē galaad
vxorē de q̃ suscepit filios: q̃ postq̃

Aug. Infirmitati. christi p̃ualuerant. q̃ ita
voluit ut ab eis q̃ oportebat patere. sicut hic idē
significat iacob. p̃ualuit angelo. cū quo idē ut id
ip̃sū p̃cederet luctabat dñm. christū

creuerāt eiecerūt iephthe dicentes:

Aug. Quasi hic homo nō ē a deo. qui sabbatū
nō custodit. se autē legitimus filius iactātes dixē-
rūt. nos ex fornicatione non sum⁹ nati. vñ patrē
habemus deum.

Peres in domo patris nostri esse
non poteris q̃ de adultera matre

Aug. q̃ quātus est abscōdit. et seniores latu-
it. Si enī cognouissent. nunq̃ dñm glorie crucifi-
xisent fugat q̃ morietis infirmitatē videret. sed nō
virtutē resurgētis

natus es. Quos ille fugiens atq̃
deuitas habitauit in terra thob.

Congregatiq̃ sunt ad eū viri iopes
et latrocinātes. et quasi principē se-

quebant. In illis dieb⁹ pugnabāt
filij ammō p̃tra israel. q̃bus acriter

instanb⁹ prexerūt maiores natu

Aug. abiciēs vel reuelatio. q̃ primo christū ab-
iecerūt. sed eis postea reuelabit

de galaad ut tollerēt i auxiliū sui ie-
phe de terra thob. Dixerūtq̃ ad

eū. Veni et esto princeps noster. et

Aug. qui interpretat filius
populi mei. vel filius meretricis. hi sunt qui ex ip̃sa
gente infideles p̃manserūt. vel qui gehennē depu-
tati sunt. vel dyabolo et angelis eius

pugna p̃tra filios ammō. Quib⁹ il-
le rēdit. Nōne vos estis q̃ odistis

Aug. deus respōdit. p̃phetā euident⁹ exp̃mitte
f opinionē vestra f dauid

me et eiecistis de domo p̃ris mei. et
nunc venistis ad me necessitate cō-

Aug. Quasi. tunc venimus ad te. ut p̃sequere
mur modo venimus ut sequamur

pulsi. Dixerūtq̃ principes galaad
ad iephthe. Qd hāc igi cām nūc ad

te venim⁹ ut p̃ficiscaris nobiscuz.
et pugnes p̃tra filios ammon. s. q̃

dux oim q̃ habitāt in galaad. Iep-
the quoq̃ dixit eis. Si vere veni-

stis ad me ut pugnē p̃ vobis p̃tra
filios ammō. tradideritq̃ eos dñs

in man⁹ meas. ego ero v⁹ p̃nceps

Ego ero v. p̃ri. Aug. Id ē. rex quē nō dñs hēbat genus illa tpe iudiciū
ceperunt autē habere saulē regē. et postea successores eius. Nam in tētozio
nomio cū eis p̃cipit quē debet habere regē. si hoc eis placuerit. nō ibi rex. s.
princeps nominat. sed iephthe illū significabat qui verus ē rex.

Aug. Rex. s. sicut in titulo crucis scriptū ē. postq̃ enī iephthe liberauit
eos ab inimicis. nō eis rex fact⁹ ē. ut intelligerem⁹ hgc potius ad christum q̃
ad ip̃sū iephthe p̃tinere. de quo scriptura narrationem p̃cludit ita. Et iudica-
uit iephthe israel. vi. annis et morte ē. Et iudicauit ergo israel. sicut ceteri iu-
dices nō ibi regnauit. ut p̃nceps sic bī q̃ regnorū voluminibz p̃tinentur.

post dies. i. post tēpus
quasi non illud intelli-
gat. q̃ receti passione
domini ē factū. sed qd
postea futurū. qd vide-
tur p̃tinere. q̃ seniores
galaad venerūt ad iep-
the. ut p̃ etate senile no-
uissima tpa significet.

Dixerūtq̃ pri-
cipel. Aug. Ale qd
figuratum ē in ioseph

quē fratres videntes
abiecerūt. et cū fame tri-
bularent ad eius opē

misericozdiāq̃ p̃uerſi
sunt. hic vero ampl⁹
elucet significatio futu-
roz. q̃ nō ip̃sī p̃solus

fratres qui eiecerūt ie-
phe. ad eū venerūt. s.
galaad seniores. p̃to-

to populo supplicātes
sicut eadē gens dicit il-
rael. siue in eis qui tūc

fuerūt. christiq̃ repro-
bauerūt. siue in eis qui
postea ad eius opē re-
uerſi sunt. populo eius

dicē inimico. siue i ma-
ioribus siue in minori-
bus. siue in posteris su-
is. longa odia trabenti

tandēq̃ p̃uerso in eis
qui tūc sunt p̃uerſi di-
ci. Nonne vos odio ha-
buitis me. et eiecistis

de domo p̃ris mei. pu-
tauerit ei se eiecisse xpm
de domo dauid. et qua
regni eius nō erit finis

Et pugnes cō-
tra filios. Aug. q̃
p̃tra filios ammon

dux querit iephthe. qui
bus victis liberent. q̃
eo dūce bellare cupie-
bāt. q̃ ammō interpre-
tat filius populi mei.

vel populus meretricis.
aut illi significant in-
imici. q̃ ex ip̃sa gente in
infidelitate p̃manserūt.

aut oēs gehennē p̃de-
stinati. ubi erit sctus
et stridor tēntiū tanq̃
populo meretricis. quāq̃
populus meretricis dya-
bolus et angeli eius cō-
ueniēter intelliguntur

vel q̃ gēnā miseriaz
eis quos recipiūt acq̃-
ruat. vel q̃ ip̃sī gēnē
miserie deputati sunt.

Si
filios a-

gustū.

gustū.

gustū.

gustū.

gustū.

gustū.

gustū.

gustū.

gustū.

gustū.

gustū.

gustū.

gustū.

None ea que possidet. Aug. Mo-

ne quicquid hereditavit tibi chamos deus tuus possidebis. Quod qui dā latini sic interpreta- ti sunt. Nonne quicquid dedit tibi chamos de- us tuus possidebis. Et ubi videtur sephir / malle: deus qui vocat chamos potuisse aliqd hereditatis dare custo- nibus suis. Quidā ve- ro sic habent. Nonne quicquid possidet cha- mos deus tuus? hec pos- sidebis: quasi aliquid tale potuerit possidere. An forte secundū hoc dictū ē. q. sub angelis pstitute sunt gētes: iux- ta canticū moysi. Quā- quid ille angelus sub quo erat filij ammon. chamos dicit. Quis hoc audeat affirmare cū possit intelligi scdm opinionē eius dictū q. putabat deū suū possi- dere hoc. vel in posses- sione sibi dedisse.

Et circumiens

galaad. Aug. Gala- ad interpretatur abij- ciens. manasse necessi- tas transcendendi. sunt er- go apficientibz abijci- entes. i. ptenentes. tras- cenda etiaz necessitas ne forte cū transierit q. pfitit ptenentes cedat terrenis. transcendenda etiam specula galaad. qui galaad etiaz reue- latio interpretat. ē aut specula altitudo. ad p- spiciendū vel respiciē- dam. i. desup aspicien- dū. Specula ergo ga- laad videtur significare supbiā reuelationis vnde ne magnitudo reuelationum extollat me. Et ergo i ipsa tras- cenda est. i. in ea manē- dam nō ē. ppter cadē- di piculum. his transi- tis facile supantur ini- mici. qd significat dice- do i a specula galaad transcendendi i transiens ad filios ammon.

Si tradideris

filios ammon. Au-

gustinus. Quēlibet co- gitaverit sephir nō vi- det filiā cogitasse. nō enī diceret heu me filiā mi- impedisti me. Et in- dicat ei se impediri. ne illud qd cogitauerat imple- ret. Quē aut potuit cogi- tare qui filios nō habebat. an pūge cogitavit. i. vt hoc fieret deus noluit i vt nō relinqueret ipunitū. ne quis postea id auderet. i. vt magna pūder

Qui responderunt ei. Dominus q

hec audie ipse mediator ac testis ē

q nostra pmissa faciem. Abijt ita

q sephir cū principibz galaad se-

citqz eū ois populus principē sui.

Acutusqz ē sephir omnes sermo-

ries suos corā domino in maspha

Aug. Munit nūcios pacis. sicut apostolus in quo

christi loquebat. ait. si fieri poterit qd. et vobis est

Et misit nūcios ad regē filioz am-

mon qui ex persona sua dicerent.

Aug. Admonet nos doctrina christi quādmōdū

lit ambulandū. i. viuendū inter eos. qui non secun-

Quid mihi i tibi ē. qz venisti tra-

du. ppositū vocatū sunt sancti. Nouit enī dominus

me vt vastares terrā meā. Quibz

ille respondit. Quia tulit israel ter-

ram meā quādo ascēdit de egypto

a finibz arnon vsqz ieboc atqz ioz-

danem. Nunc ergo cū pace redde-

mihi eam. Per quos rursus man-

dauit sephir. i. imperauit eis vt di-

ceret regi ammon. Hec dicit sephir

Nō tulit israel terrā moab nec ter-

ram filioz ammon. sed quādo de e-

gypto pscenderunt. ambulauit p

solitudinē vsqz ad mare rubrum i

venit in cades. Misitqz nūcios ad

regem edom dicens. Dimitte vt tra-

scā terrā tuam. Qui noluit acquie-

scere p cibis eius. Misit quoqz ad

regem moab: qui i ipse transitū p-

bere ptempfit. Mansit itaqz in ca-

des i circumiuit ex latere terrā edō i

terā moab. Tenuitqz ad orientālē

plagam terrē moab. i. castrameta-

tus ē trans arnon. nec voluit itra-

re terminos moab. Arnon quippe

pfinium ē terrē moab. Misit itaqz

israel nūcios ad seon regē ammor-

reepz qui habitabat in eschbon. i. di-

xerunt ei. Dimitte vt transeā p ter-

ram tuā vsqz ad flumiū. Qui i ipse

israel verba despiciens non dimisit

eum transire p terminos suos: sed

isinita multitudine pgregata egres-

sus ē tra eum in iasa. i. fortiter re-

sistebat. Tradiditqz eū dominus i

manu israel cū omni exercitu suo i

pcussit eum i possedit omnē terrā

amorreī habitatoris regionis illi

i vnuerfos fines eius de arnon

vsqz ieboc i de solitudine vsqz ad

iozdanē. Dominus ergo deus isra-

el subuertit ammorreū pugnate cō-

tra illū populo suo isrl. Et tu nunc

vis possidere terrā eius. Nonne

ea que possedit chamos deus tuus

tibi iure debent. Que autē domi-

nus deus noster victor obtinuit: i

nostraz cedet possessionē. Nisi for-

te melior es balac filio sephor rege

moab. aut docere potes q iurgat

sit tra israel i pugnauerit tra eū

quādo habitauit in eschbon i vicu-

lis ei i in aroer i villis illius. vel

in cunctis ciuitatibus iuxta iozda-

nem p trecētos annos. Quare tā

to tpe nihil sup hac repetitione tē-

ptasti. Igit nō ego pecco in te: sed

tu tra me male agis indicēs mihi

bella non iusta. Iudicet dñs arbi-

ter huius diei inter israel i filios

ammon. Noluitqz acquiescere rex

filioz ammon verbis sephir que p

nūcios mādauerat. Factus ē ergo

super sephir spiritus impietatis mēbris christi.

super sephir spiritus domini et cir-

cūiens galaad i manasse maspha

quoqz galaad. i. inde transiens ad

filios ammon votū vouit domio

dicens. Si tradideris filios am-

mon i manus meas quicquid pmut

fuerit egressus de foribus domus

fecerūt dñs suis quādo filios i filias pbulserūt igni dñs suis. Non solum er-

go nō diligit deus. sed etiā odit talia sacrificia. in quibz hoīes immolantur

illa vero diligit i corquat. cū iustus vsqz ad mortē p veritate decet vel

tia et qd accidit ma- gnum sacramētū eccle- się figuraret. Et vtro- qz pprophetia aptata ē q. l. vobis cogitauit i q. nolēti ptingit. Si enim pūge cogitauit pūnt christi ecclesia ē. Sed qz huius sephir pūnt virgo esse nō po- tuit in eo q. filia potit occurrit. i. iusta nō re- manit voti temeritas i virginitas ecclesię fi- gurata ē. Qui dicit fi- lia. fides tua te saluaz fecit. vade in pace.

Quicquid pri-

mus fuerit. Aug.

De sephir filia solz el- le magna qstio qbus el- dam qd sibi velit. hoc nollet cupientibz. i. pte q. rentibus. Quibz daz qui scripturis impita i pietate aduersant. hec criminatibz q. legis p- pbetarūqz deus. etiam humanis sacrificijs de- lectet. Sed nec illa sa- crificia cū delectauerit: vbi pecorum holocau- sta offerebantur. Sed qz significatiua fuerūt i quedā umbz futuro- rum. res his sacrificijs significatas. nobis cō- mēdare voluit. fuit au- tem i hec causa vtilis- cur illa mutarent nec modo interent. sed p- biterent offerri. ne ve- re secundū carnalē af- fectū talibz deum tele- ctari putarem.

Sed vtrū humanis sacrificijs etiā significa- ri fuit oportuit. meri- to quērit. nō quo mor- tes hominū quādoqz mortuorū in hac cau- sa holocare debere / mus. s. illi qui hoc de- se fieri grātiter accipe- rent in eternā remun- rationē p mēdarent deo. Sed si hoc verū esset hoc sacrificiū deo nō displiceret. Scrip- tura vero testat qz dis- plicet. Cum enī omia p mōgenita sua esse no- luerit i pceperit. redi- mi tū a se voluit p mōgenita hominū. ne imolados deo primo- genitos suos crederet. vnde. Non ita facies dñs deo tuo. abomia- ta enīz q. dominus odit

fecerūt dñs suis quādo filios i filias pbulserūt igni dñs suis. Non solum er-

go nō diligit deus. sed etiā odit talia sacrificia. in quibz hoīes immolantur

illa vero diligit i corquat. cū iustus vsqz ad mortē p veritate decet vel

ab inimicis quos p iusticia offendit: occidit retribues eis bona p malis. i. p odio dilectione. **A**tem dicit sanguine iustum. a sanguine abel vsq ad sanguine zacharie. **P**roprie autē qd sanguine ipse fudit p nobis. et sacrificiū seipm deo obtulit sic utiqz obtulit. ut ab inimicis p iusticia occideret. hunc imitati martires vsq ad mortē p xitate certauerūt. de quibz dicit tanqz aurū in fornace probauit illos. et qd holocausti. b. a. e. vñ apls. Ego enim iam immolo. **S**ed nō sic iephthe filiam imolauit dño. sed sicut pceptum erat pe cora offerri. et prohibi tum homines immolari. **M**agis hoc illi simile videt. qd fecit abraā. qd dominus specialiter fieri pcepit nō genera liter ut talia sibi sacrificia fieret aliqui mada. uit. imo fieri omnino phibuit. distat ergo q iephthe fecit a facto a abraā. qz ille iustus ob tulit filius. iste fecit qd lege vetatur. et nullo speciali impio iutetur. **I**n ipso etiā abraā filio. qz talibus sacrificiis nō delectaret domi nus ostēdit. cū patrem cuius fidē inbedo probauit. a filij interfectio ne prohibuit. et arietē quo sacrificiū licite se cundū pgruam tēporis pfectudinem pperet apposit.

Si autē hoc quēqz mouet. quomō pie crediderit abraā. deum talibus sacrificijs delectari. si illicite offerunt. et ideo putat recte credidisse etiā iephthe. q tale sacrificiū posset esse deo acceptū. primo p sideret aliud esse ultro voue re aliud iutenti obtpare. **N**on enī si aliqd in damno pter more a domino institutū. seruo iute. et id landabili obediētia facit. ideo non ē plectendū. si hoc facere sponte psumpserit. deinde habebat abraam qd crederet. ut ppter diuinū imperiū nō parceret filio ut credēs tales victimas deum libenter ac ciperet. sed ppterea iussit. ut resuscitaret ocaum. et hinc aliqd tanqz deus sapiēs temōstraret. unde. fides eius in epistola ad hebreos laudat. qz hoc de deo q posset filiū suū suscitare credidit. **I**ste vero deo nō iutente. neqz poscente et ptra legitimum dei pceptum. vltro sacrificiū vouit humanū. ait enim. **Q**uicūqz exierit de ianiis domus mee obuiā mibi. **N**on his ver bis peccat aliqd vouit qd secundū legē posset offerri. **N**eqz pfectudinis fuit ut redeuntibz cū victoria duobz pecora occurreret. **A**nes autē solent domi nis occurrere. de quibz ille cū non voueret. cogitare nō potuit. ne iniuriā dei nō solum illiciti. sed etiā ptemptibile. et secundū leges imundum vouisse vi deret. **N**ec ait qd cūqz exierit sed quicūqz exierit vbi hominē tantū cogita uit. **N**on tamē fortasse vnica filiam. quia illā in tanta patris gloria qd pos set ante ire nisi forte vxor. **N**am qd nō dixit qd cūqz. sed quicūqz exierit de ianiis domus mee. scriptura solet masculinū genus p quolibet sexu ponere. sicut de abraā dictum ē surgens a mortuo. cū eius vxor mortua fuisset.

Quia ergo de hoc voto et facto nihil videt scriptura iudicasse. sicut de abraam quādo filiū suū iustus obtulit. sed tantū scriptū reliquisse legentibz iudicandū. sicut de facto iude quādo intravit ad nurū suū nesciēs quidem. sed quantū in ipso fuit fornicatus ē. qz meretricē putauit neqz appbavit hęc scriptura neqz reprobat. sed iusticia et lege dei pulta pensandum dimilit. **S**ic de facto iephthe in neutrā ptem sententiā protulit. ut noster intellectus in iudicādo exerceret. possemus iam dicere deo displicuisse tale votū. et ad il lam pductam esse vindictā. ut patri potissimū filia vnica occurreret. **N**ō si sperasset et voluisset. nō ea visa statim scidisset vestimēta sua. et dixisset. **B**ea ipedisti me filia mea. **D**einde. **I**x. dierū tam longa dilatione data filij iug domini cū ab vnice carissime nece cū nō phibuerit sicut abraā. donec pphci endo se ipsum orbaret. deū autē nō hominis imolatione placaret. et ideo hanc pgnā patri fuisse retributā. ne impunitū talis voti relinquere. et plūm ut aut magnū aliqd se vouere deo putaret hoies cum victimas humanas vo uerent. et qd ē horribilius filioz. aut nō vera. sed potius simulata eadē vo ta essent cū velut etēplo abraā sperarent. q nouissent deum phibiturū talia vota ppleri. **P**ossemus in quā hoc dicere. nisi duo scripturāz testimonia nos retar daret. ut hanc rem gestā et in libris tante auctoritatis memorie cō mēdatā diligēter pscrutemur ne temere iudicemus. **D**ixim q inter tales

iephthe memorat ut cū culpā vereamur. cū dicit. **T**eficit enī me tēpus enar randi de gedēon. barach. samplon. et iephthe. **A**lteruz q psumit scripturā dices. et factus ē sup iephthe spiritus domini. et addidit et vouit iephthe vo tū domino. et ut oia quę post facta sunt tanqz opa spūs dñi qui sup eum fa ctus ē intelligenda videant.

August. **S**ed inter landabiles viros nō solū esse iephthe. sed etiā gedē on. de quo scriptura similiter dicit. **S**piritus dñi confortauit gedēon. et q

genita filia sua cū tympanis et cho ris. **N**on enim habebat alios libe ros. **Q**ua visa scidit vestimēta sua et ait. **D**eu me filia mi. dcepisti me et ipsa decepta es. **A**perui enim os meū ad dominū et aliud facere nō potero. **Q**ui illa respondit. **P**ater mi. si apuisti os tuū ad dominum. fac mihi qd cūqz pollicit es. et ces sa tibi vltione atqz victoria de ho stibus iuis. **D**ixitqz ad patrē. **N**oc solū mihi psta qd depcor. **D**imitte

epbut opatus ē nō so lum nō appbamus s; apte iudicante scriptu ra reprobat. **P**ec ca men vlla iuria fit spi ritui dñi. qui eum pfor tauit. **C**omemorat in inter eos qui p fidē vi cerunt regna opantes iusticiam. qz scriptura sancta quoz fidē et ius ticiā veraciter laudat. non impedit cor nota re peccata. **N**am et in eo q gedēon signū pe tent sicut ille locutus ē tēptauit in vellere. ne scio vtrū nō fuerit trās gressus hoc pceptum. **N**on tēptabis dñm deum tuū. **S**ed tamē etiā in eius tēptatione dominus qd pnuciare volebat ostēdit. nō ta men frustra inter fide les et opantes iusticiā.

Ppter bonam fidelēqz vitam in qua cū credendū ē esse tēptatū tale meruit testimoniū. **Q**uā autē qz postqz dictū est factus ē sup iephthe spiritus do mini. secuta sunt ea ut votū illud voueret et hostes vinceret. et votū redde ret spiritui dñi omnia reputāda sint. ut sic habeat hoc sacrificiū tanqz dñs sicut abraā iussit non facile dixerim cum gedēon postqz fecit epbut nulla ē memorata pperitas. **P**ostea vero q iephthe votū vouit. secuta ē victoria ppter quā vouerat. quā adeptā votū soluit. **R**ursus enī p siderandū est. qz gedēon et si nō postea q fecit epbut. postea tamē q tēptauit dominū (qd vti qz peccatū ē. magna strage hostibz lupatis) populo salutē acqsiuit. **S**ic enī scriptū est et dixit gedēon ad dominū. **N**on irascat indignatio tua in me. et loquar ad huc semel inuellere. **I**ram enī dei metuebat. qz se tēptando pecca re sciebat. qz deus in lege sua manifeste phibet. hoc tamē peccatū et mirabilis signi euidentia. et victorie prosperitas secuta ē. **I**am enim deus statuerat affli cto popu o subuenire. et huius duas quē ad hoc opus assumpserat vibat animo nō solū fideli et pio sed etiā tēptante et relinquente. et ad pnuiciandā q volebat et pplenda quę dixerat.

Non enī p istos tantū qui et si peccauerint inter iustos narrant. sed etia p laudem omnino reprobatū. multa deus populo suo pstitit in qua insit etia spiritus domini et pphetia. nō enim iuste agere sciebat. s. ut in dauid. vtrū sanctū seuiet. **A**git spiritus dñi p bonos et malos p scientes et nescientes qd agendū nouit et statuit. q etiā p cayphā nesciente qd dixerat. pphetiauit q ppteret christū mori pro gente.

Quis enim egit nisi spiritus dñi. curans pnuicare ventura. ut gedēon tēptare volenti dñm et nō credenti q ei iam dñs locutus fuerat. hoc potissi mū de vellere prius ppluto postea sicco. et de area prius sicca. postea irrigata veniret in mentē ut q tēptat a fide. delicto eius deputer. **N**ō vero tali aīo eius vltus ē deus eius misericordie et mirabili puidētie relinquēdū est.

Si quis autē dicit omia scientē fecisse. et dixisse gedēon et reuelatione p phetica. ut p eum signa talia monstrarent. nec tēptasse in fide. et q ei iam p miserat dominus credidisse. sed actione pphetica inuellere voluisse tēptare et ideo tēptationē fuisse inculpabilē. sicut doli iacob. et illud q dñs ait. **N**ō irascat indignatio tua in me. non dixit q iram nō timeret. sed pplem non irasci pderet cū ea faceret. q spiritū dictate faciēda sentiret. dicat ut videt dum nō qd de facto epbut scriptura culpauit qd libet significet non audeat excusare a peccato.

Nam et illud trecēti viri ad signū crucis ipso numero pnnētes hydras fittiles acceperunt. eisqz ardētes faculas incluserūt quibus fractis repente lu mina hostiū multitudinē terruerūt. itaqz et arbitrio suo uidet fecisse gedēon. **N**on enim scriptura dicit dominū mouisse ut faceret. et tamen tam grande signū. quis faciendū nisi dominus ispirauit. q pfigurant sanctos quā gelia

Erat autē vir.

Ido. Samson habet quēdā in typū christi. q. i. ab angelo natus eius annunciat. Sic ei angelus dñi ait. ad virginē. Maria inuenisti gratiā apud deum. Ecce concipies in utero et paries filiū. Nazareus quoque dicitur samson. et de christo dicitur. quoniam nazareus vocabitur liberauit samson filios israel de manu hostiū. et christi filius populi suū a peccatis eorum. Samson interpretatur sol eorum. et de christo dicitur. p. p. p. tam. Quia vobis sol iusticię et sanitas in pēnis eius.

Nec immundus.

Aug. Immundū ē dñi solutio discipline q. ē cepat in israel. et ad ea manducanda eos laetificat. q. ē in animalibus phibuerat. Hāc enī etiā ad cultū transibant ydolorum.

Que cū venisset.

Aug. Quid ait mulier dñi sibi ab angelo qm nazareus? et erit puer a ventre vsq. ad diem mortis suę. nō legit ab angelo dñi. et q. legit dñi. Ipse incipit saluū facere israel de manu philistinū. nō ē a muliere memoratū. Aliqd ergo nō dixit qd audiuit. et tamen nihil credēda ē dixisse qd nō audiuit. Sed scripturam potius nō omnia verba angeli posuisse. cū ipsius mulieri loquēte insereret. Ideo autē dictū est a ventre vsq. ad diem mortis suę. q. nazareus dicebant in lege vsq. ad tēpus q. vōtū habebāt. secundum ea q. scriptura p. moy. sen pcepit. vñ est hoc q. hunc inslam ē vt ferunt nō ascēderet in caput ei. et vinū et sicerā nō biberet. hęc ei tota vita sua seruauit samson. qd illi q. vocabatur nazareus. certis diebus obseruabāt vouentes vōtūq. reddēta.

dem numeri filijs suis accepit viros. introducēs in domum suam. Qui septē annis iudicauit israel: mortuusq. ē ac sepultus in bethleem. Qui successit abialon zabulonites. et iudicauit israel decē annis. mortuusq. ē ac sepultus in zabulō. Post hunc iudicauit israel abdon melius bellephara thecutes. filius bellepharatonites qui habuit quadraginta filios et triginta ex eis nepotes ascēdentes sup septuaginta pullos asinarū. et iudicauit israel octo annis: mortuusq. ē ac sepultus in pharaton terre effrai in monte amalech.

XIII.

Ursusq. filij

israel fecerunt malū in cōspectu domini q. tradidit eos in manus philistinū quadraginta annis. Erat autē quidā vir de saraa et de stirpe dan noie manue habens vxorē sterilem. cui apparuit angelus domini. et dixit ad eam: Sterilis es et absq. liberis. sed pcepies et paries filiū. Tunc ergo ne bibas vinū ac sicerā nec immundū q. c. comedas: quia pcepies et paries filium: cuius nō tanget caput nouacula. Erit enī nazareus dei ab infātia sua et ex matris vtero. et ipse incipiet liberare israel de manu philistinū. Que cū venisset ad maritū suū. dixit ei: Vir dei venit ad me habēs vultū angelicū: terribilis nimis. Quem cū interrogassem quis esset et vnde venisset et quo nomine vocaret: noluit mihi dicere. s. hoc respondit: Ecce pcepies et paries filium. Tunc ne vinū bibas nec siceram et ne aliquo vescaris immundo. Erit enī puer nazareus dei ab infātia sua et ex vtero mris suę vsq. ad diem mortis suę. Quauit itaq. manue dominum et ait: Obsecro dñe

vt vir dei quē misisti veniat iterū et doceat nos quid debeamus facere de puero qui nasciturus ē. Et audiuitq. dominus deprecantē manue. et apparuit rursum angelus domini vxori ei. sedēti in agro. Manue autē maritus eius nō erat cū ea. Que cū vidisset angelū. festinauit et cucurrit ad virū suū: nuntiavitq. ei dicens: Ecce apparuit mihi vir quē ante viderā. Qui surrexit et secutus ē vxorē suā: veniēs ad virū dixit ei: Tu es qui locutus es mulieri: Et ille respōdit: Ego sum. Qui manue: quādo inq. sermo tuus fuerit expletus quid vis vt faciāt puer. aut a quo se obsuare debebit. Dixitq. angelus domini ad manue. Ab omnib. quē locutus suz vxori tue abstineat se. et quicqd. ex vinea nascit nō comedat: vinū et siceram nō bibat: nullo vescat immundo. et qd ei pcepi impleat atq. custodiat. Dixit itaq. manue ad angelū dñi: Obsecro te vt acquiescas p. cibis meis. et faciamus tibi hedū de capris. Qui respondit angelus. Si me cogis nō comedā panes tuos: si autē vis holocaustū facere. offer illud domio. Et nesciebat manue q. angelus dñi esset. Dixitq. ad eū: Quid ē tibi nomen vt si sermo tuus fuerit expletus honorem? te? Qui illi respōdit: Vir gr̃is nōmē meū qd ē mirabile. Tulit itaq. manue hedum de capris et libamēta. et posuit sup petrā offerens domino q. facit mirabilia. Ipse autē et vxor eius intuebant. Quinq. ascēderet flāma altaris in celū angelus dñi pariter in flāma ascēdit. Qd cū vidisset manue et vxor eius. p. ceciderunt in terrā. et vltra eis nō apparuit angelus dñi. Et itaq. intellexit manue angelū dñi esse. et dixit ad

Tulit itaq. manue.

Aug. Quid dicit scriptura ignorasse manue q. angelus dñi est manifestū ē etiā vxorē eius hominē credidisse. Ergo ei dixit. vim faciamus nūc tibi. et faciam? in cōspectu tuo hedum caprarū tanq. hominē inuitauit. sed vt hoc cū illo epulare tur qd sacrificiū fecisset. Nam facere hedū nō solet dici. nisi cū sacrificiū sit. Ille etiā ita respōdit. si vim feceris mihi nō māduco de panib. tuis. vbi ostendit se ad epulas fuisse inuitatū. et inde addidit. et si feceris holocaustū dñi. dñi offeres illud. q. ille dixerat. faciamus. i. p. cōspectu tuo edū caprarū. nō autē omne sacrificiū holocaustū. nam de holocausto nō manducabat. q. totū incendebat. et ideo vocabatur holocaustū. sed angelus etiā nō māduco caturus holocaustum potius fieri monuit. nō tū sibi sed dñi. q. i. israel. p. fuerat illo tpe falsis dñs sacrificare. vñ. et tunc deū offendērat vt traderet inimicis. p. xl. annos.

Qd cū vidisset.

Greg. Quid ē q. ad visionē angeli vir ē timidus? mulier audax nō si q. celestia nobis monstrant. spiritus quidez pauore se p. c. s. m. spes p. sumit. Inde enī spes ad maiora videntia se erigit. vñ turbat spūs. q. ea q. supna sūt prior videt. q. cū altiora secretorū celestium sic lenata mens cōspicit. cuncta humanarū vñ soliditatē p. remissi.

Morte morie
mur. Aug. Quid ē
q̄ postq̄ manifestatus
ē manue. ⁊ vxoī eius
angel⁹ q̄ cū eis loque
bat. dixit manue vxo
ri morte moriemur ⁊c.
Pro eo. qd̄ scriptū ē.
Nemo potest facies
meas videre ⁊ videre.
Spinabant ergo vt
hoīes tē se uidisset. tū
to vtiq̄ miraclo facto
q̄ in igne sacrificij ste
tit. q̄ cū illis prius qua
si hō loquebat. Sed
tū in angelo. an tū
ipsum angelū appella
bant. sic enī scriptū est
Et sumpsit manue be
dum caprarū ⁊ fecit sa
crificiū ⁊ obtulit supra
petram dño mirabilia
faciēti ⁊ manue ⁊ vxoī
ei⁹ expectabant ⁊c. his
ergo verbis. q̄ nō di
xit morte moriemur.
q̄ vidim⁹ angelū dñi
sed tū vidim⁹. oīē q̄
stio. Tū in angelo i
telligēbat tū. an eū
dem angelū vocabāt
tū. Illud enī tēciū
q̄ tū putauerant qui
erat angelus dñi non
potest apte dicēte scri
ptura. Tū cognouit
q̄ angelus dñi ē. S
vnde metuebāt mortē
Non enī scriptū erat.
Nemo videt faciē an
geli ⁊c. An ⁊ in b
ipio. q̄ in angeli p̄sen
tia dñi p̄gnouerāt ma
nue ita p̄urbatus ē ut
mortē timeret. Qd̄ au
tē illi vxoī rēdit. si vel
let domin⁹ mortificare
nos non accepisset de
manu nostra holocau
sta. ⁊ sacrificiū nec illu
minasset hęc oīa s̄ nec
audita fecisset hęc no
bis. vtrū ipsum ange
lum crediderūt accepis
se sacrificiū. q̄ viderūt
eū in flāma altaris ste
tisse. an p̄ hoc itellece
rūt accepisse dñm. q̄ s̄
fecit angelus vt se ostē
deret angelū. Qd̄ libet
hoī sit iā angelus di
kerat. si aut facis holo
caustū. dño offer illud
hoc ē non mihi sed do
mino. Qd̄ ergo statit
angelus in altaris flā
ma magis itelligend⁹
ē significasse illum ma
gni p̄siliū angelū in for
ma serui. i. in homine.
quē suscepturus erat.
nō acceptur⁹ sacrificiū

vxoīem suam. Morte moriemur:
q̄ vidimus dñm. Qui rēdit mulier
Si dominus nos vellet occidere.
de manibus nostris holocaustū ⁊
libamēta nō suscepisset. nec ostēdi
set nobis hęc omīa: neq̄ ea q̄ sunt
ventura dixisset. Depit itaq̄ filiū
⁊ vocauit nomē eius samson. Pre
uitq̄ puer. ⁊ benedixit ei dominus
cepitq̄ spiritus dñi esse cū eo in ca
stris dan. inter saraa ⁊ esthaol.

C. XIII.

Descendit ergo

Samson in thānata videns
q̄ ibi mulierē de filiabus philistīm
ascēdit. ⁊ nunciavit patri suo ⁊ ma
tri suę dicēs. Vidi mulierē in thā
nata de filiabus philistinoz: quā
queso vt mihi accipiatis vxorem.
Qui dixerūt pater ⁊ mater sua. Nū
quid nō ē mulier in filiabus fratru
tuoꝝ ⁊ in omni populo tuo q̄ vis
accipe vxorē de philistīm qui icir
cuncisi sunt. Dixitq̄ samson ad pa
trē suū. Danc mihi accipe: q̄ pla
cuit oculis meis. Parētes aut ei⁹
nesciebāt q̄ res a domino fieret. et
greret occasiones p̄tra philistīm.
Et enī tpe philistīm dñabatur is
raeli. Descēdit itaq̄ samson cū pa
tre suo ⁊ matre in thānata. Tūq̄
venissent ad vineas oppidi appa
ruit catul⁹ leonis seuus ⁊ rugēs.
⁊ occurrit ei. Irruit aut spūs dñi i
samson. ⁊ dilacerauit leonē quasi
hedū in frusta decerpet nihil omīo
habēs i manu. ⁊ hoc patri ⁊ matri
noluit indicare. Descēditq̄ ⁊ locu
tus ē mulieri q̄ placuerat oculis ei
us. Et post aliquot dies reuertēs
vt acciperet eam. declinauit vt vide
ret cadauer leonis. Et ecce examē
apum in ore leonis erat: ac fauus
mellis. Quē cū sumpsisset in ma
nibus. comedebat in via veniēsq̄

ad patrē suū ⁊ matrē dedit eis p
tem qui ⁊ ipsi p̄mederūt. nec tamē
eis voluit indicare q̄ mel de corpe
leonis assūperat. Descendit itaq̄
pater eius ad mulierē ⁊ fecit filio
suo samson p̄uiuiū. Sic enī iuue
nes facere p̄sueuerāt. Quia ergo ci
ues loci illius vidissent eū. dederūt
ei sodales triginta q̄ essent cū eo.
Quibus locutus ē samson: Pro
ponā vobis p̄blema. qd̄ si solueri
tis mihi itra septē dies p̄uiuij: da
bo vobis triginta syndones ⁊ toti
dem tunicas. Sin aut nō potueri
tis soluere. vos dabitis mihi trigi
ta syndones. ⁊ eiusdē numeri tuni
cas. Qui rēderunt ei: Propone
p̄blema vt audiamus. Dixitq̄ eis
De comedēte exiuit cibus. ⁊ de for
ti egressa ē dulcedo. Nec potuerūt
p̄tres dies propositionē soluere.
Tūq̄ adesset dies septim⁹ dixit
ad vxores samson. Blandire viro
tuo. ⁊ suade ei vt indicet tibi quid
significet p̄blema. Qd̄ si facere no
lueris: incēdemus te ⁊ domū p̄ris
tui. An idcirco vocastis nos ad nu
ptias vt spoliaretis. Quē fundebat
apud samson lachrimas. ⁊ que
rebat dicens: Qdis me. ⁊ nō dili
gis: idcirco p̄blema qd̄ p̄posuisti
filijs populi mei nō vis mihi expo
nere. At ille respōdit. Patri meo ⁊
matri nolui dicere. ⁊ tibi indicare
potero. Septē igit diebus p̄uiuij
flebat ante eū. tandēq̄ die septio
cū ei esset molesta exposuit: Quē
statim indicauit ciuib⁹ suis. At illi
dixerunt ei die septimo ante solis
occubitu. qd̄ dulcius melle. ⁊ quid
forti⁹ leone. Qui ait ad eos: Si
nō arassetis in vitula mea nō inue
nissetis p̄positionē meā. Irruit ita
q̄ in eū spūs dñi descēditq̄ ascha
lonem. ⁊ percussit ibi triginta viros:

s̄ ipm sacrificiū futur⁹

Descēdit itaq̄
Ildo. Samson cū a
lienigenas tetenderet
causa petende vxoris.
leonē occidit ⁊ christi
ecclia vocatur. ⁊c. gē
tibo diabolū vicit q̄ ait
gandete quia ego vici
mūdū. ex ore leonis oc
cisi san⁹ extrahit. q̄ vt
p̄spicim⁹ reges terreni
regui q̄ p̄tra christum
ante fremuerāt iam p
empta feritate dulcedi
nē euangelij p̄dicant.
⁊ munimēta p̄bent.

multis et motis verticem
subiit. qz resurgendo
claustra inferni abstu-
lit. et ascendendo celoz
regna penetravit.

C. XVI.

Hut quoqz in

gaza. et vidit ibi mulieres
meretricie ingressasqz ad eas. ^{et inde} Qd
euz audissent philistim et perebru-
isset apud eos itrasse vrbē samson
^{et christum} circumdederūt eum. positis in por-
^{et custodientes sepulcrū} ta ciuitatis custodibus: et ibi tota
nocte cū silēio p̄stolātes vt facto
mane exēntē occiderēt. Dormiuit
^{et qz christus ante lucē surrexit} autē samson vsqz ad mediū noctis
et inde p̄surgēs apprehēdit ambas
^{et qz claustra inferni destruxit} portas fores cū postibz suis et sera:
impositasqz humeris suis portauit
ad verticē mōtis q̄ respicit hebron
Post hēc amauit mulierē q̄ habi-
tauit in valle foreth. et vocabat da-
lila. Venerūtqz ad eā principes phi-
listinorū atqz dixerūt: Decipe eum
et discē ab illo in quo habeat tantā
fortitudinē. et quō eum supare va-
leamus et vincituz affligere. Qd si
feceris. dabimus tibi singuli mille
centū argēteos. Locuta ē ergo da-
lila ad samson. Dic mihi obsecro i
quo sit tua maris fortitudo. et qd
sit quo ligatus erumpere nequeas?
Qui rēdit samson. Si septē nerui-
ceis funibz necdum siccis et adhuc
humētibz ligatus fuero: infirmus
ero vt ceteri homines. Attulerūtqz
ad eam satrapē philistinorū septēz
funes vt dixerat: quibz vinxit euz
latentibus apud se insidijs et in cu-
biculo finem rei expectātibz. Cla-
mauitqz ad eū: Philistim sup te
samson. Qui rupit vincula quō si
rumpat quis filiū de stuppa tortuz
spumamine cū odorē ignis accepit.
et nō ē cognitū in quo esset fortitu-
do eius. Dixitqz ad eū dalila: Acce-
dit illi mihi. et falsum locutus es.
Hic nunc indica mihi quo liga-
ri debeas. Qui ille rēdit: Si ligatus

fuero nonis funibz qui nunqz fue-
runt in ope. infirmus ero. et aliorū
homīnū similis. Quibus rursum
dalila vinxit eum. et clamauit: phi-
listim sup te samson. in cubiculo i-
sidijs p̄paratis. Qui ita rupit vin-
cula quasi fila telarū. Dixitqz dali-
la rursum ad eū. Usqz quo decipis
me et falsuz loqueris? Ostende de
quo vinciri debeas. Qui respondit
samson: Si inquit septē crines ca-
pitis mei cum licio plexueris et cla-
uum bis circūligatū terrē fixeris: i-
firmus ero. Qd cū fecisset dalila.
dixit ad eū. Philistim sup te sam-
son. Qui cōsurgens de somno ex-
traxit clauū cū crinibus et licio. Pi-
xitqz ad euz dalila: Quomō dicis
qz amas me cū animus tuus nō sit
mecū? Per tres vices mētutus es
mibi. et noluisti dicere i quo sit ma-
xima fortitudo tua. Tūqz molesta
esset ei et p̄ multos dies iugiter ad-
hereret. spatū ad quietē non tribu-
ens. defecit ania eius. et ad mortē
vsqz lassata ē. Tunc apiens verita-
tem rei dixit ad eam: Feniū nunqz
ascēdit sup caput meū qz nazareus
i. p̄secratus dño sum de vtero ma-
tris meę. Si rasus fuerit caput me-
um. recedet a me fortitudo mea et
deficiā: erogz sicut ceteri homines
Vidēs qz illa qz p̄fectus ei esset om-
nem animū suū: misit ad p̄cipes
philistinorū ac mādauit: Ascendite
adhuc semel. qz nunc mihi apuit
cor suū. Qui ascēderunt assumpta
pecunia quā pmiserāt. At illa doz-
mire eum fecit sup gēua sua. et in
sinu suo reclinare caput. Vocauit
qz tonforē. et rasit septē crines eius
et cepit abigere eū et a se repellere.
Stati enī de eo fortitudo discescit
Dixit qz Philistim sup te samson

Vocauitqz tō-
fore. ^{et dñs} Qd mu-
lier subdola caput sa-
sonis rasit. et allophi-
lis illudendū tradidit
qz captiuatus ē. qz ce-
catus et ad molā depu-
tatus. nō in his christus
sed illi figurant. qz tan-
tū christi noīe glorian-
tur. et malis actibus iu-
giter implicant. Vir
enī sensus rōnalis intel-
ligit. Caro autē mulie-
rem significat. Si enī
mulieri. i. carni nostre
blandiēte libidine. vel
alijs malis opibus cō-
senserimus gratia spī-
ritus sancti. qz nazarei
crine significat nudati
expiamur atqz decij-
pimur. Ita enī supbia
et peccatibz violata chri-
sti gratia. sicut samso-
ni incisa coma a diabo-
lo illudit. Si qz autē
agēdo penitentiam re-
deat coma redeunte. i.
gratia reslorescente re-
pat ad virtutē et cupi-
dis ac luxurie subuer-
sis colūnis hostes deie-
cit. et reparato certami-
ne in finē fortissime de-
mones triumphabit.

Quē cū apprehendisset. Greg. Samson amissis oculis ab allophili ad molam deputat. Scien-
dū ē qd prius intellectus obtundit. et postea cap-
tus animus per exteriora desideria vagatur. ut ce-
ca mens qd ducit nesciat et carnis illecebris se-
libet subdat. aliquādo vero prius deside-
ria carnis ebulliant. et post longū vsum illici-
tis opibus oculum cor-
dis claudunt. Nam se-
pe mens recta cernit.
nec tū audet per p-
ueria se erigere. et renitē-
vincit. dum hoc ipsū qd egit diiudicās car-
nis sue refectione su-
perat. Ad enī plerū-
qz prius oculus ptem-
plationis amittit. et
post p carnis desideria
huius mūdi laboribus
animus subingat. testa-
tur samson ab allophi-
lis captus. q postqz ocu-
los perdidit. ad molam
deputatus ē. qz malig-
ni spūs postqz tētatio-
num stimulis intus aci-
em pteplationis effodi-
unt. foris in circuitu la-
boris mittunt.

Qui de somno surgens dixit in
animo suo: Egrediar sicut ante feci
et me excutiam nesciens q recessisset
ab eo dominus. Quē cū apprebē-
dissent philistini. statim eruerūt o-
culos eius. et duxerūt gazam vin-
cum catenis. et clausum in carcere
molere fecerūt. Jamqz capilli eius
renasci ceperāt. et principes phili-
stinoz puenerūt in vñ ut immo-
larent hostias magnificas dagon
deo suo et epularent dicētes: tradi-
dit deus noster inimicū nostrum
samson in manus nras. Ad etiā
populus vidēs laudabat deū suū
eadēqz dicebat. Tradidit deus no-
ster aduersariū nostrū in manū no-
stras: qui deleuit terrā nostrā: et oc-
cidit plurimos. Letātesqz p puiniā
sumptis iam epulis pceperunt ut
vocaret samson: et ante eos luderet
Qui adductus de carcere ludebat
ante eos: fecerūtqz eum stare inter
duas columnas. Qui dixit puero
regenti gressus suos. Dimitte me
ut tīgā colūnas quibz ois iminet
domus. et reclinet sup eas et paululū
requiescā. Domus aut erat plena vi-
roz ac mulierū. et erant ibi omnes
principes philistinoz. ac de tecto
et solario circiter tria milia vtriusqz
sexus spectantes ludentē samson.
At ille inuocato dño ait. Domine
deus meus memeto mei. et redde
mibi nunc fortitudinē pristinā de-
us meus ut vlciscar me de hostibus
meis. et p amissione duoz luminū
vñā vltionē recipiam. Et apprebē-
dens ambas colūnas quibus ini-
tebat domus. alterāqz earū dexte-
ra et alterā leua tenēs ait. Moria-
tur anima mea cū philistiim. Con-
cussisqz fortiter colūnis. cecidit do-
mus sup omēs principes et ceterā

multitudinē quē ibi erat. Multo
qz plures interfecit moriēs: qz an-
te viuis occiderat. Descendentes
aut fratres eius et vniuersa cogna-
tio. tulerūt corp⁹ eius: et sepelierūt
iter saraa et esthaol in sepulcro pa-
tris sui manue: iudicauitqz isrl vi-
ginti annis.

C. XVII.

Vitz eo tem

pore vir quidā de monte
effraim noie michas: q dixit matri
sue. Mille centū argēteos quos se-
paraueras et sup quibus me audiē-
te iuraueras: ecce ego habeo. et a-
pud me sunt. Cui illa respōdit. Be-
nedictus filius meus dño. Reddi-
dit ergo eos matri sue. q dixerat ei
Aposcrani et voui hoc argentiū do-
mino: ut de manu mea suscipiat fi-
lius meus et faciat sculptile atqz con-
flatile. et nūc trado illud tibi. Red-
didit igit eos matri sue. Quē tulit
ducētos argēteos. et dedit eos ar-
gentario: ut faceret ex eis sculptile
atqz pflatile qd fuit i domo michę
Qui ediculā quoqz in ea deo sepa-
rauit et fecit ephod et iberaphim. i.
vestem sacerdotale et idola. Imple-
uitqz vnius filioz suoz manus. et
factus ē ei sacerdos. In diebus il-
lis nō erat rex in israel. sed unusqz
qz sibi rectū videbat hoc facie-
bat. Fuit quoqz ipe illo alter ado-
lescēs de bethleem iuda ex cogna-
tione eius. eratqz ipse leuitēs et ha-
bitabat ibi. Egrediusqz de ciuitate
bethleem: pegrinari voluit vbi-
qz sibi cōmodum repperisset. Cum-
qz venisset i montē effraim iter fa-
ciens et declinasset parūper in do-
mo michę. interrogatus ē ab eo vñ
de venisset. Qui rñdit. Leuita suz
de bethleē iuda. et vado ut habitē

Multoqz plu-
res. Greg. In hoc
loco p samson christ⁹
significat. Samson ei-
dū uiueret paucos iter
fecit. euerso ho tēplo
moriēs maximā adūsa
rioz multitudinē interfe-
cit. et dño nro pdicāte
pauci ex iudeis credi-
derūt. Innumeri ho
gentiliū populi viā vi-
te illo moriente sunt se-
cuti. Supbos enī duz
adhuc passibilis vine-
ret philit. Impassibili
vero vita mortu⁹ stra-
uit. hunc samson in se
metipso dūdū figurali-
ter expōsit qui paucos
dum uiueret interemit
destructo vero templo
multos cū moret oc-
cidit. qz domin⁹ ab ela-
tione superbis paucos
cū uiueret plures cum
corpis sui tēplum sol-
ueret extinxit. atqz ele-
ctos et gentibus quos
uiuēdo sustinuit siml
oēs moriēdo pstrauit.

vbi potuero et utile mihi esse prospero. Dixitq; micha:
Mane apud me inquit. et esto mihi parēs ac sacerdos. da
hocq; tibi pannos singulos decē argēteos ac vestē dupli-
cem. et q̄ ad victū sunt necessaria. Acquieuit et mansit apud
homine. fuitq; illi quasi vn⁹ de filiis. Impleuitq; micha
manū eius. et habuit puerz sacerdotē apud se. nunc scio di-
cens q̄ bñfaciet mihi de⁹ hñti leuitici generis sacerdotē.

It. XVIII.

In diebus illis nō erat rex in isra-

el. et tribus dan q̄rebat possessionē sibi vt habitaret in ea.
Usq; ad illū enim diē inter ceteras tribus. fortē non acce-
perat. Miserūt ergo filij dan stirpis et familie sue quinq;
viros fortissimos de saraa et esthaol vt exploraret terram
et diligēter inspiceret. Dixerūtq; eis: Ite et p̄siderate terras
Qui cū p̄gentes venissent in montē effrai et intrassent do-
muz michę: requieuerūt ibi. Et agnoscētes vocē adolescē-
tis leuite. vtētesq; illius diuersorio. dixerūt ad eū: Quis
te huc adduxit? Quid hic agis? Quā obcausam huc veni-
re voluisti? Qui r̄ndit eis. Nec et hęc p̄stitit mihi michas
et me mercede p̄duxit vt sim ei sacerdos. Rogauerūt autē
eum vt p̄suleret dominū. et scire possent an p̄spero itinere
p̄geret. et res haberet effectū. Qui r̄ndit eis: Ite cū pace.
Domin⁹ respicit viā vestrā et iter quo p̄gitis. Euntes igi-
quinq; viri venerūt lais: viderūtq; populū habitantē i ea
absq; vllō timore iuxta p̄suetudinē sidonioz securū et qui-
etū. nullo eis p̄nitul resistēte. magnarūq; opū. et p̄cul a si-
done atq; a cūctis hoibus separati. Reuerlig ad fratres
suos in saraa et esthaol et qd egissent sciscitantib⁹ r̄nderūt.
Surgite et eamus ad eos. Vidimus enī terrā valde opu-
lentam et vberē. Nolite negligere: nolite cessare. Eamus et
possideamus eaz. nullus erit labor. Intrabimus ad secu-
ros in regionē latissimā. tradetq; nobis dñs locū in quo
nullius rei ē penuria eoz q̄ gignunt iu terra. Profecti igi-
sunt de cognatione dan de saraa et esthaol sexcēti viri acci-
eti armis bellicis ascēdentelq; māserūt in cariatthiarim iu
de: q̄ locus ex eo tpe castroz dan nomē accepit et ē post ter-
gum cariatthiarim. Inde transierūt in montē effraim. Cū-
q; venissent ad domū michę. dixerūt quinq; viri q̄ prius
missi fuerāt ad p̄siderandā terrā lais. ceteris fratrib⁹ suis
Nostis q̄ in domibus istis sit ephot et theraphim et sculp-
tile atq; p̄flatile. Videte quid vobis placeat. Et cū paulu-
lū declinassent igressi sunt domū adolescētis leuite q̄ erat
in domo michę. salutauerūtq; eum verbis pacificis: sexcē-
ti autē viri ita vt erāt armati stabāt ante ostiū. At illi q̄ igres-
si fuerāt domū inuenis: sculp̄tile et ephot et theraphim at-

q; p̄flatile tollere nitebant. et sacerdos stabat añ ostiū. sex-
cētis viris fortissimis haud p̄cul expectatib⁹. Pulerūt igi-
tur q̄ itrauerāt sculp̄tile ephot et idola atq; p̄flatile. Qui-
bus dixit sacerdos: Quid facitis? Qui r̄nderunt: Tace et
pone digitū sup os tuū: veniq; nobiscuz vt habeamus te
patrē ac sacerdotē. Quid tibi melius ē vt sis sacerdos in
domo vnus viri an in vna tribu et familia in israhel? Qd
cū audisset acquieuit sermonibus eoz. et tulit ephot et ido-
la ac sculp̄tile. et p̄fectus ē cum eis. Qui cū p̄gerent et ante
se ire fecissent puulos ac iumēta. et omne qd erat p̄ciosum
iamq; a domo michę essent. p̄cul: viri q̄ habitabāt in edi-
bus michę p̄clamātes securi sunt. et post tergū clamare ce-
perūt. Qui cū resperissent. dixerūt ad michaz: Quid tibi
vis? Cur clamas? Qui r̄ndit. Deos meos quos mihi feci
tulistis et sacerdotē et omia q̄ habeo. et dicitis: qd tibi ē? Pi-
xeruntq; ei filij dan. Caue ne vltra loquaris ad nos. et ve-
niant ad te viri aio p̄citati. et ipse cū omni domo tua peas.
Et sic cepto itinere prexerunt. Clidēs autē micha q̄ fortio-
res se essent: reuerfus ē in domū suā. Sexcēti autē viri tu-
lerunt sacerdotē et q̄ supra diximus: venerūtq; in lais ad
populū quiescentē atq; securū. et p̄cusserunt eos in ore gla-
di. vrbēq; incēdio tradiderūt. nullo p̄gnius ferēte p̄sidi-
um: eo q̄ p̄cul habitaret a sidone. et cū nullo hominū ha-
beret q̄cūq; societatis ac negocij. Erat autē ciuitas sita in re-
gione roob: quā rursuz extruētes habitauerūt in ea. voca-
to noie ciuitatis dan. iuxta vocabulum patris sui quē ge-
nuerat israhel q̄ prius lais dicebat. Posuerūtq; sibi sculp-
tile. et ionathan filiū gersan filij moysi ac filios eius sacer-
dotes in tribu dan vsq; ad diem captiuitatis sue. Man-
sitq; apud eos idolū michę omni tpe quo fuit domus dei
in silo. In diebus illis nō erat rex in israhel.

It. XIX.

Fuit quidam uir leuitēs ha-

bitans in latere mōtis effraim: q̄ accepit vxorem
de bethleē iuda. Quę reliqt eū. et reuerfa ē in domū p̄ris
sui in bethleem: māsitq; apud eū quattuor mēlibus. Se-
cutusq; ē eam vir suus volēs q; recōciliari ei atq; blādiri
et secū reducere: habēs in comitatu puerū et duos asinos
Quę suscepit euz et introduxit in domū patris sui. Qd cū
audisset socer eius. eūq; vidisset. occurrit ei letus. et ample-
xatus ē hominē. Mansitq; gener in domo soceri tribus
dieb⁹ comedēs cū eo et bibens familiariter: die autē quar-
to de nocte p̄surgēs p̄ficisci voluit. Quē tenuit socer. et ait
ad eum: Gusta prius pusillū panis et p̄forta stomachum.
et sic p̄ficisceris. Sederūtq; simul ac comederūt et biberūt
Dixitq; pater puellę ad generū suum. Quęso te vt hodie

hic maneat: pariterque letemur. At ille surgens cepit vel le, perficisci. Et nihilominus obnixe eius socer tenuit. et apud se fecit manere. Mane autem facto parabat leuites iter. Qui socer rursus: Obsecro inquit ut paululum cibi capias. et assumptis viribus donec crescat dies. postea perficiscaris. Ademerunt ergo simul. surrexitque adolescens ut pgeret cum uxore sua et puero. Qui rursus locus est socer. Considera quod dies ad occasum declinior sit. et propinquat ad vespem. Mane apud me etiam hodie et duc leui die. et cras proficisceris ut vadas in domum tuam. Noluit gener acquiescere sermonibus eius: sed statim prexit et venit contra iebus qui altero nocte vocat hierusalem: ducens secum duos asinos onustos et cubinam. Jamque aderat iuxta iebus. et dies mutabatur in noctem. Dixitque puer ad dominum suum: Veni obsecro declinemus ad urbem iebusorum. et maneamus in ea. Qui respondit dominus: Non ingrediar oppidum gentis alienae quam non est de filiis israel. sed transibo viam gabaa. et cum illuc puero manebimus in ea: aut certe in urbe rama. Transierunt ergo iebus. et cepit carperet iter. occubuitque eis sol iuxta gabaa quae est in tribu beniamin: diuerneruntque ad eam ut manerent ibi. Quo cum intrasset sedebat in platea civitatis et nullus eos recipere voluit hospitio. Et ecce apparuit homo senex reuertens de agro et de opere suo vesper: qui et ipse de morte erat effraim. et pegrinus habitabat in gabaa. Domus autem regionis illius erat filii gemini. Eleuatisque oculis vidit senex sedentem hominem cum sarcinulis suis in platea civitatis. et dixit ad eum: Unde venis et quo vadis? Qui respondit ei: Profecti sumus de bethleem iuda et pergitimus ad locum nostrum qui est in latere montis effraim unde de ieramus in bethleem. Et nunc vadimus ad domum dei nullusque sub tectum suum nos vult recipere. habentes paleas et fenum in asinorum pabulum. et panem ac vinum in meos et ancillae tuae usus et pueri qui mecum est. Nulla re indigemus nisi hospitio. Qui respondit senex: Pax tecum sit. Ego prebebo omnia quae necessaria sunt. tamen queso ne in platea maneat. Introduxitque eum in domum suam. et pabulum asinis prebuit: ac postquam lauerunt pedes suos recepit eos in puinium. Illis epulantibus et post laborem itineris cibo et potu reficientibus corpora. venerunt viri civitatis illius filii belial. id est absque iugo. et circumdantes domum senis. fores pulsare ceperunt clamantes ad dominum domus atque dicentes: Educ virum qui ingressus est domum tuam ut abutatur eo. Egrediusque est ad eos senex. et ait: Nolite fratres nolite facere malum hoc: quod ingressus est homo hospitium meum. et cessate ab hac stulticia. Habeo filiam virginem. et hic homo habet cubinam: educam eas ad vos ut humilietis eas et vestram libidinem propleatis: tamen obsecro ne scelus hoc contra naturam

opemini in virum. Nolebat acquiescere sermonibus illius. Quod cernens homo. eduxit ad eos cubinam suam. et eis tradidit illud ludendum. Qua cum tota nocte abusi essent: dimiserunt eam mane. At mulier recedentibus tenebris venit ad ostium domus ubi manebat dominus suus. et ibi corruit. Mane facto surrexit homo et aperuit ostium ut ceptum expleret viam. et ecce cubina eius iacebat ante ostium sparsis in limine manibus. Qui ille putans eam desecrare loquebatur: Surge ut ambulem. Qua nihil respondente: intelligens quod erat mortua. tulit eam et iposuit asino: reuersusque est in domum suam. Quam cum esset ingressus arripuit gladium. et cadaver uxoris cum ossibus suis in duodecim partes ac frustra pendens misit in omnes terminos israel. Quod cum vidissent singuli clamabant. Nunquam res talis facta est in israel ex eo die quo ascenderunt preses nostri de egypto usque in presens tempus. Ferte sententiam. et in comune decernite quid facto opus sit.

C. XX.

Egressi itaque sunt omnes filii israel et pater congregati quasi vir unus de dan usque ad bersabee et terra galaad ad dominum in maspha. omnes quoque anguli populorum et circumque tribus israel in ecclesia populi dei conuenerunt quadraginta milia peditum pugnatorum. Nec latuit filios beniamin quod ascenderent filii israel in maspha. Interrogatusque leui a marito mulieris interfectae quomodo in scelus perpetratum esset. respondit: Veni in gabaa beniamin cum uxore mea illucque diueri. Et ecce homines civitatis illius circumdederunt nocte domum in qua manebam volentes me occidere. et uxorem meam incredibili furore libidis verberantes denique mortua est. Quam arreptam in frustra concidi: misique partes in omnes terminos possessionis vestrae: quod nunquam tamen nephas et tam gracie piaculum factum est in israel. Adestis omnes filii israel decernite quid facere debeatis. Stansque ois populus et quasi unus hominis sermone respondit: Non recedemus a tabernacula nostra: nec suam quisque intrabit domum. sed hoc contra gabaa in comune faciemus. Decem viri eligantur et centum ex omnibus tribubus israel et centum de mille et mille de decem milibus ut coparent exercitui cibaria. et possimus pugnare contra gabaa beniamin et reddere ei pro scelere quod meretur. Conuenitque vniuersus israel ad civitatem quasi homo unus eadem mente vniuersum consilio. et miserunt nuncios ad omnem tribum beniamin qui diceret: Cur tamen nephas in vobis reatum est? Tradite homines de gabaa qui hoc flagitium perpetrarunt ut moriantur. et auferatur malum de israel. Qui noluerunt fratri suorum filiorum israel audire mandatum: sed ex circumque urbibus quae sortis sue erant conuenerunt in gabaa ut illis ferret auxilium et contra vniuersum populum israel dimicarent.

Inuenti sunt viginti quique milia de beniamin educitum gladii propter habitatores gabaa. qui septingenti erant viri fortissimi ita sinistra ut dextra prestantes. et sic fundis lapides ad certum iacientes ut capillum quoque possent percutere. et neque in alteram partem ictus lapidis deferret. Virorum quoque israel absque filiis beniamin inuenta sunt quadraginta milia educitum gladios et paratorum ad pugnam qui surgentes venerunt in

Consulueruntque

Regi. qui semetipsum non indicat quod in alio recte indicet ignorat. et si novit fortasse per auditum quod recte indicare debeat. recte tamen indicare aliena merita non valz cui persciencia proprie innocentie nullam indicij regulam prebet. hinc est quod cum tribus beniamin in carnis scelere fuisset obruta. collectus ois israel iniquitate viciosa voluit sed tamen semel et iterum in bello prostratus est. Consulito autem si ad ulciscendum ire debuissent iussus est. Qui iuxta imperium domini vocis prexit semel et secundo perdidit. et tandem peccatrice tribu pene funditus extirpavit. Quid ergo quod ultione sceleris inflammas et prius prosternerunt. nisi quod prius ipsi purgandi sunt per quos aliorum culpe feriantur. ut ipsi iam mundi per ultionem veniant quod aliorum vicia corrigere festinant. unde quod sine peccato est vestrum. primum in illa la. mit. Ad aliena enim peccata puniendae ibant sua religiant. Renocant ergo ad conscientiam. ut prius propria corrigant. et tunc aliena reprehendant. unde necesse est. ut dum propter nos ultio divina cessat ipsa persciencia se reprehendat et ad lamenta penitentiae pro semetipsam erigat se ne contra bonos elata et sibi humilis. sed pro se rigida. bonis vero oibus sit submissa

ficas victimas: et super statu suo interrogaverunt. Et tunc ibi erat arca foederis domini. et phinees filius eleazari filii aaron propositus domo. Consuluerunt igitur dominum atque dixerunt: Exire ultra debemus ad pugnam contra filios beniamin fratres nostros. an desistere? Quibus ait dominus: Ascendite. Quas enim tradam eos in manus vestras. Posueruntque filii israel insidias per circuitum urbis gabaa. et tertia vice sicut semel et bis contra beniamin

domum dei hoc est in silo. consulueruntque dominum atque dixerunt. Quis erit in exercitu nostro princeps certaminis contra filios beniamin? Quibus respondit dominus. Judas sit dux vester. Statimque filii israel surgentes mane castrametati sunt iuxta gabaa. et inde procedentes ad pugnam contra beniamin. urbem oppugnare ceperunt. Aggressique filii beniamin de gabaa occiderunt de filiis israel die illo viginti duo milia viros. Rursum filii israel et fortitudine et numero perfidentes eodem loco in quo prius certauerunt. aciem direxerunt ita tamen ut prius ascenderet et fieret contra dominum usque ad noctem. consulueruntque eum et diceret: Debemus ultra procedere ad dimicandum contra filios beniamin fratres nostros. an non? Quibus ille respondit: Ascendite ad eos. et inite certamen. Tuncque filii israel altera die contra filios beniamin ad prelium processissent: erupunt filii beniamin de portis gabaa. et occurrentes eis tanta in illos cede bachati sunt ut decem et octo milia viros educitum gladii prosterneret. Quamobrem omnes filii israel venerunt in domum dei. et sedentes flebant coram domino. Jeiunaveruntque die illo usque ad vespere. et obtulerunt ei holocausta atque paci-

exercitum perducerunt. Sed et filii beniamin audacter eruperunt de civitate. et fugientes adversarios longius persecuti sunt ita ut vulneraretur ex eis sicut primo die et secundo. et cederet per duas semitas vertentes terga quarum una ferebatur in bethel. et altera in gabaa: atque prosterneret triginta circiter viros. Putaverunt enim solito eos more cedere. Qui fugam arte simulantes inierunt per silium ut abstraherent eos de civitate et quasi fugientes ad supradictas semitas perducerent. Omnes itaque filii israel surgentes de sedibus suis. tetederunt aciem in loco qui vocatur baalthamar. insidie quoque circa urbem erant paratim se aperire cepunt. et ab occidentali urbis parte procedere. Sed et alia decem milia viros de universo israel habitatores urbis ad certamina provocabant: ingratumque est bellum contra filios beniamin. et non intellexerunt quod ex omni parte illis instaret iterum. Percussitque eos dominus in conspectu filiorum israel. et interfecerunt ex eis in illo die viginti quique milia et centum viros. omnes belatores et educitum gladii. Filii autem beniamin cum se inferiores esse vidissent. cepunt fugere. Quod cerneret filii israel dederunt eis ad fugiendum locum ut ad preparatas insidias devenirent quas iuxta urbem posuerant. Qui cum repente de latibulis surrexissent. et beniamin terga cedentibus daret: ingressi sunt civitatem et percusserunt eam in ore gladii. Signum autem dederat filii israel his quos in insidiis collocaverant ut postquam urbem cepissent. ignem accenderet ut ascendente in altum fumo captam urbem demonstraret. Quod cum cerneret filii israel in ipso certamine positi: putaverunt enim filii beniamin eos fugere et instantius persequerentur. cessis de exercitu eorum triginta viris ut viderent quasi columnam fumum de civitate procedere: beniamin quoque respicientes retro cum captam cerneret civitatem et flamas in sublime ferri qui prius simulaverant fugam. versa facie fortius resistebat. Quod cum vidissent filii beniamin. in fugam versi sunt. et ad viam deserti ire ceperunt. illuc quoque eos adversarios persequentibus. Sed et hi qui urbem succederant occurrerunt eis. atque ita factum est ut ex utraque parte ab hostibus cederent. nec erat ulla res morientium. Ceciderunt atque prostrati sunt ad orientalem plagam urbis gabaa. Fuerunt autem qui in eodem loco interfecti sunt decem et octo milia viros: omnes robustissimi pugnatores. Quod cum vidissent qui remanserant de beniamin fugerunt in solitudine. et pergebant ad petram cuius vocabulum est remon. In illa quoque fuga palantes et in diversa tetederunt. occiderunt quinquaginta milia viros. Et cum ultra tetederet persecuti sunt eos. et interfecerunt etiam alia duo milia. Et sic factum est ut omnes qui ceciderant de beniamin in diversis locis essent viginti quique milia pugnatores ad bella promptissimi. Remanserunt itaque de omni numero beniamin qui evadere

potuerat et fugere in solitudine sexcenti viri: federuntque in pe-
tra remmō mensib⁹ q̄ttuor. Regressi autē filij isrl omēs reli-
quias ciuitatis a viris vsq; ad iumēta gladio pcusserunt.
cūctasq; vrbes et viculos beniamin vorax flāma p̄sūpsit.

C.

XXI.

Braverant quoq; filij israel in

maspha. et dixerūt: Nullus nrm dabit filiis beniamin de
filiabus suis vxorē. Venerūtq; oēs ad domū dei in silo.
et in p̄spectu ei⁹ sedētes vsq; ad vespērā leuauerūt vocē et
magno vlulatu cepunt flere dicētes: Quare dñe deus isrl
factū ē hoc malū in populo tuo: vt hodie vna tribus aufe-
ret ex nobis. Altera autē die diluculo p̄surgētes extruxerūt
altare: obtulerūtq; ibi holocausta et pacificas victimas: et
dixerūt. Quis nō ascēdit in exercitū dñi de vniuersis tri-
bus isrl. Brandi enī iuramēto se p̄strinxerāt cū essent i
maspha. interfici eos q̄ defuissent: ductiq; p̄nia filij isrl sup
fratre suo beniamin. cepunt dicere: Ablata ē trib⁹ vna de
isrl. Cū vxores accipiet: Omēs enī in p̄mune iurauimus
nō daturōs nos his filias n̄as. Idcirco dixerūt: Quis
ē de vniuersis tribub⁹ isrl q̄ nō ascēdit ad dñm i maspha.
Et ecce iuenti sūt habitatores iabis galaad in illo exercitu
nō fuisse. Et quoq; tpe cū essent in silo null⁹ ex eis ibi rep-
tus ē. Miserūt itaq; decē milia viros robustissimos: et p̄-
ceperūt eis: Ite et pcutite habitatores iabis galaad i ore
gladij. tā vxores q̄ puulos eoz. et hoc erit qd obſuare de-
bebitis. Omne generis masculini et mulieres q̄ cognoue-
rūt viros interficite. virgines autē reſeruate. Inuēteq; sunt
de iabis galaad q̄dringētē virgines q̄ nescierūt viri thoꝝ
et adduxerūt eas ad castra in silo in terrā chanaan. Miſe-
runtq; nūcios ad filios beniamin q̄ erāt in petra remon.
et p̄ceperūt eis vt eas ſuſcipient i pace. Venerūtq; filij bē-
iamin i illo tpe. et date sunt eis vxores de filiabus iabis ga-
laad: alias autē nō reppererūt q̄s ſimili mō traderēt. Vni-
uerſusq; isrl valde doluit et egit p̄niam sup interfectione vni-
us trib⁹ ex isrl: dixerūtq; maiores natu: Quid faciem⁹ re-
liq̄s q̄ nō acceperunt vxores. Omēs in beniamin femiē cō-
ciderūt. et magna nobis cura ingētiq; studio p̄uidendū ē
ne vna trib⁹ deleat ex isrl. Filias enī n̄as eis dare nō poſ-
ſumus p̄ſtricti iuramēto et maledictōe q̄ dixim⁹: maledice⁹
q̄ dederit de filiabus ſuis vxorē beniamin. Leperūtq; cō-
ſiliū atq; dixerūt. Ecce ſollēnitās dñi ē in silo anniuersaria
q̄ ſita ē ad ſeptētrionē vrbis bethel: ad orientālē plagā vie
q̄ de bethel tēdit ad ſichimā. et ad meridiē oppidi lebona.
P̄ceperūtq; filijs bēiamin. atq; dixerūt: Ite et latitate i
vineis. Cūq; videritis filias ſilo ad ducēdos choꝝos ex

moꝝe p̄cedere: exite repēte de vineis. et rapite ex eis ſingū-
li vxores ſingulas. et p̄gite in terrā beniamin. Cūq; venerit
p̄rēs eaz ac frēs et aduerſū vos q̄ri cepint atq; iurgari. di-
cemus eis: Miſeremini eoz. Nō enim rapuerūt eas iure
bellantiū atq; victoꝝ. ſed rogātib⁹ vt accipent nō dedisti-
tis a veſtra pte peccatū ē. Fecerūtq; filij bēiamin vt ſibi fue-
rat iperātū. et iuxta numerū ſuū rapuerūt ſibi de his q̄ du-
cebāt choꝝos vxores ſingulas: abierūtq; in poſſeſſionem
ſuā edificātes vrbes. et habitātes in eis. Filij quoq; israel
reuerſi ſunt p̄ tribus et familias i tabernacula ſua. In die-
bus illis nō erat rex in isrl: ſed vnusquisq; qd ſibi rectū vi-
debat hoc faciebat.

Liber Iudicum Explicit Liber Ruth Incipit.

C.

I.

Diebus unius

iudicis q̄ iudices p̄erant fa-
cta ē fames in terra. Abijt q;
homo de bethleē iuda vt pe-
grinaret in regiōe moabitide
cū vxore ſua. ac duobus libe-
ris. ipſe vocabat ſelimelech
vxor ei⁹ noemi et duo filij. alter
maalon. et alter chelion. euphratei
de bethleē iuda. Ingreſſiq; regio-
nem moabitide morabant ibi. Et
mortuus ē elimelech maritus noe-
mi remaſitq; ipſa cū filiis. Qui
acceperūt vxores moabitidas q̄z
vna vocabat orpha altera ruih.
Miserūtq; decē annis ibi et ambo
mortui ſūt maalon videlicet et che-
lion remaſitq; mulier orzata duo-
bus liberis ac marito et ſurrexit vt

Facta ē fames
Propter paucitatem
ſpūalium doctoꝝ qui
bus iudicādi dat au-
toritas facta ē fames
vbi tē q̄ lex etiā per
iudaicas traditiones
corrupta eſt.

Abijt homo etc.
Raba. Chriſtus. i. in
bethleem iuda nat⁹ p̄-
egnatione huius mū-
di viſitauit eum vxore
ſua. i. eccleſia et cū duo-
bus liberis. duob⁹. ſ. or-
dinib⁹ p̄phetarū et apo-
ſtoloz q̄ ſanguine chri-
ſti a peccati ſeruitutē
ſunt liberati.

Abijt hō. R. Quē
quidā decalogū intel-
ligūt et vxorē ei⁹ ſina-
gogā et duos filios re-
galē honorē et ſacerdo-
talē. q̄ nō ſolū in gēte
iudeoz. ſ. et p̄ſelitoꝝ
copulā ſibi acq̄rebant
ſicut in tpe dauid et ſa-
lomonis et alioꝝ ſa-
ctū ē.

Maalon. Qui
et fenestra vel a p̄fici-
pio hic ē dñus p̄p̄e-
tarum p̄ quos de fene-
ſtra p̄mū fidei lumē i
orbem p̄ceſſit. q̄ etiā
veri lumē. i. chriſti p̄i-
mi p̄dicatores fuerūt.

Chelion. Con-
ſummatio hi ſunt ap̄lī
q̄ enigmata p̄phetarū
et iſtū
aſcē-
ſi
mon-
ctoꝝ
triar-
m
reſe-
ſpo-

ad conſummationem pleni intellectus perduferunt bi merito euſtrati. et de
bethleē iuda orti ſunt q̄ celeſti p̄ſe faciat p̄ p̄dicationem euāgelij fructū
p̄dicationis collegerūt. euſtratus enī frugifer. bethleē domus panis. iudas
p̄ſeſſio interpretat. vñ vos date illis māducare. Ite. Euntes p̄dicate euāge-
lij regni dei et alibi elegi vos de mūdo vt eatis et fructū afferatis.
Ruth. Videns vel feſtinās vel deficiēs in qua obediētia et credulitas
gētiū deſignat. et q̄b⁹ dī p̄p̄s quē nō cognoui fuiuit mibi etc. et alibi. et hio
pia p̄ueniet man⁹ ei⁹ deo. Vocabant ergo duo p̄p̄i p̄ ſanctos p̄dicatores
ad p̄ſortū fidei et electoꝝ dei vt ex diuerſis gregib⁹ fieret vñ ouile.
Mortui ſunt etc. Poſt p̄fectionē p̄i laboris. i. de exilio hui⁹ mundi

ad celestia regna migrauerat vt expleto mandato decalogi accipere denarium beatitudinis.

Egressa ē cum virago nuru. ^{scilicet} **Scilicet** diuina satura ecclesia vt pletes q̄s apli et p̄p̄e te tpe suo instruxerūt pducant ad vnitatē fidei et societate christiana ne religionis q̄ scriptura referente didicit q̄ iustus nō derelinquet nec semē ei⁹ q̄rens panem q̄ de celo descendit.

Reuertimini filie mee. ^{scilicet} **Reuertimini** ecclesia nō indilcrete agit nec indilcrete quē q̄ recipit vnde nolite omni spū credere. s. p. bate spūs si ex deo sūt p̄nt hęc sinagoge puenire q̄ retrahit ad fidē christi venientes et maxime illud vt sup̄ata a veritate infirmā se cognoscat et effectus dicēs reuertimini filie mee.

Mon vl. b. f. p. ^{scilicet} **Mon** vxor sinagoge x̄ratez p̄fiteas et sup̄ueniente culpā nō tacetis q̄ a uiro i. dauid relicta et a filijs i. regib⁹ et principibus p̄uata steriles se esse et infirmā ad cōcipiendū filios deo cōfiteat post aduentū x̄pi.

Elevata igitur voce. ^{scilicet} **Elevata** igitur voce ēē. Per has mul. quarū vna dolēs et lūgens a socro recedit altera obstinato animo adheret credētes significat quoz alij p̄cepta ḡa baptismi et societate fidei ad errores p̄stinos relabunt q̄s significat orpha. q̄ ad deos suos reuēsa ē. alij vero defuncto p̄silio p̄cepta gratiaz p̄secunt quos significat ruth.

Quocūq; enī per per. ^{scilicet} **Quocūq;** enī per per. **Scilicet** ecclesia de gentib⁹ vocata relicta patria. i. idolatria omīssa carnali p̄uersione et desiderijs p̄fiteatur deum suū esse in quē crediderūt sancti et iuram q̄ caro christi ascendit et p̄ eius noīē i. b. s̄culo pati vsq; ad mortē et cū populo sanctorū et p̄phetarū et patriarcharū. vñ letamini gētes cū plebe eius.

Quidens noemi. ^{scilicet} **Quidens** noemi ēē. Gentilis populus obstinato animo p̄dicatores sequit̄ in terrā sanctā et in ciuitatē dei bethleē. vbi p̄parat ad suscipiendū sp̄salm de stirpe abrahe natū in quo benedicent oēs gētes vel trib⁹ terre.

Non vocetis me. ^{scilicet} **Non** vocetis me ēē. Agnoscat sinagoga calamitatē suā quā post

i patriā pgeret. cū vtracq; nuru sua de regione moabitide audire rat ei q̄ respexisset dñs populū suū et dedisset eis escas.

Egressa ē itaq; ^{scilicet} **Egressa** ē itaq; de loco pegrinationis sue cū vtraq; nuru sua et ia i i via reuertēdi posita in terrā iuda dixit ad eas.

Ite i domū mris v̄e faciat vobis cū dñs misericordiaz sic fecistis cū mortuis et mecū det vobis iuenire req̄m in domib⁹ viroz quos sortitu re estis et osculata ē eas.

Quē eleuata voce flere cepunt et dicere te cū p̄gemus ad populū tuū.

Quib⁹ illa r̄ndit. ^{scilicet} **Reuertimini** filie mee cur venitis mecū. ^{scilicet} **Non** vltra habeo filios in vtero meo vt viros ex me sperare possitis.

Reuertimini filie moabitide. ^{scilicet} **Etia** si possem hac nocte p̄cipe et parere filios si eos expectare velitis donec crescāt et annos pubertatis ipleant.

an eritis vetule q̄ nubatis. ^{scilicet} **Nolite** quēso filie mee facere hoc q̄ v̄a agustia magis p̄mit me et egressa ē man⁹ dñi

tra me. ^{scilicet} **Elevata** igitur voce flere rursū cepunt orpha osculata ē socr̄ ac reuersa est.

Ruth adhesit socru sue. ^{scilicet} **Qui** dixit noemi. **En** reuersa ē cognata tua ad pplm suū et ad deos suos vade cū ea q̄ r̄ndit ne ad uerferis mihi vt reliquā te et abea.

Quocūq; ei prexeris p̄gā et vbi morata fueris et ego p̄ter morabor.

ppls tu⁹ ppls me⁹ et de⁹ tu⁹ deus me⁹. ^{scilicet} **Quē** te fra morietē suscepit i ea moriar ibiq; locū accipia sepulture.

hec mihi faciat de⁹ et hec addat si nō sola mors me et te sepauerit vidēs ergo noemi q̄ obliato aio

ruth decreuisset secū p̄gere aduersari noluit nec vltra ad suos reditū p̄suadere. p̄fecteq; sunt simul et venerūt in bethleē.

Quibus vrbē ingressis: ^{scilicet} **velox** apud cūctos fama p̄crebuit dicebatq; mulieres hęc ē illa noemi.

Quib⁹ ait nō vocetis me noemi. ^{scilicet} **i. pulcraz** sed vocate me marai hoc ē amarā q̄ valde amaritudine repleuit me oipotēs.

Egressa sum plena et vacuaz me reduxit dñs. ^{scilicet} **cur** igitur vocatis me noemi.

quā dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

q̄n primum ordea metebant. ^{scilicet} **Quia** dñs hūiliavit et afflixit omipotentis:

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

aduētū christi merito patit et refugit pulcra vocari q̄ tpa p̄spicit.

Quādo primū or. me. ēē. ^{scilicet} **Id ē.** quādo in carnationis lūg ordinē ad mysterium passionis christi p̄uertit.

Deus enī ordea cea tēpus dñice passionis exprimit. ^{scilicet} **q̄ mense nouoz.** i. primo mense cōtigit.

Bene ergo tēpore illo ad bethleē veniūt q̄n lex christi quē docet in bethleē natūz i pascha. i. in mēse nouoz p̄dicat occisum.

Sancta quoq; ecclesia toto nīu laborat. vt q̄s ad fidem p̄uocat i carnationis passionis resurrectionis merito imbuat.

Deus ordea cea iudgoz exprimit credulitatē q̄ pacto sacramti passionis p̄dicanti bus aplis primū ad fidē veniūt q̄ alibi quinq; panibus ordea cea passi a dño legunt.

Erāt aut viro. ^{scilicet} **Vir** iste p̄sanguineus elimelech christus ē agnus legis et legislator q̄ p̄ legē p̄missus et te p̄p̄archis natus et te gente iudgoz secundū carnē. vñ p̄p̄etā suscitabit vobis de⁹ de fra trib⁹ vestris tanq̄ me audieritis.

hic ē potēs q̄ mūdi p̄ncipē rebel lauit et totū or̄tem suo imperio subiugauit et magnā opū q̄ celi et terre possessor ē et in eo sunt omēs thesauri sapientie et sciētie. ^{scilicet} **Ipse ē enī virtus dei et sapia.**

Accidit aut ēē. ^{scilicet} **Quia** sancta ecclesia ad christū p̄tinet cui⁹ sp̄s et corpus ē. de q̄ dicitur fortitudo mea et laus m. dō. et alibi dominus fortis et potens d. p. i. p. ^{scilicet} **Ipse ē cognatus elimelech q̄ de bethleē et de stirpe dauid nat⁹ testimoniū habet a lege et prophetis.** ^{scilicet} **hic verba salutis familie sue attulit in cuius nativitate cecinerunt angeli.** ^{scilicet} **Glōria in ex. d. et in t. p. b. b. vo.** ^{scilicet} **Lui veniēt in hierlm. obuia**

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

Quia dñs hūiliavit et afflixit omipotentis: ^{scilicet} **venit** ergo noemi cū ruth moabitide nuru sua de terra pegrinationis sue ac reuersa ē in bethleem q̄n primum ordea metebant.

messis intelligētia spiri-
tualis. messores. p̄dica-
tores. sp̄ice remanētes
sentētie scripturarū q̄
multū p̄ mysterium oc-
cultate q̄li pleniores
remanēt ad exercitiū
meditātis. plebs ergo
gētilis ecclesiasticā di-
sciplinā ardēter appe-
tit vt ad meditationē
diuine legis et sancto-
rum societate admittat
et sanctorum documentis
vel exēplis reficiat.

Me vadas in al-
teru agru. Quasi
ne recedas a statu fi-
dei. ne seq̄ris errores
hereticorum vel scismi-
corum sed magis iungere
antibz sanctis vt me-
tas scripturas sanctas
meditādo. et ope plen-
do et haustu diuine sa-
piētie de libris duorum
testamento. et vñ. pu-
eri. i. sancti bibunt et ip-
sa bibas.

Que cadēs in
facie. Gratias refert
ecclesia gentiū saluato-
ri q̄ ea respicere digna-
tus est. Qui ille. r̄ndit
placere sibi q̄ mortuo
uiro suo. i. dyabolo pa-
rētes idolatras reliquit
et terram natiuitatis. i.
carnali a desideria et po-
pulo sanctorum se socia-
uit q̄ sibi antea igno-
ruit cū sequeretur cupidi-
tate veteris hoīs.

Inuenit. Ro.
ta humilitate gentilis ec-
clesie q̄ se cognoscit im-
parem. itate gratie nec
audet se equipare pri-
mitiue ecclesie. vñ et di-
cit. R̄ et catelli edunt
de micis que cadūt de
mēsa dñorū suorum et ali-
bi. Dñe nō suū dignū
vt intres sub t. m. s. tñ
dic. xpo et sa. p. m. zc.

Quando hora
zc. Hora vesp̄ali fuit
q̄ dictū ē aplis ite do-
cete oēs. g. baptizātes
eos. In noīe p. et f. et f.
f. A dñō enī dictū est
i. m̄a gētiū ne abieritis.

Intinge buc-
tua zc. Legē. f. q̄ diu
meditata plenas in-
priorē populū pharisae-
orum p̄ditionibz vel tra-
ditionibz corrupta na-
tiui sapore p̄didit. In
hac tingit ecclesia buccellā. i. mysteriū incarnatōis xpi discit esse in testamen-
to veteri et ideo firmi credit q̄ ante longe p̄figuratu cognoscit.

De vestris quoqz ma. Nota humilitate p̄isfamilias. q̄ nō solus
sp̄icas relictas testimonioz colligi p̄mittit. s. etiā manipulos sc̄ie vitronea

ad meridiē. nūc stat in agro et nec

ad momentū quidē domū reuerfa

ē. Et ait booz ad ruth audi filia ne

vadas in alterū agrū ad colligēdū

ne recedas ab hoc loco sed iungere

puellis meis et vbi messuerint seq̄-

re. mādaui enī pueris meis vt ne-

mo molestus sit tibi. Si etiā sitie-

ris: va de ad sarcinulas et bibe aq̄s

de q̄b et pueri mei bibūt. Que ca-

dens in facie suā et adorās sup ter-

rā: dicit ad eū. vñ mihi hoc vt iue-

nirē gratiā aī oculos tuos. et nosse

me dignareris pegrinam mulierē:

Qui ille r̄ndit. Nunciata mihi oīa

sunt q̄ feceris socruī tuę. post mor-

tē viri tui et qd reliq̄ris p̄ntes tuos

et terrā in qua nata es et veneris ad

populū quē antea nesciebas. Red-

dat tibi dñs p ope tuo. et plenam

gratiā. f. vnde hoc ē opus dei vt credas in eū quē

mercedem recipies a dñō deo isrl̄.

Qui ille. r̄ndit. Nunciata mihi oīa

sunt q̄ feceris socruī tuę. post mor-

tē viri tui et qd reliq̄ris p̄ntes tuos

et terrā in qua nata es et veneris ad

populū quē antea nesciebas. Red-

dat tibi dñs p ope tuo. et plenam

gratiā. f. vnde hoc ē opus dei vt credas in eū quē

mercedem recipies a dñō deo isrl̄.

Qui ille. r̄ndit. Nunciata mihi oīa

sunt q̄ feceris socruī tuę. post mor-

tē viri tui et qd reliq̄ris p̄ntes tuos

et terrā in qua nata es et veneris ad

populū quē antea nesciebas. Red-

dat tibi dñs p ope tuo. et plenam

gratiā. f. vnde hoc ē opus dei vt credas in eū quē

mercedem recipies a dñō deo isrl̄.

Qui ille. r̄ndit. Nunciata mihi oīa

sunt q̄ feceris socruī tuę. post mor-

tē viri tui et qd reliq̄ris p̄ntes tuos

et terrā in qua nata es et veneris ad

populū quē antea nesciebas. Red-

dat tibi dñs p ope tuo. et plenam

gratiā. f. vnde hoc ē opus dei vt credas in eū quē

mercedem recipies a dñō deo isrl̄.

Qui ille. r̄ndit. Nunciata mihi oīa

sunt q̄ feceris socruī tuę. post mor-

tē viri tui et qd reliq̄ris p̄ntes tuos

et terrā in qua nata es et veneris ad

populū quē antea nesciebas. Red-

dat tibi dñs p ope tuo. et plenam

gratiā. f. vnde hoc ē opus dei vt credas in eū quē

mercedem recipies a dñō deo isrl̄.

Qui ille. r̄ndit. Nunciata mihi oīa

sunt q̄ feceris socruī tuę. post mor-

tē viri tui et qd reliq̄ris p̄ntes tuos

et terrā in qua nata es et veneris ad

populū quē antea nesciebas. Red-

dat tibi dñs p ope tuo. et plenam

gratiā. f. vnde hoc ē opus dei vt credas in eū quē

mercedem recipies a dñō deo isrl̄.

Qui ille. r̄ndit. Nunciata mihi oīa

sunt q̄ feceris socruī tuę. post mor-

tē viri tui et qd reliq̄ris p̄ntes tuos

et terrā in qua nata es et veneris ad

populū quē antea nesciebas. Red-

dat tibi dñs p ope tuo. et plenam

gratiā. f. vnde hoc ē opus dei vt credas in eū quē

mercedem recipies a dñō deo isrl̄.

et sancta ecclesia virga discretionis. sp̄ialem sen-
sus ad vesp̄am. et q̄ collegerat vir-

ga cedēs et excuties: inuenit ordei

quasi ephi mensurā. i. tres modios

Quos portās reuerfa ē in ciuitatē

et ostēdit socruī suę. Insup p̄tulit

et dedit ei reliq̄as cibi sui quo satu-

rata ē. Dixitqz ei socrus. vbi hodie

collegisti. et vbi opus fecisti: Sit

benedictus q̄ misertus ē tui. Indi-

cavitqz ei apud quē esset opata et

nomē dixit viri q̄ booz vocaret.

Qui r̄ndit noemi. **B**ndictus sit a

dñō qm̄ eadē gratiā quā p̄buerat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

in peccatis sepulchri erat

largitate implet.

De vñs mani. zc.

Quia gētilis ppli iher-

mitatē nō respicit nec

p̄stinos errores imp-

pat s̄ studiū sagacitate

ad edificatōz pducit.

Quasi ephi mē-

su. Cum in lectiōe p-

sancte trinitatis cōfel-

sione discit catholicaz

fidē. In eī mēsurā q̄

tres modios cōtinet i-

gnat vna diuinitatis s̄

stātia et triū p̄sonarū

ppietas.

Quos portās

re. zc. Quia fidē suā

matri ecclesie ostēdit vel

ecclesia sinagoge gratiā

quā sponi sui munere

p̄cepit ostēdit vt eam p-

uocaret ad se.

Dedit ei re. Ru-

ctauit cor meū x̄bū bo-

nū. f. de plenitudine cor-

dis cibū p̄dicationis.

Benedict. zc.

qm̄ e. zc. Sinago-

ga p̄dicatē ecclesia gēti-

um bonitatem et potētiā

dñi cognoscit. et forti-

tudinē sui p̄toris et

tandē veritate cogite

nomē domini b̄ndicit

q̄ seruauit gratiā mor-

tuis quā p̄buit vñis.

Propinquus

no. eho. Cognosce

propinquū mātē ecclesia

p gratiā b̄nficia po-

pulo gentiū collata. et

audito noīe recordat

beneficiorū antiquorū.

vnde memor fui diēni

antiquorū m. f. i. o. o. t.

Precepit mihi

vt a diu. zc. Quia

christus oibz ad se ve-

nientibz p̄cipit vt mag-

cū fidelibz suis iungā-

tur ad messē sp̄ialis

segetis q̄ cum alienis

cū p̄sualioni p̄sentit

socrus dices. Melius

ē filia mi zc. hoc vt bo-

num et vtile nō potest

negare sinagoga.

Donec ordeū.

Hoc ē tā diu adberet

doctoribz in meditātō-

ne scripturarū. donec

veteris et nō. t. noticiā

in cellaria cordis reco-

deret. vñ. passū anīe

sufficēntē haberet.

In hac nocte

aream ventilat.

Areā sinagogam in

reuerfa ad socz suā: audi

uit ab ea. filia mi quera tibi requi-

em et p̄uidebo vt bene sit tibi. Bo-

oz iste cuius puellis in agro iuncta

es propinquus noster ē et in hac no-

cte areā ordeī veniat. lauare igit et

scripsit vel sp̄s sancti vñctione

ungere et iduere cultioribus vesti-

mentis et ascēde in aream. Non te

videat homo donec esum potūqz

finierit. Quando autem ierit ad

deoz vbi legis p̄ditū ē. hāc christus vtilitātē in areā euāgelii p̄dicans

singulorū p̄silia et volūntates erga se trinitatē. vñ. iherusā q̄ nō crederet se

metip̄ eis eo q̄ ip̄e nollit oēs et n̄ erat op̄ ei vt q̄s testimoniū p̄biteret et hōie

Non te videat ho. do. zc. quia fides gentiū ecclesie nō an̄ apparuit

q̄ christus mysteriū in
carnationis sue ipse
q̄ corpus inter hoīes
vires cibo ac potu vs̄
ē et tande cenās cū di-
scipulis suis corpis et
sanguis sui sacramēta
pmunicauit eis. Im-
pleto aut̄ mysterio di-
spensationis christi ec-
clesia de gentibz ad fi-
dē fiducialiter accessit.

Discooperies
Quasi agnosce chri-
stū p te passum et veni-
tē nota mente discute
opimentū littere vt. t.
in quo regis sacramen-
tū incarnationis christi
et cū cognoueris inde
tibi salutē pmittas. hu-
militer ad auxiliū eius
p̄fuge. vt ibi pmaneat
omni tpe.

Quis comedisset booz
Comedit
christus et bibit cū in ce-
na corporis et sanguinis
sui sacramēta tradidit
ap̄lis. vñ q̄ pueri com-
municauerūt carni et sa-
guini ipse participauit
eisdem.

Archonibz Te-
stimonia scripturarū.
vñ filius hoīs uadit si-
cut scriptū ē. et il. vel
iuxta turmas fidelium
animarū q̄s morte sua
ab inferis reuocauit ad
hunc lectū pparauit ec-
clesia et discoopto pal-
lio etc.

Expāde palliū
tū. Quē palliū sup-
le extēdi postulauit bñ
dictionē acipe meruit
Qui enī gratia fidei
plene p̄cipit bñdictio-
nem et virtutē pariter
possidebit.

Sed ē ali⁹ me
etc. Iohānes baptista
q̄ christus putabat. sed
sp̄s nō nō usurpa-
uit. sed christo referua-
uit. dicēs q̄ babet sp̄s
sam sp̄s us ē etc. hic p-
pinquior q̄ in mundo
prior natus. vel iste p-
pinquior ē legis teca-
logus q̄ p̄pinquior sina-
goge q̄ euangelium
videbat q̄ speciali il-
lippo dat⁹ et tpe p̄or ē.

Surrexit itaqz
an. Quia antiqua iu-
dei doctrina legis ibi
ti naturę sue iura co-
gnosceret ecclesia gen-
tū inerte sue somnū
excitans diluculo na-
scētis fidei resurrexit et

et moriendū. s. p. vobis vbi oīa acq̄siuit. vñ de si et
dormiendū nota locū in quo dor-
miet venietis et discooperies palliū

quo op̄is a pte pedū et p̄icies te et
sqz necesse ē vt ab ip̄o saluatiōis iure ordinē discas
si autē ad sinagogā verba noemi retuleris inuenies
ibi iacebis. Ipse autē dicet tibi.
in lege et p̄pheta q̄ post passionē rētura sit ad fi-
dem ecclesia gentiū
qd agere debeas. Quē respondit.
Iobediētia ecclesie meret desiderii sui effectū. vñ
Quicqd p̄cepis faciā descēditqz i
de o mulier magna ē fides tua. fac tibi sicut vis
arca et fecit omia q̄ sibi impauerat
foci⁹. Quicqd p̄medisset booz et bi-
bisset et factus esset hilarior issetqz

ad dormiendū iuxta archonibz ma-
nipulorū venit abscondite et discoo-
pro pallio a pedibz eius se p̄iecit.

q̄z mudo tenebris inuoluto ecclesie celere fide
ostēdit nobis imitandū
et cōiurbatus ē. viditqz mulierem
hūiliter incarnationis sacramentū venerantē. Tebri-
tus cōfessionē ecclesie expetit
Iacētē ad pedes suos et ait. Quē
es illa rēdit. Ego sum ruth ancilla
ecclesie fidei et p̄tētiōis christi gratia ante om-
nia tua. Expāde palliū tuū sup famulā
nia desiderat

tua q̄a propinqu⁹ es. At ille. bene
Tqz ubi cōsulens idolatriā deiecit
dicta es inq̄t a dño filia. et p̄iorēz
Tqz postq̄ ad christū venisti cōstanter p̄generasti
miscēdā posteriore supasti. q̄z nō
hereticos vel scismaticos qui nō habēt matritia
es secuta iuuenes paupes siue di-
tem cōsiliū. q̄z sp̄s instabilis et incertū
uites. Noli ergo timere. sed q̄cqd
petite et accipietis querite et inuenietis quicquid
dixeris mihi faciā tibi. Scit enim
fides recte petit christi benignitas cōcedat

ois popul⁹ q̄ hitat intra portas vñ
bis mee mulierem te esse virtutis
et q̄ fidelibz firmior p̄suasum ē q̄ ecclesia virtu-
nec abnuo me p̄pinquū ē. sed ē
itibus plena sit de q̄ dī. mulierē forte q̄s tūciet.
alius me p̄pinquior. Quiesce hac no-
cte. et facto mane. si te voluerit p̄pi-
quitatis iure retinere. bñ res acra
ē. Sin autē ille noluerit absqz vlla
dubitatiōe ego suscipiā te vinit dñs

Dormi vsqz mane. Dormiuit ita
Tqz in spe incarnationis requiescēt patiet̄. et p̄e-
q̄ ad pedes ei⁹ vsqz ad noctis ab-
creauit donec recederet tenebre infidelitatis
scēssum. Surrexit itaqz anteqz ho-
mines cognosceret se mutuo et di-
Tne queras laudē de tua cōuersione cū facis de-
rit booz caue ne quis inuenit. q̄d
mofinā nesciat si tua q̄ f. d. e.

huc veneris. et rursum expāde iquit
Tolera fidē tuā. Tpe exerce quod p̄cipis corde q̄
palliū tuū quo op̄is et tene vtra-
qz manu. Qua extēdente et tenēte
mēsus ē sex modios ordeī. et polus

scōdita. s. christi donationibz et virtutum ornata
ie sup eam. et Quē portas ingressa
fructibz
ē ciuitatē et venit ad focū suū. quē
imagnalia dei. s. vt ecclesia p̄mitiua puocat ad
dixit ei. Quid egisti filia. et Narra
laudē vel sinagogā ad cōuersionē
uitqz ei oīa q̄ sibi fecisset hō. et ait.

ecce sex modios ordeī dedit mihi
Tiducialiter p̄misit ecclesia. q̄z veritas non cessa-
bit implere p̄missa que ait. qui crediderit. et bap-
tu. sal. e. i. p̄mitiua ecclesie vel sinagogā
et ait. et nolo te vacuā reuerti ad fo-
cū tuū. Dixitqz noemi. Expecta fi-
lia donec videam⁹ quē res exitum
habeat. Neqz enī cessabit hō si nō
p̄pleuerit q̄ locutus ē.

Ascendit ergo
Tqz ch. i. ad effectū p̄ducit p̄pheti-
am de incarnatione sua scriptā

booz ad portā et sedit ibi. Cumqz
vidisset p̄pinquūz p̄terire de quo
prius sermo habi⁹ ē. dixit ad euz
p̄ gabriel. s. dicēs iohānes vocabit nōmē eius
Declina paulisper et sede hic. et vocat
cum nomie suo. q̄ diuertit et sedit.
Tū testimoniū secūdt aduentus sui
Tollens autem booz. x. viros de
sp̄atres veteris et qui decalogū seruauerūt. et chri-
senioribz ciuitatis. dixit ad eos. se-
si incarnationē nō ibidē p̄signatā esse cognouerūt
dere hic. Quibz refideribz locut⁹
ē ad p̄pinquū. Partē agri p̄ris no-
stri elimelech vendidit noemi. quē
reuerſa est de regione moabitide:

q̄d audire te volui et tibi dicere co-
ram cūctis sedentibz et maioribus
natu de populo meo. si vis posside-
re agrū iure p̄pinquatis. eme et pos-
sede. Sin autē tibi displicet. et hoc
ipsum indica mihi. vt sciā qd face-
re debeā. Nullus ē enī propinquus
excepto te q̄ prior es. et me q̄ secun-
dus sum. at ille rēdit. Ego agrum
emā. cui dixit booz. q̄n emeris agz
de manu mulieris: ruth quoqz mo-
abitidē q̄ vxor defuncti fuit debet
accipe vt suscites nomē propinqui
tui in hereditate sua. qui respōdit.
cedo iure propinquatis. neqz enīz
posteritatē familie mee delere de-
beo. Tu meo vttere p̄uilegio. quo
me libet carere profiteor. hic au-
tez erat mos antiquus in isrl inter

ad p̄pi grām p̄perauit
Menſus ē ser
mo. etc. Quia iuxta

capacitatē intellectus
tribuit p̄fecte opatōis
modus vt int⁹ et foris
dicit dūmo munere.
lenarius quoqz nume-
rus hęc significare p̄t
q̄ dñs. vi. etate ordeī
legis sp̄ualiter intelle-
cū p̄cessit ecclie gētiū.

Ascendit ad por
tam. Quia in virgīs
alio i. q̄ appareret car-
nem sumebat. et hac
porta dī. porta h̄ clau-
sa erit et nō aperiet. et
vir nō tran. p eam q̄
domin⁹ tens isrl igrel
sua ē p eam.

Declina paulisper
per. Quia chul⁹ in
deis vidit legem cōsti-
tutā corporaliter. et ad se
declinare iussit. q̄z eaz
ad dispensationis sue
mysteriū testificandūz
inclinauit. Aliter vidit
p̄pinquūz p̄terire cū p̄
cursoris sui aduentū.
quē more hūang vite
properare p̄stetit et ad
officiū p̄cursoris miseri-
corditer p̄uertit.

Locutus ē ad
pro. Quenies legal-
p̄itos p̄res agri noemi
ad emendū obtulit cū
p̄tem plebis q̄ appare-
te iam gratia remansit
ad saluandū magistris
sinagoge ostēdit vt isrl
mitatē suā agnosceret
et q̄ ipsi nequireret vero
medico faciendū p̄mit-
terent. vñ. leprosis dī.
Ite ostēdite vos sacer-
dotibz et cū irent mun-
dari sunt.

Et suscites no
men. Significat nō
aliā possessionē plebis
q̄z copulationē ecclesie
in p̄pinquūz christi q̄ su-
scitauit antiquū nomē
filij dī q̄d initio habue-
rūt sancti. vñ vidētes
filij dei filias hominū
etc. et lucas dicit adā si-
lūz dei quē in ecclesia
gentiū p gratiā dei su-
scitauit. vñ redit eis
potestatē fi. d. f. etc. hoc
nomē in nationibz le-
gis decalogus suscita-
re nō potuit. Si autēz
hoc ad iohannē bapti-
stam retuleris inuenies
eum cedentē iure pro-
pinquatis. et dicentem
Ego baptizo in aqua
medi⁹ aut vestrū stetit

quem vos nescitis. cuius non sum dignus. sol. cor. cal. eius. et alibi. Ego non sum christus. sed missus sum aui qui habet sponsam sponsus est. Aedit quoque lex euangelio. lex enim subintravit ut abundaret delectum. superabundante gratia. Repbatio qui dem sit precedentis mandati propter infirmitatem eius. Introductio vero melioris spei per quam proximamus ad deum sit per ihesum christum.

Soluebat hodie cal. Ruth.

metum velamen est mysteriorum. lex vero de pedesuo calciamentum soluit. et christo dedit. quia sacramenta per magistrum populi manifestare non potuit. sed christo hoc faciendum reservauit. Iohannes ergo non sibi sed christo calciamentum suum vendidit. quod soli christo sponsam propter re intellexit. unde ait. non sum dignus solue. re corrigam calciamenti eius.

Testes vos in.

Sic christus et utroque testamentum testes habet sufficientes quod populum gentium quem decalogus iam finitus spiritualiter secundare non potuit ipse semine verbi secundauit omnia possides qui priores et posteriores habuerunt sancti.

Et maiores na.

tu. Vido. Decebat maior natus benedictio ostendit in nomine ihesu omnes gentes esse benedicendas. Iota enim apud grecos decem significat qui in nomine ihesu prima littera est.

Faciat dominus hanc. Impeccat prospera ecclesie gentium ut gratiam sequi dicitur quam habuerunt israelitarum primi gentes percipiat.

Rachel. Species interne preplationis habes certam intelligentiam veritatis. vii. Rachel bona facie et pulchra specie quam amat omnis pie studiosus et propter hanc seruuit laban qui interpretatur dealbatio quam comparat gratie dei qui dicit quod si fuerint peccata nostra sicut pennis tanquam nix dealbabitur.

Lya. Actio huius vitis in qua vinum laboriosa est et fidei et certa quo exitu perveniat ad utilitatem eorum quibus consulere volumus. ipla est lya prior vxor iacob qui infirmis oculis fuisse memorat.

Phares. Quia gentilis populus gratiam tenuit et in patre fratre qui prius manus emiserat. pcellit. Israel enim in ope legis prius manu emisit et eam prophetarum et ipsius christi amore polluta retraxit. postea vero populus gentium prorupit ut essent primi nominis et non prius. Abamar quoque pmitans vel ama-

propinquos. ut si quando alter alteri suo iure cedebat ut esset firma cessio. soluebat homo calciamentum suum. et dabat propinquo suo. hoc erat testimonium cessionis in israel. Dixit quoque propinquo suo booz. Tolle calciamentum quod statim soluit de pede suo. At ille maioribus natum et universo populo. Testes vos inquit estis hodie quod possederim omnia que fuerunt elimelech et chelion. et maalon tradente noemi. et ruth moab iude vxorem maalon in coniugium sumpserim ut scitem nomen defuncti in hereditate sua. ne vocabulum eius de familia sua ac fratribus et populo deleatur vos inquam huius rei testes estis. Respondit omnis populus qui erat in porta et maiores natum. Nos testes sumus. faciat tibi dominus hanc mulierem quam ingressus domum tuam sicut Rachel et liam. qui edificauerunt domum israel. ut sit exemplum virtutis in effrata et habeat celebre nomen in bethleem. fiatque domus tua sicut domus phares quem thamar peperit iude de semine quod dederit tibi dominus ex hac

et christo iuncta ecclesia spiritualem sobolem generat puella. Tulit itaque booz ruth. et facit unde donec sterilis peperit plurimum et quem m. h. f. i. e. cepit vxorem. ingressusque est ad eam. et dedit illi dominus ut procrearet et pareret filium.

Dixeruntque mulieres ad noemi. Benedictus dominus qui non est passus ut deficeret successor familie tue et vocaret nomen eius in israel. et habeas qui proleatur animarum tuarum. et enutriet senectutem. De nuru enim tua natus est qui te diligit. et multo tibi melior est quam si septem haberes filios. Suscepitque noemi puerum posuit in sinu suo. et nutricis ac gerule officio fungebatur. Vicing autem mulieres congratulantes ei et dicentes natus est tibi filius noemi vocaueruntque nomen eius obeh. hic est pater ysai patris dauid. hec sunt generationes phares. phares genuit esrom. esrom autem genuit aram. aram genuit aminadab. aminadab genuit naason. naason genuit salmone. salmone genuit booz. booz genuit obeh. obeh genuit ysai. ysai genuit dauid regem.

Ruth Explicit.

sapia generationis demonstrat. obeh enim seruilis interpretatur. ysai in sole sacrificium vel incensum. dauid manu fortis. vel desiderabilis. Qui enim strenue deus seruit sacrificium illi gratum et suauissimum odoris incensum pro opera virtutum et orationis studium impendit. Sicque roboratus fide et deuotione desiderabilis est et deo placet.

Vicing aut. Celorum virtutes que gaudent in fecunditate ecclesie et vocant nomen eius obeh. i. seruilem que superio regi secum seruire desiderant.

Dee sunt generationes. Dece sunt generationes filii iude usque ad dauid. Qui cognoscis quod totius diuine itentio legis ad christum tendit qui natus est de semine dauid ut illi aduentum predicet et legis perfectionem in eo manifestet. finis enim legis christus. ad iusticiam o. c. an leges ergo iacob de incarnatione christi ait. Non auferet scriptum de i. et dux. de se. et. donec ve. q. mit. te. ad dauid autem quia christus de semine iuda dictum est de fratre. v. t. p. o. f. e. t. Datet ergo omnium prophetarum et patriarcharum oraculum perire ad dispensationem domini nostri ihesu christi.

ritudo interpretatur. Ecclesia enim gentium et noie et habitum qui fuit in ydolatria feda et amara in penitentia fit dulcis et pulchra.

Et conciperet et pareret.

Tempore ecclesia spualsancti munere fecundatur et alijs ad lucem perpetuam decedentibus succedet ut christianum nomen maneat eternum et mater sanctissima de noua progenie in senectute sua solationem habeat. decedentibus quoque patriarchis et prophetis succedent quia geliste et apli. vii. p. p. a. tribu tuis nati sunt tibi filij.

De nuru enim.

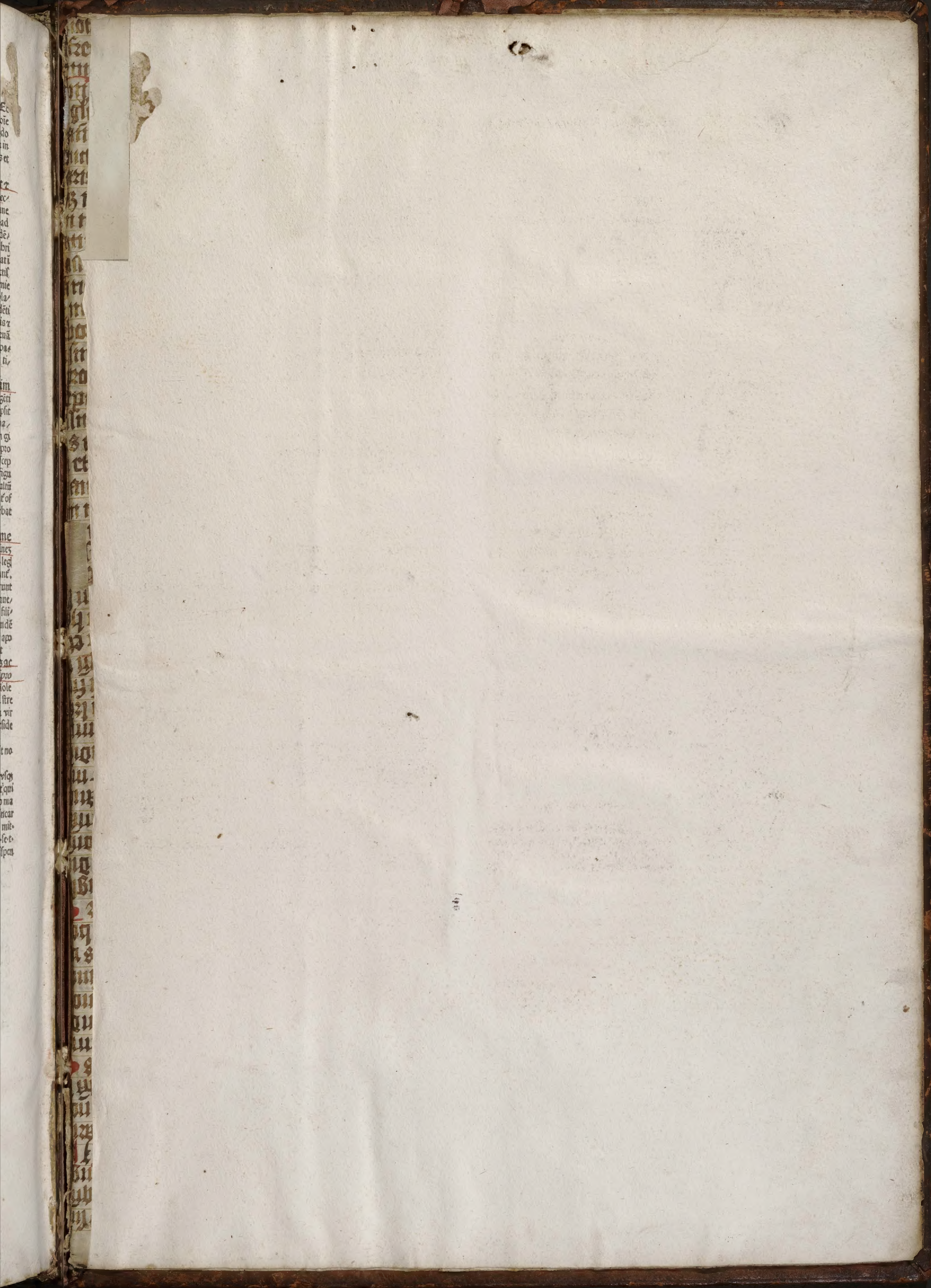
Quia sinagoga gentium ecclesia est que nuplit christo de sinagoga nato. Quare. i. p. legem genere non potuit pro prophetie mysterium suscipere sub lenamie figuram portabat occultum et nutricis fungebatur officio quia matris carebat privilegio.

Multo tibi melior.

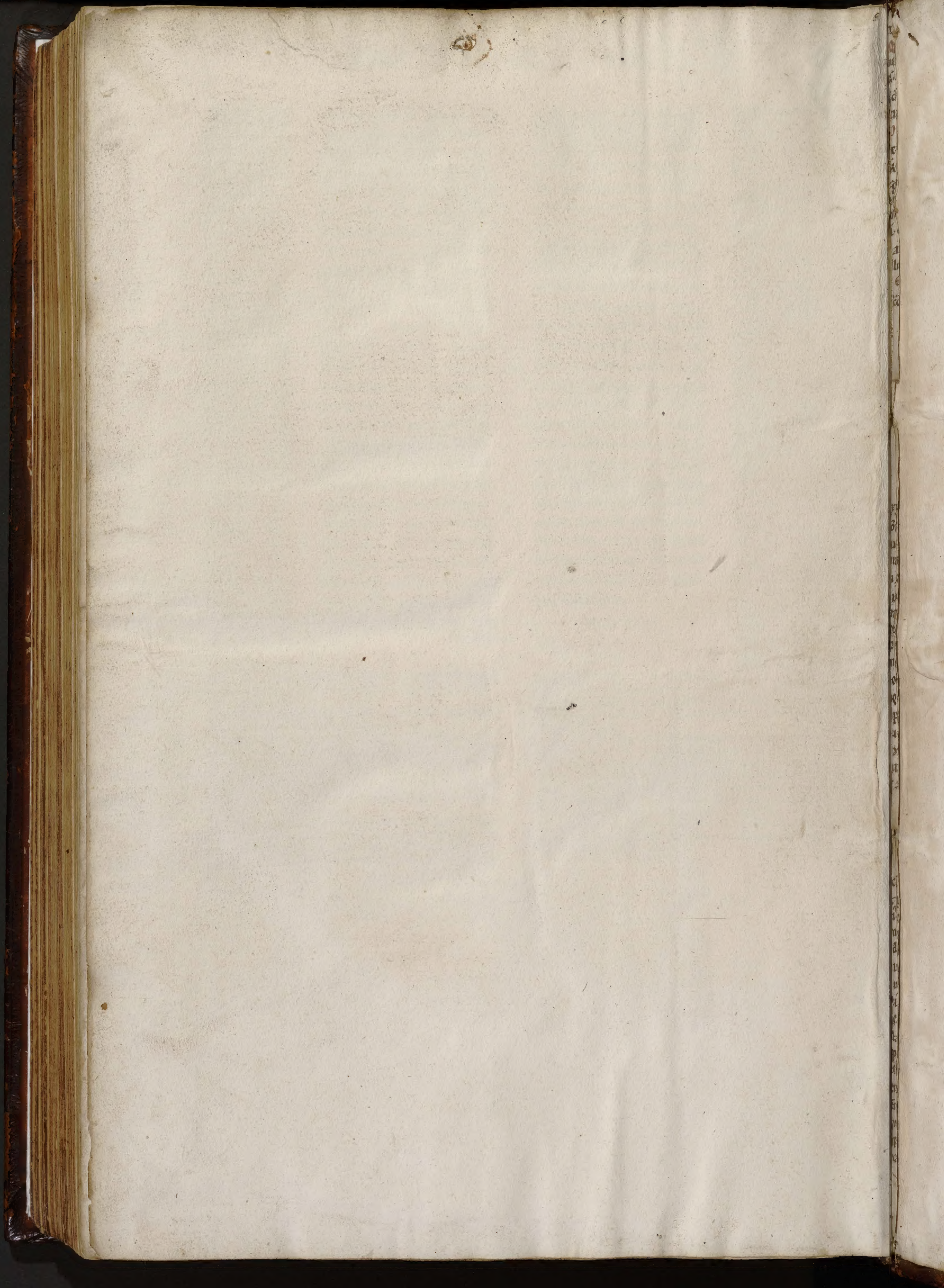
Pulchritudines. i. eorum qui in veteri lege doctrina nutricebantur. qui. i. n. crediderunt verbum domini et imolauerunt filios suos. et filias demonijs. et tandem christum occiderunt et apostolos persecuti sunt.

Et nutricis ac gerule.

Spualis pro-

Et
die
do
in
et
22
ec
ne
ad
de
bri
ati
tuf
mie
la
deu
is r
cua
pa
ti
im
gen
pfit
a
go
pro
cep
figu
altu
of
bat
me
mez
leg
ut
unt
ne
fili
ndē
ap
t
ac
pro
ole
fre
vir
fide
t no
vfy
qui
ma
ncar
mit
fet
pen

2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526

